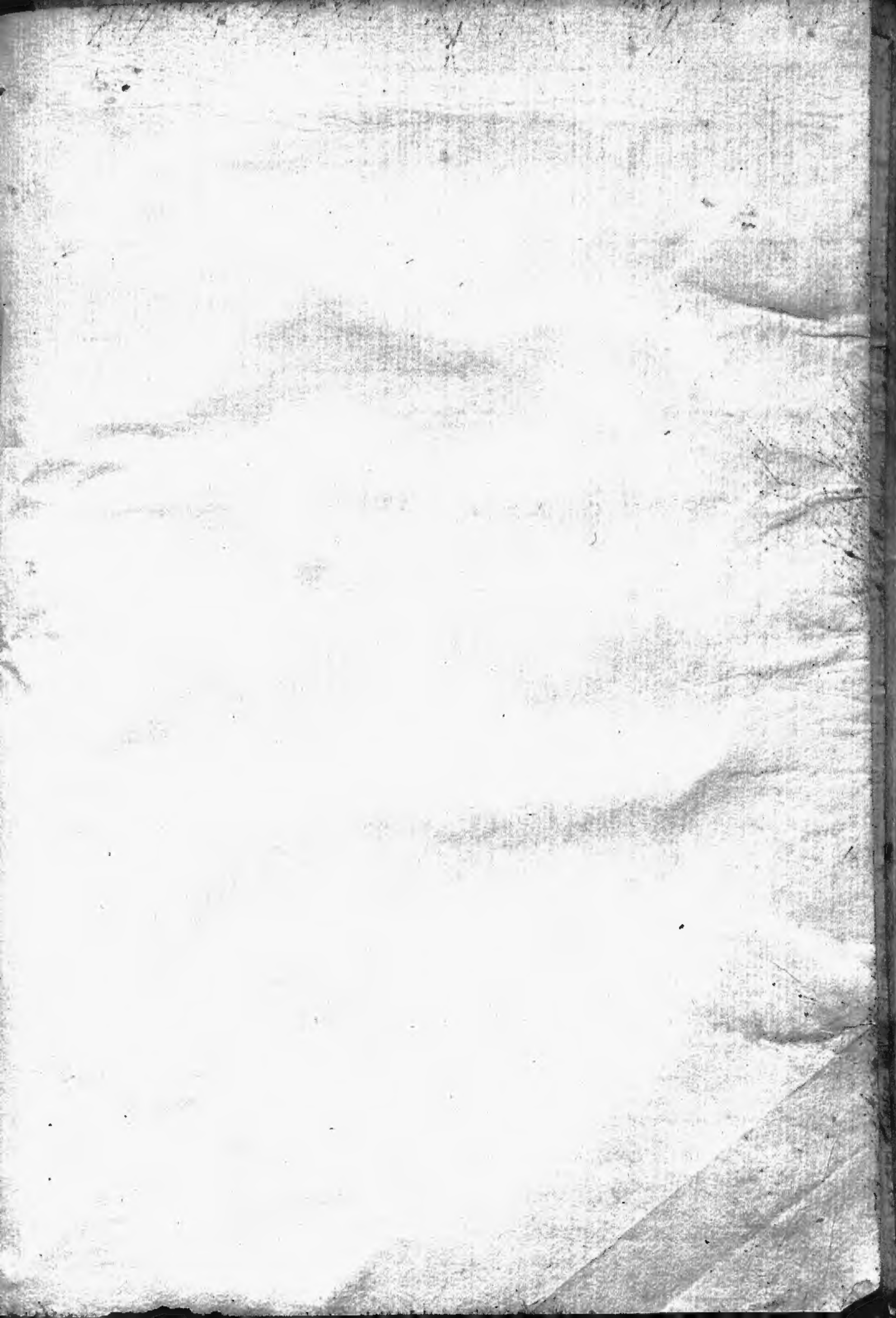

Soi de la Libreria de S. Alberto de Sevilla

Registrum in sermones Discipuli de tempore.

Del uso M. fr. Martinez de Cesar Carmelita
1690

Compré la libreria de N. P. Beas Dn. Juan
de Beas hermano del Pe. Vas mercenario,
y del tal Dn. Juan compró este libro el Pe.
fr. Juan Joseph de la Parra hijo del Conv.
de la Coronada de Jaen –

El author de este libro se llamó el Pe.
fr. Juan Herot. Asi lo trae el Mejor Guzman
tom. 3. fol. 58. num. 14. linea 9. =

Tabula p̄sentis operis incipit.

Amā̃ primi tenetur

Acem debent habe

Explicit tabula sermonū discipuli de tempe per circulū anni ſm ordinem alphabeti.

Tabula de decem preceptis incipit.

Tabula de septem peccatis mortalibus.

Superbia. Hic de su
perbia exteriori dicenda sūt tria
Primo ꝙ quattuor modis est
rephensio circa vestes. Secundo quomodo
qs sex modis pōt peccare mortalr̄ p ornatū
corpis. Tertio exēplū. Ista q̄re s.lxxxij.G.
Auaricia. Hic est dicendū quō p auariciā
peccat qs q̄ttuor modis. Pr̄io ɔcupiscendo.
De hoc q̄re sermone.cviij.B. Secūdo acq̄rē
do res iniustas. De hoc q̄re sermone.ciiij.F
Tertio male expendēdo. De hoc q̄re sermo
ne.cxli.K. Quarto nimis auare possidendo
sermo.lxxxij.C.D. Exemplū. Itē.lxxxix.P.
Gula. Hic de gula tria sunt dicēda. Pri
mo ꝙ q̄nq̄ sūt reprehensibilia i comedendo
⁊ bibendo s̄mone.xcviij.F. Secundo ꝙ q̄n
q̄ modis peccat quis mortaliter in comedē
do ⁊ bibendo sermone.xcix.M. Itē.cxli.L
Tertio exemplū.xcij.P
Luxuria. Hic tria sunt dicēda. Pr̄io quō
actus luxurie ɔmittit̄ sex modis: ⁊ quō semp
vnus act⁹ est grauior alio sermone.lxxv.O
Secundo quomodo luxuria sine actu ɔmitti
tur decē modis ⁊ q̄n est mortale ⁊ q̄n venia
le sermone.lxxxi.S. Tertio ꝙ quilibet pōt
actū luxurie pcauere ⁊ caste viuere sermone
lxxvi.D. Exemplū.
Ira. Hic est dicendū ꝙ ira octo modis cō
mittitur: ⁊ q̄n est veniale ⁊ q̄n mortale s̄mo
ne.xcv.G. Item.cxi.N.
Inuidia. Hic tria sunt dicenda. Primo ꝙ
inuidia tribus modis cōmittitur ⁊ quando
est mortale ⁊ q̄n veniale sermo.cxli.O. Se
cundo q̄ debēt nos inducere ad postponen
dū inuidiā ⁊ rancorē ɔtra pximū. sermone
cxx.S. Tertio ꝙ quilibet tenetur q̄nq̄ mo
dis indulgere suis inimicis si vult saluari ser
mone.cxx.Y
Accidia. Hic tria sunt dicēda. Pr̄io q̄n te
diū boni est mortale vel veniale ser.cxli.P.
Secūdo ꝙ q̄ttuor sūt q̄ si diligent̄ cōsiderāt̄
tūc erimus proni ad bona opera ser.cliij.A.
Tertio q̄lis lect⁹ preparatus sit accidiosis i
inferno sermone.ci.H. Exemplum.
Tabula de septē sacramentis.

Baptismus. circa hoc
sacramentū tria sūt dicēda. Pri
mo alique questiones mouent̄
circa sacramentū baptismi sermo.lxxvi.V.
Secundo nouem effectus baptismi sermo
ne eodem.X. Item.cxlviij.S. Tertio signa
que fiunt ante baptismū: ⁊ post quid significa
cent sermone.lxxvij.B.
Confirmatio est secundū sacramētū. De
hoc quere sermone.cxlviij. T.
Penitentia. Hic est dicendū de his q̄ pti
nent ad sacramentū penitentie.s. de contriti
one ⁊ confessione ⁊ satisfactione ⁊ de penitē
tia vera ⁊ falsa. Ista quere sermone.xliij.M.
Item.xliiij.R.
Eucharistia. Circa hoc sacramentum tria
sunt dicenda. Pr̄io ꝙ idē xp̄s iesus q̄ natus
est de virgine maria cōtinet̄ in hoc sacramē
to: ⁊ ꝙ bonū sit digne cōmunicare sermone
xlvij.E. Secūdo quare hoc sacramentū dat̄
homini in agone mortis: ⁊ quare hoc sacra
mentū institutū sit sermo.lxxviij.F. Tertio
quomō quattuor genera hoīm manducant
hoc sacramentū spūaliter sermone.lxx.Q.
Extrema vnctio. de hoc q̄re ser.cxliij.X.
Ordo. de hoc sacramēto q̄re ser.cxi.T
Matrimoniū. De hoc sacramento tria sūt
dicenda. Primo ꝙ in matrimonio cōstitutī
debent septē habere vt in statu matrimonij
saluentur sermone.xxv.B. Secūdo ꝙ septē
de causis in matrimonio aliquibus non pro
spere succedit sermone.xxvi.N. Tertio exem
plum de probo rustico ser.xxvi.V
Septem sūt dona spiritus sancti per q̄ septē
vicia capitalia expelluntur. Istū sermonem
quere sermone.lxxij.A
Sex sūt opa mie. de his q̄re s.lxxix.O.P
Expositionem sup pater noster. quere ser
mone.lx.Q.
De duodecī fidei articul. q̄re ser.cxlvi.B
Tabula sup sermones de sanctis.
De sancto Andrea.

Vocauit eos dicens
venite post me. Math.iiij. Cir
ca illud thema tria sunt dicēda.
Pr̄io quō de⁹ vocat hoīem multipliciter. Se
cundo quō aliqui non audiūt eū. Aliqui au
diunt sed non operiunt. Aliqui operiunt ⁊c.
Tertio q̄d sentiendū sit de predestinatione
Istum sermonem quere sermone.lxxiij.M.
Venite post me. Math.iiij. Circa illud the
ma tria sunt dicēda. Pr̄io q̄re q̄lib̄ libenter
debet xp̄m sequi. Secūdo in quib⁹ debemus
sequi xp̄m. Tertio legenda de sctō Andrea
Istum sermonem quere sermone.xv.N.
Relictis omibus secuti sūt eū. Math.iiij

Hic dicendū est quō septē sunt que debēt ho minē retrahere ab amore temporalium. Istuz sermonē quere sermone.xciiij.A.
Bonū est viro cum portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Treñ.iij. Hic est dicendum ꝙ iuuenes ab initio debent incipere deo ser uire. Et hoc ꝑpter sex bona. Istum sermonē quere sermone.xxi.I

De sancto Nicolao.

Fecit illū dñs crescere i plebē suā. Ecc.xliij Si volum⁹ ꝑficere ⁊ crescere cū beato Nico lao in donis ⁊ ꝟtutib⁹ tunc debem⁹ abijcere septē impedimēta q̄ impediūt ꝑfectū homīs Istū sermonē q̄re sermone.xviij.N.

De cōceptiōe beate Marie ꝟginis.

Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. ps.xlv. Hic dicēdū est quō btā virgo maria est sanctificata ⁊ ꝑuilegiata nouē priuilegijs pre oīb⁹ sanctis ⁊ angelis. hoc q̄re sermone clxij.D. Ultimo exemplū de tyranno quē be ata virgo iuuit ⁊ sic saluat⁹ est. hoc quere ser mone.cxliiij.E.

De sancto Thoma.

Thomas aūt nō fuit cū eis qñ iesus venit Ioh.xx. Hic est dicendū ꝙ bona societas cō fert decem bona. Istum sermonez quere ser mone.lvi.A.
Infer digitū tuū huc ⁊ vide manus meas. Iohis.xx. Hic est dicendū quare xp̄us serua uit cicatrices vulneꝝ. Istum sermonē quere sermone.lvij.D.
Beati q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt. Ioh.xx. Hic est dicendū quō fides ē sūme necessaria ad salutē ⁊ quō.xxiiij.genera hoīm falsificāt fidē. Istū ſmonē q̄re sermo.xli.F.G.

In festo natiuitatis xp̄i.

Ecce euāgelizo vob̄ gaudiū magnū quod erit oī pp̄lo. Luc.ij. Circa illō thema tria sūt dicenda. Primo hystoria de festo hodierno. Secundo de gaudio ip̄i⁹ festi. Tertio de pau pertate xp̄i ⁊ marie. Istum sermonem quere sermone.xi.A.
Paruulus nat⁹ est nobis ⁊ fili⁹ datus est nobis. Esa.ix. Hic est dicendū quō btā ꝟgo nouez beneficia exhibuit ꝑuulo puero xp̄o q̄ nos etiā sibi exhibere debem⁹. Istum sermo nem q̄re ſmone.xvij.M.
Annūcio vobis gaudiū magnum. Luce.ij. Ser. de lusoribus q̄re sermone.xij.G.

De sancto Stephano.

Stephanus vidit celos aptos. Actuū.vij Hic est dicēdū de nouē generib⁹ hoīm q̄bus celū aptū est, ⁊ stati post mortē euolāt. Istos duos sermones quere sermone.xiij.P

De sancto Iohāne euangelista.

Sequere me. Ioh.xxi. Hic tria sūt dicēda Prīo q̄re q̄lib; libent oꝫ seq̄ xp̄z. Secundo quō in septē debem⁹ eū seq̄. Tertio aliq̄ q̄stio nes de sctō iohāne. istū sermo. q̄re ser.xv.N

De Innocentibus.

Mittēs herodes occidit oēs pueros qui erāt in bethleē ⁊ in oīb⁹ finib⁹ ei⁹. Math.ij. Hic tria sunt dicenda. Prīo q̄ sunt isti parē tes q̄ occidūt pueros suos spūalit̄. Secūdo de solēnitate p̄ntis festi. Tertio exēplū. istuz sermonē quere sermone.xvi.A.

De circumcisione domini.

Postq̄ cōsummati sunt dies octo vt circū cideret puer vocatū ē nomē ei⁹ iesus. Lu.ij. Hic tria sūt dicēda. Prīo q̄re hodierna dies ē ml'tū celebris. Secūdo q̄tiens xp̄s sanguī nē suū effudit. Tertio de spūali circumcisione Istū sermonē quere sermone.xix.A.

De eodem.

Postq̄ cōsūmati sūt dies octo. Hic est di cendū ꝙ xp̄s i puericia sua sanguinē suū fu dit vt daret exēplū pueris, ꝙ a puericia dñe deo ſuire. istū ſmonē q̄re ser.xx.L.

In epyphania dñi.

Ecce magi venerūt ab oriente hierosolymā Math.ij. Circa illud thema tria sūt dicēda Prīo de prudētia illoꝝ triū regū. Secūdo d̄ coꝝ inq̄sitione ⁊ oblatiōe. Tertio q̄re paupe res reuerenti⁹ se hn̄t ad deū q̄ diuites. istuz sermonē quere ſmone.xxi.R.

De eodem

Uidentes stellā magi gauisi sunt gaudio magno. Math.ij. Hic tria sunt dicēda. Pri mo q̄ req̄runt ad iocū vt ⁊ virtuose fiat. Se cūdo quot modis pōt q̄s peccare mortalit̄ in iocis. Tertio exemplū. istum sermonem q̄re sermone.xxi.A.

De conuersione sancti Pauli.

Dñe q̄d me vis facere. Actuū.ix. Hic tria sūt dicenda. Prīo quare merito debem⁹ face re volūtatē dei. Secūdo in quib⁹ ꝯsistit volū tas dei. Tertio exemplū. istum sermonē q̄re sermone.cij.I.

In festo purificatiōis btē Marie.

Postq̄ impleti sunt dies purgatiōis Ma rie. Luce.ij. Maria purgari voluit q̄ tn̄ non indiguit. sed vt nos hūilitatē doceret. Unde hic tria sunt dicēda. Prīo de hūilitate Marie ser.clxxiij.P. Secundo quō maria ē in exē plum paupib⁹. tristib⁹. ⁊ diuitib⁹ ser.clxij.R. Tertio exemplū de ancilla ad quā venit bea

De eodem festo

Uado vobis parare locum. Johis. xiiij. Hic est dicendum de nouem gaudijs celi que christus nobis preparauit. Istum sermonem quere sermone. lxxxiiij. R. Exemplum.

De inuentione sancte crucis

Mihi autē absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu xpi. Gal. vi. Hic dicendū ē de cruce spirituali que quattuor partes debet habere. istum sermonem quere sermone. clij. P.

De sancto vito

Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuuētutis tue. Eccliast. xij. Iuuenes exemplo beati viti in iuuentute debent incipe deo seruire et hoc propter sex bona que inde proueniunt ipsis. Istum sermonem quere sermone. xx. I.

De sancto iohanne baptista.

Elizabeth impletū est tēpus pariendi et peperit filium. Luce. i. Hic de partu mulierum tria sunt dicenda. Primo de gestibus quos mulieres habent tpe partus. Secundo de dolore parturientium. Tertio de labore quē habent parētes cū pueris nutriēdis Istum sermonem quere sermone. clxi. R

Johannes habebat vestimentum de pilis camelorum. Mathei. iij. Hic tria sunt dicenda. Primo que reprehensibilia sunt circa vestes Secundo quō quis sex modis pōt peccare cū ornatu vestiū. hoc qre sermone. lxxxiij. B Tertio de vtilitate aspere vestis. hoc quere sermone. vij. S. Exemplum.

Da mihi i disco caput iohis ba. Marc. vi Ista vba protulit filia herodiadis que fuit saltatrix. Uñ de chorea tria sunt hic dicenda Primo quō xps in chorea irridet et cōtēnit. Secundo qñ chorizare sit peccatum mortale. Tertio de circūstantibus choreā. Istum sermonem quere sermone. xxxvij. P.

In festo Petri et Pauli.

Tibi dabo claues regni celorū. Mat. xv. Hic est dicendum q̄ sunt nouem genera hominum quibus celum reseratū est. Istos sermones quere sermone. xiij. P.

Quodcumq; ligaueris super terrā erit ligatū et in celis. Math. xvi. Ista potestas intelligit de excōicatiōe. Uñ hic de excōicatione tria sunt dicenda. Primo quare excōicatio est timenda. Secundo qñ quis incidit in excommunicationem. Tertio alique questiones de excōicatiōe. istū sermo. qre ser. lxix. H

In festo visitationis.

Beatam me dicent omnes generationes Luce. i. Sciendum q̄ beata virgo est laudāda a nobis propter adiutorium quod ab ea habemus. Uñ quinq; sunt hic dicenda. Primo q̄ efficacit btā vgo nos adiuuat. Secūdo vñ habet q̄ tā potens ē. Tertio qualiter nos adiuuat. Quarto ppt qd nos adiuuat. Quinto exemplū. Hunc sermonē bonum et vtilē de beata virgine quere sermone. clxi. T

De sancto Kiliano et socijs eius.

Stabūt iusti in magna cōstantia. Sap. v. Hic ē dicendū q̄ q̄ttuor sunt q̄ debēt nos inducere ad sustinendū et laborādū libenter cū btō Kiliano propter deū et ppter nrām salutem. istum sermonē quere sermone. cliij. B.

De sancto Henrico imperatore.

Btūs est diues q̄ inuentus ē sine macula. Eccl'ia. xxxi. Hic ē dicēdū de septē generib⁹ diuitū quorum q̄ttuor gña dānant et tria genera saluantur. istū sermonem quere ser. lxxxij. E

Hō q̄dā nobilis abijt in regionē longinquā accipere sibi regnū. Luce. xix. Et quo hodie ē festū scti henrici impatoris qui nobilis fuit: ideo i pñti smone tria sunt nōnda. Primo vñ nobilitas habuit ortū. hoc qre sermone. cxxvij. F. Secūdo que sunt signa nobilitatis. hoc qre ser. cxxvij. E. Tertio legenda

De sancta Margareta.

Simile est regnū celorū thesauro abscondito in agro. Math. xiij. Thesaurus ē virginitas. Uñ hic tria sunt dicēda. Primo de dignitate virginitatis. Secundo q̄ xps requirit in suis virginib⁹. Tertio legēda de sctā margareta. istū sermonē quere smone. clvij. B.

In diuisione apostolorum.

Euntes in mundum vniuersum predicate euangeliū omni creature Mar. xvi. Hodie ē diuisio apostolorum: ergo hic est dicendum de duodecim articulis fidei quos ipī duodecim aplī cōposuerūt: et quē articulū vnusquisq; ponat. istos duos smones qre smone. clvi. B

De beata Maria magdalena.

Dimissa sunt ei pctā multa supple per veram pniam quā egit. Lu. vij. Hic ē dicendū de decem generibus hoim qui agunt pniam quorum soli vnū genus agit verā pniam cum beata maria Magdalena: sed alij falsam. istum sermonem quere sermone. xliiij. R.

De sancto Jacobo apostolo.

Dic vt sedeant hij duo filij mei: vn⁹ ad dexter. ā et alt⁹ ad sinistrā. Math. xx. Mater illorū scz aplorum sctī Johis et Jacobi habuit solicitudinem de pueris suis: et sic parentes debent esse soliciti de pueris vt sic educantur vt magni efficiantur in regno celorum. Unde hic

est dicendū quō parētes tenenī, scz. filijs suis
Istum sermonem quere sermone. xxiij. D
Potestis bibere calicē quē ego bibiturus
sum. Math. xx. Hic ē dicendū q̄ tribulatio
nes erūt nob leues ⁊ dulces si illa q̄ttuoꝛ di
ligēter pēsam⁹. istū sermo. quere ser. cliij. A.
De sancto Dominico.
Qui custos est dñi sui glꝛiabit. Prouerb.
xxvij. Sanctus dn̄icus pater noster custodi
uit dñm in se: q2 nunq̄ peccauit mortal'r sed
innocētiā suā suauit vsq3 ad mortē. Vn̄ hic
dicēdū ē q̄ sex sunt q̄ hō quotidie d3 cogita
re ne peccet. istū sermo. quere sermone. liij. N
Adducā eū in solitudinem ⁊ ibi loquar
ad coꝛ eius. Osee. ij. Solitudo est sancta reli
gio. s. oꝛdo p̄dicatoꝝ quē ip̄e sctūs pat' dn̄i
cus instituit. Vn̄ hic ē dicendū quō vita reli
giosa cōpatur vite celesti: ⁊ hoc in septē p̄pe
tatib⁹ q̄s h3. istū sermo. quere sermo. cxxi. D
De sancto Laurentio.
Qui vult venire post me abneget semet-
ip̄m ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequatur me. Ma-
thei. xvi. Hic ē dicēdū de cruce spirituali quā
debemus portare in presenti. Istum sermo-
nem quere sermone. clij. P.
Nisi granū frumēti cadens in terrā moꝛ
tuū fuerit ip̄m solū manet. si aūt moꝛtuū fue
rit fructū multū affert. Joh. xij. Sciendū q̄
granū frumenti ē xp̄s qui ē moꝛtuus ⁊ mul-
tū fructū contulit: quia totum mundū rede
mit. Unde hic ē dicendū de duodecim fructi
bus, quos cōfert deuota meditatio passionis
xp̄i. istū sermonem quere sermone. xlviij. J.
Dispersit dedit pauperib⁹ iusticia ei⁹ ma
net in seculum seculi. ps. cxi. Hic de elemosy-
na tria sunt dicenda. Primo que incitant ho
minem ad dandum elemosynam. Secundo
qualiter sit danda ⁊ quibus. Tertio fructus
elemosyne. istū s̄monem q̄re s̄mone. ciij. R.
In assumptione btē marie virginis. Ma
ria optimā partē elegit q̄ nō auferet ab ea.
Luce. x. Circa illud thema tria sunt dicēda.
Primo quō maria h3 nouē priuilegia p̄ cū-
ctis sanctis ⁊ angelis. Ergo dicit in verbis
p̄missis. Optimā partē elegit. Hoc q̄re ser-
mone. clxij. D. Secūdo quomō maria aduo
cat p̄ nobis tripliciter. Et q̄ ad nullū sctōꝝ
tantā ɔfidentiā debem⁹ hr̄e s̄mo. clxiij. T.
V. Tertio exemplū de muliere que concepit
a p̄prio filio. Hoc quere sermone. clxiij. X.
De sancto Bartholomeo
Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inuicem.
Joh. xv. In festis ap̄loꝝ frequenter legūtur
euangelia in q̄b⁹ agit de dilectione, ideo q̄z
ipsi ap̄li precipue xp̄m dilexerūt ⁊ etiā inter
seipos precipue charitatē ⁊ amoꝛem habue
runt. Vn̄ hic de dilectione p̄ximi tria sunt di
cenda. Primo que sunt illa que incitāt ad di
ligendū p̄ximū. Secundo quō tenemur p̄-
ximū diligere. Tertio signa dilectionis p̄xi-
mi. Istum sermonem quere sermone. cxx. A
Ego vos elegi. Joh. xv. Hic est dicendum
de nouē signis electionis per que cognosci-
tur an sit quis predestinatus ad vitā eternā
Istum sermonem quere sermone. cxlix. A.
De santo Egidio.
Justū deduxit dominus per vias rectas.
Sap. x. Hic est dicendum de iusticia. illū ser-
monem bonū ⁊ vtilē quere sermone. cliij. E
In natiuitate beate virginis marie.
Noua lux oriri visa est gaudiū honoꝛ tri
pudiū apud oēs hoīes. Hester. viij. Hodie
gaudiū est angelis in celo ⁊ etiā hoībus in
terra. Nec immerito. Quia hodie nata est
dn̄a angeloꝝ ⁊ mater oīm hoīm. Nā in pre-
senti sermone tria sunt dicenda. Primo que
virtutes fecerunt mariā matrē omniū hoīꝫ
Hoc quere sermone. clxiij. S. Secundo que
virtutes fecerunt eā dominā angeloꝛum. ser-
mone. clxiij. Q. Tertio exemplum de iuuene
nobili qui negauit christum ⁊ noluit nega-
re beatam virginem qualiter postmodū di-
tatus est. Hoc quere sermone. clxiij. B
De sancta Kunegunde.
Simile est regnum celoꝝ thesauro abscō
dito in agro. Math. xiij. Sermonem de vir-
ginitate quere sermone. clvij. G.
In exaltatione sancte crucis
Xp̄us factus est p̄ nobis obediens vsq3
ad moꝛtem moꝛtē aūt crucis. ad Phil. ij. Ho
die veneramur exaltationē sctē crucis. Vn̄
canimus. Tuam crucē adoꝛamus xp̄e: tuā
glꝛiosam recolimus passionē. Vn̄ hic est dicē
dū de duodecim fructib⁹ meditatiōis passio
nis xp̄i. istos fructus quere sermo. xlviij. J.
Mihi aūt absit glꝛiari nisi in cruce dn̄i nr̄i
iesu xp̄i. Gal'. vi. Hic est dicendum de cruce
sp̄uali que debet quattuoꝛ partes habere.
Istum sermonē quere sermone. clij. P.
De sancto Matheo.
Sequere me ⁊ surgens secut⁹ est eū. Ma
thei. ix. Hic tria sunt dicenda. Primo quare
quilibet libenter d3 sequi xp̄m. Secūdo in q̄
bus eū sequi debem⁹. istū sermonē quere ser-
mone. xv. N. Tertio legēda de sctō matheo.
Quare cū publicanis ⁊ pctōribus mādu

cat magister vr̄. Math.ix. Ista verba dixerunt pharisei reprehendētes xp̄m. Un̄ hic est dicendum quomodo septem genera hominum reprehendunt deum in factis suis. istū sermonem quere sermone.cviij. P.

Non veni vocare iustos, s̄ pctōres. Mathei.ix. Hic ē dicendum quomodo deus vocat quotidie peccatores ad se. Istum sermonem quere sermone.lxxiiij. H.

In festo Michaelis archangeli.

Angeli eorū semp̄ vident faciē p̄ris mei. Mathei.xviij. Sermonem bonum z vtilem de angelis quere sermone.clviij. I

Angeli eorū semp̄ vident faciē p̄ris mei. Mat.xviij. Hic ē dicendū de nouē choris angelorum z qui homines collocentur cum infimis: z qui cū medijs: z qui cum supremis. istum sermonem quere sermone.lxxxviij. L.

In festo Symonis z Iude.

Si mundus vos odit scitote q2 me priorem vobis odio habuit. Jo.xv. Hic tria sunt dicenda. Primo q̄ mundus ꝓpter septē nō est diligēdus. Hoc quere sermone.cxxxvi. F Secundo quando amor mundi ē peccatum mortale. Hoc quere sermone.clij. R. Tertiō quomodo per tria cognoscitur si quis mūdū contempserit. sermone.cliij. O.

Ego vos elegi de mundo. Johis.xv. Hic ē dicendū de nouem signis electionis. Hoc quere sermone.cxlix. A.

In festo omnium sanctorum.

Gaudete z exultate qm̄ merces vr̄a copiosa est in celo. Mathei.v. Sermonem bonū de oībus sctīs quere sermone.clix. S.

Beati paupes sp̄ū qm̄ ipoꝝ ē regnum celorū. Mathei.v. Hic ē dicendum de septē generibus pauperū quoꝝ quattuor dānantur z tria saluanẗ. Istū sermonē q̄re ser.lxxxi. Y

Beati mūdo corde qm̄ ipi deū videbunt Math.v. Hic tria sunt dicenda. Primo que causant mundiciā cordis. Hoc q̄re sermone viij.C. Secūdo quō coꝝ mundū cognoscitur p tria signa. Hoc q̄re sermone.viij.D. Tertio quō custoditur. Hoc quere sermone.viij.E.

Beati misericordes qm̄ ipsi mīam consequentur. Mathei.v. Hic ē dicendum de sex opibus mīe. Istū sermo. q̄re sermo.lxxxix. O.

In die animarum.

Aīa mea turbata ē valde. ps.vi. Sermonē bonū z vtilē de aīab9 q̄re sermone.clx. A

De sancto Martino.

Iustum deduxit domin9 per vias rectas Sapie.x. Sermonem bonum z vtilem de iusticia quere sermone.cliij. E.

Serue bone z fidelis intra in gaudium domini tui. Luc.xix. Hic ē dicendum de seruitio: scilicz dei quare merito debemus deo seruire z in quibus seruitijs ē sibi seruiendum. Istum sermonem quere sermone.clv. R

Estote parati quia qua hora nō putatis filius hominis veniet. Lucc.xij. Hic est dicēdum q̄ propter quinqz differtur penitentia Istum sermonem quere sermone.clvi. X.

Nudus fui z cooperuistis me. Mat.xxv. Sermonem bonum z vtilem de sex operibus misericordie quere sermone.lxxxix. O.

De sancta Elizabeth.

Uiduas honora que scz vere vidue sunt .i.Thi.v. Sermonem bonum de viduis q̄re sermone.cxvi. O.

De sancta Katherina.

Simile est regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro. Math.xiij. Sermonē de virginib9 bonum z vtilē quere sermo.clvij. B

Oīs gl'ia ei9 filie regis abintus. ps.xliiij. Sermonē de conscientia quere sermo.ix. F.

Explicit de sanctis.

Tabula sermonuz de dedicatione incipit.

Ecce vir nomīe zacheus z hic erat princeps publicanoꝝ. Lu.xix. Beda ī omel. hodierna dicit q̄ zacheus interpretatur iustificatus: z sic oportet quēlibet pctōrē iustificari si debeat saluari. Unde hic est dicendum de iusticia. Illum sermonem bonū z vtilem cōmuni populo quere sermone.cliij. E.

Uenit enim filius hoīs querere z saluū facere: supple humanum genus: qd̄ perierat supple per pctm̄ Ade. Lucc.xix. Sciendū q̄ deus cupit oēs homies saluos fieri Et in signū illius contulit nobis deus illa tria: scz res temporales: corp9 z aīam: z quō cū his tribus mereri debeamus vitam eternam. Istos duos sermones bonos z vtiles communi populo quere sermone.cl M.

Ecce vir nomīe zache9 z hic erat p̄nceps publicanorum: z ipe diues zc̄. Lucc.xix. Hic est dicendū de septē generibus diuitū quoꝝ aliqui dannantur z aliqui saluantur. Istuz sermonem quere sermone.lxxxij. E.

Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibus. Lu.xix. Hic de elemosyna tria sunt dicenda. Primo que incitant ad dandū elemosynam. Secūdo qualiter sit danda z quibus. Tertio fructus quos confert elemosy-

na. istum sermonem quere sermone. ciij. R.

Si qd aliquē defraudaui reddo q̄druplū Luce. xix. Hic tria sunt dicenda. Primo quō duodecim genera hominum decipiunt proximos in emendo et vendendo. Hoc quere sermone. cvi. A. Secundo quomodo restitutio debet fieri. xliiij. X. Tertio exemplum. Hoc quere sermone. cl. B. E.

Templum dei sanctū est quod estis vos. i. Cor. iij. Templum dei spirituale ē cor mundum. Unde hic tria sunt dicenda. Primo q̄ causant mundiciā cordis. Secundo quō cor mundū cognoscitur et quomodo custoditur. Hoc quere sermone. viij. E. Tertio q̄ quattuor requiruntur ad consequendas indulgētias. Hoc quere sermone. xiij. B.

Tabula super sermones per quadragesimam. Sermo communis per quadragesimam.

Penitentiam agite appropinq̄bit enī regnū celorū. Mat. iij. Circa illō thema est dicendū q̄ decē genera hoīm agūt penitentiā quoꝝ solū vnū gen⁹ hoīm agit veraꝫ penitentiā: ſꝫ alij falsam. Istū sermonē bonū et vtilē ꝑ cōi pplo q̄re sermone. xliiij. R.

In die cinerum.

Conuertimini ad me in toto corde vr̄o in ieiunio et fletu: et scindite corda vestra et nō vestimenta vestra. Johel. ij. Hic est dicendū quō sex fiūt illo die q̄ alijs dieb⁹ nō fiūt. Istū sermonem quere sermone. xxxviij. E

Thesaurizate vobis thesauros in celo. Mathei. vi. istum thesaurum debemus nobis thesaurizare cum bonis operibus. istuꝫ sermonem quere sermone. cxl. A.

Feria quinta.

Dispone domui tue quia morieris. Ysa. xxxviij. Hic ē dicendū q̄ propter q̄nq; debemus nos quotidie disponere ad morte. istū sermonem quere sermone. clvi. X.

Filius meus iacet in domo paraliticus et male torquetur. Mathei. viij. Infirmitates sunt patienter sustinēde propter septem bona que inde proueniunt. istum sermonē quere sermone. cxxviij. I.

Feria sexta post cinerum.

Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam et annūcia pplo meo scelera eoꝝ. Ysa. lviij. Hic est dicendū de septem pctis mortalibus. istum sermonem quere sermone. cxli. I

Diligite inimicos vr̄os et bn̄facite his qui oderūt vos. Math. v. Sciendū q̄ inimicos nostros tenemur quinq; modis diligere et eis indulgere. istū sermo. quere ser. cxxx. V.

Sabbato post cinerum.

Confidite ego sum nolite timere. Marci vi. Hic tria sunt dicenda. Prīo quare sabbatum est marie dedicatum. hoc quere sermone. clxiij. A. Secūdo de quadruplici ꝯfidentia quā debemus habere ad deuꝫ. hoc quere sermone. cxxij. R. Tertio exemplū de latrone qui ieiunauit sabbatū marie virgini. hoc quere sermone. clxiij. E.

Dominica prima inuocauit.

Cū ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctib⁹ etc. Mat. iiij. sermonē istū bonū et vtilem de ieiunio quere ser. xxxix. M.

Et accedēs tēptator dixit: si filius dei es Mat. iiij. Hic ē dicēdū de septē tēptationib⁹ bonoꝝ hoīm. istū sermoneꝫ quere ser. xl. A.

Feria secunda post inuocauit.

Cū venerit filius hoīs in maiestate sua et omnes angeli cum eo tunc sedebit super sedem maiestatis sue. Mathei. xxv. Sermonem bonum de iudicio quere sermone. iij. O

Esuriui et non dedistis mihi manducare. sitiui etc. Math. xxv. Sermonē de sex opib⁹ mie bonum et vtilem pro cōi pplo quere sermone. lxxxix. O.

Feria tertia post inuocauit.

Non enī cogitationes mee cogitationes vestre. Ysa. lv. Hic est dicendū de cogitationibus. illum sermonē quere ser. cxxxviij. A.

Eijciebat vendentes et ementes de templo. Math. xxi. Hic est dicēdū q̄ duodecim genera mercatoꝝ damnantur. illum sermonem quere sermone. cvi. A.

Quarta feria post inuocauit

Ecce ad caput suū subcinericius panis et vas aque comedit ergo et bibit. iij. Reg. xix. Hic est dicendū quō hō peccat in comedendo. Hoc quere sermone. xcviij. F.

Quicūq; fecerit volūtatē prīs mei qui in celis est ipe me⁹ frat̄ et soror et mr̄ est. Mat. xij. sermonē de volūtate dei q̄re sermo. cij. I.

Quinta feria post inuocauit

Anima que peccauerit ipa morief. Ezechielis. xviij. Hic est dicendū q̄ mors aīe in septem assimilatur morti corporis. istum sermonem quere sermone. cxxix. P.

Mendax ē et pr̄ ei⁹. Joh. viij. hic est dicendū quare mēdaciū est detestādū et q̄n ē mortale. istū sermonem quere sermone. cxxxiij. I

Sexta feria post Inuocauit.

Filius nõ portabit iniquitatẽ pris. Eze. xviij. Hic ẽ dicendũ quõ filij dñt se hre ad parentes: et econuerso quõ parentes ad filios. Istos duos smones bonos et vtiles qre sermone. xiij. H. Exẽpla. Item. xxiiij. S. Exemplum.

Erat dies festus iudeorum. Joh. v. vel illõ thema. Sabbatum est: non licet tibi tollere grabatum tuum. Hic dicendũ est de celebratione festorum: istũ sermonem qre ser. cxvij. E.

Sabbato post Inuocauit.

In oibus gras agite. i. Thessa. v. hic ẽ dicẽdũ de gratiaactione. istum sermo. qre ser. cxi. J. Exemplũ. Transfiguratus ẽ ante eos et resplenduit facies eius sicut sol. Math. xvij. Hic est dicendũ quõ electi resurgẽt cũ corpibus glorificatis. Istũ sermonẽ qre sermone. l. E. D.

Dominica secunda Reminiscere

Hec est voluntas dei vt abstineatis vos a fornicatione. i. Thessa. iiij. Sciendũ q non solũ abstinẽdũ ẽ a fornicatiõe q̃ cõmittit actu sed etiã q cõmittitur sine actu. et hoc fit. x. modis: et quando est mortale et quando veniale Istum sermonem quere sermone. lxxxvi. S.

O mulier magna est fides tua. Mat. xv. Hic est dicendum quõ viginti quattuor genera hoium falsificãt fidẽ. Istũ sermo. qre ser. xli. B

Feria secunda post Reminiscere

Exaudi deus orõem serui tui Dañ. ix. Hic ẽ dicẽdũ de orõe. Istum sermo. qre ser. lxiij. J.

Si nõ credideritis q: ego sum moriemini i pctis vestris. Joh. viij. Hic est dicendum quõ tria accidunt malis i agone: et etiam tria bonis. De hoc quere sermone. lxxviij. B. H.

Feria tertia post Reminiscere.

Precepi enim mulieri vidue vt pascat te. iij. Regũ. xvij. Hic est dicendum de viduis. Istum sermonem quere sermone. cxvi. O.

Amãt eñi pmos recubitus in cenis: et primas cathedras in synagogis etc. Mat. xxiij Hic est dicendũ de honore. s. quare homines honorãdi sunt et quõ qs quinque modis peccat circa honores. Istum smo. qre ser. xxviij. E

Feria quarta post Reminiscere

Dñe rex regũ deus abrahã miserere pplo tuo. Hester. xiij. Hic est dicendũ quomõ deus miseretur peccatoribus penitẽtibus et iustis. Istum sermonem quere sermone. xcvij. E

Quicunque voluerit inter vos maior fieri sit vr minister. Math. xx. Hic de plãtis duo sunt dicenda. Primo prelaturam appetere: an sit peccatum. Hoc quere sermone. iiij. Y. Secundo quomodo prelati debent se habere ad subditos. Hoc quere sermone. xxiij. E. Item. lix. H. Item. cxx. E

Feria quinta post Reminiscere.

Bñdictus q cõfidit in dño et erit dñs fiducia eius. Jere. xvij. Hic ẽ dicendũ de quadruplici confidentia. istũ sermo. qre ser. cxij. R

Homo quidam erat diues et induebatur purpura et bysso. Luce. xvi. Hic est dicendũ de superbia vestium. istum sermonem quere sermone. lxxxiij. B.

Feria sexta post Reminiscere.

Homo erat paterfamilias qui plantauit vineam. Mathei. xxi. Per vineam intelligitur anima. Unde hic dicendũ est de anima Istum sermonem quere sermone. cxxxij. A.

Hic est heres. Mathei. xxi. Hic est dicendũ quo iure vnusquisque saluãdorum hereditatẽ celestẽ possidebit. hoc qre sermone. cix. X.

Sabbato post Reminiscere

Accede huc vt tangã te fili mi. Geñ. xxvij. Hic est dicendum de acerbissimis temptationibus bonorum hominum. illũ sermonẽ quere sermone. xxix. O.

Dissipauit substantiam suam viuendo luxuriose. Luce. xv. Hic est dicendum de luxuria que actu committitur sex modis. illũ sermonem quere sermone. lxxxv. O.

Dñica tertia in quadragesima. s. Oculi

Ambulate in dilectione sicut et christus dilexit vos. Ephe. v. Hic de dilectione proximi tria sunt dicenda. Primo que sunt illa q̃ incitant ad diligendum proximum. Secundo q̃ modo tenemur proximum diligere. Tertio signa dilectionis proximi. istum sermonem quere sermone. cxx. A.

Erat iesus eiciens demoniũ et illud erat mutum. Lu. xi. Hic est dicendum quare dyabolus possidet hominẽ et de iuramentis. istũ sermonem quere sermone. lxij. R. S. T.

Feria secunda post Oculi

Lauare et mundaberis. iiij. Regum. v. Hic est dicendum de preparatione cordis. s. quomodo mundatur. istum sermonem quere sermone. viij. E.

Repleti sunt omnes in synagoga ira. Luce. iiij. Hic est dicendum quomodo ira octo modis fit: et quando est mortale. istum sermonem quere sermone. xcv. B

Feria tertia post Oculi.

Si peccauerit in te frater tuus vade et corripe eum inter te et ipsum. Mathei. xviij. Hic est dicendum de fraterna correctione. istum sermonem quere sermone. lxiij. D.

Domine quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei. Math. xviij. Hic est dicendum quomodo tenemur indulgere inimicis Istum sermonem quere sermone. cxxx. Y

Quarta feria post Oculi

Honora patrem et matrem vt sis longeuus super terram. Exo. xx. Hic est dicendum quomodo filij tenentur ex parentibus suis Istum sermonem quere sermone. xxiiij. G

Sine cã colũt me. Math. xv. Hic ẽ dicendũ q opa q̃ fiũt in pctõ mortali nõ sunt meritoria. Istum sermonẽ quere sermo. xcij. R.

Quinta feria post Oculi

Nolite ꝯfidere in xbis mẽdacij. Jere. xvij Hic est dicendum de locutione. Istum sermonem bonũ et vtilẽ quere sermone. cxxxix. R.

Socrus aũt symonis tenebat magnis febribus. Lu. iiij. Hic est dicẽdũ q infirmitas corporis est patienter sustinenda propter septem. istum sermonẽ quere sermo. cxxviij. J

Sexta feria post Oculi

Non enĩ coutunt iudei sama. etc. Joh. iiij. Sicut iudei quõdã se habuerũt ad samaritanos: sic xpiani iã illis tpib⁹ debent se etiã hr̃e ad iudeos. Uñ in pñti sermone tria sunt dicẽda. Primo quare ecclia permittit iudeos viuere. Secundo quõ iudei et xpiani debẽt habere inter se dece. Tertio exemplum de iudeis. istum sermonem quere sermone. cv. O. P.

Si scires donũ dei. Joh. iiij. Hic dicendũ est de septem donis spiritussancti. Istum sermonem quere sermone. lxxiij. A.

Sabbato post Oculi

Deus q nosces oĩa anteq̃ fiãt tu scis qm̃ falsum ꝯtra me tulerũt testimoniũ. Dañ. xiij Hic est dicendum de falso testimonio. Et q modo qs ledit proximũ suũ verbis octo modis. istum sermonem quere sermone. xcvi. P

Magister modo hec mulier deprehensa est in adulterio. Joh. viij. Hic est dicẽdum q adulterium est grande peccatum: quod in quattuor ostendit. Hoc quere ser. lxxxv. Q.

Dominica quarta Letare

Illa que sursum ẽ hierlm libera ẽ q̃ ẽ mr̃ nr̃a. Gal. iiij. Hic ẽ dicendũ de nouẽ gaudijs celi. istũ sermonẽ quere sermo. lxxxiij. R. L.

Est puer hic vn⁹ q hz qnqz panes ordeaceos. Joh. vi. Hic ẽ dicẽdũ de ꝯtritiõe confessione et satisfactione Hoc quere smo. xliij. J:

Feria secunda post Letare.

Audiuit oĩs isrl iudiciũ qd iudicasset rex et timuerũt regẽ. iij. Reg. iij. Si ppl's israel timuit regẽ Salomonẽ i iudicã do mlto pl⁹ timẽdus ẽ xp̃s q̃ est iudex viuox et mortuox et hoc ppt districtã rõem quã reddituri sum⁹ in iudicio extremo. istũ sermo. q̃re ser. iij. P:

Feria tertia post Letare

Nolite iudicare sm faciẽ: s iustũ iudiciũ iudicate Jo. vij. Judicium temerarium ꝯtingit septẽ modis. istũ sermonẽ q̃re ser. xc. V:

Feria quarta post Letare

Auferte malum cogitationũ vr̃az ab oculis meis. Ysa. i. Hic ẽ dicẽdũ de malis cogitationibus. Hoc q̃re sermone. cxxxviij. A

Nõ ẽ hic hõ a deo q sabbatũ nõ custodit. Joh. ix. Hic ẽ dicendũ quõ celebratio festox octo modis transgreditur, sermone. cxvij. E.

Feria quinta post Letare

Ecce defunct⁹ efferebat fili⁹ vnic⁹ matris sue. Luce. vij. Hic ẽ dicendũ q hoĩ morienti contingunt septem. sermone. cxv. F.

Feria sexta post Letare.

Lazarus mortu⁹ ẽ. Joh. xi. Hic ẽ dicendũ q morientes temptat dyabol⁹ p qnqz. Hoc q̃re sermo. cxxxiij. G. Et sex interrogatiões que debent fieri hoĩ in agone mortis. istum sermonem quere sermone. cxxxv. E

Sabbato post Letare

Qui seq̃t me non ãbu. i te. s hẽbit lumen Jo. viij. Hic ẽ dicendũ quõ in septẽ debemus sequi christũ. istum sermonẽ quere ser. xv. N

Dominica quinta sez Judica.

Sanguis xp̃i emũdabit ꝯsciam nr̃az ab opib⁹ mortuis ad suiedũ deo viuẽti. Heb. ix Hic ẽ dicẽdũ de q̃druplici ꝯscia et vñ causat erronea ꝯscia. istũ ser. q̃re ser. ix. F. B.

Tulerũt lapides vt iacerẽt i eũ. Joh. viij Hic est dicendum quot modis quesierunt iudei iesum interficere. istũ ser. q̃re ser. xlv. B.

Secunda feria post Judica

Modicũ tp̃us vobiscũ sum. Joh. vij. Hic dicendũ ẽ q modicũ ẽ et breue tp̃us vite nostre. istum sermonẽ quere sermone. lx. N.

Si quis sitit veniat ad me. Jo. vij. Hic dicendũ ẽ de gr̃a spũsscti q̃ opat in pctõribus penitentibus et iustis. istũ ser. q̃re ser. lxxi. T

Feria tertia post Judica

Surgens Daniel comedit. Dañ. xiiij. Hic est dicenduz quomodo quis peccat in comedendo et bibendo. q̃re sermone. xcix. M

Nõ põt mũd⁹ odisse vos: me aũt odit quia testioniũ phibeo de illo. q: opa ei⁹ mala sunt Jo. vij. Hic ẽ dicẽdũ q mũd⁹ ppt septẽ nõ ẽ diligẽd⁹. Hoc q̃re ser. cxxvi. F. Et qm̃ amor mundi ẽ peccatũ mortale. sermone. cij. R.

Feria quarta post Judica

Nō facietis furtū: ñ mētiemini nec decipiet vnusquisq; ꝓximū suū. Leui. xix. Hic ē dicēdū de. xiij. generib⁹ hoīm qui lucrant̄ res iniu/stas ⁊ decipiūt ꝓxios. istū ser. q̄re ser. ciiij. F.

Nō maledices surdo detrahēdo. s. ꝓximo tuo i occulto. Hic ē dicēdū de detractiōe q septē modis cōmittitur. istū sermo. q̄re ser. xci. G.

De ope bono tuo ñ lapidam⁹ te: ſ; de blasphemia. Joh. x. Hic ē dicēdū de blasphemia Istum sermonem quere sermone. cxxiij. A.

Feria quinta post Judica

In aīo ɔtrito ⁊ spū humilitatis suscipia/mur. Dañ. iij. Hic ē dicendū de nouē ḡdibus humilitatis. istū sermonē quere ser. xxxi. L.

Dimissa sunt ei pctā multa qm̄ dilexit mł tum. Luce. vij. Hic ē dicēdū de his q̄ agūt ve ram penitentiam ⁊ qui falsaꝫ. Istum sermo nem quere sermone. xliij. R.

Feria sexta post Judica

Induc sup eos diē afflictiōis ⁊ duplici cō tritione contere eos dñe deus nr̄. Jere. xvij. Hic ē dicendū de ferculis ⁊ potu ⁊ balneo dā natorꝫ quomodo eternaliter punientur in corpore ⁊ anima sermone. cl. E. F. G.

Expedit vob vt vn⁹ hō moriat̄ p pplo. Jo. xi. Hic ē dicēdū de malo ɔsilio ⁊ ɔīr de nouē alienis pctīs. istū ser. q̄re ser. cxliij. H.

Sabbato post Judica.

Uenite pcutiam⁹ eū lingua. Jere. xviij. H ē dicendum de octo generib⁹ hoīm q̄ verbis offendunt ꝓximos. istū ser. q̄re ser. xcvi. R.

Hec ē aūt via eterna vt cognoscāt te solū verū deū ⁊ quē misisti iesum xp̄m. Joh. xvij. Hic est dicendū quomodo in celo habebim⁹ fercula magna multa ⁊ dulcia ⁊ pciosa. Hoc quere sermone. liij. P.

In dominica palmarum.

Exinaniuit semetipsum formam serui ac/cipiens in similitudinē hoīm factus. Phil. ij Hic ē dicendū de decē defectibus humani ge neris quos xp̄us in humanitate assumpsit. Istum sermonem quere sermone. xxvij. A

Bñdictus qui venit in noīe dñi. Math. xxi. Hic est dicendū de festo palmarū ⁊ de in digne communicantibus. Istum sermonem quere sermone. xlvi. O. P.

Si quis mihi ministrauerit honorificabit eū pr̄ me⁹. Joh. xii. Hic ē dicēdū quare tene mur deo seruire: ⁊ in quibus ei seruire debea mus. istum sermonē quere sermone. clv. R.

Feria secunda post dñicam palmarum

Nunc aīa mea turbata ē. Joh. xii. Hic ē di cendū quō xp̄s maximā tristiciā habuit ī sue passionis. Hoc quere sermone. xlv. I.

Feria tertia post palmarum.

Ego quasi agn⁹ mansuet⁹ q̄ portat̄ ad victi mam. Jere. xi. Hic est dicēdū quomodo xp̄s docet nos septem in sua passione. istum ser/monem quere sermone. xlix. U.

Feria quarta post palmarum.

Ipē aūt vulneratus ē ꝓpter iniq̄tates no stras: ⁊ attritus ē ꝓpter scelera nr̄a. Ysa. liij Hic ē dicendū, q̄ passio xp̄i fuit amarissima Istum sermonem quere sermone. xlix. S

In cena domini.

Probet autē seipsum hō ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. i. Cor. xi. Hic dicende sunt alique questiones de sacramento eucha ristie: ⁊ etiam de vtilitate digne cōmunican/tium. hoc quere sermone. xlvij. S.

Dñs iesus in q̄ nocte tradebat̄ accepit panē gratias agēs fregit ⁊ dixit. Accipite ⁊ mādûcate hoc ē corp⁹ meū. i. Cor. xi. Hic est dicendū de institutione huius sacramenti ⁊ de his qui in agone digne communicant ⁊ de his qui perdunt vsum rationis in agone. Istum sermonem quere sermone. lxxi. I

Qui mādûcat hunc panē viuet in eternū Joh. vi. Hic est dicendū de quattuor generi/bus hominū qui spiritualiter communicant Istum sermonem quere sermone. lxxx. Q.

In die parasceues

O vos oēs q̄ trāsit̄ p viā attēdite ⁊ vide te si ē dolor sicut dolor me⁹. Treñ. i. Hic ē di cēdū de. xij. fructib⁹ q̄ ꝓueniūt hoī ex deuota meditatione passionis christi. Istum sermo/nem quere sermone. xlviij. I.

Inclinato capite emisit spiritum. Joh. xix. Hic est dicendū quare christus habuit caput inclinatū: manus extensas: pedes confixos: ⁊ latus apertū. istum ser. q̄re ser. xlix. O. P.

In vigilia pasche.

Descendit ad inferiores ptes terre. Glo/sa. i. ad inferos. Eph. iiij. Sicut eñ xp̄us de scēdit ad inferna vt nos liberaret. sic ⁊ nos debemus eis subuenire qui sunt in purgato rio. Hic est dicendum de suffragijs animarꝫ ⁊ quare libenter debemus animabus defun ctorꝫ subuenire. istū sermonē q̄re ser. clx. H.

Tabula de exemplis que habentur in his sermonibus incipit.

Abstinentia

Abstinens mulier q̄ dā portauit loricā ad carnē. Itē virgo que. xxxviij. ānis in spelū

ca fuit & comedit de herba: radicibus & fructibus arborum. sermone. vij. V. X.

Adulterium.

Quidam adulterium commisit occulte: & intrans ecclesiam sanctorū Geruasij & Prothasij obsessus est a dyabolo & punitus. & sic expirauit sermone. lxxxv. Q.

Quidam vidit vicinum & vxorem vicini puniri in cuppa ignea ppt adulteriū. ibidē

Amici

Amici duo quorum vnus p alio mori voluit sermone. cx. G.

Aqua benedicta.

Quidā cū aspersisset aq̄ bndicta infirmū quomō dyaboli fugati sunt sermone. cx. S.

Blasphemia

Blasphemus quidā tpe Moysi ex iussu dei lapidat⁹ est: sermone. cxxiij. M

Puer quīq annoꝝ quē dyaboli ppt blasphemiam dilacerauerunt sermone. cxxiij. M

Sanctus Ludouicus qui fecit cauteriū ciui parisiēsi propter verba blasphemie sermone. cxxiij. B.

Comedere

Quidam volebant carnes comedere tertia feria post mediam noctem in carnispriuio: & inuenerunt in pullo bufonem pro intestinis sermone. xxxvi. M.

Cinis

Carnifices qui deriserunt susceptionem cinerum in die cinerum sermone. xxxviij. G

Chorea

Choream quidā iuuenis dixit esse portā ɔsolatōis quē postmodū q̄dā lapis āgularis cadēs sup eum occidit sermone. cliij. G.

Virgo quedam in chorea cecidit & subitanea morte obijt. sermone. lx. Q

Virgo que in chorea rapta est a turbine in aera & a demonibus flagellata: postmodum cecidit mortua sermone. cliij. G

Quidam chorizauerunt vsq ad genua: postmodum vsq ad femora in terram sermone. xxvij. A

Qui erexerūt arietē in chorea quō tempestas vastauit segetes circumq̄q in oīb⁹ illis villis circumiacentibus sermone. xxxvij. X.

Cogitatio

Juuenis qui meruit septē coronas vna nocte resistendo cogitationib⁹ sermone. cli. E.

Quidā habuit malas cogitationes & diabolus associauit se ei sermone. cxxviij. J

Confessio

Filia regis que a scriptore suo concepit & pueꝝ necauit: & hoc nephas sp i ɔfessiōe obticuit: & sic damnata est sermone. xliij. T.

Mulier que nō plene cōfessa fuit quomodo post mortem visa est equitare drachonē & serpentes habuit in collo suo & canes mordebant brachia eius. sermone. cxxv. E

Mulier que ferrum vendidit & in confessione dixit sua bona opera tantummodo: de malis nihil fassa: sermone. cvi. E.

Consuetudo

Consuetudo deponitur successiue. Exemplum de illo qui abstinuit primo a peccatis per tres dies: & postmodū per quattuor dies: & sic deinceps sermone. cxxxi. M

Correctio

Duo fratres erant in monasterio: vnus fuit gratiosus & acceptus: alius semper accusabatur & corrigebatur i capitulo: & post obitum iuit ad celum: & alter ad purgatorium sermone. lxiij. M

Quidā raptus est & vidit duos platos accusari: & vnus ex correctione emēdauit se: & alter spreuit admonitionē & subitanee defunctus est sermone. lxiij. E.

Damnatio.

Decanus qui viginti quinq annos in heremo māsit & post mortē appuit epō & dixit q. xxx. milia hoīz illo die obierunt: & duo ad celū & tres ad purgatoriū. alij aūt omnes ad infernum descenderunt sermone. cxlix. L

Desperatio

Quidā dixit i agone: impossibile ē q deus ignoscat mihi peccata mea sermone. cxxxi. P

Quidā reputabat q̄si sctūs: & tn̄ in agone desperauit & sic damnat⁹ ē ser. cxxxiij. L.

Quidā voluit absq omni pctō viuere & cū non potuit desperauit: sed tandem tamē ccōuerso resipuit sermone. ix. N

Heremita qui reduxit desperatū: & sic meruit duplicē coronā ser. xxx. M.

Derisio.

Carnifices q deriserūt & nihil fecerūt susceptionē cineꝝ in die cineꝝ sermo. xxxviij. G.

Detractio.

Duo socij & vnus erat detractor pessimus quō in extremis vidit albatos siue cādidos manus extendentes & conquerentes de eo & sic desperauit sermone. xci. M

Eps punit⁹ ē in purgatorio p fetorem famuli sui q ardebat i inferno q audiuit detractiones hui⁹ famuli & eū non correxit s. xci. J

Quidam detractor diffamauit sacerdotes & religiosos: & eius lingua non potuit pu

crescere. ibidem. Discordia.
Dyabolus promisit antique vetule duos calceos vt faceret discordiam inter virum et vxorem qui triginta annis simul pacifice vixerunt. sermone. xcvi. R. Ebrietas.

Briosus noie vdo e qui frequenter iuit ad tabnas cum ad ecclesiam ire deberet q̄lem potum et qualem lectū et quale balneum iam habet in inferno sermone. lxij. Y.
Miles q̄ appuit post mortē filie sue cum crusibulo in quo erat sulphur sermo. xax. P
Bibulus qui tenuit ciphū in manu et dixit tres soluat: et sic subitance obijt ser. lx. Q.
Qui in tabna vēdidit aīam suā quō dyabolus eū rapuit cū corpe et aīa ser. cxxxij. H.
Hospitē quē dyabolꝰ cum corpe et aīa rapuit sermone. cxliiij. N. Elemosyna.
Petrꝰ thelonearꝰ q̄ primo parcus fuit: et postmodū seipm vendi fecit et precium dari in elemosynas pauperum sermone. lxxxi. B
Senex cū iuuene habuit cōcyuitā et senex sp plꝰ habuit q̄ntūcūq; paupibꝰ dedit. s. cl. T
Mechanicus qui tm̄ vnū denariū habuit volens aliquid emere pro prādio quē tandē dedit cuidā pauperi propter deū et angelus portauit sibi. xx. solidos sermone. ciij. A.
Mulier que dedit pauperi denariū dicēs plus tibi dedi q̄ deꝰ mihi dedit sermo. cl. P.
Eucharistia.
Quidam vidit aliquos nigros: aliquos sanguinolētos: aliquos ignitos: aliquos claros et splendidos ad sacramentū eucharistie accedere sermone. xlvi. R.
Quidam cognouit sabbato pasche vxorē propriam: et in die pasche quādo cōicare voluit corpꝰ xpi exiliuit ex ore ipiꝰ ser. xlvij. H.
Qui post cōionē ad tabernā iuerunt quō suffocati sunt in sanguine proprio ser. lij. M
Quidā habuit magnā deuotionem ad sacramentū: et in agone nō audebat sumere ppter vomitum. et petiuit eucharistiā sibi poni super pectus suum sermone. lxx. Q.
Meretrix que cucurrit p lutū et adorauit eucharistiā: et xpūs sibi dixit de pixide. Ego ignosco tibi peccata tua sermone. lxxix. P.
Miles q̄ adorauit sacramentū cū quinq; pr̄ noster quō p triduū vixit in patibulo sermone. lxxx. V. Excommunicatio.
Comes q̄ cōtempsit excōicatōem quō abbas panē albū excōicauit in aspectu illiꝰ comitis q̄ factꝰ est niger et muscidus ser. lxix. I
Papa gregorius excōicauit quēdā et cicōnie nidos suos de domo illiꝰ trāstulerunt ad aliā domū et pꝰ absolutōez redierūt s. lxix. M.
Quidā eps excōicauit passeres q̄ maculauerūt eccl'am sctī Vincentij. et q̄ncito aliqs passer importat ad eccl'am stati morit. ibidē
Sacerdos ꝯcubinariꝰ q̄ ꝯtēpsit suspēsionē et excōicationē. et q̄ncito accessit ad celebrādū: tūc dyabolus suffocauit eū sermo. cxi. H.
Excusatio.
Virgo que iuit ad castrū et dyabolus dissuasit ei sermone. cxxxi. R.
Exemplum bonum
Latro cui iuuenis monachus seruiuit in claustro et comedit panem et aquam in presentia istius latronis quomodo propter exēplum illiꝰ iuuenis bonꝰ hō factꝰ est. ser. li. I.
Quidam audiuit de nocte in lecto suo fratres ordis p̄dicatorū alacrit cātare ī choro. et sic compūctꝰ ordinē intrauit. s̄mo. lxxiiij. I.
Festa.

Esta sunt celebrāda. F Exēpluz de illo q̄ tpe moysi collegit ligna et ex iussu dei lapidatus est. sermone. cxvij. G. Itē. ciiij. F.
Duo sutores quorū vnus celebrauit festa alter non. ser. cvij. H. Filij.
Filiꝰ q̄ dixit, pater meꝰ si ē ī inferno tunc suffragia nō valēt sibi. si aūt in celo tūc non indiget. si aūt in purgatorio tunc ardeat vsq; quo purgabitur. sermone. ciij. T.
Filio infideli cui buso psilijt ī faciē ppter dehonestationem parentū sermone. xxiij. Y
Filia q̄ ppt̄ dehonestationē mr̄is est dānata. s̄mone. lxij. B. Gaudia celi.

Audia celi sunt magna qō ōndit in dyabolo q̄ dixit q̄ si esset statua a terra vsq; G ad celum clauis et nouaculis circumsepta etc. sermone. lxxxiiij. L.
Monachꝰ q̄dā audiuit auiculā. ccc. xl. ānis q̄ videbāt sibi q̄si due hore s̄mone. lxxxiij. N
Mulieres q̄ p̄ desiderio regni celestis infirmabant. ser. lxxi. T. Gaudia mūdi.
Rex q̄ nūq̄ risit quō frēm ī angustijs circūdedit gladijs ante: retro: et supra: infra: a dextris et a sinistris. sermone. liij. P.
Quidā cogitauit de sero int̄ se. heu q̄ peruenit gaudiū qō hodie habuimꝰ. et sic cōpūctus religionem intrauit: sermone. xxxvi. F.
Filius comitis q̄ vidit cadauer pr̄is sui et sic compūctus gaudia mundi deseruit. s̄mo-

ne.cxxvi.N. Gratiarum actio.
Quidã regratiabaẗ deo q̄ nõ fecit eũ bufonem vel aliud aial irronabile.ser.xvij.M
Religiosus ex cuius tactu vestiũ sanabãẗ infirmi q̄ oĩa ĩ bono accepit: ⁊ deũ tam in aduersis q̄̃ in pspꝫis laudauit.sermo.cxij.O.
Senex q̄ vidit aliquos comedere mel.aliquos panem.aliquos stercus.ser. xcviij.L.
Lecna pelles portauit beato Machario quia illuminauit cecos pueros eius.⁊ etiam lupi reportauerunt quendã puez q̄ extraxit os ex ore lupi.sermone.cxxvij.H.

Hospitium.

Ospitem quem diaboli receperunt cũ corpore ⁊ anima.sermone.cxliiij.N.
Rusticus qui habitauit ĩ vna curia solitaria:⁊ xp̄m in forma paupis in domũ suã introduxit.⁊ quõ ille paup pedes trãsfixos habuit.ser.lxxxix.L. Humilitas.
Quidã rapt⁹ est in agone ⁊ reuersus dixit q̄ null⁹ sine humilitate saluaẗ. ser. xxxi.O.

Jesus.

Esum nomiare est vtile. Uñ legiẗ exemplũ q̄ maritus q̄dã ⁊ vxor sua volebant seipõs suspẽdere p̄ tristicia ⁊ biberũt in nomine iesu ⁊ statim fugati sunt demões:⁊ statim cessauit temptatio illa.sermone.xix. B.
Quidã q̄ñcũq̄ tẽptabatur dixit. O dulcis iesu miserere mei ⁊ iuua me.sermone.ix.H.

Infirmitas.

Infirmus q̄ dixit deo.tu priuasti me corpore:⁊ ego do aiam meã demonib⁹ oĩbus qui sunt ĩ inferno.⁊ sic expirauit.ser.cxxxiiij. U.
Quidã elegit duos dies in purgatorio:⁊ dixit q̄ ibi centum ãnos arsisset.s.cxxxiiij.X
Quidã singulis annis infirmabaẗ preter vnũ:tunc dixit. O deus oblitus es mei.sermone.cxxviij.L.
Infirmus qui rogauit sanctũ hoiem vt intercederet p̄ eo vt sanaretur.⁊ postmodum dixit. O serue dei ora pro me vt deẗ mihi quod vtilius sit. ⁊ sic econuerso infirmatus est.sermone.lxij.E.
Quidã bon⁹ hõ orauit pro infirmo vt sanitati restitueretur:q̄ postmodũ inuenit se p̄iorẽ ad malũ.Et iterato ille bonus homo orauit pro eodẽ vt reddita infirmitate in timore dei perseueraret.⁊ sic eadẽ infirmitas q̄ prius rediit.sermone.cxxviij.L.Et.lxij. E
Miles q̄ nihil voluit dare ꝓpter deum in sanitate.sed infirmatus iussit aliq̄d dari clerico vt p̄ eo intercederet.Et ille petijt vt deus eum in illo statu cõseruaret ser.cxxviij. Z
Duo frẽs vn⁹ erat multuz religiosus ⁊ alẗ seruiebat fideliter infirmis: ⁊ ille fuit acceptior deo.ser.cxxviij.O. Indulgere.
Miles q̄dã indulsit alteri militi de occisione p̄ris sui ꝓpter passionem xp̄i.ser.cxxx.Z
Filius comitis dãnatus est q: non indulsit offensoribus suis.ser.cxxx.E Ira.
Mulier iracũda quõ in agone vertit faciem ad pietẽ q̃n eucharistiã recipe deberet ⁊ dixit.dãnata sum ꝓpter iracũdiã meã.smone xcv.N. Innocentia.
Puer q̄ liberauit aiam matris.⁊ ep̄s ĩ raptu vidit eũ piscari ⁊c̄.sermone.xx.M.
Puer qui seruauit ordinẽ minoz ⁊ noluit tãgere pecuniã q̄ feliciter vixit ⁊ q̄ salubriter obijt.sermo.xx.O. Joc⁹ ⁊ ludus.
Miles qui visus est in purgatorio ⁊ habuit auẽ in manu q̄ euz mordebat ⁊ lacerabat. quia venatiõi deditus erat.sermone.xxij. E
Nobilis qui venationibus semper in dieb⁹ festiuis insistebat: ⁊ vxor eius peperit ei mõstrum.sermone.xxij.D.
Nobilis q̄ in venatiõe secut⁹ ẽ ferã ⁊ nũq̄ amplius est visus.ser.xxij.E. Judei.
Judei ymaginẽ crucifixi dehonestauerunt: ⁊ clauis affixerũt:⁊ lãcea pforauerunt ⁊ btã virgo conquesta est de his.sermone.cv. U.
Quidam impregnauit filiam iudei ⁊ dixit q̄ messiam concepisset.sermone.cv.O.

Judicium ⁊ suspitio.

Quidã rapuit monialẽ ⁊ fratres iudicauerũt eũ.q̄b⁹ btũs Johes dixit.fratres duo peccata iã cõmittitis.sermone.liiij.Z.Itẽ.xc.C
Senex q̄ duxit meretricẽ secũ ad heremuz ⁊ inuenerunt puez in capella quõ postmodũ portauit carbones in sinu suo illesis vestib⁹. sermone.xc.D. Judicium dei.
Quidã fuit citatus vt cõpareret corã summo iudice infra.xl.dies.quõ in q̄dragesimo die subitanee obijt.sermone.vi.P.
Qui ĩ agone ad iudiciũ dei raptus quomodo districtã rationẽ exegit xp̄s ab eo. sermone.ix.P.Itẽ.cxxix.R. Jurare.
Qui iurãdo obligauerũt se. vnus ad penã lepre.alẗ ad ignẽ bti ãthonij nisi sic facerent vt pmiserũt ⁊ ãbob⁹ sic accidit.smo.xlij.B.
Quidã iurauit super sepulchrũ beati Pancracij:⁊ manus adhesit sepulchro.ser.xlij. E
Quidã recepit iuramẽtũ falsum ⁊ raptus

ad iudiciū dei quō plagatus est.ser.xlij.B.
Quidā voluit peierare: ꝛ bina vice genua flectens obmutuit.ser.xlij.X. Loqui.

L
Oquentibus bona ꝛ deifica assunt āgeli: ſ loqntib⁹ mala assunt dyaboli.ſ.xcviij.D
Sanctus ignati⁹ ſp noīauit iesum. ꝛ h̄ nomen habuit scriptū in corde.sermo.xcvi.T.

Lusores.

Lusor qui iurauit per ocl'os dei excecatus est sermone.xij.I.
Ruffus discipulus btī cyrilli epī dānat⁹ ē propter ludum.sermone.xij.M.
Miles erat lusor magnus quē dyabol⁹ de ludo abstulit: ꝛ cū corpore ꝛ aīa abduxit qui amplius non est visus.sermone.xij.O.
Xp̄ian⁹ lusit cū iudeo ꝛ iude⁹ blasphemauit xp̄z ꝛ mariā matrē ei⁹ ꝛ subitanee obijt. xp̄ian⁹ āt amēs effect⁹ ē ꝛ post modū vitā dira morte miserabilit' finiuit.ſ.xij.R.

Luxuria.

Miles q̄ violauit virginē quō in cruribus punitus est: ꝛ bufonē igneū pendentez vsqȝ ad genua sustinuit.sermone.xcvi.V.
Quidā vidit vicinū ꝛ vxorem alterius viri puniri i inferno ꝑꝑ' adulteriū.ser.lxxxv.Q
Beat⁹ bn̄dict⁹ ꝓiecit se int' spinas.ꝛ btūs Bern̄.in aquā gelidā imersit se vt sic domarent carnē.ser.lxxxvi.D. Maledicere.

M
Aledixerunt parentes ꝓprio' puero ꝛ dyabol⁹ rapuit eundem puer̄.ser.xxiij.N.
Mulier nobilis q̄ maledixit pueris suis ꝓprijs quomodo tremuerūt toto corpore ꝛ oībus membris.sermone.xiiij.M.
Maritus q̄ dixit ad vxorez ꝓpriā.vade in noīe dyaboli q̄ obsessa est.sermone.xcv.L.
Quidam dixit ad famulū.veni dyabole extrahe mihi calceos.sermone.xxxiij.G.

Maria.

Virgo erat in q̄dā villa ad quā venit beata virgo quando mori debuit cum exercitu angelorum sanctorum.sermone.xxxiij.I.
Peccator q̄ iuit ad peccanduz: ꝛ flectendo genua ante quoddā altare vidit puer̄ iesuz cruentare ꝛ quomodo beata virgo multū fideliter intercessit pro eo.sermo.clxi.E.
Uir pauper q̄ elemosynā recepit ꝛ supfluum condiuisit pauperibus quō beata virgo apparuit sibi in agone.sermone.xx.O.
Mulier q̄ h̄uit filiā dissolutā quā dyabol⁹ voluit rape in pomerio.ꝛ ip̄a cepit damare. Aue maria gr̄a plena dn̄s tē.ꝛc.ſ.clxij.M.
Mulier q̄ ↄcepit a ꝓprio filio: ꝛ dyabolus accusabat eā apud impatorē.sermo.clxiij.X
Iuuenis qui negauit xp̄z ꝛ noluit abnegare beatā virginē q̄lit' ditat⁹ est.ser.clxiij.B.
Latro qui ieiunauit sabbatū quō post decollationē suā beata virgo maria iussit eum sepeliri in ecclesia tanꝗ̄ suū singularē capellanum.sermone.clxiij.C.
Nobilis iuuenis q̄ ꝑꝑ' tria dānari debuit ꝛ beata virgo subuenit sibi.ſmone.clxiij.D
Nobilis tyrānus ꝓ quo orauit epš ꝛ post modum prior factus est.sermone.clxiij.E.
Rusticus qui fraudē in agris proximoꝝ commisit: qui tamē consueuit singulis dieb⁹ salutare beatam virginem mariam qualiter ipsa iuuit eum.sermone.clxiij.F.

Matrimonium.

Rustic⁹ pb'⁹ q̄ portauit decimas btō Iohāni ꝛ demon exiuit ab obsesso.sermo.xxvi.V.
Uxor que sabbato de nocte cognita fuit a ꝓprio marito: dn̄ica die cū appropinquaret processioni vexata est a dyabolo.ser.xxv.I.

Mores puerorum.

Pater q̄ malū exemplū filio dedit nec correxit eum pro excessibus suis: qualiter postmodum momorderūt se in inferno.ser.xxiij.P.
Pr̄ q̄ dixit ad filiū vt digitū ad ignez poneret donec vnū Aue maria diceret.ſ.xxvi.O
Mores pueroꝝ erga parentes.
Filia que nutriuit matrem cum lacte proprio in turri.sermone.xxiiij.V
Filio infideli cui pullus assus versus est in bufonem.sermone.xxiiij.Y.
Filius qui infra patibulum amputauit patri nasum.sermone.xvi.F.
Pater qui habuit duos filios: ꝛ vnus heremita factus est.ꝛ alter cū patre dānat⁹ est propter iniustas res.sermone.xxiij.R
Quidam venit ad scalā in inferno propter iniustas res. Et fuit decimus in ordīe de ista progenie.sermone.xxv.M.
Mulier nobilis que duos filios simul peperit ꝛ vnū nutriuit ꝑ se: ſ aliū dedit nutrici q̄ posuit illū ad sugendū porcū q: nō habuit sufficiēs lac: ꝛ valde rusticosus factus ē.ser.lxi.V. Mendacium.
Duo mercatores q̄ dixerunt ꝙ sine mēdacio non possent vendere.ſmone.xxxiij.Q
Misericordie opera.
Beata Elizabeth seruiuit quattuor diebus leproso horribili; ꝛ christus quinto die

ta valde patiens facta est sermone.cl ij.T.
Mulier que retrorsuz saltauit de pelui dicens ex impatientia: modo salto de ptate dei in potestatē diaboli.sermone.cxxvi.B.
Uir qdā dixit i ifirmitate.de9 tu puasti me corpe 7 ego te puabo aīa mea.ser.cxxxiij.U
Archidiacon9 q ex ipatiētia ꝯmēdauit se diabolo: 7 eadē die obijt.sermo.xxx.F.
Mulier q ppt iracundiā suā damnata est. sermone.xcv.N.
Quidā ex impatiētia dixit ad famulū suuz. veni diabole extrahe mihi calceos. sermone xxxiij.B.

Passio xpi.

Heremite cuidā appuit xp̄s hn̄s crucē sup scapulas suas.sermo.xlviij.M
Quidā i agone adaptauit pctā mēbro4 suo4ū ad passionē mēbro4 xpi.ser.xlviij.L.
Latro q vnū pr̄ nr̄ dixit ad crucifixū 7 sic occisus euolauit.ſmone.xlix.R.
Mona.h9 q ptrāseūdo crucifixū dixit.dn̄e iesu xp̄e ppt amarā passionē tuā quā habuisti qn̄ aīa tua egressa est de corpore tuo. sermone.xlix.Y.
Juuenis q nō habuit puo dulcedinē i passione xpi 7 semel āplexar9 ē eū xp̄s: tūc postmodū sensit miraz dulcedinē i meōria passionis xpi sermone.xlix.Z.
Quidā surrexit sp in media nocte dicēs: O dn̄e iesu null9 iam tibi cōpatitur. sermone.xlv.M.
Mulier q passionē xpi dilexit quō obijt in ptu i die pasceues 7 statim euolauit ad celuz post egressionē aīe a corpe.ser.lxi.T
Nouiti9 q voluit exire de ordie mino4 7 redire ad seculu: 7 xp̄s appuit ei 7 oñdit sibi vulnera: 7 quō illi vulnerāt xp̄z q hn̄t malā volūtatē peccādi ser.i.M.Itē ser.cli.C.

Peccare.

Quidā vidit duos cū lācea p lōgū 7 ex trāsuerso volentes itrare eccl'iaz. Item q hausit aquā i vas ptusuz 7 q secauit ligna sup sorcinam apponēdo.ſmone.cxiij.T.

Pena inferni.

Sacerdos q vidit matrē suā i sporta ignea quō serpētes ignei circūdederūt collū ips9 7 cathenas habuit i manib9 7 pedibus. sermone.lxxxiij.J.
Diabol9 dixit ꝙ aīa comit Guilhelmi essz in tali pena ꝙ si mōs illuc mitteret liqsceret in ictu oculi sermone.cxxxv.E.
Miles q rapuit vidue vaccā dicens.si ego nō facerē tūc ali9 faceret: quō punit9 fuit i inferno incessant 7c.ſmo.ciij.F
Udo q freqnt inebriabat: qualē potū: qle lectū.7 qle balneū sibi inuenit i inferno preparatum.sermone.lxij.Y.
Miles q apparuit filie sue,cuz crusibulo in quo erat sulphur.sermone.xcij.P.
Qui vidit vicinum suum 7 vxorem alteri9 vicini puniri i inferno ppter adulteria sua. sermone.lxxxv.Q.
Mulier q non plene ꝯfessa est quō visa est habere serpentes in capite 7 in collo: 7 bufoneo sup māmillas: 7 canes roderūt manus eius.sermone.cxxv.C.
Quidam vidit diabolū 7 dixit ꝙ poti9 vellet clibanū incēsuz intrare ꝙ iteꝝ diabolū videre.sermone.cxxv.R.
Quidā ꝯbussit digitos ppt ꝯcupiam mulieris: 7 sic cessauit tēptatio carnis.ser.cxxv.O
Pater qdā ordinis pdicato4 dixit ad magistrū parisiensem ꝙ de sero cogitaret de lecto inferni de quo Esaias dixit.Subt9 te sternetur tinea 7c.sermone.ci.M.

Pene purgatorij.

Q aīa poti9 vellet hic hr̄e centū ānis durā penitentiā cū corpe ꝙ i purgatorio p vnā diem ardere.sermone.clx.B.
Religiosus qdaz appuit aduocato 7 dixit se eē i maximis penis.nā si oīa ligna arderēt nihil eēt respectu ignis purgatorij: 7 dixit aduocatū eē i malo statu.ser.cxxviij.M.
Puer nouē anno4 qui accōmodauit denarios a familia quō in purgatorio punit9 est. sermone.ciiij.J.
Nobilis q mansit fabro debitor 7 apparuit habēs babata ignita.sermone.clx.J.
Quidā elegit duos dies eē i purgatorio potius ꝙ hic ifirmari p biēniū. ser.cxxxiij.X.
Itē de duob9 frib9 quo4 vn9 imediate celebrauit missaz vnā post obitū alteri9: 7 ipe apparuit sibi di.se qsi.xx.an.arsisse.ser.clx.E.
Aia q appuit 7 dixit se eē deputatā ad purgatoriū vsqz ad diē iudicij: nisi iuuaret suffragijs viuo4.sermone.clx.R.
Sacerdos q dixit. si lacus esset plen9 igne tūc vellet i eo esse vsqz ad finē mūdi vt esset cert9 ꝙ nō intraret purgatoriū neqz infernū sermone.cli.L.
Quidā vidit penas purgatorij 7 postmodū nunꝙ risit.sermone.clij.U.
Mulier reuocata a purgatorio quō hic penitētiā egit i niue: i glacie: i igne.7 dixit nihil esse respectu pene purgatorij.ser.clij.U.
Due aīe qrū vna fuit leta 7 altera tristis. ſmone.clx.F.

Suffragia.

Quidā orauit .xxxij. ānis ꝑ aīa prīs ⁊ ip̄e in pctō mortali fuit ⁊ nihil pfecit. ser. xcij. O

Nobilis q̄ fuit liberat⁹ de purgatorio p tres missas. sermone. clvi. F.

Quidam ꝓuincialis liberauit fratrē carnalem per vnā missam. sermo. clvi. F.

Nobilis q̄ misit filiū suū ad papā ⁊ .xxx. annis debuit eē i purgatorio: ⁊ papa p vnā missam liberauit eū de purgatorio. ser. clx. L

Quidā frat̄ celebrādo ꝑ fratre defūcto dixit si soldano tā diu seruiuissez ⁊c. ⁊ sic liberauit eū p vnā missaz q̄ .xv. ānis debuit eē i purgatorio. sermone. clx. K.

Qui equū auunculi nō vēdidit p̄ciū erogās paupib⁹ vt ille ꝯstituerat: quō diaboli rapiebant eū. sermone. clx. P.

Quidā recepit vestē a pegrino ⁊ nō orauit ꝑ aīa ei⁹ q̄liter punit⁹ est. ser. clx. Q.

Puniūt etiā aīe i purgatorio ꝑ p̄uis reb⁹

Frater q̄ vinū nō lymphauit ꝓpterea punit⁹ est i purgatorio. ser. clx. D.

Soror scī damiani q̄ audiuit chorizantes cātare cū q̄daz dulcedine: ⁊ ꝓpterea p q̄ndecim dies debuit esse in purgatorio. sermone xxxvij. V. Item. cx. P

Miles q̄ vis⁹ ē i purgatorio ⁊ habuit auē i manu eū corrodētē: q2 venationi nimiū deditus erat. sermone. xxij. E.

Frat̄ q̄ cōpass⁹ ē ꝯsanguineis i agone ⁊ ꝓpterea punit⁹ ē in purgatorio. ser. clx. E.

Perseuerantia.

Quadragita ꝓpt̄ fidē fuerūt positi i dolio aq̄ frigide: ⁊ vn⁹ abnegauit fidē ⁊ pagan⁹ vidit angelū cū corona ecōuerso euolare ad celum. sermone. lxxiiij. M.

Iuuenis in heremo ad quē venit diabol⁹ dicens prēm suū mortuū: ⁊ sic exiuit heremū ⁊ rediit ad seculū: ⁊ malo fine vitā suā finiuit. sermo. cxl. M. Predestinatio.

Frater q̄ orauit ꝑ alio fratre ⁊ vidit eū de numero dānandoꝝ: ⁊ iste frat̄ multiplicauit bona opa ⁊ emēdauit vitā: ⁊ postmodū vis⁹ est de numero saluandoꝝ. sermone. lxxiiij. N.

Lantgraui⁹ qui multa mala cōmisit dicēs. si sum pdestinat⁹ ⁊c. quomodo medic⁹ suus reduxit ⁊ illū resipiscere fecē ab illo errore. sermone. xciij. X. Prelatus.

Prelat⁹ q̄ male vixit ⁊ dixit militib⁹ suis q̄ nō violarēt ecclīas ⁊ cemiteria nisi tollerēt ossa mortuoꝝ. sermone. xxviij. M

Premium.

Qui fontē lōge a cella habuit ⁊ angel⁹ euz subsequēs numerauit passus ei⁹. ser. cli. M.

Iuuenis q̄ septem coronas meruit vna nocte fortit̄ resistēdo tēptatoīb⁹. ser. cli. E.

Prosperitas.

Filia q̄ habuit prem ꝓbū ⁊ infortunatū ⁊ matrē reprobā: & sanā ⁊ fortunatā in oīb⁹ q̄ ꝑtinent ad p̄ntem vitā. ser. xxxvi. O.

Hospes diues circa quē hospitat⁹ fuit sctūs ambrosi⁹ quō oīa ipi⁹ submersa sūt ⁊ combusta. sermone. cviij. R.

Heremita bone vite quē bestie dilacerauerūt: ⁊ diues male vite q̄ honorifice sepult⁹ fuit. sermone. cxlix. B. Pulchritudo.

Pulcher iuuenis q̄ lesit se in facie: q2 mulier cōcupiuit eū. sermone. cxiij. Q.

Virgo q̄ fecit se icludere: q2 q̄dā iuuenis cōcupiuit eam propter suam pulchritudinem. sermone. cxxiij. N. Reph̄endere deū

Reprehendit deū in

suis operibus q̄dam heremita sermone. cix. K.

Res iniustas.

Puer .ix. annoꝝ q̄ a familia m̄ris accomodauit denarios quō punit⁹ est. sermone. ciiij. I.

Puer q̄ furat⁹ est germano suo obolū: quō in puteū ꝓiect⁹ est. sermone. cxliij. E.

Monachus qui denarium pro naulo nō soluit. sermone. cl. E.

Famul⁹ q̄ furat⁹ est dn̄o suo ficus ⁊ nō potuit eucharistiā recipe de manu beati thome apostoli. sermone. xxxiij. D.

Rustic⁹ q̄ furat⁹ ē palū quō i agone īfestauit eū diabol⁹ cū ignito palo. ser. ciiij. M.

Qui nutriebat multas colūbas ⁊ dixit: si cōtra deū essz q̄ recederēt: ⁊ sic oēs recesserunt sermone. lxxxij. E.

Miles q̄ rapuit vaccā vidue: dicens. si ego nō facerē tūc vn⁹ ali⁹ faceret. ser. ciiij. F.

Diues sepult⁹ est in inferno ⁊ arbor pcessit ab eo: ⁊ in ramis ꝑpenderūt heredes ipsius sermone. cxiij. E.

Pat̄ q̄ habuit duos filios ⁊ vn⁹ fact⁹ est heremita ⁊ alter dānat⁹ ē cū p̄re: ⁊ maledixerūt sibiinuicē i inferno. sermone. xxiij. R.

Miles q̄ vis⁹ est in scala i inferno ꝓpt̄ iniustas res: ⁊ fuit decim⁹ in ordine de ista ꝓgenie. sermo. xxv. M. Item. ciiij. M.

Pat̄ q̄ dixit ad filiū suū vt digitum suū teneret ad ignē donec vnū Aue maria diceret sermone. xvi. O.

Ruffus discipul⁹ btī Cyrilli epī dānat⁹ est ꝓpt̄ res cū ludo acq̄sitas. sermo. xij. M

Seruire deo.

Ferviendum est deo et charitate: vnde legitur exemplum quod dyabolus venit ad quendam senem et iuvenem suum esse de numero damnandorum dixit. ipse tamen iuvenis eque bene servire voluit deo propter suam infinitam bonitatem. sermo. clv. V. Sortilegium.

Comes qui ivit ad phitonissam et interrogavit eam de duobus equis quod ipsa mentita est. ser. xli. I.

Heremita qui vidit dyabolum pascere porcos sermone. xli. O. Spernere proximum.

Sacerdos quidam abhorrebat leprosos intantum quod confessiones eorum audivit per murum. similiter et quidam famulus abominabatur leprosos intantum quod noluit eis porrigere elemosynam: et ambo isti facti sunt leprosi. sermone. cl. N.

Advocatus qui sprevit pauperes et in agone dixit se esse cattum: et sic obiit sine ratione et sine sacramentis. ser. lix. L. Superbia vestium.

Comitissa que solum propter ornatum vestium damnata est. sermone. cxli. I.

Mulier que dixit. domine ad quid valet mihi confessio cum retineo superbie habitum et nolo dimittere. sermone. lviij. B.

Sacerdos qui vidit matrem in sporta ignea et serpentes qui circumcingebant caput et collum eius que et cathenas habuit in brachijs et pedibus. sermone. lxxxiij. I.

Quidam vidit dyabolum equitare in cauda mulieris. que cum traheret ad se caudam cecidit ille in lutum. sermone. lxxxiij. M.

Qui primitus vtebatur purpura a fulmine est percussus: et sic obijt. sermo. lxxxiij. B.

Virginem dissolutam dyabolus rapere voluit in chorea propter ornatum vestium. ser. clxij. M.

Virgo que habuit remorsum conscientie quod debuit alium colorem portare quam omnis huiusmodi a quo vestem recepit. ser. lxxxiij. B. Superbia spiritualis

Virgo que artam duxit vitam et solummodo propter spiritualem superbiam damnata est: quia sprevit et contemnebat alios. sermone. cxxxvij. X.

Latro ex humilitate dixit ad heremitam vtinam essem talis qualis es tu. et heremita ex elatione mentis respondit. hoc libenter deberes velle et sic damnatus est. sermone. lxvij. X

Inclusa que dixit se esse pessimam: sed ab alijs hominibus noluit hoc audire. sermone. c. T.

Conversus qui sensit miram dulcedinem in sacramento eucharistie. et voluit alium fratrem osculari vt etiam sentiret illam dulcedinem. et sic totum perdidit. sermone. lxvj. X.

Monachus in heremo propter elationem mentis a dyabolo deceptus est. ser. cviij. D.

Ypocrita est sicut simea. Exemplum de sutore et simea que sibiipsi collum abscidit. sermone. c. V. Tempestas.

Tempestas occidit duos iuvenes in lecto: et iuvenis qui in medio illorum duorum iacuit mansit illesus. sermone. cviij. S.

In anglia erant quodam tempore segetes pulcherrime et quoddam genus muscarum devastavit omnes segetes. et in alis erat scriptum. Ira dei. sermone. cviij. T.

Duo fratres erant et vnus oravit pro pluvia sepius et pluebat. sed alius totum commisit deo. et caules et segetes fructuosiores habuit. ser. cviij. T. Temporalia.

Dives quidam postquam transtulit se vltra aquas tempore famis ne audiret clamorem pauperum. qualiter ad iudicium dei citatus est et subitanee obijt. s. lxxij. E.

Lapicida qui dum fuit pauper bonus fuit. sed postquam fuit ditatus tunc tyrannus factus est et oppressor pauperum. sermone. xciij. F.

Quidam abscondit thesaurum in muro et non potuit confiteri donec sacerdos portavit sibi corpus christi. tunc dyabolus aufugit. ser. cl. A. Tempus.

Quod anime damnate deflent amare tempus graviter male consumptum in presenti vita. sermone. iij. T. Temptatio.

Quidam temptabatur peccato blasphemie contra deum et sanctos. sermone. xix. Y.

Dyabolus qui. xl. annis temptavit quendam monachum de lapsu carnis et postmodum finaliter induxit eum in peccatum luxurie. ser. xl E. Item. lxxvij. R

Iuvenis erat in heremo ad quem venit dyabolus dicens patrem suum defunctum. et vt cito rediret et bona patris distribueret pauperibus. sermone. cxl. M.

Iuvenis quidam meruit septem coronas resistendo temptationibus. sermone. cli. E.

Quidam piecit se in profundam foveam ex iussu dyaboli quem credebat angelum dei. ser. xviij. Q.

Maritum et vxorem suam induxit dyabolus quod volebant se suspendere. sermone. xix. B.

Mulier quedam preparavit sibiipsi laqueum ad suspendendum se qualiter liberata fuit. sermone. xiiij. M

Verbum dei.

Verbum dei audivit quidam miles flagitiosus: et sic compunctus est et penitentiam egit. ser. lxx. Q

Comes lubricus qui audivit predicare illud Ezechielis. In quacunque hora ingemuerit peccator. et sic compunctus est. et post suam mortem sup

sepulchrum ipsius scriptum est. Audiuit verbū suum et sanauit eum. sermone. lxviij. B.

Vidua.

Vidua que dixit. vir meus adhuc viuit q̄ diu vixero. sermone. cxvi. V.

Iuuenis vidua cui appnit beatus petrus aplus in agone. ser. cxvi. X. Voluntas.

Latro q̄ in bona voluntate ad heremitam venit. et ipe sprevit eū. et quō arbor occidit eū et statim ad celum euolauit. sermone. cli. O.

Latro qui orauit vnum pater noster coraz crucifixo et sic saluatus est. sermone. xlix. R.

Voluptas carnis.

Quidā voluptuose vixit et nihil sibi pter deū subtraxit: et tn̄ bona opa fecit. ieiunādo: elemosynas dando: etc. quō postmodū a xpo iudicatus fuit. sermone. iij. C. Usurarius

Usurari⁹ q̄dā tria facere debuit. s. conteri: pfiteri: et restituere: vt sic saluaret. ser. cviij. Z.

Usurarius quē asinus portauit infra patibulū et ibi sepultus est. sermone. cxiiij. B.

Usurari⁹ q̄ i agone sibi apportari fecit vasa aurea. sed cū aīa recreari his nō potuit: sed dolor augmentabat: tūc recōmēdauit eā demonibus. sermone. cxviij. Z.

Ypocrita est sicut simea. Exemplū de sutore et simea q̄ sibiipi collū abscidit. ser. c. V

Isti sunt casus papales.

Manus violentas in clericū vl' etiā i accolitū vel i religiosum seu ɔuersum iniiciens excōicatus est et mittendus ad papam

Qui hoc mandat vel post factū eius noīe ratū hz excōicatus est et mittēdus ad papā

Incēdiarij vel fractores eccl'iaꝝ seu locoꝝ religiosoꝝ aut cemiterioꝝ excōicati sunt ipo facto et ante denunciationem ab epo absoluuntur. post denunciationē non nisi a papa.

Incendiarij aliarū domorū nō religiosarū excōicandi sunt. si excōicati sunt et denūciati mittantur ad papam pro absolutione.

Qui occasione sue excōicationis: suspensionis: et interdicti late i eos seu suos subditos aut eoꝝ rusticos dederūt licētiā ꝑuandi eos.

Iudices q̄ tulerūt snīas. vl' iudiciū suos q̄ portāt lrās vel etiā actores occasione quorū late sunt snīe i bonis. vel i psonis leserūt. nisi re integra licētiā hmōi reuocauerint. vel si aliquo casu rapuerint ō pdict: et si infra octo dies n̄ reddiderit ad dn̄m apl'icū mittēdi sr̄

Oēs illi q̄ p se vel p aliū seu alios q̄scunqꝫ psonas eccl'asticas seu secl'ares ad romanā curiā sup eoꝝ causis et negocijs recurrentes in eaqꝫ curia eas causas ꝓsequētes. aut ꝓcuratores seu iudices sup dictis causis et negocijs deputatos: occasiōe causaꝝ vel negocioꝝ hmōi verberant: mutilant: vel occidūt: cuiuscunqꝫ ɔditiōis vel dignitat̄ fuerint excōicati sunt. et dūtaxat per sedē apl'icam absoluēdi.

Qui cogūt et coegerūt celebrare i loco interdicto vel ad audiendū diuina ɔuocant excōicatos seu interdictos ad papā mittēdi sunt.

Qui ꝓhibent excōicat̄ et interdictis ne moniti exeant eccl'iam ad papam mittendi sunt

Suspensi vel interdicti si moniti a celebrāte missam nō exeūt ecclesiā excōicati sunt. et p absolutōe ad papā mittēdi sunt. Sec'e de perturbante alias horas canonicas in ecclesia:

Clerici et sacdotes seculares et etiā religiosi q̄ inducūt ad vouēdū: iurādū: vel ꝓmittendū de eligēdo apud eos sepulturā. vel vt iā electā vlteri⁹ nō imutēt ad papā mittēdi sr̄.

Abbates: priores: ꝑpositi: decani: magistri abbatisse: priorisse: aliiqꝫ plati regl'ares quocunqꝫ nomine censeant et eoꝝ officiales q̄rūcūqꝫ eccl'iaꝝ: monasterioꝝ: ordinū: et religionū a volētib⁹ ingredi eoꝝ religiōes: ecclias: vel monasteria: i eaꝝ psonaꝝ receptiōe: ant añ vel post. q̄cūqꝫ pacto prandia siue cenas pecuniā: iocalia: aut res alias etiā ad eccl'iasticū vel quēuis aliū piū vsum deputata seu deputāda directe vel indirecte petentes vel exigētes singl'e psone: tam dātes q̄ recipiētes excōicationis snīam incurrunt. Capitula vero et conuentus suspensionis sententiā incurrunt ipso facto. a quibus preterq̄ in articulo mortis absolui non possunt absqꝫ sedis apostolice licentia speciali.

Religiosi qui sine licētia speciali proprij sacerdotis solennizauerunt matrimonia. aut ministrauerunt eucharistie aut sacre vnctionis sacramenta mittantur ad papam.

Religiosi qui excommunicatos a canone i casibus a iure non concessis: aut a sententijs per statuta prouincialia aut synodalia promulgatis aliquos absoluerunt; a papa tm̄ absoluendi sunt.

Religiosi qui aliquem vel aliquos a pena et a culpa absoluerūt: ad papā mittēdi sunt.

Cleric⁹ pticipās scienter et sponte excōicato a papa in diuinis excommunicatus est et dūtaxat a papa absoluendus.

Qui falsificauit bullam vel litteras apo-

stolicas ad papam mittendus est.
Heretici gazarij arnoldiste defensores rece ptores τ fautores eoꝝ ad papā mittēdi sūt.
Qui in t͛ra sua noua pedagia imposuerunt absq; licētia ꝑncipis ad papā mittēdi sunt.
Qui ferrū arma vel alia necessaria ad pugnandū ꝯtra xp̄ianos deferunt hereticis vel paganis: vel qui dant eis consiliū vel auxiliū ad papam mittendi sunt.
Isti sunt casus episcopales.

Blasphematores dei

b τ scōꝝ q̄ iurādo blasphemāt deū τ sanctos. similiter q̄ maledicūt deo τ sanctis.
Fractores votorum.
Periurus in iudicio τ q̄ recepit iuramētuꝫ ab illo quem sciuit falsum iurare.
Carminatrices hoīm τ pecorum.
Qui demones inuitant ꝓ futuris reuelandis similit͛ q̄ vadūt ad phitonissas τ ꝓ talibus eos interrogant.
Sacrilegi qui furantur in sacris locis: similiter τ ille cui⁹ negligentia commissum est sacrilegium in ecclesia.
Qui abusus est sacro chrismate seu eucharistia seu aqua baptismi vel alia re sacra.
Qui luxuriant͛ in eccl'ia vel alio loco sacro
Incēdiarij domoꝝ ante denūciationē.
Adulteri similiter mulier deputās filiū in heredem quē de adulterio cōcepit.
Qui machinat⁹ est in mortem legittime sue τ econuerso.
Mulier cognita a viro religioso siue a sacerdote.
Defloratores virginum.
Que ꝯtraxit m̄rimoniū post votū castitat͛.
Qui ꝯtraxit matrimonium post sponsalia facta cum alia persona.
Qui clādestine ꝯtraxerit vel ꝫ interdictū ecclesie. Pro quo sciendū ꝙ ē differētia int͛ matrimoniū legittimū τ clādestinū. Legittimū fit qn̄ ab his q̄ sup feminā sūt τ ptātem habere vident͛ vxor petit͛ τ a parētib⁹ desponsatur τ a sacerdote vt mos est bn̄dicit͛ ac solennit͛ accipit͛ vt dr̄ in decre. xxx. q. v. alit͛ nō fit. τ c. se. nullus fidelis.
Clādestinū m̄rimoniū duobus modis fit. vno mō cū occulte τ sine p̄ntia testiū ꝯtrahit͛ ita vt exinde legittima ꝓbatio nō appareat Alio mō cū ꝯtrahit͛ sine solēnitatibus cōsuetis in facie ecclesie.
Itē sciēdū ꝙ neq; vir neq; mulier ad secūdas nuptias transeūtes vel ꝯuolātes sūt bn̄dicēdi ne bn̄dictio reiteret͛. nā qcūq; sacdos bn̄dixerit secūdas nuptias ab officio τ bn̄ficio ē suspēsus. vt pꝫ ex͛ de se. nup. c. si vir.
Qui coeūt cū iudea vl' cū sarracena τ ecōuso
Qui peccauit pctō sodomitico cū seipso vel cū ꝓpria vxore vel cum alia ꝑsona: vel etiam cum bruto animali.
Parētes q̄ ex negligētia pueros ꝑmittunt cadere in ignē vel aquā: vl' etiā q̄ opp̄munt pueros in lecto.
Parētes q̄ ex negligētia sua nimis differūt baptismū circa pueros: ita ꝙ moriāt͛ sine baptismo. similit͛ pueros extinctos nondū baptizatos clā in cimiterijs sepeliunt.
Que ꝓcurāt abortū vl' sterilitatē i se vl' alijs
Qui ꝯmisit incestū cū ꝯsanguineis vl' affinib⁹. Vn̄ sciendū ꝙ si qs peccaret cū muliere vna vel virgine vna: τ postmodū duceret ꝯsanguineā ei⁹. vel ecōuerso qn̄ ip̄a peccaret cū viro τ postmodū ꝯtraheret cū ꝯsāguineo isti⁹: tūc ꝯmittit͛ incest⁹. q2 ibi ē affinitas. vn̄ dr̄ in decre. affinitas tā ꝑ fornicariā copulaꝫ ꝙ̄ ꝑ legittimā ꝯtrahit͛. xxxij. q. ij. nō omīs.
Malefici q̄ faciūt ne ꝯiuges p̄nt sil' coire.
Sil'r q̄ conant͛ facere odiū vel amorē inordinatum inter homines.
Qui tenēt fatū: sicut cū qs suspēdit͛ vl' submergit͛ vel cōburit͛ tūc dicunt. de⁹ sic voluit. sic oportuit fieri: q2 ad hoc nat⁹ est.
Qui somnia aduertūt τ seruāt τ alijs hominibus somnia exponunt.
Qui auguriū obseruāt. qd̄ auguriū attēditur ī gestu τ in cantu τ volatu auiū.
Percussor parentum.
Falsarij monetarū τ litteraꝝ τ sigilloꝝ.
Qui ceciderit ī hereticā prauitatē absoluēdus ē quo ad pc̄m: s; nō ab excōicatōe nisi a papa vl' ab alio: ci⁹ rn̄ licētia ꝓbabita.
Qui crimen cōmisit qd̄ totā cōmouit vrbeꝫ ꝓ quo etiā non nisi ab episcopo est solēnis penitentia iniungenda.
Membroꝝ mutilatores.
Vagecq; restitutōes vbi n̄ supsunt veri heredes.
Qui pedagiū recipiūt a clericis vel a ꝑsonis religiosis: tales sunt excōicati: τ tenentur ad restitutionem.
Qui faciūt statuta ꝫ libertatē cleri. sic q̄ int͛dicūt alijs seu alios īformāt ne oblatōes ad altaria offerāt: τ ne decedētiū āniuisaria pagant: τ ne sup sepulturis fiat ꝯcordatio defūctoꝝ. sil'r q̄ ꝓhibēt subditis suis ne p̄byteris molāt: vēdāt τ pāes piscītrē. τ sil'r excōicati

Qui sentētiant sup usurā soluendā iudeis vel xpianis usurarijs.
Usurarius cuius peccatum non dimittitur nisi restituat ablatum.
Qui vendunt venenū aut conficiunt ad interficiendū homines.
Qui pprīū suum dñm tradunt.
Quilibz homicida volūtari⁹ vel casualis.
Casus epales expliciunt.
Iste sunt inhibitiones a sacra cōione.

Infra scripti quos

nōiabo phibeo a cōione eucharistie: nisi ptriti ⁊ pfessi fuerint ⁊ absoluti ⁊ satisfecerint vel adhuc satisfacere velint iuxta psiliū confessoꝝ.
Pueri ⁊ carentes usu rōnis. Sz in q̄ etate pueri accedere debeāt. h̄ q̄re ser. xlvij. S.
Qui ānos discretōis hn̄t ⁊ nolūt addiscere Pr̄ nr̄ ⁊ symbolū, vn̄ legit̄ i decre. Paruuli facti adulti tenēt ad fidē quā p eis spopōderunt offerētes ⁊ illi dn̄t eos docere symbolū ⁊ dn̄icā orōnē. de pse. di. iiij. vos ān oia. Oēs nō hn̄tes fidē sic iudei sarraceni ⁊ etiā ifideles xpiani q̄ nō credūt ibi eē veꝝ corp⁹ xpi Quō aūt xp̄s sit i hoc sacro. h̄ q̄re s. lxxx. S.
Sortilegi ⁊ carmiatrices hoīm ⁊ etiā pecorū: q̄ carmināt capita oculos ⁊ dētes hoim. ⁊c. Et etiā q̄ tenēt sōnia ⁊ fatū ⁊ dies egyptiacos. Et silr̄ q̄ vadūt ad phitonissas ⁊ interrogant eas de reb⁹ occulte furatꝭ. ⁊ illi q̄ portant l̄ras ad collū ptra dolorē dentiū vel etiā oculorum: ⁊ sic de alijs.
Blasphemi q̄ iurant p mēbra xp̄i ⁊ vulnera ⁊ sanguinē xp̄i ⁊ non sunt cōfessi nec intēdunt dimittere.
Qui iurāt falsuz testimoniū i iudicio: ⁊ etiam ille q̄ scient̄ recepit iuramētū ab illo quē sciuit falsum iurare. Silr̄ illi q̄ q̄tidie iurāt i v̄bis suis mēdacit̄ p deū ⁊ sup oēs sanctos Et qn̄ talia quotidiana iuramēta sunt pctm̄ mortale. hoc quere sermo. cxliij. T.
Maledici q̄ maledicūt suis vxorib⁹ pueris ⁊ famulis ⁊ etiā alijs hoib⁹: nisi sint ptriti ⁊ confessi ⁊ velint se emendare.
Qui in illicito amore stāt ad viros vel ad mulieres. silr̄ ⁊ q̄ nitūt̄ facere amorē illicitū vel etiā odiū int̄ hoies: ⁊ etiā mediatrices q̄ portāt l̄ras vel dona taliū psonaꝝ ⁊ iuuant eas v̄bis vel fact̄ vt sil̄ pueniāt i illicito ope
Qui ex ptēptu festa nō celebrāt: s; laborant seu vecturā exercent p pecunia.
Silr̄ q̄ vadūt ad nūdinas ⁊ emūt cā lucri in diebus festiuis: ⁊ ppt̄ hoc subtrahūt se a diuinis. ⁊ de hoc q̄re sermo. cxvij. D.
Qui ex ptēptu soluūt ieiunia ab eccl'ia istituta: ⁊ q̄ sine cā cōcedūt i q̄dragesima lacticinia: ⁊ qn̄ tales peccent mortal'r. h̄ q̄re s. xxxix.
Qui ptēnūt dn̄icis dieb⁹ audire vnā integrā missaz sine cā ⁊ necītate: sic illi q̄ stāt in cemiterio vel circuīeūt eccliaz vl̄ stant i foro: ⁊ sic negligūt missaz vel s'monē. R. L. Un̄ dr̄ i decre. Dn̄ica die missa dz audiri ab oib⁹. de pse. dist. i. missas. Itē dr̄ in decre. Die dn̄ico ppl's de missa egredi nō dz ante bn̄dictionē. de pse. di. i. missas.
Bibuli q̄ se scient̄ inebriāt ⁊ iebrietate sua deū blasphemāt nisi sint pfessi ⁊ velīt desistere
Fistulatorib⁹ ⁊ sigellatorib⁹ q̄ ad choreas publicas fistulāt: ⁊ illi q̄ in dieb⁹ festiuis chorizant: ⁊ qn̄ tales peccent mortalit̄. hoc quere sermone. xxxvij. S.
Oēs fornicatores q̄ vadūt ad publicas meretrices: silr̄ ⁊ illi q̄ tenēt pcubinas secū i domib⁹ suis: nisi sint pfessi ⁊ velint desistere.
Defloratores virginum.
Omnes adulteri ⁊ adultere.
Qui sciēter res iniustas possidēt ⁊ retinēt Et hoc etiā intelligit̄ de puis reb⁹, sic q̄ intulerūt dāna pnuis i pratis: i gmib⁹, in segetib⁹ agroꝝ: i vineis i fructib⁹: sic i pomis: i piris ⁊ sic d̄ alijs. Quō aūt restitutio debeat fieri de reb⁹ occultꝭ ⁊ de debitis: ⁊ etiā de puis rebus. hoc quere sermo. xliiij. X.
Qui res inuētas hn̄t: quō ⁊ qb⁹ res inuēte sunt restituēde. hoc q̄re sermo. ciiij. R
Qui nō dant plene decimas ⁊ redditus ⁊ offertoria ⁊ alia iura parrochialia.
Usurarij q̄ de decē florenis ānuatim recipiunt vnū p vsura: silr̄ q̄ pcedūt pecuniā sup ciuitates vl̄ castra vl̄ sup villas ⁊ recipiūt fruct⁹ vsqz dū alr̄ restituat ipis pecuniā. Et etiā illi q̄ cari⁹ vendūt, ppt̄ dilationē vel etiā q̄ p pmpta pecunia emūt ⁊ īmediate mlto cari⁹ vendunt, ppt̄ dilationē. ⁊ sic de alijs. De hoc quere sermone. cxiiij. E.
Lusores q̄ ex auaricia ludūt ⁊ pecuniā lucratā in ludo retinēt: ⁊ q̄ in sacris noctib⁹ et dieb⁹ luserūt: ⁊ q̄ pmittūt i ciuitatib⁹ talib⁹ lusorib⁹ officia. vicz apponēdi taxillos vel cartas. Un̄ dr̄ in decre. Pari pena puniēdi sunt agētes ⁊ psentiētes. xviij. q. iiij. oēs. Silr̄ qui hospicio recipiūt lusores ⁊ pmittūt eos i suis domib⁹ ludere. ⁊ hoc faciunt propter lucrum temporale.
Mechanici q̄ falsificāt sua artificia scient̄

⁊ dolose: ⁊ q̄ nō laborāt sua artificia sicut pmiserūt vel iurauerūt ꝯsilio ciuitatis: tales corā deo sunt periuri.

Raptores fures ⁊ qui scient emerūt rem raptā: vel etiā scient comederūt de rapina vel furto. q: tales tenentur ad restitutionem.

Qui damnū intulit pximo scient ⁊ ex inuidia. s. cū suo malo ꝯsilio vel etiā cū suo falso testimonio. Silr q̄ impediūt ex iuidia aliqd mun⁹ pximi quod sibi licite fuisset datū ⁊ huiusmodi. Uñ dr in decre. inferens dānū non est absoluend⁹ nisi dāno ꝯm arbitriū lesi restituto. xxiij. q. viij. pessimā. xiiij. q. vi. si res.

Qui dilatāt agros suos ⁊ agros vicinoꝝ diminuunt cū aratro. vel etiā qui lapides iactant de agris suis ⁊ pijciūt eos sup agros vicinoꝝ: silr ⁊ illi q̄ cū aratro suo diminuūt plauiciem alicui⁹ coītatis vel ciuitatis

Mercatores qui iurādo ⁊ mētiēdo scient decipiūt pximos vendēdo malū p bono: siue sint rustici siue ciues: siue ista deceptio fiat in re pua siue in re mag. De hoc qre ser. cvi. A

Pincerne q̄ nō dāt iustā mēsurā nec plenā mēsurā. ⁊ etiā q̄ vinū ꝑparāt cū nociuis preparamētis: vel etiā q̄ aquā fundūt ad vinū ⁊ sic vendūt aquā p vino. Silr pincerne q̄ i domib⁹ suis pmittūt hoīes deū balsphemare ludere: chorizare: fornicari: ⁊ sic de alijs.

Qui i hospicio retinēt illos scient q̄ nō sūt ꝯfessi in q̄dragesima nec tpe pasche cōmunicauerūt. Silr q̄ in domib⁹ suis retinēt suspectas psonas ad q̄s alij accedūt ⁊ cū ipis fornicanf. Uel etiā q̄ hospicio recipiūt histriones q̄ secū ducūt ꝯcubinas ⁊ sic pmittūt eos simul peccare.

Carnifices q̄ scient carnes ꝟmiculosas p bōis carnib⁹ vēdūt. Uiri ⁊ mlieres q̄ i actu mrīmonij puertūt ordinē: q: hoc est pessimū pctm. vñ dr i decre. hoc viciū mai⁹ ē q̄ si matrē suā q̄s cognosceret. xxxij. q. vij. adulterij. Et de hoc pessimo vicio qre ser. lxxxv. R.

Uxor q̄ furaf marito ppo ⁊ male expēdit scʒ ludēdo spōsando vel etiā supbas vestes emēdo vl crapulose vinēdo ⁊ se inebriādo ⁊ sic de alijs: ⁊ q̄n vxor sic furādo peccet mortaliter. hoc q̄re ꝯmone. xv. R.

Mariti ⁊ vxores q̄ se mutuo odiūt ⁊ simul discordāt: sic isti mali ⁊ iracūdi viri q̄ ex rancore ⁊ sine cā pcutiūt vxores suas. Et etiam iracūde mulieres q̄ ꝯtēnūt viros suos ⁊ maledicūt ipis nisi sint ꝯfessi ⁊ āmodo sil pacifice velīt viuere. de hoc q̄re ser. xxv. E.

Qui in nocte natiuitatis xpi p offertorio luserunt: ⁊ etiā q̄ feria tertia i carnisꝑuio vltra mediā noctē carnes comederūt.

Uiri ⁊ mulieres ⁊ etiā ꝟgines q̄ p ornatū vestiuʒ ⁊ p pulchritudinē corpis. s. faciei vel crinū alios scient iducerīt i malas ꝯcupiscētias. Silr q̄ p visuʒ vl p tact⁹ ⁊ āplex⁹ vel p ꝟba illicita irritauerūt seipos vel alias psonas ad ꝯcupiscētias malas: nisi sint confessi ⁊ velint desistere.

Mulieres q̄ destruūt ptū cū herbis ⁊ pcurant sterilitatē ne mulier possit cōcipere.

Parētes q̄ꝝ negligētia pueri añ baptismū decedūt: sic q̄n i vtero matris suffocanf.

Silr pētes q̄ ex negligētia pmittūt pueros cadere in ignē vel in aquā: vel etiā qui locāt pueros suos secum in lecto quos dormiēdo opprimunt.

Parētes q̄ pmittūt pueros suos blasphemare deū ⁊ etiā maledicere hoib⁹ ⁊ etiā q̄ pmittunt eos ludere cū taxillis: fornicari: chorizare ⁊ etiā hoib⁹ dāna inferre: in ḡminib⁹ ⁊ segetibus: in pirīs pomis: in botris ⁊ sic de alijs: ⁊ eos nō corrigūt: q: talia peccata cadūt in parētes nisi sint cōfessi.

Percussores pentū: ⁊ etiā filij ꝯtemi ⁊ rebelles q̄ maledicūt pētib⁹ ⁊ i pīs ptinacif, inobediētes sf: nisi sint ꝯfessi ⁊ velit se emēdare

Que ꝯtraxit mrīmoniū post votū castitat.

Silr q̄ ꝯtraxit mrīmoniū post spōsalia facta cū alia psona. etiā q̄ clādestine ꝯtraxit vl contra interdictū ecclesie.

Mulieres q̄ vestes viroꝝ induerūt in carnisꝑuio: vl ecōuerso. silr q̄ vestes monachorum induerūt ⁊ in ipis chorizauerunt.

Qui mēdacif abstulerūt famā pximi: nisi sint ꝯfessi ⁊ velint reuocare. Uñ Hiero. Nō facil venia praua dixisse de rectis. Serui ⁊ ancille q̄ bona dñoꝝ suoꝝ furtiue subtrahūt ⁊ nō seruāt eis fidelitatē quā eis pmiserunt Silr ⁊ officiales ⁊ seruitores nobiliū q̄ infideles sūt in recipiēdo ⁊ in expendēdo bona dñorum suorum.

Domini ⁊ dñe qui famulis ⁊ famulabus ⁊ alijs mercenarijs suis non plene persoluunt mercedem: sed protrahūt ⁊ defraudāt eos in precio suo qd meruerunt fideliter seruiendo ipsis.

Qui rācorē ⁊ inimicicias retinēt i cordib⁹ suis ⁊ nolūt indulgere offensorib⁹ suis.

Quō aūt q̄libʒ tenef indulgere inimicis. hoc quere sermone. cxxx. V.

Prelati ⁊ supiores q̄ aggrauāt ꝯtra deum ⁊ contra iusticiā census ⁊ redditus.

Silr ꝛ illi q̄ faciūt exactiones indebitas in suos subditos. Nam tales dn̄i ꝛ plati tenentur ad restitutionē oīm predictoꝝ. Et de hoc quere sermone. lix. I

Sacrilegi q̄ furant̄ in ecclesijs vel in alijs sacris locis. Similit̄ ꝛ illi q̄ furātur bona sacerdotum ꝛ religiosaꝝ psonaꝝ

Incendiarij ecclesiaꝝ ꝛ monasteriorum et etiam aliaꝝ domorum.

Violatores ecclesiaꝝ cū effusione sanguis vel etiam seminis.

Qui pedagium recipiūt a clericis ꝛ personis religiosis.

Qui faciunt statuta ꝯtra libertatē clericoꝝ sicut q̄ interdicūt subditis ne oblatiões ad altaria offerant: ꝛ ne āniuersaria pagant ꝛ ne presbyteris molāt: vendāt: ꝛ panes pinsant

Qui iudicē spiritualē impediūt in suo iudicio ꝛ nūcios ipsius q̄ portāt litteras captiuāt spoliant ꝛ eis aures abscindūt.

Qui falsificāt monetas: litteras: sigilla. ꝛ q̄ falsum instrumentū conficiunt.

Falsi iudices ꝛ falsi causidici ꝛ falsi testes.

Qui sentēciant sup vsurā soluendā iudeis siue xp̄ianis vsurarijs.

Qui recipiunt dona ꝛ ppinas a iudeis. q: tales tenētur illis a q̄bus ipsi iudei p vsurā extorserūt vel heredib⁹ ipoꝝ. ꝟ si nō sciūt heredes tūc debent dare paupib⁹.

Famuli āclle ꝛ nutrices pueroꝝ q̄ iudeis seruiūt ꝛ morant̄ cū ipis in domibus similr̄ ꝛ xp̄iani q̄ locāt domos suas iudeis ad inhabitandum.

Qui filios vel filias suas cū pacto tradunt ad monasteria q: tales ꝯmittūt symoniā.

Qui pticipant cū publice excōicatis in loquēdo: comedēdo hospitādo ꝯtra phibitionē eccl'ie. Nam tales non debent ad eucharistiam accedere. nisi sint p̄us absoluti a minori excōicatione quā incurrunt participando cum excōmunicatis.

Qui vota deo ꝛ scīs pmissa nō seruant.

Qui non sunt integraliter ꝛ plene oīa peccata sua confessi que habēt in memoria: sed scienter ppter verecundiā aliquod pc̄m obticuerunt vel etiam qui stant in pposito iteꝝ peccandi mortaliter.

Qui penitentiā eis in cōfessione iniunctā non pfecerūt nec intendunt pficere: ꝟ obliti sunt penitentiā eis p̄us in ꝯfessione iniunctā q: tales oportet ꝯfessionē p̄us factā reiterare. De hoc q̄re s̄mone. xliij. N.

Sciendū ꝙ quilibet pleban⁹ potest p quolibet peccato mortali suo subdito inhibere cōmunicationem. Unde quilibet plebanus potest addere vel diminuere istis articulis ꝟm ꝙ sibi videbit̄ populo suo expedire. Et vtile est istos articulos populo pronunciare scꝫ in principio quadragesime in medio ꝛ in fine quadragesime. vt ipsi simplices homines addiscāt sua peccata cognoscere ꝛ ea ꝯfiteri.

Expliciunt inhibitiones a cōmunione tempore pasche.

Sermones discipuli de tempoꝛe
per circulum anni incipiunt.

Dominica pꝛima aduẽtꝰ domini. Sermo
pꝛimus de aduentu chꝛisti in carnem.

Ecce rex tuus

venit tibi mansuetꝰ ⁊c̃.
Zach.ix. Mathei.xxi.
e Mar.xi. Lu.xix. Joh.
xij. Egregius doctoꝛ
noster sanctꝰ Tho. de
aq̃no dic̃ ꝙ nulla actio
sit ꝑfecta sine meritoꝛia:
nisi fuerit ꝑ gratiã dei illuminata. Qm̃ si-
cut sol est causa oĩm generabiliũ ⁊ corrupti-
biliũ. sicut dicit Aristo. in scd̃o libro phisi-
coꝝ. vbi dicit sic. Homo generat hoĩem ⁊ sol
sic scʒ ꝙ hõ generet̃ a p̃re ⁊ matre sol coope
ratur. sic verꝰ sol iusticie iesus xp̃us est cau-
sa oĩm gratuitaꝝ actionũ. Ideo dicit Ysido-
rus. O homo in omĩ ope tuo auxiliũ dei po
sce: qm̃ sine ip̃o nulla bona op̃a possumꝰ ꝑfi-
cere. Ip̃a veritate attestante que dicit Joh.
xv. Sine me nihil potestis facere. Pro gra-
tia igit̃ impetrãda matrẽ gratie salutemus
⁊c̃. Ecce rex tuus. vt s̃. Hodie mat̃ eccl̃ia in-
cipit tp̃s aduẽtus xp̃i: sicut incarnatus est et
descẽdit de celis ꝓpt̃ nostrã salutẽ. vñ Ber.
Uenit medicꝰ ad egrotos: redẽptoꝛ ad ven
ditos: ad errantes via: ad moꝛtuos vita: ve
nit qui sanat om̃s infirmitates. Ergo dicit̃.
Ecce rex tuus venit. q2 de aduentu dñi dies
festiuat hodiernus: ideo est sciendũ ꝙ est q̃-
druplex aduentꝰ dñi. A Pꝛimus est in
mundũ per carnis assumptionẽ. Uñ Joh. i.
Uerbũ caro factũ est. Et de illo agit̃ ĩ p̄ma
dñica. Secũdꝰ est ad iudiciũ per meritoꝝ di
scussionẽ. De quo Ysaie. iij. Dñs ad iudiciũ
veniet cũ senioꝛibꝰ populi sui ⁊ p̄ncipibꝰ eiꝰ.
tũc vt habet̃ Luc. xxi. Uidebũt filiũ homis
veniẽtẽ cũ potestate magna ⁊ maiestate. qm̃
ꝯm ps̃. xcvij. Judicabit oꝛbẽ terraꝝ in iusti-
cia ⁊ populos in eq̃tate. De quo agit̃ in se-
cunda dñica. Tertiꝰ est in aĩam ꝑ gratie in-
fusionẽ. Sap̃. vij. In aĩas sanctas se trãsfert
Joh. xiiij. Si quis diligit me vsq3 ad eũ ve-
niemꝰ ⁊ mansionẽ apud eũ faciemꝰ. De quo
agit̃ in tertia dñica. Quartꝰ est aduẽtus xp̃i
ad moꝛtẽ hoĩs. Uñ Luce. xij. Estote parati
quia qua hoꝛa nõ putat̃ filiꝰ homis veniet.
De quo agit̃ in quarta dñica. Ad p̄mũ dñi
aduentũ redeo, de ip̃o nõ subtilia sed simpli

cia vt discipulus cõscribendo. Unde in p̄nti
sermone tria sũt dicenda. Pꝛimo de illo tp̃e
aduẽtꝰ ⁊ quare institutũ sit ab eccl̃ia. Secũ-
do quõ incarnatio xp̃i facta sit: ⁊ quare na-
tura nostra mundioꝛ sit seruãda post incar-
nationẽ. Tertio exemplũ. B Quantũ
ad p̄mũ sciendũ ꝙ p̄ns tp̃s medio modo se
tenet ad tempꝰ totiꝰ anni. q2 partim leticiã
continet ⁊ partim tristiciã. Deponit eñi san
cta mater eccl̃ia cantica leticie. scʒ Te deum
laudamꝰ in matutinis. Gloꝛia in excelsis in
missa: sed allelluya nõ deponit̃ In q̃dragesi
ma oĩa ista deponit ecclesia. Itẽ in aduẽtu ie
iunat̃ cũ lacticinijs: sed in q̃dragesima cum
oleo. Et hoc ex p̄cepto vt habet̃ in decretis.
In quadragesima est ieiunãdũ a lacticinijs
distin. iiij. Deniq3. Sed quare hoc tempꝰ ad
uentus dñi institutũ sit ab eccl̃ia. Rñdetur
p̄mo ad memoꝛandũ bñficiũ qđ dñs ꝯtulit
humano generi in incarnatiõe sua. Nã ĩ hoc
honoꝛauit nos sup̲ angelos. Noluit eñi xp̃s
parentelã cõtrahere cũ angelica natura. sed
cũ hũana. Heb. ij. Nusq̃ ap̄p̄hẽdit angelos
sed semen abꝛae. Ex quo habet̃ ꝙ int̃ deũ ⁊
hoĩes est maioꝛ frat̃nitas q̃ inter deũ ⁊ an
gelos. Et frat̃nitas quidẽ q̃ tm̃ causat̃ ex al-
tero parentũ firma est: sed q̃ causat̃ ex vtro
q3 firmissima est. Angelus est frater xp̃i tm̃
ex parte patris eterni q̃ etiã est pat̃ xp̃i per
eternã generationẽ: ⁊ angeloꝝ ꝑ creationẽ
Homo vero est frat̃ xp̃i ex parte patris eter-
ni qui est pater xp̃i per eternam generatio-
nem ⁊ hoĩs per creationẽ. Ex parte ma-
tris. q2 virgo beata est mater xp̃i ⁊ nostra.
vñ xp̃s nunq̃ vocat angelos suos fratres si
cut hoĩes: dicẽs illud ps̃. Narrabo nomẽ tu
um fratribus meis. Ergo de mi̾icoꝛdia sal
uatoris multũ cõfidamꝰ attendẽtes. q̃a caro
⁊ frater noster est. Bernar. Puto me iam
spernere nõ poterit xp̃s os de ossibꝰ meis ⁊
caro de carne mea. Et ex quo xp̃s iesus ẽ fra
ter noster tũc vult nobiscũ mi̾icoꝛdit̃ ⁊ pie
agere ac amicabilit̃ ⁊ vt frat̃ cum fratre no
biscũ ꝯuersari. Qui eñi olim erat leo seuerꝰ
nõ factꝰ est hõ mãsuetꝰ. Legit̃ eñi ꝙ vnicoꝛ
nis nulla violẽtia capi põt sed in sinu virgi
nis requiescit ⁊ mansuescit. sic ⁊ deus fortis-
simus in sinu virginis req̃escens factꝰ ẽ agnꝰ
mãsuetꝰ. Itẽ legit̃ Gen. xliij. ꝙ ioseph in suo
ꝯuiuio maioꝛẽ dedit ꝑtẽ beniamin qui frat̃
suus erat ex vtroq3 parẽte: q̃ ceteris qui tm̃
frẽs eiꝰ erãt ex altero parẽte. Sic xp̃s dupli
cẽ refectionẽ dabit hoĩ. scʒ in sua diuinitate:

ꝛ in sua humanitate. Angelos autem in sua
diuinitate solū reficiet. Secūdo ideo h' tpus
institutū ē vt de tāto bñficio gaudētes vana
mūdi gaudia respuamꝰ. Vñ iam de illo tpe
sacro nō debemꝰ vane gaudere. In signū hu
ius canonici cappas sic in q̄dragesima indu
unt. Aug. Hec gaudia velut venenū diaboli
repudiare debemꝰ. q2 nō solū corpꝰ s3 etiā ani
mam necare festināt. Q2 gaudia ista necant
hoīes ꝛ gaudijs celi puāt oñdit Greg. in q̄
dā omel. dicēs. Nemo pōt h' gaudere cū h' se
culo ꝛ illic regnare cū deo. Idē. Pñtia gau
dia sequunt ppetua lamēta. Ergo gaudere
debemꝰ in deo ꝛ nō in h' sclo. Vñ apl's ad
philip. iiij. Gaudete i dño sp iterꝫ dico gau
dete. vñ Zach. ix. añ illō. Ecce rex tuꝰ venit ti
bi māsuetꝰ dr. Exulta captiua filia syon iubi
la filia hirlm. Nōne gaudere debemꝰ cū ille
venit nobis pñtialit illo tpe quē antiq expe
ctabāt ꝛ desiderabāt lōgo tpe. vñ Ysa. lxiiij.
dixit. Vtinā disrūperes celos ꝛ descēderes.
Agge. ij. dixit. Veniet desideratꝰ cūctis gēti
bus. Moyses Exo. iiij. dixit. Mitte dñe quē
missurꝰ es. Dauid. ps. cxliij. dixit. Inclina do
mine celos tuos ꝛ descēde. In signū huiꝰ xps
dixit discipul' suis. Lu. x. Dico vob q2 multi p
phete ꝛ reges voluerūt videre q̄ vos videt
ꝛ nō viderūt. ꝛ audire q̄ vos audit ꝛ nō au
dierūt. ¶ Tertio institutū ē vt pparemꝰ
nos ipm digne in die natiuitat suscipiendo.
Vñ sm Guilh. lugd. Tempus h' deputatū
pparationi solēnitat natal. s. aduēt breuꝰ ē
q2 vix ē medietas tpis deputati pparationi
solēnitat pasche. Ideo nec dilatiōi nec negli
gētie locꝰ debet. Vñ in epl'a hodierna legit.
Dies appropinq̄bit. i. in pxio erit dies nata
lis. s. quē fecit verꝰ sol nascens in mūdo isto.
Abijciamꝰ ergo opa tenebraꝝ ꝛ induamur
arma luc. Vñ q̄lib3 peccator iā isto sacro tē
pore d3 a pctō cessare ꝛ pterita pctā deplan
gere ꝛ pure ꝯfiteri. Vñ Ambro. in li. de pa
radiso. Nō enī quisq̄ a pctō iustificari pote
rit nisi peccatū ante ꝯfessus fuerit. Vñ si su
perbus fuisti p integrū annū tūc abijcere de
bes modo opa tenebraꝝ. i. supbiā ꝛ induere
arma lucis. i. humilitatē. Si luxuriosus fui
sti. tūc castus esse debes. Si auarus fuisti ꝛ
res iniuste acq̄sisti: tūc iam res iniustas de
bes restituere. ꝛ de iustis elemosinas dare.
Si gulosus fuisti ꝛ ebriosus: tūc iā abstinere
ꝛ ieiunare debes in isto sacro tpe. Si iracun
dus ꝛ maledicꝰ iam pius ꝛ benignꝰ. Si pi
ger ꝛ accidiosꝰ iā ad queq3 opa bona prom

ptus ꝛ paratꝰ sis. Vñ sm Guil. lugd. Illi q̄
in h' sacro tpe a pctō nō cauēt saluatorē ad
uenientē q̄si manibꝰ a se repellūt dū imūdicia
opeꝝ suoꝝ aduētū illiꝰ ad se impediūt. Mu
ri etiā faciūt inter se ꝛ saluatorē dū peccata
pctis addūt. Ysa. lix. Iniq̄tates vestre diui
serūt inter vos ꝛ deū vestrū. Tales multū
dolere possent ꝛ deberent. Nā ille q̄ aliorū ē
saluator eoꝝ erit dānator. Alij etiā possunt
dicere. Saluatorem expectamꝰ ꝛc. vt hr phi
lippen. iij. Ipsi vero dicere habēt dānatorē
expectamꝰ. Si duo sunt in vno carcere quo
rū alter pbabilit sperat se liberandū cū dñs
carceris venerit. Reliquus vero credat q2 cō
dēnabitur. ꝛ dicat vtriq3. Cras dñs carceris
veniet. Sicut vnus h3 materiā gaudij sic al
ter doloris. In vitaspatrū dixit abbas Amō
cuidā fratri interrogāti smonē aliquē. Va
de ꝛ fac talē cogitationē tuā q̄lē faciūt isti q̄
sunt in carcere. Isti enī interrogāt hoīes vbi
est iudex ꝛ q̄n veniet: ꝛ in expectatiōe penaꝝ
suaꝝ plorāt. Sic pcipue facere debēt q̄ i pec
cato mortali sūt cū aduētū dei audiūt. Item
alia materia doloris est q2 cum boni facturi
sūt festū natiuitat in leticia magna. Tūc ipi
puersi facturi sūt festū natiuitat horribile in
amaritudie ꝯsciētie sicut isti cū q̄bꝰ diabolꝰ
erit. Iob. xx. Vadēt ꝛ veniēt sup eos horribi
les. Itē alia materia doloris est cū ꝯsiderāt
q̄d facturi sunt in secūdo aduētu q̄n xps iu
dicare venturꝰ est viuos ꝛ mortuos vbi vin
dicet cōtumelias suas sibi ab iniquis illatas
Ysa. x. Quid facieṫ in die visitatiōis vre ꝛ ca
lamitat desup venientis. Et hoc q̄tū ad pmā
partē huiꝰ smonis. ¶ Quantū ad secū
dā partē istꝰ smōis querit quō incarnatio
xpi facta sit. Rñdet q2 postq̄ gabriel archā
gelus fuit missus ad mariā v̄ginē. vt habet
Luc. i. ꝛ maria credidit ꝛ ꝯsensit. tūc spūssan
ctus superuenit in eā ꝛ eā sanctificauit ꝛ fecun
dauit. formauitq3 in instāti de purissimo san
guine virginis Marie vel vt alij dicūt de pu
rissimis eiꝰ humoribꝰ corpꝰ xpi. ꝛ in eodē in
stanti in quo formatū est corpꝰ creata est aīa
de nihilo. ꝛ hec aīa in eodē instāti coniūcta est
corpi organizato. ꝛ illa duo corpꝰ ꝛ aīa simul
mox erāt deitati vnita in dei filij psona. Vñ
duo notant hic sm Holgot sup li. sap. Pri
mū q2 nunq̄ fuit aliq̄s ita paruus puer sicut
xps fuit. q2 embrio in matrice prius viuit vi
ta aīali q̄ vita hoīs sm Aristo. ix. de aīalib
Augꝰ autē dicit formatio corporis xpi fuit p
fecta in pncipio sue cōceptionis q̄tū ad oīa

lineamēta membroꝝ. sed ꝙtū ad debitam
corporis quātitatē ꝑficiebat̄ successiue sicut
corpora pueroꝝ augmētant̄ a tempore figu
ratiōis vsq3 ad ꝑfectā natiuitatē. Secundo
ꝙ nunꝙ͠ fuit aliq̄s puer ita diu in vtero ma
tris sicut xp̄s fuit: nisi esset mōstruose natus
vel violenter impedit⁹. Igit̄ corp⁹ xp̄i in q̄=
dragintasex dieb⁹ attigit quātitatē talē in q̄
alijs embrionib⁹ fit figuratio. ¶ Itē scie
dū ſm Henricū de vrimaria ꝙ tota trinitas
illam incarnationē oꝑata est. q2 opa trinita
tis ab extra sūt indiuisa. Nā ibi fuit potētia
patris q̄ statim corp⁹ formauit ꝛ aīam crea
uit. ꝛ illa duo diuinitati vniuit in illo momē=
to cū btā v̄go dixit Ecce ancilla dn̄i. Hec nō
pōt facere potētia alicui⁹ creature. q2 oīs
creatura in sua oꝑatiōe req̄rit tp̄s. sicut fir=
mamētū req̄rit die vt moueat̄ ab oriēte in oc
cidēs. Luna ad cōplemētū sui cursus req̄rit
mensem. Sol integrū annū. Hō in determi=
nato tp̄e format̄ in vtero matris. In ꝯcepti=
one aūt xp̄i oꝑata est potētia p̄ris. q2 ī instā
ti cōceptionis cōplet⁹ fuit. Itē oꝑata ē ibi sa=
piētia filij. q2 corp⁹ optime disposuit ꝛ oīa mē
bra decent̄ ordinauit. ps. Speciosus forma
p̄e filijs hoīm. Itē oꝑata est ibi gr̄a sp̄ūsc̄ti
q̄ ꝯceptionē illā mūdā ab oī pc̄ō reddidit.
quod nunꝙ͠ est factū in aliquo puro hoīe. lz
enī aliq̄ nati sint sine pc̄ō ꝛ sanctificati ī vte
ro m̄ris. sicut beata v̄go maria. Johānes ba
ptista. Jeremias. tn̄ in pc̄ō originali sunt cō
cepti. ꝛ ſm rationē seminalē descenderūt ab
adam. xp̄s autē nō solū nat⁹ sed etiā sine pec
cato cōcept⁹. Aug. Solus redēptoris ē esse
sine pc̄ō. Hec Henric⁹ de vrimaria sup sim=
bolū. ¶ Querit̄ an cōceptio xp̄i potius
attribuit̄ sp̄ūisancto. Respōdeo ſm Henri
cū de vrimaria ꝙ intētio denoīat oꝑatōez
Christus aūt hac intētione ꝛ oꝑatiōe carnē
assumpsit vt miseriā et afflictis subueniret.
Et q2 bonitas ꝛ mīsericordia attribuit̄ sp̄ūisā
cto. ideo de sp̄ūsc̄tō ꝯcept⁹ est vt p̄ hāc exclu=
dant̄ carnales cōmixtiones. Vn̄ canit̄. non
ex virili semine s3 mistico spiramine v̄bū ꝛc̄.
Itē sciēdū ꝙ q̄uis tota trinitas oꝑata est in
incarnatione. solus tn̄ fili⁹ est incarnat⁹. Vn̄
dicit Aug⁹ in li. de fide ad Petrū. Et ip̄e au
gustin⁹ ponit tale exemplum. Si tres puelle
tenerēt vnā tunicā: ꝛ vna ex illis indueret̄ ꝛ
tūc illa induitio fieret a trib⁹ puellis ꝛ vna il
larum sola indueret̄. itē ali⁹ doctor ponit ta
le exemplū3. Si tres scz petrus andreas et
Johannes simul agerent rubricādo andreā
rubricatio andree fieret ab his tribus: atta=
men solus andreas rubricaret̄. ¶ Itē
sciendum ſm Guilh. lugd. ꝙ magis debe=
mus esse solliciti naturā humanā mundam
a peccato seruare post incarnationē filij dei
ꝙ͠ ante. quia ante incarnationem erat causa
vna quare humana natura erat munda ser
uanda scz dignitas ipsius. quia imago deiē
inq̄tum deus ipsam creauit. Unde Gen̄. i.
Faciam⁹ hoīem ad imaginē ꝛ similitudinē3
nostrā. Unde si imago beate virginis mun=
da seruatur quā pictor siue artifex fecit; val=
de munda seruanda est imago dei quā ipse=
met impressit ꝛ fecit. Ista causa innuit̄ Ecc̄i
x. Fili in mansuetudine serua animā tuā3 et
da ei hc̄ norē ſm meritū3 suū. i. ſm dignita=
tem suā. Modo x̄o sunt due alie cause. Una
est quia cōiuncta est humanitas in vna per=
sona diuinitati: ꝛ quasi inseꝑabiliter. Si igi=
tur cruci xp̄i in qua pepēdit defertur honor.
scilz ꝙ munde ꝛ honorifice seruetur. quia ei
paruo tempore cōiuncta fuit diuinitas: mul=
tum deferēdū est humane nature. Alia cau
sa est. quia mundicia humane nature sangui
ne xp̄i comparata est. Apoca. i. Qui dilexit
nos ꝛ lauit nos a peccatis nostris in sangui
ne suo. multū seruāda est mundicia illa quā
xp̄us ita care emit. Et hoc ꝙtū3 ad secundā
partem istius sermonis. ¶ Quantum
vero ad tertiā partē ē sciēdū ꝙ illi ſm apo=
stolū rursū3 xp̄m crucifigunt qui ad peccata
redeunt. Unde legitur ꝙ tēp̄e beati frāci
sci cū diuina pietas prima ordinis minoꝝ ia
ceret fundamēta. quidā de fratribus redire
ad seculū temptabatur. tandē accedēs ad be
atū franciscū rogare cepit vt a religionis vin
culo absolueretur. eo ꝙ nulla ratione pote=
rat in ordine permanere. Cui cū3 beat⁹ fran
ciscus nec posse nec velle se facere responde
ret. ad dn̄m hostiensem accessit ꝛ ab eo simi=
le respōsū3 accepit. videns ꝙ sup hoc dispē=
satiōnē obtinere nequiret sp̄ū temptationis
impulsus dedit in cōmotionē3 pedes suos.
Cūq3 paululū3 discessisset q̄dā sibi obuiauit
ꝛ ab eo quo tenderet requisiuit. Cui cum fu=
riosa voce diceret. q̄d ad te de facto meo. ille
statim latus exhibuit: manus extendit ꝛ pe=
des in q̄bus q̄nq3 vulnera recentia cruoris
nō modicū effundebant. Et adiecit. tu vulne
ra mea renouas: tu me iteꝝ crucifigis. Quo
viso ꝑterritus ad pedes ei⁹ se cū lachrymis
proiecit: sibiq3 vt ignosceret rogauit statimq3
christus qui visus fuerat ab oculis eius est

elapsus. Tūc ille ad beatū frāciscū rediens visa p ordinē retulit: et vsqz ad finē vite deuotus in religione permāsit.

De eadem dn̄ica Sermo secundus q̄ mane est surgendum et diuinis vacandum.

Hora est iam nos de somno surgere. Ro. xiij. Boecius in de cōsolatione phie dicit. Unicuiqz viro bono inserta est naturalis cupiditas boni. Verū aūt bonū in quo solū q̄etatur animi appetitus est deus. Iuxta dictū Augu. in lib. ɔfes. Fecisti nos dn̄e ad te et inquietū est cor nostrū donec quiescat in te. Et illud bonū acq̄ritur cū bonis exercitijs et opibus virtuosis: et nō cū somnolentia et pigricia. Un̄ Leo papa in quodā sermone. Non dormientibus puenit regnū celorū. nec ocio: nec desidia torpentibus beatitudo eternitatis repromittitur. Un̄ in verbis p̄missis hortatur nos apl's surgere a pigricia et inchoare bōa opera dicēs. Hora est iā nos de somno surgere. i. a pigricia. et inchoare bona opa et c. Unde in p̄nti sermone tria sunt dicēda. Primo quō antiq̄ olim in pctis dormierūt. Secūdo quō surgere debemus a somno corporali et spuali. Tertio exemplū. I Quantum ad primū sciēdū q̄ olim fere hoies ī pctis dormierūt et a bono ope torpebāt. Nec mirū: qa in nocte erant. In nocte q̄dez tria sunt q̄ dormire faciunt et somnū inducunt. scz obscuritas. frigiditas et humiditas. Nox quidē naturaliter est obscura: frigida: et humida. Obscuritas quidē somnū inducit. Un̄ hoies quidez dormire volentes loca obscura q̄runt. Frigiditas etiā inducit somnū. Unde in hyeme et in frigida cōplexione somnus pfundus laudabilis est. in ɔtrario vero suspectus. Humiditas etiā inducit somnuz. Nam sm̄ phm̄ Vapor humidus a cibis resolutus dū in cerebrū ascēdit somnū inducit. Hinc est q̄ pueri magis dormiunt q̄ senes: qz plus abūdant ī humiditate. Non fuit igit mirū si antiq̄ sic dormierunt: quia erant in obscuritate ignorantie: in frigiditate dilectionis diuine: et humiditate carnalis concupiscentie. Sed illa nox iaz recessit. dies aūt appropinquauit. et iō iaz nō est dormiendū: sed vigilanduz. Aduenit eñ vera lux q̄ obscuritatem ignorantie expulit et splendorē sapiētie adduxit Ysa. ix. Populus q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnaz. Aduenit diuinus ignis q̄ frigiditatez fugauit et totū mundū dei amore accendit. Luce. xij. Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi vt ardeat. Aduenit verus sol q̄ oēm nebulā carnalis ɔcupiscētie exiccauit. Eccl'. xliij. Aperti sunt thesauri id est solares radij: et euolauerunt nebule sicut aues et c. K Quātū ad secūd. i. partē huius sermonis dicendū sm̄ magistrū Huber. sup regulā Augu. De mane debemus libenter surgere a corpali somno et deū laudare. In signū z huius aues incipiūt valde mane cātare: qd̄ est contra inuerecūdiā hoīs pigritātis in lecto. Ambro. de offi. Quis xp̄ianus nō erubescat sine psalmorū modulatione diem trāsire cū minutissime aues solēni deuotione ortū dei preueniūt. Aug. Indecēs est q̄ sol inueniat xp̄ianum iacētē in lecto. Bern̄. dicit q̄ hō somno deditus est q̄si ymago mortis. Un̄ nimia sōnolentia nocet corpi et aīe. Sed mane surgere nō est solū pro salute aīe: sz etiā p sanitate mentis et corpis. Un̄ phus. Surgere de nocte ad sanitatē et bonā dispositionē est vtile. Item qz vigilie matutinales faciunt orones citius et leuius exaudiri. Unde ps. Quī ad te orabo dn̄e mane exaudies vocem meā. Insuper dulcedinē consolationis diuine frequētius de mane surgentes recipiūt. Un̄ manna qd̄ xp̄m signat de mane colligebat vt hr̄ Exo. xvi. O quot dulcedines negligunt q̄plures accidiosi quas illi de mane surgentes accipiunt. Unde Basilius. O dulcedo melliflua. dulcedo miranda: q̄ dulcis es in meditatione. sed dulcior in oratione. dulcissima in cōtēplatiōe. sz supdulcissima ī beatitudine. Itē qz de mane citius deus inuenit. Nā sic q̄s de mane citius inuenit in domo sua: sic et deus in corde hoīs. Nam tūc aīa hz maiorē lympiditatē: et ɔseqnter aptior est ad ɔtēplandum Etiā illa hora aptior est ad erigendū cor ad deū anteq̄ aīa distrahatur ad diuersa p occupationes: vel īpediat a fantasmatibus collectis. Propt qd̄ dicit de iusto Eccl'a. xxxix. Tradidit cor suuz ad vigilandū diluculo ad deū qui fecit illū. Notandū q̄ sm̄ eundez bn̄ libenter est orandum de mane et de sero. L Primo. qz p̄dicta tpa apta sunt oronibus: qz matutinū p̄cedit occupationes diurnas. vespertinuz vero sequit. Et sm̄ Ber. sup Canti. Aptius est ad orandū: et iō nō sūt p̄termittēda illa tpa qn sp ī illis orem. sic etiā faciebat xp̄s nos suo exemplo prouocans orabat mane. Marci. i. Diluculo valde consurgens egressus abijt in desertum locum ibiqz orabat. Item Math. xiiij. Ascendit in mon

tem solus orare. vespe autē facto solus erat ibi. Sic exemplo xpi orādū est nobis de mane propter futura et de sero propter preterita. Hierony. cōtra Jouinianū li. i. Precepta sunt hec duorū. scz tempe maxime habendā curā. s. mane et vesperi. scz eorū que acturi sumus et que gessimus et ideo orandū est de mane vt futura bene fiant. Et orandū est de sero vt preterita male facta remittant. Item orandū est specialiter mane et sero vt primordia et vltima actionū nostrarū offerentes ille qui est alpha et o principium et finis debitas primitias inchoationis et decimas consumationis persoluamus eidē. Unde Number. Quotidie mane surgētes cuncta deo que facturi estis offeratis et finito die cōuocatis cogitationibus: locutionibus et operationibus illa die cōmissis ipi capitulū teneatis. Unde etiam Criso. in sermo. Quādo occupaueris super stratū tuū: et neminē infestū patieris anteq̄ veniat tibi somnus profer in mediū codicē cōscientiā tuā. reminiscere pctā tua: si qd in verbo: in facto: siue cogitatione peccasti. Unde etiā Greg. in li. moral. Justi viri cū districtionē venturi iudicis cōtemplant: peccata sua ad memoriam inducunt. deflentqz qd cōmiserūt. districte se iudicant ne iudicentur. ¶ Itē sciendū q̄ nō solū surgēdū est a somno corporali: sed etiā spirituali. id ē a peccato. Nam per somnū intelligitur peccatum sm Guilh. lugd. Primo quia sicut se ad dormiendū quis voluntarie disponit. sic homo ad peccatū. vñ Augu. Oīne peccatū est voluntarium et adeo voluntariū. quia si non voluntariū non esset peccatū. Unde etiam habetur in decretis. Nemo efficietur seruus diaboli nisi propria voluntate. xv. q. i. Non est. Secūdo quia homo dormiens est semimortuus: sic peccator mortuus est vita spirituali: sed viuit adhuc vita corporali. imo nisi esset spes resuscitationis spiritualis melius esset sibi si mortuus esset: imo bonū esset ei q̄ nunq̄ natus fuisset. Bernar. Uita sine fructu grauior est morte. Deniqz duo parantur arbori infructuose. s. securis et ignis. Vñ Ambro. super lucā. Melius est peccatoribus male agētibus mori q̄ q̄ in peccatis diuuersentur. Tertio quia si quis tenet gladiū euaginatū super dormientē non timet: sed si somniat aliqua terribilia timebit corā illis. Sic etiam peccatores non timent iusticiā dei: nec predicatores scripturarū futura mala annūciantes: sed presentem tribulationē timent. Nam mortē temporalē timent que est transitoria: sed mortem eternā non timent que est perpetua. Augu. Uera mors quā hoīes non timēt est separatio anime a deo que est vita aīarum. Unde Gregorius in li. moraliū. Mortē carnis omis homo timet. mortē aīe pauci. Item paupertatē temporalē timent: et paupertatem inferni non timent vbi vna gutta aque haberi nō potest. Ibi eñ pro defectu bonorū mors desiderabitur. sed mors fugiet ab eis. Unde Augu. in quodam sermone. Quare mors queritur et non inuenitur. Quoniā quibus in hoc seculo vita offertur et nolunt recipere in inferno tunc querēt mortē et non possunt inuenire. Quarto sicut somnia somniantibus debent per oppositū exponi. sic qui habent hic honores mundanos: diuitias temporales. et delitias corporis et gaudia mūdi: ista oīa sunt quasi quedam somnia: et vertuntur per oppositū i tribulationē et paupertatē et amaritudinē maximā. Vñ Grego. Vñ caro ad tempus suauiter viuit: inde spūs ineternū torquebitur et ingemiscet. Unde Hiero. in quadā epla. Difficile imo impossibile est vt presentibus quis et futuris fruatur bonis vt hic ventrē et ibi mentē impleat. et de delitijs trāseat ad delitias. et in vtroqz seculo primus sit vt i terra et in celo appareat gloriosus. Quinto sicut somnians habet sensus ligatos: sic et ipsi non meritorie operantur existentes in pctō mortali. Unde dicitur in decre. Opera bona extra charitatem facta non valēt ad salutem. xxiiij. q. i. Odi. Unde quilibz homo hoc facto tempore debet a somno peccati surgere ad reuerentiā dei et propter gaudiū angelorū et oīm electorū in celo existentiū. Unde Luce. xv. Gaudiū est angelis dei super vno peccatore penitentiā agente. ¶ Quantum ad secundā partē istius sermonis tunc quilibet homo debet de deo confidere. et se i hoc sacro tempore ad deū conuertere. q2 ipe est paratus vnicuiqz petenti oīa peccata eti. i q̄tūcunqz grauia indulgere. Unde exēplū in vitaspatrū li. iij. Frater quidā impugnabatur a fornicatione et videns sacerdotis paganorū in egypto filiā adamauit eam et dixit patri eius. Da mihi filiā tuā in vxorem. Ille vero dixit ei. non possum tibi dare eam nisi prius interrogauero deum meū. et consurgens abijt ad demonē et dixit ei. Monachus quidā vult accipere filiam meā in vxorē. dabo eam illi vel non. Respondit ei

demon dicens. Si negat deū suū baptisma et propositū monachi da eā illi. Veniēs autem sacerdos locut⁹ est eadē verba ad monachum. q statim cōsensit: et mox quasi colūba exiit de ore spūs eius et euolauit ad celū. pergens autē sacerdos ad demonē dixit. Ecce pmisit se monach⁹ illa tria que preceperas facturū. Et respōdens diabolus dixit. Non des illi filiā tuā. qr deus eius nō discessit ab eo: sed adhuc adiuuat eū. Quod cū audisset monachus ille ingemiscēs dixit in semetipso Si tantā bonitatē ostendit in me deus me⁹ cum ego infelix negauerim eū et baptismum et propositum monachi: et adhuc adiuuat me tur recedam ab eo: et receptis monitis cum celeritate venit ad heremū ad quendā magnū senem et narrauit ei omīa. Cui senex dixit. Jeiuna tres hebdomadas continuas et ego deprecabor deū pro te. et cū completa fuisset hebdomada prima. interrogauit fratrē illum senex dicens. Vidisti aliquid. Respōdit. Vidi columbā in altitudine celi super caput meū stantē. Et dixit ei senex. Attende tibimetipsi et deprecare deum. Secunda vero hebdomada impleta iterū venit senex et dixit ei. vidisti aliquid. et respōdēs frater dixit illi. vidi colūbā venientem iuxta caput meum Itē cōpleta tertia hebdomada venit ad eum pater et interrogauit eū si aliqd plus vidisset et respōdit ille. vidi columbā qr venit et stetit supra caput meū. et dū vellē tenere eā intrauit in os meū. Tūc senex grās egit deo et dixit fratri. Ecce de⁹ iam suscepit pniam tuā de cetero attēde temetipm et esto sollicit⁹. et rñdens frat' dixit. Ex hoc te iā nō derelinquā: sed tecū ero donec moriar. Adhuc de eodem

a Abiciam⁹ ergo opa tenebraꝝ. id est peccata mortalia. Unde hic ē dicendū de septē peccatis mortalib⁹. Istū sermonē quere infra sermone. cxli.

Domica secunda in aduentu. Sermo. iij. de reddenda ratione in iudicio.

E Runt signa in sole et luna et stellis et cetera. Lu. xxi. Marci. xiij. Mathei. xxiiij. Aristo. iiij. thopi. Inest deo iusticiā facere. Si ergo corpa q hic castigāt diuersis plagis vt exerceant i bonis opib⁹ nisi et bona q hic pfecerūt i corpore manētes remunerant i futuro. et mlti q inique agūt nisi punirent in futuro nō esset de⁹ iustus. Cōtra qd dicit ps. Justus dñs in omībus viis suis. ergo resurrectio mortuorū erit tam bonoꝝ q malorꝝ. Tūc eñi manifestabunt oīa abscondita. qr sm dictum xpi nihil opertū qd nō reuelet. Tunc redditurs sunt⁹ ratione vnusquisqz put gessit in corpore suo siue bonū siue malū. et tpe illo erūt signa in sole et luna. In precedēti dñica actū est de aduētu xpi in carnē q est aduēt⁹ amoris. In hac aūt dñica agitur de aduētu xpi ad iudiciū qui est aduentus timoris: vt amor ad bonū nos inuitet. et timor a malo nos reuocet. Unde in presenti sermone tria sūt dicenda. Primo de loco et tpe generalis iudicij. Secūdo de quibus nos oportet reddere rationem Tertio exemplū.

O Quantum ad primū sciendū q iudiciū est duplex. s. particulare et generale. Particulare cōtingit ī morte hoīs. Ecci. xli. Hoc iudiciū a deo omī carni. vñ Innocen. de vilitate humane conditionis li. iij. dicit q tam bonus q malus anteq aīa egrediatur de corpore videt xpm quasi i cruce positū. Malus ad cōfusionē vt erubescat se non esse redemptū et sua culpa sanguinem xpi fructū redemptionis nō habere. Unde de malis dicit. Viderunt in quē pupugerūt qd intelligit de xpi aduentu ad iudiciū et aduentu ad diem mortis. Hec ille. vñ Luce. xij. Estote parati. quia qua hora nō putatis filius hoīs veniet. Generale iudiciū est in quo oēs hoīes simul iudicabunt. ij. Cor. v. Oēs nos manifestari oportꝫ ante tribunal xpi vt referat vnusquisqz pria prout gessit in corpore suo: siue bonū siue malū. Locus autē extremi iudicij erit vallis iosaphat in aere super locū in quo xps ascendit in celum. Unde Joel. iij. Congregabo oēs gentes et adducā eas in vallem iosaphat: et ibi sedebo vt iudicem oēs gentes. Tempus extremi iudicij erit in fine seculi. De die aūt et hora incertum est. Math. xxiiij. De die autē illa nemo scit. Unde sciendū q certā et determinatā horā nemo scire potest nisi cui solus deus vult reuelare. Quidā eñi dicunt extremū iudicium in media nocte fieri. sm illud Mathei. xxv. Media nocte clamor factus est. Ecce sponsus venit exite obuiam ei. Quidam dicunt extremum iudicium fieri de mane. scilicet in aurora. allegantes illud dictū. ps. In matutino interficiebā oēs peccatores terre. Sz beatus Augu. dicit. quia veniet quādo non sperabitur. Vñ xps dicit Math. xxiiij. Vigilate ergo quia nescitis diem neqz horam.

P Sed qtū ad secundā partē istius sermonis sciendū q extremū iudicium valde est

timendū ꝓpter rationē districtā ꝗuā īnꝗ reddituri sumus. Nā ꝓmo reddituri sum⁹ rationem de cogitationibus. Unde sapie.i. In cogitationibus impij interrogatio erit. Unde Grego. Sic deus vias nostras considerat ꝛ cunctos gressus dinumerat vt nec minutissime cogitationes que apud nos et vsu viluerunt eius iudicio indiscusse remaneant. O qui tot vindicationes ꝛ luxuriosas ꝛ alias prauas cogitationes in corde cū deliberatione ꝛ proposito tenuerunt quomodo respondebunt. Ergo quilibet debet custodire cor suū a prauis cogitationibus semper cogitans deo se esse de eis redditurū ratiōē Hiero. in ep̄la. Quicq̄d pudet dicere pudeat ꝛ cogitare. Nam sicut quis verecūdatur ī factis corā hoīb⁹: sic in cogitationib⁹ verecūdari debet coram deo. Vñ. i. Regū. xvi. Homo videt ea q̄ parent: deus autē intuetur cor Unde dicit etiā Salomō Prouerb. iiij. Cor tuum omī custodia serua. quia ex ip̄o vita ꝓcedit. Secundo reddituri sumus rationē de verbis. Math. xij. De omī verbo ocioso qđ locuti fuerīt homines super terrā reddent rationē in die iudicij. Sed si diceres. Quid est verbū ociosum. Respondeo ſm Hiero. Verbū ociosum est qđ sine vtilitate loquentis vel audientis profertur. Unde etiā Gregorius in moralib⁹. ociosum quippe verbū est quod aut ratione iuste necessitatis aut intentione pie vtilitatis caret. O quid tunc dicturi sunt homines iracundi qui ex ira ꝛ vindicta maledixerunt proximis. De quib⁹ apostolus. Neq̄ʒ maledici neq̄ʒ raptores regnū dei possidebunt. Similiter detractores qui famam proximi denigrauerunt. De quibus dicit̄ Prouerbioꝝ. xxiiij. Cū detractoribus ne commiscearis. quia repente consurget perditio eorum. Itē quid dicturi sunt hoīes mēdaces qui proximos suos deceperūt. ps. Perdes omēs qui loquūtur mendaciū. Itēʒ blasphemi qui per vulnera ꝛ sanguinē xp̄i iurauerunt. Similiter ꝛ illi qui per nomē dei vane ꝛ quandoq̄ʒ mendaciter iurauerūt. Contra quos dicit̄ Eccl. xxiij. Iurationi nō assuescat os tuū: multi enī casus in illa. Ergo dicit xp̄us Math. v. Sit sermo vester: est est: non nō. Unde memoria extremi iudicij debet esse custos lingue. Nam quilibet debet cogitare ꝙ oportet eū de verbis suis deo rationē reddere. ¶ Tertio reddituri sumus rationē de operibus ipsius corporis. Unde Ecclesiasti. i. vlti. Cuncta que fiunt, adducet dñs ad iudiciū pro omī errato siue bonum siue malū sit. Unde de cunctis gressib⁹ pedum ꝛ saltib⁹ reddituri erimus rationē Iob. xxxi. Nōne vias meas ipse considerat: ꝛ cunctos gressus meos ip̄e dinumerat. hoc non attendunt chorizantes ꝛ supbe incedētes. Similiter de tactib⁹ illicitis manuū ꝛ illicito visu oculoꝝ ꝛ auditu auriū. Hoc illi nō attendunt qui illicite se ꝛ alios tangunt osculando ꝛ amplexando. Similiter reddituri sumus rationē de dono corporis. scʒ de fortitudine: iuuentute: sanitate: ꝛ pulchritudine. Similiter de actibus ipsius corporis. s. quotiens inebriatus fuisti. quotiēs actū luxurie extra matrimoniū perpetrasti: quot choreas chorizasti: quotiens vxorem ꝓpriā vel alios homines ex ira vel vindicta ꝑcussisti. vel lesisti ꝛc. ¶ Quarto reddituri sum⁹ rationē de rebus tēporalib⁹ tripliciter. Primo quō q̄libet lucrat⁹ sit oīa tēpalia q̄ in hac vita possedit vsq̄ʒ ad vnū denariū. vtrū iuste vel iniuste. O sicut iam cursus mundi est ad tēpalia lucrandū: tūc iam vix sine peccato mortali lucrantur. Unde ap̄ls. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueū diaboli. Secūdo redditurus est vnusquisq̄ʒ rationē de tēporalibus: quō ista expedit vsq̄ʒ ad minimū denariū. Hec illi gulosi ꝛ ebriosi attendere deberent qui tot denarios imo grossos ꝛ florenos sup̄flue expendunt. q̄ quādoq̄ʒ a mane vsq̄ʒ ad vesperā imo quādoq̄ʒ ꝑ itegrā noctē ī tabernis sedēt. ꝛ se cū vino sup̄flue replēt ꝛ inebriāt: dē qb⁹ omīb⁹ denarijs districte reddituri sunt rationē. Ergo q̄libet xp̄ianus timēs deū nū ꝙ sine causa ꝛ necessitate ꝛ vtilitate deberet bibere vnū haustū: sed semper in comedendo ꝛ bibendo deberet querere sustētationē ꝛ confortationē nature. vñ Aug⁹. de verbis dñi. Si q̄d mādūcas ꝛ bibis ad refectionē ꝛ recuperationē mēbroꝝ: ꝛ deo grās agis: tūc tuus cib⁹ ꝛ pot⁹ laudant deū. Similiter supbi qui in supbia ꝛ supfluitate vestium expendūt bona sua. scissuras ꝛ caudas faciēdo: ꝛ multa paria vestiū procurando. Similiter lusores q̄ perludūt bona sua cū petō ꝛ cōtra deū. de quib⁹ omīb⁹ reddituri sūt rationē. Nam q̄libet xp̄ianus sic male expēdēs bona sua: propter ea potest dānari. etiam si nulla tēporalia iniuste acquisieuit. Exēplum de epulone. vt habet̄. Luce. xvi. vbi dicitur ꝙ erat quidā diues q̄ epulabatur quotidie splēdide ꝛ induebatur purpura ꝛ bisso ꝛc. Ibi nō fit mētio ꝙ fuit vsurari⁹ vel raptor:

sed q̄ bona sua male expendit: ꝛ q̄ pauperi lazaro nō subuenit. ideo sepultus est ī inferno. Criso. sup Math. Diuitias accepisti: nō vt lasciue consumas: sed vt in elemosinis expendas. que enī habes pauperū sunt. ſi tibi credita sunt etiā ſi ex laborib⁹ iustis ꝛ hereditate paterna possessor eoꝝ fact⁹ es. Vñ hr̄ in decre. Non est min⁹ pctm̄ auferre habēti q̄ denegare indigēti. dist. xlvij. Sicut hij. vñ etiā amb. in quodaꝫ sermone. Non minoris est criminis habēti tollere q̄ cū posses indigentib⁹ denegare. Vñ etiā Basili⁹. Nōne inquit spoliato: es que dispensanda suscepisti propria reputādo. Est enī cib⁹ famelici quē tu tenes. nudi tunica quā in cōclaui ꝯseruas discalciati calcei qui penes te marcescūt. indigentis argentum qd̄ possides humatum. S. Tertio redditurus es rationē quomō heredibus dimisisti bona tua. q2 ex eis prouenire possunt lites q̄ possunt oriri post mortē tuā inter heredes ꝑpter bona tua. q2 melius esset nullū denariuꝫ post mortem relinquere q̄ causaꝫ litis heredibus ministrare. quia ille q̄ nō facit posse suū ordinādo bona sua quecūqꝫ mala ꝛ pctā siue lites siue periuria siue inimicitie ex talib⁹ bonis inter heredes fiunt. q̄ mala preuenire potuit ꝛ noluit: sibi in aīa sua nocebūt. q2 ꝑuabit̄ suffragijs cōsanguineoꝝ suoꝝ. ꝛ etiā ideo puniet̄ q̄ ex pcitate ꝛ auaricia sua noluit ea ante disponere. ergo qlibꝫ hō tēporalia sua bona possidens dꝫ aduertere dictū Esa. ꝓphe q̄ dixit ad regē ezechiā. Dispone domui tue. q2 morieris tu ꝛ nō viues. T Quinto redditu ri sum⁹ rōem de tpe quo viximus in presenti mūdo. Berñ. Omne temp⁹ nobis impensuꝫ a nobis exiget̄ qualiter sit expensuꝫ. Vñ qlibꝫ redditurus est rōem de oībus mēsibus annis: septimanis: dieb⁹: horis: ꝛ minutis: quibus vixit. Sed fortassis. xxx. annis vixisti et nunq̄ deo ꝑ tres annos fideliter seruiuisti. qd faciēdū sit. Respōdeo q̄ debes de preterito tpe dolere. ꝛ ꝯfiteri q̄ tps tuū sic vane expendisti. ꝛ sic est dicēdū ad singula pūcta vbi quis se reū inuenerit. Itē sciēdū q̄ qlibet debet tps suū vtiliter expēdire. Berñ. nihil p̄ciosius tpe ꝛ heu nil hodie vili⁹ inuenit̄. transeunt dies salutis ꝛ nemo recogitat. vñ legitur exemplū q̄ quidā deuot⁹ homo qñ audiuit horologiū sonare. semꝑ cogitauit ꝛ dixit ad deū. O de⁹ iam iterū vnā horā tēporis vite mee cōsumpsi de q̄ tibi redditurus sum rationem quō eandē expēdi. Sic qlibet hō deberet seipm̄ attēdere ꝛ semꝑ de sero cogitare quō diē trāsactū expēderit. nā dānati in inferno de hoc signāter cōquerūtur q̄ tpus grē tā inutiliter expēderūt. Vñ Humber. in tractatu de septuplici timore dicit q̄ quidaꝫ deuot⁹ hō existēs in deuotionibus ꝛ orationibus suis audiuit quandā vocē lugubrē. et qsiuit quid esset. Rñdit: ego sum vna aīa dānata. Et ille. cur taꝫ amare fles. Rñdit illa. Ego ꝛ omēs aīe dānate de nulla re intantū dolemus sicut de tpe grē qd̄ inutiliter expēdimus ꝛ peccādo cōsumpsim⁹: vbi ī vna hora potuissem⁹ de peccatis nostris penituisse ꝛ eternā penam quā nunc patimur euasisse.

Cōtinuatio p̄cedētis ſmonis. sermo. iiij.

Tunc videbunt filiū hoīs venientē in nube cū ptāte magna ꝛ maiestate. Lu. xxi. Johānes de sācto geminiano dicit q̄ sicut equ⁹ duob⁹ calcarib⁹ tangit̄ latere vt meli⁹ ꝛ fortius viā currat. ita aīa hoīs duab⁹ affectionibus sollicitat̄. videlꝫ amore ꝛ timore. Siqdem amore premij ad bonū ꝓuocat̄: ꝛ timore supplicij a malo reuocat̄. Vñ Ber. Nulla res ita nos cōseruat ab omī pctō immunes sicut terror supplicij siue iudicij: ꝛ amor dei. vñ euāgeliū hodiernū legitur de aduētu xp̄i ad iudiciū: vt nobis incutiat̄ timor propter districtā rationē quā reddituri sum⁹ ī districto iudicio extremo. Vñ in p̄nti sermone ꝓsequar illa q̄nqꝫ de quib⁹ est reddēda ratio q̄ in p̄cedenti sermone dimisi ꝑpter ꝓlixitatem. V Pro quo sciendū est q̄ sexto modo reddituri sum⁹ rōem de aīabus quas traximus ad peccandū verbo vel exemplo. vel pulcritudie vel ornatu corporis. Ergo si qs sciret vel intelligeret aliquem hoīem esse captum in mala cōcupiscētia ꝑpter ornatū vl' pulcritudinē vel gestus suos. de hoc ex corde deberet dolere ꝛ penitere. nam sicut maximū sacrificiū est zelus aīarū quo quis ꝓmouet ꝓximi salutē. Sic econuerso maxime offendit̄ deus cū qs ꝓximū v̄bo vel exemplo ad peccādū trahit. nā talis est homicida ꝓximi ꝛ ꝑsecutor xp̄i. vñ Berñ. in ſmone. Nōne videt̄ tibi grauiorē ab eo xp̄s sustinere ꝑsecutionem q̄ suggestione maligna exēplo ꝑniciosō scandali ab eo ꝑuertit aīas quas redemit: q̄ a iudeo q̄ sanguinē iustum fudit. Nec mirū q2 intantū diligit xp̄s vnā aīam vt ꝓ ea si necesse esset parat⁹ esset iteruꝫ mori: ne traderet̄ fauib⁹ diaboli; imo celestis curia

tristatur cum q̄s ad peccandū trahit. Unde Ambros. An non angelos ingemiscere credimus cū hō penitēs ad peccādū trahit̄ ꝛ reuertitur. ꝛ tales sunt rei ī aīabus istis quas sic ad peccatū trahūt. q̄si eas proprijs manibus occidissent. Uñ hr̄ in decre. Dātes occasionē scādali rei sunt peītūr. i. q. i. Dij quos. Uñ de hoc maxie eēt dolēdū. q: si aīam vnā cum proposito a deo traxisti: aīa tua erit pro aīa illius. O q̄d dicturi sunt in iudicio q̄ q̄nq; in vna chorea cum ornatu ꝛ pulchritudie corporis decē vel viginti aīas trahūt a deo. Bern. Tot⁹ mūdus ille p̄ciū vni⁹ aīe estimare non pōt. Si eñ q̄s. x. florenos perdidisset de hoc doleret. multo pl⁹ ē dolēduz de aīab⁹ Uñ dr̄ in decre. Flere debem⁹ q: proximuz malo exemplo corripim⁹. de peñ. di. i. X

Septimo reddituri sumus rationē de officijs ꝛ artificijs. q̄si xp̄us in iudicio diceret. Intellectū tibi concessi ꝛ illud artificiū didicisti: redde rationē quō illud laborasti. Uerbi gratia. Sicut sutor de sutoria. O quid tūc dicturi sunt qui corium cremant: ꝛ sic suum artificium scienter falsificant. cerdones scilicz. ꝛ sartores qui vestes superbas preparant: ꝛ nouas adinuentiones vestium adinueniūt. Pistores ꝛ fabri qui similr̄ sua artificia falsificant. Institores qui male pōderant ꝛ malum pro bono scienter vendunt. Pincerne q̄ mensuras non replent. Pannicide qui loca obscura querunt: vt sic proximos decipiant. Pannifices qui pānos vltra mēsurā trahūt ꝛ dilaniāt. Carnifices qui malas carnes vēdunt. Rustici qui lac ꝛ butirū falsificant. Et agricole q̄ infideliter agros colūt. Carpētarij ꝛ alij q̄ pro p̄cio diurno seruiūt: ꝛ ad tres dies laborant quod in duob⁹ p̄ficere possent Silr̄ serui ꝛ ancille q̄ infideliter dn̄is suis ꝛ dn̄abus seruiūt. nā q̄libet deberet sic p̄ximo laborare sicut sibi vellet fieri. Uñ Math. vij Oia quecūq; vultis vt faciāt vobis hoīes ꝛ vos eadez facite illis. vñ Thobie. iiij. Quod ab alijs nolueris tibi fieri: nec tu alijs facias Y Octauo reddituri sum⁹ rationē de subditis nobis cōmissis. Uñ de p̄latis queritur Primo quō intrauerūt prelaturā: an p̄ se vl' vocati a deo. Ad Hebre. v. Nemo assumat sibi honorē: sed q̄ vocatur a deo tanq̄ Aaron Secūdo quō rexerūt suos subditos. Jeremi. xiij. vbi est grex tu⁹ q̄ dat⁹ est tibi. Uñ p̄latura nō ē desideranda propter districtā rōem Sap. vi. Judiciū durissimū fiet his qui presunt. Graue est eñ rñdere p̄ omnibus subditis ꝛ periculosuz. Ezechiel. xxxiij. Sanguinem impij de manu speculatoris reqrā. Naz quilibet p̄latus pro qualibet aīa sibi cōmissa ponit aīam p̄p̄riā p̄ pignore. Uñ dicit dn̄s cuilibet p̄lato illud dictum Ezechie. Custodi virum istū: q̄ si lapsus fuerit erit aīa tua pro aīa illius. Item illud Geñ. xliij. Nō videbitis faciē meā nisi adduxeritis fratrē vestrū minimum. Nā oīa p̄ctā que subditi cōmittūt redūdant in p̄latos. Roma. i. Digni sunt morte nō solū q̄ faciūt: s̄z qui consentiunt facientibus. Uñ etiam dr̄ in decre. Facientē ꝛ ꝯsentientem par pena cōp̄rehēdit. xvi. q. iiij. Nōs Et hec notantur non solū de magnis p̄latis sed etiā de paruis. Sicut ciuis ꝛ ciuissa reddituri sunt rōem de familia. parētes de pueris. maritus de vxore. Silr̄ hospites q̄ p̄mittunt in domibus suis ludere: chorizare: blasphemare: hoīes inebriari: ꝛ in hospicio recipiūt hystriones cū meretricibus: ꝛ hoc p̄p̄t lucrū t̄pale. tales faciunt se participes oīum peccatoꝝ que in p̄tāte ipsoꝝ cōmittūt. Sed queritur vtrū peccatuz sit appetere vel laborare pro p̄latura. Rñdeo q̄ sic. Unde Cris. super Math. ꝛ ponitur in decre. Quicunq; desiderauerit primatū in terra: inueniet cōfusionem in celo. dist. xl. c. finali. A Nono quilibet hō redditurus ē rationē d̄ statu suo in quo stat. Uerbi gratia. Sicut illi q̄ in matrimonio sūt. Primo reddēt rationē quomodo matrimoniū inchoauerunt. an causa prolis: an causa libidinis. Secundo an se mutuo dilexerūt: ꝛ pacifice vixerunt. Tertio an tempus deditum ī actu matrimonij cōseruauerunt. Quarto quomodo pueros educauerūt informādo eos pr̄ nr̄: ꝛ symbolū fidei: ꝛ p̄cepta dei. Similiter vidua reddet rationē de viduitate: ꝛ virgo de statu virginitat̄. Similiter religiosus quomodo seruauit ordinē ꝛ regulā suā. scz pauptatē: castitatē: ꝛ obediētiam. B Decimo reddituri sumus rationē de omissione bonoꝝ que facere debuimus ꝛ non fecimus. Uerbi gr̄a. Unusq̄sq; cognoscit quot dies ieiuniorum non soluit: cū bene ieiunare potuit. Similiter quotiens dies festiuos non celebrauit: ꝛ quot missas sine cā ꝛ ex pigricia neglexit. Itez quot opera mīe non exhibuit paupib⁹. Nā xp̄s ī iudicio reqret sex opa mie a quelibet homīe dicens illud Math. xxv. Esuriui ꝛ non dedistis mihi manducare. sitiui ꝛ nō dedistis mihi bibere. hospes eram ꝛ nō collegistis me. Ite maledicti in ignē eternū. Queritur si q̄s a malo

se abstineret nec bonũ faceret qu saluaretur
ꝛ̃ ñdeo ꝙ nō. Uñ dr̃ ī decre. A malo absti
nere nō sufficit nisi faciat qs qđ bonũ est. de
pe. c. cupientes. in cle. Uñ etiā ps. Declina a
malo ꝛ fac bonũ. vñ etiā Job. ix. Opꝫ opa
ri dũ dies ē: veniet eñ nox in q̄ nemo opari
pōt. Nec etiā voluntas sufficit nisi seqͣ̃ opꝰ.
Plures eñ ī inferno sunt q̄ etiā bonā volũ
tatē hūerũt: ſ nō ope pfecerũt. vñ dr̃ ī decre.
Nō ē satis bñ velle: ſ etiā bñ face. di. lxxxvi.
Nō satis. Ergo debemꝰ nō solũ mala vitare
ſ etiā sollicite bona opa opari: ꝛ corpꝰ nr̃m
ieiunijs ꝛ abstinentijs castigare. Uñ Bern.
sup Canti. Xp̃us q̄ nō fallit̃ elegit qđ carni
molestiꝰ ē. illud ḡ vtiliꝰ: illud etiā mag̃ eligē
dum est. Et quisquis aliud docet vel suadet
ab eo tanꝙ̄ a persecutore cauendum est.
E Unde legitur exemplũ ꝙ quidaꝫ hō
misericors propter suā misericordiā raptus
est: ꝛ ostensa sunt ei dei iudicia. Nam plures
vidit p̄sentari ipsi iudici: ꝛ vnus protulit ele
mosynas quas propter deũ dedit. Aliꝰ ora-
tiones quas deo obtulit. Alius vestes qui-
bus pauperes vestiuit. Alius opera miseri-
cordie quibus pauperes hospicio recepit. Et
hec ille videns cogitabat intra se. tu plura ꝛ
maiora opa misericordie exercuisti: ergo bñ
habebis cum iudice illo. ꝛ cum eum ordo tā-
geret tunc iudex non dixit ad eũ: quot opera
misericordie tu fecisti: sed dixit. quas delicias
ꝛ quas voluptates propter me vnꝙ̄ subtra
xisti tibi. Et ille obmutuit: quia semp in deli-
cijs vixit. Et iudex dixit ei. Nunquid audisti
me in euāgelio dixisse ꝙ arta est via q̄ ducit
ad vitā. i. ad regnũ celoꝝ. Et ille immediate
conuertit se ad beatā virginē mariā ꝛ ad il-
los sanctos quos in speciali veneratione et
reuerentia habuit vt pro eo intercederēt: qa
amodo vitā eius emendare ꝛ in abstinentia
ꝛ maceratione carnis amodo deo seruire p
posuit. Quod ꝛ factuꝫ est. nam intercessione
beate virginis marie ꝛ sanctoꝝ ad seipsum
reuersus est: ꝛ postmodũ oībus diebus vite
sue corpus suũ macerauit: ꝛ in magna absti-
nētia vixit: ꝛ supra modũ plus ꝙ̄ prius pau
peribus misericors fuit: ꝛ vitā suam ī bono
finiuit. Uñ verificatũ est ei dictũ beati Hie-
ro. qui dicit in quadā epistola ad nepotianũ
Non memini me legisse mala morte mortu-
um qui libenter opera pietatis exercuit. Ha
bet enim multos intercessores: ꝛ impossibile
est preces multorum non exaudiri

De septem tonitruis. Sermo. v.

T Unc videbunt filiũ
hominis ꝛc. Sciēdũ frēs kmi
ex symbolo sacre fidei ꝙ dñs nr̃
iesus xp̄s ventur̃ꝰ ē ad iudiciũ iudicare viuos
ꝛ mortuos: bonos ꝛ malos: ꝛ sclm p ignem.
In quo iudicio vnicuiqꝫ datur̃ꝰ est iuxta me
ritũ ꝛ demeritũ: siue bonũ siue malũ. Et hoc
erit cũ venerit filꝰ hoīs cũ potestate magna
vt loquitur p̄ñs euāgeliũ. Sciendũ ꝙ iohānes
vidit: vt in Apoc. x. hr̃ angelũ dei fortē desce
dentem de celo: q̄ pedē suũ dextrũ posuit su
pra mare: ꝛ sinistrũ super terrā collocauit. ꝛ
iurauit p viuētē ī secl̄a secl̄oꝝ ꝙ nō erit vltra
tpūs. Glo. tps mic: ſ tpūs iudicij ꝛ iusticie.
Et locuti sunt ei septem tonitrua. Quid er-
go ista septem tonitrua sunt nisi septem cala
mitates q̄ supra petōres in fine seculi cōsum
mabuntur. D Per primũ tonitruũ pos
sumꝰ recipe mortuoꝝ resuscitationeꝫ. Unde
ad Thessā. Canit enim tuba ꝛ mortui resur
gent incorrupti. Oꝫ horribiliter enim hec tu
ba sonabit Hierony. dicit. Siue dormio siue
vigilo siue aliquid aliud facio: semp illa vox
nouissime tube sonat in auribus meis. Sur
gite mortui ꝛ venite ad iudiciũ. Unde Hol-
got super librum Sap̄. Uox tube erit sonus
qđā sensibilis ꝛ imperiũ vocale xp̄i quo pre
cipiet mortuis resurgere. Iuxta illđ Joh. v.
Mortui audient voceꝫ filij dei ꝛ q̄ audierint
viuent. De q̄ voce dicit Criso. Uere vox ma
gna. Uox tube horribilis cui oīa obediũt
clemēta: q̄ petras scindit: īferos apit: portas
ereas frāgit: vincula mortuoꝝ dirũpit: ꝛ de
pfūdo abyssi aīas liberatas corpibꝰ suis as
signat. Itē hec vox vt dicit Criso. audietur in
celo. Et tūc videbũt filiũ hoīs venientem in
nubibus celi. Tūc illuc veniet adā cũ oībus
suis in deũ credētibus ꝛ eũ colētibꝰ. Abraaꝫ
cum omnibus bonis patriarchis. Esaias cũ
omnibus viris prophetis. Dauid cũ oībus
regibus bonis. Janitor celi petrus cũ omni-
bus apl̄is ꝛ euāgelistis. Stephanꝰ ꝛ Lau-
rentius cũ oībꝰ q̄ suũ innocētē effuderũt san
guinē. Nicolaꝰ ꝛ Martinꝰ cũ oībꝰ ꝯfessoribꝰ
Katherina cũ oībꝰ virginibꝰ. Elizabeth cũ
oībus viduis. Anna cũ oībꝰ ꝯiugatis. Regi
na celi cũ oībꝰ sacerdotibus ꝛ religiosis qui
vsqꝫ ad morte in eiꝰ obsequio permanserīt.
Itē vox huius tube audiet̃ in inferno vt ait
Crisosto. Et tūc Lucifer Sathanas. Asmo
deus. Beelzebub veniēt cũ omni exercitu in
fernoꝝ. Iteꝝ audiet̃ vox huꝰ tube per totuꝫ

mundū ab oriente vsqz ad occidentē: et resur get oēs hoīes pariter quoꝝ corpa in terra ꝗeuerūt. Ueniet illuc Cayn ꝗ fratrem suū occidit cū omib⁹ homicidis. Judas cū oib⁹ traditoribus. Pylatus cū oibus iniustis iudicibus. Herodes puerorum necator cū oib⁹ iniquis regibus et pncipibus. Barrabas latro cū omib⁹ latronib⁹. Lamech cū oib⁹ adulteris. Nemroth cū omnib⁹ vsurarijs. et Giezi cū omib⁹ iniustis et falsis mercatoribus. Simon cū oibus simoniacis. Athalia cū oibus pueroꝝ necatoribus. Jesabel cū oib⁹ meretricibus. et sic de alijs. Johānis. v. Procedēt ꝗ bona fecerūt in resurrectionē vite. ꝗ vero mala egerūt in resurrectionē iudicij.

Per secundū tonitruū accipere possum⁹ separationē oīm ibi congregatoꝝ et separabuntur oēs in ꝗttuor ordines: ꝗa vnus ordo sedebit super sedes iudicū cū dño ad iudicandum. non vt sententiā dent: sed vt sententiā datam a dño ꝯfirment. Aug. Tunc cū dño iudices venient ꝗ nunc pro deo iniuste iudicantur. Similiter illi qui omīa habere potuerāt in hoc seculo pro dño reliquerunt et pauperē xp̄m pauperes secuti sunt. Sicut Petrus et Paulus et alij discipuli xp̄i et viri boni et religiosi. De quibus dicitur Math. xix. Uos qui reliquistis oīa et secuti estis me sedebitis super sedes iudicātes duodecim tribus isr̄. Secūdus ordo iudicabitur et saluabitur vt sunt fideles xp̄i qui pcepta dei seruauerūt: et sex opera misericordie exercuerunt. ꝗbus dicetur illud Math. xxv. Esuriui et dedistis mihi manducare. sitiui et dedistis mihi bibere. hospes eram et collegistis me. nudus eram et cooperuistis me. infirm⁹ eraz et visitastis me et c̄. Tertius ordo iudicat̄ et cū sententia condēnat̄ vt sunt fideles ꝗ fidē habuerūt. necti̇̄ precepta dei seruauerunt nec opera misericordie ad paupes exercuerunt. Quib⁹ illud dicet̄ Math. xxv. Esuriui et nō dedistis mihi mādūcare. sitiui et nō dedistis mihi bibere. hospes eram et non collegistis me. Tūc dicēt. O dñe qñ vidim⁹ te sitientem et esurientē et pegrinū et nudū: et nō ministrauimus tibi. Rñdet. qd̄ vni ex minimis meis non fecistis: nec mihi fecistis. Ite maledicti in ignem eternum. Quartus ordo statim sine iudicio diabolo tradet̄. sicut iudei: pagani: heretici: ꝗ fidē nō receperūt. Uñ Joh. iij. qui non credit iā iudicat⁹ est. Qualr̄ aūt sepemur ab inuicem ōndit̄ Math. xiij. vbi dr̄. Exibunt angeli et separabūt malos de medio iustoꝝ et mittent eos in caminū ignis ardentis: ibi erit flet⁹ et stridor dentiū. tūc sepabit̄ frater a fr̄e. fili⁹ a pr̄e. filia a matre. vxor a viro. vir ab vxore. frater a sorore. vnusquisqz sm̄ opa sua. et ꝗ hic. xxx. ānis et amplius sil̄ fuerūt separabuntur et se ampli⁹ nunꝙ̄ lete videbūt: scz q̄ntum ad malos. Math. xxiiij. Tunc erit tribulatio talis qualis nunꝙ̄ fuit ab initio. Nam duo erūt in lecto vno: vnus erit de dānandis: alter de saluādis. Et ē sciēdū ꝙ nullus tunc tp̄is intercedet ꝑ alio. Ergo illi errant qui depingunt btām v̄ginē et sctm̄ Johanne ba. ad dexterā et ad sinistrā. Uñ Job ix. Deo si iratus ire nemo resistere poterit. Et ip̄e iudex dicit per ꝓphetā Dauid. Cū accepero tp̄a ego iusticias iudicabo. vñ Crisost. Nec proderūt ibi diuitie diuitibus: nec parētes filijs: nec angeli ibi proderūt et ego dico nec omnes sancti. nam si oēs sancti ꝓ aīa dānata intercederent: nec christus ei suā misericordiā exhiberet. Unde Greg. lib. xij. mo. Nequaꝙ̄ vltra mīa peccāt liberat ꝗ semel in locis penalib⁹ iusticia iudicātis damnat. vñ etiā Aug. Ille iudex nec grā preuenit̄ nec mia iā flectitur: nec pecunia corrūpit̄: nec satisfactione vel pena mitigabit̄. Ergo hic dū tp̄us habet̄ agat ꝗlibet ꝓ se q̄diu ē loc⁹ mīe qz ibi erit loc⁹ iusticie.

Per tertiū tonitruū demōstratō signoꝝ passiōis xp̄i ꝯsignatur ꝗ fit i publico tremēdo iudicio. Cū celestis rex et iudex oīm hoīm in valle iosaphat potenter descendēs passionis sue insignia radijs solis lucidiora ostendet. Uñ Criso. sup Math. Crux xp̄i et cicatrices xp̄i radijs solis erunt lucidiores. Et hec ideo ōñdet vt videāt reprobi ꝙ iuste dānent̄. ꝗ tantū p̄ciūm sui sanguīs preciosissimi ꝯtēpserūt. Tūc eñ vt ait Criso. exprobrabit eis dicens. Ego ꝓpter vos fact⁹ sum hō: propter vos alligat⁹ sum. ꝓpter vos illusus sum. ꝓpter vos in crucis patibulo mortu⁹ sum. Ecce preciū sanguinis mei qd̄ dedi ꝓ vobis. Ubi ē ꝗ seruitus vr̄a quā mihi ꝓ p̄cio sanguīs mei reddidistis. Et tūc plangēt. s. sup se oēs trib⁹ terre. Criso. Plangēt seipos et sup oēs iudei et pagani ꝙ eū vnꝙ̄ suis manib⁹ tā turpiter tractauerūt: et ip̄m fide ꝑuersa tā hostiliter impugnauerūt. Plāgent se xp̄iani pctōres sup eo ꝙ propter bona eis facta sibi mala reddiderunt. Augu. Et fortasse dñs in corpe suo cicatrices huauit vt vulnera cordiū discipl'orū suoꝝ sanaret: et vt in iudicio hostib⁹ exprobraret, vt conuincens eos dicat. Ecce hoīem

quē crucifixistis. Ecce deū et hominez quem credere noluistis. Videte vulnera que fecistis. agnoscite latus qd pupugistis. Qm̄ propter vos aptum est: necdū intrare voluistis. Discedite ergo maledicti etc. Festinet ergo vnusquisqȝ vt peniteat dum hic viuit. Vt pcio sanguis redimetur. Ne dū inuent' nō fuerit in numero redēptoꝝ fiat de numero pditoꝝ. Queritur qr̄ et qb' xp̄s signa passionis sue in iudicio ostēsurus sit. Rn̄deo qꝫ bonis ad gaudiū et honorē: Malis autem ad tristiciam et terrorē. Nā pmo vulneꝝ suoꝝ cicatrices onn̄det ingratis. Vn̄ quilibet debet oī die regratiari et memorari passionē xp̄i. Vn̄ ambro. Plus eni dn̄e iesu debeo tuis iniurijs qbus redēpt' sum: qꝫ tuis ꝟtutib' qb' creat' sum. Nō eni hoc pdesset nisi redimi pfuisset Nā meditatio passionis xp̄i est deo valde accepta et homini fructuosa. Bern̄. Quid est magis efficax ad curādū conscientie vulnera qꝫ vulneruz xp̄i sedula meditatio. Secundo on̄det coronā spineā superbis q cū coronis: peplis: caputijs: et crinibus xp̄m offenderūt Hoc tales superbi cogitare deberent cum caput suū superbe ornant. Et sic dicendū est de alijs punctis infra positis. Tertio lanceā ostendet iracūdis et inuidiosis: qui se et alios turbauerunt et proximos odio habuerunt. gaudentes de aduersitate: et dolentes de psperitate proximorum. Unde Seneca. Vtinā inuidi oculos haberēt in oīb' locis. vt de oīb' felicitatib' torquerent'. Nā qꝫta feliciuz sunt gaudia: tanti inuidorum sunt gemitus.

Quarto clauos manuuz ostendet auaris q nūqꝫ faciant nec ꝯtētant'. Cōtra quos dic̄ apl's. Habētes alimēta et qb' tegamur hijs ꝯtēti sum'. Quīto clauos pedū on̄det chorizātibus. Quid eni tūc deo rn̄dere possunt quē chorizando et saltādo sepius offenderūt Augu. Oīs mot' petulantie salt' est in profundum cloace. Sexto crucē on̄det pigris q nihil arduū aggredi: nec quicqꝫ aduersitatis pati volunt. Contra quos dicit Gregor. Si illic dulcia appetimus: necesse est vt hic amara toleremus. Cōtra quod pl'es faciūt q volunt regnare cū xp̄o: sed nō pati cum eo Vn̄ versus. Oēs nos cupimus adire regna celoꝝ. Dura pati fugimus nec opus sufferre laboꝝ. Septimo flagellum ostendet luxuriosis q voluptatib' corporis satisfecerunt: et corp' et aīam coīnquinauerūt. i. Coꝝ. vi. Omne pcm̄ quecūqꝫ facit hō extra corp' ē. q aūt fornicat' in corp' suū peccat. Vn̄ dr in decre. Pollutio carnalis lasciuie plus inquinat hominem inter septē pctā mortalia. xxxij. q. vij. Nō solū. Vn̄ etiā Aristo. de regi. pnci. Coitus est destructio corporis et abbreuiatio vite. Octauo vestē purpureā qua eum pylatus induit. et vestem albā in qua derisus fuit ab herode ostendet superbis q cū scissuris et longis caudis et manicis et superfluitate vestium xp̄m offenderūt ornātes se ad alliciendum. aspiciētes ad malas ꝯcupiscētias. Vn̄ Chrisosto. Si mulier decorauerit se et ad se visus hoīs prouocauerit: extremā vindictaz sustinebit. Nono pannū grossum cuz quo oculi xp̄i erant ligati on̄det falsis et mendacibus hoībus et mercatorib'. Nā tales oculos dn̄i oīa aspicientis conātur velare: qn̄ malū pro bono nitunt' vēdere: dare: vel mutuare.

Decimo funes cuz quibus xp̄s ligat' fuit manibus et brachijs ostendet illis q amplexando: osculando se et alios ad malas libidines prouocauerūt. Undecimo fel et acetū cū quo xp̄us potatus fuit ostendet gulosis et ebriosis qui hic in sacietate et ebrietate vixerūt. De qbus dicit xp̄us Luce. vi. Ve vobis q nunc saturati estis. Vn̄ Hiero ī ep'la. Impossibile est hic īplere vētrē: et ibi mētē. Vn̄ Bern̄. Qui carnalib' qdem voluptatib' pascit' eternaꝝ epularū delicijs indign' habet' Vn̄ Ambro. in li. de peni. Ebriosus ꝯfundit naturā: amittit grām: pdit gl'iaz. incurrit dānationē eternā. Duodecimo sputū cū quo facies xp̄i defedata ē on̄det illis q facies suas decorant aliter qꝫ creati sunt. Vn̄ Amb. Deles picturaz dei si vultū tuū naturali candore obnubilas: et exquisito rubore pfundis Et de illo dicit pph'a. Oēs vult' redigēt' in oll'. i. Nā tales vult' sic hic ī pn̄ti decorati denigrabunt' et punie' īfernali igne. Ber. In quo aūt mēbro creator magis offendit': in eo dem pctōr magis torqbit'. Decimotertio crines q xp̄o extracti sunt tpe passionis ostēdet illis viris et mulierib' q cū crinibus ip̄m offenderunt facientes sibi glaucos et crispos et coloratos crines. Sil'r et mulieres que discoopertis capitib' incesserūt: et cum ornatu crinū alios hoīes ad peccādū prouocauerūt.

G Decimoqrto taxillos on̄det lusorib' qui ex auaricia et cā lucri luserūt. Nā talis ludus est qdā expoliatio: ideo nō pōt quis licite per ip̄m aliqd acqrere: nec etiam retinere Sed querit' vtrū ludus sit peccatū mortale. Rn̄detur fm Guill'. qꝫ sic. Eti. i si hō nō dicit in ꝯsuetudinē mortaliter peccat. Et intelli

ge quādo ex auaricia ludit. q2 auaricia est de
se peccatū mortale. Ex isto dicto pꝫ ꝙ ī peri-
culoso statu sunt lusores qui bona per ludū
acquisita possident: ꝛ non restituūt ſm consi
lium sui confessoris. Decimoquinto dena
rios ꝓ quibus xp̄us venditus fuit ostendet
vsurarijs ꝛ oībus qui scienter res iniustas
possiderunt ꝛ nō restituerūt. Quid enim ta-
les dicturi sunt in extremo iudicio. cū iudas
istos triginta denarios restituit iudeis pro q̄
bus christum vendidit. Et ipsi res iniustas
ꝛ furatas ꝛ vsuras restituere noluerūt. Un
de dicitur in decre. Usurarius non vere pe
nitet nisi prius vsuras restituat. xiiij. q. iiij.
Quid dicam. Et ratio huius est. quia sc̄dm
Aug. Pctm̄ nō dimittitur nisi restituatur abla-
tū. D Per q̄rtū tonitruū intelliguntur te
stes quos peccator contra se habebit in iudi
cio. Pro quo sciendum ꝙ primus accusator
siue testis sunt pctā nostra propria. Iere. ij.
Arguet te malicia tua. opera enim malorū
eos persequentur. ps. In opib⁹ manuū suarū
cōprehensus est pctōr. Bern. Tunc loquentia
vniuersa peccatoris opera sic dicēt. Tu nos
egisti: opera tua sumus: velis nolis hoc die
nos abscondere non poteris q2 te nō desere
mus: ſꝫ tecū ad iudiciū ꝑgem⁹ accusabim⁹ te
reū multiplicibus criminibus. imo ꝓpria cō
scientia hoīs erit testis sue dānatiōis. Ro.
ij. Testimonium reddente illis conscientia
ipsorum. Secūdus accusator erit dyabolus
recitans oīa mala q̄ fecimus. ꝛ de qb⁹ pniāz
non egimus. Aug. Presto erit dyabol⁹ reci-
tans qcq̄d fecerimus. quo die. q̄ hora. ꝛ quo
loco. tunc obijciet peccatori cogitationes ma
lignas. luxuriosas. ꝛ rancorosas. Silr quic-
quid peccauit loquendo: blasphemando: de-
trahendo: maledicēdo: mentiēdo: peierādo:
deridēdo proximū: ꝛ ipm ad irā ꝓuocando.
Siliter oīa opa corpis. gressus. saltus. visus
tactus. ꝛ oēs actus luxuriosos. Siliter accu-
sabit de omissione. scꝫ quot missas. quot ser-
mones sine causa neglexisti. quot dies ieiunij
soluisti. ꝛ quot dies festiuos non celebrasti. ꝛ
quot opera misericordie exercere potuisti ꝛ
non fecisti. ꝛ sic de alijs. Tunc dicturus ē il-
le malignus aduersari⁹. O eqssime iudex iu
dica istū eē meū ꝑ culpaꝫ q̄ tu⁹ esse noluit ꝑ
grām. tibi fuit inobediēs. mihi obediēs. tuā
vestē amisit: cū mea veste huc venit. Tertius
accusator erit totus mūdus ꝛ oēs creature.
Greg. Si queris q̄ te accusabūt: dico totus
mundus. qa dicet terra. O pctōr maledicte
pedibus tuis sup me ambulasti. fructus me
os māducasti. ꝛ deū qui te creauit dereliq̄sti
Redde ergo rōem de oīb⁹. Tūc aqua dicet
Ego te potaui. sordes laui. pisces tibi mini-
straui. redde ergo rōem. Sol. ego te letifica-
ui. luce illustraui. redde rōem. Chriso. In die
illa nihil est qd̄ respōdebimus. vbi celū: sol:
luna: terra: dies: ꝛ noctes: totus mūdus sta-
bunt aduersus peccatorē in testimoniū. imo
numerus pisciū: numerus auiū: ꝛ numerus
omniū creaturarū ꝛ bn̄ficiorū dei q̄ tibi exhi
bita sunt: quorū vsum habuisti apparent q̄si
presentes sint: ꝛ de his redditurus es rōem.
Hoc quilibet hō cogitare deberet cū in pre-
senti vsum creaturarū ꝛ bn̄ficiorū dei habet.
E Per quintum tonitruū accipere possu
mus vociferationē iniquorū. Naz ipsi iniqui
maledicent sibijpsis clamando illud Apoca
lip. Ue ve ve. q. d. Ue vobis pedes mei ma
ledicti. q̄d mihi misero imputastis: ꝙ ꝑ ma-
lū gressum ꝛ saltus illicitos celi ianuaꝫ mihi
reserastis ingredimini modo portas inferni
que nūq̄ vobis āplius aperientur. Ue vobis
manus: cur ꝑ malū tactū corona gl'ie me pri
uastis. iā ꝓpter vos inducar ad ignez de quo
amplius nunq̄ egrediar. Ue tibi cor male-
dictū: quid imputasti ꝙ tuis cogitationibus
malis ꝛ delectationibus me gaudijs celi pri
uasti. iā incipit tua tristicia: quā nunq̄ seque
tur aliq̄ leticia. O maledicta lingua quanta
mala mihi fecisti ꝙ tot turpia verba protuli
sti. ideo os meū mille ānis ꝛ amplius clama
bit: nec vnū inueniet qui adiuuabit. O male
dicti oculi qui nunq̄ ꝓ peccatis meis vnā la
chrymā fudistis corā sacerdotib⁹. Iā incipit
fletus vester intollerabilis coram demoni-
bus. ꝛ cum mille milia annorū merorem ha-
bueritis: nunq̄ inde consolatorē habebitis.
Quid plura. Tunc dicent montibus cadite
sup nos. ꝛ collibus cooperite nos a facie se-
dentis in throno. F Per sextū to-
nitruū intelligere possum⁹ sn̄iam dānatorū.
ꝛ vocationē electorū. Tūc eñ dicet rex his q̄
a sinistris eius erunt. Discedite a me ab omi
leticia mea ꝛ a meis angelis quorū consilia
spreuistis. quibus pn̄tibus nullā reuerentiā
exhibuistis. Discedite vt vos āplius non cu-
stodiant. sed in manibus inimicorū vestrorū
vos desolatos relinquāt. Discedite a sanctis
meis quorum conuersationem imitari noluí
stis: ꝛ quorū festa non coluistis. Discedite a
mea dilecta matre: de cuius familia esse no-
luistis cui nunq̄ honorē impendistis. de cui⁹

presentia gaudet oīs celi curia. Discedite a me: vt aures vestre nunq̄ dulcē vocē meam audiāt. Nec manus vestre nunq̄ coronā glorie recipiāt a me. Nec oculi vestri āplius faciem meā videāt. Discedite ergo maledicti a celo: quia nunq̄ amplius aliquod bonū aīabus vestris de celo descendet. Discedite maledicti a terra. quia de ipsa corporib⁹ vestris nunq̄ aliquod bonum proueniet. Discedite maledicti ad infernum. quia vtrūq̄ tam corpus q̄ anima ibi sine fine cruciabitur. Per septimum tonitruū accipere possumus multiplicitatem supplicij malorum post hanc vitam ⁊ magnitudinem gaudij bonorū. Hec patent infra sermone. liij. O. P.

De eadē dominica. Sermo sextus de quindecim signis ante iudicium.

Erunt signa in sole

⁊ luna ⁊ stellis ⁊c. Scire debetis filij karissimi: q̄ sicut mira ⁊ stupēda p̄la xp̄i aduētū ī carnē quo venit nos saluatur⁹ ab initio mūdi p̄cesserunt signa. sic vltimū aduētū ipius quo veniet nos iudicaturus precedent ⁊ mira ⁊ mirabilia signa. ergo. d. Erunt signa in sole ⁊ luna. Vn̄ in p̄nti sermone tria sunt dicēda. Prīo q̄ sunt signa q̄ erūt in sole ⁊ luna. Secundo ponēde sunt alique questiones. Tertio exemplū. Primo ergo queritur que sunt signa illa que erūt in sole ⁊ luna ⁊ stellis. Respondetur vt habetur Johelis. ij. Sol conuertetur in tenebras ⁊ luna in sanguinem anteq̄ veniat dies dñi magnus ⁊ horribilis. Unde etiam Apocalips. vi. dr̄. Sol factus est niger q̄si saccus cilicinus: ⁊ luna facta est sicut sanguis. ⁊ stelle cadent super terrā. i. fulgura ignea dabūt in terrorē hoīū ad iudiciū citatorū. Aug. Tam seua erūt iudicia dei q̄ etiā sol ip̄m inspicere non audebit. Vn̄ etiā Math. xxiiij. Erit tūc tribulatio qualis nunq̄ fuit ab initio mundi vsq̄ modo. nec postea fiet. Vn̄ etiā Dan̄. xij. Ueniet tale tp̄s quale non fuit ab eo ex quo gentes ceperūt eē vsq̄ ad tp̄s illud. Itē sciēdū q̄ beat⁹ hiero. in ānalib⁹ iudeorū inuenit signa. xv. precedētia extremū iudiciū. ſ vtrū cōtinue futura sunt an interpolatim non exp̄ssit. L Primū signū est q̄ mare se eriget. xl. cubitis sup latitudines motiū aq̄s stantibus: ⁊ in nullā p̄tē declinātibus tanq̄ murus. vt verificet̄ illud p̄s. Mirabiles elationes maris. ⁊ hoc continget in penā ⁊ terrorem superborū. Cor superbi est quasi mare feruens quod nō quiescit. discordia nāq̄ ex superbia orit̄. Prouer. xiij. Inter supbos sp̄ iurgia sunt. q̄ supbus vult altior esse quia modicum quid factum sibi reputat magnū. ⁊ reputat se iniuste pati: ⁊ reputat se dignū multo honore. igit̄ sp̄ feruet ⁊ nūq̄ satiat̄ honore. vn̄ dr̄ in decre. Elat⁹ ī supbiā ī iudiciū cadet dyaboli. lxxxiij. distin. Om̄. Sed inter humiles est semp pax. q̄ humilis reputat se vilem ⁊ subijcit se alijs. Vn̄ dr̄ in decre. Seruus dei nō querit quō alijs appareat maior ſ quō inferior oībus videat̄. di. xl. Quicūq̄.

Secūdū signū ē q̄ secūda die tātū in abyssum demerget̄ ip̄m mare vt vix videri possit Unde Nau. i. Increpans mare ⁊ exiccans illud. In signū q̄ superbi ⁊ voluptuosi qui se se exaltauerūt: ⁊ pro dignitatibus ⁊ honore mundano ⁊ p̄tātib⁹ laborauerūt: ⁊ subditos suos ⁊ pauperes supplātauerūt tūc hūiliantur ⁊ deprimunt̄. Luc. xiiij. Oīs q̄ se exaltat humiliabitur. Unde Prouer. xxix. Supbū sequitur humilitas. Tertiū signū est q̄ oēs bestie ⁊ bellue marine cōgregabuntur sup̄ pelagus ⁊ dabūt mugit⁹ vsq̄ ad celū ⁊ eorū mugitus sol⁹ de⁹ intelligit. Vn̄ Job. xij. Loquere terre ⁊ annūciabit tibi ⁊ enarrabūt pisces maris. ⁊ hoc in terrorē illorū qui in choreis: in citharis: in fistulis: ⁊ alijs musicalib⁹ instrumentis nimis delectati sunt ⁊ plus q̄ in deo. q̄ tunc clamor ⁊ risus illorū in fletū cōuertetur. Luc. vi. Ve vobis qui nunc ridetis q̄ lugebitis. O q̄ securi tunc erunt q̄ nunq̄ illicite hic gauisi sunt. ſ in p̄nti seculo cū xp̄o tristes fuerūt. ⁊ sicut xp̄s fleuit sic ⁊ ipi salubriter fleuerūt. Luc. vi. Btī q̄ nūc fletis. Vn̄ etiā Greg. P̄ntia gaudia sequūtur ppetua lamēta. Quartū signū ē q̄ mare ⁊ oēs aq̄ ardebunt. ⁊ hoc in opprobriū luxuriosorū ⁊ adulterorū q̄ hic in delectationibus carnalibus natauerūt ⁊ libidini sue contra deum satisfecerūt. quoniā tales in futuro ardebūt in igne ⁊ sulphure. Apocalipsis. xxi. Erit pars eorū in igne ⁊ sulphure. Nā pro qualibet vice sicut hic in luxuria delectati sunt ī futuro specialem eternam penam habebunt. Apocal. xviij. Quantum in delitijs fuit: tantum date illi luctū ⁊ tormentū. Quintū signū est q̄ ligna siluarum ⁊ olera herbarū ⁊ oēs arbores dabūt sudorē sanguineū. sicut sibilla predixit vt habetur Johel. ij. In diebus illis dabo prodigia in celo: ⁊ in terra sanguinē ⁊ vaporē fumi. Et hoc continget in terrorem homicidarū qui ex vindicta occiderūt ⁊ vulne-

rauerūt ꝓximū. Nā hoc ē vnū de q̄tuoꝛ pec
catis clamātibus in celū. scꝫ fundere sangui-
nem innocentē. vñ Gen̄. iiij. Uox sanguinis
fratris tui Abel clamat ad me de t̄ra Se
xtū signū est ꝙ oīa volatilia celi ꝯgregabun
tur in locū vnum adinuicē flētes ⁊ vlulātes
nō gustātes cibū necꝫ bibētes. ⁊ hoc contin-
get in terroꝛē gulosoꝝ ⁊ ebriosoꝝ q̄ hic sem-
per in sacietate ⁊ ebrietate vixerunt. quia ta
les in futuro cibentur fame ⁊ morte. ps.
Mors depascet eos. de potu dicit psalmista
Ignis sulphur spūs procellaꝝ ps calicis eo
rū. Ibi enim dānati guttā aque hr̄e non pos
sunt. vt ptꝫ in epulone qui guttaꝫ aq̄ petiuit
nec tn̄ obtinuit. Septimuꝫ signū ē ꝙ tunc
ruent oīa edificia. Math. xxiiij. Non relinqt̄
lapis super lapidē q̄ nō destruat. Et hoc cō
tinget in terroꝛē illoꝝ q̄ hic plus solliciti fue-
rūt in edificijs terrenis: ⁊ plꝰ dilexerunt pul
chra edificia q̄ꝫ vt in celo ꝑpararet sibi man-
siones delectabiles. Joh̄a. xiiij. In domo pa-
tris mei mansiones multe sunt. O q̄ꝫ plures
sunt tales q̄ plus oꝛnant domos in q̄bus coꝛ
pus moꝛari debet q̄ꝫ aīam in qua deus habi
tare debet. Unde Ysa. ꝓph̄a. Ue qui coniun
gitis domuꝫ domo: ⁊ agrum agro copulatis
vsqꝫ ⁊c̄. Diues homo cum videret pulchram
domum suam cogitare deberet. O si ita pul
chrā habitationē ꝑpassem aīe mee in celo ⁊
cum tanta sollicitudine ⁊ laboꝛe ⁊ expensis
sicut coꝛpi meo in hoc seculo ꝑpaui quā foꝛ-
tassis coꝛpus meū breue tempus inhabitat.
M Octauū signū ē ꝙ ignea fulmina sur-
gēt ad occasum solꝭ ꝯ faciē firmamēti vsqꝫ ad
oꝛtū solis occurrētia. In signū ꝙ iracundum
deus se ondet iracūdis hoībꝰ q̄ hic ꝓximos
tribulauerūt maledicēdo ⁊ verberādo. Naꝫ
fulgura ⁊ tonitrua sunt terribilia. ergo ꝑ ea
significatur ira dei cōtra malos ⁊ iracūdos
Math. v. Oīs q̄ irascitur fratri suo reꝰ erit
iudicio. Quō ⁊ tūc nō reus erit qui alios tur
bauit: ⁊ sciēter ad iracūdiā prouocauit. Sed
māsuetis oñdet se xp̄us mitem ⁊ benignum
Math. v. Beati mites ⁊c̄. Et ps. Mansue-
ti hereditabūt terrā ⁊c̄. Nonū signū est ꝙ
petre adinuicem se collident: ⁊ in quattuoꝛ ꝑ
tes scindentur: ⁊ vnaqueqꝫ pars vt dicitur
collidet alteram: nescietqꝫ homo sonū illum:
ꝗ tn̄ deus sicut factum est in passione xp̄i. vt
habetur Math. xxvij. Petre scisse sunt. Et h̄
ꝯtinget in terroꝛem obstinatoꝝ. q̄ sunt durio
res lapidibus quos nec infernus nec iudiciū
extremum: nec gaudia celi: nec passio christi
potest emollire. cū tamen petre in passione
xp̄i scisse sint. ꝗ ipi nō possint scīdi ad pn̄iaꝫ
Decimū signū ē generalꝭ motus terre. qui
adeo erit magnus vt dr̄ ꝙ nullꝰ hō: nullūqꝫ
aīal stare poterit: ꝗ ad terrā ꝓsternet. Apo
ca. xvi. Et factus ē terremotꝰ magnꝰ qualis
non fuit ex quo hoīes eē ceperunt. Et hoc in
signum ꝙ terra amodo nō vult poꝛtare pec-
catoꝛes nec abscondere: sed opoꝛtet vt appa
reāt corā summo iudice. vñ Greg. O ꝙ an
guste erūt tūc vie reproboꝝ cū supiꝰ viderit
iudicē tremebūdū: inferius chaos hoꝛrēdū.
a dextris peccata accusantia: a sinistris infi-
nita demonia eos ad inferna trahentia. intꝰ
conscientia accusans: foris mundus ardēs.
miser peccatoꝛ sic dephensus quo fugiet. late
re enī ē impossibile: apparere intollerabile.
tunc dicent illud Apoca. vi. Montes cadite
super nos: ⁊ abscondite nos a facie sedentis
super thronū: ⁊ ab ira agni ⁊c̄. Undecimū
signū ē ꝙ oēs montes ⁊ colles in puluerem
redigentur: ⁊ oīs terra equabit̄. Vñ Ysa. xl.
Oīs vallis implebit̄: ⁊ oīs mōs ⁊ collis hūi
liabitur. Et hoc cōtinget in terroꝛē nobiliū q̄
seipsos in pn̄ti extulerunt: ⁊ alios hoīes spre
uerūt. q: tūc cognoscēt ꝙ oēs erimus siles ⁊
deus vnūquēqꝫ indifferenter sm merita sua
iudicabit. Math. xvi. Filius hoīs reddet
vnicuiqꝫ sm opera sua. Et hoc sine acceptio
ne personaꝝ. Nā dñm iudicabit sicut seruū.
dñam sicut ancillā. regeꝫ sicut rusticū. vñ ps.
Cū accepo tps ego iusticias iudicabo. Item
in eodē ps. Deus iudex hūc hūiliat ⁊ hūc ex-
altat. Duodecimuꝫ signū est ꝙ etiā hoīes
pro tūc viuētes exibūt de cauernis in q̄bus
latitabant: ⁊ ibunt velut amētes: nec mutuo
sibi loqui poterunt. Et hoc cōtinget in signū
ꝙ nullus excusare se poterit in extremo iudi
cio. nec aliquis sanctoꝝ pro quocūqꝫ pec
catoꝛe intercedet Decimūtertiū signū ē ꝙ
omīa sepulcra ab oꝛtu solis vsqꝫ ad occasum
aperientur: ⁊ ossa moꝛtuoꝝ stabunt sup se
pulchra sua. Unde Ezechie. xxxvij. Ecce ego
aperiā tumulos vestros. Et hoc ꝯtinget in si
gnuꝫ q: oīa occulta ⁊ peccatoꝛes occulte pec
cātes manifestabuntur ⁊ ꝯfundent̄. vñ xp̄s
dicit in euangelio. Nihil optū q̄d non reuele
tur. nec abscōditū quod nō sciat̄. Decimū
quartum signum est ꝙ stelle cadent de celo.
Mathei. xxiiij. Stelle cadent de celo ⁊ virtu
tes celoꝝ mouebuntur. Nam oīa sydera er-
rantiā ⁊ stationaria spargent ex se igneas co
mas. In eodē die vt dr̄ oīa aīalia venient

ad campũ mugientia ⁊ nõ gustãtia cibũ nec bibentia. Sciendũ ꝙ stelle cadent: hoc cõtinget in terrorẽ illoꝝ qui a fide ceciderunt vel quos ꝓsperitas vel aduersitas a deo retraxit. Decimũquintũ signũ est ꝙ hoies viuẽtes ꝓ tũc oĩs morient. ⁊ cũ mortuis resurgent qui longe ante fuerunt mortui. Nota ꝙ celũ ⁊ terra nõ renouabunt nec purificabũtur per ignẽ: nisi post ablationez maloꝝ hominũ post iudiciũ. Queritur hic vtrũ oĩa corpora redigent in cineres. ⁊ videtur ꝙ nõ. Quia aliqui moriunt qui ĩmediate ante iudiciũ ⁊ ante resurrectionẽ mortuoꝝ vixerũt. sed corpus hominis non incinerat nisi ꝑ magnũ tps post mortẽ hoĩs. ergo saltẽ talia corpora non incinerant post mortẽ ipsorũ. Respondet Holgot sup li. sap. ⁊ dic̃ ꝙ tales resoluent per ignẽ qui cõcremabit mundũ ante diẽ iudicij. ⁊ sic soluentur cito ⁊ cito separabuntur. Ad hoc idem respõdet Maymo ꝙ oĩs hoĩes q̄ sũt nati in pctõ originali tenet hec sentẽtia Geñ. iij. Puluis es ⁊ in puluerem reuerteris. Itẽ sciẽdũ vtrũ illi dies cõtinui sunt vel interpolati. Hiero. nõ exprimit. Et etiã ꝙ talia signa fiẽt apocriphũ ẽ. Quedã tñ ex eis vel etiã q̄si oĩa vt patuit ex scripturis sacris ꝓbant. ⁊ h̃ q̄tũ ad ꝑmã ꝑtem huiꝰ s̃monis. Sz q̄tũ ad scđã ꝑtẽ tũc ponende sunt alique q̄stiones. Et ꝑmo q̄ritur vtrũ xps in iudicio in forma hũanitatꝭ gloriosa apparebit. Rñdet beatꝰ Tho. de aq̄no sup. iiij. li. señ. dist. xlvij. ꝙ sic. Nã xps in forma hũanitatꝭ videri põt: ⁊ videbit ab oĩbꝰ tam bonis q̄ꝫ malis: tñ sciendũ ꝙ nõ eq̄liter videbit a bonis ⁊ a malis. Vñ Grego. sup Ezech. Redemptor humani generis cũ iudex apparuerit ⁊ speciosus iustis: ⁊ terribilis erit iniustis. Quẽ enĩ mansuetũ aspicient electi: hũc eũdẽ pauendũ atq̃ꝫ terribilẽ respicient reprobi. ¶ Item secũdo queritur vtrum culpe oĩm hominũ manifestabuntur in iudicio oĩbus hominibus. Dicendũ ꝙ de ista materia pulcre scripsit beatus Tho. sup iiij. senten. ⁊ Richardꝰ de sancto victore dicentes. Oportet ꝙ in vltimo ⁊ cõmuni iudicio diuina iusticia oĩbus euidenter appareat. sententia autẽ ꝯdẽnans vel premians iusta ẽẽ nõ potest: nisi s̃m merita vel demerita ꝓferatur. Et ideo sicut oportet ꝙ iudex ⁊ assessores iudicis merita vel demerita cognoscant. ad hoc ꝙ sniam ꝓferãt: ita oportet ad hoc ꝙ iusta extremi iudicij sententia appareat: vt oĩbꝰ sniam cognoscentibus merita vel demerita innotescãt vt sicut cuilibet nota erit sua ꝑmiatio ⁊ sua dãnatio. ita oĩbꝰ alijs innotescet. Et ideo oportet ꝙ sicut deꝰ cuilibet sua merita vel demerita reducet ad memoriã. ita etiã alieni cognitioni subiaceant. ⁊ hec est probabilior ⁊ opinio cõmunior q̄uis magister sententiarũ contrarium dicat. s. ꝙ pctã per penitẽtiã deleta in iudicio alijs non patebũt. quia s̃m beatũ Tho. intelligendũ est ꝙ pctã iustorũ non veniẽt ad noticiã alioꝝ vt pctã: s̃ vt dimissa sũt. Sic enĩz cõsiderationi cuiuslibet occurrẽt. ⁊ ex his nõ sequit iustis pena: s̃ gloria. Dicũtur enĩ peccata cõmissa tegi inq̄ãtũz deꝰ ea non videt ad puniendũz. sicut dicit glo. sup illud. q̃d dicitur in ps. Beati quoꝝ remisse sunt iniq̄tates: ⁊ quorũ tecta sunt peccata. Ex predictis cõcludi põt ꝙ corã iusto iudice ⁊ oĩbꝰ angelis ⁊ hominibus manifesta erũt cuiuslibet hominis merita ⁊ demerita: ex quibꝰ iusta sniã ab ipo iudice ꝓferri põt. q2 vt ait ps. Unicuiq̃ꝫ reddet s̃m opa sua. Et hoc fit qñ dñs deꝰ iustus iudex dicet his q̄ a dextris eiꝰ erũt Uenite bñdicti: possidete regnũ vobis paratũ ab origine mundi. Esuriui ⁊ dedistis mihi mãducare ⁊c. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et his qui a sinistris eius erũt cum suis pctĩs omnibus hoĩbꝰ manifestis in valle iosaphat dicens ꝓferens ꝯ eos iustã sniam que quasi gladius bis acutꝰ exibit de ore eius. vt hr̃ Apoc. i. Et vere bis acutus. quia interemit corpus ⁊ aĩam diuidens totũ hoĩem a vita eterna: sententiam eĩ ad gehennam ignis dicens. Math. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũz q̄ paratus est diabolo ⁊ angelis eius. i. hoĩbus eĩ ad malum ⁊ in malo imitãtibus. Esuriui ⁊ nõ dedistis mihi manducare ⁊c. Vñ Augustinꝰ de verbis dñi. Si i ignẽ eternũ mittitur qui nõ dedit rem ꝓpriam: vbi putas mittẽdus erit q̄ inuasit alienã. Si cũ diabolo ardere debet qui nudũ nõ vestiuit: vbi putas arsurus erit qui vestitũz spoliauit. ¶ Tertio queritur vtrũ ignis ꝑcedet aduentũ iudicis. Respondet beatꝰ Tho. iiij. dist. xlvi. Sic. Et sic ascendet iste ignis sicut ascenderũt aque diluuij. xv. cubitos sup oẽm trã. ps. Ignis ante ipm ꝑcedet. Et idez ignis s̃m sctm̃ Tho. cremabit corpa eoꝝ ante iudiciũ q̄ tunc viui reperient: siue sint boni siue sint mali. Sed malis infliget penã sensus: bonis autẽ in q̄bus nil inueniet purgãdũ nõ infliget aliq̄ẽ dolorẽ: sicut nec ignis camini inflixit aliquẽ

de trib⁹ pueris. Daň. iij. Bonis autē in qb⁹ purgandū aliqd inuenet infliget dolorē tm magis ⁊ min⁹ sicut plus vel min⁹ purgādū habebūt agēte sic diuina iusticia cito autē̄ poterit purgari: qcquid purgandū erit. qꝛ recuperabit in intentione qd amittit in duratiōe Et idē btūs Tho. dicit ꝙ ignis ille post iudiciū inuoluet reprobos: ⁊ quātū ad calidū vstiui: ⁊ quātū ad illud qd erat grossū i eo ad infernū descendet ad penā dānatorum. Qd ỽo in eo est subtile ⁊ lucidū: remanebit supius ad gloriā electoꝝ. Et idē dicit. Nō ei cōplebit mūdi renouatio: nisi expulsio peccatore extra mūdū. i. in infernū. Sic igit pꝫ ꝙ ignis ille aduētū iudicis pcedet: cōcomitabit ⁊ sequet. Itē q̄rto q̄rit vtrū elementa renouabunt p receptionē alicui⁹ claritat. Rūdꝫ Tho. iiij. dis. xlviij. sic. Terra cū vt dr erit in supficie exteriori pura. i. pspicua sicut vitrū. aq̄ sicut cristallū. aer sicut celū. ignis vt luminaria celi. Itē q̄rit vtrū aīalia bruta plāte ⁊ corpa mixta remanebūt in illa innouatione. Rūdet fm Tho. ꝙ nō. Nā bruta aīalia et plāte ⁊ corpa mixta corrūpūtur fm totū. i. ex pte materie q̄ formā amittit: ⁊ ex parte forme q̄ actu nō manet. Nā hoies vlteri⁹ nō indigent aīalib⁹ ⁊ plātis sicut iā vescunt: ⁊ iuuantur p illa. Et hoc q̄ntū ad scđā ptē istius sermonis. Quātū ad tertiā ptē isti⁹ sermonis est notandū ꝙ qlibet debꝫ formidare vindictā iudicij diuini. Legit in li. de apibus. Erat monasteriū scti Jacobi apud leodiū. ⁊ ibidē quidā adolescēs cōsorbin⁹ ppositi maioris eccl'ie causa deuotionis religionē intrauit. qd vt audiuit pposit⁹ indigne tulit. mādauit per clericos consorbinū exire. rēnuit ille. Tunc ppositus forti manu collecta multitudine satellitū. itrauit violent cenobiū rapuit iuuenē ⁊ nudatū scō habitu: induit cuꝫ habitu seculari. Abbas g monasterij collect maiorib⁹ ciuitat. epo pq̄rit ⁊ totū clerū p t. tis iniurijs interpellauit. hūc cū iudignant vix audire vellet eps ⁊ abbatē pot⁹ impeteret duriorib⁹ flexis genibus abbas cū moderamine verboꝝ dixit. Judicē ptra te o pposite in terra hrē nō possū ꝗ ꝫ te deum summū iudicē interpello vt infra. xl. dies vterqꝫ nostrū cōpareat corā illo sūmū iudicis p meritꝫ acceptur⁹. Ad h̄ ppositꝰ cachinnans cū suis irrisit hoiem atqꝫ spreuit. ⁊ repulit exprobratū. Quid plura. Quadragesima aūt die circa nonā mortu⁹ ē pdict⁹ abbas ⁊ cū p illo solēnit pulsaret sedēs i balneo p-

posit⁹ q̄siuit a circūstātib⁹ qd hoc esset. mox qdā ingrediēs ⁊ reqsit⁹ de sonitu cāpanarū rūdit abbatē scti iacobi iam defunctū: ⁊ pro eo pulsationē fieri tā solēnē. Illico recordat⁹ pposit⁹ q̄dragesimā diē esse q̄ se citatū corāꝫ iudice summo audierat ab abbate: cōtristatus aīo dixit suis. Cito: videte qd ego faciaꝫ moritur⁹ suꝫ. cōparere me oportꝫ hodie aspectib⁹ iudic sine mora. Cū post h̄ balneū egredi festinaret i astātiū man⁹ cū diro eiulatu ⁊ vocib⁹ expirauit. Ibi pculdubio ꝓpulsus rūdere vbi causaꝝ strepit⁹ cessant iurispitorū aduocatio pticescit vbi nec pces nec pcū liberabūt. vbi nec interlocutoria iudic suaꝫ ptelabunt.

Dñica tertia. sermo. vij. de aduentu spirituali.

Tu es qui venturus

es an aliū expectam⁹. Math. xi Phs dic in li. phisicoꝝ ꝙ forma nō introducit nisi materia pus disposita sit sicut pꝫ de puero cui i vtero mřis aīa nō infundit nisi qn̄ materia ad modū corpis sit disposita. sic gr̄a nō dat hoi nisi disponat se ad grām recipiēdā. Modo qꝛ p ỽbū dei disponit hō ad spūalē aduētū gr̄e pcipiēdū tūc rogem⁹ nrēm gr̄e ⁊c̄. Tu es qui vētur⁹ es ⁊c̄. Notādū ꝙ de⁹ venit i pterito. venit in pūti. veniet i futuro. Scđm pteritū tps venit p carnis assūptionē. fm pūs tps venit i nos p gr̄e infusionē: ꝗ fm futuꝝ tps veniet i die iudicij iudicare viuos ⁊ mortuos. de primo aduētu actū est i pma dñica aduēt⁹. d̄ secūdo aduētu. s. ad iudiciū actū ē i scđa dñica. ꝗ i hodierna dñica agit de aduētu xpi in nos p gr̄e infusionē. vñ i hodierna collecta i missa petim⁹ vt mētis nr̄e tenebras gr̄a sue visitatiōis illustret. Et euāgeliū ho. dic de scto iohe ba. q interptat gr̄a siue i quo ē gr̄a Vñ i pūti fmone tria sūt dicēda. Pmo quō ille aduēt⁹ spūalis pcellit alios duos aduēt⁹ Secundo quare ille spūalis aduēt⁹ ē desiderand⁹. Tertio d̄ duritia vestiū ꝓcludēdo cū vno exēplo. Quātū ad pmū sciēdū ꝙ ille aduēt⁹ xpi i mēte pcellit alios duos aduētus. s. in carnē ⁊ ad iudiciū. Pmo qꝛ cū aduētus i carnē sit sol⁹ filij in carne mortali apparentis. ⁊ aduēt⁹ ad iudiciū sit etiā tātū filij i carne gloriosa apparētis. Aduēt⁹ aūt in mēte hois est toti⁹ trinitat. Joh. xiiij. Ad eū veniem⁹ ⁊ mānsionē apud eū faciem⁹. Secūdo quia cū aduēt⁹ in carnē ⁊ aduēt⁹ ad iudiciū cōmunes sunt bonis ⁊ malis. Nam boni vi

derunt eũ in mũdo existentẽ similiter ⁊ mali
sicut pharisei pilat⁹ ⁊ herodes viderũt xp̃m
in carne: similit' in iudicio extremo tam boni
ꝙ mali videbunt xp̃m venientez in nube: ſ;
aduēt⁹ sp̃ualis in mentē est tm̃ bonoꝝ q̄ pre
parant se. nõ eñi habitabit in corpe subdito
pctis. vñ Ray. sup iob. Dñm deũ tuũ susce
ptur⁹ in habitaculũ cordis tui emũda ꝯscien
tiam tuã ab opib⁹ mortuis ⁊ supfluis ⁊ im
mundis cogitationibus. qꝛ mũdus inhabita
tor mundã querit domũ. Vñ etiã Bernar.
sup can. Gra balsamũ purissimũ est. ⁊ ideo
purũ ⁊ solidũ vas reqrit. Tertio ꝙ illi duo
aduentus scilꝫ in carnē ⁊ ad iudiciũ sunt ad
nos. sed ille sp̃ualis aduentus est in nos. In
primo aduētu saluatoꝛ ad nos venit ad celũ
rediturus. in mentē xo venit in nobis mãsu
rus: nisi cum mũdicia opeꝝ nr̃oꝝ q̄si ꝓpriis
manib⁹ eũ expellam⁹. vñ vocat' emanuel qd
interp̄tat' nobiscũ de⁹. vñ Ioh. xiiii. Vos co
gnoscetis eũ qꝛ apud vos manebit. ⁊ in vob
erit. Señ. ꝓpe est de⁹. tecũ ē in te est. Unde
magna securitas est hoi deuz hr̃e in se. nam
magnũ thesauꝝ hꝫ qui deũ hꝫ. ⁊ qui deũ hꝫ i
se verisimile ē ꝙ nõ sit sine ꝯsolatõe. Apoc.
iii. Si qs audierit vocē meã ⁊ aperuerit mi
hi ianuã intrabo ad eũ ⁊ cenabo cũ illo ⁊ ip̄e
mecũ. Bernar. Cibus anime est gratia dei
dulcissim⁹ sane ⁊ oēm habēs in se suauitatē
⁊ delectamentũ saporis. vñ etiã Basili⁹. O
dulcedo melliflua: dulcedo miranda: ꝙ dulc
es in meditatione: ſ; dulcioꝛ in oratione. dul
cissima in cõtemplatione: ſ; sup dulcissima in
beatitudine. ⁊ hoc q̄tũ ad p̄mã p̄tē illi⁹ ser
monis. ℞ Sed quãtũ ad secũdã scien
dũ est ꝙ sũt sex s̄m Guilh. lugd. q̄ si cogitan
tur valent ad hoc vt ille q̄ per pctm̃ mortale
deseruit deũ: eius sp̃ualē aduentũ desideret
Primũ est ꝙ recogitet. s. quem relinquit scꝫ
patrē suũ celestē. Deutro. xxxi. Deum qui te
genuit dereliquisti. Naturalis est amoꝛ filii
ad patrē. naturalis doloꝛ de eius offensa: sed
maioꝛ debꝫ esse de offensa p̄ris celestis. Au
gu. Amand⁹ est generatoꝛ: ſ; ꝓponend⁹ est
creatoꝛ. Insup dñz suũ negauit qd ē magnũ
obprobriũ corã deo ⁊ etiã corã hoib⁹ negare
ꝓpriũ dñm. Insup vel postremo dereliquit
liberatorē suũ de quo multuz dolere debet q̄
recessisse se videt ab eo qui morte ꝓpria euz
a morte eterna liberauit. Eccl. xxix. Ingrat⁹
sensu derelinquit liberantē se. Refert' enĩz
leonē quē quidã miles a serpente liberauit
adhesisse insepabilit' vsqꝫ ad mortē liberato
ri suo. Ecõtrario multi relicto dño suo adhē
rent serpēti infernali q̄ nihil habet dare nisi
qd sicut ipse possidet eternã dãnationē. Iu
dith. iii. Erui vos de manu coꝝ ⁊ tñ vos de
reliquistis me. Iere. xvii. Dñe oñs q̄ te dereli
quũt ꝯfūdent'. Secũdo cogitare dꝫ cãm q̄re
dereliqt deũ. Iere. ii. Quid inuenerũt in me
p̄res vri iniq̄tatꝫ qꝛ elõgauerũt a me ⁊ ãbula
uerũt post vanitatē ⁊c. vñ Holgot sup li. sap.
dicit. Si beneficia xp̄i cogitemus ⁊ nostram
malignitatē ponderem⁹ nõ est dubiũ si vsuz
rõnis habem⁹: qn occasionē piie sentiem⁹.
vñ poete scribũt ꝙ arpia auis est hñs faciē
hoĩs: ſ; est auis valde crudelis intãtũ ꝙ in
dũ fame stimulãte hoĩem inuadit ⁊ occidit.
sitiēs aũt extũc eũ ad aquã volat vt bibat vbi
faciē suã intuēs ⁊ se sibi similē nup occidisse
recolēs tãtũ doloꝛē patit' ꝙ inde q̄nqꝫ mori
tur. Quid ĝ nos rõne vigētes faciemus qñ
deũ nr̃m ⁊ fratrē nostrũ q̄tuz nos interfuit
occidisse cognoscim⁹. hoc autē videm⁹ exp̄sse
cũ v̄bũ dei audim⁹ vel scripta sctõꝝ legim⁹
deuote. Et q̄cũqꝫ nõ penitet de pctis ⁊ desi
derat aduētũ grē ista recogitãs nõ est perfe
ctus xp̄ian⁹ nec euãgelio dei credit. ⁊ ideo si
gnãter dicit' Marci. i. Penitemini ⁊ credite
euãgelio. Tertiũ est ꝙ cogitet qd cũ eo reli
q̄rit. qꝛ oē bonũ. Aug⁹. Tale bonũ de⁹ est vt
nemini cũ deserēti bñ sit. qd eñi erit bonum
peccãti extã ip̄e sibi mal⁹ est seipm occidēdo.
Sapie. xvi. Homo p maliciã aĩam suã occi
dit. Señ. nihil est hoi bonuz sine bono. Vñ
Holgot. Merito dolere deberem⁹ p gratia
quã amisim⁹. efficimur eñi p culpaꝫ de filiis
dei filii diaboli. de familiarib⁹ dei hostes et
ꝓditores ⁊ emuli xp̄i: ⁊ de regni celestis he
redibus erimus exules ⁊ ꝓscripti. Vñ legit'
in libro de natura reꝝ ꝙ quedã auis est que
vocat' auis paradisi que propter insignē pul
critudinē sic vocatur. Est eñi tante pulcritu
dinis ꝙ nullus coloꝛ sibi deesse creditur. vox
eñ eius est ita dulcis ⁊ pia ꝙ potest deuoti
onez ⁊ gaudiũ excitare. hec auis si capta fue
rit ⁊ illaqueata irremediabiliter gemit ⁊ plã
git nec vnq̄ plãgere desinit donec reddita
fuerit libertati. Moralit'. ista auis est aĩa fi
delis. hec quãdo est in grã est auis pulcher
rima. qꝛ in ea relucet imago sctē trinitat̄ na
turaliter ei impressa. habēs omes colores .i.
virtutes. Vñ Hiero. in ep̄la. Omnes virtu
tes sibi coherēt vt q̄ vna caruerit oibus ca
reat. ⁊ q̄ vnã hꝫ oēs hꝫ. Ista capitur laqueo
demonis quando peccat. quid ergo restat ei

facere nisi plangere et incessanter penitere do nec per gratiam recociliationis in statum pristinum reducatur. et de cornu diaboli fiat denuo auis paradisi. sic planxit et gemuit sanctus latro iuxta xpm suspensus donec a fonte gratie obtinuit et audiuit illud Luc. xxiij. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso: et ideo omnibus peccatoribus dicitur a xpo. vt habetur Math. iij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Quartum vt cogitet cui adheserit. Johan. vi. Dixit petrus dno. Dne ad quem ibimus. Greg. Stultum est seruire diabolo offenso qui nullo placatur obsequio. Bern. in psona dni. quid cause est quod inimico meo vestroque potius seruire vultis quam mihi: stulticia enim maxima est ab illo recedere qui dat regnum celorum et eterna gaudia et immensas diuitias pro seruicio transitorio: et seruire illi qui nihil habet dare nisi eternam mortem. eternum ignem eternam penam. Sed heu plures seruitores habet diabolus in mundo isto quam xps. Nam omnes superbi luxuriosi: iracundi: auari: mendaces: et piuri: sunt in seruitio diaboli. Sed humiles: casti: abstinentes: et pacifici: veraces: mites: et obedientes sunt in seruitio dei. sed heu plures sunt mali quam boni. Unde. i. Joh. v. Totus mundus in maligno positus est. Unde etiam Aristo. v. thopico. Homines vt plurimum sunt mali: in paucioribus vero sunt boni. Quintum est vt cogitet quod nisi adueniet deus non recedet diabolus. ps. Ad nihilum redactus est in conspectu eius malignus. non simul habitant deus et diabolus sicut nec lux et tenebre. Nam quam cito lux solis intrat tam cito tenebre fugantur: sic est de deo et diabolo. ij. Cor. vi. que conuentio xpi ad belial. Sextum est vt cogitet homo quod non potest venire ad gloriam dei nec ad ipsum deum in futuro: nisi deus ad hominem veniat in presenti per gratiam. Aug. Nullus possidet deum in futuro: nisi qui hic possidetur a deo. Aug. Desiderate auxilium gratie quo soli homines liberantur a malo: sine qua nullum prorsus siue cogitando siue augendo faciunt bonum. quia nullus sine gratia saluatur. hoc incitare nos debet vt desideremus aduentum xpi in nos. quia per nos et per naturalia non possumus ascendere. ergo merito gratiam dei toto corde debemus desiderare. Unde Augu. in li. de natura et gratia xpi. Gratia sine qua nec infantes nec etate grandes salui fieri possunt. Sed quantum ad tertium sciendum circa hoc quod xps in hodierno euangelio comendat iohannem bap. de asperitate vestium dicens. quid existis in desertum videre hominem mollibus vestitum. q. d. Vestis iohannis est de pilis camelorum. vbi notandum quod vestis aspera confert homini quinque bona. ¶ Primo vitia carnis domat. ps. Ego autem cum mihi molesti essent. scilicet demones per infestationem carnis induebar cilicio. Exemplum de iudith vidua que portauit die noctuque cilicium ad domandum corpus suum. sed mollis vestis administrat fomitem carnis. Ber. Mollia indumenta molliciem anime inducunt. vnde etiam Cyprianus. Serico et purpura induti xpm induere non possunt. Unde etiam Greg. in quadam omel. quid est homo preciose ornatus nisi sepulchrum foris dealbatum: intus autem plenum spurcicia. Secundo vestis aspera hominem ab iminente tribulatione liberat. sicut patet in niniuitis quibus dns per Jonam prophetam minatus est dicens. Post. xl. dies niniue subuertetur. Auditis hijs verbis rex et omnis populus induerunt se saccis et sparserunt cineres super capita eorum: et ieiunauerunt: et deum inuocauerunt: et auersus est furor dei ab eis et misertus est eorum. sic econuerso vestis mollis et preciosa iram dei et plagam prouocat. Unde legitur in gestis romanorum quod ille qui primitus inter eos vestem purpuream induit a fulgore percussus est: et sic interijt. Tertio vestis aspera facit orationem exaudiri. vnde olim antiqui induebant se saccis cum a deo aliquid impetrare voluerunt. ps. Respexit in orationem humilium etc. Eccl. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat donec appropinquat ad dnm non consolabitur. et non discedet donec altissimus aspiciat. Et econuerso vestis mollis et preciosa impedit orationem. Nam superbus habitus non impetrat a deo quod petit. vnde Jaco. iiij. Superbis resistit deus. Unde Hiero. in epla. Qua fiducia erigis ad celum vultum quem cognitor non agnoscit. Quarto vestis aspera liberat hominem a veste calamitatis qua dampnati vestiuntur. ps. Induantur sicut diploide confusione sua. Nam dampnati consumuntur in corpore et anima. Unde dicit dns per prophetam. Gloriam eorum in ignominiam commutabo. sic econuerso pomposita et varietas vestium varietatem penarum inducit. quia quot tunicas quot pallia: quot colores: quot scissuras superbus ex superbia induit: tot penas pro his in futuro habebit. ¶ Quinto aspera vestis impetratur homini stolam glorie claritatis eterne. Apoca. vi. Date sunt illis singule stole albe. Nam vestis glorie precellit claritatem solis. Math. xiij. Fulgebunt iusti tanquam sol. De hac claritate loquitur Ansel. In illa vita pulchritudo iustorum solis pulchritudinem que septempliciter quam est modo sit splendidior adequabit. Nam si celum aperiretur totus mundus ille ... pro ...

ris claritatē glorio͡ꝝ sustinere nō posst̄. Cor
pus eni illud qḋ cilicio induit̄ ⁊ sacco regit̄:
septēpliciter clarius erit q̄ꝫ sol iam est. sicut
iam patuit per auctoritatē Anselmi. Et sup
hoc aīa hominis implebit̄ ineffabili claritate.
Vñ Bern̄. Putas qualis tunc erit splendor
aīa͡ꝝ. qñ sol' habebit splendorē lux corpo͡ꝝ'.
Et hoc elicitur ꝙ ꝗlibet debet corpus suum
castigare cū abstinentia esce ⁊ potus inq̄tū
valitudo ꝑmittit. ⁊ domare carnē suā cū cili
cio vel alio aspero indumento vt ad talē cla
ritatē ꝑuenire valeat. vñ Hiero. ī epl'a. Nul
lus labor dur⁹. nullū tp̄s lōgū videri debet
quo gloria et'ne claritatis acq̄rit̄. vñ Criso.
de recupatione lapsi. si q̄tidie oporteret nos
tormēta ꝑferre ⁊ ipam gehēnā ꝑuo tp̄e tol
lerare ꝓ eo ꝙ xp̄m videre possem⁹ in gloria
venientē: ⁊ sctō͡ꝝ ei⁹ numero sociari non erit
dignū pati oē qḋ triste est modo vt tanti bo
ni: tanteqꝫ glorie participes haberemur. In
super libēter quilibet debet carere delectabi
lib⁹ carnis ⁊ gaudijs mūdi vt sic possit ꝑue
nire ad gaudia celi. Vñ Aug. de li. arbi. Tā
ta est pulcritudo iusticie tanta est iocūditas
eterne lucis vt etiā si nō liceret in ea ampli⁹
manere q̄ꝫ vni⁹ diei hora. propter hoc solum
innumerabiles anni hui⁹ vite pleni diuitijs:
⁊ etiā cū oī affluētia tp̄aliū bono͡ꝝ recte me
ritoqꝫ ꝯtēnerent̄. Idē Aug. li. ij. de ciui. dei.
De⁹ erit finis deside͡rio͡ꝝ nro͡ꝝ ꝗ sine fine vi
debit̄. sine fastidio amabit̄. sine fatigatione
laudabit̄. hoc mun⁹. hic affect⁹. hec actio ꝑfe
cto erit oib⁹ cōis: sicut ipa vita et'na cōis est
V Vltimo notandū est vnū exemplū de
asperitate vestiū ⁊ abstinentia. Et legit̄ in li.
de apib⁹ ꝙ erat q̄dā mulier ī ꝑtib⁹ brabātie
reclusa in paruo tugurio q̄ loricā ferreā por
tabat ad carnē ⁊ sup loricā ferreā ex setis pi
lorū ciliciū quo ꝑ mediū lorice caro ꝑūgeba
tur. sup nudā terrā ⁊ super durissimos lapi
des recūbebat. ter tm̄ in hebdomada pane
in dimidia ꝑte mixto cinerib⁹ in mensura et
pōdere vescebat̄. X Itē aliud exemplū
legit̄ ꝙ q̄dā v̄go anicula fuit in heremo q̄
trigintaocto annis in vna spelunca māsit. et
deo ibidē deuote seruiuit: ⁊ nisi de radicib⁹ ⁊
herbis ⁊ fructib⁹ arbo͡ꝝ cibū sumpsit. ⁊ nun
q̄ꝫ in illo lōgo tp̄e hoiem vidit. ⁊ postmoduꝫ
duo heremite ex improuiso ad ei⁹ spelūcam
venerūt. ⁊ ipam indefunctā inuenerunt. Et
sic eam sepulture tradiderunt.

De eadem dominica. Sermo octauus
de preparatione cordis.

Fili prebe mihi cor
tuū ⁊c. Prouerb. xxiij. Ex quo ī
p̄nti dñica agit̄ de spūali aduē
tu xp̄i in cor hoīs. In signū hui⁹ tūc ipa veri
tas petit sibi ꝑparari ⁊ ꝑberi cor. nā ipē pa
ratus est illud implere cū suo spūali aduētu
Vñ Aug. li. iij. de pe. Presto sp̄ est grā que
nūq̄ꝫ deficit nisi prius expulsa ꝯtinue necessa
rio qḋ suū est inspirat: si est q̄ recipiat. ꝗ ipse
petit cor cuiuslibet hoīs dicēs. Fili prebe mi
hi cor tuū. Sciendū ꝙ in p̄nti sermone tria
sūt dicēda. Pri͡o q̄re xp̄s petit cor hoīs ⁊ q̄li
ter sibi dandū est. Secūdo q̄ causent mūdici
am cordis. Tertio quō cor mūdū cognoscit̄
⁊ quō custodit̄. A Quantū ad p̄mū sci
endū ꝙ de⁹ petit cor ⁊ nō aliud membrū tri
plici ratione. Primo ideo quia est sp̄ale ho
spitiū dei in quo q̄escere cupit. idō cor interp̄
tatur q̄si camera oīpotētis regis. Nā rex ce
lestis delectat̄ inhitare cor. vñ Prouer. viij.
Delicie mee cū filijs hoīm. Secūdo petit iō
q: cor est ꝑncipiū oīm mēbro͡ꝝ. Vñ Aristo.
xiij. li. ani. Cor est ꝑncipiū vite ⁊ oēs motus
corpis ⁊ sensus: ⁊ ꝯsñter totū hoiem petit de
us in hoc ꝙ petit cor. Et merito totū hoiem
exigit q̄ totū corp⁹ suū ⁊ oia mēbra sua ī pas
sione sua ꝓ ipso hoīe exposuit. Tertio quia
cor est plenū sanguīe. ideo pat̄ petit cor vt fi
liū suū sanguīneū illuc ponat. Nā fm̄ Arist.
viij. ethi. Simile diligit simile. Vñ ꝗlibet dꝫ
in corde suo iesuꝫ cū suis vulnerib⁹ sanguine
is locare meditādo passionē ei⁹. Vñ Bern̄.
in persona dñi in quodā sermone. O hō vi
de que ꝓ te patior. nō est dolor similis q̄ ꝓ te
crucior. ad te clamo: q̄ pro te morior. vide pe
nas q̄b⁹ afficior. vide clauos q̄b⁹ ꝯfodior. cū
sit dolor tantus exterior: interior est planctus
grauior cū te tam ingratū expior. Vñ etiam
Hiero. in epl'a. Cōspui voluit vt velamē cul
pe ⁊ ignorātie a cordib⁹ nostris auferret. In
capite ꝑcutit vt caput nostrū. i. adā sanitati re
stitueret. colaphis cedi ⁊ verbis derideri: vt
nos ei labijs ⁊ manib⁹. i. verbis ⁊ operibus
applaudemus. B Item sciendū ꝙ de⁹
vult cor sibi dari nō mutuari nec vendi. Vñ
Holgot super li. sapīe. Illi deo mutuant sua
corda qui ꝓ temporali ꝓsperitate deo seru
iunt. nā cuꝫ ipsa prosperitas eis subtrahitur
tūc ⁊ ipī subtrahunt ⁊ deo corda sua: que an
tea sibi in prosperitate mutuauerūt. vñ ps.
Confitebit̄ tibi cū benefeceris ei. sed non est
deo seruiendū principaliter pro tempali re

muneratione. Un̄ dr̄ in decre. Remunera-
tionē tēporalē nō dz q̄s q̄rere p bono quod
agit. vt patz de penite. dist. iij. c. Quanq̄. sed
illi vendunt q̄ deo seruiūt p mercede eterna
Nā spem retributionis hz q̄ est mercenari⁹:
s illi dant corda sua deo qui ex mera bonita
te deo seruiūt. et hoc desiderat ipe de⁹. vn̄ dic
in ṗbis ṗuiſſis. Fili prebe mihi cor tuuz. q̄si
diceret fm Wolgot. Fili mi p creationez. fili
mi per redemptionē prebe mihi cor tuū p di
lectionē et deuotionē. vn̄ Criso. Merces ma
ior tibi augef q̄n nō spe mercedis operaris
sed studio placēdi. Itē sciedū q ipe de⁹ non
petit ptem cordis: s totuz cor vult integralit
habere. vn̄ Math. xxij. Diliges dn̄m deū tu
um ex toto corde etc. Nā falco est auis gene-
rosa cū diu volauerit pro preda cor p mer
cede requirit. Falco xp̄s est qui p te volauit
de celo in vterū virginis. de vtero virginis i
mūdū: de mūdo ad crucē: de cruce ad limbuz
et econuerso de mundo ad celuz. ergo sibi cor
tuū recte vendicat. C Quantū ad secū
dum sciendū q tria causant mundiciaz cor-
dis. Primū est vt quotidie videamus opera
nr̄a. et totā cōuersationē nostrā bn̄ cōsidere-
mus: si aliq̄d sit in eis reprehensibile vel deo
contrariū. Nā hō q̄ vult mundū cor acq̄rere
debet diligent' ṽba: facta: et cōuersatiōes su-
as cōsiderare. i. cognoscere q: initiū salut' co
gnitio est sui. Secūdū q̄d causat mūdiciā cor
dis est q q̄cquid hō inuenit in quo deū offē-
dit: vt de hoc veraz pniām agat: et illa vera
pnīa cōsistit in trib⁹. Prio in cōtritione vera
Un̄ dr̄ in decre. Sine cōtritione nullū pctm̄
dimittit'. de pe. di. i. p cōtritionē. Et illa cōtri
tio debet ex vero et amaro corde pcedere. vn̄
Iere. vi. Luctū vnigeniti fac tibi plāctū ama
rū. vn̄ etiā Grego⁹. Illū quē cōspicis delicta
fletu dolore ɔspectu deitat': nō dubites miaz
cōsequi. Un̄ fm petrū de tharan. Contritio
posset esse tanta q totū reatū deleret. i. culpā
et penā. Secūdo ṽo pnia cōsistit in cōfessiōe
Unde Amb. Non enī q̄sq̄ a pctō iustificari
poterit nisi ipm pctm̄ ante confessus fuerit.
Nam pudor quē quis hz in cōfessione ē ma-
gna pars satisfactiōis. vn̄ Ber. Ideo ɔfiteri
iubemur pctā vt erubescentiā habeam⁹ pro
pena. Nā cōfessio est pctōri multū vtilis. vt
hr̄ in decre. Cōfessio a morte aīam liberat:
aperit padisuz: spez saluādi tribuit. de pe. di.
i. Ex his. Tertio pnia cōsistit in satisfactiōe:
q̄ cōiter attēdēda est in pctis: vt cōfessor pē-
set q̄lia pctā cōfitēs cōfitet', vtrū venialia vl'
mortalia: an peccauit ex ignorantia vel ex in
firmitate: aut scienter et ex certā malicia. Itē
pensare dz numerū peccatoz mortaliū vtrū
decē: viginti: vel centū cōfiteat': vtrū vnū tm̄
vel duo vel tria peccata cōmiserit. Item pen
sare debet q̄ diu talis in pctis iacuit: an a iu
uentute: an triginta annis vel p tres annos
in his pctis vixit. Et fm has cōsideratōnes
cōmensurande sunt satisfactiones. Un̄ dicit'
in decre. Penitētia debet imponi fm q̄tita
tem delicti. xxiij. q. v. Excōicatoz. Un̄ dicitur
Deutro. xxv. Scd̄m mēsuraz pctī erit mod⁹
plagaz. si nō hic tūc ī purgatorio dn̄s exiget
satisfactionē: quia nullū pctm̄ dimittitur sine
pena. Un̄ dr̄ in decre. Plurib⁹ modis pecca
ta remittunt': s nō absq̄ pena. de pe. dist. i.
Medicina. Tertiū q̄d causat mundiciā cor-
dis: est q homo cuz summo studio et deuo-
tis orationibus a deo postulet vt eum custo
diat ab illis q̄ sibi displicent. ps. Nisi dn̄s cu-
stodierit ciuitatē etc. Nam difficultas persi-
stendi in bono patet ex hoc q lucifer cecidit
de celo. Adaz de paradiso. Iudas de nume
ro apostoloru. quid tunc nos q̄ sum⁹ de hoc
mūdo et sumus infirmi et debiles ad resistē
dū: sic q quādoq̄ per vnuz solū verbū pro-
uocamur ad iracundiā vel impatientiā. er-
go necesse est semp in timore dei stare et pre
ctorē nostrū deū deuote inuocare. Un̄ Eccl'i
xxvij. Si nō in timore dn̄i tenueris te instan
ter: subuertet' dom⁹ tua cito. Un̄ etiā Bern̄.
in tractatu de septē donis. Cōnexa sunt q̄-
dem timor et religio nec manere potest alte-
rū sine altero. D Quantū ad tertiū sciē
dū q cor mundū trib⁹ signis cognoscit' que
similitudinaliter inueniunt' in vino claro exi
stente in vitro mūdo. Primū q vinū claruz
in mūdo vitro est pspicuū. ita q bene modi
cum quid inmūdicie cernit' in eo. Sic ē et de
mūdo corde quod in se cito cognoscit modi-
cam culpā. Sic et in albo panno parua ma-
cula cito cognoscitur que in imundo et nigro
non cognoscit'. ergo clara cognitio propriorū
defectuū est puri cordis signū. Unde Greg.
xxxv. moral. Quanto quis maioris gratie lu
men pcipit tanto ampli⁹ rephensibilez se co
gnoscit. Naz boni clarius ī se cognoscūt par
ua pctā q̄ mali hoīes habentes etiam in se
magna pctā et plus flent boni et puniūt se p
puis culpis q̄ etiā q̄nq̄ mali hoīes p ma-
gnis delictis. Un̄ Greg. sup Ezech. Quan-
to plus pficim⁹ in cognitiōe tāto nobis indi
gnamur amplius de pṽerso opere. Secūdo

clarũ vinũ in puro vitro non turbatur neqꝫ
maculat̃ quãdo tangit̃ siue mouet̃: sic ẽ de pu
ro corde ꝛ pura cõsciẽtia. Prouer. xij. Nõ cõ
tristabit iustũ ꝗcquid ei acciderit. ergo si patiẽs
inueniaris in aduersitatib᷒ ꝛ infirmitatibus
corpis ꝛ i ifortunijs rex puri cordis ẽ signũ
vñ Greg. in mora. Nemo nisi inter aduersa
cognoscit ꝗ̃tũ ꝓficit. boni enĩ ideo patientes
inter aduersa sunt. qꝛ oĩa a deo in bono reci
piunt sciẽtes ꝙ de᷒ nihil pmittit sup eos sine
causa. Job. v. Nihil fit in terra sine cã. ergo quã
do de᷒ punit aliquẽ hoc facit ꝑpt̃ aliquã cãm
vñ Aug. in li. de ciui. dei. De᷒ cũ aduersis re-
bus exagitat: aut merita examinat: aut pctã
castigat. aut mercedẽ eternã ꝑ tolleratꝗ mal'
tẽporalib᷒ seruat. Vñ etiã dr̃ in decre. Nũꝗ̃
punit̃ ꝗs sine causa. dis. li. Qui in aliq. Sed
sciendũ ꝙ hoĩes impatiẽtes ꝛ ꝯtra deũ mur
murantes ꝛ ipm̃ in factꝗ suis reprehẽdẽtes
nõ sũt boni. vñ Hugo de sctõ victore. Ois ei
qui murmurat, venenũ in lingua sua portat.
Nã ꝓpriũ maloꝝ ẽ in aduersitatib᷒ murmu
rare ꝛ deũ blasphemare: sꝫ ꝓpriũ bonoꝝ est
deũ in aduersitatib᷒ laudare. vñ Aug᷒. in li.
de ci. dei. Afflictione mali deũ detestant̃ atqꝫ
blasphemãt. ergo qui vnũ ꝟbũ sibi ꝯ̃riũ sustine
re nõ põt veri boni nõ sũt. Greg. sup Ezech.
Bon᷒ nõ fuit qui malos tollerare recusauit.
Tertio vinũ puꝝ cũ infundit̃ ad vitrũ claꝝ
tũc saltat supra. Sic boni ꝛ mũdi cũ tangun
tur tribulationib᷒ ꝛ ꝑsecutionib᷒ siue ĩ reb᷒
siue in ꝑsona: siue in verbis: siue factis: tunc
erigunt cor suũ ad deũ ꝛ ei oĩa ista ꝗ̃ patiũ
tur offerũt ꝛ hoc erit eis valde meritoriũ. Insu
per oẽs cogitationes verba ꝛ opa ꝛ etiam
corpales labores ad dei ꝓficiũt laudẽ ꝛ pro-
priã salutẽ in his querũt. Vñ Greg. Oẽ
bonũ qđ agim᷒ semꝑ ꝑ intẽtionẽ ad celestia
eleuemus. Ultimo sciendũ ꝙ non sufficit se
cognoscere habere mundũ cor nisi illud cu-
stodiat̃. ¶ Pro quo sciendũ ꝙ tria va-
lent ad custodiã cordis. Primũ est timor dei
vt homo deũ sibi semꝑ pñtem habeat. ꝛ ipm̃
cognoscere secreta cordis perpẽdat. nã mul
ta pctã opeꝝ cauẽtur ꝓpter timorẽ hominũ
Quis enĩ turpitudine comittere vellet in ꝑ-
sentia hoĩm: multomagis timere debet ho-
mo presentiã dei qui presens est ꝛ cognoscit
oẽs cogitationes cordis: locutiones oris: et
opa corpis. vñ Greg. in li. mora. Si deũ pre
sentẽ ꝛ oĩa videntẽ ꝛ iudicantẽ crederemus
credo ꝙ nunꝗ̃ vel raro peccaremus. Unde
Boetius de consola. phie. Magna vobis si

dissimulare nõ vultis insita est ne cẽssitas ꝓ
bitatis: cũ omnia ante oculos agitis iudicis:
cuncta cernentis. Secũdũ est custodia sensu
um vt homo sollicite custodiat suos oculos
ꝛ alios quattuor sensus. Unde Grego. Nõ
enĩ eua lignũ contigissꝫ nisi prius incaute re
spexisset. ꝛ ergo diligẽter custodiẽdi sunt ocu
li ꝛ similiter alij sensus. Tertiũ est fuga ocij
vt semper aliquid boni faciatis: siue laborã-
do: siue orando siue meditãdo. Vñ Hiero.
in epl'a. Semꝑ aliquid boni opis facito: vt
te diabolus semper inueniat occupatũ. Vñ
Hiero. Non enĩ facile capitur a diabolo qui
bono vacat exercitio. Unde Cassio. Mens
ociosi nihil aliud cogitare potest ꝗ̃ de ven-
tre ꝛ libidine. Cui᷒ ratio est. Cor enĩ cũ sit in
continuo motu semper vult circa aliquid oc-
cupari. ꝛ quia cor pronius est ad malum ꝗ̃
ad bonũ. Gen. vi. Ideo nisi occupetur circa
bonũ semper versatur circa malũ. Unde le-
gitur in vitaspatrum ꝙ homo ociosus mille
habet demones eũ impugnantes. sed homo
occupatus aliquo bono exercitio vix hꝫ vnũ
demonẽ eũ impugnantẽ: ꝛ hoc ꝗ̃tũ ad tertiũ
mẽbrũ isti᷒ ꝟmõis. Itẽ aliũ ꝟmonẽ quõ septẽ
sunt ꝗ ꝑparãt hoĩem ad spũalem aduentuꝫ
gratie. Require infra sermo. lxviij. F.

Dñica quarta. Sermo. ix. de cõsciẽtia.

Tu quis es. Johan

nis. i. In hac dñica agit̃ de ꝗ̃rto
aduentu ꝗ erit ad mortẽ cuiuslĩ
bet hoĩs: ad quẽ aduentũ singulis dieb᷒ ꝑpati
esse debem᷒. Vñ Luc. xij. Estote pati qꝛ qua
hora nõ putatꝗ fili᷒ hoĩs veniet. vñ etiã Ber.
in meditatiõib᷒. Certũ ẽ ꝙ morieris: incertũ
vero qñ: aut quõ: aut vbi. qm̃ vbiqꝫ te mors
expectat. tu quoqꝫ si sapiens fueris vbiqꝫ eã
expectabis. Isido. in ꝟmonib᷒. ꝗđ in reb᷒ hũa
nis certi᷒ morte. ꝗđ hora mortꝗ incerti᷒ inue-
nitur. Vñ ꝗlibet dꝫ sic viuere singulis dieb᷒
quo ad pctã vitãda ꝛ ad bona opa facienda
ꝗ̃si cras deberet mori. Unde Sene. in epl'a.
Oẽs dies velut vltim᷒ ordinãdi sunt. Quia
de felicitate hominis vltima dies diiudicat.
Unde quilibet singulis diebus debet seipm̃
interrogare in cõscientia sua dicẽdo. tu quis
es. Vñ in presenti sermone tria sunt dicẽda
Primo de ꝗntuplici cõsciã: ꝛ de effectib᷒ ipsi᷒
cõscie. Secũdo vñ causat̃ error cõscie. Ter-
tio exẽplũ. Quãtũ ad primũ sciendũ ꝙ ꝗn
tuplex ẽ cõsciã: ꝗrũ ꝗ̃ttuor male sunt: ꝛ ꝗnta
bona. ¶ Prima ẽ cõsciã dilatata: quaꝫ

habẽt isti hoĩes q̃ nõ ponderãt nisi grossiora pctã mortalia: et de cõibus pctis non curãt. Unde grãdia iuramẽta cõia nõ curant: nisi sit periuriũ solẽnizatũ. manu ponẽdo sup reliquias sctõrum vel sup sctm̃ euangeliũ. Querit hic vtrũ iurare per deũ sit pctm̃ mortale. Rñdetur sm̃ sctm̃ Tho. ij. ij. q. xcviij. Quicunqꝫ iurat sciẽt mẽdaciũ nõ excusat a pctõ mortali. De h etiã q̃re infra ser. xij. Etiã tales luxuriã nõ hñt p mortali pctõ: nisi quis cõmittat adulteriũ cum tñ sm̃ scripturã sacrã oĩs actus luxurie extra mrĩmoniũ ẽ pctm̃ mortale. Etiam isti ebrietatẽ nõ reputãt mortale pctm̃: nisi vomitus sequit: cũ tñ sm̃ sacrã scripturã oĩs ebrietas q̃ ex proposito est: ẽ pctm̃ mortale. Itẽ offensam fraternã nõ põderãt nisi si qs vulnerasset aut occidisset ipm. cũ tñ Math. v. dicatur. Oĩs q̃ irascit fratri suo reus erit iudicio Et qui dixerit fratri suo fatue. s. eũ cõfundẽdo reus erit gehẽne ignis. Enĩ tũc reus erit qui ex vindicta et ira ledit primũ verbis dicẽdo. Tu fur: tu nequã: tu latro. tu adulter. vel etiã factis primũ trudẽdo: pcutiẽdo vel p crines trahendo. Itẽ soluere festa. s. laborando tabernas visitãdo: chorizãdo etc. similit et ieiunia ab eccl'ia instituta. sicut sũt vigilie apostolorum et btẽ virginis et q̃ttuor tpa angarias scꝫ et q̃dragesimã nõ curãt. Itẽ tales etiã nõ hñt cõsciam supbe se ornãdo in vestibus pciosis ad alliciẽdũ alios hoĩes ad malas concupiscentias. Itẽ aliq̃ nõ hñt cõscientiã vsuras cõmittere: et cũ fraude vel dolo emere vl' vẽdere: et sic de alijs. Oẽs isti hñt cõsciam dilatatã et stãt in piculoso statu. Nam p quolibet peccato mortali et etiam p minimo dãnat qs tam bene sicut p maximo. Unde hr̃ in decre. Uno pctõ mortali demeret vita etna. de pe. dist. v. Fratres. Cuius pena maior debet maiori pctõ. Unde habet in decre. Pena sequitur quãtitatẽ peccati. xxiiij. q. i. Non afferamus.

¶ Secũda cõsciẽtia q̃ etiã mala est: est cõsciẽtia infirma et nimis stricta quã habẽt illi qui faciũt sibi pctã vbi nulla sunt peccata. et hoc accidit ex instigatione diaboli. Nam cum diabolus nõ potest tales inducere ad manifesta pctã mortalia. sicut ad blasphemiam: ad luxuriã: gulã et ebrietatẽ. tunc nitit eos inducere per cõsciẽtiam erroneã in pplexitatem. Querit hic vtrũ cõsciẽtia erronea liget. Respõdet q sic. Unde Aug. Quicquid fit contra consciãm edificat ad gehennã. Licet sm̃ eundẽ oẽ peccatũ est dictũ vel factũ contra legem dei: tamen cũ aliqua in se nõ sunt cõtra legem dei. vt levare festucam de terra vel calcare supra calamum per modum crucis in terra positum: vel verbũ ociosum: vel risus tamen si tale quid apprehenditur a cõsciẽtia vt cõtra legem dei existens: et sic voluntarie in ipm fertur. manifestũ est q voluntarie fertur per se loquẽdo: et formaliter in illõ qđ est contra legẽ dei: et sic cõsciẽtia erronea facit peccatũ cũ diffinitiue iudicat aliquid ẽ peccatũ. et cõtra hoc facit qđ in se nullũ ẽ peccatũ: vel vix veniale. Unde sciendum q sicut valde periculosum est habere nimis latã conscientiã: sic inquietũ est habere nimis strictã nam tales diabolus inquietat et impedit in bonis operibus: sic q nec orare nec contemplari nec studere nec quicq̃ boni libeat eos facere. quia parua peccata faciũt sibi magna et timent vbi non est timendũ. Unde ps. Trepidauerũt timore vbi non erat timor. vnde mediũ tenere est optimũ. Unde Ezech. xxxvi. Ponã in medio vestrũ spiritũ meum. Unde Aristo. ij. ethi. Mediũ in oĩbus est laudabile. Unde Salo. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter. licet timere debeamus vt non cõtingat nos faciliter cadere in peccatum.

¶ Unde q̃ritur vtrũ hõ facilit possit cadere in pctm̃ mortale. rñdeo q hõ q̃ hꝫ bonũ ppositũ cauẽdi oĩa pctã mortalia et deo suuiẽdi. talis nõ facilit peccat mortaliter Nam deus ex sua bonitate nõ permittit talẽ faciliter cadere in pctõ mortali. vñ Richar. Mortale quantũ mihi videt nõ põt cõmitti sine grãdi corruptione sui: sine graui lesione primi: et sine magno cõtemptu dei. Sed illi qui sine timore dei viuũt faciliter peccãt mortaliter. Nam si bibũt nõ curarẽt bibere vsqꝫ ad ebrietatẽ si vinũ haberent. Si temptant per irã omnino se vindicarẽt si possent. Si habent vẽdere vel emere nõ curarẽt nec haberent cõscientiã: sꝫ deciperent si possent: tales q̃ sic sine timore dei et sine cõscientia viuũt plura peccata mortalia verbis et factis loquendo: et laborãdo: comedendo: bibendo: emendo: et vendendo cõmittũt. Ergo non habere debemus dilatatã cõsciẽtiã nec etiã nimis strictam formãdo nobis pctm̃ mortale: qđ vix ẽ veniale. Sed talis qui habet nimis strictam conscientiã tenetur sibi eligere discretũ confessorẽ et districtum: et eũ sequi in omnibus in quibus eũ informat. nã deus hoc reqrit. Tertia cõsciã est cõscientia pturbata. et illã habent illi qui volũt de peccatis suis desperare et de mĩa dei et talis desperatio est pessimũ peccatum. Unde

Jsido. de sumo bo. Desperatio est peior cūi
petō. vñ Hiero. Judas plus offendit deū de
sperando q̄ xp̄m tradendo. Vñ nullus de-
sperare debet de petīs suis: etiā q̄tūcūq̄ ma
gna sint. Unde Bern. Maior est dei pietas
q̄ queuis iniq̄tas. nā mīsicordia dei est infi
nita. Vñ dicit̄ in decre. Misericordie dei nec
mēsuras possumus ponere nec tp̄a diffinire.
xxvi. q. vi. His qui. Qualē cōscientiā etiā ha
bent illi q̄ crebro in petā eadē relabuntur ⁊
q̄q̄ peniteant. tñ ꝓpter relapsus frequenti
am ꝓprie quēdā desperationis impulsuz ī-
currunt ⁊ turbant̄: quos xp̄s aīe medic⁹ cō-
solat̄ cū petro quereti quotiēs in me pecca-
bit frater. suple de die ⁊ dimittā ei. r̄ndit nō
dico tibi septies: s̄ septuagies septies. ⁊ s̄m
om̄s catholicos doctores: totiēs quotiens pe
nitebit. etiā si q̄s mille milia petā haberet: si
conterit̄ de⁹ ignoscit ei. Vñ Ecc. xviij. Qua
cūq̄ hora peccator ingemuerit oīm peccatoꝝ
eius amplius nō recordabor. Sed q̄ non ha
bet confidentiā in deo q̄uis q̄n̄q̄ conteritur
⁊ cōfitet̄ si nō cōfidit mīe dei: petā sibi nō di-
mittuntur. Unde Ambro. Non potest age-
re penitētiā q̄ nō sperat indulgentiā. Aug⁹.
Penitentia que ex fiducia non ꝓcedit inuti-
lis ⁊ sterilis manet ⁊ sine fructu. J Quar
ta cōscientia que etiaz mala est: est ꝯsciā per
uersa quā h̄n̄t illi q̄ petā parua pōderāt; ma
gna nō ponderāt neq̄ curāt. talē cōsciētiam
habuerūt pharisei q̄bus xp̄us maledixit. vt
habet̄ Math. xxiij. Ue vobis pharisei qui
decimatis mentā: anetuz ⁊ rutā ⁊ om̄e olus
orti ⁊ grauiora legis p̄termittit̄. Similē con
scientiā h̄n̄t ille ꝑsone q̄ non verent̄ ꝓximis
detrahere: lites ⁊ discordias semīare: ⁊ se su-
per alios in supbia mentis extollere: ⁊ sic de
alijs. Sed de paruis: sicut de verbis ociosis
risibus: ⁊ iocis: ⁊ de lotione manuū cū nimiū
de aqua superfundūt de his cōfitent̄: ⁊ de ma
gnis obliuiscuntur. K Quinta est cōsci
entia laudabilis: ⁊ illā habent boni homies
q̄ h̄n̄t bonā: rectā: ⁊ tranquilā: securā: puraz
quietā: ⁊ mundā cōscientiā ⁊ tales habēt cō-
tinuū gaudiū. Prouer. xv. Mens secura q̄si
iuge conuiuiū. hoc sic patet. Nam si vidēt su
pra se vident deū cū oculis mētis quē nunq̄
offenderunt: ⁊ si offenderunt: tamē penitue-
runt: ⁊ spem de remissione peccatoruz suorū
habent. ⁊ hoc confert eis gaudiū. Si vident
infra se tunc cognoscunt infernuz ad quem
nullus virtuosus siue verus penitens per-
ueniet. ⁊ ipsi sperant se nunq̄ illuc vēturos.

Si retro se vident cognoscunt tempus pre-
teritū quod in seruicio dei expenderunt. Si
ante se vident: cognoscunt futuruz tempus
qd̄ in seruicio dei expendere intēdunt q̄diu
viuunt. Si ad sinistrā: tunc cognoscūt demo
nes qui nunq̄ potestatē super eos habebūt
nisi velint seipsis cū libera potestate ⁊ volū-
tate peccādo subijcere. Si ad dexterā tūc co
gnoscūt angelos qui eis seruiunt in om̄i lo-
co ⁊ tempe vsq̄ ad mortē: ⁊ ab insidijs dia-
boli ꝓtegūt: ⁊ post hāc vitā aīas eoꝝ ad ce-
lū perducūt: vbi cū xp̄o ⁊ beata maria ⁊ cuz
omib⁹ sanctis eternaliter regnabūt. Jsta oīa
iam enumerata conferunt gaudiū bonis in
presenti vita. Unde Jsido. de sum. bo. Uis
nunq̄ esse tristis. viue bene. bona cōscientia
semper gaudiuz habet. Math. v. Beati mū
do corde q̄m ipsi deū videbunt. Et non solū
erunt beati in futuro: sed etiā sunt beati in p̄
senti. quia nulli hoīm in hac vita est melius
q̄ homī virtuoso: qui cū pura consciētia deo
seruit. Unde Grego⁹. in moral. Absit q̄ tā
ta sit delectatio in vitijs q̄ta in virtutibus.
Bernar. Magne diuitie sunt bona consciē-
tia. ⁊ reuera quid in rebus meli⁹: quid ī ter-
ra quietius atq̄ securi⁹ bona ꝯsciētia. Sed
mali q̄ habēt lesas cōscīas nūq̄ sūt leti. Nā
synderesis sp̄ remordet eos q̄n ꝯuertunt̄ ad
cor ⁊ inueniūt se in tali statu in q̄ nō p̄nt sal
uari. vñ Jsi. de sum. bo. Nulla pena grauior
q̄ mala cōsciētia. vñ etiā Aug⁹. Jussisti dn̄e
⁊ ita factū est q̄ pena sit sibi oīs animi⁹ ino-
dinat⁹. vñ etiā Boe. in de conso. ꝓbic. Sicut
ꝓbis ꝓbitas ip̄a ē p̄miū: ita improbis neq̄tia
ip̄a ē suppliciū. Et hoc q̄tū ad p̄mū mēbrū.
L Quātū ad secūdū sciēdū q̄ error ꝯscie
ꝯtigit septē modis. P̄rio ꝓpt̄ ignorātiā q̄n
nescit̄ q̄d eligēdū sit. vel ad quā p̄tē declinā-
dū. Jn tali casu hō dȝ h̄re recursuz ad deū et
ad passionē xp̄i: ⁊ dicere cū p̄s. Doce me fa-
cere volūtatē tuā. Vñ. ij. paralip. xx. Cū igno
ram⁹ q̄d agere debeam⁹. hoc solū habeam⁹
resolui vt oculos nr̄os dirigam⁹ ad te. Se-
cundo cōtingit error ꝯsciētie ex negligētia. s.
cū q̄s negligit ꝯsciam discutere. vel cū nescit
se expedire: negligit tñ ab alijs querere ⁊ in
terrogare. Unde qui se nescit in sua ꝯsciētia
expedire tenet̄ alios sciētificos ⁊ ꝯsciētiosos
īt̄rogare ⁊ ipis suā consciam denudare. sic
nichodem⁹ fecit veniens in nocte ad iesum
volens in sua ꝯsciā informari. vt h̄r Joh. iij.
M Tertio causatur error conscie ex sup-
bia. vt q̄n quis non humiliat intellectū suuz

scz vt melioribus et litteratis velit credere. contra quos dicit apostolus. Captiuantes autem intellectum vestrum in obsequium. hoc est quod quilibet in credendis articulis plus debet consentire fidei quam sibi. Nam vt dicitur in decre. Fides comprehendit que sunt supra rationem. xxiiij. q. i. Non turbatur. Et in agendis et dimittendis homo debet plus credere alijs discretis et litteratis quam sibi. Sicut Aug. fecit prout de se dicit in li. confes. Quis omnes septem artes liberales per seultra omnes suos coetaneos didicisset et propter suas rationes quas allegauit in suis erroribus seipsum defendendo diu credere et baptizare distulisset. tamen in predicatione beati Ambrosij se humiliauit et captiuari etiam suum intellectum permisit saluberrime. Nam beatus Ambrosius conuertit beatum Aug. ab erroribus suis et eum baptizauit. Quis ipse beatus Augu. erat tante scientie in artibus quod necessarius ei visus est. tamen plus credidit Ambrosio quam sibi. et sic conuersus est. quia nisi hoc fecisset: in erroribus suis permansisset: nec vnquam ad fidem et ad salutem peruenisset. Unde qui non vult errare nihil debet ex se et ex proprio motu facere: sed cum informationibus et consilijs aliorum illa facere in quibus posset errare. Nam tales preponere debent suis discretis confessoribus ea que facere intendunt. vnde Eccli. xxxij. Fili mi sine consilio nihil facies: et post factum non penitebis. Quarto contingit error conscientie ex singularitate quando homo sequens proprium sensum non conformat se alijs: nec sequitur vias comes aliorum bonorum hominum. ps. Singularis ferus depastus est eam. Qualis fuit ille elatus phariseus qui dixit. Non sum sicut ceteri homines: ieiunio enim bis in sabbato. Sed quilibet bonus homo debet fugere singularitatem et elationem suiipsius in verbis: in factis: in moribus: in vigilijs: in ieiuniis: in orationibus. et debet se conformare alijs bonis hominibus: et communem viam tenere exemplo bonorum hominum. Humber. dicit quod vius gradus humilitatis est cum quis non declinat ad omne quod est contra communem sensum vel cursum ordinis quod eum potest reddere notabilem. Sic econuerso est gradus superbie quando quis singularem vitam vult ducere. ps Neque ambulaui in magnis: neque in mirabilibus super me. Prouer. x. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter. ¶ Exemplum legitur quod quidam voluit singularem vitam ducere et immunem se esse: etiam ab omnibus peccatis venialibus et quando vidit quod non potuit viuere sine peccatis venialibus: incidit in indiscretam tristiciam. et consequenter in desperationem. sed postmodum adiutus orationibus et informationibus discretorum surrexit de illa desperatione: et humiliter recognouit se sine venialibus non posse viuere. Unde Salo. Non est homo iustus in terra qui faciat bonum et non peccet. Idem prouerb. xxiiij. Septies enim in die cadet iustus et resurget. Idem noli esse iustus nimis apud teipsum. Quinto contingit error conscientie ex affectu inordinato: qui affectus inclinat conscientiam ad illud quod homo appetit inordinate et facit errare eum et deuiare a rectitudine. Sen. Perit omne iudicium cum res transit in affectum. Exemplum de eua que errauit in conscientia sua: quia concupiuit scientiam dei. dicente serpente. Eritis sicut dij scientes bonum et malum. vnde Criso. Nimius amor et nimium odium omne peruertunt iudicium. Unde etiam Aristo. iij. de anima Appetibile semper mouet intellectum sub ratione boni: siue hoc bonum sit apparens siue existens. Unde diligenter cauendum est cuilibet ne inordinatum affectum habeat ad corporales res: et sic erret et incidat in peccatum. Unde prouer. xxiij. Errant qui operantur malum. Sexto contingit error conscientie ex pusillanimitate scilicet quando quis timet non timenda. vel plus timet quam debet. ps. Trepidauerunt timore vbi non erat timor. Nam timor indiscretus facit hominem pusillanimem. Contra quod dicitur Eccl. vij. Pusillanimus esse noli in animo tuo. quia dicit Ysa. Dicite pusillanimis nolite timere. Talis pusillanimitas quando superat hominem tunc ducit eum in desperationem. Ergo qui non vult errare nec desperare debet deo confidere et seipsum confortare. ps. Uiriliter agite et confortetur cor vestrum. Idem ps. Misericordia domini plena est terra. Et in illam misericordiam dei debet homo sperare. vnde ps. Sperantem autem in domino misericordia circumdabit. ¶ Septimo contingit error conscientie ex perplexitate quando homo credit se inter duo peccata positum: quorum alterum impossibile sit eum posse vitare. Unde queritur an perplexitas sit aliquid de necessitate. Respondeo quod perplexitas potest esse quid secundum erroneam conscientiam que deposita liberatus erit. Et sciendum quod perplexitas est multum nociua. nam homines sepius ad infernum demergit. ps Nisi dominus adiuuisset me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Idem. abyssus abissum inuocat. Unde Ysido. de sum. bo. Abyssus male conscientie et erranee abyssum inuocat, eterne damnationis. Ergo quilibet deponere debet perplexam et erroneam conscientiam secundum consilium discreti confessoris. et talis erroneus in conscientia sua tenetur sequi informationem discretorum confessorum nam deus hoc requirit. Unde legitur quod Innocentius papa cuidam religioso consuluit vt deponeret suam indiscretam et erroneam conscientiam: quod

& fecit. Sic & cũ tibi cõsulitur tũc deponere debes & deũ inuocare vt te adiuuet ad eam deponendã. nã talis ɔsciã impedit hoiem a profectu virtutũ: & facit eũ distractũ & inabilem ad q̃cũq3 bona opa. Et hoc q̃tũ ad secũdũ. ¶ Quãtũ ad tertiũ nota exẽplũ de aduentu xp̃i ad morte hoĩs: qđ legit̃ in vita fratrũ ordinis p̃dicato℞. Fuit in p̃uincia anglie in conuentu derbie frater quidã iuuenis valde deuotus: q̃ in villa quadã ad quã exierat i domo fratrũ mino℞ infirmat⁹ ad morte p̃ntib⁹ trib⁹ fratrib⁹ nr̃is & duobus minoribus manu sua oculos clausit: & pleno ore subrisit. Cui supprior astans dixit cur risisset: ait ille. q2 venit haymũd⁹ rex nr̃ & martyr: & ecce tota dom⁹ replet̃ angelis. Et iterũ intenti⁹ risit dicẽs. Dñã nr̃a aduenit salutem⁹ eam. Cũq3 dixissent oẽs Salue regia &c. ait infirm⁹. O q̃ gratant̃ accepit btã v̄go hãc salutationẽ: & ipa gaudẽs subrisit. Post h̃ frater infirm⁹ oculos ad ostiũ dirigẽs vultu mutato i pallorẽ ait. Modo dñs nr̃ iesus xp̃s venit ad iudicãdũ me. Et fact⁹ in agonia tãq̃ duct⁹ ad iudiciũ i oĩb⁹ mẽbris p̃r⁹ emortu⁹ tantũ ɔtremuit: intantũ sudauit vt sicut testatus fuit p̃dict⁹ supprior vix ad tergẽdũ sudorẽ vult⁹ illi⁹ sufficeret. & q̃si corã iudice ɔstitut⁹ cũ oĩ timore disceptabat dicẽs aliquando verũ est. aliq̃n. non est ita. Aliq̃n btãm virginem interpellans ne discederet ab eo. aliq̃n accusantes constanter redarguens. O inq̃t inter cetera bone iesu cõdona mihi hoc modicum. Cui supprior ait. Quid est frater karissime. cõputantur ne pctã modica inter magna. Heu inquit ita: & grauissime gemẽs. Cũ autẽ moneretur a suppriore q̃ nullo modo diffideret. etiam si angelus de celo aliud suaderet quia saluator noster misericors est. respondit infirmus vultu hylarato. Reuera misericors est. Et gratias agens beate marie virgini & sanctis qui sibi astiterunt: & p̃ eo apud christũ intercesserunt fidelit̃: & post modicum expirauit: & in pace quieuit.

Sermo. x. de antichristo.

Eleuabit̃ iniquus scz antixp̃s: cui⁹ aduent⁹ erit s̃m operationẽ sathane. ij. Thes. ij. In precedentib⁹ sermonibus dictũ est de q̃druplici aduentu xp̃i. Nunc autem restat dicere de aduentu antichristi. Et primo dicendum est quando veniet & de ortu eius. Secundo quomodo in mundo conuersabitur. Tertio de eius persecutione. Quarto de eius duratiõe. Quinto de ei⁹ occisiõe. Sexto de ei⁹ pena. ¶ Quantum ad primũ sciendum q̃ scd̃m Holgot super librum Sapientie. Hoc generaliter credimus & tenemus q̃ non erit aduentus christi in iudicium anteq̃ antixp̃us aduenerit: cuius aduentus nobis oĩno incertus est. Act. i. Nõ est vestrũ nosse tp̃a vel momenta q̃ pr̃ posuit in sua potestate. Vñ etiã apl's ait. Rogamus vos per aduentum dñi nr̃i iesu xp̃i: vt non cito moueamini neq3 terreamini quasi instet dies domini scz iudicij: ne quis vos seducat vllo modo quoniã nisi venerit discessio primũ & reuelatus fuerit filius perditõis. Glo. supple dñs nõ veniet ad iudiciũ. Ubi Gorra super paulum super illo v̄bo discessio ponit tria q̃ fiũt ante aduentum antixp̃i. Primo discessio gẽtiũ a romano imperio: q2 ante illud tp̃s diuidetur romanum imperiũ in decẽ regna. sicut habetur Dañ. vij. i figura bestie habẽtis decem cornua. Secũdo discessio eccl'iarum pticulariũ ab obedientia romane eccl'ie: q̃ etiã diẽ dñi precedet. Tertio discessio quorũdã xp̃ianorũ q̃ fide catholica q̃ sil'r illo tp̃e erit. i. Thymo. iiij. In nouissimis tẽporib⁹ discedent quidã a fide. Et quartũ signũ superaddit quidã alius doctor dicẽs q̃ ipse antixp̃s veniet in tp̃e abundantie petorum. De quo Dañ. viij. Cũ creuerint iniquitates ɔsurget rex impudens. Glo. oĩm iniquitatũ plenus Et dignum est vt iniquus princeps veniens primo in mundo ibidem inueniat iniquitatẽ & non vnam: sed plures. Vñ Osee. iiij. dr̃ q̃ tp̃e antixp̃i plus q̃ prius homicidium: mendacium: adulteriũ: furtũ: inundabunt in terra. sanguis sanguinẽ tanget. i. vnũ peccatũ aliud impellet: & vnũ aliud explebit. & tũc veniet antixp̃s iniquus rex super malos subditos: q2 s̃m Greg. Scd̃m meri ita subdito℞ tribuũtur a deo persone regẽtes. Vñ etiã d̃ hoc dr̃ i decre. Prelat⁹ malus q̃nq3 dat̃ ppt pctã ppl'i. vi. q. i. Ex merito. Ideo de tempore illo h̃r Math. xxiiij. Abũdabit iniquitas & refrigescet multo℞ charitas. Quis dubitat iam p̃ximũ fore tp̃s: cũ iã ex mala cõsuetudine quasi infinita mala fiunt: que parẽtũ nostro℞ tp̃ibus non modici fuissent dedecoris: q̃ nunc inter facta computãtur honoris. sicut habere amasias & hospitatrices. cum mẽdacio mercari. & sine timore dei friuole supbire. & sic de alijs. Sed queritur vbi antixp̃s nascetur. Respondeo s̃m Remigiũ super

Apoc. q̄ antixp̄s nascetur i babylone ex iu
deis de tribu dan. Juxta illā ꝓphetiā Gen̄.
xlix. Fiat dan coluber in via. Sicut xp̄us de
tribu iuda natus est: sic ātixp̄s de tribu dan
nascetur. Et sicut xp̄s in bethleē parua ciui-
tate est natus: sicut ꝓpheta p̄dixit. Et tu be-
theleem terra iuda nequaq̄ minima es ī p̄n
cipibus iuda. ex te em̄ exiet dux qui regat po
pulū meū isrl̄. Sic antixp̄s nascetur in baby
lone. Vn̄ Apoc. xiij. Ascendet de mari. i. de
babylone que iacet secus mare. ¶ Sz
q̄rit a q̄ matre nascet̄. R̄ñdeo s̄m Damas.
q̄ nascetur ex damnato coitu: q̄ est bastardo
rum. Hic antixp̄us in vtero matris meretricis
adhuc positus replebitur sp̄ū diaboli. Juxta
illō apost. ij. ad Thes. ij. Cui⁹. s. antixp̄i aduē
tus est s̄m operationē sathane. Vn̄ etiaz de
hoc loquitur mag̃r in compendio theo. veri.
Post cōceptū descēdet sp̄us malignus ī vte
ruz matris eius: cuius virtute ꝛ operatione
deinceps puer nascetur ꝛ alet̄. ꝛ ꝓpter hoc
filius p̄ditionis dicetur s̄m Gorraz actiue.
q: de alioꝝ p̄ditione erit sollicitus. Ex q̄bus
dictis sequitur q̄ illi errant q̄ dicūt antixp̄m
nasciturum de virgine: quod est falsissimum
Nunq̄ enim alicui virgini collatū siue datū
est in preterito siue in presenti: nec cōferetur
siue dabitur in futuro q̄ aliqua v̄go sit mat̄
ꝛ virgo simul sine conceptione seminis viri-
lis. sola maria virgine excepta que de spiritu
sancto concepit ꝛ virgo permāsit. Vn̄ canit̄
de ea. Quia nec primam similem visa est nec
habere sequentē. Jdeo nominat̄ ipsa ī sacra
scriptura virgo singularis. Quantū ad secū
dū sciendū. s. quō in mundo ꝯseruabit̄: ꝛ vbi
nutrietur. Sciēdū q̄ antixp̄s nutriet̄ in ciui
tatibus corozaim ꝛ bethsaida: que q̄si p̄esci
te ad hoc malū in p̄dicatione xp̄i cōuerti no-
luerunt. De quibus dn̄s Math. xi. dixit. Ve
tibi corozaim ꝛ ve tibi bethsaida: q: si in tiro
ꝛ sidone que ciuitates gentilium erant facte
essent ꝟtutes q̄ facte sunt ī vobis olim in cili
cio ꝛ cinere penitētiā egissent. Post hoc anti
xp̄s s̄m Gorrā veniet in hierl̄m: in templū
tūc tp̄is a iudeis reedificatū: ꝛ circumcidet se
dicens iudeis. Ego sum xp̄us vobis in lege
promissus. Tūc iudei suscipiēt eū tanq̄ mes
siam suū ꝛ credēt in eū. Et tunc sedebit in tē
plo dicens mendaciter se esse deū: q: decept⁹
a dyabolo credit se esse deū. Et hoc ē q̄ xp̄s
iudeis predixit. vt h̄r Johis. v. Ego veni in
noīe p̄ris mei ꝛ non accepistis me. Ali⁹ aūt
veniet in noīe suo ꝛ illi credetis. Vn̄ May.

sup Apoc. dicit q̄ plebs iudaica sp̄āl̄r adhe
rebit ipi antixp̄o. Et est sciendū q̄ ipse anti
xp̄s in vita sua replebit̄ vicijs. Vn̄ dr̄ anti-
xp̄s q̄si ꝯtri⁹ xp̄o. q: sic xp̄s ē vas oim̄ v̄tutū
sic antixp̄s erit vas oim̄ vicioꝝ. Nam xp̄us
venit hūilis: ip̄e aūt sup̄b⁹. Xp̄s venit humi
les exaltare ꝛ peccatores iustificare. ꝛ ātichri
stus humiles deijciet ꝛ peccatores magnifi-
cabit: ꝛ iustos ꝛ bonos ꝑsequetur. ꝛ gl̄iam ꝓ
priā queret. Nam antixp̄s erit sup̄bissimus.
Vn̄ apl̄us. Extollitur sup oē qō dicitur xp̄s
aut qō colitur: ita q̄ in templo dei sedebit ī
hierl̄m ondēs se tanq̄ ip̄e sit de⁹. Nā antixp̄s
erit pessimus. nā caput oim̄ maloꝝ. Dan̄. xi.
Eleuabit̄ ꝛ magnificabit̄ aduersus oēz deū
Vbi dicit Gorra. Ecce maior superbia anti
xp̄i q̄ luciferi: q̄a lucifer nisi voluit deo assi-
milari: sed iste super deū extolli. Ad maiorē
igitur ꝯtumeliā facit hoīes imaginē suā ado
rare: ꝛ omēs suos signari suo caractere pro-
pterea destruet signa crucifixi: ꝛ imaginem
suā statuet adorare. Sicut legit̄ Dan̄. iij. de
nabuchodonosor q̄ p̄cepit exterminare omēs
deos terre: vt ip̄e sol⁹ de⁹ diceret̄. ꝛ sic faciet
antixp̄s. Apoc. iij. Item antixp̄us erit supra
modum luxuriosus. Vn̄ dr̄ Dan̄. xi. q̄ erit ī
concupiscentijs feminaꝝ. tūc em̄ erit piculo-
sissimuz tp̄s. Vnde apl̄s. Jn nouissimis die
bus instabunt tēpora periculosissima. Glo.
Jn aduētu antixp̄i ita manifeste peccabunt
hoīes q̄ nō erubescēt adulterari sicut n̄ā loq̄
vl̄ comedere. Nā aliq̄ in p̄n̄ti gloriant̄ ī suis
malicijs: ꝛ isti sunt precursores antixp̄i. Naz
sicut xp̄s fuit cast⁹ ꝛ speculū castitatis: sic ꝛ ip̄e
antixp̄us erit luxuriosissimus. Et sicut xp̄us
habuit iohēm bap. q̄ fuit p̄cursor suus in oī
humilitate: castitate: sanctitate: sic luxuriosi ꝛ
adulteri erunt precursores antixp̄i. Itē sicut
xp̄s fuit pauper in natiuitate sua: sic ꝛ ī vita
Vn̄ Math. viij. Vulpes foueas h̄n̄t: filius
aūt hoīs nō h̄z vbi caput suum reclinet. Sic
per oppositū antixp̄s erit multū diues. dn̄a-
bit̄ em̄ in thesauris auri ꝛ argēti ꝛ in oībus
preciosis egypti. Itē deū ꝛ sctōs blasphema
bit. Vnde Dan̄ xi. Aduersus deum deorum
loquet̄ blasphemiā: ꝛ oēs blasphemi sunt p̄
cursores antixp̄i. ¶ Quantū ad tertiū
sciendū scz de persecutione. Notandū q̄ ipse
antixp̄us excitabit ꝑsecutionē sub omni celo
sup xp̄ianos. Ne aūt subito ꝛ improuise an-
tixp̄s veniens totū humanū genus p̄deret ꝛ
errore deciperet: duo magni ꝓphete in mun
dum mittentur quos misericors deus ad sue

currendū mundo cōseruauit.s. Enoch ⁊ Helyas: qui iam sunt in paradiso q̄ tūc veniēt de paradiso: ⁊ p̄dicabunt vt ↄuertant iudeos q̄ tunc erunt ad fidem xp̄i. Vñ iudei ⁊ xp̄iani qui nunc inter se discrepāt pari tunc religione in xp̄o cōsentient. Et hoc est qd̄ dicitur ꝑ prophetā. In diebus illis saluabitur iuda: ⁊ isrl̄ habitabit ↄfidenter. supple sil̄ in christū credentes. ⁊ tunc erit vnū ouile ⁊ vnus pastor. vt habetur Johis. x. Isti duo Enoch ⁊ Helyas p̄dicabūt om̄i populo. Apoc. xi. Dabo duobus testibus meis: scꝫ Enoch ⁊ Helye spm̄ veritatis: ⁊ prophetabunt mille diebus ducentis ⁊ sexagintasex. Glosa. id est tribus annis cū dimidio. Sicut xp̄us predicauit amicti saccis. Glo. i. predicantes pniam. ⁊ eandē ostendentes. Tūc antixp̄s faciet cōtra eos bellū. s. in disputationibꝰ: i q̄bꝰ eos non vincet: q̄m ip̄i veri testes erūt. Ideo postmodū per tyrannidā suam eos occidet corporaliter: ⁊ corpora eoꝝ insepulta iacebunt in plateis ciuitatis hierl̄m per tres dies ⁊ dimidium: nec sinentur poni in monumētis ꝓpter timorem antixp̄i ⁊ propter odiū ppl̄i xp̄iani vt quicūqꝫ eos viderit timeat eis ↄformari. Tandē post tres dies ⁊ dimidiū vt habetur Apoc. xi. Spūs vite. i. eorū aīe intrabunt in eos ⁊ stabūt supra pedes suos viuētes iam ⁊ impassibiles. ⁊ timor magnus cadet super eos: qui videbunt illos ita glorificatos ⁊ audiēt vocē de celo dicētē illis. Ascēdite huc. i. ad consortiū angeloꝝ ⁊ sctōꝝ: ⁊ ascendent in celū nube sicut xp̄s ascēdit: vt habet̄ Act. i. Et iustum est vt qui xp̄m imitati sunt in tribulatione: passione: ⁊ p̄dicatione ↄformētur illi in ascensione. Iuxta illud Luc. xiiij. Qui se humiliat exaltabitur. ⁊ tunc sequetur grauissima persecutio christianorum. Sciendum ꝙ antichristus quattuor modis persequetur electos ⁊ bonos. Primo per calidaꝫ eius ꝑsuasionē ⁊ p̄dicationē. qꝛ p̄dicabit legem nouā ⁊ prauā ⁊ ad peccandū multos licenciabit. Quia sicut lex veritatis ⁊ salutis peccatum prohibet: sic sua lex iniquitatis et falsitatis persuadebit peccare. In cunctis ciuitatibus hanc legē male p̄dicabit: contēpta lege xp̄i. Unde ps̄. Cōstitue dñe legislatorē super eos. i. antixp̄m praue legislatorem. Dicit em̄ magister in sum. theo. veri. ꝙ antixp̄s predicabit ⁊ cōfirmabit falsis ꝓbationibus āte se nullū fuisse xp̄m: sed oēs antixp̄os fuisse. propter qd̄ p̄dicatores sui discurrēt ꝑ vniuersas mundi partes eandē suaꝫ falsam doctrinā predicātes. Impediet nihilominꝰ antichristus ne sacra scriptura fm̄ veritatē exponatur a catholicis doctoribꝰ. Tūc vt h̄r i ps. Diminute sunt. i. diminuent̄ veritates a filijs hoīm. Tunc vt h̄r Esa. lix. Corruet veritas ī plateis. Vñ Dan. viij. Prosternetur veritas in terra. Itē predicatores ⁊ apl̄i āti xp̄i ea q̄ hoīes libenter audiūt p̄dicabūt voluptuosa: leta: consolatoria: ad q̄ hoīes proni sunt. Unde sicut xp̄s dicit. Math. vij. Arta est via q̄ ducit ad vitā. Ita xp̄s alibi dicit. Contēdite intrare ꝑ angustā portā. Sic ip̄e antixp̄s oppositum predicabit. s. mollia ⁊ lenia: ꝑ q̄ multos audiētes hēbit. Vñ apl̄s. ij. ad Thy. iiij. Erit tp̄s cū sanā doctrinā ñ sustinebūt: s̄ ad sua ↄsideria coaceruabūt sibi magistros prurientes auribus ⁊ a veritate quidē auditū auertent: ad fabulas aūt conuertentur. Secundo ātixp̄s decipiet multos ꝑ ostensionē miracl̄oꝝ. Vñ apl̄s. ij. ad Thes. ij. Cuiꝰ aduētꝰ ē fm̄ opationē sathane in oī virtute ⁊ signis ⁊ prodigijs mēdacibꝰ. Vñ signa q̄ faciet antixp̄us fallacia erunt: qꝛ faciet ea arte magica: ⁊ etiā dicūtur mendacia: q̄a per illa mendaciter decipiet hoīes. Vñ Apoca. xiij. Seducet habitantes in terra ꝓpter signa q̄ data sunt illi. Nam antixp̄s faciet signa magna ad consummationem ꝑuersitatis ⁊ falsi dogmatis. ⁊ faciet arbores florere subito ⁊ arescere. Item faciet ymagines loqui ⁊ futura predicere. Itē faciet mare turbari ⁊ subito trāsquillari. Itē aquarū ordineꝫ ⁊ cursus aquarū cōuerti facit retrorsum. Itē aera vētorū cōmotionibus agitari faciet: ⁊ tonitrua ⁊ fulgura chorusc ari. Item mortuos fallaciter faciet resurgere. qꝛ maligni spūs corpora mortuoꝝ intrabūt vel assument sibi corpora in spē hoīm vt aliqn̄ vixerūt in quibus quasi qui a mortuis resurrexissent apparebunt: per que corpa ⁊ in q̄bus corporibꝰ dicent se ab antixp̄o resuscitatos. Item ignē faciet descendere de celo. Glosa. i. malignum spm̄ faciet super eos descendere: vt loquntur varijs linguis. quicq̄d em̄ antixp̄s ⁊ sui nuncij p̄dicabūt male interpretando scripturā ꝑ miracula confirmabūt. sicut de apl̄is dr̄ Math. vlti. Illi aūt profecti p̄dicauerūt vbiqꝫ dño cooperante ⁊ sermonē cōfirmāte sequentibus signis. Nam tanta miracula antixp̄s ⁊ sui discipuli facturi sunt ita vt etiam si fieri posset ducerentur in errorē electi. ¶ Querit̄ quare demones ⁊ seruitores demonū deus permittit talia miracula facere: Rñdet̄ fm

Aug. li. iij. de ci. dei. c. xiij. ꝙ propter tria. Pri
mo vt fallant fallaces. Secūdo vt exerceant
boni. Tertio vt boni ad talia nō aspirēt. Et
est sciendū ꝙ tpe antixpi boni nō facient mi
racula: et ideo appebit eoꝝ ꝯstātia. vñ Greg.
in li. mora. Pensemus tūc quāta hūane men
tis illa tēptatio erit qñ pi⁹ martyr corp⁹ tor
mentis subijcit: et tñ tortor añ oculos ei⁹ mi=
racula facit. Tertio antixp̄s decipiet hoīes
p munera. Nā dyabolus oñdet antixpo the
sauros multos iā in terra absconditos p q̄s
ad sequēdū se plurimos inclinabit. Nā pmo
attrahet sibi magnatos et potētes p mūera:
et postmoduꝫ ꝯñter alios hoīes. Hoc oñdit
Dañ. xi. vbi dicit. Diuidet terram gratuito.
Vñ etiā ps. Sedet cū diuitib⁹ in occultis vt
interficiat innocētē. Glo. Cū diuitib⁹ hui⁹ se
culi quos ditabit: et cū mūeribus sibi adiuua
bit. Timeo si aliq̄s hodie vellet p̄dicare he=
resim hñ admitteret a dñis terrarū si daret
eis aurū et argentū. Sic antixp̄s et sui nuncij
dabunt dñis terrarū munera: iō de facili ad
mittent. Nā q̄ hꝫ dare hꝫ regnare. Pecunie
enī obediūt oīa: et mūera etiā excecāt oculos
sapientū. Quid enī facerēt vsurarij q̄ super
vsurā ꝯcedūt: vel ꝓpter dilationē cari⁹ ven
dunt. silr raptores: lusores: mercatores: q̄ cū
fraude malū pro bono vēdūt. Mechanici q̄
infideliter sua artificia laborāt. Fures q̄ bo
na ꝓximoꝝ furant: et sic de alijs. Quia timē
dū est ꝙ quasi tot⁹ mūdus sequeret eū: quia
quasi oēs hoīes honores appetūt: et ditari q̄=
runt. Jere. vi. A minori vsqꝫ ad maiorē oēs
student auaricie. Naꝫ malicia ipius antixpi
ꝑualebit ꝓpter ipa mūera tā i maiorib⁹ q̄ i
mīorib⁹. tā i litteratis q̄ illiterat. tā nobilib⁹
q̄ ignobilib⁹. tā in diuitib⁹ q̄ in paupibus.
Vñ ps. Regnū ipi⁹ oīb⁹ dnabit. Quarto
cōpellet hoīes per tormētoꝝ fatigatiōes. q̄a
quos p̄dictis trib⁹ modis peruertere nō po
terit: illos diuersis supplicijs puniet. Nā an
tixp̄s multa genera tormentoꝝ excogitabit
ꝯtra bonos vt eos a fide recta auertat. Da.
xij. Erit tp̄s quale non fuit ab eo tempore
ex quo gentes ceperūt esse vsqꝫ ad tp̄s illud
Maxime enī tūc īpugnabit religiosos et sa=
cerdotes sicut dicit glosa sup illud ps. Oculi
ei⁹ in pauperem respiciūt. Glosa. sanctos et
paupes spū impugnabit et ꝑsequet. ergo p
secutores iā clericoꝝ et religiosoꝝ sunt p̄cur=
sores antixpi. Itē sciēdum ꝙ tpe antixpi
erit persecutio grauior q̄ vnq̄ fuit tpe mar
tyꝝ. Quis enī martyres multas ꝑsecutiōes
passi sunt: tñ tpe antixpi boni maiores per=
secutiones patient. Vñ mgr in cōpen. theo.
veri. dicit ꝙ tunc tpis nec emet a bonis nec
vendetur eis nisi habeāt caracterē antixpi.
id est signū ꝙ adhereāt antixpo. Nam sicut
antixp̄s crudelior erit oīb⁹ persecutoribus
ita sancti tūc tpis fortiores erūt oībus retro
martyrib⁹. Tūc etiā de⁹ magnā grām cōfe=
ret suis fidelibus per quā poterunt illas tri
bulatiōes sufferre. Abacuc. iij. Cū iratus
fueris: mīe recordaberis. Marci. xiij. Erūt
tūc tribulatiōes quales nō fuerunt ab initio
vsqꝫ nūc neqꝫ fient. O q̄ stulti sunt q̄ optāt
ꝙ possent viuere vsqꝫ ad illud tp̄s: et dicūt
si tūc viuerēt ꝙ vellent magna sustinere pro
xpo: q̄ forte ad minimā ꝑsecutionē xp̄m dese
rerent. Sane fateor quotiens de illo tēpore
cogito corde contremisco. Considera q̄d eue
nerit petro in ꝑsecutiōe et semꝑ timebis. Pe
trus enī xpo se cōmoriturū ꝓmisit: sꝫ venien
te persecutione xp̄m ter negauit. Quis ergo
poterit securus esse qñ erit tanta tribulatio
q̄nta vnq̄ fuit in mundo. V Quantuꝫ
ad quartū scilicꝫ de eius duratiōe sciendū ꝙ
antixp̄s regnabit tres annos cū dimidio.
vt hr̄ Dañ. xij. vbi dicitur ꝙ durabit p tp̄s
duo tpa et dimidiū tpis. Et illud tp̄s breue
ordinatū est a deo. qꝛ vt dicit Math. xxiiij.
Nisi abbreuiati fuissent dies illi: nō fieret sal
ua omnis caro. i. omnis homo. et est sensus
sm̄ Nico. de lyra. Omis caro nō fieret salua
id est null⁹ hō q̄ tūc viueret fieret salu⁹: si es=
set longū p̄dicte tribulatiōis tp̄s. Illos ergo
dies misericorditer de⁹ abbreuiabit. et iō q̄=
to hec ꝑsecutio ceteris est grauior: tanto bre
uitate tpis est moderatior. Quantum ad
quintū scꝫ de morte antixpi sciendū ꝙ anti=
xp̄s finget se mortuū. vt hr̄ Apoca. xiij. vbi
dr. Vidi vnū de capitib⁹ suis. scꝫ antixp̄m
q̄si occisum et fingentē se tanq̄ mortuū et la=
tens p triduū. postea apparebit dicēs se re=
suscitatū: et tūc discipuli siue apl'i eius resur=
rectionē suā predicabunt iniquis: sup quos
missurus est spūs malignus in specie ignis.
Et applicabunt eis plurimi. quia voce dya=
boli loquentur varijs linguis: sicut apl'i ex
spūsancto loquebant. Tunc vt habet Dañ.
xi. Veniet antixp̄s in multitudine magna
et figet tabernaculū suū id est thronū solij sui
sup montē oliueti. q̄a antixp̄s de tali mon=
te: vt dicit glo. super Apoca. Arte magica et
virtute dyabolica ascendet in aera: vt simō
magus ferentibus eū demonibus. Tūc sm

epl'in. Reuelabitur ille iniquus. Glo.i. iniquitas eius et falsitas detegetur quē dñs iesus interficiet spū oris sui.i. virtute spūsancti. et hoc in loco illo circa quē dñs ascēdit. Notandum est q antixp̄s morietur mala morte. Primo quia morietur plaga subitanee mortis. Secundo morietur in peccatis mortalib⁹. ps. In opibus manuū suarū cōprehensus est peccator. Quo interfecto non statim veniet xp̄us ad iudiciū: sed sm Glo. Dañ.xi. Concedentur qdraginta dies ad refrigeriū sctōꝝ: et ad pn̄iam peruersorum q tunc cognoscent se esse deceptos p antixp̄m. Sed tn̄ post hos dies vsqz ad finem mundi spaciū nemo scit. sed in eius dispositione est qui ea hora et tempore seculū iudicabit qua ante secula iudicandū esse preuidit.

X Quantū ad sextū qualiter post mortez punietur. Nota q pena sua erit intolerabilis et sensibilis propter tria. Prima causa quia visione dei priuabitur. Esa.xxvi. Iniq gessit nō videbit gloriam dei. Et hec est maxima pena dānatis sicut Crisostomus dicit. Secunda causa: quia eternaliter cruciabitur. Job.xx. Luet omnia que fecit: nec tamen consumabitur. Et quamuis in eternitate pena sua sit similis pene alioꝝ dānatoꝝ acerbitate: tn̄ pena ei⁹ excellit multū penā alioꝝ. Apoc.xviij. Quātū se glorificauit et i delitijs fuit: tātū date ei tormētū et luctū. Tertio quia cū demonibus morabitur quorum vultus horribiles sunt. Math.xxv. Ite maledicti in ignē eternū qui paratus est dyabolo et angelis eius.

In die natiuitatis christi. Sermo.xi.

Ecce euangelizo vobis gaudiū magnum quod erit omni populo: quia nat⁹ ē vobis saluator mūdi. Luc.ij.

Inter oīa festa letabunda tot⁹ anni hoc festū natiuitatis ē tanto letius: quāto hoc festū pueritie iesu xp̄i est suauius. Vñ dies hodierna ex saluatoris nostri natiuitate redditur gaudiosa. vñ Leo papa Nec phas est ibi locū esse tristicie: vbi natalis est vite. Ideo angelus dixit pastoribus. Ecce euangelizo vobis gaudiū magnum et cē. Vñ i p̄nti sermone tria sunt dicēda. Primo de hystoria litterali istius euāgelij. Secūdo de gaudio istius festi. Tertio de paupertate xp̄i: et Marie matris eius.

A Quantū ad primū sciendū q loquendo de euangelio quantū ad illud vbi dr̄ Exijt edictū a cesare Augusto. Primo volo ponere fundamentū litterale. Nam de isto edicto scribitur in hysto. Sco. q octauian⁹ regnauit.xlij. annis: et in duodecimo anno añ mortē suā fecit tantā pacē in oīb⁹ regionib⁹ romano impio subiectis: q ad litterā videtur impletum illud qd̄ dr̄ Ysa.ij. Cōflabūt gladios suos i vomeres: et lāceas suas in falces. Et ibidem. Nō leuabit gens ꝯ gentē gladiū. Et istud fuit tp̄us quo saluator oīm nasci debuit in mūdū vt dauid p̄uidit in ps.lxxi. dicēs. Orietur in dieb⁹ ei⁹ iusticia et abūdātia pacis. Quare aūt hoc tp̄e pacis nasci voluit Beda ōndit dicēs. Nascitur in carne dei fili⁹ sicut de virgine natus virginitatis dec⁹ sibi ōndit esse gratissimū: sic pacatissimo tempore seculi ꝑcreatur qui pacem querere docuit: et pacis sectatores per gratiam suā inuisere dignatur. Vnde cū talis et tanta esset pax p vniuersum mundū: tunc Octauianus imperator romanus voluit scire numerum regionū: et numerū oppidorū: ciuitatum: castrorū: et villarum. Ite voluit scire numerum omniū hoīm sibi subiectorum. Ideo dicit euangelista. Exijt edictum a Cesare augusto vt describeretur.i. in scripto redigeretur vniuersus orbis.i. oēs homines tam nobiles q ignobiles. tā diuites q pauperes: tam ciues q rustici qui sue suberant dñatiōi. et iret vnusquisqz ad ciuitatē suā. Dicitur notāter vnusquisqz: quia nullo penit⁹ excepto ꝑ capite suo. hoc est ne capite priuaretur solueret vnū nummum argenteum valentem decem nummos vsuales vt sic profiteretur non tantū ore sed oblatione se esse subditum romano imperio. et accepta pecunia nomen cuiuslibet describebatur: vt scripta nomina romam delata cesari legerentur: vt posset scire dignitatē et merita personaꝝ: et p ꝯñs suā potētiā. vñ Symon de cassia describit super Lucam q Octauianus in superbiā elatus ex elato corde precepit vniuersum orbem describere. et magis peccauit in illa descriptione q Dauid qui fecit populū israel describere. vt habetur ij. Regū.xxiiij. Et ideo ipse Dauid et popul⁹ israel fuit a deo grauiter plagat⁹. Vñ querit Symon de cassia. Quare etiam non ille imperator punit⁹ a deo fuit sicut Dauid punit⁹ fuit: cū tn̄ grau⁹ peccauit. Rñdet quia gētilis et indign⁹ p̄senti correctione erat. Sz dauid dñs de⁹ sicut filiū punire voluit vt nō eternaliter ab eo puniretur. Sūt eñ teste btō Aug. aliqui indigni p̄nti punitione quoꝝ dānatio erit eterna. Et iō certū signū est eterne dānatiōis successus ꝯtinuus et fortunatus temporalis signanter peccatoribus sicut Augu.

in li. de ci. dei probat de Assuero cui sp bene succedebat in reb⁹ tpalib⁹. Et in Hester cui male succedebat in tpalibus rebus ꝛ q̄si sp in luctu ꝛ gemitu ꝓ se ꝛ ꝓ populo suo fuit.
B Quantū ad secūdū sciēdū ꝙ illud gaudiū quod angelus Gabriel de christi natiuitate nūciauit fuit maximū gaudiū toti⁹ mundi. Nec mir̄ q2 nat⁹ ē nob̄ saluator q̄ ē xp̄s iesus. Nā nō solū terrigene: ſ; etiā celestes spiritus sunt de hoc gaudio letificati. sicut cecinimus in hac nocte. Hodie lux vera de celo descendit: hodie ꝑ totū mūdū melliflui facti sunt celi. Criso. Gaudere d3 q̄libet iust⁹: q2 nat⁹ ē sue iusticie remunerator. Gaudeat q̄libet peccator q̄ de suis cōtritus est peccatis q2 hac nocte xp̄s natus est q̄ venit ad saluandū ꝯtritos corde. Si eñ marie virginis natiuitas gaudiū annūciauit vniuerso mundo. multo verius iesu xp̄i dei ꝛ hoīs natiuitas. q̄ angelus dixit. Euāgelizo vobis gaudiū magnū. Nā illud gaudiū fuit tā magnū ꝙ vsq3 ad celos ascendit: ꝛ deū ꝛ āgelos letificauit. Vn̄ hodie āgeli tāto gaudio sunt repleti ꝙ de celo descenderunt: ꝛ suū gaudiū mūdo retulerūt. sic̄ hō plenus gaudio nō pōt se ꝯtinere quin alijs nunciet ꝛ reuelet. Itē fuit tam magnum gaudiū ꝙ illud hodie infernū penetrauit: ꝛ sctōs qui in limbo erāt inenarrabili gaudio repleuit. Item tam magnū erat gaudiū ꝙ extendebat̄ vsq3 ad orientē. Vn̄ magi qui erāt in oriente tāto gaudio sunt repleti ꝙ sua regna reliquerūt: ꝛ ad puerū natū accurrerūt. Extēdebatur etiā ad occidētē Vn̄ rome visa est ymago virginis circa solē ꝛ tāto gaudio augustus ē ꝑfusus ꝙ ei thura obtulit ꝛ vltra deus vocari recusauit. Sap. viij. Attingit a fine vsq3 ad finē fortiter ꝛc̄. Item gaudium hodiernū factū est tam magnū ꝙ replet totū mūdū. hoc oñdit̄ in eo ꝙ dies nō sufficit: ſ; tota nox ī gaudio occupat̄. Nunq̄ eñ in anno tres misse celebrant̄: nec sic in nocte aliqua missa celebrat̄ nisi hodie. Vn̄ Guill. vi. li. rō. diui. dicit ꝙ Thelesphorus papa instituit illa die tres missas cantari: ad ostendendū ꝙ xp̄i natiuitas saluauit p̄res añ legē: ꝛ p̄res sub lege: ꝛ p̄res p⁹ legē.
C Sciendū vt estimo nō sunt hodie aliquis fideliū de numero ꝑdestinatoꝝ in toto mūdo q̄ nō hui⁹ diei aliqual'r ab intra saltē cordialiter sensit sibi oriri nouā leticiā. Sic ecōuerso merito q̄dā sunt q̄ debēt esse cōtristati qui istā noctē in ludo ꝯsumpserunt: nec aliq̄d deuotionis seruitiū nato puero impenderūt. Sil'iter illi q̄ in crapula ꝛ ebrietate vixerūt: aut q̄ mutāt se in demones: aut in bruta aīalia aruas induēdo: ꝛ quaq3 v'sum discurrēdo. offendētes hoīes deo seruire cupiētes. Itē q̄ infidelibus suis sortilegijs ꝛ in ceteris incredulitatibus suis xp̄s illud sacratissimū consumūt. Et q̄ in hys duodecim noctibus sequētibus multas vanitates exercent. Et qui deam quā q̄dā dianā nomināt dicūt cum suo exercitu ambulare. Item qui cumulos salis ponūt ꝛ per hoc futura ꝑnosticant Item qui calceos per caput iactāt. sil'iter qui arbores scindunt: ꝛ sic de alijs. Et signanter q̄ cū micis ꝛ fragmētis q̄ tolluntur de mensa in vigilia natiuitatis christi sua sortilegia exercent. Omēs tales merito sicut noctue excecati ꝛ maledicti incedunt hodie in tam clara huius diei luce. Quare consulo ꝙ oēs p̄dicta exercētes studeant ad confessores suos accedere: ꝛ se de hijs accusare: ꝛ confiteri ꝛ penitere. Itē legit̄ deū hac nocte omēs sodomitas occidisse: ꝛ eos subitanea morte interfisse scd̄m illud ps. In matutino interficieb ā omnes peccatores terre. Beatus Aug. Deo veniente in carne omēs hostes nature sodomitas intellige: morte reproba ꝛ subito perierunt. Itē Hiero. dicit. Propter hoc malū vicium fili⁹ dei multo tp̄e distulit incarnari. De hoc vicio quere infra. sermo. lxxxv. R. Item sciendū ꝙ quilibet hō spūal'r gaudere debet Primo q2 deus factus est hō vt homo fieret de⁹. Secūdo q2 fact⁹ est seru⁹: vt seru⁹ fieret dñs ꝛ rex celi. Tertio quia deus de celo descendit: vt hō de terra ad celos ascenderet. Quarto quia de⁹ fact⁹ est filius: vt hō fieret fili⁹ dei. Quinto q2 immortalis de⁹ fact⁹ est mortalis: vt hō mortalis fieret immortalis. Sexto deus diues factus est paup: vt homo paup fieret diues. Vn̄ apl's. Cū esset diues factus est egen⁹: vt illius inopia diuites essemus.
D Quantū ad tertiū scilicet de natiuitate ꝛ paupertate xp̄i. Sciendū ꝙ xp̄us in sua natiuitate pauptatē suā oñdit in quattuor. Primo eñ paup fuit in hospicio. Vn̄ canit̄. Stabulo imponit̄ q̄ ꝯtinet mundum. Vn̄ Bern. Vide qualiter ꝑ te factus est rex vbi regia aula: vbi throni sublimitas: presepe est. Unde sciendum ꝙ ille locus vt dicit hystoria vbi xp̄s natus est cooptus fuit int̄ duas domos in publica via ad receptionem transeuntiū tempore calido vl' pluuiali. ꝛ fuit in ea quoddā paratū p̄sepe ꝑ aīalib⁹. Et hec domus habuit ab vtraq3 parte introi-

tum ⁊ exitũ clausura carentē. Uel dici pōt ꝙ
veritati ꝯsonū est ꝙ Joseph hoc p̄sepe ꝑpa
rauit ꝓ boue ⁊ asino: quos secū duxerat. asi
nū in adiutoriū ꝑegrinatōis btē v̄ginis que
p̄gnās erat. bouē v̄o ꝓ tributo ⁊ expēsis ꝓ
v̄ginis puerperio. In qd̄ p̄sepe v̄go ⁊ mat̄
bndicta filiū suū reclinauit corā boue ⁊ asino
qd̄ fieri voluit sup̄na ꝓuidētia vt īpleretur
ꝓphia Abac. iij. s̄m aliā trāslatione. In me
dio duū aīaliū cognosceris. Et dicūt aliq̄ ꝙ
bos ⁊ asin⁹ xp̄o genuflexerūt: s̄uitiū ei sic suo
creatori exhibētes vt īpleret̄ illud Esa. i. Co
gnouit bos possessorē suū ⁊ asin⁹ p̄sepe dñi
sui. Isrl̄ aūt me nō cognouit. i. cognoscere no
luit. Sȝ diceres q̄re cū reclinauit in p̄sepio.
Ad hoc rñdet̄ ꝙ nō erat ei loc⁹ ī diuersorio.
Et ī hoc loco nasci voluit s̄m glo. vt ī hᵒ mun
do se non diu ꝑmāsuꝝ ondēderet: ⁊ nos ei⁹ exē
plo estimem⁹ nos eē ꝑegrinos in hoc mūdo
Uñ aplūs. Nō habem⁹ hic manētē ciuitatē.
Uñ etiā ps. Aduena ego sum apud te ⁊ pe
grin⁹ sicut oēs p̄res mei. Itē ī hoc rep̄hēdit̄
fatuitas illoꝝ q̄ eis p̄parāt magnas ⁊ latas
dom⁹ in qb⁹ breue tp̄s ꝑmāsuri sunt. De do
mo aūt celesti modicū vel nihil curāt. si eñ tā
tā sollicitudinē haberēt de celestib⁹ māsioni
bus: magni ciues celestis patrie fierēt. Insu
per aliq̄ magnas ⁊ latas dom⁹ possidēt nec
tā vnū pauperē ꝓpter xp̄m hospitarēt. Isti
etiā multū timere deberēt illā sniaȝ extremi
iudicij vbi xp̄s dictur⁹ ē. hospes erā ⁊ nō col
legistis me: ite maledicti ī ignē eternū. Secū
do xp̄s paup̄ erat in strato: q̄ locat⁹ fuit sup̄
fenū: nec h̄uit puluinar vbi caput suū reclina
ret. vñ qdā doctor dicit. O inestimabil̄ pau
pertas fili⁹ pastoris nascit̄: ⁊ cussin⁹ de plu
mis ei substernit̄. fili⁹ dei nascit̄: ⁊ ad duꝝ p̄
sepe reclinat̄. vñ ps. Paup̄ sum ego ⁊ ī labo
rib⁹ a iuuētute mea. In hoc docet nos xp̄us
sup̄fluitatē vitare lectisterniorꝝ. Nā p̄ciosita
tē rep̄hendūt pāniculi viles xp̄i. mollicie re
p̄hendit fenū asperū in quo xp̄us iacuit. ma
gnitudinē ⁊ latitudinē rep̄hēdit artū p̄sepe
xp̄i. Hoc illi nō attēdūt qui tres lectos sub se
sternūt: ⁊ tres cussinos sub capite ponūt. ⁊ ī
hoc satisfaciūt suis voluptatib⁹ ⁊ delitijs cor
poris: isti nō vadūt p̄ artā viā q̄ ducit ad vi
tā. Tertio xp̄s paup̄ fuit in cibo. Uñ canit̄
de eo. Paruoq̄ȝ lacte past⁹ est. Ubi btā v̄go
docet mulieres suos paruulos p̄ se lactare.
Uñ dr̄ in decre. Mulieres ꝓprios filios la
ctare debēt: nec alijs tradere ad lactādū. di.
v. Ad ei⁹. Quarto xp̄s paup̄ fuit inuestimē
to. Nā vilib⁹ pannis fuit inuolut⁹. Pro quo
sciendū ꝙ beata virgo cōcepit xp̄m. viij. kl̄.
aprilis. ⁊ nat⁹ ē. viij. kal̄. Januarij: ⁊ sic ī vte
ro mr̄is fuit. cclxxvi. diebus. Quia igitur tā
to tp̄e xp̄s in marie vtero habitauit nimirū
ꝙ fact⁹ ē ei⁹ vter⁹ fons pietat̄: speculū puri
tatis vas castitatis. Itē notādū ꝙ cetere mu
lieres añ partū h̄nt timorē: q̄ multe ꝑiclitan
tur in ꝑtu. ⁊ h̄nt etiā in ꝑtu magnū dolorē: ⁊
post ꝑtū lāguorē: s̄ beata virgo expers fuit il
larū penalitatū. Nō eñ timere debuit q̄ fili
um dei in vtero portauit. Silr̄ in ꝑtu dolorē
nō habuit. tū q̄ xp̄s illū dolorē sibi reserua
uit vsq̄ȝ in suā passionē. tū q̄ sine p̄cto conce
pit. q̄ ꝓpter p̄ctm̄ mulier illi dolori subiecta
fuit. vñ Geñ. iij. In dolore paries ⁊c̄. Post p̄
tū lāguorē nō habuit: q̄ medicinā generauit
. i. filiū dei q̄ sanat oēm lāguorē ⁊ oēȝ infirmi
tatē. Itē sciendū ꝙ beata v̄go peꝑit media
nocte die dñica filiū suū vnigenitū: ⁊ videns
puerū natū añ se statim cognouit eū esse deū
⁊ suū filiū quē de spūsctō ꝯceꝑat. vñ statim
ip̄m quē genuit adorauit. Post hoc virgo ⁊
mater accipiēs puerū pānis eū inuoluit. lȝ
vilib⁹ ⁊ inueteratis. Et dixit plural̄r pānis: vt
ostenderet virginis pauꝑtatē. Nō eñ habu
it vnū pānū ad pueꝝ suū inuoluēdū sufficien
tē: ideo ip̄m pānis inuoluit. s. p̄ seip̄am. quia
nulla mulier digna fuit ip̄m tāgere cōcipere
portare: ⁊ nobis ip̄m parere ad salutē ⁊ pro
pter hoc improbat̄ ⁊ reprobat̄ falsitas dicē
tiū obstetrices mariā virginē habuisse: que
ꝑtui v̄gis necesse nō fuerūt. q̄ virgo vt p̄di
xi in pariēdo oīno nō sensit dolorē. Uñ Hie.
Nulla oīno obstetrix nulla mulieꝝ sedulitas
intercessit. Ip̄a sola mr̄ ⁊ obstetrix fuit. Be
da. Qui totū mūdum vario vestit ornatu ob
matris pauꝑtatē pānis inuoluit̄ vt p̄ eā pri
mā quā peccādo ꝑdidim⁹ innocētie stolā re
cipe possem⁹. Itē sciendū ꝙ mulieres in suo
ꝑtu req̄rūt s̄uitiū p̄itiā: pānoꝝ copiā: ignis
p̄sentiā: ciboꝝ abūdātiā: camere pulchritudi
nē: ⁊ lecti mollicie. Req̄rūt eñ seruitiū peri
tiā: vt habeāt pedissequas ⁊ domicellas q̄ sibi
assistāt ⁊ pueruȝ suscipiāt. hmōi aūt seruitia
ip̄a nō habuit. s̄ ip̄samet pānis eū inuoluit:
⁊ in p̄sepe reclinauit. Nulla eñ forsitan etiā
si indiguisset assistere voluisset paupcule pe
grine in diuersorio posite in media nocte. lo
co aūt domicellaꝝ habuit bouē ⁊ asinū. Se
cūdo req̄rūt pānoꝝ copiā qb⁹ se contegāt ⁊
pueꝝ inuoluant. Hec aūt pānos habuit pau
cos ⁊ viles ⁊ vetustos. Bern. Cū tāta esset

necessitas nulla ꝫ audio de pellib⁹ fieri mētio/nē. Tertio reqrūt ignis pñtiā. ⁊ maxime in hyeme ⁊ in nocte. ⁊ hoc ꝓpter illuminatiōes ⁊ calefactionē mēbroꝝ eꝫ cōsolidationem. In partu aūt virginis: licꝫ nox esset ⁊ frigus nulla tñ fit mētio de igne. Quarto requirūt cibarioꝝ abundātiā. nā late volunt ꝓuideri cibis ⁊ puero subueniri de cura nutricꝭ. Hec autē cū esset paupcula ⁊ parce viuebat puerū suū ꝓprijs vberib⁹ nutriebat. Unde canitur. Ipsum regē angeloꝝ sola virgo lactabat vbere de celo pleno. Quinto requirūt camere pulchritudinē. hec autē habuit stabulū qḋ non est habitaculū hoīm: sed iumentoꝝ. Sexto reqrunt lecti mollicieꝫ. hec aūt pueruꝫ in presepio ⁊ super fenū posuit. Hos aūt defectus pati voluit vt superbiā hoīm confunderet: ⁊ vt exēplū humilitatis nobis daret: ne vnqꝫ superbirem⁹ in vestib⁹ nostris ⁊ deum offenderem⁹. Quomō autēꝫ quis peccet in vestib⁹. qre infra ser. lxxxiij. I ¶ Ultimo nota exemplū de infantia xp̄i. Legiť ꝙ quedam monialis exiens ordinē: facta ē publica meretrix post multos annos rediēs ad monasteriū dedit se ad penitentiā. Cuꝫ aūt de dei iudicio ⁊ iusticia cogitaret: ⁊ de penis inferni desperabat se veniaꝫ posse consequi ꝓpter magnitudinē ⁊ multitudinē suoꝝ peccatorum. Cum etiā cogitaret de gaudijs celi diffidebat sciens ꝙ nullus īmund⁹ ⁊ inquinatus celū intraret. Cum autēꝫ cogitaret de passione xp̄i cogitabat quanta xp̄us pro ea pass⁹ fuisset flens clamabat ⁊ dicebat. Quid retribuā dño ꝓ omibus que retribuit mihi. In quadā autē solēnitate natalis dñi recogitare cepit ꝙ puer natus esset nobis. ⁊ qꝛ pro modico placatur cuꝫ offenditur: tunc coram imagine beate virginis marie habēti puerū iesum in sinu cepit cogitare de infantia saluatoris ⁊ tota perfusa est lachrymis ex vera cōtritione cordis quaꝫ xp̄s puerul⁹ ei concessit tunc ipa obnixe ⁊ ex intimis cordis sui visceribus supplicauit ꝙ ꝓpter suā benignā infantiā qua venit in hūc mūdum pctōres saluos facere: sui misereref. Tūc audiuit voceꝫ dicentē sibi ꝙ ꝓpter benignitatē infantie illius quaꝫ ipa allegabat sciret omīa pctā sibi esse dimissa: q postea vitā suā realiť emendauit ⁊ eā in bono finiuit. ¶ Itē postremo sciendū ꝙ q̄ vouerūt in sexta feria se abstinere a lacticinijs vel qrtis ferijs se abstinere a carnib⁹: vel vouerūt ieiunare in eisdem ferijs: tenēbanť etiā in die natiuitatꝭ eadem vota psoluere: nisi excepissent diē natiuitatꝭ xp̄i illa hora q̄ illud votū vouerūt. vt pꝫ i iure cano. vbi hr̄ ꝙ hijs q̄ voto vel regulari obseruātia sūt astricti nō licꝫ comedere carnes in die natiuitatꝭ xp̄i. ex. de obser. ieiu. c. vlť.

De eodem Sermo. xij. de lusoribus.

Annuncio vobis gaudiū magnū qḋ erit oī populo. Luce. ij. Scire debetꝭ in xp̄o dilectissimi ꝙ dies hodierna ex saluatoris nr̄i natiuitate reddiť gaudiosa. q̄ ideo natus est vt hominē pditū ad regna celestia reuocaret vñ peccādo ceciderat: ⁊ vt p hoīem ruinā angeloꝝ repararet. Uñ exercitus celoꝝ in celo gaudebat ⁊ vn⁹ eoꝝ hoc de celo asserebat dicēs. annuncio vobis gaudiū magnuꝫ: qḋ erit oī pplo. Sꝫ hoc gaudiū isti lusores qui istam sacratissimā noctē in ludo cōsumpserūt ⁊ puerū natū plurimis iuramētis ⁊ blasphemijs offenderūt nō pcipiūt: sꝫ heu exquo iaꝫ ex mala cōsuetudine inoleuit ꝙ plures hac sacratissima nocte assueti sunt ludere. ideo i presenti sermone de ludo queꝫ sunt dicenda Primo taxilli quid significet. Secūdo quō a his sedecim pctā mortalia ꝯmittūtur. Tertio quid lusores oporteat facere vt saluenť. Quarto que requirūtur ad hoc vt lud⁹ possit fieri licite ⁊ sine pctō. Quinto exemplum. A Quantū ad primū tūc queriť vtrū ludus sit peccatuꝫ mortale. Respondetur ƀm Guil. ꝙ sic. etiā si homo nō duxerit in cōsuetudinē adhuc mortaliter peccat. Et intellige quando ex auaricia ludit. quia auaricia de se est pctm̄ mortale. Sed q̄ꝫ magnū peccatū sit ⁊ q̄ꝫ detestabilis sit ludus ⁊ q̄ꝫ periculose viuant: ⁊ quid cogitare debeant cū taxilluꝫ ad manū recipiūt: vt sic retrahantur a ludo. patet ex descriptione taxilli. Nam taxillū recipiens ad manū ad ludēdū ex auaricia ⁊ cupiditate. sꝫ iactat vnū oculū per hoc intelligere debet ꝙ p̄uať regno celesti qḋ deꝰ ompꝫ dat⁹ē oib⁹ electꝭ. cū i iudicio dicet illḋ Math. xxv. Uenite benedicti possidete regnū paratū vobis ab origine mūdi. Ubi loqtur dicendo regnū in singulari ⁊ nō in plurali. qꝛ oēs sancti ⁊ electi vnū regnū possidebūt. qḋ cōdiuident sibiīnuicē ex charitate. Nam ī celo noscimus ⁊ diligim⁹ nos inuiceꝫ. Item Guill. Unusquisqꝫ tantū gaudet de alteri⁹ gaudio q̄tū de suo ꝓprio: ⁊ hoc ideo fit. qꝛ ibi vnusquisqꝫ perfecte diligit suū pximū sicut seipm Si autē duos oculos iactat. per hoc intelli/

gere debet ꝙ corpe ⁊ aīa eternaliter dānabit
q: hō est cōpositꝰ ex corpore ⁊ aīa: ſꝫ in morte
cū aīa separat a corpe tunc aīa pctōris sola
punit vſq ad nouissimū diē. ⁊ in resurre-
ctione tunc aīa ⁊ corpus ecōuerso simul con
iunguntur. tunc peccator cū eodē corpore et
aīa: ⁊ cū eisdē membris cū quibus peccauit
eternaliter dānat. Unde Bernar. In quo
autē mēbro magis creator offendit in eodē
peccator grauius torqtur. Si autē tres ocu
los iactat: per hoc intelligere debet ꝙ eterna
liter separabitur a visione sancte trinitatis.
ſꝫ patris ⁊ filij ⁊ spūssancti: que visio ē mer
ces ⁊ premiū electoꝝ. Uñ Job. xvij. Hec est
vita eterna vt cognoscant te solū deū ⁊ quē
misisti iesum xp̄m filium tuū. Et ꝙ iocūda sit
ista visio ondit propheta dauid in ps. Mil-
le anni ante oculos tuos tanꝙ dies heſter-
na que preterijt. Si autē quattuor oculos ia
ctauerit per hoc intelligere debet ꝙ separa-
bitur a quattuor ordinibꝰ sanctorū noui te-
stamenti: in quo testamento iam sumus. scilꝫ
ab apostolis: martyribus: confessoribus: et
virginibus. Isti sunt quattuor ordines noui
testamenti generaliter loquendo. Si autē
qnq oculos iactauerit: per hoc intelligere de
bet ꝙ omnis salus que fluxit ex quinq vulne
ribus iesu xp̄i in eo frustrabitur. ergo de tali
bus cōqueretur in psona ꝓpria xp̄us dicēs.
Nōne satis ꝓ te vulneratus sum. numquid
ꝓ iniqtate tua afflictꝰ sum. addis afflictionē
afflicto. magis me aggrauant vulnera tui pec
cati ꝙ vulnera corpis mei. Si aūt sex oclos
iactauerit: per hoc intelligere debet ꝙ deꝰ in
iudicio requiret ab eo quō sex opa mie exer-
cuit dicens illud Math. xxv. Esuriui ⁊ nō de
distis mihi manducare. sitiui ⁊c̄. Et tūc sub-
iunget talibus sententiā illā horribilē dicēs.
Ite maledicti in ignē eternū q paratꝰ est dia
bolo ⁊ angelis eius. Ista horribilis sntia in
telligi debet per sex oculos. ¶ Quantū
ad secundū sciendū ꝙ duodecim pctā morta-
lia contingunt in ludo. Primū peccatum est
ydolatria qd ē ꝯ pmū pceptū vbi dr̄. Non
adorabis deos alienos. Sed lusor taxillorū
taxillū pponit deo ⁊ facit eū deū suū. Unde
Augꝰ. Hoc ab homie colitur qd pre ceteris
diligit. hoc pꝫ. q: ipe ad pceptū taxilli largit
qd nō largiret ad pceptū dei. quia si paup
ꝓpter deū peteret denariū forte vix sibi daret
vnū obolū: sed ꝓpter preceptū taxilli largi-
or est ꝙ fuerat btūs Martinꝰ ad preceptū
dñi. Ipse enī nō solū dat medietatem pallij:
imo totū palliū. ⁊ interdū tunicā ⁊ camisiā
⁊ nudus sequitur dñm suum. ſꝫ diabolum.
Et in hoc apparet magna stulticia ipsius lu
soris ꝙ se vilissime seruituti subijcit dū taxil
lum dñm suū constituit. ⁊ ad hoc se astringit
vt faciat qd ipe iusserit. Unde merito deri
dendus est talis lusor. Unde Seneca. Si vi
deas murē domiñari alijs muri numquid risū
teneas. q̄to magis ridiculosū est ꝙ os par
uulū qd est minoris valoris ꝙ mus homini
dñetur. Sciendum autē quia sicut deus de
dit vigintivnū litteras codicibus suis quibꝰ
tota scriptura scribitur per quam voluntas
dei fidelibus insinuatur. Sic taxillus habꝫ
vigintivnū pūcta: quibus lusor cognoscit vo
luntatem dei sui. Secūdū peccatū est execra
bilis iuratio ⁊ blasphemia que in talibus lu
dis frequenter in deū ⁊ sanctos refunditur
Horꝫ enī iuramentorꝫ ⁊ blaspemationū par
ticipes sunt qui talibus hospitiū concedūt
vel qui vestimenta vel pecuniam delusorꝫ e
munt vel cū ipsis familiariter bibunt. Nam
si lusor propinaret de lucro vini: talis nō de
beret bibere nec propinā recipere ab eo. Itē
qui ab ipsis forte luminis recipiunt: qd du
pliciter intelligitur. Primo qui vident de lu
mine illo aliqualiter equaliter peccant. Se
cundo qui denarios illos recipiunt qui dan
tur ad lumen. sicut cū quotiēs qs lucrat toti
ens dat vnum denariū ad lumē. ergo q tales
denarios recipiūt ⁊ eis ad ludū luminant te
nent ad restitutionē. Et sic blasphemare est
ꝯ pceptū secūdū vbi dr̄. Nō assumes nomen
dei tui ⁊c̄. ¶ Uñ etiā qnq dñs in pñti
de lusoribꝰ vindictā accipit. vñ legit de quo
dam milite q dū occasione ludi p oculos dei
iuraret ꝓprij oculi eius a capite exilierunt ⁊
in aleā ceciderūt. Itē qdā sagittariꝰ cū irat
esset valde: ex hoc ꝙ in ludo pdidisset: sagit
tam direxit versus celū q̄si vellet se vindica-
re de deo: ⁊ mox reuersa sagitta ante faciem
iaciētis sanguine recenti totalit infecta rep-
ta est. Qui ex hoc cōtritus ⁊ cōfessus vitā su
am cū mira pnīa ⁊ correctiōe emēdauit. Itē
cauere dꝫ qlibet hō ne taxillos vel alia neces
saria ad ludū locet. Nec qs dꝫ qrere taxillos
cū eos lusores ex motione ire abijciunt. nec
qs debet tenere ad ludendū lumē. Nā omis
tales ad hmōi ꝯsentientes ad paria iudicā-
tur. Tertiū pctm̄ est fractio solēnitatū: vt in
sacris diebꝰ ⁊ noctibꝰ ludēdo qd est ꝯ tertiū
pceptū vbi dicit. Sabbata sanctifices. quia
sm̄ lugd. In pcipuis solēnitatibus cōsuetu-

runt lusores ludere. nō attēdentes illō qd le
gitur Nu.xv. de eo q collegerat ligna i sabba
to. qñ ait dñs ad Moysē. Morte moriat hō
iste: lapidib⁹ obruat eū oīs pplš. Cōstat au
tē pei⁹ eē cū blasphemijs. z piurijs i festiuis
dieb⁹ ludere ꝙ in hijs dieb⁹ ligna colligere.
Quartū petm̄ ē inobediētia parētū. q: qlibz
tenet obedire parētib⁹ i licitꝫ z bonis. z i sa
lutarib⁹ pceptis: z hoc etiā ē ɔtra qrtū pce
ptū. Honora patrē z matrē. Quītū est ho
micidiū. q: interdū cōtingit ꝙ vn⁹ lusor pro
vno denario interficit aliū. z hoc est ɔtra qn
tum pceptū. Nō occides. Sextū petm̄ est fur
tū. quia tales lusores quādoqꝫ post modum
efficiunt fures. z sic aliqñ suspēdunt. z hoc ē
cōtra sextū pceptū. Non furtū facies. Septi
mū est falsum testimoniū. q: sepius contin
git in ludo ꝙ vn⁹ falsum testimoniū phibet
dicens aliū lucratū esse cū tm̄ pdiderit: z hoc
est cōtra septimū pceptū. Nō falsuꝫ testimo
niū dices. Ubi notandū ꝙ sctūs Tho. ij.ij.
q.lxx. dicit ꝙ falsus testis peccat mortaliter
z tenetur ad restitutioneꝫ damni qd alr⁹ in
currit. Octauū petm̄ est cupiditas lucrādi q
est radix oīm maloꝝ. vt dr. i. Thimo. vi. qd
est cōtra nonū pceptū. Non cōcupisces rem
ꝓximi tui. Unde lusor nunꝙ luderet si rem
ꝓximi nō ɔcupisceret. Nonū petm̄ est immi
sericordia. q: vn⁹ lusor aliū spoliare vellet vs
qꝫ ad camisiā si cōmode fieri posset. z si i tā
to impꝛospat ꝑludendo. sꝫ ꝙ nō hꝫ soluere
tunc suffocat eū z ponit eū i carcereꝫ quous
qꝫ satagendo reddet. Et ergo sicut ẜm dictū
xpi misericordes sūt beati: sic ecōuerso imise
ricordes sunt infelices. Unde Jaco. ij. Judi
ciū enī fiet ei sine mīsicordia qui hic nō facit
mīsicordiā. Decimū peccatū est vsura maxi
ma: que ẜm Henri. de vrimaria nō attendi
tur solū in anno vel mense: sed etiā in eadeꝫ
hora. extra de excess. prela. Jnf dilectos. Un
decimū ẜm Henri. de vrimaria est contem
ptus prohibitionis sancte matris ecclesie.
Nam glo. dicit ꝙ huiusmodi ludi sunt pro
hibiti: z nō tm̄ dissuasi. Et hoc ideꝫ allegat in
sūma Johan. li.ij.ti.viij.q.xxi. Duodecimū ē
scandalū ꝓximoꝝ. Corrumpunt enī mul
ti qui ad ludū conspiciendū de mala ɔsue
tudine cōueniūt. Unde Math. xviij. Ue ho
mini illi per quē scandalū venit. Decimūter
tiū peccatū est mēdaciū z piuriū. Sepe enī
mentitur lusor se lucratū esse dicens: cū in ve
ritate tamē pdiderit. Decimūquartū pecca
catū est odium. Nam ille qui perdidit accen
ditur odio contra illuꝫ qui lucrat⁹ est: z etiā
ad illos qui alijs plus fauēt ꝙ sibi. Decimū
quintū est infidelitas z deceptio que cōmit
titur male numerādo male computādo. fal
se iactādo. Decimūsextū est ira z cōminatio.
quia lusor quādoqꝫ ꝓuocatur ad iram: z sic
multotiēs maledicit deo z beate marie z san
ctis z quādoqꝫ sibiipi. z multotiēs etiā lusor
minatur z maledicit ꝓximis z qd grauius est
quādoqꝫ verberant z vulnerant se. z trahūt
se per crines. z postꝙ lusor ad ꝓpriā venerit
domū: tunc cōturbat vxorē: pueros z famili
am: nō attendens illud dictū xpi. Math. v.
Oīs qui irascit fratri suo reus erit iudicio.
R Exemplū legit in li. de apibus ꝙ in q
dam villa in campanie partibus quidaꝫ iu
deus cuꝫ xpiano lusit. Cūqꝫ iudeus multas
pecunias perderet. Et ex impatientia turba
retur. tandē in xpm̄ retorquens iniuriā blas
phemauit: z mox cū ad iactādū tasseres col
legisset. man⁹ eius cū tasseribus fuit cōtra
cta qui reprobo furore succensus cum ipa cō
tracta manu mensam lusoriā percutere nite
retur: iterato in xpm̄ z matrē eius blasphe
miam turpissimaꝫ euomens: statim euersus
mirabilit oculis cecidit z expirauit. xpianus
vero collusor eius in amentiā pauore nimio
versus elanguit. z vitā miserā dira morte fi
niuit. L Quantū ad tertiū sciendūꝫ ꝙ
oportet lusores res lucratas restituere: si vo
lūt saluari. Nā quicūqꝫ ludit ex auaricia seu
causa lucrandi: quicquid lucratur in tali in
tentione: siue paruꝫ siue magnū tenetur re
stituere. verbi gratia. Si quis luderet ex cu
piditate etiā cū intentione lucrandi multuꝫ:
z si talis solū quattuor denarios lucraretur.
teneret restituere. ratio est q: ẜm Henri. de
vrimaria. ludus cū sit qdam expoliatio non
pōt quis licite ꝑ ipm̄ aliqd acqrere: z sic nec
pōt sibi licite aliquid retinere. Sed queritur
quib⁹ lusor restituere debet: vtrū ipsis a qui
bus lucrat⁹ est vel alijs. Ad hoc rūdet ẜm
doctores. Primo ẜm Ray. Si cū filio alicu
ius patris lusisti q nō habet peculiuꝫ castrē
se z qui adhuc est sub obedientia patris: tūc
restituere teneris patri eius. Secūdo si cum
vxore alicuius mariti lusisti z lucrat⁹ es que
non habꝫ res parafernales: tunc teneris re
stituere marito eius. Tertio si lusisti cū reli
gioso: tūc teneris restituere prelato eius vel
monasterio. Quarto si cum sacerdote: tunc
ẜm cōsiliū sacerdotis cōfessoris tui dandū ē
pauperibus: quia bona sacerdotū sunt bona

pauperū: Quinto si lusisti cū illis q̄ sunt mē te capti: surdi: muti: ceci: et qui morbo ꝑpetuo laborant. quia tales rebus suis preesse non possūt. ꝫ q̄ a talibꝰ evicit: tenet̄ restituere nō dico illi qui amisit: ſʒ tutori et ꝓcuratori suo. Sed si tales antedicti lucrarentur: tūc non tenentur restituere tibi. q: nō dignꝰ es rehabere. q: quātū in te fuit eos spoliare voluisti nec etiā ꝑnt sibi licite retinere: ſʒ ſm cōsilium cōfessoris tenentur paupibꝰ talia erogare. Sexto quicūqȝ traxerit aliquē ad ludū tenetur illi restituere quicq̄d evicerit ſm Tho. ij. ij. q. xxxij. Et nota ꝙ ista attractio large intelligit̄ scʒ quocūqȝ mō verbis vel factis induxit eū: cū ille alius nō erat lusurꝰ. Item sive adduxerit in principio sive in medio ludi cū ille vellet desistere. Si aūt lucrat̄ ab eo q̄ ipm inuitū attraxit ad ludū: hic nō tenet̄ sibi restituere: ſʒ dʒ ſm cōsiliū ꝯfessoris paupibꝰ erogare. hec Ray. Inno. et Tho. Septimo qui fraudulenter ludit ſm beatū Tho. vbi supra tenetur fraudato restituere. Et intellige sive cōmisit fraudē ante ludū. puta. quia fingebat se quasi nesciuꝫ ludi: et quasi hoīem qui posset decipi: cū tamen decipere intenderet: sive cōmisit fraudē in ipo ludo vt subnittendo taxillos falsos: seu etiā veros male et fraudulose iactando seu mendaciter dicendo se obtinuisse: seu malā pecuniā immiscendo: seu male numerādo vel alio quouis modo proximū decipiēdo. Octauo quando voluntarius cū volūtario ludit. et qui habet ꝓpria bona que potest alienare: tūc non tenet̄ sibi illa restituere: nec etiā illa sibi retinere debet. ratio quia cū ludus sit quedā expoliatio nō pōt qs licite p ipꝫ aliquid acquirere. et sic nō pōt retinere: ſʒ nec illi debet reddere. quia ille nō est dignus rehabere. quia inquātū in eo fuit ꝓximū expoliare conabatur. Ista supradicta collegi ex summa pisani: et ex sūma Iohan. ¶ Qꝫ autem nullus cum deo potest possidere res ī ludo acquisitas. sed debeat eas restituere sicut iam dictū est si vult saluari. patet p tale exemplū. Nam tempore beati Cyrilli epi fuit quidā adolescens consanguineꝰ bti Cyrilli epi Rufus q̄ fuit ī eiꝰ ſuitio. Et cuꝫ epūs diuina celebraret adolescens ille iuit ad tabernas et ad suos cōsodales: et ibi cū eis ludū exercuit. Post aliqđ ꝟo tempus infirmatꝰ est vsqȝ ad mortē et sic ī tali infirmitate defunctus est: tunc episcopꝰ petiuit suffragia pro eo fieri cōiter a populo sibi subiecto. qđ ppl's gratāter acceptauit. q: adolescens ille satis laudabilit̄ vixit quo ad ppl'm et ideo diligebatur cōiter ab oīu ppl'o Quodā aūt die cū eps salutare sacrificiū obtulisset ꝓ aīa defuncti: et esset post missam in oratione et deuotione apparuit ei defunctus ille totus ignitus. Cum quereret quis esset respondit. Ego sum aīa cōsanguinei tui pro qua inaniter oras: quia eternalit̄ dānatꝰ suꝫ Tunc eps perterritus dixit. Quomodo hec meruisti cū tamē satis laudabiliter vixisti: et ego sperabā te adhuc hr̄e virginalē innocentiam. Qui rūdit. sic est. q: adhuc virgo sum: ſʒ ꝓpter hoc solū dānatus suꝫ. quia habui ī ꝯsuetudine de mane infra diuina vestra ire et visitare tabernas ad consodales meos: et sic ibi cū eis lusi: et q̄cq̄d lucratꝰ fui mihi suaui: et fui eis q̄nqȝ occasio ire et blasphemie del et de hoc nō feci mihi cōsciam: nec egi de h̄ ꝑnitentiā: ꝙuis q̄nqȝ monitꝰ fui in ſmonibꝰ et ab alijs bonis hoībꝰ: ſʒ heu hoc nō curaui et in hoc me nō emēdaui. ꝫ eternalit̄ dānatꝰ suꝫ. Et hāc visionē scripsit btūs Cyrillus beato Augustino. ¶ Quantū ad q̄rtū sciendū. s. ad hoc ꝙ ludus possit fieri licite sine pctō q̄ttuor req̄runt̄. Pmo req̄ritur cōgruitas ꝑsone. Clericis eñ in alea ludere nō licꝫ Vñ hr̄ ī decre. ꝙ ludere ī alea nō dʒ eps: ꝑsbit̄ diaconꝰ. di. xxxv. Eps. Secūdo req̄rit̄ cōgruitas materie. Vñ ꝓ esculēto et poculēto aliquo qs ludere pōt. Tertio requiritur tēpus cōgruū. s. ꝙ nō ludatur tempore luctus et penitētie vel communionis. Quarto requiritur ꝙ nō faciat cōtra legē ludi: vt ꝙ male nō computet: nec ludentē ꝓuocet: nec ex cupiditate ludat: ſʒ solū ꝓ recreatione viriū. Itē sciendū ꝙ q̄ñ ꝓpt̄ deductionē tpis vel recreationem ludit̄. ad qđ sic lucrat̄ ſm Bernar. et sanctū Tho. dandū ē pauperibꝰ. Et Raymundus dicit saltē in iudicio aīe. Ultimo sciendū ꝙ quocunqȝ locorū lusor verterit oculos videre potest que dissuadent sibi ludum qui ex auaricia fit. Si eñ lucratus sit tūc cogitare debet ꝙ cuꝫ illa pecunia sibi eternam damnationem acquisiuit. Si aūt ꝑdidit tūc cogitare debet ꝙ cū illa pecunia ꝑdidit deum et celeste regnū et insup. societatem marie et oīm patriarchaꝝ: ꝓphaꝝ: apl'oꝝ: martirū: cōfessoꝝ: ꝟginū: et oīm electoꝝ. Et insuper lusor est in medio demonū. quia vbi non est deus ibi est diabolus: sed deus non ē cuꝫ talibus lusoribus. igitur et c̄. Et per ludū alee intelligitur oīs ludus. q̄ñ fit ex cupiditate et causa lucri. vt habetur in iure canonico

Nam ois ludus alee et ois ludus qui innitis tur fortune phibitus est etiã fm leges ne si at: vt patz in suma pisan. et in sũma Johan. li. ij. ti. viij. q. xxi. ☉ Exemplũ quõ lusores sũt i potestate diaboli: et qliter ipe ptatẽ suã in eis exercebit cũ deꝰ pmiserit. Legit in dia. ecia. q in ciuitate Luzati diocesis Coloniẽn. miles qdã habitabat q sic totꝰ deditus erat ludo tasser: vt nec die nec nocte quiesceret sacculũ cu nũmis sp secũ ferebat vt secũ volẽtibꝰ ludere obuiaret. In ludis aũt ita expeditꝰ et fortunatꝰ erat: vt vix aliquis ab illo sine dãno recederet. Ut aũt posteris et presentibus ostenderet qtuz deo displiceant tales ludi in quibꝰ ire: inuidie: rixe et dãna suscitantur. peccatiqz verba opprobriosa que rotantur cõtraria forẽt pmiluz est diabolo cũ eo ludere q multos illuserat ac euiscerauerat et qui multoꝝ marsupia euacuauerat. Nocte igit quadã diabolꝰ domũ eius i specie cuiusdam ludere volẽtis intrans: sacculũqz nummis refertũ sub ascella portãs: ad tabulã cõsedit: denarios liberaliter apposuit: tasseres iactauit: et multã in breui de pecunijs militis illius acquisiuit. Cui cũ tam psperẽ succederet et multa tam pecunia quam miles apposuerat defuisset: iratus ait. Nunquid nõ diabolus es tu. Et ille respondit. Nunc satis est appropinquat eñi matutinale tempꝰ: oportet nos ire. Tollensqz illũ p tectuz traxit: cuius viscera tegulis retrahentibꝰ miserabilr excussit. et quid de corpe factũ sit: vl in quẽ locũ illud pieceerit vsqz hodie a cũctis q ipm nouerant ignorat. mane vero viscerũ eius reliquie tegulis inherentes reperte sunt: et in cemiterio sepulte. Ecce hoc vno exemplo ostẽditur q diabolꝰ suos ministros sinit ad tempus bene psperari et qualiter eos in fine remunerat. scz occidẽdo: aĩas vero in penas ppetue secũ cruciendas detrudendo.

De sancto Stephano Ser. xiij.

Qr nouẽ generibꝰ hoim celũ est aptũ.

Stephanus vidit celos aptos. Act. vij. Et ri. i. ethi. Finis p quẽ oĩa desiderant et sperant optimꝰ est: et hic finis ẽ btitudo celestis q oñsa est b. to Stephano in tempe sue mortis q dixit. Ecce video celos aptos et iesuz stãtẽ a dextris virtutis dei. Unũ in pñti ser. tria sunt dicẽda. Pmo qbꝰ hoibꝰ celũ apit. Secundo dignitates beati steph. ani. Tertio exemplũ. ℙ. Quantũ ad pmũ sciendũ q nouẽ generibus hoim celũ aperit: vt qcito moriuntur stati euolare possũt ad celũ sine purgatorio. Pmo aperit paruulis p baptismũ in q ipi paruuli directe passioni xpi cõfigurant. Circa qd qrit vtrũ bapti mꝰ digne suscipientibꝰ deleat oẽm culpã et penã. Rñdeo fm Bonauen. sup. iiij. di. iiij. q lic. qr qñtũ est ex se tunc baptismꝰ delet oẽm culpã originalẽ: mortalẽ: et venialẽ. et restituit pmariaz innocẽtiã quo ad aĩam. Et hoc pbat. qr si baptizatꝰ sic moreretur statim euolaret ad celũ. si hoc nõ fieret nisi oĩ culpa et pena deleta: g celũ semper est aptũ tali hoĩ qdhuc fuat i. nocẽtiã baptismalẽ. In signũ huiꝰ xpo baptizato apti s. t celi. vt hr Math. iij. Cũ autez puer moritur i innocẽtia de hoc parẽtes nõ debẽt dolere. et hoc qre ifra ser. xlviij. S. ℚ Secũdo celũ aperit p martiriũ. et i signũ huiꝰ tũc sanctꝰ stephanꝰ vidit celos aptos et ihm stantem. nã hoc ẽ pulegiũ martirũ q q sustinet mortẽ ppt xpm in terris inueniet vitã in celis. Unũ Aug. Qui orat p martire iniuriã facit martiri. ℞ Sed querit ex quo tã nostris tempibꝰ nõ martirizant hoies: que nobis facẽda sunt, vt martires xpi efficiamur. Rñdeo fm Grego. triplex est spũale martiriũ. Primũ est suare patientiã verã in aduersis. Unde Greg. Sine effusione sanguinis martires esse possumꝰ si patiẽtiã veraciter i aĩo custodimꝰ. Et qnto maior ẽ aduersitas in q patiẽtiã suamꝰ: tãto maiꝰ pmiũ ab ipo deo recipimꝰ. Nam plꝰ est ptinue i tribulationibꝰ et aduersitatibꝰ patientiã suare q semel caput amputare. possũt eñi dicere illi q sunt in ptinuis tribulatioibꝰ et psecutioibꝰ illud ps. Qm ppt te mortificamur tota die. Itẽ sciẽdũ q patiẽtiã hre i tribulationibꝰ et aduersitatibꝰ est maiꝰ signũ grẽ q mortuos suscitare: vel cecos illuminare: vel leprosos mũdare. Greg. Patientiã maiorẽ reputo signis et miraclis. nã natura nõ dat patiẽtiã i aduersitatibꝰ s grã. Unũ Arist. viij. eth. Triste fugit natura. Sed impatiẽtes ostẽdũt se vacuos esse a grã per mutationẽ suam. Greg. Qualis vnusqsqz apud se lateat illata cõtumelia pbat. Secũdũ est cõpassio afflictoꝝ. Greg. Qui dolorẽ exhibet in alieno necessitate crucẽ portat in mẽte. Sic maria iux crucẽ martir effecta est q oĩa vulnera q filꝰ eius sustinuit in corpe ipa in aĩa et mente suscepit. Sic similr si cõpassiones habeas cum paupibꝰ q sustinẽt corpis infirmitatẽ vl bonoꝝ psecutionẽ vl sitim vl famẽ. vel nudi-

tatē. et cū tribulatis q̄ spoliant in reb⁹ et affli gūtur i corpore. vel qn̄ video aliquē manife ste peccare. s. choizare. blasphemare: adulte rari: inebriari: supbire. vel qn̄ audio mala de pximis et eis cōpateris: signū ē bonitatꝫ et q̄ sis mēbrū xpi. Grego. Nō aliter redēptoris nr̄i mēbra efficimur nisi adherēdo et ꝯpatiē do pximis. Et q̄to qs plus dolores pximo rū sentit tāto melior corā dō erit. Gre. Quā to qs pfectior erit tāto pfect⁹ alienos dolo res sentit. Un̄ apl's. Quis infirmat et ego nō infirmor. Tertiū est dilectio inimicorū. Greg. Ferre cōtumeliā et odientē diligere: martiriū ē in occulta cogitatiōe. Nā magnū bonitatis signū ē fauere et optare illi bonū q̄ tibi optat malū: et similit facit si pōt. Sil'r diligere illū q̄ te odit: et orare p illo q̄ te psequ tur. Un̄ Math. v. Diligite inimicos vros et bn̄facite illis q̄ vos oderūt: et orate p perse quentibus et calūniātib⁹ vos vt sitis filij pa tris vr̄i q̄ in celis ē. Nā inimicos diligere et iniuriātib⁹ ex corde indulgere q̄ est valde ac ceptū deo et hoi fructuosū. Greg. Qui in se peccātib⁹ clemēter indulsit multū pcti vesti giū in ei⁹ aīa remanebit. Un̄ Aug. in ser. de btō stephano. Per amorē hoīs inimici effici eris amicus dei. S Itē sciendum q̄ fm̄ bern̄. etiā triplex est martiriū sine effu sione sanguis. Primū est parcitas in ubertate. Un̄ Bern̄. Nō martiriū grau⁹ q̄ inter epulas esurire. inter vestes algere. inter di uitias paupertatē sustinere. Nam videre de lectabilia et nō gustare cū possis est sat̄ graue nam ibi vincit natura q̄ ip appetit delectabi lia. Verbi grā. sicut dux est i straminib⁹ iace re cū posses bn̄ tres lectos hr̄e: aquā bibere cū bn̄ posses bonū vinū habere. pulmētū p carnib⁹ comedere. hoc sine speciali gravīt po test hr̄i. Sil'r cū qs sibi subtrahit q̄ cū pecca to posset habere si deū vellet offendere. sicut supbe choizando: actū luxurie exercendo. vestes superbas portādo. cū in hijs et cete ris delectationib⁹ habet oportunitatē: et tn̄ ppter deū ab hmōi delectationib⁹ abstinet. Un̄ Ecci. xxxi. Qui pōt trāsgredi et nō ē trās gressus: et facere mala et nō fecit. hic qs est et laudabim⁹ eū. Sil'r etiā qui sibi subtrahūt parua delectabilia vt poma: pira et ceteros fruct⁹. in hoc merent. Et quāto maior ē ap petitus tāto mai⁹ est pmiū. Unde Hugo de sctō victo. Gaudeat q̄ pōt parce viuere. par ca enī vita occidit vicia: libidinē extinguit: v tutē nutrit: aīm roborat: mētē ad celestia ele

uat. Secūdū est largitas in paupertate. hō habuit illa vidua q̄ obtulit duo era de q̄ xp̄s dicit in euāgelio. Hec vidua ceteris plus ob tulit. q: oīa q̄ habuit dedit. Un̄ exemplo illi us vidue paupes debent addiscere paupib⁹ erogare cū magno affectu plus faciēdi si fa cultas adesset: et sic paup pōt dare vnū dena rū ita q̄ mai⁹ pmiū hēbit inde q̄ si diues da ret integrū florenū. Un̄ in decre. dr̄. Affect offerentis plus placet deo q̄ mun⁹ offerentis. iij. q. vij. In grauiorib⁹. et signāter illa ele mosina placet deo quā quis tribuit de suo iu sto labore. Un̄ Aug. in li. de vita xp̄ia. Illam elemosinā de⁹ approbat q̄ de iustis laborib⁹ ministrat. Unde etiā in decre. dr̄. Deus plꝯ respicit ad psonā q̄ dat elemosinā q̄ datum xiiij. q. v. scriptū est. B Tertiū est casti tas in iuuentute. Nam castitas hec est deo tā accepta q̄ p martirio spūali reputat. et hoc ppter grauē impugnationē carnis quā iu uenes psone sustinet. Un̄ cōmen. dicit q̄ cō plexio iuuenū est calida et humida: senū aūt frigida et sicca. vn̄ iuuenes q̄ caste viuere vo lunt oportet eos carnē suā cū abstinētijs do mare. Un̄ Aristo. iij. ethi. Tēperātia ma gis est eligēda in iuuenib⁹ q̄ in senib⁹. quia iuuenes plus cōcupiscētijs molestantur. Ca aūt castitas v̄ginū pcellat castitatē angelorꝫ ondit Amb. in li. de offi. dicens. Maior ē vi ctoria v̄ginū q̄ angelorꝫ. Angeli enī sine car ne viuūt: v̄gines vero in carne triumphant Un̄ etiā Aug. in quodā s̄mone. Inter oīa certamina xpianorꝫ duriora sunt plia casti tatis. Nā continua pugna et rario victoria. Unde etiā Bern̄. in ep'la. Sola ē castitas q̄ hoc mortali loco et tpe statū quēdā imortali glorie rep̄sentat. B Tertio celū aperit his q̄ plenariā indulgētiā ꝯsequitur. Circa qd̄ q̄rit q̄bus indulgentie psunt. Respōdeo q̄ illis q̄ dispositi sunt: et faciunt ea ppter q̄ indulgentie date sunt. Unde sciēdū q̄ q̄ttu or sunt impedimēta indulgentiarū. Primū est defect⁹ credendi. vn̄ q̄ nō hꝫ fidē q̄ talia sibi pficiant nō ꝯsequitur indulgētias. vn̄ Au gusti. de doctri. xp̄ia. Xp̄s dedit claues eccl'ie vt q̄ nō crederet in eis pctā ei nō dimitteren tur. et qui crederet indulgentiā perciperet. Se cundū impedimentū est qn̄ quis nō est i gra tia sed i mortali pctō. vel etiā qn̄ est excōmu nicatus: talis nō cōsequit indulgētias. Ra tio huius est. q: est sicut mēbrū abscisū a cor pore: et sicut palmes abscisus a vite. Tertiū impedimētum est qn̄ quis nō est confessus.

Nam cõmuniter omnes indulgẽtie dantur cõtritis et confessis: et vere penitentibus. ¶ Pro quo sciendũ φ quãdo quis est vere contritus et habet ppositũ cõfitẽdi et satisfaciendi tũc deus in illa vera cõtritione dimittet sibi oĩa peccãta sua. Unde dr Ezech. xviij. Quacũqꝫ hora peccator ingemuerit oĩm peccatorũ eius amplius nõ recordabor. Et quecũqꝫ bona opa sic talis cõtritus facit in illo bono pposito: etiam anteqꝫ ad confessionẽ veniat talia opera oĩa sunt deo accepta et sibi meritoria ad vitã eternã. Sed indulgentias nõ potest cõsequi quis nisi sit cõfessus. ergo quicũqꝫ vult peregrinari antea debet cõfiteri: et tũc cũ licentia sui presbiteri iter arripere. Quartũ impedimentũ est quãdo qs nõ facit ea ppter que indulgentie date sunt. Quis enĩ qs esset confessus et per oĩa ad indulgẽtias dispositus: et si non faceret ea propter que indulgentie date sunt tũc nullo modo sm beatum Tho. indulgentias cõsequeretur. Unde qritur: si quis indulgentiã plenariã cõsequeretur et sic moreretur quid de eo sentiendũ esset. Respõdeo sm Hostiẽ. φ talis statim euolaret ad celũ quia nullũ impedimẽtũ ascẽdendi in celũ hꝫ quis ex quo moritur in gratia: nisi solutionẽ pene. Et est sciendum sm sctm Tho. sup. iiij. dist. xx. vbi dicit φ qui indulgentias suscipit nõ absoluitur simpliciter loquẽdo a debito pene: sed datur sibi de thesauro ecclesie vnde debitũ soluat. ergo cũ remissa est pena illa tota per indulgentiã est ac si esset soluta et sic iusticie dei satisfactũ est cũ ex thesauro ecclesie illa pena soluta est. D Quarto, celũ aperitur p ingressum religionis approbate vbi regulariter viuũt. Circa qd querit vtrũ qs per ingressum religionis consequatur plenariam remissionẽ oĩm peccatorum. Rñdeo sm btm Tho. ij. ij. q. vlt. Rationabiliter põt dici φ sic sicut p assumptionẽ crucis. nã hoc ẽ holocaustum maximũ quo qs se totaliter diuinis officijs mãcipat p religiõis. s. ingressum: qd excedit oẽ genus satisfactiõis. vt hr in decre. xvi. q. i. Admonere. Nã religiosus offert deo omnes res tpales: imo totũ mũdũ ppter deũ relinqt. et hoc p votũ paupertatis. amodo nunqꝫ ppriũ denariũ possidendo. Unde dr in decre. In religione existẽs nõ debet habere denarios: si non vult perire cũ anania. xij. q. i. dilectissimis. Unde Greg. Obolũ habens monachus nõ valet obolũ. Itẽ offert deo corpus voto castitatis et abstinẽtie: ad quas se obligat p ingressum religionis. sicut abstinere a carnibus: ieiunare: in stramentibus iacere: media nocte surgere: et corpus cũ vestibus laneis macerare. Item religiosus offert deo ppriã voluntatẽ. et hoc p votũ obediẽtie: et hoc est maximũ sacrificiũ cũ ppter deũ resignat suã ppriam voluntatẽ: et subijcit volũtatẽ suã voluntati plati sui: vñ Bern. loquens de religione dicit. Religio paupertate fundatur. erigitur obediẽtia. dedicatur castitate. custoditur humilitate. pficitur charitate. ¶ Itẽ sciendũ φ in vitaspatrum legitur φ eandẽ gratiam cõsequuntur ingrediẽtes religionẽ et psitẽtes quã consequuntur baptizati. Itẽ sciendũ sm btm Tho. φ si p ingressum religiõis nõ absolueretur ab omni reatu pene: nihilominus ingressus religionis vtilior est qꝫ pegrinatio terre sctẽ ad pmotionẽ ad bonũ qd ppenderat absolutiõi a pena. Et Henri. de gan. dicit φ qñ qs psitetur tũc pmo indulgẽtiã cõseqtur. Et intelligitur si intendit obseruare ea que in pfessiõe pmittit. s. regulã et ordinẽ suũ. Nam si nõ intenderet seruare ea que promittit in pfessione sua: ipso facto sic pmittẽdo peccaret mortaliter: et nõ esset filius regni celestis sed filius ignis gehenne: et tales qꝫ postmodũ pessimi erunt. Unde Aug. et ponitur in decre. Difficile sum expertus meliores qꝫ qui in monasterijs pfecerunt. nec sum peiores expertus qꝫ qui in monasterijs defecerũt. distin. xlvij. Quãtũlibet. Unde etiã Bernar. Qui in loco ordinis sine ordine viuũt ad illũ deueniẽt ordinem: vbi nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitat.

Continuatio et prosecutio precedentis sermonis. Sermo. xiiij.

Ecce video celos apertos et cetera. Proseqndo sermonẽ iam inceptũ est sciendũ φ qnto celum aperitur p intensam cõtritionẽ qꝫ qs ex intimis cordis sui visceribus dolet de peccatis cõmissis. ¶ Circa qd qritur. vtrũ cõtritio possit tollere totũ reatũ pene. Rñdeo sm Petrũ super iiij. di. xvi. Contritionis intentio põt attendi dupliciter. vel ex pte charitatis quã causat displicẽtiã peccati. vel ex pte doloris qui ex intẽsiua excitatur charitate. Et vtroqꝫ modo potest tantum intendi contritio φ tota pena remittatur. sicut patet de latrone qui cũ xpo pepẽdit in cruce cui dictũ est. hodie mecum eris in paradiso. vñ etiã exemplũ legitur in li. de apibus φ quidã in gallic ptibus venit ad illũ venerabilẽ virum magistrũ Petrũ de corbel senonẽ. archiepis

scopū ⁊ cōfessus est ꝙ ꝓpriā filiā violenter oppressit: ⁊ cū maxima ⁊ mirabili cōtritione ⁊ lachrymis quesiuit si vnq̄ꝫ posset vllo dolore vel pena a dn̄o veniā impetrare. Cui presul. ita inq̄t indubitanter. si penitētiā subire volueris tāti mali. Et ille vehemēter exclamās volo inquit ⁊ si mille mortes me sustinere volueris. Conlachrimās ergo infelici imo tam felicissimo peccatori ep̄s dixit ei. Septēnem tm̄ pn̄iam pene impono tibi. tūc ille. quid est ait ꝙ tantū septēnē pn̄iam mihi flagiciosissimo iniungitis. qui si viuerē ad finē mūdi tātū facinus penis innumerabilibus diluere non valerē. Cui presul. vade inquit ⁊ tres dies in pane ⁊ aqua tantū ieiuna. Tūc amplius ille plorās ⁊ cōtundens se rogabat vt penitentiā sibi iniungeret salutarē. Supra modum ergo admiratus ⁊ exhortat⁹ ⁊ exhilaratus ep̄us tandē diffinitiue precepit hōi vt abiret ⁊ vnū tm̄ pater noster diceret. sciret ꝗꝫ pro certo pctm̄ iam sibi esse dimissū. Nec mora. in illa hora ille dirū eiulatū emisit ⁊ in terrā ꝓcidens expirauit. Nec dubia fides ē sicut deo dignus idē ep̄us ꝑdicauit qn̄ idem penitens qui sic sine vlla alia purgatorij pena vitam validissima cōtritione finiuit purgatus ad gloriā euolauit. ¶ Sexto aperitur celū ꝑ frequētē ꝯfessionē qua qs cū magna verecūdia pctā ꝯfitetur. nā verecūdia ē magna pars satisfactionis. Vn̄ Ber. Ideo iubemur cōfiteri pctā vt erubescentiā ꝓ pena habeam⁹. Circa qd̄ querit vtrū vnū pctm̄ debeat qs sepius confiteri. Rn̄deo ꝙ de necessitate nō oportet vt qs vnū pctm̄ sepius cōfiteat a quo est absolut⁹. ſʒ tm̄ btūs Tho. dicit sup. iiij. di. xvij. ꝙ q̄to qs plurib⁹ sacerdotib⁹ vnū pctm̄ cōfitet. tāto plus ei de pena dimitt. ſʒ tm̄ ꝓpter erubescētiā. tū ex vi clauiū. Vn̄ totiens posset qs cōfiteri ꝙ ab omni peccato liberaret. Itē sciendū ꝙ ꝯfitētes nō debent habere nimiā familiaritatē ad suos cōfessores. q: ex tali familiaritate verecūdia que est in ꝯfessione habenda diminuitur. qd̄ est nociuū ꝯfitenti. Vn̄ Bern̄. Sūt q̄dam q cōfitēdo sicut fabulā pctōꝝ suoꝝ narrant historiā: ⁊ egritudines aīe sue sine ꝯfusione dinumerāt. Itē qd̄ peius est aliq id qd̄ verecundantur cōfiteri vni transferētes se ad aliū currūt: ⁊ sic cōfessionē diuidunt. Vn̄ Augu. Cautus sit penitēs ne verecūdia duct⁹ diuidat apud se cōfessionem: vt diuersa diuersis velit manifestare sacerdotib⁹. qd̄ .n. em̄ vni celat q aliis manifestāda cōseruāt qd̄ ē se laudare ⁊ ad ypocrisim tendere. Septio celum aperit ꝑ attētā orōnē corā sacramēto eucharistie. Nā quīqꝫ qs cit⁹ impetrat ibi ꝙ̄ i alio loco sicut cū stat circa missā ⁊ vel alias i p̄ntia sacramēti. Vn̄ etiā Henric⁹ de hassia. Sicut enī ꝯfessio ⁊ attritio dispositiue sufficit ad salutē latroni associato xp̄o qū p̄ntialit cōmoriebat in cruce. q ei nō sufficeisset aut nō intātum valuisset in carcere. Ita videt ꝙ nō minus nūc pctōr humilit spe venie assistens sacramentali oblationi veniā cōsequatur. aut abūdanti⁹ grē collationē recipiat ꝙ̄ si simili in alio loco se haberet. Itē cū xp̄us in terra degens nulli sanitatē denegauerat ex fide petenti. numqd eq̄le vel mai⁹ est nūc inuisibile fide credere p̄ntē in eucharistia. Et hoc idē vult illud dictū euāgelij. Beati qui nō viderunt ⁊ crediderūt. Quid ergo refert ad veniam cōsequendā iam corde contrito ⁊ hūili eucharistie interesse imolationi. aut visibiliter ad eius p̄ntiā associari ⁊ ipam honorificare aut olim eius in cruce interfuisse sicut latro: vel honorē xp̄o corporaliter viso exhibuisse. vt magdalena que lachrymis lauit pedes iesu ⁊ tersit capillis: ⁊ vnguento vngegat ⁊ osculabat. videtur ꝙ nihil refert quo ad effectū gratie ⁊ venie consequēde. Hec ille. Item sciendū ꝙ multū salubre est deuote genua infra missā flectere: ⁊ signāter ab hora consecratōnis vsqꝫ ad communionē. Itē sciendū ꝙ illi qui nō possunt misse interesse quādo tales audiunt nolā ⁊ cāpanā que pulsatur infra eleuationē corpis xp̄i debent genua sua deuote flectere ⁊ iesū xp̄m q ibi i missa eleuatur humiliter ⁊ cū cōtrito corde inuocare siue sit in campo siue in domo: siue i quocunqꝫ loco vel labore. ¶ Exemplū habem⁹ de hoc ꝙ fuit quedā mulier tristata valde ⁊ a diabolo multū tēptata q sibi laqueum ad suspendendū seipam preparauit: que dum cepta conaret ꝑficere. ecce ꝑ eleuatiōe corpis xp̄i iuxta morē campanulam audiuit tūc flexis genib⁹ sicut a iuuentute in cōsuetudine habuit orauit ⁊ dixit. Dn̄e iesu xp̄e fili dei viui miserere mei. ⁊ ecce mox trabs ⁊ funis suspendij confracte sunt demonibus fugientibus ⁊ dicentibus. q: virtus p̄ntie corporis iesu xp̄i te liberauit a tempali ⁊ eterna morte. ¶ Octauo celū aperit aliquibus ꝑ certe elemosine dationē. Unde Dan. iiij. dr̄. Pctā tua elemosinis redime. Bern̄. Tantū posset hō dare de tpalib⁹ ꝓ elemosina ꝙ omnia pctā sua redimeret a pena. Vn̄

de etiam magister iohes de lunsin in tractatu de audientia confessionū. Dū infirmus esset potēs in omnibus rebus: cōfessor iuxta q̄titatē peccatorum taxaret penā: per quā si solueretur ipse estimaret totā penā expletā esse seu preuentam seu solutā. puta tot dies ieiunando. tot missas & orationes & suffragia ordinādo. tot elemosynas erogando. & q̄ tunc ipso infirmo in sua adhuc vita existente pene ille per multos exsoluerent. nā illis sic exsolutis si pene fuissent sufficient taxate: taliter sic decedēs nunq̄ intraret purgatorium supposita contritiōe. vel si decederet añ penarum illarum exsolutionē ipsis solutis mox a purgatorio liberaretur. Hec ille. Vnde dicit btūs Tho. de aquino q̄ vnus pōt pro alio satisfacere. dūmodo ille p se non pot pniām pficere. Item sciendū q̄ peccata signanter dimittuntur q̄ ad penā per dimissionē iniuriarum q̄ est maxima elemosyna. Unde Aug. in sermo. Multa sunt genera elemosynarum q̄s cū facimus adiuuāt vt dimittant peccata nostra. sed ea nihil est maius q̄ cū ex corde dimittimus qd̄ i nos q̄sq3 peccauit. Nā tanta posset esse offensio & tā liberaliter & ex corde posset indulgeri q̄ ex hoc daret oīm peccatorum remissio. Unde Aug. Unusquisq3 talem indulgētiā accepturus est a deo: qualem & ipse dederit proximo. Unde Grego. Qui in se peccanti clementer indulsit: peccati vestigiū in aīa eius nō remanebit

R Nono celū aperitur illis q̄ per opa penali a satisfactionē peccatorū suorū implent. Un̄ Bern. Quātūcūq3 magnus sit peccator in pniā: tamē potest tantā penā in mundo sustinere q̄ dimittatur ei tota pena ad quā est obligatus. Sciendū q̄ penitentia satisfactoria semper debet fieri per contrariū. Unde Aristo. v. ethic. Medicine fiunt p contrariū sed pnīa est medicina spiritualis: g̃ debz fieri per ↄtrariū. Un̄ Greg. i omel. Quot habuit in se maria magdalena oblectamenta: tot de se inuenit holocausta. conuertit ad numerum virtutū numerū criminū: ita q̄ totū seruiret deo in penitentia quicquid deū in se contempserat p culpā. Sciendū q̄ inquātū opus bonū est penale intātum est satisfactorium. Ergo cuilibet peccatori iniungēda est penitentia. i. satisfactio per cōtrariū. Uerbi gratia. Ut si peccator in delicijs vixit & deum in gula offendit oportet q̄ satisfaciat ieiunādo & corpus castigando. Si inebriatus fuerit q̄ pro satisfactione bibat aquā. Si luxuriosus: q̄ corpus virgis flagellet. Si cū vestibus mollibus & preciosis deū offendit: pro satisfactione ciliciū vel aliā vestē asperā induat. Si in mollibus lectisternijs pigriciā exercuit: pro satisfactione est ei iniungendū vt in straminibus iaceat: & mane surgat. Si in superbia contra deū & proximū se exaltauit: p satisfactione debet se humiliare corā deo: & proximo se subijcere. Si fuit auarus & deum cū iniustis rebus acquirendis offendit: pro satisfactione debet iniustas res restituere: & de iustis rebus pauperib9 subuenire. Si accidiosus: pro satisfactione debet mane surgere & ecclesias frequētare. genua flectere & deuote orare. Deutero. xxv. Pro mensura peccatorū erit & plagarū modus. quod intelligitur hic aut in futuro. Pro quo sciendum q̄ penitentia & satisfactio que iniunguntur aut est maior aut est minor: aut equalis. Si maior est penitentia q̄ peccata requirunt: tunc superfluum illud cedit homini in premium. Si minor: tunc residuum implebit in purgatorio. Si equalis: tunc statim euolat. L

Quantū ad secundū sciendū q̄ sanctus stephanus habet plures dignitates. Prima ē q̄ dicitur prothomartyr. id est primus martyr. q2 post ascensionem xp̄i primus pro fide lapidatus est & occisus. Secunda quia dicitur plenus gratia. & hoc sibi accidit propter suā profundā humilitatē. Nam superbis resistit deus: humilibus autē dat gratiā. Ergo si volumus gratiā dei impetrare debemus nos cū sancto stephano humiliare. Tertia q̄ vidit celos apertos tempore sue mortis. ergo dicit. Ecce video celos apertos: & filiū hominis stantē a dextris virtutis dei. Quarta q̄ pro inimicis suis rogauit exemplo xp̄i. Unde Beda. Beatus stephanus stādo pro se orauit: sed pro inimicis suis flexis genibus interpellauit dicēs. Domine ne statuas illis hoc peccatum &c. Quinta q̄ eius passio conformis est passioni xp̄i. Nam sicut falsi testes contra xp̄m insurrexerunt: sic & cōtra beatū stephanum. Itē sicut xp̄s extra ciuitatē est crucifixus: sic & beatus stephanus extra ciuitatē est lapidatus. Itē sicut xp̄s dixit. In man9 tuas dn̄e cōmendo spiritū meum: sic & beatus stephanus dixit. Domine iesu suscipe spiritum meū. Sexta q̄ habet tres coronas. Primo habet coronā martyrū. secundo virginum. tertio predicatorū. Septima est miraculorū operatio. Un̄ btūs Aug. dicit beatū stephanū innumeris claruisse miraculis. Mortuos septē suis meritis suscitasse. multosq3 a varijs

lãguorib⁹ curasse. preter hec ⁊ alia refert di-gne memorie cõmēdanda. Ait etiam ꝙ flo-res sup altare sctī stephani ponebant ⁊ in-de ablati sup infirmos ponebãtur: ꝗ statim mirabil'r curabãt. Pãni etiã de eius altari sũ-pti ⁊ sup egros positi mult̃ extiterũt infirmã-tib⁹ ad medelã. Nã sicut idē ait i li. xxij. de ci. dei. Flores de altari sctī stephani sumpti cu-iusdã mulieris cece oculi impositi sunt: ⁊ illa ꝯtinuo lumen recepit. Refert etiã in eodē li-bro ꝙ cũ qdã vir pmari⁹ ciuitatis noīe mar-cialis infidelis esset ⁊ nequaꝙ̃ conuerti vel-let cũ tñ plurimũ egrotaret: gener su⁹ valde fidelis ad ecclesiã sancti stephani venit: ⁊ de ipsis florib⁹ ꝗ sup altare erãt accipiēs ⁊ subt̃ caput soceri sui ipos flores latēter posuit: su-per quos dũ ille dormiuisset ꝓtin⁹ ante dilu-culũ clamauit vt ad epm̃ mitteret̃. Cũ autē epo abesset sacerdos ad eũ venit: ꝗ cũ se cre-dere diceret baptizauit eũ. Hic ꝙ̃diu vixit h̃ verbũ sp̃ in ore suo habuit. Xp̄e accipe sp̃m meũ. cũ tñ hec beati stephani verba vltima fuisse nesciret M Quantũ ad tertiũ no-ta exemplũ aliud apud cesaream capadocie. Quedã nobilis matrona erat viri quidē de-stituta solacio: sed nobili vallata multitudie puerorꝫ. Nã pueros decē habuisse dicit̃. quo-rũ septē masculi ⁊ tres femine fuisse perhibē-tur. Quadã autē vice q̃ mater ab eis offen-ditur maledictionē suis filijs imprecatur. su-bito maledictionem matris vindicta diuina subsequitur: ⁊ oēs pena simili ⁊ horribili fe-riuntur. Nã oēs tremore membrorꝫ oĩꝫ sunt horribiliter percussi. quapropter nimiũ dolē-tes ⁊ suorũ ciuiũ oculos non ferentes per to-tũ orbē vagari ceperunt: ⁊ quocunqꝫ ibant omniũ in se vertebant aspectũ. Ex his autē duo frater ⁊ soror Paulus ⁊ Palladia ypo-nã venerunt: ⁊ ipsi Augustino ibidē episco-po que sibi cõtigerant narrauerũt. Cũ ergo quindecim dieb⁹ ante pascha ecclesiã sancti stephani frequentãtes sanitatē ab ipso mar-tyre multis precibus postulassent. in ipo die pasche cũ frequens ꝑplis ꝑsens esset: vnus ex eis scilꝫ paulus repente cancellũ introiuit ⁊ ante altare cum multa fide ⁊ reuerentia se in oratione ꝓstrauit. Et cũ astantes rei exitũ expectarent: subito surrexit sanus a tremore corporis deinceps alienus. Cũ aũt ad augusti-nũ ductus fuisset: ipse eũ ad populum protu-lit: ⁊ deo ⁊ sancto stephano gr̃as egit. Cum autē sic ad populũ loqueretur: ⁊ soror illius ibidē oībus membris tremens assisteret sur-gens de medio cãcellos sancti Stephani in-trauit: ⁊ statim velut obdormiens subito sa-na surrexit. Ipsa similiter in medium produ-citur: ⁊ de vtriusqꝫ sanitate deo ⁊ beato Ste-phano immense gratie referuntur.

De sancto iohanne euangelista. Ser. xv.

S Equere me: Johan-nis. xxi. Verba ꝓposita sũt a xp̄o beō petro dicta ⁊ iã dicitur cuili-bet homini volēti saluari ꝙ xp̄m dꝫ imitari Nã nullus est ver⁹ xp̄ian⁹ nisi ꝗ xp̄m imitat̃ Vñ Isido. Ille ē xp̄ian⁹ ꝗ factis se xp̄ianum ostēdit: ãbulãs sicut ⁊ xp̄s ambulauit a quo nomen contraxit. Ex quo patet ꝙ qui xp̄um non sequitur nō est verus xp̄ianus: ꝗuis no-men habeat. Vñ Aug. in li. de vita xp̄iana. Xp̄iani nomen ille frustra sortitur qui xp̄m minime imitatur. Unde etiam Cyprianus de duodecim abusionibus. Xp̄ian⁹ nemo re-cte dicitur: nisi qui xp̄o in moribus coequat̃. Et in signũ hui⁹ ipo dicit cuilibꝫ xp̄iano ver-bũ propositũ. Sequere me. Vñ in presenti sermone tria sunt dicēda. Primo quare qui-libet xp̄ianus merito debeat sequi xp̄m. Se-cundo in qb⁹ eũ seq debeam⁹. Tertio alique q̃stiones de sancto iohãne. Quãtũ ad p̃mũ sciendũ ꝙ merito seq debem⁹ dñm nr̃m ihm xp̄um: ⁊ hoc triplici ratione. N Primo ratione honoris. q̃ est valde honorificũ se-q dñm. Eccli. xxiij. Gl'ia magna est seq dñm lōgitudo eñ dierũ assumet̃ ab eo. Cõtra hoc faciunt aliqui qui in bonis operibus imitari xp̄m erubescũt. de quibus dicit xp̄s in euan-gelio. Qui me erubuerit corā hoībus: hunc filius hoīs erubescet corã patre celesti ⁊ an-gelis ei⁹. Itē Greg. sup Ezech. Qui erube-scit bona facere a statu rectitudinis cadit: at-qꝫ ad dãnationē tēdit. Hoc illi nō attendunt ꝗ humiliter incedere i vestib⁹ suis erubescũt ꝗuis eñ a p̄dicatoribus se male agere intel-ligũt: tñ ꝓpter verecũdiã humanã vestes su-pbas. s. caudatas lōgas ⁊ scissuras inutiles deponere nolũt. q̃ seruire mũdo ⁊ dyabolo in supbia videt̃ eis honor. sꝫ de⁹ illorꝫ gl'iam in ignominiã cõmutabit. Ergo quilibet non debet verecũdari xp̄m sequi. q̃ est salubre ⁊ honorificũ. Joh. xij. Si quis mihi ministraue-rit honorificabit eũ pater meus qui in celis est. Secũdo libēter debem⁹ seq xp̄m rōe vti-litatis. Joh. viij. Qui seqtur me nō ambulat in tenebris: sed habebit lumē vite. Tertio de-bemus sequi xp̄m. nã ad hoc obligamur rōe

exemplaritatis. qꝛ xp̄s ꝓpter hoc in mundū venit vt exēplū viuēdi nobis demonstraret. Unī Aug. de vera religio. Tota vita xp̄i in terris q̄ p hoiem gessit disciplina moꝝ fuit. Unī etiā Greg. Dīs xp̄i actio nr̄a ē instructio. Quātū ad secūdū. s. in q̄bus debem⁹ imitari xp̄m scīēdū ꝙ signāt i septē nobis exēplū reliq̄t i q̄bus eū seq̄ debem⁹. Primo in abstinentia carnis. nā in ingressu mūdi vsq ad finē vite sue semp in duricia vixit. nam i natiuitate duriciā sustinuit. qꝛ in hyeme ꝛ in media nocte nat⁹ ē: ꝛ i ꝑsepio posit⁹ ꝛ inuolutus pāniculis sup fenū iacere ꝑtulit. Unī Bern. Qui nō fallit elegit qd̄ carni molesti⁹ ē. id ḡ vtili⁹. id etiā mag̃ eligendū ꝛ q̄squis aliud docet vel suadet ab eo tāq̄ a seductore cauēdū est. Hoc illi xp̄iani attendant q̄ vix vna nocte propter deum dure iacere volunt. cū tn̄ dicit xp̄s cuilibet hoī. Seq̄re me. Secundo debem⁹ eū sequi in hūilitate Unī dr̄ Math. xi. Discite a me qꝛ mitis sum ꝛ hūilis corde. Unī Aug. de v̄bis dūi ser. xi. Discite inquit a me ait dn̄s: nō mūdū creare nō inuisibilia ꝛ visibilia cūcta creare: non in isto mundo miracula facere: vel mortuos suscitare. ſ; qꝛ mit̄ sum ꝛ hūilis corde. ḡ exēplo xp̄i debemus hūilitatē in vestib⁹ ſuare. Nā xp̄s portauit vestē simplicē. s. tunicā inconsutilem. ꝛ incessit xp̄us iesus dn̄s ꝛ redemptor noster discooperto capite ꝛ nudis pedibus. Itē in die palmaꝝ equitauit asinū. ꝛ in parasceue baiulans sibi crucem exiuit in caluarie locū. Insup ex sua profundissima humilitate assimilauit se vermi. dicens illud ps̄. Ego sū vermis ꝛ non homo: opprobriū ꝛc̄. Modo xp̄s dicit cuilibet homī. Sequere me. Ergo boni xp̄iani imitantur xp̄i hūilitatē in terris vt ab eo exaltent̄ in celis. Unī Aug. de v̄bis dūi ser. xxix. Uis capere celsitudinē dei: cape prius humilitatem dei. dignare humilis esse ꝓpter deū. q̄a deus dignatus est humilis eē ꝓpter te. Unī etiā. b. Ambros⁹ sup ps̄. Beati immaculati ꝛc̄. Quanto enī quis est abiectior in hoc seculo tanto magis exaltabitur i futuro. Sed oppositū exemplo xp̄i plures tenent xp̄iani qui se in hac vita superbe extollunt. Uerbi grā. Xp̄us inclinato capite pependit in cruce. sed tu supbe erigis te contra xp̄m erecto collo. Xp̄us coronā spineam sustinuit in capite: ꝛ tu superbe offendis eū cū crinalibus cū peplis ꝛ capucijs ꝛ mitris exaltando te cōtra xp̄m. Item xp̄s portauit vestem purpureā quā sibi induit pylatus: ꝛ vestem albā quā sibi Herodes induit in signū derisionis ꝛ fatuitatis. Et tu superbe xp̄iane ornas te cū precioſis ꝛ mollibus vestibus tuis q̄ habēt scissuras multas ꝛ caudas longas ꝛ varios colores. ꝛ hoc facis i ꝯtemptū xp̄i: ꝛ in dispēdiū salutis tue. Itē xp̄s in hūilitate capt⁹ ꝛ ligat⁹ ē funib⁹. ꝛ hoc in hūilitate ꝛ charitate. Et tu vis hr̄e cingulū argenteum vel deauratū in supbia ꝛ elatiōe. Itē xp̄s in dorso suo crucē portauit ꝛ oēm fortitudinē suā ꝯsumpsit in passione vt te redimeret. Et tu consumis fortitudinē tuā chorizando: torneamenta exercendo ꝛ hoc in ipsius contemptum qui pro te mortuus est in humilitate ꝛ charitate. Ex his patꝫ ꝙ multi sunt qui christiani solo nomine sunt. Unde Cyprianus. Nemo christianus recte dicitur: nisi qui christo in moribus coequatur. Tertio debemus eum sequi in paupertate. Nam ipse pauper fuit in natiuitate: in vita: ꝛ in morte. Unde Bern̄. Pauper natus: pauper vixit: ꝛ pauper obijt. Hoc patet: quia in stabulo ꝛ non in palatio natus fuit. Similiter ꝛ in vita nunq̄ propriam domum habuit: sed tanq̄ peregrinus in hoc mūdo vixit. Hoc illi ſp cogitare debent qui ꝓprias domos non habent: sed cū alijs hospitantur ꝙ xp̄us nunq̄ propriā domū habuit: sed cum alijs hospitatus fuit. Silr̄ iter in morte pauperrimus fuit qꝛ nudus in cruce pependit: ꝛ vbi caput suū reclinaret nō habuit. Et quare sic paup fuit. Rn̄deo vt paupertatis sue exēplū nobis commendaret. Sed oppositū exēplo xp̄i faciunt q̄ nunq̄ ꝯtentant̄ nec deo regratiant̄: sed totum cor suū apponunt ad diuitias. ꝛ quō se ipsos in hac vita extollāt. Nā tales non ponderāt nec aduertūt exemplū xp̄i. Uerbi grā Xp̄s natus est in stabulo. ꝛ homo auar⁹ nō contentat̄ in vna domo. Xp̄s positus est in artū presepe ꝛ sup fenū inuolut⁹ panniculis ꝛ homo deliciosus vult habere lectos molles ꝛ preciosos. Xp̄us in paupertate vixit. ꝛ homo xp̄ianus nititur magnas habere diuitias: non attendens illud dictum euangelij ꝙ difficile est diuitem intrare regnum dei. Quarto debemus eū sequi in abstinentia cibi ꝛ pot⁹. nā ipse in terra ieiunauit quadraginta dieb⁹ ꝛ noctibus sine oī cibo. Silr̄ ꝛ in cruce fel ꝛ acetū bibit. Unī ps̄. Dederunt in escam meam fel: ꝛ in siti mea potauerunt me aceto. In his enim docet nos abstinentiam dicens vnicuiq nostrum. Sequere me. Hugo de sancto victore dicit.

Gaudeat qui potest parce viuere. Parca
enim vita libidinem extinguit: virtutem nu:
trit: animuz roborat: mentem ad celestia ele
uat. Jmo abstinentia valet pro sanitate cor:
poris ꝛ pro longitudine vite. Eccli'a. xxxvij.
Qui abstinēs est adiiciet vitā. Vñ etiā Ari
sto. de regi. princi. Abstinere a comestionib⁹
nimijs ꝛ superfluitate nimia est summa me:
dicina. Vñ carnez nr̄am exēplo xp̄i debem⁹
domare cum abstinētijs. Apl'us. Si spiritu
facta carnis mortificaueritis: viuetis. Sz oppo
sitū exēplo xp̄i plures faciūt. Nā xp̄s ieiuna
uit quadraginta dieb⁹. ꝛ aliq̄ volūt vix vna
die ieiunare pro deo. Xp̄us ter esuriit: vt p̄z
in euāgelio: ꝛ gulosi sp̄ volūt esse pleni. Chri
stus sitiuit in cruce: s; bibuli viuunt in ebrie:
tate. Xp̄us bibit fel ꝛ acetū in cruce. sed deli
tiosi volunt hr̄e quos fercula ꝛ triplicia po:
cula ad satisfaciendū suis concupiscētijs. Et
de istis scribit apl'us dicens. Quorū deus vē
ter est. Et tales nō imitant̄ xp̄m pauperem
s; diuitē epulonē q̄ epulabat̄ quotidie splen
dide: ꝛ sepult⁹ ē in inferno. sic ptinget ꝛ illis
Unde apl'us. Si s̄m carnē vixeritis morie:
mini. Vñ etiā Hiero. in ep'la. Difficile imo
impossibile est vt p̄ntibus q̄s ꝛ futuris frua
tur bonis: vt hic ventrē ꝛ ibi mentē ipleat ꝛ
dē delitijs transeat ad delitias. Nam tales
sunt maledicti a xp̄o vt h̄r Luce. vi. Ve vo:
bis qui nunc saturati estis. Nā tales in futu
ro sustinebunt famem ꝛ sitim. vbi nec vnam
guttā aque hr̄e poterūt. De q̄bus dicit Ioh.
Apoca. xvi. Manducabunt linguas suas p̄
dolore. Sed de bonis qui xp̄um sequuntur
in abstinentijs dicitur Luc. i. Esurientes im
pleuit bonis. ps. Satiabor cum apparuerit
gl'ia tua. Nā tales sunt beati hic ꝛ in futuro
Vñ Luce. vi. Beati q̄ nūc esuritis ꝛc. ¶
Quinto debemus xp̄m imitari in patientia
Nam xp̄s patienter sustinuit verba ꝛ v̄bera
Nam iudei dicebāt. Ecce vorator ꝛ potator
vini ꝛ amicus publicanorū. Item dicebant
vt habetur Ioh. viij. Tu testimoniū p̄hibes
de teipo testimoniū tuū nō est verum. Item
dicebant. Demonium habet ꝛ insanit. Item
dicebant eū seductorē ppl'i. Et in his verbis
cōtumeliosis sp̄ habuit patientiā. i. Petri. ij.
Cum malediceretur nō maledicebat. cū pa:
teretur nō cōminabat̄. Sil'r i v̄berib⁹ ꝛ pla
gis patientiā habuit. Nam captus ꝛ ligatus
est. alapis ꝛ colaphis cesus est. conspuitus ꝛ
velatus est. flagellatus ꝛ coronatus est. Ad
Pylatum ꝛ Herodem ꝛ ad locum caluarie
ductus est: ꝛ demum clauis cruci affixus est.
Et in omnibus istis iniurijs tanq̄ ouis ma
suetus fuit. Ergo dicit ad quēlibet nostrum
sequere me. Sed oppositū exēplo xp̄i osten
dunt qui nec vnum verbum nec vnā iniuriā
sustinere volunt. cum tamen sit valde meri
toriū iniurias patiēter sustinere propter de
um. Unde Luce. xxi. In patiētia vestra pos
sidebitis aīas vr̄as. Vñ xp̄s dicit in euāgelio
Si q̄s te percusserit in vnā maxillā: p̄be illi
ꝛ alterā. Et qui vnū verbū patiēter nō susti
net: quō verbera sustinebit. Vñ Greg. in li.
xxi. moral. Qui a statu patientie per lingua
rū vulnera corruit: ip̄e sibi testis est q̄ↄ ma
nifeste persecutiōis gladios non sustineret.
Vñ vt patiētiā acq̄ram⁹ necesse est vt passio
nē xp̄i ad memoriā reducam⁹. Vñ Grego.
Si passio xp̄i ad memoriam reduceretur ni
tā durū est q̄d nō equo aīo toleraret̄. Unde
etiā Bern. Quid est q̄d tibi nō suaue videt̄
si collegeris ꝛ memoraueris oēs amaritudi
nes saluatoris. Verbi gratia. Si paup es ꝛ
ↄtēneris vel irrideris a diuitib⁹: cogita quō
xp̄s derisus fuit q̄n velabant sibi faciē: ꝛ per
cutiēdo eum dixerūt. Prophetiza nobis xp̄e
q̄s est q̄ te percussit. Sil'r q̄n coronatus fuit
tunc ipi flectēdo genua cū arūdine percutie
bant caput eius. ꝛ expuentes in eū dicebāt.
Aue rex iudeorū. Similiter quādo i cruce p̄
pendit: tūc ab astantib⁹ derisus fuit. Nā alij
qui de numero iudeorum mouentes capita
sua dicebant. Vach qui destruis templū dei
alios saluos fecit seip̄m saluare non potest.
Si rex israel es descende nunc de cruce. Itez
si christianus spoliatur i rebus temporalib⁹
tunc cogitare debet quō xp̄us spoliatus est
vestimentis suis: ꝛ nudus pependit in cruce
corā omni populo. Itē si christianus v̄bera
tur ꝛ ledit̄ i corpe: tūc reducere dz ad memo
riam xp̄z flagellatū: ↄspuitū ꝛ coronatū. Vñ
Hieroni. i ep'la. Conspui voluit vt nos laua
ret: velari voluit vt velamen culpe ꝛ ignorā
tie a cordibus nostris auferret. i capite pcuti
vt caput nostrū. i. Adam sanitati restitueret
colaphis cedi ꝛ verbis derideri: vt nos ei la
bijs ꝛ manib⁹: verbis ꝛ opibus applaudere
mus. ¶ Sexto xp̄m seq̄ debem⁹ in p̄la
tione v̄borū. Nā sicut er⁹ opa sunt nob in exēplū
sic ꝛ er⁹ verba. Vñ Aug. Tota vita xp̄i ꝛ q̄
in terris pro hoīe gessit disciplina morū fuit.
Pro quo sciēdū q̄ xp̄s tria i verbis suis ha
buit. Primo v̄itatē. Ioh. xiiij. Ego sum veri
tas. Sic q̄libet xp̄ianus dz esse verax i verb

tūc enī diligeť a deo ꝛ hoīb⁹. ps. l. Ecce enim
ꝟitatē dilexisti ꝛc. Sꝫ oppositū facit hō men
dax q̄ ꝛ odiť a deo ꝛ hoīb⁹. vn̄ Prouerb. xij.
Mēdacia labia abomīatio dn̄o. Nā tal' mē
dax nō imitatur xp̄m: ſꝫ dyabolū. De quo dr̄
Joh. viij. Jp̄e mendax est ꝛ pater eius. Se
cundo xp̄s habuit in verbis ſuis vtilitatem
Nunq̄ enī aliquod ꝟbū ociosum aut super
fluum locutus est. Unde quilibꝫ xp̄ianus ex
emplo xp̄i debet verba vtilia ꝛ necessaria ꝓ
ferre. ſemper cogitās illud dictū Math. xij.
De omi verbo ocioſo quod locuti fuerint ho
mines reddent rationem in die iudicij. Hoc
illi nō attendūt q̄ ꝓximos cū malis ꝟbis of
fendunt. ſcꝫ detrahendo: maledicēdo: irridē
do: ꝯuitiando: ſubſannando proximos ſuos
Similiter iurādo ꝛ blaſphemādo ꝯ deum.
Tertio xp̄s habuit moderātiā in ꝟbis. Ta
cuit enī corā pylato ꝛ corā herode; ꝛ cū accu
ſareť in mult̄ nihil rn̄dit: ſꝫ tāq̄ ouis ꝛ agn⁹
innocēſ obmutuit. Sic exēplo xp̄i q̄libꝫ xp̄ia
nus dꝫ pauca ꝟba hr̄e ꝛ tacere vſqꝫ dū inter
rogat⁹ fuerit. Un̄ Eccli. xxxij. Adoleſcēs lo
q̄re in cauſa tua vix cū neceſſe fuerit. Si bis
interrogat⁹ fueris habeat caput rn̄ſum tuū
Un̄ Amb. in li. de offi. q̄ plures vidi incidiſ
ſe pctīn loq̄ndo: vix aūt quenq̄ tacēdo. Hoc
aūt exēpluꝫ xp̄i illi multiloq̄ nō attendūt qui
plura verba ꝛ q̄ſi innumerabilia in ventum
ꝓferūt: ꝛ ſepi⁹ rn̄dent anteq̄ interrogantur
Prouer. xviij. Qui pri⁹ rn̄det q̄ audiat: ſtul
tū ſe eſſe demōſtrat ꝛ ꝯfuſiōe dignū. ꝛ tales
q̄ nō refrenāt linguā: nunq̄ ad ſtatū ꝑfectiōis
ꝑueniūt. Un̄ Jac. i. Si q̄s putat ſe religioſuꝫ
eſſe ꝛ nō refrenat linguā ſuaꝫ: hui⁹ vana eſt
religio. Un̄ Greg. in mora. Multiloq̄o q̄ſ
q̄ ſeruiēs rectitudinē iuſticie tenere nō pōt.
V Septimo xp̄s triſtis fuit ꝛ honores
fugit in q̄ imitād⁹ ē a quolibet xp̄iano. Prio
enī triſticiā habuit. Un̄ Math. xxvi. Triſtis
eſt anima mea vſqꝫ ad mortē ꝛc. Un̄ Bern̄.
Legitur xp̄m fleuiſſe nunq̄ riſiſſe. Sic ꝛ bo
ni flere debēt hic cū xp̄o in p̄nti: ꝛ tūc cū bea
tis reputentur. Un̄ Math. v. Beati q̄ nunc
lugetis. Apl'us. Eſt tempus flēdi: ſupple in
p̄nti. ꝛ tp̄us ridendi: ſupple in futuro. Sil'r
quilibꝫ xp̄ianus debet honores p̄ntes fuge
re: ꝛ futuros honores in celo appetere. Un̄
Aug. in li. de ciui. dei. Diſce chriſtiane a chri
ſto fugere gloriaꝫ mundi: qui vocatus ad re
gnum fugit. vocatus vero ad patibulum hu
militer ꝛ benigne ſe obtulit. Oppoſitū exem
plo xp̄i oſtendunt illi qui volunt in preſenti
letari. Unde Greg. in omel. Preſentia gau
dia ſequūtur perpetua lamenta. Un̄ xp̄s in
euangelio dicit. Ue vobis qui nunc ridetis.
O xp̄iane attende quomodo imitaris exem
plo xp̄i: ipſe enim fleuit ꝛ tu rides: ꝛ ī triſticia
triginta trib⁹ annis vixit. ꝛ tu letaris in illici
tis ꝛ vanitatibus huius mundi. Un̄ Greg.
in omel'. Nemo pōt hic gaudere in hoc ſecu
lo: ꝛ illic regnare cuꝫ deo. Item xp̄s fugit qn̄
ꝓpl'us volebat eū facere regē. vt hr̄ Joh. vi.
In hoc eum ſequi debet quilibet xp̄ianus q̄
non debet appetere vel laborare. vel deſide
rare prelaturā in p̄nti vita. de hoc q̄re añ ſ
mo. iiij. A. X Quantū ad tertiū nūc q̄ri
tur q̄re xp̄s ſp̄al'r dilexit iohem. Rn̄deť ꝓ
pter tria. Primo ꝓpter puritatē eius. q̄a ta
les xp̄us multuꝫ diligit. Prouerb. xxij. Qui
diligit cordis mundiciam habebit regē ami
cū. Secūdo ꝓpter eius feſtinā conuerſionē.
q̄ in ſua iuuentute ad xp̄m conuerſus fuit. ꝛ
tales xp̄s multū diligit. q̄d innuitur Math.
xix. vbi dr̄ q̄ xp̄us puulos amplexatus fuit.
manus eis impoſuit ꝛ bn̄dixit ipſis: nunq̄ enī
aliciū ſeni talem charitatē oñdit. Tertio pro
pter ipſius iohis feruenteꝫ dilectionē. Deus
enim diligit diligentes ſe. Prouer. viij. Ego
diligentes me diligo. Quarto propter ipſius
dignitatem. quia ipſe oīm ſanctoꝝ perfectio
nes habuit. De q̄bus ſingulariter ſm̄ ſtatuſ
ſui preeminētiā oēs magnā grām reputaue
rūt ſibi factā. vt Yſaias Dauid ꝛ Jeremias
q̄ de⁹ fecit eos ꝓphas ſuos. Jacob⁹ qn̄ fecit
eū apl'm. Lucas ꝛ Marc⁹ qn̄ fecit eos euan
geliſtas. Laurētius ꝛ Stephan⁹ qn̄ fec̄ eos
martyres. Nicola⁹ ꝛ Dn̄ic⁹ qn̄ fecit eos con
feſſores: Katherina ꝛ Barbara qn̄ fecit eas
virgines ꝛ ſponſas ſuas. In iohe autem hec
oīa reperiuntur. q̄ ꝓpheta in Apoc. Apl's
in ep̄lis. Euangeliſta in euangelio. Martir
aūt inquantū fuit oleo aduſtus ꝛ minime le
ſus. Naꝫ in actibus apl'oꝝ legiť q̄ oēs apl'i
erant flagellati. Confeſſor quia doctor. Vir
go q̄ ſponſus xp̄i. Y Ultimo q̄riť q̄ ſit
differētia dilectiōis xp̄i ad Petrū ꝛ Johem
ꝛ videť q̄ plus dilexit iohem q̄ petruꝫ: ꝛ tn̄
Petrus plus videtur dilexiſſe xp̄m q̄ iohes
Circa q̄d ſciēduꝫ q̄ triplex eſt dilectio. vna
que ꝯſiſtit in familiaritatis oſtenſione: ꝛ in
iſta magis dilexit Johanneꝫ q̄ Petrū. quia
maiora ſigna familiaritatis ſibi oñdit: ex eo
q̄ ſupra pect⁹ ſuū recubuit: ꝛ matreꝫ ſuā ſibi
comendauit. Secūda dilectio eſt q̄ ꝯſiſtit in
donorū exhibitiōe: ꝛ ī iſta mag̃ dilexit petrū

quia maiora dona sibi concessit: quia principalé apostolorū ipm fecit. suū vicariū eū reliquit. claues regni celorū sibi dedit. Tertia dilectio est que consistit in precordiali amore τ ĩ ista vtrūq3 equaliter dilexit. Ambos eñi equaliter dilexit affectione. quia ambo apud deum sunt equalis meriti.

De innocentibus. Sermo. xvi.

m Jttens herodes occidit omnes pueros qui erant ĩ bethleem: τ in oĩbus finib⁹ ei⁹. Mat. ij. Ex quo hodie peragitur festū illorū puerorū innocentū q̄ ab iniquo herode interfecti sunt. Tunc in p̄nti sermone tria sunt dicenda. Primo q̄n aliq̄ parētes pueros suos sp̄ual'r occidunt: sicut herodes corpal'r occidit. Secūdo de solemnitate p̄ntis festi. Tertio exemplū. A Quantū ad primū sciēdū q̄ sex sunt genera parentū q̄ occidunt suos pueros: τ sic damnantur ꝑpter eos. Primi qui scienter rei sunt q̄ pueri in vtero matris sine baptismo decedūt. Et hoc est valde graue homicidiū: q2 ibi corp⁹ τ aĩa occiditur Aug. Mai⁹ est dānū in amissione vni⁹ aĩe: q̄ȝ mille corporū. Berñ. Tot⁹ mūd⁹ ille p̄ciū vni⁹ aĩe estimare nō pōt. Ergo mater que ē p̄gnās sollicitudinē dȝ hr̄e de thesauro quē portat in vtero ne fiat occasio damnationis illi puero. Sil'r viri debēt parcere mulierib⁹ nec eas turbare nec terrere: nec verberare: imo sibijp̄is subtrahere ĩ comededo atq3 bibendo. τ impartiri suis mulierib⁹ pregnātibus. τ hoc propter fetū: imo quilibet homo dȝ seruire mulieri impregnate. exēplo marie que tribus mensibus seruiuit elizabeth. Cōtra hoc faciūt illi qui vxores suas pregnātes percutiūt: trahūt: calcāt: trudūt: τ ip̄is maledicunt: τ sic rei erūt necis in pueris. Similiter peccant ille mulieres que se super hoc remittunt q̄ pregnantes sunt τ scienter offendunt maritos suos. Sil'r peccant grauiter ille antique vetule que aborsum vel sterilitatem procurant in aliqua muliere vel virgine Sil'r ille ancille que cū pcō τ scādalo concipiūt: τ postmodū propter verecūdiā humanam eosdē pueros sciēter occidūt. qd̄ aĩal irrationale non faceret. B Secūdi parētes sunt illi qui pueros suos nimis diligunt Sed diceres non debeo diligere puerū meum. Rñdeo imo debes diligere puerū: q2 est naturale. s̄ ordiate τ infra deū debes diligere. Nā aliq̄ pueros suos vltra deū diligūt. τ

hñt maiorē cōplacentiā in pueris q̄ȝ in deo oĩpotēti: τ poti⁹ τ libēti⁹ vidēt pueros q̄ȝ deū. Et q̄ sic pueros supra deū diligūt eo s̄dē pueros suū deū faciūt. Aug. Hoc ab hoĩe colit: qd̄ p̄ ceteris diligit. Et de⁹ q̄nq3 ex sua bonitate subtrahit eis illos pueros vt ip̄i parentes cor suū ecōuerso ad deū dirigāt τ eū diligāt. Et ē h̄ vna ratio q̄re illi pueri q̄ sunt ineffabiles τ prudētes τ pulchri cito moriūtur: q2 pētes eosdē cū nimio affectu diligūt. τ cū nimia sollicitudĩe eos s̄m cursum mūdi nutriūt τ educāt. Vbi gr̄a. Q̄n ex ip̄is volūt facere magnos dños. rectores ciuitatū: τ magnas diuitias sup eos hereditare: τ diuitib⁹ eos despōsare. nō curātes an ista bona sponsalia sint iuste vel iniuste acq̄sita. Et ꝑpr illā etiā curiositatē τ sollicitudinē quā hñt ad pueros ornādo eos in vestib⁹ obliuiscūt q̄nq3 deū: τ seip̄os negligūt in his q̄ spectāt ad salutē aĩarū. Et sic ꝑpter nimiā dilectionē puerorum q̄nq3 offendūt deū τ seip̄os dānant. Math. x. Qui amat filiū vel filiā sup me nō est me dign⁹. Tertij parētes sūt q̄ informāt pueros suos in malis. sicut chorizare: supbe in vestib⁹ incedere: faciē depīgere: crines crispos facere. Et ip̄i parētes rei erūt oĩm peccatorū q̄ ex mala informatiōe vel malo exemplo filij sic addiscūt τ postmodū faciūt. Verbi gr̄a. Qui te primit⁹ supbiā docuit: p̄ticeps erit oĩm pcōrū que cū supbia ꝑpetrabis vsq3 in finē vite: τ sic de alijs peccatis. Quarti parētes sunt qui pueros nō corrigūt cum delinquunt. Nam parentes tenentur pueros corrigere. Unde dicit in decre. Pater debet filios castigare: non semper osculari. v. q. v. Non osculatur. τ. xxiij. q. v. Non putes. τ extra de rescrip. Si quando. τ. c. dis. Contra morem. C Queritur quomodo parentes debent corrigere pueros. Respondeo si sunt boni τ quādoq3 fragilitate excedūt: tūc cū benignitate sunt corrigēdi: exemplo marie que dixit ad filiū suū postq̄ȝ inuenit eū in templo post triduū. Fili q̄d fecisti nobis: pater tuus τ ego dolentes querebamus te. Si aūt filij sunt proterui τ rebelles: tūc corrigendi sunt cū virgis τ disciplinis. Un̄ puer. xxiij Noli puero subtrahere disciplinā. si enim eū percusseris. virga: nō morietur. τ aĩam ei⁹ de inferno liberabis. Et talis correctio erit meritoria ip̄is parētibus. Nā quot plagas ip̄is pueris sic dabūt tot merebūt coronas. Item sciendum q̄ parētes nō debēt pueris maledicere. De hoc quere sermo. xiiij. M. Quid

parētes sunt q̄ malū exēplū p̄bent filijs: et ppter hoc spūal'r eos occidūt. Aug. Qui i cōspectu ppl'i male viuit q̄tuz in illo est eū a q̄ attendit occidit. Pueri enī illa q̄ vidēt a parentib' cōiter imitant: siue bonū siue malū. Si vidēt eos ieiunare: libent' orare: eccl'iam freq̄ntare: misericordes esse: veritatē loq: deum bn̄dicere: pacē cū familia h̄re: eos imitātur. Si aūt eos vident ieiunia ab eccl'ia instituta soluere: festa nō celebrare: raro eccl'iam visitare: ad tabernas ire: supbe incedere: chorizare: blasphemare: maledicere: etiā imitantur eos. et p his malis exēplis parētes puniuntur grauiter. vn̄ Greg. i moral'. Tot mortibus dignus est: quot exēpla prauitatis in posteros relinq̄t. Sexti sunt q̄ sciēter res iniustas lucrant' ad ditādū pueros suos. nam quot denarios pueris suis relinquūt tot gladijs eos trāsfigūt. Aliq̄ bn̄ cognoscūt se h̄re res iniustas: et ne filij exheredituent' poti' volūt cū ipis dānari. D Quantū ad secundū nota q̄ festū innocentū et eoꝝ martyriuz solēniter est pagēdū. Et hoc ppter tria. Primo ppter tps. Nā ipi primi martyres sunt q̄ p xpo post ei' natiuitatē martyrizati sunt Pro quo sciēdū ē q̄ triplex est martyrium. Primū volūtatis et opis. sicut bti Stephani et Laurētii. Secūdū volūtat' et nō opis. sicut bti Johis euāgeliste et bti Martini et Dn̄ici qui habuerunt voluntatē et affectū sustinēdi martyriū quāuis passi nō sint. Tertiū martyriū operis et non volūtatis. sicut Innocentes vsum rationis non habentes qui deum non loquendo: sed moriendo: et euz sanguine suo confessi sunt: et sic in sanguine suo baptizati sunt. Et propter illud triplex martyriū illa tria festa sunt immediate post festū natiuitatis instituta. Primo festū beati Stephani qui est martyr volūtate et opere. Secundo festū beati Johis q̄ est martyr voluntate et nō opere. Tertio festū hodiernū innocentum qui sunt martyres ope et non volūtate. Secundo martyriū et festū innocentū est cōmendabile ppter numerū: q̄a tot sunt q̄ numerus eoꝝ incertus est. Sed ecclesia pagit numeꝝ eoꝝ s̄m visionē quā Johannes vidit vt habet' Apoc. xiiij. Vidi agnū stātē supra montē syon: et cū eo centū quadraginta quattuor milia h̄ntes nomē eius et nomē patris eius scriptū in frontib' suis. mō si laus vni' sancti vel angeli vel hoīs vni' est laudabilis et accepta corā deo: que tūc erit laus tot sanctorū innocētū. Itē si de' exaudit preces vni' sancti vel maxime duoꝝ vel triū congregatoꝝ in nomine ipius: quid tunc vbi tot sancti simul sunt congregati. Itez si vnus sanct' est venerand': nōne tunc tot milia sanctoꝝ sunt venerādi. Nunq̄ enī in anno tot sanctorū festū peragitur: preter festū oīm sctoꝝ sicut hodierna die pagitur. E Tertio ppter locū: q: in bethleē occisi sunt vbi xps natus est. ergo in verbis p̄dictis dictū est. Mittens herodes occidit omēs pueros etc. Ubi sciēdū s̄m glo. q̄ occisio pueroꝝ facta ē post annū et tres dies post natiuitatē xpi. Distulit enī ppter morā rome contractā Fuit enī romā a Cesare citat': et sic fere p ānū impeditus fuit. Tūc pphetia impleta ē Rachel plorās filios suos. Jer. xxxi. Quare Rachel et non Jacob plorat. R̄ndeo q̄ matres sunt mag' passibiles et maioris pietat' s̄m Arist. Ergo plus ɔpatiūtur pueris. Itē q: plus diligit pueros: ergo plus dolēt de aduersitatibus pueroꝝ. Q: aūt mater plus diligit filiuz q̄ pater ostendit' triplici ratiōe. Prima est. quoniā mater plus dat de substātia filio q̄ pater: et ideo maiorē partē videtur habere i puero. Secūda q: mater plus laborat circa filiū q̄ pater: et circa qd̄ plus laboram' plus diligimus. Tertia q: mater plus est certa de puero q̄ pater: et ideo magis diligit filiū tāq̄ rē certā. Pater vero minus diligit tanq̄ rē dubiā. Unde Aristo. iiij. ethico. Matres enim plus diligunt filios q̄ patres: quia certiores sunt de eis et labores maiores habent circa eos. Queritur quare hodie etiaz subticet eccl'ia cantica laudis et leticie. scilz. Te deum laudam'. Gloria in excelsis deo. et Alla etc. R̄ndet' q̄ hoc fit ppter tria. Primo in signum fletus quē matres habuerūt de occisione pueroꝝ. Secūdo in signū status q: ipsi pueri post occisionem in limbū descenderūt. Tertio q̄a virgo maria et puer iesus et ioseph fugiendo in egyptum in exiliū iuerunt. Magna igitur cōpassio est eis exhibenda. tū propter pueri tenerā etatē. tum propter puerperij nouitatē. tum propter ioseph senectutem F Quantum ad tertium nota exemplum de his qui filios suos nō corrigūt cum delinquunt. Legitur de quodam patre visitante tabernas et ludos: qui cum duceret paruulū filium suum secum: ille filius factus grandis postmodum ita assuetus fuit ludis et tabernis q̄ non poterat inde retrahi: et postq̄ pecunia defecit cepit furari. Primo patri: deinde vicinis; nec pater suus corrigebat eum

acriter: sed quãqz leniter eũ admonuit: sed ista admonitio in eo nihil pfecit. Et cũ factus eẽt magnus vir semel et bis dephensus est in furto sed pr data pecunia bina vice liberauit eum a suspẽdio: et tertia vice dephensus in furto et iudicatus et ductus ad suspendiũ: rogauit ppter deũ vt adduceretur sibi pr suus. q cũ flens aduenisset: rogauit eũ filius suus vt oscularetur eũ: et remitteret ei iniurias. qd cũ faceret pr eius: filius eũ ita momordit vt ãputaret ei nasum. Et cũ de hoc filius argueretur: eo q pater bina vice liberasset eũ a suspẽdio: data pecunia p eo et s. in tertia vice itez libenter liberasset si potuisset. Rñdit filius. Ego bñ egi et iuste feci. quia ipse est cã suspẽdij mei: eo q a iuuẽtute pmisit me sm ppriã volũtatẽ viuere: nec me aliqñ correxit ppter excessus meos quos comisi. Et in signũ huius puer. xxix. dr. Puer qui dimittitur volũtati sue ɔfundit matrẽ suã: imo patrẽ et oẽs cognatos suos. Ergo Salomon dicit. Qui parcit virgis odit filium suum.

Dñica infra octauam natiuitatis christi. Sermo. xvij. Quare xps factus sit puulus.

Puer autẽ crescebat et ɔfortabatur plenus sapiẽtia. Luc. ij. Ex quo in pñti euãgelio fit mẽtio de puero nobis recenter nato. tunc pro pñsenti sermone tria sunt dicenda. Primo qre xps paruulus factus est. Secũdo quõ debemus nos habere ad istũ puulũ puerũ iesum xpm. Tertio exemplũ. ¶ Quantũ ad primũ sciendũ q xps puulus factus est puer triplici ratione. Primo in signũ q faciliter põt placari ab his qui offenderũt eũ. Nam sicut olim cum pomo inobedientie offensus fuit: sic iam puer factus faciliter quasi cũ pomo placari potest. Secũdo ideo puer factus est vt faciliter a nobis decipi possit. Olim chare vendidit regnũ suũ sic q nullus sibi illud cõquirere potuit. etiã qntũcunqz sanctus et perfectus fuerat. Quod pz in iohe baptista cuius cibus erant locuste et mel siluestre qui et habuit vestem de pilis camelorũ: nec vinũ nec siceram bibit: sed sola aqua ɔtentus fuit. Et vltimo p veritate decapitatus est. nec tñ sic celũ intrare potuit. Item in pphis. sicut in Ysaia quẽ secauerũt cũ serra lignea ex pcepto manasse regis iude. Item patet in zacharia quẽ rex Joas lapidare iussit inter tẽplũ et altare Itẽ pz in Jeremia q a pplo iudeoz lapidatus est. Itẽ pz in Amos quẽ Ozias rex per tempora transfixit. Hi oẽs cũ oibus martyrijs q sustinuerũt celum intrare nõ potuerũt vsqz dũ xps p mortẽ suã ianuã celi aperuit. Sed xps puer nobis natus mõ tã misericors factus est q aliqbus dat regnũ celoz p oibus suis rebus. sicut aplis q oia p xpo reliquerũt. Aliqbus p medietate rez suaz. sic Zacheo qui dixit: vt hr Luce. xix. Ecce dimidium bonoz meoz do pauperibus. Aliqbus p his rebus q supsunt. vt hr Luce. xix. Quod supest date elemosynã: et oia mũda erũt vobis. Aliquibus etiã p duobus obolis: sicut vidue q obtulit dño duo era. Aliqbus p hausto aque. Math. x. Quicunqz potũ dederit vni ex minimis istis calicẽ aque frigide nõ pdet mercedẽ suã. Aliqbus dat p bona sua volũtate qd est qsi p nihilo dare. ps. Pro nihilo saluos facies illos. Itẽ p nihilo habuerũt terram desiderabilẽ. Vñ etiam Aug. Coronat deus intus volũtatẽ vbi nõ inuenit facultatẽ. Tertio xps puer factus est in signum q debemus eũ spũalr ɔcipe p bonũ ppositũ parere per bona opa p pseuerãtiã nutrire. p pacientiã portare. ¶ Quantũ ad secũdũ sciendũ q maria mater xpi nouez beneficia exhibuit puero suo Jesu xpo que etiam nos isto sacro tpe ei spiritualr exhibere debemus. Primo ɔcepit puez iesum qñ angelus dixit ei. Aue gra plena. sic et nos p bonã volũtatẽ ipm ɔcipe debemus. Vñ Criso. sup Mathe. Volũtates bone sic suaues sunt apud deum quẽadmodum odoriferi flores. Sed aliqui sunt sicut steriles mulieres qui obstinati sunt in peccatis nec habent volũtatẽ se emẽdandi. Silr et illi q stant in malis ppositis malefaciendi. Tales sunt q christũ non cõcipiũt: sed dyabolũ. et tales sunt in periculoso statu. Vñ dr in decre. In malicijs voluntas pro opere reputatur. de pe. dist. i. Omnis. Si quis haberet volũtatẽ vltra decẽ annos vel viginti annos aliqd mortale peccatũ cõmittere: et si infra illud tps sic moreretur: ppter malã volũtatẽ eternaliter dãnaretur. ergo tales conuerti debẽt ad xpm per bonã volũtatem. Unde Bern. Cũ per bonã volũtatẽ incipimus esse dei: desinimus esse dyaboli. Secũdo maria pepit iesum. Vñ Luc. ij. Impleti sunt dies eius vt pareret et pepit filiũ suum primogenitũ. sic et nos cũ bonã volũtatẽ ope cõpleuerimus: tũc xpm spiritualr generamus. ¶ Ubi sciendũ q quidã suffocãt fetum spũalẽ: vt sunt illi q suffocãt bonã volũtatem in semetipis. et nunqz vel raro ope pficiunt. sed ɔtinue bonis volũtatibus et inspirationibus

resistunt. Item quidā portant fetū spūalē decem vel viginti annis: cū tū mulier portat puerum suū vix nouē menses quē a marito suo cōcepit: sed isti portant bonā volūtatē p decem vel viginti annos anteq̄ eam opere impleant. Itē quidā pariūt mōstra. ℞ Nā legit᷑ q̄ tpe augustini homo quidā nat᷒ est q̄ habuit duo capita duo pectora: quattuor manus: vnū ventrē ⁊ duos pedes. Sic peccator quādo perpetrat peccatū mortale: tūc spūaliter generat mōstrū. Unde Albert᷒ magn᷒. Anima parit monstrū que pctā gignit. Nūquid mōstrū foret qui faciē retro tergū ante haberet. talis est pctōr q̄ faciem retro habet mundū per amorē respiciendo: ⁊ tergū aūt. s. deū obliuiscendo. Iere. ij. Uerterunt ad me terga ⁊ non faciem. Item monstrū foret qui oculos ⁊ os ī pedibus haberet. talis est auarus quē nisi delectat in terrā videre. p̄s. Oculos suos statuerunt declinare in terrā: ⁊ nisi delectatur loqui de terrenis. Iohan. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Item mōstrū foret qui caput deorsū haberet. terrā amādo ⁊ pedes sursū in sup̄bia contra deū recalcitrando. Sed sunt quidā qui pariūt scilz qui bonam voluntatē opere perficiūt. Et illi sunt fratres sorores ⁊ mater xpi. Math. xij. Qui fecerit voluntatē patris mei qui in celis est. ipse meus frat᷑ soror ⁊ mater est. Tertio maria cibauit filiū suū. Unde canitur. Paruo lacte pastus est. Sic debemus pascere iesum. ⁊ hoc facimus cū opera misericordie pauperibus exhibemus. Unde dicit᷑ in euangelio. Qd̄ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Item in iudicio dictur᷒ est. Esuriui ⁊ non dedistis mihi mādūcare. sitiui ⁊c. Quotiens ergo opus misericordie exerces. scilz elemosinā dando: sitientē potando. totiens puerū iesū pascis. Quarto maria balneata est iesum puerū eius. sic ⁊ nos debemus sibi balneū preparare. ℞ Sed diceres vbi aquā recipiā. Respōdeo q̄ in figura huius balnei legitur Geñ. ij. q̄ in medio paradisi est fons q̄ diuiditur in q̄ttuor ptes. ⁊ irrigat oēm terrā. sic aqua in qua xp̄s balneandus est hauriri debet ex quattuor. Primo ex memoria pprioꝝ peccatoꝝ cū cōtrito corde. sic maria magdalēa hausit aquā lachrymarū cū qua xp̄o pedes lauit. Sic beatus Petrus post trinā negationē exiuit et fleuit amare. Sic Dauid qui dixit. Lauabo p singulas noctes lectū meū. Secundo haurienda est ex compassione de malis pximoꝝ

Sic xp̄us fleuit super ciuitatē hierl'm dicēs Si cognouisses ⁊ tu. Tertio ex feruēti desiderio videndi deū in celo. p̄s. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte dū dr̄ mihi quotidie vbi est de᷒ tu᷒. Uñ etiā Paul᷒. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o. Quarto haurienda est ex deuota memoria passionis xp̄i. Uñ Albert᷒ magn᷒. Simplex recordatio seu meditatio passiōis xp̄i pl᷒ valz q̄ si itegrū annū ieiunaret qs in pane ⁊ aqua. vel si quotidie virgis ⁊ flagellis cederet᷑ vsqz ad effusionē sanguis. vel si quotidie legeret vnū psalterium. Quinto maria inuoluit iesū. Uñ Luc. ij. Pannis inuoluit eū ⁊ reclinauit eū in p̄sepio. Maria inuoluit eū pānis. ⁊ hoc significat hūilitatē. ⁊ Joseph ab arimathia qñ mortuus est iesus. tūc inuoluit eū ī syndone mūda. ⁊ hoc significat castitatē siue mūdiciā. In signū q̄ q̄ volūt accedere ad sacramentū eucharistie debent iesū cū hūili ⁊ mūdo corde suscipere. Itē sciēdū q̄ qñ illi q̄ sūt in matrimonio cōstituti veracit᷑ se hūiliant: tūc iesū inuoluunt cū maria pāniculis. ⁊ virgines ⁊ vidue q̄ in pura castitate viuūt ⁊ deo seruiūt: iesum cū ioseph in syndone mūda inuoluunt. Sexto debem᷒ iesū cū maria calefacere: nā oportet recentē puerū calefieri. ⁊ iste ignis ē charitas dei ⁊ pximi. et quō ille ignis debeat incendi in corde hoīs: q̄re infra ser. cix. Septimo maria locauit puerū ad dormiēdū: sic ⁊ nos facere debem᷒. ⁊ hoc fit qñ pacē diligimus. p̄s. In pace fact᷒ est loc᷒ ei᷒. Quidā eī sunt q̄ nullā q̄etē xp̄o puero tribuūt. vt auari q̄ die noctuqz se occupāt: ⁊ p diuitijs cōtinue laborāt. Simil'r ⁊ sup̄bi q̄ totis conatibus insistūt quō exaltēt᷑. Sil'r etiā luxuriosi q̄ quotidie laborāt quō suā libidinē expleāt. Uñ Ysa. lvij. Cor impij q̄si mare feruēs qđ q̄escere nō pōt. Itē alij pturbāt iesū in lecto sibi p̄parato ab alijs. vt iracūdi: litigiosi: luxuriosi ⁊ sic de alijs q̄ ad irā alios puocāt. et sic iesū in illis inq̄etant: ⁊ qñqz cū a se expellunt scz qñ aliqs hō bon᷒ nimis impatiēs efficit᷑ ⁊ mitit᷑ se vindicare xbis ⁊ factis. Item alij p̄parāt sibi lectū ⁊ eū recipiūt. s nō diu cū apud se quiescere pmittūt sicut recidiuantes qui iam isto sacratissimo tempore se preparauerūt: ⁊ eucharistiā sumpserūt. sed finito festo ⁊ ante carnisp̄uiū ecōuerso dant se ad vanitates hui᷒ mundi. scz superbiendo. chorizando: gulose viuendo: ⁊ comedendo. luxuriando: ⁊ seips inebriādo. ⁊ sic iesū expellunt. Et tunc tales peius faciunt q̄ ante

fecerunt. iesum sic expellendo. Sicut qui pau-
peres hospitio reciperet ⁊ eos postmodū cōfu-
sibiliter expelleret. Itē alij pparāt sibi lectū
⁊ eū recipiūt simul ⁊ qescere pmittūt. sicut il-
li q̄ pniam egerūt ⁊ eucharistiā sumpserunt
⁊ in pnia vsqꝫ ad finē pseuerabunt. De illis
dicit ps. Hec requies mea in seculū seculi: hic
habitabo qm̄ elegi eā. Octauo maria porta-
uit iesum in brachijs suis: sic ⁊ nos. Nō eñ ie-
sus semp dormit: sꝫ oportet eū aliqn̄ tolli de
lecto ⁊ portari. Hoc fit qn̄ hō aduersitates ⁊
infirmitates q̄ de⁹ mittit sup eū patient' su-
stinet. Itē qn̄ hō p seipm̄ corpus suū castigat
Similit' qn̄ qs exercet corp⁹ ⁊ mēbra in bo-
nis opibus. Nam cū quo mēbro deo seruis
vel patient' dolores sustines vel teipm̄ affli-
gis cū eodē xp̄m portas. Aplūs. Glorificate
⁊ portate deū in corde vr̄o. Sꝫ sciendū q̄ ali-
qui portāt solū xp̄m in dextera manu: sicut il-
li qui regratiant' deo ⁊ laudant deū qn̄ ipis
ꝓspe succedit. ps. Cōfitebit' tibi cū bñfecerit
ei. Aliq̄ in sinistra manu q̄ patiētes sūt i par-
uis aduersitatib⁹. Sed boni debēt portare
puer̄ vtraqꝫ manu ⁊ ad pect⁹ suū eū appli-
care. Hoc fit qn̄ qs equo aīo suffert bonū et
malū siue sit infirmus siue sanus: diues siue
pauper: tristis: siue let⁹. Vñ Boe. de conso.
phie. Beat⁹ est hō ille q̄ equo aīo patit' bo-
nū ⁊ malū. ¶ Nono debem⁹ puero ie-
su cātare: sicut matres hui⁹ seculi faciunt. Et
hoc fit qn̄ deuote oras vel aliqd boni legis.
vñ Augu. sup ps. lxxxv. Oratio tua locutio
est ad deū. qn̄ legis de⁹ tibi loquitur: quādo
oras cū deo loq̄ris: similit' qn̄ deū laudas et
ei regratiaris: ⁊ hoc est op⁹ angelor̄ ⁊ scōr̄
in celo existentiū. ps. Qui habitant in domo
tua dñe: in secula seculor̄ laudabunt te. Ber-
nar. Discam⁹ in terris quas facturi sumus
laudes in celis. Nil ita ꝓprie in terris cele-
stis habitationis statū representat: sicut ala-
critas laudantiū deū. Aug. in li. cō. Uere fe-
lix essꝫ qui posset diuine laudi semp insistere
Quantū ad tertiū sciendū est vnū exemplū
q̄ grē agende sunt deo de oīb⁹ q̄ vident'.
Cum qdā frat' dixisset nihil se cōspicere quo
nō edificaret'. alt⁹ ait. Quid tibi nūc confert
edificatōis visio bufonis. ait ille. certe multū
quia nihil merui quare me de⁹ fecit hoīem ⁊
nō bufonē: ⁊ quotiēs bufonē video: totiens
hoc bñficiū ad mentē reuoco ⁊ gr̄as ago ei q̄
me nō meo merito ad tam execrabilē formā
non effigiauit: sed speciē pulcherrimā ⁊ ima-
ginem regiam mihi tribuit.

De eadem dominica. Sermo. xviij. q̄
impedimenta ꝓfectus sunt septem.

Uer aūt crescebat

P ⁊c. Sicut puer ies⁹ creuit cor-
poralit': ita ⁊ nos crescere de-
bemus spūalit'. vñ Aug. de vbis dñi. Semp
ambula semp ꝓfice noli i via deficere. noli re-
troire. noli deuiare. remanet q̄ nō ꝓficit. re-
trocedit q̄ ad ea reuoluit'. Vñ iaꝫ recesserat
deuiat q̄ apostatat. Vñ etiā Bern. Nūq̄ iu-
stus arbitrat' se cōprehēdisse. Nūq̄ dicit sat
est. qꝛ sp esurit ⁊ sitit iusticiā: ita vt si sp viue-
ret semp iniq̄tū est in se iustior esse cōtende-
ret, ⁊ sp de bono in meli⁹ ꝓficere totis virib⁹
conaret'. Et sicut puer iesus crescebat corpali-
ter sic ⁊ nos spūalit'. ¶ Vñ in p̄nti ser-
mone dicēda sūt septē impedimēta q̄ impedi-
unt hoīem a ꝓfectu spūali: sic q̄ nūq̄ ꝓficit
spūalit' veracit': nec vnq̄ ꝓfect⁹ erit. Primū
impedimētū est defect⁹ desiderij ꝓficiēdi. Nā
q̄ habꝫ verū desideriū ꝓficiēdi vtiqꝫ in aliquo
de die in diē se emēdaret: sꝫ qꝛ nō hꝫ verū desi-
deriū ꝓficiēdi ideo nō ꝓficit: quis etiā cōfi-
teatur: tū ex quo nō hꝫ feruēs desideriū ꝓfi-
ciendi: ideo in nullo se emēdat. hodie eñ fa-
cit sicut heri: cras sicut hodie. Sꝫ diceret ali-
qs: vnde ꝓuenit hoc q̄ hō nō hꝫ feruēs desi-
derium ꝓficiendi. Respōdeo q̄ hoc causat'
ex p̄sumptione perfectionis ⁊ probitatis: vt
cū homo reputat se aliquid esse cum nihil sit.
Unde Seneca. Ideo meliores fieri nolum⁹
quia optimos nos esse putam⁹. Aug. Opor-
tet tibi displicere qd̄ es si vis ꝓuenire ad il-
lud qd̄ nō es. Ergo qui vult ꝓficere dꝫ fer-
uens desideriū ꝓficiendi habere ⁊ estimare
quasi vix adhuc inceperit deo seruire. ps. Di-
xi nūc ⁊c. Bernar. Minime ꝓ certo bonus
est qui melior esse nō vult: ⁊ vbi incipis nol-
le fieri melior: desinis esse bon⁹. Ergo vt ha-
betur Math. v. Bti q̄ esuri. ⁊ siti. iusti. Vñ
Augu. Tota vita xp̄iana desideriū est aīe.
¶ Secundū impedimentū est nimia
diuisio animi circa exteriora ⁊ mūdana. Ge-
nes. xlix. Effusus es vt aqua ne crescas Mo-
do sicut aqua fluit hinc inde ⁊ dispgit': sic et
animus nimis dispersus nō proficit. Opor-
tet eñ habere quietū cor secū: ⁊ cū alijs vt
caueat sibi a vanis perturbationibus: a sup-
fluis ⁊ nō necessarijs occupationibus. Pri-
mo a vanis perturbationibus. quia sunt nō
nulli quibus cura est de oībus qui oīa vo-
lunt arguere que vident: si ꝯtra suū affectum

non sunt: etiā si bona sint ad singula mouē-
tur; garriūt: cōtendūt: nil pati equanimiter
volūt. Secūdo a sup̄fluis occupationib᷒: q̄a
sunt nōnulli q̄bus nō sufficit de p̄sentib᷒ esse
sollicitos: ſꝫ etiā sibi ⁊ suis volūt ꝑ lōgis tē-
poribus futuris prouidere: quasi de᷒ de cete-
ro hoīm cura se eximere vellet ⁊ terra cessa-
ret fructus necessarios gignere. Isti eīn ho-
mines deū a se elōgant ꝓpť cordis inquietu-
dinē. quia deus quietū coꝛ desiderat vbi q̄e-
scat. Sicut deus pater querit dicens. Sup
quē q̄escet spūs me᷒ nisi sup hūilē ⁊ quietuꝫ.
Bern. Columba cū nō inueniret vbi q̄esceret
pes ei᷒ reuersa est ī archā ad noe. Sic spūs
sctūs vbi nō inuenit coꝛ q̄etū reuertiť ad cō-
gregationē sctōꝝ i celū: vbi ē pax ꝯtinua. Vñ
Aug. Nō pōt aīa nisi in eo q̄ diligit q̄escere.
Etiā aūt reqes nō dať eunti in dilectiōe ⁊
delectatione dei q̄ solus etern᷒ est. Vñ etiaꝫ
Damas. li. iiij. Quid enī p̄ciosi᷒ q̄ in manu
dei esse. Vita eīn est de᷒ ⁊ lux: q̄ in manu dei
sunt in vita ⁊ luce existūt. P Tertiū im-
pedimentū est defect᷒ sapiētie ⁊ discretionis
Discretio eīn est mať x̄tutū. Indiscretū fer-
uorem habētib᷒ diabol᷒ q̄nq̄ꝫ suggerit artio-
rē vitā vt cito deficiant. Tales q̄nq̄ꝫ in insa-
niam incidūt: ⁊ inutiles fiūt sibi deo ⁊ ꝓximo
Et postmodū q̄n debilitanť tūc querūt recre-
atiōes: ⁊ exīde dissolutiores erūt. Vñ cassia.
in colla. patrū scribit q̄ antiq̄ patres ad An-
thoniū adeūtes q̄rebant que nā virt᷒ hoīem
ad perfectionē recto tramite veheret diabo-
li insidijs euitatis. Quilꝫ r̄ndit. Prim᷒ inq̄t
hoc in vigiliaꝝ ⁊ ieiuniōꝝ attenuatione con-
sistere. q: his corpus attenuatū facilius spūi
obediret. Alius in paupertate: eo q̄ familiari-
us tales deo inherere possent. Alij in opib᷒
misericordie. q: sola talia xp̄us in iudicio dixit
remunerari. Demū beatus Anthoni᷒ dixit.
Hec oīa bona ⁊ necessaria sūt: ſꝫ his specialē
perfectionē attribuere casus multoꝝ nō si-
nit. Sola ꝗ̄ discretio virt᷒ p̄ncipalis ē que
oīm virtutū generatrix: custoditrix ⁊ cōsum-
matio existit. Q Et narrauit eis exem-
plū de quodā antiquo patre hero noīe: q̄ q̄n-
quaginta annis in heremo cōmorat᷒ magne
abstinētie fuit: q̄ tandē angelū sathane ꝓ an-
gelo lucis suscipiens: ⁊ suis suasionib᷒ acq̄e-
scens se in puteū ꝓfundū p̄iecit ex iussu sa-
thane quē angelū dī credebat: ⁊ ipe antiq᷒
pater credebat se illesum exire de puteo ꝓut
diabol᷒ ei ꝓmiserat. Extract᷒ itaq̄ꝫ a fratri-
bus licet semiuiuus: credere tū noluit se esse
deceptum: sicq̄ꝫ mortu᷒ est ⁊ a pafūcio sepul-
tura difficilime ex rogatu fratrum obtinu it.
Unde Bern. Discretio oībus x̄tutib᷒ ordi-
nem ponit. tolle hanc ⁊ x̄tus viciū erit. Que-
ritur quō discretio acq̄rať. R̄ñ: dr Cassi. q̄
sola hūilitate cui᷒ p̄mū iudiciū est oēs cogi-
tatiōes spūali patri reuelare a quo possit in-
formari. R Itē sciēdū q̄ q̄libet deuot᷒
oīa cū cōsilio discretoꝝ viroꝝ debet facere i
quib᷒ est dubi᷒ ⁊ alijs discretis viris pl᷒ cre-
dere debet quiuis q̄ sibiipsi: ⁊ debet ea teq̄ q̄
iubēt ⁊ vitare q̄ ꝓhibēt fieri. Vñ Eccli. xxxij
Fili mi sine consilio nihil facias. ⁊ post factū
nō penitebis. nullus eīn sibiipsi sufficit: vult
eīn deus ignorantes doceri ab alijs. Unde
dñs misit paulū ad ananiā vt eū instrueret.
Itē sciendū q̄ sanctitas vite nō cōsistit in ie-
iunijs ⁊ vigilijs ⁊ exercitijs. ſꝫ ꝯsistit in virtu-
tibus. s. in hūilitate: patientia: castitate: miseri-
cordia ⁊ obedientia. s. q̄ hō frangat ꝓpriaꝫ
voluntatē. ⁊ hoc pꝫ in diabolo qui semꝑ ieiu-
nat ⁊ durā vitā hꝫ: ⁊ tū nō est sctūs: q: caret
virtutib᷒. s. hūilitate: charitate: ⁊ sic de alijs.
Vñ ista exteriora exercitia intantū sūt lau-
dabilia inq̄ntū hoīem disponūt ad virtutes.
S Quartū impedimētū est verbositas
q̄ impedit ꝑfectū spūalē ipius hoīs. Iob. xi.
Nunq̄ verbosus iustificabiť. Vñ Grego᷒.
Multiloquio qui: q̄ꝫ seruiēs rectitudine iu-
sticie tenere nō pōt. ps. Vir linguosus nō di-
rigeť in terra. Vñ sciendū q̄ q̄libet religio-
sus ⁊ bō deuot᷒ qui vult ī bono ꝓficere debꝫ
studere ad refrenādū linguā suā a sup̄fluis
⁊ inutilib᷒ x̄bis. Ratio hui᷒ est. q: ꝑ vicium
loquacitatis nimie ꝑdit hō deuotionē ⁊ reli-
giositatē. Unde Iaco. i. Si quis putat se reli-
giosum esse: ⁊ nō refrenat linguaꝫ suā: huius
vana est religio ergo verbosus hō nunq̄ve-
raciter ꝓficit in sanctitate ⁊ virtutibus. Vñ
arsenio dictū est. fuge. tace. q̄esce. Vñ Iaco. i
Sit oīs hō velox ad audienduꝫ: tard᷒ ad lo-
quendū. modicū loq̄ ē signū sctitatē ⁊ ꝓbitatis
Vñ Esa. xxx. In silentio ⁊ spe erit fortitudo
vestra. Iaco. iij. Si quis in x̄bo nō offendit:
hic ꝑfect᷒ est vir. Vñ religiosi qui tenenť tē-
dere ad ꝑfectionē hīt ex cōstitutionib᷒ suis
in quib᷒ loc̄ ⁊ tp̄ib᷒ debeāt s̄uare silētiū: vt sic
linguā suā refrenēt: vt eo meli᷒ ⁊ forti᷒ in de-
uotione interiori ꝓficiāt. T Vñ legiť i
vitaspatrū q̄ quidā heremita trib᷒ annis la-
pidem gestabat in ore vt sic addisceret silen-
tium seruare. Quintū impedimētum est mu-
tabilitas qua hō iem vult vnū ⁊ postmoduꝫ

aliud. iam incipit illud bonũ agere: et post duos dies incipit aliud bonũ agere. et sic nõ cõtinuat bonũ inceptũ: sed de die in diẽ mutatur de vno in aliud. et ppter istã mutabilitatẽ nõ pficit. Ber. Qui alicubi tẽdit si vnã et rectã tenuerit viã cito puenit q̃ tẽdit: et itineris et laboris aliquã facit finẽ. Si ꝑo multas aggredit vias errat nec laboꝝ aliquã facit finẽ: quia error nõ hʒ finẽ. Sextũ impedimẽtũ ẽ cũ quis nõ curat venialia pctã dimittẽ. vñ Prouer. Qui minima negligit paulati dfluit. vñ etiã Gre. i pasto. Qui mima pctã deflere ac deuitare neglexerit: a statu iusticie nõ qdẽ repẽte sed ptim cadit. Sʒ diceres quõ venialia ipediunt pfectũ hoĩs. Rñdeo q pfect' hoĩs cõsistit i feruore charitat: sed venialia feruorẽ charitat diminuũt. sic aq̃ feruorẽ ignis. Sʒ mortale pctm̃ extigunt totã charitatẽ. Vñ aliq pdunt deuotõne et tepescũt notabilit. Et rõ huius ẽ q: nõ curãt dimittere venialia. Ergo q vult veracit pficere curã diligent dʒ apponere vt nõ solũ vitet pctã mortalia: sed etiã pua pctã et venialia inqtuʒ põt. q̃uis ex toto nõ possit q̃s oĩa pctã venialia vitare. q: sm Salo. puer. xxiiij. Septies i die cadit iust' et resurgit. tñ hõ dʒ se moderare et veĩalia q̃tũ põt cauere et curare. vñ Hiero. i epl'a. Mẽs xpo dedicata sic cauere dʒ minora quõ etiaʒ maiora. q: venialia mltiplicata grauãt. Vñ Aug. sup Job. Minuta sũt pctã ad moduʒ arene grana: sed si mlta arena ponat pmit et oppmit. Vñ etiã Gre. Vitasti grãdia vide ne obruaris arena. ¶ Septimũ impedimẽtũ ẽ amor inordinat' ad pprĩũ corp'. et inde fit hõ pusillanimis: et pusillanimitas assimilat hyemi nõ pmittẽti exire gramen vel flores ab arborib'. Sic multi nõ audẽt facẽ bona opa. q: nimũ timẽt sustinere aliqd aduersitat et aspitat. Prouer. xviij. Pigrũ deijcit timor. Pro quo sciendũ q caro ppria nõ ẽ inordinate diligẽda: sed poti' odiẽda tripl'r. Primo q: est inimica aĩe: et q corp' suũ amat inimicũ aĩe sue diligit. Vnde Gal. v. Caro cõcupiscit aduersus spm̃. Secũdo quia caro ẽ corruptio anime. Sapie. ix. Corpus qd corrumpitur aggrauat animã. Surgeret enim sepi' aĩa ad orãdũ et vigilãdũ: sed corpus granat et impedit eã. Tertio q: amor sui ẽ radix oĩm maloꝝ. Vñ apl's. Erũt homies seipos amãtes. Nã de inordinato amore quẽ hõ hʒ ad ppriũ corp' orit gula: accidia: luxuria et cẽ. Nam talis non ieiunat ieiunia pcepta ab ecclesia cum bene posset. hoc venit ex inordinato amore. quia timet corpus nimiũ grauari. Similiter q de mane nõ surgit sed diu dormit. et q'uiqʒ non vult asperã vestẽ induere: nec dure iacere: nec orare nec genuflectere: nec corpus disciplinare: nec sibi in comedendo vel bibendo aliqua delectabilia subtrahere: totũ causat ex nimio amore quẽ hõ habet ad ppriũ corpus. Similiter q homo satisfacit suis carnalibus cõcupiscentijs. scʒ crapulose viuendo: luxuriando: seipʒ inebriando: causatur ex inordinato amore corporis et talia oĩa impediũt pfectũ hoĩs et influxuʒ diuine gratie: quia tales nõ sentiunt dulcedinẽ diuine consolationis. Unde Augu. li. v. confes. Gaudiũ diuine consolationis nõ degustas si carnali delectatione cor maculas. ¶ Ultimo queritur vtrum amor sui sit peccatũ mortale. Respõdeo sm Hermãnuʒ de schildiz q nõ etiã si plus quis se amet q̃ expedit. sed tamẽ si amor sui crescit in cõtemptũ dei: tũc erit peccatũ mortale. Verbi grã Ut si quis nollet ieiunare vt tenetur ex precepto ecclesie et bene posset: sed non vult corpus suũ aggrauare. Similit nec vult surgere dñica die ad missam audiendã put quilibet hõ tenet ex precepto ecclesie. vt habet in decre. Dñica eñ die dʒ missa audiri ab oĩbus. de cõse. di. i. Missas. Et breuit quũqʒ q̃s parat' est trãsgredi pceptũ dei et ecclesie pter illicitũ sui amorẽ tũc erit pctm̃ mortale. Idipm̃ dicẽdũ etiã si amor inordinat' sui ipsius vergat i iniuriã pximi sui q tũc ẽ mortale sm mesurã iniurie nisi iniuria esset minima tũc eñ esset veniale et cẽ.

In circũcisione domini. Sermo. xix.

Postq̃ cõsummati sũt dies octo vt circũcideret puer vocatũ est nomẽ ei' iesus et cẽ Luc. ij. Infans octo dieꝝ circũcidet. Gene. xvij. Solent hoĩes in nouo anno sibi inuicem munuscula dare. Seneca in li. de clementia ad neronẽ. Beneficiũ accepit q digne dedit. Macrobi'. Indign' ẽ omnino dãdis q de bñficio dato ẽ ingrat'. Varro i sentẽtijs. Bñficiũ q dare nescit iniuste petit. Tulli' ꝫ salustium. Bñficiũ nihil aliud est q̃ beniuola actio Sic saluator nr̃ in carne nat' hodie fidelib' suis tribuit acceptabile et gratuitũ donũ. scʒ sanguinẽ suũ pciosuʒ quẽ hodie fudit in circuncisione vt euãgeliũ test at vbi dr̃. Postq̃ cõsũmati sũt dies octo. Vñ ex hodierno euãgelio colligit q ille q est inxtimabilis et eiu

hodie in euangelio octo dierũ scribit᷑. Et ille qui est impassibilis ⁊ indiuisibilis. qꝛ est pri ↄsubstantialis hodie patit᷑ ⁊ diminuit᷑ ⁊ circũciditur. Sil'r ⁊ ille qui est ineffabilis ⁊ a cuius narratione deficiunt lingue. hodie noiatur ⁊ nomẽ ei imponit᷑. Hec tria tangunt᷑ in euangelio hodierno. Vñ in p̃nti ſmone tria sunt dicenda. Primo quare hodierna dies ẽ multuꝫ celebris. Secũdo quotiens xp̄s sanguinẽ suũ fudit. Tertio de sp̄uali circumcisione. A Quantũ ad p̄mũ sciendũ ꝙ hodierna dies est multũ celebris. Primo ex eo ꝙ est octaua dies natiuitat̃ xp̄i. Si eñ aliorũ sctõꝝ octaue solẽnes sũt: q̃to magis octaua dies sctĩ stõꝝ. a quo oĩs hñt ꝙ sancti sũt debet solẽniter celebrari. Secũdo ꝓpt᷑ impositionẽ noĩs noui: quia vocatũ est nomẽ eius iesus. De quo noĩe dicit apostol' ꝙ tota nostra salus cõsistit in hoc noĩe iesus. Iesus eñ interp̃tat᷑ saluator. Xp̄s interp̃tat᷑ vnctus latine. B Circa qd̃ querit᷑ cuꝫ iesus est ꝓpriũ nomẽ eius: quare nos nõ noiamur a iesu saluatri: sicut a xp̄o noiamur xp̄iani. Rñdetur ꝙ illa duo noĩa iesus xp̄s sibi cõuenivnt. Primũ. s. iesus rõne ꝑsone ſm deitateꝫ. Secũdũ. s. xp̄s est nomẽ dignitat̃ ſm humanitatẽ. Ideo autẽ a noĩe xp̄i qd̃ ẽ nomẽ dignitatis ſm humanitateꝫ nos noiamur xp̄iani in presenti. quia debem' esse reges regentes nos ⁊ sacerdotes hostias sp̄uales offerẽtes. Apocal'. i. Fecit eñ nos deo nostro regnũ ⁊ sacerdotes. Sed ve illis qui solũ habent nomen ꝙ xp̄iani sunt ⁊ opera nõ habent. qꝛ ex hoc grauius dãnant᷑. Vñ Aug. in libro de vita xp̄iana. Non in hoc nobis tñ ꝙ xp̄iani dicimur blandimur: sed ꝓpter hoc etiã nos iudicandos esse credam' si nomẽ frustra vẽdicemus alienuꝫ. Vñ etiã Isido. in li. ethimol'. Nõ se glorieť xp̄ianũ q̃ nomẽ hꝫ ⁊ facta non habet. Certissime ille est xp̄ianus qui factis se xp̄ianũ oñdit ⁊ ambulat sicut ille ambulauit a quo nomẽ contraxit. sed in futuro noiamur a noĩe iesu saluatri: qd̃ amplius nunq̃ possumus amittere. Vñ Esa. li. Salus mea in sempiternũ erit. C Itẽ sciendum ꝙ hoc nomen iesus multiplicẽ confert hoĩ gratiaꝫ. Primo quicq̃d hõ petierit in nomĩe iesu hoc obtinebit. Joh. xv. Quicquid petieritis patrẽ in nomĩe meo dabit vobis. Vñ oĩs misse ⁊ orõnes ⁊ hore canonice concludunt᷑ hoc nomine iesu. Videm' eñ ꝙ paupes petunt in noĩe sancti nicolai vel alicuius sancti: ⁊ q̃nqꝫ obtinẽt qd̃ petunt. Vñ hodie in nouo anno petere debem' in hoc noĩe iesu remissionem oĩm pctõꝝ nostroꝝ. Vñ Act. x. Huic oĩes ꝓphete testimoniũ ꝑhibẽt remissionẽ ꝑcipere ꝑ nomen eius. Ergo ꝓphetis crede: nec despera in oĩbus tuis pctĩs: etiã si tot essent quot essent capilli capit᷑ tui. ps. Multiplicati sũt sup capillos capitis mei. vl' si tot essent ꝙ numeꝝ arene maris excederet. ij. Paral. vlti. dixit manasses. Peccaui super numerũ arene maris. Si ergo multũ ⁊ grauit᷑ peccasti nõ despera. sed dic cũ ps. Propt᷑ nomẽ tuum dñe ꝓpiciaberis pctõ meo: multũ est eñ. Unde Berñ. Oĩa pctã venalia: originalia: criminalia: ab origine mũdi vsqꝫ ad finẽ cõmissa diuine mĩicordie cõparata sũt q̃si sola gutta contra pelagus totius maris. Nam oĩa pctã sunt finita: ſꝫ mĩsericordia dei est infinita. vñ Aristo. viij. ethi. Finiti ad infinituꝫ nulla est ꝓportio. Secũdo in hoc noĩe iesus vincim' diabolũ. Luce. x. Demonia etiã dñe subijciunt᷑ nobis in noĩe tuo. Vñ xp̄us dixit Marci. xvi. In noĩe meo eijcient demonia. Hoc figuratũ ẽ in dauid ⁊ golia. vt habet᷑. i. Reg. xvij. vbi dixit dauid. Tu venis ad me cũ gladio: ego aũt venio ad te in noĩe dñi exercituũ. Dauid eñ audaciã suã in nomĩe dei israel posuit. Unde valerius in li. viij. Mos erat romanoꝝ vt nullus ad imperiale soliũ extolleretur nisi animositate ⁊ audacia ⁊ ceteris inuenire᷑ v̄tutib' ꝑcellere. Golias aũt in v̄tutis ⁊ fortitudinis sue p̄sumptõe. vnde Orige. li. decalogi p̄ceptis. Heu ꝙ dãnata p̄sumptio tã audaci aĩo deuꝫ offendere. Sed prorsus nil eo detestabilius ꝙ si ĩ pctĩs suis q̃s ausus fuerit ꝑmanere. Golias diabolũ significat cui' gladi' est carnalis temptatio. Clipeus quo se abscõdit est simulatio boni. Nã sub specie boni occultat malũ ⁊ sic decipit illos quos cũ manifestis peccatis nõ põt decipere. Dauid significat fidelẽ xp̄ianũ q̃ in inuocatione noĩs dñi in orõne ⁊ baculo crucis ⁊ cũ q̃nqꝫ lapidibus. i. cũ recordatione q̃nqꝫ vulneꝝ xp̄i vicit Goliã. i. diabolũ. ps. In nomine tuo sperne ocs insurgẽtes in nob. Tertio in noĩe iesu cõsequimur vitã eternã. non eñ est aliud nomẽ sub celo in quo saluemur ps. In noĩe dei nr̃i magnificabimur. Ergo ob reuerentiã eiusdẽ noĩs oĩe genu flectat᷑ celestiũ: terrestriũ ⁊ infernoꝝ. Ergo quandocunqꝫ aliquis xp̄ianoꝝ audit in missa hoc nomen iesus noiare debꝫ deuote genua sua flectere ⁊ dicere. O dñe saluũ me fac ꝓpter nomen sanctuꝫ tuum. Tertio dies ista cele:

beatur ꝓpter effusionē sanguinis iesu christi. Hodie enī incepit ꝓ nob effundere sanguinem suū: quē tamen postea crescente etate ꝓ nobis largiꝰ effundebat. D Modo quātū ad secundū sciendū ꝙ xp̄s sanguinē suū septies fudit: vt nos a septē peccatis mortalibus mundaret. Primo in circumcisione cōtra peccatū luxurie q̄ in primo homie in illo membro pullulauit. Ergo si offendisti deū cū peccō luxurie noli desperare: sed cū cōtrito corde inuoca misericordiā dei: vt ꝓpter suā amaram mortē ⁊ passionē ⁊ sanguinē quē in circumcisione fudit tibi ignoscat. Et sic de alijs punctis infra positis dicendū est. Secundo in sudore fudit sanguinē suū qn̄ in monte oliueti orauit: ⁊ hoc cōtra peccm̄ gule. Nā ex gula nascunt̄ mali humores q̄ exiccātur ꝑ xp̄i amorē. Tertio in flagellatione ꝯ peccatū inuidie. Inuidi enī sunt canes mordentes. Si enī leo timet qn̄ canis flagellat̄ corā eo: multo fortiꝰ isti canes timere debent qn̄ vident leonē .i. xp̄m flagellatū eē. Quarto ī manuū pforatione ꝯ peccm̄ auaricie. Ostendit enī se liberalē esse in manuū extensione: aptione: ⁊ perforatione. Nam manꝰ habuit in cruce extensas vt daret vniuersa. habuit apertas vt daret liberaliter. habuit pforatas vt daret totaliter. Nota de auaricia sicut spina in sua punctura sanguinē nō elicit nec effūdit: ⁊ iō validius ipm vulnus intumescere facit. Simili modo auaricia dū mentē pūgit sanguinem sceleris ⁊ peccī nō effundi sinit ꝑ pniam satisfactoriā: sed vulnus magis intumescere facit. qr auarus q̄to plus habet: tanto plus cupit. Quinto in pedū afflictione ꝯtra peccm̄ accidie. Pedes enī aīe sunt intelligētie ⁊ affectus qui sepe sunt pigri ad bonū: s; qn̄ in xp̄i sanguine intingunt̄ tūc velociꝰ currūt ad deum ⁊ ad omē bonū. ps̄. Intingat̄ pes tuus ī sanguine. Sexto in capite ꝯtra peccm̄ supbie. Nam sicut dicit Augꝰ. Sub spinoso capite nō decet membrū fieri delicatū. nā nō debet caput esse humile ⁊ mēbrū eē supbū. Vn̄ iterū Aug. in ser. Erubesce hō esse supbus. vbi humilis factꝰ est deꝰ. Septimo in corde contra peccm̄ ire. Nam scḋm Aristo. .i. de aīa. Ira est accensio sanguinis circa cor. Quantū ad tertiū sciendū ꝙ circūcisio olim fiebat cōtra peccm̄ originale sicut iam fit baptismꝰ. In peccato enī originali q̄ttuor sunt .s. culpa: fomes pũatio grē: ⁊ carētia visionis dei. In circūcisione aūt auferebat̄ culpa. debilitabat̄ cōcupiscentia. ⁊ cōferebat̄ gr̄a. tollebaturq; diuine visionis carentia. Sed qr ianua nondū erat apta. ⁊ sic non poterāt frui diuina visione. Xp̄s aūt nō indigebat circūcisione. quia in ipo nulla fuit originalis culpa: nec in carne sua aliqs fomes aut ꝯcupiscentia: nec habuit pũatione grē: s; plenitudinē grē. ⁊ ī terra degēs fruebat̄ diuina visiōe. E Voluit tn̄ circumcidi triplici ratione. Primo rōe sui vt verā carnē humanā se assumpsisse demonstraret. Secūdo ratiōe iudeoꝝ vt inexcusabiles essent. Si enī circūcisus non fuisset potuissent se iudei excusare ⁊ dicere. Ideo eū nō recepimꝰ. qr legē nō suauit. Vn̄ ipe christus dicit Math. v. Non enī veni soluere legem aut ꝓphetas: s; implere. Tertio ratōne nostri vt nos saluaret. quēadmodum enī fit cauteriū in vno mēbro vt totū corpꝰ sanetur. Papias dicit cauteriū esse ferrū quo infirmi vrūt̄ siue malefici. sic xp̄s voluit portare cauteriū circūcisionis vt sic totū corpus id est genus humanū saluaret. Etiam ideo circūcidi voluit vt nos spūaliter circūcidi debere mōstraret. F Quō aūt spūalit̄ circūcidi debeamꝰ sciendū ꝙ sex modis nos spūalit̄ circumcidere debemꝰ. Primo circumcidere debemus cor a maliciosis: inuidiosis: ⁊ vindicatiuis cogitationibꝰ. Iere. iiij. Laua a malicia cor tuū vt saluꝰ fias: vsq; quo morabūtur in te cogitationes noxie. Item a cogitatiōibus luxuriosis ⁊ immūdis. quia nullꝰ requiescet in monte sancto dei nisi qui sine macula cordis ingredit̄. Vn̄ ps̄. xxiij. Quis ascendet in montē dn̄i aut quis stabit in loco scō eiꝰ. Innocens manibꝰ ⁊ mūdo corde. Vn̄ Cesariꝰ. Incipiamus cogitationes bonas diligere: ⁊ statim ab illis que male sūt nos dignabitur dn̄s liberare. Secūdo debemꝰ oculos circūcidere ab illicito visu. Iere. ix. Ascēdit mors ꝑ fenestras nostras. Corpꝰ nostrū ē domꝰ. fenestre oculi sūt. inhabitator aīa ē. qn̄ nō custodimꝰ oculos tūc mors intrat ⁊ aīam occidit. vn̄ Math. vi. Si oculꝰ tuꝰ fuerit nequā totū corpꝰ tuū tenebrosū erit. Aug. Impudicus oculus impudici cordis est nūcius. Tertio aures a detractione. Prouer. xxiiij. Cum detractoribꝰ ne cōmiscearis. qm̄ repente cōsurget perditio eoꝝ. vn̄ Bernar. Detrahere aut detrahentē audire qd̄ hoꝝ dānabiliꝰ sit non facile dixerim. Item aures auertere debes ab auditu turpiū vboꝝ ⁊ cantuum lasciuoꝝ. Eccli. xxviij. Sepi aures tuas spinis ⁊ noli audire linguam nequā. Quarto linguā circūcidere debemꝰ a turpi locutiōe. Eph. v.

Omnis immundicia nec noiet in vobis sicut decet scos: aut turpitudo aut stultiloquium: aut scurrilitas. Itē a mendacio. Eph. iiij. Deponentes oē mendaciū loquimini veritatē vnusquisqz cum pximo suo. Itē ab irrisionib⁹ bonorum hoim. Vñ ps. Qui habitat in celis irridebit eos. ⁊ dñs subsannabit eos. Immo boni honorandi sūt sicut filij dei. Nam q filium honorat honorat ⁊ patrē ei⁹. Sic ⁊ q honorat bonum hoiem: honorat ⁊ deū. Itē a v̄bis maledicti. Apl's Roma. xij. Bñdicite ⁊ nolite maledicere. q eñ maledicūt pximis incurrūt istam maledictionē dei quā dicturus est in iudicio De qua hr̄ Math. xxv. Ite maledicti i ignē eternū. Itē a v̄bis iuratorijs. Eccl. xxiij. Vir multū iurās implebit iniqtate. Vñ dicit xp̄s in euangelio. Math. v. Sit sermo vester est est. nō non. Quādo aūt iurare p deū sit mortale vel veniale pctm̄. qre infra ser. cxliij. T. Quinto man⁹ circūcidere debem⁹ ab illicito tactu. Nam tact⁹ ⁊ amplex⁹ qui fiūt ad irritādū se ⁊ alios sūt pctā mortalia. Ite man⁹ circūcidende sūt a rapinis: furtis: ⁊ cedib⁹ ⁊ turpi ludo: ⁊ ad sola dei opa pagenda aptande Sexto circūcidere debem⁹ pedes ab illicitis gressib⁹ q fiūt in chorizando: supbe inceden do. ⁊ ad loca illicita eūdo. Job. xxxi. Cūctos gressus meos ipse dinumerat. S Ultimo nota exemplū de illo noie iesus. Legitur q diu morat⁹ fuit qdā hō cū vxore sua i magna pace ⁊ scitate: ⁊ illa sil'r cū eo. Inmisit aūt diabol⁹ tēptatiōes in eos vt suspēderent se. vt sic euaderēt pn̄tes miserias. Cū g̃ vterqz ex hac improba ⁊ importuna tēptatione tristes efficerent' vt nec somnū caperent. nec comederēt q̄uit alter de altero causas tāte tristicie. Rñdit vir q sup oīa hr̄et volūtatem magnā suspendendi se. mulier rn̄dit illud cōsimile esse desideriū suū. Consentiētes autem ambo in idipm laqueos parāt vt se suspēderent. Tūc mulier dixit viro suo. O dñe cōsulerē q pri⁹ biberem⁹ amorē iohis mutuo de illo optimo vino nostro qd̄ p̄ciosum seruauimus de illa vinea nostra de q nondū gustauimus nec scim⁹ q̄le adhuc sit vt potati adhuc leuius moriamur. Placuit viro. vinū affert. qd̄ cū vellet bibere sicut cōuenerat signauit vinū cū signo crucis dicēs. In noie iesu xp̄i bibam⁹: ⁊ bibit. deditqz mulieri. Cū aūt bibissent vinū cruce signatum. ita fugit diabol⁹ q oīs tēptatio de tota mēte eorum tolleret' vt hoc qd̄ facere cogitauerāt noluerūt postea adimplere: s̄ cōtriti ad cōfessionē cōfugerūt ⁊ vitā in bono finierūt. M Itē exēplū aliud de noie iesus. Fuit quidā hō pius q hāc cōsuetudinē habuit q quotienscūqz sibi diabol⁹ ingerebat aliquā temptationē iuit ad lectū orōis ⁊ inuocauit deū dicēs. O iesu dulcis miserere mei ⁊ adiuua me ⁊ cōtinue diabol⁹ recessit ab eo. ⁊ semel audiuit vir sctūs patr' q demon dicebat q ipi diaboli maxie repelleret' ab hoc nomine iesus.

In eodem festo Sermo. xx. q iuuenes debent a iuuentute deo seruire.

Postq̄ cōsummati sunt dies octo ⁊c. Luce. ij. I Sciendū q xp̄s die octaua circumcisus est ⁊ sanguinem suū fudit: ⁊ hoc ad nostrā instructionē vt i pueritia ei fuire incipiam⁹: qd̄ facere debem⁹ principalit' sex de causis siue pp̄t sex fruc.⁹ q inde pueniūt illis q a iuuētute deo seruire incipiūt. Prim⁹ est qr bonitas pmordi⁹ infigit' ipi iuueni: eo q iuuenis subiectū mag̃ tenerū. Vñ Arist. iij. de aīa. Aīa pueri ē sicut tabula rasa in q̄ nihil est depictū: ⁊ hoc in pncipio sue infusionis. Itē aīa pueri ē sicut pgamenum bn̄ p̄paratū ⁊ qcqd in eo scribit' vix delet': ⁊ si delet' adhuc manēt ibi aliq̄ vestigia. Sic ē de iuuene qcqd sibi p̄mit⁹ imprimit' ad h̄ sp inclinat' siue sit bonū siue malū. Itē puer ē sicut v̄gula q facilit' flecti pōt ad dexterā siue ad sinistram: ⁊ quocunqz flectit' illuc ⁊ crescit. Sed trabs iam desiccata si curua ē impossibile est eam ad rectitudinē duci. Vñ Holgot sup li. Sap. Omne pctm̄ incurabili⁹ ē in sene q̄ in iuuene. vñ Ecc̄. vij. Filij si tibi sint erudi illos a pueritia sua. Secūd⁹ fruct⁹: qr iocūdum est viuere hoi tali q in pncipio deo fuire studuit. Sap. Optima fortuna viuendi eligenda est quā iocunda reddet cōsuetudo. R Queris' hic qb⁹ in hac vita meli⁹ sit. Rñdeo q illis q puro corde ⁊ pura cōsciā deo fuiūt Prouer. xv. Mēs secura quasi iuge cōuiuium hoc sic pz. Nā si supra videt ⁊c. qre sup ser. ix R. ibi. Quita ē cōsciā. Itē sciēdum q aliqui mali infernū maiori labore sibi acquirunt q̄ alij boni regnū celeste. Qd̄ duob⁹ modis intelligitur. Primo q̄tū ad interiorē remorsū cōsciē. vñ Amb. in li. de offi. Que pena grauior est q̄ interioris vuln⁹ cōsciē. nōne hoc magis fugiendū est q̄ mors: q̄ dispendium q̄ exiliū: q̄ debilitatis dolor. Vñ Isido. de sum. bo. Oīa fugere potest hō p̄ter cor suum. Non eñ potest quisq a se recedere: vbicūqz

enī abierit reat⁹ sui cōsciā illū nō derelinquit Secūdo mō intelligit quo ad exteriora exercitia. vñ Holgot. Uia pctōꝝ est multo magis laboriosa ꝙ̄ via sctōꝝ. Famulus enī quāto pluribꝰ dñis hꝫ suire: tāto cū maiori labore Sed pctōr vult seruire mūdo: diabolo ⁊ carni sue. ⁊ ideo necesse est eū multipliciter laborare. Jere. ix. Ut inique agerēt laborauerunt. Nā duriora seruicia q̄nq3 habent serui diaboli ꝙ̄ serui dei. sicut pꝫ in hastiludijs: ⁊ choreis: ⁊ actibꝰ luxuriosis: in diuitijs cōgregādis: superbis vestibꝰ portādis: ⁊ in platuris acq̄rendis. vñ Holgot. Multo fortꝰ laborāt hoīes circa mūdana ⁊ trāsitoria: ꝙ̄ circa eterna. ⁊ magis circa voluptates ꝙ̄ circa virtutes. L Tertꝰ fructꝰ est ꝙ grauꝰ est seruiciū eoꝝ deo q̄ cito ad deū conuertunt. Illi enī de puro ⁊ optimo vite sue q̄si de flore ⁊ vigore deo offerūt. Qui aūt tarde volūt cōuerti quasi feces deo reseruāt respectu iuuenum qui in iuuētute deo suire incipiūt. Illi enī antiqui de vita sua primo id qd̄ pulchriꝰ ⁊ melius est offerūt mūdo ⁊ diabolo. reliq̄as vo volūt offerre deo: illud scꝫ de quo mūdꝰ non curat. i. seniū. cū tñ sm̄ scripturā bona ⁊ optima deo offerēda sunt. Nume. v. Oīa q̄ offertis deo optima ⁊ electa erūt. Itē illi q̄ expectāt vsq3 ad seniū: tales cōsumūt iuuētutē ⁊ fortitudinē corpis in seruicio mūdi ⁊ diaboli: ⁊ cū iam senescūt tunc cessant ab aliquibus pctīs: cū eadem pctā iam amplꝰ ppetrare nō possūt. vñ Aug. Si vis facere pniam cū iam peccare nō potes: pctā te dimiserunt nō tu illa. Sꝫ cū hō aptꝰ est ad peccādū ⁊ posset ⁊ hꝫ occasionē. s. pulchritudinē: diuitias ⁊ iuuētutē ⁊ dimittit ppt̄ deū hoc est deo valde acceptū. Naꝫ subtrahere sibi delectabilia carnis cū oportunitatē habet pficiendi: quasi spūale martiriū est corā deo. Uñ scriptū est. Qui potuit trāsgredi ⁊ nō est trāsgressus: facere mala ⁊ nō fecit. quis ē hic ⁊ laudabimꝰ eū. vñ Augu. Dico tibi q: securꝰ es si pniam egisti eo tempe quo peccare potuisti. Itē sciēdum ꝙ summe placet deo seruiciū iuuenum innocentū. Nunꝙ̄ pat̄ de filio tm̄ gaudiū habuit siue rex siue epūs siue papa electꝰ fuerit sicut deus gaudiū hꝫ de bono ope qd̄ q̄s deo offert in sua innocentia. In signuꝫ huiꝰ dicit xp̄us in euangelio. vt hr̄ Math. xix. Sinite puulos venire ad me ⁊ nolite phibere eos: taliū enī est regnū celorū. Itē cū pueri clamarent in templo ⁊ ppterea pharisei indignarent dixit eis iesus. vt habetur Mathei. xxi.

Nunquid legistis. Ex ore infantiū ⁊ lactentium pfecisti laudē. M Or multū valeat oro innocentū pueroꝝ siue p viuis siue p mortuis pꝫ p tale exemplū qd̄ legit. Quidā epūs deuotꝰ vidit in somnis pueꝝ piscantem de puteo cū hamo aureo ⁊ linea argentea: ⁊ inde extrahebat vnā pulchrā mulierē. Et euigilans vidit eundē pueꝝ in cemiterio super vnā tumbā orantē. ⁊ q̄siuit ab eo qd̄ hic faceret. Rñdit pro aīa matris dico Pater nr̄ ⁊ Miserere. Et intellexit vir sctūs ꝙ aīa illius mulieris liberata esset a purgatorio pcibꝰ illius pueri. Et pater noster est hamꝰ aureus ⁊ miserere est linea argentea. N Quartus fructꝰ q: hō certius morit in certitudine spei sue salutis. Uñ Aug. de disciplina xp̄iana. Non pōt male mori qui bñ vixit. Sic ecōtra. qui male viuūt ⁊ tardāt cōuerti vsq3 ad finē vite vix bñ moriunt. vñ Aug. Uix bene morit qui male vixit. vñ Aristo. iij. thopicoꝝ Qualis vnusquisq3 est talis videt sibi finis vñ etiā Aug. Si quis positꝰ in vltima necessitate sue egritudinis voluerit accipere penitentiā ⁊ accipit mox reconciliabit ⁊ hinc vadit. fateor vobis nō illi negamꝰ qd̄ petit: sed nō p̄sumimꝰ ꝙ hinc bñ exeat. si securꝰ hinc exit ego nescio. pniam dare possumꝰ: securitatē aūt nō. Nūquid dico dānabit̄ n̄ nec dico saluabit. Uis ḡ a dubio liberari. tene certū ⁊ dimitte incertū. Age pniam dum sanꝰ es. si sic agis dico tibi securꝰ es. Qui enī nō volunt in sanitate q̄rere deū: n̄ scient ⁊ ptinaciter cōtra deū facere grauit̄ peccant. Sepius cōtingit ꝙ in infirmitate cōstituti nō possūt se veracit̄ ad deū cōuertere ⁊ penitere. Uñ dr̄ in decre. Qui cū potuerūt cōuerti ⁊ noluerunt in fine nō facile acq̄rūt qd̄ volūt. de pe. dist. vltia. c. Nullꝰ expectet. Ergo illi boni q̄ a iuuētute deo seruierūt magis felicit̄ moriuntur. ps. Preciosa in cōspectu dñi mors sanctorū eius. O Uñ exemplū legit̄ ꝙ quidam pauper vir degebat in quadā villa qui cum egeret stipendia quotidiana p laboreꝫ ⁊ mendicitatē sibi acq̄rebat: ⁊ tñ sanctaꝫ dei genitricē mariā put poterat honorabat. et q̄nq3 de elemosinis q̄ ei dabantur p amore dei genitricis alijs paupibus condiuidebat Hic cuꝫ moreret cepit sanctā dei genitricem rogare vt eiꝰ misereri dignaret: ⁊ pcibus suis ei amenitateꝫ paradisi largiret. tunc ipsa sancta maria mat̄ misericordie ei assistens dixit. Ueni ⁊ sicut petisti pfruaris requie paradisi. Hanc vero vocē audierūt plures q̄ in

illa domo erat: q̄d ꝛ mors effect⁹ ostēdit. Cūqꝫ
ei⁹ aīa esset a corpe egressa statim pducta est
ab angelis in paradisum. ꝛ sicut pmiserat btā
virgo letat̄ cū iustis sine fine. Quint⁹ fruct⁹
q̄ sequit̄ ex hoc q̄n quis a iuuētute seruit deo
est q̄ purgatoriū eius minuet̄. nā si tales in
trabūt purgatoriū tūc ibi pvo tpe permane
būt respectu illoꝝ q̄ hic multa pctā ꝯmiserūt
ꝛ tarde penituerūt: nec cōdignā pniam ege-
runt. Un̄ scribit btūs Greg. in dyalo. q̄ q̄-
dā aīa in vmbra vna punita fuit ꝑpter mo-
dicitatē pene quā habuit exsoluere. Nā si q̄s
haberet solū vnū pctm̄ veniale cū illo nō pos
set deū videre nisi ꝓ eo satisfaceret: vel hic in
mūdo vel in purgatorio. Un̄ Numer. Nū
q̄ eīm a quoꝙ dei facies videbit̄ donec p pe
nā venialiū peccatoꝝ quadrans minim⁹ per
soluatur. De pena purgatorij quere ifra ser.
clvi. D. Exemplū ibidē. ¶ Sextus fru
ctus q̄ premiū maius i celo habebunt. qui a
iuuentute seruiūt deo. Habet eīm deus vij re-
munerat illos q̄ tarde ad ipm̄ conuertūtur:
ꝛ illos q̄ a iuuētute sibi suiūt. Un̄ Job. xiiij.
In domo patris mei multe mansiones sunt.
Nā valde dissimiles sunt in remuneratione
ille q̄ vno anno ante mortē suā solū seruiuit
deo: ꝛ ille q̄ a iuuētute suiuit ei. Aplš. Ro. ij
Reddet vnicuiqꝫ iuxta opa sua. Nā si q̄s co
gnosceret distantiā glīe que est inter primū
ꝛ secūdum choros angeloꝝ: ille libenter debe
ret centū annis durā vitā ducere. imo quod
plus est centū martyria ꝛ cētū mortes pati
vt de primo choro angelorū ad scōdū posset
puenire. ꝛ iteꝝ tantū pati vt de secūdo in ter
tiū: ꝛ sic de alijs. Minus eīm adhuc dixi. Un̄
aplš. Non sunt cōdigne passiones hui⁹ tpis
ad futurā gloriā que reuelabit̄ i nobis. Un̄
repḣēdit̄ desidia nostra. q̄r vno anno possu
m⁹ mereri vt vsqꝫ ad q̄rtū vł q̄ntū vel ad se
xtū choꝝ angeloꝝ possem⁹ puenire. s̄ hoc ne
gligimus ꝑpt̄ n̄ram pigritiā ꝛ cecitatē. Un̄
Hiero. Null⁹ labor dur⁹ nullū tps lōgū vide
ri dꝫ quo glīa eternitat̄ acq̄rit̄. Silr̄ ꝛ liben
ter debem⁹ carere oīb⁹ delectatōib⁹ ꝛ gaudijs
ꝛ honorib⁹ hui⁹ mūdi vt ad tale gaudiū pue
nire possem⁹. Un̄ Aug. Tāta ē pulchritudo
iusticie tāta ē iocūditas lucis eterne vt etiā nō
liceret i ea āpli⁹ manere q̄ vni⁹ diei horā ꝓ
pter hoc solū innūerabiles āni hui⁹ vite ple
ni delitijs ꝛ oī affluētia tpalium bonoꝝ recte
meritoqꝫ ꝯtēnerēt̄. ¶ Ultimo notādū
ē exēplū de q̄dā puero innocēti q̄ inocētiā ba
ptismalē suauit. Et legit̄ i li. de api. q̄ quidā
puer annoꝝ q̄nqꝫ de honestis valde pētib⁹
fuit ort⁹. q̄ pmo visis fratrib⁹ ordis minoꝝ a
pētib⁹ suis petiuit vt ipoꝝ habitu vestiret̄.
Sꝫ cū illi q̄si puerile dictū estimarēt: postmo
dū aduerterūt cū q̄ diligētia q̄r puer cepit cō-
suetudines ordis minoꝝ seruare. incedere nu-
dis pedib⁹ ꝛ dura corda pcīgi. argētū ꝛ auꝝ
sūmope vitabat attingere. ꝛ i h̄ articlo casus
accidit rar⁹ ꝛ mir⁹ valde. Un̄ negociatores
q̄dā ad hospiciū pr̄is ei⁹ venerūt: q̄ vidētes
i tali puero habitū talē mirati sunt. ꝛ cū itel-
lexissent pueꝝ oēs vitare pecuniā vnū nūmū
i ꝓfundū vasis quo bibebāt latent̄ iniecerūt
ꝛ cū modico vino puero poculū porrexerūt. q̄
vt exhausto vino nūmū vidit exclamās hor-
rifice vas piecit: tētisqꝫ i celū oculis ꝛ manī
b⁹ dixit. tu nosti de⁹ omips q̄ insci⁹ meū ordi
nē violaui. Hinc tremebūd⁹ expalluit ꝛ q̄si
ad mortē tēdēs nigredo faciē ei⁹ occupauit.
q̄d vidēs pr̄ ei⁹ expauit: ꝛ currēs ꝓ sacerdo
te adduxit cū. q̄ puero absoluto manū inpo-
nēs eū a dolore ꝛ pena mitigauit. i platea pu
er sedēs pueros viciꝫnoꝝ diebus solēnib⁹ cō
uocabat vt eos si distorti essent i morib⁹. si su
pbi. si ornat̄ vestib⁹ icederēt argueret. bonis
x̄o pueris celoꝝ gl̄iam pmittebat. Interdū
eos docebat orōem dñicā. s. pr̄ nr̄. ꝛ q̄ bonū
eēt nr̄i xp̄i i āgelica salutatiōe ꝛ genuflectio
nib⁹ suire ad has pueri ꝯuocatiōes ꝛ exhor
tatiōes senes ipi cū minorib⁹ ꝯcurrebāt: ꝛ mi
ro mō delectabant̄ i prudētia ꝛ risis ei⁹. Pa
trē ꝓpriū iurātē vel leuē i gestib⁹ vel ebriosū
si q̄n videbat ei cōpatiēdo ꝛ q̄si cū lachrymis
arguebat dicēs. pr̄ karissime nūq̄d p̄sbyter
nr̄ i eccl'a dīc q̄ q̄ talia agūt regnū dei nō pos
sidebūt. Matrem q̄qꝫ q̄ cū in solēnitate q̄dā
optimis scarlat̄ ꝛ rubicūdis vestibus vteret̄
cū graui merore corripuit i eccl'ia corā ꝯsedē
tibus dicēs digitoqꝫ demōstrās imaginē cru
cifixi. Intuere mat̄ intuere: ꝛ vide dn̄m nr̄m
ihm̄ xp̄m nudū i cruce pēdentē sanguīe ru-
bricatū: ꝛ tu te in ꝯtumeliā ipius vestib⁹ scar
latis adornasti. Caue mr̄ caue karissima ne
ꝓ rubore vestiū penas eternales incurras.
Nec mora: mater x̄ba filij nō modicū abhor
rescēs vestes tales deposuit: ꝛ talib⁹ ampli⁹
vti penitus denegauit. Mores vero ꝛ gestus
ipius pueri pfectionē x̄tutū ꝛ grām dei i eo
ostendebāt. Nōdū puer etatē septēnē imple
uerat ꝛ mortu⁹ est. Appropinquās ḡ morti
ꝯfessus sacerdoti ꝛ sacramentum corpis xp̄i
postulauit: sed sacerdos ꝑpter puerilē etatē
sibi denegauit. Puer aūt cū mira orōnis gra

tia extēsis manib⁹ in celū dixit. Tu nosti dn̄e
iesu xp̄e ꝙ sūmū desideriū meū ē te hr̄e. peti-
ui te: feciq; qd̄ debui: ⁊ spero ꝯfidēt⁹ ꝙ tui p̄
sentia nō frustrabor. His dict̄ parentes circūste
dētes ⁊ flentes ꝯsolat⁹ est eos puer ille: ⁊ ad
meliora ꝓuocās inter v̄ba exhortatiōis orō
nis ⁊ laudis spm̄ deo reddidit īpollutū. ⁊ sta
tim habit⁹ ordīs fratrū minoꝝ tunica cū assu
to caputio q̄ sup eū extēsa iacebat repēte di
sparuit: ⁊ nūq̄ postmodū visa fuit. Igit̄ post
mortē ei⁹ cū ad sepulcrū illi⁹ vbi sepeliēdus
erat stantes q̄dā ex fratrib⁹ minorib⁹ ps. scʒ
De ꝓfundis dicere voluissent nullo conatu
⁊ nulla reiteratione hunc psalmū dicere po
tuerunt. Vn̄ p hoc dabat̄ intelligi illā sctām
aīam nullis orationib⁹ indigere. Parentes
vero post mortē pueri intātū exēplo filii pfe-
cerūt vt oīa oblectamēta seculi derelīqētes pr̄
ordinē p̄dicatoꝝ: mr̄ aūt cistersiensiū ordinē
eisdē tp̄ib⁹ intrauerūt: ⁊ deo felicit̄ seruierūt.

In epyphania domini. Sermo. xxi.

Ecce magi venerunt

ab oriente hierosolimā dicentes
Vbi est q̄ nat⁹ est rex iudeorum
Math. ij. Hodierna dici festiuitas magna ē
Vn̄ merito dr̄ apparitio. Unde canit̄ Dies
sctificat⁹ illuxit nobis venite gētes ⁊ adora-
re deū. Et in signū hui⁹ dr̄ in verbis p̄missis
Ecce magi ab oriente venerūt ⁊c̄. Consuetu
do est ꝙ quando aliquis rex vadit sibi acci-
pere regnū tūc veniūt milites curie sue: vt de
sua solēnitate ipi regi congaudeant ⁊ gr̄as
deo referant. Veniūt etiā populares vt eoꝝ
dn̄m recognoscāt. Veniūt tandē p̄ncipes ⁊
barones vt ei munera deferant: ⁊ fidelitatē
faciāt. Xp̄us hʒ duo regna scʒ celeste ⁊ terre
stre. regnū celeste pacifice obtinebat. regnū
autē terrestre dyabolus vsurpauerat. Et iō
xp̄s vēit ī mūdū vt dyabolū de regno suo eij
ceret: ⁊ ip̄e regnū suū recuperaret. vn̄ Joh. xij.
dr̄. Nunc iudiciū est mūdi. Venerunt igitur
p̄mo ipm̄ visitātes milites sue curie celestis
de sua sublimatione in regnū gr̄as deo refe-
rentes ⁊ dicētes. Gl'ia in altissimis deo. Ve
nerunt populares. s. pastores: ⁊ ipm̄ dn̄m re
cognoscētes visitauerūt: ⁊ silr̄ de sua sublimi
tate deo gr̄as egerūt. vn̄ dr̄ Reuersi sunt pa
stores glorificātes deū. Hodie venerūt p̄nci-
pes ⁊ barones vt fidelitatē sibi facerent. ⁊ iō
ꝓcidētes adorauerunt eū. ⁊ apertis thesauris
suis obtulerūt ei munera. Vn̄ ī p̄nti smone
tria sunt dicēda. Primo de sapiā illoꝝ trium
regū. Secūdo de eoꝝ īqsitiōe ⁊ oblatōe. Ter
tio q̄re paupes reuerēti⁹ cōiter se hn̄t ad deū
q̄ diuites. R Quantū ad p̄mū notādū
ꝙ isti tres reges ꝯmendant̄ in sapiē magni
tudīe. q̄ dicitur magi. i. sapiētes q̄ ī sydere
xp̄m cognouerūt quē iudei a lege ⁊ ꝓphetis
edocti agnoscere ꝯtēpserūt. Nā ex hoc ꝯfūdi
tur pigritia ⁊ infidelitas ⁊ malicia iudeorū.
Nā magi vni ꝓphete crediderūt. iudei xp̄o plu
rib⁹ credere noluerunt. Illi q̄sierūt regē alie
nū. isti xp̄o nō q̄sierunt ꝓpriū. Illi venerūt ex
longinquo: isti vero nō venerūt ex ꝓpinquo
Hec Remigi⁹. Vn̄ Greg. ī omel. hodierna
Oīa elemēta auctorē suū venisse testata sūt
vt de his quodāmō vsu hūano loquar. Celū
hūc cognouerūt q̄ ꝓtin⁹ stellā miserūt. Ma
re cognouit: q̄ se calcabile sub plātis ei⁹ p̄be
buit. Terra cognouit: q̄ eo moriēte cōtremu
it. Sol cognouit: q̄ lucis sue radiū in morte
ipius abscondit. Saxa cognouerūt: q̄ tēpore
mortis sue scissa sunt. Infern⁹ cognouit: quia
quos captiuos tenebat reddidit. Iudeorū
xp̄o corda saxis duriora eū ꝯfiteri nolūt quē
elemēta testant̄. Sciendū ꝙ nos xp̄iani exē
plo illoꝝ triū regū debem⁹ deū ī vera fide ꝯ
citer cognoscere. Vn̄ Hiero. Absq; noticia
creatoris oīs hō pecus est. S Pro quo
sciēdū ꝙ illi xp̄iani nō ī vera fide cognoscūt
deū q̄ fatū tenēt. q̄ fundāt se sup ꝯstellatiōes
planetarū. quos beatus Greg. in omel. ho
dierna reprobat ⁊ probat eē hereticos ⁊ pu
sillanimes qui dicunt fatū seu ꝯstellationes
sub q̄b⁹ nascunt̄ hoīes regere ⁊ dirigere quē
libet ad efficia peragēda q̄ eis insunt. vt po
te q̄ sub libra cāpsores efficiant̄. sub aquario
piscatores. ⁊ sic de alijs. Et ibi btūs Grego.
ponit reprobationis hui⁹ euidens exemplū.
ꝙ multe sunt t̄re q̄ cāpsores nō hn̄t. Aqueq;
piscatores nesciūt. vt getulia. ⁊ tamē ibi sunt
⁊ oriunt̄ ꝯstellationes recte sicut alijs locis.
Et subdit. b. Greg. Absit inquit a fidelib⁹
vt esse aliq̄d fatū dicāt. vitā; eñ hoīm solus
hāc ꝯditor q̄ creauit administrat. non eñ ꝓpt̄
stellas hō: s̄ stelle ꝓpt̄ hoīes facte sunt. Hec
ille. Si q̄s eñ nō furaret̄ nō suspēderetur: ⁊
sic est etiā de alijs. Contra tales q̄ dicunt sua
vicia aut virtutes se hr̄e a ꝯstellatōib⁹. Cris.
super Math. arguit ⁊ improbat hoc modo.
Primo si aliq̄s adulter vl' homicida fieret p
stellā magna esset iniq̄tas stellaꝝ. nā cū p̄scī⁹
futuroꝝ sit deus ex quo tanta iniq̄tas per stel
las fit. si noluerit emendare non eēt bon⁹. si
aūt voluerit ⁊ non poterit nō eēt oīpotēs: si

ipotēs. q̄ ambo manifeste sunt ɔ fidē xpianā.
Primo ex eo q̄ deꝰ ē summe bonꝰ. ps. Cōfi-
temini dn̄o qm̄ bonꝰ. vn̄ etiā Arist. xi. meth.
Deꝰ est optimū ⁊ sempiternū. Itē secūdo ex
fide ⁊ sacra scriptura habemꝰ ꝙ deꝰ ē omps
ps. Oīa q̄cūqꝫ voluit deꝰ fecit ī celo ⁊ ī terra
Vn̄ dicimus in symbolo fidei catholice. Cre
do in deū patrē oīpotentē. Secūdo sic impro
bat. si stelle hoc faciūt ꝙ sumꝰ boni aut mali
nec bonū nostrū laudādū ē: q2 in nobis non
ē volūtariꝰ actꝰ. Vn̄ Hugo de scō vic. Nemo
inuitꝰ bn̄ agit: etiā si bonū est qd̄ agat. Vnd̄
dr̄ ī decre. Nullū bonū nisi volūtariū. xx. q. iij.
Presens. ⁊ xxiij. q. v. Ad fidē. ⁊. q. vi. cap. I.
Vn̄ etiā Aristo. v. ethi. Sine volūtate non
pōt q̄s bonū opari. Itē nec malū nostrū vi-
tuperādū ē: q2 in nobis nō est volūtariꝰ actꝰ.
vt q̄d cū mali mei penā susciperē qd̄ nō vo-
lūtate s3 necessitate cōmisi. Vn̄ Bern̄. ɔ hoc
loquit̄ ī quodā s̄mone dicēs. Quid odit aut
q̄d punit deꝰ p̄ter ꝓpriā volūtatē. Cesset eī
ꝓpria volūtas ⁊ infernꝰ nō erit. In q̄d eī
ille ignis deseruiet nisi in ꝓpriā volūtatem.
Tertio hāc insipientiā ⁊ errorē destruūt mā
data dei q̄ data sunt hoībꝰ ne peccēt. Itē silr
ps. ⁊ sacre scripture q̄ exhortant̄ hoīes vt fa
ciant bonū. hanc insipientiā ⁊ hūc errorē de-
struūt. Quis eī ꝓhiberet aliquē ne faceret
malū qd̄ nō posset declinare. aut ꝙ faceret bo
nū ad qd̄ nō posset puenire: mō in p̄ceptis p̄
cipitur. Non mechaberis. Non furtū facies.
Non assumes nomē dei invanū. Nec iurādo
nec blasphemādo: ⁊ sic de alijs preceptꝭ. Mo
do si dicis ꝙ deꝰ p̄cepit tibi qd̄ nō potes im-
plere. tūc tu mētiris: ⁊ incurris maledictiōē
dei. Bern̄. Maledictus q̄ dicit deū precepisse
impossibile. Itē xps dic Math. xi. Iugū eī
meū suaue est ⁊ onus meū leue. Quarto im-
probatur. quia per hoc tolleretur liberū ar-
bitriū. quo tamen necessariū est in nobis cū
quo nos deus priuilegiauit. q2 ante hominē
sunt ignis ⁊ aqua: ⁊ ad quodcunqꝫ voluerit
porriget manū. Sciendū ꝙ Aug. d. ꝙ bene
nr̄a aīalis sensualitas incliatur plus ad vnū
viciū in vna constellatione ꝙ in alia. ⁊ sic eti
am intelligitur de virtutibus. vtpote natus
sub venere ad luxuriā. sub Marte ad bellū
sub virgine ad castitatem. Unde Aristo. iij.
ethicor. In desiderijs naturalibus pauci pec
cant. Item teste Ptholomeo. Sapiens dn̄a
bitur astris. Et Aug. in regula sua ad frēs
in heremo dicit. Quando dyabolus scrutat̄
nos pronos ad vicia per tales nostras natu
rales inclinatiōes p ea vicia nos solet sepiꝰ
tēptare ad q̄ nos sentit magis inclinatos fo
re. Vn̄ Gen̄. iiij. dixit deꝰ ad Cayn iratū vo-
lentē fratrē suū occidere. subtus te erit appe
titus tuꝰ ⁊ tu dn̄aberis eiꝰ. Nō eī ɔstellatio
nes regere pn̄t nr̄as volūtates. ergo peccāt
q̄ tenēt fatū ⁊ dicūt ꝙ de necessitate oportuit
eos hoc malū facere: q2 deꝰ voluit ⁊ ordiauit
sic fieri. ⁊ sic retorquent culpas suas in deū q̄
est innocēs. Vn̄ Amb. Malū est peccare: pe
ius est in pctīs pseuerare: pessimū ⁊ pniciosū
est se defendēdo in deū culpā suā refundere.
T Quantū ad secūdū scʒ quō isti tres re-
ges cōmendant̄ ex feruore inq̄sitiōis ⁊ obla
tiōis. nā statim visa stella iter arripuerūt: ⁊
iesum puer͂ diligenter inq̄sierunt cū dixerūt
Vbi ē q̄ natꝰ est rex iudeor͂. vidimꝰ eī stel-
lā eiꝰ in oriēte ⁊ venimꝰ adorare eū. Vn̄ sciē
dū ꝙ sicut hr̄ ī lōga legēda colonie. Isti tres
reges fuerūt sectatores ꝓphete Balaā: qui
ꝓphetauit vt habet̄ Nume. xxiiij. Orietur stella
ex iacob ⁊ v̄go pariet saluatorē. De quo etiā
dicit Criso. sup Math. ꝙ quidā ppli elege-
rūt duodecim ex eis: ita vt vno decedēte aliꝰ
in locū eiꝰ subrogaret̄. Qui ascendētes sup
montē excelsuꝫ illo tpe orauerūt ad deū vt oñ-
deret eis stellā quā balaā p̄dixerat. Adueni
ente aūt tpe natiuitat̄ xpi in ipa hora noctis
medie appuit sup ipsos in aere stella p̄fulgi
da ⁊ pulcherrima. In cuius summitate erat
imago pueri puuli secū ferētis imaginē cruc̄
Ex cuiꝰ aspectu valde fuerūt gauisi: eo ꝙ suis
tpibꝰ meruerūt illud videre. Et vox audita
est. Ite in iudeā ⁊ regē quē q̄ritis natū inue-
nietis. Tūc stati isti tres reges Caspar Bal
thasar ⁊ Melchior cū suis iter arripuerunt
⁊ hierosolimā venerūt. V Querit̄ q̄re
hierosolimā venerūt: cū tn̄ ibi natꝰ non fuit
rex quē quesierūt. Rn̄det̄ s̄m Remigiū ꝙ
magi tp̄s natiuitat̄ xpi in stella cognouerūt
sed natiuitat̄ locū ignorauerūt. Cum aūt hie
rusalē erat ciuitas regalis ⁊ ciuitas oblatio
nis ⁊ sacrificij: opinati sunt ꝙ tā egregiꝰ pu-
er q̄ erat rex iudeor͂: cui ⁊ ipi munera offerre
volebāt solū in ciuitate regali ⁊ oblatiōe con
grua nasci deberet. Sꝫ diceres. Quomodo
in tredecim diebus hierosolimā ab oriēte ve
nire potuerūt: cū tn̄ hierusalem est in medio
terre. Respondeo s̄m Remigium ꝙ puer
qui tunc natus est in tam breui spacio de vl-
timis finibus terre ad se magos perducere
potuit. Unde s̄m Hieronymum. Isti tres re
ges venerūt ī dromedarijs. qui sunt anima-

lia velocissimi cursus q̄ tantū vno die currūt
quantū equꝰ validꝰ in tribꝰ diebꝰ posset cur
rere. Sz in p̄dicta legēda habetur ꝙ lux ibi
ꝯtinue lucebat. vbi eqtabāt: nec ipi nec iumē
ta esuriebāt. nec comedebāt: sed die noctuqz
eqtabāt. Et notādū ꝙ magi hierosolimā in
trātibꝰ ipa stella disparuit: qd̄ diuina dispo-
sitiōe factū est vt sic de loco natiuitatꝪ interro
gare cogerent̄ ⁊ sic certificarent̄ nō solū per
stellā: s; etiā p ꝓphetic dictū. Vñ cū venisset
hierosolimā statim accesserūt ad herodē dicē
tes. Ubi ē. i. i q̄ ciuitate vel i quo loco est qui
natꝰ ē rex iudeoꝝ. i. q dz eē rex iudeoꝝ. Nota
xp̄s natꝰ specialr̄ dicitꝰ est rex iudeoꝝ. q̄ꝙ sit
rex celi ⁊ terre ⁊ dñs angeloꝝ ⁊ hoīm tripli
ci rōe. Primo iō q: fuit specialr̄ iudeis ꝓmis-
sus s̄m illud Malach. vlt. Vobis timētibꝰ
nomē meū oriet̄ sol iusticie. Secūdo q: ipse
p̄ncipalr̄ missus ē eis sicut ipe saluator p se-
ipm̄ testat̄ in euāgel. Math. xv. Nō sum mis
sus nisi ad oues q̄ perierūt domꝰ israel. Ter-
tio q: cū eis nutritꝰ ⁊ ꝯuersatꝰ ē. s. i nazareth
vt habet̄ Luc. iiij. Si aliqs ipis magis dixis
set. vñ scitis regē iudeoꝝ nati. dixissent Nos
existentes in oriēte vidimus stellā eiꝰ. Vñ ⁊
Fulgentiꝰ. Puer natꝰ nouā stellā fabricauit
Vñ beatus Aug. in sermone huiꝰ festi. Ipse
nouā stellā creauit natus: qui antiquū solem
obscurauit occisus. Sciēdū ꝙ stella q̄ appa-
ruit in tribꝰ distabat ab alijs stellis. Primo
in situ: q: nō in celo sita erat: s; in aere prope
terrā. Secūdo in lumie. q: tāte claritatꝪ fuit
ꝙ de diē ⁊ nocte splēduit sic ꝙ sol nō potuit
preoccupare splēdorē eius. Tertio in creati-
one. q: alie stelle i p̄ncipio vniuersi sunt crea
te. ista vero nascēte xp̄o apparuit. ⁊ cōpleto
cursu suo rediit i materiā preiacentē. Tamē
quidā dicūt illā stellā angelū fuisse q̄ pastori
bus nūciauit natiuitatem xp̄i. Sz sciendū ꝙ
Criso. hic q̄rit Nūqd sciebāt magi ꝙ in hie-
rusalē regnabat herodes. nūqd nō intellige
bant magi legꝪ iusticiā ⁊ p̄scriptōes. vt quicūqz
viuente rege aliū regē p̄nunciaret aut ado
raret ꝙ q̄si tyrannus puniret̄ in sanguine.
Et rñdet Crisosto. Xp̄us firmauerat quos
attrahebat. ⁊ ideo nō timebāt. q: dū cōside-
rabant regē futurū nō timebāt p̄ntē. nam si
de morte timuissent: nunq̄ ad herodem ausi
venire fuissent. ⁊ cū adhuc nō viderāt xp̄m:
parati tñ erant mori ꝓ xp̄o. Herodes aūt rex
audiens hoc turbatus est valde: ex eo ꝙ fuit
alienigena timens ne regno ad iudeos reuo
luto ipe cū oī semine suo expelleret̄ a regno.
Et iō s̄m Criso. Herodes libros in qbus ge
nealogia regū iude texebatur cremauerat vt
obliuioni tradi deberet regū ordo. Exeuntes
aūt magi hierosolimam: ecce stella quā vide
rāt in oriente antecedebat eos vsqz dū veni
ens staret supra domū ⁊ locū vbi erat puer.
Legitur enī in legenda p̄dicta ꝙ reges post
q̄ꝫ exierūt de hierusalē videntes stellā gauisi
sunt gaudio magno valde: ⁊ ad pastores ve
nerūt: q pastores claritatē stelle videntes oc
currerūt ⁊ interrogauerūt qdnaz hoc esset.
Audiētes ꝙ pueꝝ natū q̄rerēt: dixerunt eis
pastores qualr̄ angelꝰ apparuit eis in nocte
natiuitatꝪ xp̄i cū magna claritate dicēs. An-
nūcio vobis gaudiū magnū qd̄ erit oī pplo
q: hodie natꝰ est saluator q dr̄ xp̄s in ciuita
te dauid. ⁊ quō in ciuitate ingressi inuenerūt
pueꝝ iacentē i p̄sepio ⁊ pānis inuolutū. His
auditis tres reges gauisi sunt valde. Et ecce
stella antecedebat eos vsqz dū veniens sta-
ret supra domū vbi erat puer. Et intrantes
domū. i. diuersoriū vbi puer natꝰ erat: inuene
rūt pueꝝ aspectu pulchrū pānis vilibꝰ inuo
lutū. Si g̃ magi regē terrenū q̄rere venissent
magis fuissent ꝯfusi q̄ꝫ gauisi. q: tāti itineris
laborē sine cā suscepissent. Nūc aūt celestē re
gem querebāt: ⁊ sic nihil regale videbāt i eo
solius tñ stelle testificatiōe cōtenti gaudebāt
oculis eoꝝ ꝯtemptibilē pueꝝ. sez in bonis tem
poralibus ꝯspicere. q: sp̄ussanctus i cordibus
eoꝝ terribilē eū monstrabat. quē pueꝝ inue
nerūt cū maria matre eiꝰ. Vñ Crisost. Non
diademate coronatū aut i lecto aureo recum
bentē: s; vix vnā tunicā hn̄tē nō ad ornamē
tū corporis: s; ad tegumētū nuditatꝪ. qualē ha-
bere poterat vxor carpētarij pegre ꝯstituta
Dispositiōe aūt diuina factū est vt dicit Ra
banus ꝙ tunc Joseph aberat. ne aliqua ma
le suspitionis eo presente gentibus daretur
occasio. Itē inuenerunt puerū cū maria ma-
tre eius. quia dū virgo beata magnum vide
ret ante diuersoriū comitatū recepit pueꝝ
suū de presepio in gremiū suū ⁊ in virgineis
brachia sua: vt sic ipsa se pueri matrē osten-
deret esse. Unde Criso. Magi viso puero lu
mine vere fidei illuminati crediderūt eū mū
di esse saluatorem: ac eundē quē tanta sollici
tudine quesierūt: ⁊ quē stella annūciauerat:
Nec ab hac fide matris paupertas nec pue-
ri imbecillitas retraxerat. Ideo dicit euāge-
lium. Procidentes: sez sup terrā ⁊ sup facies
suas adorauerūt eū adoratione latrie vtpote
deū. Ubi dicit glosa. Hoienu viderunt ⁊ dū

esse crediderūt ꝛ cognouerūt: ꝛ ideo adorauerūt sicut quilibet eorum deposita corona sua flexis genibus ꝛ capite in terra demisso cū magna cordis deuotiōe ꝛ oris ꝓlata orōne ipm vnanimiter laudauerūt: ꝛ mūdi saluatorē eū eē dixerūt. ꝛ de būficio ꝙ stella eos ad ipm pduxerat grās egerūt. Hec glo. Ac demū apertis thesauris suis obtulerūt ei munera. Aurum Thus ꝛ Mirrā. Remigius. Unusquisqꝫ tn̄ hec tria munera obtulit: vt vnusqsqꝫ eū cum suis muneribus verū deū ꝛ hoiem mortalem predicaret. Un̄ Bern̄. Cū magi obtulerunt aurū hoc fuit ad paupis pueri cū matre sustētationē. Thus ꝓpter stabuli fetorē. Mirrā ꝓpter mēbrorū debiliū pueri ꝯfortationē. Legitur enī in legēda ꝓdicta ꝙ post oblationem puero factā isti tres reges ceperūt esurire: ꝛ etiā familia ꝛ iumēta eorū tūc comederunt ꝛ dormierūt. Et tūc rn̄so accepto in somnis ne redirēt ad herodē p aliā viā reuersi sunt i regionē suā. Postq̄ aūt reuersi fuerūt in regionē suā ꝛ ꝓpria attigerūt māserūt in fide magis deū ꝙ an̄ colētes: ꝛ qd viderūt alijs ꝓdicauerūt: ꝛ multos erudierūt ꝛ ad fidē quātum i eis fuit disposuerūt. Deinde cū btūs Tho. apl's venisset ad illā ꝓuinciā ab eo baptizati sunt: ꝛ cū eo facti sunt adiutores ꝛ ꝓdicatores xpi. Itē habet in legenda ꝙ post recessū regū tumultus ppl'i factus est ad mariā ꝛ puerum eius ꝓpter miraculū. Et maria timēs occasionē pueri latēter ad domū cuiusdā pauperis ꝯfugit q̄ eā cū puero occulte in cellario recepit: vbi maria sup lapidē sedit ꝛ puerum lactauit: ꝛ cecidit lac sup lapidē. qd vsqꝫ hodie in quantū plus tangit: in tantū clarius ꝛ candidius efficit. ꝛ vsqꝫ hodie quoqꝫ ostendit pro reliquijs. Maria etiā camisiā ꝛ pannos aliquos simul inuoluit: quorū ꝛ oblita est in diuersorio. ꝛ tādiu ibi pmāserūt vsqꝫ ad tpus helene sine veneratiōe: q̄a locus vbi xps natus est abominabilis a iudeis habitus est: vt nullū hoiem neqꝫ bruta aialia intrare pmitterēt sed obstruxerūt locū cum lapidibus. Sꝫ helena postmodū illuc veniēs locū apuit: ꝛ illa inuenit. Silr ꝛ fenū in ꝓsepe in quo xps iacuit secū detulit: qd fenū adhuc in roma habet. Et hoc quātū ad secundā ptē istius sermonis. ¶

Quantū ad tertiū sciendū ꝙ isti tres reges docent nos hūiliari corā xpo. Nā ipsi ꝓcidētes in facies suas adorauerūt eū hūilit ꝛ deuote. Un̄ Henricus de hassia sup Gen̄. qrit q̄re paupes ꝛ pui status homies reuerentius se hre solēt ad deū. vt pote orare flexis genibus ꝓstratio corporibus: eleuatis manibus: ꝑcussio pectoribus. Alij aūt magni ꝛ diuites non sic s stātes orāt: ꝛ erecti ceruicibus. Ad hoc rn̄det Henricus de hassia dicēs ꝙ ꝓpter quīqꝫ causas. Prima causa ē supbia: q: ꝓspitas ꝛ felicitas tpalium ceruicē erigit supbire faciēs ꝛ hūiliari erubescēs. Aug. Difficile ē ꝙ nō sit supbus q diues est: tolle supbiā ꝛ diuicie nō nocebūt. Sꝫ paupes vt in plurimū sunt humiles. Greg. Paupertas mentibus bonis esse solet custos humilitatis. Secūda causa ne genibus terrā tangētes vestimēta ꝓciosa maculent quibus induunt. ꝛ sic preponūt dilectiōem vestiū ne maculent honori quē exhibere deberent creatori suo q non pepcit filio suo vnigenito: sed ꝓ nobis oibus tradidit illum. Tertia causa est ne nimis fatigēt corpa delicata que gerūt. Nā delicate nutrierūt seruū suū. id est corpus ab infantia. ꝛ nō sunt assueti exercere se in aliquibus laboribus duris. ꝛ ideo postmodū inuenient corpus suū cōtumax ꝛ rebellans exercitijs asperis. Sed paupes assueti sunt dura ꝛ laboriosa sustinere: ideo minus curant se hūiliare deo ꝛ flectere genua: quādoqꝫ etiā per totā missam. qd aliqui diuites abhorrent facere vsqꝫ dū eleuat corpus xpi i missa. Quarta causa est. q: genuflectere nō possunt impediti rostris calceorum lōgissimis. Itē quidā nō audent se curuare nec ꝓsternere i terrā: sed nec quoqꝫ paululum inclinare: q: timent ne appareat erubescibile qd in vestibus sic turpissime accurtat. Silr mulieres ꝓpter pepla breuissima nō audēt caput deo oipotēti inclinare. ne indecens aliquid in crinibus videatur. cū tn̄ xpus in cruce ꝓ eis inclinato capite emisit spm̄. Itē quidā non possunt se inclinare deo impediti ligaturis caligarum rigidissimis. quibus manus ligatur manicis strictis corpus cingulis latis ꝛ deargentatis. pedes calceis strictis. crura ꝛ genua ligaturis caligarū. Istis pomposis timendū est illud dictū Math. xxij. Ligatis manibus ꝛ pedibus mittite eū in tenebras exteriores. quia tales sic se ex superbia ligantes tradunt se demonibus sic ligatos. Unde Aug. Qui petm̄ peto addit: funē nectit cū quo liget. Hec meditāda sunt supbis. Quinta cā est. q: credūt se nō multū indigere deo: ex quo abūdāt i bonis tpalibus i honoribus ꝛ delitijs. sed desideria ꝛ paupertas ꝛ necessitas ad deum recurrere faciunt pauperes. Un̄ Esaie. xxvi. Dn̄e in angustia quesierunt te. Unde etiā Greg. Mala que nos hic premunt: ad deum ire compellunt.

De eodem festo. Sermo. xxij.

Videntes stellā magi gauisi sunt gaudio magno valde. Math. ij. Nō satis fuit dicere euāgeliste gauisi sunt: sed addidit gaudio magno valde. Unde dicit Criso. Gauisi sunt ppter male societatē. i. herodis euasionē. Sed gaudio quia spes eorum nō fuit frustrata: sed confirmata. sed gaudio magno: quia ad laborē tanti itineris quē susceperūt stellā anteedentē recuperauerūt. Sed valde magno gaudio: quia natū regē quē querebant inuenerunt. Sed exquo hoīes in pñti festo et in precedētibus diebus diuersos iocos et ludos et diuersa gaudia in diuersis locis et ptibus mūdi exercēt: ideo p pñti simone tria sunt dicēda. Primo vtrū i iocis et ludis possit eē virtus: et que requirūtur ad hoc quod ioc⁹ virtuose fiat. Secūdo quot modis i iocis et ludis aliquis possit peccare mortaliter. Tertio exēplū. A Quātū ad pmū sciendū quod hic querit vtrū i iocis et ludis possit eē virtus: et que requirūtur ad hoc quod iocꝰ virtuose fiat. Rñdeo sm. b. Tho. ij. ij. q. clxviij. Sicut hō indiget corporali refocillatione qui non potest continue laborare: ita etiam ex parte aīe indiget quiete et solatio quod fit per ludicra vel iocosa verba. Unde sciendū quod triplices homines inueniūtur circa hoc. Quidā enī sunt sicut cibus nihil habēs de cōdimēto nunquam exercentes iocū vel ludū: sed semper duri et aspi. Nam contra humanā rationē est: vt aliquis se onerosum exhibeat: puta cū nihil delectabile exhibet: et delectationes aliorū impedit. Seneca. Sic te regas sapienter vt nullus te habeat tanquam asperum: nec quis contemnet te quasi vilem. Quidam vero quemadmodum cibi nimis cōditi et nimis salsi: sicut illi qui excedūt in ludo. Quidā sunt sicut cibus tēperate sicut decet cōditus. scilicet qui vtuntur ioco et ludo ad virtutē. Pro quo sciendū sm Holgot super li. Sap. tria requirunt ad hoc quod iocꝰ fiat virtuose. Primū est quod iocus sit simplex et innocēs et innoxius: ne aliquis inde ledatur. Sunt enī aliqui qui nihil curāt quid dicant siue offensionē siue placitū siue honestū siue inhonestū dummodo tū prouocent risum. Et tales diligēter explorant defectus proximorum: quos possunt recitare ad risum causandum i aliis et in ipsis eru bescētiā: talis iocꝰ nō est virtuosus: quia ad ludū virtuosum requiritur quod loquantur placita et honesta et nō nociua et illicita. Secundum quod requirit est honestatis cōdecētia. vt ludꝰ talis deceat personā ludentem siue iocantē. et etiā psonas assistētes. Unde aliꝰ iocus cōuenit clerico vel plato vel religioso. alius seculari. alius seni. aliꝰ iuueni. aliꝰ viro. aliꝰ mulieri. aliꝰ famulo. alius virgini. Cōsideret ergo ludēs primo psone sue cōditionē et honestatē et nihil attēptet quod eius vel statuꝫ suū dedecoret: et super oīa turpia deuitet que aliquē mō hoīem ad peccā inclinēt. Unde Sen. de quattuor virtutibꝰ cardinalibus. Oīa credibilia pter turpitudinē crede. Secūdo consideret tpa. quia vno tpe licet iocari et alio nō. sicut tpe sanctificatiōis et tpe deuotionis et orōnis leuitates huiusmōi nō decet. Itē cōsideret circūstātias. quia aliꝰ iocꝰ lꝫ corā psonis secularibꝰ. aliꝰ corā religiosis. aliꝰ corā senibꝰ aliꝰ corā iuuenibꝰ. aliꝰ corā platis. aliꝰ coram equalibus vel subditis. Tertiū quod requirit est cautela superfluitatis ne vel nimis frequenter vel nimis continue. Tulliꝰ enī dicit. Ludo quidē ī iocō vti licꝫ sic somno et quiete. Est enī ludꝰ necessariꝰ ad vitā. sicut quidā requies mētis. Sic enī fatigatio corporalis soluitur p quietē corporis: ita oportet quod fatigatio aīalis soluatur p quietē aīe. quia si mens humana semper extēderetur circa seria hebetaretur et fatigaretur nimis. et ideo conueniens est quod p loco et tpe habeat requiē quesitā p ludū et iocū que est animi delectatio. Cauenda tū maxime est abūdātia. vnde Ari. ix. ethi. quod parū delectatiōis sufficit ad vitā quasi p condimento: sicut parū de sale sufficit p cibo. modicum enī de sale sufficit ad quantitatē cibi magnam. Unde si secunda vel quarta ps foret de sale nihil valeret. eodem modo modicū de ioco sufficit ad quietem et recreationem mentis. Exemplū de sctō Antho. Unde repreheudunt illi qui maiorē ptē tpis expendūt i ludis et iocis et risibꝰ: et in aliis vanitatibꝰ mūdi: sicut ludēdo in alea et scacorum ludo. et in cartiludio. et sic de aliis ludis de quibus verificatur illud Sapientie. iij. Estimauerūt vitā nostrā eē ludū. Quantū ad secundū sciendū quod quinque modis quis peccat mortaliter in iocis et ludis. Primo sm Hermānum de schildis si ex leuitate animi ludo vel ioco ita grauis cōtumelia fieret quod hominis honorē totaliter auferret peccaret mortaliter. Similiter si quis ex leuitate animi hominem grauiter vulneraret vel lederet in corpore mortaliter peccaret. Ita non est dubium quin grauiter animū hoīs conturbās honorē eius vel famam ex leuitate animi auferendo mortaliter peccet. Sunt tū alia cōuicia sm Aristo. in ethicis de leuibus que apud virtuosos ludos conuenienter dici possunt. vel propter delectationē vel emendationē. et de talibus ꝛc.

non loquit᷑: ſ᷒ de iſtis hoc intelligit᷑. q̄ ſcȝ non
niſi grauit᷑ hoīs animū ꝯturbādo fuit. ſ. aufe
rēdo famā ei⁹ vel ꝯtriſtādo ei⁹ pſonā. Secū
do cū qs ī ioco mēdaciū loq̄t᷑. ⁊ illō ſcient᷑ cū
iuramēto ꝯfirmat. vn̄ ſctūs Tho. ij. ij. q. xcviij
dicit. Nō excuſat᷑ a mortali pctō q̄ iocoſe peie
rat. q: nō cuitat diuinā irreuerētiā. imo quī
ad aliqd adauget hec ⁊ alia ꝟba dicēdo mē
daciū ⁊ ī ioco trufando aliā pſonā. videlȝ ꝑ
deū ille foris ſtat expectās te. vel ipſe vult tibi
hoc dare. vel ibi inuenies eū. vel ille dixit mi
hi ſic. ⁊ ſic de alijs. Sed ſi loqueretur in ioco
mendaciū ſine iuramento: tunc ſolū eſſet ve=
niale. Tertio cū qs in ioco ꝓximū ſuū ſcien=
ter ⁊ ex propoſito ad iracūdiā ꝓuocat. Nam
oīm pctōꝝ q̄ ille ſic ꝓuocatus in tali ira com
mittit ſiue in verbis ſiue in factis: ille ꝓuocās
erit reus. Hoc illi nō attendūt q̄ annoſos ho
mines deridēt ⁊ ꝓuocāt. vel alios hoīes paſ=
ſionatos q̄ ſubito ꝓuocant᷑ ad irā. ⁊ ī hoc vo
lūt recreari. qđ tn̄ vergit in ꝑiculū aīaꝝ ſua
rū: ⁊ grauit᷑ in futuro ꝓ talib⁹ ſolacijs ⁊ riſi
bus punientur. q: oēs maledictiones ⁊ blaſ
phemias. cōminatiōes ⁊ iuramēta q̄ prouo=
catus ꝓfert ipſi lugebūt. qꝛ eſt regula iuris.
Qui occaſionē dāni dat: dānū dediſſe videt᷑.
Quarto propter malū finē quē quis in illo
ioco intendit: vt iocando cū muliere vel vir=
gine. tangendo vel amplexando eā. loquen=
do ⁊ arridendo ea intentione vt eā ad malū
actū alliceat. vel ſm btm̄ Tho. de aqno. Cū
quis ad iocū ſumit turpia verba vel facta q̄
de ſe ſunt pctā mortalia peccat mortalr̄. Quī
to ꝓpter cōplacentiā vel vehemētiā affect⁹
ad iocū. ita ꝙ quis cōtra preceptū dei ⁊ eccle
ſie in locis ⁊ tpibus ſacris vti non recuſet. ⁊
tali modo pōt quis bene peccare mortaliter.
Sed cū quis nō tantū afficit᷑ ad ludū ꝙ pro
pter hoc vellet aliqd ꝯtra deū ꝯmittere: ſic ſo
lū eſſet veniale. Itē ꝓpter nimiā cōplacentiā
quā quis habet in iocis. Vn̄ Aug. Nullum
pctm̄ eſt adeo veniale qn̄ fiat mortale dū pla
cet. Et quanto maiorē delectationē ⁊ cōplacē
tiā quis habet in aliquo peccato. tanto maio
rem penā ſuſtinebit pro illo in futuro. Apoc.
xviij. Quantū in delitijs fuit tantum date illi
tormenta ⁊ luctū. Ex his patet ꝙ arguendi
ſunt qui quandoq̄ȝ in iocis rident vſq̄ȝ ad ef
fuſionē lachrymaꝝ. Et ſi quīq̄ȝ aliquis nimiā
cōplacentiā habet in aliquo peccato qđ eſt de
ſe veniale adhuc tn̄ propter ſecuritatē debet
confiteri. Quantū ad tertiū eſt ſciendū ꝙ il=
li grauiter in futuro punient᷑ qui hic excedūt

in vanitatibus ⁊ iocis: ludis: ⁊ venationib⁹
auiū ⁊ feraꝝ. E Deinde nota exēplum
ſm Humb. in de abūdantia exemploꝝ. Legi
tur ꝙ quidā vir deuot⁹ in raptu vidit quēdā
militē in purgatorio q̄ fuit caſt⁹ bon⁹ hoſpita
lis ⁊ bōe vite: ſ᷒ ludo auiū nimis dedit⁹. Qui
ꝓpter hmōi ludū habebat q̄ſi auē in manu:
eū in facie ⁊ humeris ⁊ brachijs corrodentē
fruſtratim ⁊ mirabilr̄ affligentē. ⁊ reqſitus
ab illo deuoto cur hec pateret᷑ cū tn̄ bone vi=
te fuiſſet. Rn̄dit. ꝑcepta dei ſeruaui nec vnq̄
vnū denariū ꝯ deū recepi. ſ᷒ q: nimiū deditus
fui ludo auiū ⁊ cū canib⁹ venādo: iō hanc pe
nā hic in purgatorio ſuſtinebo donec purga
tus ero. ſ᷒ tn̄ ora ꝓ me ⁊ annūcia filijs meis
⁊ cognat᷑ meis vt mihi cū ſuffragijs ſubuenī
ant: q: valde crucior in hac pena. q̄ poſtmodū
ī breui ꝑ ſuffragia ⁊ orōnes bonoꝝ liberat⁹
ē a purgatorio. D Itē aliud exēplū ī li.
apū. ꝙ fuit ī teutonie ptib⁹ qdā nobilis ve
nationib⁹ tantū deditus vt nullo ſabbato vel
dn̄ica die miſſam audiret: ſ᷒ ſp venatiōib⁹ in
tentus erat. corripiebat aūt eū freqnter vxor
ſua deuota deo. Et ille mulieris ſue monita ſi
curauit. Accidit aūt vt ipſa vxor poſt multos
partus editos ꝑgnās pepiſſet abortiuū hn̄=
tem caput venatici canis pēdentib⁹ aurib⁹.
Cōfuſa ergo corā matre ⁊ multis nobilib⁹ ma
tronis q̄ aſtabāt qꝝ ꝯſiliū oīm fuit vt terra
cit⁹ ptus obrut⁹ tegeret᷑. veniente aūt a ve=
natione marito q̄ſiuit q̄lis puer eſſet quē edi
tū habuiſſet. Diſſimulantib⁹ oīb⁹ cū pudore
inſtat miles extracto gladio vt ei ptus oſten
datur: ⁊ mox timore copulſa eijci de terra iu=
bet triſte ſpectaculū ⁊ mōſtruoſum dicens.
Ecce ꝙ manifeſto ꝓdigio inſipiētiā tuā vin
dicant omps q: nullū honorē ſacris diebus
⁊ nullā reuerētiā ſacramētis corpis xp̄i tri=
buiſti. ſ᷒ magis vanis ludis venationū ī his
ſacris dieb⁹ inſtitiſti. hec vt vidit nobilis di=
gne ſe correxit: ⁊ pn̄iam egit de cōmiſſis. E
Itē legit᷑ in li. apū ꝙ qdā potētiſſim⁹ dn̄s cū
multos ex ſubditis ſuis cogeret ſecū vacare
quottidie ⁊ venationib⁹ inſudare: ⁊ poſt hoc
pleriq̄ȝ culturas agrorum ⁊ alia negocia di=
mittētes ad paupertatē ⁊ inopiā cū vxoribus
⁊ filijs deuenerūt. Accidit autem vt vna die
rū cū prefata familia dom⁹ ſue miles ingreſ
ſus nemora feram impeteret: ⁊ agitantibus
canibus equo reſidēs inſequeretur. at cū ni=
hil proficeret tota die: ſ᷒ ſp ferā videret ante
ſe profugā in amentiā ꝟſus ferā de nocte ſe=
cutus eſt: ⁊ ex illa die nullus hominum vidit

aut sciuit quid de eo factum sit aut euenerit
dixerūt nōnulli ⁊ bene credimus ꝙ sicut Da
than ⁊ Abyrō a terra viui absorpti sunt: ⁊
ad inferos transmissi: sic ⁊ illi accidisse.

Dn̄ica infra octauas Epyphanie. Ser.
xxiij. Qr parentes ad sex tenentur filijs.

Cum factus esset ie-

sus annorū duodecim ascendēti
bus parētibꝰ eiꝰ hierosolimā ⁊c̄
Luc. ij. In p̄nti euāgelio instruit maria parē
tes q̄lr se debeāt hr̄e ad filios: i hoc ꝙ duxit
iesum secū in tēplū cū ānoꝝ duodecim esset.
Uñ in p̄nti s̄mone tria sunt dicēda. Primo
sunt aliq̄ declarāda de euāgelio p̄nti. Secun
do de instructiōe pueroꝝ. Tertio exemplum
Quātū ad primū sciēdū sup illo v̄bo. Cū ie-
sus factꝰ eēt annoꝝ. xij. ❡ Sciēdū ꝙ qn
q̄ dr̄ie tēpoꝝ legunt̄ de xp̄o. Prima enī dr̄ia
ꝙ legit̄ fuisse viuꝰ diei qn̄. s. de v̄gine maria
natus fuit. Uñ Luc. ij. Natꝰ est nobis hodie
saluator. Secūdo legit̄ fuisse octo dieꝝ: qñ. s.
fuit circūcisus. Luc. ij. Postq̄ ꝯsummati sūt
dies octo vt circūcideret̄ puer: vocatū est no
men eiꝰ iesus. Tertio legit̄ fuisse. xl. dieꝝ qñ
a matre i tēplo fuit p̄ntatꝰ. De quo hr̄ Lu. ij
Postq̄ impleti sunt dies purgatiōis marie
s̄m legē moysi tulerūt iesum in hierl̄m vt si-
sterēt eū dn̄o. Quarto legit̄ fuisse duodecim
annoꝝ sicut in euāgelio hodierno hr̄. Quin-
to legit̄ fuisse. xxx. annoꝝ. s. cū a ioh̄e in iorda
ne baptizaret̄. De quo hr̄ Luc. iij. Ipse iesus
erat incipiēs q̄si ānoꝝ triginta ❡ Sciē
dū ꝙ de tota vita xp̄i s̄m Cris. nullū miracu
lū legit̄ dn̄m i pueritia fecisse p̄ter hoc vnū
qđ ꝑdit Lucas. ꝙ cū eēt annoꝝ. xij. suā sapi
entiā manifestauit. Uñ dr̄ in hodierno euā
gelio. Stupebāt aūt oēs q̄ eū audiebāt super
prudētia ⁊ r̄n̄sis eiꝰ. Itē sciēdū ꝙ de tota vita
xp̄i nihil hr̄ in euāgelio ab āno. xij. etatis sue
vsq̄ ad. xxx. nisi hoc ꝙ descēdit cum eis naza
reth: ⁊ erat subditꝰ illis. In hoc eī medio tp̄e
laborauit ip̄e manibꝰ suis ꝓ necessitate pa
rentū. Uñ Basiliꝰ. Ab ip̄a p̄mena etate pa
rentibꝰ obediēs quēlibet laborē corporeū ha
buit ⁊ reuerent̄ sustinuit. Cū enī hoīes eēnt
benefici: iusti: egeni: ⁊ penuriā patientes teste
p̄sepio manifestū est ꝙ sudores corpales la-
borādo ꝯtinue frequētabāt necessaria vite si
bi q̄rētes. Iesus aūt obediēs illis vt scriptu
ra testat̄ in sustinēdo laborē plenarii subie
ctionē ostēdebat. Ex hoc dicto colligit̄ xp̄z nū
q̄ mēdicasse post. xij. annū sue etat̄. sed pro-
prijs manibꝰ laborasse. Amb. Non vtiq̄ in
firmitat̄ s̄ pietat̄ est illa subiectio q̄ xp̄s etiā
parētibꝰ obediēs fuit vsq̄ ad corporeū labo
rē. Uñ Math. xiij. A suis emulis faber vo
cabatur: nec etiā antea vel i pueritia vel i in
fantia. q̄ si sic maxime hoc videret̄ fecisse ꝑ
triduū remansionis sue i hierl̄m. De quo dr̄
ꝙ btūs Bernardꝰ optat vesci ď buccellis q̄s
dulc̄ puer ꝑ triduū hoc mēdicauit. s̄ hoc nō
est veꝝ. nō est enī verisimile ꝙ talis puer ita
sapient̄ interrogās ⁊ r̄n̄dens i medio docto
rū ita vt mirarent̄ ⁊ stuperēt sup prudētia ⁊
r̄n̄sis eiꝰ ab ipsis p̄mitteret̄ mēdicare cū ad-
huc nullā iuidiā ꝯ eū ocepissent: ip̄isq̄ a deo
in lege scriptū esset. Oīno indigēs ⁊ mēdic⁊
nō erit inter vos ⁊c̄. sicut legitur Deuto. xv.
Ad dictū aūt bti bernardi dicēdū ꝙ hoc di-
xit plus motꝰ deuotiōe q̄ hystorie vel verita
tis narratiōe. Nec etiā xp̄s mēdicauit tp̄e p̄
dicatiōis sue. Qđ ꝓbat̄ ex eo ꝙ nunq̄ legit̄
mēdicasse. Et valz ꝯn̄a q̄ in sacra scriptura
tz locꝰ ab auctoritate negatiue s̄m illđ Dio.
Quicq̄d dr̄ ⁊ sacre scripture auctoritate nō
ꝓbat̄ ea benignitate ꝯtēnit̄ q̄ ꝓbatur. ❡
Quantū ad secūdū sciendū ꝙ parētes in sex
tenentur filijs suis. Primo debēt informare
pueros suos quō se debeāt hr̄e ad deū. Et h
in tribꝰ. Primo debēt eos ad hoc inducere vt
offerāt deo inocētiā ⁊ puritatē suā cū pueris
innocentibꝰ q̄ sanguinē suū ꝑpter xp̄m fude-
runt. ⁊ hoc fit qñ pueri in pueritia incipiūt
deo seruire. Threno. iij. Bonū erit viro cū
portauerit iugū dn̄i ab adolescētia sua. Hu
go in didasco. li. iiij. Nullꝰ tā prudēs tā q̄ sa
piens habet̄ q̄ ad plenū adolescētis animū
ꝑscrutatur. ⁊ hoc iō q̄ bonitas infigit̄ in cor
pueri ideoq̄ bz teneꝝ subiectū. Uñ Aris̄.
dicit ꝙ aīa pueri est tanq̄ tabula rasa in q̄
nihil depictū est: apta tñ depingi. Et ergo qđ
q̄d in se primitꝰ recipit puer ad hoc sp̄ post-
modū inclinat̄ siue sit bonū siue malū. Exem
plū reale de testa vel cipho in quē si primitꝰ
infundit̄ liquor p̄ciosus. s. balsamꝰ saporē il-
lū sp̄ tenet. si aūt primitꝰ fetor infundit̄: tunc
eundē sp̄ retinebit. Itē aīa pueri est tanq̄ ce
ra mollis in q̄ sp̄ēs sigilli facilit̄ imprimitur.
Itē est sicut virgula recēs q̄ facilit̄ flectit̄ ad
quancūq̄ partem. Secundo informare eos
debēt i bonis salutaribꝰ. sicut sunt Pater nr̄
⁊ simbolū: p̄cepta dei: quō ea s̄uare oportet
vnūquēq̄ q̄ saluari vult. Uñ Math. xix. Si
vis ad vitā ingredi serua mādata. Et in si-
gnū huiꝰ tūc p̄cepta sunt scripta in manibus

 pedib⁹ nostris. s. p decē digitos: et p decem pedicas ne obliuiscamur eoꝝ. Tertio informandi sunt vt ecclias libent visitent. exēplo pueri xpi: q cū eēt ānoꝝ. xij. ascēdit cū parēti bus suis in hierlm. et ibi debēt audire missaꝫ et smonē. Tulli⁹ i tuscula. qsti. Statim i adolescentia cernim⁹ cui⁹ moris: cui⁹ nature: vel consuetudinis in posteꝝ quisqꝫ sit futur⁹. Vn Gre. Cib⁹ ment̄ ē v̄bū dei. qꝛ sine fructu nō cedet. Vn ppheta Esa. lv. Verbū meū non reuertet ad me vacuū. Ex isto sequit qꝫ vix vel nūqꝫ ita pueri sūt q a iuuētute audiūt v̄būdei: sicut illi q sic educant vt nec de deo audiant: nec etiā quicqꝫ saluꝫ eoꝝ addiscāt. qa tales nihil vt cōiter opant: nisi q ab alijs fieri vident. Sꝫ heu multoplura mala exēpla vidēt qꝫ bona. q in pei⁹ pficiūt. Et sciēdū qꝫ puer q libent audit v̄bū dei: signū est qꝫ de⁹ est in eo et ad deuꝫ ptinet. Johis. viij. Qui ex deo est v̄ba dei audit. Sic ecōuerso qn quis nō pōt de deo audire loq signū est qꝫ expulit deū a se. Itē sciendū qꝫ suiciū taliū iuuenum innocentū qui nondū mortaliter peccauerūt est deo multū acceptū. quia illi qui deo innocentiā offerunt: vinū purū bonū et optinum deo offerunt. Sed inueterati dicꝫ feces deo offerunt respectu iuuenū. Sꝫ tamē dn̄s easdem feces nō spernit ex sua mīa et bonitate. Salusti⁹ in iugur. Cū de virtutib⁹ agit nulla excellentior: cernit qꝫ illa q in castis adolescentib⁹ inuenit. ¶ Querit hic qn puer pōt peccare mortalit. Rn̄det qꝫ qn vsuꝫ rationis hꝫ: sic qꝫ discernit bonū et malū et pōt scire et intelligere qd sit phibitū in pceptis. tūc pōt peccare mortalit. Vn Aug. Qn incipit hō pcepti esse capax ex illo et posse peccare incipit: sꝫ qꝫdiu vsuꝫ rōnis nō hꝫ securevi uit. qꝛ nullo mō pōt peccare mortalit nec pdere vitā eternā. vn̄ Ber. Nihil ē qd timeamus donec facultatē et volūtateꝫ deliberādi renat⁹ quisqꝫ recipiat antea em a charitate xpi oīno nō poterit separi: sꝫ secur⁹ interim deget sub ptectiōe et aduocatiōe dn̄i dei sui. Similit est intelligenduꝫ de naturalit stultꝫ qui nunqꝫ vsum rōnis habuerūt. tales oēs habebūt vitā eternā ex merito xpi et participatione bonoꝝ eccl'ie. Sed diceres ergo q nullū malū manet impunitū: q's t̄uc illa mala lugebit que isti pueri et naturalit stulti cōmittunt. Rn̄det qꝫ ille qui scient eis occasioneꝫ dat ad talia mala opa. Verbi grā. Qui scienter stultū puocat ad irā. similit qui ipm̄ stultum inebriat ex proposito: vel qui iubet eum quodcūqꝫ malū facere reus erit. Sic quādo puer incipit vsuꝫ rōis hr̄e et discernere bonū a malo tūc pōt peccare. Sed qn vnus citius vsum rōis acquirit qꝫ alius. ergo nō sm etatē sed discretioneꝫ hoc ppendit: et qn incipit peccare tunc peccat venialit pmo. vn̄ Isido. de sum. bo. Quēadmodū ad virtutū culmē tendentes nō a summis inchoant: sꝫ a mediocis: vt sursum ad altiora ptingant. Ita etiaꝫ q dilabūtur ad vitia: nō statim a magnis criminib⁹ incipiūt: sꝫ a modicis. et sic assuescunt qꝫ et tandē in maxima corruūt. vn̄ Greg⁹. in moral. In vnoquoqꝫ lapsu a minimo temp incipit: et sic succrescētib⁹ defectib⁹ ad grauiora puenit. Secūdo parētes debēt eos informare quō se debeāt habere quo ad pximos quib⁹ tria tenent. Prim⁹ qꝫ eos diligāt fraternā fidelitateꝫ eis exhibeāt: et si tales sunt paupes vt eis sint misericordes et eis cōpatiantur. Math. v. Beati misericordes: qm ipi mīcordiā consequent. vn̄ Hiero. Non memini me legisse mala morte mortuū qui libēter opa pietatꝫ exercuit. Secūdo tenent pximis vt eis dāna nō inferant neqꝫ in reb⁹ neqꝫ in fama. qꝛ quicūqꝫ infert pximo suo dānum in reb⁹ siue in fama tenet ad restitutionēꝫ hoc nō solū intelligit de reb⁹ magnis i q̄titate: sed etiaꝫ in paruis reb⁹. v̄bi gratia Si iuisses ad pratū pximi tui et recepisses ei cōtra voluntatē suā vnū pānū plenū cū graminibus: tūc si vere peniteas teneris satisfacere cū tui cōfessoris cōsilio. Ergo parētes debent informare filios ne dāna inferant pximis suis: siue in pratis: siue in segetib⁹ cū pecoribus vel sine: siue etiā in fructib⁹. sicut pomis piris: esculis: cerusis: rapis: et sic de alijs vn̄ Aug. et ponit in decre. Nō dimittit pctm̄ nisi restituat ablatū. dist. liiij. Generat. Iteꝫ informandi sūt ne detrahant pximis denigrando famā eoꝝ. qꝛ tales tenentur ad restitutionē. sicut isti qui habēt res iniustas. ergo ista duo pctā. s. reꝝ iniustaꝝ ablatio et fame detractio magis difficilt dimittuntur: quia non sufficit contritio nec cōfessio: sicut in alijs peccatis: nisi fiat restitutio sm possibilitateꝫ. vn̄ Hiero. Non facilis venia praua dixisse d rectis. Tertio tenētur pximis indulgere offensas et oīa dubia in meliorē partē interpretari. Et breuiter informandi sunt vt proximis faciant sicut sibi velint fieri. vn̄ Mat vij. Oīa queciqꝫ vultis vt faciant vobis hoīes et vos facite illis. Et illud Thob. iiij Qd ab alijs oderis tibi fieri ne tu alijs faci-

as. Tertio tenētur parentes filios informa
re quō se habere debeant quo ad seipsos. scꝫ
vt corpus suū munde teneant ꝛ caste viuāt.
vt dixit Thobias filio suo. Attēde fili mi ab
omni fornicatione. Et ratio hui⁹ est. qꝛ omnis
fornicatio preterꝙ in matrimonio semꝑ est
pctm̄ mortale. vñ Apl'us. Omnis fornicator
aut immūdus nō hꝫ partē in regno dei. ergo
pueri debēt seruare virginitatē suā vsqꝫ ad
matrimoniū vt ī virginitate simul cōueniāt.
In signū hui⁹ adā ꝛ eua qñ matrimoniū in-
choabant virgines fuerunt. ꝛ tales pueri sic
caste viuentes ducūt angelicā vitā. Lactāti⁹
li. iiij. de falsa iusticia. Tunc adolescentiꝫ vera
citer ꝑpendis dignitatē si in facie venustatē
ꝛ in mēte ꝑtulerit puritatē. vñ Amb. Qui
nō nubūt ꝛ vxores nō ducunt sicut angeli in
terra sunt. K Quarto parētes tenētur
filijs dare bonū exemplū. ꝛ hoc est valde vti
le. vñ Greg. Nunꝙ pctōres ad lamentū pe
nitentie redirent si nulla essent bonoꝝ exem
pla q̄ coꝝ mentē traherēt. Ergo cōiter loqn
do qñ parētes bonū exemplū ꝑbent filijs su
is: tūc filij tales magis efficiunt᷑ v̄tuosi: ꝛ per
hoc tales parētes multū merent᷑. vñ Cesa.
Quātis exēplū vere hūilitatꝭ ꝛ ꝑfecte chari
tatis ondderis cū tātis ꝛ ꝑ tātis etna p̄mia
possidebis. Sꝫ heu aliq parētes informant
filios suos ad malū verbo ꝛ exemplo in quo
deū grauit᷑ offendūt. v̄bi grā. Sicut choriza
re: supbe incedere: ꝛ deuꝫ blasphemare: ꝛ sic
de alijs. Et tales rei erūt oīm pctōꝝ illoꝝ q
ex mala informatōne seu exēplo filij sic addi
scunt. ꝗ q̄ te supbiā chorizādo ꝛ pōpose ince
dendo p̄mit⁹ docuit pnceps erit oīm pctōꝝ
illoꝝ q̄ chorizādo siue alias supbe incedēdo
ꝑpetrabis: ꝛ sic de alijs pctis. Damas. li. iiij.
Ubi vnū adolescentulū videris v̄tutib⁹ efful
sisse ibi mille reperies perijsse. Itē de illis pa
rentib⁹ q̄ vestes pōposas filijs suis emunt
dicit Guilh. lugd. Qui filias suas ornāt vt
eas ad choreas mittāt q̄si vestucā vngūt vt
eo meli⁹ ardeat. Itē aliq parētes faciūt pue
ros ebriosos potādo eos cū vino. Cōtra qd̄
Arist. vij. pollíticoꝝ dicit᷑. Iuuenes maxime
ab ebrietate custodiri oportet. Idem. Iuue-
nes esse sine vino bonū est. qꝛ tales postmo-
dū efficiuntur bibuli ꝛ lusores ꝛ mali hoīes
q̄bus parētes sūt occasio ꝑ suaꝫ malā infor-
mationē ꝛ mala exēpla. vñ Gre. in moral.
Tot mortib⁹ q̄s dign⁹ ē: quot exēpla praui-
tatis ī posteros relinq̄t. O quot mortes me-
ruerunt tales q̄ tot mala exēpla reliq̄runt in
posteros. L Quīto parētes tenent᷑ fili
os corrigere: qꝛ nō sufficit ꝙ informāt eos ī
bono: ſꝫ oportet eos etiā corrigē qñ excedunt
qꝛ oīa pctā q̄ filij ꝑpetrāt sub obedietia pa-
rentū de his pentes rñdebūt, ī die nouissimo
ꝗ aduertite pentes ꝙ etiā si sancte vite esse
tis ꝑpt filios vros dānari potestis. Nā vt dr̄
ad Ro. i. Nō solū digni sūt morte q̄ faciūt: ſꝫ
etiā q̄ cōsentiūt facietib⁹. v̄bi grā. Si pat᷑ et
mat᷑ nūꝙ peccassent mortal'r ꝛ tñ pueros su
os nō corrigūt ſꝫ tacendo ꝯsentiūt: ꝛ si sic sine
pnīa de negligētia hmōi moriunt᷑ etnalit᷑ cū
pueris talib⁹ dānabūt᷑. sicut Innocēti⁹ Gre
go. Cyrill⁹. Isido. Aug. illi oēs cōcorditer di
cunt de heli sacerdote. vt hr̄. i. Regū. ij. Qui
audiuit ꝙ filij sui inhoneste se habebāt ī tē
plo. qꝛ ibi dormiebāt cū vxorib⁹ suis. legit᷑ q̄
ꝙ tepide arguebat eos: ꝗ si dānat⁹ est nō est
alia causa nisi ꝙ nō acrit᷑ ꝛ seriose correxit fi
lios suos. Uñ dr̄ in decre. Pari pena punie-
di sūt agētes ꝛ cōsentientes. xvij. q. iiij. Dēs
Itē ꝛ hoc hr̄ in decre. Resistere posse puni
sis ꝛ nō facere ē eis ꝯsentire. xxiij. q. iij. Qui
potest M Sꝫ diceres quō pueri corri
gendi sūt. Rñdeo si sūt filij boni ꝛ ex fragili
tate qñqꝫ delinquūt ꝑut salomon dicit. Nō
est hō iust⁹ in terra q̄ faciat bonū ꝛ nō pecca
scꝫ venialit᷑. tūc tales pueri cum benignitate
sūt corrigēdi. exēplo marie q̄ dixit ad filiū su
um. vt hr̄ in euāgelio Luce. ij. Fili q̄d fecisti
nobis sic. Pater tu⁹ ꝛ ego dolētes q̄rebam⁹
te. Si aūt sūt ꝑterui ꝛ correctio dulcis nō ꝑ
ficit: tūc corrigēdi sūt cū aspera v̄ga. Prouer.
xxiij. Noli subtrahere a puero disciplinā. Si
eñ ꝑcusseris eū v̄ga nō morie᷑: ꝛ aīam eius
de inferno liberabis. Ergo qñ audis pueri
tuū iurare ꝛ deū blasphemare: tūc accipe
hec v̄gā ꝛ eundē puerū bñ disciplinare. mō
letificabis deū ꝛ beatā v̄ginē mariā ꝛ oēs
sctōs: ꝛ mereris tibiipi coronā vite cū pue
ea intētione ꝑcusseris vt se emēdet: ꝛ creato
rē suū ampli⁹ nō offendat talit᷑. s. blasphemā
do: iurādo: vel alio mō peccādo. Itē sciēduꝫ
ꝙ oportet ꝙ pueri corrigant᷑. qꝛ natura hu
mana infecta est ꝑ originale pctm̄ ꝛ prona
ad maluꝫ ab adolescētia sua: ꝛ qñ puer agit
ſm inclinationē nature: tūc assuescit ex ꝯsue
tudine in malis: ꝛ postmodū vix pōt illud de
ponere. verbi grā. Sicut cuꝫ semel irascit᷑ ꝛ
postmodū iteꝝ: sic tūc assuescit ita ꝙ efficitur
hō iracund⁹. Sic etiā si puer ſm ꝓpriā vo-
luntatē viuit ꝛ discurrit ꝛ ꝑcutit se cum alijs
pueris: tūc erit vagus ꝛ indomit⁹. Sic simi

liter si mēdax in pueritia: si sup̄b⁹: si blasphe
mus. vel etiā si furat̄ in pueritia ⁊ nō corri⸗
gitur: tūc postmodū prauus efficit̄. ḡ ab illo
malo incepto oportet puez talē retrahi p v⸗
ba ⁊ flagellatōes. Amb. li. de offi. Hic leone
fortior cōprobat̄ q̄ suis in adolescētia moti⸗
bus dominat̄. Ad col'. iij. ca. Filij obedite pa
rentib⁹ p oīa. Hoc eñ placitū est dño. Sin⸗
don. r⁹ in epistolari. In piculosis sp̄ ip̄a ado⸗
lescētia casib⁹ v̄sat̄. Nūc eñ fluctuādo diuer
simode periclitat̄. nūc tumultuando ad vani
tates innumerabiles incitat̄. Sz sunt aliqui
parētes q̄ ex inordinato amore pueros suos
nolūt corrigere: nec volūt q̄ aliq̄s alter eos
corrigat: ⁊ sic puersos pueros educāt: ⁊ tales
pueros suos pl⁹ odiūt q̄ȝ diligunt. vn̄ Pro⸗
uerb. xiij. Qui parcit virge odit puez suum.
Itē sūt aliq̄ qui pueros suos calcāt cū pedib⁹
⁊ trahūt p crines: vel cū manib⁹ ad caput p
tutiūt ⁊ sic eos infatuāt. Itē sūt aliq̄ qui pue
ris suis maledicūt. ⁊ in hoc grauit̄ deum of⸗
fendunt: ⁊ pueri ex hoc nihil pficiūt: s̄ pl⁹ eis
obest q̄ȝ pdest. n Exemplū habetur in
Cesario ī puero quē diabol⁹ cuz corpe ⁊ aīa
abstulit ppt̄ maledictionē parētū: sic q̄ am⸗
plius parentes illū puez nō viderūt. Et hoc
x⁹ pmisit in terrorē alioz parētū ne filijs su
is sic maledicant: s̄ poti⁹ cū aspera v̄ga corri
piant: imo maledicere nō licet alicui irratio
nabili creature inq̄ȝtū dei creatura ē. q: oīs
creatura dei bona est. vt pz Gen̄. i. Uidit de
us cūcta q̄ fecerat: ⁊ erāt valde bona. Ex isto
patet q̄ si nō licet equo vel asino: vel cani vl̄
boui maledicere: multomin⁹ licet hoīb⁹ ma⸗
ledicere. Cōtra qd̄ faciūt aliq̄ parētes q̄ ma
ledicūt pprijs filijs. Et etiā puersi viri q̄ ve
pius ex ira vel vindicta maledicūt pprijs
vxorib⁹. De illis maledictionib⁹ dicit ap̄lus
p. neqȝ maledici neqȝ rapaces regnum dei
possidebūt. Sciendū q̄ parētes q̄ filios su⸗
os educant tali intētione vt efficiantur boni
x̄piani ⁊ famuli dei. qcq̄d erga filios suos fa
ciunt totū eis erit meritoriū cū in grā sūt ⁊ si
ne pctō mortali. Ergo mater quotiēs inquie
tatur a puero: ⁊ quotiēs potat vel balneat:
vl̄ qcūqȝ puero mīstrat meret̄. Un̄ ap̄l's ad
Ro. viij. Scim⁹ qm̄ diligētib⁹ deū omnia coo⸗
perāt̄ ī bonū. o Ex quib⁹ pz q̄ pentes
possunt mereri in pueris suis eternā gloriā
vel etiā eternā dānationē. Ergo pueri a pa
rentibus informandi sunt corrigendi sūt vt
iam dictū ē: qd̄ si sic fieret pculdubio nō esset
tot mali homines ⁊ peccatores in mūdo. Hoc
quilibet pōt cognoscere in seip̄o. q: si a pue⸗
ritia fuisses debite informat⁹ ⁊ in timore dei
educatus vtiqȝ melior esses. Sed heu quia a
pueritia nutritus es in sup̄bia: in gula: in lu
xuria: ⁊ in alijs vitijs: ergo tam puersus es
iam in vita tua. Seneca in hercule furente.
Tūc adolescens omī substernitur vanitati.
cū sue vane admittit̄ libertati. Et graui adij
citur voluptati. p Exemplū de parēti
bus qui filios suos nō instruūt in bono nec
corrigūt cū delinquunt. Legitur q̄ quidam
pater ex inordinato amore nō correxit filiuz
suū: s̄ duxit eū secū in tabernas: qui exemplo
patris postmodum fact⁹ est potator: lusor: ⁊
blasphemator. Contigit in breui patrē ⁊ fili
um postmodū mori mala morte. Et quidaz
homo bon⁹ in raptu vidit filiū ⁊ patrē suuz
in inferno seinuicē mordentes: ⁊ fili⁹ maledi
xit patri. quia cū nō correxit nec ad bonū in⸗
struxit: ⁊ q̄ sibi malū exēplū pbuit. Itē aliud
exemplū de illo q̄ patri morsu abscidit nasuz
Quere ante s̄mone. xvi. f. q Sexto te
nentur parētes filijs suis hereditare res iu
stas. q: meli⁹ ē modicū iusto sup diuitias pec
catoz multas. Cōtra hoc faciūt aliq̄ q̄ tam
inordinatū amorē hn̄t ad filios q̄ q̄uis bn̄
cognoscāt q̄ nō hn̄t neqȝ possidēt res iust. at
tn̄ nolūt eas restituere ne filij depauperētur
⁊ sic seip̄os ⁊ filios ɔdēnant. Itē aliqn̄ vnus
parentū manet in viduitate nō ppt̄ deū nec
amore castitatis: sed ne filios exheredite: et
tn̄ nō intendit caste viuere. Et talis parens
plus diligit filios q̄ȝ deū ⁊ ppriā salutē: ⁊ po
tius vult dānari q̄ filios exheredare. Itez
sciendū q̄ filij cōquerūtur de talib⁹ parenti
bus tanq̄ȝ de suis occisorib⁹. Nam quot de⸗
narios eis scienter relinquunt de rebus in⸗
iuste acq̄sitis tot gladijs pueros suos trans⸗
figunt. Nam si ipsi heredes sic illas res iniu
ste acquisitas scient̄ possident: tūc dānantur
cū parētib⁹. Eccl. xli. De patre impio cōque⸗
runt̄ filij: qm̄ ppter ip̄m sunt in opprobriū.
r . Unde exemplū legit̄ q̄ quidā vsura⸗
rius habuit duos filios: quoz vn⁹ cōpunct⁹
in sermōe quodā dixit patri suo. Pat̄ si mo⸗
rimur in hac vita tūc moriemur in corpore ⁊
aīa. ergo reuertere ⁊ redde vnicuiqȝ qd̄ de⸗
bes. Cui pr̄ ⁊ ali⁹ frat̄ indignāter respōde⸗
runt. Debes tu esse noster confessor. vade si
mori volueris ⁊ nos pmanebim⁹ in bonis
nostris. Qui tacuit ⁊ iuit ad heremū ⁊ pau⸗
perem vitā ibidē duxit seruiendo deo. Tan⸗
dem pater moriebat̄ simul ⁊ frat̄. Cum iste

bonus heremita intellexisset patrē ⁊ fratrē mortuos misericordia mot⁹ desiderabat statū coꝝ sibi notificari. Tandē deū petijt vt mereretur eos videre. Una autē dierū cū esset in orone sua venit angelus dñi ⁊ dixit ei. fiat tibi qđ petisti: ⁊ arripuit eū cū manu dicens Ueni ⁊ ostendā tibi eos. ⁊ duxit eū quo ipse nesciebat. Tandē veniebat ad montē vnū ⁊ dixit ei angel⁹. vis videre ⁊ audire prēm tuum ⁊ fratrē. Qui rñdit: volo. Et vidit vallē vnā diuersis tormentoꝝ generib⁹ repletā: ⁊ audiuit miserabilē vocē. viditqꝫ pmo patrē bullientē in igne sicut vnū pisū i vna magna olla q̄ dixit ve. ve ve maledicta sit hora i qua ꝯceptꝰ sū: maledictꝰ sit vent᷑ q̄ me portauit. Quē cū audisset heremita tremuit ⁊ dixit. O pat᷑ eo tu hic. Qui dixit: sū dilecte fili. Benedict⁹ sis q: timuisti deū ⁊ cauisti speluncā ⁊ penā istā horribilē: ſ; caue tibi et ſuias deo Et interim cū sic loq̄bat᷑ venit ⁊ frat᷑ sicut et pat᷑ in bulliēti igne natādo infra ⁊ sup̄ sicut pisū in olla. ⁊ cepit fili⁹ maledicere prī in penis dicēs. Maledict⁹ sis tu pat᷑ in et̄nū q: iniuste acq̄sita sup me hereditasti: ⁊ sic me dānasti. Et ecōuerso pat᷑ ad filiū dixit. Maledict⁹ sis tu fili. q: ꝓpt᷑ te talia iniuste acq̄siui ⁊ sic retinui: ⁊ sic mei pm oī bono puaui: ⁊ ꝓpterea in hāc penā descendi. Quib⁹ dixit fili⁹ viuēs. pūt ne vob aliq̄ suffragia iuuare vl̄ ꝓdesse. Qui dixerunt nō. q: in inferno nulla ē redemptio. Et cū videret ꝙ in eis nō essꝫ aliqua spes recessit ⁊ deo fideli⁹ seruiuit q̄ȝ antea vnq̄ȝ fecit. Et sic saluatus est.

In eadem dñica sermo. xxiiij. Quõ ⁊ filij in sex tenentur parentibus.

Descendit cum eis

d ⁊ venit nazareth ⁊c̄. Luce. ij. Aug. Nō solū xp̄i v̄ba sūt nobis in documētū: ſ; etiā xp̄i facta sunt nob in exēplū. Un̄ xp̄s ad parentes suos carnales habuit se hūilit᷑ ⁊ obediēt᷑. ꝫ dicit᷑. Erat subdit⁹ illis. Bern̄. Quis q̄b⁹ de⁹ hoīb⁹. Un̄ etiam Aug. Erubescat hō esse supb⁹. q: hūilis fact⁹ est de⁹. Un̄ etiā refert Johes de villa i hystorijs fuisse quēdā paruū fontē siue puteum ad quē sepi⁹ saluator venit haurire aquā deferēs eā bñdicte matri sue. vn̄ Amb. Nō vtiqꝫ infirmitatis: ſ; pietatis est illa subiectio. q̄ xp̄s obediens parentib⁹ suis fuit vsqꝫ ad corporeū laborē. ⁊ hoc fecit vt pueros ⁊ iuuenes suo exemplo instrueret vt se humilit᷑ et obedientes habeant ad suos parentes. Un̄ in p̄senti sermone tria sunt dicēda. Primo q̄ filij tenent᷑ parētib⁹ suis facere. Secundo quomodo filij ꝓterui puniunt᷑ a deo hic ⁊ i futuro ꝓpter inhonoratione parentū. Tertio exemplū. ¶ Quantū ad primū sciēdū ꝙ filij in sex tenent᷑ parentibus suis: siue adhuc sint viui siue mortui. Primo tenentur eis seruire corpalit᷑. s. cū ꝓprio suo corpe quo vnusq̄sqꝫ a parentib⁹ habet scꝫ ducēdo eos si ceci sunt: ⁊ portādo eos si infirmi sūt ⁊ claudi: vel alia seruicia eis exhibendo: lauādo ꝯ. ⁊ lectū coꝝ p̄parādo: eos tegendo: vel vestibus suis induendo: ⁊ sic de alijs. Eccli. vij Honora patrē tuū: ⁊ gemit⁹ matris tue non obliuiscaris memēto qm̄ nisi ꝑ ipos n̄ fuisses Unde sciendū ꝙ tria noblissima recepimꝰ a parentib⁹ nostris. scꝫ esse: nutrimētū: ⁊ doctrinā quoꝝ nullū sufficient᷑ eis recōpēsare possumus. Unde Aristo. ix. ethicoꝝ. Magistris dijs ⁊ parentib⁹ nō pōt reddi equiualens. Ergo deo qui nos creauit: magistris q̄ nos docuerūt: ⁊ parentib⁹ qui nos genuerūt non possimus facere dignā recōpensationē ergo quilibet nostrū perpēdere dꝫ cū q̄ȝto labore educat⁹ est: ⁊ q̄ȝta sollicitudine ⁊ dolore genitus ⁊ nutrit⁹ sit. vn̄ Thob. iiij. Honorē habebis matrē tuā oībus⁹ diebus vite tue. Memēto quāta ꝑpessa est in vtero suo ꝓpt᷑ te. sic quilibet pat᷑ dꝫ pueꝝ ad hoc tenere et eū informare vt matrem honoret. Sicut ille bon⁹ thobias docuit filiū suū. ⁊ simili modo q̄libet mat᷑ debet pueꝝ suū ad hoc tenere vt patrē in reuerentia habeat. Eccl. iij. Qui honorificat patrē suū vita viuet longiori. Secūdo tenent᷑ filij parētes coꝝ diligere ex corde Cōtra hoc faciūt qui parētes oduīt ⁊ optāt eis mortē: vt coꝝ hereditatē participēt. ⁊c̄ sine rep̄hensione ſm motū ꝓprie voluntatis viuant. qđ est valde rep̄hensibile ⁊ graue peccatū. qđ ꝓbat᷑ sic. Nā btūs Joh. dic. Qui nō diligit fratrē suū manet in morte. hoc intelligit᷑ de ꝓximo. Quid tūc dicēdū est de illis qui parētes suos odiūt quos multo plus diligere tenent᷑. ¶ Un̄ q̄ritur vtrū parentes filios aut filij pl⁹ parētes diligere debeant. Rñdet᷑ ꝙ parētes naturalit᷑ pl⁹ diligunt filios. vn̄ Arist. viij. eth. Parētes plus diligunt filios q̄ȝ econuerso. eo ꝙ magis sciunt parētes q̄ȝ filij ꝙ ab eis sunt geniti. hoc tamen intelligendū est naturaliter ⁊ cōmuniter licet quandoqꝫ fallat. ergo merito parentes diligendi sunt viceuersa a filijs quos ꝓpitam tenerrime diligunt. Unde Basil.

Parentes nostros vt ppria viscera diligamus. Tertio tenent parentibꝰ dulciter et reuerenter respondere cū ab ipsis corripiunt Contra hoc faciunt qui dure: inhoneste: iracunde et ptinacit respōdent suis parētibꝰ. qr in hoc grauit delinquūt. vt habet Math. v. Qui dixerit fratri suo fatue reus erit gehenne ignis. Hoc intelligit confundendo: dehonestando: deridēdo: et puipendendo fratrē suū. O cuiꝰ tūc reus erit qui patrē suū noīat antiquū fatuū: vel ei maledicta vba improperat. Vn̄ Eccli. iij. Qm̄ male fame est q relinquit patrē: et est maledictꝰ a deo qui exasperat matrē suā. Quarto tenentur filij parentibꝰ in tpalibꝰ et corpalibꝰ necessitatibus subuenire. et ad hoc qlibet tenet ppt donū qd ab ipsis parētibꝰ recepit. scz corporale nutrimentū. quia parētes nutriūt filios de sua carne. filij autē nutriūt parētes de substātia aliena. Et ideo filij qui parentibꝰ in necessitate non subueniūt peccat mortalit. Qd ptz per glo. Exo. xx. que dicit q hic pcipit q filij honorent parentes officio pietatis: ipis scilz in eoꝝ necessitatibꝰ subueniendo. Vn̄ Eccli. iij. Elemosyna patris non erit in obliuione. Et possumꝰ in hoc vti exemplis. inter q precipuū est exemplū xpi. qui cū esset i angustia passionis tamen non est oblitus matris sue. imo curam eius habuit et Johanni eam cōmendauit. vt habetur Joh. xix. Itē etiā ipa animalia irrationabilia de hoc nobis dant exemplū. Dicitur eñ de gruibꝰ q cū pater et mater eoꝝ depilati sunt filij eis querunt necessaria donec recrescant eis pili vel vsq moriant. Item ad ostendendū q debemus parentibꝰ subuenire quando sunt in senectute constituti ostenditur in exemplo ciconiaꝝ De quibus legitur q cū ciconie senescunt filij parentes suos in nido ponunt. et velut infantes iuxta pectus suū collocant fouent et nutriūt. Soli vultures parentes suos fame mori pmittunt. Unde sciendū q valde ingratus videt qui parentibꝰ suis non prouidet quando ipsi non possunt sibiipsis prouidere: cū tamē ipi sibi puiderunt in pueritia eius quādo nec ipse sibimet puidere poterat Ideo dicit Apl'us Eph. vj. Filij reddite vicē parentibꝰ vestris. quia hoc est acceptū corā deo. ¶ Exemplū scribit valeriꝰ vbi ostēdit q debemꝰ parentibꝰ subuenire qui sunt in necessitate positi. Recitat eñ q cū quedā mulier nobilis ob quoddā flagicium fuisset morti adiudicata. noluit eā iudex aliq morte publica punire ppter honorē parentele sed inclusa est in carcere vt ibi fame periret. Filia vero eiꝰ que erat nupta de licentia iudicis matrē suā in carcere quotidie visitabat. prius tamē diligent perscrutabat ne quid comestibile illi afferret. illa vero extracto vbere singulis diebꝰ lacte pprio matrē alebat. Cū vero iudex miraret q tanto tpe supuiueret repertū est qd ei fiebat a filia: tūc pietate motꝰ matrē filie donauit. Quinto filij tenent parentibꝰ obedire in his q ad bonū et ad salutem ipoꝝ ptinēt. Ad hoc xps pprio suo exēplo nos induxit q suis parentibꝰ subditꝰ fuit vt habet Luce. ij. Et erat subditꝰ illis. Vn̄ sciendū q qlibet obedire debz parētibꝰ in licitis .s. qn̄ aliqd iubēt qd bonū est et p salute aīe sue: vt ad missā et ad eccl'iam ire et vbū dei audire: vel tacere: vel sedere: vel dormire vel surgere vel laborare: et sic de alijs. Vel quādo phibent pueris aliquod malū: sicut nō chorizare: nō ludere: vel de domo nō exire circa noctē. vel ad aliquē locū inhonestū nō accedere: et sic de alijs. Et quīcūq quis scienter et ptinaciter et ex cōtēptu ꝯtra pceptū aliqd pdictoꝝ facit peccat et deū offendit grauiter. Sexto tenent filij parentibꝰ defunctis subuenire: et aīas parentū suoꝝ cū missis: elemosynis: et orationibꝰ de purgatorio liberare. et de filijs contrariū facientibꝰ conquerūt parentes. Unde Job. xix. Quare persequimini me sicut deus et carnibꝰ meis saturamini. Nōne qui multa bona a patre suo accepisset scz. cc. vel. cccc. florenos et videret eū in angustia et pauptate esuriētē: sitientē. nudū. et sibi in nullo subueniret cū bn̄ posset: merito infidelis filius esset censendus. simulit et in pposito. Vn̄ sciendū q quilibet tenet subuenire illis aīabus quaꝝ bona ipe hic possidet. nā ipe. aīe defuncte specialit cōquerunt de filijs et heredibꝰ qui eis nō subueniūt de illis bonis q ipis in mūdo reliquerūt: et ipi filij et heredes reddituri sūt rationē de eo q ipis nō subueniūt. ¶ Quantū ad secūdū sciēdū q cor filioꝝ pforat quintuplici hasta diuine vltionis qui suos parētes pturbant vel eoꝝ indulgentias nō subleuant: aut eoꝝ mādatis ptinaciter recalcitrant. Primo punientur in rerū temporaliū subtractione. Nam diuino iudicio digne talibꝰ infortunia rerū eueniūt q suis parentibꝰ ꝯtra preceptū diuinū i suis indulgētijs nō succurrūt. Ꝗ tales mali filij sepe et freqnt depauperant et diuitijs suis priuant. et hoc demeruerūt in parētibꝰ. q tales

filij quãqз captiuanẽ: vel quãqз etiã spoliãẽ a
raptorib⁹ vl' etiã quãqз bona ipoꝝ igne cõbu
runẽ: vel etiã eq̃ vel vacce moriunẽ illis. Se-
cũdo punienẽ in filijs ꝓprijs. ꝛ hoc dupl'r.
Pꝛio q: ipi filij sepe cito moriũẽ ꝓpẽ inhono
ratione pentũ. Exẽplũ legiẽ in dyalogo Ce-
sarij de vno q̃ inhonorauit matrẽ suã cui et
oẽs pueri ei⁹ in breui defũcti sũt. Secũdo si
filij supuixerĩt: tũc ꝯtingit quãqз ꝙ talis ĩ se-
necture sua pueros suos sibi duros inueniat
ꝛ h̃ misꝰ toriẽs iusto iudicio dei puniẽẽ. Ter-
tio punienẽ ĩ corpore ꝓprio. ꝛ quãqз tales fi-
lij incurrũt cecitatẽ. vn̄ Greg. Meretẽ cecita
tis sue subire suppliciũ q̃ parẽtũ vult⁹ torno
visu respexit ꝛ elatis oculis leserit pietatem
Itẽ quãqз incurrũt claudicationẽ: ariditatẽ ꝛ
infirmitates diũsas. q: nõ hũerũt parẽtib⁹
cum corpe q̃d ab ipis receperũt. Quarto quã
qз punienẽ p abbreuiationẽ vite tpalis. nã
sicut pmiũ parẽtes honorãtiũ est vite lõgeui
tas. vt h̃r Eccĩ. iij. Qui honorat patrẽ suũ vi
ta viuet lõgiori. Vñ dr̃ Exo. xx. Honora pa-
trẽ ꝛ matrẽ vt lõgeu⁹ sis sup terrã. Sic a sen
su ꝯtrario ipos dehonorãtiũ ẽ vite breuitas
q: plurimũ tales filij ꝓtui ĩprouisa ꝛ subita
nea morte moriunẽ. Vñ ps. Subito defece-
rũt ꝛ pierũt ꝓpẽ iniq̃tatẽ suã. Quinto puni
enẽ etiã morte hoc ẽ malũ sup oẽ malũ. Vñ
Exo. xx. Qui maledixerit pr̃i vel matri mor-
te moriatur. supple eterna. nec mirũ si tales re
putanẽ indigni vita pñti q̃ eis diuino iudi-
cio repẽtine subtrahiẽ. cũ tñ alijs pctõrib⁹ vi
ta ad pniam cõcediẽ. ex hoc põt rationabili
ter colligi quãt⁹ sit reat⁹ trãsgressiõis illius
q̃rti p̃cepti vbi de⁹ p̃cepit pentes honorare
Nã tales pentes suos dehonorãtes ꝛ infide
litatẽ ipis oñdẽtes quãqз puniunẽ a deo hic
in pñti vita. ¶ Vñ legiẽ in dialogo ce-
sarij ꝙ q̃dã diues cũ vxore sua cessit oib⁹ bo
nis vnico ei⁹ filio vt ille spõsã duceret ditio
rem. ꝛ fili⁹ ꝓmisit pr̃i ꝛ matri ꝙ ipis abũdã
ter q̃diu viuerẽt ꝓuidere vellet: ꝛ tñ post ali
q̃d tps postq̃ desponsasset aliquã iuuẽculã
ipa cepit h̃re displicẽtiã de antiquo patre ꝛ
matre mariti ipi⁹: ꝛ induxit maritum suũ vt
locaret parẽtes suos extra domũ separatim
Sic itaqз pr̃e ꝛ mr̃e sepatim habitãtib⁹ prio
satis abũdanẽ ꝓuidit ipis fili⁹. Tandẽ clausit
viscera pietatis nimisqз tenaciẽ eis ꝓcurauit.
Quodã igiẽ die dñico vidit maẽ carnes fer
ri ĩ domũ filij: ꝛ marito dixit. diu ẽ ꝙ parũ co
medisti de carnib⁹. transi hodie ĩ domũ filij
tui ꝛ inuenies ibi bonã assaturã ꝛ bonũ prã
dium. Tempe igiẽ prãdij paẽ venit pulsans
ad ostiũ. statimqз fili⁹ impijssim⁹ assaturam
quã iam ad comedẽdũ in ꝑtes diuiserat in-
fra mẽsã abscõdit. Intrãte aũt pr̃e interroga
uit fili⁹ q̃d vellet. q̃ ait. volebã hic prandere
putãs hic aliq̃d boni paratũ esse. ait fili⁹. vides
q̃d hic h̃em⁹: accipe duos denarios ꝛ eme tibi
ꝛ matri mee vt comedatis. Exeunte aũt pr̃e
ostiũ clausũ ẽ: ꝛ assatura reposita ẽ ad mẽsã
cui⁹ frustũ cũ ad manducandũ ori applicaret
ꝯuersũ ẽ ĩ bufonẽ insilẽtẽ ĩ faciẽ ei⁹: ꝛ sic ei ad-
hesit vt pedes superiores cũ duab⁹ maxillis
vna caro fierẽt. ꝛ reliquũ corp⁹ bufonis corã
ore ipi⁹ depẽderet. statimqз vocato p̃sbitero
indicauit sibi plagã dein̄ p̃sbiẽ pñtauit eum
archiep̃o q̃ peniã iniũ ꝯfitens ꝛ rẽ gestã p ordi
nẽ narrãs. archiep̃s iniũxit ei ꝓ pnia vt pe-
rgeret ad oẽs maiores villas ꝛ ciuitates frã
cie: ꝛ cõuocatis iuuenib⁹ ꝛ pueris factũ narra
ret ne q̃sq̃ de cetero auderet parẽtes cõtẽne
re: sꝫ sicut p̃cepit dñs in q̃rto p̃cepto eos ho-
norarẽt: nec inde bufo recessit. s. a facie sua ꝛ
collo suo: sꝫ cũ comedẽte comedebat. ꝛ q̃tiẽs
ei cibaria subtrahebanẽ vl' adhibebãẽ istru
mẽta q̃b⁹ deponi posset collũ ei⁹ strĩgebat: ꝛ
ĩtumescẽte iã facie oc'li ei⁹ de sedib⁹ suis moue
bãẽ. Tredecim aũt ãnis sic vixit nec liberari
potuit. Eo quoqз tẽpe fraẽ iohẽs de magno
pote ordinis p̃dicatoꝝ vidit illum parisi⁹ cũ
alijs mult̃ pueris ꝛ hominibus.

Dñica pma post oct. ephie. Sermo. xix.

N

Uptie facte sunt in

chana galilee: ꝛ erat maẽ iesu ibi
Johan. ij. Quãuis heretici mise
ri mẽtianẽ dicẽtes. s. carnale matrimoniũ esse
illicitũ tñ eoꝝ falsitas manifeste apparet. Si
enĩ illicitũ esset nec de⁹ ipm in padiso institu
isset: nec de ꝟgine matre desponsata nasci vo
luisset: nec ipsũ ꝛ matris sue ꝛ discipuloꝝ suo
rũ pñtia ꝛ miraculo decorasset. Vñ Beda.
Dñs interesse voluit nuptijs vt statũ matrimo
nialẽ sua pñtia comprobaret. Approbauit
autẽ statũ ipm ꝟginalẽ: in eo ꝙ de intemera
ta ꝟgine nasci voluit. approbauit ꝛ statũ vi
dualẽ in eo ꝙ ab anna vidua bñdici dignat⁹
fuit: nec restabat aliud nisi vt statũ cõiugalẽ
similiẽ approbaret vt p hoc dareẽ itelligi ꝙ
in quolibꝫ istoꝝ statuũ põt saluari hõ. Et tñ
grad⁹ ĩ istis trib⁹ statib⁹ sm̃ Bedã inueniũ
tur. Bona est inq̃t castitas ꝯiugal'. melior cõ
tinẽtia vidualis. optima pfectio ꝟginalis. sꝫ
presens euãgeliũ dicit de statu matrimoniali

Uñ in p̄nti sermone tria sūt dicēda. Primo quō de⁹ m̄rimoniū honorauit. Secūdo quō illi viuere debēt q̄ sūt in m̄rimonio cōstituti Tertio exemplū. A Quantū ad p̄mū sciendū q̄ de⁹ m̄rimoniū honorauit. Primū in hoc q̄ ipse p se illud instituit: ꝛ q̄tū ad h̄ tūc ordo matrimonialis p̄cellit alios ordines Nā sicut sctūs b̄ndict⁹ instituit ordinē nigrū ꝛ sctūs frācisc⁹ ordinē minoꝝ: ꝛ sctūs dn̄ic⁹ ordinē p̄dicatoꝝ: sic de⁹ instituit matrimoniū Et nota s̄m iuristas duo esse genera monachoꝝ. s. albū ꝛ nigrū. Secūdo instituit matrimoniū in loco digniori q̄ sub celo est: hoc ē in padiso q̄ est loc⁹ amenissim⁹. Tertio instituit matrimoniū in statu solēniori. s. in statu innocentie. Quarto honorauit m̄rimoniū in h̄ q̄ nasci voluit de btā v̄gine q̄ fuit ī m̄rimonio cōstituta. Quīto in hoc q̄ p̄sens esse voluit ī nuptijs cū m̄re ꝛ discipul' suis. Hic introduc istū textū euāgelij. Et ibi oñdit potētiā sue diuinitatꝭ mutādo aquā ī vinū in ꝯspectu suoꝝ discipuloꝝ. Sexto honorauit m̄rimoniū in hoc q̄ est vnū sacramētū de septē sacramentꝭ ecclesie Et q2 de⁹ matrimoniū tam solēniter honorauit expedit omnino q̄ hoīes q̄ in statu matrimonij ad regnū celoꝝ desiderant venire deū in matrimonio rehonorēt. B Pro quo sciendū q̄tū ad secūdā partem isti⁹ sermonis septē debēt habere viuentes in matrimonio vt saluent̄ ī statu matrimonij. Primo debēt habere dilectionē ad se inuicem. Eph. v. Uiri diligite vxores v̄ras sicut ꝛ xp̄us dilexit ecclesiā ꝛ seipm tradidit p ea vt illā sanctificaret. Sed querit̄ qualis debet esse dilectio inter viꝝ ꝛ vxorē suā. Respondeo q̄ dilectio viri ad mulierē ꝛ ecōuerso debet excedere omnē dilectionē hui⁹ mūdi. ꝛ hoc significat̄ in anuli subarratione. Ille eñ anul⁹ significat ꝯiūctionē viri ꝛ mulieris ꝛ amorē eoꝝdē. debet eñ anul⁹ ille esse aure⁹ ꝛ rotūdus ꝛ in quarto digito positus. Aure⁹ ideo debet esse. q2 sicut aurū excedit oē metallū: sic amor ille ceteros amores huius mūdi h3 excedere. vñ Gen. ij. dr̄. q̄ adā post creationē eue dixit. hoc nūc os ex ossib⁹ meis. q̄obrē relinquet hō patrē ꝛ matrē ꝛ adherebit vxori sue. Querit̄ vtrū vir tenet̄ plus diligere vxorē q̄ parētes. Respōdetur q̄ sic: s3 plus debet honorare parētes. Secūdo anul⁹ d3 esse rotūd⁹ ad oñdendū q̄ amor ille d3 h̄re ꝑpetuitatē: sic q̄ nunq̄ finiat̄ nisi p mortē: imo etiā post mortē debēt se diligere sic q̄ vir⁹ subueniat alteri p suffragia. Tertio in q̄rto digito d3 esse positus: vt oñdat̄ q̄ amor ille d3 h̄re ꝯcordialitatē. Dicūt eñ phisici q̄ q̄dā vena ꝓcedit a corde in q̄rtū digitū. q̄ anul⁹ ille ponit̄ in q̄rtū digitū: vt amor coniugū sit fidelis ꝛ cordialis. C Sed diceres: in quo vir d3 ostēdere dilectionē vxori Respōdeo p̄mo in hoc q̄ neuter ꝯiugū debet alterū iniuste turbare: nec v̄bo nec facto i. Petri. iij. Uiri similit̄ cohabitātes s̄m sciētiam q̄si infirmiori vasculo muliebri impartientes honorē tanq̄ ꝛ coheredib⁹ ḡre vite. vt nō impediant̄ orōnes vestre. Uñ ap̄ls ad Coll'. iij. Uiri diligite vxores vestras. ꝛ nolite amari esse ad illas. Cōtra hoc faciūt q̄ raro vel nunq̄ aliq̄d v̄bū amicabile loquunt̄ suis vxorib⁹. Itē secundo in hoc q̄ ip̄a vxor in oīb⁹ debet ita bñ h̄re potestatē quo ad necessaria vite sicut ip̄e vir. q2 s̄m dictū xp̄i. Iam non sunt duo: s3 caro vna. Et sicut mēbrū vnū cōdiuidit cum alio sic vir cū vxore ꝛ ecōuerso. imo cū ip̄a mulier p̄gnās est vel ī puerperio iacēs: tūc vir deberet sibiip̄si subtrahere ꝛ vxori subuenire. Et hoc ꝓpt̄ puerū quē lactare debet. Sed diceres: quō vxor debet oñdere charitatē viro suo. Rñdeo p̄mo in hoc q̄ ip̄a d3 honorare virū p exemplū marie. vt h̄r Luc. ij. vbi dixit Maria ad puerū iesuꝫ quādo inuenit eū in templo. Ecce pater tuus ꝛ ego dolētes q̄rebam⁹ te. vbi primo noīauit ioseph ip̄m honorando. vt in hoc exemplū daret vxorib⁹ honorādi viros suos. Contra hoc faciunt ille vxores q̄ contēnunt viros suos vel ꝓpter antiq̄tatē: vel ꝓpter infirmitatē: vel ꝓpter paupertatē: ꝛ sic de alijs. S3 ip̄a btā v̄go q̄uis esset iuuenis et pulchra ꝛ nobilis: tñ ip̄a honorauit Joseph q̄ erat paup. Secundo in hoc q̄ debent obedire suis maritꝭ in oīb⁹. i. Petri. iij. Mulieres subdite sint viris. Itē dixit dn̄s ad euā Gene. iij. Sub ptāte viri eris. Ergo mulier existens inobediens viro suo pertinacit̄ ꝛ ex ꝯtemptu grauiter peccat. Unde dr̄ in decre. Uxor sit subdita viro. xxxiij. q. v. Hec imago D Secundū q̄d debēt habere in matrimonio cōstituti est q̄ pacifice debēt simul viuere. sicut angeli in celo. ꝛ hoc est valde acceptū corā deo ꝛ hoīb⁹ ꝛ ipsis vtile. nam deus habitat in eis. ps. In pace factus est loc⁹ eius. Math. xviij. Ubi duo vel tres congregati fuerint in noīe meo ibi in medio eoꝝ sum ego. Et prosperabuntur in oībus in q̄tū est p salute aīe. Si aūt litigāt insimul tunc diabolus habitat cum eis et regit eos

⁊ infortunia accedūt. Nā vbi non est deꝯ ibi
nulla salus. Si alter ꝯiugū ē malꝯ ⁊ iracun-
dus: impatiens: venenosꝯ vt serpēs: discors
vt diabolus in inferno: tūc alter dꝫ esse pati
ens ⁊ deo offerre patientiā suā ꝓ pctīs suis
⁊ sic ille malꝯ purgabit eū a pctīs suis. ⁊ erit
hic diabolꝯ illiꝰ vt in inferno alij diaboli nul
lam ptātē in eo exerceant. qꝛ scriptū est. Nō
puniat deꝯ bis in idipm. Un̄ etiā dn̄s dicit p
ꝓphetā. Afflixi te scꝫ in pn̄ti: nō affligā te vl
tra scꝫ in futuro. Un̄ sciendū ꝙ mulieres ha
bent voces leues ⁊ ligāt collū cū peplis mol
libus. in signū ꝙ dulcit̄ respōdere debēt suis
iracūdis viris ⁊ temperare cuꝫ mollibꝰ suis
respōsis maliciā ⁊ iracūdiā suoꝝ maloꝝ vi-
roꝝ. qꝛ qcqd ꝓba ⁊ honesta mulier sustinet
a prauo marito suo patient̄ erit ei meritoriū
apud deū. Math. v. Gaudete ī illa die: qm̄
merces vestra copiosa est in celis. Naꝫ quot
plagas vel etiā mala verba patient̄ sustinet
tot coronas habebit. Si aūt est ꝑuersa ⁊ re-
bellis ⁊ iracunda: ⁊ vir bonꝰ ⁊ pius tūc ipsa
cū demonibꝰ torquebit̄ in inferno. Et vir bo
nus ⁊ pius regnaturꝰ est cū sctīs in celo. Nā
est graue pondꝰ sustinere mulierē litigiosaꝫ
Eccli. xxv. Nō ē ira sup irā mulieris. Si aūt
ambo sunt in culpa ⁊ ambo litigiosi ⁊ iracū
di ambo dampnabunt̄: ⁊ diabolꝰ hic habitat
cū eis: ⁊ ipi in futuro habitabūt cū eo ī infer
no qui hic simul viuūt ī matrimonio sicut ca
nis ⁊ catꝰ: gallus cū gallo q tn̄ qn̄qꝫ mansue
scunt ⁊ continua cohabitatione ita ꝙ ⁊ post
modū qn̄qꝫ pacifice stant. Sed illi ꝙuis ra
tione fruant̄ ⁊ ꝙuis sociale aīal sit hō: tamē
ꝑ lōgū tp̄s aliqn̄ scꝫ ꝑ tres vel quatuor an-
nos non possint māsuefieri nec addiscere pa
cifice viuere. Et sic qn̄ illi ī mr̄imonio simul
constituti litigant. de hoc letant̄ demones. qꝛ
nihil similꝰ actibꝰ demonū ꝙ litigare: ⁊ ta-
les vitā durā ducūt ⁊ infelices sūt hic ⁊ ī fu-
turo. vn̄ Prouer. xvij. Melior est buccella sic-
ca panis cū gaudio ꝙ domꝰ plena victimis
cū iurgio. ¶ E Ultimo q̄rit̄ vtrū vir pati
ens vel maledicēs vxori sue peccet mortal̄r
Rn̄deo si causa correctionis bona ⁊ iusta ⁊
tūc moderate eā ꝑcusserit nō peccat mortal̄r
qꝛ supior hꝫ corrigere inferiorē: ꝫ vir est ca
put mulieris: ⁊ nō ecōuerso. vn̄ Gen̄. iij. di-
xit dn̄s ad euā. Sub ptāte viri eris ⁊ ipe do
minabit̄ tui. Un̄ etiā in decre. Maritꝰ debet
vxori correctionē siue disciplinā ⁊ dilectionē.
xxxv. q. vi. c. vlti. Si autē maritꝰ ex vindicta
⁊ ira ⁊ sine causa iusta eā ꝑcutit grauit̄ pec-
cat. sicut illi q cū offensi sunt ab alijs. siue ī ta
bernis: siue al'r: ⁊ nō pn̄t se vindicare in eis
tūc vindictā talē inferūt suis vxoribꝰ sine cā
⁊ grauit̄ in hoc deū offendūt. Sil'r qn̄ mari
tus maledicit vxori sue ex ira ⁊ vindicta. Et
etiā qn̄ mulier maledicit viro suo in occulto
vel manifesto postꝙ eā ꝑcusserit ambo gra
uiter peccāt. Un̄ apl's. i. Cor. vi. Neqꝫ male
dici neqꝫ rapaces regnū dei possidebūt. Un̄
Gen̄. xxvij. Qui maledixerit tibi sit ille ma
ledictꝰ. Un̄ exēplū ꝙ viri nō debēt maledicē
ꝓprijs vxoribꝰ nec ecōuerso vxor marito. Re
fert enī Cesariꝰ ī dyal. ꝙ qdā vir ex vindicta
⁊ ira dixerit vxori sue. vade ī noīe diaboli. ⁊
diabolꝰ stati ī eā intrauit ⁊ eā grauit̄ vexa-
uit. De q vir mltū ꝯtristatꝰ fuit: ⁊ ā pliꝰ se nū
ꝙ vxori vl' alicui hoī nec alicui creature ma
ledicere ꝓmisit. Tertiū qd̄ debēt ī mr̄imonio
hr̄e ē ꝙ vnꝰ nō declinat ab alio nec frāgat fi-
delitatē ⁊ ꝓmissū ꝯmittēdo adulteriū. ꝙ aūt
magnū pctm̄ sit adulteriū: ⁊ quō punientur
adulteri. q̄re infra ser. lxxxv. Q. Quartū qd̄
debēt hr̄e ī mr̄imonio ē ꝙ debēt eē patiētes ī
laboribꝰ. vt. s. vnꝰ iuuet aliū. vt iusta bona cū
suis laboribꝰ acq̄rant ⁊ possideāt. Jdō simul
in iuuētute ꝯueniūt vt fortit̄ laborēt ꝓ victu
alibꝰ ⁊ necessarijs ⁊ sic laborādo sūt bn̄dicti
a dn̄o. Un̄ ps. Labores manuū tuaꝝ qꝛ mā
ducabis ⁊c. Jtez ī educatiōe filioꝝ debēt esse
patiētes ⁊ se mutuo iuuare. ¶ F Un̄ q̄rit̄
vtrū labor meritoriꝰ sit quē ꝑentes hn̄t cum
pueris. Rn̄deo ꝙ sic dūmō talis intētio sit ī
ꝑentibꝰ ꝙ intēdūt pueros nutrire ad hono
rē dei vt boni fiui xpi fiāt: ⁊ cū ipi ꝑentes sīt
in grā tūc oīs labores quos hn̄t cū pueris
cedūt eis ad meritū. s. lactādo: balneādo por
tando: ⁊ inuoluēdo. leuādo: cibādo: vigilādo
informādo: corrigēdo qn̄ delinquūt ne deuꝫ
ampliꝰ offendāt. ista oīa erūt eis meritoria.
Sil'r ⁊ pr̄ q sollicitudinē ⁊ laborē sustinet ꝓ
vxore ⁊ pueris nutriēdis: oīa talia fiunt sibi
meritoria ad vitā etnā. vn̄ apl's. ad Ro. viij
Scimꝰ qm̄ diligētibꝰ deū ⁊c. ¶ G Quītū qd̄
dn̄t hr̄e ī mr̄imonio ē tēꝑantia ⁊ honestas ī
actu ꝯiugali. Pro quo sciēdū ꝙ actꝰ ꝯiuga-
lis siue mr̄imonialis fit ꝑ sex modos. Pmo
fit cā ꝓlis ꝓcreande ad cultū dī. ⁊ hoc ē opꝰ
pietatis ⁊ nullū pctm̄: ꝫ potiꝰ meritoriuꝫ. Un̄
Gen̄. i. dixit dn̄s ad adam ⁊ euam. Cresci-
te ⁊ multiplicamini. Secundo fit causa red-
dendi debitū: ⁊ hoc est actꝰ iusticie. Un̄ apl's
Uxori vir debitū reddat: quia q̄libet in ma
trimonio cōstitutus tenet̄ reddere debitum

tū ab eo exigit̄ ꝓ loco ⁊ tpe. Et si hoc ex ɔtē
ptu dimitteret guit̄ peccaret. ⁊ tali mō actus
mrimonial̄. s. ad reddēdū debitū ꝓ loco ⁊ tpe
nullū ē pctm̄ ſ̄ pot⁹ meritoriū. Tertio fit eā
fornicationis vitande. non in se: sed ī ipsa cō
iuge. ⁊ hic actus etiā est licitus ⁊ nullū pctm̄
nō tn̄ videt̄ hr̄e rōem meriti: ⁊ isto mō pres
antiq̄ vsi sunt actu ɔiugali cū magno timore
dei: ⁊ cū magna mētis puritate. solū intendē
tes in eo diuini cult⁹ ꝓpagatiōem. Quarto
fit eā delectatiōis: ⁊ tūc distinguit̄. q: vel illā
delectationē exercent affectu mrimoniali. aut
fornicario. si mrimoniali: vtputa si delectatio
sistat infra termios matrimonij: ita q̄ eā nō
cognosceret si vxor ei⁹ nō esset: sic solū peccat
venialr̄. Si aūt fornicario. vtputa q̄ affect⁹
delectatiōis ⁊ ɔcupiscētie fert̄ extra termios
mrimonij: ita q̄ eā cognoscere vellet etiā si
vxor ei⁹ nō esset: tūc peccat mortal̄r. q: amor
istī⁹ delectatiōis ꝑponit̄ ipi deo. Quinto com
mittit̄ act⁹ mrimonialis q̄ dr̄ impetuosus. ⁊
est ille act⁹ q̄ ex sola libidine ꝓueniēs metas
honestat̄ ⁊ rōnis trāscendit. qd̄ fit pmo rōe
faciēdi libidinē p meretricias blādicias. aut
eā explende libidinis. vt cū q̄s vtit̄ calidis ⁊
incentiuis vt potētior fiat in actu vel cū cona
tur facere vt multā apxtat. tūc credo eū mor
taliter peccare. xxxii. q. iiii. Origo. Sexto cū ɔ
naturā vel p. iuu naturalē cognoscit vxorē
suā: ⁊ tunc mortalissime peccat. q: oē animal
naturā suā seruat: sic etiā dz hō. Nō eñ debz
hō eē sicut mul⁹ ⁊ equ⁹ ⁊c. Istud est maximū
pctm̄. ita q̄ pdicator ꝓpter sui turpitudinē
nō audet tale noīare. imo inter oēs spēs lu-
xurie est pessima. Nā q̄nq̄ sunt spēs luxurie
sc; simplex fornicatio: stuprū: adulteriū: ince-
stus: ⁊ pctm̄ ɔtra naturā qd̄ ē pessimū pctm̄.
Un̄ Greg. Grauissime peccāt adulteri: sed
grauius incestuosi: ⁊ oēs trāscendūt ɔ natu
rā delinquentes. Aug. Ualde detestabile es
set q̄ mulier esset armata gladio ⁊ vir fuso.
Istud pctm̄ clamat in celū propter sui enor-
mitatē. ⁊ est mai⁹ q̄ si q̄s cū ꝓpria matre pec
caret. Un̄ caute est de pctō isto loquendū ne
q̄s in hoc scādalizet̄ ¶ Itē sciēdū q̄ q̄n
q̄ sunt tpa in quibus ab actu matrimoniali
abstinendū est. Primū est tempus quadra
gesimale ante pascha. q: tunc legit̄ in capite
ieiunij. Egrediatur sponsus de cubili suo. Et
merito. quia sicut q̄s ieiunat a cibo corporali:
sic etiā debz se abstinere a delectatione carna
li. Unde vt ipsi peccatori a deo dimittatur qd̄
illicite contra deū per totū annū viuendo cō
misit per illud sacrū tps sibi etiā abstrahere
dz licita. Un̄ etiā Bern. ī sermone de sctifica
tiōe ieiunij. Nā ī eo q̄ ab ipis licitis abstine
mus ea nob̄ illicita ɔdonant̄ q̄ pri⁹ ɔmisim⁹
Un̄ Amb. Null⁹ oīno in q̄dragesima vxori
sue an̄ octauas pasche iūgat̄. Secūdū tps ē
q̄ttuor tēporū ⁊ dies rogationū. q: tūc rogat
sctā eccl'ia ꝓ magnis ⁊ arduis cāis. Primo
rogat deū vt bella sedat q̄ in vere freqnt̄ in-
cipiūt. Secūdo rogat vt teneres fruct⁹ de no
bis ɔseruet ⁊ multiplicet. Tertio vt ad rece
ptionē spūsctī habilitaremur. Aug. Tpe ꝓ
cessionis ⁊ ieiunioꝝ non licet ɔiugib⁹ ɔueni
re: q: tūc ab illicitis abstinēdū ē vt facil⁹ im
petret̄ qd̄ postulat̄. ¶ Tertiū est tps sa
croꝝ dieꝝ ⁊ noctiū. Un̄ Greg. in li. dyal. di
cit q̄ q̄dā legitima a viro suo in sabbato de
nocte cognita. Et cū die dn̄ico processioni se
ɔiungeret a dyabolo arripiebatur coram oī
ppl'o ⁊ multū torquebatur ⁊ vexabat̄ ab eo
Quartū est tps infirmitatis feminaꝝ. i. tpe
menstrui. q: vt dicit Hiero. Sepe tunc conci
piuntur pueri mēbris ɔdēnati vel leprosi: ⁊
in illis tūc patebūt pctā parentū. Un̄ etiam
dicitur in decre. Uxor nō debet cognosci tem
pore menstrui: vel ante purificationē puer
perij. distin. v. Ad eius. Quintū est tps pre-
gnationis. sc; q̄n mulier est vicina partui: ⁊
infra dies purificatiōis. Un̄ q̄rit̄ vtrū liceat
debitū reddere vel exigere tpe pregnationis
Rn̄deo s̄m Petrū. Si eē pōt sine picl'o ab
orsus reddi pōt etiam sine pctō mortali exi-
gi pōt. q: vsus matrimonij non tantū in of-
ficiū est: sed etiā in remedium. Si vero esset
periculū puero in vtero existenti nō debet exi
gi nec reddi. quia ī matrimonio principalior
institutio est plus in officiū q̄ in remedium.
Silr̄ iter post ptū id est ante purificationē nō
licet eos ɔuenire. Un̄ Aug. Si q̄s mulieri
cōmiscetur in puerperio pctm̄ valde magnū
ꝑpetrat q: mulieres q̄nq̄ ex hoc nq̄ pariunt
amplius. quia semen viri cū sanguine morti
ficatur. ⁊ hoc maxime ɔtingit si infra decē di
es ɔueniunt. O quot pueri sic negliguntur.
De quibus parentes tales reddituri sunt rō-
nem. Et valde absurdū est q̄ homines ratio
nales hoc tempus nō seruant cū bestie irra
tionales illud seruant. Unde Aristo. li. ij. de
animalibus dicit. Femina elephantis impre
gnata a masculo oīno nō tangitur. ⁊ post p-
tum q̄escit p triēniū. Idē. Nullū aīal post cō-
ceptū fetum admittit coitū preter mulierē ⁊
equā. Un̄ etiā dicit Aug. q̄ q̄ tpa predicta

nō seruāt ꝙ tūc tales pueri qui sic ↄcipiunt
efficientur epilētici.ceci.claudi.surdi: ⁊ stulti
⁊ tūc patebūt pctā pētū istoꝝ i pueris. Que
ritur vtrū peccēt ↄiuges exigēdo vel redden
do debitū in solēnitatibus ⁊ ieiunijs. Respō
deo fm̄ Ray. Exact⁹ debet reddere nisi cau
te ⁊ sine periculo possit differri. Exigeri tm̄ nō
debet in predictis tp̄ibus.i. Coꝛ.vij. Nolite
fraudare inuicē nisi forte ad tp̄s de ↄsensu vt
vacetis oꝛōni. Nā p dicꝰ ꝓcessiōis ⁊ ieiunio
rū ↄuenire nō debēt: q: etiā ab illicitis absti
nendū est. vt facili⁹ impetrari possit qd̄ postu
latur. xxxiij.q.iiij. Xp̄iano. Itē dr̄ de tp̄ib⁹ fe
stiuis. xxxiij.q.iiij. Quotiēscūqz. Itaqz q̄ red
dit illis tp̄ibus nō peccat: sed q̄ exigit aliq̄ in
firmitate. vtputa ↄcupiscētia duct⁹ siue ↄtē
ptu tp̄is sacri seu eccliastice exhoꝛtatiōis vel
oꝛdinationis venial'r tm̄ peccat. Cōcoꝛdat cū
his scđs Tho. Sz ex istis elici pōt ꝙ q̄ ꝑti
naciter vel ex ↄtēptu tp̄is sacri vel oꝛdinatio
nis ecclie exigit debitū peccat moꝛtal'r: s; non
ille q̄ reddit debitū cū tm̄ poti⁹ ob reuerentiā
dei ⁊ scōꝝ abstineret. Ergo acriter arguēdi
sunt illi ꝑtinaces ⁊ obstinati q̄ temere exigūt
debitū illis dieb⁹ sine oī timoꝛe dei. Sextū est
ꝙ debēt sibiinuicē esse fideles i tp̄alib⁹. Am
bo enī debēt esse dn̄i suaꝝ reꝝ. exēplo aploꝝ
xp̄i de qb⁹ legit̄ Act.ij. Et erāt illis oīa cōia
Itē sicut angeli in celo habent omnia cōmu
nia: sic ⁊ illi in matrimonio constituti debent
habere omīa cōia. q: sicut xp̄us dicit in euan
gelio Math.xix. Iā nō sunt duo sed vna ca
ro. scz vir ⁊ vxoꝛ. Nō ergo tp̄alia inter ipos
debēt esse diuisa. Cōtra hoc faciūt ille mulie
res que furāturviris suis: ⁊ illa sic furata ex
pendūt. s. in supbia. vt i peplis: ⁊ in cingulis:
⁊ in alijs oꝛnatibus. Et qn̄ ipse vir est in re
motis partibus: scz in mercācijs vel in alijs
suis negocijs: tunc ip̄a vxoꝛ in domo interest
ↄuiuijs R Circa qd̄ q̄rit̄ vtrū moꝛtal'r
peccet vxoꝛ furādo aliq̄d marito suo. Respō
deo si mulier expēdit illud ad aliqd̄ op⁹ pec
cādi: sicut si daret vni hoc cā alliciendi eū ad
turpē actū: sic peccat moꝛtalit̄. Et ille q̄ sic re
cipit talia munuscula ꝓpter talē turpē actū
a tali muliere tenetur in foro ↄsciē restituere
marito ip̄i⁹ mulieris. Et ↄ̄ hoc faciūt illi ma
riti q̄ ꝑdūt bona sua vel in tabernis se ine
briāt ⁊ sic male expēdūt bona sua de qb⁹ vxoꝛ
cū pueris suis viuere deberet. Sz nō sic faciē
dū est ꝓbo ⁊ honesto ⁊ discretoviro: s; dz se
cū ferre vinū vel aliqd̄ sil'e ad domū ⁊ bibe
re cū vxoꝛe sua ꝓpria. ⁊ post hoc regrari deo
oīpotēti q̄ eū sic potauit ⁊ cibauit. Itē rep̄hē
dendi sunt illi parciviri q̄ recludūt oīa bona
sua ab vxoꝛib⁹ suis nullā eis ptātē ꝑmittētes:
tanq̄ sint āncille vel famule dom⁹. Hoc illi fa
cere deberēt q̄ hn̄t vxoꝛes tales sup q̄les ha
berent occasionē suspitiōis malefaciēdi. Sz
q̄ ꝓbas ⁊ honestas ⁊ deū oīpotentē timētes
⁊ ꝓbatas vxoꝛes hn̄t: illis nō est faciēda tal'
reclusio. L Vn̄ q̄rit̄ si talis ꝓba ⁊ ↄsciē
tiosa mulier aliq̄d furat̄ tali ꝓbo viro suo an
etiā grauit̄ peccet. Rn̄deo si ip̄a vxoꝛ illa bo
na furata vtilit̄ expēdit. s. ad vtilitatē dom⁹
sue vel al's ad dei oīpotentis honoꝛē: nō opoꝛ
tet eā hr̄e ↄsciam in hoc si aliq̄d furat̄. qd̄ tn̄
nō est notabile nec infert dānū notabile ipsi
marito. Septimū qd̄ debēt hr̄e illi q̄ sūt i ma
trimonio est debita ⁊ honesta educatio filio
rū: vt eos ad bonū ⁊ ad virtutes instruāt. ⁊
si qn̄qz excedūt ꝙ eos coꝛrigant. De hoc q̄re
aū fmo.xxiij. L. Et videāt signant̄ ꝙ iniustas
res ip̄is filijs relinquant. Nā q̄ iniustas res
ip̄is filijs relinquūt nō solū dānāt seipsos: s;
etiā heredes cū filijs ⁊ filiab⁹ q̄ scienter res
illas iniustas possidēt. M Vn̄ Arnold⁹
in narratoꝛio suo dicit ꝙ fuit miles quidam
satis bone ⁊ honeste vite qui infirmatus o
biit. Et quidam homo raptus in extasi vidit
eundē militē stantem in quadā scala in infer
no locata: ⁊ quesiuit ab eo cur in talibus pe
nis staret. cū tm̄ libenter ieiunasset: oꝛasset: ⁊
laudabile testamentū post se reliquisset. Re
spōdit ꝙ solū ꝓpter aliqua bona que ab an
tiquis ꝑentibus essent ab ecclesia parrochia
li alienata per suos antecessoꝛes: ⁊ quia illa
bona ecclie non restituit: s; ea scient̄ possedit
idcirco damnatus esset ⁊ decimus in oꝛdine
in hanc scalam locatus. ⁊ addidit: quotquot
de parentela mea illa bona scient̄ possident
ad hanc scalā peruenient vbi nulla est redē
ptio: sed eterna damnatio.

De eadē dn̄ica. Sermo. xxvi. Quare ali
quibus prospere nō succedit in matrimonio.

Uptie facte sunt in

n chana galilee: ⁊ erat mater iesu
ibi. Vocatus est aūt iesus ⁊ disci
puli eius ad nuptias. Joh.ij. Ex quo euan
geliū hodiernū mentionē facit de m̄rimonio
⁊ nuptijs in qb⁹ de⁹ ⁊ hō xp̄s iesus saluatoꝛ
nr̄ cū btā virgie maria m̄re sua p̄ntial'r exn̄s
cū vinum deficeret: aquā in sex idriis xp̄s ie
sus in vinū cōuertit. Vnde Beda. Discum
bente ad nuptias dn̄o vinū defecit: vt vinum

melioꝛi ꝙ ipm̄ facto ob matris honoꝛē ꝛ spō
si cōsolationē manifestarēt glia latentis dei
in hoīe. Uñ sicut iā in p̄cedenti sermone di-
ctum ē quō se hr̄e debeant q̄ sunt ī matrimo-
nio cōstituti: vt eternā beatitudinē ꝓmereri
valeāt. sic in p̄senti sermone dicendū est qua
re aliq̄b⁹ nō bn̄ succedit in mr̄imonio ꝯstitut̄
¶ Pro quo sciendū ꝙ huꝰ septē sunt cāe
Prima cā est qn̄ q̄s ꝯhit mr̄imoniū nō hn̄s
rectā intentionē. Sꝫ diceres q̄ est recta intē
tio vel cā mr̄imonij. Rn̄deo ꝙ mr̄imonium
q̄druplici de cā vel intētione hoīes ꝯhunt. q̄-
rū sunt tres cāe licite ꝛ bone: s; quarta ē ma
la ꝛ diabolica. Primi ꝯhunt cā ꝓlis. ꝛ illa in
tētio est bona ꝛ dꝫ esse p̄ncipalioꝛ. vn̄ Gen. i.
Crescite ꝛ multiplicamini. Et etiā dr̄ in decre.
Matrimonij prima cā dꝫ esse intentio ꝓlis.
xxxij. q. ij. Pudoꝛ. Secūdi ꝯhunt ꝓpter sola
tiū ꝛ adiutoꝛiū: tn̄ sine cōmixtione coꝛpoꝝ. sic
Maria ꝛ Joseph ꝯti ȷxerūt matrimonium.
ꝛ ista intētio etiā bona est. Tertij cōtrahunt
propter remediū: vt qui naturaliter inclina-
ti sunt ad luxuriā ꝛ nolūt caste viuere illi pos
sunt contrahere matrimoniū propter pctm̄
luxurie vitandū. Nā quotiēs extra matrimo
niū actū luxurie perpetrāt: totiēs moꝛtaliter
peccāt. Uñ aplūs. i. Coꝛ. vij. Propt̄ foꝛnica
tionē suple vitādā vnusq̄sq; hēat suā vxoꝛē.
Ibidē dicit. Meliꝰ est nubere ꝙ vri. Mieno-
tatur infidelitas pueroꝝ ꝛ heredū qui quā
doq; dissuadēt parentibus ne ꝯhant. ne ipi
tp̄alibus rebus priuent̄: cū tn̄ sciūt ꝙ paren
tes volunt caste viuere nec intendunt serua
re statū viduitatꝭ sue: tales pueri peccāt moꝛ
taliter. quia plus diligunt illa tempoꝛalia ꝙ̄
animas parentū suoꝝ. ꝛ potius volūt ꝙ pa
rentes multa pctā moꝛtalia faciāt ꝙ̄ priuari
illis bonis tp̄alibus. Et stultus est pater
ille qui scit se non posse caste viuere: ꝛ tn̄ non
vult ꝓpter pueros contrahere matrimoniū
Quid enī tibi ꝓficit ꝙ ī inferno eternaliter
crucaris propter pueros tuos. ¶ Uñ
legit̄ exemplū de quodā diuite q̄ multas res
iniuste possedit ꝛ volens experiri fidelitatē
filij sui petiuit ab eo vt amoꝛe ipsius digitū
suū ad ignem poneret: donec vnū solū Aue
maria gratia ꝛc̄. diceret vt sic cognoscere pos
set verū cū paterne diligeret. ꝛ filiꝰ cepit hoc
attemptare: ꝛ ꝙ̄cito ardoꝛē ignis sensit: digi
tum retrahebat dicēs ad patrē. quid te hoc
iuuaret ꝙ totū coꝛpꝰ meū cremaret. ꝛ pr̄ ad
filiū. q̄d tūc te iuuaret ꝙ ꝓpt̄ te eternaliter
dānarer: sic oīa iniusta restituit. ꝛ vitā in bo
no finiuit. Quarti ꝯhunt cā satiādē libidinis
nec deū p̄tendūt nec salutē ꝓpriā nec ꝓleꝫ: s;
solū vt sue libidini satisfaciāt. ꝛ cū illis ē dya
bolus. Uñ dixit angelꝰ Raphael vt habet̄
Thob. vi. Qui ita ꝯiugis suscipiūt vt deū a
sua mēte excludāt ꝛ sue libidini vacent sicut
equꝰ ꝛ mulꝰ: sup hos demones hn̄t ptātē. ꝛ
talibus q̄ sic cā libidinis ꝯhunt vix bn̄ succe
dit in matrimonio. vt hr̄ in decre. Uix bono
pagūt̄ exitu q̄ malo inchoata sunt p̄ncipio.
distin. lxi. Miramur. g̊ quicūq; ī mr̄imonio
ꝯstitutꝰ tali intentione ꝯxisset ꝯfiteri deberet
vt sic deū placaret. vt deus plagā iracundie
sue ab eo auerteret. Et sic est dicēdū de alijs
peccatis infra positis. vbi quis se reum inue
nerit. Secūda causa est qn̄ q̄s non assumit si
bi parem ī matrimoniū. sicut qn̄ nobilis du
cit ignobilē. iuuenis antiquā. diues pauperē:
in matrimoniū. ꝛ illi quādoq; raro ꝯcoꝛdāt
ꝓpter inequalitatē. ergo quilibet debet sibi
assumere sibi simlē. Unde Aristo. i. de gene
ra. ꝛ coꝛ. Similia se bene cōpatiuntur. Unō
sciendū in illo casu qn̄ iuuenis debet ꝯtrahe
re cū sene: tunc meliꝰ est ꝙ senex vir ꝯtrahat
cū muliere iuueni ꝙ̄ econuerso: ꝛ hoc ꝓpter
prolē. ꝛ talis mulier honoꝛare debet maritū
ꝓpter seniū. exemplo marie virgīs q̄ ioseph
antiquū ꝛ pauperem significabatū honoꝛauit:
nec eū propter seniū despexit. ¶ Tertia
causa est qn̄ q̄s cū illa ꝯtrahit q̄ virginitatē
deo vouit: q: tunc ipsa sponsa xp̄i effecta est.
quē p̄elegit p̄ oībus maritis ꝛ mō spnit ipm̄
scꝫ iesum marie filiū quē tn̄ an̄ p̄elegit q̄ etiā
eā in nullo offendit: sed ei oīa bona fecit. In
sup ipe est pulcherrimꝰ: ditissimꝰ: potentissi-
mus: māsuetissimꝰ ꝛc̄. Et sic xp̄s quoq; pmit-
tit ꝙ talis v̄go q̄ sibi infringit votū, pmissum
habebit virū iracūdū difformem: litigiosum
ebriosū: lusoꝛē ꝛ blasphemū. ꝛ hoc ei ī penā
ꝯtigit: q: spnit iesū xp̄m pijssimū. mitissimū.
pulcherrimū: iocundissimū: ꝛ misericoꝛdissi-
mū ꝛc̄. Itē sciendū ꝙ q̄ scient̄ ꝯtrahit cū tali
virgine q̄ virginitatē xp̄o vouit peccat moꝛ-
taliter: ꝛ oēs qui dant consiliū ꝛ auxiliū: vel
fauoꝛē ad hoc sciēter ꝑticipes erūt illꝰ crimi
nis. Quarta cā est qn̄ q̄s ꝯhit tp̄e interdicti
vt habetur. xxxiij. q. iiij. Non opoꝛtet ¶
Pro quo sciendū ꝙ tria sunt tp̄a in anno in
quibus prohibitū est nuptias celebrare. Pri
mū est a dn̄ica p̄ma aduētus dn̄i vsq; ad oc
tauas epiphanie. Secūdū ē a septuagesima
vsq; ad octauas pasche. Tertiū est a tribus
diebꝰ ante ascēsionē dn̄i vsq; ad octa. pēthe.

Qui aũt ꝯtrũ facit peccat mortalit᷑.si hoc fa⸗cit ex ꝯ̄têptu ⁊ sine dispẽsatiõe. Et q2 nõ põt decan⁹ in hoc dispensare ſm ius canonicũ:ḡ multo min⁹ pleban⁹. Quinta cã est qñ qs cõ trahit cũ vna q̃ ver mr̃imoniũ ꝯ̄xit cũ alio:⁊ sibi negauit ⁊ p iuramẽtũ falsuꝫ hoc ꝯ̄firma uit.⁊ hoc ẽ valde magnũ pctm̃.⁊ tales in pi culosissimo statu exĩstũt:q̃ȯ trib⁹ modis pba tur. Primo:q2 quotiẽs actũ mr̃imonij faciũt totiẽs adulteriũ cõmittũt.saltẽ q̃ scient᷑ sic cõ traxerũt. Secũdo:q2 oẽs pueri de ipis nati sunt spurij ⁊ illegitimi. Tertio:q2 talis pso⸗na nunꝙ̄ põt absolui a pctis suis nisi in arti⸗culo mortis q̃ occulte cũ aliquo ver mr̃imo niũ ꝯ̄xit ⁊ postmodũ negauit ⁊ aliã duxit.im mo Guil. dicit ꝙ talis cõpellẽd⁹ est ad p̃mã redire. Et ĩ signũ hui⁹ clãdestina mr̃imonia sunt ab eccl'ia ꝓhibita. ℞ Pro quo sci endũ ſm doct.ꝙ clãdestina mr̃imonia duo⸗bus modis fiũt.vno mõ cũ qs occulte ⁊ sine p̃sentia testiũ ꝯ̄hit.ita vt exinde legittima ꝓ batio nõ appeat.ḡ sponsalia nõ debẽt ꝯ̄hi in stabulo:vel in horreo vel ĩ aliquo loco occul to. imo q̃ sic mr̃imoniũ ꝓmiserũt occulte ⁊ si ne testib⁹ ꝯ̄fiteri debent ⁊ penitere. Alio mõ dicunt᷑ clãdestina cũ sine solẽnitatib⁹ ꝯ̄suetis in facie eccl'ie ꝯ̄hũt. Jõ aũt clãdestina ꝯ̄iugia ꝓhibent᷑.q2 si clã ꝯ̄hentes discordes fierent ⁊ cohabitare sibiĩnuicẽ nollẽt eccl'ia eos com pellere ad cohabitãduꝫ neqret. Ex his pꝫ ꝙ̄ piculosum est ꝯ̄here cũ illa psona q̃ illi prie⸗rauerit cũ quo añ mr̃imoniũ ꝯ̄xit. Sexta cã qñ vxores ducũt cũ reb⁹ iniustis vel ecõuer⸗so ipa maritũ vsurariũ vel alias possidẽtes scient᷑ res iniustas. ℥ Pro quo sciẽduꝫ ꝙ quondã ꝯ̄suetudo fuit qñ qs filiã suã de⸗spõsare voluit tũc p̃ncipal'r tria interrogauit Primo vtrũ de bonis ⁊ honestis pentib⁹ na tus esset spõsus ille. Secũdo vtrũ ille spõsus esset virtuosus vel viciosus. s.hũilis vel sup bus.irat⁹ vel mãsuet⁹.vtrũ lusor vel potator blasphem⁹:mẽdax:vel verax.an timorẽ dñi p̃ oculis haberet:ieiunãdo dieb⁹ ieiunioꝶ:⁊ festa celebrãdo. Tertio quõ bona dotalia lu crata essent:iuste aut iniuste. Sic silr̃ modo cũ quis filiã alicuius in mr̃imoniũ ducere de buit:ille etiã diligenter tria interrogauit ⁊ si gnãter interrogauit q̃les cõditiones mater illius filie haberet an esset iracunda:beniuo la:vel conscientiosa:⁊ sic de alijs. Nã filie cõi ter imitantur mores mr̃is sue:siue in bono si ue ĩ malo. Sꝫ heu iã malus modus ĩ mũdo inoleuit:sic ꝙ aliq̃ hoĩes vẽdũt pueros suos tanꝙ̄ magones vendũt equos nihil q̃rẽtes nisi diuitias:vt dicẽdo. Inquãtũ dabis filio tuo:ego intantũ dabo filie mee. Nõ em̃ q̃rũt quõ illa bona lucrata sunt:ſꝫ solũmõ q̃rũt ĩ quantũ habeat dare. Sꝫ sciẽdũ ꝙ q̃cũqꝫ fili am suã despõsat vni vsurario scienter:tradit illã filiã cũ oib⁹ suis heredib⁹ ad eternã dã natiõẽ.dũ saltẽ istas iniustas res sciẽter post modũ possederit. Vñ diues poti⁹ deberet tra dere filiã suã paupi mechanico q̃ de iustis la borib⁹ suis nutrimẽta haberet ꝙ̄ tali diuiti q̃ sic iniustas res male acq̃sitas pꝫsideret. ps. Meli⁹ est modicuꝫ iusto sup diuitias pctoꝶ multas. Nã cũ qs p̃ncipal'r q̃rit diuitias q̃li tercũqꝫ lucratas:tũc ex pmissiõe diuina tal' habebit pl'a ĩfortunia.sic ꝙ q̃ñqꝫ de magnis diuitijs in breui ad paupertatẽ deueniet ℈ Septima cã est qñ qs ꝯ̄hit mr̃imoniũ ĩ pctõ mortali. Nã añ inchoationẽ nuptiaꝶ spõsus ⁊ spõsa diu deberent se p̄pare per contritio nem ⁊ ꝯ̄fessionẽ vt digne hoc sacramentũ in choarent ⁊ susciperent. Nã matrimoniũ est tã bene sacramentũ sicut eucharistia.ergo si cut hoĩes se preparãt tp̃e pasche ad pceptio nem eucharistie:sic ⁊ inchoationẽ matrimo nij dꝫ precedere digna preparatio. Et rõ hu ius est.q2 quicũqꝫ vnũ de septẽ sacramẽtis re cipit ĩ pctõ mortali peccat mortalit᷑.vt pꝫ di. xl. Multi.⁊.xi.q.iij. Audi. Silr̃ sacerdos q̃ porrigit aliq̃ȯ sacrũ in pctõ mortali peccat mortalit᷑. Itẽ nota ꝙ mr̃imoniũ est deuote in choandũ ⁊ cum timore dñi. Vñ Thobie.vi. dixit angelus Raphael ad Thobiã iunioꝛ Accipias virgineꝫ tuã cũ timore dñi:amore filioꝶ magis ꝙ̄ libidine duct⁹. Et cũ mr̃imo niũ inchoat᷑.tũc p̃ tres dies ⁊ noctes debẽt se ꝯ̄tinere ab actu mr̃imoniali. Et hoc docuit angelus Raphael thobiã iuniorẽ qñ debuit ꝯ̄here mr̃imoniũ cũ sara virgĩe dicẽs. Cũqꝫ ingressus fueris ad ꝟginẽ tuã p̃ tres dies cõ tinens esto ab ea. Sic pentes debent infor mare filios suos ⁊ filias qñ dũt ꝯ̄here mr̃i moniũ.sicut angelus raphael docuit thobiã iuniorẽ ⁊ sarã.⁊ hoc erit valde bonũ mr̃imo niũ ⁊ deo valde acceptũ cumqꝫ sꝫ deũ in hoc honorãt subtrahẽdo sibi illã delectationẽ ob reuerẽtiã dei per triduũ.⁊ si nõ volũt se absti nere per triduũ.tunc tñ ad minus p̃ vnã no ctem se abstineãt. Vñ dr̃ in decre. Coniuges debẽt se p̃ma nocte ꝯ̄tinere ꝓpter reuerẽtiã sacramenti.dist.xxiij. Sponsus. Item nuptie celebrande sunt cum bonis ⁊ honestis perso nis ⁊ deuotis. Et ad conuiuiũ nuptiaꝶ inui

landi sunt etiā paupes:decet claudi: vt itere
dāt p sposo τ sposa. Tūc xps mutabit aquā
i vinū.i.vitā hāc insipidā i celestē leticiā. Un
dr in euāgel'. Nuptie facte sunt in chana ga-
lilee: τ erat mat' τc. Et hoc fit in paupibus.
Un dicit xps de paupibus. Qui vos recipit
me recipit. q vos spernit me spernit. Hoc isti
nō attendūt q paupes de domo expellūt: τ fo
ris ianuā stare pmittut. τ personas inhone-
stas. s. fistulatores: phidicines: τ tubicines i-
troducūt. Xps em dicit i euāgelio Luc. xiiij.
Cū facis cōuiuiū tuū voca paupes τc. Et si
paupes verecūdant intrare: tūc dicit xpus.
Compelle intrare. Sed heu iā oppositū fit a
pluribus q cōpellūt paupes ad manendū fo
ris. Ultimo sciendū q isti q in pctō mortali
matrimoniū ꝯhunt τ nuptias sine timore dei
inchoant cū fistulis: tubis: τ hystrionibus: τ
qd peius est q vadūt ad ptoriū τ chorizant.
colla τ capita sua denudāt τ corpus suū cum
vestibus supbis τ cingulis deauratis: cū ma
nicis τ longis caudis ornāt: τ aīas aspicien
tiū inflāmāt τ sauciāt p malas ꝯcupiscētias
grauiter peccāt: τ i talib' nuptijs nō est xps
pñs sicut fuit pñs in nuptijs in chana gali-
lee. τ sic qñq3 tales ꝯtrahētes habebūt infor
tunia in penā suoꝝ pctōꝝ. q ante se non pre
pauerūt ad nuptias salubriter inchoandas.
U Nota exēplū bonū de quodā rustico in
matrimonio cōstituto. Legit in collationib'
patrū lib. xij. q cū qdā adduxisset ad abba-
tē iohem virū magne scītatꝪ τ etiā miracul'
illustratū hoiem habentem demonē ferocissi
mū adiurat' noluit ab eo exire: ꝫ ei' ꝟba cō-
tempsit. Aduenīēte aūt quodā rustico in ha
bitu seculari agricola existēte q pmitias fru
ctuum suorū monachis deportabat. territus
demon ad eius aduentū fugit: nec ausus fuit
ei' pñtiā sustinere. hic adiuratus a btō iohe
vt ei vitā suā diceret. hic licz inuit' dixit q es
set bō agricola qui nūq cōponere ꝯsueuerat
fructus laboris sui qn pus plene dedisset de
cimas τ primitias. τ q nunq deduxisset bo
ues p ꝯfiniū aliene culture nisi prius ligasset
ora eoꝝ ne alijs nocumētū inferrēt: τ q nū-
q iret ad agriculturā nisi prius iret ad eccle
siā gratias referens oīm bonoꝝ largitori. τ
idē sp faciebat cū de sero redibat. Et adiun
xit q cū esset puer τ volebat monachus fieri
fuit preuent' a parētib' q vxorē sibi dederunt
q suscepta in virginitate pmanēs eam virgi
nem custodiuit deo vsq3 ad mortē. qd audiēs
iohannes admirans gratias egit deo.

Dñica. ij. post octa. epyphanie. Ser. xxvij

C Um descendisset ie
sus de mōte secute sunt τc. Ma
thei. viij. Sciendū q Mat. dic
Mons in quo dñs sedet celū intelligit. Hic ē
mons de quo ps. dicit. Mons dei. i. celū. mōs
pinguis. i. oī felicitate plen'. Hic est mōs in
quo bñplacitū ē deo inhabitare. Sz qñ dñs
in celo sedit nōdū hūanat' habitauit lucē in-
accessibilē. τ tūc null' hoīm eū seq potuit. At
ubi dū de mōte sue diuinitatꝪ descēdisset τ hu
manitatꝪ nostre defectus assumpsisset magna
turba secuta est eū. Ergo dic Math. Cū de-
scēdisset iesus de mōte τc. Un i pñti ꝟmone
dicendū est de hūane nature defectibus quos
xps assumpsit cū ꝑpter nos in hunc mundū
venit A Pro quo sciendū q duodecim
sunt defect' cōmunes oīb' hoīb' quoꝝ xpus
decē assumpsit. Prim' defect' est pati frigus.
τ iste defectus cōis est omnibus hominibus
Istū defectū hūit xps in pmordio sue natiui
tatis. Nā nat' fuit in media nocte in media
hyeme: τ i frigido stabulo: τ vilib' pānis in
uolut'. τ i pñsepio reclinat' τ aū boue τ asinū
collocat'. nō in calida stuba vel i calido bal
neo posit': ꝫ frig' sustinuit. In q oñdit mag
paupertas xpi. vñ. ij. Cor. viij. Scitis grām
dñi nr̄i iesu xpi qm ꝑpter nos egen' factus
est cū eēt diues. vt illi' inopia diuites essem'
supple in spūalib' τ eternis. Adeo em paup
fuit xps: vt vbi caput suū reclinaret nō hūit
Mathei. viij. Uulpes foueas hūt τc. Bern.
Magna pauptas: fili' pastoris nascit τ ei
cussin de plumis substernit. fili' aūt dei nasci
tur τ ad duoꝝ psepiū reclinat. Ergo quotiēs
cūq sustinēs aliqd frig' illud xpo offeras τ
rememorare nuditatē illā quā ipe hūit i na
tiuitate sua. Secund' defect' ē sustinere calo
rē. Hic defect' cōis ē oīb' hoīb'. Nā sic i hye
me patimur frig' sic τ i estate patimur calo
res. τ ecce illū defectū xpus habuit in vltima
die vite sue qñ ad calorem solis tpe meridia
no in crucis patibulo suspēsus fuit ps. Aru
it tanq testa. B Tertius defect' est fa
mes. Hic defect' etiā cōis est in oīb' hoībus
tā diuitib' q paupib'. q postq satiati sunt
postmodū iterum in breui esuriūt. Hūc defe
ctum xps habuit qñ quadraginta diebus ie
iunauit τ post esuriit quādo dyabol' ei dixit.
Si filius dei es dic vt lapides isti panes fi-
ant. Itē proxima die post diem palmaꝝ qñ ad
arborē fici venit q eius fructū i ea nihil repe

rit nisi folia ⁊c. Uñ qñ esurimꝰ tūc cogitare
debemꝰ ꝙ ille q̄ pascit aues in aere.pisces in
mari.ymmo ⁊ oīa aīalia in terris famē susti
nuit vt nos ad sacietatē illā adduceret de q̄
dicit ps. Satiabor cū apparuerit glīa tua.
Quartꝰ defectꝰ est sitis quē oēs sustinentꝰ tā
sani q̄ infirmi.tā senes q̄ iuuenes.Et hunc
defectū xp̄us habuit in cruce qñ dixit.Sitio.
Uñ notandū ꝙ xp̄s iesus cupiebat potari ⁊
refrigerari in lingua qñ circūdatꝰ fuit dolo-
ribꝰ mortis ⁊ dixit. Sitio.nec vinū nec cerui
scā nec medonē nec alios quoscūq̄ liquores
p̄ciosos petebat:s; indifferent̄ dicebat Sitio
ne iudei excusationē haberēt nō dādi sibi.ex
eo q̄ preciosa peteret. Uñ amator passionis
xp̄i cogitare dꝫ ꝙ de oībꝰ liquoribꝰ mūdi q̄ i
eiꝰ ptāte erant nec potū aque hr̄e potuit.nec
sua sctissima mater ei haustū aque dare po-
tuit.nec quisq̄ aliꝰ sui misereri voluit.Et qo
tā infirmus ⁊ tā desolatꝰ est q̄ haustū aq̄ hr̄e
nō potuit.Itē sciendū etiā ꝙ nō tm̄ naturali
ter sitiuit:s; etiā plus sp̄ualiter. Amb. Ma-
xima eā sitis fuit ꝓpter inflāmatā dilectionē
suā.ip̄e eni sitiuit nostrā salutē spiritualiter.
Uñ Bern. O bone iesu cur de cruce taces ⁊
de siti clamas:vt sitis te plus cruciat q̄ cruci
suppliciū. Et quid o bone iesu sitis an igno-
ras ꝙ cruciaturi ⁊ potaturi erant te aceto ⁊
felle. Et respondet Bern.in persona xp̄i di-
cens. Sitio quidem vestrā salutē.vestram fi
dē.vestrū gaudiū.plus aīaꝝ vestraꝝ q̄ cor-
poris mei cruciatus me tenet.⁊ nos in recō-
pensam illius debemꝰ nobis in cibo ⁊ potu ꝓ
pter iesum xp̄m subtrahere.Et signanter in
sextis ferijs abstinendū ⁊ ieiunādū ⁊ ꝓpter
ieiuniū xp̄i quod in cruce habuit.de quo ipse
dicit per ps. Dederūt in escā meā fel ⁊ in siti
mea potauerūt me aceto.⁊ hoc dꝫ eē ꝯsolatio
pauꝑꝝ q̄ famē ⁊ sitim sustinēt.q̄ in hoc imi
tantur xp̄m q̄ ꝓ eis nō solū famē ⁊ sitim:sed
etiam amara mortē sustinuit. Et ipsi habe-
būt illud regnū vbi amplius nō esuriēt neq̄
sitient. Quintus defectus est lassitudo corpo
ris.vt patet cōiter in omnibꝰ qui mōtē excel
sum vel gradū altū ascēdūt.q̄ tūc fatigabūt
Hunc defectū xp̄us habuit qñ super fontē se
dit.vt hr̄ Joh.iiij. Jesus fatigatus ex itinere
sedebat sup fontē:⁊ erat ⁊c. Itē quando cru
cem portauit.quia tūc fatigatus crucē ad lo-
cū caluarie portare ñ potuit.ergo angariaue
runt quendā simonē venientē de villa vt tol-
leret crucē iesu. Et hoc dꝫ esse ꝯsolatio his q̄
fatigantur ex bonis opibus vel ex laboribꝰ

corporalibꝰ quos faciunt ꝓ necessitate corꝑis.
vel etiā antiquis q̄ faciliter fatigantur eun-
do ad ecclīam vel ascendēdo gradū.⁊ tales
offerre debēt xp̄o suas fatigatiōes q̄bus fati
gatus est pro ipsis.Et sicut xp̄s cōsumpsit vi
res corporis sui in nostro seruitio. sic etiā nos
vires nostras debemꝰ expēdere in suo serui-
tio.Sextus defectꝰ est tristicia.q̄ omī die ali
quod triste accidit vnicuiq̄ nostrū.tū vni plꝰ
q̄ alij.Hūc defectū xp̄s hūit i agonia cū dixit
Tristis est aīa mea vsq̄ ad mortē.imo sup
oēs hoīes xp̄s in sua morte maiorē tristiciā
hūit. q̄ cognouit ⁊ doluit passionē suā i plu
ribus frustrari hoībꝰ sic ꝯquerit ꝑ ꝓphetā
In vacuū laboraui ⁊ vires ꝯsumpsi.hoc ptꝫ
ex eo ꝙ tā multi hoīes sunt ingrati xp̄o non
regratiādo sibi suā amarā mortē ⁊ passionē
quā ꝓ eis sustinuit. Septimꝰ defectꝰ ē timor
⁊ terror.nā in p̄nti vita oportet nos sp̄ timere
in verbis ⁊ factis:q̄ ignoramꝰ an in grā dei
sumꝰ an nō.Insup nescimꝰ finē nostrū:ergo
sp̄ in timore dei stare debemꝰ.Uñ Eccl'.xxvij
Si non in timore dei tenueris te instanter;
subuertetur domus tua cito. Hunc defectū
xp̄s habuit quādo i mōte oliueti incepit pa-
uere ⁊ tedere ⁊ sanguineꝫ sudare E. Ubi
sciendū ꝙ duo sunt genera hoīm qui habēt
timorē. Primi timent tm̄ peccā mortalia:s; ve
nialia nō timent admittere.hi glutiūt culicē
s; camelū colāt.s; hoc ē impfectoꝝ ⁊ insipien
tium. Secūdi sunt q̄ nō solū timēt mortalia
⁊ venialia:sed etiam timent bona opera sua.
qualis fuit Job q̄ dixit. Uerebar oīa opera
mea sciēs ꝙ nō parcis delinquēti.⁊ hoc est ꝑ
fectorū ⁊ bonoꝝ quos deus ex sua bonitate
sic permittit in timore stare ne eleuētur i ela
tione mentis.vñ Ber. Cōnexa sunt quidē ti
mor ⁊ religio nec manere pōt alterū sine al-
tero. Octauus defectus est verecundia q̄ ex
pctō originali originē habet. vt in adā ⁊ eua
q̄ post trāsgressionē precepti verecūdabātur
⁊ fecerūt sibi perizomata.⁊ hūc defectū xp̄s
habuit qñ nudus ante crucē stetit:⁊ in crucē
nudus exaltatus fuit. vnde illud Job dicere
potuit. Nudus egressus sū ex vtero matris
mee:nudus ⁊c. Q xp̄us verecundiā habuit
non mirū fuit:q̄ iudei illa ei intulerunt de q̄
bus hō verecūdatur.s.irrisiones ⁊ ꝯtumeli-
as. Nā derisus fuit primo a iudeis qñ faciē
eius velabāt ⁊ cū colaphizātes dixerūt.pro-
phetiza nobis xp̄e qs est q̄ te ꝑcussit.Secun
do derisus fuit ab herode ⁊ suo exercitu quā
do veste alba indutꝰ fuit,⁊ ecōuerso ad pyla

fũ irrisorie duct⁹. Tertio derisus fuit qñ ipo fuerũt ei coronã spineã: ⁊ cũ arũdine in capite percussus fuit. Nã flectebãt genua ⁊ expuentes i faciẽ ei⁹ dixerũt. Aue rex iudeoꝝ. Quarto derisus fuit cũ xp̃us i cruce pepẽdit. qñ iudei ei ↄtumeliose dixerũt. Uah q̃ destruis tẽplũ dei Alios saluos fecit ⁊c̃. Ex hoc debem⁹ sumere documentũ ꝙ ille felix ẽ q̃ hic cũ xp̃o deridet dũ hoc patienter sustinet. vñ Paulus Exeam⁹ cũ eo improperiũ ei⁹ portãtes. Uñ etiã Senẽ. in li. de morib⁹. Nõdũ felix es si te turba nõ irriserit. Et q̃cunq3 hic p xp̃o sustinuerit verecũdiã tãto maiorez in celo habebit gl'az. Sz heu plures sunt q̃ verecũdant bona opa opari ⁊ se corã deo hũiliare ⁊ de his xp̃o dicit in euãgelio. Qui me ⁊ sermones meos erubuerit hũc fili⁹ hoĩs erubescet corã deo ⁊ angelis ei⁹. Uñ etiã Greg. sup Ezech. Qui erubescit bõa facere a statu rectitudĩs cadit ⁊ ad dãnationẽ tẽdit. Non⁹ defect⁹ ẽ infirmitas ⁊ dolor quẽ sustinem⁹ i p̃nti vita. Hũc defectũ xp̃o hũit qñ multos dolores p nob̃ sustinuit. Unõ Esa. liij. Uere languores n̄ros ipe tulit ⁊ dolores ⁊c̃. Pro quo sciẽdũ ꝙ oĩa nobis ↄria deo offerre debem⁹ vt qñ his in p̃senti dolores corpis sustinem⁹. s. dolorẽ oculoꝝ: capitis: vel pedũ: q: xp̃us multoplura p nobis sustinuit in corpe ⁊ in mẽbris suis oĩbus. Nã dolorẽ capit; ipe sensit in coronatõe dolorẽ manuũ ⁊ pedũ in clauoꝝ trãsfixione. amaritudinẽ oris in felis ⁊ aceti potatione. dolorez corpis in flagellatõne. Uñ Esa. liij. Ipse vulnerat⁹ est ppter iniquitates n̄ras. Decimus defect⁹ est mors. Et iste defect⁹ est cõis omibus hoĩbus: tam nobilibus ꝙ ignobilibus. tã regib⁹ ꝙ principib⁹. tã rusticis ꝙ ciuib⁹. Uñ apl's ad Heb. ix. Cõstitutũ ẽ oĩb⁹ hoĩbus semel mori. Uñ etiã Ber. Certũ est ꝙ morieris: incertũ est qñ ⁊ quõ aut vbi. qm̃ vbiq3 te mors expectat. tu q̃q3 si sapiens fueris vbiq3 eã expectabis. Idẽ. Quid in rebus hũanis certius morte. q̃d hora mort' incerti⁹ inuenitur D Sed querit vñ mors ortũ habet. R̃ñdetur ꝙ a peccato originali. Naz quo ad creationẽ hõ fuit imortalis creatus. scilz quo ad corpus ⁊ aĩam. Uñ Greg. Ad hoc homo i paradiso positus erat: vt si se ad cõditoris sui obediẽtiaz vinculis charitatis cõstringeret: ad celestẽ patriã angeloꝝ quãdoq3 sine morte carnis trãsiret. sic nãq3 immortalis cõditus est vt si nõ peccasset etiam mori nõ potuisset. Uñ cũ cogitare vis mortẽ xp̃i rememorare debes magnã charitatẽ suã vt ipe immortalis p nobis mortalis fieri ⁊ mori voluit. Uñ Johis. xv. Maiorẽ charitatẽ nemo habet vt aĩam suã ponat q̃s ⁊c̃. Et in illa meditatiõe orare debes dñm p bono fine vite tue. q: certus es ꝙ mori te optet. s; an bñ vel male dubiũ est. Undecim⁹ defect⁹ quẽ nos habem⁹ ⁊ quẽ xp̃s non assumpsit ẽ ignorãtia. Nã adã in sua creatione sapientissimus fuit. q: naturas oĩm creaturaꝝ cognouit. q̃ singulis reb⁹ noĩa iposuit fm̃ p̃prietatẽ ipaꝝ reꝝ. Insuper deũ clari⁹ cognit ꝙ nos iã: s; nõ ita clare sic sctĩ i vita btã. Ergo sctũs Tho. dicit ꝙ adã mediuz tenuit inter nos ⁊ beatos. Et hũc defectũ xp̃s nõ assumpsit: q: i instanti sue cõceptiõis oĩa nouit. Sz q̃re nõ assumpsit R̃ñdeo q: cũ nõ decuisset nec nob̃ p̃fuisset. Duodecim⁹ defect⁹ est pctm̃: ⁊ hũc defectũ patimur oẽs. Uñ ps. Ecce enĩ in iniq̃tatib⁹ ↄcept⁹ sum. Uñ etiã Eccle. vij. Non est hõ iust⁹ in terra q̃ faciat bonũ ⁊ nõ peccet scz venialr̃. Uñ puerb. xxiiij. Septies i die cadit iust⁹ ⁊ resurgit. Uñ et d'r in decre. Ois hõ h3 pctã venialia. de pe. di. ij. Opponitur. Sz sine pctõ mortali q̃libet viuere põt. Uñ d'r ibidẽ. Oẽ pctm̃ adeo voluntariũ ẽ ꝙ nullo mõ eẽt pctm̃ nisi esset voluntariũ. xv. q. i. c. i. Quia nemo p pctm̃ efficit seruus diaboli. s. p mortale nisi p̃pria volũtate. vt d'r in decre. xv. q. i. Non est. ⁊c̃. Ii. de sum. bo. Nequaꝙ sibi caro ad libitũ dimittat. mors enĩ p fenestras ingredit nisi rõnis freno caro ab illicitis restringat. Senec. in lib. de clementia ad neronẽ. Sic caro rite assumit ⁊ tenet si y're semp vinculis rõnis mãcipet. Boec. in epl'a ad reginã virginẽ. Adhuc vnuz tibi superest. tene carnẽ ad nutũ rõnis ⁊ vere btã eris.

In eadem dñica. Ser. xxviij. de honore.

Ego veniã ⁊ curabo eũ. Mat. viij. In his verbis notat magna hũilitas xp̃i q̃ suuz centurionis dignatus est visitare. ⁊ ad filiuz reguli noluit venire ne diuitias honorare videretur. vñ in p̃nti s̃mone tria sunt dicenda Primo q̃re aliq̃s honorandus sit. Secundo quot modis peccat quis circa honores. Tertio ponitur exẽplũ. E Quantũ ad p̃mũ sciẽdũ ꝙ cause quare q̃s sit honorãdus sunt multiplices s̃m beatũ Tho. de aquino ⁊ s̃m Joh. de geminiano ⁊ s̃m Holgot super lib. Sap. Prima cã quare quis sit honorandus sunt virtutes. Unde Aristo. iiij. ethi. Honor est premiũ virtutis. Uñ q̃cunq3 cognoscit

aliqs virtuosus tūc hʒ cām q̄re merito sit ho norand⁹. ybi gr̄a. Si q̄s est hūilis vel castus vel misericors vel obediēs vel pacific⁹ vel veridicus. Vn̄ Aristo. iiij. ethi. Virtuti pfecte nō fit ꝯdign⁹ honor supple in p̄nti. mō scđm Holgot sup li. Sap. Nos honori significari debem⁹. Et bm eūdē. Uera via ad honores est sola virt⁹. Nā sol⁹ virtuosus dign⁹ est honore ⁊ null⁹ prau⁹ inquantū prau⁹. Vn̄ Aristo. iiij. ethi. Scđm veritatē sol⁹ virtuosus ē honorādus. Vn̄ Aug. dicit q̄ antiq̄t⁹ roma ni colebāt virtutē ⁊ honorē ꝓ dijs. Vn̄ duo tēpla ꝯstruxerūt sic sita q̄ null⁹ intrare poterat tēplū honoris nisi pri⁹ ptransisset tēplum v̄tutis. Ad significandū q̄ null⁹ honoraretur nisi meruisset honorē aliq̄ v̄tute. Pro quo sciendū q̄ valde laudabile est ⁊ salubre hoiem esse virtuosum. Vn̄ Aristo. i. ethi. Felicitas est p̄miū virtut. Idē. Virtuosi beatissima ē vita. Vn̄ Sen̄. Nulla possessio nulla vis auri ⁊ argēti plus q̄ v̄tus estimāda est. Unde sciēdū est q̄ q̄ virtuosos hoies diligit fouet ⁊ honorat: signū est q̄ ipse p se est virtuosus Seneca. Scias eū multi virtutib⁹ abūdare q̄ alienas v̄tutes amat. ¶ Secūda cā q̄re q̄s est honorādus est ꝓpter dignitatē ⁊ potestatē: sicut pncipes ⁊ prelati honorant̄ a subditꝭ. Vn̄ dr̄ in decre. Reuerētia exhibet̄ alicui rōne dignitatꝭ ei⁹. xi. q. ij. Uisis. Unde etiā Johes de sctō geminiano dic̄ q̄ prelati honorādi sunt etiaʒ si sint mali. nō q̄dē rōne malicie: ſʒ inquantū gerūt vicē dei ⁊ cōitatis cui preferunt̄. Vn̄. i. Pe. ij. Deū timete: regē honorate. Vn̄ etiā Aug. Honorare platos nō difficile sit vob. Pro quo sciendū q̄ quāto maiores sunt prelati: tāto mag honorādi sunt. sicut papa in toto mūdo. epus in dyocesi sua. pleban⁹ in parrochia sua. rex i regno. pnceps in dn̄io. mgr̄ ciuiū i sua ciuitate: ⁊ sic de alijs. Silr̄ vxor tenet̄ honorare maritum q̄ caput ei⁹ ē vir: ⁊ tenet̄ ei obedire i licitꝭ. vn̄ Gen̄. iij. Sub ptāte viri eris. Silr̄ suus tenetur honorare dn̄m: ⁊ ancilla dn̄am: ⁊ religiosus abbatē vel priorē. ⁊ sic q̄libet subdit⁹ suū supiorē loco dei honorare dʒ ⁊ ei obedire Vn̄ apl's ad Roma. xiij. Nō est ptās nisi a deo. ⁊ q̄ resistit ptāti: dei ordīatōi resistit. Tertia cā q̄re q̄s sit honorandus bm b. Tho. de aquino est ꝓpter pticipationē diuine dignitatꝭ sic honorādi sunt pentes q̄ representant dei honorē ⁊ dignitatē eius q̄ est pr̄ oium: ⁊ a q̄ sunt oia. Vn̄ sciendū q̄ q̄libet ex p̄cepto dei tenet̄ honorare pentes. vn̄ Exo. xx. Honora patrē ⁊ matrē vt sis lōgeuus sup terrā. Vn̄ dr̄ Eccli. iij. Honora patrē tuū vt supueniat tibi bn̄dictio. Vn̄ etiā Ari. ix. ethi. Magis dijs ⁊ pentib⁹ nō pōt reddi equalēs. Sʒ filij q̄ nō honorāt suos pentes ſʒ eos vituperant maledictionē dei incurrūt. Vn̄ Deut. xxvij. Maledict⁹ hō q̄ nō honorat patrē ⁊ matrē. Vn̄ Eccli. iij. Maledict⁹ est a deo q̄ exaspat matrē. ¶ Quarta cā ꝓpter antiq̄tatē: sicut seniores ⁊ antiq̄ hoies ꝓpter seniū honorādi sunt. Leuit. xix. Corā cano capite cōsurge ⁊ honora psonā senis. Ratio est. q̄ senectus est signū bonitatꝭ ⁊ v̄tutis. lʒ hoc q̄nq̄ fallat. Vn̄ dr̄ in decre. De senib⁹ presumēdū est bonū. xx. dist. De q̄bus ḡ iuuenes honorare debēt senes ⁊ seniores. Vn̄ apl's. i. ad Thy. v. Seniorē ne increpaueris: ſʒ obsecra vt patrē. vn̄ Sap. iiij. Senect⁹ eni venerabilis est. Nā seniores debēt studere virtutes. s. patiam: hūilitatē: castitatē: ⁊ sic de alijs. Vn̄ dr̄ in decre. Quanto senes sunt morti viciniores: tāto debēt esse puriores. di. lxxxvi. Tā [illegible] Vn̄ etiā Eccli. xxv. Corona seniū in multa peritia: ⁊ gl'ia illoꝝ timor dn̄i. ¶ Quinta cā ꝓpter ministeriū. sic sacerdotes ⁊ religiosi honorādi sunt: q̄ mistri xp̄i ⁊ deo sanctificati sunt. Pro quo sciendū q̄ sacerdotes ⁊ presbyteri merito sunt ab oib⁹ honorādi ꝓpter dignitatē quā a deo hn̄t. nā de⁹ dedit eis ptātē ligādi ⁊ soluēdi. Vn̄ Mat. xviij. Quecūq; ligaueritꝭ sup terrā ⁊c. ⁊ q̄cūq; solueritꝭ sup terrā ⁊c. Nā sacerdos aliquo mō ē similis marie v̄gini. ⁊ hoc ōndit̄ ex trib⁹. Primo sicut btā v̄go p q̄uqʒ v̄ba ꝯcepit iesum xp̄m vt h̄r Luc. i. Fiat mihi bm v̄bū tuū. sic sacerdos efficit p q̄uqʒ v̄ba veꝝ corp⁹ xp̄i. Et sicut imediate post ꝯsensum marie fuit xp̄s tot⁹ in vero e⁹: sic imediate post ꝓlationē v̄boꝝ cōsecratiōis trāsubstātiat̄ panis i veꝝ corp⁹ xp̄i. Secūdo sicut btā v̄go post ptū xp̄m portauit in manib⁹ suis ⁊ i presepe collocauit: sic sacerdos post ꝯsecrationē leuat corp⁹ xp̄i ⁊ locat ⁊ portat: ⁊ tractat eū in manib⁹ suis. Tertio sicut beata virgo fuit sanctificata in vtero anteq̄ ꝯcepit xp̄m: sic sacerdos ordinat̄ ⁊ inungitur anteq̄ ꝯsecrat: q̄ sine ordine nihil consecraret. ḡ laicus q̄tūcūq; sctūs nihil ageret etiā si verba ꝯsecratiōis ꝓferret. Vn̄ sciēdū q̄ dignitas sacerdotuʒ aliquo mō p̄cellit dignitatē angeloꝝ. q̄ nulli angeloꝝ data ē potestas ꝯficiēdi corp⁹ xp̄i. vn̄ minimus sacerdos in terra pōt hoc q̄d nō pōt maxim⁹ supremus angel⁹ in celo. Vn̄ Bern̄. O venerā

da dignitas sacerdotũ in quoȝ manib⁹ dei fi
lius tanq̄ in vtero v̄ginis incarnat᷑. vñ Au
gu. dicit q̄ in ꝯsecratione bestie sacre tota ce
lestis curia sibi seruit: ⁊ dñs celi ad eũ desce
dit. vñ Amb. sup Lucã. Nõ dubites assiste
re angelos qñ assistit xp̄s in altari. vñ sacer
dotes honorãdi sunt p̄ oib⁹ regib⁹ p̄ncipib⁹
militib⁹ ⁊ nobilib⁹. Nã sacerdos ẽ altior re
gib⁹ felicior ãgelis: creator sui creatoris: q̄re
merito est honorãdus. Vñ dr̄ in decre. Sa
cerdos in psona dei honorat᷑. Et etiaȝ i casu
q̄ sacerdos esset mal⁹ adhuc esset honorãd⁹
ꝑpt̄ dignitatẽ sacerdotij. Vñ dr̄ i decre. Sa
cerdotes licȝ mali sint tñ eos honorare debe
m⁹ ꝑpt̄ sacramẽta. i. q. i. Sacra. ¶ Sexta
cã q̄re q̄s sit honorãd⁹ ẽ ꝑpt̄ea q̄ maiorem
locũ hȝ in cõitate: ⁊ pl⁹ pot cõitati ꝓdesse q̄
ali⁹. Vñ btũs Tho. ij. ij. q. lxiij. dic̄ q̄ diuites
sũt honorãdi ꝑpt̄ hoc q̄r maiorẽ locũ i cõita
te obtinẽt. Si aliqs solũ intuitu diuitiaȝ ho
norare᷑ iam esseȝ acceptio psonaȝ. Si eñ di
uitẽ p̄poneres ⁊ meliorẽ estimares: ideo q̄r di
ues est pauꝑi: q̄r paup ẽ. acceptio psonaȝ ẽet
vñ Jacobus de scõ geminiano. Nulliq̄ legit᷑ q̄
ꝑpt̄ diuitias diues sit honorãd⁹: ⁊ paup ꝓ
pter paupertatẽ sit ꝯtẽnẽd⁹. Vñ etiã ꝯtra su
per ep̄las Jaco. ij. dic̄ ⁊c. Preferre diuitẽ pau
peri in exhibitione alicui⁹ reuerẽtie tm̄: vt. s.
aliqs assurgat diuiti ⁊ non paupi. inclinet se
diuiti ⁊ nõ paupi. vel auferat caputiũ coram
diuite ⁊ nõ sic corã paupe: nõ ẽ psonã psone
p̄ferre ex cã indebita. vñ nõ ẽ pctm̄ nisi rõne
originis. ⁊ cũ iudico i corde meo q̄ melior ẽ di
ues: q̄r diues ẽ q̄ paup q̄r paup est vñ breui
ter dicẽdo diuites sũt honorãdi nõ ꝑpt̄ ve
stes p̄ciosas ⁊ lõgas: vl̄ ꝑpt̄ incisuras mul
tas: s; ꝑpt̄ hoc sũt honorãdi: q̄r maiorẽ locũ
obtinẽt i cõitatib⁹ ⁊ cõitatẽ p̄nt p̄mouere: ⁊
p̄i cõitati pl⁹ ꝓdesse. vñ Arist. i. retho. Juste
honorant᷑ q̄ b̄nficia p̄stiterũt. Septia cã q̄re
qs honorãd⁹ sit ẽ ꝑpt̄ imaginẽ dei sm̄ quaȝ
creat⁹ ẽ: ⁊ sic oẽs hoĩes honorãdi sũt. Vñ eti
am. i. Petri. ij. Omẽs honorate. vñ Gorra.
Quia i oĩb⁹ ẽ dei imago q̄ ẽ rõ honorãdi. vñ
Hũber. dic̄ q̄ credẽdũ ẽ q̄ q̄libȝ hȝ aliqd bo
nũ latẽtat quo nos p̄cellit ꝑpt̄ qd honorã
dus ẽ. Vñ ad phil. ij. In hũilitate sup̄iores
inuicẽ arbitrãtes. ¶ Quãtũ ad secũ
dũ sciẽdũ q̄ q̄nq; mõis peccat qs circa hono
res. P̄mo qñ qs intẽtionẽ suã ⁊ opa v̄tutũ re
fert ad gl̄iaȝ tãq̄ ad vltimũ finẽ: ⁊ p̄ q̄ ꝯse
quẽda nõ cauet facere ea q̄ sũt ꝯ deũ: vel cum
amor i corde ẽ est ... glie q̄ timor

dñi vel amor dei vel ꝓpria sal⁹: vt cũ ieiunat
orat: vel elemosinã dat: vel mane surgit ⁊ ec
clesias visitat vt honore᷑ vel etiã cũ appetit
p̄laturã ⁊ bona opa v̄tutũ ꝑpt̄ea facit vt eli
gat᷑ in p̄latũ. in his ꝯ deũ facit ⁊ cũ hoc picu
lũ incurrit aĩe. vñ Cris. ⁊ ponit᷑ etiã in decre.
Quicũq; desiderat p̄matuȝ i terris: inueniet
ꝯfusionẽ celo. di. xl. c. si. Secũdo rõe materie
de q̄ gl̄iat᷑: puta cũ i malis q̄rit honorẽ. vel bi
gã. Sic i supbia vestiũ: i ornamẽtis: i cho
reis: i cãtilenis illicit. vñ Ber. Quid ẽ mag
ꝑuersũ q̄ letari cũ malefeceris: ⁊ i reb⁹ pessi
mis exultare. vñ Ecc. xix. Qui gaudet i iniq
tate denotabit᷑. i. de libro vite delebit᷑. Tertio
peccat qs circa honores: cũ qs bonũ tp̄ale in
quo gl̄iam q̄rit p̄fert deo. sicut si qs gl̄iare᷑ i
vestib⁹ p̄ciosis: tunicis lõgis: cingul' deaurat: ⁊
in peplis: ⁊ diuitijs: ⁊ i pulchritudie corpis ⁊
sic de alijs. Vñ Iere. ix. Non gl̄ie᷑ sapiẽs in
sapia sua: nec fornicator i fornicatõe: nec di
ues i diuitijs. Quarto peccat qs circa hono
res: cũ qs ꝑpt̄ honorẽ quẽ querit ⁊ appetit
odit aliũ q̄ pl⁹ eo honorat᷑ q̄r ñ fauẽt illi hono
rẽ qd ẽ ꝯ charitatẽ p̄ximi vl̄ etiã cũ ab aliq̄b⁹
hoĩb⁹ appetit honorari: ⁊ cũ eũ nõ honorãt
tũc indignat᷑ ꝯ eos ⁊ odit ⁊ spernit eos. Qui
to peccat qs circa honores ꝑpt̄ nimiã ⁊ ma
gnã ꝯplacẽtiã quã hȝ in honore sibi exhibito
vt cũ inclinat᷑ sibi: vl̄ caputiũ corã eo deponit
vel eũ dñȝ noĩando: vel domicellũ: vel magi
strũ ciuiũ: vel eã pulchrã dñaȝ vel generosaȝ
⁊ gratiosaȝ dñam noĩando: ⁊ sic de alijs. Et
qñ i hmõi honorib⁹ qs maiorẽ ꝯplacentiaȝ
hȝ q̄ in deo: tũc deũ grauit᷑ offẽdit. vñ Aug.
Nullũ pctm̄ adeo veniale qd nõ fiat mortale
dũ placet. ¶ Vltĩo q̄rit᷑ quõ vnusq̄sq;
se hr̄e debeat i honore sibi exhibito. R̄ñdeo
sm̄ Holgot. Homo nõ dȝ desiderare hono
res s; fugere. Vñ dr̄ i decre. Fugiẽdi sũt ho
nores: ⁊ fugiẽtib⁹ offerẽdi. viij. q. i. In scriptu
ris. Et insup honor hoĩ exhibit⁹ cũ metu est
suscipiẽdus. Vñ dr̄ in decre. Honor suscipiẽ
dus ẽ cũ metu. i. q. i. Non est. Et tal' honor sic
hoĩ exhibit⁹ ẽ cũ hũili corde deo offerẽd⁹. dicẽ
do cũ ps. Nõ nob dñe nõ nob: s; noĩ tuo da
gl̄iam. Vñ apl's. i. Thi. i. Soli deo honor et
gl̄ia: ⁊ hoc ẽ deo valde acceptũ. q̄r est ꝯ natu
ralẽ inclinationẽ q̄ hõ sibi honorẽ exhibituȝ
humili corde spernat. Vñ Aristo. Oĩs ho
mines naturaliter appetũt honores. Vñ sci
endũ q̄ honores in p̄nti vita querere ptinet
ad paganos ⁊ incredulos qui non habent
spem de futura gloria ⁊ de futuro honore. q̄r

non sciunt aliā vitam nisi presentē vitā momentaneā et transitoriā. Sed xpiani debent hic spernere honores et appetere futurā gloriā vbi est sempiternū gaudiū. De quo dicit Bernar. sup canti. Reuera verū est gaudium et soliū qđ nō de creatura sed de creatore cōcipitur qđ cū possederis nemo tollet a te cui cōparata oīs aliūde iocūditas meror est. oīs suauitas dolor est omne dulce amarū. omne decorū fedū. omne qđ delectari posset molestū. Nam illi xpiani qui hic honores sibi exhibitos deo hūilit offerūt ppt honores hos i celo honorabunt a xpo et btā vgine. et omīb⁹ sanctis et electis dei eternalit sine fine. M

Quantū ad tertiū notandū est exemplū de his qui sunt in ptāte cōstituti et seipsos male regunt et subditis suis malū exemplū relinquunt. Legit in dialo. Cesarij q in wormaria fuit quidā eps noīe Leupold⁹ solo q̄de noīe eps ope autē tyrannus. hic cū esset vanissimus nihil habens in se pietatis vel religionis. Dicebat aūt quodā tpe german⁹ suus vir nobilis. Dñe episcope multū scandalizatis nos laicos exēplo vestro. Anteq̄ essetis eps deū aliquo mō timebat mō nihil de eo curatis. Cui ille dixit. Frat duo erant vicini ex qb⁹ vir⁹ exemplo alteri⁹ peccauit. mortui sunt ambo et deducti in infernū. Cū igitur essent in tormētis vn⁹ alteri dicebat. Ve tibi q tuo exemplo puocat⁹ ad peccādū merui hūc locū. Cui alter. bone vicine si tibi placeat sedes mea trade mihi tuā et tibi dabo meā. Sic dico vobis qñ venerim⁹ ad inferos si videbit vobis mea sedes honorabilior q̄ vrā ascendite eā et ego recipiā vestrā. At ille dixit. Mala cōsolatio est hec. Iste leupoldus ita diabolicus fuit vt tpe scismat qđ erat int duos reges. s. otonē et philippū cū sibi vsurpasset epatū maguntiē. eiusdē philippi auctē et mult intercesset bellis: ita vt nō parceret eccliis nec cemiterijs. dixerūt ei milites sui. Dñe nō licet nobis spoliare cemiteria. Ait illis. si ossa mortuoꝝ tollitis tūc pmo cemiteriū spoliatis. Vir iste sepe et valde cecidit vt dictū est. et nescio vtrū p ptritionē peccatoꝝ suoꝝ surrexit: sed hoc scio q in illa die q hoiem deposuit multū dissensionis seminariū fuit. Silr legit d abbate morbacēsi q silr cemiteria vt pdict⁹ eps violauit. Cūq ad extrema venisset capellan⁹ ei⁹ ipsum rogauit q eū de statu suo certificaret. qđ et fecit. dicens se esse de nūero et ordine dānatoꝝ ppter irruptionē cemiteriorum.

Sermo tertius de eodem.

E cce leprosus veniēs adorabat eū. Per leprosū intelligitur petōr. Vñ hic est dicendū quō q̄s cōmittit septē peccata mortalia. Istū sermonē quere infra sermone. cxli. F

Filij hui⁹ regni eijcient i tenebras exteriores. Hic ē dicēdū de nouē penis inferni. Et quere istum sermonē infra sermone. cxxv. O.

Dominica tertia post octauas epiphie sermo. xxix. de temptationibus.

M otus magn⁹ fact⁹ est i mari: ita vt nauicula operiret fluctib⁹. Math. viij. Mar. iiij. Luc. viij. Ubi sciēdū q p mare intelligit pñs mūd⁹. et p motū magnū q fact⁹ ē in mari grādis temptatio quā sustinēt qñq boni hoies. Vñ i pñti sermone tria sūt dicēda. Pmo quō aliq ab intra: aliq ab ex tribulant. et q sūt acerbissime tribulatiōes. Secūdo quales hoies hūt sex defect⁹. Tertio q̄re de⁹ pmittit sup bonos tales acerbissimas tēptationes. N Quātū ad pmū sciēdū q aliq tribulāt ab ex i corpe et i reb⁹ sic martyres passi sūt. et adhuc plres hoies tribulatōes patiūt scz paupratē: infirmitatē: et psecutionē. Vñ apls. ij. ad thimo. iij. Oēs q volūt pie viuere in xpo iesu psecutionē patient. Aliq ei tribulāt ab intra. et hoc diuersimode. ps. Multe tribulatōes iustoꝝ. Cōtigit ei qñq q hō incidit idiscretā tristiciā sic q nihil boni libet ei facere et tñ nescit qđ sibi ē et qđ sibi deficit etiā si interrogaret. et hāc tristiciā dd expt⁹ est qñ ad seips dixit. Quare trist es aīa mea et q̄re cōtur. Et ista tristicia idiscreta ē valde nociua qñ hoiem supat. Nā multos retraxit sepi⁹ a bono ope incohoato. fastidit ei tal hō imoderate tristis ad oē bonū. vbi gra. Tedet eū de mane surgere et diuinis interesse: legere: cātare: et bona opari: tedet eū etiā qñq bona audire vl bona loq vl meditari bona qđ etiā sine ğui labore pficere posset. Vñ hui⁹ xpi est amonere talē idiscretā tristiciā a se inqtū potest. nā q virilit ptrāsire vult duros laqos priorꝝ defectuū necesse est eū hre bonā et letā mētē. ps. Viriliter agite et cōfortet cor vestrū oēs q spat i dño. Quid ei ē hoi ğue i h mūdo q letā mētē hz ab int. imo mēs leta valde hoiem cōfortat. qz sm phm. Delectatio cōseruat opantē i ope. Vñ apls dicit. Oīa possū

in corde meo ɔfortat. Et qd pōt ab ex hoiem le
tificare q̄ ab intra sp̄ ē tristis. imo tal' idiscre
ta tristiciā nocet tā corpi q̄ aie. vn̄ Prouer.
xvij. Spūs tristis exiccat ossa. Vn̄ diligent'
aduertēdū ē qd legit' de q̄dā p̄dicatore q̄ sic
tristis effect' fuit q̄ nihil libuit cū opari: nec
legere: nec orare. Et cum sic tristis sederet
xp̄s apparuit ei dicēs. Cur sic tabescis. sur-
ge ⁊ medītare passionē meā ⁊ liberaberis: qd
⁊ factū est. ¶ Itē sciēdū q̄ acerbissime tē-
ptatiōes ⁊ tribulatiōes ab intra videnť esse
ille. s. hesitatio i fide catholica: desperatio de dei
mia: ⁊ spūs blasphemie ɔ deū ⁊ scōs ei': ⁊ tē
ptatio sibimet inferēdi man' ⁊ seipm̄ pimē-
di: ⁊ q̄dā pplexitas q̄rulose ɔscie. Querit' vn̄
ont' q̄ q̄s incipit dubitare de mia dei q̄ nūq̄
possit saluari. Rn̄deo q̄ ex trib'. Pͥo ex eo
q̄ nō pōt pōderare qd de' i seipo ē. Secūdo
qd petm̄. Tertio qd contritio. Quātū ad p̄
mū sciēdū q̄ de' sūmū bonū ē ⁊ infinitū ⁊ tā
misericors ⁊ pat' petōrē ad grām recipe ⁊ ei
petā indulgere q̄ fidelis mat' nūq̄ vnico fi-
lio suo quē i vtero suo portauit ita prompta
esset porrigere manū: si videret filiū in ignem
cecidisse. sicut xp̄s pat' ē ɔtritū hoiem ad grāz
recipe ⁊ ei petā indulgere. Et si possibile esset
q̄ vn' hoim oim petōr petā hrēt: ⁊ oi die mil
lesies illa ppetrasset adhuc mia dī ⁊ bonitas
maior esset. vn̄ Ber. Sicut ei scitilla i medio
maris: sic ois malicia hoim ad miaz dei cō-
parata. Sz diceres. vn̄ venit q̄ de' mult' pec
catorib' etiā pessimis tā pi' ⁊ misericors ē. an
ꝓpt' merita eoꝝ h' facit. Rn̄deo q̄ non: s̄ ex
mera sua bonitate hoc facit. Vn̄ ps. Cōfite
mini dn̄o qm̄ bon' qm̄ in se. ⁊c. Cū eni petōr
cogitat bonitatē dei q̄ ad nulla nr̄i indiget ⁊
sic ex sua infinita bonitate nr̄i miserer' tūc cor
petōris liquesit. q: cognoscit q̄ deo nūq̄ ad
plenū regratiari poterit: ⁊ tūc petōr q̄nq̄ ma
gis accept' erit q̄ si fortassis nūq̄ mortalit'
peccasset: s̄ sp̄ segniter vixisset: ⁊ tales petōres
erūt postmodū feruētiores ceteris. vn̄ Gre.
Fit plurimū gratior deo amore ardens vita
post culpam q̄ securitate torpēs i innocētia.
Qui ei diceret q̄ solūmō xp̄s totiēs petā di
mitteret quot sūt stelle celi p̄uare vellet cuz
magis honore. q: petā traxerūt eū de celo i
vterū v̄ginis. de vtero v̄gis in hūc mūdū. et
de mūdo i crucē. vn̄ Greg. Btā petā q̄ talez
charitatiuū redēptorē portauerūt q̄ nos taz
charitatiue oi hora vult recipe. vn̄ Amb. su
per Lu. Vide inde q̄ bon' est de': ⁊ q̄ facil'
est ad indulgendū. nouit sententiā mutare ⁊
benedictionē dare. si tu noueris delictū emē
dare: nec solū oblata restituit s̄ etiā inspera
ta cōcedit. Vn̄ etiā Bern̄. in sermone q̄ inci
pit. Misericordias dn̄i in eternuz cantabo.
Miseratio tua dn̄e super me nō eni poterit
explicari q̄ benigna: q̄ liberalis: q̄ gratui
ta fuerit. Ego peccabam ⁊ tu dissimulabas.
nō cōtinebā a scelerib' ⁊ tu a verberib' ab-
stinebas: plongabā multo tempe iniquita-
tem meā: ⁊ tu dn̄e pietatē tuā. Vn̄ tanta est
bonitas dei q̄ ex bonitate sua que infinita ē
totū reatū homi dimittit. Vnde Bern̄. Sic
indulsit mihi de' ex toto: ⁊ tam liberalit' oēm
remisit iniuriā vt nec dānaret vlciscēdo nec
cōfunderet impoperādo. nec etiā minus dili
gat imputādo. Qui sic cogitat bonitatē dei ⁊
misericordiā suā nullo mō desperat de venia ⁊
salutatione ppria. ¶ Secūdo q: nesciūt
ponderare quid sit petm̄. Pro quo sciendū
q̄ peccatū stat. i hoc q̄ hō cum premeditata
ratione scienter ⁊ voluntarie ⁊ libēter absq̄
cōtradictione rōnis auertit se a deo sup res
defectuosas: ⁊ cū deliberato ꝓposito. quia si
homo tot accurrentes cogitationes haberet
quot sunt arene maris ⁊ tam male essent et
enormes s̄m q̄ cor cogitare ⁊ imaginari pos
set etiā vndecūq̄ essent siue de deo: siue de san
ctis: siue de hoibus: siue de alijs creaturis ⁊
q̄ hō etiā istas p lōgū tp̄s haberet. p annū
scz vel p maius tp̄s si nisi ratio reluctaret ⁊
semp displicentiaz haberet sic q̄ nō caderet
sup istas voluntarie cū deliberato aio: tūc nō
esset petm̄ mortale. ⁊ hoc vtiq̄ verū est s̄m
sacrā scripturā quā spūssctūs locutus est. vn̄
Greg. Non est cogitatio tam immūda q̄ men
tem polluat: si ratio nō cōsentit. Modo hic in-
clusus est vn' stimulus qui est satis acutus.
scz quādo illa sagitta pestifera cogitatiōis sic
⁊ homo cū aliquali delectatione sup hanc ca
dit: ⁊ semipsum obliuiscitur: ⁊ non statim im
mediate se auertit a tali delectatiōe ⁊ tunc ti
met q̄ cū volūtate ⁊ rōe super illā ceciderit
⁊ sic semipsius oblit' petm̄ mortale cōmiserit.
Et tamen hoc non sic est. quia s̄m sacrā scri
pturā ratio sep' preuenit tam cuz talib' sa
gittis cogitationuz q̄ etiā cum delectatione
anteq̄ ratio sepoz recte aduertit. Et quan-
do bene ⁊ recte aduertit cū bona rōne ⁊ deli
beratione: tūc potest recipe vel respuere: et
sic peccare ⁊ non peccare. Vn̄ Bern̄. in quo
dam sermone. Potest inimicus excitare co-
gitatōnis motū: sed in te est si volueris dare
vel negare ɔsensuz. Et ergo boni hoies ven

debẽt nimiũ terreri in talibꝰ cogitationibus
incidẽt. hꝰ salté de peccõ mortali. q: sm Aug.
Nullũ ẽ peccm̃ nisi sit volũtariũ. vñ etiã Ri-
char. Mortale peccm̃ ꝑfectũ mihi videt̃ non
põt cõmitti sine grãdi corruptõe sui: sine gra
ui lesione ꝓximi: ⁊ sine magno contẽptu dei.
nã si eua sola peccasset nihil nobis nocuisset
Et sic ꝗcꝗd hꝫ inspiratõnis sensualitas sine
pleno cõsensu rõnis nõ attingit peccm̃ morta
le. ¶ Tertio q: nõ põt põderare ꝗd sit
cõtritio ⁊ penitẽtia. Nã cõtritio est vtus q̃ de
let hoi peccã qñ ẽ vera ⁊ discreta. ps. l. Cor cõ
tritũ ⁊ hũiliatũ deꝰ nõ despicies. Vñ etiam
sctũs Bern. dicit ꝙ inordinata ⁊ indiscreta
cõtritio deo displicet. Nã ille malꝰ cayn etiã
habuit ꝯtritionẽ: tñ sine mõ. q: dixit. Maior
est iniq̃tas mea ꝙ̃ vt veniã merear. Judas
etiã penituit: sꝫ nimis indiscrete. q: desꝑauit ⁊
laq̃o suspẽdit se. sic hõ aliqñ venit ĩ inordina
tũ dolorẽ ꝙ dicit ad seipm̃. O deꝰ ad ꝗd vi-
uo ad ꝗd natꝰ sũ: q̃re nõ mortuꝰ sũ: ⁊ sic de
ꝯsimilibꝰ mult̃. Et plꝰ aliqñ hõ offendit deũ
cũ istis ꝙ̃ cũ alijs peccis: etiã si nõ esset ibi pec
catũ. ¶ Ergo q̃ vere vult cõteri debet
hr̃e hũilitatẽ in seipo: ⁊ displicentiã peccõꝝ ⁊
totã fiduciã in deo. ps. Sperantẽ autẽ ĩ dño
mĩa circũdabit. Vñ hr̃ in decre. Desperãdũ
nõ est in pñti vita. xxvi. q. ij. Ancillã. vñ Cri
so. Peccã ꝑterita nõ cõdẽnãt: sꝫ nec iudicant
hoc breui ⁊ leui addito si nõ placẽt. Vñ etiã
Aug. Nõ nocẽt mala ꝑterita si nõ placẽt. vñ
Jsido. de sum. bo. Non desperes de salute si cõ
uerteris ad meliora. Qui enĩ veniã de pec-
catis desperat plꝰ se de desperatiõe ꝙ̃ scele-
ris cõmissione dãnat. Desperatio enĩ auget
peccm̃. Despatio nãq̃ꝫ prior est omĩ peccõ. Vñ
etiã dr̃ in decre. Judas magis peccauit despe
rãdo ꝙ̃ xpm̃ tradendo. ideo dãnatꝰ est seipꝫ
occidendo. xxiij. q. v. Si nõ licet. ⁊ ca. Tu di-
xisti. de pe. di. iij. Jnt̃ hec hircũ. ⁊ §. iudas. ⁊
§. Jnter oĩa sceleratior. ¶ Sed q̃tum
ad secundũ sciendũ ꝙ tales hoĩes habẽt sex
defectꝰ q̃ sic stãt aridi: tribulati: pleni passio-
nibꝰ iam dictis. Primꝰ defectꝰ ꝙ tales ho-
mines valde difficulter possunt dirigi. q: vix
credũt aliquibꝰ quibꝰ credere tenent̃. s. illis
qui possunt eos consolari. Et hoc cõtingit ex
nimio cordiali ve sine dolore in quo semper
sine intermissiõe sũt. liberẽt tñ ꝯgrerẽt̃ ⁊ ꝯsolarẽ
tur in defectibꝰ ⁊ tribulationibꝰ suis. sꝫ q̃to
plꝰ de his loquunt̃ tanto plꝰ defectꝰ ibi cre-
scunt. Jlli iã dicti deberẽt eligere vnũ discre-
tũ ⁊ doctũ cõfessorẽ qui hoc haberet ex rõne
⁊ sacra scriptura qualiter deberet eos infor
mare: ⁊ huic tenent̃ etiaꝫ sine omĩ dubio cre
dere ⁊ eius informationẽ sequi. q: deꝰ hoc re
quiret ab eis ĩ extremo iudicio si sanã doctri
nam sequi nolunt ⁊ informari rẽnuũt. sꝫ falꝫ
innitũtur suis conceptibꝰ: q̃d est signũ clare
mentis. Secũdus defectus est ꝙ tales hñt
timorẽ indiscretũ ⁊ nõ rectũ: timẽt enĩ ⁊ ap-
paret eis ꝙ nunq̃ꝫ recte confiteãtur ꝙ̃ dili-
genter etiã ⁊ studiose ⁊ etiã q̃tũcũq̃ꝫ perit
cõfessor est. ⁊ q̃tũcunq̃ꝫ posse suũ faciũt: ⁊ sic
nunq̃ꝫ habent quietũ cor. Et hoc ideo venit
q: nesciũt quid teneãtur confiteri. q: sm̃ sa-
cram scripturã hõ tenet̃ ex ꝑcepto in speci-
li peccata mortalia confiteri: venialia autem
generali. Unde omĩno cõsulendũ est talibꝰ
resistere huiusmodi curiositati ⁊ post ponere
hũc metũ timorẽ ⁊ inquietudinẽ. Nam sm̃
Aug. Qñ peccator illa duo facit scꝫ ꝙ pmo
bene ꝑmeditatur cuꝫ diligentia peccata sua
⁊ reducit ea ad memoriã meditãdo: studẽs
do: vel sermones audiẽdo. Secundo ꝙ orat
deuꝫ vt sibi det cognoscere sua peccã. q: liben
ter velit ea confiteri: tũc aut deus dat sibi co-
gnoscere sua peccã ꝑterita: aut indulget oĩa
que scit ⁊ q̃ nescit. Et quãdo sic peccator suã
diligentiã fecit accedẽs sic ad ꝯfessionẽ oĩno
debet sperare oĩm peccõꝝ suoꝝ remissionẽ si
vult misericordiã consequi. vñ Amb. Non po
test agere pñiam q̃ nõ sperat indulgentiaꝫ.
Jmo si q̃s centies confiteret̃ si nõ habꝫ spem
ꝙ deꝰ ex sua mĩa velit sibi oĩa peccã sua indul
gere nullã indulgentiã ꝯseq̃ret̃. vñ Aug.
Penitẽtia q̃ ex fiducia nõ ꝓcedit inutilis est
⁊ sterilis manet sine misericordia. ¶ Ter
tius defectꝰ ẽ ꝙ tales volũt inuestigare vtrũ
sint sine peccõ mortali: q̃d tamẽ nullꝰ põt certi
tudinaliter scire nisi ex speciali diuina reue-
latione. Vñ Eccl̃i. ix. Nescit homo vtrũ amo
re vel odio dignꝰ sit. Ergo sufficere debet ta
libus ꝙ seipos probent ⁊ examinẽt: ⁊ se nõ
reos scienter inueniant in aliquo peccõ mor-
tali. Nam deꝰ vult vnũquẽq̃ꝫ nostrũ incertuꝫ
esse vt humiliemꝰ nos ⁊ stemus quotidie in ti
more dei. Vñ Eccl̃i. xxvij. Si non in timore
dñi tenueris te instanter subuer. do. t. ci. vñ
Bern. Connexa sunt quidẽ timor ⁊ religio:
nec manere potest alterũ sine altero. Nam si
homo esset certꝰ de grã tũc ex elatione mentis
posset grauius ⁊ periculosius cadere: ergo
vult deꝰ nos sic in dubio stare. Quartꝰ est ꝙ
tales aliqñ indiscrete murmurãt cõtra deũ
⁊ hoc venit ex magna tribulatione in qua sp

stant. Ipsi enī nō sūt multū exercitati ī aliis tribulationib⁹: ergo eis ꝯtingit sicut q̄ iuuenē equū vellet ligare ad currū trahendū ille recalcitrādo: p̄mo adeo laborat ꝙ marcessit qū aūt videt ꝙ aliť esse nō pōt: tūc quiete iugū subit. sic fit ⁊ illis q̄ ꝙ̄ diu sūt in pugna cōtra hec: tūc fit eis talis tribulatio valde amara. Et tñ oportet eos pati ⁊ sufferre vsq₃ dū misericors de⁹ respiciat ipsoꝝ laborē ⁊ patiētiā q: scit qū eis expediat ꝙ eos ad hoc alleuiet onere. ergo nihil meli⁹ ad hoc ꝓficere pōt nisi ꝙ patienť ⁊ hūiliť quis flagellū dñi sustineat ⁊ se dignū iudicet afflictiōe ⁊ labore et pugna: ⁊ patienť tolleret cōfidēs ꝙ ei ꝓueniet in bonū. q: sic citius placabilis erit dñs. Nā cū deo nō possum⁹ cōtendere: nec ꝑ iusticiā secū agere. q: pctōres sum⁹: nec ꝑ potētiā q: infirmi ⁊ serui ei⁹ sum⁹: nec aufugere ab eo ꝑ astutiā: q: nusꝙ̄ corā eo latere poterimus nec dominij terminos ei⁹ exire. Vñ ps. Quo ibo a spū tuo: ⁊ q̄ a facie tua fugiā. Si ascendero ī celū tu illic es: si descēdero ad infernū ades. Ergo nihil restat ampli⁹ nisi vt hūiliemus nos corā ipo: ⁊ recursū habeam⁹ ad beatā ꝟginē mariā ⁊ ad suffragia sctōꝝ: ⁊ etiā ad orōnes bonoꝝ hoīm q̄uisq₃ de⁹ misereať nři. Quīt⁹ defect⁹ ē ꝙ nihil intātū nocet istis hoīb⁹ q̄ sic tēptanť ⁊ tribulāť sic ꝙ illis oīb⁹ importunis ⁊ mag̃ sibilatiōib⁹ suggestiōib⁹ ⁊ ꝑuersis inspirationib⁹ volūt aures inclinare volūtq₃ eis r̄ndere: ⁊ cū rōne sp disputando eis resistere. Ab illo enī dz se vnusq̄sq₃ cauere sicͥ a morte: q: sic ratiocinādo ⁊ ī ꝯtrariū ī seipo cū rōne disputādo: vel tēptatio ipa inualescit ⁊ augeť: vel ipe disputās min⁹ ꝓuidus in ꝑplexitatē deduciť. Ergo ꝙ̄cito qs ꝑcipit talē sibilatōnē vel suggestionē tā cito dz se ab illa totaliť auertere ⁊ interim aliq̄d boni cogitare: siue de passione xp̄i: siue de gaudijs celi: siue de penis īferni. Ac si diceret ad hoc. Sit tibi tua sibilatio prauissime hostis: nihil ad me tu es ad hoc nimis mal⁹ ꝙ ego velim tibi ad hāc sibilationē r̄ndere. Et tunc fit ꝙ ꝙ̄to min⁹ curat tāto citi⁹ ab h̄ liberať ⁊ itez quousq₃ ex toto habeat auersionez ab illo. ⁊ ista ꝟba non possunt intelligere nisi isti hoīes qui tales p̄dictas temptatōes patiūť

¶ Sext⁹ defect⁹ est ꝙ ꝙ̄to tpe est sanct⁹ ⁊ hō libenti⁹ deuotionez haberet: vt sic se ad deū deuote cōuerteret: tūc tanto min⁹ hz deuotionē. Et illa tribulatio maior est vno tpe ꝙ̄ alio. vnde accidit ꝙ quādoq₃ vnū pater noster nō possunt deuote orare sine tali mala sibilatione ⁊ inspiratione: ⁊ tūc tales veniunt aliqñ ī impatiētiā ⁊ errorē: sic ꝙ orōnē postponūt ⁊ dicūt ad seipos qñ sic sūt aridi ⁊ desolati nec aliquā deuotionē sentiūt. q̄d credis ꝙ iuuet te orō illa q̄ sic ex arido corde ꝓcedit ⁊ sic orōnē dimittūt. Et ī hoc sať insulse ⁊ insipienť faciūt: tūc enī satisfaciūt diabolo q̄ nihil aliud q̄rit nisi quō possit hoīem in sp̄uali ex̄e impedire. Sciēdū ꝙ hō ꝓpť illā ariditatē ⁊ ment̄ sue deiectionē nō dz dimittere orōnes ⁊ alia bona: ⁊ bonas meditatiōes. Naz sapidū ⁊ acceptū erit do h̄ op⁹ bonū: q: q̄d de fiat homī in deuotione: hoc illa ariditas supplet corā deo. Nā illa aduersitas ⁊ ariditas clamat ad deū ⁊ ꝓuocat eū citi⁹ ad miaz. Exēplū sicut infirmꝰ iacēs ī agone morť q̄uis nō potest loq: cui⁹ lamētationi hoīes attēti⁹ attēdūt: ⁊ citi⁹ exaudiť in hijs q̄ postulat q̄nq₃ ꝙ̄ si sanus essz: sic est de deo. q̄ nulla bona opa sūt ꝓpterea dimittēda: siue orōnes: siue ieiunia: siue genuflexiones: siue vigilie: siue alia bona exercitia.

X Quantū ad terciū q̄riť ex quo sic est s̄m sacrā scripturā ꝙ illi q̄ h̄nt bonā volūtatez deo seruiendi: nec sciūt se reos in aliquo actuali mortali pctō. vel saltē nitunť se custodire s̄m posse ipoꝝ vt deū nō offendant: ⁊ q̄nq₃ etiā iuuenib⁹ hoīb⁹ q̄ nō grauiter peccauerūt accidit talis tēptatio ⁊ tribulatio q̄re misericors de⁹ talē tribulationē super tales bonos hoīes ꝑmittit: q: cōiter loq̄ndo tunc nulla passio corpalis possit eis accidere q̄n poti⁹ sustinerēt ꝙ illā tribulationē. Rūdeo ꝙ de⁹ ꝑmittit hoc ex sua bonitate ⁊ proeoꝝ vtilitate. Nā de⁹ cognoscit q̄d est in hoīe ⁊ q̄d ꝓdest vel obest hoī. Modo aliq̄ sūt ex natura elate mentis: ⁊ illi ꝑ aliq̄d occultū donū dei vix citi⁹ possunt induci ad hūilitatē q̄ est initiū ⁊ fundamētū oīm ꝟtutū ꝙ̄ ꝑ talia inconsueta incidentia. q: tūc timēt ꝯsequenter post talia incōsueta incidētia sibi inesse incōsueta ⁊ inaudita pctā: s; hoc nō ē. q: hō ī vna cōplacētia supꝑbi⁹ posset deū pl⁹ offendere et plus deformis corā deo fieri ꝙ̄ si centū milia pessima incidētia vna die sibi incideręt ꝯ suā volūtatē: ⁊ hoc manifestū ē in supmo angelo. s. lucifero q̄ ꝓpť elationē a celo eiect⁹ ē. sic cōtingit q̄nq₃ ꝙ hō nō vult seipm cognoscere ꝓpter elationē mentis: qui tñ postmodū sic deduciť in cognitionē suipius: ⁊ qui ante alios ꝯtēpsit postmodū cognoscit se dignū esse contēni. Modo quid potest homī mag̃ preparare viā ad salutē ꝙ̄ illud. quia impossibile est ꝙ vnq̄ verus humilis damnetur.

Itē sciendū q hoīes simplices q non hūt ex scītia, nec ex vite experientia opinant q talis ariditas et tribulatio sp pueniat ex demerito pati: et hoc nō est verū, qz put ptinue cernim et in scripturis repim: tunc multotiēs sancti et deuoti hoīes his tribulationib tribulant. et sepe luxuriosi: auari: supbi: gulosi: et vsurarij. et alij mali hoīes his suppoztati sūt. Etiā qnqz aliqb accidit tribulatio talis i iuuentute cū adhuc modicū et nō grauit peccauerunt. Si aūt hec tribulatio et ariditas sm tuā estimationē vel sm vitatē tibi venissz p culpa tua in hoc de laudād esset. qz int oīa sm scripturā maximā ondit hoi charitatem qñ eū p culpa sua tali graui punitiōe punit. Secūdo hec tribulatōes et ariditates et passiones pseruāt a ruina petōz qz ipi intātū occupant cū istis q obliuiscūt supbie: luxurie gule. et adeo etiā q nec diuitias nec honores appetāt. Uñ dicit dñs p pphetā. Sepiā viam tuā spinis. Tertio pmouent ad vtutes et ad pfectū spuālē: qz cū intātū pmunt an xietate q nō pūt hre requiē: tūc sp qrūt auxiliū et subleuationē a deo p exercitia vtutū. et tūc de ex sua bonitate pmittit eos sic stare aliquādiu vt cumulēt vtutes et efficiantur vas plenū graz et vtutū. Quarto minuūt purgatoriū. Nam si peccasti tūc de ex sua bonitate vult te purgare p illas tribulatōes i pñti: vt in futuro nō puniaris. Uñ dr in decre. De nō dimittit petā impunita. de pe. di. i. Que penitet. Et multo facili ē hic pati et satisfacere q̄ i futuro. Uñ dr i decre. Igni purgatorio nulla tpalis pena ē cōpabilis. dist. xxv. Qui i aliud. Quīto tales tribulatōes pmiū i celo augmētāt si patient sufferunt. nā tales estimant se petores magnos et malos: et sūt qsiqz martires corā deo. qz pl ledit sic ptinue puniri q̄ semel decapitari. Modo psiderādū est q dñs de oīa disponit: vt vnde hoīes timeant se demereri magnū suppliciū inde habeant aliqñ magnū pmiū. Uñ sm sacrā scripturā ē signū magne grē in pñti et glie i futuro q̄ eueniēt talib vt sper. Idū ē. Ergo nō solū patient s; et letant sust inēdo sūt tales tribulationes. qz xps illā amaritudinē vult vtere in eternā dulcedinē. sicut ptingit cuidā vgini moniali q̄ ex pmissione diuina p lōgū tps in ariditate et amaritudine sue mētis stetit et postmodū xps eā liberauit et ei magnā dulcedinē tribuit. V Ultimo notādū ē quoddam exēplū qd legit in vitaspatrū. li. ij. c. liij. q qdā impugnabat a spū blasphemie et erubescebat hoc dicere: et quoscūqz audisset magnos hoīes et senes pgebat ad illos vt illis declararet. Et mox cū venisset ad eos iterū verecūdabat. Cū g frequēter ad abbatē quēdam veniret vidit eū senex habētē cogitationes: et dixit ei. Ecce frequēt venis ad me hñs cogitatiōes: et sic itez remeas tristis tecū illas repoztās: dic ergo fili qd habes. At ille dixit. Blasphemia impugnat me diabolus et erubescebā dicē. Et mox cū aperuisset ei causam leuioz impugnatio ei apparuit. Et dixit ei senex. Ne cōtristeris fili. Qñ hec cogitatio venit ad te: dic. ego cām ñ habeo blasphemie sup te sathanas sit illa: hāc eñ cām aīa mea nō vult. Quācūqz eñ cām aīa nō voluerit ñ diu pmanebit: et ita san fact fr ille discessit.

Dñica qrta post epiphie. Sermo. xx.

Sinite vtraqz crescere vsqz ad messem: et tēpe messis dicā messorib. colligite pmū zizaniā et c. Math. xiij. Sciendū q i celo sunt solūmodo boni. in inferno solūmodo mali. et i mūdo mixti sūt boni et mali. et hi ab initio mūdi vsqz ad finē nūq ex toto sepabūtur. Ergo dixit. Sinite vtraqz crescere. Uñ in pñti smone tria sūt dicēda. Prīo quō ab initio boni et mali sp simul vixerūt. Secūdo qre iā simul viuūt boni et mali. Tertio quō se hre debeāt boni: ne cohabitatio maloz eos a salute impediat. A Quātū ad pmū sciendū q ab initio mūdi boni et mali semp simul vixerūt. Hoc sic pbat. Nā adā duos filios habuit. s. cayn et abel. quoz alter malus fuit. s. cayn q fratrē suū abel bonū et iustū occidit. Item Noe tres filios secū habuit in archa quādo diluuiū venit. s. Sem Cham et Japhet. quoz duo in humilitate vixerūt: s; terti postmodū irrisoz prīs fact ē. Abraam duos filios habuit. quoz vn scz ysmahel psecut ē probū ysaac et fidelē. Itez ysaac duos filios habuit. quoz vn. s. esau reprobat ē a deo. et iacob a deo elect. Itē iacob. xij. filios habuit ex illis decē vēdiderūt iustū fratrem eoz et deo charū. Xps duodecī aplos habuit. quorū vn traditoz fuit. Uñ dr i euāgelio. Nōne elegi vos duodecim: et vn ex vobis diabol est. Sic adhuc modernis tpib vsqz in finē mūdi boni et mali simul viuūt: et hoc i oī statu. Nam int pncipes sūt aliq boni et aliq mali. similit int milites et int ciues et rusticos. et etiā int mechanicos. Silr et int presbiteros et religiosos. similit int suos et ancillas. et sic

de alijs. Hoc naturaliter possumus intelligere quod boni et mali hic simul viuunt et crescunt. Nam flores crescunt cum spinis. aurum cum cupro. stannum cum argento. fex cum vino. palea cum grano sic quod vnum non crescit sine alio. Sic etiam est inter homines in isto mundo. B Quantum ad secundum tunc queritur quare deus malos permittit viuere cum bonis in presenti vita vsque ad finem seculi. Respondetur quod primo ideo vt boni per malos purgentur et probentur. ps. Multe tribulationes iustorum. Glo. Qui non patitur non est iustus. Unde etiam apostolus. ii. Thi. iii. Omnes qui pie volunt viuere in christo iesu persecutionem patiuntur. scilicet a malis. Unde christus dicit in euangelio. si me persecuti sunt et vos persequentur. Et hec persecutio vno modo fit verbis: vt conuiciando: obloquendo: irridendo: maledicendo. Alio modo illa persecutio fit in rebus et in personis bonorum hominum. scilicet spoliando eos in rebus: vel percutiendo vel vulnerando in corpore. et sic tunc boni dicti sunt beati. Unde dicit christus in euangelio. Beati estis cum maledixerint vobis homines et cetera. Ergo mali homines sunt vtiles etiam si non saluantur quia purgant bonos a rubigine viciorum et preparant eos ad percipiendum coronas martyrum. Quomodo enim essent tot martyres si non fuissent bonorum hominum persecutores. Quomodo enim sanctus stephanus haberet coronam martyrum si non fuisset a prauis iudeis lapidatus. Similiter beatus Petrus apostolus si non fuisset ab iniquo nerone crucifixus. Similiter iniquus prefectus valerianus beatum Laurentium martirem fecit. Similiter dacianus iniquus sanctum Cornelium ad palmam martyrij perduxit: et sic de alijs. Secundo boni et mali hic simul viuunt: vt boni ex hoc gloriosiores in futuro appareant. Unde commendatur ex eo quod inter malos seruauit innocentiam suam et iusticiam. sic similiter commendandus erit qui inter malos bene viuit. nam sicut vituperabile est inter bonos homines male viuere: sic econuerso laudabile est inter malos homines bene viuere. Unde magna gloria erit tibi cum inter superbos es humilis: et inter iracundos es mitis: et inter luxuriosos es castus: et sic de alijs. et signanter cum bene potuisses male fecisse: et propter deum te abstinuisti. Unde Eccl. xxxi. Qui potuit transgredi et non est transgressus: et facere mala et non fecit quis est hic et laudabimus eum. Tertio mali cum bonis viuunt in presenti: vt ipsi mali per exempla bonorum et correctiones et admonitiones emendentur et etiam boni fiant. Nam est signum bonitatis dei qui vult omnes saluos fieri quod malos cum bonis hic permittit viuere. Nam plures sunt conuersi et boni effecti et saluati quos deus hic diu tollerauit cum bonis qui alias fuissent damnati: et sic passio christi et omnia beneficia eius essent in illis frustrata. Ysa. xxx. Propterea expectat nos vt misereatur nostri ps. Longanimis et multum misericors. Quarto mali cum bonis viuunt vt si ipsi mali non conuertantur: quod in futuro inexcusabiles fiant. Unde mali habent informationem per auditum quo ad verbum dei: et quo ad visum per exempla bonorum. E Et ista est principalis causa quare mali oderunt bonos in vita presenti. Nam etiam iustis tacentibus ex comparatione tamen iustorum vita malorum arguitur quod inexcusabiles sunt in suis peccatis etiam in presenti quod est magnum grauamen. Sapie. ij. Grauis est nobis ad videndum quoniam dissimilis est alijs vita illius. Boni enim per opera bona sua testantur quod opera malorum sunt mala sic fidelis mechanicus cum opere suo reprehendit mechanicum infidelem ex eo quod opera sua cum operibus illius non concordant. Sic similiter intelligitur de bonis et malis hominibus quo ad opera ipsorum. vnde Iohis. vij. Non potest mundus odisse vos me autem odit. quia testimonium perhibeo de eo: quia opera eius mala sunt. Unde mali in futuro sunt inexcusabiles. Nam homo superbus videbit humiles qui fortassis fuit ditior: pulchrior et nobilior eo: et tamen in humilitate permansit. Similiter luxuriosus arguetur ab homine casto. ebriosus ab homine abstinente: iracundus a miti: et sic de alijs. Et tunc tales obmutescent: quia nihil habent quod possunt respondere: nisi quod propria malicia eorum eos damnat. Quinto mali cum bonis viuunt. et hoc propter associationem bonorum. Nam si dominus pepercisset sodomitis propter decem iustos si in eisdem quinque ciuitatibus et in omni regione circumiacente inuenti fuissent: multomagis iam dominus parcet malis propter societatem bonorum. Unde quilibet malus debet regratiari deo et alijs bonis hominibus propter quorum participationem et societatem deus sibi presentem vitam tam diu prolongauit. D Quantum ad tertium. scilicet quomodo boni se habere debeant quo ad cohabitationem malorum: ne eos a salute eorum impediant. Dicendum secundum Guil. lugdo. quod boni quinque debent habere. Primo vt neminem suo malo exemplo corrumpant in quo multi peccant qui proximum scandalizant non attendentes illud Math. xviij. Ve homini per quem fit scandalum. Unde sciendum quod sunt quidam diabolici homines qui postquam vident aliquem hominem impatientem prouocant eum ad iram: etiam quidam quod ad blasphemandum deum et maledicendum proximo non verentes spiritualiter mortificare proximum in anima neque contumeliam dei curant. Sed tales si incendissent vnam domum de palea se valde peccasse putarent. quando vero incenderunt domum spiritualem fratris sui se innocentes putant. Sed tamen tales rei erunt omnium peccatorum

que isti sic ꝓuocati cõmittũt: siue iurãdo: siue
blasphemãdo: siue etiã in corpe ledẽdo. Se-
cũdo necessariũ ẽ vt caueãt se ne ab alio cor-
rumpant. q: ꝛ corrũpe ꝛ corrũpi viciũ ẽ. In
hoc q̃dẽ multi errãt q̃ si videãt aliqḋ malũ ab
aliquo fieri illud volũt imitari. cõtra illḋ ps.
Noli emulari i malignãtib⁹. Ergo q̃lib3 d3
sp attẽdere vitã bonoꝝ ꝛ nõ maloꝝ: ꝛ h̃ me
rito q: si vis in futuro cũ bonis p̃miari: tunc
ratio dictat ꝙ in p̃nti vitã coꝝ debeas imita
ri. vñ Isido. de sum. bo. Ad cõuersionẽ mor-
taliũ multũ ꝓsunt exẽpla sctõꝝ. reprobi aũt
nõ attendũt documẽta bonoꝝ q̃ imitent̃ ad
meli⁹: s̃ ꝓponũt sibi exempla maloꝝ q̃b⁹ ad
suoꝝ moꝝ puersitatẽ vtunt̃ in peius. Tales
excusant se dicẽtes. Multi faciũt hoc ꝛ iã cõ
suetudo ẽ: ꝛ sic volũt se excusare. Cõtra quos
dicit Hiero. ad rusticũ. Nequaq̃ ꝯsideres ꝙ
alij mali faciãt: s̃ q̃d tu boni facere debeas:
neq3 peccãtiũ ducaris multitudine ne te peu
tiũ turba solicitet. Itẽ tales attẽdere deberẽt
qḋ dicit xp̃s in euãgelio Math. vij. Lata ꝛ
spaciosa ẽ via q̃ ducit ad pditionẽ ꝛ multi s̃t
q̃ intrãt p eã. Et ecõuerso dicit. Angusta est
porta ꝛ arta via q̃ ducit ad vitã: ꝛ pauci sunt
q̃ inueniũt eã. ¶ Sz diceres ante cẽtũ
ãnis hoc factũ ẽ vel hoc. s. ꝙ hoĩes choriza-
uerũt: supbas vestes induerũt: ꝛ tabernas
intrauerũt ꝛ se inebriauerũt. r̃ndeo ꝙ añ cẽ
tũ ãnis hoĩes etiã i infernũ intrauerũt. Nã
illicitũ factũ qḋ ẽ ꝯtra deũ p hoc nõ excusat̃
ꝙ ex mala ꝯsuetudĩe ppetratũ sit. vñ Isido.
Consuetudo auctati cedat. prauũ vsũ lex ꝛ
ratio vincat. vñ q̃lib3 attẽdere d3 exẽpla bo
norũ vt inde ꝓficiat. vñ Amb. Sanctoꝝ vi-
ta ẽ ceteris norma viuẽdi. vñ etiã Gre. Nũ-
q̃ peccãtores ad lamẽtum pnĩe redirẽt si nulla
bonoꝝ essent exẽpla q̃ coꝝ mentẽ traherẽt.
Tertio vt nemini malũ vel iniuriã inferãt.
vñ Math. vij. Oĩa q̃cũq3 vultis vt faciãt vob
hoĩes ꝛ vos facite illis. Vñ etiã Thob. iiij.
Qḋ ab alijs oderis tibi fieri: ne tu alijs faci
as. Hoc eñ attẽdẽdũ ẽ in oĩ actiõe ꝙ iniuriã
alij ñ facias. neq3 i v̾bo neq3 in facto. Sz sic
ab alio vis tibi fieri: sic debes ꝓximo facẽ. qḋ si
q̃lib3 q̃tidie aduerteret multa nõ fierẽt q̃ al's fi
unt. q: null⁹ timeret fraudẽ vl' deceptiõem a
ꝓximo sibi fieri s̃ oppositũ iã inuenit̃. Vñ ps.
Diminute sũt v̾itates a filijs hoĩm. Hoc pz
q: vnusq̃sq3 heu iã nitit̃ decipe ꝓximũ ꝛ iam
frat̃ fr̃i nõ s̾uat fidẽ: ꝛ rõ ẽ. q: s̾m aplm. oẽs
q̃rũt q̃ sua s̃t. Quarto vt malũ illatũ ab alio
patient̃ ferãt. vñ Gre. in omel'. Patiẽtia ẽ
aliena mala eq̃nimit̃ tollerare ꝯ eũ quoq3 q̃
mala irrogat nullo dolore moueri. s̃ sũt aliq̃
q̃ se credũt eẽ bonos: nec tñ vnũ v̾bũ ꝓpt̃ de
u3 sustinere volũt. vñ Gre. Qui a statu paci
entie p linguaꝝ vulnera corruit ipe sibi testis ẽ
ꝙ ꝯ manifeste ꝑsecutõis gladios ñ subsiste-
ret. Nã sicut illi q̃ s̃t patiẽtes s̾uãt aĩas suas: sic
isti q̃ sũt ipatiẽtes pdũt q̃nq3 seipos. s. corp'
ꝛ aĩam. Vñ refert̃ ꝙ valde piculosũ ẽ ex im
patiẽtia diabolũ noĩare. ꝛ seip3 ex ira eidẽ
ꝯmẽdare. ¶ Vñ legit̃ ꝙ q̃dã archidia-
con⁹ aurelianeñ. itur⁹ romã rogauit quẽdã
canonicũ vt ei accomodaret suũ dispẽsatorẽ
quẽ i ista via sibi necessariũ estimabat. Cũ
igit̃ dict⁹ dispẽsator l3 inuit⁹ cũ archidiacono
pgeret. ille archidiacon⁹ q̃ erat auar⁹ cepit a
dicto dispẽsatore rõem expẽsaꝝ ita districte
exigere ꝙ vellet etiã vsq3 ad singl'os obolos
ꝯputũ ꝑscrutari. Qḋ cũ moleste iste ferret. ꝛ
q̃dã die pturbat⁹ ꝛ ex v̾bis archidiaconi exa
sperat⁹ seip̃3 demõib⁹ ex ira ꝛ ĩpatiẽtia ꝯmẽ
dauit. Eodẽ aũt die in trãsitu cuiusdã fluuij
cũ eq̃ submersus ẽ. Iniērat aũt p̃dict⁹ dispẽsa
tor pactũ cũ dñõ suo canonico ꝙ q̃s ex ipsis
duob⁹ p̃us moreret̃ ĩfra. xxx. dies si poss3 ad
alteꝝ rediret: ꝛ de statu suo eum certificaret.
Seq̃nte igit̃ nocte cũ dict⁹ canonic⁹ i suo le
cto ardẽte corã ip̃o lãpade vigilaret: ecce di
spẽsator su⁹ corã ip̃o astitit. Et canonic⁹. Vñ
venerīs inq̃t dispẽsator mi carissime. Nũq̃d
etiã rediit archidiacon⁹. Nõ inq̃t dñe: s̃ ego
sol⁹ redij iuxta ꝯstitutũ ꝛ pactũ vob ꝓmissũ.
Et ille quõ tibi ẽ. R̃ndit mortu⁹ eĩ sũ ꝛ i ma
ximis tormẽtis sũ. Et canonic⁹ ait. q̃ morte de
funct⁹ es. R̃ndit. Ille archidiacon⁹ parc⁹ ꝛ
auar⁹ me hodie sup̃ modũ ꝯmouit ꝓpt̃ sua3
pcitatẽ ꝛ districtã rõe3 quã a me exegit ꝛ ego
ex ira ꝯmẽdaui me hodie demõib⁹. ꝛ sic sub-
mersus sũ ab eis in fluuio ꝛ tali crudeli mor
te defunct⁹ sum. Et ait. Rogo vos vt quos
cũq3 poteritis moneatis ne hoc vnq̃ faciãt ꝙ se
demonib⁹ ex ira ꝛ impatiẽtia comẽdẽt. q: q̃
se sic demonib⁹ cõmendant dant eis ptãtem
sup se. sicut ego hodie feci. Et post pauca di-
sparuit. ¶ Quinto vt vehemẽter esuri
ant iusticiã tã in se q̃ in alijs ꝛ vt vehemen
ter desiderẽt salutẽ ꝓpriã ꝛ aliorũ. vñ Mat.
v. Bti q̃ esuri. ꝛ siti. iu. ꝛ ad hoc debẽt labora-
re: vt salutẽ ꝓpriã ꝛ alioꝝ ꝓcurent. Nã3 ma
ius sacrificiũ est deo ꝙ ꝓpriã aĩam cũ bonis
opib⁹ ad ip̃m pducas: ꝙ si aureũ montẽ vl'
ferreos ꝛ centu3 monasteria ꝛ centum claus-
tra: ꝛ centum hospitalia edificares: ꝛ tuam

aiam diabolo traderes. Silr si aiam ꝓximi
ad deū reduceres: ei maximū sacrificiū immo-
lares. vñ Greg. in omel. xij. sup Eze. Nullū
oipotēti deo tale sacrificiū q̄le ē zel' vel salus
aiaꝝ. D Vñ exēplū de bono viro q̄ re-
duxit desꝑatū hoīez ad deū. Nā legit' q̄ q̄dā
pctōr enormis intātū etiā excessit in oī flagi-
cio' q̄ filiis sibi vix audiebat. vñ moriēs despe-
rabat. Cui vir dei heremita q̄dā cōsuluit vt
ꝯfiteret'. Cui ille desꝑat' cū Cayn dicēdo ait
Maior ē iniq̄tas mea q̄ vt veniaz merear.
Cui heremita. Fili mi. Quis abyssuz exhau-
riret mie ꝛ bonitatꝭ dei. nūq̄d virt' ꝯtritiōis
ꝛ deuote ꝯfessionis oīa vicit pcā. Cui pctōr.
Magna sunt q̄ asseris. Cui heremita. Me-
ipz vestio pctīs tuis. Et vt secure possis age-
re pniaz: opꝫ etiā ea oīa te mihi publicare
Quo facto subdit heremita. Nūq̄d doles fi-
li q̄ deū offendisti ꝛ hoc tuā ꝯfessionē sacra-
mentalē esse asseris. cui ipo annuēte suscepit
absolutionē ꝛ deuote expirauit. Tandez ille
viro dei apparuit: asserens se in statu salutis
Heremite vero duplicia p̄mia a deo reposi-
ta ꝓpter charitatē suaz ꝛ informationē qua
eū reduxit de desperatione ad viam salutis.

Sermo de eodem.

t Ritticū cōgregate in horreū meū
Glo. i. bonos post hanc vitam in
eterna gaudia. Vñ hic ē dicēduz
de nouē gaudijs celi Istū sermonē quere in-
fra sermone. lxxxiiij. R. ꝛ eius exemplum.

Dñica q̄nta. Sermo. xxxi. de humilitate.

o Iscite a me quia mi-
tis sum ꝛc. Math. xi Arist. Nul-
lū violentū ꝑpetuū. Qui ergo in
celis alte vult remunerari non dꝫ nec pōt cū
violētia ꝓcedere ſ cū v̄tute. ſ inter oēs v̄tu-
tes hūilitas maxie exaltat ꝛ alte remūerari
facit. Jō xp̄s ī v̄bis p̄missis āmonet nos ad
imitādū suā hūilitatē dicēs. Discite a me ꝛc.
Vñ ī pn̄ti ſmone tria sūt dicēda. Primo de
hūilitate ꝛ q̄ttuor generib' hoīm se hūilian-
tiū. Secundo de nouē gradib' hūilitatꝭ. Ter-
tio exēplū. J Quantū ad p̄mū sciendū
q̄ sicut supbia in oīb' tpīb' est timēda: ꝛ vi-
tāda: sic hūilitas est necessaria. Greg. Qui-
c q̄d agit' pdit' si p hūilitatē nō custodit': quia
ipa est clausoriū ꝛ reseruatoriū oīm v̄tutū ꝛ
meritoꝝ. Itē q̄ ceteras v̄tutes sine hūilitate
ꝯgregat. quasi puluerē in vētū portat. Aug.
Hūilitas ē regia v̄tutū: mors vicioꝝ: speculū
v̄ginū: hospiciū sc̄te trinitatꝭ. Itē sciēdūz q̄
sunt q̄ttuor genera hoīm q̄ hūiliant'. Quidā
enī hic ꝛ in futuro exaltant'. ps. Exaltaui ele-
ctū de plebe mea. v̄bi grā. Sic Dauid Moy-
ses. Abraā. sctūs Henric' ipator sctūs Osual-
dus imꝑator. Ludouic' rex francoꝝ. similr
sctūs Gregori' papa. sctūs Augustin'. san-
ctus Ambrosius. sctūs Hieronym'. ꝛ sic de
alijs. Isti hic in pn̄ti ꝛ in futuro exaltati sunt
sic adhuc boni plati quos de' vocat q̄ subdi-
tos suos bn̄ regūt. sicut hic in pn̄ti sup alios
hoīes exaltati sunt: sic ꝛ ī futuro exaltabūt'.
Vñ Greg. in omel. Illi deū p̄ ceteris vide-
re sublime merent': q̄ fidelib' gregib' p̄esse
solicite sciūt. Vñ etiā aplS. i. Thi. v. Qui bn̄
presunt presbyteri duplici honore digni ha-
bent'. Vñ etiā in decre. Prelati deo seruiunt
bn̄ viuēdo ꝛ subditos bn̄ regēdo. xxiij. q. iiij.
Si eccl'ia. Itē q̄dā hic ꝛ ī futuro hūiliant'. vt
mali paupes q̄ sunt elate mentis. vñ Bern.
Ve paupibus supbis: ve portantibus crucē
dñi ꝛ non sequentibus eū. Nā est vulgare di-
ctū. Paupis ꝛ supbi est duplex dānū. Et rei
veritas est. Nā paupes supbi sunt hic despe-
cti ꝛ hūiliati: ꝛ ī futuro adhuc āpli' hūiliabū-
tur ꝛ magis despecti erūt: ꝛ sic habebūt dupli-
cē infernū. s. hic ꝛ in futuro. Unde Jere. xvij
Duplici ꝯtritiōe cōtere eos. Itē q̄dā hic in p̄-
senti se exaltāt: ſ in futuro hūiliabunt'. sicut
diuites q̄ in supbia se extollūt: ꝛ ī diuitijs ꝛ ī
potētia sua gloriant': ꝛ ī pulchritudīe corꝑis
quā ab extra oñdūt in vestib' ꝓciosis: in pe-
plis: in cingulis: in capucijs gl'iam hūanam
querunt. Et tales difformiores erūt q̄ hic se
vltra alios hoīes superbe ornauerunt. vt p̄z
in lucifero q̄ pulcherrim' fuit: ꝛ ꝓpter suā su-
perbiā ī difformior factus est ceteris demoni-
bus. Vñ dicit dñs p ꝓphetā. Gl'am eorum
in ignominiam cōmutabo. R Item qui-
dam hic se laudabiliter humiliāt: vt in futu-
ro exaltentur: vt boni paupes: ꝛ etiā aliq̄ di-
uites qui hic christi humilitatē imitātur: ꝛ ta-
les in futuro exaltabuntur. Unde Job. xxij.
Qui humiliatus fuerit erit in gloria. ꝛ talis
humiliatio est necessaria ad salutē. vñ Ber.
Laudabilis virginitas: sed hūilitas est ma-
gis necessaria. Pōt enim q̄s sine virginitate
saluari: sine humilitate nequaq̄. vnde. Ipsa
humilitas saluat ꝛ exaltat: ꝛ ad celuz perdu-
cit. Unde Bern. Sola humilitas est q̄ exal-
tat: ꝛ sola ipsa ducit ad vitā: quia hec est via
ꝛ non alia. Nam sicut superbia est via ad in-
fernū ꝛ supprimit vsq̄ ad inferni nouissima

sic hūilitas ē via ad celū. nā ipa pducit ⁊ ex-
altat. vt pȝ in btā vgīe q̄ .ppt̄ suā hūilitatē
exaltata ē sup nouē choros angeloꝝ ⁊ collo
cata ad dexterā filij sui dñi nr̄i iesu xp̄i. Et q̄
hic hūilior ē ī hoc mūdo: erit eiviarior ī celo
vñ Amb. sup ps. Bti īmaculati. Quāto enī
q̄s ē abiectior ī hoc seculo: tāto mag̃ exaltabit̄
ī futuro. Nā p quot grad⁹ hūilitatꝭ hic q̄s de
scēdit: p tot grad⁹ exaltabit̄ in celo. vñ Ysido.
Descēdas vt ascēdas. Hūilia te vt exalteris.
L Quantū ad scđm sciēdū ꝙ sunt nouē
grad⁹ hūilitatꝭ p quos q̄s cognoscere pōt ꝙ
hūilis corā deo sit. Prim⁹ grad⁹ est cū q̄s re
putat se tā miserū ꝙ semp deficiat in bonis:
⁊ inficiat p maliciā bona q̄ hȝ a deo ⁊ pl⁹ ti-
met ex hūilitate demereri in bonis opib⁹ ꝙ
mereri. ⁊ deū offendere ꝙ placare .ppter ne
gligentiā quā hȝ in bonis opib⁹. q: ex hūili-
tate reputat se seruū inutilē. Secūd⁹ grad⁹
ē se viliorē alijs reputare. M Circa qđ
q̄rit̄ vtrū q̄s debeat se reputare ex hūilitate
oib⁹ alijs viliorē. R̄ñdeo fm̄ b. Tho. de aq̄
no ꝙ q̄libet ex hūilitate dȝ se ī aliquo subde
re alteri ⁊ istū sibi p̄ponere. ⁊ hoc ɔtingit tri-
pliciter. Primo cū vides aliqđ bonū in pxi
mo qđ scis te nō hr̄e: vtiqȝ ex hūilitate debes
te illi alteri subijcere quo ad hoc: ⁊ estimare
cū toto corde tuo eū te in illo excedere. Secū
do cū cognoscis aliquē defectū ī te quē ī alio
nō cognoscis. debes te ei quo ad hoc ex hūili
tate subicere: ⁊ reuera diligēter inuestigādo
sp̄ quēlibet in bono aliquo videbim⁹ p ceter-
ris clarere. Tertio cū etiā nihil tal' boni sci-
as in alio: ex hūilitate tñ sp̄ debes estimare
aliq̄d occulti in eo qđ tu nō pcipis. imo ver⁹
hūilis ñ solū dȝ se ex hūilitate viliorē estima
re ceteris hoīb⁹: vex etiā creaturis irrōnabi
lib⁹ quo ad aliq̄d: q: tales creature nūꝙ deū
offenderūt nec pceptū dei trāsgresse sunt: ſi
tu sepi⁹ offendisti deū creatorē tuū transgre
diēdo illi⁹ pceptū. Sȝ aliq̄ sunt psone q̄ se vi
les eē dicūt: ſi hoc ab alijs audire nolūt qđ ē
vera ipocrisis. Et de h̄ q̄re ī fra fmo. c. T. Ter
tius gradus est cū q̄s gaudet de ɔtemptu ⁊
tristat̄ qñ laudat̄. Ber. Ver⁹ hūilis vult ab
alijs videri vilis. vñ Act. v. Ibant aplī gau
dētes a ɔspectu ɔsilij: qm̄ digni habiti sunt
p noīe iesu xp̄i contumeliā pati. Ratio q̄re
veri humiles tristātur cū laudantur est ista
q: reputāt se indignos alicui⁹ laudis. Et di-
cunt cū aplo. Soli deo honor ⁊ gl'a in secula
seculoꝝ. Et cū ps. Nō nobis dñe nō nobis ſi
noī tuo da gl'am. vñ Greg. Lauꝰ ppria iu-
stos cruciat ⁊ iniquos exaltat. vñ etiā Criso.
sup Math. Sapiens cū laudat̄ in facie: in
mēte cruciat̄. Itē sciendū ꝙ qñ alicui est dul
ce ab alijs laudari: talis non est vere hūilis.
vñ Aug. Esse humilē est nolle laudari in fa.
Qui ergo in se laudari appetit sup̄b⁹ esse cō
uincit̄. N Quart⁹ grad⁹ hūilitatꝭ est cū
q̄s reputat se dignū oī pena: tā īferni ꝙ etiā
purgatorij propter sua pctā q̄ cognoscit se ɔ
deū cōmisisse. ⁊ affectat libent̄ tpalē penā: vt
eternā penā euadere possit dicēdo cū beato
Aug. Hic vre: hic seca: vt ieternū pcas. Vñ
sciendū ꝙ illi q̄ murmurāt ī flagellis dei nō
sunt veri hūiles. q: ſi essent veri hūiles: tunc
cognoscerēt se reos illi⁹ pene ⁊ multo maio-
ris: ⁊ sic nullo mō murmurarēt: ſi deo potius
regratiarent̄ de sua mīa quā eis oñdit qñ h̄
pctōres punit. O Quint⁹ grad⁹ est cū q̄s
reputat se indignū oī bono gratie nature ⁊
gl'ie. ⁊ quicquid sibi dat imo ⁊ q̄cūqȝ bñficia
tribuit hoc totū gratāter faciat ex sua libera
litate sine omnibus suis meritis. q: cognoscit
ꝙ nec minimū bonū a deo .pmeruit. Ex quo
patet ꝙ illi nō sunt veri hūiles qui ɔtra deū
loquuntur ⁊ eū reprehendūt dicēdo. Quare
hoc das illi ⁊ illi ⁊ mihi ñ das: cū tñ hoc etiā
libēter haberē. Si enī talis esset verus hūi-
lis: tūc deberet aliū estimare digniorē ⁊ me-
liorē se: cui ideo deus tribuit: q: .pmeruit. sed
q: tu nō .pmeruisti: ergo hoc donū a deo nō
cepisti qđ alr⁹ recepit. Sext⁹ grad⁹ hūilitatꝭ
est qñ q̄s nō abhorret .ppter deū correctiōes
⁊ ɔtumelias pati ⁊ maliciē sustinet. vñ Gre.
Qui gl'iam nō q̄rit: ɔtumeliā nō sentit. Ex q̄
pȝ ꝙ isti non sunt veri hūiles q̄ impatientes
sunt qñ corripiunt̄. Vñ sciendū ꝙ est valde
vtile cū q̄s hic .p delict̄ suis corripit̄ ⁊ punit̄
a suis supiorib⁹. De h̄ q̄re ifra fmo. lxiij. D.
Septimus gradus est cum quis ex humili-
tate cognoscit se reū ⁊ bene meritū ꝙ oēs
creature essent ɔtra eū ⁊ punirēt eū. q: crea-
torē suū sepius offendit. Vñ ver⁹ hūilis qñ
canis eū mordet vel pulex. vel musca vexat.
vl' alia q̄cūqȝ creatura eū molestat. talia hūi
liter ⁊ patient̄ suffert cogitās ex hūili corde
ꝙ tales creature volūt creatorē suū vindica
re. quē ipe sepi⁹ offēdit ī peccādo. Ex quo pȝ
ꝙ isti nō sunt veri hūiles q̄ qñqȝ ex impatie
tia maledicūt creaturis cū offendunt̄ ab eis
P Octau⁹ grad⁹ est cū q̄s poti⁹ vellet deo
seruire in vilissimis ⁊ abiectis seruitijs ꝙ in
honorabilib⁹ seruitijs lȝ eq̄lis meriti essent.
⁊ hoc .ppter suā indignitatē. q: ex vera hu-

militate reputat se indignū esse ad seruiēdū deo in honorabili seruitio. et ad istū gradum pauci puenerūt. qr plures sunt q̄ potius vellent esse dñi q̄ famuli. et plures mulieres q̄ potius vellent esse dñe q̄ ancille. si ambo eq̄lis meriti essent. Nonus gradus est qñ qs credit et timet pximos ledere ppt mala sua opa. et qñcūq3 aliqd malū pximo accidit. hoc ipse suis pprijs pctis ascribit: et bonū qd ipse pcipit q̄ hoc habeat a largitate et benificentia gratuita dei et merit pximor. Ex hoc p3 q̄ isti adhuc nō puenerūt ad nonū gradū humilitatis: q̄ qñ audiunt aliqd malū accidisse pximo dicunt. bene demeruit a deo illud malū: qr talis est et talia pctā cōmisit. Nā si qs esset verus humilis tūc q̄cito audiret aliqd malū accidisse pximo tūc imediate timeret ne pximus ppt ipm sic tpaliter punitus esset. ¶ Quantū ad tertiū nota exēplū. Legit enī q̄ cū quidā hō diu laboraret in extremis tādē raptus putabat esse mortuus. q̄ post magnū spaciū tpis reuersus est et multū flebat. Hoies aūt circūstantes rogauerūt eū vt diceret eis quare fleret: et quid vidisset. Rñdit. Vidi q̄ specialit deus diligit hoies hūiles et magnā h3 cōplacentiā in opibus eor et pp̄ter hoc fleui p̄ magno gaudio. qr quicquid seruiui deo hoc totū de gratia dei feci cū humilitate. quare deus gratanter acceptauit opa mea. Et sicut supbia est initiū et fundamentū oīs malitie: sic humilitas est initiū et fundamentū oīs boni. vñ missus su3 vobis et ceteris dicere q̄ quicūq3 vult saluus fieri debet se corā deo humiliare et vitā christi imitari: quia dicit. Discite a me quia mitis sum et humilis corde.

Dominica in septuagesima. Ser. xxxij. de dignitate hominis.

Simile est regnū celorū hoi patrifamilias q̄ exijt p̄mo mane conducere operarios i vineā suā. Mathei. xx. Scire debetis in xp̄o dilectissimi q̄ sancta mater ecclia catholica hodierno die duo nobis tempa repñtat. sc3 tpus humane creationis: et tpus hūane pditionis. Hoc pmū tpus hodie repñtat sancta mater ecclia catholica in hoc q̄ i matutinis incipit legere librū Genesis. in quo apte cōtinet quō deus fecit hoiem de limo terre. et quō in faciē eius inspirauit spiraculū vite. i. aiam. vt hō fieret in aiam viuentem. Itē hodie in septuagesima repñtat specialit ecclia catholica tps puaricationis et transgressiois et humane pditiois. Ideo hodie ecclia catholica ob cām huius miserabilis et lamētabilis trāsgressionis sigillas suas. i. oīa cātica leticie deponit. primo. s. cāticū nature. qd est Te deū laudamus. qr in ps. dr. Ois spus laudet dñm Itē deponit etiā cāticū gratie. s. Glia in excelsis deo. p qd dei pax de celo p angelū hoib9 est annunciata. vt habet Luce. ij. Itē deponit canticū glie. sc3 Alleluya. qd sicut dicit Apoca. xix. Ab angelis primitus in celo est cātatum. Nec mirū si ecclia illa cantica omittit illo sacro tpe in quo pagitur transgressio ade et eue. Nā p peccatū viciata est natura: subtracta grā: et impedita est glā. Ergo ecclia q̄si in anniuersario totius hūane nature cantū q̄ de mortuis p ānū cātari solet p officio misse incipit dicens. Circūdederūt me gemitus mortis et c. Vñ in p̄nti sermone tria sunt dicenda. Primo de illo sacro tpe septuagesime Secūdo de creatione hois. Tertio exēplū.

¶ Quantū ad primū sciendū q̄ tpus septuagesime institutū est ab ecclia. Primo ad repñtandū tps puaricatiois ade et eue. Ipse enī adā sibi et nobis mortē intulit. Nā si adā in innocentia pstitisset: imortalis pmāsisset. sic q̄ ipse nec famē nec sitim: nec frigus nec calorē ignis sensisset. nec ocl'os nec caput doluisset: nec mors nec aliqua tristicia sibi accidisset. Vñ Greg. Ad h̄ hō i padiso positus erat vt si se ad conditoris sui obedientiā vinculis charitatis astringeret ad celestē patriā et angelorū societatē q̄nq3 sine morte carnis transiret. nā hō fuit creatus imortalis q̄tū ad corpus et aiam. vñ Greg. Sic nāq3 imortalis cōditus ē hō vt si nō peccasset: etiā mori non potuisset. Vñ oēs viui celū intrassemus. Secūdo tps septuagesime repñtat nobis exiliū totius generis humani quod incepit ab adā et durat vsq3 ad finē mūdi. Amb. Omēs sūmus in hac lachrymarū valle q̄ deberemus eē in padiso vl in celo. Vñ Job loqns de miserijs huius mūdi dicit sic. Hō natus de muliere breui viuēs tpe multis repletur miserijs. Hoc patet. qa patimur famē: sitim: et varias infirmitates et certitudinaliter oī die mortē expectamus. nec scimus vbi post hāc vitā pma nocte manebimus. et i signū huius miserie et exilij tūc puer cū nascitur in hūc mūdū p̄mitus flet lachryme eius testimoniū phibēt huius miserie q̄. s. iste puer sit natus i hūc mūdū q̄ ē vallis miserie et lachrymarū. vñ Holgot. Oēs clamāt e. vel a. quotquot nascunt ab eua. si sunt masculi cōquerunt de primo pre adā. io dat vocē

a. si aūt feminine: q querūt de p̄ma m̄re Eua: & iō sonāt e. q: ppt̄ coꝝ pctā sunt cū pena & dolore i mūdo victuri. vñ Aug. Puer ē ppheta p fletū. Tertio t̄ps septuagesime reputat nob̄ t̄ps pnie. Et i signū huius tūc heri i vesperis cātabat. dies absoluti ptereūt. dies obsuabiles redeūt. t̄ps adest sobriū: q̄ram⁹ puro corde dñm. Vñ ad istā pniam assumendā eccl'ia hodie i officio misse induc̄ nos exēplis Nā adducūt nob̄ i exēplū tres magni pctōres q totū officiū misse cōposuerūt. s. dauid q cōposuit introitū misse ne qs despet ppt̄ peccatū luxurie. Paul⁹ q cōposuit ep̄l'am: ne qs despet ppt̄ pctm̄ supbie. & matheus q cōposuit euāgeliū: ne qs despet ppter pctm̄ auaricie. vñ mō leticia hūana ē postponēda & salubris tristicia assumēda: s heu pleri puertunt ordinē q iā incipiūt dissolutiōes ec & vanitates mūdi pl⁹ exercere q̄si nō sit t̄ps pnie: s t̄pus vane leticie. Cōtra qs dic̄ Salo. Eccs. iij. Est t̄ps flēdi: ē t̄ps ridēdi. & i signū q xp̄iani nō debēt amodo vane letari: ide hodierna die incipit t̄pus interdictū i quo xp̄iani nō dn̄t nuptias celebrare q: illō t̄ps ē t̄ps tristicie. Et de hoc q̄re añ ser. xxvi. O. S Quātū ad secūdū dicēdū q hō ē magne dignitatis apud deū quo ad creationē. Nā p̄ma dignitas hominis ē q creat⁹ ē ad imaginē dei. vñ Ge. i. Faciam⁹ hoiem ad imaginē & silitudinē nostrā. nō angeli: nō archāgeli: s solius dei. hoc de⁹ nō dixit de celo vel de stellis vel de auro vel de argēto. sed de hoie quo ad aiam. vñ Eccl'i. xvij. De⁹ de t̄ra creauit hoiem ad imaginē suā fecit illū. vñ etiā Ber. i smone quadragesimali. Cogita q̄lē te fecit de⁹. nēpe s̄m corp⁹ egregiā creaturā: s s̄m aiam mag. vtpote imaginē insignē creatoris rōnis pticipē btitudis eterne capacē. Itē sciēdū q p oib⁹ mūdi creaturis de⁹ impssit hoi sue imaginis spēē. Nobiles eñ sunt bestie terre inquātū creature dei sunt: s nobiliores sunt aues aeris. s nobilissima sunt firmamētā: celi: stelle: sol: & luna: & planete. nec tñ ita nobiles sicut hō. vñ Arist. Nobilissimū aialiū est hoīs caue effundere sanguinē hūanū. Idē. vij. poli. Int̄ oīa aialia sol⁹ hō hz rōem. vñ Aug. sup Gen. Oīm aialiū corpa siue q i aqs siue q i terris viuūt inclīata sunt ad terrā & nō sunt creata sic hoīs corp⁹. q figurata ē aia nr̄a in eēna sua. i. iuetna & spūalia erecta eē debere T Secūda dignitas hoīs ē q eū dn̄z oīz creaturaꝝ cstituit pter angeloꝝ. vñ Gen. i. Dn̄amini piscib⁹ maris & volatilib⁹ celi: & vniuersis aiantib⁹ q mouēt sup terrā. vñ et ps. Oia subiecisti sub pedib⁹ &c. Vñ oēs creature sunt ad hoc create vt suiāt hoi. vñ Hugo de arra aie. O hō respice mūdū istū. oīs naturalis creatura ad hūc finē cursum suū dirigit: vt tuis vtilitatib⁹ deseruiat. Celū tibi deseruit p suū motū. luiaria celi p suū influxū. sol causat tibi diē. lūa illuiat tibi noctē. ignis tēpat tibi aeris frigiditatē. aer tibi mitigat ignis caliditatē. aq mūdat tibi fetorē. & mitigat tibi sitis ardorē: & fecūdat terre rigorē. terra vero te sustentat sua soliditate. recreat sua fecūditate. delectat sua amenitate. Ecce quō oīs creatura suū cursum dirigit vt tuis vtilitatib⁹ deseruiat. Tertia dignitas hoīs ē q angel⁹ ad sui custodiā deputat. ps. Angelis suis mādauit de te &c. Et ipi āgeli qñ vidēt nos bona opa opari: de hoc gaudēt. vñ Aug. Quotiēs bñ agim⁹ gaudēt āgeli & tristant demones. Quotiēs vero a bono declinamus: diabolū letificam⁹ & angelū suo gaudio defraudam⁹. Vñ qlibz hō dz āgelū suū honorare i quocūqz loco fuerit. vñ Ber. In quouis diuersorio: i quouis angulo reuerentiā exhibe āgelo tuo: ne audeas illo p̄nte q me p̄nte nō auderes facere. V Quarta dignitas ē q de⁹ vult laudari ab hoīb⁹ hic i mūdo & etiā i futuro: sicut iā ab āgelis laudatur i celo. Et i signū huius nūc toties admonemur a deo p scripturā sacrā ad laudādū eū ps. Laudate dñm oēs gētes. vñ Aug. Uore felix eēt q posset diuine laudi sp insistere. Nā hec faciūt bti in celo. vñ ps. Bti q habtāt in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabūt te. vñ Ber. Discam⁹ nūc in terris q̄s lacturi sum⁹ laudes in celis. Nihil ita pprie i terris celestis hitatiōis statū repñtat. sicut alacritas laud. iuū dei. Quinta dignitas est q hoīs naturā de⁹ assumpsit & nō angelicā. vñ heb. ij. Nusq̄ āgelos apphēdit: s semē abrahe. Et i hoc xp̄s fact⁹ est frater noster. vñ dixit ad p̄rem suū omipotentē vt habet in ps. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. vñ Ber. Puto q iaz me spnere non poterit. q: os ex ossibus meis: & caro de carne mea. Sexta dignitas est q nos hoies tam care & preciose emit. vñ ap̄ls. i. Cor. vi. Empti eñ estis p̄cio magno. vñ Aug. Postq̄ intellexi me p̄cio xp̄i sanguie redemptū: nolui me venalē exhibere. Unde sciendū q si infiniti mūdi essent ppter istos nec vnā guttam xp̄s preciosi sui sanguinis effudisset: & propter nos hoies. & ppter nr̄aꝝ salutē totū sanguinē effudit. ps.

Aruit tanꝙ̄ testa virtus mea. Septima dignitas est ꝙ nos homines cibat suo sctissimo sanguie. vñ Joh. vi. Caro mea vere ē cibꝰ ⁊ sanguis meꝰ ⁊c̄. Quid eñ magis dare potuit nisi semetipm̄ hic in terris in cibū vt ꝯfortemur ne deficiamꝰ ī via. Octaua dignitas est ꝙ hō creatꝰ ē ad eternā btitudinē cū angel' eternal'r possidendā: nō solū cū aīa: ſ; etiā cū corpe glioso post resurrectionē. vñ Mat. xv. Xps dicturꝰ ē suis dilect. Venite bñdicti patris mei possidete patū vob regnū ⁊c̄. Nona dignitas ē ꝙ nihil satiare pōt desideriū hois nisi ipe deꝰ q̄ infinitꝰ ⁊ imēsus ē. vñ dr̄ i ps. Satiabor cū appuerit gl'a tua. Vñ et Aug. Tāte dignitatꝭ est hūana ꝯditio vt nullū bonū pter summū ei sufficere possit. Et hanc sanctitatē eterne beatitudīs ex intimo corde desiderare debemꝰ vt illud desideriū celestis patrie lachrymas corpales excitet in nob. X Vñ exēplū scribit Jacobus de vitriaco dicēs Vidi quasdam mulieres tā spāli ⁊ mirabili amoris in deū affectione resolutas vt p̄ desiderio languerent. nec a lecto p multos ānos nisi raro surgere possent nullā aliā infirmitatem habentes nisi illā cuius desiderio carnē liquefacte cū dño suauiter q̄scētes q̄to spū ꝯfortabantur: tāto corpe infirmabātur.

De eadem alius Sermo. xxxiij.

s Simile est regnū celoꝝ hoī prīfamilias q̄ exijt primo mane ꝯducē ⁊c̄. Math. xx.

Ex quo i p̄nti euāgelio fit mētio de prefamilias qui conduxit oparios. i. seruos ad laborādū. tūc in p̄nti sermone tria sunt dicēda. Primo de famulis ⁊ famulabꝰ. Secūdo de dñis ⁊ dñabus. Tertio exemplū. A Quātū ad primū sciēdū ꝙ serui ⁊ famule vt seruitiū eorū sit deo acceptū ⁊ meritorium tria tenentur dñis ⁊ dñabus suis. Primū est ꝙ debēt esse fideles dñis suis in rebꝰ tpalibꝰ. vt pueniant dāna dñoꝝ suoꝝ vbi p̄nt ⁊ bona eorū augmētēt pout ipis ꝓmiserūt qñ seruitia eorum intrauerūt. q: qñcūqꝫ sciēter ꝓmissū frangūt deū grauit' offendūt. Et vt fidel'r laborent in absentia dñorū sicut in p̄ntia. Vñ ad Ephe. vlt. Nō ad oculū suientes q̄si hoibꝰ placentes: ſ; vt sui xp̄i facientes volūtatē dei ex aīo. Et qñ sic fidel'r laborāt ⁊ in grā sunt tūc ipemet xp̄s erit p̄miū eoꝝ. ⁊ ꝯ hoc faciūt q̄ bñ ⁊ fideliter laborāt in presentia dñoꝝ: ſ; qñ dorsum vertunt: tūc ipi fideliter laborare desistunt ⁊ colloquūtur simul ⁊ oculis vagis hinc et illinc circūspiciūt: ⁊ sic laborē negligūt Cōtra quos dic xp̄s vt hr̄ Math. vij. Quecūqꝫ vult' vt faciāt vob hoies: ⁊ eadē vos' faciate illis. Itē ꝯ hoc faciūt q̄ bona dñoꝝ ex negligētia pdūt vel frāgūt. Itē q̄ furant' bona dñoꝝ ⁊ comedūt secrete ⁊ bibūt ⁊ ꝯuiuia faciūt. q̄ oīa ꝯficēda sunt ⁊ restituēda. Nā cum hñt sufficientiā ad comedēdū ⁊ furant' dñis suis oua vel carnes vel vinū vel ceruisiā: ⁊ occulte ꝯuiuia faciūt ⁊ sic supflue bona dñoꝝ suoꝝ expēdūt: in h' grauit' deū offendūt. Nec etiā famuli isti bona dñoꝝ debēt alijs dare siue amicis siue pauperibꝰ sine ꝯsensu ⁊ licentia dñoꝝ. B Vñ q̄rit' an famuli ⁊ ancille possint dare elemosynā de rebus dñoꝝ. Rñdeo fm̄ b. Tho. in iiij. di. xv. Serui ⁊ ancille ⁊ famuli nō possunt elemosynas dare de rebꝰ dñoꝝ sine eoꝝ ꝯsensu: nisi panē vel brodiū vel' hmōi q̄ nō inferunt sensibile nocumētum. Sz sciēdū ꝙ hic rephēdēde sunt q̄dā ācille q̄ pmittūt qñqꝫ comestibilia pire: sicut brodiū ⁊ pulmentū ⁊ hmōi q̄ nolūt laborē hr̄e vt paupibꝰ talia suarēt: ⁊ ipis postmodū darēt. q̄ꝯuis qñqꝫ dñs ⁊ dña hoc libent' viderēt: ⁊ eis bñ placeret. ⁊ iste ancille ꝓpt' pigritiā suā nolūt ista fragmēta colligere ⁊ paupibꝰ erogare: ſ; potiꝰ canibꝰ ⁊ porcis tribuūt ⁊ sic paupes egere pmittūt. ⁊ de his districtā rōem reddituri sunt deo q̄ paupibus vtilia fuissent si eis distribuissent. nā tales ancille cogitare deberent ꝙ q̄cq̄d paupibꝰ facerēt xp̄o factū eēt. Mathei. xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et ergo sicut si xp̄s per se damaret an ianuā famelicꝰ: sitibūdus: nudus: cecꝰ: ⁊ claudꝰ: ⁊ pegrinꝰ sic recipiendus ⁊ ꝯsolādus est paup. Et tūc meliꝰ ꝓspabit illis famulis ⁊ ancillis ī oībus qñ sunt misericordes paupibus. vñ Lu. vi. Eadē mēsura qua mensi fueritis remetietur vobis. ꝙ paupes ⁊ defectuosi nō sunt despiciēdi, q̄re insi a ser. cl. N. C Secūdū qd' sui ⁊ ancille tenentur dñis ⁊ dñabꝰ est ꝙ ipi debent in licitis obedire: nec eos ad iracūdiā ꝓuocare: ⁊ q̄cq̄d cognoscūt dñis esse placitū vt hoc libēter faciant. Nō enim sufficit nō furari ⁊ fidelem esse dñis: ſ; etiā obedire in licitis. Eph. vlti. Serui obedite dñis carnalibus cū omni timore ⁊ tremore ī simplicitatē cordis vestri sicut christo. Similiter ⁊ ancille debent in bonis dñabus suis obedire. nā btūs Tho. dic ꝙ seculari ptāti obediendū est in licit. q: eius ptās a deo est. ⁊ qui ptāti resistit: dei ordinationi resistit. Item beatus Thomas dicit ꝙ ino

bedientia pôt esse mortale petm̄ quia subtrahit supiori qd ei tenet ex ordinatõe dei. Ergo cõfitendū est qñ serui et ancille ptinaciter sunt inobedientes dñis et dñab' suis. Silr vxor q inobediens est viro suo et pueri q inobedientes sunt pentib' suis: et ceteri subditi q inobedientes sunt suis supioribus. Silr pniterere debent serui et ãcille q scienter ad iracūdiã suos dños vel dñas puocauerūt, vel etiaz q dñis vel dñabus obloquunt dicẽdo. dñs ille ẽ parcus vel infidelis. vel dña illa est iracūda vel austera. Tertiū est q serui et ancille dñt hre rectã itẽtionẽ ad deū i laborib' et fuitijs suis qr nõ sufficit fidelr laborare et dñis obedire nisi habeãt deū p oculis et intẽtionẽ ad deū referãt. Unde Greg. Om̄e bonū qd egim' sp p intentionẽ ad celestia leuent'. Unde serui et ancille pre oĩbus de mane debẽt orare et in diebus festiuis ad min' missam et verbū dei audire et libent ieiunare et festa celebrare et qñ q p tpe suo ɔfiteri et sacrm eucharistie pcipere. Et si nõ semp ad eccl'iam possint venire: tūc in domo vel in cãpo possunt orare. Et signanter qñ audiūt pulsum in eleuatiõe corporis xpi: tūc hũiliter debent se deo recõmendare. Sz ɔtra hoc faciūt isti famuli et ancille q deū non timent offendere detrahẽdo et maledicẽdo pximis et qñqz creaturis cū irascuntur: et qd prius est in ira sua deū blasphemãtes Et silr deū offendūt luxuriãdo cū meretricibus: chorizando: et superbe se ornando i dieb' festiuis: et vorando occulte et subtrahẽdo pximorum et dñorum suorum et etiã in maximis et pius deū offendūt. Unde legit vnū exemplū in legenda beati thome apli q patriarcha in festo beati thome corp' ipius apl'i honorifice locat iuxta altare: et ad man' apl'i ponit ɔsecratas hostias: et sic oĩs accedentes cõicat cū manu mortua virtute diuina. Et legit q nõ nisi ɔtriti et cõfessi valeant de manu ei' hostias cõsecratas accipe. Indigni aũt neqq̄ q nisi denuo melius scrutãtes ɔsciãs suas et inueniẽtes indispositas ad ɔfessionẽ et ad cordis ɔtritionẽ se ɔferãt: tūc redeūtes accipiūt sacra de manu apl'i. D Unde recitatur de quodã famulo exemplū quomodo solum furtū ficuū dño suo nesciẽte cõmiserat. quas et comederat. sed oblitus confiteri accedens ad cõionem nõ poterat sacramentū eucharistie de manu apostoli accipe. Qui in se reuersus iuit seorsum ante quoddã altare: et flexis genibus rogauit deū vt sibi daret cognoscere illud pctm̄ propter qd repulsus fuit a sacra cõione: et postmodū inuenit q de furto ficuū nõ esset ɔfessus. Et sic denuo rediens ad confessionẽ cõfessus est quod furat' erat dño suo fic' et restitutionẽ pmisit: et tūc post absolutionẽ sacrm eucharistie de manu apl'i recepit. Sz qlis debeat esse intẽtio seruorum et ancillarum et aliorum laborantiū. qre sermo. lv. Y. E Quantū ad secundū sciendū q dñi et dñe tenent tria famulis et famulab' suis. Primo tenent ipis fidelr puidere necessaria p victu. s. comedere et bibere. qr eandẽ fidelitatez ipis tenent quam famuli ipsis dñis tenent. Unde aplus ad Ephe. vi. Et vos dñi eadẽ facite illis. Si enī vis q tibi fidelis sit fu' tu' et laboret tibi: tūc tu econuerso sibi esto fidelis Nã famulorum est esse solicitos quõ bñ et fideliter seruiãt. dñorum aūt est puidere q ipi famuli necessaria habeãt. Cõtra qd faciūt illi q famulis suis et famulab' nõ pcurãt necessaria: sz fatigãt eos qsi beutū aĩal: qd est contra charitatẽ fraternã. qr alijs fortasse etiam necesse hñt in futuro seruire et se de laborib' suis nutrire. Insup dñi tenẽtur famulis soluere pciū suorum laborum ãte occasum solis. Nã hoc est vnū pctm̄ de qtuor clamãtib' in celũ Nõ soluere pciū mercẽnariorum. Et cõtra hoc faciunt aliqui qui protrahūt ad lõgū temp'. Insup aliqui sunt qui defraudãt suos famulos in suo precio. Nã si ollã frangũt nõ i simplo tm̄: sed in duplo solutionẽ ab his exigũt. Et in talibus deus grauiter offenditur. ¶ Secundo dñi debent esse humiles et charitiui et benigni ad suos famulos. Nã quilibet dz esse pius suis famulis: sicut deū vult sibi esse piū et clementẽ. Unde Sene. Sic cū inferiori viuas quẽadmodū superiorẽ tecū viuere velis. Cõtra hoc faciūt q iracūdos ɔtinue se suis subditis ostendūt. raro verba amicabilia sed semp dura verba et ɔtemptibilia loquūtur: et extollūt se et spernūt suos subditos Tales nõ attendūt q oẽs sunt' fratres et similes. Nã deus q creauit dñm creauit et fuū et cū eodẽ sanguie quo redẽpt' est diues dñs redẽpt' est et paup seruus: et eandẽ hereditatẽ quã possessurus est dñs in celo: eandẽ possidebit et famulus. Ergo dñs non debet spernere famulū: nec dña famulã: quia fortasse famulus melior est corã deo q ipe dñs. quia humilis est: et ipse dñs supbus. castus est: et ipe dñs luxuriosus. abstinẽs est: et dñs ebriosus et gulosus. pius et largus: et dñs auarus et vsurarius. Insup sciendū q nunq̄ dñs vel dña debent noiare dyabolū: nec in noĩe ipsi'

aliquod opus fieri iubere. G Unde exẽplũ scribit Greg. i dyal. q̃ quidã noĩe stephanus de itinere veniẽs domũ vocauit ex ira famulũ dicẽs. Ueni dyabole discalcia me. Ad cui⁹ vocẽ mox inceperũt se calciamẽtoꝝ corrigie in summa velocitate dissoluere: vt apte cõstaret ꝙ ei ipse q̃ vocat⁹ fuerat ad extrahendos calceos dyabol⁹ adesset ⁊ obedisset. q̃d mox vt dñs vidit vehemẽt̃ expauit. magnisq̃ vocib⁹ exclamare cepit dicẽs. recede miser recede. nõ enĩ tibi s̃ famulo meo locut⁹ sum. Ad cui⁹ vocẽ ꝓtinus recessit. Ex inde recolligi põt ꝙ nunq̃ȝ diabolus ex ira sit nominãdus. H Tertio dñi dñe corrigere famulos si delinquũt. Nã sp cogitare debẽt ꝙ redditurĩ sunt rõem ꝓ ipsis. Unñ tenent̃ dñi famulos ⁊ famulas inducere ad bonũ faciẽdũ scȝ vt ieiunent ⁊ orent ⁊ festiuent: confiteantur: ⁊ eucharistiã sumant: ⁊ missam ⁊ verbũ dei audiant. Et si nõ imitant̃ informationes tũc debent eos corrigere cũ delinquũt. Nã quilibet supior dȝ corrigere suũ subditũ. alias oĩa pctã q̃ subdit⁹ cõmittit in ꝑsidentẽ redundabũt si nõ corrigit: s̃ ea fieri pmittit. Unñ dr̃ in decre. Resistere posse pueris ⁊ nõ facere est eis consentire. xxiij. q. iij. Qui potest. I Quantũ ad vltimũ sciendũ ꝙ dñi ⁊ dñe et vera humilitate debent famulos ⁊ famulas meliores se q̃tũ ad deũ estimare: ⁊ sic eis humiliter ⁊ pacifice loq̃. Unñ exemplũ Legit̃ ꝙ duo frẽs senior ⁊ iunior fuerũt in itinere constituti ⁊ ad seminandũ verbũ dei missi Et accidit ꝙ in itinere quodã seniore dormienti iunior vidit ad se venire turmã celestẽ q̃ ptransiens nihil ei locuta est: s̃ vn⁹ de turma dixit ad iuniorẽ fratrẽ ꝙ q̃reret quicquid vellet. Et ille q̃siuit q̃ esset illa speciosissima dña q̃ mittebat̃ duob⁹ iuuenib⁹ pulcherrimis: ⁊ quo itura esset. Et rñsum est ei ꝙ regina angelorũ esset volẽs venire ad ꝓximã villã cũ illa celesti turma ad ancillã cuiusdã rustici moriturã. Et ille mirabat̃ tantã humilitatẽ virginis marie ꝙ ad talẽ paupculã ancillã ꝑsonaliter dignabat̃ venire. Et excitato socio venerunt ad villã ⁊ q̃sierũt in q̃ domo aliq̃ ancilla infirmaret̃. Et tandẽ ea ĩuenta venerũt illuc. Et senior frat̃ audiuit ꝯfessionẽ ei⁹: s̃ noluit eã absoluere nisi diceret sibi p q̃d talem grãm meruisset. ⁊ retulit sibi q̃ ille frater hõ purus ⁊ innocens i via vidisset. Et illa ancilla ex humili corde ⁊ et obediẽtia dixit confessori ꝙ virginitatẽ suã seruauerat sicut de vtero egressa est; ⁊ ꝙ oĩ die dixit horas suas ⁊ quinquaginta Aue maria beate virgini ꝙ in morte dignaretur eã visitare. Et nec propt̃ aliquem laborẽ illas horas ⁊ orationes omisit: ⁊ de precio suo se vestiuit ⁊ residuũ dedit paupibus. ⁊ cõfessor eã absoluit ⁊ cõicauit: ⁊ maria cũ ãgel' aĩaȝ ill⁹ ãcille ad celũ deduxit

Dominica in sexagesima Sermo. xxxiiij. de creatione hominis.

Exijt qui seminat se

e

minare semen suũ. Lu. viij. Ubi sciendũ ꝙ seminator est omĩpo de⁹ q̃ exijt seminare semẽ suũ. i. gen⁹ hũanum creando. Unñ mgr̃ in compẽ. theo. veri. dicit ꝙ summa bonitas volẽs cõicare suũ bonũ etiã alijs fecit creaturã rõnalẽ q̃ summũ bonũ intelligeret ⁊ intelligendo amaret: amando possideret: ⁊ possidẽdo btã esset. Unñ in p̃senti sermone tria sunt dicenda. Primo quõ de⁹ creauit hoiem. Secũdo quõ diabol⁹ mutauit hoĩ. ⁊ an adã vel eua pl⁹ peccauit. Tertio q̃liter iam nascimur in hunc mundũ. K Quantũ ad primũ sciẽdũ ꝙ dignitas primi hoĩs est in hoc ꝙ de⁹ fecit hoĩem rõe sapiẽtẽ vita innocẽtẽ: dñio potẽtẽ. Primo fecit deus hoĩem rõne sapientẽ: q: adã noticiã dei hũit cui⁹ ꝑsentiã quadã interiori aspiratiõe ꝯtẽplabatur. Non tñ ita excellenter vt illi in patria: nec ita i enigmate vt nos mõ iã i via. Ergo beat⁹ thomas dicit ꝙ adã mediũ tenuit in cognitione dei quo ad nos q̃ sumus i hoc mũdo: ⁊ quo ad illos qui sunt iam in patria Item adã cognouit res factas ⁊ creatas: q: eis nomina imposuit. vt dicitur Gene. ij. Et s̃m beatũ Tho. Noĩa debent naturis reꝝ cõuenire. ergo adã sciuit naturas oĩm aĩaliũ herbaꝝ: arboꝝ: ⁊ lapidũ preciosoꝝ: ⁊ oĩm rerum visibiliũ ⁊ palpabiliũ. Et insup dĩc beatus thomas ꝙ adã in statu innocentie quodãmodo habuit omẽs virtutes. Secũdo fecit eũ vita innocentẽ. Nam factus est sine culpa. Unde s̃m Holgot. Deus dedit ade originalem innocentiã quã semp se ⁊ suos custodisse potuit. Habuit enĩ aĩa ade ita perfecte dominiũ sup corpus: ꝙ nunq̃ȝ sensisset infirmitatem ab intrinseco nec deceptionẽ ab aliquo si i statu innocẽtie ꝑstitisset. Fuitq̃ȝ adã sine penalitatibus. quia nec esuriit neq̃ȝ sitiuit: neq̃ȝ frig⁹ neq̃ȝ ignis: neq̃ȝ aliquid aliud lesit euȝ. nec morte expectauit: q: viuens erat ad glĩam trãsferẽd⁹. vestib⁹ nõ indiguissȝ q: stola innocentie vestitus fuit. Unde Greg. Sic nãq̃ȝ immortalis est ꝯdit⁹ vt si nõ peccasset

set: mori etiā nō potuisset. Uñ etiā Aug. i li.
de questi. noui ⁊ veteris testamēti dic. Sic de
us hoīem fecit ꝙ q̄diu nō peccaret: in īmor
talitate vigeret. L Uñ sciēdū ꝙ adam
fact⁹ est extra paradisum in agro damasceno
de limo terre: ⁊ post creatione posit⁹ est in pa
radisum voluptat. Fuit aūt loc⁹ ille vt dic Da
mascen⁹ exultatiōis vniuerse promptuariū: q̄
terra celsior posit⁹ est: ⁊ tēperato ac purissimo
aere circūfulsus plātis sp̄ floridis comat⁹ est
bono odore plen⁹: nullūq; irrationaliū inhi
tat ibi. Insup nulle sunt ibi tēpestates: ⁊ bis
fructificāt ibi arbores. Et in hystoria ecclia
stica dr̄ ꝙ paradisus est loc⁹ delicatissim⁹: vbi
mō est Enoch ⁊ Helias ɔtinētes vitā suā p
esum ligni vite ⁊ alioꝝ q̄ sunt ibi. Et cū adā
sic esset in paradiso dixit de⁹ vt hr̄ Gen. ij. Nō
est bonū hoīem esse solū. Faciam⁹ ei adiuto
riū sile sibi. Ergo īmisit dn̄s de⁹ soporē i adā
Cūq; obdormisset tulit vnā de costis ei⁹ ⁊ re
pleuit carnē p ea. ⁊ edificauit dn̄s de⁹ costaz
quā tulerat de adā in mulierē: ⁊ eduxit eā ad
adā. Dixitq; adā. hoc nūc os ex ossib⁹ meis ⁊
caro de carne mea. q̄obrē relinq̄t hō prēz su
um ⁊ mrēm suā ⁊ adherebit vxori sue. ⁊ erūt
duo in carne vna. Circa qd̄ q̄rit q̄re eua fa
cta sit de costa ade ⁊ nō de capite vel de pede
Rūdet fm mgr̄m theo. xi. euā non fecit de
capite ne viro dn̄aret. Et ɔ̄ h̄ faciūt ille mu
lieres q̄ volunt dn̄ari sup viros suos. Cū ɔ̄
hoc est qd̄ dicit dn̄s Gen. iij. Sub ptāte vi
ri eris ⁊ ipe dn̄abitur tui. Itē nec de pede ade
facta est eua ne ɔtēneret a viro. Et ɔ̄ hoc fa
ciūt illi seueri ⁊ puersi viri q̄ ɔtēnunt vxores
pprias: ⁊ tenēt eas tanq̄ famulas raro ver
ba amicabilia: s̄ sp̄ dura ⁊ cōtumeliosa v̄ba
eis loq̄ntes. s̄ ipa mulier facta ē de latere vi
ri: vt amoris vinculū pbaret in eis. In quo
aūt vir debeat ondere dilectionē vxori: ⁊ eco
uerso vxor viro. q̄re aū sermo. xxvij. B. Itez
sciendū ꝙ dn̄s de⁹ dixit ad adā ⁊ euā. Cresci
te ⁊ multiplicamini. M Circa hoc q̄ritur
vtrū in statu innocētie ɔuenissent hoīes car
naliter absq; officio generādi. Dicēdū ꝙ nō
fm. b. Tho. in. ij. di. ij. Tūc eīn vires inferio
res subiecte erāt supiorib⁹ tā fm rectū ordi
nē hoīs i seipo q̄ hoīs ad deū. Ratio recta
aūt sp̄ ordinat actū ad finē debitū. Uñ nūq̄
ɔuenissent vir ⁊ vxor in statu innocētie i actū
matrimonialē nisi pp̄ter officiū generatiōis
Nā appetit⁹ generatiue nequaq̄ poterat sur
gere sine impio rōnis: nec vnq̄ sine aliquo fi
ne intēto. i. vt ple careret. q: nulla psona ste
rilis fuisset. Et fm. b. Tho. pbabilr pōt dici
ꝙ masculi ⁊ femelle fuissent in eq̄li nūero ge
niti. Nā generatio erat in p̄cepto pp̄ter ele
ctoꝝ multiplicationez. vñ Gen. i. Crescite ⁊
multiplicamini ⁊c̄. Et iō optebat vt oēs vaca
rent generatōi Cū g̃ ibi null⁹ moreret ⁊ vn⁹
nō posset eē nisi vni⁹ vxoris vir. ⁊ vna nō pos
set esse nisi vni⁹ viri vxor: optebat ꝙ tot eēnt
viri q̄ mulieres. ⁊ pueri fuissent geniti i para
diso i quo parentes iā erāt positi. Itē q̄rit vtrū
pueri nati in statu innocētie statim hūissent
vsum mēbroꝝ. Rūdet fm. b. Tho. ꝙ non.
Hoīes eīn in statu innocētie hūissent cōe ini
tiū viuendi nobiscū: s̄ nō terminū. Ideo defe
ct⁹ naturales q̄ sequūt initiū exīdi hūissent
nobiscū: s̄ nō illos q̄ sequunt terminuz. sicut
est senect⁹: mors: ⁊ hmōi. Nec hoc fuisset eis
in penā. q: ex hoc ꝙ pueri fuissent in q̄titate
pui ⁊ molles ex h̄ nullū incōmodū sensissent
diuina puidētia eos gubernāte. Silr̄ est di
cendū de cognitiōe ⁊ vsu rōnis quē non īme
diate hūissent s̄ p successiōez tpis didicissent
⁊ lucidi⁹ ⁊ clariori mō q̄ nos mō. Multo eīn
sapientiores q̄ nos facti fuissent: nā natura
rez cognouissent. N Tertio fecit adam
dn̄o potentē. Circa qd̄ q̄rit vtrū hō in statu
innocētie aīalib⁹ ⁊ creaturis dn̄abat. Rn̄
detur fm. b. Tho. ꝙ sic. Et hoc pbat. Pmo
ex ordine diuine puidētie q̄ sp̄ inferiora p
supiora gubernat. Uñ cū hō sit super cetera
aīalia ɔuenient ei⁹ gubernatiōi omnia aīalia
subdunt. Secūdo hoc pbat ex lib. Ge. i. vbi
dr̄ de hoīe: vt p̄sit piscib⁹ maris ⁊ volatilib⁹
celi ⁊ bestijs terre. Uñ aues in aere ad nutū
hoīs obedissent: ⁊ pisces maris vocati venis
sent. Silr ⁊ bestie terre ⁊c̄. In signū huius
creauit de⁹ aū hoīez oēs creaturas: ⁊ vltimo
hoīem tanq̄ dn̄z creaturaꝝ. Nā oēs creatu
re pp̄ter hoīez sunt create ⁊ sibi subdite. vñ
ps. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ oues ⁊ bo
ues vniuersas ⁊c̄. Sz q̄re creature inobedi
tes sunt facte. Rūdet fm. b. Tho. ꝙ inobe
dientia ad hoīem eorum que ei subiecta esse
deberent subsecuta est in penā ei⁹: eo ꝙ ipse
hō fuit inobediēs deo O Quantū ad se
cundū sciendū ꝙ dyabol⁹ cognoscēs felicita
tē hoīs quā in statu innocētie habuit: ⁊ ꝙ pec
care potuit: inuidēs bonū de salute quā acce
pturus erat in specie serpētis mulierē aggre
diebatur. s̄ q̄re primo mulierē aggressus est
Rūdet fm Crisosto. Mulieres sunt incau
te: molles: ⁊ fragiles. Et q: sunt icaute. ideo
de facili decipiunt. ⁊ q: sunt molles: iō ad bo

num et ad malū cito flectuntur. et q: fragiles ideo de facili superantur. ideo diabolus nō ē aggressus virū sed mulierē sciēs q femina facilius deciperetur: cū sit sexus mollior: et facilius vinceretur cū sit sexus fragilior. Quō aūt pmi parentes trāsgressi sūt pceptū dūi hr Geñ. iij. vbi dr q serpēs erat callidior cūctis aīantibus terre que fecerat dūs deus. q dixit ad mulierē. Cur pcepit dūs deus vobis vt nō comederetis de oī ligno padisi. cui rñdit mulier. De fructu lignor q sūt in padiso vescimur. de fructu vero ligni qd est in medio padisi pcepit nobis ne comederemus et ne tāgeremus illud ne forte moriamur. Dixit aūt serpēs ad mulierē. nequaq moriemini: scit eñi deus q in quacunq die comederitis ex eo apient oculi vri: et eritis sicut dij sciētes bonū et malū. Vidit igitur mulier q bonū eēt lignū ad vescēdū et pulcrū oculis aspectuq delectabile: tulit d fructu illius et comedit. dedito viro suo q silr comedit. et statim apti sūt oculi ambor. Cūq cognouerūt se eē nudos consuerūt folia ficus et fecerūt sibi pizomata. ¶ Vñ qrit q's eor vel vir vel mulier grauius peccauit. Rñdet q mulier quādamodo grauius peccauit. Nā adā in duobus peccauit. s. comedēdo de fructu vetito: et excusando se de suo pctō. Vñ penā a deo accepit vt hr Geñ. iij. Cū dixit ei deus. In sudore vultus tui vesceris pane tuo donec reuertaris i terrā de q sumptus es: q: puluis es et in puluerem reuerteris. Sed in qttuor eua peccauit. Prio i supbia et incredulitate. naz ex supbia diuinitatem rapere voluit et diabolo plusq deo credidit. Vñ fm btm Tho. Mulier ex sola elatiōe mentis peccauit. q: appetijt eē sicut deus. Excecauit eñi eā appetitus excellētie vt crederet eē verū et possibile qd serpēs dicebat. et ideo seducta dr. Vir aūt nō credidit eē verū qd dicebat serpēs: et idō nō appetijt absolute sed cū pditiōe si possibile foret. sed tñ appetitus illius excellētie ipz adā ad expiendū incitauit igitur adā ex qdā elatione et qdā amicabili beniuolētia quā habuit ad vxorē nolēs eā turbare peccauit. Et adhuc hodierna die mulieres vt cōiter imitant euā in supbia et i incredulitate. qd pz. Nā puella. ix. annor quãq curiosius incedit i veste sua q masculus. xviij. ānor. et cuz vetula amplius se ornare nō audet tñ ad supbiā et laudē hoim nō desinit ornare filiaz aut nepē. Silr solēt se plus occupare i incredulitatibus et incātatiōibus q viri. q: quãq vna mulier plus vel magis scit de talibus supstitiōibus et carminibus q centū viri: et tales carmiatrices nō solū dānant: sed etiā nr̄a mala faciūt alijs in aiabus suis ¶ Secūdo eua peccauit: q: pomū phibitū comedit: et adhuc hodierna die mulieres imitant euā in hoc q: qd est eis phibitū hoc citius faciūt. Tertio peccauit i hoc q viz ad peccandū incitauit. vñ dr Gene. iij. q ipa comedit et dedit viro suo. et tūc qñ vir comedit ex hoc nobis dānū venit. nā si sola mulier peccasset nobis non nocuisset. Quarto mulier peccauit se excusando et culpā suā defendēdo: dicēs serpēs decepit me. sic adhuc mulieres hodierna die optime se sciūt excusare et culpas suas defendere: sed qa eua magis peccauit q adā. idō deus penā et plagā grauiorē ei intulit dicēs illud Geñ. iij. Multiplicabo erūnas tuas et pceptus tuos. In dolore paries filios tuos et sub ptāte viri eris et ipe dñabit tui. Pro quo sciēdū q si adā et eua nō peccassent tūc mulieres sine pudore cōcepissent: et sine grauamie portassent: et sine dolore peperissent. Circa qd qrit vtrū si adā pstitisset meruisset pfirmatioēm oibus posteris suis. Rñdet fm Tho. in pma parte. sū q. c. Aliq dicūt q sic. aliq dicūt q nō. qd magis verisimile ē. Vñ qlibz filior peccare potuisset vel qz ad pfirmationē. ¶ Ité qrit qre deus fecit hoiem vt peccare potuit. Rñdeo fm magistrū i opē. the. veri. Prio vt declararet dei sapia q ex malo scit elicere bonū. Nō eñi deus pmitteret malū fieri nisi ex malo eliceret bonū. Secūdo vt manifestaret dei demētia q xpo morte suā pditū hoiem liberauit. Insup dei iusticia q nō solū bonis premia reddit. sed etiā malis supplicia. ¶ Quātū ad tertiū qrit qre deus aiam pciosā vniuit corpi defectuoso. Rñdet q hoc fecit ppt tres causas. Pria ē vt deus opa sua pficeret. fecerat eñi deus creaturā pure corpalē: sic celū et terrā: aliam pure spūalē: sic āgelū. et idō ne i dī ope aliqd incōpletū remaneret oportuit vt faceret tertiā creaturā. s. corpalē et spūalē. videlz hoiez q cōstat ex corpe et aīa. Secūda cā qre deus cōiunxit aiam corpi ē vt aīa i corpe et p corpus multa merita acqreret. Quedā eñi sunt qbus aīa sine corpe pōt mereri sic in diligēdo deū: agnoscēdo deū: et in memorādo deū. Imo sepe in talibus aīa a corpe impedit. Sap. ix. Corpus qd corrūpit aggrauat aiam. Alia vo sūt qbus aīa nō pōt mereri sine corpe: vt ieiunando: pegrinādo: martiriuz sustinēdo: flagellatōes et abstinētias: et huiusmodi. Tertia vt aīa maiorē gloriā pcipiat i futuro. Si eñi aīa fuissz sepata a corpe: tūc tñ fuisset in

visione dei glorificata. Sʒ mō hō q̄ ē cōposit⁹
ex corpe ꝛ aīa glorificabit tā ī corpe ꝙ̄ ī aīa
ꝛ in visione hūanitat̃ ꝛ deitat̃. T Ulti9
sciendū ꝙ sicut aīa ex cōiūctōne ad corp⁹ plu
ra bona consequitur: sic ꝛ multa incōmoda hʒ
ex ꝯiūctione ipsius corpis. Pr̄io hʒ pcī origi
nalis inq̄natonē. Uñ Job. xiiij. Quis potest
facere mūdū de immūdo ꝯceptū semine. vñ
etiā ps. l. Ecce enī in iniq̄tatib⁹ cōcept⁹ sum.
Nam in pctīs cōcipimur ꝛ ī pctīs nascimur
Secūdo pcī pronitatē. vñ Geñ. viij. Pro
ni sunt sensus hoīs ad malū ab adolescētia
sua. Tertio boni opis difficultatē. Nā oñies
angeli ab initio mūdi vsq̄ hodie nō habue-
runt tantā difficultatē ꝛ tantū laborē in fui
endo deo: sicut vir⁹ hō q̄ seruit deo vno solo
die. Et hoc est ex respectu corpis. q: corp⁹ est
ineptū ꝛ graue ꝛ pigrū ad oē bonū. Quarto
hʒ intellect⁹ hebetudinē. q: aīa sepata a corpe
clariorē ꝛ lucidiorē intellectū hʒ. Quīto cōti-
nuā impugnationē. Uñ apl'us ad Gala. v.
Caro ꝯcupiscit aduersus spūm. Nā aīa anhe
lat ad celestia: s̄ corp⁹ trahit continue infra.
Sexto passionū multiplicitatē. vñ Job. xiiij.
Homo nat⁹ de muliere breui viuēs tpe reple
tur mult̃ miseriis. Septīo gl'ie retardationē
gloriā enī futurā nō pcipiem⁹ ꝙ̄diu hic ī cor
pore detinemur. Propt̃ea dicit apl's Phil'. i.
Cupio dissolui ꝛ esse cum xp̄o.

In eadē dñica. Ser. xxxv. de v̄bo dei.

Emen est verbum
dei. Luč. viij. Est enī semē v̄bū
dei qd̄ xp̄s de celo attulit ꝛ ī ter
ram seminauit: nisi hoc semē xp̄us attulisset:
tot⁹ mūdus in sceleribus pmāsisset. vñ Esa. i.
Nisi dñs exercituū reliq̄sset nob semē q̄si so-
doma fuissem⁹. Uñ in p̄nti sermone tria sūt
dicēda. Pr̄io q̄lit̃ v̄bū dei sit audiēdū. Secū
do d̄ fructib⁹ v̄bi dei. Tertio q̄re mali hoīes
audire nō p̄nt veritatē. V Quantū ad
p̄mū sciendū ꝙ v̄bū dei ē audiēdū. Pr̄io re
uerēt̃ ꝛ ꝺuote q̄si ex ore xp̄i pcederet. vñ Lu.
x. Qui vos audit me audit ꝛc. Item Mat. x.
Nō enī vos estis q̄ loq̄mini: s̄ spūs pr̄is mei
q̄ loquit̃ in vob. Uñ dr̄ de hoc in decre. Non
mīn⁹ re⁹ erit q̄ v̄bū dei negligent̃ audit ꝙ̄ q̄
corp⁹ xp̄i ex sua negligētia in terrā cadere p
mittit. vñ Aug. in quodā s̄mone. Benigne
audiēdū ē: deuote suscipiēdū: ꝛ sollicite ꝯser
uandū qcq̄d ad aīaꝝ salutē ptinet. ꝛ nō sicut
v̄bū hoīs: s̄ sicut v̄bū dei: siue illud sit ꝯsola-
toriū siue cōminatoriū siue increpatoriū qd̄
audiat̃. Secūdo v̄bū dei audiēdū ē memorit
ter. vt sicut aīal mūdū qd̄ ruminat. s̄ sūt qui
dā q̄si cribrū qd̄ cū in aqua imergit̃ implet̃.
s̄ q̄n extrahit̃ tūc vacuū est sicut antea fuit.
Uñ v̄bū dei custodire oportet. Luč. xi. Bti q̄
audiūt v̄bū dei ꝛ custodiūt illud. Glo. Bti q̄
audiūt v̄bū dei ꝛ mēte recōdūt ꝛ ope implēt
vt possideāt vitā eťnā. Uñ apl's ad Ro. ij.
Nō auditores legis iusti sūt apud deū: s̄ fa
ctores legis iustificabunt̃. X Pro quo
sciendū ꝙ tria dāna incurrūt q̄ audiūt v̄bū
dei ꝛ nō faciūt. Primū ē ꝙ grauī⁹ punient̃.
vñ Job. xv. Si nō venissē ꝛ locut⁹ eis nō fu
issent pctm̄ nō haberēt: nūc aūt excusatōnē nō
hñt de pctō suo. vñ Luce. ij. Seruus sciēs vo
luntatē dñi ꝛ non faciens plagis vapulabit
multis. Si enī rex terren⁹ nūciū iter mādan
dū tibi aliqd̄ mitteret ꝛ tu hoc facere nolles
cū hñ posses: regē grauit̃ offēderes. Sic rex
gl'ie iesus xp̄s toties tibi nūciū mittit quoti
ens v̄bū dei audis: ꝛ si nō facis: regem vtiq̄
xp̄m offendis. Sʒ diceres. Ex hoc seq̄tur ꝙ
iudei ꝛ pagani q̄ s̄monē nō audiūt sūt excu
sati. R̄ndet̃ ꝙ nō. q: fides in oib⁹ partibus
mūdi est p̄dicata. Uñ ps. In oēm terrā exi
bit son⁹ eoꝝ ꝛc. Secūdo ille q̄ v̄bū dei audit
ꝛ nō facit obserat sibi ipi ianuā celestis regni
ps. Hodie si vocē ei⁹ audieritis ꝛc. Et seq̄tur.
Iuraui in ira mea: si. i. nō introibūt in reqē
meā. Tertio cū ipi in futuro clamabūt: tunc
xp̄s ipoꝝ clamorē nō exaudiet. ps. Tūc inuo
cabūt me ꝛ ego nō exaudiā eos. Y Ter
tio libent̃ v̄bū dei ē audiendū ppt̃ multipli
ces fruct⁹ quos confert illis q̄ deuote ꝛ liben
ter audiūt v̄bū dei. Pro quo sciendū q̄ntū ad
secūdā ptē istius s̄monis ꝙ verbū dei multa
bona opatur in hoīb⁹ audiētib⁹ illud deuote
Pr̄io enī mūdificat hoīem. vñ Joh. xv. Iam
vos mūdi estis ppt̃ s̄monē quē locut⁹ sū vo
bis. Et hoc cōtingit dupliciť. Pr̄io q: v̄bū
dei est speculū ī quo q̄s cognoscit pctā sua. q
s̄m Senecā. Initiū salutis est cognitio pcī.
Secūdo q: v̄bū dei dat grām audiēdi illud
p quā hō mūdat̃. Uñ Prouer. xiij. Doctri
na bona dat grām. Uñ reprehensibiles sūt il
li q̄ lauāt faciē vel vestimēta ꝛ calceos mun
dant: ꝛ aīam maculatā nō curāt mūdare. Itē
parētes illi q̄ pueros ad balneū corpale por
tant vt ibi lauent̃ ī corpe: s̄ nō ad sermones
vbi lauāde sūt aīe. Nā multū vtile esset pue
ris a iuuentute audire v̄bū dei: q: post ī se
nio plus essent inclinati ad audiēdū s̄mōes
Sicut patet in ramusculo qui ad quācūq̄

partē pmo flectit' postea semp inclinat'. Se cūdo v̄bū dei opat' p̄ntiā dei i illis q̄ illud de uote audiūt. Vn̄ Math. xviij. Ubi duo vel tres cōgregati fuerit in noīe meo ibi in me dio eoꝝ ego sū. Hoc idē habet' Lu. xxiiij. de il lis duob' discipulis q̄ in die pasche iuerūt ī hierl'm in emaus ⁊ loq̄bant' inuicem de xp̄o Et dū sic fabularēt' inuicē ies' appropiquās iuit cū illis. Tertio v̄bū dei cibat aīaz. Mat. iiij. Non in solo pane viuit hō: s̄ i oī v̄bo qd̄ p̄cedit de ore dei. vn̄ Greg. Cibus anime est v̄bū dei. Nā sicut corp' cibat' cibo corpali: sic aīa v̄bo dei. Vn̄ qui nō pōt comedere corpa liter ⁊ cui nō sapit cib' vel q̄ nō retinet cibū signū est magne infirmitatꝭ ⁊ ppinque morꝭ vn Gre. Quisqs eni alimēta nō retinet: hu ius p̄fecto de vita despat'. Sz heu sūt pl'es q̄ quotidie corp' curāt ⁊ cibāt cibo corpali: sed aīam p̄ciosaz pmittūt fame pire ⁊ mori: nec cibāt cā cibo spūali. s. verbo dei: sicut sūt illi q̄ q̄ncz in q̄tuor septimanis nō audiūt v̄bū dī Et si p q̄tuor dies deberēt abstinere a cibo corpali esset eis valde graue. s̄ de aīa spūali ter cibāda nl' curāt vel sentiunt. Quarto v̄ bum dei oñdit hoiem discipulū dei. Vn̄ Joh. viij. Qui ex deo ē v̄bū dei audit. Nā natura le est q̄ qlibet audit libēter de p̄re ⁊ matre ⁊ fratrib': ⁊ de cognatꝭ suis: ⁊ de patria sua cū est in exilio constitut' ad quā redire intendit Sic si de' est pat' ⁊ btā v̄go est mat' ⁊ sancti angeli fratres ⁊ regnū celeste patria tua: ⁊ si ad illō anhelas toto corde tuo: tūc vticz libē ter audis loq̄ de his: ⁊ quō illuc peruenias. Quinto v̄bū dei a morte liberat ⁊ et'nā bea titudinē acqrit. vn̄ Joh. viij. Si qs sermonē meū seruauerit nō gustabit mortē in et'num

A Quantū ad tertiū p̄ncipale q̄rit' quare mali hoies veritatē audire nō possunt. Re spondet' q̄ hoc fit ppt' tria. Primo q: videt' eis dura. Joh. vi. Durus est hic s'mo ⁊ quis pōt eū audire. Verū. Videt' vobis durū cū dicitur. Agite penitentiā erratis. Sed aliqn̄ audituri estis v̄bū asperū ⁊ sermonē duꝝ et auditionē malā scz. Ite maledicti in ignē et' nū ⁊c. De q̄ iusti nō timebūt: dicente ps. Ab auditōne mala nō timebūt. Secūdo q: factꝭ eoꝝ v̄bū dei est ꝯtraria. Sapie. ij. Contrari' est opibus nostris: ⁊ improperat nobis pec cata legis. Vn̄ etiaz Joh. iij. Qui male agit odit lucē: ⁊ nō venit ad lucez vt nō arguant' opa eius. Tertio q: corda eoꝝ sūt ad aliud inclinata ad modū vasis qd̄ hz os versus ter ram. vn̄ Eccli. xxi. Audiuit luxuriosus ⁊ di splicebit ei: ⁊ proijciet illud post dorsum suū. vn̄ etiā Prouer. xviij. Nō recipit stult' ver ba prudētie: nisi ea dixeris q̄ versant' in cor de eius. Vn̄ tales pueri hoīes dicūt illud Esa. xxx. Loq̄mini nob placentia. B Ul timo nota exemplū de his q̄ recusant v̄bū dī audire. Scribit Jacob' de vitri. q̄ fuit q̄daz rustic' q̄ nunq̄ voluit audire v̄bū dei: s̄ sep exiuit de eccl'ia q̄ cito sacerdos incepit s'mo nem. ⁊ stetit i cemiterio ꝯfabulando cū alijs rusticis qui sep' a plebano suo propter hoc correptus fuit ex eo q̄ se ⁊ alios impediret: s̄ ipe se nō emēdauit: s̄ in ptinacia sua p̄mās̄it Qui postea grauit' infirmat' vocauit pleba nū ⁊ cōfessus est ex timore morꝭ ⁊ nō ex cha ritate dei ⁊ sue salutꝭ: ⁊ in eadem infirmitate postmodū in breui est defunct'. Cū aūt ad ec clesiā esset delat' ⁊ sacerdos ⁊ alij clerici offi ciū defunctoꝝ circa feretrū facerēt legēdo et cantando: imago crucifixi corā oī populo ce pit obdurare cū digitis aures suas: manib' a cruce separatꝭ: qd̄ cū oēs circūstantes aspi cerent valde mirabant': tūc sacerdos ait ad ppl'm. Scitis q̄le signū ē hoc. Rñdit ppl'us q̄ nō intelligerēt qd̄ xp̄s p illud signū p̄ten deret. Dixit sacerdos scire debetꝭ q̄ ille rusti cus cui' corp' iacet in hoc feretro mō ē in ma nib' diaboloꝝ. Idcirco sicut obstruxit aures suas ne audiret v̄bū dei: ita de' claudit aures suas ne audiat p̄ces n̄ras qs p eo fūdimus ⁊ p̄hibuit omib' ibidē exn̄tib': ne p ipa aīa amplius orarent: ⁊ tūc cessauerunt oēs p eo orare: ⁊ corp' ei' est delatū de loco sacro ⁊ se pultū ē in cāpo. q: p aīa dānati ampli' non est orandū: q: i inferno nulla ē redēptio. vn̄ Gre. xi. li. mora. q̄sqs ad inferni mala tolle randa semel descenderit. nequaq̄ vlteri' ad lucē redibit. q: nequaq̄ vlteri' nisi peenꝭ li berat qs semel i locꝭ penalib' iusticia iudicāꝭ dānat

Dñica in q̄nquagesima. Sermo xxxvi. de gaudio mundano.

Ecce ascendim' hie rosolimā ⁊ ꝯsūmabūt' oīa q̄ scri pta sūt p pp̄has de filio hōmis Lu. xviij. Mar. x. In isto euāgelio duo notā tur. s. passio xp̄i ⁊ illuminatio cuiusdam ceci. C Sed diceres q̄re illo tpe eccl'ia reducit nob ad mēoriā passionē xp̄i. Rñdet'. vt gau dū mūdi qd̄ illo tpe exerceri solet illis die b' i nob tēperet'. Necz ei fili' ē necz filia q̄ vl' q̄ p̄rez suū tā vilit' tractari videret: q̄ vl' q̄ n̄ sē ab oī gaudio tēperaret. vt s̄ ꝯpatiamꝰ xp̄o

ꝛ respuam⁹ gaudia mūdi tūc nob̄ hodie ꝓpo nit passio xp̄i mag̃ manifeste ꝙ̄ in aliq̄ alio euāgelio dn̄icali ꝑ totū annū ꝓter dn̄icā pal maꝝ in q̄ passio legit̄. Uñ xp̄s dic̄. Ecce ascē dim⁹ ꝛc̄. Uñ in isto ſmone tria sūt dicenda. Pͥo ꝙ̄ gaudiū mūdi ē spernēdū a nob̄. Se cūdo quot modis gaudiū mūdanū est pctm̄ mortale. Tertio exēplū. D Quātū ad pͥ mū est sciendū ꝙ̄ gaudiū mūdi ē spernēduꝫ ꝓpt̄ qnqꝫ. Pͥo q2 ore dei est maledictū. vñ Luc̄. vi. Ue vob̄ diuitib⁹ q̄ hic habetꝭ ꝯsolati onē vestrā. Quis eñ hō audet gustare cibū ab aliquo sctō maledictū: q̄tū ḡ timēdū est ꝛ cauendū gaudiū mūdi qḋ ē maledictū a sctō sctoꝝ. vñ ps̄. Renuit ꝯsolari aīa mea: ſꝫ poti us debem⁹ diligere tristiciā a xp̄o bn̄dictam Math. v. Bt̄i q̄ lugēt ꝛc̄. Jtē sciēdū ꝙ̄ gau diū mūdanū ex fatuitate ꝓuenit ꝛ ex ignorā tia. s. qn̄ ipi hoīes mūdani gaudēt ꝛ rident. Prouer. v. Stulticia ē gaudiū stulto. vñ ſm Aug. Uidet̄ insania eē q2 ē gaudiū frenetico rū q̄ infirmitatem nō cognoscūt ꝛ ridēt: ꝛ amici eoꝝ plorāt ꝛ tristant̄. q2 cognoscūt in firmitatē ipoꝝ mag̃ ꝙ̄ ipi ꝑ se: ꝛ sic t̄lēs mū dani gaudēt cū xp̄s ꝓ eis flet. Uñ Ber. Cō patit̄ dei fili⁹ ꝛ plorat. hō patit̄ ꝛ ridet. ḡ sa piētes ꝑeligūt gaudio p̄ñti tristiciā. dicentes illud Eccl̄. ij. Risū reputaui errorē. vñ Ber. loquens de fletu xp̄i dicit Xp̄m sup lazarū ꝛ ci uitatē fleuisse legim⁹: risisse x̄o ꝛ iocasse eum nūꝙ̄ legim⁹. E Secūdo gaudiū mūdi ꝛ hui⁹ seculi ē spernēdū ꝛ fugiēdū: ideo q2 nō ē purū: ſꝫ cū tristicia mixtū. Amatores eni hui⁹ mūdi nō p̄ñt hr̄e purū ꝛ verū gaudiū i reb⁹ hui⁹ seculi. sicut boni hui⁹ seculi ꝯtemptores hñt in deo. ꝛ nō hui⁹ est. Aut eī ledūt̄ i ꝯsciā aut i corpe aut in vtroqꝫ simul. x̄bi grā. Si q̄s q̄rit delectationē i cibo ꝛ nimiū sumit de ci bo ꝛ potu peccat ꝛ ledit̄ i ꝯsciā ꝓpt̄ synderesim remordentē. Jnsup grauat̄ i corpe intā tū ꝙ̄ postea nō delectat cū aliq̄d boni opari. Jtē si chorizat tūc erit fessus i corpe. Et cū h̄ ledit̄ i aīa. Jtē si luxuriā exercet ꝛ excedit in nimietate: tūc habebit nauseā ꝛ ledit̄ i ꝯsciā ꝛ cū hoc debilitat̄ in corpe. vñ Arist. de regi. pn̄ci. Coit⁹ est destructio corpis ꝛ abbreuia tio vite. Jtē si in diuitijs tūc hꝫ laborē i acq̄rē do. timorē in custodiēdo: dolorē in amittēdo Jtē si in ptātib⁹ ꝛ dignitatib⁹ tūc oportet eū hr̄e curā ꝛ sollicitudinē subditoꝝ. vñ Greg⁹ sup Ezech. Quāto q̄s hic altior erigit̄ tāto curis grauiorib⁹ onerat̄ eiusqꝫ ꝓpꝛijs mēte et cogitatiōe supponit̄ q̄b⁹ dignitate ꝓponit̄.

vñ Boe. O ꝙ̄ multis amaritudinib⁹ dulce do hūane felicitatꝭ respersa est. Tertio gau diū hui⁹ seculi est fugiēdū etiā si nō esset ma ledictū a xp̄o: ꝛ si esset purū gaudiū tñ adhuc spernēdū esset. q2 breue ꝛ momētaneū est. vñ Job. xx. Gaudiū ypocrite scꝫ mūdi ad istar pūcti. Habituri eñ sūt boni ꝛ mali tristiciā ꝛ gaudiū: aut hic aut i futuro. ſꝫ boni sciētes ꝙ̄ gaudiū p̄ñtꝭ vite ē breue ꝛ gaudiū future vi te est lōgū: ḡ tristiciā ꝑeligunt i p̄ñti: ꝛ gaudiū in futuro. Aug. Sapientia sctoꝝ ē hic tpalit̄ cruciari ꝛ alibi ineffabili delectari: mali x̄o cō trario faciūt. Uñ si q̄s aduerteret ꝙ̄ breue ꝛ momētaneū ē gaudiū hui⁹ seculi oīno fuge ret ꝛ sperneret illud: ꝛ deo ſuiret ꝓ eternis ꝛ sempiternis gaudijs. F Uñ in vita patrū ordinis p̄dicatoꝝ legit̄ exēplum tale ꝙ̄ mgr̄ rulād⁹ in quodā festo habuit de scarleto no uas ꝛ p̄ciosas vestes: ꝛ cū solēnib⁹ epul' int̄ fuisset cū socijs ꝛ totū illū diē in vanitatib⁹ ꝛ ludis ꝛ in vana glīa trāsegisset: in sero ad se reuersus ꝛ tact⁹ a sp̄ūsctō intrinsec⁹ ait. Ubi ē festū qḋ fecim⁹: ꝛ illa leticia quo abijt. Ui dens ergo ꝙ̄ oīs mūdi leticia cito transit ꝛ i dolorē ꝯuertit̄. sequuti dic ordinē p̄dicatoꝝ ē ingressus i quo mult' annis p̄dicauit: ꝛ d̄ns fuit in oī scītate: fama: doctrina ꝛ scīētia ꝑclar⁹. G Quarto gaudiū seculi ē fugi endū: q2 p̄uat hoīem eternis gaudijs. Uñ Greg. in mel'. Nemo pōt hic gaudere cū h̄ seculo ꝛ illic regnare cū deo. Hoc est durū ver bū amatorib⁹ mūdi cū hoc seculo se letifican tib⁹. s. chorizando: cantādo de nocte in plate is: ꝛ ridendo cū cachīnis ꝛ turpib⁹ x̄bis ꝛ factis se deordināðo. O ꝙ̄ miseri ꝛ ceci sūt tales q̄ estimāt meliora esse gaudia hui⁹ se culi ꝙ̄ meritū xp̄i ꝛ gaudia celi. Et isup sper nunt ꝛ ꝑuipēdūt xp̄m: mariā: ꝛ deos sctōs ꝛ angelos. Nā q̄ illicite gaudēt illi ꝓponūt il la gaudia gaudijs celi ꝛ societati marie ꝛ oīū sctoꝝ ꝛ gaudijs q̄ habituri sunt boni in celo ꝛ a ꝑticipatione marie: ꝓphetaꝝ: apostoloꝝ martyꝛū: cōfessoꝝ: v̄ginū: ꝛ oīm electoꝝ. qa vnusq̄sqꝫ habebit speciale gaudiū a quolibꝫ sctō ꝛ a quolibꝫ angelo. vñ Eusebi⁹. Unus q̄sqꝫ intantuꝫ gaudet de alteri⁹ merito sicut de suo ꝓpꝛio. Si tales mūdi amatores corde ꝛ rōne vellēt gaudia celi p̄oderare: tūc merito gaudia isti⁹ seculi deberēt spernere ꝛ volup tates corporis abdicare. vñ Aug. de li. arbi. Tanta ē iocūditas luc̄ eterne vt si etiā nō lice ret ampli⁹ in ea manere ꝙ̄ vni⁹ diei horā. ꝓ pter hoc solū innumerabiles anni hui⁹ vite

pleni delitijs et etiã cum affluẽtia bonoꝝ tem poraliũ recte meritoqꝫ cõcẽnerent. Un̄ ps. Qm̄ mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna q̄ preterijt. M Quinto gaudiũ seculi est fugiẽdũ. qꝛ in etnũ̄ve mutabit. Nã sicut tristib⁹ salabit tristicia coꝝ mutabit i gaudiũ. vt hr̄ Joh. xvi. sic p oppositũ gaudiũ mũdanoꝝ vertet in etnã tristiciã. vñ Gre. in omel. Presentia gaudia sequũt ppetua la menta. verbi grã. Risus illicit⁹ vertet i fle tũ sempiternũ. vñ Lu. vi. Ve vobis q̄ nũc ri detis. qꝛ lugebitis et flebitis. Itez gula et satie tas vertet in esuriẽ. Luce. vi. Ve vobis qui saturati estis qꝛ esurietis. Et ps. Famẽ patiẽ tur vt canes. et circuibũt ciuitatẽ. Apoc. xvi. Manducabunt linguas suas p̄ dolore. Itez ebrietas coꝝ vertet i siti. ps. Ignis sulphur et sp̄us pcellaꝝ ps. calicis coꝝ. Item diuitie vertentur in paupertatẽ. vñ Luce. vi. Ve vo bis diuitib⁹ qui hic habetis cõsolationẽ vr̄am Hoc pꝫ in diuite epulone qui in inferno vl tra mille annos p vna gutta aque petijt nec vnq̄ obtinuit. O q̄ stulti sũt q̄ hic letant et i delitijs viuũt. qꝛ tñ verba xp̄i nõ pteribunt. Luc. xxi. Celũ et terra trãsibũt. v̄ba aũt mea nõ trãsibũt. Et nota hic vnũ exemplũ de his qui hic letant et in delitijs viuũt quõ in futu ro punient. quere in ser. lxij. Y. I Quãtũ ad secũdũ sciendũ q̄ gaudiũ mũdi et inepta leticia et gestus corpis inordinat⁹ mentis leui tatez ostendens põt esse pctm̄ mortale. Primo cum qs inepte letat et iactat se in his q̄ fm̄ se sunt mala. sicut hr̄ Prouer. ij. Letant cũ ma lefecerint: et exultant in reb⁹ pessimis. et sic ex obiecto sortit reatũ pctī mortal'. qꝛ tales gau dent de q̄bus valde dolendũ est. s. de pctis. Itẽ pꝫ hoc etiã Eccli. xix. Qui gaudet de ini quitate denotabit. i. de libro vite delebit. et hoc nõ fit nisi p pctm̄ mortale. verbi grã. Si qs letat: et iactat se de ppetratiõe pctõꝝ. s. de actu luxurie: vt q̄ illã ancillã vel illã v̄ginez vel filiã illi⁹: vel vxorẽ illi⁹ violauerit. Sil'r qñ d̄ chorea illicita vel de torneamẽtis iactat se et sic querit laudari. Similit' qñ iactat se d̄ vindicta q̄ illũ pcusserit: vel q̄ de⁹ vindica uit eũ de illo. qꝛ infortuniũ accidit sibi. Sil'r q̄ de supbia vestiũ et de honore sibi exhibito nimiũ gaudet. Sil'r qui iactat se de fraude q̄ p̄ximũ decepit. vñ Grego⁹. Dupliciter peccat q̄ se de crimine iactat. R Querit vnde venit q̄ hõ i malo letat. Respõdet ex igno rantia et cecitate mentis. Un̄ Sapie. ij. Exce cauit eos malicia coꝝ. hoc pꝫ. Nam si attẽde rent pctī grauitatẽ: offensam dei et penã eter nam: magis flerent q̄ gauderent. Un̄ xp̄s di xit in euangelio Lu. xix. Si cognouisses et tu supple fleres: ac si diceret. O tu supbe si co gnosceres hũiliationez q̄ humilieris in igne infernali nõ gauderes s; fleres. Similit'. O chorizans si cognosceres quõ oĩs mot⁹ petu lantie est saltus in pfundũ doãe. supple fle res potius q̄ gauderes siue rideres. Simili ter. O gulose et ebriose si cognosceres eternã famẽ et sitim q̄b⁹ post hanc crucieris nõ gau deres. Similit' O diues q̄ scient res iniu stas possides si cognosceres futurã paupta tem etc. Similit' O luxuriose q̄ in delitijs cor poris viuis si cognosceres quõ pars illoꝝ lu xuriãtiũ erit in stagno igne et sulphure. vt hr̄ Apoc. xxi. supple fleres. Similit' O accidio se si attẽderes dictũ xp̄i. vt hr̄ Math. xx. Li gatis manib⁹ et pedib⁹ pijcite eũ i tenebras exteriores etc. Un̄ q̄libet xp̄ianus debet fle re de malis cõmissis et nõ letari exẽplo ma rie magdal. et btī Petri apl̄i q̄ fleuerũt ama re p pctis suis. vñ Math. v. Bti qui lugent qm̄ ipi cõsolabunt. Nã est magna pueritas letari et iactari se in malis. Un̄ Bern. Quid est magis puerile q̄ letari cũ malefeceris et in rebus pessimis exultare. L Secũdo cũ aliq̄ assumunt ad scurrilitatẽ et ad ineptã leticiã que vergũt in nocumẽtũ p̄ximi vel cõ temptũ dei. verbi grã. Sicut deridere et sper nere vel vilipẽdere p̄ximũ et eũ ad irã puo care p talẽ leticiã vl' scurrilitatẽ: tũc talis re⁹ erit oĩm pctõꝝ q̄ ille pueccat⁹ sic cõmitit. Nã est regula iuris. Qui occasionẽ dãni dat dã num dedisse videt. Un̄ etiã d̄r in decre. Dã tes occasionẽ scandali rei sunt peuntũ. i. q. i. Mi qui. Similit' s' in Aug. Qui ante carnisp uiũ assumũt formas mõstruosas in quib⁹ in dicãt se hr̄e aĩm beluinũ. Un̄ d̄r i decre. He stus corpis q̄litatẽ indicat mentis. dis. xli. Cle ricus. Similit' illi q̄ circuierũt i ciuitate i car nispriuio pcẽdo cineres sup hoĩes vel qui maculãt hoĩes quocũqꝫ mõ vel etiã q̄ discur runt vel trudũt hoĩes in formis bestiaꝝ: et i formis demonũ. Similit' et mulieres q̄ indu unt habitũ virilẽ et ecõuerso viri q̄ induunt habitũ muliebrẽ: qd̄ est absurdũ et abomina bile. qꝛ ex hoc multa mala eueniũt. Nã q̄nqꝫ aliq̄ psone q̄ al's nunq̄ possunt puenire: tũc conueniũt in tali habitu. et sic vna psona con citat aliã ad malã cõcupiscẽtiã. Un̄ nulla p sona honesta et proba mulier deberet se sic transformare. Unde sp̄ussanctus loquitur

p pbet.i.vt hr Deut.xxij. Non induet mu
lier veste virili. nec vir vtet veste feminea ab-
ominabilis eni est apud deu q facit hec. Itẽ
aliquẽ psone sunt q in carnispriuio assumut
sibi habitu religionis ⁊ transformat se i mo
nachos: ⁊ sic in scõ habitu chorizant in quo
tales grauiter deu offendut. Insup grauiter
peccat qui ad talia iuuant q vestes pcedunt
viris ⁊ mulierib ad transformandu se: vel
etia qui in domib eor pmittunt talia fieri.
Similit ⁊ rectores ciuitatu ⁊ villar q in loc
sibi comissis ⁊ subiectis scient pmittut talia
fieri: rei erut oim petor eor. Vñ dr i decre.
Facientẽ ⁊ consentientẽ pari pena constrin
git.xxij.q.iij. Oñis. Similit illi grauit pec-
cant q carnes vltra media nocte feria tertia
in carnispriuio comedut. qr tnc incipit ieiuni
um ¶ Et nota inde exẽplu de his q tuc
comedut carnes post mediu noctis. Legit i
dialo. Cesarij q quidaz comunantes diuersas
carnes cu vino exquisito vsq ad mediaz no
ctẽ comederut: ⁊ cu saturati essent nimis post
modu in ipso gallicantu hospes vocans serui
torẽ suu dixit ei. Certe adhuc comedem car-
nes vade ⁊ affer nobis gallina i ptica iuxta
gallu sedentẽ. qr ceteris pinguior esse cosue-
uit ⁊ prepara nobis. Qua cu strangulasset ⁊
ventre aperto manuq imposita ⁊ cu omia
intestina ei simul eicere se putaret maximu
bufonẽ extraxit. cui motu cu manu sensisset
⁊ pieciisset vidissetq quid esset. repẽtino suo
clamore oms vocauit videntes illi intestina
galline in bufonẽ versa: cofusi sut ⁊ a loco co
muni recesserut intelligentes esse op diaboli
Tertio peccat qs p inepta leticia ⁊ p gaudi
um seculi cu aliqs ad talia nimis vehemẽt
afficit ppt nimia coplacẽtia qua hz in tali-
bus gaudijs seculi ⁊ vanitatib. vñ Augu.
Nullu petm est adeo veniale qd no fiat mor
tale du placet. Ergo qui i aliquo petõ qd sm
gen suu esset veniale habuisset quis nimia
coplacentia: tuc confiteri debet illud ppt se-
curitatẽ. Et etia qnto maior est delectatio in
quocuq petõ tanto maior pena debet huic
petõ. vñ Apoc. Quatu glorificauit se ⁊ in de
litijs fuit tantu date illi tormentu ⁊ luctu. Ex
quo ps q reprehensibile est nimia coplacenti
am habere in iocis ⁊ in gaudijs hui seculi.
Quarto cu qs inepte letat ⁊ scurrilitatez et
vanitatẽ exercet nec tn ɔ charitatẽ dei ⁊ pxi
mi facere attẽptat: ⁊ sic ẽ solu veniale. Quin
to cu qs iocat ⁊ letat vel facit aliqua leticia
vt seipm vel aliquẽ aliu tristẽ vel temptatuz
releuet: ⁊ sic ẽ bonu ⁊ licitu. vñ Aris. vij. eth.
Homo sp indiget quadaz delectatõe qsi qua
da recreatiõe ppt multos labores q sibi oc
currunt. Naz in nimia tristicia excecat deuo
tio ⁊ opatio xtutu suffocat. sic q non libeat
hoi aliqd boni facere q nimis est tristis in se
metipo. Itẽ si mẽs huana sp extẽderet circa
seria fatigaret ⁊ hebetaret. ⁊ iõ pueniẽs ẽ p
loco. ⁊ tpe vt hẽat requiẽ ⁊ recreationẽ. cauẽ
da tn est superfluitas ⁊ excessus. vñ Arist. ix.
ethi. Paru de delectatõe sufficit ad vita qsi
p codimẽto: sicut paru sufficit de sale p cibo
Ex quo sequit q isti sunt reprehẽsibiles q ni
mium insistunt gaudijs seculi ⁊ recreatiõib
corpis. ¶ Quatu ad tertiu nota exem
plu de vno q sp tristabat in hoc seculo: ⁊ de
alia psona q sp letabat in gaudijs hui secu
li. Vñ legit in vitaspatru. Fuerut duo. s. vir
⁊ mulier in matrimonio simul costituti: ⁊ vir
erat sancte vite. s infortunat in hoc mundo
intantu vt etia i morte du deberet sepeliri i
ta fuit pluuie inundatio: q vix potuit multis
dieb sepeliri. Mulier vxor eio ecõtrario muli-
er pessime vite s fortunatissima. qr nuq to-
pori ei morb acciderat: nec dolorẽ aliquem
sensit in quocuq mẽbro corpis. s a iuuẽtute
vsq ad vltimu diẽ integru sanuq corp suu
possedit. Factu ẽ q post mortẽ vtriusq filia
qua in simul habebat cogitare cepit. Cu q in
clinaret aliquatulu carne suggerẽte ad imi
tandu vita matris facta est in extasi. ⁊ osten
sus est ei ocul amenissim in quo cu vidisset
patrẽ inter alios bonos occurrẽtẽ: ruit i am
plexus pris rogãs vt ea secu retineret. At il
le. Non potes mõ hic manere: s si vitam du
xeris sicut ego duxi: tandẽ ad huc locu pue
nies ⁊ eris sp mecu. Mox aut auulsa est ab
eo ⁊ ducta est ad locu quedã vbi deorsuz re
spiciens vidit matrem in horribili tormẽto.
Que respiciẽs sursu ⁊ videns filiam: cepit cla
mare dicẽs. Vide filia q patior ppt immũda
vita mea heu mihi filia mea qsi deliramenta
videbant mihi vniuersa q de sobrietate erat
opa eni fornicatiõis ⁊ adulterij p nihilo ha
bui. ⁊ ebrietatẽ ⁊ crapula sectata sum: et ecce
ppter parua libidinẽ qta recipio cremati
nem. et ecce ppt delitias exiguas qtas sus
stineo penas: ⁊ ecce ppt momẽtaneu gaudi
um qd habui in seculo iam eterna tormẽta ⁊
lamenta exoluo. Ad hec aut vba illa comota
ad se redijt ⁊ recogitãs sup his q viderat i
patre ⁊ matre deliberauit sequi vita pris il
luc duci timens vbi viderat matrem. ⁊ facta

est postmodū mulier scā. Criso. sup Math. Tantā inesse huic vite agnoscunt⁹ breuitatē vt vix in tota vita hac ad mortē se quis possit disponere tam celeriē aduolante. Theophilus in breuiloquo diuersaꝝ artiū. Vitrū a puo igne frangit: ab igne aūt valido et forti potiꝰ solidat. Sic mēs humana igne carnalis delectatōnis mūdaneqꝫ concupiscētie dissipat et frangit igne auteꝫ amoris diuini consolidatur.

In eadem dñica de chorea. Ser. xxxvij.

Tradet eīm gētibus et illudet et flagellabit et conspuetur. Luc. xviij. Ubi sciendūꝫ ꝙ passio xpī q̄ in hodierno euangel. nobis hodie ꝑponit. nos dꝫ ab illicitis gaudijs huiꝰ seculi et a choreis et vanitatibꝰ alijs abstrahere. s exquo iam isto tpe hoies vt cōit choizare solent. Tūc in p̄nti sermone tria sūt dicenda. Prio quō xps in chorea illudit et cōtemnit. Secūdo vtrū choizare sit pctm̄ mortale. Tertio de circūstātibꝰ et astantibꝰ choree. P Quantū ad pmū sciendū ꝙ choizantes quantū i seipis ē rursuꝫ crucifigūt filiū hois. Ut autē hoc plenꝰ possit intelligere chorea volo vobis declarare et ex isto potestis intelligere q̄tū malū sit choizare. Notate ḡ diligent ꝙ q̄nqꝫ sunt in chorea q̄ requirunt ad artē bn̄ choizandi. Prio q̄ vult bn̄ choizare et diabolo in hoc multū cōplacere: et piculū aīe incurrere: tūc debꝫ pmo alte saltare. Hoc ideo vobis s̄m glo. dico: vt eo ꝓfūdius ad infernū saltare et cadere pessimo. qz s̄m Aug. Quilibet saltꝰ q̄ fit in chorea ē saltus in ꝓfundū inferni. Un̄ ipe Augꝰ. dicit. Ois motꝰ ꝑtulantie ē saltꝰ in ꝓfundū cloace Et eadē auctoritas allegat in sūma victoriā ca. de chorea. Ideo quanto altiꝰ in chorea saltauerit: tāto ꝓfundiꝰ ad infernū cadet. Est eīm magna stulticia sic saltare sicut hircꝰ: imo si videres aīal brutū. s. equū vel vaccā sic saltare tu diceres ꝙ essꝫ aīal fatuū: et tu es aīal rōnale et assimilas te hic hirco vel alio aīali irratōnali ꝯtra dictū ps. Nolite fieri sic equꝰ et mulꝰ qbꝰ nō est intellectꝰ. Ergo si nō vult ad ꝓfundū inferni cadere: s ad celū sursum ascendere: tūc fugite chorea et caueat vobis ab illa: et hoc est meū ꝯsiliū. qz multo meliꝰ est cū deo et cū oibꝰ sctīs in celo regnare q̄ in inferno cū demoibꝰ et dānat eīnā penā sustinere. Secūdū qō reqrit ad chorea: et qō etiam cōiter fit in chorea ē ꝙ brachia late expādūt vt chorea magnā faciāt. Et h' ideo fit glo. vt ietn xpo magnā irreuerētiā et irrisionem seu etiā ꝯtemptū possint facere. qz ta'is expāsio brachioꝝ signat expansionē brachioꝝ xpī in cruce q̄ sic fuit tractꝰ et expāsus: ꝙ omnia ossa sua dinūerari poterāt. Un̄ ps. Dinūerauerūt oīa ossa mea. Itē oēs vene cꝰ i sctīssimo suo corpe plꝰ nimio fuerūt extēse. Un̄ legit ꝙ ex pāsio brachijs et extēsio venis ꝑpēdit i cruce Et isti extēsioi et expāsioni magnā ꝯtumeliā et irrisionē tales choizātes faciūt: eo ꝙ sic in vana leticia se expādūt cū xps in mag tristicia et magno dolore fuit expāsꝰ et extēsus. Itē p h' ꝙ sic se i modū crucē expādāt miam dei derident et a se repellūt. qz i signū mie xpus in cruce manꝰ et brachia expādit: vt parꝰ eēt ad ampleādū nos pctōres misericordit suscipiēdo qn̄ ḡ sic choizātes eꝰ miaꝫ derident. iusticiā suā ꝯ se excitāt: vt eos tāto iustiꝰ dānet. Igit si n̄ vult ex iusticia dei dānari: eꝰ miaꝫ nolite sic amplꝰ deridere: igit cauete a chorea. Et hec est expō scdi mēbri. Itē q̄ciēscūqꝫ deuoti homines orāt et manꝰ suas i orone eleuāt: toties deo sacrificiū manuuꝫ suaꝝ offerūt. Un̄ ps. Eleuatio manuū meaꝝ sacrificiū vespertinū. Sic ecōuerso choizātes q̄tiēscūqꝫ manus suas expādūt i chorea i diabolo eas offerūt et seipos cōmunūt. vn̄ Ber. in psona xpī. Ego te accōmui manibꝰ crucifixis: et tu te ꝯsumis manibꝰ diabolo dedicat. Q Tertiū qō reqrit ad chorea: et qō cōiter fit i chorea est caput erigere et alta voce clamare. et p h' fit mag irreuerētia xpo: q̄ inclinato capite pependit in cruce: et clamore valido emisit spm̄. De q̄ inclinatiōe dr̄ Joh. xix. Inclinato capite emisit spm̄. Et clamor etiā ille bestialꝰ irreueret clamorē xpī i cruce pēdēt. De q̄ dr̄ Mat. xxvij. Clamās voce magna emisit spm̄. Per cuiꝰ clamore tria facta sūt. s. terra mota ē. petre scisse sūt: et sol obscuratꝰ ē. Et tali clamori xpī fit mag irreuerētia p talē cātū et p taleꝫ sonitū fistulaꝝ q̄ fit i chorea. Et tales q̄ sic delectāt i cātu et i fistulꝰ miserabilibꝰ et terribilius clamabūt et lugebūt i inferno dicētes illō Apoc. viij. ve ve ve. Ue ꝓ prio scorsū quiuis clamabit dicēs. Ue ꝙ vnq̄ natꝰ suꝫ. qz meliꝰ illi esset si natꝰ nō fuisset: dicēdo etiā. Maledictꝰ sit ille venꝰ q̄ me pctōreꝫ portauit. Itē secundū ve clamabit sup se et sua mēbra ꝓpria corpia dicēs. Ue vob maledicti pedes quid mihi misserimo iputastis ꝙ p malū gressū et saltꝰ illicitos mihi celi ianuā obserastis. Ue vob manibꝰ cur p malū tactū et illicitā extēsionē me

glorie corona ꝑuasti:iam ꝓpter vos ducor
ad ignē:de quo nunq̄ egrediar. Ue tibi ma
ledicta lingua:quāta mala mihi induxisti q̄ñ
tot turpia verba protulisti ⁊ tā frequenter il
licitos cant⁹ cantasti. O maledicti oculi qui
me ꝑ visum illicitū dei visione ꝑuastis:⁊ nun
q̄ vnā guttā lacħ:ymarū pro peccatis fudistis.
Iam incipit fletus vester intolerabilis corā
oīb⁹ demonib⁹ ⁊ dāņatis. Ue tibi cor q̄d mihi
imputasti q̄ tuis cogitationib⁹ ⁊ gaudijs il
licitis me eternis gaudijs ꝑuasti:⁊ sic de alijs.
Tertiū ve clamabūt dicētes ve ꝑ amaritu
dine:⁊ ve ꝑ multitudine:⁊ ve ꝑ eternitate pena
rum. ¶ Quartū qd̄ reqrit̄ ad chorēā ⁊
qd̄ cōiter fit in chorea ē q̄ manib⁹ ⁊ brachijs
seinuicē cōplectūt̄ vt firmi⁹ cōcatenēt̄ ne cho
rea de facili rūpat̄. Et hoc significat q̄ h̄ ideo
fieri d₃ vt diabol⁹ eos firmi⁹ teneat ī manu ⁊
ptāte sua. Nā oēs ī chorea exñtes sūt ī ptāte
diaboli.q: sūt in ei⁹ seruitio. Et iste diabol⁹ vo
cat̄ vulgarit̄ Gouuerneur de la dāce. Et iste
diabol⁹ recipit te in ptātē suā:cū accedis ad
chorēā. Sʒ si qs diceret. Si chorizans est in
ptāte diaboli:cur nō exercet in eo stati ptātē
Rñdet̄ q̄ hoc libent̄ faceret si oīpotēs de⁹ ꝑ
mitteret.⁊ de hoc q̄re vnū exēpluʒ infra ser.
cliiij. ¶ Quītū qd̄ reqrit̄ ad chorēā ⁊ qd̄ cō
munit̄ fit in chorea est q̄ chorizātes pulchre
se ornāt.s.caput cū sertis ⁊ capucijs ⁊ peplis
⁊ reliquū corp⁹ cū varijs indumētis. Et h̄ si
gnat q̄ hoc ideo fieri debeat a chorizātib⁹:vt
eo difformiores nigriores ⁊ diabolis simili
ores in inferno fieri possint. Nā quāto pl⁹ se
ornāt varijs ornamētis ⁊ diūsis vestib⁹ ⁊ co
lorib⁹:tāto oportet eos h̄re ī inferno mag̃ di
uersas ⁊ varias penas:q: q̄libʒ tunica super
flua:⁊ q̄libʒ color vari⁹ spālē penā hēbit ī in
ferno:q: aliū colorē sequit̄ alia pena:q: color
rube⁹ aliā penā hēbit q̄ color flaue⁹:⁊ sic de
alijs. Itē chorizātes pulchre ⁊ superbe se or
nant vt xp̄o maiorē cōtumeliā inferāt. Nam
sic xp̄s coronat⁹ fuit corona spinea:sic isti or
nant capita cū sertis ⁊ mitris ⁊ peplis. Ergo
isti dolorē xp̄i quē ī capite habuit ꝑ coronaʒ
spineā meditari deberēt cū capita sua sic or
nant. Itē vestes nimis lōgas caudas hñtes
⁊ post se trahētes ī t̄ra designāt albā vestē ⁊
fatuā quā herodes xp̄o induit q̄ñ ad pilatū
eū remisit:q̄ vestis fuit lōgior q̄ xp̄s. Et pro
pt̄ea q̄ñ ꝓcedere debebat sup eādē calcabat
⁊ sic ad terrā cadebat q: manꝰ ei⁹ fuerūt sibi
post tergū ligate.⁊ ideo nō poterat illā ante
se leuare. Talia memorari deberēt q̄ longas

vestes portāt. Itē habere cingulos deauratos
⁊ argēteos designat funē cū q̄ xp̄s erat liga
tus ⁊ ad patibulū crucis deduct⁹. Talia me
moranda essent chorizātib⁹ cū se ad choreaʒ
ꝑparāt. ¶ Quantū ad secūdū q̄rit̄ an
chorizare sit pctm̄ mortale. Rñdet̄ q̄ sic:q̄ñ
ex supbia ⁊ mala ɔcupiscētia fit. vñ Augu.
Meli⁹ est in die dñica arare q̄ chorizare. Et
meli⁹ essʒ mulierē lanā suā ī dieb⁹ festiuis te
xere q̄ impudice chorizare. Vñ dr̄ in decre.
In festiuitatib⁹ debēt laici a choreis abstine
re. de ɔse. dis. iij. In religiosa. Quare aūt mi
nus malū arare sit ī festiuo die q̄ chorizare.
Rñdet̄ ideo.q: iste q̄ laborat simplicit̄ peccat
frangēdo sabbatū:ſʒ chorizās chorizādo:q̄si
cōmittit oīa pctā mortalia. Qd̄ ꝓbat̄ sic. Nā
ibi est supbia q̄ ē initiū oīs pcti ꝓpt̄ quā lu
cifer celū ꝑdidit.q: nō ex humilitate hoīes so
lent chorizare:ſʒ pl⁹ ex elatiōe. Aug. in epla.
Quē supbū:filiū diaboli esse nō dubites. Ex
his v̄bis patet cui⁹ filij sunt q̄ ex supbia cho
reas ducūt. Itē ibi ɔmittit̄ luxuria. Nā tales
chorizantes ⁊ pulchre se ornātes plurimoꝝ
corda videntiū ad luxuriā ⁊ malas ɔcupiscē
tias accendūt. vñ Math. v. Qui viderit mu
lierē ad cōcupiscendū eā iaʒ mechat⁹ est eā i
corde suo. Itē q̄ñ vir⁹ accedit ad vnā tangē
do eam causa alliciendi ad malū grauit̄ pec
cat. Secus si vellet ɔtrahere cū ea matrimo
nium. Item ibi cōmittit̄ inuidia:q: si vna ꝑ
sona plus honorat̄ q̄ alia vel meliora vesti
menta habʒ tūc multotiēs cetere ꝑsone inui
dent ei. Iteʒ ibi cōmittitur auaricia:quia ta
lia vestimēta non habentes sepe contra dei
affectant tales vestes:⁊ talem pulchritudinē
⁊ qd̄ peius est ad malum finē.scilicʒ ad pec
candum. Iteʒ sciendū ſm Guilh. lugd. q̄
ducētes choreas quodāmō faciūt ɔtra septē
sacramenta ecclesie. Primo cōtra baptismū
quia frangunt pactuʒ qd̄ inierūt cum xp̄o in
baptismo.quando patrini⁹ eoꝝ dixit. Ab
renūcio diabolo ⁊ oīb⁹ pompis ei⁹. Pompā
eñ sine processionē diaboli intrant chorizan
tes. Vñ patrini eoꝝ possunt timere de illa ꝓ
cessione ne rei inueniantur apud deū:si non
admonuerint patrinos suos diligenter ne ī
trent choreas. Processio eñ diaboli est cho
rea. Signū aūt hui⁹ est hoc q̄ ꝓcedit̄ ad sini
strā manū. Vñ Prouer. iiij. Uias eñ q̄ a de
xtris sunt:nouit de⁹: peruerse aūt sūt q̄ sūt a
sinistris. vñ Guil. lugd. Chorea ē circul⁹ cui⁹
cētrū est diabol⁹. Itē faciūt ɔtra sacramētuʒ
ɔfirmatiōis in quo in frōte signū crucis acce

perunt tanq̄ empti passione xp̄i. In chorea
vero signo crucis obiecto signū diaboli in ca
pite suo ponūt. qḋ est supbia qḋ nō pōt fieri
absq̄ magna contumelia xp̄i. Itē faciūt ꝯ sa
cramētū pnie p qḋ recōsiliati erāt in q̄drage
sima dū pacē illā frāgūt ⁊ ad exercitū diabo
li vadūt. Itē faciūt ꝯ sacramentū matrimonij. q: mul
totiēs i choreis aliq̄s ꝯcupiscit vxorē alteri⁹
⁊ ecōuerso mulieres ꝯcupiscūt aliarū femina
rū viros. qḋ ē ꝯ nonū pceptū vbi dr. Nō con
cupisces vxorē pximi tui. T Quantū
ad tertiū sciendū q̄ astātes circa choreā q̄si
q̄ intātū peccāt sicut ipi chorizātes ⁊ rō est.
q: ipi dāt occasionē chorizādi. q: si circūstan
tes nō aspicerēt: nūc ipi nō chorizarēt. vel nō
tantā diligentiā ⁊ aduertentiā ad gest⁹ ⁊ ad
mores suos q̄bus se deordināt adhiberent.
Insup circūstātes peccāt in hoc q̄ cōsiderāt
dispositiōes: verba: ⁊ mores chorizātium. Et
nūc ex his cōsideratis iudicāt chorizātes. qḋ
est cōtra euangeliū. vt hr̄ Luce. vi. Nolite iu
dicare ⁊ nō iudicabimini. Itē sciendū q̄ qui
mag̃ delectabilr̄ vidēt choreas: vel cū maio
ri delectatiōe audiūt cant⁹ vel alia musicalia
tales magis horribiliores demones videbūt
⁊ audient lachrymabiliores clamores demo
nū ⁊ dānatoꝝ. Vn̄ Sap. xi. Per q̄ hō peccat
p hec etiā punietur. Vn̄ Bern. In quo mem
bro creator plus offendit: in eodē pctō gra
uius punief. Et hoc etiā intelligif de quinq̄
sensibus. scz visu auditu ⁊c̄. Unde pz q̄ an
tique vetule que circūsedent choreas potius
deberent intrare ecclīam vel camerā suā: ⁊
considerare pctā sua pterita in iuuentute cō
missa q̄ ibi circa choream sedere: ⁊ pctā sua
augere vel augmentare. V Vn̄ legif q̄
soror scti Damiani apparuit post obitū sibi
⁊ dixit se esse in maximis penis. ⁊ ipse sanct⁹
Damianus quesiuit ob quā cām esset in tan
tis penis: cū tamē sancte vite fuisset. Respō
dit hanc esse causam q̄ semel stetisset in ca
mera sua ⁊ audisset in platea cant⁹ chorizan
tiū cū aliquali dulcedine: ⁊ de hoc in pñti vita
non egisset pniam. ergo ob hanc cām p qn
decim dies deberet puniri i purgatorio. Sz
volunt aliqui se excusare in peccatis suis di
centes q̄ añ. c. ānos hoies chorizauerūt. ḡ ⁊
hodierna die chorizare pñt. Rūdef sup h
q̄ añ centū ānos hoies tā bñ intrauerūt in
fernū pter mala facta sicut hodierna die fa
ciūt. quia mala cōsuetudo nō excusat peccatū
imo q̄to diuturnior tanto periculosior. vt ha
betur i decre. xxiij. q. i. Scisma. X Ali

ud exēplū de plaga choree. Legif q̄ in q̄dā
villa Colon. dioc. exerxerūt arietē vestitū se
ricis vt q̄ meli⁹ chorizaret haberet illū. Qḋ
audiēs sacerdos illi⁹ loci phibuit publice in
ambone ⁊ minat⁹ est eis plagā dei si nō desi
sterēt. Sz obstinati ppt hoc nō omiserūt. Et
cū chorizarēt in die festo: ecce subito fulgur ⁊
tonitruū ⁊ grādo de celo venerūt: ⁊ cōminue
rūt oēs segetes ⁊ fruct⁹ arboꝝ ⁊ vineaꝝ illi⁹
ville. cū tn̄ p̄us esset aeris serenitas ⁊ tota p
uincia ex q̄ pplo ad illā choreā ꝯuenerat pla
gata fuit eadē plaga i segetib⁹ ⁊ frugib⁹ ter
re. Itē grauitas illi⁹ pcti pz ex vindicta ⁊ pla
ga q̄ chorea est punita: tā in veteri q̄ in no
uo testamēto. vn̄ hr̄ Exo. xxxij. Cū descēdisset
moyses de mōte synai ⁊ appropinquasset ca
stris filioꝝ isrl̄ vidit vitulū ⁊ choreas. iratus
q̄ valde piecit tabulas lapideas digito dei
scriptas ⁊ cōfregit eas ad radicē mōtis. De
inde assumpsit secū filios Leui accinctos gla
diis q̄ occiderūt ex ydolatrantib⁹. xxiij. milia
hoim. Ex hoc igif q̄ moyses q̄ erat mansue
tissim⁹ hoim in terra adeo fuit irat⁹ ⁊ turba
tus q̄ tantā sumpsit vindictā de pplo israel
ob hoc q̄ dei honorē vitulo impēderūt ⁊ cho
reas duxerūt. satis pōt esse manifestū q̄ ma
gnū sit pctm̄ chorizare. pter qḋ pctm̄ de⁹ p
misit tantā plagā in pplo israel. Itē in nouo
testamēto legif vt hr̄ Math. xiiij. q̄ saltatrix
filia herodiadis fecit amputari caput iohis
baptiste q: petijt illud q̄ tāte scitatis fuit q̄
xp̄s eū recōmendauit dicēs Math. xi. Inter
natos mulieꝝ nō surrexit maior iohe baptis
ta. In hoc enim figuratū est quantam pote
statem habeant saltatrices: vt scilicet separa
re possit eos in quibus est gratia dei. qui per
iohem designanf. nā iohes interptaf in quo
ē grā a capite suo. s. xp̄o. qa xp̄s ē caput nos
aūt mēbra. B Nota etiā hic de plaga cho
rizātiū circa ecclīam ⁊ cemiteriū alios īpedi
entes volētes fuire deo. Legif exēplū illud
q̄ in saxonia q̄dā psbyf in eccl̄a scti magni
celebrās diuinū officiū audiuit puellas ⁊ ma
sculos chorizantes ipm̄ ⁊ ceteros impedien
tes in orōib⁹ suis. Et eis malediēs īpcat⁹ ē
vt sic chorizantes ⁊ cantātes pmanerēt. Et
factū ē q̄ sic p integrū ānū pmāserūt nō mā
ducātes nec bibentes: sed quotidie chorizan
tes ⁊ cantātes primū vsq̄ ad genua. deinde
vsq̄ ad femora dimersi sunt in terrā. Et oēs
illuc venientes viderūt plagā mirabilē dei.
nec quisq̄ poterat eis subuenire: nec libera
re ab illa plaga donec sanctus Gilbertus p

tūc Coloñ. cp̄s illuc venit. Qui vidēs plagā dei cōpassus est eis: indixitq̄ pplo ieiuniu ꝛ cōem orōem p̄ eis fieri: ꝛ sic absoluit ꝛ liberauit eos. Et qdā ex eis cito obierūt. qdā autē diu supuiuētes penā suā tremore ostenderunt vsq̄ ad mortē suā. B Ultimo q̄rit quō se hr̄e debeāt hoīes cū vidēt vel audiūt mūdanos hoīes cātare: ꝛ chorizare: vel fistulare: vel hastiludere. Rūdet sm aplm paulū q̄ diligētib⁹ deū oīa coopant in bonū. Verbi grā. Cū audiūt cātare vel fistulare debent cogitare illū clamorē xp̄i quē i cruce habuit. Et insup quō iā xp̄s laudat a sctis ꝛ ab angelis in celo: sic ꝛ laudād⁹ est a bonis in hoc mūdo. Itē cū vidēt p̄sonas pulchre ornatas tūc cogitare dnt quō scti in celo coronabūt cū stola claritatꝭ eterne. ꝛ insup dolere q̄ nūq̄ se taliter ornauerūt xp̄o spūaliter. sicut ille p̄sone se ornauerūt huic neq̄ seculo corpaliter. Itē qn̄ vidēt vl' audiūt mūdanos hoīes hastiludere vel torneamēta exercere: tūc boni cogitare deberēt quō Longin⁹ cū lācea latus xp̄i p̄forauit: ꝛ sic de alijs ꝛ sic boni dn̄t hr̄e carnis priuiuz cū xp̄o: ꝛ se abstrahere ab hoc mūdo. q: nemo pōt duob⁹ dn̄is seruire. ꝛ sm aplm ad Gal. i. Si adhuc huic mūdo placerē fu⁹ dei nō essem. Et beat⁹ Iaco. dic. Quicūq̄ voluerit amic⁹ esse hui⁹ mundi inimic⁹ dei cōstituit. Rōnes q̄re mundus non sit diligēdus quere infra sermone. cxxxvi. F.

In die cinerū Sermo. xxxviij. de his que signanter ꝛ specialiter isto die fiunt.

Conuertimini ad me

in toto corde vestro in ieiunio: ꝛ fletu ꝛ planctu. Iohel. ij. Un̄ Iohēs de scto Geminiano. Videm⁹ eni q̄ cū aial brutuz sentit se vulneratū: solicite q̄rit ꝛ p̄curat sanatiōis remediū. Hinc ē q̄ vrsus vt dic Amb. in Exame. cū se g̃uatū sentit: formicas q̄rit ꝛ comedit: ꝛ sic sanat. Itē videm⁹ qn̄ corpal'r hoīes sunt infirmi vel vulnerati solicite q̄rūt medicos a qb⁹ curari possint. cū igr̄ vulnera mētis. s. vicia sunt magꝭ p̄iculosa q̄ vulnera corpis. tū q: occultiora. tuz q: ad maiorē p̄niciē final'r p̄ducūt q: ad mortē aīe nō momētaneā s̄ eternā. Manifestū ē q̄ q̄libz p̄ctōr ꝛ viciosus dz solicite q̄rere p̄nie remediū quo oēs morbi aīe sanant. Un̄ nūc i p̄ncipio q̄dragesime q̄ ē tp̄s p̄nie legit̄ prophetia Iohel' in q̄ nos dn̄s instruit de mō p̄nitēdi dicēs. Conuertimi ad me ꝛc̄. In q̄b⁹ v̄bis ōndit q̄ p̄nia nr̄a dz eē recta. ꝛ iō dicit. Cōuertimini ad me ꝛc̄. Est eni p̄ctōr silis curuo baculo quē oportet in ɔ̄triū flecti vt dirigat. Secundo p̄nia dz eē integra. iō dicit in toto corde vr̄o. Nā de oīb⁹ dz ɔ̄teri ꝛ ɔ̄fiteri ꝛ satisfacere. Tertio dz eē asp̄a. iō dr̄. in ieiunio quo caro exteri⁹ affligit ꝛ mēs interi⁹ reficit. Quarto dz eē dolorosa. iō dicit in fletu ꝛ plāctu. s. vt p̄ctōr doleat de p̄ctō cōmisso ꝛ de bonis omissis. Ergo dr̄ in v̄bis p̄missis Conuertimini ad me ꝛc̄. Charissimi lz oī tp̄e debeamus ɔ̄uertere corda ꝛ corpa nr̄a ad seruiendū deo sicut bonos xp̄ianos decz. specal'r tn̄ mater eccl'ia hodie incipit nos hortari ad cōuersionē. q: heu p̄ctōres his dieb⁹ sunt valde in iniq̄tatib⁹ suis indurati. g̃ vt possint emolliri corda dura ad p̄niam ꝛ deuotionē: tunc dn̄s nō solū monet: s̄ etiā petit dicēs. Conuertimini ad me ꝛc̄. Un̄ i p̄nti s̄mone tria sunt dicēda. Primo de his q̄ fiūt isto die ab eccl'a ꝛ nō ceteris tp̄ib⁹ anni. Secūdo q̄re ieiuniū q̄dragesimale feria quarta inchoatur. Tertio exemplū. C Quantū ad primū sciēdū q̄ sex sunt q̄ fiunt illo die ꝛ illo sacro tp̄e que i alijs p̄rib⁹ āni nō fiūt. Primū ē q̄ ante missam fit ɔ̄secratio cinerū ꝛ q̄libet accedens ad sacerdotē audiat tp̄s future mortis sibi p̄nūciare qū dicit. Memēto hō q: cinis es ꝛ i cinerē reuerteris. Un̄ sciendū q̄ hodie monemur ad memoriā mortis ꝛ in signū huius hodie i capitib⁹ nr̄is cinere asp̄gimur. ob id ista dies q̄rta feria cinerū appellat. Un̄ si ab aliquo hoīe q̄reret vn̄ venis: q̄d portas: q̄ vadis: posset r̄ndere de cinere. cinerē. in cinerē. Hoc est de cinere venio. cinerē porto. i cinerē redigar. Pro quo sciēdū q̄ vtile ē ꝛ bonuz habere memoriā hui⁹ cineris ꝛ mortis. Primo. sicut cinis terrā fecundat: sic memoria mortis ad bn̄ op̄andū nos sollicitat. Un̄ Greg. Valde eni se solicitat in bono opere q̄ sp̄ cogitat de extremo fine. Secundo. sicut cinis seruat ignē: sic memoria mortꝭ ɔ̄seruat i hoīe grām ad bn̄ ꝛ salubriter op̄andū. Tertio. sicut cinis lauat maculas: sic ꝛ memoria mortis expellit p̄ctā p̄terita ꝛ resistit p̄ctis futuris. Nā memoria mortis expellit supbiam Eccl'ia. x. Quid supbis terra ꝛ cinis. Itē expellit auariciā. Iob. i. Nud⁹ egressus sum ab vtero mr̄is mee: nudus reuertar illuc. Itē expellit gulā ꝛ luxuriā. Un̄ Greg. Nihil sic ad domādū desideria carnis valet q̄ vt vnusq̄sq̄ qd̄ diligit q̄le sit mortuū penset. vn̄ Eccl. vij. Memorare nouissima tua ꝛ in eternū nō peccabis. Un̄ sciendū q̄ hoīes cū deuotione

debēt hodie cineres accipe. q: nesciūt an vs=
q3 ad illud sacratissimū tps de cetero viuent
amplius. Plures eni defuncti sunt illo anno q
aū annū nō crediderūt se morituros: s3 adhuc
p longū tps victuros. D Secūdū est q oī
bus ymaginibus facies cū pānis velant. τ si
gnat q petōres nō sunt digni ipos sanctos
in celo videre: nisi peniteāt in hoc pn̄ti tpe. τ
h̄ q̄libz cogitare dz qn̄ i hoc sacro tpe aliquā
eccl'iam intrat τ sic dz penitere τ se corā deo
humiliare. Cū eni q̄s est in grā: tūc dignus ē
videre deū: beatā mariā virginē: pphetas:
aplos: martyres: ɔfessores: virgines: τ oīs
sanctos τ angelos dei: imo etiā est heres re
gni celestis. S3 qn̄ ē i petō mortali: tūc nullius
boni est dignus: nec panis: nec aque: imo infe=
rior brutis aīalibus q nunq̄ deū offenderūt.
Un̄ Iere. ij. q vilis facta es nimis iterās vi
as tuas. Tertiū ē q hodie i officio misse mu
tamus casulas. vt hoc visibili exēplo ipi petō
res inducant ab intra mutare h̄itū suoꝝ pec
catoꝝ τ ab extra debent deponere supbū hi=
tū corpis. Un̄ xpiani q sunt vere penitentes
debēt iā deponere lōgas caudas i tunicis τ
inscissuras τ lōgas manicas: nec debent por
tare viridē nec rubeū colorē in vestibus: s3 de=
bēt se induere h̄itu hūilitatis τ pnie. Un̄ cā
tatur hodie. Immutemur habitu in cinere τ
cilicio. Un̄ sciendū q casula q̄dragesimalis
est alba τ habet rubeā crucē. Et in hoc q est
alba signat castitatē quā penitens debet ser
uare in q̄dragesima: τ etiā illi q sunt in mrī=
monio ɔstituti. Un̄ hodie i missa legit. Egre
dietur sponsus de cubili suo: τ spōsa de tha=
lamo suo. Un̄ dr̄ i decre. Cōiuges cōtineant
tpe pnie, xxxiij. q. v. Q̄d aūt. Un̄ sicut coniu
gati a cibo ieiunant: sic etiā debent ieiunare
a delectationibus carnis q̄s solent h̄re in actu
mrīmonij. q: in q̄dragesima nō solū est absti
nendū ab illicitis: s3 etiā a licitis. vn̄ Greg. in
omel. Quilibz p hoc ɔditori suo satisfaciat:
vt q pbibita cōmisit: sese abstineat τ a cōces
sis. Et rubea crux q est i casula signat mace=
ratione carnis. Nā in q̄dragesima q̄libet dz
corpus suū castigare in cibo τ potu: τ asperis
vestibus: τ in alijs bonis exercitijs vt sic sa=
tisfaciat deo quē per totū annū offendit in co
medendo: τ vestes molles portando: τ volu
ptati carnis satisfaciendo. Un̄ Hugo de scto
vict. Gaudeat q pōt pce viuere. Parca eni
vita occidit vicia: libidinē extinguit: virtutes
nutrit: roborat mentem: τ ad celestia eleuat.

E Quartū est q hodie τ illo sacratissimo
tpe secūdis: q̄rtis τ sextis ferijs fit pcessio p cim
teriū oēs sctōs inuocādo: vt ex hoc mōeant
petōres isto tpe sctōꝝ adiutoriū inuocare: τ
vitā eoꝝ imitari hic cū q̄bus volūt in celo re
munerari. Itē ex hoc interpellamus sctōs vt p
nob intercedāt: q: nos indigni sumus apparere
i ɔspectu dei: s3 ipi sunt digni. q: sunt amici τ
filij dei: τ sic pmo τ pncipalr inuocamus btām
virginē mariā q est sup oēs sctōs. τ post hoc
sctōs aplos: martyres: ɔfessores τ v̄gines. q:
scriptū ē q impossibile ē multoꝝ pces nō exau
diri. vn̄ etiā dr̄ Mat. xviij. Ubi duo vl' tres
ɔsenserint de q̄cūq3 re quā pecierint fiet illis
a prē meo q i celis ē. vn̄ bonā ɔfidētiā debe
mus h̄re ad sanctos dei. nā ipi diligūt nos τ
optāt nob bonā τ salutē nrām. g̃ libent τ fi
delr orāt p nobis cū eos deuote implorams.
Quintū ē q quotidie i missis qn̄ de tpe cele=
brat in pma collecta admonet nos sacerdos
genua flectere τ petere vt deus impleat i nob q̄d
sacerdos petit i collecta misse. Silr τ in fine
misse docet nos capita nrā inclinare τ orat p
oībus petōribus vt possint corā deo hūilr cerui
cē suā i ɔfessiōe inclinare. Nā sic se in supbia
exercuerūt p integrā annū peccādo ita hūili
ter i hoc q̄dragesimali tpe dnt se exhibere de
uote petā sua ɔfitēdo. Sextū ē q oēs sacer=
dotes p̄usq̄ comedūt vespas orāt q̄si dicerēt
eccl'ia sctā lz nō valeamus sic dn̄s nr̄ iesus xps
q̄draginta noctes τ tot dies ieiunare sine ci=
bo τ potu: tn̄ nrām volūtatē sibi exhibere vo
lumus q h̄ ipm libent faceremus: τ deus ex mīa
τ bonitate acceptat volūtatē p ope. vn̄ aug.
sup ps. Coronat deus tuā volūtatē vbi nō inue
nit facultatē. Q̄d silr itelligit de q̄libz bono
ope q̄d q̄s libenter faceret si posset. Un̄ opa
nrā cū magno affectu debemus pficere sic q
libēt plus faceremus: nā deus remunerat opa nrā
s̄m affectū cordis nr̄i. vn̄ dr̄ i decre. In opibus
accipit deus pius aīm q̄ actū. xv. q. vi. Si a sacer
dotibus F Q̄ntū ad secūdū q̄rit q̄re ieiu
niū q̄dragesimale ichoat i q̄rta feria τ n̄ i. ij
vl' i. iij. feria. Dr̄ q h̄ fit triplici rōe. Pma rō
ē vt nūerus. xl. dieꝝ impleat quē xps suo ieiunio
ɔsecrauit. q̄uis solēnitas q̄dragesimalis in
seq̄nti dn̄ica inchoet. tn̄ eccl'ia hos q̄ttuor di=
es pcedētes addit vt sic nūerus q̄dragenarius
impleat. Nā a pma dn̄ica vsq3 ad pascha. xlij.
dies computant. a q̄bus cū sex dies dn̄icales
subtrahuntur: tūc solūmō. xxxvi. dies ieiuna
biles remanēt. Et iō addunt illi q̄ttuor dies

ꝑcedētes vt nūer⁹ q̄draginta dieꝝ cōpleat̄.
Secūda rō est. q: ieiuniū ꝛ abstinētiā. xl. die
rū facim⁹ vt xp̄o patiēti cōpatiamur. ꝛ quia
mors ꝛ passio ei⁹ q̄rta feria incepit cꝰtuꝫ ad
hoc q: feria q̄rta vēditus fuit. Nā q̄rta feria
post dñicā palmaꝝ p̄ncipes sacerdotū cū se
niorib⁹ ppl'i ꝯgregati sunt in atriū Cayphe
pōtificis. Ad quos accessit iudas ꝛ xp̄m tra
dere cōpromisit ꝛ illi pecuniā sibi dare polli
citi sunt. Et ꝓpterea aliq̄ boni xp̄iani in me
moriā illi⁹ vēditōis xp̄i abstinēt ferijs q̄rtis
ab esu carniū. ꝛ est laudabilis ꝯsuetudo. Ni
hil enī tm̄ placꝫ deo sicut honor passionis
ei⁹. neqꝫ etiā q̄cq̄ bonū ē ꝛ vtile sicut deuota
memoria passionis xp̄i. vñ Cris. sup Mat.
Ois sal⁹ hoim ē in xp̄i morte posita. Tertia
rō. q: sol luna: stelle: ꝛ oīa luiaria creata sūt
q̄rta feria. In p̄ncipio enī de⁹ quādā nubecu
lā lucidā fecit q̄n dixit. fiat lux. vt hr̄ Gen̄. i.
Sꝫ q̄rta feria fecit de⁹ solē: lunā: ꝛ stellas. ꝛ
iō dies illa plena claritat̄ fuit. mō totū tp̄us
nr̄m p integrū āni tenebrosū fuit. ſ3 hodie i
cipim⁹ tp̄s q̄dragesimale q̄d est tp̄s lucis ꝛ
p̄nie: iō cōueniēs est vt tp̄us tā lucidū ꝛ luci
ferū in die ī qua sol luna ꝛ stelle sunt create
inchoationē accipiat. vñ Eph. v. Eratis ali
q̄n tenebre nūc aūt lux in dn̄o. Itē sciendū ꝙ
totū illud tp̄s q̄dragesimale debem⁹ in ſui
tio dei ꝛ salute aīe expendere. Nā si per totū
annū nos vixim⁹ in pctīs tā ī q̄dragesima de
bem⁹ deo ſuire. vñ Leo papa in ſmone. Pa
rū enī religiosus alio tp̄e mōstrat̄ q̄ his die
bus nō religiosior inuenit̄. B Quātū ad
tertiū ē sciendū ꝙ q̄lꝫ hō dꝫ hodie cineres
cū humilitate mētis ꝛ corporis sup caput suū
suscipere ꝛ nō irrisorie. Vñ legit̄ exemplū in
dyal. Cesarij. Fuit in cōfluētia carnifex q̄dā
q̄ cū tertia feria an̄ cineres totā pene noctem
vt ꝛ ꝓhdolor multi vsqꝫ hodie faciūt in co
messatiōib⁹ expēdisset: de mane ad abluēdas
macellas cū quodā suo collega ītrauit taber
nā. Cūqꝫ ad officiū misse pulsaret̄ ꝛ fideles
ad ecc'iam ꝯfluerēt: nec ipi ex eadē tabna re
cederēt: ſ3 tā q̄si soli ibidē remanerēt ꝛ pota
rēt: ait alter carnifici. Certe mō nimis diu ex
pectaui⁹ eam⁹ ergo ad eccl'iaꝫ ꝓpter sacros
cineres. Cui ille mysteriū cineꝝ irridēdo di
xit. Sedeas ego tibi cineres ꝛ tu mihi dabis
Tollensqꝫ cineres de lare iactauit super ca
put ei⁹. Et ecce mox pena irrisiōis subsecuta
est. nā statim circa caput ꝛ faciē tātum sensit
puluerē ac si follib⁹ ei insufflaret̄. Cūqꝫ terri
tus clamaret tātū ī ore hausit pulueres ꝙ pe
ne suffocat⁹ fuit. Accurrūt itaqꝫ multi plagā
tā mirabilē ī ip̄o intuētes. Ductusqꝫ ē ad iu
lā ꝓximā in q̄ nulli pulueres erāt ſ3 ꝯmune
sed nil illi ꝓfuit iusto dei iudicio: nec in aqua
nec ī pomerio: nec ī aliq̄ alio loco a turbie ci
neꝝ se defendere potuit. A quib⁹ tandē suffo
catus expirauit: ꝛ penam irrisionis luit.

In dñica. i. q̄dragesime ſmo xxxix. de ieiunio

Cum ieiunasset qua

dragita dieb⁹ ꝛ q̄draginta no
ctib⁹ postea esuriit. Math. iiij.
Mar. i. Luc. iiij. Xp̄s ieiunauit nobis in exē
plū ꝛ doctrinā. q: ſm Greg. Ois xp̄i actio
nr̄a est instructio. iō sicut ipse ieiunauit: ita ꝛ
nos ieiunare debem⁹. Vn in p̄nti ſmone de
ieiunio ē dicēdū. D Pro q̄ sciēdū ꝙ ar
tius ieiuniū p annū est ieiuniū q̄dragesima
le. nā istud ieiuniū est decima p̄s tp̄is. Nā sic
decimas dam⁹ de reb⁹: sic etiā de tp̄e dare de
bem⁹. Istā rōem assignat beat⁹ Greg. ī omel.
hodierna dicēs. A prima dñica q̄dragesime
vsqꝫ ad pascha sex ebdomade veniūt. quaꝝ
dies q̄draginta duo sunt ex q̄b⁹ duꝫ sex dies
dñicales in abstinētia subtrahunt̄ tūc trigin
ta sex in abstinentia remanēt. Cū aūt p. ccc.
lxvi. dies ann⁹ ducit̄ q̄si āni nr̄i decimas da
mus. vñ si hō p totū annū sibijpi vixit mō in
isto sacratissimo tp̄e dꝫ deo viuere decimaꝫ
tp̄is soluendo. vñ dr̄ in decre. Decimā anni
damus quadragesimā ieiunando. de conse.
distin. v. Quadragesima. Nā deus nouē p̄s
anni nobis reliquit: sed decimā sibi retinuit.
Pro quo sciendū ꝙ totū illud tp̄us in serui
tio dei ꝛ salute aīe est expendendū. Nam cor
pus ꝛ omnia membra cū quibus peccauimus
iam in quadragesima in seruitio dei exerce
re debem⁹. Vnde ap'ls. Ro. vi. Sicut exhi
buistis mēbra vr̄a seruire iniusticie ad iniq̄
tatē ꝛc̄. Verbi grā. Caput tuū q̄d antea or
nasti in superbia. scꝫ peplis: crinibus: capu
cijs: modo inclinare debes humiliter depo
nendo oēm ornatū capitis: ꝛ hūiliando te in
p̄nia corā deo. Item facies ornata ꝛ colora
ta iā cū lachrymis ex cōtritiōe cordis dꝫ irri
gari. Vñ p̄s. Lauabo p singulas noctes le
ctum meū: lachrymis meis stratū meū riga
bo. Vñ Ber. Facies quā lachrymis abluis
immarcessibilem decorē acquirit. Item bra
chia cū longis manicis ꝛ manus cū annulis
ornate iā extendende sunt ad modū crucis ī
secreto tui cubilis. ꝛ hoc in memoriā passio
nis xp̄i. ꝛ insup erigēde sunt in deuotiōe ora

tionis. Vñ ps. Eleuatio manuũ meaꝝ sacri
ficiũ vespertinũ. Itē pedes q̃ ad choreã iuerũt
mō iã ad eccl'ias ⁊ smonē ꝓ indulgētijs ire
debēt. Et signãter iã in q̃dragesima cũ hoies
sunt ꝯfessi: tūc eñi magis sunt dispositi ad idul
gētias pcipiēdas. Itē totũ corp⁹ qḋ añ inuo
luptate vixit iã in abstinentia viuere dꝫ. vt q̃
añ ebri⁹ fuit iã aquã bibat. ⁊ q̃ duos vl' tres
lectos sub se hūit iã in q̃dragesima i stramī
nib⁹ dormiat. ⁊ q̃ molles camisias hūit iã in
duat ciliciũ. Vñ Ber. i smo. de q̃dragesima
Porro si sola gula peccauit: sola gula ieiunet
⁊ sufficit. Si peccauerit cetera mēbra cur nō
ieiunēt ⁊ ipa. ¶ Vñ sciendũ ꝙ q̃lꝫ hō q̃
volūtarie peccauit iã in isto sacro tp̄e p oppo
situ dꝫ corp⁹ suũ castigare. i. Coꝛ. ix. Castigo
corp⁹ meũ ⁊ in seruitutē redigo. Quia ex quo
nullũ malũ impunitũ melius est hic modicã
penã sustinere q̃ in futuro magnã. Vñ dr̄ i
decre. Pluribꝰ mōis peñ dimittuř: s; nō sine
pena. de pe. dist. i. Tunc aũt. ⁊ c. medicina. vñ
q̃libet illo sacro tp̄e p illa singl'aria exercitia
q̃ iam facit oñdit se esse veꝝ penitentē ⁊ veꝝ
xp̄ianũ. vñ Leo papa. Parũ religiosus alio
tp̄e mōstratur q̃ in his dieb⁹ non religiosior
inuenitur. Vñ veri xp̄iani ⁊ boni hoies ꝯsue
uerũt hoc sacro tp̄e sibi aliquod delectabile
subtrahere. Vñ Ber. de sanctificatione ieiu
nij. Nã in eo ꝙ ab ipis licitis abstinem⁹: ea
nobis illicita ꝯdonanř q̃ pus cōmisim⁹ ¶
Secūdo querit̄ an peccet mortaliter q̃ trans
grediř ieiuniũ q̃dragesimale vel aliqḋ aliud
ieiuniũ qḋ cadit sub p̄cepto eccl'e. Rñdetur
si q̇s scienter ⁊ sine cã ⁊ ex ꝯtēptu trãsgredi
tur aliqḋ ieiuniũ eccl'ie peccat mortaliter. se
cus est si nō ex ꝯtēptu: s; ex cã rōnabili solue
ret. Verbi grã. Si q̇s intãtũ corp⁹ ꝓpriũ di
ligeret ꝙ ꝯ̄ preceptũ eccl'ie paruus sit comede
re in dieb⁹ ieiunioꝝ cũ tñ bene posset ieiuna
re. s; nō vult corp⁹ suũ intãtũ ḡuare seu casti
gare: ⁊ sic sine cã soluit ieiuniũ ab eccl'ia pre
ceptũ: tal' grauiř deũ offēdit puipēdēdo ⁊ cō
temnēdo p̄ceptũ eccl'ie. vñ doctor de schildiꝫ
in tractatu de septē vicijs capitalibus dicit.
Qñ aliq̇s inordinate gule vel cōcupiscentie
inhereret: ⁊ ei tãq̃ vltio fini frueret: sic de q̃busdã
dr̄ ad Phil'. iij. Quoꝝ de⁹ venter est. quoꝝ fi
nis īterit⁹. ita ꝙ talis q̃si deũ ꝯtēnēs par⁹ sit
p̄cepta dei ⁊ eccl'ie transgredi: vt delectatio
nes gule assequatur: tal' ḡuiter peccat. Vñ q̃li
bet dꝫ obedire p̄ceptis eccl'ie ⁊ platoꝝ suoꝝ
scꝫ ieiunare ieiunia ab eccl'ia instituta: ⁊ festa
celebrare: quasi ipemet xp̄s preciperet fieri.

vñ Luc. x. Qui vos audit ⁊c. Ber. Obedien
tia q̃ maiorib⁹ p̄bet̄ xp̄o exhibet̄. Nã ipi pre
lati sunt vicarij xp̄i. q̃ nō sunt spnendi. vñ dr̄
in decre. Qui ꝯtēnit vicariũ cōtēnit ⁊ illũ q̃
posuit ipm. di. xxi. In nouo. vñ Ber. de pla.
⁊ dispē. Quicq̇d hō vice dei p̄cepit qḋ nō sit
certũ displicere deo: hoc oino est accipiēdũ q̃
si preciperet de⁹. Ex iã dictis pꝫ ꝙ illi piculose
stant q̃ nō ieiunãt angarias ⁊ vigilias aplo
rũ nec etiã q̃dragesimã: s; de facili ⁊ quasi ex
nulla cã soluunt ieiunia eccl'ie. Contra quos
dr̄ in decre. Nullus soluat ieiunia eccl'ie sine
necessitate. de ꝯse. di. iij. Ieiunia. ¶ Item
q̃riř qñ ieiuniũ cadit in sabbatũ vel q̃rtã fe
riã: an q̇s debeat sextã feriã soluere vel ieiu
niũ eccl'ie. Rñdet̄: si ambos dies nō pōt ieiu
nare tūc meli⁹ est ꝙ comedat i simplici sexta
feria ⁊ ieiunet q̃rtã feriã: vl' etiã sabbatũ qñ
cadit p̄ceptũ in vnã illaꝝ dieꝝ. vñ Hiero. In
gratũ est spūisctō q̇cq̇d ei obtuleris neglecto
eo ad qḋ teneris. ¶ Tertio q̃riř a q̃b⁹ cibis ie
iunãtes debēt abstinere. Rñdetur fm sanc
tũ Tho. ij. ij. q. cxlvij. In ieiunio quadragesi
mali interdicunř vniuersaliter oua ⁊ oīa lac
ticinia. vñ etiã dr̄ in decre. In q̃dragesima
est ieiunandũ a lacticinijs. di. iiij. Denique. In
alijs autē ieiunijs sunt diuerse ꝯsuetudines:
quas quisq; obseruare dꝫ fm mores coꝝ in
ter quos ꝯuersař. di. lxxvi. Utinã. ⁊ dist. viij.
Que contra. ⁊. xij. di. Illa. ⁊. xiij. di. c. i. ij. ⁊. iij.
Esus aũt carniũ generaliter est ꝓhibit⁹. q̇a
generaliter magis delectabilis est ⁊ ad hu
morē luxurie magis cooperatur. Vñ sciendũ
ꝙ q̃libet hō tenetur totã quadragesimã ieiu
nare cũ cibo quadragesimali. ⁊ hoc q̃ sani ⁊
fortes sunt ⁊ vti bñ pñt tali cibo. Secus est
de illis q̃ sunt infirmi ⁊ debiles: vt mulieres
pregnãtes vel in puerperio existētes: q̇a si ne
cessitas debilitatis corpalis impedit eas: tūc
nō tenentur. Ex his iã dictis sequitur ꝙ illi
valde piculose stant q̃ in q̃dragesima come
dunt oua vel lacticinia ex mala ꝯsuetudine
sine oī cã ⁊ ratione: cũ bñ possent vti oleo: s;
noluñt corpus suũ aliq̃tisper grauare: nec cu
rant p̄ceptũ eccl'ie obseruare: tales noluñt seq̃
xp̄m per asperã viã ad celũ: s; diuitē epulãtē
quotidie splēdide. Talis eñi nō ē mod⁹ pnie
sic delicate viuere nec aliq̇d asperũ ꝓ pctis
suis sustinere. Vñ Ber. in epl'a. Si vis age
re pniam ⁊ penitere oportet te mēbra ⁊ cor
pus affligere: iudicare teipm vt nō incidas
i man⁹ dei viuentis. Vñ etiã Isi. Nihil aliud
agũt q̃ veraciter penitēt: nisi vt illud qḋ ma

le fecerunt ĩpunitū ēē n̄ sinãt. Et miroꝛ quō
tales ↄfitenꝰ ⁊ quō absoluunꝰ a pctīs cū no
lūt abstinere a lacticinijs cū bn̄ pñt ⁊ tenenꝰ
ad hoc sub p̄cepto ecclīe. Ergo discretꝰ ↄfes
soꝛ dꝫ districte agere circa tales ⁊ eis ↄsciaꝫ
facere vt obediãt p̄ceptis ecclīe vt oleū come
dãt ⁊ ieiunēt. Nã illo sacratissimo tp̄e debe-
mus cū xp̄o crucifigi: vt lete possimꝰ cū eo re
surgere. Nã si volumꝰ cū xp̄o regnare optet
nos etiã cū eo pati. Ber. sup cã. Xp̄s q̄ nō
fallitꝰ elegit qd̄ carni molestꝰ est. ⁊ illud qd̄
ē vtilꝰ magꝭ eligēdū ē. ⁊ q̄sq̄s aliud docet vl̄
suadet ab eo tãq̄ a seductoꝛe cauēdū ē. M
Ūn̄ circa iã dicta q̄riꝰ vtrū ꝑsona q̄ nō pos-
set oleū vel pisces comedere debeat oua vel
lacticinia comedere. Rn̄deꝰ si talꝰ ꝑsona nō
est p̄gnãs vel lactãs: ſꝫ sana ⁊ fortꝭ ⁊ pōt sibi
ꝓuidere de alijs ferculis ⁊ bonis pulmentis
⁊ de vino ⁊ de albo pane: nec hꝫ magnos la
boꝛes ⁊ pōt sufferre: sic q̄ nō nimiū debiliteꝰ
abstinēdo a lacticinijs: tunc abstinere teneꝰ.
secꝰ est si est p̄gnãs vel lactãs: vel al's debilꝰ
vel impedireꝰ in melioꝛibꝰ exercitijs: ⁊ nimiū
debilitareꝰ si a lacticinijs abstineret tūc talis
ꝑsona dꝫ dispēsationē petere ab ep̄o vel ab
eo q̄ eiꝰ auctoꝛitatē hꝫ ⁊ sibi indicare cãs su-
as: ⁊ tūc sine pc̄ō pōt oua vl̄ lacticinia come
dere N Quarto dicēdū ē de his q̄ teneꝰ
ad ieiuniū ⁊ q̄ nō. Et circa hoc sūt aliq̄ q̄stio
nes mouēde. Et p̄mo q̄riꝰ si pueri teneaꝰ ie
iunare ieiunia ecclīe. Rn̄deꝰ q̄ nō. Et rō ē.
q2 ĩ eis est magnꝰ caloꝛ q̄ multū ↄsumit. ⁊ q2
nutrimētū coꝝ ꝑtiet ad opationē duplicꝭ vir
tutis. s. augmētatiue ⁊ nutritiue. ⁊ etiã q2 in
eis nō ē ita necessaria oppssio viciōꝝ sicut in ꝑ
fectis ad quã maxīe institutū ē ieiuniuꝫ. Ūn̄
q̄riꝰ de etate. s. in q̄ etate teneaꝰ q̄s ad ieiu-
niū. Rn̄deꝰ ſm. b. tho. ij. ij. q. lxvij. q̄diu ali-
q̄s stat ĩ statu augmēti nō teneꝰ ad oīa ieiu-
nia. s. vsq̄ ad finem tertij septennij. i. xxi. an.
Cōueniens tñ est ſm. b. tho. vt etiã in hoc tp̄e
se ad ieiunãdū exerceat plus vel minus ſm
modū etatꝭ sue ⁊ possibilitatꝭ. Ūn̄ sciendū q̄
ille q̄ est. xiiij. annoꝝ plꝰ dꝫ ieiunare q̄ iste q̄
ē. xij. annoꝝ. Silꝛ q̄ ē. xvi. ãnoꝝ ⁊ robustꝰ coꝛ
poꝛe iteꝝ plꝰ teneꝰ: ⁊ sic de alijs. Itē q̄riꝰ q̄d
de mulieribꝰ p̄gnantibꝰ ⁊ lactãtibꝰ. Rn̄deꝰ
si necessitas debilitatꝭ eas impedit nō tenenꝰ
ad ieiuniū. imo si t ineꝰ probabilꝛ de ꝑiculo
caꝝ vel aboꝛsu nō solū pñt ſꝫ tenenꝰ soluere
ieiuniū sicut dicit Guil. Et rō quare mulier
p̄gnãs non teneꝰ q2 dꝫ sumere cibū nō tñ ꝓ
se: ſꝫ etiã ꝓ nutrimēto fetꝰ. Itē alia cã est. q2
p̄gnãtes ↄsueuerūt hr̄e varia ⁊ inoꝛdinata
desideria cibarioꝝ diuersoꝝ. ⁊ q̄nq̄ ita intē-
sa q̄ nō pñt aliquo mō appetitui satisfacere
⁊ sic posset ēē ꝑiculū fetꝰ. O Circa hoc ite
rū q̄riꝰ vtrū mulieres q̄ sunt fortes ⁊ bn̄ ieiu
nare pñt ꝓpꝰ ꝓhibitionē maritoꝝ debeant
ieiunia dimittere. Rn̄deo ſm Innocē. Licet
dimittere debeãt vota volūtarie suscepta ꝓ-
pter ꝓhibitionē viroꝝ: nō tñ ieiunia ab ecclīa
p̄cepta. Itē q̄riꝰ q̄d de infirmis ⁊ debilibꝰ ⁊
senibus. Rn̄deꝰ ſm Guil. q̄ excusanꝰ. ſꝫ ꝓ
q̄nta debilitate arbitrio boni viri stãdū est.
rō huiꝰ ē. q2 ĩ egrotãtibꝰ natura debilis est. ⁊
iō si dareꝰ eis vna vice totū simꝰ qd̄ ē necessa
riū ↄuenienti sustētationi sue nature grauare
tur foꝛte sua natura. ſꝫ si daꝰ plibꝰ vicibꝰ cō
foꝛtaꝰ ⁊ vigoꝛaꝰ. Silꝛ in senibꝰ ē virtꝰ debilꝭ
vn̄ si totus cibꝰ quē coꝝ natura req̄rit ꝓ de
naturali ab eis vna vice sumereꝰ nimiū gra
uareꝰ in eis caloꝛ naturalis vt nō posset cibū
digerere ↄueniens. P Itē q̄riꝰ de ꝑegri
natibus aut multū laboꝛãtibꝰ: an teneãꝰ ad
ieiunia. Rn̄deꝰ ſm. s. Tho. Si ꝑegrinatiōis
laboꝛ ↄgrue pñt differri aut diminui absq̄
detrimēto: tūc ecclīe ieiunia nō sunt p̄termit-
tēda. si aūt iminet necessitas stati ꝑegrinãdi
⁊ magnas dietas faciēdi. vl̄ etiã multū labo
rãdi: ⁊ silꝛ cū hoc nō pñt ieiunia ſuare: tūc nō
obligãꝰ ad ieiunãdū. Videtur tñ ĩ talibꝰ re
currēdū ēē ad supioꝝ dispēsationē: nisi foꝛte
vbi nō ē ↄsuetū. q2 p̄lati dissimulãtes videꝰ
ãnuere. Ex his iã dictꝭ pōt elici q̄ h̄ cōe ꝓuer
biū secularium vbi dꝛ q̄ nulli laboꝛatoꝛi indic-
tū ē ieiuniū nō ē vniūsalꝛ veꝝ. Ūn̄ si q̄s est
diues sic q̄ hꝫ bonū nutrimentū sufficiensq̄
emolimētū ita q̄ pt̄ se sine magno laboꝛe nu
trire: tūc illo die q̄ ieiunãdū est dꝫ eo min᷑ la
boꝛare: vt ⁊ cū h̄ laboꝛe possit ieiunare ⁊ p̄ce
pto ecclīe satisfacere. ſꝫ si ē paup ⁊ necessitas
cogit eū ad grauiꝰ laboꝛãdū. q2 al's nō possꝫ
hr̄e cū vxoꝛe ⁊ pueris necessaria. ⁊ si tūc q̄nq̄
ex isto magno ⁊ g̃ui laboꝛe exhaustꝰ ⁊ eners
uatꝰ nō pōt ieiunare: ⁊ sic comedit in diebꝰ ie
iunioꝝ ꝓpterea nō peccat moꝛtalꝛ. signãter cū
hoc stat in aīo suo q̄ libēter vellꝫ obedire p̄
cepto ecclīe ⁊ ieiunare si possꝫ. Itē sciendū q̄
aliq̄ sunt q̄ q̄nq̄ ĩ. xl. ebdomadatim vix vnū
diē ieiunare volūt allegãtes laboꝛes suos. ⁊
q̄ eis ē durū ⁊ graue ieiunare. Rn̄deri pōt
illis q̄ meritū ipoꝝ ꝑ hoc augmētaꝰ q̄n ieiu
nant ⁊ laboꝛãt q2 deꝰ ſm laboꝛē ⁊ charitatē
vult remunerare ieiunia ⁊ opa nr̄a. Itē q̄li-
bet ſm posse suū ieiunare dꝫ. ⁊ q̄n nō pōt q̄

causis iā dictꝭ:tūc dꝫ illud ieiuniū recōpēsare
ꝑ alia bona opa.s.ꝙ det paupib⁹ prādiū vel
alias aliqd ꝓpter deū.vel aliqd ꝑſ nr̄ oret:
vel aliq̄ alia bona opa faciat:i signū bone vo
lūtatis ꝙ libent̄ vellet ieiunare si posset. Uñ
Aug. Si ieiunare nō potes mag̃ pasce cū cu
ius saturitate tibi venia ꝯcedat̄. Ulterio q̄rit̄
de paupib⁹ ⁊ mēdicātib⁹ vtrū etiā teneāt̄ ad
ieiunia. Rñdet̄ ſm sctm̄ Tho.ij.ij.q.cxlvij.
Si pñt hr̄e intātū sil' de elemosynis recolle-
ctis vel alis reposit̄ ꝙ sufficeret eis ad vnum
prādium:nō excusant̄ a ieiunio.si aūt nō pñt
hr̄e intātū ꝙ sufficiat eis ꝓ comestione tot⁹
diei nō tenent̄.vel qñ ex pcedēti in ea debili
tati ieiunio satisfacere nō pñt excusant̄ Q
Quinto dicēdū ē q̄ reqrit̄ ad hoc ꝙ ieiuniū
fiat deo acceptū ⁊ nob̄ fructuosum. Rñdet̄
ꝙ qnq̄. Pmo ꝙ añ prādiū hō nec dꝫ come-
dere nec bibere. Cōtra hoc faciūt illi q̄ de ma
ne vadūt ad medonē ⁊ tabernas intrāt ⁊ re
plēt se cū vino p̄cioso. Itē aliq̄ diu dormiunt
ne corp⁹ inter vigilandū grauet̄ a ieiunio.⁊
tales iā dicti minuūt sibi pciū ieiunij. Et null⁹
dꝫ q̄cq̄ comedere vel bibere de mane:nisi ꝓ
pter debilitatē capitis qs vnū haustū biberet
vel zinziber vel muscatū siue gariophilū ad
os suū reciperet ꝓpt̄ ꝯfortationē cerebri. Se-
cūdū qd̄ reqrit̄ ad ieiuniū ē ꝙ ieiunās nō dꝫ
p̄uenire tp̄s vel horā prandij debitā.qz q̄ añ
vespas i q̄dragesima comederet g̃uiter pec-
caret.vñ dr̄ in decre. In ieiunio hora meridi
ana ē seruāda.de ꝯse.di.v. Nō dico.⁊.lxxxij.
di. Presbyter. Sꝫ q̄re illo tp̄e de mane dicit̄
vespe. Rñdetur ꝙ antiq̄t⁹ ieiunauerūt vsqꝫ
ad vespas.sꝫ iā eccl'ia ꝯdescēdit īfirmitatib⁹
hoīm anticipādo vespas. Itē alia rō ē.qz i hꝫ
ꝙ dicunt̄ vespe añ prādiū oñdim⁹ nr̄am vo
lūtatē xp̄o ꝙ etiā libēter vellem⁹ ieiunare.xl
dieb⁹ ⁊.xl.noctib⁹ sine cibo ⁊ potu sicut xp̄s
ieiunauit si possem⁹ p̄ debilitate nature.⁊ tūc
acceptat volūtatē ꝓ facto. Uñ Aug. Coro-
nat de⁹ int⁹ volūtatē vbi nō inuenit faculta
tē. Itē ieiunās in prādio nō dꝫ q̄rere nimis
delicata cibaria.nā hoc displicet deo ⁊ minu
it p̄miū.nec nimiū dꝫ sumere de cibo sꝫ ad bo
nam sufficientiā ita ꝙ nō nimis modicū nec
nimis multū.vñ Arist.ij.ethi. Mediū in oī-
bus laudabile est. Cōtra hoc faciūt illi q̄ ni
miū replēt se:sic ꝙ sepe ventrē dolēt. Contra
hoc dr̄ in decre. Meli⁹ ieiunat q̄ sepius par
comedit q̄ꝫ rarius multū.de ꝯse.dist.v. Non
dico. R. Tertiū qd̄ reqrit̄ ē ꝙ ieiunās
post prādiū nō dꝫ comedere. Circa qd̄ q̄rit̄
qd de ꝯfectiōib⁹ ⁊ electuarijs vtrū ꝑ hec sol
uatur ieiuniū. Rñdet̄ ſm.b. Tho. ꝙ ꝑ cōfe
ctiōes ⁊ electuaria nō soluit̄ ieiuniū sicut nec
ꝑ alias medicinas:nisi qs eas in fraudē ieiu
nij sumeret ⁊ i magna q̄ntitate ꝑ modū cibi
Et in hoc ꝯcordat Innocē. Pro quo sciendū
ꝙ de sero in collatiōe ieiunās nō dꝫ sumere
aliqd̄ comestibile qd̄ cōiter in prādio ꝯsuet⁹
est sumere.sicut panē vel fic⁹.⁊ silia:sꝫ tm̄ de
ꝯfectiōib⁹ ⁊ electuarijs ē licitū aliqd sumere
⁊ hec in pua q̄titate ad modū nuc.⁊ hoc iō
vt pot⁹ eo meli⁹ ꝯueniat nature.nō tm̄ iō qs
talia sumere dꝫ vt forti⁹ bibat.sꝫ sumere tā-
q̄ꝫ medicinā dꝫ:ne pot⁹ q̄ꝫ natura exigit ꝓ
refocillatiōe noceat ⁊ ledat. Contra hoc aliq̄
faciūt q̄ q̄nqꝫ mediā similā ꝓ collatiōe come
dūt.vel intātū replēt se de ꝯfectiōib⁹ ⁊ speb⁹
qd̄ nimiū ē:⁊ in hoc offendūt deū. Itē sciēdū
ꝙ si qs solueret ieiuniū eccl'ie g̃ui⁹ peccat q̄ꝫ
ter vel q̄ter comedit q̄ꝫ si tm̄ bis comederet.
S Quartū qd̄ reqrit̄ ad ieiuniū ē ꝙ ieiu-
nās illud qd̄ subtrahit sibi in cibo ⁊ potu dꝫ
dare paupib⁹.vñ Hiero. Qd̄ mādicaturus
eras si nō ieiunares da paupib⁹:vt ieiuniū
tuū sit saturitas aīe nō marsupij lucrū. Uñ
ieiunās dꝫ eē multū misericors paupib⁹.⁊ iō
signant̄ legit̄ in q̄dragesima illud Ysa.lviij.
Frāge esuriēti panē tuū. vñ et Aug. i ſmo.
De tuo ieiunio paup satiet̄. Quītū sine quo
añ dicta nō placēt deo ē ꝙ ieiunās dꝫ penite
re de suis pctīs ⁊ sic ieiuniū suū offerre deo.
Uñ Isid. de sum.bo. Ieiunia cū bonis opib⁹
deo acceptabilia sunt.q̄ eniꝫ a cibis abstinēt
⁊ praua agūt demones imitāt̄ qb⁹ esca nō ē:
⁊ neq̄cia semꝑ adest. Et non sufficit nec placet
deo nec meritoriū est hoī a cibo ieiunare ni-
si etiā abstineat a pctīs.vñ ieiunans dꝫ post
ponere suā supbiā ⁊ dare se ad humilitatem
suū ieiuniū sit deo acceptū.⁊ in signū hui⁹ qli
bet nostrū recipit cineres super caput suū fe
ria q̄rta in capite ieiunij. Uñ ps. Humiliabā i
ieiunio aīam meā. Iteꝫ cauere dꝫ se ab ira ⁊
se dare ad mansuetudinē. Nā iracūdi ⁊ cru
deles imitant̄ demones q̄ semꝑ ieiunāt.sꝫ tm̄
suam crudelitatē nō postponūt. Item a luxu
ria ad castitatē. Uñ dr̄ in decret. In ieiunio
seruanda est mūdicia carnis.di.xxiij. Habe
atur.⁊ sic de alijs. T Sꝫ circa hoc q̄ritur
vtrū aliquid valeat ieiuniū qd̄ fit in peccato
mortali. Respōdeo ſm Alphorabiū ꝙ ieiu
nium in peccato mortali factū valet ad tria.
Primo vt obediens sit p̄ceptis eccl'ie vel vo
to si vouit ieiuniū. Nam si peccator in tali ca-

su nõ ieiunaret ⁊ tũc demũ mortal'r peccaret
Secũdo valet ad castitatẽ. nã ignis extinguit
qñ ligna subtrahunt. sic etiã est de ieiunio in
hoie. vñ Hugo. de scõ vict. Parca enĩ vita
occidit vicia ⁊ libidinẽ extinguit. Tertio va-
let ad hoc vt pctõr eo citi' disponat ad ɔtritio-
nẽ ⁊ graz recipiẽdã. Sz q̃tũ ad meritũ vite
eterne: tũc ieiunans sciẽnt in pctõ mortali ni
hil meret. g̃ ɔsulendũ est cuilibet vt in princi
pio q̃dragesime cõfiteat pctã sua: q: vna di-
es quã quis in grã ieiunat vtilior ⁊ salubrior
est quã si q̃s totã q̃dragesimã i pane ⁊ aqua
cum vno peccato mortali ieiunaret.

De tẽptationib' bonorũ hoim. Ser. xl.

Et accedẽs temptator dixit ei. Si fili' dei es dic vt lapides isti panes fiãt. Mat. iiij.

Sciendũ q xps voluit temptari vt ostende
ret q nos spũal'r pugnare oporteat ⁊ tẽptari
vt coronemur. Apostolus. Nemo coronabi-
tur nisi qui legitime certauerit. vñ Amb. Nõ
est victoria vbi nõ fuit difficilis pugna. Et g̃
si dyabol' nos tẽptauerit. tũc exẽplo xpi de-
bem' eũ vincere nec ei ɔsentire. Vñ in p̃nti
s̃mone tria sunt dicẽda. Primo q̃ sunt ille tẽ
ptatiões bonoz hoim p q̃s dyabol' etiã iral
de sapiẽtes subuertit. Secũdo q malũ sit ho
mini eẽ sine tẽptatione. Tertio exẽplũ. A
Quãtũ ad primũ sciendũ s̃m Guil' pisien.
de fide ⁊ legib' q dyabol' hz septẽ astutias
siue insidias occultissimas p q̃s etiã sapiẽtis
simos ⁊ fortissimos sepe subuertit. Prima ẽ
lõga fatigatio ⁊ crebra tẽptatio p quã nõ tm̃
nitit illũ quẽ tẽptat superare: s etiã ducere ad
desperatione. videlicet q se credat ad deũ non
ptinere: vel a deo nõ curari. Cũ eñ instãter
petit a tali tẽptatõe liberari ⁊ nõ obtinet: tũc
de facili despat de dei mĩa ⁊ adiutorio: ⁊ cre
dit deũ nõ curare piculũ ipsius. Vtrũqz aũt
istoz est tamen pciosissimũ ẽ qñ in vtroqz
se totaliter dat dyabolo. Verbi grã. Recte
sicut in duello cũ vn' dicit vict' sum: ⁊ vltra
nõ pugnat: tũc se dat in ptãtẽ alteri' victoris
sic ille q̃ sic credit se a deo derelictũ ⁊ despe-
rat: dat se ĩ ptãtẽ dyaboli cũ vltra nõ vult re
sistere: ⁊ sic despat de dei adiutorio ⁊ ei' mĩa
s hoc ẽ valde piculosum sic de deo despare.
Vñ Isido de sum. bo. Despatio est peior oĩ
pctõ. Cris. Nil eñ deũ intantũ offendit sicut
despatio. s talis pp̃endere debet q de' ex sua
bonitate pmittit fieri sup ips hmõi tẽptatio
nẽ: ⁊ q pt sumpi' ppriã vtilitatẽ ⁊ salutẽ. q̃a
tales vt cõiter crebras tẽptatões sustinẽt ne
p elationẽ mentis ⁊ ppriẽ cõplacẽtie pdant
grãm. Vñ Greg. Dũ se q̃s reminiscẽdo q̃d
gessit apud se erigit: apud humilitatis auctorẽ
cadit. Etẽim elatio interior periculosior est q̃
exterior supbia. Quõ aũt talis posset melius
humiliari ⁊ in cognitionẽ suipius deuenire co
gnoscẽdo q nihil a seipso hz ꝺcep q̃ p talem
crebrã tẽptationẽ. Talib' sic ptinue tẽptatis
sp ad memoriã reducẽda ẽ supbia apli quã
ipsemet narrat. ij. Cor. xij. inquiens. Ne magni
tudo reuelationũ extollat me datus est mihi
stimul' carnis mee angel' sathane q̃ me cola
phizet. Si eñ tãta scitate ⁊ tantis donis
graz ⁊ virtutũ viro pdicto imminebat piclm
tẽptatiõis supbie ⁊ ɔ illã diuina miseratiõe
alia tẽptatio carnis sup eũ pmissa est q̃d tũc
de nobis fieret nisi de' illã tẽptationẽ pue
ret ⁊ nos custodiret. Vñ etiã aliqui dicũt q
aplus paul' saluat' nõ fuisset si illa tẽptatio
ne caruisset p q̃ ter rogauit dñm: s nõ fuit
exaudit'. Sic forte ⁊ tu dãnaberis si illa cre
bra tẽptatione careres. s illa crebra tẽptatio
erit tibi occasio salutis. Ergo tales debẽt se
deo cõmittere ⁊ tẽptationez hanc patiẽter
sufferre semperqz resistere ⁊ deũ quotidie pro
auxilio petere. B Secũda astutia est ex
traneitas. i. cũ diabolus hoiem cũ inauditis
⁊ insuetis tẽptat tẽptationib': sic q talis ti
met se nõ esse verũ xpianũ. Cogitat eñ quõ
in corde veri xpiani tã pessime ⁊ insuete co
gitatiões incidere pñt. Sz dyabol' facit s
q̃ volunt vnũ castrũ expugnare q̃ diuersa iã
cula immittũt: iã ignẽ iã lapides iã fodiunt.
Sic dyabol' facit q̃ nitit expugnare aiam q̃
est in castro corpis nr̃i. Sil'r facit dyabol' si
cut inimic' capitalis cũ occidit inimicũ suum.
Talis eñ nõ curat an cũ gladio antiquo vl
nouo: vel cũ fuste vel cũ baculo eũ psternat.
Sic dyabol' nr̃ inimic' capitalis q̃ q̃rit nos
occidere nõ curat vtrũ cũ vsitata vl' insueta
vel inaudita tẽptatione nos super. Pro quo
sciendũ q tales q̃ sic crebrã ⁊ inauditã tem
ptationẽ sustinent de trib' debent consolari.
Primũ est q dyabol' non põt nocere nec tẽ
ptare nisi inquantũ de' pmittit. Vñ Aug.
Dyabolus pleruqz vult nocere s nõ põt. q̃a
ptãs eius est sub ptãte dei. imo quod pl' est
dyabolus nõ põt nocere tibi nisi inquantũ tu
vis ei ɔsentire. vñ Greg. Debilis est bestia
q̃ nõ vincit nisi volentẽ. Vñ etiã Aug. dicit
Dyabol' quidẽ suggerit ɔsiliũ: s deo auxiliã
te nr̃m ẽ vl' eligere vel refutare q̃d suggerit

Est eñ dyabol⁹ sicut canis latrãs qui ligat⁹ est: cui si appropinquas põt te ledere. Si autem effugeris ꝛ nõ appropinquas ei: nõ põt te ledere: sꝫ bñ ꝯtra te latrare põt. Secũdũ ẽ ꝙ tẽptationes pati est ꝓprium bonoꝝ hoim deo fuire volentiũ. Ergo qñqꝫ vir⁹ boit⁹ hõ plures temptatiões ꝛ peiores incidẽtes cogitatiões sustinet ꝙ̃ mille impij: sꝫ de hoc nõ debet tristari. qꝛ sm Gre. Non est cogitatio tam imũda q̃ mentẽ polluat si ratio nõ consentit. Tertiũ est ꝙ temptatio erit ei meritoria si sustinuerit vt debꝫ ꝛ restiterit ꝓut põt vñ Bern. Quotiẽs restiteris: totiẽs coronaberis. Ergo illi qñqꝫ cũ se sic credũt esse inimicos dei immo amici xp̃i: ꝛ qñqꝫ sunt martires in cõspectu dei. vii Gre. Temptatio cui nõ consentit nõ est peccatũ: sꝫ materia exercende virtutis. ¶ Tertia astutia diaboli est ꝙ suadet hoĩ mutare statũ suũ: vt cũ qs audit talẽ vitã in tali statu vel in tali monasterio: tũc suadet illi vt illuc se transferat. Et sepe fingit ꝙ hõ est in bono statu ꝛ securꝰ ita ꝙ diabol⁹ nõ põt eũ illaqueare nec decipere nec vincere: tũc suadet sibi mutare statũ suũ ꝛ incutit sibi timorẽ ꝙ nullo mõ possit saluari nisi transferat se ad talẽ aliũ statũ. Et diabol⁹ facit sicut auceps auib⁹ q̃ sunt in speluncis ꝛ cauernis securis: ꝛ sicut piscator piscib⁹ qui cũ concha sua aquã turbans ꝛ circũquaqꝫ littus pulsans timorẽ piscib⁹ incutit vt cauernulas ꝛ latibula sua exeãt ad loca insecura vbi ꝛ tũc ille rethe extendit suũ vt capiat eos. Sꝫ si pmãsissent tales aues vel pisces i locis suis eos cape nõ potuisset. sic ꝛ diabol⁹ facit illis q̃ sũt in bono statu. Ergo qñ hõ est in bono statu in q̃ saluari põt nõ facilit̃ mutare dꝫ illũ statũ. Vñ aplꝰ. i. Coꝝ. vii. In ea vocatiõe q̃ qs vocat⁹ est permaneat. Quarta astutia ẽ qñ ad maiora opa bona ꝛ supra vires ipius aliquẽ inuitat. Et i hoc exẽpla sanctoꝝ pcedentiũ eidẽ ꝓponens vel etiã sctõs hoĩes in mundo adhuc exñtes q̃ in magnis obstinẽtijs viuũt: tũc talis ꝓmittit qñqꝫ ex instinctu diaboli talẽ rigorẽ. i. ꝙ etiã sic velit viuere: ꝛ post votũ tandẽ qñqꝫ retrocedit. qꝛ videtur sibi nimis graue: ꝛ signant̃ qñ feruor charitatis tepescit: ꝛ sic tũc erit deterior. Hec eñ est astutia p quã simee capiũt̃. Accipiũt eñ venatores calcios magnos ꝛ põderosos ꝛ calciãt se vbi hoc simee videre pñt. Alligãt aũt ꝛ astringũt sibi fortit̃ calcios hmõi: vt h̃ videntes silr̃ faciãt: ꝓpt̃ qđ soluentes hmõi calcios de pedib⁹ ibi dimittũt; indeqꝫ recedentes prestolant̃ quousqꝫ simee se illis calciauerit ꝛ eosdẽ sibi forti alligatiõe astrinxerint irruunt in eas ipsasqꝫ sic capiũt: qꝛ nõ solũ nõ effugere: sꝫ nec ambulare queũt pre magnitudine ꝛ ponderositate calcioꝝ. Tu aũt audisti ꝙ calciamẽta i sacra scriptura exempla sanctoꝝ vocant̃ q̃ cũ ꝓposito ꝛ voluntate ab infirmis hoib⁹ sepe assumunt̃: ad q̃ etiã votoꝝ vinculis se sepe alligãt: sꝫ ꝓpt̃ imbecillitatẽ i eis ambulare nõ valẽtes aut eadẽ portare: a venatorib⁹ infernalib⁹ capiũtur ab assumpto voto ꝛ ꝓposito apostatãtes: ꝛ sic postea aliqñ deteriores fiũt q̃ ante fuerũt. Quinta astutia diaboli est q̃ sub ꝓtextu boni suadet periculũ. Species huiꝰ astutie innumerabiles sũt: vt cũ sub ꝓtextu pietatis erogandaꝝ elemosinaꝝ suadet acq̃ri diuitias. faciens illõ dictũ aplĩ. i. Thi. vi. Qui volũt diuites fieri incidũt i laqueũ diaboli. Silr̃ illi q̃ inclinat⁹ est ad luxuriã suadet bene comedere vt deo diutꝰ fuire possit: qꝛ scit ꝙ in delicijs piclitatur castitas. Vñ Hiero. In vino luxuria est: ꝛ vbicũqꝫ saturitas ꝛ ebrietas est: ibi libido dñat̃. Aliquib⁹ suadet ieiunia ꝛ abstinẽtias faciens eos ad iracundiã ꝛ impatientiã labi. sic ꝙ qñqꝫ maledicãt cũ esuriũt. Silr̃ illis q̃ hñt debilia capita suadet ieiunia ꝛ dura exercitia: vt sic nimiũ debilitent̃ ꝛ i bonis opibus impediant̃: vt vel sic etiã insanire incipiant: vel etiã postq̃ exhausti sũt p indiscreta exercitia: tũc recreationes q̃rũt ꝛ demũ dissolutiores oib⁹ erũt. Sexta astutia diaboli est qñ viciũ suadet sub ꝓtextu virtutis: ꝛ sub noie boni occultat viciũ. Verbi grã. Sicut cũ illi q̃ in potestate est cõstitut⁹ suadet ꝙ nõ dꝫ vicia corrigere: sꝫ dissimulare. qꝛ ẽ nimia quo ad ꝓximũ. Et hoc ideo facit. qꝛ scit ſm dictũ Jaco. ꝙ iudiciũ durissimũ fiet his q̃ presunt. qꝛ nõ solũ ꝓ suis pctis: sꝫ etiã ꝓ pctis subditoꝝ reddituri sunt rationẽ que hic dissimulauerit ꝛ nõ correxerit. Itẽ auaricia sic occultat̃ sub noie ꝓuidẽtie Itẽ supbia vestimẽtoꝝ honestas ꝛ garrulitas affabilitas vocatur. Item astutia mercatoꝝ prudẽtia noiat̃. Septima astutia ꝛ oim piculosissima ẽ ipa pax. i. cessatio temptationũ. quã multi impiti vehementissime cõcupiscũt ꝛ instãter poscũt. hec autẽ est adeo piculosa vt de ea dicat omis ecclia sctõꝝ. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et ꝯ hoc dr Jaco. i. Oẽ gaudiũ estimate frẽs mei cũ in varias temptatiões incideritis Et Job. vij. Tẽptatio ẽ vita hoĩs sup terrã. Igit̃ puatio ꝛ carẽtia tẽptatiõis mors ẽ. Nõ

eñi viuit q̄ nō temptat̄. D Quantū ad
secundū pncipale huiꝰ sermonis est sciendū ꝙ
quinqꝫ mala ex illa pace pueniūt cuȝ hō caret
oī temptatione. Quoꝝ pmū ē securitas q̄ ti
mor dei expellit̄: q̄ ē custos v̄tutū ꝛ oīm meri
toꝝ. vñ dr̄ Eccl'. xxvij. Nisi instāter tenueris
te in timore dñi cito sub.d.tua. Et ecōtra di
cit Aug. li. x. cōfes. Nemo securꝰ dȝ esse i hac
vita q̄ tota temptatio noiat̄ vt q̄ fieri potuit
ex deteriori melior: non fiat econuerso de me
liori deterior. Unde Gre. li. ij. Sepe quē tē
ptationis certamē supare nō valuit sua secu
ritas deterīꝰstrauit. Et rō huiꝰ est. q: talis se
curitas expellit timorē: ꝛ expulso timore hō ē
q̄si ciuitas sine muro ꝛ domꝰ sine ostio. ꝛ idō
facilime capit̄ a diabolo. vñ Bern. Cōnexa
sūt quidē religio ꝛ timor: nec manere pōt al
terū sine altero. vñ Eccl'. xxxiij. Timenti deū
nō occurrent mala. s; in tēptatione deꝰ illū cō
seruabit ꝛ liberabit a malis. Secūdū malū
est desidia siue pigritia: q̄ etiā nō solū ad fu
gam s; ad pugnā tardi sumꝰ. q: p iacula tē
ptationū boni excitant̄ ad bonū opꝰ: ꝛ in tē
ptationibꝰ cōstituti q̄rūt adiutoriū dei ꝛ suf
fragia sctōꝝ orāt ieiunant genua flectūt ꝛ sic
de alijs. Sed q̄ in pace ꝛ sine tēptatione sūt
desides efficiunt̄. Et ergo illa pax recte cōpa
ratur rubigini. q: nihil intātū cōsumit ferrū
sicut rubigo. sic ociū mentē hoīs. S; q̄ñ cum
ferro opat̄ tūc mūdat̄ ꝛ splendidiꝰ redditur
Sic boni p tēptatōnes a rubigine pctī pur
gant̄: ꝛ ad debitū candorē parit̄ ꝛ splēdorē
pducunt̄. Tertiū malū ē elatio. q: tales qui
nō temptant̄ q̄nqꝫ putāt se tam sanctos esse
ꝙ diabolꝰ nō audeat eis appropinq̄re: cū tñ
cōtrariū potiꝰ deberēt cogitare ꝛ credere se
debiles ꝛ adeo infirmos ꝙ omni temptationi
succūberēt. ꝛ ppt̄ hoc oīpotēs ꝛ misericors de
us eos tēptari nō sinit. Quartū ē cōtemptꝰ
fratrū ꝛ pximoꝝ. Cū eñ talis q̄ est in pace ꝛ
sine temptatione audit alios tā inconsuetas
ꝛ inauditas temptatiōes pati: ɔtemnēdo p
ximos dicit ꝙ tales cogitatiōes nō deberēt i
xpianū cadere nec eñ xpianꝰ deberet talia
cogitare: ꝛ ꝙ ille vilissimꝰ est q̄ talia cogitat.
Et sic spernit alios tēptatos credēs eos esse
malos ꝛ se ob id q: nō temptat̄ estimās bo
nū: cū ecōuerso ipi temptati sūt filij dei: ꝛ ipi
q̄ nō tēptāt̄ fortassis īimici dī ꝛ filij diaboli.
Quintū malū ē duricia cordis ꝛ īmisericor
dia ad pximos q̄ sic tēptant̄. Nā adeo illi q̄
nō tēptant̄ in eos obdurant̄ vt etiaȝ eis nec
condolendū nec cōmiserendū putēt. Dicunt
eñ ꝙ decoriandꝰ vel cōburendꝰ esset q̄ talia
cogitat. Quis vnq̄ audiuit tales inconsue
tas ꝛ inauditas tēptatiōes. Et q̄ñ q̄s sic ob
durat̄ ɔ̄ pxios ꝛ nō cōpatit̄ eis est signū ꝙ
ille nō ē bonꝰ neqꝫ pfectꝰ. S; q̄ñ q̄s ex corde
cōpatit̄ ē signū bonitatꝭ. vñ Gre. In q̄to q̄s
pfectꝰ ē in tāto plus sentit dolores alienos.
E Quātū ad tertiā ptē istiꝰ sermonis nota
exēplū de cōtinua tēptatōne diaboli. Fuit q̄
dā monachꝰ filiꝰ sacerdotꝭ idoloꝝ: q̄ cū puulꝰ
esset. ꝛ tpe quodā pr̄ eiꝰ intraret tēplū ydo
loꝝ vt sacrificaret idolis: intrauit ꝛ ipē post
eū occulte: ꝛ vidit sathanā in solio sedentem
ꝛ oēm militiā eiꝰ astantē. Et ecce repēte vnꝰ
ex pncipibꝰ eiꝰ veniēs adorauit eū. Cui dixit
diabolꝰ. vñ venis. Ait ille. fui in illa puincia
ꝛ suscitaui bella ꝛ effusiōes sanguinū. Et di
xit ad euȝ diabolꝰ. In q̄nto tpe hoc fecisti. Et
rñdit. in triginta diebꝰ. Et iussit eū flagella
ri dicēs. solū tāto tpe hoc fecisti. Et ecce aliꝰ
venit ꝛ adorauit eū. Et ab eo interrogatus
vnde veniret. rñdit. fui ī mari ꝛ suscitaui pē
tos ꝛ cōmotiōes ꝛ submersi naues cū hoībꝰ
Et dixit ei diabolꝰ. In quāto tpe hoc fecisti.
Rñdit ille in vigīti diebꝰ. Et hūc siliꝰ flagel
lauit. Et tertiꝰ venit ꝛ similia nūciauit: dicēs.
In nuptijs feci dissensiones. ꝛ ipm̄ sponsū oc
ciderūt: ꝛ hūc ɔsimilit̄ iussit flagellari. ꝛ aliꝰ
venit dicēs. ecce q̄draginta annis quēdā mo
nachū impugnaui: ꝛ vix ista nocte pualui ꝛ
feci eū fornicari. qd̄ diabolꝰ audiēs mox sur
rexit ꝛ osculatꝰ est eū: ꝛ tollēs coronā quā ha
buit posuit in capite eiꝰ: ꝛ fecit eū sibi cōsede
re. Et ille cū h̄ vidit intra se dixit. Vere ma
gnus valde ē ordo monachoꝝ. ꝛ statim fuit
factus monachus.

Dñica secūda de vigītiq̄ttuor generibꝰ
hoīm qui falsificantꝰ fidē. Ser. xli.

Mulier magna est
o fides tua: fiat tibi sicut vis. Mat.
xv. Mar. vij. Arist. viij. phi. I
lud ē priꝰ q̄ nō existe non sūt alia: s; sine fide
alie v̄tutes nihil sūt q̄tū ad vtilitatē aliquā
ḡ fides ē prīa v̄tutū pma via ad celū ducēs.
vñ Hebre. xi. Impossibile ē sine fide placere
deo. ḡ si saluari volumꝰ pre oībꝰ oportet nos
hr̄e fidē exēplo istiꝰ mulieris chananee quā
xp̄s laudauit in v̄bis pmissis dicēs. O mu
lier magna ē fides tua. F. Vñ sciendū
ꝙ fides ē freq̄nter p̄dicanda xp̄i fidelibus.
Vñ dr̄ in decre. Fidei symbolū ē publice p
dicandū laicis. de cōse. di. iiij. Symbolū. In

super fides a xpi fidelib⁹ diligent' ē suanda ꝛ custodiēda. Tū q2 necessaria ē ad salutē vt bona opa sint meritoria. Tum q2 diabol⁹ ei magis insidiat' q̄ bois opib⁹. q2 bona opera nō saluāt sine fide. Vñ Aug. Sicut rami ex ariditate radicis arescūt: ita ꝛ qlibꝫ opa licꝫ videāt' bona nulla tñ sūt si a soliditate fidei disiungant'. vñ minimū op⁹ i fide ꝛ i grā factū pl' placet deo q̄ oia cpavnq̄ facta ab hominib⁹ infidelib⁹. Ex hoc pꝫ q̄ fides ē bonū valde vtilis. Ipsa eñ facit hoīem filiū dei in baptismo. Gal. iij. Oēs filij dei estis p fidē. Ipsa eñ impetrat a deo qcq̄d vult. vñ Mat. viij. Sicut credidisti fiat tibi. Ipsa est eñ fundamentū oīs meriti. De quo apl'us dicit. ij. Cor. iij. Fundamentū aliud nemo pōt ponere pter illud qd̄ positū est: qd̄ est xp̄s iesus. i. fides xpi. vñ Aug. Fides ē bonoꝝ oīm fundamētū. fides ē hūane salutꝫ initiū. Nā extra fidē nō ē sal⁹. Vñ oēs iudei heretici ꝛ pagani sūt in statu dānatoꝝ. Vñ Mar. xvi. Qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. q̄ x̄o nō crediderit ꝯdēnabit'. Vñ etiā Aug. Nemo liberat' a dānatiōe q̄ facta est p adā: nisi p fidē dñi nr̄i iesu xpi. Vñ oēs q̄ saluati sunt ab initio mūdi in fide saluati sūt. Quia illi q̄ ante tpa xpi vixerūt crediderūt xp̄m venturū ꝛ redēpturū gen⁹ hūanū sicut nos q̄ post xp̄m venim⁹ credim⁹ hoc eē factū. vñ Ber. Multi ante saluatoris aduētū deū oīpotētēꝫ timentes ꝛ diligētes sue salutꝫ gratissimū pmissorē credētes in pmissionē fidelē sperātes certissimū redēptorē i hac fide ꝛ expectatiōe saluati sūt. B Vñ in p̄nti smone dicendū est quō xpiani multiplicit' falsificāt fideꝫ in maximū piculū aīaꝝ suaꝝ. Nā qcūqꝫ vult saluari oportet eū verā integrā ꝛ certā fideꝫ cū bonis opib⁹ approbatā hr̄e. Primi igitur sūt q̄ dubitāt de fide ꝛ tales solēt dicere si sic est sic scriptura dicit ꝛ fides catholica tenet magnū qd̄ est. Non eñ simplicit' ꝯtradicunt scripture ꝛ fidei: sed tñ nō firmit' tenēt ꝛ credunt. Et tales si sic decedūt dānabunt': q2 fides xpiana dꝫ esse forꝫ in hoīe. vt si etiā angel⁹ de celo descenderet ꝛ aliā fideꝫ p̄dicaret sibi credēdū ñ eēt. vt pꝫ p apl'm. Gal. i. Sꝫ hoc nō ē intelligēdū d his q̄ tēptant' cū amaritudine cordis de fide. tales eñ resistere debent. q2 sm̄ Grego. in pastorali. Humanuꝫ est in corde tēptationē pti. demoniacū x̄o est in certamine temptatiōis supari. Vñ q̄ritur. Si quis tpe antixpi vel alias in psecutione fidei fidē seruaret in corde: sꝫ pter timorē mortꝪ vel amissionē rerūꝫ tpaliū ore cōsentiret antixp̄o vel alijs hereticis vel interrogatus obticeret fidē ppt' istū timorem iam dictū an talis qui stat in tali pposito sit in via salutꝪ. Rñdetur q̄ nō. q2 xpian⁹ q̄ est in via salutꝪ non solū debet habere fidē i corde: sꝫ etiā ꝯfiteri ore. Unde apl's ad Ro. x. Corde credit' ad iusticiā: ore autē fit cōfessio ad salutē. Ergo qui fidē seruare volūt in corde ꝛ ore nolūt confiteri: tales sine dubio stāt in statu dānationis. Et in signū huiꝰ ꝯfirmationis sacramentū datur in frontib⁹ vt qlibꝫ xpian⁹ libere audiat nomē xpi noīare ꝛ ꝯfiteri etiā si pptérea deberet oib⁹ tpalib⁹ spoliari: ꝛ qd̄ magis ē etiā si deberet mori: ꝛ maxime ille q̄ sūt de necessitate fidei ꝛ ꝯcernūt honorē dei ꝛ salutē pximi. Vñ dr̄ i decre. Constantia dꝫ esse tāta vt pri⁹ auferat' vita q̄ fides. xxiij. q. viij. Cōuenior. Secūdi sūt q̄ articulos fidei addiscere negligūt: cū p̄nt eos discere. ꝛ dñt eos scire: q̄libet eñ xpian⁹ cū ad annos discretiōis puenerit tenet' addiscere ꝛ scire symbolū aploꝝ: nisi esset impossibilitas ingenij: sic q̄ nullo mō addiscere posset. Ergo qcūqꝫ articulos fidei friuole ꝛ ex contemptu addiscere nollet ▪ addiscere posset peccaret mortalit'. Vñ dr̄ in decre. Paruuli facti adulti tenent' ad fidē quā p eis spoponderūt offerētes eos ad baptismū ꝛ illi debēt eos docere symbolū ꝛ orōnē dñicā. de conse. di. iiij. Vos ante oia. Tertij sūt q̄ psumptuose fidē pscrutari volūt ꝛ nil credere nisi qd̄ possit eis rōne liq̄da demōstrari q̄ pleriqꝫ i errorē labunt' ꝛ tales mortalit' peccāt: ꝛ meritū fidei perdūt. q2 sm̄ Greg. Fides nō hꝫ meritū vbi hūana rō p̄bet experimentū. Impossibile ē eñ fidē p rōnē pscrutari. vñ Gre. in omel'. Fides est eaꝝ reꝝ q̄ apparere non p̄nt: q̄ ei apparēt fidē nō hñt: sꝫ agnitionem Quarti sūt q̄ tp̄s ꝛ dies egyptiacos obfuāt D Vñ q̄rit' vtrū liceat aliqñ tp̄s obseruare. Rñdet' si tp̄s obseruet' i his actib⁹ q̄ dependent a causa naturali puta ab influentia planetaꝝ ꝛ cursu sydeꝝ: sicut potionis sumptio in medicinalibus: agroꝝ seminatio. arboꝝ plātatio. ꝛ sic de alijs. hoc nō ē ydolatrie sꝫ sagacitatꝪ ꝛ prudētie: ꝛ nullū pctm̄ ē. Siuero obseruent' tpa ꝛ dies i alijs actib⁹ q̄ solū depēdent a libero arbitrio hoīs puta mercatio: vxoris ductio: herbarum collectio: ꝛ sic de alijs similib⁹ in talib⁹ obseruare tp̄s ꝛ dies egyptiacos est pctm̄ mortale. Unde dr̄ in decre. xxvi. q. v. Non licet xpiano elemēta coles

re:nec lune:nec stellaꝝ cursuz obseruare i cõ
iugio sociandis:in herbis colligendis:nec in
cantationes licet attendere. Ergo rephensi-
bilit peccãt q̄ in nocte natiuitat xpi ⁊ Johis
baptiste incantatões suas faciut. Pro quo
sciendũ ꝙ quotienscũqꝫ ꝯtingit aliquẽ xpia-
nũ aliquo ire vel aliqđ opus inchoare. pmo
signo crucis dꝫ se pmunire ⁊ orõnẽ dñicam
aue maria ⁊ symbolũ dicere:⁊ sic de adiuto-
rio dei cõfidere ꝙ sibi ꝓsperabit in his q̄ ad
salutẽ suã ptinẽt. vñ Aug. Ois dies bona ẽ
q: sicut deꝰ pmã diẽ fecit:sic scđm dã diẽ ⁊ ter
tiam ⁊ ceteros fecit:ḡ nullꝰ obseruet q̄ die ď
domo exeat vel aliqđ opꝰ inchoet. Jn ꝯtriuz
faciũt illi q̄ obseruant diẽ innouatõis ⁊ inno
centiuz ⁊ alios plures dies esse egyptiacos.
vñ Aug. Nõ obseruet dies egyptiacos. Qui
ti sũt q̄ obseruãt sõnia:⁊ q̄ seruãt auguria
Cõtra quos dr̄ Leuit. xix. Non augurabi-
mini neqꝫ obseruet sõnia. Nã sõnia qñqꝫ ac
cidũt naturalit. qñqꝫ ex pcedentibꝰ cogitati
onibꝰ ⁊ occupatõibꝰ. vñ Eccs. v. Multas cu
ras sequunt sõnia. Et q̄si frequt accidũt ex
illusione diabolica. Vñ dr̄ in decre. Sõniuz
deceptoriũ qñqꝫ demones imittũt. xxvi. q. iij.
Sciẽdũ. Jtẽ q̄ volũt exponere sõnia illi dupli
citer peccant. Pmo in hoc ꝙ putãt sõnia esse
vera. Scđo ꝙ alios informãt. Vñ xpianꝰ
nõ dꝫ sõnia curare:s; oĩa deo ꝯmittere. Vñ
Catho. Sõnia ne cures. nã fallũt sõnia plu-
res. Sexti sũt q̄ p ferrũ candẽs vel aquã bul
lientẽ vel duellũ tẽptant deũ. qđ est grauit p
hibitũ. ¶ Septimi sũt q̄ ad phitonissas
accedũt ⁊ q̄dã occulta ab eis reqrũt. s. furta
⁊ hmõi qđ stricte phibitũ est: vt pꝫ. xxvi. q. v
Nõ liceat. vbi dr̄ ꝙ q̄ talibꝰ credũt aut ad in
terrogandũ eas domos eaꝝ introeunt. aut
ad suas ꝓprias domos introducũt sciãt se fi
dez ⁊ baptismũ puaricasse ac paganũ ⁊ apo
statã ⁊ dei inimicũ eẽ ⁊ irã dei in ppetuũ grauĩ
ter meruisse. Et nota ꝙ oẽs q̄ ad tales phi-
tonissas accedũt mortalr peccãt. q: nõ licꝫ cõ
siliũ a diabolo q̄rere. q: nr̄ ẽ mortalꝭ inimicꝰ
⁊ sp hꝫ malã voluntatẽ ꝯ nos quõ impediat
nos a salute nr̄a. Et insup nõ eis credẽdũ ẽ
q: diabolꝰ q̄ p eas loqt ſm dictũ xpi i euãge
lio. Joh. viij. Mẽdax est ⁊ pr̄ eiꝰ. s. mẽdacij.
Et p hoc nitit multotiẽs innocẽtes diffama
re. q: sũt sibi magꝭ ꝯtrarij. Vñ exẽplũ. Qui-
dam comes i vna ciuitate sui dominij habu
it talẽ phitonissaꝫ q̄ occulta ⁊ secreta manife
stabat. Ad quã accessit tẽpe ĩo eã:⁊ quesiuit
ab ea de duobꝰ equis dices eos sibi esse fura
tos. Et ipa indicauit ei, vbi ⁊ quo venissent.
Et comes. O q̄ grãde mẽtita es ⁊ illos de
qbꝰ dicas inocẽter inculpas: q: equos adhuc
in stabulo meo habeo. Octaui sũt q̄ fatũ te
nent ⁊ tales grauit peccãt. Dicũt enĩ qñ hõ ma
le morit siue suspẽdat siue ꝯburat sic oportu
it fieri. q: deꝰ sic voluit ⁊ sic ordinauit ⁊ in ta
li hora natꝰ ẽ ꝙ talia facere ⁊ sic pati debuit
Hoc est ꝯ honorẽ dĩ loq. q: deꝰ ẽ summe bonꝰ ⁊
ñ vult nisi bonũ. vñ aplo. i. Thess. iiij. Hec ẽ
volũtas dĩ sctificatio vr̄a. Ergo ascribi d; p
prie malicie hõis ⁊ nõ ordinatõi diuine. Vñ
tales q̄ hoc credũt ⁊ dicũt: deũ grauit offẽdũt
De h̄ q̄re ser. xxi. S. Noni sũt q̄ auguriũ ob
seruãt qđ auguriũ attendit i gestu ⁊ cãtu ⁊
volatu auiũ. vbi grã. Qñ gallina cãtat ⁊ cãis
latrat ⁊ corui sup domũ se locãt ⁊ lepꝰ vl hi
pus p viã currit. ⁊ cuculꝰ clamat:⁊ sic de alijs
q̄ oĩa sũt vana ⁊ supsticiosa. ¶ Decimi
sũt q̄ falsificãt fidẽ q̄ necromãtiam exercẽt q̄
sit p mortuos suscitatos. Sed ista necromã
tia nõ est apud vulgares hoĩes visitata. ĩo de
ea i p̄nti nõ loqmur. Sciẽdũ tñ circa mortu
os plures hoĩes plures vanitates attẽdũt.
Pmo enĩ dicũt ꝙ qñ agonizãs sudorẽ emitti
tit ꝙ sit baptismus. quia sicut in ingressu est
baptizatus: sic in egressu exudat eundem
baptismũ. qđ ẽ erroneũ. Jtez aliqui dicũt ꝙ
aĩa recedẽs a corpe nõ habeat requiẽ donec
ei pulsatũ fuerit. Jtẽ aliq̄ dicũt interim ꝙ fit
pulsus cũ capanis aĩa ꝯsiteat. Jtẽ aliq̄ dicũt
ꝙ qñ aĩa egressa ẽ a corpe: tũc pma nocte p
noctabit cũ btã vgine alia cũ btã Gertrude
scđa cũ btõ Michaele archangelo. tertia
nocte vadit ſm ꝙ diffinitũ ẽ de ea: qđ ẽ erro
neũ. Vñ ď pctõribꝰ dr̄ Job. xxi. Ducũt in bo
nis dies suos ⁊ in pũcto ad infernũ descẽdũt
Silr dicẽdũ est de bonis ⁊ pfectis ⁊ inocẽti
bus ꝙ imediate volant ad celũ. S; q̄ sũt me
diocrit boni imediate ducũt ad purgatoriũ
Jtẽ aliq̄ dicũt ꝙ sabbato de sero aĩe exeũt de
purgatorio:⁊ requiẽ habeãt vsqꝫ ad scđã
feriã:⁊ tũc reintrabũt cũ aliq̄o pmo expert
laborare. Et ex hoc volũt inferre ꝙ sit pena
feria scđa mane surgere ⁊ laborare. S; q̄
sabbato diu laborãt de nocte hoc p nullo re
putãt. cuiꝰ oppositũ veꝝ est. Nã aĩe nõ exi
bunt de purgatorio ante plenariã purgatio
nẽ oñdit Math. v. Non exibis inde donec
reddas nouissimũ q̄drãtẽ. Vñ etiã i Huber.
Nequaq̄ facies dei videbit ab aliquo donec
p penã venialiũ pctõꝝ quadrãs minimꝰ p
soluat. Jtẽ aliq̄ exercent supsticionẽ cũ aq̄ q̄

cadauer mortuū est consutū. L Undecimi sūt q̄ volūt frangere liberū arbitriū. vt illi q̄ volūt facere illicitū amorē vel odiū int̄ hoīes. Uñ aliq̄ dicūt. ille ē decept⁹. illa fecit sibi ꝙ nō pōt ab ea separi. Sʒ rñdeo ꝙ ē mala consuetudo ⁊ ꝓpria volūtas ipi⁹ hoīs. nā null⁹ hoīm nec oēs demones pñt frangere liberꝫ arbitriū hoīs: vt de necessitate eū oporteat aliq̄d malū facere. vñ Augu. ⁊ ponitur etiā in decre. Peccū adeo volūtariū ē: ꝙ nullo mō esset peccū nisi esset voluntariū. xv. q. i. ca. i. Uñ qlibꝫ cū dei adiutorio pōt huic tēptatiōi resistere. Apl's. ad Phil'. iiij. Oīa possū i eo q̄ me cōfortat. Duodeci sūt q̄ circa sortes ⁊ circa varias inspectiones psalmoꝝ: euāgelioꝝ: ⁊ aliaꝝ scripturarū futura pnosticare volūt. Itē qui ponūt cumulū salis ⁊ cedulas scriptas vel nō scriptas in occulto repositas dū cōsideraꝰ quā qs accipiat vel ex vestucis inequalib⁹ ꝓpositis qs maiorē vel minorē accipiat: vel ex taxilloꝝ piectiōe in libro q̄ vocatur liber sortiū vel etiā cōsiderando qd apto libro sibi p̄mo occurrat ⁊ sic de alijs. Uñ dr̄ in decre. Futura nō sūt inq̄renda ex inspectione quarūcūqꝫ scripturaꝝ. xxvi. q. v. Aliqñti

M Tredecimi sūt q̄ lunā adorant. sicut plures hoīes inueniunꝰ q̄ cū nouiluniū viderīt adorāt flexis genib⁹ ⁊ deposito caputio aut pileo ⁊ capite inclinato honorāt suspiciendo ⁊ alloquēdo: imo etiā plures illo die ieiunāt in honore nouilunij: siue sit dies dñica: i qua f̄m ordinationē eccl'ie nō est ieiunādū. ꝓpꝰ resurrectōis xp̄i leticiā. siue etiā quacūqꝫ alia die cū viderint nouiluniū exortū q̄ oīa habēt speciē idolatrie ab idolatris relicte. de q̄bus dr̄ Iere. vij. ꝙ fecerūt placentas regine celi. scꝫ lune offerēdo eas ei. Itē aliq̄ venerātur solē. Exemplū de vna vetula q̄ credidit solem esse deū: vocās eā dominā sanctā: ⁊ aliquādo solē bñdixit cū certis v̄bis ⁊ cū quadam obseruātia supersticiosa. Que dixit se plusꝙ̄ xl. annis hoc credidisse: ⁊ multas p hoc infirmitates curasse. s̄ postea cōpuncta in quodā s̄mone cognoscens errorē suū resipuit: ⁊ sic amplꝰ s̄uuit creatori suo ⁊ penituit. Itē reprehenduntꝰ hoīes q̄ stulta vota ꝓmittūt: et eis fidē adhibēt. verbi grā. Ut illi q̄ cāeros nō comedūt ꝓpꝰ oculos ⁊ credūt ꝙ oculi remaneāt in eadē sanitate: sicut tūc fuerāt illa hora qñ vouerūt illud votū. Itē abstinentes a capitib⁹ aīaliū: ⁊ volucrū ⁊ piscium ne capite infirmentur. Itē q̄ in q̄nta feria q̄ttuortempoꝝ nolūt comedere carnes: ⁊ credūt ꝙ pestilētiā ꝓpꝰ hoc possint euadere. Itē q̄ tercia feria nō intrant balneū: ⁊ dicūt ꝙ hoc valeat cōtra febres. Itē incendētes luminaria s̄ci Blasij cōsecrata ⁊ cū his mēsurātes vel etiā cū stola ꝯsecrata: vel cruces faciūt cū palmis cōsecratis tp̄e quo legiꝰ passio: ⁊ nō alio die vel etiā q̄ palmā cōsecratā glutiūt. Itē q̄ sabbato nō pleindūt crines nec caput lauāt. nec balneū intrāt. Itē aliq̄ mulieres que illo die nō filant: nec fimuꝫ de stabulo exportāt: ⁊ sic de alijs. Cū s̄m Hosti. Sabbatis dieb⁹ debem⁹ plus laborare: ne nos xp̄iani videamur iudezare. Itē q̄ in natiuitate vel i die pasche vel penthecostes abstinēt a carnib⁹: ⁊ q: talia vota vt frequēter sunt supsticiosa: g̃ tales hoīes ꝓponere debēt ꝯfessorib⁹ suis: vl' alijs sacerdotib⁹ discretis ⁊ litteratis intentionē: fidem et causas: q̄re talia vouerūt eoꝝ iudicio relinquendo vtrū debeāt ea s̄uare: vel i alia meliora opera commutare. N Quartidecimi sūt q̄ cū mulierib⁹ p̄gnantib⁹ ⁊ parentib⁹ supstitiones exercent. verbi grā. Sicut qui mulierē cū difficultate parientē circūcingunt cingulo viri vt eo leui⁹ pariat. Itē q̄ dicūt mulieres morientes in partu vel puerperio nō posse dare faciē dei videre: s̄ p velamen. Et dicūt ꝙ mulierib⁹ nocet ꝙ in partu piclitenꝰ qd̄ est falsū: nisi essent culpabiles ꝙ abortū parerent. Puero vero sic morienti in vtero nocet q: nunꝙ̄ videbit faciē dei. Itē aliqui simplices dicūt ꝙ puer q̄ moritur sine baptismo ille moriꝰ sine aīa qd̄ ē falsū. quia puer q̄ viuit in vtero matris hꝫ aīam. Anima eñ dat vitā corpi. ⁊ si moriꝰ ante baptismū. tūc aīa illi⁹ pueri descēdit ad limbū puer oꝝ: ⁊ ibi nō habebit penā sensus: q: nō esurit neqꝫ sitit neqꝫ frig'patiꝰ: ⁊ sic de alijs passionib⁹ ⁊ penis. Sed habebit penā dāni. i. ꝙ eternaliꝰ carebit dei visione. Ergo dicendū est: ille puer obijt sine sacramēto baptismi ⁊ non sic ille puer moriꝰ sine aīa. quia si moriꝰ vtiqꝫ habuit aīaꝫ. Itē q̄ mulieres faciūt steriles illi tot homicidioꝝ rei esse videntur quot cōcept⁹ conati sunt impedire. Itē qui occidūt pueros in vtero matris scienꝰ sicut ille meretrices q̄ gerunt se p virginib⁹ tales cū imp̄gnate fuerīt fetus in vtero occidunt. Ue eis ⁊ etiā illis antiqs vetulis que dant talib⁹ auxiliū ⁊ cōsiliū ad occidendū tales pueros in vtero m̄ris: qd̄ est maximū peccatū. q: alio modo exuperat homicidiū cuiuscūqꝫ xp̄iani baptismi: ⁊ rō est. q: i puero isto occidiꝰ aīa cū corpe: s̄ in hoīe baptizato solū corp⁹ occi

ditar. vñ Aug. Maius periculū ac dānū est in amissione vni⁹ aīe: q̄ͅ mille corpoꝝ. Itez q̄ cū gladio euaginato bñdicūt mulieres ī puerperio: ꝛ extinguant candelā incensam in faciem ei⁹ qḋ oīno ē supsticiosuz. Itē aliq̄ ponūt scobā infra stramina vbi mulier iacet in puerperio. Itez aliq̄ ponūt pueros ante baptismū infra scamnu q̄ oīa sunt vana ꝛ supsticiosa ꝛ religiōi xp̄iane ꝯtraria. Si si ibi thus adoletur ꝛ lumen consecratū accendit᷑ vel aqua bñdicta aspergit᷑: vł signū crucis ibi hr̄. talia essent licita ꝛ deifica. Quītidecimi sūt q̄ litteras circa se ponūt vł portāt ꝛ fidē adhibēt illis litteris vel orōnib⁹ vel caracterib⁹ ī eisdem scriptis q̄ͅ qn̄ inspiciūt vel orant vel circa se portant, credūt q̄ͅ non possunt comburi vel submergi vel vulnerari. Itē qui scribunt litteras contra dolorē dentiū vel oculoꝝ vel aliaꝝ infirmitatū oēs tales grauit᷑ peccant: ꝛ similit᷑ qui portant ꝛ q̄ docent. Itē littera q̄ dicit᷑ longitudo xp̄i reprobat᷑. qꝛ in ea scribuntur noīa incognita: ꝛ etiā oēs littere q̄ tenēt q̄ͅ q̄cunq̄ꝫ circa se portauerit easdē nō possit cōburi nec submergi: ꝛ mulieres q̄ eas circa se portāt nō possunt piclitari in ptu q̄ oīa sūt supsticiosa. ❡ Sedecimi sūt q̄ carmināt hoīes vel pecora: senes: vel iuuenes. Et hoc fit multiplicit᷑. Prīo caput infirmi hoīs cingunt ꝛ mensurant cuz cingulo ꝓprio: ꝛ tunc ponūt cingulū sub pedib⁹ ei⁹ ꝛ infirm⁹ dicit melī⁹ te calco q̄ͅ porto. Itē oculos bñdicunt ꝛ cū manu terrā tangūt ꝛ cū tali manu oculos infirmi ꝯtingūt aliq̄ verba. s. supsticiosa addentes. Itē aliq̄ lauāt oculos ex lotōne pedū qḋ est oculis magis nocuū q̄ͅ ꝓficuum. Itē aliquos infirmos ponūt ad terrā ad modū crucis: ꝛ cū filo eos mēsurāt: ꝛ tale filum cōburūt ꝛ cinerē dant infirmo ad potanduz cū aq̄: q̄ ē tacēdo allata. Itē q̄dā supsticiose quosdā p aquā fluidā ducūt. Itez aliq̄ q̄nq̄ꝫ vertūt se ꝯ ortū solis. Itē q̄dā quosdā ducūt infirmos ad arbores ꝛ faciūt eos quassare arborē. Itē quidā carminant equos vel alia aīalia cū de mane ad pascua vadunt ne a lupis ledant᷑ qḋ ē diabolicū. Vñ legit᷑ exēplū q̄ͅ q̄dā deuot⁹ hō p̄gēs ad siluā vidit diabolū in specie hūana custodire porcos: ꝛ fuit in autūno cuz porci pellunt᷑ ad siluā ꝛ comedūt glandes. Quē iste deuot⁹ heremita interrogauit quid ibi faceret: ꝛ ipe rñdit. Custodio istos porcos ne a lupis ꝛ feris deuorēt᷑. quia carmīatrices carmīauerūt eos. Ut ḡ ill᷑ carminib⁹ fides adhibeat᷑: ꝛ hoīes isti ī isto errore pmaneāt: ideo illas cū diligētia custodio. Itē q̄dā sunt incātatores serpētū ꝛ eos carminantes. Itē qui gladios ne eos ledere possint carminizant. Itez q̄ sanguinē ꝛ vulnera carminizant cū hō cruētat ꝛ vulnerat⁹ est vł lesus. Itez q̄ canes ꝛ lupos cū vulnerib⁹ xp̄i carminizant. Itē q̄ inimicos ꝛ alios q̄ dāna intulerūt ne possint limites t̄re sue: vel septa locoꝝ exire carminizāt. Itē q̄ amicos ꝯsanguineos vel alios dilectos bellū ineūtes vel iter pegrinatiōis arripiētes carminizāt. Itē q̄dā dicūt q̄ͅ btā v̄go maria Iohānē euāgelistā carmīauit cū semel caput suū doluit: qḋ falsissimū ē. Et sic ex hoc volūt inferre q̄ͅ licitū sit carmīare: ꝛ sic conātur se excusare ꝛ defendere cum falsitate: vt possint in pctis suis manere. Sciendū q̄ͅ oēs isti q̄ sic carminant alios vel se pmittūt carmīare: vel suos pueros portant ad carmīatrices grauit᷑ peccant maxime qn̄ antea sūt moniti. nec cū desistere volūt. Nota etiā q̄ͅ talia carmīa n̄ habēt efficatiā sanādi: qꝛ sanare hoīem sine medicina est miraculū qḋ cōuenit soli deo ꝛ sctīs q̄ ex diuina opatione hoc impetrāt hoīb⁹ q̄ͅ sine medicaminib⁹ curant᷑ vel sanant᷑. Queritur q̄re videnť talia q̄nq̄ꝫ iuuare. Rñdet᷑ hoc fit pncipalit᷑ ꝓpt᷑ firmā fidez quā hoīes habēt ad talia carmina: ꝛ ad tales carmīatrices: qꝛ tūc de⁹ pmittit aliqñ q̄ͅ hoī videant᷑ q̄nq̄ꝫ iuuare: cū tn̄ de se nullā efficatiā habeāt. Vñ dr̄ in decre. Carmia vel sortilegia nihil ꝓstāt infirmitatib⁹. xxvi. q. vij. Admoneant. Si eī non adhiberent fidem ꝛ fiduciā ad talia tūc nil iuuarēt. Et q̄cūq̄ꝫ talib⁹ carminib⁹ credūt ꝛ cōfidūt ꝛ a deo recedūt cum fiducia cordis sui: incidūt ī maledictionē dei. Iere. xvij. Maledict⁹ hō q̄ cōfidit in hoīe ꝛ ponit carnē brachiū suū. Glo. i. irrefragabilit᷑ a dño recedit cor ei⁹. Decimiseptimi sunt q̄ sortilegia cū sacramēt exercēt: vt q̄nq̄ꝫ cū baptismo: ꝛ q̄nq̄ꝫ cū sacramēto eucharistie. Itē aliq̄ simplices ex q̄dā simplicitate adorāt calicē ī eleuatōne misse tanq̄ͅ ibi sit sepulcrū xp̄i ꝛ nō sacramētū. De hoc q̄re infra ser. lxxx. T. ❡ Decimioctaui sūt q̄ dicūt q̄ͅ aliq̄ hoīes eis ī nocte appareant: ꝛ q̄si int᷑ oppmēdū ponāt se sub eos: qḋ falsuz ē. qꝛ ē ꝓpt᷑ sanguis ī hoīe. Et hoc ex eo apparet: qꝛ vt frequēt᷑ ꝯtigit qn̄ hō dure iacet ꝛ in dorso: ꝛ cepito se xtēdit: tunc nihil plus sentit. Itē aliq̄ dicūt q̄ͅ qn̄ sonitum audiūt in sinistra aure sic signū q̄ͅ aliq̄ detrahant illis. Sed si sentit ī dextra aure: tūc credūt q̄ͅ aliq̄ loquāt᷑ bona de eis. Itē aliq̄ q̄nq̄ꝫ

sentiunt pustulas in lingua ⁊ dicūt aliquos mentiendo detraxisse eis. Deciminoni sūt q̄ credūt ꝙ diana cū exercitu suo de nocte ambulet ꝑ multa spacia. Itē aliq̄ de nocte ꝑparant mensam ⁊ vasa discooperiūt vt manes debeant illa replere: ⁊ ipis hoib⁹ fortunium ꝓbere: ⁊ sic sacrificāt mamone vt diuites fiant. Itē aliq̄ dicūt ꝙ manes vel penates de nocte curant equos suos vt portāt pueros suos sup terrā. Uicesimi sunt q̄ sciūt chiromantiā: ⁊ sūt illi q̄ manū hoīs ab intra inspiciūt ⁊ ibi ꝑ quādā crucē ī manu existentē cognoscere volūt q̄ cito talis hō mori debeat. Item aliq̄ inspiciūt vngues hoīs: ⁊ sic cognoscere volūt vtrū aliq̄d nouitaꝭ illi homi cōtingat. Uicesimiprimi sūt q̄ cū simul in matrimonio cōueniūt ⁊ q̄ pm⁹ obdormiat ꝙ ⁊ illū citius mori cōtingat. Uicesimisecūdi sūt q̄ credunt qn̄ ipis de mane vna vetula veniat obuiam ꝙ illa die nō habebūt fortuniū. Et tales cū ꝓposito faciūt sibi puer̄ obuiā venire qn̄ aliquod arduū opus volūt inchoare. Itē aliqui credūt ꝙ si curāt equos a ꝑsbyteris vel religiosis ꝙ tūc nō habebūt fortuniū cū illis. Itē aliq̄ credūt ꝙ si de mane surgāt a sinistro latere vel etiā sinistrū calceū ꝑmit⁹ arripiant: vel etiā tunicā vel etiā camisiā indirecte induant ꝙ illa sint signa infortunij. Uicesimitertij sūt q̄ spem suā totalit̄ nō ponūt ī ip̄z deum: sꝫ in aliq̄d creatum. Pro quo sciendū ꝙ spes ē duplex. s. spes salutꝭ ⁊ spes auxilij. Spes salutꝭ solumō ponēda ē in deum: sꝫ spes auxilij ponēda ē ī beatā virginē mariā. ⁊ in sctōs: et in bonos hoīes q̄ pn̄t nos iuuare intercedendo ꝓ nobis ad deū ⁊ signant̄ scti in celo existentes sūt a nob̄ venerādi tā q̄ nr̄i fidelissimi intercessores ⁊ mediatores apud deū. ¶ Uicesimiq̄rti sūt q̄ aliq̄d eq̄lit̄ deo ⁊ aliquid sup̄ deū diligūt. Et hoc idē erit eoꝝ de⁹. Aug. Hoc ab hoīe pl⁹ colit̄ q̄d ꝑ ceteris pl⁹ diligitur. Circa q̄d sciendū ꝙ sicut pagani diuersos colebāt deos: sic iā xp̄iani diuersos colūt deos. Nā sup̄b⁹ colit ꝓ deo vanā gloriā. Quicūq; enī pl⁹ diligit ⁊ maiorē cōplacentiā h̄z in ornatu ⁊ pulcritudine corpis sui q̄ in deo ⁊ oēm sollicitudinē suā ordinat in huc finē quō exaltari ⁊ honorari in p̄nti vita possit: ⁊ quō possit placere huic mūdo in v̄bis: moribus: ⁊ gestis plus q̄ deo talis vanā gloriā colit. Itē cupid⁹ pecuniā ꝓ deo colit. Nā auar⁹ poti⁹ delectat̄ audire de tp̄alib⁹ q̄ de sp̄ualibus: ⁊ poti⁹ videret florenū q̄ sacramentū ⁊ remoti⁹ vadit ad nūdinas q̄ ad indulgentias ⁊ plura ardua sustinet ꝓ tp̄ali lucro q̄ vllo mō sustineret ꝓ deo. Hoc manifeste p̄z in illis q̄ in dieb⁹ ferialib⁹ ꝓ tp̄ali lucro acq̄rendo mane surgūt. Sed in dieb⁹ festiuis in qb⁹ lucrū aīe acquirendū ē diu dormiūt: ⁊ sic s̄uiciū dei ⁊ salutē aīe negligūt. Itē gulosus ventris ingluuiē ꝓ deo colit. Unde ap̄ls ad Phil. iij. Quoꝝ deus venter est. Itē luxuriosus extra mr̄imoniū peccās voluptates carnis ꝑponit deo ⁊ oib⁹ sctis. Itē aliq̄ ꝑponūt deo ⁊ colūt ꝓ deo vxores ꝓprias: pueros: domus pulchras: agros: pecunias: vestes: ⁊ sic de alijs. Uñ Hiero. Quodcūq; vnusquisq; supra deū vel equaliter deo diligit hoc sibi ꝓ deo constituit.

In dominica tertia quadragesime. Sermo. xlij. de iuramentis.

Erat iesus eijciens demoniū ⁊ illō erat mutū. Lu. xi. Math. xij. Johes de geminiano. Uidem⁹ naturalit̄ ꝙ lux h̄z expellere tenebras. Xp̄us aūt ē lux. vt h̄r Joh. viij. Ego sum lux mūdi: ⁊ demones sūt tenebre. igitur sicut lux expellit tenebras a corpib⁹: sic xp̄us demones expellit ab hoīb⁹. Uñ dicit̄. Erat iesus eijciens demoniū ⁊ illud erat mutum. Uñ in p̄nti sermone tria sūt dicenda. Primo q̄re ꝑmittat de⁹ demones intrare in corpora humana. Secūdo de iuramentis q̄ fiūt ꝯtra secundū p̄ceptū. Tertio in q̄b⁹ casibus est licitū iurare. ¶ Quantū ad pmū est sciendū ꝙ de⁹ ꝓpt̄ q̄nq; causas ꝑmittit demones intrare corpa hūana ⁊ ea vexare. Primo pōt hoc accidere rōne sup̄bie ⁊ enormitatꝭ cuiuscūq; peti. vt p̄z de Saul de q̄ h̄r. i. Reg. xv. ad quē dn̄s dixit. Cū esses puul⁹ ī oclis tuis ꝯstitui te regē sup ppl'm meū isrl'. Sꝫ postq̄ sup̄b⁹ ⁊ inobediēs fuit voci dn̄i: nō solū abiectus fuit a regno: sꝫ etiā sp̄ui maligno tradit⁹: q̄ eū exagitauit ꝓpt̄ p̄tā sua. Itē legit̄ de quodā beghardo q̄ aliū beghardū petiuit vt sufflaret in eū sp̄m sctm̄: vt etiā sciret dulciter ⁊ affabilit̄ loq̄ corā hoīb⁹: vt sic ab hominibus honoraret̄. Et sic in sufflando accepit demoniū ꝓ sp̄u scto. Ergo qn̄ nimis sup̄be se ornat h̄ac causa alliciēdi queq̄ vel sup̄biendi ex ꝑmissione diuina talis sup̄bus quādoq; possidet̄ a diabolo. q: oēs sup̄bi sunt sub dominio diaboli. Job. xli. Ipse est rex sup omīs filios sup̄bie. ¶ Secūdo hoc accidit ex mi̅sericordia ⁊ bonitate diuina. vt ī bonis hominib⁹ q̄ q̄nq; ꝓpt̄ ꝑua p̄tā q̄ deus ex sua

misericordia hic statim punit a diabolo possi-
deri. vt pꝫ in collationib' patrum de abbate
moyse qui ꝯ btm̄ macharium i modico vbo ex
sua opinione quedā dura vba ꝓtulit. Queꝫ
statim demon arripiēs vexauit ⁊ postmoduꝫ
per orationē beati Macharij liberat' fuit.
Itē scribit btūs Greg. in dialo. ꝙ qdā vgo
lactucā sine signo crucis comedit. ⁊ sic diabo
lus eā intrauit. Itē etiā legit ꝙ qdā cōuers'
vinū bibit sine licētia superioris: ⁊ signo cruc
nō adhibito: ⁊ sic diabolū cum vino bibit. Et
ista tn̄ nō sūt nisi venialia pctā. Sic deus ex
sua bonitate punit talia in pn̄ti ꝓpter bonū
illoꝝ deuotoꝝ hoiꝫ. aplo Ro. viij. Scim' qm̄
diligentib' deū oia coopant in bonū. Ergo
scūs Tho. ⁊ Bonauen̄. dicit ꝙ qn̄qꝫ homo
possidet a diabolo ad peccati punitionē. T

Tertio qn̄qꝫ accidit ꝓpt maledictionē quā
qn̄qꝫ optat vel imprecat qs alteri. vel etiam
qn̄qꝫ sibi ipi. Vn̄ legit ꝙ filia cuiusdā mu-
lieris ex ira noluit comedere: ⁊ mater coegit
eā. q dixit ad matrē Comedā in noie diabo
li: ⁊ imediate obsessa fuit. Itē legit in dial'.
Cesarij. ꝙ quidā marit' dixit vxori sue ex ira
Vade in noie diaboli: ⁊ sic diabol' intrauit
eam. Quarto sm̄ Bonauen̄. deus pmittit h
fieri ad nostrā eruditionē vt terreamur deū
scient offendere. Ergo quādo superb' hō vi
det vel audit aliquē ꝓpt suā supbiā obsessū
terreri ⁊ humiliari dꝫ corā deo ne fortassis sibi
cras hoc eueniat qd̄ hodie huic accidit. Si-
milit qn̄ ebriosus: luxuriosus: vel vsurarius
audit aliquē obsessū timere dꝫ ⁊ se humilia-
re ⁊ penitere. Quinto accidit ad gloriā dei ⁊
scōꝝ ostēsionē qn̄ ipi scti inuocant: ⁊ libera
tionē a dn̄o impetrant. Vn̄ sciendū ꝙ sm̄ Ni
colaū de lyra. Ex quo istaꝝ rerū rationes et
cause nos latent: ꝓpter hoc ꝙ occulta sūt dī
iudicia: ideo nos nō debem' iudicare nec cō
demnare obsessos qꝛ filios ⁊ filias regni ce
lestis de' misericordit qn̄qꝫ hic in pn̄ti punit
⁊ pparat eos ad vitā eternā. V Quā-
tū ad secundū sciendū ꝙ quilibet debet se ca
uere ne assuescat iurare. vn̄ Eccli. xxiij. Vir
multū iurās replebit iniquitate. Et ergo dr̄
Exo. xx. Non assumes nomē dei tui in vanuꝫ
Et est secundū preceptū ꝯtra qd̄ faciūt decē
genera hoim̄. Primi sūt q iurāt p deū ⁊ san
ctos: ⁊ qn̄qꝫ tales qui sic iurāt peccāt morta-
liter vel venialit. qre infra ser. cxlij. T. Secū
di sunt qui iurāt sub dubio. vt cuꝫ quis iurat
de quo dubitat. Et si ex ꝓposito ⁊ deliberato
aio sic iurat mortale pctm̄ ē: qꝛ discrimini se

exponit etiā si postmodū cognouerit ꝙ verū
fuit ꝙ sic sub dubio tūc iurauit: tn̄ grauit pec
cauit. Ergo si vnq̄ sic sub dubio iurasti vel
aliquid sub fide tua asseruisti de quo .i. cer
titudinē nō habuisti: de hoc cōfiteri ⁊ penite
re debes. Tertij sūt q execrabilit iurāt blas
phemando. ⁊ d̄ his iuramētis qre infra ser.
cxxiij. qsi p totū. X Quarti sunt qui ple
na volūtate se disponūt solēnit ⁊ manifeste
periurare: ⁊ anteq̄ iurāt viden p̄iuri cen
sendi. qꝛ de' nō iudicat ex opib' s ex cogita
tionib'. vt pꝫ. xxij. q. v. Qui peierare. Ergo si
vnq̄ ad iudiciū accessisti in illa intentōne ꝙ
peierare velles. penitere ⁊ cōfiteri debes: qꝛ
corā deo p̄iur' es. Exēplū de duob' ciuibus
quoꝝ vn' cōcessit alteri summā pecunie: s quā
do terminus solutiōis aduenit tūc ipse debitor
simplicit negauit pecuniā. Qui citat' ⁊ pdu
ctus ad iudiciū iterū cōstant negauit: ⁊ iura
re ꝓ pecunia vtiqꝫ voluit. Et cū flecteret ge
nua obmutuit ⁊ nil loq potuit: s erect' cō
uerso loquelā reaccepit. Qui iteꝝ secūdario
genua flexit ⁊ peierare voluit: ⁊ tūc iteꝝ ob
mutuit. Et sic manifeste oib' innotuit ꝙ pe
ierare voluit. vt iam p̄iur' corā deo fuit. Vn̄
in decre. Parat' iurare falsuꝫ iam periur' ē.
xxij. q. v. Qui peierare. Quinti sūt qui iurāt
se aliquid facturos: qd̄ ē illicitū sicut ꝓximū
verberare vel se vindicare de isto quocūqꝫ mō
possint vel etiā ꝙ bonū qd̄ faciendū esset p
deo ⁊ salute ꝓpria: vel non velint facere. vt
elemosynā dare vel aliquem hospitare: ⁊ sic
de alijs. Qui ex certa malicia sic iurat pecca
mortalit sic iurādo: s nō peccat ꝯtra veniēdo
vn̄ Isido. de sum. bo. In malis ꝓmissis rescī
de fidē: ⁊ in turpi voto muta decretū. Si aūt
ex obrupto sic iurauerit peccat venialit. Et
in vtroqꝫ frangendū est iuramētū tale. Sex
ti sunt qui iurant creditorib' soluere ad cer
tuꝫ terminū: ⁊ hoc eis infringūt tales periu
ri sunt ⁊ grauit peccant. A Circa qd̄ q
ritur vtrū qui sic iurat creditorib' sit periur'
Rn̄det sm̄ Hostiēn̄. Si quādo iurabat cre
debat se n̄ posse soluere peierabat. Si vo cre
debat se posse soluere nō peierabat. Et si po
stea fecit posse suum non est periurus: sed si
postea elapso termino posset ⁊ non solueret
periurus esset. O ꝙ grauiter ⁊ multotiens
illi mendaces delinquunt qui proximis suis
soluere super certum terminū ꝓmittunt. qd̄
tn̄ nō intendūt: vel si intendūt: tn̄ postea pos
se suū non faciūt: ⁊ sic ꝓmissuꝫ infringunt. ⁊
solutionē de die in diē contra volūtatē credi

torio pducūt. Sȝ tū sciendū φ si aliqs paup alicui creditori pmitteret se solutu₰ sup certū terminū ⁊ posse suū faceret. si tūc ip̄ta in metū aliqd interueniret φ sup illo termino soluere nō posset: tūc tali paupi plōgatio ppter deū est ɔcedenda. ⁊ creditor cū tali charitate ⁊ cōpassione posset sibi terminū prolongare φ de⁹ in extremis sibi tpē vite sue plongaret: vt sic posset ⁊ penitere ⁊ gl'iam dei pmereri. Ergo multū rep̄hensibiles sunt illi q̄ suos debitores angustiāt termino aduenīēte: ⁊ cū dāno ipo₰ solutionē ab eis extorquent. cū tñ gl'a libent' eis soluerēt si possent. Et talib⁹ immisericordib⁹ sine dubio remetief eadē mensura. Greg. Dei miam nō pōt mereri q̄ misericors primo nō fuerit. Beda sup ep'l'am Jacobi. Sine mia iudicabif ille q̄ cū facere posset nō fecit miam. Ex q̄ maiore₰ miam q̄s a dn̄o cōsequt' est: eo iniusti⁹ indigēti pximo miam negat. Septimi sunt q̄ verba maledicta pferūt qū tales peccent mortalit'. hoc q̄re infra smo. xcv. L B Octaui sunt q̄ iurāt p deū ⁊ scōs: ⁊ cū hoc obligant se ad aliquā penā: vt dicendo p deū ⁊ scōs si hoc nō fecero: vel si hoc nō est sicut ego dico: tūc illud accidat mihi vel filijs meis. Vel sic dicēdo. Nūq̄ ab oculis tuis viu⁹ discedā si mētior: vel deus nunq̄ misereaf aīe mee si nō fecero: ⁊ sic de alijs. ⁊ bm Aug. Ille q̄ sic iurat obligat se deo vt hoc sibi vel alijs quos in iuramento assumpsit eueniat si secus est q̄ dicit. ⁊ satis est horribile se vl' suos mendaciter sic obligare. Nec etiā homo faciliter dȝ se obligare etiā in cā vera nisi esset ibi magna necessitas vel notabilis vtilitas: q2 stultum est se sic obligare sine cā ⁊ magna necessitate. Unde exemplū legif φ quidā vsurari⁹ in morte cōpunctus rogauit duos suos amicos vt pecuniā quā eis tradidit restituerēt. Et pri⁹ obligauit se hoc factu₰ sub imp̄catiōe ignis scī anthonij. Secūd⁹ obligauit se sub imp̄catione lepre: q̄ post obitū suū negligētes i hoc negocio fuerūt volētes pri⁹ cū ista pecunia aliqd lucrari ⁊ tunc demū restituere. Et mox in istis infirmitatib⁹ i q̄b⁹ se obligauerūt ɔsumpti sunt. E Noni sunt q̄ cū solēnitate piuriū cōmittūt. ⁊ ē pctm̄ mortalissimū. Uñ per tres digitos quos ponūt sup scōs designaf φ corp⁹ ⁊ aīam ⁊ res ponūt in ptātē dyaboli. Uñ bm Guil'. lugd. in sū. vicio₰. Qui sciēter false iurat: dyabolo illā manū dat cū qua tangit euangeliū vel reliqas sanctor₰. Et donec ipse peniteat de piurio manu⁹ illa dyabolo pertinet. ⁊ qū se dux illa manu signat: tunc cū manu dyaboli se signat. ⁊ non pōt penitere vel absolui a peccatis nisi restituat dānis illi cui peierauit. Et tales piuri q̄nq̄ confunduntur in pūti. Uñ legif φ quidā sup sepulchrū sancti Pancracij martyris peierauit ⁊ mox manū retrahere nō potuit. Et sic omnibus sua malicia innotuit: ⁊ coram omnibus astantib⁹ cōfusus fuit. D Decimi sunt qui scienter recipiūt falsum iuramentū. vñ quicūq̄ quis scit veraciter alium falsum iurare: ⁊ sic recipit friuole falsum iuramētum peccat mortaliter. Uñ dr̄ in decre. Cogens hoīem ad periuriū: ⁊ q̄ peierat vterq̄ reus est. xxij. q. v. Qui compulsus. Et si q̄s diceret ex his seq̄retur φ null⁹ posset aliquē cogere ad sibi soluendum: si nullus deberet recipere iuramentū. Respondef φ ad iudiciū debet cum citare: ⁊ iusticiā ab eo exigere: ⁊ si tibi negauerit quō pōt ipse scire vtrū receptur⁹ eo iuramentū ab eo vel nō. Quia bm Aristo. De futuris ɔtingētib⁹ nō est determiata veritas. qū aūt cōsideras φ aliter nō pōt esse ⁊ nl āpli⁹ pōt tibi fieri nisi iuramentū q̄d tunc tibi prodest illud iuramentū qd sic friuole recipis ab eo. Nōne vna mēsura vini plus valeret tibi. Et ḡ qū oīno vult iurare: tunc iā est piurus corā deo. Et si morif: eternaliter dānaf. Uñ dr̄ in decre. Paratus iurare qd falsū est: iā piur⁹ est. xxij. q. v. Qui peierare. Et si ptinaciter recipis ab eo iuramentū quē scis falsū iurare: tūc aīam tuā cū aīa ipius dānas ⁊ sic duas aīas perdis. scȝ animā propriā ⁊ aīam proximi: vt patet. xxij. q. v. Ille. ⁊ c. qui exigit. Ergo si queritur a te. an suppoitare velis cū a iuramento: tūc deo offerre debes ista bona p q̄bus ille tibi iurare intēdit ⁊ de⁹ remunerabit tibi: ⁊ tñ adhuc ille tenetur tibi soluerē illa debita si vult saluari. Sȝ diceres ex hoc seq̄retur ɔfusio mea: q2 hoīes crederēt me i iustam cām hr̄e: cū nollē iuramentū ab eo recipe. Rñdef φ ppter malos hoīes q̄ vt frequenter malū iudicāt nō debes deū offendere: nec aīam tuā pdere recipiendo sic falsum iuramentū ab eo. Et si vnus mal⁹ ideo malū de te iudicat: tunc sex vel octo boni econuersō de te iudicant bonū. ⁊ te ppterea cōmendant φ deū ⁊ aīam tuā honorasti ⁊ eū falso iuramento suppoitasti. q2 sicut mali ex oīb⁹ iudicant malū: sic boni bonū. Uñ Criso. super Math. Sicut difficile aliquē suspicaf malū q̄ bon⁹ est: sic difficile aliquē suspicatur bonū ipe q̄ mal⁹ ē. E Quātū ad tertiū sciēdū

est q̄ in sex casib⁹ licitū ē iurare ⁊ iuramētū
ab alijs recipe. Primo cū alicui suadet̄ aliqd̄
bonū qd̄ ē ei vtile ⁊ nō credit v̄bo simplici:
tūc ɔcedit̄ iurare. qd̄ p̄z. xxij. q. i. Non est ɔ̄.
Vñ et Jsid̄. Plerūq3 sane iuramēto loq̄ disponi
mus: s̄ i credulitate eoꝝ q̄ nō credūt qd̄ dici
mus iurare ɔpellimur. Secūdo qa pōt inno-
cētiā suā purgare cū iuramēto qñ iniuste ⁊
mēdacit̄ a mal' infamat⁹ ē. ⁊ i hoc casu dz si-
bi credi nisi ɔ̄riū p̄ testes posset ɔuinci. vñ dr̄
i decre. Licite fit iuramētū p̄ infamie expur
gatōe. ij. q. iiij. Presbyt̄. imo q̄lib3 tenet̄ fa-
mā suā defendere. vñ dr̄ in decre. Famā suā
negligēs crudel' est. xij. q. i. Nolo. Et tales q̄
sic infamāt innocent̄ p̄ximos ḡuit̄ peccāt: ⁊
tenent̄ reuocare si volūt idulgētiā ɔseq̄ petō
rū. Tertio ad ɔfirmationē debitoꝝ. vt cū qs
nō h3 fideiussores ponere ⁊ al's sibi credere
nolūt: tūc pōt iurare se velle i illo termīo sol
uere. ⁊ si intēdit ⁊ suū posse facit nō peccat iu
rās: nec etiā recipiēs iuramētū. vñ Aug. de
v̄bis ap̄li. ser. xxiij. Qui exigit iuramētū si ne
scit aliū falsū iuratuꝝ. ⁊ iō dicit iura mihi: vt
ei fides fiat nō audeo dicere ibi esse petm̄ tñ
hūana tēptatio ē ⁊c̄. Quarto ad dubitatiōis
remotōez. vt qñ p̄ re litigiosa iurat̄. v̄bi grā
Si duo p̄ aliq̄ re litigarēt ⁊ vni coꝝ p̄ certo
ɔstaret quō se totū factū h̄ēr3 tūc t'l's sine di
petō posset iurare ⁊ certitudinē3 illius dubij
enarrare: vt sic altercatio cessaret. Quinto p̄-
mittēdo suis supioribꝰ obediētiā vel etiā p̄'
latis fidelitatē: vel etiā alicui cōitati. vel ex p̄
te officij: vel alijs de causis licit̄. ¶ Vñ scie
dū q̄ q̄ p̄pt̄ officiū qd̄ sibi a p̄lat̄ vel a ɔsilio
ciuitat̄ cōmittit̄ iurat si intendit sic facē vt iu
rat: tūc nō ē piur⁹. S3 valde solicit⁹ dz eē q̄
illud qd̄ iurauit ⁊ p̄misit q̄ h̄ fm̄ exigētiā iu
ramenti ad effectū p̄ducat. al's si fraudē face
ret i ɔ̄xeq̄ndo h̄ qd̄ iurādo p̄misit totiēs piu
r⁹ efficeret̄ q̄tiēs scient̄ h̄ trāsgredit̄. Ergo
valde magnū ⁊ t'ribile ē sic aliq̄d recipe sup
iuramētū. q: t'l's aiam suā p̄ciosā p̄ pignore
ponit. Si aūt p̄ aliq̄ officio vl' artificio iurat
⁊ h̄ iuramentū nō intēdit a p̄ncipio suare: s̄
p̄pt̄ lucrū vel officiū acq̄rēdi iurat: ipo facto
ē piur⁹. Et q̄tiēscūq3 postea istud iuramentū
trāsgredit̄: totiēs mortal'r peccat. O q̄t iura
mēta sūt q̄ iurātes adimplere nō intēdunt.
Itē q̄ scient̄ dat occasionē talib⁹ sua iuramē
ta trāsgrediēdi rogādo vel etiā solūmō ɔsen
tiēdo eis p̄pt̄ lucrū p̄priū: t'l's deū ḡuit̄ offē
dūt. q: pl⁹ dīlt diligere salutē p̄ximoꝝ q̄ p̄-
priū lucrū vel cōmodū. Itē sciēdū q̄ cautius

⁊ salubri⁹ eēt talia officia cōmittere ipis offi
cialib⁹ ⁊ mechanicis sub pena pecuniaria q̄nq3
vel sex talētoꝝ argētí vl' auri: ⁊ meli⁹ suaret̄
q: h̄ec plures magis soliciti essent cauere dā
nū tp̄ale q̄ dānū sp̄uale. qd̄ tñ tāgit p̄ciosā3
aiam hoīs. De q̄ dic̄ Ver. Let⁹ mūdꝰ ille p̄-
ciū vni⁹ aīe estimare nō pōt. Sil'r q̄ iurāt fi
delitatē p̄ p̄o dño diligētiā facere debēt vt iu
ramēto satisfaciāt. Sexto p̄pt̄ necessitatē. vt
cū qs te vellet cape vel spoliare vel occidere
tanq̄ inimicū de illa ciuitate vel de dño illo
dñi: ⁊ tu nō esses inimic⁹ de dño illi⁹ dñi. tūc
cū iuramēto posses asserere te alteri⁹ eē dñij
sine oī petō. Vñ querit̄ q̄ coact⁹ iurat aliq̄d
vtrū ad hoc obliget̄. R̄ñdet̄ fm̄. b. tho. ii. ii.
q. xcviij. Nō excusat̄ a petō mortali nō ipsi a
qd̄ coacte iurauit. ⁊ Ray. dicit q̄ talis q̄ntꝰ
cūq3 fuerit met⁹: nihilomin⁹ obligat̄ dūmō
sit de re licita. sec⁹ est de re illicita. S3 tal' sol
uēs qd̄ coacte p̄misit pōt illō repetere ⁊ alij
corā deo tenet̄ ip̄ restituere q̄cq̄d extorsit cō
tra deū: si saltē remissionē petoꝝ ɔseq̄ volue
rit. ¶ Vltimo nota exēplū in quo cogno
scere potes quō deo displiceat ⁊ homi nocear
sciēter falsum iuramētū recipe. Et hoc illi at
tendere debēt q̄ audēt dicere: si qs tres dena
rios teneret̄ ipis soluere q̄ vellēt p̄pt̄ istos
tres denarios iuramentū ab eo recipe. Vñ
legit̄ q̄ quidā hō citauerat quendā ad iudi
ciū p̄pter quandā summā pecunie: ⁊ ille ꝯ-
stanter negauit ⁊ se ad iuramentū exhibuit
qd̄ alt⁹ ab eo recepit. licet sciret eū scient̄ fal
sum iurare. Nox cōseq̄nti nocte rapt⁹ ad iu
diciū vidit xp̄m sedentē in sede maiestat̄ sue
exigentē ab eo rōem de aīa illi⁹ qui iurauit ⁊
⁊ de aīa sua p̄pria: q̄ cognouit ambas eē dā
nandas. Tūc iudex quesiuit cur iuramentū
ab eo recepisset. Et ait illi. quia ip̄e mihi me-
um negauit. Et iudex. Nōne poti⁹ debuisti p̄
dere talē sub am̄ q̄ ipius ⁊ tuā aiam. Nōne
aīa melior est q̄ oīs substantia tp̄alia. Tūc
iudex fecit eū flagellari. Qui euigilās omia
que sibi acciderāt enarrauit. Et in signū hu-
ius plagas in corpore ⁊ in dorso suo ostendit
que nullo modo potuerunt curari donec pe-
nituit: ⁊ deus sibi illud indulsit.

In dominica quarta quadragesime ser-
mo. xliij. de contritione ⁊ confessione.

Est puer. vn⁹ hic qui

e habet q̄nq3 panes ordeaceos ⁊
duos pisces. Joh. vi. Mat. xiiij.
Jo. Bēs de scō geminiano dicit q̄ totū officiū

presentis dñice cõtinet q̃si quedã noua z leta. Nã matutinale officiũ agit de liberatõe israelitici ppl'i ab egyptiaca seruitute. Introitus misse hortat ecclam ad exultationẽ leticie cũ dicit Letare hierl'm. Et ep'la loquitur de celesti mr̃e illa q̃ sursum ẽ hirl'm. Euãgeliũ de refectiõe z saciatate turbe. Ergo illa dñica dupliciter noiatur. s. dñica de panibus: z dñica de rosa. Et rõ huius est. q: hodie ɔsueuit dari romano prefecto a papa q̃n rome est rosa aurea plena musco z balsamo. ¶ Sic moraliter pnĩa quã sacro isto tpe facim⁹ oĩa ista opatur in nobis. videlicet liberationẽ a pctõ: leticiã gratie: apertionẽ celestis ianue: z refectionẽ glie. At ipa pnĩa etiã conuertit spinas vicioꝝ in rosas virtutũ. Unde hodie letari debent peccatores: q: de⁹ paratus est eos recipere ad gratiã. Nam ipse dicit p ꝓphetam. Nolo mortem peccatoris: sed magis vt cõuertatur z viuat. Itẽ letari debent penitentes q̃ sunt cõfessi: q: de⁹ indulsit eis omnia pctã eoꝝ ex sua mĩa. Itẽ iusti letari debẽt: q: de illo sacro tpe vult eis grãm augmentare. Itẽ tribulati debent letari: q: de⁹ vult cũ eis esse in tribulationib⁹ ipoꝝ. Unde ps. Cũ ipso sum in tribulatiõe: eripiã eũ z glorificabo eũ. Unde Job. xvi. Tristicia vr̃a vertet in gaudiũ. Sz exquo pñs tps est tps pnĩe in quo debemus satisfacere p oĩb⁹ nostris pctis q̃ p totũ annũ cõmisimus: ergo in pñti sermone tria dicenda sunt. Primo de cõtritione. Secũdo de confessione. Tertio de satisfactiõe. ¶ Quãtũ ad primũ q̃rit qd sit cõtritio. Rñdetur sm̃ b. Tho. Est dolor voluntarie assumptus p pctis cũ ꝓposito ɔfitẽdi z satisfaciẽdi. Ubi querit vtrũ cõtritio debeat esse maximus dolor. Rñdetur quantũ ad dolorẽ interiorẽ z displicentiã dz esse maximus dolor. Qd ꝓbat p tria. Primo in nulla re debem⁹ habere tantã ɔplacentiã sicut in deo. mõ hoc totũ perditur cũ vno pctõ mortali. z quia cõtraria ɔtrarijs curãtur: ergo de pctõ comisso maximũ dolorẽ z displicentiã hre debemus. Secũdo ꝓbatur. q̃n q̃s offendit aliquẽ dilectũ tanto pl⁹ de hoc dolet q̃tomagis eũ dilexit. sed deũ sup oĩa diligere debemus quẽ peccãdo offendimus. ergo zc. Tertio ꝓbat. q̃n eñ q̃s aliquã rẽ pdit: tanto plus dolet q̃nto melior res ipa fuit. q: hõ plus dolet de floreni pditione q̃ denarij. si deus est summũ z infinitũ bonũ quẽ peccãdo offendim⁹ z pdim⁹ igit zc. Ex qb⁹ sequit q dolor ɔtritiõis q̃ntũ ad interiorẽ displicentiã dz esse maior oĩ dolore q̃ põt hoĩ tpaliter accidere. etiã si oĩa bona tpalia pderet. vel si pater: mater: vxor z filij morerent. Et hoc est intelligendũ q̃tũ ad interiorẽ dolorẽ z displicentiã. Sz exquo sine vera ɔtritione nullũ pctm̃ dimittit: z q: multi cõterunt z nõ vere: ĩnc querit q̃ sunt signa vere cõtritiõis: sic. s. q spes haberi possit q de⁹ indulgeat ipi cõtrito pctã sua p ɔtritionẽ. Dico q hmõi ɔtritionis vere q̃ttuor sunt signa. Primũ signũ est si de pctis ɔtentis dolet z in futurũ cauere se firmit ꝓponit: sic q poti⁹ vellet subire q̃cũq; penã i generali loq̃ndo q̃ ãpli⁹ scient peccare mortalit. vñ aps'ls ad Ro. viij. Quis nos separabit a charitate xp̃i: an psecutio: an fames zc. Secũdũ signũ est si ipe penitẽs parat⁹ est satisfacere lesis: siue in reb⁹. s. restituẽdo oĩa iniusta: siue in fama scz reuocãdo q false z mẽdaciter suũ ꝓximũ infamauerit: siue i corpe vulnerãdo: siue v'ginitatẽ v'gis corrũpẽdo: z sic de alijs offensis. Et in q̃bus non põt satisfacere doleat z propositũ habeat satisfaciendi cũ aliq̃n post hoc prosperiori arridente fortuna poterit. Ber. Qui veraciter penitet quicquid sibi p culpa quã odit iniũgitur tacita ɔscientia patienter amplectitur. Tertiũ signũ ẽ q pcat offensoribus quomodocũq; a quibuscũq; q̃ntũcũq; z q̃ grauiter sit offensus siue in reb⁹: siue i psona vel in fama. vel etiã si grauior offensa accidisset vel in futuro acciderit parat⁹ sit in aĩo suo ꝓpt deũ indulgere vt de⁹ sibi sua pctã indulgeat. sed q̃ nõ vult indulgere suis inimicis nõ hz verã ɔtritionẽ nec est verus penitẽs. Unde Aug. Unusq̃sq; talẽ indulgentiã est accepturus a deo qualẽ z ipse dederit ꝓximo. Ergo illi qui adhuc stant in rãcore z nolunt indulgere non sunt absoluendi: nec cũ sacramẽto eucharistie cõicandi. ¶ Quartũ signuz est si officiũ vel negociũ quod sine pctõ mortali nõ põt exercere parat⁹ est resignare. Illi qui hñt talia officia q̃ nullo mõ sine pctõ mortali pñt pficere. sicut traditores vel lenones z hmõi. z pro quibus eis inhibet cõmunio semper sunt in pctõ mortali z in potestate dyaboli die noctuq;. z insup sunt priuati oĩ bono totius ecclesie: z nihil pñt in isto statu facere qd sit eis meritoriũ vite eterne. z licz q̃nq; ɔfiteãtur: tñ nil valet eis talis cõfessio exquo desistere nolũt a tali officio. Sz h̃ non intelligit de illis q̃ hñt artificia z officia honesta z vtilia q̃ licite pñt fieri. sicut sutores: sartores: calciatores: piscatores: z sic de alijs Et tales q̃nq; fidel'r laborãtes sunt sine pctõ

mortali: tūc oīs coꝝ labor erit eiꝰ meritoriꝰ.
ps. Labores manuū tuaꝝ qꝛ mādu cab ꝛc.
Itē qrit vtrū ꝯtritio possit tollere totū reatū
pene. Rñdet ſm petrū de tharātasia. Cōtri-
tionis intētio pōt attēdi dupl'r. vl' ex pte cha
ritatꝭ q̄ causat displicētiā peti: vel ex pte dolo
ris q̄ mestitiā excitat. Et in vtroqꝫ pōt tāū
intēdi ꝯtritio ꝙ tota penā dimittit sicut pꝫ
de latrone q̄ cū xp̄o ꝑpēdit i cruce ¶ Quā
tū ad scđm q̄rit de cōfessione q̄d sit cōfessio
Rñdet ſm Ray. Cōfessio ē legitima corā
sacerdote petōꝝ declaratio. Vñ q̄rit vtrū cō
fessio sit de necessitate salutis. Rñdet ꝙ sic.
Oīs eñ fidelis saltē semel in anno tenetur
ex p̄cepto eccl'ie postq̄ ad annos discretiōis
ꝑuenerit confiteri oīa petā sua: ꝛ cōicare sal
tem in pascha. vt pꝫ ex de pe. Ōis. Nō enim
sufficit ꝯtritio nisi seq̄tur ꝯfessio. Vñ Amb.
lib. de p̄adiso. Nō eñ q̄sqꝫ a petō iustificari
poterit: nisi petū añ cōfessum fuerit. Sꝫ q̄rit
q̄lis dꝫ esse ꝯfessio. Rñdet ꝙ primo dꝫ esse
premeditata. M Sed diceres quantā di
ligentiā dꝫ habere hō ad rememorādū sua
petā. Rñdetur ꝙ maiorē q̄ vnq̄ in aliq̄ re
trāsitoria habuit. Et hoc ꝓbat. qꝛ si q̄s rōeꝫ
regi terre deberet dare de multꝭ ꝛ arduis cau
sis sub pena priuationis oculoꝝ vel aliorum
membrorū si in ip̄a rōne deficeret: tunc ma-
gnā diligentiā adhiberet vt debite rōeꝫ red
deret. Sed maiorē rōem reddituri sumus ī
confessione ꝛ sub maiori pena: qꝛ de tota vi-
ta nr̄a ꝛ sub pena dāнatōis eterne. Itē q̄libꝫ
penitens debet ad memoriā reducere in q̄bꝰ
locis fuit: ꝛ quid in quolibet loco deliquit: ꝛ
quotiens quodlibꝫ peccatū cōmisit. Unde
Aug. in lib. de peni. Vere penitēs cōsiderat
qualitatē criminis in loco: in tpe: in perseue
rantia: in varietate ꝑsone: ꝛ qua tēptatione
hoc fecerit: ꝛ in ipiꝰ vicij multiplici executōe
Vñ scđm ꝙ nō sufficit ī ꝯfessione dicere h
petū sepius cōmisi. qꝛ ꝯfessor nescit intellige
re vtrū decies vel vigesies vel cēties cōmise
ris. Et quilibet confitēs si certū numerū scit
dicat. si aūt non: dicat sub indeterminato nu
mero ꝑut estimatione sibi videt. vt dicēdo
hoc petū cōmisi decies vel vigesies vl' cēties
vel plus vel minꝰ: qꝛ certū numerū ignoro.
Tunc confessor potest eum ſm hoc expedire
ꝛ penitētiā iniungere. quia maior pena iniū
genda est illi q̄ aliq̄d petm̄ decies cōmisit: q̄
qui semel vel ter cōmisit. Secundo confessio
debet esse nuda ꝛ integra: qꝛ deꝰ dimidiā cō
fessionē non acceptat: nec vnū peccatū mor-
tale sine alio remittit. vñ Deut. xxxij. Dei ꝑfe
cta sunt opa. Tertio ꝯfessio dꝫ eē ꝓp̄a ꝛ ac
cusatoria. i. ꝙ sua ꝓp̄a petā ꝯfiteat ꝛ nō alio
rū. nec aliquē dꝫ noīare ī ꝯfessione: nisi ī tali
casu in quo sine noīatione ꝑsone non posset
ipm petū exprimere. vt si peccauit cū sorore
vel cū matre. Itē ꝯfitēs nō dꝫ se excusare sic
aliq̄ dicūt in ꝯfessiōe dicēdo Deꝰ ordinauit mi
hi hoc ꝙ hoc malū cōmisi. q̄d oīno est falsū
ꝛ cū hoc magnū petū est credere vel dicere
ꝙ deꝰ malū fecerit. s̄ est ipiꝰ hoīs voluntas
mala ꝛ malicia propria. Unde apostolus.
Hec est volūtas dei sctificatio vr̄a. Itē aliq̄
dicūt. dyabolꝰ decepit me. Itē alij dicūt. coa
ctus sum ab hoībꝰ. Sen. Dimitte excusati
onē: qꝛ nullꝰ inuitꝰ peccat. ꝛ tales sic se excusā
tes nō sunt absoluēdi. qꝛ ꝯfessio dꝫ esse ꝓp̄a
ꝛ accusans. Quarto dꝫ eē lachrymosa. qꝛ cū
dolore ꝛ amaritudine cordis petā sunt ꝯfitē
da vt mia ꝯseq̄t. Vñ Greg. Illū quē ꝯspi
delicta cū fletu ꝛ dolore in ꝯspectu deitatꝭ no
dubites ꝯseq̄ miam. Cōtra hoc faciūt q̄ petā
sua q̄si fabulā sacerdoti p̄nunt nullā vere
cundiā de petis habēdo. Ber. Sūt q̄dā q̄
ꝯfitendo sicut fabulā petōꝝ suoꝝ narrāt hy
storiā ꝛ egritudines aīe sue sine ꝯfusiōe dn̄u
merāt. Sꝫ h̄ꝛ ꝯfitētes cū v̄ecūdia dn̄t ꝯfite
ri petā sua. Vñ Ber. Ideo iubemur cōfiteri
petā vt erubescētiā habeamꝰ ꝓ pēna. Aug.
in lib. de pnīa. Erubescētia nanqꝫ magna ē
pena. ideo q̄ erubescit ꝓ xp̄o dignus fit mia.
Quinto cōfessio dꝫ fieri cū bona spe ꝛ cū ma
gna humilitate. Ber. Humiliter cōfitēti pec
catū remittit deꝰ: ꝛ diabolꝰ eū quē ī corde ho-
minis inuaserat amittit principatū. Itē peni
tens dꝫ hr̄e bonā fiduciā firmit' sperādo se
posse indulgentiā cōseq̄. Vñ Aug. Pnīa q̄
ex fiducia non ꝓcedit est inutilis ꝛ sterilis ꝛ
manet sine mia. Vñ etiā Amb. Nō pōt bn̄
agere pnīam q̄ non sperat indulgentiā. ¶
Querit vtrū cōfessio in aliquo casu sit itera-
da. Rñdet ꝙ sunt q̄ttuor casus cōes ꝛ vsita
ti in quibus doctores dicūt ꝯfessionē esse ite
randā. Primꝰ est ꝓpter peti enormitatē ob
quā oportet peccatorē ad superiorē remitti q̄
confessionē remissi audiat ꝛ eū absoluat. nā
talis petōr tenet illa petā iterare ꝓ quibus
missus est ad supiorē ꝓ absolutiōe. Sed pri
mus confessor dꝫ eū absoluere ab alijs petis
a q̄bus eū absoluere hꝫ: nisi penitēs siue cōfi
tens sit excōicatus maiori excōicatiōe. qꝛ tūc
talis confitens a nullo petō pōt absolui. nisi
ante sit absolutus ab illa excōicatiōe. Vñ de.

in decre. Excōicatio absolutionē īpedit. xxiiij q. i. Audiuim⁹. ⁊ c. Quicūq3. Secund⁹ casus est, ꝓpter ignorātiā sacerdotis. vtpote qn̄ sacerdos est ignorās. tunc dʒ queri sacerdos q̄ sciat ligare ⁊ soluere: ⁊ cū hoc discernere differentiā pctōꝝ: ⁊ ei iterū ꝯfitēdū est de licentia ꝓprij sacerdotꝭ vl' auctē superioris. Ex hoc pʒ ꝙ illi sepi⁹ decipiunt q̄ ignaros ⁊ illiteratos q̄rūt ꝯfessores. Terti⁹ casus est si ꝯfessio nō fuit integra vt q: sciēter obticuit aliquod pctm̄ mortale. aut etiā si accessit cū volūtate vlteri⁹ peccādi. Quart⁹ si ꝯtēpsit aut neglexit satisfacere ⁊ oblit⁹ est satisfactionē sibi iniunctā. Nā si sciret ⁊ eā implere vellet: ⁊ cū vera ꝯtritiōe ⁊ bono ꝓposito ꝯfessus esset nō oporteret reiterare ꝯfessionē. Et intelligunt duo vltimi casus qn̄ mutat sacerdotē. Si aūt ad eundē sacerdotē reuertit: tūc distinguēdū ē. q: aut recent aut nouit cōfessus ē. aut de memoria sunt elapsa ipi sacerdoti ꝓpt diuturnitatē tpis. In pmo casu. s. qn̄ pctā ꝯfessa adhuc sunt in memoria sacerdoti: tūc non tenet oia reiterare. s3 solū illud pctm̄ qd̄ sciēt obticuit. vel illā fictionē ꝙ cū volūtate amplius peccādi ad cōfessionē accessit. S3 i scd̄o casu qn̄. s. pctā elapsa sunt a memoria sacerdotꝭ tūc tenet oia reiterare. etiā si decies cōfessus esset ⁊ semp aliqd̄ pctm̄ sciēter obticuisset: tūc oēs iste ꝯfessiones sunt iterāde. q: cōfiteti vnū pctm̄ mortale nō dimittitur sine alio. Itē q̄rit de pctis sciēt ꝯmissis ⁊ postea oblitis vtrū reqrat pnīa ⁊ ꝯfessio de his. Rūdetur si hō ita est oblit⁹ ꝙ nullo modo recordatur: tūc nō tenet ad pniām nisi in generali: s3 tn̄ tenet laborare ⁊ diligētiā facere recordādo. s. ⁊ orando deū vt reuelet ei pctm̄ oblitū: ⁊ audiendo sermones cū maiori diligentia vt sic posset ad memoriā reducere pctm̄ hmōi oblitū. Si aūt pōt recordari tūc tenet in speciali cōfiteri. si aūt oīno non recordat: tūc tenetur in generali ꝯfiteri dicēdo se deū i multis offendisse pctis de qb⁹ nō recordat: ⁊ libent vellet scire. ⁊ h̄ ē ꝯteri i generali. ⁊ etiā penitere dʒ de negligētia ꝑ quā venit i hanc obliuionē. ¶ S3 q̄tū ad tertiū. s. de satisfactiōe sciēdū ꝙ satisfactio sp dʒ fieri ꝑ ꝯriū. vt supbo iniūgēda est hūiliatio ⁊ pstratio. ⁊ vestiū ornat⁹ depositio. Itē auaro iniustarū rerū restitutio: ⁊ de iustis rebus elemosynarum distributio. Itē gulosis ⁊ ebriosis abstinentia ⁊ ieiuniū. q: vt dr̄ Sap. xi. Per q̄ qs peccat ꝑ hec ⁊ punit. Itē luxuriosis ⁊ adulteris iniūgēde sunt afflictiōes corpis. vt. s. dure iaceāt. vestes aspas induāt. ⁊ disciplinas cū virgis recipiāt. ⁊ sic de alijs. vñ Greg. Nequaq̄ satisfacim⁹ si ab iniqtate nō cessamus ⁊ nisi voluptates quecūq3 q̄s dilexerim⁹ e contrario oppositꝭ lamētis insequit. Itē accidiosis ⁊ pigris iniūgēde sunt vigilie. s. vt mane surgāt ⁊ ecclias freqntent. ⁊ etiā qn̄q3 peregrinatiōes faciāt. Itē iracūdis ⁊ rancorosis vt cū suis inimicis se recōcilient ⁊ oēm vindictā ⁊ iracūdiā penit⁹ ex corde dimittāt. ⁊ cū inimicis amicabilit loqnt ⁊ erga eos se charitatiue teneāt: ⁊ sic de alijs. ¶ Querit vtrū satisfactionē iniunctā ⁊ cōpletā in pctō mortali necesse sit iterare. Rūdet fm̄ sctm̄ Tho. in. iiij. di. xv. Alie satisfactiōes sunt ex qb⁹ manet aliqs effect⁹ in satisfaciēte: postq̄ etiā act⁹ satisfactiōis trāsit. sicut i satisfactioibus ex ieiunio seqtur debilitatio corpis: ⁊ ex elemosynis largitis subē diminutio. ⁊ sic de alijs. Et tales satisfactiōes facte in pctis nō opʒ ꝙ reiterent. q: q̄tū ad istud qd̄ de eis manet ꝑ pniam seqntē accepte fuit. Satisfactiōes aūt q̄ nō relinquūt aliquē effectū i satisfaciente postq̄ act⁹ trāsit opʒ ꝙ reiterentur. sicut est de orōne ⁊ similib⁹. Act⁹ eni interior q̄ totalr trāsit nullo mō viuificat: s3 oportet ꝙ meret. Itē Albt⁹ magn⁹ addit ⁊ Sint. ꝙ talis tenetur ad suscipiēdū postea pniām siue satisfactionē. non tn̄ est ei imponenda tāta penitentia quāta si nulla prius fuisset imposita. q: presumēdū est ꝙ ꝓpter illā prius iniūctam quā fecit licet extra charitatem dñs maiorē contritionē ei dederit. Et nota ꝙ nō est in pctō mortali qui est cōtritus. Hec ille. Ergo laudabilis consuetudo est qn̄ hō vult pficere pniām iniūctā sibi vt prius ꝯterat de peccatis suis: ⁊ in cōtritione pniām perficiat

¶ Vltimo notandū est exēplū in quo magna dei mīa cognoscit super penitentes. Legit i dya. cesarij ꝙ tpe Inno. pape erat mulier qdā igne libidinis incēsa q̄ ꝓpriū illecebriter adamauit filiū de quo cōcepit ⁊ pepit aliū filiū. Terrore igitur cōpulsa timēs se sathane tradi vl' morte subitanea interire deo miserante de satisfactiōe cogitari cepit. Pchabito igitur cōsilio sacerdotis sui infantulū secū tollens romā venit. ⁊ cū magna importunitate ⁊ magna cōtritione dñi Innocē. pape oculis se ingessit cū tātis lachrymis ⁊ clamoribus cūctis audientib⁹ faciens cōfessionē vt oēs verterētur in stuporē. Gestauit eni in brachijs infantē cōmissi facinoris testē. Videns dñs papa i muliere tatā cōtritionē. ⁊ q: vere

penitēs esset mīa moet⁹ sup eā sicut prudens
medic⁹ volēs infirmitatē plene ⁊ cito curare
⁊ medicinā vere ↄtrinēs ꝓbare p̄cepit vt i
tali veste ibi corā eis apperet in q̄li venerat
ad filiū cū peccaret. At illa cōfusionē eternā
tpali āponēs mox exiuit. vestes exuit. ⁊ i ea
nuda redijt. ⁊ q̄ꝫ parissima foret ad oēm satis
factionē in tali obedientia satis ondit. Cōsi-
derans vir btissim⁹ tali obedientie: tali vere
cūdie: tali pnie nulli⁹ pctī penā posse resiste
re corā oīb⁹ dixit ad mulierē. Dimissum ē ti-
bi pctm̄ tuū vade in pace. ⁊ nihil āpli⁹ iniun
xit ei. Audiuit hoc qdā de cardinalib⁹: mur-
murādo papā rephendit ⁊ dixit ad tātā cul
pā tā breuē pniam nō sufficere. Qui r̄ndit.
Si ego iniuste egi cū ista muliere: ⁊ si insuffi
ciens est ei ista pnia corā deo: tūc dyabol⁹ ha
beat ptātē ingrediēdi corp⁹ meū: ⁊ corā oīb⁹
me vexet. Si vero iniuste me rephendis: si-
mile tibi fiat. Statim dyabol⁹ eūdē cardina
lē vexare cepit. p cui⁹ vexationē pfectā pniā ꝫ
mulieris deus palam ondit. Tandē communi
oratione liberatus cardinalis diuine miseri
cordie de cetero contradicere non p̄sumpsit.
In eadē dnica s̄mo. xliiij. de pnia v̄a ⁊ falsa.

Penitentiā agite ap

p propinquabit enim regnū celoꝝ
Math. iij. Aristo. v. phi. Omnis
motus tēdit ad aliquē terminū p debita me
dia. Terminu⁹ motuū nostroꝝ ē regnū celoꝝ
ad qd̄ puenim⁹ p verā pniam. Ergo dr̄ in
xbis pmissis Pniam agite ⁊c̄. Ex quo ē iā
tpe pnie: i p̄nti s̄mone dicēdū de illis q̄ agūt
verā pniā ꝫ: ⁊ q̄ falsā ꝫ. R Pro q̄ sciēdū q̄ꝫ
decē genera hoīm agūt pniam: quorū solum
vnū gen⁹ hoīm verā pniā ꝫ agit. ⁊ alia nouē
genera hoīm falsam ⁊ infructuosam agunt
pniam. Primi q̄ falsam pniam agūt sunt q̄
ↄfitent̄ ⁊ t̄m nō integre oīa pctā: s̄ aliq̄ scien
ter occultāt. illā ↄfessionē de⁹ nō acceptat: q̄z
opꝫ hoīem penitētē oīa pctā ↄfiteri q̄ cogno
scit se cōmisisse si vult remissionē pctōꝝ con-
sequi a deo: q̄z de⁹ vnū pctm̄ sine alio non di
mittit. Vn̄ Deut. xxxij. Dei pfecta sunt opa
Deus enī nō pōt dimidiare grām suā. ita q̄ꝫ
partē dimittat ⁊ partē ꝫ reseruet. Vn̄ versus
Larga dei pietas veniam non dimidiabit.
Aut nihil aut totum te lachrymante dabit.
S Circa qd̄ sciendū q̄ꝫ ↄfitens dꝫ duo fa-
cere. Primo dꝫ rememorari omnia pctā sua ⁊
oē posse suū facere audiendo sermones: ⁊ ad
memoriā reuocādo qb⁹ locis ⁊ qb⁹ tpib⁹: ⁊
quotiēs p totū annū ↄ deū fecerit. Secundo
dꝫ deū rogare vt sibi reuelet ⁊ cor suū illumi
net ad cognoscēdum pctā sua: ⁊ sic accedere
ad ↄfessionē ⁊ oīa pctā nude ⁊ apte cōfiteri
sic q̄ꝫ ↄfessor intelligat nullū ex humana verecū
dia palliādo vel obticēdo: ⁊ sic hr̄e summam
spē de indulgētia oīm pctōꝝ. q̄z si q̄s cētū pec
cata mortalia cōmisisset ⁊ suā diligentiā face
ret audiēdo s̄mones ⁊ scrutādo suā ↄsciam
ad recognoscēdū sua pctā: ⁊ nō posset plura
pctā q̄ꝫ decē recognoscere ⁊ illa integꝛe cōfi
teret̄ ⁊ libent̄ vellet oīa alia ↄfiteri si ea co-
gnosceret: tūc de⁹ oīa pctā tā ↄfessa q̄ꝫ oblita
sibi indulgeret. sic etiā ecōtrario: si q̄s decem
pctā mortalia cōmisisset ⁊ solū nouē ↄfiteret̄
⁊ vnū de his scient̄ obticeret nullā veniā cō-
seq̄ret̄. Vn̄ Amb. Nō enī q̄s q̄ꝫ a pctō iusti
cari poterit: nisi pctm̄ ante confessus fuerit.
T Vn̄ nota exemplū. Erat qdā rex q̄ ha
buit filiā deuotā ⁊ castā q̄ semp habuit vnū
numerū pauperū viduarū ⁊ pupilloꝝ quos
ꝓpt̄ deū nutrierat. q̄ ꝓposuit intrare religio
nem ⁊ papā consultū habuit. Qui audiēs q̄
tot bona fierēt ab ea in mundo paupib⁹: dis
suasit ingressum. que postmodū oculos suos
i quēdā scriptorē iniecit q̄ ei ministrabat ad
mensam: ⁊ ex tali visione ⁊ cōcupiscentia ceci
dit in lapsum carnis ⁊ cōcepit pueꝝ. q̄ temu
ta ꝓpter hoc factū timens dehonestare totū
regnū ⁊ totā parentelā cōsuluit quādā pu
lam antiquā q̄ fecit ei abortum: ⁊ ex hac ꝑ
lia regis cōtristata est ⁊ pturbata sic q̄ꝫ am
plius nunq̄ꝫ vel raro visa est ridere vel gau
dere. Ad quā pat̄ ait. tu sp̄ es pturbata nec
delectaris i his q̄ sunt mūdi. Ecce mihi pla
cet vt intres aliquā religionē. q̄ ingressa reli
gionē ita seriose vixit q̄ꝫ raro visa ē cū ceteris
puellis cōuersari vel letari. sic q̄ꝫ ipa fuit etē
plū oīb⁹ xginib⁹. q̄ tandē infirmata gūt de
functa est. ⁊ ista. xxx. dies appuit abatisse di
cens se esse dānatā. Et abatissa ait. quō hoc
factū est: cū tu tā religiose vixisti q̄ꝫ fuisti spe
culū nr̄m oīm. R̄ndit se quoddā pctm̄ cōmi
sisse in seculo ꝓpter verecūdiā hūanā nunq̄ꝫ
ↄfessa fuit: q̄uis sp̄ ꝓpter hoc doluisset ⁊ sp̄
tristis fuisset: ⁊ est illud. Perdidi meā xgini
tatē: ⁊ insup pueꝝ quē ↄcepi occidi. Et si hoc
pctm̄ ↄfessa fuissem: de⁹ mihi indulsisset. etiā
si millesies hoc cōmisissē ꝫ. ⁊ q̄z obticui iō eter
naliṫ dānata sum. V Secūdi sunt q̄ oīa
pctā q̄ in memoria hn̄t confitent̄: s̄ retinent
vnū vel plura in volūtate iteꝝ faciēdi. Istis
nō ꝓficit talis ↄfessio. q̄z sicut nullū pctm̄ re

servandū est in actu sic etiā nec in volūtate q̄libet penitēs dȝ hr̄e volūtatē amplius nō peccādi si vult consequi remissionē peccatorum. Signū aūt q̄ quis nō habeat volūtatē amplius peccandi est quādo nō solū postponit peccatū: sed etiā occasiones peccatorum. Hoc in illis appet q̄ veraciter cōuertunt̄ et firmū ꝓpositū hn̄t se emendādi. quia tales, ꝓijciūt supbū habitū. s. capucia magna ceruicalia et pepla cū qb' peccauerūt. quia vere penitētes dn̄t abijcē et postponē illa qb' ad peccandū vtebant. Ergo si cōfessor q̄rit an ipse cōfitēs pl' talia cōmittere velit. et si r̄ndit vere penitēs nunq̄ vsq̄ ad mortē: tūc dȝ dicere cōfessor. Habes adhuc illa ornamēta cū qb' peccasti ad q̄d valēt. si nūc amplius nō vis vti illis ad peccandū. nec talia debes dare filijs vel filiabus tuis ne des eis occasionē peccandi: q̄r̄ reus eris oīm peccatorum q̄ ipi cōmittunt. Ergo verus penitens debet abijcere nō solū actū sed etiā volūtatē et occasionē peccandi. Unde si quis illicite chorizasset et actū luxurie extra matrimoniū cōmisisset: vel inebriatus fuisset. vel etiā suā ꝓpriā vxorē sine causa et rōne percussisset: q̄uis illa omnia cōfiteret: tū si nō haberet firmū propositū amplius talia dimittendi: cōfessio tua sibi nihil ꝓficeret. ergo oportet te cū tali proposito ad confessionē accedere q̄ amplius nō velis illicite chorizare nec superbire: nec ad tabernas ire et inebriari. nec vxorē tuā legitimā nec alios hoīes verbo vel facto molestare. ※ Tertij sunt qui dolent de peccatis et cōfitent̄ peccatū suū: sed ablata nō restituūt illis cōfessio nihil proficit. quia sm Aug. Peccatū nō dimittit̄ nisi ablatū restituatur. Et in hoc nō pōt ille excusari q̄ hȝ facultatē restituēdi. sed si nō hȝ et nō pōt: sufficit volūtas. Sciēdū aūt q̄ q̄libet statim restituere et ꝓximo suo satisfacere tenet̄ anteq̄ ad cōionē accedat si cōmode pōt. Sȝ si diceres quō dȝ fieri restitutō. R̄ndet̄ si furtū ꝯmissū p te fuerit occultū: restitutio dȝ fieri p sacerdotē vel p ꝯfessorē sine expressione tui noīs ne teipsū infamet: vel alia notificatōe q̄ vel directe vel indirecte duceret in tui cognitionē. vel si iā cōmode nō pōt fieri restitutio: tūc p eūdē sacerdotē debes petere dilationē ab alio. vel si iā manifestū est: tūc p teipm debes restituere: vel p teipm dilationē petere. et si nolit tibi dare: tūc teneris recedere ab oīb' bonis tuis vsq̄ ad extremā necessitatē: vt ei indilata restitutio fiat. Sciēdū aūt q̄ q̄ debita tenent̄ soluere ꝓximis si terminus solutōis aduenerit et possunt soluere et nolunt: tales non debent absolui a peccatis nec ad cōionem accedere nisi oīa soluāt. Itē sciēdū q̄ nō solū magna ablata sunt restituēda: sed etiā pua. Uerbi gr̄a. Si ad pratū ꝓximi tui iuisses et cōtra volūtatē suā vnū pannū plenū gminib' abstulisses: vel ei aliās in fructib' vel segetib' scienter dānū cū pecorib' tuis intulisses. vel botros: pira: poma: accepisses: tūc teneris sm ꝯsiliū ꝯfessoris ꝓ his oīb' satisfacere. Unde sciendū q̄ qui sic diuersis hominib' parua dāna intulisset: sed ignorat q̄bus hoībus dānū intulit: tūc talis debet facere vnā summā de oībus illis puis rebus: et tūc cū cōsilio sui sacerdotis vel confessoris debet illā summā dare ad structurā alicuius ecclie: Et signanter ad illā ecclīam in cuius parrochia illa dāna fecit. aut pōt illam dare paupibus: cū cōsilio tn̄ sui sacerdotis. Item notandū q̄ vsurarius qui vsuram accepit: et lusores q̄ ex auaricia et ꝓpter lucrū luserunt: et mercatores qui emendo vel vendendo ꝓximos deceperunt: et mechanici vel laboratores q̄ in laborib' suis scienter fraudem cōmiserunt. et serui et ancille qui bona dominorū suorū abstulerunt: oēs illi non possunt absolui nisi restituant. Unde dr̄ in decre. Falsa penitentia est cū aliena non restituunt̄. lin. di. Generalis. xiiij. q. vi. Si res et c. vnde Aug. et ponitur in decre. Nō dimittit̄ peccatū et c. ※ Itē sciendū q̄ ista restitutio non solum de rebus iniustis dȝ fieri: sed etiā de fama et honore hoīs. Grauius enī peccamus auferendo ꝓximo famā bonā: q̄ si auferamus ei quascūq̄ res tpales. quia fama est melior q̄ res tpales possunt esse. Salo. puerb. xx. j. Melius est nomen bonū q̄ diuitie multe. Ex quo pȝ q̄ detractores bone fame peiores sunt q̄ fures et raptores rerū tpalium. Ambro. Tolerabiliores sunt fures qui bona tpalia diripiunt: q̄ detractores q̄ bonā famā n̄ram dilacerāt. Ergo q̄ false ꝓximū infamat tenet̄ erga illos ad quos dixit reuocare si vult consequi veniā suorum peccatorum. ergo detractores illi difficulter satisfaciūt. Unde Hiero. Nō facilis venia pua dixisse de rectis. Similr illi gūiter peccāt q̄ detractores libenter audiūt. vnde Ber. Detrahere aut detrahentē audire q̄d horū dānabilius sit nō facile dixerim. Unde inter oīa peccatā difficilius dimittūtur illa duo peccatā: scȝ detractio: et iniustarū rerū ablatio. Et rō est: quia ibi non sufficit contritio nec confessio: nisi fiat bone fame et rerum ablatarum restitutio. ※ Quarti sunt qui confitentur peccatā sua; nec tn̄ suis offensoribus indul-

gere voluit. τ talis cōfessio nō est cōfessio. qa
nequaq̄ de⁹ dimittit suā offensam: nisi τ nos
nr̄is offensorib⁹ dimittam⁹. vñ Aug. Unus
quisq̄ talē indulgentiā accepturus est a deo q̄lē
ipē dederit ꝓximo. Sꝫ diceres. q̄liter opter
me indulgē inimicis meis. Rñdet̄ q̄ sic opte
te indulgere vt videlicet nō velis te ex vindi
cta vel rācore vindicare nec verbo nec facto
Itē vt nec vindictā petas a deo sup ipm̄ eue
nire in futuꝝ. Itē vt oīa signa cōīa charitatis
exhibeas q̄ alijs hoīb⁹ ꝓbere cōsueueras. s.
loq̄ndo vel salutādo: τ sic de alijs. Sed ꝯ h̄
faciūt q̄ nolūt aliq̄b⁹ loq̄ nec ad domos eoꝝ
ire nec eos in via salutare: nec salutātib⁹ rñ-
dere: q̄ oīa sunt signa rācoris in corde. q̄uis
dicāt ore se eis idulsisse. vñ May. sup Mat.
Nil ꝓdest ore dimittere si seruāt irā in corde
Ergo vere penitēs nō solū ore sed etiā corde
dꝫ indulgere. Vñ τ tanta posset esse iniuria
τ offensa τ ex tāto feruore posset q̄s indulge
re τ ignoscere eā in se delinq̄nti q̄ p̄ hoc con
seq̄retur remissionē oīm petōꝝ. Vñ Greg.
Qui in se peccāti clemēter indulsit nullū pcti
vestigiū in ei⁹ aīa remanebit. Exēplū. Erat
q̄dā miles q̄ occidit p̄rem alteri⁹ militis τc. q̄-
re infra s̄mo. xxx. S. Sciēdū tñ q̄n q̄s alte
ri iniuriā facit: tūc ille tenet̄ offensam dimit-
tere: s̄ iusticiā pōt ab eo exigere vt ei satisfa-
ciat τ dānū recōpenset s̄m q̄ iusticia dictaue
rit. Quinti sunt q̄ τ si vere peniteāt τ cōfiteā
tur pctā sua oīa: tñ imediate recidiuāt. talis
pnīa erit eis inutil. vñ Aug. Inanis ē pnīa
quā seq̄ns inq̄nat culpa. Isid. Nil valet a ma
lis veniā poscere τ mala denuo iterare B
Sciēdū q̄ recidiuās postq̄ ē ꝯsecut⁹ remissi
onem oīm petōꝝ τ denuo peccat: peior effici
tur q̄ antea. Luc. xi. Erūt nouissima illi⁹ ho
minis peiora priorib⁹. Itē tales deū grauit̄
offendūt ꝓpter ingratitudinē. Unde Isido.
de sum. bo. Derisor τ nō penitēs est q̄ adhuc
agit ꝓpter qd̄ penitet. Uerbi gratia. Ebrio
sus de ebrietate sua cōfitet̄. τ tñ statim econ
uerso post pascha inebriat̄. Silr̄ blasphe
mus: iracūd⁹: sup̄b⁹: luxuriosus: τ sic de alijs
Ergo pnīa vera dꝫ esse pseuerās. hoc est vt
semp doleat se peccasse τ intantū pctm̄ ei dis-
spliceat vt nūq̄ ei libeat reiterare. Hugo de
scō vic. Qñ de⁹ p̄ cōtritionē absoluit hoīem
a pctis ligat eū vinculo ꝑpetue detestatiōis
vt pctm̄ de cetero sp̄ detestet̄. Math. x. Qui
pseuerauerit vsq̄ in finē hic, saluus erit. C
Sexti sunt q̄ cōfitent̄ tñ ꝓpter multitudinē
petōꝝ: vel ꝓpter malā cōsuetudinē peccādi
diffidūt se facere posse pnīam. nec p̄ ꝯsequēter ve
niā ꝯsequūtur. Aug. Pnīa q̄ ex fiducia nō pce
dit inutilis ē τ sterilis manet τ sine uia. vñ
Amb. Nō pōt bñ agere pnīam q̄ nō sperat
indulgentiam. Sic cayn egit pnīam dicens.
Maior est iniq̄tas mea q̄ vt veniā merear.
Sic etiā iudas egit pnīaꝫ dicēs. Peccaui q̄ tra
didi sanguinē iustū. τ sic desperās seipm̄ sus
spendit. Vñ Leo papa in quodā ser. Scele
ratior oīb⁹ o iuda τ infelicior extitisti: quem
nō pnīa duxit ad dñm: s̄ desperatio traxit ad
laqueū. Vñ ver⁹ penitēs dꝫ cū fiducia bona
cōfiteri τ pnīam agere etiā si mille milia pec
cata mortalia cōmisisset. Vñ Ber. Maior ē
dei pietas q̄ q̄uis iniq̄tas. xxvi. q. vi. Nēo q̄.
Sicut enī scintilla i medio maris: ita oīs ini
q̄tas hoīs ad dei miam. imo nulla ē ꝯparatio
quo ad pctā hoīm q̄ sunt finita: τ q̄ ad miaꝫ
dei q̄ ē infinita. vñ Ari. viij. phisi. Finiti ad
infinitū nulla ē ꝓporcio. Vñ dñs dic̄ p̄ Eze.
In quacūq̄ hora peccator ingemuerit τc.
Idē. Nolo mortē pctōris τc. Septimi sunt q̄
confitentur pctā sua τ tñ nō resignāt officia
ꝓhibita q̄ sine pctō mortali pficere non pñt
De hoc q̄re añ ser. xliij. K. Octaui sunt q̄ ꝯ
fitent̄ ex cōsuetudine τ timore humano. non
ex grā vel charitate. τ talis confessio non est
deo accepta nec hoī salutifera. q̄ nō ex chari
tate ꝓcedit s̄ solū ex timore hūano τ ex vere
cūdia vt se alijs xp̄ianis conforment τ ne ab
alijs hoīb⁹ despiciant̄. E Et illoꝝ q̄ so
lū ex timore τ verecūdia hūana ꝯfitent̄. sunt
duo signa p̄ que cognoscūt̄. Primū est q̄ ta
les differūt suā cōfessionē vsq̄ ad vltimā sep
timanā q̄dragesime: τ tūc q̄ vltra differre
nō pñt: ꝯfitent̄ ex q̄dā verecūdia ne videa
tur esse heretici vel pagani. τ ne post mortē
priuent̄ ecclastica sepultura. q̄ s̄m ius cano
nicū q̄ nō ꝯfitent̄ in q̄dragesima nec cōicant
in pascha nō debent sepeliri in cemiterio vel
in aliquo loco sacrato. s̄ in cāpo. s̄ si liceret τ
nō esset verecūdia: tūc tales q̄ sic distulerunt
ꝯfessionē suā vsq̄ ad vltimā ebdomadā cū
tñ bñ habuissent tp̄s τ opportunitatē ꝯfitēdi
vlteri⁹ differrent τ raro vel nunq̄ ꝯfiterent̄
si hoīes nō timerēt. τ hoc est signū q̄ nō hñt
grām τ charitatē. q̄ s̄m Greg. Gra dei nō
est ociosa. opat̄ enī magna si est. Vñ Bern.
O bone iesu nō est amor tu⁹ ociosus: q̄ te di
ligūt nō torpescūt. nō est amor tu⁹ trāsitori⁹.
s̄ etern⁹. Ex his sequit̄ q̄ si tales haberent
grām τ charitatē tēpestiue fuissent moti ad
ꝯfessionē τ ad pnīaꝫ agēdā vt digne possent

cõicare ꝛ sacramẽtũ accipere: ꝛ vt opa eoꝝ
essent deo accepta: q: vnũ pr̃ nr̃ vel vna dies
ieiuniũ post cõfessionẽ ꝛ cõtritionẽ plus valet
ꝙ̃ mille pr̃ nr̃: vl' totã q̃dragesimã ieiunasse
in vno pctõ mortali. Secũdũ signũ ẽ ꝙ tales
tã cito post pascha recidiuãt ꝛ in nullo vitaꝫ
suã emendãt. q: imediate post pascha viuũt
sicut anĩ viuerũt: ꝛ eadẽ pctã iterato cõmittũt
q̃ antea cõfessi fuerũt. Et hoc ẽ signũ ꝙ nõ fuit
vere penitẽtes sꝫ ficte: ꝛ ꝙ nõ ex charitate sꝫ
ex cõsuetudine pniãm egerũt: nec firmũ ꝓpo
sitũ emẽdãdi se habuerũt. Et de hoc q̃re exẽ-
plũ de illo q̃ trigintaduos annos orauit pro
patre suo defuncto. vt infra ser. xcij. O. Noni
sũt q̃ cõfitenť ꝛ pniãm suscepiũt: sꝫ eandẽ peni
tentiã nõ pficiũt: ꝛ talis cõfessio nõ pficit ad
salutẽ. Hoc pꝫ ex eo: q: est vn' casus de q̃tuor
casib' de q̃b' cõfessio ẽ iterãda. Hoc quere
ante ser. xliij. N. E Decimi sũt q̃ vere pe
nitent: ꝛ quoꝝ pnĩa est salubris ꝛ pficua. vt
sũt illi q̃ dolẽt de oĩb' pctĩs suis ꝛ cõfitentur
oĩa pctã sua integre i q̃b' cognoscũt se deliq̃s
se: ꝛ habẽt firmũ ꝓpositũ ampli' nunq̃ velle
peccare ꝛ parati sunt satisfacere sm consiliũ sui
cõfessoris ꝛ sm suam possibilitatẽ. Et qui ista
hñt illi remissionẽ pctõꝝ suoꝝ cõsequenť: eti
am si tot pctã cõmisissent quot sũt gutte i ma
ri: q: mĩa dei sup oĩa opa eius. Et de ista ma
teria q̃re supra sermone. xx. N. Item. xxiij. F.
Item sermone. xliij. Q.

Dominica in passione. Sermo. xlv.

Tulerunt ergo lapi
des vt iacerẽt in eum. Ioh. viij.
Arist. viij. ethi. Uera amicicia
hꝫ reamationẽ. Et q: xp̃us vere nos dilexit
sm illud Ioh. xv. Maiorẽ charitateꝫ nemo
hꝫ vt aĩam ꝛc. Ideo de iure debem' eũ reama
re. ꝛ spãlit' in hoc vt passionẽ eius sp in men
te habeam' ac grãs ei referam'. Igit' in ver
bis p̃missis passio xp̃i nobis ad memoriã re
ducitur vbi dicitur. Tulerũt ẽ lapides ꝛc.
Notãdũ ꝙ hec dñica vocať dñica in passiõe
q: occasiõe resuscitatõis lazari iudei celebra
uerũt cõsiliũ in sabbato sicut heri: ꝛ diffinierũt
oẽs cõsentiẽtes in necẽ dñi firmit' cõspirãdo.
Igiť eccĩa dño suo xp̃o cõpatiẽs incepit sic
heri i nocte cãtare d' passiõe xp̃i ꝛ singul' die
bus cõtinuat vsq3 ad pasceuẽ. Un̄ i p̃nti ser.
de passione dñi tria sũt dicẽda. Pr̃io q̃re ec-
clesia cũ luctu p̃ucurit passionẽ xp̃i. Secundo
quot mõis iudei q̃serũt iesũ interficere. Ter
tio in q̃b' xp̃s passus ẽ ꝓ nob. F Quãtũ
ad p̃mũ sciẽdũ ẽ ꝙ ecclĩa hodie incepit lege-
re ꝛ cãtare de passiõe xp̃i volẽs i hoc sũare
modũ antiquoꝝ q̃ longo tp̃e flebãt in veteri
testamẽto morte alicui' reuerẽde psone: ꝛ p̃-
cipue si fuit sctũs hõ. Un̄ ioseph cũ egyptijs
septẽ dieb' fleuit patrẽ suũ Iacob Gen. vlť.
Et filij israel in campestrib' moab. xxx. dies
fleuerũt moysen defunctũ. Deute. xxxiiij. Sꝫ
ecclesia q: nõ vult flere xp̃m iam resuscitatũ.
ideo p̃ueniť eũ deflere ante diẽ mortis vt sic
multis dieb' flere possit. Et merito: q: ip̃e ẽ
sctũs sctõꝝ. Et ꝓpter hoc legiť etiã in ep̃l'a
hodie de effusione sanguĩs xp̃i ꝛ de redẽptõe
hũani generis p ip̃m facta. Secũdo vt q̃ per
circulũ anni nõ cõpatiunť xp̃o: saltẽ mõ illo
sacratissimo tempe incitenť ad cõpatiendũ
xp̃o. Tertio vt si aliqui adhuc nõ susceperũt
crucẽ penitẽtie: saltẽ modo ꝓuocati passione
xp̃i accipiant crucẽ penitẽtie. Qui enĩ a pecca
tis alio tempe nõ cauebãt saltẽ hoc tempore
cauere debent. Et q̃ ante non erubescebat de
suis pctĩs: saltẽ illo tempe debet erubescere.
qñ sol irratiõabilis creatura cõpatiẽdo cre
atori suo: sacco tenebraꝝ se operuit: q̃si erube
sceret ꝙ ꝓ pctõ creature sue creator morere-
tur. ꝛ qui pri' nõ timebat nec dolebat de pec
catis suis modo debꝫ dolere ꝛ timere cũ pas
sionẽ creatoris ꝛ saluatoris sui audit ad quẽ
terra tremuit. Alioq̃n terre põderosior esse
videť ꝛ durior saxis que scissa sũt tempe pas
sionis xp̃i. vñ Gre. Cũ saxa in passione xp̃i
scissa sunt duriora corda illa videntur: que
audita passione dñi non scinduntur. Iteꝫ qui
p̃us nõ cõfitebať pctã sua mõ saltẽ dꝫ ea con
fiteri cũ ad mentẽ ei reducitur passio dñi ad
quã monumenta aperta sunt. Alioq̃n labia
eius tenaci' conglutinata videnť: ꝙ̃ lapides
in monumẽtis cemẽto adinuicẽ cõpacti. Itẽ
qui p̃us nolebãt deo seruire: saltẽ debẽt ei ser
uire illo sacratissimo tẽpe. in quo dñs noster
iesus xp̃s seruiuit nobis: sustinẽdo amaram
morte ꝓ salute aĩaꝝ nr̃aꝝ. Ysa. xliij. Serui-
re me fecisti ꝓ pctĩs tuis: p̃buisti mihi labo-
rẽ in iniq̃tatib' tuis. Un̄ etiã Bern. Uniuer
si siq̃dẽ xp̃iani sacra hac septimana aut ꝓ so
lito aut pter solitũ pietatẽ colũt: modestiã ex
hibent: hũilitatẽ sectanť: induũt grauitatem
vt xp̃o patienti quodãmodo cõpati videanť.
Quis enĩ tam irreligiosus vt nõ compungať
quis tam insolens vt nõ hũilieť: q̃s tam ira
cund' vt nõ indulgeat. quis tam deliciosus
vt non abstineat ꝛ ieiunet. quis tã flagicios'
ꝛ luxuriosus vt nõ contineat. quis tam ma-

liciosus vt nō penitet oīs dieb᷒. Mirabilis passio tua dñe iesu xp̄e que passiones oīm ꝓpulsauit ꝓpiciata est oīb᷒ iniqtatib᷒: ⁊ nulli vnq̄ꝫ pesti nr̄e inueniꝰ inefficax. q̄s enī tā vulneratꝰ est ad morte q̄ nō tua morte saluetur.
G Quantū ad secundū sciendū ꝙ iudei xp̄o q̄tuor mortes volebāt inferre. Primo volebāt eū occidere cū esset puulꝰ cū gladio vt herodes q̄ occidit inocētes pueros ī bethleem ⁊ in oīb᷒ eiꝰ finib᷒. Math. ij. Sic eū occidimus cū istos ꝑsequimur q̄ sunt nouiter ad xp̄m reuersi. Similiꝰ cū dantꝰ illis pueris q̄ vsqꝫ ad innocentiā seruauerūt maluꝫ exemplū ⁊ occasionē peccandi. Similiꝰ derisores bonoꝝ hoīm ī bonis opib᷒ q̄ quīqꝫ bona opera extinguūt ⁊ bonas volūtates in talib᷒ bonis hoīb᷒ quos sic derident ⁊ subsannāt. Vñ p̄s. Qui habitat in celis irridebit eos. Luc. vi. Eadē mensura q̄ mensi fueritis remetietur vobis. Hi oēs iam dicti similes sunt herodi.
Secūdo cōpatriote xp̄i de nazaret tēptauerūt eū occidere p̄cipitio. Lu. iiij. Duxerūt illum vsqꝫ ad supciliū montis vt p̄cipitarent eū. Nazareth interp̄taꝰ flos ⁊ significat cor hoīs in quo xp̄s delectaꝰ habitare tanq̄ in sua ciuitate. q: delitie eiꝰ sunt esse cū filijs hominū sic educūt eū indigne accedētes ad sacramentū eucharistie de nazareth. i. de flore. scꝫ de manib᷒ mūdis ipsius sacerdotis ⁊ p̄cipitant eū in fetidissimū stabulum cordis sui. qḋ plenum est spurcitijs peccati. Hoc figuratū est in Iere. misso in lacū lutosū. Sꝫ audi q̄d hic dicat celestis Iere. s. xp̄s. Ecce ego in manib᷒ vr̄is sum: facite mihi qḋ vobis iustum videꝰ. Et indigne cōicantib᷒ dicit apl's i. Coꝛ. xi. Quicūqꝫ mādūcauerit pa. ⁊ bi. ca. do. indig. re. erit cor. ⁊ san. do. Tertio iudei temptauerūt eū occidere lapidib᷒ vt in hodierno euāgelio dr̄. Tulerūt ḡ lapides. Isti sūt q̄ cū malis cogitationib᷒ ⁊ ꝑuersis volūtatibus eū lapid. sꝫ. Similiꝰ ⁊ isti lapides tollūt cōtra eū q̄ scꝫ ingrati sūt de eiꝰ bn̄ficijs: ⁊ tales non solū sūt ingrati ſꝫ etiā insensati. Vñ etiā Aug. de ci. dei. Quisqꝫ dei bn̄ficia non videt cecus est. nec laudat ingratꝰ ē: ⁊ q̄sqꝫ in laudādo reluctaꝰ insanꝰ est. Quarto occiderunt eū crucifigēdo ipm: ⁊ tales sūt q̄ ꝑ xp̄m blasphemāt iurādo ꝑ vulnera ⁊ sanguinē ⁊ mortē ipius. De quib᷒ dicit apl'us Heb. vi. Rursuꝫ crucifigētes filiū dei ⁊ de pctō blasphemie. q̄re inferiꝰ ser. cliij. D. H Quātū ad tertiū sciendū ꝙ xp̄s pati voluit in oībus in quib᷒ nos peccamꝰ. Peccamꝰ enī ī tribus scꝫ corde: corpe ⁊ suꝫ reb᷒. In his oīa peccata q̄ cōmittimꝰ includunꝰ. Qz aūt vt Ysa. dic. Dñs posuit in eo iniqtates oīm nostrūꝫ Ideo ⁊ in his oīb᷒ pati voluit. Primo passus est in corde. q: plenū erat oī tristicia. vñ ipse xp̄s dixit in mōte oliueti ad discipulos. Tristis est aīa mea vsqꝫ ad mortē. Pro quo sciēdū ꝙ tristicia xp̄i ante passionē eiꝰ p̄ncipaliꝰ ex trib᷒ causabaꝰ. Primo q: oīa q̄ pati voluit ꝓ redēptōne generis hūani sibi p̄ūta fuerūt Cognouit eī suā amarā passionē ⁊ sua debilia mēbra. Ergo qn̄ rogabat patrē ī mōte oliueti dicēs. Pr̄ mi si pōt fieri trāseat a me calix iste. Tūc cepit tristari: pauere: tedere ⁊ sanguinē sudare: vt gutte ꝑ vestē ipsius vsqꝫ ad terrā decurrerent: qḋ alias nunq̄ auditū fuit. Et ex hoc ꝑfecte cognosciꝰ anxietas ⁊ tristicia cordis xp̄i. Secūdo ex hoc ꝙ cū mors sua p̄ciosa esset sufficiēs redimere infinitos mundos: ⁊ tn̄ in tā multis pctōrib᷒ frustrata esset ⁊ adhuc in futuro frustrabiꝰ. Nā xp̄s cognouit in illa hora mortis sue oēs hoīes q̄ saluādi ⁊ q̄ dānandi essent. Ideo conq̄riꝰ de dānandis ꝑ Ysa. dicēs. Inuanū laboraui sine cā fortitudinē meā ꝯsumpsi. Tertio super oīa tristabaꝰ sup blasphemiā q̄ deitas patris sui spreta ⁊ blasphemata fuit. vñ licet multum doleret in flagellatiōe ⁊ coronatōne ⁊ cruc̄ affixione: ⁊ sic de alijs. tn̄ ille luctꝰ ⁊ dolor intrinsecꝰ quē habuit de hoc ꝙ inhonorabatur deitas excessit oēs alios dolores. Sic exēplo xp̄i in nob̄ esse deberet ꝙ in nulla re intantū tristaremur sicut de iniuria dei. Secundo xp̄s passus est in suo scīssimo corpe. Sꝫ q̄s hoc ad plenū enarrare sufficit. q̄ta ⁊ q̄lia ꝓ nobis in suo scīssimo corpe sustinuit Fuit enī penosuꝫ iesu xp̄o martiriū ex hoc q̄ oēs artꝰ sui vulnerati sūt: ita ꝙ a plāta pedis vsqꝫ ad v̄ticē in eo nō fuit sanitas: vbi punctus posset infigi. I Sꝫ q̄riꝰ q̄re xp̄s sic fuit vndiqꝫ afflictꝰ ī toto corpe ⁊ ī oīb᷒ membris. Rn̄deꝰ p̄mo idō q: ꝓ oīb᷒ passꝰ ē: ⁊ homines in oīb᷒ sensib᷒ ⁊ mēbris peccauerūt. idō ad satisfaciendū in oīb᷒ passus ē artub᷒. Et hoc esset cogitādū cuilibꝫ hoī ī memoria passionis xp̄i ne ampliꝰ peccaret ī illis mēbris ī q̄bus xp̄s ꝓ eo passꝰ ē. Secūdo ꝓpꝰ vniuersalē mācipatōne. vñ apl's. ij. Coꝛ. v. Pro oīb᷒ mortuꝰ est xp̄s vt qui viuūt iam nō sibi viuāt ſꝫ ei q̄ ꝓ ipis mortuꝰ ē. Totꝰ igiꝰ mortuꝰ ē vt totꝰ hō esset suus: ⁊ sibi ſuiret cū toto corpe ⁊ oīb᷒ mēbris. Et ad hoc q̄libꝫ etiā teneꝰ. Vñ apl's. i. Coꝛ. vi. Empti eī estis p̄cio magno glo

rificate et portate deum in corde et corpe vestro. Tertio rone integre dilectiois qua nob ondit cu totu corp suu et oia mebra morti expo suit. Un Bern. Si dns noster iesus xps habuisset tot mebra i corpe suo qt sut stelle i firmameto: et vnuqdqz mebruz vita habuisset oia singulari morti exposuisset antequ vnam aiam i lauab diaboli dimisisset. Tertio passus e in reb p paupertate. Na paup fuit pauperior: pauperrim. Paup. qz vestib denudatus cora notis suis et oi pplo i cruce nudus extensus est. Paupior. qz haustu vnu hre no potuit qn dixit i cruce. Sitio vbi nec vinu nec medone nec ceruisea noiauit: s dixit simpliciter Sitio. Et p nuc ipe creator mudi de oib liquorib in extrema hora vite sue vnu haustum habere no potuit. R Pro quo sciendu q xpus triplice sitim habuit. Prio habuit sitim naturale: ppt penas quas sustinuit: nec mir si sitiuit. qz miruti naturalit sitiut. Ipe eni xps ex oib mebris et oib venis sui sanctissimi corporis sanguine emisit: ppt qd corp suu sctissimu ia totalit a sangue exiccatu fuit in cruce. et ido naturalit sitiuit. Secudo habebat sitim salut nre: et hoc ppt maximam charitate sua q nos dilexit. vn Amb. Xps ppt inflamata dilectione sui cordis: sitiuit nostra salute spualiter. Un etia Bern. O bone iesu cur de cruce taces et de siti clamas: an sitis te pl cruciat q cruc suppliciu. Et qd tu bone iesu sitis. Et rndet Bern. in psona xpi. Sitio plane. s pl sitio vestra salutem: fidem: pnia: et copassione. Tertio sitiuit io vt pena sustineret in lingua sua sic in ceteris mebris suis. Un ps. Dederut in esca meaz fel. et i siti mea potauerut me aceto. L Tertio passus e xps in reb. qz pauprim fuit. h patet. qz no habuit vbi caput suu reclinaret Quis vnqu tam pauprime et exul mortu e. sicut xps. Na oes q moriunt in terra vel saltem habent stramina aut stropodia seu lectisternia. Iesus aut marie fili creator redeptor et saluator noster his oib caruit in cruce. Ite si paupes no hnt vti lectisternijs: sup qb leuit qescere pnt. tn ad caput eoz hnt ligneum vel lapideu facere ceruical aut stropodiu. Sicut legit de scto dnico q pnoctado in ecclesijs reclinauit caput suu ante altare et super vnu lapide. Silr de scto Fracisco. Sed xps iesus no habuit in cruce vbi caput suuz reclinaret. Math. viij. Vulpes foueas hnt etc. Sed ex hoc te copugat sup oia ad lachrimas fundendas amarissimas q si etia habuisset oia mollia mudi stramenta n alleuiassent ei dolore capit nec toti corpis: ex eo q caput suu dire infixu et opunctu et cruentatu portauit corona spinea et si cu corona voluisset et potuisset alicubi mollit reclinasse plus ipm lesisset et cruciare fecisset. Quado g aliqn dolore capitis senserim ad memoria debem reuocare hac coronatione iesu xpi. Et etia qn suauit dormim in lectis mollib: tuc duru lectu xpi in cruce pedentis extensis mebris et venis recordemur. M Sicut quidam deuot amator passionis iesu xpi solebat nocturnis tepib singulis medijs noctibus surgere ad memorandu dnica passione et genib flexis ptensisq manibus i celu ita orare cosueuerat multis annis. O mi dne iesu xpe tu p me et oib petorib iam pass es: et null tecu vigilat aut tibi dignat e copati. Hec et similia orabat et demu i bono fine salubrit moriebat. Sic et nos facere deberem qn dormitu irem: vt memoria dnice passionis ad lectu qetis nobiscu portarem. Ulterio nota exemplu. Legit q qdaz erat assuet q quotiens lectu intrabat: et quotiens d eo surgebat: deprecabat: vt ille qui rex e iudeoz. i. confitentiu daret ei de hoc seculo migrare cu vera cofessione suoz petoz: et dicebat illu titulu. Iesu nazarene rex iudeoz miserere mei et imprimendo cruce cu pollice sup caput suuz et sup facie: et sup pectus. Et quoties illa verba dicebat semp cclusit in fine. In noie pris et filij et spussancti amen. Cu aute deo permittente subitanea morte preuent esset: et demones vellent eu rapere: vir lucidus eos ab eo fugauit. Et cum duceret eu per medias tenebras subito disparuit. Et vbi signum crucis imprimere cosueuerat inde mir splendor egrediebat: qui eu in medijs tenebris illuminauit. Dum autem demones ascenderent de abisso eum rapere volentes: splendor crucis ita eos terrebat q no audebat ei man imponere. Tuc pdict vir lucid et splendid subito a loge apparuit et accedes dixit ei q summ iudex lz essz pdenad sm suoz petoz exigetia: tn ppt deuotione qua habuerat circa ei passione et nois ei triuphalis tituli inuocatione et crucis impressione ei pcedebat: volesvt rediret ad pristina vita et cofiteret peta sua et si vellet vita i meli emedaret: qd factu e. Et laudabilit postea vixit: et in dno quieuit.

De eadem dominica in passione.

q Ui ex deo est verba dei audit etc.
Istuz smone qre an ser. xxxv. U.

In dñica pal. ser. xlvi. d' indigne coicãtib'

Benedictus qui ve-
b nit in noīe dñi. Mat. xxi. Mar. xi. Luc. xix. Joh. xii. Hodie sancta mater eccl'ia duas ꝓcessiões recolit. Prima fuit qñ iudei te xp̄o a monte oliueti vsq in hierl'm cū ramis palmaꝝ ⁊ oliuaꝝ ⁊ magnis canticis associauerūt de qua agit' i euāgelio hodierno. Secunda ꝓcessio fuit qua a hierl'm vsq ad locū caluarie ignominiose fuit duct'. De q̄ habet' in passiōe q̄ hodie legit' solēnit' in eccl'ia. Vñ in p̄nti s̄mone tria sunt dicenda. Primo quō differūt ille due ꝓcessiones. Secūdo de ista sanctissima septimana: i qua singulis dieb' xp̄us opa nr̄e salutis exercuit. Tertio de indigne coicantib'. A

¶ Quantū ad p̄mū sciendū q̄ ille due ꝓcessiones differūt. Primo quia sicut hodie cū honore iudei xp̄o obuiauerūt ⁊ cū in hierl'm introduxerūt. Sic ecōuerso q̄nta feria post cenā ministri p̄ncipū ⁊ sacerdotū obuiauerūt sibi cū gladijs ⁊ fustib' vt apprehenderēt eum. Itē sicut hodie cū honore a discipulis suis super asellū est posit'. Ita in sexta feria a iudeis ignominiose est eleuat' in crucē. Itē sicut hodie vestimēta sua strauerūt i via. ita sexta feria spoliauerūt eū vestimētis ꝓprijs. Item sicut hodie cū palmaꝝ ramis eū honorauert ita sexta feria cū virgis eū flagellauerūt: et cū spinis coronauerūt. Itē sicut hodie regem ⁊ saluatorē eū appellauerūt dicentes. Osanna filio dauid. sic ecōtra sexta feria eū regē ⁊ saluatorē negarūt dicētes. Non hab' em' regem nisi cesarē. Itē alios saluos fecit: seipm saluū facere nō pōt. Itē hodie b̄ndictū eū nominauerūt dicentes. Benedict' qui venit in noīe dñi. Sic ecōtra sexta feria nominauerūt eū malefactorē ⁊ seductorē ⁊ dignū morte: clamātes crucifige crucifige eū. Itē si nō esset hic malefactor ⁊c. ¶ Quantū ad secundū sciendū q̄ in illa sctissima septimana singulis dieb' xp̄s opa nr̄e salut' exercuit. Vñ ꝓpt' exercitia ⁊ officia q̄ fecit singulis dieb' vnū sp̄ale nomē est sibi sortit'. Nā heri sez in sabbato palmaꝝ fuit hospes amicabil'. Vñ hesterna die venit bethaniā ad marthā suā hospitā ⁊ dilectā suā mariā magdalenā que fecerūt ei cenā in q̄ lazar' resuscitat' cū xp̄o comedebat in signū vere resuscitatōis. vt h̄r Joh. xii. Tūc multi iudei q̄ de diuersis mūdi partib' hierl'm venerāt ad festū pasche vt se scificarent iuxta p̄ceptū dñi. Hi cū audisset q̄ iesus hoc miraculū famosū in resuscitatione lazari fecerat. vt h̄r Joh. xi. Tūc venerūt in bethaniā eo q̄ xp̄s esset ibi vt eū viderēt: ⁊ etiā lazarū quē a morte suscitauerat. sicut legit' in crastino euāgelio. Itē xp̄s hodie nominat' rex hūilis mansuet': sicut in ꝓcessione hodierna audistis cantare: ⁊ insup eū super asinā hodie sicut regē vidistis equitare. Itē cras. sez in secunda feria post palmaꝝ xp̄us noīatur iudex misericors. q2 feria secūda diluculo iterū venit de bethania in hierl'm ⁊ intrauit tēplū. tūc scribe ⁊ pharisei adduxerūt adulterā volētes iesū capere in s̄mone vt accusarent eū dicentes. Magister hec mulier deprehensa est in adulterio. In lege aūt moyses mādauit nobis huiōi lapidare. Tu ḡ qd dicis. Tūc dixit eis. Qui sine peccō ē vestrū p̄mus in illā lapidē mittat. Hoc aūt audientes vn' post vnū exibāt de tēplo incipiētes a seniorib' ⁊ remāsit iesus solus ⁊ mulier i medio stās: ⁊ sic iesus diss. pauit insidias phariseoꝝ ⁊ scribaꝝ ⁊ mulierē peccatricē nō solū de manib' eoꝝ liberauit: verūetiā a peccō absoluit dicens. Nec ego te cōdēnabo. vade ⁊ noli ampli' peccare. Itē tertia feria noīat' xp̄s ꝓpheta sapiens: q2 tūc destructionē hierusalē p̄dixit qñ discipuli ostenderūt ei edificium templi dicentes. Ecce magister q̄les lapides ⁊ q̄les structure. sed dixit nō relinquet' lapis sup lapidē q̄ nō destruat'. Itē p̄dixit diē iudicij dicēs. Cū venerit fili' hoīs statuet oues a dextris: hedos aūt a sinistris. Itē p̄dixit mortē suā dicēs. adhuc modicū tēpore vobiscū sum. Itē quarta feria mansit xp̄s in bethania: nec in illo die iuit in hierl'm. Et tūc Judas iuit ad p̄ncipes sacerdotū ⁊ ad seniores ppl'i dicēs. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradā. Et sic xp̄s illo die vēdit' sub p triginta denarijs. Vñ eadē die legit' in p̄phetia misse. Ecce mercedes eoꝝ cū eo. Itē q̄nta feria xp̄s noīat' panis viu'. q2 post esum agni xp̄us sacramētū eucharistie instituit. vñ ipe dixit. vt h̄r Joh. vi. Ego sū panis viu' q̄ d' celo descēdi. Itē sexta feria noīat' agn' occisus in cruce imolat'. Vñ d' Esa. liij. Sicut ouis ad occisionē ducet' ⁊ q̄si agn' corā tondēte se obmutescet ⁊ nō aperiet os suū. Itē sabbato xp̄s noīat' granū frumēti i terra mortuū. i. sepultū. vñ Joh. xii. Nisi granū frumēti cadēs in terra mortuū fuerit multū fructum affert Itē in die pasche xp̄s noīat' leo. vñ Apoc. v. Ecce vicit leo de tribu iuda. Nā xp̄s illo die mortē vicit: diabolū supauit: ⁊ claustra infer

ni destruxit: ⁊ sctõs p̄res inde liberauit. ¶
Quantũ ad t̄ciũ sciẽdũ q̄ licet q̄libꝫ hõ illo sa
cratissimo t̄pe pasche dꝫ cõicare: tñ tñ dicen
dũ est de piculis idigne cõicãtiũ. Quoꝝ p̄mũ
ẽ q̄ tales indigne cõicãtes homicide sũt xp̄i.
vñ .i. Coꝛ. xi. Quicũq̄ mãducauerit panẽ et
biberit ca. do. indig. re⁹ erit coꝛ. ⁊ san. do. vñ
Amb. Qui indigne xp̄m sumit: idẽ est ac si
xp̄m interficeret. Uñ dicit Guilh. lugd. Si
q̄s sciret q̄ fidẽ haberet se semel xp̄m crucifi
xisse: ip̄e vellet nudis pedib⁹ toto tẽpe vite
sue p̄niam agere. Quid ergo deberẽt illi fa-
cere q̄ tã multotiẽs indigne cõicauer̄t: ⁊ pec
catũ sil'e illi pctõ totiẽs cõmiserũt. vñ Greg.
Maius peccat q̄ spernit regnãtẽ in celo q̄ q̄
crucifixit degentẽ in terra. Secũdo tales q̄n-
q̄ puniũt̃ i coꝛpe. q2 interdũ infirmãt̃ post i
dignã cõionẽ. vñ apl's .i. Coꝛ. xi. Jõ int̃ vos
multi infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ in signũ huius
post pascha tales indigne cõicantes cũ infir
mitatib⁹ a deo plagant̃: imo q̄d mai⁹ ẽ q̄nq̄
post indignã cõicationẽ morte subitanea mo
riuntur. Uñ legit̃ q̄ q̄dã sacerdos p̄hibuit
quẽdã pctõrẽ a cõione q̄ ꝯfusione hũana du
ctus accessit ad cõionẽ cũ ceteris hoib⁹. Et
q̄ciro coꝛp⁹ xp̄i ad ingratũ os suũ accepit tã
cito infelicem aĩam suã tradidit ⁊ expirauit
morte subitanea corã oĩ pplo. Tertio peio-
res sũt tales iudeis. Pmo in h̃ q̄ iudei igno
rant̃ xp̄m crucifixert̃. vñ apl's .i. Coꝛ. ii. Si
cognouissent nunq̄ dñm glie crucifixissent.
Sꝫ isti xp̄iani indigne cõicantes peccãt scie-
ter: q2 ibi credũt eẽ creatoꝛẽ suũ .s. iesũ xp̄m
marie filiũ. Et q̄nto grauius est peccare sciẽt̃
q̄ ignorant̃ tanto peioꝛes sũt indigne cõicã-
tes ip̄is iudeis. Et in signũ isti⁹ xp̄us nõ p̄ot
orare p talib⁹ patrẽ sicut orauit p iudeis
dicẽs. Pr̄ ignosce illis: q2 nesciũt q̄d faciunt.
Secundo q2 cõtumelia crucifixionis xp̄o tm̄
semel a iudeis est illata: s; ab indigne cõican
tib⁹ totiẽs q̄tiẽs indigne ad sacramẽtũ acces-
serit. vñ apl's ad Heb. vi. Rursũ crucifigẽ
tes filiũ dei. Quarto q2 tale iudiciũ sibi man
ducãt ⁊ bibũt. vñ apl's .i. Coꝛ. xi. Qui mãdu
cat ⁊ bibit idigne iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit
Et sic ꝯñter incidũt in illã sniam quã dñs di
cturus est in extremo iudicio ad illos q̄ a sini
stris ei⁹ erũt. Jte maledicti in ignẽ et̃nũ.
Quĩto tales indigne cõicãtes silẽs sũt iude.
⁊ eis ꝯtinget sicut iude. De q̄ legit̃ q̄ sathana
nas in eũ introiuit ⁊ xp̄m tradidit ⁊ despa-
uit. ⁊ postmodũ seip̄m suspẽdit. Sic indigne
cõicans incidit i maioꝛẽ p̄tãtẽ diaboli q̄ an-
tea fuit. Secũdo iudas xp̄m tradidit ⁊ iude
is vẽdidit: s; indigne cõicãs peius facit. vñ Re
migi⁹. Ue tradẽtib⁹ xp̄m ad crucifigẽdũ: siue
cũ maligna ꝯsciã sub sacramẽto sumẽtib⁹ illũ
Et si nõ tradũt iudeis ad crucifigẽdũ tradũt
tñ ip̄m mẽbris inimici ad sumẽdũ. vñ etiam
Aug. Magis peccãt q̄ tradũt xp̄m pctõrib⁹
q̄ q̄ tradidit cũ iudeis crucifixoꝛibus. Ergo
xp̄s p̄ot dicere s̄m Gre. de q̄libꝫ sumẽte coꝛ-
pus suũ indigne: sic dixit de iuda. Uerũtamẽ
ecce man⁹ tradẽtis me mecũ ẽ in mensa. Sic
iudas tradidit xp̄m pctõrib⁹: sic sumẽs coꝛ
pus suũ indigne tradidit illũ inq̄tũ in se est
demonib⁹ dũ ponit eũ in locũ q̄ est demoniꝫ.
Sexto q2 ẽ maĩ ingratitudo q̄ ibi cõmittit̃.
Nã in sacramẽto illo mors xp̄i figurat̃ quã
p hoib⁹ sustinuit. vñ apl's .i. Coꝛ. xi. Quoti
enscũq̄ mãducabit̃ panẽ hũc et calicẽ bibet̃
mortẽ dñi annũciabit̃ donec veniat. Uñ eti
am xp̄s q̄ñ hoc sacramẽtũ istituit dixit. Hoc
facite in meã ꝯmemoꝛationẽ. Ualde enĩ maĩ
ingratitudo ẽ ei ꝯtumeliã inferre: ⁊ ei⁹ vul-
nera renouare quẽ recoꝛdat̃ mortuũ p suo
amoꝛe ⁊ salute. Uñ dñs p̄ot dicere indigne
cõicanti illud p̄s. Sup doloꝛẽ vulneꝝ meoꝝ
addiderũt. Jtẽ maĩ ingratitudo est. q2 ibi ve
nit diuina maiestas visitare hoĩem i sacra-
mento altaris. Et h̃ cũ plenitudine carisma
tũ ⁊ graꝝ. Uñ illud sacramẽtũ vocat̃ eucha
ristia .i. bona gr̃a. ⁊ miser hõ nõ timet ei ꝯtu
meliã inferre quẽ p posse tenetur honoꝛare.
Satis admirari possum⁹ in hoc diuinã boni
tatẽ ⁊ hũanã puersitatẽ. Uñ bene p̄ot dici d̃
dñio nr̃o iesu xp̄o illud Eccli. xxix. Pascet scꝫ
cũ p̄prio coꝛpe: ⁊ potabit scꝫ cũ sanguine suo
p̄cioso ingratos ⁊ adhuc amara audiet. Se
ptimo q2 tales indigne cõicantes infeliciores
vident̃ esse ceteris pctõrib⁹. Jpsũ enĩ sũmũ
bonũ ẽ eis noxiũ ⁊ ex ip̄a medicina infirmã
tur: ⁊ ex ipsa vita moriunt̃. Quia sic ex illo sa
cramẽto digne cõicãtes acq̄rũt sibi vitã eter
nã. s̄m illud Joh. vi. Qui mãducat hũc panẽ
viuet i et̃nũ. Sic ex eodẽ sacramẽto indigne
cõicãtes incurrũt et̃nã dãnationẽ. vñ Cris.
sup Joh. Sic coꝛpalis cib⁹ cũ ventrẽ inuene
rit aduersis moꝛb⁹ occupatũ ãpli⁹ ledit ma-
gis nocet ⁊ nullũ p̄stat auxiliũ. Jta spũ. l' ci
bus si aliquẽ repit malignitate pollutũ mag̃
eũ pdit nõ sua natura: s; accipiẽt̃ vicio. ¶
Uñ sciendũ q̄ q̄libꝫ cũ deuotiõe ⁊ reuerẽtia.
⁊ cũ timoꝛe ad hoc sacramentũ dꝫ accedere
Et ad hoc incitant nos diuersa exẽpla sacre
scripture. Nã sctũs Job eo bap. tũ i vtero ma

tria sãtificat⁹ a puericia in heremo cõuersa=
tus iuxta x⁹ a dño vt eũ baptizaret timuit tãge
re xticẽ dñi. Uñ cãtat eccl'ia. Baptista ɔtre
muit ⁊ nõ audet tangere sanctũ dei verticẽ: ſʒ
clamat cũ tremore sctĩfica me saluator. Quã
to magis nos timere debem⁹ cũ totũ corp⁹ su
mimus. ex quo Johes in tantũ timuit xtice3
dñi tangere q̃ tante sctĩtat̃ fuit ꝙ xp̃s ꝺ eo i
euangelio testimoniũ ꝑhibet dicẽs. Int' na.
mu. nõ sur. ma. ioh ã. bap. Itẽ beat⁹ Marc⁹
abscidit sibi pollicẽ vt inept⁹ esset sacerdotio
tãtũ eũ verebat' corpis dñi cõsecrationem.
Itẽ quidã senior inter heremitas cũ ab illis
eligeret' in sacerdotẽ: ⁊ ab ep̃o esset ordinat⁹
ait. Licet ego sacerdos sum ordinat⁹: tñ i vi=
ta mea nunq̃ cõficiã: reputãs se indignũ cõ
ficere corp⁹ xp̃i. vñ Math. viij. Legit' ꝙ cen
turio dixit xp̃o dicenti ei. Ego veniã ⁊ cura=
bo puer3 tuũ. Dñe nõ su3 dign⁹ vt intres sub
tectũ meũ. Sic quilib3 cũ vera hũilitate ⁊ re
uerentia ad hoc sacramentũ debet accedere
cogitando sic. O de⁹ ad illud venerabile sa=
cramentũ nõ sufficerẽt mille anni ad prepa=
rationẽ condignã. Quãto magis ego miser
indign⁹ sum: quia quotidie pecco. ⁊ heu imp̃
parat⁹ accedo: q̃uis eñ nõ su3 dign⁹: tñ hu
sum necessari⁹ hac salubri medicina. vñ Am
bro. Qui vulne⁹ h3 q̃rat medicinã. vulne⁹ ẽ q̃
sub peccõ sum⁹: medicina est celeste ⁊ venera
bile sacramentũ. ℞ Ultio nota exẽplu3
de digne ⁊ idigne cõicantib⁹. Legit' i li. de do
nis. ꝙ q̃dã sctũs ep̃s i festo pasche dñ3 roga
uit vt sibi reuelaret merita tũc cõicantiũ. Et
dñs oñdit ei. Et vidit aliq̃s q̃si picẽ nigros:
aliq̃s q̃si ferꝝ ignitos: aliq̃s v'o sãguinolẽtos
ceteros v'o vt solẽ fulgidos. Et dixit ei ãgel⁹
dñi. Nigri sũt luxuriosi ⁊ sup̃bi. Igniti auari
Sanguinolẽti iracũdi ⁊ blasphemi qui oẽs
sunt indigni ⁊ indigne accesserũt. q̃uis eni3
sint ɔtriti ⁊ cõfessi: tñ nõ hñt firmũ ꝓpositũ
in futurũ abstinẽdi. Ceteri v'o qui sunt luci=
di sunt isti q̃ digne accesserũt cũ firmo ꝓpo=
sito abstinẽdi: ⁊ emendãdi vitã suam.

In cena domini Sermo. xlvij.

PRobet aũt seipsum

hõ ⁊ sic de pane illo edat: ⁊ ꝺ ca
lice bibat. i. Cor. xi. Arist. ij. de
aĩa. Sic a simili nutrit': sic p3 i cibo digesto
a quo corp⁹ nutrit'. Cũ aũt cib⁹ iste sc3 corp⁹
xp̃i sit mundissim⁹ cib⁹ exigit' ꝙ aĩa q̃ nutri
ri d3 ab isto cibo sit mũda. alioq̃n non nutri
ret: ſʒ poti⁹ corrũperet. Ergo in v'bis p̃missis
admonet' vnusq̃sq3 nostrũ vt seip̃z ꝓbet ⁊c̃.
Ex quo est tp̃us cõicandi. tñc in p̃nti ſmone
tria sũt dicẽda. Prĩo ponẽde sũt aliq̃ q̃stiões
de accessu ad sacramẽtũ eucharistie. Scdo
q̃ bonũ sit cõicare digne. Tertio quõ ⁊ p q̃
d3 hõ seip̃m ꝓbare. ℭ Quãtũ ad p̃mũ
tunc q̃rit' vtrum: oĩs hõ teneat' illo sacramẽ
to tp̃e cõicare. R̃ñdet' ꝙ sic. Nã eccl'ia sta=
tuit ꝙ oĩs fidelis salte3 semel in anno tenet'
ex precepto postq̃ ad annos discretiõis ꝑue
nerit cõfiteri oĩa pctã sua ⁊ cõicare saltẽ tp̃e
pasche. ⁊ q̃ nõ cõicat in pascha viuẽs ab in
gressu eccl'ie ꝓhibeat': ⁊ mortu⁹ careat eccle
siastica sepultura. vt p3 extra de pe. ⁊ re. ca.
Oĩs vtriusq3. Circa q̃d q̃rit' vtrũ pueris et
in q̃ etate sit dandũ sacramentũ eucharistie.
R̃ñdet' ſm sctm̃ Tho. in. iiij. dis. ix. Pueris
carentib⁹ vsu rõnis q̃ nõ p̃nt discernere int'
cibũ sp̃ualẽ ⁊ corpalẽ nõ d3 corp⁹ xp̃i dari. ex
eo ꝙ ipm exigit' actualis deuotio quã tales pu
eri hr̃e nõ p̃nt ſʒ pueris incipiẽtib⁹ hr̃e discre
tionẽ etiã ante ꝑfectã etatẽ: puta cũ sũt. x. vel
xi. annoꝝ põt dari: si in eis discretiõis signa
⁊ deuotõis appareãt. Hec ille. Et io hur'ct.
q̃ ad ꝑcipiẽdũ sacramẽtũ eucharistie req̃rit'
deuotio actual'. ⁊ tales pueri q̃nq3 maiorẽ di
scretionẽ deuotõnẽ ⁊ effectũ hñt ad sacrm̃ q̃
ali⁹ q̃ ẽ q̃nq3. xx. annoꝝ. ℭ Uñ exẽplũ legit'
in dial'. cesarij. ꝙ cũ q̃dã puer infirmaret' et
eẽ ad mortẽ. sp̃ulcrõ afflat⁹ corp⁹ xp̃i sibi dari
petijt. Cũq3 parentes eũ ɔpescerẽt. ille fortit' cla
mauit. date mihi corp⁹ tñ date mihi. hoc ter
tio repetẽs. Delatũ ẽ igit' hoc v'bũ ad sacerdo
tẽ: q̃ dũ diceret nõ eẽ securũ tali puero q̃ nõ in
telligit q̃d sacrm̃ sit dare corp⁹ dñi: ⁊ cũ puer
nollet desistere: ſʒ sp ⁊ instant' peteret corpus
dñi: tũc sacerdos detulit sibi hostiã nõ s̃ctifica
tã: quã cũ ei porrigere vellet ⁊ diceret ei. ecce
hoc ẽ corp⁹ dñi. vt dñs ex ore infantiũ ꝑfice
ret laudẽ ⁊ destrueret ꝑfidiã multoꝝ q̃ ꝺ cor
dẽ sacro male sentiũt: inspirauit puero vt re
spõderet q̃re vult me decip̃e: nõ ẽ corp⁹ dñi
q̃d mihi offert. Ad q̃d v'bũ sacerdos admi
rãs ⁊ puero aliq̃d diuinũ inspiratũ arbitrãs
ei sacrã cõiõnẽ attulit quã puer deuote susce
pit. ⁊ sic vitã suã in bono finiuit. ſʒ parẽtes de
bent pueros informare quõ ɔfiteri dñt de de
cẽ p̃cept. ⁊ de septẽ pctĩs mortalib⁹: si saltem
rei sũt. ⁊ quõ dñt hr̃e firmũ ꝓpositũ amplĩ⁹
abstinẽdi a pctĩs ⁊ q̃ bona eueniũt ex digna
cõicatiõe. Itẽ q̃rit' vtrũ corp⁹ xp̃i debeat dari
amẽtib⁹. R̃ñdet' ſm b. Tho. in. iiij. dis. ix. ꝙ
distiguẽdũ ẽ. q̃dã ei dicũt' large amẽtes. q̃a

debilē būt mētē:tū sūt aliq̄ mō decileo cor̄ q̄
ad fidē ⁊ deuotōnē sacramēti ptinēt.⁊ talib⁹
nō dȝ corp⁹ xp̄i denegari. Quidā eī sūt oīno
carētes iudicio rōis.⁊ isti si fuerīt tales a na
tiuitate nō dȝ eis dari.q: nō pn̄t ad deuctio-
nē induci q̄ req̄rit ad sacr̄m. Si vō inciderīt
in amētiā post fidē ⁊ deuotōnē sacramēti.tūc
dȝ eis dari nisi timeat̄ piculū de vomitu:vel
de expuitione vel aliq̄ hmōi. V Itē q̄ritur
vtrū corp⁹ xp̄i tm̄ a ieiunis ꝑcipi debeat. Re
spōdet̄ ꝙ sic q: post sumptionē aque vł alte-
rius cibi aut pot⁹ vł etiā medicine ī q̄ntitate
q̄ pua q̄ntitate nō lȝ h̄ sacr̄m recipe.⁊ ideo si
post mediā noctē sūpserit aliq̄d p modū cibi
aut pot⁹ nō dȝ ea die h̄ sacr̄m sumere. Et Jo
han.de scō geminiano dic̄ ꝙ ad h̄ sacr̄m dn̄e
hoīes accedere sobrij. Pmo q̄dē vt Aug.dic̄
in honorē hui⁹ sacri:vt.s.null⁹ ali⁹ cib⁹ intret ī
os an̄ istū. Sic etiā ī vtero v̄gis marie null⁹
ali⁹ fuit p̄coccept⁹ nec ī sepulcro xp̄i aliq̄s fuit
an̄ posit⁹. Scd̄o ꝓpt̄ figurationē vt.s.det̄
intelligi ꝙ xp̄s q̄ ē res hui⁹ sacri:⁊ charitas
ei⁹ debeat an̄ oīa pmo fūdari ī cordib⁹ nr̄is.
vn̄ Mat.vi. Primū q̄rite regnū dī ⁊ iusticiā
ei⁹. Tertio ꝓpt̄ piculū vomit⁹ q̄ q̄nq̄ ꝓuēit
ex inordinato cibo ⁊ potu.⁊ etiā q: ieiun⁹ ma
gis ē disposit⁹ ad deuotionē. Sȝ ab hac regu
la excludūt̄ infirmi q̄ stati cōicandi sūt etiā
post cibū si ō cor̄ piculo dubitat̄ ne sine cōio
ne decedāt.q: necessitas nō hȝ legē. vt hr̄ de
ꝯse.di.ij.p̄sbyter. X Itē q̄rit̄ vtrū post fa
ctā cōionē liceat stati comedere. Rn̄deo s̄m
Tho.ō aq̄no:ꝙ nō lȝ imediate comedere:ſ;
aliq̄ mora dȝ ēē int̄ sumptionē ei⁹ ⁊ reliq̄s ci
bos.vn̄ etiā dr̄ ī decre. Null⁹ stati post cōio-
nē sumat cibū materialē.de ꝯse.dis.ij. Trib⁹
gradib⁹. Et ī signū hui⁹ tūc ī missa orō gra-
rū actiōis dr̄ post cōionē. Sic ⁊ illi q̄ cōicant
suas p̄uatas orōnes dicere debent ⁊ regr̄ari
deo de sua maxīa charitate ⁊ meōrare d̄uote
passionē xp̄i.q: h̄ sacr̄m īstitutū ē ad meōriā
passiōis xp̄i. Vn̄ ipe xp̄s ad discipl'os suos
dixit q̄n̄ h̄ sacr̄m instituit. Hoc facite ī meā
cōmeōrationē. Vn̄ etiā ap̄lus in hodierna
ep̄la. Quotienscūq̄ manducabit̄ panē hūc
⁊ calicē bibet̄ mortē dn̄i āñūciabit̄ donec ve-
niat. Itē aliq̄ ī die cene nō ieiunāt ꝓpt̄ cōio-
nē:e n̄ tn̄ bn̄ possent ieiunare:⁊ in h̄ peccāt.q:
singl'is dieb⁹ p totā q̄dragesimā tenet̄ q̄lib;
ieiunare q̄ pōt p̄t̄ dies dn̄icales. Itē aliq̄ ī
die cene cū cōicāt vtunt̄ lacticiniis:cū tn̄ p to
tā.xl.aliās ab his abstinuerīt:⁊ in h̄ deū g̃uit̄
offendūt:q: tenent̄ in illo die abstinere:sicut
in ceteris dieb⁹. Itē sciendū ꝙ post cōionem
īmediate nō dȝ q̄s expuere:ſ; post comestio-
nē alio℞ cibo℞ pōt expuere:ſ; si necessitas co
git:tūc ad locū honestū secesū dȝ expuere. Itē
sciendū ꝙ aliq̄ simplices reputāt h̄ esse pec-
catū:si q̄s in illo die quo cōicauit cruentauer-
rit vel nudis pedib⁹ terrā tetigerit. Itē scien
dū ꝙ pueri informādi sūt ꝙ credere debeāt
ꝙ xp̄s q̄ est de v̄gine nat⁹ ⁊ ꝓ nobis passus
in hoc sacramēto ꝯtinet̄:⁊ ꝙ nō est ibi pa-
nis ſ; solūmō spēs panis.q: in cōsecratione
tūc panis transubstanciat̄ in verū corp⁹ xp̄i
⁊ in q̄libet ꝑte hostie est ver⁹ xp̄s:etiā ī mini
ma q̄ꝺiu manet spēs panis. Itē sciendū ꝙ
laicis solū sub vna specie dat̄ sacr̄m eucbari
stie.scȝ sub specie panis:⁊ hoc p̄mo ꝓpt̄ pi
culū:q: dānū posset inde oriri:q: posset effun-
di de calice:q: sub minima gutta est tot⁹ xp̄s
⁊ si tūc aliq̄d effunderet̄ de calice sup terrā:
tota terra posset perire q̄n̄ de⁹ vellet exercere
suā iusticiā. Scd̄o ad ōn̄dēdū ꝙ sacerdo-
tes sp̄aliter debēt esse mundiores alijs hoīb⁹
ergo ipi in missa sumūt illud sacr̄m sub vtra
q̄ specie. Tertio ne simplices crederent sub
specie vini esse solū sanguinē:⁊ sub specie pa
nis esse solū corp⁹ xp̄i. nā q̄libet xp̄ian⁹ cre-
dere dȝ ꝙ tot⁹ iesus xp̄s s̄m corp⁹ ⁊ aīam ⁊
deitatē ē sub vtraq̄ specie cōsecrata:⁊ ꝙ ipsi
laici sumūt totū iesuȝ xp̄m s̄m corp⁹ ⁊ aīam
⁊ deitatē sub specie panis. Vn̄ btūs Tho.su
per.iiij.di.x. Licȝ ex vi v̄bo℞ sacri sub spē panis
sit tantū corp⁹:⁊ sub spē vini tm̄ sanguis: tn̄
ꝓpt̄ naturaleȝ cōcomitantiā sub vtraq̄ spē
est tot⁹ xp̄s.scȝ s̄m corp⁹ ⁊ aīam ⁊ diuinitatē
q: hec tria sepata nō sūt. A Itē q̄rit̄ q̄-
re xp̄m sumim⁹ velatū in hoc sacro. Rn̄det̄
p̄mo ꝓpt̄ fidei meritū.nā p hoc meremr̄ ꝙ
sub spē panis credim⁹ totū xp̄m ꝯtineri. q̄a
hoc p rōnem nō possum⁹ ꝯprehendere. Vn̄
dr̄ in decre. Fides ꝯprehendit q̄ sunt sup ra
tionē.xxiiij.q.i. Non turbat̄. Vn̄ etiā Greg.
in omel'. Fides est ea℞ rerū q̄ apparere non
pn̄t.q̄ eīm apparent fidē nō hn̄t:ſ; ꝯgnitionē
Nec fides habet meritū vbi hūana ratio p̄-
bet experimentū. Secundo ꝓpt̄ crudelita-
tem.q: si viuū hoīem ⁊ carnē crudā sumere
deberem⁹ natura hoīs abhorreret. Tertio
propter imbecillitatē.quia si deberem⁹ xp̄m
videre in sua claritate:sensus visus sustine-
re non posset.quia millesies est sole clarior.
D Vltimo queritur q̄ꝺiu manet xp̄us
sub spē panis. Rn̄detur q̄ꝺiu spēs panis
nō digeste sūt tādiu manet in stomacho sub

dictis speciebꝰ: ꝛ in qlibꝫ pte visibili: ꝛ si ipse
q̄ cōicauit est ē bonꝰ ꝛ bn̄ dispositꝰ: tūc post di
gestionē manet effectꝰ. i. grā sacramēti. si aūt
malꝰ: tūc post digestionē recedit xp̄us ab eo
Nam in os iude xp̄s in sacramēto intrauit:
ꝛ si mundū cor habuisset: tūc cū grā sua cum
eo mansisset. Sꝫ qꝛ imundū ꝛ pollutū cor ha
buit: ideo xp̄s cū grā sua ab eo recessit. Sic e
est si in ignē vel i aliquā imundiciā caderet
tūc adhuc maneret sacramētū q̄diu mane-
ret spēs. Quia in os ipsiꝰ pctōris pollutū in-
trat: ꝛ tñ nullū fructū ꝯsequit̄: s; incurrit ma
ximū piculū. Vñ canit̄ in sequētia de corpore
xp̄i. Sumūt boni sumūt mali: sorte tñ inequali
Vñ de sacramēto dicit Damas. Dū species
sentit̄ sacramētū est: dū aūt desinit senciri sa-
cramentū nō est. ¶ Quantū ad secūdū
pncipale. scꝫ q̄ bonū sit se digne preparare
ad percipiendū sacramentū eucharistie pos
sumꝰ elicere ex his piculis q̄ ibi sumunt̄ in h
sacramēto. Pro quo sciendū q̄ q̄nqꝫ sumunt̄
in hoc sacramēto. Primum ē ipsuꝫ corpꝰ qd
sumpsit de virgine: qd spūssanctus d purissimo
sanguine marie formauit. Secundū est san
guis ipsius quē fudit in cruce. Tertiū ē ipsa
aīa xp̄i quā prīmisit de corde suo in vterū vir
ginis. Quartū est vita cū corpe. Quintū est
ipsa ineffabilis deitas. In pmo cū digne ac-
cipis corpꝰ xp̄i efficieris pticeps oīm bono-
rū q̄ xp̄s operatus est in vita sua: ieiunādo: di
scurrendo: predicando: orando: vigilando: ꝛ
sic de aliis. Insup totiꝰ meriti passiōis. Nam
sctūs Tho. de aquino dicit q̄ in qlibꝫ missa in
ueniūt̄ oīs fructꝰ ꝛ vtilitas quē vel quā xp̄us
in die parasceues operatus est in cruce cū mor
te sua. Et eandē grām ꝛ fructū qlibet deuotꝰ
q̄ digne cōicat papit. Itē accipis ibi i hoc sa
cramēto pticipatione oīm meritoꝝ totiꝰ ec-
clesie ꝛ sctōꝝ in celo. Hinc est q̄ in symbolo
fidei catholice dicimꝰ. Credo sctōꝝ cōionem
vñ Albertꝰ magnꝰ. Per verū corpꝰ xp̄i oēs
nos oībꝰ xp̄i granis ꝛ oīm fideliū cōicamus
xp̄i qd etiā communio dr̄. Ideo aūt bonorū
xp̄i ꝛ oīm sctōꝝ meritis facit nos cōicare: vt
si q̄d deficit in singulis ꝛ oīm sctōꝝ abundā
tia suppleat̄. Ibi in hoc sacramēto habemꝰ
virtutes patriarchaꝝ: reuelationes ꝛ illumi-
nationes pphetaꝝ: dignitates aplōꝝ: victo
rias martyrū: sanctitatē cōfessoꝝ: mūdicias
virginū: caritatē angeloꝝ: ꝛ consequent̄ bona
opa ꝛ merita oīm electoꝝ q̄ oīa a xp̄o in cor
pus eiꝰ mistiū fluxerūt ꝛ de quolibet i quē-
libet p charitatē spūssancti redundant. Vñ

iesus xp̄s pōt dicere ad quelibꝫ digne cōicā
tem illō qd Iacob ad Laban dixit. vt habe
tur Gen. xxx. Modicū habuisti anteq̄ venī
rem ad te. Et nūc diues effectus es bn̄dixit
qꝫ tibi dn̄s ad introitū meū. ¶ Secun
do cū accipis sanguinē mundaberis a pctīs.
Vñ ad Heb. ix. Sanguis xp̄i emūdauit cō
scientiā nostrā ab opibꝰ mortuis ad suiēdū
deo viuenti. Qm̄ si sanguis hircoꝝ ꝛ tauroꝝ
in veteri lege iudeos mundauit q̄to magis
sanguis xp̄i q̄ effusus est p pctīs nr̄is emū
dabit aīas nr̄as: q̄to est maior ꝛ preciosior
ꝛ carior. Querit̄ vtrū p hoc sacramentū de
leant̄ pctā venialia. Rñdet̄ sm Tho. in. iiij
di. xij. q̄ sic. Nō tñ oportet q̄ sp oīa venialia
deleant̄: s; sm mensurā deuotionis. Possꝫ ēm
tantus feruor esse q̄ omnia venialia deleat.
Itē q̄rit̄ vtrū p hoc sacramētū deleāt̄ mor
talia. Rñdet̄ sm btm̄ Tho. vbi supra q̄ nō
delet mortalia nisi oblita. vñ q̄ dr̄ abluere sce
lerū dupliciter pōt intelligi. scꝫ vel q̄ dr̄ sic cri
mina abluere in q̄tū ea impedit vel de his q̄
nō sunt in hoīs ɔsciā vel memoria. Mater
p hoc sacramentū. scꝫ sumēdo corpus ꝛ san
guinē xp̄i peccata deleant̄ oñdit Crisost. di
cens. Honorabilis sanguis xp̄i qñ cū deuo
volūtate sumit̄ oēm egritudinē aīe extingue
re poterit. Ambro. Debeo semp illud accipe
vt mihi semp peccata dimittant̄. Vnde etiā
Bern. Eucharistie sacramētū potēs est pec
cata cōsumere: debellare obuias potestates
ꝛ inferre celis aīas reuertentes de tra. Ter
tio quādo accipis animā xp̄i: tūc recipis pi
gnus vite etne. si sic in tali statu decedis. vñ
canit̄ de hoc sacramento. Et future glorie no
bis pignꝰ datur. Quia hoc sacramētū dat vi
tā gre in pñti. Ioh. vi. Qui māducat me ipse
viuet ppt me. In futuro dat vitā glorie. vñ
etiā Ioh. vi. Qui manducat meā carnē ꝛ bi
bit meū sanguinē habet vitā eternā. Vnde
Beda in omel. Pro obtinenda salute eter-
ne beatitudis beatissima illa caro ꝛ sāguis
sumitur saluatoris. Quarto accipis ibi spūm
xp̄i. i. vitā xp̄i. Et accipiendo sic vitā cū corpo
re mutaberis in deū: sicut cibꝰ ꝛ potꝰ muta
tur in te. Unde vox diuina ad Augu. dixit,
Non tu me mutabis in te: sed tu mutabe-
ris in me. Sic xp̄s dic̄ cuilibet digne cōican
ti. Nō tu me mutabis in te ꝛc̄. qꝛ q̄cq̄d deus
est ex natura: hoc homo fit p grāꝫ qui digne
communicat. Cum autē deꝰ habeat potenti
am infinitā ꝛ sapientiā eternā ꝛ imensam bo
nitatē ex eiꝰ potentia homini in hoc sacramē

to' cōicata erit hō potentior: tā ad expandū q̄ ad impetrādū. ex eī' sapiētia efficit sapiētior ad electionē boni z refutationē mali. ex eius bonitate hō fit mag' pi' z charitatiu' z pacificus. Quinto recipiēdo eī' deitatē aīa hoīs īplebit grā z dulcedie. q: null' pōt aīaz hoīs satiare nisi sol' de'. Uñ Ber. Ad ymaginē dei q̄pp: facta est aīa rōnalis. ceteris oib' occupari pōt: impleri oīno nō pōt. Capax em̄ dei ē: z q̄cq̄d deo min' ē nō eā īplebit. Uñ ps. Satiabor cū apparuerit glīa tua. E

Quantū ad tertiū sciendū q̄ licz nemo sciat certitudinal'r vtrū dign' sit accedere ad eucharistiā: tñ de hoc sunt quedā signa in qb' cōiectural'r pōt hō seipm̄ pbare z sic cōfidens de mīa dei secure accedere. Primū signū est si q̄s de p̄teritis pctīs dolet: z de futuris cauere intendit z par' est satisfacere z bonā volūtatē hz deo amodo fuiendi. Secūdū signū eū q̄s se p̄mptū inuenerit ad bona opa. Uñ Greg. sup Ezech. Mēte charitatē dei z sciaz dei teste est bona operatio que si fortassis defuerit pfecto certū est nec cognouisse te deū nec diligere ipm̄. Ergo pigri z diu dormientes nō habent signū p̄mptitudinis ad bona opa. Uñ Greg. Amor dei nunq̄ ē ociosus. opatur em̄ magna si est. si vero opari rēnuit amor nō est. ergo si sentis te ab intra moueri ad bona exercitia z ad emendationē vite q̄ amodo velis sic viuere: z sic vitā tuā ordinare: z sic deo fuire hoc est bonū signū q̄ de' cū grā sua illud opatur in hoīe. F Tertiū signū. si q̄s verbū dei libēter z delectabilit' audit. q: est cibus anime. Unde Iohis. viij. Qui ex deo est verbū dei audit. Uñ Grego. Interroget vnusq̄sq̄z si vba dei aure cordis pcipiat z intelliget vñ sit. Uñ q̄libet cū magna reuerentia z deuotione z attentione dz vbū dei audire. Uñ Aug. z ponit etiā in decret. Nō minus re' erit q̄ vbū dei negligent' audit: q̄ ille qui corpus xp̄i sua negligentia ī terram cadere permiserit. i. q. i. Interrogo. G Quartū signū si quis inuenerit in se sitim tpaliū rez diminutā. vt si quis inuenerit in se q̄ ante carnispriuiū desiderabat sex vel septem tunicas z multas diuitias: z domos pulchras: agros plurimos zc̄. z iā inuenerit in se q̄ cōtentatur in his que deus sibi admīnistrat: z nihil ꝯ deū hr̄e desiderat: sed confidit deo q̄ nūq̄ eū derelinquat s̄ necessaria sibi puideat si ei fideliter seruiat. Uñ Math. vi. Primū q̄rite regnū dei z iusticiā ei' z hec oīa adijcient vobis. Uñ etiā ps. Iacta cogitatū tuuz in dño z ip̄e te enutriet. q̄ em̄ grā extinguit sitim tpaliū rez ostendit Ioh. iiij. Si q̄s biberit ex aqua quā ego dabo ei non sitiet ineternū. Uñ etiā Cris. Nō est sup terrā q̄d amat q̄ donū dei in veritate gustauerit. Quintū signū si ex corde pcit lesoribus sic q̄ nullā amaritudiez ꝯ aliquē hēat cui malū vellet fieri. Et insup in tali pposito stet q̄ si eū grauī' offendisset etiā sibi indulgere vellet vt sibi de' ppria pctā sua ignosceret. vel etiā si aliq̄ aduersitates sibi occurrerent q̄ illas patient' vellet ferre. q: talia sine grā hr̄e nō pōt. Uñ Arist. viij. ethi. Triste fugit natura. Insup si hz animū paratū satisfacere pximo quos lesit siue in rebus: siue in fama: siue ī corpe. Ista sunt q̄nq̧ signa in qb' vnusq̄sq̧ cōicaturus pbare se pōt. Itē sciendū q̄ q̄libet debet caste viuere ante cōiones z post cōionē. de ꝯse. di. ij. Omīs hō ante sacrā cōionē a ppria vxore abstinere dz trib' dieb' q̄ttuor aut quinq̧ sex septē. H Unde legit' q̄ quidā in sabbato sancto pasche ppriā cognouit vxorē: a cui' ore quando in die pasche cōmunicare voluit corpus xp̄i resilijt. Unde cōfusus z contritus postea confessionem fecit, z penitentiam egit: z digne cōmunicauit.

I Tem p secundo s̄mone in hac die tria sunt dicenda. Primo quō q̄ttuor genera hoīm spūal'r sumunt hoc sacr̄m hodierna die instituū. b̄ q̄re infra ser. lxx. Q. Secundo q̄re h̄ sacr̄m hodierna die institutum sit. z hoc q̄re infra ser. lxxix. I Tertio exēplū de milite q̄ singul' dieb' orauit q̄nq̧ pater noster. hoc quere sermo. lxx. U.

In die pasce. ser. xlviij. de mēoria passiōis xp̄i

O Uos oēs qui transitis p viā attēdite z videte si est dolor sicis sic dolor me'. Tre. i. Uñ Iohes de scō geminiano. Cōueniēs est vt sentiat membrū q̄d sentit caput: vt nō sit distinctio in corpe. Siq̄dē patit' vnū mēbrū cōpatiunt' oīa mēbra. Hoc aūt ꝯtingit si non sunt paralitica. Nā mēbrū palisi occupatū alterius mēbri dolorē nō sentit. In verbis igr̄ ppositis inuitamur sentire in nob̄ q̄d xp̄s sensit ī sua passiōe. q: ip̄e ē caput nr̄m z nos sumus membra eius. Uñ dicit ad nos. O vos oēs zc̄. A Uñ in p̄nti s̄mone dicēdū ē de fructib' quos q̄s consequit' ex deuota meditatione passionis xp̄i. Prim' fruct' est cōuersio ad deū z auersio a pctīs: q: hō per meditationē passionis xp̄i disponit' ad cōtritionē

ꝯfessionē ⁊ satisfactionē. Primo ad ꝯtritio-
nē. Et i signū hui⁹ petre scisse sūt: ⁊ terremo
tus fact⁹ est. sic ⁊ peccōr moueri dꝫ ad ꝯtritio
nē ne videat̃ eē durior lapidib⁹ ⁊ imobilior
terra. Itē ad ꝯfessionē. ⁊ in signū hui⁹ sepul
chra tpe passiōis xp̄i apta sunt. Itē disponit
ad satisfactionē q̄ ꝯsistit i ieiunio: in elemosy
na: ⁊ orone. Nā xp̄s ꝓ nob̄ ieiunauit vt nos
exēplo ip̄i⁹ ꝓ peccis nr̄is ieiunem⁹. Sil'r ele-
mosynā largā dedit. Vn̄ Ambr. in ser. Au-
ctor pietat̄ i cruce pendēs testamētū ꝯdidit.
singulis opa pietat̄ distribuēs aplis ꝑsecu-
tionē. iudeis corp⁹. patri spm̄. xp̄gini paranim-
phū. latroni padisum. peccōn infernū. xp̄ianis
penitētib⁹ crucē. Sil'r ⁊ orauit in cruce pen-
dens vt nob̄ orādi daret exēplū. Vn̄ Aug.
Tota vita xp̄i in terris q̄ꝑ hoiem gessit: di
sciplina mor̄ fuit. Vn̄ etiā Greg. Oīs xp̄i
actio nr̄a est instructio. Ergo q̄cūq; cupit ad
statū veri penitent̄ ꝑuenire: ad passionē xp̄i
dꝫ recurrere. ⁊ sic in illa deuota meditatione
miām dei implorare. Vn̄ peccōres obstinati
⁊ indurati si volūt miām ꝯsequi: tūc debēt se
dare ad meditandū passionē xp̄i. ℞ Se
cūdus fruct⁹ est ꝙ xp̄s de hoie vicioso vult
facere hoiem virtuosum q̄ libent̃ meditatur
passionē suā. ⁊ hanc v̓tuosam vitā vnusq̄sq;
appetere debet. q: s̄m Aristo. ix. ethic. Vir-
tuositas beatissima vita est. Vn̄ si es sup̄b⁹
⁊ appetis fieri humilis: tunc cogita passionē
xp̄i ⁊ humilitatē ip̄sius: tunc deus dabit tibi
humilitatē ⁊ auferet a te sup̄biā. Sil'r si aua-
rus: tūc cogita paupertatē xp̄i. si iracūdus tūc
cogita mansuetudinē xp̄i: ⁊ sic de aliis. Nam
passio xp̄i est remediū ꝯ oīa vicia. Qḋ ꝓbat̃
sic. Nā primo ꝯtra inobediētiā mādator̄ re-
spice coronā spineā cerebrū ꝑforantē. Item
ꝯ sup̄biā ⁊ ingratitudinē vide caput inclina
tum. Contra maliciā ⁊ liuorē attende lachry
mas ⁊ gemitus xp̄i. Contra detractiōes ⁊ i
sidias attēde maxillas alapizatas ⁊ linguā
pro inimicis orantē. ꝯ gulā fel ⁊ acetū. cōtra
auariciā xp̄i nuditatē ⁊ paupertatē. contra
inuidiā brachior̄ extensionē ⁊ ꝑcipuā chari
tatē. contra luxuriā flagella ⁊ vulnera. cōtra
irā lateris apertionē. ꝯ accidiā clauos pedum
q̄ remedia ⁊ alia infinita cōtra bella viciorū
reperiūtur efficacissima in speculo passionis
xp̄i pro nobis crucifixi. Vn̄ q̄cūq; vult vicia
deponere ⁊ virtutes acquirere passionē xp̄i
dꝫ meditari. Terti⁹ fruct⁹ ē ꝙ xp̄s vult face
re firmā pacē inter hoiem illū ⁊ prēm suū oī
potentē. q: per mortē xp̄i pax inter deū ⁊ hu

manū gen⁹ est facta. Et illa renouabit̃ p̄ de
uotā meditationē passiōis xp̄i: sctificationē
in aīa illi⁹ hoīs faciētē. Vn̄ Bonauē. Nihil
ita in hoie opat̃ vniūsalē sctificationē: sicut
meditatio passionis xp̄i. Quart⁹ fruct⁹ est ꝙ
oīs tribulatio erit hoi leuis ad portādum. ⁊
quotiēs hō tristis rememorabit̃ passionem
xp̄i: totiēs a xp̄o ꝯsolabit̃ in q̄cūq; tribula
tione vel necessitate fuerit. Vn̄ ip̄e dic̄ ꝑ p̄a.
Cū ip̄o sum in tribulatiōe: eripiā eū ⁊ glori
ficabo eū. g̊ sp̄āle refugiū tribulat̄ dꝫ ee me
moria passionis xp̄i. Nā si q̄s dolet caput co
gitare dꝫ dolorē xp̄i quē habuit q̄n cū spinis
coronat⁹ fuit. si oclos: vel faciē: vel man⁹: vel
pedes dolet: cogitare dꝫ dolorē xp̄i quē hūit
in cōsilibus. Sil'r si q̄s patit̃ famē frigꝰ: vel
alias tristat̃: cogitare dꝫ ꝙ xp̄us eadē sust̄
nuit. Vn̄ Isi. de sum. bo. Si passio xp̄i ad me
moriā reducit̃: nihil tā durū ꝙ nō eq̄ aīo tol
lerer̃. Vn̄ etiā Ber. Quid ē qḋ tibi in aue nō
videt̃ si colligeris ⁊ mēorat⁹ fueris oēs pas
siones ⁊ amaritudines saluatoris. Quintus
fructus est ꝙ tali hoī volūtas dei notificabi
tur ad cognoscēdū q̄d de⁹ velit. ⁊ cū hoc dat̃
homini posse ad ꝑficiēdū agnitā dei volūta
tem. Joh. xv. Sine me nihil potestis facere.
Ergo q̄ i dubijs ē implicat⁹ recursum dꝫ hr̄e
ad bonos ⁊ discretos viros. ⁊ principaliter
ad passionē xp̄i. ⁊ dꝫ dicere cū propheta Da
uid. Doce me facere volūtatē tuā q: deus me
us es tu. Sextus fruct⁹ est ꝙ xp̄s vult dare
tali hoi deuotionē ⁊ cū hoc vult exaudire ip̄s
orōem. Vn̄ q̄n q̄s est aridus ab oī deuotio-
ne tunc debet hr̄e recursum ad passionē dn̄i
ibi eīn potest haurire deuotionis dulcedinē
Vn̄ Aug. in li. de virgi. Inspice vulnera pē
dentis: sanguinē morientis: pciū redimētis
cicatrices resurgentis. Caput hꝫ inclinatū
ad osculandū. cor apertū ad diligendū. bra
chia extensa ad amplexandū. totū corp⁹ exp
situ ad redimendū. Heu q̄nta sunt cogitate.
hec in statera cordis vestri appēdite. vt tot⁹
vobis figurat̃ in corde q̄ tot⁹ ꝓ nobis fixus
fuit in cruce. Sil'r sciendū ꝙ q̄n q̄s aliq̄d se
riose petere vult a deo siue sit pro seip̄o siue ꝓ
alijs siue etiā ꝓ defunctis: tūc prius dꝫ se da
re ad meditandū passionē xp̄i: ⁊ sic in illa de
uota meditatiōe dꝫ xp̄o supplicare: ⁊ tūc oīs
no exaudiet̃ si aliq̄d salubre ⁊ vtile petit. Se
ptimus fruct⁹ est ꝙ xp̄s talē scribit in tripli
ci pte sui corpis. s. in manib⁹ ad auxiliandū
ei in oīb⁹ angustijs ⁊ necessitatib⁹. in pedib⁹
ad secū manēdū. in corde vt nun̄ꝗ obliuisca

tur sui: si semp ei bonū optet. Uñ Ysaie. xlix.
Si obliuisci põt mr̄ filij vteri sui: ⁊ si illa obli
ta fuerit: ego tñ nõ obliuiscar tui. Octauus
fructus est ꝙ homo ꝑ deuotā ⁊ cõtinuā me-
ditationē passionis xp̄i maiorē potest a deo
impetrare grãm ꝙ̄ si tota ecclesia ⁊ oēs ho-
mines in hoc mūdo existentes ꝓ eo orarent
Uñ Crisosto. sup Math. Nulla em̄ res est q̄
magis ad salutē hoim ꝑtineat ꝙ̄ mors xp̄i.
Nonus fructus est ꝙ precellit illa meditatio
alia bona opa ⁊ exercitia corpalia, qr nihil ē
deo tā acceptū ⁊ hoi tā meritoriū postꝙ̄ pe-
nitentiā egit de suis peccatis sicut passionis
xp̄i memoratio. Unde Albert᷒ magn᷒. Sim
plex recordatio passionis xp̄i sicut qñ homo
cogitat lignū vel lapidez tm̄ plus valet ꝙ̄ si
integrū annū ieiunaret quis i pane ⁊ aqua.
si quotidie virgis ⁊ flagellis cederetur vsqȝ
ad effusionē sanguinis. vl' si quotidie legeret
integrū psalteriū. Decim᷒ fructus est ꝙ con
tinua ⁊ deuota meditatio passiōis xp̄i ē hoi
magis salutifera: ꝙ̄ si beata Maria cū oib᷒
sanctis ꝓ eo intercederet. ⁊ hoc respectu pas
sionis xp̄i q̄ infinite est efficacie. Nā in oībꝰ oi
bus sctōꝝ nõ ꝯsistit ꝑncipaliter salus hoīe
sed in passione xp̄i. Uñ Crisost. sup Math.
Ois salus hoim in morte xp̄i posita est. Un
decimus fruct᷒ est ꝙ si hō aliqꝰ negligenter
vixisset: ⁊ tandē passionē xp̄i deuote recole-
ret ⁊ ptractaret: ꝑ hoc tantū premiū adipisci
tur sicut alius q̄ nõ habuit tantā deuotionez
ad passionē xp̄i. sed in alijs seruitijs ⁊ exer-
citijs deo a iuuētute seruiunt. ergo q̄ negligē-
ter vixit recupare debet neglectū ex vulneri
bus iesu xp̄i. Uñ Ber. Scio ꝙ merita mea
mihi non sufficiūt. ergo cõfidenter qđ ex me
rito mihi deest: vsurpo mihi ex vulneribus
dñi. Duodecim᷒ fructus est ꝙ xp̄s illū q̄ ꝯti
nue ⁊ deuote meditat᷒ est passionē suā in ho
ra exitus sui vult ip̄m letificare in eterna cõ
solatione. Et post mortē eterna regna ⁊ glo
riā sempiternaz sibi dare. ⁊ hoc est vnicuiqȝ
hoī summe necessariū ꝙ xp̄s sibi astet i tpe
sue mortis. qr tunc instat maxima temptatio
hominī. Uñ qlibet hō dȝ mori in meditatiōe
passionis xp̄i: ⁊ debet illa quinqȝ hr̄e q̄ xp̄s
moriendo habuit. De hoc quere infra smo-
ne. cxxv. D. ¶ Unde nota exemplū ꝙ
quilibet homo debet mori in meditatiōe pas
sionis xp̄i. Unde legitur ꝙ quidā magnus
peccator in agone ꝯstitut᷒ fuit perculsus in re-
percussione petōꝝ suorū in tali angustia dedit
se ad meditādū passionē xp̄i: ⁊ singulis mē-

broꝝ xp̄i passionib᷒ suoꝝ mēbroꝝ iniquitatē
adiunxit. reputa qñ cogitauit suorū crinium
ornatū, ad genas euulsas dñi iesu cõparatio
nē fecit. ⁊ vultus sui cõpositionez ad dñi iesu
cõsputā faciem cõparauit. ⁊ oculoꝝ suoꝝ va
gā ⁊ dissolutā visionē ad xp̄i iesu oculoꝝ ve-
lationē cõpauit. ⁊ luxurias ⁊ delicias corpis
flagellationib᷒ xp̄i assimilauit. ⁊ gulā ⁊ ebrie
tatē suā felli ⁊ aceto adūxit: ⁊ sic de alijs red
dendo singula singulis. Et nõ est ambigen-
dū qñ salutē cū latrone obtinens ab hac luce
emigrauit. Postremo qrit᷑ vtrū hō pl᷒ tene
atur regratiari deo de būficijs creatois ꝙ̄ de
būficio redēptionis. Rñdetur ꝙ hō pl᷒ tenet᷑
regratiari deo de redēptiōe ꝙ̄ de creatione.
Uñ Amb. in li. de xgi. Pl᷒ em̄ dñe iesu de-
beo tuis iniurijs qb᷒ redēptus sum ꝙ̄ tuis
ꝟtutib᷒ qb᷒ creat᷒ sum. Nõ em̄ hoc ꝓdesset
nisi ⁊ redimi ꝓfuisset. Uñ Criso. sup Mat.
Nec ē aliqđ aliud ꝓpter qđ magis deo grãs
agere debeamus ꝙ̄ ꝓpter mortē xp̄i᷒ ¶ M
Q aūt deo nihil sit tā acceptū ⁊ hoi tā saluti
ferū sicē deuota meditatio passiōis xp̄i: oñdit᷑
in illo exēplo. Legit᷑ em̄ ꝙ qdā heremita ex-
titit sctissime vite q̄ instantissime dñm exora
uit vt sibi oñderet qđ ꝟuitiū inter oia serui-
tia sibi magis placeret. sꝫ qr multū valet dep̄
catio iusti assidua ꝯtigit qdā vice cū idē here
mita esset in cella sua ⁊ orādo deū honoraret
audiuit cuiusdā paupis vocē: de quo multū
admirat᷒ surrexit temptās qđ hoc esset. Et
cū exisset vidit hoiem nudū ⁊ pauperē frigo
re trepidantē: ⁊ crucē magnā sup se baiulā-
tē. quē cū vidisset dixit. qsnā es tu: ⁊ vñ veni
sti. At ille rñdit. de celo veni. Et ille. qs es tu
Rñdit. Iesus xp̄s Marie fili᷒ ego sum. Cui
ille ait. Quid o bone iesu hic fac corā me mi
sero petōre. Rñdit. Tu me huc tuis oīoib᷒
cõpulisti. Nā diu me rogasti vt oñderez tibi
qđ seruitiū inter oia ꟥uitia maxie acceptarē
⁊ nūc veni hoc tibi idicare. nā vides magnā
crucē quā porto in hūeris meis: ⁊ hoc ē mihi
acceptissimū ꟥uitiū qđ tu ⁊ qlibȝ hō mihi ex
hibere poteris: vt tollas crucē meā super te
memorādo quotidie passionē meam deuote
hoc ꟥uitiū ē mihi acceptabilissimū. ¶ N Sꝫ
diceret aliquis. quē honorez debeo exhibere
passioni xp̄i. Pro quo sciendū ꝫm Iordan.
Quicūqȝ quotidie dixerit. xv. pr̄ nr̄ per vnū
annū cõtinuū: hic cõpleto anno cuilibet vul-
neri xp̄i dixit vnū pr̄ nr̄. ita ꝙ quindecies tot
sunt vulnera xp̄i quot dies in anno. accipiē-
do quālibet plagā flagellationis ꝓ vno vul

nere. et pũcturã cuiuslibet spine pro vulnere
vno. Vñ versus. Septuaginta quinq; quater cẽtũ
milia quinq;. Tot fertur xp̃s pro nobis vulnera
passus. Quecũq; dẽ oro multũ efficax eẽ phibet
Vñ Ber. nos ad deuotionẽ incitãs dic. Vol
ue et reuolue huc et illuc dñicũ corp⁹ vbiq; in
uenies dolorẽ vbiq; cruorẽ. Vñ etiã Augu.
Jesus dñs q celũ diuisis vestiuit syderib⁹ nu
d⁹ vento et ardorib⁹ et ad maioris pudoris cu
mulũ p iudicẽ mistros ẽ cruci diris et magnis
clauis ẽ affix⁹. Vñ Ber. Xp̃s oñdit nob ma
n⁹, vt faciam⁹ q fec. lat⁹ vt sentiam⁹ q sensit.
pedes vt ãbulem⁹ quo precxit. Vñ idẽ Ber.
in psona xp̃i in quodã sermone. O hõ vide
q p te patior nõ est dolor sicut dolor quo cru
cior. ad te clamo q p te morior. vide penas q
bus afficior. vide clauos quibus confodior.
cũ dolor est tantus exterior interior est plan
ctus grauior: cũ te tam ingratum experior.

In die pasceues Ser. xlix. de passione.

Inclinato capite

emisit spm̃. Joh. xix. Johes
de sctõ geminiãno. Mors sal
uatoris charissimi quã hodie recolim⁹ fuit vl
tima pclusio dñice passionis: et fuit psumma
tio nostre redẽptiois: et fuit oñsio imẽse dile
ctiõis. Siquidẽ cõpleto certamie dñice passio
nis psummatoq; ope nr̃e redẽptiõis inclina
uit caput emisit spm̃. Ergo dr̃ i verb p̃missis
Inclinato capite etc. Ex quo in precedenti ser
mone dictum est q salubre et vtile est hr̃e me
morã passionis xp̃i. tunc iã in sermone p̃nti
dicendũ est q hõ cogitare debet dũ videt cru
cifixi ymaginẽ vt sic ex passione xp̃i deuotio-
nem hauriat. Pro quo notandũ q xp̃s
pendẽs in cruce q̃tuor habuit. Primo hñit
caput inclinatũ. Secũdo habuit man⁹ pfora
tas et extẽsas. Tertio pedes pfixos et affixos
Quarto lat⁹ aptũ. Caput habuit inclinatũ.
Pmo in signũ recõciliatiõis tanq̃ osculatur⁹
hoiem ad grãz eũ recipiẽdo. Multis enĩ an
nis de⁹ pr̃ hoi fuit inimic⁹. sz xp̃s p passiõnẽ
recõciliauit hoiem deo patri. Ro. v. Cũ ini-
mici essem⁹. recõciliati sum⁹ deo p mortẽ filij
ei⁹. ergo i signũ recõciliatiõis xp̃s caput suũ
inclinauit i cruce prebẽdo nobis osculũ. imo
etiã petit a nobis osculari. dicẽs ad quẽlibet
petõrem illud Gen. xxvij. Accede et da mihi
osculũ fili mi. Et hoc fit p pniãz et emẽdatio
nẽ vite. Ergo o petõr quondã fuisti dei inimicus
nũc p ptritiõnẽ poteris dei fili⁹ fieri. quondã
a deo p petm̃ recessisti: nũc aũt accede p con
tritionẽ et pniam. qr ipẽ est pat⁹ te ad grãm
recipe et tibi oia petã tua idulgere. Et hoc fi
guratũ est nob Lu. xv. de filio pdigo redire
volente ad patrẽ: cũ adhuc longe esset vidit eũ
pr̃ su⁹ et mia mot⁹ est: et occurrẽs cecidit sup
collũ ei⁹ et osculat⁹ est eũ. Secũdo xp̃s
habuit caput inclinatũ tanq̃ nos salutatur⁹
bonũ nob optãdo. Solẽt aũt hoies salutan
do q̃druplr̃ bonũ sibĩ inuicẽ optare. s. bonã
diẽ: bonã noctẽ: bonũ mane: et bonũ vesper.
Sic xp̃s de cruce optat hoi bonã diẽ eterni
tatis: quã diem dedit latroni cũ dixit ei vt hr̃
Luc. xxiij. Amẽ dico tibi hodie mecũ eris in
padiso. Itẽ bonã noctẽ optat hoi tpe p̃ssure
aduersitatq; cũ sibi dat grãm et v̄tutẽ patientie.
Vñ Math. v. Beati eritis cũ maledixerint
vobis hoies et psecuti vos fuerint et dixerit
oẽ malũ aduersum vos mẽtiẽtes pp̃t me. gau
dete et exultate in illa die: qm̃ merces vr̃a co
piosa est in celis. Ergo o hõ noli timere aduer
sitates hui⁹ seculi: qr et xp̃us pp̃t te aduersita
tes sustinuit. Itẽ optat hoi bonũ mane. s. ope
rationis. Vñ Canti. vij. Mane surgam⁹ ad
vineã. O hõ cogita qd xp̃s sustinuit tota no
cte et mane hora p̃ma p te: et surge et regratia
re ei. Itẽ optat hoi bonũ vesp. et hoc ptingit
in agone mortis. Istud figuratũ est Joh. xx.
Vbi xp̃s cũ sero factũ esset venit ad discipu
los suos et dixit eis. Pax vob. sic si deuote ser
uis xp̃s passionẽ ei⁹ portãs i corde tuo veniet
ad te p grãm suã in vltima hora mortis tue et
faciet tibi pacẽ et defendet te q demones ti
bi nocere nõ poterũt. Vñ Greg. Aliqñ i co
solatione egrediẽtis aĩe ipẽ apparere solet au
ctor et retributor vite. Tertio habuit caput i
clinatũ tanq̃ pius dñs volens exaudire pre
ces hoĩs. Solẽt enĩ p̃ncipes seculi qñ aliquẽ
pauperẽ petentẽ volut exaudire caput incli
nare et attẽte aduertere. Sic xp̃us rex glie vo
lens hoiem exaudire caput inclinauit in cru
ce. Vñ ps. Inclinauit dñs aurẽ suã mihi et i
diebus meis inuocabo eũ. q̃si diceret. Ex quo
video caput in cruce inclinatũ certus sum q
exaudiet me: et ideo pfidenter inuoco. Quar
to habuit caput inclinatũ tanq̃ grãs agen
do et deũ patrẽ benedicendo. ps. In populo
graui laudabo te. Popul⁹ grauis fuit ppls
iudeorũ qui grauis fuit xp̃o ad puniendũ eũ
inter istũ p̃plm xp̃s laudauit deũ prẽm. Si
diceres. O xp̃e quõ poteras gratias dicere
deo patri qui tot penis te exposuit nec ab il
lis te eripuit. Respondetur q xp̃s gratias
egit in tpe mortis sue: principaliter propter

duo. Primo qr hūanū gen⁹ redemit ꝑ suam amarā morte ab eterna morte ⁊ dānatione. Secūdo vt exēplū nob daret: vt ⁊ nos deo patri grās agerem⁹ in tribulatiōib⁹ nostris. Vn̄ Greg. Recte mētis est deū nō solū i ꝓsperis b̄ndicere: s̄ etiā i aduersitatib⁹ collaudare. Vn̄ Cassio. sup illud ps. Volūtarie sacrificabo tibi. Volūtarie deo sacrificāt q̄ inꝯ angustias passionū iugiter deo grās agunt. Secūdo etiā xp̄us habuit man⁹ ꝑforatas ⁊ extensas. ⁊ hoc ad dandū ⁊ ꝓtegendu ⁊ ad vocandū: ⁊ ad patiendū. Primo ad dandū. Vn̄ ꝓuerb. xl. Manū suā apuit inopi. Cū enī diues extēdit man⁹ ad pauperē signū est q̄ sibi aliq̄d vult dare. sic ⁊ xp̄s i cu⁹ domo sunt diuitie ⁊ glorie: extēdit man⁹ apertas ⁊ ꝑforatas ad nos i signū q̄ vult nobis omia necessaria largirꝯ ministrare si boni fui ipi⁹ fuerimus. Vn̄ ps. Nūq̄ꝫ vidi iustū derelictū nec semē eius querere panē. Vn̄ etiā ip̄e dicit Math. vi. Nolite solliciti esse dicentes q̄d mādncabimus aut q̄d bibem⁹ aut quo opiemur. scit enī pater vester q̄ his oībus indigetis. Ergo considere debemus xp̄o q̄ velit nos nutrire de iustis bonis: ⁊ cauere nobis de rebus iniustis cū quib⁹ saluari nō poterimus. Secundo habet man⁹ extensas ad ꝓtegendū nos ab insidijs dyaboli ⁊ ab omni malo. Vn̄ ps. Et in velamēto alaꝝ tuaꝝ exultabo. Nā sicut gallina pullos suos ꝓtegit sub alis: sic xp̄us sub laceratis brachijs nos ꝓtegit a cūctis ꝑiculis. Tertio extēdit man⁹ ad vocandū hoiem petōrem ad se. Pro quo sciendū q̄ xp̄s reuocat de cruce petōrem ad se sicut aucepo nisum suū qū auolauit ab eo. tūc enī extēdit manū ⁊ clamat. ⁊ si nō redijt tūc accipit carneꝫ sanguinolētam ⁊ eā ondit nisoꝯ vt visa carne redeat. Sic xp̄s vocās peccatorē crucē ascēdit: man⁹ extēdit. valide clamauit: ⁊ tādē sanguinolētas man⁹ expādit vt sic saltē petōr viso sanguine xp̄i quē ꝓ eo fudit citi⁹ reuertatꝯ. Sꝫ heu absurduꝫ est q̄ auis indomita in q̄ttuor septimanis domatꝯ ⁊ instruitꝯ q̄ ad manū dn̄i sui volat. s̄ petōr indomit⁹ q̄nqꝫ i. xx. vel. xxx. annis nō pōt domari cū oīb⁹ b̄n̄ficijs vt ad xp̄m realr ⁊ veraciter redeat. Vn̄ ip̄e ꝯquerit de multꝯ peccatorib⁹ quos diu vocauit ⁊ q̄b⁹ multiplicia b̄n̄ficia exhibuit. dicēs illud ꝓuerb. i. Vocaui ⁊ renuistis. expādi man⁹ meas ⁊ nō fuit q̄ aspiceret. Quarto man⁹ extēdit ad patiendū petōres induratos ⁊ obstinatos q̄ noluīt ad ip̄m redire iā tp̄e grē: nec pn̄t emolliri ꝑ b̄n̄ficia dei: nec ꝑ passionē xp̄i: nec ꝑ penā inferni: nec ꝑ gaudiū celi. vn̄ ps. Nō est illis. s. petōrib⁹ obstinatꝯ cōmutatio. Glo. q: non cōmutantꝯ in meli⁹ ⁊ nō timent deum. Extēdit manū suā in retribuendo: s̄ q̄lis erit ista retributio. Rn̄detꝯ. Snīa eterne dānatiōis cū q̄ puniētꝯ a xp̄o in extremo iudicio: cū dicetur malis ⁊ obstinatꝯ illud Math. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. Tertio xp̄s habuit pedes ꝯfixos. ps. Foderūt ma n⁹ meas ⁊ pedes meos. Pro quo sciēdū q̄ primo habuit pedes cruci affixos in signuꝫ q̄ vult manere nobiscū. Vn̄ Math. vlt. Ecce ego vobiscuꝫ sum vsqꝫ ad ꝯsummationē seculi: q̄ vocatū ē nomē ei⁹ emanuel. i. nobiscum de⁹. Secūdo vt pedes nr̄os inferiores. i. affectiōes cordis nr̄i cruci xp̄i affigerem⁹. Ac si de cruce ad hominē diceret. Vide pedes meos corporaliter cruci affixos: vt exemplo meo inferiores pedes tui cruci ꝯfigātur: vt crux xp̄i nūq̄ a tuo affectu separetꝯ. vt possis dicere illō ad Gal. ij. Xp̄o ꝯfixus sum cruci. Tertio vt nos perseuerātiā i bono doceret: ꝓpter q̄d cū iudei clamauerunt. Si filius dei es descēde de cruce. noluit descendere. s̄ vsqꝫ in finē vite in ea ꝑmāsit. vt nobis exemplū daret vt ꝑseuerare debeam⁹ in bono vsqꝫ ad finē. vn̄ Grego. in li. i. moralꝯ. Incassum bonū agitur si an̄ vite terminū deseratꝯ. vn̄ Ysi. de sum. bo. Tūc placet deo nostra cōuersatio qū bonū q̄d inchoamus ꝑseueranti fine cōplem⁹. Quarto vt nobis viā ad celū ostēderet. si enim aliq̄s vulneratis pedibus ꝓcedit ex sanguine de pedibus ei⁹ fluēte via significatꝯ adeo: q̄ seq̄ns errare non pōt: si saltim vult inspicere vestigia. Sic xp̄s pedes suos transfigi fecit: vt ondederet nobis viā ad celū q̄ non est alia nisi tribulatio. Unde Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos ingredi regnuꝫ celorum. Vn̄ Math. vij. Arta est via q̄ ducit ad vitā. Quarto dico q̄ xp̄s habuit latus apertū. Primo vt dilectionē suā nobis exprimeret. Vn̄ Johis. xv. Maioreꝫ hac dilectione nemo hꝫ q̄ vt aiam suā ponat q̄s ꝓ amicis suis. Ideo enī xp̄s cor sibi aperiri voluit in cruce vt nobis ostēderet suā intimā dilectionē. Ac si diceret. Ex corde hoiem diligo. ⁊ hoc i apertione cordis ostendo. Q Circa q̄d notādū est q̄ xp̄s valde accensus fuit in passione sua i amorē nostrū: q̄d ꝑ q̄ttuor ostendit. Primo quia valde sudauit. Luce. xxij. Factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis i terrā. Quando enim aliquis stat circa par-

tum ignem tn̄c sudat in facie. ſ; qn̄ ſtat circa
magnū ignē: tūc sudat in toto corpe. Igr̄ ma
gn̄ ignis in xp̄i pectore erat: q: toto corpe su
dauit. Secūdū signū eſt q: valde ſitiuit. iō di
xit vt hr̄ Joh. xix. Sitio. Hō eñ valde inflā
matus cōſueuit eſſe ſitibūdus multū. Bern̄.
Sitio ait nō doleo. o dn̄e qd ſitis. Et respon
dit in pſona xp̄i. Fidē veſtrā: ſalutē veſtrā: ⁊
gaudiū veſtrū. plus ſalus animaꝝ veſtrarū
ꝙ cruciat⁹ corpis mei me tenet. Et ſi nō mei
ſaltē veſtri miſeremini. Tertiū ſignū ē ꝙ to
tus in corpe rubuit: ex eo ꝙ tot⁹ ſanguīe ru
beus erat. Homo enim ſtās ad paruū ignē
rubet in facie. ſ; ſtās ad fornacē rubet ī toto
corpe. Sed q: magn⁹ feruor in corde xp̄i ar
ſit: ideo in toto corpe rubuit. ⁊ inſuper veſtes
in cruce ferre nō potuit: ſ; nudus crucē aſcē
dit. ac ſi ipſo facto diceret. Tanto igne chari
tatis ardeo ꝙ veſtes ferre nō valeo. Quar
tū ſignū eſt ꝙ lat⁹ aptū habuit ad oſtēdēdū
vt nos ex corde ⁊ feruenter diligeret. Secun
do lat⁹ aptū habuit vt nobis ſufficiētiā ſatiſ
factionis ꝓ oībus pctīs oſtenderet. Vn̄ ps.
Apud dn̄m mīa ⁊ copioſa apd̄ eū redēptio
Attēde ꝙ̄ ſufficienter xp̄s ſatiſfecit. Nā qdā
pctā ſunt manifeſta q̄ apparēt exteri⁹. qdaꝫ
occulta q̄ latēt in corde interius. Ut g̊ xp̄us
oſ̄ideret ſe ſufficienter ſatiſfacere tā ꝓ mani
feſtis ꝙ̄ pro occultꝭ pctīs. iō exteri⁹ de corpe
ſudit ſanguinē: ⁊ interi⁹ etiā de corde. Tertio
vt nos ad apiēdū ſibi cor nr̄m alliceret. Vn̄
Canti. v. Vox dilecti mei pulſantꝭ aperi mihi
ſoror mea: colūba mea: amica mea: īmacula
ta mea. q. d. Aperi mihi cor tuū in deuotione
q̄ tibi cor meū apui in paſſione. Nota ꝙ xp̄s
aīam fidelē appellat ſororē suā ꝓpt̄ nature
ſue ꝯformitatē. amicā ꝓpt̄ ſincerā charitatē.
colūbā ꝓpt̄ opeꝝ fecūditatē. īmaculatā ꝓpt̄
pctī īmunitatē. Quarto xp̄s lat⁹ aptū hūit:
vt hoī refugiū pparet. Can. ij. Ueni colūba
mea ī foraminib⁹ petre. Foramīa petre ſunt
vulnera xp̄i. Colūba ſm̄ Greg. ſolet nidifi
care in cauernis petre. ⁊ cū videt miluū refu
git ad nidū ne rapiat̄ a miluo. Sic aīa dꝫ ni
dificare in vulnerib⁹ xp̄i vt ad illa refugiat
cū dyabol⁹ vult eā ad pctm̄ trahere. R
Qr aūt valde bonū ſit hoī venerari paſſionē
xp̄i ꝑcreūdo ymaginē crucifixi oſtendit̄ in
illo ſequēti exēplo. Legit̄ de quodā heremi
ta qui longo tpe duxit aſperā vitā. Et cū qui
dam latro ad eū veniſſet q̄ ꝑ multos annos
hoīes ſpoliauerat ⁊ latrocinia ꝑpetrauerat
facta ꝯfeſſione nullā ab heremita voluit reci

pere pn̄iam niſi valde breuē. Tandē heremi
ta iniūxit ei vt quotiēs in via aliquā crucē vi
deret: flexis genib⁹ dn̄icā orōem diceret. ⁊ il
le latro dixit. Hanc pn̄iam libent̄ accipiam.
Et cū hāc pn̄iaꝫ ſuſcepiſſet ⁊ paululū a cella
heremite diſceſſiſſet: tūc vidit hoſtes ſuos eū
inſeqntes quoꝝ cōſanguineos iugulauerat.
Et vidēs eos cepit īmediate fugere. Quo fu
giente ſtatim vidit crucem in via erectā. ⁊ ſic
flexis genib⁹ cepit orōem dn̄icā dicere. Et cū
effugere potuiſſet mori maluit ꝙ̄ pn̄iam ſibi
iniūctā ꝑterire. ⁊ ſic obtulit vitā ſuā deo ⁊ re
cōmendauit ſibi aīam ſuā vt illā ī pn̄iam pro
oīb⁹ pctīs ſuis acceptaret. ⁊ cū ſic in eodē lo
co ab inimicꝭ ſuis occiſ⁹ fuiſſꝫ. Tūc heremita
vidit ꝙ angeli dei aīam latronis ſuſcepēit
⁊ cū magno gaudio īmediate ad celū deduxe
runt. S Quantū ād ſecūdā pcē iſtius
ſimonis ſciendū ꝙ xp̄i paſſio fuit valde ama
ra: imo amariſſima. ⁊ h̄ ꝓpt̄ nouē cāſ ⁊ rō
nes. Prima rō fuit ex pte corpis. q: delicatio
ris nature fuit ꝙ̄ ceteri hoīes. ex eo ꝙ de pu
riſſimo ſanguīe marie corp⁹ ipius a ſpū ſctō
formatū eſt. Et hec eſt vna rō q̄re xp̄us fuit
pulcherrimus hoīm ſine oī deformitate. Qr
ſm̄ ꝓphetaꝫ. Dei perfecta ſunt opera. Sed
ſpūſſctūs operatus eſt corpus ieſu in vtero vir
ginis. igitur ⁊c̄. imo xp̄us delicatior fuit ⁊ te
nerior in oīb⁹ mēbris. imo etiā in pedibus ⁊
plātis ſuis ꝙ̄ ali⁹ hō ſit in facie ſua in qua tn̄
eſt tenerior caro in hoīe. Et ergo ſua paſſio
fuit amariſſima ꝑ ceteris paſſionibus hoīm
Hoc etiā ꝓbat̄ naturalr̄. q: ſi eſt aliquis hō
groſſe nature ſicut ruſtic⁹ q̄ quēꝫ tangit vrti
cas vel vepres min⁹ inde ledit̄ ꝙ̄ ali⁹ hō de
licatioris nature. Itē etiā pꝫ ex hoc q: aliqui
qui ſunt tenere nature valde ⁊ ſupra modū
dolent qn̄ cū virga verberant̄. quod tn̄ aliq
q̄ ſunt groſſioris nature modicū curant. Se
cunda ratio. propter aīe lympiditateꝫ. quia
xp̄us oīa ſua vulnera ſenſit ſingulariter. In
nobis autē non eſt ſic. q: qn̄ vnus noſtrū hꝫ
q̄ttuor vulnera: tūc vulner⁹ in quo eſt maior do
lor magis ſentit ⁊ de eo plus cōquerit̄. ⁊ de
alijs quaſi nihil curat. q̄a hoc vulnus attra
hit ſenſationē ad ſe. ergo de ceteris min⁹ ſen
tit. Modo vulnera in corpe xp̄i fuerunt qnq̄
ꝙ milia quadringenta ⁊ ſeptuaginta qnq̄.
accipiendo quālibet plagā flagellationis ꝓ
vno vulnere. ⁊ pūcturā cuiuſlibet ſpine pro
vulnere vno. ⁊ quodlibet vulnus intulit xp̄o
ſingularē dolorē. ergo paſſio xp̄i fuit amariſ
ſima. Tertia rō. q: xp̄s fuit oī ꝯſolatiōe priua

suo. Nā pater dereliquit eū. Ergo clamauit in cruce. Heloy heloy ꝛc. hoc est. De⁹ meus vt qd dereliq̄sti me. Un̄ dicit p prophetam Osee. xiij. Cōsolatio est abscondita ab oculis meis. Notādū q passio xp̄i excedit passionē alioꝝ sanctoꝝ q̄tū ad dolorē ꝛ amaritudinē ꝛ signāt in hoc q gaudiū aīe nō redūdabat in corp⁹ ꝓpt̄ nimietatē passiōis. Sꝫ oppositū est factū in aliis martyribus in quibus interior cōsolatio redundabat in corpus exteri⁹ ꝛ p hoc passio eoꝝ dulcorata fuit. Itē a nullo hoīm habuit xp̄us aliquā consolationē exteriorem. Unde dicit p ps. Quesiui q cōsolaretur ꝛ nō inueni. imo sup hoc improperia ꝛ opprobria sustinuit. Unde ps. Improperiū expectauit cor meū ꝛ miseriā. Hoc etiā patet ī hoīe tribulato q quādo cōsolat̄ ab aliis tūc est sibi qdā subleuatio sue tribulatiōis. Sꝫ qñ super hoc deridet̄: tūc multo pl⁹ aggrauat̄ sua tribulatio. Quarta rō ē sua innocētia. i. Pe. ij Qui peccm̄ nō fecit nec est inuent⁹ dol⁹ in ore eius. Hoc pꝫ. qr cū hō iniuste ledit̄ ꝛ innocēter patit̄: tūc plus dolet. Quīta rō est ex pte illoꝝ q sibi martyriū intulerūt. qr xp̄us multa beneficia cōtulit eis in veteri ꝛ nouo testamentis. Quia liberauit p̄res eoꝝ de egypto ꝛ eduxit eos p mare rubrū: ꝛ pauit eos mānna in deserto. xl. annis ꝛ postremo introduxit eos in terrā ꝓmissiōis. Itē in nouo testamento scꝫ in hūanitate sua mortuos eoꝝ suscitauit. cecos eoꝝ illuminauit. leprosos mūdauit. ꝛ saluberrima documenta ipis dedit Un̄ ps. Retribuebant mihi mala p bono Sexta causa est vtilitas mortis. vn̄ scriptū ē Morte turpissima cōdemnem⁹ eū. Quia nullū gen⁹ mortis turpi⁹ tūc fuit q mors crucis Etiā circūstātie aggrauantes dolorē xp̄i fuerunt societas. qr in medio duoꝝ latronū fuit suspensus. Ysa. liij. Cū sceleratis reputatus est. Itē in cōspectu matris ꝛ alioꝝ p̄sentium nudus in cruce pependit. Itē in tpe paschali cū alij hoīes habuerūt gaudiū ipe occisus est.

¶ Septima est multitudo passionū. Naꝫ in locis neruosis ꝛ in oīb⁹ sensib⁹ ꝛ in oībus mēbris passus est. Un̄ Ysa. i. A plāta pedis vsqꝫ ad verticē non est in eo sanitas. Unde etiā Ber. in sermo. Caput quod spiritib⁹ angelicis tremebundū est densitate spinaꝝ pūgitur. Facies pulchra pre filiis hoīm sputis iudeoꝝ deturpat̄. Oculi lucidiores sole caligantur in morte. Aures q audiūt angelicos cātus audiūt petōꝝ insult⁹. Os qd docet angelos felle ꝛ aceto potatur. Pedes quoꝝ scabellū adorat̄ cruci clauis affiguntur. Manus q formauerūt celos extēse sunt in cruce ꝛ clauis affixe. Corp⁹ verberat̄. lat⁹ lācea pforat̄ Et qd plura nō remansit in eo nisi lingua vt p petorib⁹ exoraret ꝛ matrē discipulo cōmēdaret. Octaua cā ꝓpter laboris sui vacuitatē. qr tpe passionis cognouit q in plib⁹ hoībus frustraret̄ amara mors ei⁹ cū tn̄ oēs redemit ꝛ oēs cupit saluari. ps. Que vtilitas ī sanguine meo. Un̄ etiā Ysa. xlix. Inuanū laboraui ꝛc. Hoc heu iā pꝫ in multis hoīb⁹ q raro cogitāt de passiōe xp̄i ꝛ ingrati sunt ipi xp̄o imo qd peius est plures petōres ipm xp̄m iterato crucifigūt cū suis petīs ꝛ blasphemiis. De qb⁹ dic apl's ad heb. vi. Rursū crucifigētes filiū dei. Nona cā q est sup oēs causas iā dictas est q iudei se intromiserūt de honore ꝛ potestate dei p̄ris. Itē q sapientiā filij reputabāt iudei insipientiā ꝛ stulticiā. Itē q dulcedinē spūsscti cōmutabāt in amaritudinē. quia ipi iudei spreuerunt opa spūsscti. ¶

¶ Quantū ad tertiā pte huius sermonis tunc queritur quot sunt documenta q xp̄us docet nos ī sua passione. Rn̄detur q septē. Primo docet nos sibi grās agere ꝓpt̄ bōa q cōsecuti sumus ex passiōe ipi⁹. Un̄ Aug. Nihil acceptius ꝛ laudabili⁹ xp̄o offerre possum⁹ q q ei grāꝝ actiōes referam⁹. Et merito. qa pro nobis pati voluit qui sine petō cōceptus ꝛ natus fuit vt nos a nr̄is voluptatib⁹ p suā passionē retraheret. Itē in oīb⁹ mēbris passus est. vt nr̄a mēbra sibi fuire quodāmodo deberēt. Itē totū sanguinē p nob obtulit in p̄ciū ꝛ lauacrū: vt nos sanguinē nr̄m ꝛ vires corpis nr̄i in ei⁹ seruitio cōsumere deberem⁹ Secundo docet nos ipm diligere qr ipe sup oīa dilexit nos. Et hoc ostendit in trib⁹. scilꝫ in dignitate creatiōis. in assumptiōe carnis ꝛ in tollerantia passionis. De hoc q̄re infra sermo. cij. ¶ Tertio q̄tū odiat peccm̄ ad qd delendū tā amarā passionē sustinuit. Unde Ber. Grauis aīe casus q nō nisi morte xp̄i poterat expiari. Un̄ Amb. Tantū fuit pecm̄ nostrū vt saluari nō possem⁹ nisi vnigenitus dei p nobis moreret̄. imo adhuc intātū odit pecm̄ mortale q hoīem petōrem quē tā care redemit ineternū condēnat. O q graue on⁹ ꝛ grauis offensa est pecm̄ q qdāꝫ homines tam leue reputant ꝛ tam parum formidant Quarto docet nos cognoscere q gloriosum est regnū celoꝝ. quia parua res non emit̄ care: sꝫ vna gutta sanguinis christi preciosior ē toto mundo. ¶ Quinto docet nos fortificari

ad sustinendũ aliq̃d durũ ĩ corpe nr̃o ad ho
norẽ dei ⁊ ꝑpt salutẽ aĩaꝝ nr̃aꝝ. Vñ Isi. de
sum. bo. Si passio xp̃i ad memoriã reducit
nil taꝫ diꝛ q̃d nõ equo aĩo tolleret. ꝑua enĩ
tolleram⁹ si recordaremur q̃d ille sustinuit q̃
nos vocat ad celũ. Ille opprobria: derisiones
ↄtumelias: alapas: sputa: flagella: spineã co
ronã: crucẽq̃ȝ sustinuit: ⁊ nos miseri ad nr̃aꝫ
ↄfusionẽ vno modico s̾mone fatigam̃: ⁊ vno
solo verbo deijcimur. Vñ si volum⁹ cũ xp̃o
regnare debem⁹ cũ eo ꝓ pati. Aplˢ. ij. Cor. i
Si socij passionũ erim⁹: ⁊ consolationũ. Se
xto docet nos ꝑ quã viã itur ad celũ. q: ꝑ tri
bulationẽ ⁊ passionẽ. Vñ Luce. xxiiij. Nõne
oportuit xp̃m pati ⁊ sic intrare ĩ gl'iam suã. Et
vbi caput intrauit: per eãdẽ viã ⁊ portã opor
tet mẽbra seq̃. Vñ Act. xiiij. Per multas tri
bulationes ⁊ passiones oportet nos intrare
in regnũ celoꝝ. Vñ Aug. in s̾mo. Nõ putet
quisq̃ vt sibi ꝓsit xp̃i passio: nisi illis q̃ sequũ
tur vestigia eius. Vñ Greg. sup Ezech. Si
dulcia q̃rim⁹ necesse est vt amara tolleremꝰ
X Septimo docet nos xp̃s in passiõe sua
largos esse. q: xp̃us q̃uis in vita sua largus
fuit ⁊ multa bñficia dedit. tñ in morte quodã
modo ꝓdigus fuit: q: nihil sibi retinuit: sed
oĩa dedit etiã vsq̃ȝ ad vestes. Nã petro dedit
eccl'am qñ eũ in vicariũ suũ instituit: ⁊ regi-
men eccl'ie sibi cõmisit. Iohãni euãgeliste de
dit matrẽ suã qñ dixit in cruce. Ecce mr̃ tua.
Latroni paradisuꝫ: cũ dixit. Hodie mecũ eris
in paradiso. Patri celesti dedit aĩam suã dicẽs
Pater in man⁹ tuas cõmendo spm̃ meũ. Ni
codemo ⁊ Ioseph ab arimathia corp⁹ suum
ad sepeliendũ. Nobis sanguinẽ suũ ⁊ oĩa me
rita sua dedit. Et crucifixorib⁹ dedit vestimẽ
ta sua p̃s. Diuiserũt sibi vestimẽta mea ⁊c̃.
Nõ enĩ hõ d̃ꝫ ad elemosynas eẽ auar⁹ qñ cõ
siderat ꝙ xp̃s in passione sua sic largus fuit.
Y Ultimo sciendũ ꝙ q̃libet libenter d̃ꝫ ve
nerari passioneꝫ xp̃i: ⁊ semꝑ ei aliq̃d orare ⁊
humilit̾ inclinare q̃ñdocũq̃ȝ ptrãsit aliquã
ymaginẽ crucifixi. Vñ de hoc legit̾ vnũ exẽ-
plũ in dyal'. cesarij. ꝙ q̃dã prior de ordine re
gulariũ tp̃e quodaꝫ tanto sopore cepit affici:
vt nisi cito dormiret moreret̾. Qui cũ ĩ lecto
se reclinasset mox q̃dã cõuersus affuit dicẽs.
Dñe cũ licentia vestra vado. Et ille. Quo va
dis. Rñdit ↄuersus. Vado ad deũ q: mor-
tuus sum hac hora. Et prior. Cũ multi ꝑfecti
transiũt ad purgatoriũ: q̃d est ꝙ tu tã abso-
lute dicis te statim ituꝝ esse ad deũ. At ille.
Habebã ↄsuetudinẽ vt quotiẽs trãsirẽ corã
crucifixo: hãc dicerẽ or̃oem. Dñe ꝑ illã ama
ritudinẽ passionis quã sustinuisti in cruce: ⁊
maxime qñ aĩa tua egressa est de corpe tuo:
miserere aĩe mee ĩ egressu. Et exaudiuit ora
tionẽ meã dñs: meiq̃ȝ miserr⁹ est. Et ait prior.
Quõ fuit tibi moriẽti. Rñdit. Videbatur
mihi in agonia ꝙ tot⁹ mũd⁹ esset lapis vn⁹
⁊ premeret pect⁹ meũ. Z Itẽ si q̃s in medi
tatione passionis xp̃i primit⁹ nõ sentiret dul
cedinẽ: tñ ꝓpter hoc nõ d̃ꝫ desistere s̾ ꝑseue
ranter cõtinuare. Vñ de hoc legit̾ aliud exẽ
plũ in dyalogo cesarij. ꝙ in quodã claustro
fuit iuuenis q̃dã bone indolis. Huic iuueni
erat studiũ in die ad min⁹ semel percurrere
passionẽ iesu xp̃i. In quo studio tantã ꝑ me
diũ ãnũ circiter passus est difficultatẽ vt q̃si
sibi nõ valere hmõi meditationẽ passiõis do
mini nr̃i iesu xp̃i arbitraret̾. Vñ cũ postmo
dũ quodã tp̃e in angulo chori cõuersoꝝ ta
tius ac deuoti⁹ or̃oni incubuisset: diuinũ im
plorans auxiliũ. Et cũ ab or̃onẽ cessasset sur
rexit ⁊ trãsiuit ante altare. Et ecce dñs iesus
ibi stetit ante altare quasi pendẽs in cruce: q̃
pijssima brachia sua abstrahens a cruce ser
uũ suũ amplexat⁹ est ⁊ tanq̃ȝ ꝑcordialẽ sibi
signũ mutue familiaritatꝭ eũ ad pect⁹ suũ at
trahendo strinxit: q̃ in illa hora tãtã accepit
a dño grãm lachrymaꝝ: vt vix a matutinis
vix aliq̃ hora oculi ei⁹ siccarent̾. Itẽ quoq̃ȝ ĩ
xp̃i postmodũ seruebat passiõis meditatiõe
⁊ tantã sensit ĩ ea dulcedinẽ vt ⁊ ip̃e palmã
martyrij plurimũ affectaret. Itẽ nota aliud
exemplũ de dulcedine passionis xp̃i. Erat q̃
dã bon⁹ hõ q̃ multũ dilexit deũ: ⁊ ob reuerẽ
tiã quinq̃ȝ vulneꝝ xp̃i quottidie dixit q̃nq̃ȝ pa
nr̃. Et huic appuit dñs iesus ⁊ dedit ei ĩ sin
gulis suis vulneribus mirã dulcedinẽ: ita ꝙ
oĩa gaudia mundi despexit ⁊ solũmõ deo ser
uire studuit ⁊ in bonis operibus ⁊ virtutib⁹
valde profecit: ⁊ sic vitam suam tandẽ in bo
no finiuit: ⁊ post mortem celum intrauit

Item tertiũ sermonẽ de

passiõe dñi quõ xp̃s assũpsit decẽ defect⁹ hũa
ne nature. q̃re sup s̾mone. xxvij. A. Itẽ exẽ
plũ de passiõe dñi de milite illo q̃ quottidie
q̃nq̃ȝ pr nr̃ orauit. q̃re infra s̾mone. lxx. V.

In die sancto pasche. Sermo. l.

Hec est dies quã fe-
b fecit dñs exultem⁹ ⁊ letemur in
ea. Psal. cxvij. A Sciendũ
ꝙ p̃ns festiuitas ꝑcellit alias festiuitates in

solēnitate ⁊ iocūditate. Uñ canit̄ ꝑ integraȝ
hebdomadā singulis dieb⁹. hec est dies quā
fecit dñs exultem⁹ ⁊ letemur in ea ⁊c̄. Licet
oēs dies fecit dñs: tñ singularit̄ illā dignifi-
cauit ⁊ letificauit ꝑ suā resurrectionē. Unde
Aug. in sermone de resurrectione dñi. Quō
gloriosa v̄go mr̄ xp̄i int̄ oēs mulieres ꝑnci
patū tenet: ita int̄ oēs ceteros dies hec dies
resurrectiōis oīm dieꝝ mat̄ est. Unde etiaȝ
Amb. sup Math. Resurrectio xp̄i defunctꝭ
est vita. penitentib⁹ est venia. sctis est gloria
Uñ merito dr̄. Hec ē dies quā fecit dñs ⁊c̄.
Letari debem⁹ hodie. q: superiores. i. angeli
hodie letati sūt de redēptōne hūani generis
⁊ de reꝑatione sue ruine ⁊ de glorificatōe xp̄i
Nam oēs angeli supiores: inferiores: ⁊ me-
diocres multū gaudēt ⁊ magnū gaudiū hñt
de nr̄a redēptiōe: mai⁹ de sua reꝑatiōe: s; ma
ximū de xp̄i glorificatōe. vñ Greg. in omel.
pasche. Redēptoris nr̄i resurrectio nr̄a festi
uitas existit: q: nos ad imortalitatē reduxit.
⁊ angeloꝝ festiuitas existit: q: nos reuocādo
ad celestia numeꝝ coꝝ adimpleuit. Itē infe-
riores. i. p̄res in lymbo exītes gauisi sūt: q: a
erant in magna desolatione ⁊ erant in infi-
mo loco q̄ esse debebant i supremo. s. in celo.
Itē q: erant in caligine q̄ esse debebāt in aper
ta diuisione. H ij letificati sūt ꝑ descensuȝ xp̄i
⁊ resurrectionē ei⁹. Esa. xxxv. Gaudiū ⁊ leti
ciā obtinebūt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹. Uñ ca
nitur. Aduenisti desiderabilis queȝ expecta-
bam⁹ in tenebris. vñ Aug. in ser. ad imperi
um dñi ac saluatoris oēs ferrei cōfracti sunt
vectes: ⁊ subito innūerabiles sctōꝝ ppl̄i q̄ te
nebant̄ in morte captiui: saluatoris sui geni-
bus obuoluti lachrymabili obsecratiōe depo
scunt dicētes. Aduenisti redēptor mūdi ad-
uenisti: quē desiderantes quotidie expectaba
mus: aduenisti quē nobis venturꝫ lex annun
ciauerat ⁊ pphete: aduenisti donās in carne
viuis indulgētiā petōꝝ: soluēs defūctos ⁊ ca
ptiuos inferni. Et hi oēs hodie in die resur-
rectionis valde exultauerūt q: xp̄s eos de lo
co infimo extraxit: ⁊ in sua ascensione eos in
celū reduxit: ⁊ suā beatā visionē eis eternaliter
ostendit. B Et cōsequit̄ medie creature
id est hoīes in terra exñtes hodie letari dñt
Primo q: frat̄ nr̄. i. xp̄us q̄ mortuus fuerat
reuixit. vñ Lu. xv. Fili gaudere oportet. quia
frater tuus mortu⁹ fuerat ⁊ reuixit. Sic pat̄
celestis dicit ad quēlibet xp̄ianū. Q: eñ fra-
tres xp̄i sum⁹ oñdit̄ in euāgelio. Ioh. xx. vbi
xp̄s post resurrectionē suā dixit ad mariam
magdalenā. Uade ad frēs meos ⁊ dic eis.
Ascendo ad patrē meū ⁊ patrē vestrū. Se-
cundo q: peccata nr̄a nobis indulsit ꝑ illud
sacrū tp̄s quadragesimale. Et hoc ꝑ peniten
tiā quā egim⁹. Tertio letari debem⁹. q: suo ꝑ
cioso corpe ⁊ sanguine nos hodie cibauit et
potauit in quo vniti sum⁹ deo. Unde merito
gaudere debem⁹. quia dicit apl̄us. Gaude-
te in dño semp: iterū dico gaudete. Nam ad
gaudenduȝ incitant nos hodie creature. In
xp̄i eñ resurrectione oīa florent ⁊ gaudēt
Iuxta qd̄ canit̄. Uenit dies tua in qua flo-
rent oīa. Nā sol maiori luce splēduit. Unde
Martinus. In xp̄i resurrectiōe elemēta oīa
gloriant̄. Nam ⁊ solē ipm arbitror clarioreȝ
solito in hac die. Necesse ē eñ vt in ei⁹ resur-
rectione gaudeat: in cui⁹ passiōe ꝯdoluit. Itē
iaȝ illo tp̄e celū serenat̄: terra: arbores: ⁊ flo
res incipiūt florere. Similit̄ ⁊ aues incipiūt
cātare: q̄ oīa debēt nobis esse incitamētū exul
tatiōis ⁊ leticie. Sciendū q̄ resurrectio xp̄i
est exemplar nr̄e future resurrectionis. quia
sic̄ xp̄s resurrexit: ita nos resurgem⁹. Apl̄s
i. ad Coꝝ. xv. Oēs qdē resurgem⁹. C S;
querit̄ in q̄ etate resurgem⁹. Rñdet̄ q̄ oēs
resurgem⁹ in etate xp̄i sicut ipe tp̄e passiōis
fuit. s. triginta annoꝝ. Ratio hui⁹ est q: tūc
hō est in meliori ⁊ ꝑfectiori statu. S; oēs re
surgem⁹ in ꝑfectiori statu. Itē q̄ritur de q̄ti-
tate resurgētiū. Rñdetur q̄ q̄libet resurget
in ea q̄titate corpis sicut creuisset si ad perfe
ctam etatē puenisset: ⁊ nullū impedimētū sui
augmenti habuisset. Et ergo nō oēs resur
gem⁹ in eq̄li q̄titate: q: vn⁹ ꝑ alio naturalit̄
maior est alio s̄m cursuȝ nature. ⁊ oīa sup-
flua sicut q̄ñq3 hoīes nascunt̄ mōstruosi cuȝ
duob⁹ capitib⁹ ⁊ vndeci digitis. hec oīa per
diuinā potentia resecant̄. ⁊ hi defect⁹ ꝑ eun-
dem diuinā potētiā supplebūt̄ in his hoīb⁹
q̄ defectuosa corpa habuerūt. s. q̄ caruerunt
aliqb⁹ mēbris. vñ Amb. In illa resurrecti
one nulla alicuius remanebit indicia lesure
nulla penit⁹ apparebūt vestigia vlceꝝ aut de
bilitatū in carne. Aug. Resurgēt corpa san
ctoꝝ sine vllo vicio: sine vlla deformitate: sine
vlla corruptione. S; in claritate etiā differēt
quia sicut stella differt a stella in claritate: sic
vnū corp⁹ gloriosuȝ differt ab alio corpore i
claritate. s̄m q̄ hō in p̄nti fuit ꝑfectioris vi-
te. q: claritas aīe redundabit in corp⁹. Et si-
cut nō oēs sunt eq̄lis meriti. sic nec erūt eq̄-
les in claritate. Sciendū q̄ oēs resurgem⁹
tam boni q̄ȝ mali cū eisdeȝ corporib⁹ ⁊ aīab⁹

sicut viuim⁹. ſ; erit magna distantia inter bo
nos ⁊ reprobos quo ad claritatē corporum.
Quia electi fulgebūt vt sol: reprobi aūt deni
grabunt̄ sup carbones. D Sʒ quo ad
claritatē corpoꝝ electoꝝ tunc q̄tuor possunt
considerari in sole q̄ quilibet iustus in corpe
debet hr̄e post diē iudicij postq̄ꝫ resurrexit a
mortuis. Primū qd̄ cōsideratur in sole est pul
chritudo vel claritas. Inter om̄s creaturas
quas de⁹ creauit in mūdo: nihil est cōiter ita
clarū ⁊ pulchrū vt sol. q2 ip̄e est fons ⁊ origo
oīm luminū. Hanc aūt claritatē debēt habe-
re iusti post diē iudicij in corporib⁹ suis. Cor
pus enī illud qd̄ mō est pallidum ⁊ deforme
erit postmodū septies pulchrius q̄ꝫ sol iā est.
Quia sol septies clarior fuit q̄ꝫ iam ē anteq̄ꝫ
p̄mus hō peccauit. Sʒ p̄stq̄ꝫ Adam ⁊ Eua
p̄petrauerit peccātū: tūc p̄didit sol sue claritat̄
septē ptes: ⁊ nisi octaua ps remāsit sibi. Sed
post diē iudicij erit vt pri⁹ fuit ⁊ luna erit taꝫ
lucida sicut sol iam est. vn̄ Esa. xxx. Erit lux
lune sicut lux solis. Unde dico. Sicut sol fu-
it olim anteq̄ꝫ p̄mus hō peccaret: ita pulcher
dꝫ esse q̄libet iustus hō in suo corpe. vt dicit
dn̄s in euāgelio. Math. xiij. Tūc fulgebunt
iusti sicut sol ⁊c̄. Secundū qd̄ cōsideratur i so
le est agilitas siue celeritas. q2 ita agilis ē sol
q̄ꝫ q̄cito de mane orit̄ remittit splendorē suū
q̄si p totā terram: ⁊ in vno breui tp̄e p̄curit
spaciosuꝫ ⁊ latū mundū. Hanc agilitatē ha
bebit q̄libet iustus. Nota ꝙ corp⁹ nostrū qd̄
mō graue est ⁊ pigrū ad seruiendū deo ⁊ ad
bona opa: ⁊ ad laborem: tūc erit ita agile vt
mō cogitatiōes sunt. verbi grā. Ego cogito
iam ad finē mūdi: ⁊ q̄cito iam illud cogita-
ui: tam cito cū corpe ⁊ aīa possuꝫ tūc esse in fi
ne mundi si voluero: vbicūq; locoꝝ. vn̄ Au
gu. Ubi vult spūs ibi protinus erit ⁊ corp⁹.
Quia sicut iam pōt videre celuꝫ: ⁊ īmediate
visum declinare ad terrā: ita velox erit corp⁹
glorificatū: q2 similes erim⁹ angelis q̄ in ictu
oculi possunt a terra ad celū volare: ⁊ ecōuer
so redire. vn̄ Anselmus. In illa vita pulchri
tudo iustoꝝ solis pulchritudini q̄ septempli
citer q̄ꝫ modo est fit splendidior adeq̄bitur.
Uelocitas siue agilitas tanta nos concomi-
tabitur vt angelis dei eque celeres simus q̄
a celo ad terrā citi⁹ q̄ꝫ in ictu oculi dilabunt̄
⁊ ecōuerso. Tertiū qd̄ cōsideratur in sole ē sub
tilitas. sol enī tam subtilis est ꝙ nullū vitrū
tam spissum est q̄n splendor ei⁹ penetret. Et
tam subtilis est ꝙ nulla cristallus tam dura
⁊ tā magna ē q̄n p ip̄am splēdeat. Et eādē

subtilitatē habebit tūc q̄libet iustus. Corp⁹
enī qd̄ mō est ineptū ⁊ grossuꝫ tā subtile tūc
erit ꝙ nulla res tam dura est vel firma quin
possit eā p̄trāsire sine vllo impedimēto. Un̄
si possibile esset ꝙ murus ferreus de celo ad
terrā contingeret: p hūc posset hō iust⁹ trans
sire cū corpore ⁊ aīa ita facile ac sibi nihil eēt
Et hoc verū sit testimoniū habem⁹ i euāge.
Ioh. xx. ꝙ iesus ianuis clausis hodie ad disci
pulos introiuit: ⁊ stās i medio coꝝ dixit eis
Pax vobis. Per hoc ondit̄ ꝙ nulla res taꝫ
dura ⁊ firma est q̄n hō iustus possit p̄transi
re cū corpe ⁊ aīa post iudiciū. q2 eādē gloriā
quā xp̄s habuit in suo corpe post resurrectio
nē quilibꝫ iustus habebit post diē iudicij. vn̄
aplus ad Phil. iij. Saluatorē expectam⁹ q̄ re
formabit corp⁹ hūilitat̄ nr̄e cōfiguratū corpo
ri claritat̄ sue. Quartū qd̄ cōsideratur i sole ē
impassibilitas. Splendorē enī q̄ a sole pce
dit nullus pōt ledere siue verberet̄ in ipꝫ
seccetur: vel lapidibus iaciat̄: hoc nihil pōt ei
nocere. Eandē impassibilitatē habebit tūc
⁊ quilibet iust⁹. Nam illud corp⁹ qd̄ iam ta
fragile est ꝙ ip̄m fames. sitis: estus: frigus:
ledere pōt: qd̄ ⁊ mortale ē: imo ꝙ mori opor
tet. Tūc erit ita subtile ⁊ securū ⁊ impassibi
le ꝙ ei nihil nocere pōt. Nam si omēs gladij
acciperent̄ q̄ a p̄ncipio mūdi fabricati sunt ⁊
p̄cuterent̄ in vnū corp⁹ glorificatū nihil hoc
ledere possent Nam oēs hoīes cū omib⁹ ar
mis nō possent ei nocere. q2 corp⁹ glorificatū
erit īmortale ⁊ impassibile: sic ꝙ nec esuries
nec fames: nec sitis: nec frig⁹: nec aliqd̄ incō
modū poterit ei nocere. vn̄ Apoc. vij. Nō esu
rient neq; sitient neq; cadet super eos sol ne
q; vllus estus. Item Apoc. xxi. Neq; luctus
neq; clamor erit vltra. Iteꝫ corp⁹ qd̄ iam est
mortale erit tūc īmortale. Et apl̄us dicit de
xp̄o. Mors illi vltra nō dn̄abit̄. Sic similit̄
intelligit̄ de quolibet iusto. Ergo nec mortē
nec quicq̄ꝫ mali timebūt amplius. Esa. xxv.
Precipitabit dn̄s mortē in sempiternū. Quis
tam stult⁹ inter oēs q̄ hanc gloriā ⁊ beatitu-
dinē nō querat vbi inuenit̄ oē bonū ⁊ nullū
malū. vn̄ Bern̄. Non surget ibi malicia: non
carnis miseria: nulla ibi egritudo: nulla ne-
cessitas: non ibi fames nec sitis: nec frig⁹: nec
estus: nec lassitudo ieiunij: nec vlla tempta-
tio inimici: nec peccandi volūtas: nō delinq̄n
di facultas: ſ; totū leticia totum exultatio ho
mines angelis sociati sine vllā carnis infir-
mitate venerabunt̄. Hoc iam dictū ē de cor
porib⁹ saluādoꝝ. E Nūc aūt restat enu

cliare cōditiōes corpoꝝ dānandoꝝ. Pro q̄ sciendū ꝙ corpa dānatoꝝ in resurrectōe hābebūt p̄ncipalit̄ q̄nqꝫ ꝯditōes. P̄rio erūt valde difformia. q: sicut corpa electoꝝ sūt valde clara ⁊ lucida: sic corpa dānatoꝝ erūt valde nigra ⁊ obscura. vñ Aug. in li. de natura dei sic dicit. Si ignis iste oīa lucida ⁊ decora deturpat ⁊ denigrat: q̄ntomagis ignis infernalis est deturpās: obscurās ⁊ denigrās. vt exēplariter p̄ꝫ ī igne scī Anthonij q̄ in p̄nti valde deturpat ⁊ denigrat membrū in q̄ est. Et idē etiā p̄ꝫ ī sole q̄ sic denigrat facies ⁊ corpa ethiopū. q̄ntomagis ignis infernal' denigrat facies ⁊ corpa supboꝝ ⁊ reproboꝝ. Johe. ij. Oēs vult⁹ redigent̄ in ollā. Secūdo erūt debilia. Job. Consumet mors fortitudinē eius Exemplū possum⁹ videre in debilitate p̄ntis vite: q̄ sic debilitat fortissimos in agone mortꝭ ꝙ nec stare nec ambulare p̄nt. q̄ntomagꝭ illa mors amara q̄ est et̄na: reddet illa corpa debilia ad resistendū ⁊ ad se mouēdū. Tertio erūt valde grauia: q: eis dat̄ loc⁹ īfim⁹. Exo. xv. Descēderūt in pfundū q̄si lapis. vñ etiā Job loq̄t̄ de petōrib⁹ in delicijs viuētib⁹ dicēs sic. Ducūt ī bonis dies suos: in p̄ucto aūt ad inferna descēdūt. Quarto erūt nuda ad ꝯfusionē eoꝝ. vñ Naū. iij. Ostēdā gētib⁹ nuditatē tuā. Et signant̄ illi petōres q̄ p̄ vie supbiam cū vestib⁹ exercuerūt: ⁊ se ad cōplacēdū hoīb⁹ ornauerūt. Vñ Sap. xi. Per q̄ hō peccat p h̄ ⁊ torquet̄. Quīto erūt valde passiua ⁊ plena oī miseria: ⁊ tñ incorruptibilia. Judith. xvi. Dabit dñs ignē ⁊ vermes in carnē eoꝝ vt vrant̄ ⁊ viuāt ⁊ sentiāt penas vsqꝫ ī sempit̄nū. Hēbūt eī fletū ī ocul': stridorē ī dētib⁹: fetorē ī narib⁹. vīcula ī pedib⁹ ⁊ māib⁹ ignē ī toto corpe. p̄s. Repleta malis aīa mea. Et signant̄ in illo mēbro petōr maxīe torq̄bit̄: cū quo creatorē suū pl⁹ offendit. Vñ Bern. In quo aūt mēbro creator pl⁹ offendit̄: in eodē petōr grauī⁹ torq̄bitur. Et hec dicta sūt de resurrectione reproboꝝ. ¶ Vltio q̄ritur q̄re xp̄s p̄mo resurrectionē suā oñdit mulierib⁹. Rñdet̄ p̄mo ppt̄ dignitatē vt in hoc nobis exemplū daret: vt ob reuerentiā gloriose v̄ginis marie oēs mulieres honoremus siue sint maritate: siue vidue: siue v̄gines: q: a mortē quā femina Eua intulit: femīa beata v̄go fugauit. Vñ canit̄. Paradisi porta per cūā cūctis clausa ē ⁊ p v̄ginē mariā iterꝝ patefacta. Secūdo q: voluit ꝙ resurrectio eius manifestaret̄ alijs: & q: mulieres vix aliquid celare p̄nt. sꝫ q̄cq̄d audiūt h̄ statim alijs manifestant. igit̄ ⁊c. Exemplū legit̄ de q̄buſdā monialib⁹ in quodā monasterio cōstitutis q̄ inter se deliberauerūt vt due ex ipis deberēt accedere dñm papā: ⁊ eis impetrare ꝙ sibi mutuo possent ꝯfiteri. estimātes indignū ꝙ sua secreta ⁊ suas infirmitates viri viro. i. sacerdoti publicare deberēt. Cū aūt ad papā venissent ⁊ sūm⁹ apl'icus intellexēs eaꝝ simplicitatē ⁊ diaboli fraudē: dedit eis vnā pixidem clausā dicens. vt illā secū ad hospitiū portarēt ⁊ de mane eā sibi sic clausā reportarent: ⁊ sic obtinerēt qd̄ peterēt. Que venientes ad hospiciū p̄indē diligent̄ inspexerūt: ⁊ eā libent̄ aperuissent. Et tandem vna dixit. Aperiam⁹ eā ⁊ videamus q̄d in ea sit. Alia dixit: nō audem⁹: q: sūm⁹ pontifex ⁊ aplicus nobis inhibuit. Tandē p temptatiōes victe aperuerūt eā volētes eā simili mō recludere ⁊ sic auis in ea reclusa aufugit. Que permote sūt. Et cū de mane rediret ad papā: ⁊ ipse cognouisset factū dixit eis. In hoc cognoscit̄ vra instabilitas ⁊ infirmitas. Sic faceretis vobis mutuo si deberetis alterutruꝫ audire cōfessiones vr̄as. Cū em̄ vna offenderet aliam: illa nullo mō culpā alteri⁹ sibi ꝯfessā obticeret. Et sic vacue redierūt ad suas sorores

In secūda feria pasche. Sermo. li. de signis digne cōmunionis.

Mane nobiscum dñe

Luc. xxiiij. Hec verba canit ecclesia p illud sacrū tps paschale vsqꝫ ad ascensionē. In qb⁹ v̄bis q̄libꝫ hō deuote xp̄m petere debꝫ: quē hodie in sacramēto sumpsit: vt secū maneat. q: non sufficit ꝙ q̄s xp̄m ī sacramēto sūpsit: nisi eū secū retineat. Vñ deuote dicere debem⁹. Mane nobiscum dñe. Sciēdū ꝙ si q̄s xp̄z petere vult: vt secuꝫ maneat: necesse ē p cognoscere vtrū eū secuꝫ hēat: vt tūc dicere possit. Mane nobiscū dñe ¶ Pro q̄ sciēdū ꝙ sūt septē signa p q̄ cognoscit̄ vtrū q̄s digne cōicauit: ⁊ q̄ diu xp̄m apud se retineat. q: sic̄ vita corpalis cognoscitur: ita spūalis quā xp̄s p̄bet ī hoc sacro. vñ Job. vi. Qui māducat me ipe viuet ppt̄ me. Primū signū ē gemit⁹ cōpūctiōis. Quia recte sicut fit de infirmo ī agone ꝯstituto: cū nō scitur vtrū aīa adhuc sit ī corpe: tūc pēnā ponūt ante os infirmi: ⁊ si anhelitū trahit et emittit: signū est ꝙ aīa adhuc sit ī corpe ⁊ ꝙ adhuc viuit. Sic si gemis de petīs tuis: cum dolore cordis: signū est ꝙ digne cōmunicasti ⁊ xp̄s adhuc in te viuit. Imo nō solū hō debꝫ

gemere ꝓ pctīs suis in q̄dragesima: ſ etiā dʒ dolere ⁊ penitere qñ recordat̄ de pctīs suis ſm Aug. vſq; ad morté. vñ etiā Hugo d̄ scto victo. Qñ de⁹ in ɔtritione absoluit hominé a pctīs ligat eū vinculo ꝑpetue detestationis vt pctīn ſp de cetero detestet̄: q̄ videlʒ detestatio nō est aliud niſi pnīa. Qñ aūt hō desinit gemere ⁊ detestationē de pctīs ꝑteritis habere incipit: signū ē mortis. Modo cōsidera ꝙ q̄ncunq; gemis ⁊ q̄diu displicentiam habes qñ occurrūt tibi tua pctā preterita: signū est vite spūalis q̄ est a xp̄o. vñ Ber. Quāto magis hō pctā sua intelligit tanto amplı⁹ suspirat ⁊ gemit. Qualit̄ aūt gemendum sit ꝓ pctīs suis Basili⁹ ondit dicens. Grādia pctā grādia lamēta desiderāt. Secundū signū est color bone cōuersationis: q: q̄diu videm⁹ hoīem bñ coloratū dicim⁹ ꝙ ñ sit dispositꝰ ad morté. Sic q̄diu hō bñ cōuersatur timēs alios scandalizare ⁊ deū offendere: signū est ꝙ xp̄s adhuc est in aīa eius. Math. v. Sic luceat lux vr̄a corā homib⁹ vt videāt opa vr̄a bona ⁊ glorificēt patré vr̄m qui est in celis. Ex quo sequitur ꝙ q̄diu conaris verba ⁊ facta ⁊ mores tuos tēperare: ⁊ op̄ctis ꝓdesse, primis ad gloriā dei xp̄s adhuc in te viuit. Et hoc homi multū fructuosū ⁊ deo valde acceptū est. vñ Gre. sup Ezech. in omel. xi. Nullū oī potēti deo tale sacrificium quale est aīaꝝ zelus. ¶ Sciendum ꝙ bonū exemplū in eccl'ia dei est valde vtile: q: multi mali hoīes q̄ deū nō multū diligūt in q̄dragesima ieiunāt: q: vidēt alios ieiunare: q̄ alias nūq̄ ieiunaret q: inimici dei sunt: nec d̄ deo multū curāt. Itē ad opa mīe aliq̄ ꝓuocāt. ſcʒ qñ vidēt alios elemosynas dare vel opa mīe exercere. Itē ad audiendū missas ⁊ verbū dei: ⁊ sic de alijs bonis opibus. Vñ ꝓpt̄ exemplū bonoꝝ multi a pctīs conuertuntur. ⁊ sic saluant̄ q̄ alias dānarētur si exempla bona in alijs non vidissent. Unde Greg. Nunq̄ pctōres ad lamētū pnīe redirent. si nulla essent bonoꝝ exempla: q̄ mētes coꝝ retraherent. Insup mali ꝓuocantur ad v̄tutes p bona exēpla. ſ. ad hūilitaté ⁊ miaʒ ⁊ sic de alijs. q̄ diues extn̄s hūilis multa meretur ꝓpt̄ exēplū. q: paup ex h̄ verecundat̄ in seipo. dū diuesꝫ hūilit̄ incedit q̄ ē potēs pulcher bñ nat⁹: ⁊ bñ posset supbiā exercere ⁊ ñ vult. ſ hūiliat se ꝓpt̄ deū. ⁊ tal' hūilitas ē valde laudabilis. Sic ecōuerso supbia paupis q̄ nec hʒ diuitias nec potētias nec pulcritudinē est multū reprehēsibil'. vñ Amb. super

Bti imaculati. Non oīs paupt̄as est scā. neq; oēs diuitie criminose sunt. vñ Cassiodor⁹ sup ps. vij. Si paup supbiat nō est dei pauper. Et si locuples hūilitatē diligat nō est seculi diues. Volūtates taliū sūt inspiciēde nō noīa. Itē sciendū ꝙ deus multū diligit illos q̄ dant bona exēpla alijs: vt bēā virgo maria q̄ dedit exēplū hūilitatꝭ mulierib⁹ ⁊ v̄ginibus exēplū castitatis q: ipsa ē speculū mulierum Itē iob dedit exēplū patiētie. Abraam obediētie. Ioseph ⁊ susanna resistentie. Beatus nicola⁹ ⁊ dñic⁹ dederūt iuuenib⁹ exēplū deuotionis ⁊ abstinētie. ⁊ sic de alijs. vñ Cris. in epl'a. Bñdicta aīa illi⁹ cui⁹ hūilitas cōfūdit alteri⁹ supbiā: cui⁹ patiētia ꝓximi extīguit inuidiā. Amb. Sanctoꝝ vita ceteris norma est viuendi. Itē sciendū ꝙ hoī valde ē meritoriū alijs hoīb⁹ dare bonū exēplū. q: ex hoc meritū ⁊ gaudiū coꝝ augmētabit̄ cōtinue in celo. vñ Cesari⁹ dicit. Quotiēs exemplū vere hūilitatꝭ ⁊ ꝑfecte charitatis ondeꝛis aliis tanq; ꝓ tantis etiā p̄mia possidebis: imo q̄tum hic p̄ ceteris tales p bonū exēplū lucēt tātū pre ceteris in futura glīa lucebūt. Iuxta illud Math. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol. Quantū em̄ hic sol lucet pre stellis: tātū tales lucebūt pre ceteris in celo. Ideo sollicite dicit aplus ad Thi. iiij. Exemplū esto fideliū i v̄bo ⁊ cōuersatione. Non em̄ solū dicit in v̄bo: sed etiā in cōuersatione. vñ Leo papa in ſmōe Validiora sunt exēpla q̄ v̄ba ⁊ plem⁹ docemur ope q̄ voce. Vñ etiā Arist. v. ethi. Optimus est ille q̄ nō vtit̄ bonitate ad se solū: ſ etiā ad alios. ¶ Itē sciendū ꝙ tria bona sequunt̄ et bona conuersatiōe nr̄a. Prio angelos letificam⁹. Unde apl's dicit ꝙ mulier dʒ habere velamē sup caput ei⁹ ⁊ hoc ꝓpter angelos. q: pudicicia ⁊ honestas multū placet angelis: ſ impudicicia ⁊ inhonestas multū displicet eis. vñ Bern. In quouis angulo ⁊ quouis diuersorio angelo tuo reuerentiam exhibe: nec audeas illo presente qd̄ me vidente nō auderes. Scḋo ex hoc gra cōseruatur in hoīe. Tertio q: ꝓxim⁹ ex h̄ edificatur ⁊ melioꝛat̄. Exemplū est d̄ hoc ꝙ narrat Iacob⁹ de vitria. ꝙ q̄dā ꝑnceps latronū regionē in q̄ habitabat totā depredabat bona spolians illos ⁊ iugulans. Audiēs hoc quidā abbas ⁊ ad eū accedēs statim ab eo ⁊ socijs suis capt⁹ est. Et abbas q̄siuit q̄d vellent. Illis rñdentib⁹ equū vestrū ⁊ vestes vestras. Abbas dixit. Bona dei sūt cōmunia: ego vsus hiis plurib⁹ annis vsus sum iustū ē vt ⁊ vos

cis nūc vtamini. Tūc dixit pnceps latronū. Hodie totū vendem⁹ et emem⁹ necessaria ad victū. Tūc abbas. Fili qre tantū laboras: et exponis te periculo p victu tuo: veni mecū ad monasteriū ego bn̄ pcurabo tibi. Cui ille Ego nō possū comedere fabas vr̄as et olera: nec bibere ceruisiā vestrā. Rn̄dit abbas Ego dabo tibi bonos pisces: carnes: et bonū vinū. Tandē acquieuit ire ad pbandū qd ei abbas faceret. Qui fecit ei pparare pulchrā camerā et pulchrū lectum. assignās ei monachū qui ei seruiret: et oīa que desideraret ppararet ei. Et oī die postq̄ latro comederat: monachus ex pcepto abbatis corā eo tantū panē et aquā comedebat. Cū ergo ille monach⁹ pluries hoc fecisset: latro qsiuit ab eo. Frater qd fecisti q oī die sic te affligis: interfecisti ne hoīes. Cui monach⁹: absit dn̄e q vnq̄ cōstrictauerim hoīem. Rursū latro. Si fornicationē adulteriū: sacrilegiū cōmisisti. Tunc monach⁹ pre admiratōe se signat⁹ ait. Dn̄e qd dicis. A pueritia hoc monasteriū introiui: et feminā n̄ tetigi. Cui latro. Quare ergo te affligis. Ait: vt habeā deum mihi ppiciū. Tunc latro intra se cōpūct⁹ dixit: q̄ miser et infelix ego sū q tot mala: furta: homicidia: adulteria: sacrilegia feci: et nunq̄ ieiunaui. et vocato abbate cecidit ad pedes ei⁹: et petijt vt reciperet ab eo. Qui postea i monasterio adeo se affixit q in abstinentia et religione oēs alios superaret. ℟ Tertiū signū est p tactū. i. p patientiā i aduersis. Medic⁹ per tactū sentit an infirm⁹ dispsit⁹ sit ad mortē ita si hō tangit ad venas tribulatiōis sentit p patientiā an viuat. vn̄ Gre. Qualis vnusquisq̄ apud se lateat: illata cōtumelia pbat. Deus enī oīpotēs tāgit hoīem p tribulationē et ifirmitatē vt pbet an sit vas plenū grē et virtutū vel vacuū. q: vas plenū nō renumurat: s vacuū cū tangit reclamat. Sic silr̄ est de hoib⁹ grām habentib⁹ et ea carētib⁹. vn̄ Aug. li. x. de ciui. dei. Afflictiōe mali deū detestant atq̄ blasphemant. boni v̄o deū pcant et laudāt. Itē de⁹ tangit hoīem cū tribulatiōibus et pbat vtrū sit fili⁹ ei⁹ an nō. vn̄ Gen. xxvij. dicit Isaac ad Iacob filiū suū. Accede vt tangā te: et pbem vtrū sis fili⁹ me⁹ an nō. Sic de⁹ pōt dicere ad quēlibet hoīez tribulatū. Sciendū q meli⁹ est infirmitates ferre q̄ bona opa opari. Itē sciendū q sūt aliq q se estimant esse bonos et vix vnū verbū contrariū sibi patient sustinere volūt: s imediate cōmouēt et se et alios pturbāt: et hi vera-

citer boni nō sunt. vn̄ Grego. li. xvi. moral. Qui a statu patientie plinguarū vulnera corruit: ipse sibi testis est q cōtra manifeste psecutōnis gladiū nō subsisteret. Quartū signū fit p gustū diuine dulcedinis: q̄ diu enī hō pōt comedere et bibere et hz sapōrē est bonū signū vite et sanitatis corpalis. Sic est de gestu spirituali qui est pregustatio vite eterne: et eoz rerū q pducūt ad celestē patriam. Ergo signū digne cōiōnis est si dulce est tibi cogitare de gaudijs eternis: et de visione diuina. ps. Qm̄ mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna et c. Itē cogita de beata v̄gine et apostolis et ceteris sanctis quō ibi a qlibet habebim⁹ speciale gaudiū. Itē de passione xp̄i qua xp̄s nos redemit: cui⁹ memoriā nobis in sacramēto eucharistie reliquit. Itē si dulce est tibi audire v̄bū dei et ea q sunt salutis. Grego. Cib⁹ mentē est verbū dei. Ista oīa ostendunt sanitatē aīe. Sed si nō sapiūt tibi eterna nec v̄bum dei: nec passio xp̄i: nec alia spūalia signū est q te replesti mundanis et corpalib⁹ voluptatib⁹. Apls. i. Cor. ij. Animalis hō nō percipit ea q dei sunt. Ergo qn̄ das te ad illicita mundi gaudia: et ad voluptates corporis: tunc xp̄z expellis. Bernar. Quomodo ignis et aqua simul esse non possunt: sic spūales et corporales delitie in eodem se nō compatiunt. Aug. ij. cōfess. Gaudiū diuine dulcedinis nō degustas: si carnali delectatione cor maculas. s aliqui vellent libenter ambas habere. scz carnis delicias et spūalē dulcedinē. Non enī libent carēt delitijs corpis: s corp⁹ mollib⁹ et preciosis et supbis vestib⁹ vestire volunt et bene comedere et diu dormire appetūt: et cū hoc xp̄m quē in sacramento sūpserūt i se retinere volūt. Sz n̄ sic. q: nemo pōt duob⁹ dn̄is seruire. Apls Ro. viij. Si fm carnē vixeritis moriemini. Ambro. Impossibile est hic implere ventrē et ibi mentē. Itē p gustū illū etiā intelligitur si visa vel audita pximi sunt sibi dulcia. i. q omia interpretant in bonū que audit vel videt a pximis. Hoc est signū bonū. quia ie⁹ xp̄us qui adhuc in illo homīe viuit: cōuertit sibi omia verba et opera in mel dulce: sed qn̄ quis dicta vel facta pximi interpretatur in peius malū signū est et ppe iniquitat. Vn̄ Criso. sup Math. Omis hō fm se estimat alterū. Item Criso. Sicut difficile aliquē suspicatur malū qui bon⁹ est. sic difficile suspicatur aliquē bonū ipe qui malus est. Quintū signū fit p verbū recte locutiōis et p audit⁹.

Nam tā infirmus adhuc ꝑfecte ⁊ plene loq̄
tur spes est de vita ipsius: sꝫ cū vix ⁊ impfecte
loquit̄: tunc de eius morte. sic spūalit̄ intel
ligendū ē de hoīe. Unde locutio recta est libēt̄
orare ⁊ deo grās agere. vñ Aug. Orō tua ē
locutio ad deū. qñ legis de⁹ tibi loq̄tur. quan
do oras cū deo loq̄ris. Itē recta locutio ē libē
ter loqui de diuinis ⁊ spūalib⁹ ⁊ honestis re
bus. Math. xij. Ex abūdantia cordis os loq̄
tur. ⁊ hoc patꝫ in bonis hoīb⁹ q̄ freq̄nt̄ no-
minant iesuꝫ ⁊ Mariā. et alia spūalia ⁊ ho-
nesta v̄ba: q: hñt bona ⁊ pudica corda. Unde
Criso. Quale cor hꝫ vnusq̄sqꝫ talia v̄ba loq̄
tur ⁊ opa facit. sꝫ qñ infirm⁹ impedite loqui
tur: signū est mortꝭ. sic cū q̄s loquit̄ v̄ba detra
ctoria: v̄ba scurrilia ⁊ impudica: signū ē mor
tis spūalis i aīa. q: sicut hō hꝫ se ab intra i cor
de sic se ōndit extra in v̄bis ⁊ ope. vñ Ans.
iiij. ethi. Qualiscūqꝫ vnusq̄sqꝫ ē talit̄ dicit: et
talit̄ opatur: ⁊ talit̄ viuit. Silr̄ intelligēdūꝫ
est de auditu. q: cū hō appropinquat morte
tūc nō hꝫ clarū auditū ⁊ pfectū. sic spūalit̄ si
libent̄ audis v̄bū dei: ⁊ cetera bona q̄ sūt sa
lia: signū ē digne cōionis ⁊ vite spūalis. Unde
Joh. viij. Qui⁹ ex deo est verba dei audit: sꝫ
qñ hō libēt̄ audit v̄ba detractoria: v̄ba scur
rilia ⁊ luxuriosa: signū malū ē. Sextū signuꝫ
est mot⁹ bone opatiōis. Exemplū de mulie-
re impregnata q̄ sentit se grauidā p motuꝫ
pueri: sic si agilis es i bona opatione. Apl's
ad Gal. vi. Si spū viuim⁹ spū ambulem⁹.
q: sicut agilitas i mēbris est signū sanitat̄: sic si
sis agilis in bona opatione: signū est digne
cōionis. Sꝫ cū incipit hō tepescere ⁊ de ma-
ne diu dormire ⁊ breue est sibi tpō sedere in
tabernis ⁊ potare: sꝫ in his q̄ dei sūt tedium
hꝫ malū signū est. vñ Leo papa in sermone
Non ꝑuenit dormientib⁹ regnum celoꝝ nec
ocio ⁊ desidia torpentib⁹ btitudo et̄nitat̄ ꝓ
mittitur. Sciendū q̄ iesus xp̄s ab intra mo
net illos q̄ digne cōicauerūt: q̄liter ampli⁹ de
beant se regere ⁊ a peccat̄ cauere. Ergo si tu
sentis hoc in te q̄ mouearis ad bona opa: si-
gnū est digne cōionis. Criso. Qui hñt spūm
dei nō sūt cōtēti sedere ociosi: sꝫ ip̄e spūs qui
est in eis viget eos aliq̄d bonū apprehende
re. Gre. Charitas dei nō est ociosa: opatur
enī magna si est ⁊c. Septimū signū est calor
naturalis: q: q̄diu hō hꝫ calorē naturalē si-
gnū ē vite: sic spūalit̄ si hō hꝫ calorē spūalē. i.
amorē dei ⁊ ꝓximi: signuꝫ ē vite spūalis. Unde
Aug. Uita aīe amor est: q̄ nō amat mortu⁹
est. Greg. in omel. Probatio sanctitat̄ nō ē

signa facere: sꝫ vnūquēqꝫ vt se diligere. Aug.
Dilectio sola discernit int̄ filios dei ⁊ filios
diaboli. Unde sciendū q̄ ex charitate debem⁹
cōpati fratrib⁹ nr̄is ⁊ ꝓximis: ⁊ eos nō de-
spicere in defectib⁹ suis. vñ Greg. Oēs fra
tres sum⁹ dei patre cōditi: ⁊ ei⁹ sanguie redē
pti: ⁊ idcirco fratres nr̄os quātūlibꝫ paupe
res ⁊ abiectos: in nullo despicere debem⁹: ⁊
talis cōpassio ꝓximi ē signū sanctitat̄ in ip̄o
hoīe. vñ Greg. li. xxiij. moral. Tanto q̄s ꝑfe
ctior ē q̄nto pfectius alienos dolores sentit:
īmo naturale est q̄ vnū mēbrū cōpatit̄ alij
mēbro. apl's. i. Cor. xij. Si patit̄ vnū mēbrū
compatiuntur ei ⁊ oia mēbra. Ergo q̄ nō cō
patitur ꝓximo est tanq̄ mēbrū abscisū a mi
stico corpe xp̄i. q: xp̄us est caput ⁊ xp̄iani in
grā existes sunt mēbra ei⁹. vñ Greg. Nō ali
ter redēptoris nr̄i mēbra efficimur nisi adhe
rendo ⁊ cōpatiēdo ꝓximo. Et illā charitatē
⁊ cōpassionē ꝓximis debem⁹ ōndere factis.
Greg. Nunq̄ vere cōpatit̄ q̄ q̄d necesse est
ꝓximo negat. vñ. i. Joh. iij. Qui habuerit sub
stantiā hui⁹ mūdi ⁊ viderit ꝓximū suū neces
se hr̄e ⁊ clauserit viscera sua ab eo. quō chari
tas dei manet in illo. ¶ Sꝫ vltimo sciē
dū est: ex quo charitas dei ⁊ ꝓximi est signūꝫ
digne cōionis ⁊ vite spūalis. tūc orit̄ q̄stio q̄
sit charitas sufficiēs quo ad deū ⁊ quo ad ꝓ
ximū. Rñdeo q̄ ad charitatem q̄ sit suffici-
ens quo ad deū: ⁊ quo ad ꝓximū tria req̄ri
tur. Prio vt dimittat hō oē mortale petm̄ ad
min⁹ ꝓ dilectōne dei: si hoc noluerit saluari
nō poterit. Unde ps. Qui diligitis dñm odite
malū: q̄ enī nō odit malū nō hꝫ verā dilectio
nē ad deū: sꝫ simulatā. Si enī nō dimittis oē
petm̄ mortale q̄d q̄d ꝓ dilectiōe dei facis nō
tibi sufficit. si ergo dicis hoc vel illud dimitte
re nō valeo. Rñdeo adhuc vere nō diligis
deū: si enī vnā guttā vere dilectōis haberes
ad deū totū mūdū si de⁹ preciperet dimitteres
ꝓpter eū. q: vt dicit Aug. Una gutta chari
tatis maior ē occeano. Secūdo necessariuꝫ ē
vt ꝓ ei⁹ dilectōe ob ꝯtēptū sibi illatū p petm̄
aliquē honorē sibi exhibeas p alīq bona opa
⁊ penitēciam: alit̄ dilectio tua tibi nō sufficit: nec
est vera. ps. Declina a malo ⁊ fac bonū. quia
nō sufficit mala dimittere: sꝫ ⁊ oportet bona
facere. Greg. Probatio dilectōis ē exhibitio
opis. Unde cū q̄libꝫ terren⁹ dñs qui ē cōtēpt⁹
⁊ offensus velit vt sibi aliq̄s honor exhibeat
ip̄e xp̄s q̄ ē dñs dñoꝝ vult hoc idē: sꝫ sunt q̄-
dam q̄ ꝓ oī ꝯtēptu ⁊ ꝓ omib⁹ petis suis nō
solū nō magnā satisfactionē vel gloriam sibi

exhibere volunt: imo nec vnā verā ꝯtritionē sibi dare dignāť. Nā illā acceptaret vbi aliud hr̄e nō posset. ſm illud ps. Cor cōtritū et hūiliatū de⁹ nō despicies. Date ḡ illi hāc/si nō vultꝫ vt illi magni ieci ꝓ dilectiōe ei⁹ mortē pati: mūdū relinqre: oīa ꝓ deo dare. salte͞ h̄ minimū tribuite: ⁊ ꝑ hoc sanet oīa vulnera aīe vr̄e. Jere. iij. A vulnerib⁹ tuis sanabo te ps. Qui sanat cōtritos corde. Math. v. Bti qui lugēt. ſꝫ q̄ nūc nō tm̄ dare volūt ꝓ ei⁹ dilectione vos iudicate si illū vere diligāt. Uere non credo ꝙ vlla in his scintilla charitatꝭ flagret. Tertio ꝙ ꝓ ei⁹ dilectiōe ad ꝓximū habeas fraternā charitatē vt ei bonū appetas: ⁊ q̄cquid vis ab eo supportari hoc illi ſꝫ facias: ⁊ si eū lesisti in fama vel in reb⁹ vt sibi satisfacias: ⁊ si in aliq̄ te lesit vel offendit hoc ei ex corde in dulgeas: aliter vere nō diligis. apls. i. Cor. xiij. Si distribuero oēs facultates meas i cibos paupꝝ. charitatē aūt ad ꝓximū. s. nō habeā nihil mihi ꝓdest. i. Joh. iij. Qui nō diligit fratrē manet in morte. Et h̄ illa charitas sic regulata ſm hec tria iam dicta ē charitas sufficiens ad salutē: ⁊ ducit ad gloriā.

In eadē secunda feria. Sermo lij. de recidiuatione.

Mane nobiscum dn̄e

Luc. xxiiij. In quib⁹ verbis monemur ne ab ope bono iam incepto desistam⁹. ſꝫ vt in bono ꝑseuerem⁹. Uñ Criso. Nō incepisse ſꝫ ꝑfecisse v̄tutꝭ ē. vñ Ysido. de sū. bo. Tūc deo placet nr̄a conuersatio qn̄ bonū qd̄ ichoam⁹ ꝑseuerāti fine ꝯplem⁹ Et hoc fieri nō pōt nisi xp̄s nobiscū maneat ⁊ nos adiuuet. Ergo deuote dicere debem⁹. Mane nobiscū dn̄e ⁊c̄. M Sciēdū ꝙ hō septē magna ꝑicula incurrit q̄ post festū pasche recidiuat. q̄ ꝑicula q̄lib3 diligenť attēdere dꝫ ne recidiuat ⁊ xp̄m a se repellat. Primū dāmū est ꝙ recidiuatio aufert hoī fructū ꝑterite cōtritiōis: ꝯfessionis: ⁊ satisfactionis imo si tot bona opa q̄s haberet quot beat⁹ Petr⁹ apls. Insup si tot bona merita ⁊ opa q̄s haberet quot sť stelle i celo: ⁊ quot arene in littore maris totū annihilat ⁊ oīa ꝑdit: sic ꝙ sibi oīa ista nihil ad salutē ꝓficiūt si sic decedit. Ezech. xviij. Si iustus auerterit se a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̄tatē: oēs iusticie ei⁹ q̄s operatus ē nō erūt in memoria. Et hoc intelligitur si hō sic moriť. Sꝫ si post recidiuationē econuerso resurgit ꝑ penitentiā: tūc oīa illa merita ⁊ bona opa q̄ ante pctm̄ fecit reuiui scunt: ⁊ erunt sibi meritoria. Sed illa bona opa que homo fecit interim qn̄ scienter fuit in peccatis mortalib⁹ non reuiuiscūt: ſꝫ mortua sūt. Uñ versus. Uiuere nō poterūt que nunq̄ͣ viua fuerūt. Secūdo recidiuatio vilis ficat hoiem ad modū canis. Prouerb. xxvi. Quasi canis q̄ reuertiť ad vomitū. sic hō imprudens qui iterat stulticiā suā. sic peccator si mala que per cōfessionē euomit iterato cōmittit facit sicut canis ⁊ ei similis erit. Sciendū ꝙ recidiuans tam miser ⁊ indign⁹ est ꝙ nullius boni nec sp̄ualis nec temporalis dignus est. Nec est dign⁹ cū pedib⁹ suis terrā calcare nec lumen celi videre: ⁊ sic de alijs. qꝛ indignior est oīb⁹ creaturis corꝑalib⁹. Aristo. vij. eth. Prauus homo deterior est bestia Ergo cū in gratia es: tunc es dignus oī bono regno celesti: ⁊ vsu creaturarū. quia deus creaturas ꝓpter hoiem creauit vt eis vtať ⁊ inde deū laudet. Sed post recidiuationē nō est dignus vsu alicuius creature. qꝛ omnis creatura dei bona est: ⁊ cū tu mal⁹ sis. ḡ ⁊c̄. Aristo. vij. polit. Sicut optimū aīaliū ē hō fruēs lege ⁊ iusticia: sic pessimū oīm aīaliū ē homo a lege ⁊ iusticia separatus. Unde etiam dn̄s loquiť ad aīam recidiuantē. vt habetur Jere. ij. q̄ͣ vilis facta es nimis iterās vias tuas. Unde etiā Augu. Quid vis rursum ingere qd̄ noxium fuerit tibi. Canis reuertens ad vomitum suum: ⁊ sus in volutabro luti. Bruta aīalia: vage aues: in easdem pedicas ⁊ eadem retia non incidunt. Tertio quia recidiuans in maiorē potestatē diaboli incidit: ⁊ postmodū forcius a diabolo possidetur. Sicut miles qui amisit castrū ⁊ recuperat illud: ⁊ postmodū meli⁹ custodit ⁊ fortius possidet ne iterū amittat. Sic diabolus facit qui hoiem per penitentiā ꝑdidit: et postea per recidiuationē recuperat. Item recidiuās facit sicut ille qui euasisset captiuitatē sui maximi inimici: ⁊ postmodū traderet se ei sponte in eandē captiuitatē. Sic recidiuans qui euasit potestatem diaboli ⁊ etiam infernū per misericordiam dei: ⁊ per penitētiam quam egit. Econuerso dat se sponte ꝑ recidiuationē in captiuitatem ⁊ potestatem diaboli: ⁊ submergit seipsum in profundum inferni. Job. xxi. In puncto ad inferna descēdunt. Augustinus de verbis dn̄i. Qui peccatum peccato addit: funem nectit cum quo ligetur. Quarto recidiuans fit impotens ad resurgendū: sicut infirmitas iterata vel vulnus curatū qn̄ renouatur pessime cū difficꝭ

tiuꝰ sanatur. Sic similr̄ est de hoīe recidiuan-
te. Mat. xij. et Lu. xi. Erūt nouissima illi' ho-
minis peiora priorib'. In signū cui' dixit ie-
sus cuidā sanato. vt hr̄ Joh. v. Ecce sanꝰ fa-
ctus es caue ne pecces: ne deteri' aliquid tibi
ꝯtingat. Itē est magna crudelitas quā reci-
diuans exercet in suā ꝓpriā aīam. xbī grā.
Si qs vulnera fratris sui carnalis iā sana-
ta renouaret: magna crudelitas esset. maior
si vulnera pr̄is sui vel mr̄is sue ⁊c̄. Q̄to ma-
ior est qn̄ hoc facit aīe sue quā plus diligere
dz q̄ patrē vel matrē. ⁊ hoc ꝓpt̄ dignitatem
ipsius aīe. vn̄ Aug. loq̄ns de dignitate ipsiꝰ
aīe dicit. Sicut deꝰ oēm creaturā: sic aīa oēs
corporeā creaturā natura ⁊ dignitate ꝑcellit
Un̄ etiā Bern. Totꝰ mūdꝰ ille ꝑaū vniꝰ aīe
estimare nō pōt. Non enī deꝰ ꝓ toto hoc mū-
do aīaꝫ suā. i. vitā suā daret quā tn̄ ꝓ aīa hu
mana dedit. Quīto q̄ recidiuās ē irrisor di-
uine misericordie q̄ sibi fecit pacē cū diuina iu
sticia. Cū enī iusticia voluit eū eterna morte
occidere: tūc mīa se opposuit ⁊ pacem fecit.
Quō ḡ talis audet ampliꝰ oculos ad dei mi
sericordiā eleuare ⁊ bonitatē dei inuocare cū
sit cōtumax irrisor diuine mīe ⁊ bonitatꝭ. In
super ꝓpt̄ illā magnā ingratitudinē deum
grauiꝰ offendit. Exemplū huiꝰ de fuo q̄ percu
teret dn̄m suū ad maxillā ⁊ veniā peteret: et
postmodū iteraret ꝑcussionē qn̄ illā ꝑmā si-
bi idulsisset. Si tūc iteꝝ rogaret idulgeri sibi
dn̄s posset dicere: tu subsannas me: sic simi-
le pōt intelligi de xp̄o. Itē sciendū ſm Guil.
lugd. q̄ illa ingratitudo mltū aggrauat pec
catū. s. ingratitudo venie ⁊ grē iā date i p̄nti
⁊ glie in futuro ꝓmisse. Cū enī ꝓ pctō mor
tali pctōr sit debitor eterne mortꝭ ꝓ dimissione
vniꝰ pctī mortalis homo libent̄ deberet ser
uire deo mille annis si tā diu viueret. qs sibi
maiꝰ bonū fecit idulgēdo sibi vnū pctm̄ morta
le q̄ si sibi vnū regnū vl̄ etiā totū mūdū dedis
set qd̄ manifestū pōt fieri: et hoc q̄ ꝓ dimis
sione mortꝭ tpalis q̄ ē momētanea fuiret ali
quis libent̄ aliari oībꝰ diebꝰ vite sue. mlto
magis ꝓ dimissiōe eterne mortꝭ. Sexto q̄ reci
diuās ꝯtristat oēs sanctos ⁊ oēs angelos dī
q̄tū in se est. Et rō ē. q̄ sicut tota trinitas ⁊
oēs scī ⁊ angeli gaudiū habuerūt i ꝯuersio
ne vniꝰ pctōris: sic ecōuerso recidiuās ꝯtri-
stat deū ⁊ beatā ꝟginē Mariā ⁊ oēs sctōs ⁊
angelos dei q̄tū i ipo ē. Bern. Putas placa
tos habebis i iudicio quos tanto ⁊ tā spato
rio ꝑuare gaudio. ⁊ ꝯseq̄nt̄ sequit̄ q̄ talis
nō est dignꝰ q̄ scī qs hic ꝯtristauit amplius

intercedāt ꝓ eo. Imo talis recidiuās ꝓuocā
dit deū ⁊ oēs sctōs ⁊ angelos dei: qd̄ ondit̄ i
hꝰ: q̄ ꝑelegit hꝰ tpale. s. honorē mūdanū luxu
riā: vl̄ gulā ꝓ merito xp̄i ⁊ oīm sctōꝝ. Itē ꝓ
gaudio visiōis scē trinitatꝭ ⁊ societate marie
⁊ oīm scōꝝ ⁊ angeloꝝ i celo exñtiū quoꝝ nō
est nūerꝰ. Apoc. vij. Uidi turbā magnā quā
dinūerar e nemo poterat. Cū tn̄ de q̄bꝫ laēs
magnū gaudiū habituri sumꝰ i celo. ⁊ sup hꝰ
oīa maximū a deo oīpotēti. ps. Qm̄ mille an
ni añ ocl'os tuos tāq̄ dies hesterna q̄ ꝑterijt
Septio tal' recidiuās arescit. q̄ sepat̄ a me-
rito xp̄i ⁊ a ꝑticipatōe oīm bonoꝝ i celo ⁊ in
terra exñtiū: ⁊ ꝑuat̄ oī grā dei: ⁊ erit sic pal
mes absciſꝰ a vite vl̄ mēbrū abscisū a corpe.
ḡ hic arescit vt eo meliꝰ ardeat in futuro qn̄
excidet̄ ⁊ i ignē mittet̄. Sciēdū q̄ tm̄ dānū
incurrit recidiuās q̄ si oēs hoīes flerēt san-
guineas lachrymas: insup ⁊ si oīa aīalia in
terra exñtia ⁊ oēs volucres celi ⁊ pisces ma
ris ⁊ oīa ligna ⁊ oēs lapides: imo ⁊ ois cre
atura: ñ tn̄ sufficient̄ deflerēt dānū qd̄ incur
rit recidiuās ꝑ vnū pctm̄ mortale: imo n̄ esset
sibi tā dānabile si cētū mille demonia i se ha
beret: si rotari: suspēdi: cōburi vel submergi
deberet. q̄ dāna ista sūt finita ⁊ trāsitoria: i
dānū illo qd̄ hō icurrit ꝑ pctm̄ mortale infi
nitū ē ⁊ eternū. vn̄ Arist. viij. phi. Finiti ad in
finitū nulla ē ꝓportio. Un̄ deus exēplū mō
q̄liꝫ deꝰ i p̄nti punit recidiuātes. Legit̄ i li
bro sūmoꝝ pōtificū q̄ qdā post festū pasche
⁊ sacrā cōionē ebrietatibꝰ ⁊ lasciuijs sūt lap
si. s; nō impune. Nā ex ore eoꝝ fluxꝰ sanguis
fetidissimꝰ emanauit: q̄ ⁊ ad interiora eoꝝ re
trorsū refluēs illos eosdē suffocabat. Subi
to etiā aq̄ cū pluuia inundauit ⁊ eoꝝ possessi
ones cū oībꝰ fructibꝰ ⁊ segetibꝰ penitꝰ extirpa
⁊ euertit. Un̄ exorti dracones pestiferi nec i
gredi nec egredi sinebāt hoīes nisi ad mortē
Pro qbꝰ qdā vir dei deum deuotꝰ exorauit.
Cui angelꝰ dn̄i r̄ndit dicēs. Queso te si qs
ꝑditione filiū imperatoris i fetidissimo ⁊ ob
scuro carcere ꝯcluderet qd̄ d̄ tali fieri debet
R̄ndit vir dei q̄ tal' multū deberet dilaniari
Cui angelꝰ. sed qd̄ de illo q̄ pixidē corpis xp̄i
corā oībꝰ i luto fetidissimo iuolueret. Cui vir
dei. tal' vt hereticꝰ ⁊ sacrilegꝰ cremari debe
ret. R̄ndit angelꝰ. Nūqd̄ talia cōmiserūt ꝑ
qbꝰ oras. In die scō pasche sctā sacrā cōionē re
ceperūt ⁊ postmodū ꝯtra seipos ⁊ sacramē
tū altaris vtiq̄ꝫ i chorcis ⁊ ebrietatibꝰ ⁊ simi
libꝰ deliquerūt. quibꝰ cōpuncti ceteri penitē
tiam egerunt ad salutem.

In eadē secūda feria. Sermo. liiij. q sex sunt que hominē in retrahūt ne recidiuet

Mane nobiscū dñe

Luce. xxiiij. Circa qd sciēdū q sex sunt q̄ dñt hoīez retrahē ab oī pctō mortali ne recidiuet: ⁊ ne iesum xp̄m expellat. Primū ē meditatio mortis. Eccl. vij. Memorare nouissima tua ⁊ in eternū nō peccabis. Aug. Nihil sic reuocat a pctis: q̄ frequēs meditatio mortis. Hoc pbat q: meditatio mortis reuocat hoīem ab oī auaricia. q: sicut nud⁹ ingressus ē in hūc mūdū: sic nud⁹ egredietur. Job. i. Nud⁹ egressus sum ex vtero mrīs mee: nud⁹ reuertar illuc. ps. Relinquēt alienis diuitias suas. q: si quis haberet centum mille florenos: ⁊ oīa horrea sua plena frumētis ⁊ cellaria plena vino: ⁊ postmodū moritur: nihil secū portat. In hoc ondit q ipa tpalia nō sunt ppria ipi⁹ hoīs: s̄ solū sibi ad modicū tpis. s. ad tps vite sue accomodata. q: nō pōt secū portare minimū q̄drantē. Vn̄ Amb. Bona hoīs nō sunt q̄ secū ferre non pōt. Sz q̄reret aliqs q̄ sunt bona ppria ipi⁹ hoīs. Rūdet ea q̄ p salute aīe sue ⁊ pp̄ter deū paupib⁹ dedit. Amb. Hoc tm̄ tuū reputa qd paupib⁹ erogasti. Cōtra hoc faciūt illi auari q̄ totis virib⁹ anhelāt ad ɔgregandū tpalia: ⁊ nihil cogitāt de futura vita. Illis ɔtingit quēq sicut accidit illi diuiti de quo dr̄ Luc. xij. Aīa mea habes multa bona in annos plurimos reposita. Et dictum est ei. Stulte hac nocte repetent aīam tuā a te: ⁊ q̄ ɔgregasti cui⁹ erūt. Itē retrahit a supbia. Unde Eccl'ia. x. Quid supbis terra ⁊ cinis. Meditatio mortis humiliat hoīem ab eleuatiōe mentis. Cū hō hodie itēdit se extollere sup alios forte erit cras sub pedib⁹ eoꝝ cū sit in terra sepelietur. Vn̄ ps. Sepulchra eoꝝ dom⁹ eoꝝ. Item valet contra voluptatē carnis. Unde Greg. Nihil sic ad⁹ domandū desideria carnis valet: q̄ q vnusquisq hoc vnū quod diligit mortuū penset. quid enī est homo voluptuosus qui carnē suā delicate nutrit nisi cobus vermiū. Ratio. quia tandē erit cibus eoꝝ. ꝯ dr̄ cadauer: q̄si caro data vermib⁹. Itez memoria mortis aufert homini omnia illicita mūdi gaudia. Eccl'ia. xli. O mors q̄ amara est memoria tua. qd si habuisses oīa gaudia mūdi ⁊ oēs honores seculi: cū hodie vel cras mori deberes: tūc enī oīa trāsirēt tanq̄ vmbra. Aliq ab horrēt memorari mortē vel etiā audire de morte: ⁊ est malū signū. q: tales vitā p̄ntez nimis diligūt. sicut heu ⁊ aliq sunt si possibile esset q̄ vellēt hāc vitā cū diuitijs suis ⁊ sanitate eternal'r hr̄e vitā eternā cū glia sempiterna ⁊ alijs innūerabilib⁹ respuentes. In signū hui⁹ tūc illi stulti ⁊ hoīes mūdani depingunt in suis domibus ymagines mūdanoꝝ hoim. s. chorizātiū: eqitantiū: ⁊ sic de alijs. q: oē sile applaudit suo sili. Sciēdū q ē signū stultitie qñ hō nō vult de morte ppria nec cogitare nec audire. ⁊ econuerso ē signū prudētie cū hō libēt cogitat de extremo fine. Greg. Tota vita sapientis dz eē meditatio mortis. Scdm̄ qd trahit hoīem a pctis ⁊ seruat eū in bonis: ē deuota meditatio dñice passiōis. Nā passio xp̄i ē remediū ꝯ oīa pctā Primo ꝯ supbiā. q: xp̄i humilitas reprobat nr̄am supbiā. Aug. Erubescat hō fieri supbus ppt quē xp̄us fact⁹ est hūilis. O supbe q̄ cū capite tuo supbiā ondis: cū peplis ⁊ mitris ⁊ crinalib⁹ inspice coronatū caput xp̄i cū spinea corona quā pp̄t te sustinuit vt te cū corona glie i celo coronare posset. O tu supbe q̄ faciē tuā depingis respice cruētatā ⁊ ɔsputā faciē xp̄i. O supbe q̄ cū vestib⁹ supbis deū offendis respice ⁊ ɔsidera albā vestē quā herodes xp̄o induit in derisionē ⁊ ɔfusionē. Itē respice antiquā purpureā vestez quā pylat⁹ xp̄o induit. Itē respice ⁊ ɔsidera xp̄m nudū i cruce pēdentē: ⁊ hec oīa pp̄ter te sustinuit vt te stola glie in celo vestire posset. O superbe q̄ deū cū cingulis argēteis ⁊ deaurat offendis: ɔsidera funē cū quo xp̄s ligat⁹ fuit: ⁊ cū quo capt⁹ fuit: ⁊ ad locū supplicij sui ductus. O supbe q̄ deū offendis cū scissuris vestimētoꝝ tuoꝝ ɔsidera laceratū: vulneratū: cruentatū corp⁹ xp̄i in quo a vtice vsq ad plantā pedis nō remāsit sanitas ⁊ hūilia te cū xp̄o si vis exaltari ab ipo. Aug. de verb dñi sermo. xxix. Uis capere celsitudinē dei: cape prius humilitatē dei. Dignare humilis esse pp̄ter deū. q: de⁹ dignat⁹ est humilis esse pp̄ter te Aug. de ɔflictu vicioꝝ. Xp̄us humiliauit se ipm vsq ad mortē: mortē aūt crucis. Si autē tanta humilitate se deprimit diuina maiestas: supbire i quo audet ⁊ presumit hūana infirmitas. Secundo xp̄i passio est remediū cōtra auariciā. Nā paupertas xp̄i redarguit nostrā auariciā. quia in sua passiōe fuit pauper: pauperior: pauperrimus. Pauper. q: vestib⁹ denudatus. Nudus enim pependit in cruce corā omni populo. Paupior. q: haustū aque non habuit: cum dixit in cruce. Sitio. Nec vinū nec medonē nec ceruisiā petijt: sed simpli

citer dixit Sitio. Creator enī oīm rex de oībus liquoribus huiꝰ mundi vnū haustū hr̄e nō potuit. ¶ Pauprimꝰ. q: ñ habuit vbi caput suū reclīaret. Math. viij. Vulpes foueas habēt: ⁊ volucres celi nidos: filiꝰ aūt hoīs non hꝫ vbi caput suū reclinet. Quis vnq̄ tā pauper in hoc seculo mortuꝰ est. Nā oēs q̄ moriūtur in terra aut gramina aut stramina: aut aliq̄ lectisternia in qbꝰ moriunť hñt. xp̄s āt nullū illoꝝ habuit cuꝫ in cruce pauprime ꝓ hūano genere obijt. ⁊ hanc pauptatē xp̄s ꝓpter nos sustinuit vt nos ditaret. Ap̄s. ij. Coꝝ. viij. Propť nos egenꝰ factus est cū eēt diues: vt nos illius inopia diuites essemus. Tertio xp̄i passio ē remediū ꝯ gulā. q: xp̄s felle ⁊ aceto in cruce potatꝰ est. p̄s. Dederūt in escā meā fel: ⁊ ī siti mea ⁊c. Et h̄ gulosi nō ꝯsiderāt q̄ in cibis ⁊ potibꝰ crapulose viuūt. Quarto xp̄i vulnera ⁊ liuores ⁊ flagellationes dn̄t nobis esse in remediū ꝯ oēꝫ luxuriā. Quinto charitas xp̄i ⁊ māsuetudo ⁊ patiētia ip̄ius dn̄t nob̄ esse remediuꝫ ꝯ oēm irā ⁊ inuidiā. Sexto xp̄i labor ⁊ inq̄etudo quam trigintatribꝰ annis ⁊ vltra ꝓ nobis in terra habuit impugnāt nr̄am accidiā. O tu piger q̄ de mane diu dormis cōsidera q̄liť xp̄s pro te vigilauit ⁊ sepiꝰ in orōne pnoctauit. ergo surge mane ⁊ lauda creatorē ⁊ redēptorē tuum vt laborū ⁊ bn̄ficioꝝ eiꝰ gratꝰ videaris. ¶ Tertiū remediū est memoria p̄teritoꝝ petōꝝ. nā qn̄cūqꝫ tēptaris de aliquo petō ꝑpetrādo: tūc cogita vtrū antea reꝰ fuisti in illo petō an nō. si nō: tūc deꝰ p̄seruauit te ex sua grā ⁊ bonitate vsqꝫ ad hāc horā. ⁊ cū ꝑpendis hoc in teipo: tūc lauda ⁊ regratiare deo ⁊ pete ab eo vt p̄seruet te ampliꝰ ab illo ⁊ ab oībꝰ petīs vsqꝫ ad obitū tuū. q: iā nō intēdis cōmittere illud petm̄: a quo deꝰ a iuuentute tua te p̄seruauit. Si aūt reus fuisti ī illo peccato: ⁊ deꝰ ex sua mīa tibi indulsit illud p contritionē ⁊ cōfessionē ⁊ pn̄iam: tūc deꝰ maius bonū tibi fecit q̄ꝫ si totū mundū tibi dedisset q: fm Aug. Magis est peccatorē ꝯuertere: q̄ꝫ celū ⁊ terrā creare. q: q̄ncito peccasti mortaliter: tūc ex iusticia dei īmediate infernum intrasses: nisi mīa ip̄ius ad pn̄iam te sustentasset. Itē si peccas iterato forte tibi deꝰ nūq̄ dabit graꝫ vere cōtritionis ⁊ pn̄ie: quia per te potes peccare: sed p te nō potes resurgere sicut pisces p se possunt intrare rethe: s͡ non p se exire. Itē si peccas amittis oīa ꝓpria merita. priuas te suffragio totiꝰ eccl'ie. ⁊ separas te a ꝯsortio oīm scōꝝ ⁊ angeloꝝ dei. ⁊ insup subijcis te dyabolo q̄ nihil hꝫ tibi dare nisi infernū ꝓ salario. ⁊ insup aīam ꝓpriā interficis quā xp̄s ꝓprio sanguine suo redemit. Itē deles nomē tuū de libro vite. elōgas te a celo. ⁊ appropinq̄s ad infernū. p̄s. Appropinquerūt vsqꝫ ad portā mortis. Quartum remediū ē ꝯsideratio extremi iudicij. de quo dicit Hiero. Siue dormio siue vigilo. siue aliqd aliud facio: semp illa vox nouissime tube sonat in auribꝰ meis Surgite mortui venite ad iudiciū dei. Hoc iudiciū timere debemꝰ ꝓpť districtā rōem quā ibi reddituri sumꝰ. Primo reddituri erimꝰ rōem de cogitatiōibus. Sap. i. De cogitationibꝰ impij interrogatio erit. Vn̄ Greg. Sic deus cogitatiōes vniuscuiusqꝫ ꝯsiderat ⁊ cūctos gressus dinumerat: vt nec minutissime cogitatiōes q̄ apud nos vsu viluerūt eiꝰ iudicio indiscusse remaneant. Itē reddituri sumꝰ rōem de oībꝰ verbis. Math. xij. De oī verbo ocioso qd̄ locuti fuerint hoīes sup terrā reddituri sunt rōem in die nouissimo. Et talis timor iudicij debet ē custos lingue nr̄e ne loq̄mur verba ociosa detractoria: adulatoria: mendacia: iuratoria: scurrilia: ⁊ sic de alijs. Itē reddituri sumꝰ rōnem de oībꝰ opibꝰ q̄. s. intentione facta sunt. Eccl'i. vi. Cūcta q̄ fiūt adducet dn̄s ad iudiciū. Luc. xvi. Redde rōem villicationis tue. q̄si diceret. Redde rōem de oī gressu quem q̄ꝫ pedibꝰ tuis ambulasti. de cogitatu quo mēte q̄ꝫ male cogitasti. de tactu queꝫ tuis manibꝰ ꝑpetrasti. ⁊ de oībꝰ opibꝰ q̄ cū corpe tuo ꝑfecisti. ⁊ sic de alijs. Itē q̄libet redditurꝰ ē rōeꝫ de t̄palibꝰ. s. quō ea lucratꝰ sit. quō expenderit. quō post se reliq̄t. Itē de t̄pe. Ber. Oē t̄pus nobis impensum a nobis exigiť q̄liter sit expensuꝫ. Vn̄ Greg. Sicut nō ꝑibit capillus de capite: sic nō ꝑibit momētū de t̄pe de quo nō opteat nos reddere rōem. Itē de statu ⁊ officio nr̄o reddituri sumꝰ rōem. sicut vxorati de statu matrimonij. silr ⁊ virgines ⁊ vidue silr ⁊ mechanici de suis artificijs. vt sutor de sua sutoria. sartor de sua sartoria: ⁊ faber ⁊ pistor: oēsqꝫ alij de suis officijs ⁊ artificijs. Quītū remediū est ꝯsideratio pene inferni. De q̄ dicit p̄s. Pluet super petōres laqueos ignis sulphur sp̄us procellaꝝ pars calicis eoꝝ ⁊c. Dicit enī pluet. q: sicut guttas pluuie non potest dinumerare aliq̄s: sic nec damnatoꝝ penas. Dicit enī Bern̄. q̄ scintilla vna gehēne ignis pluꝰ ledit petōres: q̄ꝫ si vna dn̄a in labore ⁊ ptu ꝓlis p̄seuerando mille annos ꝑpararet. Vn̄ Amb. dicit q̄ si omnes hoīes nati

ab Adā vsq3 ad hodiernū die viuerēt: ⁊ oēs boni p̄dicatores essent: ⁊ oēs de minutissima pena inferni predicarēt: illi oēs illā minutissimā penā ꝓpalare nō possent. Aug. dicit. Si oēs hoīes nati ab Adā vsq3 in hodiernum diē ⁊ amplius nasci turi viuerēt vsq3 ad nouissimū diē: ⁊ oīa gramina q̄ exorta vnq̄ fuerīt essent hoīes: ⁊ si vnā penā quā patitur aīa p vno petō mortali in inferno ex equo parcirent. ita q̄ daret vnicuiq3 hoī pars illius pene eq̄: nūc pticula quis illius pene hoīs vnius maior esset q̄ oīa tormēta q̄ oēs sancti martyres ⁊ oēs raptores ⁊ omnes malefici vnq̄ passi sunt. Greg. Hoc suspicari ñ poterit qō ibi cruciatibus deditū non fuerit. Ergo pena dānatoꝝ est infinita ⁊ inexplicabilis. Unde Arist. ij. de generatiōe. Impossibile est infinita pertransire. ¶ Sextū remediū ē ꝯsideratio celestis gaudij. Pro quo sciendū q̄ in celesti patria habebimus fercula magna multa: dulcia: ⁊ p̄ciosa. Primo habebimus ibi fercula magna: q2 ibi corpus ⁊ aīa plene pascitur. Hic eī tm̄ guttur hoīs pascit. s3 ibi hō plene ī oībus sensibus corporis ⁊ aīe replet gaudijs. Si eñi vnus totū mūdū daret vni p labore suo satis esset quē deus solo verbo creauit. q2 dixit ⁊ facta sunt. q̄d tūc cū tibi celū dabit cum suis gaudijs: ⁊ vbi apponet diligentiā tuā: vt magnū gaudiū tibi faciat. Unō dixit discipulis suis. Uado parare vob locū. Secūdo habebimus ibi multa fercula. q2 tot quot sunt sancti ⁊ angeli in celo quoꝝ numerus nob est ignotus q2 sicut nec stellas celi nec guttas maris: sic nec numerū sctōꝝ aliqs nostrū numerare poterit. Uñ Apoc. vij. Uidi turbā magnā quā nemo dinūerare poterat. Et de quolib3 sctō quilibet nostrū magnū gaudiū habebit. q2 ibi optime nosciemus ⁊ diligimus nos alterutrū: sic q̄ nunq̄ mater in p̄nti dilexit taliter vnigenitū suū. Et iō ex nimia charitate fm Ansel. Unusquisq3 nostrū intantū gaudet de alterius gaudio inq̄ntū de suo ꝓprio. ⁊ ecōuerso Et ergo q̄cq̄d vnus nō h3 in seipō: hoc habebit in alio. Uñ Greg. Ex illius scte ⁊ pfecte charitatis merito fiet vt vnusquisq3 habitur sit ī alio qō nō h3 in ꝓprio merito. Ergo q̄cq̄d alij hñt hoc tuū erit ex sincera charitate. sic q̄cq̄d hic vnū mēbrū h3 ꝯmunicat cū alijs. Itē tātū gaudiū habebit q̄s de vno sctō q̄ si mille annis deo seruisset p tantū spaciū tpis deo nō plene de hoc satisfecisset. ergo si totus mundus esset illius hominis: tūc potius vellet illo carere q̄ gaudio illo priuari. quod de vno sancto pōt habere. Tertio ibi habebimus fercula dulcia: sic q̄ talis dulcedo est hic ignota Uñ ps. Q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscōdisti timētibus te. Apoc. xix. Beati qui ad cenā agni vocati sunt. Hoc p3 etiā in sanctis q̄ tanta sustinuerūt p dulcedine vite eterne. Uñ Paulus raptus in visione vidit gaudia celi: ⁊ postmodū dixit. Nō sunt cōdigne passiones huius tpis ad futurā gloriā. Si eñi oēs tribulatiōes ⁊ oēm paupertatē qs sustineret insup ⁊ hoī die millesies moreretur: adhuc cōdignū nō fecisset. Uñ Crys. Si q̄tidie oporteret nos tormēta sufferre ⁊ ipam gehēnā paruo tpe tollerare pro eo vt ipm xp̄m videre possemus in gloria: ⁊ sanctoꝝ eius numero sociari nō erit dignū pati oīe quod triste est modo: vt tanti boni: tanteq3 glie participes haberemur. Quarto habebimus ibi fercula p̄ciosa. q2 deus semet dabit nobis in p̄miū. Et si creatura a deo creata pōt letificari hoīem. vbi gr̄a. Sicut aur3 auarū. honor ⁊ p̄cia ⁊ p̄ciose vestes sup̄bū: cibus preciosus ⁊ bonū vinū gulosū. ⁊ sic de alijs. q̄d tūc creator pōt. Tanta nāq3 sunt gaudia celi q̄ si celū apiret ⁊ minimū gaudiū alicuius parui sancti videret q̄uis remote sint a nobis: tñ totus mūdus sufferre nō posset hoc gaudiū. Si aūt possibile eēt q̄ sufferre posset: tūc nullū cor est adeo triste q̄n ex hoc letificaret ímo si interim in igne arderet: vel in glacie: ⁊ maximo frigore staret: vel etiā ipam mortē corpis sustineret: de his oībus interim nihil sentiret. Quid tūc erit cū nos illuc venerimus ⁊ cum deo ⁊ cum omnibus sanctis gaudebimus. Item deū videre est ita delectabile q̄ Augu. dicit q̄ potius vellet esse in inferno ⁊ deū videre: q̄ ī celo ⁊ eius visione carere. Uñ angeli quasi iam per septem milia annorum deū viderūt: ⁊ si ad ictū oculi deberēt priuari visione dei nimis graue esset eis. Q̄uuis eñi angeli hic mira operātur ⁊ nobis freq̄nter seruiūt: tñ deū semper cōtemplātur. Uñ Math. xviij. Angeli eoꝝ semp vident faciē pris mei q̄ in celis est. Itē de hac visione dei ⁊ de dulcedine eius dicit ps. Q̄m mille anni ante oculos tuos q̄si dies ⁊c̄. Ubi dicit glo. q̄ nunq̄ aliq̄ dies tā gaudiose ꝯsumpta ē in p̄nti: q̄n mille anni breuiores estimātur in celo. Itē in hac visiōe implebit desideriū hoīs ps. Satiabor cū appuerit glia tua. q2 ī celo quilib3 satiabitur: siue sit magni meriti siue parui. sic q̄ q̄libet ꝯtentatur intātū q̄ nō potest plus desiderare. Exēplū de vase magno

qḋ pōt ɔtinere viginti vrnas vini. ⁊ cū habz
calācē plenū ē ⁊ nō pōt plꝰ recipe. Silr̄ ē de
vase vel vasculo puo qḋ pōt ɔtinere vnā so
lā mēsurā. cūqꝫ hʒ illā ⁊ ipm parit plenū ē ⁊
ɔtentat̃ ita bn̄ in vna mēsura sicut vas ma-
gnū in viginti vrnis. sic est de magnis sctis:
sicut de scto Petro vel Paulo. vel de sancto
Dn̄ico pr̄e nr̄o. q̄ hn̄t magna vasa. i. magna
merita. ⁊ de nob̄ q̄ sumꝰ pua vasa cū paruis
merit̄ nr̄is. Vn̄ Aug. li. xxij. de ci. dei. Ipe deꝰ
erit finis desideriorū nr̄orū q̄ sine fine videbi
tur: sine fastidio amabit̃: sine fatigatione lau
dabit̃. Itē dic̄ in eodē li. Qḋ deꝰ ꝑparit dili-
gētibꝰ eū ⁊ fide nō capit̃: spe nō attingit̃: cha
ritate nō cōprehendit̃: desideria ⁊ vota trās-
gredit̃: acq̄ri pōt estimari nō pōt. Vn̄ Ber.
sup Cant. Ueneta verū est gaudiū ⁊ solum
quod nō de creatura: s; de creatore ɔcipit̃.
qḋ cū possederis nemo tollet a te. cui cōpata
oīs alia iocūditas meror ē. oīs suauitas do-
lor est. oē dulce amarū. oē decorū fedū. omne
aliud qḋ delectari posset molestū. Vn̄ Aug.
de lib. arbi. Tanta est pulchritudo iusticie. ta
ta est iocūditas lucꝭ eterne: vt etiā si nō lice-
ret in ea āplius manere q̄ vnꝰ diei horā ꝓ-
pter solū hoc innūerabiles āni huiꝰ vite ple
ni delicijs ⁊ etiā cū affluētia tꝑaliū bonorū re
cte meritoqꝫ ɔtēnerent̃. Quicūqꝫ ista sex iā
dicta sagaciter cordi suo imp̄mit ⁊ ea freq̄nter
cogitat est q̄si ipossibile q̄ sciēter vnq̄ aliqḋ
petm̄ mortale cōmittat. Exemplū legitur de
quodā rege qui nunq̄ vel raro risit. Et prin
cipes illiꝰ accesserūt ad fratrē regis instigan
tes eū vt regē interrogaret de causa sue tri-
sticie q̄ nūq̄ vel raro rideret: s; sp̄ tristis eēt
Et rex r̄ndit fratri suo q̄ sibi sup h̄ illo die
r̄ndere vellet. Et rex fecit foueā fieri profun
dā: quā ꝓ medietate repleuit cū ignitis car-
bonibꝰ: ⁊ sup illā foueā locauit sedē antiquā
⁊ corruptā vetustate: ⁊ supra sedē illā ꝑpen
dit gladiū extractū cū filo. ⁊ locauit mensam
prope foueā plenā cibarijs preciosis cū vino
preciosissimo Et locauit fratrē suū sup sedē
illā. ⁊ fecit q̄ttuor viros cū gladijs extractis
fratrē suū circūstare: quorū vnꝰ gladiū extra
ctū posuit sibi a retro. aliꝰ ab an̄. tciꝰ dextris
quartꝰ a sinistris. Et rex fecit accedere viros
q̄ cātauerūt an̄ eū in tympanis ⁊ choris ⁊ or-
ganis: ⁊ in alijs musicalibꝰ instr̄is. Et rex ait
fratri suo. gaude ⁊ letare ⁊ comede ⁊ bibe ⁊
sis letꝰ. ⁊ frat̄ ait ad regē. quō possē letari ⁊
ridere cū mihi sint āgustie vndiqꝫ. si video in
fra me video carbones ignitos. ⁊ si volo me
vltra mensurā mouere sedes vetusta frāgit̃
⁊ sic ad ignē cadā. si video supra me video
gladiū euaginatū pēdētē in tenero filo. si re-
spicio an̄ vel retro me vel a dextris vel a sini
stris vndiqꝫ circūdatꝰ sū gladijs euaginat̄.
cū me sic sentio in angustijs positū: neqꝫ dele
ctor comedere neqꝫ bibere. Et rex ait fratri
suo. Sicut tibi iā est: sic mihi sp̄ ē. q2 si video
supra me: cognosco iudicē meū q̄ iudicaturꝰ
est me ⁊ cui optet me reddere rōem de oībꝰ
cogitationibꝰ: v̄bis: ⁊ opibꝰ. Si video infra
me ɔsidero infernalē ignē ⁊ penā dānatoīs
cū qbꝰ etn̄alr̄ dānabor si in vno peto morta
li moriar. Si video retro me cognosco pcā
mea q̄ ɔ deū ɔmisi ⁊ sic tp̄s meū inutilr̄ expē
di. si respicio an̄ me: cognosco mortē meā ad
quā singul' diebꝰ vnā dietā facio ⁊ nescio tp̄s
nec locū mortꝭ mee. Si video a sinistris ɔsi-
dero demones q̄ die noctuqꝫ q̄rūt aīam meā
⁊ impedire salutem meā. Si a dextris: tūc co
gnosco āgelos dei q̄ mihi sp̄ bona inspirauer
rūt ⁊ a malis retraxerūt: qbꝰ heu nō satisfeci
nec eorū bonas inspiratiōes secutꝰ sū. Et cū
ista semp ī me ⁊ circa me ꝑpendo ⁊ ɔsidero
quomō possem gaudere in hoc seculo. Et sic
frater regꝭ ⁊ ceteri attēdentes emēdati sunt

De eadem festiuitate. Sermo. liij.

Stulti et tardi cor-
de ad credendum. Luce. xxiiij.
Sciendum q̄ s̄m dictū Sala.
Eccl's. i. Stultorū īfinitꝰ est nūerꝰ. Vn̄ ꝓ p̄n
ti duo declarabo. P̄rio q̄ sunt stultiores huiꝰ
mūdi. Secūdo q̄ sunt nimis sapiētes q̄ plus
volūt sape q̄ oportet sape: qḋ est ɔ dictū apo
stoli Ro. xij. vbi dicit. Dico em̄ vob̄ ꝑ grām
q̄ data est mihi oībus qui sunt inter vos nō
plus sape q̄ opꝫt sapere s; sape ad sobrieta
tē. Quātū ad p̄mū sciendū q̄ sunt q̄ttuor ge
nera hoīm q̄ sunt stultiores huiꝰ mūdi. ¶
P̄rimi sunt q̄ in tali statu viuūt in quo mori
nō auderēt. Hoc ꝓbat̃. q2 nūq̄ habuerūt ne
q̄ hn̄t certitudinē vnꝰ hore p̄ntis vite: nec
sciūt tp̄s vtrū mane vel vespe vel de die vel
nocte morituri sunt: nec locū: aut ī mēsa vel ī
lecto: aut ī foro: aut agro morituri sīt: nec mo
dū vtrū ī igne vel in aq̄ vel ī terra. q2 q̄s pōt
cadere ī plano t̃ra ⁊ sic mori. Vn̄ Ber. ī me
ditatiōibꝰ. Certū ē q̄ morieris: incertū ē q̄n
aut quō aut vbi. qm̄ vbiqꝫ te mors expectat:
tu q̄qꝫ si fueris sapiēs vbiqꝫ eā expectab. Itē
ī sinodo. Quid in rebꝰ hūanis certiꝰ morte: ⁊
qd icertiꝰ hora mortꝭ inuenit̃. ⁊ sic ī tali statu ali

q̃ viginti vel q̃dragīta ānis vixerūt in quo
mori nollēt. Et tales sp̄ se p̄iclis maximis ex
posuerūt: q̄ sic sciēter in p̄ctis mortalib⁹ stete
rūt. q: sp̄ fuerūt ī p̄tāte dyaboli si de⁹ eis suā
miām subtraxisset: ⁊ sic in tali statu eos mo-
ri p̄misisset statim infernū intrassent. Vn̄ dr̄
de p̄ctōrib⁹ in ps. Appropinquerūt p̄ctores
vsq3 ad portas mortis. Ergo magnā audaciā
ōndit q̄ sciēter per noctē in vno p̄ctō mortali
dormit nisi sit ad mir⁹ ꝯtrit⁹. Aug. de verb
dn̄i. Audacior est q̄ cū vno p̄ctō mortali dor
mit q̄̄ q̄ cū septē bestib⁹ de morte sua inimicē
obligat ꝯfligit. Heu hoc nō aduertūt adulte
ri ⁊ alij luxuriosi: ⁊ nec ip̄i sup̄bi: nec vsurarij
⁊ lusores: nec ip̄i gulosi q̄ ī ebrietatib⁹ viuūt.
⁊ sic de alijs q̄ sine oī timore dei peccāt. nō ex
ignorātia aut ex infirmitate ſ3 sciēt ⁊ ex cer
ta malicia. ⁊ tales q̄n̄q3 timēt dāna rex ⁊ dā
na corpis: ſ3 nō timēt deū nec salutē p̄priam.
Cōtra quos dicit dn̄s in eu̅āgelio vt habet
Math. x. Nolite timere eos q̄ corp⁹ occidūt.
Glo. multominus q̄ t̄palia recipiunt. ſ3 timete
eū q̄ postq̄ occiderit h3 p̄tātē corp⁹ ⁊ aīam
mittere in gehennā. Ergo q̄libet pl⁹ d3 time
re p̄dere aīam q̄̄ corp⁹ p̄p̄riū: vl̄ res t̄pales
⁊ hoc p̄pter p̄ciositatē aīe. Vn̄ dicit Augu.
Maius est dānū ī amissione vni⁹ aīe q̄̄ mil
le corpor. Vn̄ tot⁹ mūdus ille p̄ciū vni⁹ aīe
estimare nō pōt. Sciendū q̄ q̄libet prudens
hō nō vnū diē nec aliquā horā in tali statu vi
uere deberet in quo mori nollet: ⁊ hoc p̄pter
incertitudinē mortis. Lu. xij. Estote pati quia
nescit̄ diē neq3 horā. Ergo q̄lib3 sic viuere de
beret q̄si cras mori opteret. s. se a p̄ctis caue
re ⁊ bona opa facere. Sen̄. in ep̄la. Omnes
dies velut vltimus ordinādi sunt. q: de felici
tate hoīs vltima dies iudicat. Secūdi sūt q̄
q̄runt illud q̄d inuenire nō p̄n̄t. s. diu viuere
⁊ negligūt q̄rere q̄d facilit̄ p̄n̄t inuenire. s3
bn̄ viuere tā ī p̄n̄ti q̄̄ in futuro. Sen̄. ī ep̄la
Nemo q̄̄ bn̄ viuat: ſ3 q̄̄diu curat. cū oīb⁹ pos
sit ꝯtingere vt bn̄ viuat diu nulli. Qr nulli⁹ vi
tā longā in p̄n̄ti hr̄e pōt ōndit Job dicens.
Breues dies hoīs sunt. Vn̄de. Hō nat⁹ de mu
liere breui viuēs tp̄e ⁊c̄. Hoc iā nr̄is tp̄ibus
verū est q̄ sum⁹ breuis vite. hoc em̄ p3 respe
ctu antiquor patrū. Adā vixit nongentos tri
gīnta annos. Noe tp̄e diluuij fuit sexingētor
annor ⁊ post diluuiū trecētor q̄nq̄gīnta. S3
iā ī nr̄is tp̄ib⁹ pauci p̄ueniūt vsq3 ad. lx. vel
lxx. annū. imo forte p̄les moriunt̄ infra. xxx
ānos q̄̄ vltra illū numerū attingūt. Itē vita
nr̄a respectu eternitat̄ nihil ē. Remig. Tp̄us
nostrū in cōparatiōe eternitat̄ nihil est. aut ho
ra breuissima. Sic p3 q̄ vita nr̄a breuis ē: ⁊
null⁹ longā vitā acq̄rere pōt: ſ3 bonā vitā q̄li
bet acq̄rere pōt. q: de⁹ sp̄ ē p̄atus indulgere
⁊ dare gr̄am: q: nullū sp̄rnit q̄ venerat p̄ctō
res redimere: ⁊ iō expectat vt misereat̄ nr̄i.
Criso. sup Math. Nō em̄ cū peccauerint ho
mines statim punit eos: ſ3 expectat p̄ multas
generatiōes ⁊ de⁹ vult misereri cuilibet pec
catori etiā q̄̄tūcūq3 p̄ctis magnis sit inuolu
tus si xp̄e ꝯterit̄ ⁊ gr̄am q̄rit. Ber. Maior ē
dei pietas q̄̄ q̄uis iniq̄tas. Ezech. In quacū
q3 hora p̄ctor ingemuerit ⁊c̄. O q̄̄ stulti sūt
illi q̄ multa faciūt ⁊ q̄runt p̄itos medicos: ⁊
magnā pecuniā libent̄ expēdūt p̄ p̄lōgatio-
ne vite corpalis: q̄ vix vnū denariū audēt p̄-
pter deū erogare. Itē aliq̄ pati ēēnt vltra. xl.
vel q̄nquagīnta miliaria ire vbi possent lon
gā vitā adipisci. ſ3 p̄pt̄ bn̄ viuere nolūt ad p̄
ximā ecc̄lam vel s̄monē accedere. Tertij sūt
q̄ hn̄t malā vitā ⁊ volūt hr̄e bonā mortē. q̄a
tales nō intelligūt q̄ vita mala ⁊ mors ma-
la ꝯcordāt ⁊ ꝯcomitant̄ sib̄. Sūt heu plures
q̄ ducūt malā vitā: ſ3 cōit̄ oēs volūt hr̄e mor
te bonā. Hoc p3. q: si p̄uersi ⁊ pessimi iterro-
garent̄ verū saluari vel bn̄ mori vellēt: rn̄de
rēt oēs q̄ sic. q: hoc ē naturale. Vn̄ Arist. i.
ethi. Oīa bonū appetūt. Vn̄ etiā Boe. de cō.
phie. Mentibus hoīm naturalit̄ inserta est
cupiditas veri boni. Sed raro ꝯtingit q̄ illi
q̄ p̄uersam vitā ducūt bn̄ moriant̄. Aug. de
disciplina xp̄iana. Non pōt male mori q̄ bn̄
vixerit. ⁊ vix bn̄ moritur q̄ male vixit. Arist.
iij. ethi. Qualis vnusquisq3 ē talis videt̄ sibi
finis. Ex quib⁹ seq̄tur q̄ illi stulti sunt q̄ du-
cunt malā vitā ⁊ volūt habere bonā mortē.
Quarti sunt q̄ intēdūt bn̄ facere: non tn̄ ad
effectū illā bonā intentionē p̄ducūt. Sicut
multi sunt q̄ dicūt se habere bonā voluntate3
bn̄ faciendi ⁊ emendandi se adhuc ante mor
tem: ſ3 differūt q̄n̄q3 viginti vel triginta ānis
anteq̄̄ incipiāt hoc bonū p̄positū p̄ficere: ⁊
q̄n̄q3 sic moriuntur q̄ nunq̄̄ incipiūt. S3 ta
les stulti sunt. q: xp̄s q̄ dedit eis bonū p̄posi
tū in hoc exhibuit eis celeste regnū: ⁊ par⁹ ē
eis dare executionē boni p̄positi ⁊ cōsequen
ter regnū celi ⁊ resistunt ei: ⁊ suffocant hoc
bonū p̄positū. Nōne stult⁹ esset paup̄ ille cui
rex exhiberet regnū vnū: ⁊ ex negligentia ⁊
pigricia nollet accipere. sic tales sunt. ℞
Quantū ad secūdū sciendū q̄ quattuor sunt
genera hoīm nīmis sapientes. Primi sunt q̄
hoc q̄d est inscrutabile volūt p̄scrutari. vide

licet ipsaʒ sctāʒ trinitatē. s. quō h' sit q̄ de' ē trinus in psonis ꝛ vn' in essentia. Et quō siles sunt tres psone ꝛ vna nō est maior alia: nec vna mino: cib' trib' sil' sumpt. ꝛ quō pater est etern' filir ꝛ fili' ꝛ spūsctūs: ꝛ quō deus pr̄ ꝛ de' fili' ꝛ de' spūsctūs nō sunt tres dij ſ; vn' de' ꝛ vn' dn̄s. Talia pscrutari piculosum est. puerb. xxv. Qui pscrutator est maiestatis: opprimet a gl'a. Eccli. iij. Altiora te ne qsieris: ſ; q̄ pcepit tibi deus illa cogita sp. Sʒ tn̄ sciendū q̄ sepi' cogitare de sctā trinitate bonū est. s. quō beati iā exultēt i ɔspectu trinitatis: ꝛ quō hoc erit gaudiū nostrū essentiale cognoscere deū patrē ꝛ filiū ꝛ spūsctm: ꝛ quō oīa cognoscem' in deo. Ber. Quid nō videt q̄ oīa videntē videt. Un̄ etiā mgr̄ sen. Qui claritatē dei vidēt: nil in creatura agit qd̄ videre nō possint. Itē q̄ delectabile ē deū videre q̄ dānati poti' vellēt esse in inferno ꝛ deuʒ videre: q̄ in celo ꝛ ei' visione carere. Fulgenti' dei faciē si oēs in carcere inferni inclusi viderēt nullā penā: nullū dolorē: nullāq; tristiciā sentirēt. vn̄ ps. Qm̄ mille anni ante oculos tuos quasi dies hesterna ꝛc.

Hec ꝛ silia cogitādo de deo alliciūt affectuʒ hoīs ad desideria eternoꝝ ꝛ celestiū. Sʒ pscrutari diuinitatē sepi' in errorē ducit. Ber. Scrutari temeritas est. credere pietas. nosse vita eterna est. ¶ Scdi sunt q̄ ɔ̄ pcepta ecclie occulta p demones inuestigare volunt q̄ alr̄ scire nō possunt: vt furta vl' futura cōtingentia qd̄ stricte ab ecclia phibitū est. vt pʒ. xxvi. q. vij. Non obseruetis. Ubi dr̄. Qui talib' credūt aut ad interrogandū eas eaꝝ domos introeūt: aut eas ad pprias domos ducūt: sciant se fidē catholicā ꝛ baptismū puaricasse: ꝛ paganū ꝛ apostataʒ ꝛ dei inimicū esse: ꝛ irā dei imppetuū grauiter meruisse. Sciendū etiā q̄ oēs q̄ ad tales phitonissas accedūt mortalr̄ peccāt. q: nō licet consiliuʒ a dyabolo reqrere. q: inimicus mortalis nr̄ est. ꝛ semp hʒ malā volūtatē ɔ̄ nos quō nos impediat in salute nr̄a. Insup nec est eis credendū: q: dyabol' q̄ p eas loquit̄ ſm dictuʒ xp̄i vt hr̄ Joh. viij. Mendax est ꝛ pr̄ eius. s. mēdacij. Et p hoc q̄nq; nitit̄ innocētes diffamare q̄ sibi sunt magis ɔtrarij. Un̄ exēplū. Quidaʒ comes in vna ciuitate sui dn̄ij hūit vnā phitonissam q̄ occulta ꝛ secreta manifestabat. Ad quā accessit temptans eā ꝛ quesiuit ab ea de duob' eqs dicēs sibi eos esse furatos. Et ipa indicauit ei vbi essent ꝛ q̄ eos furati fuissent. Et ille. O q̄ grāde mētita es ꝛ illos de quibus dicis innocenter inculpas q: equos adhuc in stabulo meo habeo. Tertij sunt q̄ volūt eū rōne inuestigare fidei veritatē seu articulos fidei. s. quō virgo a spūsctō concepit ꝛ quō virgo peperit: ꝛ quō resurgemus cū corpus nostrū est in cineres redactū: quō xp̄s potest corpaliter esse sub tam parua specie panis: ꝛ sic de alijs. ꝛ talia inuestigare est ɔtra fidē pugnare. Greg. i omel. Fides est earū rerū q̄ apparere nō possunt. que em̄ apparent fidē nō habēt: ſ; agnitionē. Uerbi gratia. q̄ lapis sit durus hoc palpat̄ q̄ hoc sit albū vel nigrū. hoc videt̄. ꝛ ḡ non est ibi fides sed agnitio. Unde Aristo. ꝛ alij phi dicūt mundū ab eterno fuisse. qd̄ est contra fidē ꝛ sacrā scripturā. Gen̄. i. In principio creauit de' celū ꝛ terrā. Ratio hui' est q: nihil crediderūt nisi qd̄ cū rōne cōprehendere potuerūt. Modo nō potuerūt cū rōne ɔphendere q̄ de' ex nihilo creasset mundū. Quia dicit Aristo. i. de generatōe. Ex nihilo nihil fit. Sʒ fides xp̄iana est sup oēm humanā rōem. Un̄ dr̄ in decretis. Fides ɔphendit q̄ sunt supra rōem. xxiiij. q. i. Nō turbat̄. Un̄ etiā Greg. Fides nō hʒ meritum vbi hūana rō pbet experimētū. Quarti sunt q̄ occulta cordiū iudicare volūt. qd̄ est sol' dei q̄ solus est scrutator cordiū. Ergo tales peccāt ɔ̄ hoc pceptū dei vbi dr̄ Luc. vi. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimini. Pro quo sciēdū q̄ aliquis potest iudicare de proximo multipliciter. Uno mō ex euidētia facti: vt cū aliquis iudicat aliquē homicidā: q: vidit eū interficere hoīem ꝛ hoc nullū est peccatū. Alio modo ex signis euidentibus: vt si aliquis iudicet fornicatorē quia vidit aliquē nudū cū nuda: solū cū sola ꝛ hoc silr̄ nō est pctm̄. ¶ Tertio ex signis leuibus. Et in hoc iudicio triplex est gradus. Primus est qn̄ aliquis ex leuibus signis incipit dubitare de bonitate fratris. ꝛ hoc est pctm̄ veniale. ꝛ non vocat̄ iudiciū pprie sed suspitio. Scdus gradus est qn̄ ex talibus signis firmiter tenet i animo q̄ frat̄ sit malus. ꝛ hoc proprie dicitur iudiciū q: iudicium importat firmam snīam. ꝛ hoc est peccatum mortale si malū quod iudicat de fratre ex leuibus signis: sit de genere peccati mortalis. Peccatū em̄ mortale est qn̄ cōtrariatur charitati: q̄ aūt aliquis predicto modo iudicat fratrē pōt esse ɔtra fraternā charitatē. Tertius grad' est: qn̄ ex leuib' signis non solū pdicto mō iudicat: ſ; etiā procedit ad punitionē fratris: sicut de facto. ꝛ hoc est grau'. q̄a

non solū est ꝯtra charitatē: sed etiā cōtra iusti
cie equitatē. Et multū piculosum est sic iudi-
care ꝓximū de incertis ⁊ occultis. qr quilibꝫ
tenet oia dubia in meliorē partē interptari
Apl'us. Ro. ij. Quo iudicio alium iudicas:
teipꝫ ꝯdēnas. Exemplū ꝙ nō debem⁹ facili
ter iudicare ꝓximū. Legit in legenda Johā
nis elemosynarij ꝙ cū qdā iuuenis quandā
sctīmonialē rapuisset. ⁊ clerici ei corā beato
Johe exprobarent ⁊ eū excōicandū fore dice
rent: vtputa: qr duas aias pdiderat. s. suam
⁊ illi⁹ monialis. Cōpescuit eos beat⁹ Johes
dicens. Nō sic fratres nō sic. Dīco vobis ꝙ
vos duo petā cōmittitis. Primo contra pre
ceptum dei facitis qui ait in euangelio. Noli
te iudicare ⁊c. Secūdo quia nescitis pro cer
to si vsqꝫ hodie peccent vel peniteant.

Quarta feria pasche de laboratorib⁹. ser. lv.

Vado piscari. Johā
nis. xxi. Ex quo hodie est vltima
dies celebris presentis festiuita
tis pasche ⁊ mō hoies redire solēt ad pristi-
nos labores suos tūc hodie legit euāgeliū de
septē discipulis q ad piscationē iuerūt ⁊ to-
ta nocte nihil pręciderūt: sed de mane qn xps
appuit eis ⁊ dixit. Mittite in dextrā nauigij
rethe: ⁊ inuenietis. tūc multitudinē pisciū cō
prehenderūt. Ex illa piscatione debem⁹ sume
re exemplū laborandi. Job. v. Hō ad laborā
dū nascitur: sicut auis ad volādū. Vñ Ber.
de cōtemptu mundi dicit. Homo ad laborē
natus est. si laborē refugit non facit ad quod
natus est: ⁊ ad quod in mundū venit. Quid
ergo respōdēdū est illi qui misit illū. Qr aūt
laborare sit propriū non solū ipius hominis
sed etiā oim animaliū ostendit Aristoteles
xi. de aīalib⁹ dicēs. Nullū enī naturaliter est
ociosum. Vñ sequitur ꝙ homo ociosus nō est
dign⁹ pane quo vescit. Apl's. ij. Thes. iij. Si
qs nō vult opari nō mādūcet. Ergo labora-
re debemus exēplo btī Petri apli q dixit ad
cōdiscipl'os suos. Vado piscari. V Sci
endum ꝙ laboratores ⁊ mechanici famuli ⁊
famule septē debent habere in suis laborib⁹
vt saluentur. Ex his potest quis cognoscere
qui laboratores damnentur ⁊ qui saluentur
Primū est vt fideliter laborēt suos labores
siue suū artificiū vt vendant sm institutionē
ciuitatis sue sine fraude. ⁊ hi merentur cum
suis laboribus celū. Sꝫ ꝯtra hoc faciūt q in-
fideliter laborant sua artificia: ⁊ tn̄ solēt ven
dere quasi bene laborassent: ⁊ nō seruāt iura
menta sua que singulis ānis faciūt vel in pn̄
cipio fecerūt. Verbi grā. Pistores ꝙ velint
panē cū tanta qntitate ꝑparare. Pincerne ꝙ
velint vinū cū tali puritate ꝓpinare ⁊ misce
re. q aūt ꝯ vinū aliter ꝑparet ex quo hoib⁹ bi-
bentibus dāna inferent oia dāna illa ipe in
tulisset: ⁊ corā deo reus esset. Multi nāqꝫ bi
būt qnqꝫ de talib⁹ vinis ita ꝙ nocet eis i vi
ta. ⁊ signāter mulieres impgnate ꝙ si ipꝫ vi
nū mansisset sicut de⁹ creauit nulli obfuisset.
Itē qui mensurā nō rectā vel nō plenā ꝓxi-
mis dant: grauiter peccāt ⁊ tenent ad resti-
tutionē. Itē sutores qui ꝓmittūt se facturos
calceos siue ocreas de bono corio ⁊ oppositū
faciūt. Itē sartores qui nouitates inueniunt
in scissuris vestimentoꝝ. qr sm Henricū de
hassia sup Geñ. Nō lꝫ tales nouitates ⁊ va
nitates excogitare. ⁊ multominꝰ licet eas fa
cere ⁊ ꝑparare: nisi cā expostulet. Nō bur⁹ est.
qr null⁹ ꝓuocare dꝫ ꝓximū ad petm: vel iu-
uare ad vanitatē. Ergo q excogitāt ⁊ faciūt
tales nouitates qb⁹ hoies oino nō vtūtur ni
si ad peccandū: pcipes erūt illoꝝ petōꝝ. Qr
q occasionē dāni dat: dānū dedisse videt. Itē
faber qui ferrū corruptū ⁊ fragile vendit ꝓ
bono. Item pannifices qui pannū laniāt ni-
mis extendendo: vel non satis latū vel lōgū
preparāt: vel vlnā nimis breuē habent. vel
cum vlna vera male mensurant. ⁊ sic de alijs
Itē institores qui hoc qd bonū est supra po-
nūt: ⁊ illud quod deterius est infra immiscēt
⁊ sic simul totum pro bono vendunt. vel etiā
male mensurāt cū pōdere vel cū libra. Item
mercatores fallaces q ꝓximos cū mēdatijs
decipiūt. Item carnifices qui carnes fetētes
vendūt: ⁊ sic de alijs. Quicūqꝫ sciēter ꝯtra ta
lia pdicta faciūt suū pmiū eternū amittūt: ⁊
ꝯ iuramēta sua friuole ⁊ sciēter faciūt ⁊ plu
rium incurrunt corā deo periuri sunt. Ergo
tales diligentiam magnam apponere debēt
vt suo iuramēto satisfaciāt. Sciendū tn̄ ꝙ ꝓ
dicta iuramēta vt frequēter eis iniūcta sunt
cum pecuniaria pena. Et qn talē penā ꝑ-
soluūt absoluti sunt a piurio. Sciendū ꝙ oi
bus pdict q sic ꝓximos decipiūt petā nō dimit
tuntur nisi restituāt: ⁊ dānū ꝓximis recōpē
sent. Ergo illi sunt pmi q sic cū suis laborib⁹
dānant: q sic infideliter laborant ⁊ ꝓximos
decipiūt. Ergo si vis ꝙ labor tu⁹ sit tibi meri
torius: tunc fideliter labora. X Se-
cundum est ꝙ laboratores ⁊ mechanici in so
lennitatibus ⁊ festiuis diebus abstinere de-
bent a laboribus suis. quia festū institutū est

vt qlibet deo deuoti⁹ ⁊ qeti⁹ suire debeat .s.
visitādo eccl'as: audiēdo missas ⁊ smones.
⁊ sic de alijs. Quia in die festiuo hō recupa-
re dꝫ bona neglecta ꝓpter labores ꝑ ebdo-
madā. Sꝫ oppositū faciūt q̄ in dieb⁹ festiuis
pl⁹ peccāt q̄ in alijs dieb⁹. sicut q̄ in dieb⁹ fe-
stiuis chorizāt. vel ad tabernas vadūt ⁊ ine
briant̄. vel luxuriā exercēt. vl' lusores q̄ ex cu
piditate ludūt ⁊ deū blasphemāt. Cōtra q̄s
dr̄ Exo. xx. Memēto vt diē sabbati sctifices
.i. summo studio p̄cipue pctā mortalia caue-
as: nihil in eo cōmittēdo qd̄ sit ꝯ p̄ceptū diui
nū. q: multo mai⁹ pctm̄ est peccare in die fe
stiuo q̄ in alio. Itē sciendū q̄ mechanici ⁊ la
boratores q̄ in dieb⁹ festiuis laborant: a deo
q̄nq̄ tripliciť puniunť. Primo in tpalibus.
q: tales ex hoc nō ditanť. q̄ quicq̄d lucranť
in tpalib⁹: hoc ꝑdūt in spūalib⁹. q̄ sunt bona
aīe. Insup q̄nq̄ ex pmissione diuina infortu
nia habebūt in tpalib⁹. s. q̄ captiuanť vel a
raptorib⁹ spoliant̄. vel equi eoꝝ leduntur. vel
moriunť. vel dom⁹ eoꝝ igne cōburuntur. vel
alia infortunia talib⁹ accidūt q̄ sic depaupe-
ranť. Scḋo in corpe puniunť vt. s. q̄nq̄ ta
les infirmanť ꝑ mēses vel ꝑ duos. vel cadūt
q̄nq̄ ⁊ frāgūt crura vl' brachia. ⁊ sic de alijs
⁊ sic opꝫ eos tunc festiuare cū merito debe
rent laborare. q: antea laborauerūt cū festi-
uare debuerunt. q: vt dr̄ Sap. xi. Per q̄ q̄s
peccat p hec ⁊ torqtur. Tertio puniuť in aīa
qd̄ est maximū. q: quotiēs festū aliqd̄ soluūt
totiēs mortal'r peccāt ⁊ aīam ꝓpriā occidūt.
Exo. xx. Qui polluerit sabbatū morte moriať.
Sꝫ illis q̄ festiuāt deus dat ꝓspitatē corpis
⁊ aīe. Ergo mechanici ⁊ laboratores in die-
bus festiuis debēt abstinere a laborib⁹. Sed
q̄ritur qn̄ debem⁹ festū incipe. Rn̄deo q̄ tū
ad feriationē a vespa ī vesperā. Et intellige
vespā .i. sero. Tn̄ festoꝝ initiū: finis iuxta
eoꝝ qualitatē ⁊ regionū cōsuetudines suari
dꝫ. ⁊ sicut magnitudo ipsoꝝ exigit pꝰ incipe
⁊ tardius terminari. ex de ferijs. c. Oīm. Er
go hic reprehēditur stulticia quorūdā hoim
simpliciū q̄ nō reputāt pctm̄ eē sabbatis die-
bus de nocte diu laborare: ⁊ secūda feria de
mane surgere ⁊ laborare pctm̄ reputāt cu⁹
oppositū est veꝝ. Tertium q̄ laboratores ⁊
mechanici debent laborare cū pniā ⁊ trā-
q̄llitate cordis. q: sunt in pnīa Ade ⁊ totius
hūani generis ꝯstituti. Ge. iij. In sudore vul
tus tui vesceris pane tuo. Ergo pnīa illa pa
tienť est inferēda; Ex quo de⁹ te sic vult hr̄e
nūc libēter ⁊ fidel'r ⁊ patiēter debes labora-
re. ⁊ hic cū labore tuo necessaria q̄rere. ⁊ in
futuro vitā eternā possidere. Et hi labora-
res cū laborib⁹ suis celū acq̄rūt. sꝫ illi labora
tores cū laborib⁹ suis infernū acq̄rūt q̄ cum
impatiētia vel ex nimia auaricia vel inudia
vel cū corrupta intentiōe vires suas cū labo
re ꝯsumūt. vel q̄ blasphemāt deū vel maledi
cūt ꝓximis in laborib⁹ ex ira vel impatiētia
⁊ vindicta q̄n nō sm̄ voluntatē eoꝝ procede
cis. Verbi grā. Sicut rustic⁹ in agricultura
vectores in vectura. pastores cū pecorib⁹ vel
q̄cūq̄ mechanic⁹. Silr serui ⁊ ancille qn̄ ali
q̄d accidit eis qd̄ ē ꝯtra ꝯrū. Et q̄nq̄ ex ira
brutis aīalib⁹ maledicūt: qd̄ est illicitū. quia
oīs creatura dei bona est. Et si nō lꝫ maledi
cere aīalib⁹ brutis: multomin⁹ lꝫ maledicere
hoīb⁹. Ergo cū ex ira vel ex vindicta q̄s ma
ledicit ꝓximo peccat mortal'r. Vn̄ aplūs .i.
Coꝛ. vi. Neq̄ maledici neq̄ raptores regnū
dei possidebūt. licet labor in se sit bon⁹ ⁊ vir
tuos: tn̄ ita laborātes vt iā dictū est. s. cū impa
tientia ⁊ fraude maledictū ⁊ infelicē finē si
bi inducūt. Et dicunť martyres dyaboli. Et
tales hn̄t duplicē infernū. q: hic hnt laborē
istū ⁊ in futuro eternū suppliciū. Sꝫ boni la
boratores q̄ volunt esse martyres xp̄i dn̄t fi
delit ⁊ cū patiētia laborare. nec talia turpia
verba ex ira proferre. nec etiā familiā suā ꝑ
mittere blasphemare: iurare: detrahere: ma
ledicere: ⁊ sic de alijs. quia ibi nō est fortunā
vbi nō est deus. Sed vbi talia turpia verba
ꝓferūť ibi de⁹ nō ē: sꝫ dyabol⁹. Et q̄nq̄ dn̄s
habebit infortuniū ꝓpter talē familiā: sꝫ ru
stici in eq̄s ⁊ in frugibus terre: ⁊ sic de alijs.
Ergo cū patientia: pietate: ⁊ bonitate labo
rare debem⁹ hoc est placitū deo ⁊ hoīb⁹ vo
bis ipis meritoriū. Quartū est vt mechanici
nō sint nouitatū inuentores in vestib⁹ in ar
tificijs ⁊ sic de alijs. vt magis lucrentur: cū
dicētur. Sꝫ q̄rit̄ q̄d si artifices requirunť ⁊ ꝓ
mittunt vt faciāt talē vane dispositiōis vestes
Rn̄deo sm̄ Henri. de hassia q̄ si nō debent
artifices taliū eē excogitatores: multo magis
nō debēt taliū eē factores: nisi forte eā spālis
q̄nq̄ aliud expediat. Et rō hui⁹ est: q: nullus
aliū ad vanitates dꝫ ꝓuocare: nec q̄sq̄ iura
re dꝫ vt vani hoīes adinuētiōes suas friuo
las ⁊ nouas necnon illicitas: ⁊ cogitat⁹ suos
noxios expleant. Itē ali⁹ doctor dicit. Si ille
petit vt nouas adinuētiones sibi facias ⁊ tu
ad hoc cōsiliū das ⁊ facis ei: ⁊ ille hāc nouā
adinuētionē alios docet: tūc tu eris p̄nceps
oīum pctōꝝ ⁊ te cū illis dānabis. q: hoc est

vnum gen⁹ hoim quoꝝ pena augeť vsq₃ ad nouissimū diē.s. q̄ sūt inuētores nouitatū ma larū. Quintū est vt faciāt ea q̄ sūt ad vsum li cita ⁊ vtilia: ⁊ eadē illis vēdāt q̄ eis licite vti volūt. Cōtra hoc faciūt illi q̄ ea ꝑparāt q̄ nō nisi ad peccādū sūt apta.s. gladios toxicatos ⁊ tela toxicata: ⁊ taxillos falsos: ⁊ sic de alijs Et oīa pctā q̄ cū talib⁹ artificiariis reb⁹ ppe trant̄ sup ipos deuoluūtur. Itē ꝯ hoc faciūt illi q̄ illis vēdūt vel ꝯcedūt res: q̄uis licitas quos sciūt velle abuti. verbi grā. Gladiū fa cere est licitū. ſ₃ qui venderet vel ꝯcederet illi quē sciret velle abuti reus esset illius homi cidij. Itē bursas facere vel anulos ē licitū: ſ₃ si venderet alicui q̄ vellet abuti.s. q̄ vellet da re alicui pſone ad alliciēdū eā ad peccandū reus efficereť illi⁹ peccati. Simili t̄ mediatri cēs siue copulatricees q̄ talia dona ꝑtāt que mittuntur ad alliciendū ad pctā: siue sint lr̄e siue munuscula: ree erūt oīm pctoꝝ illorum. Sextū est q̄ mechanici ⁊ alij laboratores de bent recipe cōpetēs salariū ꝑ suis laborib⁹. Cōtra hoc faciūt illi artifices q̄ nimiū ꝑ sa lario accipiūt.s. pl⁹ q̄ meruerūt: ⁊ q̄nq₃ ta les min⁹ ditanť. Itē artifices ⁊ laboratores q̄ statū ⁊ ꝯsuetū preciū accipiūt: ſ₃ infideliter laborant ⁊ desidiose. q₂ aliq̄n tres dies labo rant: q̄d in duob⁹ ꝑficere possent. S₃ hoc est ꝯtra deū. q₂ q̄libet sic d₃ laborare ꝓximo si cut sibi vellet fieri si ipe laborātes eē duceret Math. vij. Que vultis vt faciāt vob̄ hoies hec facite illis. Ergo semp laborator cogita rē deberet vtrū sibi placeret si ali⁹ sibi sic la borarer sicut ipe laborat ꝓximo suo. q₂ lex na turalis req̄rit hoc q̄d tibi vis fieri alijs faci as. Ergo q̄ nimiū ꝑ salario reciperet vel in fideliter laboraret ꝯ deū ⁊ ꝓximū faceret: et dē hoc penitere ⁊ cōfiteri deberet. q₂ vnus quisq₃ redditur⁹ est rōnem in die iudicij de suo artificio ⁊ de suo labore. ¶ Septi mū sine quo oīa p̄cedentia nō valēt est q̄ hō in ipo labore habeat rectā ⁊ bonā intētioē₃. Intentio est minimū in ope: ⁊ maximū in re muneratione. Ergo laborās intētionē d₃ di rigere ad deū: vt in oīb⁹ suis gloriā dei q̄rat ⁊ nō solū corpis: ſ₃ etiā aīe sue salutem a deo expostulet ꝑ suis laborib⁹: ⁊ sic in cētuplo pl⁹ mereť. S₃ sūt q̄dā q̄ in suis laborib⁹ nec bo nū nec malū intendūt: ſ₃ q̄si bos laborāt illici tū nō opanť nec indebito mō. ſ₃ nullā intētio nē bonā h̄nt: ſ₃ sicut brutū aīal sp̄ nisi ꝑ ter renis laborant. Ecclesiastes. iij. Nihil h₃ hō amplı⁹ iumēto. Et talis hō brutalis nihil vl̄

parū glorie celestis mereť ꝑ suis laboribus q₂ est q̄si pecus. S₃ diceres: ex quo necessaria est intentio tūc querit̄ q̄lis debeat esse. Rñ detur q̄ intētio laboratoꝝ d₃ eē triplex. ⁊ sic semp merenť. Sap. iij. Bonoꝝ laboꝝ glo riosus est fruct⁹. Pr̄a intētio d₃ eē vt q̄lib₃ io laboret vt de iustis habeat vn̄ viuat. Et ne necesse habeat furari vel alias iniuste acq̄re re.s. ꝑ rapinā ⁊ vsurā vel fraudē: ⁊ sic d̄ alijs Sciēdū q̄ bonū ē q̄ q̄s discat aliq̄d ⁊ aliq̄d artificiū: q₂ scire laus est. vn̄ Octauian⁹ im perator noluit filias suas sine arte laborādi ꝑmittere vacare. Quia inq̄t ego possem de pauperari: tūc filie mee cū labore possent se nutrire. ſ₃ aliq̄ diuites nr̄is tpib⁹ verecūdāť laborare cū tn̄ laborare ē ꝓpriū hoīs. Unde Iob. v. Hō ad laborē nasciť sicut auis ad vo lādū. vn̄ apls. ij Thess. iij. Qui nō laborat nō manducet. Secūda vt in penitētia ade sit et ne caro habeat occasionē peccādi. Ergo qli bet d₃ laborare ne incidat in pctm̄ ⁊ ne scan dalizet ꝓximū. Exemplū in vitaspatrū legi tur q̄ laborās h₃ vnū diabolū tēptans cū: ſ₃ ociosus h₃ mille demones q̄ cū tēptant ⁊ ad peccādū ducere intēdūt. vn̄ ociosus dat locū diabolo. Vn̄ sicut ī olla tepida residēt musce ⁊ in aq̄ stante crescūt vermes: sic in aīa ocio sa oriūť male cogitatiōes. vn̄ Hiero. Sēp aliq̄d boni facito: vt diabol⁹ inueniat te occu patū. Tertia itētio ē vt habeat vn̄ tribuat ⁊ subueniat necessitatē patiētī. Cū eni oēs la borare nō pn̄t aliq̄ ꝓpť cecitatē: q₂ ceci sūt ali qui q₂ claudi sūt. q₂ vel alias infirmi sūt. ⁊ si de⁹ cōtulit sibi fortitudinē vt laborare possit: tūc ea intētiōe laborare d₃ vt paupib⁹ labo rare nō potētib⁹ ī oīb⁹ subueniat. Et illa ele mosyna pre oīb⁹ multū placet deo. vn̄ Hie ro. Quāuis oēm censū tuū ī paupes distri buas: nihil tn̄ apud xp̄m erit p̄ciosi⁹ q̄ q̄ ma nibus tuis ipe cōfeceris. Sciēdū etiā q̄ q̄n q₃ ipm artificiū ꝓpť deū ad paupes extrah ēdū est si tale ē q̄d paupib⁹ valeat: sic sartor in reficiēdo tunicā: sutor in reficiēdo calceos: ⁊ sic de alijs: q₂ sicut seruim⁹ deo de reb⁹ nr̄is ⁊ de pſona ⁊ de tpe sic etiā de artificio: q₂ ra tione reddituri sum⁹ de artificio: sicut de tpe ⁊ de reb⁹. S₃ si aliq̄ diues pſona diceret. La borare nō indigeo: q₂ alias satis habeo. Re spōdeo. Si tu nō indiges: tn̄ adhuc labora re debes ꝓpť paupes: q̄ ꝑ se laborare nō pos sunt. Exemplo btē Elizabet q̄ cū ancil[illegible] is filabat: ⁊ inde vestes paup[illegible] re[illegible] ¶ Itē legiť exēplū d̄ rustic[illegible] ⁊ labor[illegible]

in collationib⁹ patrũ. q̄ cũ quidã adduxisset ad Johãnē vix magne scitatē: ⁊ etiã vix mi raculis illustratũ hoiem hñtē demonē fero cissimũ: adiurat⁹ ab eo noluit exire: s; ei⁹ v̄ba cōtēpsit. Adueniēte ḡ quodã rustico in hītu seculari ⁊c. Quere hoc ante sermo. xxvi. V.

In octaua pasche. Sermo. lvi. q̄ decem bona cōfert hoib⁹ bona societas.

Thomas autem non erat cũ eis qñ venit iesus. Joh. xx. Notandũ q̄ btūs Thomas xp̄m discipul' apparētē nō vidit: q: nō fuit cũ eis. S; post octo dies cũ vidit: q: tūc cũ alijs discipul' ɔgregat⁹ fuit. Uñ dr̄ in v̄bis ppositis. Thomas aūt nō erat cũ eis. Circa qd̄ sciendũ q̄ vtile ⁊ salubre ē hoiem eē ĩ bona societate. q: ex hoc ɔsequit̄ q̄s decē emolimēta .i. decē fruct⁹ q̄s cōfert bona societas. A

Primũ bonũ qd̄ cōsequitur q̄s ex societate bonoꝝ ē acq̄sitio sc̄itatꝭ. Si enĩ tãta ē virt⁹ societatꝭ cũ muliere fideli q̄ scificat̄ vir infidel' p mulierē fidelē: sic dr̄ .i. Coꝛ. vij. Quãtomagꝭ scificat̄ q̄s ex societate multoꝝ bonoꝝ. ps. Cũ scō sctūs eris. Secũdũ bonũ ē scẽã in bonis calefactio. Sicut enĩ carbo frigid⁹ accēdit̄ ex adiũctiōe cũ alijs ardētib⁹: ita ⁊ tepidi ex adiũctiōe feruētiũ calefiũt. Eccs. iiij. Un⁹ quō calefiet. Et si dormierit duo fouebũt̄ mutuo Sicut enĩ lux siue ignis nō meli⁹ accēdit̄ q̄ ignē igni applicãdo: Sic serui dĩ nō meli⁹ inflãmant̄ q̄ simul habitãdo. Tertiũ ē corroboratio. Prouer. xviij. Frat̄ q̄ iuuat̄ a frē est q̄si ciuitas firma. Sic enĩ ĩ ciuitate vn⁹ mur⁹ corroborat aliũ ⁊ turris turrim: ⁊ sic de alijs Sic ĩ corpe vniꝰ ɔgregatiōis vn⁹ ex alio corroborat̄ ĩ bono. igit̄ ex scẽã societate tria predicta sequũt̄. Primũ ē v̄tutũ acq̄sitio. ⁊ hoc quo ad incipientes. Secũdũ ē v̄tutũ feruoꝝ. Et hoc q̄ ad pficiētes. Tertiũ ē v̄tutũ firmitas: ⁊ hoc q̄ ad pfectos. Quartũ ē cadentiũ subleuatio q̄ mult̄ ē necessaria. Eccs. iiij. Si vn⁹ ceciderit ab altero fulciet̄. ve soli: q: si ceciderit nō h; subleuãtē se. q: p exēplũ alioꝝ corrigit̄ vita sua. ⁊ etiã ppt̄ orōnē illoꝝ cũ q̄bus morat̄ de⁹ illumĩat eũ ⁊ dat sibi grãz resurgēdi. Quĩtũ q: vinci nō pñt facilit̄ a temptatiōe diabolica. Canti. vi. Terribilis vt castroꝝ acies ordinata. Exēplũ p;. q: lup⁹ ĩuadit vagãtē ouē ⁊ rapit: s; si essꝫ ĩ medio gregꝭ nō tã cito eã inuaderet. Sextũ ē vberiōis diuine indulgētia. Gen. xviij. Si inuenero in sodomis q̄nquagĩta iustos in medio ciuitatis dimittã om̄i loco ppt̄ eos. Si aũt rōne societatis bone tam modice parat⁹ fuit pcere tãte multitudini ⁊ in tantis scelerib⁹: nunquid nō parcet paucꝭ ⁊ in culpis modicis ppt̄ societatē bonoꝝ. Septimũ ē p̄ntia xp̄i. Mat. xviij. Ubi duo vel tres cōgregati fuerint in noĩe meo: ibi in medio eoꝝ sum. Xp̄s in medio eoꝝ ē p aliquē effectũ grē. Sic enĩ dr̄ in hoib⁹: ⁊ int̄ hoies habitare. In signũ huius qñ aplis dat⁹ ē sp̄ūsscūs: tūc fuerũt simul cōgregati. Et in signũ hui⁹ btūs Thomas nō meruit videre xp̄m q: nō fuit in ɔgregatiōe discipuloꝝ. Octauũ est p̄ciũ exauditio. Obtinet enĩ multitudo qd̄ nō obtinet aliq̄s sol⁹ s̄m illud Hiero. Impossibile ē p̄ces multoꝝ nō exaudiri. Math. xviij. Si duo ex vobis cōsenserint sup terrã de oĩ re q̄cunq; petierĩt fiet illis a p̄re meo. Quãtomagꝭ vbi nō duo vel tres s; maxima cōuenit multitudo ad rogandũ aliq̄d obtinebit. Ergo ille oēs orōes q̄ fiũt a cōitate: sicut in ecclesijs cō̃suetũ ē fieri post s̄monē: siue ille fiant p viuis siue pro defũctis: siue p q̄cũq; causa valde efficaces sũt ⁊ est talis orō elemosina sp̄ũalis: quã q̄s pro necessitate pximi facit. Talis orō ē valde accepta deo: cũ q̄s ex charitate frat̄na p alijs rogat. Uñ Criso. sup Math. Pro se enĩ orare necessitas cogit: p alijs aũt charitas frat̄nitatꝭ hortat̄. Dulcior ē aũt ante deũ orō nō quã necessitas trãsmittit: s; quã charitas fraternalis commēdat. Gre. in moral'. Quisq; p alijs intercedere nitit̄ sibi poti⁹ ex charitate suffragat̄ ⁊ p semet ipso tanto citi⁹ exaudire meret̄ q̄to deuotius p alijs intercedit.

B Nonũ est securitas in agone mortꝭ: q̄a magꝭ secure vadit q̄ si sol⁹ essꝫ. Exēplũ de q̄dam heremita scō viro. cui cũ reuelata fuisset hora mortꝭ sue ppinq̄: accessit ad cenobiũ ppinquũ petēs recipi ibidē. Cũ aũt abbas difficultatē ei in hoc exhiberet: timēs ne eis esset grauamē ppt̄ senectutē ⁊ debilitatē suã Ipse r̄ndit ne hoc timerēt. q: cito moriturus essꝫ: sicut sibi fuerat reuelatũ. Et abbas q̄reret ḡ vis mutare statũ tuũ p tã modico tpe cuz multi possint ex hoc scandalizari ⁊ turbari. R̄ndit q̄ securi⁹ essꝫ trãsitũ pīculosũ trãsire in societate q̄ solũ. ⁊ ideo cũ trãsit⁹ mortꝭ esset pīculosissim⁹ affectabat se illũ magis trãsire in societate q̄ sol⁹. expauescēs illos inimicos q̄ ibi p̄ntes erũt. ⁊ recept⁹ post paucos dies mortu⁹ est inter fratres in eoꝝ societate securius pertransiens transitũ mortꝭ. C De cimũ q̄ mai⁹ p̄miũ post hanc vitã habebũt

ſ hoc spẽcialit' ptinet ad religiosos. Cũ enim maiori virtuti mai' p̄mium datur: viuentib' sub obedientia debet mai' p̄miũ. Ideo dicit Sen. Hoc solũ virtuti adijcies qḋ ꝓprie voluntati detraxeris. quia maximũ ē frangere volũtatē ꝓpriã. Vñ Eusebius in ep̃la. Illũ diē te tantũ bñ vixisse puto in quo volũtatem ꝓpriã abnegasti: ⁊ desiderijs restitisti. Ideo dr̃ de xp̄o Philip. ij. Fact' est obediēs vsq; ad mortē: mortē aũt crucis: ppt' qḋ ⁊ de' exaltauit illũ: ⁊ dedit illi nomē qḋ est sup omne nomē. Exemplũ legit' de hoc in vitaspatrum ꝙ cũ essent quattuor ordines cuidã viro scõ ostensi. s. infirmantiũ ⁊ de hoc grãs agẽtium. seruientiũ infirmis in hospitalib' solitariũ. ⁊ viuẽtium in cõgregatione sub obediẽtia: ⁊ quart' apparet sublimior q̄renti cur hoc esset dictũ ē ei. q: oẽs alij faciũt ſm ꝓpriã volũtatē. hi aũt q̄ sub obediẽtia patrũ viuũt nõ ſm ꝓpriã volũtatē faciũt. ſ ſm alteri' volũtatē. ⁊ ideo maioris vtut' sũt.

De eadem dñica. Ser. lvij. De cicatricib' vulnerũ xp̄i.

Infer digitum tuum huc. Joh. xx. Sciendũ ꝙ xp̄us ſuauit cicatrices vulnerũ i suo corpe glorificato ppt' nouē. D Primo vt p hoc oñderet verã resurrectionē ꝙ in eodē corpe in q̄ passus fuit resurrexit. Sic ⁊ nos cũ eodē corpe nr̃o resurgem' sic ⁊ xp̄us: ⁊ q̄ hic pl' patit' infirmitates ⁊ tribulatiões patient' ille in resurrectõe mag' letabit'. ſ tñ sic stella differt a stella ī claritate: ita corpa sanctoꝝ. q: qui hic ī maiori abstinẽtia ⁊ duricia sue carnis vixit: ⁊ etiã castior fuit ille clarius corp' in resurrectiõe habebit. Secũdo in signum victorie seruauit cicatrices. Esa. lxiij. Ego q̄ loquor iusticiã ⁊ propugnator sum ad saluandũ. xp̄s nõ ex impotẽtia curãdi cicatrices ſuauit: ſ vt ppetue glorie circũferat triũphũ. sicut enĩ honor ē militi, de p̄lio reuertẽti deferre scutũ fractũ. sic honor est xp̄o scutũ deferre victorie sue gloriosũ triũphũ. vñ Aug. dicit ꝙ in corpib' martyrũ manēt cicatrices in signũ victorie ⁊ reuerẽtie. Tertio vt discipulos in fide cõfirmaret: ⁊ vt nob' fidē resurrectionis astrueret. sicut pꝫ i btõ Thoma q̄ noluit credere ⁊ dixit. Nisi videro in manib' ei' fixurã clauoꝝ ⁊ mittã digitũ meũ in locũ clauoꝝ: ⁊ mittã manũ meã in lat' ei' nõ credam. Et post dies octo iterũ apparuit discipulis suis ⁊ dixit Thome. Infer digitũ tuum huc ⁊ vide man' meas, ⁊ affer manum tuã ⁊ mitte in latus meum: ⁊ noli esse incredul' ſ fidelis. Et ergo ad dubitantiũ corda sananda cicatrices vulnerũ sũt seruate. Item Greg. in omel'. Egit nãq; miro modo diuina clemẽtia vt discipul' dubitãs dũ i magro palparet vulnera carnis: in nobis sanaret vulnera infidelitatis. Plus enĩ infidelitas Thome ad fidē ꝙ oĩm discipuloꝝ fidelitas ꝓfuit. q: dũ ille ad fidem palpãdo reducitur: mẽs nostra oĩ dubitatione postposita in fide solidatur. Quarto vt ad amorē suũ nos alliceret ostēsis cicatricib'. Si q̄s ppt' dilectũ amici permitteret sibi manum vel pedē abscindere: vel oculũ eruere: ⁊ hoc faceret illi amico in subleuationē q̄ncunq; talis amic' cerneret i suo amico talem charitatē alliceret vtiq; ad reamandũ ⁊ ad regrãtiãdũ sibi de his q̄ passus esset p eo. sic simili modo cicatrices xp̄i ⁊ ei' gloriosa passio dꝫ nos allicere ad amandum eũ: q: nõ solũ manũ vnã vl' pedē vl' oculũ. ſ totũ corp' suũ cũ omĩb' mẽbris suis exposuit. Quinto ſuauit cicatrices vt interpellaret p nob' ad patrē. E Unde sciendũ ꝙ xp̄s quadrupliciter orat pro nobis ad patrem. Primo verbo. Johã. xvi. Ego pro eis rogo ⁊c. Dicitur etiam Luce. vi. ꝙ sepius pernoctabat in oratione. Item Mathei. xiiij. dr̃ ꝙ ascendit in montem solus orare. Modo xp̄s p se non indiguit orare. sed pro nobis peccatoribus orauit: ⁊ exemplum orandi nobis tribuit. Secundo orauit pro nobis cum lachrymis in cruce pendẽs. Hebre. v. Cum clamore valido ⁊ cum lachrymis exauditus est p sua reuerentia. Sic ⁊ nos orare debemus cum clamore ⁊ desiderio magno ⁊ lachrymarum effusione pro nobis ⁊ pximis: tunc dñs cuilibet nostrum sic deuote oranti dicet illud Esaie. xxxviij. Audiui vocem tuam ⁊ vidi lachrymas tuas. ps. Clamauit ad me et ego exaudiam eum ⁊c. Tertio orauit pro nobis cum effusione sanguinis sui. ad Hebre. xij. Accessistis ad sanguinē melius loquentē ꝙ sanguis Abel. Sanguis enĩ Abel petebat vindictam sup Cayn. ſ sanguis xp̄i petit miam. q̄ q̄ties xp̄s sãguinē suũ fudit: toties p nob' orauit cũ vulnerib' ⁊ sãguie suo. Quarto orat p pctõrib' cicatricũ ostensione q: eas pri repñtat: vt nob' eũ recõciliet. Cicatricũ ei' repñtatio ē q̄dã apd pr̄em p nob' aduocatio Sic enĩ miles taces ab imperatore ipetrat q̄n vulnera q̄ p eo ptulit demõstrat. Legit' i historia scolastica ꝙ antipater Idume' magni herodis pater in quodã prelio i seruitio im

peratoris multis vulnerib⁹ cōfossus est: qui
tandē ab emulis accusat⁹ reiectis vestib⁹ di-
xit. Ego nolo me xbis excusare apd̓ te: ſꝫ ista
vulnera q̄ suscepi ꝓ te: loquāť ꝓ me si ego di
ligo te. tūc Cesar ipꝫ in graꝫ suscepit. sic xp̄s
vulnera patri oñdit: vt insinuet q̄tū nos di
lexit. Ber. O hō securū accessū habes ad deū
vbi habes matrē ante filiū ⁊ filiū ante prēꝫ
mater oñdit filio pect⁹ ⁊ vbera. fili⁹ oñdit pa
tri latus ⁊ vulnera quō ibi poterit esse repul
sa vbi concurrūt tot charitatis insignia. Vñ
etiā apl's. Ro. viij. Qui est ad dexterā dei q̄
etiā ꝓ nobis interpellat. Item. i. Joh. ij. Si
qs peccauerit aduocatū habem⁹ apud prēꝫ
iesū xp̄m iustū. ⁊ ip̄e est ꝓpiciatio ꝓ pctīs no
stris. Vñ ps. Respice ī faciē xp̄i tui ⁊c. De⁹
pater respiciēs q̄ care eccl'ia filio suo consti
tit: parcit ecclesie sue. Sexto cicatrices ob-
seruauit: vt nō obliuiscať nr̄i. scripsit eīm nos
in triplici parte corpis. In manib⁹ vt nos ve
lit in oīb⁹ necessitatib⁹ adiuuare. In pedib⁹
vt nūq̄ velit a nob̄ separi: ſꝫ semꝑ nobiscū
manere. In corde: vt semꝑ velit memor nr̄i
esse ⁊ bonum nobis optare. ⁊ si mater obli-
uiscitur filij sui qñ dormit vł aliqd̓ aliud op⁹
facit: tñ xp̄s nūq̄ obliuisciť nr̄i. Et in signū
recōpensatiōs tūc sepi⁹ ⁊ freqnti⁹ debemus
etiā cogitare de xp̄o ⁊ memorari suā amarā
passionē ⁊ sibi cōpati. qꝛ hoc est valde sibi ac
ceptū ⁊ nobis valde meritoriū. Vñ Alber.
mag. Simplex recordatio seu meditatio pas
sionis xp̄i plus valet q̄ si integrū annū ieiu
naret qs in pane ⁊ aq̄: vel si quotidie virgis
⁊ flagellis cederet vsqꝫ ad effusionē sangui-
nis: vel si quotidie legeret vnū psalterium.
Septimo seruauit cicatrices vt eas in iudi-
cio malis ostēdat: vt mali videāt q̄ iuste sunt
dānati. Vñ dicit eis hec v̓ba. vt dicit Criso.
suꝑ Math. Ego ꝓpť vos hō fact⁹ suꝫ. ꝓpť
vos alligat⁹ sum: delusus: cesus: crucifixus.
vbi est tantaꝝ iniuriaꝝ meaꝝ fruct⁹: ecce p̄-
ciū sanguinis mei quē dedi in redēptionem
aīaꝝ vestraꝝ. vbi ē seruit⁹ mihi impēsa quā
ꝓ p̄cio sanguinis mei mihi debuistis. ego sp
gliam meā vos habui: cū essēꝫ de⁹ apparēs
hō ⁊ viliorē me oīb⁹ reb⁹ fecistis. nā oēm rēvi
lissimā terre ampli⁹ dilexistis q̄ iusticiā me
am ⁊ fidē. Sciēdū q̄ demōstratio signoꝝ fi
et in publico in extremo iudicio: cum celestis
rex ⁊ iudex ī vallē iosaphat patenť descēdet
passiōis insignia radijs solis lucidiora ferēs
vt videāt oēs reprobi q̄ iuste dānenť: qꝛ tā-
tū p̄ciū sui f ciosi sanguis ꝯtēpserūt. Augu.

Fortasse dñs ī corpe suo cicatrices seruauit
vt vulnera cordiū discipuloꝝ suoꝝ sanaret:
⁊ vt in iudicio hostib⁹ exprobraret. Octauo
etiā seruauit cicatrices in iudicio ꝓpť bonos
⁊ iustos: q ⁊ ipi videāt q̄ mīsericordiť sunt re
dempti ꝑ passionē xp̄i: ⁊ ꝓpterea de hoc gau
deant ⁊ deū imꝑpetuū laudent. Nono post
iudiciū in celo cicatrices seruabit ad maiorē
gloriā bonoꝝ. Si nullā gloriā habituri esse-
mus in celo pter illā quā hēbim⁹ de quibꝫ cica
tricib⁹ vulneꝝ xp̄i nūq̄ sufficienť possem⁹ deo
de hͦ regrāri ⁊ deseruire. etiā si mille ānos h
viueremꝰ: ⁊ deo fideliť ⁊ laudabiliter huire
mus: qꝛ cicatrices sunt in xp̄o nō in deformi
tatē: ſꝫ ad magnā pulchritudinem ⁊ decorē.
Vñ dicit Criso. q̄ suꝑ radios solis erūt luci
diores. Sciendū q̄ in celo habebim⁹ quādā
tale gaudiū de cicatricib⁹ vulneꝝ oīm mar-
tyrū. vñ Augu. in li. de ci. dei. Nescio quō ſꝫ
afficimur amore martyrū beatoꝝ: vt velim⁹
in illo regno videre vulneꝝ cicatrices q̄ pro
xp̄i noīe ptulerūt ⁊ fortasse videbim⁹. non
enī deformitas in eis: ſꝫ dignitas ⁊ pulchritu
do erit.

De eadē dñica. Sermo. lviij. de
istis qui sepi⁹ recidiuant.

R Espondit thomas
dñs me⁹ ⁊ deus meus. Joh. xx.
Verba predicta quilibꝫ potest
dicere q̄ digne in hoc sacro tp̄e communicauit
⁊ adhuc nō recidiuauit. Sciēdū q̄ illi q̄ post
penitentiā ⁊ sacrā cōiōnē redeūt ad pctā sūt
sicut serpētes euacuātes venena ⁊ iterꝫ resu-
mentes: et sūt sicut canis reuertēs ad vomi-
tū suū. vt dr̄ Prouer. xxvi. Et licꝫ oēs hoīes
necter faciant q̄ recidiuāt: tñ spāliť octo ge-
nera hoīm sť q̄ p̄ alijs dicť ⁊ peri⁹ recidiuare
ꝯsueuerūt. ¶ Primi sūt tyrrāni seu op
pressores pauperꝝ: vt magnates q̄ postq̄ con
sueuerūt subditos ⁊ paupes exactionare et
ab eis seruitia extorqre difficile ē eis hoc di-
mittere: ⁊ tales raro verā penitētiā faciūt. lꝫ
q̄nqꝫ de⁹ ꝑmiserit suꝑ eos infirmitates. vel
aliquam aliā plagā: pnīam agāt ⁊ ꝓmittāt
ampli⁹ paupes nō grauare ⁊ eis restituere
tñ stati vt de⁹ cessat a plaga ⁊ gladiū vltiōis
suspēdit q̄ eos ꝑcusserat stati obliuiscūť ⁊ re
deūt ad pctā ꝯsueta. Qꝛ hͦ sit verꝫ pꝫ ī phara
one quez de⁹ plagauit ꝓpť oppssionē ⁊ fla-
gellationē ppl'i isrł. qb⁹ eos āgariauit edifi-
cādo illas ciuitates. Phiton ⁊ Ramasses.
⁊ sepi⁹ illis plag monit⁹ pnīam egit ſꝫ fictaꝫ
qꝛ cessante plaga recidiuauit. Cū aūt Moy

ses ⁊ Aaron sibi ⁊ terre sue vltimā plagam
inferrēt dixit Pharao. Ite ⁊ orate ꝓ me. Fi
naliter eis recedētib⁹ ꝓsecut⁹ est eos: ⁊ sic i re
cidiuo pctī submersus ē. Sic timēdū ē de ill'
ꝙ sepe recidiuāt ne ꝯ illi submergāť ⁊ moriā
tur in pctis. Et tales ꝙ sic subditos suos op
primūt ⁊ indebitas exactiōes in eos faciunt
teneņť corā deo ad restitutionē ipsis subdiṫ
si volūt saluari. Secūdi sūt vsurarij: lusores:
⁊ falsi mercatores: fures ⁊ deceptores: ⁊ sic
de alijs. illi vix agūt verā pniam: ⁊ sepius ⁊
frequenť redeūt ad pcm̄. Tales eñ ꝙ in q̄
dragesima ꝑmiserūt restituere q̄ sūt alioꝝ: ⁊
iterꝝ post pascha vsurā ⁊ iniusta lucra recipi
unt. Qui eñ sic diuitias amāt siles sūt iude
ꝙ vt dr̄ occidit ꝓpriū patrē. ⁊ accipiēs matrē
in coniugē peccauerat. Et post egit pniaꝫ re
lictis diuitijs: q̄s male acq̄sierat tīmēdo pila
to. Postea recidiuauit furādo decimā partē
de pecunijs xp̄i ⁊ discipl'oꝝ ei⁹: ⁊ sic ꝓpť aua
riciā vendidit xp̄m iesuꝫ: ⁊ recidiuās despera
uit ⁊ laqueo se suspēdit. Caueāt eñ sibi oēs
auari ne sic sine pnia decedāt: ⁊ sic dāneņť cū
iuda. q: si saluari volūt oportet de necessitate
vt oīa bona iniusta restituāt. vñ Aug. Pec
catū nō dimittiť nisi res ablata restituatur.
Tertij sūt sortilegij: icātatores ⁊ inuocato
res demonū: necromātici: supstitiosi carmīa
trices: ⁊ phitonisse ꝙ vt in plurimū reuertūť
ad pcm̄. vt pꝫ i illa phitonissa ad quā acces
sit rex Saul: rogāo vt sibi suscitaret Samue
lē ꝓphetā ꝙ mortu⁹ fuerat. sic scribiť. i. Reg.
xxviij. Illa eñ mulier simul cū alijs mulieri
bus phitonissis ꝓhibita fuit ab icātatiōib⁹
Et tūc ad rogatū regis Saul ip̄a recidiua
uit. Cū eñ saul desideraret hoc ab ip̄a fieri ⁊
mutata veste ei⁹ veniēs rogaret eā vt susci
taret Samuelē. Tūc r̄ndit mulier. Ecce tu
nosti quanta fecerat saul: ⁊ quō erraserit ma
gos ⁊ ariolos de t̄ra. q̄re ḡ īsidiaris aīe mee
vt occidar. ⁊ iurauit ei saul dicēs. Viuit dñs
q: non eueniet tibi q̄cq̄ mali ꝓpť hāc rē. Et
pri⁹ saul deleuit phitones ⁊ diuinos. ⁊ cū dñs
recessiss; ab eo ꝯreliq̄t deū ⁊ xp̄itatē a mortuis
ꝯsuluit ꝑ phitonissaꝫ ⁊ incantatricē. Et sic ip̄e
saul tūc cū filijs suis interfect⁹ est a philisteis
ī bello. Sic isti digni sūt morte ꝙ accedūt ad
phitonissas cōtra p̄cepta dei ⁊ eccl'ie ⁊ etiaꝫ
ip̄e icātatrices q̄ sic recidiuāt postmodū de
facili sine pnia decedūt. Sciēdū ꝙ multi sūt
ꝙ post pniaꝫ qñ infirmanť in corꝑe accedūt
ad incantatrices ⁊ carmīatrices ⁊ faciūt se
carmīari qd̄ ē grāde pctm̄ mortale. Itē alīq
parētes sūt ꝙ pueros suos ifirmos ad tales
incantatrices portāt. ⁊ hi similiť ꝯuiť peccāt
Itē aliq̄ cū infirmāť accedūt ad iudeos pro
medicinis: qd̄ ꝓhibitū ē ab eccl'ia. ḡ qui infir
manť debēt accedere ad xp̄ianos medicos
⁊ vti medicinis eoꝝ. q: q̄cq̄d naturalē effectū
hꝫ hoc licitū est: sicut de herbis fit medicina.
q: altissim⁹ de terra creauit medicinā. Quar
ti sūt detractores ꝙ ꝯsueuerūt infamare ꝓ
ximos v̄bis suis: tales vix v̄e penitēt ⁊ mul
totiēs recidiuāt. sic eñ serpēs qñ grauať ve
neno: tūc sumit herbā amarā ꝑ quā euomit
venenū: ſ; postea iterū comedit res veneno
sas q̄b⁹ occidit hoīem quē mordet. Sic ⁊ isti
detractores venenū emittūt dū penitēt: ſ; ite
rū venenosas cogitationes ī cor assumūt qñ
mala ꝺ ꝓximis iudicāt: ⁊ tūc iterū linguis ve
nenosis mordēt ꝓximos qñ eis occulte oblo
quunť. ḡ q̄lib; dꝫ se cauere a detractiōe ꝓxi
mi. vñ Hiero. Noli diligere detrahere ne era
diceris. pauci eñ sūt ꝙ huic vicio plene renū
cient. Item ꝙ tale pcm̄ vix dimittiť. Hiero.
Nō facil' venia praua dixisse de rectis. Quīti
sūt luxuriosi ⁊ adulteri ⁊ sodomite ꝙ de facili
recidiuāt. sicut vxor Loth ꝙ delectabať mane
re in sodomis. ⁊ iđo p̄sumiť ꝙ nō ob aliam
causaꝫ retrospexit: nisi forte q: libenť vixisset
vltra cū eis. ⁊ doluit de ꝑditione ⁊ subuersio
ne illoꝝ. Nō eñ rōnabile ē ꝙ de⁹ mutasset eā
in statuā salis ꝓpť solā retrospectionē nisi ⁊
aīo voluisset redijsse ſm illud euangelij. Ne
mo mittens manū ad aratrū ⁊ respiciēs re
tro aptus est regno dei. Nō eñ intelligiť ibi
corꝑalis retrospectio. q: hō arando ⁊ retro
spiciēdo pōt regnū dei obtinere: etiā si oculo
corꝑali ad diuitias respexerit q̄s dimisit. S;
intelligiť de retrospectiōe mentis ⁊ ꝯsensus
quo q̄s affectat redire ad ea ꝙ dimisit. Niniui
uite voluptuosi ⁊ luxuriosi licet ꝓpť p̄dicati
onē Ione pniaꝫ egerūt: tñ postea recidiuaue
rūt. ſ; aliqui dicūt se nō posse diu ꝯtinere ab
actu luxurie: qd̄ ē simpliciť falsuꝫ. q: ex h̄ seq̄
reť ꝙ de⁹ p̄cepisset nob̄ aliq̄d qd̄ eet impos
sibile nob̄ adiplere. vñ Ber. Maledict⁹ hō ꝙ
dicit deū p̄cepisse impossibile. Vñ si talis ha
beret tātā volūtatē ꝯtinēdi q̄tā hꝫ vinū su
um in vase custodiēdi: ⁊ cū tāta diligētia ob
strueret sensus corꝑis cū sentit se ꝑ occasio
nē sensuū tēptari carnaliť cuꝫ q̄ta diligētia
obstruit foramē vasis repleti cū vino cū sen
tit vinū exire vel stillare de illo: de facili cōti
neret. Hoc pꝫ etiā ex h̄ ꝙ si cū vno actu luxu
rie deberet ꝑdere omia bona tp̄alia sua. vel

sciret se amissurū pedē vel manū vel ambos
oculos: vel sciret sibi ꝑparatū igneū lectū i
quo deberet cremari: sicut btūs Laurēti⁹ in
craticula omnino abstineret: ꝛ nunq̄ vsq; ad
mortē aliquē actū luxurie sciēt ꝛ volūtarie
ꝑpetraret. Sexti sūt gulosi i delitijs assueti ꝛ
nutriti a iuuētute: tales etiā vt freqnt̄ recidi
uāt. Hoc pꝫ i filijs isrl̄ quos dñs pauit i de-
serto māna ꝛ dixerūt. Aīa nr̄a nauseat sup
cibo isto: da nobis carnes. ꝛ etiā murmuran
tes dixerūt Nu. xi. Recordamur pisciū q̄s co
medebamus in egypto: ꝛ peponū ꝛ ceparū
allei ꝛ porri ꝛc̄. Et cupierūt ea q̄ reliqrāt ex
eūdo de egypto. ꝛ ideo occisi sunt in deserto.
ꝑo. Adhuc escē coꝝ erāt i ore ipoꝝ: ꝛ ira dei
descēdit sup eos. Et vocauit moyses locū illū
sepulturā cōcupiscētie. Ibi eni sepeliuit moy
ses pplm̄ q̄ desiderauit carnes. sic timēdū ē
de gulosis q̄ mō redeūt ad crapulā ꝛ ebrieta
tē suā. sic illi q̄ in. xl. penituerunt ꝛ in pascha
cōicauerūt: ꝛ iam ecōuerso ad tabernas va
dunt ꝛ se inebriāt ꝛ sic deū expellūt. vñ Am
bro. in li. de peni. Ebriosus cōfūdit naturam
amittit grām: ꝑdit glīam: incurrit dānatio-
nē eternā. Septimi sūt q̄ assueti sunt iurare et
blasphemare: tales ꝛ si qñq; peniteāt tñ cito
recidiuāt. vñ Aristo. vij. ethi. Difficile ē resi
stere cōsuetudini q̄ assimilat̄ nature. Vñ idē
ij. ethico. Ex actu multotiēs iterato fit habit⁹
ꝛ tales sic iurātes ꝛ blasphemātes replebūt̄
oi iniqtate. vñ Eccl̄. xxiij. Vir multū iurans
replebit̄ iniqtate: ꝛ nō recedet a domo eius
plaga. ¶ Octaui sūt supbi q̄ etiā vix vel
nunq̄ supbiā deponūt. ꝛ si qñq; ad tps de-
ponūt: tñ sibi reassumūt. vt pꝫ in illis q̄ in. xl.
deponūt supbū habitū. s. lōgas manicas ꝛ
caudas: ꝫ post festū pasche imediate reassu
mūt. Vñ dixit q̄dā mulier ad quēdā bonū vi
rū. Dñe q̄d valet cōfessio mea. ego cōfiteor d̄
supbo habitu ꝛ tñ easdē vestes adhuc in ca
mera ꝛ i cista retineo ꝛ desistere nō intēdo. ꝛ
talis ꝯfessio nihil ꝑdest q̄ nō fit cū firmo ꝓpo
sito emēdādi. Et ista octo genera hoīꝫ vix vl̄
raro se emēdāt.

Dñica pria post octauas pasche. Ser-
mo. lix. de ꝑlatis ꝛ subditis.

Ego sum pastor bo-
nus. Joh. x. Sciēdū q̄ ꝑ pasto
rē in p̄nti euāgelio itelligit̄ ꝑla
tus. ꝛ ꝑ oues intelligūt̄ subditi. Vñ hic tria
sūt dicēda. ¶ Primo q̄d tenēt̄ ꝑlati subditis
Secūdo quō oēs hoīes sūt silēs. Tertio q̄d
subditi tenēt̄ ꝑlatis. Quātū ad pmū sciēdū q̄
ꝑlati tenēt̄ tria subditis. Primū ē vt t̄rā suā
ꝛ subditos suos defēdāt. q̄ gladi⁹ dat⁹ ē eis
ad h̄ vt videlꝫ ppl̄os ꝛ subditos ꝛ timētes
deo sibi cōmissos sollicite ꝛ ꝓ posse defendāt
ꝛ hoīes pacifice viuere cōpellāt: defendēdo ec
clesiā exteri⁹ a paganis ꝛ ab infidelib⁹ ac he
reticis. interi⁹ a ꝑdonib⁹: maleficijs ꝛ hmōi.
Itē ptegēdo viduas ꝛ orphanos ꝛ sacdotes
ꝛ religiosos qui seipos tueri nō p̄nt. Vñ. ij.
Mach. vlt̄. Vidit machabe⁹ extēdisse manū
Jeremiā ꝛ dedisse gladiū aureū iude: dicētē
sibi: accipe gladiū sctm̄ mun⁹ a deo q̄ deijces
adūsarios ppl̄i mei isrl̄. Dicit ei gladiū sctm̄
nō q̄ gladi⁹ sit sctūs: ꝫ sctm̄ facit bn̄ vtētē. vt
Carolū: Henricū. Ludouicū ꝛ sic d̄ alijs. Sci
endū q̄ rectores ad h̄ statuti sūt vt vnusq̄sq;
t̄rā sibi subiectā i pace teneat. q̄ si eēt t̄ra ali
cui⁹ ꝑncipis ita āpla q̄ ꝛ vltra mare se extē
deret: tūc de oīb⁹ pctīs q̄ fiūt i ea ꝑ raptores
ꝛ alios malefactores q̄b⁹ resistere possꝫ red-
ditur⁹ eēt rōem deo. Vñ si ꝑsidētes p̄nt ꝓhi
bere mala ꝛ nō faciūt dānabūt̄. h̄ merito ad-
uertere deberēt isti ꝑlati ꝛ ꝑsidētes q̄ de suo
potētia ꝛ dignitate nesciūt nisi glīari tota die
occupātes se i torneamētis: venatiōib⁹ ꝛ po
tationib⁹: ꝛ sic de alijs mūdi vanitatib⁹ nunq̄
vel raro se occupātes circa paupeꝝ: viduarū
clericoꝝ religiosoꝝ: orphanoꝝ: ꝛ hmōi ptecti
onē. Cū tñ nulla alia de cā de⁹ eis ꝯtulerit ta
lē ptātē nisi ꝓ tuitōe eccl̄ie ꝛ paupeꝝ. vñ Nu.
xxv. dicit dñs ad moysen. tolle cūctos ꝑncipes
ppl̄i ꝛ suspēde eos ꝯ sole i patibul̄. Et h̄ dico
sm̄ glosā. q̄ vl̄ erāt auctores illi⁹ pctī ppl̄i:
vel q̄ nō ꝓhibuerūt. Secūdū ē in q̄ tenēt̄ dñi
subditis si saluari volūt vt sint ipis clemētes
sicut deū volūt sibi hr̄e clemētē. q̄ si qs cupit deū
sibi eē ꝓpiciū nō crudelē: ita ipe suo subdito
dꝫ eē. vñ Sen. Sic cū inferiori viuas quēad
modū supiorē tecū viuere velis. Vñ. b. Joh.
baptista requisit⁹ a militib⁹ q̄d facere deberēt
r̄ndit. Neminē ꝯcutiatis: nemini calūniā facia
tis: ꝛ estote ꝯtēti stipēdijs vr̄is. ¶ Querit̄
vtrū dñs possit aliq̄d vltra cēsū debitū a sub
ditis exigere vl̄ recipe. Rn̄deo q̄ ex causis rō
nabilib⁹ pt vltra cēsū debitū petere modera
tū auxiliū ꝛ subsidiū a subditis dūmō h̄ petat
sine coactiōe. Pria cā ē ꝓ defensiōe patrie. vt
cū patria iniuste ab hostib⁹ inuadit̄: tūc ei sub-
diti nō solū tenēt̄ res suas īpartiri: ꝫ etiā te-
nent̄ ad h̄ corpal̄r laborare. Secūda si sit ca
pt⁹ i iusto bello. Tertia si ex iussu ꝑncipis vl̄
pape dēat ire ꝯ hēticos vl̄ paganos. Quarta

ci ē si debet: vl' velit filiū militare: vl' filiā dispō
sare. In oib⁹ his ⁊ silib⁹ pt licite a subditis pe
tere subsidiū moderatū. Sz si dñs vult lude
re in aleis vl' se extēdere i alijs vanitatib⁹ p
pter tales cas⁹ nō licz ꝗcq̄ exigere: ⁊ si exigit
tenet restituere fm Guil. ex̄ de ɔsue. in fine.
Sciēdū q̄ q̄ vltra debitū cēsuz accipiūt a sub
ditis nisi i casib⁹ ɔcessis ⁊ iā enūerat̄ pditō
res dicunt. Et rō est: q̄ eādē fidē dñs dz sub
dito quā subdit⁹ dño. ſ si subdit⁹ capi faceret
dñz vl' aliud malū ei inferret diceret p ditor
sic ē ō dño q̄ ad deū. Sz diceres si nō essz me
us subdit⁹ nō faceres. rñsio. Ideo nō ē tibi cō
missus a dño vt eū spolies ⁊ exactōnes: ſ vt
eū ꝓtegas: ⁊ talis ē dñatio diabolica q̄ affli
git subditos suos sibi ſuiectos. Itē tales iudi
ciū dei sine mīa merent: q̄ talē se exhibet eis
dñs iesus q̄les ipi exhibuerūt se suis subditis.
vñ Lu. vi. Eadē mēsura q̄ mēsi fueritis reme
tietur vob. R Exēplū legit q̄ qdā miles
habuit prēm ⁊ matrē q̄ mltū fuerūt miseri
cordes ⁊ timētes deū. Sz defunctis pentib⁹ fili
us effect⁹ ē oppressor subditoꝝ ⁊ pauperū: ⁊
cū argueret ab amicis ⁊ religiosis q̄re ita īiq̄
spoliaret suos subditos. Rñdit. Oues nre
sūt: ideo debem⁹ eas tōdere ⁊ vti eis. Tādem
de⁹ volēs eū ab h̄ errore reuocare ꝓpt' serui
ciū qd in iuuētute deo exhibuit: misit ad euz
angelū q̄ rapto eo ōndit ei pulchrū palaciuz
in quo erāt hoīes vestiti aureis vestib⁹ ⁊ can
tabāt dulcissime ⁊ oia genera organoꝝ audi
ebāt i illo palacio. q̄ audiēs tātū gaudiū pa
laciū volebat itrare: ⁊ repuls⁹ ē a custode porte
dicēte: quō vis intre illō mūdissimū palaciū
⁊ pulcherrimū cū habes vestē sanguinolētā.
Qui cū respexissz vidit se respsū sanguie: cui
angel⁹. iste ē sanguis ⁊ labor pauperꝝ quē tu
violent' ⁊ sine iure exactionādo a subditis ac
cepisti. Si igit vis intrare illō palaciū reijci
as a te istā vestē. q̄ ad se rediēs vitā i meli⁹
cōmutauit: ⁊ oia iniuste recepta restituit: ⁊
postea eis mltū misicors fuit. ⁊ tandē vitā i
bono finiuit. Tertiū q̄ debēt eē timētes deū
⁊ hūiles ad pximū. dico q̄ multū debēt time
re deū ipi plati. q̄ qn̄ subditi peccāt tunc ipi
puniūt in pñti p suis excessib⁹: ſ null⁹ ē qui
dñis ⁊ platis audet vitatē dicere vl' eoꝝ exces
sus punire: ſ oia durissimo dei iudicio reser
uant. Sapie. vi. Judiciū durissimuz fiet his
q̄ presunt. Ratio. quia tūc de⁹ nihil curat de
dignitate aut nobilitate: aut potestate. sicut
nec de infirmo leproso: q̄ de⁹ nō ē acceptor p
sonaꝝ: ſ vnūquēqz iudicat fm opa sua ⁊ me

rita. ſ q̄tū ad pximos ⁊ subditos prelati de
bent esse hūiles sic q̄ nō debēt spernere sub
ditos ꝓpt' paupertate. vñ Greg. Dñs fra
tres sum⁹ vni⁹ imperatoris ptāte cōditi ⁊ san
guine redēpti. ⁊ idcirco fratres nros q̄tūli
bet pauperes ⁊ abiectos in nullo despicere
debem⁹ L Sz q̄tū ad secūdū sciendūz
q̄ hoīes tam nobiles q̄ ignobiles: tam iu
uenes q̄ senes sunt similes i quattuor. ⁊ ista
similitudo dz esse causa dilectiōis adinuicez.
Primo q̄ de⁹ nos oēs creauit. ps. Ipse fecit
nos ⁊ non ipi nos. Ergo de⁹ est pat' oim no
strū fm dictū xpi in euāgelio vbi dicit. Vn⁹
eñ est pr̄ vr̄ ⁊c. Itē in euangelio iohānis di
citur. Oēs eñ vos fratres estis. Itē ab adā
oēs nati sum⁹: ⁊ de eodē limo oēs formati su
mus. Secūdo q̄ nudi nati sum⁹. Job. i. Nu
dus egressus suz de vtero mr̄is mee ⁊c. Ditis
sim⁹ rex mūdi paupior nat⁹ ē q̄ pauprimus
hoīm mūdi mortu⁹ sit. Hoc pbat. q̄ q̄tūcū
qz paup morit aliqd post se relinqt: imo ad
min⁹ panniculos aliquos qbus tegebat nudi
tatē suā: vel stramina aliq sup quib⁹ dormie
bat. ſ ditissim⁹ rex mūdi nullū hoꝝ secū por
tauit. ſ nud⁹ de vtero mr̄is hūc mūdū intra
uit. g̃ oēs quo ad natiuitatez sum⁹ similes ⁊
cōseqnt' fratres. Tertiū est q̄ oēs sum⁹ bre
uis vite. Job. xiiij. Breues dies hominis sunt.
Hoc intelligit tam de diuitib⁹ q̄ de pauperi
bus. quia q̄tūcunqz quis sit diues siue nobi
lis siue potens sup alios: tñ nō hz securitatē
vite q̄uis qñqz estimet se habere. Luce. xij.
Stulte hac nocte repetēt aīam tuaz a te ⁊c.
Et insup oēs eūdē finē hēbūt: q̄ oēs tā diui
tes q̄ paupes erūt cib⁹ vermiū: ⁊ vertent i
cadauer fetiduz. Si hec vis pbare vade ad
ossa mortuoꝝ ⁊ ōnde mihi q̄ sūt nobiliū vel
rusticorū: ſ nulla ē differētia q̄ oēs habebi
mus eundē finē. Quartuz q̄ oēs hoīes tam
diuites q̄ paupes: tā dñi q̄ subditi: taz dñe
q̄ ancille: ⁊ tā dñi q̄ serui stabūt ante tribu
nal xpi. Aplus. ij. Coꝝ. v. Omnes nos ma
nifestari oportet añ tribunal xpi vt referat
vnusqsqz put gessit in corpe suo siue bonū si
ue malū. Ex his pz q̄ oēs sum⁹ frēs. g̃ frat'
na dilectio ⁊ fidelitas dz eē int' nos: exq̄ oēs
frēs sum⁹. Sz ɔ h̄ faciūt q̄ paupes ꝓpt' pau
ptatē despiciūt vl' defectuosos subsannāt. qa
in hoc deū offendūt multū. Math. xxv. Qd
vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis.
Exemplū de q̄dā diuite q̄ spernebat paupes
Legit q̄ quidā diues aduocat⁹ q̄ de paupta
te deuenit ad magnas diuitias tante supbie

fuit qꝫ ꝓpter suã sublimitatẽ ⁊ supbiã loq̃ de paupib⁹ dedignabat: q̃ diuino iudicio ad tã tã cecidit miseriã qꝫ infirmat⁹ ꝯ visitãtibus respõsuꝫ dabat se eẽ cattũ. vñ etiã seipꝫ sub lecto ⁊ sub scãpno abscõdebat sicut catt⁹. ⁊ qñ interrogat⁹ fuit cur hoc faceret. rñdit. ego sũ catt⁹: ⁊ sic sine oĩ cõtritiõe ⁊ cõfessione obijt.

M Sꝫ qñtũ ad tertiũ sciẽdũ qꝫ subditi tenent tria dñis. Pño vt sint eis fideles ĩ corpore ne eos tradãt. Nã h̄ essꝫ pctũ iude q̃ xp̄ꝫ dñꝫ suũ tradidit. Item debent eis eẽ fideles ĩ reb⁹ tpalib⁹ vt pueniãt dãna dñoꝝ suoꝝ vbi pñt: ⁊ bona coꝝ eis augmẽtent. Itẽ in aĩa debẽt ipis eẽ fideles ne aliqđ malũ ipis ꝯsulãt. Cõtra qđ faciũt illi q̃ cõsulũt dñis vñ leduntur alij in reb⁹. ⁊ tales tenent ad restitutionẽ: si alias nõ fuissꝫ factũ illđ malũ sine coꝝ ꝯsilio etiã si nullũ ex h̄ emolumẽtũ ꝯsecuti sint. Job xviij. Precipitabit ipiũ cõsiliũ suũ. Boni cõsiliarij sũt vt angeli q̃ semp bona consulũt. ⁊ tales boni cõsiliarij habebũt magnã gloriã cũ angelis ĩ celo. qꝛ se eisdẽ angelis siles fecerũt dãdo bonũ cõsiliũ. Mali vero cõsiliarij sũt vt angeli mali q̃ sp cõsulũt mala ⁊ nociua: ⁊ tales mali cõsiliarij ꝓpter talia mala ꝯsilia ardebũt cũ demonib⁹ in inferno. Secundũ qđ subditi tenent suis dñis ẽ vt sint eis obediẽtes in licit̃ ⁊ in qb⁹ tenent eis obedire. quia sm btm̄ Tho. in seculari ptãte obediẽdũ est in licitis: qꝛ oĩs ptãs a deo ẽ. ⁊ q̃ ptãti resistit ordinationi dei resistit. Ex hoc sumit qꝫ vxor tenet obedire marito suo in oĩb⁹ licit̃ ⁊ honestis. Vñ Gẽn. iij. dixit de⁹ ad euã. Sub ptãte viri eris: ⁊ ipe dñabit tui. Silr pueri dñt obedire suis parẽtib⁹ ĩ licit̃ ⁊ honestis. sic etiam serui ⁊ ancille tenent obedire dñis suis ⁊ ꝯseq̃nter oẽs subditi: siue sint ciues: siue rustici: tenent obedire suis supiorib⁹ in oĩb⁹ licitis ⁊ honestis. vñ Bern. Quicqd vice dei p̄cipit hõ qđ nõ sit certũ displicere deo h̄ oĩno est accipiẽdũ q̃si p̄cipiat de⁹. Item Bern. Obediẽtia q̃ maiorib⁹ prebet deo exhibet. Tertiũ qđ subditi tenent dñis suis vel supiorib⁹ ẽ qꝫ d̃ debit̃ redditib⁹ siue d̃ reb⁹ dñoꝝ nihil auferre nihilqꝫ detinere dñt: ſꝫ plene ⁊ integre ꝯsoluere omnia. Cõtra hoc faciũt illi subditi q̃ scient subtrahũt ⁊ nõ plene persoluunt decimas ⁊ reddit⁹ suis supiorib⁹. ⁊ tales mortalit peccãt ⁊ tenent satisfacere suis superiorib⁹ si volũt cõseq̃ remissionẽ oĩm peccatoꝝ ⁊ eucharistiã digne recipe. Itẽ contra hoc faciũt officiales dñoꝝ q̃ q̃nqꝫ ex vna pte extorquent a subditis ⁊ ex alia parte nõ dãt dñis: sed semp partẽ vel totũ sibi reseruant. ⁊ tales etiã tenent ad restitutionẽ.

De eadem dominica.

e Ego sum pastor bon⁹. Hic xp̄s se ipsuꝫ cõmẽdat. Vñ hic ẽ dicẽdũ qñ q̃s põt se licite cõmẽdare. Et qñ ẽ venale ⁊ qñ mortale: vel etiã nullũ peccatũ. Hoc quere infra sermone. cvij. R.

De eadem dominica.

o Animã meã pono ꝓ ouib⁹ meis. Hic est dicendum de caritate dei quã hꝫ ad nos. ⁊ etiã de charitate quaꝫ nos ad ipsuꝫ habere debem⁹. Istum sermonem quere infra sermone. cxix. P.

Dñica. ij post octauas pasche Sermo lx. quare antiq̃ p̃res tãdiu olim vixerũt

m Modicũ et iã non videbitis me. Job. xvi. Hec verba locut⁹ ẽ dñs iesus ante passiõeꝫ suã post cenã in illo s̃mone quẽ fecit discipulis q̃ incipit. Nõ turbet cor vr̃m ⁊c̃. Legit aũt hoc euãgeliuꝫ hodie in q̃ dñs pauc̃ v̄bis annunciat suis aplis tria. ſ. mortẽ: resurrectionẽ: ⁊ ascẽsionẽ ad patrẽ. De pño ait. Modicũ ⁊ iã nõ videbitis me. ſ. post mortẽ vna die ⁊ duab⁹ noctib⁹ dũ fuero in sepulchro. De secundo subdit. Iterũ modicũ ⁊ videbit̃ me. ſ. post resurrectionẽ. xl. dieb⁹ quib⁹ apparebo vobis. De tertio addit. Quia vado ad patrem. Sciendũ qꝫ in euangelio septies repe ritur modicũ: quia in hac vita ⁊ iam nostris temporib⁹ septem etates hoĩs sunt breues ⁊ modice.

n Qꝫ enĩ vita nostra iam in presenti sit modica ⁊ breuis: ostendit multipliciter. Pmo p sacrã scripturã. Job. xiiij. Hõ nat⁹ de muliere breui viuẽs tpe repletur mltis miserijs. Itẽ. Breues dies hoĩs sũt. vñ Jaco. iiij. Que ẽ enĩ vita vr̃a: vapor ẽ ad modicũ parẽs. Sap. v. Nos nati ꝯtinue desiuimus eẽ. Secũdo ondit qꝫ vita nr̃a sit breuis in h̄ qꝫ vita ꝯpat reb⁹ q̃ sũt breuissime pmanẽtie. Pño ꝯpat feno. ps. Oĩs caro fenũ ⁊c̃. Nã sicut hodie fenũ viret ⁊ cras ĩ clibanũ mittit sic hõ hodie viuit ⁊ cras morit ⁊ sepelit: ⁊ sicut flos hodie floret ⁊ cras decidet ⁊ arescet: sic hõ ĩ iuuẽtute floret ⁊ ĩ senio arescat. ſꝫ ĩ morte decidet ⁊ ĩ puluerẽ reũtet. Itẽ vita nr̃a ẽ tãq̃ fluui⁹ ptrãsiẽs ⁊ tãq̃ nauis ptrrẽs. Greg. ĩ regist. Nr̃a vita nauigãti siĩis ẽ. Is nãqꝫ q̃ nauigat stet: sedeat: iaceat: sp vadit. qꝛ ĩpulsu nauis ducit. Ita ſꝫ ⁊ nos sum⁹ q̃ siue dormiẽtes siue vigilãtes siue iacẽtes: siue ãbulãtes: siue

nolētes siue volētes: p mōita tēpor sp ad fi
nē ducim̄. Aug. Uita nr̄a nihil ē nisi curs' ad
mortē i q̄ nemo nec diues nec paup nec nobil
nec ignobilis stare pmittit. sꝫ sp dictā vna in
quolibet die q̄sqꝫ nostrū facit. Itē vita nr̄a cō
parat vmbre. Hoc pꝫ si habeat respect' ad
pene inferni eternitatē. Un̄ dicūt dānati in
inferno illud Sap. v. Trāsierūt oīa illa tan
q̄ vmbra. Et post subdit. Nos nati ptinuo de
siuim' esse. Itē vita nr̄a est tanq̄ vent'. Un̄
Job vij. Memēto mei dn̄e q2 vent' ē vita mea
Tertio ondit cōpando vitā nr̄am ad vitam
antiquor patrū q̄ in pncipio mūdi vixerunt
Un̄ hī est dicendū q̄ diu patres antiq̄ vixerīt
q̄re ꝛ quō postmodū diluuiū exortū sit. Pro
q̄ sciendū q̄ adā postq̄ ipe expulsus fuit de
padiso cognouit vxorē suā Euā: ꝛ peperit ei
Cayn. Rursum post pepit Abel. Cayn agri
cola fuit. ꝛ Abel pastor ouiū. Factū est post
multos dies vt offerret Cayn de fructib' ter
re mūera dn̄o. Abel v̄o obtulit de meliorib'
greg̃ sui. Et respexit dn̄s ad abel ꝛ ad mune
ra ei'. Ad cayn v̄o ꝛ ad munera ei' nō respe
xit. Iratusqꝫ est Cayn vehement' ꝛ dixit ad
Abel frēm suū. Egrediamur foras. Cūqꝫ es
sent in agro consurrexit cayn aduersus abel
fratrē suū ꝛ occidit eū. Et ait dn̄s ad Cayn.
Ubi est abel frater tuus. Qui r̄ndit. Nescio.
Numq̄d custos fratris mei ego sum. Dixitqꝫ
de'. Quid fecisti: vox sanguis fr̄is tui Abel
clamat ad me de t̄ra. Nūc aūt maledicta erit
t̄ra in ope tuo: q̄ apuit os suū ꝛ suscepit san
guinē fratris tui de manu tua. Dixit aūt cayn
ad dn̄m. Maior est iniq̄tas mea q̄ vt veniā
merear. Et post hoc adā vixit centūtriginta
ānis: ꝛ genuit filiū ꝛ vocauit nomē ei' Seth
Legit in hystoria scolastica q̄ post mortem
abel adā nō voluit āmodo vxorē cognoscere
sꝫ deo iubēte p angelū fregit votū ꝛ cognouit
eā ꝛ genuit Seth: ꝛ dixit. Posuit mihi de' se
mē aliud p abel quē occidit cayn. Uixit aūt
adā postq̄ genuit Seth octingēt̄ ānis ꝛ ge
nuit filios ꝛ filias. Dr̄ aūt i scolastica hysto
ria adaꝫ habuisse. xxx. filios ꝛ tot filias pter
cayn ꝛ abel. Et factū ē oē tp̄s q̄d vixit adaꝫ
nōgēti ꝛ trigīta āni ꝛ mortu' ē. Uixit quoqꝫ
seth cētū q̄nqꝫ ānis: ꝛ duxit vxorē cū qua ge
nuit pmogenitū suū Enos. Uixit q̄qꝫ Seth
postq̄ genuit enos octingēt̄ septē ānis. genu
itqꝫ filios ꝛ filias. Et facti sunt oēs dies seth
nōgēti duodecī āni ꝛ mortu' est. Uixit vero
enos. xc. annis: ꝛ genuit Caynan. Post cui'
ortū vixit octingent̄ q̄ndecī ānis. ꝛ genuit fi
lios ꝛ filias. Factiqꝫ sunt oēs dies Enos nō
gēti q̄nqꝫ āni: ꝛ mortuus ē. Uixit q̄qꝫ caynā
septuagita ānis: ꝛ genuit Malalehel. Et vi
xit caynā postq̄ genuit malalehel octingent̄
q̄dragita ānis: ꝛ genuit filios ꝛ filias. Et fa
cti sūt oēs dies caynā nōgētidecē āni: ꝛ mor
tu' ē. Uixit aūt malalehel sexagita q̄nqꝫ an
nis: ꝛ genuit Jared. Et vixit Malalehel post
q̄ genuit Jared octingēt̄ triginta ānis: ꝛ ge
nuit filios ꝛ filias. Et facti sunt oēs dies ma
lalehel octingēti nonaginta q̄nqꝫ āni ꝛ mor
tu' ē. Uixitqꝫ Jared cētū sexagitaduob' ānis
ꝛ genuit Enoch. Et vixit Jared postq̄ genu
it Enoch octingēt̄ annis: ꝛ genuit filios ꝛ fi
lias. Et facti sunt oēs dies Jared nōgenti se
xagintaduo anni: ꝛ mortu' ē. Porro Enoch
vixit. lxv. ānis: ꝛ genuit Mathusalē. ꝛ ābu
lauit Enoch cū deo. Uixit aūt enoch postq̄
genuit mathusalē trecētis annis: ꝛ genuit fi
lios ꝛ filias. Et facti sūt oēs dies enoch. ccc.
lxv. anni. ꝛ ābulauit cū deo: ꝛ nō appuit: q2
tulit eū de'. Uixit quoqꝫ mathusalē centum
octuaginta septeꝫ annis. ꝛ genuit Lamech.
Et vixit mathusalē postq̄ genuit lamech se
ptingentis octoginta duob' ānis. ꝛ genuit fi
lios ꝛ filias. Et facti sunt oēs dies mathusa
lē nongēti sexagintanouē: ꝛ mortu' ē. Uixit
aūt lamech centū octuagintaduob' annis: ꝛ
genuit Noe. Uixit aūt lamech postq̄ genuit
Noe q̄ngent̄ ꝛ nonagintaq̄nqꝫ ānis: ꝛ genu
it filios ꝛ filias. Et facti sūt oēs dies lamech
septingēti septuagintaseptē anni: ꝛ mortu' ē
Noe vero cū q̄ngentor annorū esset genuit
Cham: Sem: ꝛ Japhet. Et cum multiplicati
sunt hoīes ꝛ malicia hoīꝫ sup terrā: tūc dn̄s
iussit Noe fabricare archā. ꝛ cū noe esset q̄n
gentor ānor iussus est fabricare archā: ꝛ cū
esset sexingētor annorū tūc intrauit cū trib'
filijs suis ꝛ cū trib' vxorib' filior suorū ꝛ cū
vxore sua. Tūc apte sunt cataracte celi ꝛ fa
ctū ē diluuiū. xl. dieb' ꝛ noctib'. ꝛ eleuauerūt
archā aque. Operueruntqꝫ aq̄ diluuij terras
centū q̄nquaginta diebus. post centū q̄nqua
ginta dies decrescebant. Post quadraginta
dies aperiens Noe fenestrā arche emisit cor
uū qui non est reuersus: sed mā sit cū cadaue
ribus. Post emisit columbā q̄ est reuersa. q2
non inuenit vbi pes ei' q̄esceret. Post septē
dies iterum emisit colūbaꝫ q̄ de sero reuersa
est portans ramū oliue in ore suo. Iterū post
septē dies emisit columbā que non est reuer
sa. Tunc intellexit Noe q̄ exiccata est terra
Tūc dixit dn̄s ad Noe. Egredere de archa ꝛ

vxor tua ⁊ filij tui ⁊ vxores eoꝝ. Et post dixit
eis. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terraꝫ.
Et edificauit Noe altare dño ⁊ obtulit ei sa⸗
crificiū. Tūc noe plantauit vineā: ⁊ cū crcuis
set vinū bibit ⁊ de illo inebriat⁹ ē. q: non no
uit fortitudinē vini. Vixitq́ꝫ noe post diluuiū
trecēt͡ quīquaginta ānis. Et totū tp̄s noe fuerūt
nōgēti quīquaginta anni. Et ab adā vsq́ꝫ ad di
luuiū fuerūt mille ducēti q̄dragintaduo āni.
Sꝫ post diluuiū hoīes tādiu nō vixerūt sicut
āň diluuiū. q: tūc debilitate sunt vires herba
rū ⁊ fructuū. ℚ Querit̄ q̄re antiq̄ p̄res
tādiu vixerūt: ⁊ iā hoīes nr̄is tp̄ib⁹ decrescūt
ita ꝙ raro īueniūt̄ aliq̄s q̄ ꝑueniat vsq́ꝫ ad se
ptuagesimū vel octuagesimū annū ſꝫ q̄si oēs
moriūt̄ in iuuētute. Rn̄det̄ ꝙ sunt octo cāe
Prīa ē ſm Henri. de hassia sup Geñ. q: ipo
rū ꝯplexio erat ꝓpinquior ade nobilissimo vi⸗
ro a deo solo creato. ſꝫ nos sum⁹ ꝯcepti de fra
gili ⁊ corrupta materia. igr̄ ⁊c̄. Et cū h̄ sum⁹
elōgati a ꝑncipio nr̄o. i. ab adā ꝑ multū tp̄s
Exēplū de fonte ⁊ riuulo ei⁹. Nā q̄tō riuul⁹
est ꝓpinquior fonti: tāto magis est aq̄ recētior
⁊ melior. ſꝫ ī fonte est optima. Et q̄tō remo⸗
tius fluit a fonte: tāto mag͡ tepida erit. Iteꝫ
q: de⁹ ē creator ade: ⁊ de⁹ ē ꝑfectior ī opib⁹
q̄ creatura possit eē ī suis opib⁹. Deut. xxxij
Dei ꝑfecta sunt op. a. Adā eñ fuit pulcher:
fortis: ⁊ sapiēs. q: fili⁹ naturalr̄ assimulat̄ ꝑen
tib⁹. Et si natura pōt h̄: q̄d tūc de⁹ a q̄ Adā
īmediate fuit creat⁹. imo adā h̄uit cognitio⸗
nē ⁊ noticiā dei: cui⁹ p̄ñtiā q̄dā interiori aspi
ratione ꝯtēplabat̄. nō tñ ita excellent̄ vt scti
sūt in patria: nec ita in enigmate vt nos mō ī
via. Itē adā nouit res factas. q: eis noīa im
posuit. Et ſm sctm̄ Tho. de aquino. Noīa natu
ris reꝝ congruere dñt. Ergo adā sciuit natu
ras oīꝫ aīaliū ⁊ herbaꝝ. Secūda cā ⁊ ꝯsilīa
q: plāte ⁊ aīalia erāt fortioris nature ⁊ ma⸗
ioris q̄titat͡. Vñ Geñ. vi. dr̄ Erāt aūt gygā
tes sup terrā illis dieb⁹. ⁊ Nūe. xiij. Mentio
fit de ingēti botro apportato de terra ꝓmis⸗
sionis ad oñdendū moysi ⁊ filijs isrl' q̄ erāt ī
deserto. Et si ī botro: cur nō in alijs segetib⁹ ⁊
alijs fructib⁹ sil'e fit. Manifeste eñ appet iā
sp̄ de die ī diē fruct⁹ decrescere. q: añ centū an
nos fruct⁹ maiores ⁊ meliores fuert. Qd̄ ꝓ
bat̄ testimonio antiquoꝝ ⁊ añcessoꝝ nr̄oꝝ.
Ergo iā finis mundi appropinq̄t. Aplus. i.
Coꝛ. x. Nos sum⁹ in q̄s fines scl'oꝝ deuene⸗
rūt. Vñ etiā Ari. viij. phi. Mō dr̄ minor mū
d⁹ ⁊c̄. Sic ḡ hō q̄ñ incipit senescere tūc defic̄
sic ⁊ mūd⁹ q̄tomagis fini appropinq̄t: tāto

pl⁹ incipit deficere ī fructib⁹ ⁊ segetib⁹. Ter
tia cā q: nutrimētū antiquoꝝ erat simplici⁹
q̄le natura optimū fecit: ⁊ nō tā artificiale si
cut mō fit. q̄ non tā salubre q̄ꝫ delectabile fit
ex ingenio alicui⁹ artis coquarie. Qd̄ cū ap
petitū effrenē ad excessuꝫ ꝓuocat: vires ener
uat: morbosq́ꝫ multiplicat: ⁊ p̄ñ vitā minuit
Sen. in ep̄la. Multos morbos multa fercl'a
fecerūt ℙ Vñ Macrobi⁹ ꝓbat ꝑ q̄nq́ꝫ
ꝙ multiplicitas fercl'oꝝ nocet nō solū aīe: ſꝫ
etiā corpi. Primo ꝓbat ꝑ hoc q: aīalia vt fre
quent̄ sunt sana: q: vtunt̄ simplici cibo ⁊ as⸗
sueto sue nature ꝯueniēti. Nullo mō libēter
vtūt̄ illis q̄ sunt ꝯ̄ria sue nature. Cui⁹ opposi
tū hō rōnalis sepe facit comedēdo ⁊ bibēdo
ea q̄ non cōpetūt sue nature: ſꝫ solū vt satisfa
ciat delectationi ⁊ appetitui. Secundo ꝓbat
hoc ꝑ artē medicinalē. q: medici suadēt infir
mis comedere ⁊ bibere simplicē cibū ⁊ potū
⁊ nō diuersa fercula. s. assata vel frixa. Et rō
hui⁹ ē. q: simplex cib⁹ ⁊ pot⁹ magis est dige
stiuus. Et etiā q: añ nimis repleuerūt se di⸗
uersis cibarijs. Et ſm Arist. ij. ethi. Medicī
ne fiūt ꝑ ꝯ̄ria. ḡ oportet eos postmodū absti
nere ⁊ simplicē cibū sumere. Tertio ꝓbat ꝑ
hoc. Xbi grā. Si duo hoīes eiusdē ꝯplexiōis
biberēt eandē mensurā: ⁊ vn⁹ biberet diuer⸗
sa vina simul ⁊ semel: tunc citi⁹ infirmaret̄ ⁊
min⁹ cōpeteret sue nature ille multiplex pot⁹
q̄ꝫ iste q̄ biberet simplicē potū: cū tñ eandem
mensurā biberit q̄tū ad q̄ntitatē. Sic simi⸗
le est de cibo intelligendū. Quarto ꝓbat ꝑ h̄
Si q̄s infirmat̄ tūc medici possunt eo facili⁹
cognoscere vtrū habeat illā infirmitatem: q̄ꝫ si
diuersa cibaria comedisset: vel diuersa pocu
la bibisset. Quinto ꝓbat ꝑ hoc. q: natura est
vniformis in opatiōe sua. Cū aūt diuersa ⁊
multiplicia fercula hō comedit: tunc natura
digerit illū cibū q̄ magis ē digestiu⁹. remanē
te illo cibo q̄ est min⁹ digestiu⁹ in stomacho:
Et cū homo gulosus sup addit iteꝝ aliū cibū
sup cibū comedēdo ⁊ replēdo se añ digestio
nem: tūc illē cib⁹ q̄ manet ī stomacho indige⸗
stus fit putridus: sic stomach⁹ corrūpit̄ ⁊ ꝯse
quēter hō infirmat̄ ⁊ q̄nq́ꝫ morit̄. Vñ Sen.
Multa fercula morbos multos fecerūt. Vn
de etiam Sap. dr̄ ꝙ gula plures interficit
q̄ꝫ gladi⁹. Ex his oīb⁹ pꝫ ꝙ vtili⁹ ⁊ salubri⁹
est etiā q̄tū ad corp⁹ comedere simplicē cibū
⁊ bibere simplicē potū ⁊ assuetū: q̄ꝫ incōsue
tū. Sed abstinētia in cibo ⁊ potu est sanitas
corpis ⁊ ꝓlongatio vite. Eccli. xxxvij. Qui
abstinēs ē adijciet vitā. Vñ etiā Arist. de re

cl pn. Abstinere a comestionib' nimijs et su perfluitate e summa medicina. Hoc p3 nō solū in antiqs prib' q añ xpm fuerūt: s etiā i illis q post xpm vixerūt. Un̄ Jobeā eu āgelist a vixit nonagintanouē annos: et vixit a passione xpi octoginta sex annis. Itē beat' Hieronymus vixit nonaginta octo annis. Itē beatus Anthoni' fuit viginti annor qñ heremū intrauit: et i heremo vixit octuagintaqnq3 ānis et sic totū tp̄us vite sue fuerūt centū qnq3 āni Itē beat' Paul' pm' heremita fuit. xvi. annor qñ heremū intiuit: et in heremo vixit nonagintaseptē ānis: et sic totū tp̄s vite sue fuerūt centū tredecim anni. Itē p3 hoc i religiosis: sicut in carthusiensib' et alijs q ppt' abstinētiā diuti' viuūt q̄ illi diuites seculares q ip sunt i delicijs et voluptatib'. Nā tales gulosi occidūt seipos. Nā plēs diuti' viuerent si in abstinētia viuerēt. Itē plures icurrūt diuersas infirmitates. s. q aliq efficiunt cōtracti. aliq idropici. aliqui paralitici. et sic de alijs. et hoc pp'er volu ptate carnis. Un̄ Hiero. in epl'a Mater sanitat3 abstinētia: mater egritudis voluptas. Quarta cā fm Henri. de hassia ē: qr antiq morari solebāt in aere puro. Nō eñ tot ciuitates et castella cōpacta fuerunt. Hoc iā p3 etiā in qbusdā ciuitatib' vbi in plateis est magn' fetor de quo fetore plures ifirmātur et eo citi' moriunt. Et ergo ciuitates mūde seruāde sunt: qð valet p sanitate et plōgatione vite. Quinta cā est. qa antiq magis casti fuerūt. hoc p3: qr cū fuerūt octuaginta vel nonaginta annor: tūc pmo matrimoniū cōtraxerūt. S3 iā nr̄is tpib' pauci caste viuunt iō citi' moriunt. Un̄ Arist. de regi. prīci. Coitus est destructio corpis et abbreuiatio vite. Itē cōmentator de breuitate et lōgitudie vite dicit. Qui multū coeūt parū viuūt. Un̄ etia3 Greg. in moral'. Per luxuriā natura corrūpitur: senect' inducit: vita minuitur: et morti appropinqtur. Sexta cā est infectio et corruptio elemētor ex pctō iā augmētato: et i futuro augmentādo. qr iniqtas quotidie supabūdat in mūdo. Un̄ hō cōposit' est ex quattuor elemētis. Nā elementū aque manifestatur i spis humorib'. elementū ignis i calore naturali: et in luce visiua. elementū aeris in respiratiōe, flatus. elementū vero terre in carne et ossibus. Et qñ pugna fit i hōie inter qttuor elemēta ex qb' hō est cōiunct': tūc hō distemperatur et infirmat et morit. Septima cā est forte ex inferiūdar influētia planetar. Et ex eadē cā olim pestilētie nō tā crebres fuerūt. vt nō sunt. Nā fm Henri. de hassia. Astra diuersimode inferi' influūt fm q hoīes bñ vel male se hñt ad deū. Octaua cā pōt eē qa vir' puer generat aliū. qr iam adolescētes in mrionium pueniūt. sic cū mascul' est. xviij. ānorū: et puella. xv. tūc pñt ōbere fm scripturaz mrioniū etiā sine pctō. S3 olim diu expectauerūt. sicut seth q fuit centū et qnq3 ānor qñ genuit suū pmogenitū. s. enos. Sil'r enoch q adhuc viuit et rapt' est in padisum fuit sexaginta et qnq3 annor qñ genuit suū pmogenitū. s. mathusalē. Sed qr iā nr̄is tpib' parentes qsi in adolescentia pueniūt: et adhuc debiles et defectuosi sunt: sic et pueri erūt. Ergo pmogeniti taliū raro supuiuunt nec antiq efficiuntur. Quarto oñdit breuitas vite nr̄e cōparando eā ad eternitatē. Mini' eñ ē vita nr̄a respectu eternitat: q̄ gutta aq respectu maris. vl etiā momētū oculi. Un̄ Remigi' sup epl'a3 ad Phil'. Tp̄us nostrū in cōparatione eternitatis aut nihil est aut hora breuissima. Q Querit qre tūc diligit pn̄s vita tā momētanea. Rñdet q carnales hoīes breuitatem ei' nō ppendūt. Un̄ Greg. in moral'. Carnales mētes idcirco pn̄tā diligūt: qr vita carnis q̄ fugitiua sit minime attēdūt. Nā si velocitate trāsit' ei' aspicerēt hāc etiā p'spitate3 minime amarēt. Et hec est etiā cā qre mali homīes sine oī timore ppetrāt multa mala. Greg. li. xiij. moral'. Reprobi idcirco multa nequiter agūt: qr se diuti' viuere arbitrāt. S3 diceret qs. Juuenis sū lōgo tpe viuere valeo et i senectute vitā emēdabo. Rñdet fm Isi. q in reb' hūanis nihil certi' morte est: et hora mortis nihil incerti' inuenit. Qð si scire desideras vade ad sociū o iuuenis in extremis iā laborātē et qras an pposuit mori i tali statu. Rñdebit nō pposui: s in senio. et sic decipiunt plēs. Exēplū habem' in iuuēcula q in chorea cecidit et mortua ē: q nō pposuit mori qñ ad choream accessit: s chorizare pposuit. Aliud exēplū de bibulo q ciphū in manu tenēs et globū rotās dixit. tres soluat. et post ludi interdictionē subitanea morte mortu' est. Et alius dixit. Certe tibi ludū dimitto.

De eadē dn̄ica. Ser. lxi. de ptu mulier

Ulier cum parit tristiciam hz. Jo. xvi. Ex q i verbis premissis fit mētio de ptu mulierū: tūc in pn̄ti smone tria sunt dicēda. Pmo de gestibus quos mulieres hñt i ptu. Secūdo de dolore parturientiū: et de his q moriūt

in ptu. Tertio de labore quē hñt penites cū
pueris. ℟ Quantū ad pmū sciendū φ
inuenio q̄nq̄ gest⁹ quos mulieres hñt tpe p
tus: quos xp̄s etiā habuit ī cruce pturiens ⁊
redimēs nos p passionē suā. Primo vestes
denudāt p̄ dolore pt⁹. Sic xp̄us expoliat⁹ ⁊
enudat⁹ ē in cruce vt nob̄ stolā glie mereret
Et talia cogitare dn̄t mulieres .s. quō xp̄s ex
tēsis venis ⁊ expāsis brachijs plen⁹ vulneri
b⁹ ⁊ sanguinolent⁹ ⁊ denudat⁹ pepēdit ī cru
ce ⁊ sic efferre dolores suos ipi xp̄o. Secūdo
mulieres extēdūt man⁹ sup capita p̄ dolore
pt⁹. Sic in cruce brachia xp̄i tracta sunt sup
caput ei⁹. q: expāsis brachijs pepēdit ī cruce
Et hoc ē secundū qd̄ mulier pturiēs dz cogi
tare vt ī patiētia maneat. Tertio mulieres
pturiētes natural'r sitiūt. Sic xp̄us in cruce
sitim habuit qñ obtulerūt ei acetū ad bibēdū
cū felle mixtū. Hoc mulier pturiēs cogitare
dz quō xp̄s ī cruce sitiuit. nec haustū aq̄ hr̄e
potuit ⁊ cū q̄to desiderio desiderauit ⁊ sitiuit
nr̄am salutē. Et sic dz eē patiēs ⁊ offerre deo
dolorē suū. Quarto: q: mulier p̄gnās ⁊ ptu-
riēs plena ē dolorib⁹ ⁊ p̄ āgustia doloris cla
mat. Sic xp̄us pturiēs nos ī cruce clamauit
p̄ dolore: ob cui⁹ clamorē ⁊ dolorē petre scisse
sunt, t'ra mota ē: ⁊ sol obscurat⁹. Quare xp̄s
clamauit. R̄ñdeo vt nos p clamorē suū ad
cōpatiēdū sibi excitaret. Treñ. i. O vos oēs
q̄ trāsit' p viā attēdite ⁊ videte ⁊c̄. Quito φ
mulier pturiēs caput inclinat ⁊ amare flet.
sic xp̄s inclinato capite pepēdit in cruce, ⁊ la
chrymosis oculis fleuit: vt nobis insinuaret
suā amarā passionē ⁊ dolorē: vt nobis ondē
ret φ p tristiciā ⁊ fletū intraturi erim⁹ ī celū
Math. v. Bti q̄ lugēt ⁊c̄. ℣ Quātū ad
scd̄ā ptē s'monis nūc pmo q̄rit' vtrū dolor
pturiētū sit vehemēs. R̄ñdet' φ sic ⁊ pbat'
p dauid q̄ dicit de penis inferni. Ibi dolores
vt pturientis. nō φ sit nō maior pena gehen
ne ignis: s̄ talis pena cōpat' dolori pturiētū
ꝓpt' vehemētiā doloris q̄m vix ita vehemēs
dolor inueniť in p̄nti vt dolor pturiētū. Vñ
Arist. ix. aīaliū. Mulierib⁹ tpe ptus accidit
fortissim⁹ dolor. Tñ talis dolor non est eq̄lis
cibus mulierib⁹. q: vna maiorē dolorē sentit
φ alia. Itē q̄rit' vñ originē hz ille dolor. Re
spondet' a supbia pme mr̄is nr̄e eue q̄ occa-
sionaliter eiecit Adā de padiso: ⁊ vitā abstu
lit mūdo. ⁊ totū gen⁹ hūanū obligauit ad in
fernū. Et hoc totū ꝓcessit ex supbia: q: Eua
credidit s'pēti: ⁊ appetijt silitudinē dei. s̄ adā

nō credidit: s̄ expiri voluit ⁊ ꝯplacere mulie
ri: ⁊ iō recepit ⁊ comedit. Sciendū φ adā in
duob⁹ peccauit .s. i comedēdo ꝯ p̄ceptū dei de
fructu vetito: ⁊ sic inobediēs fuit deo. Secū
do excusando se: ⁊ inculpādo deū ⁊ mulierē
dicēs. Mulier quā dedisti mihi in sociā ⁊c̄.
Eua aūt in q̄ttuor peccauit. Primo deitatē
rape voluit. Secūdo fructū ꝓhibitū cōedit.
Tertio virū ad peccādū ꝓuocauit. Quarto
culpā suā defendit ⁊ se excusauit ⁊ s'pentē in
culpauit dicēs. Serpēs decepit me. Itē q̄rit'
q̄re date sunt tales erūne mulieribus in ptu
eaz. R̄ñdet' φ hec pene date sūt mulierib⁹
vt sint eis admonitiōes ne de cetero supbiāt
Vñ sciēdū φ valde de⁹ detestat' supbiā mu
lierū: ⁊ ecōuerso valde diligit hūilitatē earū.
qd̄ sic ꝓbat'. q: nūq̄ aliqd̄ peccm̄ int' antiq̄ pa
rētū ē in mundo vt pctm̄ eue qd̄ añ sex milia
ānorū ppetrauit ⁊ adhuc hodie ⁊ vsq̄ ī finē
mūdi ī filiabus eue ista supbia punit'. Sic ꝑ
nec mulieres iudicia secularia exercēt: nec te
stimoniū ꝓferre p̄nt: nec sacros ordines su
scipe: nec pdicare: nec audire ꝯfessionē. Itē
φ viris suis subdite sunt: ⁊ pueros suos cū
pōdere portāt: ⁊ cū dolore pturiūt: ⁊ sic d' alijs
Hee penalitates date sūt mulieribus ꝓ q̄dā
āmonitiōe: ne aliq̄ femīa de cetero ꝯ deū sup
biat. Nā q̄ mulier āpli⁹ ꝯ deū supbit talē mu
lierē de⁹ punire vult post hoc tormēto īferna
li. vñ Ber. dicit φ scintilla gehēne ignis plꝰ
ledit petorē φ̄ si vna dña in labore ⁊ ī ptu p
lis pseuerādo duraret mille ānis. Itē sciēdū
φ hūilitas mulierū valde placet deo. Vñ p
oīb⁹ virtutib⁹ oīm sctōꝝ hūilitatē vni⁹ femi
ne pl⁹ remūerauit .i. hūilitatē btē marie x̄gīs
īmo etiā oīb⁹ virtutib⁹ ipius marie x̄gīs
hūilitatē quodāmō pretulit sicut ipa de se te
statur dicēs. Respexit hūilitatē ācille sue. q̄a
ꝓ hac hūilitate in matrem eā elegit: ⁊ p hac
virtute eā super oēs angelos ⁊ sctōs in celo
exaltauit. Itē ꝓ hac virtute laudat' ab ange
lis ⁊ sanctis in celo: ⁊ ab hominibus in ter
ris. Luc. ij. Fecit mihi magna qui potēs est
Et seq̄t' post. Ecce eī ex h' beatā me dicēt oēs
gnātōes. Et q̄ mulier ē mag' hūil': btē marie
x̄gini ī celo vicinior erit. ⁊ q̄ mlier ē supbior
erit ei remotior ⁊ lucifero ī īferno ppinq̄or
T Itē q̄rit' qñ mulier ī ptu morit' vl' īmedi
ate p⁹ ptū vtrū ei noceat ī salute aīe. R̄ñdet'
φ q̄tū ad hoc φ ē ī puerpio nihil ei obest si
alis bñ disposita ē: īmo ei meli⁹ ē cōit' loq̄ndo
q: oēs se ppāt p ꝯtritionē ꝯfessionē ⁊ sacrā

ti pceptionē añ ptum. Ergo illi errāt q̄ dicūt
ꝙ mulier ī puerpio decedēs p velamē dei fa
ciē videt. Et est contra aplm qui dicit. Nos
deū videbim⁹ in celo facie ad faciē. Quid enī
in celo haberet si facie dei careret. vñ Aug.
Dāpnati poti⁹ vellēt esse in inferno ⁊ videre
faciē dei:ꝙ̄ ī celo ⁊ ei⁹ visiōe carere. Jo.xvij.
Hec ē vita eterna vt cognoscāt te solū verꝫ deū
Itē aliq̄ antiq̄ vetule dicūt. Si mulier ī puer
perio morit̄ ⁊ cadauer añ sepulturā ī eccl'aꝫ
nō introducit̄ ꝙ noceat ei in aīa: qḋ est fal
sissimū ⁊ supsticiosuꝫ. Sciēdū tñ ꝙ si mulier
in ptu moriēs adhibuisset fideꝫ supsticiōib⁹
q̄ ꝯtingūt circa mulieres parturiētes: hoc ei
ꝓculdubio noceret in aīa. Exēpli grā. Sicut q̄
mulierē difficultatē habentē in piendo circū
cingūt cū cingulo viri vt eo leui⁹ piat. Iteꝫ q̄
cū gladio euaginato bñdicūt mulieres ī puer
perio: ⁊ extīguūt cādelas accēsas in facie eaꝝ
qḋ est supsticiosum. Itē q̄ ponūt pueꝝ infra
scānū: ⁊ ponūt scobā infra lectuꝫ mulieris: q̄
oīa sunt supsticiosa. Sꝫ si thus ibi adolet̄: si
ue accendit̄ lumē ꝯsecratū vel aqua bñdicta
ibi aspgit̄: vel si signū crucis ibi habet̄: talia
licent ⁊ sūt̄. Querit̄ qñ mulier aborsum pa
titur an noceat ei. Rñdet̄ ꝙ si ipa nō ē rea
⁊ fecit diligētiā suā custodiendo se: ꝓpterea
nō dāpnabit̄: tñ ꝓpter cautelā ꝯteri ⁊ ꝯfiteri
dꝫ si pōt: ne ex negligentia ei⁹ ꝯtigerit: vl' ne
occasionē sibi ipi dederit. s. latos cingulos por
tādo: vel tunicis strictē seipam stringēdo: vl'
chorizando: vel eq̄tando: ⁊ sic de alijs. vñ Al
bertus magn⁹ sup Lucā dicit ꝙ mot⁹ mulie
ris duobus tpib⁹ nociuus est. s. postꝙ̄ nouit̄
ꝯcepit: tūc est valde mollis materia ⁊ facilit̄
ledit̄. Secūdo qñ est vicina partui: tūc posset
seipam p motū ledere: ⁊ sic fetū occidere. Et
si vir re⁹ erit de puero ꝙ ante baptismū mo
ritur. s. verberando: vel trudēdo: vel verbis
vel factis perturbando vxorē suā grauit̄ pec
cat. Et etiā mulieres nō debēt se sup hoc re-
mittere ꝙ sunt impgnate: ⁊ ꝓpterea viros su
os ad iracundiā ꝓuocare: sꝫ viros suos dñt
honorare ⁊ eis spōte obedire. Vñ dicit dñs
ad euā Gen.iij. Sub ptāte viri eris ⁊c̄. Et
mulier existens ptinacit̄ inobediēs viro suo
in licitis ꝯtēnens p̄ceptuꝫ ei⁹ in his in q̄bus
tenet̄ sibi obedire peccat mortalit̄ ⁊ offendit
deū grauiter. Ergo debēt simul pacifice viue
re: tūc de⁹ morat̄ cū eis. ps. In pace fact⁹ est
locus ei⁹. Sic ecōuerso cuꝫ simul litigāt: tunc
dyabol⁹ habitat cū eis. Itē ille grauiter pec-
cant q̄ occidunt pueros in vtero matris sciē
ter: sicut ille meretrices q̄ gerunt se pro virgi
nibus cū impgnate fuerunt: ⁊ tunc fetū ī vte
ro occidūt. Ve eis ⁊ illis antiquis vetulis q̄
talibus dant auxiliū vel consiliū ad occiden
dū tales pueros in vtero matris qḋ est ma
ximū peccatū: qꝛ quo ad aliquid exuperat ho
micidiū cuiuscūqꝫ ꝓximi baptizati. Et ratio
est. qꝛ in puero isto occidit̄ aīa cū corpore. sed
in homine baptizato occidit̄ solū corp⁹. Vñ
Math.x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹.
⁊c̄. Et vna aīa preciosior est ꝙ̄ mille corpa.
Aug. Maius dāpnuꝫ est in amissione vnius
aīe ꝙ̄ mille corpoꝝ. Itē vir ⁊ mulier tpe pu-
erperij abstinere debēt ab actu matrimonia
li. ⁊ etiā ante partū qñ vxor vicina est partui
⁊ etiā tpe menstrui ⁊ sacris dieb⁹ ⁊ noctib⁹
qꝛ vt dicit Hiero. Tūc concipiunt̄ pueri mē
bris ꝯdēnati ⁊ leprosi: ⁊ sic tunc patebūt pec
cata parentū. Vñ etiā Aug. Si quis mulie
ri in puerpio cōmiscet̄: petm̄ valde magnuꝫ
ꝑpetrat. q̄a mulieres q̄nqꝫ non pariūt tunc
amplius. q̄a semē viri cōmiscet̄ cū sanguine
mortuo. Ultimo querit̄ vtrū meritorium sit
mulierib⁹ ꝙ cū tanto grauamine ⁊ sollicitu-
dine pueros portāt: ⁊ cū dolore pariūt: ⁊ cū
labore nutriūt. Rñdeo ꝙ̄uis talis dolor mu
lierū pturientiū sit naturalis: tñ si mater or-
dinat hūc dolorē in deū ⁊ cum patientia cor
dis offert pressuraꝫ doloris deo oīpotenti. ⁊
libenter suffert talē dolorē propter deū: spe-
rādū est ꝙ per talē dolorē meretur augmē-
tum meriti ⁊ diminutionē pene purgatorij.
Unde exēplū. Matrona quedā nobilis in-
stabat precibus vt deus daret sibi hanc gra
tiā ꝙ eadē die ⁊ eadē hora qua xp̄us pro sa
lute nostra mori dignatus est: ⁊ ipa morere-
tur. tantāqꝫ penā sustineret quantā post eū
vnꝙ̄ aliquis hoīm sustinuisset. qꝛ ipa specia
lem gratiā ⁊ deuotionē habuit ad passionē
xp̄i. qꝛ q̄ntis ferijs absente marito suo nō ia-
cuit in plumis. Et sextis ferijs cum non au-
debat nudis pedibus incedere ob reuerenti
am nobilitatis sue paruos lapillos ad calcē
os posuit: vt sic transeundo seipsam lederet
⁊ in hoc passionem christi honoraret. Conti
git aūt eadem hora ⁊ eadem die qua xp̄s in
cruce mortuus est ipsa pregnans pturiēdo
puerū tantam penā passa est: vt iudicio spe-
ctantiū pena sua penas aliarū p̄gnātiū exce
deret. ⁊ sic pre nimio dolore defuncta est: sed
puer quē genuit superuixit. Frater autē or-
dinis predicatoꝝ qui confessor eius extiterat
in sabbato sancto pasche missam sibi pro de-

functis dicere proponebat. Cũ aũt ante alta re ꝓuolutus ⁊ ad missam se prepararet: fatigatus vigilijs obdormiuit: cui apparuit matrona supradicta dicens ei. Non cãtabis mihi missam pro defunctis sed glĩa in excelsis. qꝛ iam sum in requie beatoꝝ. Euigilãs fratˀ fidẽ noluit somno adhibere: volẽs missam ꝓ defunctis celebrare. Misit aũt prior ad ipm vt ꝓ se missam dici in cõuentu diceret. qꝛ ipe esset exiturˀ. Qui dũ instanter peteret vt illã missam alij iniũgeret: noluit prior dicens vt missam die illo die in cõuẽtu diceret. Quod cũ faceret ẜm verbũ matrone q̃ sibi in somnis appuerat cõgit. Nõ eñ ꝓ defunctis cãtabat: ẜ glĩa in excelsis deo. ¶ Tertio ⁊ vltimo querit̃ vtrũ labores quos habent pentes in educãdo ⁊ nutriendo pueros sunt eis meritorij. Rñdeo ꝙ pentes qui filios suos educãt tali intẽtiõe vt efficiãtur boni christiani ⁊ famuli dei: qcquid tunc erga illos faciũt totũ erit eis meritoriũ cũ in gra sunt ⁊ sine pctõ mortali. Ergo mater quotiẽs lactat pueꝝ suũ ⁊ quotiẽs inqetat̃ a puero: ⁊ quotiẽs portat vel balneat: vel q̃cũq; puero administrat sp meret̃. Uñ aplus. ad Ro. viij. Scimˀ qm̃ diligentibus deũ oĩa coopant̃ in bonũ. Ex quibus pꝫ ꝙ parẽtes possunt mereri in suis filijs glãm sempiternã vel etiaꝫ eternã dãnatione. Ergo pueri a pentibˀ informãdi sunt in his q̃ spectãt ad salutẽ. s. Pr nr. Aue maria. ⁊ symbolũ. ⁊ decẽ pcepta. ⁊ ꝙ ecclĩas visitẽt ⁊ diligent̃ missas ⁊ verbuꝫ dei audiãt. Et si pueri excedũt: tũc a pentibˀ corrigẽdi sunt. qꝛ oĩa pctã q̃ pueri cõmittunt ĩ parẽtes redũdabũt si eos nõ corrigũt. Uñ Aplˀs Ro. i. Digni sunt morte nõ solũ q̃ faciũt: ẜ etiaꝫ q̃ ꝯsentiũt facientibˀ. Et signant̃ matres dñt lactare ꝓprios filios exẽplo marie q̃ beata dicta ẽ. vt hr̃ Luc. ij. Beatus venter q̃ te portauit ⁊c. Itẽ propter meritũ. quia quotiẽs mat̃ pueꝝ lactat: totiẽs meret̃ eternaꝫ glĩam. Et si mater ex infirmitate nõ põt lactare pueꝝ suũ: tũc debet honestã ⁊ pudicã nutricẽ querere: qꝛ pueri vt cõiter imitantur naturã nutricis. Exẽplũ legit̃ ꝙ quedã nobilis mulier peperit simul ⁊ semel duos filios vnũ p se nutriuit: ⁊ aliũ nutrici cõmisit. quia nõ poterat ãbos nutrire. ⁊ nutrix nõ habuit sufficientiã de lacte ꝙ pueꝝ posset bñ nutrire: nec etiã libẽt resignauit pueꝝ ꝓpt̃ nutrimẽtũ qd̃ ipa a pẽtibˀ pueri hũit: ⁊ posuit puerũ ad porcũ vt eũ nutriret. Qui puer nutritˀ a porco creuit vsq; dũ ablactatˀ fuerat. Et cũ ãbo fratres creuissent ⁊ ad pfectã etatẽ puenissent: tũc ad curiã regis sunt pmoti. Et primus erat valde curialis. ẜ secũdˀ erat valde rusticalˀ ⁊ grossus: qꝛ ĩ mẽsa vasa effundebat ⁊ sine coclearibˀ ⁊ scutellis bibebat. ⁊ qñ pambulabat vi. ĩ lutosam eqtãdo cũ alijs: tũc descendit de equo ⁊ intrauit lutuꝫ: ⁊ in hoc supmodũ delectabat̃. Qd̃ rex admirãs cũ ceteri duo germani silˀr ⁊ pentes q̃ h̃ cognouerũt q̃sierũt a nutrice: ⁊ nutrix fatebat̃ veritatẽ. Et tũc cognouerũt cãm huiˀ rei qꝛ de porco fuit nutritus.

De eadẽ dñica.

v Os aũt cõtristabimini. Hic est dicẽdũ q̃re deˀ pmittit aliquos bonos hoĩes ita acerbissime tribulari ĩ pñti. Istũ ẜmonẽ q̃re añ ser. xxx. O ⁊ X.

De eadẽ dñica.

m Undˀ aũt gaudebit. Hic ẽ dicẽdũ q̃re gaudiũ mũdi ẽ fugiẽdũ. ⁊ qũ ẽ mortale. Et istũ ser. q̃re añ ser. xxxvi. D. ʒ.

Dominica tertia post octauas pasche de credentibus in deum. Sermo. lxij.

a Rguet mundũ de pctõ qꝛ nõ credũt ĩ me. Jo. xvi. Sciẽdũ ꝙ plˀa sunt genera hominũ q̃ dicũt se xbis credere ĩ deũ ⁊ scripture q̃ deˀ locutˀ ẽ p se ⁊ sctõs suos: ⁊ tñ factis opposituũ oñdũt. g̃ merito arguẽdi sũt. Apls ad Ty. i. Confitent̃ ore se nosse deũ factis aũt negãt X Primi sunt q̃ nimia solicitudine tpalia q̃rũt ⁊ sp timẽt sibi deficẽ ⁊ q̃si adhuc famẽ ꝑire deberẽt. ꝙ tales nõ credũt verba xpi pꝫ Math. vi. vbi dic. Nolite g̃ soliciti esse dicẽtes qd̃ mãducabimˀ aut qd̃ bibemˀ aut q̃ opiemur. Quidã eñ oẽꝫ curã ⁊ solicitudinẽ hñt sup tpalia ꝯtinue cogitando quõ tpalia ꝯgregent. Et talis solicitudo facit xpiãnũ silẽm pagano. Uñ dicit xps. Hec eñ oĩa gẽtes reqrũt. ẜ xpianˀ pmo dꝫ q̃rere regnũ dei ẜm dictũ xpi. Sꝫ multi sũt q̃ raro missas audiũt: nisi forte ĩ diebˀ festiuis cũ tñ q̃libꝫ dies naturalˀ hẽat. xxiiij. horas. ⁊ cũ expedit. xxiij. ꝓ corpe: merito vnã horã ĩ die deberet expẽdere ꝓ salute aĩe sue. s. audiẽdo missaꝫ: ⁊ tũc ꝓspabit̃ sibi ĩ oĩbˀ faciẽdis ⁊ omittẽdis. Est g̃ laudabilˀ ꝯsuetudo ꝙ q̃libꝫ siue sit in via siue ĩ pegrinatiõe vel ĩ ciuitate. vel vbicũq; locorũ ꝙ oĩ die si aliq̃ mõ põt vnã missam integrã audiat. ⁊ se deo cũ oĩbˀ suis negocijs recõmẽdat vt sit ipe adiutor ⁊ ptector eiˀ. Scit eñ pr̃ nr̃ celestis q̃bˀ indigemˀ. ⁊ põt subuenire nob̃ ⁊ vult subuenire. qꝛ bonˀ ⁊ fidelis

pr̄ ē oim̄ nr̄m. Et h̄ ꝑpēdi pōt i sarracenis ⁊
iudeis q̄ a lege naturali edocti filijs suis ꝓui
dēt: ⁊ etiā bruta aīalia fetib⁹ suis ꝓuident.
Quō ḡ pr̄ miaꝫ filijs suis nō ꝓuideret. Er⸗
go q̄ filios isrl' pauit in deserto cū māna qd̄
pluit de celo. Et q̄ pauit Helyā ꝑ coruū feren
tē ei panes: vt h̄r. iij. Regū. xvij. Ille etiā te
pascet si sibi ɔfidis. ps. Iacta cogitatū tuū in
dn̄o ⁊ ipe te enutriet. i. Pet. v. Oēm sollicitu
dinē vr̄aꝫ ꝓijciētes i eū: ipe eni cura ē d̄ vob.
Nostrū eni est deo fidel'r s̄uire. ⁊ ad deū spe
ctat nob̄ de necessarijs ꝓuidere. Rabanus.
Serui est solicitū eē quō dn̄o suo s̄uiat. Dn̄i
ṽo ē cogitare vt s̄ur⁹ su⁹ necessaria h̄eat. Sꝫ
si seru⁹ de seipo cogitat ⁊ nō de dn̄o nō ē mi
rū si dn̄s ei nō ꝓuideat. Sic ⁊ nob̄ ɔtinget si
volum⁹ dn̄m deū nr̄m deserē ⁊ nosipos q̄rere.
Secūdi sunt qd̄ peī⁹ ē q̄ iniustas res sciēt̄
possidēt. Vñ xp̄s dicit i euāgelio. Facili⁹ est
camelū ꝑ foramē ac⁹ trāsire: q̄ȝ diuitē regnū
celoꝝ intrare. q̄. s. iniustas res possidēt. Aug.
Pctm̄ non dimittit̄ nisi ablatū restituat̄. Si
tales veraciter crederent vtiqꝫ crederēt ꝙ
q̄ȝdiu iniustas res possidēt ꝑuati sunt oium
bonoꝝ q̄ in p̄nti ab oib⁹ fidelib⁹ i eccl'ia fiūt
⁊ ꝙ i futuro carebūt deo ⁊ societate oīm san
ctoꝝ ⁊ insup post hāc vitā eternā pauptatē
incurrēt. Quis sane mentꝭ ꝑuo tpe vellet hic
esse diues: ⁊ in futuro seculo paup fieri eter⸗
nalit̄. Et nullo mō remediari sibi pōt nec ꝑ
ɔtritionē, nec ꝑ ɔfessionē nec ꝑ aliquā pn̄iaꝫ
nec etiā ꝑ q̄ulqꝫ bona opa: nisi iniustas res
restituat. Licet tales s̄bis dicāt credere ꝙ
cū iniustis reb⁹ null⁹ saluat̄: tn̄ factis opposi
tū oñdūt cū iniustas res restituere nolunt. ⁊
tn̄ saluari intēdūt. Tertij sunt gulosi ⁊ ebrio
si q̄ in delitijs corpis viuūt. q̄uis dicūt ꝙ cre
dūt v̄bis xp̄i ⁊ sacre scripture: tn̄ factis oppo
sitū oñdūt cū in crapulis ⁊ ebrietatib⁹ viuūt
Hoc pꝫ. q: xp̄s dicat Luc. vi. Ve vobis q̄ sa⸗
turati estis. Itē dicit ꝑ ꝓphetā. Ve vobis q̄
potētes estis ad bibēdū vinū vsqꝫ ad ebrie⸗
tatē. Si tales crederēt ꝙ gulosi ⁊ ebriosi sūt
a deo maledicti: quō auderēt ampli⁹ viuere i
crapulis ⁊ ebrietatib⁹. Job. vi. Quis gustare
pōt qd̄ gustatū ɔfert mortē. q. d. Null⁹ q̄ hoc
sciret ⁊ firmiter crederet ꝙ ex hoc cibo vl' po
tu incurreret mortem. Item Sapientie. xi.
Per que hō peccat: ꝑ hec ⁊ punit̄. Sꝫ tales
qui peccāt cū crapula ⁊ ebrietate punientur
cū fame ⁊ siti ꝑpetua. Vñ ps. Famē patien⸗
tur vt canes. Esa. lxv. Serui mei comedent
⁊ vos esurietis. imo talē esuriē sustinebūt ꝙ
s̄m dictū ꝓphete vnusquisqꝫ carnes brachij
sui comedet. Itē ebriosi sustinebūt eternā si
tim. Patet Luc. xvi. De diuite q̄ guttā aque
petiuit dicēs. Pater abrahā miserere mei: ⁊
mitte lazaꝝ vt extremū digiti sui intingat in
aquā vt refrigeret linguā meā. Et iam vltra
mille annos ꝓ vna gutta aque petijt: nec tn̄
vnq̄ȝ obtinebit. Quis aūt pot⁹ eoꝝ erit qui
hic in ebrietatib⁹ viuūt: oñdit dauid dicens.
Ignis sulphur spūs ꝓcellaꝝ ps calicis eoꝝ.
Y Vñ etiā legit̄ ꝙ q̄dā noīe Vdo q̄si quo
tidie inebriabat ⁊ in voluptatib⁹ sue carnis
vixit. s. in bñ cōditis dapib⁹ ⁊ ꝑciosis potib⁹.
attamē aliqñ aliq̄ bona opa fecit ꝓpter que
bona opa de⁹ misit āgelū ad eū q̄ admonuit
eū semel ⁊ bis de emēdatione vite: q: sic nul
lo mō saluari posset. Et tertio admonuit euꝫ
angel⁹ ⁊ supaddidit. Si te nō emēdaueris: i
breui malā mortē sustinebis. Et sic angelus
disparuit. Qui tn̄ se nihil emēdauit s̄ i pctis
suis vt pri⁹ ꝑseuerauit: ⁊ vna nocte ebri⁹ dor
mitū iuit. ⁊ famul⁹ su⁹ q̄ bon⁹ hō fuit: vidit de
nocte aiam dn̄i sui a demonib⁹ de corpe ex⸗
trahi ⁊ ad penas inferni deduci. Et ꝑinceps
demonū surrexit ⁊ obuiā illi iuit ⁊ eū fecit col
locare sup sedē ignitā. ⁊ iussit ferre potū cuꝫ
sulphure ⁊ igne mixtū ⁊ dedit ei bibere dicēs
Quia in ebrietate vixisti hic pot⁹ tu⁹ erit. Et
coegerūt eū bibere ⁊ tn̄ potū ebibere nō po⸗
tuit. q: vas illud imediate econuerso repletuꝫ
fuit. Post ꝑinceps demonū fecit ei ꝑpare bal
neū de igne: pice: ⁊ sulphure mixtū in quo il⸗
le miser balneat⁹ ē. Et dixit ei ꝑinceps demo
nū. Hoc balneū tuū erit. q: creatorē tuū bal⸗
neando ⁊ in delitijs viuēdo sepi⁹ offendisti.
Tertio fecit sibi ꝑpare lectū ⁊ tūc fuit piect⁹
in ꝓfundā foueaꝫ q̄ fuit plena igne: fumo: ⁊
sulphure ⁊ fetore. Et ꝑinceps demonū dixit ei
Nunq̄d legisti ⁊ audisti ꝙ dn̄s ꝑ ꝓphetam
Amos dicit. Ve q̄ dormitis in lectꝭ eburneis
⁊ lasciuitis in stratis vr̄is. Sꝫ q: tu talis fui
sti: hec erit requies tua. s. illa fouea in seculum
seculi. A Quarti q̄ arguēdi sunt ꝙ non
credūt v̄bis xp̄i q̄uis ore ꝓfiteant̄: tn̄ factis
oppositū oñdunt: sunt supbi q̄ hic honores ⁊
exaltationē q̄runt. Naꝫ xp̄s dicit in euāgelio
Luce. xviij. Ois q̄ se exaltat hūiliabitur ⁊c̄.
Itē dic̄ ꝑ ꝓphaꝫ Osee. iiij. Gliā eoꝝ i igno
miniā ɔmutabo. Itē dicit ɔtra supbiā vestiū
cōminādo eisdē: vt habet̄ Sophie. i. Visita⸗
bo sup omēs pueros regis: ⁊ super oēs q̄ in
duti sunt veste peregrina. Iteꝫ s̄m dictū xp̄i
vt h̄r Mathei. vi. Nemo pōt duob⁹ dn̄is ser

mire.s.deo ⁊ mũdo. q̇a nemo põt huic mũdo
placere ⁊ xp̃o. vñ apl's ad Gal'.i. Si adhuc
mundo placerem seruus xp̃i nõ essem. imo
ſm btm̃ Jacobũ. Amicitia hui⁹ mũdi inimi
ca est deo. Vñ Cri.sup Math. O q̃ miser=
rimus est mũdus ⁊ miseri q̇ eũ sequunt̃. Itẽ
de supbia dicit Aug.in ep̃la. Que supbũ
videris esse filiũ dyaboli nõ dubites. Itẽ de
illis q̇ q̃rũt ⁊ desiderãt primatũ ⁊ ptãtẽ sup
alios hr̃e dicit Criso.sup Math. Quicunq̃
desiderauerit primatũ in terra inueniet ↄfu
sionẽ in celo: nec inter seruos xp̃i cõputabit̃
q̇ de p̃matu tractauerit.qm̃ ñ q̇ maior fuerit
in honore:ille iustior est.ſ3 q̇ iustior fuerit:ille
maior est. Et q̇ iã p̃dicta firmit̃ ⁊ veraciter
crederet:quõ auderet ampli⁹ supbire vel ho
nores q̃rere. Quinti q̇ arguẽdi sunt q̃ non
credũt v̱bis xp̃i:q̃uis ore ↄfitcant̃ se crede
re tñ in opib⁹ opp̃situ ostendũt: sunt q̇ non
refrenãt linguã su.ã. hoc p3 q2 xp̃s dicit i eũã
gelio vt hr̃ Math. xij. De oĩ v̱bo ocioso q̇d
locuti fuerint hoĩes reddẽt rõem in die iudi
cij. ⁊ q̇ hoc firmit̃ crederet vtiq3 ⁊ a multilo
quio ⁊ inutilib⁹ v̱bis sibi caueret: imo nõ so
lũ ab inutilib⁹: ſ3 multomagis a nociuis ⁊ a
scãdalosis verbis sibi caueret. Quõ aũt blas
phemi ⁊ maledici q̇ p̱ximis suis maledicũt
⁊ iuratores q̇ sine cã iurãt. ⁊ mẽdaces q̇ cum
magnis mẽdacijs p̱ximos suos decipiunt ⁊
sic eis dãna inferunt q̇b⁹ tenent̃ restituere. ⁊
etiã luxuriosi q̇ verba scurrilia ⁊ luxuriosa p̱
ferũt:cũ q̇b⁹ se ⁊ alios ad malũ ↄuocãt. Itẽ
irrisores q̇ p̱ximos deridẽt seu decipiunt ⁊
subsannãt. Itẽ detractores q̇ famã p̱ximi de
nigrant. ⁊ sic de alijs. Si isti iã p̃dicti firmit̃
crederẽt ⁊ attẽte aduerterẽt dictũ xp̃i. q̃ de
oĩ v̱bo ocioso reddituri sunt rõem. vtiq3 sibi
a talibus verbis nociuis cauerẽt. Sexti q̇ ar
guẽdi sunt q̃ nõ credũt v̱bis xp̃i: sunt gau
dentes in hoc seculo. sil'r chorizantes ⁊ saltã
tes ⁊ sic de alijs. Quãuis tales dicunt q̃ cre
dunt verbis xp̃i ⁊ verbis sacre scripture: tñ
oppositũ oñdũt ĩ factis. p3 q2 xp̃s dicit vt hr̃
Luc. vi. Ve vob̃ q̇ nũc ridet̃: q2 lugebit̃. Itẽ
de gaudẽtib⁹ in hoc secl'o dicit Greg. in q̇dã
omel'. Nemo põt hic gaudere in hoc secl'o ⁊
illic regnare cũ deo. Itẽ de chorizãtibus dicit
Aug. Dis mot⁹ petulãtie saltus est in ↄfũ
dũ cloace. q̇s sane mẽtis q̇ hoc firmit̃ crede=
ret ⁊ diligenter attẽderet: auderet hic breui
tp̄e ridere ⁊ gaudere vel chorizare. vñ etiã
tristiciã icurreret. vñ Greg. P̃ntia gaudia
sequunt̃ p̱petua lamẽta. ſ3 veracit̃ stulti sunt

qui illicite gaudẽt cũ hoc seculo. Vñ Hiero.
Ridere ⁊ gaudere cũ hoc sl'o nõ ẽ hoĩs sa
sati sed demẽtis. q2 mũdũ cor nõ cũ hoc secu
lo sed cũ deo letũ est ⁊ iocũdũ. B Septi
mi sunt q̇ arguẽdi sunt q̃ nõ credũt v̱bis xp̃i
sunt illi q̇ inhonorant parentes suos: sicut fi
lij inobediẽtes ⁊ proterui. q̃uis tales se cre
dere dicãt deo ⁊ sacre scripture: tñ oppositu3
ostendũt in hoc q̃ p̱entes inhonorãt, vt p3
Exo. xxi. Qui maledixerit pr̃i vel mr̃i morte
moriat̃. Vñ dicit glo. morte. s. eterna q̇s aũt
mentis cõpos propter inhonorationẽ paren
tũ vellet p̃uari honore p̱petuo ⁊ carere eter
na gl'a. Vñ ps. Gl'ia ⁊ honore coronasti eũ
dñe. Et insup incurrere maledictionẽ ⁊ mor
tẽ eternã. Vñ legit̃ q̃ quedã filia matrẽ suã
dehonestãdo ⁊ ↄtristãdo plurimũ p̱turbauit
tandẽ filia defuncta est ⁊ sepulta in ecclia. q2
diues fuit. Vñ ĩ nocte audite sunt voces ter
ribiles: ⁊ custodes eccl'ie viderũt eã eadẽ no
cte exhumari: ⁊ a duob⁹ demonib⁹ extra ec
clesiã trahi: ⁊ audierũt eã clamantẽ ⁊ dicẽtẽ.
Ve mihi: q2 in aĩa ⁊ corp̱e eternal'r dãnata
sum p̱pt̃ dehonestationẽ p̱entũ meo2: ⁊ de
mane extra eccl'iam ⁊ extra cemiteriũ inuen
tũ est cadauer illud. videat ſ3 q̇libet hõ q̃ ho
noret parentes suos: ⁊ eis obediat in licitis.
exẽplo xp̃i q̇ subdit⁹ fuit ioseph ⁊ Marie ma
tri eius. Luc. ij. Et erat subditus illis. C
Octaui ⁊ vltimi q̇ arguendi sunt q̃ non cre
dũt v̱bis xp̃i ⁊ sacre scripture q̃uis se dicãt
verbis credere: tñ factis oppositum oñdunt
sunt illi q̇ in p̃nti vita nihil volũt pati. Et h̃
p3: q2 xp̃s dicit in euãgelio. Arta est via que
ducit ad vitã. Itẽ Luce. xiij. dicit. Contẽdite
intrare p̱ angusta3 portã. Itẽ Act. xiiij. Per
multas tribulatiões oportet nos intrare re
gnũ celo2. Si tales firmiter crederẽt q̃ alit̃
nõ intrabũt in celũ nisi p̱ tribulatiões: libẽ
bent̃ aduersa paterent̃: si saltẽ saluari vellet
Vñ Hiero. in ep̃l'a. Libenti nũc tormẽta pa
tior vt futura gl'ia mihi seruet̃. Vñ Isid. de
sum. bo. Qui vite future p̃mia diligenter ex
cogitat: mala oĩa vite p̃ntis eq̃nimit̃ portat.
qm̃ ex illi⁹ dulcedĩe hui⁹ amaritudinẽ tẽp̱at
Itẽ p̱ infirmitates corporis retrahimur a ma
lis. Vñ Hu. li. iij. de aĩa. Quosdã p̃sciẽs deꝰ
multũ peccare posse flagellat eos in infirmi
tate corporis ne peccẽt: vt eis vtili⁹ sit frãgi lan
borib⁹ ad salutẽ q̃ remeare icolumes ad dã
nationẽ. Vñ hr̃ exẽplũ. Quidã laborãs gui
⁊ longa infirmitate rogauit sctm̃ quendã p̱
pter familiaritatẽ quã habebat ad ip̃m ⁊ d

lectionē. vt sibi impetraret a dn̄o q a sua in-
firmitate curaret̄: ꝛ facta orōne statim sensit
se curatū: ꝛ cū postmodum sentiret se magis p
num ad peccādū cepit cogitare q forte eēt si
bi magis vtilis infirmitas q̄ sanitas ad custo
diā sui a pctō ꝛ ad augm̄tū meriti ꝛ q fatuꝰ
erat qn̄ simpliciter petierat illā liberationē ab
egritudine. vn̄ econuerso rogauit sctm̄ illū vt
rogaret deū vt daret sibi qd̄ magis expediret
sibi vel sanitatē vel infirmitatē. ꝛ stati reuer
sa est pristina infirmitas quā ip̄e gratanter
accepit tanq̄ donū dei cogitās eā sibi eē vti
lem ad custodiā sui ꝛ ad augmētū meriti.

De eadē dn̄ica. Ser. lxiij. de correctōne

ARguet mundum de

a pctō. Job. xvi. Sciēdū q sic deꝰ
arguet pctōres d̄ suis excessibꝰ i
futuro: sic ꝛ nos debemꝰ corripe ꝛ admonere
nr̄os p̄ximos in frat̄na admonitione d̄ eoꝝ
excessibꝰ. Vn̄ in p̄nti s̄mone tria sūt dicēda.
Primo quō debeat fieri frat̄na correctio. Se
cūdo declarāde sūt aliq̄ questiones de frater
na correctione. Tertio exemplū. D Quā
tū ad p̄mū sciendū q frat̄na correctio dꝫ fie
ri ex charitate nō indignatiōe vel ex cōtēptu
ꝛ dꝫ fieri cū vtilitate illiꝰ queꝫ corripis. sic q
nō queras ostētationē tue potestatis: s̄ illiꝰ vti
litatē. Itē talis correctio dꝫ fieri cū lenitate n̄
clamorose: alias plus essꝫ ɔfusio q̄ correctio
Math. xviij. Si peccauerit in te frat̄ tuꝰ cor
ripe eū inter te ꝛ ip̄m solū. Ut autē correctio
fraterna fiat cū lenitate ꝛ ex charitate: tunc
ille q̄ vult corrigere aliū dꝫ q̄nqꝫ ɔsideratio-
nes seruare. quaruꝫ tres ponit Augu. super
Math. vij. Ypocrita eijce p̄rio trabē de ocu-
lo tuo. Reliquas duas ponit Gregꝰ. in mo
rali. Prima ē q debet cōsiderare seip̄m: si ē ei
sil̄is. i. si est in eodē pctō vel eq̄li vel maiori.
tūc maxīe si pctm̄ est notoriū non debet eum
corrigere: sed seip̄m debꝫ prius emendare ꝛ
tunc ad penitentiam cōmonere: alias posset
sibi dici vt dr̄ Ro. ij. Qui aliū doces teip̄ꝫ n̄
doces. Aug. Iudex in nullo eoꝝ sit iudicādꝰ
q̄ in alio iudicare est paratus. qui em̄ ex offi
cio tenet̄ corrigere delinquētes nō dꝫ hoc fa
cere in pctō mortali: s̄ ad minꝰ dꝫ p̄us con-
teri de pctis suis. Si aūt nō est ei similis: tūc
dꝫ secūdo considerare si aliqn̄ fuit ei sil̄is: et
tūc sicē nolebat despici: s̄ cōpassionē sibi īpēdi
sic nec ip̄e dꝫ frēꝫ suū peccātē ꝛ penitētē despi
cere. s̄ cōpassionē ꝛ mīam ei exhibere. Eccl.
viij. Ne despicias hoīem se auertenteꝫ a pec
cato: neqꝫ impropereś ei: memēto q oēs su-
mus in corruptiōe: si aūt nō es ei similis: nec
aliqn̄ fuisti ei sil̄is: tūc debes tertio cogitare
q posses ei fieri sil̄is in futuro: ꝛ rōne talis
dubij nō debes supbire s̄ delīquētibꝰ cōde-
scendere. i. Cor. x. Qui se existimat stare vi-
deat ne cadat. Augꝰ. Nemo est q̄ securꝰ esse
possit in hac vita q̄ tota tēptatio nominat̄. Si
aūt nō es ei sil̄is nec vnq̄ fuisti ei sil̄is. ꝛ de
dei bonitate cōfidis q nūq̄ eris ei sil̄is: tūc
debes quarto videre si ille q̄ sic ē rep̄hensibi
lis sit ī aliquo cōmēdabilis: si scꝫ ille q̄ habet
tot defectꝰ etiā habeat aliquos p̄fectꝰ: ꝛ tūc
rōne illoꝝ bonoꝝ q̄ hꝫ debes supportare cū
in his q̄ minꝰ hꝫ. vn̄ Apoc. ij. Volēs aplꝰs
reprehēdere ep̄m ephesioꝝ. p̄rio posuit q̄d-
dam viciū qd̄ habuit dicēs. Habeo aduersū
te pauca. q: charitatē tuā p̄mā reliq̄sti: s̄ sta
tim ponebat quoddā bonuꝫ qd̄ habebat di-
cens: s̄ h̄ habes bonū q odisti facta nicolai
tarū q̄ ꝛ ego odi. Similit̄ volēs reprehēdere
ep̄m sardis. Primo ponit quēdā suū defe-
ctū dicēs: nō inuenio opa tua plena corā deo
meo. Deinde ponit statim quēdā suū p̄fectū
dicens: s̄ habes pauca noīa ī sardis q̄ nō co
inq̄nauerūt vestimēta sua. Ecce postq̄ apl'ꝰs
posuit illa in quibꝰ illi ep̄i erant reprehensi-
biles statim subiūxit illa ī q̄bꝰ erāt cōmēda
biles: ad īnuendū q si aliq̄s p̄pt̄ aliqd̄ vici
um est reprehēdendꝰ: si tn̄ hꝫ aliqd̄ bonuꝫ in
se est nihilominꝰ supportādus. Dato aūt q
aliq̄s videat̄ oīno esse malꝰ nec hr̄e aliqd̄ bo
num p̄pt̄ qd̄ sit tolerandꝰ: tūc debꝫ cogitare
q̄nto q ille q̄ sic videt̄ esse malꝰ forte ī cōspe
ctu dei est sibi in merito p̄ferēdus. Vn̄ ponit
exemplū sctūs Greg. de sctō stephano ꝛ de
sancto paulo. Nā cū sctūs stephanꝰ cōsentiē-
te ꝛ adiuuāte paulo lapidaret̄: tūc stephanꝰ
erat oīno bonꝰ: ꝛ paulꝰ oīno videbat̄ eē ma
lus: ꝛ tn̄ in cōspectu dei paulꝰ q̄ sic erat malꝰ
stephano in merito ꝛ p̄mio fuit p̄ponēdus
E Quantuꝫ ad secūdā partē illiꝰ s̄monis
querit̄ vtrū correctio fraterna sit in p̄cepto.
Rn̄deo s̄m sctm̄ Tho. ij. ij. q. xxxiij. In pce-
pto ē. s̄ q: p̄ceptū ē affirmatiuū: ideo nō obli-
gat ad semp: s̄ p loco ꝛ tpe. vn̄ ꝛ omissio ciꝰ
vno mō est pctm̄ mortale. s. cū formidat̄ iudi
ciū vulgi vel carnis cruciatio: vel q̄d deniqꝫ tē-
porale: cuꝫ tn̄ hoc ita dn̄etur in aīo q fratris
charitati p̄ponat̄. Secūdo mō omittit̄ cum
pctō veniali: qn̄ scilꝫ timor ꝛ cupiditas facit
tardiorē ad corrigendū delictū fratris: nō tn̄
ita q si cōstaret ei q fratrē posset a pctō re-

trahere dimittere ꝓpter timorē vel cupiditatē quinimo i aīo ꝓponit charitatē: vt dicit beatus Aug. Tertio fraterna omittit correctio sine oī pctō īmo meritorie. vñ qñ qs oportunū tps ingrit vel qñ de ipīs metuit ne deteriores fiant: vel ad bonā vitā alios impediant ꝛ hmōi. Itē sciēdū ꝙ quis correctio fraterna sit sub pcepto ꝛ ad hanc oēs teneam ꝓ loco ꝛ tpe sicut iā dictū ē: sūt tñ qnqz cas⁹ in qb⁹ euadim⁹ hoc pceptū. Prim⁹ cas⁹ cum nō ē spes correctōis. vñ Prouer. ix. Noli arguere irrisorē ne forte odiat te. Secūd⁹ cū timet defect⁹ ꝓbatiōis. vt cū qs de crimine corripit qd nō pōt ꝓbari: tūc eīm corripiēs obligaret ad talionē: si deficeret i ꝓbatiōe. Tertius cū plato tanꝗ iudici notum est factum. Quart⁹ cū meliori opi vel eque bono vacare qs intēdit. Quint⁹ cū mltitudo ꝛ potestas ē in culpa. Tūc eīm correctio pl⁹ noceret ꝙ ꝓdesset. qz mltitudo difficult corrigit ꝛ ptās. Querit vtrū subditi teneāt platos corrigere Rñdet. fm Tho. ij. ij. q. xxxiij. Subditi ñ tenent platos corrigere. nec debēt corrigere platos correctiōe illa q est iusticie p correctionē penē: tenent tñ correctiōe illa q est charitatis si in eis ē aliqd corrigibile: ita tñ ꝙ nō sit proterua: sꝫ cum mansuetudine ꝛ reuerētia. Corrigunt eīm ꝛ aliqñ aliq p monitiones sibi factas a bonis viris. Vñ exemplū legit. Conuersus qdā valde religiosus ꝛ cōtēplatiuus raptus ad iudiciū vidit duos viros magnos: vn⁹ erat comes: ali⁹ erat magn⁹ plat⁹ valde accusari corā dño. Cōtra quos lꝫ multū videret dñs irat⁹. tñ ad pces aliquoꝝ de illa curia distulit sentētiā dicēs illi cōuerso: ꝙ p abbatē suū faceret illos moneri de correctione qd ꝛ factū est. Comes ḡ se corrigēs timore visionis: ꝛ in bona pnia moriēs. Prelatus aūt puipēdēs visionē ꝛ monitionē nec se corrigēs in lecto suo subitanea morte mortuus est. Querit an liceat cā correctiōis alicui cōuiciū dicere. Rñdet fm btm̄ Tho. ij. ij q. lxxij. Sicut licitū est aliquē verberare: vel in reb⁹ dāmificare cā disciplinę: sic etiā potest aliqs alteri quē corrigere dꝫ aliqd vbū conuiciosū dicere. Et hoc mō dñs cōuiciādo vocauit discipl'os illos q iuerūt in emaus: qb⁹ apparuit in via post resurrectionē stultos: dicēs eis. O stulti ꝛ tardi corde ad credēdū ꝛc. Nōne sic oportuit xpm pati: ꝛ ita ꝛc. vt habet Luc. vl. Sil'r ꝛ apl's paul⁹ galathas noīauit insensatos dicens. O insensati galathe. Tamē sicut dicit Augu. Ex mag necessitate obiurgatiōes sūt adhibēde: ꝛ nō leuiter sūt pferēde. ¶ Item qritur vtrū hō debeat cōtumelias sibi illatas sustinere. Rñdet fm btm̄ Tho. vt sup. Sicut in alijs iniurijs sic ꝛ in vbis cōtumeliosis tenemur hre aīm preparatū ad tollerantiā si expediēs fuerit. Nūqz tñ oportet vt cōtumeliā repellam⁹. Et hoc ppter tria. Pmo qdē ꝓpter bonū ei⁹ qui cōtumeliā infert: vt videlꝫ ei⁹ audacia reprimatur: vt de cetero talia nō attēptet. Secundo ꝓpter famā nostrā. qz qlibꝫ tenet defendere famā suā. qz fm Aug. Qui famā suā negligit crudelis est. qz fm Salo. Meli⁹ est nomen bonū ꝙ diuitie multe. Tertio ꝓpter bonū multoꝝ quoꝝ pfect⁹ ꝓpter cōtumelias nobis illatas impediret. vñ Aug. Duo sūt tibi necessaria. s. cōsciā ꝛ fama. Cōsciētia ꝓpter te: fama ꝓpter pximū. ¶ Sciēdū ꝙ plati ꝛ alij pñdētes q hñt subditos tenet eos corrigere si delinquūt: alias dānarent vna cū subditis. Vñ legit de sacerdote Hely. i. Regū iiij. Qui qz nō correxit filios suos iniq agentes punit⁹ est hic p mortē tpalē. qz fracta ceruicib⁹ cadēs de sella retrorsū expirauit. ꝛ si est in inferno nō inuenim⁹ aliā cām nisi ꝙ filios nō correxit vt debuit ꝓpter qd dñs eū subitanea morte interfecit. Vñ cū filij a parentib⁹ suis ꝛ laici a plat suis reprehēdunt: nequaqꝫ ipi filij ꝛ subditi indignari debēt. Nā ad hr tenent plati: alias cū subditi dānarent vñ Ezech. iij. Si dicente me ad impiū morte morieris. s. pro tua supbia: auaricia: luxuria: ꝛc. Et tu nō annūciaueris ei: neqz locut⁹ fueris vt auertat a via sua impia ꝛ viuat: ipse impi⁹ in iniqtate sua morietur: sanguinē ei⁹ de manu tua requirā. Oia pctā q plati pñt corrigere ꝛ ñ corrigūt ipis iputabunt ꝛ p eisdē dānabunt. ḡ Sap. vi. dr̄. Iudiciū durissimū his et his q psunt. vñ Gre. i regis. Cuz i subdito pctū nō corrigit i eos q psunt sentētia retorquet. Vñ iterū Gre. Tot psonas occidim⁹ quot ad morte ire qtidie tepidi ꝛ tacētes videm⁹. ¶ Vltīo sciēdū ꝙ qlibꝫ subdit⁹ libent ꝛ patient dꝫ sustinere correctionē p suis excessib⁹. qz p hāc purgatoriū ipi' diminuit. Vñ exemplū. Erant duo fratres i monasterio vno. vn⁹ erat gratiosus abbati ꝛ ceteris fratrib⁹. alter aūt nō erat gratiosus. et qcqd delīqt imediate ab abbate punitū fuit. sꝫ alio freqnt pepercit ipe abbas in suis negligētijs: qz gratios⁹ erat oib⁹. Contigit aūt ꝙ illi ambo morerent. Apparuit antē ille q gratiosus abbati fuit: dicēs se esse i magno

penis. Et abbas vbi est tunc ille infelix qui
plures negligentias q̄ tu commisit. Et ille.
O pater ipse non est infelix nec miser. quia
iam est in clara visione dei. quia quicquid hic
cum negligentia deliquit. immediate hic pu-
nitum fuit: et sic satisfecit. sed mihi pater sepi
us pepercisti in meis negligentijs: eo q̄ gra-
tiosus fui tibi et ceteris fratribus. ergo iā gravi-
ter torqueor in purgatorio. sꝫ pater sancte ora
deū p̄ me et recōmenda me ceteris fratribus
meis, in suis missis et orationibus quia valde
affligor in purgatorio. De eadē dñica.

a Arguet mūdū de pctō. Glo. sup
ple qd̄ habet. Vñ hic dicendū ē
quomodo qs committit septē pctā mortalia.
Quere infra ser. cxli. F. De eadē dñica.

a Arguet mundū de iusticia. Glo.
supple quā nō habet. Vñ dicen-
dū est hic quo hō iustus debꝫ inueniri si vult
saluari. Istū sermonem q̄re infra ser. cliij. E.

Dñica regationū de orōne. Ser. lxiiij.

Petite et accipietis

p Joh. xvi. Benignitas saluato-
ris dei nr̄i maior ē in exaudien
do petitiones filiorū suorū q̄ cuiuscūq; filij re
spectu matris: vel ecōtra matris ad filiū. g̃ si
aliquid petierimus a patre celesti vel a xp̄o
vtiq; ipse exaudiet. Vñ dicit. Petite et accipie
tis. Sed q̄uis sp̄ sit orandū sm̄ illud Luce
xviij. Oportet semp̄ orare et nō deficere. spe
cialiter tñ tp̄s orādi ē ab hac dñica vsq; ad
festū pēthecostes: et in his diebus qui sūt ante
ascēsionē. hoc pꝫ. q: vocant̄ dies rogationū
In quibus implorare debemus dei auxiliū et suf
fragia sanctorū. Primo vt deus bella sedat q̄ in
vere freq̄nt̄ fiūt. Secundo vt teneros fructus
conseruet et multiplicet. Tertio vt ad receptio
nē sp̄ussancti habilitemur. In die ascēsiōis xp̄s
orādi ē. Cōsueuerūt enī p̄ncipes et reges cū
de nouo recipiūt terras suas liberalitatē suā
ostēdere et mag̃ dona militibus suis dare. In
die g̃ ascēsiōis cū sm̄ repn̄tatōnē eccl'ie rex re
gū regnū suscepit liberalitatē suā ostēdit orātes
exaudiendo. ps. Dñs exaudiet me cū clama
uero ad eū. Post ascēsionē xp̄o ī orōne expe-
ctādus ē sp̄ussctūs sicut discipli xp̄i fecerūt. vñ Act
i. Hi oēs vnanimit̄ erāt p̄seuerātes ī orōne
cū mulieribus et maria m̄re iesu et f̄ribus eius: sic et
nos orare debemus post ascēsionē vt sp̄ūsctō re
pleamur. Et post pēthecostē tūc orones et ieiu-
nia sūt instituta vt deus mūera nob̄ collata cu
stodiat. ps. Cōfirma h̄ deus qd̄ opatus es ī nob̄

Diuisio huius sermōis cōsistit ī duobus. Primo excitat̄
pigritia hūana cū dr̄ Petite. et fiducia cō
firmat̄: cū dr̄ accipietis. Nō aūt hortaret̄ vt pe
teremus nisi et exaudire nos vellet vt acciperemus
dic g̃ petite et accipietis. Hic ostēdit̄ liberalitas
diuina q̄ ad petēdū nos inuitat: dicens petite.
Pauci enī sūt q̄ inuitāt vt ab eis petat̄. Aug.
Nō enī hortaret̄ vt peteremus nisi vellet dare.
Erubescat hūana pigritia. q: plus vult ille da
re q̄ nos accipe. plus vult ille misereri q̄ nos a
miseria liberari. Vñ loq̄ndo d̄ orōne tūc q̄ttuor
sūt h̄ dicēda. Primo quō orō p̄cellit elemosinā
et ieiuniū. Secūdo q̄n orādū sit. Tertio vbi
orādū sit. Quarto quō orādū sit: et q̄ sūt ipedi
mēta orōis. ¶ Quātū ad p̄mū tūc sciēdū ē
q̄ sūt tria q: cōmēdāt̄ marie a deo. s. elemosina
ieiuniū et orō: tñ orō p̄cellit alia duo. Primo ī
faciēte. q: debil' n̄ pōt ieiunare: nec paup ele-
mosinā dare: sꝫ q̄libꝫ pōt orare. ps. Apud te
orō mea ē sp̄. Isid. Orō ē cordis nō labiorū.
Nō enī v̄ba dep̄cantis deus attēdit: sꝫ orātis cor ī-
spicit. g̃ mutus pt orare: et etiā hō ī agone mortis
cōstitutus: q: si nō ore tñ corde. Vñ q̄rit̄ vtrū
orō debeat eē vocal'. Rūsio. sm̄. b. Tho. ij. ij.
q. lxxxiij. dicēdū q̄ duplex ē orō. s. cōis et sin-
gularis. Cōis orō ē q̄ p̄ mīstros eccl'ie ī psōa
totius fidel' ppl'i deo offert̄: et iō oportet q̄ tal'
orō innotescat toti pp̄lo, p̄ q̄ offert̄: qd̄ n̄ possꝫ
fieri nisi eēt vocal'. Et iō roabl'r īstitutū ē vt
mīstri eccl'e hmōi orōes etiā alta voce p̄nūci
ent vt ad noticiā oīm p̄uenire possint. Orō
v̄o singl'aris ē q̄ offert̄ a singl'ari psona. et d̄
hmōi orōnis necessitate nō ē q̄ sit vocal'. ad-
iūgit̄ tñ vox tali orōni triplici rōe. Primo q̄dē
excitādo iteriorē deuotionē q̄ mēs orātis eleue
tur ī deū: q: p̄ exteriora sig̃ siue vocū siue alio
rū factorū vt sūt genuflexiōes: eleuatio manu
um: p̄stratio corpis: et sic d̄ alijs: q̄ ab ext̄ fiūt
mouet̄ mēs hoīs ad ampliorē deuotōēꝫ. Et iō ī
singl'ari orōe tñ ē vocibus et hmōi signis vacā
dū q̄tū p̄ficit ad excitādū iteri' mētē. Si v̄o
mēs p̄ h̄ distrahat̄ vl' q̄ l̄tcūq; ipediat̄ a ta-
libus ē cessādū. qd̄ p̄cipue cōtigit ill' hoib' q̄-
rū mēs sine hmōi signis ē sufficiēs ad deuoti-
onē p̄parata. Secūdo, adiūgit̄ vocal' orō q̄si ad
redditōnē debiti: vt. s. hō deo s̄uiat totū illd̄
qd̄ hꝫ a deo. i. nō solū mēte: sꝫ etiā corpe s̄uiat
deo. vñ Osee vl. Reddamus vitulos labiorū
nr̄orū. Tertio addit̄ vocal' orō ex q̄dā redū-
dātia ab aīa ī corpus ex vehemēti affectōe sm̄
illud ps. Letatū est cor meū et exultauit lin-
gua mea. Tamē sciēdū q̄ si qs obligaret̄ ad
aliquā orōnē ex voto: vl' ex satisfactōe ī iūcta

ita sibi in cõfessione p pniã:tũc talẽ orõnem deberet orare vocalit ppt pleniorẽ satisfacti onis exhibitionẽ. Secũdo orõ pcellit ieiuniũ τ elemosinaz in iocũditate τ honorabilitate. qr nihil delectabili⁹ vel honorabili⁹ ꝙ loq̃ cũ deo. vñ Aug. sup ps. lxxxv. Orõ tua locutio est ad deũ. Qñ em legis deus tibi loquit. qñ oras cũ deo loq̃ris. Et in signũ hui⁹ multa sũt officia q̃ aliquib⁹ nobilib⁹ cederẽt in dedec⁹ sicut arare in agro vel fodere. si orare cedit hoi ad magnũ honorẽ q̃tũcũqz nobilis sit. Ergo debe m⁹ cũ magna reuerẽtia orare q̃si locuturi cũ rege celesti. Tertio orõ etiã pcel lit in dignitate. qr si orõ eo modo fiat quo dz est exeniũ deo valde gratũ:τ ministerio an gelorũ valde dignũ. vñ Thob. xij. dixit ange lus ad Thob. Qñ orabas cũ lachrymis ego obtuli orõnẽ tuã dño. Nõ dz hoi graue eẽ ta le exeniũ mittere deo cũ angelo nõ sit graue offerre:imo qđ pl⁹ ẽ ipe xps ĩq̃tũ hõ offert orõnem nostraz deo prĩ. qđ signat in hoc ꝙ dyacon⁹ thurribulũ tradit sacerdoti τ sacer dos thurificat. sic xps orõnes eccl'ie deo prĩ pñtat:q̃ pñtatio mltũ facit eas valere. Quõ eñ hoc a deo õtineret qđ a tanto mediatore ei pñtatur. Quarto orõ pcellit elemosinaz τ ieiunium in approximatione ad deũ:qñ qui orat facie ad faciẽ ante deũ se constituit. ps. Respice in me τ miserere mei. Elemosina eñ p manũ paupis mittit deo:ieiunium p affli ctionẽ corpis deo oñditur. si orõ ĩmediate de um pñtẽ alloquit. Quĩto pcellit orõ ieiuniũ τ elemosinã:qr est valde lucrosũ τ vtile ora re:qđ põt ex hoc oñdi ꝙ nihil est ad qđ orõ valere nõ possit. Vñ. ij. Paral'. xx. Cũ igno ram⁹ q̃d agere debeam⁹:hoc solũ habem⁹ re sidui vt oculos nr̃os dirigam⁹ ad te. Et hoc est officiũ ex quo hõ põt lucrari oĩ tpe in hyeme τ in estate:in sereno τ in pluuiali tpe. de no cte τ de die. festiuis dieb⁹ τ ferialib⁹:in infir mitate τ ĩ sanitate. ĩ iuuẽtute τ senectute. stã do τ eũdo:ĩ domo τ extra domũ. τ q̃lqz vna hora lucrat hõ pl⁹ orãdo ꝙ regnũ vnũ: quia modica orõne cũ deuota ẽ lucrat hõ regnuz celorũ. q̃nqz aũt anteꝙ inchoet orõ ẽ hõ ĩ statu dãnatiõis:τ anteꝙ finiat orõ erit in sta tu saluationis. Hoc pz in publicano q̃ pctõr ad tẽplũ accessit τ iustificat⁹ de tẽplo recessit: q̃ p cõtritionẽ τ deuotã orõnẽ:qñ dixit. De⁹ ppici⁹ esto mihi pctõri. obtinuit remissionez oĩm pctõꝝ. Itẽ pz in latrone q̃ cũ xpo pepẽ dit in cruce q̃ padisũ meruit orõne illa q̃ di xit. Mẽnto mei dñe dũ veneris ĩ regnũ tuũ nã rñsũ ẽ ei a xpo. Hodie mecũ eris in pa radiso. Quãtũ igit ad secũdũ. s. qñ orãdũ s. t. Sciẽdũ ꝙ tpo orandi dño determinat Lu. xviij. Oportet semp orare τ nõ deficere. Sicut nõ dz miles deponere arma q̃diu bel lũ durat:ita nec ab orõne cessandũ ẽ vsqz ad morte. qr bellũ durat vsqz ad morẽ. Unde Job. Militia ẽ vita hoĩs sup terram. Con tinue eñ indigem⁹ dei adiutorio. τ qr nũq̃ in pñti deest miseria. ideo cõtinue indigem⁹ dei mĩa ideo si fieri posset cõtinue esset orãdũ Et sup illud. i. Thess. v. Sine intermissione orate. dicit glo. Semp orat q̃ sp bñ agit. Ju stus nũq̃ desinit orare nisi desinat esse iust⁹. R Sz qr alijs oportet nos etiã intẽdere q̃ sunt corpis. ĩ sciendũ ꝙ orõni pcipue intẽ dendũ est. vel cũ maior ẽ necessitas vel ma ior tpis oportunitas. Maior necessitas orã di est cũ aliq̃ opa facturi sum⁹. vñ Hiero ad pauli. In pncipio cuiuslibz opis pmitte dñi cam orõnẽ τ signũ cruc̃ in frõte. τ sic cõmitte te diuino auxilio τc. Sicut militẽ sine armis exire ad bellũ nõ cõuenit. ita hoi xpiano p cedere ad q̃cũqz opa sine orõne nõ licet. Er go opa nr̃a orõ dz puenire vt de⁹ det nobis bonũ effectũ τ psperitatẽ:τ gratiarũ actio debet subseq̃ vt de⁹ laude f. de adiutorio nob colla to. Itẽ necessitas orãdi ẽ cũ ĩminet nobis tri bulatio vel etiã pximis nr̃is. vñ dñs iminẽ te passiõe sua ter orauit in mõte oliueti. Tẽ pus aũt orandi psonis secularib⁹ extra illas horas de quib⁹ Dauid in ps. Septies ĩ die laudẽ dixi tibi. est tps matutinũ aut vespti nũ:aut medie noctis sacrificiũ. ad orãdũ ma ne monemur exemplo dñi. Mar. i. Diluculo valde surgẽs iesus egressus abijt in desertũ locũ:ibiqz orabat. ad orandũ vespe. Math. xiiij. Et dimissa turba ascẽdit ĩ mõtẽ sol⁹ ora re:vespe aũt facto sol⁹ erat ibi:ad orãdũ no cturno tpe dat nob xps exẽplũ. vt hr̃ Lu. vi. ꝙ erat pnoctãs ĩ orõe. Itẽ his trib⁹ tpib⁹ ad orãdũ monemur exẽplo dauid q̃ dicit in ps. Vespe τ mane τ meridie narrabo τ exaudi et vocẽ meã. Idem. Media no. sur. ad cõfi. Modo dauid erat rex sup cunctũ pplm isrl τ ĩ diuersis occupat⁹. tñ illa tria tpa pncipa liter ĩ orãdo suauit. Et signãter ꝙ freq̃nter media nocte surrexit τ deuz laudauit. ĩ quõ tu te potes excusare ꝙ deũ his trib⁹ tpibus nõ laudas. Itẽ ĩ solẽnitatib⁹ τ in dieb⁹ festi uis est mag̃ oportunũ tps orãdi. Cõsueuerũt eñ pncipes ĩ magnis festis magna munera dare petẽtib⁹ τc. L Quo ad tertiũ. s. vbi

orandū sit. Notādū φ vbiq3 orandū est: cum
vbiq3 sint picula τ vbiq3 auxilio dei indige=
mus. i. Thi. ij. Uolo ḡ viros orare in oī lo=
co leuātes puras man⁹ sine ira τ disceptatiōe
silr τ mulieres in habitu ornato cū verecūdia
sobrietate ornātes se nō ī tortis crinib⁹: aut au
ro. aut margaritis: vel veste pciosa: s3 qđ decet
mulieres pmittētes pietatē p bona opera.
Mulier in silētio discat cū oī subiectiōe. Do
cere aūt mulieri nō pmitto neq3 dñari viruz
s3 eē ī silētio τc. Ex quo pz φ hō pōt orare ī
oī loco: in domo: ī agro: in mēsa: in lecto: τ sic
de alijs. Dicit tñ sctūs Tho. ij. ij. φ determiat⁹
loc⁹ eligit ad orādū nō ppt deū q adorat qsi
loco ɔcludat: s3 ppt ipos orātes. Et h tripli
ci rōne. Prīo qdē ppt loci ɔsiderationē ex q
speciale deuotionē ɔcipiūt orantes vt mag
exaudiant. Secūdo ppt sacra misteria τ alia
sctitatis signa q ibi continēt. Tertio ppt ɔcur=
sum mltoꝝ adorātiū ex q fit orō mag exau=
dibilis sm illud Mathei. xviij. Ubi duo vel
tres ɔsenserint sup terrā de oī re qncūq3 pe
tierint fiet illis a pre meo q in celis ē. M
Quo ad qrtū. s. quō orandū sit: τ q sūt ipedi
menta orōnis. Sciēdū φ qnq3 reqrunt ad h
illz vt orō nr̄a exaudiat. τ sic p oppositū sūt
qnq3 ipedimēta qre orō nr̄a nō exaudiatur.
Primū ipedimētū orōis ē pctm orātis. Esa. i.
Cū mltiplicaueritis orōnes vr̄as nō exaudiā
vos qr man⁹ vr̄e sanguie plene sunt. ps. Si
iniqtates aspexi ī corde meo ñ exaudiet dñs
Job. ix. Scim⁹ qm ñ exaudit de⁹ pctōres. Uñ
qrit vtruz de⁹ exaudiat pctōres. Rñsio sm
Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Pctōr dupliciter ɔsideraṫ
Prīo inq̄tū pctōr sic de⁹ nō exaudit eū. qr de⁹
odit pctōres. ps. Iniqs odio habui. i. pctōres
Secūdo ɔsideraṫ q̄tū ad naturā: qr hō ē. et
sic cū petit aliqđ salutare hūilit: tunc ex mīa
exaudiṫ a deo: q̄uis hoc nō meruit apđ deū
S3 pctōr q petit iuuari a deo cū pponit ma
facere vel luxuriari vel spoliare: τ sic de alijs
tale adiutoriū petere a deo ē pctm: qr tal vult
deū inuoluere suis delictis. qr si de⁹ eū iuuaret
ipse pcti sui re⁹ esset. Ergo de⁹ ñ iuuat ad ma
faciēdū: s3 bñ pmittit fieri malum. qr dedit
oī liberū arbitriū. Cris. sup Math. Colon⁹
ei ɔsiliū diaboli nō qrit. Colon⁹ aūt diaboli
si dei auxiliū qrit nō iueniet. vt si fur orat
vt ɔspereṫ: τ fornicator sibi signū crucis facit
vt nō cōprehēdat τ tāto citi⁹ capit. qr nescit
de⁹ patrociniū dare criminib⁹. Ergo ex iaz
dicti3 hr̄ φ pmū qđ reqrit ad h vt orō nr̄a ex
audiaṫ ē vt sit pura τ mūda. Secūdū ipedi
mentū orōnis est qñ hō cū pposito nō atten
te orat. Nō ei sufficit sine pctō orare nisi τ hō
attēte τ deuote oret. i. Petri. iiij. Uigilate in
orōnib⁹. vbi dic glo. Ne anim⁹ cogitet aliud
pter illđ solū qđ pcaṫ. Aug. in regula. Hoc
vseṫ in corde qđ pferṫ ī ore. Math. vi. Orā
tes nolite multū loq. qr vnū Pat noster cuz
attētiōe pl⁹ valet φ mille sine attētiōe. Isido.
Orō sine deuotione est qsi mugit⁹ boum. N
Uñ qrit vtrū de necessitate orōis sit φ sit at
tenta. Pro q sciendū sm Tho. in orōne vo=
cali ē triplex effect⁹. Prim⁹ effect⁹ ē mereri a
deo: τ ad hūc effectū nō de necessitate reqrit
φ attentio assit orōni p totū: τ vis pme intē
tionis q aliqs ad orādū accedit ea. s. intētiōe
vt velit deuote orare: tal intētio reddit totaz
orōnē meritoriā q̄uis hō vltra volūtatē di
strahaṫ. Secūd⁹ effect⁹ orōnis ē ipetrare a
deo τ ad hūc etiā effectū sufficit pria intētio.
quā de⁹ pncipalit attēdit. Terti⁹ effect⁹ quē
orō etiā pncipalit efficit ē qdā spūal refectio
mentis. Et ad hūc effectū de necessitate req=
ritur in orōe attētio. Uñ dr. i. Cor. xiiij. Si
orē lingua mens mea sine fructu ē. Ergo qñ
hō vult ɔseq spūalē dulcedinē in suis orōni=
bus: tūc oportet φ p totā orōnē hēat attētio=
nē τ deuotionē. s3 q̄tū ad merēdū τ ad impe
trandū: tūc sufficit pma intētio. Si aūt pma
intētio desit orōni neq3 meritoria ē neq3 im=
petratiua. Illā eñ orōnē de⁹ nō exaudit cui
ille q orat nō intēdit: s3 qñ pma intētio orandi
est φ libēter vellet deuote orare τ ea intētio=
ne incipit: tūc valet illa orō ad merēdū τ ad
impetrandū a deo. Ergo sūt aliq qñ nō hūt
deuotionē: tunc volūt desistere ab orōne: qđ
nullo mō faciendū ē: etiā si hō intantū distra
hereṫ φ oporteret eū vnū Pat nr̄ decies re
incipere adhuc deberet idē Pat nr̄ dicere τ
pficere. qr de⁹ respicit pmā intentionē quaz
habuit qñ incepit orare. s. φ libēt deuote ora
re vellet. S3 qñ qs cū pposito indeuote orat
tūc eñ nō ipetrat nec mereṫ. vñ dicit dñs p
pphām. Popul⁹ hic labijs me honorat: cor
aūt eoꝝ lōge ē a me. Sicut heu plēs sūt q cū
corpe stant in ecclīa τ orāt: s3 cor dispsū ē qsi
p totū mūdū. Uñ Isid. Quid pdest strepi=
tus labioꝝ vbi cor ē mutū. ḡ hoc ē secūdū qđ
reqriṫ ad orōnē vt orō fiat cū deuotiōe τ at
tentione. O Tertiū impedimētū φ orō
nō exaudiṫ ē qñ petiṫ qđ nō est expediēs pe
tenti. Uñ sm Aug. tria sūt genera bonoꝝ
sc3 bona infima. media. τ sūma. Bona infi=
ma sūt tempoalia q qsi nihil sunt. Iere. iiij.

Aspexi terrã ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil: ⁊ talia
tꝑalia aut nõ debemꝰ petere aut cũ cõditione ⁊
cũ moderamine. Ber. in quodã ser. In petẽ
do tꝑalia cauẽda ẽ supfluitas ⁊ voluptas. Sa
lo. puer. xxx. Mẽdicitatẽ ⁊ diuitias ne dede
ris mihi: sꝫ tm̃ victui meo tribue necessaria.
Apl's. i. Thi. vi. Hñtes alimẽta ⁊ qbꝰ tega-
mur his cõtẽti simꝰ. De cõditiõe ponẽda qñ
tꝑalia petimꝰ dicit Aug. Qñ a deo petitꝭ tem
poralia cũ moderamĩe petite: ⁊ cũ timore illi
cõmittite: vt si ꝓderit det. si sciat obesse ñ det
q̃d obsit vel ꝓsit nouit medicꝰ nõ egrotꝰ. Er
go qñcũqꝫ petimꝰ illa q̃ sũt trãsitoria sicut res
tꝑales: sanitatẽ corꝑis vel liberationẽ a p̃nti
bus tribulatiõibꝰ &c. debemꝰ petere cũ cõdi-
tione. qꝛ hõ petit qñqꝫ aliq̃d a deo si exaudi-
retur ab eo esset sibi nociuũ ⁊ dãnabile. Si-
cut pauꝑ q̃ ꝓpt' pauꝑtatẽ suã saluabit': hic si
diues fuisset forte dãnatꝰ esset. Similit' infir
mꝰ qñqꝫ cũ ĩfirmitatibꝰ suis saluabit': si deꝰ eũ
exaudisset q̃ sꝫ ꝓ sanitate corꝑis petiuit forte
dãnatꝰ fuisset: ⁊ sic de alijs. Bona media sũt
spũalia: ⁊ ista petẽda sũt cũ attẽtione: qꝛ tãto
maiora sũt respectu tꝑaliũ q̃nto mõs excedit
ꝑuũ lapidẽ: ⁊ q̃nto sol excedit stellas ⁊ hmõi:
vt sũt remissio peccatoꝝ: ꝟtutes: gr̃a: ⁊ hũilitas
charitas. patiẽtia pax: ⁊ hm̃: ⁊ cui deꝰ talia
dederit: maiꝰ ẽ q̃ si totũ mũdum sibi daret.
Exẽplũ de btõ petro ⁊ d' maria magdalena
⁊ de latrone q̃ receperũt indulgẽtiã peccatoꝝ ꝓ
toto mũdo. Nec mirũ. Cui enĩ talia bona dã
tur si cõseruãtur nequaq̃ dãnabit': ⁊ amicũ
dei cõstituũt: ⁊ ab inferno liberãt. Ecce q̃ntũ
differũt a p̃mis bõis. i. a tꝑalibꝰ bonis. qꝛ cũ
p̃mis. i. tꝑalibꝰ multi dãnant'. cũ secũdis bo-
nis. i. ꝟtutibꝰ nullꝰ dãnabit'. Bona suprema
sũt bona celestia: ⁊ illa nõ tm̃ petẽda sũt cum
attentione ⁊ feruore sicut spũalia: sꝫ etiã cũ
hũilitate ⁊ sine p̃sumptione. Cũ hũilitate pe
tunt q̃ de suis meritis nõ cõfidũt: sꝫ in mĩam
⁊ bonitatẽ dei. Bern. In petẽdo beatitudinẽ
elatio ẽ cauẽda: ne tanq̃ ex ꝓprioꝝ meritoꝝ
fiducia req̃rat'. Vñ dñs nr̃ iesꝰ xp̃s dic' Lu.
xvij. Cũ oĩa feceritꝭ q̃ precepta sũt vob: dicite
serui inutiles sumꝰ q̃d debuimꝰ facere fecimꝰ.
Cauẽda est etiã p̃sumptio ne sine nr̃o labo-
re gloriã velimꝰ h̃re. De tali p̃sumptiõe rep-
hendunt' filij zebedei q̃ sine labore ⁊ passiõe
volebãt cũ xp̃o regnare. Math. xx. Nescitis
q̃d petat'. Potestis bibere calicẽ quẽ ego bi-
biturꝰ sum. q̃ tertiũ q̃d req̃rit' ad hoc q̃ orõ
nr̃a exaudiat' ẽ vt petamꝰ ea q̃ sũt salutis. qꝛ
non sufficit q̃ homo petat sine peccatis ⁊ atten

te ⁊ cũ deuotiõe nisi petat ea q̃ decet xp̃m da
re ⁊ expediat hoĩ recipere. Quartũ impedi-
mentum orõnis ẽ qñ quis cũ hesitatione pe
tit ⁊ sic nihil impetrat. Quia q̃libet qui vult
impetrare a deo cũ bona fiducia debet sibi
supplicare. Marci. xi. Oĩa q̃cunqꝫ orãtes pe
titis credite ⁊ accipietis. Jaco. i. Postulet in
fide nihil hesitãs. qui enĩ hesitat similis ẽ flu
ctui maris q̃ a vento mouet' ⁊ circũfert'. Nõ
ergo estimet hõ ille q̃ accipiat aliq̃d a dño.
qꝛ debemꝰ deũ cũ bona fiducia inuocare in
nostris necessitatibꝰ: ⁊ tũc vult nobis subue
nire in oĩ necessitate ⁊ tribulatione. Vñ ps.
Cũ ip̃o sũ in tribulatiõe eripiã eũ ⁊c. Idem
Ad dñm cũ tribularer clamaui ⁊ exaudiuit
me. In signũ huiꝰ tũc xp̃s ĩ cruce habuit ma
nus perforatas dando nobis dona spũalia:
fortificãdo ⁊ adiuuãdo ⁊ ꝯseruãdo nos i bo
no. Quintũ impedimẽtũ orõnis est defectꝰ
ꝑseuerãtie in orõne. Jaco. v. Multũ enĩ va
let deprecatio iusti assidua. apl's ad Ro. xij.
Orõnibꝰ instantes. ergo ꝑseuerare debemꝰ
in orõnibꝰ nr̃is: ⁊ tũc obtinebimꝰ. Lu. xi. Si
ꝑseuerauerit pulsans ⁊c. P Sꝫ q̃ritur
q̃re qñqꝫ deꝰ nõ exaudit orões bonoꝝ ho-
minuꝫ. Rñdet' q̃ hoc facit ꝓpt' tria. Primo
vt probet patiẽtiã ip̃oꝝ. sicut fecit multis mar
tiribus q̃ petiuerũt vt mortẽ ab eis auferret
⁊ sanctꝰ paulꝰ q̃ rogauit dñm ter vt auferret
ab eo stimuluꝫ carnis. Rñdit ei. sufficit tibi
gratia mea. Secũdo vt desideriũ excitet. fa
cit enĩ sicut auceps qui subtrahit escã vola-
cri. sic etiã fecit mulieri chananee. Gregoriꝰ
Differt dñs dare q̃d petit' vt dilatuꝫ petat'
ardentiꝰ ⁊ habeat' gratiꝰ ⁊ humiliꝰ. Tertio
vt meliora q̃ petãt ꝓuideat. qꝛ facit sicut pa
ter q̃ denariũ denegat puero. cui postmoduꝫ
totã hereditatẽ dabit. qꝛ forte expẽderet ad
peccandũ. Isido. Multi petẽtes nõ exaudiũ
tur. qꝛ ꝓuidet illis meliora q̃ petũt.

De eadeꝫ dñica ⁊ de orõne dñicali siue
Pater noster. Sermo. lxv.

Etite et accipietis

p Joh. xvi. Ex quo dñs noster iesꝰ
xp̃s in ꝟbis p̃missis inuitat nos
ad orãdũ tũc hic iam q̃ritur q̃ oratio sit mag
salutifera. Rñdet' q̃ orõ dñicalis. Vñ hic
tria in p̃nti s'mone sũt dicẽda. Primo quõ orõ
dñicalis p̃cellit alias orões. Secũdo restat
declarare septẽ petitiões inclusas in dñicali
orõe. Tertio q̃ req̃rũt' ad h' q̃ orõ facta ꝓ ali
quo exaudiat'. Q Quãtũ ad p̃mũ sciẽdũ

q̄ orō dñicalis p̄cellit alias orōes in q̄ttuor. Primo in auctoritate. q: xp̄s eā fecit ⁊ ordinauit q̄ est summꝰ magister ⁊ dñs oīm. Secūdo p̄cellit in breuitate. Sȝ q̄ritur q̄re eam tam breuē fecit. Rñdetur q̄ specialr̄ ꝓpter tria. Prīo vt facilr̄ posset capi ⁊ ītelligi ⁊ melius retineri ⁊ tardius obliuisci. Secūdo vt frequētiꝰ posset dici ⁊ reiterari: ⁊ ne dicentibꝰ fastidiū generaret. Tertio vt nullꝰ se posset excusare ab orōne. q: quilibȝ homo rationalis potest eā addiscere ⁊ omi die dicere. Cōtra hoc faciūt multi qui q̄nq̄ȝ ꝑ vnū vel per duos dies ꝓpt̄ occupatiōes exteriores obliuiscunt̄ dicere vnū Pater noster. ſ; que ptinent ad necessitatē corpis nō obliuiscunt̄. q: nūq̄ fuit talis occupatio q̄n tp̄s illud sibi assumūt vt cibū corpalē nō negligāt: ſ; que ad aīam ⁊ ad deū ptinēt sepiꝰ negligūt. ⁊ hoc ē signū ꝑuipensionis dei ⁊ etiā salutis ꝓprie. vñ Aristo. ij. rethori. Obliuio ē signū ꝑuipēsionis. Tertio excedit orō dñicalis in exaudibilitate. Est enī oratio dñicalis magꝭ exaudibilis q̄ aliq̄ alia orō. Ratio. q: ꝑ petitiōem quā q̄s ordinauit ⁊ fecit rite ñ pōt repellere. xp̄us aūt hāc orationē fecit ⁊ ordinauit. Vñ Criso. sup Math. Pater illā orationē nō libenter exaudit quā filiꝰ nō dictauit. Quarto precellit in fecūditate. Nā oīa necessaria aīe ⁊ corpis tam in p̄nti vita q̄ etiā in futuro. in ista orōne includunt̄: vt patebit infra in declaratione Pater noster. Quātū ad secundum tūc p̄mo q̄ritur q̄re xp̄us sic inchoauit orationē dñicalē: dicēdo Pater noster. Et ñ dñs vel deꝰ vel creator. Rñdet̄ q̄ talia nomina sūt noīa timoris: ſ; pat̄ est nomē amoris. Sȝ q: diligit nos patne ⁊ vult a nob̄ etiam filialr̄ diligi. ideo dixit Pat̄ noster. Et in hoc noīe pat̄ memorari debemus vt simꝰ filij eiꝰ si orationē nostrā salubriter deo offerre volumꝰ. Vñ. i. Ioh. iij. Videte q̄lē charitatē dederit nob̄ pater vt filij dei noīemur ⁊ simꝰ qō si filij dei ⁊ heredes. heredes q̄dē dei coheredes aūt xp̄i. ad Ro. viij. Sȝ nr̄ dixit vt nos doceat hūiliari: vt nullꝰ se de nobilitate generis iactet ⁊ sic alios spernat. Vñ Augu. Monētur diuites ⁊ nobiles nō supbire minoribꝰ vel ꝯ minores. Nō enī p̄nt dicere ꝓ pr̄ nr̄ nisi frēs. Sciēdū q̄ oēs hoīes tā nobiles q̄ ignobiles: tā iuuenes q̄ senes: tā diuites q̄ paupes in q̄ttuor sūt silēs: q̄re merito sūt frēs. h̄ q̄re in sermo. lix. L. Qui es ī cel. q̄rit̄ q̄re h̄ dic. Math. cū tamē vbiq̄ȝ est deꝰ ſm deitatē. in t̄ra ꝑ miaȝ. in inferno ꝑ iusticiā. i celo ꝑ gliaȝ. Rñdet̄ p̄io iō vt doceret nos celestia ⁊ non t̄rena appetere. iux̄ ꝯsiliū apl̄i Col. iij. Que sursū sūt q̄rite: ⁊ ñ q̄ sup terrā. Secūdo vt ondat nob̄ locū ad quē creati ⁊ redēpti sumꝰ. ⁊ ad quē ei die vnū d̄ etiā facē dēmꝰ. Vñ Ioh. xiiij. In domo p̄ris mei māsiōes multe sūt. vñ etiā apl̄s ad Heb. xiij. Nō hēmꝰ hic manētē ciuitatē ſ; futurā inq̄rimꝰ. Sctificet̄ nomē tuū. Hec ē p̄ia petitio ī q̄ petimꝰ vt nomē eiꝰ sctificet̄. q: p̄ oībꝰ honorē dei desiderare dēmꝰ. Sȝ diceret q̄s. videt̄ q̄ h̄ petitio sit incōueniēs: q: sp̄ nomē eiꝰ est sctm̄. ḡ eiꝰ sctificatio hic nō dȝ peti. Rñdet̄ q̄ nō petimꝰ ipȝ nomē dei in se sctificari. q: sic nullo mō ē possibile magꝭ sctificari: ſ; petimꝰ in nob̄ sctificari. i. q̄ ī nob̄ sctm̄ habeat̄. ⁊ tā q̄ sctm̄ honoret̄ ī corde credēdo ⁊ amādo: ī ore ipm laudādo ⁊ p̄dicādo: in ope bñ viuēdo. Sȝ heu iam a pluribꝰ xp̄ianis nomē dei blasphemat̄ potiꝰ q̄ sctificet̄. Vñ de h̄ ꝯq̄rit̄ ꝑ Esa. lij. dicēs. Iugit̄ tota die nomē meum blasphemat̄. Vñ ad Ro. ij. Nomē dei ꝑ vos blasphemat̄. Hoc iā dici pōt m̄l̄t̄ petōribꝰ deum blasphemātibꝰ ⁊ q̄ ꝯ p̄ceptū diuinū iurādo nomē dei assumūt inuanū. Adueniat regnū tuū. Sciēdū q̄ ſm qō post honorē dī nobis desiderādū ē ē regnū celeste vt illuc ꝑueniamꝰ. ⁊ h̄ petimꝰ ī ista secūda petitiōe dicēdo: adueniat regnū tuū. i. ad nos ⁊ in nos. s. vt tu regnes ī nob̄. Luc. xvij. Regnū dei intra vos ē: ⁊ vt ī futuro tecū regnemꝰ cū dicturꝰ es electꝭ tuis illō Math. xxv. Venite bñ. pa. mei pos. re. vo. ꝑpa. ab ori. mū. Vñ etiā Au. ij. de ci. dei. O q̄re illā vitā amplecti debuisti vbi ē vita sine morte: lux sine tenebris. iuuētꝰ sine senectute: pax sine discordia: voluntas sine iiuria: regnū sine ꝯmutatiōe: q: nō amittitur. Fiat volūtas tua sic ī celo ⁊ ī terra. Vbi notādū ſm Henri. de vrima. ꝑ celū intelligūtur iusti: ꝑ terrā v̄o petōres. vt sit sensus q̄ sic volūtas tua sit ī bonis ⁊ iustis hoībꝰ tibi fidelr̄ obseq̄ntibꝰ ita etiā fiat ī terra. i. ī ipis petōribꝰ. vt scȝ a te cōuertant̄ ⁊ tibi ſuiāt. ḡ hoīes orātes pr̄ nr̄ signant̄ ī hac clausula debent dirigere ītētionē suā ad deū optādo oībus petōribꝰ veniā: grāȝ: ⁊ iustificatōnē a peccatis: vt ⁊ ipi volūtatē dei sic ⁊ iusti salubr̄ ꝑficere valeāt. Sȝ ſm sctm̄ Tho. ꝑ celū itelligunt̄ sci ⁊ āgeli ī celo existētes. ſ; ꝑ t̄rā hoīes viuētes ī terra: vt sit sensꝰ. Sic ī ciuibꝰ celi: sic ⁊ in ciuibꝰ t̄re: hoc ē sicut sci ⁊ āgeli ꝯformāt volūtatē suā diuine volūtati ī celis: sic hoīes etiā faciant in terris. Sȝ ꝯtra hoc faciūt qui

murmurāt ↄtra deū in tribulationib⁹. ⁊ hoc
est signū carētie diuine grē. sicut vas vacuū
magnā resonātiā facit: ⁊ curr⁹ nō īmunct⁹ cū
clamore incedit: sic ⁊ tales. Vñ Greg. Re-
gnū celoꝝ null⁹ murmurās accipit. nec vllus
qui accipit murmurare pōt. Quare tales sic
murmurāt: q: nō aduertūt ꝙ de⁹ ex sua bo-
nitate hoīem in pñti affligit suis tribulatiōi
bus. Greg. in mora. Ille sol⁹ de flagello mur
murat q aīm pſecutoris ignorat. Aug. Tā-
to min⁹ de flagello quo castigamur murmu
rare debem⁹ q̄to certi⁹ in eo pigī⁹ paterne
dilectiōis tenem⁹. Vñ dr̄ Apoc. iij. Ego quos
amo arguo ⁊ castigo: ſʒ boni volūtatē suā i deo
cōformāt. exēplo xp̄i q dixit. nō mea volūtas
ſʒ tua fiat. ḡ dicam⁹ fiat volūtas tua ⁊c̄. R
Panē nostrū quotidianū nob̄ hodie. Hic pe
tim⁹ necessaria pñtis vite. Nā p panē oīa ne
cessaria itelligūt. Eccl. xxi. Initiū vite hoīs
panis ⁊ aqua. Necessaria em̄ sperāda ⁊ pe-
tenda sunt a deo. q: ip̄e dat escam oī carni.
ps. Oculi oīm in te sperāt q: tu das escā ⁊c̄
Mod⁹ aūt q̄liter petere debeam⁹ ista tp̄alia
nobis pulchre in ista petitione demonstrat.
nā hic insinuat ꝙ a nob̄ tolli dʒ cibi sup̄flui-
tas. iō dic̄ panē. Qñ de⁹ tibi aliqd vltra pa-
nē largit̄ tūc pl⁹ tibi dedit q̄ petisti. ḡ cū ma
gna gratiarūctione debes accipere. Itē dic̄
da: vbi odit̄ ꝙ nihil habem⁹ a nob̄ nisi a deo
nobis det̄. Aplus .i. Coꝝ. iiij. Quid habes
qđ nō accepisti. Itē p h̄ ꝙ dicit da. insinuat
nob̄ ꝙ ñ dem⁹ p nos recipe tp̄alia: ſʒ a dato
re oīm. i. a deo hūilit̄ petere: ille eī p se recipit
q iuste lucrat̄. q: hoc de⁹ nō sibi dat ſʒ recipit
Quō ḡ orant vsurarij: fures: raptores: ⁊ ce-
teri q iniuste lucrant̄ cū dicāt da: cū ipi p se ↄ
deū ⁊ salutē ꝓpriā talia recipiāt. Item dicit
nobis p hoc insinuāt vt null⁹ sibi tp̄alia ap-
propriet: ſʒ cū idigētib⁹ cōicet ea q de⁹ sibi tri
buit. vñ Aug. De meo vtiqȝ q̄ro ait xp̄s. Da
mihi vt reddā tibi habuisti me largitorē fac
me debitorē. pauca mihi das plura vtiqȝ ti-
bi reddam. terrena mihi das celestia vtiqȝ
reddā: tp̄alia das et̄na restituā: memetipm̄
etiā restituā tibi. Itē dicit hodie volēs a no-
bis tollere sup̄fluā ⁊ nimiā sollicitudinē tē-
poraliū. vñ Math. vi. Nolite eē solliciti i cra
stinū. Cōtra h̄ faciūt illi q ad annos plurimos
hoc petūt ⁊ cū nimia sollicitudine illa tp̄alia
colligūt: velut iste diues de q̄ in euāgelio dr̄
q dixit. Aīa mea habes multa bona i ānos
plurimos. Et rñsum est ei. Stulte hac noc. re.
aīa. tu. a te. ⁊ q̄ cō. cuī⁹ erūt. Dimitte nobis de
bi. no. Hec ē q̄nta petitio in q̄ petim⁹ remissi
onē petōꝝ nr̄oꝝ i deū: i pximos ⁊ i nosipos
Querit̄ q̄re xp̄us dixit. Dimitte nob̄ debita
nr̄a ⁊ nō petā nr̄a. Rñdet̄ ſm̄ Henri d̄ vri
ma. ꝙ xp̄s meli⁹ dixit debita nr̄a: q̄ si dixisset
dimitte nob̄ petā nr̄a. nā pl⁹ petim⁹ dicēdo di
mitte nob̄ debita nr̄a q̄ dicēdo dimitte nob̄
petā nr̄a. Nā i p̄io petim⁹ nob̄ dimitti tā cul
pā q̄ penā quā i tenemur exoluere p petis:
qđ nō fieret in scđo. s. dicēdo petā. q: q̄nqȝ
dimittit̄ petm̄ q̄tū ad culpā: ⁊ tñ manet re-
tus q̄tū ad penā. Sic̄ ⁊ nos dimittim⁹ debi
no. h̄ signant̄ addit̄: q: al's nō fieret remis-
sio petōꝝ: sic̄ clare pʒ i eu. ige. vbi xp̄us dicit.
Cū stabic̄ ad orādū dimittite si qd habet ad
uersus aliquē vt pr̄ vr̄ dimittat vob̄ petā vr̄a
ꝙ si ñ dimiseritis nec pr̄ vr̄ celestis dimittet vo
bis petā vr̄a. vñ Ber. Si vis vt petā tibi a
deo dimittant̄ oīs rācor ⁊ indignatio a cor-
de tuo euellat̄. Et ne nos inducas i tēptati
onē. Hec est sexta petitio in q̄ petim⁹ p̄seruā
ri a futuris mal' ⁊ a petis: sic̄ antea i q̄nta pe
titiōe petim⁹ nob̄ idulgere petā p̄terita. sic ſʒ
in sexta petim⁹ p̄seruari a futuris petis dicē
do. Et ne nos inducas i tēptationē. Sciēdū
ꝙ in hac petitiōe nō petim⁹ vt simplicit̄ non
tēptemur: ſʒ ne inducamur i tēptationē. Ille
em̄ inducit̄ in tēptationē q supat̄ ⁊ capit̄ vt
piscis in rethi: xp̄s em̄ fuit tēptat⁹. ſʒ nō i tē
ptationē duct⁹. Sciēdū etiā ꝙ necessariū est
ꝙ tēptem̄. q: mag̃ ps meritoꝝ nr̄oꝝ ↄsistit i
sustinēdo tribulatiōes ⁊ i vicēdo tēptatōes
q: al's opa nr̄a modica sūt. Aug. Null⁹ hoīʒ
ē tāta iusticia p̄dit⁹ cui ñ sit nec̄ria tribulatio
nis tēptatio ad pficiēdū. vñ Ber. Quoties
resisteris toties coronaberis. Permittunt̄ eñ
sup nos tēptatōes a deo vt tēptati resistam⁹
resistēdo vicam⁹: vicēdo mereamr̄ vitā et̄nā
ḡ oportʒ nos certare ↄ mūdū: diabolū: ⁊ p̄priā
carnē. q: ſm̄ aplm̄. ij. Thi. ij. Null⁹ coronabit̄
nisi q legitime certauerit. Sʒ libera nos a ma
lo. Hec ē septia ⁊ vltia petitio ist⁹ dñice oro-
nis: i q̄ petim⁹ ab oī pñti malo libari: ⁊ meri
to: q: tot⁹ mūd⁹ ē plen⁹ picul': ⁊ iō vndiqȝ su-
m⁹ circūdati multiplicib⁹ laqis. A sup̄ hēm⁹
timorē inordinatū. ab infra amorem inordi-
natum. ab ante volūtatem peruersam. a re-
tro petōꝝ p̄teritoꝝ delectatōes: a sinistris ipa
tiētiā i aduſis: a dextris extollētiā i pspēris.
Sic ḡ q̄cūqȝ vertim⁹ nos diabolū insidiātē
nob̄ habem⁹. Ergo merito ⁊ libent̄ dicere ⁊
clamare debem⁹. Libera nos a malo. S
Quātū ad tertiū sciēdū ꝙ q petit orōes sctōꝝ

in celo vl' etiā bonoꝝ hoīm in terris q̄tuor in se dʒ hr̄e: vt orōnes ꝑ eo facte a deo exaudiant. Primo dʒ desiderare illud ꝯcupiscere ꝑ quo vult ꝑ se orari ab aliis hoīb' bonis. ps Desideriū pauperꝝ exaudiuit dn̄s. Iere. xxix. Cū q̄sieritis me in toto corde vr̄o: inueniar a vob. Secūdo vt ipse sit i bono ꝓposito se emēdādi. q: si staret i malo ꝓposito. s. peccādi: de' orōes q̄ ꝑ eo fūt nō exaudiret. Iere. xv. Si steterit moyses ꝛ samuel corā me n̄ erit aīa mea ad ppl'm istū. Ergo orōes facte nihil ꝓsunt dānatis: nec etiā demonibus. q: sp̄ sunt i malo ꝓposito ꝛ i malis obstinati. Ergo cū ꝑris orare ꝑ te: tūc debes hr̄e bonā volūtatē. Vn̄ legit' in vitaspatrū q̄ q̄dā relinquens mūdū iuit in heremū ꝛ fact' ē heremita ꝓbatissim'. Qd̄ audiēs secularis q̄ fuerat soci' ei' visitauit eū ferēs panē in sacco: rogās q̄ deū oraret ꝑ eo q̄ daret ei gr̄az abstinēdi a peccatis. qd̄ ille cū ꝓmisisset rogauit vt post. xv dies rediret ad eū. Et cū hoc fecisset q̄siuit si adhuc placeret ei suū pctm̄ sicut p'. Rn̄dit q̄ deteri' erat ei pctm̄ q̄ antea. Tūc heremita rogauit vt iterū post. xv. dies rediret ad eū: ꝛ tūc fortius se ꝑ eo affixit ꝛ orauit ꝑ eo. Cū aūt redijsset ꝛ q̄ sibi deterius esset ei diceret attēdēs heremita q̄ hoc ꝓpt' ei' negligētiā ēēt: q: delectabat' in hoc pctō ꝛ nō resistit delectationi: tūc heremita accepit saccū in quo sibi panes detulerat ꝛ impleuit arena. rogās vt humeris suis iponeret ꝛ portaret. Qd̄ cū ille facere attēptaret heremita retrahebat inferius. qd̄ cū ille aduerteret dixit. nō possum illud on' subleuare q: tu deorsum trahis. tūc ille. trahe sup te ꝛ ego iuuabo te. Quod cum vterq: faceret facilime onus sup humeros ipsi' posuerūt. tūc heremita. sic ego nō possū te iuuare: q: tu niteris ꝯtrariū. s. retrahere deorsum temetipm̄ in culpā ꝛ i prauā delectationem. sʒ appone manū tuā ꝛ adiuua me. s. resistendo pctō huic ꝛ auerte te ab eo. tunc valebit adiutoriū dei ꝛ meuʒ. Tertio vt reputet se indignū corā deo stare ꝛ pro seipo orare ꝛ indignū se a deo exaudiri: ꝛ aliū ad quē accedit reputare debet dignum a deo exaudiri. Iob. xlij. Seruus me' iob orabit ꝑ vobis ꝛ ego faciē ei' suscipiā. vn̄ Greg. i pasto. Talis reqrēd' ē ad orādū q̄ sit idone' ad placādū. q: cū is q̄ displicet ad intercedēdū mittit' irati animus ad deteriora ꝓuocat'. Quarto vt bona ꝛ iusta ꝛ licita ꝛ salutaria petat sibi a deo impetrari. Criso. Illa pete a deo q̄ tibi expediat accipe: ꝛ illū deceat dare. Sciendū q̄ qn̄ sum' in tribulationib' ꝛ anxietatib' vl' pctis: tūc debem' desiderare ꝑ nob fieri cōēʒ orōēm: sicut cōiter fit finito s'mone. q: hoc ē valde vtile. Vn̄ scriptū est. Impossibile est p̄ces multoꝝ nō exaudiri. Et xp̄s in euāgelio dic. Si duo ex vob ꝯsenserint sup terrā de oī re q̄mcunq: petierint fiet ill' a pr̄e meo. Quāto magis vbi q̄nq: ducēti quadringēti vl' q̄nq: mille hoīes sunt cōgregati ꝛ cōem orōem ꝑ aliq̄ cā faciunt. Et q̄libet dʒ libenter ꝑ aliis orare: ꝛ cōem orōem facere. q: hec ē elemosyna sp̄ualis ꝛ deo valde placet. Vn̄ Cris. sup Matheū. Pro se orare necessitas cogit: pro aliis aūt charitas fraternitatis hortat'. Dulcior aūt est ante deū orō quā necessitas trāsmittit: sʒ quā charitas fraternitatꝭ cōmendat

In festo ascensionis. Sermo. lxvi.

Postq̄ locut' ē eis assumpt' est i celū: ꝛ sedet a dextris dei. Marc. xvi. Sciēdū q̄ ab origine mūdi nō fuit tale festū in celo nec vnq̄ vsq: post iudiciū erit cū xp̄s redierit cū bonis ꝛ electis eos ducēdo in celos. Vn̄ leo papa i s'mone de ascēsione dn̄i. Sicut i solēnitate paschali resurrectio dn̄i nob cā fuit letādi. ita ascēsio ei' i celos p̄ntiū nob ē materia gaudioꝝ recolētib' illū diē ꝛ rite colētib' quo natura nr̄e hūanitatꝭ i xp̄o sup oēs ordines angeloꝝ ꝛ vltra aīcraꝝ altitudinē potestatū ad dei patris ē ꝓuecta ꝯsessum. Item Aug. in s'mone de ascēsiōe. Resurrectio dn̄i spes nr̄a est. Ascēsio glificatio nr̄a. Si ḡ recte: si fidel'r: si deuote ascēsionē dn̄i celebram' ascēdam' cū illo ꝛ sursum corda habeamus Amb. in li. de offi. Sicut xp̄s sua resurrectiōe resurgēdū esse a pctō edocuit: ita sua ascēsione ascēsionē quādā aīe esse indicauit. Bern̄. sup Canti. Mente igit' in ꝯtēplatōe celestiū ascēdam': vt saltē aut sic noxia videam' ꝛ timētes eadē ad deū fidel'r accedam'. Sciēdū q̄ festiuitas hodierna ē sera oīm festiuitatū. Q: ꝓpt' hoc incarnat' est. ꝛ. xxxiij. annis in mundo isto laborauit, deinde passus est: ꝛ sustinuit morteʒ vt celū nob aperiret: qd̄ hodie pfectuʒ est qn̄ xp̄s celos ascendit. Vn̄ Aug. in ser. de ascēsiōe. Nos xp̄i mors viuificauit: nos xp̄i resurrectio erexit: nos christi ascēsio ꝯsecrauit. q: nobis sp̄m de celo tribuit Ergo festiuitas hodierna est ꝯclusio oīm festiuitatū xp̄i. s. anūciatiōis: natiuitatis: circūcisionis: passionis: ꝛ resurrectionis. Cuʒ hec oīa perfecit tūc hodierna die celos ascendit.

Itē hodiernū festū p̄ter solēnitatē ⁊ digni
tatē pōt etiā noīari festū oīm angeloꝝ. q꞉ ho
die eoꝝ ruina cepit reparari qn̄ xp̄s cū electis
suis celos ascēdit. Si sup vno pctōre se ↄuer
tēte gaudiū ē angel'. s. q̄ hic p̄niam agit vel si
de vno sctō q̄ ad celū euolat. vel de vna aīa q̄
de purgatorio liberat꞉ q̄d nūc qn̄ tot milia. i.
oēs electi ab initio mūdi cū xp̄o celū ascende
rūt. Itē festū hodiernū est festū p̄phetarꝝ pa
triarcharꝝ ⁊ oīm electoꝝ ab origine mūdi q̄
hodie oēs cū xp̄o ascēderūt. Et si de vno scto
festū fit cū euolat ad celu꞉ ⁊ illa dies appro
priat sibi꞉ nōne tūc hodierna dies p̄t appro
priari p̄phet꞉ ⁊ p̄triarchis q̄ oēs hodie cū xp̄o
ascenderūt. Itē hodiernū festū pōt dici festū
btē marie. q꞉ carnē filij sui quā a se assūpsit
hodie exaltari sup oēs celos vidit. imo est fe
stū toti' hūane nature q̄ hodie i xp̄o exaltata
ē. Joh. xiiij. Si diligeret me gauderet vtiq꞉
q꞉ vado ad p̄rem. Greg. in omel'. hodierna
Illa enī natura cui dictū fuerat terra es ⁊ in
terrā ibis꞉ hodie i celū iuit. Itē notādū q̄ ho
dierna die n̄ solū xp̄s corpal'r ascēdit꞉ s̄ etiā
multi q̄ cū xp̄o surrexerūt hodie cū xp̄o vt cre
dit corpal'r ascēderūt. Vn̄ Aug. in ser. de re
sur. Quoꝝ sepulcra in passiōe dn̄i sunt pate
facta hoꝝ corpa xp̄o resurgēte de puluē sunt
resuscitata. Decebat enī vt p̄ri' ille resurge
ret꞉ deinde illi vt dic̄ apl's. i. Coꝝ. xv. Xp̄s re
surrexit a mortuis p̄mitie dormientiū. Et sic
cū dn̄o resurrexerūt꞉ ita cū eo ascēdisse credūt
Quātū ad scd'm sciēdū q̄ hodierna die xp̄s
tria signa dilectiōis ōn̄dit apl'is. P'rio come
dit cū discipul' sic amici faciūt cū ab inuicē re
cedere volūt. Act. i. Et ↄuescēs p̄cepit eis ab
hierosolimis ne discederēt꞉ s̄ expectarēt pro
missionē p̄ris. Scd'o bn̄dixit illis sicut bō
valedicit suis caris amicis꞉ cū ab eis recedit
Tertio locut' ē eis꞉ p̄mo increpādo eos de i
credulitate quā an̄ hūerūt. nō q̄ tn̄ adhuc il
lo die increduli fuerūt꞉ s̄ q꞉ nū tarde credide
rūt his q̄ viderūt eū resurrexisse. Ber. Audi
xp̄m discipulos increpātē ea hora qn̄ subtra
cturus erat p̄ntiā suā. g̃ nō dedigneris cū a
p̄ximo tuo vel a vicario xp̄i arguaris. Itē lo
cutus ē eis v̄ba instructiōis dicēs. Eūtes in
mūdū vni. p̄dica. euāge. oī crea. Querit̄ q̄re
oī creature iussit euāgeliū p̄dicari. cū nō lapi
dib' ⁊ brutis aīalib' ⁊ volucrib' p̄dicandū est
euangeliū. R̄ndeo p'rimo꞉ q꞉ homo dicit̄ mi
crocosmus. Vn̄ Arist. viij. phi. Hō dicit̄ mi
nor mūd'. q꞉ ↄueniētiā hz cū oīb' creaturis
Ergo xp̄s dixit. p̄dicate euāgeliū oī creature
i. hoi q̄ hz eē cū oī creatura. s. cū lapidib' vi
uere cū plātis. sentire cū aīalibus irrationa
libus꞉ ⁊ intelligere cū angelis. Secundo q꞉ p
hoc q̄ dicit oī creature ōn̄dit q̄ vult oēs ho
mines saluos fieri. paupes ⁊ diuites. nobiles
⁊ ignobiles. rusticos ⁊ ciues ⁊ nullū spernit.
q꞉ nō ē acceptio p̄sonaꝝ apud deū. Tertio i
hoc q̄ dic̄ oī creature꞉ ōn̄dit q̄ hō ē dn̄s oīm
creaturaꝝ. p̄s. Oīa subiecisti sub pedib' eī.
Gen̄. i. Dn̄amini piscib' maris ⁊ volucribus
celi꞉ ⁊ cūctis aīantib' terre. Itē dicit i euāge
lio. Qui crediderit ⁊ baptizat' fuerit saluus
erit. vbi q̄rit̄ vtrū fides reqrat̄ i baptizādis
R̄ndeo s̄m Pe. de tharan. sup. iiij. sen. di. vi
In puulis ⁊ naturaliter stultis non reqritur
propria fides s̄ sufficit aliena. q꞉ pueri i fide
parentū vel patrinoꝝ vel ecclesie baptizantur
In adultis ⁊ in discretis hoibus qui habent
rationē requiritur fides propria. non quidē
ad susceptionē sacramenti꞉ quia etiā sine ea
recipiunt caracterem sacramenti꞉ sed quātū
ad susceptionem rei sacramēti꞉ id est gratie.
V Itē querit̄ vtrū oībus paruulis equa
lis gr̄a detur in baptismo. R̄ndeo s̄m Bo
nauen. in. iiij. di. iiij. sic. Quātū ē d̄ se equalis
gr̄a dat̄ in baptismo puulis. ⁊ hoc quātū est
de lege cōmuni. Primo rōne morbi. i. peccati
originalis qui morbus est equalis in omni
bus pueris. Secundo q꞉ oēs sunt equaliter
dispositi nec plus nec min' vn' q̄ alter. quia
nullū habēt peccatū actuale꞉ s̄ solū originale
Tertio q꞉ sacr̄m vnū ⁊ eq̄le est in se. g̃ eq̄lit̄
opatur in puulis. De' tamen q̄ nō alligauit
suam potentiā sacramentis potest vni dare
plus vel minus si vult. Itē querit̄ an i adul
tis baptizatis sit equalis effectus baptismi.
R̄ndetur s̄m Bonauē. vbi supra q̄ triplex
est effectus baptismi. Prim' caracteris im
pressio. scd'us restitutio innocētie. Et quo
ad illos duos effect' est equalis effectus ba
ptismi in omnibus digne suscipientibus. Ter
tius effect' est infusio gratie. Et hic effectus
est maior i illis adultis qui magis sunt dispo
siti. quia qui se plus disponit꞉ plus recipit de
gratia. Et ideo quo ad hoc non oportet q̄ sit
equalis effectus in omnibus baptismi susci
pientibus. Si vis plus dicere de baptismo꞉
quere infra sermo. lxxvi. ⁊ sermōe. lxxvii. B.

In eodē festo ser. lxvij. de signo veri xp̄iani.

s Igna autē eos qui
crediderint hec sequent̄. Marc.
vltio. Quāuis nesciat̄ de quoq̄

hoīe an salueẜ an dānēẜ. sunt tñ q̄nq̄ꝫ signa
q̄ dñs hic ponit valde expssiua saluț. ⁊ q̄ nob̄
ī vltio recessu p̄ mēōrali reliq̄t p̄ q̄ cognoscū
tur veri fideles a nō veris. Qui igr̄ fidel' sal
uari volēs vt hec q̄nq̄ꝫ hēat necesse ē ad mi
n⁹ s̄m explicationē spūalē. Hn̄t eñ hec siḡ
dupl'r. corpal'r ⁊ spūal'r. Apl'i ⁊ alij q̄dā scti
in p̄ncipio eccl'e hueruñt illa signa vtroq̄ꝫ mō
⁊ hoc necessariū tūc erat q̄ten⁹ apl'i p̄ illa si
gna hoīes ad fidē ꝯuerterēt. ⁊ iō hec siḡ cor
pal'r ip̄edebāt hoīb⁹. ※ Spūal'r v̄o q̄n
q̄ꝫ signa nos hr̄e optet: ⁊ sunt certa signa sa
lutis. q̄a miracula corpalia ōndūt hoīem eē
sanctū: s̄ nō efficiūt. s̄ illa efficiūt ⁊ ōndūt. Pri
mū signū est q̄ demonia eijciēt. Hoc apl'i ⁊
alij scti fecerūt corpal'r eijciēdo demonia ab
obsessis. ⁊ p̄ hoc ōnderūt se eē discip'los xp̄i
Sic nos spūaliter demonia. i. pc̄ā eijcere de
bem⁹ p̄ p̄niam. ⁊ q̄ hoc facit: vere ē xp̄ian⁹.
Dñs eñ q̄ nō mentiẜ dicit. Signa aūt eos
q̄ crediderint hec sequẜ. In noīe meo. i. p̄ sa
lute eterna demonia eijcient. i. pc̄ā mortalia.
Quot aūt q̄s in se h̄ꝫ pc̄ā mortalia: tot dya
boli etiā aīam ei⁹ possidēt. Vñ legiẜ Marc.
xvi. Mariā magdalenā septē demonia hūis
se. qđ exponit Greg. ⁊ dicit. Maria septem
demonia habuit q̄ vniuersis vitijs plena fuit
Et illa pc̄ā q̄ ī nobis īmediate cognoscim⁹
p̄ verā ꝯtritionē eijcere debem⁹. ※ Sed
q̄riẜ vtrū q̄s īmediate teneaẜ ꝯfiteri. Rn̄
deo q̄ ad ꝯtritionē teneẜ hō q̄cito recogno
scit se peccasse mortal'r. s̄ ad ꝯfessionē facien
dā īmediate nō teneẜ nisi tp̄e pasche. vl' etiā
q̄ñcūq̄ꝫ al's vult sacr̄m eucharistie accipe:
q̄uis piculosum sit confessionē diu differre.
Ergo ꝯsulendū esset cuilibet seculari q̄ ad
min⁹ in q̄libet angaria ꝯfitereẜ sua pc̄ā. q̄a
p̄ hoc retraheret a multis pc̄īs q̄ al's com
mittit q̄ñ in anno nisi semel ꝯfiteẜ. Et insup
talis hō efficeretur timorosus quo ad deū: ⁊
etiā se recognosceret: ⁊ pp̄ēderet suos pp̄os
defect⁹. Sꝫ illi q̄ raro ꝯfitenẜ plura pc̄ā ob
liuiscunẜ. qđ valde piculosum ē. iō bonū est
sepi⁹ ꝯfiteri. Vñ Ber. in ep'la. Ama ꝯfessio
nē si affectas decorē. Reuera vbi ꝯfessio: ibi
pulchritudo ⁊ decor. Si ḡ īmediate pc̄ā eie
ceris cū peccasse te cognoueris: signū est salu
tis. Vñ Criso. in ser. Peccare est humanum:
p̄manere aūt in pc̄īs est dyabolicum. Ergo
eijcienda sunt pc̄ā p̄ confessionē nō solū ma
gna: s̄ etiā p̄ua. Vñ Greg. ī moral'. In vno
quoq̄ꝫ lapsu a minimis sp̄ īcipiẜ ⁊ succresce
tibus defectib⁹ ad grauiora p̄ueniẜ. Et cum
quis nō curat cauere parua pc̄ā facili' labi
tur in maiora. Vñ Aug. in li. de p̄nia. Nul
lū est pc̄īm ideo paruū qđ nec crescat negle
ctū. Vñ etiā Ysido. de sum. bo. Queadmodū
ad virtutū culmē tendentes nō a summis in
choant: s̄ a modicis: vt semp̄ ad altiora p̄tin
gant: ita ⁊ q̄ dilabunẜ ad vitia non statim a
magnis criminib⁹ īcipiūt: s̄ a modicis assue
scūt: ⁊ sic cū maximis corruūt. ※ Secūdū
signū fidei necessariū ē vt noua lingua loq̄ẜ
deserēdo āntiquā quā dyabol⁹ ab initio adin
uenit. atq̄ꝫ hoīes mali. i. Reg. ij. Recedant
vetera de ore vr̄o. Lingua eñ vetus est ira
cūde ⁊ dure p̄ximis r̄ndere ⁊ insup ip̄is ma
ledicere ⁊ eos ad iracūdiā p̄uocare. ⁊ hoc ē
valde piculosum. q: oīa pc̄ā q̄ ille sic ad ira
cūdiā p̄uocat⁹ cōmittit oīm pc̄ōꝝ illoꝝ ille
q̄ eū ꝯcitat ad irā particeps erit. Sed queri
tur an homo sustinere debeat maledictionē
sibi a malis hoībus imprecatam. Rn̄deo q̄
bonus hō non debet curare tales maledictio
nes: sed eas patienter sufferre. quia sibi nihil
obsunt. Vnd Aug. sup p̄s. Qui iustus est ⁊
maledicitur p̄miū ei p̄ maledictiōe reddiẜ.
p̄s. Maledicent illi ⁊ tu benedices. Item ve
t' lingua ē blasphemare ⁊ iurare. Eccl'i. xxiij
Vir multū iurās replebiẜ oī iniquitate. Itē
lingua vetus est adulari ⁊ verba fraudulen
ta loq̄. Vñ Hiero. Nihil est qđ tā facile cor
rumpit mentes hoīm sicut adulatio. Pl' eñ
nocet lingua adulatoris q̄ gladi⁹ psecutoris
Item lingua vetus est impudica ⁊ luxuriosa
verba p̄ferre. Et talia verba sunt signa ma
li ⁊ impudici cordis. Unde Mathei. xij. Ex
abundantia cordis os loquitur. Vñ Arist.
iiij ethi. Qualiscūq̄ꝫ quisq̄ꝫ est: taliter dicit ⁊
taliter operatur ⁊ taliter viuit. Item lingua
vetus est loqui verba detractoria ⁊ denigra
re famam proximi. Unde Hiero. Nō facilis
venia praua dixisse de rectis. Itē lingua vet⁹
est iactanẜ loq̄: ⁊ seip̄m in pc̄īs suis cōmen
dare. Vñ Aug. Nullū scelus tā abominabi
le deo q̄ p̄terita peccata vniuscuiusq̄ꝫ nostrū di
missa reminiscēdo gaudere ⁊ inde exultare.
Itē vet⁹ lingua est loq̄ verba mēdacia in dā
nū sui p̄ximi. Vñ p̄s. Perdes oēs q̄ loquū
tur mēdaciū. Itē lingua vet⁹ ē loq̄ v̄ba ocio
sa ⁊ inutilia. Vñ Mat. xij. De oī verbo ocio
so ⁊c̄. Itē lingua vetus est libenter loqui de
mūdanis ⁊ transitorijs. Vñ Ioh. iij. Qui de
terra est de terra loquitur. Item. i. Iohis. iiij.
Ipsi de mūdo sunt: ideo de mundo loquunẜ.
⁊ mūdus eos audit. Sed noua lingua ē loq̄

mā?suete: pudice: ⁊ verifice. Itē informare p
ximū: ⁊ corrigere ⁊ āmonere ꝓximū fraťna
admonitiōe. Itē libent᷒ orare: deo regr̄iari: ⁊
libent᷒ ꝯfteri. ⁊ sic de alijs bonis ⁊ honestis
⁊ deific̄ ꝫbis. Tertiū signū ē ꝙ serpētes tol
lēt. i. malas suggestiōes: siue a dyabolo siue
a ꝓprio immisse sint imediate expellētes. a dya
bolo imittunť suggestiōes male ⁊ cogitatio
nes ꝑue qb᷒ hō imediate resistere dꝫ: ⁊ eas
violent᷒ expellere. Vn̄ Greg. Nō ē cogitatio
tā imūda q̄ mētē polluat si rō nō ꝯsentit. vn̄
etiā Ber. Demonū ē malas cogitatiōes ige
rere: nostrū ē illis nō ꝯsentire. Nā quotiens
resistim᷒: totiēs dyabolū supam᷒: angelos le
tificam᷒: deū honoram᷒. Ergo qn̄cūqꝫ sentis
te dyabolū tēptare ꝑ malas suggestiōes. ⁊ si
imediate repellis: iā serpentes tollis: ⁊ tibi nō
nocebūt. Vn̄ Ber. Pot inimic᷒ excitare tem
ptatiōis motū. sꝫ i te ē si volueris dare vel ne
gare ꝯsensum. Itē serpētes tollere ē videre
malā vitā ⁊ malū exēplū ꝓximi: ⁊ tn̄ suo ma
lo exēplo nō corrūpi: nec velle suā malā vitā
seq̄. Verbi grā. Diues q̄ videt supbiā aliorū
in vestib᷒ ⁊ morib᷒: ⁊ si vellet etiā se tali mō
extollere i vestib᷒ ⁊ morib᷒ posset. qꝛ diues ⁊
iuuenis ⁊ pulcher ē. ⁊ tn̄ se ꝓpť deū ⁊ salutē
aīe sue hūiliat: ille serpentes tollit spūaliter.
Itē ali᷒ diues q̄ videt auaꝝ tpalia q̄rere cuꝫ
vsuris: mēdacijs: ⁊ fraudib᷒: ⁊ ipe posset sili
mō ditari si vellet: ⁊ tn̄ ꝓpť deū omittit: ⁊ alio
oīa ista deo offert: q̄ sic iniuste lucrari potuit
sꝫ nō voluit. Greg. Hoc auꝫ deo obtulisti q̄ō
ꝯ ei᷒ volūtatē accꝑe noluisti. Itē iuuenis q̄ i
iuuētute caste viuit: ⁊ tn̄ temptatiōes carnis
sustinet: sed tn̄ nō ꝯsentit serpētes tollit. Itēꝫ
pulcher hō q̄ videt alios homines chorizare ⁊
illicite gaudere: ⁊ tn̄ sibiipi resistit: ⁊ sic ꝓpť
deū que nō vult ꝓuocare hoc dimittit: ⁊ leuit
at serpētes tollit. ⁊ sic de alijs. Et q̄to maio
rem occasionē quis habuit: ⁊ sibi resistit ⁊ ꝓ
pter deuꝫ facere noluit: tanto maiori honore
dignus est corā deo. Unde scriptū est. Qui
potuit transgredi ⁊ nō ē transgressus: facere
mala ⁊ nō fecit. Unde Bern. in lib. de libe.
arbi. Posse eni᷒ peccare datū est hominī: non
vt ꝓinde peccaret: sꝫ vt gloriosior appareret
si non peccaret cum peccare posset. B

Quartū signū est si mortiferū quid biberint
non eos nocebit. Unde sciendū ꝙ mortiferꝝ
siue venenū bibere signat magna incōmoda
sustinere: siue in verbis. s. maledicēdo: siue in
reb᷒ spoliando: siue in ꝓpria ꝑsona ꝑcutien
do: siue infirmitates corꝑis sustinēdo. ⁊ sic de
alijs. Si illa ꝑdicta opteat hoīem bibere. i.
tolerare ⁊ pati: nec tn̄ sibi noceāt: ꝙ videlicꝫ
ꝑ impatientiā eū nō corrūpunt: hoc est signū
salutis ⁊ vite eterne. Et q̄nto mortiferū tale
siue incōmodū est fortius si nō crepuerit: aut
inflať: aut perit ꝑ impatiētiā: tāto est laudas
bilius signū. Vn̄ Greg. Ego patiētie virtu
tē maiorē signis ⁊ miraculis credo. Qui igr̄
patiētes sunt in magnis infortunijs ⁊ tribu
lationib᷒ ⁊ infirmitatib᷒ hn̄t quartū signum
ꝙ vere filij dei sunt. Greg. Qualis vnusq̄sq̄
sit apud se lateat illata cōtumelia ꝓbat. Ex
hoc sequiť ꝙ illi nō habent hoc signū q̄ non
solū magna incōmoda: sed nec vnū verbū si
bi cōtrariū sustinere volūt. Vn̄ Greg sup.
moral. Qui a statu patientie ꝑ linguaꝝ vul
nera corruit: ipse sibi testis est ꝙ contra ma
nifeste persecutionis gladios non subsisteř
ret. E Itē sciendū ꝙ patiētia in aduer
sis est nobis multū necessaria. q̄a dupliciť
mereri oportet vitā eternā. s. sustinendo ma
la: ⁊ epād bona. Sed quia opa nostra bo
na sunt adhuc modica ⁊ parua: ergo eo plꝰ
mereri debemus in sustinendo patiēter ad
uersa vt recōpensemus modicitatē nroꝝ bo
norū operū. qꝛ in hoc ꝯsistit patiētia: vt ma
la ab alijs nobis illata patiēter sustineam᷒.
⁊ deo de tribulatiōib᷒ grās agam᷒. vn̄ Gre.
in omelia sup euangeliū. Cū audieritis prē
lia. Patiētia est aliena mala eq̄nimiť ꝑpeti.
cōtra eū quoqꝫ q̄ ei mala irrogat nullo dolo
re moueri. Cassio. sup illud ps. Voluntarie
sacrificabo tibi. Voluntarie deo sacrificāt qui
inter angustias passionū iugiter grās agūt.
Exēplū de patiētia in collatōib᷒ patrū. li. iij.
Legiť ꝙ quedā vetula reclusa alexādrie pe
tijt ab episcopo q̄ ei multuꝫ familiaris fuit. ⁊
eā ꝓpť sctitatē suā multū dilexit: vt traderet
sociaꝫ ei aliquā q̄ esset cū ea i solaciū. Et eps
tradidit ei viduā honestā virtutib᷒ pollentē
mitē ⁊ dulcē. in orōne ꝑsistentē. obedientem
⁊ sibi fideliter fuientē. Que conquesta ē epō
ꝙ ei non esset vtilis. Qui dedit ei aliā durā
verbosam: litigiosaꝫ: ⁊ rebellosam. ⁊ eā mul
tis cōtumelijs afficientē. de qua nō est cōquesta
sed pacifice sustinuit: vsqꝫquo cū ea exercita
ta eius iniurijs addisceret ꝑfectā patientiaꝫ
Pro quo admirās epus: eū quereret quō es
set ei: ipa rn̄dit ꝙ melius esset ei cū illa q̄ cū
prima. qꝛ ꝑma fuisset ita dulcis ⁊ pacifica ꝙ
nihil lucrabatur eius patiētia. cū secūda aūt
exercitata multis iniurijs perfectā didicerat
patientiā. D Quintū signū est sup egro

tos man⁹ iponēt ⁊ bñ habebūt. Duo sūt gnā
egroꝝ adiutorio nr̄o idigētiū. Quidā eñi ex
teriori indigēt adiutorio i corpe: vt paupes
vl' infirmi qb⁹ bñfacere debem⁹ exhibēdo eis
opa mie. vt esuriētē cibem⁹. sitiētē potem⁹ nu
dū tegam⁹. ⁊ pegrinū ad hospitiū recipiam⁹
⁊ sic de alijs. Et qñ hec opa facim⁹ tūc spūa-
lit' man⁹ sup egros ponim⁹: ⁊ meli⁹ hebūt. ⁊
qcqd ipis fecerim⁹: h xp̄us reputat sibi eē fa
ctū. Vñ Math. xxv. Qd vni ex minimis me
is fecistis: mihi fecistis: Et i iudicio dicz dñs
elect' suis q hic opa mie exercuerūt. Esuriui
⁊ dedistis mihi mādūcare. sitiui ⁊ dedistis mi
hi bibere. nud⁹ ⁊c. Venite bñdicti pr̄is mei.
Vñ etiā Amb. Nihil ita cōmēdat xp̄ianam
aiam: quēadmodū mia. Ergo si volum⁹ dei
miam pmereri: tūc debem⁹ cū paupib⁹ opa
mie exercere. Vñ Greg. Dei miam nō pōt
pmereri: q hic mi̅icors nō fuerit. Vñ Leo
papa i s'mōe. Mie virt⁹ est tāta: vt sine illa
cetere v'tutes ⁊ si sint pdesse nō pñt. Exēplū
legit' de scā elizabeth q i hospitali i marck-
burg qd cōstruxerat: erat qdā ifirm⁹ ⁊ lepro
sus tā imūd⁹ ⁊ fetid⁹ ⁊ tā horribilis aspectu
q eū oēs ācille ⁊ serui abhorrebāt: nec ei ser
uire volebāt. Btā elizabeth vidit eū ɔtēptū
ab alijs: ⁊ ipa cū magna hūilitate ⁊ diligen
tia ministrabat ei. Caput ei lauabat ⁊ eū bal
neabat: ⁊ ipm ppijs hūeris ⁊ brachijs por
tabat. ⁊ in gremio suo eū qescere faciebat. ⁊
hoc s'uitiū ei qtuor dieb⁹ exhibebat. Postea
infirm⁹ disparuit. Quīta xo die cū scā eli-
zabeth eēt in orōe xp̄s ei appuit dicēs. Ego
sum xp̄s fili⁹ marie cui seruiuisti illis diebus
⁊ qz mihi puidisti in forma leprosi: habebis
mecū eternū gaudiū. Secūdi infirmi sunt in
firmi i aīa. vt pctōres q te offenderūt. Et su
per illos debes man⁹ imponere. i. ipis indul-
gere. ⁊ ex hoc bñ habebūt. Et hoc ē deo val
de acceptū ⁊ hoī multū meritoriū. s. inimicos
diligere ⁊ ipis indulgere. Vñ Aug. in ser-
mone de scō stephano. Per amorē hoīs ini
mici: efficieris amic⁹ dei. Vñ Aug. i Enchi
ridion. Ea elemosyna nihil est mai⁹ q ex cor
de dimittim⁹ qd i nos quisqz peccauit. Hec
sunt qnqz signa vite eterne. ⁊ veri xp̄iani que
ipe dñs iā ad celū ascēsur⁹ oib⁹ fidelib⁹ suis
pdicauit. Que signa postq̄ dixit stati assum
ptus ē in celū. in hoc innuēdo q hec obseruā
tes sil'r assumunt' in celū. Que signa postq̄
dixit scī apl'i ceteris i signū habuerūt ⁊ ostēde
runt in exēplū. Vñ sequitur. Illi autē pfecti
predicauerunt vbiqz domino cooperante ⁊
sermonem confirmante sequentibus signis

De preparatione ad grām. Ser. lxviij.
In dñica infra octauaꝫ ascensionis.

Cum venerit paracli
tus quē ego mittā vobis. Johis
xv. Sicut in dñica pxime ventu
ra recolitur spiritussancti missio: sic hodie in
euāgelio recolit' spiritussancti pmissio. vt ani
mus noster prepet' ad suscipiēdū ipꝫ. Legi-
tur q tpe medio. s. inter ascensionē xp̄i ⁊ mis
sionē spūsscti fuerūt discipuli cū mulieribus
⁊ maria matre iesu: ⁊ fratrib⁹ ei⁹ simul. Exē
plo ergo illoꝝ debēt esse fideles tpe illo in p
paratiōe sui ⁊ expectatiōe spūsancti intenti.
Preparatis eñi debito mō dabit' spūsctūs
ad illud ad qd idigebūt. i. cor. xij. Vnicuiqz
eñi datur manifestatio spūs ad vtilitatem.
Crisosto. in s'mone. Nunq̄ de⁹ defuit ɔsola-
tor: vbi ɔseuerās ⁊ deuot⁹ fuit exorator. Itē
Orige. sup Canti. Oē tormentū cedit nobis
in gaudiū: dū nobis supest diuine ɔsolatōis
refugiū. Sciendūqz in pñti s'mone tria sunt
dicēda. Primo q dñt mouere ad ppandum
nos ad susceptionē spūscti. Secūdo q sunt
illa q nos ppant ad susceptionē spūsancti.
Tertio exēpla de spūsctō. Quantū ad pmū
sciendū q tria dīt nos mouere ad ppandū
nos diligenter ad susceptionē hui⁹ hospitis
. i. spūscti. Primū est hui⁹ hospitis sublimi-
tas. Nō p̄a ille. scꝫ spūsanct⁹ cui nos ppare
debem⁹ hospitiū est de⁹. sicut pr̄ ⁊ fili⁹. Et iō
cū magna diligentia ppandū est ei hospitiū
Et ideo illi nō vident' credere spiritūsanctū
esse equalē filio q ante pascha diligēter ppa
rauerunt filio hospitiū: ⁊ ante penthecostes
nullā preparationē faciūt spūsancto. De ta
libus posset facere derisionē spūssanctus cū
post in futuro festo inuocabunt eū dicentes
Veni sancte spūs. Quale est hoc ad hospiti-
um vocare tantū dñm: cui⁹ ɔsortia indign⁹ ē.
Vñ May. sup Jaco. Dñm deū tuū susceptu
rus i habitaculo cordis tui emūda ɔscientiā
tuā ab operib⁹ mortuis ⁊ cogitationibus su
perfluis ⁊ immūdis. quia mundus inhabi-
tator mundā querit domū. Bern. sup Can-
ti. Gra spūscti balsamū purissimū est. ⁊ idō
purū: solidū: ⁊ pfundū vas requirit. Vtilitas
vero huius hospitis innuit' nobis Sap. xij.
vbi dr̄. O q bonus o q suauis est dñe spūs
tuus in nobis. Bonitas siue vtilitas eius in
nobis primo apparet ex hoc q absqz eo etiā
ad momentū aīa viuere non potest: sicut nec

corpus nisi spiũ.i. anhelitũ attrahat. ps. Os meũ apui ⁊ attraxi spiũ. Et sic frequẽter attrahẽdus ẽ spũssctũs p sctm̃ desideriũ. Uñ Aug. Desiderate amplius grẽ q̃ sola hoies liberantur a malo sine q̃ nullũ prsus cogitãdo siue volendo ⁊ amãdo siue agẽdo faciũt bonum ¶ Itẽ vtilitas spũssctĩ appet i hoc q̃ cõsolatur nos: ⁊ hoc fit tripliciter. Primo tẽptationes mitigãdo. Esa. xliij. Cũ ptrãsieris p aq̃s tecũ ero ⁊ flumina nõ opient te. cũ ãbulaueris in igne nõ cõbureris. p aquã q̃ bz molliciẽ itelligitur tẽptatio cõspitatis. In igne intelligitur tẽptatio v. eius aduersitatis. Dañ. iij. Fecit mediũ fornacis q̃si ventũ roris flantẽ. Uñ Aug. sup ps. Dyabolus plerũq3 vult nocere ⁊ nõ põt. q2 ptãs eius est sub ptate dei. nã si tantũ posset nocere dyabolus q̃ntũ vellet: aliqs iustorũ nõ remaneret. Secũdo spũssctũs cõsolatur dando xtutẽ resistẽdi tẽptationibus. Uñ Luc. vltio. Sedete in ciuitate donec indu. xtu. ex alto. i. Cor. x. Fidelis est deus q non patietur vos tẽptari sup illud qd potestis: s3 faciet etiã cũ tẽptatione pueñtũ vt possitis sustinere. Isid. de sum. bo. Nõ amplius tẽptat electos dyabolus q̃ dei volũtas pmittit. Tertio cõsolatur spũssctũs infundẽdo dulcedinẽ. Eccl'a. xxiiij. Spũs meus sup mel dulcis. Aug. Gustato spũ desipit omis caro. Unde spũssanctus tantã suauitatẽ offert vt totũ mũdũ hoi desipere faciat. Ex hoc patet spũssanctũ esse deũ ⁊ sup oẽm creaturã. Bern. Quid nõ tẽperabit dulcedo illa que mortẽ quoq3 facit dulcissimã que resistere potest aspitas vnctioi illi. Richar. de sancto. victo. Nõ est cor tã durũ vel lapideũ quod diuina psñtia sua benignitate non emolliat: ⁊ sua dulcedine non alliciat. De malignitate vero alterius hospitis. s. dyaboli q̃ necessario adest si spũssctũs desit: satis patere potest p hoc q̃ ipẽ omẽs hospites suos iugulat: ⁊ omnibus bonis spoliat. Iere vi. Crudelis est ⁊ non miserebitur. Grego. Nihil se fecisse estimat cũ aĩas n̄ sauciat. Uñ Aug. de ciui. dei. Dyabolus oim discutit cõsuetudines: vẽtilat curas: scrutatur affectus. ⁊ ibi querit cãs nocẽdi: vbi quẽlibet videt studiosius occupari. Ista tria debẽt nos mouere ad pparandũ nos ad susceptionem spũssancti. ¶ Sed quantũ ad secundũ sciendũ q̃ septẽ sunt que pparant ad susceptionẽ spũssancti. Primũ est euacuatio a peccatis p verã cõtritionẽ ⁊ humilẽ confessionẽ. Non enĩ habitabit spũssctũs in corpe subdito peccatis: nec i corde imũdo. hoc figuratũ est Gen. viij. Ubi noe emisit colũbã de archa q̃ cũ nõ inuenisset vbi qesceret pes eius pp̄ter inundationẽ aq̃z reuersa est ad archã. Per noe intelligitur deus pr̃ q̃ emittit colũbã. s. spũsctm̃ de archa. i. de regno celoz: q̃ cũ nõ inuenit vbi qescat pp̄ter diluuiũ aq̃z. i. pctõz reuertitur ad archã. i. ad regnũ celoz. Nõ enĩ immergebat se colũba in aq̃ diluuij. sic nec spũssctũs intrat vbi ẽ diluuiũ pctõz. Uasĩ d īmũdo. i. cordi vitijs pleno non infundet deus pr̃ balsamũ spũssctĩ siue cõsolationẽ eius. Aug. sup Luc. In corde mũdo cõcta bona ⁊ fidem sctã habitat deus. q̃ pparare nos debemus ad susceptiones spũssctĩ sicut tpe pasche pparauimus nos ad susceptionẽ sacri eucharistie. Sciendũ q̃ bonũ ẽ cõfiteri i q̃libz angaria. q2 multa pctã multiplicantur ⁊ cumulantur in his q̃ raro cõfitentur. ⁊ de multis pctĩs obliuiscuntur q̃ dyabolus bñ cõsiderat: vt i agone mortis eadẽ pctã sic p negligẽtiam oblita eis obijciat. ⁊ si talẽ hoiem q̃ in oi angaria pponit cõfiteri dyabolus attraheret ⁊ vellet ipẽ directe: tũc talis posset se p votũ astringere: vt si vltra angariã cõfessionem differret: q̃ tã diu a carnibus vel a vino abstineret donec cõfiteretur. Attamẽ si q̃s in futura angaria cõfiteri vellet: tũc melius ẽ q̃ iã añ festũ penthecostes cõfiteatur pp̄ter susceptionem spũssctĩ. Secũdũ qd ppat ad susceptiões spiritussancti est orõ deuota. q2 sic aliqs libẽter declinat ad hospitiũ i quo scit desiderari aduentũ suũ: pcipue cũ dñs hospitij multũ sup hoc eũ rogat. Sic spũssctũs ad conuenit q̃ aduentũ eius ex corde desiderauit: ⁊ eũ cũ deuotis orõnibus inuitat. Aĩa que est spõsa xpi inuitat spiritũsctm̃ p deuotaz orõnem. Canti. v. Ueniat dilectus meus in ortũ suũ ⁊c. Uñ orõ ẽ vnũ illoz q̃ maxime pparat hoiem ad susceptionẽ spũssancti. Sap. vi. Preoccupat eos q̃ se cõcupiscũt. ps. Prope est dñs oibus inuocantibus eũ. Sap. vij. Uocaui ⁊ venit i me spũs sapientie. Unde in exemplũ nostrum oẽs apli cũ mulieribus erãt pseuerãtes i orãtione. Uñ canit. Orantibus aplis deũ venisse nunciant. Cassiodo. sup ps. Orõ serenat cor abstrahit a terrenis: mundat a vitijs: subleuat ad celestia: reddit capacẽ ⁊ dignũ ad spũalia bona accipienda. Tertiũ est ieiuniũ Uñ apli creduntur tali tpe ieiunasse: sm̃ illud Mathei. ix. Nunq̃d pñt filij spõsi lugere q̃diu spõsus est cũ illis. venient aũt dies cũ auferetur ab eis spõsus: ⁊ tũc ieiunabunt. Unde laudabilis ẽ cõsuetudo coz q̃ aliquã spũalem abstinentiã faciũt hoc sacro tpe. nã spũssanc

ctus ignis ē. sicut ḡ ligna cū exiccant᷑ ⁊ hūidi
tas ī eis ꝯsumit᷑ ꝑpa᷑t ad susceptionē ignis:
sic corda hoīz ꝑpant᷑ ad susceptionē spūsctī
ꝑ ieiunīū ⁊ abstinentiā. Uñ Berñ. in epl'a.
Castra nob̄ sunt nr̄a ieiunia q̄ nos a dyabo
lica īpugnatōe defendūt: ad ꝟtutes disponūt
⁊ deo nos sanctificāt: ad ipm̄q̄ꝫ ꝑducūt. In si
gnū hui' nūc vigiliā pētbecostes tenemur ie
iunare sub ꝑcepto eccl'e. Sꝫ heu' pl'es sunt q̄
eandē vigiliā nō ieiunāt qḋ ē satis piculosuꝫ
q: nulla dies a festo pasche vsq̄ꝫ ad festū pē
thecostes ita districte ꝑcipit᷑ ꝭm ius canoni-
cū ad ieiunādū sicut illa dies. Quartū qḋ dis
ponit ad susceptionē spūsctī ē hūilitas: q̄ no
ta᷑t in h̄ ꝙ aplis sedētibus dat' ē spūsctūs.
Uñ glo. Sessio indiciū ē hūilitatis. nō vult
spūsctūs intrare aliqḋ hospitiū nisi vbi hono-
rand' sit. Hūilitas ꝟo deū honorat. Eccl'i. iij.
Magna potētia soli' dei ē: ⁊ ab hūilib' hono
ratur. Greg. Semp solet ⁊ diuine grē eē fa
miliaris hūilitas. Nō veniet ḡ spūsctūs ad
eū q̄ nō ē hūilis. Iac. iiij. Supbis resistit de':
hūilib' aūt dat grām. Hec est cā q̄re maria
facta ē mr̄ xp̄i ⁊ repleta spūsctō. s. ꝓpt᷑ hūili-
tatē ei'. Luc. i. Respexit hūilitatē ⁊c. Unde
aug. ij. ꝯfes. O q̄̄ excelsus es dn̄e: hūilia cor-
da sunt dom' tue. Quītū ē vnitas ī charita
te. Uñ discipl'i erāt parit᷑ in eodē loco cū spi
ritūsctū receperūt. sicut erāt ī vno loco corpal'r
sic ⁊ spūal'r hñtes cor vnū ⁊ aīaꝫ vnā ī dn̄o.
Qui vult ḡ spūsctū accipe: odiū seu discor-
diā a se remoueat. Spūs em̄ hoīs nō viuifi
cat mēbra corpis: nisi sint vnita. Sic spūssan
ctus ī corpe eccl'ie viuificat illos q̄ vniti sunt
ī bono. Itē sicut ignis ī diuisiōe lignoꝝ extigui
tur: sic ignis spūsctī ī hoīb' ꝑ discordiā exti
guit᷑. Uñ Greg. in pasto. Sicut nihil ē ꝑciosi'
deo ꝟtute dilectiōis: ita nihil ē desiderabili'
dyabolo extinctiōe charitat᷑. Ber. Parū ti-
met dyabol' vigilantes: ieiunātes: ꝯtinētes:
q: de istis oībus multos traxit in laqueū rui
ne: s; ꝯcordes ⁊ vnanimit᷑ viuentes in domo
dn̄i: ꝯiūcti deo ⁊ sibi ꝑ vincl'm charitat᷑ hi do
lorē: hi liuorē: hi timorē dyabolo inferūt. Et
sicut ꝯcordia dyabolo displicet: sic ꝯcordia pla
cet deo. Eccl'ia. xxv. In trib' bñplacitū ē spūi
meo q̄ sunt ꝓbata corā deo ⁊ hoīb': ꝯcordia
fratrū. amor ꝓximoꝝ. vir ⁊ mulier sibi ꝯsen
tiētes. Ubicūq̄ꝫ em̄ hoīes sunt vniti ⁊ pacifi
ci insil' in deo: ibi de' ī medio coꝝ morat᷑. ps.
In pace fact' ē loc' ei'. Apl's. ij. Cor. xiij. Di
ligite pacē ⁊ de' pacis ⁊ dilectōis erit vobiscū.
Et tales vocāt᷑ filij dei. Mat. v. Bti pacifici:
qm̄ filij dei vocabunt᷑. ¶ Sextū qḋ dis
ponit nos ad susceptionē spūsctī ē audire ꝟ-
bi dei. Uñ bonū ē illo tpe signant᷑ audire ser
mones. Uñ Act. x. Adhuc loq̄nte petro ceci
dit spūsctūs sup oēs q̄ audierunt ꝟbū. s. dei.
Multi em̄ sunt ꝯuersi ⁊ grām spūsctī susce-
perūt ꝑ ꝟbū dei. Hoc pꝫ ī btō petro apl'o: qui
tria milia hoīm ꝯuertit ī vno ꝭmone. q: ī au
ditiōe ꝟbi dei dat᷑ hoī grā ꝑ quā ī a pctīs mū
dat᷑: ⁊ cognitio pctī q̄ ē initiū salut᷑. q: sic ī spe
culo facies corpea hoīs spectat᷑: sic facies aīe
ī ꟝bo dei. Ioh. xv. Iā mūdi estis ꝓpt᷑ ꝭmo
nē quē locut' sum vob̄. ps. Eloquiū dn̄i inflā
mauit eū. O quot pctōres inflāmati sunt per
ꝟbū dei ad pnīam. Uñ etiā legit᷑ ꝙ fuit q̄dā
comes lubric' supb' ⁊ maliciosus: q̄ ⁊ ī talib'
pctīs diu vixit. Cōtigit aūt vna dieꝝ cū eccle
siā intrē ⁊ ꝭmonē audire: ⁊ audiuit ꝑdicare
illḋ dictū Ezech. In q̄cūq̄ꝫ hora pctōr ige. ⁊c̄
Et ad seipm̄ reuersus īplorauit dei miām vt
sibi sua pctā indulgeret: q: ampli' ei vsq̄ꝫ ad
mortē ꝭuire vellet. Et postmodū mūdū dese
ruit ⁊ religionē intrauit ⁊ deo fidel'r ꝭuiuit. Et
post mortē ei' inuētū ē sup sepulchrū ei' scri
ptū l'ris aureis illḋ dictū ps. Misit dn̄s ver
bū suū ⁊ sanauit eū. Septimuꝫ qḋ disponit
ad susceptionē spūsctī ē ꝙ hō se exercere dꝫ
ī actiua ⁊ ꝯtēplatiua vita. In actiua h̄ ꝯsisuꝫ
ē in h̄ ꝙ in īpositiōe manuū aplo'ꝝ hoīes ac
cipiebāt spūsctū. Act. viij. Tūc imponebāt
man' sup illos ⁊ accipiebāt spūsctū. Qui ei
regē summū accipe vult ad hospitiū dꝫ ei fer
cula ꝑpare. ⁊ illa fercl'a sunt bona opa. quia
tot fercula ꝑparat: quot bona opa facit. ⁊ si-
gnanter illo tpe dꝫ se hō exercere in opibus
mīe. q: spūsctūs donū dei dr̄. Ergo dādo ꝓ
ximo bñficia meremur ipm̄ recipe. Luce vi.
Date ⁊ dabit᷑ vobis. Itē in ꝯtēplatiua vita
se exercere dꝫ. Et hoc ꝯsisum est ī hoc ꝙ spi-
ritussanctus dat' est aplis in superiori cena-
culo. q: illi q̄ volūt recipe spiritūsanctū debēt
cor suū leuare ꝑ ꝯtemplationē. ꝑ hoc em̄ va-
dunt obuiā spūsctō. Itē debēt se abstrahere
a carnalibus desiderijs: ⁊ a varijs gaudijs
mūdi. Uñ Aug. li. v. ꝯfes. Gaudium diuine
dulcedinis nō degustas: si carnali delectatiōe
cor maculas. Berñ. Delicata ē diuina ꝯsola
tio: nec dat᷑ admittētib' alienā. Et qñ hō ab-
strahit se a carnalib' delitijs: tūc erit dignus
recipe diuinā ꝯsolationē. Exēplū hui' pꝫ ī fi
lijs isrl' q̄ nō receperūt māna durāte farina
egyptioꝝ ⁊ q̄diu fuerūt in egypto. sed in de
serto deficiente eis farina receperunt māna.

In eadem dominica. Sermo. lxix. De excommunicatione maiore ⁊ minore

Absq; sinagogis fa.

a vos. Ioh. xv. Sciendū q sicut iudei olim tenuerūt se ad discipl'os xpi sepando eos a pticipatōe ⁊ cōione ipoȝ sic nos iā tenere debem⁹ q̄ ad iudeos: ⁊ etiā signant quo ad excōicatos maiori excōicatione: a quoȝ pticipatione ⁊ cōione nos abstrahere debem⁹. Pro quo sciendū q hic i pnti smōe tria sunt dicēda. Primo q excōicatio est duplex. ⁊ q̄re timenda sit. Secūdo in q̄b⁹ casib⁹ incidit q̄s in maiorē excōicationē. Tertio declarāde sunt aliq̄ q̄stiōes de excōicat. s. in q̄b⁹ casib⁹ q̄s licite cū excōicato pōt cōicare ⁊ sic de alijs. b Quantū ad pmū ē sciēdū q excōicatio est duplex. s. maior ⁊ minor. Minor sepat a sacris eccl'ie. q: nullū sacrm eccl'ie accipiendū est in minori excōicatione: nec etiā osculū pacis. Quā minorē excōicationē q̄s incurrit q̄cito sciens ꝯ phibitionem cōicat cū excōicato loq̄ndo: comedēdo: emendo: vendēdo: ⁊ sic de alijs. Et ab ista minori excōicatiōe pōt q̄libet sacerdos absoluere q̄ talē ptātē hȝ sup talē hoiem q possit eū absoluere a pctō mortali. Et ista absolutō fit solo verbo dicendo. Ego absoluo te a snīa excōicatiōis quā incurristi cōicādo cū tali excōicato sīn loq̄ndo siue comedēdo ⁊ sic de alijs. Et etiā diligent est aduertēdū q plēs sunt laici tā viri q̄ mulieres q̄ nō curāt vitare excōicatos: s pticipāt cū ipis. g ꝯfessor dȝ ꝯfitētem ad cautelā pmo absoluere a minori excōicatōe: ⁊ postmodū a pctis. vt sic dicēdo. Ego auctoritate dei absoluo te a vinculis excōicationis minoris si ligaris. ⁊ ab oib⁹ pctis tuis mihi cōfessis: ꝯtritis: ⁊ oblitis. In noīe prīs ⁊ filij ⁊ spūssci. Sȝ in oppositū plures sacerdotes faciūt dicentes in cōfessionibus sacramētalibus. Ego auctoritate dei absoluo te a pctis. ⁊ postmodū subiūgūt a vinculis excōicationis: q̄d tū non dȝ fieri. q: sm Petrū de palude sup iiii. sent. Absolutio minoris excōicationis in ꝯfessione sacrali dȝ pcedere absolutionē a pctis. Et ista absolutio etiā pōt fieri sine sacrali ꝯfessione. sic q ipe excōicat⁹ tali excōicatione minori exhibeat se: ⁊ fateat se cōicasse cū excōicato in loq̄ndo vel comedendo, ⁊ sic de alijs. Sciēdū q maior excōicatio sepat ab ingressu eccl'ie ⁊ cōione fideliū ⁊ a sacris eccl'ie. Et talis excōicatio timēda ē merito a quolibet xpiano xpt quīq; rōes. Pmo q: p ipam excōicat⁹ talis excludit a ꝯsortio oīm fideliū in terra viuentiū. ⁊ a ꝯsortio dei ⁊ beatoȝ in eterna felicitate exītiū. Ergo cōpatur leproso q̄ hȝ morbū infectiuū: q̄ a ꝯsortio hoiȝ eijcit. Ideo lepra corpalis ab hoib⁹ multū timet: eo q ē morb⁹ ꝯtagiosus. ⁊ multi sunt hoies q̄ alias infirmitates ipoti⁹ sustinerēt q̄ leprā: eo q ab hoib⁹ sepat. Sȝ multo forti⁹ timēda est excōicatio. q: est ict⁹ gladij spūalis: q̄ magis timēd⁹ est q̄ gladi⁹ corporalis. Uñ Aug. dicit de illo q̄ excōicat. q grauius est hoc illi q̄ si feriret gladio: ⁊ a feris deuoraret: aut in flāmis exureret. Secūdo timenda est excōicatio: q: est valde dāno sa. Aufert eñ hoi ptē suā de oib⁹ missis oronib⁹: ⁊ elemosynis: ⁊ alijs bonis opib⁹ q̄ fiūt in eccl'ia dei. q̄d nō est puū dānuȝ. Quis eñ digne sufficeret estimare valorē vni⁹ misse q̄d tūc de oib⁹ missis q̄ celebrant p totū mūdū: ⁊ de oib⁹ bonis q̄ fiūt ab oib⁹ hoib⁹ quoȝ pticipatiōe ex toto carebit ⁊ puat⁹ est q̄diu i tali excōicatione pdurat. Tertio timēda est. q: ille q̄ excōicat sathane tradit. ⁊ etiam sm Henri. de vrima. excōicat⁹ a ptāte dei: ⁊ si loq̄ liceat etiā a defensiōe scōȝ angeloȝ exp. s. ⁊ tā in aīa q̄ in corpe in ptāte dyaboli traditur. Quarto timēda ē excōicatio: q: excōicat⁹ est velut mēbrū absicisum a corpe q̄d ampli⁹ nulli⁹ valoris est. Quid eñ valet man⁹ absicisa a corpe: vel pes: vel auris: sic ille excōicat⁹ abscisus est a deo ⁊ a sctis ei⁹ ⁊ nulli⁹ valoris est. Et sicut sup oīa timēda ē abscisio mēbri a corpe hoīs: sic nihil magis dȝ timere xpianus q̄ separi a corpe xpi mistico: q̄d ē eccl'ia sancta. Uñ Aug. sup Ioh. Nihil tā dȝ formidare xpian⁹ q̄ separi a corpe xpi. q: xps est caput oīm fideliū. ⁊ oēs fideles i gra ꝯstituti sunt sibiinuicē mēbra. Sȝ q̄ñ q̄s excōicat tūc a capite. i. a xpo: ⁊ a mēbris. i. a fidelib⁹ abscīditur. ⁊ nullā influentiā diuine grē amplius hȝ q̄diu sic abscisus est: s arescit. Quinto q: excōicat⁹ ad nihilū valet nisi ad eternū ignē. hoc pbat ex euāgelio Ioh. vbi dic xps. Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. Sȝ hō q̄ est excōicat⁹ silis est palmiti absciso a vite. q̄ se abscisus ad aliud nō valet nisi vt ad ignē portatur ⁊ cōburat. Ex alijs ramis abscisis multa vtilia pñt fieri. s nō sic ex palmite absciso. Uñ Ezech. xv. Fili hoīs q̄d fiet de ligno vitis ex oib⁹ lignis nemoꝝ q̄ sunt inter ligna siluaꝝ. Nunq̄d tollet de eo lignū vt fiat op⁹ aut fabricabit de eo paxill⁹ vt dependeat i eo quodcunq; vas. ecce igni datum est in escaȝ.

I Itē sciēdū q ab illa maiori excōicatione nemo pōt absoluere nisi papa vel epo: vl' aliquis de auctoritate ipo4 . et talis absoluēdus est cū miserere et virga. Qr aūt ptās ecclie et prelato4 ligādi et soluēdi q eis a xpo ē tradita habeat magnā efficatiā: hoc possumus cognoscere per tale exēplū. Fuit quidā comes tholosan9 fautor et receptor hereticorū: et ois talis ipo facto est excōicat9 vna cū hereticis Et quidā sctūs abbas fuit ad eūdē comitem missus ad monēdū eū. q cū viro sctō nollet acquiescere: nec excōicatōnē timeret. Sciēs vir sanctus q cor puersuz nō erudit xbis dixit comiti. Ut tu et tui videāt factis qtū infecta sit aīa q excōicatiōis vīculo est innodata. volo mihi apportari albū panē. Quo sibi allato dixit. O panis licet tu nō merueris tñ vt i te oñdat veritas fidei nre et maledictio aīe excōicationem non ptimescēti excōico te. Quo dicto panis q int man9 ei9 erat cādid9: mox niger fact9 ē quē pcepit in duas ptes diuidi et int9 sil'r apparuit niger: muscid9 et corruptus. Tūc subiūxit. Ut etiā sciatis xtutē absolutiōis. Accepto pane absoluit eū: q in priorē speciē et candorē est reuersus. R Quātū ad secundū sciēdū q nō solū illi q denūciantur in ambone sūt excōicati: s etiā in pl'ib9 casibus sm ius canonicū qs incidit in excōicationē maiorē. Primo q man9 violētas in clericū vel aliū religiosū mittit. Itē q hoc mandat vl' post factū ratū hz. xvij. q. iiij. si qs suadente. Secūdo cū qs incidit in heresim. sil'r et receptor et fautor hereticorū. Tertio cū qs pticipat excōicato in crimīe ppt qd qs excōicatus est: dando ei ɔsiliū: auxiliū vel fauorez Quarto cū qs incēdit vel frāgit ecclīam: vel iubet: vel consulit: vel in ecclīa cōmittit aliqd enorme petm. vt capiēdo corp9 xpi: vl' destruēdo altare: crucē vel sil'e: et sic de alijs. Quīto cū qs abutit litteris apostolicis. Sexto pncipes vel illustres q inhibēt subdit ne vendāt psonis ecclasticis vel molāt: vel pistent: vel alia seruicia faciāt. Septimo q pedagiū vel theloneū recipiūt a psonis ecclasticis. et tales nō debent absolui nisi restituant ea q ab ipis sic receperīt. Octauo cōsules ciuitatū: rectores et alij ptātē habētes q faciūt statuta ɔtra libertatē ecclie: et scriptores eo4. et etiam q suāt talia statuta et ɔsuetudines et sm ea iudicāt. omnes isti iam pdicti sūt excōicati. Nono ptātes rectores: cōsules: iudices: officiales q statuta faciunt: scribūt dictāt: p q cōpellat quis soluere vsuras: vel non repetere iam solutas: aut q obseruant illa statuta et sm ea iudicāt sūt excōicati. Decimo q impediūt iudiciū cuiuscūqz iudicis ecclastici: vel impediunt volētes recurrere ad forū ecclesiasticū in causis ad ipm ptinentib9. Itē q occasione sententie excōicatiōis: suspēsionis et interdicti late i eos vel suos subditos aut eo4 rusticos dederūt licentiā grauādi eos q tulerant sententias: aut iudicis seruos q litteras tulerūt: nisi licentiā hmōi reuocauerīt. et etiā q h pprio motu attemptare psumpserint: vel si in aliquo pcessu aliq rapuerīt de pdictis: nisi reddiderint infra octo dies excōicati sunt. et sic de alijs casib9 quos in iure poteris inuenire. L Quo ad tertiū sciendū q in qnqz casib9 qs licite pōt cōicare excōicato. Primo qñ loquit ei in his q ptinēt ad absolutionez vel alias ad salutē aīe. lz alia verba incidenter interponāt vt mag9 pficiat. Secūdo q cū qz orator causa orōnis vadens: aut pegrin9 aut viator in terrā excōicato4 deueniret vbi nō possz emere vel si nō habeat al'a vñ emat tali dat licentia ab excōicatis accipiēdi ppt necessitatez. Tertio vxor excōicati excusat a participatione mariti excōicati. Quarto filij excusant a pticipatione pris excōicati. et intelligit sm Guil. de filijs q adhuc sūt in patris ptāte et cōmēsales pris. alij vero filij extra domū pris exiites nō excusant. Sil'r serui et ancille q et añ excōicationē fuerūt in suicio illi9 dñi excōicati et adhuc sunt. Quīto ppt ignorātiā cū qs ignorat illū esse excōicatum actu et cōmunicat cū eo. Quid aūt si scio habitu aliquē esse excōicatū: s actu nō: et cōico ei. Rñdeo sm Guil. si hoc facio subito et nō aduerto meipm credo q nō pecco: nec excōicationē incido. Querit si excōicat9 intret ecclesiā an alij teneant exire vel pcurare q ille exeat. Rñdet sm Ray. si manifestū ē eū esse excōicatū tūc vel alij exire tenent: vel pcurare q ille exeat. xi. q. iij. sicut apli. Quid si excōicat9 intrat ecclīam et sacerdos iaz incepit missam. Rñdet sm Ray. Si ē occultuz nō dz dimittere officiū. si xo manifestū moneat eū publice vt exeat: et siquidē ñ vult exire: et sacerdos nō inchoauit canonē: nō dz pcedere: s dimittere missaz. Si xo prius q ille ecclīam intraret vel prius q sacerdos eū videret iam canonē inchoauit: dz sacerdos pcedere i officio: ita q finito canone et sumpto sacramēto anteq dicat postcōiōnē moneat illuz vt exeat. qd si nō vult potest sacerdos eū [illegible]cere. et si nō potest eija in sacristiaz

rediens dicat postcōil..ē ꝛ que post canonē
restabant. Itē querit̃ si aliqs assurgat vl' re
uerentiā exhibeat excōicato: vel inclinat ei sa
lutāti se: aut moueat labia q̄si resalutās cuz
cuz tm̄ nihil dicat. qd de illo. Respondeo ƀm
Guil'. nō incurrit excōicationez. q2 pene non
sūt extēdende: ſ3 restringende. Vn̄ etiā scien
dū ꝙ si x̄bo salutat̃ ab excōicato nō d3 resa
lutare eū: ſ3 poti9 ei dicē: de9 te emēdet: ꝛ hu-
iusmodi. Itē si vir vocet excōicatū ad mēsaz
nūquid vxor pōt ad ipam mensaz comedere
Rndeo ƀm Guil'. credo ꝙ nō. ſ3 tm̄ pōt ad
aliā mensaz in eadē domo ita remote come-
dere ꝙ merito posset dici ꝙ nō comedāt si-
mul. Itē querit̃ vtrū excōicat9 posset aliquid
dari. Rndeo ƀm Guilƀ. ꝙ pōt. ꝛ hoc causa
humane sustētationis q̄n. s. indigētes sūt. Et
intelligo solū quo ad necessaria vite vel ali-
menta vestes ꝛ hospitia: sic tm̄ ꝙ ꝓpt' hoc n̄
dimittāt laborare ꝓ absolutiōe. Secus si pe
tunt alia vtēsilia: vt securim: vl' fossoriū. ꝛ hu
iusmodi: que nō sūt eis cōcedēda. xi. q. iij. qm̄
multos. ¶ Ultimo sciēdū ꝙ illi q̄ par
ticipāt cū excōicatis scient' ꝛ ptinaciter gra-
uiter peccāt: sicut illi q̄ cū eis comedūt: bibūt
emūt: vel vendūt: ꝛ sic de alijs. Hoc p3 q2 ta
lis cōicans excōicato ɔtra ꝓhibitionē sui p̄-
lati peccat in scip̄m. q2 non cauet sibi ab eo q̄
habet morbū ɔtagiosū: in quo videt̃ minus
amare aīam suā q̄ corp9. Qui si sciret se in-
currere lepā corpis ꝓpt' vnā comestionē vl'
locutōnē ꝙ cito accederet ad excōicatū: caue
ret sibi oīno a participatiōe excōicatoꝝ: ſ3 le
prā aīe. i. minorē excōicationez quā incurrit
participādo cū exōicato nō curat: que tm̄ pi-
culosior est q̄ lepra corpis. Itē tp̄alia p̄ponit
talis aīe sue. q2 si ꝓhibitū sibi esset sub pena
vni9 floreni ne loqueret̃ illi excōicato: caueret
sibi de dāno tp̄ali inq̄tū possibile esset. ſ3 de
gratia xp̄i ꝛ aīa sua nō curat. Et talis excōi-
cato cōicans poti9 vult priuari mēsa dei. i. sa
cramēto altaris q̄ mēsa excōicati cū quo in
comedēdo ꝑticipat: q2 talis nō debet cōicare
nec aliqd̄ sacramētū accipere nisi sit absolutus
ab illa minori excōicatione quā incurrit come
dendo vel loquēdo cū illo excōicato. Itē tal'
cōicans excōicato potius vult habere societa
tē illi9 excōicati q̄ societatē filioꝝ dei q̄ in ce
lo sunt ꝛ in mūdo. ideo merito talis in infer
no erit soci9 diaboli ꝛ oīm dānatoꝝ: si sic pti
naciter decedit. q2 si aliqs scienter ꝛ ptinacit'
in cōtemptū ꝓhibitōis ecclīe participat ex-
communicato: mortalit' peccat. Itē sententia p̄-
latoꝝ valde timēda est cuilib3 xp̄iano. quia
xp̄s dedit sacerdotib9 ptātem ligādi ꝛ soluē
ndi dicēs. Quodcūq3 ligaueris sup terram
erit ligatū ꝛ in celis. ꝛ quecunq3 ꝛc. Vn̄ tale
exēplū de excōicatiōe. Legit̃ ꝙ papa Greg.
non9 quendā diuitē excōicauit: q̄ cū ɔtēneret
excōicationē pape: tūc miraculo dei ciconie q̄
nidificauerūt sup domū eius a domo ei9 re-
cesserūt: ꝛ nidū trāstulerūt ad domū alteri9.
Qd̄ vidēs dict9 ɔtumax: ꝛ admonit9 a cogna
tis suis q̄ hoc idē ɔsiderauerūt i ciconijs po-
stea hūiliauit cor suū petēs absolutōnē. Et q̄
cito fuit absolut9 a sniā illa: tūc dicte ciconie
redierūt: ꝛ nidū sup domū ipsi9 reportauerūt.
Itē aliud exēplū. Legit̃ ꝙ in eccl'ia scī Vin
centij martyris multi passeres solebāt intra
re ꝛ fedare eccl'iam: ꝛ diuinū officiū impedi
re. Cuz aūt nō possent excludi: ep̄us illi9 loci
eos excōicauit mortē cōminās eis si ecclīam
deinceps intrarēt ꝛ defedarent. Qui ab ec-
clesia recedētes nunq̄ ām̄odo eccl'iam intra
uerūt. Imo si aliqs aliquē capiat ꝛ violent'
in eccl'iam ponat statim moritur.

In festo penthecostes. Sermo. lx.

AD eum veniem9 et mansionē apud eū faciem9. Io
han. xiiij. ¶ Sciendū ꝙ
hodierna festiuitas inter alia
festa singularem obtinet dignitatez. Est eīm
festū liberalitat9. q2 rex regū celi ꝛ terre ascē
dens in regni soliū ꝓfusa liberalitate dona
ɔtulit militib9 suis. iuxta illud p̄s. Ascēdens
in altū: captiuā duxit captiuitatē dedit dona
hoīb9. Quō aūt dedit dona patet Act. ij. ubi
Repleti sūt oēs spūscō. Itē secūdo est festū
exultationis. Vn̄ hodie canit̃ ī missa. Quia
ꝓfusis gaudijs tot9 in orbe terraꝝ mund9
exultat. Vn̄ hodie oīb9 hoīb9 gaudēdū est.
Primo nāq3 debēt gaudere homines tristes.
q2 spūssanct9 hodie dat̃ ad ɔsolandū. s. suaz
dulcedinē nob' infundēdo. vn̄ Aug. in quo-
dā ƀmone. Talis est gr̄a spūsscī vt si in cor
de tristiciā inuenit ɔsumit ꝛ dissoluit. Itē se-
cundo debēt gaudere petōres q̄ in pctis mor
talib9 fuerūt. q2 hodie spūssctūs dat̃ ad viui
ficādū. Ioh. vi. Spūs ē q̄ viuificat. Ezech.
xxxvij. Ecce ego mitto in vos spm̄ ꝛ viuetis.
Itē tertio debēt gaudere iusti. q2 spūssanct9
datur ad saluādū iustos. vn̄ Aug. Gr̄a xp̄i
sine q̄ nec infātes nec etate grandes salui fi
eri possunt nō meritis reddit̃: ſ3 gratis dat̃
ꝓpt' quod gr̄a vocat̃. Item Aug. in li. ɔfes.

Est gaudiũ qđ nõ dat impijs: ſ; eis q̄ te co-
lunt dñe: quoꝝ gaudiũ tu ipſe es. ⁊ ipa ē bta
vita in terris. Itē tertio eſt feſtũ ſctificatiõis
q: hodie xp̄s ſanctificauit eccl'iam ſuã. ⁊ ad-
huc ſanctificat hodie corda fideliũ p̄ infuſio-
nē ſpũſſcti. p̄s. Sanctificauit tabernaculum
ſuũ altiſſim⁹. Itē quarto eſt feſtũ amoris. q:
ſpũſſctũs q̄ eſt amor pr̄is ⁊ filij hodie mittit̄
Idcirco hodie legit̄ euãgeliũ in quo agit̄ de
dilectione qua deꝰ nob̄ infudit p̄ ſpũſanctũ:
ergo dicit̄ in euãgelio hodierno. Si q̄s dili-
git me: q̄ſi diceret; pauci ſũt q̄ me v̄e diligũt.
Nam ſup̄bi diligũt honores ⁊ ptãtes. luxuri
oſi delectatiões ⁊ voluptates. auari diuitias
⁊ poſſeſſiones. Eſa. i. Oēs diligunt munera
Sequit̄ in v̄bis p̄miſſio. ſ. ad eũ veniem⁹ ⁊
manſionē ⁊c̄. Sciendũ q̄ triplices ſũt hoīes
Primi ſũt ad quos ſpũſſctũs nũq̄ veniet: vt
ſunt indurati petõres q̄ ſemp̄ in malo ſtãt, p̄
poſito: vt ſup̄bi auari luxurioſi: iracũdi ⁊ gu
loſi: q: tales ſpũſſctõ reſiſtũt in hoc q: penite
re nolũt. De quib⁹ dr̄ Act. vij. Dura ceruice
⁊ incircũciſi cordib⁹ ⁊ aurib⁹ vos ſp̄ ſpũiſctõ
reſiſtitis. Glo. q: nunq̄ penitētiã agetes. Et
l; ſpũſſctũs pulſet ad corda eoꝝ: tñ intantu;
ſunt indurati q̄ nolũt ap̄ire. Apoc. iij. Ego
ad oſtiũ ſto ⁊ pulſo ⁊c̄. Miſericordia enĩ dei
magna eſt: q̄ ita diu pulſat ad cor petõris. et
magna eſt ruſticitas petõris q̄ aperire non
vult ei. Greg. Debem⁹ miam dei erubeſce-
re ſi ei⁹ iuſticiã nolum⁹ formidare. Gr̄a dei
ſe h; vt radius ſolis aperi ei feneſtra; cor-
dis ⁊ intrabit. Heb. xij. Cõtēplantes ne q̄ſ
deſit gr̄e dei. i. Petri. i. Sperate in eã q̄ vob̄
offertur gr̄a;. Qui igit̄ gr̄e dei nolũt cor ape
rire videt̄ peccare in ſpũſanctu; ingrati de
bonitate dei quã ɔtēnut. Itē petõr indurat⁹
multũ eſt rep̄henſibilis q̄ ſe videt peccat in-
quinatũ ⁊ deo ⁊ ſctis angelis abominabilem
factũ. iuxta illud p̄s. Corrupti ſũt ⁊ abomĩa
biles facti ſũt in iniq̄tatib⁹ ſuis: ⁊ tñ ad aquã
gr̄e ſine qua mũdari nõ pōt nõ recurrit. Itē
videt ſe igne infernali ſuccēſum. ſ. igne mala
rum ɔcupiſcentiaꝝ: ⁊ tñ p̄ aqua gr̄e q̄ ignis
iſte extinguit̄ non clamat. Ex magna enĩ ne
gligentia videt̄ eſſe in hoīb⁹ defect⁹ gr̄e iſto
tp̄e: cũ tñ habeãt i p̄ximo varios fõtes gra
tiarũ. ſ. ſacramēta p̄nīe ⁊ euchariſtie ⁊c̄. vñ
Criſo. dicit q̄ tp̄s auxilij eſt nũc. q: tp̄s me-
ritorum bonoꝝ. q̄ qui iſto tp̄e gr̄e ſũt aridi a
gr̄a ⁊ ſe nõ diſponũt ſunt ſicut eis qui iacent
circa fontes ⁊ nolũt ſe applicare ad bibēdũ
⁊ p̄pterea ſic ſiti moriunt̄: ſic etiã tales ſunt
rep̄rehenſibiles. Secũdi hoīes ſũt ad quos
ſpiritusſanctus veniet: ſed manſionē non fa
cit. vt ſunt illi qui ſm̄ Grego. in omelia ho-
dierna compungũtur ⁊ a peccatis ſuis ſeuer
tunt: ſed tempe temptatõis hoc de quo com
puncti fuerant obliuiſcunt̄: ⁊ ſic ad p̄petrata
petã redeũt ac ſi hec minime planxiſſent: et
ſic extinguũt grãm dei i ſeipſis. contra quos
dicit ap̄ſus. i. ad Theſ. v. Spiritũ nolite exti
guere. Tertij ſunt ad quos ſpũſſanct⁹ venit
⁊ manſione; facit: vt qui digni ſunt recipere
ſpiritũſanctũ: ⁊ poſt receptionē ſpũſſancti a
peccatis ſe cuſtodiũt: ne econuerſo ſpiritum
ſanctu; a ſe repellant: ⁊ ſic in bono p̄ficiunt
vſq; ad finē vite ſue. Auguſti. li. iij. de peni.
Preſto ſemper eſt gratia que nunq̄ deficit:
niſi prius expulſa ɔtinue neceſſario quod ſu
um eſt inſpirat ſi eſt qui recipiat. Item Au-
gu. O q̄ felix eſt anima iſta que ita vita; ſu
am gubernare ſtudet auxiliante deo q̄ xp̄m
hoſpitē ⁊ inhabitatore; mercatur accipere.
Q Quantum ad ſecundu; ſciendum
q̄ ſeptem ſunt genera hoīm ad quos ſpiri-
tusſanctus venit ⁊ manſionem ibi facit. Pri
mi ſunt qui conſolationē mundi propter deũ
ſpernunt. p̄s. Renuit conſolari anima mea
Exemplũ habemus in beato Johanne euã
geliſta qui ante viſiones quas vidit miſſus
fuit in exiliu; vbi nullam ɔſolationem mun
danam habuit ⁊c̄. ⁊ merito tales conſolant̄
a deo qui hic ɔſolationes ſpernũt carnales.
Deut. viij. Afflixi te penuria ⁊ dedi tibi mã
na. Sed q̄ hic in mundo ɔſolantur ⁊ querũt
ɔſolatões corporales non ſunt digni ɔſola
ri a ſpũſſancto. Unde Bernar. in ep̄l'a. Qui
carnalibus voluptatib⁹ paſcitur: eternaru;
deliciaꝝ epulis indign⁹ habet̄. Idem. Ber.
Quõ ignis ⁊ aqua ſimul eſſe ñ p̄nt: ſic ſpũa-
les ⁊ carnales delitie in eodē ſe nõ cõpatiũt̄
P Sed tamen ſciendum q̄ ſũt quattu
or genera hoīm q̄ carent oī ɔſolatõe tam tē
porali q̄ ſpũali. Et ideo merito tales ſunt
pauperrimi. Primi ſũt q̄ in obedientia ſunt
reſtricti ad religioſam vitam: ⁊ tamē corde
in ſeculo vagant̄. ⁊ tales vitam dura; gerũt
Na; graue eſt eis q̄cquid ad dei ſeruiciũ ſpe
ctat: ⁊ quicq̄d faciunt hoc coacte ⁊ ex timore
faciunt: nullam ſpiritualem dulcedinem ſen
tiunt: nec carnalem etiam dulcedinē nec ſecu
li ɔſolationē habere poſſunt. Ex hoc ɔtingit
quãdoq; illis pueris qui cõtra voluntatē ſu
am tradunt̄ ad monaſteria: vel q: pr̄ ē pau
per vel q: puer defectuoſus ē: vł q: pr̄ mul-

tes pueros habet: vel q̄ cū pacto ⁊ symonia
ce talē puer dedit ad monasteriū: ⁊ sic d' alijs
Ergo nulli cōsulēdū ē q̄ puer suum ad ali-
qd monasteriū tradat ꝯtra volūtatē suā vel
etiā vbi nō fuat religio ⁊ ṗncipaliť illa tria
substātialia. s. pauptas. i. communitas. obediē
tia: ⁊ castitas. Et ad illa tria seruāda obliga
tur oīs religiosus ꝓfessus cuiuscūq; ordinis
sit. Et q̄ciūq; religiosus illa tria nō seruat nō
est in statu saluādoꝶ. ⁊ meliꝰ essz q̄ esset bu
bulcus virꝰ q̄̄ q̄ sit religiosus malꝰ ⁊ ꝓprie-
tarius vel nō castus: ⁊ sic de alijs. Secūdi q̄
carent oī ꝯsolatione tam tpali q̄̄ spūali sunt
homies seculares ⁊ mūdi sectatores. Illi ali
quādo recipiūt tpalē ꝯsolationē ſ cū amari
tudine cordis. q: cognitionē habēt q̄ ista vi
ta in q̄ viuūt eos n̄ saluat. q: sūt supbi: luxuri
osi: auari: ⁊ res iniustas possidētes: lusores:
blasphematores: iracūdi: ⁊ inuidiosi: ⁊ sic de
alijs: ⁊ cū tales habeāt lesam ꝯsciam ex hoc
q̄ seipos se recognoscūt: q̄ nūq̄̄ pñt realr gau
dere. vñ Ansel. Inordinatꝰ animꝰ sibiipsi est
pena. Isido de sū. bo. Nulla pena grauior est
mala ꝯscia. Amb. de offi. Que pena ğuior ē
q̄̄ interioris vulnꝰ ꝯscie nōne hoc magis fu
giendū ē q̄̄ mors: q̄̄ dispēdiū: q̄̄ exiliū: q̄̄ de
bilitatꝫ dolor. Sic ecōuerso bona ⁊ secura cō
sciencia sp gaudiū hꝫ. Salomon. Secura cō
sciencia q̄si iuge cōuiuiū. Isido. de sū. bo. Uis
nūq̄̄ esse tristis: sp bñ viue: reus nāq; animꝰ
nō est securꝰ. bona vͦo ꝯscia semp gaudium
hꝫ. Tertij q̄ carēt oī ꝯsolatione sūt ypocrite
q̄ corpꝰ suū a solacijs retrahūt: ⁊ tñ deū in h̄
nō ṗtendūt q̄̄uis multū vigilēt: ieiunēt: cor-
pus suū castigēt: tñ nō sunt fui xp̄i: ſ marty
res diaboli. ⁊ pñt dicere ad dñm suū diabo
lū illud ps. Oñ ꝓpter te mortificamur to-
ta die. Et tales carēt oī cōsolatiōe. q: subtra
hunt sibi cōsolationē mūdi. ⁊ etiā carēt cōso-
latione dei. q̄ sūt miserrimi ⁊ a xp̄o multipli
citer maledicti. Quarti q̄ oī ꝯsolatōe carent
sunt impatientes ī aduersitatibꝰ ⁊ infirmita
tibus. Et tales q̄ sic in tribulatōibꝰ suis ꝯtra
deū murmurāt ⁊ impatienť ferūt hñt dupli
cē infernū. q: hic puniūť p tribulatiōes ⁊ in
firmitates. ⁊ ꝓpť impatientiā suā in futuro
punienť a demōibꝰ. q: sicut p patiētiā hō cu
stodit aīam suā: sic p impatientiā ī pōt ꝑdere
aīam suā. Lu. xxi. In patiētia vr̄a possidebit
aīas vr̄as. Sꝫ qñ hō infirmꝰ ⁊ tribulatꝰ pa
tiens est: tūc deꝰ p interiorē ꝯsolationē tem-
perat exteriorē tribulationē. ps. Cū ip̄o sum
in tribulatione. Secūdi ad quos spūssctūs
venit ⁊ mansionē facit sūt illi q̄ lugēt in seip-
sis que cognoscunt deo displicere: q: q̄ hō
cognoscit mala sua est bonū signū in homie
Sen. Argumētū est in meliꝰ tñ āstati animi
q̄ vitia sua q̄ vsq; huc ignorabat videt. Qui
sic lugēt sunt beati. Math. v. Beati q̄ lugēt.
vñ Criso. super Math. Nil ita cōglutinat ⁊
vnit hoiem deo vt penitētū lachrymę. Isid.
de sum. bo. Lachrymę penitētū apd deū ꝓ
baptismate reputanť. Sic lugentes merito
sunt beati. q: impetrāt a deo quicq̄d volūt. vñ
Criso. in Omo. Nemo ad deū aliqñ flens ac
cessit q̄ nō qd postulauit accepit: ⁊ tales dñs
vult consolari. Iere. xxxi. Cōuertā luctū eoꝶ
in gaudiū. Sꝫ isti q̄ ꝓpť dāna tpalia supra
modū tristanť nō cōsolanť. q: plꝰ tristanť de
bonis amissis tpalibꝰ q̄̄ de datore quē sepe
peccādo offenderūt. Querit vtrū sit pctm̄
qñ hō nimis de dānis tpalibꝰ tristať. Rñ
detur q̄ sic. q: est signū q̄ ista tpalia ex ma
gno affectu cordis dilexit. vñ Greg. in mo
rali. Sine dolore amittiť: q̄cq̄d sine amore
possideť. que vͦo ardēť diligūť habita gra
uiter suspirantꝰ ablata. Ergo oīa dāna tpa
lia deo offerre debemꝰ cum patiētia cordis: ⁊
dñs retribuet nobis: ⁊ recōpēsabit in eterna
vita. Tertij ad quos spūssctūs venit ⁊ man
sionē facit sūt illi q̄ strēnue ⁊ viriliť tēptati
bus resistūt. Apoc. ij. Uincenti dabo man
absconditū. i. grām que dr̄ abscōdita. q: nō vi
detur. Ergo viriliť resistere debemꝰ diabo
lo: ⁊ hoc in ṗncipio tēptatiōis. q: diabolꝰ est
serpens lubricꝰ ⁊ vbi caput posuerit ibi sta
tim totꝰ illabiť. vñ Isid. de sū. bo. Diabolꝰ est
serpēs lubricꝰ cuꝰ si capiti. i. ṗme suggestiōi
nō resistiť: totꝰ ī interna dū nō sentiť illabiť.
vñ Bern. sup eplam Iacobi. Non eñ cōtri
stari debemꝰ si in tēptatiōes inciderimꝰ ſ si
in tēptatiōibꝰ supati fuerimꝰ. Grego. Tem
ptatio cui nō cōsentiť nō est pctm̄: ſ est ma
teria exercēde xͥtutis. Quarti ad quos spi
ritusscūs venit sūt q̄ cū affectu ⁊ p feruēs de
siderium: ⁊ est valde dignū vt spūssctūs ꝓ sua
dignitate ⁊ vtilitate feruenť desideretur ab
hoie. Aug. Tota vita xp̄iani est sanctū desi
deriū: qd aūt desideras nondū vides: ſ desi
derando capax efficieris: q̄ affectꝰ ⁊ appeti-
tus desiderij datus est hoī vt magna debeat
desiderare: ⁊ hec sunt dona gratie in pñti ⁊
glorie in futuro. Ergo ex corde affectare de-
bemꝰ gratiā spūssancti: ⁊ eū inuitare p deuo
tam orationē. quia quādo deuote oramꝰ tūc
spūm sanctū inuitamꝰ. ⁊ ipse paratꝰ ē ad nos

intrare. q2 ipe stat ante ostiū et pulsat et expectat. Ut aute orādo accepturi sim⁹ spūsctm̄ hoc docet nos xp̄s Joh. xiiij. Rogabo prēz meū et aliū paraclitū dabit vobis. Itē docet hoc cetus aplo⁊ q̄ inter ascensionē et penthecosten orōni instabant: vt spūsanctū accipe mererent. Act. i. Hi omēs erāt pseuerātes vnanimiter in orōne. Itez hoc docet vniuersalis ecclia: que hodie cantat et clamat. Veni sancte spūs. Ergo dauid orādo dicit Cor mundū crea i me de⁹ et spi. re. īno et c. Quīti ad quos spūsanct⁹ venit sunt hūiles. quia hūilitas est vas et receptaculū gratiarū et virtutū. Jaco. iiij. Hūilibus aūt dat grām. Sicut aqua fluit ad loca humida: sic grā replet corda hūiliū. Aug. Alta siccant: ima replentur Hanc hūilitatē d3 hr̄e oīs xpian⁹ ad celestē gloriā puenire volēs. Bern. in ser. Per hūilitatē ascendatis ad sublimitatez. quia hec ē via nō alia. Job. xxij. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Et hoc merito. q2 hūiles deum hic ad hospiciū recipiūt. quare de⁹ eos merito recipiet in futuro. Prouer. xxix. Hūilez spm̄ suscipiet gloria. Sexti ad quos spūsanctus venit et māsionē facit sunt illi q̄ habent cor quietū et pacificū. Quilibet eñi libent̄ vadit ad hospiciū vbi quietē inueniet. sic et spūsctūs. Math. v. Bti pacifici. Abijcere ergo debem⁹ discordias et inimicicias: et ignoscere iniurias nob̄ illatas: et pacē et charitatez hr̄e ad oēs homies. Aplus. ij. Cor. xiij. Pacem habete et de⁹ pacis et dilectōis erit vobiscum. ¶ Septimi et vltimi sunt q̄ verbū dei audiunt et illud custodiūt et retinet. Vñ xp̄s dicit in euāge. hodierno. Si qs diligit me sermonē meū seruabit: et pat̄ me⁹ diliget eum. et ad eū veniem⁹: et māsionē apud eū faciem⁹. Ideo libent̄ debem⁹ audire v̄bū dei ppt̄ tria Prio q2 ē cib⁹ aie. Math. iiij. Nō in solo pane viuit hō: s̄ i oi v̄bo qd̄ pcedit de ore dei. Greg. Cib⁹ mentis ē v̄bū dei. Secūdo q2 mētē illumiat. ps. Lucerna pedib⁹ meis v̄bum tuū: et lumē semitis meis. Si qs doleret oculos vel si esset corpalit̄ cec⁹: libent̄ iret p decē miliaria vbi posset illuminari. Multomagis hoc facere debem⁹ p spūali illumiatōe. Tertio q2 ab eterna morte liberat. Job. viij. Qui sermonē meū seruauerit nō gust. mor. in eter. Sicut eñi aīa viuificat corp⁹ vita nature: sic spūsanct⁹ aīam cui vnit̄ viuificat vita grē. vñ Joh. vi. Spiritus est qui viuificat. q̄ ō etiam referri potest ad verbū dei. Exemplū de grā spūsancti: et quō verbū dei illumiat aīaz et ab eterna morte liberat. Quidā miles multis vitijs plen⁹ fuit: et diabol⁹ p pctā cor suū excecauerat q̄ omib⁹ dieb⁹ vite sue nunq̄ nisi semel fuit pfessus. Cōtigit eñi semel vna dierum penthecostes ad ecclīam cū reuerent̄ ire: nō causa deuotiōis: s̄ ppt̄ humanā ostentatiōez q2 eadez die nouas et p̄ciosas vestes induit. Qui audiēs a sacerdote vt dñs mitteret spiritūsctm̄ q̄ mūdaret corda oiz pctō⁊ a vicijs Mox ille ad locū secretū iuit rogās deū et dicens. Dñe deus ego pch dolor sum pctōr qui multa vicia pptrauī. rogo te ppt̄ miaz tuā vt hodie mihi spūsctm̄ mittas qui cor meuz purget et illuminet. Statim cū dñs exaudiuit et spūsanctū ei misit: q̄ cor ei⁹ mūdauit p verā ptritionē: et post p purā pfessionez. Et sic spūsanct⁹ ad euz venit et mansionē apud eū fecit q̄ ampli⁹ nunq̄ mortalit̄ peccauit: et satis cōdignā pniam de p̄teritis pctis fecit: et finē suū in bono terminauit.

Itē ali⁹ s̄mo de sanctospū. Ser. lxxi.

Repleti sunt omnes spūsctō. Act. ij. Arist. ix. metha. Contraria nō sūt in eodē. Cū g̃ spūsctūs intrat in cor hoīs: tūc pctā et vicia expellit et vitā hoīs sanctificat. Hoc factū est aplīs qñ in die penthecostes repleti sūt oēs spūsctō. Sciendū q̄ in p̄nti s̄mone tria sunt dicenda. Prio q̄ spūsctūs q̄ttuor facit i aīa q̄ aīa naturalit̄ facit in corpe. Secūdo quādo spūsctūs dat̄ ē aplīs. Tertio q̄ sūt signa spūsancti quo ad incipientes: pficientes: et pfectos. ¶ Quātū ad p̄mū sciendū q̄ sicut spūs corpalis. i. aīa q̄ttuor facit in corpe: sic spūsctūs similitudinarie q̄ttuor facit i aīa spūalit̄. Prio spūs. i. aīa cōseruat corpis decorē. q2 sicut sine aīa corp⁹ est pallidū: nigrū et deformē. sic aīa nō habet decorē pscie: nec colorē cōuersatōis honeste, sine grā spūsctī. s̄ aīa p ei⁹ aduentū renouat̄: reformat̄: et ornatur. ps. Emitte spm̄ tuū et creabunt̄ et c. Secūdo aīa ē caloris nutritio. Vñ q̄diu est aīa i corpe. tādiu ibi ē calor naturalis: s̄ aīa recedente corp⁹ frigescit. ita spūsanctus dat aīe calorē dilectōis diuine. Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is. Tertio aīa corpus pfortat. q2 sine aīa corp⁹ subsistere non pōtnec se defendere: q̄ omia bene potest ea presente. sic sine gratia spūsancti homo non potest temptationib⁹ diaboli resistere nec se defendere. Ro. viij. Spūs adiuuat infirmitatē nostrā. Quarto corp⁹ sine aīa caret mo

tu: sic oīa sine spūsancto nec moueri in virtuti
bus: nec opari potest: sed deficere eas oportet.
Ezech. viij. Spūs eleuauit me. ¶ Quan
tū ad secundū sciendū q̄ spūssctūs trib⁹ vici
bus dat⁹ est aplis. Primo ante passionē xp̄i.
et hoc ad faciendū miracula q̄n eos ad pdi
candū misit: et sup oīa demonia: et vt languo
res curarent eis potestatē dedit. Hec enī mi
racula p spūsctm̄ fuūt: sm̄ q̄ dr̄ Math. xij.
nō tn̄ ɔsequens est vt quicunq̄ habeat spūm
sctm̄ q̄ ille miracula faciat. q2 sicut ait Gre.
Miracula hoīem nō sanctū faciūt: sed ostēdūt
Nec quicunq̄ facit miracula spūsctm̄ hz. Et
pz in incātatorib⁹. Secūdo dedit eis spūsan
ctū post resurrectionē: et hoc vt sacramenta
cōferrent q̄n insufflauit in eos dicens. Acci
pite spūsctm̄: quoꝝ remiseritis pctā ꝛc. Hoc
idē canit̄ q̄n sacerdotes ordināt qui sunt se
cretarii aplorꝝ. Tertio dedit eis post ascen
sionē in die penthecostes: et ex hoc corda eoꝝ
ita solidata fuerūt vt ampli⁹ de tormentis ni
hil timerent. Ps. Spū oris ei⁹ oīs virt⁹ illoꝝ.
Et in pn̄ti festo repleti sūt oēs spūsancto. in
quo ostendit̄ magna liberalitas dei. q2 magnū
et pciosum donū dedit. Et hoc pz in dignitate
q2 hoc donū est ipsemet de⁹. Augu. Magna
dei misericordia ē q̄ dat donū equale sibi. Et si
vnā guttā grē daret hoī plus eēt q̄ si daret
sibi totū mundū. Modo abundant grās spi
ritussancti eis dedit. q2 repleti sūt omēs spū
sancto. Hodie enī apli receperūt bonā men
surā grē spūssancti: et hoc ī suā sanctificatio
nē. Item receperūt mensurā confertā. et hoc
in eloquētia oīm linguaꝝ. Vn̄ canit̄ in eccle
sia. Loquebātur variis linguis apli. Et hoc
donū fuit eis datū vt pctōres ɔuerterent. q2
si in mūdo predicare deberēt oportuit q̄ vbi
q3 intelligerent̄. Item receperūt mensuram
coagitatā. q2 ɔfirmati fuerunt in grā q̄ amplius
nunq̄ mortalit̄ peccauerūt: nec pecca
re potuerūt. Item mensurā effluentē. quia p
flumen spūssancti mūdū irrigabāt: sed riuuli
isti⁹ fluminis fuerūt sancti doctores. vt Am
brosius Augustin⁹ Gregori⁹ et Hieronim⁹
ꝛc. Stillicidia hoꝝ riuuloꝝ sūt doctores mo
derni tempis. ps. In stillicidijs ei⁹ letabitur
germinās. ¶ Quo ad tertiū scz q̄ sunt si
gna spūssancti sciendū q̄ tria sūt signa spūs
sancti quo ad incipiētes. Primū est dolor de
culpa pterita. Bern. Spūssctūs odit sordes
nec habitare pōt in corpore subdito peccatis.
Cui enī ppriū est pctā repellere: ipsius etiā
ppriū est odire pctā: nec ī vno domicilio pa

riter morant̄ tanta mundicia et tanta immū
dicia. Exemplū de luce et tenebris que nō cō
patiunt̄ se in eodē emisperio sed mutuo se ex
pellunt: sic et hic. ergo copunctū esse de pctīs
est signū presentie spūssancti. Secūdū signū
sm̄ Bern. est firmū ppositū cauendi futura
pctā cū effectu et emedandi pterita: q̄d nulla
tenus pōt haberi conatu pprio sine spūsctō
infirmitatē nostrā adiuuāte et p grās assisten
te. vn̄ Aug. in li. retrac. Volūtas inquit no
stra nisi grā spūssancti liberalit̄ assistente nō
liberatur a seruitute qua facta est serua pct̄i.
Vn̄ etiā Sen. Magna pars bonitatis ē vel
le fieri bonū. Tertiū signū est si dō mouetur
ab intra ad bona opa. Nā sm̄ Gre. Amor
dei nō est ociosus. opat̄ enī magna si ē. Ber.
in sermo. de festo penthe. Ad bonū faciendū
spūssctūs mouet nos et docet. mouet memo
riam: docet rōem et volūtatē. Prompta igit̄
boni opatio signū est spirantis spūssancti. et h̄
quo ad incipiētes. Nam puer ī vtero mr̄is
per motū cognoscit̄. sic si hō mouet̄ ab intra
spūalit̄. Sed quo ad pficiētes sūt alia signa
in quibus spūsctm̄ in eis inhabitare cogno
scunt. Primū est frequēs et iusta ɔsciētie inter
ralis examinatio nō solū de pctīs mortalib⁹
imo de venialib⁹: cui⁹ rō est: q2 sicut spūssan
ctus opponit̄ pctō mortali. ita feruor chari
tatis q̄ est a spūsctō opponit̄ pctō veniali vt
ipm ab aīa euellat ne spūsctō displiceat: q2
oēs aīe officinas mūdificat. et minimā pctā
ti paleā intra cor q̄d possidet nō patit̄ posi
dere: sed statim igne subtilissime circūspectiōis
exurit spūs suauis et dulcis. Vn̄ dicit Gre.
in mora. Cū igit̄ frequēs ɔsciē examinatio fi
at a spūsctō p feruorē charitatis signū est ad
esse spūsctm̄. Ergo si post dictū vel factū vel
cogitatū hō discutit verū in aliquo deliq̄t Et
signum spiritussancti. Aplus. i. Cor. xi. Si
nosmetipsos iudicarem⁹ nō vtiq3 iudicaremur
Berū. Diligit de⁹ illā aīam q̄ in ɔspectu eius
sine intermissione se ɔsiderat et sine simulati
one diiudicat seipsam. Secūdū signū est sine
mūdane ɔcupiscētie extinctio siue diminutio
Quanto enī magis charitas augetur sequitur q̄
ɔcupiscētia semp ī eis minuat̄. vn̄ Aug. sup
Job. in omel. viij. Radix oīm bonoꝝ ē cha
ritas: et radix oīm maloꝝ ē cupiditas. Et il
le due simul esse nō pn̄t: q2 nisi vna radicitus
euulsa fuerit: alia plātari nō pōt. Charitas
g̃ roborata nō cessat ɔcupiscentiā radicitus
extirpare. vn̄ Aug. dicit q̄ charitatis venenū
est ɔcupiscentia corpalium: et nutrimentū chari

tatio est diminutio cupiditatis. De hac extin-
ctione sitis dr̄ Joh.iiij. Si quis biberit ex aqua
quā ego dabo nō sitiet amplius. Criso. Nō est
sup terrā qd̄ amet q̄ domū dei i veritate gu-
stauerit. vñ Aug. Qui biberit de flumine pa-
disi cuius vna gutta est maior q̄ occeanus: leqt̄
vt sitis eius sit extincta. Mirum enī esset si hō
totū mare bibisset: ⁊ sitis eius nō esset extincta
vñ apli postq̄ de flumine spūssancti biberunt
oia ppt xp̄m dereliqrunt. Ergo ē signū spi
ritussancti si cor tuū antea ad tpalia inclina-
tū fuerit. si nō ad celestia erigit. Math. vi.
Ubi est thesaurus tuus ibi est ⁊ cor tuū. Tertiū
signū ē si parcis lesis ex corde q̄tūcūq3 offen-
sus sis vel offendaris: in futurū tñ parat' es
indulgere ⁊ habes cor pacificū ad oēs hoies
est signū spūssancti. Sed iracūdi ⁊ litigiosi hūt
signū spūs maligni. vñ Greg. Si filij dei vo
cant' q̄ pacē faciunt: procul dubio filij sathane
sunt q̄ ipā cōfundūt. Amb. sup Lucā. Pax
est dux ad vitā eternā. Sunt etiā tria signa
spūssancti q̄tū ad pfectos. Primum ē q̄ hō
nil timeat nisi deū. i. Joh. iiij. Perfecta chari
tas foras mittit timorē. Et ij. Cor. iij. Ubi
spūs dñi ibi libertas. Uñ apostoli et mar-
tyres nullū regē nec aliquē presidē nec tyrā
nū quēcūq3 timuerunt preter solū deū. Unde
Grego. Nullum genus mortis bono hoi ⁊ recte
viuēti timendū est. Sen. Tutissima res est
nihil timere nisi deū. Ergo si nec paupertā-
tem times nec infirmitatē nec aliquā aduer
sitatē signū est pfectionis. Secundū signū ē
nō resonare nec remurmurare in aduersis:
vt dicere possit cū ps. Quoniā ego in flagella pa
ratus sū. Et illud Math. v. Si quis te percusse
rit in dextrā maxillā tuā: pbe illi ⁊ alteram.
Imo tribulatiōes ⁊ aduersitates sūt ei dul-
ces. Uñ scriptū ē de btō Stephano. Lapides
torrentes illi dulces fuerunt. Ideo canit' de
martyribus. Non murmur resonat: nō queri-
monia. Legit' etiā de aplis Act. v. Ibāt apo
stoli gaudētes a cōspectu cōcilij: qm̄ digni ha-
biti sūt p noie iesu cōtumeliā pati. vñ Gre.
Qui supna degustat inferiora cōmuniter to
lerat. Tertiū signū ē desideriū dissoluēdi ab
hoc mūdo: sic q̄ totus mūdus est sibi q̄si crux.
⁊ oia terrena postponit. nisi inq̄tū necessitas
reqrit. Unde apl's ad Philip. i. Cupio dis-
solui ⁊ esse cū xp̄o. Et illud ps. Sitiuit aia
mea ad deū fontē viuū. Item illud ps. Heu
mihi q: incola. meus plon. ē. Exemplū de deside
rio celestis patrie. Legit' q̄ q̄dam mulieres
tam spūali ⁊ mirabili amore diuina affectiōe
resolute fuerūt. vt p desiderio languerēt nec
de lecto per multos annos nisi raro surgere
possent. nullā aliā infirmitatē hñtes: nisi cū
illū cuius desiderio earū aie liquefacte cū dño
suauiter q̄escentes q̄to spū cōfortabant'. tan
to plus corpe infirmabant'. Et sic habemus q̄
spūssctūs opatur tria in incipiētibus: tria i p
ficientibus: ⁊ tria in perfectis.

De eadē festiuitate Ser. lxxij. quare deus
subtrahit gratiam homini.

Spiritus meus super

mel dulcis. Eccl. xxiiij. Ex
quo spūssctūs est fons totius dul
cedinis: tūc qrit' quare deus q̄nq3 dilectis suis
in pñti subtrahit cōsuetam grām ⁊ spūalem
consolationē: ⁊ pmittit eos q̄nq3 diu stare in
ariditate ⁊ amaritudine cordis. Rñdet' q̄
deus hoc facit multiplici rōne. Prīa rō vt hō
de seipso nō cōfidat: nec de sctitate sua: ne re-
putet se esse aliquid: cū nihil sit. q: q̄ reputat
se aliquid esse seipm seducit. Sancti enī viri
quāto pfectiores ⁊ sanctiores sūt: tāto humi
liores sunt ⁊ debent esse. Sicut legit' de sctō
francisco q̄ dixit q̄ esset maximus pctōr totius
mūdi. Et hoc cōtingit ex eo q̄ seipos cognos-
cunt. ⁊ q̄to plus seipos cognoscunt: tāto magis
indignos se deprehēdunt. vñ Gre. in mora.
Scti viri quo altius apud deū virtutū dignita
te pficiūt eo subtilius indignos se esse dephē
dunt. q: dū luci pximiores fiūt qcqd in seip-
sis latebat inuenīūt. Ne ergo bonus hō cadat
in spūalē supbiā q̄ aliqū peior ē ⁊ magis no
cius q̄ secularis pcomparatiue deus subtrahit si-
bi q̄nq3 spūalē cōsolatiōem. ⁊ etiā ne hō cre
dat a seipso hr̄e illā grām: vel ex suo merito:
sic cognoscat q̄ ista grā datur sibi ex sola dei
bonitate ⁊ liberalitate ⁊ non ppt sua meri-
ta. Nā minimā guttā grē ⁊ bonitatis dei non
possumus mereri a nobisipis. Nā si sp hō de-
uotionē ⁊ grām ⁊ spūalē cōsolationē ad libi-
tū haberet forte crederet hoc eē a natura qd̄
est a sola dei grā. Secūda rō ē. q: deus vult p-
bare hoiem vtrū velit abire ⁊ cōsolationē in
creaturis qrere qñ nō hz a deo diuinā cōsola
tionē. Sicut sponsus vult pbare cōstantiam
spōse. i. fidem ⁊ dilectionem. Uerbi grā. vt si
mercator simularet se ire ad nundinas: ⁊ tñ
se abscondēdo in domo maneret: volens vi
dere qd̄ vxor faceret eo absente: vel quid de
eo loq̄ vellet. vel si de recessu eius doleret: et
de reditu gauderet. Sic xp̄s tardat aliquā-
do venire cū sua dulcedine vt pbet cōstan-

tiam fidelis aie an velit aliū virū accipe eo absēte: vel an velit se ptinere ppt cū. hoc ē vtrū velit ꝯsolationē alienā in creaturis q̄re re. vel vtrū velit libent̄ sine ꝯsolatiōe creaturarū ppt cū esse: vel vtrū velit firmiter stare ꝛ nō recedere ab eo.. Sȝ aīa q̄ ꝯsolatiōeȝ in creaturis q̄rit postq̄ diuinaȝ dulcedinem amisit facit sicut mulier q̄ absente viro ꝑpo ad aliū se transfert. Debet aūt aīa q̄ est sponsa xpi facere sicut turtur que postq̄ perdidit suū maritū nō vult aliū recipe: neq̄ q̄modo sup ramuȝ viridē sedere: ſȝ semꝑ gemit post maritū suuȝ. Sic ꝛ aīa hoīs dȝ gemere post xpm cū suā dulcedinē amisit: ꝛ gemēdo expectare donec veniat ꝛ redeat. Tertia rō ē: vt hō i timore dei maneat ꝛ timeat ne forte spōsum suū. s. xpm offenderit ꝑ aliquaȝ cām, vel negligētiā: ppt quā ꝯsolationē spūalē ei subtraxit: ſȝ tn̄ iste timor dȝ esse moderat⁹ ne desperet. Debet eñ esse timor filialis: ꝛ nō seruilis. sicut puer timet p̄rem ꝛ tn̄ cū eū ꝟ diligit. Naȝ stulta est illa vxor que statim credit de viro suo quotiēs de domo exit q̄ velit eā relinquere ꝑ alia vxore. Sic facit aīa q̄ minus xpm diligit. Et nota q̄ in recessu viri de domo ꝛ si secū tollit leticiā quā vxor hȝ de p̄sentia eius: nō tn̄ tollit grām nec post recessū min⁹ diligit: ſȝ pl⁹ diligit. ꝛ insup mag̃ accenditur ꝛ inflāmat̄. Et hoc ē qđ Gre. dicit sup Cant. Spōsus abscōdit se aliq̄n ab aīa sponsa sua vt ardētius eū ecōuerso querat: ꝛ duȝ eū inuenerit ecōuerso diligēti⁹ ꝛ cauti⁹ custodiat. Aīa eñ dȝ esse sollicita ne eū perdat: et dū eū ꝑdiderit mag̃ sollicite debet eū querere. Et dū eū ecōuerso inuenerit mag̃ diligēter dȝ eū custodire. Et sic q̄nq̄ ꝯtigit q̄ xps cū maiori grā redibit q̄ ātea fuit cū ista aīa. Time ḡ i q̄nq̄ gradu ꝑfectōis eo. vñ Bernar. Scriptū ē. Si nō in timore dñi te tenueris instanter cito subuertet̄ dom⁹ tua. Oīne nāq̄ v̄tutū edificiū ilico vergit in p̄cipiciū si huī⁹ grē auferas p̄sidiū. Item Bern. Cōnexa sūt quidē timor ꝛ religio: nec manere pōt alterū sine altero. Quarta causa ē ne hō seipȝ destruat ꝛ corp⁹ suū nimiū debilitet. qꝛ si hō semꝑ haberet istā grām ꝛ spūalē dulcedinē semꝑ vellet ieiunare: orare: vigilare: ꝛ alios labores facere: qꝛ qđq̄d facit semꝑ ē sibi dulce ꝛ totū delectabile stante illa grā ꝛ ꝯsolatione. Ut ergo aīe obsequiū sit rōnabile: tūc deus q̄nq̄ subtrahit homini spūalē dulcedinē. Sūt eñ aliq̄ in p̄ncipio ita feruētes q̄ se nimium destruūt ꝛ faciūt sibi capita debilia ꝛ vacua: q̄ modicū vel nihil postmodū possit. Sed obsequium hominis ꝑm apostolum debet esse rationabile: vt homo sic asinū suū id est corpus suuȝ nutriat vt saccos portet. labores sustineat. ꝛ sic eū domet discrete cū abstinentijs ꝛ vigilijs: ne lasciuiat ꝛ pōdus piiciat. De⁹ etiā hoc facit vt hō suā ꝓpriā infirmitatē cognoscat. Nam cū xps p̄us est ꝑ suā spūalē dulcedinē videt̄ homi q̄ fortis sit ad totū onus laboris. s. mane surgere: orare: legere: ieiunare: ꝛ male comedere: ꝛ ꝓclamari: ꝛ vilipendi: ꝛ quicq̄d ei iniungit̄ leue est ꝛ eū non grauat. Et quare hoc. qꝛ dñs supposuit manū suā ꝛ subleuat totū onus. Sȝ subtracta grā totū graue erit: qđ antea leue fuit. Aplūs ad Philip. iiij. Oīa possuȝ in eo q̄ me ꝯfortat. Sȝ ecōuerso xps dicit. vt habet̄ Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Quīta ratio est: ne homo alios despiciat. ꝛ ppt hoc alios de facili iudicet: ſȝ vt alijs infirmis compatiatur. Sūt eñ aliqui q̄n de⁹ eis aliquā grām facit: tūc statim iudicāt ꝛ despiciunt alios: qui forte si haberēt illā grāȝ plus facerent q̄ ipsi. Lu. vi. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimini: nolite cōdēnare ꝛ nō ꝯdēnabimini. Greg. Uera iusticia cōpassionē habet. Ergo cōpati debem⁹ debilioribꝰ ꝛ imꝑfectis. vñ Greg. In tanto quisq̄ ꝑfect⁹ est in quāto ꝑfecte sentit dolores alienos. Sexta ratio est ꝓpter tepiditatē. scȝ q̄ hō nō vult feruēter ꝛ fortiter opari ꝛ vti illa grā sibi data. ſȝ q̄n ita tepide operat̄: tūc de⁹ q̄nq̄ illā grām datā sibi subtrahit. Igitur admonet nos aplūs. ij. Cor. vi. dicēs. Hortamur vos ne inuanum grām dei recipiatis. Qui ergo vult esse inutilis seru⁹ ꝛ nō laborare cū bonis sibi cōmissis a dño: dignū est vt dñs sibi ecōuerso recipiat bona cōmissa. Sicut dicit euāgeliū de isto seruo q̄ habuit vnū talentū ꝛ fuit piger ꝛ abscōdit illud: igit̄ fuit sibi ablatū ꝛ alteri datū. Si eñ volum⁹ vti grā v̄tute ꝛ fortitudine quā iam habem⁹: tūc de⁹ augmētat nobis istā grām habitā: ſȝ si volum⁹ negligēter agere tūc de⁹ aufert a nob̄ grām quā nobis dedit. Uñ ꝛ scriptū ē. Maledict⁹ hō q̄ facit opus dei negligenter. Ergo cū de⁹ subtrahit tibi grām tūc cogitare debes q̄ de⁹ hoc facit ppt tepiditatē ꝛ lassitudinē tuā: qꝛ si aliā talem grāȝ habuissȝ multo feruēti deo fuissȝ. Septima ratio ē ppt pctā venialia a qbꝰ se nō cauet. Sūt eñ pctā venialia sicut gutte aq̄ q̄ licet non possint ignem totaliter extinguere charitatis: tn̄ faciunt q̄ ignis non pōt ita

feruent̄ ardere ꝛ ita ꝟtuose opari. Quia q̄-
cūqꝫ dꝫ sibi acq̄rere grāꝫ ꝛ ꝯsolationē ac dul
cedinē de q̄ hic loq̄mur oportet hoc fieri p ma
gnos labores. Sꝫ q̄a venialia ipediūt ꝙ hō
ita fortr̄ non pōt opari: ꝛ ꝯūr ꝓpt̄ venialia
īpedit̄ hō ne ad tantā dulcedineꝫ pueniat. ꝗ
aīa dꝫ eē solicita ꝛ nō solū se cauere a peccatꝭ
mortalib⁹: ſ etiā venialib⁹ inq̄ntū pōt. Etiā
dulcedo grē amittit̄ q̄nqꝫ p imūdas ꝛ ipor-
tunas cogitatiōes q̄b⁹ hō nō tā cito resistit: ſ
in eisdē aliq̄lr̄ delectat̄. Eccl. x. Musce mori
entes comederūt suauitatē vnguēti. Sꝫ q̄rit̄
an cogitatiōes q̄ hoī incidūt ꝯ volūtatē suaꝫ
noceāt. Rñdet̄ ꝙ nō. ſignant̄ cū nō delectat̄
in eisdē nec dat eis ꝯsensum. Greg. nō ē co
gitatio tā imūda q̄ mentē polluat ſi rō nō cō
sentit. Octaua rō ē ꝓpt̄ nimiā solicitudineꝫ
ꝛ occupationē tpaliū: vt cū hō se nimiū occu
pat ꝛ solicitat circa ista tpalia ꝛ mūdana sic
ꝯq̄rebat̄ btūs Greg. in dialogo ꝙ q̄n fuit ī
monasterio abstract⁹ a secularib⁹ negocijs ꝛ
liber in corde ab illis: tūc magis fuit quietus
in corde ꝛ pacific⁹ cū deo q̄ꝫ q̄n fuit in officio
cure pastoralis. ſ. q̄n sublimat⁹ fuit in papā.
Quia de⁹ vult hr̄e liberū ꝛ mundū cor ab oī
bus curis ꝛ solicitudinib⁹ mūdanis. Uñ dic
per prophetā. Ducam eum in solitudinem ꝛ
ibi loquar cuꝫ eo. Ideo petit Dauid dicens.
Quis dabit mihi pēnas sicut colūbe: ꝛ vola
bo ꝛ req̄escā. Nona cā est propter hoc: q꞉ q̄n
q̄s q̄rit ꝯsolationē ꝛ delectationē in istis de-
lectationib⁹ mūdi ꝛ ꝯsolationib⁹ creaturarū
tūc nō pōt hr̄e ꝯsolationē diuinā. q꞉ sunt con
traria. Bern. Delicata est consolatio diuina
ꝛ nō datur admittentibus alienā. Exemplū
hui⁹ habemus in trib⁹ regib⁹ quos stella ad
dñm ab oriente pduxit. q̄ dū intrauerūt hie-
rusalē ꝛ q̄sierūt de rege iudeoꝝ vbi nat⁹ esset
pdiderunt stellā. Sup quo dicit Greg. Dō
dū magi q̄sierūt ꝯsiliū hūanū: pdiderūt ꝯsiliū
diuinū. Quidā in isto mūdo volūt delectari
in cibo ꝛ potu ꝛ vestib⁹ p̄ciosis: in amicis: in
vxore: in filijs: ꝛ in gaudijs mūdanis: ꝛ cum
hoc etiā querūt ꝯsolationes diuinas in p̄nti
ſ decipiūt seipos. Uñ Aug. v. ꝯfes. Gaudiū
diuine dulcedinis nō degustabit si carnali dele
ctatione cor maculas. ※ Decima ratio est
ꝓpter nimiā reuelationē. ſ. q̄n nimis hō re-
uelat grām sibi a deo datā ꝛ iactat se inani-
ter de donis diuinis. Exemplū legit̄ de quo
dā ꝯuerso fratre q̄ post longos labores: ora
tiones ꝛ ieiunia meruit ꝙ in susceptione ve
nerabilis sacramēti sensit inenarrabilē dul

cedinē ꝛ delectationē in ore ꝛ in toto corpore
suo: ita ꝙ ista delectatio ꝛ dulcedo fuit sibi su
per oēm humanā estimationē ꝛ dulcedinem
mundi. Qui veniens ad quendā fratrē peti
uit sibi dari osculū ab illo putās ꝙ ille etiaꝫ
deberet sentire illā dulcedinē. Tūc statim il-
la dulcedo euanuit: ꝛ postea eā nūq̄ꝫ habere
potuit. Ergo q̄n hō sentit dulcedineꝫ diuine
gratie tūc debet se humiliare: ꝛ deo in humi
litate cordis gratiarū actiones referre. quia
supbia ꝛ elatio spūalis est valde nociua. Uñ
Isid. de sum. bo. Nō te arroges: nō te iactes:
nō te insolenter extollas: nihil de te p̄sumas
nihil boni tibi tribuas. Unde exemplū. Fuit
q̄dā frater in monasterio quodā multū ver
bosus ꝛ semel accidit ꝙ loq̄bat̄ de nō sibi cō
missis. Tūc abbas sibi dixit seriose. Uade ꝛ
tace. q̄ recedens ab abbate ꝛ cordi suo impri
mens ista verba abbatis: amplius in isto mo
nasterio semp silentiū tenuit. Et cū sic tacuit
tūc ab intra in spū tantū ꝓfecit ꝙ de⁹ sibi q̄
dā secreta reuelauit. Et alij fratres mirabā-
tur de taciturnitate sua. Accidit aūt ꝙ q̄daꝫ
heremita in silua nō lōge a monasterio infir
mabatur. q̄ misit ad abbatē vt ad eū veniret
ꝛ sibi ecclesiastica sacramēta porrigeret. Tūc
abbas sumpsit secū illū taciturnū: ꝛ iuit cum
sacramentis ad procurandū ꝛ cōicandū illū
heremitā. Et in via quidā latro audiens cā
panam paruā secutus est eos vsqꝫ ad cellaꝫ
heremite ꝛ mansit foris reputās se indignū
ꝙ deberet intrare cellā tam sancti viri. Sed
postq̄ꝫ heremita confessus est ꝛ cōicauit: tūc
latro stās prope ianuā cū humilitate cordis
sui dixit. O si essem talis qualis tu es. Et he
remita in elatione mentis ꝛ cōplacentia sui-
ipsius dixit. hoc libenter deberes velle ꝙ es-
ses talis qualis ego sum. Tunc frater ille ta
citurnus cepit flere amare. Et postq̄ꝫ abbas
ꝛ frater ille recesserunt: tūc latro iste a remo
tis cucurrit post eos ꝛ inuocauit deuꝫ vt sibi
daret cōtritionē verā ꝛ vite emēdationē. q̄a
iā ꝓponeret illi abbati ꝯfiteri ꝛ amplius nūq̄ꝫ
peccare vellet: ꝛ sic i veloci cursu cecidit ꝛ mor
tuus est immediate. Quod videns ille frat̄
cepit letanter ridere. Sed postq̄ꝫ abbas cū
isto fratre ad cōuentū redijt quesiuit ab isto
fratre quare sic taceret. Et respōdit. Pater
semel dixisti ad me. vade ꝛ tace. Ab illo die
semper tacui nisi interrogatus fuissem. Tūc
abbas dixit. Quare tu fleuisti cū illū sanctuꝫ
heremitā cōicaui. ꝛ quare tu risisti cū ille ma
lꝰ latro post nos cucurrit volēs nos spoliare

vel occideret: et sic peccando in peccatis suis obiit. Tunc frater rndit. Pater causa fletus mei fuit ista. quia cum cõtcastis illum heremitam infirmum tunc latro stetit foris ianuam dicens ex humilitate cordis. O si essem talis qualis tu es. Et heremita rndit in elatione mentis. Hoc posses libenter velle. Et sic mortuus est et dãnatus: ideo fleui. Sed latro qui post nos cucurrit habuit firmum propositum confitendi et non spoliandi nos: nec occidendi. Et sic currens cecidit et obiit. Et angeli eius aiam rapuerunt et ad celum cum gaudio deduxerunt. quia sua contritio fuit tanta quod deleuit penam et culpam: ideo risi.

B Ad idem testum Ber. lxxij. de domo spusancti.

Repleti sunt omnes

spusancto. Actuum. ij. Exquo iam istis sacris diebus spusancti missio peragitur. Ideo aliquid de donis spusancti pro presenti sermone dicendum est. Unde sciendum quod septem sunt dona spusancti: que ideo sunt septem. quia per ea septem vitia capitalia expelluntur. A Primum donum est timor dñi. de quo dicitur Eccli. i. Timor dñi initium sapientie. Quod donum cordi nostro adueniens multa bona nobis confert. Primo docet preterita mala emendare. Eccli. i. Timor dñi expellit peccatum. Secundo docet bona operari. Eccli. xv. Qui timet deum faciet bona. i. qui timet deum nihil negligit. Tertio timor conseruat hoiem in bono. Eccli. xxvij. Si in timore dñi non tenueris te instanter: cito subuertetur domus tua. Ber. in tractatu de septem donis. Cõnexa sunt quidem timor et religio: nec manere pot alterum sine altero. Ber. In veritate ita nihil valet ad gratiam promerendam conseruandam et recuperandam: quam si videaris non alta sapere: sed timere. Quarto timor dñi miam mei confert. ps. Quomodo miseretur pater filiorum: misertus est dñs timentibus se. Quinto timor confert hoi prolongationem vite et tpalium prouisionem. Prouer. x. Timor dñi apponet dies. ps. Timete dñm oes sancti eius: quoniam non est inopia timentibus eum. Sexto facit orõem exaudiri. ps. Voluntatem timentium se faciet et deprecationem eorum exaudiet: et saluos faciet eos. Septimo gliam eternam meretur. Prouer. xxviij. Beatus homo qui semper est pauidus. Eccli. xxv. Beatus vir cui donatum est habere timorem dei. Greg. Ubi timor non est: ibi salus non erit. Hi sunt septem fructus quos confert donum timoris quod est primum donum spusancti. Et hoc primum donum timoris expellit primum peccatum mortale. s. superbiam. Nam timor dñi hoiem humiliat: superbia vero eleuat. Eccli. x. Odibilis est corã deo et hoibus superbia. Et quanto homo se hic magis exaltat tanto magis in futuro humiliabitur. Luc. xviij. Ois qui se exaltat humiliabitur. Ergo vt in futuro exaltemur humiliemus nos hic corã deo in timore dñi. i. Pe. v. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in die visitationis. Ber. Sola humilitas est que exaltat: sola que ducit ad vitam. Secundum donum est donum pietatis. Unde sciendum quod triplex pietas est habenda. Prima ad deum. et ista debet esse in bona confidentia quam habere debemus ad deum. Primo in tpali prouisione. ps. Iacta cogitatum tuum in dño: et ipse te enutriet. Idem. Nunquam vidi iustum derelictum. Hec confidentia tollit nimiam et superfluam curam et solicitudinem tpalium quam illi auari habent qui nunquam saciantur sed semper timent sibi deficere. et cum magna solicitudine perquirunt sibi tpalia quasi semper deberent viuere: et forte in breui moriuntur. Luc. xij. Stulte hac nocte repetent aiam tuam etc. Cõtra quos dicit xps Math. vi. Nolite soliciti esse dicentes quid manducabimus aut quid bibemus. Nonne aia plus est quam esca: et corpus est plus quam vestimentum. q. d. Si dat maiora. i. vitam et corpus: etiam dat minora. i. cibum et vestimentum. Secundo in spualibus. s. quantum ad aiam. ps. Sperantem autem in dño mia circundabit. Et sic tollitur desperatio que est peior oi peccato. Isid. de sum. bo. Desperatio auget peccatum. Desperatio est peior oi peccato. Criso. i. sermone. Nihil enim sic deum offendit quantum desperatio. Tertio in eternis. i. in remuneratione celestium bonorum. Luc. xij. Nolite timere pusillus grex. Complacuit enim patri vestro vobis dare regnum. Hanc fiduciam non debemus habere ex nostris meritis: sed ex meritis iesu xpi qui est redemptor noster quem pater nobis dedit. Ro. viij. Quomodo non etiam cum illo oia nobis donauit. In signum huius xps habuit in cruce latus apertum quia per eum regnum celorum intramus. Ipse enim nobis per suam passionem ianuam celi reserauit. Et hoc sint illi pusillanimes qui quando audiunt aliquid de diuina iusticia immediate perterriti dicunt: ego nunquam saluabor. et sic diffidere de eterna saluatione est dyabolicum. quia oi spe saluationis dyabolus priuatus est. sed nos xpiani firmiter in deum sperare debemus: quia ipse est qui saluos facit sperantes in se. Secunda pietas est quo ad seipsum. et illa debet esse in miseratione aie proprie. Eccli. xxx. Miserere aie tue placens deo. B Unde sciendum quod sex opa mie debemus exhibere anime nostre. Primo debemus eam cibare. et hoc fit primo quando digne cõicamus sacramentum eucharistie. vel etiam quando deuote audimus verbum dei. Math. iiij. Non in solo pane viuit homo: sed in oi verbo quod procedit de ore dei. Greg. Et

bus mētis est vbū dei. Sz heu plures sunt
q corp⁹ oī die cibāt: ſ aīam raro cibāt audiē
do vbū dei qd est malū signū. Joh. viij. Qui
ex deo est vbū dei audit: ppterea vos nō au
ditis: q ex deo nō estis. Secūdo debem⁹ eā
potare cū calice tribulatiōis ꝛ patientie quē
xps p se bibit ꝛ ppinauit nobis. Math. xx.
Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sum
Tertio vestire cū charitate dei ꝛ pximi. quia
hec ē vestis nuptialis vite eterne. Mat. xxij.
Amice quō huc intrasti nō hñs vestē nuptia
lē p quā vestē cognoscunt filij dei. Joh. xiij.
In hoc cognoscēt hoīes q estis mei discipli
si dilectionē habueritis adiuicē. Quarto ho
spitare qd fit p pniam quā agim⁹ p petis
nris. q cū hō est in petō mortali tūc facit mā
sionē in inferno. ps. Appropinquerūt vsq
ad portas mortis. sed qn pniam agit tūc pre
parat sibi mānsionē i celo. Math. iiij. Pniaz
agite appropinqbit ei regnū celoꝝ. Quinto
debem⁹ aīam nram visitare. ꝛ hoc fit qn fra
gilitatē nram pensam⁹: ꝛ petā nra cū amari
tudine cordis recolim⁹ vt cū pphēta dicere
possim⁹. Recogitabo tibi oēs annos meos
in amaritudīe aīe mee. Sexto debem⁹ eā de
carcere hui⁹ mūdi educere: ꝛ hoc p desideria
supnoꝝ. Vnd aplus. Collo. iij. Que sursuz
sunt qrite: nō q sup terrā. Itē nra puersatio
in celis est. C Tertia pietas ē quo ad pxi
mū. ꝛ ista pmo exhibet in dādo. Eccl'ia. xiiij.
Ante mortē bñfac amico tuo. i. xpo. quia ele
mosyna in vita multo melior est q post mor
tē. q vn⁹ denari⁹ dat⁹ p deo in vita ē melior
q centū post mortē. Secūdo exhibet pximo
cōmodādo. ps. Miseret ꝛ cōmodat ꝛ semē
illi⁹ in bñdictiōe erit. ꝛ de hoc gaudet xps ꝛ
tota celi curia: q sum⁹ inuicē mēbra. ꝛ erit hoī
valde meritoriū. Lu. vi. Mutuū dātes nihil
inde sperātes. Tertio i dimittēdo pxio. Lu.
vi. Dimittite ꝛ dimittemini. Aug. in enchiri
dion. Ea elemosyna nihil ē mai⁹ q ex corde
dimittim⁹ qd i nos qsq peccauit. Quarto fa
cta pximi nō in malū iudicādo: ſ sp ad ptē
meliorē interptando. Vn Aug. sup illo ver
bo Math. vij. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabi
mini. Hoc loco nihil aliud pcipi estimo: nisi
vt ea facta q dubia sunt quo aīo fiāt i melio
rē ptē interptemur. Vbi notādū q qlibz te
netur oīa dicta ꝛ facta pximi in meliorē ptē
interptari: nisi sunt manifesta mala. Aplus.
Ro. ij. Quo iudicio aliū iudicas: teipm cō
dēnas. Sz diceres. Vn oritr q aliq oīa q vi
dēt vel audiūt de pximis sp i malū interptā
tur. Rñdeo q hoc fit duob⁹ pcētit. Prio q
ipi mali sunt. Crib. Ois hō sin se estimat al
terū. Idē. Sicut difficile aliquē suspicari ma
lū q bon⁹ ē: sic difficile aliquē suspicari bonū
q mal⁹ ē. Secūdo q male afficit ad illū quē
iudicat. Aug. Certū ē q de malo incerto ne
minē iudicarē quē tanq meipz diligerē. ſ ꝛ
defenderē ꝛ excusarē q diu in publicū nō p
diret. Sz q charitatē pdidim⁹ facilit alter
utrū iudicam⁹. ꝛ g oīs q aliū iudicat ondit se
vacuū a gra dei ꝛ charitate pximi. Sz q bo
na suspicat de pximis ē signū pfectiōis ꝛ bo
nitatis. Greg. in moral. Quāto vos in bo
no perficitis: tāto etiā bona de alio sentitis.
D Tertiū donū ē donū sciētie: qd dominū
tria docet. Prio docet te cognoscere teipm. s.
qs es: qd fuisti ꝛ qd eris. Ber. Cogita q vn
veneris: ꝛ erubesce. vbi es: ꝛ ingemisce. quo
pperas: ꝛ contremisce. Itē cognosce te p culpaz
actualē factū deo exosum. Sapie. xiiij. Odio
sunt deo impi⁹ ꝛ impietas ei⁹. Eccl'ia. xij. Al
tissim⁹ odio hz petōres. Itē p culpā eris ma
ledict⁹. ps. Maledicti q declināt a mādatis
tuis. Et insup debitor mortis etne nō solū tpa
lis vt inuētū. Ezech. xviij. Aīa q peccauerit
ipa morietur. Sz ecōuerso: cognosce q gra fa
cit hoīem filiū dei ꝛ heredē. Ro. viij. Si filij
ꝛ heredes. Itē facit hoīem beatū. ps. Btūs
po. cui. ē dñs de⁹ ei⁹. Itē gra facit hoīem etiā ēē
bñdictū. Deut. xxviij. Si pcepta mea audi
ueris bñdict⁹ tu i ciuitate: ꝛ bñdict⁹ tu i agro
Et g hoc noīe de⁹ bonos noiabit q erunt ad
dexterā ei⁹ dicēs Math. xxv. Venite bñdicti
pris mei. Secundo donū sciētie docet cogno
scere deū. Primo inquātū est creator tuus ꝛ
tu creatura eius. ps. Ipse fecit nos ꝛ nō ipsi
nos. ꝛ sic teneris ei obedire tāq creatori tuo
Secūdo inquantū est dñs tuus ꝛ tu seruus
ei⁹: ꝛ sic teneris ei fidelr suire tanq seruus
fidel dño. Tertio inquātū est pater tu⁹ ꝛ tu
fili⁹ ei⁹. ꝛ sic teneris ei exhibere honorē ꝛ re
uerentiā. Quarto inqntū est redēptor tuus.
ꝛ sic teneris eū diligere. Joh. xv. Maiorem
charitatē nemo hz ꝛc. Quinto inquantū est
futurus index tuus. ꝛ sic teneris eū timere i
omnibus verbis ꝛ factis siue comedendo siue
bibendo siue dormiendo siue vigilando. E
Tertio docet donū sciētie cognoscere pximos
. s. quomodo oēs hoīes tā diuites q paupes
tam nobiles q ignobiles sunt siles in quat
tuor. Primo eni hoīes sunt siles ex pte pnci
pij: q oēs ab vno deo ꝛ ab eodē luto formati
sunt ꝛ omēs nudi ꝛ paupes nati. Job. xxiiij

Ecce ꝛ me sicͦ ꝛ te fecit deꝰ ꝛ de eodē luto ego
quoqȝ formatꝰ sum. Sap. vij. Nemo ex regi
bꝰ aliud habuit natiuitatꝭ initiū. Secūdo su
mꝰ siles ex pte medij. qꝛ oēs mortales ꝛ bre
uis vite sunt tā diuites ꝙ paupes. Eccli. x.
Oīs potentatꝰ breuis vita. Job. xiiij. Breues
dies hoīs sunt. Tertio ex pte finis. qꝛ omēs
hoīes in eandē mortē ꝛ putredinē reducunt.
Job. xvij. Putredini dixi pr meꝰ es ꝛc. Hoc
pȝ in ossibꝰ mortuoꝝ. qꝛ ibi nulla ē distinctio
inter nobiles ꝛ ignobiles. Quarto ex pte iu
dicij. qꝛ oēs sub vno iudice rōem reddere cō
pellunt. ij. Coꝛ. v. Omēs nos manifestari
oportet ante tribunal xp̄i ꝛc. ꝛ Act. x. Ipse est
q̄ cōstitutꝰ est a deo iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ.
Et cū hanc eq̄litatē cognoscimꝰ: tūc nos mu
tuo diligere debemꝰ: ꝛ vnꝰ aliū nō spernere.
Vñ Greg. Oēs fratres sumꝰ vniꝰ impato
ris ptāte cōditi ꝛ sanguie ipiꝰ redēpti. Et id
circo frēs nr̄os ꝙuis paupes ꝛ abiectos in
nullo despicere debemꝰ. Aug. de doct. xp̄ia.
Ego vero interrogabo te scieatū ꝛ pauper
rem pānosum nō q̄les in vestibꝰ fuistis: sꝫ q̄les
nati fuerunt. certe ābo nudi: ābo infirmi: ābo
vitā miserrimā inchoātes ꝛ ob hoc ābo plo
rantes q̄n nascebamini infantes. ꝛ illud do
nū expellit inuidiā q̄ ɔtraria est charitati. q̄a
gaudet de malo ꝛ ɔtristat de bono: qḋ ē dia
bolicū. ḡ inuidi sunt a deo maledicti. Esa. v.
Ve q̄ dicitis bonū malū: ꝛ malū bonū. ꝛ ta
les inuidi sunt filij dyaboli: qꝛ sicut charitas
est signū filioꝝ dei. Jo. xiij. In hoc cognoscēt
oēs qꝛ mei estis discipuli si dilectionē habue
ritis adinuicē. sic inuidia est signū filioꝝ dya
boli. Quartum donū est donū fortitudinis.
Ubi sciēdū ꝙ de nō q̄rit fortitudinē corpis:
sed spūs. Neemie. viij. Gaudiū enim dn̄i est
fortitudo nostra. ¶ Est ergo sciendum ꝙ
spūssctūs p donū fortitudinis tripliciter con
fortat hominē. Primo in tollerando aduer
sitates patienter. Thessal. ij. Patiētes esto
te ad oēs. Secūdo cōfortat nos spiritussan
ctus p donū fortitudinis ad vincendū dya
bolū. Jacobi. iiij. Resistite dyabolo ꝛ fugiet
a vob. Tertio ɔfortat ad opandū bona opa
Job. ix. Opari oportet donec dies est q̄a ve
niet nox cū nemo opari pōt. Aug. Inutilis
in hoc tpe viuitur nisi ad acq̄rendū meritū
laboret quo i eternitate remuneref. qꝛ bona
opa ornāt ꝛ comitanf aīam cū oēs amici eā
deserūt. Apoc. xiiij. Opera eīm illoꝝ sequūf
illos: ꝛ tūc p eis remunerenf in vita beata.
Hiero. Unusq̄sq; sm opa sua mercedē acci
piet. ¶ Quintū est donū ɔsilij. Nota ꝙ
spūssctūs vult ꝙ a tribꝰ debemꝰ q̄rere ɔsiliū.
Primo a deo. Thob. iiij. Bñdic deū ꝛ pete
ab eo vt vias tuas dirigat ꝛ oīa cōsilia tua i
ipo pmaneāt. Eccli. xxxvij. In oibꝰ depcare
ɔsiliū altissimi. Secūdo q̄rere debemꝰ ɔsiliū a
pximo nr̄o ɔscientioso ꝛ discreto ꝛ timēti deū
q̄ hȝ sciētiā ꝛ vitā: ꝛ nō ab aliquo q̄ ē disso
lutus ꝛ male vite. Unde Amb. li. ij. de offi.
Qui vtilē iudicet aliene aīe quē videt inuti
lē vite sue. Eccli. xiiij. Qui sibi est nequā cui
bonꝰ erit. Tertio q̄rere debemꝰ ɔsiliū a ppa
ɔsciētia. Eccli. xxxij. Oīa fac cū ɔsilio: ꝛ post
factū non penitebis. qꝛ sicut quis vellet alios
cōsulere: sic ꝛ sibiipi dȝ facere. Et illud donū
spūssctī expellit auariciā. ꝛ hoc fit cū spūssctūs
p donū cōsilij cōsulit terrena despicere ꝛ cele
stia appetere. qꝛ terrena modicū valent in p̄
senti vita. qꝛ solū ad sustentationē corpis ꝛ i
morte nihil psunt. prouer. xi. Nō pderūt di
uitie in die vltionis. Itē qꝛ nō possunt trāsfer
ri ad aliud secl'ȝ. Job. xxvij. Diues cū dormie
rit nihil secū auferet. Itē post mortē sepꝰ no
cent multis q̄n reddituri sunt rōnem de ipis
tpalibus quō lucrata sunt: quō possessa: quō
expensa sūt ad minimū q̄drantē. Sȝ spūa
lia bona sunt appetēda: qꝛ valēt i vita. ꝛ hoc
fit cū faciūt opa nostra meritoria. Itē i mor
te: qꝛ faciūt hoīeȝ feliciter mori. Itē post mor
tē: qꝛ eternā vitā tribuūt. Bern. in epla. Bo
na mors iusti ppter requiē: melior ppter no
uitatē: optima ppter securitatē. Damasc.
iiij. Mors sctōꝝ somnus magis est ꝙ mors
Laborauerūt eīm in p̄nti seculo vt viuant in
seculū. Sextū donū est intellectꝰ. p illud do
nū spūssctūs docet nos intelligere deū in no
bis ꝛ in creaturis. Nā p magnitudinē ꝛ lati
tudinē huiꝰ mūdi potentiā dei agnoscimus.
qꝛ ipe est omps qḋ i hoc pȝ cū posset adhuc
infinitos mūdos ex sua potētia creare. Itē
p decorē celi ꝛ mūdi ꝛ creaturaꝝ sapientiā
dei itelligimꝰ. Itē p bonitatē ꝛ vtilitatē crea
turaꝝ: dei bonitatē intelligimꝰ. Ergo q̄n vi
deo aliqua pulchra ꝛ dulcia gustas p hoc in
telligere ꝛ cogitare debes celestia. Ber. Dul
cedo oīū creaturaꝝ si q̄s iuste aduertit nihil
aliud est nisi ꝙ ad istā dulcedinē eternā nos
inuitat. ꝛ illud donū expellit petm̄ gule. qꝛ p
donū itellectꝰ sumimꝰ cibū ꝛ potū ꝛ vtimur
creaturis dei ad honorē ipsius ꝛ ad vtilita
tem nostrā: ꝛ sic resecatur superfluitas gu
le. Septimum donum est donum sapientie.
Sciendum ꝙ sapientia dicitur quasi sapida

ſciētia. q2 ꝑ hoc donū ſpūſſctūs dat nobis ſa
pere celeſtia q̄ dulcedo ꝑcellit oēm dulcedi⸗
nē hui⁹ mūdi. Un̄ Baſili⁹. O dulcedo melli⸗
flua: dulcedo mirāda ꝙ dulcis es in medita
tione. ſ3 dulcior ī orōne: dulciſſima in ɔtēpla⸗
tiōe: ſ3 ſupdulciſſima ī btitudīe. imo tāta dul
cedo ē in eterna patria ꝙ ē inexplicabilis ꝛ in
terminabilis. Un̄ tāta ē dulcedo ꝙ ſi celū api
ret ꝛ minimū gaudiū alicui⁹ pui ſcī videre⸗
tur: ꝙuis a nob̄ remote ſint: tn̄ tot⁹ mūd⁹ ſuf
ferre nō poſſet hoc gaudiū. Si aūt poſſibile
eēt ꝙ ſufferre poſſet: tūc nullū cor ē adeo tri⸗
ſte qn̄ letificaret: nec aliqua pena eſt tā ama
ra quā hō ſentiret ſiue ignē ſiue aquā bulliē
tē. imo nec ipā3 mortē corpalē qd tūc erit cū
nos illuc venerimus: ꝛ cū deo ꝛ cū oīb⁹ ſctīs
gaudebim⁹. Deū videre eſt ita delectabile ꝙ
Aug. dicit ꝙ potius vellet eſſe in inferno ꝛ
deū videre: ꝙ in celo ꝛ ei⁹ viſione carere. vn̄
ps. Qm̄ mille anni ante oculos tuos ꝛc̄. Et
illud donū expellit peccatum luxurie. q2 ſcdm
Greg. Guſtato ſpiritu deſipit omnis caro.
Aug. Gaudiū diuine dulcedinis non degu
ſtas: ſi carnali delectatione cor maculas.

De vocatiōe hoīs ad grām. Ser. lxxiiij

n Emo poteſt venire
ad me niſi pr̄ q̄ miſit me traxerit
eū. Joh. vi. Sciendū ꝙ circa ve r⸗
ba ꝑdicta tria ſunt dicēda. Pmo quō de⁹ tra
hit ꝛ vocat hoīem multiplicit̄. Secūdo quō
aliq nō audiūt ꝛ aliq audiūt ſ3 nō apiūt. Itē
aliq audiūt ꝛ aperiūt: ſ3 cū diu nō retinēt. ali
qui audiūt ꝛ aperiūt: ꝛ cū ſecū manere pmit
tūt. Tertio qd ſentiēdū ſit de ꝑdeſtinatione.
¶ Quantū ad primū ſciēdū ꝙ de⁹ trahit
ꝛ vocat ad ſe nos multiplicit̄. Primo ꝑ inter⸗
nā inſpirationē. ps. Audiā qd loqtur in me
de⁹. q2 bone inſpiratiōes ſunt a deo. Aplus
ij. Cor. iij. Nō ſum⁹ ſufficiētes cogitare aliqd
q̄ſi a nob̄. Un̄ quotiēs cogitatōes bonas ha
buiſti: totiēs vocat⁹ es a dn̄o. ſ3 nunꝙ vl' ra
ro eſt aliq̄ dies qn̄ hō habeat plēs bonas co
gitatiōes. ḡ nunꝙ eſt dies qn̄ de⁹ trahat ꝛ vo
cet nos ad ſe. Job. xiij. Uocab̄ me ꝛ ego re.
ti. Hec rn̄ſio nihil aliō ē niſi ꝙ qn̄ hō h3 bo
nā cogitationē ꝙ intelligat eā eē diuinā vo⸗
cationē ꝛ ei acqeſcat. Secūdo vocat hoīem
ꝑ ꝑdicationē exteriorē: qō contingit cū in ore
ꝑdicatoris ponit verba vite q̄ licet ſonent ex
ore ꝑdicatoris: tn̄ ſunt verba dei. Mathei. x.
Nō eñ vos eſtis q̄ loqmini: ſ3 ſpūs pr̄is vr̄i
q̄ loquit̄ in vob̄. ꝛ Luc. x. Qui vos audit me
audit. Qō eñ xp̄s ꝑdicatores tanꝙ nūcios
mittat vocare īuitatos ad nuptias p3 Mat.
xxij. vbi dr̄. Miſit ſuos ſuos vocare ad nup.
inuit̄. In q̄ vocatiōe relucet ſup nos magna
ꝛ ſinglaris dei mīa. q2 mult̄ in incredulitate
ſua dimiſſis vocat nos ſinglarit̄. Et iō ſi hac
grā vocatiōis abutim̄ euāgelio nō credētes
ꝛ grām vocatiōis ɔtēnentes grui⁹ his qb⁹ nō
eſt nulla talis vocatio cōdēnabimur. Jo. xv.
Si nō veniſſem ꝛ eis locut⁹ nō fuiſſem pctm̄
nō haberēt. nūc aūt excuſationē3 de pctō ſuo
nō hn̄t. ḡ talis vocatio ad nos miſſa ꝑ ꝑdica
tores cū oī reuerētia ꝛ deuotiōe ē audiēda tā
ꝙ verꝫ vbū dei. Aug. i li. ō diſci. xp̄iana. Xp̄s
ē q̄ docet: audiam⁹. timeam⁹ faciam⁹. Unde
glo. ſup illud Luce. Beati q̄ audiūt verbum
dei. Beati q̄ audiūt verbū dei ꝛ mēte recon
dūt ꝛ ope cōplent vt poſſideāt vitā eternam
¶ Tertio vocat ꝑ exēpla ſctōꝝ ꝛ bonorū
hoīm. ḡ quotiēs audis vel vides hoīem vir⸗
tuoſum totiēs pulſat ꝛ vocat te xp̄s ad bonā
ꝛ vtuoſā3 vitā. Et ſic multi pueri ꝛ mali tra
hunt̄ ad deū ꝑ exēpla bonoꝝ hoīm q̄ vident
vel audiūt. Greg. Nunꝙ pctōres ad lamen
tū pnīe redirēt ſi nulla eſſent bonorū exēpla
q̄ coꝝ mentē traherēt. Exēplū: Erat qdā ſe⸗
cularis q̄ tpe medie noctis audiuit frēs de or⸗
dīe ꝑdi. alacrit̄ cātare matutinas ſabbo die
de btā vgine. ꝛ cogitauit q̄lit̄ tu iaces miſer
hō cū iſti iā deū ſuū laudāt. ꝛ ſic ɔpūct⁹ ordi⸗
nē poſtmodū intrauit: ꝛ i eo ꝑ mltos āños lau
dabilit̄ vixit. Quarto vocat ꝑ bn̄ficia q̄tidia
na. ſ. ꝑ ſanitatē corpis: ꝑ diuitias q̄s hoī lar
git̄. ꝑ honores. ꝑ cibū. ꝑ potū. q2 dat hoī aues
ī aere. piſces ī aq̄s. aīalia ī ſiluis ī cibū. ꝛ ſic
de alijs. ꝛ ꝑ talia bn̄ficia de⁹ nitit̄ nos ad ſe
trahere. vt. ſ. cogitem⁹ ſi iā ī pn̄ti bn̄facit nob̄
cū adhuc ſum⁹ pctōres ꝛ inimici ipi⁹. qd tūc
faciet nob̄ ī futuro cū erim⁹ amici ipi⁹. Ber.
loqns de dei bn̄ficijs dicit. Celū tibi ſuit per
ſuū motū. celi luminaria ꝑ ſuū fluxū. ſol cau⸗
ſat tibi diē. luna illuminat tibi noctē. ignis tē
perat aeris frigiditatē. aer tibi mitigat ignis
caliditatē. aqua mūdat tibi fetorē. mitigat ti
bi ſitis ardorē: ꝛ fecundat tibi terre rigorem
terra vero te ſuſtentat ſua ſoliditate. recreat
ſua fecunditate. delectat ſua amenitate. ps.
Quid retribuā dn̄o ꝓ oīb⁹ q̄ retribuit mihi
Quinto vocat ꝑ flagella. qn̄ eñ hō non vult
aduertere bonas inſpiratiōes nec curat ſer
mones: nec exēpla nec bn̄ficia dei poſſunt eū
emollire: tūc de⁹ ex ſua bonitate flagellat ho
minē vt tn̄ ſic ɔuertatur ad eū. Greg. Ma⸗

la q̄ nos hic p̄mūt ad deū ire cōpellūt. ergo quotiēs aliquā aduersitatē sustinuisti oīb⁹ us dieb⁹ vite tue: totiēs vocatus fuisti a deo ad emēdationē vite. ſ; heu p̄les hoc non intelligūt. ps. Noluit intelligere vt bn̄ ageret. cum tn̄ iumētū cognoscet cū percutit si errat vt ad viā rectā redeat. ſ; hō rōnalis hoc nō vult intelligere. ps. Uir insipiēs nō cognoscet hec. Ergo cū de⁹ affligit te cū infirmitate corporis scʒ q: dētes: ocl'os: caput doles: intellige hāc eē vocē dn̄i. Itē sil'r si paupertate vel infortunio vel aduersitate q̄licūq; grauaris. tūc suscipe dn̄i nunciū ꝛ cōuertere a pctis tuis. ps. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ: postea accelerauerūt. Esa. xxvi. Dn̄e in angustia q̄sierunt te. Luce. xiiij. Cōpelle intrare. Glo. q̄ hic aduersitate funguntur ad deū ire cōpellūt. Greg. Felix necessitas q̄ cōpellit ad meliora. Idem Greg. Misericordit' adhibet de⁹ tpalē seueritatē ne eternā inferat vltionē. iō hic q̄busdā pcit vt eos imppetuū feriat. iō hic ferit non pcendo vt ineternū pcat. Sexto vocat nos p bonoꝝ remunerationē i futuro. Eccl'. xxiiij. Trāsite ad me oēs q̄ cōcupiscitis me. Math. xi. Uenite ad me oēs q̄ la. ꝛ one. estis ꝛ ego reficiā vos. In hac vocatione pmittit seipʒ eternaliter fruendū. Ge. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Itē angelos ꝛ sctōs in fratres ꝛ beatā virginē i matrē: oīʒ electoꝝ gaudia ꝛ merita in possessionē. Greg. in moral'. Quis enarrare sufficiat q̄ntū gaudiū q̄libet aīa suscipiat de sctōꝝ patriarchaꝝ hūilitate: ꝛ simplicitate prophetarū: credulitate ꝛ felicitate aplo'ꝝ charitate ꝛ magna diligētia. De martyrū stabilitate ꝛ patiētia. Cōfessoꝝ pietate ꝛ clemētia. Ṽginū castitate ꝛ cōtinētia. Reuera lingua ꝛ vox deficit. q̄ intellect⁹ capere nō sufficit q̄ntū sit gaudiū choris āgeloꝝ interesse p̄nte: dei vultū videre: nullo metu mortis affici: incorruptiōis ꝑpetuo munere letari. ſ; q̄tiēs occurrit memorie de gaudijs celi: totiens intellige vocē dei te vocantē. Septimo vocat p maloꝝ cōminationē in futuro. Ber. Deus volēs nobilē creaturā. s. hoīeʒ reuocare inqt Si inuitū coegero asinū habeo. nūqd asinis dabo regnū meū. Scio qd faciā. hō timidus est: terrebo eū si forte sic cōuertatur ꝛ viuat ꝛ cōminat⁹ est acerbiora q̄ excogitari possint tenebras. s. eternas. ignes inmortales. ignem inextinguibilē. Aug. Ue illis q̄b⁹ ꝑparat' dolor ꝑmiū. ardor flāmaꝝ: sitis sine p̄ cu. fletus ꝛ stridor dētiū. vbi mors optat' ꝛ n̄ dabit'. vbi null⁹ ordo ſ; sempitern⁹ horror inhabitat. ſ; quotiens occurrerit memorie tue pena dānatorū: totiens xp̄us trahit te ꝛ vocat te.

Octauo trahit ꝛ vocat nos p suaʒ amaram passionē. Jo. xij. Si exaltat⁹ fuero a t'ra oīa traham ad meipm. In signū huius tūc septē suauitates circa passionē xp̄i inuenim⁹. s. capitis inclinationē ad osculū in signū nr̄e recōciliatiōis. brachioꝝ extēsionē ad amplexū i signū receptionis ad grām de pctō redeūti. lateris aptionē ꝑpt' effusionē preci nr̄e redēptiōis ꝛ ablutionis. Exiuit enī sanguis in signū redēptiōis: ꝛ aq̄ in signū ablutiōis. clauoꝝ in manib⁹ ꝛ pedib⁹ infixionē ꝑpt' memoriā recordatiōis. Esa. xlix. Nūqd mr obliuisci pōt infantē ꝛc. corporis denudatōeʒ i exēplū nr̄e cōfessionis q̄. s. dʒ eē nuda. crucē portationē in exēplū nr̄e imitatiōis. corone impositionē in figurā nr̄e glificatiōis. Hec oi tpe teneas memorie ſ; sic tue incipis pficere de ṽtute in ṽtutē.

Quātū ad secūdū dicēduʒ q̄ q̄uis dn̄s nos multiplicit' trahit ꝛ vocat sic dictū ē: tn̄ q̄daʒ sunt q̄ pulsantē dn̄m nō audiūt: nec aperiūt nec r̄ndēt: vt obstinati ꝛ indurati q̄ nec p inspirationē nec p predicationē: nec p b̄n̄ficia: nec p exēpla: nec p flagella: nec p passionem xp̄i: nec p gaudia celi: nec per penas inferni emolliri possunt. Tales duri sūt vt adamas q̄ nec malleis nec igne emolliri pōt. Zac. vij. Cor suū posuerūt vt adamātē. imo tales obstinati duriores sunt q̄ adamas. quia q̄uis adamas nō pōt cōfringi cū malleis nec igne cōburi: tn̄ cū calido sanguine hirci emollit'. ſ; isti duri ꝛ obstinati nec malleis inferni: nec celi gaudijs: ꝛ qd̄ pl' ē nec sanguīe hirci. i. xp̄i emolliri possunt. Ber. in ser. Putas ne filiū dei reputat iesum q̄s̄ hō ē iste hō q̄ ip̄i' nō terret' cōminatiōib⁹ nec attrahit' pmissiōib⁹: nec pceptis obtēperat: nec cōsilijs acquiescit. Et si fate' se ore cognoscere deū fact' tn̄ negat. Secūdi sunt q̄ xp̄o vocāti hūil'r r̄ndēt: ſ; tn̄ faciunt eū abire nec ei aperiūt: vt sūt illi q̄ se peccatores hūilit' cōfitent': ſ; adhuc nō h̄n̄t voluntatē deserēdi pctā: nec se ex toto emēdādi. Et tales sunt sil'es illis q̄ ad cenā vocati venire noluerūt: ſ; hūilit' se excusari rogauerūt dicētes. Rogo te habe me excusatū. Greg. Humilitas sonat in voce: ſ; dn̄i venire cōtēnit superbia ē i actiōe. ꝛ si tales aliq̄n in aliq̄ se emēdant: scʒ in vno pctō nō tn̄ in alio. ꝛ i hoc volunt seruire duob⁹ dn̄is. s. deo in illo i quo se emendāt. ꝛ dyabolo in illo in quo se nō emēdant. Uerbi grā. Q̄nq; q̄s se emēdat q̄ iam plius nō vult fornicari nec inebriari ꝛc. ſ; sa

ꝓbiā nō vult dimittere. Itē in futuro nō vult
ampli⁹ vsurā recipe. ſ; vsurā iā receptā non
vult reſtituere. ⁊ ſic d̉ alijs. Vñ Aug. ī ep̄la
Si res aliena ꝓpt̄ quā pctm̄ ē cū reddi poſ
ſet nō reddit: nō agit pn̄iā ſ; fingit. Uerū nō
dimittit pctm̄ niſi reſtituat ablatū: ſi reſtitui
pōt. Tertij ſunt q̄ xp̄m audiūt. i. p̄dictas ad-
monitiōes ⁊ rñdent q꞉ recognoſcūt ⁊ ꝯfitēt
ſe pctōres ⁊ aperiunt: q꞉ ꝯuertūt ſe a pctīs ꝑ
ꝯtritionē: ꝯfeſſionē: ⁊ ſatiſfactionē. ſ; nō diu
xp̄m retinēt: nec eū diu apud ſe reqeſcere ꝑ-
mittūt. q꞉ alijs hoſpitib⁹ ſuꝑuenientib⁹ eū q̄ſi
pauꝑē eijciūt. aut certe q꞉ dom⁹ multꝭ vteſi
lib⁹ ineptꝭ plena ē: nō inuenit vbi caput ſuū
reclinat. Uteſilia q̄ xp̄m inquietāt ſunt occu
patiōes ſuꝑflue rerū tp̄aliū. Greg. in mora.
Solicitudo tp̄aliū mors eſt ⁊ excecatio ſpūa
liū. Bern. in ſer. Preoccupatio in ſecularib⁹
deſiderijs aīam ſctām declinat. nec miſceri po
terūt vana verīs. eterna caducꝭ. ſpūalia cor-
poralib⁹. ſumma imīs. vt pariť ſapias q̄ ſur
ſum ſunt ⁊ q̄ ſuꝑ terrā. Hoſpites vero xp̄m
expellētes ſunt tēptatiōes vel tribulationes
vel etiā carnales delectatiōes. q꞉ vbi iſta ſunt
xp̄s qeſcere n̄ pōt: ſignāť q̄n hō ſupať a tali
bus tūc xp̄s expellit. Vñ multi q̄n audiūt ī
ſmone de dānis pctōrū. ſ. ſupbie: luxurie: ⁊c̄.
tūc ꝯpūgunť. ⁊ ſic audiūt xp̄m: ⁊ aperiūt ſibi
ꝑ ꝯtritionē: ꝯfeſſionē: ⁊ pn̄iam. ſ; non diu eū
qeſcere ꝑmittūt. q꞉ q̄n tēptatiōes vel tribula
tiōes vel delectatiōes eos ecōuerſo infeſtant
tūc redeūt ad eadē: q̄ſi nunq̄ ea defleuiſſent.
Silr̄ in ſacris tp̄ib⁹. ſ. in aduētu ⁊ q̄dragesi-
ma ꝯuertunť. ſ; ſacris dieb⁹ elapſis ad eadē
pctā redeūt ⁊ recidiuāt. Cōtra quos dicitur
Gen̄. xix. Salua aīam tuā ⁊ noli reſpicere
poſt tergū. Luc. ix. Nemo mittens manū ad
aratrū ⁊ reſpiciens retro apt⁹ ē regno dei. Ta
lib⁹ ſic xp̄m expellētib⁹ ꝑ recidiuationē dicere
pōt xp̄s illud. ij. Reg. xiij. Maior ē hoc malū
qd̉ nūc agis q̄ qd̉ añ feciſti. ſic q̄ pauꝑes ho
ſpitio de ſero acciperet ⁊ eos de nocte ꝯtēptibili
ter eijceret. ſic talis xp̄m facit q̄ eū de die. i. in
gratia recipit: ⁊ poſtmodū de nocte. i. ꝑ cul-
pam ecōuerſo eijcit. Unde Criſo. in omel.
O homo cogita grauiorē eē culpā poſt veniā.
Greg. Minoris exceſſus ē veritatē nō agno-
ſcere: q̄ ī ea agnita nō manere. ¶ Quar
ti ſunt q̄ xp̄m audiūt. ſ. in admonitionib⁹ pre
dictis ⁊ aperiūt ꝑ pn̄iam ⁊ qeſcere eū ꝑmit
tunt ꝑ ꝑſeuerantiā. vt boni q̄ ꝑſeuerāt in bo
no incepto: ⁊ nulla occaſione a deo ſeparari vo
lūt. q꞉ nec vtilitas: nec dānū: nec mors: nec vi
ta: nec tribulatio nec pauꝑtas ⁊c̄. eos ſepa-
re pōt a xp̄o. Sic q̄lib; xp̄ianꝰ ſtare d; q̄ po
tius vellet mēdicare ⁊ oīa ſua ꝑdere: ⁊ ī cōi
loq̄ndo oēm penā poti⁹ ſuſtinere. imo potius
vitā ſuā ꝑdere q̄ deū ſcienť cū vno pctō mor
tali offendē. Et ſi q̄nq; peccat ex infirmitate
ſtatim ꝑ verā ꝯtritionē ⁊ pn̄iam reſurgere
d;. Ezech. xviij. In q̄cunq; hora pctōr inge-
muerit ⁊c̄. Et cū talib⁹ ſpūſſctūs māſionē fa
cit. Greg. Qui vere deū diligit ⁊ mādata ei⁹
cuſtodit in ei⁹ cor venit dn̄s ⁊ māſionē apud
eū facit: ⁊ illi ſalui fiūt q̄ ſic in bono ꝑſeuerāt
q꞉ multorū eſt incipe. paucorū vero finire. Mul
tā ꝑles in inferno dānati ſunt q̄ q̄nq; bonā
vitā inceperūt. ſ; q꞉ nō ꝑſeuerauerūt: iō dāna
ti ſunt. Vñ Iſid. de ſum. bo. Sal⁹ incipiētib⁹
ꝓmittiť: ⁊ p̄miū ꝑſeuerātib⁹ dať. Ber. Per
ſeuerātia ē virt⁹ ſine q̄ nemo videt deū. Vñ
Qui ꝑſeuerat in finē hic ſalu⁹ erit. Vñ exē-
plū. Cōtigit q̄. xl. xp̄iani erāt captiuati ꝑ gē
tiles ⁊ poſiti fuerūt tp̄e hyemali ī vnū doliū
plenū aq̄. ⁊ cū ſic martyrizarenť q̄dā gētilis
vidit. xl. āgelos. xl. coronas tenētes ſuꝑ capi
ta eorū. Tandē vn⁹ ex eis dixit fidē xp̄ianā
ſe negaturū: dūmō exponereť de dolio. ⁊ cum
fuiſſet expoſit⁹ vn⁹ angel⁹ cū vna corona vola
uit in celū. Qd̉ iſte gētilis vidēs dixit. ⁊ ego
credo in illū ꝑ quo iſti patiunť hanc penā: ⁊
poſit⁹ fuit in locū illi⁹. Et iſte q̄ fuerat expoſi-
tus q̄ſiuit ab eo q̄s tā ſubito eū ꝯuertiſſet. Il
le dixit ei q̄ viderat: ⁊ ſic iſte coronā amiſit.
q꞉ in bono nō ꝑſeuerauit: q̄uis bn̄ incepit. ⁊
iſte gētilis q̄ ꝑſeuerauit in pena cū alijs acce
pit coronā etnā. Ber. ī ſer. Vitā ego puto eē
bonā mala pati: ⁊ bona facere: ⁊ ſic ꝑſeuera
re vſq; ad mortē. ¶ Sz q̄ntū ad tertium
ſciēdū q̄ multi inſipiētes dicūt. q̄ p̄deſtinat⁹
ē ad vitā ꝑire n̄ pōt. q̄re fruſtra conabor qd̉
futurū ē fiat. Ecce q̄nta demētia null⁹ vulne
ratus aut eger dic̄. qcq̄d medic⁹ facit fruſtra
eſt: qd̉ futurū eſt fiat. Ecce volunt aīe ſue da
re legē quā corpi tribuūt. dicūt eñ nolite cō-
moueri ſi de⁹ vult ſanabimur. ⁊ tn̄ nō dicūt.
nolite cibū parare: nolite veſtimēta ſartire:
ſi de⁹ vult paſcit ⁊ veſtit nos. nūq̄d ſine ſtu-
dio eterna habere poſſunt ſilr̄ ⁊ temporalia
Rn̄deť q̄ non: imo de⁹ reqrit ſtudiū noſtrū
in illis q̄ ait Mat. vi. Primū querite regnū
dei: ⁊ hec oīa adijcientur vobis. Preſcientia
dei nō infert alicui neceſſitatē. null⁹ eñ dāna
tur niſi ꝑ illis q̄ ſūt ī libero arbitrio. De⁹ nō
cōpellit ad bonū vel ad malū. ſ; in hoie ē ſe
qui deū vel dyabolū. ⁊ cū dn̄s aliquos ad ſe

trahit hoc ē ex mera diuina grā. imo de⁹ pr̄ oēs trahit. q: oib⁹ offert grām. nō tñ oēs trahunt vel veniūt ad xp̄m. q: si oib⁹ offeratur grā: ñ tñ oēs recipiūt. Attēde hō. Ecce si mō igne vel aq̄ aut hostib⁹ repleta eēt h̄ ciuitas vel vallis vna ⁊ nullo mō euadere posses: nisi in turrim altissimā traherieris: ⁊ amic⁹ tu⁹ stans sup turrim fune inferr⁹ demisso parat⁹ esset te ⁊ quilibet volentē trahere sursum. si ḡ tu funē manu nō apphēderes: vel si iam traherieris ⁊ in media via funē relinq̄ns caderes: certe culpa esset tua q̄ nō euaderes. Sic ē ⁊ de fune grē ⁊ charitat̄ p quē de⁹ q̄ ē ver⁹ amic⁹ par⁹ ē nos oēs trahere ad alta. Sciendū q̄ licet p̄destinatio sit vera ⁊ certa ⁊ mutari ñ pōt quo ad deū: tñ liber arbitriū q̄ntū ad nos manet adhuc liber. ad hoc pōt adduci exēplū naturale. Si video cecum aliquē in biuio scio q̄ si tēdit p viā q̄ ducit ad foueā cadit i eā. Si xō vadit p viā rectā euadit eā q̄ntū visus me⁹ opat̄ ad viā ceci tñ ad dānationē hoīs p̄scia dei. excepto q̄ ego nō possum scire quā viā tenebit cec⁹. Exēplū Fuit q̄dā deuot⁹ vir in monasterio cui sepe reuelatiōes fuerūt date diuinit⁹. Qō q̄dam frat̄ alteri⁹ monasterij sciēs institit apō eūdē vt deū oraret q̄ten⁹ ei dignaret̄ ōndere si ipe eēt i nūero saluādoꝝ. ⁊ cū ille vix p̄cibus vict⁹ orōni instādo h̄ a deo postularet ōnsuz ē sibi q̄ iste frat̄ eēt de nūero dānandoꝝ. vñ timēs fratrē illū turbare p aliq̄s dies h̄ sibi celauit: s̄ tādē ei req̄rēti nimi⁹ apuit. Ille āt h̄ audiēs ⁊ scripturas intelligēs statī r̄ndit bñdict⁹ dñs deus: nec tñ desꝑabo: s̄ pniam quā p ingressum religiōis assumpsi duplicabo ⁊ triplicabo donec veniā: gratiā: ⁊ miam apud altissimū qui pius est inueniā. Et post in breui reuelatū ē eidē fratri q̄ iste frat̄ eēt de numero saluandoꝝ. qō cū eidē fratri retulisset iste let⁹ effectus de reuelatiōe fortior fact⁹ in ope ac virilit̄ agēs ⁊ de virtute i xtutē p̄grediēs in bono pseuerauit sine cessatiōe.

In festo sancte trinitatis Sermo. lxxv.

Altitudo diuitiarū sapientie ⁊ scientie dei q̄ incomp̄hensibilia sunt iudicia ei⁹: ⁊ inuestigabiles vie ei⁹. qm̄ ex ipso ⁊ p ip̄m ⁊ in ip̄o sunt oīa: ipi honor ⁊ glia in secula sclo̅ꝝ amē. Ro. xi. Sciendū q̄ hodie festū scte trinitatis institutū est vt oēs fideles agnoscāt vnā simplicē diuinitatē ⁊ trinitatē psonarū. Nā celebram⁹ festū de pr̄e in natiuitate sicut pater misit filiū suū vnigenitū: vt oīs q̄ i eū credit nō pereat. Nā misit in natiuitate xp̄i ⁊ ꝯceptiōe. Celebram⁹ festū de filio in resurrectiōe ⁊ ascensiōe: sic xp̄s resurrexit a mortuis ⁊ ascendit ad celos. Celebram⁹ de scto spū in festo pēthecostes: sicut missus ē spūsctus discipul̄. s̄ hodie celebram⁹ festū trinitat̄. s. patris. ⁊ filij. ⁊ spūscti. vt oēs fideles agnoscāt vnā simplicē deitatē ⁊ trinitatē psonarū. q̄uis cū aplo rapt⁹ fuerit vsq̄ ad tertiū celū ⁊ ibi audierit diuina ⁊ ꝓfunda mysteria: tñ nō fuit ausus mysteriū scte trinitat̄ curiose inuestigare: s̄ in xba admiratiōis ⁊ laudis prorūpēs dixit. O altitudo ⁊c̄. In q̄b⁹ xbis tria ponit. Primo q̄ btā trinitas ⁊ vnitas q̄ ē de⁹ nō dꝫ curiose inuestigari: cū dic. O altitudo diuitiaꝝ. Secūdo q̄ fidel̄r est credēda: cū dicit. qm̄ ex ip̄o ⁊ p ip̄m ⁊c̄. Tertio q̄ ip̄a btā trinitas deuote ē adorāda ⁊ glificāda cū dic. Ipsi honor ⁊ glia i secula ⁊c̄. ❧ Sciendū q̄ festū trinitat̄ signant̄ ⁊ p̄ncipal̄r ꝓpt tria est institutū. Primo vt oēs fideles agnoscant vnā simplicē deitatē ⁊ trinitatē psonarū pr̄is ⁊ filij ⁊ spūscti. Modo ad ꝯfirmandū fidē nostrā tuc fides trinitat̄ pōt ꝓbari. Prīo p auctoritatē diuinā. s. sacrā scripturā Geñ. i. Faciam⁹ hoīez ad imaginē ⁊ silitudinē nostrā. qō est xbū pr̄is ad filiū ⁊ ad spūsctū. q̄ ḡ dicit faciam⁹ indicat pluralitatē psonaꝝ. q: si nō esset pl̄alitas in psonis nō diceret faciam⁹: s̄ faciaz. nec diceret nr̄am: sed meā. q̄ vero dicit ad ymaginē ⁊ silitudinē ptinet ad vnitatē subē. q: s̄ ibi nō eēt vnitas subē nō diceret ad ymaginē ⁊ silitudinē: sed ad ymagies ⁊ silitudies nr̄as. Secūdo ostēditur btā trinitas testimonio angeloꝝ. Nā sicut hr̄ Esa. vi. Angeli quotidie clamāt ⁊ dicūt. Sctūs sanct⁹ sctūs dñs de⁹ sabaoth plena ē oīs terra glā ei⁹. q̄ dr̄ ter sctūs respicit trinitatē psonaꝝ. ⁊ scl̄ dñs de⁹ respicit vnitatē subē. Tertio ōndit̄ auctoritate p̄s. dicēs Bñdicat nos de⁹ de⁹ nr̄ bñdicat nos deus: ⁊ metuāt eū omēs fines terre. In hoc q̄ dr̄ ter deus ostenditur trinitas psonarum. ⁊ q̄ dr̄ in singl̄ari eū: ōndit̄ vnitas essentie. Quarto ōndit̄ in euāgelio Math. xxviij. vbi xp̄s dic discipul̄ suis. Baptizātes eos i noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ spūscti. Quinto ōndit̄ p dictū Iohis apl̄i vt hr̄. i. Ioh. v. Tres sunt q̄ testimoniū dant in celo. pr̄: verbū: ⁊ spūsctus. ⁊ hi tres vnū sunt. Sexto ip̄a trinitas ⁊ vnitas ōndit̄ vestigijs creaturarū. nō ē tñ aliq̄ creatura q̄ sibi valeat ex toto assimilari. s̄ tñ aliq̄ silitu

do potest bene inueniri. Patet hoc p̄mo de
sole. Nam s̄m Augu. in sole tria ɔ̄siderātur
scʒ qd̄ est: qd̄ lucet: ⁊ qd̄ calet. .i. substātia sol:
radius: ⁊ calor. Radi⁹ de sole nascit̄: q̄r fili⁹
de patre generat̄. Calor ab vtroqʒ ꝓgredit̄
q̄r sp̄ussc̄tus ab vtroqʒ. i. a patre ⁊ filio ꝓce-
dit. Ipse aūt sol a nullo ꝓcedit. q̄r pat̄ nō ē fa
ctus nec creat⁹ nec genit⁹. Et tn̄ oīa tria p̄di
cta sūt vn⁹ sol. sic oēs tres ꝑsone sūt vn⁹ de⁹.
Idem cognoscit̄ in fonte. Fons eñ generat
riuulū: sic pr̄ generat filiū. Et fōs ⁊ riuulus
faciūt stagnū: sic pr̄ ⁊ fili⁹ spirant sp̄ussc̄tū. ⁊
tñ in fonte: riuulo ⁊ stagno ē eadē aq̄: sic ī pa
tre ⁊ filio ⁊ sp̄ussc̄tō ē eadē substātia. Item si
speculū ponit̄ in aquā clarā ɔ̄tra solem: tunc
tres soles apparēt. vn⁹ in celo ⁊ duo ī radio:
Sic inspiciēdo sacrā scripturā inuenim⁹ tri
nitatē ꝑsonaꝝ ⁊ vnitatē essentie. Itē inspiciē
do creaturas intelligere debem⁹ trinitatem.
Nā in magnitudine creaturaꝝ agnoscimus
potentiā p̄ris: sicut in altitudine celi ⁊ latitu
dine terre: ⁊ sic de alijs. Sʒ in decore ⁊ specio
sitate cognoscim⁹ sapientiā filij. ⁊ in bonita-
te ⁊ vtilitate creaturaꝝ intelligim⁹ bonitatē
sp̄ussancti. Secūdo institutū ē festū trinitat̄:
vt hō mortalis ɔ̄templet̄ q̄ntū beneficiū rece
pit q̄ ad imaginē trinitat̄ est creat⁹. Bern̄.
in s̄mone de q̄dragesima. Cogita q̄lem te fe
cit de⁹. Nempe s̄m corp⁹ egregiā creaturā: s̄
s̄m aīam magis: vtpote imaginem creatoris.
Nam hō in dignitate p̄cellit oēs creaturas
corporales. vn̄ Arist. de regi. p̄nci. dicit. Nobi-
lissimū aīaliū est hō. Idem. vij. poli. Inter oīa
aīalia sol⁹ hō hʒ rationē. ¶ Sʒ diceres
quō hō ad imaginē dei ē creat⁹. R̄ndeo pri
mo q̄ntū ad imortalitatē. q̄r sicut de⁹ ē imor-
talis sic ⁊ aīa. Arist. iij. topicoꝝ. Anima ho-
minis ē imortalis. vn̄ Aug. Aīa est substā-
tia creata inuisibilis: incorporea: immortalis
deo simillima: nullam imaginem habens nisi
creatoris sui. Imo etiā s̄m corp⁹ hō fuit crea
tus q̄ debuit esse imortalis. Sʒ q̄r peccauit
ꝓpterea fact⁹ ē mortalis. vn̄ Gre. in moral.
Ad hoc hō in p̄adiso positus erat vt si se ad
ɔ̄ditoris sui obedientiā vinculis charitatis
abstringeret ad celestē patriā ⁊ societatē an
geloꝝ q̄ncʒ sine morte carnis transiret. Sic
nāqʒ imortalis ɔ̄ditus vt si nō peccasset etiā
mori non potuisset. Sʒ mō aīa ē imortalis ⁊
post hanc vitā habebit vel gaudiū vel sup-
pliciū. s̄ post iudiciū tūc corp⁹ erit etiā imor-
tale: sic q̄ homo post iudiciū eternalit̄ viuet
cū corpore ⁊ aīa vel in penis vel in gaudijs.
Secūdo hō ad imaginē dei creat⁹ est q̄ntum
ad dn̄ationē. q̄r sicut deus est dn̄s oīm: sic hō
oīm creaturaꝝ. ps. Oīa subiecisti sub pedi-
bus ei⁹. Quia si hō in statu innocētie p̄man-
sisset oēs creature ei subiecte fuissent: scʒ vo-
lucres celi: ⁊ pisces maris: ⁊ aīalia in terris.
Sed quia homo suo creatori inobediēs exti
tit. ideo obedientiā creaturaꝝ ꝓ magna p̄te
p̄didit. Item de⁹ oīa q̄ sunt in celo ⁊ in terra
ꝓpt̄ hoīem creauit. hoc pʒ. Nam angeli ser-
uiūt hoīb⁹. Similit̄ luminaria celi seruiūt
homi. Nam sol causat tibi diē: luna illuminat
tibi noctē. ignis temperat tibi frigiditatem.
aer dat tibi spiramē. aqua mūdat tibi fetorē
⁊ mitigat tibi sitis ardorē: t̄ra ꝓfert tibi fru-
ctus. s. frumentū ⁊ vinū. aqua ꝓfert tibi pi-
sces. ouis ꝓfert tibi lanā cū qua tegis corp⁹
tuū. ⁊ sic de alijs. Ergo hō est dn̄s oīm crea
turarū. ergo tenet̄ deū laudare p̄re oīb⁹ crea
turis. Tertio hō creat⁹ est ad imaginē trini
tatis. ⁊ hoc in trib⁹ potentijs aīe. s. memoria.
intelligentia: ⁊ voluntate: vt scʒ memoria sit
camera patris in qua habitet per ɔ̄tinuam
recordationē. intelligētia sit camera filij in q̄
habitet p̄ vere fidei cognitionē. voluntas sit
camera sp̄ussancti in qua habitet ꝑ amorem
vt hō ī vera charitate volūtatē suā ɔ̄formet
voluntati diuine. Tertio festū trinitat̄ insti-
tutū est vt hoīes incitent̄ ad gratiarūactiōes
ipsi deo q̄ talē gloriā nob̄ hic reuelauit in fi-
de. s. donādo nobis cognitionē sc̄tē trinitat̄
p̄ fidē ⁊ in futuro reuelabit nobis in specie.
.i. Johannis. iij. Videbimus eum sicuti est.
Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant
te ⁊c̄. Vn̄ merito dicere debemus cum apo
stolo Roma. xi. Ipsi glīa in secula. Ideo san
ctus Hiero. illū versum Gloria patri ⁊ filio
⁊ sp̄ussc̄tō ⁊c̄. in fine psalmoꝝ decātare insti-
tuit. Et eūdē versum q̄libet cū magna reue-
rentia corpis ⁊ deuotiōe ment̄ decātare vel
legere debet. ¶ Nā ɔ̄fessio sc̄tē trinitatis
si deuote ⁊ cū reuerētia nominatur valet p̄nci
palit̄ ad tria. P̄mo ad demonū expulsionē.
Qd̄ significabat̄ in quodam fideli notario
apud ɔ̄stantinopolim de quo legit̄ q̄ cū qui-
dam magus ad quendā locū eū duxisset vbi
multitudo demonū residebat vn⁹ eoꝝ ī thro
no sedens interrogauit. cū si vellet ei s̄uire:
⁊ iste signauit se signo crucis dicens. Ego sū
seru⁹ sancte trinitat̄. Et viso signo ⁊ audito
noīe sancte trinitat̄ oēs aufugerūt. Cū igit̄
p̄dictus notari⁹ ad eccl'iam sc̄tē sophie venis
set imago cristi que ibi erat oculos ad ipm

q̄cūq̃ p ecclias pgeret ɔ̄ñtebat: ac si ip̄o festō xp̄s sibi diceret. q: ɔfess⁹ me fuisti corā demōi bus in terris ego ɔfitebor te corā prē meo ī celis. Secūdo valet ad tribulatiōis ɔpulsa tionē. Nā sic dicit Johēs damasce. Cū apd ɔstantinopolim pestilentia grauis esset q̄dā puer de medio ppl'i in celū rapt⁹ canticū sctē trinitat.s. sancte de⁹: sancte fortis: sancte inmor talis τ misericors saluator miserere nobis. ab angelis est edoct⁹: q̄ cū rediēs corā ppl'o de cantasset: mox oīs pestilētia est fugata. Ter tio valet ad maloꝝ ɔfutationē τ cōuersionē. Sicut enī refert Bonauen. iij. li. quē scripsit ad comitissā matildā cū archiepūs ebrodicen. symoniac⁹ esset τ oēs testes pecunia corru pisset q̄dā legat⁹ vir sctūs p̄cepit ei vt ɔ̄ñsū sctē trinitat.s. Gloria prī τ filio τc̄. diceret rogās deū vt si symoniac⁹ esset spūsctū cui iniuriā fecerat noīare nō posset. Qd̄ factū ē τ sic iste dep̄hensus pctm̄ suū hūilr̄ ɔfessus fuit τ pniam egit. Modo loquēdo modicū de euāgelio hodierno tūc p̄mo querit̄ q̄re h̄ euāgeliū hodie legit̄. R̄ñdet̄ q̄ ideo q: q̄li bet persona in diuinis ī euāgelio hodierno apte exp̄mit̄. Nam p̄sona filij est illa q̄ loq tur. ſ̄ p̄sona p̄ris exprimit̄ cū dr̄. Scim⁹ q: a deo venisti magr̄. Et p̄sona spūsctī oñdit̄ cū dr̄. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua τ spūsctō. τ illud. Spūs vbi vult spirat. Exp̄mūt̄ āt p̄sone diuine cū suis appropriatis. Cū enī prī attribuit̄ potētia. filio sapīa. spūisctō bonitas tūc p̄sona patris exprimit̄ cū sua potētia cū dr̄. Nemo pōt hec signa facere q̄ tu facis: nisi fuerit de⁹ cū illo. q: signa facere est diuine po tentie. Exprimit̄ p̄sona filij cū sua sapīa cū dr̄. Scim⁹ q: a deo venisti magister. Ad ma gistrū enī spectat sapīam docere. Exp̄mit̄ cū p̄sona spūsctī cū sua bonitate cū dr̄. Spi ritus vbi vult spirat. Non enī ex nostris me ritis: ſ̄ ex sua gratuita bonitate se nobis in fundit. Sed q̄ritur quare patri attribuit̄ po tentia. filio sapīa. spūisancto bonitas. cū tñ oēs tres p̄sone. s. pater τ fili⁹ τ spūsctūs ha beant eandē potētiā: sapientiā: τ bonitatē. R̄ñdetur fm̄ Augu. in lib. de trinitate. In creaturis solet notari in patre defect⁹ poten tie ꝑpt̄ antiq̄tatē. In filio solet notari igno rantia ꝑpt̄ iuuentutē τ inexperientiā: τ spi ritus videtur sonare in vehementiā. Esa. ij. Quiescite ab hoīe cui⁹ spūs in narib⁹ eius est. Et ne putet̄ similiter esse in diuinis sicut in creaturis tunc patri nō solū attribuit̄ po tentia: ſ̄ omnipotentia: ne videatur senior: et ob hoc in symbolo dr̄. Credo in deū patrem omnipotētē. Et filio nō solum sapīa: ſ̄ etiam oīs sapīa τ sciā attribuitur ne videatur mi nor aut min⁹ sciens aut mīn⁹ exptus. Et spi rituisctō attribuit̄ bōitas ne putetur crudel aut vehemēs. Unū ps. Spūs tu⁹ bon⁹ dedu cet me in terrā rectā. R̄. Quāuis autē de⁹ pater sit omnipotens: duo tñ sunt in ip̄o τ duo in nobis que ip̄m vincere videntur. Pri mū est sua pietas viscerosa. Jere. xxi. Cōtur bata sunt oīa viscera mea sup eū miserans miserebor ei⁹. Augu. Tardius quidē vide tur a deo peccator veniā suscipe q̄ de⁹ velit dare. Libenti⁹ dat veniā de⁹ q̄ reus eā petit. Sic enī festinat abso luere reū a tormēto cō scientie sue quasi eū plus cruciet cōpassio mi seri q̄ ip̄m miserū passio sui. Secundū e sua charitas affectuosa que ip̄m de celo ad terrā deposuit. Augu. O charitas q̄ magnas vi res habes. deū de celo ad terram deposuisti ip̄m etiā ad crucē ascēdere fecisti. Nihil aūt cū esset oīpotens eū coartare potuit nisi sua pietas τ viscerosa charitas. Tertiū est oro nr̄a lachrymosa: qd̄ significat̄ in ezechia re ge cui⁹ lachryme vicerūt eū: vt sentētia mor tis sup eū nō ꝑcederet sicut tūc ꝑpha a dño inciauerat. Esa. xxxviij. Audiui orōnē tuā τ vidi lachrymas tuas. ecce adijciā ad dies tuos q̄ndecim ānos: τ de manu regis assyri oꝝ eruā te. Idem etiā patet in moyse cui de us dixit. Dimitte me vt irascat̄ furor me⁹ τc̄. Ber. O hūilis lachryma tuū ē regnū: tua ē potētia: nō ɔspectū iudicis nō vereris intra re. sola si intraueris nū q̄ sola redibis. q̄d q̄ petieris obtinebis: vicis inuincibilē: τ ligas oīpotentē. Quartū est nostra humilitas gra tiosa. Istud innuit̄. iij. Regū. xxi. vbi dñs di xit Helie. Nōne vidisti achab humiliatū co ram me. q: ergo humiliat⁹ est causa mei nō inducā malū in dieb⁹ eius. Hoc etiā p3 de ni niuitis quoꝝ hūilitas vicit deū. Jone. iij. Vi dit de⁹ opa eoꝝ q: ɔuersi sunt τc̄. Itē scd̄m q̄uis fili⁹ sit sapientissim⁹ tñ scient̄ pmittit se decipi ī vēditione: emptione: τ cōmutatiōe. In vēditiōe q̄dē q: vendēdo nob regnū celo rū pmittit se a nob decipi infra dimidiū iusti p̄cij. Ip̄m enī vēdiderat aplis p retibus τ parua nauicula. zacheo p dimidia substan tia. vidue p duob⁹ minut. q̄busdā p calice aque frigide. vt h̄r Math. x. Quibusdā p so la bona volūtate. Hiero. Que offerunt̄ non sui pondere: ſ̄ offerentiū pensant̄ volūtate. Aug. Regnū celoꝝ tm̄ valet quātū habes.

Secūdo pmittit se decipi a nobis i emptiōe qr vilia nra caro pcio emit. Nam corp⁹ nrm emit pcio magno sui sanguis. i. Cor. vi. Empti eni estis precio magno zc. Animā nrām emit positione aie sue. i. Joh. iij. Ille p nobis aīam suā posuit. Tertio pmittit se a nob decipi in cōmutatione. qr res nras nobis in cētuplo restituet. vt habet Math. xix. Centuplu accipiet z vitā eter. possi. Sz bonitas q attribuit spūisancto tanta est vt ab ea null⁹ se abscondere possit. iuxta illud ps. Nō est q se abscōdat a calore ei⁹. Nam i celo est mia saluās. ps. Dñe i celo mia tua. In purgatorio est mia liberās. Eccli. li. Liberasti me a pssura flāme q circūdedit me. In inferno est mia mitigās. qr de⁹ ibi punit citra cōdignū. ps. Aut obliuiscet misereri de⁹ aut cōtinebit i ira sua mias suas. In mūdo xpo mō ē mia psuās qntū ad iustos. mō mia expectās qntū ad malos. mō mia trahens qntū ad duros q p bñficia z flagella trahunt. mō mia suscipiens quātū ad reuertentes vt posset dici illud ps. Misericordia dñi plena est terra. Ista aūt mia z bonitas spūisancto est ppria z innata. iuxta illud. Deus cui ppriū ē misereri semp z parcere. ¶ Ultimo sciendū q beata trinitas fideliē est credēda nō curiose inuestigāda. qr hoc vanū esset z stultum qr hō nō posset consequi intētū suū. Sicut eni vanū z stultū esset oculos huc z illuc spargere: vt illud qd in abysso terre latet videret: cū tñ nihil posset videre nisi qd extra superi⁹ appareat. Sic stultū est z impossibile pscrutari pfundū trinitatis. Unde Aug⁹. Quid est deus omipotēs nisi inestimabilis z ineffabilis essentia. Secūdo qr hoc periculosū est Prouer. xxv. Sicut q mel comedit mltū nō est ei bonū: sic q scrutator est maiestatis opprimet a glia. Eccli. iij. Altiora te ne qsieris z fortiora te ne scrutat⁹ fueris. s3 que pcepit tibi de⁹ illa cogita semp. q periculosū sit pbat Aug. dicens. Ubi qritur vnitas trinitatis patris z filij z spūssancti nec alicubi periculosius erratur: nec laboriosi⁹ aliqd qritur: nec fructuosius aliqd inuenit. Bern. Scrutari hoc temeritas est: credere pietas: nosse vita eterna. Qr impossibile sit pscrutari sanctam trinitatē pz p tale exemplū de sancto augustino. q eo tpe quo libros de sancta trinitate cōposuit eū p littus maris socijs a longe seqntib⁹ qdā de trinitate meditādo discuteret: quendā puerū in littore maris inuenit q cū quodā coclear argenteo in qdā fouea quā fecerat aquā de mari effundebat: dicēs se totū mare velle i istā foueam sic haurire. Cui aug. in risū puocat⁹ ait. Quō fili hoc facere posses cū mare sit magnū z coclear paruum. Et puer. Facili⁹ est mihi hoc agere q tibi qd cogitas adimplere. Tu eni cogitas i libro tuo misterium trinitatis cōprehēdere: cū liber tu sit paruus ad recipiendū: z ingeniū tuū paruū coclear ad intrendū: z ipa trinitas pelagus imēsū ad hauriendū. Statiq3 puer disparuit z Aug⁹. deo grās agēs q sit verū qd puer dixit recognouit. ¶ In eodē festo. Ser. lxxvi. De trinitate z baptismo

Nisi quis renat⁹ fuerit ex aq z spūscto nō pōt intrare regnū dei. Joh. iij. ¶ Sciendū q triplex est natiuitas. s. naturalis spiritualis: z celestis. Homo igit q nat⁹ est natiuitate naturali nō pōt intrare regnū dei: nisi iterū nascat natiuitate spūali que fit in baptismo quātūcūq3 etia3 sit renat⁹ natiuitate spūali adhuc intrare nō poterit regnū celorū nisi iterū nascat natiuitate tertia scz natiuitate celesti que fit in morte cuiuslibz sancti viri. Prima natiuitas est homī ad humilitatē. Secunda ad iustificatōnē. Tertia ad beatitudinē. Puer quidem nascēs natiuitate naturali quattuor facit que nobis sunt ad humilitatis exemplū. Pmū est q flendo z nō ridendo nascit. Sap. vij. Primā vocem emisi plorans. Aug. de ciui. dei. Puer a ploratu incipit nascens: pphetizans q malorū pscius sit. Ideo dicit Hiero. q dns fleuit qn lazarū suscitauit. ex eo q amicū carissimū ppr alios saluādos ad hostilē vitā iterū reuocare cogebat. Secūdū ē q puer more bestiarū. s. curu⁹: z qsi i qttuor pedib⁹ nascit. ad innuēdū q cōpar⁹ ē iumētis insipiētib⁹ z silis fac⁹ ē ill. Tertiū ē q puer manū ad os ponit ad innuēdū q venit ad tātas miserias ppr pctm oris pmoz pentū. Nā mulier peccauit ore. s. qn viro suo vt de fructu vetito cōederet psuasit. Uir peccauit ore p fatuā excusatōe3. Uterq3 peccauit ore p illicitā cōestiōe3. Multi sūt hodie q suo ore talit pecc̄it: aut mala cōsulēdo: aut se nimis ingurgitādo. Quartū ē q puer nud⁹ z pauper nascit. Nudus ē supbiā vestiū. Alia eni aīalia nascit cū cutib⁹ p tunic. hō xpo nud⁹ nascit. q dz qrere vestes ē frig⁹ z nuditatē. Itē paup nascit ē auariciā q in modicē3 homo. ptentari. Apl'a. i. Thimo. vi. Habentes alimenta z quibus tegamur

nur his ↄtenti sum⁹. Secūda natiuitas est spūalis que fit in baptismo. ⁊ de hac spūali natiuitate sūt ꝓposita verba vbi dr̄. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spūsctō nō pōt introire ⁊c̄. Cū hic tria sūt dicēda. Pↄ̄io declarāde sunt aliq̄ q̄stiones circa baptismū. Secūdo q̄s sit effect⁹ baptismi. Tertio q̄d illa signa q̄ fiūt ante baptismū ⁊ post baptismū significet. ¶ Quātū ad p̄mū q̄ritur quis sit effectus cathecismi. Respōdetur fm̄ sanctū Tho. in. iiij. dist. vi. ꝙ cathecism⁹ hꝫ effectū in corpe ⁊ aīa. q: minuit potestatē demonis ne possit tantū in hoīe sicut p̄us. ⁊ ne baptismum ⁊ alia bona impediat. Sed p̄dicta potestas demonis totalit̄ in baptismo tollitur. sicut ⁊ Pharao p̄us flagellat⁹ est populo non egresso de egypto: ⁊ postea populo egresso totalit̄ in mari rubro: q̄d est figura baptismi est submersus. Querit̄ vtrū oēs homines teneant̄ ad baptismū. Rūdetur fm̄ sanctū Tho. in. iiij. dist. vi. ꝙ q̄libꝫ tenet̄ etiā sanctificatus in vtero ꝓpter tres rationes. Pↄ̄io quidē ꝓpt̄ acq̄rendū characterē quo adiungitur ꝑplo dei. ⁊ deputet̄ ad p̄cipienda sacramenta. Secūdo vt p baptismi susceptionē ↄformet̄ corpalit̄ passioni xp̄i. Tertio ꝓpt̄ bonū obediētie quo ad p̄ceptū de baptismo omib⁹ datū. Joh. iij. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊c̄. Querit̄ vtrū baptism⁹ aque possit in aliquo suppleri. Rūdetur fm̄ Petrū de tharantasia. fm̄ cōem legē nō pōt in paruul' suppleri. cū nō pñt habere vsū liberi arbitrij. Sꝫ tñ si ꝓ xp̄o occiderent pie credit̄ ꝙ saluarent̄ sine baptismo aque. In adult' aūt potest suppleri p baptismū flaminis siue cōtritionem: ⁊ per baptismū sanguis siue martyrij. Et hoc intelligit̄ qñ est articul⁹ necessitatis. Querit̄ vtrū puer in vtero existēs possit baptizari. Rūdetur fm̄ sctm̄ Tho. vbi supra ꝙ nō. q: talis deo not⁹ est nō ecclīe. nec subijci pōt opationi mīstroꝝ ecclesie. Unde Aug. dicit ꝙ sicut q̄ nō vixerit nō pōt mori. ita q̄ natus nō fuerit nō pōt renasci. Nō autem mat̄ dꝫ scindi vt puer possit nasci ⁊ baptizari. q: fm̄ ip̄m nō sunt faciēda mala vt veniant bona inde. Debet tñ scindi si mater defuncta iam esset: ⁊ puer adhuc viueret in ea. Querit̄ q̄d faciēdū est qñ appareat aliq̄d membrū pueri ⁊ timet̄ de piculo mortꝭ. Rūdetur ꝙ in tali piculo parte p̄ncipali egressa scꝫ capite baptizari dꝫ. Sꝫ sec⁹ ē de alijs partib⁹. s. manib⁹ ⁊ pedib⁹: q̄uis nō noceat si iste ptes aspergant̄ aqua baptismali. quia diuina mīa nō est artāda: fꝫ si postea plenarie nascatur tūc ad cautelā baptizet̄ sub hac forma. Si es baptizat⁹ nō te rebaptizo: fꝫ si nō es baptizatus tūc ego baptizo te in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ spūsscti. Sciendum ꝙ materia baptismi est aqua pura naturalis. q: baptismus nō pōt fieri in vino nec in ceruisia: nec in vrina neqꝫ aliquo alio liquore. Sꝫ forma verboꝝ est hec: Ego baptizo te in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ spūsscti. vt pꝫ extra de baptismo. ca. Et sine his v̄bis nō pōt fieri baptism⁹. Sciēdū etiā ꝙ ille vetule q̄ pueros baptizāt i articulo mortꝭ sic dicētes i vulgari. Se tu deibs viure soit a toy pour bayn. se tu deibs morir pour toy baptesme. En nom du pere ⁊ du filz: ⁊ du sainct esperit Amen. Tales mulieres cū talib⁹ v̄bis nihil baptizāt. Querit̄ quis pōt baptizare. Rūdetur fm̄ oēs theologos ꝙ debit⁹ minister est sacerdos: fꝫ i articulo necessitat̄ q̄libꝫ pōt baptizare siue vir siue mulier. fidelis siue infidelis. dūmō habeat intentionē baptizandi ⁊ fuat formā ecclesie. Sꝫ tñ simplex cleric⁹ nō dꝫ baptizare p̄sente presbytero: nec mulier p̄ñte viro. vt pꝫ de ↄse. di. iiij. Mulier. Querit̄ vtrū baptismus debeat p aliq̄d tp̄s differri. Rūdet̄ fm̄ sctm̄ Tho. Mag̃ ē laudabile ꝙ puer q̄ citᵒ pōt fieri baptizet̄. Pↄ̄io q: interi mori pꝫ ⁊ sic dānaret̄. Secūdo q: demōes nō hñt tātā ꝑtātē i baptizatꝭ sic i nō baptizatꝭ: neqꝫ q̄tū ad nocumēta spūalia neqꝫ corpalia. ¶ Quātū ad secundū sciēdū ꝙ baptism⁹ p̄ncipalit̄ hꝫ nouē effect⁹. Prim⁹ est ꝙ baptismus fm̄ Bonauēn. sup. iiij. dist. iiij. digne suscipientibus delet oēm culpā originalē: mortalē ⁊ venialē: ⁊ restituit p̄mariā innocentiaꝫ quo ad aīam. Q̄d ꝓbat̄ sic. q: si sic immediate post baptismū moreret̄ statim ad celos euolaret. fꝫ hoc nō fit nisi oī culpa deleta. igit̄ ⁊c̄. Sed nō quo ad corp⁹ baptism⁹ restituit omnimodam innocētiā: q: vt dicit aplūs Roma. vij. Uideo alterā legē i mēbris meis repugnātē legi mentꝭ mee: ⁊ captiuātē me in lege pcti q̄ est i mēbris meis. ⁊ ideo subdit. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpe mortꝭ hui⁹. Secund⁹ effect⁹ est ꝙ ignem infernalem ⁊ etiā purgatorij extinguit q̄tū ad ip̄m baptizatū vt de cetero ignis infernalis vel purgatorij nō possit in eū: nisi ipse postmodū peccando reaccēderet eū ↄtra se. Un̄ admiranda ē fatuitas illoꝝ qui post baptismū peccant: cū illi voluntarie i ꝓpriū subiectū reaccēdāt. Tertius effect⁹ ē ꝙ baptism⁹ oēm delet satisfactiōꝫ

quã hõ in p̄nti deberet ꝓ suis pctĩs explere Hoc pꝫ q: si aliqs infidelis iude⁹ vl' pagan⁹ mille annis vixisset: ⁊ oĩ die mille pctã mortalia fecisset vel cõmisisset si ↄterit ⁊ fidẽ accẽperit: ⁊ sic cũ deuotiõe baptizat⁹ fuerit: tũc nulla pnĩa satisfactoria sibi imponẽda ẽ pro oĩb⁹ istis pctĩs. q: baptism⁹ tollit oẽm satisfactionẽ. Et si talis sic etiã post baptismũ moreretur statim ad celũ euolaret. Quart⁹ effect⁹ est ꝙ fomitẽ mitigat. q: in baptismo hoĩ datur grã ad supp̄mẽdũ fomitẽ pctĩ. Sꝫ diceret qs q̄re baptism⁹ nõ delet oẽm fomitẽ pctĩ. sicut delet oẽ pctm̃ originale a q̃ fomes ꝓcedit. R̄ndet ꝙ ꝓpt' tres causas. Primo ꝓpt' nr̃e ꝓprie fragilitat̃ cognitionẽ: ⁊ ꝓpt' nostrã hũiliationẽ. Job. vi. Que ẽm fortitudo mea vt sustineã. Secũdo vt innocem⁹ diuinũ auxiliũ ⁊ dei miaꝫ: vt ꝯseruet nos a malis. ps. Miserere mei dñe qm̃ infirm⁹ sũ ⁊c̃. Tertio ꝓpt' exercitationẽ: vt. s. resistam⁹ vicijs ⁊ ↄcupiscentijs carnalib⁹: ⁊ sic habeam⁹ materiã exercẽde ṽtutis ⁊ merẽdi gloriam. Gre. Temptatio cui nõ ↄsentit' nõ ẽ pctm̃: ſ materia exercẽde ṽtut'. Amb. sup Lucaꝫ. Nemo poterit coronari nisi vicerit. Nemo aũt põt vincere nisi aũ certauerit. Vñ debemus viril' pugnare ↄ carnẽ nostrã ⁊ ↄtra oĩa vicia ad q̃ naturalit' inclinati sum⁹: siue sit ira: siue inuidia siue luxuria. Berñ. Quoties restiteris toties coronaberis. ⁊ ideo vt multas coronas mereamur. tũc fomes pctĩ in nobis manet ⁊ nõ delet' ex toto in baptismo ꝙuis mitiget'. Quint⁹ effect⁹ est a ptãte diaboli liberatio. q: baptizat⁹ totalit' a ptãte diaboli eripit': vt diabol⁹ de cetero nõ possit in eũ nisi p ↄsensuꝫ pctĩ ei se subijciat. vñ Berñ. in q̃dam ser. Inimic⁹ põt excitare tẽptatiõis motũ: ſ in te est si volueris dare vel negare consensum. Ergo diabol⁹ est sicut canis ligat⁹ q̃ põt erga hoĩem latrare: ſ nõ põt euꝫ ledere nisi velit ad eũ accedere. Aug. sup ps. Diabol⁹ plerũqꝫ vult nocere ſ ñ põt. q: ptãs ei⁹ est sub ptãte dei. Greg. Debilis ẽ hostis qui nõ vincit nisi volentẽ. Amb. sup Lucã. Diabolũ non posse nocere cognoscas. Sext⁹ effectus est ꝙ efficit hoiem tẽplũ dei. q̃d̃ significatũ est in h̃ ꝙ sp̃usſctũs descẽdit in specie colũbe sup xp̃m baptizatũ. Vñ tota trinitas mãsionẽ hꝫ i baptizato. Jo. xiiij. Ad eũ veniem⁹ ⁊ mãsionẽ apd̃ eũ faciem⁹. Ergo male faciũt q̃ post baptismũ scient' peccãt mortalit': q: illi expellũt p̃rẽ ⁊ filiũ ⁊ sp̃ũſcm̃ ⁊ diabolũ itroducũt q̃ expulsus ante fuit p baptismũ: q̃ nihil habꝫ eis dare nisi eternũ suppliciũ ⁊ oĩa mala. Septim⁹ effect⁹ ẽ ꝙ characterẽ imprimit q̃ est indelebilis: q̃ charactere xp̃iani baptizati a nõ baptizatis i die iudicij discernũtur. ⁊ bõis erit ad magnũ honorẽ: malis autẽ ad magnã ↄfusionẽ. q: character oñdit ꝙ ipi binituti xp̃i se subdiderunt: ⁊ in baptismo diabolo ⁊ oĩb⁹ põpis ei⁹ abrenũciauerũt. ſi opa eoꝝ mala associata characteri oñdẽt ꝙ deteriores ⁊ abomiabiliores ĩfidelib⁹ facti ſt' Aug. Quãto grad⁹ altior tãto casus decliuior. Sꝫ q: xp̃iani p signũ characteris sũt sup oẽs infideles exaltati. ergo eoꝝ cas⁹ erit maioris ↄfusionis. Octau⁹ effectus est ꝙ filios dei efficit. Ad q̃d̃ significãdũ sup xp̃m baptizatum audita est vox ipã patris. Hic ẽ fili⁹ me⁹ dilect⁹. Ex quo elicitur cũ quãta diligentia nutriẽdi sũt filij summi regis. q: si cũ omi diligẽtia nutriũtur filij comitũ vel regũ terrenoꝝ: cũ quãta diligẽtia nutriẽd⁹ ẽ tũc paruulus quẽ ↄstat esse filiũ dei. De illis q̃ sunt ĩ adulta etate nescit' an sunt filij dei vel filij diaboli. Eccl'i. ix. Nescit hõ an amore vel odio dignus sit. Sed de paruulo baptizato q̃ nondum est in etate ꝙ possit peccare ↄstat ꝙ est fili⁹ dei. Vñ multũ peccant mulieres ⁊ matres q̃ male tractant pueros suos maledicẽdo ipsis: q̃d̃ nullo mõ licꝫ. ſ reuerent' tractãdi sunt ꝓpt' reuerentiã dei q̃ eos inhabitat. Non⁹ effect⁹ est celi apertio. Et ĩ hoc oñdit' magna virt⁹ baptismi: q̃ cũ in terra exhibet' in celo tñ opatur. Ad significandũ hunc effectũ baptismi dñs celũ voluit apire cũ baptizaretur a iohãne baptista in iordane: vt ĩ h̃ oñderet' ꝙ ꝙcito baptizat⁹ ĩ innocẽtia baptismali decedit euolat inueniens sibi celum semper apertum.

Iterũ de trinitate ⁊ de signis que ante ⁊ post baptismũ fiũt. Sermo. lxxvij.

Nisi quis renat⁹ fuerit ex aq̃ ⁊ sp̃ũſctõ ⁊c̃. Joh. iij.

Ex p̄missis pꝫ ꝙ ꝙ̄cito morit' hõ q̃ adhuc stat ĩ innocẽtia baptismali imediate sine oĩ purgatorio celũ intrabit sicut illi pueri. q̃ in innocẽtia anteꝙ̄ peccauerũt decedũt. Ex quo pꝫ quãta sit fatuitas parentũ illoꝝ q̃ incõsolabilit' dolẽt de morte pueroꝝ suoꝝ q̃ post baptismũ decedũt anteꝙ̄ baptismalẽ innocentiã ꝑdiderĩt. Valde ẽm fatuũ est eos dolere de hoc ꝙ filij eoꝝ transeunt a societate hoĩm ad societatẽ angeloꝝ. a valle lachrymaꝝ ad gloriã, de exilio ad patriam.

Videntur enim tales filijs inuidere: desiderantes eos potius esse in hoc exilio ꝙ in celo: imo potius deberent gaudere ꝙ filij eorum ita facile tā tam gloriā acquirant ꝑpter meritū passionis xpi ex q̄ passione baptismus h₃ effectū. Et solū de hoc dolere possent si ꝑpter culpā parentū filij decessissent. ¶ A Vñ sciendū ꝙ parētes pñt demereri in sex casibus ꝙ pueri eorum in puericia moriunt. Primo qñ nimis intimo corde pueros diligūt: & maiorē cōplacentiā & amorem ad eos hñt ꝙ ad deū: tunc qñq₃ deus ex sua bonitate subtrahit eis pueros vt econuerso cor ad eū erigāt & eū diligāt. Augu. Hoc ab hoie colit qd pre ceteris diligit. Ergo q pueros supra deū diligūt eosdē deū suū faciūt. Et hec est rō q̄re illi pueri q sūt multū affabiles & prudentes citius moriunt. q: parentes nimio affectu eos diligūt & cū nimia sollicitudine sm cursuz mūdi eos nutriūt. Secundo qñ qs inhonorat suos ꝓprios parētes: tunc qñq₃ punit in suis ꝓprijs filijs. Vñ legit in dial. Cesarij ꝙ qdā inhonorauit parētes: et oēs filij eius in breui defuncti sūt. Tertio si res iniustas h₃ tūc deus ex bonitate sua pmittit tales pueros mori ne: ipi pueri cū iniustis rebus istis vna cū parentibus dānent. Quarto ꝑpter malū exemplū parētū. q: talis puer fuisset forte imitatus vitā puersam suorum parentū: & sic etiā filius effectus puersus & malus si supuixisset. Quīto ꝯtingit qñq₃ ꝑpter hoc: q: ppria mater nō vult p se lactare suū ꝓpriū puerū sicut diuites mulieres q ꝯsueuerūt habere nutrices. tūc qñq₃ lac ipsius nutricis nō est ita ꝯueniēs ipi puero sicut lac mrīs de q nutritus ē in vtero matris & assuetus. sic ꝙ qñq₃ pueri moriunt q alias supuixissent si ꝓpa mater eos lactasset. Et pbat p h. q: sicut q sumunt aliquē cibū quē antea nūq₃ degustauit ñ ita cōpetit sue nature sicut cibus assuetus: ita est etiā de puero. Sciendū tñ ꝙ qñ aliq mater nō pōt p se lactare puerū suū tūc q̄renda est nutrix virtuosa. q: pueri inclināt sm naturā nutricis q eos lactauit. Sexto ꝯtingit qñq₃ ex negligentia parentū: sicut parentes q pueros suos nō custodiūt: s eos qñq₃ ad aquā vel ad ignē ex negligētia sua cadere pmittūt. vel etiam q pueros ponūt secū ad lectū & eos i sōno dormiēdo suffocat qd oīno cauēdū ē. Et si in aliquo istorum sex iā pdictorum parentes eēnt rei tūc dolere deberēt de puerorum suorum morte

B Vltimo notādū qd vicz ista q̄ttuor signa q sūt ante baptismum & ista tria q sunt post significent. Vbi sciendū ꝙ pmo exsufflatio & insufflatio significāt spūs maligni expulsionē & boni introductionē. Et sacerdos dicit. Exi maligne spūs ab hac creatura & det da locū aduenienti spūi scto. Secūdo salis immissio vel linitio signat grām & sapientiā et pseruationē a pctorum putredine. vñ hoi in baptismo datur grā: ꝙ si vult ista grā vti: tūc cū adiutorio dei & mediante ista grā pōt viuere absq₃ oī pctō mortali vsq₃ ad mortē.

C Circa qd q̄ritur an hō possit viuere sine pctō mortali. Rñdet ꝙ sic. Et hoc ꝓbat tribus rōnibus. Prima rō est ista. q: hoi in baptismo infundit grā p quā se pseruare pōt vsq₃ ad mortē ab oī pctō mortali si vult vti ista grā. & hoc significat salis linitio quā sacerdos facit ipi puero ante baptismum. q: sic carnes & pisces pseruant a putredine mediante sale. sic hō baptizatus mediāte grā quā i baptismo accepit pseruare se pōt a pctis mortalibus. Secūda rō q: ex hoc seq̄ret ꝙ deus imposuisset nobis onus inportabile. q: mādata dei sunt nobis data vt nō peccemus. Modo si dicis ꝙ deus tibi pcepit qd nō potes implere falsuz dicis: & cū hoc maledictionē dei incurreris. Hiero. Maledictus hō q dicit deū pcepisse impossibile. Itē hoc etiā esset loq ꝯtra euangeliū vbi xps dicit. Iugū enim meū suaue ē et onus meū leue. Tertia rō ē q: p hoc tolleretur liberū arbitriū qd tñ necium ē nob. q: deus nos cū eo priuilegiauit. vñ Eccli. xv. dr. Apposuit tibi aquā & ignē ad qd volueris porrige manū tuā. Idē. ante hoiem vita & mors. bonū & malū. qd placuerit ei dabit illi. Scdo tñ ꝙ licet hoc sit verū ꝙ vnus hō qñq₃ naturali inclinatione magis inclinat ē ad vnū viciū ꝙ alius hō. tñ adhuc stat in suo libero arbitrio & voluntate. s. vtrū velit ꝯsentire huic naturali inclinationi vel resistere. vñ Gen. iiij. Dixit deus ad cayn iratū volētē frēm suū occidere. subtus te erit appetitus tuus. & tu dñaberis eius. Aug. de vera religiōe. Nūc vsq₃ adeo volūtariū malū ē vt nullo mō sit pctm nisi sit volūtariū. Ex iā dictis seq̄tur ꝙ hō pōt viuere sine pctō mortali mediāte grā & cū adiutorio dei vsq₃ ad mortē si vult. Et hoc etiā ꝓbat pluribus sctis q vsq₃ ad pfectā etatē vixerunt & tñ nūq₃ mortalit peccauerūt. vt btūs Dionycius pat nr. & btūs Tho. de aquino & plres alij scti de qbus legit ꝙ nūq₃ mortalit peccauerūt. Tertio salis ꝯtactus ad aures & ad nares signat spūalū sensuū aptionē ad audiēdū & itelligēdū ea q sūt salutis. Quarto vnctio olei in pectore & inter scapulas signat amorē dei

quē q̄libet debet gerere in corde suo ꝛ int̄ sca
pulas qḋ significat deuotā subiectionē pre-
ceptoꝝ dei ꝛ eccl'ie ad obediēdū deo ꝛ p̄lat ec-
clesie. Ber̄. Quicq̄d hō vice dei p̄cipit qḋ n̄
sit certū displicere deo hoc oīno accipiendū
est q̄si p̄cipiat de⁹ Luc. x. Qui vos audit me
audit. q̄ vos spernit me spernit. Tria v̄o alia
signa fiunt post baptismū. Primo crismatio
in v̄tice q̄ signat xp̄i grām i mēte impressā
Secūdo impositio cerei ad manū q̄ signat fi
dei ꝛ amoris claritatē. Tertio vestis cādida
q̄ signat innocētie restitutionē. Notādū ꝙ pu
eri q̄ sine baptismo decedūt ad lymbū puero
rū descēdūt vbi ē pena dāni ꝛ nō sensus. quia
neq3 esuriūt neq3 sitiūt: neq3 hñt frig⁹: neq3
calorē: īmo simplicit̄ nullā penā sensibilē su-
stinent. s3 solūmō q2 sūt p̄uati visione dei. ꝛ h̄
est pena dāni. ¶ Querit̄ vtrū pueri in
deoꝝ sint similes pueris xp̄ianoꝝ sine bap-
tismo decedētib⁹. R̄ndet̄ ꝙ sic. q2 eq̄lē culpā
sc3 pctm̄ originale hñt ꝛ nullū pctm̄ actuale
ḡ habebūt equalē penā dāni. S3 q̄n infidel'
ad annos discretiōis puenerit si tūc nō susce
perit fidē: tūc ip̄o facto peccat mortalit̄ nō su
scipiēdo fidē. Et nullā excusatōnē pōt hr̄e i-
fidelis. q2 xp̄iana fides p̄dicata ē p vniuer-
sum mūdū. Vñ dñs in euāge. dixit discipul'
suis Mar. xvi. Euntes in mūdū vniuersū p̄
dicate euāgeliū oī creature. ps. In oēm trā
exi. so. eo. Et q̄ncūq3 morit̄ talis infidelis si-
ue iude⁹ siue pagan⁹ siue heretic⁹ tūc imedi-
ate ad infernū descēdit. Marci. xvi. Qui cre
diderit ꝛ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. q̄ v̄o nō
crediderit ꝯdēnabit̄. Insup quotiēscūq3 infi
delis siue iude⁹ siue pagan⁹ vsū rōnis hñs
scienter facit ꝯ aliqḋ p̄ceptoꝝ dei totiēs pec-
cat mortalit̄. Et ignorātia nō excusat eū. Au
gu. de grā ꝛ libero arbitrio. Ideo diuina p̄ce
pta data sūt vt excusatio d ignorātia n̄ h̄eat

In festo corporis xp̄i. Sermo. lxxviij.

Caro mea vere est
cib⁹ ꝛ sanguis me⁹ vere ē po
tus. Joh. vi. Sic dicit Arist.
iij. ethi. Terribilissimū oīm t̄ribiliū ē mors.
ꝛ sicut serpēs infecit p̄mos parentes q̄n gusta
to cibo comederūt mortē. Cū ḡ de⁹ nō sit de⁹
mortꝭ s3 vite: ido necessariū fuit nob aliq̄d da
ri ex quo haberem⁹ vitā. Et hoc ē illud vene
rabile sacr̄m de quo dr̄ in v̄bis p̄missis. Ca-
ro mea ꝛc. Loq̄ndo de festiuitate hui⁹ diei sci
endū ꝙ hodie pagit̄ dies instituēis hui⁹ sa
cramēti. q2 in die cene eccl'ia occupata est cū
memoria dñice passionis. ḡ ecclesia instituit
ꝙ q̄nta feria p̄xima post penthecosten deb3
pagi ꝛ per integrā octauā festū ist⁹ laudabi
lis sacramēti sicut institutū ē a xp̄o in nocte
cene. Vñ in ep̄la hodierna dič ap̄ls .i. Cor.
xi. Dominus iesus in q̄ nocte tradebat̄ acce
pit panē ꝛc. Sciendū p̄mo ꝙ p̄ns festū solē
niter ꝛ deuote ē pagēdū ab omib⁹ xp̄ianis.
Primo ppt̄ sp̄ales indulgētias hui⁹ festi. Qr
vrban⁹. iiij. q̄ hoc festū instituit sp̄ales indul
gētias dedit. Vñ oīb⁹ v̄e penitētib⁹ ꝛ ꝯfessis
q̄ matutinali officio hui⁹ festi p̄ntialit̄ inter-
sint in eccl'ia vbi celebrat̄ cētū dies. Qui v̄o
misse totidē. Illis aūt q̄ interessent p̄mis ist⁹
festi vesperis: silr centū qui vero scd̄is toti
dem. Eis quoq3 q̄ p̄me: tertie: sexte: none. cō
pletorij officijs adessent p qualibet horarū
ip̄aꝝ. xl. dies. Illis v̄o q̄ p ip̄i⁹ festi octauas
in matutinalib⁹ vespertinis misse ac horarū
ceterarū officijs p̄sentes existerent singul'
diebus octauaꝝ ip̄saꝝ centū dies de iniūctis
sibi penitentijs relaxando indulgentiā tribu
it ppetuis tempoꝛib⁹ duraturā. Ergo bonū
est ꝙ vnusquisq3 qui vult illas indulgētias
ꝯseq̄ ꝙ antea ꝯfiteat̄. q2 eīs indulgentie
solūmodo dant̄ illis q̄ sunt ꝯfessi ꝛ vere pe-
nitentes. Secūdo hodierna dies solēnit̄ ꝛ
deuote pagenda est exēplo occursus. ꝛ hono
ris xp̄o exhibiti in die palmaꝝ a cōi pp̄lo q̄n
equitauit in hi'rl'm q̄n plurima turba obuia
uerunt sibi: ꝛ ꝯsternebāt vestimenta sua in
via. Et alij cedebant ramos palmaꝝ de ar-
boribus ꝛ sternebant in via. Et turbe q̄ pre
cedebant ꝛ que sequebant̄ clamabāt dicen-
tes. Osanna filio dauid. Bñdict⁹ q̄ venit in
noīe dñi. Sic hodie xp̄s in sacramento por
tatur p plateas vt sibi honoꝛ exhibeatur ab
oīb⁹ xp̄ifidelib⁹: ppter quoꝝ salutē ipse ibi
morat in sacramēto: sicut ip̄e p se dicit Ma-
thei. vlt̄. Ecce ego vobiscum sum vsq3 ad cō
summationē seculi. Et hoc ē in sacramēto al
tario. Et ista que sunt sibi exhibita corporali
ter a cōi populo in die palmarū. ista hodie
sibi debent fieri ab omib⁹ xp̄ianis sp̄ualiter
Primo ꝯstrauerūt vestimenta in via: sic spi
ritualit̄ q̄libet hō debet bonū exemplū p̄be-
re p̄ximo suo in quo edificet̄ ꝛ de⁹ honoret̄
ꝛ qui hoc facit ꝯsternit vestimēta sua. Ma
thei. v. Sic luceat lux v̄ra corā homib⁹ vt vi
deant opa v̄ra bona ꝛ glo. ꝛc. Et hoc est deo
valde acceptū. sc3 homib⁹ p̄bere bonū exem
plū: ꝛ etiā est sibi ipsi valde meritoriū. Vñ
Cesarius. Quātū exemplū vere hūilitatis

e pfecte charitatis oñderis cũ tantis ꝛ ꝑ tan-
tis criña p̃mia possidebis. Sꝫ heu aliq̄ pro-
sternũt lapides ĩ viam ꝛ sũt isti q̄ scandaliz. it
ꝓximos in moribꝰ: in ꝟbis: ꝛ in factis. ꝛ ta-
les sũt maledicti a deo. Math. xviij. Ue hoi
ꝑ quẽ fit scãdalũ. Et malũ exemplũ maxime
nocet sancte ecclesie. ¶ Uñ oritur q̄stio
q̄re tot mali hoĩes sũt in mũdo. Rñdet᷑ ꝙ
ꝓpt᷑ mala exẽpla. q: a boue maiori discit ara-
re minor. sic ꝛ iuuenes discũt a senioribꝰ ma-
lam ꝛ puersaꝫ vitã. q: vnꝰ inficit aliũ ꝑ ma-
lũ exemplũ. Sicut em̃ carbones semiuiuẽ ac-
cendũt. sic ꝛ exempla maloꝝ. Ergo tã multi
mali hoĩes tñ sũt in mũdo. Arist. ij. topi. Do-
minea vt ĩ plurimũ mali sũt. in paucioribus
ꝟo sunt boni. verbi grã. Nullo mõ essent tot
supbi: auari: gulosi: luxuriosi: lusores: vsura-
rij: ebrij: zancerij: ꝛ sic de alijs nisi viderent ab
alijs talia fieri. Et illos a quibꝰ talia mala vi-
derũt ꝛ didicerũt rei sũt oĩm istaꝝ aĩaꝝ q̄ sic
dãnant᷑ ꝓpt᷑ coꝝ malũ exẽplũ. vñ Gre. i mo.
Tot mortibꝰ q̄s dignꝰ est quot exẽpla praui-
tatis in posteros reliq̄t. Uñ sũme cauere de-
bemꝰ ne ꝓximꝰ noster ĩ nobis scãdalizetur.
Criso. sup Math. Omia agamꝰ ne ꝓximꝰ
noster scandalizet᷑ vita nr̃a. etiã si valde re-
cta intẽtione fiat scandalũ alijs p̃bẽs oĩa ꝑ-
dit. Itẽ ramos palmaꝝ xp̃o ꝓsternere debe-
mus. ꝛ hoc fit qñ hõ semꝑ hꝫ cor floridum.
Palma enĩ semꝑ viret in vere: in autũno: ĩ
hyeme: ꝛ in estate. Per ver iuuẽtꝰ significa-
tur vbi oĩa incipiũt florere. Per autũnũ se-
nectus intelligitur vbi folia cadũt de arbo-
ribus. sic ꝛ senex marcescit ꝛ curuat se ad ter-
ram. Per estatẽ ꝓsperitas accipit᷑. ꝛ ꝑ hye-
mem aduersitas intelligit᷑. Illi ẽ sicut palma
semꝑ virẽt in corde q̄ in iuuẽtute incipiũt deo
seruire. ꝛ hoc ẽ deo valde acceptũ: ꝛ ĩ senectute bo-
nũ icepti ꝯtinuãt ꝑ pseuerãtiã: ꝛ ĩ ꝓsperitate te-
nẽt tẽpãtiã: ꝛ ĩ aduersitate patiẽtiã. Illos offerũt do
palmas. i. florida corda. ps. Iustꝰ vt palma
florebit. Tertio hodierna dies solẽnit᷑ a nob̃
est ꝑagenda ne ingrati videamur tãto bñfi-
cio ꝛ libalitate xp̃i q̃uis deꝰ in oĩbꝰ donis su-
is sit multũ liberalis: tñ ĩ institutiõe huiꝰ sacri
fuit liberalissimꝰ. vñ Arist. Liberalis ẽ q̄ su-
ꝑabũdat ĩ datione. hoc pꝫ de xp̃o ĩ huiꝰ sacri
datione. q̄d plꝰ posset nob̃ dare q̄m seipm̃. hic
enĩ in p̃ñti dat seipꝫ nob̃ ĩ sacro in cibũ sicut
ip̃e ꝑ se dicit in ꝟbis p̃missis. Caro mea ꝟe
est cibꝰ ꝛc. Et in futuro dabit se nob̃ ĩ clara
visione ꝛ fruitione. vñ ip̃e dicit per ꝓphetaꝫ
Ego ero merces tua magna nimis. Uñ in

signũ gratitudinis hodie ꝛ ꝑ integras octa-
uas peragimꝰ festũ institutiõis huius vene-
rabilis sacramenti. Bern. in li. medi. Quid
retri. dño ꝓ oĩbꝰ q̄ retri. mihi. Mihi enĩ de-
ficit spũs meꝰ prorsus in tanta beneficioꝝ
ꝯsideratione. Et licꝫ nõ sufficiã g̃ras agere
tñ ingratitudinẽ odit aĩa mea. proinde opor-
tet aĩam esse gratiosam ꝛ deuotã. quia libera-
tius dona multiplicantur si priora tanq̄ do-
na gratuita suscipi ꝛ conseruari vident᷑. vñ
etiã Augu. in li. de ciui. dei. Quisquis bene-
ficia dei non videt cecus est: nec laudat mu-
tus est. quisquis in laudando reluctatur in-
sanus est. Unde summe cauere debemꝰ in-
gratitudinẽ. Quia s̃m Petrũ rauen. Nihil
ẽ q̄d adeo indignationẽ ꝓuocet altissimi sic
ingratitudo. ergo debemꝰ esse grati de tãto
beneficio ꝛ iugiter hoc donuꝫ maximũ tanti
sacramenti in reuerentia habere: ꝛ ĩ memo-
ria retinere. vñ Cris. sup Math. Optimus
beneficioꝝ custos est ipsa memoria bñficio-
rum ꝛ ꝑpetua ꝯfessio g̃raꝝ. Bern. Dignũ ẽ
semꝑ g̃ras agere: q: deꝰ nobis nunq̄ cessat
benefacere. Quarto hodierna dies solẽni-
ter ꝛ deuote est peragenda: q: hodierna fe-
stiuitas ꝛ deuotio ꝛ honor ppli est preludiũ
future beatitudinis: quo xp̃s in celo a nobis
erit honorandus. ꝛ etiã est rep̃ntatiuũ istius
honoris quo iam in celo honoratur ab elec-
tis sanctis ꝛ angelis. ẽ sicut ĩ celo sꝑ honorat᷑ a
sctis s̃m dictũ ps. Beati qui habitãt in domo
tua dñe in secula seculoꝝ laudabunt te. Sic
hodie a nob̃ honorat᷑ in terris. ẽ hodie xp̃o
cãtatur in cytharis: organis: ꝛ diuersis mu-
sicalibꝰ instrumẽtis. Itẽ aliq̄ xp̃m hodie ho-
norant portãdo cãdelas. Item aliqui sparge-
do flores. Itẽ aliq̄ portãdo crinilia de floribꝰ
Item aliq̄ p̃cedunt alij sequuntur ꝓcessio-
nem ꝛ laudãt deũ cantando ꝛ orãdo. Itẽ
sacerdotes hodie induti sunt in ꝓcessione sa-
cris vestibꝰ in signũ stole glorificationis fu-
ture. Et sic quilibet ꝓ suo posse honorat ho-
die xp̃m sicut ĩ celo quotidie honoratur a ꝓ-
phetis: patriarchis: aplĩs: martyribus: con-
fessoribus: ꝛ virginibꝰ: ꝛ ab angelis: ꝛ a con-
iugatis: ꝛ viduis: vbi quilibet s̃m suũ posse
laudat xp̃m ĩ celo. Ergo qui hodie digne ho-
norat christum ostendit se pertinere ad nu-
merum sanctoruꝫ in celo existentium. Quia
sicut angeli ꝛ sancti ꝛ electi dei habent festũ
continuũ in celo: sic nos habemꝰ vnã spãlẽ
diem que est hodierna dies in q̄ non eos si-
mulari debemꝰ in honorãdo ꝛ laudãdo deũ

Un̄ Bern̄. Discam⁹ in terris q̄s facturi sumus laudes i celis. Nihil ita ꝓprie in terris celestis hītatiōis statū repn̄tat sicut alacritas laudantiū deū. Aug. in li. ꝯfes. Uere felix eēt q̄ posset diuine laudi sp̄ insistere. Quinto hodierna dico ē solēnit̄ et deuote a nob̄ ꝑagenda: vt in fine vite nr̄e mereamur eucharistiā digne ꝑcipe. ¶ Un̄ q̄rit̄ q̄re i agone datur infirmis morietib⁹ eucharistia. R̄ndet̄ ꝙ p̄ncipalit̄ ꝓpt̄ tria: Primo ꝓpt̄ ꝯfortatio nē. q: hō hꝫ longā viā ambulare. Et sicut corpus sine cibo deficit et p cibū ꝯfortat̄: sic aīa ꝯfortat̄ p istū cibū. s. p sacrm̄. Un̄. iij. Regū xix. dr̄ helye p angelū. Surge et comede grādis ei restat tibi via. q̄ surgēs comedit et ambulauit in fortitudie cibi illi⁹ vsq; ad montē dei oreb. Sic hō in ꝯfortatōe cibi illi⁹. i. venerabilis sacramēti dꝫ ābulare in montē dei. i. in celū. Un̄ Hugo in libro de sacramētis. Cibus ille aīe non corpis est xp̄us q̄ de ore ad cor transit. Secundo ideo dat̄ eucharistia in agone hominis: q: moriturus iturus est p viā tenebrosam et ignotam. Ergo vt ductorē habeat q̄ viā ei ondat et saluo cōductu eū pducat: tunc homo recipit xp̄m in sacramento. et deuote dꝫ petere a xp̄o quē recepit in sacramēto cū ps di. Notā fac mihi viā in q̄ ambulem et c. Et postq̄ aīa deducta est a xp̄o: tunc potest dicere cuꝫ ps. Notas fecisti mihi vias vite adimplebis me leticia cū vultu tuo. Ergo xp̄s est ꝯductor nr̄ cū ab hac vita migramus. Sap. x. Iustū deduxit dn̄s p vias rectas et c. Itē homo moriens nō solū ibit viaꝫ ignotā: s; etiā tenebrosam. g̃ in agone dꝫ deuote xp̄m in sacramento ꝑcipe q̄ est lux vera q̄ oēm hoīem illuiat vt ei luceat et illuiet istā tenebrosam viā. In signū huius dat̄ hoī morienti cādela ad manū vt xp̄s q̄ ē lux mundi sibi illuiet et ad vitā eternā pducat. hoc etiā moriēs ꝯsiderare dꝫ cū cādela ad man⁹ sibi datur. Tertio iō dat̄ hoī morieti eucharistia q: tūc maximā pliū hoī istabit: q: maximas temptatiōes demonū hō i fine vite habebit. g̃ vt homo habeat ꝓtectoreꝫ in fine vite tūc summe debet desiderare xp̄m in sacramēto recipe: et qn̄ xp̄m sumis in agone: tunc actu cū deuotione cogitare debes ꝙ velis iam sumere tuū ꝓtectorē. q: sic dyaboli tūc te maxime infestant: et omēs amici tui tūc te derelinquūt: et null⁹ te ꝓtegit. Iō tūc xp̄ꝫ in sacro recipis vt te ꝓtegat ac defendat cū angelis suis. q: vbi xp̄us: ibi et angeli. Dan̄. vij. Millia miliū mistrabāt ei: et decies cētena milia assistebāt ei. Un̄ Criso. sup Math. Ubicūq; viderint sanguinē dn̄icū: ibi fugiūt q̄dā demones: cōcurrūt aūt angeli hic sanguis effusus oēm orbē terraꝝ lauit. Bern̄. Eucharistie sacrm̄ potēs ē petā ꝯsumere: debellare obuias ptātes: et inferre celis reuertētes de t̄ra ¶ Sciēdū secūdo ꝙ malis i agone et exitu aīe tria ꝯtingūt q̄ eos ꝑturbāt. silr̄ et bonis etiā tria ꝯtingunt p q̄ ꝯsolant̄. Primū ē ꝙ dolor adeo augmētatur in corpe qn̄ aīa dꝫ exire a corpe: sic ꝙ in cor hoīs nō ascēdit nec pōt hō tantū dolorē sustinere: nisi cū magna difficultate. Un̄ Aristo. Terribilissimū oīum terribiliū videt̄ esse mors. tūc p̄ nimio dolore hō ꝑdit sensus corpis. s. visum: tactū: et auditum: et ceteros sensus. q̄a tūc aīa nō cogitat āpli⁹ de corpe suo nutriēdo: s; v̄tutes ad se trahit sparsim iā i corpe disgregatas. g̃ mēbra moriunt̄ et glauci coloris erūt. et cor s̄m Aristo. Est primū viuēs et vltimū moriēs. Et tūc videt aīa oīa petā sua sup caput suū tūc dicere pōt illud ps. Torrētes iniqtat̄ ꝯturbauerūt me. Et bn̄ dicit torrētes: q: sicut torrētes ducūt ad fontes recte: ita aīa videt petā sua ad diuersas penas infernales recte ducētia. Tūc aīa vellet ꝙ cū corpe suo nūq̄ peccasset: et nūq̄ deū offendisset: nec in cogitando: nec in loquēdo: nec in opando. Secūdū q̄d malis cōtingit ē ꝙ aīa videt tūc demones circūstantes et eā p̄occupātes: et ad infernū ducere cupiētes. Tūc dicere pōt illud ps. Preoccupauerūt me laquei mort̄. i. demones illaq̄antes Iob. xx. Uadent et veniēt sup eū horribiles. Glo. i. demones q̄ ad vidēdū sunt valde horribiles. Un̄ q̄dā dixit ꝙ poti⁹ vellet clibanū accensum intrare: q̄ demonē adhuc semel in spē suā videre sicut eū vidit. Tertiū ē ꝙ tūc in agone videt̄ xp̄m q̄si in cruce pēdentē et req̄rentē sanguinē suū et rōnem de oīb⁹ q̄ gessit. Hic erit maxim⁹ dolor: q: tūc aīa cogn̄oscet se separi a deo et ab oīb⁹ sctis et angel̄ dei q̄d psumū ē et g̃uissimū. ps. Mors petōꝝ pessima q: tūc accedet eis miseria ineffabilis q̄d probatur. q: oīm maloꝝ affluētiā hēbūt. Deut. xxviij. Uniuersos languores et plagas inducet super eos. ps. Cōplebo sagittas meas in eis. Si h̄ vna sagitta vl̄ plaga dei ledit hoīeꝫ q̄d tūc erit cū oēs plagas et sagittas sustinebit. Greg. Hoc cogitare malū non poterit: q̄d ibi in cruciatibus deditū non fuerit. ¶ Sciendū ꝙ boni ꝯ̃ istos tres dolores malorum habebunt tria gaudia in agone mortis Primū est q: vident bona q̄ fecerūt. scꝫ ele-

mosynas: ofeeos: et epa inie: et oes tribulatio
nes et oia exercitia corpis. siue ieiunãdo: siue
abstinẽdo: siue dure iacẽdo. et durã vestẽ in
duẽdo: mane surgẽdo: vigilãdo: et sic de alijs.
tũc libent velles multa bona videre q fecis
ses. q iã nõ dz tibi esse grue multa bona opa
ri. Secũdũ q videt dyabolos deuictos et cõ
fusos et recedẽtes: tũc pñt dicere illõ ps. Bñ
dict dñs q nõ dedit nos in ca. dẽ. c. Tertiũ q
videt xp̃z quẽ digne in sacro receperũt: et an
gelos assistẽtes et adiuuãtes et gaudẽtes et oc
currẽtes: et efferẽtes aias eox i ɔspectu altis
simi. Qt aũt xp̃s quẽqz bonis appet i agone
oñdit Greg. in iiij dyalo. Aliqñ in ɔsola
tiõe egredictib aiab ipe appere solz auctor
et retributor vite. Qt etiã xp̃us solet appere
tã bonis q malis in agone oñdit Inno. lib.
iij. de vilitate hũane ɔditionis vbi dicit q tã
boni q mali anteq aia egrediat a corpe vi
det xp̃m in cruce positũ. malus ad ɔfusionez
vt erubescat se nõ eẽ redẽptũ sua culpa san
guine xp̃i. a. fructũ redẽptiois nõ hre. Unde
et de malis dr. Uiderũt in quẽ pupugerunt.
Qd intelligit de aduẽtu xp̃i ad iudiciũ. et de
aduẽtu i die mort. Itẽ boni videt quẽqz sctõs
et angelos in agone p ɔsolatiõe. Greg. In
terdũ ɔtingit iustis vt in morte sua sctõx pce
dentũ visiones aspiciãt: ne ip̃am mort me
suiam ptimescãt penalẽ. Sz dũ eox menti ci
niũ eternox societas oñdit a carnis sue co
pula sine doloris et formidinis fatigatiõe sol
uantur. Exemplũ legitur in vitaspatrũ q q
dam sanctus pater in hora sui obitus aspici
entibus discipulis subito cepit hilarescere et
pulcher, et candidus apparere: et in leta ver
ba prorũpere. Querentib illis cui loqretur
rñdit. Nonne videt sctõs patriarchas. Iterũ
illo loqnte et eis interrogãtib rñdit. Nonne
inqt videt sctõs pphas. Tertio dixit. Ecce
qr veniũt sctĩ apli. Quarto dixit. qr veniunt
angeli. Ultimo dixit. Surgite: qr iesus venit
Et inter hec verba migrauit ad dominum.

Iterum de corpore xp̃i. Sermo. lxxix.

Caro mea vere est ci

bus et sanguis me vere ẽ pot
Joh. vi. Sic legitur q vnigeni
tus dei fili volens nos facere pticipes sue di
uinitatis assumpsit naturã nr̃e humanitat.
Est eñ de hõ fact vt hoies deos faceret: et
vt hoc meli faceret. s. vt nos in se totalit mu
taret corp suũ in cibũ et sanguinẽ suũ i potũ
nobis tribuit et instituit: qñ i vltima cena ad
p̃rem p mortẽ ire voluit. Nũc aũt de istitutio
nis cã huius sacri aliqd ẽ dicendũ. Pro q
notandũ q illud venerabile sacrm̃ ẽ institu
tũ a xp̃o mult de causis. Primo i medicamẽ
tũ nr̃e infirmitat. Eccl'a. xxxviij. Altissimus
de terra. i. de corpe suo creauit medicinã et vir
prudẽs nõ abhorret eã. In ip̃o eñ sacro abũ
dat ois plenitudo grẽ et bonitat. q̃uis eñ i
oib sacris spũal r ab infirmitat. bo sanemur
tñ specialr in hoc sacro in quo xp̃s cũ diuini
tate et hũanitate ac grã ɔtinet. Nã licet oia
sacra ɔferant grãm: tñ grã sparsa est in alijs
sacris. s. hic tanq in fonte et origine inuenit
In alijs eñ sacris cõtinet grã. hic aũt ẽ dñs
grẽ cũ plenitudine oim suax grãx. Per hoc
eñ istud sacrm̃ differt ab alijs sacris. vñ est
sacrm̃ sacramẽtox. qr est nobilissimũ et dignis
simũ sacrm̃. In hoc eñ sacro grãm et gliam
dabit dñs. grãm in p̃ñti: et gliam in futura.
Joh. vi. Qui manducat me ip̃e viuet pp̃ter
me. Ergo si vulnerat es in aia queras me
dicinã aie: sicut faceres si in corpe vulneratus
esses. Ambro. Qui vulnus hz medicinã quer
rat. Uulnus quod habemus est q sub pec
cato sumus. huius vulneris medicina ẽ ve
nerabile sacramentũ. Secundo xp̃s hoc sa
cramẽtũ instituit vt suã charitatẽ nob oñde
ret. sicut amici qñ ab inuicẽ separi debẽt tunc
oñdũt sibi mutuo maximã charitatẽ et dant
sibiinuicẽ munuscula i signũ et memoriã cha
ritatis nevnus obliuiscatur alteri. Sic xp̃s
in vltima cena volẽs recedere p visibilẽ p̃ñ
tiam a suis dilectis amicis. s. aplis et a nobis
oibus tũc fundamentũ charitat oñdit et ap
paruit in hoc q dedit eis et reliquit nobis no
bilissimũ et optimũ qd habuit. s. seip̃m. vt cre
deret q̃ntũ eos diligeret quos ab eterno di
lexit. Si eñ aliqd melius et nobilius habuis
set vtiqz denegare nõ potuisset p̃ nimia cha
ritate. et qa nihil maius dilectus dilecto pot
oñdere q semetip̃m total'r daret et suã p̃ñtiã
semp sibi ostẽdere et exhibere. Licet eñ ma
gnũ fuit et magne charitatis signũ q p nob
hõ factus est: et in hanc vallez miserie venit
et nobis. xxxiij. annis seruiuit in fame et fri
gore et p̃st oia amarã mortẽ p nob sustinuit
In fine tñ tantũ dilexit nos q reliquit nob
presentiã suã in sacramẽto: vt gauderem de
eo sicut angeli in celo gaudent de p̃ñtia ei et
sicut vtunt eo: sic et nos eo vti debem in hoc
sacramento. Sap. xvi. Angelox esca nutri
uisti pplm tuũ. Tertio instituit vt Aug. po
nit vt habeam qd deo p̃ri offerre debeam

nō solū sacrificiū vituloꝝ nec sanguinē thau
roꝝ ſʒ corp⁹ xpi filij dei. qđ sacrificiū ipe pat
acceptat gratanť ⁊ letanť. Insup angelis est
etiā multū acceptū qñ tale sacrificiū p̄ nobis
offerť. q̄ p̄ntes sunt qñcūqʒ offerť. Amb.
sup Luca. Nō dubites assistere angelos qñ
xps assistit in altari ⁊ illud venerabile sacri
ficiū oī die offerť: iō qꝛ oī die peccam⁹. qꝛ sa
cerdos nō solū p̄ se offert: ſʒ etiā p̄ oib⁹ qui
ī mūdo sunt vel ī purgatorio. Quarto insti
tuit hoc sacr̄m vt memoriā passiōis sue nob
relinq̄ret. Apl'us. i. Cor. xi. Quotienscūqʒ
mā. pa. h. ⁊ ca. bi. mor. do. an. Uñ ipe xps di
cit discipulis. Quotiēscūqʒ feceritis in mei me
moriā facietis. R Uñ sciendū ꝙ xpus tri
plicit' reliq̄t nob memoriā sue passiōis. Pri
mo in visu. ⁊ hoc in imaginib⁹. ꝗ̄ bonū ē hr̄e
imaginē crucifixi in domib⁹: qꝛ mēs hois est
labilis. vt tñ vidēdo crucifixū reducat ad me
moriā passionē xpi. In signū huius tñc sp hr̄
ī ecclesijs signū crucifixi: vt cū hō ecclīam in
tret p visum admoneať ad regratiandū deo
de morte sua. Secūdo ī auditu p̄dicatiōis. ꝗ
in oib⁹ ſmonib⁹ aliqđ tāgendū ē de passiōe
xpi vt hoies p auditū cōmoneanť ad memo
riā passiōis xpi. Tertio reliq̄t nobis memo
riale sue passiōis in gustu. hoc ē in sacro alta
ris. vt quotienscūqʒ hūc panē manducem⁹:
mortē dñi annūciem⁹ ⁊ recolam⁹. Quinto in
stitutū ē hoc sacr̄m ī pign⁹ nr̄e btitudis. vbi
cū tunc reuelata facie videbimus quē iā sub
sacramēto in specie panis sumim⁹. ꝗ ī pign⁹
nr̄e salutis xps se nob in hoc sacro dedit. Se
xto instituit iō vt figure adimplerenť q̄bus
p̄figuratū fuit illud venerabile sacr̄m. Fuit
eñ primo p̄figuratū in oblatione Melchise
dech q̄ntū ad substantiā oblatiōis. qꝛ panez
⁊ vinum obtulit: erat eñ sacerdos dei. L
Secundo prefiguratuz fuit in agno pascali
q̄ntū ad victimā oblatiōis. qꝛ ver⁹ agnus. ſ.
xps p̄ nobis in cruce immolat⁹ est. Jo. i. Ec
ce agn⁹ dei. Et assatus in igne passionis ⁊ di
uini amoris quo ad nos. qꝛ tot⁹ accensus fu
it in amorē nostrū. In signū huius accensio
nis tunc sudauit qñ pro nobis captiuari vo
luit. Uñ Luc. xxij. Fact⁹ ē sudor ei⁹ sic gutte
sanguinis decurrentis in terrā. Qñ aliquis
stat circa p̄uū ignē sudat in facie. sed qñ cir
ca magnū: sudat ī toto corpore. igiť magnus
ignis ī xpi pectore erat. qꝛ toto corpore suda
uit. Secūdū signū ꝙ xps accensus fuit ī pas
sione sua in amorē nostrū est. qꝛ valde sitiuit.
Joh. xix. Sitio. Hō valde inflāmat⁹ ꝯsueuit
esse multū sitibūd⁹. Ber. Sitio ait nō doleo.
O dñe qđ sitis fidē nr̄am salutē nr̄am gau
diū nr̄m. Tertiū signū ē ꝙ tot⁹ ī corpe rubu
it ex eo ꝙ tot⁹ sanguie erat plen⁹. Hō stans
ad p̄uū ignē rubet in facie ſʒ stās ad magnū
igne rubet in toto corpe. Magnus feruor in
corde xpi fuit: iō in toto corpe rubuit. Quar
tū signū ē ꝙ vestes in cruce ferre nō potuit.
ſʒ nud⁹ in cruce affix⁹ fuit ac si ipo facto dice
ret. tāto igne charitatis ardeo ꝙ vestes aliq̄s
ferre nō valeo. ⁊ sic habem⁹ q̄ttuor signa ꝙ
xps in passiōe sua tot⁹ accēsus fuit in amorē
nr̄m. M Tertio illud venerabile sacr̄m
p̄figuratū est in māna. Pro quo sciendū ꝙ
eucharistia ⁊ māna ver⁹ in q̄nqʒ cōueniūt. ſ.
in origine: in sapore: in loco: ī miraculo: ⁊ ī de
fectu. Primo ꝯueniūt in origine: q̄a vtrūqʒ de
celo. Nā d̄ veteri māna dr̄ Exo. xvi. Ego plu
am vob panes de celo. ſʒ de nr̄o dr̄ Joh. vi.
Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descēdi. Secū
do ꝯueniūt in sapore: qꝛ māna ver⁹ mastica
tū ꝯuertebať ad oēm cibū desideratū a come
dente. Uñ dr̄ Sap. xvi. Panē d̄ celo dedisti
eis oē delectamentū in se habentē. ſʒ de pane
nr̄o Alber. magn⁹ dicit. Sicut aures diuer
soꝝ v̄ba dei audientiū. in eodē v̄bo diuersas
inueniūt illuminatiōes p̄ vniuscuiusqʒ facul
tate ita fauces diuersoꝝ hūc cibū gustantiū
diuersas gr̄aꝝ inueniūt refectiōes p̄ vniuſ
cuiusqʒ necessitatē: nisi fauces aliena amari
tudine sint infecte. Infirmis eñ oīa amara
videnť sicut dic p̄hus. Tertio ꝯueniūt in loco.
nō eñ dabať māna nisi in deserto vbi aliud
delectabile ⁊ reficiens ad esum non fuit: sic
etiā non sentitur dulcedo gr̄e ⁊ sapor eucha
ristie nisi ab eis qui se in desertū cordis trāſ
ferūt: nec mundanas accipiunt ꝯsolationes.
Bern. Delicata est diuina cōsolatio: nec da
tur admittētibus aliena. Uñ quotiens dñs
turbas pauisse legiť hoc solū factū dicitur ī
deserto. Quarto conueniūt in miraculis na
turalibus potentijs vtrobiqʒ nihil penit⁹ co
opantib⁹. ꝙ eñ virgo peperit nō solū est su
pra naturā: ſʒ etiā cōtra naturā. Similit' ꝙ
manna pluit de celo: in hoc natura nihil pe
nitus habuit v̄tutis nec iuris. Uñ Cri. Om
ne qđ p̄ miraculū fit sola voluntate dei agiť
nulla potētia natura coopante. Quinto con
ueniunt in defectu. māna eñ defecit intrāti
bus filijs israel in terrā p̄missiōis ⁊ de fru
ctibus terre gustantibus. Josue. v. Defecit
māna postq̄ de fructib⁹ terre comederūt. sic
q̄diu sumus in deserto huius mūdi vtimur

cib⁹ eucharistie sub spē panis ⁊ vini: sȝ nudā
veritatē gustabim⁹ in vera spē dei q̄ ē vere
fruct⁹ terre chanaan. i. trāsmutate. q: grām
suā quā hic sumim⁹ sub spē panis velatā de
mū gustabim⁹ in nuda veritate sine velami
ne ineternū. ¶ Septimo xp̄s illō sacr̄m
instituit nobis in viaticū vt p illi⁹ ꝯfortatio
nē illuc venire possim⁹: vbi cū xp̄o eternalr
regnabim⁹. Un̄ ē magnū donū a deo qñ q̄s
cū bona rōne recedit ab hac vita ⁊ ecclesiasti
ca sacr̄a digne ꝑcipit: q: oēs amici ⁊ cognati
illi⁹ q̄ sic morit̄ cū rōe ⁊ sacr̄is eccl̄iasticis nō
pñt deo sufficiēt̄ regr̄iari de isto beno qd̄ de⁹
eis in suo cognato vel amico exhibuit. Con
tra h̄ incōsolabilit̄ aliq̄ dolēt sine plorāt dicē
tes. O de⁹ male fecisti: q: mihi talē vel talez
amicū recepisti: q: de⁹ nunq̄ aliqd̄ malū fe
cit nec facere pōt. q̄a est summū bonū a quo
nisi bonū ⁊ omne bonū procedit. ergo stulte
fatue ⁊ ꝑiculose tales sic ꝯtra deū murmurāt
dicentes eū male fecisse cuȝ poti⁹ tenent̄ sibi
grārūactiōes referre de hoc ꝙ iste vsum rō
nis vsq̄ ad obitū suū habuit. ¶ Sȝ q̄ri
tur quid de istis sentienduȝ est: q̄ in extrema
infirmitate ꝑdunt vsum rōnis. R̄ñdet̄. hec
aliq̄b⁹ ꝯtingit in penā eo ꝙ nō sunt digni: vt
cū rōne mori debeāt: sȝ more bestiaȝ moriun
tur sine rōne ⁊ ꝯfessiōe ⁊ sacramentis: ⁊ talib⁹
vt freq̄nter hoc ꝯtingit q̄ hic nunq̄ deū q̄sie
rūt ⁊ vsu rōis vsi sunt in malū ꝯ deū ⁊ iusti
ciā: ⁊ mēbra corpis sui exercuerūt ad seruien
dū mūdo ⁊ dyabolo: tūc q̄q̄ in eisdē puniū
tur cū q̄bus peccauerūt. Un̄ Salemō. Per
q̄ hō peccat p hec ⁊ punit̄. Un̄ Bern̄. In q̄
enī mēbro creator magis offendit̄: in eo mē
bro petōr grauius torq̄bitur. ⁊ hoc fit q̄q̄ nō
solū in futuro: sed etiā q̄q̄ in pñti. Ut patȝ
in q̄busdā magnis petorib⁹ q̄ in agone mor
dent suas ꝓprias linguas: in signū ꝙ deū i
lingua offenderunt delectabiliter comeden
do ⁊ mala vel scādalosa verba loq̄ndo ꝯ de
um ⁊ ꝓximos. Itē aliq̄ q̄q̄ mordēt ꝓprias
manus: q: deū offenderūt impudice tangen
do vel ꝓximo in reb⁹ nocendo: vel ledendo
Itē quidā dilacerāt faciē suā: q: ꝯ deū se or
nauerunt ⁊ faciem depinxerūt: ⁊ sic de alijs.
Quoȝ pena hic q̄q̄ incipit ⁊ alibi nunq̄ fi
nietur. Et hoc illis q̄q̄ ꝯtigit q̄ nō ex infir
mitate aut ignorātia: sȝ ex certa malicia ⁊ sci
enter peccauerūt. s. adulterādo blasphemādo
se inebriando: ebriȝ. ādo: ⁊ ꝓximis maledicē
do: ⁊ sic de alijs. Un̄ Aug. in quodā s̄mone
Percutit̄ hac aīaduersiōe petōr: vt moriens

obliuiscat̄ sui: q̄ dū viueret, obliti⁹ est dei. Se
cūdo aliq̄bus ꝯtingit hec in bonū vt rōnem
amittant in agone sicut de⁹ q̄q̄ ꝑmittit hoc
euenire bonis hoib⁹ q̄ sunt nimis timorosi ⁊
pusillanimes ne in extremis desperēt ⁊ a de
monib⁹ decipiant̄: q: tūc maxime tēptatiōes
occurrūt hoī. Sȝ q̄q̄ accidit ꝙ boni hoies q̄
sunt in grā ꝯstituti ꝑdūt vsum rōis postq̄ co
fessi sunt ⁊ sacrā cōionē receperunt. ⁊ hoc eo
nō nocebit. Qñ q̄s in grā ē ⁊ incidit sic in in
saniā: tūc nō pōt ꝑdere regnū dei: nec etiā pe
peccare sine vsu rōnis: q: q̄dā sunt qñ incide
i insaniā sic manebit: ⁊ si sic i tali statu morit̄
tūc iudicabit̄ a dño sicut fuit qñ incidit i amen
tiā. Ergo si q̄s in petō mortali incidit i amē
tiā: ⁊ postea in tali statu morit̄ sine vsu rōis
eternalr dāpnabit̄. sȝ si fuit in grā qñ incidit i
vesaniā: ⁊ sic morit̄: tūc saluabit̄. Sȝ nō debem⁹
ex h̄ iudicare vel ꝯdemnare alios: q: iudicia
dei abyssus multa. Itē ꝯtingit q̄q̄ ꝑmissiōe
diuina ꝙ aliq̄ boni hoies tā grauē ⁊ amarā
mortē sustinēt ⁊ h̄ dat eis de⁹ q̄q̄ misericor
diter p purgatorio. Un̄ legit̄ ꝙ q̄dā petiuit
i agone angelos. q̄ ad eū missi fuerāt vt tar
darent vt hic meli⁹ puniret̄ ⁊ purgaret̄ pro
petis suis. ¶ Uno nota ꝙ istud sacr̄m
eucharistie summe est a nobis honorandū
⁊ deuote adorandū qñ eleuatur in missa: vel
qñ portatur in via. Exemplū inde habem⁹
Fuit nāq̄ quidā plebanus in thuringia q̄ tu
lit ad colluȝ suū in pixide in honesto sacculo
corpus dñi extra villā ad cōicandū quendaȝ
infirmū: tūc quedā meretrix stans non lōge
a via in suo prostibulo vidit ⁊ cepit cogitare
penes se ꝙ si fides christiana esset vera tūc
iste esset saluator mundi quē sacerdos in pi
xide portaret. ⁊ quō ipa in conspectu ei⁹ au'a
esset tanta mala ꝑpetrare: q̄ tn̄ tot ⁊ tāta in
cōmoda sustinuisset ꝓ redēptione mūdi. Et
ipa ꝯpuncta in seipa relicto ꝓstibulo cucur
rit p lutū profundū veloci cursu ad sacerdo
tem inquinata luto vsq̄ ad medietatē crur⁹
dicens. State dñe sacerdos: ⁊ sic stetit sacer
dos. Et ipa prosternens se i luto ante corp⁹
xp̄i ait. Dñe iesu xp̄e si tu es ille q̄ ꝓ nostra
redēptiōe nat⁹ fuisti de virgine passus ⁊ se
pultus ascendēs ad celos sedens ad dexterā
patris iudicaturus viuos ⁊ mortuos. ⁊ si te
talem iste sacerdos portat in pixide. rogo te
per tuam ineffabilē misericordiā ignosce mi
hi peccata mea. Et r̄ñdit iesus de pixide in
lingua latina. Et ego ignosco tibi petā tua.
⁊ illa audiēs vocē de pixide i latino ait. Dñe

nō intelligo latinū: rogo te loq̄re theutonice. ꝛ stati dn̄s locut⁹ ē de pixide theutonice. Et ego recipiā te i grām meā. hoc audiēs meretrix ait. ꝛ tu dn̄e me suscipis i grāz tuā q̄ pec caui i carne mea luxuriose oī mō peccandi q̄ cogitari pōt. Grās tibi ago bone dn̄e iesu. ꝛ sic ꝯuersa statim emēdauit vitā restituta grē saluatoris. O q̄ bonū habem⁹ dn̄m. bonū ē ei seruire toto corde tota aīa tota fortitudine qui subito saluos facit sperantes in se.

In eodez festo Sermo. lxxx. De his qui manducant corpus domini spiritual'r.

Ui manducat hūc

q. panē viuet ineternū. Jo. vi. Loquēdo de māducatiōe huius venerabilis sacramēti Sciendū ē pmo q̄ hoc sacr̄m tripl'r sumit̄. Primo spūalit̄ tm̄: vt q̄ accipiūt rē sacramēti. i. grām ꝛ nō sacramētū. Aug. Crede ꝛ māducasti. Q Sz q̄ritur q̄ sūt isti q̄ sic spiritualiter hoc sacramētū accipiūt. R̄ndet̄ q̄ sunt quattuor genera hoīm. Primi qui in infirmitate sunt cōstituti sic q̄ nō retinent cibū: ꝛ tm̄ ex corde desiderant hoc sacr̄m: s̄ ꝓpter infirmitatē ꝛ vomitū nō ꝓsumūt illud sumere. Et isti māducāt spūaliter: ꝛ grām sacramēti accipiūt ꝓpt̄ desideriū qd̄ habent ad sacr̄m. Et tales etiam nullo mō debent sumere hoc sacr̄m: q2 sufficit eis ista spūalis māducatio. De quo legit̄ exēplū. Q2 quidā habens magnā deuotionē ad sacr̄m altaris: oī die si aliquo mō potuit integram missam audiuit: ꝛ cū mori deberet ꝛ ꝓpter vomitū cōicare nō posset ꝛ de hoc multū doleret: petijt sibi latus suū lauari: ꝛ in panno mundissimo corpus xp̄i supra poni. Quo facto pānus paulatim corpi xp̄i cessit ꝛ mox vt corpus xp̄i nudā cutē istius hoīs tetigit vsq3 ad cor cunctis videntibus penetrauit. Secūdi q̄ spūaliter manducant sunt illi qui preparauerūt se ad hoc sacramentū s̄m suū posse ꝛ sacerdos denegat eis etiā cū ipi hūiliter petūt ꝛ desiderāt hoc sacr̄m ꝛ sic ex obedientia sacerdotis abstinent a sacramentali pceptione isti⁹ sacramenti. Isti etiā vt puto spūaliter sumūt, ergo patiēter ferre debēt tales hoc si sacr̄m eis deneget̄. Tertij q̄ spūaliter manducāt sunt q̄ in agone ꝯstituti libenter vellēt ꝯfiteri ꝛ cōicare ꝛ sacerdotē habere nō possunt. Et si tales sic in tali intentione ꝛ in ꝓposito decedūt, vere spūaliter cōicauerunt ꝓpter ꝯtritionem quā habent de pctīs eoꝝ ꝛ ꝓpter desideriū qd̄ ad sacr̄m habent. Quarti sunt q̄ ex puro corde deo seruiūt ꝛ cū magno desiderio hoc sacr̄m appetūt attamē ex hūilitate ꝛ reuerētia sacramēti nō audent ad hoc sacr̄m accedere. Et sic oī die q̄libz hō q̄ h3 magnū affectū ꝛ deuotionē ad h' sacr̄m pōt sic spūalit̄ cōicare. ꝛ tales q̄nq3 q̄ sic cuz magno desiderio ꝛ deuotiōe audiūt missam maiorē grām interdū pīt cōseq̄ q̄ ipe sacerdos celebrās ipaz missam: q2 sacerdotes nō sunt sp bn̄ dispositi: s̄ q̄nq3 distracti ꝛ ideuoti. Secūdo sumit̄ hoc sacr̄m sacramētaliter tm̄: vt cōicans i pctō mortali. sic iudas cōicauit. ꝛ q̄uis tales pctōres sumāt verū sacr̄m nō tm̄ fructū sacramēti pcipiūt. imo magnuz piculuz incurrūt: q2 tales efficiunt̄ homicide xp̄i. i. Cor. xi. Quicūq3 mādu. pa. hūc ꝛ bib. ca. do. indi. re. erit cor. ꝛ san. dn̄i. Amb. Qui idigne xp̄z sumit idē ē ac si ip̄z iterficiat. Tertio mō sumit̄ hoc sacr̄m sacramētalit̄ ꝛ spūaliter sil'. vt sunt illi q̄ in grā accedunt ꝛ digne cōicant. ꝛ hi vitā eternā sibi māducāt. Unde xp̄s dicit i v̄bis p̄missis. Qui māducat hūc panē supple digne: viuet ineternū. R Secūdo sciendū q̄ pene oīa miracula q̄ xp̄s fecit in mūdo corpal'r: illa corp⁹ xp̄i facit i hoīe digne sumēte spūal'r. Primū ē q̄ xp̄s in mundo de v̄gīe nat⁹ est. Eucharistia aūt sumpta digne facit nos ex deo nasci spūal'r. Johis. i. Quotquot aūt receperūt eū dedit eis ptātez filios dei fieri his q̄ credūt in noīe ei⁹: q̄ non ex sanguinib⁹ neq3 ex voluntate carnis neq3 ex voluntate viri: s̄ ex deo nati sunt. i. Joh. ij. Scitote q2 oīs q̄ facit iusticiā ex deo natus ē. Un̄ Orige. Sicut splēdor nascit̄ a sole: sic iustus p singula bona opa nascit̄ ex deo. Nam natiuitas spūalis felicior ē natiuitate xp̄i corporali. q2 in natiuitate xp̄i corp⁹ nascentis separabat̄ a corpe genitric. s̄ in natiuitate nostra spirituali manem⁹ in deo ꝛ de⁹ in nobis. hūc effectū exercet eucharistia. Joh. vi. Qui māducat meā carnē i me manet ꝛ ego i eo. Secundū est q̄ xp̄s nascens matri sue conseruauit v̄ginitatē. sic eucharistia conseruat ꝛ confirmat in nobis integritatez cuiuslibet virtutis quam inuenit. ps. Panis cor hominis confirmat. Tertium q̄ in natiuitate xp̄i claritas dei circumfulsit pastores. sic lumen gratie circumfulsit oēs vires aīe rōnalis vt fiat rationalis acutior vt sciat reprobare malum ꝛ eligere bonū. cōcupiscibilis feruentior ad bonū desiderandū. irascibilis districtior ꝛ fortior ad malū detestandū. sic Jonatas cū comedisset fauum mellis illuminati sunt ocu

li ei⁹.i.Regū.iiij.⁊ Luce.xxiiij. Discipuli co
gnouerūt dñm ī fractiōe panis. Quartū an
geli excitabant ad cātandū gl'iam ⁊ gr̄arū
actiōes.q̄līt; hō ad prādiū inuitat⁹ post mē
sa; gr̄as agēs hospitē laudat. Uñ nimis ru
sticus esset q̄ p̄st tāti sacri epulas cū laudi
b⁹ nō referret gr̄as. ps. Edēt paupes ⁊ satu
rabūt ⁊ laudabūt dñm. Itē. Bñdic aīa mea
dñm. Quintū sic ī natiuitate xp̄i stella addu
xit tres magos tria mūera ei offerētes:sic eu
charistia lumē gr̄e adducit.s.mūdiciā cordis
sapiām oris:idustriā opatiōis. Uñ q̄ h; mū
diciā cordis offert aurū charitat. ps. Diligā
te dñe fo.me. Qui h; sapiām oris offert th⁹
deuotiōis. ps. Dirigat dñe orō mea sic incē.
in ɔspec.tuo. Qui h; idustriā opatiōis offert
castigatiōnē carnis.i.Cor.ix. Castigo corp⁹
meū. Sextū: sicut in nuptijs vinū ex aqua fe
cit:sic intercessiōe btē marie etiā nob lachry
mas ɔtritiōis ɔuertit in vinū ɔsolatiōis. ps
Scd̄m multitudinē doloȝ meoȝ ⁊c. Septi
mū est.sicut in mari sedauit ventos:sic digne
sumenti eucharistia sedat tēptatiōes. Quat
tuor p̄ncipales venti sunt supbia: auaricia:
gula:⁊ luxuria. Si eñ ɔsideras q̄ imensus
de⁹ vniuit se humili hūanitati ⁊ dignat sub
modica forma panis latere pudebit te p su
pbiā dilatari si ɔsideras ei⁹ largitatē:q: no
bis seip̄; totū donauit pudebit te pcti pcta
tis ⁊ auaricie. Si ɔsideras q̄ de mūdissima
v̄gine nat⁹ est:⁊ de pane mūdissimo sit corp⁹
xp̄i:tūc imūdicia luxurie erit abominabilis
tibi. Si ɔsideras q̄ seip̄m tibi dedit in cibū
vite eterne pudebit te cibū corpalē effundi
intēpate.sicut pudor eēt hoī post epulas reg
statim comedere cū rustič vel porcis. Octa
uū est.sicut intrās domū zachee sibi contulit
gr̄am satisfaciēdi ⁊ restituendi. Luc.xix. Sic
eucharistia penitēti dat gr̄am satisfaciēdi p
pctis ⁊ p̄ficiēdi de v̄tute in v̄tutē.ij.Reg.vi
Bñdixit dñs obededon ⁊ oēm domū ei⁹ p
pter archā dñi in q̄ erat manna. Nonū.sicut
xp̄s eiecit demones ab obsessis: sic hoc sacra
mentū est ɔtra tēptationes hostiū aīe muni
mentū. Sicut eñ castrū munit tripliciť.scil;
abūdantia victualiū.copia armoȝ.militū cō
stantia:sic etiā hoc sacr̄m dat aīe triplex mu
nimentū. Dat eñ vict⁹ abūdantiā.hoc opta
uit dauid dicēs. Fiat pax in v̄tute tua:⁊ abū
dantia in turrib⁹ tuis. Dat etiā ⁊ administrat
copiā armoȝ spūaliū.i.v̄tutū. Munit etiam
aīam custodia celestiū militū. Ubicūq; eni;
fuerit corp⁹ xp̄i:illuc ɔgregab ūtur ⁊ agle.i.
v̄tutes angelice. Talē eñ regē in quē desidē
rāt angeli ɔspicere celestes milites solū nō
relinquūt. Criso.sup Joā. Ubicūq; viderint
sanguinē dñicū fugiūt q̄dē demones:ɔcurrūt
aūt angeli. ¶ Ultimo q̄ritur quō xp̄s sit
in hoc sacramēto. Rñdet b̄m sctm̄ Tho.in
iiij.di.x. q̄ idē xp̄s q̄ de v̄gine nat⁹ ⁊ p nobis
passus est in hoc sacramēto ɔtinet. Itē sciē
dū q̄ totū corp⁹ dñicū qd̄ pendebat in cruce
adeo magnū vt fuit cū omib⁹ mēbris suis ⁊
q̄ntitatū dimensionib⁹.s.longitudine:latitu
dine:⁊ p̄funditate:in tā pua specie hostie in
cludit ⁊ veraciť existit:q: corp⁹ xp̄i ē ibi glo
rificatū:⁊ p ɔñs nō occupat ibi locū.vt p; de
corpibus glorificatis: ⁊ pcipue de dote eoȝ
subtilitat. Si; diceres quō xp̄s tā magn⁹ sic
in cruce pepēdit pōt eē sub tā pua specie pa
nis. Rñdet q̄ deo oīa sunt possibilia. Et exē
plū possum⁹ recipe in naturalib⁹.sic in pupil
la oculi:vel in speculo:vbi videm⁹ q̄ vir to
tus vel tota turris q̄ntūcūq; magna i pua
speculo vel oculo b̄m figurā ei⁹ se recolligit ⁊
figurat:⁊ tñ ocul⁹ est q̄si pūctus respectu
rei. Si hoc facit natura nōne creator nature
plus pōt. ¶ Itē sciendū q̄ idē xp̄s q̄ ē sub
spē panis in hostia:etiā ē sub spē vini in ca
lice:⁊ in hoc aliq̄ simplices errāt q̄ ex quadā
simplicitate adorāt calicē in eleuatiōe misse
tanq̄ ibi sit sepulcrū xp̄i ⁊ nō sacr̄m i calice.
Cū tñ b̄m sctm̄ Tho.sup.iiij.dis.x. vbi dic q̄
licet ex v̄tute sacramēti sub spē panis sit tm̄
corp⁹:⁊ sub spē vini tm̄ sanguis:tñ ppter na
turalē ɔcomitātiā sub vtraq; specie.s.panis
⁊ vini est tot⁹ xp̄s.s.in corp⁹:aīa ⁊ deitate.
Et ergo sic adorand⁹ est xp̄s sub specie vini i
calice sicut adorat sub specie panis: q: vere
etiā est sub vtraq; specie est tot⁹ xp̄s sicut na
tus est de virgine ⁊ sicut pepēdit in cruce:⁊ si
cut sedet ad dexterā dei patris:⁊ inde ventu
rus ē iudicare viuos ⁊ mortuos:q: q̄cito p
fert sacerdos verba super hostiā:tūc panis
trāsubstātiat i corp⁹ xp̄i. Et tūc ibi desinit eē
panis.q̄ ibi non est panis:s; solūmō spēs pa
nis. Ubi ē aduertendū q̄ simplices nō dñt
adorare hostiā cū sacerdos eā recipit ad ma
nus ante eleuationem donec illa q̄nq; verba
ɔsecratiōis sunt plene ab eo p̄lata.q: qñ re
cipit hostiā ad man⁹: tūc adhuc est panis. ⁊
p̄lato primo verbo adhuc est panis.sil'r pro
latis secūdo tertio q̄rto verbo adhuc est pa
nis:s; p̄lato q̄nto verbo in instanti non ē ibi
amplius panis:s; verū xp̄i corp⁹. Tūc primo
dȝ adorari. Et hoc idē est dicendū de verbis

q̄ dicantur super cōsecratione calicis q̄ ꝑ illis ꝓlatis amodo ibi nō ē vinū: s; ver⁹ sanguis xpi cū corpe, aīa: ⁊ deitate: sicut sub specie panis. V Ad aūt xpi passionē ⁊ illud venerabile sacrm̄ sit vtile ⁊ laudabile venerari pꝫ p tale exemplū. Legitur in dyalogo Cesarij q̄ miles quidā apud imꝑatorē a multis accusatus est q̄ terrā eius spoliādo deuastaret q̄ tandē capt⁹ s̄m ꝓceptū imꝑatoris patibulo suspensus ē. Postea scilꝫ die tertio miles ali⁹ ꝑteriens cū seruo cū vidisset illū pendentē ꝯdoluit pulchritudini ei⁹ eo q̄ vir pulcher fuit ⁊ nobilis. Accesserūt itaq; ꝓpius vt depositū sepelirēt: eo q̄ eiusdem militis esset cognatus, ad quos iste de patibulo clamauit. deponite me adhuc enī viuo. Illis estimātib⁹ q̄ fantasma esset ille pendēs i patibulo subiuxit nolite timere. ego enī de grā iesu xpi ⁊ adiutorio virginis marie adhuc viuo. q̄ depositus ⁊ ad ciuitatē ductus factus est magn⁹ concursus populi ad videndū tā grande miraculū. Et miles iste iussit vocare sacerdotē cū sacramento, ⁊ cū magna contritione ⁊ deuotiōe ⁊ lachrymis ꝯfessus est. Et sacerdos petiuit ab eo vt fateret̄ ad honorē dei ⁊ edificationē populi p q̄d illā grāꝫ a deo meruisset q̄ p triduū viu⁹ in patibulo sic pepēdisset ⁊ ait. Paruū obsequiū deo ego pctōr impēdi ꝓpter qd̄ mistus ē mei de⁹. Nā singulis diebus p̄ oīb⁹ negocijs ⁊ anteq̄ comederē consueui dicere q̄nq; Pater noster ⁊ q̄nq; Aue maria. Tria ad honorē passionis xpi ⁊ q̄nq; vulnerū cum totidē venijs ⁊ aue maria: Quartū obtuli deo ⁊ angelo cui cōmissus sū Et quintū cū venia obtuli corpi xpi. q̄d singulis diebus per vniuersum mundum conficit quatenus in fine vite mee tanto mererer viatico cōmunicari. Quod ⁊ dominus noster ex sua misericordia mihi prestitit: ⁊ mori nō possum nec debeo anteq̄ illud venerabile sacramentum percipiam. Rogo vos propter deū vt cōmunicetis me. Et sic communicat⁹ mox migrauit ad dn̄m ⁊ in cimiterio sepultus ē.

In dn̄ica ꝓma post festū trinitat̄ Sermo. lxxxi. De septē generib⁹ pauperum

Rat quidā mēdic⁹ noīe Lazar⁹ q̄ iacebat ad ianuā diuitis vlceribus plen⁹ cupiēns saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis. Luce. xvi. Sciendū q̄ in p̄senti euāgelio fit mentio de diuite epulone ⁊ de Lazaro paupere, Et ōndit̄ in euāgelio p̄ńti q̄ status diuitis in ista vita fuit valde gloriosus. quia fuit in magnis diuitijs delitijs ⁊ honoribus. Stat⁹ aūt paupis fuit statui diuitis oīno cōtrari⁹. Ille enī fuit in vbertate diuitiaꝝ. hic v̄o in extrema paupertate. Ille purpura ⁊ bysso amict⁹. iste vlcerib⁹ circūdat⁹. Ille abūdabat in delitijs. iste aūt cupiebat saturari de micis q̄ cadebant de mensa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Posito aūt statu vtriusq; in vita ponit̄ ⁊ status vtriusq; post mortē. Vterq; quidē mortuus est ⁊ rapt⁹: s; differenter. X Diues quidē mortu⁹ est triplici morte. s. morte culpe dū esset i mūdo. ⁊ hoc p pctm̄ mortale quo separat̄ deus ab aīa. Ezech. xviij. Aīa que peccauerit ipa morieт̄. Itē morte nature quā separat̄ aīa a corpe ꝓprio. ⁊ illa mors est cōis oībus tā bonis q̄ malis. Quia s̄m apl'm. Heb. ix. Constitutū est oībus hoībus semel mori. Itē mortu⁹ est morte gehēne q̄ separat̄ aīa a dei visione ⁊ sctōꝝ ꝯsortio. Lazarus aūt mortu⁹ est vnica morte. s. nature. Fuit enī viu⁹ in mūdo per grām: ⁊ mō viuit corā deo p glorīā. Vterq; etiā fuit in mundo raptus: sed differenter. Nā Lazarus in sinū Abrahe ab angelis est deportatus. Illa autē ductio ab angelis est facta in tutamentū custodie. ps. Angel' suis mādauit de te vt cust. te in oī. vijs tuis. Itē in signū reuerētie. Sic epi in manib⁹ portant̄ cū intronisant̄. Vn̄ ps. In manib⁹ portabūt te ⁊c̄. Itē in signum leticie. Criso. Sufficiebat ad portandū pauperē vn⁹ angel⁹: s; iō plures veniūt vt chorū leticie faciāt. Diues aūt tanq̄ dyaboli parrochian⁹ ad cimiteriū infernale a demonib⁹ est deduct⁹ ⁊ ibi sepult⁹. Tali sepultura sepelientur vsurarij ⁊ impij. De q̄ sepultura dr̄ Jere. xxij. Sepultura asini sepeliet̄. Sepultura. s. asini tal' ē q̄ excoriat̄ ⁊ pellis a dn̄o possidetur. carnes a canib⁹ lacerant̄. Sic q̄n aliq̄s diues morit̄ heredes possidēt terrenam subām: dyemes carnes suas dilacerāt: supplicia infernalia torq̄nt aīam suā. Vn̄ euangelista dic̄ q̄ diues ē i tormētis. ⁊ paup lazar⁹ in loco q̄etis. Itē notandū q̄ xp̄s loquēs de diuitib⁹ dixit in euangel. vt h̄r Luce. vi. Ve vob̄ diuitib⁹ q̄ habetis hic ꝯsolationem vr̄am. Et loq̄ns de paupib⁹ dicēs Mat. v. Beati paupes spiritu: q̄m ipoꝝ est regnū celorū. Querit̄ an oēs diuites sint maledicti. ⁊ similiter an oēs paupes sint bt̄i. Ad q̄d respondetur q̄ nō oēs diuites sunt maledicti nec omnes damnant̄. nec etiā oēs paupes sunt beati nec omnes saluant̄. Vnde restat

nũc videre ꝙ paupes ⁊ ꝙ diuites saluentur ⁊ dãnent. Y Quantũ ad hoc sciendũ est ꝙ septē sunt genera paupeꝝ quoꝝ quattuor genera dãnant ⁊ tria saluant. Silr etiaz sunt septē genera diuitũ: quoꝝ quattuor dãnant ⁊ tria saluant. Et de illis dicet in sequti sermone. Primũ gen⁹ paupeꝝ ꝙ dãnāt ⁊ ꝙ hic ⁊ in futuro paupes sunt est illoꝝ ꝙ murmurāt ⁊ blasphemāt ꝯ deuz ex impatiētia ⁊ sua paupertate dicētes. q̄re ego tā paup sum: de⁹ est oblit⁹ mei. tā pcus ē mihi q̄si a iudeis accomodare deberet cū qb⁹ mihi subuenire posset. Et isti valde iniq̄ ⁊ stulte dicūt ⁊ faciunt ꝙ sic ꝯ deū murmurāt. A Qd̄ pbat vnicuiq̄ tali mō. Quid enī tibi tenet de⁹ aut qd hz de te. Plus enī dedit tibi ꝙ dign⁹ es vel vnꝙ meruisti. Et hoc gratis fecit. Nā ex nihilo creauit te. ps. Ipse fecit nos ⁊ nō ipi nos Itē redemit te ꝓprio sanguine suo. Apl'us. .i. Coꝛ. vi. Empti estis pcio magno. Tertio corp⁹ cū mēbris tibi ꝯcessit. s. oculos ad vidēdũ. man⁹ ad palpādũ. pedes ad ābulādũ. aures ad audiēdũ. os ad loq̄ndũ: ⁊ sic de alijs. Si enī careres visu vel auditu ⁊c. tūc cognosceres ꝙ magnũ bonũ est visus vel audit⁹ ⁊ sic de alijs. tunc libenter velles oib⁹ dieb⁹ vite tue regratiari deo: vt tibi illuminaret oc'los tuos ad videndũ si iā cecus esses. Et de⁹ iam ꝯcessit tibi oīa ista gratis sine tuis merit. Insup tibi tribuit vestimentũ: nutrimentũ: domũ ad inhabitandũ: agros ⁊ vineas. oues ⁊ boues. i. Coꝛ. iiij. Quid habes qd̄ nō accepisti. ⁊ de oib⁹ istis donis nūꝙ regratiat⁹ es ei nec vnꝙ veraciter recognouisti te talia accepisse a deo gratis ⁊ sine oibus tuis meritis. Aug. de ciui. dei. Quisq̄s bñficia dei non videt cecus est: nec laudat ingrat⁹ ē. Qui q̄s i laudādo reluctat insan⁹ ē. O ꝙ multi spūaliter ceci sunt ꝙ bñficia dei nō cognoscūt. ⁊ ingrati sunt ꝙ eū nō laudāt. ⁊ qd̄ pei⁹ ē insani sunt ꝙ deū cū suis donis impugnāt vtendo eis ꝯ honorē dei ⁊ salutē ꝓpriaz. Sicut illi ꝙ abutunt donis tā corpalib⁹ ꝙ tpalib⁹. sicut oculis ad illicitũ visum. ore ad ꝓferēdũ praua ⁊ vana ṽba. aurib⁹ ad audiendũ mala ⁊ detractoria ṽba. pedib⁹ ad saltandũ ⁊ chorizandũ. manib⁹ ad illicitos tact⁹. ⁊ sic de alijs Etiā donis tpalib⁹. s. vestib⁹ ad supbiā. cibo ad gulam. potu ad ebrietatē. ⁊ sic de alijs. Et q̄cunq̄ sic aliq̄s abutit aliquo dono dei: tūc de⁹ fm verā iusticiā deberet hoīem priuare illo dono. s. visu: auditu: vel gressu ⁊c. Et hoc ꝓpter ingratitudinē. Vñ Bern̄. sup Canti.

Ingratitudo inimica ē aīe exinanitio meritoꝝ. virtutũ dispsio. bñficioꝝ pditio. ⁊ talis hō sic ingrat⁹ indign⁹ ē a deo pl'a dona accipere. Vñ Bern̄. Non ē dign⁹ dandis ꝙ non agit grās de datis. Hoc eniz pōt hō in seipo cognoscere. Si enī alicui q̄ter bñficasses ⁊ sp ingrat⁹ esset tibi: tu forte cessares a bñficijs sibi impendēdis. qd tūc dices de deo ꝙ cēties ⁊ millesies tibi bñfecit: ⁊ ei ingrat⁹ sp fuisti. Ergo salubre documentũ est vt q̄cunq̄ vult aliqd a deo accipe ꝙ aū sibi regratiet de acceptis. ⁊ erit tūc dign⁹ pl⁹ a deo accipe. Crisi. sup Mat. Gratiarũ actio ē inuitatio ad plꝰ dandũ. Secūdũ gen⁹ paupeꝝ ꝙ dãnant sūt illi ꝙ in paupertate viuunt ⁊ pua bona iniuste lucrant. sicut ꝙ furant grana: fruct⁹ lignas segetes: ⁊ sic de alijs. Quia fm bt̄m Thomā In talib⁹ minimis si hz q̄s animũ furādi vel nocumentũ inferendi ꝓximo erit pctm̄ mortale. Itē ꝙ emūt vel vendūt ⁊ decipiūt ꝓximos mentiēdo vel iurādo etiā in puis reb⁹ grauiter peccāt. vel etiā si nō iniuste lucrant: tñ ei pcō. lucrant. sicut ꝙ in dieb⁹ festiuis mercantias exercēt. etiā in puis reb⁹ ⁊ abstrahūt se a missa ⁊ a dei seruicio. Itez meretrices ꝙ se ipas dyabolo toties vendūt quoties actum luxurie cōmittūt. ⁊ tñ cū hoc paupes sunt. Itē laboratores mechanici ꝙ opera sua fraudulenter faciūt ⁊ sic ꝓximos decipiūt. sicut fabri: sutores: pistores: panicide: sartores ⁊ sic de alijs. B Tertiũ gen⁹ paupeꝝ sūt illi pauperes ꝙ supbi sunt ⁊ diuitib⁹ inuident de donis sibi a deo collatis. ⁊ tales paupes sunt ⁊ nō sunt paupes xpi: sꝫ dyaboli. Vñ Cassi. sup ps. vij. Si paup supbiat nō ē dei paup. ⁊ si locuples humilitatē diligat: nō est seculi diues. Taliũ voluntates inspiciēde sunt nō nomina. Paup enī supbus est multũ reprehensibilis. qꝛ nō hz occasionē supbiēdi sicut diues Ergo sicut diues ꝙ est humilis multũ ē laudabilis: sic paup supb⁹ est multũ vituperandus. Et talis hz dãnũ duplex. qꝛ hic hz paupertatē: ⁊ in futuro eternā dãnationē. Item illi paupes ꝙ diuitib⁹ inuidēt nō fauētes eis ꝙ de⁹ eis ꝯcessit piculose stant. qꝛ nō debent alicui inuidere: sꝫ nos mutuo diligere sic mēbra vni⁹ corporis. Ergo sicut quodlibet mēbrũ alij nō inuidet: sꝫ ex toto corde ei cōgaudet ⁊ ꝯdolet. Nō enī pes ꝙ in luto vel puluere ābulat inuidet oculo quē nunꝙ tangit puluis: ꝙ multo eo pulchrior ē. imo poti⁹ vellet ipm adhuc esse multo pulchriorē. Itē nō inuidet pes cordi: qꝛ ē sapienti⁹. Itē nō cerebro. qꝛ custos

ditũ est melius: ⁊ locatũ alti⁹. Itē nõ oꝛ: qꝛ il
li datur vinũ cum sibi aqua datur ⁊ hmõi. sic
nullo modo debꝫ qs alteri inuidere ꝓ bono
qđ de⁹ ꝯtulit ei: vel qꝛ ditioꝛ vel nobilioꝛ: vel
altioꝛ: vel acceptioꝛ est ⁊ hmõi. Dñs eñ oꝛdi
nauit mēbꝛa coꝛpis eccl'ie vt voluit. nec nos
oĩs possum⁹ vnũ officiũ habere. i. Coꝛ. xij.
Oĩa mēbꝛa nõ eũdē actũ hñt. Ideo dilige ꝓ
ximũ tuũ sicut teipm ⁊ qesce ab inuidia. mul
to facili⁹ mare totum in dulcedinē verteres
mellis. de celo infernũ faceres. de aqua ignē
ꝙ fontē largitatis diuine cũ inuidia tua extĩ
gueres. Quiesce ğ ab ĩuidia tua. qꝛ frustra la
boꝛas: ⁊ aĩaꝫ tuã ꝑdis: qꝛ inuidia tua nihil ti
bi ꝓficit: nisi ꝙ teipm tribulas ⁊ bona q̃ fac͡q
moꝛtificas. i. Joh. iij. Qui nõ diligit fratrem
suũ manet in moꝛte. ⁊ ideo poti⁹ ꝓximo con
gaude vt mēbꝛũ membꝛo: ⁊ ei bonũ cupias.
Alioqn non es mēbꝛũ coꝛpis xp̄i. qꝛ vt dicit
Ap̄lus. i. Coꝛ. xij. Cũ gloꝛiat᷑ vnũ mēbꝛũ cõ
gaudent oĩa membꝛa. ſʒ es membꝛũ diaboli
quē inuidēdo imitaris. Vñ scriptũ est. Inui
dia diaboli mors introiuit in oꝛbē terrarũ.
Imitant᷑ aũt illũ q̃ sunt ex ꝑte ei⁹. Sciendũ
ꝓ nil'q̃ expedit ꝙ hic sint paupes. ğ fac de ne
cessitate ṽtutē ⁊ sustine paupꝺatē tuã patiē=
ter ⁊ gaude de bono ⁊ glĩa ꝓximi. qꝛ cũ gloꝛi
atur vnũ mēbꝛũ cõgaudēt oĩa mēbꝛa. ꝙ ⁊ si
tu sil'r ita feceris multũ glĩe ꝑ hoc mereris.
Quia nũꝗ̄ aliqs hoim tñ comodũ ⁊ glĩam
de aliquo hic habuit. null⁹ vnꝗ̄ pat᷑ vel mat᷑
de filio: null⁹ de fratre vel amico: sicut tu ĩ ce
lo habebis de quolibꝫ ꝓxĩo saluādo. Ansel.
Vnusquisqꝫ intãtũ gaudeat de alteri⁹ bono
quãtũ de suo ꝓꝓꝛio. Quartũ gen⁹ paupeꝝ q̃
dãnant᷑ sũt illi q̃ cũ vident alios diuites ex=
ercere vsuras vel ludere: vel supbiã in vesti
bus exercere: vel crapulose vl' gulose viuere
ipsi etiã sic vellent libent᷑ viuere: si premiam
ad hoc habere possent. ⁊ q̃ sic optant habere
diuitias peccãt moꝛtalit᷑: qꝛ ad malũ finē desi
derant effici diuites. Item q̃ optãt diuites fi
eri etiã cũ male acq̃sitis: ⁊ sic ꝯcupiscũt rē ꝓ
ximi ꝯtra nonũ p̄ceptũ del vbi dr̄. Nõ cõcupi
scas rem ꝓximi tui: peccãt moꝛtalit᷑: vel etiaꝫ
q̃ diuiſtũt furtũ vel rapinã ꝓpter suspēdiũ
vel ꝓpt᷑ honoꝛē ṽuãdũ: ſʒ tñ volũtatē habent
ꝙ libenter vellēt bona ꝓximi furari vel ra=
pere. Et illi ꝓpter illã malã volũtatē dãnã=
tur si sic moꝛiunt᷑. Isti oēs iam enũerati sũt
infelices ⁊ pauperrimi hoies hic ⁊ in futuro
Quintũ gen⁹ pauperũ q̃ scꝫ saluant᷑ sũt illi q̃
elemosynã recipiũt ⁊ paupꝺatē suã patiēter

sufferũt. ⁊ libent᷑ etiã essent ditioꝛes si dei vo
luntas esset. ſʒ ꝯtra volũtatē dei ⁊ iusticiã no
lunt habere q̃scũqꝫ diuitias: ſʒ poti⁹ vellēt su
stinere paupꝺatē Lazari q̃ micas panis ha
bere nõ potuit ꝙ q̃cꝗ̄ ꝯtra deũ acq̃rere vel
etiã affectare. Aug. Non tibi displiceat pau
pertas tua: nihil ea põt diti⁹ inueniri. Uis
scire ꝙ locuples egestas sit: celũ semp paup
tas emit. ⁊ tales fidelit᷑ tenent᷑ oꝛare ꝓ illis
a quib⁹ elemosynã recipiũt: ⁊ q̃ pro eis labo
rant: ⁊ eis de suis laboꝛib⁹ subueniũt. Ergo
illi paupes q̃ sic elemosinã recipiũt ⁊ ꝑ se la=
boꝛare nõ pñt multũ ⁊ freq̃nt᷑ debent oꝛare:
qꝛ nõ solũ tenent᷑ oꝛare ꝓ seipis: ſʒ etiaꝫ pro
alijs siue viuis siue moꝛtuis a quib⁹ elemosi
nas receperũt. Vñ legit᷑ ꝙ quidã recepit ve
stem a quodã ꝑegrino: ⁊ postmodũ nõ oꝛa=
uit ꝓ aĩa ei⁹: ſʒ obliu⁹ fuit oꝛare ꝓ eo. ⁊ post=
modũ grauiter punit⁹ ⁊ afflict⁹ fuit. qꝛ ꝓ illa
aĩa nõ oꝛauit. Sextũ gen⁹ paupeꝝ q̃ saluan
tur sũt illi q̃ se nutriũt de suis fidelib⁹ laboꝛi
bus. Et illi paupes dici sũt bti. ps. Laboꝛes
ma. tu. qꝛ man. btũs es ⁊ be. ti. erit. Quicũqꝫ
eñ in suis laboꝛib⁹ rectã intētionē hñt ⁊ sũt
sine pctõ moꝛtali sp merent᷑ cũ oĩb⁹ suis la=
boꝛib⁹. Ap̄lus Roma. viij. Scim⁹ qm̄ dili=
gentib⁹ deũ oĩa coopant᷑ ĩ bonũ. Sꝫ dice=
res q̃lis dꝫ esse intētio laborantiũ vt mereri
possint vitã etnã. Hoc q̃re añ ser. lv. Y Se
ptimũ gen⁹ paupeꝝ est q̃ nõ solũ saluant᷑: ſʒ
magnã glĩam habebũt in celo. Et sũt illi q̃ li
benter ⁊ volũtarie sũt paupes ⁊ in tñ dili=
gunt paupꝺatē vt etiã si sine pctõ diuitias ha
bere possent: tñ ꝓpter deũ carere volũt: imo
intantũ diligũt paupꝺatē ꝙ diuitias iam ha
bitas ꝓpt᷑ deuꝫ resignãt sicut ap̄li. vt habet᷑
Math. xix. Ecce nos reliquim⁹ oĩa ⁊ secuti
sum⁹ te. Et q̃sqꝫ etiã aliq̃ volebant eis dare
tempalia: ſʒ recipe nolebãt. Ideo min⁹ vole=
bant habere in terris: vt eo pl⁹ habituri es=
sent in celis. Sil'r etiã nostris tpib⁹ religiosi
sic faciũt q̃ oĩa ꝓpt᷑ deũ sic resignãt. Et tales ꝓ
pter deũ tñ pñt relinq̃re sicut alij tpalia pos
sidentes pñt desiderare. s. ciuitates: dominiũ
vel regnũ: vel etiã totũ mundũ pñt relinq̃re
vñ Hiero. sup Math. Ap̄li quãtũ ad diui=
tias nihil vel modicũ: ſʒ quãtũ ad volũtateꝫ
totũ mũdũ reliq̃rũt. Vñ etiã Gre. in omel.
A sequētib⁹ ergo tanta dimissa sũt quãta a
nõ sequētib⁹ ꝯcupisci potuerunt. Ratio ē. qꝛ
ſm Gre. Coꝛ nostrũ ⁊ nõ substãtiã pensat
deus. Et ista tria vltima genera sũt genera
paupeꝝ: q̃ saluant᷑. Exemplũ in vita Johan

nis elemosynarij. Legit de quodam telonea rio diuite et imisericorde. Semel enim paupi bus in hyeme sedentib' ad solē et se calefaci entib' ceperūt singuli domos elemosinarioꝝ collaudare et pro eis orare. Similiter et do mos elemosinas nō faciētiū vituperare. Inter quas etiam venit in medio earum domus il lius teloneari: et ceperūt singuli interroga re inter se: et null' inuētus est q vn. p cepisset de illa domo elemosinas. dixit vn' eis. Quid dabitis mihi et ego accipiā ex ea hodie elemo sinā. et alij fecerūt cū eo pactū. ille paup veni ens stat foris portā: expectās qn teloneari' iste ad domū reuerteret. ex dispensatiōe dei puenerūt simul ipse teloneari' et vn' seruus portans siligines a mancipio causa prandij ipsius. Uidēs igit egenū nō inueniēs lapi dem propter furorē arripuit siliginē et iacta uit in faciē paupis. Itaqz post duos dies egrotauit infirmitate ad mortem et vidit i so mnis oēs act' suos sup staterā appēdere. In vna quidē acie ɔgregabant mauri viri ni gerrimi et deformes. in altera quidē acie fue runt quidā cādidi et albi coloris qui nihil in uenientes boni qd ipi appēderēt aduersus mala opa q collecta erāt ab illis nigris. tūc illi cādidi ad alterutrū dixerūt. Nihil hic ha bem'. Tunc dixit vn' eoꝝ. Uere nihil habe mus hic nisi vnā siliginē quā dedit ān duos dies xpo: q̄uis nō voluntarie. Et mittētib' ei siliginē in statera eqlitas facta est. Tunc di cunt teloneario hi qui fuerūt cādidi: vade et auge ad hanc siliginē ne isti nigri apprehen dant te. Et euigilās cognouit q visa sunt ab eo nō esse mendacia sz vera. Oia enim q a iu uentute sua fecerat et quoꝝ ipe erat oblit' vi debat illos ethiopes ɔgregare et ad librā de portare. Et dicebat: vere si vna siligo quam iactaui p furorē ita pfuit a quātis malis tūc liberat ille q bona intētione dat elemosinaꝝ indigētib'. Et de cetero ita modestus et pru dens atqz summ' elemosinator fact' est. Cō tigit enim post hoc p tpe quodā bm ɔsuetu dinē eū pcedere ad teloneū et obuiauit ei q dam nud': et cecidit ante eū rogās vt ptecti onē apud eū impetraret. Ille vero expoliauit se et dedit ei vestē et dixit vt deum p eo roga ret. Pergēs vero ille paup erubescēs indui tā pciosa veste dedit vni venditori vt venūda retur: et cum rediret teloneari' vidit vestem suspensam ad vendendū: et tristat' est. et ascē dens domū suā sedebat plorans et cogitans q: non dign' fui vt haberet memoriam mei egenus. Cū sic anxiaretur obdormiuit: et vi dit quēdā pulcherrimū tanqz solē ferentem crucē sup collū suū: qui dixit sibi quid ploras dñe petre: q: sic erat vocat'. Et ondit ei quia dñs vestit' esset veste sua: et dixit ei: ecce ego vestior veste ista quā tu egeno dedisti: et gra tias ago bone voluntati tue quia frigore affige bar et cooperuisti me. Ad se ergo reuers' ad mirat' est: et incepit beatificare egenos et di cere. Uiuit dñs: si inops xps dñs me' fuit ni si moriar siā tāqz vn' ex eis. Et accersito nota rio ei' quē et emerat dixit ei. Duc me in sctā ciuitatē et vēde me vni xpiano: et pcīū da pau perib'. Notario recusante dixit ei iterū. si me nō vendideris ego vendā te barbaris. Obe diuit q ei notari' et pduxit eū in hierlm et vē didit eū vni argētario p. xxx. denarijs: et to tū illud preciū dedit paupib': et post p reuer sus est ad domū nulli hoc manifestauit. Ille aūt teloneari' coqnabat dño suo et lauabat scutellas: et afflixit seipm magno ieiunio. Cū vero vidisset dñs se bñdici et ɔsperitatē hre ppter istū seruū dixit illi. Uolo dñe petre liberare te vt sis ampli' fr meus: ille vo re cusauit. Uiderat enim eū frequenter ɔuicia suf ferre a ɔseruis suis et pcuti. q: tenebant eum tanqz amētē: ita q ei nomē imponerēt amē tis. Quotiēscūqz enim tribulabāt eum cōserui ei' et dormiebat in tribulatiōe: apparebat ei xps indut' veste quā dederat egeno. tenēs ista. xxx. nūmismata in manu dicens ei. No li mestus esse frater petre: Ego suscepi preciū tuū et tibi restituā: et in futuro tpe cōsolabor te. qui petr' xpo sic vlteri' i humilitate et pau pertate seruiuit et postmodū vitā in bono fi niuit.

Ad eandem dñicam. Ser. lxxxi. de septem generib' diuitum.

M Ortu' est diues et sepult' est in inferno. Luce. xvi. Loquēdo hic de diuitib' q dā nantur et q saluant. Sciendū e q septē sunt genera diuitū quoꝝ qttuor dānant et tria saluant. Pmū gen' diuitū q dānātur cū diuitijs suis sūt illi diuites q suas diuitias lucrant cū fraude et iniusticia. s. cū vsura. qui cū pacto accomodāt pecuniā sup eā aliqd re cipiendo: vel q sine pacto: eo tn aīo q aliqd vltra sortē se recepturos sperāt: alās nō mu tuarent. Itē q vendūt res suas longe chari' ppter dilatōnē q eis in ɔtinēti vl' i ɔmptu soluerēt. vt ptz extra de vsuris. ca. Cōsuluit Itē q iam p prompta pecunia emūt et ime

diate ꝓpter dilationē ecōuerso vēdūt i foro
chariori ꝙ valet vel valere pōt. Itē q̄ cū lu-
do lucrant̄ suas diuitias. q2 quicqd in ludo lu
cratur hō hoc retinere nō pōt. Itē q̄ fraudez
cōmittūt in emēdo vel vēdendo. vt sūt illi q̄
nec emere nec vēdere nouerūt nisi cū mēda
cijs ⁊ iuramētis. Quia s̄m Ray. Quotiēs
tales cā decipiendi peierāt vel mentiunt̄ sci
enter peccant mortalit̄ ⁊ tenent̄ ad restituti
onē. Itē q̄ in statera delinquūt. qḋ fit tripli-
citer. Primo cuz qs hȝ diuersa pondera sic ꝙ
vendit ad mīn⁹ ⁊ emit ad mai⁹. Secūdo cū
hȝ mēsuraz iustā ⁊ pōdus iustū: s̄ sciens ma
le mensurāt: vt caupones q̄ mēsuraz replent
cū spuma: etiā institores q̄ digitū libre suppo
nunt. Similit̄ pannicide q̄ cū pollice retra-
hunt vlnā. Tertio qñ qs hȝ iustaz librā vel
mensuram: s̄ facit vt res ponderosior sit t̄pe
venditiōis: vt q̄ lanā spargit aqua: vel piper
ad cellariū portat: vel vinū aqua miscet. Itē
q̄ viciosam ⁊ defectuosaz rem vendūt ꝓ bo-
na ⁊ sic decipiūt ꝓximos. Itē q̄ emūt rapinā
vel furtū tenent̄ restituere: vel etiā quocūqȝ
modo qs iniuste lucrat̄ sciens peccat morta-
liter. vñ Aug. in s̄mone. Auar⁹ anteq̄ҏ lucra
tur semetipm̄ perdit. ⁊ anteq̄ҏ aliqd capiat
capitur. Legitur exēpluz ꝙ qdā ex auaricia
multas nutriebat colūbas: qui ꝓpterea ad-
monit⁹ a suo plebano dicēte sibi ꝙ cū deo et
salua cōsciētia nō posset tenere istas colum
bas. Tūc ille p̄cepit eis vt recederēt si ꝯtra
deū esset ꝙ eas teneret. Tūc oēs colūbe re-
cesserunt ⁊ nunq̄ҏ post reuerse sunt. Secūdi
sūt qui cum diuitijs suis damnant̄ q̄ iustas
res retinent ⁊ possidēt eo aīo vt ꝯtra deum
cū eisdē ꝓ libitu viuere velint. sicut isti faciūt
q̄ iustas res male expendūt: ⁊ nō vtunt̄ istis
iustis bonis ꝓut de⁹ ꝯtulit. s. vt q̄rāt salutem
aīaꝝ suaꝝ subueniendo paupib⁹. vel etiā vt
subuenirēt aīab⁹ illis a q̄b⁹ ipi hñt. Cris. sup
Math. Non ꝓpt̄ hoc diuitias accepisti vt ī
lasciuia cōsumas: s̄ vt in elemosynis expen-
das. Que eīn habes pauperū sūt. s̄ tibi credi
ta sūt. Etiā si ex laborib⁹ iustis: vel ex heredi
tate paterna possessor fact⁹ es. Vñ sciēdū ꝙ
illi q̄ hñt iusta bona ⁊ in malos vsus expen-
dunt dānari pñt. Exēpluz de diuite epulone
de quo euāgeliū hodiernū dicit q̄ epulabat̄
q̄tidie splēdide ⁊ induebat̄ purpura ⁊ bysso.
Non legit̄ de illo ꝙ vsurari⁹ fuit vel p̄do.
s̄ q2 abusus ē. s. in sup̄bia ⁊ gula expendēdo
bona sua. ⁊ illi paupi Lazaro q̄ iacebat ad
ianuā eius cupiens saturari de micis caden

tibus de mensa ipsius nullā miām exhibuit.
ideo dānat⁹ est ⁊ sepult⁹ in inferno. Loquēt
diuites sequunt̄ eū q̄ bona sua ꝯsumūt in su
perbia vestiū: in gula diuersoꝝ ferculoꝝ: ⁊ in
alijs superfluis expēsis suis. nam vnusquisqȝ
erit reddituꝝ⁹ ratiōnē deo de oīb⁹ expensis
quas vltra necessitatē expendit vsqȝ ad mi-
nimum denariuz. Hoc illi nō perpendūt qui
sex vel septē fercula in mensa sua habere vo
lunt ⁊ tria vel quattuor genera vini bibere
appetūt: ⁊ sic s̄m corpus suū viuūt. vñ aplŝ
dicit Roma. viij. Si s̄m carnez vixeritis mor
te moriemini. Hiero. Impossibile enī ē vt p̄-
sentib⁹ ⁊ futuris qs fruat̄ bonis. vt hic ven
trem ⁊ ibi mentē impleat: ⁊ sic de delitijs trā-
seat ad delitias. vt ⁊ hic in hoc seculo gaude
at. ibiqȝ cū deo regnet. Itez q̄ bona sua iniste
acq̄sita male ꝑdunt. s. cū ludo malo: vel cum
meretricib⁹ expendūt: ⁊ sic de alijs. Tertium
gen⁹ diuitū q̄ cū diuitijs dānat̄. s̄ sūt isti q̄ nō
lucrati sūt bona sua iniuste nec expēdunt bo
na sua in malos vsus: s̄ possident ea q̄ resti-
tuere tenent̄. D Et hoc ꝯtingit q̄nqȝ mo
dis ꝙ qs possidet ea q̄ restituere tenet̄. Pri
mo qñ per se lucrat⁹ est aliqua iniuste. vt su
perius in p̄mo membro tactum est. Secun-
do quādo ꝑ se nō lucrat⁹ est iniuste ista bo-
na: s̄ recepit ab aliquo q̄ ea iniuste lucrat⁹ ē.
sicut q̄ recipiūt munuscula a iudeis. s. aucas
gallinas. ciphos argenteos: vel alias p̄ppi
nas. q2 omnia talia eroganda sūt pauperibus
Itē qui recipit dona a raptorib⁹ vel furib⁹:
vel etiā a lusorib⁹: vel a q̄buscūqȝ q̄ ista bōa ī
iuste lucrati sunt q̄ sibi ꝓpinauerunt oīa ista
tenet̄ dare ⁊ restituere s̄m ꝯsiliū sui ꝯfesso-
ris. Tertio qñ qs intulit ꝓximo dānū. etiaz
si ad vtilitatē suaz ꝓpriā nō puenit tñ tenet̄
dānuz ꝓximi recōpensare. Et h̄ q̄nqȝ ꝯtigit
ꝑ malū ꝯsiliū qḋ q̄s dedit s̄ dānū ꝓximi sui qḋ
sine suo ꝯsilio nō fuisset factū. tūc totū dānuz
tenet̄ recōpēsare. Itē q̄ falsuz testimoniū dic
vñ ꝓxim⁹ ledit̄ in reb⁹ suis tenet̄ dānū ꝓxi-
mi recōpēsare. Quarto cū qs retinet sibi rē
inuētā: q2 q̄libet tenet̄ restituere rē quā inue
nit. Aug. Qḋ inuenisti ⁊ nō restituisti rapui
sti. Quito qñ qs impedit aliquē ex inuidia a
ꝯsecutiōe alicui⁹ muneris vel bñficij. tūc tene
tur ad restitutiōnē. Sciendū qñ qs obligat̄
alicui in debitis: ⁊ quādo terminus expirat:
tūc tenet̄ soluere si pōt. vel dilatiōnē petere.
Et ḡ quicunqȝ ꝓmittit aut iurat se soluturū
debita talia sup aliquē terminū: ⁊ si nō facit
piuriū incurrit. quia s̄m sctm̄ Tho. Sicut

accipere rem alienā est ꝯtra iusticiā: ita etiā
detinere. q: ꝑ hoc ꝙ aliqˢ detinet rē alienā
inuito dño impedit eū ab vsu rei sue. ⁊ sic fac
ei iniuriā. Ergo ꝑiculose stant isti q̄ iurādo
ꝓmittūt soluere sup aliquē terminū ⁊ ꝓlon
gant quinqȝ ad quattuor vel sex hebdomadas vl'
ad annū cū tñ bñ soluere pñt si vellent. ¶
Quarti diuites q̄ cū diuitijs dānanť sūt illi
q̄ auare retinēt ⁊ possidēt sua iusta bona cū
nimia tenacitate ⁊ cū insatiabili cupiditate.
sic ꝙ de supfluo paupib' non subueniūt ꝯm
iussum xp̄i q̄ dicit in euāgelio. vt hr̄ Luce. xi.
Qd̄ supest date elemosinā: ⁊ ecce oīa mūda
sūt vobis. Sciendū aūt ꝙ magr̄ dicit in cō-
pendio theologice veritatis. ꝙ qñ qˢ retinet
supflua ex insatiabili cupiditate: sic ē morta
le pctm̄. ⁊ p̄cipuū signū talis affectus est cū
qˢ res poti' putrescere sinit apud se q̄ȝ vtili
ter alijs expēdat. verbi grā. Sicut iste q̄ pa-
nem vel carnes frumentū ⁊ hmōi comesti-
bilia ꝑire ꝑmittit anteq̄ȝ paupib' erogare
velit: ⁊ hoc ex nimia ꝑcitate: q: timet sibi sp
deficere. Et qnqȝ tales vix audent ad neces-
sitatē suā comedere. Et in hoc silēs sūt bufo
ni: de quo legiť ꝙ terrā comedit. ⁊ qñ caput
suū sup terrā erigit: tūc timet sibi terram ad
huc deficere ⁊ nō audet pl' comedere de tra:
nisi inq̄ntū pōt cū vno pede tegere siue tollere
Ex his patere pōt q̄ȝ ꝑiculose stant tales di
uites tenaces. q: in hoc deū grauiter offēdūt
⁊ ꝯtra charitatē ꝓximi faciūt: ⁊ ꝯtra aīas ꝓ
prias grauiter peccāt. q: tales cōparanť q̄-
dāmodo raptorib' vel furib'. Vñ Amb. in
sermone. Non minoris ē criminis hñti tollere q̄ȝ
cū possis indigētib' denegare. vñ etiā Basi
lius. Nōne inq̄t spoliator es que dispēsanda
suscepisti reputādo ꝓpria. Est enī panis fa
melici quē tu tenes: nudi tunica quā in cōcla
ui seruas: discalciati calcei q̄ penes te marce
scunt: indigētis argentū qd̄ possides huma-
tū. Vñ etiā xp̄s dicit i euāge. vt hr̄ Lu. xviij
q̄ȝ difficile q̄ pecuniā hñt regnū dei intrabūt.
Itē de diuitib' tenacib' legiť tale exemplū
ꝙ quidā diues tpe charistie vl' famis ne au
diret voces querulosas pauꝑꝝ ad quandā
suā hereditatē iuxta quādā aquā situatā se
trāstulit. vbi p̄e nimia fame pauꝑ ꝓpl's cla
mans eū sequebať ꝓpter sustentationē quo
rū voces audiēs respōdit. nō durabo cū istis
canib': ⁊ fecit mensā suā locari retro in ali-
am camerā vbi tales voces pauꝑꝝ audire
nō posset. Et statim quidā armat' pulsauit
ad portā dicens. Nuncī' dei sum ⁊ volo loq̄
cū dño tuo. Sed cū seruitor ei' de mandato
dñi sui eū assereret ibi nō esse. Rñdit. menti
ris. Nam ad illā camerā ideo se trāstulit ne
pauꝑꝝ clamorē audiret: ⁊ nūc ex parte dei
cito eū vt cōpareat corā deo reddere ratiōes
de oībus tempalib' sibi cōmissis. Qui diues
mox ad mortē est īfirmat': ⁊ a charis ⁊ ami
cis ⁊ cognatis suis ad penitentiā ⁊ ꝯfessiōē
exhortabať quos iste audire renuit. Sȝ di-
xit: ego ad iudiciū dei citat' cōparui ⁊ iā ad
eternā mortē iudicat' sum sine oī spe salutis
q: sicut nō exercui misericordiā ⁊ cōpassionē
ad pauperes xp̄i: sic eadē districtōe sine mīa
sententiat' sū: ⁊ sic infelicē aīam expirauit.
⁊ res ⁊ corp' ⁊ vitā ⁊ aīam ꝑdidit. Jaco. ij.
Judiciū sine mīa fiet ei q̄ hic nō facit miam
Quintū gen' diuitū qui saluanť sunt illi qui
sunt misericordes ⁊ humiles: ⁊ habēt cōpassio
nē cū pauperib'. Math. v. Btī misericordes.
⁊c̄. vñ Hiero. in ep̄l'a. Non memini me legis
se mala morte mortuū q̄ libenť opera pieta
tis exercuit. q: ille habet multos intercesso-
res. ⁊ impossibile est p̄ces multoꝝ nō exau
diri: quare merito debem' esse misericordes
ad ꝓximos ⁊ ad vicinos nostros: ⁊ nullum
spernere debem': etiā q̄ȝtūcūqȝ pauꝑ vel de
fectuosus sit. q: q̄libet nostrū debet cogitare
ꝙ talis etiā posset fieri si de' ꝑmiserit. scȝ le
prosus: cec' claud'. ⁊ sic de alijs. Et sicut tūc
sibi cōpati vellet ⁊ misereri. sic dȝ ꝓximis de
fectuosis facere. Mat. vij. Que vult q̄ vt faci-
ant vob' hoīes eadē facite eis. ¶ Sextū
gen' diuitū q̄ etiā saluanť sunt q̄ abstinentiā
⁊ parcitatē in vbertate seruāt. ⁊ hoc eis q̄si
ꝓ martyrio spūali reputať. vñ Bern. i ser.
martyꝝ. Nullū martyriū graui' est q̄ȝ inter
epulas esurire: ⁊ inter vestes multas algere
paupertatē pati inter diuitias. videre enī ⁊ nō
gustare est graue. maxīe cū hō bene possit ⁊
cū facultatē habet: ⁊ sic resistit sibijpi ⁊ vin-
cit naturā suā ⁊ corpus suū. verbi grā. Cum
dure iaces ⁊ tñ duos vel tres lectos habes.
⁊ aquā bibis ⁊ vinū habes. ⁊ pulmentū co-
medis ꝓ carnib'. ⁊ sic de alijs. Hoc sine grā
⁊ sine pena esse nō pōt. Ergo pca vita ē me-
ritoria hoī ⁊ deo valde accepta. vñ Hugo de
sancto victo. Gaudeat q̄ pōt pce viuere. pca
enī vita occidit vicia: libidinē extinguit: vir-
tutē nutrit: animū roborat: mētē ad celestia
eleuat. Similiť intelligiť de alijs delectatio
nibus corpis .s. vt hō se abstrahat in sacris
dieb' ⁊ noctib' ab actu matrimonij: ⁊ absti-
neat se a chorea ⁊ alijs gaudijs mundi: ⁊ in-

duit vestes hũiles: cũ tñ est diues ⁊ possz habere p̃ciosas. vł qñ abstinet se a comestione fructuũ. s. pomoꝝ: piroꝝ: ⁊ sic de alijs. Et q̃ties cunq̃ hõ diues sic abstrahit sibi aliq̃d comestibile: vel etiã potabile ꝓpter deũ: ⁊ dat ħ hoi paupi amore dei totiens meret̃ eternum gaudiũ ⁊ eternã coronaz. Gre. Abstinẽtia ẽ qñ quis ꝓ amore dei ⁊ salute ꝓpria nõ ab illicitis tñ: imo etiã interdũ a licitis ⁊ cõcessis se cohibet. Septimũ gen⁹ diuitũ q̃ saluantur sunt q̃ proximis indigẽtib⁹ subueniũt mutuando vel etiã dilationẽ debiti ꝓpt̃ deũ dãdo vñ Lu. vi. Mutuũ date nihil inde sperãtes: ⁊ erit merces vestra magna. q: qñq3 aliquo tp̃e mutuando ꝓximo tñ sibi valet ista mutuatio q̃si qñq3 alio tẽpore sibi intantũ grãs dedisset. Et qñ homo ex fraterna charitate sic mutuat indigenti ex hoc letat̃ xp̃s Maria ⁊ oẽs sancti. q: sunt⁹ inuicẽ mẽbra. Et ergo vnũ mẽbrũ cõgaudet alio. Silr intelligit̃ qñ q̃s gratis ⁊ ꝓpt̃ deuz dilationẽ dat ꝓximo q̃ ꝓ isto termino nõ hz soluere sibi: ⁊ tñ sibi libent̃ soluere vellet. Et sic iste posset mereri ĩ vno homĩe q̃ sibi de⁹daret dilationẽ in agone vt posset cõteri ⁊ ꝯfiteri ⁊ sacramẽta pcipere ⁊ sic vitã in bono finire: q̃ alias forte dãnatus fuisset.

De eadẽ dñica. Ser. lxxxiij. de superbia vestium.

Homo quidã erat diues q̃ induebat̃ purpura ⁊ bysso. Lu. xvi. In v̄bis p̃missis iste diues rep̃hendit̃ de vana gloria quã habuit in portãdo vestes nimis p̃ciosas. Vñ in p̃senti sermõe tria sũt dicẽda. Primo q̃ q̃tuor modis põt esse reprehensio circa vestes. Secũdo qñ hõ ꝓ ornatũ corpis peccat mortaliter: ⁊ qñ nõ. Tertio dicẽdũ est exemplũ de supbia vestiũ. ¶ Quantuz ad p̃mũ est sciendũ q̃ q̃tuor modis rep̃hensio põt esse circa vestes. Primo cũ nimis sũt p̃ciose: sicut qñ excedit q̃s statũ suũ in p̃ciositate vestiuz. vt qñ ciuis vel rustic⁹ vult hr̃e tam p̃ciosas vestes sicut miles: ⁊ miles sicut comes: ⁊ comes sicut dux: ⁊ dux sicut rex. Sic de vxorib⁹ intelligit̃ ⁊ hoc est magnũ pctñ. vñ Gre. in omel. hodier. Sũt nõnulli q̃ cultũ subtiliũ p̃ciosariũq3 vestiũ nõ putãt esse pctñ. q̃d si culpa nõ esset nequaq̃ s̃mo diuin⁹ tã vigilant̃ exp̃meret q̃ diues q̃ torq̃batur apd̃ inferos purpura ⁊ bysso indut⁹ fuisset. Notandũ q̃ circa materiã vestiũ multũ ꝓfecit curiositas hũana. Primo materia vestis fuit multũ vilis. s. ez pellis cũ lana. vñ Gen. iij. Fecit deus ade ⁊ vxori ei⁹ tunicas pelliceas. s. de pellib⁹ mortuoꝝ aĩaliũ. Deinde ꝓcessũz est ad lanã purã q̃ leuior est q̃ pellis. Tertio ꝓcessũ est ad cortices herbaꝝ. s. ad linum. Quarto ad stercora vermiũ. s. sericũ. Deinde ad aurũ et argentũ: ⁊ ad lapides p̃ciosos. q̃ p̃ciositas vestium multũ displicet deo. In signũ hui⁹ legitur q̃ p̃m⁹ int̃ romanos q̃ vtebat̃ veste purpurea a fulmine percussus ẽ: ⁊ sic subitanea morte interijt in terrorẽ ⁊ exẽplũ sequẽtibus ne vnq̃ aliq̃s audeat se ꝯtra deũ supbe ĩ vestib⁹ p̃ciosis erigere. Et etiaz talis p̃ciositas vestiũ est rep̃hensibilis respectu corpis hũani q̃d est de cinere ⁊ de terra factũ: ⁊ in terrã ⁊ cineres redigendũ. vñ Gre. in mora. Indignũ est enĩ vili cineri fieri purpureũ saccuz. vñ Bern. Quid supbis terra ⁊ cinis. q̃d veste nitida gloriaris. subter te sternet̃ tinea: ⁊ operimẽtũ tuũ erunt vermes: hec tua vestis erit. Itẽ illi q̃ se exteri⁹ ornant p̃ciosis vestib⁹ siles sũt sepulchris dealbatis: q̃ exteri⁹ apparent hoib⁹ p̃ciosa: intus vero sũt plena ossibus mortuoꝝ. vñ Inno. de vili. hũane ꝯditionis. Sz q̃d ẽ hõ p̃ciose ornat⁹ nisi sepulchruz foris dealbatũ: int⁹ aũt plenũ spurcitia. Hoc euident̃ apparet in meatib⁹ nr̃i corpis. Vñ Augu. in quodã ser. O hõ si ꝯsideras q̃d ꝑ os: q̃d ꝑ nares: q̃d ꝑ ceteros meat⁹ egrediatur nũq̃ vilius sterq̃liniũ inuenisti cũ sic nos ip̃os attente ꝯsideram⁹ q̃d s̃m corp⁹ sumus tũc merito de p̃ciositate vestiũ erubescimus. Secundũ q̃d est rep̃hẽsibile in vestib⁹ est mollicies vestiũ. Cõtra hoc Iohes baptista q̃ in vtero fuit sanctificat⁹: ⁊ nũq̃ aliq̃d peccatũ mortale cõmisit: habuit vestem duraz ⁊ multũ asperã. Vñ dr̃ Math. iij. Ipse autem Iohes habebat vestimẽtũ de pilis cameloꝝ. Vbi glo. Seruus dei nõ dz hr̃e vestimentũ ad decorẽ vel delectationẽ: s̃ tñ ad tegẽdũ nuditatẽ. Vñ xp̃s dicit in euãge. Qui mollib⁹ vestiunt̃ in domib⁹ reguz sũt. Vñ ex iam dictis apparet differẽtia int̃ seruos xp̃i ⁊ seruos hui⁹ seculi: q: s̃ui hui⁹ seculi q̃rũt in vestitu corpis delectationẽ ⁊ nitorẽ ⁊ mollicieẽ. Bern. Mollia indumẽta molliciẽ animi indicant. Sz s̃ui xp̃i tñ ad nuditatẽ tegendã. vñ Aplˢ. i. Thi. vi. Habẽtes alimẽta et q̃bus tegamr̃ his ꝯtenti sim⁹. Imo seruus xp̃i cõpetit asp̃itas vestiũ ad domãdũ ip̃am carnẽ. ps. Cũ mihi molesti essent induebar cilicio. s. demones ꝑ infestationẽ carnis. Tertium rep̃hẽsibile circa vestes est extraneitas

q̄ aliq̄s vult hr̄e vestes extraneas a vestib⁹ alioꝝ dissimiles. ⁊ talib⁹ minat̄ dñs: vt habetur Sophie. i. Uisitabo sup̄ p̄ncipes ⁊ super filios regis: ⁊ sup̄ oēs q̄ induti sūt veste peregrina. Uest̄ o pegrina sunt illi varij modi ⁊ noue adinuentiones vestiū q̄ ab antiquo non fuerūt. Hoc p₃ in illis q̄ ante. xxx. xl. x. ānos vixerūt: q̄ tūc tales nouitates ⁊ vanitates ⁊ tales incisiones nō viderūt q̄s nūc̄ vidēt. ⁊ ve illis q̄ tales nouitates inuenerūt: vel q̄ nitūtur adhuc inuenire. q: sicut iste laudabilis esset q̄ nouā v̄tutē ⁊ nouū modū laudabilē viuendi inueniret. q: p̄ hoc a deo ⁊ ab oīb⁹ sanctis honoraret̄ in celo. ⁊ cū hoc p̄riceps esset oīm meritoꝝ istoꝝ q̄ eū imitarent̄ ⁊ gaudiū suū accidētale i celo augmētaret̄ ppt̄ h' vsq₃ ad nouissimū di. a q̄libet hoīe q̄ eū imitaret̄ sic p̄ oppositū vituꝑabil̄ ē iste q̄ nouū viciuꝫ inuenit vel adhuc inueniet. q: ex h' irā dei grauiter ꝯ se p̄citat ⁊ re⁹ erit oīm pctōꝝ illoꝝ q̄ eū imitant̄. Et si dānabit̄ tūc pena sua accidētalis augmētabit̄ ei vsq₃ ad nouissimū diē a q̄libet hoīe q̄ eū imitat⁹ fuerit i hoc vicio. Sil̄r illi q̄ volūt hr̄e vestes diuersoꝝ coloꝝ sūt rep̄hensibiles. Cui⁹ rō est. q: tales diuersi colores in lana ouiuꝫ nō inueniūt̄ naturalit̄. Si taliū coloꝝ voluisset dñs eē ip̄am lanā ouiū potuisset depinxisse oues sicut depinxit aues Et forte a p̄ncipio ñ fuit facta pictura hm̄oi absq₃ curiositate ⁊ culpa. Uñ legit̄ de q̄dā v̄gine quā remordebat ꝯsciā sua de hoc q̄ habuit vestes alteri⁹ coloris q̄ naturalis. ¶ Quartū rep̄hēsibile ē sup̄fluitas q̄ attēdit̄ i trib⁹. P̄rio i illis q̄ volūt hr̄e diuersa paria vestiū. ⁊ pot⁹ etiā volūt vestimēta a tineis comedi q̄ inde xp̄m i paup̄ib⁹ induere. Jacob. v. Agite nūc diuites plorātes vlulate i miserijs q̄ aduenient vob. diuitie vr̄e putrefacte sūt. et vestimēta vr̄a a tineis comesta. Aliq̄ hn̄t tot paria vestimētoꝝ quot sūt dies i hebdomada: vel q̄nq₃ plura. ⁊ pl'es paupes sūt q̄ sustinent magnā miseriā i victu ⁊ vestitu. Bern̄. Clamāt nudi clamāt famelici ⁊ ꝯq̄rūt̄ nob̄ fame ⁊ frigore miserabilit̄ laborātib⁹ q̄d cōferūt tot mutatoria vel extēsa i p̄ticis vel plicata i manicas. Quō tales diuites implēt doctrinā xp̄i q̄ dicit i euāge. Qui h₃ duas tunicas det vnā nō hn̄ti. Cū tñ pl'es sūt q̄ hn̄t sex vl' octo tunicas ⁊ nemini quicq̄ dāt: signū ē q̄ tales nō hn̄t verā charitātē dei ⁊ p̄rimi. i. Johā. iij. Qui habuerit subst̄ātiā huiꝰ mūdi ⁊ viderit fratrē suū necessitatē hr̄e ⁊ clauserit viscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo. Secūdo ꝯsiderat̄ sup̄fluitas i illis qui volūt hr̄e lōgas vestes vt maiores videant̄. Qđ viciū multū abūdat iam i q̄busdā viris q̄ altos pileos in capitib⁹ ⁊ colopedia in pedib⁹ ⁊ vestes lōgas p̄ terrā trahunt volētes sic adijcere ad staturā suā cubitū vnū. Cum tñ xp̄s dixit in euāge. vt h̄r Math. vi. Quis vr̄m cogitās ꝑt adijcere ad staturā suā vnū cubitū. Itē i illo vicio laborāt mulieres q̄ lōgas trahūt caudas post se p̄ciosis vestib⁹ terram coopientes: ⁊ de nuditate xp̄i i paup̄ib⁹ nō curātes. Caudis suis pulices colligunt ⁊ puluerē hoīb⁹ mouēt. Xp̄m x̄o quē i tot paup̄ib⁹ nudū inspiciūt nō operiūt. Est etiam multū rep̄rehēsibile q̄ caude assumunt̄: cum tñ natura hoī caudā negauit: h̄ miseri hoīes eā sibi assumūt. ⁊ in hoc cōtra creationē creatoris faciūt q̄ eos sine cauda creauit: cuꝫ tñ si sibi placuisset ⁊ hoī vtile fuisset eundē hoīeꝫ cū cauda magna creare potuisset: sicut vulpē vel leonē ac cetera aīalia. Timēdū ē talibus ne diabol⁹ i caudis talib⁹ q̄escat. Uñ legit̄ q̄ quodā i sctō q̄ ip̄e quēdā diabolū ridentē vidit. Et q̄siuit ab eo cur rideret. Qui dixit ei. Uidi sociū meū e q̄tantē sup̄ vestē cuiusdam mulieris: q̄ dū caudā traheret soci⁹ me⁹ cecidit in lutū: ⁊ ideo risi. Tertio sup̄fluitas ē in illis q̄ volūt hr̄e capucia magna ⁊ lata de q̄tuor: vlnis: vel q̄nq₃ vl' sex: ⁊ manicas lōgas in tunicis q̄si vsq₃ ad terrā depēdētes: ⁊ incisiones multas ⁊ lōgas: tā i capucijs q̄ in tunicis. In q̄b⁹ oīb⁹ est magna ⁊ inutilis sup̄fluitas: ⁊ talis sup̄fluitas nō est ad honoreꝫ dei nec etiā p̄dest ip̄i hoī nec corpi q̄d exinde aggrauat̄: nec aīe q̄ exinde maculat̄ ⁊ deturpatur. De q̄b⁹ oīb⁹ sic sup̄flue expēsis siue i se siue in filijs. siue in suis vxorib⁹ districtam rationē reddituri sūt i nouissimo. ¶ Quātū ad secundū sciendū q̄ ornat⁹ corporis pōt esse sex modis pctm̄ mortale. P̄rio ppt̄ intētionē scꝫ cū q̄s se ornat ea intentōne vt velit ab alijs ꝯcupisci. q: s̄m Aug. Non solū appetere: h̄ etiā appeti velle criminosuꝫ est. Cris. in li. de cōpūctōe. Si mulier se ad hoc decorauerit: vt ad se visus hoīm p̄uocet extremam vindictā sustinebit: ḡ mulieres vel etiam virgines que se ornant vel facies suas colorant vt ab alijs concupiscantur peccant mortaliter: q̄uis etiam nō habeant volūtatem consentiendi illis q̄ eas ꝯcupiscūt. Et nota q̄ talis mulier vel virgo que se sic ornat peccat q̄druplicıter. P̄rimo ꝯtra seip̄am. quia decorem aīe sue detur pat: ⁊ seip̄aꝫ i aīa mortificat. modo si malus hō est iste qui se corpalit̄ occidit: q̄d tūc de illo qui eternalit̄ in corpore

⁊ aĩa ſe occidit. Aug. Mors corpis neceſſa-
ria eſt: mors aĩe volũtaria. Uñ corpus mu-
lieris peccatricis ſup hẽ ornatũ ſepulchrũ eſt
aĩe mortue: ⁊ quãto plꝰ corpꝰ ab extra orna-
tur ⁊ coloraſ: tanto plus aĩa deturpaſ ⁊ de-
nigratur. Secũdo talis mulier peccat cõtra
xp̃m. q: ſanguinẽ ip̃ius denuo effũdit. Quia
ſicut de corpore humano ſano nõ poteſt ab-
ſcindi membrũ ſanũ ſine effuſiõe ſanguinis:
ſic nec bonꝰ in grã exiſtens põt abſcindi per
occaſionẽ peccati mortalis a corpe miſtico ip-
ſius xp̃i ſine miſtica effuſione ſanguis xp̃i. q:
oẽs hoĩes in grã exiſtẽtes ſunt mẽbra xp̃i: ⁊
xp̃s ẽ caput. Et quicũq; ꝑ ornatum corpis ali-
quẽ allice ad malã cõcupiſcentiã tu iã ic vnũ
mẽbrũ a corpe xp̃i abſcidiſti: ⁊ denuo ſãguinẽ
ip̃iꝰ effudiſti. Ber. i ſer. Nõne tibi videſ ꝗui-
orem ab eo xp̃s ſuſtinere ꝑſecutionẽ q ſugge-
ſtione maligna exemplo ꝑnicioſo: ſcãdali oc-
caſione ab eo peruertit aĩas q̃s redemit ꝙ a
iudeo q ſanguinẽ iſtũ fudit. Tertio talis mu-
lier vel virgo nocet angelis Marie ⁊ oibꝰ
ſanctis. Primo q: priuat eos iſto gaudio qđ
habuerunt in ꝯuerſione illꝰ pctõris quẽ iſta
mulier ꝑ ornatũ ſuũ trahit ecõuerſo ad pec-
catũ ⁊ ad malã ꝯcupiſcẽtias. Amb. An non
angelos credimꝰ ingemiſcere cũ homo peni-
tens ad pctm̃ reuertiſ. Ideo dr̃. i. Cor. xi. ꝙ
mulier debet habere velamẽ ſup caput ſuũ
ꝓpter angelos. ſ. ne offendat angelos. ſ. alli-
ciendo ⁊ occidendo hoĩes in aĩa quos ip̃i cu-
ſtodiũt. Itẽ q: ſeruitiũ illi homĩ exhibitũ ab
ip̃is angelis oĩno euacuaſ. De quo ſeruitio
dicit ps. Angelis ſuis mã. de te: vt cu. te in oĩ-
vi. tu. Itẽ q: ruina ip̃oꝝ angeloꝝ repari de-
buit per talẽ hoĩem ꝯuerſum a pctĩs: quã re-
paratõnẽ iſta mulier impediuit q illũ ad pec-
candũ induxit. Ex q̃bꝰ pꝫ ꝙ talis mulier ꝗui-
ter angelos offendit q ſe ornat ad alliciendũ
viros. Quarto talis mulier peccat ꝯtra ꝓxi-
mos. q: ẽ interfectrix fratrũ ſuoꝝ. qñ hoĩem
quẽcũq; ꝑ ornatũ ſuũ ad peccãdũ induxit. q:
oẽs ſumꝰ frẽs ⁊ habemꝰ vnũ prẽꝫ ⁊ vnã ma-
trẽ. ſ. ieſuꝫ xp̃m: ⁊ mariã: adã ⁊ euã. vnũ ba-
ptiſma: vnã fidẽ: vnã patriã: ⁊ vnã heredita-
tẽ. ſ. celũ: ⁊ deꝰ iſtas aĩas reqret a tali mulie-
re ĩ iudicio: ⁊ aĩa eiꝰ erit ꝑ aĩabꝰ illoꝝ. q: ſm
leges. Qui occaſionẽꝫ dãni dat dãnũ dediſſe
videſ. vñ dr̃ Exo. xxi. Si q̃s aperuerit ciſter-
nã ⁊ foderit ⁊ ñ operuerit eã: cecideritq; bos
aut aſinꝰ ĩ eã: reddat dñs ciſterne p̃ciũ iumẽ-
ti. Ubi dicit glo. Ciſterna aperiſ qñ mulier
ornaſ. In ea ꝓ nõ opertã bos cadit vel aſi-
nus qñ occaſiõe pulchritudinis quã mulier
incaute oñdit aliq̃s perit: ⁊ ĩ hoc caſu aĩa pe-
reuntis de manu mulieris reqriſ. Sciendũ
ꝙ ſm ſctm̃ Tho. ij. ij. q. clxix. Mulier in ma-
trimonio cõſtituta licite põt operã dare vt vi-
ro ſuo placeat ne ꝑ eiꝰ ꝯtemptũ in adulteriũ
labatur. Uñ. i. Cor. vij. Mulier q nupta eſt
cogitat q mũdi ſũt quõ placeat viro. ſꝫ plẽs
mulieres volũt per hoc ſe excuſare in ꝓpo-
ſito habitu ſuo dicẽtes ꝙ ideo ſe ornant vt vi-
ris ſuis placeãt: vt ſic ſe ab alijs mulieribus
cuſtodiant: ſꝫ mẽtita eſt iniq̃tas ſibi. Hoc pꝫ
q: multe mulieres ornãt ſe potiꝰ qñ ꝓcedũt i
publicũ ꝙ qñ ſunt cũ viris ſuis in domibus
Itẽ viri multotiẽs ſũt in longinq̃s partibus
⁊ vxores taliũ viroꝝ dicũt ꝙ ornãt ſe ꝓpter
maritos ſuos. ſꝫ deꝰ q noſcit corda homi ſcit
an veꝝ ſit q nullo mõ põt decipi. Secũdo pec-
cant mulieres ⁊ etiã viri in ornatu cum ſe or-
nant ex ſupbia. ſ. extollendo ſe ſuper alios et
ꝯtẽnendo alios q nõ habent talẽ ornatũ. Et
talis ornatꝰ cõuerſ ex ſuperbia procedit. Gre-
goriꝰ. Nõ ꝑ ſola inani gloria veſtimẽtũ p̃ci-
oſius q̃rit: res ip̃a teſtaſ q: nemo vult ibi pre-
cioſis veſtibꝰ indui vbi ab alijs non poſſit vi-
deri. Unde Inno. de vilitate ꝯditionis huma-
ne. Supbus autẽ vt magnificꝰ videaſ ſata-
git veſtiri duplicibus: indui mollibus: preci-
oſis ornari. Hoc patet. Quia heu multi ho-
mines ex ſupbia ſe ornant vt alios ĩ pulchri-
tudine excedant: vel ſaltem non excedantur
ab alijs: vel ex amore vane glĩe ⁊ vane lau-
dis: vt dicatur ꝙ ip̃i ſunt pulchri ⁊ honora-
biles. Nõ eſt veriſimile ꝙ tales homines cha-
ritatẽ dei ⁊ ꝓximi ⁊ proprie ſalutis habeant
q: verba vane glorie cariora hñt ꝙ fratres
ſuos: ꝙ etiã deũ: ꝙ etiã ꝓpriã ſalutẽ ꝙ etiaꝫ
eternã gloriã. Tales eñ multi cõtẽnũt deũ:
mariã ⁊ oẽs ſctõs q eis ꝓpoñũt laudẽ ⁊ glo-
riã hoĩm. Cariꝰ eñ hñt vt pulchri ⁊ honora-
biliores dicanſ ꝙ vt ꝯſequanſ regnũ celi cũ
xp̃o ⁊ cũ oibꝰ ſctis eiꝰ. q: Lu. xiiij. dr̃ Ois q
ſe exaltat humiliabiſ. ⁊ q ſe hũiliat exaltabi-
tur. Tertio peccant viri ⁊ mulieres in orna-
tu corporis. ſ. ſeip̃os colorãtes: ⁊ p̃ſertim cuꝫ
hoc faciũt in ꝯteptũ ſui creatoris. Quãtũ au-
tẽ tales ſic facies ſuas colorantes deũ offen-
dant in hoc ꝑt notari ꝙ tm̃ videmꝰ offendi
peritos artifices qñ aliq̃s aliqđ p̃ſumit me-
liorare in opibus eoꝝ. Sic etiã dicenduꝫ eſt
de deo creatore oĩm creaturarũ. Uñ Am-
broſiꝰ. Deles picturã dei ſi vultũ tuũ natura-
li cãdore obnubilas: ⁊ exq̃ſito rubore ꝑfũdis

Jtē tales similes erunt lucifero q̄ voluit pulchriores esse q̄ deus omps eos creauit. Sicut illi q̄ habēt pallidas facies et volūt sibi facere albas et rubeas: et illi q̄ habent nigros crines et volunt habere glaucos. et q̄ hñt crines planos et volūt hr̄e crispos: et sic nolunt esse cōtenti in creatione dei: s̄ volūt se aliter facere q̄ deus eos creauit: cū tñ deus ꝓ bono et pro salute ipoꝝ eos sic creauit. qr ex omipotentia sua potuisset eos ita pulchros et splendidos creasse: sicut sol est in splēdore suo si sibi placuisset et eis vtile fuisset. Et dū tales volunt habere exterius facies pulchras interius assumūt facies diabolicas. cōtra illud Eccli. iiij. Non accipias faciē aduersus faciem tuā. sed dñs minat̄ talib⁹ sic se colorantib⁹ q̄ in futuro denigrabunt̄. iuxta illud Johel. ij. Omēs vultus redigent̄ in ollā. Nūq̄ aliq̄ olla nec aliquod caldare sic denigrabit̄ sicut facies talium denigrabūtur si sic morient̄. vñ Bern. In q̄ aūt mēbro creator magis offendit̄ in eo peccator grauius torq̄bit̄. Quarto hoīes peccant in ornatu corpis. et hoc fit propt̄ nimiā cōplacentiā et amorē et sollicitudinē quā hñt ad ornatū et pulchritudinē corpis. Tant⁹ enī pōt esse ille amor et tāta cōplacentia q̄ est mortale peccm̄ et q̄si ydolatria. vt q̄ñ iste amor et cōplacentia illa amorē dei supat. qr hoc ab homine colitur qd̄ pre ceteris diligit̄. Aug. dic̄. Nullū peccm̄ est adeo veniale qd̄ nō fiat mortale dū placet. ergo isti periculose stant q̄ habent nimis magnā cōplacētiā in suis vestib⁹ eo q̄ hñt diuersa paria vestiū in tunicis et pallijs suis: et in suis magnis capucijs et peplis et cingulis: et corrigijs deauratis vel deargentatis: et sic de alijs. Quinto peccāt hoīes in ornatu corpis ꝓpt̄ scandalū ꝓximi. q̄uis non intendāt cū supbo ornatu et pulchritudine corpis aliquē allicere ad malā cōcupiscentiā cū tñ cognoscāt q̄ faciūt alios ꝓpt̄ ornatū corporis sui accēdi ad malā cōcupiscentiā. nec dimittere volūt supfluū ornatū sui corpis ꝓpt̄ salutē ꝓximoꝝ. s̄ potius volūt aīas ꝓximoꝝ dānari: q̄ ipsi velint illo ornatu carere: tales q̄dē mortalit̄ peccāt. Sexto peccāt hoīes cum ornatu propt̄ exēplū et informationē alioꝝ sicut q̄ primitus inuenerūt vel adhuc hodierna die inueniunt nouos modos vestiū et extraneitates: et volunt hr̄e seq̄ces: in talib⁹ adinuentionib⁹: sicut i lōgis caudis et scissuris diuersis: in peplis: in capucijs: in crinib⁹: in cingulis: i calceis: et alijs ornamētis. Et taliū pena accidētal̄ augmētat̄ i inferno q̄tidie vsq̄ ad nouissimū diē a q̄libz hoīe q̄ eos imitat̄ i talib⁹ adinuētiōib⁹. Exēplū de supbia. Quidā sacerdos ꝓ mr̄e sua mortua nimiū se affligebat freq̄nt̄ orādo et celebrādo ꝓ ea: cū aūt q̄dā die ꝓ ea celebraret et desideraret aliq̄d scire de statu ei⁹ vidit eā i sporta iuxta altare detētā a duob⁹ demōib⁹ et ligatā. videbant̄ aūt de capite ei⁹ ꝓminere serpētes ignei tanq̄ capilli: et bufo sup pect⁹ ei⁹: circūcigēs q̄tuor pedib⁹ collū ei⁹ et igneas flāmas i faciem ei⁹ spumās et i manib⁹, et pedib⁹ cathene ignee q̄b⁹ erat ligata. Et dictū ē ei q̄ inutilit̄ ꝓ ea oraret: qr dānata eēt. Et addebatur q̄ has penas pateret̄ ꝓ ornatu capit̄ et crinū et ob h̄ haberet illos ignitos serpētes caput ei⁹ circūcingētes. Sz bufonē sup pect⁹ ei⁹ sustineret ꝓpt̄ denudationē colli et mamillarū et qr faciē suā colorauit: ideo bufo igneas flāmas in faciē ei⁹ spumaret: et qr man⁹ ei⁹ extēderat ad impudicos āplex⁹ et tact⁹: et cū pedib⁹ deū offenderat saltādo et chorizādo: iō man⁹ et pedes ei⁹ eēnt ligati cathenis igneis Ergo de talib⁹ petōib⁹ dr̄ Mat. xxij. Ligat̄ manib⁹ et pedib⁹, pijcite eū i tenebras exteriores.

In dñica secūda post oct. trinitat̄ de gaudijs celi. Ser. lxxxiiij.

Homo quidā fecit cenā magnā etc. Lu. xiiij. In verbis ꝓpositis ostendit̄ dei liberalitas et bi magnitudine hui⁹ cene. Circa qd̄ sciēdū q̄ h̄ cena mag̃ ē. Pm̄o q̄tū ad cōuiuas. Nulli enī cōuiue erunt ibi nisi magni. s. reges et regine. Vñ dic̄ dñs. Cib⁹ sui grādiū. Gen. xlix. Pinguis panis ei⁹ et p̄bebit delitias regib⁹. Vñ de q̄libz btō bene dr̄ q̄ ipe rex sit: dicēte ps. Gl'a et ho. co. e. do. Et iterū. Posuisti do. su. ca. ei⁹ co. etc. Secūdo dr̄ mag̃. qr magnis expēsis pata ē ista cena quia morte xp̄i. Tanta ē ei delectabilitas hui⁹ cene q̄ sci q̄ p̄gustauerūt d̄ cena ista mortē n̄ reputabāt q̄ se ad hāc cenā venire putabāt. Ro. viij. Nō sūt cōdigne passiōes hui⁹ tp̄is ad futurā gl'iam q̄ reuelabit̄ i nob. Tertio dr̄ mag̃ q̄tuz ad ea q̄ ibi pata sūt. Multa enī fercula, et valde delectabilia ibi pata sūt. Nā delitie hui⁹ cene respectu delitiaꝝ q̄ sūt i mūdo maiores sūt q̄ sic mare respectu vni⁹ gutte. Hoc ꝓbat̄. qr sunt infinite. vñ Arist. iij. phisi. Finiti ad ifinitū nulla ē ꝓportio. R Sciēdū q̄ de pciositate glie btoꝝ multi doctores multa scripserūt et dixerunt: nec tamen vnū gaudiū ex illis explicare potuerūt. Naz ibi dabūtur nouē do-

na vel fercula p̄ciosissima q̄ ꝓmisit de⁹ elect suis. h̄ adeo p̄ciosa sūt ꝙ vnū tm̄ ipoꝝ correspon det labori mille ānoꝝ. Primū int̄ ista adeo p̄ciosū ē ꝙ oīs hō illō affectat.s.iuuēt⁹ sine se nectute. Aug. Hāc vitā āplecti debuisti vbi ē iuuēt⁹ sine senectute. hāc igit̄ habebūt: q2 ī hac resurgēt etate sic̄ xp̄s fuit qn̄ ꝓ nob̄ pas sus ē.s.circa.xxxiij.ānos. Etiā q̄ h̄ cētū vl̄ qu gētos vl̄ nōgētos ānos vixit. sic̄ adā q̄ vixit nōgentostriginta ānos. silr̄ ꝛ puer vn⁹ diei etiā in tali etate resurget. Et rō hui⁹ ē: q2 hō d3 resurgē in pfectiori etate. ſ; qn̄ hō ē circa xx.ānos tūc ē ī meliori statu. igr̄ ꝛc̄. Ergo si affectas iuuētutē vbi nūq̄ senueris illuc am bula. q̄ qn̄cunq3 senueris hic ꝓ seniū spare de bes te illuc vētuꝝ vbi hēbis iuuētute sine oī senectute. ps. Renouabit̄ vt aq̄le iuuēt⁹ tua Secūdū ferclm̄ siue donū p̄ciosi⁹ ē p̄mo. imo adeo p̄ciosū ē ꝙ null⁹ hoim poti⁹ q̄ illo care ret si mille mūdos haberet: omēs relinq̄ret. Adeo etiā p̄ciosum ē hoc ferculū ꝙ potius hō vellet nō esse: q̄ isto carere. Et dr̄ ꝑpetua sanitas sine oī debilitate ꝛ passibilitate. si q̄s totū mūdū haberet ꝛ quotidie infirm⁹ esset nec eo vti posset: ad q̄d sibi valeret. Sāctus Tho. sup. iiij. sen. di. xliiij. dicit ꝙ corpa scōꝝ post resurrectionē erūt impassibilia. Ratio hui⁹ est victoria aīe sup corp⁹ q2 corp⁹ pfecte subijciet̄ aie: ꝛ glificatio aie effundet̄ in cor pus gliosum. Hoc illi q̄ in p̄nti freq̄nter sūt infirmi cogitare deberent ꝛ seipos ꝯsolari ꝛ spem hr̄e de eterna beatitudie vbi erit sani tas sine oī infirmitate. Nā corp⁹ glificatū ita modicū ledi pōt sicut radi⁹ solis. si eni͂ omēs gladij ꝛ cutelli penetrarent̄ in vnū corp⁹ glori ficatū nihil ei obesset nec noceret. q2 nec ignis nec frig⁹ nec fames nec sitis ledere possunt corp⁹ gloriosum. Apoc. xxi. Absterget deus oē3 lachrymā ab oculis eoꝝ: ꝛ iā nō erit am pli⁹ neq3 luct⁹ neq3 clamor: neq3 vll⁹ dolor: qm̄ priora trāsierūt. Itē nō esuriūt neq3 sitiūt amplius. nulla eni͂ molestia eis de cetero no cere poterit. q2 hic sustinuerunt infirmitates q̄ ibi habebūt sanitatē. S3 mali q̄ hic semp sani fuerūt semp ibi infirmi erūt ꝛ pleni do lorib⁹. ps. Ibi dolores vt parturientis. Itē bo ni hic famē sustinuerūt: ſ; mali hic in sacieta te vixerūt. q̄ ꝛc̄. Esa. lxv. Serui mei comedēt ꝛ vos esuriet̄. Itē boni hic sitim passi sunt: ſ; mali ebrietati seruierūt. igit̄ ibi nec vnā gut tā aq̄ hr̄e possunt. ſ; pot⁹ eoꝝ s̄m ps. ē ignis sulphur ꝛ sp̄s ꝓcellaꝝ. Itē mali hic libere peccauerūt. ergo ibi ligati erūt. Mathei. xxij

Ligatis manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝛc̄. S3 boni nō so lum habebunt impassibilitatē ꝛ sanitatē sed etiā magnā claritatem. Mathei. xiij. Fulge bunt iusti sicut sol in regno pr̄is eoꝝ. vn̄ eti am Bern̄. in lib. de ꝯsideratiōe. Qualis pu tas tunc erit splendor aiaꝝ qn̄ solis splendo reꝫ habebit lux corpoꝝ. nulla erit ibi tristicia nulla angustia: null⁹ dolor: null⁹ timor: null⁹ ibi labor: nulla mors: sed ꝑpetua sanitas q̄ semꝑ perseuerabit. Tertiū donū siue ferculū adhuc mai⁹ ē. h̄ ē ꝙ ibi sunt diuitie sine pau ptate. q2 ibi dabit̄ abundātia oim̄ reꝝ q̄bus indigemus. Hic in multis defectū patimur. ꝛ hic nihil est q̄d satiare pōt affectū hois: ſ; ibi abundanter habebim⁹ oīa. Deut. xviij. Oim̄ reꝝ abūdātia perfrueris. Querit̄ q̄re hō hic nō pōt impleri honorib⁹: delicijs: ꝛ di uitijs: ꝛ sic de alijs. Rn̄det̄ ꝙ hec ē causa: q2 aīa s̄m deū est facta: ꝛ ergo non pōt impleri nisi cū venerit ad exemplar s̄m q̄d ē facta: ꝛ hoc est ip̄e deus: ꝛ tūc q̄escit. Uerbi grā. Si cera sigillo imprimat̄: ꝛ postea deferatur per totū mundū: ꝛ oībus sigillis adaptetur nul li pfecte adaptat̄ nisi primo. sic est de aīa ad ymaginē dei facta. Bern̄. Ad ymaginē dei q̄ppe facta est aīa rōnalis. ceteris omnibus occupari pōt: impleri omino non pōt. capax dei est: ꝛ q̄c q̄d deo min⁹ est non eā implebit. Quartū donū vel ferculū quod adhuc ma ius est q̄d electi habebūt in celo. hoc ē adeo magnū ꝙ oēs hoies tam boni q̄ mali illud appetunt: ꝛ oēs angeli in celo. hoc est perpe tua pax. Augu. de ciui. dei. Sicut nemo est q̄ gaudere nolit: ita nemo est qui pacem habe re nolit. qm̄quidem ꝛ ipi q̄ bella volūt nihil aliud q̄ vincere volunt. Ad gloriosam ergo pacē cupiūt bellādo puenire. ſ; mali ī iferno habebūt per oppositū lites: discordias: odia ꝛ inimicitias. Ergo q̄ ꝑpetuā pacē in futuro hr̄e desiderat hic pacē diligat ꝛ sequat̄. Au gu. li. xix. de ci. dei. Nemo poterit ad heredi tatem dn̄i puenire q̄squis testamētū ei⁹ no luerit obseruare. Amb. sup. Luc. Pax ē dux ad vitam eternā. Quītū gaudiū vel ferculū ē dulcis sonoritas angeloꝝ ꝛ sanctoꝝ ꝯtinue deū laudantiū in celo. ps. Beati q̄ habitant in do. t. d. in se. seculoꝝ laudabūt te. Si dele ctabile est hic audire cantum hoim ꝛ instru mēta musicalia: que tamē nihil sunt respectu cantus angelorū ꝛ sanctoru3 qualis dulcedo tunc erit in celo audire oīs sanctos ꝛ ange los deum laudantes. Ergo sicut triste est dā natis audire clamorē ꝛ vlulatū dānatoru3 ꝛ

demonũ. Sic ecõuerso dulce ẽ beat̃ audire lau
des illoꝝ ⁊ ãgeloꝝ. L. Sextũ gaudiũ siue
fẽculũ est meritũ ⁊ gaudiũ qd̃ vnusquisq; ha
bebit in celo de suis ꝓprijs meritis. Apl̃us.
Roma.ij. Reddet vnicuiq; iuxta opa sua.
Ubi nõ solũ remũerabũt magna opa: sed etiã
minimũ opus bonũ remũerabit hoĩ. q: qcq̃d hoĩ
fecisti cogitãdo loq̃ndo ꝯpatiẽdo ꝯgaudẽdo
ꝓximis: opando. Nã oĩs gressus ⁊ passus
dñs remũerabit. ⁊ qcq̃d pacient̃ sust inuisti:
q̃t dolores i corpe siue i q̃cũq; mẽbro. in ocu
lis: capite: manib⁹ siue i pedib⁹: ⁊ quotiẽs esu
riẽ: sitim: frig⁹: vł alias tristicias pacient̃ to
lerasti. ⁊ etiã quotiẽs fatigat⁹ ⁊ fessus es ex
labore ⁊ bona opatõe: ista oĩa de⁹ plene ⁊ bñ
tibi remũerabit. Hiero. Null⁹ labor dur⁹ nul
lũ tp̃s longũ videri dʒ quo glĩa etnitatꝭ acq̃
ritur. Exẽplũ d̃ gaudijs celi. Legit̃ qȝ i eccl'a
bti petri i colonia cũ esset q̃dã obsessa: ⁊ cõtigit
aliã obsessam supuenire. mox vna ꝯ aliã ce
pit insurgere: ⁊ clamorib⁹ ⁊ ꝯtumelijs sese af
ficere. Et demõ demoni dicebat. miser q̃d cõ
sentiẽdo lucifero sic de celo ruim⁹. ⁊ alt̃ r̃ndit
Quare fecisti. Cũ illi adhuc q̃si penitudinis
v̱ba pferrẽt. alt̃ subiũxit. tace: ista pnĩa ẽ ni
mis sera. Et idẽ demon interrogat⁹ a circum
stantib⁹ q̃d facere vellet vt sic ad celũ redire
posset. Rñdit. Si eẽt colũna ferrea rasorijs
⁊ clauis acutissimis circũq̃q; bñ armata a
terra vsq; ad celũ erecta: tũc vsq; ad diẽ iu
dicij si carnẽ haberẽ i qua sic pati possem: me
p illã pati vellẽ trahi nũc ascendẽdo nũc de
scẽdẽdo: dũmõ puenire possem ad glãm dei
de q̃ ꝓpt̃ meã supbiã cecidi. M. Septi
mũ gaudiũ ẽ qd̃ q̃s habebit ex iocũda socie
tate ⁊ pticipatiõe oĩm electoꝝ. ⁊ hec sunt in
numerabilia gaudia ⁊ maxima: q: q̃libet ha
bebit magnũ gaudiũ de quolibet sctõ quoꝝ
nõ ẽ numer⁹. Apoc.vij. Uidi turbã magnã
quã dinumerare nemo poterat. Et de quoli
bet sctõ tantũ gaudiũ habebis: qȝ si deo cen
tũ ãnis seruiuisses adhuc deo nõ satisfecisses
ꝓ illo gaudio qd̃ habitur⁹ es de minimo san
cto. Et ratio hui⁹ gaudij est. q: vnusq̃sq; in
tantũ diligit ꝓximũ q̃ntũ seipm. q: hic in p̃
senti charitas incipit ⁊ ibi pficit̃. Tanta nã
q; charitas inter electos est qȝ gaudia ⁊ me
rita alioꝝ q̃si sua reputãt ꝓpter magnã cha
ritatẽ quã habent adinuicem. Unde Ansel.
Unusq̃sq; tanto gaudio gaudet de alterius
merito: sicut de suo ꝓprio. Nã Petr⁹ gaude
bit de virginitate Johis. ⁊ Johes gaudebit
de martyrio petri. ⁊ sic de alijs. q: quocunq;
caret vir⁹ in seipo hoc habebit in alio. O q̃n
tũ gaudiũ tibi erit q̃n Johes baptista cũ pa
triarchis ⁊ ꝓphetis oĩa sua merita tecũ con
diuidet. silr̃ Petr⁹ cũ oĩb⁹ alijs aplis. Ste
phan⁹ ⁊ Laurẽti⁹ cũ oĩb⁹ martyrib⁹. Mar
tin⁹ ⁊ Nycola⁹ cũ oĩb⁹ ꝯfessorib⁹. Joachin ⁊
Anna cũ oĩb⁹ in mr̃imonio ꝯstitutis. Eliza
beth cũ oĩb⁹ viduis. Katherina ⁊ Barbara
cũ oĩb⁹ virginib⁹. Qui oẽs singl'arit̃ tecũ cõ
diuident oĩa sua merita ⁊ gaudia. Greg. in
mora. Et q̃s enarrare sufficiet q̃ntũ gaudiũ
q̃libet aĩa suscipiet de sctõꝝ p̃riarchaꝝ humili
tate ⁊ simplicitate. ꝓphaꝝ credulitate ⁊ fide
litate. aploꝝ charitate ⁊ magna diligentia.
martyꝝ stabilitate ⁊ patiẽtia. ꝯfessoꝝ pieta
te ⁊ clemẽtia. v̱ginũ castitate ⁊ ꝯtinẽtia. reue
ra lingua ⁊ vox deficit ⁊ intellect⁹ cape non
sufficit q̃ntũ sit gaudiũ choris ãgeloꝝ interẽ
p̃ntẽ dei vultũ cũ btĩs ⁊ electĩs videre. Octauũ
gaudiũ ẽ qd̃ habebim⁹ de glĩosa v̱gĩe Ma
ria de q̃ gaudebim⁹ sup oẽs sctõs tanq̃ de re
gina celi ⁊ terre: angeloꝝ ⁊ hoĩm. Sicut eñi
ipa i meritis ẽ sup oẽs sctõs: sic ⁊ gaudiũ eius
erit sup gaudiũ oĩm sctõꝝ: qd̃ de ea habebi
m⁹ q: ꝯdiuidet nobiscũ oĩa merita sua ⁊ oĩa
gaudia sua. N. Nonũ gaudiũ qd̃ ẽ sup oĩa
p̃dicta: ⁊ sine quo oĩa p̃dicta nihil essent: est
gaudiũ qd̃ hẽbim⁹ de dei visiõe. Hoc erit sũ
mũ gaudiũ videre dei faciẽ. q: desideriũ oĩs
volũtatis inuenit̃ in visiõe diuina. Aug. lib.
xxij. de ciui. dei. Ipse de⁹ erit finis desiderioꝝ
nroꝝ. q: sine fine videbit̃. sine fastidio ama
bit̃. sine fatigatiõe laudabit̃. qcq̃d hõ deside
rat q̃n speculũ trinitatꝭ inspicit habebit. Qui
eñi deũ videt: oĩa videt ⁊ cognoscit q̃ fiunt in
terra: in celo: ⁊ i inferno. q: qcq̃d cognati sui
faciũt vel alij q̃ adhuc in terris sunt totũ co
gnoscit in deo. Uñ mgr̃ sen. li. iiij. dist. l. Qui
claritatẽ dei vidẽt: nihil in creatura agit̃ qd̃
videre nõ possint. Greg. Quid ẽ qd̃ nõ vide
ant q̃ videntẽ oĩa vidẽt. Hec eñi visio dei ẽ to
ta merces ⁊ sal⁹ nr̃a q̃ deũ facie ad faciẽ vide
bimus. Uñ ps. Ostende nobis dñe faciem
tuã ⁊ salui erim⁹. Joh. xvij. Hec ẽ vita etna
vt cognoscant te solũ deũ verũ ⁊ quẽ misisti
Iesum xp̃m. Ergo desideriũ aĩe datũ est hoĩ
vt illuc anhelet vbi deum videat. ps. Sitiuit
aĩa mea ad deũ fontẽ viuũ q̃n veniã ⁊ appa
rebo ante faciẽ dei. Quare Dauid deside ra
uit sic videre deũ. q: cognouit in spũ dulcedi
nẽ diuine visiõis. Uñ dicit ps. Qm̃ mille an
ni ante oculos tuos tanq̃ dies hesterna q̃ p̃
terijt. Idẽ ps. Satiabor cũ apparuerit gloria

tua. Ex his iã dict⁹ pz q miseri sūt illi hoīes
q̄ tpales delicias corpis ⁊ gaudia mūdi ⁊ ho
nores secli p̄eligūt gaudijs sempiternis. Grec.
Nemo pōt hic gaudere cū hoc seclo: ⁊ illic re
gnare cū deo. Hoc nō aduertūt amatores se
culi. s. ebrietates ⁊ in alijs mūdi vanitatib⁹
vtentes. sil'r gulosi ⁊ luxuriosi q̄ in voluptati
b⁹ carnis viuūt: tales eñ regnū dei nō possi
debūt. Bern. Qui carnalib⁹ delitijs pascit
eternis delitijs indign⁹ habet. Et ista oia sūt
breuissima ppt q̄ hō miser puat se deo ⁊ scis
⁊ oib⁹ bonis. ⁊ ppter hec tradit se demonib⁹
⁊ supplicijs infernalib⁹. Greg. Momenta
neū ē qd delectat: ppetuū aūt qd cruciat. Sz
diceres. q̄re de⁹ posuit dulcedinē in creaturis
q̄s hoib⁹ creauit. Rñdet vt nos alliceret p
illā dulcedinē creaturaꝝ ad appetēdū eternā
dulcedinē q̄ se hz respectu dulcedis creatura
rū sicut mare respectu vni⁹ gutte. Ber. Dul
cedo oīz creaturaꝝ si qs iuste aduertit nihil
aliud est nisi q ad illā eternā dulcedinē nos
inuitat. Ergo qñ vides pulchrū hoiem ⁊ or
natū tūc memorari debes stolā celestiū glie
⁊ faciē dei ⁊ oīm electoꝝ. Sz qñ comedis de
licatū cibū: vel bibis dulce vinū: tūc cogitare
debes de dulcedine celestiū ferculoꝝ. Uel qñ
vides aliquē honorari: tūc cogitare debes q̄
mō boni honorant a deo ⁊ ab oib⁹ angelis ⁊
sctis in celo. Itē de gaudijs celi legit tale exē
plū q q̄dā religiosus deuot⁹ petiuit a deo vt ĩ
bi reuelaret aliquā dulcedinē celestis gaudij
Et cū vna dieꝝ esset in orone audiuit puam
auiculā dulcit' ppe se cātantē. Qui erigēs se
ab orone voluit apphendere auiculā q̄ vola
uit ante eū vsqz ad siluam q̄ erat ppe mona
steriū: ⁊ sedit sup vnā arborē. ⁊ ipe secut⁹ est
eā stans sub arbore: ⁊ audiuit cantū illi⁹ aui
cule ⁊ postmodum auicula euolauit: ⁊ ipe re
gressus est ad monasteriū ⁊ estimabat se vix
ad vnā horā vel ad duas horas sub arbore
stetisse. ⁊ veniens ad monasteriū inuenit q
porta monasterij obstructa fuit cū lapidibus
⁊ inuenit aliā portā eē factā ĩ alio latere mo
nasterij. Et accessit ⁊ pulsauit ad portā. ⁊ fra
ter portari⁹ q̄siuit vnde veniret: ⁊ qs esset: ⁊
q̄d desideraret. Qui rñdit. Ego iā nouit' exi
ui de monasterio ⁊ iā reuertor: ⁊ iā monaste
riū variatū ē. Et portari⁹ intrauit ⁊ dixit ab
bati. Qui venit ad portā ⁊ q̄siuit ab eo quis
esset ⁊ vnde veniret. Rñdit. Ego sum frat'
illi⁹ monasterij: ⁊ nouiter exiui ad siluā ⁊ re
uersus sum: ⁊ neminē nosco nec me aliqs co
gnoscit. Tūc abbas ⁊ seniores monasterij q̄
sierunt ab eo nomē abbatis illi⁹ q̄ p̄erat mo
nasterio p tpe quo monasteriū exiuit. ⁊ que
rentes ĩ cronicis inuenerūt eū defuisse a mo
nasterio .ccc.xl. annis. Hoc magnū fuit q per
totū illō tps p̄ dulcedie cāt⁹ illi⁹ auicule seu
āgeli nec sensit frig⁹ nec calorē: nec esuriuit
nec sitiuit. Quid tūc erit qñ celū intrabimus
⁊ nouem choros angeloꝝ cantare audiem⁹.

In eadē dñica de luxuria. Ser. lxxxv.

Xorē duxi et ideo
V non possum venire. Luce. xiiij.

Sciendū q excusatio isti⁹ q̄ inui
tatus fuit ad cenā ⁊ se excusauit dicēs: Uxo
rē duxi ⁊ iō nō possum venire ptinet ad luxu
riosos. si eñ vxor hic accipit pprie: tūc iste ex
cusando falsum dixit. Certū est eñ q q̄ vxo
rē ducūt ad celestes nuptias venire bñ pñt.
Si aūt accipit p carnali voluptate: verū di
xit. Greg. Nōnulli in cōiugio non fecūditatē
plis: sz desideria expetūt voluptatū. Et ideir
co p rē iustā nō imerito figurari pōt res in
iusta. Nō igit luxuriosus ⁊ voluptuosus ad
celestē cenā puenire nō pōt. nō dz ⁊ nō ē di
gn⁹. Primo nō pōt. qz cōpedib⁹ ē alligatus.
Eccl'i. vij. Inueni mulierē morte amariorem
q̄ laque⁹ venatoꝝ ē. Secūdo nō dz. qz est q̄si
fetid⁹. Johel. i. Cōputruerūt iumēta in ster
core suo. Tertio nō ē dign⁹. qz est sordida ve
ste indut⁹. si eñ indign⁹ fuit stare in nuptijs
q̄ nō habuit vestē nuptialē: vt dr Mat. xxij.
Multo forti⁹ q̄ habebit vestē vituperabilem
vel sordidā. q̄ si vxor accipit p carnali cōcupi
scentia tūc veꝝ dixit. Uxorē duxi ⁊c. Uñ hic
dicēda sunt duo. Primo quō act⁹ luxurie cō
mittit sex modis. ⁊ quō vn⁹ act⁹ sp grauior
est alio. Secūdo quō luxuria committit sine
actu decem modis. ⁊ qñ sit peccatū ⁊ qñ nō.
de hoc dicet in seqnti sermone. ¶ Quan
tū ad primū sciendū q prim⁹ actus luxurie ē
fornicatio simplex. sicut soluti cū soluta. ⁊ licz
q̄dā dixerunt fornicationē simplicē nō eē pec
catum mortale: hoc tñ bm Henri. de rima. ē
falsum ⁊ impossibile propter duo. Primo. qz
simplex fornicatio inuenit ĩ diuina lege phi
bita. vbi dr. Nō mechaberis. Uñ bm Aug.
in hoc p̄cepto phibet oīs illicitus cōcubit⁹
⁊ hoc explicite. Uñ dr Nō mechaberis. id ē
nulli alteri excepto federe mrīmoniali te cō
miscebis. Uñ vt dicit glosa interli. Lex autē
diuina nihil prohibet nisi peccatum mortale
⁊ ideo relinquit q fornicatio simplex sit pec
catum mortale. Qd etiā secūdo patet euidē

ter et hoc: q: nihil a pticipatōe celestis regni excludit nisi pctm̄ mortale. s; ppter simplicē fornicatōez excludit q̄s a regno celoꝝ: vt pz per aplm̄ ad Ephe. v. Hoc aūt scitote ꝙ oīs fornicatoꝛ aut imūdꝰ nō hꝫ hereditatē in regno xpi ⁊ dei. ꝛc. Ex hoc pz ꝙ luxuria ē malū pctm̄: q: nunq̄ pōt scient ⁊ voluntarie fieri sine pctō mortali. Homicidiū aūt pōt fieri sine pctō mortali: vbi iusticia hoc exigit. vt cū iudex amore iusticie aliquē occidit. vl' etiā vbi vim vi repellere licet. Itē aliq̄s pōt furari sine pctō: ⁊ hoc in extrema necessitate. q: tūc oīa sunt cōia. Itē in dieb⁹ festiuis pōt q̄s q̄nq; laborare sine pctō. Et etiā aliq̄s pōt iurare sine pctō. silr ⁊ recipe iuramētū sine pctō Silr q̄s pōt irasci q̄nq; sine pctō. s; nullꝰ pōt fornicari scienf q̄n peccet mortal'r. Ponamꝰ ꝙ aliq̄s nullū malū cogitauerit neq; dixerit neq; fecerit ⁊ omia bona egerit q̄ excogitari possunt: ⁊ nisi semel fornicet ⁊ sic decedat sine pnīa: de necessitate dānabit. etiā si oēs misse q̄ vsq; ad finē mūdi celebrabunt ab ecclia p eo solo celebrarent nō liberarēt illū a morte eterna. Et ppt istā breuē delectationē occidit suā ppriā aīam ⁊ puat se societate xpi ⁊ marie ⁊ oīm sctōꝝ ⁊ āgeloꝝ: ⁊ dat seipz i potestatē oīm demonū: ⁊ ad eternū suppliciū. sic ꝙ p vno actu fornicatiōis tot ānis ardebit in inferno: quot regnabit xpūs i celo. q: eternalit. Hiero. Qui luxuriat viuꝰ mortuꝰ est. Sciendū q; ad detestationē huiꝰ fornicatōis q̄ fit cū meretricibꝰ valēt tria. Primū ē h̄ ꝙ forte q̄nq; sunt ꝯiugate: ⁊ sic cū aliq̄s credit se peccare cū talibꝰ simplici fornicatione: ipse q̄nq; cōmittit adulteriū. Scd'm ē ꝙ q̄nq; talis ꝯmittit incestū. q: forsan tales meretrices cognate sūt ꝯsanguinei illꝰ q̄ peccat cū eis. Ergo si duo ꝯsanguinei peccarēt cū vna meretrice primꝰ absoluit a simplici sacerdote. secūdꝰ aūt mittit ad auctoritatē epi. Tertiū q: q̄ cū talibꝰ peccat magno se cōmittit discrimini. ⁊ lz nō sint cognate vl' affines eius: ipē tn̄ fm Guil'. lugd. i sum. vitioꝝ. c. d luxuria eq̄ peccāt ac si forēt. ex q̄ ē eq̄lis ꝯtēptus.

¶ Secūdꝰ actꝰ luxurie dr̄ stuprū. ⁊ ē illicita defloratio v̄ginū: q̄d ē pctm̄ grauꝰ ꝙ primꝰ actꝰ luxurie. ad detestationē huiꝰ pcti valent tria. Pmo q: hoc pctm̄ aufert v̄ginitatez q̄ ē thesaurꝰ incōpabilis. Vn̄ Salo. Nō est ꝯdigna pōderatio ꝯtinētꝭ aīe. oīa eñi visibilia in terris pcellit dignitas v̄ginitatꝭ. Vn̄ Amb. Supgredit v̄ginitas ꝯditionē hūane nature p quā hō āgelis assimilat. In signū huiꝰ dignitatꝭ debet v̄ginibꝰ fructꝰ centesimꝰ: cū coniugatis solū debet tricesimꝰ: ⁊ viduis solum sexagesimꝰ. Insup pdito isto thesauro nūq̄ recupari pōt. Vn̄ Isido. d sum. bo. Virginitas si labit nulla pnīa repat ad integritatē Vn̄ etiā Hiero. Audēter loquoꝛ cū oīa possit deꝰ: suscitare tn̄ nō pōt v̄ginē post ruinam Valet q̄dē de pena liberare: s; nō valet coronare corrupta. Secūdo q: ille q̄ illicite deflorat aliquā v̄ginē aliq̄n ē occasio mille fornicationū: q̄s ipa postmodū cōmittit. Sicut ille q̄ primꝰ rupit clausurā vel sepē alicuiꝰ orti vel vinee. occasio ē illꝰ dāni q̄d faciūt qui postea veniūt: q̄ al's nō intrassent. Modo ē regula iuris ꝙ q̄ occasionē dāni dat dānū dedisse videt. Quia talis v̄go sic corrupta q̄nq; nō pōt venire ad mrīmoniū: s; cōis oībꝰ erit. ⁊ q̄cūq; pctā sic ꝑpetrauerit: ille q̄ eā primitus violauit illoꝝ oīm reꝰ erit. Tertio q: v̄go casta ē vxoꝛ ⁊ spōsa xpi. q: ipē ē summꝰ sacerdos q̄ v̄ginē dꝫ ducere in vxorem. vt hr̄ Leuit. xxi. Modo si q̄s vere diligeret sponsum v̄ginis. s. xpm. spōsam eiꝰ nō pollueret. Insup talis deberet aduertere ꝙ xpūs q̄ est spōsus v̄ginis scit ⁊ videt ꝙ spōsam eiꝰ polluit. Et si hoc tibi fieret cū vxore tua legitima nōne punires eū q̄ talē iniuriā ⁊ irreuerentiā tibi faceret i ꝯiuge tua: ⁊ cū hoc te pñte ⁊ vidēte. Sic silr attēdendū est de xpō cuiꝰ q̄dē oculis oīa nuda ⁊ apta sunt q̄ indubitanter talē irreuerētiā sibi i spōsa sua factā i te grauiter vindicabit: nisi penitueris ⁊ cū pnīa placaueris. ¶ Tertiꝰ actꝰ ē adl'teriū: ⁊ ē grauiꝰ pctm̄ ꝙ stuprū. Magnitudo aūt huiꝰ vitij pōt ōndi p q̄ttuoꝛ. Pmo p hoc ꝙ ē ꝯ sacrm̄ mrīmonij: q̄d ipemet deꝰ in padiso instituit. Vn̄ nō fit iniuria tanto sacro ab sq; magna dei ꝯtumelia. Si eñi monachꝰ ꝓfessus aliquē ordinē alicuiꝰ scti peccat trāsgrediendo ordinē quē iste sctūs instituit: q̄d tūc dicēdū ē de illis q̄ transgrediunt ordinē quē deꝰ p semet instituit. s. mrīmoniū q̄d est vnū de septē sacramētis. Secūdo q: hoc pctm̄ exuperat oē furtū temporale. q: id q̄d aufert q̄s sic suo ꝓximo est maiꝰ q̄cūq; terrena substātia Hoc pz. q: plꝰ dꝫ diligere vxorē ꝙ oīa tpalia imo sup oēs alios hoīes in mundo existētes Unde Adā Geñ. ij. dixit de Eua sua vxore Propt hoc relinq̄t hō prēz ⁊ mrēm ⁊ adherebit vxori sue. In signū huiꝰ multi sunt q̄ potius vellent exheredītari ⁊ oībus tempoꝛalibus priuari: ꝙ hoc malum scienter ⁊ voluntarie in suis vxoribꝰ sustinere. Tertio q: hoc

viciū quodāmō assimilat homicidio. Cū enī
vir et mulier sunt vnū corp⁹ et vna caro vt pz
in euāgelio vbi xps dicit. Jā nō sunt duo: sed
vna caro. Ergo q̄ aufert vxorē alicuiꝰ idē est
ac si ipꝫmet ei auferret. Ergo ꝓhibitio adul
terij in decalogo imediate ponit post ꝓhibi
tionē homicidij et ante ꝓhibitionē furti. Un̄
Clemēs papa. Quid in oib⁹ pctis adulterio
grauius est. secūdū enī in penis locū tenet. i. in
ꝓhibitionib⁹. Un̄ adulteriū ē tā graue pctm̄
q̄ pot⁹ hō hic oēm penā tp̄alē deberet susti
nere vel etiā si necesse esset pot⁹ deberet mo
ri et pmittere se occidere ab alio: q̄ī adulte
rio ꝯsentire. Un̄ Joseph magis voluit incar
cerari: q̄ adulterio ꝯsentire. vt hr̄ Ge. xxxix.
Etiā Susanna q̄ est speculū oīm mulierū po
tius voluit inocent occidi: q̄ adulteriū ꝯ deū
cōmittere. vt hr̄ Dan. xiij. Quarto pōt osten
di grauitas adulterij ex penis q̄ infligunt p
hoc vicio. Pro quo sciendū q̄ adulteri qn̄qꝫ
puniunt corpalit: qn̄qꝫ tp̄alit: qn̄qꝫ spūalr:
et qn̄qꝫ eternalr. Primo corpalr qn̄qꝫ puniūt
a deo. Un̄ ij. Reg. xij. Dixit Nathan ad Da
uid postq̄ adulteriū cōmisit. Nō recedet pla
ga de domo tua vsqꝫ in sempiternū eo q̄ de
spexeris me: et tuleris vxorē vrie ethei. Et qn̄
qꝫ talis adulter ex pmissione dei torquetur hic
in pn̄ti a dyabolo in terrorē aliorū. Un̄ legit
q̄ q̄dam cōmisit adulteriū: et postq̄ intrauit
eccl'iam obsessus ē a demonib⁹ et maxime pu
niuis corā oī pplo: et imediate suā infelicem
aīam sine oī ꝯtritiōe et pnīa reddidit penis
inferni. Ita qn̄qꝫ puniunt tp̄alr vt a iure: qn̄
qꝫ fustigātur et quondā lapidabātur. vt pz
Joh. viij. vbi scribe et pharisei duxerūt mulie
rē in adulterio dephensam ad iesum dicen
tes q̄ Moyses pcepisset eis tales lapidare.
tūc xps dixit. Qui sine pctō ē vrm̄ prim⁹ in
eā lapidē mittat. Sz si iā nūc tpis oēs adul
teri lapidari deberent: forte lapides defice
rent. Sꝫ si hic non: tn̄ in futuro lapidabunt ni
si penituerint. Itē etiā qn̄qꝫ puniunt spūali
ter. s. puatōe regni celestis. Apl's. i. Cor. vi.
Adulteri regnū dei nō possidebūt. Itē qn̄qꝫ
etiā eternalit. Apoc. xxi. Erit ps eorū in sta
gno et sulphure et igne ardēti. Osee. vij. Oēs
adulterātes q̄si clibanus succēsus. Exēplū legi
tur q̄ q̄dā sctūs et deuot⁹ orauit p vxore sua
defuncta. Illa apparens dixit ei q̄ eā seq̄retur
Et duxit eū ad quādā deterrimā domū in q̄
vidit demones horribiles portātes vnū dos
liū igneū ī quo piecerūt vnū burgēsem mor
tuū de villa sua et vxorē alteri⁹ et ibi cōbure
bantur et balneabant tanq̄ in metallo bulli
enti et natabāt in tali pena: sicut pisa in bul
lienti olla. Et ābo clamabant: ve ve ve. Quō
iste audiens pterrit⁹ ē. Tūc vxor ei⁹ dixit ei.
Cū his quos hīc vidisti balnearer ego etiā l'r
nisi mia dei per pniam a pctō me reuocasset.
Et isup subiūges. Illi enī duo relicto maritali
thoro adulterino amore sibimutuo adheserūt
diu sil' peccātes: et horū pctōrū ego mediatrix
fui: et eis modū et viā ad hoc ppetrādū dedi.
Sz illis in pctis suis morientib⁹ ego pniaz p
tuli salutare. Tūc vir dixit. Quid tunc ꝓfuit
eis ꝯfessio in agone et sacramentorū pceptio.
Rn̄dit. nihil ꝓfuit eis: q: nō ex charitate sed
ex timore mortis ꝓcessit talis cōfessio et pnīa.
Unde apostolus. Sola charitas ē que libe
rat a morte. Sꝫ qd nō fit ex charitate nō ē me
ritoriū vite eterne. Quart⁹ act⁹ ē sacrilegiū. et
ē illorū q̄ trāsgrediunt legē regularis ꝓfessio
nis: q̄ votū ꝯtinētie q̄ se deo astrinxerunt vio
lāt. Un̄ tales dicunt sacrilegi q̄ tā miserabi
liter violāt votū suū et peccāt ꝯ fidē deo datā
et ꝯ veritatē diuine obligatiōis q̄ deo se obli
gauerūt. vt sunt religiosi et sacerdotes in sa
cris ordinib⁹ cōstituti et sctimoniales postq̄
puelationē fuerūt deo ꝯsecrate. Et illō pctm̄
grauius ē oib⁹ pdictis: q: in eo ipi deo maior fit
iniuria. Quint⁹ act⁹ ē incest⁹: et ē illorū q̄ trās
grediunt legē naturalis ꝯditiōis vt incestuosi
q̄ se ꝯmiscēt cū suis ppinq̄s ī linea ꝯsangui
nitatis: qd tn̄ aliq̄ bruta aīalia verent facere.
vt pz de camelo q̄ mrī sue naturalr refugit
cōmisceri. Un̄ narrat phs. ix. li. de aīalib⁹ q̄
q̄dā oculos cameli pallio suo obtexit cui et sic
mrēm suā submisit: qd cū camel⁹ post ꝯcubi
tū cognouisset: statim illū calcib⁹ pemit: et su
is pedib⁹ ꝯculcauit. Itē hoc pctm̄ hoīem q̄si
canē reddit. canis enī ī ope suo nō ꝯseruat li
neā ꝯsanguinitatis. Itē ppt magnitudinē isti⁹
pcti apl's paul⁹ tradidit sathane cruciandū
illū fornicatorē q̄ cū nouerca sua peccauit. vt
hr̄. i. Cor. v. R̄ Sext⁹ act⁹ ē pctm̄ ꝯ natu
rā: et ē illorū q̄ trāsgrediunt legē naturalis in
clinatōis. s. q̄ se ꝯtaminant cū pctō mutovicio
scz indicibili ꝯ naturā peccātes: et naturalem
vsum coeūdi q̄cūqꝫ arte vl' ingenio puerten
tes. Et h pctm̄ fm Aug. ē grauius oib⁹ alijs pec
catis: ppter qd mutū vel indicibile dr̄. eo q̄
ipm noiare turpissimū ē: ita q̄ os dicētis et
aures audientis polluunt inde. vt pz ī decre.
xxxij. q. iiij. In eo. Et istud idez pctm̄ ppt sui
enormitatē ē vnū de pctis clamātib⁹ ī celū et
diuinā vltionē iugit postulātib⁹. vn̄ Ge. xviij

vicit dñs. Clamor sodomorum et gomorreorum
multiplicatus est: et peccatum eorum aggrauatum est ni
mis. Et postea dñs quasi admirans et dubitans
sup tanto scelere dicit. Descendam et videbo vtrum
clamorem qui venit ad me opere compleuerint. q. d.
Incredibile videtur hoies tantum flagicium ppe-
trasse: et tantum peccatum in humana natura esse. Et
etiam hec fuit vna causa quare xps distulit incarna
ri. Unde Hiero. dicit quod ppter hoc maliu vicium filius
dei multo tempore distulit incarnari. Et in signum
huius oes sodomite extincti sunt in nocte natiui
tatis xpi. Aug. Deo in carne aduenie̅te oes
hostes nature sodomitas intellige morte re
proba et subita perisse. Ad designandum quod in huma
na natura ammo nunquam inueniri deberet tale
peccatum quam naturam filius dei dignificauit cum ho
natus sit. Et sciendum quod tales sodomite sunt pes
simi hoies. Unde Ge. xiij. Hoies aut sodomi-
te erant pessimi et peccatores coram deo nimis. Ite̅
gitas illius peccati patz ex vindicta subuersionis
quinque ciuitatum. et Ray. dicit. Hoc vicium quam dete-
stabile sit patz per penam sodomitis inflictam. In qua
vindicta attendendum est quod dñs non solum voluit
punire nocentes: sed etiam innocentes paruulos. scz
vnius diei. Et in hoc est prouisum pueris ne diuturius
viuentes exempla patrum sequerentur: et sic dampnare̅
tur. Et etiam circumiacentes regiones punire vo-
luit. Nec solum hoies: immo etiam aialia et fre na
scentia: ipamque terram destruxit: conuertendo eam in
mare mortuum: in quo nihil viuit nec auis nec
piscis. Unde Gen. xix. Dñs pluit sup sodomam
et gomorram ignem et sulphur de celo. et subuertit
ciuitates has: et oem circa regionem: et vniuer
sos habitatores vrbium et cuncta terre vire̅tia.
Et cum ista pena punitum est hoc peccatum tempore abra-
he vsque ad hanc diem. et interim longum spacium est
lapsum: quia ab abraham vsque ad xpm transacti
sunt duo milia sexcenti septuaginta sex anni.
A xpo aut transacti sunt mille quadringenti dece̅
et octo anni. Hiis oibus sil' computatis sunt quatuor
milia annorum et nonagintaquatuor anni. Et ad-
huc vsque hodie semp punitur hoc peccatum: quod ante
tot annos ppetratum est: quia ibi nihil pot viuere. scz
nec auis nec piscis. Ergo idem locus dicitur iam mare
mortuum. Item nec hō cogitare dz de tali peccato.
Unde vxor loth educta de sodomis cum filiabus
et marito respiciens retrorsum versa est in statuam salis
ad ostendendum quantum displiceat deo memoria hu
ius peccati. Sz hic queritur quid sit peccatum sodomiticum
et quomodo ppetratur. Rñdetur scdm Johem in sum.
sua li. iiij. ti. xxxvij. q. xij. Quocunque modo factum
luxurie exercetur: preter quam inter marem et feminam
ordinatum in vase debito: vicium contra naturam et sodo
miticum iudicatur. Unde sciendum quod quilibet dz in coi
tu ordinem et debitum modum fuare tam in vxore p
pria quam cum aliena: siue in matrimonio siue extra
matrimonium. Nam posset quis sic ordinem puertere
etiam cum vxore quod grauius peccaret quam si ppriam
matrem cognosceret. Unde Aug. et ponitur in de-
cre. Hoc vitium maius est quam si matrem suam cogno
sceret. malus enim esset qui matrem cognosceret: sed
iste prior immo pessimus. Unde Gen. xiij. Hoies
sodomite pessimi erant et peccatores coram deo ni
mis. Ergo nullus xpianus puertere dz debitum
ordinem. Aug. Valde detestabile esset quod muli-
er esset accincta gladio et vir fuso. Item de hoc
vitio dicit sctus Tho. ij. ij. q. cliiij. Grauissimum
inter oia peccata luxurie est vicium contra naturam. Unde
etiam b. Aug. et ponitur in decre. Grauius oibus
aliis peccatis est peccatum contra naturam ppter quod mutum et
indicibile dicitur eo quod ipm noiare est turpissimum.
xxxij. q. iiij. In eo. Sciendum quod aliqui demones
abhorrent illud vitium ppter nobilitatem nature.
Unde legitur in li. de apibus. Mulier sodomitica ia
cuit in lecto: et quando cum seipsa peccauit audiuit dia
bolum clamantem tribus vicibus pfi pfi pfi. Que
territa ad confessionem venit et penitentiam egit vltra
quam ei iniuncta fuit. Ultimo queritur an sit differentia inter
peccata sodomitica et quod ipsorum sit grauius. Rñde
tur scdm quod habetur in sum. Jo. li. ij. ti. v. q. iij. quod est qua-
druplex differentia. Primum peccatum contra naturam est pec
catum mollicie: quod consistit in sola omissione co̅
cubitus ad alterum. Secundum quod grauius
est vbi non seruatur debitum vas. Tertium quod
adhuc grauius est: vbi non seruatur debitus se
xus. scz masculorum concubitus. Quartum aut quod
est grauissimum: est peccatum bestialitatis. scz vbi non
seruatur debita species. Sed sciendum quod val
de caute est loquendum in sermonibus de illo
pessimo vitio. et etiam confessor debet se cau
te habere de hoc vitio in confessione ne alicui
scandalum vel occasionem peccandi prebeat.

Ad eandem dñicam. Sermo. lxxxvi. De lu-
xuria sine actu committitur decem modis

Xorem duxi et ideo

v

venire non possum: Lu. xiiij. Ex
quo iam in precedenti sermone dictum
est de luxuria que actu committitur: nunc hic iam in isto
sermone tria sunt dicenda. Primo quomodo luxu
ria committitur sine actu: et quando sit mortale peccatum:
et quando non. Secundo quomodo hoc probatur quod vnusquisque
quis pot ab actu luxurie abstinere. Tertio exe̅
plum. S Quantum ad primum sciendum quod lu
xuria sine actu committitur decem modis. Primo
quando quis habet turpem cogitationem, tamen sine delectatio

re ⁊ ꝯ suã volũtatẽ incidit sibi: ⁊ hoc nullũ ẽ
pctm̃. Uñ Greg. sup Ezech. Quantũcũqꝫ
imũda sit cogitatio mentẽ nõ polluit si rõ nõ
ꝯsentit. Ergo boni hoĩes caste viuẽtes non
debẽt multũ turbari ex eo ꝙ eis male ⁊ pessi
me cogitatiões incidũt: q: diabol⁹ pl⁹ tẽptat
bonos q̃ malos q̃ volũtatẽ dyaboli in oĩb⁹
exequunt̃. Uñ Greg. Tanto hostis callid⁹
deceptiõis molimina ardẽti⁹ exq̃rit: q̃nto ce
lesti patrie feruenti⁹ inhiare nos cognoscit.
Uñ etiã Bern. Nõ enĩ cõtristari debem⁹ si ĩ
tẽptatiões inciderim⁹: ſ; si in tẽptationib⁹ su
perati fuerimus. Ergo si q̃s tẽptaret̃ de pessi
mis ⁊ inaudit̃ cogitationib⁹ viriliť resistere
ꝯtra eas erit ei meritoriũ. Uñ Bern. Quotiẽs
resisteris: totiẽs coronaberis. Idẽ in li. medi
tationũ. Demonũ ẽ malas cogitatiões inge
rere: nostrũ est illis nõ cõsentire. Nã quotiens
resistim⁹: totiẽs diabolũ supam⁹: angelos le
tificam⁹: deũ honoram⁹. ¶ Secũdo q̃ñ
alicui incidit mala cogitatio cũ delectatione:
tñ sine ꝯsensu plene rõnis: tũc ẽ pctm̃ venia-
le. Uñ sciendũ ꝙ in primo pctõ primoꝝ paren
tũ ꝯcurrebãt tres psone. s. dyabol⁹ in spẽ ser
pẽtis q̃ suggessit mulieri: ⁊ mulier q̃ dedit vi
ro: ⁊ vir q̃ comedit de fructu vetito. tũc pctm̃
ꝯsummatũ fuit in adã q̃ntũ ad gen⁹ hũanũ.
Et ſm Aug. Suggestio serpentis in nobis
est prim⁹ mot⁹ ex fomite pueniẽs. Comestio
mulieris ẽ delectatio: ſ; comestio viri est ꝯsen
sus. His enĩ trib⁹. s. suggestione: delectatiõe:
⁊ ꝯsensu: hõ ex tẽptatiõe in pctm̃ ducit̃. quia
tẽptatio p suggestionẽ q̃ in cogitatiõe consi-
stit inchoat̃: ⁊ si tũc ei nõ ꝯsentit̃ ſ; ei immedia
te resistit̃ tũc nullũ est pctm̃. Sꝫ p cogitatõis
delectationẽ tẽptatio pgredit̃: ⁊ sic erit veni
ale dũ delectatio imũde cogitationi aduene-
rit. Sed p ꝯsensum temptatio ⁊ pctm̃ ꝯsum
matur. Ergo summe cauere debem⁹ ne dele
ctemur in cogitationib⁹ malis. q: cũ delecta-
tio aduenerit: tũc est pctm̃ veniale. ⁊ hoc in-
tellige q̃ñ ꝯsensus rõnis nõ est ibi. q: ꝯsenti-
ent e rõne põt esse de genere mortalis. ¶
Tertio cõmittit̃ q̃ñ q̃s dat ꝯsensum ĩ moro-
sam delectationẽ. sicut q̃ delectant̃ cũ plena
rõne in malis cogitationib⁹ ⁊ in eisdẽ se vol
uunt: tũc talis morosa delectatio est pctm̃ mor
tale. sicut heu multi faciũt tã mulieres q̃ viri
⁊ etiã virgines: q̃ licet nolunt ad actũ pcede
re: tñ diuti⁹ in malis cogitationib⁹ ⁊ delecta
tionibus q̃si delectãdo immorant̃: qd̃ est nimis
piculosum. q: facilime p hoc pctm̃ mortale ĩ
currunt. Qd̃ pbat Jacob⁹ in epl'a sua dicẽs

Cõcupiscẽtia. s. interior aĩe delectatio cũ cõ
ceperit subaudiẽdo ꝯsensum rõnis: parit pec
catũ. s. mortale. Quarto committit̃ q̃ñ q̃s ex
mala cogitatiõe ⁊ delectatiõe dat ꝯsensum ⁊
volũtatẽ ad ipꝫ op⁹. ⁊ hoc semp ẽ pctm̃ mor
tale. Aug. sup Gen̄. Si rõ ꝯsentiat ei qd̃ li-
bido cõmouerit faciendũ esse ⁊ nõ discrepat
iã ei pctm̃ imputat̃: etiã si nõ ꝯsequat̃ factũ.
q̃ñ rea tenet̃ in ꝯsensu ꝯsciẽtia. Et hoc etiaꝫ
intelligit̃ de quolibet pctõ mortali qd̃ hõ cõ
mittere pponit. q: q̃cunqꝫ regnũ celeste intra-
re dꝫ opꝫ ꝙ sic stet in suo pposito ꝙ si vi-
ueret eternalr̃ nunq̃ mortalr̃ peccare vellet
Ergo de necessitate salutis opꝫ ꝙ q̃libꝫ si-
ue sit mascul⁹ siue virgo feminei sexus sic stet
in suo pposito ꝙ nũq̃ velit facere actũ luxu
rie nisi in mrĩmonio. Quinto cõmittit̃ visu.
vt cũ q̃s ex visu ꝯcupiscat aliquã psonã: ⁊ ea
intentione eã inspiciat vt eã ꝯcupiscere velit.
Math. v. Qui viderit mulierẽ ad ꝯcupiscen
dũ eã. s. vt ꝯcupiscẽtia transeat in affectũ cor
dis ⁊ in cõsensum rõis ⁊ etiã si facultas assit
facere disponit: iã mechat⁹ est eã in corde suo
Uerbi gra. Si q̃s vna die centũ domos intra
ret: ⁊ in q̃libet talẽ ꝯcupiscẽtiã iã dictã p visũ
sibi acq̃reret: tot pctã mortalia cõmitteret. g
maxime necessaria est oculoꝝ custodia. ¶
Primo q: sunt valde veloces ad nocẽdũ aĩe
iõ p̄dõib⁹ cõparant̃. Tren. iij. Ocul⁹ me⁹ de
p̄datus ẽ aĩam meã. Gen̄. iij. Uidit igr̃ mu
lier ꝙ bonũ eẽt lignũ ad vescẽdũ ⁊ pulchꝛũ
oculis ⁊c̄. ⁊ tulit de fructu ill⁹ ⁊ comedit. vñ
Greg. dicit. Nõ enĩ eua ꝯtigisset lignum nisi
pri⁹ incaute respexisset. Secũdo custodiendi
sunt oculi: q: sũt q̃si due porte ĩ castro corpis
nrĩ. Qui eñ hꝫ portas alicui⁹ castri hꝫ q̃si ipꝫ
castrũ. Sic si dyabol⁹ hꝫ oculos nr̃os: tũc hꝫ
castrũ corpis nr̃i. ⁊ tũc mors freq̃nt̃ intrat ĩ
aĩam p fenestras nr̃as ⁊ ꝯtra seq̃t̃ ꝙ de⁹ ni-
hil hꝫ in hoĩe si oculos nõ hꝫ recte sic dñs ca
stri q̃ nõ hꝫ ingressum ibi. Uñ xp̃s dic̃ ĩ euã
gel. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit neq̃: totũ corp⁹ tuũ te
nebrosum erit. Tertio custodiẽdi sũt oculi ⁊
visus ex pte mulieris: q: a planta pedis vsqꝫ
ad v̄ticẽ nõ ẽ loc⁹ ĩ muliere ornata ĩ quo nõ
sit posit⁹ laque⁹ dyaboli ad capiẽdũ animas
Eccli. ix. Ne respicias mulierẽ cõptã ne for
te incidas in laq̃os ei⁹. Quia dyabol⁹ vtitur
mulierib⁹ põpose ornat̃ tanq̃ rhetib⁹ ⁊ tanq̃
gladijs ad capiẽdũ ⁊ occidẽdũ. Hiero. Gla
di⁹ igne⁹ ẽ spẽs mulieris. imo etiã gladi⁹ bi
ceps mulier põpose ornata. Hoc pꝫ ex eo ꝙ
occidit aĩam ppriã p supbiã: ⁊ aĩaꝫ pximi p

luxuriã z malã ꝯcupiscẽtiã. Y Queritur qd faciendũ sit cũ qs videt aliquã psonã ornatã z pulchrã vt sibi non noceat in aia sua. Rũdetur q duo cogitãda sunt. Primo q nũq̃ tantã curã z diligentiã habuisti ad ornãdũ aiam tuã eternaliter victurã, z ad ꝯplacẽdũ deo sicut ista psona habuit ad ornãdũ corp⁹ suũ putridũ z mortale z ad cõplacẽdũ mũdo. z sic dolere debes de accidia z negligẽtia tua: z de pditiõe aie illi⁹ psone quã sic pompose vides incedere. Scd̃o cogitãdũ ẽ q pulchre sunt facies electoꝝ in celo z quõ ornabũtur cũ stola glie. Si ille mortalis hõ q hodie ẽ z forte cras moritur tã pulcher ẽ ad vidẽdũ qd tũc erit de imortalib⁹ post iudiciũ eternaliter viuentib⁹: z sic hõ p hoc dz sibi acqrere affectũ puenĩedi ad celestẽ claritatẽ. Sciẽdũ etiã q si hõ videt mulierẽ vel virginẽ tanq̃ rẽ vel ymaginẽ pulchrã: nõ malũ cogitando vel affectãdo nõ est pctm̃: q̃uis sit incautũ. Greg. Nõ licet videre qd nõ licet ꝯcupiscere. Aug. in regula. Neq3 feminas videre phibemini: sed appetere vel ab ipis appeti velle: criminosum ẽ. A Sexto cõmittitur locutione vel risu: vt cũ qs alloqtur vel arridet aliquã psonã ea intentione vt eã alliciat: sic peccat mortalr. vbi grã. Si qs loquitur vbum iocosum ea intẽtione vt illã psonã ad actũ illicitũ alliciat: tũc verbũ iocosum qd alis esset veniale erit sibi mortale ppt pũersam intẽtionem. Sic intelligendũ est de risu: vt cũ qs arridet alicui psone ea intẽtione vt ipam psonã ad malã ꝯcupiscẽtiã z ad actũ illicitum alliciat: tũc talis peccat mortalr ppt pũersã intẽtionẽ. Luc. vi. Ue vob q nũc ridet. Sed si alis arrideret alicui psone ppt noticiã: vl ex qdã leuitate: vel ex ꝯsuetudie: vl ex admiratiõe: vel ex ioco: tunc vix peccaret venialr. Sciendũ q aliqui antiqui z etiã q̃nq3 mulieres z vgines sepi⁹ loquntur vba scurrilia z luxuriosa qd est valde rephensibile. q: p hoc ondũt q hñt corda impudica. q: sm dictum xpi vt hr Math. xij. Ex abũdãtia cordis os loquitur. Sup eodẽ vbo Crisost. dicit. Quale cor hz vnusqsq3: talia vba loquitur z opa fac. Aristo. iiij. ethi. Qualis aũt vnusqsq3 est: taliter dicit z taliter opatur z viuit. Isido. Qualis smo ondit talis z anim⁹ cõpbatur. In hui⁹ signũ spũales psone z hoies deuote sepi⁹ nominãt deũ z dñm nr̃m iesum xpm z beatam vginẽ mariã: z loquntur de licitis z vba salutaria pferunt: quia hñt corda pudica z casta Sz p oppositũ faciũt mali z pũersi z ipudici hoies pferẽtes verba scurrilia z luxuriosa. Unñ Isido. de sum. bo. Mali smones in ore xpiani esse nõ debẽt. Nã sicut malos mores bona colloqa corrigũt: ita bonos mores mala colloqa corrũpunt. Septimo cõmittitur per tactũ impudicũ z p amplex⁹ z oscla z hmõi Qui mod⁹ per aplm vocatur turpitudo: z ille mod⁹ etiã est pctm̃ mortale. z sm mgrm̃ i cõpen. theolo. veri. Est tanto grauius pctm̃: q̃nto magis p talia libido accenditur ppt nimiã approximationẽ ad mulierẽ vel ad virginẽ. Tñ sciendũ sm eudẽ mgrm̃. Tãgere mulierẽ pter malã intẽtionẽ nõ est pctm̃ mortale. Sz tangere ex libidine vel osculari ad se nõ ptinentẽ est pctm̃ mortale. Heu hoc isti non aduertunt q vt freqnter mulieres z vgines impudice tangũt. s. amplexãdo: osculando: i quo deũ grauiter offendũt. B Octauo cõmittitur sine actu p ornatũ corpis vel alia signa ad luxuriã incitãtia. Verbi grã. Ut sunt illi q non cõcupiscũt nec actũ ppetrare volũt sed faciũt vt ꝯcupiscantur. vt niste mulieres. sicut z vgines q ad hoc se lauãt z ornãt: z capita sua discoopiunt vt amabiliores fiãt. q nõ solũ in plateis z choreis. imo etiã in ecclia corda viroꝝ dũ eos inspiciũt vulnerãt. nũc colore albo: nũc rubeo: nũc familiari colloqo: nũc manuũ iiectiõe: nũc vultus cõpositiõe. Sicut faciũt iste q cũ aliqs fricãt facies z depingũt se sicut pictor ymagines: Et p talia laqueũ z occasionẽ ruine pstant pximis. Et tales q sic nõ ꝯcupiscũt nec actũ facere intendũt: sed ꝯcupisci ab alijs volũt: sunt occisores aiaꝝ. A q bus de⁹ districtã rõem reqret de oib⁹ aiabus illis qs sic ad pctã traxerunt. Unñ dr Exo. xxi. Qui foderit cisternã z nõ opuerit: ceciderit q3 in eã bos vel asin⁹: dñs cisterne reddet p̃ciũ iumẽtoꝝ. vbi dicit glo. Cisterna aptã q̃ mulier ornatur: z tũc bos vel asin⁹ incidit i eã cũ hõ p illũ ornatũ illaqatur. tũc illa mulier reddet rõez de illis aiab⁹. Greg. in moral. Tot mortib⁹ qs dign⁹ ẽ: quot exempla pũitatis i posteros relinq̃t. Ergo vgines z mulieres nõ debent se pompose ornare. Aug. li. ad sacras virgines. Nũca virgo nec ornatu capitis: nec habitu. nec oculis erectis: sed cũ vultu ad terram deposito pcedat: ne in se viles inducat z accẽdat amatores. z si nõ peccat ipa: tñ nec alijs cã pditionis existat. Nono cõmittitur p dona z p munuscula: cũ qs dat alicui psone aliqd donum: vel clinodiũ ea intentiõe vt eã sic ad malã ꝯcupiscentiã z ad malum actũ alliciat. Talis sic dans siue sit p neuo amio siue alis

in alio tempore peccat mortalir ppt malã intẽtionẽ:imo mechanicus q̃ pparat vel vendit tale clinodiũ illi quẽ certitudinalit scit ſic vel ſe abuti reus erit illi9 peccati ⁊ peccat grauiter. Inſup nũcius q̃ eſt mediator illarũ pſonarũ:⁊ ſcient tali pſone portat tale donũ vl ẽceniũ ad talẽ malũ finẽ cõſequẽdũ:re9 erit illi9 peccati ⁊ grauit peccat. ¶ Decimo cõmittit qñ aliq̃ libent vellẽt actũ illũ pficere ⁊ bene etiã poſſent q: habẽt oportunitatẽ loci ⁊ tpis ⁊ pſone ſ; ſolũ pptere a dimittunt: q: timẽt nũ dũ ⁊ ſcandalũ hoĩm: ⁊ pfuſionẽ ppriã. Sʒ ſi ſcirẽt ſe poſſe latere in hoc actu nec deũ nec ſanctos nec ppriã ſalutẽ aĩe curarent q̃n hoc opus pperrarẽt. Et tales q̃ ſic dimittũt nõ ppt deũ:ſ; ſolũ ppt hoĩes: grauiter deũ offendũt:q: volũtas eorũ deliberata eſt ad iſtũ actũ. vñ Leo papa. Sũt nõnulli q̃ dũ corde cõcipiũt peccatũ faciendũ delibe rant:id tñ timore dimittũt aut p̃ difficultate implere nequeũt. hi pfecto nõ in dño moriũtur. Et idẽ intelligit de quolibet pctõ mortali q̃d q̃s ñ ppt deũ dimittit:ſ; ſolũ ppt timorẽ hoĩm. verbi grã. Sicut q̃s nõ chorizãs vl veſtes p̃cioſas nõ portãs pptereã q: pat ⁊ mat vel aliq̃s ppinquus ei9 nomit defũct9 ẽ Sʒ ſi hoc nõ eſſet ppt deũ nõ dimitteret:ſed oĩno faceret. Silr q̃ cõcupiſceret rem primi ſui:⁊ hãc ſibi libent ſubtraheret ſi ſuſpẽdiũ nõ timeret. Tales ſemp ſtant in pctõ mortali. ſi aũt q̃s ad actũ luxurie pcedit: tũc ſemp eſt pctũ mortale vt pʒ in p̃cedenti ſermone.

D Secũdo ſciendũ eſt q illi q̃ dicũt ſe non poſſe caſte viuere: nec ab actu luxurie poſſe abſtinere loquũtur ↄtra veritatẽ fidei. q: cũ adiutorio dei quilibet hõ põt a luxuria ſe cõtinere ⁊ oppoſitũ tenere ſapit hereſim. Cũ g̃ q̃s audet dicere q etiã cũ adiutorio dei non poſſe ↄtinent viuere:talis loq̃tur ↄtra p̃mũ articulũ fidei vbi dicim9. Credo in deũ p̃rẽ oĩpotentẽ. Vñ etiã aplus Galla.vi. Omnia poſſũ i eo q̃ me ↄfortat. Itẽ pʒ ex hoc q q̃libet põt caſte viuere:q: ſi p vnũ actũ luxurie deberet pdere oĩa bona tpalia ſua:vel ſi ſciret ſe amiſſurũ pedẽ vl manũ:vel ambos oculos:vel ſi ſciret ſibi p̃paratũ igneũ lectũ in q̃ deberet cremari:ſicut btũs Laurẽti9 in craticula:oĩno abſtineret ⁊ nũq̃ vſq; ad mortẽ aliquẽ actũ luxurie ſcienter ⁊ volũtarie ppetraret. Quare tũc nõ magis ppt deũ ⁊ ppt ſalutẽ ppriã ⁊ ppt eternã dãnationẽ euitandam debes a luxuria abſtinere. ergo ſũmũ remediũ qñ quis temptat a luxuria ẽ q hõ ſeipſm cruciet vel flagellet: vel aliás pũniat corpus ſuum ⁊ ſubtrahat ſibi de cibo ⁊ potu vñ Hugo de ſancto victo. Parca enĩ vita occidit vicia:libidinẽ extinguit:virtutẽ nutrit: animũ roborat:mentẽ ad celeſtia eleuat. Cor aũt punitio corpis extinguit luxuriã pʒ de beato Benedicto q̃ ppt ardorẽ luxurie p̃iecit ſe inter ſpinas ⁊ vulnerauit corp9 ſuũ. ⁊ ſic p vulnera carnis extixit ardorẽ libidinis. Itẽ legit d beato Bernardo q ſemel immerſit ſe in gelidã aquã ppt vehementẽ temptatiõẽ carnis. Cor aũt ſubtractio cibi ⁊ pot9 extiguit luxuriã:hoc vltimo pʒ p tale exemplũ. Erat quidã adoleſcẽs q̃ ex intuitu illicito i concupiſcẽtiã carnis vehement ↄtra honeſtam ⁊ pulchrã mulierẽ accẽſ9 fuit:ſ; ipſa repulit eũ ſepius. Vñ ſemel ipe dixit. ſi nõ ſuã volũtatẽ adipleret oporteret eũ mori:tũc ipa aſſignauit ei diẽ locũ ⁊ horã q̃ deberet venire ad eã Cũ aũt ipe venit:tũc illa dixit:tua volũtas ñ adimplebit niſi pri9 ↄſenſeris mihi i vna petitione:⁊ ipe libent ↄſenſit: ⁊ ipa ↄcluſit eũ in vna camera per triduũ ſine cibo ⁊ potu: ⁊ quarta die p̃parauit vnũ locũ cum menſa ibi poſita q̃ fuit plena bonis ferculis cibariis ⁊ potib9:⁊ ex oppoſito p̃parauit lectum pulchrũ ⁊ dixit iuueni. Optionẽ tibi do:an velis comedere ⁊ bibere:vel volũtatẽ tuã mecum adimplere:⁊ volũtate tua pacta iterũ econuerſo includã te:⁊ iam nõ guſtabis quicq̃ i comedendo ⁊ bibẽdo. Tunc iuuenis rñdit. Ego iam ita fatigat9 ⁊ attenuat9 ſum fame ⁊ ſiti q ignis ↄcupiſcẽtie tot9 refriguit:⁊ iã nullã cõcupiſcentiã erga te habeo:ſ; me delectat comedere ⁊ bibere magis q̃ quicq̃ aliud facere:⁊ ipa dixit. O nequã cur dixiſti q oporteret te mori niſi ego tibi cõſentirem. vade ⁊ ampli9 qñ ſic accẽſ9 fueris tũc tibi ſubtrahe de cibo ⁊ potu:⁊ ſic poteris carnis tue ↄcupiſcentiã extinguere ⁊ caſte viuere.

Dñica tertia poſt feſtũ trinitatis. Sermo lxxxvij. de cõuerſione peccatoris.

Gaudium erit coram angelis dei ſup vno pctõre penitentiã agẽte. Lu.xv. Mat.xviij.

6 Valde magna ⁊ p̃cioſa eſt p̃nia pctõꝝ: de q̃ angeli in celo tantũ feſtũ faciũt:tantũq; gaudiũ hñt. Ber. ſup cañ. Gaudẽt angeli i peccatoꝝ ↄuerſione ſalutem hoĩm ſitientes. Lacryme enĩ penitẽtiũ ſũt vinũ angeloꝝ. Vñ merito dr in v̄bis p̃miſſis. Gaudiũ erit coram angelis dei ⁊c. Vñ ſciendũ q tria ſunt in

p̄sẽti sermone dicenda. Primo quõ tota
trinitas ⁊ angeli ⁊ sancti gaudẽt de ꝯuersio
ne peccõꝝ. Secũdo q̄re oẽs hoĩes debẽt gau
dere de pñia peccõꝝ. Tertio quare demones
gaudent de dãnatiõe peccõꝝ. Quantũ ad p̄
mũ notãdũ ꝙ de nostra ꝯuersione nõ tantũ
gaudẽt angeli: s̄ etiã tota trinitas. scꝫ pat̃ et
filiꝰ ⁊ spũssctũs. ¶ Primo gaudet pat̃.
q: multũ gaudet rex terrenꝰ qñ filiꝰ sibi ꝯci
pitur: sicut letatꝰ ẽ abrahã de cõceptu ysaac.
Et magis gaudet qñ nascit̃. sicut gauisi sunt
zacharias ⁊ helyzabeth in ortu precursoris. s.
Iohãnis baptiste: adhuc magis gaudet qñ
filius ablactat̃. Unñ abrahã fecit magnũ cõ
uiuiũ in ablactatione ysaac. vt hr̃ Geñ. xxi.
Sꝫ multomagꝭ gaudet qñ filiꝰ grandis effe
ctus ad mẽsam suã accipit̃. Pater igit̃ cele
stis de filio spũaliter ꝯcepto: nato: ablactato
⁊ ad mensam recepto multũ gaudet: ꝯceptõ
attendit̃ in ꝯtritione siue in boni ꝓpositi cõ
ceptione. Natiuitas attendit̃ in ꝯfessione ⁊ i
peccõꝝ expulsione: ⁊ bonoꝝ operũ multiplica
tione vł ostẽsione. Ablactatio attendit̃ in vi
te ꝑfectione. s. qñ hõ ꝓficit in bonis operibꝰ
⁊ virtutibꝰ. Unñ ps. Ibunt de virtute in vir
tutẽ. Ad mensam receptio attendit̃ i celesti
refectione. iuxta illud Luce. xxij. Edatis ⁊ bi
batis sup mensam meã in regno meo. Se
cundo ex ꝯuersione peccõꝝ gaudet filiꝰ. q: vi
det effectũ passionis sue qd̃ notat̃ in euange
lio hodierno in ista ꝑabola. scꝫ de oue ꝑdita
⁊ inuẽta. vñ Gre. Una ouis perijt qñ hõ pec
cando pascua vite reliquit: in humeros aũt
ponit q: ipse peccã nr̃a in corde portauit. De
quo Augu. li. v. ꝯ hereses dicit. Tu inq̄t ad
peccatorẽ iesus cũ esses inimicꝰ pr̃i meo recõ
ciliaui te. cũq꜄ esses longe ego veni vt. redu
cerẽ te. cũ inter mõtes ⁊ siluas errares q̄siui
te. humeris meis portaui te. pr̃i meo reddi
di te: [illegible] iudaui caput meũ spinis op
posui: manꝰ meas clauis obieci: latꝰ meũ lã
cea aperui. Tot nõ dicã iniurijs ⁊ asperita
tibꝰ laceratꝰ sum: sanguinẽ meũ fudi: ⁊ aĩaꝫ
meã posui vt cõiungerẽ te mihi: ⁊ tu diuide
ris a me: tantũ aũt desideriũ de oue inueniẽ
da habuit ꝙ etiã desertũ. i. celũ dereliq̄t: qd̃
dr̃ desertũ. tũ quia fuerat derelictũ ab ange
lo qui in eo fuerat creatꝰ: tũ q: derelictũ fue
rat ab hoĩe q̄ ipm̃ fuerat inhabitaturꝰ. tum
q: ad instar deserti in eo sũt dulces cantꝰ aui
uiũ. i. angeloꝝ: ibi sũt rose martyrũ: viole cõ
fessoꝝ: ⁊ lilia vginũ. Tertio de ꝯuersione pec
catoꝝ gaudet spũssanctꝰ. ꝑmo q: recuperat
templũ suũ qd̃ debet inhabitare. iuxta illud
i. Coꝛ. iij. Nescitis q: templũ dei estis vos ⁊
spũssctũs habitat in vobis: s̄ inhabitare nõ
potest nisi spũs malignꝰ recedat. ij. Coꝛ. vi.
Que autẽ ꝯuentio xp̄i ad belial. qs autẽ cõ
sensus templo dei cũ idolis. Secũdo gaudet
spiritussanctus. q: recupat membꝛuꝫ suũ: qd̃
debꝫ viuificare. i. Coꝛ. vi. An nescitis ꝙ mẽ
bꝛa vr̃a sũt tẽplũ spũsscti. Uidemꝰ enĩ ꝙ mẽ
brum precisũ vel putriduꝫ: vel paraliticũ nõ
viuificat̃ a spũ hũano: eodeꝫ mõ nec peccõr a
spũ diuino. quia diuisus ẽ a deo. Esa. lix. Ini
q̄tates vestre diuiserũt int̃ vos ⁊ deũ vestrũ
Tertio gaudet spũssctũs. q: recupat vas su
um qd̃ debet implere. Oportet autẽ ꝙ illud
vas sit vacuũ ab amore mundi si dꝫ impleri
amore dei. Aug. sup Ioh. Uas es si plenus
es. fũde qd̃ habes vt recipias qd̃ nõ habes
funde amorẽ secłi vt ipleario amorẽ dei. ¶
Siłr angeli gaudẽt de ꝯuersione peccõꝝ tri
plici de cã. Pˀo q: vidẽt sue custodie cã glo
riꝫ fructũ. Cuilibꝫ eĩ hoĩ angelꝰ ad custodiã
delegat̃. Unñ ps. Angelis suis mã. de te ⁊c̃.
Qz angełꝰ sp custodit hoĩeꝫ dũ ẽ in p̄nti vita
siue sit in lecto siue in cãpo: siue in ecc̃lia siue i
mẽsa. siue vbicunq꜄ locoꝝ. Bern̄. In quouis
diuersorio. in quouis angulo reuerentiã ex
hibe angelo tuo: nec audeas illo p̄nte qd̃ me
vidẽte nõ audeas. Itẽ ille deũ eẽ nõ credit q̄
ea p̄nte deo facit q̄ p̄ntibꝰ hoĩbꝰ facere ptĩ
mesceret. Itẽ Ber. Magna dignitas aĩaꝝ
ꝙ anĩa vnaq̄q꜄ ab ortu natiuitat̃ i sui custo
diã hẽat ãgelũ deputatũ. Sic igr̃ medicꝰ gau
det qñ videt effectꝰ medicie ĩ infirmo ꝓdesse: sic
gaudet angelꝰ qñ videt erga hoĩem sue cu
stodie effectũ. E cõuerso aũt de casu hoĩs in
peccãm ⁊ eiꝰ ꝑditõe multũ dolet. Iuxta illõ Esa.
xxxiij. Angeli pacis amare flebũt. Secundo
gaudẽt q: vidẽt ex peccõribꝰ ꝯuersis suũ adi
pleri nũerũ. Cũ eñ tot ascendãt de hoĩbꝰ q̄t
ceciderũt angeli siue quot remãserẽt. iux̃ illõ.
Statuit t̃minos pplõꝝ iuxta nũeꝝ filioꝝ dei
manifestũ ẽ ꝙ ruina dꝫ de hoĩbꝰ repari. ps.
Implebit ruinas ꝯquassabit ⁊c̃. Ideo multũ
gaudẽt qñ peccõres ꝯuertũt̃ vt de ipis coꝝ nu
merꝰ reparet̃. Tertio gaudẽt q: vidẽt i lau
dando deũ se hr̃e ꝯsortiuꝫ. q: sicut angeli sp
laudãt deũ i cel̃. sic hõ etĩã i gr̃a ꝯtinue lau
dat deũ i terris i oĩbꝰ q̄ facit ad honorẽ dei.
q: iustꝰ sp orat ꝙdiu iustꝰ ẽ. Et nõ cessat ora
re q̄ñ sinit bñ agere. Amb. Unusq̄sq꜄ ꝯuer
sionẽ suã grã credat eẽ deo ⁊ etiã cetibꝰ ange
loꝝ quoꝝ affectare ꝑ̄cinũ: ⁊ vereri debet

offensam. Et ꝓpter istas duas vltimas ra-
tiones nō solū gaudēt āgeli ī mō etiā beata
virgo Maria ⁊ oēs sctī gaudēt de ꝯuersiōe
pctōꝝ. ¶ B Circa scđm sciēdū ꝙ de ꝯuer-
sione pctōꝝ oēs hoīes gaudere debēt. ⁊ hoc
ꝓpter tria. Pmo ꝓpꝫ honorē dei q: maximū
dedec⁹ deo exhibitū ē ⁊ exhibeꝫ peccādo mor
taliꝫ: ⁊ hoc pmo ꝓpꝫ infinitā suā potētiā ⁊
maiestatē. Sicut si rex terren⁹ inhonoraret
a suo paupe ſuo ⁊ vili: nōne magnū estima
retur dedec⁹ esse ꝓpꝫ potētiā ⁊ maiestatē regꝭ
⁊ ꝓpꝫ paruitatem ⁊ vilitatē serui. ⁊ signanꝫ
cū hoc sibi fieret ab hoīe despecto cui multa
bona fecisset. sic etiā ē de deo. Secūdo ꝓpter
suā infinitā bonitatē. q: qñ min⁹ bonū eligiꝫ
p optimo bono tūc mai⁹ bonum multum vi
lipēditur. Sic ꝯtingit qñ creatura ꝓ creatore
diligiꝫ ⁊ eligiꝫ. vt cū hō ꝯuertit se ad delitias
corpis ⁊ ꝑponit istas deo ⁊ gaudijs celi. ergo
pctōr q̄ sciēnꝫ peccat mai⁹ dedec⁹ exhibet deo
ꝙ iudei q̄ aliqliꝫ igñanꝫ fecerūt. Sꝫ mal⁹ xpīa
n⁹ sciēnꝫ peccat nō ex īfirmitate vel ignorātia
sꝫ sepe sciēnꝫ ⁊ ex certa malicia ⁊ sic deū mul
tū inhonorat. Sꝫ cū pctōr penitet tūc reho-
norat deū penitēdo quē pus inhonorauit pec
cando. ⁊ placat deū p pniām quē añ offendit
p culpā. Scđo gaudere debem⁹ de ꝯuersi
one pctōris ꝓpꝫ frnā charitatē. q: ꝓximū di
ligere teneor sicut meipm̄. i. fauere sibi vitā
beatā sicut ⁊ mihi. s. grām in pñti ⁊ gloriā in
futuro. sꝫ cū pctōr penitet tūc erit pticeps vi
te eterne. Ergo de h̄ gaudere dēm⁹ ꝓpꝫ frnā
charitatē quā tenem̄ ꝓximo. Sciendū ꝙ hō
scipm̄ dꝫ diligere ꝓpꝫ deū. s. q: est receptibiꝫ
grē in pñti ⁊ glie ī futuro. Et hō nō dꝫ se di
ligere ꝓpꝫ seipm̄. q: hoc ē pctm̄. s. ꝙ hō seip
sum diligat. s. vt comedat. supbiat. luxurieꝫ:
ytaꝫ bonis pñtib⁹ in delitijs viuēdo. vel q̄a
potēs est ⁊ plura bona possidet. vel q: hono
ratur ab hoīb⁹ ⁊ sic de alijs. Tertio gaude-
re debem⁹ de ꝯuersione pctōris ꝓpꝫ nume-
rū electoꝝ q̄ cōplebiꝫ p eū ⁊ ꝓpꝫ gaudiū qđ
sum⁹ habituri de eo in celo q̄ ꝯuertiꝫ a pec-
catis ⁊ deo ampli⁹ seruire ꝓponit. Sciendū
ꝙ pctm̄ cedit hoī penitēti in bonū in celo ⁊
etiā sanctis ⁊ electis q: penitēs ꝓpꝫ hoc deū
eternaliꝫ laudabit ⁊ glorificabit ꝙ sibi pctā
sua hic in terra indulsit ⁊ ab infernali incen
dio liberauit. quia cernit multos in inferno
qui forte minus peccauerūt ꝙ̄ ipse peccauit:
⁊ de⁹ talē misericordiā ⁊ grām eis nō exhibu
it sicut sibi fecit. ex hoc deū eternaliꝫ pl⁹ dili-
git ⁊ regratiatur. Queriꝫ vtrū electi videāt

pctā alioꝝ in celo existentiū. Rñdetur ꝙ sic.
⁊ hoc nō est ipis q̄ peccauerūt in ꝯfusionem
ꝙ oēs electi cognoscūt pctā eoꝝ: sꝫ erit eis in
honorē. s. ꝙ a pctis surrexerūt ⁊ verā pniām
egerūt ⁊ erit ipis sctis in gaudiū ex chari-
tate qua se ī celo mutuo diligūt. quia vident
ꝙ fraꝫ eoꝝ fuerat mortuus per peccatū qđ
cōmisit in mūdo. ⁊ reuixit per pniam ⁊ satis
factionem: perierat per culpā ⁊ inuētus est
per grām: ⁊ ergo oēs sancti in celo laudant
verum mediciū. i. xpm̄ qui fratrē ipoꝝ sanauit
⁊ de morte culpe ad vitam grē reduxit. Si
cut pater vel frater: mater vel soror: cui⁹ fili⁹
vel cognatus dilectus a mortuis suscitare-
tur vel a graui infirmitate curaretur: tūc illi
omēs valde exultarent ⁊ illū mediciū lauda
darent: sic ⁊ omēs sancti in celo. ¶ D Cir
ca tertium sciendū ꝙ demones propter no-
uem causas gaudēt de damnatione peccato
ris. sicut angeli gaudēt de eius conuersione.
Primo q: deus nunꝙ̄ habebit aliquā gliām
de illo qui damnaꝫ: sꝫ omēs labores quos ī
mundo isto. xxxiij. an. ptulit in illo perditi sūt
Insup omīa bona que sibi fecit siue in sani-
tate corporis siue in exhibitione ⁊ largitione
rerū temporaliū ⁊ bonoꝝ oīa ista in eo per-
dita sunt. Insuper passio xpi ⁊ mors xpi et
vulnera ipius perdita sunt. Qđ xps cōque-
ritur p ꝓphetā dauid. Inuacuū laboraui et
frustra consumpsi fortitudinē meam. Et hoc
fuit vna de maximis passionib⁹ ⁊ tribulatio
nib⁹ quas xps tpe passiōis sue habuit. quia
cognouit suā amaram passionē frustrari in
plurib⁹ prauis hoībus. Scđo ꝙ hō dam
natus decetero nunꝙ̄ aliqđ boni a deo ha-
bebit nec vnā guttā ī mīe deinec eccl'ie subsi-
dia fiēda p defunct⁹ ꝓsunt illi. q: in inferno
nulla ē redēptio. vñ Aug. dicit. Si prem me
um scirē ī inferno: nō pl⁹ orarē ꝓ eo ꝙ̄ pro
diabolo. Greg. xi. li. mo. Quisqs ad inferni
mala toleranda descenderit: nequaꝙ̄ ad lu
cē vlteri⁹ redibit. q: neqꝙ̄ vlꝫ mia pcenē libe
rat qs semel in locꝭ penalib⁹ iusticia dānātis
damnat. Tertio gaudent demones. q: soci-
um penaꝝ hñt q̄ eoꝝ numerum augmentet.
Quarto eo ꝙ angeli decetero nunꝙ̄ habe
bunt leticiā de eo. scꝫ ꝙ̄tū ad ꝯuersionē. quia
nunꝙ̄ penitebit veraciꝫ de pctis talis dāna
tus q: oēs dānati in inferno sūt obstinati in
malicijs. licꝫ angeli ⁊ bti in celo existēs gaude
ant de hoc ꝙ vidēt eos ī penis. vñ ps. Leta
biꝫ iust⁹ cū viderit vindictā. Cūꝙ̄ enī angeli
⁊ scti in celo videāt penā dānatoꝝ. nullā tñ

cõpassionē habēt ad eos. Etiā si qs videret patrē vel matrē vxorē vel filios non cõpaterētur eis. q: sicut coniuncti sūt deo ꝛ vni⁹ volūtatis cū eo: et quicqd sibi ꝛ sue iusticie placꝫ hoc etiā eis silr placet. Jmo gaudiū est eis videre penā dānatoꝝ: q: vidēt mala q̄ ipi euaserūt: ꝛ de hoc eternalit̄ deū laudabūt ꝛ sibi regratiabunt. J Querit an dānati etiam videāt gloriā beatoꝝ. Rñdet ꝙ sic ꝛ ex hoc torquent cū vident gloriā inestimabilē beatoꝝ. Tum ppt inuidiā inuidēdo beatis de felicitate ipoꝝ. tū q: ipi talē gloriā amiserunt ppt momētaneū gaudiū hui⁹ mundi ꝛ ppter diuicias hui⁹ seculi ꝛ voluptates carnis. ſ3 post extremū iudiciū ampli⁹ nō videbūt gloriā beatoꝝ: nō tñ minorat ex hoc eoꝝ pena ſ3 auget. Tum q: memorant istā gloriā quā i beatis viderūt in iudicio ꝛ ante iudiciu. Tū q: indigni sūt ꝙ ampli⁹ eos videant. Un̄ scriptū est. Tollat impi⁹ ne videat gloriā dei. Quinto gaudēt demones de peccatoris dānatione: ex hoc. q: ipi habēt materiā in qua crudelitates suas refrigerāt. Peior ē eñ demon oī hoīe de inimico. hoī eñ sufficit inimico suo mortē inferre. demō vero post mortem desiderat inimicū suū cruciari in perpetuum. Sexto q: dānati in inferno ex dānatiōe ipius quo ad aliqd oēs pei⁹ habebūt. sic ecōuerso in celo oēs sancti meli⁹ habebūt. K Un̄ qritur vtrū dānati vellēt oēs hoīes dānari. ex quo sciunt ex hoc penas eoꝝ augmētari. Rñdet ſm sctm̄ Tho. sup. iiij. sen. di. l. ꝙ sic. Etiā parētes suos ꝛ cognatos: vxores ꝛ filios: ꝛ hoc ppt pfectissimā inuidiā q̄ est i eis. sicut in beatis est pfectissima charitas: ita ꝛ in eis est pfectissima inuidia q̄ facit appetere alioꝝ malū. Hoc etiā pꝫ in illis inuidiosis viuentib⁹ in hoc seculo. in quib⁹ tñ nō est adhuc pfecta inuidia: ſ3 tñ dānati min⁹ ppinquis inuidēt ꝙ alienis. vnde eoꝝ pena maior esset si oēs ppinqͥ dānarent ꝛ alij omnes saluarent ꝙ si ꝛ aliq de suis saluarent. Et propter hoc fuit ꝙ diues epulo petijt fratres suos a dānatione eripi. Cogitabat eñ ꝙ aliq eriperent: ꝛ illos voluit esse suos frēs poti⁹ ꝙ alios: tñ si possibile esset poti⁹ mallet simul oēs dānari. Septio q: demones gaudēt specialit̄ se esse securos de btā Maria vgine ꝙ nullū hoiem de cetero eis nō auferat: multos ei eis aufert ſ3 quos qsi ppriinos possidēt infinitos eñ petōres a morte etna liberauit puertendo sniam. Exemplū de hester q̄ pplm̄ suum etiā post sniam datā: post litteras dānationis scriptas ꝛ sigillatas ac publice suspensas a morte liberauit ꝛ amicos regis ꝯstituit. sic silr intelligit̄ de btā virgine. Octauo quia gaudent valde de diuersitate penaꝝ ꝛ acerbitate q̄s in illis vident: quos eñ intuentur in maiorib⁹ penis de illis pl⁹ gaudēt q̄s in pfundiorib⁹ ampli⁹. Nono gaudēt maxime q: sūt securi ꝙ petō: p pniam nō puertat: q̄ pnia infinitos eis abstrahit vt pꝫ in vtroqꝫ testamēto i dauid: i paulo. i maria magda. ꝛ sic de alijs: q: pnia respectu dei ꝛ petōris ē omps. nulla eñ creatura neqꝫ in celo neqꝫ i terra: neqꝫ oēs martyres: neqꝫ aplī: neqꝫ pphete: neqꝫ pfessores: neqꝫ vgines: ſ3 sola penitētia placat deū petōri. Math. iiij. Pniam agite appropīquabit eñ re. ce. Ezech. xviij. Si ipi⁹ egerit pniam de oī petō suo vita viuet. ſ3 demones certi sunt ꝙ dānat⁹ ampli⁹ nō pōt agere pniam salutarē. ꝗ gaudēt. imo demones nō solū gaudēt de dānatōe petōris ſ3 etiā gaudēt de lapsu iustoꝝ hoīꝫ. Un̄ legit̄ in vitis patrū ꝙ qdā monach⁹ fili⁹ sacerdotis ydoloꝝ cū paruul⁹ esset ꝛ sederet in templo ydoloꝝ vidit sathanā sedentē ꝛ oēm militiā ei⁹ astantē ꝛc. Quere hoc exemplū sup̄ sermone. xl. E.

De eadē dñica de nouē choris angeloꝝ. Ser. lxxxviij.

Gaudium erit coram angelis dī sup̄ vno petōre pniaꝫ agente. Lu. xv. Gre. dicit ꝙ superna ciuitas ex angel' ꝛ hoīb⁹ ꝯsistit. Cū ꝗ homines licet viles vermiculi vt pote de terra creati in angeloꝝ ꝯsortio debeant deputari: ita vt sanē ſm ꝙ pl⁹ ꝛ min⁹ hūt in merito sup̄ vel infra ad meritoꝝ cōparationē cuꝫ angelis collocent. ideo cū sūma diligētia laborādū ē ꝛ conādū vt qlibet ad hoc pueniat. hoc ē vt qlibet laboret suis exercitijs vt ad angelos sit ventur⁹. Cū eñ pnia correspōdeat meritis. iuxta illud Math. vij. Eadē mēsura q̄ mēsi fueritis remetietur ꝛ vob. Et iuxta illud apli ad Philip. iiij. Que eñ seminauerit hō hec ꝛ metet. L Certū est ꝛ indubitata veritas fidei xp̄iane tenet ꝙ infimi i meritis cū infimis in celo ꝛ mediocres cū medijs ꝛ supmi cū supmis angelis ordinabunt. Hec ꝗ psequēdo p ordine: pmo videam⁹ q̄ ad infimū ordinē hoc ē ad angelos collocēt: ꝛ sūt q̄ cū infimis ꝛ minimis meritis trāseūt de hac vita. Jlli aūt minīa hūt merita q̄ ex seipis nihil hūt: ꝛ solū i xp̄i meritis assumunt: non ꝙ xp̄i merita in se sint minima: ſ3 q: de suis ni

hil penit⁹ addiderīt. Quoꝝ sūt duo genera
.s. puuloꝝ post baptismū decedētiū ⁊ pctōꝝ
p finalē pniā sese ꝯuertētium. Qui cū nihil
de suis penit⁹ apposuerūt ad infimū ordinē
hoc ē ad āgelos assumunt. Ipi eñ sūt q̄ mi
nima annūciant. hoc ē deo nūciāt minima me-
rita se hr̄e. ḡ q̄ decedūt ī baptismali inocētia
⁊ in finali pnia: vt q̄ ex necessitatis articulo
p̄ꝑeditn nec ꝯfessionē nec satisfactionē aliquā
addiderūt. s̄ solū ī ꝯtritōne eis pctā indulta
sūt ⁊ sic decedūt. hi q̄ infimi sūt ī meritis ad lo-
cū infimū. hoc ē ad āgelos deputant. Nō eñ
negam⁹ eis veniā q̄ntūcūqꝫ sero peniteāt. di
cēte Aug. Nulla pnia pōt eē nimis sera: dū
mō sit v̄a. ⁊ iō ex tali pnia ꝯcedim⁹ eis opari
onē regni. s̄ qꝛ nudi sūt ꝓprijs meritis: iō exigē
te dei iusticia in infimis locis collocēt. Et nihil
omin⁹ tn̄ ī illo choro habebūt magnū gaudi
um. qꝛ celestes milites .i. āgeli ī illo choro exi-
stentes eos lete suscipiūt ⁊ honorifice eis ser
uiunt ⁊ tātū honorē eis exhibēt q̄ admirari
pūt. Tūc ⁊ xp̄s pōt dicere eis. Nō miremini
ego fuiui vob. xxxiij. ānis in t'ris q̄re merito
āgeli mei fuire vob debēt ī celis. Secundus
chor⁹ ē sctōꝝ archāgeloꝝ q̄ mag̃ nūciāt ⁊ se-
creta reuelāt: sicͤ ꝓphetias ⁊ secretiora dei pl⁹
cognoscūt q̄ inferiores angeli. Ergo gabriel
fuit de isto choro q̄ īcarnationē xp̄i ⁊ ēt natiui
tatē iohis baptiste ānūciauit. Ad illū chorū
ꝑueniūt isti hoīes q̄ sup p̄dictā cordis ꝯtriti
onem addūt felicissimam oris confessionem
⁊ ipāꝫ ꝯfessionē cū debitis circūstātijs ī sacer-
dotis audiētia fidel'r ꝓponētes ⁊ nihil ex oi
bus ꝯtigētib⁹ obmittētes. Talis eñ ꝯfessio
statim vt ab ore ꝓgredit' oīm ipetrat veniāꝫ
pctōꝝ. Grē. Cōfessionē n̄ram ex puro corde
ꝯsiderat de⁹: ⁊ cūcta q̄ delinquim⁹ relaxat de
us. Quo ḡ isti nisi int' angeloꝝ nūeꝝ deputā
tur. Cū eñ p̄mi ex sola cordis ꝯtritōe int' an
gelos assumūt' merito isti q̄ pl⁹ apponūt sup
addētes ꝯfessionē alti⁹ .i. ī archāgl'oꝝ ordinē
assumūt'. Et merito isti secūdi int' eos collo-
cant': qꝛ mag̃ nūciāt: qꝛ reuera maximū est ⁊
maxīa nūciant q̄ feda pctā sua pure denūci-
ant ꝯfessori. Grē. In plerisqꝫ v'ecūdis hoīb⁹
maioris ē certamīs feda ꝯfitēdo detegere q̄
eadē nō ꝯmittere. Isid. Cōfessio sanat: ꝯfes-
sio sctificat: ꝯfessio pctī veniā donat. Oīs eñ
spes ī ꝯfessiōe ꝯsistit. In ꝯfessiōe loc⁹ est mīe
Et ī illo choro adhuc ē mai⁹ gaudiū: qꝛ ibi co
gnoscim⁹ abyssū diuine volūtat': ⁊ ibi cogno
scim⁹ cās ⁊ effect⁹ reꝝ in deo .s. q̄re h̄ vel hoc
fit .i. q̄re iste ē diues ⁊ ille paup. iste ē pulcher
⁊ ille deformis. q̄re vn⁹ morit' ⁊ alt' viuit. Ter
tij angeli dicūt' v'tutes. Et sunt illi spūs p q̄s
signa ⁊ miracula fiūt freq̄nt': ⁊ iō dicūt' v'tu
tes qꝛ v't⁹ diuīa relucet ī istis .s. q̄ ipē sit ops
⁊ q̄ nihil pōt resistere ei. ⁊ qñ de⁹ vult aliq̄d
facere qd̄ ē sup naturā: qd̄ .i. solū fit miraclo
se: sicͤ cecos illūīare: mortuos suscitare: tūc il
li angeli q̄ dicūt' v'tutes mittūt'. Ad hoꝝ ḡ so
cietates illi hoīes merito assumūt' q̄ strēnue
⁊ viril't duob⁹ p̄dict̄ .s. ꝯtritōi ⁊ ꝯfessioni ad
iungūt debitā satisfactionē ⁊ ꝯdignā. vñ Lu.
iij. dixit Iohes baptista. Facite dignos fru-
ctus pnie. Grē. Ut tāto maiora q̄rāt bono-
rū operū lucra p pniāꝫ q̄nto ḡuiora sibi intu-
lerūt dāna p culpā tā viril't satisfaciētes vt
ꝯmissis malis in pōdere nūero ⁊ mēsura ex
satisfactōne ꝯdigna: sufficiētiqꝫ remetiant'. ⁊
post ī obseruatiōe p̄ceptoꝝ dei viril't ⁊ strē-
nue se exerceāt ⁊ insistāt opib⁹ mīe .s. esuriē-
tes cibādo: sitiētes potando: ⁊ sic de alijs. Et
qꝛ talis satisfactio hic descripta hꝫ maximāꝫ
difficultateꝫ ⁊ virili indiget fortitudine: iō v'-
tutib⁹ merito t'les apponēt'. Et ibi erit adhuc
mai⁹ gaudiū. qꝛ ibi cognoscim⁹ oīpotētiā dei
pleni⁹ quō ex nihilo oīa creauit: ⁊ adhuc mil
le vel infinitos mundos creare posset. ⁊ quō
sustētat mūdū ⁊ oīa creata in esse suo. Quar
ti dicūt' ptātes ⁊ illi mittūt' ad arcēdū demo
nes ne intātū tēptare p̄sumāt quātū volunt
Et illi iuuāt nos vīcere carnē mūdū ⁊ diabo
lū. Et ad istū chorū assumūt' illi q̄ post p̄dicta
exercitia ꝯtritōis ⁊ ꝯfessiōis ⁊ satisfactōis: p
q̄ oīa pctā sūt dlēta ī artissimo exercitio se cō
strīgūt assumētes asperā ⁊ austerā vitā: ⁊ p
fortissimā resistētiā carni mūdo ⁊ diabolo se
opponūt: ne iteꝝ pctīs illabant'. M Tres
eñ p̄cipuos hostes habem⁹ p̄cipitiū suadē-
tes .s. carnē: mundū ⁊ diabolū. Ex qb⁹ duo si
aliqñ int'mittāt: tñ penit⁹ ex toto nō dimittūt
Terti⁹ tñ .s. diabol⁹: ita inexorabili aduersus
nos odio ꝯiurauit vt nūq̄ ab eo ad ictū vni⁹
oculi inducias extorquere valeam⁹. Iob. vij.
Militia ē vita hoīs sup t'raꝫ. Prīo eñ caro
impugnat nos p ꝯcupiscētias ⁊ carnalia de-
sideria: sp ei optat voluptuari: ociari ipugna
ri: cui resistēdū ē potēter: nihil ex oīb⁹ his ad
mittēdo nisi q̄ ad seruiēdū deo ⁊ ad victuꝫ et
vestitū sūt ei necessaria: tenēdo corp⁹ nostrū
sicut dicͭ Bern. Sicut egrū cōmēdatū cui mil
ta volēti inutilia sūt negāda: vtilia etiā nolē
ti ingerēda. Secūdo mund⁹ impugnat nos
cū delectationib⁹ mūdanis .s. gaudijs: diui-
tijs: ⁊ honorib⁹ ⁊c. ⁊ illa respuere debem⁹ .s.

q̄ hic gaudere in mūdo illicite nō velim⁹: vt
in futuro cū deo eternalit̄ gaudeamus. Hic
spernere diuitias tꝑales: vt in futuro possidea
am⁹ diuitias glīe: hic fugere honores mūda
nos vt in futuro honoremur a xp̄o ꝛ ab oīb⁹
sanctis ꝛ āgelis dei. ꝛ sic de alijs. Tertio dia
bolus nos diuersimode īpugnat: p̄mo malas
suggestiones īmittēdo qb⁹ in p̄ncipio viril̄r
resistere debem⁹. Bern. in ser. Potest inimi
cus excitare tēptationis motū: s; in te ē si vo
lueris dare vel negare ꝯsensū. Secūdo tem
ptat nos viciādo nr̄a bona opa. Et hoc cō-
tingit trib⁹ modis s̄m Gre. s. in p̄ncipio vi-
ciando intētionē: in medio tēptat p̄ negligē-
tiā. in fine p̄ inanis glīe illaq̄ationē: quos la
queos diaboli p̄ diligentē custodiā euadere
debem⁹. Et q̄nto bellū est forti⁹: ex eo q̄ quis
inclinat⁹ est ad aliq̄ꝺ viciū aut ex natura aut
ex actu frequēti. q: s̄m Arist. Act⁹ multipli
cati generāt habitū tāto q̄s pl⁹ meret̄. s. viri
liter resistēdo: ꝛ etiā q̄nto pluries q̄s tēptat̄
tāto plures coronas resistēdo meret̄. Bernar.
Quotiēs resisteris totiēs coronaberis: ꝛ in
illo choro habebim⁹ adhuc mai⁹ gaudiū q̄ ī
inferiorib⁹ choris. O q̄le gaudiū tūc habebi-
m⁹ cū illis militib⁹. i. angelis q̄ hic iuuerunt
nos vincere mūdū: carnē: ꝛ diabolū: ꝛ cū ill̄
sctīs q̄ hic fortit̄ dimicauerūt ꝯ mūdū: carnē
ꝛ diabolum. Quinti angeli dicunt̄ p̄ncipat⁹
ꝛ isti adhuc sūt sup̄iores alijs q̄ mittunt̄ ꝛ di
cunt̄ p̄ncipat⁹: q: p̄ncipant̄ sup̄ totā eccliā;
vel p̄uinciā vnā ꝛ isti mittūt̄ p̄ negocio toti⁹
eccl̄ie vel p̄uincie q̄n deo placuerit. Et hunc
chorū angeloꝝ meremur si p̄ncipatū obtine
bim⁹ sup̄ oēs hoīes. Sʒ diceres quō possē;
fieri p̄nceps sup̄ hoīes alios vt illū q̄ntū cho
rū mereri possē;. R̄ndetur p̄ patiētiā. s. vin
cendo oē malū ī bono. ꝛ talē hoīem tot⁹ mū-
dus vīcere nō pōt. hoc pꝫ ī martyrib⁹ quos
nec p̄sides nec reges nec impatores nec oēs
tyrāni vīcere potuerūt. ꝛ isti hoīes q̄ ad istū
choꝝ possidendū ptinēt sic se hñt in t̄ris q̄ si
v̄bis offenduntur. s. ipsis maledicēdo: vel dure
vel iracūde loq̄ndo. tūc ipi ecōuerso p̄ male
dictione dāt b̄ndictionē. ꝛ p̄ v̄bis iracūdis
r̄ndēt v̄ba dulcia. Exēplo xp̄i de q̄ scriptū ē. i
Pe. ij. Cū malediceret̄ nō maledicebat. cum
pateret̄ nō ꝯminabat̄. Sʒ diceres an bō iu
stus ꝛ inocēs debeat sustinere maledictiōes
maloꝝ: ꝛ verū sibi aliq̄d noceat tali v̄ba ma
ledicta sustinē. R̄ndeo. nihil sibi obest: imo
sibi p̄dest ꝛ meritoriū ē. vñ p̄s. Maledicent
illi ꝛ tu b̄ndicis. Ex hoc pꝫ q̄ de illā maledi
ctionē sibi a malo hoīe inflictā vult ei ꝯuerte
re in b̄ndictionē. vñ Aug. Qui iust⁹ ē ꝛ ma
ledicit̄ p̄mū ei p̄ maledictōe reddit̄. Itē si ta
les q̄ ad illū choꝝ ptinēt in reb⁹ offendūt̄ to
tū deo offerūt cogitātes q̄ xp̄s nud⁹ p̄ ipis
in cruce pepēdit nec haustū aque h̄re potuit.
ꝛ sic dñs ie⁹ xp̄s remunerabit eos ī vita et
na. Vñ apl̄s ad Heb. x. Rapinā bonoꝝ
vestroꝝ cū gaudio suscepistis sciētes vos me
liorē ꝛ manētē substātiā h̄re ī celis. Itē si ledūt̄
in corpe hoc paciēt̄ ferūt cogitātes passionē
xp̄i q̄ p̄ eis mlta ꝯuicia sustinuit. vñ Gre.
Si passio xp̄i ad meōriā reducit̄ nihil ē q̄ꝺ
nō equo aīo toleret̄: imo tales nō solū; paci
sūt p̄ eis orare. vñ Math. v. Diligite inimi-
cos v̄ros: b̄nfacite his q̄ oderūt vos ꝛ orate
p̄ p̄seq̄ntib⁹ ꝛ calūniantib⁹ vos: vt sitis filij
p̄ris v̄ri q̄ in celis ē. Sexti angeli dicūt̄ dñā-
tiones ꝛ illi dñant̄ alijs angelis ꝛ ordināt
eos ad officia sua. ꝛ isti nō mittūt̄ s; intimāt
voluntatē dei illis q̄ quasi inferiorib⁹ ordinib⁹
q̄d facere debēt: ꝛ vocāt̄ dñatōes q̄si dñi su
per alios. Et isti q̄ttuor chori sup̄iores nūq̄
mittunt̄: s; sp̄ assistūt añ dñm. ꝛ istū choꝝ me
remur cū sensualitatē nostrā rōni subijcim⁹
sic q̄ nihil facit nisi q̄ꝺ rō iubet. ꝛ sūt maximi
dñi q̄ sciūt seipos vincere. ꝛ illi s̄m Ber. h̄nt
sensus exteriores nō duces: s; seruiētes: inte-
riores: sobrios ꝛ efficaces. In signū hui⁹ legi
tur in euāgelio. vt h̄r Math. viij. de cēturio-
ne q̄ dixit. Nō sum sub ptāte ꝯstitut⁹ habēs
sub me milites ꝛ dico huic vade ꝛ vadit: ꝛ
alio veni et venit: et seruo meo fac et facit.
Cēturio. i. ratio hꝫ sub se milites. i. potentias
aīe ꝛ dicit huic. i. rōnali veni. s. ꝛ cognosce dif
ferentiā int̄ bonū ꝛ malū. Et dicit huic. i. ira
scibili vade. s. spernēdo malū q̄ꝺ rōnalis po
tentia cognoscit esse despiciēdo. ꝛ seruo. i. con
cupiscibili fac hoc. s. appetēdo bonū q̄ꝺ rōna
lis potētia cognoscit esse appetēdū. vñ Gen̄
xli. dixit Pharao ad ioseph. Sine tuo impe-
rio nō mouebit q̄sq̄ manū vel pedē in vniu̇
sa terra egypti. Joseph. i. rō sine cui⁹ imperio
sensualitas nec dꝫ mouere oculū ad vidēdū
nec os ad loquēdū: nec pedes ad ambulādū
nec man⁹ ad palpādū: nec aures ad audiē-
dū: nisi id q̄ꝺ rō iubet ꝛ discernit esse licitū. ꝗ
in talib⁹ hoīb⁹ q̄ ad illū choꝝ ptinēt sensua-
litas ē subiecta rōni ꝛ h̄ opat̄ plenitudo grē
q̄nto eni cor abūdat in grā tanto. mag̃ rō vin
cit sensualitatē: q: cū cor ē plenū grā tūc alia
intrare nō possūt. Sed diceres. q̄re habem⁹
tot immūdas cogitationes. R̄ndeo q̄ ideo q:

vacuū est, cor nostrū a grā. ḡ male cogitatio-
nes hn̄t locū intrādi ⁊ manēdi in nobis. Et
in isto choro habebim⁹ valde magnū gaudi
um: q2 esse inter tales magnos ⁊ altos ange
los q̄ sunt dn̄i sup alios. nonne est magn⁹ ho-
nor: ibi etiā videbim⁹ pleni⁹ dignitatē altitu
dinē ⁊ magnitudinē glīe nostre: ⁊ quō mini
mus hoīm in celo magꝭ honorat̄ ⁊ alti⁹ coro
natur q̄ꝫ maxim⁹ rex ī terris. q2 ab ipō xpō
⁊ Maria ⁊ oīb⁹ scīs ⁊ angelis honorat̄ in
celis: ⁊ qlibet ꝑticipat secū in omīb⁹ donis ⁊
meritꝭ: ⁊ gliam spālē habebit in quolibꝫ ele
cto in celo. ¶ Septimi angeli dicūt thro
ni ⁊ isti angeli pre ceteris in deo quiescūt tā-
q̄ꝫ in vltimo fine: ⁊ de⁹ in eis delectabilit̄ qe
scit tāq̄ꝫ in throno delectabili. ⁊ ipē in eis iu-
dicia sua in cūcta subiecta disponit. Vn̄ cani
tur. De⁹ q̄ sedes sup thro. ⁊ iu. eq̄. Si ḡ cupi
m⁹ ad thronoꝝ consortia ꝑuenire oīa ad regu
lā iusticie iudicem⁹ vt deo dem⁹ eqtatē nob
vtilitatē: ꝓximo pietatē. Et in illis q̄ ad illuꝫ
thronū ꝑtinēt qescit de⁹ delectabilit̄ vt sunt
illi q̄ nec in ꝓsperis eleuant̄ ꝑ supbiā: nec in
aduersis frāgunt̄ ꝑ ipacietiā: sꝫ oīa a deo eq̄
nimit̄ accipiūt: siue sit amaruꝫ siue dulce: siue
letū siue triste. q2 tales estimāt se esse malos
⁊ dignos oī malo: ⁊ cū patiūt̄ . liq̄d nūc dicūt
illō Geñ. xlij. Merito hec patimꝰ: q2 peccaui-
m⁹ ī frēm nr̄m. s. iesu xpꝫ nō obediēdo p̄cep̄
suis. Et tales dicūt cū. b. Aug. Hic vre hic se-
ca vt in etnū pcas. ⁊ dicūt cū btō Hiero. Li
bent̄ nūc patior tormēta: vt futura mihi glā
seruet̄. nō em̄ iudicabit de⁹ bis ī idipꝫ. Et ta
les nō cōmouēt̄ ad iraꝫ. q2 nihil velit nisi qd̄
de⁹ vult. ⁊ oīa cōtingunt a deo recipiūt. ⁊ volū
tates suas cōformāt diuine volūtati. ḡ nō tur
bant̄. Vn̄ ꝓuerb. xij. Nō cōtristabit iustū qc-
qd ei acciderit: ⁊ ī illo choro replebit̄ oē desi-
deriū nostrū. vn̄ ps. Qui replet in bonis de
sideriū tuū ⁊c̄. q2 ibi ē abūdātia oīa bonī. q2
ibi habebim⁹ mēsurā bonā cōfertā ⁊ coagi-
tatā ⁊ sup effluentem. Vn̄ aplus. i. Cor. v.
Qd̄ ocul⁹ nō vidit: nec auris audiuit: nec in
cor hoīs ascēdit ⁊c̄. Octaui angeli dicūt che
rubin: ⁊ illi clari⁹ deū vidēt ⁊ speculū trinitatꝭ
⁊ dicūt̄ illuminatores. q2 alios illumināt ⁊ eis
volūtatē dei notificāt: ⁊ sic illi p̄ ceteris inferi
orib⁹ cognoscūt volūtatē dei q̄d placeat vel dis
pliceat ei. Ad illū choꝝ spectāt illi q̄ hic illu-
minant̄ ī vera xpī sapiā. Sapiā dr̄ qsi sapi-
da sciētia. vn̄ Bern. Inuenisti plane sapien
tiam si petā tāq̄ꝫ pessima mala desiderabilia
huius mūdi tanq̄ꝫ nihil: ⁊ eterna qsi optima

sapiunt: ⁊ tales ex intimo corde etnā cōcupi-
scunt. dicētes cum aplo. Philip. i. Cupio dis
solui ⁊ esse cū xpō. ⁊ dicūt illō ps. Heu mihi
q2 incolat⁹ me⁹ ꝓlōgat⁹ est. Iac. Sitiuit aīa
mea ad deū fon. vi. Et tales nec pn̄t cogitare
nec audire nec loq̄ nisi q̄ dei sūt. O q̄le gaudi
um ibi ī illo choro habebim⁹ vbi oīa ī deo co
gnoscim⁹. s. quō ab etno ī deo fuim⁹. ⁊ quō a
deo emanauim⁹. Insup cognoscim⁹ deū ī oī-
bus: ⁊ oīa creata pulchriora esse in deo q̄ꝫ in
seipīs. Et qcq̄d hō desiderat sibi scꝫ pulchri-
tudinē: sapiam: diuitias ⁊c̄. hoc totuꝫ in xpō
inueniet. Vn̄ iij. Regū. x. Bti serui q̄ stāt in
cōspectu tuo sp̄ vidētes sapiāꝫ tuā. Quāuis
oēs electi videāt deū tn̄ vn⁹ clari⁹ videt q̄ꝫ ali
us. q2 sicut stella differt a stella ī claritate. sic
et scī differunt in glīa: q2 q̄to aīa ē clarior ⁊
maiora merita meruit cū corpe in pn̄ti tan-
to clari⁹ corp⁹ erit. q2 glorificatio redūdat d̄
aīa in corp⁹. ḡ vnū corp⁹ in celo erit clarius
alio: fm q̄ꝫ hō ē maioris meriti. Nonı angeli
dicūt̄ seraphin: ⁊ isti sūt ardētes pre ceteris
inferiorib⁹ in amore ⁊ feruore dei: ⁊ clari⁹ co
gnoscūt deū oīb⁹ illis inferiorib⁹. ⁊ flamma
diuini feruoris incendit eos p̄ oīb⁹ alijs an-
gelis. ⁊ rō est. q2 sūt ꝓximiores deo. ⁊ q̄ igni ē
ꝓximior magꝭ accēdit: ⁊ q̄ luci ē ꝓpinqor ma
gis illuminat̄: sic ⁊ isti angeli. Ad istū choꝝ ꝑ
tinēt ⁊ ꝑueniēt q̄ feruēt in charitate dei. fm
illud Luc. xxiiij. Nōne cor nostrū ardēs erat
in nobis dū nob loq̄. in via. De illo igne diui
ni amoris dn̄s dicit in euāgelio. Ignem veni
mittere ī terrā: ⁊ q̄d volo nisi vt ardeat. Sꝫ
ad h̄ q̄ꝫ hō fiat feruēs ī charitate tria reqrū
tur. Pmō q̄ꝫ mediuꝫ. i. peccā tollāt̄. Gre. Aīa
q̄ peccādo a deo se diuidit: si petm̄ tollit̄ īmedi
ate deo adheret: ⁊ etiā illa mūdana ⁊ trāsito
ria opter tollere de medio. i. amouere de cor-
de. vn̄ Amb. in li. de vgī. Diuine dulcedini n̄
cōiūgeris si ob amore tpali n̄ recedis. Secū-
do optet disponi hoīem ad hoc ꝑ vtutes. i.
ꝑ opa vtutū vt incendat̄ igne diuini feruo-
ris. Hoc pꝫ in ligno disposito ⁊ arido qd̄ me
lius ardet ⁊ citi⁹ incendit̄ q̄ꝫ lignū humiduꝫ
⁊ indispositū. Tertio oportet appropinqre
deo. s. ꝑ cōtēplatōnē se ad deū erigere: q2 q̄to
hō altius deū contēplatur tāto vicinior erit
deo. ps. Accedite ad eū ⁊ illūiamini. Leuit.
x. Scificabor ī his q̄ approximant mihi. Et
Iacobi. iiij. Appropinqte deo ⁊ appropin-
quabit vobis. Et signant̄ in tali cōtēplatione
memoranda sunt multiplicia dei beneficia:
⁊ sic ignis diuini amoris ex hoc incendit̄. fo

In meditatione mea exardesceт ignis. in illo
choro habebunt maximū gaudiū. q2 cor nr̄m
ꝛ aīa nr̄a in deū trāsfumit ex feruore diuini
amoris. Sicut ferrū assumit formā ignis: et
erit candēs q̄ si sit ignis: ꝛ tñ est ferrū in sub
stantia: sic simili mō cor nostrū trāsmutabit
in deū. ibi enī plenissime implet illud pceptū
Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: ꝛ ex
tota aīa tua: ꝛ ex oīb9 virib9 tuis ꝛ ex omni
mēte tua: ꝛ pximū tuū sicut teipm.

De eadem dominica.

Gaudiū erit corā angelis dei su=
per vno pctōre pniam agēte ꝛc̄.
Hic dicēdū est quō angeli serui
unt hoīb9 ꝛ q̄re. ꝛ quō sūt nobis silēs: ꝛ quō
pcellūt nos. Istuz sermonē q̄re infra sermone
clxiij. Dñica q̄rta post festuz trinitat̄.
Ser. lxxxix. de sex opib9 mīe.

Estote misericordes

sicut ꝛ pr̄ vester misericors ē. Lu.
vi. Mat. vij. Mar. iiij. O Na
turale est oīb9 aīalib9 eiusdē spēi adinuicem
mīam pseruare. multomagis hō ad imaginē
dei cōdit9 dz alter alteri tanq̄ sue imagini cō
pati. ꝛ vni9 alteri9 defect9 ꝛ miserias in cor su
um imprimere: ꝛ sic sibi cōpati. Et in hoc cōsi=
stit rō mīe ad quā xp̄s nos inducit p v̄ba p̄
missa dicēs. Estote misericordes ꝛc̄. Vñ i pn
ti sermone dicēdū ē de sex opib9 mīe q̄ dñs i iu
dicio a q̄libz hoīe vult reqrere. vt hr̄ Mat.
xxv. Ubi dictur9 est his q̄ a dextris ei9 erunt
Uenite bñdicti prīs mei possidē. patū vobis
re. a. ꝯsti. mū. Esuriui ꝛ dedistis mihi m̄. du.
care. Sitiui ꝛ dedi. mi. bi. ꝛ sic de alijs. Tunc
dicet ꝛ his q̄ a sinistris ei9 erunt. Discedite a
me maledicti in ignē eīnū q̄ par9 est diabolo
ꝛ angelis ei9. Esuriui ꝛ nō dedistis mihi mā
ducare. Sitiui ꝛ nō dedistis mihi potū. Ho
spes erā ꝛ ñ collegistis me. ꝛ sic de alijs. Au=
gu. dicit sic sup p̄dicta v̄ba. Si aliqs eēt q̄ de
tota sacra scriptura nihil aliud sciret nisi so=
lūmodo istā lectionē p̄ntē hoc solū sufficeret
sibi ad salutē: q2 ibi ptinētur merita ꝛ demeri
ta: p̄mia ꝛ supplicia: bonoꝝ ꝛ maloꝝ. P
Primū op9 mīe est cibare esurientē. vñ. Esa.
lviij. Frange esurienti panē tuū. Secūduz est
potū dare sitienti. Math. x. Quicūqz potum
dederit vni ex minimis meis calicē aque fri
gide tñ nō pdet mercedē suā. Sz sūt qdam
adeo duri ꝛ immisericordes q̄ poti9 dāt porcis
ꝛ canib9 q̄ paupib9: q2 plures diuites meli9
pascūt suos canes q̄ paupes. s. p̄parādo ca
nib9 offas: vel dādo eis carnes de qb9 paupe
res possent refici. De qb9 oīb9 tales diuites
districtā reddituri sūt rōnē. Insup aliq sunt
tam auari ꝛ tenaces q̄ poti9 illud qd̄ supre
manet putrefieri sinūt seruātes hoc ex nimia
pcitate q̄. q̄ hoc paupib9 erogarēt. Vñ dñs
de maximo cōuiuio qd̄ faciet sanctis suis re=
pellet eos confusione magna nihil eis dādo
q2 hic de mēsa sua nihil ei dederūt: vt pz de
diuite epulone ꝛ paupere lazaro. Luce. xvi.
vñ Greg. Dei mīam nō pōt pmereri: q̄ hic
misericors nō fuerit. Vñ Beda sup epi. Iaco.
Sine mīa iudicabit ille q̄ cū posset non fecit
mīam. Ex his pz q̄ valde piculose stant ta=
les tenaces diuites q̄ in hoc grauit̄ deū offē
dunt: ꝛ cōtra charitatem proximi faciunt et
contra aīas ꝓprias grauiter peccant. q2 ta=
les quodāmō pparant furib9 ꝛ raptoribus
vñ Amb. in ser. Nō minoris ē criminis hñti tol
lere q̄ cuz posses indigentib9 denegare. Vñ
Basili9. Nōne inqt spoliator es q̄ dispēsāda
suscepisti ꝓpria reputādo. est enī panis fa=
melici quē tu tenes. nudi tunica quā i ꝯclaui
pseruas. discalceati calcei q̄ penes te marce=
scunt. indigentis argentū qd̄ possides huma=
tū. Vñ xp̄s in euāge. dicit vt hr̄ Lu. xviij. q̄
difficile q̄ pecunias hñt regnū dei intrabunt
Itē est malū signū ei qs ē tā dur9 q̄ nō pōt
audire clamorē pauperū: ꝛ si hñ audit tamē
eis nō ꝯpatit̄ nec miseret̄ qd̄ ē signū puer=
sitat̄ ꝛ q̄ nō est in charitate dei. ꝛ ex hoc seq̄t
q̄ est in statu dānatiōis. Vñ. i. Ioh. iij. Qui
habuerit substātiā hui9 mūdi ꝛ viderit frēz
suū necessitatē habere ꝛ clauserit viscera sua
ab eo quō charitas dei manet in eo. q. d. nul
lo mō. Aug. de ci. dei. Mīa est aliene miserie
in nostro corde cōpassio: q̄ vtiqz si possumus
subuenire cōpellimur. Unde de duris corde
dicit̄ Prouerb. xxi. Qui obturat aurē suam
ad clamorē pauperis ꝛ ipe clamabit ꝛ nō ex
audiet̄. Et g̃ vt diuites misericordiam dei
cōsequantur: tūc ipsi debēt esse misericordes
paupib9. Math. v. Beati misericordes qm̄
ipi mīam cōse. Lu. vi. Facite vobis amicos
de māmona iniquitatis vt cuz de. re. vos in
eter. taberna. Amb. in ep̄la ad nepotianum
Non memini me legisse mala morte mortu
uz q̄ libent̄ opa pietat̄ exercuit. hz enī mul
tos intercessores. ꝛ impossibile ē pces multorū
nō exaudiri Q Tertiū ē recipe pegrinos
ad hospitiū: hoc ē tā vtile ꝛ deo tā acceptum
vt qñqz etiā ad lrām hñi angeli sūt hospicio
recepti: imo etiā ipe xp̄s visibilit̄ vt i emaus

Sꝫ sunt q̄dā adeo auari ꝙ nullos ꝓ deo ho-
spitari volūt nisi habeāt expēdere: ⁊ sic expel
lūt paupes a domib⁹ suis. Cū tñ xp̄s dicit i
euāgelio. Qui vos recipit me recipit: ⁊ q̄ vos
spnit me spnit. Itē eadē mēsura q̄ mēsi fueri
tis ⁊c. Ergo sic claudis ianuā paupi: sic xp̄s
faciet tibi cū ad ip̄z veneris dicēs illō Mat.
xxv. Dn̄e dn̄e api nob. Rn̄debit. Amē amē
dico vob: nescio vos. Sꝫ bonis ⁊ electis suis
dicet illud Math. xxv. Hospes fui ⁊ collegi-
stis me ⁊c. Venite bn̄dicti pris mei ⁊c. Ex
his pꝫ ꝙ multū rep̄hēsibiles sunt illi diuites
q̄ hn̄t magnas ⁊ latas domos ⁊ poti⁹ pmit-
tūt eas vacare ꝙ paupes in eisdē ꝓpt deū
velint hospitari. cū tñ laudabile eēt ꝙ qlibꝫ
diues ad min⁹ hr̄et vnū pauperē i domo sua
vt illud qd̄ sibiipsi in mēsa subtraheret siue
comedēdo siue bibēdo h̄ illi paupi daret: vt
⁊ sic posset mereri vitam eternam ℞

Quartū ē nudos tegere. q̄ꝫ aūt h̄ placeat
deo pꝫ in sctō martino quē xp̄s corā oīb⁹ scīs
⁊ angelis in celo exn̄tib⁹ cōmēdauit dicens.
Martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac me veste
cōtexit. Vñ admonet vnūquēqꝫ hoīez p Esa.
ꝓpham dicens. Cū videris nudū opi eū ⁊c.
Luc. iij. Qui hꝫ duas tunicas det vnā nō ha
benti. Itē qꝛ hoc op⁹ mīe non ita facilit̄ exer
cent sicut ⁊ alia. qꝛ vir⁹ facili⁹ dat paupi fru-
stum panis vel recipit eū p vnā nocte ad ho
spiciū ꝙ daret sibi tunicam. g̃ mlīeres diuites
deberēt filare ⁊ non ociose incedere: qꝛ ꝗuis
ip̄e nō indigeāt p sctm̄ multi paupes sunt q̄
hn̄ indigēt. exēplo btē Elizabeth q̄ filabat cū
ancillis suis ⁊ inde paupib⁹ vestes faciebat.
Aug. in li. de vita xp̄iana. Illā elemosynā de⁹
approbat q̄ de iustis laborib⁹ ministrat̄. Sic
scriptū ē. Honora dn̄m de tua subā. i. de tuis
iustis laborib⁹: ⁊ de primitijs frugū tuaꝝ da
paupib⁹. Vñ xp̄s dicet talib⁹ in iudicio. Nu
dus fui ⁊ cooꝑuistis me. qꝛ ita acceptū est ei
q̄si eū in cruce nudū pendentē cooꝑuissent. vñ
dicit Mathei. xxv. Qd̄ vni ex minimis meis
fecistis mihi fecistis. Quintū ē visitare infir
mos: ⁊ h̄ ē valde acceptū xp̄o q̄si ip̄e p se iace
ret h̄ infirm⁹ ⁊ cū visitares: qꝛ oēs passus ta
liū numerant̄ ab āgelis ⁊ remūerant̄ a xp̄o
in vita etn̄a. Cōtra h̄ faciūt q̄ paupes ⁊ in-
firmos abominant̄: vl' etiā q̄nqꝫ ꝓpos famu
los, vel famulas q̄n infirmant̄ a domo expel
lunt. vel si retinēt vt canē sub gradu locant:
nec meli⁹ ei ꝙ cani faciūt. Nō sic ē faciendū
imo eis est bñfaciendū q̄si angelo dei: vel q̄si
ipi xp̄o q̄ dictur⁹ est in iudicio. Infirm⁹ fui
⁊ visitastis me. Sextū op⁹ mīe ē vinctos vi-
sitare ⁊ redimere: siue boni siue mali sint ali-
qd̄ eis admīstrādo. Si boni ꝓ posse liberari
dn̄t. iuxta illō ps. Egenū de manu pctōris li-
berate. q̄ h̄ facit. s. q̄ redimit captos īnocent̄
a raptorib⁹ ⁊ ab alijs hoīb⁹ filis erit deo. ps
De⁹ qs filis erit tibi eripiēs inopē de manu
fortioꝝ ei⁹. Si vo mali: tūc saltē liberādi sūt
ab etn̄a morte. s. monēdo eos ad pniaꝫ ⁊ cō
tritōeꝫ de pctīs suis. ⁊ ꝙ offerāt deo illā igno
miniosissimā ⁊ amarā morteꝫ quā sustinere
eos optet ꝓ pctīs suis. ⁊ hoc ē mltū vtile hoī
⁊ deo acceptū. ¶ Questio ē vtrum pena
mortis diminuat aliq̄d de pena debita ꝓ pctīs
Rn̄det̄ fm̄ sctm̄ Tho. i. iiij. di. xx. Mors na
turalis ē pena ꝯseqn̄s originale pctm̄ ⁊ q̄si iā
in naturā ꝯuersa. Et iō p mortē naturalē nō
purgat̄ aliq̄d de pctō actuali: s̄ p mortē illa-
tā hn̄ pōt purgari. Vñ si aliqs mortē illatā
patient̄ sustineat etiā ꝓ alijs criminib⁹: sic il
lata mors valet ad diminutionē pene: ⁊ ad li
berationē etiā a tota pena fm̄ q̄ntitatē culpe
⁊ patiētie ⁊ ꝯtritiōis. Iteꝫ q̄rit̄ de suspēdēdis
⁊ decapitandis an debeat eis dari corp⁹ dn̄i
Rn̄deo si sunt ꝯfessi ⁊ penitēt nō dꝫ eis dene
gari. vt hr̄. xiij. q. ij. c. fi. ¶ Itē q̄rit̄ de su-
spēsis an sint sepeliēdi in cimiterijs an non.
Rn̄deo fm̄ Hostiēn. ꝙ sepeliēdi sunt dū tñ
penituerit. s̄ tñ ad hoc ꝙ de patibulo depona-
tur reqritur licētia iudicis secularis: ne iusti
cia contemni videatur: ⁊ sic loquuntur leges
ip̄am licentiā iudex denegare non debet. Ex
his iā dictis patet ꝙ salubre est valde tales
homines monere ad penitentiā: qꝛ possibile
est ꝙ quis in vno homine tali posset mereri
vitam eternā. ⁊ ratio est. quia fm̄ Gregoriū
Maximū sacrificiū ē zel⁹ aīaꝝ. imo pl⁹ ē deo
acceptū ⁊ hoī meritoriū vnā aīaꝫ lucrarī ꝙ
aureū montē deo offerre. Qꝛ vna aīa precel
lit oēs thesauros toti⁹ mūdi. Vñ Aug. dic.
Sicut deus oēm creaturā: sic aīa oēm corpo
ream creaturā nature dignitate p̄cellit. Vñ
etiā Bern̄. Tot⁹ mūdus ille p̄ciū vnius aīe
estimare nō pōt. Nō eīn ꝓ toto mūdo aīam
suā daret xp̄s quā ꝓ aīa hūana dedit. Sciē-
dū ꝙ multū salutiferum est talibus amarā
mortem ⁊ passionē xp̄i reducere ad memo
riā. Vñ Aug. Si passio xp̄i ad memoriā re
ducitur: nihil tam durū qd̄ nō equo aīo tole
retur. Bern̄. Quid est qd̄ tibi nō suaue vide
tur si collegeris ⁊ memoraueris oēs amari-
tudines saluatoris: ⁊ signāter cogitandū est
talibus quō xp̄us nonica ductus est ꝓ salute

pectus. Primo statim qn̄ captus fuit ductus est ad annā. Secūdo ab anna ad cayphā Tertiō a caypha ad pylatū. Quarto a pylato ad herodē. Quinto ab herode econuerso ad pylatū. Sexto milites duxerūt eū intus in atriū: ⁊ illuserūt ei percutiētes caput ei⁹ arūdine. Septimo duxit eū pylat⁹ foris de ptōrio portantē coronā spineā ⁊ vestē purpureā Octauo duct⁹ est ad locū vbi p̄ tribunali iudicatus est ad mortē. Nono extra ciuitatem duct⁹ est ad locū caluarie vbi crucifix⁹ ē. Et rememorādo tales trāsit⁹ xp̄i offerre debēt trāsitum illū ⁊ mortē ⁊ penā ipi xp̄o p̄ pctīs suis ⁊ dn̄t hr̄e bonū ꝓpositū ꝙ ampli⁹ nūq̄ vellēt peccare si diutius viuere deberent: ⁊ sic deo debēt cōmittere aīas suas. Un̄ legit tale exemplū. Miles quidā nobilis: sꝫ criminosus quodā tpe ab inimicis suis est capt⁹. Et qꝛ valde erāt ei inuidiosi ⁊ exosi visum ē eis expedire vt in instāti occideret. Cernēs vir nobilis sibi mortē iminere ⁊ nullū ibi esse remediū vite: supplici voce dixit ad illos. Rogo vos intuitu dei: vt ad modicū mortē meā differre dignemini: vt alicui sacerdoti peccata mea possim ꝯfiteri. Rn̄derūt ei. Non est nobis illa dilatio tuta. Cōtigere posset ꝙ cognati ⁊ amici tui venirēt ⁊ eriperēt te de manibus nostris. tūc esset error nouissim⁹ prior peior. Cui cū pcepissent vt se ꝓsterneret ad decollandū dixit hoc v̄bū. De⁹ tu scis volūtatē meā. ⁊ subiūxit. Aīam meā virginis filio cōmēdo. Sicqꝫ decollat⁹ ē. Erat aūt qdā obsessus in ciuitate. Cui cū dicerēt qdā audita morte tāti tyrāni nō magnū gaudiū habeo cū aīa illius facinorosi militis. Rn̄dit demō. Nequaqꝫ: vnū eīn verbū q̄d moriēs debuit protulit ꝓpter qd̄ saluat⁹ ē. Un̄ Ber. Maior ē dei pietas q̄ q̄uis iniqtas. Sicut ei scintilla in medio maris: ita oīs malicia hoīs ad dei miām. De antē de⁹ gratanter opa miē accipit q̄ exhibēt paupib⁹ in suo noīe pꝫ p tale exēplū. Erat quidā rusticus cū sua vxore q̄ morabat in vna villa ⁊ in vna magna curia solitarie: ⁊ habuit de ꝯsuetudine ꝙ singulis sextis ferijs solebat inuitare vnū pauperē hominē in memoriā ⁊ reuerentiā passionis xp̄i Et qn̄ pauperē nō habebat distulit prandiū donec vn⁹ paup veniret. Accidit aūt vna sexta feria ꝙ nullū pauperē hr̄e poterat ⁊ dixit vxori sue. Prepara cibū ⁊ ego exibo ⁊ videbo an aliquē pauperē inueniā. Et exiēs vidit in platea publica que nō remote a domo sua distabat quendā pauperem iuxta lutosa incedere. Qui occurrēs ei inuitauit eū: ⁊ qn̄ veniebat ad domū suā vxori ei⁹ dixit. Ego lauabo sibi pedes: qꝛ lutosi sunt qd̄ ē sibi multū necessariū: ⁊ postmodū tūc comedemus. Et accipiēs vnā cū aqua lauit pedes eius. ⁊ inuenit eū habentē duo magna foramina in pedib⁹ ipi⁹. Et dixit ad maritū ei⁹. Iste pauper ad modū dn̄i nr̄i iesu xp̄i hꝫ pforatos pedes. Tūc dn̄s iesus xp̄s dixit. Uos alijs diebus recepistis me ⁊ hospitastis me in membris meis: sꝫ hodie meipm ad hospitiū vr̄m suscepistis. Et ego pmitto vobis in p̄nti necessaria vite ⁊ post hanc vitā volo vos recipere ad vitā eternam. Et hoc dicto euanuit.

In eadē dn̄ica. Ser. xc. de iudicio ⁊ suspitōe.

n

Nolite iudicare ⁊ nō

iudicabimini. Luc. vi. Notandū ꝙ nō iudicare pximū est magne discretiōis: vt hō ita cōpatiat pximo suo in defectibus suis ꝙ nō de facili malū iudicet de eo. Et ad hanc discretionē habendā nititur dn̄s nos inducere in v̄bis p̄missis. vbi dicit. Nolite iudicare. Un̄ in p̄nti s̄mone tria sūt dicenda. Primo quot modis iudiciū temerariū cōmittit. ⁊ qn̄ est pctm̄ mortale: ⁊ quādo veniale: ⁊ qn̄ nullū pctm̄. Secūdo v̄n oritur iudiciū temerariū. ⁊ quomodo quilibet tenetur alios homies meliores se reputare. Tertio exemplū. ¶ Quantū ad p̄imū sciēdū ꝙ iudiciū pōt fieri septē modis. Primo timore ne sequat malū: ⁊ hoc ꝓprie nō dicit iudiciū. Uerbi grā. Sicut includūtur moniales nō ꝙ male sint vel ꝙ male velint facere: sed timetur ꝓpter fragilitatē sexus ne libertas exeundi vel patefactio claustri fiat eis occasio peccandi. Sic similiter obseras cistā tuā vel camerā tuā non ꝙ aliquē iudices furem sed quia times dare occasionē furti. ⁊ sic perderes tuā pecuniā. Hō eīn pōt timere malū tn̄ cū quadā spe boni vt nō fiat: iō ꝓpt̄ securitatē p̄uenire pt ne hoc malū eueniat qd̄ timet. Un̄ Aug. Certū tene incertū dimitte. Secūdū iudiciū dr̄ incidēs suspitio mali nō tn̄ cum cōsensu rōnis. Et illud debet hō cauere inonatū pōt: ⁊ expellere ⁊ in meli⁹ interptari. Aug. in ser. dn̄i de monte. Si suspitiones vitare non possumus qꝛ homines sum⁹ iudicia tn̄. i. diffinitiuas firmasqꝫ s̄nias continere debem⁹. Si ḡ suspicamur q̄ est humana tēptatio saltē nō iudicem⁹. hoc eīn ad humanā tēptationē ptinet sine qua vita p̄sens nō ducit. Ergo quecūqꝫ incidūt nob malicia

gitatiões ⁊ suspitiões de ꝓximo: ⁊ ꝙcito illas
aduertim⁹: tūc imediate expellere debem⁹ ⁊
in bonū interp̄tari: ⁊ sic talis suspitio nō no-
cet nec est pct̄m in se. Tertiū iudiciū ē qd̄ cō
tingit ex leuib⁹ signis. ⁊ in hoc iudicio est tri
plex ḡdus. Prim⁹ grad⁹ est qñ q̄s ex signis
leuib⁹ incipit dubitare de bonitate ꝓximi. h̄
est pct̄m veniale: ⁊ h̄ nō vocat̄ ꝓprie iudiciū
s̄ suspitio. Scd̄s ḡd⁹ ē qñ ex talib⁹ leuibus
signis firmit̄ tenet i aīo ꝙ ꝓxim⁹ sit malus
⁊ h̄ ꝓprie dr̄ iudiciū: q̄ iudiciū iportat firmā
sniām ⁊ h̄ est pct̄m mortale: si malū qd̄ iudi-
cat de ꝓximo ex leuib⁹ signis sit de genere pec
cati mortalis. Pct̄m enī mortale ē qd̄ ꝯriat̄
charitati ꝓximi. ꝙ aūt aliq̄s p̄dicto mō iudi
cet ꝓximū pōt esse ꝯ fraternā charitatē igit̄
⁊c̄. Verbi grā. si q̄s rideret vel aliquā disso-
lutionē faceret: ⁊ ꝓpterea spneres eū ⁊ diffi
nitiue teneres eū esse malū ex talib⁹ leuib⁹ si
gnis: grauit̄ peccares. Silr̄ si q̄s aliqd̄ p̄de
ret: ⁊ ex leuib⁹ signis ꝓximū iudicaret eē furē
grauit̄ peccaret. ⁊ sic de alijs. Terti⁹ gradus
qñ ex leuib⁹ signis nō solū p̄dicto mō iudicat
ꝓximū: s̄ etiā ꝓcedit ad punitionē vl̄ ad vin
dictā ac si factū veracit̄ cōmisisset: ⁊ hoc est
grauī⁹. q̄ nō ē solū ꝯ charitatē: s̄ etiā ꝯ iusti-
cie eq̄tatē. Hoc sepi⁹ ꝯtingit ꝙ aliq̄ ꝓpt̄ aliq̄
signa q̄uis pua capciuāt ⁊ puniūt paupes:
qñq̄ vsq̄ ad mutilationē mēbroꝝ affligunt
eos suspendēdo ⁊ pōderādo: sic ꝙ qñq̄ eos
oportet esse infirmos postmodū omni tem-
pore vite sue. Et qñq̄ innocentes sic puniun
tur ⁊ ledūtur in mēbris suis vel ꝓpt̄ furtū
cōmissum ab alijs cū ipi nō sunt rei: vl̄ ꝓpt̄
aliquā aliā cām incertā ⁊ dubiā vbi actor rei
ignoratur. Et tales quomodo volūt penite-
re ⁊ illis satisfacere quos sic innocent̄ leserūt
in mēbris suis: ꝙ postmodū opt̄et eos men
dicare: q̄ se cū pueris ⁊ vxorib⁹ nutriuissent
de suis laboribus. Quartū iudiciū est de oc-
cultis ⁊ absconditis cordiū. Et est valde peri
culosū de ignotis ⁊ occultis cordiū iudicare
alios. Tanta enī ꝓfunditas credēda ē eē in
hoīe ꝙ etiā qñq̄ lateat ipm̄ hoīem i quo ē.
Et p3 hoc. Nā in btō petro ꝓfunditas infir
mitatis sue latebat ipimet cum se cum dn̄o
moriturū ꝓmittebat: q̄ si infirmitatē suā co-
gnouisset nequaq̄ ad dn̄m dixisset. Parat⁹
sum tecū i carcerē ⁊ in mortē ire. Silr̄ alios
discipulos latuit coꝝ hūana infirmitas. q̄a
euāgeliū dicit ꝙ silr̄ ⁊ oēs discipuli dicebāt.
Cū ḡ q̄sq̄ de se aut vix aut oīno nō verā sen
tentiā possit ferre: quō pōt tūc de alijs iudica
re. Vñ Basili⁹. Reuera oīm causaꝝ diffici-
limū est seipm̄ cognoscere. Cris. sup Mat.
Non minima ps p̄bie est cognitio sui. Unde
etiā Amb. Multo melior ⁊ laudabilior es si
te cognoscis: ⁊ nihil aliud cognoscas. ꝙ si te
neglecto. cursum sydeꝝ. vires herbaꝝ. cōple
xiones hoīm. naturas aīaliū cognosceres. ⁊
scientiā oīm celestiū ⁊ terrestriū haberes.
Vñ Bern̄. Multi multa sciūt: s̄ seipos ne-
sciunt. Vñ sciendū ꝙ sol⁹ de⁹ veraciter pōt
cognoscere cor hoīs: q̄ hoc ē ꝓpriū soli⁹ dei.
Ergo sol⁹ noīat̄ scrutator cordiū. i. Re. xvi.
Hō videt ea q̄ patent: de⁹ aūt intuet̄ cor. Vñ
xp̄s adhuc in terra ex̄ns in hoc oñdit suam
deitatē ꝙ vidit ad cogitatiōes cordiū. Vnd̄
dixit phariseis vt hr̄ Math. ix. Ut q̄d cogi-
tatis mala in cordib⁹ vestris. Ergo illi pec-
cant q̄ dicūt ille h3 malū cor. scilicet superbū
inuidiosum ⁊c̄. A Queritur vtrū dya-
bolus possit scire cogitationes cordis. Re-
spondetur ꝙ nō: nisi ex signis ⁊ coniecturis.
Et in hoc est multū subtilis. q̄ quicquid ho-
mo cogitat in corde s̄m hoc se habet in motu
⁊ gestibus corpis: ⁊ ipe dyabolus subtilissi-
me scit tales motus ⁊ gestus cognoscere. er-
go quādo dyabolus immittit malas cogita-
tiones tūc p̄ illa signa exteriora interiora cor
dis subtilissime cognoscit an homo illas sug
gestiones acceptauit vel respuit. Quintū iu
diciū est de futuris. vt dicendo. ille adhuc effi
cietur malus vel talis vel talis: ⁊ sic cōdēnat
ꝓximū. qd̄ ē ꝯ dictū xp̄i vbi dicit. Nolite ꝯdē
nare ⁊ nō ꝯdēnabimini. Futura enī cogno-
scere solius dei est. Ysa. xli. Annunciate que
futura sunt ⁊ sciem⁹. quia dij estis vos. Vn-
de Gul̄. Uidere futura vt presentia diuinū
est. Notandū ꝙ de futuro debemus habere
spem boni etiā si aliter sit iā in p̄nti. ergo pec
cant illi q̄ spnūt ⁊ ꝯtēnunt illos quos vident
p̄ nunc aliq̄ malicia infectos q̄si nō possint
fieri boni. Facile enim est in oculis dei subi-
to honestare ⁊ ditare pauperē. Eccli. xviij.
A mane vsq̄ ad vesperā immutabit̄ temp⁹.
Vñ etiā Aristo. De futuris ꝯtingētib⁹ nō ē
determinata veritas. Unde Beda in q̄daꝫ
omelia. Incertum est qualis in futuro sit qui
nunc bonus vel malus apparet. Sextum iu
dicium est in operibus indifferentibus suis
medijs que indifferenter bono vel malo ani
mo fieri possunt. de quibus nō debemus da
re certā sniām: sed ea in meliorē partē inter
p̄tari. ⁊ hoc est qd̄ dn̄s nobis insinuat i ver
bis p̄missis vbi dicit. Nolite iudicare ⁊ non

in iudicabimini. Sup illo v̄bo dicit btūs Aug.
Hoc loco nihil aliō p̄cipi estimo nisi vt ea fa
cta q̄ dubia sunt quo aīo fiāt in meliorē ptes
interp̄temur. B Querit̄ an oīa dubia
in meliorē ptē interp̄tanda sunt. Rn̄deo q̄
sic nisi hō cognosceret in spū ex reuelatōe di
uina hoc mala intētione esse factū. sicut legit̄
de btō Bn̄dicto q̄ q̄dā emul⁹ obtulit sibi pa
nē cū veneno mixtū. qd̄ ip̄e sctūs Bn̄dictus
in spū cognouit ꝛ iussit coruū vnū vt panem
istū deportaret ad locū vbi nulli posset ex hoc
dānū fieri. Siľr legit̄ de sctō Bn̄dicto q̄ sui
emuli obtulerūt sibi bibere venenū in vase.
qd̄ ip̄e in spū cognouit. ꝛ mediāte signo cru
cis vas ɔfregit ꝛ venenū effudit. Ex qb⁹ iaꝫ
dictis sequit̄ q̄ oīa dubia in meliorē ptē sūt
interp̄tanda. Uerbi grā. Si video siľ duos
colloquētes forte vel loquunt̄ de bonis vel de
malis: ꝛ tu nō audis q̄d loq̄ntur an bonum
vel malū. tūc tu teneris interp̄tari in meliorē
ptē. Si aūt diffinitiē iudicas eos mala loq̄n
tes peccas mortaliter. q: facis ɔtra preceptū
xp̄i vbi dicit. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabi.
Item aliquis comedit in die ieiunij aut forte
comedit ex gula aut infirmitate aut necessi-
tate aliqua: ꝛ hoc tibi incertū est: tunc hoc in
meliorē partē interp̄tari debes. Un̄ ap̄l'us.
Ro. xiiij. Qui enī nō manducat māducantē
nō sp̄nat. Un̄ legit̄ exēplū in vitaspatrum.
Fuerūt duo frēs magne vite in cōgregatiōe
ꝛ meruerūt singuli videre grām dei in alteu-
tro. Factū ē aūt aliq̄n vt vn⁹ ex eis egredere
tur i sexta feria extra ɔgregationē ꝛ videret
q̄ndā māducantē mane ꝛ dixit ei. Hac hora
manducas in sexta feria. die autem sequenti
facta est celebratio missaꝝ ſm consuetudinē
Intuēs vero frater eius vidit q̄ grā q̄ ei da
ta fuerat discessit ab eo: ꝛ cōtristatus est. qui
cū venisset ad cellā dixit ei. quid fecisti frater
quia non vidi sicut p̄die grām dei in te. Il-
le autem respondens dixit. Ego neq̄ꝫ in acti
bus: neq̄ꝫ in verbis: neq̄ꝫ in cogitationibus
ɔscius suꝫ mihi alicui⁹ mali. Dixit ei frat̄ ei⁹
Nōne aliqd̄ v̄bū vľ ſmonē ociosum locutus
es. Et recordat⁹ dixit ei. Hesterna die vidi
quendā mane māducantē: ꝛ dixi ei. Hac ho
ra māducas in sexta feria. hoc forsitan ē pec
catū meū. Sꝫ labora mecum duas ebdoma
das ꝛ rogemus deū vt mihi indulgeat. Et fe
cerūt ita. Et p⁹ duas ebdomadas vidit frat̄
grām dei ueꝫ venientē sup frēm suū ꝛ conso
lati sunt: deo q̄ solus est bon⁹ grās referētes
Sciēdū q̄ q̄nq̄ꝫ ɔtingit q̄ duo vidēt vľ au-
diūt aliq̄d fieri vbi vn⁹ iudicādo hoc ī malū
peccat mortalit̄ ꝛ alter q̄ hoc idem iudicat in
bonū nihil peccat. Et etiā q̄nq̄ꝫ ille q̄ facit ali
q̄d q̄nq̄ꝫ vix peccat venialit̄ vbi ille q̄ hoc vi-
det ꝛ iudicat in malū peccat mortalit̄. Gre.
in moraľ. Graue ē satis ꝛ indecēs q̄ ī re du
bia certa det̄ sn̄ia. C Septimū iudiciū est
ex euidētia facti. vt cū q̄s videt māifesta ma
la fieri: tūc si q̄s illa manifesta mala iudicat
nō ē petm̄. vt cū q̄s iudicat aliquē homicidā
q: vidit eū interficere hoīem. siľr si q̄s audit
blasphemare aliquē vel periurare. vel videt
aliquē inebriari: adulterari: vsurā cōmittere
ꝛ sic de alijs: talia q̄ntū ad factū sunt mala. ɡ
nō p̄nt in bonū interp̄tari. Un̄ Aug. de his
q̄ nō p̄nt bono aīo fieri. Sicut sunt blasphe
mie: stupra: ꝛ hmōi nob̄ iudicare p̄mittitur.
Sciendū tn̄ q̄ q̄uuis talia manifesta mala
nobis quantum ad factū liceat iudicare: de
emendatione tn̄ debem⁹ sperare. Un̄ Ber.
dicit. Qn̄ video aliquē suū p̄ximū interfice-
re anteq̄ cultellū extrahit debeo eū peniten
tem estimare. multe mag̃ si hodie videro ali
quem peccare cras nō debeo eū p̄ petōre ha
bere: sed estimare penitentē. q: forte est ɔtri-
tus: ꝛ sic ei deus indulsit. Exemplū nota quō
iudicandū sit de proximis etiā peccatoribus
ex legenda Johannis elemosynarij. Cū qui
dam iuuenis quādā monialē rapuisset ꝛ cle
rici ei corā beato iohē exprobrarent ꝛ excō-
cāndū fore dicerēt. reputa q̄ duas animas
p̄diderat scꝫ suā ꝛ illius. cōp̄scuit eos beat⁹
iohannes dicens. Nō sic fratres nō sic. Ostē
do vobis quia vos duo petā cōmittitis. Pri
mo ɔtra preceptū dei facitis. qui ait in euan
gelio. Nolite iudicare ꝛc. Secundo q: nesci-
tis pro certo si vsq̄ꝫ hodie peccet aut penite-
at. ergo q̄n auditis aliquod malū de aliquo
dici quod fecit: nolite faciliter hoc iudicare.
ſꝫ si alius asserit q̄ verū sit: nolite tn̄ euꝫ ad-
huc estimare petōrem: ſꝫ penitentē ꝛ cōfessi
te p̄ferentē dicendo. Deus sibi indulsit spe-
ramus q̄ sit ɔtritus. D Quantū ad secū-
dam ptē p̄ncīs sermonis querit̄ vn̄ orit̄ iudi
cium temerariū. scꝫ q̄ aliq̄ oīa q̄ vident vel
audiunt in peiorē ptē sp̄ interp̄tant̄. Rn̄det̄
q̄ ex trib⁹ oritur suspicio ꝛ iudiciū. Primo ex
propria sup̄bia. q: vere ī hūiles estimāt alios
meliores seipsis. Un̄ sciendū q̄ trib⁹ modis
q̄s tenet̄ alios meliores seip̄o estimare. Pri
mo cū vides aliquod bonū in p̄ximo quod
te scis non habere tūc ex humilitate debes
te illi alteri subijcere quo ad hoc: ꝛ estima-

te toto corde cū in illo te excedere. Secundo cū cognoscis aliquē defectū in te quē in alio n̄ cognoscis. debes te ei iterū ex hūilitate subiicere. Tertio cū etiam nihil talis boni scias in alio. ex hūilitate tñ semper debes estimare aliqd boni occultū in eo qđ tu nec pcipis nec cognoscis ⁊ nescis q̄lis ipe sit adhuc in cōspectu dei: q: forte multo melior te. Modo pꝫ ꝙ ex supbia orit temerariū iudiciū. q: si se longe iferiores ⁊ priores illis q̄s iudicāt estimarent: nō hr̄ent ausum iudicandi eos temerarie. Sꝫ heu tales ceci sūt quo ad se. q: trabē nō vidēt in oculo suo: sꝫ festucā bñ vidēt i oculo fratris. Sꝫ si seipos ⁊ suos ꝓprios defectus in hūilitate cognoscerēt: alios minime iudicarēt. Secūdo orit ex eo ꝙ qs male afficitur ad aliū. Un̄ Aug. Certū ē ꝙ de malo incerto neminē iudicarē quē tanꝙ meipsum diligerē. sꝫ ⁊ defenderē ⁊ excusarē ꝙdiu i publicū nō ꝓdiret. sꝫ q: charitatē ꝑdidim⁹ faciliter alterutrū iudicam⁹. Hoc pꝫ q: de inimico qs ex leuib⁹ signis mala opinaf. ⁊ si aliqđ malū de eo audit faciliter credit. Un̄ Criso. in lib. de cōpūctione cordis. Si em̄ qđ boni dicaf de inimico nō credit: si autem qđ mali: hoc nō solū credit sꝫ ꝯfirmaf. Et tales sic temerarie iudicātes ꝓximos ostēdunt se eē a gr̄a dei ⁊ a charitate dei ⁊ ꝓximi vacuos. sine q̄bus tñ nō est sal⁹. Un̄. i. Joh. iij. Qui non diligit fratrē suū manet i morte. ergo tales habēt signū ꝙ mortui sunt corā deo. Un̄ Aug. Uita aīe amor est: q̄ nō amat mortu⁹ ē. Tertio orit ex eo. s. qñ qs in seipō ē mal⁹ ⁊ puersus: ⁊ ex hoc ipō q̄si ꝯsci⁹ sue malicie de aliis facile malū opinaf. Un̄ Aug. Facile⁹ i alio putat qđ in se sentit. Un̄ etiā Crisost. super Math. Ois hō sm̄ se estimat alterū. Ergo iudicare ꝓximos est signū praui ⁊ puersi cordis. Hoc pꝫ in exēplo reali: q: aranea ⁊ apis locant se sup florē: ⁊ succū quē extrahit apis ꝯuertit i mel dulce. sꝫ aranea succū quē extrahit ꝯuertit in venenū. sic ē de bonis ⁊ malis cordib⁹: q: boni oīa q̄ vidēt vel audiūt ꝯuertūt in mel dulce. i. in bonū. Sꝫ mali ⁊ peruersi hoies qui sunt inuidiosi omia q̄ vident vel audiūt conuertunt in venenū. i. in malū interpretantur. Un̄ Criso. sup Mat. Sicut difficile aliquē suspicaf malū qui bon⁹ est: sic difficile aliquē suspicaf bonū q̄ mal⁹ ē. Qđ non faciliter debem⁹ iudicare malū pꝫ vltimo p tale exemplū. Legif in vitaspatrū ꝙ quidā senex ꝑdicauit in quadā ciuitate: ⁊ quedam meretrix cōpuncta in v̄bo ⁊ exēplo ipi⁹ clamauit ad illū sctm̄ prēm dicēs. salua me pr̄ vt xp̄s meretricē. Ille vero hoīm ꝯfusionē oīno nō curās dixit ei. Seqre me. Et tenens eā p man⁹ exijt publice de ciuitate oīb⁹ aspicientibus. Facta ē fama. q: abbas duxit mulierē dn̄a porphiriā. ita ei vocabaf. ꝑgētib⁹ enī eis vt mitteret eā in monasteriū inuenit mulier in vna eccl'ia puer ꝓiectū: ⁊ sustulit eū ad nutriendū. Itaq; post annū quidā venerūt in patriā vbi erat abbas ⁊ porphiria q̄ fuerat de meretricib⁹. Et vidētes eā habere puerulū dixerūt ei veraciter bonum abbati pullū genuisti. nondū em̄ sanctū scema acceperant. Euntes ergo q̄ viderāt eā tyꝝ. inde enī abbas tulerat illam diffamauerūt: q: genuit de abbate porphiria: ⁊ nos vidim⁹ puerulū oculis nostris similātē ei. Qñ g̃ cognouit ex deo abbas obitū suū dixit mulieri eamus tyꝝ: q: illic habebim⁹ risum ⁊ volo vt venias mecū. Illa vero nō valens contradicere ei secuta est eū. ⁊ venerunt ambo hñtes pueꝝ septē annoꝝ existentē. Cū aūt ciuitatē intrassent ꝯgregat⁹ est ppl's ad videndū eū ⁊ porphiriā ⁊ pueꝝ. tūc dixit ille senex. Afferte mihi prunas. Cū attulissent euacuauit eas in vestimentū suū corā omi ppl'o ⁊ dixit. Credite fratres: q: sicut de⁹ rubū custodiuit incōbustū: ⁊ sicut nec tunicā meā incēderunt prune iste: ita nec ego cognoui peccatū mulieris istius ex quo natus sum. Et oēs mirati sunt ꝙ nō ardebat vestimentū ab igne: ⁊ quesierunt vnde puer venisset vel cui⁹ esset. Et ipe indicauit eis ꝙ in quadam capella inuenissent iacentē ⁊ derelictū ab omnibus hominibus ⁊ sic ex quadā cōpassione sustulerunt illū: ⁊ interim ꝓpf deū nutrierūt. Tūc oēs hoies illi⁹ ciuitatis egerūt pniam ꝙ sic illū sanctū prēm ⁊ illā mulierē iudicassent. Ex quo pꝫ ꝙ nō debem⁹ esse pcipites ad iudicandū ꝓximos nr̄os. Un̄ Ber. Caue serue dei vt quē imitari nō vis dānare. Caue aliene couersatiōis eē curiosus explorator aut temerarius iudex. etiā si ꝑperā actū deprehendis: nec sic iudices ꝓximū. Magis aūt excusa intentionem si opus nō potes puta ignorantiā. puta surreptionē: puta casum. Qđ si oīno omnē dissimulationem rei certitudo excusat: suade isto mō tibiipsi: ⁊ dicito apud te. Uehemens nimis fuit ista tēptatio. qđ de me illa fecisset si accepisset in me similē ptātem. Unde est signū bonitatis in hoie nō iudicare ꝓximos. Unde Greg. Quantū vos in bono proficietis: intantum etiam bona de aliis sentitis.

In eadē dñica. Ser. xci. de detractione.

Nolite iudicare ꝛ nō

n indicabimini. Lu. vi. Sciēdū ꝙ
aliq̄ nō solū iudicāt ꝓximos ſʒ et
detrahūt ipis ꝛ denigrāt bonā famā ipoꝝ
qd̄ est valde piculosum ꝛ dānabile. Un̄ in p̄
senti sermone tria sunt dicēda. Primo q̄re
merito detestāda est detractio. Secūdo quot
modis fit detractio. Tertio de his q̄ libenter
audiūt detractiōes. ¶ Circa p̄mū scien
dū ꝙ detractio ꝓpter q̄nqꝫ detestāda ē. Pri
mo q: cōparat̄ homicidio. q: ille cui detrahit̄ i
ꝯsciētia illi⁹ q̄ audit detractionē occidit̄ i quo
pri⁹ viuebat p famā bonā. Et tale homicidi
um grau⁹ est corpali. q: ſm Henri. de vrima.
In homicidio corpali solū corp⁹ vni⁹ occidit̄
hic aūt s. t̄ plures aīe pereūt vna. s. illi⁹ detra-
ctoris. alia illi⁹ cui detrahit̄: q: cū hoc percipit
irascit̄: ꝛ vindictā q̄rit sup detractore. Ter-
tio aīa ipius q̄ audit libent̄ detractionē talē.
Un̄ tale homicidiū piculosissimū ē. q: ē ꝯta-
giosum. serpit eñ de vno ad aliuꝫ: ꝛ letaliter
oēs inficit illos in quos venenū detractiōis
infundit̄. Un̄ Bern. super canonicā Jobis.
Unus est detractor q̄ loq̄tur: ꝛ vnū verbum
eñ loq̄tur. ꝛ tñ vnū verbū in eodē momento
multitudīs audientiū dū aures trāsfigit ani
mas interficit. Secūdo pōt valere ad dete-
standū detractionē hoc ꝙ detractor diuersis
generib⁹ reꝝ ꝯpat̄. Nā primo cōparat̄ cani
Eccl'ia. xix. Sagitta infixa femori canis sicut
verbū in ore stulti. Canis vero sagittā infi-
xam habens femori nō q̄escit donec remoue
rit. nec stult⁹ q̄escere pōt donec verbū malū
qd̄ de ꝓximo audiuit alijs retulerit. Detra-
ctores quidē sunt canes dyaboli nō pmittē-
tes vnā ouiculā auferri hic q̄n lacerēt ꝛ mor
deant. Itē cōparat̄ porco: q: ad modū porci
c'a citi⁹ inq̄nat ꝙ pedes. ꝛ sicut porcus ingre
diens in ortū aliquē ꝛ ibi lutū ꝛ flores inue-
niens: flores dimittit ꝛ lutū ingredit̄: ꝛ se in
eo volutat. Sic detractor bona visa seu audi
ta de ꝓximo obliuiscit̄. ꝛ mala visa seu audi
ta de ꝓximo ponderat ꝛ retinet ꝛ sic os ꝛ lin
guā inquinat: qd̄ ē mēbrū nobile p̄ alijs ani
malibus. Un̄ Aristo. i. poli. Nullū aīalium
naturalit̄ hʒ sermonē nisi hō. Itēꝫ detractor
cōparatur serpenti in his ꝓprietatib⁹. Ser-
pens eñ est aīal p̄niciosum: in silentio mor-
dens: tortuose incedens. sic detractor ꝓditor
est: q: occulte oblo q̄tur ꝓximo. Un̄ Eccl'i. x.
Si mordeat serpēs in silētio nihil eo minus
habet q̄ occulte detrahit proximo. Tortuose
etiā incedit detractor dū a laude ei⁹ icipit cui
detrahit: ꝛ inde subdit. Nō dico hoc aīo detra
hendi: ſʒ vt fides ei potior adhibeat̄: dixit se
multū eum amare cui detrahit. ꝛ ego dico ꝙ
sic eū diligit sicut iudas xp̄m dilexit q̄n eū fal
so osculo tradidit. Un̄ dr. Qñ bonū faris ꝛ
corde mala meditaris: Oscula q̄ iudas dño
dedit hec mihi tu das. Ergo tales sunt ꝓdi-
tores ꝓximoꝝ sic iudas fuit xp̄i. ¶ Ter
tio q: ꝓditores hmōi peiores sunt furib⁹ illis
q̄ vestes ꝛ alia bona furant̄. Unde Ambro.
Tolerabiliores sunt fures qui vestes ꝛ alia
bona diripiūt ꝙ̄ fures q̄ famā nr̄am bonaꝫ
dilaniant. Cui⁹ rō hec est. q: vt dicit Salo.
Meli⁹ est nomē bonū ꝙ̄ diuitie multe. Un̄
q̄ nomē bonū alicui aufert magis nocet ei ꝙ̄
si ei multas diuitias furaret̄. Quarto q: lin
gua detractoris peior videt̄ eē inferno. Infer
nus eñ solū malos deuorat. Lingua ꝟo de-
tractoris bonos ꝛ malos. Insup detractores
vno morsello comedūt vnā totā ꝓuinciā: vel
archiepatū: vel ciuitatē vel parrochiā; vl' vil
lā cū eis obloquunt̄: ꝛ ē valde piculosum cū
dr̄ in tali ꝓuincia sunt raptores: vel in tali ci
uitate sunt vsurarij vel adulterī: ꝛ sic de alijs
q: ibi innocētes cū nocentib⁹ diffamant̄. qd̄
est ꝯ iusticiā. Hoc pʒ q: si vir⁹ est reꝰtuc tres
vel plures sunt innocētes. Quinto q: inter
alia petā illud magis difficult̄ videt̄ expiari
Qd̄ pʒ p hoc. q: ſm Augu. Non dimittitur
petm̄ nisi ablatū restituat̄. Cū igit̄ p detra-
ctionē abstuleris ꝓximo bonā famā suā que
inter bona tpalia est bonū nobilissimū: igit̄
restituere teneris ei famam suam. Sanctus
Tho. ij. ij. q. lxij. dicit ꝙ quilibet tenet̄ ad re
stitutionē cuiuslibꝫ rei subtracte. Et videtur
difficile ꝙ ei cui detraxeris possis plene resti
tuere cū nō possis scire in quot corda vir⁹tue
detractiōis sit diffusum. ¶ Circa secundū
est sciēdū ꝙ detractio fit multis modis. Pri
mo qñ q̄s occulta mala ꝓximi māifestat cū
diffamādo ꝛ ꝯfundēdo etiā si veꝝ ē qd̄ ipse
dicit. Un̄ si fiat cū intētione ad nocendū ei ē
petm̄ mortale. Un̄ Criso. Sicut mortale pe
catū est innocēti falsum crimen imponere: sic
veꝝ crimē occultū alijs reuelare. verbi grā.
Si aliq̄s aliqd̄ petm̄ occultū commisisset qd̄
tibi ꝛ soli deo ꝯstaret. ꝛ si alij hoc publicares
ad infamandū eū peccares mortaliter. lʒ ve-
rū esset. Sʒ si manifestares illi q̄ posset ei p
desse vt emēdaret̄ hoc eēt bonū ꝛ laudabile
q: in hoc q̄reret̄ salus ꝓximi. Itē si ille iterū

apud quē tu p̄ximū infamasti alteri eadem intētiōe hoc occultū malū reuelaret. s. ipsum infamādo: sil'r mortal'r peccaret ⁊ in te etiā culpa redūdaret. O quot ⁊ q̄nta mortalia p̄petrant̄ cū q̄s sic p totā ciuitatē vel p̄uinciā infamat̄. imo si aliq̄s manifeste in aliq̄ ciuitate infamat' est ⁊ factū ei' notoriū ē in illa ciuitate ⁊ tu venires ad aliā ciuitatē vbi hoc nesciret̄: tūc si publicares ibi petm̄ ⁊ excessū3 illi' hoīs ea intētiōe vt ibi etiā infamaret̄ grauiter peccares. Sil'r si q̄s de lōginq̄s ptibus veniret ad ciuitatē illa3 vbi ille sic manifeste īfamat' ē ⁊ mētio fieret de hoīe illo: tūc si manifestares ei h̄ manifestū malū illi' hoīs ea intētiōe vt eū infamares g̃uit̄ peccares. ergo nullo mō debem' manifestare mala p̄ximi illis q̄ nō sciūt vbi nō p̄desse s3 obesse pōt. Sz tn̄ sciēdū ē q si q̄s occultū petm̄ p̄ximi publicaret bōa intētiōe vt corrigeret̄ ⁊ emēdaret̄ h̄ eēt licitū ⁊ meritoriū. Un̄ dr̄ in decre. Crimē publicare vbi p̄dest ē meritoriū. xxij. q. v. Hoc videt. Secūdo fit detractio q̄n̄ q̄s audita mala de p̄xio cū augmēto refert alijs. Et h̄ heu valde cōe ē vt mala p̄ximoꝝ augmentent̄ ⁊ aggūent̄: qd̄ tn̄ ē nl'n̄i piculosum hoī ⁊ g̃ue petm̄ talia mala cū augmēto p̄ferre ⁊ sic p̄ximū p̄fundere. Tertio fit detractio cu3 q̄s crimina falsa īponit p̄ximo ⁊ illa manifestat alijs q̄ sic false finxit sup p̄ximū. ⁊ h̄ est g̃uissimū petm̄ int̄ petā detractiōis: ⁊ vix remittit̄ tale petm̄. Un̄ Hiero. Nō facil' venia p̄ua dixisse de recē. Un̄ sciēdū q int̄ oia peccata illa duo. s. detractio ⁊ reꝝ ablatio magis difficult̄ dimittunt̄ hoī: q2 sine restitutōe nec val3 p̄tritio nec lachrymaꝝ effusio: etiā si tot lachrymas effunderes sic btūs Petr' ⁊ maria magd. effuderūt q̄n̄ amare petā sua deplāxerūt. Itē nec valet petōꝝ p̄fessio nisi fiat sm̄ possibilitatē ablatoꝝ restitutio. Ergo detractores q̄ iniuste p̄xios ⁊ ī publico diffamauerūt tenent̄ ī publico reuocare ⁊ eis bonā famā restituere sm̄ posse ⁊ nosse si volūt grām ⁊ remissionē p̄seq petōꝝ. Quarto defectio fit q̄n̄ q̄s negat occlta bōa p̄ximi. vbi gr̄a. Sic cū aliq̄ bona referunt̄ de p̄xio ⁊ ille inuidus negat h̄ bona v̄a eē q̄ dicunt̄ de illo cui inuidet. q̄uis v̄a sint ī se. Et cū h̄ fac̄ ex inuidia ⁊ vīdicta g̃uit̄ peccat. Quīto q̄n̄ q̄s intit̄ minuere bona manifesta p̄ximi q̄ nō pōt ex toto negare: tn̄ intit̄ ea minuere. Un̄ Hugo. Detractor ē q̄ bona p̄ximi inq̄ntū pōt diminuit. Sexto q̄n̄ q̄s bona p̄ximi p̄uertit ī mala, dicēs ea eē facta mala intētōe cū tn̄ cor soli deo

pateat. Un̄ Hugo. Detectio ē locutio ex inuidia p̄cedēs bona alioꝝ denigrās. Et h̄ q sic bona p̄ximi q̄s p̄uertit ī mala p̄cedit ex inuidia ⁊ ex defectu charitat̄. Un̄ Aug. Certū ē q de malo īcerto neminē iudicare quē tā q̄ meip3 diligerē. Insup ē signū magne nequitie ⁊ p̄uersitat̄ in hoīe q̄ sic p̄ximū suū iudicat ⁊ bona sua depuat. Un̄ Cri. sup Mat. Sicut difficile aliquē suspicat̄ malū q̄ bon' ē: sic difficile aliquē suspicat̄ bonū q̄ mal' ē. Itē ibidē Ois hō sm̄ se estimat alteꝝ. Septio fit detectio sm̄ sctm̄ Tho. maliciose reticendo bona p̄ximi. vt cū q̄s inocent̄ diffamat̄ ⁊ tu ex inuidia nō p̄dicis re' eius. Nā q̄lib3 tenet̄ ex charitate īpedire ⁊ p̄uenire dānū p̄ximi tpale. multo forti' īfamiā ei'. Nā ē vnū de noue peccatis alienis nō resistere p̄uersis cū hn̄ posses Un̄ ī decre. dr̄. Resistere posse p̄uersis ⁊ nō facere ē eis p̄sentire. xxiij. q. iij. Qui pt. ¶ Sciēdū q sūme cauere debem' de his septē mōis detectionū vt aūt h̄ meli' s̄uare possem' tūc null' deberet loq̄ de p̄xio ip̄o absente. vn̄ dr̄ Leuit. xix. Non maledicas surdo. Surdo maledic̄ q̄ absenti detrhit. hō ei absens min' audire pōt detrahentē q si surd' eēt. Surd' eni q̄nq3 audit q̄n̄ sibi alta voce clamat̄. absens v̄o q̄ q̄nq3 distat p duas leucas vl' amplius nō audit detrhentē q̄tūcūq3 clamat. Un̄ Hiero. Noli diligē detrahere ne eradiceris. Pauci eni sunt q̄ huic vitio plene renūciāt. Un̄ Aug. sup illō ps. Pro eo vt me diligērēt detrhebāt mihi ⁊c. dic. Pl' nocēt ī mēbris xpi detrhētes p̄xio q̄ aīas interficiūt creditorū q̄ q̄ ei' carnē moꝛ resurrecturā pemerūt. ⁊ p̄ptea detectores g̃uit̄ puniunt̄ a deo ⁊ q̄nq3 etiā tales desperāt ī agone mort̄. vt p3 in tali exēplo seq̄nti. Fuerūt duo socij clerici quoꝝ vn' erat detractor pessim' sic q de nullo potērat bonū loq̄. Qui ī infirmitate detēt' cū ad penitētiā a socio moneret̄ p̄uipēdēs monitōes ei' in nullo oīno se emēdauit. Et cū ad extrema appropinq̄ret adiurat' a socio suo p̄misit sibi q infra. xxx. dies appereret ei si posset ⁊ si de' p̄mitteret. Et sic mortu' est. ⁊ post paucos dies deo p̄mittēte nō p salute ei' s3 vt cēteri tali erudirent̄ exēplo apparuit socio ei' niger ⁊ accēsus totus ignitus int' ⁊ foris incendio infernali. Ad cuius conspectū cū ille tremore deficeret dixit ei. Ego su3 ille infelix quondā socius tuus p quo oras inaniter. q2 p̄petue sum dānat'. Et cū ille quereret quō successisset sibi in agone r̄ndit. Cu3 essem in extremis ductus sui coram iudice. Cumq3

obmutescerẽ p̄ timore vidi multas aĩas sole
lucidiores ad iudicẽ ꝯ me man⁹ extendentes
ꝛ clamãtes. Uindica dñe sanguinẽ nostrum
de illo mẽdaci detractore q̄ nos apud hoĩes
mẽdacit̃ diffamauit. Ad hãc vocẽ cũ me iu-
dex inspiceret torua facie ꝛ irato vultu ego ĩ
ei⁹ aspectu territ⁹ ꝛ ꝯfusus ꝛ de ꝓlatis ꝯtra
me malis mihi ꝯsci⁹ memetipm̃ ꝛ magnam
mĩam dei sum oblit⁹: ꝛ sic desperans ꝑpetue
sum dãnat⁹. ¶ Circa tertiũ sciendũ ꝙ li-
benter audire detractiões de ꝓximis pericu
losum ẽ. Uñ v̈ba sacre scripture dissuadent
nobis hoc. Uñ Prouer.iiij. Labia detrahẽ
tiũ sint ꝓcul a te. Uñ Eccl'ia.xxviij. Sepi au
res tuas spinis ꝛ noli audire linguã nequã.
Itẽ q̄rit̃ vtrũ peccet q̄s audiẽdo detractionẽ
Rñdet̃ sm̃ sctm̃ Tho.ij.ij.q.lxxiij. Si aliq̄s
detractionẽ audiat absq3 resistentia videt̃ de
tractori ꝯsentire. vnde fit pticeps pcti eius.
Si etiã q̄s inducat aliquẽ ad detrahẽdũ vel
saltẽ placeat detractio ꝓpter odiũ ei⁹ cui de-
trahit̃: nõ min⁹ peccat ꝙ̄ detrahens. ꝛ q̄nq3
magis. Uñ Berñ. Detrahere vel detrahen
tẽ audire: q̄d hoꝝ dãnabili⁹ sit nõ facile dixe
rim. Si vero ei pctm̃ nõ placeat: s̄ ex timore
vel negligẽtia vel etiã ex verecũdia quadam
obmittit detrahentẽ repellere ꝛ ei õndere ꝙ
ei detractio displiceat tũc peccat quidẽ. s̄ mul
tomin⁹ ꝙ̄ detrahẽs ꝛ plerũq3 venialit̃. Qñ
q3 ipm̃ etiã põt esse mortale. vt qñ ex officio
incũbit ei detrahentẽ corripe. vel etiã ꝓpter
aliq̄d piclũ inde ꝯseq̄ns. vel ꝓpter radicez
quã timor hũan⁹ q̄nq3 põt esse pct'm morta-
le q̄d fit qñ hõ sic est disposit⁹ vt ꝓpter timo
rẽ cuiuscuq3 rei tp̄alis faciat aliq̄d ꝓhibitũ
vel p̄termittat aliq̄d q̄d est p̄ceptũ in lege di
uina. talis timor est pctm̃ mortale. alioq̄n est
veniale. Itẽ q̄ libent̃ audiũt detrahere ꝓxi-
mis sunt sicut canes. Cũ vn⁹ canis ledit̃ tũc
oẽs canes accurrũt ꝛ eũ lacerãt ꝛ mordent.
Sic silr̃ faciũt detractores cũ audiunt alicui
obloqui. tũc obloq̄nti applaudũt. Insuper ꝛ
v̈ba sua etiã apponũt. Sic aĩas suas ꝓprias
occidũt ꝛ mortẽ eternã incurrũt. Cõseq̄nter
dicit Aug. Nõ accomodes aures tuas ad ꝑ
cipiẽda v̈ba detrahẽtis ne ꝯcipias mortem
in aĩa. Detrahẽti enĩ ꝛ audiẽti vtriq3 esca ẽ
mors aĩe. Et vt breui⁹ ꝯclud. ĩ detractor ꝛ li-
bens auditor dyabolũ portãt in lingua. Uñ
q̄libet inĩctũ põt d3 compescere detractores
Uñ legit̃ de quodã ep̄o q̄ fuerat in purgato
rio ꝛ vehement̃ affligebat̃ i fetore clerici sui
existẽtis in inferno ascendẽtis ad ipm̃. q3 de-
tractiões ei⁹ q̄nq3 audierat ꝛ eũ ꝑ
satis acriter corripuerat ꝙ̄uis al'e
satis bon⁹ fuerat. Itẽ ꝙ infelix sit l
tractoris p3 p hoc exẽplũ. Erat q̄dã
detractor religiosoꝝ: clericoꝝ: ꝛ alic
hoĩm q̄ tãdẽ decessit ꝛ obijt. Et pos
annos cũ aperiebat̃ ei⁹ sepulcrũ to
inueniẽbat̃ putridũ p̄ter linguaz e
linguã inter se voluẽtes rodere nõ
in signũ ꝙ lingua illa nõ fuerat di
rã redigi. ꝓ eo ꝙ multos hoĩes les
ser ille hõ cui⁹ illa lingua erat iã in
iudiciũ ĩ corpe ꝛ aĩa meternũ torq̄
ꝯsumet̃. Uñ Apoc.ix. Mors fugi

Dñica q̄nta post festũ trinitat
xcij. De opib⁹ q̄ fiũt in peccat

Receptor per
O noctẽ laborãtes nihil
Luc.v. Sciendũ ꝙ isti
in nocte q̄ bona opa sua faciũt in pc
li cũ q̄b⁹ nõ merent̃ vitã eternã. U
sermone tria sunt dicẽda. Primo q
remur vitã eternã cũ bonis opib⁹
mortali fiũt. Secũdo q̄ fruct⁹ tp̄ale
tur ex bonis opibus q̄ in pctõ mort
Tertio exẽplu. ¶ Quantũ ad
sciendũ ꝙ cũ bonis opib⁹ q̄ facit q̄s
in pctis mortalib⁹. s. inuidia: supbia
luxuria: vel auaricia: ꝛ sic de alijs nih
q̄ntũ ad vitã eternã. Uñ Leuit.xx
culã habuerit ñ erit acceptũ dño. U
Nõ accipiã a vob̃ sacrificiũ: q3 man
guine plene sunt. Nã sicut mors cor
hoĩem ab vsu mẽbroꝝ. s. ꝙ nõ põt
re: nec stare: nec audire: ꝛ sic de alij
pctm̃ mortale p̄uat hoĩem vsu mẽb
ad opa meritoria. eo ꝙ nihil meret̃
opib⁹ suis q̄d sit meritoriuz vite eter
nec aĩal brutũ. ps. Hõ cũ in honore e
intellexit. cõparatus est iumẽtis insipie
ꝛ silis fact⁹ est illis. Ergo sicut ium
ꝯtinue laborat nihil meret̃ nisi pabu
tp̄ale. sic ꝛ hõ exñs in pctõ mortali so
tur tp̄alẽ remunerationẽ cũ suis bo
bus. Ergo sicut iumentũ ẽ talis hõ. U
opa n̄ra sint deo accepta ꝛ nobis me
tũc ea debem⁹ facere in charitate ꝛ
qua nullũ op⁹ valet q̄ntũcũq3 etiã sit
re bonoꝝ. Uñ Berñ. Charitas ẽ bo
q̄ nec op⁹ minimũ despicit̃. sine q̄ ne
mũ acceptat̃. Hoc pbat̃. q̄uis ꝑdic
opus de genere bonoꝝ: tñ sine charit

est meritoria. vñ Apls. i. Cor. xiij. Si linguis hoim loquar & āgelorum. charitatē aūt nō ha. factus sū sicut es so. & cim. tinniēs. Itē nec elemosyna valet sine charitate. Vñ apls ibidē. Et si distribuero oēs fa. me. in cibos pauperum. cha. aūt nō ha. ni. mi. pdest. Itē nec corpis afflictio: nec martyriū valet sine charitate. Ibidē Si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeat. cha. aūt nō ha. &c. Ardere aūt ē maxima afflictō. Si enī maior afflictio nō ē meritoria nisi in charitate fiat: nec minor. s. ieiuniū vigilie: & oroes &c. Opera enī erūt bona & meritoria ex operantis bonitate. Lu. vi. Bon⁹ hō d thesauro sui cordis pfert bonū. Math. vij. Arbor bona fruct⁹ bonos facit. Mala aūt arbor fruct⁹ malos facit. Aug. Nihil ē bonū nisi ex te bono. vñ Gre. Inqntū enī boni sum⁹ corā deo: intātū bona erūt opa nostra apud deū. ¶ Quātū ad secūdū ē sciēdū q septē bona puemiunt ex bonis opib⁹ q̄ fiunt i pctō mortali. Pmo valēt illa opa bona ad tpaliū bonorū multiplicationē. Ysa. i. Si volueritis & audieritis me: bona terre comedetis. Et hec est rō pna pncipalis quare mali psperant i diuitijs & bonorib⁹: sanitate corpis: gaudijs mūdi & sic de alijs. qr hic remunerant p bonis opib⁹ suis: & null⁹ est tā mal⁹ qn aliqn aliqd boni faciat. s. orando aliqn vnū pr noster. vl audiendo missam: vel dādo elemosynam: vel ieiunādo & sic de alijs. Modo nullū bonum manet irremuneratum: sz ex quo in celo talia bona nō remunerabunt: tūc oportet q hic i terra p ista tpalia bona illa opa remunerent. vñ Gre. Quicūqz bñ i hoc seculo habet cum bona egisse vos recolitis valde de his ptimescite: ne ɔcessa vobis psperitas eorūdē sit remuneratio bonorum. Vñ etiā dr in decre. Mali ppt bōa q̄ faciūt pñtē pspitatē p retributiōe accipiūt. de pe. di. iij. c. q. Ergo malū signū ē pspitas tpal' ɔtinua. vñ Gre. Magn⁹ affluxus rerū tpaliū est nē dānatōis ē indiciū vñ Aug. in li. de doctri. xpiā. Nihil infelicius felicitate peccātiū. Sic ecōuerso bonū signum ē aduūsitas cum patiētia. vñ Gre. in mo. Attende scripturā dicētē tibi. Flagellat oēm filiū quē recipit. Tu dicis: forte except⁹ sum. si except⁹ fueris a flagellorum passionē: eris & extcept⁹ a numero filiorum. Ergo patient infirmitates & tribulationes sustinere debem⁹. Vñ Hiero. in epl'a. Libēs nūc tormēta patior vt futura mihi gl'ia seruet. Item qr in psperitate multotiēs obliuiscunt dei put ipe ɔqueritur p pphetā dicēs. Saturati sūt & obliti sūt mei: sz ne boni obliuiscātur deū tūc punit eos in pñti. vñ Greg. Dilectis suis de⁹ iter asperū fecit: ne dū delectant in via obliuiscātur eorum q̄ sūt in patria. & qñ de⁹ punit eos hic hoc facit ex charitate. Apocal. iij. Ego quos amo ar. & ca. Orige. sup Ozee dicit. Qui diligit a dño corripit. q nō diligit in pctis suis dimittit. Ex iam dictis pz q ɔtinua pspe ritas tpalis ē signū ire dei: & remūeratio bonorū operum q̄ in pctō mortali fiūt. ¶ Secūdo valēt illa bona opa ad tpalis pene dilationē vel diminutionē: Pctor enī qnqz demeruit q etiā hic i pñti puniri debuit. sz tñ ppter talia bona opa q̄ in pctō mortali fiunt differt talis pena & plaga dei. In signū hui⁹ qnqz duo peccāt & vn⁹ hic punit & ali⁹ non. qr forte bona opa fecit in pctō mortali. ppt q bona opa de⁹ distulit plagā & plongat sibi vitā ppt emēdā: & cū ali⁹ q sil'r petīm fecit subitanea morte interijt: vel al's hic a deo grauiter plagat: ita q sua pena hic incipit & in futuro nuq̄ finiet. Sicut legit. ij. li. Mach. de āthiocho rege: cui⁹ pena hic incepit & impetuū in inferno durabit. vñ Josue. vi. legit q raab meretricem fecit Josue viuere. & domū ei⁹ atqz oīa q̄ habuit: qr nūcios recepit ad hospiciū quos Josue misit ad explorādū terrā pmissionis. Exemplū legit q quidam mercatores fuerūt in mari in vna naui. & cū remigarēt ad portū & ad litus maris & exirent de naui: tūc vn⁹ mercator qui fuit paganus vidit hoīem mortuū iacere nō tumulatum. & ipe pagan⁹ mia mot⁹ sepeliuit illū. Et in eadē nocte apparuit ei angel⁹ dñi in somno dicens sibi q crastino die nullo mō deberet nauigare: sz p illū diē ibi manere & qescere. Et de mane h̄ socijs suis indicauit rogās eos vt ibi manerēt. q noluerūt ei acqescere. sz nauim cū mercimonijs intrauerūt & omēs submersi sunt. Et p hoc piculū mortis euasit pagan⁹ ille cū suis mercimonijs. Et legit de eodem pagano q semel fuit in vna taberna vbi multi hoīes fuerūt inebriati & deū blasphemauerūt: tunc venit angel⁹ in forma nūcij & iussit sibi vocare mercatorē illū: & cū exiuisset de domo & nūciū quereret immediate dom⁹ corruit & oēs in ea exītes oppressit: et sic iterum ille pagan⁹ euasit mortē ppt illā misericordiā quā exhibuit in illo mortuo quē sepeliuit: qūis in pctō mortali fuit: tñ bonum opus fecit sepeliendo mortuū. ¶ Tertio talia opera valent ad grē habilitationē. s. q pctor ille citius couertit: qr qui corp⁹ suū virgis &

ieiunijs affligit magis habilitatur ad grām recipiendam ꝙ aliꝰ pctōr q̄ talia opa nō facit. Et etiā cū elemosynas dat paupibꝰ ⁊ illi ꝓ eo intercedūt: ⁊ q̄nq̄ grām sibi impetrant a deo: ⁊ sic citiꝰ ꝯuertit ꝙ si nulla bona opa in pctīs mortalibꝰ fecisset. Hoc pꝫ qꝛ q̄nq̄ duo peccāt in eodē pctō ⁊ vnꝰ ꝯuertit: ⁊ aliꝰ obduratur ⁊ dānabit. Vñ de hoc dr̄ in decre. In pctīs existentes debent bñfacere: vt deꝰ per hoc corda illorū illustret. de pe. dis. v. Falsas. Quarto talia bona opa valēt ad assuefactionē bñ opandi. vñ Tren. iij. Bonū ē viro cū portat iugū dñi ab adolescētia sua. Et hoc intelligitur p assuefactionē. Prouer. xxij. Adolescēs iuxta viā suā graditur ⁊ cum senuerit nō recedet ab ea. Ratio ē qꝛ sm Arist. i. rethor. Cōsuetū delectabile est. Idem. Multa naturaliter nō sūt delectabilia: s cū assuefacta fuerit erūt delectabilia. Ergo bonū est bona opera facere ꝓpter assuefactionē: qꝛ qd̄ qs assuescit postmodū vix dimittere pōt. Silr intelligit cū qs assuefactꝰ ē in malis opibus. vñ Iere. xiij. Si mutare pōt ethiops pellē suam: aut pardus varietates suas: ⁊ vos potestis bñ facere cū didiceritis male facere. Ratio est qꝛ sm Arist. ij. eth. Ex actu multotiēs iterato fit habitꝰ. Idē. vij ethi. Difficile resistere ē cōsuetudini q̄ assimilat nature. Quīto talia opa valent ad resistendū pctīs. Quia vt ait Gre. Pctm̄ suo pōdere mox ad aliud trahit s p bona opa ꝯseruat qs q̄nq̄ ꝙ nō tot peccata cōmittit. vñ Eccli. iij. Ignē ardentē extinguit aqua: ⁊ elemosyna resistit pctīs: sic etiā intelligit de alijs bonis opibꝰ sicut de elemosyna. Sexto talia bona opa valēt ad edificationē ꝓximorū ꝓpter bonū exemplū qd̄ ab illis bonis opibꝰ recipiūt. vñ Bern. in ser. Seminemꝰ hominibꝰ semē. i. exemplū bonū p aperta opa. Sꝫ illi q̄ nō solū mali in semetipis sunt s etiā maliciā suā in ꝓximis p exēplū malū infūdūt pessimi sūt. vñ Arist. ij. eth. Pessimꝰ est ille q̄ nō solū vtit malis ad se: s etiam ad alios. vñ Gre. in moral. Tot mortibꝰ qs dignus est quot exempla prauitatꝭ in posteros relinq̄t. Ergo bonū est bona opa facere ī peccato mortali ꝓpter exemplū ⁊ edificationē ꝓximorū. ¶ Septimo talia opa valēt ꝙ pena eorū minor erit in inferno in casu: si vtiq̄ damnant. Sꝫ q̄ritur quō hoc intelligit ꝙ pena eorū minor erit. Rūdet ꝙ nō itelligr ꝙ illa pena quā iā cū pctīs suis meruerūt eis minuatur p talia bona opa: qꝛ illa pena manet s intelligit de illa pena quā incurrissent si bona opa non fecissent. ⁊ hoc tripliciter pōt fieri Primo ꝙ hō damnatꝰ nō solū punit ꝓ peccatis ꝯmissis. s etiā punit de bonis opibus omissis que debuit ⁊ potuit facere. Verbi grā. Audire missam in dñica die tenet q̄libet de precepto. vt pꝫ de cōse. dis. i. Missas ⁊ capi. Omnes fideles. Modo qui nō audiuit missā ⁊ potuit audire punit ꝓ illa omissione. Sꝫ ille qui audiuit minꝰ punit ꝓ illa cū omissione nō punit: qꝛ obediens precepto ecclie fuit: sic etiā intelligit de ieiunijs ecclesie ⁊ de alijs bonis opibꝰ: ꝙuis non eo modo fecit q̄ debuit tn̄ meliꝰ ē fecisse ꝙ ex toto obmisisse: ⁊ ideo minꝰ punit. Scd̄o qꝛ eo tpe quo opera bona fecit fortasse mala fecisset. modo sm q̄ntitatē culpe erit quātitas pene. vñ Greg. Vnꝰ gehēne ignis credendus est: s nō vno modo omēs cruciat pctōres. Vnusq̄sq̄ enim q̄ntū egit de culpa tm̄ illic sentiet de pena. qa qui duo pctā mortalia ꝯmisit ⁊ dānabit grauius punit ꝙ ille q̄ solū vnū ꝯmisit. Et etiam ideo qꝛ reddituri sumꝰ rōem de tempore vñ Ber. Omē tps nobis impēsum a nobis exigetur q̄liter sit expensum: ⁊ q̄ aliq̄d boni fecit ꝙuis in pctō mortali: meliꝰ tps suū expendit ⁊ minꝰ punietur ꝙ si nihil boni interim fecisset. Tertio ꝓpter exemplū: qꝛ si peccasset manifeste: tūc alijs occasio fuisset p suū malū exemplū ad similia pctā ꝑpetrāda: ⁊ tūc nō solū ꝓpter se puniret: s etiā p alijs q̄bus malum exemplū dedisset. g pctōr q̄ aliq̄d boni fecit ⁊ nulli occasionē peccādi dedit minꝰ punietur si dānabit. Ista predicta sūt septē bona q̄ ꝓueniūt ex bonis opibꝰ q̄ in pctō mortali fiunt. ¶ Qd̄ aūt bona opa q̄ fiūt in pctō mortali nō sūt deo accepta ondit p tale exēplū. Quidā filiꝰ habuit prēm q̄ obijt. ⁊ filius xxij. annis ꝓ aīa pr̄is quotidie spālē orōnē fecit. Cui post hoc tps pat apparuit dicens se esse in magnis penis. Cui filiꝰ. Nōne pat ꝓfuit tibi orō mea quā iam vltra. xxx. ānos quotidie p aīa tua oraui. Rūdit pat. Non mihi ꝓfuit. Et filiꝰ. O mi pater iam bñ audio ꝙ in inferno es. ex quo orō mea nō tibi ꝓfuit. Rūdit pat. Fili non sum in inferno: nec etiā sum dānatus. s sum in purgatorio: ⁊ ibi crucior valde maximis penis donec exoluā oīa pctā mea vsq̄ ad nouissimū q̄drātem. Et filiꝰ. Quare tūc nō ꝓfuerūt tibi orationes mee. Respondit pater. quia semp illud longū tempꝰ in pctō mortali fuisti. Et filius patri. quō potest hoc esse cū singulis annis confessus sum ⁊ sacramentū eucharistie

...respondit pat. tu singulis ānis cō/ ...uisti ⁊ ɔmunicasti: ſꝫ ſemꝑ indigne ſu ...i. q2 tua ɔtritio ⁊ cōfeſſio ñ fuit v̄a: q̄a ...baritate ꝑceſſit: ſꝫ ex quadā ɔſuetudi ...in ſignū hui⁹ tuā confeſſionē diſtuliſti ...d vltimā ſeptimanā q̄drageſime: ⁊ qñ ...ſione humana cōfeſſionē tuā vlterius ...⁊ nō potuiſti: tūc ꝑrio ɔfeſſionē tuā fe ...in nullo te ſimpliciť emēdaſti. Et ita ꝑ ...to. f. qñ tu ſic ɔfeſſionē tuā diſtuliſti vſ ...vltimā ſeptimanā ⁊ in nullo te ſimpli/ ...mēdaſti cognoſcere debes ꝙ ꝑ illō lō ...mp⁹ nunꝗ͂ habuiſti firmū ꝓpoſitū te ...ndi. ḡ nunꝗ͂ vere ɔtrit⁹ fuiſti nec vn ...ō pctm̄ ꝑ illō lōgum tp̄s tibi induſſit ...t ille cōpunct⁹ poſtmodū vere fuit cō ...⁊ pure cōfeſſus: ⁊ abiecit oēs vanita/ ...di in veſtib⁹ ⁊ in oib⁹ alijs morib⁹ et ...⁊ deo ampli⁹ ſeruire ſtuduit. ⁊ etiam ...oti⁹ ꝓ aīa patris orauit ⁊ eā in breui ...gatorio liberauit.

...i eadem dñica. Sermo. xciij. de laque ipſius dyaboli.

In nomine autē tuo laxabo rethe. Luce. v. Sciendū ꝙ ſicut ꝑdicatores laxāt rethia ...dei ad capienduꝫ animas: ſic dyabol⁹ ...at rethia ſua ad illaqueādū animas. Pro quo ſciendū ꝙ dyabol⁹ habet ...thia ad illaqueandū aīas ſiue aſtuti/ ...bus hoīes ſeculares ⁊ mundanos in ...retinet in peccatis a q̄b⁹ ſibi vnuſq̄ſ/ ...zenter debet cauere ne illaqueetur et ...tationē eternā perducatur. Prīa aſtu ...boli eſt ꝙ dyabolus inſpirat homini ...itet nō eſſe tam durum vt predicato ...ūt. Et illud eſt falſum q2 demō ē hor/ ...ri⁹ ad videnduꝫ. q2 null⁹ pictor poteſt ...ribilē ſpeciē depingere. q2 hec eſt vna ...is pena damnatoꝝ ſm̄ Greg. ſ. horri ...demonū. Et ſi damnati nullam aliā ...ntirent niſi horribilē viſionem demo ...is talis pena ſatis grauis eſſet. quia ſi ...eti in celo habent ineffabilem delecta ...⁊ dulcedinē in videndo deū: beatam ...oēs ſanctos ⁊ angelos dei. ſic econ/ ...damnati habent magnā penam vide ...ferū: ſathanam: ⁊ oēs demones ⁊ dā ...in inferno exiſtentes. Et tales ſecula/ ...mies etiā dicunt. non totū eſt mortale ...ꝙ predicaẗ. Si tot eſſent mortalia pec ...ns ſaluaretur. Quondam nō fuerūt niſi quattuor pcta mortalia. ſ. qui dñm ſuum tradidit: ⁊ ſeipm occidit: ⁊ qui adulteriuꝫ cō miſit: ⁊ q̄ ꝓximuꝫ ɔ iuſticiā interfecit. Et tūc vlteri⁹ dicunt. qs pōt inimicū diligere. qs pōt caſte viuere: qs pōt a delicijs carnis: ⁊ a gau dijs mūdi abſtinere. Rn̄deo q̄ vult ſaluari oportet eū nō ſolū amicuꝫ diligere: ſꝫ etiā ini micū ⁊ ei ex corde indulgere: ſic ꝙ nūꝗ͂ am/ plius ex rancore vult ſe vindicare neq; verbo nec facto. Et oportet hoīem eſſe caſtum: ⁊ ab oī actu carnali preterꝗ͂ in matrimonio ab/ ſtinere. Q2 nō ſolū oportet ſaluāduꝫ ſe caue re a maximis pctis mortalib⁹: ſꝫ etiā a cōmu nibus mortalib⁹. q2 cū minimo pctō mortali qs dānatur ita bene ſicut cuꝫ maximo pecca to: licet pena infligatur ſm̄ q̄titateꝫ peccati. q̄a maiori pctō maior datur pena. Vñ dr̄ in decre. Pena ſequiť q̄titatē delicti. xxiiij. q. i. Non afferam⁹. Ergo q̄ vult ſaluari: ab omni pctō mortali dꝫ abſtinere. Sꝫ diceret qs an ſit poſſibile viuere hoīem ſine pctō mortali. hoc q̄re ante ſmone. lxxvij. C. Ergo q̄ncūꝗ͂ ex inſtinctu diaboli tibi talia incidūt. ſ. nō eſt ita durū ſicut ꝑdicatores dicunt: ⁊ ſic de alijs ſcire debes ꝙ hoc eſt rethe ⁊ laque⁹ dyaboli cū quo te capere nitiť. vñ dr̄ Mat. vij. Arta ē via q̄ ducit ad vitā: ⁊ ſpacioſa eſt via que du cit ad ꝑditionē: ⁊ multi ambulāt ꝑ eam. Vñ i. Pe. iiij. Iuſt⁹ vix ſaluabitur. ps. Hec porta dñi ⁊ iuſti intrabūt in eaꝫ. Si xp̄s dixit arta eſt via quō ꝑdicator audet oppoſitū dicere ⁊ ſi oppoſitū predicat non eſt predicator: ſed ſe ductor ⁊ deceptor. Bern. ſup cā. Xp̄us qui nō falliť elegit qd̄ carni moleſtum eſt. Illud ergo vtili⁹: illud etiaꝫ magis eligendum. Et quiſquis aliud docet vel ſuadet: ab eo tanꝗ͂ a ſeductore cauendū eſt. C Secundus laqueus ſiue rethe cū quo diabol⁹ pctōres ca pit eſt ꝙ dat eis cogitare: q̄ mala feciſti: alij plus fecerūt: ⁊ tñ ſperant ſaluari: multi fac/ iunt qd̄ tu ipſe iuste faceres: tu ſcis tales cleri cos tales religioſos q̄ h̄ ⁊ hoc fecerūt ⁊ faci/ unt: ⁊ illi ſacdotes: ⁊ illi litterati: ⁊ tales pru/ dentes: ⁊ tales annoſi faciunt hoc vel illud. cur tu nō facies q̄ ipi audēt facere: cū tñ etiā intēdāt ſaluari. Rn̄deo ꝙ illa excuſatio nul la eſt. q2 ſm̄ dictū xp̄i vt h̄r Lu. xij. Seruus ſciens volūtatem dñi ⁊ nō faciēs vapulabit plagis multis. Ex quo ſeꝗtur ꝙ qui ſciunt ⁊ intelligūt mala ⁊ vltra hoc faciūt grau⁹ pec cant ⁊ graui⁹ puniuntur. ergo vt euadas il los laqueos dyaboli: tūc debes inſpicere vi tam ſanctoꝝ ⁊ bonoꝝ hoīm qui tendunt ad

celū: et etiā hoc ostendūt factis et sic poteris in
uenire q̄lis sis respectu ipoꝝ: et sic ipoꝝ lau⸗
dabilis vita te inducet ad emendā vite tue:
et ad penitētiā. vñ Greg. Nunq̄ pctōres ad
lamentū pnie redirēt si nulla essent bonorū
exempla q̄ eoꝝ mētē traherēt. Ber. Qui vi⸗
tam pcedentiū patrū ꝯspicit qd in se geme⸗
re debeat subtilr᷒ cognoscat. Ergo ꝯsiderādo
vitā scōꝝ ē multū vtile: q: ex hoc hō dꝫ sume
re normā viuēdi. Amb. Sanctoꝝ vita ē ce⸗
teris norma viuēdi. g̃ q̄cūqꝫ vult pficere in
bono dꝫ aduertere vitā bonoꝝ et nō maloꝝ
q: respicere vitā maloꝝ est valde piculosuꝫ:
q: inducit hoīem in obduratōnē. ℟ Ter
tius laque᷒ siue rethe diaboli ē q̄ hō secū co
gitat. De᷒ misericordit᷒ egit mecū: hec bona et
hec bona fecit mihi. ibi liberauit me ab illo
malo. ibi me custodiuit. ibi illa dona ꝯdit mi
hi. nō deseret me in fine. ℞ñdeo hoc totū fe
cit tibi vt ad eū te ꝯuerteres et fructū bonoꝝ
opeꝝ faceres. s; q: sterilis es: nūc ꝯsidera pa
rabolā euāgelij vbi dicit de ficulnea. Ecce iā
tertio veni q̄rens fructū in hac ficulnea et n̄
inuenio: succide ergo eā: vt qd terrā occupat
etiā Mathei. vij. dr̄. Arbor q̄ nō facit fructū
excidet᷑ et in ignē mittet᷑. sic ꝯtigit hoī illi qui
ingrat᷒ ē de dei bñficijs. vñ Criso. sup Mat.
q̄to maiora bñficia sūt hoīb᷒ ꝯstituta: tanto
grauiora peccātib᷒ iudicia. Sicut enī lignuꝫ
aridū vnctū cū pinguedine feruenti᷒ ardet:
sic etiā hō q̄ multa bñficia a deo accipit et sp
ingrat᷒ et sterilis inuenit᷑ ardēti᷒ ardebit in
igne infernali. g̃ qñ talis laque᷒ diaboli tibi
occurrit: nūc cogitare debes q̄ q̄to plura bñ
ficia a deo recipis: tāto districtiorē rōneꝫ deo
reddes: et tanto plures testes ꝯ te habebis.
q: oīa bñficia erūt testes in extremo iudicio
vñ pphēta. Instāres testes tuos ꝯ me. g̃ de
bñficio dei debes esse grat᷒. ℟ Quartus
laque᷒ siue rethe diaboli ē q̄ dat ei cogitare
q̄ null᷒ dꝫ desꝑare. Maria magd. multa pctā
fecit. Petr᷒ xp̄m ter negauit. Paul᷒ ecclīam ē
ꝑsecut᷒. Dauid adulteriū et homicidiū ꝯmi⸗
sit: et sic de alijs. hi oēs iam magni sūt ī celo.
Nā de᷒ ē misericors et totiēs parat᷒ ē pctōri mi⸗
sereri et indulgere quotiēs peccator vult se a
pctīs ꝯuertere. ℞ñdeo q̄ verū ē q̄ de᷒ ē mi⸗
sericors et null᷒ dꝫ desꝑare de venia: s; illi q̄ pec
catores fuerūt vt maria magd. et sanct᷒ petr᷒
et ceteri ꝓponūt᷑ tibi vt si peccasti ne desperes.
s; nō sup hoc peccare debes. q: maledict᷒ qui
pctat in spe. Bern. Est infidelis fiducia. soli
us vtiqꝫ maledictōis capax cū videlꝫ in spe
peccam᷒. Qñ g̃ tal᷒ laque᷒ diaboli tibi ꝓponit᷑
scꝫ q̄ debes peccare et nō desꝑare: nūc cogita
re debes illud. pō. Spes impioꝝ peribit. Quis
dam enī pctōres nimis sperāt. s. q̄ cupiūt cū
pctīs saluari: et maior ē spes eoꝝ q̄ bonoꝝ
hoīm. oēs enī boni hoīes q̄ntūcūqꝫ boni et
deuoti timēt deū ꝓpt᷑ magnā iusticiā suā. Si
enī vir iust᷒ saluabit᷑: impi᷒ et pctōr vbi pare
būt. Et taliū pctōꝝ spes nō dr̄ spes s; ꝑsūptō
vñ Aug. Sine meritis nō ē spes: s; ꝑsumptio.
Ergo debes vitā tuā emēdare. et sic veniā a
deo spare. vñ Ber. i ser. Corrige teipm̄ et in
dulgentiā spera. Nulla est enī culpa q̄ nō hꝫ
veniā. Quint᷒ laque᷒ siue rethe diaboli ē q̄ fa
cit hoīem cogitare hoc qd̄ tu nō scis nō ē pec
catū: et sic decipit tales q̄ etiā nolūt scire ea q̄
sūt salutꝫ: vt eo liberi᷒ possint peccare. estimā
tes q̄ cū nō sciāt nō sit eis pctm̄. ℟ Vñ
querit᷑ vtrū sit aliq̄ ignorātia q̄ possit excusa⸗
re hoīem a pctō. ℞ñdet᷑ q̄ triplex ē ignorā
tia. Pria ē inuincibilis: et ē duplex. s. innata:
vt in pueris et amētib᷒ adultis q̄ nūq̄ vsuꝫ
rōnis habuerūt. Alia ē ex casu vt in adult
q̄ hūt vsuꝫ rōnis iam et postmodū q̄nqꝫ inci
dunt ī amentiā ꝓpt᷑ debilitatē capit: vl̄ ꝓpt᷑
nimiā abstinētiā vel ex alijs causis licit: et ta
lis ignorātia inuincibilis excusat a pctō mor
tali. vñ Arist. iij. ethi. Ignorātia excusat pec
catū. Quia tales q̄cq̄d faciūt excusant᷑. quia
null᷒ pōt ꝯmittere pctm̄ mortale q̄ nō hꝫ vsū
rōnis. Secūda ignorātia cū q̄ dānat᷑ qs dr̄
ignorātia neglecta: seu crassa: et est cū qs pōt
scire q̄ de᷒ ꝑcipit vel ꝓhibuit et q̄ ad salutē p
tinēt: s; occupatiōib᷒ exterioribus se intātū im
plicat q̄ de illis nō curat: et ista ignorātia nō
excusat. Tertia ignorātia dr̄ affectata: cuꝫ q̄
nō solū qs dānat᷑. s; etiā ꝓ ea g̃uissime punie
tur. Et ē qñ qs ꝯtēnit scire ea que potest et te
net᷑ scire vt eo liberius possit peccare. Hanc
ignorantiā habuerūt pharisei de xp̄o: et ad⸗
huc multi hūt q̄ ꝓpt᷑ ea fugiūt p̄dicatōnes.
et ē piculosus laque᷒ diaboli: et cū hoc ē malū
signū q̄ hō nō vult audire vitatē: et h᷑ idō ꝯti
git q: excecauit eos diabol᷒ et eoꝝ ꝓpria ma
licia. pō. Noluit intelligere vt bñ ageret: et ta
les decipiūt seipos. vñ Isid. de sū. bo. Sūt q̄
ignorātie excusatiōnē ptendūt et scire nolūt
vt min᷒ culpabiles videant᷑ q̄ tñ seipos non
muniūt s; decipiūt. Querit᷑ qs piculosi᷒ pec⸗
cet. an ille q̄ scit qd ē faciēdū vel obmittēdū
et nō facit. vel ille q̄ non vult scire: ideo vt eo
liberius possit peccare. ℞ñdetur q̄ ille qui
nō vult scire ideo vt possit liberi᷒ peccare ди

plicitor peccat. Primo peccat in contumacia et superbia eo quod non vult scire: vt eo liberius possit peccare. vnde Isido. de sum. bo. Nescire simpliciter peccare. vnde ad ignorantiam pertinet. noluisse vero scire ad contumacem superbiam. Secundo peccat in hoc quod facit prohibitum vel quod dimittit faciendum. Sed aliud est intelligere vnum peccatum peccat. quia facit quod quod scit et intelligit vnum peccatum peccat. quia facit quod scit prohibitum. quis eodem genere peccati grauius peccat. vnde Lu. xij. Seruus sciens voluntatem domini et non faciens vapulabit plagis multis. Et insuper ille qui scit et intelligit malum postmodum pot conteri et confiteri et satisfacere. quia malum non curatur nisi cognitum: sed ille qui non scit nec cognoscit malum quod commisit quomodo pot postmodum conteri et confiteri et penitere cum non scit nec vult scire. vnde Bern. sup Can. Scio neminem absque cognitione sui saluari. de qua mater salutis humilitas oritur et timor domini quia sicut initium sapientie est ita et initium salutis. Sextus laqueus dyaboli vel rethe est quod dat homini cogitare. tu iuuenis es et spacia sufficientia adhuc habes ad penitendum post in senectute. Qui ei audet peccare audet et penitere. Respondeo moritur iuuenis moritur et senex ignoras an ad etatem senilem peruenies. quia nihil habes certius morte. sed hora mortis nihil incertius. vnde Bern. Quid in rebus humanis certius morte. quid hora mortis incertius inuenitur. Et ergo quilibet qui peccat siue sit iuuenis siue senex debet se per veram penitentiam ad mortem disponere. et semper sibi mortem estimare propinquam. vnde Gre. sup Ezech. Etenim nobis conditor noster diem mortis ignotam voluit esse: vt dum semper ignoratur proximus semper esse putetur: et tanto quis feruentior sit in operatione quanto incertior est de euocatione. vnde etiam Lu. xij. Estote parati quia nescitis qua hora dominus venturus sit. Insuper dicis qui audet peccare audet et penitere. Respondeo quod multi grauiter et multipliciter peccauerunt: sed pauci penitentiam veraciter egerunt. vnde Amb. Facilius inueni qui seruauerunt innocentiam baptismalem quam qui congruam egerunt penitentiam. Sed quere deus permittit aliquos mori in iuuentute. Hoc quere infra ser. cix. B. V Septimus laqueus siue rethe dyaboli est quod dat homini cogitare. Quicquid deus vult hoc oportet fieri: si debes saluari nunquam dampnaberis quicquid tu facies: si debes dampnari nunquam saluaberis: etiam quicquid tu facies. deus bene dabit tibi contritionem quando ei videbitur tempus. quia omnia oportet fieri secundum voluntatem dei. Respondeo secundum apostolum .i. Thessal. iiij quod hec est voluntas dei sanctificatio vestra. si illam habebis dabit tibi vitam eternam. sin autem mortem eternam. Stulti homines sunt qui sic a dyabolo decipiuntur. sic dicentes quid conabor: quod futurum est et deus preuidit hoc fiet. Cum tamen prescientia dei non infert alicui necessitatem: quia liberum arbitrium semper manet ad vtrumlibet. sic quod quilibet homo pot bene vel male facere. Si bene saluabitur. si male dampnabitur. Sciendum quod omnes boni predestinati sunt ad gloriam eternam. ea tamen conditione si fidem tenuerint et charitatem: humilitatem: patientiam: misericordiam et pietatem. et his similia habuerint. Tales enim futuros preuidit deus quos ad vitam predestinauit. et quasi predestinando eis diceret. Ego quidem vos ad vitam predestino: si taliter et taliter vixeritis: si mandata mea seruaueritis: et si fidem et misericordiam habueritis. et si in bono statu inuenti fueritis. Qui ergo talis esse non vult qui scilicet mandata dei seruare noluerit et in malicia perseuerare proponit ille pro certo sciat se ad mortem eternam esse prescitum. Nullus ergo dicat se frustra orare et alia bona opera facere: quia sicut deus aliquem saluandum preuidit. sic et modum quo saluari debeat. id est per merita sua et bona opera. Et propter hoc stultus est qui dicit. Volo facere quod mihi placuerit. quia si saluari debeo saluabor. Si dampnari debeo dampnabor. sicut stultus esset ille infirmus qui diceret. Volo comedere et bibere quod mihi placuerit. Si curari debeo curabor: et si mori debeo moriar. ac si sibi inutilis esset medicina. X Unde legitur tale exemplum in Cesario. Ludouicus lantgrauius thuringie homo litteratus tanto errore fuit deceptus vt se asserer et necessario esse saluandum si predestinatus esset: vel dampnandum si prescitus esset. Et dixit se horam mortis non posse effugere vel anticipare. et ob hoc infinitis vicijs sine vllo timore se multipliciter exponebat. Tandem grauiter infirmatus. medico vocato dixit vt curam adhiberet vt conualescere posset. Medicus peritus in medicina et in theologia illius errorem non ignorans respondit. Domine si dies mortis vestre aduenit non potero vos curare: si vero nondum venit frustra curam adhibere: quia sine hac curabimini. Cui comes. Quomodo sic respondes. scio quod nisi cito mihi subueniatur morte moriar ante tempus. Respondit medicus. Si creditis vitam prolongari virtute medicine quare hoc non creditis de penitentia que est medicina anime. Considerans lantgrauius virtutem verborum dixit ei. De cetero esto medicus anime mee. quia per tuam medicinalem linguam liberauit me dominus a maximo errore. Y Octauus laqueus siue rethe dyaboli est malum exemplum malorum hominum. Et hoc rethe est principalissimum cum quo capitur et decipitur quasi omne genus hominum tam iuuenes quam senes: tam nobiles quam ignobiles: tam pauperes quam diuites: quia vnusquisque

vult se excusare: dicens. oportet me ꝯformari
alijs hoībꝰ alr̄ nihil curarēt de me. ille ⁊ ille
facit hoc. iste sic incedit in vestibꝰ siue in alijs
moribꝰ: ⁊ iam est cōis modꝰ hoīm sic viuēdi.
quare ⁊ ego nō facerē. Quibꝰ respondeo ꝙ
nemo pōt duobꝰ dñis seruire. i. deo ⁊ mūdo.
Unde aplus. ad Galla. i. Si adhuc mundo
placerē seruus xp̄i non essem. Hoc patet q̄a
amicicia huiꝰ mūdi hoīem inimicū dei consti
tuit: q2 amor mūdi expellit deū ⁊ eiꝰ grām a
corde hominis. Quia sicut ignis ⁊ aqua sunt
contraria: ⁊ sicut frigidū ⁊ calidū mutuo se
expellūt. sic amicitia dei ⁊ huius mūdi simul
stare non possunt. Ergo qū talis laqueus ti
bi proponitur a dyabolo scꝫ ꝙ cogitas. iste
est iam modus ⁊ cursus mūdi. oportet sic me
etiā viuere: tūc cogitare debes ꝙ lata ⁊ am
pla est via que ducit ad perditionē: ⁊ multi
ambulant in ea. Ratio est. quia plures sunt
mali q̄ꝫ boni. Et hoc causatur principalit̄ ex
malo exemplo qd̄ vnus prebet alteri. q2 vnꝰ
inficit aliū ꝑ malū exemplū: sicut carbones
seinuicem incendunt. Quia nullo mō essent
tot supbi: auari: luxuriosi: gulosi: lusores: cho
rizantes: nisi viderent ab alijs talia fieri. Et
isti homīes sunt fatui qui volunt se cōforma
ri alijs in malis. Nam vnꝰ asinus cū videt
alium asinū cadere cauet sibi: ⁊ nullo mō eū
imitat̄. O q̄ꝫ plurimos viderūt ⁊ audierunt
illi cadere sicut luciferū in supbia: epulonem
in gula: totum mundū in luxuria: quādo di
luuiū deleuit totū mundū: ⁊ tamē adhuc ho
mines fatui ⁊ stulti audent superbire: luxu
riari: ⁊ gulose viuere.

In eadē dñica Sermo. xciij. de his que
debēt nos retrahere ab amore tp̄aliū.

Elictis omnibus se

r cuti sunt eum. Luce. v. In hoc ꝙ
isti sancti apl'i de quibꝰ in hodi
erno euangelio fit mentio viso miraculo ī ca
ptione piscium omnia ꝓpter xp̄m reliquerunt.
Exemplū debemꝰ sumere ꝙ cor nostrū ab il
licito amore temporaliū retrahere debemus
A Unū sciendū ꝙ sunt septē q̄ debēt nos
retrahere ab amore temporaliū. Primū est
q2 tempalia in vita p̄nti modicū p̄sunt: quia
nisi victū ⁊ amictū nobis administrant. Eccs
v. Qui diuitias amat fructū nō capit ex eis.
Diuites eñi intuēdo diuitias quid aliud faci
unt nisi ꝙ oculos pascūt. Si quis eñi habue
rit cistam plenam florenis: tamē nihil ex eis
capere potest nisi victū ⁊ amictū. Ex quo pꝫ
ꝙ diuitie ad nihil valent corporalit̄ loquen
do: nisi ꝙ os ⁊ ventrē replere possunt ⁊ tege
re nostrā nuditatē: sed mentē ⁊ aīam nō pos
sūt satiare. B Unū Guil'. lugd. sup. illo
v̄bo apl'i. ij. Cor. iij. Sufficientia nostra ex
deo est: assignat triplicē rationē: quare tem
poralia non possunt replere desideriū anime
Prima ratio est ꝓpter capacitatē ipsius aīe
q2 ꝫm scōs doctores. aīa3 dei capacē nihil mi
nus deo repleri potest. vñ Bern. Ad imagi
nem dei quippe facta est aīa rationalis cete
ris oībus occupari potest: impleri oīno non
potest. Capax eñi dei est. ⁊ q̄cquid deo minꝰ
est non eā adimplebit. Unde cum totꝰ orbis
terrarū sit ante deū quasi gutta roris ante so
lem. vt legit̄ Sap. xi. Ergo totꝰ orbis nō suf
ficit replere cor vnꝰ hoīs. Secūda ratio est
ꝓpt̄ honorū tempaliū vanitatē. Bern. Non
plus satiatur cor hominis auro q̄ꝫ corpꝰ aura
Ideo dicit virgo Maria gloriosissima. Lu. i
Et diuites dimisit inanes. Ergo omīa tem
poralia ꝓpter suā vanitatē nō possunt satia
re desideriū anime. Tertia ratio: q2 bona tē
poralia nō intrant in cor hoīs essentialit̄: et
ideo non replent illud. Sicut vinum adhuc
existens in dolio ventrē hominis non implet:
nec corporalē sitim sedat: sic pecunia existēs ī
bursa vel in cista nec replet cor hoīs: nec sa
tiat sitim auaricie. Sola eñi dei grā q̄ cor in
trat sitim cordis potest extinguere. Sed pe
cunia sitim augmentat auaricie. vñ Grego.
in quadā omel'. Dis auarus ex pecunia siti
multiplicat: quia cū ea q̄ appetit adeptꝰ fue
rit ad appetenda alia plꝰ anhelat. vñ Eccli.
v. Auarus nō implebit̄ pecunia. Etiā Aug.
in epl'a. Auarus inferno ē similis. Infernꝰ
eñi quātoscūq3 deuorat nūq̄ꝫ dicit satis ē: sic
⁊ si oēs thesauri ꝯfluxerint in auarū. Ex his
iam dictis pꝫ ꝙ temporalit̄ ⁊ corpaliter lo
quēdo temporalia non valent nisi ad susten
tationē corpis ad breue tempꝰ. Cur ḡ hō mul
ta desiderat cui pauca sufficiūt. Qr dic̄ apl's
i. Thimo. vi. Habentes victum ⁊ amictum
his cōtenti simꝰ. C Secūdū ꝙ tp̄alia
nō sunt ꝓpria hoīs: sꝫ accomodata. Hoc pꝫ
Quia deꝰ pōt te p̄uare illis bōis quādo vult
Insuper fur pōt furari: ignis ꝯburere: aqua
submergere illa tempalia si deꝰ ꝑmiserit. vñ
Apl's. i. Cor. iiij. Quid habes qd̄ nō accepi
sti. Modo sicut rem accomodatā nō multū
diligis. sꝫ cū timore vteris ne offendas illum
qui tibi accomodauit: sic ⁊ te habere debes
quo ad tp̄alia q̄ deꝰ tibi accomodat. Qr aūt

tpalia nõ sũt nr̃a ꝓpria. hoc ptz fm Guilh. lugd. per q̃tuor. Pri͂o p ꝯ sacrã scripturã. vñ Abach. ij. Ve q̃ ꝯgregat nõ sua. i. tpalia. Et Amb. sup Lucã. Bona hoĩs nõ sũt q̃ secũ ferre nõ põt. Ergo tpalia assimilanᷓ fluuio. ps. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Ad modũ em̃ fluuij affluũt ⁊ effluũt diuitie. Aqua em̃ interim ꝙ ptransit ciuitatẽ q̃libz põt vti ad necessitatẽ: sic est de bonis tpalib⁹ nobis collatis. Secũdo ostendiᷓ q2 terra in qua crescũt tẽporalia nõ est nr̃a. ps. Quõ cã tabim⁹ cãticũ dñi in terra aliena. Itẽ. Aduena ego sum apud te ⁊ pegrin⁹ sicut oẽs patres mei. vñ Bern̄. Filij adã gen⁹ auarũ ⁊ ambiciosũ audite q̃d vobis dicã cũ terrenis diuitijs ⁊ gl'ia tpali que nõ vere vestre sunt. Aurũ ⁊ argẽtũ: nõne terra ẽ rubea ⁊ alba: quã solus hoĩs error facit: ⁊ magis reputat preciosã. Deniq3 si vr̃a sint hec tollite ea vobiscũ: ꝫ hõ cũ interierit ñ sumet q̃cq̃. Tertio oñdiᷓ. q2 ianitor. i. mors nihil ꝑmittit deferri de mũdo. Cũ aliq̃s sedet ad mẽsam diuinis multa sibi apponũᷓ. s. ciphi argentei: et scutelle i quib⁹ solũ vsũ hz. Si q̃s vo ex simplicitate crederet ea sua ⁊ vellet ea secũ ferre ianitor bñ oñderet ei in porta ꝙ nihil iuris in eis haberet. Ita diuites credũt bona tpalia sua esse: ꝫ mors bñ oñdet eis ꝯtrarium. Vñ nihil intulim⁹ in hũc mũdũ haud dubiũ nec auferre quicq̃ possum⁹. Vñ Iob. i. Nudus egressus sum ex vtero mr̃is mee: nud⁹ reuertar illuc. Nudũ terra te suscepit cũ natus fuistẽ: ⁊ nudũ terra te suscipiet ecõuerso cũ morieris ⁊ sepelieris. Cupid⁹ aũt cupit diues fieri in mũ do, in quo paruo tpe durabit qđ est stulticia magna. vt pz Luce. xij. de illo diuite q̃ dic̃. Destruã inq̃t horrea mea ⁊ maiora faciã: ⁊ illic cõgregabo oĩa q̃ mihi nata sunt. Et rñsum est ei. Stulte hac nocte repetent aĩam tuã a te: q̃ aũt parasti cui⁹ erunt. Itẽ ps. Thesaurizat ⁊ ignorat cui cõgregabit ea. Item diues cũ dormierit nihil secũ auferet: aperiet oculos suos ⁊ nihil inueniet. Quarto ostendiᷓ exẽplo canis. Quãdo eniz canis seq̃tur duos hoĩes nescitur q̃s eoꝝ sit dñs eius: ꝫ si separanᷓ illi abinuicẽ canis sequitur dñm suũ: ⁊ tũc apparet cui⁹ sit: sic diuitie in morte remanent in mũdo ⁊ deserunt auarũ. Et est notabile exemplũ magni ꝑncipis sarracenoꝝ qui cũ mortez sibi inspiceret iminere pannũ lineũ de quo sibi sudariũ consuẽdum erat erexit in signũ ⁊ fecit circũferri a pcone p ciuitatẽ clamãte. Hec dic̃ ꝑnceps noster: Cum essẽ dñs vndecim regnoꝝ hoc solũ de gl'ia mea ⁊ de diuitijs mecum auferã. Itẽ sciẽdũ ꝙ diuitie sunt sicut infideles amici qui amatores suos in necessitate extrema deserũt. Vñ cũ quidã i morte sua a diuitijs suis auxiliũ postularet nec posset habere ait O fallaces diuitie toto corde vos amaui et honoraui: ⁊ nũc i tali necessitate posit⁹ nihil consilij nec auxilij habere possũ a vobis. parate em̃ estis me deserere: nec vultis me seq̃. quare ⁊ ego ꝑmittã vos. Et his dictis distribuit oĩa paupib⁹. D Tertiũ est ꝙ amor ⁊ sollicitudo tpaliũ amorẽ dei ⁊ dulcedinẽ diuine grẽ extinguit. ꝙ amorẽ dei extinguit pz p Cris. sup math. Qui vult deũ amare necesse est vt odiat diuitias. qui aũt voluerit amare diuitias: necesse est vt odiat deũ. Et ꝙ etiã dulcedinẽ diuinã expellit pz p dictũ Bern̄. in quodã sermone vbi dicit. Preoccupatũ quippe secularib⁹ desiderijs animum delectatio sancta declinat. Vñ etiam Grego. Qui terrenaꝝ rerũ amore vincitur in deo nullaten⁹ delectaᷓ. Vñ etiam Hugo de sancto victo. O infelix aĩa q̃d sollicita es erga plurima: porro cũ vnũ sit necessarium. Dil'ge vnũ in quo sunt oĩa: ibi fige cor tuũ ⁊ desideriũ: mundus em̃ trãsit ⁊ ꝯcupiscẽtia eius. Quartũ est ꝙ tpalia inquietant mentem ⁊ replent eam amaritudine. ergo spine vocanᷓ in euãgel'. Vñ auari hñt duplicẽ inquietudinẽ ⁊ amaritudinẽ. s. hic ⁊ in futuro. vñ Isido. li. iij. de sum. bo. Qui bona mundi diligit velit nolit timoris ⁊ amoris pene succumbit. vñ Criso. super Math. Qui pecunie deseruit ⁊ pñtib⁹ cõpedib⁹ ꝯstringiᷓ ⁊ futuris. Habẽt eĩ tpalia multã amaritudinẽ annexã. Est em̃ labor i acq̃rendo. q2 cũ magno labore acq̃runᷓ. Hoc pz. q2 plures ad acq̃rẽdũ tpalia p mare nauigãt: terras ⁊ siluas perambulãt: frig⁹: sitim: ⁊ famẽ sustinẽt. Est etiam timor in custodiendo. q2 diues auar⁹ nũq̃ est secur⁹ nec veraciᷓ q̃et⁹. vñ Salo. Saturitas diuitis nõ sinit eũ dormire. vñ Greg. xv. li. moral'. Auarus hincinde insidiatores metuit. Unde si potentiorem videt timet raptorem: si inferiorẽ suspicatur furez. Infelix tanta q̃ta pati timet atq3 hoc qđ ipe alijs fecit ab alijs sibi fieri ptimescit. habent etiam tpalia dolorẽ in amittendo. vñ Grego. xi. li. moral'. Que feruenter diligim⁹ habita ĝmit suspiram⁹ ablata. Itẽ hñt anxietatẽ i distribuendo. s. q̃n minoranᷓ ⁊ hñt pudorẽ in non dando q̃n ex quadã pcitate retinenᷓ. q̃d cũ

ista omia nisi amaritudines ⁊ inquietudies
cordis. ergo auari ⁊ diuites vix leti eē põt. Pau
per eñ laborator qui se nutrit de laboribus
suis quãq3 etiã maiora gaudia in pñti habet
ꝙ diues: q est quotidie plen⁹: ⁊ cui etiã omia
ꝓspere succedũt: ⁊ q etiã in delitijs ⁊ societa
te viuit. Ber. in ser. Sudat paup foris i ope
ꝑ nihil quid mir⁹ anxie diues int⁹ in sua co-
gitatione laborat. Aperit iste os suũ in osci-
tatione: aperit ille in ructuactione: ⁊ interdũ
grauius ille fastidio: ꝙ iste inedia cruciatur.
Quintũ est ꝙ tpalia in morte nihil valent:
quia nec corp⁹ a vmib⁹ custodiũt: nec hoiem
in vita diuti⁹ cõseruare põt: q2 morit paup:
morit ⁊ diues: nec a demonib⁹ liberãt. Pro
uerb. xi. Non ꝓderũt diuitie in die vltionis.
Imo grauãt hoiem in morte: q2 talis cũ do-
lore moritur cũ separi se cernit a diuitijs ãs
multũ dilexit: ⁊ ꝓ qb⁹ diu laborauit ⁊ ꝓpter
quas salutẽ ꝓpriã sepi⁹ neglexit. Insup hic
satis abundat in oib⁹ q̃ appetit: ⁊ nescit qd i
futuro habebit: ⁊ vbi prima nocte manebit.
Eccl. xli. O mors ꝙ amara est memoria tua
homini habenti pacẽ in substãtia sua. ꝙ eñ
hõ oia tpalia sua libere resignet in agone: et
sponte separet ab eis hoc spãle donũ dei est
Vñ sciẽdũ ꝙ hõ in agone mortis seipm debet
cõsolari. s. sic cogitãdo ꝙ ꝓ istis tpalib⁹ de⁹
dabit sibi eterna dona: ⁊ ꝓ vxore a qua iam
spõte separat. q2 dat voluntatẽ suã in voluntatẽ
dei dabit sibi xp̃us matrẽ suã bñdictã: ⁊ pro
amicis ⁊ filijs dabit sibi societatẽ angeloꝝ ⁊
sctõꝝ ꝓ honore pñti ⁊ ꝑpãte quã ꝓpt deum
relinqt dabit sibi eternũ honorẽ ⁊ regnũ per
petuũ. ¶ Sextũ ẽ ꝙ temporalia nocẽt post
mortẽ. q2 de his oib⁹ reddituri erimus distri
ctam rõnem. Primo quõ lucrat⁹ sis oia tpalia
tua vsq3 ad nouissimũ denariũ. Vñ aplus.
i. Thimo. vi. Qui volunt diuites fieri inci-
dunt in laqueos diaboli. Hoc eñ iã verũ est
sm ꝙ iam est cursus mũdi: tũc vix tpalia lu-
crant sine pctõ. Secundo quõ expẽdisti tua
tpalia. Tertio quõ heredib⁹ post te dimisisti
Quia qlib3 ꝑuenire d3 ne post mortẽ lites fi
ant de reb⁹ suis: q2 meli⁹ esset nullũ denari-
um post se relinqre ꝙ cũ tpalib⁹ post se reli-
ctis cãm litis administrare. Sed si seculares
dicerẽt nos filios ⁊ pueros habemus ⁊ illis
nos congregare oportet. ergo oportet nos dili-
gere tpalia ⁊ sollicitudinẽ de eisdẽ hr̃e. Rñ-
deo ꝙ ꝓpt pueros null⁹ d3 aiam ꝓpriã ne-
gligere: nec ꝯtra salutẽ suã facere i lucrãdo
tpalia: q2 ꝙto plura eis relinqs cõtra: tanto

maiores pctõres ⁊ priores pueri tui efficiũt.
q2 supbi: luxuriosi fiũt: ⁊ gulosi: ⁊ sic de alijs.
Et ve tibi ⁊ aĩe tue si aliqd iniuste lucratum
relĩqs post te heredib⁹: q2 ex h̃ pena tua aug
mentabit: ⁊ dãnas teips3 vna cũ filijs qbus
iniusta bona relinqs. ¶ Septimũ qd nos
d3 retrahere ab amore tpaliũ ẽ ꝙ tpalia sũt
quãq3 occasiones ꝙ hõ efficit mal⁹ ⁊ puersus
q2 dãt quãq3 occasionẽ peccãdi: ⁊ quãq3 ꝯtigit
ꝙ ille q est paup ẽ bon⁹ ⁊ timẽs deu3: ⁊ sic in
sua paupertate saluabit: q si diues ess3 forte cũ
diuitijs suis dãnaret. ergo dõ ꝯmittẽdũ ẽ q oia
nouit. Si eñ tibi vtile eẽt hr̃e diuitias de⁹ ti
bi illas administraret. Sũt eĩ diuitie aliqñ oc
casiones litis. vñ Arist. ij. poli. Pecunia sedi
tionẽ facit ⁊ malignitatem. Isido. de sum. bo.
Quãto qs curis mũdi maiorib⁹ occupat tã
to facili⁹ vitijs pmit. Qr ꝓpt diuitias sepi⁹
fiũt lites oñdit Sene. dicẽs. Quietissime vi
uerẽt hoĩes si tollerent illa duo pnoia. s. eũ3
meũ ⁊ tuũ. Itẽ diuitie supbiã generãt. Aug.
Vermis diuitiaꝝ est supbia. Vñ difficile est
ꝙ nõ sit supbus q diues ẽ. Itẽ diuitie faciũt
hoiem gulosũ: ⁊ cõiter luxuriosũ. vñ Ber.
Periclitat castitas in delitijs: hũilitas in di-
uitijs: pietas in negotijs: veritas in multiloqo
caritas in hoc nequã seculo. Qr autẽ diuitie
quãq3 sunt occasio ꝙ hõ mal⁹ efficit pz p ta-
le exemplũ. Legit in vita patrũ ꝙ qdam he
remita apud quendã lapicidã hospitat⁹ inue
nit in eo ꝙ vnã ptẽ lucri sui exponebat i ne
cessitates ꝓprias: aliã in elemosynas paupe
rũ. tertiã in pegrinoꝝ hospitalitatẽ. Cũ aũt
ingress⁹ eẽt ad cellã ⁊ rogaret vt de⁹ ei bõa
sua mltiplicaret: q ea ita bñ expẽderet. Rñ
su3 ẽ ei ꝙ illi forte ñ expediret. Illo aũt nõ ac
qesceẽte: sed ꝓ eo fideiubẽte ꝯcessũ ẽ qd petebat
Nã i mane eũ opandi murũ antiquũ frãgẽs
inuenit magnũ auri thesaurũ. Quo accepto
fact⁹ ẽ familiaris impatoris ⁊ magn⁹ oppres
sor pauperũ. Quo facto heremita rapt⁹ ẽ ad
iudiciũ ⁊ vidit aglos ꝯqrẽtes d illo oppssore
pauperũ. Quib⁹ rñdebat ꝙ fideiussor ꝓ illo
rñderet. Stupefactus heremita supplicabat
btissime vgini vt eũ iuuaret: que impetrabat
vt heremita ad eũ corrigẽdu3 mitteret. Qñ
eum facere vellet nec ei loqui posset: sed inge
rens se verberatus fuisset reuersus ad cellã
iterum rapitur ad iudicium: ⁊ sicut prius ac
cusatur: sed beata virgine eum admonente ⁊
mortuo imperatore alius succedens in impe
rium illum diuitem ⁊ potentẽ capere voluit.
Sed ille fugit ⁊ oia bona sua ꝑdens. ad pri

ſt inū artificiū rediens:⁊ ad pietatis opa. Et ſic poſtmodū vitam ſuā in bono finiuit. Ergo tpalia non ſunt diligenda nec appetenda niſi inquantū nobis neceſſaria ſunt ad pſen tem vitā cōſeruandā ⁊ quantū pſūt nobis ꝓ deſſe ad merendū ꝑ opera mīe vitā eternā.

In dñica.xi.poſt feſtū trinitatꝫ.ſer.xcv de ira

Omnis qui iraſcitur

a fratri ſuo re⁹ erit iudicio. Mat. v. Querit̄ vtrū xp̄s velit nos b retrahere ab oī ira in hoc ꝙ dicit Oīs q̄ ira ſcitur ⁊c. B Notandū ꝙ q̄dā ē ira bōa ⁊ licita:⁊ q̄dā venialis:⁊ q̄dā mortalis. Ad declarādū āt q̄n ſit ira licita:⁊ q̄n pctm̄ mortale:⁊ q̄n veniale eſt notādū ꝙ ira octo modis fit. Primo fit ꝯ pctm̄ ꝓpriū ⁊ ꝯ pctm̄ ꝓximi.ſ.q̄n hō iraſcit̄ de hoc ꝙ de⁹ offendit̄.⁊ talis ira eſt licita:bōa:⁊ laudabilis. Vñ ps. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Eccl'ia.vij. Melior eſt ira riſu. Quia per triſticiā vultus corrigitur animus delinquentis. Quia quilibet debet corripere ⁊ admonere fraterna dilectione proximos delinquentes:q: ad hoc quilibet tenetur ſub precepto. Contra hoc faciūt adulatores qui rident ⁊ laudāt mala in ꝓximis que ſunt ꝯ honorē dei ⁊ ſalutē aīaꝝ. Et tales faciunt ſe pticipes oīm maloꝝ illoꝝ q̄ in ꝓximis adulando laudāt. Et tales adulatores ſunt p̄cones dyaboli:q: ligant pctōres ⁊ malefactores in pctīs ſuis cū adulationib⁹ ſuis.ſicut p̄cones ligāt malefactores tradendo eos iudici. Vñ Aug. Adulantiū lingue ligāt hoīes in pctīs. Delectat eñ ea facere ī qb⁹ nō ſolū non metuitur reprehenſor:ſ; etiā laudatur opator. Ergo q̄lib; xp̄ianus vindicare dꝫ iniurias dei:⁊ ꝓprias patient̄ ſuſtinere. exēplo xp̄i q̄ vendētes ⁊ emētes eiecit de tēplo.q: ī h̄ fiebat iniuria pr̄i celeſti.ſ; ꝓprias iniurias:ſibi a iudeis inflictas patient̄ ſuſtinuit:⁊ tanq̄ agnus manſuet⁹ obmutuit. Itē exēplū de hoc habem⁹ in moyſe ꝙ debem⁹ vlciſci ⁊ vindicare iniurias dei:q̄ ꝓpt̄ ydolatriā quā filij iſr̄el fecerūt cū vitulū ꝯflatilē adorauerūt ⁊ circa eū chorizauerunt occidit cū filijs leui de ppl'o iſr̄l viginti tria milia hominū. Et hoc ē ſignū ꝙ ſunt filij dei q̄ nō pſūt ſuſtinere iniuriā dei:ſ; q̄ nō curāt de iniurijs dei ſicut illi q̄ in domibus ſuis ꝑmittunt deū oīpotentē blaſphemari:luſores ludere:potatores inebriari.fornicatores luxuriari. Et inſuꝑ ꝑmittūt chorizātes chorizare:⁊ ſic d̄ alijs Et iſta iō ꝑmittūt vt lucrū tpale mūdi acquirant.⁊ ſic tale lucrū deo ⁊ ꝓprie ſaluti aīe ꝑponūt:tales in hoc ſe oſtendūt eſſe filios dyaboli ⁊ nō dei. Quis eñ fidelis fili⁹ poſſit ſuſtinere eq̄nimit̄ iniuriā ſui dilecti pr̄is q̄n hoc ꝯdiceret ⁊ īpediret inq̄ntū poſſet. Sic ſil'r eſt de deo ⁊ de filijs dei. Ergo iraſci ſuꝑ ꝓpa peccata:⁊ aliena pctā:⁊ vindicare iniuriā dei:talis ira eſt bōa ⁊ laudabil' ⁊ meritoria ⁊ nullū pctm̄. Dicit eñ Bonauen. ꝙ affectus ire ē dat⁹ hoī vt iraſcat̄ vitijs ⁊ malis ſuggeſtiōibus:ſic ꝙ nō ꝯpatiat̄ ſe trahi ad ꝯſenſū pctī ⁊ vlciſcat̄ dei iniurias ⁊ trāſgreſſiones iuſticie. Sic legim⁹ xp̄m iratū fuiſſe phariſeis:⁊ alijs nō recte agentib⁹. Sil'r hoc idē legitur de plib⁹ ſctis. Et ſic hec ira vocat̄ zel⁹ iuſticie

C Secūdo ē q̄daꝫ ira ſubita ⁊ ſine rōnis deliberatiōe q̄ venialis ē:q: in aliq̄b⁹ hoībus ignis ire cito accēdit̄ ⁊ cito remittit̄:⁊ in aliquibus tardi⁹ accendit̄ ⁊ tardi⁹ extinguitur ⁊ ceſſat.⁊ illi priores ſunt ꝑiorib⁹. Vñ Aug. Melior ē q̄ q̄uis ira ſepe tēptet̄:tñ feſtinat ꝙ ſibi remittat ille cui ſe feciſſe iniuriā agnoſcit:ꝙ̄ q̄ tardi⁹ iraſcat̄ ⁊ ad veniā petēdā tardi⁹ inclinat̄. Vñ etiā Hiero. in ep'la ad Titū Nec ꝟo q̄ aliq̄n iraſcit̄ iracūdus ē.ſ; ille dr̄ iracūd⁹ q̄ crebro hac paſſiōe ſupat̄. Ergo cū q̄s ex ſurreptiōe cōmouebit̄ ⁊ ꝯcito hoc rōe aduertit:tūc hoc expellit.ſic ſolū peccat venialiter. Tertio cum quis iraſcitur:⁊ in modico vult ſe vindicare.q̄uis etiam cū bene poſſet ſe in magno vindicare:tñ nollet facere. tunc talis ira ⁊ cōmotio propter paruitatē vindicte pōt ſolum eſſe pctm̄ veniale.ſicut trahere pueꝝ ꝑ crines.⁊ ſic de alijs. Quarto cū quis iraſcit̄ in ſeipo ⁊ impatiēs efficit̄:⁊ tñ in nullo vult iraꝫ iſtā vindicare:nec ꝟbo nec facto ⁊ hoc idē q̄nq; ꝯtingit ex q̄dā naturali ꝯmotione ꝙ hō in ſeipo ꝯmotus eſt.⁊ tñ iſtā irā nō vult ꝑducere ad effectū.⁊ talis etiam pōt eſſe pctm̄ veniale. Vñ Caſſio. Venialis ira eſt q̄ nō ducit̄ ad effectū. Quinto cū q̄s iraſcitur cū deliberatiōe ⁊ cū ꝯſenſu rōnis:⁊ in animo ſuo cogitat quō poſſet ſe vindicare:licet hoc nō oſtendat.⁊ talis deliberata ira eſt pctm̄ mortale.⁊ talis ſic iraſcēs reus erit iudicio. Math.v. Oīs q̄ iraſcit̄ fratri ſuo re⁹ erit iudicio. Talis enim ad iudiciū dei citabitur ⁊ qual'r illud p̄ceptū Diliges proximum tuū ſicut teipſꝫ ſeruauerit ab eo requiret̄. O quō tunc reſpondebit iracundus homo qui ſepi⁹ ⁊ frequenter mala cogitauit aduerſus proximum:⁊ deliberato animo affectauit vīdictā ſuꝑ proximū. Et talis ꝙ̄diu ſic ſtat ī tali ira

⁊ rãcore quẽ gerit in corde ꝯ. ꝓximũ sp est in statu dãnatiõis. Vñ ꝓpha. In tpe vindicte disꝑdet te. Itẽ alibi legit̃ ꝑ sapientẽ ꝓphã Qui vindicare vult a deo inueniet vindictã I Sexto quãꝗ ira nõ solũ i corde retinet̃ ſ etiã ꝑ signa exteriora oñdit̃. Signa autez hmõi sunt illa.sic nõ loq̃.faciẽ auertere a ꝓximo.vel etiã torua facie respicere:⁊ si qñ obuiare ei dz tũc ꝑ aliã plateã vadit.vel oc̃los inclinat ne eaz respiciat:talis re⁹ erit ꝯsilio. Ergo dr̃ Mat.v. Qui aũt dixerit fratri suo racha re⁹ erit ꝯsilio. Racha ſm Remigiũ est interiectio indignantis velut cuz diceret̃ a dolente heu:⁊ cadẽte ei. Consiliũ aũt trinitatis ẽ ꝙ eadẽ mẽsura remetiet̃ eis.i. sic ipi ꝓximis suis signa ire oñderũt:sic xp̃s btã vgo maria ⁊ oẽs scti angeli oñdent eis etiã signa ire ⁊ indignatiõis. Xp̃s oñdet eis irã suam sic ꝙ nũꝗ cũ lete videbũt:⁊ ꝙ nũꝗ miserebitur eoꝝ:nec liberabit eos a penis etiã si oẽs scti orarẽt ꝑ eis. Iere.vij. Noli orare ꝑ pp̃lo hoc:nec assumes laudes ꝓ ipis.i.orões.q2 non exaudiã te. Signũ ire btĩssime virginis marie ⁊ sctoꝝ ẽ ꝙ nunꝗ aliq̃d suffragiũ eis facient. Exemplũ de diuite epulone q̃ petijt guttã aque ⁊ nõ obtinuit. Signũ ire angeloꝝ est ꝙ in iudicio exibũt angeli ⁊ sepabunt malos a medio iustoꝝ ⁊ mittẽt eos in caminũ ignis: ibi erit fletus ⁊ stridor dentiũ. iux̃ illud. Tollat̃ impi⁹ ne videat glãm dei. Septimo qñ ira nõ solũ oñdit̃ signis:ſ etiã exꝓmitur verbis maliciosis ⁊ vituperijs:⁊ talis erit re⁹ gehenne ignis. Math.v. Qui autez dixerit fratri suo fatue:re⁹ erit gehẽne ignis Circa q̃d querit̃ vtrũ ꝯtumelia siue cõuitiũ sit pctm̃ mortale. Rñdeo ſm sctm̃ Tho.ij.ij q.lxxij. Proprie ⁊ ꝑ se vtrũꝗ est pctm̃ mortale:nõ min⁹ ꝙ furtũ ⁊ rapina. Non enĩ hõ amat min⁹ honores suos ꝙ rem possessam. Ergo sicut est mortale pctm̃ furtũ vl' rapinã cõmittere:sic ⁊ ꝓximo ꝯuitiũ dicere ⁊ eũ i fama sua dehonestare. Differt aũt ꝯtumelia a ꝯuitio in hoc ꝙ ꝑ verba ꝯtumeliosa repñtatur ꝓprie defect⁹ culpe.ſ ꝑ ꝯuitiũ repñtatur generaliter quicũꝗ defect⁹ siue culpe siue pene. Unde si qs dicat alicui iniuriose cũ cẽ cecũ:ꝯuitiũ quidẽ dicit:ſ ꝯtumeliã non infert. Sed si dicat ꝙ sit fur:non solũ ꝯuitiũ dicit:ſ etiã ꝯtumeliã infert. Sepe tñ vnũ ꝑ alio reputat̃ ⁊ ponit̃. K Itẽ querit̃ an liceat causa correptõis dicere cõuitiũ. Rñdeo ſm sctm̃ Tho.ij.ij.q.lxxij. Sicut licitũ est aliquẽ verberare vel reb⁹ dãnificare cã discipline; sic etiã quis põt alteri quem debet corrigere aliquod verbũ ꝯuitiosum dicere. Et hoc modo vocauit dñs discip̃los suos stultos. vt hr̃ Lu.vlti.dicẽs: O stulti ⁊ tardi corde ad credendũ. Et ap̃ls ad Gal.iij. O insensati galathe. Tñ vt dic Aug. Nisi ex magna necessitate obiurgatiões nõ sunt adhibẽde in quibus nõ vt nobis:ſ vt dño seruiat̃ insisten⁹. Ergo valde ẽ necessaria discretio: vt hõ moderate talibus verbis vtat̃. Quia posset eẽ graue ꝯuitiũ q̃d ꝑ verbũ incaute ꝓlatũ auferret honorẽ ei⁹ ꝯ quẽ ꝓfert̃:⁊ tũc posset hõ peccare mortal'r.etiã si nõ intẽderet dehonorationẽ alteri⁹. Sicut si quis incaute aliquẽ in ludo pcutiẽs grauiter ledat vel vulneret nõ excusat̃ a peccato mortali.sic ⁊ hic. Item querit̃ vtrũ hõ cõtumelias sibi illatas debeat sustinere. Rñdeo ſm sanctũ Tho.vbi supra. Sicut in alijs iniurijs:sic etiã in verbis ꝯtumeliosis tenemur habere animũ preparatum ad tolerantiam si expediens fuerit. Xp̃s eñi non prebuit percutienti se ad vnã maxillã aliaz. licet hoc fieri docuit ꝙ si quis te pcutiet ⁊c̃.q2 hoc nõ est faciendũ nisi quãdo ex hoc speratur sequi emẽdatio illi⁹ percutientis.vel alioꝝ hoc videntium. Qñꝗ tñ optet ꝙ ꝯtumeliã repellam⁹ ⁊ hoc ꝓpt̃ duo Primo ꝓpter bonũ eius q̃ ꝯtumeliã infert. vt videlicet ei⁹ audacia reprimatur vt decetero nõ attemptet talia. Secundo ꝓpter bonum multoꝝ.quoꝝ profectus per cõtumelias nobis illatas impedit̃. Sciendũ ꝙ si ille reus erit gehenne ignis qui dicit proximo suo fatue eũ confundẽdo: cuius tũc ille reus erit q̃ dicit proximo suo fur: latro: nequam: adulter:⁊ hoc cũ magno clamore vt ab alijs audiat̃ ⁊ corã eis sic ꝯfundat̃. Et iusticia dei reqrit hoc ꝙ eadez mensura remetiat̃ eis.s. ꝙ de⁹ obijciet eis pctã eoꝝ ꝯfundẽdo eos corã sctis ⁊ angelis dei.sicut ipi ꝯfuderunt ꝓximos suos obijciendo eis pctã ⁊ defect⁹ ipoꝝ aĩo ꝯfundendi. Sil'r ⁊ maledici q̃ maledicũt ꝓximis videlicet vxorib⁹ ꝓprijs filijs: ⁊ alijs hominib⁹ incurrunt maledictionẽ eternã. De qua dr̃ Mathei.xxv. Ite maledicti in ignem eternum. L Sciendũ ꝙ quicũꝗ ex ira vel vindicta maledicit proximis ipso facto peccat mortaliter totiens quotiẽs. Et vt frequenter talis maledictio quã quis facit seu dicit proximo super caput ipsi⁹ maledicentis reuertitur. Vñ Gen.xxvij. Dixit Ysaac ad Iacob filiũ suũ. Qui maledixerit tibi sit ille maledictus. Sic deus iã loquitur

de quolibet homine bono cui iniuste maledicitur. q2 quicquid maledicendo proximo optaueris huius tu reus eris ẜm dei iusticiã. et deus iusto homini conuertit maledictionẽ in bñdictionez. vñ ps. Maledicẽt illi et tu bñdicis. Vñ Augu. Qui iustus est et maledicit. premiũ ei pro maledictione reddit. Vñ etiã Mat. v. Bti estis cũ maledixerint vobis hoĩes. Item maledicere adeo est illicitũ q etiam illicitũ est dyabolo maledicere. Vñ Eccli. xxi. Cũ maledicit impius dyabolũ: maledicit et ipe aiam suã. Cum enim dyabolus sit creatura dei: et ẜm suum esse bonus: licet in voluntate sit malus peccm est ei malũ optare. Unde legit cũ Michael archangelus cũ dyabolo disputans altercaret de corpe Moysi non est ausus ei cõuitiũ inferre blasphemie. sed dixit. imperet tibi dñs q si Michael archangelus dyabolo aduersanti blasphemiã dicere noluit: sed modesto sermone eũ cohercuit quantomagis hominibus omnis blasphemia est cauenda. Itez aliq maledicũt creaturis irrõnabilibus cum ab eis offendunt: et in hoc ostendit magna stulticia ipoꝝ qui brutis animalibus maledicunt: cum tñ nõ intelligant. Vñ sctũs Tho. ij. ij. q. lxxvi. dicit q maledicere irrationabilibus rebus inquantum sunt creature dei est peccm blasphemie. sed maledicere eis ẜm se consideratis hoc ẽ vanũ et ociosum: et p pñs illicitũ. Ex quo pz q reprehensibiles sunt isti qui maledicũt suis proximis cũ nõ liceat maledicere alijs creaturis: et principaliter illi qui maledicunt suis vxoribus vel suis proprijs filijs: aut famulis vel famulabus suis. Unde legimus in Cesareo q quidam vir iracundus dixit vxori sue: vade in nomine dyaboli Et dyabolus statim in eam intrauit: et eam grauiter vexauit. de quo vir multum contristatus fuit: et amplius se nunq vxori vel alicui homi nec alicui creature promisit maledicere. M Itẽ sciendũ q si iste q irascitur fratri suo reus erit iudicio: cuius tũc iste reus erit qui nõ solũ fratri suo irascitur: sed etiam suũ proximũ ad irã prouocat. Et talis q scienter proximũ prouocat ad irã oĩm peccõrum que iste in tali ira committit: siue in verbis siue in factis reus erit. q2 iracundia est ianua oĩm vitioꝝ: iõ merito qlibet sibi cauere dz ne aliũ etiã prouocet ad irã. Cõtra hoc faciũt isti q senes prouocant et alios hoĩes passionatos q cito prouocant ad irã et ĩ hoc volũt recreari qd tñ vergit in piculũ aiaꝝ suaꝝ: et grauiter in futuro p talibus solacijs punient: q2 oĩms maledictiões et blasphemie et cõminationes qs iste sic prouocat pfert illi lugebũt. Quia est r'a iuris q q occasionẽ dãni dat dãnũ dedisse videt. Vñ solicite vxor alicuius cauere dz ne maritũ ad irã prouocet: al's oĩm pctõꝝ q ipe in tali ira comittit ipsa pticeps erit. Sic etiã silr intelligimus de viro q nõ dz prouocare vxorẽ nec pueros nec familiã ad iracũdiam vñ apl's. ad Phil. vi. Pres nolite ad idignatione prouocare filios vestros. Octauo cũ hõ ex ira pcedit ad factuz 3 proximũ: sic percutere: vulnerare: occidere: vel manus iponere 3 deũ et iusticiã: et hocẽ valde magnũ peccm: q2 occidere proximũ et effundere sanguinẽ innocẽtez est vnũ peccm de qttuor pctis clamantibus i celũ ad vindictã. Vñ Geñ. iiij. dr. Vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me d tra. Nũc igit maledictus eris sup terrã: q aperuit os suum et suscepit sanguinẽ fratris tui de manu tua. Si terra est maledicta q sanguinẽ innocentẽ suscepit: qd tũc de illo erit q sanguinem innocentẽ effudit 3 deũ et iusticiã. Ergo qcũ q ex vindicta et iracundia ledit vel percutit proximũ vel vulnerat: peccat mortaliter totiens quotiẽs. N Circa qd qrit vtrũ vir percutiẽs vxorẽ ppriã peccet mortaliter. Rñdet q si causa correptiõis et moderate hoc fecerit non peccat mortaliter: q2 superior habet corrigere inferiorẽ: quia vir est caput mulieris: et nõ econuerso. Vñ Geñ. iij. dixit deus ad euã. Sub ptãte viri eris: et ipe dñabitur tui. Si autez ex vindicta et ira et sine causa eã ledit et pcutit grauiter peccat. Hoc aũt aduertendũ est de illis q cum offensi sunt ab alijs siue in taberna siue al's: et non possunt se vindicare de eis q eos prouocauerũt: tunc vindictã talẽ inferunt vxoribus sine causa: et in hoc deũ grauiter offendunt. Insuper sciẽdum q mulieres debent esse patiẽtes et mites. In signum huius tunc habent voces lenes: et ligant collum cum peplis mollibus. In signum q debent dulciter rñdere suis iracũdis viris: et temperare malicias et iracũdias maliciosoꝝ viroꝝ suoꝝ cũ suis mollibus respõsis. Quia ẜm Salo. Respõsio mollis frangit irã. Et mlier signãter se cauere dz ne sit iracunda. q2 nõ est ira sup iraz mulieris. qd est pter fragilitatẽ sexus. Et est bñ pauper vir q habet iracũdã et rixosam mulierẽ. Vñ exemplũ d iracũda muliere. Legitur q qdã mulier erat valde iracunda q vix aliqs cuz ea concordare potuit. et tñ reputabat se esse sanctã et deuotã: q2 corpus suũ ieiunijs ma-

cerabat: ꝛ in orõib⁹ multũ vigilabat ꝛ ĩ alijs bonis opib⁹ freqñt se exercebat. Sꝫ hoc vi-tiũ pncipal'r in se habuit: vt qcũqꝫ eã semel offendit: illũ amplius nũq̃ dilexit: ꝛ nemo illã iracũdiã ꝛ vindictam ab ea remouere po-tuit. Tandẽ grauit' infirmata petijt ꝯfessorẽ ꝛ ꝯfessa ẽ alia pctã: ſʒ vitiũ illud nõ ꝯfitebat' ꝛ cũ sacerdos pixidẽ aperiret ꝛ corp⁹ dñi sibi porrigere vellet: tunc ipa os suũ clausit ꝛ ad parietẽ se vertit dicẽs corã sacerdote ꝛ oĩ po-pulo ibidẽ existẽte. Sicut vertebã me sepius ab his q̃ me offenderũt ꝛ nunq̃ eis ex corde indulsi: nec eos ãmodo dilexi: ꝛ ꝯtinue in ira-cũdia steti ꝛ alios cũ iracũdia mea pturbaui ꝛ ad iracũdiã ꝓuocaui. sic de⁹ auertit se a me ꝛ me nũq̃ misericordit' respiciet. nec ego eũ lete ꝓpt meã iracũdiã in regno celoꝝ vide-bo. ſʒ cũ oĩb⁹ iracũdis demonib⁹ infernũ in-trabo: vbi eternaliter cũ oĩbus dãnatis ar-debo. ꝛ sic misera ꝛ iracũda mlier expirauit

In eadẽ dñica. Sermo. xcvi. Quomo-do reconciliari debemus proximis.

SI offers munus tu-

um ad altare ꝛ ibi recordatus fueris q꞉ frater tu⁹ hꝫ aliquid aduersum te ꝛc̃. Mat. v. In oĩb⁹ opibus no-stris tria attẽdere debem⁹. s. honorẽ dei: edi-ficationẽ ꝓximi: ꝛ meritũ nostrũ. Deus eñi tãte bonitatis est: q̃ plus respicit ad nostrã vtilitatẽ ꝛ ꝓximi edificationẽ q̃ ad suũ ho-norẽ. Offerre eñi munus ad altare pertinet ad honorẽ dei: sed qui istud offert cũ odio ꝓ-ximi nõ habet meritũ ꝛ scandalizat ꝓximũ. Uult igitur deus vt hõ intermittat honorẽ suũ: ꝛ fiat ꝓximo recõciliatus prius: ꝛ sic me-ritoriã offerat oblationẽ. Uñ Cris. Uidi mi-sericordiã dei q̃ plus respicit hoĩm vtilitatẽ q̃ suũ honorẽ. plus eñi respicit ꝛ diligit con-cordiã fratrũ q̃ munera sua. Dicit ergo. Si offers munus ꝛc̃. Uñ Greg. Mun⁹ nõ acci-pitur nisi añ discordia ab aĩo pellat'. Uñ etiã Aug. sup illa v̓ba dic̃. Si absens est valde vt pedibus corpis nõ possis ire ad eũ: tunc animo ꝓsternas te in ꝯspectu dei cui oblatu-rus es: si ꝓpe vel pñs est reuocandus est ad amorẽ: ab eo veniã petendo si eũ lesisti vel si te leserit dimittendo cordis rancorẽ. Q Sed si diceres. qs est mod⁹ recõciliandi ꝓxi-mũ. Rñdeo q̃ talis est modus ſm Cris. su-per Math. ꝛ sup p̃dicta verba vbi dicit. Si cogitatu offendisti: cogitatu recõciliare. si ver-bis: v̓bis. si factis: factis. nisi eñi quẽ factis le-sisti factis placaueris: siue eã orãs deũ. siue eã elemosynas facis de reb⁹ q̃bus alios spolia-sti. Quid eñi ꝓdest si vir⁹ ꝓ te ad deũ orat: ꝛ ali⁹ aduersus te deũ interpellat. Juxta illõ Eccl'i. xxxiiij. Dona iniquoꝝ nõ approbat al-tissim⁹. Circa qõ sciendũ q̃ mod⁹ recõcilian-di dꝫ esse talis q̃ si offendisti ꝓximũ corde eũ odiẽdo aut sibi ĩimicãdo: vt ei ex puro corde indulgeas: nec aliquã vindictã siue v̓bo siue ope ei inferas. Sꝫ q̃liter tenemur indulge-re ꝓximis: de hoc q̃re infra ser. cxx. V. Secũ-do si offendisti ꝓximi tuum v̓bis q̃ offensio v̓boꝝ ꝯtingit multipl'r. Primo offendit' ꝓxi-mus v̓bis: ꝛ hoc p falsum testimoniũ. P Pro quo sciendũ q̃ falsus testis in falso te-stimonio multa mala cõmittit. Primo animã ꝓpriã occidit cũ mẽdacio suo ꝛ falso testimo-nio. Sap. i. Os qõ mentit' occidit aĩam. Se-cũdo xp̃m negat: q꞉ corruptio v̓itatis ẽ abne-gatio dei. Undẽ q̃ veritatẽ negat xp̃m negat. imo ẽ valde detestabile ꝛ horrẽdũ nomẽ dei assumere in testimoniũ falsitatis. Tertio ꝓxi-mũ ledit ꝛ dãnificat aut in reb⁹: aut in fama aut in psona cũ suo falso testimonio. Et q̃li-bet talis bon⁹ hõ sic lesus põt dicere cũ xp̃o illud ps. Insurrexerũt in me testes iniq̃ ꝛc̃. Sciendũ q̃ q̃libet falsus testis ſm s. Tho. peccat mortaliter ꝛ tenetur ad restitutionẽ oĩm dãnoꝝ q̃ p suũ falsum testimoniũ ꝓxi-mo euenerũt q̃ sine suo falso testimonio non euenissent. Secũdi q̃ ꝓximos verbis offen-derũt sunt derisores q̃ offendũt ꝓximũ deri-dendo ꝛ subsannando: ꝛ quilibꝫ talis irride-bitur a deo. Uñ ps. Qui ha. ĩ cel' irri. eos ꝛc̃. Q Circa qõ q̃ritur vtrũ derisio sit pctñ mortale. Rñdeo ſm sctũ Tho. ij. ij. q. lxxv. dicẽdo q̃ qñ aliq̃s malũ alicui⁹ psone vel de-fectũ in risum vel ludũ ponit derisio dicitur. Et si quidem hoc fiat in q̃ntũ malũ est puum ſm se: sic est derisio pctñ veniale. Sed quan-do accipitur quasi puũ rõne psone sic aliquẽ irridere est eũ oĩno puipẽdere: ꝛ tã vilẽ esti-mare: vt de eius malo nõ sit curandũ: ſʒ sit q̃-si ꝓ ludo habendũ: ꝛ sic derisio ẽ pctñ mor-tale: ꝛ tanto grauius q̃ntũ maior reuerentia debet' psone q̃ irridet'. Uñ grauissimũ gen⁹ irrisionis est irridere deũ ꝛ ea q̃ dei sunt. sic btãm v̓ginẽ ꝛ sctõs. Secũdo grauior ẽ deri-sio parentũ q̃ in maiori reuerẽtia sunt habẽ-di. Tertio derisio iustoꝝ per quã etiã hoĩes a bñ agendo ĩpediũt': ꝛ sic de alijs. R Ter-tij q̃ v̓bis ꝓximũ offendunt sunt illi q̃ discor-dias inter hoĩes seminãt: qõ pctñ dñs iter.

oia alia maxime detestat᷑. Sicut ꝑ oppositū i
cordis charitate ⁊ vnitate cordiū maxime de
lectat᷑. Hoc pꝫ: qr ꝓ vēnit de celo vt pacē fa-
ceret int᷑ deū prē ⁊ hūanā naturā. Et qsi exi
uit de mūdo pacē suis discipulis reliqt. vt hr
Joh. xiiij. Pacem meā do vob: pacem relin-
quo vob. Et post resurrectionē apparens di
scipulis suis itez dixit. Pax vobis. Et ondit
eis manꝰ ⁊ pedes qsi diceret. Attēdite ꝙ ca
re pacē emi: g cā diligent᷑ fuate vt filij dei ec
possitis. Math. v. Beati pacifici: qm filij dei vo
cabūt᷑. Vñ Greg. in pasto. Si vocant᷑ filij
dei q pacē faciūt: ꝑculdubio sathane sunt fi-
lij q ꝯfundūt. Ergo qcūqꝫ ex ꝓposito ⁊ inui-
dia discordiā seminauerit int᷑ maritū ⁊ vxorē
siue int᷑ alios hoies cuiuscūqꝫ ꝯditōis tetiēs
peccat mortalit᷑: ⁊ dyabolo familiarius fuit.
Greg. Quisqs ei seminādo iurgia dilectio
nē ꝓximoꝝ ꝑimit hosti dei familiarꝰ seruit.
Itē sicut pax ē via ⁊ dux ad vitā eternā: ita
discordia ad infernū. Vñ Amb. sup Lucā.
Pax ē dux ad vitā eternā. Et sic xps morat᷑
cū pacificis. ps. In pace factꝰ est locꝰ eius. sic
dyabolꝰ cū litigiosis. Et sic pacifici in futuro
possidebūt regnū eternū vbi pax ē eterna: sic
litigiosi possidebūt infernū vbi ē etna discor
dia int᷑ demones ⁊ dānatos. Vñ Aug. xix.
de ciui. dei dic. Nō poterit ad eternā dñi here
ditatē ꝑuenire qsqs testamentū eiꝰ noluerit
obseruare. Itē sciendū ꝙ seminatores discor-
die xpm plꝰ ꝑturbāt ꝙ ille q latꝰ eius lancea
apuit. vel ꝙ q ipm cruci clauis affixit. Cuiꝰ
rō ē fm Hen. de vri. qr tales eiꝰ sāguinē eua
cuāt ꝑ quē oia pacificauit siue q i celis siue q
in terris sunt. Itē legit᷑ tale exēplū ꝙ qdā
vir cum vxore sua. xxx. annis vixit in pace ꝙ
dyabolꝰ nunꝙ poterat eos in his annis scl'
facē discordare. Postea dyabolꝰ accessit ad
qndā vetulā ⁊ ꝓmisit ei duos nouos calce-
os vt faceret discordiā int᷑ viruꝫ istū ⁊ vxorē
eius qd ipsa ꝓmisit se facturā. ⁊ accessit ad
virū dicēs ꝙ vxor sua vnū aliū plꝰ diligeret
⁊ eū occidere ꝓponeret nisi illō valde caute
ꝓuideret. Et illud vir penitus credere no-
luit. Tūc postea accessit ad vxorē viri dicēs
ei ꝙ maritꝰ eiꝰ vnā aliā plꝰ diligeret. ⁊ cum
de sero simul cenarent in mēsa: vir vxorē tor-
ua facie respexit. ⁊ vxor econuerso ondit indi
gnationē erga virū. tūc vterqꝫ cepit adhibe
re fidē verbis vetule. tūc vetula altera die ac
cessit ad vxorē dās ei ꝯsiliū tale. s. vt magnū
cultellū viri sui ⁊ aqꝫ bñdictā accipet i eccl'a
⁊ de nocte sub ceruicali viri poneret: ⁊ cū de-
sup dormire faceret: ⁊ tūc eā reamaret. eadē
die etiā accessit ad virū dicēs ei ꝙ de nocte vi
gilaret al's vxor eū occideret. ⁊ in signū huiꝰ
cultellū suū sub cussino capitis sui illa nocte
inueniret. quē ipe sub capite suo reperiēs ar
ripuit: ⁊ vxorē ꝓpriā cū eo transfixit. Tunc
dyabolꝰ calceos quos vetule ꝓmiserat i ha
sta suspēdit: ⁊ ei trans aquā porrexit vbi ista
stetit ⁊ lauit pānos dicēs. Vereor tibi appro
pinqre ne me sil'r decipias sic maritū ⁊ vxo-
rē eiꝰ decepisti. Vñ qdā metrista. Femina de
monibus tribus assibꝰ est mala peior. S

Quarti q xbis ꝓximū offendūt sunt illi qui
fraudulent᷑ ꝓximis loquunt᷑ q hñt mel i ore
⁊ fel in corde: ⁊ sic ꝓximos decipiūt ⁊ tradūt
Vñ xsus. Qui mel in ore gerit ⁊ me retro
pūgere qrit. Eius amicitiā nolo mihi sociā.
Itē qn bonū faris ⁊ in corde malū medita-
ris. Oscula q iudas dño dedit h mihi tu das.
Sciendū ꝙ qn qs fraudulent᷑ bonū loqtur
de alio ⁊ vult ꝙ audiēs eū loqtur oppositum
⁊ malū de eodē: talis peccat dupl'r. Primo in
semetipm: qr fraudulent᷑ loquit᷑. Scđo in
ꝓximū cui nitit᷑ dare occasionē obloquendi.

Quinti q xbis ꝓximū ledūt sunt q ꝓximos
cū ꝯuitijs ⁊ improperijs ꝑturbāt. Et isti fm
Hen. de vri. spualr in faciē xpi ꝯspuūt ⁊ spu-
tis xboꝝ suoꝝ amabilē eiꝰ faciē inficiūt. vñ
auctas. Faciē xpi videt᷑ alapis ꝯtūdere qui
ꝓximū in ꝑūtia nitit᷑ ꝯfundere. Qn ꝯtume-
lia sit petm mortale. h qre ser. xxv. K T

Sexti sunt q xbis ꝑcacibꝰ ⁊ lasciuis ꝓxim
scandalizant ⁊ mētis integritatē corrumpunt
Vñ. i. Cor. xv. Corrūpūt bonos mores col-
loqa pua. Itē ad Ephe. v. Fornicatio aūt ⁊
ois imūdicia nec noiet᷑ in vob sic decet san-
ctos. Cōtra hoc plures faciūt q verba scur-
rilia ⁊ luxuriosa ꝓferūt. ꝑ q ꝓximos ad ma
las ꝯcupiscētias ꝓuocāt: ⁊ in hoc deū graui
ter offendūt. Et cū tales corrigunt᷑ dicūt ꝙ
nō deuotant corde sicut ꝓferūt ore: qd tamē
falsuꝫ est. Vñ xps dicit in euāgel. ꝙ ex abū-
dantia cordis os loquitur. Ergo q talia ver
ba ꝓferunt siue sint viri siue mulieres in his
ondunt se hre impudicitiā cordis. Crisosto.
super Math. Quale cor vnusqsqꝫ habet: ta
lia verba loquitur ⁊ talia opa facit. Et hoc
etiā pꝫ in bonis hoibꝰ qui nūꝙ vel raro ta-
lia verba ꝓferūt. sed iesum xpm sepiꝰ nomi
nant eo ꝙ versat᷑ in cordibꝰ eoꝝ. Hoc patꝫ
in beato Ignacio martyre qui in tormentis
positus sepius iesum xpm nominauit: ⁊ req
situs quare hoc nomen totiens nominaret.

respondit. hoc nomẽ habeo scriptũ in corde
meo:τ iõ reticere nõ possum.τ tortores post
mortẽ ei⁹ extraxerũt cor ei⁹ de corpe τ illud i
ptes sciderũt:τ in qualibet pte fuit scriptum
hoc nomẽ iesus litteris aureis.Ergo qlibet
xpianus se cauere dz a verbis malis τ scur⸗
rilib⁹ τ luxuriosis.Vñ apl's.Eph.iiij.Om⸗
nis sermo malus ex ore vr̃o nõ pcedat.Vñ
Isid.de sum.bo.Mali smones in ore xpiani
esse nõ debent.Et merito:q: ſm dictũ xpi in
euangelio.De oi verbo ocioso qd̃ locuti fue
rint hoies τc.multo forti⁹ de verbis scurrili
bus τ nociuis.Septimi sunt q̃ pximũ ṽbis
rixosis ad iracũdiã puocãt.Et oim petõꝝ q̃
ille in tali ira cõmittit:siue in ṽbis siue in fa⸗
ctis rei erũt ipi puocãtes q̃ eũ scient puoca
uerũt ad iracũdiã talẽ.h' q̃re añ ser.xcv.M
Octaui sunt q̃ pximos ledũt in fama p de⸗
tractiones τ infamationes: tales grauit pec
cant τ tenent ad reuocationẽ τ restitutionẽ
Grauí⁹ eñ peccãt q̃ famã pximi denigrant
q̃ si eis q̃scũq3 res tpales subtraherent. q:
fama bona melior ẽ q̃ qlibet res tpalis esse
poterit.Vñ Prouerb.xxij.Meli⁹ ẽ nomẽ bo
nũ q̃ diuitie multe.Ex quo pz q̃ detracto⸗
res bone fame deteriores sunt q̃ fures τ ra
ptores temporaliũ rerũ.Vñ Ambro.Tole⸗
rabiliores sunt fures qui nobis bona tẽpa⸗
lia diripiũt:q̃ detractores qui nobis nostrã
bonã famã dilacerãt.Et de detractione que
re ante sermone.xci.B. Tertio si offendisti
pximũ in reb⁹ tũc recõciliari ei teneris resti
tuendo ei ea que iniuste possides.De hoc q̃⸗
re ante ser.lxxxij.D.Itez si lesisti proximũ in
corpe eũ vulnerando vel verberãdo.de quã
percussione infirmitatẽ vel debilitatẽ incur⸗
rit:teneris ei satisfacere corã deo ſm discre⸗
tionem τ iudiciũ sapientũ. C Itẽ si vir⸗
ginem deflorasti teneris ei satisfacere coram
deo ſm posse tuũ.quia priuasti eã preciosissi
mo thesauro.sc3 virginitate.Unde Eccl'ia.
xxvi. Non est cõdigna ponderatio cõtinẽtis
aie. Qz tales grauiter peccent qui virgines
corrumpũt τ a deo grauiter puniant: patet
per tale exemplũ. Miles quidam quandã
virginẽ deflorauit. Eo mortuo cũ illa pro eo
oraret τ fleret:mortuus miles visibilit ei ap
parens voce raucissima eã alloq̃batur.q̃ cũ
q̃reret cãm raucitatis ei⁹ ait.q: in vocis dul
cedine gloriabar cãtilenas luxuriosas τ secu
lares decantando. Cui⁹ cũ crura nigerrima
τ scabiosa τ vlcerib⁹ plena apparerẽt:τ inq̃
reret cãm rñdit.Quia multum gloriabar in

cruurib⁹ meis de pulchritudine more militari
illa extendens τ ornãs suꝑbe.Nũc inter spi⸗
nas gradior:crucior:vulneror:q3 in illis.Ista
itez dixit. dñe q̃d est reliqu⁹ stat⁹ vr̃i corporis
Et ille.aperi oculos tuos τ vide.Et proiecit
palliũ a pectore quo amictus videbat: τ vi⸗
dit maximũ bufonẽ τ deterrimũ pectori eius
inherẽtẽ.ita vt brachijs eius colliũ suũ strin
geret:τ os suũ ori illius iũgeret. Cuius etiã
venter p ventrez ei⁹ depẽdens pedibus eius
genitalia sua quasi quibusdã loris stringere
τ ligare videbatur. Requisitus quare hoc
pateretur respondit.Pro osculis lubricis q̃⸗
bus te τ alias mulieres osculat⁹ sum hec pa
tior oscula.τ pro amplexibus amplexus bu⸗
fonis.τ pro opere libidinis in genitalib⁹ cru
cior sine cessatione.Cũ mulier q̃reret vtrum
ne ab illis penis esset liberandus rñdit. Nõ
ores p me:q: nihil mihi pdest. q: eternalit
dãnat⁹ sum. Et hoc iõ q: medicinã pnie ne⸗
glexi.Hoc dicto disparuit.Mulier postea in
clusorium elegit:τ ibi peccata sua defleuit.

Dominica septima post festum trinita
tis.Sermo.xcvij.De misericordia dei.

M Isereor super turbã quia ecce iam triduo sustinẽt me. Marci.viij. Misericordia domi
ni diffusa est per vniuersum mũdũ. Vñ ps.
Mia dñi plena est terra. Hoc sic pz.q: xps
modo est misericors suꝑ turbã oium fideliũ
ideo dicit.Misereor suꝑ turbaz.Vñ in pñti
sermone tria sunt dicenda.Primo quare de
us tam pronus est ad miam.Secundo qui⸗
bus generib⁹ hoim deus miseretur.Tertio
exemplũ. A Circa primũ est sciendũ q̃
deus est pronus ad miam.τ hoc faciũt tria.
sc3 pprietas naturalis.potẽtia vniuersalis.
τ expientia singl'aris.Primũ ẽ pprietas na
turalis. Sicut eñ naturalis pprietas ignis
est calefacere:τ proprietas solis est lucere:sic
proprietas dei est misereri semꝑ τ parcere.
q: ergo misereri deo est propriũ:ideo puni⸗
re deo est alienũ.τ est tardus τ inuoluntari⁹
ad puniendũ. Qz punire sit alicuũ deo patz
p illud Ysa.xxviij. Alienũ est opus ei⁹ ab eo
vbi loquitur de ope punitionis. Apis habet
mellificare:τ hoc est suũ officiũ propriũ. hz
etiã pũgere:cũ sc3 molestat.τ hoc est suũ alie
nũ.sic τ de⁹ qñ dat mel sue mie facit officiũ
sibi ppriũ.qñ vero adhibet stimulũ sue iusti
cie facit officiũ sibi alienũ τ inuolũtariũ.quia
inuite punit. Esaie.i.Heu cõsolabor suꝑ ho⸗

stibus meis: et vindicabor de inimicis meis. Ubi dicit glo. Mox e pii patris eos licet ini/micos plangit et peurit. Est etiã tard⁹ ad pu/niendũ. qr sicut dicit Criso. Illud qd̃ hõ fm naturã facit cito facit. sic de⁹ facit cito opus mie: qr hoc bz fm naturã suã. tarde aũt op⁹ iusticie: qr ẽ cõtra naturã suã. Roma. ij. An diuitias benitatis ei⁹ et patientie et longani/mitatis contẽnis. B Si ergo op⁹ iusticie est deo alienũ et inuolũtariũ et tardũ: querit Criso. sup Math. quare ergo punit. et rñdet qr cõpellitur. vñ ait. De⁹ inuitus et cũ magno dolore cõpellitur petõres dãnare. Nõ enĩ sic dolet qp ipe ab eis offendit: sz qr violent' co/gitur pdere quos oẽs cupit saluare. Deinde qrit dicẽs. Cũ in ptãte sua de⁹ habeat pdere et saluare: qs cũ inuitũ cõpellit. rñdet. tu q̃ nõ desideras miam dei. Nã sic q̃ desiderãti miaz denegat crudelis est: sic q̃ nõ desiderãti miaz pstat iniustus est. Deinde qrit tertio dicens Quis est hõ q̃ nõ desiderat miam dei. rñdet Tu q̃ pmanes in peccatis. Desiderare enim dei ẽ cõuerti ad deũ. Ille enĩ desiderat dei miaz q̃ timet irã ei⁹. q̃ aũt nõ timet miam nõ desi/derat: sz cõtẽnit. Secundũ qd̃ facit eũ prom/ptũ ad miam est potẽtia vniuersalis. Quã/to enĩ qs est magnanimior. tanto ad indul/gentiã est pronior. et hoc videm⁹ in animali/bus et hoib⁹. Nã ea que sunt nobiliora ad in/dulgendũ magis sunt prona: et nõ econuerso. Vñ leo a catulo puocatus se nõ vindicat. p/pt sui magnanimitatẽ et catli vilitatẽ. sz si ca/tulus mordet catulũ: tũc statim mutuis mor/sibus se lacerãt: qr animalia vilia sunt. Sil'r videmus qp homines magnanimes sunt ad indulgentiã faciles. Amb. Procul a magna/nimis cupiditas vltionis est. iij. Regum. xx. Reges domus israel clemẽtes sunt. Econtra autez mulieres: qr viles sunt et fragiles. ideo sunt ad irã et vindictã faciles. Eccli. xxv. Nõ est ira super iram mulieris. Deus enĩ cũ sit omnĩps et nos viles vermiculi nrãs iniurias pũprendit. et si eas recognoscimus statim re/pellit. et hoc ppter suã maiestatẽ et nrãm vili/tatem. ps. Excelsus dominus et humilia respi/cit. Ac si dicat. qr ipe est excelsus p potentiã maiestatis: ideo humiles respicit oculo pie/tatis. Sapie. xi. Misereris oĩm qr omnia po/tes. Ac si dicat. quia tu habes potestatẽ vni/uersalem: ideo habes miam generalem. et in isto sensu loquitur ecclesia. Deus qui omni/potentiam tuã parcendo maxime et miserã/do manifestas et c̃. Tertiũ qd̃ facit eũ prom/ptũ ad miam est experientia singularis. Mo/lestiã enĩ morbi trib⁹ modis medic⁹ scire pt. Aliqñ p suã scientiã theoricã: tũc est infirmo multũ misericors. Aliqñ p practicã et exerci/tationẽ longã: et tũc ẽ magis misericors. Ali/qñ p experientiã qñ in psona ppria infirmi/tates plurimas est expertus: et tũc est maxime misericors. Et ideo bonũ ẽ qp ipi medici ali/qñ infirmenẽ: vt eo meli⁹ infirmis cõpatian/tur. Sz si esset aliqs medic⁹ qui esset bonus theoric⁹ et bonus practicus: et etiã infirmita/tes sepe in seipo expertus esset: iste adhuc es/set magis misericors. Deus autem ante in/carnationẽ infirmitates nostras tam corpo/rales q̃ spirituales cognouit p eternã sapiẽ/tiã quasi p quandã theoricã scientiã. Et ido tanq̃ pater benignissim⁹ multũ erat miseri/cors. ps. Quõ miseret pater filiorũ misertus est dominus timẽtibus se: qñ ipe cognouit fi/gmentũ nostrũ. recordatus est qñ puluis su/mus. homo sicut fenum: dies eius sicut flos agri sic efflorebit et c̃. Post incarnationẽ au/tem sciuit per quandã practicã et longã exer/citationẽ. qr per. xxxiij. annos circa infirmita/tes nrãs sanandas tã corporales q̃ spũales practicauit: et sic factus est magis misericors. Act. x. Qui ptrãsijt bñfaciendo et sanãdo et omẽs oppressos a dyabolo curãdo. Et sicut medicus multũ contristaret qñ circa aliquẽ ĩfirmũ diu se exercitasset et nihil pfuisset: ita xps circa nrãs infirmitates. Vñ ps. Cõtri/status sum in exercitatione mea et cõturbat⁹ sum a voce inimici: et a tribulatione petõris. Ac si dicat. De tribus reb⁹ doleo et ptristor scz qñ mea exercitatio nihil valet: et qñ vox inimici. i. dyaboli suggestio pl⁹ valet q̃ mea inspiratio. et qñ ego petõrem tribulo. i. punio Tandẽ sciuit per experientiã. qr expertus ẽ temptationes. s. famem: dolores: et mortem. et ideo factus est maxime misericors. Unde ad Hebre. ij. Debuit p oĩa fratribus assimi/lari vt misericors fieret et c̃. C Circa se/cundũ sciẽdũ qp xps miseret trib⁹ generib⁹ hoim. s. peccãtib⁹: penitẽtib⁹: et iustis. Primo peccantib⁹: et hoc tripl'r. Pmo in hoc qp non statim petõrem punit: sed expectat ad penitẽ/tiã. Esa. xxx. Expectat nos de⁹ vt misereat nri Hoc angelis nõ fecit quos de celo ppter sup/biam deiecit. nec ade quẽ de paradiso ppter inobedientiã expulit. Si enim deus petores statim qñ peccassent puniret: nec Dauid nec Maria magdalena: nec Petr⁹ nec Paul⁹ i. ĩ in celo essent: sed aĩe eorũ iam ĩ inferno arde

rent. r̄ s. Nisi qꝛ dñs adiuuit me paulominꝰ
hitasset in inferno aīa mea. Et si ꝯsideremꝰ
q̄ magna pctā ꝛ multa vicia quotidie ī mū-
do cōmittunt: in hoc diuinā miam cognosce
re poterimꝰ. Quia iā in mūdo nec ē veritas
nec fidelitas: nec vera vita xp̄iana s̄ supbia
regnat vbiqꝫ. silr luxuria ꝛ auaricia: ꝛ sic de
alijs. Ubi em̄ iā sunt veri hūiles. veri casti.
veri mites. veri veraces ꝛ obedientes. Heu
plures hodie nō peccāt ex ignorātia. vt pau
lus q̄ dixit. Ignorās feci. nec ex infirmitate:
vt petrꝰ q̄ ex timore mortis xp̄m ter negauit
s̄ heu ex certa malicia peccāt: ꝛ tn̄ deꝰ sustinet
eos. ꝛ ġ tales abutunt̄ dono dei qꝛ nō statim
puniunt̄: iō liberiꝰ peccāt. Eccl'ia. viij. Eo ꝙ
nō cito ꝓfert̄ ꝯ malos snīa. absqꝫ vllo timo
re filij hoīm ꝑpetrāt mala. ꝛ tales graue iu-
diciū sustinebūt. Quia s̄m Gre. Illos dñs
grauiꝰ dāñat quos hic diu lōganimit̄ portat
Tales deberēt cogitare ꝙ quotiēs mortalit̄
peccarēt: totiēs ab hac vita auferri deberent
qꝛ quotiēs mortalit̄ peccauerūt: totiēs hoc me
ruerūt. nō em̄ ampliꝰ fuerūt digni vite p̄sen
tis: qꝛ auctorē vite ꝯtēpserūt peccādo scīēter
ꝯ eū. ꝛ deꝰ misericordit̄ tā diu vitā eoꝝ ꝓlō
gauit. xx. vel. xxx. annos: ꝛ hoc ꝓpt̄ emendā.
Et illud tp̄s grē qd̄ xp̄s eis ꝯcessit nō meru
erūt. qꝛ p̄teritū tp̄s male expēderūt. vñ Ber.
dic. Nihil p̄ciosiꝰ tp̄e. Secūdo miseret̄ pctō-
ribꝰ ī hoc ꝙ eis tp̄alia bn̄ficia tribuit. Quia
s̄m Aug. Peccator nō est dignꝰ pane q̄ ve
scitur. ꝛ tn̄ xp̄s dat talibꝰ multotiens tp̄alia
n̄ solū ad necessitatē: s̄ etiā dat eis magnas
opes ꝛ diuitias. ꝛ hoc vt puto propter tres
causas. Primo vt p̄ hoc eos ad amorē suum
alliciat. Secūdo vt nobis exemplū bn̄facien
di nostris inimicis p̄beat. in hoc ꝙ ipse suis
inimicis. i. pctōribus tot bn̄ficia tribuit. Ter
tio vt pctōribus retribuat illa bona q̄ faciūt
q̄diu in pctīs mortalibꝰ scienter stant. Et in
his tp̄alibꝰ bn̄ficijs possumus magnā miāꝫ
dei intelligere. Quis ei hostē rebellantē sibi
pascit ꝛ potat. At dñs tribuit sanitatē corpo
ris. ꝯcedit lucē solis ad videndum. ꝛ omnes
creaturas ꝯcessit ad seruiēdū que sunt ī ter-
ra: aere: ꝛ mari. ꝛ hoc ingratis: imo retribuē
tibus mala ꝓ bonis: ꝛ odiū ꝓ dilectiōe. Vñ
Ber. O clementissima circa filios adā diui-
ne recordatio pietatis: que sua beneficia lar
giri nō desinit. nō solū vbi nullū inuenit me
ritū: sed plerūqꝫ vbi totū videt cōtrariū. Si
em̄ deus misericors no[illegible]: tūc eos pctōres
q̄ abusi sunt dei bn̄ficijs fame: siti: ꝛ frigore:
mori deberēt. qꝛ deꝰ dedit eis corpis fortitu
dinē vt sibi seruirent cū qua seruierūt mūdo
ꝛ dyabolo. Itē diuitias ex bōitate ꝯcessit eis
ꝛ ipi abusi sunt eisdē in voluptatibꝰ carnis.
qꝛ facti sunt gulosi: ꝛ cōiter luxuriosi: ꝛ sic de
alijs. Tertō miseret̄ pctōribꝰ. qꝛ statim vt cō
uersi fuerint ad grām eos recipit. Vñ Esa.
lv. Derelinq̄t impiꝰ viā suā: ꝛ vir iniquꝰ cogi
tatōes suas: ꝛ reuertat̄ ad dñm ꝛ miserebit̄
eiꝰ: ꝛ ad deū nostrū qm̄ multꝰ est ad ignoscē-
dū. Quid differs o pctōr agere pniāꝫ: ad do
minū ꝯuertere ꝛ miserebit̄ tui. Nō est enim
adeo stultꝰ hō q̄ vtit̄ rōne si offendisset dñm
suū tp̄alem: ita ꝙ dñs suꝰ eū occidere vellet si
sciret dñm suū tā misericordē ꝙ q̄cito q̄reret
grām inueniret eā apud ipum: certꝰ sum ꝙ
nō negligeret q̄n rogaret eū vt p̄ceret ei ꝓ-
pterea vt euaderet mortē tp̄alē: ꝛ nō expecta
ret in crastinū cū hodie esset certꝰ ꝛ cras du
bius de venia ꝛ grā. Et ecce miser pctōr adeo
stultꝰ ē ꝙ nō vult q̄rere grāꝫ vt euadat mor
tē aīe: cū tn̄ ipe scit deū ita misericordē ꝙ sta
tim vt pctōr ad ipm ꝯuertit̄ vult ei misereri
Iohel. ij. Cōuertimini ad dñm deū vestrū: qm̄
benignꝰ ꝛ misericors ē ꝛ p̄stabilis sup mali
cia. D Secūdo dico ꝙ dñs miseret̄ pe-
nitentibꝰ tripl'r. Primo ī hoc ꝙ oīa pctā re
laxat. ps. Quantū distat ortꝰ ab occidēte lon
ge fecit a nob̄ iniq̄tates nr̄as. De remissione
totiꝰ iniq̄tatis Bern̄. dic. Sic ex toto indulsit
ꝛ tā liberalit̄ donauit oēm iniuriaꝫ vt iā nec
dānet vlciscēdo: nec cōfundat improperando.
nec minꝰ diligat īputādo. Vñ Ezech. xviij.
Quacūqꝫ hora pctōr ingemuerit oīm iniqui
tatū eiꝰ nō recordabor amplius. Vñ nō ait.
Si biennio vel triennio ante mortē: s̄ q̄cūq
qꝫ hora. imo quocūqꝫ momēto: etiā si in ipso
aīe exitu ingemuerit. Nec ait decē iniq̄tatum
eiꝰ. vel centū. vel mille ꝛc̄: s̄ oīm iniq̄tatū eiꝰ
nō recordabor ampliꝰ. Itē Esa. xlix. Nūquid
obliuisci pōt mulier infantē suū vt nō misere
atur filio vteri sui. ꝛ si illa oblita fuerit: ego
tn̄ nō obliuiscar tui. Ecce q̄ mitis ꝛ benignꝰ
est ad ignoscendū nō tn̄ sub hac spe est peccā
dū. qꝛ maledictꝰ hō q̄ peccat in spe. nec etiam
in pctīs morandū. qꝛ q̄uis venia tibi in fine
vite ꝓmittit̄ si veracit̄ penitueris: valde tn̄
difficile est vt vera sit pnīa q̄ venit taꝫ sera.
Tūc em̄ cruciatꝰ mēbra ligat. dolor sensum
opprimit vt vix aliud valeat cogitare. Vnō
Aug. Si qs positꝰ in vltima voluntate volue
rit accipe pniam: fateor nō esse illi negādūꝫ
qd̄ petit. s̄ nō possumꝰ dare securitatē ꝙ bn̄

hinc exeat. si securus hinc exierit nescio. peni
tentiā dare possum⁹. securitatē aūt dare non
possum⁹. nūqd dico dānabitur: sꝫ nec dico ꝙ
saluabitur. Uis ergo a dubio liberari. vis q̄
dem incertū euadere. Age pniām dū sanus
es. si sic agis dico tibi ꝙ secur⁹ es. De penitē
tia sera q̄re isra ser. clvi. A. Secūdo miseret
tur de⁹ penitentib⁹. in hoc ꝙ eternā penā in
tpalē comutat. q̄ consistit in ieiunijs: genufle
xionib⁹: castigationib⁹: gemitib⁹: ⁊ in fletib⁹:
q̄ p satisfactōe accipit. Et est magna mīa ꝙ
de⁹ tpalē penā recipit p eterna pena quā su
stinuisset si non penituisset. Sicut latroni cui
deberet caput abscindi: ⁊ p capite abscinde
retur ei vnus capillus capitis ei⁹. Unū apl's
Romano. viij. Non sunt condigne passiões
hui⁹ tpis ad futurā gl'iam ⁊c. Sic etiā intel
ligitur de penis p̄ntibus ⁊ futuris quaꝝ nul
la pōt esse equalitas: q: pene inferni sunt in
finite. Aristo. Finiti ad infinitum nulla est
proportio. Ergo sis patiēs i tribulationibus ⁊
in infirmitatib⁹: ⁊ in penitētijs agēdis q̄ hic
tibi p pctis tuis iniūcte sūt. vñ Isid. in syno.
Attende etiā in mēte q̄scūqꝫ seculi penas. q̄s
cunqꝫ tormētoꝝ dolores. q̄scūqꝫ penaꝝ acer
bitates: ⁊ cōpara hoc totū gehēne ⁊ leue erit
tibi oē qd pateris. Tertio miseret penitēti
bus in hoc ꝙ virtutes resuscitat quas p pec
catū extinxerāt. ps. Tu aūt dñe miserere mei
⁊ resuscita me. Et q̄nqꝫ plures q̄ aū habue
runt tribuit virtutes. Sicut pꝫ in maria mag
dalena. q̄ pfectior facta est post casuꝫ q̄ ante
fuit. Unū etiam Lu. xv hr de filio pdigo cui
pater dixit. cito pferte stolā primā. i. innocen
tiā quā peccādo pdiderat ⁊ penitēdo recupe
rat. ⁊ date illi anulū. i. graꝫ operandi. q: opera
extra charitatē facta nihil valēt ad vitā eter
nā: ⁊ calciamēta in pedib⁹ ei⁹. i. patientiā in q̄
nia custodit ne ledat. vñ Lu. xxi. In patien
tia vrā ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ dns miseret
iustis ⁊ bene opantib⁹ tripliciter. Pmo eos in
bono conseruat ne recidiuēt: q: nisi dns ho
minē in bono firmaret facilit recidiuaret. Unū
difficultas standi ⁊ in bono pmanēdi pꝫ i lu
cifero: in adā: ⁊ in iuda. Luciferū vent⁹ vane
gl'ie deiecit de celo. Adam mulier expulit de
paradiso. Judas ppt auariciā cecidit de cō
sortio aploꝝ. Quid tunc nos fragiles hoies
q̄ sum⁹ in hoc mūdo q̄ est plen⁹ laqis pstitu
ti. ps. Nisi dns custo. ci. ⁊c. Secūdo ꝙ intimā
dulcedinē ⁊ pslatōnē dat suis quī ē q̄si que
dam arra spūsscti. de q̄ Eccl'. xxiiij. Spūs ei
me⁹ sup mel dulc. Quia deuotio ⁊ dulcedo
spūalis excedit oēm delectationē carnalē. ⁊ ē
signū p̄ntie spūsscti in hoie. vñ Aug. in li. cō
fes. Qui spūsancto semel inebriat⁹ ē ad oīa
bona hilarescit: si laborat nō lassescit: si dolet
non sentit: si deridet nō aduertit. Bern. Cu
bus aie est grā dei dulcissim⁹ oēm habēs in
se suauitatē ⁊ delectamentū saporis. Tertio
q: dat iustis regnū celeste ex sua mīa: q: pro
pter merita nra pax tenet nobis: īmo nihil
de cōdigno. Nā si aliqd boni facim⁹ plus tñ
tenemur deo. Unū cū oēs vires corpis ⁊ aie
cōsumpserim⁹ i seruicio dei: ⁊ totū posse nrm
fecerim⁹ adhuc dicere debem⁹ illud Luce
xvij. Serui inutiles sum⁹: qd debuim⁹ facere
fecim⁹ ⁊c. Qd ex nris meritis nō possumus
vitā eternā hre ex cōdigno. sꝫ solū ex dei mīa
ōndit Bern. dicēs. Si nati essem⁹ ex quo fa
ctus est hō sup terrā: ⁊ vsqꝫ ad centū milia
annoꝝ vita nra extēderet: nō esset tñ condi
gna operatio hui⁹ tpis ad futurā gloriā q̄ re
uelabitur in nobis.

De eadē dñica. Sermo. xcviij. De his q̄
reprehensibilia sūt in comedēdo.

Accipiens septē pa
nes gras agēs fregit ⁊ dabat
discipulis suis vt apponerēt: ⁊
apposuerūt turbe. Mar. viij. Cū hō tripliciter
cōsideret. s. quātū ad corp⁹ quātū ad aiam
⁊ quātū ad vtrūqꝫ piunctū. ideo de⁹ sibi tripli
cem cibū pparauit. s. corpalē quo corp⁹ refi
ciatur. spūalē quo aīa nutrit. ⁊ celestē quo to
tus hō beatificatur. Cōuiuiū aūt corpale tm
bis xps in hac vita fecit. s. hic de septē pani
bus. ⁊ Joh. vi. de q̄nqꝫ panib⁹. Cōuiuiū autē
spūale multotiēs fecit. Nā quotiēs pdicabat
totiens alimēta spūalia tribuebat. Aug. Nō
est magnū pascere ventres cito morituros:
sꝫ magnū est pascere aīas i eternū victuras
Cōuiuiū aūt celeste tantū semel faciet. qd tñ
nūqꝫ finē accipiet. Luc. xxij. Edatis ⁊ bibad
sup mēsam meā in regno meo. Sciēdū ꝙ sic
dns pauit quattuor milia hoim corpalit: sic
nos quotidie pascit etiā corpalit: q: nihil ha
bem⁹ a nobisipis. Ergo cuꝫ grāꝝ actione su
mere debem⁹ cibū sicut donū dei: vt de⁹ ex h
honoret ⁊ laudetur. vñ Aug. Porro si man
ducas ⁊ bibis ad refectionem corpis ⁊ deo
grās agis: tūc cibus ⁊ pot⁹ tuus deū laudat
Un[illegible] p̄nti sermone tria sūt dicēda. Pri
m[illegible]o se debeat hre in comedendo ⁊ bi
b[illegible] sunt repḣensibilia in cibo ⁊ potu
[illegible]ciēdo quomō q̄s peccat mortalit in come

dendo ⁊ bibẽdo. Tertio exẽpluz. De duob⁹
vltimis dicet̃ in sequẽti s̃mone. ¶ Circa
p̃mũ sciendũ ꝙ hõ in comedẽdo ⁊ bibendo
sic se dꝫ hr̃e ꝙ fugiat illa q̃ sũt rep̃hensibilia
circa comestionẽ. ⁊ talia sũt q̃nqꝫ. Primũ est
añ debitũ tp̃s comedere. Nam sicut serui dei
s̃m doctrinã xp̃i p̄rio q̃rũt regnũ dei: sic gulo
si quoꝝ de⁹ venter est p̄rio querũt regnũ dei
sui. ⁊ regnũ dei coꝝ est esca ⁊ pot⁹. Cõtra qs
dicit ap̃ls. Ro. xiiij. Non esca ⁊ pot⁹ est re-
gnũ dei. vñ Esa. v. dicit̃ de gulosis. Ue q̃ cõ
surgitis mane ad sectandã ebrietatez. Ergo
merito rep̄hẽdend⁹ est xp̃ian⁹ ille q̃ de ma
ne comedit anteꝙ̃ aliqd̃ pr̃ noster dicat: vel
deo aliquã reuerẽtiã exhibeat: q: q̃libꝫ hõ dꝫ
p̄rio cibare aĩam cũ deuotis orõnib⁹ ⁊ san-
ctis meditationib⁹. q: aĩa nobilior ẽ corpore
Aug. Maĩ⁹ est dãnũ ĩ amissione vni⁹ aĩe ꝙ̃
mille corpoꝝ. s; isti q̃ q̃nqꝫ p̄ duos dies nũꝙ̃
aliqd̃ pať noster dicũt periculose stant. q: est
signũ ꝙ deũ nõ diligũt: nec p̄p̄riã salutẽ q̃rũt
ideo obliuiscunt̃ dei. vñ Aristo. ij. rethorico.
Obliuio ẽ signũ puip̄ẽsionis. ⁊ isti q̃ sic obli-
uiscunt̃ deuz in vita sua illoꝝ vult etiã deus
obliuisci in morte. Aug. Ita fiet in fine obli
uiscatur sui: qui dũ viueret oblit⁹ ẽ dei. ¶
Secũdũ rep̄hensibile ẽ qñ q̃s nimis delica
ta cibaria vult hr̃e: ⁊ nimis magnã diligen-
tiam apponit ad cibaria p̄parãda. Uñ legr̃
Nume. xi. de filijs israel qui ĩ deserto carnes
desiderabãt: ⁊ p̄pt̃ hoc iram dei incurrerũt.
ps. Adhuc esce coꝝ erant in ore ip̃oꝝ: ⁊ ira
dei descẽdit sup̄ eos q̃uis satisfaceret de᷑ desi
derijs ⁊ ɔcupiscẽtijs coꝝ: tñ nihilominꝰ eos
puniuit. In quo ostẽdit ꝙ ei displicet ꝙ hõ ni
mis delicata cibaria appetit. ⁊ tales etiaꝫ vt
frequent̃ nimis magnã sollicitudinẽ hñt in
p̄parando cibaria. Aliq̃ q̃si intãtũ occupan
tur circa p̄parationẽ ciboꝝ vẽtris ꝙ vix vl̃
nunꝙ̃ vnã missam pñt audire: s; de cibarijs
aĩe modicũ vl̃ nihil curãt. Aliq̃ etiã ⁊ si p̄ se
nõ faciũt oportet tñ ꝙ ancille vel familia in-
tantũ occupent̃ circa illa ꝙ negligãt missaz
⁊ sermonẽ: ⁊ ꝙ nunꝙ̃ vel raro pñt visitare
eccl̃iam ⁊ p̄ncipalit̃ in die dñico: cũ tñ q̃libꝫ
illa die tenet̃ audire missaz sub p̄cepto eccl̃ie
vt pꝫ de ɔse. dist. i. Missas. ⁊ ca. Oes fideles
Nec al's excusat̃ nisi mag̃ necessitate cogẽte:
vt hr̃ eodẽ ca. Et tũc tal' neglectio redundat
in dños illoꝝ q̃ sic eos occupant. vñ Hugo ĩ
suo claustra'i. Quidã supsticiosum nimis in
p̄parãdis cibis studiũ adhibent decoctiõem
fixarioꝝ: ⁊ condimẽtoꝝ genera excogitãtes

modo mollia: mõ dura: mõ frigida: mõ cali
da: mõ cocta: mõ assata: mõ pipe: mõ sale cõ
dita s̃m ɔsuetudinẽ p̄gnantiũ mulieꝝ desi
derantes: ⁊ cũ tanta sollicitudine p̄parãtur
vt deuorãtis q̃ttuor vel q̃nqꝫ fercula prima
non impediãt nouissima. Isti hñt colere vẽ
trem suũ tanꝙ̃ deũ: ⁊ heu qd̃ peius est tales
gulosi nunꝙ̃ vel raro contẽti sũt de cibarijs
ip̃is p̄paratis. etiã qñ vxor vel familia fece
runt oẽm diligentiã suã in p̄parando ciba-
ria: tũc adhuc ɔq̃rũtur ⁊ murmurãt: aut sũt
nimis salsa aut nimis frixa: aut nimis mol-
lia: aut nimis dura: ⁊ sic d̃ alijs. Et qd̃ adhuc
peiꝰ est si aliqua negligẽtia notabilis facta ẽ
in p̄parando cibaria: tũc irascunt̃ maledicẽ
do vxori ⁊ familie. etiã q̃nqꝫ blasphemant ⁊
volunt p̄ijcere ip̃is scutellas ad collũ. Tu q̃
es talis cogitare deberes ꝙ de⁹ ideo p̄misit
illã negligentiã fieri vt recognoscas te nõ eẽ
dignũ cibarijs bñ p̄paratis. q: forte es pec-
cator mortalis ⁊ antea ingrat⁹ fuisti deo de
bonis cibarijs q̃ ex largitione dei habuisti:
vel etiã q: antea in bñ p̄paratis cibarijs ex
cessisti ⁊ deũ offendisti. ⁊ ergo iam de⁹ punit
te in illis reb⁹ in quib⁹ peccasti: imo qñ re-
cognoscis te esse in pctĩs mortalib⁹. tũc scire
debes ꝙ nõ es dign⁹ comedere panẽ ⁊ bibe
re aquã ad satietatem. s; vix deberes sumere
purã necessitatẽ ad sustentationez nature: et
ratio hui⁹ ẽ: q: pctõr indignior ẽ oĩb⁹ creatu
ris. vñ Aristo. i. poli. Sicut optimũ aĩaliũ
est hõ fruẽs lege ⁊ iusticia: sic pessimũ aĩaliũ
est hõ a lege ⁊ iusticia separat⁹. Ergo nõ est
dign⁹ hr̃e vsuz alicui⁹ creaturarũ q̃s de⁹ ad
hoc creauit vt hoĩes vsuz illaꝝ haberent et
deo de hoc gr̃as agerẽt ⁊ ei seruirẽt. Sꝫ heu
tales pctõres ⁊ gulosi hoĩes pl⁹ ɔsumunt de
creaturis ꝙ̃ boni hoĩes. de q̃bus deo raro
vel nunꝙ̃ regratiant̃ nec ei seruiũt: s; potius
diabolo ⁊ mũdo seruire volũt. De quib⁹ oĩ-
bus sic vsis districtã reddituri sũt rõem deo
Ex q̃ sequit̃ ꝙ merito null⁹ de cibarijs mur
murare deberet vel blasphemare. s; p̄ pctĩs
suis sustinere deberet hoc ⁊ cogitare ꝙ xp̃s
in cruce p̄ pctĩs nr̃is pẽdẽs comedit ⁊ bibit
amarũ cibũ ⁊ potũ. Uñ ps. Dederũt in escã
meã fel: ⁊ ĩ siti mea potauerũt me aceto. ¶
Tertiũ rep̄hensibile ẽ qñ q̃s nimis multũ
sumit de cibo ⁊ potu: vt legit̃ de sodomitis.
Gen. xviij. ꝙ vixerũt in delitijs carnis. Sic
enĩ pluuia nimis magna nociua est: s; aũt ni
mis parua etiã ñ valet. sic q̃sq̃s sibi p̄uidere
diligent̃ dꝫ ꝙ nõ nimis multũ sumat: nec cib⁹

aggrauet corp⁹ ⁊ suffocet rōnē: nec etiam in minus modicū ne corp⁹ nimiū debilitet: ſꝫ in medio cōsistit virt⁹. Vn̄ Arist. ij. eth. Medium in oībus est laudabile. Quia s̄m Hugo de scō victo. Sic caro est nutrienda vt sumat: ⁊ sic domāda est ꝙ nō superbiat. Quartū rep̄hensibile ē qn̄ quis nimis auide sumit cibus. Signū aūt hu⁹ auiditatē ē qn̄ sic anim⁹ ad cibū tanto ardore ↄcupiscētie trahit̄ vt nihil sinat hoīem de deo cogitare vel de alijs bonis: ⁊ effundit se sup cibū tanq̄ brutū aīal: ⁊ hoc vtiqꝫ nō ē bonū: nec rōnabile ꝙ hō rationalis effundat se sup cibū vt irrōnale aīal. Et etiā corꝑalit̄ nocet: qꝛ ad sanitatē corꝑis valet ꝙ cib⁹ honeste: ordinate: ⁊ moderate ingerat̄. quia sic tāto facili⁹ ⁊ salubri⁹ digeritur. Ergo ↄtra istā auiditatē bonū est ⁊ laudabile ꝙ quilibꝫ hō an̄ sūptionē cibi ad̄ minus dicat vnū pr̄ nr̄: ⁊ signū crucis faciat anteq̄ cibū sumat. Exemplū legim⁹ de vna moniali q̄ de mane anteq̄ orauerat ī orto comedit lactucā sine signo crucis: ⁊ diabolū cū lactuca comedit. Itē quidā ↄuersus bibit vinū in ciuitate sine licētia ⁊ sine signo crucis: ⁊ sic diabolū cū vino bibit. Et sp in p̄ncipio prandij ⁊ cene hō cogitare dꝫ de pauꝑibus: sic ꝙ vellet ꝙ quilibꝫ pauꝑ intantū haberet sicut ipe hꝫ ad comedendū ⁊ bibēdū. Insup debꝫ eis impartiri elemosynā de mēsa sua inq̄tū facultas admiserit. vn̄ Cato. Cū sedes ī mēsa p̄mo de paupere pensa. tūc bn̄ prandet̄ cū xp̄s adesse videt̄. Et infra prandiū cū sedet in mēsa dꝫ loq̄ de bonis ⁊ honestis ⁊ deificis ⁊ dꝫ cauere ne v̄ba scurrilia ⁊ immunda ⁊ detractoria loq̄tur. Exemplū tale legim⁹ ꝙ q̄dā diues inuitauit vicinos ⁊ cognatos suos locando eos in vna mēsa: ⁊ in alia mensa collocauit paupes. Et vn⁹ int̄ paupes q̄ fuit sāctus hō vidit qn̄ Bn̄dicite dixerāt ⁊ p̄ria duo fercula comederūt angelos circuīre discumbentes: qꝛ loq̄bant̄ de deo: ⁊ postmodū loq̄ incipiebāt mūdana ⁊ ↄsequent̄ viciosa ⁊ detractoria. tūc demones affuerūt ⁊ discūbētes circumdederūt ⁊ angeli fugierūt ab eis ⁊ dederunt locū demonib⁹: qui tūc oēs discumbētes circuierūt ⁊ circa eos saltauerūt: tūc amare fleuit iste scūs hō. Postmodū iterū in fine mēse icepērūt loq̄ de deo ⁊ honestis ⁊ bonis materijs: tūc angeli redierunt ⁊ discūbētes alacrit̄ circūdederūt: ⁊ tūc demones fugierūt ⁊ iste deuot⁹ hō hoc vidēs cepit alacrit̄ ridere. tūc alij postmodū interrogauerūt illū deuotū hoīem q̄re p̄mo fleuisset: ⁊ postmodum risisset. ⁊ ipe manifestauit eis q̄ vidit. ⁊ exhortatus est eos vt vbicūqꝫ essent cū hoīb⁹ congregati ꝙ sp loqui deberēt de deo ⁊ de bonis ⁊ honestis materijs: tūc xp̄s cū angelis suis semꝑ esset p̄ns. vn̄ Math. xviij. Vbicunqꝫ duo vel tres ↄgre. fue. in noīe meo ibi ī medio eoꝝ sum. Itē post mēsam q̄libet dꝫ dicere gr̄as ⁊ regrari deo de ꝑceptis. vn̄ apl̄us .i. Thessal. v. In oībus gr̄as agētes. Ex his pꝫ ꝙ hō q̄nqꝫ pōt vti p̄ciosis cibis sine pctō: ⁊ ali⁹ grossis cibarijs vtēs pōt deū offendere. vn̄ Aug. de doctri. xp̄ia. Potest esse vt sine aliquo vicio crapule vel voracitatꝫ p̄ciosissimo cibo sapiens vtat̄: insipiēs aūt fetidissima gule flāma ī vilissimū olus ardescat. Itē Aug. Nō ꝓpt̄ porcū: ſꝫ ꝓpt̄ pomū mortē p̄m⁹ hō inuenit. ⁊ Esau p̄matū suū nō ꝓpter gallināꝫ: ſꝫ ꝓpt̄ lenticulā ꝑdidit. Et legim⁹ regem nostrū nō de carne: ſꝫ de pane tēptatū. ¶ Quintū rep̄hensibile ē varietas ferculoꝝ q̄ rep̄hēsibilis ē: imo ⁊ nociua hoī nō solū q̄tū ad aīaꝫ ſꝫ etiā q̄tū ad corp⁹. ꝙ aūt varietas ⁊ multiplicitas ferculoꝝ noceat hoī in corꝑe hoc ꝓbat Macrobi⁹ ꝑ quinqꝫ rōnes. Primo mō ꝓbat ꝑ hoc ꝙ vt frequent̄ aīalia sūt sana: qꝛ vtunt̄ simplici cibo ⁊ assueto sue nature ↄueniēti: ⁊ nullo mō illis q̄ sūt ↄtraria nature sue. Cuius oppositū homo rationalis sepe facit. scꝫ comedendo ⁊ bibendo ea q̄ non ↄpetūt sue nature: ſꝫ solū vt satisfaciat delectationi ⁊ appetitui. Secundo ꝓbat per artem medicine: qꝛ medici suadent infirmis simplicem cibū comedere ⁊ potū bibere: ⁊ nō diuersa fercula assata ⁊ frixa. Ratio ē: qꝛ simplex cibus ⁊ pot⁹ magis digestibilis est: ⁊ etiā qꝛ antea nimis se repleuerūt de diuersis cibarijs. Et s̄m Arist. ij. ethi. Medicine fiunt ꝑ ↄtraria. ergo oportet eos postmodū abstinere ⁊ simplicē cibū sumere. Tertio ꝓbat per hoc. verbi gratia. Si duo hoīes eiusdē complexionis biberent eandē mensuram: ⁊ vnus biberet diuersa vina simul ⁊ semel: tunc citius infirmaretur ⁊ minus competit sue nature ille multiplex potus q̄ ille qui bibit simplicem potū: sic similiter intelligendum est de cibo. Quarto probat per hoc. Si quis postmodum infirmaretur: tunc medici eo facilius cognoscere valent vnde habeat illam infirmitatem: q̄ si diuersa cibaria comedisset: ⁊ diuersa pocula bibisset. ℞ Quinto ꝓbat ꝑ hoc qꝛ natura est vniformis in operatione sua. Cū aūt hō comedit diuersa ⁊ multiplicia fercula: tunc natura digerit istum ci-

bum qui magis est digestiuus: remanēte illo cibo in stomacho q̄ mīr⁹ est digestiuus. et cū hō gulosus supaddit iterū cibū sup cibuȝ scȝ comedēdo ⁊ replēdo se añ digestionē tūc ille cibus qui manet in stomacho indigestus fit putrid⁹: sic stomach⁹ corrūpitur ⁊ ꝯsequēter hō infirmatur ⁊ moritur. vñ Señ. Multa fercula multos morbos fecerūt. Vñ etiaȝ Sap. dicit. ꝙ gula plures interficit ꝙ ensis. q: multi p crapulā efficiunt cōtracti: leprosi: hydropici: paralitici: ⁊ sic de alijs. Et hec est magna fatuitas ꝙ hō ꝓpt delectationē vni⁹ hore vult oī tempe esse infirm⁹. Itē vitā hominis minuit. Eccl'i. xxxvij. Propt crapulaȝ multi obierūt. Sic econuerso abstinētia ⁊ simplex cib⁹ causat sanitatē ⁊ ꝓlōgat vitā. Vñ Eccl'i. xxxvij. Qui aūt abstinens est adijciet vitam. vñ Hiero. Mater sanitatis est abstinentia: mater egritudinis est voluptas. Vñ etiā Aristo. de regi. pnci. Abstinere a comestionib⁹ nimijs ⁊ a supfluitate est summa medicina. Qꝫ aūt abstinentia ꝓlongat vitā hoc patet p experientiā. q: in pncipio mundi homines diu vixerūt. ⁊ ratio vna fuit q: parce ⁊ moderate vixerūt. Quia vt legit adam vixit dccccxxx. annis. ⁊ post eū plures alij habuerunt multos annos anteꝙ moriebant. Nā Mathusalē vixit. dcccclxix. annis: qui fuit antiquior inter oēs veteris testamēti. Itē hoc patet in sanctis noui testamēti. sicut Johannes euāge. qui vixit a tpe passiōis xp̄i. lxviij āni: ⁊ totū tp̄s suū fuit. xcix. anni. Itē btūs paul⁹ prim⁹ heremita vixit. cxiij. annis. Iteȝ btūs Antho. vixit in heremo. cv. annis. ⁊ tales nō habuerūt diuersa fercula nec p̄ciosa pocula. L Ex his oīb⁹ pȝ ꝙ vtilius ⁊ salubrius est etiā quantū ad corp⁹ comedere simplicē cibū ⁊ bibere simplicē potū ⁊ assuetum Et ex his pȝ quō hō debet se hr̄e in sumendo cibū ⁊ potū. s. ꝙ dȝ comedere moderate ⁊ cū grāꝝ actōne. Vñ legit exemplū in vitis patrū ꝙ quidā senex deuot⁹ comedit cum alijs plurib⁹ fratrib⁹. ⁊ comedentib⁹ illis vidit in spū ille senex ꝙ aliqui ad mēsam sedētes comedebāt mel. alij panē: alij sterc⁹: ⁊ admirabat intra seipm ⁊ dep̄cabat deū dicēs. Dñe reuela mihi misteriū hoc ꝙ idē cib⁹ oīb⁹ appositus est sup vnā mēsaȝ ⁊ māducando sic imutat⁹ videt ꝙ quidā ī edūt mel: quidā ī autem paneȝ: alij vo sterc⁹. Et venit vox desup dicens. Illi q̄ manducāt mel hi sūt q̄ cū timore ⁊ tremore ⁊ grāꝝ actione sedent ad mensam incessanter orātes: ⁊ eoꝝ oratio sicut incensuȝ ascendit ad deū. ideoq; mel comedūt Qui aūt panē māducāt sunt illi q̄ grās agētes pcipiūt ea q̄ a deo sūt donata illis. Illi autem q̄ sterc⁹ comedūt hi sunt q̄ murmurāt ⁊ dicūt hoc bonū ē: hoc malū est. Hec aūt fieri a nobis nō debēt: s̄ magis debem⁹ glificare deū atq; laudes ei offerre vt in nob implea tur illud dictū apostoli. i. Coꝝ. x. Siue manducatis siue bibitis siue q̄d aliud facitis oīa in gloriam dei facite.

De eadē dñica. Sermo. xcix. Quot modis peccet quis in comedendo.

Accipiens septem panes grās agēs fregit ⁊c. M Circa secundā p̄tē p̄cedentis s'monis sciendū ꝙ in comedēdo ⁊ bibendo quinq; modis pōt quis peccare mortaliter. P'mo qñ quis intantū diligit corp⁹ suuȝ ꝙ contra preceptū eccl'ie quo parat⁹ sit comedere dieb⁹ ieiunioꝝ: cū tñ bñ posset ieiunare: s̄ nō vult corp⁹ suū intātū molestare vt ieiunet: ⁊ sic soluit ieiuniū sine cā qđ ab eccl'ia est p̄ceptū. Vñ Hermā. de schildis dicit. qñ q̄s inordinate gule vel ꝯcupiscētie inheret tā ꝙ vltimo finis: sic de q̄busdā dr̄ ad Philip. iij. Quoꝝ de⁹ venter est. Hoꝝ finis interit⁹ ita ꝙ talis q̄si deū ꝯtēnens parat⁹ sit p̄cepta dei trāsgredi vt delectationes gule assequat: tal grauit peccat q: quicūq; transgressus fuerit ieiuniū qđ sub p̄cepto eccl'ie est institutū scienter ⁊ sine causa ex ꝯtēptu peccat mortaliter, Nec⁹ ē si ex rōnabili cā hoc faciat. Secundo qñ quis sumit cibū illicitū ⁊ ꝓhibitū: sic adā comedit ī padiso fructū vetitū idō expulsus est. Sic simile est si quis comederet carnes vl' etiā lacticinia in q̄dragesima ille cibū illicitū ⁊ ꝓhibitū comederet. N Circa qđ q̄rit a quib⁹ cibis ieiunātes debent⁹ abstinere Rñdet sm sctm̄ Tho. ii. ij. q. cxlvij. In ieiunio q̄dragesimali interdicunt vniuersaliter oua ⁊ lacticinia. In alijs autē ieiunijs sūt diuerse ꝯsuetudines q̄s q̄s obseruare dȝ sm mores eoꝝ inter quos ꝯuersat ⁊ morat. vt pȝ di. iiij. Deniq;. Esus aūt carniū generalr in oī ieiunio ꝓhibit⁹ est. q: generalit magis delectabilis ē: ⁊ ad humorē luxurie mag cooperat. Vñ in sextis ferijs necesse ē abstinere a carnib⁹: ⁊ etiā in sabbato sm generaleȝ ꝯsuetudinē. ex de obser. ieiu. ca. Consiliū. Coꝝ. Immo. Sciendū ꝙ oēs hoīes tenet totaȝ xl. ieiunare: ⁊ h' in q̄dragesimali cibo q̄ sani ⁊ fortes sūt ⁊ vti bñ pñt tali cibo. vñ dr̄ ī decre.

In q̄dragesima ē ieiunādū a lacticinijs. dis.
iiij. Denuq;. Sec⁹ ē de illis q̄ sūt infirmi ⁊ de
biles: vel etiā mulieres p̄gnātes ⁊ pueros la
ctantes ⁊ in puerperio existētes. q: si necessitas
corporalis debilitatis impedit eos vel eas nō
tenent̄ ieiunare: imo si timeat̄ ꝓbabilit̄ de pe
riculo vel de aborsu nō solū pn̄t sꝫ tenent̄ sol
uere ieiuniū. Tertio qn̄ qs sciēt̄ cibum sibi
nociuū in virib⁹ ⁊ in corpe comedit ꝓpt̄ so-
lam delectationē q̄ nō vult carere. talis grauit̄
peccat q: facit ꝯtra charitatē q̄ hō tenet̄ se in
deo diligere ⁊ vires suas ꝓ̄seruare vt deo diu
tius possit s̄uire. ps. Fortitudinē meā ad te
custodiā. Cōtra qḋ tal̄ gulosus ⁊ voluptuo-
sus vires corpis debilitat scient̄: ⁊ vitā sibi
abbreuiat sumēdo talē cibū vel potū q̄ nō cō
petit sue nature. vn̄ ⁊ tant⁹ posset esse appe-
titus illiat⁹ ad talē nociuū cibū vel potū ꝙ
hō deū grauiter offenderet. Aliq̄ em̄ dicunt
scio ꝙ hoc non cōpetit mihi comedere vel bi
bere: ⁊ eque bene sumūt. q̄re nisi q̄a volūt sa
tisfacere appetitui ⁊ delectationi. Sciēdū ꝙ
ois cib⁹ creat⁹ est ad sustentationē nature vt
inde hō deo s̄uiat. g̃ si vir⁹ cib⁹ nature tue nō
cōpetit tūc bonitas dei diuersa cibaria crea-
uit vt sic te cū cibo tue nature cōpetēti refice-
re possis. Itē q̄ sessiones lōgas faciūt ⁊ com
messatiōes ⁊ ꝯuiuia ꝓpt̄ societatē ⁊ cōplacē
tiam hoīm: ita ꝙ postmodū q̄nq; infirmant̄.
vel q̄nq; etiā citi⁹ moriunt̄ ex talibus lōg o
sessionib⁹ ac sup̄fluis cōmessatiōib⁹. etiā post
modū sūt indispositi ad s̄uitium dei: ⁊ negli
gūt aīe sue salutē. tales etiā grauit̄ deū offen
dunt. silr̄ illi peccāt q̄ talia ꝯuiuia faciūt. Un̄
Aug. Quicūq; ad bibendū pron⁹ fuerit vel
ad ꝯuiuiū alios inuenerit, ꝓ se ⁊ ipsis i die iudicij
re⁹ erit. Quarto qn̄ sumit cibū licitū ⁊ sanū sꝫ
excedit i q̄ntitate: sic ꝙ ꝑdit rōnē vl̄ nauseā vl̄
vomitū acq̄rit ꝓpt̄ illā sup̄fluā crapulā. tali s
ēt grauit̄ peccat. ¶ Circa qḋ sciēdū sm̄ He
ri. ovri. Quicūq; iebriat̄ vl̄ q̄cūq; excedit mē
surā i cōedēdo. si h̄ facit cū ꝓposito ⁊ intētiōe
peccandi vel se replēdi nimis: peccat morta-
liter. Sec⁹ si fit ignorant̄ ⁊ sine ꝓposito vl̄ si
casu euenerit vel ex fortitudine cibi vel pot⁹.
vel ex fragilitate sumētis: tūc ē veniale. Sciē
dū sm̄ Herman de scildēb3. ꝙ qn̄ qs intātū
sumit de cibo vel potu ꝙ oportet seq̄ vomitū
vel aliā inordinationē: vl̄ intantū sup̄flue su
mit cū grauamie etiā sine vomitu vnde debe
rent ⁊ possent plures alij sustētari q̄ forte fa
me periclitant̄: vel forte mag̃ inedia perurgūt
credo ꝙ in talib⁹ casib⁹ etiā ꝯtigūt peccā mor-
talia: q: manifeste pꝫ ꝙ talis comestio sit ꝯ
charitatē ꝓximi. Idē de nimia sumptiōe cibi
sm̄ eundē doctorē qn̄ tanta est ꝙ ꝓpt̄ eā rō
absorbet̄: ⁊ corp⁹ sciēt̄ nimis ad rebellionē
spūs ⁊ ad carnalia vicia incitat̄. ita ꝙ homo
certitudinalit̄ scit ꝙ sumpt⁹ talib⁹ cibarijs vl̄
in tāta q̄ntitate ipse nullo mō pōt ꝑseuerare
nisi peccā mortalia incidat: credo ꝙ sit peccm̄
mortale. q: ille volūtarie p̄cipitat se i pericu-
lū. De ebrietate aūt sciendū ꝙ ebrietas dire
cte rōnis vsum impedit ⁊ vehemēti⁹ ꝙ come
stio. cū tn̄ bonū hūanū fundat̄ in vsu rōnis.
Doctores tenēt cōiter ꝙ ebrietas ex genere
suo est peccm̄ mortale: qn̄ hō qui inebriatur
scit pro certo potum esse inebriatiuum et sci-
enter ⁊ volūtarie imoderate sumit illū. Se-
cus tn̄ ē si nesciret potū eē inebriatiuū: vel tā
subito inebriatiuū esse: vel nō credebat: vl̄ nō
intendebat ex ꝓposito eū sumere imoderate
sic q̄nq; pōt eē peccm̄ veniale. Et credo ꝙ mi
nus peccm̄ sit ebrietas in his q̄ hn̄t capita de-
bilia ꝙ citissime ex potu modico inebriant̄.
nec etiā audeo dicere ꝙ in eis sit peccm̄ mor-
tale. ⁊ forte in aliquo tāto viliores reputant̄
illi in morib⁹ ⁊ ex natura male dispositi q̄nto
citi⁹ ⁊ facilius vsum rōnis ⁊ bonū hūanum
amittūt ⁊ cū debilitatē suā multotiēs experi
antur: qḋ tn̄ nō cauēt. Et ꝓ tāto etiā ebrietas
pōt eē in eis grauī⁹ peccm̄, ꝓ q̄nto est mag̃ cō
tinua: q: sic in habitū deducit̄: ⁊ ipi ex habitu
peccare vident̄: nō ex passione aut ignorātia
Ebrietas valde detestāda ē. q: nō solū ē pec
catū mortale sm̄ gen⁹ suū: sꝫ etiā q̄nq; mat̄
mū peccm̄. i. multoꝝ pctōꝝ causa. vn̄ Orige. i
omel. xxvij. Sicut ebrietas ē mat̄ oīm vicio-
rū: sic ecōuerso sobrietas ē mat̄ oīm virtutū
Itē ebrietas facit de hoīe bestiā: de robusto
infirmū. ⁊ de prudēte insanū. Un̄ Amb. i li.
de peni. Ebriosus dū absorbet vinū absorbe
tur a vino: ⁊ abominat̄ a deo. despicit̄ ab an
gelis: deridet̄ ab hoīb⁹. destituit̄ a virib⁹. cō
fundit̄ a demonib⁹. Sciendū ꝙ valde pericu-
losū ⁊ stultū ē inebriari. q: ebriosus ꝯparat̄
aīali nō hn̄ti rōnē. ps. Nolite fieri sicut equ⁹
⁊ mul⁹ qb⁹ nō ē intellect⁹. Quia ꝑ rōem hō
solū differt ab alijs aīalib⁹ irrationabilib⁹
vn̄ Aristo. vij politi. Inter oīa aīalia sol⁹ hō
hꝫ rōem. Itē ꝙ periculosū sit hoī inebriari pꝫ
ex hoc. q: si hō in tali ebrietate occideret̄. vel
alias quacūq; alia morte moreret̄ eternalit̄
dānaret̄. Et est plurimū periculosa mors sic
mori: qḋ ꝓbatur ꝑ hoc: q: qn̄ hō cū delibera
tione ⁊ ex ꝓposito inebriat̄: tūc peccat morta

liter ꝛ illud pctm̃ nõ dimittit̃ sine vera contritione: ꝛ interim ꝙ sic est priuat⁹ vsu rõnis nõ põt cõteri. ergo si sic morit̃ nũꝗ̃ saluabit̃ secus est qñ hõ hñs vsum rõnis submergit̃ vel alias occidit̃: tũc in momẽto põt cõteri de pctis suis: ꝛ sic saluari. vñ Aug. Ebrietas aufert memoriã. dissipat sensuꝫ cõfundit intellectũ. cõcitat libidinẽ. oĩa mẽbra debilitat. vitã diminuit. ꝛ oẽm salutẽ exterminat. ¶ Qualẽ aũt penã habebũt gulosi ꝛ ebriosi pꝫ ꝑ tale exẽplũ. Legit̃ ꝙ quidã miles frequenter inebriabat̃ ꝛ cũ quodã crusibulo ad dedicationes prexit ꝛ tabernas visitauit. s̃ de ecclesijs ꝛ indulgẽtijs nihil curauit: q̃ postmodũ infirmat⁹ rogat⁹ est a deuota filia sua vt ei post mortẽ appareret ꝛ statũ suũ ei indicaret. Qui post obitũ suũ ei infra. xxx. dies apparuit. ꝛ crusibulũ ĩ manu ei⁹ habuit. ꝛ ignitus ex toto fuit. Et filia ei⁹ ꝑterrita q̃s esset q̃siuit ꝛ quid cũ crusibulo vellet. q̃ r̃ndit. P̃r tuus suꝫ ꝛ in illo crusibulo habeo potũ meũ de quo dicit ps. Ignis sulphur ꝛ spũs ꝓcellarũ ps calicis eoꝝ. Tũc secũdo q̃siuit vtruꝫ sibi suffragari possꝫ. R̃ñdit nõ: imo nec oẽs sancti in celo. q: sententia euangelij data est super me: vbi dr̃. Ligatis manib⁹ ꝛ pedibus ꝓijcite eũ in tenebras exteriores: vbi erit fletus ꝛ stridor dentiuꝫ. Tũc cepit clamare terve. Ue in amaritudine. Ue in multitudine. Ue in eternitate penaꝝ. Vñ Greg. in mora. Qui nũc se male in voluptatib⁹ dilatat: illuꝫ postea in supplicijs pena angustat. Quinto cũ q̃s intantũ diligit cibũ ꝙ appetit⁹ delectationis est causa finalis ꝛ ꝑncipalis sumendi cibũ delectabilẽ: sic ꝙ ꝑponit talẽ delectationẽ deo q̃ ꝑncipalis causa ꝛ finalis dꝫ esse in oĩb⁹ opib⁹. Et talẽ delectationẽ querũt homines voluptuosi: qui solũ s̃m corp⁹ viuũt ꝛ curã carnis in desiderio ꝑficiũt. Ap̃ls Romano. viij. Si s̃m carnẽ vixeritis moriemini. De q̃b⁹ Hiero. in ep̃la. Difficile imo impossibile est vt ꝑñtib⁹ quis ꝛ futuris fruat̃ bonis: vt hic ventrẽ ꝛ illic mentẽ impleat: ꝛ de delitijs transeat ad delitias. Sciendũ tñ ꝙ qñ q̃s esurit ꝛ sic esuriẽdo comedit ꝛ delectatur in cibo nõ est pctm̃. q: hoc naturale ẽ oĩ aĩali. Itẽ si q̃s preparat cibũ ea intentiõe vt eũ sumere possit. q: aliter nõ posset. hoc iteꝝ posset fieri sine pctõ. vñ Augu. de v̈bis dñi. Vtant̃ diuites ꝯsuetudine infirmitatꝭ sue: s̃ doleant se alit̃ nõ posse. meli⁹ enĩ possent si aliter possent. Ergo q̃libꝫ xp̃ian⁹ cibũ ꝑparatum cũ grãrũ actiõe dꝫ accipere: nec dꝫ nimis auide comedere: nec nimis delicata cibaria appetere: s̃ necessitatẽ ciboꝝ accipe semꝑ q̃s in deũ corde tendere si nõ semꝑ actu tñ habitu. vñ Aug de v̈bis dñi. Si q̃d manducas ꝛ bibis ad refectionẽ ꝛ recuꝑationẽ mẽbrorum ꝛ grãs agis ei q̃ tibi mortali tribuit hec suffragia cibus tuus ꝛ potus tuus tecum laudant.

Dñica octaua post octauã trinitatꝭ. Sermo. c. De hereticis ꝛ hypocritis.

Attendite a falsis ꝓphetis q̃ veniũt ad vos in vestimentis ouiũ ꝛc̃. Math. vij. Secũ leges hũanas puniẽdi sũt falsarij literaꝝ regaliũ ꝛ bullaꝝ. simil'r ꝛ falsarij monetaꝝ. Falsarij literaꝝ sũt heretici q̃ literas sũmi regis. i. sacrã scripturã falsificãt. quã etiã fili⁹ dei ꝑ q̃nqꝫ bullas. i. per quinqꝫ vulnera roborauit. Falsarij monetaꝝ sũt hypocrite. Monete enĩ regꝭ celestis sũt ieiunia orões: elemosyne: q̃ ipi falso mõ faciũt. q: in his nõ attẽdũt honorẽ dei: s̃ fauorẽ seculi. Et ab his duob⁹ ꝓphetis debem⁹ nos sollicite custodire. Ideo xp̃s dicit ĩ v̈bis ꝑmissis Attẽdite a falsis ꝓphetis ꝛc̃. Vñ in ꝑñti sermone tria sunt dicẽda. Pˀmo quõ heretici cognoscẽdi sũt. Secũdo quõ hypocrite cognosci pñt: ꝛ q̃re ypocrisis detestãda sit. Tertio qñ ypocrisis ẽ pctm̃ mortale ꝛ qñ nõ. ¶ Circa pmũ sciendũ ꝙ heretici ꝑ q̃nqꝫ cognosci pñt. Pˀmo q: in occulto ꝑdicãt: ꝛ hoc ẽ manifestũ signũ malicie. Joh. iij. Qui male agit odit lucẽ. Sꝫ oppositũ xp̃s docuit. vt h̃r Johan. xviij. Qñ annas q̃siuit a xp̃o de doctrina ꝛ discipul' ei⁹. tũc xp̃s r̃ndit. Ego palam locutus suꝫ mundo: ꝛ in occulto nihil. ideo interroga eos qui audierũt ꝛc̃. Hoc est signũ bone ꝛ salubris doctrine qñ q̃s aperte docet. q: veritas nõ q̃rit angulos. ecõuerso aũt doctrina in angulis est suspecta. Sciendũ ꝙ ãnas a xp̃o duo q̃siuit. s. q̃ ei⁹ doctrina esset. ꝛ q̃ essent sui discipuli. Et xp̃s solũ r̃ndit de doctrina: ꝛ nihil dixit de discipulis. q: ꝓ tunc nihil boni potuit dicere de discipulis. q: oĩs relicto eo fugierũt: ꝛ tũc etiã noluit neqꝫ mali dicis loq̃ dans nob̃ exemplũ ĩ hoc ꝙ qñ interrogamur de statu ꝓximoꝝ si tũc aliq̃d boni scim⁹ hoc dicere debem⁹: ꝛ nullo mõ malũ ꝓximoꝝ publicare: s̃ poti⁹ oĩno tacere de ꝓximis exẽplo xp̃i. Secũdo heretici cognoscũt̃ in hoc ꝙ p̃latꝭ eccl'ie detrahũt. s. dño papꝫ episcopis: sacerdotib⁹: ꝛ alijs religiosis. ꝛ h̃ faciunt vt laicos possint ꝯcitare ꝯ cleꝝ. q: p̃lati ꝛ alij litterati resistunt hereticis ꝛ impugnant

eos. Ut q̃ seculares credãt hoc fieri ex vidi
cta ⁊ iudicia: tũc ipi heretici ɔ̃riant plãt ⁊ de
trahũt eis directe ⁊ indirecte quãtũ pñt. Itẽ
ipi impugnãt ptãtẽ platoꝝ ⁊ libertatẽ cleri:
ecclesia a xpo collatã. Et in h̃ ɔ̃dicũt euãge
lio vbi xp̃s dicit. Quecũqꝫ ligaueritis sup trã
erũt ligata ⁊ in celis ⁊c. Et intelligit' h̃ signã
ter de vinculo excõicatõis. de q̃ excoicatiõe p'
uersi heretici nihil tenẽt: nec etiã tenẽt de ab/
solutiõe pctõꝝ q̃ ptãs solis sacerdotibꝰ colla
ta est. Un̄ xp̃s dixit discipulis suis: vt hr̃ Ioh.
xx. Accipite spm̃sctm̃ quoꝝ remiseritis pctã
remittunt' eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retẽta sũt.
Et eadẽ v̉ba ep̃s dicit ordinãdo sacerdotes
q: suflando sup capita eoꝝ dicit accipite spi
ritũsctm̃ ⁊c. Sꝫ illi puersi heretici sibi mutuo
cõfitent' s. vnꝰ laicꝰ alteri. Ergo q̃cũqꝫ detra
hunt platis ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ impugnãt ptãtẽ
⁊ libertatẽ cleri ẽ valde malũ signũ. Tertio
cognoscũt' q: mulierculis ⁊ simplicibꝰ libent'
loquunt' q̃ nõ pñt intelligere fraudes ipoꝝ
⁊ frequent' allegãt sctõs doctores scꝫ Augu.
Hiero. Amb. Grego. ⁊ sic de alijs. Licet ipi
heretici sint seculares ⁊ loquunt' placẽtia: vt
eos libentiꝰ audiant. Ap̃ls. ij. Thi. iiij. Erit
tp̃s cũ sanã doctrinã nõ sustinebũt: sꝫ ad sua
desideria coaceruabũt sibi magros prurientes
auribꝰ: ⁊ a v̉itate quidẽ auditũ auertent: ad
fabulas autẽ ɔ̃uertent'. q: ipi puersi heretici
volũt viã celi facere latã quã xp̃s dixit eẽ ar
tam. vt hr̃ Math. vij. Arta ẽ via q̃ ducit ad
vitã. Hoc pꝫ. q: heretici asserũt simplicẽ for
nicationẽ nõ eẽ pctm̃ mortale. qd̃ tñ est falsũ
Itẽ dicũt supbiã i vestibꝰ iã esse i ɔ̃suetudie
⁊ q idõ supbie pctõ excusent' qd̃ ẽ falsum.
vñ Isid. Cõsuetudo auctoritati cedat: prauũ
vsum lex ⁊ ratio vincat. Quarto cognoscũt'
heretici i hoc q oppoīt se ordinatiõi ⁊ pce
ptis eccl'ie. s. in celebrãdo festa. Ipi eñ dicũt
q festa ppt' lucra ⁊ oblatiões inuenta sũt a
sacerdotibꝰ. Silr̃ de ieiunio ⁊ alijs p̃ceptis ec
clesie non curãt obedire. Contra quos dicit
christus in euangelio. Luc. x. Qui vos audit
me audit. qui vos spernit me spnit. Etiã qd̃
grauiꝰ est aliq heretici loquunt' ɔ̃tra sacramẽ
ta aliq. s. ɔ̃tra sacramentũ matrimonij: baptis/
mi ⁊ eucharistie. Et etiã aliq heretici nihil te
nent de aqua bñdicta vel de locis ɔ̃secratis. s. de
cemiterijs nec de aiaꝝ suffragijs. Un̄ ap̃sto
lus. i. Thimo. iiij. In nouissimis diebꝰ disce/
dent q̃dã a fide attẽdẽtes doctrinã loq̃ntiũ
mendaciũ phibentiũ nubere ⁊c. Quinto co/
gnoscunt' heretici in hoc q libent' faciũt illa
opa que ostendunt eos esse sctõs ⁊ deuotos
apud hoĩes: sicut genuflexiones ⁊ lõgas ora
tiones. q: vnꝰ hereticꝰ q̃nqꝫ orat p tres horas
flexis genibꝰ: sꝫ oĩa illa faciũt vt videant' ab
hoĩbꝰ. Et sciẽdũ q oẽs heretici cũ oĩbꝰ suis
fautoribꝰ sũt ipo facto excõicati maiori excõ
municatione. ℟ Circa secundũ sciẽdũ q
ypocrite etiã p quĩqꝫ cognoscunt'. Primo cog/
scũtur p hoc q opprimunt bonos ⁊ obloquũ
tur eis. Nam oẽs ypocrite sunt detractores
bonoꝝ ⁊ adulatores malorũ. quia ypocrite
bona opera bonoꝝ in peius interpretantur.
⁊ mala opera diuitũ excusant ⁊ in bonuꝫ in/
terpretantur. ⁊ hoc faciunt ppt' fauorẽ ⁊ lu/
crum. Un̄ Bern̄. Alijs adulãtes: detrahen
tes: mordaces vt canes. dolosi vt vulpes: su/
perbi vt leones: intrinsecꝰ autẽ sunt lupi ra/
paces. q̃ vbicunqꝫ cernis vnũ i habitu spũa
li q̃ detrahit ꝓximis: ⁊ libẽt mala noua nar
rat de alijs scias eandẽ psonã eẽ ypocritam
Secundũ signũ ẽ facilis reprehẽsio alioꝝ: qd̃
faciũt idõ vt videãt' hr̃e zelũ ⁊ charitatẽ. Pec
cata alioꝝ aggrauãt ⁊ mag̃ reputãt. sua autẽ
pctã pua ⁊ leuia estimãt. Rephẽdũt alios ⁊
seipos nõ ɔ̃tẽdãt. Cõtra q̃s dicit xp̃s i euã
gelio Lu. vi. Quid autẽ vides festucã in ocu
lo fris tui. trabẽ autẽ q̃ in oculo tuo est nõ cõ
sideras. Ypocrita eijce primo trabẽ de oculo
tuo. ⁊ tunc pspicies vt educas festucã de ocu
lo fratris tui. Bernar. Ypocrite volunt esse
sine auctoritate iudices. sine visu testes. po/
stremo falsi accusatores: ⁊ omni veritate carẽ
tes. ℟ Tertio ypocrite cognoscuntur
in hoc q in aduersis sũt valde impatientes:
Sup oĩa eñ mouent' ⁊ offendunt' ad ɔ̃tume
lias sibi dictas: imo vnũ v̉buꝫ ipis in ɔ̃trari
um dictũ ipos pturbat. ⁊ hoc est signũ sup/
bie. vñ Hiero. Qui laudẽ nõ appetit cõtume
liam nõ sentit. Itẽ est signuꝫ q sunt vacui a
grã dei. vñ Gre. Qualis vnusquisqꝫ apud
se lateat illata cõtumelia probat. Sed tales
qui ppt' vnũ verbum ipis in cõtrarium di/
ctum mouentur nõ sunt veri religiosi nec de/
uoti: sed ypocrite quia nihil volunt sustinere
ppter deũ. Un̄ Bern̄. Ypocrite volunt esse
humiles sine despectu: paupes sine defectu:
bene vestiti sine sollicitudine: delicate pasti
sine labore. Quarto cognoscuntur per hoc
q deꝰ permittit eos quandoqꝫ cadere in pu
blica ⁊ manifesta peccata. ⁊ etiam q̃nqꝫ re/
uelat occultam neqtiam eoꝝ sic q cõfundan
tur hic corã hoĩbꝰ ⁊ hoc signãter contingit
illis q̃ se estimãt esse bonos ⁊ spernunt alios

Uñ Isido.li.iij.de sum.bo. Plerūq3 vtile est
arrogātib9 deseri a deo q̄ten9 sue infirmitatē
cōtra ad hūilitatē redeāt. vt hūiles post casū
existant. Uñ etiā Bern.in tractatu de septē
donis. Multo meli9 ē esse peccatōrē hūilē q̄ iu
stū arrogantē. ¶ Quarto cognoscunt hypo
crite q̄ñ nimis hūilia de seipis dicūt: et eadē
ab alijs de se dici audire nolūt. Sicut aliq̄ di
cunt ego sum mal9 et pessim9. s3 si hoc idē ali9
de ipis pferret hoc oino nō sustinerēt: s3 p̄
teruis v̄bis ptradicerēt. Et hoc ē signū sup
bie et hypocritaꝝ. vñ Greg9.in mo. Supbie
viciū ē. vt qd̄ q̄ se fateri digne q̄si spōte digna
tur sibi hoc dici ab alijs dedignat. Uñ bono
rū et hūiliū ē se nō laudare nec etiā se multū
vituperare. vñ Cato. Non te collaudes nec
te culpaueris ipē. Hoc faciunt stulti q̄s glia
vexat inanis. Exemplū. Legit9 q̄ erat que
dā inclusa q̄ apparebat valde deuota: et psue
uit frequent̄ dicere ad suū pfessorē q̄ sepius
eā accessit et pfessionem ei9 audiuit. O bone
dñe orate deū p̄ me ego sum ita mala et pes
sima mulier q̄ timeo ne dñs alios hoīes pu
niat ppt̄ delicta mea. Tūc sacerdos sicut vir
discret9 voluit experiri vtrū esset ibi fundamē
tū vere hūilitat̄ et alia vice q̄ñ ipa iterū sibi
talia v̄ba ptulit dicēs se esse pessimā p̄ alijs
mulierib9: tūc sacerdos r̄ndit ei dicēs. h̄ ego
sepi9 audiui ātea q̄ te dici. Tūc ipa imediate
cōmota dixit. Uos mētimini ad collū vestrū
Et q̄cunq3 vobis dixit vel de me talia loquit̄
sil̄r mētit̄ q̄ nūq̄ fui talis sicut iam me asse
ruis. Tūc sacerdos hūilit̄ r̄ndit dicēs. Mō
ego intelligo tuā supbiā et hypocrisim. quia
tu loq̄ris de teipā qd̄ ab alijs dedignaris au
dire. Et hoc ē signū nō vere hūilitat̄: s3 super
bie interioris. ¶ Circa secūdū est sciēdū
q̄ hypocrisis ē pctm̄ valde detestandū. Pri
mo q̄ hypocrita est simea diaboli volēs imi
tare filios dei. et qd̄ filij dei faciūt ad sui deco
rationē ipē facit ad sui iugulationē. Sicut d̄
simea q̄dā refert exemplū. Qd̄ q̄dā pauper
sutor pparabat calceos et scidit coriū ad cal
ceos. Et q̄cito surrexit et cutellū de manu po
suit. tam cito simea ex opposito i domo cuius
dam diuitis q̄ eā obseruabat accurrit: et etiā
sibi coriū pscidit: volens facere sicut a sutore
vidit: et sic destruxit paupi suū coriū. qd̄ ipse
paup diuiti sepius conq̄stus est: s3 ille diues
modicū v̄ba sua curauit. Uñ postea vna vi
ce ille sutor vnā nouaculā cepit ad manū et
rasit sibiipi barbā et sub collo suo et sub gut
ture suo. qd̄ cernēs simea etiā post recessum
suū aduēit et nouaculā recepit: et sic sil̄r sibiipi
voluit facere sicut vidit et sic sibiipi abscidit
collū. Sic et hypocrite faciūt sibi ad pniciem
qd̄ boni sibiipis faciūt ad salutē. Secūdo po
test valere ad detestationē hui9 peccati pena
quā scriptura eis cōminat. Et vna pena ē q̄
nunq̄ videbūt faciē dei nisi puertant. vnde
Job.xiij. Nō veniet i cōspectu ei9 oīs hypo
crita. Nec mirū cū de9 nō sit ante cōspectū hy
pocrite. Quia oīa opa sua facit vt ab hoīb9
videat. hoc est viciū qd̄ multū displicet deo et
econuerso multū placet deo q̄ hō cor suū et i
tentionē suā sepe erigat ad deū. Uñ sup illō
ps. Firmabo sup te oculos meos dicit glosa
in psona dñi. Non auferā a te oculos meos
quia tu semp leuas oculos tuos ad me. Ter
tio possunt valere ad detestationē hui9 pcti
maledictiones multiplices q̄s dñs iesus sup
hypocritas ptulit. Math.xxiij. Ue vob̄ scri
be et pharisei hypocrite: q̄ clauditis regnū
celoꝝ añ hoīes vos eñ nō intratis nec intro
eūtes sinit̄ itroire. Itē ve vob̄ scribe et phari
sei et ypocrite qui comeditis domos viduaꝝ
orōnes longas orantes. Itē ve vobis scribe
et pharisei hypocrite q̄ mūdatis qd̄ de foris
est &c. Itē ve vobis scribe et pharisei hypocri
te q̄ similes estis sepulcris dealbat̄ &c. et sic
de alijs plurib9 maledictionib9 q̄ in euange
lijs inueniunt̄. S3 q̄reres q̄re dñs ita p̄seq
batur hypocritas. R̄ndet̄ s̄m Guil.lugd.
q̄ ideo q̄ ipi sūt pditores simulantes se esse
ex pte dei et sūt ex pte diaboli: vident̄ eñ ee
amici et sūt inimici: et ideo multū pñt nocere
eccl'ie dei. Uñ heretici p ypocrisim hoīes de
cipiunt. Et antixp̄s q̄ erit caput maloꝝ per
ypocrisim hoīes decipiet. ¶ Circa ter
tiū querit̄ quot modis fit ypocrisis: et q̄ñ sit
mortale et q̄ñ nō. R̄ndetur q̄ multis modis
ypocrisis cōmittitur. Primo quando quis
ostendit sctitatē quā nō h3 nec habere curat
s3 tm̄ vt sanctus appareat: et sanctus repute
tur. sic s̄m sctm̄ Tho.ij.ij.q.cxi. est pctm̄ mor
tale. quia null9 totaliter priuatur sanctitate:
nisi p peccatū mortale. Uñ dicit Aug. super
ps.lxiij. Simulata eq̄tas nō est equitas sed
duplex iniq̄tas. Ex quo patet q̄ hypocrisis
talis est duplex pctm̄. s. iniquitas q̄ occulte
iniq̄ et mali sunt: et falsitas. q̄ fingūt et menti
untur se esse sctōs et nō sūt. vñ Hiero.in epi
stola. Duplicis pcti reus es non habere qd̄
crederis: et qd̄ nō habueris simulare. Unde
in decre.xij.q.i.c. Nolo. d̄r q̄ licet hypocrita
viuat corporaliter. mortu9 tm̄ est spiritualit̄.

Secūdo si scītatē oñdit: vt falsam doctrinā sȝ heresim seminare possit. Talis peccat mortaliter ⁊ facit ꝯ deū ⁊ salutē ꝓpriā ⁊ ꝓximi. Et talis simulatio scītatꝭ ē cōis hereticis: q̄r heretici multū ieiunāt: ⁊ genuflexiones longas faciūt vt sic hoīes decipiāt ꝙ suis doctrinis credāt. Tertio si oñdit sanctitatē ꝑ pctā vt possit sibi ecclīasticā dignitatē acqrere ad quā tñ indign⁹ est. ⁊ talis etiā deū grauiť offendit. Vñ Berñ. sup Missus ē ⁊c. O frēs quotiēs hoīb⁹ pesse desidero: totiēs deū mēū pire ptendo. ⁊ tūc vere non sapio q̄ dei sunt. Vñ Aug. in li. de doc. xpiana. Cū hō illis q̄ sibi sunt naturaliter pares: hoc ē hoīb⁹ dñari affectat intolerabilis q̄dē supbia ē. Quarto si q̄s oñdit scītatē vt iniuste acq̄rat q̄cunq̄ bona tpalia: in q̄bus finē cōstituit. Hoc ſm Hermānū de schildis est pctm̄ mortale: q̄d etiā sic pȝ. Quāuis enī talis sibi non q̄rit honorē ⁊ ecclīasticā dignitatē: vt ābiciosi. nec q̄rit falsam doctrinā seminare vt heretici: tñ q̄rit tpalē subām ꝯgregare. iō q̄r auarus ē: ⁊ auaro nihil scelesti⁹. Vñ Aug. Auar⁹ anteq̄ lucret seipm̄ pdit: ⁊ anteq̄ aliq̄d capiat capiť. Vñ etiā Criso. sup Math. Qui pecunie seruit ⁊ p̄ntib⁹ ꝑdib⁹ stringiť ⁊ futuris. Quinto si q̄s oñdit scītatē fictā ⁊ in ip̄a sola fictōe delectaf cū al's nullū malū ptendat peccat venial'r ſm Hermānū de schildis. de quo dic̄ Arist. ij. ethi. ꝙ tal' magis videf vanus ꝙ malus. Sexto si quis simulat sanctitatem quam libēter haberet credo ꝙ nō peccet mortaliter. Septimo si quis simulat sanctitatē occultādo suū pctm̄ ne alij ex hoc scandalizentur. ⁊ hoc ſm Tho. ij. ij. pōt fieri laudabiliter vt aliquis occultet pctm̄ suū ne alij scandalizentur: q̄r ve hoī per quem fit scandalum. Octauo cū q̄s ad honorē dei ⁊ proximi edificationez simulat scītatē: vt q̄ñ aliq̄s bon⁹ religiosus maiorē morꝫ ꝯpositionē oñdit corā extraneis: vt ip̄i magis edificentur iste non peccat ſꝫ meret. Vñ Mat. v. Sic luceat lux vr̄a corā hoīb⁹ vt videant op̄a vr̄a bona ⁊ glorificent patrē vestrū q̄ i celis est.

De eadē dñica. Ser. ci. de penis inferni

Omnis arbor q̄ non facit fructū exciderf ⁊ i ignē mittetur. Math. vij. Sciendū ꝙ si tanta pena ē sterilis arboris q̄ fructū nō producit. quantā putatis esse arboris fecūde cū malis fructibus. Nam de sterili dr̄. Luc. xiij. Succide infructuosam arborez vt q̄d etiam terrā occupat. Ergo q̄lꝫ diligenť dꝫ attēdere ne sit sterilis ⁊ infructuosa arbor: q̄r tales īfructuosi postꝙ fuerint p mortē excisi i ignē eternū mittenť. put i verbis p̄missis innuiť vbi xp̄s dic̄. Ois arbor q̄ nō facit fructū ⁊c. Vñ in p̄nti ſmone tria sunt dicenda. Pr̄io q̄liter exciduntr pctōres. Secūdo quō i ignez mittunť. Tertio q̄s ibi erit eorꝫ cib⁹ ⁊ pot⁹.

A Circa primū sciendū ꝙ q̄nq̄ sunt excisiones pctōꝝ. Prima excisio ē mors corpalis p quā excidiť hō a p̄nti vita: ⁊ p quā aīa separaf a corpe. q̄r ſm Arist. in lib. de pomo ⁊ morte. Mors nihil aliud ē ꝙ recessus aīe a corpe: ⁊ p quā mortē hō pdit tp̄s grē q̄ nihil p̄ciosius ē in hac vita. Vñ Berñ. Nihil preciosius tpe: ⁊ heu nihil eo vili⁹ inueniť. trāseūt dies salutꝭ ⁊ nemo recogitat. nemo sibi pire dic̄ ⁊ nūꝙ redituꝝ causaf. Sed sicut nec capill⁹ de capite: sic nec momentū pibit de tpe. Secūda excisio ē spoliatio ꝯsanguineorꝫ: bonorū: delectationū: diuitiaꝝ ⁊c. ps. Cū interierit hō nō sumet oīa secū: neq̄ descēdet cum eo glīa ei⁹. Itē Luc. xix. Oi hn̄ti supple spirituale bonū: dabiť supple eternū ⁊ abūdabit ⁊ q̄ nō hȝ supple sp̄uale bonuȝ ⁊ q̄d videtur hr̄e auferef ab eo. s. illa tpalia ⁊ transitoria. Et ista excisio erit grauis illis pctōrib⁹ q̄ ista tpalia hic nimis diligūt. Vñ Arist. Separari ab amicis ⁊ ꝯsuetꝭ mirabile ē. ⁊ hoc pȝ q̄r separari ab vxore ꝓpria: a pueris ⁊ ꝯsanguineis: ⁊ domib⁹: ab agris: a premijs: ⁊ vestibus: ab honorib⁹ ⁊ a diuitijs illis amatorib⁹ hui⁹ mūdi: multū graue ē. Tertia excisio est amarior qua exciduntr a ꝯsortio bonoꝝ: tam in celo ꝙ in terra viuentium. Licet enim in mūdo isto sil' viuāt. s. boni ⁊ mali: tñ i futuro sepabunť. Vñ Math. xxx. Exibunt angeli ⁊ sepabūt malos d̄ medio iustoꝝ. O ꝙ amaꝝ erit separi a btā vˀgie maria. ab aplis. a martyrib⁹. a ꝯfessorib⁹ ⁊ a virginib⁹. ab oīb⁹ electis: ⁊ angelis. ⁊ ab oīb⁹ tuis caris amicis q̄ hic volūtatē dei fecerūt: ⁊ āmodo cū xp̄o in ꝑpetuū regnabūt. Quarta excisio ē ꝙ excidūtur a statu mie ⁊ pnīe: sic ꝙ ampli⁹ nūꝙ pñt penitere nec miam dei inuenire.

B Sciendū ꝙ si beata virgo cū oībus sanctis vsq̄ ad nouissimū diē p vna dānata aīa supplicaret: ip̄e xp̄s eā nullaten⁹ exaudiret. ⁊ h̄ ꝑpter duas causas. Pr̄ia q̄r dānati sunt extra statuꝫ ⁊ terminū grē ⁊ mie. ita ꝙ nulla grā pōt ptingere ad eos dño dicēte p ꝓpheram Malach. i. Isti vocabūtur termini impietatis: ⁊ populus cui iratus est dñs vsq̄ inter

nū. Mine dr̄ Matb. xxij. Ligat manib⁹ ⁊ pedib⁹ eius: mittite eū i tenebras exteriores. i. extra statū mie ⁊ pnie. Luc. xvi. Inter nos ⁊ vos .i. inter electos ⁊ dānatos chaos magnū firmatū est: vt hi q̄ volūt hinc trāsire ad vos nō pōssūt neqꝫ inde huc trāsmeare. Secūda cā ē qꝛ de⁹ q̄ ē eterna veritas fortissimū iuramentū p̄stitit: qꝫ tales nunq̄ miam ꝯsequent̄. qꝛ licet sit omipotēs nullo mō pōt venire ꝯ suū iuramentū. Hoc aūt iuramentū tā in veteri q̄ in nouo testamēto ē firmatū. Nā i veteri testamēto dr̄ Jere. xv. Uiuit dñs si steterit moyses ⁊ samuel coraꝫ me nō ē aīa mea ad ppl'm istū: eiece eos a facie mea. Ergo dicit de⁹ oīb⁹ iā electis in celo ⁊ in terra viuentib⁹ Jere. xi. Noli orare ꝓ pplo isto: qꝛ non exaudiā te. Itē i nouo testamēto dic xps Mat. v. Amē dico vob nō recedent inde donec reddant nouissimū q̄drantē. Ideo etiā dicet eis in iudicio illud Matb. xxv. Ite maledicti in ignē eternū q̄ p̄pa. est dya. ⁊ ange. ei⁹. Ex quibus pꝫ qꝫ ꝓ aīa dānata nō est orandū. quia nullū suffragiū ei ꝓdest. Aug. Si scirē prēꝫ meū in inferno non pl⁹ orarē ꝓ eo q̄ ꝓ dyabolo. Qz aūt aīa dānata sit extra statū mie ⁊ qꝫ nunq̄ liberabit̄ oñdit Greg. in moral'. vbi dic. Quisq̄s ad inferni mala toleranda descenderit: nequaq̄ vlteri⁹ ad lucē redibit: nec vltra mia pcedētis liberat quos semel in locis penalib⁹ iusticia iudicans dānat. ¶ Quinta excisio est ꝑuatio diuine visionis. ⁊ ista excisio est amarissima. Uñ Criso. super Matb. Due sunt pene eternales. excidi: ⁊ in ignē mitti. Multi gehennā horrent: ego aūt casum glorie multo maiorē fore dico. Etenī decē milia meli⁹ esset fulmina sustinere q̄ xp̄i faciē māsuetissimā auersam in iudicio nō videre ⁊ ab ip̄a separi. Qz amarissimuꝫ q̄d sit excludi a deo ⁊ sanctis ⁊ oībus elect̄ ⁊ angelis dei ostēdit etiā Criso. in quodā sermone dicens. Excludi a bonis eternis: ⁊ alienū effici ab his que preparata sunt sanctis tantū cruciatū ⁊ tantū dolorē infert vt si nulla pena extrinsecus torqueret hec sola sufficeret. vñ Hugo lib. i. de aīa dicat. Quis putas tunc meror erit q̄ tristicia qñ sepabūtur impij a ꝯsortio sctōꝝ ⁊ a visione dei: ⁊ trāditi in ptātem demonū ibūt cū ip̄is in ignē eternū: ibiqꝫ sp erunt sine fine in luctu ⁊ gemitu: vbi erit dolor intolerabilis: mors corpis ⁊ aīe sine fine ⁊ sine spe venie ⁊ misericordie. vbi nec q̄ torquet aliquā̄do fatigat̄. nec qui torq̄tur aliqñ moritur: sed sic moriunt̄ vt semp viuant. ⁊ sic viuunt vt semper moriātur. ¶ Quātū ad secūdū tūc post excisionem ip̄i petores in ignē mittent̄. Circa quē ignē sciēdū ē qꝫ ē q̄tuplex dr̄a inter ignē inferni ⁊ p̄ntis seculi. Prima dr̄a ē qꝫ ille ignis p̄ns hꝫ se quo ad calorē respectu ignis inferni tāq̄ ignis depict⁹ ad ignē verū. q̄a sic ignis depict⁹ in picte hꝫ magnā dr̄iam respectu ignis nr̄i q̄ntū ad calorē: sic ignis nr̄ hꝫ se ad ignē inferni. Secunda dr̄a qꝛ ignis p̄ns solū exurit corp⁹ ab extra. s̄ ab intra aīam vrere nō pōt. ⁊ etiā antequā penetrat viscera iteriora ip̄i⁹ corpis. tūc hō antea morit̄. Sꝫ ignis inferni vrit corp⁹ ab extra ⁊ intra: ⁊ vrit tā aīaꝫ q̄ corp⁹. sic qꝫ ip̄m corp⁹ erit tanq̄ ferrū candēs ab intra ⁊ extra. ps. Pones eos vt clibanum ignis. Tertia dr̄a ē. qꝛ p̄ns ignis vbi ardet ibi etiā lucet. s̄ ignis inferni ardet ⁊ tñ non lucet. q̄a ibi sunt tenebre exteriores. sic qꝫ ignis gehenne nō lucebit dānatis ad aliquā ꝯsolationē. s̄ lucebit ip̄sis ad augmentū pene. Uñ Isid. li. iij. de sū. bo. Ignis gehēne lucebit miseris ad desolationē ⁊ augmentū pene: vt videant vnde doleant. ⁊ nō lucebit ad ꝯsolationē: vt videāt vnde gaudeāt. Uñ Ber. Dānati nō vident vñ gaudeāt: s̄ vident vñ doleāt. s. bonū q̄d amiserūt. Et iusti videbūt ⁊ letabunt̄ ꝯsiderātes q̄d euaserūt. Quarta dr̄a est. q̄a ignis p̄ns ꝯsumit materiā quā incendit. sed ignis inferni nūq̄ ꝯsumere pōt. Uñ Job. xx. Luent oīa q̄ fecerūt nec tñ ꝯsument̄. Quinta differētia est. quia ignis presens est extinguibilis: ignis vero inferni inextinguibilis. Esaie vlti. Ignis eoꝝ non extinguetur. Ad istū ignē perpetuum arbor que non facit fructum post q̄ excisa fuerit mittet̄. ¶ Quātuꝫ ad tertiū est sciendū qꝫ in cena infernali habentur tria fercula: ⁊ amarissimus potus ⁊ tristissima musicalis. Primū ferculuꝫ cene infernalis est fames. Uñ ps. Famē patient̄ vt canes. Qui ꝓ magnitudie famis libent̄ comederēt ranas: bufones: ⁊ serpētes: si possēt hr̄e. s̄ hec minime hr̄e possunt. Et hoc isti nō aduertūt q̄ multiplicia fercula ⁊ p̄ciosa pocula hr̄e volūt: ⁊ sic i delicijs carnis viuūt quos xp̄us maledicit. vt hr̄ Luc. vi. Ue vobis qui nunc saturati estis: qꝛ esurietis. Uñ aplus. Ro. viij. Si s̄m carnem vixerit̄ moriemini. Uñ etiā Hiero. in ep̄la. Difficile imo impossibile ē vt q̄s p̄ntib⁹ ⁊ futuris bonis fruat̄ vt hic vētrē ⁊ illic mētē ipleat. ⁊ de delicijs transeat ad delicias. s̄ nō sic ip̄i nō sic. qꝛ q̄ hic replent̄ saturitate: ibi crucient̄ fame. Uñ Sa

lomon. Per q̄ peccat hō ꝑ hec ⁊ punief. Ergo ꝓmū ferculū dānatoꝝ ē fames. Secūdū ferculū dānatoꝝ sunt carnes ꝓprij corpis. Uñ Esa. ix. Unusq̄sq̧ carnem ꝓprij brachij sui vorabit. O q̄ʒ amaꝝ ferculū vbi vnusq̄sq̧ ꝑ magnitudīe famis ꝓpriā suā carnē comedet. Tertiū ferculū dānatoꝝ sunt carnes decocte ⁊ etiā assate. vñ Job. xxiiij. Trāsibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. Qñ eñ erunt in aq̄s niuiū tūc ꝑ nimio dolore mādu-cabūt linguas suas ꝯgelatas: ⁊ sic quodāmō comedēt carnes decoctas. Qñ ꝟo erūt ī igne tūc pre nimio dolore māducabūt linguas suas adustas. Apoc. xvi. Mādu-cauerūt linguas suas p̄ dolorib⁹. ⁊ sic quodāmō comedēt carnes assatas. Quantūcūq̧ eñ ⁊ q̄tiēscūq̧ lingua comedaf subito reītegraf vt iteꝝ comedaf. Sʒ de potu damnatoꝝ dic̄ ps. Ignis sulphur spūs ꝓcellaꝝ ps calic̄ eoꝝ. Sic eñ vinū intrat corp⁹ ⁊ letificat cor hoīs: sic iste potus amaritudīs totū hoīem penetrat ⁊ ꝯtristat. F Et sic in magnis ꝯuiuijs ꝯsueuerūt sonare diuisa īstrumēta musicoꝝ: sic ī illis ꝯuiuijs siue nuptijs infernalib⁹ resonāt tria gn̄a musicoꝝ. Primū ē stridor dētiū. Math. xiij. Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dētiū. Secūdū est vlulat⁹ demonū. Esa. xvi. Ululabit moab: ad moab vniuersis vlulabit. Moab igif vlulabit. q̄r demōes maiores vlulabūt: ⁊ ceteri eis r̄ndebūt. ⁊ ad eos sil'r vlulabūt. Et hec ē specialis pena dānatoꝝ audire vlulatū ⁊ clamorē demonū. q̄r sic sc̄tis ⁊ electis ī celo ē dulce audire cantū ⁊ laudē angeloꝝ: sic triste ē dānatis audire vlulatū ⁊ clamorē demonū. Tertium gen⁹ musicoꝝ ē planct⁹ cōiter oīm dānatoꝝ. Zach. xij. Planget terra. s. infernalis familie ⁊ familie seorsum. Nā seorsum clamat ⁊ plangit familia supboꝝ: ⁊ seorsum familia luxuriosoꝝ. ⁊ seorsuʒ familia auaroꝝ. ⁊ sic de alijs. Et si triste ē in p̄nti audire clamorē hominis tribulati: q̄d tūc erit vbi oēs damnati clamabūt ve: ve: ve. Ue q̄ vnq̄ȝ nati sumus Ue q̄ vnq̄ȝ ꝯm carnē viximus. Ue q̄ vnq̄ȝ illicite gauisi sum⁹. Exēplū de h̄ q̄re an̄ b. v. I Sic iā habem⁹ de cibo ⁊ potu ⁊ musicalibus instrumēt̄ dānatoꝝ. B Modo ꝯm cursum mūdi tūc ad delicias corpis ꝑtinet intrare balneū: iō hic aliq̄d de balneo inferni ē dicendū. Primo eñ dānati balneanf in igne infernali. sic hoīes hic ꝯsueuerūt ꝓpf delicias corpis balneari in aq̄s. Et iste ignis vt ātea tactū ē sup̄ modū calid⁹ ē. Ad queʒ habet se ignis nr̄ quo ad calorē sicut ignis depict⁹ in

picte respectu nr̄i ignis. Et in illo mēbro peccator grauī⁹ torq̄bif: in quo pl⁹ peccauit. Uñ Ber. In quo aūt mēbro pctōr mag̃ offendit in eodē mag̃ torq̄bif. Secūdo in balneo infernali sunt perizomata. i. mallei igniti cū q̄bus dānati a demonib⁹ ꝑcutiunf ⁊ torquēf. Tertio ī balneo infernali sunt fricatores ⁊ sunt illi demones q̄ cū vncis ferreis dānatos dilacerāt ⁊ puniūt. Quarto ī balneo sī rasores ⁊ rasura balnei infernalis ē ꝑuatio toti⁹ boni. Quia dānati raduf ⁊ ꝑuanf oī bono qd̄ est in celo ⁊ ī mūdo: q̄r aīa dānata nūq̄ȝ ꝯsolabif ineternū a deo ⁊ a sc̄tis. ⁊ corp⁹ nūq̄ȝ habebit ꝯsolationē aliquā ab omib⁹ delicijs mūdi. Et postq̄ȝ damnati balneati sunt: tūc lectū ad quiescendū eos intrare oportet. qui lectus est infernalis puteus qui est tante ꝓfunditatis q̄ dānatus habebit ignē supra se ⁊ similiter infra se ita q̄ nō est tanta distātia a celo ad terrā q̄n iste ignis ꝓfundior sit. M Istud balneum ⁊ istuʒ lectum infernalem isti aduertere deberent q̄ singulis septimanis bis vel ter in delicijs carnis balneantur: ⁊ in plumis ⁊ in lectisternijs mollibus de mane diu dormiūt ⁊ se reuoluūt. Uñ tale exemplum ponit Humbertus in tractatu de septuplici timore. Legitur de quodam magistro delicatissimo q̄ bononie cōmorās intantum refugebat statū penitētie q̄ nolebat ad sermones ire vel aliq̄d verbuʒ audire loqui de deo ne mouerēf ad ingressum religionis. Factum est aūt q̄ quidā frater predicatorū suus cōpatriota semel visitaret eū in domo sua. Et cū ingressus esset camerā eius ipse timens q̄ vellet ei p̄dicare ait. Fraf ad q̄d venistis: si vultis mihi loqui de deo nihil curo. si vero de negocijs alijs bene veniatis. At ille. Magister habeo vobis loqui de q̄busdaʒ alijs negocijs. ⁊ exquo non vultis audire de deo non propono vobis loqui de deo nisi cum licentia vr̄a. Tūc ille recepit eū ad loq̄nduʒ de alijs negocijs. Cum aūt verba ⁊ rumores essent finiti frater volens recedere dixit illi. Magister date mihi licentiā vnū verbū loq̄ de deo. Ille licet cuʒ difficultate concessit. Et frater. Magister obsecro vt hac nocte qū intraueritis lectū vestrū: recordamini de lecto quē habituri sunt ī inferno illi q̄ hic nō agūt verā pn̄iam. Et ille. q̄s lect⁹ erit. Et frater. Esaias dicit. Subter te sternef tinea: ⁊ opimentū tuū erunt vermes. Post illa verba recessit frater. Et ille magister nocte illa recordatus verbi illius: cū esset in lecto nō potuit

dormire cogitans de illo lecto infernali. Et intãtum preualuit illa cogitatio in eo q post modicum tempus ordinem est ingressus.

De eadem dominica. Sermo. ciij. q voluntas dei consistit in septem.

Qui facit voluntatẽ

patris mei q in celis ẽ ipse intrabit i regnũ celoꝝ. Mat. vij. Sciendũ q i pñti ſmone tria sunt dicẽda. Primo q̃re merito debem⁹ facere volũtatẽ dei. Secũdo i q̃b⁹ volũtas dei ↄsistit. Tertio exemplũ. I Circa p̃mũ sciẽdũ q volũtatẽ dei facere debem⁹. q: ipse fecit volũtatẽ nr̃am. Secũdo q: facit. Tertio q: faciet in futuro. Fecit enĩ volũtatẽ nr̃am. s. sustinendo p nob mortem amarissimã. Esa. liij. Nos desiderauim⁹ eum despectũ ⁊ nouissimũ viroꝝ viꝝ doloꝝ ⁊ sciẽtẽ infirmitatẽ. Igr̃ q̃lẽ desideram⁹ euꝫ talis est fact⁹. Est enĩ fact⁹ despect⁹ xp̃s ppt̃ paupertatẽ q diuites despiciũt paupes. s xp̃s fact⁹ est p nob pauperrim⁹. Uñ Berñ. Paup nat⁹: paup vixit: paup obijt. Uñ apl'us. ij. Coꝝ. viij. Propt̃ nos egen⁹ fact⁹ est cũ esset diues: vt nos illi⁹ inopia diuites essem⁹. Et etiã fact⁹ est nouissim⁹ xp̃s ppt̃ hũilitatẽ suã: q: hũiliauit se intãtũ q ñ potuit se vltra hũiliare vt nos doceret humilitatem: ⁊ vt nos in futuro exaltaret. Uñ Aug. de v̈bis dñi ſmo. xi. Discite a me ait dñs. non mundũ creare: non visibilia ⁊ inuisibilia cũcta ordinare. nõ in isto mũdo miracula facere: vel mortuos suscitare: s q: mitis sum ⁊ humilis corde. Idem. Erubesce homo esse superbus: ꝑ hi hũilis fact⁹ ẽ de⁹. Insup fact⁹ ẽ vir doloꝝ sciẽs infirmitatẽ: ⁊ hoc ppter passionis amaritudineꝫ. Treñ. i. O vos oẽs q trãsitis p viã attẽdite ⁊ videte ⁊c̃. Nã xp̃s fact⁹ ẽ plen⁹ dolorib⁹: q: a plãta pedis vsq3 ad verticẽ nõ fuit in eo sanitas. Uñ Esa. liij. Ipse enĩ vulnerat⁹ ẽ ppter iniq̃tates nr̃as: attrit⁹ ẽ ppt̃ scelera nr̃a. Secũdo facit volũtatẽ nr̃am in pñti. s. pces nr̃as exaudiẽdo. Luc. xi. Ego dico vob petite ⁊ dabitur vob ⁊c̃. Tertio faciet voluntatẽ nr̃am eternã beatitudinẽ nob ↄferẽdo. ps. Uolũtatẽ timentiũ se faciet ⁊ dep̃catione coꝝ exaudiet: ⁊ saluos faciet eos. K Circa secũdũ sciẽdũ q volũtas dei ↄsistit i septẽ q dñs a nob req̃rit. Primo volũtas dei ẽ ↄuersio a pctis. s. vt p verã ↄtritionẽ: ↄfessionẽ: ⁊ penitentiã a peccatis nostris conuertamur. Ezechielis. xviij. Nolo mortẽ pctõris ⁊c̃. Ibideꝫ Nunq̃d volũtatis mee est mors impij ⁊ non magis vt conuertat ⁊ viuat. In signũ huius deus prolongat nobis dies nr̃os vt a peccatis conuertamur. Esaie. xxx. Propterea expectat nos deus vt misereatur nr̃i. Ergo voluntas dei est vt superbus auertat se a superbia sua ad humilitatẽ. q: supbia odibilis est deo ⁊ hoĩbus. Nec miruꝫ. q: ſm Isid. de sum. bo. Supbia est origo oĩum criminũ. ⁊ veraciter si reperies te supbũ: tunc scias te indubitanter esse filiũ dyaboli. Uñ Aug. i ep̃l'a. Quẽ supbũ videris filiũ esse dyaboli non dubites. Ergo si filius dei fieri volueris: tunc auertaris a supbia. ⁊ hec est voluntas dei. Si luxuriosus es: tunc voluntas dei est vt efficiaris castus. Uñ Inno. de vilitate ↄditionis hũane. Luxuria non solũ maculat aiam: s ⁊ corpus fedat. Hiero. Qui luxuriat viuus mortuus est. Item si sis gulosus de⁹ vult vt efficiaris abstinens: ⁊ sic de alijs. Secundo voluntas dei est vt post ↄuersionẽ mũdemur a pctis. Uñ Math. viij. Dixit xp̃s ad leprosum. Uolo mundare. Sic iam dicit ad quẽlibet pctõrem q leprosus est in aĩa. Uolo mũdare. L Mundatur aũt aliq̃ res tripliciter. Primo frequenti ablutione aquaꝝ: sic aĩa mũdatur freq̃nti effusione lacrymaꝝ. Uñ ps. Lauabo per singulas noctes lectuꝫ meũ. Idẽ. Fuerũt mihi lacrime mee panes die ac nocte ⁊c̃. Secundo mũdatur tersione vl' confricatione asperi pãni. sicut cantrũ vel cyphus mundatur frequẽti fricatione pãni sic aspitas vite valet ad spũalẽ mundationẽ aĩe. Math. iij. Ipse aũt Johannes habebat vestimentũ d pilis cameloꝝ. Tertiõ limatione: sic hõ tribulatione mũdatur. Uñ Berñ. Qd lima ferro: qd fornax auro: hoc tribulatio viro iusto. M Tertio volũtas dei ẽ vt in bono ꝓficiamus ⁊ perfecti efficiamur. Uñ apl'us. i. Thes. iiij. Hec est voluntas dei sctificatio vr̃a. Berñ. Semp ãbula: sp ꝓfice noli i via deficere: noli retroire. ideo pmittit hic nos de⁹ diu viuere vt proficiamus in bono. Et etiam homo propterea debet desiderare longã vitã vt possit pctã sua emendare ⁊ in bono proficere. Sꝫ heu plures sunt qui q̃nto diuti⁹ viuunt: tanto peiores efficiuntur. Aliqui enĩ sunt q ante decem annos meliores fuerunt: ⁊ ad mortem melius dispositi q̃ hodierna die: ⁊ hoc est rep̃hensibile. Hiero. Crescat in te cum annis gratia: ⁊ cũ etate iusticia. Quarto voluntas dei est vt eq̃litatem q̃ntũ ad ꝓximũ habeamus. seꝫ q̃stã regulam in oĩbus actib⁹ seruem⁹ in qua lex natu

ralis ptinet quã xp̄s p se docuit in euãgelio
dicēs Math.vij. Que vultis vt faciãt vob
hoies.hec ⁊ facite illis. Et illud Thob.iiij.
Qd ab alio tibi oderis fieri: vide ne feceris
alteri. Hãc regulã generalē suare debemus
⁊ spālit suare dnt mercatores: laboratores:
agricole:mechanici ⁊c̄. ⁊ qlibet hō sm̄ suum
statū in oib⁹ verbis ⁊ factis. Quinto volun
tas dei ē honestas exterior ipi⁹ hois in oib⁹
v̄bis: factis: ⁊ moribus ne pximū scādalizet.
i. Pet.ij. Quia sic ē volūtas dei vt bn̄faciē
tes obmutescere faciatis imprudētiū hoim
ignorātiā. s. illoꝝ q̄ possent scandalizari. N
Quilibet eñ studere dꝫ suare honestatē in
oib⁹ v̄bis ⁊ factis: ⁊ hoc ppt̄ tria. Prio q̄a
honestas hois placet deo ⁊ angelis. Bern.
Grata res ē deo honestas q̄ est amica ange
lorū. Secūdo q: edificat pximū. Math.v.
Sic luceat lux vr̄a corā hoib⁹ ⁊c̄. Aug. Duo
sunt tibi necessaria. s. ɔsciā ⁊ fama. Conscien
tia ppter te. fama ppt̄ pximū. Hugo de scō
victo. Non sufficit nobis vita scā: nisi sit ⁊ fa
ma bona. Tertio q: grām ɔseruat in hoie. s.
honestas moꝝ ⁊ v̄boꝝ. Sexto volūtas dei
ē inflāmatio cordis nr̄i in amorē ipi⁹. Lu.xij.
Ignē veni mittere in terrā. ⁊ qd volo nisi vt
ardeat. Ad hãc aūt inflāmationē valet me-
ditatio bn̄ficioꝝ dei. ps. In meditatōne mea
exardescet ignis. O Beneficia autē dei
⁊ charitatē ipi⁹ cognoscere debem⁹ in digni
tate creatōis. in assumptione carnis. ⁊ in to
lerantia passiōis. In dignitate creatōis oñ-
dit ꝙ plus hoiem dilexit q̄ꝫ aliquā aliā crea
turā mūdi. ⁊ hoc i duob⁹. Primo q: ad ima
ginē ⁊ silitudinē ipius fecit hoiem. Geñ.i.
Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊ silitudinē no
stram. Secūdo q: eū dñm oīm creaturarū
fecit ⁊ ɔstituit. Vñ Geñ.i. Dñamini piscib⁹
maris ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ vniuersis aiantib⁹
sup terrā. Ecce eñ dedi vobis oēm herbam
⁊ vniuersa ligna ⁊c̄. ⁊ replete terrā ⁊ subijci
te eā. ps. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ ⁊c̄. In
assumptione carnis ostendit ꝙ plus dilexit
hoiem q̄ꝫ angelū: ⁊ hoc tripliciter. Primo i
honore. q: naturā eius assumpsit ⁊ nō natu
rā angeli. Vñ ad Heb.ij. Nusq̄ꝫ angelos ap
p̄hendit: sꝫ semen abrahe. Secūdo in amore
q: hoiem pprio sanguine repauit: qd̄ nō fe-
cit angelis lapsis. i. Corint.vi. Empti enim
estis precio magno. Et. i. Pet. i. Scientes ꝙ
nō corruptibilibus auro vel argento: sꝫ pre-
cioso sanguine xp̄i redempti estis. Tertio i
visione. q: ex ɔtemplatōne humanitatis ma

iori gaudio q̄ꝫ angelus hō pfruet in patria.
q: ibi videbit suā naturā diuine nature vni-
tā. quod non videbit angelus. Vñ Job.xix.
In carne mea videbo deum saluatorē meū.
In tolerantia passionis ostendit ꝙ plus di-
lexit hoiē q̄ꝫ seipm̄. p modo loquendi quā-
do pro homine exposuit corpus ⁊ vitā. Vñ
Job.xv. Maiorē charitatē nemo hꝫ vt ani
mā suā ponat quis pro amicis suis. Sic ergo
habes quomodo deus hominē super omnia
dilexit. s. sup omnes creaturas corporales. su
per angelos. ⁊ sup seipꝫ. ⁊ quando hō medi
tatur talia beneficia dei tūc incenditur igne
diuini amoris. P Septimo vult deus
oēs hoies saluos fieri. ⁊ hoc ostenditur in se
ptem. Primo in nomie quod est iesus. qd̄ in
terp̄tatur saluator. Vñ angelus dixit ad ma
riā. Et vocabis nomē eius iesus. Ipe enim
saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ. De
hoc noie iesus quere supra ser.xix. E. Secū-
do oñdit ex ope qd̄ ipe fecit. acceptauit eniꝫ
petōres ⁊ manducauit cū illis. Vñ pharisei
scādalizati sunt dicētes. Hic petōres recipit
⁊ manducat cū eis. vorator ⁊ potator vini ⁊
amicus publicanoꝝ est. Itē pharisei dixerūt
discipulis xp̄i. Quare cū publicanis ⁊ petō-
ribus māducat magister vr̄. Xp̄s respondit
Non est op⁹ valētib⁹ medic⁹: sꝫ male hn̄tib⁹
Non veni vocare iustos: sed peccatores. s. ad
penitentiā. Tertio oñdit hoc illa die ꝙ vult
omnes hoies saluos fieri quādo celos ascē
dit. quia tunc dixit discipulis: vt patꝫ Marci
vltimo. Euntes in mundū vniuersum p̄dica
te euangeliū omni creature. qui crediderit ⁊
baptizatus fuerit saluus erit. q̄ vero nō cre-
diderit ɔdemnabit. In hoc ꝙ misit discipu
los in vniuersum mundum ostendit ꝙ oēs
hoies in oibus ptibus mundi vult saluari.
Unde ps. In oēm terrā exiuit sonus eorum
Quarto ostendit in hoc ꝙ tribuit omnibus
hoibus multiplicia beneficia. non solum bo
nis: sed etiā malis. Mathei.v. Solē suū ori
ri facit super bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iu-
stos ⁊ iniustos. Quinto ostendit i hoc ꝙ in-
stituit remedia cōia. sꝫ sacramenta in q̄bus
confert gratia. ⁊ eadem sacramenta quilibꝫ
potest recipere. quia si quis pdit innocentiā
baptismalē peccādo mortaliter tūc pōt resur
gere p sacramētū penitentie. Sexto ostendit
hoc in oratione quā ad prēm fecit pendēs in
cruce quādo p suis inimicis orauit. vt habe
tur Luce.xxiij. Pater dimitte illis q: nesciūt
quid faciunt. Ibi oñdit ꝙ oēs hoies vult sal

nos fieri ex q̃ inimicos ꝛ crucifixores voluit
saluari. ꝛ postmodũ pl'es de iudeis fuerunt
ↄuersi ꝛ saluati ꝑpter orõnem xp̄i quã fecit
ꝑ eis ad patrem pendẽs ĩ cruce. vt hr̄ Act. ij.
ꝙ beãs Petrꝰ ap̄l'us in vno sermone tria mi
lia iudeoꝝ ↄuertit. Septimo os̄dit in hoc ꝙ
p̄miũ cõe oĩbꝰ dabit. s. penitẽtibꝰ q̃ mali ex
rũt. ꝛ postmoduꝫ ↄuersi sunt. quos p̄miabit
cũ illis q̃ sibi fuerũt a pueritia in inocentia
ꝛ puritate. Mat. xx. Acceperũt aũt ꝛ ipi sin
gulos denarios. glo. i. eternitatẽ. Licet diffe
rant ĩ gaudijs. s. in p̄mijs sp̄ãlibꝰ ꝛ p̄rogati
uis ĩ celo. q: fm dictum xp̄i vt hr̄ Joh. xiiij.
In domo patris mei mãsiones multe sunt.
Etiã ap̄ls dic. Roma. ij. Reddet vnicuiqꝫ
iuxta opa sua. ¶ Qd dñs cupiat omẽs
saluari ꝛ paratꝰ sit nob̄ pctã indulgere q̃n
cũqꝫ ↄteramur: hoc pꝫ p tale exẽplũ. Cõtigit
in quodã loco ꝙ quedã v̄go in lapsum car
nis cecidit ꝛ postmodũ ↄtrita valde, pstrauit
se hũiliter coram altari bt̄e v̄gis marie: vbi
ymago eiꝰ cũ puero ĩ sinu eiꝰ residebat. Que
defleuit cõmissum suũ: inuocans deuote glo
riosam virginẽ mariam ꝛ puerũ eius iesum
Tũc ymago pueri descẽdit de altari ad mu
lierem ꝛ dixit ei. Dimissa sunt tibi pctã tua.
Illa respõdit. Quõ credã hoc. Et ait puer.
Ego sum tuꝰ plasmator ꝛ cupio te saluari. ꝛ
semel ꝑ te passus sum: ꝛ adhuc ꝙ te amitterẽ si
humana natura exigeret: iterũ ꝑ te crucifige
rer. Quõ ergo tibi ꝛ vnicuiqꝫ petõri deuote
me inuocãti pctã sua nõ indulgerẽ. Quia ꝑ
pterea ĩ hunc mundũ veni vt peccatores vo
carem ad penitentiam: ꝛ saluum facerẽ hu
manum genus quod per peccatuꝫ perierat.

Dominica nona post festum trinitatis
Sermo. ciij. De elemosyna danda.

Facite vobis amicos
de mammona iniquitatis: vt cũ
defeceritꝭ recipiant vos in eter
na tabernacula. Luce. xvi. Scd̄m dictum cu
iusdam pbi quilibet deberet habere vnum
amicũ ꝛ vnũ inimicũ: vt amicꝰ veritateꝫ sibi
diceret: ꝛ inimicꝰ eiꝰ vias obseruaret. Etiam
vt amicꝰ eũ corrigeret: ꝛ ĩimicꝰ eũ psecutioni
bus exercitaret. Sic etiam q̃libet hõ hꝫ an
gelũ vnũ bonũ q̃ ad bonũ ip̄m ꝓuocet: ꝛ ma
lũ q̃ eũ tẽptationibꝰ exerceat. s; q: nomẽ ini
mici ẽ odiosum ꝛ nullꝰ vult hr̄e inimicos: vi
deamꝰ saltem qualiter possimꝰ hr̄e amicos.
Istud docet nos dñs dicẽs. Facite vob̄ ami
cos de mãmona iniq̃tatis. Vñ in p̄senti ser
mone tria sunt dicenda. Primo q̃ incitãt ad
dandũ elemosynã. Scd̄o q̃liter sit danda
elemosyna. Tertio fructꝰ quos ↄfert elemo
syna. ℟ Circa p̄mũ sciendũ ꝙ elemo
syna libẽter ẽ dãda: ꝛ ad hoc dñt nos indu
cere tria. Primo debeo ↄsiderare q̃s sit q̃
a te petit elemosynã: ꝛ ẽ dñs iesus xp̄s i spe
paupis. Math. xxv. Qd̄ vni ex minimis me
is fecistis: mihi fecistis. Itẽ alibi. Qua mẽsu
ra mensi fueritꝭ: eadẽ remetief ꝛ vobis. ergo
claudentibꝰ ianuas a paupibꝰ ip̄e xp̄s clau
det celũ. Secũdo ↄsiderare debeo q̃d petat.
q: suũ ꝛ nõ tuũ. Ap̄ls. i. Coꝛ. iiij. Quid ha
bes, qd̄ nõ accepisti. Prius eñ habuisti euꝫ
largitorẽ: ꝛ post facis eũ tuũ debitorẽ. Si eñ
dñs terrenꝰ cõmisisset tibi bona sua: ꝛ eũ po
stularet partẽ de illis: tu denegares sibi: nõne
merito indignaref. sic sil'r ꝛ deꝰ. Vñ Augu.
de verbis dñi sermone. xlij. De meo vtiqꝫ qro
ait dñs. Da mihi ꝛ reddaꝫ tibi. habuisti me
largitorẽ: fac me debitoreꝫ. pauca mihi das.
pluraqꝫ tibi reddã. terrena mihi: celestia vti
qꝫ reddã. tp̄alia das: eterna restituã. meme
ip̄m etiã tibi restituã. Tertio debeo ↄsidera
re ꝑpter q̃d petat: q: ꝑpter vtilitatem tuã ꝛ
nõ tuã. ps. Bonoꝝ meoꝝ ñ eges. ¶ Qn
tũ ad secundũ sciendũ ꝙ elemosyna septem
modis est danda. Pr̄io abũdant. Tho. iiij.
Quõ potueris ita esto misericors. ꝛ tales da
re debẽt cũ magno affectu ꝛ volũtate. s. ꝙ li
benter plꝰ darent si haberẽt. q: deꝰ intuetur
coꝛ ꝛ volũtatẽ coꝛ. Vñ Isi. de sum. bo. Qua
li eñ intẽtione ab vnoquoqꝫ largif: talit ꝛ
apud deũ recipif. q: deꝰ non remunerat fm
q̃ntitatẽ elemosyne: s; fm affectũ dãtis. Vñ
Hiero. Que offerunt nõ suo põdere: s; offe
rentis volũtate pensanf. ꝑ nullꝰ de paupertate
dꝫ se excusare. q: si paup es ꝛ intãtũ dares
tibi ꝑ vno puo denario de his q̃ venduntur
hic ĩ mũdo sicut diuiti ꝑ floreno libenf eme
res: nec ab emẽdo paupertas te retraheret. sic
ẽ de xp̄o ꝛ de elemosyna. Vñ Lu. xxi. dic xp̄s
de vidua q̃ duo era obtulit ꝙ plꝰ oĩbꝰ alijs
dedisset: q: totũ qd̄ habuit dedit. s; diuites de
derũt de sup̄fluo. Et si nõ habueris dare de
nariũ: da tñ frustũ panis. ꝛ si hoc nõ habes
da haustũ aq̃ frigide. Vñ Math. x. Qui de
derit calicẽ aq̃ frigide nõ pdet mercedẽ suã
Immo si libenter plꝰ faceres ꝛ nõ potes: do
minꝰ dabit tibi vitã eternã ꝑ haustu aq̃ fri
gide. ꝛ si hoc iterũ non potes: da tñ bonã vo
luntatẽ. Vñ Aug. sup ps. Coronat dñs in
tus voluntatẽ vbi non inuenit facultatẽ. Se

q̃ndo danda est elemosyna ordinate. s. vt homo primo misereatur sui ipius. Eccli. xxx. Miserere anime tue placens deo. Unde August. Qui vult elemosynã ordinate dare debet a se ipso incipere. Eccl. xiiij. Qui sibi nequã: cui bonus erit. Sicut enim nõ esset misericors q matris indigentis nõ misereretur sed aliorum misereretur: ita nõ est misericors q aie sue infirmãti vsqz ad mortem nõ miseretur: cũ plus eam diligere debet q̃ matrem. Sapiens. Semper tu tibi primus esto. vñ etiã Cato. Cũ fueris felix semper tu tibi primus esto. Itẽ ad ordinẽ recte rõis ptinet vt prius misereatur aie q̃ corporis. Sed oppositũ contingit multotiẽs. Nã sepius cũ infirmatur corpus tãc medicus queritur. sed cũ aia infirmatur tunc nihil curatur de illa. Qualiter aũt qs debeat misereri aie sue: hoc quere supra sermo. lxxiij. B.

Tertio dãda est elemosyna cũ hylaritate et sermonis dulcedine. ij. Cor. ix. Hylarẽ datorẽ diligit deus. Quia per hylaritatẽ saginatur elemosyna. et eodẽ vultu deus restituet tibi sicut dedisti alijs. C. Quarto est danda elemosyna cũ festinatiõe. Prouerb. iij. Ne dicas amico tuo vade et reuertere et cras dabo tibi: cũ statim possis dare. Prouerb. xxij. Qui pronus est ad miam bñdicetur. Cõtra hoc faciũt q pauperes ad ianuas suas diu stare et clamare permittũt. Et etiã elemosyna dãda est in vita hominis. Vñ Eccl. xiiij. Ante mortẽ bñfac amico tuo. i. xpo. l. i mẽbris eius. i. paupibus. Apls Gal. vi. Dũ tps habemus operemur bonũ ad oẽs etc. Quia elemosyna in vita est lucerna lucẽs ante hoiem pcedens q custodit hoiem ne ipe cadat in foueã. Et elemosyna q post mortẽ datur est sicut lucerna q post hoiem portatur que non custodit hominẽ quin in foueã cadere possit. et si ceciderit in eã inde eum nõ extrahit. quia i inferno nulla est redemptio. Ergo vnus denarius quẽ qs sibijpi subtrahit i hac vita et dat propter deũ: plus valet sibi q̃ centũ post mortem vel forte in morte. Amb. Bona hois non sunt q secũ ferre nõ põt. Et insup bona q ibi pmittis: ibi inuenies. Vnde apls Galla. vi. Que enĩ seminauerit hõ: hec et metet. Vñ etiã Petrus Rauenñ. O hõ si hic pmãsurus es que tua sunt hic reponas. si autem illuc iturus es: cur ea hic relinquis. Manus pauperũ est gazophilaciũ xpi. qr quicquid accipit pauper xpi: xps accipit. Da pauperi terrã vt accipias celum. da nũmũ vt accipias regnũ. da pauperi vt det tibi. qr quicquid pauperi dederis: tu habebis. et qd a te nõ acceperit pauper: habebit alter. Unde Criso. super Math. Ibi subam tuã colloca: vbi patriam habes. qr stultitia est illic relinqre vñ exiturus es. et illuc nõ pmittere quo iturus es. Quicqd pro aia tua feceris hoc tuũ est: et quicquid hic relinqs hoc perdes. Qr aũt stultum est sic differre bona opera sua et elemosynas quas qs dare intendit vsqz post mortẽ patz per tale exemplũ. Erat qdam diues q habuit vnicum filiũ: q in agone mortis solemniter testamẽtũ pdidit pro aia sua: legãdo ista plebanis: et ista religiosis: et sic obijt. Et post mortem patris plebani et religiosi venerunt ad filiũ et petierunt sibi dari sua legata a patre Tunc filius respõdit. Nulli quicq̃ dabo. Et subiunxit rationẽ dicens. Vos dicitis et eum sacra scriptura approbatis q si quis est i inferno nihil sibi prosunt suffragia et bona opera. et si est in celo tunc non indiget suffragijs modo ego nescio an pater meus sit in inferno aut in celo. Si est in inferno et bona opera pro eo faciã nihil ei psunt. et si est i celo nõ indiget ẽ suffragijs meis. et si est in purgatorio tunc purgetur ad nouissimũ peccatũ. qr nihil dabo pro aia eius. quia illa bona tpalia que iure hereditario possideo non sic sub dubio pro anima eius expendã. sed torqatur vsqz dum purgabitur. Unde Greg. Tutior via est vt bonũ qd qsqz post mortẽ sperat agi per alios: agat dũ viuit ipe per se. Beatus quippe est liberum exire q̃ post vincula liberantem querere. Quinto elemosyna danda est cũ humilitate et bona intentione et nõ pter vanã gloriam. Math. vi. Nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua cũ hũilitate. Esa. lviij. Carnẽ tuã ne despexeris etc. Quia vnusqsqz cogitare debet q talis fieri poterit si deus permiserit. s. cecus: claudus: leprosus: et sicut tũc sibi cõpati vellet: sic iam cõpati debet alijs. Sexto danda est elemosyna de bonis iuste acquisitis. qr oĩa pdicta nõ sufficerent nisi et hoc fieret. Prouerb. iij. Honora dñm de tua substantia. E. Sciendũ q̃ triplex est elemosyna. scz bona: melior: et optima. Bona q fit de patrimonio xpi: in quo solã clerici habent dispensationem. et sacrilegiũ est clericis aliquid vltra victum et vestitũ retinere. Melior q̃ fit de patrimonio pprio qd quis a parẽtibus possidet. Optima que fit de his que acquiruntur labore pprio. Vñ apls. Eph. iiij. Laboret manibus suis operando: vt habeat vñ retribuat necessitatẽ patienti. Deo enĩ nõ placet elemosyna de furto vel rapina ab illo q potest scire cui restituendũ est. Vñ August.

Quale ē illud mun⁹ qđ alter cū gaudio acci
pit: ⁊ alter cū lachrymis amittit. Eccl. xxxiiij
Qui offert sacrificiū de sub̄a paupis: q̄si qui
victimat filiū in ꝯspectu prīs sui. Sicut eniꝫ
aq̄ si ē mūda lauat: sic īmunda coinq̄nat. sic ē
⁊ de elemosyna q̄ si fit de iuste acq̄sitis meref. si
de iniuste acq̄sitis ꝑdif ⁊ nihil iuuat: saltē cū
ꝯstat cui dꝫ fieri restitutio X Itē q̄ritur
vtrū liceat elemosynas recipe ab vsurario.
Rn̄sio fm̄ Ulricū ꝙ sic. nisi ꝑ hoc efficeref
impotēs ad soluendū. Nā q̄ intantū reciperet
ab eo tenerēf sibi restituere: vel illis a q̄bus
ip̄e recepit. sec⁹ si hr̄et alia ꝑter vsurā. Se-
ptimo dāda ē elemosyna paupi non diuiti:
bono ⁊ nō iniusto. Un̄ Luc. xiiij. Cū facis cō
uiuiū voca paupes ⁊ debiles ⁊c̄. Itē est dan
da elemosyna iustis. Eccl'i. xij. Iusto tribue
⁊ nō recipias petōrem. bn̄fac humili ⁊ nō dede
ris impio. Y. Un̄ sciendū ꝙ in duobus
casib⁹ malis nō est dāda elemosyna. Primo
si credis ꝙ ꝓpter donū tuū negligant iusti-
ciā ⁊ ꝯfortent in malis. Un̄ Hiero. Da indi
genti ⁊ nō da saltanti: vt nō cū tuis pecunijs
aiam illi⁹ ꝑdas. Tu aūt cā es ꝑditionis illius
cui occasionē p̄stas. Ergo grauit' peccant illi
q̄ ad hospitiuꝫ recipiūt ⁊ fouent hystriones
⁊ meretrices cū suis malicijs. Secūdo cū da
tur malis nō intuitu pietatis: s; ob aliquā illi-
citā cām. vt sunt illi q̄ dant hystrionib⁹ causa
hystrionat⁹. Un̄ Aug. sup Ioh. Donare si-
q̄dem res suas hystrionib⁹ cā hystrionatus
vitiū est īmane: ⁊ nō virt⁹. Et de talib⁹ ē fre
quens fama cū laude. q: laudaf petōr i desi-
derijs aīe sue. Sꝫ malo hoī iniq̄tatū hō est ⁊
necessari⁹ licet dare elemosynā. Un̄ glo. sup
Eccl. xiij. Qui indigēti petōri non q: petōr: s;
q: hō ē tribuit. nō petōrem s; iustū nutrit. q̄a
nō culpā s; natura diligit. A Quantuꝫ
ad tertiū ē sciendū ꝙ septē sunt fruct⁹ elemo
syne. Prim⁹ ē augmētatio tpaliuꝫ. ꝓuer. iij.
Honora dn̄m de sub̄a tua: ⁊ de p̄mitijs oīm
fruguꝫ tuaꝝ da paupib⁹ ⁊ īplebunf horrea
tua saturitate: ⁊ torcularia tua vino redūda
būt. Un̄ Luc. vi. Date ⁊ dabif vob. Unde
Petr⁹ damian⁹ narrat vnū exemplū ꝙ q̄dā
pauper vir cū vxore sua vnū solū denariū ha
bebat ad emendū aliq̄d qđ i die ieiunij cum
pane comederet: ⁊ q̄n fuit in via eūdi ad fo-
rū ad emendū: q̄dā pauper venit ⁊ ab eo ele
mosynā postulauit. ⁊ dedit illi denariū illum
⁊ sic rediit ad domū ⁊ panis ad mensam po
nebatur. Et ecce vir ignot⁹ ⁊ festin⁹. xx. soli-
dos denarioꝝ in linteo ligatos i manu ei⁹
tenēs posuit ad mēsam: dicēs illos a dn̄o suo
fore missos. ⁊ hoc facto mox recessit. Ergo
iste fuerit. nō nisi angel⁹ credif. Tn̄ sciendū
est ꝙ hec nō dꝫ esse pncipalis intētio quare
dāda sit elemosyna: s; honor dei ⁊ sal⁹ aīe.
Un̄ Hiero. ad nepocianū. Sūt aliq̄ q̄ paupi
bus paꝝ tribuūt vt accipiāt ampli⁹. ⁊ sub p
textu elemosyne q̄rūt diuitias. q̄ vti; fene-
ratio mag̃ appellāda ē q̄ elemosyna. Si ei
hic remūerari vis: tūc eterna remūeratione
carebis. Math. vi. Amē dico vob̄ receperūt
mercedē suā. Secūd⁹ fruct⁹ elemosyne ē re
missio petōꝝ. Eccl. iij. Ignē ardētē extinguit
aq̄: ⁊ elemosyna resistit petis. Dan. iiij. Petā
tua elemosynis redime. Ergo diues q̄ multa
petā ꝯmisit largas elemosynas dare debet.
Un̄ etiā Aug. i ser. Multa sunt genera ele
mosynaꝝ: q̄s cū facim⁹ adiuuamur vt dimit
tanf petā nr̄a. s; eo nihil ē mai⁹ ꝙ cū ex cor-
de dimittimus quod in nos quis; peccauit
Terti⁹ fruct⁹ elemosyne ē augmētatio ⁊ col
latio grē. Un̄ apl's. ij. Cor. ix. Qui seminat i
bn̄dictionib⁹. de bn̄dictionib⁹ ⁊ metet. s. grām
in p̄nti: ⁊ gliam in futuro. Rō huius est. q̄a
illi q̄ miserti⁹ est ꝓximo etiā misericors dꝫ ee
de⁹. s. sibi grām dādo. Un̄ Amb. in li. de offi.
Nihil ita cōmendat xp̄ianā aiam quēadmo
dū mia. imo nō solū acq̄rit hoī grām s; etiā
custodit ⁊ ꝯseruat grām in hoīe. Eccl'i. xvii.
Elemosyna viri q̄si saccul⁹ cū ip̄o. ⁊ gratiaꝫ
hoīs q̄si pupillā ꝯseruabit. Nā quēadmodū
se opponit man⁹ ne ocul⁹ ledaf: sic elemosy-
na in tēptatiōib⁹ dyaboli se opponit vt aiaꝫ
a petis custodiat. Quart⁹ fruct⁹ elemosyne
est ꝙ hoī apud deuꝫ multos īntercessores ⁊
amicos acq̄rit. s. ip̄os paupres. Hiero. Qui
opa pietatis libēter exercet multos hꝫ interces
sores. ⁊ īpossibile ē p̄ces multoꝝ nō exaudiri
Un̄ xp̄s dicit in verbis ꝑmissis. Facite vob̄
amicos ⁊c̄. Dato etiā ꝙ paupes mali essent
⁊ petōres: adhuc ip̄a elemosyna orat ad deū
Eccl. xxix. Cōclude elemosynā i sinu paupis
⁊ ip̄a orabit ꝓ te. Un̄ sciendū ꝙ paupes te
nentur ꝓ bn̄factorib⁹ orare quoꝝ elemosy-
nas recipiūt ⁊ q̄ ꝓ eis laborāt ⁊ ꝑiā laboꝝ
suoꝝ cū eis cōicant. Itē sciēdū ꝙ elemosyna
est danda illis q̄ nō possunt laborare nec se-
ip̄os cū suis laborib⁹ nutrire. Ergo illi gra-
uiter peccarent q̄ de labore suo se possent nu
trire: ⁊ ꝓpter pigritiā suam mēdicarēt. Un̄
dr̄ in decre. Nō lꝫ hoī sano mēdicare. de ꝯse.
di. v. Nunq̄. Quint⁹ fruct⁹ elemosyne est ꝙ
hoī p̄pat viā ad celū: ⁊ patefacit ei ostiū pa-

radiſi. Eccli. xvi. Oīs mīa facit locū vnicuiq̄ ſm meritū operū ſuorū. Ex his p₃ ꝙ mīa ē oſtiaria paradiſi q̄ claudit oſtiū auaris: ⁊ aperit munificis. vii Gre. Dei miām nō pōt ꝓmereri q̄ miſ icos nō fuerit. B Sext' fructus elemoſyne eſt ꝙ hoīem ad bonū finē ꝑducit ⁊ comitat̃ morientē cū cū oēs amici ſui deſerūt. Amb. Non ſunt bona hoīs q̄ ſecum ferre nō pōt. ſola mīa comes ē defūcti. Apoc. xiiij. Opa enī illoꝝ ſequunt̃ illos. Q2 enī elemoſyna ⁊ mīa ad bonū finē ꝑducit oñdit Hiero. dicens. Non memini me legiſſe mala morte mortuū q̄ libent̃ opa pietatis exercuit. Inſup elemoſyna in iudicio liberat ⁊ bn̄dictionē impetrat. Vñ ps. Beat' q̄ miſeret̃ ⁊ cōmodat: diſponit ſermones ſuos in iudicio ⁊c̄. In ſignū hui' in extremo iudicio ſpāliter fiet diſceptatio de opib' mīe. vñ Math. xxv. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mādūcare. ſitiui ⁊c̄. Venite bn̄dicti p̄ris mei ⁊c̄. C Septimus fruct' elemoſyne ē ꝙ p̄miū eternū acquirit. Unde Lu. vi. Menſurā bonā ⁊ ꝯfertā ⁊ coagitatā ⁊ ſupeffluentē dabūt in ſinū veſtrū ⁊c̄. Mēſura bona ē ꝙ angeli aīam illi' hoīs q̄ hic miſericors fuit in celū ꝑducent. Cōferta ꝙ angeli ⁊ oēs ſancti ī celo honorifice ⁊ letant̃ cū ſuſcipiēt. Mēſura coagitata ē ꝙ angeli ⁊ ſancti ⁊ ip̄e xp̄s bona ſua ſecū diuident: q2 hec tpalia cū paupibus diuiſit. Menſura ſupeffluēs eſt ꝙ imppetuū de' ⁊ omēs ſancti regratiabūtur iſti hoī q̄ hic fecit miaꝫ. Quia oēs fideles ſūt mēbra vni' corpis miſtici ⁊ xp̄s ē caput eoꝝ. Et ergo caput ⁊ oīa mēbra cōgaudēt ⁊ regratiant̃ in celo illi qui hic eſt cōſolat' ſuū pximū: exhibendo ſibi opera pietatis ⁊ charitatis. D Ultimo mouende ſunt aliq̄ queſtiones. Pͥma ē an vxor in aliquo caſu poſſit facere elemoſynā ſine licētia viri. Rñdetur ꝙ ſic ⁊ hec in caſu triplici. Pͥo ſi vxor fuerit lucratiua. Scd̄o ſi res habet paraferꝰnales. i. ꝓprias p̄ter dotē vbi hmōi pafernalia de cōſuetudine locū habēt ⁊ vxoris ſūt poteſt de illis inuito viro elemoſynas dare ⁊ facere. Tertio ſi facit elemoſynam de reb' ſue diſpenſationi cōmiſſis: puta de pane ⁊ vino ⁊ hmōi: q̄ de approbato more ſolent ad diſpēſationem vxoris ꝑtinere. de his pōt facere elemoſynas moderate: tū ſic ꝙ egeſtatē cōiugi nō inducat. E Secūdo queritur vtrū ſeru' vel ancilla in aliquo caſu poſſit facere elemoſynas de reb' dn̄i. Reſpondet̃ ſm ſctm̄ Tho. in. iiij. di. xv. Serui ⁊ ancille nō pn̄t dare elemoſynas de bonis dominoꝝ ſuoꝝ ſine eoꝝ ꝯſenſu niſi panē vel brodiū ⁊ hmōi q̄ nō inferūt ſenſibile nocumētū ſꝫ de illꝭ diuitib' q̄ ſūt parci ⁊ tenaces ad pauperes. q̄re ſimone. lxxxij. E. ⁊ cū hoc exēpluꝫ ibidem.

De eadē dn̄ica Sermo. ciiij. de his q̄ acq̄rūt res iniuſte.

f

Acite vobis amicos

de mām̄ona iniq̄tatis. Luce. xvi. Sciendū ꝙ ſm Bedā mām̄ona lingua ſyroꝝ diuitie nuncupant̃ q̄ dicūt̃ iniquitatis ſm Aug. trib' de cauſis. Pͥo quia ſepe faciūt hoīem iniquū: ⁊ ſepe ſunt materia iniquitatꝭ. Secūdo dicūt̃ iniq̄tatꝭ ex eo ꝙ homines in p̄nti vita decipiūt. Promittūt enīꝫ ſecuritatē ⁊ dant timorē: ſatietatē ⁊ dant eſuriem: ſtabilitatē ⁊ dant ſubitam deiectionē. Tertio dicūt̃ iniq̄tatatis. q2 ſepe ꝑ rapinas ⁊ alios illicitos modos acq̄rūtur. F Vñ in p̄nti ſermone dicendū ē de aliq̄b' generib' hoīm qui iniuſte bona tpalia acq̄rūt. Quoꝝ p̄mi ſūt raptores qui aliena violent̃ rapiūt. ⁊ tales raptores ī trib' peiores ſunt diabolo. Pͥo q2 diabol' ſolū torquet ī futuro qui hic male agūt: ſꝫ illi econuerſo pl' torquēt ⁊ ſpoliant bonos q̄ malos. Vñ Eſa. lix. Qui receſſit a malo prede patuit. Et Prouer. xxix. Uiri ſanguinū oderūt ſimplicē. diabol' iuſtificari ſe pōt in cōpatōne iſtoꝝ dicēs. Ego affixi in inferno ſolū illos q̄ meruerūt: ſꝫ illi econuerſo illos ſpoliauerūt qui nunq̄ meruerūt. Secundo q2 diabol' timet angelū hoīs ⁊ ſignū crucis ⁊ aquā benedictā: ne violentiaꝫ faciat hoī in corpe. Sꝫ raptores nec timent angelū nec deū nec ſignū crucis nec aquā benedictā: ſꝫ ſuā ſeuiciā exercēt violent̃ in hoīem eū ſpoliando. Tertio q2 ī inferno punit dyabolus vbi eſt ꝓpri' loc' tormētoꝝ: ſꝫ iſti in mūdo vbi de' dedit hoīb' libertatē de ſe ⁊ ſuis reb' facere ſm volūtatē. ergo merito ip̄i raptores poſſunt dici angeli diaboli miſſi ī mūdū ad faciendū illud malū in iſto mūdo qd diabol' facit in inferno. q̄ dicetur eis ī extremo iudicio. Diſcedite maledicti a me in ignē eternū q̄ parat' eſt dyabolo ⁊ angelis ei'. Sciendū enī ꝙ nō ſolū raptores ſūt q̄ rapiūt. ſꝫ etiā qui ꝑcipiūt ⁊ cōſulūt. ⁊ qui eos ſcient̃ in hoſpicio recipiūt ⁊ qui inde etiā comedūt et bibūt ⁊ res raptas emūt. tales enī oēs tenētur ad reſtitutionē. Vñ exēplū legim' ꝙ q̄dam miles rapuit cuidā vidue pauperi vnā vaccā: que cū fleret ⁊ inſtanter peteret vt ei vaccā reſtitueret ꝓpter paruos pueros q̄s

haberet. respondit miles. Si ego no caperē
tunc vnꝰ alius post me veniens caperet. ⁊ sic
vaccā secū duxit ⁊ recessit. Ille post obitū pu
nitus est a diuersis demonibꝰ. ⁊ vnꝰ int̄ cete
ros eū incessanter ⁊ infatigabiliter puniuit.
Tunc ille miles damnatꝰ dixit ad talē demo
nem. Cur me tam continue psequeris ⁊ pu
nis plusq̄ aliꝰ. Respondit demon. si ego nō
facerē vnꝰ aliꝰ faceret. ⁊ hec sunt v̄ba. q̄ p-
tulisti dū vaccā paupi vidue rapuisti. Secū
di sunt q̄ per indebitas exactiōes a suis sub
ditis bona extorquent. De hoc quere sup̄ ser
mo. lit. I. Tertij sunt qui ppt̄ debita dñoꝝ
ciues ⁊ alios subditos indebite pignorāt qd̄
est rapina apud deū qn̄ sic res paupeꝝ inde-
bite impignorant̄: dimissis rebꝰ pncipalium
debitoꝝ vel dñorum. Sed heu hoc iam cōe
est q̄ mercatores ⁊ rustici totā guerrā luunt
qui nunq̄ causam vel occasionē ad hoc dede
runt. ⁊ tales pauperes merito essent marty
res xp̄i si patient̄ hoc sustinerēt: ⁊ cum hoc a
peccatis se cauerent. Quarti sunt qui mer-
cedē aliorum iniuriose detinent ⁊ conseruāt
⁊ tales etiā grauiter peccāt. q: irā dei ꝯtra
se grauissime puocant: quod patet. q: illud ē
vnū pctm̄ clamitans vindictā in auribꝰ dei
continue B Dicitur em̄ pctm̄ clamare
ad deū qd̄ ex sua enormitate deū puocat ad
vindictā. ⁊ talia pctā sunt quattuor. Primū
est oppssio innocentū ⁊ viduaꝝ ⁊ pupillorū.
Exo. ij. Ascendit vox filioꝝ israel ad dñz ⁊c̄
ergo summe cauendū ē cuilibet ne pupillos
orphanos ⁊ viduas innocent̄ opprimat vel
eis aliquā iniuriā faciat. Secundū est pctm̄
sodomiticū. vn̄ Gen̄. xviij. Clamor sodomo
rum ⁊ gomorreoꝝ multiplicatꝰ est ⁊c̄. Terti
um est detētio ⁊ defraudatio mercedis mer
cennarioꝝ. Iaco. vlti. Ecce merces operioꝝ
vestroꝝ que fraudata est a vobis clamat. et
clamor eius introiuit in aures dñi sabbaoth
Quartū ē homicidiū pximi. vn̄ Gen̄. iiij. di
xit dñs ad Cayn. Ecce vox sanguis fratris
tui abel clamat ad me de terra. Sic deꝰ pōt
dicere ad quēlibet homicidam. Ecce vox san
guinis innocent̄ a te fusi clamat ad me d̄ ter
ra: ⁊ reqrit vindictā sup te. Quinti sunt qui
vtūtur re apud eos deposita: vel etiā eis ac-
cōmodata ad aliū vsū q̄ eis cōcessa est: vel
etiam vtuntur pignore: tales furtū ꝯmittūt:
⁊ contra dei p̄ceptū faciūt. Sexti sunt sacrile
gi qui scz rem sacrā vel etiā non sacrā furan
tur siue auferunt de loco sacro: ⁊ qui sacrum
auferunt de loco non sacro. vt pꝫ. xvij. q. iiij.

quisquis. Et tale furtū dicitur sacrilegiū. qd̄
etiā cōmittit̄ cum quis facit iniuriā clericis
vel personis ecclesiasticis: eos detinendo vel
eoꝝ res auferendo: tales em̄ sacrilegi sūt cō-
muniter excōmunicati ipso facto ⁊ phibiti a
perceptione sacramentoꝝ. Queritur vtrū re
liquie sanctoꝝ possint furtiue subtrahi vt ho
norabiliꝰ reponant̄. Respondeo s̄m Guil.
q̄ non. Nam sacrilegiū cōmittit̄ quotiēs au
fertur sacrū de loco sacro: vel sacrū de loco n̄
sacro. Et nota s̄m Ray. q̄ reliquias emere
vel vendere symonia ē. D Septimi sūt
qui furtū cōmittūt. Itē querit̄ vtrū in re par
ua cōmittatur furtū sicut in re magna. Rn̄-
detur q̄ sic. Unde dicitur in decre: Furtū est
iniusta ablatio rei quātūcūq3 parua sit. xiij.
q. vi. ca. vlti. Quia in furto nō qd̄ ablatū est
sed mens furantis attendit̄. xiiij. q. vi. c. vlti.
Et hoc intelligendū est quando volūtas est
talis q̄ etiā maiora subtraheret si posset: vt
quādo ex ablatiōe parue rei dominꝰ intelli-
gitur grauari. Naz sicut dicit sanctus Tho.
ij. ij. q. lxvi. Si aliqs res minimas furtiue ac
cipit p quas homo nō reputat sibi nocumē-
tum inferri: ⁊ ille qui accipit possit p̄sumere
hoc non esse ꝯtra volūtatē dñi excusat̄. alias
furtū semp est peccatū mortale. quia est con-
tra dilectionē pximi cui infert̄ nocumētum
Unde etiam in talibꝰ minimis si quis habe
at animū furandi ⁊ inferendi nocumentum
suo pximo erit pctm̄ mortale. vt dicit sanctꝰ
Tho. ibidē. Un̄ hoc sūme aduertendū est q̄
non solū furtū notabile: sed etiā paruū pici
losū est homi. Un̄ si decē vnā aucā furatam
comederent: quilibet tenet̄ restituere parteꝫ
que ipm ꝯtingit si vult indulgentiā ⁊ remis
sionē consequi peccatoꝝ. Similit̄ intelligen-
dum est de his q̄ gramina de pratis alioꝝ me-
tunt vel cuꝫ pecoribꝰ suis dāna pximis suis
scienter in segetibꝰ ⁊ pratis inferunt. Item
vectores qui cū curribus suis per sata agro-
rum vehunt. Itē qui fructꝰ arboꝝ vel pisas
vel rapas agroꝝ subtrahūt ꝯtra volūtatem
pximoꝝ. Item venatores qui cū equis ⁊ ca-
nibus suis pximis segetibꝰ damna inferunt
Omēs tales non sunt absoluendi a peccat:
nisi velint restituere damna illata. Un̄ dicit̄
in decre. Inferens dampnū pximo non est ab
soluendus nisi damno pus s̄m arbitriū lesi
restituto. xiiij. q. vi. c. copꝰrimꝰ. Item rustici q̄
quandoq3 agros pximoꝝ sibi contiguos cū
aratro abstrahēdo diminuūt ⁊ suos augmē
tant: omnes tales tenent̄ ad restitutionem.

Unde habem⁹ exemplū in dialogo Cesarij. q̄ rustico cuidā morituro diabol⁹ assistens pa-
lum igneū ori eius immittere minabat: ille cul
lum igneū ignorās quocūq₃ se vertebat semp
palā nō ignorās quocūq₃ se vertebat semp
diabolū p̄sentē vidit. Palū siquidē eundē
cuidā vicino suo subtraxerat de agro suo vt
agrū suū augmentaret. Ad quē cogēte iam
dicta necessitate suos amicos misit: ⁊ ablata
restituerē p̄misit ⁊ veniā postulauit. Quib⁹
ipe r̄ndit. Non ignosco: sinite eū bene torqri.
Itez terret vt p̄us: ⁊ iterū mittit nuncios vt
p̄us: s₃ veniam nō p̄sequit. Tertio cū lachry
mis venientib⁹ ⁊ dicentib⁹ q̄ ille miser nec
possit mori nec viuere. R̄ndit alter. Modo
bñ vindicat⁹ sum: nō remittā. Ab illa igitur
hora oīs terror diaboli abscessit. Item parē-
tes debēt pueros suos debite ⁊ bñ informa-
re q̄ nec ipis nec cuiq̄ hōim aliqd auferāt
nec furtiue subtrahant. Un̄ legit q̄ quidā
puer defunct⁹ est ⁊ iudici p̄ntat⁹. quē puer q̄si
p velamen ↄtēplat⁹ est: multūq₃ ei seuer⁹ vi-
debat. Diabol⁹ aūt eundē puerū accusabat
dicens. Dñe iudica s̄m iusticiā: qr iste puer
obolum germano suo furatus est nec inde
fecit p̄niam: nec restituit oblatum. Cui dñs.
Velles vt p tantillo hūc puerū dānarē. mea
iusticia nō est sine mīa. Supplicātib⁹ p pue
ro qbusdā sanctis qbus puer s̄uierat: culpa
puero remittitur. s₃ ad p̄ceptū iudicis puer il
le p̄iicit in puteū igneū in quo tantā penam
sustinuit q̄ postmodū hāc penā v̄bis expri-
mere nō potuit. ⁊ postea de illo puteo extra-
ctus est: ⁊ ab illa pena liberat⁹: ⁊ tūc iudicē₃
dulcē ⁊ iocundū inuenit. Et data est senten-
tia q̄ aīa corpori restitueret: ⁊ oblatū p̄solue
re iussus est. Et admirantib⁹ cūctis q̄ aderāt
p signa q̄ inuenerūt in eo v̄bis ei⁹ compulsi
sunt credere. I Itē q̄ hō post hāc vitā pu
niatur p minimis reb⁹ p₃ p tale exēplū. Fi-
lius cuiusdam ducisse decedēs confessus est
q̄uis nō esse₃ nisi nouē annoꝝ. Qui post mor
tem apparens matri: dixit se esse in magna
pena purgatorij. quia non soluisset quedā de
bita q̄ accōmodauerat a famulis matris sue
ad faciēdos ludos ⁊ globos emēdos. nec de
h̄ memor fuit i morte vt soluisset tales ballē
ses. Et petijt matrē vt p eo solueret. qr solutis
illis pena sua finē haberet. Que r̄ndit libēn
ter se velle facere. Et inq̄sitiōe facta fecit oēs
tales ballēses soluere famulis ⁊ famulabus
suis quos ei p̄cesserāt. Post hoc puer appa-
ruit ei in magna claritate: dicēs se esse libera
tū a pena ⁊ positū i magna felicitate. Octaui

sunt serui ⁊ ancille q̄ res dñoꝝ suoꝝ furtiue
⁊ inutilit' ↄsumūt: ⁊ etiā de reb⁹ dñoꝝ suorū
ipis inuitis elemosynas faciūt. tales etenī p
pter piā intētōnē a pctō mortali ex toto non
excusantur. Noni sūt artifices ⁊ mechanici q̄
artificia sua ⁊ opa sua fraudulēt' faciūt: ⁊ sic
p̄ximos suos decipiūt malū p bonis vendē
tes. Contra quos dīc dñs. Ve vobis q̄ dicitis
malū bonū ⁊ bonū malū. K Decimi sunt
inuentores rerū q̄ rē inuentā nō restituunt.
vñ Augu. Quicq̄d inuenisti ⁊ nō reddidisti
rapuisti: quātū p te fuit fecisti. qr nō pl⁹ potui
sti ⁊ ideo non pl⁹ fecisti. Ad hoc aūt q̄ ille q̄
rem alienam inuenit euadat furti penā: tūc
s̄m Henri. de vrima. deb₃ publice denūciare
q̄ illi cui⁹ res fuerit veniant. ⁊ si certa indi
cia expresserint ill' reddat. Uel s̄m Hostiē.
si ille nō venerit cui⁹ res fuerunt eroget pau
perib⁹. vel ipe idem inuētor pōt tenere rem
si indigens est ⁊ paup. Et hoc s̄m quosdam
auctoritate penitentiarij sui seu sui diocesa-
ni. si forte sibi retinuerit dispēsatōnē taliū re
rū q̄ dicunt vage restitutiones. L Undeci
mi dicunt hospites q̄ nimiū cōputant hoīb⁹
secū comedentib⁹ ⁊ hospitātib⁹. qr tales de-
berent moderate hospitib⁹ suis sup' cōputa
re. sic tñ q̄ eis p laborib⁹ ⁊ occupatiōib⁹ suis
satisfieret. qr quicūq₃ tales vltra debitū mo-
dū ⁊ nimis excessiue suos p̄ximos sic grauāt
nimiū cōputādo tenent ⁊ ex p̄posito tenētur
ad restitutionē. Sciēdū etiā q̄ isti hospites
qui ppt' lucrū tpale p̄parāt cibaria p̄hibita
suis hospitib⁹. participes se faciūt illoꝝ pec-
catoꝝ in quo nō modicū peccāt tam comedē
tes q̄ etiā illi q̄ administrant eis p̄pter lucra
tpalia talia cibaria. Ratio ē. qr in tota qua-
dragesima sub p̄cepto interdicunt vniuersa-
liter oua: lacticinia: ⁊ hmōi. Un̄ d̄r in decre.
In q̄dragesima ē ieiunandū a lacticinijs. di.
iiij. denīq₃. Duodecimi sunt mercatores qui
mentiēdo ⁊ decipiēdo emūt ⁊ vēdunt. Et de
ista materia quere infra sermo. cvi. A. Tre
decimi sunt vsurarij ⁊ lusores. de quib⁹ q̄re
infra sermo. cxiiij. E. M Qr nō solum
parentes sed etiā heredes dānabunt p re-
bus iniustis: patet per tale exemplum. Fuit
quidā comes bone opinionis ⁊ vite s̄m opi
nionem hominum. Et post obitū eius quidā
religiosus vidit in spiritu dictum comitem
in inferno in supremo gradu cuiusdam sca-
le erecte inter stridentes ⁊ strepitantes flā-
mas. Surgebat autem predicta scala de im-
menso baratro. Cūq₃ ille q̄ sic aspiciebat q̄-

teret quare ille comes quidam nunc vixit sic torqueretur. Responsũ est ei ꝙ ꝓpt quãdã possessionẽ cuiusdã eccl'ie quã pauus ei' abstulerat: cui iam iste decim' in hereditate successit. ⁊ quotquot ulteri' moriũtur de isto genere: vn' post aliũ in eadem scala ponetur.

Alius sermo de eodẽ.

Redde rõem villicationis tue ⁊c̃. Hic ẽ dicẽdũ ꝙ iudiciũ ẽ duplex: scʒ ꝑticulare ⁊ vl'e. Et quõ hõ in agone mortꝪ de decẽ reddit' ẽ rõem strictã quere istã materiã supra sermo. iij. D.

Dñica decima post festũ trinitatis. Sermo. cv. De iudeis.

Videns iesus ciuitatem fleuit sup illaʒ dicẽs. quia si cognouisses ⁊ tu. Luc. xix. Dñs noster Jesus xp̃s qui nullã materiaʒ flẽdi in seipõ habuit: nĩa mot' nr̃as defleuit miserias: volẽs nos admonere: vt ⁊ nos q̃ veri miseri sum' i hac lachrymaꝝ valle defleamus nostras miserias exẽplo sui. q̃ vidẽs ciuitatẽ fleuit sup illã. Sciendum ſm Guil'. lugd. ꝙ xp̃s plorauit sup ciuitatẽ ⁊ nõ sup villã. Ciuitates enĩ magꝭ periculose sunt. q: in eis plus regnat sapiã mũdi ꝙ̃ sapiã dei: q̃ multũ aduersatur deo. Vñ Greg. in mora. Ualde difficile ẽ vt is q̃ sapientẽ se estimat: mentẽ ad hũilitatẽ reducat: ⁊ recte p̄dicantib' credat Vñ apl's Roma. viij. Sapiã carnis inimica est deo. In ciuitatib' enĩ sunt hoĩes magꝭ ambitiosi: voluptuosi: luxuriosi: auari ⁊c̃. ꝙ̃ i villis. ⁊ plura pctã ꝑpetrant̃ in ciuitatibus. q: crapulose viuũt ⁊ tepescũt in ocio. que duo plurimũ administrãt occasionẽ peccãdi. Sʒ hoĩes habitãtes in villis sunt vt frequenti' in ꝯtinuis laborib': sic carnẽ suã macerãt atqꝫ domãt ⁊ occasiones abscindũt. ¶ Sciẽdũ ꝙ dñs fleuit sup ciuitatẽ hierl'm: ⁊ hoc ex ꝯpassione cordis. q: cognouit plagã ⁊ destructionẽ ciuitatis ⁊ ppl'i iudeoꝝ q̃ postea facta est a pncipib'. scʒ Tito ⁊ Uespasiano. Nam dñs nr̃ Jesus xp̃s q̃ neminẽ vult perire expectauit. xlij. annis anteꝙ̃ plaga ista quã defleuit sup istã ciuitateʒ venit. A passione ẽ dñi xlij. anno a pncipib' romanis hierl'm obsessa est tpe paschali. qui ⁊ oẽs iudeos intra septa sue ciuitatis cõcluserũt. Et ad capiẽdũ ciuitatẽ tres aggeres fecisse legunt̃: vt null' posset inde egredi nec ingredi. Biẽnio igit̃ a Tito obsessa hierl'm: tãta fames oẽs tenuit ꝙ parẽtes filijs ⁊ filij parẽtes: ⁊ viri vxoribus cibos nõ tm̃ de manib'. sʒ etiã ex ipoꝝ dentib' rapiebãt. Tanta enĩ fames ibi erat ꝙ calciamenta sua ⁊ corrigias mãducauerit p̄ magnitudine famis. Et legit̃ in scholastica historia ꝙ fuit in hierl'm q̃dã nobilis matrona noĩe maria: cui p̄dones oĩa rapiebãt ⁊ adhuc habuit paruũ pueꝝ lactẽtẽ ⁊ cũ ãplius nõ haberet lac ad nutriendũ pueꝝ suũ occidit eũ dicens. O mi nate esto cibus matri q̃ ⁊ tibi iam dudũ cibũ ministrauit. Et dũ medietatẽ pueri cõmedisset p̄dones odorẽ carnes ad domũ ipius cucurrerũt: ⁊ minati sũt ei mortẽ nisi carnẽ eis ostenderet. Que ostẽdit eis medietateʒ pueri cocti. qd̃ p̄dones videntes ꝑterriti sunt. Secũdo igitur anno Titus ciuitatẽ cepit: ⁊ fundit' templũ ⁊ ciuitatẽ euertit: ita ꝙ lapis sup lapidẽ nõ remãsit. Qd̃ enĩ ista ciuitas hierl'm que modo est nõ sit eadẽ que prius: nec in eodem loco vbi prius: ꝑʒ q: sepulchrũ dñi nr̃i Jesu xp̃i tunc erat extra ciuitatẽ: modo aũt est in medio ciuitatis. Narrat enĩ Joseph' ꝙ vndecies cẽtena milia iudeoꝝ fame ⁊ gladio perierunt. Et idem Josephus dicit ꝙ. xcvij. milia venditi ⁊ dispersi sũt. Et sicut xp̃m. xxx. denarijs emerũt: sic ꝓ vno denario. xxx. iudeos romani vendiderũt. Hãc futurã plagã xp̃s ex cõpassione defleuit. Vñ dr̃ in euãgel'. Uidens Jesus ciuitatẽ fleuit sup eã ⁊c̃. Sciendũ ꝙ i p̄nti sermone tria sunt dicẽda. Prĩo q̃re ecclesia iudeos permittit viuere. Secũdo quõ xp̃iani erga iudeos debẽt se hr̃e. Tertio mouent̃ alique questiones de pueris iudeorum ¶ Quãtũ ad p̄mũ est sciendũ ꝙ de' noluit ꝙ iudei penit' cõsumerent̃: sʒ dispergerentur ꝓpter quinqꝫ causas: ꝓpt̃ q̃s etiã eccl'ia nõ ꝑsequitur iudeos. Prima causa est ꝓpt̃ honorem patriarchaꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ: ex quib' ppl's iste pcessit. Secũda ꝓpt̃ reuerẽtiã xp̃i ⁊ apostoloꝝ q̃ ex illo ppl'o ſm carnẽ fuerũt geniti Tertia ꝓpt̃ nostre fidei ꝯfirmationẽ. q: nobis vtiles sunt. Habẽt enĩ penes se libros veteris testamẽti ex quib' testimoniũ ꝓferim' de xp̃o. vt hr̃ Esa. vij. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiũ. Et etiã de morte ipius xp̃i dr̃ Jere. xi. Quasi agn' mãsuet' q̃ portatur ad victimã. Itẽ Esa. liij. de redẽptiõe hũani generis ꝑ passionẽ xp̃i factã sic dr̃. Uere languores nostros ipẽ tulit. ⁊ dolores nostros ipse portauit: ⁊ nos reputauim' eũ quasi leprosũ ⁊ pcussum a deo ⁊ hũiliatum. Sʒ ipi iudei nolũt credere xp̃m esse filium dei ⁊ virginis Marie: ⁊ redemptoreʒ mũdi: ꝙ̃uis hoc

et scripturis suis habēt et p dicta ꝓphetarū
qui annunciauerūt de xp̄o. ſ; ipi iudei false ex
ponunt sacram scripturam: ⁊ dicūt messiam
adhuc venturū: ſ; ipi decepti sunt ⁊ decipiū=
tur. Unū legit̄ i dialogo Cesarij ꝙ erat ꝗdā=
adolescēs ⁊ studens qui dormiuit cū filia cu
iusdā iudei que concepit a studente illo. Et
studens accepit arundinē ⁊ accessit domū iu
dei de nocte. ⁊ loquebatur ꝑ arundinē ꝑ fe=
nestrā camere vbi iudeus cū ꝓpria vxore ia
cuit dicens. Gaudete ⁊ glorificate deū. quia
dn̄s visitauit plebē suā. q: vr̄a filia impᵹna=
ta est: ⁊ pariet verū messiam: q̄ ꝓmissus ē in
lege ⁊ scripturis. Et hoc ille studēs fecit ter.
Et cū parētes cognouissent filiā suā impre=
gnatā, adhibuerūt fidē verbis istius sugge
stionis: ⁊ annūciauerunt hoc ceteris iudeis. q̄
oēs gauisi sunt: ⁊ deū glorificauerūt: ⁊ illā pu
ellā in magno honore tenuerūt. Et cū instaret
tempus pariēdi: oēs iudei cōgregati sūt ad
videndū tā grāde spectaculū. Tādē illa puel
la peperit cum magno dolore nō filium: sed
filiā. Quod cū iudei vidissent cōfusi sūt oēs vi=
dentes se esse deceptos. Et vn⁹ iude⁹ accur=
rens cū impetu ire sue: arripiēs illū puerū ca
put eius ad statuā elisit. ⁊ sic om̄s iudei illic
existētes cū cōfusione ⁊ indignatiōe recesse=
rūt. Quarta causa quare ecclesia ꝑmittit iu=
deos viuere: ita ꝙ nō ex toto deleant̄ est ista
vt ipi nob̄ sint meōriale dn̄ice passiōis: vt q̄=
tiens iudeos videm⁹: totiēs dn̄ice passionis
recordemur. Unū ps. Ne occidas eos ne qn̄
obliuiscant̄ populi mei ⁊c̄. Quinta causa est.
q: om̄s iudei in fine mūdi debēt cōuerti. ps.
Cōuertent̄ ad vesperā. Et sic tūc fiet vn⁹ pa
stor ⁊ vnū ouile. ⁊ tūc oīs israel saluus erit.
Unū etiā i Jere. xxiij. In diebus illis saluabit̄
iuda ⁊c̄. ¶ Quantū ad secūdū sciendū ꝙ
xp̄iani debēt decem habere quo ad iudeos.
Primo xp̄iani ſm Ray. non debēt cū iudeis
comedere: aut eos ad sua cōuiuia inuitare.
Secūdo xp̄iani nō debēt in infirmitatib⁹ su=
is ad se vocare iudeos: aut accipere a iudeis
medicinā. Tertio xp̄iani nō debēt cū iudeis
balneari in eisdem balneis. xxviij. q. i. null⁹.
⁊ ca. oēs. Quarto nō debēt ꝑmitti hr̄e inter
xp̄ianos officia publica: ne occasionē seuiēdi
habeant. xvij. q. iiij. c. constituit. Quinto cogē
di sunt iudei talē habitū cōtinue deferre. quo
manifeste a xp̄ianis distinguant̄. ex. c. in nō
nullis. Sexto in dieb⁹ lamētationis ⁊ dn̄ice
passionis nō debēt in publicū ꝓcedere: ⁊ etiā
in die parasceues nō debēt hr̄e ostia apta et

fenestras aptas. ex. c. que sup his. Septimo
nō debēt hr̄e famulos ⁊ famulas xp̄ianos no=
minis. q: nullo mō xp̄iani debēt esse assidui
intra domos iudeoꝝ: neqꝫ tanq̄ famule aut
nutrices: aut obstetrices: alās ipi xp̄iani si ab
eis nolūt recedere debēt excōicari. extra. c. iu
dei. ⁊. c. ad hec. Et q̄diu tales xp̄iani sūt i ser
uicio iudeoꝝ ꝯtinue morādo cū ipis: sunt ꝑ
uati pceptione sacramētoꝝ eccl'ie: ⁊ ꝑticipati
one oīm bonoꝝ q̄ fiūt i eccl'ia. ⁊ si sic morerē
tur deberēt sepeliri in sterqlinio ⁊ in campo:
⁊ nullo mō i loco sacro. nec etiā aliqđ sacra=
mentū eccl'ie eis est administrandū. Et semꝑ
talis xp̄ian⁹ inimic⁹ ē dei oīpotent̄: btē Ma
rie gloriose virginis: ⁊ oīm sanctoꝝ ⁊ ange=
loꝝ in celo existentiū. Octauo xp̄iani nō de=
bent suas domos locare iudeis ad exercen=
dum vsuras i eisdē. alās rei erūt pctōꝝ iude=
orum q̄ ipi iudei in domib⁹ eoꝝ cōmittūt. q:
est vnū de nouē alienis pctīs hospitare ma=
los: ⁊ pctā in domib⁹ suis ꝑpetrari ꝑ malis
ꝑmittere. ¶ Nono xp̄iani nō debēt reti=
nere munuscula vel aliq dona a iudeis eis
data. Circa qđ querit̄ an liceat xp̄iano reci=
pere munuscula vel dona a iudeis. Rn̄deo
ꝙ sic. tali tn̄ modo ꝙ ipe recipiens non velit
aliqđ facere ꝓpt̄ talia dona quod sit ꝯtra de=
um: ⁊ tūc licite pōt recipe: ſ; nō dꝫ sibi retine
re: nisi forte essent talia q̄ ab eo vel antecesso
rib⁹ suis ipi iudei ꝑ vsuras recepissent. Unū
btūs Tho. in q̄dā epl'a ad ducissam lothori
gie. Cū ea q̄ iudei ꝑ vsurā extorserūt nō possit
ab ipis licite retineri: ꝯsequēs ē vt si vos il=
la ab eis receperitis: nec vos licite retinere
poteritis nisi forte essent talia q̄ a vobis vel
antecessorib⁹ vr̄is hactenus extorsert. Si qua
xō dāt que extorserūt ab alijs: debēt restitui
illis quib⁹ iudei restituere tenent̄ si inueniū
tur. Alioquin ad pios vsus ſm sui diocesani
consiliū talia munuscula ⁊ dona danda sūt.
¶ Quid ad hec dicturi sunt q̄ recipiūt ꝓpinas
⁊ dona a iudeis qui nō habēt pecunias: nisi
quas cū vsuris lucrati sunt. Sicut illi q̄ reci=
piūt aucas: vel cantros: vel ciphos argente
os. ⁊ sic de alijs ꝓpinis. q: oīa illa erogāda
sunt pauperibus. Ergo quicūqꝫ recepit tali mō
aliqđ a iudeis ⁊ morit̄ sine restitutione: ipse
⁊ sui heredes q̄ detinēt illa dona ⁊ vtuntur
illis scient̄ dānabunt̄. Et etiā oēs illi q̄ come
derunt de aucis q̄s iudei propinauerūt suis
dn̄is circa festū sancti martini. quilibet talis
tenet̄ pauperib⁹ erogare ſm cōsiliū sui ꝯfesso
ris. Insup sciendū ꝙ tales vt frequēt̄ habēt

infortunia in illis bonis que a iudeis recepe runt: etiā si p suis laborib⁹ recepissent: tales eñi nunq̄ vel raro ditant. R Decimo xpiani nō debēt sententiare nec aliquē coge re ad absoluendum vsuras siue iudeis: siue xpianis vsurarijs. Nā oēs ptores: rectores: consules: iudices: officiales q̄ statuta faciunt scribūt vel dictant p que q̄s cōpellat soluere vsuras: vel etiā nō repetere iam solutas: aut q̄ obseruāt illa statuta ꝛ ꝫm ea iudicāt: oēs tales ipo facto incurrūt sniam maioris excō municationis. ꝛ tales nō pñt absolui a pecca tis nisi velint desistere ꝛ antea sint a sñia ex cōmunicatōis absoluti. q: absolutio a sentē tijs debet p̄cedere absolutionē a pctis. S Quo ad tertiū querit vtrū pueri iudeoꝝ in uitis parentib⁹ sint baptizandi. Rñdet ꝫm sctm̄ Tho. ij. ij. q. x. q̄ nō licet ante annos di scretionis: ſꝫ qñ ad annos discretionis puē nerint pñt fidē recipe etiā inuitis parētib⁹: ꝛ baptizari. Sꝫ tñ si q̄s pueꝝ iudei i agone mortis baptizaret statim puer ad celū euola ret si sic moreret. T Jtē q̄ritur vtrū pueri iudeoꝝ sine baptismo decedētes silēs sint pu eris xpianoꝝ. De hac materia q̄re sup̄ ꝫmo. lxxvij. D. V Ultimo sciēdū q̄ adhuc ho dierno die tāta ē inuidia iudeoꝝ ꝫ xp̄m ꝛ fi dem catholicā q̄ si auderēt ꝛ possent libent xp̄m ꝛ fidē xpi psequerent. De q̄ legit exem plū tale q̄ cū iudei i q̄dā ciuitate i die pasce ues fecissent imaginē xpi cereā ꝛ eā cruci cla uis affixissent ꝛ lācea perforassent. apparuit btā v̄go cōquerēs xpianis de h̄ q̄ sustineret hoc q̄ adhuc in orbe: illa die iudei filiū suuꝫ crucifigerēt. Xpiani aūt iudeoꝝ domos pe netrantes ꝛ eos capiētes inuenerūt imagi nem crucifixi ꝛ ei⁹ vulnera cruētata. Quo vi so miraculo multi iudei ad fidē xpianā sunt conuersi.

In eadē dñica. Ser. cvi. de mercatoribus.

T ingressus in tem-

plū cepit eijcere vēdētes ꝛ emē tes. Math. xxi. Lu. xix. Sciēdū q̄ sicut xp̄s eiecit de tēplo materiali vēdētes ꝛ ementes in illo. sic pñt denotari. xij genera mercatoꝝ quos p̄ncipalit eijcit de tēplo ce lesti ad p̄fundū inferni. A Primi merca tores sunt qui mētiēdo ꝛ decipiēdo vēdūt ꝛ emūt. Unū q̄rit q̄ntū illi peccant q̄ nec emere nec vendere nouerūt nisi cū mēdacijs ꝛ iura mentis. Rñdet ꝫm Ray. Qñ peierāt vel mē tiunt scient ꝛ cā decipiēdi peccāt mortalit: et tenent ad restitutionē: ꝛ hoc nō solū intelligit de magnis reb⁹: ſꝫ etiā de pūis. vt pꝫ in q̄bus dam hoīb⁹ q̄ pūas res vēdūt vel emūt: ꝛ tñ in eisdē multiplicit mentiunt ꝛ primos decē pūt: in q̄b⁹ oīb⁹ grauit deū offendūt. B Secūdi mercatores sunt q̄ in statera delin quunt. ꝛ hoc fit tripliciter. Primo cū q̄s diuer sa pondera h̄ns emit ad maius ꝛ vendit ad minus. Secūdo cū hꝫ mensurā iustā ꝛ pon dus iustū: ꝛ tñ scient male mensurat vel pō derat. vt caupones q̄ replent mensurā cum spuma. Et etiā aliq̄ q̄ digitū libre supponūt. Silr pānicide q̄ cū pollice vlnā retrahūt. et sic de alijs. Tertio qñ q̄s hꝫ iustā librā ꝛ mē surā: ſꝫ facit vt res ponderosiores fiāt tpe vē ditionis ꝛ mēsuratiōis. vt q̄ lanā vel lignuꝫ aspergit aq̄. vel q̄ piper ad celariū portat. et voluit de vno latere ad aliud vt eo pōderos sius fiat. ꝛ q̄ vinū q̄d vendit miscet limphan do vel falsificat: tales habebūt duplex dāmū. Primū tpale. Deutro. xxv. Non habebis in vno sacculo diuersa pōdera: mai⁹ aut minꝰ nec erit i domo tua modi⁹ maior aut minor Pōdus habebis iustū ꝛ verū: ꝛ modi⁹ eq̄lis ꝛ verus erit tibi vt multo viuas tpe sup ter ram quā dñs de⁹ tuus tibi dederit. abomiab itur eñi dñs eū q̄ facit hec ꝛ aduersat oēm in iusticiā. Sic p oppositū cito moriūt tales: ꝛ eti am ille res sic iniuste acq̄site cito recedūt ꝛ p dunt. Secūdū ē spūale dāmū qñ sctūs Mi chael trutinat mala ꝛ bona ipoꝝ: tunc bona opa ipoꝝ nulli⁹ vel q̄si pūi pōderis erūt re spectu maloꝝ opeꝝ. q: scriptū ē. Per q̄ q̄s pec cat p hec ꝛ punit. Deutro. xxv. Scōm men surā delicti erit ꝛ plagaꝝ modus. C Ter tij mercatores sunt q̄ ppt dilationē tpis res suas vendūt chari⁹ ꝛ maiori p̄cio q̄ valent vel valere pñt: nisi dubiū sit q̄ merces vēdi te tpe solutiōis debeāt plus vel min⁹ valere q: tūc licite pñt vēdi intāto pl⁹ quāto pl⁹ esti mat q̄ debeāt valere tpe solutionis. Et hoc intellige si iste venditor iam nolebat vēdere istas merces: ſꝫ intēdebat seruare vsq̄ ad il lud temp⁹: ꝛ tūc a p̄mo vēdere. Cū eñi ven ditor statuat in corde suo p q̄ūto velit rem suā dare nō dꝫ ppt dilationē tpis p̄ciū aug mentare. verbi grā. Si q̄s vellet equū vēde re p decē florenis: tūc si ppt dilationē ad di midiū annū illū vendit p. xi. florenis: tūc te netur vnū florenuꝫ restituere. q: vsurā cōmi sit. Sꝫ si aliq̄ dicūt nōne possum⁹ vēdere mer ces nr̄as cū dilatōe tpis. Rñdet. Cū dilatio ne bñ licet vēdere: ſꝫ ppt dilationē p̄ciū non

debz augmētari. Nā q̄ sic vēdūt merces suas
lōge charꝰ ꝓpt̄ dilationē solutōis q̄ᵖ eis in=
continēti soluerēt: vsurā cōmittūt. vt patz de
vsu. c. Consuluit. Quarti sūt q̄ aliud ondūt
ꝛ aliud vendūt: vt faciūt illi q̄ malū occultāt
sub bono: ꝛ bonū ponūt sup malū: ꝛ i medio
ꝛ vlteriꝰ in fundo ponūt illud qđ deteriꝰ est.
ꝛ dicūt q̄ totū sit sicut supius apparet. Et sic
mentiēdo, primos decipiūt. Inde legimꝰ tale
exēplū i dialogo Cesarij. Quedaz matrona
venit in q̄dragesima ad ꝯfitendū pctā sua. ꝛ
flectēs genua sua corā ꝯfessore q̄cq̄d se boni
ꝯmisisse nouit cepit narrare ꝛ cū phariseo il
lo de q̄ dr̄ i euāgelio se iustificare dicēs. Dn̄e
ter sextis ferijs soleo in aq̄ ꝛ pane ieiunare
ꝛ tales elemosynas dare: eccl'ias freq̄ntare
ꝛ m̄lta bona facere. Cui sacerdos dixit. Ad
quid nā dn̄a venistis. Nunq̄d ꝓ istis opibꝰ
vulē accipe pniaz. q̄re ñ dicit pctā vr̄a. Rñ=
dit illa. Nihil mihi cōscia sūz. Ait sacerdos.
cuiꝰ estis officij. Rn̄dit mulier. Ferrū vēde=
re soleo. Ad quā ille. Soletis ne aliq̄n mino
res ꝑticl'as i ligaturis maioribꝰ intermiscere
ꝛ sic totū vēdere. Dicēte illa. Soleo. Rn̄dit.
Ecce hoc criminale pctm̄ ē. q2 dolus ꝛ fraus
Secūdo interrogauit dicēs. Soletis ne ali=
quādo mentiendo iurare ꝛ ꝑierare. ꝛ aliq̄n
maledicere emulis vr̄is. ꝛ alijs plꝰ vēdētibꝰ
inuidere. Rn̄dit. In his sepꝰ deliqui. Et sa=
cerdos. Ista oīa sunt pctā mortalia. ꝛ nisi de
his pniaz egerit̄ cōdignā: cōdēnabimini. Il
la territa i x̄bis eiꝰ peccasse se m̄ltiplicit̄ re=
cognouit: ꝛ q̄d de cetero cōfiteri deberet didi
cit. Quinti mercatores sūt q̄ vilꝰ volēt emere
rem q̄ᵖ valeat: vt cōtigit in necessitate cū q̄s
coactus est aliq̄ necessitate vrgēte ꝛ oportet
eū cū dāno bona sua vēdere. Et tl'es sic emē
tes scient̄ ꝛ multo minus in ꝑcio dantes q̄ᵖ
bona ꝓximi valeant: tenent̄ recōpēsare dā=
num. Et in hoc illi nō aduertūt q̄ q̄n̄qz si pos
sent libent̄ emerēt ꝓ vno floreno qđ valeret
tres vel q̄ttuor: ꝛ de hoc sibi nullā cōsciētiam
facere voluīt: cū tn̄ talis res cōiter nō sic vēdi
tur: si ille ex mera ꝛ pura necessitate sic vēde
re cogit̄. Exēplū de vno q̄ emit ꝑpetuos red
ditus ꝛ certos semꝑ vnū florenū ꝓ nouē: cū
tn̄ ꝯsuetudo ꝑpetu.di redditꝰ multo pl'es re
quirat. si venditor ex necessitate coactꝰ sic vē
didit. si emptor cū dānatione sui ꝛ suoꝝ sic
emit. Itē alius q̄ vni ꝓ. xl. florenis vendidit
vnū equū qui vix. xx. valuit: ꝛ sup hoc ei cō=
cessit ducētos q̄nquaginta florenos ꝑ annuz
ꝛ insup eodem anno talis his cōmunicauit.

Et talibꝰ vsurarijs pctā nō dimittunt̄ nisi re
stituant ꝛ recōpensant dānū ꝓximis. Unde
dr̄ in decre. Usurariꝰ nō vere penitet: nisi pri
us vsuras restituat. xiiij. q. vi. ca. Si res. Et
qđ dictū ē de vēditore intelligendū est etiam
de emptore vt quādo crederet venditor rez
suā minꝰ ꝑciosaz eē q̄ᵖ sit: vt puta si vēderet
aurū ꝓ minori ꝑcio: q2 credit esse auricalcuz
aīal sanū qđ putat esse infirmū. ꝛ sic de alijs
ꝛ si emptor hoc cognoscit ꝛ minꝰ dat q̄ᵖ res
valet: iniuste emit ꝛ tenet̄ ad restitutionem.
D Sexti sūt q̄ viciosas ꝛ defectuosas res
vēdunt ꝓ bonis. Circa quod q̄rit̄ vtrū ven
ditor teneatur dicere viciū rei vendēde. Rn̄.
detur fm̄ sanctū Tho. ij. ij. q. lxxvij. Vendi=
tor q̄ rem viciosam ad vendendū exponit ex
hoc ip̄e dat emptori dāni vel periculi occasio
nem. Damni quidē si ꝓpter hm̄ōi viciū res
sit minoris ꝑcij: ꝛ ip̄e venditor nihil de p̄re
cio diminuit. Periculi aūt si ꝓpter hoc viciū
vsus rei reddatur impeditus vel noxius: pu
ta si alijs vendat alicui equū claudicantē ꝓ
veloci. vel domū ruinosam ꝓ firma: vel cibū
corruptū ꝓ bono ꝛ recenti. ꝛ sic de alijs. Un̄
rn̄deo breuiter: si hm̄ōi vicia sūt occulta ꝛ vē
ditor nō detegit erit dolosa ꝛ illicita venditio
ꝛ venditor tenetur ad dāni recōpensationē
Si vero rei viciū sit manifestū: puta si equꝰ
sit monoculꝰ: vel cū vsus rei ꝛ si nō competit
vni: pōt tn̄ competere alteri. ꝛ venditor ꝓpt̄
hoc viciū subtrahit de precio inq̄ᵗū oportet:
tūc nō tenetur ad manifestandū viciū rei. q2
ꝓpt̄ hm̄ōi viciū forte emptor vellet plꝰ de ꝑ
cio subtrahi q̄ᵖ esset, subtrahendū. vnde ven
ditor pōt licite viciū reticere. Hec ille. E
Septimi sunt illi q̄ prompta pecunia emūt:
ꝛ in cōtinēti illud idem sibi vel alij ecōuerso
vendunt. ꝛ ꝓpt̄ dilationē dant chariꝰ q̄ᵖ va
let aut valere pōt. ꝛ nullū laborē: vel nullus
dubium: vel nullas expensas cuz hac re ha=
buerunt. sed immediate in eodem tempore.
et loco propter dilationez multo charius vē
dunt. Verbi gratia. sicut qui emunt auenaz
cum est in bono foro: ꝛ propter dilationem
multo charius vendunt q̄ᵖ valere potest:
Item qui quandoqz emunt duo vel quattu=
or vasa vini pro promptis pecunijs: et im=
mediate propter dilationem multo chariꝰ
us vendunt. et quandoqz nunq̄ᵖ extra cela=
rium trahunt: ꝛ sic quandoqz illa vasa vini
bis vel ter venduntur. ꝛ tamen semꝑ in eo=
dem loco manent. Item qui emunt vina vl'
blada cū adhuc crescūt minori ꝑcio creden=

res verisimiliter cōputato etiā dubio φ circa futurū autūnū vel messis tpe multo mag valeant: vel etiā tūc multo chari⁹ vendunt. Secus aūt si pbabilr dubitaret: si plus vel min⁹ essent p tūc valiture: q: tūc nō esset vsura. Itē q emunt pannū vel lanā vel hmōi pro promptis pecunijs et imediate chari⁹ vendunt ppter temporis dilationē. tales quādoq plus lucrāt φ ille q talia mercimonia adducit per. xl. vel p. l. miliaria: et fecit magnas expensas et labores. Circa hoc querit vtrū negociatores possūt licite lucrū accipere et chari⁹ vendere φ emptū sit. Rūdet cū laborāt p oib⁹ et q̄si cōmune negociū i mercatib⁹ gerut possunt moderatū lucrū accipere. Sec⁹ ē de imoderato. vt pz extra de emp. et vendi. ca. i. Sciendū φ hoc intelligendū ē si ipe venditor rem melioravit: aut etiā q: p̄ciu rei mutatū est b̄m diuersitatē loci vel tēporis: vel ppter pīculū cui se exposuit transferēdo rem de loco ad locū pōt chari⁹ vendere. cū tn̄ hoc moderate fiat vt dictū est. Decimi mercatores sunt q tenebrosa loca eligūt: et lucem solis et claritatē diei obtenebrāt. et hoc ido faciūt: vt res alit apparēat φ sūt: vt faciūt pānicide. et in h̄ se ostendunt esse filios tenebrarū. Vn̄ dn̄s merito dicit eis illud Mat. xxij. Mittite eos in tenebras exteriores. Quia tenebras dilexerūt: ideo tenebras habebūt. Et in hoc ostendunt se male velle scienter facere vel agere. Vn̄ de talib⁹ dicit xp̄s in euāgelio: vt habetur Joh. iij. Ois q male agit odit lucē: et non venit ad lucē: vt nō arguant opa ei⁹. q autē facit veritatē venit ad lucē vt manifestentur opa eius. q: in deo facta sūt. Et tales mercatores qui causa decipiēdi hoc faciūt q̄ntum in eis est oculos xp̄i conant velare. Vn̄ auctoritas. Oculos dn̄i oīa aspicientis conant velare: qui malū p bono nitunt vendere: vel mutuare. Et talib⁹ in casu quo nunq̄ p̄ximū decepissent: sola intētio ad eternā dānationē sufficeret. Noni sunt qui cū mechanicis conueniunt: et pactū faciūt dando eis promptā pecuniā vt sibi sup termınū assignatū tot paria vel tot facta mechanica p̄parent: et sciūt veraciter φ tpe illo sibi assignato multo pl⁹ eisdem mechanicis soluerēt talia eis sic p̄parata. et sic nimis grauāt istos paupes mechanicos: sic φ ipi ex suis cōtinuis laborib⁹ vix sibi nutrimentū acquirūt. Decimi sunt qui istas res vēdūt q ad nullū vsū sunt vtiles nisi ad peccādū. sicut gladios et sagittas itoxicatas aut venena: aut falsos tesseres et hmōi. oēs illi indubitant peccāt q faciunt vel tenēt: vel vendunt vel donant et oīa mala consequentia que cū hmōi fiunt istis imputabūtur. q: qui occasionē dāni dat: dānū dedisse videt. vt pz extra de iniu. et dā. da. c. si culpa. Cōcordat sanctus Tho. et Hostien. Si aūt ille res q vendende sunt possūt esse vtiles: vt arma in iusto bello: vel q̄dā venena ad aliqd medicinale: vel contra aīalia nociua. qui talia vendit vel dat nō peccat: nisi forte sibi pbabilr dictaret consciā φ emptor rem illā quereret ad malefaciendū: tūc eīn nō dz ei vendere: nec dare: nec accōmodare illā rem. Verbi grā. sicut si veniret vn⁹ q vellet vnū iniuste occidere: vel aliquē letalr vulnerare: tūc tali n̄ debeo gladiū vendere nec accōmodare alias re⁹ ero illius pcti. Itē aurifaber q facit anulū aureū illi quē scit veracit abuti velle. s. φ vult dare alicui v̄gini vel mulieri vt alliciat eā ad actū illicitū: talis aurifaber re⁹ erit pcti illi⁹: et sic de alijs. Et hoc idē possum⁹ a simili cognoscere p talia exempla. q: si qs cognosceret φ aliquis q̄reret aliquē ad occidēdū: tūc indicās sciēt sibi locū vbi eū inueniat: reus erit homicidio. Itē si qs alicui fornicari volēti inducaret pstibulū vel locū aliū vbi tales meretrices inueniret: re⁹ esset illi⁹ facti. Ergo vniuersalr loquēdo quicūq iuuat v̄bo vel facto aliquē ad peccādū: reus erit oīm istorū pctōr: imo nō solū talis q consentit: s̄ etiā q nō impedit si pōt. Vn̄ scriptū est. Mādauit de⁹ vnicuiq de p̄ximo suo. Vndecimi sunt qui in dieb⁹ festiuis mercimonia sua exercēt Vn̄ q̄rit an tales peccāt mortalr. Rūdet b̄m Guil. si qs hoc facit nō ex cōsuetudine. s̄ p sua necessitate et ante audiuit diuina: non credo φ peccet mortalr. Sec⁹ si nō ex cōsuetudine vel lucrādi cupiditate: et maxīe subtrahendo se a diuinis. Aut etiā si hmōi mercata phibita sunt a p̄latis illi⁹ loci siue forsan excommunicata. Mercata tamen que ex quadam necessitate fiūt de victualib⁹ et necessarijs ad diē aliquē nō credo illicita esse. dūmodo tn̄ se ppter hoc nō subtrahāt a diuino officio. Heu hoc non attendūt isti institores q in dedicationib⁹ vel in alijs festis sūmo mane sua venalia exponūt: et totū diuinū officium negligūt: nec illa die missam vel sermonem audiunt: in hoc grauiter delinquunt. In signū huius tempore pasche phibetur cōmunio omnibus qui mercātias in dieb⁹ festiuis exercent. et cōmunio non prohibetur nisi pro peccato mortali. Simile est de his qui ven-

dũt ꝛ emũt i loco sacro. ¶ Duodecimi sunt q̃ emũt rapinã vl' furtũ. Unũ sciendũ ꝙ q̃ sciũt ꝛ ꝓbabilr credidit rẽ esse furatã vl' raptã ꝛ illã emũt grauaẽ q̃nqꝫ modis. Pri° q2 tenef semꝑ rẽ reddere etiã si ante decẽ annos emisset. ꝛ codẽ die quo emit sibi violent' fuisset ablata: vel alr sibi perijsset. vt si fuisset aial ꝛ mortuum sibi fuisset: adhuc tenef restituere si vult veraciter penitere. q2 semꝑ tenetur fur rẽ furatã restituere: nisi in vno casu. puta si rẽ obtulisset dño tpe ꝛ loco ꝯgruo: ꝛ ille noluisset accipere. Secũdo q2 tenef restituere oẽs fruct' ꝑceptos vl' q̃ medio tpe ꝑcipi poterant. Tertio q2 res estimãda est ṽm supremũ suũ statũ. puta si res tempore venditionis fuisset melior q̃ᵱ postea: tunc non sufficit ꝙ simpliciter restituatur. Quarto q2 non põt repetere ab illo cuius res est preciũ q͂ dedit illi qui rem vendidit. nec etiã põt agere corã iudice cõtra venditorẽ de ꝑcio soluto quia obstat sibi sua turpitudo. Quinto quia ꝑdit etiã expensas voluñtarias quas in eã rem tempore intermedio fecit. Si autẽ emit fide bona. puta si ꝓbabiliter rem credidit esse iustã: sic bona fides quattuor sibi confert. Primo ꝙ non tenef restituere durãte bona conscientia. sed si postea sciuerit rẽ esse furatam tenetur restituere: sed fructus ꝑceptos ꝛ consumptos non tenef restituere. Secundo potest rẽ alienare ꝛ vendere stante bona cõscientia. sed si aliquõ lucrum ex venditione furti consequitur: illud debet reddere domino postea venienti. Tertio q2 rem nõ tenetur in casu furtiuo restituere durante bona fide si res interim pereat absqꝫ culpa sua. in nullo tenef restituere dño. Quarto q2 post restitutionẽ rei põt agere ꝯ venditorẽ de ꝑcio qõ dedit ꝛ venditor tenetur sibi restituere ꝑciũ.

Dñica. xi. Sermo. c vij. De iactantia.

Duo hoies ascenderunt in templũ vt orarent. vn' phariseus ꝛ alter publicanus. Luce. xviij. Sicut dicif i hystoria scholastica pharisei dicuntur q̃si diuisi. q2 a ceteris iudeis in q̃busdã obseruãtijs diuisi erãt. Nã i frõte ꝛ in manibus mẽbranas portabãt in q̃b' decalogus script' erat: ad innuẽdũ ꝙ dei pcepta ante oculos cordis habere deberent per iugem meditationem: ꝛ in manibus per impletionem. In fimbrijs etiã palliorũ spinas alligabant vt incedentes pungerentur: ꝛ sic mandatorũ dei memores redderentur. De quoꝝ numero vnꝰ phariseꝰ erat de quo in p̄nti euãgelio agif q̃ cũ publicano in teplũ ascendit vt oraret. ¶ Nota hic q̃ttuor mala ꝯ supbia istiꝰ pharisei. Primũ ẽ irreuerẽtia dei q2 stans apud se orabat. in hoc se irreuerent' apud deũ habuit ꝙ genua sua nõ curuabat. Sic adhuc quotidie faciũt multi põposi suo creatori. ꝯ quos dicit apl'us Phil. ij. In nomine iesu oẽ genu flectaẽ celestiũ ꝛ terrestriũ ꝛc̃. Supbia enĩ tollit reuerentiã dei. q2 q̃nto q̃s supbior fuerit: tanto erit minꝰ reuerẽs deũ ꝛ hoĩes. q2 ex supbia oriẽ ꝙ q̃s verecũdef se hũiliare corã deo suo. nec etiã ꝓximos honorat. q2 reputat se meliorẽ ꝛ digniorẽ ceteris. Sꝫ hũilis honorat deũ humilr ꝛ reuerent' Silr ꝛ ꝓximos honorat. q2 iudicat alios digniores ꝛ meliores se. Secundũ malũ illius pharisei ẽ cõplacentia sui. q2 apud seipm orabat. Et dãnabile hoi est nimiã ꝯplacẽtiã hr̃e circa seipm: q2 displicet deo. Ergo qñ dyabolus immittit alicui extollentiã cordis ꝛ ꝯplacentiã sui: ꝑ' tũc hõ cogitare dꝫ de pctĩs suis ꝛ de iusticia dei q2 nõ est certꝰ vtrũ vnq̃ vere penituerit: q̃uis de mĩa dei semꝑ debeat hr̃e spem. Tertiũ malũ ẽ ꝯtẽptio ꝓximi. Unũ dixit. Nõ sum sicut ceteri hoĩm raptores: iniusti: adulteri: velut etiã hic publicanꝰ. Notandũ ꝙ si iste phariseꝰ sic dixisset. Nõ sum sicut ceteri hoĩes iusti ꝛc̃. q2 pctõr sum ꝛc̃. vel etiã nõ sum sicut ceteri pctõres: sꝫ amplꝰ oĩbus pctõr: tũc bñ ꝯtinuasset suã orõem. Sciendũ ꝙ iste phariseꝰ tria mala alijs imposuit. s. rapinã: adulteriũ: ꝛ iniusticiã. Et licꝫ hoc põpose dixerit: tamen in multis verum dixit. quia multi sunt raptores: multi sunt adulteri: ꝛ multi sunt iniusti scienter res iniustas possidentes: quibus non est spes salutis sine restitutione ꝛ emendatione vite. Unũ dr̃ in decre. Nõ dimittitur peccatũ nisi restituatur ablatum. di. liiij. Generalis. ꝛ xxiiij. q. vi. Si res aliena. ꝛ xij. q. ij. Fraternitas. Quartũ malum i quo repꝑhenditur phariseus ille est iactantia ꝯ bono opere suo. quia dixit. Ieiuno bis in sabbato: decimas do oĩum que possideo. Unde in p̄nti s̃mone tria sunt dicenda: Primo quare iactantia detestanda sit. Secundo qñ iactãtia est pctm̃ mortale. Tertio exemplum de superbia. ¶ Circa primũ sciendũ ꝙ iactantia ꝓpter tria detestanda ẽ Primo quia iactans se de bonis grãm dei effundit ꝛ oĩa bona perdit. Unũ de primo dr̃ Eccl'i. xx. Grẽ fatuorũ effundenf. De secũdo Maximus in quodã sermone dicit. Nõ pos

sumus ꝑ vno ⁊ eodē ope fauorē mūdi expe
tere: ⁊ pmiū celestis glīe inde acq̄rere. Item
Greg. in moral. O q̄ miseri sunt q̄ affectāt
laudes hoīm in semetipis. dissipant fruct⁹ la
borū suoꝝ: dūqꝫ se alienis oculis ondere ap-
petūt: dānant qđ agūt. Secūdo q: talis qui
seipm iactat fert testimoniū de seipo. q̄ ad ta
lē pōt dici vere qđ iudei dixerūt ad xpm mē
daciter. vt hr̄ Joh. viij. Tu de teipo testimo
niū ꝑhibes: ⁊ testimoniū tuū nō est verū. In
xpo cui hoc dicebat̄ nō habebat locū hoc di
ctū: q: veraciter potuit de seipo testimonium
ꝑhibere. q: seipm nouit plene: qđ alij hoīes
non possunt facere. q: seipsos plene ⁊ veraci
ter nō cognoscunt. Unde hilarius. Soli deo
de se credendū est qui se solus nouit. Sed in
alijs hominibus verum est quod dicit apls
ij. Coꝝ. x. Non q̄ seipm commendat ille ꝓba
tus est: sed quē de⁹ cōmendat. Tertio q: ta-
lis qui iactat se idolum seipm facit: seipm co
lens: ⁊ gl'iam sibi ipi attribuit que deo princi
paliter attribuēda est. Un̄ aplus. i. Thy. i.
Soli deo honor ⁊ glīa. ps. Nō nob dn̄e non
nob: sꝫ noī tuo da glīam. K Circa qđ sciē
dū q̄ seipm iactare siue laudare pōt ꝯtinge
re octo modis. In qb⁹ cognoscit̄ qn̄ est pctm̄
mortale vel veniale: vl' etiā nullū pctm̄. Pri
mo pōt qs se laudare ꝓpter bonū ꝓprie fa
me. vt scꝫ homo possit ꝯuare suā bonā famā
Sic samuel se laudauit postq̄ senuit coram
filijs israel. vt hr̄. i. Reg. xij. dicens ad filios
israel. Itaqꝫ ꝯuersat⁹ sum corā vob ab ado
lescentia mea vsqꝫ ad hanc diē. ecce presto sū
loquimini de me corā domino ⁊ corā christo
ei⁹ vtrū bouē cuiusq̄ tulerim aut asinum. si
quēpiā calūniat⁹ sum. si oppressi aliquē. si de
manu cuiusq̄ mun⁹ accepi ⁊ ꝯtemnā illđ ho
die: restituāqꝫ vobis. Et post hoc subdit. Te
stis ē mihi dn̄s q: nō inuenietis ī manu mea
q̄ppiā mali. Sic sīli mō cū qs inculpat⁹ esset
iniuste: vel etiā timeret iniuste inculpari ī ta
li casu simili posset seipm laudare ad ꝯseruan
dū bonā suā famā. imo hō cū inculpat̄ iniu
ste tunc tenet̄ defendere suā bonā famā ⁊ se
excusare ⁊ ondere innocentiā suā. quia dicit̄
Prouerb. xxij. Melius est nomē bonū q̄ di
uitie multe. Unde Hugo de sancto Uictore.
Nō sufficit nobis vita sancta nisi sit bona fa-
ma. Un̄ etiā Aug. Duo sunt tibi necessaria
scꝫ ꝯsciencia ⁊ bona fama. Cōsciencia ꝓpter
teipm. ⁊ fāma bona ꝓpter ꝓximū. L Se
cūdo pōt se qs laudare de bonis suis ꝓpter
subleuationē spei. Sic se laudauit Ezechias
rex iuda. vt hr̄ Esa. xxxviij. vbi dr̄. Egrotauit
ezechias vsqꝫ ad mortē: ⁊ introiuit ad eum
esaias ꝓpha ⁊ dixit ei. Hec dicit dn̄s. Dispo
ne domui tue q: morieris tu ⁊ nō viues. Et
ꝯuertit ezechias faciē suā ad parietē ⁊ orauit
ad dn̄m ⁊ dixit. Obsecro dn̄e memento q̄so
quō ambulauerim corā te ī veritate ⁊ corde ꝑ
fecto. ⁊ qđ bonū est ī oculis tuis fecerim. Et
fleuit ezechias fletu magno. Et factū est ver
bū dn̄i ad esaiā dicens. Uade ⁊ dic ezechie
hec dic̄ dn̄s. Audiui orōnē tuā ⁊ vidi lachry
mas tuas: ⁊ ecce ego adijciā sup dies tuos
xv. annos. ⁊ de manu regis assyrioꝝ eruā
te ⁊ ciuitatē istā. Sic simili modo cū quis es
set in magnis anxietatibus constitutus: siue
in agone mortis ⁊ temptationibus maxime
vexatus: ⁊ spālīter de desꝑatione tēptaretur
tunc posset quis in tali casu bona opa sua ad
memoriam reducere ne desperaret. Et econ-
uerso cū hō de elatōe ⁊ cōplacentia sui ipius
temptaret̄: tunc peccata sua essent ad memo
riam reducenda vt inde humiliaret̄. Huic si
mile legit̄ đ sancto Anthonio cui dyabolus
dixit. Cum te exaltare in elatiōe mentis desi
dero tūc tu te deprimis: ⁊ cū te deprimere vo
lo tunc tu te exaltas. Sciendum tamen q̄ in
agone mortis homo maxime debꝫ habere re
cursum ad diuinam mīam. Unde Amb. in
exameron. De diuina miseratione tūc sperā
dū est amplius cū presidia hūana defecerint
Un̄ legit̄ de btō Bernardo q̄ ī merito passi
onis xpi intantū ꝯfidebat q̄ cū ī infirmitate
qn̄qꝫ sibi videretur q̄ ante tribunal dn̄i pre
sentaretur ⁊ sathan multa contra eū diceret
rn̄dit. Regnū celoꝝ duplici iure dn̄s me⁹ ob
tinet. s. hereditate patris. ⁊ merito passionis
sue. altero ipse contentus alterum mihi do-
nat. Ad hec inimicus cōfusus recessit. M
Tertio potest quis se laudare ad gloriā dei
⁊ ad edificationē ꝓximoꝝ. vt fecit apostolus
Paul⁹. ij. Coꝝ. xi. Existimo me nihil minus
fecisse a magnis aplis. Itē dicit in alio loco.
Abundanti⁹ oib⁹ his laboraui. Itē iactat se
de his q̄ passus est. Un̄ dicit. ij. Coꝝ. xi. In la
bore ⁊ erūna: in vigilijs multis: in frigore ⁊
nuditate: ī mortib⁹ frequenter. a iudeis quinqꝫ
quadragenas vna min⁹ accepi. Ter virgis
cesus sum: semel lapidat⁹ sum: ter naufragiū
feci. ⁊ sic de alijs periculis multis q̄ ibi enūe
rat in qb⁹ oib⁹ fuit. Hec btūs paul⁹ de se nar
rat: vt eos ad tolerantiā ⁊ opationē aīaret.
Un̄ dicit ibidē. Sustinetis enī si qs vos in
seruitutē redigit: si quis deuorat: si quis vos

in faciē cedit. Ideo dicit ad Ro. xij. Bñdicite psequētib⁹ vos: bñdicite ꝛ nolite maledicere Ergo tali intentione pōt q̄s opa sua manifeste corā hoīb⁹ facere ꝛ etiā qn̄qꝫ de eisdē bonis opib⁹ se laudare: vt de⁹ ex hoc honorificetur ꝛ ꝓxim⁹ edificet. Un̄ xp̄us dicit vt hr̄ Mathei. v. Sic luceat lux vr̄a corā hoībus vt videant opa vestra bona ꝛ glori. pa. ve. q̄ in celis est. Un̄ Greg. in mo. Actio sit in publico vt intentio maneat in occulto. Quarto cū q̄s se iactat ꝓpter aliquē actum venialis peccati. sicut qn̄ q̄s laudari vult eo ꝙ venialiter in laude delectet. Vbi gr̄a. Uel cū q̄s laudari vult in aliquo ꝑuo qḋ nō est ꝯ charitatē aī ꝛ ꝓximi: tali intentōe vt sic boī⁹ socius estimet ꝛ noiet: ꝛ h̄ est veniale pctm̄. Quinto ꝓpter lucrū tpale: ꝛ ex auaricia solent se aliqui laudare. vt aliq̄ mercatores q̄ seipos cōmendant: ꝛ sic ꝓximos in emendo vel vēdendo decipere intendūt: vel etiā vt aliq̄ hypocrite q̄ se cōmendāt ꝓpter lucrū. Sciendū ꝙ qn̄ malus hō ōndit se bonū ꝓpter lucrū tpale ꝛ nō ē: ꝓpterea recipit aliquas elemosynas cū eis nō indiget: tenetur restituere ī foro conscientie pauperibus. Uel etiā aliqui mechanici qui vltra modum suos labores ꝛ sua opera extollunt ꝛ commendant. ꝛ labores ꝛ opa alioꝝ reprehendunt ꝛ vituperant quasi nihil valeant: q̄uis etiā qn̄qꝫ meliora sint. qḋ ꝯstat esse ꝯtra charitatē ꝓximi: quia alijs facit qḋ non vellet sibi fieri. scꝫ artem ꝛ opa alioꝝ vilipendendo. tales grauiter peccant. q: hoc nō ꝓcedit ex charitate: sꝫ ex inuidia. Un̄ Arist. ij. rhet. Inuid⁹ est q̄ tristat de ꝓspitate bonoꝝ. Itē dicit Rich. Silio similitudine inuidet: sꝫ in hoc quo siles sunt vir⁹ excedit aliū. vn̄ figul⁹ odit figulū. ¶ Sexto cū quis se iactat in malicijs suis. ꝛ tunc tale est pctm̄ q̄le est illud pctm̄ de q̄ se iactat. s. mortale vel veniale. Uerbi gr̄a. Ut cum quis se iactat de procatione mulierū ꝛ de tactu illicito vel de actu luxurie. vel etiā de superbia: vl' de complacentia quā habuit in chorizando vel in alijs pctīs. Unde Greg. in moral'. Sunt nōnulli q̄ nequaq̄ deflēt quod faciūt: sꝫ etiā laudare ꝛ defendere non desistunt. ꝛ nimirū cū defenditur culpa geminatur. Unde dicit quidam. Dupliciter peccat quis se de crimine iactat. Sciendū ꝙ tam ille qui laudat aliū in pctō mortali ipm in pctō confortando ꝙ ille q̄ laudē querit ī pctō tali ambo grauiter peccant. Un̄ Aug. sup ps. Duo sunt genera ꝑsecutoꝝ. s. vitupantiū ꝛ adulantiū. Sꝫ pl⁹ ꝑsequitur lingua adulantis ꝙ vituperantis. Idē. Adulantiū lingue ligant hoīes ī peccatis. Delectat eū ea facere in q̄bus nō solum nō metuit reprehensor: sꝫ etiā laudat opator. Sꝫ heu iā ꝯpletur illud dictū ps. Laudat pctor in desiderijs suis: ꝛ iniq̄ bñdicent. quia suꝑbia noiat honestas. auaricia ꝓuidentia astucia prudētia. ꝛ sic de alijs. sꝫ q̄ sic laudant decipiunt. Un̄ Esa. iij. Popule me⁹ q̄ beatū te dicūt ipi te decipiūt. ergo non debem⁹ nos iactāter laudare in malicijs nostris: nec gaudere de iniq̄tatib⁹ nostris de q̄b⁹ dolendū est nec velle honorari in his in q̄b⁹ merito debemus verecūdari corā deo ꝛ hoīb⁹. Un̄ Ber. Quid est magis ꝑuersum ꝙ letari cū male feceris: ꝛ ī reb⁹ pessimis exultare. Septimo cū q̄s se false ꝛ mēdaciter iactat: sicut heu sepius contingit ꝙ multi se iactant de his q̄ nō sunt vera ꝛ sic mentiendo q̄runt vanā gl'am tūc bm̄ Hermā. de schildis qn̄ vba talis iactantie sunt in materia falsa. tūc ē pctm̄ mortale vel veniale sicut ea falsitas de qua se iactat. vel mendaciū in quo gl'iam q̄rit. ¶ Octauo cū q̄s se iactat ꝛ laudes q̄rit in suis opib⁹ bonis. tūc bm̄ Hermā. de schildis qn̄ ꝑ talē iactantiā q̄rit gl'am q̄ ꝑfert honori diuino vel sue saluti: vel dilectoi ꝓximi: tūc est pctm̄ mortale. Sed cū q̄s se iactat de aliq̄b⁹ ꝛ in eis gl'am q̄rit nō tn̄ ꝑfert illā honori diuino vel sue saluti: vel dilectioni ꝓximi: etiā si inanē gl'aꝫ q̄rat pōt esse veniale. Et de ista materia loq̄tur etiā magr̄ in cōpendio theologice veritatis dicens. Si laus q̄rit per opa virtutū hoc est dupliciter. vel quia appetitus laudis coniungitur operi virtutū tanq̄ incidens: sicut contingit in cantu ꝛ predicatione qn̄qꝫ. ꝛ tūc est veniale. vel laus est finis principaliter ꝯstitutus operi virtutis ꝛ operanti ita ꝙ ibi constituit finē vltimatū: sic est mortale. q̄a tunc inheret ei tanq̄ fini vltimo. Ergo aliqui possunt damnari cū bonis opibus suis. scilicet qui primo principaliter ꝛ finaliter intenderent laudē humanā quā preponerēt deo ꝛ proprie saluti. Exemplum in euangelio de phariseo. Luce. xviij. Qui decimas dedit: ꝛ duos dies ī ebdomada ieiunauit: ꝛ tamen cum his promeruit infernum. quia de his bonis operibus se iactauit: ꝛ in eisdem vanam gloriā quesiuit. Sciendū etiam ꝙ sic homo posset amittere mercedem suā: si se iactaret de bonis suis operibus. etiā si mortaliter non peccaret. Hec ille. Ergo periculosum est se laudare ꝛ iactare ī suis operibus

bonis. Un̄ Isid. de sum. bo. Qui hic de bono laudari appetit spem perdit: et gl'am mercedis i futuro nō recipit. Un̄ Criso. sup Math. O insipiēs qd tibi pdest illa laudatio post mortē si vbi eris nō lauderis. Itē nō solū cauere debem⁹ ne bona opa nr̄a iactant' pferant': s; etiā diligent' cauere debem⁹ ne in elatione mentis nos de bonis nr̄is extollam'. Un̄ legitur tale exēplū. Quidā monach⁹ in spelunca fuit magne abstinētie: et mult' annis florēs i virtutib⁹ q̄ i pfectib⁹ suis pfidēs nō totū deo s; sibiipi attribuebat: et in mēte sua se exaltabat ppt' bona opa sua q̄ fecit. Hāc p̄sumptionē mentis intuēs tēptator dyabol' quodā vespere fingebat se i spē mulieris oberrant' in heremo. Que vt fessa ad ostiū speluce lassitudinē simulans int' se pieccit: et obuoluta genib⁹ ei' vt sui miseret exorat. Nox inqt me apphendit: iube me in angulo cellule qescere ne feris efficiar p̄da. Acquiescit ille. At illa cā; errādi p heremū recitās elegātia corpis et suauitate s̄monis affectū illius illecebroso amore deflectit. Hinc iā blādiora eloqa toci risusq; miscent'. man' etiā pcax ad mentu; barbāq; ptendit'. Quid pla. Ad vltimū captiuū ducit militē xp̄i: et labor; p̄teritor; et pfessiōis sue oblit' obscenos iā conabat' inire āplex'. Illa x̄o vlulatū teterrimū emittēs p man' āplexant' elabit'. tūc multudo demonū in aere ad hoc ipm spectaculū pgregati ingēti clamore inquiūt. O q̄ te vsq; ad celū exaltabas quō dimersus es in infernū. disce q; q̄ se extollit humiliabitur. Tūc ille quasi amēs deceptionis sue non ferens pudorem desperans seipsum tradidit omni immundicie.

De eadem dominica.

d Escendit hic iustificatus in domū suam. Hic in isto sermone est dicēdum quomodo vnusquisq; debet iustificari qui vult saluus fieri. Istum sermonem quere infra sermone. cliiij. E

De eadem dominica.

o Mis qui se exaltat humiliabit'. Hic est dicendū d̄ supbia vestiū quando est mortale. Istū sermonem quere ante sermone. lxxxiij. B.

In dominica duodecima. Sermo. cviij De illis qui arguunt deum.

b Ene omnia fecit. Marci. vij. Sciendū q; diuersi homines stulti diuersimode deum reprehendūt. P Primi enim sunt qui deū repⁿhendūt de inequalitate d'stributionis. vt pauperes qui mul' otiens dicunt. quare deus dat vni multa bona temporalia q̄ centū vel plures possent contentari: et mille sunt mēdicare. Nūdeo q; de⁹ dat vni multa alijs pauca. hoc non facit sine causa. Pauperibus enim in signū maioris dilectionis dat pauca tpalia et pmittit eis etna. Un̄ Mat. v. Beati paupes spū qm̄ et c. Q; enim xp̄us paupes diligit ostenditur in hoc q; ipē dat eis qd ipē p se in pn̄ti vita possedit. s. paupⁱtatē. Un̄ dicit p pphetā. Ego vero egenus et paup sum. Bern̄. Xp̄s paup est nat': pauper vixit: paup obijt. Un̄ Luce. ix. Vulpes foueas hn̄t: et volucres celi nidos: filius autem hoīs nō habet vbi caput suū reclinet. Itē patet in hoc q; paupes elegit. Un̄ Jacobi. ij. Nonne paupes eos elegit dn̄s. Hoc patet in apostolis q̄ fuerūt piscatores et hoies pauperes. Sic adhuc hodierna die sibi pauperes eligit. Un̄ Greg. Hos xp̄s eligit quos mundus spernit. Idē etiā ostenditur in hoc q; orationes eor̄ exaudiet: et desideriū cordis ipor̄ iplet. ps. Depcationē eor̄ exaudiet et c. Idē. Desideriū paupe; exaudiuit dn̄s. Ite; ostendit' in hoc q; xp̄s est memor et solicitus sup paupes. ps. Nō in finē obliuio erit pauperis. Idē. Ego aūt mendic' sum et pauper: et dn̄s solicit' ē mei. Itē honorat paupes et saluat eos. ps. Honorabile nomē eor̄ corā illo Nā diuites hic nominant' et honorant' noīa eor̄. s; paupes in futuro. vt patet Lu. xvi. de diuite epulone q̄ nō noīatur in euāgelio. sed pauper Lazarus noīatim exprimit'. Et iste est summus honor q; paupes debent eē reges et regine i regno celor̄. Un̄ Aug. Non tibi displiceat paupⁱtas tua: nihil ea potes ditius inuenire. Uis scire q; locuples sit celū emit. Un̄ ps. Aīas paupⁱū saluas faciet. Ergo paupes debent esse patientes in sua paupertate: tūc in futuro ditabūtur cum eternis diuitijs. Quibusdā etiā bonis hoīb⁹ dat diuitias: q; meruerūt a deo. et etiā vt mereantur vitā eternā. Unde Luc. xvi. Facite vobis amicos de mamona iniquitatis: vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Un̄ Bern̄ in ep'la. Uere beatus qui intelligit non super cupidum: sed super egenū et pauperem. illum iquā pauperem qui inuite petit et verecunde accipit. et accipiens glorificat patrem suum qui in celis est. Un̄ Augustinus. Redime te homo dum viuis. redime te dum potes. redime te inquā dum

p̄ciū in manib' habeo. redime te ne dū moro
amara te p̄uenerit: ꝛ vitā sil' ꝛ p̄ciū perdas.
Sine causa vis h' dimittere vxorē q̄ forsitan
aliū accipiet maritū. Sꝫ aliq̄ dicūt. Mirum
est quare de' malis hoībus pcedit tanta bo
na tp̄alia q̄ sibi non seruiūt nec eū diligunt.
Rūdetur ꝙ hoc nō facit sine cā: ī pp̄ter qu
ꝗ rōes malis hoībus bn̄facit. ¶ Pri
ma ratio est vt p talia bn̄ficia cōuertanť ad
deū. Cū em̄ nolūt timere penā gehēne vt desi
stant a pctīs: tūc de' ex sua bonitate bn̄facit
eis vt sic eos alliciat ꝛ vt se ad deū ꝯuertant
ps. Dedit eis regiones gentiū ꝛ labores po
pulor posséderūt: vt custodiāt iustificatiōes
ei' ꝛ legē ei' reqrant. ergo si es pctōr ꝛ deus
tibi bn̄facit dando tibi sanitatē ꝛ diuitias ꝛ
honores: tūc cogitare debeo si de' in p̄nti tibi
bn̄facit cū es inimic' ei': q̄d tūc faciet tibi cū
amic' ei' eris ꝯuertēdo te ad ipm. Secūda
rō est. vt exēplū bn̄faciendi nr̄is inimicis no
bis ostēdat. Unde Greg. Dīs xp̄i actio no
stra est instructio. Ergo qn̄ cognoscis deū be
nefacere suis inimicis: tūc debes recipe exem-
plū vt tu etiam sic facias tuis inimicis. Unde
Math. v. Diligite inimicos vestros: bn̄faci-
te his qui oderunt vos. ꝛ orate p psequenti
bus ꝛ calūniātib' vos: vt sitis filij patris ve
stri q̄ in celis est. Tertia rō est: vt null' p̄nci
paliter deo p talib' seruiat que cernit etiam
malis dari. Sed seruitiuꝫ dei debet ex mera
charitate fieri quā debemus habere ad deū
ꝛ firmam spem debemus habere ad deum ꝙ
deus hic nobis in temporalibus ad necessita
tem prouideat: ꝛ in futuro vitā eternā nobis
donare velit. Bern. Tria considero in q̄bus
tota spes mea consistit. scꝫ charitatē adoptio
nis. veritatē promissionis. ꝛ potestatē reddi
tionis. Scio em̄ cui credidi ꝛ certus sum. q̄a
in charitate nimia adoptauit me. qꝛ verax ē
in p̄missione: potens in exhibitiōe. Quarta
ratio est: vt ex prosperitate continua filij dei
ꝛ filij diaboli cognoscantur. qꝛ qn̄ q̄s ē pecca
tor ꝛ semper habet prosperitatē in tempora
libus ꝛ ex hoc se non emendat est signuꝫ sue
eterne dānatiōis. Un̄ Greg. Magn' afflu
xus tp̄aliū est eterne dānatōis indiciū. Sꝫ
aduersitas ꝛ paupertas cū patientia est signū
electionis a deo. Un̄ ap̄ls ad Heb. xij. Fla
gellat oēm filiū quē recipit. Un̄ Greg. Si
exemptus fueris a percussiōe flagellorū: eris
ꝛ exemptus a numero filiorum. Quinta ra
tio est vt mali hic remunerentur pro bonis
suis operibus que in peccato mortali faciūt.
qꝛ cū in isto bonis operibus que quis facit ex i
stens in peccato mortali nihil meret in vitā
eternā. sed ex quo nullū bonū manet irremu
neratū. ꝛ in celo talia opera nō remunerabū
tur: tunc oportet ꝙ hic in terra per ista tēpo-
ralia bona ista opera remunerentur. Unde
Greg. Quicūqꝫ in hoc seculo bene habetis
cū vos bona egisse recolitis valde pertimescite
ne pcessa vobis prosperitas cōndē sit remu
neratio bonor. Et hec est vna p̄ncipalis cā
quare mali q̄ filij dyaboli sunt: ꝛ q̄ etiā nun
ꝙ cōuertunť nec saluanť sȝ dānanť habent
hic psperitatē in tp̄alib' in diuitijs ꝛ honori
bus. qꝛ ipi etiā qnq̄ꝫ orant. qnq̄ꝫ elemosynā
dant. qnq̄ꝫ ieiunāt. qnq̄ꝫ missam audiūt ꝛc. ꝛ
sic talia bona opa remūeranť eis p ista tp̄a
lia bona ꝛ transitoria. Un̄ dr̄ in decre. Mali
pp̄ter bona que faciunt presentē psperitatem
p retributione suscipiūt. di. xxiij. Quisq̄. Et
tales indurati merito timere debēt: qꝛ lignū
aridum cū pinguedine pfusum vehementi'
ardet: sic ꝛ ipi q̄ hic accipiūt multiplicia bōa
ꝛ beneficia dei: ꝛ ista in crapulis ꝛ volupta-
tibus consumūt vehementi' in inferno arde
bunt. Un̄ Apocal. xviij. Quantū in delitijs
fuit: tantū date ei tormentuꝫ. ℞ Unde
exemplum. Legitur in vita sancti Ambrosij
ꝙ quod. i tp̄e cū beatus Ambrosius romam
pgeret in quadā villa thuscie apud quēdam
hominē locupletē hospitatus fuit: ꝛ cernens
ibi omnia esse repleta domū ꝛ curiam cū iu-
mentis ꝛ pecoribus. cum famulis ꝛ famula
bus tunc illum hoīem super statu suo solicite
reqsiuit. cui ille: O dn̄e stat' me' sp̄ felix exti
tit ꝛ gloriosus. Diuitijs abūdo. familiā pluri
mā habeo. ꝛ oīa sp̄ ad nutū meū habui ꝛ nū
ꝙ mihi aliquid aduersum accidit: vel quod
me contristaret aduenit. Hoc audiēs beat'
Ambrosi' vehementer obstupuit: ꝛ his q̄ secū
in comitatu suo erant dixit. Surgite ꝛ hinc
quanto citius fugiam': qꝛ dn̄s nō est in loco
isto. festinate filij nec fugiendo moraꝫ facite
ne nos hic diuina vltio comprehendat: ꝛ in
peccatis eorum pariter ꝛ nos inuoluat. Cuꝫ
ergo fugerent ꝛ aliquātulū pcessissent subi-
to terra se aperuit: ꝛ hominē illū cū vniuer-
sis que ad eum pertinebant ita absorbuit vt
nullū inde vestigiuꝫ remaneret. q̄d cernens
beatus Ambrosius dixit. ecce fratres ꝙ mi-
sericorditer deus parcit cū aduersa tribuit: ꝛ
ꝙ seuere irascit' qn̄ sp̄ prospera elargitur. In
eodē aūt loco fouea pfundissima remansisse
dicitur: que vsqꝫ hodie in huius rei testimo-

niũ adhuc ibidẽ inueniť. Ecce dilecti amici
ꝙ̃ horrenda pena ⁊ ruina: nõ cũ ꝯdicanť ſi
gnis xpi. ⁊ ſi corruim⁹ reſurgam⁹ ne nr̃a rui
na ſit vt ruina fulguris. qḋ fulgur ſupcadẽs
quodã ĩpetu nũq̃ reſurgit. Secundi arguũt
dñm de ordiatione tẽpoꝝ dicẽtes. Iã nimis
pluit. iã nimis ningit. iã nimis tonitruat. iaꝫ
nimiũ frig⁹. iã nimi⁹ eſtus. ⁊ ſic de alijs. Qui
bus rñdetur vt hr̃ Act. v. Nõ eſt veſtrũ noſ
ſe tpa vel momenta ⁊c̃. Vñ ſtultũ eſt deũ de
aura informare: q̃ ſolus nouit oĩa guberna
re. Vñ ſciẽdũ ꝙ multis de cauſis de⁹ ſuſcitat
aeris intemperiẽ. ¶ S. Primo ꝑpter hoĩm
pctã. Leuit. xxvi. Si mãdata mea nõ cuſto
dieritis dabo vob̃ deſup celũ ſicͭ ferrũ ⁊ ter-
rã eneã. Hoc etiã pꝫ tpe diluuij vbi de⁹ ꝑpť
pctã hoĩm totũ mundũ ſubmerſit ꝑter octo
hoĩes q̃ remãſerũt in archa noe. Etiã pꝫ in
ſodomis vbi de⁹ ꝑpť pctã hoĩm ꝯbuſſit qu
qꝫ ciuitates ⁊ oẽꝫ terrã circũiacentẽ cũ igne
⁊ ſulphure. Secũdo vt pctõres terrore peni-
tiant: ⁊ ſic ſaltẽ ꝯuertanť. Vñ. i. Reg. ij. Dñs
formidabũt aduerſarij ei⁹: ⁊ ſup ipos in cel'
tonabit. Sꝫ diceres: q̃re fit pulſus contra tẽ
peſtatẽ aeris. Rñdetur ꝙ propter duo. Pri
mo vt hoĩes propter auditũ cãpanaꝝ ꝓuo
centur ad inuocandũ deũ ne nos plaget pro
pter pctã noſtra: ſicut totũ mundũ plagauit
qñ diluuiuꝫ venit. ergo hoĩes ſiue in die ſiue
in nocte qñ audiũt pulſum cãpanarũ contra
tẽpeſtatẽ aeris debent timere ſibi: ⁊ deũ hũi-
liter iuocare vt miſericorditer nobiſcũ agat
⁊ nõ ſubſannare deũ: nec cõtra eũ murmura
re. Vñ legiť ꝙ erãt tres iuuenes ſimul iacẽ
tes in lecto vno: ⁊ qñ de nocte venit tẽpeſtas
medi⁹ iuuenis ſurrexit ḋ lecto ⁊ orauit. ⁊ alij
duo eũ traxerũt ⁊ eũ deriſerũt. ⁊ dñs ꝑmiſit
ꝙ tonitrus alios duos occidit: ⁊ tertius ſol⁹
illeſus ꝑmanſit. Secũdo pulſantur cãpane
vt diaboli in aere exiſtentes qui nob is noce
re nituntur terreantur. q: cãpane ſunt tube
xpi regis celeſtis. Tertio ne hoĩes nimis cõ
fidant ĩ labore ſuo: neglecto diuino officio ⁊
ſuitio. Si eñ labore tuo diuinũ negligis of-
ficiũ laborando in diebus feſtiuis: vel ꝑ tuũ
aratrũ abſcindis limitẽ agri proximi tui. vel
qũcũq; facis fraudẽ: ſcire debes ꝙ labo-
res tui in manu dei ſunt: ⁊ qñ vult põt ꝑ ae-
ris intemperiẽ deuaſtare. ps. Dedit erugini
fruct⁹ eoꝝ: ⁊ labores eoꝝ locuſte. ¶ T Vñ
legiť ꝯtigiſſe ĩ anglia ꝙ pulcherrima blada
creuerunt. Et ecce appropinquãte tpe meſſiũ
venit quoddã gen⁹ muſcaꝝ in maxima mul
titudine q̃ illa blada intantũ ꝯſumpſerũt ꝙ
vix inter ꝯ(?)neꝙ miliaria vnũ q̃rtale bladoꝝ
inuenireť. Hoĩes ṽo illi⁹ patrie q̃ſdã de illis
muſcis ceperũt: ⁊ diligenť inſpicientes inue
nerũt eas litteras depictas in alis hñtes. in
vna ala ſcribebať ira. in alia dei. vt manife
ſtũ eſſet ꝙ ꝑpter demeritũ ⁊ vindictã dei h̃
eſſet factũ. Quarto vt faciat nos ad decimã-
dũ ⁊ honorandũ deũ promptiores. in hoc ꝙ co
gnoſcim⁹ nos nihil habere niſi inquantũ no
bis de⁹ dederit. Et iſta debem⁹ tunc ꝯdiuide
re paupib⁹. Vñ Luc. vi. Date ⁊ dabiť vob̃.
Et cũ grãꝝ actione debem⁹ vti donis dei. ⁊
nullo mõ debem⁹ murmurare ꝯ deũ ꝑpter
aeris intẽperiẽ: ſꝫ deo oĩa cõmittere. Vñ le-
gitur in ſpeculo exẽploꝝ ꝙ erãt duo religioſi
quoꝝ vn⁹ q̃ñq; petebat pluuiã. q̃ñq; ſereni-
tatẽ. q̃ñq; frig⁹ q̃ñq; calorẽ. ſm ꝙ iudicabat
terris ſibi cõmiſſis expediẽs eſſe. Alter vero
nihil petebat in ſpãli: ſꝫ totũ cõmittebat diui
ne ꝓuidentie. Cũ aũt veniſſet meſſis terre
illi⁹ q̃ in ſpãli petebat oẽs terre illi⁹ fuerunt
ſteriles: ſꝫ terre alteri⁹ erãt copioſiſſime abũ
dantes. Et tũc cognitũ ẽ ꝙ iſte q̃ cõmittebat
ſe diuine ꝓuidentie erat diſcretior ⁊ melius
fecit. ¶ V Tertij arguũt deũ ḋ ineq̃litate. q:
ſepe dat paupib⁹ multos pueros q̃ eos pa-
ſcere nequeũt. Et q̃ñq; diuitib⁹ q̃libenť ha-
berent pueros dat paucos vel nullos. Rñ
ſio ꝙ hoc nõ facit ſine cã. cũ eñ dñs dat pau
peribus multos pueros. hoc primo facit in ſi-
gnũ dilectionis. Et nõ eſt diffidendũ qn eos
etiã paſcat. ps. Qui dat iumentis eſ. ip. ⁊c̃. Et
tñ brutis aialib⁹ nihil ꝓmiſit: nec etiã ea cum
morte ſua redemit: nec vitã eternã eis ſpõ
dit ſicut ⁊ nob̃: Vñ Math. vi. Nolite ſoliciti
eſſe dicẽtes q̃d mãducabitis aut q̃d bibetis
⁊c̃. primo q̃rite regnũ dei ⁊ iuſticiaꝫ ei⁹: ⁊ hec
oĩa adijcienť vob̃. Vñ ps. Nũq̃ vidi iuſtũ
derelictũ ⁊c̃. Secũdo de⁹ dat paupib⁹ multos
pueros vt multa ꝑmia eos nutriẽdo mereã
tur in celo. ¶ X Circa qḋ queriť vtrũ la-
bor ſit meritorius quẽ parẽtes habẽt cũ pue
ris. Rñdetur ꝙ ſic. dũmodo talis intentio
ſit in parentibus ꝙ intendunt pueros nutri
re ad honorẽ dei: vt fideles ſeruitores xpi fi-
ant. Et ſi ipſi parentes ſunt in grã: tunc oẽs
labores quos hñt cũ pueris cedũt eis ad me
ritũ. ſcꝫ lactãdo: balneãdo: portãdo: mũdificã
do: leuãdo: albãdo: vigilãdo: informãdo: cor-
rigendo qñ delinquũt. iſta oĩa erũt eis meri
toria. Vñ apls. Roma. viij. Scim⁹ qñ dili-
gentib⁹ deũ oĩa cooꝑanť in bonũ. Tertio de

dat paupib⁹ multos pueros in signū beati-
tudinis ꝛ bñdictiōis eterne. Vñ ps. Labo-
res manuū tuarū q̄ mādu[ca]bis: btūs es ꝛ bñ
tibi erit. Uxor tua sicut vitis abūdans: ꝛ filij
tui sicut nouelle oliuarū in circuitu mēse tue.
Ergo sicut de⁹ hic multiplicat semē bonorū
pauperū: sic etiā in celo vult multiplicare eorū
gaudiū. q̄r oēs q̄ nati sunt de ipis ꝛ ad celū p
uenient deū eternal'r laudabūt. ꝛ hoc erit eis
spāle gaudiū imppetuū. Ergo paupes nō de
bent ↄqueri de multitudie filiorū. s̄ dn̄t deum
inde laudare: ꝛ sibi grām̄ actiōes referre. q̄r
Boe. in ḋ cō. phi. dic. Maxia felicitas huius
mūdi ↄsistit in amicis. Y Sꝫ diuitib⁹ deus
nō dat pueros. P̄rio ꝓpter ipos parentes qui
sunt auari ne ampli⁹ peccēt p auariciā ꝓpt
multitudinē puerorū. q̄r q̄n q̄s est auar⁹ ꝛ si
tūc haberet multos pueros: tūc adhuc effice
retur magis auar⁹. ꝛ sic deū pl⁹ offenderet.
Scd̄o ꝓpter oppssiones paupeꝝ: ne intā
tū exactiōes faciāt in suos subditos. Si eīn
p nūc grauāt suos subditos: q̄d tūc facerent
si haberēt multos pueros. Tertio ꝓpt pue
ros ne illi dānentur cū parentibus. Cū enim
parentes possident iniusta bona scient' tunc
deus ex sua misericordia talib⁹ parentib⁹ ge
nerationē subtrahit ne pueros generent ad
dānationē. q̄r non solū parentes s̄ etiā here
des damnabūtur ꝓpter iniusta bona. Ergo
quilibet diues timere debet ne iniusta bona
possideat q̄ libenter vellet habere pueros ꝛ
nō habꝫ. q̄uis etiā hoc q̄nq̄ accidit ex natu
rali defectu. scꝫ ꝓpt sterilitatē parentū. Scdē
dū est q̄ q̄nq̄ ex pmissione diuina pueri illo
rū q̄ scienter iniusta bona possident in pueri
tia moriunt' ne vtant' illis iniustis bonis: ꝛ sic
ↄ deū delinquāt: q̄r heu auari raro restituūt
oīa bona iniuste acq̄sita. Z Vñ legit' in
li. de dono timoris. q̄ q̄dā sacdos monebat
quēdā vsurariū de salute aīe sue: q̄r grauiter
infirmabat'. Dicebat eīn q̄ tria sibi eēnt ne
cessaria ad salutē. s. oterī: plene ↄfiteri de pec
catis ꝛ restituere s̄m posse. At ille. P̄ria duo
libenter faciā. tertiū nō faciā: q̄ a nihil mihi
nec pueris meis remaneret. Et sacdos. Si-
ne his trib⁹ n̄ poteris saluari. Et ille. Dicūt
ita sapiētes ꝛ scripture. Et sacerdos. Ita ve
re. At ille. Ego volo probare vtrū verū di-
cant: quia nihil restituā. Et sic mortu⁹ ē ma-
gis timens paupertatē temporalem q̄ eter
nam quam eū eternaliter subire oportebat.

De eadē dn̄ica. Ser. cix. ꝛ ē ↄtinuatō p
cedētis s̄monis de his q̄ rep̄hēdūt deū.

Ene omnia fecit.

b Mar. vij. Sic eīn iā in p̄cedē
ti s̄mone dictū est de trib⁹ ge
nerib⁹ q̄ deū rep̄hēdūt: hic iā ↄtinuādo dicē
dū est de alijs generib⁹ eorū q̄ deū rep̄hēdūt
A Vñ q̄rti q̄ deū arguūt de imprudentia
gubernādi mundū ꝛ oīa q̄ in eo sunt: sunt il
li q̄ dicūt: q̄re de⁹ q̄nq̄ plures iuuenes mori
pmittit: ꝛ senes debiles ꝛ deformes diu sinit
viuere. R̄nsio q̄ hoc de⁹ nō facit sine cā. Nā
sepe tales iuuenes si boni sunt mori pmittit:
ne malicia mūdi eos coinquet. Sap. iiij. Ra
ptus ē ne malicia imutaret intellectū ei⁹ aut
ne fictio malicie deciperet animū ei⁹. Secun
do de⁹ bonos iuuenes mori pmittit ex eo q̄
falsus mūd⁹ nō ē dign⁹ tales bonos habere
Vñ Heb. xi. Quorū dign⁹ nō erat mūd⁹. er-
go q̄si oēs pestilentie a iuuenib⁹ incipiūt in si
gnū q̄ pbi ꝛ innocentes sunt. Tertio q̄n pa
rentes nimis ꝛ indiscrete ꝛ sup̄flue diligunt
pueros suos. tūc q̄nq̄ de⁹ subtrahit eis tales
pueros ꝛ pmittit eos mori. B Sꝫ q̄re de⁹
q̄nq̄ malos iuuenes q̄ sunt robusti ꝛ fortes
ꝛ s̄m cursum mūdi vtiles: veloces: ꝛ agiles:
etiā cito mori pmittit. R̄nsio q̄ hoc fit ꝓpt
q̄ttuor. P̄rio ne peiores fiant ꝛ ex hoc eorū pe
na augmentet'. Vñ Amb. sup Luc. Meli⁹
est peccātib⁹ male agentib⁹ mori q̄ vt in pec-
catis diu versent'. Et ratio hui⁹ est. q̄r pena
eorū ex hoc minor erit. Vñ Aug. Tanto ibi
q̄sq̄ tolerabiliorē habebit dānationē q̄nto
minorē hic habuerit iniq̄tatē. Scd̄o iuue-
nes mali in iuuentute moriunt' ne de tp̄alib⁹
bonis nimiū ↄsumant. sicut q̄nq̄ cōtingit q̄
vnus vno die tantū de vino bibit q̄ntū alij
quattuor sufficeret. sic similiter in vestibus ꝛ
in alijs superfluis expensis. ꝛ tales nec deo
regratiantur nec ei seruiunt. ꝛ tamen multa
bona tempalia male ꝛ inutiliter expendunt
vnde alij plures deo seruientes viuere pos-
sent. Et ideo tales sic multa temporalia dila
pidantes ꝛ inutiliter ↄsumētes citi⁹ moriun
tur: vt ista tp̄alia que illi male expenderent
alijs bonis ad vsum perueniant ꝛ inde deū
laudent. Tertio q̄r demeruerūt: ꝛ signāter i
inhonoratione parentū. quia sicut deus vult
prolongare vitā gratie eis q̄ honorant suos
parentes: sic econuerso vult abbreuiare vitā
illis qui inhonorant parentes. Unde Exodi
xx. Honora patrem tuū ꝛ matrem tuā vt sis
longeuus super terrā. Et ergo inhonorantes
parentes suos: sepius moriuntur subitanea

τ improuisa morte. E Quarto pmittit de⁹ iuuenes τ fortes cito mori.τ hoc in terrorē alioꝝ:vt alij iuuenes τ pueri ex hoc terreantur τ inde vitā suā emendent. Sꝫ etiā aliqs malos de⁹ q̄nqꝫ diu viuere pmittit. Pri̇o vt ꝯuertant̄ a suis pcti̇s . Unde Esaie.xxx. Propterea expectat nos de⁹ vt misereat̄ nr̄i Ergo si es hō peccator τ de⁹ plongauit tibi vitā p.xx.vel.xxx.vel.xl.annos:tūc intelligere debes φ de⁹ hoc fecit ꝑpter emendatiōeꝫ vite tue.τ si te nō emēdaueris:tāto grauius punieris. Secūdo pmittit malos viuere vt puniāt bonos.quō eñ̄ sanct⁹ Stephanus τ sanct⁹ Laurenti⁹ tantā gl'iam iā haberēt in celo si nullos tortores in p̄senti habuissent. D Sꝫ paupes τ infirmos claudos τ debiles pmittit de⁹ diu viuere. Pri̇o vt pctā corꝝ deleant̄.q: forte grauiter peccauerūt in iuuētute:τ de necessitate optet φ de quolibet pctō satisfaciāt:aut hic aut in futuro.tunc deus ex sua bonitate τ misericordia permittit tales hic puniri per tribulationes:infirmitates:τ paupertates.ne in futuro puniantur grauissime. Unde Greg. Misericorditer adhibet deus temporalē seueritatē ne eternam inferat vltionē. Ex quo patet φ q̄libet infirmus claudus τ pauper cogitare debet. hec bene demerui:pijssime deus cū corpore meo te sepissime offendi:τ oportet me satisfacere: aut hic aut in futuro.quia nullū malū impunitū Unde Aug. Hic vre hic seca vt ineternum parcas. Secūdo vt meritū illoꝝ pauperum τ infirmoꝝ augmentetur.quia pro qualibet infirmitate τ passione etiā quotienscūqꝫ bono homini acciderit eternū p̄mium habebit. Unde domin⁹ dicit in euangelio Math. v. Gaudete τ exultate qm̄ merces vestra copiosa est in celis. Tertio pmittit de⁹ pauperes τ debiles diu viuere vt diuites habeant materiā vitā eternaꝫ merendi pro elemosynis suis. Quō eñ̄ diuites vitā eternā p̄merereri possent si paupes non essent. Uñ Crisost. super Math. Ne putes φ ꝑpter vtilitatem paupeꝝ deus diuites fecerit quos sine diuitibus sustentare potuit: ꝟ ꝑpter vtilitatē diuitum paupes fecit q̄ nimiꝝ infructuosi τ steriles erant futuri:nisi pauperes fuissent facti. E Quinti arguūt deū de deformitate creationis dicentes. Quare deus fecit nos deformes vel leprosos τc̄.sicut quidā rusticus ratione infirmitatis sue a mente aliquantuluꝫ alienat⁹ de pecib⁹ suis ait. Cuicūqꝫ fecī hos pedes tres obolos vix meruit. Rn̄sio φ de⁹ facit aliquos deformes vt tollat ipsis τ alijs occasionē peccandi.q: ꝑpter sp̄ēm multi perierunt. Uñ legit̄ de Susanna q̄ uis fuerat de nota τ sctā:tn̄ pulchritudo ei⁹ fuit illis duob⁹ iudicib⁹ occasio ꝯcupiscentie male.vt h̄r Danie.xiij. Uñ Greg. Si eñ̄ in corpore deformi te vix poteris a vana glia τ luxuria conseruare:q̄d faceres in corpe specioso cū caro semꝑ ꝯcupiscit aduersus spm̄. Ex quo pꝫ φ illis q̄ ex naturali inclinatione supbi vl' luxuriosi sūt de⁹ op9 bn̄ facit eis subtrahēdo pulchritudinē corpis ne ipsis τ alijs fiat occasio peccandi.q: ꝑpter speciē multi pierūt. F Sꝫ diceres q̄re de⁹ tūc aliqs pulchros creauit.τ quō hō se tenere dꝫ q̄n pulchros hoīes videt ne deū offendat. Rn̄detur φ duo cogitanda sunt illi q̄ ornatā τ pulchrā psonaꝫ videt. Primo φ nunq̄ tantā curā τ diligentiā habuisti ornādo aīam tuā eternaliter victurā ad cōplacendū deo sicut illa psona hꝫ ad ornandū corp⁹ suū putriduꝫ τ mortaleτ ad cōplacendū mundo.τ sic debes dolere de accidia τ negligētia tua τ de pditiōe illi⁹ aīe quā sic pōpose vides incedere. Secūdo cogitandū est illi hoī q̄ seipm̄ cernit esse pulchrū a deo creatū.vel aliū pulchrū τ ornatū hoīeꝫ φ pulchre s'nt facies electoꝝ in celo.τ φ pulchre ornant̄ sancti cū stola glie. Si ille mortalis,hō q̄ hodie viuit τ forte cras morie't tā pulcher est ad videndū,q̄d tūc erit ō īmmortalib⁹ post iudiciū etern. lr viuentib⁹ cū corpore τ aīa.τ sic hō p hoc dꝫ sibi acqrere affectū ꝑueniēdi ad celestē claritatē. Sexti arguunt deū ō īmmīa. Uñ ps̄. Exurge q̄re obdormis dn̄e.τ tales temere solent dicere. Si de⁹ deberet pignus suū inter iudeos ponere pro me nō p̄sset tardi⁹ me iuuare. G Uñ sciēdū φ de⁹ pmittit nos mult' modis tribulari.τ hoc fit vtiliter. Pri̇o vt hoīs meritūꝫ accumulet̄. Secūdo ne hō extollat̄. Aplus. ij. Cor.xij. Ne magnitudo reuelationū extollat me dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis meę q̄ me colaphizet. Tertio vt hō a culpa purget̄.v' maria soror moysi q̄ ꝑpter mūmur qō fecit ꝯtra moysen pcussa est lepra corpis sui. Quarto vt ex liberatione de⁹ glorificet̄. vt i ceco nato. Uñ Aug. Puniūt̄ iusti vt oppssi clament τ clamātes exaudiant̄:τ exaudīti glificent p̄rem q̄ in celis est. Quinto vt eis ad regnū via p̄paret̄. Act.xiiij. Opꝫt nos p multas tribulatiōes intrare regnū dei. Luce.xxiiij. Nōne opꝫtuit pati xp̄m τ ita intrare i gl'am suā. H Septimi arguūt deū q̄ hic

de gubernatōe dicētes. q̄re deꝰ ꝑmittit tantā
potestatē diabolo temptandi hoīes. Rn̄det
vt temptati diabolo resistant ⁊ resistendo vi
cant: ⁊ vincendo mereant̄ coronā. q: ſm apo
stolū. ij. Thimo. ij. Nemo coronabit̄ nisi qui
legitime certauerit. vn̄ Augu. Si nullꝰ esset
hostis nulla esset pugna. si nulla pugna nul-
la victoria. si nulla victoria nulla esset corona
Item adhuc alij sunt dicentes: q̄re deꝰ per-
mittit eos tēptari quos scit lapsuros ⁊ quos
scit damnandos. Rn̄detur ꝙ deꝰ tā glorio-
sus ē ꝑnceps ꝙ se bn̄ dignū iudicat vt sibi li
bere ⁊ volūtarie suiamꝰ: ⁊ nullū vult coactū
vel quasi ꝑ crines trahere in regnū celorum
Et ideo dedit hoi rōnē discernēdi int̄ bonū
⁊ malū ⁊ liberū arbitriū vt possit reprobare
malū ⁊ eligere bonū. Insup dedit hoi āgeli-
cū auxiliū ⁊ sacrā scripturā qbꝰ ꝑcauere pos
set lapsū ⁊ resurgere post lapsum. Si ergo
spōte relinqt bonū ⁊ eligit malū diuinā iusti
ciā habebit iudicantē ⁊ vindicantē. Si vero
reprobando malū eligit bonū diuinā miām
habebit ꝑmiantē. ℐ. Vn̄ nota plures rōes
q̄re deꝰ creauit hoīem vt possit peccare. Pri
ma ē vt oñdatur potētia dei q sol' inuertibilis
est. oīs aūt creatura ē mutabilis. ꝑo. Muta
bis eos ⁊ mutabūt̄: tu aūt idē ipē es ⁊c̄. Se
cunda ē vt oñdatur dei sapīa. q: ex malo ipē
scit eligere bonū. qḋ nō poterat fieri nisi deus
creaturā fecisset vertibilē in malū. vn̄ Aug.
Meliꝰ iudicat deꝰ ex malo eligere bonū q̄ ꝑ
habere ne mala peniꝰ fiant. Tertia vt mani
festaret̄ dei clemētia q xpūs ꝑ mortē suā ho-
minē perditū liberauit. i. Coꝛ. xv. Xp̄s ꝑ pec-
catis nr̄is mortuꝰ ē iustꝰ ꝑ iniustis. Quarta
vt oñdatur dei iusticia q nō solū bonis red-
dit ꝑmia: sꝫ etiā malis supplicia. Vn̄ aplus
i. Coꝛ. iij. Unusquisqꝫ propriam mercedē
accipiet ⁊c̄. ℞ Vn̄ legitur tale exemplū
Cū quidā heremita murmurasset in corde
suo de diuersis iudicijs dei de hoc ꝙ illi q ma
le viuebant sepe bene habebant. ⁊ ecōuerso
bn̄ viuētes multas habebant aduersitates.
Et aliqn̄ q bonā duxerunt vitā in fine vide-
bantur hr̄e finē abiectū: ⁊ mali pulchrū finē.
⁊ boni amittebāt̄ frequent̄ bona tp̄alia: ma
lis aūt bn̄ successit. Cū in istis diu se occupa
ret rogauit deū vt sibi hec oñdere dignaret̄
Tūc affuit ei angelꝰ dicens ꝙ missus esset vt
sibi hec oñderet. ⁊ dixit ei vt eū seqret̄ur. In
forma heremite peregrini sibi apparēte: qḋ
cum faceret venerūt primo ad domū cuius-
d[illegible] ... [illegible] inuenerūt a leonibꝰ dilā

patū frustatim. De quo ille heremita mul-
tum admirans ait. Sanctꝰ erat hic de quo
mihi constat. q: ꝑseuerauit in hac solitudine
bene. l. annis seruiēs deo. ⁊ iam a bestijs ꝑ-
missus est dilaniari. Ait ei angelꝰ. nunc vidi
sti vnū iudiciū dei. Secūdo venerūt ad aliū
cuius domꝰ sup saxū nimis altū sita erat su
per mare. cui ꝑdicante angelo de tēptationi
bus ⁊ ꝯtra impatientiā tenere ꝑseueranti. ā
confessus est cū multis lachrymis. ꝙ cū fuis-
set ibi cū magna afflictione penitēne ꝑ. xl. an
nos ad vltimū ita victꝰ fuerat a cogitationi
bus suis ꝙ volebat dimittere suā bonā vi-
tam ⁊ ad seculū redire. Quē cū videret vere
penitentē angelꝰ ꝑcipitauit eū subito in ma
ri ⁊ submersus est. Cū aūt ad hoc factū ter-
reretur heremita ⁊ fugeret: vocauit eū an-
gelus dicens. Noli timere oñdit tibi deꝰ secū
dū iudicium suū. Tertio venerūt ad domū
alteriꝰ heremite: qui recepit eos cū magno
honore: ⁊ ꝓpinauit eis potū ex cipho argen
teo quē habebat. Quē occulte recipiēs ange
lus in sinu suo occultās secū asportauit. Ve-
nerunt aūt de nocte ad domū cuiusdā ꝓdo-
nis militis: ⁊ vix in ea sunt recepti ⁊ valde
male tractati ⁊ ꝯuicijs afflicti: tn̄ aliq̄ pauca
sunt eis ibi data ⁊ lecti parati licet male. De
mane noluit angelꝰ recedere nisi ꝑus hospi
ti loqretur: ⁊ extrahens cipbū dedit sibi illū
Qḋ vidēs heremita admirabat̄ murmurās
in corde de hoc quod viderat. Alia nocte ve
nerūt ad domū alteriꝰ militis qui satis bene
recepit eos. tn̄ mediocriter eos tractauit. In
mane dū vellent recedere rogatꝰ ab angelo
dixit filio suo vnigenito ꝙ eos conduceret: ⁊
viam eis mōstraret. qḋ dū puer faceret subi
to arripuit eū angelꝰ ⁊ occidit ⁊ in foueā ꝓ-
iecit. Quod cū vidit heremita fugit dicēs eū
nō esse angelū: sꝫ diabolū. Ecce inqt angelus
In his q vidisti ostēsa sūt tibi iudicia dei oc-
culta: quoꝝ cām scire volebas. De ꝑmo here
mita a bestijs deuorato: scias sibi hoc ꝯtigisse
in coronā martyrij quā lōgo tp̄e affectabat
hr̄e ⁊ crebris orōnibꝰ sibi dari postulabat.
Salutē istꝰ secūdi heremite ꝓcurauimꝰ quē
ꝑcipitauimꝰ q de suis temptationibꝰ cōpun-
ctus ad deū se ꝯuertit: ⁊ sic mortuꝰ ad deū iuit
nō hn̄s aliā penā nisi illā mortē illatā: q si su
peruixisset redeūte tēptatōe qḋ ceꝑat adim
plesset. Tertiꝰ heremita bō ꝯtemplatiuꝰ est
⁊ magnaꝝ orōnū. diabolꝰ aūt cū sua astutia
ꝓcurauerat impedimētū suis orōibꝰ: ⁊ ordi
[illegible] illū ciphū argēteū quē

abstuli ei dederūt vt ꝑ eo orareti au orare vellet veniebat sibi cogitatio qd de illo cipho facere posset: vel ne aliquis furaretur ei illū semꝑ timebat. ita ꝙ cor suū ⁊ orōnes illeciphus ei auferebat. Ideo salutē ipi⁹ pcurauim⁹ ciphū illū sibi auferendo: ⁊ nūc redibit ad solitas orōnes sine nullo impedimento. Ille autē primus miles ad quē venim⁹ est hō mal⁹ nec est dign⁹ celesti remuneratione ꝑ eo qd̄ fecit nobis. ideo dedim⁹ ei temporalem remunerationē. Alius miles hō fuit hospitalis ⁊ multaꝝ elemosynaꝝ. Et cū nō haberet prolem rogauit viros religiosos vt rogarent deū pro eo vt ei prolem daret. quod ⁊ dñs fecit ⁊ dedit illi illū filiū quē me vidisti occidere. Quo habito incepit opa mie q̄ consueuerat paupib⁹ exhibere dimittere ⁊ multa mala facere: vt multa bona tpalia illi filio accumularet. Puero aūt mortuo in innocentia sua salutē pcurauim⁹. Qui si supuixisset multa mala comisisset. Sil'r pr̄i ⁊ matri qui eo mortuo ad cōsueta opa ꝯuertentur.

Dñica. xiij. Sermo. cx. De pctō veniali.

P Lagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Lu. x. Sciendū ꝙ hō ī corpore vulnerat̃ dupliciť qñqꝫ vsqꝫ ad mortē. Sic spūaliť p pctm̄ mortale vulnerat̃ hō in aīa vsqꝫ ad mortē. vñ Jaco. i. Pctm̄ cū consummatū fuerit ⁊c. Qñqꝫ aūt vulnerat̃ hō ⁊ leditur in corpe: nō tñ ꝓpterea moritur. sic spūaliter possum⁹ de pctō veniali intelligere quo ad aīam. Vñ in pn̄ti sermone tria sunt dicēda. Pīo qd sit pctm̄ veniale ⁊ quot modis cōmittit̃. Secūdo dāna q̄ īferūtur hoī p pctā venialia. Tertio qt mōis pctā venialia dimittūt̃. L Circa primū sciēdū ꝙ ſm Au. Pctm̄ veniale est qd̄ hoiem vsqꝫ ad reatuꝫ ppetue mortꝭ non grauat ſꝫ penā meret̃ ⁊ facile sibi indulget̃. Notandū ꝙ ſm magr̄m ī cōpen. theo. veritat̃. In paruulis post baptismum pmo surgūt venialia: ⁊ post mortalia. Vñ Greg. in moral'. In vnoquoqꝫ lapsu a minimis incipitur: ſꝫ succrescentib⁹ defectib⁹ ad maiora ⁊ grauiora deuenit̃. Vñ Isid. de sum. bo. Qui dilabūtur ad vicia nō statim a magnis criminib⁹ incipiūt sed a modicis assuescunt: vt sic cū maximis corruāt. Querit̃ vtrū hic ī isto seculo aliquis possit viuere sine pctō veniali: dū est in hac vita. Rñdetur Si loquimur de tota vita hoīs q̄ iam venit ad etatē adultā de excellenti ⁊ spāli grā ē ꝙ talis sit sine pctō veniali. sicut videtur dicere btūs Augu. de beata virgine q̄ nunq̄ venialiter peccauit. Vñ si oēs sancti interrogarentur vtrū peccassent. oēs vna voce rñderent. Si dixerim⁹ ꝙ pctm̄ nō habem⁹: nosmetipsos seducim⁹ ⁊ veritas in nobis nō est. Vñ Salo. Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iustus ⁊ resurgit. Vñ etiā in decre. dr̄. Venialia ex fragilitate hūana cōmittūtur. ⁊ nullus hō pōt ea vitare. de pe. di. i. Medicina. ⁊ ca. Treς aūt sūt. Sꝫ tñ sine pctō mortali qlibet pōt viuere. vt dictū est ante. sermo. lxxvij. L. M Itē sciendū ꝙ pctm̄ veniale cōmittit̃ quattuor modis. Pīo qñ cōmittit̃ aliquod paruū qd̄ in se est veniale. s. quod nō ē contra pceptū dei: nec vnū de septē pctis mortalib⁹ verbi grā. sicut loquēdo vbū ociosū sine cā ē pctm̄ veniale. Itē iocose ridere. Itē cogitationes vane: ⁊ sic de alijs. Secūdo ꝓpter imꝑfectionē act⁹. sicut pmi mot⁹ q̄ alias qñ pfecti essent mortalia. Verbi grā. Sicut videre mulierē cū libidine ⁊ delectatione preter rationē tñ ⁊ plenā deliberationē ꝓpt̃ impfectionē actus est veniale. Sed si cū libidine ⁊ plena deliberatione videt mulierē concupiscendo eā erit mortale. Item irasci tñ sine deliberatione. Itē gaudere de aduersitate aliorum ⁊ dolere de pſperitate: nō tñ cū deliberato aīo. Si eīn cū rō aduenerit resistit talib⁹ ⁊ expellit: tūc nō sūt nisi pctā venialia. Ergo qñcunqꝫ aliquid quod in se est pctm̄ mortale fit ita subito sine deliberatōne rōnis: ita ꝙ actus ille ē impfect⁹ sicut oēs subiti mot⁹ qui sic preueniūt rōnē qualitercūqꝫ ⁊ a quibuscūqꝫ ꝙ sunt tales subiti mot⁹ ⁊ pmi sunt solūmō venialia. Tertio mō ꝓpter pniam ⁊ sic per accidens de mortali fit veniale. Vñ dr̄ in decre. Fit veniale in confessione quod mortale fuit in opatione. de peni. di. i. Quē penitet. Non ꝙ illud peccatuꝫ mutet̃ in se. ſꝫ hoc qd̄ est mortale iam taliter ē venialiť consecutuꝫ ꝙ obligat ad penā nō eternā ſꝫ tpalem que debetur veniali. Ideo dicit Ambro. Omne pctm̄ mortale p pniam fit veniale. Et hoc sic dr̄ veniale ex euētu ⁊ p accidēs. s. in eo ꝙ pena eterna q̄ debetur mortali pctō vertitur in penā tpaleꝫ q̄ debetur veniali pctō. Quarto cōmittitur veniale pctm̄ p erroneā consciaꝫ qꝫ qui aliqd reputaret pctm̄ veniale quod in se nullū esset pctm̄: ⁊ super hoc illud idem faceret: tunc propter consciam pctm̄ veniale cōmitteret. Et sil'r hoc intelligenduꝫ de pctō mortali. s. qñ qs facit aliquid quod in coſcia

sua tenet diffinitiue esse petm̃ mortale peccat mortalr̃ ppt̃ ɔscientiã: quia hoc nõ sit petm̃ mortale ĩ se. Unde Aug. Quicquid fit ɔtra cõsciam edificat ad gehennã. ¶ Quantũ ad secundũ sciendũ ꝙ petã venialia inferũt septem dãna q̃re merito petã venialia sunt cauẽda a deuotis hoĩbꝰ quantũ possibile est. Primũ dãnũ est ꝙ obligãt ad penã: nõ autem determinate ⁊ ꝑcise obligãt ad penã eternã vel purgatoriũ: vel pñtem: satisfactionem ꝫ ad aliquã illaꝝ penaꝝ. Unũ ꝫm forũ ecclesie pñtis satisfacit hõ leuiter. Sed ꝫm forũ purgatorij punieꝫ hõ grauiꝰ. q: grauiorẽ penam in purgatorio sustinebit ꝑ vno veniali petõ ꝙ sctũs Laurẽtiꝰ sustinuit in craticula. Uñ dr̃ in decre. Igni purgatorio nulla pena tp̃alis est cõpabilis. disti. xxv. Qui in aliud. Hoc multi hoĩes parũ curant q̃ tot venialia cõmittũt ⁊ quotidie augmẽtant sup se. Sed ꝫm forũ inferni grauissime. q: eternalr̃. Queritur vtrũ in inferno etiã puniant venialia. Rũdeꝫ ꝙ ꝓpriꝰ locꝰ est hic in mundo vel in purgatorio vbi venialia purganꝫ: ꝫ infernꝰ ꝓprius ẽ locꝰ vbi puniunꝫ mortalia. Si aũt in petis mortalibꝰ in oñt ꝗs tũc venialia eternaliter punieuꝫ in inferno cũ mortalibꝰ: sed minor erit pena ꝑ veniali ꝙ ꝑ mortali. Secũdũ est ꝙ aiam maculant. Et ponaꝫ tale exẽplũ ꝙ denigreꝫ aliq̃ imago depicta intantũ ꝙ videri non possit: alia vero sic obscureꝫ vt videri quidẽ possit. ꝫ nõ plene discerni: ⁊ iõ ꝓpter talẽ differentiã Grego. dicit. Veniale obscurat: mortale obtenebrat. Itẽ Aug. de vita xpiana. Aia in petõ perseuerãs nigrior est coruo. Hoc intelligiꝫ de petõ mortali: sed veniale solũ maculat. Tertiũ est ꝙ minuunt feruorẽ charitatis: sicut aq̃ in ignẽ ꝓiecta: licet totũ ignẽ nõ extinguat: feruorẽ tñ illiꝰ debilitat ⁊ temperat. Et quãto plura ꝗs venialia cõmittit: tanto plus minoraꝫ feruor charitatis Nã aliq̃ notabiliꝫ q̃nq̃ ꝑdũt feruorẽ charitatis ⁊ tepescũt. Et rõ ẽ q: venialia nõ curãt dimittere. vñ Augu. sup Iob. Minute sunt gutte q̃ tñ simul iuncte multa flumina iplent Mortale petm̃ extinguit totã charitatẽ: sed veniale ⁊ charitas se mutuo cõpatiunꝫ: ⁊ veniale solũ opponitur feruori charitatis. ¶ Quarto potẽtias aie in bonis opibꝰ lassant sicut qñ iponitur alicui onꝰ sup onus minus erit ille prompꝰ ad ambulandũ. vñ Aug. super Iob. Minuta sunt grana arene: ꝫ si multa arena ponaꝫ premit atq; opprimit. Potẽtie eñi rõnalis ɔpatio est discernere. ꝫ ꝓpt̃ aggrauationẽ venialiũ nõ ita clare discernit bonoꝝ ⁊ maloꝝ differentiã. In huiꝰ signum boni ⁊ ꝑfecti hoĩes minima etiã q̃nq̃ petã discernũt que imꝑfecti nõ noscunt. vñ Gre. xxi. mora. Quãto maioris lumẽ grẽ ꝗs percipit tãto ampliꝰ repꝛehensibilẽ se cognoscat esse Hoc etiã pꝫ ad sensũ. q: in albo ⁊ mũdo pãno etiã pua macula cognoscit: ꝫ ĩ nigro ⁊ imũdo vix q̃nq̃ notabilis ⁊ magñ macula cognoscit. sic silr̃ ẽ ĩ ɔscia hoĩs. Cõcupiscabilr̃ aũt potẽtie ɔpatõ ẽ appetere bonũ qd̃ cognoscit rõnal. Sꝫ venialia aggrauãt potẽtiã ɔcupiscabilẽ. ꝙ ñ ita ardent appetit bonũ ac si nullis venialibus esset aggrauata. Irascibilr̃ ɔpatio ẽ detestari malũ. In signũ huiꝰ ꝑfecti viri qui hñt mũdas cõsciẽtias valde etiã detestãtur parua mala qd̃ imꝑfecti nõ faciũt. Uñ Hiero. ĩ epistol. Adeo xpo dedicata sic cauere dꝫ minora quõ etiã maiora. sciens etiã ꝑ vbo ocioso rõnẽ esse reddendã. Quinto retardant a glia. q: hõ q̃ deberet ⁊ posset statim post mortem euolare ad celũ cogetur ꝓpt̃ venialia ad tp̃s in purgatorio expectare. Nunq̃ enim ab aliquo dei facies videbiꝫ: donec soluat per penas minimũ q̃drantẽ venialiũ petõꝝ: vt pꝫ Math. v. Non exibis inde donec reddas nouissimũ q̃drantẽ. Uñ Number. Nunq̃ ei a quoq̃ dei facies videbitur: donec ꝑ penam venialiũ peccatoꝝ q̃drans minꝰ ꝓsoluatur. Et ignis purgatorij est miro modo grauis. Unde Aug. Ignis purgatorij licet eternus nõ sit miro tñ modo est grauis. Excellit enim oẽm penã quã vnq̃ aliquis passus est ĩ hac vita. Et etiam pro paruis peccatis oportet hoĩem in purgatorio quãdoq; diu purgari: que in presenti faciliꝫ ⁊ leuiꝫ deleuisset. ¶ Uñ legiꝫ de sorore sancti damiani ꝙ ꝓpter auditũ vniꝰ cantilene quã cũ delectatiõe audiuit cantare in quadam chorea. de quo non fuit contrita nec confessa nec pro illo egit penitentiam: fuit in purgatorio. xviij. diebꝰ. sicut ipsa post mortem suam reuelauit cuidã sancto homini. Sextum est ꝙ bona glorie celestis diminuunt. non quidem illa que iam debentur et que habemus ibi per meritum reposita. sed que deberentur si venialia non fierent. quia medio tempore possent aliqua bona fieri quando illa venialia fiunt: per q̃ bona opera bonum celestis glorie augmentaretur. Et etiam post perpetrationẽ venialiũ: tũc ꝫm magrm̃ in cõp. theo. veri. oportet nos opa q̃dã cõuertere ad solutionem hmõi debitoꝝ per que etiã deberet nobis crescere

...ullus eterni premij. ¶ Septimū est q̄ venialia sepe sūt occasio mortaliū peccatorum. Et hoc contingit quattuor modis. Primo ex cōplacētia. vñ Aug. Nullū petm̄ adeo veniale est qd̄ nō fiat mortale dū placet. Non idē actu numero: sȝ idē specie. Notādū q̄ quāto est maior delectatio in peccādo: tanto maior pena debet̄ illi pctō ī futuro. vñ Apoc. xviij. Quātū in delitijs fuit: tantū date ei tormentū ⁊ luctū. Ergo ꝓpter securitatē cōscientiū esset q̄n in aliquo pctō qd̄ s̄m se estimat̄ veniale habuisses nimis magnā cōplacentiā ⁊ excessiuā delectationē. Itē reprehensibile est nimiam cōplacentiā hr̄e in risibus: in leuitatibus: ⁊ in verbis iocosis: ⁊ sic de alijs. nisi fierent causa recreationis ⁊ moderate. Nā s̄m Arist. vij. ethico. hō q̄nqȝ indiget quadā delectatione q̄si quadā recreatione ꝓpt̄ multos labores q̄ sibi occurrūt. Sȝ excess⁹ in risibus ⁊ leuitatib⁹ caueri dȝ. Vñ dicit Basili⁹. Joc⁹ siue risus remissam efficit aīaȝ ⁊ negligentē erga dei pcepta. nec delicta sua ad memoriā pōt reuocare: sȝ obliuiscens ea nec se instigat ad pniāȝ: ⁊ ita paulatim oīb⁹ bonis p̄uabit̄. Vñ etiā Bern. de cōtem. mūdi dicit. Cōpatitur dei fili⁹ ⁊ plorat. hō patit̄ ⁊ ridet. Secūdo ex dispositiōe: q: p frequentē lapsum venialiū disponit̄ hō ad mortale. Et s̄m hoc intelligit̄ Greg. Vitasti grādia vide ne obruaris arena. Hoc dicit q: sepe de minimis peccatis puenit̄ ad magna: sicut d' parua scintilla q̄nqȝ crescit magnus ignis. Eccl'. xix. Qui spernit modica paulatim decidet. vñ Greg. in pasto. Qui minima pctā deflere ac deuitare neglexerit de statu iusticie nō quidē repētē s̄ paulatim ⁊ pīculatim cadit. Tertio ex ꝓgressu. q: q̄n insurgit veniale si nō ꝓhibetur posset ꝓgredi vsqȝ ad mortale. Nō q: ipsum veniale in substantia fieret mortale: sed q: ex ipo veniali occasiōnalit̄ ꝓgrediēdo fieret mortale. Istud pȝ in p̄mis motib⁹ q̄ inter venialia cōputant̄. Sȝ q̄n delectatio conualescit intantū q̄ ꝯsensus accedit: iam ē peccatū mortale ⁊ veniale: sic q̄ sūt duo pctā. Unde Aug. in li. de peni. Non ē petm̄ adeo paruum qd̄ nō crescat neglectū. Quarto ꝓpt̄ cōscientiam erroneā ⁊ nimis strictā: s. q̄n q̄s teneret firmit̄ ⁊ diffinitiue aliqd̄ petm̄ qd̄ in se ē tantū veniale: q̄ hoc esset mortale: ⁊ sic sup hoc faceret: mortalit̄ peccaret ꝓpt̄ conscientiā. ¶ Sȝ q̄ntū ad tertiū sciendum q̄ pctā venialia octo modis dimittūtur. Primo p cōfessionē generalē q̄ fit publice cū multis ⁊ corā multis. sicut fit cōiter' post smonē ⁊ p̄dicationem. Et illa ꝯfessio hȝ efficaciā ad dimissionem venialiū ex trib⁹. Primo ex ꝯtritione cōfitentis. Secūdo ex hūilitate cōfessionis. Ergo cū hūilitate genua flectere debes ⁊ caput hūilit̄ inclinare q̄n tu dicis talē generalē confessionē. Tertio ex orōne sacerdotis q̄ dicit sup pplm̄. Misereat̄ vr̄i oīps de⁹ ⁊c. Ergo interim q̄ sacerdos dicit talē orōnē q̄lib; recollecto corde ⁊ deuote petere dȝ: ⁊ desiderare hoc a deo adipleri qd̄ sacerdos petit. Sic etiā intelligendū est de illis q̄ dicūt Confiteor cū sacerdote ante missam. Secūdo p deuotā pectoris tunsionē exemplo publicani q̄ percutiens pect⁹ suum dixit. Deus ꝓpitius esto mihi peccatori. de peni. di. i. Tres sunt actiones. Tertio p aque benedicte aspersionē. de conse. dis. iij. Aquā sale. Aliqui habēt aquā benedictā in domo sua: vt quēadmodū sepe venialiter peccāt: ita etiā ecōuerso ī deletionē venialiū aquā benedictā sepi⁹ recipiāt. Et laudabilis ⁊ bona est taliū deuotio. Sciendū est tñ q̄ aqua benedicta deuote recipienda est: ⁊ non derisorie: siue accipiatur a sacerdote siue a se ipso. Et vbicūqȝ ⁊ in qua cūqȝ parte corporis tetigerit hoīem siue in manib⁹ siue in facie siue in alijs locis bonū est. Attamen ī facie cōmuniter accipitur. Et hoc ꝓpt̄ dignitatem. Quia facies ē nobilior pars corporis. Etiā propter q̄nqȝ sensus in quib⁹ sepi⁹ peccamus qui magis vigent in capite. Itē bonū est hr̄e aquā benedictā circa lectū: ⁊ aspergere se de sero cū eo q̄n q̄s vult intrare lectū. Et maxime circa infirmos q̄ sunt sepe aspergendi cū aqua benedicta ad effugandū fantasmata demonū. Vñ ps. Cōtribulasti capita draconis in aquis ⁊c. Vñ in ꝯsecratione aque leguntur v̄ba valde notabilia. s. discedat omne fantasma in loco quo aspersa fuerit aqua ⁊c. ¶ Exemplū legit̄ q̄ in vno monasterio q̄dam laicus de nouo conuersus cū esset in articulo mortis vidit totā domū repleri eius deformib⁹ psonis ⁊ rostratis. Qd̄ cū significaret custodi suo ille intelligēs q̄ cū īmundi spūs essent fecit sibi porrigi vas aque bñdicte ⁊ cū ea aspersit totū locū. ⁊ cū hoc faceret alt̄ clamare cepit. Eya eya fac qd̄ facis q̄m ecce diaboli fugientes sūma celeritate contendūt exire alter in alterū impingētes. Et ille fortius cepit aspergere. ⁊ sic liberat⁹ est eger a demonum infestatione. Querit̄ vtrū aqua bñdicta sit sacrm̄. Rñdetur s̄m Ray. q̄ non: sed est quoddā sacramētale ⁊ est q̄si qdā dispositio

ad sacramētū. Uñ datur ɔtra demonū ne-
quitias ⁊ ɔtra venialia: ⁊ ɔtra oē illud qđ ef-
fectū sacramēti impedire posset. Quid fi-
et cū aqua bñdicta apponit aque nō bñdi-
cte. Rñdetur sm sctm Tho. in iiij. distin. xij.
Totū est bñdictū. Virt⁹ enī q̄ acquisita ē aq̄
ex bñdictōne puenit ad aquā additā. Sile ē
de oleo nō ɔsecrato addito sacrato. Quarto
p ɔtritionē cordis. Ergo bonū est īmediate
conteri qñ aduertis te aliqđ veniale ɔmisis-
se. vñ Cassio. sup illud ps. Ad dñm cū tribu
larer sic dicit. Dñs nescit differre qđ quē cor
de cōpuncto senserit sibi supplicare. Quinto
p orōnē precipue dñicā. de pe. dis. iij. Quoti-
dianis. Aug. de quotidianis leuib⁹ petis si-
ne quib⁹ hec vita non ducit quotidiana oro
fidel' ū satisfacit. Sexto p episcopalē bñdicti
onē: ⁊ sm quosdā etiā p sacerdotalē. Ergo
manēdū ē in eccl'ia vsq3 ad finē misse: ⁊ bñ-
dictionē quam sacerdos dat in fine misse de-
uote d3 suscipe q̄libet xpian⁹. Septimo p ele
mosynaꝝ largitione. vñ Dañ. iiij. Pctā tua
elemosynis redime. Uñ canitur in q̄drage-
sima. Abscōdite elemosynā in sinu pauperū
⁊ ipa orabit p vobis. Quia sicut aqua extin
guit ignē: ita elemosyna extinguit pctm̄. Uñ
Eccl'. iij. Sicut in sereno glacies: ita p elemo
synā soluētur pctā tua. Et addūt quidā per
iniuriaꝝ dimissionē q̄ est elemosyna spūalis.
de qua dr̄ Luc. vi. Dimittite ⁊ dimittemini.
Uñ etiā Aug. Multa sunt genera elemosy
narū q̄s cū facim⁹ adiuuamur vt dimittant
pctā nr̄a. Sz ea nihil est mai⁹ q̄ cū ex corde
dimittim⁹ qđ in nos q̄sq3 peccauit. Octauo
p dignā eucharistie cōionē. de ɔse. di. ij. Cum
oē crimē. Et q̄dā addūt etiā p extremā vn-
ctionē. extra de sacra. vnct. ca. Unico. De his
sunt vsus. Confiteor: tundo: aspgor: conteror:
oro. Signor: edo: dono: per hec venialia tollo
Et nō solū p illa sp̄aliter enumerata: sz etiā
p quodlibet bonū opus delent venialia. ⁊ sic
dicit sctūs Tho. Plura vel pauciora venia
lia p predicta remittunt sm q̄ p hec maior
vel minor feruor charitatis concitatur qui de
plurib⁹ vel de paucioribus saltē implicite
contritionē cōtinet. Uñ non oportet q̄ per
hec semp oīa pctā venialia dimittantur.

De eodem euangelio.

S Amaritan⁹ appropians alliga-
uit vulnera ei⁹. Hic est dicēdū de
septem sacramentis ecclie. Et istū sermonē
quere infra sermone. cxlviij. P.

Dñica. xiiij. Ser. cxi. de sacerdotibus.

I Te ostendite vos
sacerdotib⁹. Luc. xvij. In hoc
q̄ xp̄s leprosos istos post mū
dationē ad sacerdotes misit: dat nobis exē-
plum honorādi sacerdotes. Uñ in p̄nti smo
ne tria sunt dicēda. Pmo de dignitate sacer-
dotū. Secundo q̄ grauit' illi peccāt q̄ sacer
dotib⁹ detrahunt. Tertio q̄ piculose stant
mali sacerdotes scz cōcubinarij. ¶ Circa
pmū sciendū q̄ sicut sūt nouē chori angelo-
rū in celo, sic etiā sunt nouē dignitates sacer
dotū. Primo sacerdotes sūt sup oīs reges
⁊ p̄ncipes terre. Iere. i. Ego ɔsti. tui te hodie
super gētes ⁊ sup regna. Etiā pz in hoc q̄
dignitas sacerdotalis h3 reges ɔsecrare et
facere: sz oēs reges mūdi nō pñt vnū sacer-
dotem facere. Et in signū ei⁹ q̄ maiores sūt
nūc iā nō ē p̄nceps adeo magn⁹ q̄n tenet cer
uicē suā in cōfessione flectere ⁊ hūiliare corā
sacerdote loco dei q̄ est vicari⁹ ei⁹. Uñ breuit
ter deus exaltauit sacerdotes sup oēs hoīes
⁊ sup oēs creaturas. Uñ quidā doctor dicit
Si cōditione estis hoīes dignitate estis sup
oēs hoīes. Idē doctor. Sacerdos est altior
regib⁹: felicior angelis: creator sui creatoris.
Secūdo honorauit eos in tp̄alib⁹. q2 illa que
sibi de⁹ reseruauit. s. decimas: oblationes: te-
stamēta: p̄mitias: ⁊ alia p̄imonia crucifixi
grās sacerdotib⁹ cōtulit p sustētatiōe corpis
vt illi sine labore cū alios hoīes laborare
oportet quieti⁹ deo seruiāt in spūalibus. ¶
Tertio honorauit eos eis emunitatē confe-
rendo: vt null⁹ terren⁹ p̄nceps sup eos iuris
dictionē habeat nec rex nec p̄nceps nec ali-
quis hoīm secularū audeat man⁹ suas vio
lenter in eos mittere vel ponere: etiā in mini
mis: i. in accolitū. Oppositū faciens eo facto
est excōicat⁹ maiori excōicatione: tam in celo
q̄ in terra. Sic etiā ptegit eos vt null⁹ aude
at eos perturbare verbis vel factis. ⁊ oppro-
briū illis illatū reputat q̄si sibi factū. Uñ
dñs dicit p pphetam. Zach. ij. Qui tetigerit
vos tangit pupillā oculi mei. Itē ps. Nolite
tāgē xp̄os meos. Uñ nec ēt ī v̄bis sūt mole
stādi sz honorādi. Uñ dic' dñs ad moysen ⁊
aarō. Bñdicā bñdicētib⁹ vos: ⁊ maledicā ma
ledicentib⁹ vos. Uñ ēt ab eccl'ia sacērdotes sūt
p̄uilegiati intātū q̄ q̄cūq3 ɔ libertatē cleri ⁊
sacēdotū statuta facit vl' talia statuta sruāt
excōicationē incurrit. Itē null' p̄ncipū secu-
larū audet exactiōes facere in clerū. Itē nec
aliq̄s d3 pedagiū accipe a clero aliās sniam

ex cōicationis incurrit: nec a pdicta excōicati
one absolui pōt: nisi plene restituerit. Quar
to honorauit eos ī hoc ꝙ cōmisit eis aīas fi-
deliū. i. eccl'iam sanctā. Vñ Criso. Celo ⁊ an
gelis ⁊ oī creātura honorabilior est ecclesia.
Xp̄us ampli⁹ eccl'iam dilexit ꝙ̄ seipm̄. Vñ
venit de celo in terrā. ⁊ xxxiij. annis ꝓ ea ser
uiuit: ⁊ tandē amarā mortē ꝓ ea sustinuit: ⁊
iam dat ei corp⁹ suū in cibū: ⁊ sanguinē in po
tū. ⁊ post hāc vitā dat ei seipm̄ ī celo ī p̄miū
Insup hāc dilectā eccl'iam ꝯmisit sacerdoti-
bus cū oīb⁹ donis. i. sacramentis. Sol⁹ enī or
do sacerdotalis ex officio hꝫ baptizare: ꝙ̄uis
in necessitate cuilibꝫ liceat. Itē sol⁹ hꝫ ꝯferre
sacr̄m ꝯfirmatiōis. Itē sol⁹ sacerdos hꝫ audi
re ꝯfessiones: ⁊ a pctīs absoluere ⁊ pniaꝫ in
iungere. vñ Joh. xx. Accipite sp̄m̄ sctm̄ quoꝝ
remiseritis ⁊c̄. Itē sol⁹ hꝫ porrigere sacr̄m ex-
treme vnctiōis: ⁊ sic de alijs. In hac dignita-
te incōprehēsibili eos honorauit singulariṫ
pre oīb⁹ alijs hoīb⁹. Math. v. Vos estis lux
mūdi. Sicut enī mūd⁹ nihil essꝫ sine luce: sic
eccl'ia sine sacerdotib⁹. X Quinto honora
uit eos in h̄ q2 vult ꝙ districte obediaṫ eis
loco sui ab oīb⁹ hoīb⁹ cuiuscūqꝫ stat⁹ ⁊ cōdi-
tionis fuerit. Lu. x. Qui vos audit me audit
⁊ q̄ vos spnit me spernit. Aug. Quicq̄d non
licet pastoris ē ꝓhibere ne fiat. gregis audi
re ne faciat. Ergo obediēdū ē eis tanq̄ xp̄o
qñ p̄cipiūt hoīb⁹ ieiunare. festiuare: ⁊ sic de
alijs. Ideo ꝯminaṫ dñs inobediētib⁹ ⁊ rebel
lib⁹. Deu. xvij. Qui supbierit nolēs obedire
sacerdotis imperio morte moriaṫ. Exēplum
de dathan: abiron. ⁊ chore q̄ rebelles fuerūt
Moysi ⁊ Aaron. ⁊ iđo terra se aperuit: ⁊ vi
uos eos absorbuit. Sexto honorauit eos dā
do eis ptātem ligādi ⁊ soluēdi. Math. xviij.
Quecūqꝫ ligaueritis super terrā erūt ⁊c̄. Hec
potestas ligādi ⁊ soluendi, vno mō intelligiṫ
de excōicatione q̄ ē gladi⁹ sp̄ūalis. Et multuꝫ
est timēda ꝓpter quꝫ. De ista materia q̄re
sū ser. lxx. H. Alio mō h̄ ptās de absolutiōe
pctōꝝ intelligiṫ. Vñ ep̄s qñ ordinat sacdo-
tes exsufflat in eos dicēs illud Joh. xx. Acci-
pite sp̄m̄ sctm̄ ⁊c̄. Y Septimo honorauit
eos in h̄ ꝙ noīanṫ in scripturis angeli. Vñ
Gre. dicit. Oēs q̄ sacerdotis noīe censenṫ
angeli vocanṫ. Quare aūt angeli vocanṫ q2
hñt similitudinē cū angelis. Pri̊o q2 angelo-
rū officiū ē mīstrare deo ⁊ hoīb⁹. q2 s̄m apl's
Hebre. i. Omnes sunt administratorij sp̄ūs.
Sic etiā sacerdotes hñt mīstrare deo die no
ctuqꝫ ⁊ hoīb⁹ cū sacramētis. Secundo quia

angelus est vita pur⁹. sic ⁊ quilibet sacerdos
teneṫ esse castus. Castitas aūt ē vita angeli-
ca. Vñ Amb. Qui nō nubut nec vxores du
cunt sicut angeli in terris sunt. Damascenus
li. iiij. A nuptijs abstinētia ē angeloꝝ imitatio.
Tertio angeli habēt informare ⁊ admo
nere bonos ꝑ bonā inspiratiōnē: sic ⁊ sacerdo
tes ꝑ v̊bū dei. Quarto habent angeli deum
laudare. ps. Laudate dñm oēs gentes ⁊c̄.
Sic ⁊ sacerdotes quotidie sub p̄cepto mor-
talis peccati tenentur soluere septē horas ca
nonicas in laudem dei. A Octauo deus
honorauit sacerdotes in hoc ꝙ sacerdos ali
qualiter similis est Marie beatissime v̊ginis
Primo sicut beatissima virgo Maria cōce-
pit ꝑ quedā v̊ba verū corpus xp̄i. Lu. i. Fiat
mihi s̄m verbū tuum. Sic sacerdos conficit
per quedā v̊ba corpus xp̄i. Et sicut immedia
te post cōsensuꝫ Marie fuit xp̄s tot⁹ in vte-
ro eius. Sic imediate post ꝓlationē verboꝝ
cōsecratiōis transsubstātiaṫ panis in veruꝫ
corp⁹ xp̄i. Secūdo sicut btā virgo post partū
xp̄m portauit manib⁹ suis ⁊ in presepe collo
cauit ⁊ eum econuerso leuauit. Sic sacerdos
post consecrationem leuat xp̄m ⁊ locat eum
econuerso ⁊ portat eum ad infirmos: ⁊ tra-
ctat cū manib⁹ suis. Tertio sicut btā v̊go fu
it sanctificata in vtero anteꝙ̄ cōcepit xp̄m.
ps. Sctificauit tabnaculū suū altissim⁹. Sic
sacerdos antea ordinaṫ anteꝙ̄ cōsecrat. q2
sine ordine nihil cōsecraret. Ergo laic⁹ quā-
tumcunqꝫ sctūs nihil ageret si verba cōse-
cratiōis ꝓferret. B Nono honorauit eos
sup angelos. ⁊ etiā aliq̄liṫ sup dignitatē btē
Marie v̊ginis. Primo ī dignitate custodie
sacerdos enī hꝫ custodire plures aīas. sicut
ep̄s totū ep̄atū. papa totū mūdū. pleban⁹ to
tam prochiā. Vñ Ber. O ꝙ̄ digni custodes
q̄ tā sollicite puigilāt vt aīas sibi creditas a
morte eṫna custodiāt. Sꝫ angel⁹ hꝫ tm̄ custo
dire vnā aīaꝫ. Ber. Magna dignitas aīaꝝ
vt vnaqꝫqꝫ ab ortu natiuitatis in sui custodiaꝫ
habeat angelū deputatū. Secūdo in sumen
do ⁊ tangēdo corp⁹ xp̄i. Angeloꝝ enī ē vide
re deū. Math. xviij. Angeli eoꝝ semp vidēt
faciē p̄ris mei q̄ in celis ē. Sꝫ in h̄ sacerdos
maior ē angelo. q2 ille videt. iste aūt tractat:
⁊ cū hoc sumit. qđ nūꝙ̄ sic datū ē alicui ange
lo ꝙ sic sumat: s; sufficit ei deū ꝯtēplari. Ter-
tio in cōsecrādo corp⁹ xp̄i. In hoc sacerdos
nō solū angelos: s; etiā Mariā matrē xp̄i ali
quo mō excellit. Vñ minim⁹ sacerdos ī ter-
ris pōt hoc qđ maxim⁹ angel⁹ in celo nō pōt

Unde Bernar. O veneranda dignitas sacerdotū in quoꝝ manib⁹ tanq̄ in vtero virginis dei filius incarnatur. Unde etiā Augu⁹ In ꝯsecratiōe sacre hostie: tota celestis curia sibi seruit ⁊ dn̄o celi ad eū descēdit. Unde Ambrosi⁹ sup Lucā. Non dubites assistere angelos qn̄ assistit xp̄us in altari. qn̄ immolatur. Unde xp̄s potest dicere cuilibet sacerdoti illud Esa. v. Quid vltra debui tibi facere ⁊ nō feci ¶ Circa secundū sciendū q̄ qlibet hō debz honorare sacerdotes. ex quo de⁹ ita multiplici honore eos sublimauit. Sz ꝯtra hec faciūt q̄ sacerdotes inhonorant: in quo deū grauit offendūt. Unde Henri. de vri. sup. iiij. precepto dicit. Ve illis q̄ sacerdotes nō honorāt: ꝫ eis detrahūt ⁊ infamant. quia rursuz crucifigūt filiū dei. Nam quotiēs religioso vel sacerdoti detrahis: totiēs coronā spineā capiti xp̄i imprimis. q: ipi sunt caput ⁊ supio: pars ecclie militātis. Quotiēs aūt iniuriā ipis facis: toties ipm xp̄m clauis configis. quotiens eis cōuiciat⁹ fueris: totiens in xp̄i faciem ꝯspuis quotiēs ipos exosos habueris vel dicta vel facta eoꝝ reprobaueris: totiēs lancea latus xp̄i cōfigis. Unde de⁹ oñdere volēs quantum illud pctm̄ detestet oñdit hoc in pena insolita: quā dathan ⁊ abiron ⁊ chore ptulerūt duz eos terra viuos absorbuit p eo q̄ ipis sacerdotib⁹ insultauerūt. Ex quo. pꝫ q̄ sacerdotes ab hoib⁹ merito sunt honorādi. Et hoc q̄ tm̄ ad secundū ¶ Sz q̄tū ad tertiū sciēdū q̄ sacerdotes fornicarij in periculosissimo statu stant. Unde sciēdū q̄ sacerdos fornicari⁹ vl' sacerdos exn̄s in quocūq; pctō mortali nō duz vere ꝯtrit⁹ nec dignā agēs pniaz vt oportet quotiēs alicui⁹ actū ordinis facit peccat mortalit. Unde qn̄ baptizat vel absoluit ꝯfitentes vel p̄dicat aut matrimonia solēnizat aut sacramētū eucharistie: aut extreme vnctiōis p̄bet: vl' mortuos sepelit aut mlieres post partum introducit: vel aquā: vel sal in die dn̄ica exorcizat: aut pplm aspgit: vel cādelas in festo purificationis Marie: aut ramos in die palmaꝝ: vel ignē: vel cereū: vel baptismū in vigilia pasche: vl' pēthecostes bn̄dicit. vl' qd̄ mai⁹ oib⁹ his est qn̄ celebrat missam ⁊ sacramentū eucharistie ꝯsecrat atq; sumit: i oib⁹ istis necnō i alijs actib⁹ q̄ sacris ordinib⁹ sūt annexa: ac in quolibz ipoꝝ singularit exercēdo tp̄ mortalr peccat. ⁊ totiēs quotiēs aliquē actū vt minister ecclie exequit ⁊ exercet. sicut ex dictis sancti Tho. in. iiij. dis. i. xxiiij. manifeste pbat: ac etiā nō solū in p̄scriptis actib⁹ ⁊ effectib⁹: ꝫ etiā s'm Hyeni. qn̄ ⁊ quotiens ad aliquē hmōi actū exercendū aliquā vestē sacrā dotalē sumit siue induit: vt albā vl' manipulū: vel stolā: vel casulā: aut alias sacras vestes cōiter vel diuisim. Et reuera satis ē horrendū: stupēdū: ⁊ valde piculosuz in tali statu atq; dignitate tot ⁊ tantis criminibus subiacere atq; implicari. Unde nō imerito dr̄ Quāto grad⁹ altior. tāto casus pfūdior. Itē sacerdos incōtinēs ⁊ fornicari⁹ suspēsus est ipo iure. ⁊ missa ei⁹ nō dz audiri. vt pꝫ ex̄ de coha. cle. ⁊ mu. c. Uestra. Audiēs aūt missā ei⁹ peccat mortalit s'm tho. in. x. quodlibeto. q. viij. Hoc aūt intelligit de publicis fornicarijs. ¶ Querit hic si talis celebrat vtruz sit irregularis. Rn̄deo q̄ sic vt dicit Guil'. Et q̄ritur vtrū ep̄us posset cū ipo dispēsare. Rn̄detur q̄ sic. Ex quo dispēsatio in h̄ casu nō est ꝓhibita. Et iura q̄ inueniunt in ꝯtrarium illa ptendūt de suspēso ab hoīe nō a iure: q: iura benignius solēt agere q̄ hoīes. Hec Guil'. Itē q̄ritur. clerici q̄ expēdūt patrimoniū crucifixi cū meretricib⁹: vtrū teneant ad restitutionē. Rn̄det q̄ clerici q̄ res siue bōa ecclie dāt meretricib⁹: histrionib⁹: vel etiam suis ꝯsanguineis: nō ad sustētatiōnē nature ꝫ vt possint eos ditare de p̄rimonio crucifixi: raptores sūt ⁊ tenent ad restitutionē. ¶ Queritur vlteri⁹ de qb⁹ reb⁹ dn̄t restituere. Rn̄deo si hn̄t p̄rimoniuz seculare vel aliqd de artificio vel labore manuali de istis pn̄t restituere. Sz de reb⁹ ecclie nō sufficit restituere: q: q̄cqd eis supest p̄ter victū ⁊ amictū h̄ dn̄t dare paupib⁹. vn̄ dr̄ i decre. Bona sacerdotis sūt bona paupeꝝ. dis. xlvij. Sicut hi ⁊. xvi. q. i. ca. vl. Nisi sibi subtraherēt de necessarijs: vel nisi res quas habuerunt de patrimonio vl' de artificio expēdissent i vs⁹ ecclie Hec Guil'. ¶ Querit vtrū ꝯcubine sacerdotū teneāt restituere q̄ a sacerdotib⁹ p tali illicito ope receperūt. Rn̄det s'm Ray. q̄ sic. Nā fornicarie ⁊ hmōi psone turpes tenēt restituere ipi ecclie: nisi forte eis fuerit datū cā elemosyne i sūma necessitate: q: tūc fuit de bitū. Idē Hostien̄. ¶ Sciendū q̄ magr̄ i cōpen. theo. veri. li. vi. c. xxv. dicit q̄ licz oēs sacerdotes habeāt claues: nō tm̄ oēs pn̄t ligare ⁊ soluere: sicut excōicati: suspēsi: ⁊ heretici dānati. Hoc aūt nō est ꝓpt defectum ordinis: ꝫ quia nō habent materiā. s. subditos q̄ auferunt eis qn̄ excōicant vel suspēdunt possent tm̄ baptizare. q: hoc est sacrm̄ necessitatis. Possunt quoq; tales eucharistiā cōsi

here: q: hoc substantialit adheret ordini. Ligare aūt & soluere ordini adheret accidentaliter. Uñ legim⁹ vnū exemplum ᵭ sacerdote fornicario in vita bti Eligij epi. ꝙ cū quidaꝫ sacerdos infamis esset in dyocesi ip̄i⁹ epi: et frequēter admonit⁹ ab eo nollet abstinere a concubina sua & a pctō luxurie. tūc btūs Eligius epō excōicauit eum & ꝓhibuit ꝙ nullo mō celebraret. Cū aūt sniam epi ꝑpendere: ret: & celebrare vellet: astans altari subito cecidit retrorsum: & a diabolo suffocat⁹ expirauit corā omni populo.

Ad eandē dñicā. ser. xiij. de grāꝝ actione.

Ecidit ī faciem ante pedes ei⁹ grās agens. Luc. xvij. Sciēdū ꝙ ille samaritan⁹ a xpo de lepra mūdat⁹ reuersus est ad dñm grās agēs ei de bñficio sibi impēso: q̄ cecidit in faciē añ pedes ei⁹. Uñ in p̄nti s̄mo. tria sūt dicenda. Pmō q̄ sūt illa q̄ dñt nos inducere ad laudādū & regratiādū deo. Secūdo de q̄b⁹ debem⁹ regratiari deo. Tertio exemplū de grāꝝ actiōe. ¶ Circa pmū sciēdū ꝙ septē inducūt nos ad grāꝝ actiones deo referendas. Pmū ē sacra scriptura quā sp̄ūsctūs locut⁹ est p ꝓphetas & sanctos doctores. vñ Thobie. iiij. dixit Thobias senior filio suo. Omñi tpe bñdic deū. Sic vnusq̄sq; pat᷑ debꝫ docere filiū suū ad laudādū deuꝫ exēplo illi⁹ Thobie senioris. Itē ps. Bñdicā dñm in oī tpe semꝑ laus ei⁹ in ore meo. O ꝙ felix essꝫ hic q̄ hoc in veritate cū ꝓpheta dauid dicere posset. vñ Aug. in li. ↄfes. Uere felix essꝫ qui posset diuine laudi semꝑ insistere. Itēꝫ apl's i. Thessa. v. In oībus grās agite. ¶ Secūdū qđ nos inducit ad laudandū deuꝫ est ↄsideratio creaturaꝝ q̄ suū creatorē laudāt. Nam in illo ps. q̄ cantat᷑ in matutinis. scilꝫ Bñdicite oīa opa deo &c. monent᷑ oēs creature. s. mōtes: & colles: ligna fructifera: & vniuersa germinantia in terra: aqua: ignis & pisces maris: volucres celi: & bestie terre: & sic de alijs preter pctōrem & diabolū illi nō monent᷑ ad laudandū deū. q: indigni sunt: quia non est speciosa laus in ore peccatoris. vt hr̄ Eccli. xv. Sꝫ diceres quō creature iam enumerate laudāt deū. Rñdetur. Aqua ꝑ cōtinuum cursū suū incptū pōt laudat deū. Terra aūt fruct⁹ germinādo & flores. Arbores in altū se erigēdo: & crescēdo erga creatorēꝫ volucres in cantando &c. Absurdū est hominē tacere: & de mane in lecto dormire & pigritari. cū auicule parue in aurora deū suum laudāt. vñ Greg. in moral. Mirū est ꝙ hō deū nō semꝑ laudat: cū oīs creatura ad deū laudandū semꝑ eū inuitat. ¶ Tertiū ē natura ꝓpria. Nā in corpe hūano ingeminauit natura tot mēbra vt dicūt phisici q̄t sūt dies in āno: vt et hoc etiā rōnali instictu informemur ne vlla dies nos ptrāseat sine laude diuina⁹ & grāꝝ actione. Ergo cū qs mēbra corporis sui inspicit: tūc reducere dꝫ ad memoriā ꝙ de⁹ tot mēbra corpi suo contulit q̄t sūt dies in āno vt deū laudare debeat cū corpe ad honorē ip̄ius ordinando cogitatiōes cordis: verba oris: & opa corpis. Uñ apostolus Collo. iij. Omnia qcūq; facitis in ꝟbo vel opere: oīa in noīe dñi iesu xp̄i facite. Et ex hoc actiones illi⁹ hoīs nō censent᷑ hūane: ſ potius celice & diuine. q: celicā formā ip̄is imprimit cū ī eisdē solū⁹ diuinū honorē intēdit: & sic hō in oīb⁹ actib⁹ suis pōt mereri remuneratiōnē eterne vite. s. comedēdo: bibendo dormiēdo: laborādo. Uñ aplus Ro. viij. Scimus qm̄ diligētib⁹ deū oīa cooperant᷑ ī bonū. Qđ hō in sumendo cibū in hoc deū laudare pōt, pꝫ per Aug: dicentē. Porro si māducas & bibis ad refectōnē corpis & deo grās agis: & dormiendo, vñ Greg. Sōnus sctōꝝ nō vacat a merito, q: cū hō comedit vel dormit ꝑ sustētatiōe & ↄfortatione sue nature vt deo s̄uire & laborare possit semꝑ meret᷑. Ergo bonū & laudabile est a quolibꝫ xp̄iano q̄ cū ᵭ mane surgit: vt oēs actiones suas & opa q̄ illo die facere intendit deo bono zelo offerat: & petat ab eo dirigi in oīb⁹ verbis & factis. Et cū de sero trāsit dormitū ꝙ antea discutiat suā ꝓpriā ↄsciētiā: si in aliq̄ deū die illo offendit vt de hoc doleat: & sic cū cōtrito corde se ad lectū suū locet. vñ Crisosto. in. sermōe quodā. Cū accubaueris sup stratū tuū anteq̄ veniat tibi somnus profer in mediū codicē consciam tuam reminiscere pctā tua si qđ in ꝟbo vel facto vl' cogitatōe peccasti. Q: valde piculosū est dormire ꝑ vnā noctē scient᷑ ī pctō mortali. q: si sic qs moreret᷑ eternalit᷑ dānaret᷑. Uñ Dyoni. de diui. no. Audacior est qui cū vno peccato mortali dormit: ꝙ q̄ cū septē hostib⁹ de morte sua inuicem obligatis confligit. Ergo debemus semper stare in timore dei die noctuq;: & eū semꝑ pre oculis hr̄e in omnibus cogitationib⁹ verbis & operibus. Uñ Isido. de sum. bono. Timor expellit peccatum. Timor repmit vitiū. Timor cautū facit hoīem

⁊ soli citũ. Ubi nõ ē timor: sal⁹ ibi nõ erit. vñ scriptũ est Eccl. xxvij. Si nõ in timore dñi te nueris te instanter: cito subuertet domus tua. Uñ Berñ. Comita quidē sunt timor ⁊ reli gio: nec manere põt alterũ sine altero. O ꝙ plures sunt q̄ sine oī timore dei viuũt. ⁊ illis nõ erit sal⁹. Uñ ps. Initium sapientie timor dñi. Nã hõ q̄ñticũqȝ sctũs si nõ in timore dei stat finalr̃ male habebit. Uñ Berñ. Omne nāqȝ virtutũ edificiũ ilico vergit in pcipiciũ si timoris dñi amiserit ꝓsidium. Quartũ qd̄ inducit ad laudandũ deũ ē ꝙ deũ laudare ⁊ ei grãs agere ē q̄dã diuine maiestatꝭ ꝓtesta tio: ⁊ nr̃e necessitatis denotatio. In hoc enim ꝙ deo de suis bñficijs grãs agim⁹ eũ dñz no strũ ⁊ capitaneũ ꝓtestamur. Uñ xp̄s volēs de qnqȝ panib⁹ festũ facere: qd̄ nõ fuit festuȝ hũanũ ſ͂ diuinũ grãs egit ⁊ fregit: deditqȝ di scipulis suis vt apponerēt turbe. Itē est etiã nr̃e necessitatis denotatio. Qui eñ regratia tur: suã necessitatē ꝓtestat̃. Dũ eñ deo de re ceptis grãs agim⁹ ꝓtestamur ꝙ nihil habe m⁹ nisi qd̄ de ei⁹ munere possidemus. ¶ Quĩtũ inductiuũ est q: grãruñactio est bo norũ receptorũ a deo augmētatio. Nam deũ sic ꝓuocamus ad dandũ maiora: si de perce ptis grãs referam⁹. Uñ Berñ. Dona multi plicant̃ si priora tanq̄ dona suscipi videtur. Uñ etiã Criso. sup Math. Gratiarũactio est inuitatio ad plus dandum. Et ideo opti mus modus impetrandi est de pceptis pri⁹ grãs agere deo. Ergo q̄ñ homo seriose ali quid a deo vult impetrare: tũc de perceptis primo debet gratias agere. Uerbi grã. Si petis a deo aliqd̄ tempale tibi necessarium. scȝ ꝓ vestimēto corpis. tũc antea sibi regra tiari debes ꝙ te misericordit̃ a pueritia tua vestiuit ⁊ nunq̄ te pre frigore mori permisit. Uñ Greg. Sequẽtiũ rerũ certitudo est p̃teri tarũ exhibitio. Silr̃ si petis cibũ: tũc regratia re sibi ꝙ te pauit a iuuētute tua. Silr̃ si pe tis ꝯseruationē fructuũ: segetũ: ⁊ vinearũ: tũc regratiare sibi de pceptis fructib⁹. Silr̃ si pe tis p̃seruari cũ mercimonijs tuis a raptori bus: tũc regratiare sibi ꝙ te antea sep⁹ custo diuit: ⁊ ꝓspitatē ꝯcessit. Et postq̄ ad domuȝ reuersus fueris: tũc de his q̄ lucrat⁹ es debes ipi xp̄o ptē dare. s. paupib⁹ subueniēdo. Et si aliqd̄ difformiuȝ tibi in corpe vel reb⁹ acci derit: hoc tibi ⁊ pctĩs tuis ascribere debes. q: antea ingrat⁹ fuisti: ⁊ dona ⁊ bñficia dei ma le expēdisti. g̃ de⁹ hoc sup te pmisit. Et dic cũ ps. Iust⁹ dñs in omib⁹ vijs suis: ⁊ sctũs ⁊c.

Quia ingratus meretur priuari iaȝ habitis nec est dignus recipiendis. Uñ Aug. Quod deus dedit gratis tollit ingratis. Unde etiã Berñ. in sermone. Accipiēdis indignus est qui fuerit de acceptis ingratus. Sextuȝ ē ꝙ grãrũactio est conseruatio acceptorũ tã spũa liũ q̄ temporalium. Uñ Criso. super Math. Optimus beneficiorũ custos est ipa memo ria bñficiorũ: ⁊ ꝑpetua confessio grãrũ. Ergo q̄ñcũqȝ aliquod bñficiũ a deo acceperis ⁊ si il lud perdere non vis tunc sis grat⁹ deo: q: ni si dñs custodierit ciuitatē: frustra vigilat qui custodit eã. Septimũ est quia grãrũactio est beatorũ in celo existentiũ operatio: q̄ nihil fa ciũt nisi ꝙ deũ ꝓ suis bñficijs laudãt. Esa. li. Gaudiũ ⁊ leticia inuenitur in ea: gratiaruȝ actio ⁊ vox laudis. ps. Beati qui ha. in do. tua dñe. in se. secu. lau. te. Uñ Berñ. Disca mus in terris quas facturi sumus laudes i celis. Nihil ita ꝓprie in terris celestis habi tationis statũ rep̃sentat: sicut alacritas lau dantiũ deũ. Ex quo patet ꝙ qui hic deum de uote laudant habent officiũ sanctorũ ⁊ ange lorũ in celo existentiũ. Sed homies ingrati qui deum in suis beneficijs non laudant: ta les obmutescent in futura vita. Uñ Aug. i li. cõfes. Qui hic incipit tacere: in futuro erit mutus. ¶ Circa secundum sciendum ꝙ deo sꝫ regratiari debemus de multiplicibus be neficijs ab eo nobis impensis. in quibus no bis maximã suã charitatē ostēdit. Et hoc fe cit signanter in tribus. scȝ in dignitate crea tionis. in assumptione carnis. ⁊ in tolerãtia passionis. In dignitate creationis ostendit de⁹ ꝙ plus dilexit hoiem q̄ aliquã aliã crea turam mundi. Et hoc in duobus. Primo q: eũ ad ymaginē ⁊ similitudinē suã fecit. Uñ Geñ. i. Faciamus hoiem ad ymaginem ⁊ si militudinem nostram. Ansel. Fateor dñe ⁊ gratias tibi ago: q: me creasti ad tuã imagi nem vt tui memor sim. te cogitem. te diligã ⁊ te intelligã. Secũdo q: eũ dñm oĩm creatu rarũ constituit: ⁊ ꝓpter eũ oēs ceteras crea turas creauit. Geñ. i. Dñamini piscib⁹ ma ris ⁊ volatilibus celi: ⁊ vniuersis animanti bus sup terrã. Ecce dedi vobis omnem her bam: ⁊ vniuersa ligna ⁊c. Qȝ eñ deus omnē creaturã ꝓpter hoiēȝ creauit. Patet primo in angelis qui seruiunt hominibus. Uñ ps. Angel' suis mãdauit de te vt custodiãt te in omnibus vijs tuis. Itē sol lucet sibi in die: ⁊ luna i nocte. terra ꝓfert sibi fruct⁹. aq̄ pisces aer volucres. ignis calefacit. ps. Oĩa subie

cisti sub pedib⁹ ei⁹. Ergo qñ qs vtit̃ bñficiis
dei.s.induēdo tunicā laudare deū dz q ouē cre
auit q lanā portauit. Silr cū comedit cibū ⁊
bibit potū laudare dz illū a quo hz.s.ipz deū
q oīa ppt̃ hoīem creauit.⁊ vti dz creaturis
creatis ad honorē dei ⁊ vtilitatē ppriā. Sz
heu plures sunt q nō regratiant̃ deo de crea
turis suis:imo sepi⁹ abutunt̃ donis dei. Un̄
Aug. ō ciui.dei Quicq̄s bñficia dei nō videt
cec⁹ est.nec laudat:ingrat⁹ est.q̄cq̄s in laudā
do reluctat̃:insan⁹ est.⁊ tales de oīb⁹ his di
strictā reddēt rōem. Un̄ Criso.sup Math.
In die illa nihil ē qd̄ rn̄deam⁹ vbi celū ⁊ ter
ra:atq̄ sol ⁊ luna.dies ⁊ noctes:⁊ mund⁹ tot⁹
stabūt aduersus nos in testimoniū peccōrum
nr̄orum. Secūdo in assumptōe carnis ondit q
pl⁹ dilexit hoīem q̄ angelū.⁊ hoc tripliciter
Primo i honore.qz ei⁹ naturā assumpsit:⁊ nō
angeli. Un̄ aplus ad Heb.ii. Nusq̄ angelos
apprehendit:sꝫ semē abrahe. Secūdo i amore
qz hoīem pprio sanguīe repauit qd̄ nō fecit
angelis lapsis.i.Cor.vi. Empti enī estis p̄
cio magno. Tertio i visiōe. Nā ex contēplatiōe
hūanitatis hō maiori gaudio q̄ angel⁹ pfrue
tur in patria.qz ibi videbit suā naturā diuīe
nature vnitā.qd̄ nō videbit angel⁹. Job.xix
In carne mea videbo deū. Tertio in tolerā-
tia passionis ondit q pl⁹ dilexit hoīez q̄ se-
ipm p mō loq̄ndi.qū p hoīe exposuit corp⁹
suū. Un̄ dr̄ Jo.xv. Maiorē charitatez nemo
hz vt aīam suaz ponat qs p amicis suis. Et
sic regratiari debem⁹ deo de bñficio creatōis
incarnatiōis ⁊ passiōis. Et nō solū debemus
deū laudare in psperis:sꝫ etiā i aduersis. Un̄
Greg. Recte mētis ē deū nō solū in psperis
bñdicere:sꝫ etiā in aduersis collaudare.quia
sm Guil. Min⁹ piculosa ē aduersitas q̄ p
speritas. Un̄ ps. Cadēt a latere tuo mille ⁊ de
cem milia a dextris tuis. Un̄ Aug. Ipz lau
da siue in ei⁹ donis:siue in ei⁹ flagellis. ❡
Ergo deū laudare debem⁹ tā i infirmitate q̄
in sanitate:tā in paupertate q̄ in diuitiis ⁊c.
Exēplū de gr̄arūactiōe habem⁹ tale. Erat q-
dā monach⁹ ordīs cistercieñ.cui⁹ v̄tute mul
ti sanabant̃ infirmi.maxime ex contactu vesti
mentorū ei⁹. Qui cū interrogaret̃ ab abba-
te suo q esset causa miraculorum:rn̄dit. Non p̄
ceteris fratrib⁹ laboro:ieiuno:vel oro: sꝫ hoc
vnū scio q extollere me nō pōt psperitas:nec
frangere aduersitas. Cui abbas. Nō te con
turbauit qr̄ miles talis nup grāgiā nr̄am in
cēdit. Rn̄dit. Non. Totū eñ deo cōmitto. si
modicū habeo cū gr̄arūactiōe accipio.si mul

tum:ex grās ago. Et cognouit abbas q v̄tu
tes ⁊ miraculorum ēēt amor dei:⁊ patientia in
aduersis ⁊ contēpt⁹ rerum mūdanarum ⁊ terrenarū.

Dñica.xv. Sermo.cxiii.de seruitio dei.

N Emo pōt duobus
dñis seruire. Mat.vi. Lu.xvi
Sicut dicit Aug. De⁹ hoīem fecit
vt summū bonū intelligeret. itelligēdo ama
ret.amādo possideret.⁊ possidēdo frueretur
Ideo xp̄s i v̄bis p̄missis vult nos abstrahe
re a s̄uicio mūdi ad suū s̄uiciū i hoc q dicit
Nemo pōt duob⁹ dñis s̄uire.s.contraria pcipiēti
bus. Isti duo dñi sunt de⁹ ⁊ mund⁹. Sz heu
mūd⁹ hz plures s̄uitores q̄ ipe de⁹. ❡ Un̄
sciēdū q sm Guil.lugd. septē sunt cāe q̄re
aliq nolūt deo s̄uire. Prima cā ē qr adhuc iuue
nes sunt.⁊ i hoc ondūt se iuuētutē a deo nō
recepisse:cū ei i iuuētute s̄uire nolūt.sꝫ solū i
senectute. Sicut aliq mūdani ⁊ dei inimici di
cūt in vulgari. Il fault passer ieunesse. Qd̄ ē
malū v̄bū in ore xp̄iani. Nā in illo v̄bo ostē-
dūt q dyabolo in iuuētute poti⁹ ē s̄uiēdū q̄
deo.⁊ tales volūt deo offerre feces.i.senectu
tē.⁊ dyabolo ⁊ mūdo offerūt purum vinū.i.
ipam iuuētutē qd̄ deo oīpotenti multū displi
cet. Sed p contrariū deberet fieri.s.q hō offerret
deo hostiā integrā.i.caput cū cauda.s.iuuētu
tē cū senectute.⁊ hoc esset deo valde acceptū
cū hō in iuuētute inciperet deo seruire.qz intā
tū placet deo s̄uiciū iuuenū ⁊ innocētū q nū
q̄ pater carnalis de filio suo intātū gauisus
est:siue sit fact⁹ rex:siue elect⁹ in papā:siue in
epm.sicut de⁹ gaudet de s̄uicio iuuenū innocē
tū. Secūdo aliq nolūt deo s̄uire qr diuites sūt
Et qb⁹ pl⁹ dedit:min⁹ sibi q̄nq̄z s̄uire volūt.
Sed si tales aduerterēt q oīa hūt a deo me
rito ei seruire deberent cū reb⁹ ⁊ cū corpore
Un̄ aplus.i.Cor.iiii. Quid habes qd̄ non
accepisti. Et tales q diuitias a deo receperūt
⁊ deo s̄uire nolūt sꝫ mūdo ⁊ dyabolo demerē
tur p hoc q de⁹ ops̄ p̄uare eos eisdē bonis
tpalib⁹ de iure deberet. Et de talib⁹ dicit p p
phetā Dauid. Retribuebāt mihi mala pro
bonis:⁊ odiū p dilectiōe mea. ❡ Tertio
aliq deo s̄uire nolūt iō qr pulchri sunt.⁊ hoc
exēplo luciferi q ppt̃ excellētiā pulchritudinis
se deo opposuit ⁊ seipm exaltare voluit.⁊ iō
inuenit̃ ē ad pfundū inferni. Sic ⁊ illis cō
tinget q ppt̃ pulchritudinē suā se deo subiice
re nolūt.sꝫ se contra deū erigūt ⁊ diabolo ⁊ mū
do seruire volūt. Et heu hoc est multū lamē
tabile q dyabol⁹ ⁊ mūd⁹ hūt cōiter pulchri

ceto beico in suo seruicio. sicut illos q̄ incedūt pōpose ⁊ se z dā ū ornāt in crinibus peplis: i facie: in tunicio: in calceio: in mātellis: ⁊ in p̄ciosis cingulis. ⁊ hec faciūt vt appeant hoībus speciosi. Et tales q̄nto pulchriores sunt apud mundū: tāto deformiores sunt apō deū Sz cōiter xp̄s hz claudos: ⁊ cecos: ⁊ paupes ⁊ debiles in suo seruicio. vt hr̄ i euāgelio Luce. xiiij. vbi inuitati ad cenā venire noluerūt tunc dixit paterfamilias seruo suo. Exi cito i plateas ⁊ vicos ciuitatis ⁊ pauperes ac debiles ⁊ cecos ⁊ claudos introduc huc. Hoc pz etiā in parentibus qui freqnter pulchriores pueros offerūt mūdo. s; defectuosos offerūt deo. Et pulchritudo malorum est ip̄is ⁊ alijs multū nociua: q: ꝓpter speciē multi perierūt Unde legitur exemplū in Ualerio maximo de quodā iuuene pulchro Spurinna noīe. cui⁹ pulchritudo fuit mulierib⁹ occasio malarū ɔcup scentiarū. Qui iuuenis intuens hoc seip̄m lesit i facie: vt sic deformis fieret: ne sic occasionē peccādi alijs daret. Sed oppositum iā plures faciūt q̄ seip̄os ornant vt alijs placeant: ⁊ vt ab ip̄is ɔcupiscant. q̄d cōstat esse pctm̄ mortale. Un̄ Aug. Non solū appetere sed etiā appeti velle criminosuz est. Et tales qui cū pulchritudine sua deū offendunt ornādo se ad ɔplacendū mūdo deformiores erūt in futuro. Un̄ Yohelis. ij. Omnes vultus redigentur in ollā. Quarto aliqui deo seruire nolūt q: bonus ⁊ benign⁹ est. qui. s. bonitatē dei cōtemnūt. De qb⁹ dr̄ Ro. ij. An diuitias bonitatis eius patientie ⁊ lōganimitatis cōtemnis. Et hoc faciunt illi qui scienter ⁊ friuole contra deum peccant. ideo q: nō statim deus punit peccatores cū peccant: sed ex sua bonitate eos quandoqz longo tempore sustētat. Unde Eccl'ia. viij. Quia non profertur cito contra malos sententia: absqz vllo timore filij hominū perpetrant mala. Hoc sic ꝓbatur. Quia si quis certitudinaliter sciret q̄ ɔcito peccaret luxuriādo statim incurreret leprā corporis. vel peccaret chorizādo amputandi essent ei ambo pedes. vel peccaret inebriādo vel ludēdo amputāde essent sibi manus. vel irascēdo. blasphemā do: maledicendo: statim excidenda esset sibi lingua. ⁊ sic de alijs. Simil'r de omissiōe q̄ q̄cūqz dñica die nō audiret integrā missam: vel solueret sabbatū. vel ieiuniū banni statim eruendi eēnt sibi oculi. vel incurreret mortē corpis. ⁊ sic de alijs: pz q̄ tales sibi a pctis c̄ oī diligentia cauerēt ⁊ deo fidel'r huirēt. ¶ Quinto iō aliq̄ nolunt deo huire q: timēt se fame perire si pcepta dei deberent huare ⁊ cū veritate ⁊ iusticia vēdere ⁊ emere: ⁊ se ab iniustis reb⁹ cauere. Cōtra quos dicit p̄s. Nunq̄ vidi iustū derelictū. Aug. Pascet ⁊ potabit ɔtēnentes se: ⁊ deseret diligētes se. q. d. Nullo modo Talis diffidēs de deo attēdere deberet quō de⁹ pauit filios isrl' in deserto cū māna. ⁊ quō pauit Helyā p coruos: vt hr̄. iij. Regū. xvij. Et sctm̄ Paulū p̄mū heremitā. ⁊ plures alios sctōs in heremo exñtes. tales nō hn̄t verā fidē de potētia dei q̄ possit eis ꝓuidere de necessarijs. nec de bonitate. s. q̄ velit eis ꝓuidere ex sua mīa. Sz pl⁹ ɔfidūt in dyabolo cui acqrendo res iniustas huiūt q̄ possit ⁊ velit eos cū iniustis reb⁹ nutrire. Un̄ dr̄ in euāgelio p̄senti. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iusticiā ei⁹: ⁊ hec oīa adijcient vob. Un̄ q̄libet dz deo ɔfidere q̄ velit eū cū veritate ⁊ iusticia nutrire ⁊ sic se ab iniustis reb⁹ cauere. Un̄ etiā dicit in p̄nti euāgelio. Nolite ḡ soliciti esse dicētes q̄d mādu cabim⁹ aut q̄d bibem⁹ aut quo operiemur. scit enī pater vester q: his oīb⁹ indigetis. Qr enī de⁹ velit ꝓuidere suis de necessarijs patet per tale exemplum. Legitur in vitaspatrū q̄ quidā antiquus pater in quadā solitudine iacuit. xx. diebus infirmus: et nō fuit visitatus a fratribus: tūc xp̄s misit ei angeluz qui ei seruiuit: ⁊ ei ministrauit necessaria. ¶ Sexto aliqui deo seruire nolunt q: credunt q̄ seruitiuz dei sit nimis graue. ⁊ estimant se postea nunq̄ aliquod gaudium habituros cū deo veraciter seruire incipiūt. Contra quos dicit xp̄us Math. xi. Jugum enī meū suaue est: ⁊ onus meuz leue. Eccl'ia. xxiiij. Sp̄us enī me⁹ sup mel dulcis. Nā charitas facit seruitiū dei leue ⁊ dulce. Un̄ Ber. Charitas omne onus graue facit leue. Sed seruitiū mūdi est graue ⁊ triste. q: sinderesis semꝑ remordet ⁊ rep̄hēdit malos ⁊ amatores mūdi. Septimo aliqui deo seruire nolūt ꝓpter erubescentiā. q: erubescunt de humilibus seruitijs dei. s. ɔfiteri pctā. audire sermones. visitare eccl'iaz. ⁊ huire infirmis. ducere cecos ⁊ claudos. ⁊ sic de alijs. Et de his dicit xp̄s i euā. Lu. ix. Qui me erubuerit ⁊ meos hmones hūc fili⁹ hoīs erubescet cū venerit i maiestate sua: ⁊ patris ⁊ sanctoꝝ angeloꝝ. Naz qui de deo verecundatur in terris: hunc deus erubescet in celis. Sed mūdo ⁊ dyabolo seruire iam quasi cōiter est honorificum ⁊ laudabile. vt chorizare saltare: supbe incedere: crapulose viuere: ⁊ sic de alijs. Talia iam

reputant̃ corã secularib⁹ seruitia honorifica ⁊ serui dyaboli ⁊ mũdi iã comẽdant̃ in suis pctis. ps. Laudat̃ pctõr in desiderijs aĩe sue ⁊ iniqu⁹ bñdicit̃. Sz boni serui xpi deridentur ⁊ vilipendunt̃. ⁊ ĩ hoc xps grauit̃ offenditur. qꝛ tales ꝯspuũt ĩ facie xpi q̃ bonos derident. Et sicut ipi hic bonos deriserũt: sic ipi in futuro deridebunt̃ a deo. Vñ ps. Qui habitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsannabit eos. Z Et isti boni q̃ sustinẽt hic patienter derisiões malor̃ honorabunt̃ in celo a sctis ⁊ ab angelis ⁊ ab ipo deo. Exẽplũ tale de amatorib⁹ mũdi ⁊ q̃. s. sint opa eor̃ legitur in vitaspatrũ. Erat q̃dã pater de senioribus in cella sua sedens: ⁊ subito venit ad eũ vox dicẽs. Egredere foras ⁊ oñdaz tibi opa hoim. Et surrexit ⁊ egressus ẽ foras. Duxit aũt eũ angel⁹ ⁊ oñdit ei ethyopẽ nigrũ cum securi secantẽ ligna: ⁊ facientẽ grandẽ sarcinã. ⁊ subleuare tẽptabat sarcinã illã: ⁊ p̃ magnitudine nõ poterat portare eã. Sz redibat ⁊ secabat iter̃ alia ligna: ⁊ addebat sup sarcinã illã. Iter̃ oñdit ei alter̃ hoiem stantẽ super lacũ: ⁊ haurientẽ aquã d̃ lacu ⁊ mittentẽ eã in collectaculũ in quo ab alia pte fuit foramen p qd̃ effluebat aq̃ quã ipe effudit. Iter̃ dixit ei. Seq̃re me ⁊ ostẽdã tibi aliud. Et vidit quasi quoddã edificiũ tẽpli: ⁊ duos sedẽtes in equis portãtes sup scapulas vterqꝫ lignũ vnũ longuꝫ: volentes pariter ingredi p portã vnã templi hui⁹. ⁊ nõ pmittebat eos lignũ qd̃ ex aduerso portabant ingredi p illã portã. Non enĩ humiliabat se alter alteri sed ꝯtendebãt pariter vterqꝫ ingredi ⁊ nõ p̃ualebant. Exposuit ergo ei has visiões dicens. Qui lignũ portabant hi sunt q̃ habent iugũ sanctor̃ monachorũ. sed iustificantes semetipsos in corde suo cum exaltatione superbie nõ humiliantur inuicẽ. ideoqꝫ propter superbiam cordis sui remanebunt foris de regno xpi regis celor̃ exclusi. Qui autem secabat ligna ⁊ super sarcinã adhuc addebat est hõ q̃ multis peccatis est oneratus: ⁊ sup sarcinã suor̃ pctõr̃ addit semper ⁊ ꝯtinue alia pctã q̃ deberet potius agere penitentiã de peccatis suis prioribus. s̃ negligens emendare vicia prior̃ pctõr̃ magis ⁊ alia addit quotidie super peccata p̃ora. Ille aũt q̃ aquã de lacu hauriebat hõ est qui aliq̃ bona opatur. sed quia etiã mala amplius opatur: ideo pereũt ⁊ delentur illa bona opa que fecit. Oportet ergo hominẽ vt dicit aplus. Cũ timore ⁊ tremore salutem suã operari: vt possit placere deo:

Eadẽ dñica. Sermo. cxiiij. de vsurarijs.

Non potestis deo seruire ⁊ mãmone ⁊c. Sciendũ ꝙ s̃m glo. mãmon est nomen demonis q̃ p̃est diuitijs. nõ ꝙ in ei⁹ ptãte sint: s̃ qꝛ ipis vtit̃ ad decipiendũ. irretiendo hoies laq̃s diuitiar̃. Aplus. i. Thy. vi. Qui volũt diuites fieri incidũt in laq̃os diaboli. Nõ ei dixit xps: nõ potestis hr̃e. s̃ dixit nõ potestis seruire. Licite enĩ haberi possunt qñ bñ dispẽsant̃. s̃ q̃dã diligũt diuitias plus ꝙ deũ. sicut vsurarij ⁊ auari q̃ in diuitijs congregandis ⁊ ꝯseruandis quasi totã vitã suã expendũt. s. in locutiõe. opatiõe. solicitudine: ⁊ amore. Et hi sunt serui diuitiar̃. De q̃bus dicit glo. Diuitijs seruire est deũ negare. Sz p̃ oib⁹ vsurarij magis ꝯtinue deseruiũt mãmone. ⁊ g̃ deo seruire nõ pñt. Vñ dicit xps. Non potestis deo seruire ⁊ mãmone. Vñ de vsurarijs hic tria sunt dicenda. Prio de iniq̃tate vsurarior̃. Secũdo quot modis vsura cõmittit̃: ⁊ enũerant̃ aliq̃ genera vsurarior̃ q̃ oẽs dãnant̃ dũ saltẽ sic moriuntur. Tertio quõ eccl'ia ꝑseq̃tur vsurarios. A Circa primũ sciendũ ꝙ vsurarius ẽ peior oĩ pctõre. Primo enĩ peior ẽ fure. qꝛ fur tñ de nocte furatur. s̃ vsurari⁹ die noctuqꝫ. Et etiã qꝛ magis depaupat ⁊ plures exheredita t. Secũdo peior ẽ inferno aliquo mõ. qꝛ s̃m Guil'. lug. in summa vicior̃. Infern⁹ ĩ resurrectiõe dñi q̃ sua nõ erant restituit. vsurarius aũt audita passione ⁊ resurrectione dñi non vult restituere aliena: s̃ poti⁹ vult carere oĩ fructu passionis ⁊ resurrectionis xpi ꝙ restituere male acquisita. Itẽ infernus solũ punit malos qui demeruerunt in p̃senti peccando contra deuꝫ. s̃ vsurarius spoliat bonos ⁊ malos indifferenter. Item sicut infernus nunq̃ implebitur vsqꝫ ad nouissimum dieꝫ: sic auari vsurarius nũq̃ implebit̃ pecunia: sed semp anhelat ad plura bona tẽpalia acquirenda. Tertio vsurarius peior est iudeo. qꝛ vnus iudeus ab alio iudeo vsuras nõ accipit. s̃ xpianus vsurari⁹ a fratre suo xpiano vsuras accipit: qd̃ iudeus nullo mõ faceret. Quarto peior est morte corpali. qꝛ mors solum interimit corp⁹: s̃ vsurari⁹ corp⁹ ⁊ aiam. Quinto peior est iuda traditore. qꝛ iudas semel xpm vendidit ⁊ eũ pro. xxx. denarijs tradidit: vsurari⁹ aũt totiẽs xpm vendit quotiẽs vsuras accipit. ⁊ non solum sicut iudas ꝑ. xxx. denarijs: s̃ multotiẽs ꝑ vno solo denario eũ ven

uit. et nō solū xp̄m vēdit: sʒ etiā btām mariaʒ
xginē et societatē oīm sctōꝝ et angeloꝝ in ce
lo existentiū. Itē vendit seipm̄ et vxorē suā: fi
lios suos et oēs heredes suos q̄ possident pe
cuniā: vel alia bona tēpalia cū sua vsura acq
sita. Itē iudas. xxx. denarios restituit quos i
iuste acq̄siuit. vñ Math. xxvij. dr̄ q̄ pnīa du
ctus retulit. xxx. argenteos: sʒ vsurariꝰ nullo
mō vult restituere q̄ iniuste acq̄siuit. et de hoc
q̄re vnū exēplū smo. cviij. E. Sexto vsurariꝰ
est peior omi pctōre. hoc pʒ: qr cū alij pctōres
q̄nq̄ a pctis suis cessant: sicut supbꝰ q̄nq̄ in q
dragesima cessat a supbia. luxuriosus a luxu
ria: et gulosus a crapula: et sic de alijs. sʒ vsu
rariꝰ pctm̄ vsure oī die cōmittit nullo exce
pto: siue in die pasceuos siue i die resurrectio
nis xp̄i: siue in die natiuitatis xp̄i: et sic de alijs
festiuitatibꝰ in qbꝰ eq̄ exercet vsuras suas: si
cut in diebꝰ simplicibꝰ. Itē peccat in oī loco.
qr siue sit in ecclia audiēdo missam: siue i mē
sa comedēdo: siue in lecto dormiēdo: et vbicū
q̄ fuerit semp pctm̄ eiꝰ augmētatur. Ex hoc
pʒ q̄ vsurariꝰ nō veret ptumeliā facere deo
et beate marie virgini: et vniuersis sanctis et
angelis i quoꝝ festiuitatibꝰ ptinue peccat cō
mittēdo vsurā. et iō destitutꝰ erit in extremis
auxilio dei et oīm sctōꝝ. Vñ cū dr̄. Dñe mise
rere aīe huiꝰ vsurarij: pt rñdere iesꝰ xp̄s. quō
miserebor eiꝰ q̄ ipa die q̄ hūanū genꝰ in cru
ce redemi me honorare recusauit. sic etiā pōt
dicere beata xgo maria de suis festiuitatibꝰ
in q̄bus ab vsura ob reuerētiā eiꝰ cessare no
luit. Sil'r omnes sancti cū interpellant ad in
tercedēdū p vsurario rñdere possunt. Una
festiuitas est nobis in anno consecrata scʒ fe
stiuitas oīm sctōꝝ: et hanc festiuitatē vsura
rius exprobrauit in qua nobis oībus contu
meliā irrogauit: nec honori oīum nostrū pe
percit. Itē possunt rñdere oēs angeli quoꝝ
festiuitatē. scʒ festū sancti Michaelis: qd est
festū oīm angeloꝝ non celebrauit: sʒ suā vsu
rā exercuit. ergo nō immerito vsurariꝰ mala
morte morietur. B. Itē sciēdū q̄ vsurarij
sunt duplices. s. publici: et occulti. Nā publici
vsurarij a iure q̄druplici pena puniunt. Pri
mo. qr ipo iure sunt excōicati de facto. Secū
do puatione cōionis. qr cōicatio inhibet eis
Nā sacrm̄ eucharistie talibꝰ est negandū: tā
in morte q̄ in vita: nisi vere peniteāt et resti
tuant. Tertio exclusiōe oblationis. Quarto
puatione sepulture. qr vsurarij nō dñt in lo
co sacro sepeliri: vt hr̄ ex de vsu. c. Quia i om
nibus. Sʒ diceres. vbi est tūc locꝰ sepulture
vsurarioꝝ. Rñdeo q̄ infra patibulū sepeliē
di sunt. Et hoc idē possumꝰ notare i hoc exē
plo vbi legit q̄ fuit q̄dā vsurariꝰ q̄ noluit re
stituere licet frequēter admoneret. infirmatꝰ
aūt vsq̄ ad mortē vocauit sacerdotē et peti
uit sacra et ecclīasticam sepulturā. Rñdit sa
cerdos q̄ non daret ei nisi plene restitueret.
qd ille facere renuit. Recedente sacerdote et
infirmitate inualescēte appropinquit morti
Reuocatꝰ est sacerdos vt aīam angel' dei
recōmendaret. sacerdos ait. ego cōmēdo eā
oībꝰ demonibꝰ in inferno. Et hoc dicto reces
sit sacdos: qr ille adhuc restituere noluit. ipo
defuncto rogauerūt amici vsurarij illiꝰ sacer
dotē vt defunctū sepeliret in atrio pcerato. p
pter amicoꝝ honorē. qd sacerdos eis nega
uit: qr eo adhuc viuēte vsuras restituere no
luit. Habuit autē idem sacerdos vnū asinū
q̄ nihil aliud fecit q̄ q̄ libros ad ecclīam fer
ret et deferret: et iō nullā aliā viā sciebat. ro
gauerunt sacerdotē amici vsurarij defuncti
vt corpus eius sup asinū suum poneret: et ad
quēcūq̄ locū illud deferret illic sepeliretur:
putātes q̄ ad ecclīam delaturꝰ esset: vel ad
domū sacerdotis: qr aliā viā nesciebat. pla
cuit sacerdoti pactio illa. Asinus vero cada
uer vsurarij supra se positū non declinās ad
dexterā neq̄ ad sinistram tulit ad patibulū
et se excutiens coraʒ oī pplo piecit a se illud
cadauer sub patibulo: et sic ibi sepultus est i
sepulchro patrū suoꝝ. E De secūdo sciē
dū q̄ vsura multis modis cōmittit. Primo
cū aliq̄ prestant cū cōditione ad pactū plus
recipiēdi. Et isti sunt expressi vsurarij: etiam
sm̄ iudiciū ecclie. Secundi sunt q̄ prestant si
ne aliquo pacto: eā tū spe q̄ aliq̄d vltra sor
tem recepturi sunt: alr̄ non mutuarent. Illi
sunt vsurarij quo ad deū per intentionē cor
ruptā quā phibuit saluator Luce. vi. Mu
tuū date nihil inde sperantes. Ergo q̄cūq̄
aliq̄d sub spe recipiendi aliq̄d mutuat pecu
niā. pcipue si alr̄ non esset mutuaturꝰ q̄cq̄d
postea receperit vsura est. Quis enī nihil po
stulat: tñ tenet de illo ad restitutionē. Tertij
sunt qui mutuāt res suas ad certū terminū
quo veniēte nolūt prestare vlteriorē dilatio
nem donec aliq̄d emolimentū inde pcipiāt:
licet etiaʒ nihil expresse petant. Quarti sunt
qui vendunt res suas longe chariꝰ ppt di
lationē q̄ eis incōtinenti soluerent. et hi sil'r
sunt vsurarij. vt pʒ extra de vsu. c. Cōsuluit.
Est enī general' regula q̄ q̄cq̄d accidit vltra
capitale ē vsura. et hoc pʒ. xiiij. q. iij. Plerisq̄.

Quinti sunt q̄ ꝓ prōpta pecunia iā emunt ꝛ
imediate ꝓpter dilatione͂ illi eide͂a q̄ eme-
rūt vel alij ecōuerso vendūt in chariori foro
q̄ꝫ valꝫ vel valere pōt. Sexti sunt q̄ emūt vi
na vel blada cū adhuc crescūt in tā bono fo
ro ꝙ verisil'e est ꝙ nullo mō tp̄e solutōis vl'
messis vl' vindemie tā modicū soluere͂t: ꝛ ta
les vsurā cōmittūt. Exēpli grā. Sicut qui in. xl.
emūt vinū ab ipis vindemiatoribꝰ cū sunt i
necessitate ꝯstituti: ꝛ ꝓ tā vili p̄cio ꝙ indubi
tanter tp̄e solutōis vel vindemie multo pl'
soluere͂t. Sil'r ꝛ illi q̄ emūt a rusticis frume͂
ta ꝓ tā vili p̄cio ꝙ indubitant' tp̄e solutiōis
vel messis multo pl'ꝰ soluere͂t. tales oēs sunt
vsurarij ꝛ tenent' ad restitutione͂. Queritur
q̄d si qs emat fructꝰ ꝓuēturos hoc anno de
agro seminato. Rn̄det' ꝙ nō ē vsura: q: du
bitatur ꝛ nesciť vtrū pl'ꝰ vel minꝰ debeāt va-
lere. ꝛ cū hoc adhuc stat in volūtate dei vtrū
deꝰ velit ꝯseruare a tēpestate aeris ꝛ alijs pi
culis suꝑuēturis. Septimi sunt qui recipiūt
aliqđ pigrꝰ: vel ꝯcedūt pecuniā supra p̄dium
aliqđ ꝛ fructꝰ eiꝰ nō cōputāt in sorte͂. Circa
qđ etiā q̄rit' q̄d de cōmunitatibꝰ quarūdā ci
uitatū q̄ dant pecuniā ad vsurā. Rn̄det' fm
Ray. Oēs illi ciues quoꝝ auctoritate ꝛ ꝯsi
lio fit vsurarij sunt. Eodeꝫ mō si ciuitas vel
cōmunitas recipet aliqđ pignꝰ. s. ciuitate͂: ca
strū: villas: ꝛ bonōr: ꝛ fructꝰ eiꝰ nō ꝯputare͂t
in sorte͂: oēs isti sunt vsurarij. ar. xij. q. i. Sic̄
vir. ꝛ. xxiiij. q. iij. Si habes. Sil'r intellige de
vno solo. Similiter intellige de oibus perso-
nis cuiuscūq; cōditionis q̄ pecunias concede
rent sup aliqđ castrū vel ciuitate͂: ꝛ fruct' hu
iusmodi tollere͂t: eosq; in sorte͂ nō cōputare͂t
Octaui q̄ dant granū vetus vt postea recipi
ant nouū. ꝛ de his dicit Ray. ꝙ vsurā cōmit
tūt: q: meliore͂ re͂ recipiūt. ꝛ hoc intellige fm
Hostien. qn̄ aliquis propter hoc facit vt illā
meliore͂ re͂ lucretur. Si vero facit ne sua mes
sis ꝑeat ꝛ inde accipiēti grām faciat: tūc nō
cōmittit vsurā: sed etiā tūc sine dubio excusa
tur qn̄ p̄sumit' ꝙ nouū debeat minꝰ valere.
Secus si p̄sumit' ꝙ plus debeat valere. ex. c.
nauigāti. Noni sunt q̄ emūt a paupibꝰ oues
vel boues q̄s illi forte nō hn̄t: ꝛ talia aīalia
locāt eis. q̄d ergo de illis. Rn̄det' fm Guil.
si emptor scit ꝛ credit ꝙ venditor ille non ha
beat ꝛ locat ei ꝓ annua pensione vsura ē: vl'
saltē in fraude vsure fit. si vero credit eū ha-
bere ꝛ sine fraude emit: nō est vsura. Decimi
sunt q̄ mutuāt pecuniā sub eo pacto vt illi si
bi remutuant. Queriť vtrū illi cōmittāt vsu

rā. Rn̄det' fm sctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxviij. Licī
tū ē ꝙ mutuāti vnū sil'r mutueť aliud. fʒ nō
licet obligare debitore͂ ad mutuū in posterū
faciendū. D Circa tertiū sciēdū ē ꝙ eccl'a
ꝑsequitur vsurarios. hoc pꝫ: q: ꝯ eorū solutio-
ne͂ multiplex remediū adhibuit. q: si ꝓmisis-
set aliqs vsurā soluere cogi nō dꝫ ad soluen
dū. q: vsure sunt indebite. extra de vsu. c. De
bitores. Quia qcūq; ꝑtātes: rectores: ꝯsules
iudices: officiales: q̄ statuta faciūt scribūt: di
ctāt ꝑ que cōpellāť qs soluere vsuras vel nō
repetere iā solutas. aut q̄ obseruāt ista statu
ta ꝛ fm ea iudicāt: ipo facto sūt excōicati sen
tentia maioris excōicatiōis. De hoc q̄re ante
ser. xv. R. Itē fm remediū est ꝙ post soluti-
one͂ pōt eas repetere: ꝛ vsurari' teneť ei resti
tuere q̄ ꝑ vsurā ab eo recepit. Circa qđ que
ritur vtrū vsurariꝰ teneať debitori ad dāna
Rn̄det' fm Ray. ꝙ teneť ad oia dāna q̄
ille ꝓpter solutione͂ vsure passus est. vt si do
mū suā vl' alias res ꝓpter hoc vilius vendi
dit ꝛ aliā ꝯduxit. aut ꝓpť hoc alia bona sub
vsura ꝯsūuit. Tertiū remediū est ꝙ si vsura-
rius nō vult restituere: tūc pōt iudici vl' alij
p̄lato denūciare. Et iudex siue alr' p̄lat' ex of
ficio suo pōt ꝛ teneť illū cogere ad restitutio
ne͂. Sciendū ꝙ antiquus vsurarij fuerūt ab
alijs hoibꝰ valde despecti: ꝛ cū hoc rari. Vn̄
narrat Guil'. lug. in sūma viciorꝫ ꝙ qn̄q; an
tiquus in vna tota ciuitate vix inueniebatur
vnꝰ fenerator. ꝛ ille nō fenerabať nisi data
fide vt nō publicaretur. de quo dū certitudi
naliter ꝯstabat eū esse vsurariū: tunc ampl'
dicebatur domus eius domus dyaboli. ꝛ vi
nea eius vinea dyaboli. ꝛ sic d̄ ceteris rebus
eius. Osculum pacis non dabatur ei in mis
sa. Ignis a vicinis eius in domo sua non su
mebať. Pueri ad eius occursuꝫ pauescebāt:
ꝛ alterutrū cū digito demonstrabant. Nunc
vero nostris temporibus vsurarij sunt prin
cipū cōsiliarij ꝛ cubicularij: ꝛ ab hominibus
eis assurgitur ꝛ honorantur. qđ tamē absur
dum ꝛ abominabile multum est. E Scie͂
dum ꝙ vsurarius nō solū damnat seipm̄ s;
etiā vxoreꝫ ꝛ omnes pueros ꝛ heredes qui
scienter possident illa bona cum suis vsuris
acquisita. Unde legitur exemplū ꝙ quidā
homo deuotus raptus est ꝛ ductus ad vide͂
dum gaudia beatorum ꝛ penas damnatorꝫ
qui vidit quendam in inferno sepultuꝫ. ꝛ ar
bor lata ꝛ magna de eius visceribus ascēdit
ꝛ processit. ꝛ in ramis ipsius arboris pende
bant homines vtriusq; sexus: ꝛ ingēs flam

ma ab imo inferni. & ab illo q̄ sepult⁹ erat in inferno ascendit: & torq̄bant̃ illi pendētes in ramis illi⁹ horribilit̃ ab illa flāma q̄ ascēdit Tūc ille deuot⁹ q̄siuit ab angelo q̄d hoc eēt: & q̄re isti tā crudelit̃ torq̄rent̃. R̄ndit angelus. Iste i imo sepult⁹ est pater & oīm origo illoꝝ qui i ramis pendēt: & quondā erat pauper & ditat⁹ est ꝑ vsuras: & nō restituit male acq̄sita: sed sic obijt. ideo hic in inferno est sepultus. Et isti in ramis pēdentes sunt heredes eius qui scienter post eū possederunt illa bona iniuste a p̄re ꝑ vsuras acq̄sita. & iō ipi & oēs seq̄ces eoꝝ q̄ de ꝓgenie ipoꝝ nascunt̃ & illa bona iniuste acq̄sita scient̃ possidēt: oēs ad illam arborem & ad illos ramos ꝑtinent̃

Sermo de eodem

n Emo pōt duob⁹ dn̄is seruire. Hic in isto sermone dicendum est quare quilibet homo tenetur deo seruire. Et quere infra illum sermonem. clv. R. Dominica. xvi. Sermo. cxv. ꝙ morienti septem contingunt.

e Cce defunctus efferebatur filius vnic⁹ matris sue Luce. vij. Sciendū ꝙ sicut iste adolescens mortuus fuit carnali morte: sic oportet nos omēs mori. q: ſm ap̄lm. Heb. ix. Omnibus hoībus constitutū est semel mori Unde qui vult vitam suā ſm deū dirigere frequenter debet mortem memorari. Unde Ecclesiastici. vij. Memorare nouissima tua & ineternū nō peccabis. Un̄ etiā Aug. in lib. exhor. Nihil sic reuocat a peccō sic freq̄ns mortis meditatio. & hoc ē signum prudētis viri. Un̄ Greg. Tota vita prudētis dꝫ eē meditatio mortis. q: vt hō i bono ꝓficiat & a malis sibi caueat valet freq̄ns meditatio mortꝭ. Un̄ Hiero. Memēto diē mortꝭ tue & nō peccabis. Qui se q̄tidie recordat̃ eē moriturū cōtēnit p̄ntia: & ad futura festinat. ¶ Un̄ sciēdū ꝙ septē sunt q̄ memorāda sunt q̄ hoī cōtingūt hō morienti. Primo q: sol⁹ ab hinc transit ps. Singulariter sum ego donec transeam. Nullus eī amicoꝝ quibus hic amiciciā tuā multociens ostēdisti & quos dilexisti tecū vadit ꝯducēdo te de hoc mūdo nisi forte seq̄tur te ad sepulchrū. & qd̄ peī⁹ est valde cito obliuiscitur tui. ps. Perijt memoria eoꝝ cū sonitu. Un̄ clamāt ipe aīe in purgatorio exn̄tes illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei &c̄. Et conq̄runt̃ de his q̄b⁹ hic fidelitatē exhibuerūt. & etiā de his q̄ bona eoꝝ hic possidēt & eis cū eisdē bonis nō subueniūt. si eīm q̄s vult vltra mare ad visitandū sepulchrū xp̄i ꝑegrinari: vel romā. vel etiā ad sctm̄ Jacobū: vl̄ venetias ꝓ mercimonijs vult ꝑgere: socios secū ābulātes pt̄ inuenire. si q̄s de hac vita migrare dꝫ: tūc nullū sociū vel amicū hr̄e pōt q̄ secū velit ābulare & ei societatē exhibere. Et insup null⁹ pōt eū tūc iuuare vel ꝓtegere nisi sol⁹ de⁹ & āgeli ei⁹. Un̄ ps. Nisi dn̄s iuuisset me paulominus hā. i infer. aīa mea. Quē adiutorē & ꝓtectorē sepi⁹ offendisti. Ergo tu placare debes eū in p̄nti ꝓut decet & teneris. Si offensus ē ꝑ supbiā: tūc placand⁹ ē cū hūilitate. Si ꝑ auariciā: tūc placand⁹ ē ꝑ largitatē & miam̄. Si ꝑ voluptatē & luxuriā: tūc placand⁹ ē ꝑ castigationē & flagellationē corpis. Si ꝑ gulam: tūc placand⁹ ē ꝑ abstinentiam. & sic de alijs Et q: hō recedit sol⁹ ab hinc ita ꝙ null⁹ amicoꝝ eū iuuare poterit decet nos q̄rere amicitiā xp̄i & sctoꝝ angeloꝝ q̄ nobis tūc subuenire poterūt cū nos amici nr̄i derelinquūt. Nam q̄nq ipe xp̄s appet amicabil'r ipis morientib⁹ & in agone ꝯstitut. Un̄ Greg. Aliqn̄ i ꝯsolatiōe egrediētis aīe ipē appere solet auctor & retributor vite. Etiā q̄nq apparēt angeli & scti ipis agonizantib⁹. Un̄ Greg. Interdū ꝯtingit iustis vt i morte sua sctoꝝ precedentiū visiōes aspiciāt: ne ipam mortꝭ sue sententiā ꝑtimescāt penalē. Sꝫ dū eoꝝ mēti ciuiū eternoꝝ ostendit̃ societas a carnis sue copula sine doloris & formidinis fatigatōe absoluantur. ¶ Un̄ exemplū legit̃ ꝙ q̄dam deuot⁹ hō in obit⁹ sui hora aspicientib⁹ circūstantib⁹ hoīb⁹ subito cepit hilarescere: & pulcher & candid⁹ appere & in leta v̄ba ꝓrūpere. Querentib⁹ illis cui loq̄ret̃ r̄ndit. Nonne videtis sctōs patriarchas. Iterū eo loq̄nte: & eis interrogātib⁹ r̄ndit. None videtis sctōs ꝓphetas. Tertio dixit. Ecce iam veniūt sancti ap̄li. Iterū dixit. Ecce iam veniūt angeli. Ultimo dixit. Surgite iā venit iesus. Et hoc dicto migrauit ad dominū. ¶ Secundo memorādū est homini ꝙ nudus recedet ab hinc: & in terra sepelietur & a vermibus ꝯsumetur. Et illa iā dicta ostendunt homini primo ꝙ omnia bona mundi non sunt propria hominis. quia oportet eum illa post se relinquere. Unde Ambrosius. Bona hominis non sunt que secum ferre non potest. Unde etiā. i. Thymoth. vi. Nihil intulimus in hūc mundum haud dubiū quia nec auferre quid possumus. ps. Relinquunt alienis diuitias

suas: ⁊ sepulchra eoꝝ dom⁹ illoꝝ ineternuz. Hoc valet ꝯ̄ auariciaȝ. Hiero. Facile ꝯ̄temnit oīa q̄ se cito credit moriturū. Si eniꝫ habuisses centū milia florenoꝝ q̄d tibi ꝓdessent cū nullū tecū recipes ⁊ oēs post te relinqueres. Et si habuisti octo tunicas ⁊ decē pallia tunc priorē tecū recipies ꝓ tegumēto nuditatꝫ tue Unn̄ Job.i. Nud⁹ egressus sum de vtero matris mee: ⁊ nud⁹ reuertar illuc. ꝙ aūt in terra sepelief: hoc valet ꝯ̄ supbiā. Eccl'.x. Quid supbis terra ⁊ cinis. Un̄ in capite ieiunij cinis sup caput hoīs ponif in signū hūiliationis dicendo. Memēto hō q: cinis es ⁊ in cinerem reuerteris. Et quō audes te sup ꝓximū tuuz exaltare. cū sup sepulchrū tuū forte cras canes calcabūt. Et ꝙ hō erit cibus vermiū valet ꝯ̄ voluptatē carnis. Quare enim sic delicate nutris corp⁹ tuū qđ in breui erit cib⁹ vermiū. Job.xvij. Putredini dixi pater me⁹ es mater mea ⁊ soror mea vermib⁹ ⁊c̄. Un̄ oēs gulosi seipos impinguātes sunt coci vermiū. Un̄ legit⁹ tale exemplū. Quidā fossor fodiēs sepulchrū inuenit cadauer q̄dā foraminib⁹ plenū: ⁊ de quolibet foramine vermis se erigebat cuȝ capite suo. Qui pcussit sup cadauer: ⁊ oēs vermes capita sua retraxerunt. ⁊ de lingua illi⁹ nat⁹ ē serpens habens caudā venenosam ī signū peccati lingue. de epate aspis: in signū luxurie. de cerebro buffo in signū supbie. Ista valent ad domandū desideria ⁊ voluptates carnis. Tertio pctā sequūtur ipm hoīem si hic nō penituerit ꝓpter q̄ de⁹ ipm ꝯdēnat. angeli eū a bonis sepant ⁊ demones eū imppetuū cruciāt. Apoc.xiiij. Opa enī illoꝝ sequūf illos. Ergo q̄lbet studere dȝ vt veniat cū honestate ante summū iudicē ⁊ regē. Si eī cū firma fide ⁊ pura cōsciētia q̄s venerit: ibi obuiāt sibi patriarche Si cū vera sapiētia: obuiāt sibi ꝓphete. Si cū voluūtaria paupertate: obuiant sibi apl'i. Si cū patientia: martyres. Si cū hūilitate ꝯfessores. Si cū castitate: Maria ⁊ oēs ꝟgines Si cū charitate inimicoꝝ: ipemet xp̄us sibi obuiabit q̄ ꝓ suis inimicis in cruce orauit. ⁊ dicet sibi. Intra in gaudiū dn̄i tui. Sȝ si cum vicijs ante summū regē veneris: ipe vna cū oīb⁹ sctīs te repellet: ⁊ tibi pctā tua obijciet. verbi grā. Si cū supbia veneris: tūc ipe xp̄s ad sctōs suos dicere poterit. Uenite ⁊ videte: hic venit inimic⁹ me⁹ q̄ me priuare voluit honore meo appetēdo gliam ⁊ honorē tpalē. iō iā priuabif glīa eterna. Si cū auaricia: dicet. Ecce inimic⁹ me⁹ q̄ me totiēs vendidit

⁊ se ⁊ oēs heredes suos dyabolo tradidi[t] diuitias ꝯgregaret. Si cū gula ⁊ lu[xuria ...] cet. Ecce inimic⁹ me⁹ venit q̄ pl⁹ dile[xit deli]cias ⁊ voluptates corpis q̄ meipum. E[t] q̄ntū in delicijs fuit: tantū date ei de tormē[to] ⁊ sic de alijs vicijs. Quarto demones [ac]cu[r]runt ad agonē hoīs: ⁊ ius suū expectant. [...] De⁹ dereliq̄t eū ꝑsequimini ⁊ cōp̄hēdite [eum] q: nō est q̄ eripiat. Un̄ etiā Exo.xv. Dixit [ini]micus ꝑsequar ⁊ ꝯp̄hendā diuidā spolia [...] Un̄ v̄sus. Post hoīs mortē tria q̄runt a[...] de sortē. Uult vermis carnē: sathan aīam: [...] steritas rē. Et illi tres sic diuidūt hec tria [in]ter se. ꝙ q̄libet nō daret partē suaȝ ꝓ dua[bus] alijs. Hoc pȝ. q: vermis nō q̄rit aīam nec t[empora]lem substām: sȝ vult hr̄e carnē. i. hoīs cadau[er] Et dyabol⁹ nō q̄rit res tpales nec corp⁹ h[o]minis: sȝ aīam. Sil'r amici ⁊ ꝯsanguinei n[on] curant de carne: nec etiā multū soliciti sunt [de] aīa: sȝ q̄runt sua tpalia. Et sic semp fit q̄n q̄[s] morif in pctō mortali: scȝ ꝙ corp⁹ daf verm[i]b⁹. aīa demonib⁹. ⁊ tpalia sub a ꝯsanguine[is] Et sic nullā partē hȝ xp̄s in illo hoīe. ⁊ mo[rs] ⁊ passio xp̄i ⁊ omīa bn̄ficia q̄ a deo iste pe[c]cator accepit pdita sunt. ¶ Sciendū etiā ꝙ mu[l]ti demones assunt morienti hoī. De quo le[gi]tur tale exēplū ꝙ q̄dā adolescens pulcher [⁊] diues ꝯ̄ deū se erexit. ⁊ ꝯtra deū ⁊ salutē [pro]priā multa mala ꝯmisit in chorizando: in f[or]nicādo: in ludēdo. ⁊ in voluptatib⁹ carnis [vi]uendo: ⁊ in alijs grauib⁹ pctīs. Tandē in[ci]dit in grauē infirmitatē: ⁊ cū sic iaceret ⁊ n[ul]lū signū ꝯtritionis in eo appereret: quedā c[o]gnata ei⁹ corā eo sedens dixit ei. Debilis e[s] valde: p̄para te ad deū p verā ꝯtritōe ⁊ p[ec]catoꝝ tuoꝝ ꝯfessionē: ⁊ p sacramētoꝝ susc[e]ptionē: ⁊ inuoca illū q̄ ꝓ te passus est ⁊ mo[r]tuus in cruce: vt pctā tua dimittat ⁊ adhu[c] spaciū fructuose pnīe tibi ꝯcedat. Ad quā[m] le desꝑatus rn̄dit. Quid dicis tu mihi de cō[n]fessione ⁊ de sacroꝝ pceptiōe. Ego nunq̄ i[n] vita mea deū veraciter q̄siui: sȝ semp ꝯ̄ deū [v]ixi: ⁊ deū ad irā ꝓuocaui. ergo iā ab eo sum d[e]relictus ꝙ amplius eū inuenire nō potero. q[:] eternal'r sententiat⁹ sum ad eternū ignem ⁊ ad eternā mortē. ⁊ iā suȝ in ptāte oīm demonū. ⁊ addidit. Uides horreū illud magnū [in] opposito nr̄i. Dico tibi nō sunt tot calami i[n] tecto ei⁹ quot sunt iā demones circa me congregati. ⁊ hoc dicto mox agonizās expirau[it] ⁊ infelicē aīam demonib⁹ reddidit. Quint[o] ꝙ vadit ad regionē sibi ignotā vbi nihil h[a]bebit nisi q̄ ꝯmisit: nescit ēīter ibi disposit[u]

sit τ vbi p̄ma nocte manebit. an in celo an in purgatorio: vel in inferno. Vñ legit̃ φ fili⁹ vnic⁹ cuiusdā comitis iacens in agone dixit. O quid ē mūd⁹. Jam cognosco me moriturū: τ habeo in mūdo isto magnas diuitias: multa castra: τ multas ciuitates τ iam mltos hospitare possem: τ iaȝ morior: τ nescio vbi hac nocte manebo: τ ꝓuocauit omēs astātes ad fletū. Sic simile possuȝ dicere illis q̄ habent magnas τ latas domos: q̄ forte etiā cito moriuntur τ nesciūt vbi manebūt. Jtē in futura regione inueniem⁹ ea bona q̄ p̄misim⁹. ergo p̄mittere debem⁹ dona a corde p bonas meditationes τ sanctas affectiōes. Dona de ore p deuotas orōnes τ grārūactiōes. de pedib⁹ p salubres gressus. de manib⁹ p elemosynarū largitionē. Math. v. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Apl'us Galla. vi. Que. hō seminat hec τ metet. Sȝ heu quidā p̄mo volunt incipere semiare in agone. i. bona opera facere: cū iā deberēt metere. i. mercedē bonorū operꝝ capere. K Sexto φ hō in morte ꝑdit tp̄s grē: τ tp̄s negociationis. Luce. xix. Negociamini dū venio. Jam enī sūt nundine in quib⁹ possum⁹ peccā vendere p pniam τ celū emere p bona opa. Joh. ix. Operamini dū dies est: venit enī nox cū nemo operari pōt. Debem⁹ ḡ multū esse solliciti ad merendū p bona opa dū tp̄s grē habem⁹. qꝛ in p̄nti est tp̄s merendi: τ in futuro ē tp̄s remunerādi. τ nihil ē p̄ciosi⁹ tp̄e. qꝛ in vna hora hō potest tantū mereri meritū qd̄ ꝑualet toti mūdo. τ xp̄s vult nobis dare regnū celi in bono foro Nā aliq̄ emūt illud p omib⁹ bonis suis sicut apl'i q̄ oīa reliq̄runt. vñ Mat. xix. Ecce nos reliq̄mus oīa τc̄. Aliq̄ emunt p dimidia pte bonoꝝ suoꝝ. sicut zacheus q̄ dixit. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do paupib⁹. Alij p hausto aque. vñ Math. x. Qui dederit vni calicē aq̄ frigide nō ꝑdet mercedē suā. Alij pro sola bona volūtate. vñ Augu. sup p̄s. Si potes dare da: si non potes affabilē te presta. Coronat de⁹ intꝰ volūtatē vbi nō īuenit facultatē L Septimo φ mors priuat hoiem oībus gaudijs mūdi. Eccl'. xli. O mors φ̄ amara ē memoria tua hoi habēti pacē ī substantijs suis τc̄. Ergo poti⁹ iam hō dȝ gaudia mundana τ illicita relinq̄re cū sibi sit meritorium cū tn̄ in agone velit nolit oportet eum ab his separi: qd̄ ꝓdesset hoi si semp in gaudijs et delitijs vixisset. τ nūc ad tristicias: famē τ miserias eternaliter trāsire deberet: τ ecōuerso qd̄ sibi noceret si hic sp ī paupꝑtate τ tristicia vixisset τ iam ad diuitias τ ad eterna gaudia trāsiret. Vñ xp̄s dixit de bonis q̄ hic ī tristicia viuūt. Joh. xvi. Tristicia vr̄a vertet̃ in gaudiū. p̄s. Cū ip̄o suȝ in tribulatōne eripiā eū τ glorificabo eū. Et ecōuerso ad malos dixit. Ve vobis q̄ nūc saturati estis τc̄. Et iterū Ve vobis q̄ nūc ridet̄ τc̄. vñ Gre. in omel'. P̄ntia gaudia sequūtur ppetua lamēta. Et de gulosis dicit Hiero. Jmpossibile ē vt p̄ntibus q̄s τ futuris fruat̃ bonis: vt hic ventrē illic mentē impleat: τ de delitijs trāseat ad delitias. Vñ freq̄nt̃ cogitare debem⁹ de extremo fine. vñ Bern̄. Quid fetidi⁹ hūano cadauere. quid horribili⁹ hoīe mortuo. Cui⁹ erat in vita gratissima amplex⁹. fiet in morte horribilis aspectus. Quid ergo prosunt diuitie. q̄d delitie. q̄d honores. Diuitie nō liberāt hominē a morte. delitie nō liberāt a verme. honores nō liberāt a fetore. Quia qui mō sedebat ornatus ī aula: modo sordet nud⁹ in tūba. Qui modo vescebat̃ in delitijs in cenaculo: modo cōsumit̃ a vermib⁹ in sepulchro τc̄. M Unde si volum⁹ bn̄ mori: tunc antea debem⁹ discere bn̄ mori. Quid aūt sit scire bene mori pȝ p tale exemplū. Quidā mercator transiens p silu͠ā inuenit ibi heremit̃. ī centenariuȝ degentē. A quo q̄siuit q̄d ibi faceret. Cui heremita: disco mori. Et mercator. q̄ necessitas cū tu sis senex. qꝛ alias oportet te cito mori. Et heremita. τ hoc est qd̄ timeo qꝛ scio me moriturū: τ tn̄ nescio mori. Dixit mercator. Quid est tunc scire mori. Cui heremita. vicia dimittere τ bona opa facere. iuxta illud p̄s. Declina a malo τ fac bonuȝ. Mercator vltra q̄rit. Quid comedis φ ita senex fact⁹ es. Cui heremita. Cibū optimum. Et mercator. Quis tibi p̄parat hunc cibū. Heremita. coquus optim⁹. s. fames. Mercator iterū q̄rit. Que est deductio tua. Heremita. Recogito omēs annos meos in amaritudine aīe mee: τ vbi īuenio me bn̄ vixisse grās ago dn̄o deo meo. vbi aūt male doleo. Mercator. Es ne diues. Cui heremita. pl⁹ habeo φ̄ volo. s. corpus illud. Et mercator. Ergo velles mori. Cui heremita. Vellē libenter bn̄ mori φ ad vitā eternā ꝑuenirē. Et mercator. Posses ne me instruere bn̄ mori φ ad vitā eternā possem ꝑuenire. Cui heremita. possum. Et subdit. q̄d opus scis. Et ille. mercator sū. Et heremita. Si mercari vis τ dare p maiori min⁹ respice celū qd̄ ē mai⁹ toto mūdo: τ emē illō p tpali subā tua τ fac bonū. Quo audito mercator reliq̄t oīa bōa tpalia τ fact⁹ ē deuot⁹ hō

In eadē dñica. Sermo. cxvi. de viduis.

E hec vidua erat

Lu. vij. Mulier ista de mor-
te filij sui mltū dolebat ꝛ iō
lamētabat᷑ r cū flebat. Dolor aūt ei⁹ causabat᷑
p̄rio ex eo ꝙ mat᷑ vnica filij fuit. Naturaliter
enī mat᷑ pl⁹ diligit filiū ꝙ̄ pat᷑. ꝛ ideo de mor
te filij plus tristat᷑. ¶ Quare aūt mat᷑ pl⁹
diligat filiū ꝙ̄ pat᷑ quattuor sunt cause. Pri-
ma causa ē: q: illud ꝓ quo pl⁹ laboram⁹ pl⁹
diligim⁹. mater aūt plus laborat circa filios
ꝙ̄ pater: tā in portādo ꝙ̄ in pariendo: ꝙ̄ eti
am i educādo. Scḋa cā ē q: illā rem pl⁹ di
ligim⁹ quā certitudialit᷑ nr̄az eē scim⁹. Mat᷑
aūt certitudialit᷑ scit ꝙ filiuȝ ꝯ se genuit: vir
aūt ꝛ si credat cert⁹ tñ nō est ꝙ de suo semīe
sit nat⁹. vñ Arist. iiij. ethico. Matres pl⁹ di-
ligūt filios ꝙ̄ patres: q: certiores sunt de eis
ꝛ q: maiores labores hn̄t circa eos. Tertia
causa est q: illā rem pl⁹ diligim⁹ in q̄ maius
scimus nos hr̄e ius. Sm̄ aūt pħm maior por-
tio de substātia matris est in corpore filij: ꝙ̄
de substātia p̄ris. Quarta cā ē. q: dic̄ Aug.
Amicitia ꝯtrahit᷑ ex ꝯsuetudine cohabitādi
colloq̄ndi ꝛ ꝯuersandi. Mulieres aūt cū fi-
lijs magis ꝯsueuerūt cohabitare colloqui ꝛ
ꝯuersari ꝙ̄ patres. Secūdo causabat᷑ dolor
ei⁹ ex eo ꝙ erat vnic⁹ filt⁹ matris. Non enim
ali⁹ filt⁹ remansit sibi q̄ ip̄az aleret ꝛ nutriret
Hoc q̄ppe spectat ad filios parētes nutrire
ꝛ fouere. vñ Exo. xx. Honora patrē tuum ꝛ
matrē tuā ꝛc̄. Intelligit᷑ nō tantū hoc de ho
nore reuerētie: s; etiā bn̄ficentie. Sȝ q: plus
mouēt exēpla ꝙ̄ verba. ideo inducimur exē-
plo xp̄i q̄ de matre sua curā habuit: ꝛ in vita
sibi obediēdo. Lu. ij. Erat subdit⁹ illis. Et in
morte ip̄az Johāni recōmēdādo: ꝛ post mor
tē sibi apparēdo. Tertio causabat᷑ ei⁹ dolor
ex eo ꝙ erat vidua. Vñ in p̄missis ꝟbis dr̄.
Et hec vidua erat. Vñ in p̄nti sermone tria
sunt dicēda. P̄rio q̄ req̄runt᷑ ad statū vidua
rū. Secundo an sit meli⁹ manere in viduita
te vel ecōuerso cōtrahere. Tertio exemplū
de viduis. ¶ Circa p̄mū sciendū ꝙ vita
vidue vt sit ei meritoria ꝛ xp̄o dedicata septē
dȝ hr̄e. P̄rimū ē vt vere vidue discāt domos
regere sibi cōmissas. Apl'us. i. Thi. v. Si q̄t
vidua filios aut nepotes hȝ discat p̄rio domū
suā regere ē enī acceptuȝ corā deo. Quia ad
viduas spectat familiā hr̄e deuotā ꝛ honestā
magis ꝙ̄ alij hoīes. Et ad hoc debēt familiaȝ
suā verbo ꝛ exēplo informare ꝛ monere. vt
scȝ ecclesiam frequentēt: missas ꝛ p̄dicatōnes
audiant: vt ꝯfiteant᷑ ꝛ cōicent tp̄e pasche: vt
deū in ꝟbis ꝛ factis pre oculis sp̄ habeāt: vt
sint hūiles ꝛ casti: misericordes ꝛ obediētes
ꝛ sic de alijs. Et sic informādo eos multū me
rentur. q: zelus aīaꝝ ē maximū sacrificium.
vñ Augu. Quicq̄d in alijs edificas docēdo
exhortando oīa tua facis. Et de bono exēplo
qḋ prebent suis de⁹ honoratur ꝛ ip̄i subditi
emendant᷑. Etiā ip̄e vidue p se in hoc mltū
merent᷑: vñ Cesari⁹ in ep̄l'a. Quātis exēplū
vere hūilitatis ꝛ pfecte charitatis ostēderis: tan
tanꝗ ꝛ ꝓ tātis eterna premia possidebis. Vñ
Aristo. ij. ethi. Optim⁹ ē ille q̄ nō vtitur bo-
nitate ad se solū: s; etiā ad alios. Quicq̄d enī
ip̄i subditi postmodū boni faciūt ip̄a vidua
p̄ticeps erit. vñ Cesari⁹ i ep̄l'a. Benedicta aīa
illa cui⁹ hūilitas alteri⁹ confūdit supbiā: cui⁹
patiētia p̄ximi extinguit inuidiā. Jtē debent
subditis suis illicita facta ꝓhibere. s. turpia
verba ꝛ scādalosa exēpla. choreā ꝛ ebrietatē
ꝛ sic de alijs cogitantes ꝙ oportet eas rati-
onem reddere corā deo ꝓ ip̄is subditis. Ro
mano. i. Digni sunt morte nō solū q̄ faciūt: s;
etiā q̄ ꝯsentiūt faciētib⁹. Secūdū ē ꝙ vidua
dȝ hr̄e spem in dño. Apl's. i. Timo. v. Que
vere vidua est speret in dño: vt dicere possit
cū Judith. Spem in aliū nūꝙ̄ habui ꝙ̄ in te
dñe. Sūt enī vidue pene oēs desolate ꝛ tri-
stes: etiā ꝙ̄uis diuites sint. Et hoc propter
tria. P̄rio q: sepe decipiunt᷑ iniuste. ideo q:
sunt viro ꝯsolatore p̄uate. Marci. xij. Deuo
rant domos viduaꝝ. Secūdo q: sepe mole-
stantur cū sint viris p̄uate q̄ debēt esse defen
sores. Esa. i. Defendite viduaȝ. Tertio sepe
sunt in tristicia: q: nō habēt maritos ꝓprios
eas ꝯsolantes: ꝛ ideo graue pctm̄ est ꝯtrista
tas viduas cōtristare: ꝛ ex opposito magnū
meritū est eas ꝯsolari. Sunt enī iuxta stra-
tam p̄sentis nequā seculi velut arbores q̄dā
de qb⁹ q̄libet partem conat᷑ deportare. Jdeo
quotiensciiꝗ tristant᷑ recursū debēt habere
ad xp̄m quē preelegerūt p̄e oīb⁹ maritis. q:
ipse est q̄ fm p̄s. Viduā ei⁹ bn̄dicens ꝛc̄. et
pupillū ꝛ viduam suscipiet ꝛ vias pctōrum
disperdet. Vñ sicut colūba nidificat in fora
minib⁹ petre, sic vidua in vulnerib⁹ iesu xp̄i
Et quādo tristant᷑ ꝛ molestant᷑ siue a mūdo
siue a diabolo: siue ab hoīb⁹ malis vel a cor-
pore, xp̄o recursum dēt hr̄e ad vulnera xp̄i.
ꝛ nūꝙ̄ aliq̄ vxor habuit tantā spem in mari
tū ꝓp̄riū quin vidua dȝ hr̄e maiorē spem in
xp̄m: q: infidelis vir esset ille q̄ videret vxor

rem suā contristatā ꝛ molestā ꝛ posset eā iu uare ꝛ nollet facere. Itē sciēdū ꝙ ꝯtristari vi duas ꝛ pupillos est vnum de quattuor peccatis clamātib⁹ in celū. De q̄ materia q̄re aū ſmo. cxiij. G. P Tertiū ꝙ vidue nō debēt esse ociose: ſ ſemp ſe in aliquo bono ope occu pare. Vñ apostol⁹. i. Thimo. v. reph̄ēdit q̄s dā viduas dicēs. Simul aūt ꝛ ociose discūt circuire domos suas. Periculosū ē hoi cuius cūq3 stat⁹ ſit ꝙ ſit ociosus. ꝛ marie mulierib⁹ Moeps. q: diu posuit adā ꝛ euā i padiso vt it ſ operarent. Sz diabol⁹ inuenit euā ociosam: ꝛ aggressus eā temptauit ꝛ decepit. Ideo dicit Hiero. Semp aliqd boni facito vt diabol⁹ ſp inueniat te occupatū. Nam ſicut ī terra non arata ꝛ inculta crescūt vepres: ꝛ in aqua stā te crescūt vermes: ſic in aīa ociosa male cogi tationes. Bern. Oīm cogitationū ꝛ tempta tionū malaꝝ incētiuū est ociū. vñ Aug. Oci ositas ſine dei timore magistra nequitie est. īmo ociositas est ꝯtra naturaz hoīs. Iob. v. Hō ad laborē nascit ſicut auis ad volandū. Immo ociosus indignior ē brutis aīalib⁹. q2 nullū eis naturalit̄ est ociosū. vt dicit Arist. xi. aīaliū. Immo ociosus indignus est pane quo vescit. Apl's. ij. ad Thess. iij. Qui n̄ labo rat nō māducet. Et ociositas ī hoīe est signū carentie grē dei. vñ Crisost. sup Math. Qui hn̄t spm̄ dei nō sūt ꝯtenti sedere ociosi: ſ ipse spūs q̄ est in eis viget eos aliqd bonū app̄ hendere. vñ Augu. Si possibile ſit nemo te aliqñ nisi aut legentē aut orantem inueniat. Sunt eñi aliq̄ vidue aut mulieres tā nobiles ꝙ verecūdant laborare. ꝛ tales deberēt ad uertere ꝙ beata Elizabeth filia regis vnga rie ꝛ vxor lātgrauij thuringie filabat ꝛ labo rauit cū ancillis suis: ꝛ in ſe vestiuit nudos. Sic ſi tu nō es indigens. tñ multi sunt pau peres q̄ laborare nō pñt: ꝛ ꝑꝑ̄ illos tu de bes laborare: vt eis cuz tuis laborib⁹ possis subuenire. vñ Aug. in li. de vita xp̄iana. Illā elemosynā de⁹ approbat q̄ de iustis laborib⁹ ministrat. Quartū ē ꝙ vidue nō debēt esse verbose. Vñ licet verbositas etiā reprehen sibilis ſit in viris: tñ magis ī mulierib⁹ ꝛ ma xime ī viduis ꝛ v̄ginib⁹. Vñ apl's. i. Thi. v. reprehendit aliq̄s viduas dicens. Non solū ociose: ſ etiā v̄bose loq̄ntes que nō oportet. Q Vñ sciendū ſm Criso. ꝙ mulieres sūt incaute molles: ꝛ fragiles. q: incaute. iō d̄ fa cili decipiunt. q: molles. iō ad bonū vel ma lū cito flectūt. q: fragiles. iō de facili supant. In signū hui⁹ diabol⁹ in padiso nō i ... ſuo virū ſ mulierē: sciēs ꝙ femina facili⁹ de ciperet̄ q̄ vir: ex eo ꝙ incautior est: ꝛ citi⁹ fle cteretur: ex eo ꝙ sexus mollior ē ꝛ facili⁹ vin ceretur. ex eo ꝙ sexus fragilior est. ꝛ g̃ vidua dz esse moderata ꝛ discreta in v̄bis. vñ Hie ro. In v̄boꝝ pondere ꝯsistit probatio vite. Math. xv. Ex abūdantia cordis os loqtur. g̃ verba pudica ꝛ honesta sunt signa pudici cordis: ſ v̄ba impudica ꝛ inhonesta sunt ſiḡ impudici cordis. vñ Cris. sup Math. Qua le cor vniusq3 hz talia v̄ba loqtur. Aristo. iiij. ethi. Qualiscūq3 vniusq3 ē talit̄ dicit et taliter opatur. R Vidue aūt ꝛ virgiēs dēt hr̄e pudica v̄ba honesta ꝛ vtilia. exēplo hr̄ē v̄ginis Marie: de q̄ legit̄ ꝑut in euāge lijs repitur ꝙ septies ſit locuta bis cū angelo ꝑmo. Quō fiet istud qm̄ virū non cognosco. Secundo qñ dixit. Ecce ancilla dñi ꝛc. Cuz Elizabeth etiā bis. Primo qñ eā salutauit. Secūdo qñ dixit. Magnificat aīa mea dñm ꝛc. Cū filio bis. Primo qñ post triduū eum inuenit i templo cū dixit. Fili qd fecisti nob ꝛc. Secūdo quādo dixit i nuptijs. Vinū nō habēt ꝛc. Et semel cū ministris qñ dixit. Quic qd vobis dixerit facite. Sic etiā vidue ꝛ v̄gi nes debēt facere exemplo Marie. Prouer. xxi. Qui custodit os suū ꝛ linguam suā custo dit ab angustijs aiaꝫ suaz. Nunq̄ eñi aliqs bon⁹ ꝛ ꝑfectus efficit̄ nisi habeat custodiaz oris sui. Iaco. i. Qui putat se religiosum esse nō refrenans linguam suā hui⁹ vana est re ligio. vñ Iob. xi. Nunqd v̄bosus iustificabit̄ g̃ ſi vidua vult deo placere: tūc dz linguā su am refrenare. S Quintū ē ꝙ vidue ge rere debēt habitū vidualē ꝛ nō curiose ꝛ or nate incedere. Vñ apl's. i. Thimo. v. reph̄ē dit quasdā dicens. Non solū ociose: ſ etiā cu riose discūt incedere ꝛ circuire domos suas. Periculosuz ē eñi viduis ſm cursū mūdi se ornare: q: pulchre vestite citi⁹ decipiūt: ꝛ cre brius a demonib⁹ capiunt̄. Vñ legit̄ de btā Elizabeth ꝙ post mortem sui mariti vestes griseas ꝛ abiectas induit. Fuit eñi tunc ha bit⁹ ei⁹ ita despect⁹ vt deferret griseū palliū panno alteri⁹ coloris ꝓlongatū ꝛ manicas ruptas cū panno alteri⁹ coloris reformatas. Cōtra hoc aliq̄ vidue faciūt q̄ se ornāt i ve stib⁹ volētes duob⁹ dñis ſuire ꝛ placere. sc3 xp̄o ꝛ mūdo. qd ē ꝫ euāgeliū. Vñ etiā apl's Galla. i. Si adhuc mūdo placerem seruus xp̄i nō essem. Itē Iaco. iiij. Qui amic⁹ ē hui⁹ mūdi dei inimic⁹ cōstituit̄. Vñ orn a t⁹ corpo ris magis reprehensibilis ē in viduis ꝛ vir

ginibus ꝙ in ꝯiugatio: qꝛ vxoꝛ cõiugata lici
te potest operam dare vt placeat viro suo. ſ
xpo qui est sponsus viduaꝝ ⁊ virginũ nõ q̃
rit exterioꝛẽ oꝛnatũ coꝛpoꝛis in suis sponsis:
ſ īterioꝛẽ pulchritudinẽ aĩe. Ergo sicut vxoꝛ
ꝯiugata oꝛnat se cũ vestibꝰ. sic vidue debent
se oꝛnare cuꝫ virtutibꝰ. s. hũilitate: castitate:
patientia: mĩa: ⁊ sic de alijs virtutibꝰ. Ergo
vidua q̃ xpo vult placere dꝫ humiles vestes
gerere: in pplio: palleis: tunicis ⁊ sic de alijs
Sextũ est ꝙ vidue debent se diligenter exer
cere in opibꝰ mĩe circa pauperes ⁊ debiles.
exemplo Elizabeth q̃ infirmos poꝛtauit et
ipos lauit. Vñ cantitur de ea. Mulieres opu
lente audite ⁊ facite ſm hanc ⁊c̃. Vñ apl's. i.
ad Thimo. v. Vidua eligat̃ in bonis opibꝰ
testimoniũ hñs: si filios educauit. si hospitio
pauperes suscepit. si sanctoꝝ pedes lauit. Et
merito vidua dꝫ esse misericoꝛs pauperibꝰ.
qꝛ fidelis vxoꝛ nõ comedit nec bibit sola. sed
impartit̃ viro suo q̃cq̃d boni hꝫ. Sic vidua
xpo suo sponso impartiri dꝫ. s. paupibꝰ largi
endo ⁊ subueniendo. Mat. xxv. Quod vni
ex minimis meis fecistis ⁊c̃. Itẽ qñ vxoꝛ fide
lis videt viruꝫ suum infirmũ. compatitur et
seruit sibi. Sic ⁊ vidua dꝫ ſuire ⁊ ꝯpati pau
peribꝰ ⁊ infirmis ꝓpter xpm q̃ est sponsus
eius: ⁊ reputat sibi esse factuꝫ q̃cq̃d paupibꝰ
fit. Ergo vidue debent cibare esurientes: po
tare sitientes: ⁊ sic de alijs opibꝰ mĩe. tũc xps
qui est sponsus eaꝝ dicet eis in extremo iu
dicio. Mat. xxv. Esuriui ⁊ dedistis mihi mã
ducare ⁊c̃. ¶ Septimũ est ꝙ vidua debꝫ
coꝛpꝰ suũ subijcere spũi ⁊ aĩm ad deũ erige
re in deuotione ⁊ attenta oꝛone. Vt aũt coꝛ
pus subijciatur castigare dꝫ illõ cũ ieiunijs
⁊ abstinentijs. Unde legit̃ de iudith ꝙ indu
it ciliciũ ⁊ semp ieiunauit oĩbꝰ diebꝰ p̄ter sab
batũ. Sic etiaꝫ legit̃ de Anna ꝓphetissa: vt
habetur Luce. ij. ꝙ vixerat cũ viro suo septẽ
annis a virginitate sua. ⁊ hec vidua erat vs
qꝫ ad annos. lxxxiiij. q̃ non discedebat de tẽ
plo ieiunijs ⁊ obsecrationibus seruiens deo
die ac nocte ⁊c̃. Ad viduã eciã spectat vt delici
as carnis fugiat. Vñ apl's. i. Thi. v. Vidua
que in delitijs viuit moꝛtua est. Berñ. Peri
clitatur castitas in delitijs. Ergo vidua que
vult esse casta ⁊ vult xpo placere dꝫ viuere i
abstinentia. Vñ Hugo de sancto victo. Par
ca eñi vita occidit vicia: libidinẽ extiguit: vir
tutes nutrit: animũ roboꝛat: mentem ad cele
stia eleuat. Item vidua debet esse in oꝛonibꝰ
deuota. qꝛ ad viduã pertinet multũ ⁊ frequẽ
ter oꝛare. Ratio: qꝛ illud tp̃s qd̃ vxoꝛ cũ ma
rito suo ⁊ pueris suis expedit die noctuqꝫ: ſ
ip̃a vidua expendere dꝫ in deuotione: in cõ
templatione: in oꝛone ⁊ sanctis meditationi
bus. qꝛ q̃libꝫ vxoꝛ libent̃ ⁊ amicabilit̃ loq̃tur
⁊ cõuersat̃ cũ marito suo quẽ diligit. Sic vi
dua libent̃ dꝫ loqui ⁊ ꝯuersari cuꝫ spõso suo
xpo. ⁊ hoc fit in oꝛone ⁊ ꝯtemplatione. Vñ
Augu. sup ps. lxxxv. Oꝛo tua locutio est ad
deũ. qñ legis deus tibi loquit̃. qñ oꝛas cũ deo
loq̃ris. ¶ Quantũ ad secunduꝫ q̃ritur
vtrũ melius sit ꝑmanere in viduitate vl' ecõ
uerso contrahere matrimoniũ. Rñdetur ꝙ
meliꝰ est mulieri in viduitate permanere: ꝙ
ecõuerso ad cõiugiũ trãsire ꝓpter quattuoꝛ
causas. Prima qꝛ hoc maioꝛis castitatis est
indiciũ. Qñ eñi mulier totiens nubit: signũ
est incontinẽtie. Cũ vero vidua manet signũ
est magne ꝯtinentie. Apl's. i. Thi. v. Vidua
eligitur que fuit vniꝰ viri vxoꝛ. In animalibꝰ
hoc inuenitur: vt postꝙ vna turtur moꝛitur
reliqua alteri non sociat̃: Berñ. Pudeat ad
negociũ honestũ rõnẽ ñ posse in hoĩe qd̃ na
tura põt in volucre. Secũda qꝛ hoc est signũ
maioꝛis amoꝛis ad p̄mũ virũ. qñ scilꝫ amoꝛe
p̄mi nullũ aliũ vult accipe. Cum eñi fuerint
ambo vna caro moꝛtuo viro remãsit mulier
⁊ quasi etiã moꝛtua nubere ampliꝰ non debe
ret. Vñ refert Hiero. ꝯtra Iouinianũ ꝙ cuꝫ
valeria vidua rogaretur secũdũ virũ accipe
re. rñdit se hoc nõ posse facere. quia vir suus
adhuc viueret. qbꝰ admirantibꝰ dixit. Quã
diu vixero vir meꝰ ꝑ amoꝛẽ semp viuet i coꝛ
de meo. Tertia causa est ꝓpt̃ maioꝛẽ securi
tateꝫ. Vidua eñi sui dña est ⁊ in pace viuit.
Et si accipit virũ discrimini se exponit. quia
foꝛte habebit virũ durum. vñ Hiero. refert
vbi supꝛa ꝙ cũ Anania vidua rogaretur vt
secundario nuberet. Rñdit se hoc nõ posse
facere. qꝛ bonũ habuerat virũ ⁊ si secũdũ du
ceret aut esset bonꝰ aut malꝰ. Si bonꝰ semp
esset in timoꝛe ne ipm ꝑderet. Si malꝰ semp
esset in doloꝛe. ꝙ post tam bonũ virũ illũ pes
simũ haberet. Quarta cã ẽ: qꝛ ad seruiẽdum
deo hꝫ maioꝛẽ libertateꝫ. Apl'us. i. Coꝛ. vij.
Qui sine vxoꝛe ẽ sollicitꝰ ẽ q̃ dei sũt. Nam vi
dua põt surgere ⁊ doꝛmitũ ire qñ vult: ⁊ etiã
põt comedere ⁊ bibere ⁊ ieiunare qñ placet
Insup põt paupes hospicio recipere: elemo
synã dare: infirmos visitare: ecclesias ⁊ ſmo
nes frequẽtare ⁊ sic de alijs. Sciẽdũ tñ ꝙ vi
dua iuuenis q̃ adhuc põt pueros parere: lici
te ⁊ sine pctõ põt ꝯtrahere. ſ si sic ꝑmanet i

viduitate melius facit ppter quattuor causas superius dictas. X Sed quantum ad tertium sciendum quod deo est valde acceptum quando iuvenis mulier deo se offert in viduitate propter deum perseverando. Unde legitur tale exemplum quod puella nobilis in sua adolescentia marito est tradita: et in unius anni spacio eius morte est viduata. Quam cum consanguinei inducerent ut secundario contrahere: elegit magis spiritualibus nuptijs copulari christo in quibus a luctu incipitur: sed ad gaudia eterna pervenitur. quam carnalibus nuptijs subijci: que a leticia semper incipiunt: et ad finem cum luctu tendunt. Mortuo vero ut eius maritus defunctus est abiecto seculari habitu ad omnipotentis dei servitium se tradidit: et ei multis annis in simplicitate et puritate cordis servivit orationibus devotis insistendo largas elemosynas pauperibus erogando. Cuius quando opus deus perhennem iam mercedem eius laboris reddere decrevisset cancri ulcere in mamilla percussa. Nocturno autem tempore ante lectum eius duo candelabra lucere consueverant: quia videlicet amica lucis. scilicet christi non solum spirituales: sed etiam corporales tenebras odio habuit. Que dum nocte quadam ex hac eadem iaceret infirmitate fatigata. vidit beatum Petrum apostolum inter utraque candelabra ante suum lectum constitisse: nec perterrita timuit: sed ex amore sumens audaciam exultavit: eique dixit. Quid est domine: dimissa sunt mihi peccata mea Cui ille benignissimo vultu rndit. Dimissa sunt. Veni et intra in gaudium domini tui sponsi. Et hec visio apostoli ablata est. Tertia autem die vidua ista a christo eius sponso defuncta est.

Dominica. xvij. Sermo. cxvij. De celebratione festorum.

Cum intraret Jesus in domum cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem et ipsi observabant eum. Lu. xiiij. Mat. xii. X christus in sabbato sepe docebat et curabat infirmos ut plures qui ad sabbatum conveniebant lucrifaceret. Unde ad manducandum cum isto principe sabbato introivit non propter cibum: sed animarum lucrum ubi etiam hidropicum illum in corpore et mente curavit. Sed ipsi pharisei observabant eum pervertendo opera sua: ex eo quod in sabbato ea faciebat dicentes. ut habetur Joh. ix. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Unde in presenti sermone quattuor sunt dicenda. Primo quare sabbatum sit translatum in diem dominicum. et privilegia que habet dies dominica pre alijs diebus. Secundo quomodo violatio festorum octo modis contingit. Tertio quando festum est incipiendum: et quando terminandum. Quarto quomodo puniuntur qui non celebrant festa. A Circa primum sciendum quod dies sabbati translata est in diem dominicum quadruplici ratione. Primo ob memoriam beneficij dominice incarnationis et nativitatis christi. quia sicut die dominica mundus fuit creatus: sic eadem die fuit per misterium incarnationis recreatus. et hoc beneficium dignissimum est in memoria iugiter habendum. quia per hoc deus summam bonitatem et charitatem nobis exhibuit dicente apostolo. Ephe. ij. propter nimiam charitatem qua dilexit nos deus misit filium suum in mundum. ex magna enim charitate processit quod verbum eternum homo fieri et nasci voluit: ut nos deificaret: et ut hominem abiectum ineffabiliter exaltaret: et ut hominem mendicum de thesauro divinitatis locupletaret. unde Aug. Amavit te dominus et fecit se propter te hominem. Deus subiecit se et exaltavit te. inclinavit se et suscepit te. Exinanivit se maiestate: et implevit te divinitate. Descendit usque ad te ut tu ascenderes usque ad eum Secundo propter memoriam beneficij resurrectionis que fuit dominica die facta que est causa et exemplar nostre resurrectionis. Nam illa die dominus contulit nobis tria bona. Primo quia mortem nostram destruxit: et eam in seipso occiso occidit. Secundo quia naturam nostram veste immortalitatis induit. cum immortalis et impassibilis resurrexit. Tertio quia timores mortis abstulit: quando per suam resurrectionem de eterna beatitudine nos assecuravit cum certum sit quod membra sequi debeant ubi caput precessit. Grego. Si membra nostri redemptoris sumus presumamus in nobis quod iam gestum constat in capite. Tertio dies sabbati translata est in diem dominicum ne videamur iudeizare dies sabbati more iudeorum observando. quia secundum Hosti. in sabbato marie laborare debemus ne iudeizare videamur. B Quarto propter dignitatem diei dominice. Unde sciendum quod. xij. dignitates diei dominice inveniuntur in sacra scriptura. Prima quia illa die deus creavit celum et terram: et angelos. Secunda quia archa noe stetit illa die post diluvium super montes armenie. Tertia quia eadem die dominus eripuit populum suum de egypto in manu forti: et brachio excelso Quarta quia eadem die pluebat primitus manna de celo in escam filiorum israel existentium in deserto. Quinta. quia eadem die christus est natus de virgine maria. Sexta. quia eadem die christus baptizatus est a iohe in iordane. Septima. quia eadem die convertebat aquam in vinum in nuptijs quod fuit initium signorum que fecit iesus in conspectu suorum discipulorum. Octava. quia eodem die satiavit quinque milia hominum de quinque panibus et duobus piscibus. Nona. quia eodem die dominus honorificatus est cum palmis. scilicet in die palmarum. Decima. quia eadem die resurrexit a mortuis.

Undecima: q' eadē die mitt ſpūſſctū ſuis aplis. Duodecima q: eadē die erit dies iudicij extremi vt pl'es opinanf: ſ; tñ certitudina liter h' nemo ſcit niſi ſol' de'. ḡ honorifice debem' honorare et celebrare hāc diē ſi nō eādem in nūero tñ eandē in ſpecie itelligere debem': vt pz cuilibz intuenti. Uñ ſm ius canonicū. Cōſtat diē dñicū inter ſūmas ⁊ pcipuas feſtiuitates ɔtineri. Ergo dr̄ Exo.xx. Memēto vt diē ſabbati ſāctifices.i.ſūmo ſtudio illā diē honores: nihil.ſ. opis manualis i eo faciēdo qḋ poſſet impedire qetē mentis in deo Uñ dr̄ i decre.. Dñica die nihil ē agēduz niſi ſoli deo vacandū.de ɔſe.di.iij. Ieiunia.

¶ Quātū ad ſecūdū ſciēdū ꝙ octo modis ɔtingit pceptū d' celebratōe feſtoꝝ trāſgredi. Primo manualiṫ opando: qḋ ꝓhibitū eſt a deo. vñ Exo.xx. Nō facies i eo oē op'. Ex quo ptz ꝙ quicq; ſabbatū violat peccat mortaliṫ. Excuſaṫ tñ qs a pctō mortaliṫ laborādo i die feſtiuo in q̄ttuor caſib'. Prio ꝑpṫ laboris vel opis modicitatez: puta ſi labor tā modic' ſit ꝙ qetē mentis ipedire nō poſſit i deo q: ſol' ille labor q̄ turbat qetē animi ⁊ ſpūs libertatē cauſat mortale pctm̄. Secūdo ꝑpṫ laboris neceſſitatē q̄ tāta dz eē vt labor opis ſine rei piculo ꝓueniri vel differri nō poſſit. ſicut ɔtigit in meſſib' ꝑpṫ incurſū hoſtiū. vl' etiā ſm Guil'. ſi iacētib' ſegetib' in agro vel fenū in prato imineret tēpeſtas pñt inde remoueri Itē nō videnṫ peccare mortaliṫ carnifices ⁊ pincerne q̄ ꝑparāt victualia: vt ſequēti die vēdant ſi ꝑus nō poterāt cōmode ꝑparare aut ꝑpata ſuare. Itē ſicut ɔtigit i vindemijs ꝓpter frig' ⁊ i captura alleciū q̄ ſolū fit tpe determinato. in talib' eñ excuſat neceſſitas q̄ legē ñ hz. vt ptz extra de ɔſue.c. Quāte. Tertio ꝑpṫ cordis pietatē. q: bñ licet ꝑpṫ deum arare: ⁊ agrū paupis ſeiare: vel adducere religioſis ligna: vel alijs miſeris perſonis. Quarto ꝑpṫ vtilitatē publicā: puta laborare aliqḋ ꝓ ponte q̄ reſpicit cōitatē vel ꝓ via coi: vel ꝓ eccl'ia reparāda. Sciendum tñ ꝙ Guil'. dicit ꝙ nō credit ꝙ dñicis diebus aut maiorib' feſtiuitatib' liceat labores fieri. De minorib' aūt feſtiuitatib': ſicut infra octauas paſche: pēthecoſtes ⁊ ſimilib' credo ꝙ liceat ſcḋ ɔſuetudinē regiōis. Ad hoc aūt ꝙ tales labores licite fiant oportet ꝙ nō fiāt vſq; ad vltimā fatigationē: vel ne ꝑpṫ hoc dimittaṫ miſſa vel hmōi diuina. ⁊ ꝙ talia nō fiāt ꝑpṫ affectionem carnalē ⁊ ſpem remunerationis: ſ; ꝑpṫ deū: ⁊ ꝙ pauptas illoꝝ exigere videṫ

Secūdo tranſgrediṫ hoc pceptū de celebratione feſtoꝝ frequētando ſecularia placita ⁊ exercendo actū iudiciariū. Eſt eñ iure ſtatutū vt illo die ſtrepit' iudiciari' conquieſcat. Uñ dr̄ in decre. Feſtiuis dieb' ⁊ iudicijs ⁊ placitis ē abſtinēdū. xv.q.iiij. Placita. Poſſet tñ illa die vt dicit Guil'. in glo. pro pace tractari vel ꝓ pace firmāda iuramentū licite pſtari. Itē qñ cauſa tractāda illa die eſſz debiliū vel miſerabiliuz pſonaꝝ q̄ alia die non poſſet expediri. tūc q̄nq; licite poſſet fieri. Sciendū ꝙ illi multū reꝑhenſibiles ſunt q̄ fabulationes ſuas i dieb' feſtiuis: ⁊ in loco ſacrato.ſ. in cemiterio expediūt. Et h' pz ex co.q. ſm Ray. ⁊ Hoſti. Cemiteriū gaudet eadez emunitate quā hz eccl'ia. ḡ ſic illicitū ē i eccl'a talia placita: ⁊ tales fabulatōes exercere: ſic ⁊ in cemiterio ē illicitū talia fieri: q: eſt locuſ deo ſacrat' ⁊ ibi reqeſcūt corpa fideliū defunctoꝝ.

¶ Tertio trāſgreditur mercantijs intendēdo. Uñ q̄ritur qḋ de eūtib' ad nūdinas ⁊ ad mercata q̄ fiūt i feſtiuitatib'. Rñdetur ſm Guil'. ſi aliqs h' facit nō ex ɔſuetudine ſ; ꝓ ſua neceſſitate ⁊ ante audiuit diuina nō credo ꝙ peccet mortaliṫ. Sec' ſi ɔſuetudinarie ſeu lucrandi cupiditate: ⁊ maxime ſubtrahēdo ſe a diuinis aut etiā ſi hmōi mercata a plat' ill' loci ꝓhibita ſūt. Mercata tñ que ex quadā neceſſitate fiūt de victualib' ⁊ neceſſarijs ad diē aliquē nō credo illicita eē dū tñ ꝑpṫ hoc nō ſe ſubtrahāt a diuino officio. Heu hoc nō attēdūt iſti inſtitores ⁊ mercatores q̄ in nundinis ⁊ dedicationib' vel in alijs feſtiuitatib' ſūmo mane ſua venalia exponūt: ⁊ totū diuinū officiū negligūt: nec illa die miſſam vel ſmonē audiūt: ⁊ in hoc deuz grauiṫ offendūt. In ſignū hui' tpe paſche ꝓhibetur cōmunio oib' talib' q̄ mercātias ſuas dieb' feſtiuis exercent: ⁊ cōio nō ꝓhibeṫ niſi ꝓ pctō mortali. Quarto q̄ vecturā i dieb' dñic ⁊ feſtiuis exercēt. In ſignū hui' q̄riṫ de his q̄ dñis ſuis vecturā bladoꝝ adducūt in dieb' feſtiuis Rñdetur ſm Guil'. ꝙ non excuſantur niſi aliq̄ neceſſitas ad hoc eos cōpellat. Et inſup tales dñi q̄ eis dant occaſionē vel iubēt eos talibus dieb' exercere vecturam ꝑticipes ſūt illoꝝ pctōꝝ. Sed vectores mercimonioꝝ: vel alimentoꝝ: vel pſonarum ad loca remota cū alias non pñt ſine graui dāno ⁊ incōmodo credo excuſari: ⁊ ſimile eſt de viatorib' ⁊ curſorib'. Tamen bonuz ē talibus vt antea miſſam audiant mane in diebus feſtiuis. Heu hoc iſti ruſtici nō attēdunt

qui quinque ad quattuor vel quinque miliaria vebunt: et nunquam missam vel sermonem audiunt illa die. Quinto sunt mechanici sicut sufferratores equorum, minutores hominum et sic de alijs. De quibus dicit Guil. Si in festiuitatibus hoc faciunt principaliter propter necessitatem eorum quibus seruiunt: credo quod possint excusari. Secus si propter cupiditatem lucri hoc faciunt. Sed isti qui de talibus requirunt eos excusantur si alias non poterant sibi cōmode prouidere: alioquin non excusantur. Sexto qui faciunt serta de floribus in diebus festiuis de quibus queritur vtrum peccent mortaliter. Respondetur quod non sunt excusabiles tales: propter periculum quod ex facili posset contingi et abusu huiusmodi rerum que sunt incitamenta vanitatis et lasciuie qui violetur obseruantia dici sacre non operando talia serta. Quamuis posset esse labor tam modicus et sine precio: nec ad lasciuie intentionem: sed ad modicam et moderatam recreationem quod non esset peccatum aut non mortale. Hec est sententia Guil. E Septimo sunt qui in vigilijs festiuitatum et in diebus festiuis peccant. Contra quos dicit Exo. xx. Memento vt diem sabbati sanctifices. i. summo studio precipue peccata mortalia caueas: nihil facinoris in eo operando: vel committendo aliquod malum. quia multum maius est peccatum delinquere in tali die festo quam in alijs diebus. Unde narrat Gre. in li. dialo. quod quedam vxor legitima a suo viro in sabbato de nocte cognita cum in dominica die se processioni coniungeret: a diabolo arripiebatur et multum ab eo torquebatur et vexabatur. Et si hoc fit in legitimis personis quanta pena concubitus illegitimus plectendus erit. Item isti sunt valde peruersi qui in tempore sancto et in diebus festiuis nolunt sancte viuere. quia sicut loco sancto deferendus est honor: sic etiam tempori sacro. Unde si quis in omnibus festiuitatibus araret vel foderet ipse valde malus reputaretur. quod quia non multum apparet peiores sunt qui in diebus dominicis fornicantur: vel chorizant: vel se inebriant: vel ludunt: et sic de alijs vicijs. Citius enim concedi possit quod aliquis in diebus festiuis araret vel foderet: quam quod semel in die dominico fornicaretur: vel chorizaret: vel inebriaretur. De chorea quere ante sermone. xxxvij. P F Octauo qui in vigilijs festiuitatum et sabbato de nocte nimis diu laborant tales contra preceptum de celebratione festiuitatum faciunt. Unde quantum ad tertium membrum huius sermonis queritur quando debeamus festum aliquod incipere. Respondetur quantum ad feriationem a vespera in vesperam. Et intellige quod festorum initium et finis iuxta eorum qualitatem et regionum consuetudines seruari debent: et sic magnitudo eorum exigit prius incipere et tardius terminari ex eo. Quoniam. Ergo hic reprehenditur stultitia quorundam hominum simplicium qui non reputant peccatum esse sabbatis diebus de nocte diu laborare: et feria secunda de mane laborare peccatum reputant. Quod tamen non est verum. Et rationem huius assignant. Dicunt enim quod sabbato de sero anime exibunt de purgatorio ante plenariam purgationem et satisfactionem vsque ad secundam feriam: et tunc iterum reintrabunt cum aliquis primo cepit laborare. quod falsum est. Quia autem anime non exibunt de purgatorio ante plenariam purgationem et satisfactionem ostenditur Mathei. v. vbi dicitur. Non exibis inde: donec reddas nouissimum quadrantem. Unde Hubertus. Nunquam enim aliquo quoque dei facies videbitur donec per penam venialium peccatorum quadrans minimus persoluatur. Et hoc est dictum quantum ad tertium. G Sed quantum ad quartum est sciendum quod illi qui laborant in diebus festiuis et non curant preceptum dei et ecclesie: tales tripliciter puniuntur quandoque a deo. Primo in temporalibus quia ex hoc non ditantur: quia quicquid lucrantur in temporalibus hoc perdunt in spiritualibus que sunt bona anime. Insuper quandoque habebunt infortunia in temporalibus ex permissione diuina. scilicet quod captiuantur: vel a raptoribus spoliantur: vel equi eorum leduntur: vel moriuntur: vel domus eorum comburuntur: vel alia infortunia accidunt eis quod sic depauperantur. Secundo tales multotiens puniuntur in corpore. quia quandoque infirmantur tales per vnum mensem vel duos. vel quandoque cadunt et frangunt crura vel brachia et sic de similibus. Et tunc oportet eos festiuare cum merito deberent laborare. quia antea laborauerunt cum festiuare deberent. Quia secundum Salomo. Per que homo peccat per hec et punietur. Tertio puniuntur in anima quod maximum est. quia quotiens festum soluunt totiens peccant mortaliter: et animam propriam occidunt: Exo. xxxi. Qui polluerit sabbatum morte moriatur. Unde sciendum quod qui violant festiuitatem diei dominice peccant in patrem et filium et spiritumsanctum. In patrem cuius potentia mundum creauit. In filium cuius sapientia mundum redemit. In spiritumsanctum qui tali die in mundum missus est: et per consequens tales ingrati sunt suo creatori: redemptori: et consolatori. Et quod tales transgressores deum grauiter offendant cognoscitur in illa punitione que facta est ex iussu dei super hominem qui li-

gna collegit in die sabbati. Vñ legit Nume. xv. Factū est cū filij isrl' essent in solitudine ꝛ inuenissent hoīem colligentē ligna in die sabbati obtulerūt eū moysi ꝛ Aaron ꝛ vniū se multitudini. Qui recluserūt eū in carcerē nescientes qd sup eo facere deberent. Dixitq; dñs ad moysen. Morte moriat hō iste: lapidibus obruat eū oīs turba extra castra. Cūq; eduxissent eū foras obruerūt eū lapidibus ꝛ mortuꝰ est sicut pceperat dñs. II Sz ille qui festiuat deꝰ dat pſperitatē corpis ꝛ aīe. Exemplū legimꝰ de duobꝰ sutoribꝰ: quorum vnꝰ habuit multos pueros cū vxore sua: ꝛ ille non dimisit qn omi die libent' audiret missam: ꝛ in oībꝰ ei pſpere successit. Et alius nullū puer habuit: ꝫ solā vxorē: ꝛ quotidie laborauit tam in diebus festiuis q̄ etiā in sacris noctibꝰ: ꝛ raro missam audiuit: ꝛ tñ semp in paupertate vixit. q semel q̄suit ab alio sutore vñ sibi ista bona venirent q cū filijs suis et vxore sua semp satis haberet: ꝛ ipse plꝰ laboraret ꝛ tñ semp egēs esset. Qui ridit. Cras sbis mecū ꝛ ostendā tibi vbi talia reperiam Mane facto duxit eū secū ad eccl'iam. Et finita missa dixit ei. Vade modo ad laborē tuum. Sequēti die iterū venit de mane ad domū eiꝰ ꝛ duxit eū iter secū ad eccl'iam. Et finita missa iussit eū redire ad domū suā vt laboraret artificiū suū. Tertia die iterum de mane venit ad domū eiꝰ volēs eū secū ducere ad eccl'iam. Et ille. charissime si vellem ire ad eccl'iam p me scirē viā. Ego desideraui a te vt duceres me ad locū vbi thesaurū inuenisti vt ꝛ ego etiā possem sic ditari. Tūc ille dixit. Aliū locū nō habeo vbi thesaur corporis ꝛ pmiū vite etne reqro nisi eccl'iā. Nōne audiuisti dñm loquētē in euāgelio. Primū q̄rite regnū dei: ꝛ hec oīa adijcient vob. Tūc alter cōpūctus ꝛ amodo xpo factꝰ deuotꝰ post hoc sp libent' missam audiuit: ꝛ tūc etiā sibi prospere in omnibus successit.

De eodem euangelio. Sermo. cxviij. de diuitijs non appetendis.

Ecce q̄dā hidropicꝰ erat ante illum ꝛc. Beda dicit hidropisis est morbꝰ ab humore aquoso vocabulum trahēs. Grece enī hydor aqua vocat. Cui pꝓpriū ē quāto magis abūdat humore inordinato: tāto amplꝰ sitit. Per hidropisim igit' intelligere possumꝰ sitim siue appetitū diuitiaꝝ ꝛ deliciaꝝ. Eccl. v. Auarus nō implebit pecunia. vñ Grego. i omel'. Omnis auarꝰ ex inuidia sitim multiplicat. q: cū ea q̄ appetit adeptꝰ fuerit ad appetenda alia amplꝰ anhelat. Ergo p hidropicū istū intelligere possumꝰ appetitū diuitiarū. I. Vñ in p̄nti sermone dicendū ē quō hoīes peccant appetēdo diuitias. Pro quo sciendū q appetendo diuitias peccāt decem genera hoīm. Primi sunt q cōcupiscūt bona alioꝝ. ꝫ scientes q nō p̄nt obtinere rem concupitā nō ꝓsequuntur ꝯcupiscētiā in effectu si aūt scirent se posse ꝓseq̄ ꝯcupita: fortissime instarēt ad ꝓseq̄ndū ꝯcupiscentiā etiā i effectu. ꝛ isti talit' cōcupiscendo mortalit' peccāt Secūdi sūt q aliena cōcupiscunt ꝛ oī conatu exteriori laborāt p tali re illicite obtinēda: q̄uis nō obtineāt mortalit' tñ peccāt. qd apparet i fure ꝛ latrone p furto ꝛ rapina laborātibꝰ. q lz i effectu ñ furēt nec rapiāt: tñ peccant mortalit' ꝛ grauꝰ q̄ pmi. Si autē prauis conatibꝰ assequūtur appetita adhuc grauꝰ peccāt: vt pz in furibꝰ ꝛ latronibꝰ rem cōcupitā illicite obtinētibꝰ. Et istis nūq̄ dimittitur peccatū: nisi priꝰ restituant ablatū: vt dicit Aug. dūmō tñ habeāt facultatē restituendi. Tertij sunt q cōcupiscūt bona alioꝝ iniuste: ꝛ spem hñt vt ea sibi possint acqrere: ꝫ non audēt attēptare ꝑpt' timorē corpis ꝛ honoris. Sz si scirēt se posse euadere ꝓseq̄rentur toto conatu: ꝛ sic nō ꝑpt' deū dimittūt. ꝫ ꝑpt' timorē ꝛ ꝯfusionē hūanā. Quarti sūt q ꝯcupiscunt iustas res: ꝫ ad malū finē. s. ad peccādū: puta ad vanā gloriā extendendā: vel ad crapulā: sicut ille diues de quo scribit' Luce xvi. Qui epulabat' quotidie splēdide. Ergo quicūq; videret aliquē ludere ꝛ pecuniā lucrari: vel etiā vsurariū vsuras comittere: vl' videret supbiā vestiū: ꝛ sic de alijs. ꝛ ad talē finem etiā desideraret habere diuitias: vt sic etiam contra deum posset viuere peccat contra preceptum dei. ꝛ fm hunc intellectū nō solum contra preceptum dei faciunt illi qui aliena concupiscunt: sed etiam qui sua ꝓpria male ꝛ illicite expendunt vt pomposi ꝛ voluptuosi. Quinti sunt qui cum nimio appetitu ꝛ amore afficiūt ad temporalia: q̄uis non iniuste vellent ea acquirere tamen quando ille appetitus ꝛ amor temporalium superat ꝛ precellit amorem dei ꝛ appetitum ꝓprie salutis: sic q mēs suffocatur ex toto. tales etiā grauiter peccant. Sed heu plures sunt qui totum cor suum occupant cū temporalibꝰ: sic q nunq̄ vel raro de deo ꝛ salute ꝓpria cogitant. Sexti sunt qui auare retinēt vel possi

dent sua iusta bona cū nimia tenacitate ⁊ cū
insatiabili cupiditate: sic ꝙ de supfluo paupi
bus nō subueniūt ƀm iussum xpi q̄ dicit Lu.
xi. Qđ supest date elemosynā. Et de his dic
Hermānus de schildis ꝙ q̄ supflua tenet q̄
dāda essent: nec si ex tali tenacitate supfluoꝝ
alij magnā penuriam sustinerent. puta si tene
ret superfluū bladū: vinū: vel huiōi victualia
vt carī vendere posset vñ multoꝝ penuria ⁊
rerū caristia seq̄ret: grauit peccaret. De quo
quere ante ser. lxxxi. E. Septimi sunt q̄ ꝯcu
piscūt honorē ⁊ pulchritudinē pximi. honorē
ꝓpter exaltationē ⁊ supbiā. pulchritudinē ꝓ
pter hoc vt hoib' placeāt. ⁊ hoc est peccm̄. Sꝫ
si naturalr q̄s appeteret pulchritudinē nō tñ
ꝓpter hoc ꝯtra deū viuere vellet: sic pōt q̄n
q̄ esse sine pctō. Octaui sunt q̄ famulū vl an
cillā pximi s. bi attrahunt: cū tñ ab eo a ſuitio
nō recederēt. qđ est ꝓhibitū in lege: vt habe
tur Exo. xx. Non ꝯcupiscas seruū vl ancillā
pximi. Itē hoc etiā est ꝯtra legē nature. quia
lex naturalis est hec. Qđ tibi nō vis fieri al
teri ne feceris. Et in euāgelio xp̄s dixit. Que
vultis vt faciāt vobis hoīes ⁊c. Si tu habe
res famulū vel famulā fidelē: n̄ velles ꝙ q̄s
tibi eū abstraheret. sic ⁊ tu pximo tuo tene
ris. Noni sunt q̄ nimio amore afficiunt ad tē
poralia: tñ infra deū. ⁊ hoc est veniale. Deci
mi sunt q̄ appetūt aliena cū volūtate ꝯditio
nata. s. si possent habere sine offensione dei et
iniuria pximi. ⁊ tūc nullū vel solū veniale est
peccm̄. siue talē ꝯditionē actualiter addāt si
ue habitualiter eā intendāt. R Secūdo
dicendū est de remedijs contra auariciā. quo
rū primū est mortis cōsideratio. Unde Hie
ro. Facile contemnit oīa q̄ se semp moriturꝫ
cogitat. Sicut iumenta defendunt se ab im
portunitate muscarū cauda sua. ⁊ sicut aues
⁊ pisces cū cauda regunt se: sic homo conside
ratiōe finis ⁊ mortis ꝓprie defendat se ab
auaricia ⁊ ceteris vitijs. Unde Job. xij. In
terroga iumenta ⁊ docebunt te. volatilia celi
⁊ indicabunt tibi. Mors indicat ad oculum
tibi cōtemptibilia esse oīa q̄ querūtur in hoc
mundo. scꝫ delicias: diuitias: ⁊ sic de singulis
mundi vanitatibus. Uñ Hiero. Qui quoti
die recordatur se moriturū cōtemnit tempo
ralia ⁊ ad futura festinat. Et non immerito
quia talia in morte nihil valēt. quia nec cor
pus a vermibus preseruant: nec hoīes in vi
ta conseruare possunt. quia moritur pauper:
moritur ⁊ diues. Uñ legit ꝙ quidā rex frā
cie laborans ad mortē: ⁊ a medicis despera
tus vocari fecit oēs pncipes ⁊ plātos dicēs.
Ecce ego q̄ fui ditissim' nobilis ⁊ potētissim'
ꝓ oībus diuitijs meis ⁊ potētia ⁊ oib' amic
non possum extorquere a morte inducias ab
hac infirmitate p vnā diē vel p vnā horam.
q̄d ergo valent oīa ista tpalia. Et hec dicēs
oēs astantes ꝯcitauit ad fletū. L Uñ ista
tpalia grauāt diuitē in morte. q: talis diues
multa possidens cū dolore morit. q: penale ē
separari a diuitijs q̄s dilexit: ⁊ p q̄b' diu la
borauit: ⁊ ꝓpter quas salutē ꝓpriā sepi' ne
glerit. Insup cum hic satis bꝫ ⁊ nescit q̄d ibi
habebit: ⁊ vbi prima nocte remanebit valde
amarū est. Eccli. xli. O mors q̄ amara est
memoria tua hoī habenti pacē in substantijs
suis. Uñ Hūber. in tractatu de septuplici ti
more dicit ꝙ quidā vsurari' dū in extremis
laboraret fecit āte se aptare vasa aurea ⁊ ar
gentea: ⁊ ꝓmittens aīe ille ⁊ multo amplio
ra. s. agros ⁊ domos ⁊ multa alia si adhuc cū
eo remaneret. ⁊ cū magis eū vrgeret dolor in
firmitatis ait. Ex quo n̄ vis meū morari cō
mendo te dyabolo. ⁊ hec dicens expirauit.
M Secundū remediū est ꝯfidentia de deo
q̄ nō derelinq̄t sꝑantes in se. iuxta ꝓmissum
xp̄i in euangelio. Nolite soliciti esse dicentes
q̄d manducabim' aut q̄d bibem' aut q̄ ope
rimur. scit enī pater vester q: oīb' his indige
tis. Qui enī sic fecit hominē vt alimentis in
digeat non patietur eū perire per necessario
rum subtractionem si se eius subimittat cōfi
dentie. Math. vi. Primum querite regnum
dei: ⁊ hec omnia adijcient vobis. s. necessaria
corpis. ps. Nō vidi iustū derelictū ⁊c. Unde
Bonauen. Unū ex trib' sperandū est auari
ciā ꝓijcientib' p deo ꝙ aut ꝓcurabit deus
homini in necessarijs: aut cuꝫ parco victu ⁊
in penuria dabit homini vires quas in abū
dantia posset habere. ⁊ hoc est iocundius de
modico esse fortem sicut alius de multis: aut
qđ suberatis corpori refundet menti in cōso
latione spirituali: vt libenter careret tempo
rali abūdantia que spiritualibus delitijs fe
licius recompensatur. Insuper magnā glo
riam in celo meretur patienter sustinendo ꝓ
christo penuriam temporalem. N Tertiū
remedium est paupertas christi. Unde Ber
nardus. Magna siquidem abusio ⁊ nimis
magna ꝙ diues velit fieri vilis vermiculus
pro quo deus maiestatis pauper fieri voluit.
Trenorū. iij. Recordare paupertatis mee
transgressionis mee: absinthei ⁊ fellis. Ergo
exemplo christi spernere debemus terrena: q̄

cū esset dñs oīm propter nos factꝰ est egenꝰ vt ostenderet dignitatē paupertatis ⁊ doceret spernere auariciā. Unñ Aug. de vera religione. Tota vita xp̄i in terris que ꝑ hominem gessit: disciplia moꝝ fuit. Ideo oīa bona mūdi ꝯtempsit que cōtēnendo docuit: ⁊ oīa mala sustinuit que sustinendo precepit: vt ī illis non quereretur felicitas neqꝫ in istis timeretur infelicitas. ¶ Quartū remediū cōtra auariciā est consideratio eternaꝝ diuitiarū. Greg. Uilescunt tp̄alia cū considerant̄ eterna. Mirū est ꝙ homo potest cum tanta auiditate ⁊ solicitudine intendere temporalibꝰ que transitoria sunt: ⁊ negligere celestia que eterna sunt. Sed hoc ideo fit quia non habemus firmā ⁊ perfectā fidē. Unde Hieronymus. Nec verā fidē de deo habet qui cupit in his miserijs diues fieri. Et ergo qlibet xp̄ianus cū omni diligentia debet intendere virtutibus ⁊ bonis operibus vt per hec possit sibi deū acquirere ⁊ consequenter vitā eternā possidere. Unde Aug. Tunc erit deus oīa in nobis; quicquid hic querebas: quicquid hic pro magno habebas. quicquid hic amabas manducare ⁊ bibere ipse erit tibi cibus ⁊ potus. quicquid hic volebas vt sanitatem ipse tibi immortalitas erit. quicquid hic querebas vt diuitias: deꝰ tibi erit diuitie. Auare quid tibi sufficit si tibi deꝰ non sufficit. Itē Aug. lib. xxij. de ciuitate dei. Qd deus preparauit diligentibus se fide nō capitur: spe nō attingitur: charitate non cōp̄chenditur. desideria ⁊ vota transgreditur. acquiri potest: estimari non potest. Quintū remediū cōtra auariciā est ꝙ bona temporalia hic multiplicata nocent homini etiā post mortē. ⁊ hoc ꝓpter districtā rationē quaꝫ redditurus erit de temporalibus. Hoc quere ante s̄mo. iij. ℞

Dñica. xviij. Ser. cxix. de dilectiōe dei.

Diliges dominū deū tuum ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex tota mēte tua. Hoc est maximū ⁊ primū mandatū. Secūdū aūt simile est huic. Dilige ꝓximū tuū sicut teipm Math. xxij. Mar. xij. Lu. x. Sciendum ꝙ in presenti sermone dicēdū est de dilectione dei ⁊ ꝓximi. Unñ Augu. Sola dilectio discernit inter filios dei ⁊ filios dyaboli. Signant se oēs signo crucis. respondēt oēs amē. cantant oēs all'a. baptizantur oēs. eccliaꝝ parietes implent. nō discernunt̄ filij dei a filijs dyaboli nisi in charitate. Qui habent charitatē nati sunt ex deo. q̄ nō hñt charitatem nō sunt ex deo. Unñ in p̄nti s̄mone q̄tuor sunt dicenda. Primo q̄re merito debemꝰ diligere deū. Secūdo quō s̄m ordinē charitatꝭ q̄ueqꝫ sunt diligenda. Tertio q̄ sunt signa ꝑ q̄ q̄s cognoscere pōt an deū diligat. Quarto q̄ sit dr̄a inter amorē diuinū ⁊ carnalē. ¶ Circa primum sciendū ꝙ deꝰ diligendꝰ ē a nob̄ ex toto corde q: nos creauit: redemit: ⁊ glificauit. Si quis eñ diligit carnalē p̄rem a quo tm̄ hꝫ corpus mortale: q̄ntū tūc diligere dꝫ deū a quo habebit corpꝰ imortale. Si tm̄ matrē q̄ hoīem ꝓduxit in hunc mundū miserijs plenū: q̄ntum tūc deū q̄ hoīem in alui mūduꝫ ducet multis gaudijs repletū. Si tm̄ fratres carnales diligis q̄ pticipādo tecū hereditatē t̄renā pauperiore te faciūt: q̄ntū tūc debes diligere xp̄m q̄ tecū pticipando hereditatē eternā ditiorē te faciet. Si filiū diligis cū quo tātū laboras nec scis si in illo aliq̄d ꝓficias: ⁊ an ipse tibi in futuro app̄ciet̄: vel an ipe se tibi opponet ⁊ tibi malū ꝓ bono reddat. q̄ntū xp̄m diligere debes q̄ inestimabilit̄ tibi b̄nfacturꝰ ē eternaliter. Si tantū diligis vxorē q̄ forte aliū plus diligit ꝙ te: q̄ntū diligere debes xp̄m q̄ nunq̄ amore suū a te sepabit. Naꝫ illū dñm digne diligere deberet oīs hō. Qd sic ꝓbat̄. q: diligeres eū q̄ ꝓ te daret res. plꝰ q̄ ꝓ te relinq̄ret amicos ⁊ cognatos: ⁊ exiret terram suā. maxime q̄ corpꝰ suū ꝓ te daret. Hoc xp̄s totū fec̄. Iere. xij. Reliqui domū meā. i. celū. dimisi hereditatē meam. i. angelos qui sunt heredes celi. ⁊ dedi dilectā aīam meā. i. vitā in manꝰ inimicoꝝ ⁊c̄. Itē diligeres eū q̄ pro dilectiōe tua funderet lachrymas. maxime si sanguinē ꝓ te effunderet. Hoc idē fecit xp̄s. i. Ioh. v. Tres sunt q̄ testimoniū dant ī terra dilectiōis. s. sp̄us. i. aīa ab ipo egrediens. sanguis in passione ab ipo ꝓfluens: ⁊ aqua lachrymaꝝ. Bern. O ꝙ vehemēti amplexu amplexatꝰ est me in cruce in qua fluxit aqua de latere. manauit sanguis ex corde. recessit aīa a corpe. Itē Bern. Non est passus ꝓ se: q: nō peccauit. nec ꝓ bonis angelis: q: necesse nō hñt. nec ꝓ angelis malis: q: nunq̄ habebūt gliam: s; ꝓ te hō. Zelus domꝰ tue id est fidelis aīe. comedit me. id est fuit cā passionis mee. Itē q̄ntū diligeres eū qui ꝓ te daret manū vnā ad amputandū cū tibi amputari caput debuisset: vel oculū vel pedē: ⁊ sic ð alijs mēbris. quantū a.it diligeres ⁊ quantas grāꝝ actiones teneris illi q̄ ꝓ te ñ solū nō manū: nō pedē: imo totū corpꝰ dedit ī mor

te. Itē diligere deberes eū q̄ te liberaret a morte: pl⁹ q̄ si p hoc daret tibi saluū p̄ductū. max. me qui sup hoc te semp habere vellet in loco filij sui sup hoc te semp habere vellet in loco filij sui. Ex his p3 q̄ merito debes diligere xp̄m qui pl⁹ p te fecit 7c. Itē debes xp̄m diligere plus q̄ oēs res tp̄ales. plusq̄ oēs amicos tuos. q̄ oīa res tpales. plusq̄ oēs amicos tuos. Sicut oēs martyres fecerunt q̄ p̄pter eū oēs amicos 7 oīa bona tēporalia reliquerunt: 7 seipos p eo in mortē dederunt. Et si non es tante virtutis 7 fortitudinis in dilectiōe dei q̄ totū mundū velis p eo deserere sicut illi martyres 7 sancti fecerūt. habeas tū tantā dilectionē ad xp̄m vt p̄pter ipm vilissimū quod in toto mūdo ē despicias hoc est omne peccatū mortale. q2 vilissimū q̄d totus mundus habet est peccatū. Hoc ita vile est q̄ nulli prodest: q2 nec corpi nec anime. Vilius est q̄ serpēs. q̄ rana: q̄ aranea: 7 sic de alijs. oīa em̄ talia ad aliq̄d valēt. peccatū vero ad nihil. Qui pro deo tā vile nō vult dimittere vix dabit pro eo tempore antixp̄i oculū. vel pedē. vel manū. Et ideo in vilissimū locū mundi longe a se proiecit eos. hoc est in infernū: vbi oīa mala mundi confluent. Deut. xxxij. Congregabo sup eos mala: 7 sagittas meas cōplebo in eis. Unde etiā ps. Pluet super peccatores laqueos ignis sulphur 7c. Nā sicut gutte pluuie sunt innumerabiles: sic etiā 7 pene dānatoꝝ. Qui em̄ ista mala infernj cupit effugē deū ex toto corde: ex tota aīa: 7 ex tota mente debet diligere. ¶ Unde oritur questio vtrū charitas vie possit esse pfecta. Sciendū sm Aug. licet cetera mandata dei possunt impleri i via. sicut Non mechaberis. Non furtū facies. 7 sic de alijs. mandatū tū dilectiōis quo deus precipitur diligi ex toto corde: ex tota aīa: 7 ex totis virib⁹. solū implebitur in patria: vbi oīa cessabunt impedimenta. p̄pter q̄d etiā solū ibi erit charitas pfecta. Notandū tū est sm Tho. q̄ perfectio charitatis pōt dupliciter intelligi. Unō mō ex parte diligibilis. Alio modo ex parte diligentis. Ex parte igitur diligibilis pfecta est charitas vt diligat aliq̄d inquantū diligibile est. De⁹ aūt intantū diligibilis est inq̄ntū bonus est. Bonitas aūt eius infinita est. vñ infinite est diligendus. Sed nulla creatura potest deū diligere infinite. cū q̄lbet virtus creata sit finita. Uñ per hunc modū nullius creature charitas pōt esse perfecta: sed solū charitas dei qua seipsum diligit. Ex pte vero diligentis charitas est perfecta. qū aliquis sm suū totū posse deum diligit. Hoc pōt esse trib⁹ modis. Primo modo sic q̄ totū cor hominis sm totū suū posse semper actualiter feratur in deū. 7 sic charitas patrie dicitur esse perfecta. q2 beati in patria semper actualiter sm totū eoꝝ posse deū diligunt. Sed ista pfectio hic in via est impossibilis homini: quia p̄pter humane vite infirmitatē ipossibile ē hoī q̄ sp actualit̄ de deo cogitet: vel eū semp actualiter diligat. vel habeat dilectionem ad ipm. Secundo mō q̄ hō habitualit̄ totū cor suū ponat in deū: ita videlicet q̄ nihil videat cogitet vel appetat q̄d sit diuine dilectioni cōtrariū. Et hec pfectio reperitur in oībus charitatē habentibus. Tertio mō q̄ hō actualit̄ 7 deliberate totā vitā suā 7 totū studiū suum deputet ad vacandū deo 7 rebus diuinis. oībus alijs p̄termissis: nisi inquantū requirat necessitas presentis vite. Et hec pfectio charitatis est possibilis hoī in hac vita. nō tū cōmunis est oībus charitatē habentib⁹. sed solū cōuenit viris pfectis mūdo totaliter renūciātibus. ¶ Querit̄ vtrū de⁹ nos plus diligat q̄ nos ipm. Rñdet̄ q̄ sic. Et hoc propter tria. Primo p̄pter certitudinē cognitionis. Uñ phs dicit q̄ matres pl⁹ diligūt filios p̄pter certitudinē q̄ patres. Plenariā aūt cognitionē h3 de⁹ de nob: sed nos solū ipm cognoscimus p fidē. 7 iō quanto pfectior est sua cognitio qua nos cognoscit: tāto maior est sua dilectio ad nos. quia nihil amatur nisi cognitū. Secūdo p̄pter magnitudinē pfectionis. Quantū aūt q̄s h3 de charitate: tantū h3 de pfectiōe. sed de⁹ est ipamet charitas. i. Joh. iiij. Deus charitas est. Ergo summum bonum. Uñ Ignacius dicit. Amor meus crucifixus est. Tertio propter multitudinē beneficioꝝ. Et sua bñficia sunt innumerabilia 7 inenarrabilia q̄ nob exhibuit. g̃ plus nos diligit q̄ ecōuerso nos ipm. Uñ phs dicit q̄ benefici plus diligunt quibus faciunt. Itē queritur quare in p̄senti sermone charitas nominat̄ maximū mādatū. Respondetur q̄ propter quattuor rationes. Prima ratio: q2 deus ex maximo affectu se diligi mandauit. Omnia em̄ q̄ in veteri 7 in nouo testamentis mādata sunt omnia ad habendū charitatē inducta sunt. Unde Bern. Quicquid diuina lege indicitur: in charitatem ordinatur. Ideo autem ex maximo affectu se deus diligi mandauit: q2 ad hoc mādatū oīa alia ordinant̄. Secunda ratio: ideo dilectio dei maximum mandatū dicitur: q2 vtilitatē maximā nobis confert. quicq̄d em̄ agim⁹ in charitate: totū

meritoriū efficit atq; sctm̄. Uñ sicut auꝝ sup
dictū nobilitat oīe metallū: sic oīa opa nr̄a
charitas. Propt' qḋ dr̄ Apoc. iij. Suadeo ti
bi a me emere auꝝ ignitū ꝛ probatū vt locu
ples fias. qḋ de charitate vtiq; dictū est. Nā
vt dicit Aug. Charitas si desit frustra habē
tur cetera. si assit oīa habentur. Tertia rō iō
mandatū maximū dr̄: q2 oēs ꝟtutes in se cō
tinet. Uñ Aug. Sicut de⁹ oē bonū in se cōti
net: sic charitas q̄ de⁹ est oēs ꝟtutes ꝑfectissi
me in se hꝫ. Quarta rō: q2 ꝑ charitate maxi
ma nob̄ in celo premia ꝓmittunt. Quia ꝑm
eā i celo ꝑmianur: ꝛ int' āgelos sub ꝛ supra
collocamur. In terris ḡ charitas maxīe nos
scificat: ꝛ in celo maxime nos remūerat. ꝛ ex
his q̄ttuor causis charitas mādatū maximū
noiatur. ¶ Quantū ad secūdū sciēdū ꝙ
qnq; sunt diligenda ꝑm ordinē charitatis.
Primuꝫ est de⁹ q̄ sup oīa est diligend⁹. Uñ
dicit in ꝑmissis ꝟbis. Diliges dn̄m deū tuuꝫ
ex toto corde tuo. i. ꝙ cor tuū nō sit inclinatuꝫ
ad aliq̄d aliud qḋ sit ꝯ deū. Uñ dicit ꝑhus.
Principiū vite ꝛ oīs mot⁹ corpis ꝛ sensus ē
a corde. Ergo ꝯñr cū oīb⁹ membris corpis ꝛ
actionib⁹ eorūdē. s. visu: auditu: gressu: tactu:
ꝛc. ꝟuiendū est deo: sic ꝙ omnia ꝓpter ipm̄ fi
ant. Et ex tota aīa. i. cū potētijs ipius aīe. s.
cū rōnali cognoscēdo bonū. irascibili sperne-
do malū. ꝯcupiscibili amādo ꝛ desiderando
bonū. Et ex tota mēte. s. vt memoria tua fixa
sit in ipm̄: sic ꝙ freq̄nter de eo cogites. Secū
do diligere teneor hoc qḋ in me est. s. animā
meā ꝓpriā: ꝛ etiā ꝓximi aīaꝫ. sicut imaginē
trinitatis: ꝛ sicut sigillū regis. Et sicut imago
diligitur propter illū cuius est imago: sic cru
cifixū diligitur ꝓpter xp̄m. Nō q2 lapis vel
lignū sit: sed q2 xp̄m rep̄sentat. Sic ꝛ dilige-
re debeo aīam meam: ꝛ post hoc aīam proxi
mi tanq̄ imaginem dei. Item diligere debeo
aīam meā ꝛ proximi: q2 est thesaurus pro q̄
xp̄s oīa dedit. Uñ Aug. Sicut deus omnē
creaturā: sic anima oēm corporeā creaturam
natura ꝛ dignitate precellit. Uñ Bern̄. To
tus mūdus iste preciū vni⁹ aīe estimare nō
pōt. Non eñ de⁹ ꝓ toto mūdo aīam suā da-
ret quā ꝓ vna aīa dedit. Tertiū ē ꝓpriū cor
pus qḋ mihi adheret. ꝛ illud diligere debeo
ordinate: sic ꝙ ꝯseruē illud in esse: vt possim
deo ꝟuire: ꝛ cū corpe vitā eternā mereri. Er-
go optet me comedere: bibere: dormire ꝛc.
Et illa oīa mihi meritoria sunt q̄ñ ordino ad
illū finē. Quartū qḋ ꝓpe me ē. i. ꝓximū. Et i
hac charitate ē quītuplex grad⁹. Nā ꝑmo de

beo diligere vxorē ꝛ parentes. Secūdo filios ꝛ
amicos. Tertio domesticos. Quarto extra-
neos. Quinto inimicos. Quintū qḋ infra me
est. i. tp̄alia. Ubi tñ sciendū ꝙ tp̄alia nō sunt
diligēda nisi q̄ntū ad sustentationē corpis: ꝛ
ad salutē aīe prodesse possunt. Uñ aplus. i.
Thi. vi. Hn̄tes aūt alimēta ꝛ q̄b⁹ tegamur
his ꝯtenti simus. Uñ xp̄s in eu̾agelio: vt hr̄
Luc. xvi. dicit ad illos q̄ tp̄alia possidēt. Faci
te vob̄ amicos de māmona iniq̄tat ꝛc. ¶
Quantū ad tertiū sciēdū ꝙ sunt qnq; signa
ꝑ q̄ q̄s cognoscere pōt an deū diligat. Primū
signū est pctōꝝ declinatio. Nā q̄ vere deū dili
git cauet oēm offensā dilecti. Et q2 xp̄s ma
xime offendit ex pctis. iō q̄ xp̄m vere diligit
cauet pctm̄. ps. Qui diligitis dn̄m odite ma
lū. Itē. i. Joh. iij. Ois q̄ ex deo est pctm̄ nō fa
cit. Uñ sciendū ꝙ q̄libet bon⁹ xp̄ian⁹ potius
dꝫ mori ꝛ oībus tp̄alib⁹ bonis ꝑuari: q̄ deū
cuꝫ vno solo peccato mortali offendere: sicut
plures sancti fecerunt. Hoc luxuriosi nō attē
dunt qui delectationē luxurie deo ꝛ omnibus
sanctis preponūt. Et potius volunt cum de
monibus ꝛ oībus dānatis eternaliter torq̄-
ri: q̄ hac delectatione carere. Similiter ꝛ su
perbi qui honores mundanos deo ꝛ omnib⁹
sanctis ꝛ gaudijs celi preponunt. Similiter
ꝛ auari qui pro modico lucro temporali ven
dunt deū ꝛ sanguineꝫ xp̄i: ꝛ beatā virginem
mariā: ꝛ sanctos angelos ꝛ animā propriaꝫ
quia potius deo ꝛ omnibus sanctis volunt
carere: q̄ hoc lucrum temporale non habere
Secundum signum dilectionis dei est bona
operatio. Diligens enim deū facit oīa in qui
bus se dilecto posse existimat ꝯplacere. Joh.
xiiij. Qui credit in me opera que ego facio ꝛ
ipse faciet: ꝛ maiora hoꝝ faciet. Uñ Grego.
Probatio dilectionis exhibitio est opis. Er-
go si libenter audis de deo loqui ꝛ libenter
cogitas de deo: ꝛ libenter de mane surgis: ie
iunas: ꝛ oras: signuꝫ est dilectionis dei. Ter
tium signum est proximoꝝ dilectio. i. Joh. ca
nis. iiij. Si quis dixerit quoniā diligo deum
ꝛ fratrē suū oderit: mēdax est. Qui eñ non
diligit fratrem suū quē videt: deū quem non
videt quomō potest diligere. Quartū signū
est patiens maloꝝ perpessio. Cogitans enim
ꝙ deus nos ex charitate castigat libenter su
stinet quicquid ex charitate infertur. Unde
aplſ. Ro. viij. Quis nos separabit a chari
tate christi: tribulatio an angustia ꝛc. Si eñ
carnalis amor tribulationes ꝛ dolores alle-
uiat quos quis sustinet pro dilecto multo ma

plius amor dei. Un̄ Aug. Que dura sunt la boꝛantibꝰ leuia sunt amantibꝰ. Et ex hoc sen su d̄r Mat. xi. Tollite iugū meū sup vos ⁊c̄. Et subiūgit. Iugū em̄ meū suaue est ⁊c̄. Hic Joh. dicit. Mandata dei grauia nō sunt. De quo Ber. Libꝫ admirari ꝙ leue sit iugū dn̄i qꝺ nō solū nō onerat: s ⁊ portat. Quintū si gnū ē si libent munuscula dirigit dilecto suo ⁊ hoc fit cū elemosyne tribuūtur paupibus. Mat. xxv. Qꝺ vni ex minimis meis ⁊c̄. X Circa quartū sciēdū ꝙ amor dei caret septu plici timore solicitudine ⁊ defectu quē habet amor carnalis. Primo q̄ diligit deū semp pōt cū hr̄e p̄ntem. ps. Si ascēdero in celū tu illic es: si descendero in infernū ades. ⁊c̄. Secꝰ est ꝺ amore carnali. Secūdo ꝙ nō dubito si ego eū diligo ip̄e me diliget: ⁊ mltō plꝰ ꝙ ego eū Ip̄e em̄ dicit Prouerb. viij. Ego diligentes me diligo. Secus est de carnali amore. Ter tio ꝙ certus sum ip̄m nō ignorare ꝙ eū dili go: quantū etiā ⁊ cū q̄ affectu. Et sic n̄ oportet me solicitari nec verecūdari quō ei exponaꝫ hoc ꝙ ego diligā eū: nec etiā timere ꝙ ip̄e h sinistre accipiat qꝺ carnalis amor nō habet. Quarto ꝙ nō doleo ꝙ alꝰ secū loqtur: ⁊ p eiꝰ amicicia laborat. imo vellē ꝙ om̄s hoīes hoc facerēt. Scio em̄ ꝙ p hoc nihil mihi dee rit: s magis accrescat. Nō em̄ mihi fit alienꝰ eo ꝙ alijs sit familiaris. Hoc etiā amor car nalis nō habet. Quinto ꝙuis eū diligā sup oēs: imo sup oia: t̄n non doleo nec pro malo habere possum ꝙ ip̄e aliquē vl' aliquā plus diligat ꝙ me. Ratio: q: scio ꝙ ip̄e est iustus ⁊ sapiens: ⁊ oīa iuste facit. hoc etiā carnalis amor non facit. Sexto ꝙ ip̄e tantꝰ est ⁊ ego tā modicus ꝙ mihi sufficit vt etiam inter ex tremos me ponat. dū tamē etiā sim de nume ro amicoꝝ suoꝝ. Hoc etiā carnalis amor nō habet. Septimo ꝙ certus sum ꝙ eius ami ciciā perdere non possum: nisi ex meo vicio. Ipse enim in se imutabilis est. ⁊ ꝙ mors nec me ei. nec ip̄m mihi auferre potest. Hoc etiā carnalis amor non habet. Si igitur vultum turbulentum tibi exhibet: de hoc non doleas imo de hoc potius gaudeas quia ipse dicit Ego quos amo arguo ⁊ castigo.

In eadem dominica. Sermo. cxx. De di lectione proximi.

Diliges proximū tuū

sicut teip̄m. Expedito vno sermo ne charitatis q̄ deo debetur nūc dicendū est de charitate q̄ p̄ximo debet. Ad quā charitatē admonemur p v̄ba p̄dicta. s. Diliges p̄ximū tuū sicut teip̄m. Unde in isto s̄mone tria sunt dicēda. Primo q̄ sunt illa q̄ icitāt nos ad dilectionē p̄ximi. Secūdo quo tenemur p̄ximū diligere. Tertio signa dile ctionis p̄ximi. A Circa primū sciendū ꝙ p̄ ximū diligere debemꝰ ꝓpter tria. Prīo ꝓpt̄ attinentiā naturalē siue ꝓpt̄ parentelā. q: oēs sumꝰ fratres et vno p̄re ⁊ vna m̄re. s. ex adā ⁊ eua ꝓgeniti quo ad naturalē fraternitatē Sꝫ quo ad sp̄ualē frat̄nitatē oēs nati sumꝰ ab vno p̄re. s. deo. ⁊ ab vna matre. s. eccl'a. Et oēs habemꝰ vnū baptisma: vnā fidē: ⁊ vnā hereditatē i celo possidēdā. Un̄ Aug. Oēs fratres sumꝰ s̄m ꝙ hoīes sumꝰ. q̄nto magis s̄m ꝙ xp̄iani sumꝰ. Hinc iterꝫ dicit aug. Uo luit deꝰ vnicū hoiem formare in p̄ncipio a q̄ oēs hoīes p̄cederēt: vt tanꝙ fratres oēs se amarēt. nec sic factū legimꝰ in āgelis vl' aīa libus brutis. Secūdo ꝓpter similitudinem. Eccl'a. xiij. Omne animal diligit sibi simile. Hoc patet. Nā oēs creature eiusdē speciei se mutuo diligūt. Un̄ si vrsus: lupꝰ: leo: ⁊ sp̄es crudeliora alijs aīalibꝰ nō exercēt maliciam in eis que sunt sue speciei: multomagis homo non debet exercere maliciā in alios homies q̄ sunt sue speciei. Un̄ si natura docet aīalia bruta seruare amorē ⁊ mansuetudinē ad si bi similia: quā excusationē habebūt q̄ p ratō nē quā habent talia nō faciūt. Tertio diligē dus est p̄ximus ꝓpter p̄ceptuꝫ dei. Joh. xv. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Unde sciendum ꝙ amandus est proximus siue credatur bonus siue malus. Si em̄ credatur vel sciatur esse bonus satis apparet ꝙ amandus est ab his q̄ deū amāt eū talē deus filiū suū reputet. Et insup xp̄us reputat eum sibi attinere om̄i genere attinē tie. Math. xij. Quicūqꝫ facit volūtatē patris mei qui in celis est ipse meus frater soror ⁊ m̄r est. B Si aūt malꝰ sit p̄ximus adhuc tū diligēdus ē. ⁊ ꝓpter deū: ⁊ ꝓpter te: ⁊ p̄ pter seip̄m. Prīo ꝓpt̄ deū. q: si deū diligis ⁊ eiꝰ filiū amabi o dū sane mētis erat: sic pro pter deū debea etiā amare eū dū insane men tis factꝰ sit. Secūdo ꝓpt̄ ip̄um: ⁊ p̄ximū de bes amare eū. Si em̄ fratrē tuū amabas sa nū: nihilominus debes amare eū egrotū. In tali em̄ statu magis indiget amore tuo ꝙ in alio. Tertio ꝓpter teip̄m debes euꝫ amare. Magis em̄ amando eū lucraris eū tibi no cet ꝙ si tibi bn̄ficiis esset. Nā ex hoc efficimur filij dei. Unde Mat. v. Diligite inimicos ve

stros bn̄facite his q̄ oderūt vos ⁊ orate pro
psequentibꝰ ⁊ calūniantibꝰ vos: vt sitis filij
patris vestri q̄ in celis est ⁊c̄. ¶ Circa
scđm̄ sciendū ꝙ xp̄iani dn̄t seinuicē dilige
re sicut mēbra eiusdē corpis. Nec aūt mēbro
rū dilectio inter se q̄ntuplex est ad quā q̄lib;
tenet̄. Prima ꝓprietas mēbroꝝ est ꝙ nullū
mēbrū ⁊ si sit magis nobile despicit aliud mi
nus nobile: vt oculi ⁊ caput non despiciūt pe
des. Sic etiā in celo nec archāgelus despicit
angelū: nec btā virgo maria petrū vel aliū
nec sol lunā: vl' mercuriū sibi inferiores. Nul
lus tā pulchros h; oculos q̄ videre despiciat
pedes suos etiā in luto ābulātes. Sic nec q̄s
q̄ꝫ supior: nobilior: potētior: vel ditior: in eccle
sia despiciat inferiorē: s; potiꝰ honoret. Deꝰ eī
nō fecit hoīes ex diuersis materijs. s; hoīem
formauit de limo terre. Vn̄ rex ⁊ mendicus
de vna materia sunt. Sil'r dn̄s ⁊ suus. ancil
la ⁊ dn̄a. deformis ⁊ pulcher. diues ⁊ paup.
miles ⁊ rusticꝰ. p̄latꝰ ⁊ subditꝰ. impator ⁊ le
prosus: ⁊ sic de alijs. Ideo inferiores nō sunt
ꝯtemnendi. Vn̄ Malach. ij. Nunq̄d non deꝰ
vnꝰ creauit nos. Quare ergo vnusq̄sq; n̄r̄m
despicit fratrē suū ⁊c̄. Et vere despiciendi nō
sunt inferiores: s; potiꝰ honorādi. q: sepe ī cō
spectu dei sunt reges ⁊ p̄ncipes, q̄ hic apd̄ ho
mines sunt rustici vel pauperes ⁊ despecti. ⁊
sunt futuri socij angeloꝝ in celo. Ideo inferi
ores nō sunt ꝯtēnēdi. q: q̄ inferiores sunt co
rā hoīb;: sepe sunt corā deo supiores. Vnd̄
apl's. i. Cor. xij. Que putamꝰ ignobiliora es
se corpis mēbra: his abūdantiorē honorē cir
cūdamus. Meliꝰ eīm vestimꝰ pedes q̄ꝫ oculos
q̄ꝫ os: q̄ꝫ nasū; q̄ꝫ faciē. Ita dn̄s q̄nq; in celo
meliꝰ honorat inferiores q̄ꝫ supiores. Et sic
erūt nouissimi primi ⁊ p̄mi nouissimi. Quia
qui hic habent honores: dignitates: ⁊ diuiti
as: p̄ ceteris q̄nq; erūt posteriores. ¶ Se
cūda ꝓprietas est ꝙ quodlibet membrū alij
nō inuidet: s; ex corde sibi ꝯgaudet ⁊ ꝯdolet.
nō inuidet etiā si habeat idē officiū qd̄ aliud
h;. Nō eīm inuidet oculꝰ oculo. Vel etiā si ha
beat indignius officiū: nō inuidet pes ī pul
uere ⁊ luto ambulans capiti vel oculo quem
nunq̄ꝫ tāgit puluis ⁊ multo eo pulchrior est.
imo potius vellet ipm̄ adhuc eē multo pul-
chriorē. Nō inuidet pes cordi: q: est sapiētiꝰ.
Non cerebro: q: est melius custoditū vel lo-
catū altiꝰ. Non ori: q: isti datur vinū. cū sibi
datur aqua ⁊ huiusmodi. Sic nequaq̄ꝫ deb;
q̄s alteri inuidere ꝓ bono quod dn̄s ei con-
tulit. vel q: ditior vel nobilior vel altior vl' ac
ceptior sit: ⁊ huiusmodi. Dn̄s eni; ordinauit
mēbra corpis ⁊ eccl'ie vt voluit. Nec oēs pos-
sumus vnū officiū habere. i. Cor. xij. Omīa
mēbra nō eundē actū habent. Nūc aūt sicut
posuit deꝰ mēbra vnūquodq; coꝝ vel maius
vel minꝰ in corpore sicut voluit: ita ⁊ in eccl'a
vniuersas psonas. Vn̄ ⁊ licet oculi nō labo
rent vt pedes: circūspiciūt tn̄ ⁊ preuident ne
pedes deuiēnt vel se impingāt aut in foueā;
cadant. Qđ si in luto cū pedibꝰ ambularent
excecarent̄: ⁊ ita quasi totū corpꝰ periret. Io
oīmode dilige proximū tuū sicut teipm̄: ⁊ q̄e
sce ab inuidia. Mare diuine largitatis inui
dendo siccare nō potes sicut nec solē obscura
re. vel celū in infernū cōmutare. Multo faci
lius totū mare in dulcedinē mellis converte
res. de celo infernu; faceres: de aqua ignē: q̄ꝫ
fontē; diuine largitatis exiccares. Quiesce
ergo: frustra laboras ⁊ aīam tuā perdis. ni-
hil cū inuidia ꝓficis nisi ꝙ te tribulas ⁊ bo
na que facis mortificas. i. Ioh. iij. Qui non
diligit fratrē suū manet in morte. Et ideo po
tius ꝓximo cōpatere ⁊ cōgaude vt mēbrum
mēbro. ⁊ bonū cupias ei: alioquin nō es mē-
bru; corpis xp̄i. Quia vt dicit̄. i. Cor. xij. Si
quid patitur vnū mēbru; compatiuntur oīa
membra. Quia cum pes vel oculus capitur
aliqua egritudine: totum corpus condolet.
Ita et nos debemus condolere fratribus si
quid aduersitatis eis emerserit: ⁊ letari si be
ne eis acciderit. Vn̄ apl'us. i. Cor. xij. Dum
gloriat̄ vnū mēbrū cōgaudent oīa membra.
Et sciendum ꝙ multis sic expedit ꝙ sint hic
de inferioribus. Ergo fac de necessitate vir-
tutē: ⁊ de bono ⁊ gloria alterius membri con
gaude. Quia cum coronatur caput congau-
dent omnis membra. Quod ⁊ si tu similiter
feceris: multum glorie per hoc mereberis:
Nunq̄ꝫ eīm aliquis hominū tantam gloriam
vel tantum cōmodum de aliquo hic habuit
nullus vnq̄ꝫ pater vel mater de filio. nullus
de fratre vel amico: vt tu in celo habebis de
quolibet proximo saluando. i. Thes. ij. Que
enim est nostra spes aut gaudiu; aut corona
glorie: nonne vos ante dominū nostrū iesu;
christū in aduentu eius. Vos enim estis glo
ria n̄r̄a ⁊ gaudiū. ¶ Tertia proprietas
est ꝙ quodlibet membrū corporis alteri pro
sua possibilitate subuenit. Membra eīm sibi-
ipis q̄ habēt inuicē ꝑticipāt. Nullū eīm mem
brū sibi soli retinet aut appropriat officium
suū vel bonū qđ h;. Oculus sibi soli non vi-
det. manꝰ sibi soli non laborat: ⁊ huiusmodi.

Sed manꝰ dat ori cibū q̄ sibi daẜ. os stoma
cho. ſ. ſtomachus epati. ⁊ epar alijs membris
Deuẜ. xv. Precipio tibi vt apias manū tuaꝫ
fratri tuo egeno ⁊ paupi. Uñ sic vis ꝙ deꝰ i
necessitate subueniat tibi: sic etiā tu ꝓximo. Hāc
etiā doctrinā naturalē sumere possumus de
arborib꜄ cuiꝰ cū truc꜄ bñ firmaẜ ⁊ succū sibi de
terra attrahit: diuidit illū succū oib꜄ ramis:
⁊ sic fruc꜄ ex hoc multiplicanẜ. Si trūc꜄ suc
cū sibi soli retineret: ⁊ ramis nō ꝯdiuideret:
arbor sine fructu remaneret. Sil'r etiā vide
mus in celestib꜄. Cū eñ stelle ṽtutes suas a
deo sibi datas cōicant cū terra. terra nō solū
sibi retinet: ſ; diuidit cū terre nascētib꜄. ſ. arbo
ribus: florib꜄: herbis: segetib꜄: et hmōi terre
adherentib꜄. put indigēt. q: si terra q̄ sibi de
sup danẜ intra se sibi soli retineret: arbores
segetes ⁊ hmōi fructus non ꝓduceret. ❡
Quarta ꝓprietas est ꝙ mēbrū lesuꝫ ab alio
se non vindicat. Sic etiā dꝫ esse in mēbris ec
clesie. Ro. xij. Nulli malū ꝓ malo reddētes
Si os comedit vel bibit hoc qḋ postmodum
oculos ledit. vel si pes cadit vñ caput leditur
vel vulneraẜ nō se vindicāt: nec ⁊ alia mem
bra vindictā exercēt. Si manꝰ secat digitū al
terius manꝰ illa nō resecat. Si cū panē incī
dit vulnerat: non reuulnerat. q: ex hoc dolor
multiplicareẜ. Uñ stultū est ꝙ hō vult seipꝫ
vindicare in suo ꝓximo. si eñ deo cōmisisses
ipē te vindicasset aliū grauiꝰ puniēdo ꝙ̄ tu.
⁊ ꝓ illo honore ꝙ ius suū tibi nō vsurpasses
te vindicādo multiplicit̄ ⁊ gloriose te remu
nerasset. Deuẜ. xxxij. Mihi ea est vltio ⁊ ego re
tribuā. iō indulgendū est ꝓximis ꝓpter xpꝫ
⁊ ꝓpter salutē ꝓpriā. Quinta ꝓprietas mē
brorū est ꝙ vnū mēbrū ex multa dilectiōe si
bi fieri reputat qḋ alteri fit siue sit bonū siue
malū. Uñ si pes lediẜ: os dicit cur me lesisti.
Si manui aliqd daẜ os dicit: bñ mihi fecisti
Sic corpꝰ cōprimiẜ os dicit cur me cōprimis:
sic etiā dꝫ eē in ecc'ia dei. Uñ ⁊ caput nr̄m. ſ.
xp̄s dicit Act. ix. Saule saule qd me ꝑseq̄ris.
⁊ etiā dicet in iudicio Math. xxv. Qḋ vni ex
minimis meis fecistis mihi fecistis. Et q̄nto
qs magis suū reputat alienū malū vl' alienū
bonū: tāto sanctior ē ⁊ deo similior. Uñ Gre.
in moral'. In tāto q̄sq; ꝑfectior ē: in q̄nto ꝑfe
ctius sentit dolores alienos. ❡ Quantuꝫ
ad tertiū sciēdū ꝙ tria sunt signa ꝑ q̄ possu-
mꝰ hr̄e ꝯiecturā si habeamꝰ charitatē ad ꝓ-
ximū. Primū ē si ꝓximis nr̄is i corde bonuꝫ
fauemꝰ ꝯgratulātes sincero affectu ipoꝝ bo
nis tāq̄ nob'. Secūdū ē vt sup mala eoꝝ eis
fr̄i affectū ꝯpatiamur q̄ duo tāgit Aplu's ad
Ro. xij. Gaudete cū gaudētib꜄: flete cū flen
tibus. Tertiū signū ē si legeꝫ naturalē ꝓxis
nr̄is ꝑ oīa tenemꝰ. q̄ ꝯsistit in duob꜄. Quoꝝ
primuꝫ habeẜ Thob. iiij. vbi dr̄. Qḋ tibi ab
alio oderis fieri vide ne tu aliq̄n alteri facias
Secundū poniẜ Math. vij. Quecūq; vultis
vt faciāt vobis hoīes: ⁊ vos facite illis. Hec
eñ duo āte tp̄a legis hoīes informabāt quō
se deberēt circa suos ꝓximos exercere. Unḋ
lex naturalis docꝫ vt ꝓximo subuenias sicut
tibi velles fieri: si in tali statu ex necessitate es
ses. Uñ Hiero. in ep'la. Uult eñ deꝰ vnūquē
q; alteriꝰ āgustias vt ꝓprias sentire. ⁊ quō
sibi in tali tribulatiōe si eēt subueniri cupet:
ita ipē alteri ꝓpter deū subuenire nō postpo
nat. Ergo q̄ nō ꝯpatiẜ ꝓximis nec eis subue
nit in suis necessitatib꜄: talis hꝫ signū ꝙ non
est in charitate: nec in gr̄a dei. Uñ. i. Iob. iij.
Qui habuerit subām huius mūdi ⁊ viderit
frēm suū necesse hr̄e ⁊ clauserit viscera sua
ab eo: quō charitas dei manet in eo. vñ Gre.
Minꝰ ꝓximū amare ꝯuinciẜ q̄ nō cū eo i ne
cessitate illiꝰ ea q̄ sibi sunt necessaria impēdiẜ.
Uñ legimꝰ exēplū de fidelitate amicoꝝ. Pe
trus alfunsius dicit ꝙ erāt duo mercatores
vnꝰ in egypto: alter in baldach. q̄ se solo no
mine nouerūt ⁊ diligebāt. Ille ḋ baldach ve
nit in egyptū quē egyptiꝰ gaudēs suscepit: ⁊
oīa sua ei ostēdit. Trāsactis octo dieb꜄ ille de
baldach grauit̄ infirmabaẜ. Reqriẜ medi-
cus. pulsus tangiẜ. vrina inspiciẜ: ſ; morbus
nō reperiẜ. Tandē cor suū aperiēs dixit se ob
amorē vniꝰ puelle quaꝫ ille egyptiꝰ in domo
sua nutriebat vt esset vxor sua lāguere. Quo
audito puellā ⁊ oīa q̄ cū ea recepturꝰ erat il
li dedit. Qui vxorē ⁊ oīa ꝑdicta suscipiēs ad
patriā suā rediit. Cōtigit postmodū egyptiū
oib꜄ bonis suis amicis egere ⁊ nudum ⁊ fa
melicū ad baldach i noctis silētio venire. Et
quoddā tēpluꝫ eo intrāte ecce multi q̄rentes
homicidā quendā: illūq; inuenientes dixerūt
cū illū homicidiū ꝑpetrasse qḋ ille statim cō
cessit volēs vel saltē ꝑ mortē paupertatē suā fi
nire. Capiẜ ⁊ incarceraẜ ⁊ de mane ad suspē
diū ducitur. Amico autē suo cū multis alijs
ad spectaculum currente deprehenso atq; co
gnito ꝙ amicus suus esset: voce magna cla-
mauit. Innocentem istū condemnatis. Ego
eniꝫ illū occidi non iste. Capitur igitur ille ⁊
alius absoluitur. Homicida qui inter alios
erat hoc vidēs remordente conscientia excla
mauit, nec ille nec iste fecit, sed ego. Alter ꝟ

dimittit̃ ⁊ hic capit̃. Judices ꝗ admirantes
ad regē duos absolutos ⁊ tertiū ligatū duxe
runt. Qui cognita veritate oēm ei penā ꝯdo
nauit. Ciuis aūt de baldach amico suo de egy
pto medietatē oīm bonoꝝ suoꝝ dedit. Que
ille recipiēs cū grãrū actiōe ad patriā suā re
uersus est. Alius sermo de eodem.

i In his duob⁹ mandatis vniuersa
lex pēdet ⁊ ꝓphete. Math. xxij.
Oīa diuina p̄cepta in his duob⁹
p̄ceptis pēdent. scʒ in dilectiōe dei ⁊ ꝓximi.
Ipa eñ decē p̄cepta tabulis duabus moysi
fuerunt scripta. Et in prima tabula fuerunt
tria prima scripta q̄ ꝑtinēt ad dilectionē dei.
In secūda tabula fuerūt scripta alia septem
q̄ ꝑtinēt ad dilectionē ꝓximi. Et de istis. x. p̄
ceptis q̄re infra ser. cxlij. ⁊ ser. cxliij. ꝑ totum

In dñica. xix. Sermo. cxxi. de religiosis.

a Ascendens iesus in
nauiculā transfretauit ⁊ venit ī
ciuitatem suā. ⁊ ecce offerebāt ei
paraliticū iacentē in lecto. Math. ix. Mar
ci. ij. Lu. v. De⁹ oīa elemēta creauerat mūda
ſ; ex vsu inhabitantiū facta sunt immunda.
Sʒ xp̄s ea mūdauit. Terra q̄dē facta ē im
mūda ex effusione sanguis innocētis. ſ; xp̄s
hāc mūdauit qñ. xxxiij. ānis sup eā ābulauit.
Aer q̄dē fact⁹ est immūd⁹ ex fumo incēsorū
immolatoꝝ ydolis: ſ; xp̄s hunc mūdauit qñ
nō sub tecto ſ; in aere pati voluit: ⁊ qñ ꝑ ae
ra ī celū ascēdit. Ignis fact⁹ ē īmūd⁹ ex ydo
loꝝ hostijs ꝯcrematis; ſ; xp̄s hunc mūdauit
qñ sp̄ūsctm̄ in specie ignis misit. Aqua facta
est, īmūda ex nephandis hostijs ablutis. sed
xp̄s hāc mūdauit qñ in iordane baptizatus
fuit ⁊ sup mare ābulauit: sicut hodie legitur
cū dicit̃. Ascendēs iesus in nauiculā ⁊c. D
Vñ sciendū q̄ ꝑ hanc nauē religio intelligi
tur. Vñ in p̄nti ſmone de religiosa vita ē di
cendū q̄ est optima vita: q2 cōꝑatur vite cele
sti: ⁊ hoc in septē. Nā sicut sancti ⁊ angeli vi
uunt in celo: sic religiosi debent simul viuere ī
monasterio. Primo ꝯꝑatur vita religiosa vi
te celesti ꝓpter vnanimitatē. q2 sicut sancti ⁊
angeli in celo sunt simul in vnuʒ ꝯgregati in
ꝯcordia ⁊ charitate: sic ⁊ religiosi dñt eē vni
ti ⁊ ꝯcordes in deo. Hec aūt vnanimitas dʒ
esse in corde: ore: ⁊ ope. i. in volūtate: locutio
ne: ⁊ opatiōe. sic q̄ oīa opa in vnū fiāt: ⁊ illa
vnanimitas valet ad tria. Primo ad impe
trandū a deo in orōe q̄cq̄d petierint. obtinet
eñ multitudo q̄d non obtinet sol⁹. ſm illud.

Impossibile ē multoꝝ p̄ces nō exaudiri. Vñ
Math. xviij. Si duo ex vobis ꝯsenserint su
ꝑ terrā de oī re q̄mcūq; petierit fiet illis a pa
tre meo q̄ in celis est. Quāto magis vbi non
duo vel tres ſ; magna multitudo ꝯuenit ad
rogandū aliq̄d obtinebit. Secūdū ad q̄d va
let illa vnanimitas est p̄ntia dei. q2 xp̄s mo
ratur cū talib⁹ q̄ sic cōcordes sunt in bono ⁊
vnanimiter viuūt. Vñ Math. xviij. Ubi ei
sunt duo vel tres ꝯgregati in noīe meo ibi
sum in medio eoꝝ. Quāto magis vbi. xxx. vel
xl. in noīe xp̄i ꝯgregati sunt. Tertiū est diui
ne vltiōis indulgentia. Vñ Geñ. xviij. dixit
de⁹ ad abrahā. Si inuenero in sodomis de
cē iustos: dimittā oī loco ꝓpter eos. Si aūt ē
ratōne societatis bone tā modice parus fuit
ꝑcere tāte multitudini ⁊ in tantis sceleribus
nūq̄d nō ꝑcet paucis ⁊ in culpis modicis ꝓ
pter societatē bonoꝝ. Secūdo cōꝑatur vita
l religiosa vite celesti. q2 sicut angeli in celo pa
scuntur a suauitate diuina: sic ⁊ religiosi ī re
ligione pascunt̃ a deo corꝑalit̃ ꝑ elemosynā
quā comedūt: ⁊ sp̄ūalit̃ ꝑ grãꝫ. Nā cōiter de
us maiorē grãm facit ⁊ maiorē dulcedinem
tribuit religiosis q̄ regularit̃ viuūt q̄ secula
ribus. Quia religiosi carēt carnali delectatio
ne. ꝗ digni sunt vt de⁹ sp̄ūalē dulcedinem eis
infundat. Exemplū de filijs israel qñ non ha
buerunt plus de farina quā de egypto secū
tulerāt: tūc de⁹ pluit eis māna in deserto. Si
militer mariā magdalenā segregatā ab hoī
bus: ⁊ ab oīb⁹ corpis voluptatib⁹ dñs ꝑ. xxx
annos pauit ꝑ dulcedinē diuinā ⁊ ꝑ ꝯsolati
onē angeloꝝ. Vñ Bern. Cibus aīe est grã
dei dulcissim⁹: ⁊ oēm hñs in se suauitatē ⁊ de
lectationē saporis: ⁊ nō tantūmodo delectat
ſ; reficit ⁊ medet̃. Vñ Basili⁹ loquēs de dul
cedine sp̄ūali dicit. O dulcedo melliflua: dul
cedo mirāda: q̄ dulcis es ī meditatōe: ſ; dul
cior in oratiōe. dulcissima in cōtēplatione: ſ;
sup dulcissima in beatitudine. Tertio cōꝑat̃
vita monastica vite celesti: q2 sicut in celo oīa
sunt cōia: ⁊ vn⁹ ꝯdiuidit cū alio. Vñ Greg.
Ibi apl'i ⁊ angeli gaudent de merito oīm in
feriorū. ibi oēs inferiores letabunt̃ de glīa ⁊
corona supioꝝ. Ex illi⁹ eñ scē ⁊ ꝑfecte chari
tatis vnione fiet vt q̄sq; habitur⁹ sit in alio
q̄d nō hʒ in ꝓprio merito. Vñ Ansel. Vnus
q̄sq; in tantū gaudet de alteri⁹ gaudio: q̄ntū
de suo ꝓprio. sic in religione oīa debēt eē cōia
Ex hoc pʒ q̄ stat⁹ religionis ⁊ cōitatis ſm
magr̄m Humber. est optim⁹ status ⁊ valde
laudabilis. Q̄d ꝓbat̃: q2 non est meliorē sta

tum accipere in statu nature ꝙ ante pecca-
tū. ⁊ in tali statu. s. in statu nature ante pctm̄
erant omia coia. vij Ysi. ð. Jus nature ē coīs
oīm possessio. Nec tpe grē meliorez statū in-
uenire poterīs ꝙ pmitiuū statū ecclie. scz tpe
aplor̄. Et in tali statu pmi. in q̄ oia erāt ipis
aplis ⁊ oibꝰ xp̄ianis ꝓ tūc credentibꝰ coia.
Actu. iiij. Erāt illis oia cōia. sequit̄. Diuide-
batur autē singulis ꝓut cuiq3 opus erat. Et
videt̄ hoc durasse vsq3 ad tpa Cōstātini im-
peratoris. sicut habetur. xij. q. i. Futurū. Itez
in statu future glorie oia erūt cōia: vt iam di-
ctum est. O ꝙ felix ē ille statꝰ religionis q̄ ta-
les statꝰ scz nature grē ⁊ glorie imitat̄. ¶ I
Circa qð q̄ritur vtruz p̄latꝰ possit dispēsare
cū suo subdito religioso ad habendū ꝓpriuz.
Rn̄detur s̄m Humber. ꝙ nō quātecūq3 au-
ctoritatis sit: nec etiā papa. vt p3 extra de sta-
tu mona. Cuz ad monasteriū vbi dr̄ sic. Non
existimet abbas ꝙ sup habenda proprietate
possit cū aliquo mōacho dispēsare. q2 abdica-
tio ꝓprietatis sicut custodia castitatꝭ adeo est
annexa regule monachali vt ꝯtra eā summꝰ
pontifex non possit indulgere licentiā. Ergo
caueat monachꝰ ne habeat ꝓprietatē volēs
se excusare falsā glosā sicut iam in pluribꝰ ꝑ-
sonis appet. Itē q̄rit̄ vtrū religiosꝰ vel religi-
osa mortal̄r peccet dicēdo meꝰ liber vel mea
cappa: ⁊ sic de alijs. Rn̄det̄ s̄m Hūber. sup
regulā beati Aug. Si dicit ex lapsu lingue n̄
peccat mortal̄r. Si aūt ex ꝓposito ⁊ aīo asser-
tiuo qð ꝓprie est dicere peccat mortalit̄. Vn̄
Augu. Non dicatis aliqð ꝓ ꝓpriū: s3 sint vob̄
oia cōia ⁊c̄. Ergo religiosi nunꝙ̄ debēt dicere
meꝰ liber vel mea cappa: sed debēt dicere no-
ster liber: nostra cappa ⁊c̄. Et hoc tractum ē
a statu pmitiue ecclie. vt habetur Actu. iiij.
Nec quisꝙ̄ eoꝝ que possidebat aliqd suū eē
dicebat. Et quotquot in pmitiua eccl'ia vēdi-
derūt agros vel domos ponebāt precia coꝝ
in cōi vel ante pedes aplor̄. ¶ Item q̄rit̄
an cū religioso possit dispensari circa haben-
dū vsum alicuiꝰ rei: ⁊ si nō circa ꝓprietatē rei
habendā. Rn̄sio s̄m Humber. ꝙ duplex est
vsus. s. certꝰ ⁊ incertꝰ. Certꝰ vsus ē qui aufer-
ri nō potest. Incertꝰ est q̄ est in volūtate alte-
rius superioris. s. vt auferatur cū ei placuerit.
Et circa illū incertū vsum pōt p̄latꝰ dispē-
sare ex causa rationabili ⁊ necessaria: s3 circa
certum vsum non potest dispensare. Semp
enī volūtas religiosi debet esse subiecta p̄e-
lato: vt resignet quando voluerit. Quia ois
religiosus semper debet esse paratus omnia
resignare: aliās est filiꝰ ꝑditiōis ⁊ semp ī sta-
tu damnationis: q2 ois religiosꝰ q̄ habet ani-
mū nō resignandi nec ad communitatē dandi
quādo p̄latꝰ hoc exiget ab eo: talis religio-
sus est ꝓprietariꝰ ⁊ semp in peccato morta-
li: ⁊ nullꝰ potest eū absoluere a peccatis suis
q̄diu stat in tali ꝓposito libere nō resignan-
di ⁊ ad cōe vitam dandi. Et talis religiosus
quoties missam celebrat: vel cōfessiones au-
dit vel alia sacramēta porrigit: totiēs peccat
mortalit̄. Quia quicūq3 ī pctō mortali sacra-
menta administrat peccat mortalit̄. Et talis
religiosus vel religiosa peiores sūt inferno:
si sic decedūt impenitētes. Quia moriēte xp̄o
infernus restituit aliena: s3 isti nec volūt re-
stituere nec resignare. Item talis potest dici
ydolatra: q2 fiduciā in pecuniā habet que in
solū deū qui iuuare perfecte potest est habē-
da. Immo talis interdum flagitiū iude tra-
ditoris superat: q2 ꝓprietariꝰ quādoq3 vno
solido se condemnat. Judas autē venditurꝰ
dn̄m. xxx. denarios pro eo accipiebat. Judas
insup. xxx. denarios restituit: qð iste ꝓprieta-
rius nō vult facere. O ꝙ iniuste hic ꝓprieta-
rius res ponderat qui postponendū ꝓ pau-
cis denarijs xp̄m putat: ⁊ preciosuz pignus
scz aīam ꝓpriam ꝓ talibꝰ rebus damnat: et
se gaudijs celi priuat. Et talis religiosus ꝓ-
prietariꝰ indignꝰ est mīa dei. Unde Bern̄.
Monacho habēti ꝓpriū negabit deꝰ suū ꝓ-
priū qð est misereri ⁊ parcere. Ergo qui-
cunq3 religiosus vult consequi mīaz dei opor-
tet ꝙ habeat animū oia resignādi sine oi cō-
tradictione q̄n p̄latꝰ hoc req̄rit. Et p̄latus
tenetur vniꝰ ꝓuidere sicut alteri: nō ꝙ vnus
bibat vinum ⁊ comedat pullos ⁊ alter bibat
aquā ⁊ comedat lardū. qð etiaz vix h̄re pōt.
Ex quo patet ꝙ ois p̄latus d3 habere p̄atē
inducendi subditos suos ad cōmunē vitam
seruandam: ⁊ subditi in hoc nullo mō debēt
ei cōtradicere: nec se opponere verbo vel fa-
cto. Ergo oia pctā que subditi ⁊ ꝓprietarij
cōmittūt redundant in p̄latū qui habet po-
testatē cōpellendi eos ad cōmunē vitā cuz h̄
facere posset ⁊ sic dissimulat. Ergo p̄latus
vna cū subditis ꝓprietarijs damnabit̄. Vn̄-
de hoc dicit quidā doctor de ordine carthu. ꝙ
p̄latus qui ad hoc omni posse suo non laborat
vt subditi in cōmuni viuant: seipsum ⁊ suos
subditos decipit ⁊ damnat. Unde dicitur in
decre. Resistere posse peruersis ⁊ nō facere
est eis ꝯsentire. xxiij. q. iij. Qui pōt. Iterū dr̄
in decre. Facientē ⁊ consentientem par pena

consentingit.xvij.q.iiij.Omnes.Unde etiam Aplus Romano.i. Digni sunt morte non solu qui faciut: sed etiam qui consentiut faciẽtibus. Unde Sapie.vi. Iudiciũ durissimuz fiet his qui presunt. L Item sciendum ꝙ quicunq3 habet filium vel filiã in monasterio quẽ vel quã scit nõ velle sponte oia ad iussionem sui prelati resignare: ꝛ ad communẽ vitã sua bona dare illi filio vel huic filie amplius nihil dare debet. Et si ei aliqd dederit pret extremã necessitatẽ confortando eũ vel eam in sua ꝓprietate ꝛ malicia ꝛ pertinacia ipso facto peccat mortalit. Ergo nulla elemosyna nec aliquod beneficiuz est talibus exhibendum ꝓprietarijs: nisi in extrema necessitate. Immo tales ꝓprietarij a suis prelatis grauiter sunt puniendi ꝛ persequẽdi exemplo sanctorum patrum qui fuerunt in religionibus. Unde Grego. In sterquilinio sepeliri fecit ꝓprietariũ monachuz cum trib⁹ argenteis quos repertus est habuisse. ꝛ fecit illos argenteos secuz iactari in sepulchrum: dicendo. Pecunia tua sit tecũ in ꝑditionem. Item sciendum ꝙ religiosi in monasterijs quando incipiũt deficere tunc peiores cõiter sunt ceteris homib⁹. Unde Augu. ꝛ ponit in decretis. Difficile expertus sum meliores ꝙ̃ qui in monasterijs ꝓfecerũt: nec peiores expert⁹ sum ꝙ̃ q̃ in monasterijs defecerunt. distin.xlvij. Quantumlibet. Quarto vita religiosa comparatur vite celesti ꝓpt castitatem q: sicut angeli in celo: sic ꝛ religiosi caste viuere debent. Et vita casta nõ est vita hũanã: sed angelica. vñ Hiero. In carne viuere preter carnẽ plus est angelicũ ꝙ̃ humanũ. Uñ Ambro. Qui nõ nubent ꝛ vxores nõ ducũt sunt sicut angeli in terris. Immo virginitas hoim supergreditur castitatẽ angeloꝝ. Uñ Ambro. in li. de officijs. Maior est victoria virginum ꝙ̃ angeloꝝ. Angeli eñi sine carne viuunt: virgines vero in carne triumphant. Unde etiã Cyprian⁹ in li. de virginitate loquens de dignitate virginum dicit. Uirginitas est soror angeloꝝ: victoria libidinũ: regina virginũ: possessio oim bonoꝝ. Quinto cõparatur vita religiosa vite celesti. quia sicut sancti ꝛ angeli in celo ɔtinue laudãt deũ fm illud ps. Beati qui habitãt i domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabunt te. Sic religiosi singulis dieb⁹ ꝛ singulis noctib⁹ persoluunt septem horas canonicas ad laudandũ deuz ps. Media nocte surgebã ad confitendũ tibi ꝛc. Augu. in li. confessio. Uere felix esset q̃ posset diuine laudi semp insistere: imo in presenti libenter laudare debem⁹ deũ. Anselm⁹ Qui hic deum non vult laudare in transitu huius seculi obmutescet cum venerit in seculum seculi. Unde etiã Grego. Mirũ ẽ ꝙ hõ deum semper non laudat cũ omis creatura ad deũ laudandũ semp inuitat. Sexto comparatur vita religiosa vite celesti. quia in celo existentes dant se deo ex toto. sic in religione existentes offert deo holocaustũ maximũ id est totum quod habent. M Habet autem homo triplex bonũ. Primũ bonuz exteriarũ rerum quas offert religiosus deo per votum volũtarie paupertatis. Secũduz bonum ꝓprij corporis quod offert per votum continentie quo abrenunciat delectatõni corporis. Tertiũ bonũ aie quod aliquis totalr offert deo per obedientiã per quam quis offert deo ꝓpriam voluntatem quod est maximum sacrificiũ. Unde dicitur in decre. Uolũtatem alteri subijcere ꝓpter deum est precipuum sacrificiũ. viij. q. i. Sciendum. Unde Grego. Per obedientiam ꝓpria voluntas mactatur. i. Regum. xv. Melior est obedientia ꝙ̃ victima. Septimo vita religiosa comparatur vite celesti. q: sicut isti in celo voluntatẽ dei adimplent ꝑ obedientiã q̃cq̃ eum cognoscunt deũ velle hoc faciunt sponte: lete ꝛ perseuerant: sic ꝛ religiosi in religione facere debent obediendo suis prelat loco dei. N Sed diceres qualis debet esse obedientia. Respondeo pmo ꝙ obediẽtia dz esse volũtaria. Multũ est eñi laudabilis obediẽtia q̃ ꝑceptũ seruat: laudabilior que ɔsilijs ꝛ admonitionib⁹ obtemperat: sed omni laude dignissima que precipientẽ aĩo se conformat. Sed nõnulli sunt q̃ poti⁹ a maiorib⁹ suis volunt audire que eis placent ꝙ̃ vt ipi placeãt Qui prelatũ sibi cupiũt obedire. Isti non volunt imitari apl'm Paulũ q̃ dixit. Dñe quid me vis facere: si cecu cui dixit dñs. Quid vis vt faciã tibi. Itẽ alij obediũt s; cũ murmure exequunt mãdatũ: ꝛ in hoc sil'es sunt obedientie demonũ q̃ ad mandatum dñi exibãt de corporib⁹ s; clamãtes. Contra qd̃ dicit Benedict⁹. in regula sua. Obediẽtia tunc acceptabilis est deo ꝛ dulcis hoib⁹ si qd̃ iubet non cũ murmure efficiat. Secũdo obedientia dz esse iocũda sic ꝙ nõ ex tristicia aut necessitate faciat qd̃ sibi iniunctũ est. Iocũda eñi obedientia prelatuz iubentẽ letificat. obedientie laborẽ alleuiat: securitatẽ cõscie prestat. Si qs mestus obtẽperat cũ symone cyreneo in

angaria crucē portat. Cum vero inunctus sub onere murmurat et is q cū tristicia obediē-tiā credendum: carere vnctione spūssancti se decla rat. At vero gaudens cū andrea crucē suscipit q̄sqs oīus qd imponitur: nec corde rēnuit nec ligua quodlibet cōtradicit. Vñ de hoc est verbū cuiusdā senis q cuidā volenti intrare religionē et quereti quō se deberet hr̄e dixit. Tu et alius vnū estote. Sicut asinus quodlibz onus indifferent recipit et pacifice: ita dz vir religiosus in religione se hr̄e. Tertio obediencia dz esse perseuerās. Cum enī pfessionē facit vsqz ad morte in posterū vos obligat. Qui enī fm xp̄i sniam pseuerauerit vsqz in finē hic saluus erit. vñ Bern. Mementote fr̄es xp̄us ne pderet obedientiā pdidit vitā. Sic quilibet religiosus potius deberet mori q̄ ptinaciter et ex contemptu inobediēs suo plato existere. Vñ ista obedientia quā qs suo plato exhibet deo exhibet. Bern. Obedientia q maiorib⁹ pbetur deo exhibet. Lu. x. Qui vos audit me audit: et qui vos spernit me spernit. Ergo qlibet subdit⁹ in oīb⁹ licitis dz obedire suo plato tā q̄ ipi xp̄o. vñ Bern. Quicqd vice dei pcipit homo qd nō sit certū displicere deo hoc oīno est accipiendū q̄si pcipiat deus. ¶ Circa quod q̄ritur vtrū inobedientia sit petm̄ mortale. Rndet fm sctm̄ Tho. ij. ij q. cv. q sic. Nā et inobediētia pterariat charitati dei q exigit vt eius pceptis obediat. In pceptis aūt diuinis ptinet q supiorib⁹ obediatur. Vñ Roma. xiij. Qui potestati resistit: dei ordinationi resistit. Itē pterariat dilectiōi pximi inquātū supiori pximo subtrahit obediētiā quā ei dz. Ergo religiosi libere et gaudenter et prompte debēt obedire platis suis qr obediētia hoīem xtutib⁹ replet. vñ Gre. Obedientia sola ē virtus q ceteras xtutes menti inserit: insertasqz custodit et pfectas facit. Item obedientia ē clauis paradisi et via celi. qr ppt inobediētiā eiecti sum⁹: et ppter obedientiā intrabim⁹. Vñ tres magi reuersi sūt p aliā viā in regionē suā. Augu. Obediētia est origo oīs boni atqz pfectio. Idem Aug⁹. Non ē lepra peior in leproso q̄ ppria voluntas in religioso. ¶ Ultimo q̄ritur vtrum p ingressuz religionis pseqtur qs remissiōez oim petōz. Rndetur fm sctm̄ Tho. ij. ij. q. vlti. Rōnabilit pōt dici q sic. Sicut p assumptionē crucis. Si enī aliqbus elemosynis factis homo potest statim satisfacere de peccatis suis. fm illd̄ Daniel. iiij. Peccata tua elemosynis redime. Multomagis in satisfactione p oībus petis sufficit q aliquis totaliter se diuinis officijs mancipet p religionis ingressum et ei⁹ pfessionē que excedit oē gen⁹ satisfactionis et publice pnīe. vt habet. xxxiij. q. ij Admonere. Unde in vitaspatrū legitur q eandem grām cōsequūtur ingredietes et pficientes religionē quā psequūtur baptizati. Si tamē per ingressum religionis nō absoluerentur ab oīm reatu pene nihilominus ingressus religionis vtilior est: q̄ peregrinatō terre sancte quo ad pmotōnem in bonū qd preponderat absolutionē a pena. ¶ Exemplum de religioso puerso. Quidā frat ad religionē seu ad puersionē venit et deuote susceptus est: sz ipe deuotius puersatus. Hunc ad monasterium frater suus necessitate magis q̄ voluntate secut⁹ est. Cui nimis graue erat si quis pro salute sua sibi aliquid loqueretur. Bona aūt nō solū facere: sz etiā audire nō poterat. Qui postea graui infirmitate a deo percussus est. Cumqz extremū spm̄ ageret conuenerūt fratres vt egressum illius orādo ptegerent. Tunc repente cepit fratrib⁹ astantibus clamare atqz cū magnis vocib⁹ orōnes eorum interrumpere dicens. Discedite discedite. Ecce draconi ad deuorandū datus sum qui propter vestram presentiam me deuorare nō potest. Caput meum iam in ore suo absorbuit: date locum vt me amplius nō cruciet sed faciat quod facturus est. Si ei ad deuorandū datus sum, quare propter vos moras patior. Tunc fratres ceperunt ei dicere quid loqueris frater: signū sancte crucis tibi imprime. Respondit ille. Volo me signare sed non possum: quia squamis hui⁹ draconis premor. Cumqz hoc fratres audirent pstrati in terrā cū lacrymis ceperūt p ereptiōe illi⁹ vehemēti⁹ orare: et ecce subito cepit eger cū magnis vocib⁹ clamare dicēs. Grās ago. ecce draco q me ad deuorādū ceperat: vīs orōib⁹ expulsus ē. Pro petis meis nō intercedite: qr puerti parat⁹ sū: et secularē vitā et puersā funditus relinqre. Et postq̄ mutat⁹ est mēte tunc eius anima a corpore soluta est.

De eadem dominica. Sermo. cxxij. De quadruplici confidentia.

Confide fili remittuntur tibi petā tua. Math. ix. In xbis pmissis dñs vult nos inducere ad bonā cōfidētiā quā debem⁹ hr̄e ad ipm. q dicē Cōfide fili ac. R Vñ sciendū q qdruplicē pfidentiā de⁹ reqrit a quoli-

het hoie. Pria ē ꝯfidētia de tpali sustētatōe Sap. vi. Equalit ē ei cura de oib⁹. ps. Qui dat iumētis escā ipoꝝ ꝛc. Si eni deus volucres in aere. pisces in aqua: ꝛ aialia in siluis nutrit: qb⁹ nihil ꝑmisit ꝯfidere debem⁹ ꝙ nobis ꝓuideat quib⁹ ꝑmisit. Math. vi. Nolite solliciti esse dicentes: quid mãducabim⁹ aut qd bibem⁹ aut quo opiemur. s. e. p. v. c. qr his oib⁹ indigetis. Querite ḡ primu regnu dei: ꝛ hec oia adijcient vobis. Hanc ꝯfidētiam nō habent illi q iniustas res lucrant ꝛ possidēt qr si veracit ꝯfiderēt deo ꝙ eos bñ de iustis bonis nutriret nequaq̄ iniusta sciēt possiderēt. Sꝫ qr deo nō ꝯfidūt: ideo iniustas res acquirūt. vt sunt vsurarij: lusores ꝛ mercatores q cū fraude ꝛ dolo ꝛ mendacio decipiūt ꝓximos: ꝛ vniuersalit omēs q iniustas res sciēt hñt ꝛ possident. Itē hanc cōfidentiaꝫ nō hñt illi auari: q ꝙuis iniustas res nō vellent hr̄e: tñ cū sollicitudine cordis ꝯgregant temporalia q̄si vsq ad. ccc. vel. cccc. annos viuere deberēt: ꝛ aliqñ vix viuūt. xl. dies. Luc. xij. Stulte hac nocte repetēt a te aiam tuam ꝛ ea q ꝯgregasti cui⁹ erūt: si cū tanta ꝓuidentia sibi ꝓuidissent in spūalib⁹ ꝛ eternis bonis magni ꝛ diuites iam essent corã deo. Vñ qlibet tāto pl⁹ deberet esse sollicitus de aia ꝛ de spūalib⁹ q̄to meliores sūt. Vñ Berñ. in ser. de aduentu dñi. Vere diuitie nō opes sunt: s virtutes q̄s secū cōsciētia portat: vt imperpetuū diues fiat. s oppositū sepi⁹ cōtingit ꝙ plures ad tpalia anhelāt ꝛ spūalia negligūt ꝛ tpalib⁹ solūmō intēdunt. ¶ Queritur hic an nimia sollicitudo tpaliū sit peccm̄. Rñdetur ꝙ sic: qr tanta posset esse ꝙ totū cor qs apponeret ꝛ obliuisceretur dei ꝛ ꝓprie salutis sicut aliq qñq in. iiij. hebdomadis nunq̄ ex corde cogitant ad deū ꝛ ad salutem ꝓpriā. ꝛ ad futuraꝫ vitā. s. quomodo fm apostolum hic nō habem⁹ ciuitatē manentē: s futuram inqrim⁹. vñ Gre. in moral. Sollicitudo tēporaliū mors est ꝛ excecatio spūaliū. vñ labor ē exercend⁹. s nimia sollicitudo est tollēda. Itē qritur cū qs nimiū tristat de infortunio an sit peccm̄. Rñdet ꝙ sic: qr est signuꝫ ꝙ talia qs nimio amore dilexit. vñ Greg. xxxi. li moral. Sine dolore amittit qcqd sine amore possidet: que xo ardent diligim⁹ habita grauit suspiram⁹ ablata. Sꝫ nos ꝯfidere debem⁹ in deo ꝙ nos nutriat de iustis bonis. ps. Iacta cogitatū tuū in dño: ꝛ ipse te enutriet. Hoc pꝫ in sctis martyrib⁹ quos nunq̄ fame mori ꝑmisit. ps. Nunq̄ vidi iustū derelictū ꝛc. Immo poti⁹ angel⁹ descenderet de celo ꝛ hoi cibū administraret. Hoc patuit i Helia cui angel⁹ in deserto panē portauit. ¶ Secūda ꝯfidētia est remissio petōꝝ. q i verbis ꝓmissis dicit xps cuilibet petōri. Cōfide fili remittitur tibi petā tua. i. Ioh. ij. Si qs peccauerit aduocatū habem⁹ apud patrem iesuꝫ xpm ꝛ ipe ē ꝓpitiatio ꝓ petis nostris. Hāc ꝯfidentiā ꝛ speꝫ nō hñt hi q nō ꝯfidūt diuine bonitati ꝛ eius mie ꝙ ipis indulgere velit petā sua: s desperant cum cayn q dixit. Maior est iniqtas mea q̄ vt veniā merear. ꝛ cū iuda q seipm suspēdit. Tales q volunt sequi cayn ꝛ iudā desperādo deberēt aduertere qd dñs dixit ꝑ ꝓphetā Ezechielē. In q̄cunq hora petōr ingemuerit ꝛc. Sciēduꝫ ꝙ null⁹ desperare dꝫ de dei mia. Pmo qr infelix est q desperat: sicut q sperat btūs est. ps. Btūs vir q spat i dño ꝛc. Sic ecōuerso. Secundo qr despatio valde displicet deo. qr maximū peccm̄ ē. vñ Isid. de sum. bo. Despatio peior est oi petō. vñ Hiero. dicit. Iudas pl⁹ offendit xpm despando q̄ ipm tradēdo. Tertio qr desparātes sūt maledicti. Eccl. ij. Ve dissolutis cordib⁹ qr nō credūt deo: ideo nō ptegent ab eo. Vñ Aug. sup Iob. Solū eni desperatiōis crimē ē qd mederi nō pōt. Unde vnusqsq debꝫ de deo ꝯfidere ꝛ spare: ꝙ si dolet de petis: ꝛ amampli⁹ ꝓponit sibi cauere de futuris petis. ꝛ ea q iam fecit intēdit ꝯfiteri: et ꝓ eisdē satisfacere fm suū posse ꝙ de⁹ ex sua mia sibi oia petā sua idulgeat. vñ Ber. Corrige teipm ꝛ spera idulgētiā. Nulla eni ē culpa q nō habeat veniā. Quā misericordit āte de⁹ vere ꝯtritis ꝛ penitentib⁹ petā indulgeat ondit Berñ. dicēs. Sic indulsit mihi ex toto de⁹ ꝛ tam liberalit oēm donauit iniuriaꝫ: vt nec dānaret vlciscēdo. nec ꝯfunderet improperādo: nec min⁹ etiā diligat imputādo. Itē ad ꝯfidentiā ꝛ ad spem habēdaꝫ inducere nos dꝫ dispositio xpi in cruce. Nā in signū mie habuit caput inclinatū ad osculādū. brachia extensa ad amplexandū: pedes affixos ad nobiscū ꝑmanēdū. Itē sciēduꝫ ꝙ qcūq nō hꝫ firmā spem ꝛ bonā cōfidentiā ad deū ꝙ velit sibi petā indulgere illi⁹ ꝯfessio ꝛ pnīa nihil valet. Aug. Penitētia q ex fiducia nō ꝓcedit inutilis est ꝛ sterilis manet ꝛ sine mia. Ratio ē qr de⁹ nunq̄ vult alicui misereri q nō habet bonā spem ꝛ fiduciā i eū sperādo indulgentiā ꝛ remissionē petōꝝ. Ambrosius Non potest agere penitentiā qui non sperat indulgentiā ꝛ remissionē peccatorum. V

Tertia cōfidentia est q̄ sperare debemus q̄ nos velit exaudire in om̄i salubri petitione. Marci.xi. Omnia quecunq̄ orantes petitis credite q̄ accipietis. Item Ioh.xvi. Petite et accipietis. Item Math.vii. Querite et inuenietis pulsate et aperietur vobis. Sed si diceres. Sepe oraui nec tamen exauditus sum. quō ergo debeo orare vt deus me exaudiat. Rn̄detur q̄ p̄mo debes orare cū cōtritione et deuotione. q̄ vnū Pater noster cū cōtrito corde et attētione dictū plus valet q̄ centum milia Pater nr̄ sine attentione. vn̄ Isido. Quid pdest strepitus labiorum vbi cor est mutum. oratio enim sine deuotione est quasi mugitus boū. Hoc intelligendū est qn̄ hō cum pposito indeuote et sine attentione orat. Sed qn̄ hō ea intentōne incipit orare q̄ libenter vellet deuote et cum attentione illam orationē inceptam perficere. Et si infra orationē distrahitur cōtra voluntatem suam adhuc tamen illa oratio efficax et salubris est ppter p̄mā intentionē. Secūdo sic orandū est vt petas ea que sunt salutis q̄ expedit tibi recipere: et que licet deo dare. Nā spūalia et eterna sine cōditione sunt petenda quia sunt simpliciter bona et salutifera: sed tēporalia sunt cū cōditione petenda. quia deus nouit vtrum expediant tibi vel nō. Ergo cum petimus liberari a tribulationibus vel ab infirmitatibus: semp debemus deo cōmittere et sub conditione petere vt dicendo: si expedit saluti nostre. Tertio hō debet orare et petere cōfidenter vt dicere possit cum ps. Miserere mei dn̄e qm̄ in te cōfidit aīa mea. Qui enim petit cum hesitatione nihil impetrat a deo. Ergo firmā cōfidentiā debemus habere ad deum q̄ velit nos exaudire in orōnibus nostris.

X Quarta confidentia est q̄ deus velit nobis dare post hanc vitam regnum celeste. Luce.xii. Nolite timere pusillus grex quia cōplacuit patri vestro dare vobis regnum. Hebre.x. Nolite amittere confidentiā vr̄am que magnam habet remunerationē. hanc fiduciam nō habemus ex nr̄is meritis: sed ex meritis iesu xpi qui est redēptor noster: quē pater dedit nobis vt nos redimeret p suā amaram passionē. In signū huius habuit latus apertū in cruce: q̄ per eū et eius meritū intrabimus regnū celorum. Nam p suā passionē aperuit nobis ianuā paradisi. Contra hanc fiduciā faciunt isti qui qn̄ aliqd de diuina iusticia audiunt dicunt: ego nunq̄ saluabor. Et sic diffidere de salute ē diabolicū. Diabolus enim ē oī spe salutis priuatus: sed firmiter sperare et credere debes q̄ ipse est qui vult om̄s hoīes saluos fieri. qd̄ ondit in vita: in morte et post mortē. In vita xp̄s ostendit q̄ vult om̄s homines saluos fieri cū dixit vt habet Lu.xix. Uenit filius hoīs q̄rere et saluum facere qd̄ perierat. In signū huius pctōres recepit et cum illis manducauit. Un̄ ipsi pharisei scandalizati sūt dicētes. Hic peccatores recipit et mā ducat cum illis. Et dixerunt. Uorator et amicus publicanorum est. Etiam dixerunt ad discipulos xpi. Quare cū publicanis et peccatoribus manducat magister vester. Et xp̄s. Nō est opus valentibus medicus: sed male habentibus. Non enim veni vocare iustos: sed pctōres ad penitentiā. Item ostendit hoc ī morte qn̄ in cruce pendens p crucifixoribus orauit dicens. Pater ignosce illis q̄ nesciunt quid faciunt. Si inimicos voluit saluari ex eo q̄ pro eis orauit in hoc ostendit q̄ vult ceteros homines etiā saluos fieri. Et post plures sūt cōuersi ex iudeis ppt orōnē xpi. vt habetur in actibus aplorum q̄ petrus qn̄ tria milia hoīm in vno smone conuertit. Item ondit hoc post mortē: q̄ iam oībus sua bn̄ficia impendit: tam bonis q̄ malis. Math.v. Solem suum oriri facit sup bonos et malos: et pluit sup iustos et iniustos. Xp̄s enim nō solū sua bn̄ficia bonis et amicis impendit. sed etiā malis hoībus et peruersis benefacit. In quo ostendit q̄ q̄tū ī eo est vult oēs hoīes saluos fieri. Insup dat p̄mia cōia penitentibus. s. qui male vixerunt et postmodū p penitentiā redierūt cū innocētibus qui semp bene vixerunt: et nunq̄ cū aliquo peccato mortali offenderunt. Math.xx. Acceperunt singulos denarios. glo. i. eternitatem. Licet differant in merito et gaudio. tm̄ oēs habēt eandē eternitatē in celo. Ioh.xiiii. In domo pa.m.mā.multe sūt. quia sm apl̄m Roma.ii. Reddet vnicuiq̄ iuxta opera sua.

Y Exemplū q̄ deus dat penitentibus q̄ diu male vixerunt et postmodū p pn̄iam redierūt cū innocentibus vitā eternā. Legitur in dyalogo Cesarij q̄ quidā vir magnus potēs et diues vitijs et malicijs plenus semel in vno smone cōpunctus maliciosam vitā postposuit et habitum religionis suscepit. vbi adeo in sancta religione pfecit q̄ aīa illius deo erat placita. Unde xp̄s qui vocauerat eū ad seruicium suū nō solū dedit ei veniā delictorum: sed et ei fecit precognitū finem suū. Expletis iam tribus annis in sancta cōuersatione febre corre ptus est visitatusq̄ ab amicis dixit se tertia die moriturum: qd̄ et factum ē. Eodem tempore

quedã mulier obsessa in quadã villa i hora mortis ei⁹ liberata est. Et venit ad sacerdotem suũ dicẽs demonẽ ab ea exisse. Postpaululũ vero rediẽs diabol⁹ grauius miserã vexare cepit. Adducta est igit ad sacerdotẽ: q̃ q̃si ratiocinãdo cũ diabolo cepit eũ interrogare ꝛ dicere. Miser tu eras. Ita est inq̃t. ꝛ vbi fuisti infidel. Rñdit. i claustro Mẽmemoed Et q̃d ibi fecisti. Rñdit. vir q̃dã iacebat ibi agonizans: ad cui⁹ trãsitũ pene q̃ndecim milia socioꝝ meoꝝ cũ maximo tripudio illuc veniebant: ꝛ videbat̃ mihi nunq̃ me gaudiũ aliq̃d habiturũ: nisi ego iuissem cũ eis. Sciens aũt istud vas mihi traditũ me amittere nõ posse reliqui illud ad tp̃s ꝛ iui cũ eis. Dixitq; sacerdos. q̃d actũ est ibi. Rñdit diabolus. Superuenerunt ibi maledicti tonsurati. ꝛ circũstantes cadauer ita valide fabulare ceperũt q̃ null⁹ nostrũ ꝓpius accedere ausus fuit. Dixit iterũ sacerdos. Et quo deuenit aĩa Rñdit ad pedes altissimi. Et dixit diabolus Uidete boni hoĩes quanta nobis iniuria sit ibi illata. Nõ enĩ ille fuierat nobis plusq̃. xl. annis ad oẽm voluntatẽ nostrã nocte ꝛ die paratissim⁹: ꝛ modo trib⁹ annis tantũ seruiuit alteri dño. ꝛ ꝓpt̃ hoc ille abstulit nobis eum. Cum igitur aĩa ei⁹ nobis auferebatur furore cõmoti inuicẽ tota debachatione grassati sumus. Et ego modo nõ habeo vbi me vindicẽ: nisi i hoc vasculo q̃d ẽ mihi traditũ

De eodem euangelio. Sermõ. xxiij. de blasphemia.

Hic blasphemat.

Math. ix. Sciẽdum q̃ blasphemia ẽ q̃n aliq̃s aliquid attribuit deo q̃d nõ est ei attribuendũ. vl̃ q̃n aliq̃s deo abstrahit q̃d sibi ꝯuenit: vel q̃n aliquis sibipi attribuit siue vsurpat q̃d dei est. Ergo scribe ꝛ pharisei dixerũt itra se q̃ xp̃s blasphemaret i hoc q̃ dixit paralitico. Cõfide fili remittũt̃ tibi pctã tua: q: sol⁹ de⁹ pctã põt remittẽ. ꝛ ipi scribe ꝛ pharisei tenuerũt xp̃z esse solũ purũ hoĩem ꝛ nõ deũ. ꝛ g̃ nõ posset pctã dimittere. Quare dixerũt v̱ba p̃missa. Hic blasphemat. Uñ in p̃nti s̃mone loquẽdo de blasphemia tria sũt dicẽda. Primo quot modis fit blasphemia. Secundo oñdit̃ blasphemos hoĩes esse pessimos. Tertio dicetur de pena blasphemãtiũ. A Circa p̃mũ sciẽdũ q̃ blasphemia s̃m q̃ hic intelligimus est verbũ in cõtumeliã dei ꝓlatũ. vt cũ aliquis iratus vindicare se volẽs de deo dicit aliqua sibi in cõtumeliã. q̃d tripliciť ꝯtingit. Primo irreuerẽť iurãdo p caput: vl̃ p capillos: vl̃ p nasum: vel p oculos: vel per aliq̃d aliud mẽbrũ xp̃i. Uel etiã q̃ iurat p intestina dei: vt p pulmonem: cor: iecur: ꝛ sic de alijs. Et talis iurans si cleric⁹ est dꝫ deponi: si laic⁹ anathematizari. xxij. q. i. Si q̃s p capillum. Uñ legiť de paulo ap̃lo q̃ quosdã blasphemos excõicauit ꝛ sathane tradidit. i. Thimo. i. De q̃b⁹ est hymeneus ꝛ alexander quos tradidit sathane vt discant nõ blasphemare. Secundo ꝯtingit q̃n fit abomi abilis excecratio ꝛ iuratio: sicut p lutũ vel pudibũda: vel aliud simile. Tertio q̃n q̃s iurat per q̃nq; vulnera xp̃i vel p morte: vel passionẽ ipius: vel p p̃ciosũ sanguinẽ ei⁹. B Hec enĩ iuramẽta ab oĩb⁹ diligent̃ sunt vitanda ꝛ ꝓhibenda. q: sonãt in blasphemiã ꝛ irreuerentiã dei p̃ao a sua vulnera inuanũ assumere. vñ nobis tota salus effluxit. Criso. sup Mat̃h. Omis sal⁹ hominũ in xp̃i morte posita est. Nulla enĩ res ẽ q̃ mag' ad salutẽ hoĩm ptineat q̃ mors ip̃i⁹ Uñ si talia iuramẽta ex deliberatiõe fiũt sũt mortalia pctã totiens quotiẽs quis sic iurat. Etiã si centies vna die sic iuraret centũ pctã mortalia faceret. Propť q̃d etiã in aliq̃bus terris ciuitatib⁹ ꝛ villis talia iuramẽta sic sũt restricta q̃ q̃cũq; talit̃ iurat aurẽ vel linguã vel digitũ pdat. Uñ legitur q̃ sctũs Ludouicus rex francie quendã ciuẽ parisi⁹ q̃ blasphemauit in penã sui pcti ꝛ in terrorẽ alioꝝ ferro candenti in labijs suis cautherizari p̃cepit. Et cũ aliq̃ p̃cipes ꝛ nobiles ip̃r indignati ex hoc sanctũ ludouicũ ꝓpť factũ istud arguerent. Rñdit eis dicens. Uellẽ ego talem penã ꝛ indecẽtiã sustinere libenter in labijs meis q̃diu vixero: vt hoc viciũ d regno meo tolleret̃: vt amplius dñs me⁹ iesus xp̃us p nullũ hoĩem sic p blasphemiã offenderetur ℭ Queriť an blasphemia sine deliberatiõe sit pctm̃ mortale. Rñdet̃ s̃m sctm̃ Tho. ij. ij q. xiij. Blasphemia absq; deliberatiõe põt cõtingi tripliciť. Uno mõ q̃ aliq̃s nõ aduertit hoc q̃d dixit ẽẽ blasphemiã. Ut cũ aliq̃s subito ex aliq̃ motione ꝛ passione i v̱ba imaginaria ꝓrũpit quoꝝ significatiõez nõ ꝯsiderat nec aduertit: tunc est pctm̃ veniale. Alio mõ q̃n aduertit esse blasphemiã: cõsiderans significata v̱boꝝ: ꝛ tũc nõ excusat̃ a pctõ mortali: sic nec ille q̃ ex subito motu ire occidit aliquẽ iuxta se sedentẽ. Ex isto possum⁹ elicere q̃ p̃iculose iurant ꝛ blasphemãt isti q̃ ex mala consuetudine sic iurant: nõ habentes intẽ

tionē se emendādi ꝛ illud dimittēdi. q꞉ tales
blaſphematores totiens peccāt mortalr̄ q̄ti
ens ſic iurāt ꝛ blaſphemāt. Sꝫ aliqui pueri ſi
inimici dei dicūt. ſi nō iurarē tūc nullus me ti
meret: nec aliqs reputaret me aliqd ēē. vt ꝗ
timeantur ꝛ magni reputent̄ iurāt ꝑ creato
rem ꝛ redēptorē ſuū blaſphemāt. O miſer⸗
rimi ꝛ infeliciſſimi pctōres: ibi q̄ritis honorē
vbi eternā inuenietis ꝯfuſionē ꝛ dānationē.
Tales blaſphemi ꝛ iracūdi nō ſūt filij dei. ſꝫ
diaboli. q꞉ ſicut pr̄ eoꝝ viuit in inferno: ſic ipi
filij diaboli viuūt in mūdo: iraſcēdo: litigādo
ꝛ blaſphemādo. ¶ Itē ſciendū ꝙ aliq̄ ſūt
q̄ licet nō ꝑtinacit̄ blaſphemāt: tn̄ paſſioneꝫ
ꝛ ſanguinē ꝛ mortē xp̄i frequent̄ vane nomi
nant ꝛ ſine cauſa. in illis ꝛ ſimilib⁹ debent ſe
etiā tales hoīes emendare. q꞉ paſſio ꝛ mors
xp̄i ꝛ p̄cioſus eius ſanguis nunꝙ̄ ſunt a no
bis noiandaꝫ niſi cū magna deuotōne ꝛ reue
rentia. q꞉ ibi eſt ſalus ꝛ vita noſtra. ¶ Eti
am aliq̄ iurāt ꝛ nō nomināt deum ſꝫ creatu
ras. Contra quos dicit Aug. de verbis apl'i
ſer. ij. Ecce dico charitati veſtre ꝙ q̄ falſe iu⸗
rat per lapidē ꝑiur⁹ eſt. Quis nō audit: tn̄ eū
creatorē in teſtē accipit. Itē ꝯtra tales dic̄ be
at⁹ Jaco. v. c. Nolite iurare neqꝫ ꝑ celū neqꝫ
ꝑ terrā ꝛc. Ergo talia iuramēta q̄ ſic fiūt no
minando creaturas a quolibet xp̄iano oīno
ſunt vitāda. Vn̄ xp̄us dicit in euāgelio vt hr̄
Math. v. Ego aūt dico vob̄ nō iurare oīno
neqꝫ ꝑ celū: q꞉ thron⁹ dei eſt. neqꝫ ꝑ terrā. q̄a
ſca. ē pe. ei⁹. ꝛ poſt ſubdit. Neqꝫ ꝑ caput tuū
iuraueris. Itē ſunt aliq̄ q̄ totiēs ꝛ ſine cā iu
rant: ſic dicēdo. Per deū viuū: per deū ſanctū
vel ꝑ oēs ſanctos ſine oī cauſa ꝛ neceſſitate
ꝛ ex mala ꝯſuetudine. Cōtra quos dic̄ xp̄s
in euangelio Math. v. Sit aūt ſermo veſter
eſt eſt: nō nō. qd̄ aūt his abūdātius ē a malo ē
¶ Circa qd̄ q̄ritur an iſta iuramēta. ſ. dicē
do ꝑ deū ꝛ ꝑ oēs ſanctos ſint pctā mortalia.
Rn̄ſio ꝙ talia iuramēta ꝯtingūt tripliciter.
Pri° qn̄ qs ſcient̄ falſuꝫ ꝛ mendaciter iurat
ſiue in ioco: ſiue in ſerio: tunc ſm̄ ſctm̄ Tho.
ij.ij. q. xcviij. Talia nō excuſat̄ a pctō morta⸗
li: etiā ſi iocoſe peierat: q꞉ nō deuitat diuinam
irreuerentiā: īmo q̄ntū ad aliqd auget magi
Item ſm̄ eundē Tho. vbi ſupra notatur ꝙ
iſte qui ex lapſu lingue iurat ſi quidē aduertit
ſe iurare ꝛ falſū eſt qd̄ iurat. nō excuſatur a
pctō mortali: ſicut neqꝫ a dei contēptu. Si au
tem hoc nō aduertit nō videtur habere intē
tionē iurandi: ꝛ ideo a crimīe ꝑiurij excuſat̄
Ex iſtis iam dictis poſſum⁹ elicere ꝙ illi ma
le faciunt q̄ in ioco ſcient̄ falſuꝫ iurāt trufan
do vel deridendo alios. Similit̄ illi paren⸗
tes grauiter peccant q̄ iurant pueris ſuis ꝙ
velint eos diſciplinare cū delinquunt. ꝛ poſt
modū illud iuramentū infringunt. q꞉ oē iu⸗
ramentū licitū eſt ſeruandū: niſi vergat ꝯtra
ſalutē. Unde dicit̄ in decre. Omē iuramētū
eſt ſeruandū niſi vergat ꝯtra ſalutem. xxij. q.
iiij. ꝙ dauid. Item non eſt cautū nec bonum
aliquibus mulierib⁹ que pueris ſuis iurant
verbis. qd̄ tn̄ facto nō intendūt: vt dicēdo ꝑ
deū: vel ꝑ aiam meā ſi tu nō taces ad plateā
te ꝓijciam: ꝛ ſic de alijs. Secūdo qd̄ grau⁹
eſt ꝯtingūt talia iuramēta dicendo: ꝑ deū vl'
per oēs ſanctos cū qs ſcient̄ doloſe vel men
daciter iurat in damnū ꝓximi: vt in ꝯtracti⸗
bus ꝓximos ſuos decipiendo. verbi gratia.
Ut cū qs aliqd vult vendere: ꝛ iurat ꝑ deuꝫ
ꝙ nō velit remiſſius dare ꝙ ſic. ꝛ ſi tūc intē⸗
dit aliter dare ꝛ iurat ſic mētiendo cōtra mē
tem ſuā: q꞉ mentiri eſt contra mentē ire: ꝛ ſic
affirmat hoc mendaciū cū iuramēto peccat
mortalit̄ totiens quotiēs ſic iurat. Et ecōuer
ſo: ille qui dꝫ rem emere ſi dicit ꝑ deū nō am
plius volo dare ꝓ iſta re ꝙ tantū. ꝛ ſi intē
dit adhuc plus dare ꝛ loquit̄ cōtra mentem
ſuā: ꝛ iurat ſic mētiēdo etiaꝫ peccat mortalit̄
totiens quotiēs. O quot talia pctā mortalia
ꝯmittūt̄ a multis q̄ ꝯſueti ſūt nec emere nec vē
dere: niſi iurando ꝛ mentiēdo doloſe ꝛ frau
dulenter. vt iurando rem ſuā meliorē eſſe ꝙ
ſit: vel etiā ſibi pl⁹ ꝯſtare ꝙ verū ſit: vel etiā
ꝙ pl⁹ ſibi in illa ciuitate ſoluiſſet ꝛ ſic de alijs
Item qui in ſuperiori parte ponūt qd̄ bonū ē:
ꝛ in medio miſcent illud qd̄ defectuoſum ē. ꝛ
tūc iurāt ꝙ totū ſit ſic vt ſup⁹ appet: ꝛ ſic ꝓxi
mos decipiūt. Et oēs illi tenent̄ ad reſtitutio
nem ꝛ recompenſare damnū proximi. ꝛ ta⸗
les etiam dupliciter peccant. ſ. cōtra deum ꝛ
etiā cōtra ꝓximum. Unde Iſido. de ſum. bo.
Qui doloſe iurat dupliciter reus fit. q꞉ ꝛ no
men dei ſui in vanū aſſumit. ꝛ ꝓximum do⸗
lo capit. Item etiā q̄nqꝫ aliq̄ in pluis reb⁹ de⸗
ceptorie iurant. verbi gra. vt qui habent vē⸗
dere coclearia in ciuitatib⁹ vel poma: vl' pi
ra: vel cōſimiles fructus: vel etiā panes: vel
aleca: vel aliqua alia victualia: vel etiam vil
lani qui oues ꝛ vitulos vendūt in vellerib⁹
q̄ multotiēs pl'a falſa iuramēta faciūt cū q̄⸗
bus ꝓximos ſuos decipiūt: ꝛ q̄nqꝫ ꝑ talia iu⸗
ramēta modicū lucrant̄ cū tn̄ q̄libet xp̄ianus
pro toto regno vel pro toto mundo ſemel
peierare non deberet. Item aliqui dicunt ꝙ

non possunt vendere vel emere nisi iurent: et
allegant q si semp dicerēt veritatē et nō iu-
rarent oporteret eos mēdicare. qd tn̄ est fal
sum. vt pz p pphetā dicentē. Nunq̄ vidi iu
stum derelictū. ergo qui iustus esset et deū ve-
raciter pre oculis haberet nunq̄ eū de⁹ dese
reret. Hoc pz p experiētiā. q: sunt plures bo
ni viri q emunt et vendūt: et tn̄ nullo mō iu-
rant: etiā in magnis et arduis emptionib⁹ et
mercantijs: s simplici verbo affirmāt vl' ne
gant. sm dictū xpi q dicit. Sit sermo vester ē
est. nō non. Tertio ꝯtingūt talia iuramenta
dicendo p deū et p oēs sanctos: qn̄ qs iurat
hoc qd verꝫ est et licitū: tūc sm Ray. cū sic iu
ratur in cōmuni locutiōe aliquod licitū: sicut
fit in iuramētis quotidianis q fiunt ex cursu
verboꝝ, ex quadā leuitate et ꝯsuetudine ma
la: vt dicendo p deū cras ibo ad ecclesiā vl' ie
iunabo: vel equitabo: vel hoc vel illud faciā:
et sic de alijs. hoc est pctm̄ veniale. Cōcordat
Innocen. et etiā Bern̄. Tamē sciendū q nō
est cautū sic iurare: q̄uis licitū et verū sit. et ex
quadā leuitate et ꝯsuetudine fiat. Sup quo
dicit Crisosto. sup Math. Nemo est q freqn
ter iurat q nō aliqn̄ periurat. Itē quō tales q
ita frequent' sine oīm causa et rōne dicūt per
deū et p oēs sanctos nō aduertūt dictū xpi q
dicit in euāgelio. vt habet' Math. xij. De oi
verbo ocioso qd locuti fuerint hoīes reddēt
rationē in die nouissimo. multo strictı⁹ exige
tur a nobis ratio de talib⁹ q̄tidianis iuramē
tis que sine causa fiunt. Si autem ꝓponis te
emendare et ampli⁹ nō iurare: s simpliciter
verba tua ꝓferre dicēdo: est est nō nō: et post
modū ex lapsu lingue iuras: tūc imediate cō
tere de hoc et dic vnū Aue maria beē virgini
tūc ipa ipetrabit tibi grām a filio suo vt am
pli⁹ eo meli⁹ tibi caueas ne recidiues. B
Circa secundū sciendū q blasphemi sūt pes-
simi hoīes. qd oñdit' q̄nq3 modis. Pmo i h
q peiores sunt iudeis: q: iudei tm̄ semel cru
cifixerūt xpm̄ et occiderunt. s xpiani⁹ blasphe
mus toties xpm̄ crucifigit quotiēs execrabi
liter iurat. Vn̄ apl's. Hebre. vi. Rursuz cru
cifigentes filiū dei. Aug. sup Ioh. Flagellat⁹
est xpus flagellis iudeoꝝ: flagellat' blasphe-
mijs falsoꝝ xpianoꝝ. Et si esses reus i mor-
te xpi sicut pilat⁹ vel cayphas libent' velles
oib⁹ dieb⁹ vite tue pniam agere. q tūc fa
ciendum est tibi cū sit pctm̄ totiēs ppetrasti
blasphemādo. vn̄ Gre. sup illud Mat. xxvi
Blasphemauit sic dicit. Non min⁹ peccāt q
xpm̄ blasphemāt regnātē in celis q̄ q cruci
fixerunt ambulantez in terris. Insup iudei
ignoranter xpm̄ crucifixerūt. Vn̄ Aplus. i.
Cor. ij. Si cognouissent nunq̄ regē glie cru
cifixissent: q̄uis illa ignorātia non excuset iu
deos: q: xps sepi⁹ dixit eis q esset fili⁹ dei: s
ipsi noluerūt credere. Sed xpiani blasphe-
mi xpm̄ sciūt et credūt filiū dei quē rursu cru
cifigunt cū suis blasphemijs. et ideo grauius
peccant eo q scient' peccant. Vn̄ glo. sup ps
lxviij. dicit. Grau⁹ peccat ꝯtēnens sedentez
in celo: q̄ q crucifixit ambulantē in terra. Et
in signū hui⁹ xps nō potest orare p blasphe
mis sicut orauit p suis crucifixorib⁹ dicens
Pater ignosce illis q: nesciūt qd faciunt. q:
blasphemi bn̄ sciūt q male faciūt. ergo non
peccant ex ignorātia sicut iudei fecerūt: sed ex
certa malicia qd est grau⁹: et ideo grau' pu
nientur in inferno blasphemi q̄ iudei. Luc.
xij. Seruus sciens volūtatē dñi et nō faciēs
plagis vapulabit multis. Scdo q: blasphe
mi sunt deteriores canib⁹: q: canes nō mor-
dent dñm suū q eis bn̄facit: s applaudūt il
li. Sed blasphem⁹ eodē ore quo bibit vinū et
bn̄ficia dei recipit deū blasphemat. Vn̄ ps.
Retribuebāt mihi mala p bonis et c. Eccli.
xxix. Pascet et potabit igratos et adhuc ama
ra audiet. Mirū est q de⁹ vnq̄ pmittat cre-
scere vinū in abūdantia cū tot blasphemie ꝓ
ferūntur ei a potatoribus vini. Tertio tales
blasphemi peiores sunt oib⁹ creaturis. quia
oīs creatura laudat suū creatorē: imo omis
creatura incitat ad laudandū deum: sicut aq̄
laudat deū i ꝯtinuo suo cursu: arbores et her
be se erigēdo et sup se crescēdo erga creatorē
suū. aues i cātādo: sol et luna et stelle i lucēdo
et sic de alijs: s blasphem⁹ cū illo mēbro deū i-
honorat in q de⁹ eū pre ceteris creaturis ho-
norauit. s. i lingua. vn̄ Aris. Nullū aīal natura
lit' hz smonē nisi hō: et hāc linguā accepit hō
vt deū laudet p ceteris creaturis irrōnalib⁹
Quarto q: pctm̄ blasphemie ē pctm̄ diaboli
cū Apoc. xvi. Blasphemauerūt deū celi p do-
lorib⁹. h itelligit' de ill' q sūt i inferno: q ppt
magnitudinē doloris et pene deū blasphemāt
g blasphemia ē loqla infernal'. et blasphemi
discūt hic deū blasphemare qd ē op' dānato-
rū: vt i futuro eo meli⁹ sciāt: sic boni h assue-
scunt et discūt deū laudare et bn̄dicē: vt i futu
ro i cel' meli⁹ sciāt. vn̄ Ber. Discam⁹ i terris
q̄s facturi sum⁹ laudes i cel'. Vn̄, blasphem⁹
hz linguā diabolicā. q: diabol⁹ loq̄t' p blasphe
mū: sicut spūs scūs loq̄tur p hoīem bonum et
deuotū, vn̄ Math. x. Non eñ vos estis q lo-

quimini. sꝫ spūs patris vestri q̄ loquit̄ in vobis. Qui
to q: peccatū blasphemie vix remittit̄. iuxta il-
lud Math. xij. Spūs blasphemie nō remit-
tet̄. i. vix remittet̄. Hoc facit enormis ꝯtempt⁹
q̄ fit xp̄o in illo pctō. imo tales multotiēs effi
ciūtur pessimi hoīes ⁊ indurati ⁊ obstinati.
Eccl'i. xxiij. Uir multū iurās īplebit̄ iniq̄ta-
te: ⁊ nō discedet plaga a domo ei⁹. Nec īme-
rito: q: blasphem⁹ infert deo ꝯtumeliā in pso
na ꝓpria: cū alij pctōres ꝯtumeliā inferūt in
reb⁹. Sicut fur vel latro vl' raptor ꝯtumeliā
infert deo in reb⁹ ⁊ possessionib⁹ suoꝝ suorū.
homicida in seruis suis. blasphem⁹ aūt in ꝓ
pria psona. Itē blasphemi ex ꝓpria malicia
peccāt: ꝫ grauit̄ deū offendūt. qd̄ sic ꝓbat̄. q:
in oīb⁹ alijs pctīs videt̄ in hoīe esse aliq̄ de
lectatio vel vtilitas ꝓpter quas hō inducit̄
ad peccandū. vt in supbia q̄dā extollentia. in
auaricia cupiditas reꝝ ⁊ pecunie. ⁊ ī luxuria
delectatio ꝯcupiscētie. Sub pctō aūt blasphe
mie nihil delectabile nec vtile inuenit̄ ꝓpt̄
qd̄ hō inducat̄ ad blasphemandū deū. pctīi
enī tanto magis aggrauat̄: q̄nto minus hꝫ
impulsiua. Un̄ senex pl⁹ peccat ꝙ iuuenis in
fornicādo: ꝓpt̄ minorē inclinationē q̄ā hꝫ
ad pctīi luxurie. Cōmentator sex principioꝝ
Cōplexio iuuenū est calida ⁊ humida. senuꝫ
aūt sicca ⁊ frigida. ¶ Circa tertiū sciendū
ꝙ blasphemi grauit̄ puniunt̄ a deo. pmo in
corpe. Et q̄nq̄ blasphem⁹ punit̄ in eodē mē
bro ī quo deū blasphemauit. Et insup pctīi
blasphemie legit̄ punitū grauit̄ in veteri te
stamento. Un̄ Leuit. xxiiij. Cū q̄dā blasphe
masset ⁊ maledixisset nomē dñi adductus ē
ad Moysen ⁊ Aaron q̄ miserūt eū in carce
rē donec noscerēt q̄d iuberet dñs de⁹ de eo fi
eri. q̄ locut⁹ est ad moysen dicēs. Educ blas
phemū extra castra: ⁊ ponāt oēs q̄ audierūt
man⁹ sup caput ei⁹: ⁊ lapidet eū vniuersus
ppl's. qd̄ ⁊ factū ē. Deinde ꝓmulgauit dñs
legē de pena blasphemoꝝ dicēs. Loq̄re ad fi
lios israel. Hō q̄ blasphemat nomē dñi mor
te moriat̄. lapidib⁹ eū opprimet oīs multitu
do ppl'i. O si tā oēs blasphemi lapidari de-
berent ꝙ pauci essent. i. ī mūdo essent. Itē aliq̄n
puniuntur a deo in p̄nti cū subitanea morte.
Un̄ refert Greg. in dya. ꝙ q̄dā ciuis rome
tenere dilexit quendā puerū q̄nq̄ annoꝝ: q̄
ꝯsuetus erat blasphemare nomē dñi statim
q̄n aīo ei⁹ aliq̄d obstitisset. Quadā die cū pr̄
ei⁹ eū tenēt ī brachijs. clamauit puer. Nigri
hoīes venerūt qui me tollere volūt. Et pater
r̄ndit. Noli timere fili me. Et puer. Nō vides

hoīes nigros me tollere volentes. ⁊ sic puer
cepit tremere. Et demones in nigroꝝ hoīm
specie accesserūt: ⁊ pueꝝ de brachijs pris vio
lenter receperūt ⁊ ī frusta corp⁹ pueri discer
pserūt. Si ꝫ de⁹ in puero q̄nq̄ annoꝝ pctīi
blasphemie sic vīdicauit: q̄d tūc faciet ī adul
tis. ¶ Un̄ sciendū vltimo ꝙ nō solū culpa
biles sunt apud deū ipi blasphemi ꝫ etiā isti
q̄ pmittūt pctīi illud cū ꝓhibere possent. vt
parentes q̄ nō corrigūt pueros suos cū nomē
dei blasphemant. ⁊ talia pctā pueroꝝ redun
dabūt in ipos parētes. Ergo quilibet pater
⁊ mat̄ cū audirent pueros suos blasphemie
verba proferre deberent eos cum aspera vir
ga bene disciplinare ne ampli⁹ audirēt talia
ab eis. ⁊ hoc esset acceptū deo ⁊ ipis paren-
tibus meritoriū. Similit̄ illi culpabiles sunt
q̄ pmittūt deo cōtumeliā in domibus suis in
ferre q̄ prohibere possent. Nullus enī liben-
ter pmitteret ꝯtumeliā fieri patri vel matri
vel alicui suo consanguineo quē diligeret: si
hoc impedire posset. O ꝙ infelices christiani
sunt illi q̄ ꝓpter tempale lucrū pmittunt in
domibus suis cōtumeliā inferri patri celesti
vl' beate virgini marie q̄ est mater nostra: ⁊
sctīs dei q̄ sunt frēs nr̄i. Item dñi ⁊ rectores
ciuitatū ⁊ villarū q̄ pmittunt deum blasphe
mari: pticipes sunt illoꝝ pctōꝝ. Ro. i. Digni
sunt morte non solū q̄ faciūt: ꝫ etiā q̄ consen
tiunt facientibus. Magna enī est puersitas
principū ⁊ rectorū terrarū q̄ bona subditoꝝ
accipiūt ꝯ ꝓhibitionē dei ⁊ ī dispēdiū ꝓprie
salutis: ⁊ q̄n possent licite ⁊ ad honorē dei reci
pere bona subditoꝝ tūc nolūt. q: q̄libet dñs
terraꝝ posset pecuniariā penā īponere blas-
phemantib⁹ ⁊ stricte ab eisdē talē penā pecu
niariā recipere: ⁊ ad honorē dei expendere.

Alius sermo de eodem.

V

t q̄d cogitatis mala in cordib⁹ ve-
stris. Istū sermonem de cogitatio
nibus quere infra sermo. cxxviij

Dñica. xx. ser. cxxiiij. de nuptijs spūalib⁹

S

Imile factū est re-
gnum celoꝝ hoī regi q̄ fecit nu
ptias filio suo. Mat. xxij. Scie
dū ꝙ nuptie sunt triplices. scꝫ carnales que
fiunt inter virū ⁊ mulierē. Spūales q̄ fiunt
inter aīam ⁊ xp̄m: ⁊ celestes q̄ fiunt in celo.
Un̄ de spūalib⁹ nuptijs spāliter in p̄nti ser-
mone tria sunt dicenda. Primo quō aīa dr̄
sponsa xp̄i. ⁊ q̄ xp̄s fecit ꝓ ea vt eā sibi copu
laret. Secundo que debet habere aīa vt deo

sponso suo placeat. Tertio exemplum. ℞
Circa primũ sciẽdũ ꝙ aĩa hoĩs dr̃ spõsa xp̃i
q: sibi copulata ẽ in baptismo p̱ fidẽ. Vñ dic
dñs p̱ ꝓpheta Osee .ij. ad quamlibet aĩam.
Spõsabo te mihi ĩ fide. Et sicut zelotes ter-
ren⁹ ꝓ puella quã sibi copulare cupit int̃ ce-
tera quinq3 facit qb⁹ zelũ suũ illi apit: sic ⁊ zelo
tes ille celestis facit. Primo zelotes ille terre
nus portat ꝓ amore puelle quã diligit sertũ:
cirothecas depictas: ⁊ calceos excisos. cingu-
lũ latũ ⁊ depictũ: vestes curiales. Secũdo ꝓ
amore eius ipe cantat cãtilenas amatorias.
Tertio ei tribuit pulchra clinodia. Quarto
ꝓ illa laborat. Quĩto aures puelle pulsat ro
gans eã tã p̱ litteras tã p̱ seipm̃ ꝙ̃ p̱ nunci
os. Sic de⁹ feruenti⁹ oĩ zelote terreno labora
uit: vt aĩam tuã sibi attraheret ac tibi place
ret. Primo sertũ. i. spineã coronã ꝓ te publi
ce portauit. cirothecas depictas: ⁊ calceos exci
sos. i. vulnera manuũ cruẽtata: ac pedũ fora
mina pro te tulit. cingulũ depictũ. i. liuorẽ fla
gellorꝫ. vestes curiales. i. vestẽ purpureã py
lati: ⁊ albã vestẽ herodis tibi ad laudẽ ⁊ glo
riã: sibi vero in opprobriũ ⁊ illusionẽ. Secũ-
do cãtilenas amatorias in cruce altisone cã
tauit. nec vnã quidẽ: sed septẽ oĩ instrumẽto
musico dulciores. Ad quarũ melodiã sol in
celo obscurat⁹: latro in cruce ꝯuersus ẽ. Ma
ria iuxta crucẽ turbabat̃. terra ꝯtremuit. pe-
tre scisse sunt. ⁊ velũ tẽpli diuisum est a sum-
mo vsq3 deorsum. De isto cãtico dr̃ in ps̃. Et
nocte cãticũ ei⁹. s. cũ sol obscuraret̃. De quo-
libet supradictorꝫ ⁊ infra dicẽdorꝫ dr̃ Esa. ix.
Zelus dñi exercituũ faciet hoc. Tertio dat ⁊
dedit clinodia nobilissima ꝓ aĩe tue dilectio
ne. nõ aũt de bursa vt alij zelotes: ſ3 de corde
suo sanguinẽ ⁊ aquã: ⁊ clauicl'os pedũ ⁊ ma
nuũ ei⁹. Quarto ꝓ ipa aĩa multiplicit̃ labo
rauit q̃si ĩ torneamẽto more zelotũ tot⁹ clipe⁹
su⁹ pforat⁹ est. O nobilis dña aĩa tibi totum
ad laudẽ ⁊ honorẽ: ñ sibi ad vtilitatẽ subst. i-
tialẽ. Esaie. xlij. Dñs sicut fortis egredietur: sicut
vir pugnator suscitabit zelũ. Tã fortiter ibi
ꝯ hostes nr̃os dimicauit ꝙ cicatrices quas
ibi pertulit vsq3 ad vltimũ diẽ iudicij nõ obdu
cent̃ sine dolore. tñ eas nũc suauit. s. ĩ signum
amoris nr̃i. imo dubiũ est an velit ipas cica
trices etiã post iudiciũ suare. Quinto rogat
mysterialit̃ litteris veteris ⁊ noui testamẽ
ti: ⁊ p̱ seipm̃ multiplicit̃ in euãgelio: ⁊ etiã p̱
nũcios. i. p̃dicatores. De p̃mo p3. De secũdo
Eccl'. xxxv. Beñplacitũ ẽ deo recedere ab iniq
tate: ⁊ depcatõ recedere ab iniusticia. Esa. lxv.

Expãdi man⁹ meas tota die ad ppl'm incre
dulũ q̃ gradit̃ ĩ vijs nõ bonis. tñ de q̃buſdã cõ
q̃rit̃ Iere. xv. Laboraui rogãs ⁊ tñ a vijs su
is nõ sunt reuersi. Per tertiũ rogat. s. p̱ p̃di
catores q̃ nũcij sui sunt ⁊ q̃si os suũ. Vñ quo
tiens p̃dicatorẽ audisti: totiẽs rogauit te de⁹
ꝯuerti q̃si ore suo. Luc. x. Qui vos audit me
audit. Exodi. iiij. Perge ergo ⁊ ego ero ĩ ore
tuo: doceboq3 te q̃d loq̃ris. Et non solũ dñs
mandat hoĩ p̱ p̃dicatores: ſ3 etiã p̱ se rogat
vt ꝯuertat̃ dicẽs in canticis q̃ter. reuertere:
reuertere: reuertere: reuertere. ℞ Circa se
cundũ sciendũ ꝙ spõsa xp̃i d3 q̃nq3 h̃re q̃ do
cuerũt sarã parentes ei⁹ vt sponso suo. s. xp̃o
placeat. Primũ est honorare socerós: Xp̃us
eñ fact⁹ est spõsus in baptismo aĩarꝫ nr̃arũ
p̱ fidẽ: cui⁹ pr̃ in celis est de⁹: cui⁹ mr̃ in terra
est b̃ta ṽgo. Patrẽ eñ ei⁹ ĩ hoc honorare de
bemus vt obediam⁹ ei ĩ his q̃ p̃cepit: ⁊ oĩa
opa nr̃a ad honorẽ ipi⁹ ordinem⁹. Ad h̃ hor
tat̃ apl'us cũ dic. i. Cor. x. Oĩa quẽcũq3 facit
ĩ ṽbo vl' ope ĩ noĩe dñi facite. Matrẽ ei⁹ s̃r
honorare debem⁹ vt ipam diligam⁹ ⁊ etiam
ꝙ matri s̃uiam⁹ ⁊ eã3 signant̃ in castitate ⁊
hũilitate seq̃mur. Secũdũ ẽ diligere maritũ
id ẽ xp̃m. Et ipe vere digne diligit̃. fecit eñ
ꝓ aĩabus nr̃is q̃d nũq̃ aliq̃s maritorꝫ fecis
set pro sua vxore. Quis eñ sanguinẽ suũ ita
copiose effunderet vt vxori sue balneũ ex eo
faceret: vt sic a lepra mundaretur. Hoc fecit
xp̃s ꝓ sponsa sua. Itẽ si quis haberet vxorẽ
defunctã: nũq̃d pmitteret se occidi vt p̱ mor-
tem suã vxor sua viuificaret̃. Et hoc xp̃s fe-
cit: q: ꝓ aĩa nostra mortu⁹ est. Nec enim hoc
suffecit sue incõparabili dilectioni. quin ipse
dat aĩabus nr̃is quotidie corpus suũ in cibũ
⁊ sanguinẽ suũ ĩ potũ. vñ Ioh. vi. Caro mea
vere ẽ cib⁹: ⁊ sanguis me⁹ vere est potus ⁊c̃.
Tertiũ ẽ ꝙ d3 regẽ domũ ⁊ familiã. domũ
id est cor ⁊ ꝯsciam vt oĩa ibi sint pulchra ni-
hil feditat̃ vl' pulueris vl' fumi ibi pmittens
⁊ oĩa q̃ facit faciat pure ꝓpt̃ deũ. ⁊ si aliquã
do facit ꝯtrariũ hoc p̱ ꝯtritionẽ ⁊ ꝯfessionẽ
optime purgetur. ℞ Itẽ regere d3 fami-
liam. Habet enim aĩa. i. xp̃i sponsa tres puel
las nobiles seruiẽtes ei interius: ⁊ q̃nq3 mi
nus nobiles exterius. Tres interi⁹ s̃uiẽtes
sunt tres potentie aĩe. s. memoria: intellect⁹:
⁊ voluntas. illas seruitrices sponsa xp̃i sic re
gat: vt sc3 memoria sit camera patris in qua
habitet p̱ continuã recordationẽ. intellectus
sit camera filij in qua habitet per vere fidei
cognitionẽ. volũtas sit camera sp̃ussancti in

qua habitet p amore. Quinq; puelle exterio res sunt quinq; sensus corporis quos regere dz sposa xpi: vt oculi nō videāt q nō licz videre Un Greg. Nō licet videre qd non licet concupiscere. Silr audit⁹ custodiēd⁹ ē ne qcq̄ indecēs aut malū libent' audiat. Silr pedes q ad gressum. man⁹ quo ad tactū custodiende sunt. ꝛ sic de alijs. Quartū est seruire ad mēsam ꝛ ad lectū. q: spōsa xpi dz xpo pparare lectū. i. sciaz bonā purā ꝛ securā. Un Cāt. i. Lectul⁹ noster floridus. Un Salo. Secura mens qsi iuge cōuiuiū. Ber. Magne diuitie sunt bona scīa. ꝛ reuera qd in reb⁹ melius qd in corde dulci⁹. qd in terra qeti⁹ atq; securi⁹ bona scīa. Sic ecōuerso ē de mala scīa Isid. de sum. bo. Nulla pena ē grauior mala scīa. Uis āt nunq̄ eē tristis. bn̄ viue. bona scīa semp gaudiū hz. re⁹ anim⁹ nunq̄ ē securus. Itē sponsa xpi suire dz sponso suo ad mensam pparando ei bona cibaria. Sunt illa cibaria bona opa q̄ qs facit in grā. Un Io. iiij. Me⁹ cib⁹ ē vt faciā volūtatem ei⁹ q misit me. Ergo qt bona opa facio: tot fercula xpo sponso tuo pparas. Et sponsa xpi dz diligēt' opa sua facere ꝛ nō vsq; ad mortē differre nec de die in diē ptrahere. Un Iob. ix. Operamini dum dies est: venit enī nox qn̄ nemo opari pōt. Quintū est se irreprehensibilē exhibere corā hoīb⁹ ne vel exteri⁹ vel i domo interi⁹ aliquos scādalizet morib⁹: verbis: vita: vel exēplo. ¶ Un sciēdū q ad exteriorē disciplinā inducūt nos tria. Primū est si siderem⁹ qliter cū illa sanctos angelos letificam⁹. q: angeli gaudēt cū vidēt bonos gestus in nobis. Secunduz est si ɔsiderem⁹ q pxim⁹ noster inde emendatur. Tertiū est q spūalis disciplina cōseruat in nobis grām. Sz diceres. p q̄ cognoscit' aliqs esse spūal'r disciplinat⁹. Rndet' per tria signa. Primū si bō humiliat se in oīb⁹ opib⁹ ꝛ gestib⁹. Secundū ē si bō ē dulcis i verbis. q enī plane ꝛ dulciter loquit' ꝛ rn̄det pximis: ille ē deo ꝛ hoībus dilect⁹. Tertiū ē si i oīb⁹ opib⁹: morib⁹: gestib⁹: ꝛ motib⁹ timet deū offendere ꝛ pximū scandalizare. Exemplū. Quedaz puella cui⁹ nomē erat Alexādria seipām fecit includi: ꝛ p foramē exiguū alimēta suscepit: ꝛ nec viros nec mulieres in decē annis vnq̄ vidit nec vultū suū alicui ōndit: ꝛ cām sue inclusionis referebat dicēs. Cuiusdam inqt iuuenis anim⁹ in mea pulchritudine quondā fuit lesus: ꝛ ne viderer eū vel ɔtristare vel pdere. malui me q̄diu vixero poti⁹ includi: q aiam pximi mei ad silitudinē dei factā cū pulchritudine mea a deo retrahere ꝛ occidere. Itez cū qreret' ab ea quō sic posset viuere: rndit. A principio diei passionē xpi meditor: ꝛ oroni vaco: ꝛ opus ex lino facio. postea per sctōs pr̄iarchas: pphas: aplos: martyres: ɔfessores: ꝛ virgines cogitatiōe discurro. meditādo quō iā clare vidēt faciē dei in celo. ꝛ quō ipis mille āni sunt tāq̄ dies hesterna q pteryt an̄ cōspectū dei: ceteris horis cibū capio. Appropinquāte nocte dn̄z meū cū maxima quiete glorifico ꝛ laudo: finemq; vite mee cū spe bona patienter expecto.

De eadē dn̄ica ser. cxxv. de penis īferni

Igatis manibus ꝛ pedib⁹ mittite eū i tenebras exteriores. Math. xxij. In h q dānati habebūt ligatas man⁹ ꝛ pedes datur intelligi q nūq̄ ab illa pena poterūt exire. In hoc q sunt missi i tenebras exteriores dat' intelligi q nunq̄ ad dei miam poterunt puenire. Dicunt' enī tenebre infernales exteriores: q: sunt extra ambitū diuine mie. Un Greg. li. ix. moral'. Quisq; ad inferni mala tolerāda descēderit: nequaq̄ vlteri⁹ ad lucez redibit. q: nequaq̄ vltra mia pctīs liberat quos semel in locis penalib⁹ iusticia iudicāq dānat. q̄ dicit. Ligat' manib⁹ ꝛc. ¶ Unde sciendū q sicut scti angeli hn̄t nouē choros i celo: sic dānati pncipal'r hn̄t nouē penas i inferno. Prima pena dānatoꝝ in inferno ē calor ignis. Un xps dicet dānatis in iudicio illud Math. xxv. Ite maledicti in ignē eternū Et iste ignis pn̄s hz se quo ad calorem respectu ignis infernalis tanq̄ ignis i pariete depictus ad ignē veruz. q: sicut ignis depictus hz magnā differentiaz respectu ignis nostri quo ad calorē: sic ignis noster hz se respectu ignis inferni. Modo si quis digitū per horā vnam tenere deberet in igne nostro multuz affligeret'. quō tūc affligēdi sunt illi q cū corpore ꝛ aīa in igne infernali inet'nū cruciādi sunt vbi pene coꝝ nūq̄ finē habebūt. q: fm Ari. ij. de genera. Impossibile ē infinita ptrāsire. Un si alicui aīe dānate fieret tal' optio siue ɔditio vt deus ad eā diceret hanc grām tibi facio aīa. volo q oīa frumēta q̄ vnq̄ creuerunt ab initio seculi ad vnū cumulū ɔgregent': ꝛ semp post mille ānos vnū granū de illo accipiat'. ꝛ sic cōsumpto cumulo tu salua fies. illa aīa diceret deo grās. Insup diceret. Benedictus dominus i donis suis. q: pena

mea q̄uis maxīa adhuc finē habebit: q̄uis
adhuc p multa milia annoꝝ pati me opteat
Sȝ nō ita erit. qꝛ ī inferno nulla ē redēptio.
qꝛ pena ⁊ ignis infernal' ē infinita. Uñ Esa.
vlt. Ignis coꝝ nō extinguet̄. Uñ etiā Ari.
viij. phisi. Finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio.
Hoc q̄l cogitare deberet cū peccare ꝓponeret
⁊ digitū suū ad ignē applicare ⁊ ꝓbare an
p̄sentē ignē posset sustinere. qḋ si nō: quō nūc
ignē infernalē et'nalit' sustinebit. Uñ legit̄ ī
vitaspatrū q̄ q̄dā sctūs pr̄ ꝓpt̄ quādā mu-
lierē maxīe ētēptar⁹. q̄ volēs ꝓbare an pos-
set sustīere penā infernalē q̄ illā pctō luxurie
debet̄ ꝯbussit digitos suos ⁊ sic ꝯpescuit in se
illā vehementē carnis tēptationē. P Se
cūda pena ē frig⁹ intolerabile. Nā dānati de
maximo calore ꝓijciunt̄ in maximū frig⁹ vt
ex hac ꝯmutatōe pene coꝝ aggrauent̄. Uñ
Job. xxiiij. Trāsibūt ab aq̄s niuiū ī calorē ni
miū. ⁊ ecōuerso. Uñ Fulgēti⁹ in quodā ser.
dicit. Duo p̄ncipalia tormēta sunt in inferno
scȝ frig⁹ intolerabile. ⁊ calor ignis inextīgui
bilis. Uñ legit̄ ī euā. Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor
dētiū. Flet⁹ nāqȝ in liq̄factiōe oculoꝝ de calo
re nascit̄. stridor xo dētiū ḋ frigore orit̄ Ter
tia pena est fetor maxim⁹. nec miꝝ vbi tot ca
dauera cremabunt̄. qꝛ si hic vnū cadauer in
ignē positū cremaret̄ fetorē emitteret intole
rabilē. q̄d tūc erit ibi vbi q̄si infinita cadaue
ra ī igne ⁊ sulphure ꝯburēda sīt. Uñ Apoc.
xxi. Pars illoꝝ erit in stagno ardēti igne ⁊
sulphure. Johel. ij. Ascendet fetor ei⁹ ⁊c̄. O
pctōr si times fetorē p̄ntis seculi q̄re ñ times
fetorē inferni. Nā sic odor suauissim⁹ ē ī celo
q̄ supat oīa aromata hui⁹ mūdi. sic ecōuerso
in inferno ille fetor maior ē q̄ si oīa cadaue-
ra mūdi ī pice: sulphure: ⁊ igne cremarent̄.
Et q̄libȝ hō h̄ cogitare dȝ q̄n aliq̄d fetet ī p̄
senti qḋ eū ledit. quō sustinebit istū futuꝝ fe
torē īferni si illō modicū qḋ hic fetet sic te le-
dit. Sic etiā q̄n q̄s aliq̄d dulce gustat: vl' ali
quā rē pulchrā videt cogitare dȝ ḋ dulcedīe
celestiū ⁊ claritate ⁊ pulchritudīe electorum.
Uñ Ber. Dulcedo oīm creaturaꝝ si q̄s de-
bite aduertit nihil aliud ē nisi q̄ ad illā ī eter
nā dulcedinē nos inuitat. Sic sil'e intelligen
dū ē de penis. Q Quarta pena inferni est
fames ⁊ sitis. Uñ ps̄. Famē patient̄ vt canes.
⁊c̄ Hāc penā gulosi cogitare deberēt q̄ hic in
crapula die ⁊ nocte viuūt: ⁊ laute comedūt ⁊
p̄ciosa pocula bibūt: ⁊ sic ī voluptate carnis
q̄tidie viuūt q̄b⁹ xp̄s ī euā. maledicit dicēs.
vt hr̄ Luc. vi. Ue vob̄ q̄ nūc saturati estis. ⁊
ecōuerso dr̄ de bonis q̄ in abstinentia viuūt.
Beati q̄ nūc esuritis: qꝛ saturabimī. Itē nō so-
lū patient̄ famē. ſ; etiā maximā sitim. qꝛ sunt
in maximis calorib⁹: ex q̄b⁹ generat̄ maxīa
sitis. vt hoc pȝ in euāge. Luc. xvi. de epulone
q̄ petiuit vnā solā guttam aq̄ dicēs. Pr̄ abra
hā mitte lazaꝝ vt intingat extremū digiti sui
in aquā vt refrigeret linguā meā: qꝛ crucior
in hac flāma. Sil'e ꝯtinget illis q̄ hic ī ebrie
tate viuunt. qꝛ vt dicitur Sapie. xi. Per que
hō peccat: p hec ⁊ punit̄. Uñ sic hic bibunt
dulcia pocula: sic ibi habebūt amara ⁊ ama-
rissima pocl'a. De q̄b⁹ dic̄ ps̄. Ignis sulphur
sp̄us ꝓcellaꝝ ps calic̄ coꝝ. Sic eñ vinū ī p̄
senti intrat in hoīem ⁊ cor letificat: sic amari
tudo pot⁹ infernal' totū hoīem in oīb⁹ mem
bris penetrat ⁊ ꝯtristat. ⁊ de hoc q̄re exēpluȝ
ser. xxx. P. R Quinta pena inferni ē hor
rida visio demonū. sic eñ de⁹ ⁊ sctī delectabili
ter sunt vidēdi: ita ecōuerso ī inferno ē horri
bilis visio demonū ⁊ dānatoꝝ. qꝛ si nullā pe-
nā aliā hr̄ent: ista sola eis sufficeret. Uñ legi
tur q̄ q̄dā frat' iacēs ī agone ⁊ vidēs demo
nē horribilit̄ clamauit. ⁊ postq̄ fr̄s ad eū
ꝯuenerāt ⁊ cām clamoris q̄rerēt r̄ndit dicēs
se vidisse horribilē visionē demonū: ⁊ si dare
tur ei optio poti⁹ vellet intrare succensum cli
banū: q̄ illā horribilē visionē adhuc semel vi
dere. hoc illi ꝑpēdere deberēt q̄ hic visuꝫ suū
ad vanitates mūdi ꝓgūt vidēdo choreas ⁊
ornatas mulieres ī quo q̄nqȝ grauit' deū of-
fendūt. Mat. v. Qui viderit mulierē ad cō-
cupiscēdū eā ⁊c̄. Itē hoc illi delicati attēdere
deberēt q̄ hic nō p̄nt videre hoīem leprosum
vel alios infirmos hoīes abhorrent videre.
quō tūc videre poterūt demones ⁊ dānatos
in inferno. S Sexta pena sunt vincula ⁊
tenebre. Uñ dr̄ in v̄bis p̄missis. Ligat̄ ma-
nib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊c̄. Sciendū q̄ illi p̄ncipal'r li
gātur manib⁹ ⁊ pedib⁹ q̄ hic ī mūdo p illici
tos tact⁹ ⁊ gressus deū offenderūt. s. āplexan
do: osculādo: ⁊ alios ⁊ seip̄os illicite tāgēdo.
sil'r chorizādo ⁊ saltādo ⁊ supbe cū pedib⁹ in
cedēdo. ⁊ tales tūc maledicēt sibi ⁊ membris
suis dicētes. Maledicte man⁹ mee q̄ p ma-
lū ⁊ illicitū tactū p̄uastis me corona gl'ie: iā
ꝓpt̄ vos ducor ad ignē de q̄ nūq̄ egrediar.
ve vob̄ pedes mei maledicti q̄d mihi misero
īputastis q̄ p malū gressuꝫ vr̄m mihi ia⁊ ūnā
celi clausistis. Ingredimī portas īferni q̄ vo
bis nunq̄ āpli⁹ apient̄. O maledicti oculi q̄
nūq̄ ꝓ pctīs meis voluistis vnā lachrymam
fudistis. Iā incipit vr̄ flet⁹ intolerabilis. Et

tū p mille milia ānoꝝ merorē habuerit nū
ꝙ inde ꝯsolatorē habebit. O maledictū cor
meū iā incipit tristicia tua quā nunꝙ̄ sequitur
aliq̄ leticia ⁊ ꝯsolatio. ¶ Querit hic vtrū
in inferno sit aliq lux. Rūdet ꝙ ibi ē lux mi
xta fumo ad videndū ea q̄ ꝯtristāt dānatos.
Vñ Isid. de sum. bo. li. iij. Ignis gehēne ⁊ lu
cebit miseris ad augmētū pene vt videāt vñ
doleāt. ⁊ nō lucebit ad ꝯsolationē vt videant
vñ gaudeāt. Hoc pꝫ. Nā dānati hūt maxiāꝫ
inuidiā sicut isti in celo hūt maximā charita-
tē ⁊ cū vident btōs in celo ex hoc torq̄buntur.
q: inuidēt illis de tāta gl'ia: ⁊ dolēt de seipis
q: talē ⁊ tantā gl'amꝫ peccādo amiserūt. Vñ
Bern. Dānati vidēt vñ doleāt. s. bonū quod
amiserūt. ⁊ iusti videbūt ⁊ letabunt ꝯsiderā
tes q̄d euaserūt. Vñ etiā Greg. Ut peccātores
in supplicio amplius puniant eoꝝ vidēt gl'aꝫ
quos ꝯtēpserūt. ¶ Querit an dānati re-
cordent de bonis q̄ hic in p̄senti mūdo hūe-
runt. Rūdet ꝙ sic. ⁊ hoc i augmētū pene eo
rū. Vñ Hiero. in originali sup Esa. In ꝯsum
matione mūdi p̄teritarum deliciaꝝ recorda
tio erit materia cruciatuum. Vñ q̄ hic diues
fuit: ⁊ ibi paup erit. ille recordabit volupta-
tū ⁊ deliciaꝝ q̄s habuit in cibo ⁊ potu ⁊ vesti
tu: vt eo ibi plus torq̄at ex recordatiōe p̄terita
rū deliciaꝝ. Sil'r q̄ hic in honore fuit: ⁊ ibi de
spectus erit. Sil'r q̄ hic se sup alios exaltauit
⁊ ibi erit suppressus in igne infernali. oēs ta
les recordabunt p̄teritoꝝ honoruꝫ: ⁊ hoc cedet
eis in augmētū pene ⁊ tristicie. Vñ Boetius i
de ꝯsolatiōe phie. Infelicissimū genus infortu
nij ē recordare se fuisse felicē. hoc ꝓbat sic.
q: cū q̄s de diuitijs ad magnā paupratē ⁊ pe
nuriā puenerit. ita ꝙ oportet eū post abūdan-
tiā sustinere miseriā. tūc plus ledit ꝙ iste q̄ sp
in paupertate vixit. q: difficile ē ꝯsueta relinq
re. Vñ Arist. ij. rhetor. Separi ab amicis ⁊ co
suetis miserabile ē. Septima pena ē misera-
bilis clamor ⁊ fletus dānatoꝝ. ⁊ insup terribi
lis vlulatus demonū. Nā sic delectabile ē audi-
re in celo cantū ⁊ laudē angeloꝝ q̄ incessabi-
li voce ꝓclamāt: Sctūs: sctūs: sctus dñs deus
sabaoth: pleni sunt celi ⁊ terra gl'ia tua ⁊c.
Sil'r dulce ē audire laudē btōꝝ q̄ ꝯtinue de
um laudāt. Vñ ps. Beati q̄ habitant in domo
tua dñe: in secula se. lau. te. Sic econuerso est
horribile ⁊ terribile audire clamorē dānatorū
⁊ vlulatū demonuꝫ. Vñ de clamore dānatoꝝ
dr̄ Zacha. xij. Plangit terra. s. infernalis fa-
milie ⁊ familie seorsum. nā seorsuꝫ clamat ⁊
plāgit familia supboꝝ: ⁊ seorsum familia lu
xuriosoꝝ. ⁊ seorsum familia auarorū. ⁊ sic de
alijs. ⁊ si triste ē in p̄nti audire clamorē hoīs
tribulati q̄ clamat in vulgari a latine. Quid
tūc erit vbi oēs dānati clamabūt ve. ve. ve.
vt hr̄ Apocal. viij. Ue ꝙ vnꝙ̄ nati sumus. ve
ꝙ fm carnē vixim'. ve ꝙ vnꝙ̄ illicite gauisi
sumus. Et q̄ hic magis lete cātauerit ⁊ illicite cū
cachinnis riserūt ⁊ i musicis fistulis: ⁊ i cytha
ris maiorē cōplacentiā habuerūt: tales i fu-
turo tristabilius clamabūt ⁊ flebunt. Luc. vi.
Ue vob q̄ nūc ridetis q: lugebitis ⁊ flebitis. ¶
Octaua pena ē mors eterna ⁊ ꝑpetua tristicia
sine oī ꝯsolatiōe. ps. Mors depascet eos. Et
si p̄ns ⁊ tp̄alis mors q̄ fm Arist. nihil aliud
est ꝙ̄ recessus aīe a corpe. ita hoīem cruciat
ꝙ nec stare: nec sedere: nec q̄cꝙ̄ facere pōt p̄
dolore. O q̄d tūc faciet ꝑpetua mors i dāna
tis. Vñ Greg. i omel. Erit eis miseris mors
sine morte. defectus sine defectu. q: mors ibi sp
incipit. deficere nescit. vtinā' dānati mori pos
sent. sed heu nesciūt mori. Apoc. ix. In diebus ill'
q̄rent hoīes mortē ⁊ nō inuenient. Si eī dāna
tus hr̄et oīa regna mūdi libent daret vt se-
mel mori posset. Vñ Aug. in ser. Quare in
inferno mors q̄rit ⁊ non inuenit: qm̄ q̄bus in
hoc seculo vita offert ⁊ nolūt accipe. in infer
no q̄rent mortē ⁊ nō poterūt inuenire. O ꝙ̄
stultū est in pctīs viuere: ⁊ in eisdē gaudere
q: talis p tale gaudiū priuabit eterno gau-
dio. Greg. Nemo pōt hic gaudere cū hoc se
culo: ⁊ illic regnare cū deo. ¶ Nona pena
ē sepatio a deo ⁊ a btā vgine maria ⁊ ab oī
bus sctīs ⁊ āgelis. Et insup iūgi lucifero ⁊ oī-
bus demonibus in inferno. ⁊ ista sepatio a deo ⁊
a sctīs ē amarissima. Vñ Criso. sup Mat.
Dic sunt pene eternales. excidi: ⁊ i ignē mitti.
Multi gehēnā horrēt: ego xo casum gl'e mul
to maiorē fore dico. Etenī decē milia melius es
set sustinere fulmina ꝙ̄ xpi faciē māsuetissi
mā auersam i iudicio videre ⁊ ab ipā sepa
ri. Et eī amarissimū sit excludi a deo ⁊ a sctīs
⁊ ab oībus electis ⁊ āgelis dei oñdit etiā Criso.
in q̄dā ser. dicēs sic. Excludi a bonis eternis
⁊ alienū effici ab his q̄ ꝑpata sunt sctīs tantū
cruciatū ⁊ tantū dolorē infert: vt si nulla ex-
trinsecus pena torqueret. hec sola sufficeret.
Vñ Hugo li. i. de aīa. Quis putas tūc meror
erit. que tristicia cū separabūtur impij a con
sortio sctōꝝ ⁊ a visiōe dei ⁊ traditi in ptātem
demonū ibunt cū ipis in ignem eternū. ibiqꝫ
semper erunt sine fine in luctu ⁊ gemitu. De
dispositiōe corpoꝝ dānatoꝝ q̄re ali ser. E. B.
¶ Pena inferni ꝙ̄ grauis sit pꝫ ex dictis sctōꝝ

doctor. Verū. dicit φ vna scintilla gehenne ignis plꝰ ledit peccātē φ̄ si vna mulier ī labore ꝛ ptu ,plis pseuerādo duraret mille ānis. Vñ etiā Anſel. dicit φ si oēs hoīes nati ab adā vsqꝫ ad hodiernū diē viuerēt: ꝛ oēs pdicatores boni essent: ꝛ oēs de minutissima pena inferni pdicarēt oēs illi ,ppalare nō possent minutissimā penā: Silr dicat de gaudijs eternis φ etiā oēs illi eterna gaudia referare non possent. Vñ etiā Aug. dic. Si oēs homines nati ab adā vsqꝫ ad hodiernū diē ꝛ q̄ āplꝰ vsqꝫ ad nouissimū diē nasci turi sunt. ꝛ oīa gramīa q̄ vnq̄ exorta fuerūt eēnt hoīes ꝛ si vnā penā quā patit aīa ,p vno pctō mortali in inferno sustinerēt: tūc q̄libet psona ,p sua pte hrēt maiorē penā φ̄ oīa tormēta que oēs sctī martyres ꝛ oēs raptores ꝛ oēs malefici vnq̄ passi sūt. Vñ etiā Greg. dic. Hoc de penis excogitari nō poterit: qꝺ ibi cruciatibꝰ deditū nō fuerit. ¶ Exemplū ꝺ penis inferni legit φ duo fratres quorū vnꝰ dñi pape erat penitētiariꝰ. altr ꝟo innocēs ꝛ piꝰ. discurrebāt ad pdicādū. Tandē recepti sunt semel in quodā castro cuiusdā nobilis matrone vbi missam celebrauerūt. Vñ gauisa dña ista cogitauit dicēs. Neq̄ φ̄ optet te hos formidare nec verecūdari secure poteris his cōfiteri cū sint pegrini ꝛ ignoti. Et sic cū cōfiteretur vni eoꝝ seniori. s. vidit iunior φ ad singula pctā de ore eiꝰ bufo pessimꝰ egrediebat etiā ab eccl'a saltando. Tandē enorme pctm̄ cū cōfiteri voluit de ipiꝰ ore silr terribilissimꝰ draco caput suū emittere cepit: exire tñ ñ valuit. qꝛ verecūdia deuicta illa crimē illud celauit. Jꝺ bufones oēs antea expulsi cū terribili dracone redeūtes ī os eiꝰ intrauerūt. Fratribꝰ ꝟo recedētibꝰ narrauit iunior penitentiario isti quō totā seriē dictaꝫ vidisset ī spū. Tūc fratꝛ penitētiariꝰ ad dictā dñam redijt ad exhortādū eā. Quā defunctā inuenit. Vñ ɔtristati frēs ieiunijs ꝛ orōibꝰ sedule insistūt donec die tertia defuncta illis appuit dracone horribilē equitās. cuiꝰ collū duo crudeles serpētes amplexādo cingebāt: ꝛ vbera eiꝰ sugēdo dētibꝰ diripiebāt. Cuiꝰ etiā oclos duo bufōes horribiles possidebāt. ꝛ ex ipis ignis sulphureꝰ fetidissimꝰ emanabat. Cuiꝰ etiāꝫ manꝰ a duobꝰ canibꝰ magnis deuorabant. Et aures eiꝰ sagittꝫ igneis replebātur. Cuiꝰ etiā caput lacerte venenosissime corrodebāt. Vñ frēs territi corruerūt. Quibꝰ illa. amici oīpotent̄ dei ne timeat. Nā ego sum illa infelicissima multoꝝ pctōꝝ vobꝰ pdic ɔfessa ficte ꝛ nō integre. Quia vnū pctm̄ qꝺ cū ɔsanguineo meo cōmisi verecūdata in ɔfessiōe celauit iō ppetue sum dānata. Quā penitētiarius ex pte dei ꝛ dñi nr̄i Jesu xp̄i adiurauit vt sibi cās illaꝝ penaꝝ innueret. Rñdit illa. Capitꝫ mei lacerte puniūt me ,ppt capitꝫ mei supflua ornamēta. Bufones oculoꝝ puniūt illicitos aspectꝰ meos. Silr sagitte puniūt nepharios auriū auditꝰ. Silr igne sulphureo punitur os meū ,ppt ꝟba blasphemie ꝛ ,ppt detractiōes ꝛ cātilenas ꝛ oscula ꝛ turpia ꝟba ꝛ vaniloqa. Silr ,ppt illicitos tactꝰ ꝛ āplexꝰ serpētes vbera mea sugūt ꝛ mordēt ꝛ collū cingūt. Canes ꝟo manꝰ meas corrodūt q̄ṡ extēdi ad canes dādo eis ea q̄ paupibꝰ dare debui. s. carnes: offas ꝛ alia. ꝛ etiā qꝛ eas anulis ꝛ gēmis luxuriose ornaui. Hinc etiā crudelissimū dracone eq̄to ,ppt supbiā quā habui in eq̄tando ꝛ in curribꝰ ꝛ in vestibꝰ pciosis me sup alios exaltādo. ꝛ ,ppt ɔcubitꝰ luxuriosos muliebria mea intolerabilit cōburunt cū tibijs: genibꝰ: ꝛ femoribꝰ meis. Cui penitētiariꝰ ait. Que sunt pctā qbꝰ precipue plures dānant. Rñdit illa. Hoīes masculini sexꝰ ,ppt diuersa pctā mortalia dānant. Mulieres ꝟo pcipue ,pter q̄ttuor genera pctōꝝ. s. ,ppt pctā lingue ꝛ supflui ornatus: sortilegij. ꝛ ficte ɔfessiōis ,ppt nimiā verecūdiā. Req̄sita vero an suffragijs posset iuuari. Rñdit horribilit clamādo nō. qꝛ eternaliter sū dānata. Et subito draco ille terribilit eā cruciās ad infernū traxit ꝛ nusq̄ cōparuit.

In eadem dominica. Sermo. cxxvi.

Qꝛ multi damnantur.

Multi sūt vocati pauci ꝟo electi. Math. xxij. In verbis pmissis fit mētio de paucorū saluatiōe. Et hoc ē etiā qꝺ dic dñs Mat. vij Arta ē via q̄ ducit ad vitā. s. eternā: ꝛ pauci sunt q̄ inueniunt eā. ꝟ lata ꝛ spaciosa ē via q̄ ducit ad pditionē: ꝛ multi sunt q̄ intrāt p eā. D Pro quo sciendū φ si vnꝰ solꝰ hō crederet ex toto genere hūano pireꝰ deberet q̄libet ,p se formidare ne ipe eēt ille vnꝰ. Sicut cū xp̄s dicit in cena suis discipulis vt habet Math. xxvi. Vnꝰ vestrū me traditurus est. Ceperūt singuli trepidare ꝛ dicere. Nunq̄d ego sum dñe. Multo ḡ magis cū dixerit ille q̄ oīa nouit. Multi sunt vocati: pauci ꝟo electi. timere ꝛ tremere deberēt vniuersi. Jlla eī ꝟba sunt terribilia oībꝰ hoībꝰ ea audiētibꝰ ꝛ corde aduertētibꝰ. Qꝛ aūt multi dānant ꝛ

pauci saluant pz in figura veteris testamē-
ti. Sicut in diluuio aquarum in quo solū octo
psone salue facte sunt p archam noe. et multa
milia hoīz tā viroz q̄ mulieꝝ perierūt p aquā
diluuij. p qd̄ nob dat intelligi q̄ sicut octo ho-
mines saluati de aqua diluuij pauci sunt respe
ctu ppli tocius mūdi q̄ submersi perierūt. ita pau
ci sunt saluādi respectu dānandoꝝ q̄ erūt q̄si
infiniti Eccle.i. Stultoꝝ infinitus est numerus
.i. dānandoꝝ q̄ stulti sunt. Ista figurata sunt
etiā in ingressu terre pmissionis vbi inter oēs
filios isrl' q̄ egressi fuerūt de terra egypti a vi-
ginti annis et supra: nullus ingressus ē in terrā p
missiois nisi duo. s. Josue et Caleph. Sz alij
oēs mortui sunt in deserto. Et pueri eoꝝ qui
nati sunt in deserto: et q̄ exierūt de egypto in-
troducti sunt in terrā promissionis. Itē etiam
pz i nouo testamēto. vbi legit q̄ xp̄s. x. lepro
sos mūdauit. inter quos nisi solus vnus reuersus
est ad regratiandū et laudādū deū. vt habet
Luc. xvij. Itē q̄ pauci saluant pōt cognosci i
vita hoīm. q: solūmō iusti et boni saluāt. ps
Hec ē porta dñi et iusti intrabūt in eā. Itē. i.
Petri. iiij. Iustus vix saluabit: impius et petor vbi
apparebūt. Sz heu plures hoīes sūt iniusti et
mali. q: sm Job. Totus mūdus in maligno po
situs ē. Hoc etiā pz q: auaricia: superbia: et lu
xuria: et plura alia vitia iā regnāt in mūdo.
i. Joh. ij. Omē qd̄ ē in mūdo aut est ꝯcupiscē
tia carnis: aut ꝯcupiscētia oculoꝝ: aut supbia
vite. Hoc pz. q: plures sunt luxuriosi q̄ casti
plures sunt supbi q̄ hūiles. plures auari q̄
misericordes: et plures deceptores et mēdaces
q̄ veraces. ps. Diminute sunt veritates a filijs
hoīm. Arist. ij. thopi. Hoīes vt in pluribus
sunt mali: in paucioribus vero boni. Et q̄ multi
sunt vocati: pauci vero electi. et nullus scit an sit
de saluādis aut de dānandis. sm illd̄ Eccl. ix
Nescit hō an odio vel amore dignus sit. Nescit
q̄dē sciētia certitudinis: sz cū sciētia coniecture
pōt scire. Et sunt nouē signa p q̄ vnusq̄sq3 po
test cognoscere an sit de electis et saluandis. Et
q̄nto plura signa q̄sq̄ de illis nouē signis in se
inuenerit: tāto maiorē spem habere poterit.
Etiam si iam petor sit: adhuc spare debet q̄
deus ordinabit secū q̄ saluabit. et erit vnus
de numero saluandoꝝ et electorum qui a deo
electi sunt. De isto quere infra ser. cxlix. A

Dñica. xxi. Ser. cxxvij. De nobilitate.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabat capharnaum. Joh. iiij. Sic dic Theophilus. Iste rex iter fuit miraculo facto i nu-
ptijs qñ xp̄s aquā i vinū mutauit q: tūc cre-
didit. sz tū xp̄i diuinitatem nō pfecte cogno-
uit. Et ad hoc innuēdū illud miraculū reme
morat euāgelista dicens: Uenit iterum iesus in
chana galilee vbi fecit aquā vinū. et erat qui
dā regulus cuius filius infirmabat capharnaum.
Ex quo hic facit mentionē de regulo q̄ nobi
lis fuit: tūc in pñti smone tria sunt dicenda.
Primo vn̄ nobilitas habeat ortū: et q̄ sunt sig
nobilitatis. Secūdo q̄d tenent nobiles et pla
ti suis subditis. Tertio q̄ ecōuerso subditi te
nent suis platis. ¶ Circa pmū est sciēdū
q̄ nobilitas habuit ortū ex virtutibus. vn̄ pri-
mus rex sup isrl'. s. Saul electus est a deo. quia
hūilis fuit et virtuosus. i. Reg. xv. Cum esses
paruulus in oculis tuis cōstitui te regē sup oēm
ppl'm meū isrl'. Secūdus rex fuit Dauid: qui
etiā pp̄ter suā pbitatē electus est a deo. Un̄
dixit dñs de eo. Inueni virū sm cor meū. Ex
his habet q̄ nobiles ex virtute cognoscēdi sūt
nō ex lōgis tunicis: vel ex magnis manicis:
vel in multis scissuris q̄s gerūt in pallijs et
tunicis. q: alias mechanici et rustici iā omnes
essent nobiles. q: oēs volūt habere scissuras
in vestibus. Q: aūt nobiles dīit esse virtuosi: et
p virtutes cognosci oñdit Arist. ij. poli. Uirtus
et malicia determinant nobiles et ignobiles.
¶ Circa qd̄ querit q̄ sunt ille virtutes per
quas cognoscunt nobiles. Rñdetur q̄ pn-
cipaliter sunt quinq3. Prima virtus est lar-
gitas. Unde deus qui est nobilissimus est lar
gissimus. Hoc sic patet, quia non solum dat
nobis sua beneficia: sed etiam dat nobis se-
ipsum in sacramento altaris: in presenti et i
futuro vult seipsum nobis dare in premium
Unde dixit ad Abraham: et dicit iā ad quē-
libet virtuosum hominem. Ego ero merces
tua magna nimis. Item apparet in hoc etiā
q̄ ipse solem oriri facit sup bonos et malos:
et pluit super iustos et iniustos. et ex sua largi
tate bñfacit et bñficia sua impendit bonis et
malis: amicis et inimicis. Itē largitas christi
apparet in his q̄ fecit i hūanitate: q: ad abū
dantiam illa fecit. Uerbi grā. Sicut quando
aquam in nuptijs conuertit in optimū vinū
Et qñ quattuor milia hominū pauit cum se-
ptē panibus et paucis pisciculis ita abundan-
ter illos panes et illos pisciculos multiplica
uit q̄ sustulerunt septem sportas de fragmē
tis que superauerant. Itē quando pauit qn
q̄ milia hominū. vt habetur Johis. vi. cum
quinq3 panibus ordeaceis et duobus piscibus

ita abūdāt̄ tribuit ⁊ augmētauit φ discipu li collegerūt ⁊ impleuerunt duodecim cophi nos fragmētoꝝ ex ꝗnqꝫ panib⁹ ordeaceis ⁊ duob⁹ piscib⁹ que supauerant his q̄ mandu cauerant ⁊c̄. Ergo q̄ largior est inter hoīes ille nobilior est. Hoc etiā naturaliter pꝫ ī aq̄ la q̄ est auis nobilior: q̄ ex sua nobilitate non sola comedit p̄dā suā: ſ₃ ↄdiuidit alijs aui bus. Sꝫ pditas ⁊ auaricia: rapina ⁊ exactio nes ī subditis sunt signa ignobilitatis. ❡ Secūda virt⁹ nobilitat̄ p quā nobiles cogno sci dñt est gratitudo: q̄ est recognitio bñficio rum dei ⁊ hoīm. ſ. qñ deo grati sunt in hoc φ eos p̄ alijs homib⁹ honorauit ⁊ sublimauit. Vñ Aug. Qui bñficia nō recognoscit ingra tus est. Vñ ꝓpha. Obliti sunt bñficioꝝ ei⁹. Immo natura ⁊ ratio hūana docēt gratuita tē habere erga bñfactores. Vñ Ari. ij. ethic. Oportet regratiari ei q̄ grām fecit. Ita nobi les nō solū debent deo esse grati: ſ₃ etiā subdi tis suis a quib⁹ nutriunt̄ dñt regratiari. q̄a ipi nobiles nō agros colūt: nec serūt: nec me tūt: nec triturāt: nec laborāt in vineis: nec pa nē: nec carnes: nec pisces: nec alia comestibi lia p̄parant. ſ₃ alij ꝓ ipis laborant: sicut ru stici in agris. carnifices. piscatores. sartores. sutores. pānicide ipis p̄parant necessaria cor poris quo ad victū ⁊ vestitū. Ergo oīb⁹ illis debent esse grati. ⁊ q̄nto in maiori reuerētia tenent suos subditos: tāto nobiliores cogno scuntur esse. Sꝫ illi sunt ignobiles q̄ spernūt vel vilipendūt subditos. Immo tales ignobi liores sunt brutis aīalib⁹. q: bruta aīalia re cognoscunt illos q̄ eis bñfaciunt: ⁊ in signuꝫ gratitudinis applaudūt ipis. ❡ Et autē bruta aīalia retribuūt q̄nqꝫ bona suis bñfa ctoribus pꝫ p tale exemplū. Legit̄ i vita san cti Macharij φ cū quedā leena habuit spelū cā iuxta cellā sancti viri: dū vna vice inuenis set catulos excecatos: dolens eos ei appor tauit: ⁊ ad pedes ipius eosdē posuit. Cūqꝫ intelligeret vir dei ꝓ illuminatione beluā ro gare catuloꝝ: eo orante illuminabant̄ ⁊ ma trē seq̄bant̄ ad speluncā. Nō tñ bñficij illi⁹ in grata fuit. q: postmodū pelles ouiū cū pellic eis capiebat sep⁹ ⁊ plures quasi ꝓ gratitu dine ⁊ mercede ante ostiū celle portauit. Itē aliud exemplū de duobus lupis q̄ asportaue runt vnū pueꝝ de villa ad siluā. Et ex negli gētia matris puer nō bñ custodit⁹ fuit. Tūc vnus lupoꝝ habuit os reuersum in ore suo. ⁊ cū portauit pueꝝ in ore puer illud extraxit cū manu sua. Et sic ꝓ mercede duo lupi pue rū reportauerūt ad villā: ⁊ libeꝝ emiserunt. Tertia virt⁹ p quā nobiles cognoscunt̄ est mīa ⁊ cōpassio in paupes ⁊ subditos. Vnd̄ in signū clementie reges inungunt̄. Et legit̄ etiā φ rex apū nō hꝫ aculeū cū quo pōt pun gere sicut cetere apes. Ergo quāto q̄s habet maiorē cōpassionē ⁊ mīam ad subditos: tā to ē corā deo nobilior. Vñ Greg. Tanto eni q̄sqꝫ pfectior est: q̄to pfectius alienos sentit dolores. Et clemētia spectet ad principes ⁊ ad reges ondit Seneca dicēs. Nullū ex hoī bus maior clemētia q̄ regē ⁊ principē decet. Sꝫ isti q̄ sunt duri ⁊ imisericordes ad pau peres ⁊ subditos nō sunt corā deo nobiles ſ₃ ignobiles. q: non habent signū nobilitatis. scꝫ mīam ⁊ cōpassionē. Quarta virt⁹ est vi rilitas ⁊ strenuitas. ſ. in defendendo subdi tos. Vñ nomis nobilib⁹ daf ensis: ꝓpterea vt viduas ⁊ orphāos ꝓtegere debeāt a ma lefactorib⁹ ne paupib⁹ ⁊ suis subditis viole tiā inferāt bona ipoꝝ spoliādo. Sꝫ q̄dā de fendūt suos subditos ab alijs ⁊ postmodū p seipos eos spoliant. Tales siles sunt ceto in mari q̄ defendit alleca ab alijs piscib⁹: ſ₃ p se ea deuorat. Quib⁹ nobilib⁹ minat̄ dñs: vt hr̄ Esa. xxvij. In die illa occidet dñs cetū qui in mari est. Quinta virt⁹ est magnitudo. ⁊ illa magnanimitas ↄsistit in hoc φ veri nobiles debent pua cōtemnere. ſ. terrena q̄ sunt pua respectu bonoꝝ celestiū. ⁊ magna appetere. scꝫ spūalia in p̄nti: ⁊ celestia in futuro. Ergo qui honorē dei in oībus p̄ponit, ille nobilis ē Sꝫ ille q̄ honorē dei post ponit ⁊ honorē ꝓpū querit: ille ignobilis est. Et sciendū φ quāto plura signa illaꝝ p̄dictaꝝ virtutū q̄s in se in uenerit tanto nobilior est coram deo. Unde nobilis est ille quē nobilitat sua virtus. Et insup talis multū honorād⁹ ē ab hoīb⁹. Vñ Arist. iij. ethi. Honor ē p̄miū virtut̄. Ex quo seq̄tur φ null⁹ de iure est honorandus nisi sit virtuosus. Vñ Aristo. iiij. ethic. dicit. Scdꝫ veritatē solus bonus est honorandus. ⁊ bo mini virtuoso non pōt fieri tant⁹ honor quin maioris honoris sit dign⁹. Vñ Ari. iij. ethi. Virtuti pfecte nō fit condign⁹ honor. Ergo nobiles q̄ volunt habere honores primo de bent se exercere in virtutibus. ex quo soli vir tuosi sunt honorādi. Quātū ad secundū sciē dū φ nobiles ⁊ plati tria tenent̄ suis subdi tis. Hec q̄re añ ser. lx H. Quantū ad tertiū sciendū φ subditi tenēt̄ tria suis dñis siue p̄ latis. Hec etiā habentur añ eodē ser. lx. H.

In eadem dominica. Sermo. xxvij.

De infirmitatibus

Rat quidam regul⁹
cuius filius infirmabaẗ caphar-
naū. Joh. iiij. Exquo hic mentio
fit de filio reguli q̄ grauiẗ infirmat⁹ est vsq̄
ad morte. tunc in p̄nti sermone tria sūt dicē-
da. P̄rio q̄re libenẗ ⁊ patienter sustinere de-
bem⁹ infirmitates corporis. Secundo q̄ nō
est maior mia in opibus mīe q̄̄ seruire infir
mis. Tertio exemplū de eodem. ¶ Circa
p̄mū sciēdū q̄ libenẗ ⁊ patienẗ sustinere de-
bem⁹ infirmitatē corpis. ⁊ hoc ꝓpẗ septem.
P̄rio q̄ infirmitas corpis daẗ hoi ad cuati-
onē vt p̄pararet se ad exitū hui⁹ seculi. Lu. xij.
Vt cū venerit ⁊ pulsauerit cōfestim aperiāt
ei. Incerti enī sum⁹ q̄n: q̄liter: in quo statu: i
quo loco: ⁊ p quē modū morituri sum⁹: an in
domo: vel in lecto: in ciuitate: vel in campo: i
aqua vel in igne: de die vel de nocte. vñ Ber.
Certū ē q̄ morieris: incertū est q̄n: aut quō:
aut vbi. q̄n te vbiq̄ mors expectat: tu quoq̄
si sapiens fueris vbiq̄ eā expectabis. Ergo
infirmitas est nūcius quē nobis xp̄us mittit
vt nos p̄paremꝰ. Et ergo si errauim⁹ peccā-
do redeam⁹ ad viā salutis penitēdo. vñ p̄s.
Erraui sicut ouis q̄ perijt. Aut si es in via: ⁊
pigre incedis: tūc xp̄s p infirmitatē corporis
pungit hoiem vt p̄cedat p̄ficiēdo de bono in
meli⁹. O mira fatuitas irrationale iumētū
⁊ fatuū intelligit cū pungiẗ vt ad viā redeat
si errat: vel si in via est vt p̄cedat ⁊ hō rōna
lis nō vult itelligere. Vñ p̄s. Vir insipiēs nō
cognoscet ⁊ stult⁹ nō intelliget hec. Ergo q̄n
cunq̄ sentis aliquā infirmitatē in capite in
oculis: in dentib⁹: in manib⁹: in pedib⁹: vel i
dorso: vel in quocūq̄ mēbro corpis: tūc susci-
pere debeo isti dolorē tanq̄̄ nunciū xp̄i: ⁊ co
gita q̄re tibi missus sit. s. ad p̄parandū te ad
mortē vt sis parat⁹. Luce. xij. Estote parati:
q̄ qua hora nō putatis fili⁹ hois veniet. Vñ
etiā Grego. sup Ezech. Etenī nobis cōditor
noster diē mortis incognitū esse voluit vt dū
semp ignoretur semp p̄xim⁹ esse credatur: ⁊
tanto quisq̄ feruētior sit in opatione. q̄̄to i-
certior ē de euocatione. ¶ Secundo debē-
mus infirmitatē patienẗ sustinere: quia pur
gat nos a pctis p̄teritis. Exemplū habetur
Numeri. xij. Vbi maria soror moysi pcussa ē
lepra ꝓpter pctm̄ detractōnis: eo q̄ detraxit
moysi fratri suo: vt sic p illā infirmitatē pur
gareẗ ab illo pctō. Vñ Ysido. in ser. Aduer-
sa corpis remedia aie sunt. egritudo carnē
vulnerat: sz mentē curat. Languor enī vitia
excoq̄t ⁊ vires libidinis frangit. Et q̄nq̄ p
eadem mēbra puniẗ hō p q̄ mēbra peccauit
⁊ deū offendit. verbigra. Sicut qui offendit
deū p illicitū visū efficitur aliquādo cecus q̄
p illicitos gressus chorizando: saltādo: ⁊ su-
perbe incedēdo deū offendit efficiẗ quādoq̄
claud⁹: ⁊ sic punitur in pedib⁹ cū quib⁹ deū
offendit. Similiẗ q̄ libenẗ audit verba detra
ctoria siue alia v̄ba puniẗ quādoq̄ in surdi
tate: ⁊ sic de alijs. Et est bonū signū salutis
cū hō est patiēs quādo deus eū punit in co-
dem corpe ⁊ i eisdē mēbris cū quib⁹ peccauit
q̄ fm̄ Aristo. ij. ethi. Medicine sunt p con-
traria. Ergo si p integrū annū: vel etiā quā-
doq̄ oib⁹ dieb⁹ vite tue cū corpe tuo peccasti
⁊ diu in pctis vixisti: ⁊ de⁹ iam p p̄lixiorē in-
firmitatē vult purgare pctā tua hoc gratan
ter cū patiētia acceptare debeo. vñ Greg. in
moral. Diuina dispēsatōne agiẗ: vt p̄lixiori
vicio p̄lixior egritudo existat. Ergo non de-
bes mirari nec impatienẗ ferre si diu infir-
mus es. q̄ forte diu i pctis vixisti. ergo opor
tet te iam sustinere illā p̄lixam infirmitatē.
Nam sicut mat̄ in suo dilecto filio nō pōt su-
stinere maculā in facie: sz imediate lauat ⁊
mundat. sic xp̄s in suis dilectis nō pōt susti-
nere maculā pctī. g̃ si heri peccasti hodie for
te punit te deus pro pctō illo vt sic purgeris
Tertio infirmitas corpis patienẗ ē sustinē
da. q̄ hostē nostrū debilitat. s. corp⁹ nostrum
qd̄ ē maxim⁹ inimicoꝝ nr̄oꝝ: q̄ cōcupiscit sp
aduers⁹ spm̄: q̄ corp⁹ de t̄ra formatū ē: iō sp
trahit infra ad ima: sz cū aīa creata ē a deo ⁊
infusa corpi. iō sp sursū tēdit. Et sic q̄n corp⁹
infirmaẗ: tūc spūs fortificaẗ. Vñ aplūs .ij.
Coꝝ. xij. Cū ifīrmor: tūc fortior sū. vñ Amb.
Infirmitas corpis sobrietas est mentis. Ergo
libenẗ debeo hr̄e infirmū corp⁹: ⁊ aiam sanā
exq̄ aduersa corpis remedia sūt aie: ⁊ egritu
do carnē vulnerat ⁊ mētē sanat. ¶ Quar
to ifirmitas ē patienẗ sustinēda. q̄ retrahit
hoiem a malo ⁊ attrahit hoiem ad bonū fa-
ciendū. p̄s. Declina a malo ⁊ fac bonum. Qz
infirmitas retrahit a malo p̄baẗ. q̄ infirm⁹
nō delectaẗ supbire i vestib⁹. nec chorizare:
nec luxuriari: nec ad tabernas ire: ⁊ se iebria
re: ⁊ sic de alijs. Vñ dic dñs p p̄pham. Sepi
am viā tuā spinis. Hoc pz. q̄ multa pctā dimi-
sisti dū ifirm⁹ fuisti. q̄ fecisses si san⁹ fuisses.
vñ Hugo. li. iij. de aīa. Quosdam p̄sciēs dñs
multa mala ppetrare posse flagellat eos infir
mitate corpis ne peccēt: vt eis vtili⁹ sit frangi

languoribus ad salutē q̄ȝ remanere incolumes ad dānationē. Vn̄ exēplū. Quidā laborās ī magna ⁊ graui infirmitate rogauit quēdam sctm̄ ꝓpt̄ familiaritatē quā habebat ad ipȝ ⁊ dilectionē vt sibi impetraret a deo vt a sua infirmitate curaret̄. Et facta orōne statī sen sit se curatū. Et cū postmodū mag̃ sentiret se esse pronū ad peccādū cepit cogitare ꝙ ma gis esset sibi vtilis infirmitas q̄ꝫ sanitas ad custodiendū se a pctis: ⁊ ad augmentū meri ti: ⁊ ꝙ fatue egit ꝙ simpliciter petiuit illā sa nationē. Quare ecōuerso rogauit eundē san ctū vt intercederet ꝓ eo ad deū vt daret sibi qḋ mag̃ sibi expediret ad salutē aīe sue. vł sa nitatē vel infirmitatē. Et statī reuersa ē p̄sti na infirmitas. Quā ipe gratant̄ suscepit tā q̄ꝫ bonū donū dei: cogitās eā esse sibi vtilē ad custodiā sui: ⁊ ad augmentū meriti. Itē sciē dū ꝙ infirmitas corpis nō solū retrahit ho minē a pctis s̄ etiā ad bona opa incitat. Hoc sic ꝓbat̄. qr infirmꝰ ꝯterit̄ ⁊ ꝯfitet̄ pctā sua ⁊ satisfactiōes ⁊ emendā ꝓponit. quā penitētiā in sanitate nō curasset. Insup infirmꝰ deū in uocat ⁊ sanctos interpellat: ⁊ orōnes bonoꝝ desiderat: quoꝝ sanctoꝝ inuocatiōes in sani tate nō habuit: s̄ sepꝰ de deo ⁊ sanctis oblitꝰ fuit. ps. Tribulationē ⁊ dolorē inueni: ⁊ no men dñi inuocaui. Item Luce. xiiij. Cōpelle intrare. glo. Qui infirmitate ꝯfracti ad amo rē dei redeūt cōpellunt̄ intrare. Vnḋ etiam Gre. Mala q̄ nos hic p̄mūt ad deū ire com pellūt. Esa. xvi. In āgustia requisierūt te. Imo infirmitas facit hoīem festinare ad deū ⁊ ad ꝯtritēs. ps. Multiplicate sūt īfirmitates eo rū ⁊ postea accelerauerūt. Hoc pȝ qr infirmꝰ odit gaudiū mūdi ⁊ hȝ tediū audire ⁊ vide re ea q̄ mūdi sūt. ⁊ ꝯsequent̄ cupit dissolui ⁊ esse cū xp̄o ⁊ q̄rit miam dei ⁊ auxiliuȝ eiꝰ. Et sic pȝ quō infirmitas trahit hoīem ad bonū. Exemplū narrat magister Iacobꝰ: ꝙ quidā erat miles in francia. Cū aūt quidā pauper clericꝰ deferret aquā bn̄dictā ad domū eiꝰ. il le paupi nihil p̄mittebat dari: s̄ illū cū cōui tijs ⁊ ꝯtumelijs afficiebat. Cū aūt postea di ctus miles egrotaret ⁊ vocatꝰ fuisset p̄dictꝰ clericꝰ ad domū eiꝰ p̄cepit sibi aliqd dari: ro gans euȝ vt ꝓ eo oraret vt deꝰ eum sanaret. Qui q̄siuit ab eo in quo statu mag̃ laudaret deū ⁊ timeret ⁊ eū ⁊ sctōs plꝰ inuocaret. Qui rn̄dit ꝙ ī infirmitate mag̃ deū timeret ⁊ cor de ⁊ ore eū inuocaret. Tūc clericꝰ ait. Et ego rogabo deū ꝙ ī isto statu vos custodiat: in q̄ ei meliꝰ valetis seruire. Quinto infirmitas

patient̄ est sustinenda: qr est speciale donum dei ⁊ signū dilectōnis iorꝰ. Apoc. iij. Ego q̄s amo arguo ⁊ castigo. Aplus ad Hebre. xij. Quē diligit dñs castigat: flagellat āt oēȝ filiū quē recipit. vn̄ etiā Auge. sup Osee. xiij. Qui diligit̄ corripit̄. q̄ non aūt corripit̄ pctis suis dimittit̄. Vn̄ etiā Greg. in moral. Attende scripturā dicentē tibi flagellat oēm filiū quē recipit. Tu dicis. forte exceptꝰ suȝ. si exceptꝰ fueris a flagelloꝝ passione. eris ⁊ exceptus a nūero filioꝝ. Sic ecōuerso ꝯtinua sanitas corpis ⁊ ꝓsꝑitas tpaliū rerū signuȝ ē odij et ire dei. Vn̄ Gre. Mag. affluxus rerū tem poraliū eterne dānatōis est indicium. Ergo potiꝰ debes videre ꝙ deꝰ faciat tibi sicut suis caris amicis ⁊ suis filijs scȝ dando infirmi tatem ⁊ tribulationē quā sicut suis inimicis qui in suis pctis ꝑseuerāt ⁊ insup habēt ꝯti nuā sanitatē ⁊ ꝓsꝑitatēȝ. Vn̄ legit̄ ꝙ q̄dam bonꝰ hō singulis annis infirmabat p̄ter se mel. tūc dixit. O deꝰ oblitꝰ es mei. qr isto āno nō visitasti me. scȝ ꝑ donū infirmitat̄. M Sexto infirmitas corpis est patient̄ sustinē da. qr liberat a futuris penis. Dñs nō iudi cat bis in idipm̄. Naum. i. Afflixi te supple ī p̄nti ⁊ nō affligā te supple in futuro. Augu. Hic vre. hic seca vt ī eternū parcas. Grego. Mi sericorditer exhibet deꝰ tpalē seueritatem: ne eternā inferat vltionē. Ideo q̄busdā hic par cit vt eos in eternū feriat. Ideo hic ferit non ꝑcendo vt ī eternū parcat. Hoc summe placere deȝ cuilibet pctōri q̄ peccauit: eo ꝙ necesse est euȝ puniri aut hic aut ī futuro. ⁊ p̄ns tribulatio ē minima respectu tribulatōis future. Vn̄ ꝓ pheta. Minimū ꝓ magno placeat tibi. Naȝ p̄ns infirmitas ⁊ tribulatio respectu future: est quasi denariꝰ respectu mille florenorum. Vel sic si alicui deberet abscindi mēbrū vnū scȝ manꝰ vel pes ⁊ absciderent̄ sibi crines ⁊c. Quia ignis purgatorij ⁊ infernalis idē sunt quo ad calorē: nisi ꝙ ignis purgatorij ē tpal̄ ⁊ trāsitoriꝰ: ⁊ infernalis est eternus. ⁊ ignis noster respectu ignis purgatorij ē sicut ignis depictus in quo vnusquisqȝ purgabit̄ ⁊ gra uissime punient̄ qui hic ꝓ pctis suis nō ē pur gatus. Vnde exemplū legitur ꝙ quidā ad uocatꝰ rogauit quēdā hoīem sibi carū ⁊ dile ctū. vt sibi post obitū infra. xxx. dies appare ret. Et ille ꝓmisit sibi si volūtas dei hoc per mitteret. Et post obitū apparuit ei dicens se esse in maximis penis. Et ille. es in purgato rio aut es in inferno. rn̄dit in purgatorio sū. Et ille. Est ne aliqua pena temporalis que

posset cõparari tue pene. Rñdit. Tãta pena mea est ꝙ si oēs mõtes ⁊ oīa ligna ⁊ oīa visibilia in mūdo existentia arderent: ⁊ ego i medio illꝰ ignis starē adhuc nō posset equiparari pene mee quã patior. Et aduocatꝰ quesiuit in quo statu ipē esset. ꝙ sibi hoc ꝓpt deū ⁊ ꝓpt dilectionē illã insinuaret quã ad ipsū haberet. Rñdit defunctꝰ dicēs eū esse in malo statu ꝓpt supbiã ⁊ auariciã suã: ⁊ si sic i tali statu moreret eternaliter dãnaretur. Qui ex hoc cõmotꝰ ⁊ cõpunctꝰ: cõuersus est a pctis suis penitendo ⁊ satisfaciendo: ⁊ factꝰ est bonus: ⁊ vitã suã in bono finiuit. Vñ tanta est pena purgatorij: ꝙ qs hic potiꝰ deberet hic xx. annis infirmari ꝙ̃ ibi solū vna die ardere. Vñ dr in decre. Ignis purgatorio nulla pena tpalis est ꝯpabilis. dist. xxv. Qui in aliud Ergo ꝗlibet dꝫ esse patiens in sua infirmitate ⁊ eã deo ꝓ pctis suis offerre. Et ꝗ impatiens est habꝫ duplicē infernū. q: hic illã infirmitatē cõtra quã murmurat: ⁊ quã impatiēter fert: ⁊ post hanc vitã eternã dãnatiōeꝫ Quia sicut in patientia qs possidebit aīaꝫ suam: sic i impatiētia pdet eã. Greg. Regnū celoꝝ nullꝰ murmurãs accipit: nec vllus qui accipit murmurare põt. ¶ Septimo infirmitas ⁊ tribulatio patienť est sustinenda quia est pignus eterne salutꝭ: ⁊ est via ⁊ porta celi. q: in tribulatõe ꝯformamur capiti nostro. i. xpo sic pñti ⁊ sequimur vestigia eiꝰ. i. Petri. ij. Xp̄us passus ē ꝓ nobis vobis relinquens exemplū vt seq̄mini vestigia eiꝰ. Eccl. xxiij. Magna est gloria seq̄ xp̄m. Vñ etiam Apl's. ij. Thi. ij. Si cõpatimur ⁊ conregnabimus. Sꝫ heu plures volūt cõregnare cuꝫ xp̄o in celo. ſi hic nō pati in mūdo cū eo. Cõtra quos dicit Luce. xxiiij. Nõne hec oportuit xp̄m pati: ⁊ ita intrare in gloriã suã. Sic ⁊ nos oportet de necessitate pati si volumꝰ intrare regnū dei. Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei Sic pꝫ ꝙ tribulatio ⁊ infirmitas corpis ē pignus ⁊ via ⁊ porta eterne salutis. O ꝗ fugiunt hãc portã ⁊ viã inquãtū possunt quõ intrabūt celū. vt sunt isti ꝗ ita inuite infirmãť: vel aliquid sustinēt. Itē ꝗ hic sanitatē corpis plus ꝗrunt ꝙ̃ aīe. ⁊ qui in gaudijs mundi ⁊ voluptatibꝰ carnis ⁊ in diuitijs ⁊ honoribꝰ semper viuere volunt. Unde apl's. Ro. viij Si ſm carnē vixeritis moriemini. Hierony. Impossibile est vt presentibꝰ quis ⁊ futuris fruatur bonis vt hic ventrē ⁊ ibi mentē impleat: ⁊ de delitijs trãseat ad delitias. Verū: Qui carnalibꝰ quidē voluptatibus pascitur eternaꝝ delitiarū epulis indignus habetur Ut autē eternis gaudijs digni habeamur tunc hic libenter pati debemus. Grego. Si dulcia querimus necesse est vt amara tolleremus. Insuper infirmitates ⁊ tribulatiões augmentant boni premiū celeste. Math. v. Gaudete in illa die ⁊ exultate: quoniaꝫ merces vestra copiosa est i celis. Hiero. in ep's. Libens nūc tormenta patior vt futura mihi gloria seruetur. Modo quotiens aliquē dolorem corpis patienť sustines: totiens mererís coronã vite eterne. Etiã si millesies i oculo: in dorso: in pede: in corde: in capite: vel alibi dolorem sentires: ꝓ qualibet vice eternū premiū possidebis. Et illud premium excedit oēs passiones pñtis vite: etiã si vnꝰ sustineret oēs passiones ⁊ infirmitates oīm hoīm Unde ap's. Roma. viij. Non sunt cõdigne passiones huiꝰ temporis ad futurã gloriam. Immo si quis in ardenti clibano deberet eē vsq; in finem mundi adhuc nõ esset equiparatio futuri gaudij. Unde Crisost. Si quotidie oportet nos tormēta perferre: si ipaꝫ gehennã paruo tempore tolerare, ꝓ eo vt xp̄m videre possemꝰ in gloria: ⁊ sanctoꝝ eius numero associari, ñ erit dignū pati oē qđ triste est mõ: vt tanti boni tanteq; glorie pticipes haberemur. ¶ Quantū ad secundū sciēdum ſm magistrū Humbertū super regulã beati Augustini. ꝙ nõ est maior misericordia in exterioribꝰ operibꝰ mi'icordie ꝙ̃ ꝗ exercetur circa infirmos fuiendo ⁊ admīstrando eis. Ibi enī pascitur esuriēs ⁊ potatur sitiēs: hoc xp̄s recipit q̄si sibi esset factū in cruce qñ dixit. Sitio. Math. xxv. Qđ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Item veste nudꝰ cooperitur cuꝫ infirmū tegis: ⁊ hospitalitas exhibetur qñ infirmo lectus ad quiescendū paratur. Et vinctus visitatur qñ vinculis ligatus infirmitatis consolatur: ⁊ tandeꝫ exhibetur mortuo officium sepulture. Et sic infirmis seruiendo exhibentur omnia opera mi'icordie. Itē seruire infirmis precellit alia opera misericordie ⁊ religionis. Qđ sic ꝓbatur. Nam in operibꝰ rigoris ⁊ religionis seruitur quandoq; deo de vno sensu vel de vno mēbro: vt in abstinentia de gustu: in vigilijs de visu. in aspero vestitu de tactu: in silētio de lingua: ⁊ sic de alijs. In opibꝰ vo pietas circa infirmos primo seruit ei oculus in vigilijs: ⁊ interdū horrenda videndo: pro quibꝰ hoi dabitur diuina visio in celo. Secūdo olfactꝰ

fetores sentiendo. Tertio auditꝰ. dura verba: gemitꝰ: suspiria: ꝛ importunitates audiendo. Quarto tactus infirmos tangendo ꝛ subleuando. Quinto gustus ꝓpter eos solitā comestionē intermittendo. Sexto lingua eos consolando. Septimo pedes ꝓ eis discurrē do. Octauo totū corpꝰ ꝓ eis diuersimode laborando. Que ergo religio poterit huic comparari in qua hō seipm totū sic deo religat: vt ei ex toto corde seruiat: ꝛ corpore ꝛ sensibus ꝛ mēbris vt iam dictū est. Huiꝰ religionis seruāde ꝛ sectande dedit nobis exemplū xp̄s q̄ tam benignū se exhibuit infirmis eos visitando: dulciter alloquēdo: freqnter sanādo. Circa vltimū nota exemplū. Legit̄ in vitaspatrū ꝙ erant duo frēs quoꝝ vnꝰ multū ieiunauit: alꝰ vero seruiebat infirmis deuote. Quesitū aūt fuit a quodā sene quis eoꝝ esset maioris meriti. ꝛ dixit senex. Si frater ille ieiunās appenderet se ꝑ nares nō posset peruenire ad mensuram illius qui seruit infirmis.

In eadem dñica. Ser. cxxix.
De morte spūali.

Incipiebat enī mori. Joh. iiij. c. Sciendū ꝙ sic hō morit̄ corpaliter. sic etiā ꝛ spūaliter. Vñ in in p̄nti s̄mone tria sūt dicenda. Primo quō homo morit̄ i aīa. Secūdo quō mors corpalis ꝛ spūalis cōparant̄ adinuicē. Tertio exemplū. ¶ Circa p̄mū sciendū ꝙ ꝓgressionem mortis criminalis ip̄ius aīe possumꝰ accipe ꝑ similitudinē mortis corpal'. corpaliter enī moriens. Primo incipit infirmari. Secūdo febricitari. Tertio agonizare. Quarto mori. Quinto inuolui siue velari. Sexto exportari. Septimo tumulari. ꝛ sic fit ꝑ eūn modū morientibꝰ in pctīs. Primo qñ hō corpaliter incipit infirmari: tūc distemperatur in natura: sic ꝙ nō h̄z appetitū ꝛ saporem cibi neqȝ potꝰ: sic aīa p̄mo infirmatur ꝛ distemperat̄. ꝛ hoc fit in p̄mis motibꝰ ꝛ suggestionibꝰ cū delectatione: tñ sine ꝯsensu. Secundo aūt oportet morientē febricitari: nullꝰ enī ex p̄dicta infirmitate morit̄: nisi eadē infirmitas ampliꝰ inualescat. Cū enī hō infirmus se sentit, ex vitijs impugnari grauiter intantū vt totū corpꝰ incendat̄ iam sentit q: infirmitas creuit: ꝛ accensiones siue adustiones vicioꝝ: ꝙ diu tñ ibi ꝑsistit nequaq̄ morit̄ n̄: s; necesse est ꝙ si mori oporteat vt amplius ꝓcedat̄. Tertio homo ad moriendū se disponens incipit agonizare. qd̄ ꝯtingit cū vi-

cius importunitate temptatiōis nutare incipit: ꝛ deliberare qd̄ velit ꝛ qd̄ faciat mō i p̄te vult ꝛ in parte nō vult. Cūqȝ ratio sic luctat̄ cū sensualitate: vt ratio modo vincat modo vincat̄: hec luctatio nihil aliud ē q̄ agonizare ꝛ ad morē festinare. Quarto egritudine hac inualescente: tūc hō ex importunitate impugnantiū vicioꝝ vincit̄ dans manꝰ hostibꝰ vt ꝯsentiat i pctīs iam ex hocipso exalat spiritū. ꝛ statim mortuꝰ est hō iste q: cū ꝯsensū pctō dederit deꝰ q̄ est vita aīe euolat ꝛ aīam mortuā derelinqt: etiā si pctīn adhuc actual'r nō est subsecutū. Vñ dr̄ in decre. In malicia volūtas ꝓ ope reputat̄. de pe. di. i. Dis. Propter qd̄ dr̄ Thobie. iiij. Caue ne aliqñ pctō consentias. Quinto pānis inuoluit̄ ꝛ velat̄ sic ꝙ iam victꝰ pctō ꝯsentit ꝛ ope ip̄m perpetrat̄: s; tñ occulte: q: adhuc de ꝑpetratis criminibus erubescit. Sic occultabat Adā pctīn suū cū interrogatꝰ a dño r̄ndit. Mulier quā dedisti mihi sociā dedit mihi de ligno ꝛ comedi. Similit̄ eua occultauit cū interrogata fuerat dicens. Serpēs decepit me. Sic dauid occulte ꝑpetratū adulterium abscōdere nitebatur: cū mitteret pro vria ꝛ veniret ꝛ intraret domū suā ꝛ dormiēs cū vxore ꝯceptū crederet esse suū. Cui dixit deꝰ ꝑ Nathā ꝓph̄ā. Tu fecisti abscōdite. ego aūt faciā verbū istud in ꝯspectu oīs israel: ꝛ i ꝯspectu solis. Sic etiam dicit dñs cuilibet pctōri q̄ iam celat peccatū suū. Naum. iij. Reuelabo pudenda tua in facie tua: ꝛ ostēdā gentibꝰ nuditatē tuā. Qd̄ ꝯtiget in extremo iudicio dño secreta cordium reuelante. Sexto mortuꝰ pānis inuolutꝰ exportat̄. Sic pctōr occultis pctīs crebrīꝰ repetitis in priꝰ ꝓficit: vt audacter peccare incipiat ꝛ in aperto. sic ꝙ de his nihil penitus erubescit s; magis gloriat̄ in malicia: vt sit d̄ numero illoꝝ de quibꝰ dr̄ Prouer. ij. Letantur cum malefecerint: ꝛ exultant in rebꝰ pessimis: quoꝝ vie ꝑuerse sūt: ꝛ i fames gressꝰ eoꝝ. De quibꝰ dr̄ Jere. iij. Frons mulieris me. f. est. ti. no. eru. Septimo tumulat̄ cū longa cōsuetudo ꝛ apta malicia peccādi transit i habitū: intantū ꝙ etiā peccare desiderat. cū nullum habeat incitamentū: ꝛ cū oīa impugnantia cōquiescant affectꝰ volēdi nunq̄ in talibus requiescit: ꝛ sic obstinati ꝛ indurati vix cōuertunt̄. Threñ. iij. Lapsa ē in lacum aīa mea: posuisti lapidē sup me. ¶ Quantū ad secundū sciendū ꝙ nouē sūt signa ꝑ que cognoscit̄ infirmꝰ vtrū cito moriet̄ corpalit̄. Sic similit̄ cognoscitur de homīe spūaliter.

Primū signū est q̄ ꝗs consideret faciem in-
firmi: qui si oīno dissimilis est respectu stat⁹
sanitatis signū est mortis. Sic spūalit' si exē-
plū malū p̄bes ꝓximo.s.colorādo faciē tuā
vt possis ꝓximū allicere ad malā ꝯcupiscen
tiam:signū est spūalis mortis. Et talis ē occi
sor ꝓximi.⁊ re⁹ oīm aīaꝝ quas p suā pulchri
tudinē allicit ad malā ꝯcupiscentiā.vn̄ Gre.
in mora. Tot mortib⁹ ꝗs dign⁹ ē:quot exēpla
prauitatis in posteros reliquit. Et tales q̄ p
malū exemplū dant occasionē alijs peccandi
sunt maledicti a xp̄o.vt h̄r Math.xviij. Ve
homi p quē fit scandalum. Et talis reus erit
oīm peccatorū que alij ex suo malo exemplo
cōmittūt eū imitando: ⁊ inde pena eius sem
per augmētabit' a quolibet qui eū in talibus
sequit' vsq3 ad diē iudicij. Sz qui timet scan-
dalizare ꝓximū in v̄bis:in morib⁹:⁊ in fact'
est signū boni coloris in facie sua ⁊ signū vi-
te. Et talis q̄ p̄bet bonū exemplum ꝓximo
multū diligit' a xp̄o: ⁊ quotquot eū imitātur
in hoc bono exemplo tot gaudia accidētalia
habebit in celo. Vn̄ Cesari⁹. Quātis exem-
plū vere hūilitatis ⁊ pfecte charitatis osten
deris:eū tantis ⁊ p tantis eterna p̄mia pos-
sidebis. Secundū signū ē si infirm⁹ vigilat
⁊ lucē odit ⁊ hoīes fugit ⁊ faciē abscondere
nititur signū est mortis corpalis. Sic spūal'r
si ꝗs fugit lumē ꝓpter p̄dicatiōis:sic q̄ nō po
test audire veritatē ⁊ verbū dei:signū ē mor
tis spūalis. Si quis autē libent' audit v̄bū
dei ⁊ veritatē: signū est vite spūalis. Unde
xp̄s dicit i euāge.vt habet' Joh.viij. Qui ex
deo est verba dei audit:ꝓpterea vos nō au-
ditis:q2 ex deo nō estis. Tertiū signū ē si in-
firm⁹ stridet dentib⁹ in acuta passione: ⁊ est
antiqu⁹ nec hoc antea facere ꝯsueuerat:vel i
sanire incipit:tunc cito morit'. Sic spūaliter
si ꝗs est iracund⁹ ⁊ impatiēs ⁊ eū v̄bis ma-
ledicis ⁊ iracūdis ꝓximū offendit:signū est
mortis spūalis. Unde apl's.i.Cor.vi. Neq3
maledici neq3 rapaces regnū dei possidebūt
Sicut sunt illi iracūdi eū quib⁹ null⁹ concor
dare pōt:q̄ viuūt eū ꝓximis suis in hoc mun
do sicut diabol⁹ pater ipoꝝ viuit eū dānatis
in inferno quē null⁹ pacificare pōt. Et tales
iracundi habent duplicē infernū.s.in p̄nti pe
nā ire ⁊ in futuro penaꝝ dānationis eterne.
Vn̄ Jere.v. Seruietis dijs alienis q̄ nō dāt
vobis requiē die ac nocte:sic ecōuerso paci-
fici sunt filij dei ⁊ tabernaculū altissimi.ps.
In pace factus est loc⁹ ei⁹. Quartū signū est
si nasus ꝯtrahit':⁊ si labia ꝯtrahunt': signū
est mortꝪ corpalis:sic spūalit' si ꝗs raro ape-
rit os ad laudādū:ad regratiādū deo: ⁊ peri
us ad blasphemandū ⁊ ad iurādū est signū
malū. Vn̄ oēs blasphemi hn̄t ēt signū mortꝪ
eterne:⁊ ecōuerso illi qui deū laudāt ⁊ ei re-
gratiant' de suis bn̄ficijs:vt dicere possint eū
ps. Bn̄dicā dn̄o in oī tpe:semp laus eius in
ore meo. Quintū signū est si infirm⁹ hab3 li
guā siccā ⁊ nigraꝫ pustulā in lingua:hoc ē si-
gnū mortꝪ corpalis. Sic spūaliter si ꝗs h3 lin
guā mendacē:signū est mortis spūalis. Vn̄
scriptū est. Os qd̄ mentit' occidit aīam. Nā
mendax lingua est quasi falsa moneta q̄ nō
valet nisi ad ignē. Sic ecōuerso si hō est ve-
rax in v̄bis suis:est signū vite ⁊ salutis. ps.
Ecce eñ veritatē dilexisti ⁊c. Quia ip̄e xp̄us
est via:veritas:⁊ vita. Sextū signū est si ster
nutationē nō h3 eū piper vel elleborus imit
titur in nasuꝫ infirmi:qd̄ tn̄ simplices facere
non debent alioqn infirmi grauit' ledere pos
sent:⁊ est signū malū si nō sternutat. Modo
in sternutatione mouet' totū corp⁹ homis ab
intra ⁊ ab extra. Sic spūalit' si ꝗs audit vel
cogitat de morte propria vel de iudicio extre
mo:vel de penis inferni:vel gaudijs celi ⁊ nō
ꝯcutit' in seipso:signum est eterne mortis. ps.
A iudicijs eñ tuis timui. Sic ecōuerso si ꝗs
audiēdo vel cogitādo ista p̄dicta ꝯcutitur et
mouet' ad ꝯtritionē ⁊ ad p̄niaꝫ:signū est sa-
lutis. Septimū signū est si sordes auriū que
naturaliter sunt amare vertant' in dulcē sa-
porē:est signū mortis corpalis. Sic spūal'r si
alicui est dulce audire detractōes de ꝓximis
signū est mortis eterne.vn̄ Aug. Non acco-
modes aures tuas ad pcipiendū verba de-
trahentis ne cōcipias mortē in aīa tua. De-
trahenti eñ ⁊ audienti vtriq3 esca est mors
aīe. Et vt breui⁹ cōcludā. detractor et libens
auditor diabolū portant in lingua. Vn̄ etiā
Bern̄. Detrahere aut detrahentē audire qd̄
horum dānabilius sit nō facile dixerim. Sic
ecōuerso si ꝗs libent' audit bona loq de ꝓxi-
mis ⁊ ex fraterna charitate ꝯgaudet ipis si-
gnū ē vite eterne. Vn̄.i.Joh.iij. Nos scim⁹ qm̄
trāslati sum⁹ de morte ad vitā:q2 diligim⁹ fra
tres. Octauū signū est si sudor ⁊ anhelit⁹ fri
gescit:⁊ insup man⁹ ⁊ p̄des infirmi sūt frigide ⁊
fusce:signū ē mortꝪ corpalis. Sic spūaliter si
ꝗs est frigid⁹ ⁊ tepid⁹ in his que sūt dei:⁊ q̄
ad salutē aīe ptinent:⁊ facilis ad ea q̄ corpis
⁊ mūdi sūt. Et insup si nec iniusta restituere
curat:nec elemosynaꝫ pōt de iuste acquisitis
dare ex mag̃ auaricia ⁊ cupiditate superflua:

signū est mortis eterne. Sic ecōuerso. Si qs est agilis et promptus ad ea q̄ dei sunt: et pōt libere et sponte restituere res iniuste acquisitas et largiter elemosynā dare de reb⁹ iuste acq̄sitis: signū est vite spūalis et eterne. Nonuz signū est si infirm⁹ nec dormire nec requiescē pōt sed iam vult huc iam illuc: nec in vno loco manere pōt: signū ē mortis corpalis. Sic spūaliter si qs sp occupat circa trena et trāsitoria die noctuq3: sic q̄ nec in dieb⁹ festiuis cessat a laborib⁹ et mercātijs suis: et intātū īngerat cor suū q̄ raro vel nunq̄ cogitat de deo et salute ppria: signū est mortis spūalis et etne. Sic ecōuerso. Si qs nollet quicq̄ lucrari contra deuz nec violare festa ppter aliqd lucrū tpale: et cōtentat in his q̄ de⁹ sibi administrat: et intendit eis vti ad honorē dei et salutē ppriā: signū est vite spūalis eterne. ℞ Quantū ad tertiū nota exemplū de his q̄ mori incipiūt: sicut filius reguli q̄ incipiebat mori. Legit in vitas patruz ordinis pdicatorum q̄ fuit in prouincia anglie in cōuētu derbie frater quidā iuuenis valde deuot⁹ etc. q̄re illd exēplū sup ser. ix. P

De eadem dnica.

Redidit ipse et domus eius tota

Credidit ipse et domus eius tota etc. Istū ser. de articulis fidei quos q̄libz xpian⁹ credere dz. q̄re infra sermone. cxlvi. B.

Dominica. xxij. Sermo. cxx. de indulgentia ad inimicos.

Erue nequam omne

Serue nequam omne debitū dimisi tibi qm̄ rogasti me: nōne ḡ oportuit et te misereri cōserui tui sicut et ego tui misert⁹ sum. Math. xviij. Supius interrogauit petr⁹ iesum dicēs. Dñe quotiēs peccabit ī me frater me⁹ et dimittā ei vsq3 septies. Et rn̄dit iesus Non dico tibi vsq3 septies: sed vsq3 septuagies septies. Et ponit ibi numer⁹ determiat⁹ p numero indetermiato. i. quotiēs peccabit totiēs dimitte ei. Un̄ in pn̄ti smone tria sunt dicēda. Primo q̄ sūt ista q̄ debēt nos īducere ad indulgēdū inimicis nr̄is. Secūdo q̄lit tenemr̄ indulgere inimicis nr̄is. Tertio exemplū de eodē. S Circa pmū sciendū q̄ q̄nq3 sūt q̄ debent nos inducere ad indulgēdū inimicis nr̄is. etiā q̄ntūcūq3 grauit nos offenderunt. Un̄ q̄cunq3 illa q̄nq3 diligent psiderat et pōderat nō erit sibi graue inimicis suis indulgere. Primo enī debem⁹ indulgere offensoribus nostris: vt petā nostra nobis a deo dimittantur. Nam tanta est differētia int peccata nr̄a quib⁹ deū offendim⁹: et inter offensam qua pxim⁹ nos offendit. sicut inter decē milia talenta et centū denarios. Ut autē deus nobis mlta et magna petā dimittat: libenter debem⁹ hoc paruū dimittere pximis. Unde Marci. xi. Cū stabitis ad orandū dimittite si qd habetis aduersus aliquē: vt et pat vester q̄ in celis est dimittat vobis petā vestra Qd si vos nō dimiseritis nec pat vester q̄ in celis est dimittet vobis petā vr̄a. Lu. vi. Dimittite et dimittemini. Aug. de verbis apli. Unusq̄sq3 talē indulgētiā acceptur⁹ ē a deo q̄lem et ipe dederit pximo. Un̄ etiā petr⁹ rauen. O hō si sine petō esse nō potes et vis sp dimitti semp dimitte. q̄tū vis dimitti tibi tātū dimitte. quotiēs vis dimitti tibi: totiēs tu dimitte. Imo q2 vis totū tibi dimitti totū dimitte. Un̄ Gre. in omel. Ille recte sui delicti veniā postulat: qui hoc qd prius delinquitur in ipso relaxat. Imo tanta posset esse offensa et cū tanta charitate et patiētia indulgere posset q̄ deus oēm culpā tibi indulgeret. Gre. Qui in se peccanti clementer indulsit: nullum peccati vestigiū in aīa ei⁹ remanebit. T Exemplū de hoc legim⁹ q̄ erat quidā miles q̄ occidit patrē alteri⁹ militis: et ille volēs vindicare homicidiū patris nūq̄ potuit illū militē inermē inuenire: sed semp armat⁹ incessit. Accidit aūt in die pasceues q̄ idē miles incessit nudipes et sine armis. Tūc alius miles cū euaginato gladio cucurrit ad ipm volēs vindicare homicidiū patris. Tūc ille pstrauit se ad pedes alteri⁹ militis dicens ei. Ego hūilit supplico vobis ppt illū q̄ hodie ī cruce p nobis mortu⁹ est quatin⁹ mihi ignoscatis q̄cquid cōtra vos feci occidendo vob̄ patrem vestrū. Et ille miles erexit eū et ppt iesum crucifixū totū indulsit ei et ī signū reconciliatiōis osculat⁹ est eū. Cū aūt ille miles in eccl'ia cū ceteris hoīb⁹ osculari voluit crucifixū sicut mos ē in illa die. tūc iesus in cruce āplexat⁹ ē eūdē militē cū brachijs: et osculat⁹ est eū corā oīm populo. et vox ab oīb⁹ audita est. Tu hodie ppt me indulsisti illi q̄ tibi patrem tuum occidit. et ego hodie indulgeo tibi oīa petā tua. Et sic impletū est in illo milite illud dictū xpi: vt habet Luc. vi. Dimittite et dimittemini. vn̄ Aug. Multa sūt genera elemosynarum q̄s cū facim⁹ adiuuamur vt dimittantur nobis petā nostra. sed ea nihil est maius q̄ cū ex corde dimittim⁹ qd in nos q̄sq3 peccauit. Sed indurati q̄ nolunt indulgere

offensoribus suis nullo modo debēt sperare indulgētiā suoꝝ pctōꝝ etiā ꝙ̄tūcūqꝫ ꝯterantur vel ꝯfiteaṫ. vñ Isido. de sum. bo. Frustra deū sibi ꝓpiciari q̄rit q̄ cito ꝓximo placari negligit. Imo obstinati ꝯ in rancore ⁊ inimicitia stāt ⁊ nolūt indulgere illud qḋ eis dimissuz fuit recꝫigiṫ ab eis. Vñ Greg. iiij. li. mora. Si hoc qḋ i nos delinquiṫ ex corde nō dimittim⁹ ⁊ illud rursuz exigiṫ qḋ nobis iam p pniam dimissuz esse gaudebam⁹. Secundo debem⁹ indulgere idō vt de⁹ exaudiat orōes nr̄as: ⁊ acceptet bona opa nostra. Ratio ē. q: de⁹ nullū bonū op⁹ acceptat: nec orōnē exaudit ꝙ̄diu q̄s stat in rancore ⁊ nō vult indulgere. Aug. Qui nō vult dimittere fratri suo nō speret orōnis effectū. Vñ etiam Ambro. Si non iniuriā dimittis que tibi facta est. nō orōnē ꝓ te facis: ſ maledictionē super te inducis. Itē nec opa bona etiāz q̄cūqꝫ sint illa: siue ieiuniū: siue elemosyna: siue peregrinationes: siue castigationes corpis: ⁊ frequentatio ecclesiaꝝ: ⁊ missaꝝ: ⁊ sic ḋ alijs. Si eni tot bona opa q̄s oī die faceret quot sunt stelle celi de⁹ nullū eoꝝ acceptaret. vñ Gre. Munus non accipiṫ nisi ante discordia ab aīo repellaṫ. Vñ etiā Aug. in ser. de btō stephano. Nemo se circūueniat: nemo se seducat: q̄ vel vnū hoīem in hoc mūdo odio habet. q̄cq̄d deo in bonis opib⁹ obtulerit totum pdet. Ergo recōciliari debem⁹ fratri nostro si volum⁹ vt de⁹ acceptet nr̄a mūera. Vñ xp̄s dic̄ Math. v. Vade prius recōciliari frī tuo: ⁊ tūc veniēs offeres munus tuū. vñ Eccli. xxxiiij. Dona iniquoꝝ nō approbat altissim⁹. V

Tertio idulgere debes eo ꝙ nō potes nocere ꝓximo nisi prius tibi maximū dānū inferas. s. aīam tuā occidēdo. Ergo si ista duo pdicta nō pñt te inducere ad ignoscēdū ꝓximo: tūc illḋ tertiū oīno te inducere dꝫ ꝙ spōte dimittas ꝓximo eo ꝙ nō potes te vindicare ṽbis obloq̄ndo sibi: minādo: maledicēdo: infamādo: culpas ei⁹ publicando ⁊c̄. neqꝫ in reb⁹. s. sibi furādo vel dona ⁊ fortunium ip̄i⁹ impediendo: neqꝫ etiā in psona eū percutiendo vel vulnerando nisi prius occidas preciosā aīam tuā. i. Ioh. iij. Qui odit fratrē suuz homicida est. glo. supple sui ip̄ius. Nōne stult⁹ esset qui manū ꝓpriā pforaret: vt tunicā vel palliū ꝓximi ledere posset. Adhuc mag̃ ille est stult⁹ q̄ ꝓpṫ vindictā ꝓximi occidit suā ꝓpriā aīaꝫ q̄ preciosior ē ꝙ totus mūdus ⁊ oīa visibilia que in mundo sunt. Berñ. Totus mūd⁹ ille p̄ciū vni⁹ aīe estimare nō pōt. Aug. Anima oēm corporeā creaturā nature dignitate ꝓcellit. Itē in Aug. Maius est dānum in amissione vni⁹ aīe ꝙ mille corpoꝝ. Modo diligenter attende an tibi exped. et vindictā sup ꝓximū exercere: siue i reb⁹: siue i fama: siue i corpore: ⁊ tibi ex h̄ etnā mortē inferre. Vñ. i. Iohan. iij. Qui nō diligit fratrē manet i morte scꝫ corpis ⁊ aīe. vñ Aug. Vita aie amor ē q̄ nō amat mortu⁹ ē. X Quarto ideo indulgere ⁊ diligere debem⁹ inimicos nr̄os. q: illa ꝑsecutio quā q̄s patiṫ ab inimicis patienter augmētat gliāꝫ: ⁊ minuit sibi penā purgatorij. Vñ ps. Supra dorsuz meū fabricauerūt pctōres. glo. supple coronā etnā. Quō eni potes odire illū q̄ tibi tā vtilis est in augmētū meriti ⁊ glorie. Nam mal⁹ bonū tibi ꝯtulit ledendo te ṽbo vel facto si patiēs fuisti ꝙ si tibi mille florenos īmo vnū totū regnū dedisset. q: etnā coronā tibi ꝓparauit ⁊ etnū excellit oē trāsitoriū. Arist. viij. phi. Finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio. Ḡ quot iniurias patienter sustinuisti tot etnas coronas in celo meruisti. Insup penas purgatorij soluit. Et idō de⁹ ꝑmittit malos viuere vt bonos crucient: vl vt ꝯuertaṫ. Ergo q̄cq̄d tibi fit ab inimicō h̄ totū deo efferre debes ꝓ pctīs tuis in patiētia cordis: ⁊ possibile ē ꝙ vna iniuria deleat tibi integrū ānū pene purgatorij. Immo possibile est ꝙ tante possent esse iniurie ⁊ ꝑsecutiōes: ⁊ cū tali patiētia posses sufferre eas ꝙ oīs pena purgatorij tibi ꝓ illas dimitteret: sic ꝙ statī euolares ad celū. Ergo cū inimic⁹ te ꝑsequitur ⁊ maledic̄ tibi: hoc sufferre debes patienṫ ⁊ dn̄s ꝯmutabit tibi illā maledictionē in bn̄dictionē. ps. Maledicēt illi ⁊ tu benedices. Augu. Qui eni iustus est ⁊ maledicit p̄rimū ei ꝓ maledictione reddiṫ. ⁊ sic etiā ē de alijs iniurijs q̄s q̄s patienṫ sustinet. Quinto indulgere debes libenṫ. q: ex hoc de⁹ ⁊ oēs scti ⁊ angeli erūt tui amici. Eccli. vi. Verbū dulce multiplicat amicos. Aug. in ser. de sctō stephano. Per amorē bonis inimici efficieris amicus dei. Imo amicus oīm sanctorum ⁊ angeloꝝ: sic ꝙ nunꝙ̄ aliqua mater in mūdo tantū dilexit filiū suū vnigenitum: sicut vnusquisqꝫ sanctoꝝ ⁊ angelorum te diliget: si ꝓximo ob amorem dei ⁊ ipsorum ignoscas

Y Quantū ad secundum sciendū ꝙ quilibet teneṫ quinqꝫ modis indulgere suis inimicis si vult saluari. Primo teneris ex puro corde eis indulgere. sic ꝙ non velis te vindicare nec verbo nec facto: sic ꝙ non odias inimicos nec eis optes maluz ex ira vel rancore

re:vt dicere possꝫ cū p̄o. Si reddidi retribu
entibus mihi mala: decidā merito ab inimi-
cis meis inanis. Sꝫ q̄ sic stant ꝙ gaudent de
infortunio ⁊ dolēt de ꝓsperitate inimicoꝝ ex rā
core: illi habent corda diabolica. q2 sunt filij eo
diabolo qui dolet de bonis nr̄is: ⁊ gaudet de
malis nr̄is: sic ⁊ isti rācorosi. Ergo sūt a deo
maledicti: vt hr̄ Esa. v. Ue q̄ dicūt bonū ma
lū ⁊ malū bonū. Uñ q̄ritur hic vtrū inimici
teneamur ex corde omēs iniurias dimittere.
Rñdetur ꝙ ex iniuria vel dāno alicui facto
solēt in eo cui fit iniuria tria oriri. s. rancor i
affectu: signū rancoris i effectu: ⁊ accusatio iu
ris ꝯtra iniuriantē. Primū ⁊ scḋm tenetur
hō statī dimittere: sꝫ tertiū non tenet̄: nisi ille
satisfaciat s̄m suū posse. q2 q̄libet pōt exigere
iusticiā ⁊ satisfactionē ab eo q̄ sibi fecit iniuri
am: sic tñ ꝙ nō odiat eū: nec signū rācoris ei
ondat sꝫ solū exigat illō qḋ sibi iusticia dictat
ꝓ satisfactiōe ꝯtra iniuriā sibi illatā. Uñ dr̄
in decre. Non tenet̄ offensus dimittere iniu-
riam nisi sit sibi satisfactū. xxiij. q. iiij. Si illic.
Sꝫ ille q̄ in corde retinet vīdictā sup ꝓximū
est inimic⁹ dei ⁊ fili⁹ eterne dānatiōis. Ecci.
In tp̄e vindicte disꝑdet te. Scḋo indulge
re ⁊ diligere inimicū debes sic ꝙ nō velis p
alios vindicari. exemplo xp̄i cui⁹ iniuriā cuꝫ
discipuli sui vindicare vellet. ridit reprehen
dendo illos: vt hr̄ Luc. ix. Nescitis cui⁹ spūs
estis. fili⁹ hoīs nō venit aīas ꝑdere: sꝫ salua-
re. Uñ si haberes filiū vel fratrē vel cogna-
tū ⁊ nō rogares vel iuberes eū vt te vindica
ret: sꝫ solū scienter admitteres: tūc etiā dam
nationē sic admittēdo incurreres. Apostol⁹
Romañ. i. Digni sunt morte nō solū facien-
tes: sꝫ etiā q̄ facientib⁹ ꝯsentiūt. Ergo si q̄s ha
beret filiū vel amicū q̄ eum ꝓ illatis iniurijs
vīdicare vellet. talis nullo mō dꝫ admittere
alias re⁹ erit. Tertio sic indulgere ⁊ diligere
debes inimicū: vt nec ꝓ deū velles eū ledi: vl'
hic vel in futuro. Sꝫ ꝯtra hoc faciūt q̄ super
inimicos suos expostulāt a deo vindictā. Cō
tra quos dicit Gre. Iubet de⁹ vt diligat̄ ini
mic⁹: ⁊ tñ rogat̄ de⁹ vt occidat inimicū. Quis
quis sic orat ip̄e suis p̄cib⁹ ꝯtra cōditorē pu-
gnat. Ergo quicūq3 optas vindictā a deo su
per inimicū tūc tu dign⁹ eo ꝙ tibi illa vindi
cta eueniat ex vera iusticia dei: ergo q̄libꝫ op
tare dꝫ a deo suis inimicis veniā ⁊ grām in
p̄nti ⁊ gl'iam in futuro. vñ Math. v. Diligi-
te inimicos vestros: bñfacite his q̄ oderunt
vos. ⁊ orate ꝓ ꝑsequētib⁹ ⁊ calūniantib⁹ vos
Quarto tenemur sic īdulgere ⁊ diligere ini

micos: vt eis cōia signa charitatis exhibea
m⁹ q̄ ⁊ alijs ho. b⁹ cōiter exhibem⁹: sicut loq̄
salutare: respondere: ⁊ sic de alijs. A Cir
ca hoc q̄ritur vtrū sit de necessitate salutis ꝙ
q̄s specialia signa charitatꝫ inimico exhibeat
Rñdet̄ s̄m scḋm Tho. ij. ij. q. xxv. Sicut hō
tenet̄ in cōi diligere inimicū ⁊ nō in speciale
ita signa ⁊ effect⁹ dilectiōis q̄ in cōi ꝯsueuerūt
ꝓximis exhiberi tenet̄ etiā inimicis exhibe-
re: puta vt cū alijs oret ꝓ oīb⁹ fidelib⁹ vel
ꝓ toto ppl'o: vel cū aliq̄s aliqḋ bñficiū impē
dit toti ꝯtrate: tūc etiā hoc inimicis exhibere
debet de necessitate precepti. ⁊ ꝯtra hoc face
re ptinet ad liuorē vindicte. Unde orare de-
bem⁹ ꝓ inimicis cū oram⁹ ꝓ alijs. exēplo xp̄i
qui in cruce orauit ꝓ suis inimicis. Lu. xxiij.
Pater ignosce illis q2 nesciūt qḋ faciūt. nam
religiosi tenent̄ in spāli orare ꝓ suis inimi
cis ꝙ sūt in statu ꝑfectiōis. Sꝫ seculares i cōi
tenentur orare ꝓ suis inimicis cuꝫ ⁊ ꝓ alijs
orant. Sꝫ si q̄s etiā in spāli oraret ꝓ suis ini
micis ista oro esſꝫ valde deo accepta ⁊ homī
multū meritoria. vñ Greg. Ille preces suas
multū valere facit q̄ eas ꝓ inimicis effūdit.
Quinto tenemur indulgere ⁊ diligere inimi
cos: sic ꝙ habeam⁹ animū preparatū ad sub
ueniendū ip̄is in particulari si in magna ne
cessitate fuerint cōstituti. Uerbi gratia. Ut
si inimicus tuus erraret eundo in precepsꝫ
vel vt submergeretur: ⁊ huiusmodi debes si-
bi p̄cauere ⁊ eū admonere si potes. alias re⁹
esses sanguinis eius. Item etiaꝫ si fame peri
ret: ⁊ huiꝰ. vñ Ambro. Pasce fame morien
tem: si nō pauisti occidisti. Salo. Si esurierit
inimicus tuus ciba illū. si sitierit potū da illi.
Sciendū ꝙ est manifestum signum bonitat̄
⁊ gratie: cū q̄s diligit illū qui eū odit ⁊ bonū
optat illi qui sibi maluꝫ optat: ⁊ benefacit illi
qui sibi iniuriatur. Unde Augu. Illud ma-
nifestissimū signū bonitat̄ ē vt tuū q̄cūq3 inimi
cū diligas: ⁊ ei q̄ tibi malū vult ⁊ si pōt facit
tu semper bonum velis: faciasq3 qḋ possis.
i. Pe. iij. Nulli maluꝫ ꝓ malo reddētes. B
Circa iā dicta sciendum ꝙ aliq̄ dicūt ego nō
odio illū: sꝫ secū in pace eē volo: ⁊ volo eū ꝑ-
mittere sua facta expedire. Et si obuiā dede-
rit sibi tūc ꝑ aliā viā incedit: ⁊ si oportet eū p̄
terire: tūc oculos īclinat ne faciat sibi ocul'
suis eū inspicē: ⁊ si inspexerit eū. tūc facies ei⁹
mutatur ⁊ cor suū mouetur ⁊ infrigidat̄ sic
ꝙ vix vna die vel duob⁹ recuperare potest:
si alloqui vel videre oporteat eū. Insup aliq̄
non vadunt ad domos aliquoꝝ nec loqui-

tur sibi mutuo ꝛc. Et oīa talia sunt signa rā
coris ꝛ odij: ꝛ nō charitatis. i. Joh. iij. Qui nō
diligit fratrē suū manet in morte. Qz autē tal'
indulgētia q̄ solū fit ore ꝛ nō corde nō suffic̄
ad salutē ostēdit Haymo sup Math. Nihil p
dest ore dimittere q̄ ſuat iracūdiā in corde.
Unde Criso. in li. de cōpūctiōe cordis. Si tan
tūmō nō ledas eū q̄ te lesit: auertis autē te ab
eo. nec libent' eū vides manet sine dubio rā
coris vuln' in pectore. Itē sciendū q̄ tales in
durati q̄ nolūt indulgere sunt i piculoso sta
tu. q̄d sic pbat'. Primo q: nulli' boni i eccl'a
pticipationē hūt. de qua dicit ps. Particepē
me fac dei' oīm timentiū te. Et ista pticipatio
ē eis multū necessaria. q: forte pauca p se bo
na faciūt sic q̄ bñ indigerēt iuuari p pticipa
tionē alioꝝ bonoꝝ ꝛc. O q̄ infelix est ille q̄
pticipatione oīm missaꝝ: orationū: ꝛ elemo-
synaꝝ: ꝛ exercitio bonoꝝ oīm q̄ fiunt in tota
eccl'ia ppter vnā irā vel vindictā vult care
re ꝛ priuari oībus bonis q̄ fiunt in celo ꝛ in
terra. ppter inimicitias quas gerit cōtra p
ximos. Secūdo q: nulli' gaudij in celo in fu
turo partē habebūt. Apoc. xxij. Foris canes
ꝛ venefici ꝛ impudici. Sicut enim nec canes
nec serpētes celū intrabūt: sic nec rācorosus
nec vindicatiu' celū intrabit: ſz cū demonib'
ꝛ dānatis infernū possidebit. vbi nulli' ordo
ſz sempitern' horror inhabitat. ¶ Tertio
q̄ diu vni inimicaris pdis oīa opa tua. Insu
per amicitiā dei ꝛ beate v̄ginis marie ꝛ oīm
sctōꝝ ꝛ angeloꝝ. Unde sicut signa ire p̄ximis
ostēdisti: sic de' nunq̄ vult tui misereri nec tu eū
lete videbis. nec aliq̄ signa charitat' tibi ostē-
det: ſz signa ire ꝛ vindicte. Luc. vi. Eadē mē
sura qua mensi fueritis remetiet' vobis. vñ
Criso. in libro d̄ cōpunctione cordis. Nunq̄d
tu ita vis ppiciū tibi fieri deū vt te non qui-
dem ledat. auertat tñ se a te ꝛ pctōꝝ tuorum
memoriā teneat ꝛ videre te nolit. Ergo qua
lē vis erga te deū esse: talē te exhibere debes
his q̄ deliq̄runt in te. Itē sancti ostēdent irā sic
q̄ nec beata virgo maria nec aliq̄s sanctoꝝ
deū p illis rancorosis ꝛ vindicatiuis orabit
nec q̄cq̄ boni ipis cōicare velint de gaudijs
celi. Sil'r ꝛ angeli in signū ire exibūt ꝛ sepa-
bunt eos de medio iustoꝝ ꝛ mittēt eos in ca
minū ignis vbi erit fletus ꝛ stridor dentiū.
¶ Sz si indulges: tūc de' ꝛ oēs sancti ꝛ an
geli erūt amici tui ꝛ illā amicitiā ostendent.
Primo in hoc q̄ angeli in morte venient ꝛ
ducent te cū honore ꝛ gaudio in celū. Secū
do in hoc q̄ christus ꝛ beata virgo maria ꝛ
sancti ꝛ angeli aīam tuā lete ꝛ honorifice su
scipient in celū: sic q̄ nunq̄ aliq̄s rex vel im-
perator cū tāto honore suscept' est ab hoīb'
in hoc mūdo. Tertio in hoc q̄ xps meritū
suū ꝛ beata virgo maria: ꝛ apli ꝛ martyres
ꝯfessores ꝛ virgines tecū ꝯdiuidēt. Unde An
sel. Unusquisq3 int'itū gaudet de alteri' gau
dio: quantū de suo proprio. Quarto i hoc q̄
xps: btā virgo: pphe: apli: martyres: ꝯfesso
res: virgines ꝛ angeli: ꝛ omnes electi in ce-
lo regratiant' tibi ꝛ honorant te ppterea q̄
ob amorem eorū indulsisti tuis offensoribus
¶ Sed quantum ad tertium notandū est
exemplum de his qui nolunt indulgere suis
proximis. Legit' q̄ quidā nobilis habuit fi-
liū qui fuit castus: quē ꝛ pater ei' multū di
lexit. q: deo fideliter seruiuit. s. orationib': ie
iunijs: ꝛ elemosynis. ꝛ limina sanctoꝝ freq̄n
tando. pauperes: viduas: orphanos ꝛ pupil
los defendendo. ꝛ multa bona opera faciē-
do. Post omnia ista seruitia sua mortu' est.
De quo pater multū dolēs rogauit eum vt
sibi post mortē appareret ꝛ ei meritū ꝛ sta-
tū suū insinuaret. Qd̄ ꝛ deus admisit in ter
rorē iracundorū ꝛ vindicatiuorū hominum
Et ille filius patri post mortem apparuit di
cens. Pater nō ores p me: q: damnat' sum
ꝛ dixit sibi q̄ esset in maximis penis. Et si
tot essent lingue quot in celo sunt stelle: non
possent exprimere penā meā. Dixit ei pater
Nōne fuisti cast': abstinens: nec vnq̄ aliquē
hoīem spoliasti: nec nomē dei blasphemasti
nec lusor nec bibulus fuisti: quō dānationē
meruisti: cū tot bona opa in vita tua fecisti.
Et filius rñdit. Uerū dicis pater. Ego enī
adhuc virgo sum. nec aliquē hoīem spoliaui
nec vnū denariū iniuste recepi. nec fui lusor.
nec potator. ꝛ insuper multa bona opera feci
orando. ieiunando. vigilādo. ꝛ corpus meū
castigando. ſz oīa ista seruitia ꝛ bona opa q̄
feci deo: oīa amisi ppt' irā ꝛ vindictā quā re
tinui in corde meo ꝯ hoīs q̄ me semel offende
rūt q̄s ampli' nūq̄ dilexi: ſz vbicūq3 potui sp
me i ipis vindicaui. ꝛ ppt' hoc soli vitiū oīa
bona opa mea pdidi. ꝛ sic eternalit' damnat'
sum. Unde eccl'ia. In tpe vindicte disperdet te

In eadem dominica. Sermo. cxxxi. Qz
nouem genera peccatorum puniuntur.

Tradidit eum torto
ribus quousq3 redderet vniuer
sum debitū. Math. xviij. Sic
q̄libet dānat' tradit' tortorib'. i. demonibus

q̄ cū imppetuū torq̄būt. ¶ Un̄ sciendū q̄ noue sunt genera peccōꝝ quoꝝ vnū sp̄ mag̃ ⁊ grauiꝰ puniet̄ alio. Primi sunt illi q̄ mala volūtate peccāt. s. ꝯsentiēdo ab intra ad pctā vel i delectatiōnē pctī cū plena ratiōe. Aug. sup Gen̄. Si ratio ꝯsentiat ei qđ libido cōmouerit faciēdū esse: ⁊ nō discrepat ab oī vita bona ⁊ gr̄a tanq̄ de padiso expellit̄ hō: ⁊ iā pctīm imputat̄ ei etiā si nō ꝯsequat̄ factū. Sȝ dicere. multe cogitatiōes mihi incidūt. quō in illis a pctō me pseruare possuȝ. Rn̄det̄ q̄ optimū remediū cogitationū ē nō cōsentire. ⁊ hoc stat i nr̄o arbitrio. Sȝ q̄ cogitatiōes nob nō incidāt hoc nō est in nr̄o arbitrio ⁊ in nr̄a potestate. Un̄ Bern̄. Demonū est suggestiōes ingerere: ⁊ nostrū est illis nō ꝯsentire. Nā quotiēs resistimꝰ: totiēs diabolū supamꝰ, angelos letificamꝰ, ⁊ deū honoramꝰ. Bern̄. Pōt inimicꝰ excitare tēptatiōis motū: ſ; in te est si volueris ꝯcedere vel negare ꝯsensum. Itē sciendū q̄ q̄ ꝯsentiūt i pctīm ⁊ stant i mala volūtate inimici sunt dei oīpotentis. q: libent̄ malefacerēt si auderent vel possent. ⁊ sic volūtas p facto corā deo reputatur. Un̄ dr̄ in decre. In malicijs volūtas pro ope reputat̄. de pe. di. i. Oīs. Insup est etiā q̄si mōstrū corā angelis dei q̄ hō hȝ malam volūtatē. Quia sicut corā hoīb' eēt mōstrū q̄si mulier ꝯciperet aīal irrōnale p homine: sic angeli mirant̄ q̄ ibi dyabolꝰ morat̄ i corde p volūtatē malā vbi deꝰ deberet morari p bonā volūtatem. Cōtra quos dicit apl's ad Ephe. iiij. Nolite locū dare dyabolo. Et t'les q̄ sic stāt in mala volūtate faciūt infernū in corde suo. Nā vbicūq3 est dyabolꝰ ibi est infernus. sic ecōuerso. vbi est deꝰ: ibi est celum. Quia igit̄ dyabolꝰ hȝ ibi domiciliū in corde polluto p malū ꝯsensum ⁊ volūtatē. g̃ quodāmodo infernus ibi est. Nā sicut in inferno ē ignis: fetor: vermis: ⁊ tenebre: sic est in corde polluto ignis ardentis concupiscētie. fetor luxurie. vermis remordentis conscientie. ⁊ tenebre obscurate intelligentie ⁊c̄. Unđ tales sunt inimici dei qui cogitāt mala ⁊ vindictā sup p̄ximū ex rancore quē hn̄t ad ip̄m. Math. v. Oīs q̄ irascit̄ fratri suo reꝰ erit iudicio. Itē qui hn̄t morosam delectatiōnē cū plena rōne. vel etiā q̄ hn̄t volūtatē cōmittendi qđcūq3 pctīm mortale. sicut q̄ hn̄t volūtatē illicite chorizandi vel luxuriādi: superbiā exercēdi: vindicādi: isti per talē malā volūtatē vulnerant xp̄m. Et sicut mala volūtas displicet deo: sic ⁊ bona volūtas multum placet deo. Criso. sup Mat. Volūtates bone sic suaues sunt apud deū quēadmodū odoriferi flores. Un̄ Bern̄. Regnū dei intra vos ē qđ est d̄ regnū sane libera voluntas hoīs: ita se ꝯformans diuine volūtati vt nihil velit qđ sentiat vl' sciat ei displicere. Secūdi q̄ adhuc grauius peccāt sunt illi q̄ ad malā volūtatē, verba addūt: ⁊ hi grauiꝰ primis corrigent̄ ⁊ punientur. Verbi grā. Sicut q̄ exp̄mūt iram inuidiā ⁊ rācorē quē in corde gerūt p verba ꝯtumeliosa obijciēdo: ⁊ īproperādo p̄ximis defectꝰ ⁊ culpas eoꝝ. ⁊ tales grauit' in d̄ deū offendunt. Un̄ Math. v. Qui dixerit fratri suo fatue: reꝰ erit gehēne ignis. cuiꝰ tunc ille reꝰ erit q̄ dixerit fur: adult': vsurariꝰ: deceptor ⁊ mendax. tu fecisti hoc ibi: ⁊ hoc ibi. Sil'r q̄ irridēt xba vel facta p̄ximoꝝ. paruipēdēdo ⁊ ꝯtēnendo eos. ⁊ etiā q̄ ꝓferūt xba scurrilia ⁊ luxuriosa cū q̄bꝰ mentes hoīm corrūpunt. Un̄ aplūs. i. Coꝝ. xv. Corrūpūt bonos mores colloq̄a p̄ua. Et platio maloꝝ xboꝝ est attestatio mali cordis. Math. xij. Ex abūdātia cordis os loquit̄. Tertij q̄ adhuc grauiꝰ puniēt̄ sunt q̄ ad cogitatiōes ⁊ ad xba addūt praua opa. Verbi grā. Si q̄s xbis minatus ē alicui peccat grauit̄. ſ; si p̄ducit ad effectū ope pficiēdo. s. xberādo ⁊ vulnerādo p̄ximū: adhuc grauius peccat. Sil'r q̄ ꝓferūt xba luxuriosa ad p̄uocādū se vel alios grauiter peccat. ſ; si luxuriā i actu pficit adhuc grauius peccat: ⁊ iō grauiꝰ puniet̄. ⁊ sic de alijs.

¶ Quarti sunt q̄ ex ꝯsuetudīe mala peccāt illi adhuc grauius peccāt ⁊ grauiꝰ puniēt̄. Un̄ sciendū q̄ ꝯsuetudo praua tria mala cōfert. Primū est q̄ hoīeȝ p̄fundiꝰ dānat. Nā q̄ semel mortal'r peccauerit, p̄funde dānabit̄ q̄ bis vel ter: adhuc p̄fundiꝰ. ſ; q̄ pluries ex ꝯsuetudine: adhuc mag̃ p̄funde submergetur. Un̄ misericorditer agit deꝰ q̄n aliquē hominē prauū in iuuentute mori pmittit: q: minus puniet̄. Un̄ Amb. sup Luc. Meliꝰ eēt pctōribꝰ male agentibꝰ mori. q̄ q̄ i pctīs diu versent̄. Secūdū ē q̄ mala ꝯsuetudo vix deserit̄. Prouer. xxij. Adolescens iuxta viā suā gradit̄: ⁊ cū senuerit non recedet ab ea. Un̄ Aris. vij. ethi. Difficile ē resistere ꝯsuetudini q̄ assimilatur nature. Ysid. in li. soliloquioꝝ. Prauus vsus vix aboletur. Unde Iere. xiij. Si mutare pōt ethyops pellem suā: aut pardus varietates suas: ⁊ vos poteritis benefacere cū didiceritis malefacere. Ex quibus verbis habet̄ q̄ habituati i malo vix possūt mutare malū habitū ⁊ ꝯsuetudinē, ergo qui

i principio in delitijs nutrit᷑ vix postmoduȝ efficit᷑ abstinēs. ⁊ q̄ ē supb᷒ vix erit hūilis. ⁊ q̄ est in luxuria cōsuet᷒: vix erit cast᷒. Sil'r q̄ assuet᷒ est iurare ⁊ blasphemare: oīs tales vix pñt istā malā ꝯsuetudinē ex toto postpo nere: nisi mediāte spāli grā dei. ps. Hec mu tatio dextre excelsi. Uñ q̄cq̄d p̄dicat᷑ nihil in aliq̄b᷒ pficit. Ratio est: q: hñt ꝯsuetudineȝ peccādi. Uñ Aristo. x. ethi. dicit. Nō est facile hoīes ex antiq̄ ꝯsuetudine trāsmutari p ser mones. q: fm eūdē Arist. i. ethi. Cōsuetudo est altera natura. ¶ Unde q̄rit᷑ quō qs possit malā ꝯsuetudinē emēdare. Rñdetur q̄ successiue oportet malā ꝯsuetudinē emēdare ⁊ nō subito. Uñ Arist. de regi. pnci. dicit. Mutatio ꝯsuetudis nō erit subita: ſȝ successi ua. Uñ legim᷒ tale exēplū. q̄ fuit quidā no bilis cardinalis quē beat᷒ Bernard᷒ roga uit vt ageret pñiam: q̄ nō acq̄escebat ei. Cui beatus Bernardus ait. Si non vis facere pacē cū deo: saltem facias treugam. At ille. Quā. rñdit. Abstine tribus diebus ab omni ope illicito ob amorē dei. ⁊ sic fecit. His com pletis dixit beatus Berñ. Modo alijs trib᷒ diebus abstineas p amore btē virginis ma rie. qd̄ etiā fecit. Post hoc alijs trib᷒ diebus abstinuit pro amore apostoloꝝ. Et iteꝝ post tribus diebus ob amorē martyꝝ. Et tūc tri bus ob amorē confessoꝝ. Deinde ob amorē virginū. Et post ob amorē angeloꝝ. Et om nibus his factis: cardinalis dixit beato Ber nardo. Nolo modo treugā facere: sed pacē. Leue eñ mihi est de cetero abstinere. Et sic malā ꝯsuetudinē post posuit: ⁊ postmodū vi tā in bono finiuit. ¶ Tertiū malū est q̄ cō suetudo mala facit magna petā pua aut nul la estimari. Unde Aug. i enchiridion. Pec cata q̄uis magna ⁊ horrenda cū i consuetu dinē venerint aut parua aut nulla eē credū tur. Unde etiā dicit Greg. Hoc erit ꝯsuetu dini licitū quod ratione ꝯstat esse prohibitū. Hoc sic probatur. quia plures dicunt licituȝ esse ante carnispriuiū chorizare: gulose viuere eo q̄ sit ꝯsuetudo seculi his dieb᷒ sic viuere. Sil'r aliq̄ credūt licitū esse supbas vestes de ferre cuȝ scissuris ⁊ lōgis caudis ⁊ manicis. Similit᷑ hr̄e cingulos aureos vel argēteos ⁊ diuersa paria tunicarū ⁊ palliorū. Quare hoc. q: consuetudo mundi est. ⁊ tales sic excu sando se in petīs seipos decipiunt. q̄a mala cōsuetudo petm̄ non alleuiat: ſȝ grauat. Uñ dr̄ in decre. Consuetudo male inuenta q̄nto diuturnior: tāto piculosior. xxiiij. q. i. Scisma

Ex quo pȝ: q̄ illi seipos fallūt q̄ se excusando in petīs dicūt. ante centū annos hoīes chori zauerūt: vel hoc vel illud, fecerūt. Quib᷒ rñ deo q̄ ante centū annos etiā hoīes ad infer nū descenderūt. sicut adhuc quotidie petōres faciūt. Uñ Isido. pbat q̄ ꝯsuetudo nō excu sat petm̄ dicēs. Cōsuetudo auctoritati cedat prauū vsum lex ⁊ ratio vincat. ¶ Quinti q̄ adhuc grauī᷒ delinquunt ⁊ pñr grauī᷒ pu nientur sunt illi q̄ p excusationē defendūt cul pā suā. Pro quo sciendū q̄ hoīes tripliciter excusant se in suis petīs. Primo retorq̄ndo culpā suā i ipm deū exēplo ade ⁊ eue. Uñ cū de᷒ q̄reret ob adā cur comedisti de ligno de quo p̄cepi tibi ne cōederes. Rñdit. Mulier quā dedisti mihi sociā dedit mihi: ⁊ comedi. q̄si diceret. Si non dedisses mihi vxorē: pec ptū tuū trāsgressus nō essem. Et cū q̄reret a muliere dicēs. cur h̄ fecisti. Rñdit. Serpēs decepit me. q̄si diceret. Si spentē nō creasses me minime decepisset: ⁊ sic ambo excusauerūt se de petīs suis retorq̄ndo culpā suā in ipm deū. Amb. sup. ps. Malū ē peccare: pei᷒ ē in petīs pseuerare: ſȝ multo pei᷒ ē defendendo se i deū culpā refundere. Ergo ad satisfacien dū p tali excusatione xp̄s cū accusaret᷑ corā pylato ⁊ herode nō se excusauit: ſȝ velut ouis obmutuit. Sic adhuc q̄dā excusāt se ⁊ alios a petīs dicentes: Deus sic voluit: ⁊ ḡ sic fieri oportuit. ⁊ tales grauiter peccāt q̄ tenēt fatū Cōtra quos dicit Ber. Absit inq̄t a fidelib᷒ q̄ eē fatū aliq̄d dicāt. Ergo q̄ñ hō male mo ritur siue suspēdit᷑ siue ꝯburit᷑: tūc tales q̄ te nent fatū dicūt q̄ sic oportuit fieri. q: de᷒ sic voluit ⁊ sic ordinauit. ⁊ ad hoc natus est hō ille q̄ talia facere ⁊ talia pati debuit. Hoc ē ꝯ honorē dei loqui q: deus q̄ est summe bo nus nō vult nisi bonū. Uñ apl's. i. Thes. iiij. Hec ē volūtas dei sctificatio vr̄a. ḡ talia asert bi dñt p̄prie malicie ipoꝝ hoīm: ⁊ nō diuine ordinationi. q: de᷒ dedit hoī liberū arbitriū ad faciendū bonū vel malum. Ergo peccare stat in p̄pria volūtate ipius hoīs. Uñ Eccl. xv Apposui tibi ignē ⁊ aquā. i. bonū ⁊ ma lū. ad quodcūq̄ volueris porrige manū tuā. Secūdo excusant se aliq̄ p dyabolū dicētes. Dyabolus vicit nos. Ista excusatio nihil va let. q: fm Greg. Debilis est hostis q̄ nō vin cit nisi volentē. Sic dyabolus per mortē xp̄i victus est ⁊ debilitatus q̄ neminē vincit nisi volentē. Uñ Aug. Nō eñ dyabol᷒ cogēdo ſȝ suadēdo nocet. nec extorq̄t a nob ꝯsensum sed petit. dat q̄dē ille cōsiliū: ſȝ deo auxiliante

est nr̄m eligere: vel repudiare qḋ suggerit.
Uñ Ber. in ser. Pōt inimicꝰ excitare tēpta
tiōis motū: s̄ i te ē si volueris dare vel nega
re ꝯsensuȝ. Q: aūt q̄dā se fallacit̄ excusant ꝑ
dyabolū: pȝ ꝑ tale exēplū. Erat q̄daȝ puella
q̄ trāsibat ad quoddā castrū ad fornicandū ibi
Cui obuiauit dyabolꝰ in specie hoīs dicēs ei
Quo tendis. Ipa r̄ndit. Ad castrū illḋ ꝑgo
⁊ ibi seruire volo. ⁊ ip̄e dissuasit dicēs. Tu
postea lugebis si illuc ibis. Et ista ꝑuipēdēs
v̄ba sua illuc ꝑrexit: ⁊ postmodū lapsa est in
pctm̄ carnis ⁊ ꝯcepit. tunc dñs castri repulit
illā de castro: ⁊ in via descēdēdo iteꝝ obuia
uit ei dyabolꝰ dicēs ei. Uñ venis. At ipsa.
Dyabolꝰ suasit mihi fornicari illḋ i tali castro
vbi cecidi ⁊ ꝯcepi. Et ille ꝑcussit eā ad maxil
lā dicēs. Tu mētiris. Ego sum dyabolus ⁊
dissuasi tibi hic in eodeȝ loco qn̄ ascēdisti ad
castruȝ: ⁊ noluisti acq̄escere mihi. Ergo false
me inculpas. cū ibi fuerit culpa tua: ⁊ tua ꝓ
pria volūtas. Tertio excusant se ꝙ sint coa-
cti a dñis vel a ꝑentibꝰ vel ab alijs hoībus.
Cōtra quā excusationē dicit Seneca. Dimit
te excusationē: q: nemo peccat inuitꝰ. Augu.
Omne pctm̄ adeo volūtariū est: ꝙ si volunta
riū nō est: pctm̄ nō est. Itē Aug. li. iij. de libe.
arbi. Quis peccat i eo qḋ nullo mō cauere po
test. Cassio. sup illud ps. Ad excusandas ex
cusatiōes in pctis. Hoc enī maximū est vitiū
quo laborat hūanitas vt post pctm̄ suū ad ex
cusatiōis ꝯfugiū q̄si plenitudis se ꝯfessiōe ꝓ
sternat. qḋ facinꝰ inter summa pctā ꝯstat eē
nūeratū. L Sexti sūt illi q̄ adhuc grauiꝰ pu
niunt̄ sunt illi q̄ gaudēt ⁊ iactāt se d̄ suis ma
licijs. Bern. Quid ē mag̃ ꝑuersum ꝙ̄ letari
cum malefeceris: ⁊ i rebꝰ pessimis exultare.
imo tale gaudiū. s. i malis est stultoꝝ hoīm.
Prouer. xv. Gaudiū ē stulto facere stultitiā
imo ē gaudiū amentiū. hoc sic ꝓbat̄. Si la-
borans ad mortē rideret ⁊ gauderet: repu-
taret̄ freneticꝰ. Peccās āt mortal̄r laborat
ad mortē etnā ipsiꝰ aīe. Uñ dr̄ Eccli. ij. Ri
sū reputaui amētiā ⁊ gaudio dixi q̄d frustra
decipis. Uere q̄dē decipit̄ ꝑ ignorātiā stultꝰ
Quia si adūteret pcti maculā ⁊ dei offensaȝ
⁊ etnā penā: fleret. Ergo xp̄s pōt dicere oi-
bus iā in pctis gl'iantibꝰ qḋ dixit in die pal
maꝝ sup ciuitatē hierlm qn̄ fleuit sup eā vt
hr̄ Luc. xix. Si cognouisses ⁊ tu supple fleres.
Sic pōt dicere pctōribꝰ O supbe si cognouisses
⁊ tu ꝓpt̄ hūiliationē ⁊ suppsitionē tuā i igne
inferni. li supple fleres: ⁊ nō gauderes i sup
bia tua. Sil'r o gulose ⁊ ebriose si cognouisses
⁊ tu esuriē ⁊ sitim ⁊ potū ifernalē supple fle
res. Et tu choriȝās si cognouisses quo ligatis
manibꝰ ⁊ pedibꝰ es mittēdꝰ in exteriores te
nebras. supple fleres. ⁊ sic de ceteris. Ut aūt
ab istis malis euadere possimꝰ: tūc ꝑtrꝰ de-
bemꝰ hic flere ad tp̄s: vt i futuro etnal'r cū
deo gaudeamꝰ. Esa. xxij. Uocauit dñs ad fle
tū ⁊ ad planctū ⁊c̄. In multis offendimꝰ eōs q̄
emēdare debemꝰ cū luctu ⁊ gemitu. Math.
v. Bti q̄ lugēt ⁊c̄.. ⁊ ecōuerso Luc. vi. dic xp̄s
de his q̄ hic in mūdo gaudēt ⁊ ridēt. Ue vo
bis q̄ nūc ridetis. Hoc intelligit̄ d̄ his q̄ gau
dent ⁊ iactant se de malis suis. qḋ heu iā cōe
est in mūdo. Greg. in moral'. Sūt nōnulli q̄
nequaq̄ deflēt qḋ faciūt: s̄ etiā laudare ⁊ de
fendere nō desistūt: ⁊ nimiꝝ dū defendit̄ cul-
pa geminat̄. M Querit̄ vtrū gaudere ⁊
iactare se d̄ malis suis sit pctm̄ mortale. Re
spondet̄ ꝙ sic: si illud in quo gaudes ⁊ te ia-
ctas ē pctm̄ mortale. Uñ Eccli. xix. Qui gau
det in iniq̄tate denotabit̄. i. de nota libri vite
delebit̄. qḋ n̄ fit nisi ꝑ pctm̄ mortale. Q: gau
dere in mundo ⁊ i malis suis sit pctm̄ mor-
tale oñdit btūs Greg. in omel'. Sic est re-
gnū celorū dicens. Nemo pōt ⁊ hic gaudere
cū hoc seculo: ⁊ illic regnare cuȝ deo. Ex quo
pȝ ꝙ si vis in futuro gaudere cū xp̄o: tūc hic
nō debes te iactare de pctō nec gaudere de
malis: s̄ dolere ⁊ penitere de eisdē. Et am-
plius cauere ne iterū ꝯ deuȝ talia cōmittas.
Uñ Aug. in li. de pnīa. Ad agendū pniam
nō sufficit mores in meliꝰ cōmutare: ⁊ a ma-
lis factis recedere: nisi etiaȝ de his que facta
sunt satisfacias dño ꝑ pnīe dolorē: ꝑ humili
tatis gemitū: ⁊ ꝑ ꝯtriti cordis sacrificiū. N
Septimi q̄ adhuc grauiꝰ peccāt ⁊ puniunt̄
sunt illi q̄ alios docēt peccare v̄bo ⁊ exēplo.
Nā q̄ sic instruit aliquē reus erit oīm pctōꝝ
q̄ ille facit ex sua informatiōe v̄bo ⁊ exēplo
⁊ illiꝰ pena augmentabit̄ vsq̄ ad nouissimū
diē. q̄ malā doctrinā vel malū exemplū post
se relinq̄t. Uñ Greg. in mora. Tot mortibꝰ
dās dignꝰ ē: quot exēpla ꝑuitatis i ꝑsteros
relinquit. Hoc illi aduertere deberent qui no
uas adinuētiōes inuenerūt in supbia vestiū
scilicet longas caudas: capucia magna: scissu
ras in tunicis ⁊ caputijs. Sil'r qui choreas
sortilegia: iuramēta: blasphemias inuenerūt.
sil'r q̄ noua thelonea inuenerūt: vel āntiq̄ aug-
mētāt. vel q̄ cēsus ⁊ redditꝰ aggrauāt. Sil'r ⁊
q̄ nūdinas in diebꝰ festiuis instituerūt. quia
oēs p̄dicti sunt rei oīm pctōꝝ illoꝝ q̄ illi se-
quētes eos faciūt: ⁊ tales grauiter deum of-

tendūt q̄ p suā malā doctrinā z malū exēplū aīas a deo retrahūt q̄s xp̄s sanguine rede- mit. Un̄ Ber. in ser. Nōne tibi videt grauio rē ab eo xp̄s sustiere pſecutionē q̄ suggestio ne maligna. exēplo pniṫioso scādali occasiōe ab eo puertit aīas q̄s redemit: q̄ a iudeo q̄ sanguinē suū fudit. Un̄ xp̄s maledicit talib' q̄ p̄bent malū exēplū. Mat. h. xviij. sic dicēs. Ue hoi p quē fit scādalū. O Octaui q̄ ad huc grauius peccāt sunt isti q̄ ex p̄sumptiōe. i. scient' z pmacit' peccāt q̄ oino intēdūt dei iu sticiā eneruare: z tales ꝓpꝛie peccant in spm̄ scm̄. nā pctm̄ mortale tripliciṫ ꝯmittiṫ. Pri mo aliq̄ peccāt ex infirmitate: vt beat' Petr' q̄ ex infirmitate humana xp̄m ter negauit. z sic peccāt ꝯ patrē. Secūdo aliq̄ peccāt ex igno rātia: vt beat' Paul' q̄ ex ignorātia peccauit. Un̄ dixit de seipo. Ignorās feci: nō miam dei pſecut' sum. Tertio aliq̄ peccāt ex certa ma licia: nō ex ignorātia. q2 bn̄ sciūt z intelligūt hoc eē pctm̄. nō ex infirmitate: q2 pnt bn̄ di mittere: s3 peccāt ex certa scietia. z hoc ē pecca re in spūscm̄. z tales grauissime puniunt. vn̄ Luc. xij. Seru' sciēs volūtatē dn̄i z nō facit: plagis vapulabit mult. P Noni q̄ adhuc gui' peccāt z puniunt sunt illi q̄ peccāt p de- sperationē: z hoc ē grauissimū z pessimū z peri culosissimum pctm̄ q2 impedit hoīem a peniten tia z a dei mia. Greg. Desperatio post lapsū nō pmittit exurgere. Un̄ Isid. ꝺ sum. bo. De speratio peior est omi peccato. Item Isido. de sum bo. li. ij. Perpetrare flagitiū aliqd̄ mors est aie: s3 desperare est in infernū descēdere. Qr aūt despās grauit deū offendit p3 p tale exem plū. Fuit q̄dā magn' pctor q̄ magis dilexit pctm̄ q̄ deū. Deus aūt q̄ dolet de morte pec- catoris longo tpe eū expectauit vt peniteret. Tandē infirmabat: z cognati sui accesserūt ad eū rogantes z monentes eū vt corrigeret vitā suā malā z peniteret ꝺ peccatis suis. qui nullo mō hoc facere voluit: s3 dixit. Impossi- bile est q̄ de' possit mihi grām facere: z pec- cata mea indulgere ꝑpt nimia pctā q̄ feci. z desperauit. Et post illa verba statim labia ei' cohercebant q̄ amodo nō potuit loqui. z pri- uatus est contritione z confessione z cōmu- nione eucharistie: z eternaliter dānatus est.

In dn̄ica. xxiij. ser. cxxxij. de dignitate aie.

C Uius est hec ima- go z superscriptio. Math. xxij. Mar. xij. Lu. xx. In h' n ōnib' his docemur vt dei imaginē z superscriptionē in nobis custodiam' p eo q̄ dr̄. Cui' ē hec imago zc̄. Un̄ i pnti s mone tria sunt dicen- da. Pmo q̄ sunt dignitates aie. Secūdo quō aliq̄ vendūt z aliq̄ pdūt aīas suas: aliq̄ impi gnorāt: z aliq̄ p nihilo dāt aīas suas. Ter- tio exēplū. A Quātū ad pmū scēdū q̄ ix. sunt dignitates aie. Pria dignitas ē q̄ aīa hoīs ad imaginē dei creata ē. Un̄ Ge. i. Fa ciam' hoiem ad imaginē z silitudinē nr̄am De hoc q̄re sup ser. xxxij. F. Secūda digni tas aie ē q̄ q̄cq̄d h3 corp' hoc h3 ab aīa. sc3 pulchritudinē: fortitudinē: locutionē: motū: z sic de aliis. Bern̄. O corp' q̄ nobilē hospitē habes z q̄ oia habes. Qr corp' hoīs oia h3 ab aīa p3 p h' q2 cū aīa recedit a corpe: tunc corp' erit infirmū z difforme z vile cadauer z pdit pulchritudinē: fortitudinē: locutionē z motū. z erit q̄si trūc' imobilis q̄ seipm oino mouere nō pōt. Un̄ Arist. i. de aīa. Egrediē te aīa de corpe corp' marcescit z expirat. Et hoc fit in morte cū aīa sepat a corpe. Idem. Mors nihil aliud ē q̄ recessus aie a corpe. B. Tertia dignitas aie est q̄ pcellit oēm creaturā corporeā. Aug. Aīa oēm corporeā creaturā nature dignitate pcellit. Ex q̄ p3 q̄ vna aīa p̄ciosior ē q̄ oia regna mūdi z oīe aurū z argētū z lapides p̄ciosi aie cōpari n̄ pnt. Un̄ Ber. i li. medi. Tot' mūd' ille p̄ciū vni' aie estimare nō pōt. Immo Aug. dicit Si possibile eēt infinitos eē mūdos: vna aīa adhuc p̄ciosior eēt. Hoc p3 ex eo q̄ a xp̄o ita care empta est. Unꝺ aps. i. Cor. vi. Empti eni estis p̄cio magno zc̄. Nā ex p̄cio pensat valor rei empte. Quia si qs emit rē aliquā p centū florenis: signū ē q̄ ē res p̄ciosa. Si aūt emit p mille: tūc adhuc p̄ciosior est illa res. Mō in estimatiōe hoim nihil est p̄ciosi' san guine xp̄i: q2 vna gutta sanguis xp̄i ex p̄ciosi tate z dignitate pcellit infinitos mūdos. s3 i estimatiōe xp̄i aīa hoīs tā nobilis est q̄ eā coe quauit eā sanguini suo cū vnū p alio dedit. s. sanguinē suū effundēdo ad redimēdā aīam hoīs. Sed si infiniti essent mundi nec xp̄us vnā guttā pro eisdē effudisset sed ꝑpt aīas hominis totū sanguinē suū effudit. ps. Aruit tanq̄ testa virtus mea zc̄. Insup parat' eēt secundario effundere sanguinem suū z mori si necesse esset anteq̄ vna anima damnari deberet: ex defectu ipsius passionis. C Quarta dignitas anime est q̄ christus an- gelos ad custodiam ipsius deputauit. Bern̄. in omelia. Magna dignitas animarū est vt vnaqueq3 ab ortu sue natiuitatis in sui cu-

stodiā habeat angelū deputatū. angeli eī custodiūt hoīes in p̄nti vita: in oībꝰ locis: ⁊ in oī tpe. Ergo ſm Bern. In quouis diuersorio: in quouis angulo exhibe reuerentiā angelo tuo: nec audeas illo p̄nte qḋ me vidēte nō auderes. insup angeli hoīem exeūtem de hoc mūdo ꝑducūt ad vitā eternā. ps. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt te in oībꝰ vijs tuis quo ad vitā p̄ntē. In manibꝰ portabūt te ne forte offendas ad lapidē pedē tuū: quo ad futurā vitā. Vñ Luc. xvi. Mortuꝰ ē mēdicꝰ ⁊ portatꝰ est ab āgelis ī sinū abrahe. Quinta dignitas aīe est ꝙ eā xp̄us magnis laboribꝰ acq̄siuit. q: xxxiij. annis ⁊ vltra pro ea in hoc mūdo laborauit. Vñ ps. In laboribꝰ a iuuētute mea ⁊c̄. Nā xp̄s laborauit ꝓ aīa hoīs discurrēdo: p̄dicādo: ieiunādo: vigilando: fatigādo seip̄z. vt hr̄ Joh. iiij. Fatigatus ex itinere sedit supra puteū. Insup fleuit pluries ⁊ nunq̄ risit. Vñ est sciendū ꝙ vir sapiens nō multū dolet de amissione alicuius rei. Xp̄s aūt sapiētia dei existēs ꝑ fletū ostēdit se multū dolere de amissiōe aīaꝝ. Nā multum auꝝ amissū ē suo tpe ⁊ multe ciuitates cōbuste ꝓ quibꝰ nullatenꝰ legimꝰ eū fleuisse: sꝫ de ꝑditiōe aīaꝝ fleuit. Vñ Luc. xix. Videns iesus ciuitatē fleuit sup illā. Vbi defleuit ꝑditionē aīaꝝ: ⁊ nō destructionē domoꝝ. Sexta dignitas aīe est ꝙ eā cū corpe suo cibat: ⁊ cū p̄cioso sanguie suo potat. Joh. vi. Caro mea vere est cibꝰ: ⁊ sanguis meꝰ vere est potus. Quid enim magis dare potuit aīe q̄ seip̄m. Vñ ex p̄ciositate cibi ⁊ potꝰ pensanda est dignitas aīe. Septima dignitas aīe est ꝙ deꝰ elegit eā sibi ad inhabitandū. ps. Hec requies mea in seculū seculi ⁊c̄. Vnḋ aīa hoīs noīat templū dei. Aplꝰs. i. Cor. iij. Templū dei sanctū est qḋ estis vos. Et etiaꝫ multū delectat deꝰ inhabitare ipam animam. Vñ scriptū ē. Delicie mee ee cū filijs hoīm. ¶ Octaua dignitas aīe ē ꝙ nihil eā implere pōt nisi solus deꝰ q̄ est sponsus aīe. Vñ Ber. Ad imaginē quippe dei facta est aīa rationalis. ceteris omnibus occupari potest: impleri autem non potest. Capax enim dei est: ⁊ quicquid deo minus est nō eā implebit. Vnde si deꝰ daret aīe terrā cū oībꝰ aīalibꝰ ⁊ regnis. firmamentū cū oībꝰ stellis. celū cū oībꝰ sctis hec oīa ꝓ nihilo haberet q̄diu sponso .s. xp̄o careret. Vñ ps. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. Idē. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Nona dignitas aīe est q: ipa ordinata est ad eternā beatitudinē: vt nouē choris angeloꝝ associari debeat ⁊ cū sanctis ⁊ angelis deū eternalit̄ in leticia sempiterna ɔtemplari. Aug. Nobilis creatura est aīa que ad fruendā visionē dei creata est. Vnde ꝓpter illas nouē dignitates quas hꝫ aīa: ideo ipsa cū magna sollicitudine custodiēda est. Vnḋ Deut. iiij. Custodi temetip̄m ⁊ aīam tuā sollicite serua. ⁊ nō immerito. q: ſm Aug. Maius est dampnū in amissione vniꝰ aīe q̄ mille corpoꝝ. Quantū ad secundū sciendū ꝙ sicut deꝰ maxime carā hꝫ aīam ⁊ eā multipliciter dignificat: ita ꝑ oīa mali hoīes summe eam paruipendūt. Citiꝰ enī mūdant seculares suos si sedant: q̄ aīas suas maculatas. Augu. in smōe. Quid est ꝙ velis habere malū: dic michi nihil oīno. nō vxorē: nō filiū: nō seruū: non ancillā: nō tunicā: postremo nō caligā. ⁊ tū vis habere malā vitā. rogo te p̄pone animā tuā calige tue. Idē Aug. in li. de doctrina xp̄iana. Homo malus plus diligit mortē q̄ vitam: eo ꝙ vult habere mortē bonā ⁊ vitā malā. ps. Qui diligit iniquitatē odit animā suā. ¶ Unde sciendum ſm Holgot super li. Sap. c. iiij. Aliqui hoīes peruersi animas suas vendūt: aliq̄ perdūt: aliqui impignorāt: aliq̄ ꝓ nihilo dant. Primo enī cupidi vēdūt animas suas: vt sunt illi qui pro diuitijs huius seculi exponūt se rapinis: furtis: piurijs: vsuris: ⁊ falsis mercantijs. Eccl'ia. x. Nihil ē iniquius q̄ amare pecuniā. Hic eī aīas suas venales habent. Et quotiens denarios iniuste lucrantur: totiens animas suas vendūt. In signū huius dyaboli repetent aīas eoꝝ. vt habetur Luce. xij. Stulte hac nocte repetent a te animam tuam ⁊c̄. O mira fatuitas ꝙ quis audet dare animaꝫ suā pro vno denario: quam non deberet dare pro toto mūdo: eo ꝙ est multum preciosior. Itē luxuriosi vendunt animas suas: Unde Eccl'ia. ix. Ne des fornicarijs animā tuaꝫ: ⁊ satis in bono foro dant. Nā qui daret tres libras pro obolo: satis daret in bono foro. Sic qui dat eternā dulcedinē ꝓ temporali dulcedine ⁊ voluptate qḋ satis mirabile est. non daret ribaldus vnū digitū ꝓ vno ɔcubitu. ⁊ tū ob hoc dat animā suā centū mille demonibus. Proculdubio nimis in bono foro dat ille animā suā nobilē ⁊ preciosam. Item gulosi ⁊ bibuli vendūt animas suas qui p̄ponūt p̄ntem voluptatē cibi ⁊ potus celesti conuiuio. vbi habebimus multa fercula dulcia ⁊ p̄ciosa. Luce. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit michi pater meus regnū: vt edatis ⁊ bibatis super mensam meā in regno meo. Insup gulosus eternā famē sibi inducit. ps. Famē pati

tur vt canes. Et bibulus eternā sitim vbi
vnā guttā aque habere nō pōt: s̄ potus eo͛ꝝ
erit amarissimus. ps. Ignis sulphur spirit⁹
procellarū pars calicis eo͛ꝝ. Itē vendūt aīas
suas sup̄bi ⁊ pōposi q̄ ꝑ tp̄ali honore ⁊ exal
tatione volūt carere illo magno honore quē
hꝫ btā v͛go maria ⁊ oēs scti ⁊ angeli i celo.
Un̄ de vnoquoqꝫ scō dr̄ i ps. Glia ⁊ hono
re coronasti eū dn̄e. ¶ Secūdo aliq̄ ꝑdūt
aīas suas: vt sunt ociosi negligent̄ viuentes
⁊ accidiosi ad oē op⁹ bonū pigri: nihil curan
tes nisi ꝙ vna dies vadit ⁊ alia succedit.
Eccli. xxij. Qui ꝑdit aīam suā ⁊c̄. Tales fa
bulant̄. vadūt spaciatū. ludūt in alea. dormi
unt, ppterea ꝙ tp̄s trāseāt nō attēdētes qd̄
Bern. dicit. Omē tp̄s a nob̄ impēsum a no
bis exiget̄ q̄liter sit expensum. Greg. Sicut
nec capill⁹ de capite: sic nec momētū ꝑibit de
tp̄e. Un̄ etiā Crisl. in li. de repatiōe lapsi. Si
aīam negligim⁹: nec corp⁹ sanare poterim⁹.
Nō eīn aīa ꝑ corpe: s̄ corp⁹ ꝑ aīa factū est.
Un̄ Leo papa in quodā s̄mo. Nō dormiēti
b⁹ ꝑuenit regnū celoꝝ: nec ocio ⁊ desidia tor
pentib⁹ btitudo eternitas repromittit̄. Qui
eīn sic tp̄s ⁊ vitā suaꝫ negligūt illi aīas suas
ꝑdūt. ¶ Tertio aliq̄ aīas suas impigno
rant. hoc tn̄ pōt fieri virtuose: vt prelati ⁊ cu
rati qui aīas suas obligāt ꝓ aīab⁹ subditoꝝ
q: vnicuiqꝫ dr̄ cū sibi cura cōmittit̄ illud. iij.
Regū. xx. Custodi viꝝ istū qui si lapsus fue
rit: erit aīa tua ꝑ aīa illius. De bonis p̄latis
dicit beatus Petrus. Duplici honore digni
sunt q̄ bn̄ p̄sunt. Bern. i ep̄la. Nihil in eccl'a
p̄ciosi⁹: nihilqꝫ opta-ili⁹ est bono vtiliqꝫ pa-
store: nēpe rara est auis ista. Un̄ Greg. Illi
deuꝫ pre ceteris videre in sublimi merent̄: q̄
fidelib⁹ gregib⁹ solicite p̄esse sciūt. Sꝫ si pre
latus est negligens: tūc aīa sua stabit ꝑ oīb⁹
aīab⁹ sibi cōmissis. Sap̄. vi. Iudiciū durissi-
muꝫ fiet in his q̄ p̄sunt. Heu ꝙ lamētabile ē
ꝙ ille q̄ nescit custodire suā ꝓpriā aīam: ali
as aīas accipit i custodiā. cū tn̄ dn̄s dicit ad
quēlibet p̄latū: vt hr̄ Gen̄. xlij. Nō videbitis
faciē meā nisi adduxeritis fratrē vr̄ꝫ minimū
id est minimū vr̄m subditū. Quarto aliqui
aīas suas ꝑ nihilo dāt: vt sunt s̄m Holgot
iracundi ⁊ inuidi. qd̄ sic ꝓbat̄. q: cupid⁹ reci
pit diuitias. lubric⁹ q̄rit voluptates. sup̄bus
honores. gulosus cibū ⁊ potum. ⁊ sic de alijs.
Sꝫ isti inuidi ⁊ iracūdi nihil recipiūt delecta
bile: s̄ sp̄ amaritudinē ⁊ dolorē h̄nt. ⁊ iō aīas
suas demonib⁹ dant grās. Un̄ de q̄libet eoꝝ
verificatur illud Iudic. v. Qui sponte obtuli
stis aīas vr̄as ad piculuꝫ. ¶ Quantū ad
tertiū habem⁹ exēplū ꝙ q̄dā sedēs in taber
na dixit ad socios suos: si etiaꝫ crederēt aīas
esse: ipe eīn nullo mō crederet aliquaꝫ aīam
esse: nec vnq̄ aliquā vidisse. ⁊ ꝙ sacerdotes
⁊ monachi aīas et infernū adinuenerint ꝓ
pter lucra tp̄alia. ⁊ iō dixit se nō credere nec
esse aīas nec īfernū. Et cū alij socij assererēt
oīno s̄m verā fidē catholicā eē aīas ⁊ infer
nū sic̄ ⁊ celū. ⁊ ꝙ aīa post discessum a corpe
vel erit in penis inferni: vel i purgatorio: vl̄
in gaudijs celi. Tunc ille dixit si aliq̄s vellet
emere aīam suā ipe vēderet sibi illā. Rn̄dit
vn⁹: volo. ⁊ emit eā ꝓ vna q̄rta vini. q̄ mox
potata fuit. Et ecce affuit demō i forma hoīs
⁊ emit illā aīam ab illo q̄ eā emerat iterū ꝓ
vna q̄rta vini. Et vino potato dixit demō ad
eum a quo emerat. Da mihi animam quam
emi q: mea est. Et dixerūt qui aderāt. Iustū
est vt q̄ aliquā rē emit ꝙ eā possideat. ⁊ mox
ille bibul⁹ q̄ aīam ꝓpriā vēdiderat a dyabo
lo suffocat⁹ est. ⁊ socijs videntib⁹ dyabol⁹ eū
cū corpe rapuit ⁊ aīam ad infernū deduxit.

In eadem dominica Sermo. cxxxiij.

De mendacio.

Magister scimus quia
verax es ⁊ viam dei in veritate
doces. Mathei. xxij. Sciendum
ꝙ xp̄us est veritas: ⁊ ideo veritatem diligit
Unde ps. l. Ecce eīn veritatem dilexisti. Sic
econuerso odit mendacium. Un̄ i p̄nti s̄mo
ne tria sunt dicenda. Primo quare menda-
cium detestandū est: ⁊ q̄ sunt occasiōes men
dacij. Secundo q̄n mendaciū sit pctm̄ mor-
tale. ⁊ q̄n veniale. Tertio exemplū. ¶ Cir
ca primū notandū est ꝙ q̄nqꝫ sunt q̄ possunt
valere ad detestationē hui⁹ peccati mēdacij.
Primū est ꝙ illud pctm̄ est pctm̄ dyabolicū
qd̄ ꝓbat̄ ex hoc ꝙ p̄mū mēdaciū ꝯmisit dya
bolus. vt habetur Gen̄. iij. cum dixit primis
parentibus. Nequaq̄ moriemini. Un̄ Ioh.
viij. legit̄ de dyabolo. Cū loquit̄ mendaciuꝫ
ex ꝓprijs loquit̄: q: mendax est ⁊ pater ei⁹.
Ergo mendax habet linguā dyabolicā. Se
cundū est hoc ꝙ illud pctm̄ coinquinat mem
brū in quo magis indecēs est immūdicia. scꝫ
os hominis. reddit eīn illud abominabile deo
Un̄ Prouer. xij. Abominatio est dn̄o labia
mēdacia. Si aliq̄s os suū semp̄ aptū habe-
ret muscis ⁊ alijs reb⁹ immūdis q̄cūqꝫ vellēt
ibi intrare ⁊ ꝑmitteret eas ibi nidificare. os
eius abominabile esset hoībus. Sic os men

dat abominabile est deo eo ꝙ deo plꝰ displi-
ceat imūdicia mēdacij ꝙ̄ imūdicia muscaꝝ.
Tertiū est: ꝙ illud pctm̄ facit hoīem silem
false monete. Ergo q̄ntū ꝑualet florenꝰ bonꝰ
floreno falso: tantū ꝑualet hō verax hoī fal
so ⁊ mēdaci. Unꝰ bonꝰ florenꝰ plus valet ꝙ̄
mille falsi. ⁊ virꝰ hō verax ꝑualet multis mē
dacibꝰ. Et sicut falsa moneta nō valꝫ nec ad
emēdū nec ad vendēdū sed solūmō ad ignē:
sic hō mendax ad nihilū valet nisi ad gehen-
nā. Quartū est ꝙ mendaciū est quoddā ve-
nenū qd̄ est tante efficacie ꝙ in ipo homine
aīam interficit. Iuxta illō Sap. i. Os quod
mentit̄ occidit aīam. Ergo mēdaces habēt
linguā venenatā. Et mirū ē ꝙ miseri hoīes
nō timent illud venenum qd̄ in ore gerunt.
Quintū est ꝙ hoc pctm̄ multū displicet deo
de hoibꝰ: q: sicut deꝰ multū diligit veritatem:
ſm illud ps. l. Ecce eīn veritatē dilexisti ⁊c̄.
sic econuerso multū odit mendaciū. Uñ ps.
Perdes oēs q̄ loquunt̄ mēdaciū. Uñ Aug.
Merito ꝑdit̄ mentiēs: q: declinat ab eo qd̄
est in id qd̄ nō est. Insup etiā mendaciū est
abominabile corā hoibꝰ: ⁊ veritas ecōuerso
valde cōmendabilis est corā hoibꝰ. Quid ē
eīn laudabiliꝰ ⁊ honorabiliꝰ ꝙ̄ habere tale
verbū. Ille est verax in verbis ⁊ iustꝰ in fa-
ctis. Et q̄d est vituꝑabiliꝰ ꝙ̄ iste est mendax
in verbis ⁊ fallax in factis. ⁊ cū duo ꝓmittit
vix vnū soluit. K Quantū ad scḋm ꝑmi
articuli sciendū ꝙ q̄ vult se a pctis mēdacij
cauere optet ꝙ remoueat a se occasiōes mē
dacij q̄ sunt due. Prima est cupiditas. Nam
ex cupiditate ⁊ auaricia plura mēdacia ꝓce
dūt. vt pꝫ in modernis pctōibꝰ q̄ plura pec
cata cōmittūt cū mendacijs cū q̄bꝰ ꝓximos
decipiūt: vt multa tpalia ⁊ diuicias sibi acq̄-
rere possint. Secūda occasio est timor mūda
nus: siue etiā timor humanꝰ. Hac eīn occasio
ne Petrus xp̄m ter negauit dicēs. Non no-
ui hoīem. L Quantū ad scḋm ꝑncipale
scꝫ qn̄ mēdaciū sit mortale ⁊ qn̄ veniale. Sci
endū ꝙ mendaciū cōmittit̄ nouem modis.
Primo qn̄ aliq̄s mentit̄ ex quadā pietate. ⁊
hoc dr̄ mendaciū officiosum: ⁊ est pctm̄ ve-
niale. Uerbi grā. Ut cū q̄s mētit̄ ꝓ ꝯseruā-
da hoīs exterioris sub̄a. vt si q̄s videret pre
donē aliquē velle spoliare ⁊ diceret. parcas
sibi: q: nō portat pecuniā. Uel ꝓ conseruāda
v̄ginitate. vt si virgo volēti eā deflorare mē
tiendo dicat se esse ꝯiugatā. Uel etiā ꝓ ꝯser
uancia vita hoīs. vt si q̄s videret hoīem q̄ri
ad mortē ⁊ diceret se nō vidisse eū. Circa qd̄
q̄ritur vtrū sit licitū mentiri ꝓpter liberatio
nē hoīs a queq̄ꝫ ꝑiculo. R̄ndet̄ ſm sctm̄
Thō. ij. ij. q. cx. ꝙ nō. Sꝫ licet veritatē occul
tare ꝓ̄ꝑudenter sub aliqua dissimulatiōe. Uñ
de hoc etiā dr̄ in decre. Nunq̄ ꝓ cuiuscꝫ vita
tpali mentiēdū est. xxij. q. ij. Ne q̄s. Et ratio
huiꝰ est: q: ſm sacros canones. oē mendaciū
est pctm̄. s. ad minꝰ veniale. vt pꝫ in decretis.
xxij. q. ij. Cū humilitatis. Modo in nullo casu
tenet̄ q̄s peccare venialr̄. Quia ſm Augu.
Nō sunt faciēda mala vt inde eueniāt q̄cun
q̄ꝫ bona. M Secūdo cū q̄s mētit̄ ex ioco
ꝓ releuatiōe hoīs q̄ est tristis ⁊ graue men
tis. s. q̄ aliqua ludicra fingit vt hoīem melā-
cholicū exhilaret. Silr̄ si q̄s ad cōplacendū
fingit aliq̄ mendacia iocosa vt cū illis hoīes
ad risū ꝓuocet. Et illud dr̄ mendaciū ioco-
sū. Est etiā veniale pctm̄. Est etiā mendaciū
qd̄ fit ex sola libidine mentiendi. Aristo. Si
gnū generati habitꝰ est delectatio in opere.
Tertio cū q̄s mentit̄ ꝯ̄ fidei veritatē: vt qui
diceret xp̄m nō esse natū ex v̄gine: vel impu
gnaret sacre scripture veritatē. Uñ dr̄ in de
cre. Hereticꝰ est q̄ aliter scripturā itelligit ꝙ̄
spūssctūs flagitat. xxiiij. q. iij. Heresis. Et hoc
est mendaciū ꝑniciosum: ⁊ ē mortale. Quar
to cū q̄s mentit̄ ꝑ falsum testimoniū dānifi-
cando ꝓximū in rebꝰ suis. Et talis falsus te
stis ſm sctm̄ Thō. ij. ij. q. lxx. arti. iiij peccat
mortalit̄: ⁊ tenet̄ ad restitutionē oīm q̄ ꝓxi
mus eiꝰ amisit ꝑ suū falsum testimoniū. xiiij.
q. v. Nō sane. ⁊. q. vi. Si res aliena. Itē que-
ritur vtrū liceat testi aliq̄d recipe pro feren-
do testimonio. R̄ndet̄ ꝙ nihil dꝫ recipe ni-
si tm̄. expensas de illo q̄ eū ꝓducit. iij. q. ij. §.
Uenturis. Et si accipit turpit̄ accipit. ⁊ resti
tuet ei a quo recepit nisi ille dederit ad corrū
pendū testē. tūc eīn dꝫ dare ei in cuiꝰ iniuriā
accepit. N Itē querit̄ vtrū grauꝰ peccet
q̄ mentit̄ verbo ꝙ̄ q̄ mentit̄ facto. R̄ndet̄
ſm sctm̄ Thō. in q̄oli. Cū eadē intētio fallē
di sit in vtroq̄ꝫ vtrōꝫ peccat eq̄liter. Uerbum
eīn ⁊ factū assumit̄ vt instrumentū fallendi.
Uñ nō refert q̄ntū ad pctm̄ vtrū aliq̄s ver
bo: scripto: aut nutu: vel quocūq̄ꝫ facto men-
tiat̄. Sicꝫ nec refert q̄ntū ad homicidiū vtrū
aliq̄s gladio vl̄ securi interficiat. O In quo
differt mendaciū a falso. R̄ndeo. falsum dic̄
quicūq̄ꝫ credit se veꝝ dicere. ⁊ tn̄ hoc idē qd̄
estimat verū esse non est veꝝ. Sꝫ mentiri ē
qn̄ aliq̄s loquit̄ aliq̄d qd̄ veracit̄ scit non eē
veꝝ: q: sic ꝯ̄ mentē ꝓpriā loq̄tur. Nā menti-
ri dicitur quasi contra mentē ire. Ergo dis̄

Alter vel nunq̄ pōt scire quis aliquē mētiri
nisi sol⁹ de⁹. q: qui falsuz loquif q̄ō credit esse
verū non mentif: sʒ falsuz loquif. Unde dr̄ in
decre. Non intēdens fallere non mentif. licet
aliq̄ō dicat falsuz q̄ō putat esse veꝝ. xxij. q. ij
Is autē. Quinto cū q̄s mentif ꝯtra famā ꝓ
ximi: vt detractor q̄ mēdacif infamat ꝓximū
talis etiā peccat mortalif. Et sm̄ sctm̄ Tho.
ij. ij. q. lxij. tenef q̄s ad restitutionē fame. sicut
ad restitutionē cuiuslibet rei subtracte. Immo
etiā grauif peccat ille q̄ libenf audit detracto
rē: etiaz q̄ cito credit mala de ꝓximis. Sicut
pʒ i illo ps. Dn̄e q̄s hab. in taber. ⁊c. vbi inf
cetera. Respondetur. Qui nō recepit obprobriū
aduersus ⁊c. Un̄ dr̄ in decre. Qui falsum de
alio ꝓfert ⁊ crimina cito credit vterq3 reus
erit. xi. q. iij. Non solū. Sexto cū q̄s mentien-
do iurat se aliq̄d fecisse. vel negat: vel se excu
sat mendacif iurādo per deū ⁊ oēs sanctos
q̄ō tn̄ nō est sic in re. Septimo cum q̄s men-
titur ⁊ iurat ⁊ cū hoc maledictionē ⁊ plagaꝫ
sup seipʒ inducit: vt dicendo: de⁹ nunq̄ auxi
lietur mihi si hoc nō est sicut dico. diabol⁹ frā
gat mihi collū: vl' de⁹ nō ꝑmittat me supuiue
re sīlū dic. Et sm̄ Augu. Ex iusticia dei meri
to euenire deberet illi q̄ō sibiipsi induxit si nō
esset sic sicut asserit. Octauo cū q̄s mentif et
iurādo ꝓmittit ꝓximo suo q̄ō tn̄ nō intēdit
adimplere. vt̄ gr̄a. Ut debitor q̄ iurat p deū
⁊ sup aīam suā q̄ velit creditori suo sup illū
terminū soluere creditū q̄ō tn̄ nō intēdit fa
cere. ¶ Nono qn̄ q̄s mentiēdo emit vel
vēdit ⁊ scit sciens q̄ ꝓximū sic decipit. Talis
sm̄ Ray. petm̄ cōmittit mortale ⁊ tenef ad
restitutionē: ⁊ ad recōpēsationē dāni ꝓximo
illati. ⁊ hoc nō solū intelligif in rebus ma-
gnis sʒ etiā in rebus paruis. Un̄ dr̄ in decre.
Inferens dānuz nō est absoluend⁹ nisi dāno
sm̄ arbitriū iudicis restituto. xxiij. q. vlti. Pessi-
mā. ⁊. xiiij. q. Si res. Sed heu iam cōe est q̄
plures ꝯsueuerūt nec emere nec vendere ni
si cū mendacijs. q: sm̄ ps. Diminute sūt ve-
ritates a filijs hoīm. Ergo difficile ē iam di
tari cū mercimonijs sine petō. Un̄ dr̄ in de-
cre. Difficile est inf emētis ⁊ vendētis ꝯmer
tium nō interuenire petm̄. de pe. di. v. q̄litas
Et isti oēs iam enumerati peccant mortalif
sic mentiēdo. Ex iam dictis pʒ q̄ quilibet dʒ
se solerter cauere a mendacio ꝑnitioso: ⁊ dʒ
cum veritate ⁊ sine iuramentꝭ emere ⁊ vēde
re ⁊ affirmare ⁊ negare sm̄ dictū xp̄i. Mat.
v. Sit sermo vester: est est. nō non. ¶
Quantū ad tertiū nota exemplū cōtra illos
qui asserunt q̄ non pn̄t emere nec vendere
nisi mentianf. quod tn̄ nō est verū. vt pʒ per
tale exemplū. Legitur in dialogo Cesarij. q̄
duo ciues colonienses inter cetera sua pecca
ta confessi sunt duo peccatoꝝ genera que q̄
dem sunt in se valde magna. lʒ ꝓpter vsum
mercatorib⁹ his dieb⁹ parua videanf ⁊ q̄si
nulla: videlicet mendaciū ⁊ piuriū. Dn̄e inq̄
iunt pene nihil possumus emere vel vendere
nisi oporteat nos mentiri: iurare ⁊ sepe ꝑie-
rare: quib⁹ dū diceret pleban⁹ petā ista val
de grauia sunt ⁊ a saluatore ꝓhibita ꝑ̄o di-
cente. Sit sermo vester est est: nō non. Respō-
derūt. Nō possum⁹ h⁹ pceptū i nr̄is negocijs
custodire. ait sacerdos. Utimini cōsilio meo
⁊ bn̄ succedet vobis. Nolite mētiri: nolite iu-
rare. sʒ sicut mercatū vestrū vultis dare: sic il
lud laudate. Et ꝓmiserunt sibi q̄ temptare
vellēt p annū vnū. Hoc enī presbyter ab eis
petijt. Impediēte igif eos sathana q̄ semper
saluti humane aduersatur pene nihil illo an
no vendere potuerūt. Reuersiq3 āno reuo
luto ad suū plebanū dixerūt. Obediētia hui⁹
anni fuit nobis multū dannosa. hoīes a no
bis declinant: nec aliq̄d sine iuramento ven-
dere possum⁹. Tūc sacerdos ait. nolite time-
re q: temptatio est: ⁊ fixe tenete in corde vr̄o
q̄ nulla aduersitas: nulla pauptas vos a ta
li ꝓposito auertat: ⁊ dn̄s vob̄ bn̄dicet. Qui
ex verbis suis ꝯpuncti ꝓmiserunt q̄ vellent
custodire eius cōsiliū: diuinūq3 pceptū p oēs
dies vite sue: etiā si oporteret eos mēdicare.
Mira res. Statim dn̄s inmissam cōpescuit
temptationem: ⁊ ceperunt eos hoīes plus ꝙ̄
alios mercatores freq̄ntare: factiq3 sūt ī bre
ui diuites: ita q̄ mirarenf. Reuersiq3 ad suū
confessorem gratias sibi egerunt eo q̄ per
eius salubre cōsiliū a tā grauib⁹ petīs exone
rati forent ⁊ insup in rebus ditati.

Dn̄ica. xxiiij. Ser. cxxxiiij. de morientibus.

Filia mea modo de-
functa est: sed veni impone ma
nū tuā sup eam ⁊ viuet. Mat. ix.
Mar. v. Lu. viij. Sic ei defūcta ē illa puella
corpalif: sic etiaz oportet nos mori: q: oībus
hoībus cōstitutū est semel mori. Un̄ in p̄nti
smone tria sunt dicenda. Primo de tēptatio
nibus que cōtingunt homini in morte. Se-
cūdo que sunt interrogationes que debent
fieri ad agonizātes. Tertio quō homo debʒ
mori sicut xp̄s mortuus est. De duobus vlti-
mis dicef in sermone. ¶ Circa primū sci

endum est φ ĩ agone mortis maxĩe temptā-
mur ⁊ angustiamur: intantũ φ vnusquisq
agonizans põt dicere illud Daniel.xiij. An
gustie sunt mihi vndiq. Nunq̄ enĩ tantas
temptatiões ⁊ angustias homo a demonib⁹
passus est in omĩ vita sua: sicut in agone pa-
titur. Vñ.i.Pe.v. Tanq̄ leo rugiens circuit
q̄rẽs quẽ deuoret. Sed diceres. q̄re demões
tẽptant hoiem sic in agone mortis. Rñdet
φ hoc faciunt ppt̃ tria. Primo q2 constat de-
monib⁹ φ oẽs hoies tam boni q̄ mali affe
ctant bonũ finẽ ⁊ bonã mortẽ. ⁊ hoc est natu
rale. vñ Aristo.viij.eth. Unusq̄sq vult sibi
maxĩe bona. Vñ etiã Boeti⁹ de ↄsola.phie.
Mentib⁹ hoim naturalr̃ inserta ẽ cupiditas
veri boni. Et h̃ demones libẽt̃ vellẽt ĩpedire
ne homo in bono fine decederet. ĝ pmaxime
temptant hoiem in morte. Secũdo q2 si eua
dat homo in agone ptãtem demonũ amplĩ⁹
nunq̄ timebit eos: s̃ dicere põt cũ ps. Bñdi
ctus dñs q̄ nõ dedit nos in captionẽ dentib⁹
eoꝝ. Aĩa nostra sicut passer erepta est de la-
queo venantiũ ⁊c. Et talis q̄ sic in agone eua
dit temptationes demonum regratiat̃ deo
⁊ beate virgini marie ⁊ oĩb⁹ sanctis ⁊ ange
lis: q̄ sibi astiterunt ⁊ eum iuuerunt. Modo
qñ diabol⁹ aliquẽ habuit.xxx.vel.xl. annis ĩ
pctis viuendo: tũc in agone mortis eũ non li
benter amittit: s̃ nitit̃ oĩb⁹ modis eũ retine
re ⁊ a salute sua eũ impedire. Tertio quia si
obtinebit eũ in agone ampli⁹ nunq̄ põt eũ
perdere. Sed iam in pñti ante agonẽ nõ est
sic quia si hodie lucrat̃ eum p pctm̃ mortale
cras p pñiam põt eũ econuerso pdere. Vel si
in q̄dragesima aliquos pdit p pñiam potest
post pascha eos recupare p recidiuationem
Sz quẽ diabol⁹ in agone obtinebit: iste neq̄-
q̄ ad salutẽ redibit. Job.vij. Qui descẽdit ad
inferos nõ ascendet nec reuertet̃ vltra ĩ do-
mũ suam. vñ Greg.li.xi.moral. Nequaq̄ vl
tra mĩa parcens liberat quos semel in locis
penalib⁹ iusticia iudicãtis dãnat. q2 in infer
no nulla est redemptio. ¶ Sed diceres.
Ex quo hõ maxime temptat̃ in agone q̄ sunt
tunc iste temptatiões q̄ homĩ ↄtingũt ĩ mor
te. Rñdet φ sunt q̄nq temptatiões per q̄s
diabol⁹ nitit̃ hoiem agonizantẽ a salute sua
impedire. Pma tẽptatio est de fide catholica
Nam sicut in fine mũdi .s.tpe antixpi maxĩa
erit tẽptatio ⁊ psecutio fidei. sic ĩ fine hois q̄
dr̃ microcosm⁹.i.minor mund⁹ erit maxima
tẽptatio fidei. Mat.xxiiij. Erit enĩ tũc tribu-
latio magna q̄lis nõ fuit ab initio mũdi vsq

modo neq fiet. Querit̃ q̄re demões pcipue
fidem impugnãt. Rñdet q2 fides est funda
mentum tot⁹ salutis. Unde aplus.i.Cor.iij.
Fundamẽtũ aliud nemo põt ponere. Aug.
Fides est bonoꝝ oim fundamentũ. Fides ẽ
humane salutis initiũ. Item Augu. Nemo li
beratur a dãnatione q̄ facta est p adam nisi
p fidẽ dñi nr̃i iesu xpi. Qui enĩ nõ credũt pe
iores sunt q̄ demones. vñ Joh.iij. Qui non
credit iam iudicat⁹ est. Aplus. Heb.xi. Im
possibile est sine fide placere deo. Sz diceres
quõ euadã in agone hanc temptationẽ de fi-
de. Rñdet φ mõ debes esse firm⁹ in vera fi
de: tũc demones in agone nõ pñt tibi p̄ualē
re. Sz q̄ iam falsificãt fidẽ ⁊ debiles sũt in fi
de. sicut carmiatrices: sortilegi: arioli: ⁊ fauẽ
tes eis: ⁊ sic de alijs: quõ tũc firmit̃ stabũt in
fide cũ iam in vita incipiũt errare. Ergo q̄li
bet xpian⁹ dz esse firm⁹ in fide tam ĩ vita q̄
in agone ⁊ nullo mõ moueri a vera fide. q̄a
q̄cito incipit errare in fide tam cito deuiat a
via vite ⁊ salutis. Vñ vtile ẽ coram infirmis
in agone cõstitutis dicere simbolũ fidei: vt in
firm⁹ p auditũ admoneat̃ φ maneat stabil
⁊ firm⁹ ĩ fide. Vñ legit̃ φ aliq̄ religiosi hñt h̃
statutũ: q̄ñcũq aliq̄s in ↄuẽtu incipit agoni
zare: tunc faciũt signum cũ tabula p conuen
tum: vt omnes fratres conueniãt insimul: ⁊
vnusq̄sq in via eundo vsq ad infirmũ tene
tur dicere simbolũ alta voce ita φ infirmus
audire possit: vt sic admoneat̃ vt viril̃ pu-
gnet ⁊ diabolo resistat ⁊ in fide stabilis per-
maneat. Simil̃ bonũ est habere cruc̃ fixũ
circa infirmũ ⁊ aquã bñdictã vt sepi⁹ asper-
gatur. Et de hoc q̄re antea exẽplũ ser.cx. S.
¶ Secũda temptatio in agone est despe
ratio. Cũ enĩ infirm⁹ cruciat̃ doloꝛib⁹ in cor
pore: tũc diabol⁹ supaddit dolorẽ dolori subij
ciendo sibi pctã sua. vt sic eũ ad desperationẽ
inducat. Nam in agone hõ videt oĩa peccata
sua: ⁊ cum hoc oĩa bona opa sua. Insup s̃m
Inno.li.iij. de vilitate humane conditionis:
Quilibet homo tam bonus q̄ malus anteq̄
aĩa egrediat̃ a corpe videt xp̄m positũ ĩ cru
ce. bon⁹ ad ↄsolationẽ mal⁹ ad ↄfusionem
vt erubescat se nõ esse redẽptũ sua culpa san
guine xpi.i.fructũ redẽptõis nõ hr̃e. Vnd̃ ⁊
malis dr̃. Viderũt ĩ quẽ pupugerũt. Qd̃ in-
telligit̃ de aduẽtu xpi ad iudiciũ: ⁊ etiã de ad
uentu in die mortis. Sciendũ φ diabol⁹ rep̃
sentat tũc homĩ oĩa sua pctã nõ indulta q̄ p
petrauit cogitatione: locutione: ope. s. in sup-
bia: gula: luxuria: ⁊ auaricia: p iniustaꝝ rerũ

acquisitionē. tūc eñi qlibet cognoscet quotiēs mendaciat⁹ fuit: quotiēs luxuriat⁹ sit extra statū matrimonij: quotiēs thezaurizauit: ꝛ sic de alijs peccatis q̄ hic p verā pniām non deleuit. Et diabol⁹ ideo representat ei illa p̄terita pctā q̄ si posset eū in desꝑatione ducere posset. Un̄ tā acriter diabol⁹ tūc hoiem cū pctis p̄teritis impugnat ꝙ quidā q̄ quasi sanct⁹ reputabatur ab hoib⁹ tam acrit̄ in agone cū pctis suis p̄teritis q̄ in iuuentute cōmisit fuit impugnat⁹ ꝙ ex toto desꝑauit: ꝛ sic dānat⁹ fuit. Sꝫ diceret quō tūc euadere possuꝫ ne desperē. Rūdetur ꝙ in pñti plura bona opa facere debeo: vt qñ bona opa cū malis in statera ponant̄ ꝙ tūc bona p̄pōderare possint malis. O tūc qlibet vellet ꝙ deū nunꝙ offendisset: ꝫ sp̄ humilis: castus: abstinens: ꝛ misericors fuisset. Sciendū tñ ꝙ null⁹ de mīa dei in agone desꝑare dꝫ: etiā si mille pctā mortalia ꝑpetrasset q̄ oino oblit⁹ fuisset. ꝛ ea oīa in agone cognosceret: ꝛ nūꝙ aliqđ ipoꝝ cōfessus fuisset nec pniām de eo egisset adhuc tñ nō dꝫ desperare: ꝫ si tante fortitudinis est ꝙ pōt adhuc loqui: tūc vocare dꝫ sacerdotē ꝛ cōfiteri. Si aūt ꝑdidit loq̄lā ꝙ p̄e nimia infirmitate nō pōt loq̄: tūc dꝫ deo oipotenti cōtrito corde cōfiteri ꝛ nullo mō desꝑare. q: cor cōtritū ꝛ humiliatū de⁹ nō despiciet. Un̄ dr̄ Ezech. xviij. In q̄cūꝗ hora pctōr ingemuerit ꝛc̄. Un̄ nullus desꝑare dꝫ. q: omīa pctā respectu mīe dei sunt tanꝙ vna gutta respectu totius maris. vñ Bern. Maior est dei pietas q̄ quis iniquitas. Aug. sup Job. De venie desperāduꝫ ē dū ē ī hac vita. Solū eñi desꝑationis crimē ē qđ mederi nō pōt. Et si q̄s haberet centum milia pctā mortalia adhuc desꝑare nō deberet. Sꝫ si dolet et vere ꝯterit desꝑat⁹ ē indulgere totū. vñ Criso. Pctā p̄terita nō ꝯdēnāt si nec iudicant: hoc breui ꝛ leui addito: si non placent. vñ Aug. Non nocēt mala p̄terita si nō placent. Un̄ legit̄ ꝙ q̄dā magn⁹ pctōr cū iam decollari deberet libent̄ confessus fuisset nec habuit cōfessorē nec tempus cōfitēdi: sed contrito corde dixit. Deus tu scis voluntatē meā. ꝛ saluat⁹ est. Sꝫ tñ null⁹ sup mīa dei peccare debet. Quia maledictus homo qui peccat in spe. Sꝫ illa iam dicta sunt ad monitionem: vt si aliqs peccauit desꝑare nō dꝫ. ꝫ deū cū bona spe dꝫ inuocare. Un̄ ps̄. Sperantes autē in dn̄o mīa circūdabit. ¶ Tertia temptatio in agone est impatientia. q: tunc maxim⁹ dolor corpis accidit homī. Nam qñ hoīs aīa dꝫ ꝺ carne exire: tūc augmētat̄ dolor adeo ꝙ in cor hoīs nō ascendit q̄rem nec hō pōt tūc ampli⁹ sustinere. Un̄ tūc hō ꝑdit sensus suos ꝙ non pōt clamare: videre: audire: vel tangere: ꝛ tūc aīa ñ cogitat ampli⁹ de corpore suo nutriendo: ꝫ vires suas naturales p mēbra diffusas ad se trahit: ꝛ tunc mēbra moriunt̄ ꝛ glauca efficiunt̄. ꝛ vltimū mēbrū qđ in hoīe morit̄ ē cor. vñ Arist. Cor ē p̄mū viuens ꝛ vltimū moriēs. Un̄ mors corpis ē amarissima. qđ oñdit Arist. iij. eth. dicens: Terribilissimū oīm terribiliū ē mors. Tunc eñi necessariū est vt homo sit patiens. Unde Lu. xxi. In patiētia vr̄a possidebitꝭ aīas vr̄as. Nam sicut in patiētia possidet̄ aīa ꝛ custoditur: sic impatientia ꝛ murmure pōt q̄s perdere aīam suā. qui l. ꝑpt̄ infirmitatē ꝛ dolorem corpis murmurat in impatiētia cōtra deū. Un̄ nos legim⁹ exemplū de vno clerico quattuor annis infirmato: qui dixit. Deus tu accepisti mihi corp⁹: ꝛ ego accipiā tibi aīam ꝛ dabo eam diabolo. Et dixit in impatientia sua. Diabole accipe aīam meā: qđ diuino iudicio statim ē factū. Itē sciēdū ꝙ infirmitas q̄ p̄cedit mortē ē q̄si quoddā purgatoriū cuꝫ tolleraf̄ vt oportet. Sed diceres quō oportet sustinere infirmitates ꝛ tribulatiōes. Rūdetur ꝫm Henri. de hassia sup Gen̄. Tribulationes hui⁹ vite tunc tollerant̄ vt oportet cū hoies tribulatiōes imputāt peccatis suis: et paruas ꝛ leues estimāt illas tribulatiōes respectu illoꝝ penaliū doloꝝ quos pctā meruerunt: ꝛ p hoc deū laudāt ꝙ sic misericorditer cū hoibus agere disposuit hic eos pctis puniendo q̄ ī baratro. ergo illi debēt deo regratiari q̄ diu hic infirmant̄ añ mortē: q: hic hñt purgatoriū suū: saltē si patiētes sūt. ꝛ istas tribulatiōes ꝛ infirmitates deo p pctis suis offerunt: ꝛ eas spōte ꝛ volūtarie sustinēt. Un̄ Gre. Diuina dispēsatōe agit̄ vt ꝑ pluriori vitio pliṗior egritudo existat. Ergo talis infirmus cū sic ē ī magnis dolorib⁹ ꝯstitut⁹: tūc dꝫ cogitare ꝙ cū isto corpe ꝛ cū istis mēbris in qb⁹ iam punit̄ sepi⁹ deū offendit. ꝛ istū dolorē ꝛ adhuc multo maiorē cū pctis suis hū ꝓmeruit: ꝛ dicere dꝫ cū btō Aug. Hic vre. hic seca: vt in etnū mihi parcas. vñ Gre. Misericorditer de⁹ adhibet tp̄alē seueritatē ne etnā inferat vltionem. ¶ Ut aūt q̄s libent̄ gratanter ꝛ patienter sustinere debeat infirmitates ꝛ dolores potius q̄ penam purgatorij ꝓbꝫ p tale exēplū. Narrat magister Humbert⁹ in tractatu de septuplici timore: ꝙ quidaꝫ peccator correpti⁹ graui infirmitate ꝛ longa

deū rogauit vt eū de isto mūdo tolleret. Qḋ cū frequenter petijsset astitit ei angelus dñi dicens ei. Missus sum ad petitionē tuā expediendā. elige qḋ vis: aut duob⁹ dieb⁹ stare in purgatorio: aut duob⁹ annis adhuc sustinere istam infirmitatē. Ille aūt gaudēs mortē elegit libēter: et mortuus est et ductus ab angelo in purgatoriū. Post horā modicā apparuit ei angelus. Quem videns dixit. Quis es tu. Et ille. Ego sum angel⁹ dei q̄ te huc p̄sentaui. Et rñdit. Absit. Tu non es angel⁹ dei. q: angeli dei nō mentiunt. tu aūt mentit⁹ es mihi: dicēs q̄ solūmodo duob⁹ dieb⁹ stare deberē in purgatorio. Ego aūt iam steti hic p multos annos. Angel⁹ aūt ait. Scias q̄ nondū stetisti hic p horā itegrā. Tūc ille. Rogo vt reducas me ad seculū: et parat⁹ sum sustinere infirmitatē q̄diu deo placuerit: dūmō huc nō reuertar. Qḋ et factū est ex dispositiōe diuina. Et reuersus hoc retulit: sustinuitq̄ patient infirmitatē p duos annos: et mortu⁹ ē. Ex his ergo p3 q̄ acerba sit ista pena. Quarta temptatio est cōplacentia sup̄bi⁹. Nā cū diabol⁹ n̄ p̄t hoīez inducē ad deuiādū a fide nec ad desperandū a mīa dei: nec ad impatiētiam: tūc nititur hoīem inducere ad cōplacētiam sup̄bi⁹: hoc est ad vanā gloriā: sic q̄ hō cogitet. O q̄ sanct⁹ es. et q̄ firmus in fide: et q̄ patiēs i infirmitate. Cōtra qḋ dicit Ysid. de sum bono. Non te arrogēs nec te iactes. non te insolenter extollas: nihil d̄ teipo p̄sumas: nihil boni tibi tribuas. Naз tāta posset esse cōplacentia sup̄bus q̄ in hoc de⁹ grauiter offenderet. q: quāto q̄s maior est in suis oculis tanto despectior est corā deo. vñ Gre. Quisq̄s reminiscendo bonū qḋ gessit dū3 se apud se erigit: apud humilitatē auctorē cadit. Ergo quilib3 debet esse caut⁹: vt cū diabolus eū temptat p arrogantiā q̄ tūc humiliet se recogitando sua ppria pctā. Et qñ diabol⁹ tēptat eū p desp̄ationē. tūc d3 ad deū cor suū erigere cogitādo dei misericordiā3 et sua bona merita ne desperet. Sicut legit de sancto anthonio q̄ diabolus dixit ad eum. Tu vicisti me. Dum te volo exaltare: tūc teipsum deprimis. Cū te volo deprimere: tūc teipm erigis. Sz q̄ ppria cōplacētia et spūalis sup̄bia bonis sit multū nocua. de hoc q̄re exēplū sup⁹ ser. lxxij. X. Y Quinta tēptatio cū qua plures decipit est nimia occupatio rerū tp̄aliū. Tūc eū in agone deberet q̄s postponere oīa tēporalia et se deo totū offerre. Vñ Scotus super iiij. li. senten. dicit. Si quis infirm⁹ cū se iam videt vtiq̄3 moriturū mori vult et plene p̄sentit in mortē: ac si p seipm mortē elegisset penam mortꝫ sic patient sustinēdo satisfaciet p oībus petis venialib⁹: imo etiā aufert aliqd ad satisfaciendū p mortalib⁹. Ideo p oīa laudabile est in isto volūtatē suā diuine p̄formare. A Querit vtrū malū signū sit cū q̄s inuit⁹ moritur. Rñdeo q̄ si infirm⁹ ideo inuitus morit: q: est ad mortem indispositꝰ: et adhuc pauca merita habet p quib⁹ remunerari debet in celo: et ido diutius libenter vellet viuere vt se meli⁹ ad mortē disponeret et maiora merita sibi p bona opa accumularet dicendū q̄ hoc nō est malū nec reprehendēdū. Sz si ideo iuit⁹ morit eo q̄ d3 separari a voluptatibus carnis: et gaudijs mūdi: et ab honoribus: et diuitijs: et ab vxore et a filijs: vel a suis cognatis et amicis. et ppterea libent vellet diutius viuere vt posset in talib⁹ vlterius delectari hoc esset valde malū et detestabile. Vñ arguendi sunt isti q̄ audire nolūt q̄ dicatur eis de p̄paratione ad mortē p̄ p̄fessionē et sacramentorꝫ pceptionē cū infirmant: s3 dicūt: melius erit: ego spero me nō moriturū. et hoc est verbū rep̄hēsibile in ore xp̄iani. Quid eīn pōt melius fieri nisi q̄ hō peniteat et se deo reconciliet. Etiā si veraciter sciret se nō moriturū adhuc deberet cōfiteri et sacramentū eucharistie suscip̄e. Sz sacramentū extreme vnctionis nō est accipiendū: nisi verisimile sit q̄ esset in articulo mortis. vñ Bonauēt. sup. iiij. sen. dist. xxiij. Nullus est inungendus: nisi ad exitū appropinquans. Vñ hoc est manifestū signū q̄ tales p̄sentē vitā nimis diligunt. Vñ sciendū q̄ q̄s intātū posset se occupare cum rebus terrenis in agone mortis q̄ ppterea posset dānari. Vñ legitur tale exemplū q̄ fuit filius cuiusdā comitis q̄ fuit castus et bonus: s3 in agone cū mori deberet intantū doluit de hoc q̄ debuit separari a ciuitatib⁹ suis castris et villis: q̄ iure hereditario ad eū ptinebant q̄ ppterea fuit dānat⁹. Et post mortē apparuit et dixit q̄ hec esset cā dānatōis sue q̄ in agone cū bonis paternis se nimiū occupauit: et sic dei et pprie salutꝫ oblit⁹ fuit. Quare seculares homines debent oīa terrena postponere et cor suū ad deū erigere: et ad vitā eternā anhelare. B Vnd̄ sciendū q̄ homo moriens d3 seipm consolari in agone cū eū oīa relinquere oportet sic cogitando q̄ p istis tēpalib⁹ q̄ iam libere resignas ppter deū cōmittens te diuine voluntati dabit tibi de⁹ eterna bona. Item p vxo

re quā in morte relinquis dabit tibi de⁹ suā
bn̄dictā matrē virginē Mariā: q̄ dignior et
pulchrior ꝛ nobilior est oīb⁹. Itē ꝓ amicis fi
lijs ꝛ cognatis a q̄b⁹ te separari oportet: da-
bit tibi societatē oīm sanctoꝝ ꝛ angeloꝝ. Itē
ꝓ honore ꝛ ptāte presenti dabit tibi eternū
honorē ꝛ regnū eternū. ps. Introibo in potē
tias dn̄i. Et sic patēt iste q̄nq꞉ temptationes
q̄ cōmuniter ꝯtingūt hoī in morte. Quia tūc
scꝫ in agone diabol⁹ nō temptat hoīem de su
perbia vestiū: nec de chorea: q꞉ nō potest tran
sire: nec de gula nec de ebrietate: nec d̄ luxuria
nec de carnis voluptate temptat. q꞉ tūc susti
net tantos dolores d̄ infirmitate corporis ꝙ
de his omnibus nihil curat.

In eadē dn̄ica. Sermo. cxxxv. de inter-
rogationibus ad agonizantes.

Domine filia mea

b modo defuncta est: ſꝫ veni im-
pone manū tuā sup eā ꝛ viuet
Math. ix. Videt̄ esse ꝯtrarietas inter Ma-
theū ꝛ Marcū. Mathe⁹ enī dicit ꝙ pat̄ di-
xit ꝙ filia mortua erat. sed Marc⁹ dicit ꝙ pr̄
dixit: filia mea i extremis est. Hic dicēdū ē ꝙ
qn̄ a filia recessit iam moriebat̄. qn̄ vero ꝑ-
uenit ad xp̄m supponebat ꝙ eēt mortua. Et
ideo vtrūq꞉ potuit dicere ꝛ ꝙ dimiserat eā
in extremis: ꝛ ꝙ credebat ꝙ eēt mortua. Er
go dixit filia mea modo defuncta est. C
Modo quātū ad secūdā partē p̄cedent̄ ser-
monis sciendū ꝙ sex sūt interrogationes ad
q̄s si agonizans ꝑfecte respōderit ꝛ ista sex i
se habuerit: signū est ꝙ est de numero saluā
doꝝ. Primo infirm⁹ interrogādus ē an oīa
credat que dogmatizata sunt i ecclesia dei ad
credendū hoī xp̄iano: ꝛ ea q̄ duodecī articu
li fidei indicant esse credenda. Et an gaude
at de hoc ꝙ sperat se moriturū in vera fide ca
tholica. Si infirm⁹ r̄ndet ꝙ sic. s. ꝙ omnia cre
dat q̄ xp̄ianus credere debet. ꝛ hꝫ bonā spē
ꝙ velit mori in fide catholica: signū est salut̄.
Secūdo infirm⁹ interrogandus est an reco
gnoscat ꝙ peccādo sepi⁹ creatorē suū offēdit
cogitatione: locutione: opere ꝛ omissione. Et
si respōderit ꝙ sic: signū est salutis. vn̄ Ber.
sup Can̄. Scio neminē absq꞉ sui cognitione
saluari. de q̄ nimirū nat̄ salutis humilitas ori
tur. ꝛ timor dn̄i q̄ ꝛ ip̄e sicut initiū sapientie:
ita ꝛ salut̄ est. Tertio infirm⁹ interrogand⁹
est an doleat de hoc ꝙ deum sepius offendit
peccando: non ex timore mort̄ vel pene infer-
ni vel extremi iudicij: sed dolet ex charitate q̄
tenetur deū sup omīa diligere: quē grauiter
sepe offendit peccādo: qui sibi multa bona tri
buit. ꝛ in multis sibi suā maximā charitatem
exhibuit: vt scꝫ moriendo pro ipso. Joh. xv.
Maiorē charitatē nemo habet vt aīam suā
ponat q̄s ꝓ amicis suis. Sed ip̄e pctōr tri-
buit xp̄o mala ꝓ bonis. s. ip̄m offendendo cū
suis pctīs. Vn̄ xp̄s conq̄ritur ꝑ ꝓphetā di-
centē. Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis. scꝫ
me offendendo cū suis pctīs. Si infirm⁹ re-
sponderit ꝙ doleat de offensione dei: nō ex ti
more mortis vel pene inferni: ſꝫ ex mera cha
ritate qua tenet̄ deū diligere. ꝛ si habet aliq̄
pctā q̄ ante nō est cōfessus ꝛ libent̄ vellet ea
cōfiteri ꝛ ꝓ eis satisfacere ſm̄ sui possibilita
tem: signū est salutis. Quarto infirm⁹ inter-
rogandus est an ꝓponat vitā suā emendare
ꝛ ampli⁹ nunq̄ velle scient̄ peccare mortal̄r
si cōualuerit de sua infirmitate. ꝛ ꝙ habeat
tale ꝓpositū ꝙ nihil sit sibi tam charū vel ꝓ-
ciosum ꝓpt̄ qd̄ scienter ampli⁹ vnū peccatū
mortale vellet cōmittere. Si infirmus r̄ndet
ꝙ sic: signū est ꝙ debet saluari. Quinto infir
mus interrogādus est vtrū oīb⁹ inimicis suis
q̄ eum offenderunt verbis vel factis ex cor-
de indulsit. Et si sciret aliquē cui esset obliga
tus ad restitutōnē siue in rebus siue in fama
hoc est si sciret aliquem cui res suas siue par
uas siue magnas recepisset cōtra iustitiā: vel
si alias sciret se aliquas res iniustas possides-
re ꝙ parat⁹ esset eas restituere ſm̄ suā pos
se. Vel etiā si sciret alicui se fuisse oblocutū:
ꝛ bonā famā ip̄ius denigrasse ꝑ suā falsam
oblocutionē ꝙ parat⁹ esset ad reuocandū ꝛ
ad restituendū illi bonā famā suā: si infirm⁹
r̄ndet ꝙ sic: est signū salutis. Sexto infirm⁹
interrogand⁹ est an credat ꝛ gaudeat de hoc
ꝙ debet ꝑuenire ad vitā eternā: nō ꝓpt̄ sua
merita ꝓpria q̄ adhuc parua sūt respectu vi
te eterne: ſꝫ ꝓpter meritū passionis iesu xp̄i
in quo merito cōsistit oīm hoīm salus. Hee
sunt sex interrogationes q̄ debent hoī fieri i
agone ꝑ q̄s congnosci pōt an debeat saluari
an damnari. Quia quicūq꞉ seip̄m interroga
ret vel etiā aliū hoīem: ꝛ in se ista sex inueni
ret secure mori debet sup mīa dei: ꝛ sperare
ad vitā eternā ꝑuenire. Et talis infirm⁹ qui
ista sex in se habet inducēd⁹ est vt se ad me
ditandū passionē xp̄i deuoto corde preparet
in qua meditatione oēs diabolicas tēptatio
nes pōt vincere. D Scꝫ quantū ad tertiā
partē p̄cedentis ſmonis sciēdū ꝙ sicut vita
xp̄i dꝫ esse exēplar vite nostre; ita mors xp̄i

debet esse exemplar mortis nr̄e.i. sicut xp̄us mortuus est: sic et nos mori debemus. Gre. Ois xp̄i actio nr̄a est instructio. Pro quo est sciēdū q xp̄s qnqȝ fecit in cruce moriēdo q̄ nos etiā facere debemus in agone nostro. Primo xp̄s in cruce pendēs orauit. Vn̄ dicit q illū p̄s. Deus deus meus respice in me. incepit orare: et orauit vsqȝ illū p̄s. In te dn̄e speraui. et vsqȝ ad illū versum. In manus tuas cōmēdo spiritū meū. Sic et nos cū sumus i anxietate mortis deuote orare debemus. si nō ore possumus tn̄ corde. vn̄ Isido. de sum. bo. Melius ē cū silētio cordis orare sine sono vocis: q̄ solis verbis sine intuitu mentis. Secūdo xp̄s i cruce clamauit: sic q terra tremuit: et petre scisse sunt. solqȝ obscuratus est. Sic et nos in agone clamare debemus. Et iste clamor nō dȝ fieri ore s̄ corde. Quia iste clamor quē deus vult habere i agone nihil aliud ē nisi desideriū cordis qd̄ debemus habere p eternis gaudijs. Vnd̄ i agone abstrahere debemus nos ab oībus terrenis et corpalibus rebus. et eleuare mentē nostrā ad deuȝ et ad celestia. vt vnusqsqȝ nr̄m possit dicere cū aplo. Philip. i. Cupio dissolui et eē cum xp̄o. Tertio xp̄s in cruce plorauit. Vn̄ apl's. Ad Hebre. v. Cū lachrymis exauditus est p reuerentia sua. Sic et nos flere debemus in agone: saltē corde p pctis nostris. Unde Cassio sup p̄s. Dn̄s nescit differre. quē cum puncto corde sibi senserit supplicare. Unde Ezech. xviij. In q̄cunqȝ hora pctor ingemuerit etc. Quarto xp̄s in cruce patri spm̄ suū cōmendauit dicēs. Pater in manus tuas cōmēdo spiritū meū. Sic et nos in agone mortis debemus cōmittere aīas nostras deo oīpotēti qui est protector oīm sperantiuȝ in se. Quinto xp̄us spm̄ in cruce tradidit. Joh. xix. Inclinato capite tradidit spm̄. Sic et nos debemus reddere aīas nr̄as ipi deo q̄ est creator et redemptor aīaȝ nostraȝ. Vn̄ crucifixus habēdus est iuxta infirmū: vt infirmus p signū crucifixi visuȝ admoneat ad meditandū passionem xp̄i: vt sicut xp̄s mortuus est in cruce: sic et ip̄e velit mori. Et illa qnqȝ in se habere que xp̄s habuit dum in cruce obijt. Etiā circa infirmū habenda est aqua bn̄dicta: vt ip̄e infirmus sepe aspgatur ppt̄ infestationes demonū: qr in agone assunt multi demones taȝ bonis q̄ malis. Qd̄ pȝ p tale exemplū. Legitur in dialogo Cesarij q quidā miles qui fuit religiosus mltū obsequiosus. hic cū grauiter infirmaret solusqȝ iaceret diabolus illi ad pedes visibilit̄ apparuit ad instar simee habens cornua capriua. Ad cuius cōspectū miles territus ait. Quis es aut qd q̄ris. Rn̄dit monstrū. Diabolus sum: et veni aīam tuaȝ tollere. Cui miles. Recede turpissime. xp̄o eam cōmēdaui quē in sacramēto accepi. Ait demon. Valthere si mihi homagiū feceris sanitati te restituā. et sup oēm pgeniē tuā ditabo te. Rn̄dit miles. vn̄ tibi thesauri. Rn̄dit diabolus. Juxta tuā curiā infiniti thesauri obsconduntur. Et adiecit miles. Dic mihi vbi est aīa dn̄i comitis vuilhelmi nuper defuncti. Rn̄dit demon. Per fidē meā dico tibi: si ad maximū montē sub celo existentē illuc mitteret vbi aīa comitis vuilhelmi ē anteq̄ i oculo supciliū supius inferiori iungeret liquefieret. Quo dicto cachinnādo subiūxit: ardor ille balneū lacteū est illi. In die autē iudicij debitam accipiet penā s̄m sua merita. Adiecit q interrogare de quodā alio. Ac demō rn̄dit sibi. xx. annis ille in penis fuit: s̄ monoculus et caluus quidā pediculosus nobis eum de penis purgatorij abstulerunt. Monoculum vocauit vxorē suā: q̄ plorando p aīa eius pdiderat oculū vnū. Caluū vero noīauit filium eius monachū qui in monasterio fuit vir deuotus et religiosus q̄ multū p aīa eius sudauerat. Tandē inqsiuit dicens. Dic mihi de quo loco venisti ad me. Qui ait. Ego et socij mei eramus in extremis cuiusdam abbatisse nigri ordinis egressuȝ eius pstolantes. Tunc miles ait. Quot eratis. Tunc rn̄dit. Maxima silua sub celo i mayo tot folia nō habet. Et miles. Quid obtinuistis ibi. Rn̄dit. heu nihil. Femina fuit religiosa et michael archangelus supuenit cū fuste ferreo: et sic nos verberauit et fugauit vt dispergeremur sicut puluis quē pijcit ventus a facie terre. Reqsitus si etiam fuissȝ in morte dn̄i Gerhardi abbatis q̄ fuit sancte vite. Rn̄dit demō. Nō est tm̄ arene in littore maris quot ibi fuimus: s̄ modicū ibi obtinuimus. quia vilissimi monachi more porcoȝ grunientes nō sinebāt nos propius accedere. Et ait miles. Quō aūt ausus fuisti ad obitū tanti viri venire. Diabolus ait. Ego presens fui vbi filius dei expirauit: sedens super brachiū crucis: quare tūc nō ad obitū auderem talis viri accedere.

Dominica. xxv. Sermo. cxxxvi. De mūdo non diligendo.

Est puer vnus hic

habens qnqȝ panes ordeaceos et duos pisces. Joh. vi. Mo

e

thei.xiiij. ℣ Cócludédo istos sermones de
tpe ē notādū q̄ p̄ q̄nq3 panes ⁊ duos pisces
possum⁹ itelligere septē q̄ debēt nos retrahe
re ab amore hui⁹ mūdi. Primū ē q̄ ꝯsidere-
mus q̄ amicicia hui⁹ mūdi hoiem inimicum
dei ꝯstituit. q: nemo pōt hr̄e mūdi amiciciā
⁊ dei. Qḋ postq̄ ex testimonio scripture vera
citer est inuentū. deliberet apud se fidelis hō
qḋ istoꝝ mag̃ expediat. videlʒ deū derelinq̄re
vel hūc mūdū. Et hō rōne vtens inueniet q̄
mag̃ expediat derelinq̄re hūc mūdū ⁊ domino
adherere. ad hoc monet nos sacra scriptura
i. Joh. ij. Nolite diligere mūdū neq3 ea que i
mūdo sūt. Cui⁹ cām assignat dicēs. Si q̄s di
ligit mūdū nō est charitas prīs in eo. Qr aūt
amic⁹ hui⁹ mūdi inimic⁹ dei sit. p3 Jacob. iiij.
Amicicia hui⁹ mūdi inimica ē deo. Quicūq3
voluerit esse amic⁹ hui⁹ mūdi inimic⁹ dei ꝯsti
tuit̃. Quicūq3 ḡ deū ⁊ ei⁹ amicitiā ⁊ grām et
dilectionē hr̄e voluerit necesse ē vt in ei⁹ cor-
de mūd⁹ cadat. q: amor mūdi expellit deum.
grām ei⁹ ⁊ dilectionē dei a corde hoīs. q: sic
ignis ⁊ aqua frigidū ⁊ calidū: nigrū ⁊ albuʒ
sūt ꝯtraria: sic amicitia dei ⁊ mūdi simul sta-
re nō pñt. vñ Aug. sup canonica Joh. Duo
sunt amores. s. mūdi ⁊ dei. Si amor mūdi in-
habitat nō ē vbi intret amor dei. vñ Greg.
Disce hō nō diligere mūdū vt diligas deum
auerte vt cōuertaris: effūde vt ipplearis. ℬ
Secūdū qḋ ꝯsiderare debem⁹ ē q̄ tot⁹ mūd⁹
est laq̄is plen⁹. Nam laque⁹ a retro sūt ma-
le volupetates ⁊ delectatiōes pctōꝝ p̄teritoꝝ.
Vñ qñ delectatio p̄teritoꝝ pctōꝝ tibi incide
rit tūc scias hāc eē laqueū diaboli. vñ Aug.
in q̄dā ep̄la. Nullū scel⁹ deo tā abominabile
sit q̄ p̄terita pctā vnicuiq3 nostrū dimissa re
miniscendo gaudere ⁊ inde exultare. Heu h̄
isti ñ curāt q̄ pctā p̄us ꝯfessa reiterāt: nisi ei
delectarent̃ i eisdē nō recidiuarēt. Itē laque
us ab añ sūt male volūtates. Ergo si malaʒ
volūtatē habes peccādi mortal'r iā capt⁹ es i
laq̄o diaboli quē añ te posuit. Aug. sup Geñ
Si nō ꝯsentiat ei qḋ libido cōmouerit faciē
dū eē. ⁊ nō discrepat ab oī vita bona tāq̄ de
padiso expellit̃ hō: ⁊ iā pctm̄ iputat̃ etiā si ñ
ꝯsequat̃ factū. qñ rea tenet̃ in ꝯsensu ꝯscia.
Itē laque⁹ sup nos ē timor iordiat⁹. Sic heu
pl'es ex timore inordinato peccāt. q: timēt h̄
dānū incurrere vl' illos offēdere: vl' h̄ bonū
pdere. Cōtra q̄s dic̄ xp̄s i euāge. vt hr̄ Ma
thei. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹ aīaʒ
aūt nō pñt occidere: s3 poti⁹ timete eū q̄ pōt ⁊
aīaʒ ⁊ corp⁹ pdere in gehennā. Ḡ multomi⁹
debem⁹ timere eos q̄ tēporalia diripiūt. Iteʒ
laqueus infra nos est amor inordinat⁹ ad tē
poralia: ad cognatos: ad vxorem ⁊ ad filios.
Sicut heu plures peccāt ex inordinato amo
re quē hñt ad se vel ad suos amicos; vel ad
sua tēporalia q̄ p̄ponūt deo. ⁊ tales capiunt̃
laqueo q̄ est i infra nos posit⁹. Nam due sunt
radices oīs mali. s. timor inordinat⁹: ⁊ amor
inordinat⁹. Itē laq̄us a dexteris est ꝓspitas in
tpalibus. Cū isto laqueo plures capiunt̃. sic
illi q̄ abutunt̃ dei bñficijs. Exēgrā. Sicut di-
ues q̄ supbiā exercet i vestib⁹: potēs q̄ est op
pressor paupeꝝ: pulcher q̄ est sibi ⁊ alijs occa
sio peccādi. Vñ ꝯquerit̃ dñs p̄ p̄phetaʒ di-
cens. Abomiabilē fecisti decorē tuū. Forꝯ eñ
chorizat ⁊ hastiludit. ⁊ si infirm⁹ ⁊ claud⁹ eēt
tūc illa ꝯtra deū nō faceret. vñ Aug. Nihil
infelici⁹ felicitate peccantiū. q: multoplures
cadunt ⁊ capiunt̃ i felicitate ⁊ ꝓspitate q̄ i
aduersitate. Vñ ps. Cadēt a latere tuo mil-
le ⁊ ⁊ decē milia a d. t. ⁊c. Item laque⁹ a sini-
stris est aduersitas. Et cū isto laqueo capiūt-
tur paupes ⁊ infirmi ⁊ tribulati: qui maledi
cūt deo ⁊ p̄ximis ⁊ sibyp̄is in suis aduersita-
tibus. vñ Aug. i. de ciui. dei. Afflictione ma
li, deū detestant̃ atq3 blasphemāt: boni vero
precantur ⁊ laudāt. Vñ paupes ⁊ infirmi ⁊
tribulati sollicite cauere debent ne capiantur
laqueo impatientie: q: qui sic capiūt̃ miseri
sunt hic ⁊ in futuro. Vñ exemplū legit̃ i dia
logo Cesarij q̄ quedā mulier tribulata pe-
des suos pelui imponēs ⁊ extra illā retror-
suʒ saltās sic ait. Hic salto d̄ ptāte dei i ptātē
diaboli: quā diabol⁹ mox rapiēs ⁊ p̄ aera du
cens mult̃ q̄ aderāt vidētib⁹ ita q̄ vsq3 ho-
die nusq̄ cōparuit. Et sic p3 quō hō circunq̄
q3 ē laq̄is diaboli circūdat⁹. Quare necesse
est vt vnusq̄sq3 se custodiat ne capiat̃ his la
queis diaboli q̄b⁹ circūdat⁹ ē. ℳ Tertiuʒ
qḋ nos d3 retrahere ab amore mūdi ē q̄ to
tus mūd⁹ est plenus amaritudinib⁹ ⁊ mise-
rijs. Job. xiiij. Homo natus de muliere breui
viuēs tpe replet̃ mult̃ miserijs. Ergo mūd⁹
p̄ñs vallis dr̄ lachrymaꝝ. Et h̄ puer ꝯ̄fūdit
nascēdo: q: p̄mo flet: q̄ flet⁹ rep̄sentat miseriā
hui⁹ mūdi. ad quā miseriā puer iste nat⁹ est
Sʒ i adulta etate obliuiscit̃ cū discernit int̃
bonū ⁊ malū ⁊ gaudet i vanitatib⁹ q̄si i p̄ñti
vita nulla sit miseria. Et ratio hui⁹ est. q: ta-
lis hō raro cogitat de statu suo in p̄ñti: ⁊ i fu
turo. s. quis sit ⁊ qualis erit. Vñ Bern. Co
gita vñ veneris ⁊ erubesce vbi es ⁊ igemi-
sce q̄ pperas ⁊ ptimesce. Vñ meli⁹ est i valle

huiꝰ miserie flere: ꝙ ridere in vanitatibꝰ et
gaudere. vii Salo. Meliꝰ est ire ad domū
luctus ꝙ ad domū cōuiuij. Qꝫ aūt vallis hu-
ius mūdi sit plena amaritudinibꝰ pꝫ Eccl'. ij
Cūcti dies eiꝰ dolorībꝰ ⁊ erūnis pleni sunt.
Qd pꝫ. Nam homo iam patitur frigꝰ: nunc
famē: nunc sitim: nūc est sanus: nunc est infir
mus: nūc letus: nūc tristis: iam viuens: cras
moriens. Job. xiiij. Nunꝙ in eodē statu pma
net. Jmo mundꝰ nō solū est plenus amaritu
dinibꝰ: ſ; etiā pleīꝰ est piculis q̄ quis ppen-
dere pōt in seipo. Nam si in vtero matris vl'
in natiuitate vel post natiuitatē imediate an̄
baptismū mortuꝰ fuisses ad limbū inferni de
scendisses. Si es ī etate virili ⁊ in pctis mor
talibus: si sic morieris eternalit' dānaberis.
Et si es in grā ⁊ sine pctō adhuc potes pecca
re ⁊ dānari. Nam lucifer peccādo de celo ce-
cidit. Adam de paradiso expulsus ē. Judas
de societate aploꝝ segregatꝰ est. Jteꝫ nescis
an opa tua etiā bona placeant deo an nō. ⁊
an tibi pctā tua sint indulta an nō. Nā certꝰ
es de culpa: ſ; incertꝰ es de venia. Ex his mise
rijs ⁊ piculis nō possumꝰ euadere ex toto: nisi
postꝙ patriā nostrā intrauerimꝰ. Ergo sper
nendus est mūdus ⁊ appetēdū est celū. Pri
mo q2 ibi est patria nostra. ad Heb. vlt. Nō
habemꝰ hic ciuitatē manentē: ſ; futurā inqri
mus. Job. xvij. De mūdo nō sunt: sicut ⁊ ego
non sum de mundo. Secundo q2 ibi est the
saurus noster. Naꝫ quicqd lucramur vel bo
ni facimꝰ in hoc mūdo: hoc illic reponamus
ſm dictū xpi saluatoris nostri. q dixit vt ha-
betur Mat. vi. Thesaurizate vobis thesau
ros in celo: vbi nec erugo nec tinea demolit'
⁊ vbi fures nō effodiunt neqꝫ furant'. Ter-
tio q2 ibi est paī noster celestis. Math. xxiij
Vnꝰ est enī pater vester q in celis est. Jnsu-
per ibi est mater nostra. s. beata virgo Ma-
ria. Et frēs nrī. s. apli: martyres ⁊ cōfessores
Et sorores nrē. i. oēs v'gines. Et amici nostri
id est oēs electi ⁊ angeli dei. J Quartum
qd debet nos inducere ad cōtemnendū mū
dum est. q2 oīa bona huiꝰ mūdi ↄsūt breuia ⁊
parua. Similit' ⁊ vita nostra in qua solū pos
sumus vti bonis huiꝰ mūdi breuis ē. Sicut
dr̄ Job. xiiij. Breues dies hoīs sunt ⁊c. Jteꝫ
Jacobi. iiij. Que ē vita vr̄a. Vapor ē ad mo
dicū parens. Qd si scire vis ꝙ breues dies
hoīs sunt. require vbi sunt q ante centū an-
nos vixerūt ⁊ q̄si nullū reperies: imo plures
moriunt' infra. xxx. annos: ꝙ q vltra. xxx. vi-
uunt. De amatoribus huiꝰ mūdi dicit dn̄s p

pphetā Baruch. iij. Exterminati sunt ⁊ ad in-
feros descenderūt: ⁊ alij loco eorum exurrexe
runt. Vn̄ ipsi miseri mūdi amatores ī infer
no existētes dicūt ⁊ clamāt illd Sap. v. Quid
nobis pfuit supbia aut diuitiaꝝ iactātia qd
contulit nobis: transierunt oīa velut vmbra.
Grego. Momentaneū ē qd delectat: ppetu-
um autē quod cruciat. K Quintū qd nos
debet inducere ad cōtēnendū mūdum est ꝙ
amatores mundi sunt serui diaboli. q2 ſm di
ctū xpi. Nemo pōt duobꝰ dn̄is seruire. i. deo
⁊ mūdo. aut enī vnū odio habebit ⁊ alteꝝ di
liget. aut vnū sustinebit ⁊ alteꝝ ↄtēnet. apls
Galla. i. Si adhuc mūdo placerē seruꝰ xpi
nō essem. Modo homo q ē seruitor mūdi et
diaboli verecūdaret' seruire ciui. vel pastori
vel rustico: ⁊ nō verecūdaret' ſuire diabolo:
sicut chorizantes gulosi: ebriosi: supbi: auari
⁊ iracundi ⁊c. q oēs seruiūt diabolo q ē ma-
ximꝰ inimicꝰ eoꝝ. Gre. Stultū est ſuire dia
bolo q nullo placat' obsequio. Jmo qnqꝫ du
rius laborāt serui diaboli ꝙ serui xpi. q2 ī la
bore sūt ⁊ sudore q diabolo seruiūt: ⁊ sunt q̄si
oī tpe inqeti ⁊ fatigati. Jere. ix. Vt iniq age-
rent laborauerunt. Hoc pꝫ in chorizantibꝰ q
magna fatigatione suoꝝ corpoꝝ diabolo ser
uiunt chorizādo: ꝙ si deberēt tot saltꝰ facere
ppt deū esset ipis nimis graue. Silr̄ q va-
dunt ad torneamēta vbi qnqꝫ grauit' percuti-
unt': qs percussiones ppt deū nullo mō sustine
rent. Silr̄ supbi q graues vestes portant ⁊
duplicatas in estate ⁊ ligāt manꝰ ⁊ brachia
cū strictis maniċ: crura ⁊ pedes stringūt arcꝫ
strictis caligīs ⁊ calceis: ⁊ sic de alijs. Et d ta
libus mūdi amatoribꝰ dicit xps in euāge. Li
gatis manibꝰ ⁊ pedibꝰ pijcite eos ī tenebras
exteriores. Et tales ↄsumūt vires corporis ⁊
substātiā corpalē ī ſuicio mūdi ⁊ diaboli pl'
qnqꝫ ꝙ veri serui dei in ipius ſuicio. Et post
modū ſui xpi habebūt etnā requieꝫ: ſ; serui
mūdi ⁊ diaboli habebūt laborē etnū ⁊ inqe-
tudinē. ps. Laborabūt in etnū. L Sextū
qd dꝫ nos inducere ad ↄtēnēdū mūdū est ꝙ
nemo viuēs seculo ⁊ ſuiēs mūdo pōt venire
in regnū celoꝝ. Job. xviij. Regnū meū nō ē
de hoc mūdo: q̄si diceret regnū meū nō est de
his negocijs q in hoc seculo actitantur. Vn̄
Augu. Semp enī mūdana excluserūt hoīes
a beata vita. Qꝫ enī amatores mundi huius
qui querūt mūdana gaudia nō pnt celestia
gaudia post hanc vitā possidere. oñdit Gre
go. ī omel'. dicēs. Nemo pōt ⁊ hic gaudere cū
hoc seculo ⁊ illic regnare cum deo. vñ meri-

to mund⁹ iste cū suis gaudijs ꝯtēnend⁹ est a seruis xpi. Un̄ Aug. Hec gaudia mūdana velut venena dyaboli repudiare debem⁹ q̄ nō solū corp⁹ fedāt. sȝ ⁊ aīam necare festināt Un̄ Cri. sup Math. O ꝙ miserrim⁹ ē mundus: ⁊ miseri q̄ eū sequunt̄. semp enī hoīes mūdi opa excluserūt a vita. Augu. Uincula hui⁹ mūdi hn̄t verā aspitatē ⁊ falsam iocunditatē: certū dolorē ⁊ incertā voluptatē. durā laborē. timidā quietē. rē plenā miserie. spem beatitudis inanē. Septimū qd̄ nos dȝ inducere ad ꝯtēnendū mūdū ē ꝙ mūd⁹ iste amatores suos male remunerat ꝓ oīb⁹ seruitijs suis. nihil eis nisi sudariū in fine derelinqns Nā hoī mortuo dabit̄ peior tunica vel peior pān⁹ ⁊ nō melior. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secū auferet. Bern̄. Mūd⁹ inexorabilē ꝯstituit ianitorē q̄ de oīb⁹ nihil asportare pmittit. Job. i. Nud⁹ egressus sum de ventro matris mee. ⁊ nudus reuertar illuc. Hoc memorari deberēt illi auari q̄ die noctuqȝ laborāt ⁊ occupant̄ quō magnas diuitias valeāt ꝯgregare: cū oīa illa post se relinqre eos opteat. Un̄ ps. Relinquēt alienis diuitias suas: ⁊ sepulchra illoꝝ domus eoꝝ. Un̄ legitur. Salachadi⁹ magn⁹ pnceps inter sarracenos fecit sibi deportari sudariū suū cū videret se ꝓpinquū morti: ⁊ fecit illud p̄conē per plateas portare: ⁊ clamare corā pplo. Tantū portabit secū magn⁹ pnceps Salachadi⁹ de oīb⁹ diuitijs suis. Et insup mūdi amatores cogitare deberēt q̄les post mortē erūt. q: cadauer fetidū ⁊ abominabile. Un̄ Augu. Cui⁹ erat ante amplex⁹ ḡtissim⁹: erit in morte horribilissim⁹ aspect⁹. Un̄ Bern̄. Quid fetidi⁹ hūano cadauere. q̄d horribili⁹ mortuo hoīe. q̄d ḡ ꝓsunt diuitie. q̄d delitie. q̄d honores. Diuitie nō liberāt hoīem a vme. Honores nō liberāt eū a fetore. q: q̄ quondā sedebat purpurat⁹ ⁊ gēmat⁹ in aula: nūc sordet mud⁹ i tūba. Qui quondā vescebat̄ i delitijs in cenaculo: nūc ꝯsumit̄ a vmib⁹ i sepulchro. Utinā saperēt ⁊ intelligerēt ac nouissima ꝓuiderēt. ⁊ n̄ solū nouissima: sȝ etiā pma ⁊ media. Un̄ Job. xvij. Putredini dixi pat̄ me⁹ es ⁊c. ¶ Un̄ legit̄ exēplū ꝙ cū quedā ecclesia ꝯsecraret̄ i qua erat q̄dā comes quondā sepult⁹: ⁊ deberet inde extrahi ꝓpt̄ ꝯsecrationē. Apto sepulchro ei⁹ appuit horribilissim⁹ bufo sup faciē eius cū corrodēs ⁊ alij multi vmes ⁊ serpentes ad quoꝝ aspectū ⁊ horrorē hoīes resilierūt. Hec aūt fili⁹ comitis iuuenis audiēs accessit: ⁊ visa paterna carne famie ⁊ vermiū diuersitate horrere incepit: ⁊ niesi⁹ cogitare de morte ⁊ ꝙ vane essent diuitie mūdi: ⁊ delitie ⁊ honores. vn̄ relictis oībus fugit cogitās se fore beatū si paup fieret pro xpo. Quidā aūt domicelli eū sequētes ⁊ inuenientes nec eū reuocare valētes: vendiderūt eqs ⁊ reb⁹ ⁊ ꝓ deo erogatis ad monitionē eius eū pauperē paupes seq̄bant̄ cū eo multa cōuitia ꝓpt̄ deū ab hoīb⁹ sustinētes. Et cū peterent elemosynas q̄cq̄d meli⁹ inueniebant ei dabāt. Qd̄ noluit: ⁊ dixit ꝙ quilibet haberet qd̄ ei de⁹ daret. Et cū in introitu cuiusdā ville duxisset eos p vicos: ⁊ ipe vicū pauperē eligeret: nihil in eo potuit inuenire: nisi durissimā crustā ⁊ nigerrimā quā in domo cuiusdā paupcule vidēs petiuit: ⁊ fragilē testā vn̄ galline ei⁹ bibebāt. Qui agendo ḡras ad socios suos portauit: nec aliud voluit comedere nisi dictā crustā in aqua teste tēperatā. Cum aūt crustā istā comederet ⁊ sāguis de ore ei⁹ exiret flebant socij ei⁹: quos ipe licentiauit ⁊ ipe fugit ab eis ne emollirēt cor ei⁹. Ipe romemā venit vbi fact⁹ est carbonari⁹ ⁊ secretū suū ⁊ statū suū cuidaȝ cardinali reuelauit in ꝯfessiōe. Cū aūt post plures annos semel vrbē intrasset ad vendendū carbones ⁊ ad domū dicti cardinalis ꝯfessoris sui carbōes portasset: arrept⁹ infirmitate post suscepta sacramenta oīa paup iacēs sub gradu ad dn̄ȝ migrauit. quo mortuo oēs cāpane vrbis per se sonuerūt. Qd̄ cū audisset papa admirabatur: ⁊ cardinalis ꝯfessor ei⁹ reuelauit causaȝ Hoīes aūt terre sue existētes in curia audiētes hec quē viuū q̄rebāt mortuū inueniebāt

Finiunt feliciter sermones discipuli de tpe.

Incipiunt sermones communes eiusdē Discipuli omni tempore predicabiles. Sermo. cxxxvij. De cogitationibus.

COgitatio eorū apud altissimum. Sapie. v. Sciendūȝ ꝙ tria sunt principaliter cū q̄bus meremur ⁊ peccamus. s. cogitatiōe: locutiōe: ⁊ ope. Un̄ tres sermones sunt hic formādi. Prim⁹ de cogitatiōe. Secūdus de locutiōe. Tertius de opere: quō nos in vnoquoqȝ illoꝝ habere debeam⁹: vt mereamur ⁊ ne peccemus. Quantū ad primū sermonē sciendū ꝙ hic tria sunt dicēda. Primo q̄ sunt hoī cogitanda. Secūdo q̄ obliuiscēda. Tertio exēplum. ¶ Circa primū sciendū ꝙ homini

volēti ꝓficere q̄tuor sunt cogitāda. Primo habēde sunt cogitatiōes q̄ valēt ad pctī detestatioñē. Sed diceres. q̄ sunt ille. R̄ndet᷑ ꝙ q̄ñ q̄s cogitat dāna q̄ pctā inferūt. Nā pctm̄ facit hoīem miserꝝ in p̄nti vita. q2 spoliāt eū oībus bonis ⁊ meritis q̄ fecit: ⁊ oīb᷒ ꝟtutibus ⁊ gratijs. Si eīn tot bona opa q̄s h̄ret ⁊ virtutes quot padisus h̄z nobiles arbores: flores herbas ⁊ radices. Itē quot celū stellas. quot mare guttas. hec oīa ꝑ vnū pctm̄ mortale ꝑdit. sic ꝙ nūq̄ habebit aliqd̄ bonū in celo ꝓ his oīb᷒: nisi ꝑ pniaz recupauit. Ezech. xviij. Si auerterit se iustus a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̄tatē: nūq̄d viuet. oēs iusticie ei᷒ q̄s fecerat nō erūt in memoria. Insup pctōr existēs in pctō mortali nihil boni pōt opari qd̄ sibi sit meritoriū q̄diu sciēter stat in vno peccato mortali. Leuit. xxij. Si maculā habuerit nō erit acceptū deo. Esa. i. Nō accipiā a vob̄ sacrificiū: q2 man᷒ vr̄e plene sunt sanguiē. i. peccato. Itē pctm̄ facit hoīem tā vilē ⁊ indignū ꝙ ille q̄ añ pctm̄ dign᷒ erat celo ⁊ bonis celestibus: post pctm̄, nō est dign᷒ pane quo vescitur ⁊ pascit᷑. Ergo moderati᷒ eo vti deberet q̄ntūcūq3 posset. Vñ Ezech. iiij. Panē tuū in pōdere comedes: ⁊ aquā tuā in mēsura bibes. Immo pctōr indignior est oīb᷒ creaturis. Vñ Arist. i. Poli. Sicut optimū aīaliū est hō fruēs lege ⁊ iusticia: sic pessimū aīaliū est hō a lege ⁊ iusticia separat᷒. Ergo si indignior est oībus creaturis irrōnabilib᷒: cōsequenter sequit᷑ ꝙ nō est dign᷒ vti creaturis. Ergo pctm̄ facit hoīem tā miserꝝ ꝙ nullius boni nec spiritualis nec tꝑalis dign᷒ est. Ergo miseria pctōris tā magna ⁊ piculosa ē ꝙ. si oēs creature deflerent miseriā pctōris. scz oēs lapides: oīa ligna: oīa aīalia terre: oēs nuces celi: ⁊ oēs hoīes in mūdo viuentes nō tū possent ꝯdigne dānū pctōris in quod per vnū pctm̄ mortale incidit deflere. Sed heu plures pctōres centū pctā mortalia ꝯmittūt nec vnā guttā flent ꝓ illis oīb᷒. Ratio est. q2 nō cognoscūt quanta bona ꝑdiderūt. ⁊ in quot mala īciderūt. Si hec veraciter cognoscerent nō solū plorandū esset eis: sz etiā vlulandū. q2 nihil tā malū hoī q̄ pctm̄ mortale. Melius eīn esset hoī ꝙ dece milia demonuz in se haberet: vel etiā cū oībus gladijs q̄ vnq̄ fabricati sunt transfigeret᷑: vel in igne cōbureretur. vel in aquis submergeretur. vel cū rotis rotaret᷑: q̄ ꝙ cum vno pctō mortali deum scienter ⁊ volūtarie offenderet. Quia pctm̄ cū cōsummatū fuerit generat mortem. scilz ipsius aīe. q̄ mors magis t'menda est q̄ mors corpis. Vñ Greg. Mortē corpis oīs homo timet. mortē autē aīe pauci. Ex his sequitur ꝙ homo potius deberet mori q̄ cuz vno pctō mortali deū offendere. Vñ Arist. iiij. ethicorū. Melius est mori q̄ facere contra bonum virtutis. ¶ Secunde cogitationes sunt: que faciunt ad contemptum suijpsius ⁊ ad humiliationē propriā. que habende sunt homini volenti proficere. Sed diceres: que sunt iste cogitationes. Respondeo cogitare defectus nr̄os in communi: ⁊ in speciali. Cogitare quid sumus. qd̄ fuimus ⁊ quid erimus. Bern. Cogita ergo vñ venis ⁊ erubesce. vbi es: ⁊ ingemisce. quo ꝓpas: ⁊ pertimesce. Unde Aug. in ꝟmone. O homo si consideras quid per os: quid ꝑ nares: ceterosq3 meatus egrediatur: nunq̄ vilius sterquiliniū inuenisti. Unde etiam Bernar. Nos miseri ⁊ miserabiliter nati quibus datū est cū merore nasci: cū labore viuere: cum dolore mori. Unde Augusti. in li. de spū ⁊ aīa. Lugentes in hanc vitā intrauim᷒: cū labore viuimus: cuz dolore ⁊ timore exituri sumus. Ista iam dicta oīa debent nos inducere ad humiliationē ꝓpriā ⁊ ad contēptū suijpius. ¶ Tertie cogitationes sunt q̄ promouent hoīem ad ꝑfectū ⁊ studiū virtutū. Sed queris que sunt iste cogitatiōes. R̄ndetur cogitare de premio quod virtutib᷒ dat᷑: ⁊ etiā de dignitate virtutū. Nā nihil reperitur nobilius ⁊ preciosius virtutibus. Unde philosophi non habuerunt noticiā dei sicut nos: nec premiū futurū quod dabitur virtuosis expectabāt. tamen intendebant virtutib᷒ ꝓpter nobilitatē virtutū. Temperantiam enim habuerunt in cibis ⁊ potibus: ⁊ in opibus carnis. Fortitudinez que est secunda virtus habuerunt: sic ꝙ multa mala ⁊ opprobria ⁊ aduersitates ⁊ derisiones patienter sustinuerunt. ⁊ in prudentia spirit᷒ que est tertia virtus tantū studuerūt ꝙ hec temporalia bona valde ꝯtempserūt: nec dilexerūt eo ꝙ cū labore acq̄runt᷑: cū timore ⁊ solicitudine possidentur: ⁊ cū dolore amittuntur. quare multi de eis magnos thesauros abiecerūt. sic Socrates ⁊ Diogenes: ⁊ multi alij q̄ ꝓpt᷑ studiū oīa reliq̄rūt. Et iusticiaz q̄ est quarta virtus intantū dilexerūt: vt nulli inferrēt aliquā iniuriā. Itē tā nobilis est virt᷒ ꝙ nullus honorand᷒ ē nisi sol᷒ virtuosus. Vñ Ari. iiij. ethi. Honor est p̄miū virtutis. Et q̄ntūcunq3 virtuosus honorat᷑: adhuc maioris honoris est

dign⁹. Vñ Arist. iiij. ethi. Virtuti pfecte nõ fit pdign⁹ honor. imo tã nobil' ē virt⁹ φ oēs in celo ⁊ in terra tã angeli q̃ scti nõ valēt re munerare sufficient' cũ oib⁹ gaudijs virtutē virtuosi hois nisi sol⁹ de⁹. Aug. i li. de ci. dei. Premiũ vtutis ē ip̃e de⁹ q̃ xtutē dedit. Itez sciendũ φ virt⁹ ē tã nobilis ⁊ tã vtilis φ p pter h. ic de⁹ ⁊ oēs sctī ⁊ angeli singulariter illũ q̃ virtuosus est diligũt tã singulariter φ pater vel mater nunq̃ dilexerũt sic suũ vnigenitũ filiũ. imo intãtũ dñs diligit xtuosuz vt minimũ bonũ qđ facit ille xtuosus plus valet coraz eo ⁊ sctis ei⁹ q̃ oīa bona q̃ facta sunt ab initio mũdi: ⁊ etiã q̃ fieri possunt vsq3 in finē seculi ab oib⁹ vitiosis hoib⁹ in peccatis mortalib⁹ pstitutis. Licet mlti mali homines multa opa fecerũt de genere bonorũ: sicut ille fecit hec: ⁊ alter alia. Vñ felix est q̃ põt dicere cũ ps. Multiplicabis in aia mea virtutē. Vñ Aug. Virt⁹ aie donũ excellentissimũ est. Quarte cogitationes q̃ habende sunt hoi volēti pficere sunt ille q̃ incitant hominē ad dilectionē dei ⁊ pximi. De illis q̃re ante sermone. cij. O. vbi dr̃. Bñficia aũt dei ⁊ charitatē ip̃i⁹ cognoscere debem⁹ in dignitate creatiõis: in assumptiõe carnis: ⁊ in tolerãtia passiõis. R Quantũ ad secundũ tũc est sciendũ φ quattuor sunt obliuiscenda ⁊ nunq̃ ad memoriã ducenda hoi volenti pficere. Primũ est bonitas: ⁊ sctitas propria. Cũ magno em̃ piculo hec ad memoriã reuocantur nisi in extrema necessitate. q2 generãt p placentiã sui ip̃i⁹: ⁊ spũalē supbiã in seipo. Vñ Greg. Quisqs reminiscendo bonũ qđ gessit dũ se apud se erigit: apud hũilitatis auctorē cadit. Quidã em̃ ascribũt sibi bona sua ⁊ nõ deo. Vñ Greg. Qui accepta bona sibi arrogat: suis donis ptra deũ pugnat. Contra quos dicit Isido. in sino. De iusticia ⁊ virtute nulla elatione supbias: de bonis factis nõ extollaris: de bono ope nõ gl'ieris. periculosum est em̃ multũ. Aug. Descēde vt ascendas: hũiliare vt exalteris: ne exaltat⁹ hũilieris. Vñ bona nostra opa ⁊ virtutes ⁊ merita nõ sunt ad memoriã reuocanda: nisi in extrema necessitate. Vñ Job in summa tribulatione bona sua recogitauit: ne in tot anxietatibus desparet dicēs. Si ambulaui i vanitate: si negaui quod volebãt paupes: ⁊ sic de alijs bonis q̃ ibi enũerat. Sil'r rex ezechias cũ mori debuisset dixit vt hr̃. iiij. Regum. xx. Memento dñe quõ ambulauerim corã te i veritate ⁊ corde pfecto: ⁊ qđ bonũ est in oculis tuis fecerim. Igit' nõ nisi in tali necessitate bonitas ⁊ sanctitas ppria ad memoriaz est reuocãda. vel etiã mala q̃ qs p deo ptulit. S Secũdũ qđ obliuiscēdũ est: est iniuria ab alijs illata. Vñ Leuit. xix. Ne memoreris iniurie ciuiũ tuoz: nõ q̃ras vltionē: nõ oderis fratrez tuũ in corde tuo. Si sunt aliq̃ q̃ dicũt: indulsi sibi: s3 nõ obliuiscar. Cõtra q̃s dicit Bern̄ sup Cañ. Sũt aliq̃ donãtes iniuriã vt nõ vlciscant'. tñ sepi⁹ impropãt. Sũt aliqui q̃ licet sileãt: manet tñ alta mēte repositũ: ⁊ rancorē tenēt in aĩo quoz neutra plena est indulgentia: ⁊ anim⁹ obliuiosus bñficiorũ ⁊ iniuriaz tenax est velut calcatoriũ feces retinēs: ⁊ qđ purũ est exire pmittēs. S3 qlibet xpian⁹ ex toto indulgere d3 exemplo xpi q̃ suis crucifixorib⁹ indulsit: ⁊ nob indulget. Bern̄. Tã liberalit' dñs oēm iniuriã donat: vt nec dãnet vlciscēdo: nec pfundat improperãdo: nec min⁹ diligat imputãdo. sic ⁊ nos sil'r mõ indulgere debem⁹ pximis nr̃is. T Tertiũ qđ obliuiscēdũ: est delectatio de pteritis pctis. Nec em̃ recordatio valde piculosa est multis. Aug. Melius est nunq̃ de pctis cogitare. pei⁹ est cũ cogitat de eis ⁊ nõ dolet. pessimuz cũ cogitat ⁊ delectat' de eisdē. Vñ Hugo de sctõ vic. Qñ de⁹ in ptritiõe absoluit pctõrē a pctis: ligat eũ vinculo ppetue detestatiõis: vt semp pctũ de cetero detestet'. Ergo q̃ñcunq3 hõ cogitat de pteritis pctis: hoc semper fieri debet cum amaritudine cordis. sc3 φ vellet se nunq̃ peccasse ⁊ deũ non offendisse. S3 qñ cogitat de pteritis pctis ⁊ delectat' in eisdē: hoc est nimis piculosum ⁊ malũ signũ. q2 est signũ φ hõ nõ est vere penitens. V Quartũ qđ obliuiscēdũ est: est φ hõ nõ d3 cogitare de pfunditate dei: ⁊ de absconditis ip̃ius. q2 hoc ē valde piculosum q2 q̃ talia cogitãt in magnos errores multotiens incidũt. volentes pfunde nimis pscrutari deitatē ⁊ sctãm trinitatez. Contra quos dicit Salo. Altiora te ne q̃sieris: s3 q̃ pcepit tibi deus illa semp cogita. Vñ sciendũ etiaz φ familiarem esse deo ⁊ plurimum cogitare de deo bonũ est ⁊ vtile. Vñ dr̃ in xbis pmissis. Cogitatiões istoz apud altissimũ. Sil'r cogitare sctãm trinitatē laudabile est. Sed cogitare quõ de⁹ possit esse trinus ⁊ vn⁹: hoc profunde rimari nimis piculosum est. Similiter de incarnatõe pscrutari quõ xgo potuit cõcipere ⁊ parere. Sil'r de sacro eucharistie quõ totus xpus tã magnus sicut in cruce pependit possit esse sub tã parua specie panis.

q: tales decipiunt in talib⁹ subtilib⁹ ⁊ infru
ctuosis cogitationib⁹. Quia apl's dicit Ro.
xij. Dico eni p grām q data est mihi oibus q
sunt inter vos: non pl⁹ sape q̄ opet sape: ß
sape ad sobrietatē. Si eni tales cogitarēt in
terim passionē xp̄i: ⁊ postponerēt tales subti
les ⁊ pfundas cogitatōes eēt deo mag acce
ptū: ⁊ eis plus salutifer. Quia tales q̄nq̄
cadūt in ppriā ɔplacentiā ⁊ in spūalē super
biā. estimantes se aliqd scire ⁊ eē. cū tū nihil
sint. ⁊ tales q̄nq̄ dānabunt pfundr⁹: ⁊ per
dūt q̄nq̄ oia bona opa sua p talē spūalē su
perbiā ⁊ ppriā cōplacentiā. ✠ Uñ legit
exemplū q quedā virgo deuota ita artā vitā
duxit ieiunādo. vigilādo: orādo: ⁊ castigādo
se: q ab hoib⁹ reputabat sctā. Cōtigit autē
eā infirmari vsq ad mortē: cui⁹ cōfessionem
qdā deuot⁹ sacerdos audiuit: ⁊ suā spūalē su
perbiā ignorauit. Cui post obitū ipa appuit
nigra ⁊ valde horribilis. Et sacerdos expa
uescens qsiuit qsnā esset. ⁊ ipa fatebat se eē
illā virginē q ab hoib⁹ qsi sctā reputabat.
Et subiūxit dicens. Ego infelix tradita sum
infernalib⁹ incendijs cū inferiorib⁹ demoni
bus: ⁊ cū infimis dānatis eternalit crucian
da ppter vanitatē ⁊ meā propriā cōplacen
tiā ⁊ spūalem superbiā quā habui q nullū
equalē mihi reputaui: ß sup oēs me extuli ⁊
alios hoies iudicaui ⁊ spreui. ⁊ ppterea ad
pfundū inferni descendi: de quo nunq̄ libe
rabor. Nā si siccate essent aq̄ maris: ⁊ fund⁹
replet⁹ papauere ⁊ vna auicula omni anno
vnū granū educeret: q ⁊ tunc possem salua
ri oēs penas inferni eligerē vsq ad illud tē
pus sustinere: si finito illo tēpore celū possem
intrare. sed non sic fiet. quia in inferno nulla
est redemptio. vnde pater sancte nec tu nec
aliquis ali⁹ oret pro me: q: nunq̄ liberabor.

Sermo. cxxxviij. De malis cogitatōib⁹.

Auferte malum cogi
tationū vestrarū ab oculis meis
Esa. i. Sic dicit Hiero. Tutissi
mū atq pfectissimū est vt assuescat animus
puigili custodia discernere cogitatōes suas
⁊ ad primū cū intrant vel probare vel repro
bare qd cogitat: vt bonas cogitationes in se
foueat: ⁊ malas statim expellat. hoc nāq fons
est boni ⁊ origo mali. Quoniā igit cogitatio
nes sunt fons boni ⁊ origo mali. ideo salua
tor noster qui est scrutator cordiū ⁊ discretor
cogitationū ad nos loquitur ī premissis ver
bis dicens. Auferte malū cogitationum ve
strarū ⁊c. Uñ in p̄nti sermone quinq de co
gitationibus sunt dicēda. Primo vñ cogita
tiones male hūt originē. Secūdo q̄re sumus
pni ad malū. Tertio q dāna inferūt nobis
male cogitatōes. Quarto qb⁹ cautelis dz q
se p̄munire a nociuis cogitationib⁹. Quinto
p q expellunt male cogitatōes. A Circa
primū sciēdū q q̄ntū ad p̄meuā originē oēs
male cogitatōes ortū hūerūt a diabolo. Q
sic pz. Cū eni prim⁹ hō ɔdit⁹ in statu innocē
tie nihil de malis cogitationib⁹ sciret: venit
dyabol⁹ ī spē serpētis ⁊ suasit mulieri. ⁊ mu
lier vlteri⁹ viro. ⁊ ibi ex suggestiōe dyaboli
ortū habuerūt oēs cogitatiōes male. Et eo
dē mō ⁊ ordine quo ibi succreuerūt adhuc ī
nob succrescit. Uñ ßm Aug. Suggestio ser
pentis in nob est prim⁹ mot⁹ ex fomite. Co
mestio ꝯo mulieris ē delectatio. ß cōsēsio vi
ri ē ɔsensus. Per hec tria. s. suggestionē. dele
ctationē: ⁊ ɔsensum hō in tēptationē ducitur
q: tēptatio p suggestionē q in cogitatōe ɔsi
stit inchoat p delectationē cogitatōis pgre
dit: ⁊ p ɔsensum ɔsummat. Et sic pz p̄mū vi
delicet vñ cogitatōes male ortū habeāt. B
Sz q̄ntū ad secūdū q̄rit q̄re hō pnior sit ad
cogitādū malū q̄ bonū. De hoc possunt assi
gnari tres cāe. Pria ē ex nature corruptiōe
in p̄mo pente. ⁊ ad id facit qd dr Sapie. ix.
Corp⁹ qd corrūpit aggrauat aīam: ⁊ terrena
inhabitatio deprimit sensum multa cogitātē.
Uñ pl⁹ trahit vn⁹ equ⁹ deorsum q̄ decē sur
sum. Sic fomes q mouet ad maluz sp intra
nos ē: g pni sum⁹ ad malū. Ge. viij. Sēsus
⁊ cogitatio hūani cordis ī malū pna sunt ab
adolescētia sua. Secūda cā ē: q: incitās nos
ad malū ē pñs. delectabile ei appħēsū p sen
sū vel imaginationē qsi ex necessitate mouet
ɔcupiscētiā. Sz incitās nos ad bonū ē absēs
⁊ multū distās. s. btitudo q ē fons virtuti. Ter
tia cā ē. q: malū possum⁹ facere p nos: ß bo
nū nō possum⁹ sine grā adiutrice. C Sed
q̄ntū ad tertiū sciendū q ex fonte malarū co
gitationū q̄nq mala pcedūt. Primū ē ma
lū peti. lz qdā cogitatiōes in se nō sunt male
immo possunt esse bone ⁊ meritorie. etiam si
sint de re illicita. puta si aliquis cogitat de me
chia ad predicandū vel ad corrigendū. tamē
si cogitatio sit cū concupiscētia ⁊ delectatiōe
tunc causat peccatū. ⁊ hoc fit tripliciter. Pri
mo cū cōcupiscentia consistit in primo motu
⁊ sic est petm̄ veniale. Secūda cū consequitur
ɔsensus in delectationē licet non in opus. Et
sic est peccatū mortale. Uñ cū aliqs cōsentit

in talē delectationē cū plena deliberatiōe nō
est aliud ꝙ ꝙ affect⁹ suus sit inclinat⁹ ad de
lectandū in tali morosa delectatione. Tertio
cū consentit in op⁹: vt. s. ꝓponat op⁹ actu pfi
cere: tūc voluntas ꝓ facto reputat᷑. etiā si fa
cultas desit faciēdi illud op⁹. Et sic malū co
gitatiōis gradatim semꝑ aggrauat᷑. Quorū
etiā graduū aggrauationē ita describit btūs
Greg. dicēs. ꝙ ex delectatiōe cogitatiōis na
scit᷑ pcti affectio. ex affectiōe ꝯsensus. ex ꝯsen
su opatio. ꝛ ex opatione ꝯsuetudo. ex ꝯsuetu
dine despatio. ꝛ ex despatiōe defensio. ex de
fensiōe gl'iatio. ex gl'iatione eterna dānatio.
Et oīa illa mala veniūt ex malis cogitatiōi
bus D Secūdū malū cogitationū ē ꝙ cor
inqnāt ꝛ desedāt illud. Cū eīn cor sit mēbrū
nobilissimū in hoīe: ita etiā vt ipa sapientia
increata ipm cor ꝓ se hr̄e desiderat dicens.
Prouer. xxiij. Prebe fili mi mihi cor tuū. Jn
de est ꝙ supposito ꝙ in malis cogitationib⁹
nullū esset pctm̄: tn̄ ꝓpt᷑ nobilitatem cordis
dedignari deberet hō cor suū fedis ꝛ immun
dis cogitationib⁹ deturpare exēplo illi⁹ gētī
lis Senece q̄ dixit. Si scirē deos pctā igno
scituros ꝛ hoīes ignoraturos adhuc ꝓpter
pcti turpitudinē peccare dedignarer. Propt᷑
qđ ꝓpha Dauid petijt ī ps. Cor mūdū crea
in me de⁹ ꝛc̄. Tertiū malū cogitationū ē ꝙ
dyabolū ad cor aduocat: ꝛ sibi domiciliū ibi
parāt. Cōtra illud dic̄ Apl's Ephe. iiij. No
lite locū dare diabolo. s. ꝑ fedas ꝛ immundas
cogitatiōes: in qb⁹ ipe immūd⁹ spūs delectat᷑
ꝛ ꝑ eas hō sibi obligat᷑. Vn̄ Greg. i moral.
Licet reprobo᷑ mētes nō semꝑ dyabolū se
quātur in ope. valde tn̄ illi se obligāt in cogi
tatiōe. Sic ecōuerso ꝑ bonas cogitatōes deo
ꝑpat᷑ loc⁹ i corde nr̄o. Juxta ill'ud i. Reg. ij.
Et ipsi ꝑparant cogitationes. Glosa. bone.
Quartū malū cogitationū est ꝙ male cogi
tatiōes cū malis delectatiōib⁹ faciūt in hoīe
infernū. Nā vbicūqꝫ est dyabol⁹ ibi est infer
nus. sic ecōuerso vbi est de⁹ ibi est celū. Quia
igit᷑ dyabol⁹ hꝫ domiciliū i corde polluto ma
lis cogitationib⁹ vt dictū est. q̄ quodāmodo
facit infernū. qꝛ sicut in inferno est ignis: fe
tor: vermis: ꝛ tenebre: sic etiā in polluto corde
est ignis ardentis concupiscentie. fetor fede
luxurie. vermis remordētis conscientie. tene
bre obscurate intelligentie. ps. Obscurētur
oculi eo᷑ ne videāt. E Quintū malū cogi
tationū est ꝙ male cogitationes hoīem gra
dei priuāt. Vn̄ Judas postq̄ dyabol⁹ mise
rat i cor ei⁹ quō traderet xp̄m pdidit omnē
grām irrecupabilit᷑. Sic etiā alij pctōres ꝙ
plures etiā pdūt irrecupabilit᷑ eē grām ꝑ
malas cogitatiōes. Nā multi hn̄t a deo speci
ales grās deuotiōis ꝛ diuine dulcedinis in
orōe ꝛ meditatione quas pdūt qn̄qꝫ ꝑ malas
cogitatiōes. Eccle. x. Musce morientes per
dūt suauitatē vngueti. Musce sunt cogitati
ones volatiles ꝛ vage q̄ tūc sunt morientes.
qn̄ ad instar cadaueris mortui putrescunt
in corde. ꝛ iste musce pdūt suauitatē vnguē
ti. i. oīs deuotiōis ꝛ grē q̄ intus spūsctō opan
te vncte sunt. F Vn̄ qntū ad qrtū sciendū
ꝙ trib⁹ cautelis dꝫ se pmunire qs a nociuis
cogitatiomb⁹. Prima cautela est timor dn̄i.
vt hō imaginet᷑ deū esse p̄ñtē ꝛ videre secre
ta cordis. Multa eīn pctā opis cauētur ꝓpt᷑
timorē hoīm: ne videlicet hoīb⁹ innotescāt
Quis eīn turpitudinē cōmittere vellet in ꝑ
sentia hoīm. Multo magis timere dꝫ hō ꝑ
sentiam dei in corde cogitatiōes nr̄as multo
clari⁹ cognoscētis ꝙ hoīes facta nr̄a cogno
scere possunt. Prouer. xvi. Jn timore dn̄i de
clinatur a malo. Secūda cautela ad excludē
dū cogitationes malas est custodia sensuū
ꝛ ꝑcipue custodia oculo᷑. G Vn̄ sciendū
ꝙ oculi solicite sunt custodiendi. ꝛ hoc ꝓpt᷑
tria. Primo qꝛ oculi sunt valde veloces ad
nocendū aīe. iō ꝑdonibus cōpant᷑. Trenī. iij
Ocul⁹ meus depredat⁹ est aīam meā. Gen.
iij. Vidit mulier ꝙ bonū esset lignum ad ve
scēdū ꝛ pulchrū oculis: aspectuqꝫ delectabi
le. Vn̄ Greg. Non eīn lignū eua contigisset
nisi prius incaute respexisset. Secundo custo
diendi sunt oculi. quia visus eorum est valde
necessarius. quanto enim visus est magis ne
cessarius: tanto eius abusus pl⁹ est timend⁹.
Licet lingua valde corrupta sit: tamen inclu
di potest longo tempore ꝙ sic cesset a loque
la. exemplo illius qui portauit per tres an
nos lapidem i ore. vt sic disceret tacere: ꝛ lin
guam refrenare. Sed oculi ꝛ visus sunt val
de necessarij. ideo magis custodiendi. Ter
tio custodiēdi sunt oculi: qꝛ sunt due porte i ca
stro nostri corporis: ꝛ q̄ habet portas alicuius
castri habet ipm castrū. Sic si dyabolus ha
bet oculos nostros tunc habet castrū corpis
nr̄i. Et tūc consequēter mors intrat per fene
stras nr̄as: ꝛ nihil habet de⁹ in hoīe si ocl'os
nō habet. sicut dn̄s castri q̄ nō hꝫ ingressum
ibi. Tertia cautela est fuga ocij. Ergo semꝑ
aliquid boni facito vt te dyabolus inueniat
occupatū. Hiero. Non eīn facile capit᷑ a dya
bolo q̄ bono vacat exercitio. Vn̄ legit᷑ in vi

ta patru[m] q̄ q̄ ē occupat⁹ in aliquo exercitio bono h[abe]t vnū demone[m] eū tēptantē. Si q̄ ē ocio sus h[abe]t multe demones eū temptantes. M

Sz q̄tū ad q̄ntū sciendū q̄ male cogitatio nes p[er] quinq[ue] expellunt[ur] q̄ intelligūtur p[er] q̄nq[ue] digitos in manu p[er] quā repellit hō a se inimi cū volentē eū ledere in corpe. Primū est me moria mortis. Vn̄ Aug. Nihil sic reuocat a pctō: sicut freq̄ns mortis meditatio. Secun dū est memoria passionis xp̄i. Aug. Totus nobis figat[ur] in corde: q̄ p[ro] nobis fix⁹ est i cru ce. Terciū ē memoria extremi iudicij vbi red dituri sum⁹ rōem de cogitationib⁹ nostris. Sap. i. In cogitationib⁹ impij interrogatio erit. Quartū est pena dānatoꝝ. Vn̄ Isid. in solo. Intēde aīo q̄scūq[ue] seculi penas quoscū q[ue] tormentoꝝ dolores: ⁊ cōpara hoc totū ge henne ⁊ leue tibi erit oē qd pateris. Hiero. in ep̄la. Tanta in inferno vis doloris est q̄ mēs ad aliud dirigi nō poterit: nisi ad qd vis doloris ipellit. Quintū est gl'a btōꝝ de q̄ dic ps. Qm̄ mille āni an̄ oculos tuos tāq[uam] dies hesterna q̄ preterijt. I Vn̄ p[ro] oclusione istr⁹ smonis cauere nos debem⁹ a malis cogita tionib⁹ ⁊ qn̄ incidūt tūc imediate eas expel lere debem⁹. Vn̄ Cesari⁹. Incipiam⁹ bonas cogitatiōes diligere: ⁊ statim ab illis q̄ male sunt nos dn̄s dignabit[ur] libare. Hiero. Quic qd pudet dicere: pudeat ⁊ cogitare. Et dya bolus delectat[ur] in malis cogitationib⁹ p[ate]tz p[er] tal'e exēplū. Leg[itur] eni[m] q̄ q̄dā habuit malas cogi tatiōes ⁊ delectatiōes: ⁊ dyabolus se ei asso ciās in specie cursoris secū ābulauit. Et cum simul ābularēt iste hō expauescere cepit. Et cū puenirēt ad quādā eccl'iam ille hō intra uit, ⁊ p[ro]uolut⁹ ad sacerdotē iuit eo q̄ in q̄dra gesima erāt. ⁊ ꝯfessus est. Et qn̄ exiuit de eccl'a dyabol⁹ stetit foris ⁊ vicissim inspexit hoīes exeuntes de ecclesia: interrogās vbi socius suus maneret. Et cū ille diceret ego sum qui huc tecū veni eamus vlterius vias nostras Ait ille. Tu non es socius meus qui ante a fuisti. Et non cognouit eū eo q̄ confessus es set: ⁊ deus ei peccata sua indulsisset.

Quere aliū smonē de cogitationib⁹ quō cō tinue hoi sex sūt cogitāda q̄ pseruāt eū a ma lo ⁊ custodiūt eū in grā. q̄re ante ser. liij. H.

Sermo. cxxix. De locutione.

De omni verbo ocio

so qd locuti fuerint homines red dent rationem. Math. xij. Sciē dū q̄ quattuor sunt obseruanda ne offenda mus in lingua: ⁊ in v̄bis. Nā hō q̄ loquit[ur] tz attendere qd dicat: cui dicat: qn̄ dicat. ⁊ quō dicat. ¶ K Primo qd hō debeat loq̄ docet .i. Petri. iiij. Si qs loquit[ur] q̄si sermones dei supple loq̄tur. Ephe. iiij. Ois smo mal⁹ ex ore vr̄o nō p[ro]cedat. sz si q̄s bon⁹ est ad edifi cationē. Cōtra hoc faciūt illi q̄ loquūtur ver ba scurrilia ⁊ nociua. ⁊ talia v̄ba turpia ostē dūt hoiem eē puersum ab intra. q[uia] sicut por cus cognoscit[ur] in lingua verū mūd⁹ sit vel im mūdus: sic hō in platōe v̄boꝝ. Hiero. In v̄ boꝝ pōdere p[ro]batio ꝯsistit vite hūane. Ma thei. xij. Ex abūdātia cordis os loq̄t[ur]. Vn̄ si hō h[abe]t bonū ⁊ castū cor: tūc loquit[ur] v̄ba bona ⁊ casta. sicut p[ate]tz in bonis ⁊ deuotis homib⁹ q̄ sepi⁹ nomināt iesum ⁊ mariā ⁊ alia v̄ba sa lutifera. Sz imūdi ⁊ luxuriosi delectant[ur] loq̄ v̄ba ipudica. ⁊ in hoc ostēdūt se hr̄e corda im pudica. siue sint viri siue mulieres siue v̄go[ines] et Vn̄ Criso. sup Math. Quale cor h[abe]t vnusq[ui]sq[ue]: q[ui] talia v̄ba loquit[ur] ⁊ opa facit. Vn̄ Isido. Qualis smo ostēdit[ur]: talis ⁊ anim⁹ cōprobat[ur] Vn̄ aliq̄ mulieres q̄ volūt esse multū hones ste cū talia scurrilia v̄ba p[ro]ferūt ⁊ corrigūt[ur]: tūc excusant se q̄ nō deuotent talia corde: qd est falsum. q[uia] xp̄us dicit vt hr̄ Math. xij. Ex abūdantia cordis os loquit[ur]. Et si tales eēnt mulieres honeste ⁊ caste ⁊ haberēt corda pu dica nullo mō talia verba p[ro]ferrent. Unde Aristo. iij ethi. Qualisq̄ūq[ue] est vnusq[ui]sq[ue] ta liter dicit: taliter opatur: ⁊ taliter viuit. ⁊ in sup p[er] talia luxuriosa v̄ba inficiūt audiētes. Greg. sup Ezech. Sicut malus aer assiduo flatu inficit corp⁹: ita puersa locutio assidue audita infirmantiū inficit aīam: ⁊ si ille ma lus reputatur qui inficit corpus p[ro]ximi ⁊ ho micida estimatur. quid tunc ille qui animaz proximi inficit: que dignior ⁊ nobilior est q̄ mille corpa. Unde Aug. Maius est dam nū in amissione vnius aīe q̄ mille corpoꝝ. L Unde sciendū q̄ tres sunt prouincie ⁊ quelibet habet suā p[ro]priā loquelā ⁊ specialē. per quā sermōn vnusquisq[ue] potest cognoscere ad quā prouinciā pertineat. Prima est puin cia celestis. Et loquela illius puincie est deū laudare ⁊ ei regratiari. Unde ps. Beati q̄ habitāt in domo tua dn̄e in seculū secu. l[au] dabunt te. Esa. li. Gratiaꝝ actio ⁊ vox lau dis supple inuenit[ur] in ea. Ergo q̄ deifica ver ba loquunt[ur] ⁊ libenter orāt: ⁊ deo regratian tur bn̄ficijs suis: ostendūt se ptinere ad cele stem p[ro]uinciā. Nā hic discūt in terris quō de beant deū laudare i celo. Verū. Discamus

in terris q̄s facturi sumꝰ laudes in celis. Ni
bil ita ꝓpꝛie in terra celestis habitatōis sta
tū repꝛesentat: sicut alacritas laudantiū deum
Secūda est ꝓuincia terrestris. Et ista habꝫ
linguā specialē. s. loqui de mūdanis rebꝰ. Jo.
iij. Qui de terra ē de terra loquit̄. Jtē. i. Joh.
iiij. Ipsi de mūdo sunt: ideo de mūdo loquūtur.
Vn̄ pꝫ ꝙ multi ostendūt se esse filios huius
seculi: q̄ frequēter loquunt̄ de mundanis rebꝰ
Hoc pꝫ. q: vbicūqꝫ iā hoīes sunt simul ꝯgre
gati: frequenter nō loquunt̄ nisi de rebus
mūdanis. Tertia est ꝓuincia infernalis. Et
loquela illius ꝓuincie est iurare: maledice
re: blasphemare. Nā dānati pꝛe multitudīe
doloꝝ & penaꝝ blasphemant deū. Vn̄ Apo
ca. xvi. Blasphemauerūt deū celi pꝛe doloꝛi
bus. Esa. viij. Cū esurierit irascet̄ & maledi
cet regi suo & deo suo. Vn̄ pꝫ ꝙ blasphemi
& maledici addiscūt hic ī terris loquelā quā
habituri sunt in inferno & ostendūt se esse fi
lios inferni. Vn̄ dictū est Petro aplō. Nam
& loquela tua manifestū te facit. Sic possum
dicere vnicuiqꝫ hoī ꝙ sua ꝓpꝛia loquela ma
nifestū eū facit ad quā ꝓuinciā ꝑtineat. At
tendere ergo diligenter dꝫ in verbis quilibꝫ
xpianꝰ quid loquat̄. s. ꝙ hoc sit bonū & licitū
Unde Jsido. de sum. bo. Mali sermones in
oꝛe chꝛistiani esse non debent. Secun
do attendere debet homo qui loquit̄ cū quo
loquat̄. Grego. Obsecro vt discas qualiter
vnicuiqꝫ alloqui debeas. Nam si loqueris
cū stulto: tūc tu non debes facere multa ver
ba. Eccl'a. xxij. Cū stulto nō multū loquaris.
Est eīm signū stultitie quādo sapiēs cū stulto
multū loquit̄. Eccl'iast. xxij. Cū dormiente lo
quitur: qui enarrat stulto sapientiā. Vn̄ Sa
lomon. Non recipit stultus verba prudentie
nisi ea dixeris q̄ versantur in coꝛde suo. Jtē
si cū hoīe iracūdo & litigioso loquaris: tūc
verba mollia & nō dura sunt ei dicēda. Vn̄
Salomon. Mollis rn̄sio frangit irā: durus
sermo suscitat furoꝛē. Aug. Quanto magis
ignis ligna susceperit: semꝑ in maioꝛē flammā
erigitur. Ita malus homo quanto magis rā
coꝛē audierit: semper in maioꝛē maliciā exci
tatur. Ergo nihil melius est ꝙ tacere & vi
ctoriā illis verbosis dare: nisi esset contra fa
mā ꝓpꝛiā. tūc crudelis esset qui negligeret
suā ꝓpꝛiā famā. s. in alijs oībus est signū
prudentie dare victoriā verbosis. Vn̄ Ca
to. Contra verbosos noli cōtendere verbis.
Jtē si cū hoīe sene: tūc loquendū est reueren
ter. q: senes honorandi sunt propter senium
Vn̄ aplꝰs. i. Thi. v. Senes obsecro hono
rate vt patres. Nā senes faciliter ꝓuocan
tur ad irā: & difficulter reuocantur. Jtē si cū
hoīe sapiēte tunc pauca & breuia verba sunt
dicenda. Vn̄ scriptū ē. Sapiēti pauca verba
sufficiūt. Tertio attēdere dꝫ hō q̄ loqui
tur qn̄ loquat̄. Vn̄ Salomon. Est tp̄s tacē
di & tp̄s loq̄ndi. Vn̄ Hugo de disciplina mo
nachoꝝ. Est eīm tp̄s qn̄ nihil est dicendū: & ē
tp̄s qn̄ aliquid est dicendū. Nullū vero tp̄s
est qn̄ dicenda sunt oīa. Vn̄ Albertādꝰ de
mēsura loq̄ndi & tacēdi dicit. Magna ei res
est vocis & silentij tꝑamentū. Seneca. Ser
ua itaqꝫ silentiū, donec loq̄ fuerit tibi necessa
riū. Et nō solū in dicendo alijs tp̄s expectā
dū est: sꝫ etiā in rn̄dendo. Vn̄ Salomō. Qui
pꝛius rn̄det ꝙ audiat: stultū se eē demōstrat
& ꝯfusione dignū. Vn̄ etiam sciendū ꝙ q̄ oꝛi
suo discretiōis custodiā nō apponit: est velut
ciuitas absqꝫ muro. Prouerb. xxv. Sicut vrbs
patens & absqꝫ muroꝝ ambitu: ita homo q̄ ī
loquendo non potest cohibere spiritū suum
Jn periculo enim est ciuitas illa cuius poꝛta
semꝑ est apta tempoꝛe guerre: & in terra ini
micoꝛum sita. Tales sunt illi apud quos nul
lum est silentiū: qui & nullū secretū celare &
abscondere possunt. quicquid audierint vel
viderint in publicum referūt. Jtem est sicut
nauis sine gubernaculo: que vadit non quo
vult: sed quo ventus ducit. Jtem est sicut do
mus sine ostio vbi vnusquisqꝫ intrare & exi
re potest, & vbi intrant canes & poꝛci. Unde
sicut ad poꝛtam domus vel castri maioꝛ cu
stodia ponenda est. Quia qui habet poꝛtaꝫ
de facili habebit castrum: sic quilibet debet
ponere custodiam oꝛi suo & dicere cum ps.
Pone domine custodiā oꝛi meo. Quarto de
bet attendere qui loquitur quō loquatur. sꝫ
prudenter & honeste. vt dicere possit cū ps.
Os meū loq̄tur sapientiā. Nā dicenda sunt
verba simplicia: leta: & honesta: sine cachin
nis & clamoꝛe. Jtem verba dulcia & rationa
bilia sunt ꝓferenda. Eccl'a. vi. Dulce verbū
multiplicat amicos: & mitigat inimicos. Nā
facūdia dulcis excitat & nutrit amoꝛem pꝛo
ximi. Quantum ad secundam partem
huius sermonis dicenduꝫ ꝙ cū q̄s ista quat
tuoꝛ iam predicta habet in verbis: tunc de
bet seq̄ dn̄m nr̄m iesum xp̄m in ꝓferēdo ver
ba sua: sicut ipse chꝛistus verba sua protulit.
Grego. Omnis xp̄i actio nostra est instru
ctio. Sic etiā intelligitur de verbis xp̄i sicut
de actionibus eius. Vn̄ Aug. in li. de vera

religione. Tota vita xpi in terris q̄ p̄ hoïez gessit disciplina morū fuit. ḡ q̄libet xpianus dꝫ sequi ipm in v̄bis, ꝛ in morib⁹. Aug. i li. de v.ta xpiana. Xpiani nomē ille frustra sortitur q̄ xpm minime imitat̄. Vñ etiā Cyprianus de. xij. abusionib⁹. Xpian⁹ nemo recte dr̄: nisi q̄ xpo morib⁹ coequat̄. Sed diceres. Quid tenuit xp̄s in v̄bis in quo eū imitari debeo. R̄ndet̄ q̄ xp̄s tria tenuit in suis verbis in q̄b⁹ eū q̄libet xpian⁹ imitari dꝫ. q: ip̄e est magister noster q̄ nos docet v̄bis ꝛ exēplis. Primo em̄ xp̄s tenuit veritatē in v̄bis in signū hui⁹ ip̄e dixit vt h̄r Johis. xiiij. Ego sum via veritas ꝛ vita. In quo ip̄e imitād⁹ est. Vñ Albertād⁹ de mēsura loq̄ndi. Super oia veritas est colenda q̄ sola deo hoïes p̄ximos facit. Nā verax in verbis diligitur a deo ꝛ hoïb⁹. ps. l. Ecce em̄ veritatē dilexisti. Et ecōuerso mendax odit̄ a deo ꝛ hoïb⁹ Qr em̄ ab hoïb⁹ odit̄ ondit Salomon dicēs Poti⁹ diligend⁹ est fur q̄ assidu⁹ i mēdacio Qr etiā odit̄ a deo q̄ mentit̄ fraudulent̄ ꝛ deceptorie ondit ps. dicēs. Perdes omēs q̄ loquunt̄ mendaciū. s. in nocumētū p̄ximi. Nec imerito odit̄ a deo: q: mēdaciū est pctm̄ diabolicū. Joh. viij. Ipse mēdax est ꝛ pater ei⁹ scꝫ mēdacij. Quia ip̄e primū mēdaciū adinuenit q̄n primos parētes nr̄os decepit dicēs. Nequaq̄ moriemini ꝛc̄. Vñ mendax hꝫ linguā dyabolicā in ore suo. Prouer. xij. Abominatio est deo labia mēdacia. Itē hō mendax silis est false monete. Ergo q̄ntū p̄ualet floren⁹ bon⁹ floreno falso: tātū p̄ualet hō verus hoï falso ꝛ mendaci. De mēdacio q̄n sit mortale vel veniale: q̄re supra ser. xxxiij. ℞.

¶ Secūdo xp̄s habuit vtilitatē in suis verbis: q: nunq̄ aliq̄d verbū inutile p̄tulit. In quo etiā eū q̄libet xpian⁹ imitari dꝫ. Non eī sufficit veritatē habere in verbis: nisi etiam ibi sit vtilitas. Vñ Bern̄. in li. de formula honeste vite. Sermo tu⁹ nō sit inanis: s; aut cōsoletur: aut doceat: aut p̄cipiat: aut moneat. Deus em̄ vult vt vtiliter exprimam⁹ verba nostra. In signū hui⁹ anteq̄ verbū p̄ducat̄ in lucē sex hꝫ p̄trāsire. Primo em̄ incipit in pulmone. Secūdo p̄uenit ad cor. Tertio p̄transit guttur. Quarto linguā. Quinto dentes. Sexto labia. ꝛ sic tūc exp̄mit̄. Ex his pꝫ q̄ q̄libet dꝫ se moderare a verbis inutilib⁹ ꝛ iocosis: ꝛ exēplo xpi v̄ba vtilia p̄ferre. ¶ Circa qd̄ querit̄ an hō ī verbis iocosis possit peccare mortal'r. R̄ndeo q̄ sic. ꝛ h̄ q̄tuor modis. Primo cū q̄s p̄fert in ioco v̄ba nihila ꝛ scandalosa q̄ sunt cōtra honorē dei ꝛ in scandalū p̄ximi. Sicut isti q̄ p̄ferūt v̄ba iocosa cū intentione p̄uocādi audientē ad iram, vt illi faciūt q̄ hoïes senes ꝛ passionatos p̄uocāt ad iracūdiā ꝛ ad blasphemiā. Et tales sic p̄uocātes p̄ximos rei erūt oim̄ pctōrum q̄ comittūt p̄uocati vel in v̄bis vel in factis. Quia regula est iuris. q̄ dat occasionē dāni dānū fecisse videt̄. Et xp̄s dicit in euāgelio vt h̄r Math. v. Ois q̄ irascit̄ fratri suo reus erit iudicio. Quib⁹ tūc ille re⁹ erit q̄ p̄ximū scienter ad iracūdiā p̄uocat. Secūdo cū q̄s loquit̄ v̄ba iocosa cā alliciēdi ad malū actū. Verbi grā. Si q̄s loquit̄ verbū iocosum cū intētione vt aliquā p̄sonā ad actū illicitū alliciat: tūc tale verbum iocosum erit sibi pctm̄ mortale p̄pter malā intētionē. Vñ de⁹ iudicat v̄ba s̄m intētionē p̄ferētis. xxv. q. v. Humane. Tertio p̄pter delectationē. q: posset q̄s habere tantā delectationē ī v̄bis iocosis q̄ in hoc deū grauiter offenderet. Aug. Nullū pctm̄ est adeo veniale: q̄d nō fiat mortale si placet. Et q̄nto q̄s maiorē delectationē hꝫ in aliquo pctō: tanto maiorē penā sustinebit p̄ illo. Apoc. xviij. Quantū in delitijs fuit: tātū date illi tormentū. Ergo q̄n in aliquo peccato q̄d veniale esset q̄s habuisset excessiuā delectationē: tūc oino p̄fiteri deberet p̄pt̄ securitatē. Vñ rep̄hensibile est h̄re nimiā complacentiā in risibus: iocis: ꝛ v̄bis iocosis: nisi talia fierent cā recreatōis ꝛ moderate. Aristo. vij. ethi. Nemo semp̄ indiget quadā delectatione quasi quadā recreatōe p̄pt̄ multos labores q̄ sibi occurrūt. Quarto cū quis iurādo iocose sciens mentit̄. q: talis s̄m sctm̄ Tho. ij. ij. q. xcviij. nō excusat̄ a mortali pctō q̄ iocose p̄ierat. q: nō euitat diuinā irreuerētiā īmo q̄ntū ad aliq̄d magis auget. Ex his iā dictis pꝫ q̄ debem⁹ exēplo xpi seruare veritatē ꝛ vtilitatē in verbis nr̄is. ℞ Tertio xp̄s habuit moderātiā in v̄bis suis: sic ꝛ nos. Quia duo iā p̄dicta nō sufficiūt. s. veritas ꝛ vtilitas: nisi etiā ibi esset moderantia. Eccli. xxi. Verba sapientis statera pōderabūtur. Vñ sicut diues nūerat denarios suos anteq̄ eos expendit ꝛ a se alijs tribuit. sic ꝛ nos pōderare debem⁹ v̄ba anteq̄ p̄feram⁹. Vñ p̄meditate loq̄ bn̄ p̄uenit sapienti. Eccli. xxxij. Adolescēs loq̄re vix in cā tua cū necesse fuerit. ꝛ cū bis interrogat⁹ fueris habeat caput responsum tuū. Nā q̄ multis vtūt̄ verbis nūq̄ p̄ueniūt ad verā p̄fectionē. Jaco. i. Qui se putat religiosū eē ꝛ nō refrenat lin

guã suã:hui⁹ vana est religio. Uñ Grego.in
mo:a. Multiloquio quisq3 seruiẽs rectitudi-
nẽ iusticie tenere nõ põt. Juxta illud ps. Uir
linguosus nõ dirigetur in terra. Ex his iam di
ctis p3 q̃ q̃lib3 xp̃ian⁹ exẽplo xp̃i d3 illa tria
in verbis suis habere.s.veritatẽ:vtilitatẽ:τ
moderantiã. ¶ Sed q̃ntũ ad tertiã par-
tẽ hui⁹ sermonis sciendu3 q̃ septẽ debẽt nos
inducere ad silentiũ:vt libent' taceam⁹ τ pau
ca verba loq̃mur. Primũ ẽ q̃ moderãtia in
verbis est p̃ncipalis virt⁹.vñ Cato. Uirtu-
tem p̃mã puto cõpescere linguã. Proxim⁹ il-
le deo q̃ scit rõe tacere. Sic ecõuerso magnũ
dedecus ẽ nõ cõpescere τ moderare linguam.
Secũdũ est q̃ natura p̃pria nos inducit ad
moderantiã verbo⁊.ex eo q̃ q̃libet hõ natu
raliter h3 vnũ os ad loquendũ τ duas aures
ad audiendũ:in signũ q̃ d3 esse moderat⁹ in
verbis.vñ Jaco.i. Sit oĩs hõ velox ad audi
endũ:tardus aũt ad loquendum. Sz ecõtra
facit ille q̃ cu3 vno ore tot verba p̃fert q̃ alij
hñtes duas aures habẽt tediũ audire. Et si
ille haberet duo ora:tũc tot verba p̃ferret q̃
alij vix vel nullo mõ sustinere possent. Ergo
multiloquio seruiẽs facit ɔtra p̃priã naturã
que inducit eũ ad taciturnitatẽ:τ ad verbo⁊
moderantiã. Tertiũ ẽ q̃ qui paucis vtit' ver
bis custodit aĩam suã. Prouer.xxi. Qui cu-
stodit os suũ τ linguã suã:custodit ab angu
stijs aĩam suã. Et ecõuerso q̃ mult̃ vtit' ver
bis ledit aĩa3 suã.vñ Ambro.li.de offi. Quã
plures vidi loq̃ndo incidisse pctũ. vix autem
quẽq̃ã tacendo.vñ Cato. Nam tacuisse nul
li nocet:nocet esse locutũ. Uñ etiã Amb.su-
per ps. Beati immaculati τc. Ualde difficile
est q̃ q̃ multa loq̃tur nõ mẽtiatur. Quartu3
q: loq̃citas est signũ stulticie. Salo. Multas
curas sequunt' somnia:τ in multis sermoni
bus inuenitur stulticia. Sic ecõuerso tacitur
nitas est signũ sapiẽtie. Seneca. Taciturni-
tas hoĩ stulto p̃ sapientia reputat'. Ergo q̃-
cunq3 vtitur multis verbis in illo non est fũ
damẽtũ vere sapientie:in quo vnusq̃sq3 alte
rũ põt cognoscere an sit ver⁹ sapiẽs an non.
Ecc.x. Stult⁹ multiplicat ṽba. Phĩ.in s̃mo.
Multũ loqui stulticia ẽ:τ vox insipiẽt̃ i mul-
tiplicatõe s̃monis. Quĩtũ ẽ q: silentiũ ẽ ma-
teria pacis. Ergo religiosi cõiter ad silentiũ
sunt restricti:τ hoc p̃pt' bonũ pacis.q: ex lo-
quacitate generant' lites τ discordie.vñ Ca
to. Lis minimis verbis interdũ maxia cre-
scit. Ergo quicũq3 diligit pacẽ in se τ in alijs
d3 refrenare linguã. Et vbicũq3 ẽ pax τ cha
ritas ibi est τ de⁹. Unde in ps. In pace fact⁹
est loc⁹ ei⁹. Sz vbi est discordia ibi est diabo
lus. Sextũ qd d3 nos inducere ad silentiu3
τ ad moderantiã verbo⁊ est exemplũ xp̃i q̃
ante pilatũ τ herodẽ tacuit.vñ Esa.liij. Sic
ouis ad occisionẽ ducetur:τ q̃si agn⁹ corã tõ
dente se obmutescet τ nõ aperiet os suu3. In
hoc dat nobis xp̃s exemplũ taciturnitat̃ et
silentij. Septimũ est q̃ de omi verbo ocioso
reddituri sumus xp̃o rõnẽ in die iudicij:put
habetur Math.xij. vbi xp̃s dicit q̃ de oĩ ver
bo ocioso qd locuti fuerint hoĩes reddẽt
rationẽ. ¶ Sed diceres quid est verbu3
ociosum. Hoc oñdit beat⁹ Gre.in li.moral.
dicens. Ociosu3 quippe ṽbũ est qd aut ratio
ne iuste necessitat̃:aut intẽtõe p̃ie vtilitat̃ ca
ret. Uñ Hiero.in ser. Uerbũ ociosu3 est qd
sine vtilitate audientis vel loquentis p̃fert'.
Idem. Quicq̃d nõ edificat audiẽtes in peri-
culũ vertit' loquentiũ. Modo si s̃m dictum
xp̃i erim⁹ reddituri rationẽ de ṽbo ocioso:qd
tunc de multiloq̃o τ de ṽbis nociuis τ scãda-
losis.vñ Greg. Si ratio de ocioso sermone
exigit' pensandũ valde est q̃ pena multiloq̃
im̃i sequat':in quo etiã p̃ supbie ṽba peccat'.
Exemplũ q̃ libent' loqui debem⁹ de laud' bo-
nis.q̃re ante sermone.xcviij. M.

Sermo.cxl.de operibus.

Operari me oportet opera ei⁹ q̃ misit me donec dies
est. Uenit nox i qua nemo põt
operari. Joh.ix. Sciendũ q̃ i verbis p̃emis
sis xp̃s nos admonet ad faciendũ bona opa
Pro quo sciendũ q̃ hoĩes q̃ttuo: modis dã-
nantur cũ bonis opib⁹:ex quib⁹ modis nos
intelligere debem⁹ q̃liter opa nr̃a bona face
re debeam⁹ vt p̃ ea saluemur. Et ad hãc ope
rationẽ xp̃us nos admonet in ṽbis p̃missis
dicẽs. Opari me oportet τc. ¶ Uñ scien-
dũ q̃ opa nostra bona q̃ttuo: modis macu
lant' vt nõ possint esse deo grata τ accepta et
nob meritoria ad vitã et'nã.si cũ ipis dãna-
mur si sic morimur. Prĩo dico q̃ cũ nr̃is bo
nis opib⁹ dãnamur cũ ea remittim⁹.i.facim⁹
ea cũ tedio nausea τ negligẽtia:τ ex quada3
cõsuetudine τ nõ ex charitate.vñ Prouer.x.
Egestatẽ opata ẽ man⁹ remissa. Item Pro-
uer.xviij. Qui mollis τ dissolut⁹ est in opere
suo:frater est sua opa dissipant'. Nam mate
ria mollis cito dissoluit':sic op⁹ mollũ τ tepi
dorũ cito deficit τ pax p̃ficit. Esa.i. Erit op⁹
vestrũ sicut scintilla cito deficiens. Nam sicut

ignis male accensus cito deficit τ extinguit᷑: sic τ op⁹ factū cū tedio τ negligētia τ nausea dissoluit᷑. Quā autē tepiditas ex negligentia in bonis opibus displicet deo. hoc ꝓbat᷑ Apoc. iij. vbi xps dicit: Scio opa tua: q꞉ neqꝫ frigidus es neqꝫ calid⁹: vtinā frigid⁹ esses aut calidus: ſ꞉ q꞉ tepid⁹ es: τ nec frigid⁹ neqꝫ calidus incipiā te euomere d̄ ore meo. Glo. euomere. i. de cōsortio beatoꝝ segregare. Calid⁹ est qui feruēs ē in bonis opib⁹. Frigid⁹ qui simpliciter desistit a bonis operibus. Tepidus q̄ medio modo se hꝫ. glo. interli. Maior spes est de frigidis ꝙ̄ de tepidis. Ratio ē q꞉ tepidi quādā securitatē recipiūt eo ꝙ aliquid boni agunt: τ ideo se nō corrigūt. Sed frigidi se esse peccatores cognoscūt τ ꝙ nō agūt bona: ideo citi⁹ ꝯuertunt᷑. Tepid⁹ euomuntur qñ in deteriora ꝑcipitat᷑ τ impenitēs morit᷑: τ a cōsortio sanctoꝝ separat᷑. B Circa hoc querit᷑ vtꝝ tediū boni sit mortale pctm̄. Pro quo sciendū ꝙ ſm Hermannū de schildis. Tediū boni potest cōsiderari tripliciter. Uno mō ꝓut est mot⁹ naturalis ex lassitudine corporis post exercitiū spūale ꝓueniēs: τ sic nō ē pctm̄. Secūdo mō ſm ꝙ est mot⁹ appetitus sensitiui cōtristati de opere spūali laborioso: τ sic pōt esse pctm̄ veniale: ꝙ̄uis etiā ille appetitus sit deliberatiuus: q꞉ ꝯsensus in veniale nō est nisi veniale. Uerbi grā. Si canto vel oro aliq̄liter cū tedio. tñ ꝓpterea dimittere nolo: τ sic solū est veniale. Tertio mō cū hoc tediū redūdat in omissionē illoꝝ q̄ sūt necessaria saluti ad que necessarie hō tenet᷑: τ sic ē mortale. Uerbi grā. Sicut nō audire missaꝫ in die dñica: vel penitentiā iniunctā nō complere. Cū aūt tediū redūdat in cōsensuꝫ rationis vel volūtatis bonū diuinū nō amantis vel cū fastidio recogitant᷑: sic est pctm̄ mortale. Tum ex eo ꝙ ratio τ volūtas cū tristicia ferunt᷑ in bonū de quo gaudendū esset: qd̄ directe ꝯtrariat᷑ charitati. Tū etiā q꞉ tale tedium redundat in omissionē eoꝝ q̄ necessaria sunt saluti. s. diligere veꝝ bonū: τ declinare a malo. Si aūt tediū illud ex omissione boni τ difficultate aggrediendi bonū ducit in desperationē: tūc iam accedit ad pctm̄ in spm̄ sctm̄. Et si tediū ita crescit ꝙ etiā ducit in tediū vite: intantū ꝙ iniiciat sibi man⁹ tūc iam silius erit inde q̄ laqueo se suspendit. Ergo magna mala oriūtur sic ex tedio τ accidia: nisi ei resistatur. Uñ etiā de negligentib⁹ dicit dñs per Jeremiā ꝓphetā. Maledict⁹ qui facit opus dei negligenter. C Ut aūt opus nostruꝫ sit deo acceptū dꝫ fieri cū diligētia τ cū hilaritate τ cū bona volūtate. Primo cū diligētia. ij. Paralip. xix. Cū diligētia oīa facite. Uñ diligentia in oculis dei plus placꝫ ꝙ̄ opus. Sꝫ qd̄ est diligētia in opib⁹ bonis. Rñdet᷑ ꝙ nō est aliud nisi intenta deuotio. Et hoc facimus cū mentē nostrā infigim⁹ in illud qd̄ agim⁹ oēm euagationē mētis ſm posse restringentes. Et hec diligentia multū placet deo: sicut eius oppositū multū displicet. Uñ ꝙ aīa est in corpe hoc ē deuotio in bono ope: ſ꞉ corp⁹ sine aīa nihil est. vñ Aristo. i. de aīa. Egrediente aīa de corpe corpus marcescit τ expirat. Sic bonū opus sine diligētia corā deo nihil est. Secūdo cū hilaritate. ij. Cor. ix. Hilarem datorē diligit deus. Hiero. Malē psalmum vnū cū deuotione τ hilaritate mentis decantare: ꝙ̄ totū p̄salteriuꝫ cum fastidio τ accidia. Tertio cuꝫ bona volūtate: sic ꝙ libent᷑ plus vellet facere: τ sic de⁹ plus inspicit cor ꝙ̄ op⁹. Gre. Cor τ non substantiā pēsat de⁹: nec cōsiderat quantuꝫ in ei⁹ sacrificio. ſ꞉ ex quanto offeratur. Uñ qñ qs libenter vellet pl⁹ dare vel facere τ nō pōt tūc sufficit deo voluntas etiā ꝙ̄tulācūqꝫ sit opus paruū vel modicū. Gre. Regnū dei tātū valet quātū habes. Ualuit nāqꝫ petro τ andree regnū celoꝝ rethe. Zacheo mediā partē substātie sue: valuit vidue duo minuta. valet etiā caliceꝫ aque frigide. Imo etiā valet bonā volūtatē. vñ Aug. Coronat de⁹ voluntatē vbi nō inuenit facultatē. Uñ etiā Bern. Bona volūtas in aīo est origo oīm bonoꝝ τ mater oīm virtutū: quā qui habet secū: habet q̄cq̄d ei ad bn̄ viuēdū op⁹ est. Secundo dānamur cū bonis opib⁹ si ea vendim⁹. τ hoc fit cū ꝓ lucro tpali. vel ꝓ honore consequēdo ea facim⁹ corā hoīb⁹. Sicut ille pharise⁹ q̄ bonū op⁹ fecit qñ in hebdomada duos dies ieiunauit: τ decimas de bonis suis dedit: q̄ tñ dānat⁹ ē. q꞉ laudē hūanā q̄siuit: τ se de bonis opib⁹ inanit᷑ iactauit dicēs. De⁹ grās ago tibi: quia nō suꝫ sicut τc̄. vt hꝛ̄ Lu. xviij. Qd̄ nob̄ xpianis dñs ꝓhibet Mathei. vi. dicēs. Attēdite ne iusticiā vr̄am faciatis corā hoīb⁹ vt videamini ab eis: alioquin mercedē nō habebitis apd̄ p̄rem vr̄m q̄ in celis est. D Uñ q̄ritur vtrū sit pctm̄ mortale cū q̄s laudē hūanā in bonis opib⁹ q̄rit. Rñdetur ꝙ sic. qñ honor vel lucrū qd̄ q̄ritur ꝑponitur deo τ ꝓprie saluti. Nam in oīb⁹ opib⁹ bonis ꝑncipalit᷑ debem⁹ q̄rere honorem dei. Apocal. i. Ego sum alpha τ o: ꝑncipiū τ finis. Et deinde salutem anime nostre. Unde

Grego. Quisq̄s ideo seminat vt hic vel laudis vel muneris mercedē recipiat eterna pculdubio mercede se puat. Maxim⁹ in bīmone. Non possum⁹ simul p vno ⁊ eodē ope fauorē mūdi expetere. ⁊ pmiū celestis glīe inde acq̄rere. Vñ sciēdū q̄ opa nostra vt sint deo accepta ⁊ nobis meritoria debent fieri i recta sinceritatis intentione. Est autē recta ⁊ sincera intentio vt singula nr̄a bona opera nō ad placendū hoīb⁹: sȝ ad placēdū deo fideliter faciamus. Et q̄z de⁹ nobilissim⁹ est finis. ideo q̄n operi nr̄o talis finis p intentionē rectā imponitur erit nobile supra modū. Amb. Intētio operi tuo nomē imponit. Gre. in moral'. De bonū qd̄ agim⁹ p intētionē semp ad celestia leuem⁹: vt videlȝ q̄ram⁹ honorē dei ⁊ salutē ppriā. Hiero. Quicq̄d agis p eterna mercede age: ⁊ nihil studeas ppt laudē hūanā vl' opinionē hūanā: sȝ ppt vitā eternā. ¶ Sȝ diceres: an liceat deo seruire ppt regnū celorum: ⁊ pctā vitare ppt penā inferni. Rñdetur q̄ non licet. Nam q̄ solū ppt regnū celorū bona opatur nunq̄ illuc pueniet. Et q̄ solum ppt penā inferni nō peccat vel peccare dimittit illuc post hanc vitā pueniet. Et rō ē q̄z q̄cq̄d nō fit ex charitate siue in bono faciēdo: siue i malo omittendo: nō est deo acceptū nec homi meritoriū. Unde apl's. i. Cor. xiij. Si distribuero oēs facultates meas in cibos paupez: charitatē aūt non habuero nihil mihi pdest. Et si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeam: charitatē aūt nō habuero nihil mihi pdest. Vñ de hoc Bern. dicit. Charitas est bonū cū q̄ nec op⁹ minimū despicit: sine qua nec maximū acceptat. Vñ hō dȝ deo suire ⁊ bona opa sua facere pncipalit' ex charitate qua diligere tenet deū: similit' ⁊ mala dimittere pncipalit' ppt deū: ⁊ hr̄e spem q̄ de⁹ dabit sibi regnū celoz: si ei ex charitate seruierit: ⁊ insup liberabit euȝ a penis inferni: vbi pctōres eternalit' cū demonib⁹ puniunt. Vñ pncipale motiuū dȝ esse charitas. Vñ apostolus. Omnia opa vestra in charitate fiāt. Et hoc est signū q̄ opus in charitate fiat: q̄n q̄s pncipalit' in opibus suis querit honorē dei ⁊ salutē ppriā. ¶ Tertio dānamur cū opibus si ea in pctīs mortalib⁹ facim⁹. s. in superbia: luxuria: inuidia: ⁊ sic de alijs. Leuit. xxij. Si maculā habuerit nō erit acceptū deo Esa. i. Non accipio a vobis sacrificiū: q̄z manus vr̄e plene sūt sanguine. Nam sicut mors corporis puat hoīem vsu membroz. scȝ q̄ non potest ambulare: nec stare, nec audire: nec videre ⁊c. sic ⁊ pctū mortale priuat hoīem vsu membroz quo ad opa meritoria: sic q̄ nihil meret cū oīb⁹ opib⁹ suis qd̄ sit meritoriū vite eterne: sicut nec aīal brutū. vñ ps. Homo cū in honore esset nō intel. cō. est iu. īspiētib⁹ ⁊ similis fact⁹ est illis. Ergo sicut iumentum qd̄ ptinue laborat ⁊ nihil meret nisi pabulū suū tpale: sic ⁊ hō exīs in pctō mortali soluȝ meretur tpalē remunerationē cū suis bonis opibus. ¶ Sȝ q̄ritur q̄s sit in pctō mortali. Rñdetur q̄ ille q̄ fecit pctū mortale: et adhuc nō est vere ptrit⁹: vel q̄ habet ppositū adhuc peccandi mortalit'. Sȝ q̄n q̄s est cōtritus etiā si adhuc nō est cōfessus: sȝ hȝ ppositū ꝯfitendi ⁊ satisfaciendi: tūc ampli⁹ nō est pctōr mortalis. Ezech. xviij. In q̄cunq̄ hora pctōr inge. ⁊c. Vñ Cassio. Dñs nescit differre qd̄ quē cōpuncto corde sibi senserit supplicare. Vñ q̄cq̄d talis cōtrit⁹ boni opis fecerit deo acceptū ē ⁊ ei meritoriū ad vitā eternaȝ Unde si volum⁹ q̄ opa nostra sint nob meritoria ⁊ accepta deo debem⁹ ea facere i vera cōtritione ⁊ grā. Naȝ opera bona erūt ex operantis bonitate. Lu. vi. Bonus hō de bono thesauro cordis sui pfert bonū. Idem. Arbor bona pfert fructus bonos. Augu⁹. Nihil est bonū nisi ex te bono. Gre. Inq̄tuȝ eī boni sum⁹ corā deo intantū bona erūt opera nostra apud eū. Sȝ que bona pueniāt ex bonis opibus q̄ in pctō mortali fiunt. quere ante ser. xcij. L. vbi dr̄ q̄ septē bona inde pueniunt. ¶ Quarto dānamur cū bonis opib⁹ si ea ante finē nostre vite dimittimus i. Paralip. xxviij. Firmabo regnū tuū si pseueraueris facere pcepta mea. Ezech. xviij. Si auerterit se iustus a iusticia sua ⁊ fecerit iniquitatem nunquid viuet. Omnes iusticie eius quas fecerat nō recordabuntur. Ex quibus verbis habet q̄ si q̄s facit bona opa et nō pseuerauerit i illis cū eisdē bonis opib⁹ dānabit. vñ Gre. li. i. moral'. Incassuȝ bonū agitur si añ vite terminū deserat. Vñ opari debem⁹ pseuerāter bona opera si volum⁹ habere pmiū. Ber. Tolle pseuerātiā nec obsequium mercedē hȝ. Isid. de sum. bo. Tūc deo placet nr̄a ꝯuersatio q̄n bonū qd̄ inchoam⁹ pseuerāti fine cōplem⁹. Imo pseuerātia facit ardua leuia. Vñ Ausus. Oīb⁹ i reb⁹ grauis est inceptio prīa. Q̄ aūt pseuerantia ⁊ assuetudo faciāt ardua leuia ptȝ p Aristo. q̄ dicit Multa naturalit' non sūt delectabilia cū assuefacta fuerint delectabilia erūt. Vñ etiam Boc. in de ꝯso. phie. Duricia cuiuslibȝ opis

assiduitate ꝓmollit. Un̄ patz ꝙ debem⁹ deo seruire in arduis ⁊ pseuerare in eisdē: vt ex his cognoscat seriosa intētio nostra ad deū. Nam oēs sancti q̄ deo placere voluerūt exercitia ardua elegerūt: q: sciuerūt xp̄m sic precepisse. vn̄ Bern̄. sup cañ. Xp̄s qui nō fallitur elegit qđ carni molesti⁹ est. id ē vtilius. istud etiā magis eligendū ē: ⁊ q̄sq̄s aliud docz vel suadet: ab eo tanq̄ a seductore cauēdum est Un̄ xp̄s de se dicit in euāgelio: vt hr̄ Lu. xxij Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pat̄ meus regnū ⁊c̄. q̄si diceret. Sicut pat̄ disposuit mihi ꝙ nisi p aspera in celū redirē vnde exiui: sic ⁊ ego dispono vobis vt seq̄mini vestigia mea. i. Pe. ij. Xp̄s passus est ꝓ nobis vobis relinquēs exemplū vt seq̄mini vestigia ei⁹. Apl'us Galla. v. Qui xp̄i sunt carnē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ ɔcupiscētijs. Act. xiiij. Per multas tribulatiōes oportet nos itrare regnū dei. Pro quo sciendū ꝙ si teip̄z nō castigas tūc de⁹ ip̄s te castigabit si es de numero electoꝝ. ij. Parali. x. Ego mai⁹ pondus apponā. Nulli eñ electoꝝ hic parcitur. Hebre. xij. Flagellat oēm filiū quem recipit Orige. sup Ozee. iiij. Qui diligit a deo corripitur. q̄ aūt nō diligit in pctīs suis dimittit. Gre. in moral. Si except⁹ fueris a passione flagelloꝝ: eris except⁹ a nūero filioꝝ. Apoc. iij. Ego quos amo ar. ⁊ casti. Un̄ sciendum ꝙ pseuerare debem⁹ nō solū in leuib⁹: ſ etiā in arduis factis. s. vigilando: castigādo: ieiunando ⁊c̄. Bern̄. Bonā vitā puto mala pati ⁊ bona facere: ⁊ sic vsq̄ ad mortē pseuerare Isido. de sum. bo. Sal⁹ insipientib⁹ ꝓmittit: p̄miū pseuerantib⁹ datur. Cris. sup Math. Non incepisse ſ perfecisse virtut̄ ē. Un̄ xp̄s dicit Math. x. Qui autē pseuerauerit vsq̄ i finē: hic saluus erit. Ex iam dictis pz quō hō cū bonis opib⁹ dānari pōt. ⁊ quō q̄s opa sua facere debeat vt deo sint accepta ⁊ sibi meritoria vite eterne. Exemplū habem⁹ ꝙ non sufficit bonā vitā incipere: nisi q̄s velit in ea pseuerare. Un̄ legit in vitaspatrū ꝙ quidā adolescens secularis habēs patrē desiderabat fieri monachus. Et dū multum supplicaret patri suo vix acquieuit. Et ingressus monasteriū ⁊ fact⁹ monachus cepit deo feruent̄ seruire in ieiunijs ⁊ oratiōib⁹. Cōtingit autē post aliquod tp̄s eūdē fratrē supplicare abbati suo dicens. rogo te abbas vt dimittas me ire i heremū. Dixit ei abbas. Filii noli h̄ cogitare. Ignoras eñ temptationes diaboli ⁊ versutias ei⁹: ⁊ si ɔtigerit te tēptari non inuenies ibi qui te ɔsoletur. Ille aūt cepit ampli⁹ eū rogare vt eū dimitteret abire. Et abbas ɔsensit. Postmodū aūt dixit abbati suo Rogo te abbas vt cōcedas qui ducat mihi heremū. Et misit cū eo duos fratres q̄ irent cū eo. Ambulantib⁹ aūt fratrib⁹ cū eo p heremū vna die: ⁊ altera die defecerūt pre estu Et ꝓijciētes se in terram dormierūt. Et ecce aquila venit percutiēs eos alis suis. Et euigilantes viderunt aquilā: ⁊ dixerūt fratri illi. Ecce angel⁹ dn̄i: surge ⁊ seq̄re eū. Surgens valedicens fratrib⁹ seq̄batur eā. Et venit vsq̄ dū staret aquila. Que mox surgēs volauit vsq̄ ad vnū stadiū: ⁊ iterū recedit similiter sequebat eā frater ille. ⁊ iterꝝ volauit ⁊ sedit non longe. Et factū est h̄ p tres horas. Postmodū aūt diuertit se aquila ad dexterā partē ⁊ frater ille seq̄batur eā. Et respiciens vidit tres arbores palmaꝝ ⁊ fontē aque: ⁊ speluncā modicā. Et dixit: ecce locus quez preparauit mihi deus. Et ingressus cepit in ea sedere. sumens cibū dactiloꝝ: ⁊ de fonte aquā bibēs: ⁊ fuit ibidem sex annis neminē vidēs. Et ecce vna dierū venit diabol⁹ ad eū in specie abbatis cuiusdā senioris: habens vultū terribilez Uidens aūt frater eū timuit: ⁊ ꝓcidēs i orationē surrexit. Et dixit ei diabolus. Oremus iterꝝ frater. Et surgētes dixit diabol⁹. Quātū temporis habes hic frater. Et respondit Habeo annos sex. Et dixit ei demon. Ecce vicinū meū nesciebā: ⁊ nō potui cognoscere nisi ante dies q̄tuor ꝙ hic habitares. Et cogitaui mecū dicens. Uadā ad hoīem dei istū. ⁊ conferā cū eo sup illo qđ pōt esse salutiāe nr̄e. Et hoc dico frater ꝙ nihil ꝓficim⁹ in cellis nostris sedētes. q: corp⁹ ⁊ sanguinez xp̄i nō pcipim⁹: ⁊ timeo ne efficiamur externi ab eo: si nos ab hoc misterio elongauerim⁹. Sz dico tibi frater: ecce hinc p tria miliaria sunt monasteria habētia presbyteros: eam⁹ illuc omī dn̄ica die: aut post duas hebdomadas: ⁊ accipiam⁹ corp⁹ xp̄i ⁊ sanguinē ei⁹: ⁊ reuertamur ad cellas nr̄as. Placuit aūt fratri illi suasio diabolica. Et veniēte dn̄ica die ecce diabolus venit ⁊ dixit ei. Ueni eam⁹. q: hora ē Et exeūtes prexerūt ad p̄dictū monasteriūz in q̄ erāt p̄sbyteri. Et īgressi eccl'iaz miserūt se i orōnē: ⁊ exurgēs ab orōe frat̄ ille respiciēs nō inuenit illū q̄ eū duxerat ibi: ⁊ dixit. Ubi putas prexit an ad cōem necessitatez prexit Et cū expectaret diu ⁊ nō veniret: exijt foras ⁊ reqrebat eū. Et cū non inuenisset dixit ad fratres loci illius interrogans eos. Ubi est

abbas ille senex q̄ mecū ecclīam ingressus ē. Et dixit ei. Neminē vidim⁹ nisi te tm̄. Tunc cōsideravit frater q̄ demon fuisset. Et dixit. Videte cū qua astutia diabol⁹ eicat me ē cel la mea. Sz tñ nō ml'tū inde anxior. qr ad bo nū opus veni. Percipiā igit corp⁹ et sangui nem xp̄i: et hoc facto revertar ad cellā meam. Et celebratis missis in monasterio volēte re verti fratrē illo ad suā cellā: tenuit eū abbas illi⁹ monasterij dicēs. Nisi refeceris nobiscū non te dimittem⁹ reverti. Et cū recepisset ci buz cū eis reversus ē in cellā suā. Et iterum post aliquos dies venit diabol⁹ in similitudi ne cuiusdā iuvenis secularis: et incepit eū in spicere a sūmo capitis vsqz ad pedes dicēs. Est iste aut nō. Et cepit eū ꝯsiderare: et dixit ei frater. Quid me sic respicis. Et ille ait. pu to q̄ me nō cognoscas. Nam post tantū tp̄s quo posses me cognoscere. Ego sum vicinus patris tui et fili⁹ illius. Nōne pat tu⁹ sic ē di ctus: et mater tua tale nomen habuit: et soror tua sic est dicta: et tu sic vocaris: et mancipia illa et illa sic et sic sunt dicta. Mater vero tua et soror tua ante tres annos mortue sūt. Pa ter vero tu⁹ modo defunct⁹ est. et constituit te heredez dicens. Cui habeo dimittere substā tiā meā nisi filio meo viro sancto: q̄ reliquit seculū et abijt post deū. ipi ergo dimittā omia bona mea. Modo vadāt aliq qui eū reqrāt vt veniens distribuat oēm substātiā meā: et eroget eā paupib⁹ p aia mea et sua. Et pre terunt multi qrentes te: et minime invenert. Ego vero veniēs a casu p quādā causa huc cognovi te. Unde nō facias moraz: s veni et vende oīa: et fac s'm voluntatem patris tui. R̄ndit frater ille dicens. Non habeo neces se reverti ad seculū. Tunc dixit ei diabolus. Si non veneris et deperierit substantia illa: tu exinde reddes rationē. Quid eīn mali di co tibi q̄ venias: et eroges ea paupib⁹ et ege nis sicut bonus dispensator vt nō a meretri cibus et male viuētib⁹ ꝯsumat qd paupib⁹ dimissum est. Aut qd onerosuz est tibi vt ve nias et facias elemosynas s'm volūtatē pris tui p aīa tua et sua: et hoc facto revertaris ad cellā tuā. Qui multa suadēs fratrē illū depo suit in seculū: et veniēs cū eo vsqz ad civitatē tunc reliquit eū. Voluit aūt ille ingredi do mū patris sui tanq̄ iam defuncti: et ecce pat eius vivus egrediebat: et videns eum nō co gnovit. Et ait ad eū. Quis es tu. Ille v'o tur batus nihil potuit loqui: et cepit eum iterato pat interrogare q̄s esset. Tūc ꝯfusus respō dit: Ego sum fili⁹ tu⁹. Ait et ad qd reversus es. Erubescebat aūt ei dicere q̄ verū fuit: s dixit. Charitas tua fecit me reverti. qr deside rabā te videre. et māsit ibi. Post aliquod v'o tp̄s incurrit fornicatōnē: et multis suppliciis afflict⁹ a patre suo infelix ille nō egit pniam s mansit in seculo: et oīa bona opa sua prius facta pdidit: et sic damnat⁹ est.

Sermo. cxli. de septē pctīs mortalib⁹.

Peccatū cū cōsūmatum fuerit generat mortē. Iacobi. i. Hoc intelligit de quolibet pctō mortali. Quare in p̄nti s'mone breviter est aliquid dicendū de septē pctīs mortalib⁹ Primo d' supbia q̄ est origo ōis pcti. I Pro quo sciendū q̄ duplex est supbia. s. exterior et interior. Interior est cū hō i sua estimatiōe p̄ fert se alijs et appetit laudari: et dolet q̄ alij laudātur. Et talis presumit iudicare p̄ximū esse malū et seipz esse bonū. qd est ꝯtra dictū xp̄i q̄ dicit Math. vij. Nolite iudicare et non iudicabimini. Sed ver⁹ et bon⁹ xp̄ian⁹ debz alios meliores se reputare et se in hūilitate alijs subijcere: et sua pctā maiora alioꝝ precca tis estimare. Bern. Noli te cōpare maiorib⁹ noli efferri minorib⁹ nulli te ꝑponas: s nec ꝯpare p̄sumas: nōs qlibz dz in hūilitate seip sum cōtēptibilē reputare p pt' incertitudinē quā hz de sua bonitate. Eccl'. ix. Nescit hō an amore dign⁹ sit an odio. Exterior supbia exer cet i capite et i toto corpe. s. i peplis. i lōgis crinib⁹ i capucijs: in pallijs: in scissuris ml'q: in cin gulis: in calceis. et sic de alijs. Sed querit qū talis supbia exterior in corpe sit pctm̄ morta le. R̄ndet q̄ sex modis p ornatū corpis q̄s peccat mortalit. Primo p intētionez. s. qū q̄s se ornat ea intētione vt velit ab alijs cocupisci qr s'm Aug. Nō solū appetere: s etiā appeti velle criminosū ē. Criso. in. li. de cōpunctione Si mulier se decoraverit et ad se visus hoīm puocaverit extremā vindictā sustinebit. Er go mulieres et etiā v'gines q̄ se ornāt vl' faci es suas colorāt vt ab alijs ꝯcupiscant: peccāt mortalit: q̄uis etiā n̄ habeāt volūtatē ꝯsen tiendi illis q̄ eas ꝯcupiscūt. Secūdo peccant mulieres vl' etiā viri in ornatu corpis cuz se ornāt ex supbia. s. extollendo se sup alios ho mines: et ꝯtēnēdo alios q̄ nō hūt talē ornatū et talis ornat⁹ cōiter ex supbia pcedit. vn̄ In nocen. de vilitate hūane ꝯditōis. Supb⁹ aūt vt magnific⁹ videat satagit vestiri duplicib⁹ indui mollib⁹ pciosis ornari. Hoc ptz: qr heu

multi hoīes et sup̄bia se ornāt vt alios ī pulchritudine excedant: vel saltē vt nō excedāt ab alijs: vl' ex amore vane laudis ⁊ vane glo'e vt dicatur de eis ꝙ ipi sint pulchri ⁊ honorabiles. Luce. xiiij. Ois q̄ se exaltat hūiliabit. Tertio peccant hoīes in ornatu corpis. s. facies suas colorādo: cū hoc faciunt in cōtēptū creatoris sui. vñ Amb. Deles picturā dei si vultū tuū naturali candore obnubilas: ⁊ exq̄sito rubore ꝑfundis. Tales similes sunt lucifero. qr volūt esse pulchriores ꝙ̄ de⁹ omps q̄ eos creauit. sicut illi q̄ habēt facies pallidas ⁊ volūt sibi facere rubeas vel albas. ⁊ illi q̄ hñt crines nigros ⁊ volūt facere glaucos. ⁊ q̄ hñt crines planos ⁊ volūt habere crispos Quarto hoies peccāt i ornatu corporis: qd̄ cōtingit ꝓpt nimiā cōplacētiā ⁊ amorē ⁊ sollicitudinē quā hñt ad ornatū ⁊ pulchritudinē corpis. Tant⁹ eñ posset esse amor iste ⁊ tāta cōplacentia ꝙ esset mortale pctm̄ ⁊ q̄si ydolatria. vt qñ amor ille ⁊ cōplacētia illa amorē dei superaret. qr h̄ ab hoīe colit qd̄ p̄ ceteris diligit. vñ Augu. Nullū pctm̄ a adeo veniale est qd̄ nō fiat mortale dū placet. Ergo isti piculose stant q̄ hñt nimis magnā cōplacentiā i suis vestib⁹ eo ꝙ hñt diuersa paria vestiū in tunicis ⁊ pallijs: capucijs: ⁊ pplis. ⁊ in cingulis deauratis vel deargentat. q̄a tales ꝓpt hoc pñt dānari. Vñ exēplū narrat Humbert⁹. ꝙ fuit in francia q̄dā mulier deuota: q̄ cum semel esset rapta vidit in spiritu quandā magnā comitissam q̄ fuerat ei familiaris. Cui⁹ cū aīam demones traherent ad infernū ipa comitissa eulādo clamauit. Heu me miserā q̄ satis casta fui ⁊ abstinēs: ⁊ elemosynaria: nec ꝓ alia re dānor nisi ꝓ ornatu vestiū quē nimis dilexi: ⁊ admonita nō cessaui. Vñ etiā legit de quadā muliere q̄ ꝓpt nimiū ornatū corpis nō meruit eucharistiā recipere i agone: h̄ duo pulcherrimi iuuenes assistentes acceperūt iesū xp̄m de manu sacerdotis volentis eā cōicare: ⁊ sic ipa sine cōmunione obijt. Quinto ꝓpt scandalū ꝙ̄uis nō intēdas ꝑsonā aliquā allicere: tñ si cognoscis alios accendi in mala ꝯcupiscentia: ⁊ tñ nō vis dimittere ornatū supbū ꝓpt salutē pximi: mortalit peccas ⁊ dānaberis. Sexto ꝓpt exemplū ⁊ informationē alioꝝ: sicut qui pmit⁹ inuenerūt vel adhuc hodierna die inueniūt nouos modos vestiū [illegible]ncitates ⁊ volūt hr̄e sequaces ī talib⁹ adinuētionib⁹. scz in varijs ⁊ diuersis scissuris: ⁊ sic de alijs Taliū pena accidētalis augmentat q̄tidie ī inferno. vsq3 ad nouissimū diē a quolibz homine q̄ eos imitat ī talib⁹ adinuētionib⁹. R

Secundū pctm̄ mortale est auaricia. Circa qd̄ sciendū ꝙ q̄s peccat q̄tuor modis ꝑ diuitias. Pmo ꝯcupiscendo bona alioꝝ ꝯtra deū ⁊ iusticiā: vel etiā illi q̄ cōcupiscūt iustas res hr̄e: h̄ ad malū finē. i. ad peccādū. s. ad vanā gloriā: vl' ad luxuriā: vel crapulā exercendā sicut ille diues de quo scribit Luce. xvi. Qui epulabat quotidie splēdide ⁊ induebat purpura ⁊ bysso. Itē q̄ nimio appetitu ⁊ amore afficiunt ad tpalia ꝙ̄uis nō iniuste vellēt ea acq̄rere: tñ qñ ille appetit⁹ ⁊ amor tpaliū superat ⁊ excellit amorē dei ⁊ appetitū ꝓprie salutis: sic ꝙ mens suffocat in toto: talis mortal' grauit peccat. Sicut heu plures sunt q̄ totū cor suū occupāt cū tpalib⁹: sic ꝙ raro vel nūꝙ̄ de deo vel salute ꝓpria cogitāt. Sz qñ q̄s appetit aliena cū volūtate ꝯditionata. tal3 si posset ea hr̄e sine offensa dei ⁊ iniuria pximi ⁊ tūc vel nullū vel solū pctm̄ veniale est. Secundo peccat q̄s ꝑ auariciā acq̄rendo bona tpalia iniuste. s. cū vsuris: vl' ludēdo vl' ꝑ fraudē in emēdo: vendēdo: vel ꝑ furtū vl' ꝑ rapinā: ⁊ sic de alijs. Nam quecūq3 mō q̄s tpalia iniuste lucrat mortalit peccat ⁊ tenet ad restitutionē si vult saluari: siue sit in rebus magnis siue in paruis. vñ Aug⁹. Auar⁹ anteꝙ̄ q̄d lucret seipm ꝑdit: ⁊ anteꝙ̄ aliqd capiat capit. Idem Aug. Pctm̄ nō dimittit nisi restituatur ablatū. Vñ de hoc dr̄ in decre. Inferens dānū primo nō ē absoluēd⁹: nisi dāno sm arbitriū lesi restituto. xiiij. q. vi. Pessimā ix. q. vi. Si res. Tertio peccat q̄s ꝑ diuitias male expēdēdo. s. qñ nō vtit ad honorē dei ⁊ salutē ꝓpriā: h̄ vtit ad peccādū ꝯtra deū. tles sic expēdēdo pñt ꝓpterea ꝯdēnari. etiā si nullas res iniustas haberēt: h̄ suas iustas res sic ad peccādū expēderēt: vt ptz i illo diuite epulone. de quo hr̄ Lu. xvi. Qui sepult⁹ est in inferno. ⁊ tñ nō reperitur scriptū de eo ꝙ fuit vsurari⁹: raptor: lusor: vel fur. h̄ qr bona sua male expēdit. s. in supbia vestiū: in gula ⁊ crapula. ⁊ paupi lazaro nō subuenit: ido dānat⁹ ē O quot diuites sequunt eū in supbia vestiū hñtes ꝑciosas vestes: lōgas caudas: ⁊ scissuras varias: ⁊ multa paria vestiū. Similiter sequunt eū in gula: sicut multi q̄ volūt laute viuere. ⁊ ꝑciosa fercula hr̄e: ⁊ ꝑciosum potū bibere. ⁊ sic supflue expēdūt suas iustas res: d̄ quib⁹ districtā rōem vsq3 ad vnū denarium reddituri sunt deo in nouissimo die. Similit q̄ per ludūt vel q̄ male expēdūt patrimoniū

sui. Sz diceres ista bona sunt mea. ergo mihi licet facere cu eis quicquid volo. Rndetur q non sut tua p pria: s sut a deo tibi accomodata. Un apls. i. Cor. iiij. Quid habes qd no accepisti scz a deo. Ergo qlibz dz vti suis bonis tanq rebus accomodat cu timore ne offendat deu qui ea sibi accomodauit. Quarto peccat qs p diuitias eas nimis auare possidedo et retinedo sua iusta bona sic q d supfluo no subuenit paupibus ex insatiabili cupiditate: qr timet semp sibi deficere. et tal reputat raptor cora deo. Un Amb. Non minus criminis e habeti tollere q cu possis indigetibus denegare. Ergo tantorum scias te inuadere bona quatq possis pstare et nolis: ergo qlibet possides bona tpalia dz paupibus codiuidere. Augus. Da xpo in terra q tibi reddet in celo. Et de hoc q re ser. ciij. L. L Tertiu pctm mortale est gula. Circa qd qritur quot modis qs comedendo et bibendo peccet mortalit. Rndet q pncipalit qnqz modis. Pmo qn diligo corpus in tm q otra pceptu eccle paratus su comedere in diebus ieiuniorum: cu tn bn possem ieiunare et nolo corpus meu grauare inantu et sic soluo ieiuniu sine ca ab eccli a pceptu. Unde Herman. de scildis dicit. Qn qs inordinate gule vl ocupiscetie inheret tanq vltimo fini ita q talis qsi deu otenens paratus sit pcepta dei et eccle transgredi vt delectationes gule assequatur: talis grauit peccat. Nam qcunqz soluit ieiuniu ab eccli a istitutu sine legittima causa et rone: et ex otemptu non vult obedire peccat mortalit toties quoties hoc trasgreditur. Secudo peccat qs in comededo cu qs sumit cibu illicitu vel phibitu. sicut si qs in quadragesima comederet lacticinia: oua: et silia. quia in qdragesima interdicunt vniuersalit oua et oia lacticinia. Silr q vota fecisset. sex sextis ferijs nec oua nec lacticinia comedere et hoc votu infringeret. Tertio qn qs scient cibu nociuu sibi comedit ppt sola delectatione: talis etia grauit peccat sic sumendo illu cibu vel potu. Un scient vires corpis debilitat et vita sibi abbreuiat. qr sic facit otra charitate qua ho tenet seipm diligere in deo et vires suas preseruare vt deo diutius possit seruare sua vita et ei seruire. ps. Fortitudine mea ad te custodia et c. Quarto cu qs excedit in nimietate: sic q pdit inde rone: vel incidit in nauseam vel acqrit inde vomitu ppt supfluam crapula. talis etia grauiter peccat. Nam fm Henri. de vrima. Quicunqz inebriat vel excedit mensura i comededo vl bibedo: et h fa cit cu pposito et intetione: talis peccat mortaliter toties quoties. Un Amb. in li. de pnia. Ebriosus cu absorbet vinu absorbet a vino. abominat a deo. despicit ab angelis: deridet ab hoibus: destituit a viribus. cofundit a demonibus. Un etia Orige. Ebrietas e mat oim viciorum. Ite ebrietas facit de hoie bestia: de robusto infirmu. de prudete fatuu. Et si qs i tali ebrietate occideret vel alia morte moreret eternalit dnaret. Exemplu habemus de quodam q frequet inebriabat: et quod. i tpe preteriit ad dedicatione. Quere hoc exeplu supra sermone. xcix. P. vii. Gre. Qui nunc male se in voluptatibus dilatat: illu postea in supplicijs pena angustat. Quinto peccat qs in comedendo vel bibendo cu qs tm diligit cibu q appetitus delectationis cibi e ca finalis et pncipalis sumedi cibu delectabile: sic q ppt illa delectatione deo q pncipalis et finalis dz ee causa oim operum nrorum: Et tale delectatione qrunt hoies voluptuosi q solu viuut fm carne vn Apls. Roma. viij. Si fm carne vixeritis moriemini. Hiero. Impossibile e vt pntibus qs et futuris fruat bonis. vt hic vetre et ibi mete impleat: et sic de delitijs trafeat ad delitias. Tn sciendu q qn qs esurit: et sic esuriedo comedit et delectat i cibo no e pctm. qr hoc e naturale cuilibz aiali. Etia si qs ppat cibu ea itentioe vt eu sumere possit: h itez pot fieri sine peto: s qrere tm sapore et delectatione i cibo et potu h e pctm. M Quartu pctm mortale e luxuria. Et e sciedu q qncunqz omittit actus luxurie pt actu mrimonij ip e pctm mortale. Apls Ephe. v. Ois fornicator aut imudus no hebit pte i regno xpi. Sz diceres an ho sine actu possit peccare mortalit. Rndet q sic. et hoc otingit octo modis. Pmo qn qs dat osensu in morosam delectatione. sic q delectant cu plena roe i malis cogitationibus: sic heu mlti faciut ta viri q mulieres: q lz nolut ad actu pcedere: tn volut i malis cogitationibus et delectatoibus delectari. Qd etiaz nimis piculosum est. qr facilit per hoc pctm mortale qs incurrit. qd btus Jacobus pbat in epla sua vbi sic dicit. Cocupiscetia. i. interior animi delectatio cu oceperit supple osensu rois parit pctm. s. mortale. Sz tn sciedu q qn alicui incidit turpis cogitatio sine delectatione et otra volutate hoc nullu pctm est. vn Gre. Quantucunqz immunda sit cogitatio mente non polluit si ratio no cosentit: imo est meritoriu. vn Bern. Quoties restiteris toties coronaberis. Sz cum turpis cogitatio incidit

cū delectatiōe:tū sine ꝯsensu plene rōnis tūc
est veniale pctm̄. Secundo cōmittit luxuria
sine actu:qn̄ qs ex mala cogitatione ⁊ delecta
tione dat ꝯsensuȝ ⁊ volūtatē ad ipm̄ opꝰ ꝑ
petrandū:⁊ hoc est semꝑ pctm̄ mortale. Un̄
Augꝰ. Si ratio consentiat ei qḋ libido ꝯmo
uerit faciendū esse ⁊ nō discrepat:iam ei pec
catū imputat᷑ etiā si non cōseqtur factū:qm̄
rea tenet᷑ in ꝯsen̄su ꝯscīa. Et hoc etiā intelli-
gitur de quolibet pctō mortali. Un̄ dr̄ in de
cre. In malicijs volūtas ꝓ facto reputat᷑. de
pe. dist. vij. Omnis. Ergo qcunqȝ regnū celo
rum intrare voluerit oportet ꝙ habeat fir-
mū ꝓpositū ꝙ vsqȝ ad mortē nūqm̄ velit mor
talit᷑ peccare:nec etiā actū luxurie facere:nisi
in matrimonio. Tertio cōmittit᷑ luxuria sine
actu cū visu. vt qn̄ qs inspicit aliquā ꝑsonaȝ
ea intentione vt eā ꝯcupiscere velit. Mat. v
Qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eā iā
mechatꝰ est eā in corde suo. Un̄ si qs vna die
centū domos intraret. ⁊ in q̄libet domo talē
cōcupiscentiā iam dictā sibi ꝑ visuȝ acquire
ret tot mortalia pctā cōmitteret. Ergo sūme
necessaria est custodia oculoȝ. Quarto ꝯmit
titur locutione vel risu:vt cū qs alloqtur vel
arridet vni ꝑsone ea intētiōe vt eaȝ alliciat
peccat mortalit᷑. Quinto cōmittit᷑ ꝑ tactū illi-
citū siue impudicū:⁊ ꝑ amplexus ⁊ oscula ⁊
hmōi q̄ modus vocat᷑ ab aplo turpitudo. Et
illo mō etiā peccat qs mortalit᷑:⁊ tanto gra-
uius peccat qto magꝭ ꝑ talia libido accendit᷑
ꝓpt᷑ nimiā approximationē ad mulierē vel
ad virginē. Sexto cōmittit᷑ ꝑ ornatū corpis:
vel ꝑ alia signa ad luxuriaȝ incitantia. verbi
gratia. Ut sunt isti q̄ nō cōcupiscūt nec actuȝ
ꝑpetrare volūt:sȝ faciūt vt concupiscant᷑:vt
mulieres ⁊ virgines q̄ ꝓpterea se lauant ⁊
ornant:⁊ caput suū discooperiūt vt amabili
ores fiant ⁊ sic alios allicere possint:ille mor
taliter peccat. Septimo cōmittit᷑ per dona et
munuscula:vt cū qs dat alicui ꝑsone donum
vel exeniū:ea intentione vt eā sic ad malā cō
cupiscētiā ⁊ ad malū actū alliciat peccat mor
taliter. Octauo ꝯmittit᷑ qn̄ aliq̄ libent᷑ vellēt
actū illū ꝑficere ⁊ bn̄ possent:q: hn̄t oportuni
tatē tpis. loci:⁊ ꝑsone:sȝ solūmō ꝓpterea di-
mittūt:q: timent mundū ⁊ scandalū hoīm:⁊
cōfusionē ꝓpriā. Sȝ si scirēt se posse latere in
hoc actu nec deū nec sctōs nec salutē aīe cura
rent qn̄ hoc nephas ꝑpetrarent. Et tales q̄
sic dimittūt nō ꝓpt᷑ deū:sȝ solū ꝓpt᷑ hoīes gra
uiter deū offēdut. vn̄ Leo papa. Sūt nōnul
li q̄ cū corde cōcipiunt pctm̄ faciendū delibe
rant:illud cū timore dimittūt:aut pre difficul
tate iplere nequeūt:hi ꝑfecto nō in dn̄o moꝛ
riunt᷑. Et hoc itelligēdū ē de q̄libet pctō mor
tali qḋ qs ꝓpt᷑ deū nō dimittit:sȝ solū ꝓpter
timorē hoīm. ¶ Quintū pctm̄ mortale ē
ira. Pro quo sciendū ꝙ ꝑncipalit᷑ ira est tri
plex. Pria est bona:⁊ est qn̄ qs irascit᷑ super
pctā ꝓpria ⁊ aliena. Eccl'i. vij. Melior est ira
risu. q: ꝑ tristiciā vultꝰ corrigit᷑ animꝰ delin
quentis. ps. Irascimini ⁊ nolite peccare. Et
hoc ē signū ꝙ sūt filij dei q̄ non ꝑnt sustinere
iniuriā dei. Ergo irasci sup ꝓpria pctā ⁊ etiā
alienorū:silr ⁊ vindicare iniuriā dei talis ira ē
bona ⁊ laudabilis. Secūda ira est venialis.
sicut subita ira sine deliberatione rōnis. q: i
aliquibꝰ hoībꝰ ignis ire cito accendit᷑. Et qn̄
qs ex surreptione ꝯmouebit᷑:⁊ q̄cito hec cū
rōne aduertat:tūc expellit ⁊ resistit huic ire ⁊
nō vult se vindicare. Et sic peccat solū venia
liter. vn̄ Cassio. Uenialis ira est q̄ nō ducit᷑
ad effectū. Tertia ira est mortalis:vt cuȝ qs
irascit᷑ cū deliberatione ⁊ cū consensu rōis ⁊
cogitat in aīo suo quō possit se vindicare:et
talis sic irascens reus erit iudicio. Math. v.
Omīs q̄ irascit᷑ fratri suo reus erit iudicio:
Et si illā irā ostēdit verbis. s. maledicendo ꝓ
ximis suis tunc adhuc grauiꝰ peccat. Et ꝑ hꝰ
incurrit eternā maledictionē quā quidē ma
ledictionē xp̄s dicturꝰ est in iudicio. vt habet᷑
Math. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. Et
si ex ira ꝓcedit ad factū ꝯtra ꝓximū. s. cū per
cutiendo. vulnerando:vel occidēdo. tunc ad-
huc grauiꝰ peccat. ¶ Sextū pctm̄ morta
le est inuidia. Pro quo sciendū ꝙ triplex est
inuidia. Prima inuidia est que ꝓuenit ex na
tura:sicut quidā naturalit᷑ sunt inuidi:⁊ hoc
nō est pctm̄ ⁊ cū hoc nullo mō sit in ꝑtāte no
stra. vn̄ Aristo. iij. ethi. In desiderijs natura
libus pauci peccant. Ergo talibus ꝑmis mo
tibus sic naturaliter incidentibus immedia
te ⁊ sine mora resistendum est:⁊ tunc non no
cent. Unde Gregoriꝰ. Temptatio cui nō cō
sentitur nō est peccatū:sed est materia exer-
cende virtutis. Secunda inuidia est venia-
lis:⁊ est cum quis tristatur de fortunio ⁊ feli
citate proximi:tamē non cū plena ratione ⁊
deliberatione:⁊ sic est peccatū veniale. Hoc
patet ex eo, quia cum plena ratione optat et
fauet sibi omē bonum. Tertia vero inuidia
est cum dolet de bono alterius:⁊ hoc ex deli
berato proposito:vt quia eum alius excedit
in talibus bonis. scilȝ in sapientia:siue in re-
bus tꝑalibus:siue in fauore hoīm:siue quia

bꝫ ampliorē glīam ꝛ excellentiā. ꝛ sic ē pctm̄
mortale. Et in hoc ꝓprie ꝯsistit inuidia. ꝛ il
lud temp est malū: q: dolet de quo est gaudē
dū. s. de bono ꝓximi: qd̄ est ꝯ charitatē ꝓxi
mi. q: si diligo ꝓximum sicut debeo ꝛ teneor:
tūc faueo sibi qcq̄d deꝰ sibi fauet: ꝛ ad hoc q̄
libet tenet. Vn̄ Arist. Diligere est alicui bo
nū velle. Vn̄ inuidiosi q̄ gaudēt de aduersi
tate ꝓximi ꝛ dolēt de ꝓspitate ipīꝰ sunt ho
mines dyabolici: q: hn̄t signū ipius. Unde
Jo. xiii. In hoc cognoscēt omēs ꝙ mei estis
discipuli si dilectionē habueritis adinuicem.
Sic ecōuerso est signū ꝙ sunt filij dyaboli q̄
hn̄t inuidiā ad ꝓximos: ꝛ gaudēt de malis
alioꝝ: qd̄ dyabolicū est. Prouerb. xvij. Qui
in ruina alteriꝰ letat nō erit impunitꝰ. Nam
dolere de bonis ꝓximoꝝ infelicissimū ē. q̄a
amittūt quicq̄d alij lucrant. Seneca. Utinā
inuidi in oibꝰ ciuitatibꝰ aures ꝛ oculos ha
berēt vt de singulis ꝓspiratibꝰ hoim torq̄rē
tur. ¶ Septimū pctm̄ mortale ē accidia.
Vn̄ q̄ritur qn̄ tediū boni sit pctm̄ mortale ꝛ
qn̄ nō. Rn̄det fm Hermān: de schildis ꝙ
tediū boni pōt ꝯsiderari tripliciter. Uno mō
put est quidā motꝰ naturalꝭ ex lassitudie cor
poris post exercitiū spūale ꝓueniēs: ꝛ sic nō
est pctm̄. Secūdo mō fm ꝙ est motꝰ appeti
tus sensitiui ꝯtristati de ope spūali laborioso
ꝛ sic pōt esse pctm̄ veniale: q̄uis etiā ille ap
petitꝰ sit deliberatiuꝰ. q: ꝯsensus i veniale nō
ē nisi veniale. Xbi grā. Si cāto vꝉ oro aliq̄lr
cū tedio ꝛ tn̄ ꝓpt ea dimittere nolo. sic solū ē
veniale. Tertio mō cū hoc tediū redūdat in
omissionē eoꝝ q̄ sunt necessaria saluti; ꝛ ad
q̄ necessario hō tenet: ꝛ tūc ē pctm̄ mortale.
Xbi grā. Sic nō audire missā i die dn̄ica vel
pniam iūctā nō iplere: vꝉ horas canonicas
omittē ab illo q̄ ē i sacris ordinibꝰ ꝯstitutꝰ.
vel ꝓmissū votū nō adimplere. ꝛ sic d alijs.

De decem preceptis. Sermo. cxlij.

Si vis ad vitaꝫ ingre
di serua mandata. Mathei. xix.
In verbis p̄missis ondit xp̄s cui
libet hoi viā vite eterne cū dicit. Si vis ad
vitā ingredi ꝛc. Vn̄ sciendū ꝙ decē sunt p̄ce
pta q̄ q̄libet hō tenet seruare q̄ vult saluari.
¶ Primū p̄ceptū est. Nō adorabis deos
alienos. Et illud p̄ceptū tāgit fidē. q: fides ē
fundamentū oīs boni. Vn̄ Aug. Fides est
hūane salutis initiū sine q̄ nemo pōt ad nu
merū filioꝝ dei ꝓuenire. Vn̄ xp̄s dicit i euā
gelio. Joh. iij. Qui nō credit: iā iudicatus est

Et qđ hꝰ dubiꝰ ꝓꝫ ꝙ oēs infideles sicut paga
ni: iudei: heretici: sunt in statu dānatiōis: ꝛ iā
ad eternā mortē iudicati. ¶ Sꝫ loquēdo
de xp̄ianis baptizatis tūc dicēdū ē ꝙ ipi mꝉ
tiplicit ꝯ hoc p̄ceptū peccāt. Primi sunt qui
dubitāt de fide an sit sic vt scriptura dicat ꝛ fi
des catholica tenet. ꝛ etiam q̄ negligūt addi
scere articulos fidei cū possent ꝛ debeāt eos
scire. Nā q̄libet xp̄ianus cū ad ānos discre
tionis ꝓuenerit tenet addiscere ꝛ scire sim
bolū aploꝝ. Vn̄ de hoc dr̄ in decre. Paruuli
facti adulti tenent ad fidē quā ꝓ eis spopō
derūt offerētes. Et illi dn̄t eos docere simbo
lū ꝛ dn̄icā orōem. de ꝯse. dist. iiij. Nos. Ergo
q̄ articulos fidei friuole ꝛ ex ꝯtēptu scire nō
vellet cū posset: peccaret mortalr. ꝛ tali nō ē
admistrandū sacrm̄ eucharistie donec addi
scat. Itē q̄ obseruat tp̄s ꝛ dies egyptiacos.
i his actibꝰ q̄ solū depēdēt ab hois arbitrio
libero. puta mercatio: traductio vxoris: her
barū collectio. vel alicuiꝰ opis inchoatio. q̄a
in talibꝰ obseruare dies egyptiacos ē pctm̄
mortale. Ergo rep̄hensibilr peccāt q̄ i nocte
natiuitat xp̄i ꝛ Johis baptiste suas faciunt
incātatiōes. Itē q̄ somnia aduertūt ꝛ huant.
Cōtra quos dr̄ Leuit. xix. Nō augurabimi
nec obseruabitis sōnia. Vn̄ Eccs. xxxiiij. Mul
tos errare fecerūt somnia ꝛ illusiōes vane.
Vn̄ Cato. Sōnia ne cures: nā fallunt sōnia
plures. Itē q̄ ad phitonissas accedūt totiēs
quotiēs mortalr peccāt. q: nō lꝫ ꝯsiliū a dya
bolo q̄rere: q: inimicꝰ noster mortalis est ꝛ
semp habet malā volūtatē ꝯtra nos. ꝛ semp
nititur impedire salutē nostrā. Insup nec ē
eis credendū: q: dyabolus qui p eas loquit
mendax est ꝛ pr eiꝰ. s. mendacij. Itē qui fatū
tenent etiā grauit peccāt. Nā deuiant a fide
q̄ tenēt fatū. Quia sunt multi q̄ dicūt qn̄ hō
mala morte morit. qn̄ scꝫ suspendit siue rota
tur siue cōburitur. ꝛ sic de alijs. ꝙ deus sic vo
luit ꝛ ordinauit. ꝛ ꝙ hō talis ad hoc natus
sit ꝙ talia pati debuit. Hoc dicere est graue
pctm̄: q: est loq̄ ꝯtra honorē dei. q: deus non
vult nisi bonū. Apl's. i. Thessal. iiij. Hec ē volū
tas dei sctificatio vr̄a. Vn̄ ꝓuenit ex ꝓpria
malicia ipius hoīs ꝙ male agit. Itē q̄ seruāt
auguriū: ꝛ hoc attenditur in gestu: cantu: ꝛ
volatu auiū. verbi grā. Cū gallina cantat: ca
nis latrat: coruus supra domū se locat volen
tes hoc aliquid speciale pretendere: que om
nia vana ꝛ supsticiosa sunt. Itē qui in puer
perio cū mulieribꝰ impgnātibꝰ ꝛ parturiētibꝰ
supstitiōes exercēt. sicut q̄ mulierem difficul

tatē habentē in ptu circūcingūt cingulo viri
vt eo leuiꝰ pariat. Itē q cū gladio euaginato
bñdicūt mulieres in puerpio: et exufflant cā
delā in faciē eiꝰ: qđ ē supsticiosum. Sz si thꝰ
ibi adoleat siue accēdat lumen ɔsecratū vel
aq̄ bñdicta ibi aspgat: vł signū crucis ibi ha
beat: illa sunt deifica et licita. Itē q carmināt
hoīes et pecora: qđ fit multipliciter. Primo ca
put cingūt et mēsurāt cū cingulo pprio: et tūc
ponūt cingulū sub pedibꝰ eiꝰ. et ipe dicit. Me
lius te calco q̄ porto. Itē oculos bñdicūt: ter
rā cū manu tangūt: et tūc cū tali manu oclos
sibi ɔtingūt. Itē q̄nqz aliquos ducūt p fluidā
aquā. Itē vertūt se ɔ ortū solis. Itē q̄nqz du
cūt aliquos ad vnā arborē: et faciūt eos q̄sa
re arborē. Itē qdā carmināt equos et vaccas
et cetera aīalia q̄ñ vermes habent: vel cū de
mane expellunt. vł cū pdita sunt ea bñdicūt
ne lupi ea rapiant. Itē quidā bñdicūt vulne
ra ne cruentent. Item q ɔ inimicos canes et
lupos cū vulneribꝰ xp̄i se carminant. Itē sciē
dū q omēs isti q sic carmināt vel pmittūt se
carminare vel suos pueros: et in hoc ɔsenti-
unt grauiter peccāt. et maxime q̄ñ de hoc ad-
moniti sūt nec tñ desistere volūt. Et talia car
mina nullā efficaciā habent sanādi hoīes: s
deꝰ pter pctā hoīm et ppt fidē quā hō ad
hibet illis carminibꝰ pmittit q̄nqz q hoī vi-
detur q talia iuuent: cū tñ de se nullā effica-
ciā habent illa vba. Sz vti medicinis et her
bis licitū est ex eo q habent naturalē effectū
¶ Secūdū pceptū est. Nō assumes nomē
dei tui inuanū. Inuanū enī nomē dei assumit
q blasphemat nomē dñi nostri iesu xp̄i. Et q
iurat p vulnera vel mortē vel sanguinē: vel
etiā p itestina vel mēbra dñi nři iesu xp̄i. Et
talia iuramēta semp sunt pctā mortalia. qa
sonāt in irreuerentiā et blasphemiā dei pcio
sa vulnera sua inanū assumere: vñ nobis to
ta salꝰ effluxit. Criso. sup Math. Oīs salus
hoīm in xp̄i morte posita est. Itez aliq iurāt
deū nō noīando: s creaturas. et talia iuramē
ta que sic fiūt noīando creaturas sunt a quo
libet xp̄iano omnino vitāda. Vñ xp̄s dicit i
euangelio. Mathei. v. Ego autē dico vobis
non iurare omnino neqz per celū neqz p ter
ram. Item sunt aliqui qui multotiens et sine
causa iurant: vt dicēdo per deū viuū: vel per
omnes sanctos sine omni causa et necessita-
te ex mala cōsuetudine. Cōtra quos dic xp̄s
in euāgelio. vt habetur Math. v. Sit sermo
vester est est. nō nō. ¶ Circa quod queri
tur an ista iuramenta. scilicet dicendo p deū
sanctuz. vel per oēs sanctos dei sint peccata
mortalia. Rñdetur q talia iuramēta cōtin-
gunt dupliciter. Primo quādo quis scienter
false et mendaciter iurat: siue in ioco: siue in
serio. tunc sm sanctū Thomam talis peccat
mortaliter. Verbi gratia. Vt cū vxor vel fa
milia negat mendaciter et cū hoc iurat se nō
fecisse vel nō dixisse: vel se nō vidisse hoc vel
illud. vel etiā cū quis vult aliquid vēdere: et
iurat per deum q nō vult remissius dare q̄
sic. tamen intēdit aliter dare: et nihilominus
iurat mentiendo contra mentē suam: peccat
mortaliter totiens quotiēs sic iurat. Et econ
uerso. ille qui rem debet emere si iurat q nō
vult plus dare pro tali re q̄ intantū: et tamē
intendit plus dare. ille etiam peccat mortali
ter totiens quotiens. O quot mala peccata
committuntur ab aliquibus qui cōsueuerūt
nec emere nec vendere nisi iurando et mētiē
do dolose et fraudulenter. vt iurando rē suā
esse meliorem q̄ sit. vel etiaz q plus constite
rit q̄ fecerit. Insuper et aliqui pro paruis re
bus sic iurant deceptorie: vt vēdentes codea
ria: poma: pira: vel consimiles fructus. vel
etiam panes: aleca: et alia victualia. Et etiaz
rustici vitulos: et oues: et boues: lac: et caseos
et oua in villis vendentes. Qui omnes q̄s
qz multa falsa iuramenta faciunt: cū quibus
proximos suos decipiunt. et tñ per talia quā
doqz parū lucrantur. Cū tamen quilibet bo
nus xp̄ianus pro vno regno vel etiam p to
to mundo semel peierare non deberet. Secū
do modo contingūt talia iuramēta cū qs iu
rat quod est verū et licitū. tūc sm Ray. hoc
est veniale peccatū: cū scz quis iurat in com
muni locutione et cursu verborum ex quadā
leuitate et mala consuetudīe: vt dicendo per
deum cras ibo ad ecclesiam vel ieiunabo vel
equitabo. et sic de alijs. Tamē quilibet debet
se in hoc moderare: et illam malā consuetudi
nem postponere et aduertere dictū xp̄i quod
habetur Math. xij. q de omni verbo ocioso
quod locuti fuerint homines reddent rōem
in nouissimo die. Multo strictius exigetur
a nobis ratio de talibꝰ quotidianis iuramen
tis que sine causa fiūt. Vñ quilibet homo de
bet se cauere q nunq̄ dicat per deū. vel per
oēs sanctos: nisi sit magna causa vel vrgēs
necessitas: et q hoc etiam veruz et licitum sit
quod iurat. ¶ Tertium preceptum est.
Memento q diem sabbati sanctifices. Cō-
tra illud preceptū faciunt isti qui in diebus
festiuis laborāt. Cōtra quos dicitur Exodi

ri. Nõ faciés in eo oẽ opꝰ. Ex quo pꝫ ꝙ quis-
q₃ ãl statꝰ vel etat. s. laborãdo: vel mercãtijs
suis intẽdẽdo. vel etiã q vecturã in diebus
festiuis exercẽt: sicut rustici q qñq₃ ad qtuor
vel qnq₃ miliaria vehũt: et nũꝙ missam vel
sermonẽ in eisdẽ diebꝰ festiuis audiũt. Et q
qui ĩt nũdinas in diebꝰ festiuis et emũt et ven
dũt ex mala ↄsuetudine et ꝓpt lucrũ tpale.
Insup q in diebꝰ sabbatis de sero in nocte ni
mis diu laborãt. et sic de alijs. Isti oẽs grauiter
deũ offendũt: et puniunt a deo multociẽs in
bonis tpalibꝰ p infortunia: sic ꝙ qñq₃ rapto
res spoliãt eos: vel equi eoꝝ leduntur vel mo-
riuntur. vel domꝰ eoꝝ cõburunt. vel alia in
fortunia illis accidũt. et sic ꝙ in fine nõnunꝙ
depauperant. etiã tales multociẽs puniunt i
corpore. sic ꝙ infirmantur per mensem vel p
duos. et etiã quandoq₃ cadũt et frangũt cru-
ra vel brachia. et sic de alijs. et tunc optet eos
festiuare ex necessitate cũ merito deberẽt la-
borare. quia antea cũ festiuare debuissent la
borauerunt. qꝛ fm̃ Salo. Per que hõ peccat
per hec et punietur. Itẽ puniunt in aĩa qd ẽ
maximũ. qꝛ quotiẽs festa soluũt: totiens mor
taliter peccant et aĩam ꝓpriã occidũt. Exodi
xxxi. Qui polluerit sabbatũ morte moriatur
Itẽ sciẽdũ ꝙ q in diebꝰ festiuis peccãt grauius
peccãt. sic q chorizãt in diebꝰ festiuis qd ma
ius pctm̃ ẽ ꝙ laborare manibꝰ. vñ Aug. Me
lius ẽ i die dñico arare ꝙ chorizare. Vñ etiã
Aug. dic. Ois motꝰ petulãtie saltꝰ ẽ i ꝓfun
dũ cloace. Ideo quãto qs altiꝰ in chorea saltaue
rit: tanto ꝓfundiꝰ ad infernũ cadet. Siliter
illi grauiter peccant qui in diebꝰ festiuis visi
tant tabernas et se inebriant: cũ tñ ois ebrie
tas q ex proposito fit semp ẽ pctm̃ mortale: et
peccatũ est grauius qd fit in festiuo die ꝙ in
alia die. Silr illi qui in diebus festiuis exer-
cent suas fornicatiões siue alia opa luxurie.
Vñ narrat Greg. ꝙ qdã mulier a suo legi
timo viro sabbato de nocte cognita: cũ i die
dñico pcessiõi se adiũgeret a dyabolo arripi
ebatur et multũ ab eo vexabat. Et si hoc i le
gitimis ꝑsonis: quãta tũc pena ↄcubitus il-
legitimus plectendus erit. X Quartum
preceptũ est. Honora patrẽ tuũ et matrẽ tuã
vt sis longeuus sup terrã. Cõtra hoc pceptũ
faciunt filij et filie q vel q inhonorãt suos pa
rentes verbis et factis: et eis noluũt obedire in li-
citis et honestis. Etiã parẽtibꝰ suis defunctis
nõ subueniũt p suffragia liberãdo aĩas eoꝝ
a purgatorio. Et tales filij q sic inhonorant
suos ꝑentes puniunt multociẽs a deo i cor-
pore ꝓprio: et subitanea morte. Nã sic pmiũ
honorãtiũ ꝑentes ẽ vite lõgeuitas. vt habet
Eccl'ia. iij. Qui honorat patrẽ suũ vita viuet
lõgiori. Sic a ↄtrio sensu inhonorãtes ꝑentes
moriunt: qñq₃ improuisa et subitanea morte
ps. Subito defecerũt et perierũt ꝓpt iniqtatẽ
suã. Insup puniẽt eterna morte. Exod. xxi.
Qui maledixerit patri vel matri morte mo-
riatur. supple eterna. Sciendũ ꝙ ꝑentes de
bẽt filios suos ĩformare i pceptis dei et eos cor
rigere cũ delinquũt iurãdo: blasphemãdo: qꝛ
oia pctã q filij cõmittũt redũdãt in ꝑentes si
eos nõ corrigunt. Apl'us. Ro. i. Digni sunt
morte nõ solũ q faciũt: si etiã q ↄsentiũt facien
tibꝰ. Y Quintũ pceptũ ẽ. Nõ occides. Cõ
tra hoc pceptũ faciũt q ꝓximũ ↄ deũ et iusti-
ciã occidũt. et hoc est vnũ peccatũ de quattu
or pctis clamantibus in celũ. Gen. iiij. Dixit
dñs ad Cayn. Ecce vox sanguis fratris tui
clamat ad me de terra. Sic adhuc quotidie
dñs põt dicere ad quẽlibet homicidaꝫ. Ecce
vox sanguis fratris tui. i. ꝓximi tui innocẽt
a te effusi clamat ad me de terra requirẽs vin-
dictã sup te. Sciẽduꝫ ꝙ triplex ẽ homicidiũ.
Quidã eñi occidunt corpꝰ tm̃: vt infideles et
pncipes tyrãni: q martyres occiderũt q ꝓpt
veritatẽ passi sunt. Illa occisio non est timen
da. maxime qñ ꝓpt iusticiã sustinet. Mat.
x. Nolite timere eos qui occidũt corpus etc.
Alij occidũt tm̃ aĩam. qñ scꝫ ꝓximũ ad pec
catũ trahunt per ornatũ corporis. vl' per malũ
exemplũ qd prebent alijs quibꝰ dic Greg.
Tot mortibꝰ quis dignus est: quot exempla
prauitatis i posteros reliquit. Vñ etiã Aug.
Qui in conspectu populi male viuit quantũ
in eo est illuꝫ a quo attenditur occidit. et hoc
intelligit de aĩa. Alij vtrũq₃. s. corpꝰ et aĩam
occidũt. et hoc fit in duobꝰ casibꝰ. Primo qñ
qs ꝓcurat abortum: qꝛ tũc puer in corpore et
aĩa moritur. Secũdo qñ qs occidit seipsum.

De alijs quinq₃ preceptis. Sermo. cxliij.

Si vis ad vitã ingre-
di serua mandata. Math. xix.
Quantũ ad secundã partẽ pce-
dentis sermonis tũc iã aliqua breuit de vlti
mis qnq₃ pceptis dicẽda sunt. A Sextũ
pceptũ est. Nõ mechaberis. In quo pcepto
ꝓhibet ois illicitꝰ concubitꝰ excepto federe
matrimoniali. Primi qui ↄtra hoc pceptum
faciũt sunt fornicarij: sicut solutus cuꝫ soluta
et tales totiẽs quotiẽs peccãt mortalit. Vñ
dr in decret. Ad meretrices accedere est di-

uirꝰ ꝓhibitū.xxxij.q.iiij.Meretrices. Un̄
etiā aplus. Ephe.v.Hoc aūt scitote qm̄ oīs
fornicator aut immūdꝰ nō hꝫ ptē in regno xpi
Secūdi q̄ adhuc grauiꝰ peccāt sunt illi q̄ cō-
mittūt stuprū: qđ ē illicita defloratio ꝟginū.
q2 hoc pctm̄ aufert ꝟginitatē q̄ ē thesaurꝰ in
cōpabilis. Un̄ Salo. Nō ē ꝯdigna pōdera-
tio ꝯtinētis aie. Et insup q̄ deflorat ꝟginem
aliqū ē occasio mille fornicatōnū q̄s ipa post
modū cōmittit. q2 talis ꝟgo sic corrupta qn̄-
qꝫ nunq̄ maritū legitimum habebit: ſ; cōis
oibꝰ erit. ⁊ totiēs tūc peccat mortalr̄. quotiēs
actū luxurie cōmittit. ⁊ oīm pctōꝝ illoꝝ ipe
reꝰ erit q̄ eā pmo violauit. Aristo. Qē pmū
ī vno q̄qꝫ genere ē cā oīm eoꝝ q̄ sequuntur
de post in eodē genere. Et in foro penitētia-
li iniūgēdū est illi q puelle satisfaciat: ⁊ cū ea
cōponat. Tertij sunt q̄ adulteriū cōmittunt.
⁊ hoc ē ğuiꝰ pctm̄ q̄ stuprū: q2 ē ꝯ sacrm̄ ma
trimonij. qđ ipe deꝰ in pa̅diso instituit. Un̄
pctm̄ adulterij punit̄ quīqꝫ corpaliter: spūali
ter: ⁊ eternalr̄. Un̄ Osee. vij. Oēs adulteri
q̄si clibanꝰ accēsus. Apoc. xxi. Erit ps illoꝝ ī
stagno ardēti igne ⁊ sulphure. Apls. i. Co-
ri. vi. Adulteri regnū dei nō possidebūt. vn̄
exēplū legit̄ q qdā hō raptꝰ erat aū portas
inferni q̄ vidit quādā mulierē ğuissime tor-
q̄ri ⁊ flāma ignis circūdabat eā. Ille aūt hō
q̄siuit q̄re illa tā ğuissime torq̄ret̄. Rn̄sum ē
ei q hec tormenta pateret̄ ꝓpt̄ adulteria q̄
cōmisit cū viris alienis. Quarti sunt q̄ trā-
grediunt̄ legē regularis ꝓfessiōis. s. q̄ votū
ꝯtinētie violāt. ⁊ isti peccāt ꝯ fidē deo datam
vt sunt religiosi: sacerdotes: ⁊ sctimoniales.
Et hoc pctm̄ est oibꝰ p̄dictis grauiꝰ: q2 ī eo
maior fit iniuria ipi deo. Quinti sunt q̄ cū cō
sanguineis suis peccāt: ⁊ hoc ē adhuc grauiꝰ
Et ꝓpt̄ magnitudinē illiꝰ pcti btūs paulus
aplus tradidit illū fornicatorē q̄ cū nouerca
sua peccauit sathane ⁊ dyabolo ad cruciādū
vt dr̄. i. Coꝝ. v. Sexti sunt q̄ vitio indicibili
se cōtamināt ꝯ naturā peccātes: ⁊ hoc ē gra
uiꝰ ⁊ pessimū pctm̄. De h̄ q̄re aū ſ. lxxxv. R

B Septimū p̄ceptū ē. Nō furtū facies: vbi
ꝓhibet̄ offensa in rebꝰ. Un̄ ꝯ hoc p̄ceptum
faciūt pmo illi q̄ furtū cōmittūt in puis rebꝰ
vt q̄ furant̄ gramia. Circa qđ q̄rit̄ vtrū ī re
parua cōmittat̄ furtū sicut in re magna. Rn̄-
deo ſm̄ sctm̄ Tho. ij. ij. q. lxvi. Si aliq̄s res
minimas furtiue accipit p q̄s hō nō reputat
illi nocumentū inferri: ⁊ ille q̄ accipit possit p̄
sumere hoc non esse cōtra volūtatē dn̄i excu
satur. alr̄s furtū semp est pctm̄ mortale. quia
est ꝯ dilectionē ꝓximi cui infert̄ dānū. Un̄
etiā in talibus minimis si habeat q̄s aīm fu
randi ⁊ inferendi nocumētū ꝓximo erit pec
catū mortale. vt Tho. ibidē dic. Un̄ si decem
vnā aucā furatā comederent: q̄libet tenetur
restituere ptē q̄ eū ꝯtingit si vult indulgētiā
⁊ remissionē pctōꝝ ꝯseq̄. Silr̄ intelligendum
est de his q̄ fructꝰ arboꝝ: vel rapas: vel cau-
les subtrahūt ꝯtra volūtatē ꝓximoꝝ. Silr̄
qui botros de vineis abscindunt: ⁊ etiā vena
tores q̄ cū equis ⁊ canibꝰ eoꝝ hoibꝰ in sege-
tibꝰ dāna inferunt. Silr̄ vectores q̄ cū curri
bus suis p sata agroꝝ vadūt. Et etiā rustici
q̄ q̄nqꝫ agros ꝓximoꝝ cū aratro dīminuūt.
Etiā ancille q̄ gmīa de pratis alioꝝ furant̄.
Uel etiā qui cū pecoribus suis dāna ꝓximis
scienter in segetibus ⁊ pratis inferūt. ⁊ sic de
alijs. Un̄ de h̄ dr̄ in decre. Furtū est inuita
ablatio rei q̄ntūcūqꝫ pue. xij. q. iiij. c. xlio.

E Exemplū de parētibꝰ q dn̄t pueros suos
fideliter informare q nec ipis nec cuiq̄ hoi
aliq̄d furtiue accipiāt. Un̄ legit̄ q puer quī
dā defunctꝰ est ⁊ iudici presentatꝰ ⁊ dyabolꝰ
eundem puerū accusauit dicens. Dn̄e iudica
ſm̄ iusticiā: q2 puer iste germano suo obolū
furatus est: nec inde fecit pniām: nec restitu
it ablatum. Cui dn̄s. Uelles q pro tantillo
puerum hunc damnarē: mea iusticia nō ē si-
ne mīa. Supplicantibus pro puero q̄busdā
sanctis quibus puer seruierat: culpa puero
remittit̄. Sed ad p̄ceptū iudicis puer in pu
teū igneū ꝓijcit̄: in quo tantā penā sustinuit
q postmodū hāc verbis exprimere nō potuit.
Postea de puteo extractꝰ ꝓpter p̄ces sctōꝝ
aīa restituit̄ corpi. ⁊ sic puer reuixit ⁊ iussus
fuit a iudice obolū psoluere. Et mirantibus
cūctis qui aderāt p signo q̄ in eo inuenerunt
verbis eius cōpulsi sunt credere. Et sic post
modū puer vixit in timore dei propter penā
quā antea sensit: q nunq̄ amplius nec vnū
pomū nec vnū pirū vsqꝫ ad mortē alicui re-
cepit. Secundi sunt qui rem inuentā retinēt
⁊ non restituūt. Aug. Quod inuenisti ⁊ nō
reddidisti: rapuisti. Tertij sunt serui ⁊ ancil
le qui bona dominoꝝ suorū furtiue subtra-
hunt. sicut panem: vinū: carnes: oua: ⁊ occul-
te comedunt vel alijs hoibꝰ tribuūt. Quar-
ti sunt mechanici qui fraudulenter ꝓximis
suis laborant: vel etiā q̄ nimiū p salario reci
piunt. Quintꝰ sunt mercatores qui cum men-
dacijs proximos decipiūt: ⁊ eis damna infe-
runt. ⁊ tales totiēs peccāt mortaliter. Sexti
sunt hospites qui ꝓprie in vulgari dicuntur

Eliozchebent: q nimiũ cõputãt suis hospitib⁹ Septimi sunt vsurarij q cõmodãt cũ pacto vel etiã cũ spe aliqd recipiendo. Cõtra quos dr Luc.vi. Mutuũ date nihil inde sperãtes: Vel etiã q vendunt res suas longe cari⁹ ꝓpter dilatõnẽ ꝙ si eis incõtinenti solucrent. vt pz ex̃ de vsuris.c. Consuluit. Silr q pro prompta pecunia emũt: ⁊ imediate sup dilatonẽ illi eidẽ a quo emerũt vel alij econuerso vendũt in cariori foro ꝙ valet: vel valere potest. Et etiã illi q recipiũt pign⁹ aliquod vel ↄcedũt pecuniã sup ꝑdiũ aliqd vel super castrũ vel sup ciuitatẽ vel sup villã: ⁊ fruct⁹ ei⁹ non cõputãt in sortẽ. oẽs tales vsurarij sunt: Octaui sunt lusores qui causa lucri ludũt ex auaricia. tales talẽ pecuniã nõ possunt retinere: sꝫ debẽt sm ↄsiliũ ↄfessoris sui expendere vel erogare. Uñ null⁹ q ludit ⁊ pecuniã i ludo lucratã possidet põt saluari: sꝫ semp est i statu dãnatõis. Ergo qñcũqꝫ qs ex auaricia ⁊ ꝓpter lucrũ ludit: peccat mortalr. ⁊ si lucratur: infernũ lucrat. si ꝑdit: celũ ꝑdit. Ex q pz ꝙ null⁹ lusor saluat: nisi restituat. Sed q liter ⁊ quib⁹ restituere teneat: hoc quere ante sermone. xij. L. Noni sunt q rẽ furatã vel raptã emũt: vel de rapinis comedũt. ⁊ etiaꝫ qui a iudeis dona vel munuscula recipiunt. tales tenentur ad restitutioneꝫ illis qui sunt heredes taliũ rerũ. Unde sciendũ ꝙ omnia ista iam nouẽ genera hominũ tenẽtur ad restitutionẽ: si volunt consequi pctõꝝ remissionem. Unde Aug. Peccatũ nõ dimittit: nisi ablatũ restituat. D Octauũ preceptuꝫ est Non loqueris contra ꝓximũ tuũ falsum testimoniũ. Primi qui cõtra illud preceptũ faciunt: sunt falsi testes ⁊ mendaces. Pro quo sciendũ ꝙ falsus testis primo occidit animã ꝓpriam cũ suo falso testimonio. Sap. i. Os qd mentit occidit aĩam. Secundo xp̃m negat. quia corruptio veritatis est negatio dei. Nam qui veritatẽ negat: christũ negat. Tertio proximũ ledit ⁊ dãnificat aut in reb⁹: aut in fama: aut in corpe cũ suo falso testimonio Et quilibet talis bonus homo sic iesus potest dicere cũ christo illud ps. Insurrexerunt in me testes iniqui. Et falsus testis sm Thomã de aquino peccat mortaliter: ⁊ tenet ad danni restitutionẽ. Secundi sunt detractores qui famã proximi denigrãt. ⁊ tales sunt peiores furibus ⁊ raptoribus. Unde Amb. Tolerabiliores sunt fures qui vestes ⁊ alia bona nr̃a diripiũt: ꝙ detractores qui bonã famã nostrã dilaniant. q: melius est nomen bonũ ꝙ diuitie multe. E Pro quo sciendũ ꝙ q falsa crimina imponit ꝓximo: grauissime peccat. q̃a vix remittit tale pctũ. Unde Hiero. Nõ facilius venia praua dixisse de rebus. Et rõ est: q: tenet reuocare ⁊ famã ꝓximi restituere: sicut miam dei ↄsequi. q: si qs tenet restituere rẽ tpalem: multomagis famã bonã. Sꝫ diceres. si qs aliqd occultũ pctũ ꝓximi mãifestat: an sit pctũ mortale. Rũdeo Si manifestat pctũ ꝓximi alicui ꝑsidẽti: sicut plebano: vel alicui alij ea intentõe vt hoc pctũ emendet ⁊ ampli⁹ nõ fiat: hoc bonũ ⁊ licitũ est. Uñ de hoc dr in decre. Crimen publicare vbi prodest est meritoꝛium. xxij. q. v. Hoc videtur. Sed si quis aliquod occultuꝫ peccatũ cõmisit quod tibi ⁊ soli deo constaret vel paucis hominibus. ⁊ si hoc publicares alijs ad infamandũ eum qui hoc fecit: peccares mortaliter: licet veruꝫ esset. q: est contra charitatẽ proximi. Et similiter ille cui tu reuelasti si ipse alteri eadem intentione hoc occultũ malũ reuelat. s. ipm infamando similr peccat: ⁊ sic de singulis ascendendo. O quot pctã ꝑpetrant cũ qs in vna tota terra vel ciuitate infamat. Similiter ⁊ qui libenter audiũt detractionem grauiter peccãt. Ber. Detrahere aut detrahentẽ audire: quid hoꝝ dãnabili⁹ sit nõ facile dixerim. Uñ etiã Aug. Non accomodes aures tuas ad percipiẽdũ verba detrahẽtis: ne concipias mortẽ in aĩa tua. Detrahenti ⁊ audienti vtriusqꝫ esca est mors aĩe. Uñ qlibet inquãtũ põt debet compescere detractores. Exemplũ de hoc habet ser. xci. J. F Tertij sunt derisores qui offendũt proximum deridendo ⁊ subsannãdo. Et qlibet talis timere debet illud. Subsannans subsannabitur: ⁊ deridẽs deridebitur. Circa qd q̃rit vtrũ derisio sit pctũ mortale. Rũdetur sm sctm Tho. ij. ij. q. lxxv. Dicendo ꝙ qñ aliqs malũ alicui⁹ ꝑsone: vel defectũ in risuꝫ vel ludũ ponit derisio dicit. Et siqdẽ hoc fiat inquantũ malũ est paruũ sm se: sic derisio est pctũ veniale. Sꝫ qñ accipitur quasi paruũ rõne ꝑsone. sic aliquẽ deridere est ipm parui pendere: ⁊ tam vilẽ estimare vt de ei⁹ malo nõ sit curandũ: sed sit quasi ꝓ ludo habẽduꝫ ⁊ sic derisio est mortale pctũ. Et tanto grauius q̃nto maior debet reuerẽtia ꝑsone q irridetur. Unde grauissimũ peccatũ est irridere deũ ⁊ ea q dei sunt. sicut btãꝫ virginẽ ⁊ sanctos. Secũdo est grauius derisio parẽtũ. q: in maiori reuerẽtia sunt habẽdi. Tertio derisio iustoꝝ ⁊ bonoꝝ hoĩm ꝑ quã etiã homines

q̄ bn̄ agēdo īpediunt. Quarti sunt discordiā īter hoīes seminātes: τ isti sunt filij dyaboli Vñ Greg. Si dei vocant filij q̄ pacē faciūt procul dubio sathane sunt filij q̄ eā confundunt. Quinti sunt q̄ fraudulent cū proximo loquūt q̄ hn̄t mel in ore τ fel in corde: τ sic pximos decipiūt τ tradūt. Vñ Josue. Qn̄ bonū faris τ in corde malū meditaris: Oscula q̄ iudas dño dedit hec mihi tu das. Sciendū qn̄ aliq̄s fraudulent loquit bonū de alio τ vult q̄ audiēs eū loq̄tur oppositū τ malū de eodem talis dupliciṫ peccat. Primo ī seipm̄: q̄ fraudulenṫ loquiṫ. Secūdo ī pximū cui tribuit dare occasionē obloq̄ndi. Sexti sunt q̄ pximū cōuitijs τ ī properijs cōturbāt obijciendo sibi defect⁹ suos iniuriose. vt dicēdo tu es fur: vl adulter: vel vsurari⁹: vel mēdax. vel tu ibi h̄ fecisti: vel ibi sic vixisti: τ taliṫ egisti τc. Uel dicēdo tu es cec⁹. vel tu es gibbosus. vl scabiosus. τ sic de alijs. eū cōfundēdo mortaliter peccat: τ re⁹ erit eterne pene. Vñ Math. v. Qui dixerit fratri suo fatue: supple cū cōfundendo: re⁹ erit gehēne ignis. Q cur⁹ tunc re⁹ erit q̄ dicit. tu fur: tu adulṫ: vel latro: τ sic de alijs. Septimi q̄ pximū v̄bis rixosis ad iracūdiā puocāt. Et talis q̄ sic scienṫ puocat pximū oīm petōꝝ q̄ ille in tali ira cōmittit siue in v̄bis maledicēdo: vel blasphemādo: siue in factis percutiēdo re⁹ erit. Vñ si ille q̄ irasciṫ fratri suo re⁹ erit iudicio: cui⁹ tūc ille re⁹ erit q̄ nō solū irasciṫ: sꝫ etiā pximū ad irā puocat. ¶ Nonū p̄ceptū est. Nō cōcupisces rem proximi tui. Superius in septimo precepto prohibuit furtū: hic aūt phibet cōcupiscētiā cordis dicens. Non concupisces rem τc. Cōtra hoc p̄ceptū primo illi faciūt q̄ deliberato aīo concupiscunt rem pximi: τ oīno p eadē re laborarēt vt sibi eā auferrent si possent: vel si nō timerēt suspēdiū: vel hoīm confusionē. Secūdi q̄ cōcupiscūt iustas res: sed ad malū vsum. scꝫ ad peccandū. puta ad vanam glorī exercendā. vel ad luxuriā. vel ad crapulā. Tertij q̄ nimio affectu occupant se cū tpalibus: ita q̄ obliuiscunṫ de his q̄ sunt dei τ pprie salutis. Decimū p̄ceptū est. Non concupisces vxorē pximi tui. Ubi phibetur oīs cōcupiscentia carnis: sicut in sexto p̄cepto prohibuit actū luxurie: sic hic prohibet concupiscentiā luxurie. Ubi sciendū q̄ cō hoc p̄ceptū faciūt tria genera hoīm. Primi q̄ deliberate concupiscūt τ libenter actū ope pꝑtrarent si possibile ipis foret: vel si non timerent mun. lū: vel scandalū hominū. Secūdi qui se lauant τ ornant vt cōcupiscanṫ. Tertij qui non cōcupiscūt nec volūt cōcupisci: nec actum facere proponūt: sed tantū delectanṫ in morosa delectatione cū plena ratione. Et talis morosa delectatio est peccatum mortale.

Sermo. cxliiij. De nouē peccatis alienis.

Ab alienis parce seruo tuo. ps. xviij. Ubi sciendū q̄ nouem sunt petā aliena quoꝝ si petōr in vno in morte dephēsus fuerit sic dānatur: sicut ppṫ petm̄ pprm̄. ¶ Quorum primū est iussio. s. qn̄ q̄s iubet alteꝝ peccare. Uerbigrā. Sicut dñs q̄ iubet famulis: vl pater q̄ iubet filiū: τ dña q̄ iubet famulā hec facere q̄ sunt cō charitatē dei τ pximi. Sicut rustici q̄ iubēt famulos suos dāna inferre proximis cū pecorib⁹ suis in graminib⁹ vel segetib⁹. vel etiā dña q̄ iubet ancillā ad pratum alteri⁹ ire: τ ibi gramina recipe: qd̄ tn̄ cognoscit esse cō volūtatē illi⁹ cui⁹ est pratū. Et si nō nisi vnū pannū plenū graminib⁹ ancilla ex iussu dñe recepisset: dña obligareṫ ad satisfactionē. Itē mechanici q̄ iubent suos famulos infideliṫ laborare sua artificia. sic pānifices q̄ iubēt pānos nimis excessiue laniare: distēdere: siue extrahere. Et caupones q̄ iubēt familiā suā mēsuras cū vino nō debite repl'ere Silr sartores: sutores: τ pistores q̄ iubēt seruos suos infideliṫ laborare. Et parentes q̄ iubent filios vel filias chorizare: τ sic de alijs. q̄ q̄cq̄d iussisti qd̄ est cō charitatem dei τ pximi: in isto reus es τ damnaberis cū illis qui h̄ ppetrauerunt ex iussu tuo. Vñ Sap. xv ii. Simili pena seruus cū dño afflictus est. Sꝫ queriṫ vtrū etiā tales teneanṫ ad restitutionē. Rn̄detur q̄ sic: qn̄ q̄s probabiliṫ credit secutā esse rei ablationē vel dānū: vel nomie suo factum postea ratum habuit: al's non. ¶ Secundū peccatū alienum est consilium. Quicunq̄ ergo alteri malū cōsulit siue suo inferiori siue suo superiori siue pari: vel cuicūq̄ alij dannabitur cū illo q̄ ope pficit. Vñ peccant mali cōsiliarij dñoꝝ q̄ suadēt guerras: rapinas: τ exactiōes: vel alij qui suadent fornicationes: vl furta: τ hmōi. Silter q̄cunq̄ dat consiliū vñ dānū pximis infertur. vt noua telonea instituere. vel antiq̄ augmentare vel etiā exactiōes τ cēsus pauperū augmentare seu aggrauare. Itē q̄ in maignis ciuitatibus dāt cōsilia ad nouas institutiōes ad dānū paupeꝝ τ cōitatis: tales rei erūt oīm illorū petōꝝ que ex consilio coꝝ ppetrata sunt: vel

ꝝ ꝑpetrabunt. ⁊ eoꝝ pena accidētal' ugmētabit vsqꝫ ad nouissimū diez: si dit. Ergo qlibet p̄caueat sibi dꝫ ne ū ꝯsiliū vel doctrinā malā. q: talis co ꝯ. micida reputabit. Vn̄ Aug. super omicida dyabol⁹ dr̄. nō ꝙ gladio ar vel ferro cinct⁹ ad hoīem veniat: sed ī verbū seminat. Noli ḡ facere homi ꝯla fratri tuo ꝑsuadendo. Et mali cō iunt sic̄ dyabol⁹ q̄ semp̄ malū suadet. t sibi silēs in culpa: ꝯñr erunt ei silēs Sꝫ boni ꝯsiliarij sunt sicut angeli dei iuadēt hoī qd̄ bonuꝫ ⁊ vtile ē sibi. ⁊ ī sunt pacis. ⁊ iō merito cū āgelis vi ā possidebūt. Sciendū ꝙ mali ꝯsilia :qūter turpiter moriunt. vt pꝫ de ꝑn dederūt ꝯsiliū ꝯ̄ Danielē ꝑphetam. ūtteret in lacū leonū: q̄ postmoduꝫ p sunt missi ⁊ a leonib⁹ deuorati. Eccl. aciēti ꝯsiliū neq̄ssimū sup ipm̄ deuol Tertiū petm̄ alienū est ꝯsensus. Cum :de diligit malū qd̄ alter facit: imo ⁊ ī in hoc. tales etiā digni sunt morte. placere dꝫ illud qd̄ deo maxime dis ꝯ oc est petm̄ ⁊ iniusticia. ḡ si nō iussisti ꝯsuluisti: ſꝫ solū ꝯsensisti ad mala faci sine tuo ꝯsensu nō fuissent ꝑpetrata: oīm petoꝝ illoꝝ: ⁊ ꝑpterea dānabe :eientib⁹. Ro. i. Digni sunt morte nō iciūt: ſꝫ etiā q̄ ꝯsentiūt facientib⁹. ver a. Tu non iubes aliqueꝫ ludere: nec :: ſꝫ solūmodo ꝯsentis in hoc: re⁹ eris ter pater ⁊ mater non iubēt filiū vel :izare ſꝫ cōsentiunt: in hoc rei erunt. ncūqꝫ preest alicui ciuitati vel cōita ō iubeat mala facere nec cōsulat: sed :ntiat malefacientibus ⁊ ꝑmittit sic :vel ꝑpter lucrum tp̄ale: vel ꝑpt' fa m amicitiā: vel propter timoreꝫ: reus erit lloꝝ q̄ sub dn̄io ei⁹ fuiit. Vn̄ Sap. vi. ꝫ durissimū fiet his qui presunt. Hoc re deberent qui lusores fouent in ſdo eorum: vel in suis ciuitatibus: ⁊ sic de aliis q̄ sine consensu eoꝝ fieri nō pos ꝯ R Quartū peccatū alienū est adula ī in hoc sunt illi qui peccatū commen loꝝ q̄ male faciūt pro quo dānabunt qui ita laudāt vel adulant malefacien ꝯ ta rei sunt quodāmodo sicut illi q̄ pec :trant. Pro quo sciendū ꝙ vicia per ores iā in presenti tp̄e acquisierunt si :tū noīa. Nā supbia vestiū: cinguloꝝ: ⁊ oīꝫ exterioꝝ gestoꝝ: ab ipis hone

stas est nūcupata. vt dicendo ꝙ bn̄ decorat te ista tunica. ꝙ bn̄ decorat te illud peplū. vel ꝙ pulchre incedis in tali veste. Et in hoc ꝙ imitant lucifeꝝ in supbia extollendo se super alios in hoc cōmēdant: qd̄ est valde nociuū ⁊ rep̄hensibile. q: xp̄s dicit in euāgelio. Qui se exaltat hūiliabit. Secūdo auaricia noiat ꝑuidentia. vt cū q̄s die noctuqꝫ oīb⁹ viribꝰ laborat ꝑ acq̄sitiōe reꝝ tp̄aliū siue iuste siue iniuste. vel quocūqꝫ mō ipe pōt: siue sit cū deo siue nō minime curās: oēm solicitudinē adhi bens quō tp̄alia possit ꝯgregare: ⁊ cū tanta auiditate ꝙ nūq̄ satiat. Et in hoc cōpat in ferno. Aug. ad quendā comitē. Auar' infer no est silis. Infern⁹ enī' q̄ntoscūqꝫ deuorauerit nūq̄ dicit satis est. sic ⁊ si oēs thesauri cō fluxerint ī auaꝝ nūq̄ diceret satis est. Et ta lis ab adulatoꝛib⁹ no noiat auar⁹: ſꝫ ꝑuid⁹. Tertio dissolutio socialis iocūditas est noia ta. vt cū q̄s cōformat se alijs indifferent siue in licitis siue in illicitis: siue in bonis siue in malis. sicut in choꝛizando: saltādo: ⁊ ludendo: ⁊ sic de aliis. talis ab adulatoꝛib⁹ non no minatur dissolutus: sed socialis siue socius. Talis qui sic se conformat aliis in malis ⁊ illicitis: postmodū habebit societatē omniuꝫ demonum ⁊ dannatoꝛuꝫ: ⁊ carebit societate dei ⁊ omniū sctoꝝ. Quarto astutia ab ipsis adulatoꝛibus prudentia noiatur. vt scꝫ quā do q̄s est astutus ī mercātijs ⁊ in alijs suis negocijs: ⁊ lucrat mentiendo ⁊ decipiēdo ꝑ ximos. siue cū nouas adinuentiōes ⁊ inaudi tas inuenit vt sic ꝑximos decipere possit. ta les ab adulatoꝛibus huius mūdi prudentes nominantur. Vn̄ Luce. xvi. Filij hui⁹ seculi sunt prudentioꝛes filiis lucis in generatione sua. Quinto lata ꝯsciētia libertas animi no minat. vt cū quis sine timoꝛe dei viuit nihil curās nec timēs deū in cogitationib⁹: locutio nibus: siue in opib⁹: sed sine omni timoꝛe dei peccat. ⁊ que delectabilia sunt carni perpe trat. talis eniꝫ leuis ab adulatoꝛibus noiat: De quib⁹ dicit dn̄s Luc. vi. Ve vobis q̄ nūc ridetis. Sexto garrulitas affabilitas noiat vt cū quis est garrulosus siue vir siue mulier ⁊ scurrilia verba proferens nō curādo vtrū deum in hoc offendat. tales nominantur ab adulatoꝛibus solaciosi. In quib⁹ aliq̄ multū peccant concitando. scilꝫ homines animosos ad iracundiā. ad impatientiā. ⁊ ad blasphe miā: qui al's ex natura ⁊ ex senio mirabiles sunt ⁊ impatientes: ⁊ ī quocūqꝫ tales com moti sic peccant redundat in eos qui concita

uerunt illos. L Et ulterius habemus videre
quō virtuosi deridentur. q̄: primo quā quis ē ab-
stinens ⁊ vult viuere in parcitate q̄ tñ in ne-
cessarijs ↄtentatur: ⁊ bibit ceruisiā vbi bñ pos-
set bibere vinū: talis parcus ⁊ auarus noīatur.
q̄si nō audeat vti de bonis sibi ↄcessis. cū tñ
talis nō ꝓpter parcitatem: sed ꝓpter deū hoc
dimittit. q: scit se esse redditurū rōem de oib⁹
creaturis quō illis vsus sit. vel etiā iō in ab-
stinentia vult viuere vt pauperib⁹ eo melius
possit subuenire. Secūdo si quis diligit humi-
litatē exemplo xp̄i q̄ dicit. Discite a me q: mi-
tis sum ⁊ humilis corde. hūilitatē studet ser-
uare ī verbis ⁊ factis ⁊ nititur cauere scanda
lū timens illud dictū xp̄i. Mat. xviij. Ve ho
mini illi ꝑ quē fit scandalū. talis ab amatori
bus huius mūdi hypocrita noīatur. Tertio ma
turitas. s. cū quis mature incedit in verbis ⁊
factis cauens leuitatē mentis ostēdere. talis
maturitas amaritudo noīatur. Quarto quies
deuotiōis. vt cū quis nititur expellere extraneas
occupatiōes: ⁊ deo quietū ⁊ tranquillū cor of
ferre. talis quies deuotiōis pigritia noīatur.
Quinto simplicitas. cū quis sm̄ ꝓphetam in
simplicitate cordis q̄rit deū: ⁊ sm̄ dictū xp̄i
studet simplicitatē colūbe ostēdere. talis sim-
plicitas stultitia noīatur. ⁊ talis ab amatorib⁹
mūdi deridetur. Job. xij. Deridetur iusti simplici
tas. Sexto timor dei stricta ↄsciētia noīatur
scʒ cū quis timet deū ⁊ nō vult deū offendere
in verbis nec in factis. Septio fugere publi
cā ⁊ malā societatē: singularitas noīatur. vt cū
quis vult sibi p̄cauere a mala societate aduer-
tens illud dictū ps. Cū sancto sctūs eris: ⁊ cū
ꝑuerso ꝑuerteris. talis dicitur singularis: vel
despector ꝓximi. Octauo cū quis q̄rit iusticiā
⁊ exigit eā: austerus ⁊ impatiēs noīatur. No
no cū quis est bene conuersationis: ⁊ ꝓpterea
diligitur ab hoīb⁹: ille adulator noīatur. Decimo
si quis informatiōi ⁊ correctiōi ꝓximi intēdit:
p̄sumptuosus noīatur. ⁊ sic de alijs. M
Quintū ꝑtinet alienū est recursus. Sic sunt
q̄ sunt defensores malefactoꝝ ⁊ ad quos ma
lefactores hn̄t recursum. Ergo si potens es ⁊
in municipio tuo vel castro tuo fueris rapto
res cū suis rapinis reus eris oīm illoꝝ pctōꝝ
Si es receptor hospitū ⁊ recipis in domum
tuā hoīes nō bonos: ⁊ administras eis ciba
ria illicita ⁊ ꝓhibita. s. in q̄dragesima lacti
nia cū alś sunt sani ⁊ fortes ⁊ possunt bñ vti
cibo q̄dragesimali: ⁊ tu bñ hr̄es eis admini-
strare cibū q̄dragesimalē: sed ꝓpter lucrū ad
ministras eis q̄cquid desiderant. ⁊ cibū ꝓhi

bitū ab ecclia. Verbi grā. Sic reptū ē q̄
q̄dragesima i vna q̄rta feria i q̄ etiā fuit ↄ
gatia ⁊ cū h̄ fuit vigilia mathie apl̄i q̄ plic
fortes: sani: ⁊ robusti vsi sunt de lacticinijs
alś hn̄issent sufficiētiā de cibis q̄dragesima
lib⁹. In q̄ nō modicū peccāt tā comedentes q̄
etiā illi q̄ administrāt ꝓpter lucrū tpale eis illi
fercula. Et si aliquis hospes diceret. videāt ip̄i
q̄d ad me. Rn̄deo q̄ ex charitate dei ⁊ ꝓxi
mi obligamꝰ ꝓmouere ꝓximū in his q̄ sunt
salutis: ⁊ nō eis administrare occasionē peccā
Itē sicut pincerna ⁊ hospicio recipis malos
s. lusores: blasphematores: ⁊ lenōes q̄ cū me
retricib⁹ peccāt q̄s secū ducūt q̄ nō sunt legi
time vxores eoꝝ. ⁊ h̄ facis ꝓpter lucrū tpale:
reus eris oīm pctōꝝ illoꝝ. Itē paterfamilias
q̄ tꝫ famulū ⁊ famulā sibi peccātes i sua domo
reus erit illius pctī. Et breuiter q̄cq̄d i domo tua
ↄmittit q̄d ē ↄ deum ab his q̄s hospicio reci
pis sciēter eris tu reus eris. N Exēplū de his
q̄ hospicio recipiūt malefactores ꝓpter lucrū.
Legitur q̄ quidā tabnarius ꝓpinās vinū oēs tā
bonos q̄ malos hospicio recepit: ⁊ permisit
eos in domo sua ludere: chorizare: blasphe-
mare: inebriari: lenones ⁊ meretrices insil
peccare: ⁊ alia multa mala ꝑmisit fieri in do
mo sua ꝓpter lucrū tpale. Semel vna die dñi
ca cū vinū de cellario portaret ⁊ añ ianuā ex
portaret: hospitib⁹ extra domū sedētib⁹ q: do
mus plena erat hospitib⁹ ecce ventus turbinis cū
violentia rapuit: ⁊ sursū i aera leuauit i ↄspe
ctu totius ꝑpli. Et cū sic a demōib⁹ leuaretur cla
mauit ↄpuncto corde. O deus q̄d fiet de anima
mea. Tunc demones ꝑmiserunt eū cadere in
vno cāpo sup agrū vnū dicētes. Quia oblitus es
oīm trāsitoriorꝝ ⁊ corporis ꝓprij: vite: vxoris:
filioꝝ: atq̄ amicoꝝ tuoꝝ: ⁊ deū solum ꝓ aīa
tua ↄpūcto corde rogasti: iō nō possumus te vl
tra ducere. q: ip̄e n̄ vult nos ꝑmittere nr̄aʒ
i te exercere voluntatē: eo q̄ ↄpūcto corde in-
uocasti eū. ⁊ si h̄ nō fecisses: cū corpe ⁊ aīa te
ad infernū duxissemus. Et h̄ dicto disparuerūt.
⁊ postmodū iuuētus i cāpo reportatus ē ad domū
⁊ ꝑ aliquos dies decubuit. Et postq̄ ↄualuit
se emendauit ⁊ tabernā amouit: ⁊ amplius nū
q̄ ꝑmisit aliquē in domo sua ludere vel blas
phemare: vel chorizare siue alia mala exercē

Sermo. cxlv. ⁊ est ↄtinuatio precedentis.

B occultis meis mū
a da me: ⁊ ab alienis pce seruo tuo.
ps. xviij. Quantū ad secūdā par
tem p̄cedentis sermonis hic dicendū est de

quattuor peccata aliena. ¶ Unde dicendum sextum peccatum alienum est. Participatio in alienis. s. cum quis partem in lucro peccati habet: consequens etiam et partem habebit in pena. ut si inter emunt rapinam vel furtum: vel inde comedunt et bibunt: tales tenentur ad restitutionem pro quanto de illis rebus usi sunt. ut si sex vel comedissent unum pullum furtive ablatum teneretur restituere suam partem. Similiter agendum est de his qui a iudeis dona et munera receperunt. quia tales tenentur restituere ipsis iudeis sed ipsis a quibus ipsi iudei per usuras extorserunt: si habent noticiam eorum. Si autem non habent noticiam illorum: tunc restituere debent consilium sui confessoris: vel pauperibus vel ad pios usus. Idem dicendum de lusoribus: et de his qui dona per ludum acquisita recipiunt. Nam nullus cum lusoribus bibere nec comedere: nec pecunias ad ludum accomodare: nec etiam hos istos quos ad lumen exponunt recipere ... hij qui quando comburunt lumina pro uno denario recipiunt bene aliquando quattuor denarios in recompensationem: tales omnes tenentur ad restitutionem secundum consilium sui confessoris. Item iudices et reipublice prepositi qui permittunt panes et vinum minorari propter suum lucrum temporale: et omnes alij qui participant quomodo scienter in lucro peccati: ut uxores et pueri qui iniustas scienter hereditates et possident. ... legitur in Daniele. ca. xiiij. quod tam uxores et filij sacerdotum belis a rege combusti sunt. Septimum peccatum alienum est. Cum quis mortuo quod corripere et reprehendere tenetur. Unde ... commisit subditos: ut prelati et patribus ... tenentur subditos corripere. alias una ... dampnabuntur. Unde legitur de sacerdote heli ... Reg. iiij. Qui non correxit filios suos iniquitates: vel quia tepide correxit eos. ideo punitus est hic per mortem temporalem. quia fracta cervice de sella retrorsum et expiravit: ideo si ... descendit non invenio aliam causam: nisi quod ... eos non correxit: propter quod dominus subitanea ... eum interfecit. Unde cum filij a parentibus. et ... prelatis suis reprehenduntur nequaquam ... debent. Nam patres et prelati ad hoc ... alias cum eis dampnarentur. unde Ezech. iij. ... me ad impium morte morieris. scilicet superbia: avaricia: luxuria. et tu non annunciaveris ei neque locutus fueris. ipse in iniquitate ... morietur sanguinem eius de manu tua requiram ... omnia peccata que prelati possunt corrigere et non corrigunt ipsis imputabuntur: et propter eiusdem dampnabuntur ... Sapie. vi. Durissimum iudicium fiet his ... ¶ Ex quibus patet quod si confessor dire

confitentem redarguit: non propterea indignari debet: quia confessor ad hoc tenetur: quia bonus confessor potius debet duos vel tres bene expedire: quam decem negligenter: quia non est redditurus rationem de numero confitentium utrum paucos vel multos audiverit: sed qualiter eos expediunt et absolvit. Si autem confessor propter lucrum temporale negligenter expedit confitentes graviter peccat. quia secundum doctores qui scienter absolvunt aliquem quem coram deo probabiliter estimat vel scit non esse absolutum ipso facto peccat mortaliter. Videant ergo confessores quomodo absolvant pomposos homines qui non intendunt dimittere suam superbiam: immo ipso facto ostendunt suam superbiam in vestibus et in scissuris vestium: in longis caudis etc. Et sic etiam intelligitur de alijs peccatoribus qui ostendunt probabilia signa quod non habent firmum propositum abstinendi a peccatis. ut publici fornicarij et adulteri et concubinarij: qui concubinas in domo secum tenent: nec a se intendunt eas removere. Similiter usurarij et lusores et falsi mercatores qui nolunt restituere secundum consilium sui confessoris: Similiter et superbi chorizantes et torneamenta exercentes: qui servant adhuc illa ornamenta in quibus peccaverunt. Nam hoc est evidens signum quod tales non firmiter intendunt desistere ab illis peccatis. quia si iam resignarent illa ornamenta quibus non utuntur nisi ad peccandum: tunc in futurum oporteret eos sibi alia ornamenta superbie preparare. Unde verus penitens non solum postponit peccata sed etiam occasiones peccatorum. et hoc in illis apparet qui veraciter convertuntur et habent firmum propositum se emendandi: quia tales abijciunt habitum superbie: et capucia magna: et crinalia. et peplaceus quibus peccaverunt: et sic de alijs. ¶ Octavum peccatum alienum est peccatis non obstare: et hoc spectat ad prelatos et presides. Unde prelati et domini qui subditos suos non coherceant: sed dimittunt eos dampna pauperibus inferre: pullos: aucas: pecora auferre: fruges eorum equis in pabulum graminare: fructus hortorum et vinearum furari vel vi rapere: vel etiam pauperes vituperare: percutere: ledere: irridere. et male tractare: et non prohibent propterea dampnabuntur. unde Ezech. xiij. dicit dominus prelatis. Non ascendistis ex adverso: nec opposuistis vos murum pro domo israel etc. Diversi enim rectores ad hoc statuti sunt: ut unusquisque terram sibi subiectam in pace teneat. Et si forte ipse rector vel prelatus non spoliat subditos: tamen non resistit spoliatoribus. Et si esset terra ita ampla sicut ultra mare omnia peccata que fiunt in ea per raptores quibus resistere posset et non resistit: tunc de omnibus illis redditurus est rationem coram deo. Unde si presidentes possunt prohibere

mala ꝛ nõ faciũt dãnabũtur. Ideo vos q̄ vl'
q̄ pmittitis filios vr̃os vel filias turpia ꝯba
loqui ꝛ mala ppetrare: ꝛ videtis ꝛ nõ ꝯhibet:
ꝛ vos patresfamilias familiã vestraꝫ: ꝛ vos
iudices ꝛ potẽtes subditos vr̃os: si impedire
potestis talia ꝛ nõ facitꝭ. etiã si aliud malũ nõ
habueritis q̄ illud solũ: dãnabimini. Nonum
pctm̃ alienũ est. Non manifestare pctã ho-
minũ vt ab illis q̄ pñt ꝛ debẽt ꝛ tenent corri
gere corrigant. Unũ quicũqꝫ scit piculũ alioꝝ ꝛ
eos nõ auisat ꝛ pmunit siue sit in corpe siue
in reb⁹ siue in aĩa: cũ tñ bñ posset eos pmuni
re dãni re⁹ erit si nõ fecerit. Sic similit' si tu
scis aliquẽ peccare ꝛ posses hoc manifestare
vt impediret ꝛ manifestaret: si nõ feceris re
us eris. Itẽ si tu scis res furatas circa aliquẽ
retentas iniuste ꝛ non vis dñõ rei intimare:
vt exinde suã rem rehabere ꝛ recupare pos-
sit: cũ tñ hoc licite ꝛ cõmode possis: re⁹ eris co
ram deo illi⁹ pctĩ ꝛ dãni. Itẽ si videris aliquẽ
alteri dãnũ inferre in agro siue in prato siue
in horto: ꝛ cũ ꝓclamares ad eũ idẽ fortassis
cessaret a dãno inferendo: si ꝯtẽpseris vl' ne
glexeris hoc facere in subsidiũ dño rei: tunc
re⁹ es corã deo. Sꝫ aliq̄ dicũt cũ aliã iniuste fie
ri vident: quid hoc ad me ptinet. Rñdeo q̄
ex p̄cepto fraterne charitatꝭ q̄libet tenet p̄e
uenire piculũ sui ꝓximi ĩ corpe ꝛ in aĩa: cũ bñ
cõmode põt. Exemplũ. Si videres cecũ trã-
sire circa foueã ꝛ nõ p̄munires eũ: si caderet
in foueã ꝛ moreret' homicida illi⁹ esses corã
deo. Itẽ cũ in sinodo p̄cipit' oĩb⁹ in eadẽ par-
rochia exñtib⁹ vt manifestẽt crimĩa publica
ad corrigendũ ea: q̇d q̄dã nõ curãt. ꝛ ideo mi
serabilit' seipos dãnant. Ergo q̄cunqꝫ causa
cõsanguinitatꝭ vel familiaritatꝭ: vel causa lu-
cri nõ ꝓderet pctm̃. q̇d ꝓdendũ esset s̃m iu
ra symoniã ꝯmitteret ꝛ grauit' peccaret. Itẽ
q̄cunqꝫ sciret hereticũ vel phitonissaꝫ ꝛ non
ꝓderet mortal'r peccaret. q꞉ meli⁹ ẽ tales cor
ruptores fidei ꝓdere p̄latꝭ ecclie q̄ diu val-
de in pane ꝛ aqua ieiunare.

De articulis fidei. Sermo. cxlvi.

OMnis qui viuit et
credit in me nõ moriet' in etnũ
Ioh. xi. A Sciendũ q̄ fides
freq̄nter ẽ p̄dicãda fidelib⁹: ꝛ etiã ab eis di
ligenter custodiẽda. q꞉ fides est fundamẽtũ
oĩs boni. Apl's. i. Coꝝ. iij. Fundamentũ ali
ud nemo põt ponere p̄ter illud q̇d positũ est.
q̇d est iesus xps. i. fides iesu xpi. Unũ Aug⁹
Fides est bonoꝝ oĩm fundamentũ. Fides ẽ
humane salutis initiũ: sine hac nemo ad fi
oꝝ dei numeꝝ ꝑuenire põt. Heb. xi. Impos
bile est sine fide placere deo. Ergo vt deo pl
cere possim⁹ debem⁹ habere fideꝫ rectã inte
grã ꝛ firmã. Quia s̃m aplm̃ ad Heb. x. Iu
stus ex fide viuit. Nos igit' ex quo de fide ce
leste locuturi sum⁹: tunc ẽ notandũ q̄ ĩ sym
bolo apl'oꝝ sunt. xij. articuli fidei s̃m numer
xij. apl'oꝝ a quib⁹ cõpositũ ẽ. Nam apli ꝯgre
gati descripserũt. xij. articulos fidei in p̄mo
cõcilio. de quo h̃r Act'. xv. Cui⁹ p̄ma diffini
tio fuit data p beatũ petrũ. Et est sciendũ q̄
beat⁹ paul⁹ nõ habet' ibi. q꞉ p̄tũc nõ fuit ele
ctus in aplm̃: nec etiã ipe est vn⁹ de numero
duodenario. Et p̄m⁹ articul⁹ ꝑtinet ad pa-
trem: ꝛ sex ꝑtinent ad filiũ: ꝛ quinqꝫ vltimi ad
spm̃sctm̃. Pro quo notandũ q̄ null⁹ dubita-
re dꝫ: s̃ quilibꝫ xpian⁹ tenet' credere trinita
tem ꝑsonaꝝ: ꝛ vnitatẽ essentie diuine: nec tñ
curiose ꝑscrutãda est beata trinitas s̃ simpli
citer credẽda. Bern. Scrutari hoc temeri
tas est: credere pietas: noscere vita eterna.
Quõ beata trinitas multipliciter ꝓbet'. Hoc
q̄re ante sermo. lxxv. O altitudo ꝛc. B
Ulterius sciendũ q̄ istos. xij. articulos fidei
q̄libet hõ tenet' credere. ꝛ q̄ in vno articulo
erraret nec firmiter crederet talis esset ĩ sta
tu dãnationis. q꞉ absqꝫ vera fide null⁹ salua
bitur. Marci. xvi. Qui nõ crediderit ꝯdẽna
bitur. Et insup q̄libet hõ cũ ad annos discre
tionis ꝑuenerit tenet' addiscere orõnẽ dñicã
salutationẽ ãgelicã: ꝛ symbolũ apl'oꝝ: si vult
accipere sacramentũ eucharistie. Et p̄mũ ar
ticulũ posuit beat⁹ petr⁹ dicẽs Credo in deũ
patrẽ omnipotentẽ creatoreꝫ celi ꝛ terre. s̃m
Augu. Creatorẽ oĩm reꝝ visibiliũ ꝛ inuisibi
liũ. Contra hunc articulũ dicũt manichei: vi
sibilia esse creata a p̄ncipe tenebraꝝ. inuisibi
lia vero a deo. Que heresis odibilis est deo
ꝛ hoĩb⁹ ꝛ oĩb⁹ creaturis. Deo: q꞉ talis here
sis deo suũ dominiũ minuit: qꝛ visibilia ei⁹
dominio ei⁹ subtrahit. Hoĩbus. q꞉ ꝯtumeliã
eis facit cũ ex parte q̄ visibiles sunt diabolo
eos attribuit. Imo talis heresis dehonestat
oẽs visibiles creaturas dũ eas a diabolo dic
esse creatas. Ex quo pꝫ q̄ q̄libet xpian⁹ debꝫ
firmiter deũ credere esse ceratorẽ oĩm reruꝫ
visibiliũ ꝛ inuisibiliũ: ꝛ q̄ nõ est aliq̄s vermi
culus in natura quin a deo sit creatus. C
Itẽm sciendum q̄ ex consideratione isti⁹ ar
ticuli homo dirigitur ad tria. Primo ad gra
tiarũactiones. Quia ex quo deus est creator
oĩm creaturaꝝ certũ est q̄ quicquid sumus

vel habem⁹ q̄ hoc a deo sum⁹ vel habemus i. Cor.iiij. Quid habes qḋ nō accepisti. ps. Dn̄i ē terra ꝛ plenitudo ei⁹. Sed ex quo oīa a deo habem⁹: tūc merito tenemur ei gratia rū actiones referre. ps. Quid retribuaȝ dn̄o p oib⁹ que retribuit mihi. Vn̄ Criso. in ser. Liberalissim⁹ est de⁹. q̄ta tibi largit⁹ est ad sustentationē: q̄ta ad eruditionē. q̄ta ad correctionē. q̄ta etiā ad delectationeȝ. ꝛ hec oīa gratis dedit. Secundo inducimur ad bn̄ vtē dū rebus creatis. Nam creaturis debemus vti ad hoc ad qḋ create sunt. Sūt aūt create ad duo. Pri͛o ad gloriā dī. Prouer. xvi. Uniuersa ppt̄ semetipm. i. ad gl͞iam suā opat⁹ ē de⁹. Secūdo creature create sūt ad vtilitatē hoīs Ergo vti debem⁹ creaturis ad honorē dei et ad vtilitatē ppriā. Sȝ heu plures sūt q̄ non regratiant deo de creaturis suis. imo sepius abutūtur donis dei. Vn̄ Augu. de ciuit. dei. Quisq̄s bn̄ficia dei nō videt cec⁹ est: nec laudat ingrat⁹ est. quisq̄s reluctat in laudādo insan⁹ est. Sciendū etiā q̄ isti multū timere debent q̄ male vtunt creaturis ꝛ donis dei q: de his districtā reddituri sunt rōnē. Vn̄ Criso. sup Math. In die illa nihil est qḋ nō videam⁹ vbi celū ꝛ terra: aqua: sol: ꝛ luna. dies noctes: ꝛ tot⁹ mund⁹ stabūt aduersus nos i testimoniū pctōꝝ nr̄oꝝ. Et si oēs tacerent: tn̄ cogitationes nostre ꝛ ip̄a opa nr̄a aduersuȝ nos stabūt ante oculos nostros: accusantes nos corā deo dicente ap̄lo. Roma. i. Cogitationes inuicē accusantiū ꝛc̄. Tertio inducimur ex illo articulo ad cognitionē hūane dignitatis. q: de⁹ oēs creaturas creauit ppt̄ hoīem ꝛ subiecit eas hoī. Gen̄. i. Dn̄amini piscibus maris ꝛ volatilib⁹ celi ꝛ vni. ꝛc̄. ps. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ oues ꝛ boues ꝛc̄. Est ergo hō tāte dignitat̄ q̄ dȝ preesse oib⁹ creaturis. ꝛ subesse deo. ¶ Secūdū articulū posuit iohānes euāgelista dicēs. Et in iesū xp̄m filiū dei vnicū dn̄ȝ nostrū. Credere eñ debemus q̄ iesus xp̄s ē vnigenit⁹ ꝛ ver⁹ fili⁹ dei: ꝛ q̄ fuit cū p̄re eternalit̄: ꝛ q̄ ē alia psona a p̄re. ꝛ q̄ est vni⁹ nature ꝛ substātie cū p̄re et est patri similis ꝛ coetern⁹. Vn̄ Joh. x. Ego ꝛ pater vnū sum⁹. s. s̄m formā dei. ꝛ pat̄ maior me ē. s. s̄m formā serui ꝛ hūanitat̄. Seq̄t dn̄m nostrū. Ubi sciendū q̄ libent̄ debem⁹ habere xp̄m p dn̄o ppt̄ quinq̄ cōditiones Pri͛o q: est nobilis. Luc. i. Altissimi fili⁹. ps. Magnus dn̄s ꝛ laudabilis nimis: ꝛ magnitudinis ei⁹ nō est finis. Secūdo q: mansuet⁹ ergo agnus nominatur. Joh. i vbi dicit iohes baptista. Ecce agnus dei. Vn̄ etiaȝ Esa. liij. Et q̄si agn⁹ corā tondēte se obmutescet. Tertio q: fortis ad ptegendū ꝛ liberandū nos a malo. ps. Dn̄s ptector vite mee a quo trepidabo. Quarto q: nos creauit. ps. Ipse fecit nos ꝛ nō ip̄i nos. Insup nos redemit pprio sanguine suo. Ap̄ls. i. Cor. vi. Empti enim estis precio magno. Quinto q: larg⁹ ē ad remunerandū suos seruos. Aug. li. xxij. de ciui. dei. Ipse de⁹ erit finis desideriorꝝ nostroꝝ q: sine fine videbitur. sine tedio amabitur: sine fatigatione laudabitur. Item Augu. in eodem li. Qḋ de⁹ preparauit diligentib⁹ se fide nō capitur: spe nō attingit: charitate nō apprehendit: desideria ꝛ vota transgredit. acquiri potest: estimari nō pōt. ¶ Tertiū articulū posuit Jacobus maior frater iohannis euāgeliste: qui ambo fuerūt filij zebedei dicens sic. Qui conceptus est de spiritu sctō: natus ex Maria virgine. Ubi sciendum q̄ non solum est necessariū xp̄iano credere filium dei: s̄ etiā necessariū est credere ei⁹ incarnationē p quā nobis visibilis apparuit. Baruch. iij. Post hec in terris visus est ꝛ cū hominibus puersat⁹ est. Queritur hic quō incarnatio xp̄i facta est. R̄ndeo. postq̄ angelus gabriel fuit missus ad beatā virginē mariam. vt habet Lu. i. ꝛ ip̄a. s. maria credidit ꝛ ꝯsensit: tūc sp̄ussanct⁹ supuenit in eā ꝛ sanctificauit ꝛ fecundauit eā: ꝛ formauit i instāti de purissimo sanguine virginis marie: vel vt alij dicūt de purissimis ei⁹ humorib⁹ corpus xp̄i: ꝛ in codē instanti in quo formatū est corpus creata est aīa ex nihilo. ꝛ hec i eodeȝ instanti cōiuncta est corpi organizato. Et illa duo. s. corp⁹ ꝛ aīa simul mox fuerūt diuinitati vnita i filij dei psōa. Et q̄ dr̄ de sp̄ussancto cōcept⁹ p hoc excludunt carnales cōmixtiones. Vn̄ canit in hymno. Non ex virili semine: s̄ mistico spiramine verbū dei factū ē caro. Qui sp̄ussctūs s̄m Henri. de vrima. sup simbolū illā ꝯceptionē mūdā ab oī pctō reddidit qḋ nunq̄ factū est in aliquo puro hoīe Licet eñ aliq̄ nati sint sine pctō ꝛ scti͛ficati i vtero matris. sicut beata v̄go Maria. iohānes baptista ꝛ ieremias: tn̄ in pctō origīali sūt cōcepti. ꝛ s̄m rōem seminalē descenderūt ab adam: xp̄s aūt nō solū nat⁹ est: s̄ etiā cōceptus fuit sine pctō a sp̄ussancto. Augu. Solus redēptoris est esse sine peccato. Item sciendū q̄ q̄uis tota trinitas opata sit incarnationē xp̄i: q: opa trinitatis ab extra sūt indiuisa: tamē solus filius est incarnat⁹: vt dic

btūs Aug. de fide ad petrū. Et Augu. ponit
tale exemplū. Si tres puelle tenerēt vnā tu
nicā: et vna ex illis illā indueret. tūc illa indui
tio fieret a tribꝰ puellis: sed tamē nisi vna ea
solū indueret. Et aliꝰ doctor ponit tale exem
plū. Si tres. s. petrꝰ: iohannes: et andreas si
mul agerēt rubricādo andreā rubricatio an
dree fieret ab his tribꝰ simul: attamē solꝰ an
dreas rubricaret. ¶ Sequitur. Natus ex
Maria virgine. Circa qđ notandū ꝙ glori
osa virgo Maria virgo cōcepit: virgo peperit
et etiā post partū virgo permansit. Queritur hic
quare xp̄s natꝰ sit de beata virgine maria. Re
spondetur sm̄ Mauri. de vrina. ꝙ triplex ē sta
tus hūane nature. s. cōiugalis: vidualis: et vir
ginalis. Primꝰ bonꝰ: secundꝰ melior: tertius
optimꝰ. Quicqd aūt optimū est deo attribui
tur. ideo cōueniens fuit vt de virgine nasceretur.
Et in hoc etiā ōndit xp̄s excellentiā status
virginitatis. Aug. Unicꝰ virginis sancte par
tus oīm sanctaꝝ virginū est decus. Secūdo
sm̄ aliū doctorē. Per euā virginē facta ē perdi
tio. sic ecōuerso p virginē Mariā facta ē re
paratio. Unde canitur. Paradisi porta p euā cū
ctis clausa est: et p virginē Mariā iter patē
facta est. Tertio vt veritas prophetie adim
pleretur. Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet et pariet
filiū. ¶ Quartū articulū posuit andreas
dicens. Passus sub pontio pilato: crucifixus
mortuꝰ: et sepultꝰ. Ubi sciendū ꝙ sicut crede
re debemꝰ incarnationē filij: ita necessariū ē
credere passionē et mortē eiꝰ. qr sm̄ Grego.
Nihil nobis nasci pfuit: nisi redimi pfuisset
Ubi aduertendū est circa passionē xp̄i. Pri
mo qs patitur. Rn̄deo. dei filiꝰ sūme benedictꝰ
xp̄s Marie filiꝰ. Secūdo q̄ et qualia patitur.
Rn̄deo. patitur in rebꝰ exterioribꝰ spoliationē
qr in cruce nudꝰ pependit: nec haustū aque ha
buit. In corpe amarissimā afflictionē et dolo
rē: qr a planta pedis vsq3 ad verticē capitis nō
fuit in eo sanitas. In aīa maximā tristiciam
Unde dicit. Tristis est aīa mea vsq3 ad mor
tem. Tertio a qbus patitur. Rn̄detur a princi
pibus et ministris: a iudeis et gentilibꝰ. ps.
Quare fremuerūt gentes et populi medita
ti sunt inania: Astiterūt reges terre et princi
pes cōuenerūt in vnū aduersus dn̄m et aduer
sus xp̄m eiꝰ. Quarto quare patitur. Rn̄deo. ꝙ ppter
peccata nr̄a et salutē nostrā. Esa. liij. Ipse autē
vulneratꝰ est ppter iniqtates nr̄as: et attritꝰ ē
ppter scelera nr̄a. Quinto qđ coegit eū. Rn̄
deo. maxima charitas quam habuit ad nos
Apoc. i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nr̄is
in sanguine suo. Roma. v. Cōmendat autē deus
suam charitatē nobis: qm̄ cū inimici essemꝰ xp̄s
p nobis passus est: et mortuꝰ iustꝰ p iniustis
¶ Sequitur. Sub pontio pilato. Pro quo
sciendū ꝙ pontiꝰ est cognomē ab insula ponti
nominatū. Sed pilatꝰ est pprium nomē. Et ipse
erat gentilis et malꝰ et indignꝰ pane. Qr sm̄
Aug. Peccator nō est dignꝰ pane quo vesci
tur. A quo malo homine xp̄s est sententiatꝰ et
iudicatꝰ ad mortē. Itē sciendū ꝙ Uincentiꝰ
in speculo hystoriali dicit ꝙ pilatꝰ accusatus
est in multis corā vitellio preside syrie. Primo
de morte hoīm innocentū: quos occiderat.
Itē ꝙ ymagines gentiliū ponebat in tēplū.
Itē ꝙ pecuniā positā in corbonā redigebat in
suos vsus. inde faciens aqueductū in domū
suā. Et p his missus ē in exiliū: et ibi incidēs in
multas calamitates se pprijs manibꝰ interse
fecit. Item notādū ꝙ tunc xp̄s passus est sub
vno pilato iudice. s. qui sic noīabatur. nūc quo
tidie in suis membris a multis patitur. Mat.
xxv. Qđ vni ex minimis meis fecistis mihi fe
cistis. Et ideo si iniuriā pateris a iudice iniquo no
li tamen murmurare: sed memento dominū nostrū
iesum xp̄m iniuriose passum sub pontio pila
to. Itē si subditꝰ es et habes platū corruptorē
et prementē te contra iusticiā sis patiens: qr ipse
est tuus pilatꝰ. Si mulier es et habes virum
furiosum te persequentē sis patiens: qr ipse ē pi
latus tuus. Si seruus es et habes impiū do
minū et crudelē te molestantē sis patiēs: qa
ipse est pilatꝰ tuꝰ: et sic de alijs. Et oēs illi pre
dicti debent esse patientes: qr p his tribulati
onibꝰ habituri sūt premiū magnū in celo. Ma
thei. v. Beati estis cū maledixerint vobis ho
mines et persecuti vos fuerint et dixerint omne
malū aduersus vos mentientes ppter me gau
dete et exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē in ce
lis ¶ Quintū articulū posuit philippus di
cens. Descēdit ad inferna. Circa quē articu
lum primo queritur quo tpe vel qua hora xp̄us
descēdit ad inferna. Rn̄detur sm̄ Tho. ꝙ sta
tim qm̄ aīa xp̄i a corpe separata fuit tūc aīa xp̄i
diuinitati vnita descēdit ad limbū patrū: et
mansit ibi ab hora mortis xp̄i q̄ fuit sexte ferie
nona vsq3 ad horā resurrectiōis. Et hoc fu
it tp̄s quadraginta horaꝝ. qr diluculo dici dn̄i
ce resurrexit: et eadē hora resurrectionis edu
xerat pr̄es de limbo. Et in die ascēsionis sue
pduxit istas aīas ad celū: quas in die resurre
ctionis eduxerat de limbo. vn̄ Aug. in ser. de
resurrectiōe dn̄i. Sicut cū dn̄o resurrexerūt.
ita cū eo ascendēte ipsi etiā ascēdisse credunt

Item sciendũ q aĩa xpi fuit separata a corpe: et diuinitas semp pmansit cũ aĩa descendente ad inferna: et etiã cũ corpe in sepulchro iacẽte. Item sciendũ q ante xpi passionẽ quattuor fuerũt receptacula aĩaꝝ. Primũ receptaculũ fuit infern⁹ dãnatoꝝ. Et ad hũc locũ xps non descẽdit: nec ab illo aliquẽ liberauit. qa in inferno nulla est redemptio. Uñ Greg⁹. xi. li. moral. Nequaq̃ vltra mĩa parcent libe rat: quos semel in locis penalib⁹ iusticia iudicantis dammat. Ergo p talib⁹ dãnatis nõ est orãdũ. Uñ Aug. Si scirem aĩam patris mei in inferno nõ plus orarẽ p ea q̃ p diabolo. Secundũ receptaculũ est limbus puerorũ. i. illoꝝ infantiũ in pctõ originali decedẽtiũ: qui limbus est supra infernũ: et ibi ẽ pena dãni .i. carẽtia visionis diuine: et nõ pena sensus .i. sensibilis pena nõ est ibi. Et sũt ibi tenebre exteriores et interiores .i. carentia gratie: et etiã carentia visionis diuine. Ad illũ locũ xps etiã nõ descẽdit: nec ab illo aliquẽ libauit Ratio huius est. q: isti paruuli nõ fuerũt capaces gre iesu xpi et fruct⁹ redẽptionis iesu xpi. Tertiũ receptaculũ est purgatoriũ: et est supra limbũ pueroꝝ i quo est ignis corpalis in quo aĩe illoꝝ puniunt: qui hic i hac vita penitẽtiã suã nõ ipleuerũt vsq; ad satisfactionẽ condignã. Queritur vtrũ illi q fuerũt in purgatorio liberati sunt qñ xps descẽdit ad limbum patrũ. Rñdetur q nõ oẽs: s; solũ illi q p tunc fuerũt purgati sufficient: vel meruerunt b q p illo tpe .s. in descensu xpi liberari debuissent. Quartũ receptaculũ et supremũ est limb⁹ sanctoꝝ patrũ: vbi fuit carẽtia visionis dei: et nulla pena sensibilis. Ad istũ locũ xps descẽdit et cũ fregit: et sanctos patres inde eduxit. Ex isto articulo habem⁹ duo documenta. Primũ q habere debem⁹ spem de deo. q: si illos q fuerũt i limbo visitauit: tũc quilib; nostrũ põt ↄfidere q nos in tribulationib⁹ nostris nõ derelinquet. Uñ ps. Cũ ipso sum in tribulatione eripiã eũ et glorificabo eũ. Secũdũ documẽtũ ẽ q debem⁹ subuenire aiab⁹ primoꝝ. Si eñ xps descendit ad iferos vt suos caros amicos liberaret et nos exẽplo xpi debem⁹ subuenire aĩab⁹ amicoꝝ et parentũ p suffragia: q sunt fm Greg. p orationes: elemosynas: ieiunia: missas et per alia opa bona. Uñ ipi clamãt ad nos illud. Job xix. Miseremini mei miseremini mei: saltem vos amici mei. Sextuz articulũ posuit sanct⁹ Thomas dicẽs. Tertia die resurrexit a mortuis. Et istũ articulũ Thomas cõuenienter posuit: qa in illo prius dubitauit et de eo post plene certificatus est. vt hr̃ Joh. xx. vbi xpus dixit Thome. Infer digitum tuũ huc et vide man⁹ meas: affer manũ tuã et mitte in latus meũ et noli esse incredulus: s; fidelis. Unde sanctus Tho. de aquino dicit q sanct⁹ Thomas apls non solũ vidit vulnera xpi: s; et tetigit. Et est sciendũ q xps ante tertiã diẽ resurgere noluit ppt mortis pbationẽ. Si eñ statim resurrexisset nõ fuisset creditũ q vere mortu⁹ fuisset. Sed sicut in ore duoꝝ vel triũ stat oẽ verbũ. sic in trib⁹ dieb⁹ experiri possumus oẽ factum. Ultra vero tres dies noluit differre resurrectionẽ suã ppt aploꝝ ↄsolationẽ q remanserũt in errore timore et dolore. s; ipe resurgens eos certificauit: cõfortauit et letificauit. Item notanduz fm Henri. de vri. Sicut necessariũ est nobis credere q xpus mortu⁹ fuit: ita etiaz q a mortuis resurrexit. q: hoc valet ad subleuationẽ spei nostre. Qr mẽbris datur spes a cõsideratione capitis. qr sicut xps resurrexit a mortuis et nos resurgemus.

Sermo. cxlviij. Et est ↄtinuatio pcedentis de ceteris articul' fidei.

Assũptus est in celũ et sedet a dextris dei. Mar. xvi. R. Istũ articulũ posuit beat⁹ Bartholome⁹. Et in articulo isto attendere debem⁹ magnitudinẽ virtutis dei: q: ascendit in forma humana cũ corpe et aĩa .s. de mõte oliueti: q distat a hierusalẽ p mille passus: et psentibus ipis aplis cuz beatissima virgine Maria et alijs mulierib⁹ q secute sũt eũ a galilea: et corã septuagintaduob⁹ discipulis. Et verisimile est q nõ solũ iam dicti psentes fuerunt in mõte oliueti. s; etiã multi alij discipuli xpi occulti ppt metũ iudeoꝝ ibidẽ etiã fuerunt. vt Nichodem⁹. Gamaliel. Joseph ab arimathia: et plures alij q venerũt cuz aplis ad montẽ oliueti vt viderẽt xpm dñm suum ascendere in celũ. Dicit etiaz magister historie q facto prandio in die ascensionis: cõgregauerũt se in mõte syon xpi discipuli: et exierunt cũ pcessione i montẽ oliueti: vt viderẽt xpm ascendere cũ potentia magna. Itẽ sciendũ q xps ascendit gaudenter. fm illud ps. Ascendit de⁹ in iubilatione et c. Nec ipe sol⁹ gaudebat: s; etiã ipi homines q fuerũt psentes Similit ipsi angeli et oẽs aĩe q ab eo de limbo liberate fuerũt. videl; sanctoꝝ patrũ: pphetaꝝ: patriarchaꝝ: sanctoꝝ innocẽtiũ. scti Johannis baptiste: et coꝝ oĩm iustorum qui

fuerūt ab initio mūdi mortui ⁊ purgati. Me
autē singule cū xp̄o ascenderūt ⁊ fuerūt ī ma
xima iubilatione. ⁊ hoc voluit signare p̄s. di
cens. Ascendēs in altū captiuā duxit captiui
tatem. i. illos qui fuerāt capti in limbo infer
ni. ¶ Octauū articulū posuit Mathe⁹ di-
cens. Inde ventur⁹ est iudicare viuos ⁊ mor
tuos. Vñ sciendū est ꝙ quilibȝ xp̄ian⁹ tene
tur credere futurū iudicium. q: est articul⁹ fi
dei. Et iste nobis incutere dȝ timorē magnū
q: de oībus reddituri sum⁹ in eo ratione di-
strictam. Vñ Eccl'i. xij. Cuncta que fiūt ad-
ducet dñs ad iudiciū. Nam reddituri sumus
rationē de cogitationib⁹ nostris. Vñ Gre.
Sic deus cogitatiōes vniuscuiusqȝ cōsiderat
sic cunctos gressus dinumerat: vt nec minu-
tissime cogitationes que apud nos vsu vilue
runt in ei⁹ iudicio indiscusse remaneant. Sa
pientie. i. In cogitationib⁹ impij interroga-
tio erit. Item de oībus verbis. Math. xij.
De oī verbo ocioso quod locuti fuerīt hoīes
⁊c̄. Item de oībus opibus nostris que gessi
mus in corpe. s. de oī gressu: visu: tactu: audi
tu: ⁊ sic de alijs. Vñ apl's. ij. Cor. v. Omēs
nos manifestari oportet an̄ tribunal xp̄i: vt
referat vnusquisqȝ put gessit in corpe suo: si-
ue bonū siue malū. Item de reb⁹ temporalib⁹
quō lucrat⁹ es illas: quō posedisti: ⁊ quō ex-
pendisti. Itē quilibȝ de officio ⁊ artificio suo
scȝ faber: sartor: sutor: pistor. ⁊ sic de alijs. Si
militer ⁊ officiales ⁊ magister ciuiū: ⁊ sic de
alijs. Itē quilibȝ de statu suo siue matrimoni
ali siue viduali: siue virginali quō quisqȝ fm
statum suū vixerit. ¶ Nonū articulū po-
suit Iacobus minor frater Symonis ⁊ iude
dicens. Credo ī spiritūsanctū. Sicut eñ cre
dim⁹ in patrem ⁊ filiū: sic ⁊ in spiritūsanctū
credere nos oportet: cū sit ipsi patri ⁊ filio cō
substantialis: ⁊ eq̄lis ⁊ eiusdē essentie cū pa-
tre ⁊ filio. Ergo de necessitate salutis tenet
quilibet xp̄ian⁹ credere ꝙ spūs. sanctus ꝓce-
dat a patre ⁊ filio. ⁊ in isto articulo greci er-
rant q̄ dicunt ꝙ spūssanct⁹ solū a patre ꝓce
dat ⁊ nō a filio: qd̄ falsū est ⁊ ꝯtra fidē xp̄i-
anam. Vnd̄ canitur in simbolo misse. Qui a
patre filioqȝ ꝓcedit. Unde etiā ab apostolo
Spūs filij nuncupat. Gala. iiij. Misit de⁹ spi
ritū filij sui in corda vr̄a ⁊c̄. Si ḡ spūs filij ē
vtiqȝ est a filio: ⁊ ita planū est ꝙ ꝓcedit ab
eo. Item sciendū ꝙ spūssanct⁹ ab omib⁹ desi
derandus est. q: ꝑ ip̄m viuificat hō. Ioh. vi.
Spūs est q̄ viuificat. Nam qui caret spūsan
cto mortu⁹ ē. Naȝ sicut spūs rōnalis necessa-
rius est corpori vt illud viuificet: si eñ aufe
ratur spūs corp⁹ in puluerē reuertet. Eodē
modo spūssctūs habet se ad aīam. p̄s. Aufe
res spm̄ eorū ⁊ deficient. Etiā necessarius est
nobis spūsſctūs. q: nō nisi ꝑ eū a malo libe
ramur ⁊ bonū opamur. Vñ Augu⁹. in li. de
gr̄a. Desiderate auxiliū gr̄e: q̄ sola oēs libera
mur a malo: sine q̄ nullū ꝓrsus siue cogitādo
siue volēdo: siue amādo: siue agendo faciam⁹
bonū. ¶ Decimū articulū posuit Symon
dicens. Sanctā ecclesiam catholicā. Et sciēdū
ꝙ sic intelligit ille articul⁹. credo in spūsan
ctū sanctā eccl'iaȝ sanctificantē. Et est sciēdū
ꝙ eccl'ia est ꝯgregatio fideliū. Et quilibȝ hō
in gr̄a existēs est membrū eccl'ie sancte: ⁊ xp̄us
est caput eccl'ie. Vñ apl'us ad Ephe. v. Vir
est caput mulieris: sicut xp̄s est caput eccl'ie.
Est autē sancta eccl'ia in tres partes diuisa
Una est in mūdo q̄ adhuc ē in timore ⁊ ex-
pectatōe. Secūda ē in celo q̄ est sine timore ⁊
sine expectatōne. Tertia ē in purgatorio que
medio modo se hȝ. q: ē in expectatiōe cum ad
huc gl'iam vite nō habeat: est tñ sine timore.
q: hȝ liberū arbitriū in bono ꝯfirmatū. Istas
tres partes eccl'ie repñsentāt tres partes sa
cramenti eucharistie q̄ in altari fiunt. ¶
Undecimū articulū fm Henri. de vrimo. cō
posuit Iudas thadeus frater Symonis et
Iacobi minoris dicēs. Sanctorū communionē
remissionē pctōꝝ. Pro quo sciendum ꝙ san
ctorū cōmunio ē bonorū spūaliū ꝑ sanctos ac
quisitorū ꝯgregatio. Vñ inter alia q̄ sūt nobis
credenda etiā sanctorū cōmunicatio in eccl'ia
credenda est. Nam omēs xp̄iani existētes sine
pctō mortali: participes sūt oīm bonorū q̄ fi
unt ī eccl'ia ꝑ quodlibȝ mēbrū eccl'ie. Sicut
si candela accendat ꝓ aliquo hoīe specialit
oēs q̄ cū eo sunt beneficiū candele pcipiūt: ni
si in visu impediant. s. obstaculo pctī mortal
qd̄ obtenebrat itellectū ⁊ inficit affectū. iuxta
illud p̄s. Participē me fac de⁹ oīm timentiū
te. Ratio aūt q̄re cōmunia sunt bona eccl'ie
est charitas ⁊ vnitas fideliū. q: charitas nō
querit que sua sunt s̄ quod vtile ⁊ bonū est
multis: idō ip̄a est distributrix bonorū q̄ fiūt
in eccl'ia. Hoc etiā pōt ꝓbari. Primo in homie
in quo cibus cū fuerit bene digestus dirigit
ad singula membra sana. Secūdo ꝓbat hoc
in arbore in qua humor ꝑ radicē attract⁹ di
uiditur ī singulos ei⁹ ramos: saltē nō aridos
Quo ad secundā partē p̄ntis articuli. s. de re
missione peccatorū firmiter est credendū ꝙ
omē peccatū siue sit actuale siue originale in

ecclesia potest remediari et mederi. Nam per baptismum tollitur omne peccatum in baptizato sive fuerit accedente sive ille baptizatus sit adultus sive paruulus. Item post baptismum quotienscumque quis lapsus fuerit in peccatum sive sit mortale sive veniale poterit per veram penitentiam reparari. Ergo firmiter credere debet quilibet quod in ecclesia catholica est remissio omnium peccatorum et in nulla alia secta quia extra ecclesiam non est salus. Et contra istum articulum faciunt homines desperati qui propter magnitudinem vel multitudinem peccatorum desperant quod est maximum peccatum. Unde Isido. de sum. bo. Desperatio est peior omni peccato. Unde etiam Aug. sup Job. De nemine desperandum est in hac vita. Solum enim desperationis crimen est quod mederi non potest. Ergo credere debet cuius remissionem peccatorum quantumcumque etiam magnus sit peccator et si mille milia peccata mortalia commisisset. Et secundum Ber. Maior est dei pietas quam cuiusuis iniquitas. Sicut enim scintilla in medio maris ita omnis malicia hominum ad misericordiam dei. Duodecimum articulum composuit Mathias dicens. Carnis resurrectionem et vitam eternam amen. Credere debemus quod omnes homines simul resurgent in die novissimo unde Joh. vi. Veniet hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei et qui audierint vivent. Unde Apostolus i. ad Cor. xv. Omnes quidem resurgemus s. tam boni quam mali. Unde credendum est omni christiano quod quilibet homo idem in numero cum eodem corpore cum quo tam vivit resurget. unde Job. xix. Rursum circumdabor pelle mea et in carne mea videbo deum salvatorem meum. quem visurus sum ego ipse et non alius et oculi mei conspecturi sunt. Hoc dicit ad denotandum identitatem corporis proprii. quamuis enim corpus in cinerem et pulverem redactum fuerit omnia que spectant ad complementum corporis redibunt et idem corpus resurget et eadem anima illius hominis hoc idem corpus econverso assumet et ei iungetur. Et omnes resurgemus in illa etate in qua christus fuit quando mortem pro nobis sustinuit tam senes quam iuuenes. Et corpus cuiuslibet electi erit in resurrectione immortale, subtile, incorruptibile, sine omni defectu et clarum et impassibile et agile. Sed corpus cuiuslibet reprobi erit valde passibile, grossum, ponderosum et obscurum. De isto plenius habetur supra sermo. l. E. Sed quantum ad secundam partem istius articuli ubi dicit. vitam eternam. sciendum quod quilibet homo debet credere vitam eternam post hanc vitam. de qua dicit Aug. li. ij. de ciui. dei. O chare illam vitam amplecti debuisti ubi est vita sine morte, lux sine tenebris, iuventus sine senectute, pax sine discordia, voluntas sine iniuria, regnum sine commutatione quod numquam amittitur. Et in vita eterna habebunt electi fercula multa preciosa et dulcia. De hoc quere ante ser. cxliij. P.

De sacramentis. Sermo. cxlviij.

Samaritanus appropians alligavit vulnera eius infundens oleum et vinum. Luce. x.

P Unde sciendum quod samaritanus i. christus vulnerato appropinquans curationi eius sacramentorum alligamenta adhibuit. quia contra originale peccatum et actuale sacramentorum remedia deus instituit. Unde sciendum quod septem sunt sacramenta que deus instituit. Et in quolibet sacramento datur specialis gratia digne recipienti ipsum sacramentum. Et secundum Ray. quinque dicuntur necessitatis quia sunt sub precepto et tenetur quilibet ad ea suscipienda pro loco et tempore s. baptismus, confirmatio, penitentia, eucharistia et extrema unctio. Reliqua duo sacramenta sunt voluntatis s. ordo et matrimonium. Q Item queritur utrum sacramenta debent peccatoribus dari. Respondetur secundum Ray. Propter occulta peccata non possunt sacramenta denegari alicui nisi per admonitionem secretam in speciali vel publicam factam in generali. ut patet de con. di. ij. Non prohibeat. Existens autem in peccato mortali sive occulto sive manifesto mortaliter peccat recipiendo sacramenta. ut patet distin. xl. Multi. et xcv. Illud. xi. q. iij. Audi. Similiter et ministrans sacramenta in peccato mortali peccat mortaliter. R Queritur utrum sacramenta possint iterari. Respondetur quod sunt tria que non possunt iterari s. baptismus, confirmatio et ordo. quia in collatione istorum trium imprimitur character anime quod etiam per mortem non potest ab anima separari. Unde si quis resuscitaretur non esset secundario baptizandus nec confirmandus nec reordinandus. Secus est de aliis quattuor sacramentis. Unde magister Hugo dicit. Si lazarus post resuscitationem voluisset resumpsisse uxorem suam oportuisset quod de novo contraxisset. Unde per mortem solvitur matrimonium. Similiter et eucharistia et penitentia et extrema unctio reiteratur. Unde sciendum quod baptismus est primum sacramentum et ianua et fundamentum omnium sacramentorum. quia nulli confertur in ecclesia aliquod aliorum sacramentorum nisi prius sit baptizatus. S Queritur quis sit baptismi effectus. Respondetur quod baptismus digne sumentibus delet omnem culpam originalem, mortalem et venialem et restituit primam innocentiam quo ad animam.

Et insup extinguit ignẽ infernalẽ ꝛ etiã pur
gatoriũ quãtũ ad ipm baptizatũ. Et etiã de
let oẽm satisfactionẽ quaꝫ hõ in pñti deberet
ꝑ pctis suis explere. hoc ptꝫ. qꝛ si aliqͣ infi
delis iudeꝰ vel paganꝰ mille annis vixisset: ꝛ
oĩ die mille pctã mortalia ꝑpetrasset: si ↄteri
tur ꝛ fidẽ susceperit: ꝛ sic cũ deuotione bapti
zatus fuerit: tũc nulla pñia satisfactoria sibi
imponenda est. qꝛ baptismꝰ tollit oẽm satisfa
ctionẽ. Et si talis imediate post baptismũ mo
reretur statim sine oĩ purgatorio euolaret
ad celũ. Ex quo pꝫ q̃ta sit fatuitas mulieruꝫ
que inconsolabilit̃ dolent de morte pueroruꝫ
suoꝝ: q̄ post baptismũ in pueritia decedũt an
teq̃ꝫ baptismalẽ innocentiã ꝑdunt. Et valde
fatuũ est eas dolere de hoc ꝙ filij eaꝝ transe
unt ad societatẽ hoĩm ꝛ ad societatẽ ãgeloꝝ
a valle lachrymaꝝ: ad gl'iam: de exilio ad pa
triã. Unñ puero baptizato anteq̃ꝫ annos di
scretionis attigerit semꝑ est celũ apertũ ꝛ q̃ꝫ
cito morit̃ etiã q̃lcunq; morte statim euolat
ad celũ. Itẽ sciendũ ꝙ q̃tuor signa fiunt añ
baptismũ ꝛ tria post baptismũ ipi puero. Et
q̃d ista significẽt hoc q̃re supra ser. lxxvij. B

T Secundũ sacramentũ est ↄfirmatio
Circa q̃d q̃ritur vtrũ cõfirmatio sit aliq̃ mõ
sacramentũ necessitatꝭ. Rñdetur ꝙ sic ꝓpt̃
spũalẽ pugnã ad quã hõ inuatur: licꝫ simpli
citer nõ sit sacramẽtũ necessitatis. qꝛ sine ipso
hõ põt saluari. Sꝫ qui ex ↄtẽptu dimitteret
illud sacramẽtũ dãnaretur. qꝛ eiꝰ ↄtemptꝰ dã
nabilis est. vt dicit sanctꝰ Tho. in. iiij. di. vij.
Queritur vtrũ cõferat̃ grã in sacramẽto cõ
firmationis. Rñdetur ꝫm sanctuꝫ Tho. ꝙ
grã ↄfertur non solũ cõiter: sicut in quolibet
sacramẽto cõfertur grã emundãs a pctõ: sed
etiã spãlis grã pꝰ quã q̃s deputat̃ ad effectũ
ꝑritatis: ꝛ ydoneus fit ad xp̃m cõfitendum.
Unñ de grato facit magis gratũ. Itẽꝫ q̃ritur
quibꝰ debeat cõferri. Rñdet̃ ꝫm sctm̃ Tho.
Omibꝰ xp̃ianis etiã pueris: viris q̃ꝫ mulie
ribꝰ: quibꝰ est cõis ẽ pugna spũalis. quia ꝫm
Job. vij. Militia est vita hoĩs sup terrã. Itẽ
sciendũ ꝙ sex req̃rũt̃ ad ↄfirmationẽ. Duo
ex parte sacramenti in se. s. materia crismatꝭ:
ꝛ forma verboꝝ que talis ẽ. Signo te signo
crucis cõfirmo te crismate salutis. In nomĩe
patris ꝛ filij ꝛ spũscti. Et duo ex parte mini
stri. s. dignitas pontificalis: ꝛ debita intentio.
Et duo ex parte suscipiẽtis. s. frons ĩ qua dꝫ
fieri crismatio: ꝛ ꝙ confirmãdus sit baptiza
tus. Item sciendũ ꝙ vnctio crismatis tripli
citer fit ĩ tribus sacramentis que imprimũt

caracterem. In baptismo fit in vertice ad si
gnificandũ fidei susceptionẽ. In ↄfirmatiõe
fit ĩ fronte ad designandũ cõferri audaciã cõ
fitendi nomen xp̃i. In ordine fit in manibus
ad significandũ potestatẽ cõsecrandi corpus
xp̃i. V Item sciendũ ꝙ effectus ↄfirmati
onis est multiplex. Primo grãm datã in bap
tismo ↄfirmat. Unñ ps. Confirma hoc deꝰ
q̃d operatꝰ es in nobis. Secũdo ad militiã
spũalẽ preparat. Et qꝛ oẽs xp̃iani debent esse
in bello xp̃i: ꝫ oẽs debent recipe hoc sacramẽ
tũ vt facilius possint ↄtra mundũ: carnẽ ꝛ di
abolũ pugnare. Tertio ad ↄstantẽ ↄfessiõeꝫ
noĩs xp̃i animat quẽ oportet veꝝ deũ ꝛ veꝝ
hoĩem ↄfiteri. Primo eñi oportet vt ↄfiteam̃
eũ ꝫm diuinã naturã patri ꝛ spũisancto coe
qualẽ q̃d notat̃ in forma ipoꝝ verboruꝫ vbi
fit expressio trinitatis. Secundo vt ↄfiteam̃
eũ ꝫm humanã naturã crucis suppliciũ pas
sum: q̃d notat̃ in crucis consignatione q̃ fit in
fronte. Quarto intus ꝛ extra nos spũali de
core ornat. Intus quidẽ ꝑ ↄscientie puritatẽ.
Extra ꝑ odorem bone fame. Et hec duo desi
gnantur in crismate q̃d conficit̃ in oleo ꝓpt̃
primuꝫ ꝛ balsamo ꝓpt̃ secundũ. Quinto in
bonis agendis ꝛ malis sustinendis roborat
Datur eñi hic spũssanctus ad robur. Sexto
aĩam ꝛ corpꝰ ornat. Animã quidẽ per impres
sionẽ caracteris: corpꝰ vero ꝑ clipeuꝫ crucis
Septimo ꝑ illud sacramẽtũ fiũt fideles ple
ni xp̃iani: plenitudĩe dico copie qui tñ ĩ bap
tismo pleni facti sunt plenitudine sufficientie
Octauo post pugnã coronat: q̃d notat̃ in vit
ta que circa caput ligatur. Considerandũ est
autem de illo sacramento: ꝙ si quis illud in
mortali peccato reciperet peccaret mortali
ter. Ergo iuuenes qui debent confirmari in
ducendi sunt vt antea ↄfiteantur ꝛ insinuan
di sunt eis effectus sacramenti confirmatio
nis: vt eo maiorem deuotionem ad illud sa
cramentum digne suscipiendum acquirant.
Tertium sacramentum est penitentia. Et
ꝫm Augu. Penitẽtia est preterita mala plã
gere ꝛ plangenda iteruꝫ non cõmittere. De
confessione: contritione: ꝛ satisfactiõe: ꝛ de pe
nitentia vera vel falsa. Quere ante sermõe
xliij. M. ꝛ etiam. xliiij. R. Quartum sacramẽ
tum est eucharistia in quo idem christus qui
est de virgine natus ꝛ pro nobis passus con
tinetur: verus deus ꝛ verus homo. Et q̃ꝫ ho
minum sit digne cõmunicare: ꝛ quomõ in hoc
sacramento eucharistie q̃nq; partes recipiũ
tur. hoc q̃re ante ser. xlvij. E. X Quint9

tū sacrm: est extrema vnctio. Materia autē huius sacramenti est oleū oliue ab epō ꝯsecratū. et tale oleū et huiusmōi ꝯsecratio sunt de necessitate huius sacri. Forma autem huius sacri ſm Tho. est orō deprecatiua: vt dicēdo. p istā vnctionē et suā piissimā miam idulgeat tibi deus quicqd deliquisti p illicitū visum: auditū: tactū: gustū: et sic de alijs. Querit quibus ꝯferēda sit extrema vnctio. Rūdet ſm Petrū de tharantasia. Non nisi adultis infirmis in piculo mortis ꝯstitutis ex ipa īfirmitate. vñ nō dat euntibus ad bellū: nec nauigantibus: nec his q mox occidendi sunt: qa talibus mors nō imminet ex defectu nature: sꝫ ex fortune euentu. Nec pueris dat. qꝛ nō habēt infirmitatem spūalē ꝯtractā ex pctō mortali actuali. nec dispositionē deuotionis hre possunt ad hoc sacramentū. Nec etiam dat naturalibus stultis. Queritur vtrū extrema vnctio debeat dari freneticis et amentibus. Rūdet ſm Petrum supradictū. Si in sana mente ꝯstituti non petierint nō dꝫ dari. Si vero petierint dari dꝫ. Tū hoc est aduertendū ſm scm̄ Thomam qꝛ illis furiosis et amentibus pcipue dari non dꝫ q possent facere irreuerentiā illi sacramēto p aliquā immūdiciā nisi et ipi haberent lucida interualla in quibus sacramenta cognoscerent. Querit vtrū extrema vnctio possit iterari. Rñdetur ſm scm̄ Thomā i. iiij. di. xxiij. q iterari pōt sine aliq iniuria ipius sacramenti. qꝛ nō hꝫ effectū ppetuū. eo q sanitas mentis et corpis q sunt effectus eius amitti possunt. in eadē quoqꝫ egritudie iterari pōt. Si primo quidē sit in picl'o mortis et euadit et postmodū recidiuū patiat: qꝛ erit q̄si alia infirmitas. Et sil'r si sit egritudo diuturna: vt ydropisis: tūc dꝫ fieri qñ videtur pducere ad piculū mortis: et si illō mortis piculū euadat eadē infirmitate durāte: et postmodū ad silem statū reducat iterū pōt inungi. qꝛ tunc est alius infirmitatis status. qūuis eadē sit infirmitas. Notādū q magister i cōpendio theologice veritatis dicit. Qñ sepe qs ifirmatur ad mortē sepe pōt inūgi: sꝫ in vna infirmitate nō dꝫ qs bis inungi: nisi eadē infirmitas vltra annū ptrahat. ita q in vno anno pp̄ter vnā infirmitatē nequaq̄ bis inungat. Sed Bonauen. sup. iiij. senten. redarguit dicens. Absurdū est q sacra regulent ſm motū astroꝝ. Querit qs sit effectus extreme vnctionis. Rñdeo q est quadruplex. quoꝝ duos ponit sanctus Thomas sup. iiij. di. xxiij. et alios duos magister in cōpendio theologice veritatis. Primus effectus et principalis ſm sctū Thomā est sanatio quedā spūalis q datur contra quandā debilitatē: vel ineptitudinē q in nobis relinquit ex pctō actuali vl' originali contra quā debilitatē hō roborat per hoc sacrm. Et qꝛ hoc robur gra facit q secū non cōpatit pctm̄: iō ex ꝯsequti si inuenit aliquod peccatum veniale vel mortale quo ad culpam tollit ipm. dūmodo non opponatur obex ex parte recipientis. Secundarius aūt effectus est sanitas corporalis. Hanc tamen non inducit nisi ſm q expedit ad finē principalē. s. spūalē sanationem. et tunc eam semp inducit dūmō non sit impedimentū ex parte recipientis. Et licet in ipso multe fiant inunctiones: vltima tñ est formalis respectu omniū precedentium: et agit in virtute eaꝝ. Et ideo in vltima vnctione gra infunditur que effectū sacramenti pbet. Hec btūs Thomas. Tertius effectus ſm magistrū in compēdio theologice veritatis est q hoc sacramentū valet ad excitādū deuotionē. Quartus effectus est q valet ad velociorem transitū ad celum. Sextū sacramentū est sacramentū ordinis. Quō aūt sacerdotes sunt siles āgelis et aliquo mō siles btē marie virgini. et quō grauit peccāt q eis detrahūt. hoc qre supra: ser. xi. T. V. X. Y. Septimū est sacrm mrimonij. Quō aūt deus multiplicit honorauit mrimoniū. et quō debent viuere q sunt i mrimonio constituti. Hoc quere supra. sermōe. xv. B.

Expliciunt sermones communes Discipuli omni tempore predicabiles ad vulgum.

Incipiunt sermones communes Discipuli de sanctis. Et primo de apostolis.

Sermo. cxlix. Que sint signa electionis siue predestinationis.

Ego vos elegi de mundo. Johannis. xv. Ex quo xp̄us dicit in euangelio Math. xx. Multi sunt vocati: pauci vero electi. Et nullus scit an sit electus. ſm illud Eccl'ia. ix. Nescit homo an odio vel amore dignus sit. nescit quidē sciētia certitudinis: sꝫ sciētia ꝯiecture pōt scire. A. Sciendū q nouē sunt signa predestinationis p q cognoscit qs an saluari debeat an damnari. et qnto plura de his nouē signis in se inuenerit: tanto maiorē spem habere debet ad deū. etiā si iam peccator sit q adhuc deus ordinabit secū q erit de saluan

cis. Primū signū pdestinationis est aduersi
tas in hoc mūdo. s. pati patient infirmit. tez
corpis & paupertatem rez. Heb. xii. Flagellat
aūt oēm filiū quē recipit. Apoc. iii. Ego quos
amo arguo & castigo. Ergo qñ accidūt alicui
infortunia in reb: vt qz captiuat vel spoliat
vel fures furēt sibi: vel etiā cū de permittit in
fortunia sup ipm: vt eq vel vacce ei moriā
tur vl' tēpestas deuastet sibi segetes: vl' ignis
cōburat sibi domū. & sic de alijs. Hoc ē signū
bonū si patient ferat illa infortunia. qz forte
ātea deū offendit cū reb tpalib. s. p supbiā
vel p gulā: vel p auariciā &c. vel etiā qa deo
ingrat fuit qui sibi ista tpalia tribuit. Ergo
dñs priuet eū istis bonis ante cōcessis. Vñ
Bern. sup Canti. Ingratitudo inimica ē aīe
exinanitio meritoz: virtutū dispsio: bñficioz
perditio. Ergo talis q sic infortunia rez susti
net de necessitate dz facere virtutē: & cū pa
tientia cordis ista bona sic amissa per infortu
niū deo offerre. tūc ipe omps de in vita et
na sibi remunerabit & retribuet ista bona p
dita dādo sibi eterna bona. Silr qñ qs i cor
pore infirmat: siue in oculis: siue in pedib: si
ue in manib: siue in capite: & sic d alijs. Vel
si ledit in corpe. vel in mēbris cadēdo: vel se
ipm trudendo &c. Cū qs eni tales infirmita
tes & dolores patient sustinet: & cogitat q de
um cū eisdē mēbris sepi offendit: salutis sue
spem hēc pōt. Vñ Greg. Diuina dispēsatio
ne agit vt plixiori vitio plixior egritudo exi
stat. Vñ etiā Aug. in sermo. Aduersa corpo
ris aīe remedia sunt egritudo carnē vulne
rat: s mentē curat. Silr est bonū signū cum
qs ab intra patient sustinet tribulatiōes cor
dis: tēptatiōes carnis a dyabolo: & psecutio
nes a malis hoib in mūdo. Joh. xv. Si me
psecuti sunt & vos psequnt. Aplo. ii. Thi. iii.
Oēs q pie volūt viuere psecutiōes patiunt
Et rō oīm pdictoz est: qa tribulatio via est
ad celū. Vñ Act. xiiii. Per multas tribula
tiones optet nos intrare in regnū celorum.
Math. vii. Arta est via q ducit ad vitā. Lu
ce. xxiiii. Nōne oportuit xpm pati & ita intra
re in gl'iam suaz. Ex qb pz q bonos hoies
q sunt i via dei optet pati si volūt celū intra
re & etnal'r cū xpo regnare. Apls. ii. Thi. ii.
Si cōpatimur & cōregnabim. B Sz ecō
uerso ptinua psptas in reb: in sanitate cor
poris: in honore: i delitijs est malū signū. Cū
hō nullā aduersa sustiet: nec ab intra: nec ab
extra: s in oib factis suis psperitatē hz ē si
gnū dānatiōis. Vñ Greg. Cōtinu success

rez tpaliū eterne dānatiōis est indiciū. Itē
Greg. Si. excepti es a passioe flagellorum:
eris except a numero filioz. Ergo multū ti
mere dñt hoies q semp psperitatez hñt in
oib: qz hoc est signū ire dei. Vñ Auge. sup
Osee. viii. Qui diligit corripit: q nō diligit i
petis suis dimittit. Sz diceres. qd faciet tal'
q hic a deo nō corrigit: nec aliqd aduersa
sustinet: vt saluari possit. Rñdeo q dz se co
rā deo humiliare & de petis suis penitere: vt
puta p oris pfessionē: p cordis ptritionem: &
opis satisfactionē. & dz seipm punire & sibi
ipi tribulatiōes inferre. s. corp suū castigan
do. & flagellādo cū ieiunijs & vestib aspis: &
cū orōnib & vigilijs. & alijs bonis exercitijs
Quia p multas tribulatiōes xps & oēs sci
celū intrauerūt. Sic & qlibz p tribulatiōes &
passiōes celū intrabit. qz nō sunt pdigne pas
siones huī tpis ad futurā gl'iam q reuelabi
tur i nob. Sz q viuit i psperitatib & volupta
tibus & gaudijs mūdi. p talē viā nullo mō ce
lū intrabit. Vñ Hiero. in epl'a. Impossibile
est vt pñtib qs & futuris fruat bonis: vt hic
ventre & illic mentē impleat: & de delitijs trā
seat ad delitias. Etiam de voluptuosis dicit
Bern. Qui carnalibus voluptatibus pasci
tur: eternarū delitiaz epulis indignus habe
tur. Sil'iter de his qui gaudent i voluptati
bus & vanitatib huī mūdi dicit Greg. in
omel'. Nemo pōt & hic gaudere cuz hoc secu
lo: & illic regnare cum deo. De his iam dictis
legitur tale exemplū in vitaspatruz. Q erat
quidā solitari in heremo bon & deuot cui
ministrauit vir quidā secularis ppt deū por
tando sibi cibaria. Erat aūt in eadē ciuitate
vir diues & impius. Cōtigit ergo. vt morere
tur ille diues qui habuit semp magnā fortu
nam in oī vita sua: silr & in morte. qz duce
bant eū cū magno honore ad sepulchrum to
ta ciuitas & epus & totus cler cū lāpadibus
& candelis. Egressus est aūt ille ciuis qui mi
nistrauit illi solitario put psuet erat portās
ei panes & inuenit eū deuoratum a bestijs. &
cecidit in faciē in pspectu dñi dicēs. Non sur
gam hic donec mihi notificabit a dño q sunt
hec sua iudicia. quia ille diues & impius talē
apparatū habuit i sepultura sua. hic vo qui
seruiuit deo die noctuqz tā deuorat est a be
stijs. Et ecce angel domini venit & dixit ei.
Ille impi habuit puū bonū in hoc seculo &
de hoc recepit hic mercedez vt in alio seculo
nullā inueniat requiē. Iste aūt solitari q bō
erat omnino ad oēm virtutē. habebat vo ipse

modicū aliqd' culpe ⁊ recepit'hic illud. vt ibi
veniat pur'corā deo. Et ita ꝓlolat' ī his ver
bis: ebat glificans deū sup iudicia e'.q: vera
sunt. ¶ Secundū signū p̄destinatiōis est.
Cū qs libent' audit v̄bū dei.s.loq̄ de deo ⁊ de
salute ꝓpria ⁊ de morte ipi'.⁊ de vita futura
q̄ erit: vel in penis inferni: vl' in gaudijs celi
Uñ Joh.viij. Qui ex deo ē v̄bū dei audit: ꝓ
pterea vos nō auditis: q: ex deo ñ estis. Nā
v̄bū dei est cib' aie. Math.iiij. Nō in solo pa
ne viuit hō: s̄ in oī v̄bo qd̄ ꝓcedit de ore dei.
Uñ Greg. Cib' metis est v̄buz dei. Modo
q̄ corpalē cibū nō recipit: vel q̄ sumit ⁊ nō re
tinet: signū ē mortis. Greg. Quisqȝ alimen
ta nō retinet: de hui' vita ꝑfecto desperatur.
Uñ sciendū q̄ q̄ v̄bū dei nō libent' audit: est
malū signū. q: talis hō nō est ex deo. Jo.viij.
Propterea vos nō auditis v̄bū dei: q: ex deo
nō estis. Ex quo p3 q̄ illi q̄ pot' stant in ce
miterio vel in foro: ⁊ de inutilib' ⁊ nociuis lo
quunt': ⁊ tabernas citi' intrant q̄ eccl'iam vt
v̄bū dei audiāt: hñt signū eterne reprobatio
nis. Sic illi q̄ libent' audiūt v̄bum dei hñt si
gnū electiōis. Uñ Aristo.iij.topi. Sicut ꝓ
positū in ꝓ posito: sic oppositū in opposito ¶
Tertiū signū est. Si quis timens deū hono
rat ⁊ glificat. ps. Dñe quis habitabit in ta
bernaculo tuo. Et subdit. Timentes autem
dñm glorificat. Uñ p3 q̄ bonū signum est in
homie etiā cū sit pctōr, cū diligit bonos ⁊ fo
uet. Quia sicut qñqȝ denari' falsus inter bo
nos computat' ꝓ bono ⁊ soluit sicut bonus:
sic qñqȝ de homie pctōre qui diligit bonos ⁊
fouet. contingit q̄ cum ipsis celū intrabit. ex
eo q̄ dñs ꝓpter bonos sibi gratiā ɔtritiōis
tribuit ⁊ salutis. Nam si dominus voluit oī
bus sodomitis q̄ fuerūt in qnqȝ ciuitatibus
⁊ in omni terra circūiacēti pcere ꝓpter decē
bonos si ibi inuenti fuissent. Nōne tūc deus
delectet parcere ⁊ misereri vni pctōri ꝓpter
multos bonos quos fouit ⁊ dilexit dando si
bi ante exitū vite sue veram contritionem ⁊
pctōꝝ remissionē. Nā ille homo naturaliter
est virtuosus: q̄ virtutes in alijs diligit. Un
de Seneca. Scias cū multis virtutib' abun
dare: q̄ alienas virtutes amat. Sic ecōuerso
est signū reprobationis cū q̄s bonos odit. ⁊
sic in seipso deprauatus est q̄ nec bonum in
seipso diligit: nec etiā in alijs videre potest:
sed ꝑsequit' bonos verbis ⁊ factis: exemplo
dyaboli patris sui qui obstinatus est in ma
licia: ⁊ semp persequitur bonos ⁊ virtuosos
⁊ hoc est valde grande pctīn: quia xp̄s repu
tat hoc sibi esse factū qcq̄d bonis fit. Math.
xxv. Qd̄ vni ex mi. me. fe. mi. fe. ¶ Quar
tū signū p̄destinatiōis est hūilitas. ⁊ ecōuer
so supbia est signū reprobatiōis. Greg. Eui
dentissimū signū reproboꝝ est supbia. electo
rū vero hūilitas. Aug. in ep'la. Quē supbū
videris: filiū esse dyaboli nō dubites. Qd̄ g
q̄sqȝ h3 ex hoc cognosci pōt sub quo rege mi
litet. Sicut ꝑ arma ⁊ scuta milites cognoscū
tur sub quo rege milităt: sic ꝑ hūilitatē ⁊ su
pbiā cognoscit' miles xp̄i vel dyaboli. Scien
dū q̄ stultū ⁊ piculosū est dyabolo seruire ꝑ
supbia: ⁊ a deo recipe stipendia. q: null' rex
terren' hoc ꝓ bono haberet: s̄ grauit' ī suo
subdito puniret. si ab eo recipet equū: arma:
⁊ stipendia: ⁊ cū eisdē suo inimico seruiret: ⁊
dñm ꝓpriū impugnaret. Sic est de xp̄o ⁊ de
dyabolo ⁊ de hoie: q̄ omīa bona a deo habet
⁊ cū eisdē bonis dyabolo seruit cū quo deꝓi
metur ad ꝓfunda inferni. Nā q̄ in p̄nti ē su
perbior: in futuro lucifero erit ꝓpinqor. ⁊ q̄
hic est humilior: erit xp̄o in celo vicinior. Lu
ce.xviij. Ois q̄ se exaltat hūiliabit': ⁊ q̄ se hu
miliat exaltabit'. ¶ Quintū signū p̄desti
nationis est qñ quis non libenter audit ma
la loqui de proximis. Et insup oīa dicta vel
facta proximi ex corde in bonū exponit ⁊ con
uertit. Sic ecōuerso est signū reprobatiōis
qñ quis libenter audit detractores: et omia
que videt vel audit de ꝓximis interp̄tat' in
malū. Uñ Criso. sup Math. Sicut difficile
aliquē suspicat' malū qui bonus est: sic diffici
le aliquē suspicat' bonū q̄ mal' est. Uñ q̄rit'
vtrū audire loqui verba detractoria sit pctīn
mortale. Rñdet' s̄m sctm̄ Tho. Si aliquis
detractionē audiat absqȝ resistentia videtur
detractori ɔsentire: vñ fit ꝑticeps pctī illius.
Et siquidē inducit eū ad detrahendū. vl' sal
tem placet ei detractio ꝓpter odiū ei' cui de
trahitur nō min' peccat q̄ detrahens ⁊ qñqȝ
magis. Uñ Bern. Detrahere aut detrahētē
audire qd̄ hoꝝ dannabilius sit nō facile di
xerim. Si vero ei pctīn detractiōis nō placet
s̄ ex timore vel verecundia q̄dā obmittit de
trahentem repellere: ⁊ ostendere q̄ ei detra
ctio displiceat: tunc peccat q̄dē: sed multo mi
nus q̄ detrahens: ⁊ pleruqȝ venialit'. Exem
plū de illis q̄ libent' audiūt detractiōes. Que
re supra ser.xci. ¶ Silr' sciendū q̄ ī iudican
do ꝓximos aliqui grauit' delinquūt. Nā q̄li
bet tenet' dubia in meliorē partē interp̄tari.
v̄bi grā. Si q̄s videret duas ꝑsonas simul
loq: vel se mutuo arridere: ⁊ diffinitiue iudi

caret illas psonas loq̄ de malis: vl' ꝓpt ma
lam ꝯcupiscētiā se mutuo arridere peccat et
mortal'r. q2 forte loquunt bona sil' vel forte
etiā ex leuitate vel ex q̄dā āmiratione se mu
tuo arridēt ⁊ nō in malo. Lu. vi. Nolite iudi
care ⁊ non iudicabimini. Apl'us. Roma. ij.
Quo iudicio aliū iudicas: teip̄ꝫ ꝯdēnas. Ni
si q̄s videret manifestū malū fieri: sicut occidē
hoīem sine iusticia., vel etiā videret euidētia
signa. sicut nudū cū nuda. solū cū sola. Unde
Aug. De hiis q̄ nō p̄nt bono aīo fieri. sicut sūt
blasphemia: stuprū: ⁊ hmōi. nob̄ iudicare p̄
mittit. De factis aūt medijs q̄ p̄nt bono ⁊ ma
lo aīo fieri: temerariū ē iudicare: maxīe vt cō
dēnem'. Sꝫ dicēs. Uñ orit ꝙ aliq̄ oīa q̄ vi
dēt vl' audiūt i malū īterp̄tant. Hoc q̄re aū
ser. xc. D. G Sextū signū p̄destinatiōis ē
cū q̄s ē ꝯpassiu' ⁊ misicors. Mat. v. Beati mi
sericordes q̄m ip̄i miaꝫ ꝯseq̄nt. Ergo bonū si
gnū ē cū q̄s cōpatit ꝓx̄io paupi tribulato ⁊
infirmo. Greg. Non alit redēptoris nr̄i mē
bra efficimur: nisi adherēdo ⁊ ꝯpatiēdo ꝓxi
mo. Et q̄nto maiorē ꝯpassionē q̄s hꝫ cū ꝓxi
mo tribulato: tanto mai' signū bonitatis hꝫ.
Uñ Greg. xxiij. moral'. Tāto em̄ q̄sq̄s pfe
ctior est: q̄nto pfecti' alienos dolores sentit.
Talis ꝯpatiēs meret cū oīb' q̄b' in charita
te fraternis ꝯpatit. Sꝫ signū x̄e ꝯpassiōis ē
cū q̄s ꝓx̄io subuenit. Uñ Greg. Nunq̄ x̄e
ꝯpatit q̄ q̄d necesse ē ꝓx̄io negat. Uñ. i. Jo.
iij. Qui habuerit substam hui' mūdi ⁊ viderit
ꝓximū suū necesse hr̄e: ⁊ clauserit viscera sua
ab eo: quō charitas dei manet in eo. Uñ etiā
Hiero. i ep̄la. Uult em̄ de' vnūquēq3 alteri'
angustias vt ꝓprias sentire. ⁊ quō si ip̄e i ta
li tribulatiōe esset subueniri sibi cupere: ita
ip̄e alteri ꝓpt deū subuenire nō postponat.
Sic ecōuerso duri cordis existēs hꝫ signū re
probatiōis et eo ꝙ ꝓximis tribulatis nō com
patit nec miaꝫ exhibet. vñ Greg. Dei miaꝫ
nō p̄ōt ꝓmereri q̄ hic misericors nō fuerit.
Jac. ij. Iudiciū sine mia fiet illi q̄ miam non
facit. Uñ aliq̄ nō ꝯpatiunt ꝓximis defectuo
sis: s; eos spernūt ⁊ verecūdant loq̄ paupib'
⁊ infirmis. Tales deberēt cogitare ꝙ possent
illis defectuosis hoīb' siles effici si de' pmit
teret. q2 vnusq̄sq3 q̄tūcūq3 diues vl' pulcher
sit ⁊ san' tn̄ p̄ōt fieri leprosus: cec': claudus:
surd': mut': ⁊ sic de alijs. Ergo hoc deberet
eos inducere ad hūilitatē ⁊ ꝯpassionē. q2 sicut
tūc vellēt sibi ꝯpati: sic ⁊ ꝓximis dn̄t facere.
Math. vij. Que vultis vt faciāt vob̄ hoīes
⁊ vos facite illis. Greg. Mini' ꝓximū ama
re ꝯuincit q̄ nō cū i eo in necessitate illi' ea q̄
sunt sibi necessaria partit. Mite recordib' ei
dicet xp̄s in extremo iudicio illud Mat. xv
Uenite bñdicti p̄ris mei ⁊c̄. Esuriui ⁊ dedi
stis mihi mādūcare. sitiui ⁊ dedistis mihi bi
bere. Sꝫ duris ⁊ imisericordib' dicet. Ite ma
ledicti in ignēꝫ eternū ⁊c̄. Esuriui ⁊ nō dedi
stis mihi mādūcare ⁊c̄ H Septimū signū
est iniurias facilit' dimittere. Nulla em̄ virt'
tā celerit deo recōciliat ⁊ p̄ctā relaxat sicut le
dentib' ⁊ iniuriantib' fore placabilē. Math.
vi. Si dimiseritis ꝓximis et cordib' vestris
⁊ p̄r vr̄ dimittet vob̄ p̄ctā vr̄a. Uñ etiā Au
g'. Unusquisq3 talē indulgētiā acceptur' est
a deo: qualē ⁊ ip̄e dederit ꝓximo. Uñ q̄ fa
ciliter p̄ōt indulgere inimic' suis: signū est ꝙ
elect' est a deo. Sꝫ q̄ sunt obstinati ⁊ rācoro
si ⁊ nolūt indulgere inimic' suis: hn̄t signū re
probatiōis. Greg. Qui motuꝫ nocēdi hꝫ in
aīo: dꝫ se reū iudicare. I Octauū signū p̄
destinatiōis ē si q̄s cupit melior fieri ⁊ moue
tur ab itra freq̄nt ꝙ velit bon' fieri ⁊ sic vl'
sic se regere in x̄bis i factis ⁊ morib'. Mat.
v. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. Ubi dic̄ glo.
or. Esurire ⁊ sitire iusticiā ē sp̄ hr̄e desideriū
ꝓficiēdi. Bern̄. Qū nobis de nr̄o obsequio
sufficimus: tūc statim corā deo deficim'. Uñ
Aug. Semp ambula: semp ꝓfice: noli i via
dei deficere; noli retroire. Uñ Bern̄. In via
dei stare: retrog̃di est. Nā nullū mediū p̄ōt
esse: vel oportet hoīem proficere vel deficere.
⁊ q̄cito non ꝓficit hō: tunc deficit. Job. xiiij.
Nunq̄ in eodē statu pmanet. Sed q̄n hō in
cipit tepescere ⁊ de mane diu dormire: ⁊ bre
ue est sibi tp̄us sedere in tabernis ⁊ potare.
s; in hiis q̄ dei sunt hꝫ tediū: hoc est malum si
gnū. Uñ Leo papa i ser. Non dormientib'
prouenit regnū celorum: nec ocio nec desidia
torpentibus beatitudo eternitatis repromit
titur. K Nonū signū p̄destinatiōis ē cum
quis mortē xp̄i ⁊ passionē ei' frequēter ⁊ li
benter meditat ⁊ ei regratiat. Nā q̄ libēter
memoratur passionē xp̄i: sperandū est ꝙ nō
dānabitur. Insup nihil tā acceptuꝫ est deo ⁊
homini ita vtile sicut memorare passionē xp̄i
Uñ Albertus magn'. Simplex recordatio
vel meditatio passiōis xp̄i: sicut q̄n hō cogitat
lapidē vel lignū tm̄: plus valet ꝙ si integruꝫ
annū ieiunaret in pane ⁊ aq̄. vel si quotidie
virgis ⁊ flagellis cederet vsq3 ad effusioneꝫ
sanguis. vel si quotidie legeret vnū integrū
psalteriū. Fructus quos q̄s ꝯseq̄nt ex medi
tatione passionis xp̄i q̄re supra in ser. xlviij. I

Hec sunt nouē signa p̄destinatiōis p q̄ q̄s ꝯiecturalit̄ cognoscere pōt an sit p̄destinat⁹ an p̄scitus. ¶ Ultimo notandū est exemplū q̄ multi sunt vocati pauci xō electi. Legit̄ in vita btī ber. q̄ vir⁹ heremita q̄ añ fuit decan⁹ Ligonensis: q̄ cū fuisset .xxv. annis i heremo post mortē appuit ligonensi ep̄o in gloria magna: sic q̄ ep̄s admirabatur. Tūc dixit ep̄o q̄ in hora mortis sue .xxx. milia hominū decesserūt. de quib⁹ oīb⁹ ip̄e ꝛ beatus bernardus in celū ascenderunt. ꝛ tres in purgatorium venerūt. ꝛ alij oēs ad infernū descēderūt.

De apostolis. Sermo .cl. Qr cum rebus temporalibus meremur quinqʒ.

p

Posui vos vt eatis ꝛ fructū afferatis: ꝛ fruct⁹ vr̄ maneat. Joh. xv. Ista xba q̄ dn̄s locutus ē discipulis: tamē loqr̄ nob̄ oīb⁹ di. Posui vos: supple in hūc mūdū: vt eatis ꝛ fructum afferatis. supple p bonā opationē. ꝛ fruct⁹ vr̄ maneat. supple in et̄na remuneratiōe. Et vt fructū afferam⁹ xp̄us ꝓtulit nob̄ tria. s. res: corp⁹ ꝛ aiam. ꝛ cū vnoquoqʒ p̄dictoꝝ mereri debem⁹ ꝛ fructū ferre: q̄ fruct⁹ maneat in eterna retributiōe. Un̄ hic tria sunt dicēda. Primo quō mereamur cū reb⁹ tpalib⁹. Secūdo quō cū corpe. Tertio quō cū aīa. De vltimis duob⁹ dicet̄ in s̄mone alio seq̄nti. M ¶ Circa primū sciendū q̄ cū reb⁹ tpalib⁹ quīqʒ modis merem̄. Primo largiēdo pauperibus ꝛ opa mie exercēdo. Un̄ Lu. vi. Estote misericordes sicut pr̄ vr̄ misericors ē. Un̄ sciēdū vt q̄lib; libēter det elemosynas: ad h̄ eū īducere dn̄t tria q̄ ꝯsiderare dʒ. Primo ꝯsiderare debes q̄s petat: q: ip̄emet xp̄s in sp̄e paupis. Mat. xxv. Qd̄ vni ex minimis meis fe. mi. fe. Ergo q̄lit̄ velles xp̄m recipe si veniret ad ianuā tuam sic debes recipe pauperē in noīe xp̄i. Math. x. Qui vos recipit: me recipit. Sʒ illi male faciūt q̄ paupes subsannāt q: i h̄ xp̄m ꝯspuūt q: hoc xp̄s reputat sibi factū qd̄ paupib⁹ fit. N ¶ Un̄ aliqui tā supbi sunt q̄ pauperes ꝛ defectuosos abominantur intantū q̄ nolunt eos alloq̄ nec eos videre: nō cogitātes q̄ adhuc añ mortē possent puenire ad talē statū si de⁹ pmittere vellet. Un̄ legit̄ q̄ q̄dā sacdos leprosoꝝ intantū abomīabat̄ leprosos q̄ cōstruxerat murū inter se ꝛ ipsos: ꝛ p foramē cōfessiōes eoꝝ audiebat: ꝛ p illud etiā sacr̄ʒ eucharistie eis porrigebat. Qui diuino iudicio etiā postmodū fact⁹ ē leprosus: in media parte corpis illa. s. quā elōgabat ab eis: alia pte remanēte sana quā xtebat ad eos. Itē q̄dā seru⁹ intantū abominabat̄ leprosos q̄ nec elemosynas voluit eis deferre. ꝛ postmodū pmissiōe diuina fact⁹ ē leprosus. Quāuis n̄ teneam̄ morari cū ip̄is. tñ ex toto nō sūt spernendi. exēplo xp̄i q̄ mūdauit leprosos: ꝛ tetigit leprosuʒ vir̄ dicēs. Uolo mūdare. Secūdo cogitare debes q̄d ip̄e xp̄s petat i forma paupis. Ip̄e em̄ petit suū ꝛ nō tuū. Un̄ aps̄ .i. Cor. iiij. Quid habes qd̄ n̄ accepisti. Un̄ Aug. de xbis dn̄i ser. xlij. De meo vtiqʒ q̄ro ait xp̄s: da mihi ꝛ reddā tibi. Mutui me largitorē: fac me debitorē. ꝛ habeo te feneratorē Pauca mihi das: pl̄a vtiqʒ tibi reddā. Terrena mihi das: celestia vtiqʒ reddā. O ¶ Tertio ꝯsiderare debes ꝓpt̄ q̄d petat. q: petit ꝓpt̄ bonū tuū ꝛ nō ꝓpt̄ suū. ps. Bonoꝝ meoꝝ nō eges. imo paupes fec̄ xp̄s ꝓpt̄ diuites. Criso. sup Mat. Ne putes q̄ ꝓpt̄ vtilitatē pauperū de⁹ diuites fecerit: qd̄ sine diuitib⁹ sustētare poterat. s; ꝓpt̄ vtilitatē diuitū paupes fecit: q̄ nimirū infructuosi ꝛ steriles erāt futuri: nisi paupes fuissent facti. Unde Luc. xvi. Facite vob̄ amicos de māmona iniq̄tatis ꝛc̄. Un̄ sciendū q̄ diuites tenent̄ subuenire paupib⁹. Luc. xi. Qd̄ superest date elemosynā ꝛc̄. Itē Criso. Nō ꝓpterea diuitias accepisti vt i lasciuia ꝯsumas: s; vt i elemosynis expēdas. Que em̄ habes pauperū sunt: s; tibi credita sunt: etiā si ex iustis laborib⁹ ꝛ ex hereditate pāterna fact⁹ es possessor. P ¶ Un̄ legit̄ exēplū de q̄dā nobili muliere ꝛ diuite: a qua quidā pauper petijt elemosynā ꝛ ip̄a dedit ei vnū denariū dicens: Ego iā pl⁹ dedi tibi q̄ de⁹ vnq̄ dedit mihi. Paup r̄ndit Tu habetis tot ꝛ tanta bona a deo vob̄ data. Rn̄dit. Nō dedit mihi: s; tm̄ mihi cōmisit vt pauperibus inde subueniā: ꝛ ratiōnē reddā de quolibet denario quō expendā ꝛ quō possideā. Itē sciendū q̄ tenaces ꝛ auari qui bona sua auare retinent nec pauperib⁹ inde subueniūt: propterea possunt dānari. q: corā deo raptores sunt. Un̄ Amb. Non minoris criminis est hūti tollere q̄ cū possis indigētibus denegare. Basilius sup illud Luce. xij. Hoīs diuitis ꝛc̄. dicit. Nonne inquit spoliator es q̄ dispensanda suscepisti propria reputando. Est em̄ panis famelici quē tu tenes. nudi tunica quā in conclaui ꝯseruas. discalciati calcei q̄ penes te marcescunt. indigētis argētū qd̄ possides humatū. Ergo diuitib⁹ auaris dicet xp̄s in iudicio extremo. Ite maledicti in ignē eternū ꝛc̄. Esuriui ꝛ non dedi

stis mihi mãducare rc. Ex quo sꝑz ꝙ diuites
q̄ volũt saluari ⁊ a xp̄o in vita eterna remu
nerari: dñt hic subuenire paupib⁹. vñ Aug.
Da xp̄o in terra q̄ reddet tibi in celo. Ergo
dicet i iudicio misericordib⁹. Venite bñdicti
p̄ris mei rc. Esuriui ⁊ dedistis mihi mandu
care rc. Vñ petrus Rauen. Quicq̄d paupi
dederis tu habebis. ⁊ qd̄ a te ñ accepit paup
habebit alter. Amb. Hoc tm̄ tuũ reputa qd̄
paupib⁹ erogasti. ¶ Itẽ sciendũ ꝙ illis
paupib⁹ dãda ẽ elemosyna q̄ nõ p̄nt labora
re. vel etiã sacerdotib⁹ vel religiosis q̄ sedu
le xp̄o seruiũt ⁊ studẽt ꝓ fructu aiaꝝ. Eccl.
xij. Da bono ⁊ nõ recipias peccãtẽ. bñfac hu
mili: ⁊ nõ dederis impio. Hiero. sup Io. Da
indigẽti ⁊ nõ saltãti: vt non cũ tuis pecunijs
aiam illi⁹ ꝑdas. Tu enĩ es cã ꝑditiõis illius
si occasione p̄stas. Vbi pꝫ ꝙ lusores: histrio
nes: ⁊ meretrices sil' peccãtes nõ sunt hospi
tãdi. q: q̃cũq; peccã ex ꝑmissiõe tua in domo
tua ꝑpetrant' in tuã aiam redũdabũt: ⁊ cum
ip̄is dãnaberis. ¶ Et ẽ sciendũ ꝙ elemo
syna remũerabit' t̄palit': spũalit': ⁊ eternaliter
Primo t̄palit'. Prouer. iij. Honora dñz de tua
sub̄a ⁊ de p̄mitijs oim̄ frugũ tuaꝝ da paupi
bus: ⁊ iplebunt' horrea tua saturitate. vino
torcl'aria redũdabũt. Itẽ Luc. vi. Date ⁊ da
bitur vob. Sꝫ tñ ista remũeratio t̄palis nõ
dꝫ esse p̄ncipalis intentio: nec p̄ncipale moti
uũ ad dandũ elemosynas: ſꝫ honor dei ⁊ sal⁹
aie. Et hõ bñ põt hr̃e sp̃em ꝙ etiã sibi de⁹ bñ
faciet si ip̄se paupib⁹ bñfecerit. Vñ Isi. Sũt
aliq̄ q̄ paupib⁹ paꝝ tribuũt vt accipiãt ãpli⁹
⁊ sub p̄textu elemosyne q̄rũt diuitias q̄ vtiq;
magis feneratio appellãda ẽ q̃ elemosyna.
Sic aues sic bestie capiunt' ⁊ pisces: modica
i hamo cũ ponit' esca. vñ raro q̄s depaupat'
dãdo elemosynã ad subueniẽdũ paupib⁹: q:
dñs retribuet hĩ ⁊ i futuro. Lu. vi. Date ⁊ da
bit' vob. Secũdo remũerabit' spũalit'. Et il
la spũal' remũeratio ẽ peccõꝝ idulgẽtia. Eccl.
iij. Elemosyna paupis nõ erit i obliuiõe rc.
⁊ sicut i sereno glacies: sic soluent' peccã tua. vñ
Ecc. iij. Ignẽ ardẽtẽ extinguit aq̄: ⁊ elemosy
na resistit peccis. Itẽ remũerabit' cũ infusiõe
grẽ. Vñ apl's. ij. Cor. ix. Qui seminat i bñdi
ctionib⁹: de bñdictiõib⁹ ⁊ metet. supple grãꝫ
in p̄nti ⁊ glam̄ i futuro. Ergo etiã xp̄s dicit
ꝙ cẽtuplũ hic accipiet. i. grãm. ⁊ in futuro vi
tã eternã possidebit. Tertio remũerabit' et
nalit'. q: mẽsurã bonã ⁊ ꝯfertã ⁊ coagitataꝫ
⁊ sup̄effluentẽ dabũt i sinũ vestrũ. Mẽsura
bona ẽ ꝙ angeli dñt venire ad suũ obitũ ⁊
ꝑducere aiem suã cũ magno gaudio ad celũ
Mẽsura ꝯfertat' ꝙ xp̄s ⁊ maria ⁊ oẽs sci
⁊ ãgeli illaꝫ aiam lete ⁊ honorifice suscipiũt.
Mẽsura coagitata ẽ ꝙ btã v̄go maria ⁊ oẽs
sci ⁊ angeli' oĩa merita ⁊ gaudia sua cũ eo
diuidẽt. Mẽsura sup̄effluẽs ẽ ꝙ xp̄s ⁊ glio
sa v̄go maria: oẽs p̄riarche ⁊ ꝓphete. omẽs
apli ⁊ euãgeliste: oẽs martyres: confessores
v̄gines: oẽs sci ãgeli ⁊ electi dei sibi ĩ ꝑpetuũ
regnabũt ꝙ miam exhibuit hoĩ indigẽti ¶
Sꝫ diceres. paup sũ: ĝ paupib⁹ subuenire ñ
possum. Rñdet' ꝙ fuare debes dictũ Tho
bie q̄ dic. Quõ potueris ita esto misericors Si
multũ tibi fuerit: abũdant' tribue. si exiguũ ti
bi fuerit: etiã exiguũ libent' ĩptiri stude. Nul
lus enĩ põt se excusare. q: dñs pl⁹ respicit in
tẽtionẽ q̃ sub̄am. Vñ Isi. de sũ. bo. Qualẽ in
tentiõe ab vnoq̄q; largit': talit' ⁊ apud deuꝫ
recipit'. Hoc etiã pꝫ Lu. xxi. de vidua q̄ obtu
lit duo era. de q̄ dic xp̄us ꝙ pl⁹ oib⁹ alijs de
disset. q: totã sub̄am tribuit ⁊ libent' pl⁹ fecis
set si potuisset. Vñ q̄libet pauper sic dꝫ dare
elemosynã ꝙ habeat intẽtionẽ libent' pl⁹ fa
ciendi si facultatẽ hr̃et. tũc de⁹ remũerat sibi
ſꝫm illã bonã intẽtionẽ. Et iõ vn⁹ paup põt
dare vnũ denariũ ꝓpt' deũ tali intentione ꝙ
mai⁹ p̄miũ inde ꝯseq̄t' q̃ q̄uĩq; alius diues
q̄ dat integrũ florenũ. Et si nõ potens plus
dare: des tñ haustũ aq̄. ⁊ de⁹ dabit tibi ꝓ illo
vitã eternã. Math. x. Qui vni dederit calu
cẽ aq̄ frigide tm̄: nõ ꝑdet mercedẽ suã. Et si
hec nõ potes. da tñ bonã volũtatẽ: sic ꝙ libẽ
ter velles facere si posses. Aug. sup ps. Co
ronat de⁹ int⁹ volũtatẽ vbi nõ inuenit facul
tatẽ. ¶ Exẽplũ ꝙ de⁹ remunerat elemosy
nã nõ solũ in futuro: ſꝫ etiã in p̄nti mundo.
Legit' in vitaspatrũ ꝙ q̄dã senex cũ alio iu
uene fratre habebat cõem vitam. erat aũt se
nex ille misericors. ⁊ ꝯtigit ꝙ venit magna ca
ristia: ⁊ ceperũt q̄dã venire ad domũ ei⁹ pro
elemosynis. Senex vero oib⁹ venientib⁹ di
stribuit panẽ. Videns aũt frater iuuenis qd̄
fec. dixit seni. Da mihi ptẽ meã de panib⁹.
⁊ q̄cq̄d vis cũ pte tua fac. Senex aũt diuisit
panes. ⁊ faciebat more solito de pte sua ele
mosynas. Et multi ꝯcurrebãt ad senẽ audi
entes q: oib⁹ daret. Videns aũt dñs hũilita
tẽ ei⁹ multiplicauit panes. Frat' aũt iuuenis
q̄ acceperat ptẽ suã ⁊ nulli dabat: ꝯsumpsit pa
nes suos ⁊ dixit seni. Qm̄ modicũ adhuc ha
beo de panib⁹ meis: habeam⁹ sil' panes. Di
xit ei senex. Quõ vis facio. Et ceperũt iterũ
sil' esse ⁊ cõiter viuere. Facta igit' itez abũdã

tia victualiũ a deo iter ꝝ venerũt indigẽtes ad capiẽdo elemosynas. Contigit aũt vna dieꝝ ꝙ frater ille iuuenis intraret ad videndũ quãtũ hãt erant de panib⁹ ꝛ videbat ꝙ defecerant panes. Uenit aũt vir⁹ paup postulãs ꝓ deo elemosynã: senex dixit fratri suo. Da ei panẽ. Aliter rñdit. q̃ non habem⁹ pater. Et dixit ei senex. Intra ꝛ q̃re. Et ingressus frat attẽdit ꝛ vidit repositoria in qb⁹ panes hr̃e sole bãt repleta panib⁹. Et cũ vidisset timuit. Et tollens dedit paupi: atqꝫ ita cognoscẽs fidẽ ꝛ virtutẽ senis glorificauit deũ. V Secundo meremur cũ tpalib⁹ cũ sum⁹ patientes i his q̃ mali hoĩes nobis auferũt p furtuꝫ vel p exactiões vel in his qb⁹ alio quocũqꝫ violẽti mõ spoliamur. Unn quis posset esse tã patiens ꝛ cũ tali charitate deo offerre ꝙ intantũ esset in oculis dei q̃si paupibus dedisset. Hebr. x. Rapinã bonoꝝ vestroꝝ cũ gaudio suscepistis scientes vos habere meliorẽ ꝛ manentẽ substantiã. Et in signũ huiꝰ xp̃us pmisit illis vilibus ꝛ malis seruitoribus pyrati vt eũ priuarent suis vestibus ꝛ int̃ se diuiderent: q̃uis hoc ante bñ cognouit. tamen ea nõ dedit paupib⁹ vt nob exemplũ daret dũ mali hoĩes nobis recipiũt bona tpalia ꝙ patienter hoc sustineamus. q: hoc deo valde acceptũ erit: ꝛ nobis meritoriũ. Silr intelligendũ est de infortunijs q̃ de⁹ sup hoĩes aliq̃n pmittit. sicut cũ eq̃ vel vacce coꝝ moriunt vel tempestas segetes deuastat. talia infortunia omnia deo sunt in patiẽtia cordis offerẽda. Et dicere dꝫ vnusquisqꝫ illud p̄s. Iustus dñs in omibus vijs suis. Quia ingratus fui de bñficijs a deo acceptis. ꝛ insup beneficijs ꝛ donis dei abusus sum. scꝫ ad peccãdũ. ꝛ iõ fm dei iusticiã merito p illa infortunia p̃uari debeo illis bonis. Un̄ Ber. sup Cãti. Ingratitudo est bñficioꝝ pditio. X Sꝫ diceres. Quñ q̃s nimis tristat de infortunio: an hoc sit pctm̃. Rñdet ꝙ sic. q: hoc est signuꝫ ꝙ rem amissam nimis dilexit: q̃ nimium etiã dolet. Greg. in li. xxxi. moral. Sine dolore amittit quicq̃d sine amore possidet. Que ꝯo feruent diligũt habita grauit suspirant ablata. Ex qb⁹ v̄bis pꝫ ꝙ q̃libet dꝫ ee patiẽs cũ sibi sua bona iniuste a malis hoib⁹ auferunt. Et dꝫ deũ p ipsis orare vt ipsis inspiret vt sibi illa bona iniuste ablata restituãt. ne p eisdẽ eternalit̃ dãnent. Sꝫ q̃ maledicũt pximis q̃ eis iniusta bona auferũt. vl' alis infortunijs suis ꝯ deũ murmurãt: illi hñt duplex dãnũ. q: pdũt illa tpalia: ꝛ cũ hoc ꝓpt̃ impatientiã incurrũt offensionẽ dei. ꝛ magnũ pi̋culũ aĩaꝝ suaꝝ. Ergo oĩa infortunia q̃libet patient dꝫ ferre: ꝛ deo totũ cõmittere. ꝛ ei i charitate offerre ꝛ hr̃e firmã spem ꝙ de⁹ refundet sibi in alijs hic ꝛ i futuro. Y Tertio meremur cũ reb⁹ tpalib⁹ cũ ꝓpt̃ deũ volum⁹ carere illis bonis q̃ ꝯ deũ lucrari potuissem⁹. ꝛ oĩa ista q̃ sic ꝓpt̃ deũ ꝛ ꝓpt̃ salutẽ nr̃am dimisim⁹ ꝛ lucrari noluim⁹ iniuste: deo obtulim⁹. Grego. Hoc aurũ deo obtulisti qd̃ contra eius volũtatem accipe noluisti. Uerbi gr̃a. Si duo nobiles essent ꝛ vnus faceret exactiões in suos subditos aggrauãdo ꝛ spoliãdo eos iniuste ꝛ alter nobilis silr̃ posset facere suis subditis ꝛ dimittit hoc ꝓpter deũ ꝛ ꝓpt̃ salutẽ aĩe sue: hoc totũ deo offert. ꝛ de⁹ in eterna vita sibi remunerabit. Silr si essent duo mechanici: ꝛ vn⁹ mentiendo ꝛ decipiendo pximos ditaretur. ꝛ ali⁹ etiã sic posset ditari si vellet: s; hoc dimittit. quicq̃d sic dimittit: h' deo offert. Et simil'r intelligendum est de rusticis ꝛ ciuibus q̃ vsuras comittũt. ꝛ cũ iniustis reb⁹ ditantur ꝛ alij boni ciues ꝛ rustici nolũt sic ditari ꝯ deuꝫ: nec q̃cq̃ iniuste lucrari: talia oĩa deo offerũt q̃ sic recipere noluerũt: ꝛ tñ bene potuerũt. Silr intelligit de seruis ꝛ ancillis ꝛ alijs hominibus. Ergo si audires aliquẽ lucratũ esse cẽtũ florenos p fallacias vl' p vsurã vl' p ludũ. vl' alio quocũqꝫ mõ iniusto: ꝛ tu istos florenos hr̃e nolles sic ꝯtra deuꝫ: cũ tñ bñ posses si velles deũ offendere ꝛ aĩam tuã dannare: tũc de⁹ remunerabit tibi istos florenos in vita eterna. ꝛ sic intelligendũ est de oib⁹ reb⁹ siue magnis siue puis: q̃s aliquis ꝯtra deũ nõ vult iniuste lucrari. A Quarto meremur cũ reb⁹ tpalib⁹ mutuando pximis propter deũ. Luce. vi. Mutuũ date nihil inde sperantes. Sed aliq̃ sunt q̃ habent pecuniã supfluã: ꝛ nolunt mutuare pximis gratis nisi aliq̃d det ipis. ꝛ q̃cq̃d sic inde recipiunt vsura est: etiã si nil postularẽt: sed solummodo ea intentione mutuarent ꝙ aliquid vellẽt recipe ꝓpter mutuationẽ. Et si sic aliq̃d recipent vsura esset. q: sola spes facit vsurariũ corã deo. Itẽ aliqui sunt q̃ poti⁹ pecuniam supfluã sub terra fodiũt vel in cista recludũt q̃ꝙ pximis ꝓpter deũ accõmodent quos vident in necessitatibus ꝯstitutos. Et in hoc ostendunt se non hr̃e charitatẽ dei et pximi. ꝛ p ꝯñs hñt signũ ꝙ st̃ãt in malo statu: quia sine charitate dei ꝛ proximi nemo saluabitur. i. Ioh. iij. Qui habuerit substantiã huiꝰ mũdi ꝛ viderit fratrem suũ necesse hr̃e:

⁊ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei
manet in eo. Vñ Greg. Minꝰ ꝓximū ama
re cōuincit̃ q̄ n̄ cū eo in necessitatibꝰ illiꝰ ea q̄
sunt sibi necessaria partitur. Et est signū ma
gne auaricie ⁊ diffidētie de deo: cū q̄s pecu-
niā sub terra fodit. Vñ legit̃ exēplū ꝙ q̄dā
diues thesauꝝ in muro abscōdit: ⁊ infirma-
tus postmodū nō potuit ꝯfiteri hoc pctm̄: qꝛ
dyabolꝰ tenuit linguā eiꝰ. Tūc p̄sbyter vir
prudens portauit corpꝰ xp̄i ad infirmū: ⁊ sic
demonē ab eo fugauit. Tūc infirmꝰ ille ꝯfi
tebatur hoc pctm̄ ꝙ sic lōgo tp̄e thesauꝝ ex
auaricia abscōdit: ⁊ paupibꝰ indigentibꝰ in-
de n̄ subuēit. Et sic thesauꝝ abscōditū ostēdit
⁊ fecit eū paupibꝰ dari ꝓ salute aīe sue. Itē
hō meret̃ cū rebꝰ: qn̄ debitoribꝰ suis ꝓpt̃ de
um dat dilationē q̄ libent̃ sibi soluerēt si pro
p̄nti tp̄e h̄rent. ⁊ hoc ē valde meritoriū ⁊ deo
valde acceptū. qꝛ q̄s in hoc posset mereri in
vno hoīe ꝙ deꝰ sibi in agone mortꝪ daret di
lationē vt posset ꝯteri ⁊ ꝯfiteri: ⁊ sic saluari.
q̄ al's forte dānaret̃. Vñ etiā sciendū ꝙ q̄li
bet qn̄ terminꝰ solutiōis instat tenet̃ statim
soluere ꝓximo put ꝓmisit. qꝛ sicut ꝯ deū est
furari ꝓximo bona sua: sic etiā ꝯ iusticiā est
retinere bona ꝓximi ꝯ volūtatē ip̄ꝰ. qꝛ p h̄
impedit̃ ille in vsu illius rei. Ergo illi grauit̃
peccāt qui ꝓmittūt vel iurant ꝙ velint solue
re debita sup illū terminū: ⁊ postmodū adue
niente terīo ꝓtrahūt solutionē vsq̄ ad q̄t
tuor vel q̄nq̄ vel decē ebdomadas. Et tales
q̄ sic mentiunt̃ ꝓximis ⁊ nō soluūt sicut ꝓmi
serunt: cū tñ soluere possunt nō debēt in con
fessione absolui a pctīs: nisi ꝑsoluāt vel dila
tionē petāt ab eo cuiꝰ est ista res. Et de hoc
h̄r in iure canonico. Possidere non licet alie
nā rē inuito dño suo. vt pꝫ ex li. iij. ti. xiiij. d̄ p̄
carijs. c. i. B Quinto meremur cū rebꝰ tē
poralibꝰ qn̄ restituimꝰ res iniustas veris he
redibꝰ. Et hoc intantū placet deo ꝙ nil sine
ista restitutiōe ab hoīe acceptat quicq̄d etiā
boni fecerit: siue ieiunādo: siue orādo: ꝑegri-
nando: siue elemosynas dādo. Et q̄ndiu q̄s
scient̃ possidet res iniustas: tūc est inimicꝰ dei
⁊ virginis marie: oīm sctōꝝ ⁊ angeloꝝ. bea-
torū q̄z oīm in celis existentiū. nec aliquā hꝫ
ꝑticipationē in oībꝰ orōibꝰ: missis: ⁊ alijs bo
nis q̄ siūt in eccl'ia. Et talis q̄ sic hꝫ res iniu-
stas nō dꝫ dare illas monachis: nec sacerdo
tibus: nec paupibꝰ: s; veris heredibꝰ si pote-
rit scire q̄ sint. Sꝫ si nō scit nec pōt scire here
des tūc dꝫ dare illas res s̄m ꝯsiliū sui ꝯfesso
ris. q̄ auctoritatē illaꝫ hꝫ a suo ep̄o. Sꝫ si q̄s
hꝫ aliquas res iniustas occulte: tunc dꝫ fieri
restitutio p interpositā ꝑsonā. s. p ꝯfessorē vl'
p aliū discretū virū sine expressione noīs. qꝛ
hō nō tenet̃ seip̄z diffamare dicēdo. Ego sū
tibi furatꝰ hoc vel hoc. s; sufficit ꝙ restitutio
fiat p interpositā ꝑsonā. s. p ꝯfessorē vel per
aliū discretū virū. Et restitutio dꝫ fieri nō so-
lū ꝓ rebꝰ magnis: s; etiā ꝓ puis. Verbi grā
Si decē insimul furarent̃ vnā aucā ⁊ eandē
comederēt: tūc q̄libet tenet̃ restituere partē
q̄ cum ꝯtingit donec tota fuerit soluta: si vult
ꝯsequi indulgentiā ⁊ remissionē pctōꝝ suoꝝ
Sil'r intelligendū est de his q̄ gramina in
pratis alioꝝ metūt. vel cū pecoribꝰ suis dāna
ꝓximis sciēt̃ in segetibꝰ vel pratis inferūt.
Et etiā rustici q̄ q̄nq̄ agros ꝓximoꝝ cū ara
tro suo diminuūt ⁊ suos augmentāt: vel qui
lapides ꝓijciunt sup agros ꝓximoꝝ: qn̄ te
nentur eos econuerso inde amouere. Et etiā
venatores q̄ cū canibꝰ ⁊ equis suis hoībꝰ in
segetibꝰ dāna infert. Sil'r ⁊ vectores q̄ cum
curribꝰ suis p sata agroꝝ vehūt: ⁊ boibus
dāna inferūt. Et etiā illi q̄ fructꝰ arborū vel
rapas agroꝝ: vel botros vineaꝝ subtrahūt
ꝯ volūtatē ꝓximoꝝ: tales oēs tenent̃ ad re-
stitutionē. Et si nollent restituere qn̄ possent
tunc confessor nō pōt eos absoluere a pecca
tis suis. Vñ dicitur in decre. Non dimittitur
peccatū nisi restituat̃ ablatū. di. v. Si gene-
ralis. Sed diceres. Cū q̄s multa talia fura
tus fuisset: ⁊ nō sciret quibꝰ restituere debe-
ret. qꝛ ip̄e multis hoībꝰ in istis puis rebꝰ dā
na intulit: quō talis restituere tenet̃. R̄ñde
tur ꝙ ille tales res paruas furatas ī estima
tione sua dꝫ cōputare ad vnā summā: ⁊ s̄m
ꝯsiliū sui ꝯfessoris illā summā dꝫ erogare ad
vsum paupꝝ: tūc oībꝰ illis subuenit illa ele-
mosyna quoꝝ illa bona fuerūt. C Qꝛ aūt
hō nō solū dꝫ restituere magna s; etiā parua si
vult ꝯsequi remissionē pctōꝝ: pꝫ p tale exem
plū. Legit̃ in dyalogo Cesarij ꝙ q̄dā ꝯuer-
sus ordinis cisterciensiū cum missus esset ab
abbate suo ⁊ ptrāsisset aquā quādā: ⁊ nō ha
beret naulū: ꝓmisit naute trāsmittere vnū
obolū. Qui ꝯuersus cū postea defunctꝰ esset
⁊ n̄ misisset illū obolū: nec etiā fuisset ꝯfessus
illā negligētiā. qꝛ vilipēderat eo ꝙ modicū
esset. post obitū p̄dictū obolū ante oculos ha
bebat: q̄ etiā obolꝰ intantū creuit vt maior to
to mūdo videret̃. Et cū sibi nihil aliud obsi-
steret qd̄ sibi impediret ingressum celi nisi so
lus ille obolꝰ. ⁊ cū nō posset euadere nisi ille
obolꝰ in eo puniret̃: ad petitionē sctōꝝ ⁊ om-

celoꝝ quibus seruierat pmissuȝ est aīam ad corp⁹ reduci: ⁊ confessus est illud abbati. Et missus est ille obol⁹ cū magna velocitate. quē mox vt nauta recepit conuersus expirauit: ⁊ celi gaudia intrauit.

De apostolis.

Sermo.cli. Quomodo meremur cū corpore nostro ⁊ anima nostra.

Posui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis: ⁊ fructus vester maneat. Joh.xv. Quantū ad secundam partem precedentis sermonis nūc sciendū ꝙ sm ꝙ nobis de⁹ contulit cum quo fructū ferre debem⁹ ⁊ mereri vitā eternam est corpus nostrū ꝓpriū. ¶ Pro quo sciendū ꝙ trib⁹ modis meremur cuȝ corpore nostro augmentū glorie in vita eterna. Primo resistēdo pctis istis ad que corp⁹ nostruȝ inclinatū est. Nam quicūq3 qs resistit suis ꝓprijs cōcupiscentijs ⁊ pugnat cū vitijs meretur augmētū glorie. Bern. Quotiens resisteris totiens coronaberis. Propter eandem enim causam fomes peccati manet in corpe. Quāuis enī pctm̄ originale a quo fomes ꝓcessit ex toto deleat in baptismo: tn̄ fomes ex toto nō extinguit vt resistere debeam⁹ vitijs ⁊ virilr pugnare: qꝛ nemo coronabit nisi q legitime certauerit. Uñ Aug. de vbis dñi. Ecce baptizati omēs iustificati sūt a pctis. restat tamen pugna cū carne: cū mūdo ⁊ cū diabolo. Uñ etiā Hiero. in epla quadā. Sine certamine null⁹ sanctoꝝ coronat⁹ est. Amb. sup Lucā. Corona ꝓposita est: subeunda sūt certamina: nemo poterit coronari nisi vicerit nemo aūt pōt vicere nisi añ certauerit. ipius quoq3 corone maior est fruct⁹ vbi maior ē labor. vbi grā. Si qs inclinat⁹ est ad supbiā: ⁊ cū sibi honor exhibet: si seipꝫ vincit ⁊ illū honorē sibi exhibitū i hūilitate cordis deo offert dicendo cū ps. Non nobis dñe non nobis: s nomi tuo da gliaꝫ. Et in humilitate reputat se nō esse dignū talis honoris: s dicit cū Aplo .i. Thi. i. Soli deo honor ⁊ glia. Tūc ille meretur ꝙ debꝫ honorari in celo a xpo: ⁊ gliosa vgine maria: ab oib⁹ sctis ⁊ angelis, ppt illum honorē quem sic spernit hic ⁊ deo offert Similr cū qs ad iram cōmouet ⁊ seipm vincit cōpescendo irā ꝓpriā nolens se vindicare s deo offert ⁊ sibi cōmittit: talis totiens meretur coronā glie: quotiēs ꝓpriā irā ppt deum vincit ⁊ ei fortr resistit. Et etiā cū qs est inclinat⁹ ad luxuriā: quotiēscūq3 temptationi carnis resistit ⁊ seipm vincit: totiens meret coronā vite. vbi grā. Sicut illi q sunt in matrimonio constituti quotiēs temptant in sacris dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ⁊ alijs tempoꝛib⁹ in quibus ꝓhibit⁹ est actus matrimonij ⁊ resistūt s. hui⁹ ⁊ ppt deū dimittūt actū illū: totiens merent coronaȝ vite eterne. Silr ⁊ iuuenes q in castitate viuūt: quotiēs temptant ⁊ viriliter resistunt: totiens a deo coronant. ¶ Qt coronas mereri pūt virgines q caste viuunt ⁊ temptationib⁹ carnis totiēs resistūt. qꝛ naturalr iuuenes pl⁹ sūt inclinati ad luxuriaȝ ꝙ senes. quia sm Arist. Complexio iuuenū est calida ⁊ humida: senū aūt frigida ⁊ sicca Et ergo senes grau⁹ peccāt luxuriādo ꝙ iuuenes: ⁊ iuuenes plus merentur resistendo Greg. Juuenis cū fornicat peccat: senex aūt insanit. Jsid. de sum. bo. Nequaꝙ in senectute ꝯtinētes vocādi sunt q in iuuētute luxuriose vixerūt. Tales nō habebūt pmiū: qꝛ certamē laboris nō habuerūt. Eos enī expectat gloria in quib⁹ fuerūt laboriosa certamina. Uñ sciendū ꝙ in quāto qs pl⁹ est inclinatus ad aliquod pctm̄ ⁊ illi pctō resistit: tāto maiorē coronā glorie meret. Ergo virilr militare debem⁹. qꝛ sm Job. vij. Militia est vita hois sup terrā. ¶ Exemplū legit in vitaspatrū. ꝙ quidā senex sedēs in ptib⁹ Thebaidis in spelūca vna habebat vnū discipulum ꝓbatū. Cōsuetudo aūt erat seni docere discipulū vespe q erāt ꝓfutura: ⁊ post āmonitione dabat ei bñdictionē: ⁊ dimittebat eum dormire. Cōtigit aūt ꝙ quidā religiosi venirent ad senē: ⁊ cū eos ꝯsolat⁹ fuisset ⁊ instruxisset dimisit eos ⁊ recesserunt. Deinde cepit exhortari ⁊ admonere discipulū sicut semper faciebat vespere. Et cū loquerent senex somnō grauatus est ⁊ subito obdormiuit. Frat aūt sustinebat donec euigilaret ⁊ daret ei sm ꝯsuetudinē bñdictionē. Cū g non euigilaret p aliquas horas tēptat⁹ est discipul⁹ cū eo sedens cogitationū suarū molestia recedere et dormire. Qui extorquens sibi vim restitit cogitationi sue ⁊ sedit. Cūq3 iterū vrgeretur a cogitatione sua vt iret ⁊ quiesceret: nō discessit priusꝙ dimitteret. Quod factū est septies ⁊ diabolo septies restitit: ⁊ ecce media nocte trāsacta euigilauit senex ⁊ iuuenē inueniens assidentē ꝓpe se: dixit ei. Usq3 mō nō recessisti fili. Et ille rñdit. Nō recessi pat. qꝛ nō me dimiseras. Cui senex dixit. Cur me nō expergefaciebas. Et ille respōdit. Nō fui ausus ne aliquā iniuriā tibi inferrē. Exurgens aūtē

senex ⁊ faciens horas ↄsuetas: ⁊ dictis ma-
tutinis dimisit discipulū. Senex aūt cū sede
ret solus factꝰ est ī excessu mētis: ⁊ vidit quē-
dā monstrantē sibi gloriosū locū ⁊ sedē ī eo
⁊ sup sedē septē coronas. Et interrogauit se
nex cū q̄ sibi hoc mōstrauit dicēs Dn̄e cuius
sunt hec. Et dictū est ei discipuli tui sunt. Lo-
cū quidē ⁊ sedē illā ꝓ ↄuersione magna acce
pit. Has aūt septē coronas nocte ista ꝓmeru
it. Hec autē audiens senex exterritꝰ ⁊ admi
ratus est nimis. Et vocauit discipulū dicens
ei. Dic mihi quid fecisti in nocte ista. R̄ndit.
Crede mihi pat̄ q̄ nihil feci. Sperās autē
senex ꝙ p̄ humilitate nō ↄfiteret̄. dixit. ei. In
veritate nō īdulgeo tibi nisi mihi dixeris q̄d
feceris: aut q̄d cogitaueris hac nocte. Ille x̄o
cū nihil sibi esse consciꝰ q̄d diceret dubitabat
Et cū senex ab eo extorq̄ret. dixit ei. Nihil ali
ud feci: nisi ꝙ septies cogitaui ⁊ impugnatꝰ
sum a cogitatione mea vt discederē ⁊ dormi
rem anteq̄ me dimitteres. Sz q̄ a te dimis
sus nō fuerā nō recessi: ſz sustinebā te pat̄ mi
donec euigilares ⁊ dares mihi ſm ↄsuetudi
nem bn̄dictionē. Audiēs hoc senex intellexit
ꝙ quotiens resistebat cogitationi sue: totiēs
meruit coronā a deo. ¶ Secūdo meremur
cū corpe opando bona opa: ⁊ expendēdo vi
res corpis nostri in seruicio dei. Nam q̄libet
libent̄ dz seruire deo cū corpe. q̄ ipe creauit
nos. ps. Ipe fecit nos ⁊ nō ipi nos. Et q̄ ser
uiuit nobis in p̄nti mūdo. xxxiij. annis: ⁊ insu
per redemit nos suo ꝓprio sanguine: ⁊ post h̄
ꝓmisit nobis vitā eternam si ei seruierimꝰ.
Ergo sollicite debemꝰ seruire deo cū nostro
corpore. Prouer. xxiiij. Exerce diligent̄ agrū
tuū. Quia corpꝰ nostrū est ager vtilis. q̄ sin-
gulis diebꝰ ⁊ singulis horis possumꝰ mereri
cū corpe ⁊ cū oībꝰ mēbris nr̄is. Nam primo
pōt q̄libz mereri cū oculis: cū videt aliquem
infirmū vel tristem ⁊ ↄpatit̄ sibi: vel si videt
aliquē letū ⁊ gaudentē ⁊ bn̄ habētē: ⁊ ↄgau-
det sibi. Aplus Ro. xij. Gaudete cū gaudē
tibus ⁊ flere cū flentibꝰ. Secūdo meretur q̄s
cū auribꝰ. si audit bona loq̄ de ꝓxīs ⁊ congau
det ipis: ⁊ si mala audit loq̄ de ꝓximis ⁊ com
patit̄ ipis. Aplus Ro. viij. Scimꝰ q̄m dilig\u0113-
tibus deū oīa coopant̄ in bonū. Tertio me-
retur q̄s cū ore. vt cū q̄s informat ꝓximū in
his q̄ ad salutē ptinēt vel ↄsolat̄ x̄bis ↄsola
torijs ꝓximū: vel corripit delinq̄ntes in fra-
terna correctiōe. vel cū libent̄ orat: vel regra
tiatur deo. vel etiā cū silentiū tenet cū q̄liq̄ li
benter loq̄ret̄. ⁊ sic de alijs. Quarto meret̄
q̄s cū manibꝰ ad modū crucis eas expāden
do: vel etiā in orōnibꝰ deuotis eas eleuando
ps. Eleuatio manuū meaꝝ sacrificiū vespti
nū. Vel eas ad paupes extēdēdo: dādo eis
elemosynas. vel cū q̄s paupem sustētat ⁊ du
cit q̄ p se incedere nesciat. vl̄ ꝓpt̄ debilitatē pe
dū: vel ꝓpt̄ cecitatē oculoꝝ. Quito meretur
q̄s cū pedibꝰ ad ecclīam eūdo: vel loca sacra
visitādo ꝓ indulgētijs: vel etiā infirmos visi
tando: vel pegrinatōes ad loca scā faciēdo.
Sexto meret̄ q̄s cū toto corpe. s. dure iacēdo
vel asperā vestē induēdo: ⁊ corpꝰ cū x̄gis vl̄
flagellis castigando: vigilādo: ieiunando. et
mane surgēdo. ¶ Quare aliq̄ hoīes sūt
ita pigri ad seruiēdū deo. R̄ndet̄ q̄ nō pre
cogitat futurā mercedē quā dn̄s dabit suis
seruitoribꝰ. Nam si rex terrenꝰ dare vellet ꝓ
vno pat̄ noster florenulos quot p̄r n̄r diceres
Sil̄r si rex terrenꝰ diceret. Si vis vigilare il
la nocte meā: cras mane dabo tibi centum
florenos: tu libent̄ faceres. Et si scd̄a nocte
ꝓmitteret ducētos: ⁊ tertia nocte mille. mul
to libētiꝰ vigilares. Sz xp̄s ꝓ vna hora quā
q̄s ꝓpt̄ eū vigilat plꝰ dabit ꝙ totū regnum
terrenū valere pōt. Sil̄r ꝓ vno pat̄ noster
deuote dicto plꝰ dabit ꝓ p̄mio ꝙ mille flore
ni valent. q̄ dabit etn̄i p̄miū: etiā ꝓ mīmo
ope in gr̄a facto. Vn̄ Hiero. in epla. Nullus
labor durꝰ nullū tp̄s lōgū videri dz q̄ glīa
eternitatꝭ acq̄rit̄. Itē sciendū ꝙ xp̄s nō solū
remunerabit opa spūalia ad honorē dei fac
ta: ſz etiā remunerabit labores q̄s q̄s facit
ꝓ necessitatibꝰ p̄ntis vite. Nā cū q̄s laborat
ea intentōne vt velit aliq̄d cū laboribꝰ iustis
acq̄rere vn̄ se ⁊ vxorem ⁊ pueros possit nutri
re vel etiam laborat vt cum suis laboribus
possit subuenire paupibꝰ ⁊ infirmis qui nō
p̄nt laborare. talis semp cū q̄libet labore ↄ-
tinuo q̄z pro meret̄ p̄miū etn̄ū, si ē ī gr̄a. Vn̄
ps. Labores manuū tuaꝝ q̄ māducabis: beat̄
es ⁊ bene tibi erit. Ergo q̄libz cū de mane sur
git p̄io oret ⁊ ecclīam visitet. ⁊ deo oēs labo
res suos offerat quos illo die intēdit facere.
Vn̄ Gre. in moral. Oē bonū q̄d agimꝰ p in
tentionē sp ad deū leuemꝰ. Q̄d eñ q̄libz no-
strū p̄io de mane ad ecclīaz debeat ire ⁊ ora
re ⁊ se deo cōmēdare. h̄ docz xp̄us ī euāgel.
Mat. vi. di. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iustici
am eiꝰ: ⁊ hec oīa adijcient̄ vob. s. q̄ sūt vobis
necessaria. q̄ hō p totā diē habebit maiorē
ꝓspitatē in omnibꝰ suis factis cum de mane
missam audit ⁊ se deo deuote cōmēdat. Et e-
tiam dictis pz ꝙ laboratores illi sunt beati q̄

fideliť laborent ⁊ deū in laborib⁹ suis ꝑtēn-
dunt. q2 merenť semꝑ in quolibet ope. verbi
grā. Rustic⁹ nūq̄ pot arare fossam cū fide-
liter laborat, qn mereť. Silr sartor in oib⁹ suis
laborib⁹ mereť si fideliť laborat. silr pistor et
faber. silr seruus, ⁊ ancilla. ⁊ qlibȝ etiā q pro
denario diurno laborat: ⁊ sic de alijs. ¶ D
Q2 deus vult remunerare oēs passus ⁊ labo
res nrōs. hoc pȝ p tale exēplū. Legiť in vitas
patrū q quidā senex lōge habebat aquam a
sua cella. vbi dū semel iret haurire defecit in
via: ⁊ ait. Quid necesse est vt hūc laborē pa-
tiar: s veniā ⁊ habitabo iuxta aquā. Tūc cō-
uersus retro vidit quēdā sequētē se ⁊ nume-
rantem passus ⁊ vestigia sua. ⁊ interrogauit
eū qs esset. Dixit aūt ei ille. Angelus dei sum
⁊ missus sum vestigia tua nūerare: ⁊ dare ti
bi mercedē p labore. q2 omēs passus tuos ⁊
vestigia tua de⁹ vult tibi remūerare. Hoc au
diens ille fortior ē fact⁹ ⁊ ꝓmptior: ⁊ adhuc lō-
gius posuit cellā suā: vt eo plures passus face-
ret eūdo ad aquā ⁊ redeūdo ad cellā suā. vt
sic sp augmētareť pmiū suū. Q2 āt nra bona
opa nō solū debēt fieri pncipaliť ppť gaudia
celi vel ad euitandum penas inferni: hoc qre
ante ser. cxl. E. ¶ Tertio meremur cū cor-
pore sustinēdo infirmitates corpis patienter
quas de⁹ sup nos pmittit. q2 meli⁹ ē infir-
mitates patienter sustinere q̄ interim bona
opa facere. Contra h aliq dicit. Ego negligo
hoc bonū vel hoc ppter infirmitates meas.
Rńdetur q solū hs patiēs ⁊ nihil negligis
Vñ sciendū q qlibet libenter debet sustine-
re infirmitates ⁊ tribulationes. q2 est spāle
donū dei ⁊ signū charitatis quā de⁹ habȝ ad
ipm hoiem. Apoc. iij. Ego quos amo arguo
⁊ castigo. Orige. sup Osee. iiij. Qui diligiť
corripiť. qui nō diligiť in pctīs suis dimittiť
¶ R Sȝ diceres. quomodo possum esse pati
ens in tantis tribulationib⁹ ⁊ infirmitatib⁹.
Rńdetur q tria pncipaliť debent inducere
hoiem ad patiētiā. Primū est memoria pas-
sionis xpi. Gre. Si passio xpi ad memoriā
duciť: nihil est qd nō equo aīo toleretur. Ber.
Quid est qd tibi suaue nō videť: si collegeris
⁊ memoraueris oēs amaritudines saluatoris
Ergo si doles caput tuū cogitare debes dolo
rem capitis quē xps sustinuit cū coronat⁹ cū
spinea corona fuit. Si doles man⁹ vel pedes
cogita clauos infixos manib⁹ ⁊ pedib⁹ xpi.
Si doles in dorso vel in alio mēbro vel in to
to corpe: cogitare debes dolorē xpi. quē in to
to corpe ⁊ in oib⁹ mēbris sustinuit. Et sic erit
tibi leue omne qd pateris. ¶ L Secūdum
qd inducit hoiem ad patientiā est cogitare
penā purgatorij q est valde grauis. Augu.
Ignis purgatorij miro mō est grauis. quia
ignis q est hic i terra hȝ se ad illū sicut ignis
q depict⁹ ē in pariete ad verū ignē. Et in illo
purgatorio oportet hoiem valde diu ardere
⁊ purgari q hic nō purgat⁹ est. Ut aūt a pec
catis tuis purgeris: tūc libenť debes hic su-
stinere infirmitates corpis. q2 tanta est pena
purgatorij q potius in presenti deberes eligere
xxx. annis esse infirm⁹ q̄ vna die esse in pur-
gatorio. Vñ dr i decre. Igni purgatorij nul-
la pena tpalis ē cōparabilis. di. xxv. q i aliud.
Unde legiť de quodā sacerdote q reputabať
cāl sāctus: q i vita sua seipm miro mō affixit p
pniam. Cuidā qrenti cur hoc faceret. Rń-
dit q si ille lac⁹ magn⁹ q erat ppe se esset to
tus igne⁹: libenť vellet esse in eo vsq3 in diem
iudicij vt posset euadere inferni ignē ⁊ penā
purgatorij. Hoc idem Augu. orabat dicens.
Dñe hic vre hic seca: vt in eternū parcas. Ter
tiū qd inducit ad patientiā ē q p tribulatio-
nes ⁊ infirmitates augmentať hoi meritum
eterne glorie. Math. v. Gaudete ⁊ exultate
qm merces vestra copiosa est i celis. Et ista
gloria tanta est q si vn⁹ hō solus sustineret
oēs infirmitates ⁊ tribulationes oīm hoim
in toto mūdo existētiū adhuc nihil h esset re-
spectu celestis glorie. Aplūs Ro. viij. Non
sunt condigne passiōes hui⁹ ⁊c. De hac gloria
dicit. ps. Qm mille anni ante oculos tuos
tanq̄ dies hesterna q pterijt. ¶ M Quan
tū ad tertiā partē pcedētis smonis sciendū
q tertiū qd de⁹ nob cōtulit cū quo mereri pos
sum⁹ ⁊ debem⁹. est anima. Pro quo sciēdum
q nos mereri debemus cum tribus poten-
tijs anime: que sunt memoria: intellectus: et
voluntas. Primo mereri debem⁹ cū mēoria bñ
ficia dei memorādo ⁊ ei de eisdē regratiando
vñ Aug. in li. de ci. dei sic dič. Quisqs bñficia
dei nō videt cec⁹ ē: nec laudat ingr⁹ ē. qsqs in
laudādo reluctať insan⁹ ē. Criso. sup Math
Grarū actio ē inuitatio ad plura dādū. Sȝ q hīs
q sūt ingti de bñficijs dei dič Ber. Accipiēdis
indign⁹ ē q fuerit de accepꝗ ingr⁹. Itē sepius
memorari debem⁹ ipȝ deū nob eē pñtem i oib⁹
nris cogitationib⁹. verbis ⁊ factis. Sȝ heu
multi sepi⁹ obliuiscunť deum ⁊ raro cogitanť
de eo. ⁊ hoc est signū q deū nō diligūt: s ipȝ
puipendūt. Aristo. ij. rhethori. Obliuio ē si-
gnū puipēsionis. Et q sic obliuiscunť deum
in vita: illorū de⁹ obliuiscet in morte. Unde

Augu. Ita fit vt in fine obliuiscatur. q dum viueret obliuus est dei. Secunda potentia aie est intellectus p quē intelligere debemus deū. Primo tanq̄ nostrū creatorē: et sic tenemur semper sibi obedire tanq̄ creatura suo creatori. Secundo cognoscere debemus eū esse redemptorē nostrū: q nos cū sua amarissima passione et morte redemit. et sic tenemur eū diligere. Joh. xv. Maiorē hac dilectione nemo hz vt aiam suā ponat q̄s p amicis suis. Tertio debemus cognoscere eū esse nostrū futurū iudicem: et sic debemus eū timere in oībus cogitationibus. verbis: et factis. Eccli. i. Timenti deum bene erit in extremis. Un̄ Criso. in ser. dicit de Johanne baptista. Solus dei timor est q mentes corrigit: fugit crimia: et innocētiā seruat. ¶ Tertia potestas aie est voluntas cū qua meremur quādo volūtatē nostrā voluntati diuine pformamus: ita vt quicqd velit nobiscū facere q etiā illud idē nos velimus: siue sit dulce siue amarū. Ergo qlibet nostrum sic se dz hre q si deus vult eū esse pauperē q etiā ipe velit hoc idē: vel si ipm velit esse diuitem vel sanū vel infirmū: vel tristē vel letū q in hoc se pformet volūtati dei: sic q possit dicere cū xpo illa verba q̄ in mōte oliueti dixit. Pater nō mea volūtas ſ tua fiat. Itē meremur cū volūtate quādo habemus cōtinuam bonā volūtatē nos emēdādi et deo seruiendi Criso. super Math. Uolūtates bone sic suaues sunt apud deū queadmodū odoriferi flores. Un̄ Bern. Cū p bonā volūtatē incipimus esse dei: desinimus esse diaboli. Sic ecōuerso. cū homo per malā volūtatē incipit esse diaboli: desinit esse dei. ¶ Et deus vult hoīez iudicare ſm illā volūtatē in qua eū inuenerit. Un̄ de hoc dr in decre. Qualē te inuenict dñs cū vocat: talem pariter et iudicat. de peni. dist. i. Nunqd. Un̄ legitur exemplū q quidam latro multū dolens de petis suis: et habens volūtatē bonā se emendandi rogauit quēdam heremitā vt eū in suā societatē acciperet: qr pponeret vitā suam emendare et deo semper seruire. Et heremita noluit: et despexit eū in corde suo et dimisit eū incōsolatū ab eo recedere. Sz cū latro sibiipi heremitorīū facere voluit. arbor pcisa stati corruit et eundem latronē oppressit: et sic in vehementi cordis ptritione obijt. Tunc ille heremita vidit q sancti angeli venerūt et aīam illius latronis ad celū deferebant. Et heremita cōmotus dixit. Quid hic in heremo morā trahoīll le homo malus latro fuit: et ppter suā bonā voluntatez iam ad celos ascendit: et ego tā d vixi in heremo et nūq̄ celū intrare potui. E in illa cōmotōne dixit. Uadā et etiā latrocinari et post modū bene in fine saluabor sic iste latro saluatus est. Et dū exponeret se ad latrocinīū ppetrādū: insecutus est a stipēdiarijs ciuitatis. Qui fugiēs vehementer cecidit et expirauit. Et diaboli venerunt et aīam suā a infernum deduxerunt.

De apostolis alius sermo.

Elictis oībus secuti sunt eū. Luce. v. Ista vba dicta sūt de apostolis qui oīa ppter xpm reliquerunt: ſm q etiaz dixit beatus Petrus ad xpm. Ecce nos reliquimus oīa et secuti sumus te: quid ergo erit nobis. Un̄ hic dicendū est q septez sunt que nos inducere debent ad relinquendū oīa temporalia. Ista sermonē qre supra. xciiij. A.

De vno martyre. Sermo. clij.

Qr crux spūalis dz qttuor habere.

Si quis vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucez suam et sequatur me Math. xvi. Mar. viij. Lu. ix. In his verbis vult xps q ipm sequamur et crucē tollamus: et post ipm illā baiulemus. sicut iste sanctus martyr. N. cuius festū hodie colimus. ¶ Pro q sciendū q duplex est crux. Una lignea et materialis q̄ ē baiulanda vt crux petri andree et xpi. Alia spūalis. de qua dicit apl'o Gala. v. Qui xpi sunt carnē suā crucifixerūt cū vicijs et pcupiscētijs. Un̄ duobus modis sequimur xpm et crucē post ipm portamus: aut mortē pro eo tolerando: aut carnē cū vicijs et pcupiscētijs crucifigendo. Primo modo sequuntur eū oēs martyres qui mortē temporalē ppter xpm sustinuerunt. Secūdo sequuntur eū oēs electi et deuoti. Ubi ergo in morte inuenit pmā saluat: similiter vbi secundā: ſ vbi neutrā dānat. Cū aūt prio modo eū imitari nō possimus sez sustinendo mortez: saltem sequamur ipm secūdo modo. Quō aūt exemplo xpi crucem accipere debeamus intueamur modū passiōis eius. Fuit enī crucifixus et clauis ligatus a parte inferiori: et a sinistra: et a dextra: ſ nō a parte supiori: simili forma et nos crucē spūalē tollere debemus. cuius infima pars est cōtemptus mūdi. qr sicut terrā calcamus cū pedibus: sic terrena et mūdū cōtēnere debemus. Mouemur aūt ad hoc si psideremus q nemo pōt habere amicitiam dei et mūdi simul. Deliberet ergo secū

vnusquisq; quid sibi magis expediat. an scz diligere deū. an mundū. Unde. i. Jo. ij. Nolite diligere mundū: neq; ea que i mūdo sūt. Si quis diligit mūdū nō est charitas pris in eo Igitur q hoc pceptū ptēnit & mundū diligit inimic9 dei pstituit. Jaco. iiij. Amicitia huius mūdi inimica est deo. Sicut em̄ qs odit inimicū suū: ita dñs mundū. Causa aūt hui9 inimicitie est. qz mūdus multos homies retrahit a deo p illa tria vitia. s. supbiam auariciā & luxuri. i quoꝝ vitioꝝ iam tot9 mūd9 est plenus. Un̄. i. Joh. ij. Om̄e qd est in mūdo aut est pcupiscentia carnis: aut cōcupiscētia oculoꝝ: aut supbia vite. Et vere mūdus non est diligendus: s; pot9 multū odiend9 ppf suā magnā infidelitatē. sicut bene figuratū est in samsone. de quo dr̄ in li. Judicū. q ipe amauit dalidā que meretrix fuit. Et Joseph9 dicit q intātū dilexit eā q ab amore ei9 auelli nō poterat: & cū in gremio ei9 dormiret abscidit ei crines & tradidit eū suis hostib9 qui eruerunt ei oculos: & vinctū miserūt eū in carcerem & eū molere fecerūt. Dalida meretrix ē mund9 omī meretrice instabilior. Sāson est qlibet hō q a dalida. i. a mūdo decipit. Licet em̄ multa mala ostdat ei & multa ptraria. s. in amissione rerū: in morte filioꝝ & amicorū & corpis egritudine. & pluribus alijs aduersitatibus: tñ ab ei9 amore auelli nō pōt: sed in gremio ei9 obdormiuit: cū ei tota mēte adheret. Sz dalida crines ei abscidit. i. spūssancti grām tollit: & in morte eū a se abijciendo tradidit eū hostib9. i. demonib9: q eruunt ei oculos. i. visionē dei. de cetero em̄ ietus nunq̄ deum videbit. Et in carcerē ptrahūt. i. in infernū. & ad molē eū statuūt. i. ad multiplices penas inferni vbi de cetero nunq̄ deficet. Et lz mundus multū sit infidelior: tñ ppf modicū gaudij: & delectatōnes nimis breues multos amatores hz. Sz isti q crucē xpi portare volunt debēt ptēnere tam parua & momētanea gaudia mūdi: vt ad magna & eterna ptingere mereant. Et vt hoc meli9 fieri possit qlibz debet apponere clauū pedib9 suis. i. affectionib9. Clauus iste est timor gehenne q infernus est. Clauus iste long9 est & valid9. Validus qz valida sunt gehēne tormēta. Long9 est qz nimiū diuturna. Un̄ valde vtile est cū diabol9 hoi petm̄ cōsulit penas que petm̄ cōsequunt recogitare. De quib9 penis qre ante sermonē. cxxv. B. Q Item sciēdū q si [illegible]

molesti & displicibiles & ptrarij: & si ipm vel ipius mores fugim9. Secūdo si est nob grave & pena ei9 gaudiū & ludos videre. Tertio si inuite audim9 rumores q de eo dicūt: & habem9 tediū loq de mūdanis nisi inqtū necessitas reqrit. Un̄ facere debem9 sicut serpens qui qñ audit vocē incantantis statim replet vnā aurē cū cauda & aliā cū terra. Sic & nos facere debem9. s. cogitando de instabilitate & infidelitate mūdi: & de cauda. i. de morte. ppa & remuneratione mūdi q rependit sibi seruientib9. R Quo ad secundū sciendū q diligere mundū multū piculosum est. Pmo qa charitatē dei extinguit. i. Joh. ij. Si qs diligit mundū nō est charitas pris in eo. Secundo qz sicut dei dilectio est fons & origo oim̄ bonorū & virtutū: ita dilectio mūdi oim̄ vitiorū vn̄ Grego. Disce homo nō diligere mūdū: vt diligas deū. auerte vt puertaris. funde vt vt implearis. Tertio qz inimicū dei cōstituit vn̄ Jaco. iiij. Amicitia hui9 mūdi inimica est dei. Quarto qz seruū diaboli facit. Apostol9 Galla. i. Si adhuc mūdo placerē: seru9 xpi nō essem. Mat. vi. Nemo pōt duobus dñis seruire. Un̄ etiā Criso. sup Math. O q̄ miserrim9 est mund9. & miseri q eū sequuntur. Semp em̄ hoies mūdi opa excluserūt a vita. Item sciendū q si amor mūdi intantū exercet in hoie q pponat amori dei vel vite eterne: vel si redundat in iniuriā q tollit charitatem pximi: est petm̄ mortale: si tñ citra hos limites sistat pōt esse veniale. S Secunda ps crucis est brachiū sinistrum: qd significat patientiā in aduersis: qz sicut sinistra manu ferim9 clipeū sup quē iacula vel ictus recipimus: ne ad mortē vulneremur. ita p patientiā aduersa oīa excipe debem9: ne p cruciat9 tribulationū ex impatientia etnalit moriamur. Quot em̄ aduersa nobis accidunt in dānis rerū vel in tribulationib9 corpoꝝ: tot iaculoꝝ ictus veniūt sup nos. Sine em̄ aduersis esse non possum9. Inter sūmā pacē & sūmam afflictionē cōstituti sum9. i. inter celum & infernū. s; viciniores localiter sum9 inferno ideo patientia necessaria est nobis: vt dicit Apostolus. Oportet nos pati: velimus nolimus. s; si patient multū meremur. qz patientia auget meritū. Si impatienter: tñ oportet nos pati: & nihilomin9 pdim9 meritū & laborem: sermiū & thesauꝝ. qz sicut in patiētia nostra possidem9 aīas nostras: sic in impatiē [illegible] T Un̄ legit exemplū [illegible]

in omib⁹ q̄ sibi acciderāt: ⁊ tñ erat valde ca-
sta ⁊ munda: ⁊ paupes dilexit: ⁊ libent̄ ora-
uit ⁊ ieiunauit. Quadaʒ vice venit ad eā an-
gelus dñi dicēs ei. Multū fidelit̄ laboras ꝓ
eṫnis gaudijs possidēdis: ſ; ea possidere non
potes ꝓpt̄ tuā magnā impatientiā ꝑ quā ꝑ-
dis oīa bona opa tua. Tunc virgo dixit ange-
lo. Ora ꝓ me vt mihi det̄ a deo patiētia. Tā-
dem ipa facta ē tā patiēs: ꝙ alij quodāmodo
admirabāt̄ de ei⁹ patiētia. Et sic meruit gau
dia celi. V Vñ multū hō dʒ studere patiē
tiā q̄ valde necessaria est ad salutē. Vt autē
in illa ꝑmaneat: tūc dʒ apponere vnū clauū
ferreū. Clauus iste ē pena purgatorij. q: nul
lū malū impunitū. Et q̄ hic nō purgabit̄ per
bona opa ⁊ tribulatiōes: punict̄ grauissime
in purgatorio. Augu. Qui in aliud seculum
distulerit fructū ꝯuersionis: pri⁹ purgabitur
igne purgatiōis. Hic ignis ⁊ si nō sit eternꝰ:
miro tñ mō grauis est. Supat eñ oēm penā
quā vnq̄ꝫ hō passus ē in hac vita vel pati po
test. Legit̄ eñ ꝙ fuit q̄dā magister in theo-
logia natōne anglic⁹: q̄ dixit se vidisse quēdā
q̄ dicebat se fuisse i purgatorio beati patricij
q̄ de nullo q̄d delectabile erat in mūdo potu
it gaudere. ⁊ sibi oīa mūdi delectabilia ama
ra videbant̄. ⁊ inter hōies viuēs tanq̄ꝫ mor
tuus apparebat. Item aliud legit̄ exemplū.
ꝙ quedā mulier reuocata de purgatorio ad
complendum pniaʒ in hoc seculo. intantū se
affligebat ꝙ habitauit i sepulchris ⁊ in niue
glacie: ⁊ igne se inuoluebat. Cuʒ aūt diceret̄
ei interdū vt ei parceret. ipa rñdit ꝙ omēs
iste pnīes pene nihil essent respectu illaꝝ pe
narū q̄ sunt in purgatorio. X Tertia ps
crucis est brachiū dextrū. ꝑ hoc significat̄ ex-
ercitiū corpis. i. opa bōa. dextera eī man⁹ ad
quelibʒ opa est aptior ⁊ ꝓnior q̄ꝫ sinistra. Nō
dʒ ergo esse dies i quo hō corp⁹ suū in bonis
opibus nō exerceat. Est eñ corp⁹ nostrū ter
ra optima si exercet̄: nō sicut ista ṫra nostra
q̄ diu ⁊ sepe ⁊ multis modis elaborata: ꝑ an
nū semel vna die fruct⁹ ꝓfert. Sʒ ꝑ corpus
possum⁹ quotidie fruct⁹ ꝓferre quos angeli
deo offerunt: de q̄bus de⁹ multū gaudet: ⁊ q̄-
bus nos valde ditabimur. Ideo dicit sapiēs
Diligenter exerce agrū tuū. Vñ etiā ps. La
bores manuū tuaꝝ q: manducabis: btūs es
⁊c. Vñ sciendū ꝙ feruent̄ ⁊ diligent̄ opari
debem⁹. ⁊ nō ita pigre ⁊ tarde sicut vsqꝫ huc
fecimus. ſ; studiose ⁊ sollicite facere: exercen
tes oēs vires tam corpis q̄ꝫ aīe in bonis ope
rib⁹ ⁊ ſuitio dei. q: ad hoc creati sum⁹ vt deo
fidelit̄ seruiam⁹. Tu enim nō libēter habes
pigros ⁊ somnolentos ac diu dormientes fa
mulos: q̄ tibi seruiūt ꝓ modico precio tpali
multominꝰ deus vult pmiū eternū pigris ⁊
somnolentis dare. Leo papa in ser. Non dor
mientib⁹ ꝓuenit regnū celoꝝ: nec ocio ⁊ desi-
dia torpētib⁹ btitudo eternitat̄ ingerit̄. Vñ
sciendū ꝙ ꝓ tpalib⁹ laboranduʒ ē sine mag̃
sollicitudine ⁊ cura inordinata: ſ; ꝓ eternis
debem⁹ laborare cum oī sollicitudine q̄ pos-
sum⁹. Hoc docuit xp̄s ⁊ fecit. q̄d pʒ. q: feruē-
ter ꝓ salute nostra laborauit. xxxiij. annis: vi
gilando: orando: p̄dicādo: ⁊ seipm multipli
citer fatigando. ps. In laborib⁹ a iuuentute
mea ⁊c. Vñ libent̄ debem⁹ de mane surgere
⁊ incipe feruent̄ opari. Nam aues incipiūt
de mane ante ortū solis cantare ⁊ deū lauda
re. vñ Amb. de offi. Quis xp̄ianus nō erube
scat cū minutissime aues solēni deuotione or
tū dei ꝓueniūt. Vñ Aug. Indecēs est ꝙ sol
xp̄ianū inueniat in lecto. Si eñ loq̄ posset di
ceret: surge piger: ego iaʒ ꝑambulaui spaciū
terre. Vñ Bern. Homo piger ⁊ somnolent⁹.
est q̄si imago mortꝭ. ⁊ tales somnolenti d̄ ma
ne diu dormiētes claudūt fenestras: ⁊ pānū
pendūt ante lucē. Ergo sicut hic diligūt tene
bras: sic ſm dictū xp̄i. vt hr̄ Math. xxv. Eijci
entur in tenebras exteriores: ibi erit flet⁹ et
stridor dentiū. Tales pigri deberent attēde-
re ꝙ si octo dies ꝯtinue i molli lecto bñ ꝑpa
rato deberent iacere: tediū haberent: q̄d tūc
fiet cū in igne infernali ⁊ in ꝓfundo inferni
eternalit̄ iacebūt ⁊ ardebūt. Ergo debemus
nunc ꝓ tpe grē esse feruētes in opib⁹ bonis
Vt aūt in his bonis opibus ꝑseuerem⁹: tūc
apponere debemus clauum. ⁊ iste clauus est
cogitare gaudia nobis in celesti glia ꝓmissa
Aug. Si labor terret: merces inuitat. Hier.
Null⁹ labor dur⁹. nullū tp̄us longum videri
dʒ quo glia eternitat̄ acq̄ritur. Nam ibi ha-
bebim⁹ gaudia: multa magna: dulcia: ⁊ preci
osa. Et de ista materia q̄re ante ſmone. liij.
P Quarta pars crucis est reclinatoriū
capitis Iesu xp̄i. Per reclinatoriū illud signi
ficat̄ charitas quā hō dʒ hr̄e ad deū: vt sicut
de⁹ se reclinauit ad nos ꝑ charitatē: sic ⁊ nos
ecōuerso ad ipm. Ista nō dʒ hr̄e clauū. quia
dilectio nr̄a ad ipm dʒ eē libera: q: in re mul
tis de causis est a nobis diligendus. Et has
causas quere ante ſmone. cxix. P.

De martyribus. Sermo. cliij.

Quō opari bona ⁊ pati tribulationes
ꝓpter deū non erit graue.

Tabūt iusti in magna ꝯstantia aduersus eos q̄ se angustiauerūt. Sap. v. Sciendū ꝙ in hūc mūdū positi sum⁹ vt opari ⁊ meritū accumulare debeam⁹ p opationē quā faciu⁹: ⁊ p tribulationē quā patimur. Ut aūt oīa opa nobis fiant leuia. s. de mane surgere vigilare: ieiunare: orare: genuflectere: silr et tribulationes pati. s. infirmitates corpis. vel psecutiōes maloꝝ: ⁊ tribulatiōes q̄scunq̨ sustinere: oportet vt iste nob̄ dulces fiant. A Et vt in eadē patientiā fuem⁹ sicut isti sancti martyres. N. quoꝝ hodie festum celebram⁹: tūc nobis q̄tuor sunt attendēda: q̄ debēt nos inducere ad laborandū ⁊ aduersitates sustinendū libent̄ ppt̄ deū. Primū est breuitas p̄ntis vite. q: oīa cito finiunt̄ cū morte. Jaco. iiij. Que ē vita vr̄a. vapor est ad modicū parens. Uñ etiā cōpat̄ vento. Job. vij. Memēto q: vent⁹ est vita mea. Ergo si sollicite cōsideras hoc: tūc nihil graue erit q̄cq̄d agere vl̄ quicq̄d pati te oporteat: q̄a totū in morte finitur: ⁊ mors cito appropinquat. Bern. Quid in rebus hūanis certi⁹ morte: ⁊ q̄d hora mortis incerti⁹ inueni̇t̄. Greg. sup Ezech. Etenī nobis cōditor noster diē mortis incognitū ee voluit: vt dū semp ignorat̄: semp pximū esse credatur: ⁊ tanto quisq̨ feruētior sit in opatione: q̄nto incertior est de euocatione. Et cōsideratio breuitatis vite nr̄e nō soluz inducit ad bonū opandū: s̄ et̄ reducit a malo ppetrādo. Aug. Nihil sic reuocat a pctō sicē frequēs mortis meditatio. Hiero. Memento diē mortis tue ⁊ nō peccabis. Qui se q̄tidie recordat̄ ee moriturꝰ ꝯtemnit p̄ntia: ⁊ ad futura festinat. Cōsidera g̃ qñ i morte iaceb̄ q̄d tūc pderit si hūisses fortunā alexādri. potētiā augusti. pulchritudinē absalōis. fortitudinē sāsonis: lōgitudinē ade: sapiētiā salomonis cū ex his oīb⁹ nihil tecū feras: nisi tantūmodo bona ⁊ mala q̄ fecisti. Apoc. xiiij. Opa eī illoꝝ sequūt̄ illos. Aug. i ser. Ad. ā si adhuc viuēt ⁊ hodie moret̄ q̄d illi lōgitudo vite pfuisset. Cōsidera etiam si iā mori deberes: q̄d tibi noceret ꝙ adeo infortunat⁹ fuisses sicut Job: q̄ multa infortunia sustinuit in reb⁹: in corpe: ⁊ filijs. Sic infirm⁹ ⁊ paup vt lazarus q̄ iacebat añ ianuā diuitis plen⁹ vlcerib⁹ cupiēs saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa ip̄ius diuitis: patiēs ⁊ mitis vt moyses: cast⁹ vt ioseph. tribulat⁹ i oībus vt xp̄us ⁊ maria. Et si tot bōa fecisses vt btūs nicola⁹ ⁊ sctūs martin⁹. q̄d tibi noceret cū angeli aīaz tuā reuerent̄ suscipent: gaudēter deducerēt: ⁊ dn̄s p oīb⁹ actoīb⁹ ⁊ tribulationib⁹ vitā et̄nā redderet. Jdō dū tp̄s hic habem⁹ opemur bonū ⁊ sustineam⁹ libent̄ ⁊ patient̄ tribulatiōes: infirmitates ⁊ paupertates vt p eisdē opib⁹ ⁊ tribulationib⁹ p̄miū nr̄m augmentet̄ i celo. Nā corp⁹ nostrū ad h̄ nob̄ a deo datū ē vt ei suiam⁹: opando bōa ⁊ sustinēdo mala ⁊ aduersa patient̄: vt sic ꝯsumam⁹ corp⁹ ⁊ vires corpis in suicio xp̄i: q: oportet corp⁹ nostrū ꝯsumi ⁊ a v̄mib⁹ corrodi. Nā vitrū vnū q̄d ē vas fragile diuti⁹ suaret q̄s ꝙ suū corp⁹. Et insup pdit hō i morte oēs delitias corpis: diuitias ⁊ honores. vñ Augu. Sic etas nr̄a: sic act⁹ nr̄: sic miseria nr̄a: sic felicitas nr̄a: sic honores: sic totū trāsit. verbū aūt dn̄i in et̄nū pmanet. Uñ etiā dic̄ Salomō. Oīa sūt vanitas. B Secūdū ē cōsideratio laboris ⁊ passiōis xp̄i q̄ p te pus laborauit i terra. Greg. Si passio xp̄i ad memoriā reducit̄ ⁊c̄. Si rex magnā trabē p me portaret nō mihi graue esse deberet si p eo festucā portarē. Ecce rex celi ⁊ terre portauit p me magnā trabē. s. crucē. imo ⁊ spineā coronā: ⁊ quō ego puū laborē vl̄ passionē p eo n̄ sustinebo. Uñ si graue ē tibi mane surgere ⁊ vigilare: cogita quō xp̄s sepi⁹ ppt̄ te pnoctauit in oroīb⁹. si graue ē tibi ieiunare: cogita q̄ñ xp̄us ieiunauit in cruce i die parasceues. De quo ieiunio dicit ps. Dederūt i escā meā fel: ⁊ i siti mea potauerūt me aceto. Si graue ē tibi dure iacere vel vestē asperā iduere. cogita lectū crucis in quo xp̄s expansus fuit: in quo non habuit vbi caput suum reclinaret. Mathei. viij. Uulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos. filius aūt hominis non habet vbi caput suum reclinet. Similiter si contingit te aliquid pati cogita quia christus multa pro te passus est. Nam si seruus videret dn̄m suum propter se multis vulneribus vulneratum: merito ipse etiam aliquid pati deberet ppter ipsum. Et si infirm⁹ es ⁊ doles caput: cogita dolorē capitis xp̄i quē habuit qñ cū spinea corona coronat⁹ fuit. Similiter si doles manus ⁊ pedes, vel etiam in quocūq̨ mēbro corpis. cogita passionē xp̄i quaz sustinuit in suo corpe ⁊ in suis mēbris. Sil'r si sustines psecutiōes a malis hominibus q̄ tibi maledicūt v̄bis vel verberāt verberib⁹, cogita xp̄m hec sustinuisse p te. i. Pe. ij. Cum malediceret̄ nō maledicebat: cū pateret̄ nō cōminabat̄. Sil'r si paupertatē vel nuditatez: vl̄ frigus: vel esuriez: vel sitim sustines: cogi

ta hec xp̄m sustinuisse ꝑ te: ⁊ erūt oīa opera
tibi leuia: ⁊ oēs tribulatōes tibi suaues erūt
Vñ Ber. Quid ē hō q̄d tibi suaue nō videt̄
si collegeris ⁊ memoraueris oēs amaritudi-
nes saluatoris. Aug. in li. de vera religione.
Tota vita xp̄i in terris q̄ ꝑ hoīem gessit di-
sciplina moꝝ fuit. Oīa bona mūdi xp̄s ɔtē-
psit q̄ ɔtēnenda docuit. ⁊ oīa mala sustinuit
q̄ sustinenda p̄cepit. vt in illis nō q̄reret̄ feli-
citas. neq3 in istis timeret̄ infelicitas. Vnd̄
etiam Berñ. Xp̄s oñdit tibi man⁹ vt facias
q̄ fecit. lat⁹ vt sentias q̄ sensit. pedes vt am-
bules quo precit. ¶ Tertiū est considera-
tio futuri laboris ⁊ pene future. q: ꝑ labores
quē hic patimur ⁊ tribulationes q̄s hic susti
nemus liberamur a laborib⁹ ⁊ penis eternis
De quib⁹ dicit p̄s. Laborabūt in eternū ⁊ vi
uent adhuc in finē. vñ Gre. Dū labore tran
sitorio atterimur: a ꝑpetuo labore liberamur
Sz ociosi ⁊ pigri ⁊ steriles, in bonis operib⁹
qui nō exercent pedes ad ambulandū in via
dei: ⁊ man⁹ nō extendūt ad opandū opa bo-
na: tl'es steriles erūdēt sicut arbor infructu-
osa. De his pigris ēt dr̄ Mat. xxij. Ligat̄ ma
nib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊c. Sil'r ꝑ tribulatiōes ⁊ pe-
nalitates quas hic patient̄ sustinem⁹ libera-
mur a futuris penis q̄s nos oporteret sustine-
re in inferno vel in purgatorio. Gre. Mise
ricorditer adhibet de⁹ temporalē seueritatē
ne eternā inferat vltionē. Ideo hic q̄busdā
parcit vt eos in ꝑpetuū feriat. ideo hic ferit
non parcendo vt in eternū parcat. Vñ etiā
dn̄s dicit ꝑ sapientē. Eccl'i. xxix. Minimū ꝑ
magno placeat tibi. Nam oēs labores ⁊ tri-
bulationes p̄ntes nihil sūt respectu futuroꝝ
doloꝝ ⁊ cruciatuū. Aug. Null⁹ cruciat⁹ pena
rū tp̄aliū pōt sempiternis iniquoꝝ cruciati-
bus cōparari. Sed peccator nō pōt euadere
q̄n aut oporteat eū in futuro puniri aut hic i
p̄nti. q: nullū malū impunitū. Et si peccator
cōsideraret fortes ⁊ eternas penas inferni:
leues reputaret labores ⁊ pressuras hui⁹ mū
di. Vnd̄ Isid. in sino. Intende aīo quascūq3
seculi penas: quoscūq3 tormentoꝝ dolores: ⁊
quascūq3 doloꝝ acerbitates: ⁊ ɔpara hoc to
tū gehēne: ⁊ leue est oē q̄d pateris. ¶
Quartū est ɔsideratio future mercedis. Nā
grauis dicta videt̄ breuis mercēnario: si in
fine diei expectat centū florenos: q̄d tñ paruū
est respectu eterni p̄mij. Gre. Spes in eter-
nitate aīm erigit. ⁊ idcirco nulla mala q̄ ex-
teri⁹ tolerat sentit. Vñ Cris. Si tempestas
nautis: si vulnera militib⁹: si frigora agricol'
ꝑpt̄ p̄miū temporale leuia sunt: q̄to magis
debent esse leuia ꝑpt̄ p̄miū eternū. Isido. de
sum. bo. Qui vite future p̄mia diligent̄ exco
gitat: mala oīa p̄ntis vite equanimit̄ portat
qm̄ et ill⁹ dulcedine hui⁹ amaritudinē tem-
perat. Ap'ls Ro. viij. Non sunt ɔdigne paf
siones hui⁹ tp̄is ad futurā glīā. O q̄ miseri
sunt illi q̄ nihil volūt pati ꝑ vita eterna. Cris.
Si quotidie oporteret nos tormenta sufferre
adhuc nō erat dignū oē q̄d triste est modo
vt tanti boni tanteq3 glīe participes habere
mur. Insup̄ q̄s deberet omia gaudia mūdi:
oēs delitias corpis: oēs diuitias ⁊ honores
hui⁹ seculi spernere vt deū in celo vna hora
videre posset. Aug. in li. de libe. arbi. Tanta
est pulchritudo iusticie: tanta est iocūditas lu
cis eterne: vt etiā si non liceret in ea amplius
manere q̄ vni⁹ diei hora ꝑpter hoc solū in-
numerabiles anni hui⁹ vite pleni delitijs: et
etiā cōfluentia temporaliū bonoꝝ recte meri
toq3 ɔtemnerent̄. Ex his p3 q̄ miseri sunt il
li q̄ modicas voluptates carnis vel diuitias
⁊ honores hui⁹ seculi p̄ponūt gaudijs celi. vñ
Berñ. sup Cant. Reuera illud verū ē gau
diū ⁊ solū q̄d nō de creatura: sz de creatore cō
cipitur. q̄d cū possederis nemo tollet a te. cui
cōparata oīs aliūde iocunditas meror ē. oīs
suauitas dolor ē: oē dulce amarū: oīe decorū
fedū. oīe aliud q̄d delectari posset moles
stum. Quō ibi habebim⁹ gaudia multa: p̄ciosa
⁊ dulcia. hoc q̄re ante ser. liiij. ¶

De vno ɔfessore. Ser. cliiij. De iusticia.

Iustum deduxit do-
minus ꝑ vias rectas. Sapie. x.
Sciendum q̄ si volum⁹ saluari
oportet nos iustos inueniri. p̄s. Hec porta
dñi: ⁊ iusti intrabunt in eam. ¶ Sz dices
res q̄d est iusticia. Rñdet̄ bm̄ scīm Ber. in q̄
dam ser. q̄ iusticia ē virt⁹ vnicuiq3 tribuens
q̄d suum est. E iusticiā tenere ē honorificū ⁊
multū laudabile. Vnde Aristo. v. Ethicoꝝ.
Pulcherrima virtutū est iusticia. Pro quo
sciendū q̄ quilibet xp̄ianus deo tenetur tria
⁊ pximo tria: ⁊ sibiipi tria. Et sic debet vni-
cuiq3 q̄d suum est reddere si vult saluari et
iustus inueniri. Primū q̄d quilibet homo te
netur deo est obedientia. Nam sicut Adam
expulsus est de paradiso ꝑpter inobedientiā
ani: sic ⁊ nos debem⁹ intrare celū per obedi-
entiam. Vnde quilibet tenetur deo obedire
in suis p̄ceptis que sunt scripta in manib⁹ ⁊
pedib⁹ hoīs. In pedibus ꝑpter decem arti-

ticulos pedũ. in manibꝰ ꝓpt᷑ decē digitos ma
nuũ. Ideo aũt scripta sunt in ꝑdictis ꝑtibus
corꝑis ad designandũ ꝙ ꝑcepta diuina dñe
regulare in nobis manuũ operationē: ne ī oꝑi
bus nostris ꝯ diuina ꝑcepta faciamꝰ: ⁊ diri-
gere gressus affectiõis ne ꝑcepta diuina trāſ
grediamur. Mat. xix. Si vis ad vitā ingre-
di serua mādata. ¶ Et ē sciendũ ꝙ nõ so
lũ deo ⁊ eiꝰ ꝑceptꝭ tenemur obedire: sꝫ etiam
ꝑlatꝭ ⁊ ꝑceptꝭ ecclie loco dei. Vñ Bern. Obe
dientia q̄ maioribꝰ ꝑbet᷑: deo exhibet᷑. Vñ sciē
dũ ꝙ qñ sacerdos vł plebanꝰ tuꝰ ꝑcipit tibi
ieiunare vel festiuare: tunc sic adimplere de
bes ac si xp̄s ꝑ se tibi ꝑcepisset. Vñ Luc. x.
Qui vos audit me audit: ⁊ q̄ vos spernit me
spnit. Hoc isti nõ aduertũt q̄ in diebꝰ festiuis
laborāt. ꝯ qđ dr̄ Exo. xx. Nõ facies ī eo oñe
opꝰ. Ex q̄ ꝑꝫ ꝙ qcũq sabbatũ violāt laborā
do: vel etiā mercātijs intēdēdo: vel etiā q̄ ve
cturā in diebꝰ festiuis exercēt: sic rustici q̄ qñ
qꝫ ad q̄tuor vel qnq miliaria vehũt in die
bꝰ festiuis: sic ꝙ nõ audiũt missas vel ſmo-
nē. Et silr̄ q̄ vadũt ī diebꝰ festiuis ad forũ et
emũt ⁊ vēdũt ex mala ꝯsuetudie ⁊ ꝓpt᷑ lu-
crũ tꝑale. Insup q̄ sabbatinis diebꝰ in nocte
nimis diu laborāt ⁊ sic đ alijs. isti oēs ḡuiter
deũ offendũt: ⁊ insup puniēt᷑ a deo. Primo
in rebꝰ tꝑalibꝰ ꝑ infortunia. s. ꝙ captiuant᷑:
vel a raptoribꝰ spoliant᷑: vł eq̄ eoꝝ leduntur
vel moriunt᷑: vel domꝰ eorũ igne cõburũtur.
vel ꝙ tēpestas deuastat segetes eoꝝ. vel alia
infortunia talibꝰ accidũt ꝙ sic depauꝑantur
Secũdo puniunt᷑ qñq in corꝑe vt. s. qñq ta
les infirmant᷑ ꝑ mēsem vł ꝑ duos: vel qñq
cadũt ⁊ frāgũt crura vł brachia: ⁊ sic đ alijs
⁊ tũc oportet eos festiuare cũ merito deberent
laborare: q2 añ laborauerũt cũ festiuare de
buerũt. Vñ Salo. Per q̄ qs peccat ꝑ hec et
punit᷑. Tertio puniunt᷑ ī anima: qđ est ma
ximũ. q2 quotiens sciēt᷑ festũ soluũt: totiens
mortalit᷑ peccāt: ⁊ aiam ꝓpriā occidũt. Exo.
xxxi. Qui polluerit sabbatũ morte moriatur.
Q2 deo multũ displiceat violatio festiuitatũ
ꝑꝫ per tale exemplũ. Vñ legitur in veteri te
stamēto. Nume. xv. ꝙ tꝑe moysi ⁊ aarõ factũ
est: cũ filij israel essent in solitudine ⁊ inuenis
sent hoiem colligentem ligna in die sabbati
obtulerũt eũ moysi ⁊ aarõ ⁊ vniuerse multi-
tudini: qui recluserunt eũ in carcerē nescien-
tes quid de eo facere deberent. Dixitq dñs
ad moysen. Morte moriatur hõ iste. obruat
eũ lapidibꝰ omnis turba extra castra. Cũq
eduxissent eũ foras obruerunt eũ lapidibꝰ: ⁊
mortuꝰ ē sicut ꝑceꝑat dñs. O si oēs illi iā la
pidari deberēt q̄ festa soluũt: quot tũc essent
lapidādi cũ multi sint q̄ iā nunc festa curāt
¶ Et sciēdũ ꝙ hi q̄ in diebꝰ festiuis peccāt
grauiꝰ peccāt q̄ꝫ si alijs diebꝰ peccarēt. sic q̄ cho
rizant ī diebꝰ festiuis: qđ maiꝰ ē pctm̄ ꝙ la-
borare manibꝰ. Aug. Meliꝰ est ī die dñica
arare q̄ꝫ chorizare. Idē etiā Aug. Ois mo-
tus petulātie saltꝰ ē ī ꝓfundũ cloace. Iõ q̄to
altiꝰ ī chorea saltaueritis: tāto ꝓfūdiꝰ ad in
fernũ cadet᷑. Vñ exēplũ legit᷑ de chorea ꝙ in
epatu Cameracensi. q̄dā puella cātilenis ⁊
choreis assidua erat: ⁊ ꝑ cātũ ⁊ pulchritudi-
nē corꝑis ad mali ꝯcupiscētiā multos allici
ebat. Quā semel cantantē in chorea ꝯfestim
turbo rapuit ⁊ in altũ deferēs illā spūs mali
qui crudelit᷑ verberabant: ⁊ diuersis flagellis
ac diuersimode flagellabāt. licꝫ q̄dē audiue-
rũt plurimi: sꝫ videre nõ poterāt. ⁊ flentē mu
liere audierũt in aere clamantē ⁊ eiulantem
Et post modicũ interuallũ cecidit mortua ni
mis horribilis ad vidēdũ: q2 collũ ⁊ oia mē
bra eiꝰ fuerũt crudelit᷑ fracta. Sꝫ aliq̄ sunt q̄
volũt se excusare in pctis suis dicētes. Ante
centũ ānos hoies chorizauerũt: sic ⁊ hodier-
na die merito facere pñt. Quibꝰ rñdeo ꝙ ēt
añ cētũ ānos hoies ad infernũ descenderũt
sic ⁊ adhuc hodierna die faciũt. q2 malꝰ vsus
nõ excusat pctm̄. sic dr̄ ī decre. Cõsuetudo ma
le inuenta q̄to diuturnior: tāto periculosior
xxiiij. q. i. Scisma. Vñ etiā Isid. Cõsuetudo
auctoritati cedat: prauũ vsum lex ⁊ rõ vincat
Nā rõ hũana dictat chorēā eē pctm̄ q̄uis cõ
suetudo approbet. tñ remorsus ꝯscie ꝯdicit.
Greg. Hoc erit in ꝯsuetudie illicitũ: qđ rõe
ꝯstat eē ꝓhibitũ. Vñ illi stulte faciunt q̄ cho
reā asserũt nõ esse pctm̄. Vñ legit᷑ exemplũ
ꝙ quidā iuuenis audito ī quodā ſmone ꝙ
chorea esset inferni ianua: ⁊ contra ipse asse
rebat eam esse portam cõsolationis ⁊ tempo-
ralis leticie: ⁊ non esse veꝝ sicut sacerdos in
ambone dixit. quē ideo in proxima chorea la
pis angularis corā omni populo cadens su
per eum interfecit: ⁊ terra in conspectu totiꝰ
populi eũ absorbuit. ¶ Similiter illi gra
uiter peccant qui in diebus festiuis visitant
tabernas ⁊ se inebriant: cũ tamē omnis ebrie
tas q̄ ex ꝓposito fit sp̄ est peccatũ mortale.
⁊ est grauius peccatũ in die festiuo q̄ꝫ in alio
die. Similr̄ illi q̄ in diebus festiuis exercent
suā luxuriā ⁊ carnis voluptatē. Vñ narrat
Greg. in dyal. ꝙ quedā legitima a suo viro
legitimo sabbato de nocte cognita: cũ in die

bñica se pessiõi iungeret: a dyabolo arripie batur ⁊ multũ vexabat. Et si hoc fit in legitimis psonis: quãto peius pcubit' illegitim' plectend' ē. J Silr intelligendũ ē de ieiunio qd̃ a psbytero pcipit: vt cũ diligo corp' intantũ q̃ ꝯ pceptũ ecclie pat' sum ee medere dieb' ieiunioꝝ. cũ tñ bñ possem ieiunare ⁊ nolo corp' meũ intantũ grauare: ⁊ sic soluo ieiuniũ sine cã ab eccl'ia pceptũ. Vñ Hermã. de schilditz dicit q̃ qñ qs inordinate gule vel ꝯcupiscentie inheret tanq̃ vltimo fini: ita q̃ talis ꝯtẽnens deũ pat' sit pcepta dei ⁊ ecclie transgredi vt delectatiões gule assequatur: talis grauiter peccat. Nã q̃cũq; soluit ieiuniũ ab eccl'a pceptũ sine cã ⁊ rõe ⁊ ex ꝯtẽptu nõ vult obedire: peccat mortalr totiẽs quotiẽs. K

Pro quo sciendũ q̃ qñ sabbato die vl' q̃nta feria occurrit ieiuniũ ab eccl'ia pceptũ: ⁊ si q̃ feriã sextã ñ phit sil' ieiunare: tũc simplici. vi. feria debẽt comedere: ⁊ ieiuniũ pceptum ab eccl'ia debent seruare ad qd̃ tenent sub pcepto. Unde Hiero. Ingratũ est spũisctõ quicqd deo obtuleris neglecto eo ad qd̃ teneris. Et in hoc plures homines simplices errant qui simplicẽ sextã feriã ieiunãt: ⁊ ieiuniũ ab eccl'ia pceptũ soluũt. L Secundo q̃libet tenetur deo satisfacere p offensis qbus eum sepius offendit peccando. Sz diceres. Quomõ possum deo satisfacere: cũ tam multipliciter ⁊ grauiter cõtra deũ deliqui. Rñdeo q̃ de' est misericors. nam q̃ncũq; veraciter habes illa tria in te. Primo q̃ doles de oibus pctis pteritis. Scdo q̃ pponis amplius nunq̃ velle peccare mortalr. Tertio q̃ pponis confiteri ⁊ satisfacere fm cõsiliũ cõfessoris: tunc deus ex sua mĩa indulget tibi omia peccata tua. Ezech. xviij. In quacunq; hora pctõr ingemuerit ⁊c. Ergo nullus dz desperare: etiã q̃ntũcunq; magn' pctõr sit. Bern. Maior est dei pietas q̃ quis iniq̃tas. Sicut eñ scintilla i medio maris: ita ad miam dei oĩs malicia hoĩs. Immo gaudiũ est angelis ⁊ oib' sctis in celo de ꝯtritiõe ⁊ conuersione pctõꝝ. Luce. xv. Gaudiũ est angelis dei super vno pctõre pniam agẽte. Bern. sup Cãti. Gaudent angeli in cõuersione pctõꝝ salutẽ hoĩs sitiẽtes. Lachryme eñ penitẽtiũ sũt vinũ eoꝝ. M Tertio tenet q̃libet deo ex charitate regratiari de suis bñficijs. Unde Bern. Dignũ est deo sp grãs agere q̃ nunq̃ cessat nobis benefacere. Vñ q̃libet q̃ncunq; vtit aliquo bñficio dei hoc faciat cũ grãrum actiõe. sicut cũ sumim' cibũ vl' potũ: vl' indui m' vestimẽtũ. ⁊ sic de alijs. Sz heu plres sunt ingrati q̃ bñficia dei nõ recognoscũt: s; vtunt donis dei sine grãrũ actiõe. De qb' Augu. dicit li. de ci. dei. Quisq̃s bñficia dei nõ videt cec' ē. nec laudat ingrat' ē. q̃sq̃s in laudãdo reluctat insan' ē. Sic heu plres sunt q̃ abutunt bñficijs dei peccãdo ꝯ deũ q̃ in hec grat ter deũ offendũt. Vñ ipe dic p ps. Retribuebant mihi mala p bonis. Quia de' bñfecit illis dãdo illis sanitatẽ. fortitudinẽ corpis. diuitias ⁊ honores. Et ipi malefaciũt peccãdo cũ eisdẽ donis ꝯ deũ. ⁊ cum his stipẽdijs q̃ a deo recipiũt dyabolo suiũt. Et tales sic ingrt merent puari iã habitis: nec sũt digni de recipiendis. Vñ Augu. dicit. Qd̃ de' dedit grã tollit ingratis. Vñ Bern. Accipiendis indignus est q̃ fuerit d̃ acceptẽ ingrat'. g̃ si alicui aliqd̃ ifortuniũ acciderit: sicut cũ tẽpestas segetes deuastauerit. vel eq̃ vel vacce moriuntur vel aliud qd̃cũq; infortuniũ sibi in corpe vel in reb' acciderit: hoc ipe pctis suis ascribere dz. q; antea de bñficijs dei igrat' fuit ⁊ dona ⁊ bñficia dei male expendit. g̃ de' hoc infortuniũ sup eũ pmisit. ⁊ dicere cũ ps. Iust' dñs i oib' vijs suis: ⁊ sctũs in oib' opib' suis. Ex quo pz q̃ qñ volum' q̃ de' nob dona ⁊ bñficia sua multiplicet: tũc debem' antea de pectis deo regrãri. Criso. sup Mat. Grãrum actio ē inuitatio ad pl' dãdũ. N Et p oib' bñficijs dei debem' deo grãrũ actiões referre de sua amara morte ⁊ passiõe. q; hoc est deo valde acceptũ ⁊ hoĩ valde meritoriũ. Alb. magnus. Simplex recordatio seu meditatio passiõis xpi pl' valet q̃ si qs integrũ annũ ieiunaret in pane ⁊ aq. vel si q̃tidie virgis vel flagell' cederet vsq; ad effusionẽ sanguis. vl q̃ quotidie legeret vnũ psalteriũ. Vñ sciẽdũ q̃ qñ hõ est ꝯtrit' ⁊ ver' penitẽs: tũc nõ põt mai' suitiũ deo exhibere: q̃ suã amarã mortẽ ⁊ passionẽ deuote meditari. Vñ q̃libet hõ oĩ die dz hr̃e spãlẽ memoriã de passiõe xpi ⁊ eũ petere vt ipe ordinet statũ suũ in bonũ finẽ vt fructu passiõis ei' nõ priuet. Et q̃cũq; vellet honorare passionez xpi ⁊ orare tot pr nr̃ quot vulnera xpus sustinuit: tũc deberet orare p integrũ annũ singul' dieb'. xv. pr nr̃ ⁊ cõpleto anno tũc cuilib; vulneri xpi obtulisset vnũ pr nr̃. Et hoc esset deo valde acceptũ ⁊ hoi meritoriũ. Nã q̃cũq; libent' honorat ⁊ meditat passionẽ xpi. vel audit libent loq̃ de passiõe xpi: talis dz hr̃e bonã spem q̃ xpus ordinabit eius statũ suũ in bonũ finẽ.

O Itẽ sciendũ q̃ heu plures mali xpiani

sunt q̄ passionē xp̄i nō honorāt: sȝ xp̄m rursū crucifigūt. vt sunt illi blasphematores qui iurāt p vulnera: p mortē: ꝛ p sāguinē xp̄i. Tales xp̄iani peiores sunt iudeis q̄ tm̄ sel' xp̄m crucifixerūt: sȝ xp̄ian⁹ blasphem⁹ totiēs xp̄m crucifigit: quoties execrabil'r iurat. Ap̄l's. Heb. vi. Rursum crucifigentes filiū dei. Augusti. Nō mi⁹ peccāt q̄ xp̄m blasphemāt regnantē in celis ꝙ q̄ eū crucifixerūt ambulātē ī t̄ra. Itē blasphemi sunt deteriores canib⁹. q: canes nō mordēt suos dn̄os: q̄ eis bn̄ faciūt: sȝ applaudēt ip̄is. sȝ blasphem⁹ eodē o:e quo vinū bibit ꝛ bn̄ficia dei recipit deum blasphemat. ps. Retribuebāt mihi mala p bonis ꝛc̄. Eccl'. xxix. Pascet ꝛ potabit ingratos ꝛ adhuc amara audiet. Mirū eni ē ꝙ de⁹ vn̄ ꝙ pmittit crescere vinū in abūdantia: cū tot blasphemie sibi a potatorib⁹ vini inferunt̄ q̄ seip̄os iebriāt. ꝛ postmodū ḡnr̄ deū blasphemat. Itē blasphemia ē pctm̄ dyabolicū. Apocal'. xvi. Blasphemauerūt deū celi p̄ dolorib⁹. Hoc intelligit̄ de illis q̄ sunt ī inferno: q̄ pp̄t magnitudinē doloris ꝛ pene deū blasphemāt. g̃ blasphemia ē loq̄la īfernal' ꝛ blasphemi⁹ h̄ȝ linguā dyabolicā. q: dyabol⁹ loq̄t̄ p blasphemū sic̄ sp̄ūsſctūs loq̄t̄ p hoīeȝ bonū ꝛ deuotū. Vñ Math. x. Nō eni vos estis q̄ loquimini: sȝ sp̄us p̄ris vr̄i q̄ loquit̄ ī vob. Quōmodo aūt blasphemia ꝛ illa iuramēta. s. dicendo p deū ꝛ p oēs sctōs sint mortalia vel venialia Hoc quere an̄ ser. cxxiij. E. Itē quō blasphemi puniant̄ a deo: ꝛ pc̄tes q̄ pmittūt pueros suos iurare ꝛ blasphemare ꝛ alij hoīes xp̄iani q̄ pmittūt in domib⁹ suis deo ɔtumelias inferre ꝙ grauiter peccant. Hoc q̄re an̄ ser. cxxiij. F.

D Quantū ad secūdā p̄tē isti⁹ sermonis sciendū ꝙ tria tenemur proximo. Primo tenemur eū diligere ꝛ ei offensam ppter deū dimittere. Nam oēs sum⁹ fratres. ergo fraterna charitas ꝛ fidelitas dȝ eē int̄ nos. q: oēs sumus a deo creati ꝛ ab Adā ꝛ Eua ꝓgeniti. ꝛ oēs habem⁹ vnā ꝛ eandē fidē. vnū baptismā. vnā hereditatē ꝛ patriā in celo. vbi vnus alterum cordintime diliget plusꝙ hic p̄r ꝛ mater vnq̄ dilexerunt filios suos. Nā oēs nos mutuo diligim⁹ ꝛ cognoscim⁹ in celo: etiā qui ante centū vel mille annos vixerūt. Nā hic charitas incipit̄ ꝛ ibi in celo perficit̄. q: illic pfecte vnusquisq̄ diligit suū ꝓximū. ꝛ ppter illā charitatē tunc gaudet de merito alteri⁹. Anselm⁹. Unusquisq̄ intantū gaudet de alterius merito q̄ntuȝ de suo ꝓprio. Et illa charitas quā in celo tunc simul habituri sum⁹ dȝ nos inducere ad diligendū ꝓximū in p̄nti. amicū in deo. ꝛ inimicū ppter deū ꝫ hoc faciūt illi q̄ nolūt indulgere suis offensorib⁹: sȝ semp cogitāt de vindicta sup ꝓximos. Et tales stant ī malo statu. q: p rancorē illū ꝛ vindictā oīa bona opa sua pdūt: ꝛ mortē eternā incurrūt. i. Ioh. iij. Qui nō diligit fratrē manet in morte. Idem Qui odit fratrē suū homicida ē. supple suispiius. Ex quo pȝ si volum⁹ saluari opt̄et nos indulgere inimicꝭ nr̄is ꝛ h̄re charitatē ꝛ fidelitatē ad ꝓximos: sine q̄ charitate fraterna nemo videbit deū. Secūdo tenemur ꝓximis si volum⁹ iusti inueniri ꝙ nō debem⁹ eis nocere neq̄ ī reb⁹ neq̄ ī fama neq̄ in v̄bis neq̄ in factꝭ. Naȝ q̄ infert ꝓximo dānū in reb⁹ suis facit ꝫ septimū p̄ceptū vbi dr̄. Nō furtū facies. Circa qḋ q̄rit̄ verū in re pua cōmittatur furtū sic in re magna. De illa materia q̄re sup̄ ser. cxliij. B. Sil'r nō debes ꝓximo nocumentū in fama inferre: ei detrahēdo. q: detractio ē mai⁹ pctm̄ ꝙ reȝ ablatio. Et hoc q̄re sup̄ ser. xci. F. Tertio q̄libet tenet̄ dicta ꝛ facta proximi in meliorē partē interpretari. Ubi querit̄ vtrū oīa dubia in meliorē partē sunt interpretanda: ꝛ vnde orit̄ iudiciū temerariū. ꝛ ꝙ ḡuiter peccāt q̄ ꝓximos suos sic iudicāt. De ista materia q̄re sermo. xc. B.

D Quantū ad tertiā partē istius sermonis sciendū ꝙ quilibet qui vult iustus inueniri tenet̄ tria sibijp̄i. s. ꝙ cū istis trib⁹. s. cuȝ bonis temporalib⁹. cū corp̄e ꝛ cū aīa merent̄ vitā eternā. Hoc quere ante sermone. cl. M

Iterū de vno confessore sermo. clv. quo modo tenemur seruire deo.

Serue bone ꝛ fidelis

intra ī gaudiū domini tui. Mathei. xxv. Sciēdū ꝙ dn̄s de⁹ creauit cuncta sibi ad seruiendū. ps. Qm̄ omnia seruiunt tibi. Eccl'ia. xlij. Oīa obaudiunt ei. Etiā gaudet in omnibus que fecit: qm̄ omnia sibi seruiunt. Sap. vij. Letat⁹ sum ī oīb⁹ ꝛc̄.

A Plus tm̄ diligit seruitiū duaꝝ creaturarū ꝙ oīm aliaꝝ creaturarū. videlicet hoīs ꝛ angeli. q̄b⁹ solis ꝓ mercede dat vitā eternā. Rō āt hui⁹ ē. q: he sole s̄uiūt ei ex libero arbitrio ꝛ ex amore. De seruitio oīm creaturaꝝ dr̄ Iudit. xvi. Adonay dn̄e magn⁹ es tu tibi seruit oīs creatura: et nō ē q̄ resistat tue voluntati nisi due creature. s. angel⁹ malus ꝛ hō mal⁹. He due libentius seruiūt vilissimo inter oīa. s. pctō ꝙ deo optimo. oēs creature

seruiūt ei. Nā ei fuiūt angeli ⁊ archangeli ⁊
oīa supiora sol ⁊ lūa. aer ⁊ t̃ra. ⁊ oīa q̄ ī eis
sunt ⁊ oīa media. Purgatoriū fuit ei purgā
do venialia. infern⁹ vindicādo ꝓ eo morta⸗
lia. ⁊ sic ð alijs. Sȝ vt dixi solis duab⁹ creatu
ris dat vitā eternā ꝓ suo fuitio. pl⁹ tñ gau⸗
det de fuitio hoīs ꝙ̄ angeli quo ad hoc. qꝛ lȝ
angeli fuiāt ei ab initio mūdi vsqȝ ad finē:
hoīes vero tp̄e breuissimo. s. x. vel. xx. vel. xxx
vel. xl. vl. lxx. annis tñ: tū remūerat hoīes
tantū ꝓ illo breuissimo fuitio q̄ntū angelos
ꝓ illo lōgissimo. Et q̄ ē rō. qꝛ sic placet diui⸗
ne beniuolētie. Et qꝛ nō solū fuit ei hō ex dl
lectōe sic angeli: sed etiā cū multo labore: qȯ
nō facit angel⁹. Pl⁹ eñ laborat hō in vnius
diei fuitio ꝙ̄ oēs āgeli laborauerīt a mūdi ii
tio. Jō singulariť delectať de⁹ in opib⁹ bonis
q̄ hoīes faciūt. Juxta illud Sap. viij. Delitie
mee eē cū filijs hoīm: eo ꝙ simul cū dolore ⁊
dilectōe seruiūt sibi. Vñ etiā habebūt dupli
cē stolā. s. glorificationē corpis ⁊ aīe. Jntan⸗
tū eñ diligit ⁊ gaudet de⁹ de hoīs seruitio vt
oīs leticia oīm patrū de filioꝝ suoꝝ ꝑfectu.
siue sint reges: siue pape: siue epī effecti: ⁊ hu
iusmodi. Jmmo siue sint suscitati a mortuis:
siue curati ab infirmitatib⁹ grauissimis mo⸗
dicū: vel nihil sit respectu gaudij qȯ hȝ deus
cū aliq̄d boni facit iust⁹. Prouer. xxiij. Exul⸗
tat gaudio pater iusti. Vñ ꝓ p̄nti sermone
tria sunt dicenda. Primo q̄re merito deo ser
uire debeam⁹. Secūdo q̄ de⁹ principaliter ser
uitia req̄rit a nobis vt ei placeam⁹. Tertio
exemplū. ¶ Quantū ad primū sciendum
ꝙ merito debem⁹ deo seruire ꝓpter sex. Pri
mo ꝓpter creationē. qꝛ ꝓpter hoc deus nos
creauit vt ei fuiam⁹. ps. Jp̄e fecit nos ⁊ nō
ipi nos. Nā ad seruiendū sibi: cōcessit nobis
corp⁹ cū mēbris. s. pedes ad ambulandū. ma
nus ad palpandū. ocl'os ad videndū. os ad
loquendū. ⁊ sic de oib⁹ alijs. Et ista oīa mē⸗
bra ⁊ vires corpis ⁊ aīe exercenda sunt ī ser
uitio dei. Et q̄ aliter vtitur mēbris suis ꝙ̄ ad
qȯ de⁹ sibi ꝯcessit: fur est coram deo. Hoc illi
aduertere deberēt q̄ exhibent mēbra sua ad
seruiendū mūdo poti⁹ ꝙ̄ deo. Secūdo tene
mur seruire deo ꝓpter emptionē. qꝛ p̄cioso
sanguine suo emit nos ad seruiendum sibi. i.
Cor. vi. Empti eñ estis p̄cio magno: glorifi
cate ⁊ portate deū in corpe vestro. Oportet ḡ
ꝙ dño seruiam⁹ ꝙ ei sanguinē suū quē ꝓ no
bis fudit psoluam⁹. alioq̄n sanguis ei⁹ aget
cōtra nos in die iudicij. Tertio tenemur ser
uire deo ꝓpter impensi seruitij recōpensatio

nem. Nā recōpensare debem⁹ deo seruitium
q̄ ipse nobis ꝑ se seruiuit. Esa. xliij. Seruire
me fecisti in peccatis tuis: p̄buisti mihi laborē
in iniquitatib⁹ tuis. Oīa eñ q̄ xp̄us fecit in
carne: q̄si q̄dā seruit⁹ fuerūt. videlicet ꝙ fle
uit: p̄dicauit: orauit: ieiunauit: ꝙ infirmos cu
rauit: ꝙ dorsum suū percutientib⁹ exhibuit. ꝙ
faciē suā ꝯspui pmisit: ⁊ ꝙ patibulū suū ip̄e
portauit: ⁊ amarā mortē in patibulo crucis su
stinuit. Jnsup seruit nob̄ cū corpe ⁊ sanguie
suo in p̄nti vita: ⁊ etiā in agone nos cibādo.
Quare merito sibi econuerso seruire tenem̄
ex quo nobis hic. xxxiij. annis. seruiuit. Quar
to tenemur deo seruire ꝓpter ꝓmissiōis obli
gationē. Promisim⁹ eñ ei in baptismo ꝙ ei
fuire vellem⁹. Vñ ps. Redde altissimo vo
ta tua. Multo eī meli⁹ est nō vouere. ꝙ̄ post
votū ꝓmissa nō reddere. Quinto tenemur
deo seruire ꝓpter quotidianā bñficioꝝ ero⸗
gatōēȝ: q̄ oīa nemo explicare valȝ. ps. Quid
retribuā dño ꝓ oib⁹ q̄ retribuit mihi. Nam
xp̄s bñfacit nob̄ quotidie dādo nob̄ sanita⸗
tē corpis: diuitias rerū. ⁊ tolerādo nos ī pec⸗
catis ad pniam. Jnsup bñfacit nob̄ cū crea⸗
turis. Nā terra bñfacit sustinēdo ⁊ pascēdo
nos dū viuim⁹. hospitādo nos vsqȝ ad iudi
ciū post mortē. Aqua nob̄ fuit lauādo ⁊ po⸗
tādo. aer flatū dando. ignis calefaciēdo. illu
mināndo. nociua cōburēdo. ⁊ cibaria coquen
do. Seruiūt etiā nob̄ celestia. sol in die. luna
⁊ stelle in nocte. Etiā supcelestia seruiūt no⸗
bis. Vñ ad Heb. i. Nōne omēs administrato
rij sunt spūs in misteriū missi ꝓpter eos q̄ he
reditatē capiūt salutis. Hoc totū fecit nob̄ vt ei
seruirem⁹. ¶ Sexto tenemur seruire deo
ꝓpter eterne mercedis expectationē. Unde
Mathei. v. Gaudete ⁊ exultate qm̄ merces
vestra copiosa est in celis. Nā xp̄us exaltatu
rus est sibi seruiētes. Hoc pȝ p̄mo in exalta⸗
tione sancte crucis q̄ seruiuit xp̄o breui tp̄e ⁊
duro seruitio. ⁊ ita exaltata est a deo. Aug.
Crux trāsijt de penis latronū ad frontes impa
torū. Quid faciet suis fidelib⁹ si tantū hono
rē cōtulit penis suis. s. clauis. corone. lancee.
⁊ cruci. Secundo pȝ ꝙ xp̄s exaltatur⁹ ē sibi
seruiētes. qꝛ fuos suos reputat suos fratres
⁊ sorores. Math. xij. Quicūqȝ fecerit volun
tatē patris mei q̄ ī celis est. ip̄e me⁹ frater ⁊ so
ror ⁊ mater est. Jn quo xp̄s multū ē illustratus
est diuitib⁹ mūdi hui⁹ q̄ sibi seruiētes videntur
non reputare hoīes. imo mēni⁹ eis ei videntur
hic eos ꝙ̄ iumenta [illegible]. T[illegible] [illegible] dictū euā
gelij qȯ est dulce verbū [illegible]

Ille et minister meus erit. Nõ sic faciūt diuites huiusmodi q̄ magnū dedecus sibi reputāt si ministri eorum sedeāt cū ipsis ad mēsam eorum. Quarto q: ipse redditur[?] ē vicē sibi seruientibus. Cū enī deuenit a ministerio ipse eis ministrabit iuxta illud Luce.xij. Et trāsiēs ministrabit illis. Unū scđm q̄ si aliquis mille annis ministraret xpo vt ipse vna hora econuerso ministraret ei i celo hoc nō eēt nimia. et tñ p singlis bonis qbus ei ministrabum[?] si i bono pseuerem' ministrabit ipse nob plusq̄ cētū milia annorum. Et h ministratio ē facie ei' ostēsio. de q̄ dic ps. Satiabor cū appuerit glīa tua. Nulli etiā valet' fuit: q: sibi fidelit' suiētibus dabit regnū etnū Lu.xij. Nolite timere pusill' grex: q: cōplacuit prī vro dare vob regnū et h regnū hz bona oīm regnorum. ps. Regnū tuū regnū oīum seculorum. Imo intātū remūerat vt dicat cuidā suo sibi fidelit' suiēti. s. abrahe. et sīlr adhuc vnicuiq3. Suspice celū et nūera stellas si potes. q. d. Sicut nec potes nūerare stellas: sic nec multitudinē remūerationū mearum q̄s dabo mihi suientib'. Imo vt pl' dicā tātā mercedē dabit vt null' hoim i tra vel āgelorum in celo hāc valeat ad plenū estimare vel nūerare. Job.xxviij. Nescit hō p̄ciū ei'. Seqt'. volucres q̄q3 celi. i. angelos latet. ¶ Quantū ad secūdū scđm q̄ de p̄ncipalr sex suitia reqrit a nob vt ei placeam'. Primū suitiū ē vt petā p̄terita p pniam diluam'. q: nullum suitiū sine illo placet deo. Ergo optet nos cōtritionē: cōfessionē: et satisfactionē hre d petis p̄teritis. Unū Isido. de sū. bo. Ille pniā digne agit q̄ reatū suū satisfactiōe legitima plagit Et nihil ē qđ deo intantū placet int' oīa i pre catore sic penitere et āpli' a petis cessare. hoc sic pbat'. q: si dares deo omīa bona tpalia q̄ habes: et omēs paupes pasceres: et infinitas ecclias et monasteria cōstrueres: deo totum h nō pl' aceret nisi peniteres et a petis cessares. Secūdū suitiū ē vt vitijs viriliter resistam'. h suitiū sup modū diligit de'. Et in signū hui' hic remunerabit vnūq̄q3 p victoriā quā quis hz pugnādo cōtra vitia. Bern. Quotiēs restiteris: totiens coronaberis. Amb. Corona proposita est: ineūda sunt certamina. nemo poterit coronari nisi vicerit. nemo aūt potest vincere nisi ante certauerit. Tertiū seruitiū est. vt mūdū et oīa q̄ mūdi s̄t toto corde spernam'. Sed diceres. Quō h fieri dz. Rñdeo q̄ hō cogitare dz mortē ppriā: et sic facilime pōt cōtemnere mundū et oīa q̄ i eo sunt. Unū Hierōn. Facile contēnit oīa q̄ se cito nouerit moriturum. Unū memorandū ē hoi q̄ nud' vadit ab hinc: et hoc valz cō auariciā. Unū Job.i. Nud' egressus sum de vtero matris mee: et nud' reuertar illuc. Si enī haberes centū milia florenorum: qđ tibi pdessent cū nullum tecū recipes. Qr aūt hō sub terra sepelit' hoc valet cō supbiā. Eccl.x. Quid sup' bis terra et cinis. Et q̄ hō erit cib' v'miū valet cō voluptates carnis. Quare enī sic delicate nutris corpus tuū qđ in breui erit cib' v'miū. Job.xvij Putredini dixi: Pat' me' es. mat' mea et soror mea v'mib'. Quartū suitiū ē vt in bonis opib' iusticie: mie et deuotōis exercitem' nos Iusticie quo ad paupes qb' subuenire debem' Deuotōis: quo ad meditationē passiōis xpi Quintū suitiū est vt studiose v'tutib' insistamus. Aliud enī est in bonis opib' se exercere: aliud v'tutib' insistere: lz vtrūq3 ex altero crescat et pficiat. Sic et semine spica et seges crescit: et in segete et in spica ecōuerso semen crescit: sic et se hñt bōa opa et v'tutes. Ex opibus enī bonis v'tutes pficiunt: augent' et roborant': et ex v'tutib' bona opa pullulāt. Sic cū qs ē patiēs in aduersis: humilis in psplis et charitatiu' ad deū et ad pximū. Sextū seruitiū est vt deo p' purā cōscientiā fidelit' inhe ream'. Nā qđ ē meli' in reb' q̄ bona et pura cōscientia. Bern. Magne diuitie sunt bona cōscia. Et reuera qđ in rebus meli': qđ i corde dulci': qđ in terra quietius atq3 securius bona cōscia. Sic ecōuerso qđ est peius q̄ habere malā atq3 lesam cōsciam. Unū Isido. de sum. bo. dicit. Nulla pena grauior ē mala cōscientia. Uis aūt nūq̄ eē tristis viue bñ. bona cōscia gaudiū sp hz. reus anim' nunq̄ est securus. ¶ Quantū ad tertiū nota exemplū q̄ oīa suitia q̄ facim' nō dñt principaliter fieri pter celū intrādū: nec pter infernū euadendū: s solū ex charitate dei q̄ debet nos mouere ad seruiendū deo. Unū legit' in vitaspatrū q̄ erant duo frēs: iuuenis et antiquus. iuuenis erat ver' seru' xpi et dyabol' inuidēs ei venit ad antiquū dicēs. Ego sum angelus dei et habeo tibi referre aliq̄ ex iussu dei. de quib' maxime doleo. Scias q̄ frater tu' iunior ē fili' dānatiōis eterne: et seruitiū suū qđ exhibet deo sibi non pđest ad vitam eternam. Et hoc dicto recessit. Et antiquus post hoc q̄ciēscūq3 vidit iuuenē sp ingemiscebat. Quo cōsiderante tandē dixit. Pater mi q̄re tristiciam ex aspectu meo habes. Rñdit et dixit ei sicut sibi reuelatum fuit ab angelo malo. Qui respondit. Noli tristari. Si enī de

deo dānari dānabor. si saluari saluabor sicut deo placuerit ita faciat. Nō enī sum deo ppt regnū celoꝝ: sꝫ ppt suā charitatē ꝛ bonitatē quā hꝫ ad me: ꝛ ppter suā passionē quā sustinuit ppter me. Si vult mihi dare regnū celoꝝ pōt. sꝫ īfernū: itēꝫ pōt. Et sequenti nocte venit angel⁹ dei ꝛ manifestauit seni ꝙ alter angel⁹ fuisset dyabol⁹. Et dixit sibi ꝙ ille iuuenis ex illa ꝯstantia magis meruisset ꝙ̄ prius omnibus diebus vite sue vnꝙ̄ meruisset

De confessoribus. Sermo. clvi. Qȝ penitentiam non debemus differre.

Estote parati qȝ qua
e hora nō putatis fili⁹ hoīs veniet Luc. xij. Math. xxiiij. Mar. xiij.

In ṽbis p̄missis monemur ad pn̄iam ꝛ ad vite emendationē vt. s. p̄pem⁹ nos ad mortē vt nos dn̄s cū venerit: paratos inueniat. sicut iste sctūs ꝯfessor. N. patus inuent⁹ est. Vn̄ dicit dn̄s ad nos. Estote pati ꝛc. X Pro q̄ sciendū ꝙ nō debem⁹ differre pn̄iam nr̄am vsqȝ ad mortē: nec etiā debem⁹ in pctīs pseuerare: sꝫ cito a pctīs resurgere. ꝛ hoc ppter quinqȝ. Primo qȝ q̄nto diuti⁹ ꝗs manet ī peccatis: tāto pl⁹ onerat̄. Vn̄ Greg. Peccatū qd̄ p pn̄iam nō diluit̄: mox suo pondere ad aliud trahit. Et ideo postmodū min⁹ potest resurgere a pctīs. cū semper peccatis aggrauatur. ps̄. Appone iniq̄tatē sup iniq̄tatē ꝛc. Ille q̄ non pōt pondus leuare cū paruū est: quō leuabit qn̄ magnus est. Insuper stat⁹ peccatoris valde piculosus est. Vn̄ legit̄ Gen. iij. quesiuisse dn̄m ab adam cū ipse peccasset vbi esset: ad designandū ꝙ peccator dꝫ semꝑ querere vbi sit: an in bono statu: an in malo Et cū considerat statū suū periculosum hoc admonere ipsum debet ad pn̄iam agendā. Qȝ autē peccator stat in magno periculo potest ostendi. Primo in hoc ꝙ omni die dictā facit ad eternam damnationem. ergo peccator merito debet cogitare vias suas quo vadat: ꝛ conuertere pedes suos. iuxta illud ps̄. Cogitaui vias meas ꝛ cōuerti pedes meos in testimonia tua. Itē qȝ pctōr est in terra inimicorū suorū q̄bus se subiecit peccando. Vn̄ Aug. de ṽbis dn̄i dicit. Audacior est q̄ cum vno pctō mortali dormit ꝙ̄ q̄ cū septē bestijs de morte sua inuicē obligatis confligit.
y Itē peccator cū se diligenter inspicit ꝛ ꝯsiderat: tūc est in magnis angustijs posit⁹. Nam si supra videt cognoscit deū quē offendit: qui sibi multa bona fecit, ꝛ ipē sibi econuerso mlta mala tribuit. Vn̄ ps̄. Retribuebāt mihi mala p bonis ꝛc. Si īfra infernū quē certitudinalit̄ meruit ꝛ sine dubio habebit nisi dn̄s eum adiuuerit. Vn̄ ps̄. Nisi dn̄s adiuuisset me: paulomin⁹ hītasset in inferno aīa mea. Nā peccādo hō appropinq̄t ad portas īferni. ps̄. Appropinquerūt vsqȝ ad portas mortis. Nā inter aīaȝ pctōris ꝛ infernū nullū est mediū nisi egressus aīe a corpe. ꝛ ī pūcto ingressus ad īfernū. Vn̄ Job. xxi. Ducūt ī bonis dies suos: ꝛ in pūcto ad inferna descendūt. Si retro: tūc videt tp̄s qd̄ inutiliter expēdit in quo dyabolo ꝛ mūdo seruiuit Bern. Nihil p̄ciosi⁹ tp̄e. Si ante: tūc videt ꝛ cognoscit mortē ppriā ꝛ extremū iudiciū vbi deo reddatur⁹ est rōem de oīb⁹ cogitationib⁹ verbis ꝛ opib⁹: nisi hic emēdauerat satisfecerit. Secundū qd̄ dꝫ nos monere ad p̄parandū nos ad pn̄iam duꝫ sani sum⁹ est hoc ꝙ q̄ nō vult penitere dū san⁹ ē ꝛ pōt: qn̄qȝ demeretur ꝙ nō pōt qn̄ libent̄ vellet. s. qn̄ distulit vsqȝ ad mortē. qȝ tūc p̄ nimio dolore impeditur vsus rōnis ꝙ obliuiscit̄ aīe ppt nimiū dolorē quē hꝫ in corpe. Vn̄ Greg. Cū egritudine deprimeris vix aliud cogitare poteris p̄ter illud qd̄ sentis. ps̄. Sup dolorē vulnerū meoꝝ addiderūt. Vn̄ etiaꝫ Alber. magnus Una potētia existente in actu alie num⁹ pn̄t Ubi aūt tactus maxime patit̄ ī infirmitate ꝛ dolore corporis: quare intellectus minus potest iudicare de p̄terꝛis: Vn̄ Aristo. iij. ethico. Terribilissimū oīum terribiliū est mors. Vn̄ propter nimiū dolorē quādoqȝ homo ī agone obliuiscitur suijpsius ꝛ etiā dei ꝛ matris: ꝛ oīm sctōrum. Unde Hiero. Quia ibi rapit̄ intētio mentis vbi est vis doloris. vn̄ multotiens hō pre nimio dolore corpis perdit vsum rōnis. Et q̄d sentiendū sit de illis q̄ pdūt vsum rōis ī agone q̄re an̄ ser. lxix. D.
A Tertiū qd̄ debet nos admonere ꝙ nō differamus pn̄iam nr̄am vsqȝ ad mortē est ꝙ si q̄s in agone pn̄iam agat: tūc incertū est vtrum ex timore vel amore seruili peniteat. Vn̄ Alb. mag. Raꝝ ē ꝙ aliq̄s ex amore in fine vite sue peniteat. Vn̄ etiā Petr⁹ de palude dicit. Raro inquit est ꝙ ī morte incipiat vera pn̄ia. Aug. Pn̄ia in morte satis periculosa est: qȝ nō inuenit̄ in sacra scriptura nisi vnus. s. latro qui in fine, vere penituit. Fuit vt nullus desperet. solus: vt nulli⁹ presumat. qȝ ī sano hoīe pn̄ia ē sana. ꝛ in infirmo infirma. ꝛ in mortuo mortua. Idē Aug. Si quis positus in vltima voluntate voluerit accipe

re pniaꝫ:fateoꝛ nō illi negam⁹ qḋ petit:ſꝫ nō
o ſſum⁹ ſecuritatē dare ꝙ bñ hinc exeat. Si
cut⁹ hinc exeat neſcio. pniam dare poſſum⁹
ſecuritatē aūt dare nō poſſum⁹. Nunqd dico
dānabit:ſꝫ nec dico ſaluabit. Uis ģ a dubio
berari:vis quidē incertū euadere:age peni
tentiā dū ſan⁹ es. Si ſic agis:dico tibi ꝙ ſe
ur⁹ es. Nā ſi de⁹ videt illā intētionē ī corde
ecōis in morte ꝙ ſi ſperaret de infirmitate
uadere:vellet viuere ſicˀ pri⁹ in pctis. ⁊ ſi vi
et ꝯteri vel ꝯfiteri ⁊ diſponere teſtamentū
elemoſynas elargiri ⁊ pmittere ſatiſface
·lcis ⁊ inūgi ⁊ cōicare. ⁊ inuocare ſanctos
inqꝫ hec oīa fac tñ:q: timet cito mori ⁊ etˀ
iliter dānari:⁊ nulla dilectio dei vl' odiū pec
ꝫ mouet eū. qn ſi diuti⁹ daret ei viuere vel
⁊ diuti⁹ peccare eternaliter dānabit. q: ſola
aritas ē q̄ ſaluat hoīem. non timor ſuilis.
Exēplū legit ꝙ qdā valde delicatā vitā
xit:⁊ alia multa pctā ꝑpetrauit. Tandē p
irmitatē tact⁹ timore mortis ꝯfeſſionē fec.
tā defleuit:emendationē vite pmiſit. viati
acceptit. ⁊ inūct⁹ eſt ⁊ mortu⁹. Cui⁹ corp⁹ vt
te nobilis ⁊ diuitis viri cū magna pōpa ſe
laris glie tumulatū ē. Et erat eadē die tā
ſerenitas vt ipē aer videret famulari exe
ijs. Dixerūt āt adinuicē hoīes: Multa bo
pſtitit de⁹ iſti hoi:q: nihil defuit ei coꝝ q̄
ꝑpianus hr̄e dꝫ. Diuinis munit⁹ eſt ſa
mētis. aer in ei⁹ morte eſt ſerenat⁹. ⁊ cuꝫ
gna glia eſt ſepult⁹. Poſt paucos dies il
efunct⁹ appuit cuidā ſocio ſuo dicēs ſe eē
natū. Qḋ cū ille ſoci⁹ miraret ⁊ unde ex
ueſceret:pniam ⁊ ꝯfeſſionē ⁊ ſacramenta
ꝫ cōionē cōmemorās. ⁊ ꝙ ita deuote ⁊ cō
cto corde ⁊ cū lachrymis eſſet ꝯfeſſus:⁊ ſa
menta cum magna deuotōne percepiſſet
ſibi videbatur. Reſpōdit defunct⁹. Unū
nū mihi defuit ſine quo nullū bonū valet
rodeſſe poteſt. quod eſt illud inquit. Re
dit:charitas. Quia oīa que feci.ſ. ꝯfitē
:ſacramēta percipiēdo:feci ex timore mor
⁊ pene inferni ⁊ extremi iudicij. ⁊ non ex
aritate. ⁊ ergo oīa illa nihil mihi pfuerūt
. ſalutē. ſed ſi ex charitate illa feciſſem ſal
s factus fuiſſem. ſed qa illa ex ſolo timore
:ideo nihil mihi profuerūt. quia ſola cha
as liberat hominez a morte. E Quar
m eſt ꝙ ſi etiā verā pniam quis in agone
erit:ſic ꝙ de⁹ indulgeat ſibi culpaꝫ. tñ ad
c pena ⁊ ſatiſfactio remanet. ⁊ ppterea tā
a purgat in purgatorio qḋ hic in breui tē
re pſoluiſſet ſi tēpeſtiue pniam egiſſet. Et

ſm Augu. Ignis purgatori⁹ miro mō grauis
eſt:ꝗuis etern⁹ nō eſt. ſuperat tñ oēm penaꝫ
quaꝫ hō vnqꝫ paſſus eſt in hac vita vel pati
pōt. Et de hoc qre exemplū infra ſer. clx. B.
Hoc diligent' qlibet pētare deberet ⁊ hic tē
peſtiue penitere ⁊ ſe a pctis cauere. q: non ſo
lū p magnis pctis qs grauiter punict:ſꝫ etiā
p venialib⁹. Ergo qlibet dꝫ ſeipm hic puni
re in eodē corpe ⁊ in eiſdē mēbris in qb⁹ pec
cauit. q: ſm Aug: Nullū bonū irremunera
tū:⁊ nullū malū impunitū remanebit. Et Sa
lomon dicit. Per q̄ qs peccat:p hec ⁊ punict.
Ergo ſi in crapula ⁊ ebrietatib⁹ vixiſti:tunc
hic p ieiuniū ⁊ abſtinentiā debes corp⁹ tuuꝫ
caſtigare:⁊ ſic hic ſatiſfacere. Si in luxaria:
tunc debes corp⁹ flagellare. Si in delitijs cor
poris:ſicut cuꝫ mollib⁹ veſtib⁹ ⁊ lectiſternijs
deū offendiſti:tūc iā debes aſperā veſtē indue
re:⁊ qñqꝫ dure iacere. Si aūt chorizaſti:tūc
iā ire debes nudis pedib⁹ ad eccliam:⁊ ſatiſ
facerē poti⁹ hic in pñti vita ꝙ̄ in futuro. Si
militer quilibet dꝫ eſſe patiēs in infirmitati
bus quas qñqꝫ de⁹ ſuis caris amicis dat p
purgatorio. Uñ dicit per ꝓphetaꝫ Naum. i.
Afflixi te. ſupple in preſenti. ⁊ nō affligā te.
ſupple in futuro. Et hoc debemus a deo de
ſiderare:vt nos hic a pctis noſtris puniēdo
expurget. Unde Auguſtin⁹. Hic vre. hic ſe
ca:vt ineternum parcas. Unde Gregorius
Misericorditer adhibet deus temporalē ſe
ueritatē:ne eternam inferat vltionem. Ideo
hic quibuſdam parcit: vt eos ineternum fe
riat. Alios vero hic ferit non parcendo vt i
eternum parcat. Item ſciendum ꝙ eſt bo
num ſignum ſalutis ⁊ charitatis dei quādo
quis hic diu infirmatur in eodem corpore:⁊
in eiſdem membris: cum quibus deum lon
go tempore offendit: ⁊ ſic diu in peccatis ia
cuit. Unde Gregorius in libro moral'. Diui
na diſpenſatione agitur vt prolixiori vitio p
lixior egritudo exiſtat. D Sed queritur
quamdiu quis in purgatorio puniendus ſit
ſm dei iuſticiā p ſolutiōe vnius pene pecca
ti mortalis. Reſpondetur ⁊ ſatis probabili
ter ꝙ quis tot annis deberet puniri pro ſa
tiſfactione vnius peccati mortalis:quot ſunt
dies in ſeptem annis. Et ratio eſt. quia in
preſenti ſcḋum veram iuſticiam debet ſep
tennis penitentia iniungi pro vno peccato
mortali. Unde dicitur in decretis. Peniten
tia peccati mortalis ſunt ſeptem anni. xxiij.
queſtione ſecunda. Hoc ſanctū. Sed in pur
gatorio datur ſibi annus pro die vna, quia

dño dicit ꝑ ꝓphetã illis q̃ hic tpe grẽ ⁊ mĩe
penitẽt: vt hr̃ Ezech. iiij. Diẽ ꝓ anno dedi ti
bi. Diẽ. s. in pñti tpe grẽ ⁊ mĩe ꝑ anno sc; in
futuro vbi erit tps iusticie. Sil'r pôt ꝓbari
hoc in filijs israel: q̃ ꝑ q̃draginta annos fue
runt in deserto ꝓpter pctã sua retardati, an
teq̃ intrauerunt terrã ꝓmissionis: q̃ si nõ pec
cassent in. xl. dieb' intrassent. Et sic ꝓ q̃libet
die dat' est eis ann'. Ex dictis ptȝ ꝙ alique
aie ꝑ longũ tps puniunt̃ grauit' in purgato
rio. Nã in vno anno sunt. ccclxv. dies: ⁊ in se
ptẽ ãnis sũt bis mille q̈ngẽti q̈nq̃ginta q̈nq̃
dies. Modo ꝑ tot annos ſm merã iusticiã
deberet qs ardere in purgatorio ꝓ vno pctõ
mortali. Hoc nõ attendũt luxuriosi q' ꝓ vno
actu tot annis puniendi sunt. Sil'r ebriosi ⁊
sup̃bi: chorizantes ⁊ blasphemi: mẽdaces ⁊
maledici: inuidiosi ⁊ iracundi: auari ⁊ accidio
si: ieiunia ⁊ festa ab eccl'ia p̃cepta trãsgredi
entes. ⁊ sic de alijs pctõrib'. S; tñ vtrũ ista
ꝓbatio sufficiẽs sit: iudicio discretoꝝ relinq̃.
Sed tñ vt videtur satis credibile appet. ¶
Itẽ sciendũ ꝙ null' ꝓpterea despare d;. q̃a
iã dicta intelligenda sunt ſm merã iusticiã
dei: ſ; de' misericors est. ⁊ ɔtritio ⁊ erubescen
tia ɔfessionis: ⁊ satisfactio in pñti q̃ fit ꝑ bo
na opa q̃ qs facit. sil'r ⁊ tribulationes ⁊ infir
mitates ⁊ ꝑsecutiões q̃s qs patient' ⁊ volũ
tarie sustinet: multũ de pena purgatorij delẽt
Sil'r ⁊ suffragia q̃ fiũt ꝓ aiab' valde ipsis
ꝓsunt vt eo cit' liberent̃ a purgatorio. Uñ
legit̃ in dyalogo Cesarij ꝙ q̃dã debebat eẽ
duo milia annoꝝ in purgatorio: ⁊ in duobus
annis ꝑ suffragia vni' epi ⁊ alioꝝ bonoꝝ ho
minũ liberat' fuit a purgatorio. ¶ Item
legit̃ in dyalogo Cesarij ꝙ q̃dã adolescens
in claraualle recept' in ɔuersuȝ fact' est opi
lio ouiũ. q̃ oues pascẽs in agro appuit ei cõ
sobrin' su' nup defunct'. Quẽ interrogans
vñ veniret: r̃ndit. Mortu' sum ⁊ magnis pe
nis torqor. Ait ɔuersus. Poteris ne iuuari.
Ait ille. Si potero hr̃e tres missas in ordine
vestro mox liberabor. Mox ɔuersus ad mo
nasteriũ festinãs: q̃ viderat ⁊ audierat prio
ri indicauit. Cui prior gratanter r̃ndit. Ego
vnã celebrabo: alias duas duob' sacerdoti
bus iniũgã. Dictis aũt missis iteꝝ ille appa
rens ɔuerso grãs egit dicẽs. Bñficio missa
rũ saluat' sum. Nec mirari debes si tanti va
let dñici corpis imolatio ⁊c̃. Itẽ legit̃ ꝙ q̃dã
ꝓuincialis habuit fratrẽ cardinalẽ q̃ appuit
ei post obituȝ dicẽs se esse in maximis penis
purgatorij. ⁊ ꝙ illas deberet sustinere ꝑ. xv.

annos. Et ꝓuincialis sequẽti die celebrauit ꝓ
aia ipsius missam vnã. Tũc appuit ei ipsa a
nis ⁊ regratiabat̃ charitati sue: ⁊ dixit ꝙ ꝑ
illã missam eẽt liberat' a purgatorio. ⁊ dixit
se iã ad celũ trãsiturũ. Quantũ est ꝙ ille qui
tardat suã ɔfessionẽ vsq; in agonẽ mortis ⁊
extremitatem vite ⁊ si vere ⁊ bene peniteat
tñ minorẽ gl'iam habebit in celo. Na; valde
dissimiles erũt in p̃mio ille qui in extremis
penitet: ⁊ ille q̃ triginta vel quadraginta an
nis deo seruiuit. Uñ dr̃ in euãgelio Jo. xiiij.
In domo patris mei mansiones multe sunt
De hoc quere ante sermone. xx. J.

Sermo de virginibus. Sermo. cviij.

Simile est regnuȝ celorum thesauro abscondito in agro ⁊c̃. Math. xiij. Per istum
thesauꝝ intelligit̃ virginitas: q̃ est thesaur'
sup oẽs thesauros. Uñ Eccl'ia. xxvi. Nõ est
ɔdigna pôderatio ɔtinentis aie. Uñ ꝑ pñti
de virginib' tria sunt dicẽda. Primo de vir
ginitatis dignitate. Secũdo q̃ xps reqrit in
sponsis suis. s. in virginib'. Tertio exemplũ
¶ Quantũ ad primũ notãdũ ꝙ beate sũt
ɔiugate: beatiores vidue: beatissime sunt vir
gines. Nã isti tres stat' differũt sicut lux sol.
lux lune. ⁊ lux stellaꝝ. Itẽ differũt sicut aurũ:
argentũ: ⁊ plũbũ. Uñ Aug. de bono ɔiuga
li dic̃ sic. Sicut bonũ erat ꝙ martha satage
bat occupata circa freq̃ns ministeriũ sctõꝝ
ſ; meli' ꝙ maria magdalena fecit audiens
verbũ dei: ita etiã bonũ Susanne in castita
te ɔiugali laudam'. ſ; bonũ vidue anne ma
gis. ſ; tñ bonũ virginis Marie anteponim'
Uñ etiã Damascen' li. iiij. Quanto angel'
hoi est supior: tanto virginitas nuptiis est
honorabilior. S; diceret aliqs. Quare virgi
nes sunt beatiores. R̃ndet̃ ꝙ ꝓpter virgi
nũ dignitatẽ. Nã xps in nouẽ dignitatib' pri
uilegiauit dignitatẽ virginũ q̃ significate sũt
ꝑ nouẽ choros angeloꝝ. Primũ priuilegiũ
est ꝙ virginitas est thesaur' incõpabilis su
per oẽs thesauros. Nã oĩa regna mũdi ⁊ oẽ
auꝝ: ⁊ oẽs lapides p̃ciosi nõ possunt cõpari
virginitati. Et in signũ hui' xps cõmendan
do virginitatẽ cõpauit eã thesauro dicens i
verbis p̃missis. Sil'e est regnũ celoꝝ thesau
ro ⁊c̃. Secundũ priuilegiũ est ꝙ virginitas
est vita ãgelica. Amb. Qui nõ nubũt ⁊ vxo
res nõ ducũt: sicut angeli in terris sunt. Hie
ro. etiã dicit. In carne p̃ter carnẽ viuere nõ
est vita humana. ſ; angelica. Quod cũ sunt

virgines:nisi hoīes celestes ⁊ angeli terre-
stres. Vñ Amb. in li. de offi. Supgredit̃ vir-
ginitas cōditionē humane nature:p quā ho
mines angelis assimilant̃. Tertiū est q: vir
gines sunt regnū celoꝝ. Nam de⁹ habitat in
eis. Lu. xvij. Regnū dei intra vos est. Quia
sicut xp̄s regnat in celo ⁊ in sanctis:sic in ter
ra in virginib⁹. Bern. in ep̄la. Sola est casti
tas q̄ in hoc mortalitatis loco ⁊ t̄pe quēdam
statū mortalis glie. rep̄ntat. ꝙ aūt xp̄s ī vir
ginib⁹ regnat p3. q: virgines sunt dei refectō
Can. ij. Qui pascit̃ int̃ lilia. i. inter virgines
Enī ip̄e xp̄s pascit eas cū sua dulcedine. Et
merito q: etiā ip̄e delicias carnis relquūt: iō
n xp̄o delicias inuenūt. De qua dulcedie dicit
Bern. Cib⁹ aīe est grā dei dulcissim⁹ suauis
: oēm habens in se suauitatē ⁊ delectamen-
ā saporis. Quartū p̄uilegium est libri vite
īscriptio. Nam ip̄e virgines a xp̄o sunt scri
te in libro vite. Apoc. iij. Habes pauca no-
ina q̄ nō coinquinauerūt vestimēta sua. Et
bditur. Et non delebo noīa eoꝝ de libro vi
. Et d̄ hoc gaudere debēt v̄gines ⁊ nō ī va
itatib⁹ hui⁹ mundi:sicut in risibus ⁊ ludis.
Mat. v. Gaudete q: noīa v̄ra scripta sūt in
elis. vñ Aug. Gaudia virginū xp̄i sunt de
xp̄o:in xp̄o:cū xp̄o:post xp̄m:p xp̄m: p̄pter
xp̄m. Quintū est. q: virgines sunt ornat⁹ celi
pulchritudo ecclie. Eccl. xliij. Species celi
glia stellaꝝ. i. virginū. Quia sicut stelle celū
ornant:sic ⁊ virgines eccl'iam. Stelle enī in
die latēt:⁊ in vespe apparēt. sic in fine mūdi
i resurrectione nouissima claritas virginū
apparebit. Unde de quolibet iusto d̄r illud
Math. xiij. Fulgebūt iusti tanq̄ sol. Sz vir-
gines q̄ mūdiciā cordis ⁊ corporis hr̄uerūt:
sic p̄e ceteris oīb⁹ clariores erūt. vñ Amb.
i li. de virginitate dicit. Pulchritudinē q̄s
potest maiorē estimare decore virginis que
amatur a rege: pbat̃ a iudice. dedicat̃ dn̄o:
consecrat̃ deo. Sz mali ⁊ luxuriosi tūc erunt
deformes:nigri ⁊ graues. passibiles ⁊ īmor-
tales. q: mors fugit ab eis. S3 casti tunc luce-
bunt p̄e alijs. sicut stella differt a stella s̄m
plus. Sextū priuilegiū est ꝙ xp̄s specialem
dilectionē h3 ad virgines. Quāuis enī om̄s
bonos hoīes diligat:tñ sp̄alit̃ v̄gines p̄ oīb⁹
diligit. Prouer. xxij. Qui diligit cordis mūdi
tiā habebit regē amicū. Beda sup Lucam.
Sicut xp̄s in sūma pace nat⁹ ē vt se pacē di
ligere ondēret:ita de virgine nat⁹ ē vt se vir
ginale dec⁹ diligere demōstraret. Vñ etiam
Hiero. Plus ceteris amat xp̄s v̄gines. quia

sponte tribuūt q̄d nō est eis imperatū. Sep-
timū ꝙ habebūt specialē aureolā. Est autē
aureola additio ad gloriā electis cōiter debi
tam. Pro quo notandū ꝙ virgines:marty-
res:⁊ p̄dicatores habebūt specialē aureolā
Unde q̄ritur vtrū virgo q̄ violent̃ corrūpit̃
perdat aureolā. R̄ndet̃ s̄c̄m Tho: ꝙ non.
dūmodo p̄positū virginitat̃ h3 nec ꝯsensit ī
actū. Vnd̄ legit̃ de beata Lucia ꝙ dixit. Si
me inuitam violaueris castitas mihi dupli-
cabit̃. s. p̄pter virginitatē ⁊ iniuriā quā pa-
teretur si corrūperet̃. Vñ d̄r in decre. Dū vir
ginitas sine ꝯsensu corrūpit̃:meritū castitat̃
duplicabit̃. xxxij. q v. c. i. Item q̄ritur vtrū il-
la que in carne est virgo s3 p̄positū habet cō
trahendi matrimoniū. ⁊ in tali p̄posito mori
tur. vtrū habebit aureolā. Respōdet̃ ꝙ nō
q: ad aureolā cōsequendā requirit̃ p̄positū
p̄petue virginitat̃. Unde Albert⁹ magnus
⁊ sanct⁹ Tho. dicit ꝙ p solū ꝯsensū in actū
carnalē p̄ditur virginitas cum in mēte consi
stat. s3 recuperari pōt vt p3 in Johāne euāge-
lista:quē xp̄s de nuptijs vocauit. Ergo si ta-
lis virgo in agone peniteret ⁊ mutaret p̄po
situ:sic aureolā acquireret. Et est sciendū ꝙ
virginitas carnis p̄dita nunq̄ recuperari pōt
Vñ d̄r in decre. Deus nō pōt facere de cor-
rupta virginē. xxxij. q. v. si paulus. Vñ etiā
Hiero. Audent̃ loquor cū oīa possit de⁹. su-
scitare tñ nō pōt virginē post ruinā: valet q̄-
dem liberare de pena: s3 nō val3 coronare cor
ruptā. Unde etiā Jsido. de sum. bo. Omne
petm̄ p p̄niam recipit vulnerū sanitatē. vir-
ginitas aūt si labit̃: nulla penitentia repara
tur ad integritatē. Querit̃ vtrū meli⁹ sit ser
uare virginitatē cū voto q̄ sine voto. R̄n-
detur ꝙ melius est seruare cū voto. q: hō se
totū offert deo p votū. Unde sicut mai⁹ ē da
re arborē cū fructu q̄ solū fructū sine arbore
sic etiā est de virginitate q̄ seruat̃ cū voto: ⁊
de virginitate q̄ seruat̃ sine voto. Nam sicut
plus peccat q̄ post votū frangit p̄missum:sic
etiā pl⁹ meret̃ seruando votū. Attamen nō
est leuit̃ vouendū. q: q̄ā postmodū matrimo
niū ꝯtrahūt. grauit̃ xp̄m in h̄ offendūt. De hoc
q̄re supra ser. xxvi. P. Octauū p̄uilegiū est
ꝙ virgines sunt sponse xp̄i. Nam ipse xp̄s
est summus pontifex. De quo d̄r Leuit. xxi.
Sūmus pontifex virginē ducet vxorē. Et ex
hoc sequit̃ ꝙ ip̄e virgines sūt regine. q: hn̄t
xp̄m regē glorie p spōso. p̄s. Astitit regina
a dextris tuis in vestitu deaurato ⁊c̄. Unde
etiam Ciprian⁹ in li. de virginitate. Virgo

nitas ē soror angelorū. victoria libidinū. regina ꝟtutū. possessio oium bonorū. Nonū puilegiū ē. ꝙ ꝟginitas ꝑncipatū tenet tā i celo ꝙ̄ i ꝉra. vñ Hiero⁹. in oi sexu ⁊ gradu pudicicia obtinet ꝑncipatū. Notāter dicit sexu ⁊ gradu q: duo sūt sex⁹. s. masculin⁹ ⁊ feminin⁹. In masculino tenet ꝑncipatū xp̄s. in feminino gloriosa ꝟgo Maria. Itē i gradu in ꝓphis Iohes baptista. In predicatoribus noui testamēti. Paul⁹. q̄ est ꝟgo. Vñ ⁊ ꝓponit̄ Petro in sigillo pape. ⁊ frequēter depingit̄ rome ad dexterā xp̄i. ⁊ petr⁹ ad sinistrā. vt pȝ in ecclia ipsi⁹ bti petri. In euāgelistis btūs Iohes euāgelista: q̄ est ꝟgo. In martyrib⁹ btūs Stephan⁹ ꝓthomartyr: ⁊ Laurenti⁹: q̄ sūt ꝟgines. In cōfessorib⁹ Nicolaus ⁊ Martin⁹: q̄ sūt virgines. Ergo honorabiliores sūt ꝟgines coram deo: hoib⁹ ⁊ angelis. ¶ Quātū ad secūdū sciēdū ꝙ xp̄s sex req̄rit in sua spōsa. q̄rū si vnū defuerit nō sibi placet illa spōsa. Primū ē pulchritudo q̄ cōsistit in puritate ꝯscie. Vñ Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea: ⁊ macula nō ē in te. Ergo q̄̄to cōsciētia ꝟginis est purior: tāto corā xp̄o ip̄a est pulchrior. Ideo ꝟgo diligēter dȝ custodire faciē aie. i. cōsciētie. nō solū a nigredine pcti mortalis: ſȝ etiaȝ a puluere venialiū. q: venialia maculāt aiaȝ ſȝ mortalia denigrāt. Et ponit̄ exemplū ꝙ aliqñ denigrat̄ imago ꝙ videri nō pōt. ⁊ aliqñ obscurat̄ ꝙ videri pōt: ſȝ nō plene discerni. ⁊ ꝓpt̄ hāc differētiā dicit Greg. Veniale obscurat: mortale obtenebrat. Ergo sicͭ vxor solet faciē suā lauare ⁊ eā mūdā ſuare: ⁊ frequēter specula inspicere. vt si viderit in speculo aliquā maculā in facie statim eaȝ deponet. Sic ꝟgo xp̄i lauare debet faciē cōscientie sue per cōtritionē ⁊ ꝯfessionē. ⁊ specula inspicere id est mādata dei ꝯsiderare. Vñ btūs Greg. Specula sunt mādata dei. Et si dep̄hēdat aliquā maculā: illā ꝑ cōfessionē abluat. Unde Bern. dic. Ama cōfessionē si affectas decorē.

Scd̄m qd̄ xp̄s req̄rit i sua spōsa est nobilitas. quia nō sufficeret ꝙ spōsa sua esset pulchra: nisi etiaȝ est nobilis. Hec aūt nobilitas attendit̄ in honestate moruȝ: ⁊ custodia sensuum. Et quāto honesti⁹ ⁊ meli⁹ custodit̄: tāto est nobilior. Cañ. vij. Quā pulchri sūt gressus tui. Unde honestas spōse xp̄i stat in hoc ꝙ nullus maluȝ loquat̄ de ea: ſȝ vt alij edificent̄ de cōuersatione ipsi⁹. Vt aūt teipsuȝ custodias: ab oib⁹ illicitis oculos tuos auerte. Unde Greg. Nō licet intueri qd̄ nō licet cōcupisci. Itē custodire debes aures ab auditu malorum. Isidorus. Nulla autem tuam sermonū impudicitia subrepat. vanus sermo cito polluit mentē: ⁊ facile agitur qd̄ libenter auditur. Item custodire debet manus ab illicito tactu: ⁊ pedes ab inutilib⁹ discursibus. Unde Bernar. Solent virgines que vere virgines sunt semper esse pauide ⁊ nūq̄ secure. Ut autēȝ corpus virginis custodiatur ⁊ bene regatur: tunc oportet eam moderantiam ⁊ abstinentiam tenere. quia per abstinentiam caro domatur. Unde Hugo de sancto victore. Parca enīȝ vita occidit vicia. libidinem extinguit: virtuteȝ nutrit: animam roborat: mentē ad celestia eleuat. Tertiū quod xp̄s requirit in sponsa sua: sine quo alia duo non valent est sapientia. Et illa attenditur i locutione discreta. Nam sponsa xp̄i debet se custodire in verbis. vt dicere possit cum p̄s. Os meū loquetur sapientiam. Et populus qui audit eam loquentem: dicere possit illud ps. Diffusa est gratia i labijs tuis: ꝓpterea benedixit te deus in eternum. Qualis auteȝ debet esse virginis sermo ostendit sanctus Hierony. dicens. Sit ſmo virginis prudēs modestus ⁊ rarus. Unde dicit Ambrosius Custodi virgo vias tuas: vt non delinquas in lingua tua. Nam ⁊ vana loqui plerūq̄ crimen est virgini. Bona verba loqui est signū bonitatis in corde: ⁊ econuerso mala loqui ē signū peruersi cordis. Mathei. xij. Ex abundantia cordis os loquitur. Ergo dum virgo vel mulier turpia verba loquitur. signūȝ est mali cordis. Crisosto. sup Math. Quale cor habȝ vnusquisq̄: talia verba loquitur ⁊ opera facit. Aristoteles. iiij. Ethicoruȝ. Qualis vnusquisq̄ est taliter dicit ⁊ taliter operatur ⁊ taliter viuit. Quartum qd̄ christus requirit in sua sponsa: sine quo predicta non sufficiunt est diuitiarum abundantia. Et he diuitie ꝯsistunt in ꝟtutib⁹. vñ Gre. Vere diuitie nō opes: ſȝ ꝟtutes sunt. Ergo spōsa xp̄i dȝ hr̄e humilitatē exēplo Marie que de seipa dicit. Respexit humilitatē ancille sue. Und̄ Marie virginitas deo nō placuisset: si humilis non fuisset. Ex quo patet ꝙ castitas nō ꝓdest superbe virgini. Unde Augu. Melius est humile cōiugiū ꝙ̄ sup̄ba virginitas. Item spōsa xp̄i dȝ seruare obedientiā. ⁊ frangere ꝓpriam volūtatē: q: hoc est valde meritoriū. Eusebius in epistolis. Illū diem tantū te hr̄e vixisse puta in qua propriā volūtatem abnegasti: ⁊ desiderijs tuis restitisti. Hieronymus Tantū virtuti adijcies q̄̄tū voluntati ꝓprie

subtraxerio. Item sponsa xpi debet seruare charitatē. quia charitas est optima virtutū charitatē. quia charitas est optima virtutuz et quia castitas sine charitate deo non placet Bernar. Castitas sine charitate est lampa sine o'eo. subtrahe oleum et lampa nō lucet. sine o'eo. subtrahe oleum et lampa nō lucet. tolle charitatem et castitas non placet. Unde Gregori' super Ezechielem. Antiquus inimicus in nobis castitatez si sine charitate fuerit: non timet. quia ipse nec carne premit: nec in eius luxuria dissoluitur. Ex quibus patet qꝫ virgo christi quanto plus habet de humilitate: de obedientia: et de charitate: et de ceteris virtutib' tanto est ditior. Et he diuitie tā nobiles sunt qꝫ solus deus operatur eas in nobis. Galla. iij. Qui tribuit vobis spiritum operatur virtutes in vobis. Unde etiā Augustin'. Uirtus tam nobilis est vt null' eam nisi solus deus operetur in homine. Quintū quod xp̄s requirit est qꝫ sponsa sua sit sana et non languens. Nec sanitas anime attendit in agilitate. quia inter omnia signa sanitatis precipuum est agilitas in membris. Unde sponsa christi debet esse agilis ad bona opera. Sed virgo pigra que diu dormit: et bene et lante comedit: est languens et multum infirma. Similiter virgo illa que de mane visitat ecclesiam et seruit deo: et post prandiū vadit ad choream et seruit mūdo: est claudicās coram deo. Unde ipse dixit per prophetam. Usqꝫquo claudicatis in duas partes et c. Sextum quod christus requirit: et sine quo predicta non sufficiunt est qꝫ sponsa christi sit fidelis in amore sui sponsi: sic qꝫ nulli placere desideret nisi soli christo. Apostolus. i. Cor. vij Uirgo cogitat q̄ dei sunt: et quō placeat deo. Uirgines eñ que sponse christi sunt nō debent diligentiam adhibere super ornatū corporis: sed super ornatum anime. Unde Cyprianus in ep̄la. Quid ergo virginibus cuz terreno cultu et corruptibilibus ornamentis: que dum placere hominibus satagunt deum offendunt. Unde etiam Augustinus in lib. ad sacras virgines. Dominica virgo nec ornatu capitis: nec habitu: nec oculis erectis: sed cum vultu ad terram deposito procedat. ne in se viles inducat amores. et si non pereat: alijs perditionis causa non existat. Unū sponsa christi diligenter debet se cauere ab illicito amore et a carnis libidine. quia virginitas carnis cum corruptione mentis similis ē sepulchris: ab extra speciosis et īterius plenis spurcicijs. Unde Hiero. Nonnulle sunt virgines carne nō spiritu quarū corpus est integrum: sed anima corrupta. Sz illa virginitas hostia est xp̄i: cuius nec mentez maculat cogitatio: nec carnem libido. Unde etiā Isidor' de sum. bono. Uirgo carne et non mente nullum meritum habet in repromissione. Unde etiam Augustin'. Felicior enim mihi videtur mulier nupta qꝫ nuptura virgo habet enī illa qō ista cupit. illa vni placere studet ista multis. Unō virgo que ē sponsa xp̄i attendere debet qꝫ vxor fidelis facit quicqd scit placere marito suo. sic et ipsa debet facere christo. Item sicut vxor non ostendit signa familiaritatis alijs viris in presentia sui mariti: sic nec virgo in presentia xp̄i qui vbiqꝫ p̄sens est: et omnia verba mores et facta sue sponse considerat. Sed quantū ad tertium sciendum: qꝫ ve illis q̄ inhonorāt virgines quas xp̄us sic priuilegiauit: et sibi preelegit: vt sint sponse ipsius. Nam xp̄s tales maxime puniet. De hoc quere exemplū añ fino. xcvi. U.

Aliū sermonē de virginib'. s. de sp̄ūali matrimonio q̄re supra ser. cxxiiij. K.

De angelis. Sermo. clviij.

Angeli eorū semper

vident faciem patris mei qui in celis est. Math. xviij. Ex quo hodierna die peragit' festū sancti Michaelis et oīm āngelorū: ideo in p̄nti sermone de angelis quattuor sunt dicenda. ¶ Primo q̄re festū angelorū solēniter sit celebrandū a nob Respōdetur qꝫ ꝓpter tria. Primo propter multitudinē angelorū quorū hodie festa pagim'. Circa quod queritur vtruz angeli sint in aliquo magno numero. Rñdetur ſm sanctum Tho. qꝫ sic. nā excedunt omnē numerabilem et visibilē multitudinē. Uñ etiā Dionisius in de celesti hierarchia. Excedentes numerum nostrorū materialiū corporū. Apoc. vij. Uidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. Facili' eñ quis stellas celi: guttas maris et folia arborū nūeraret qꝫ nūerū āgelorū. Modo si festū vni' sc̄ti solēnit' ē celebrādū: q̄d tūc de festo tot āgelorū. Secūdo vt ip̄is āgelis vicē reddā p̄sens'. Gaudēt eñ de nr̄a ꝯuersiōe et de bonis nr̄is. vñ et nos etiaz hodie de ip̄is gaudere debem'. Uñ Luce xv. Gaudiū ē āgelis dei sup vno petōre penitentiā agēte. Uñ etiā Ber. sup Cant. Gaudent angeli in ꝯuersione petorū: salutē hoīm sitientes. Lachryme eñ penitētiū sunt vinū eorum. Tertio vt per honorem quem hodie ipsis exhibemus: ꝓuocem' eos ad subueniendū

nobis in futurū. Naȝ hodie expirat annꝰ ser
uicij coꝝ. Nonne merito vno die sunt deuote
a nobis honorandi q̄ nobis ꝑ totū annū sin
gulis diebꝰ seruierūt ⁊ nos custodierūt. Nū=
ꝙ enī aliq̄s nostrū vixisset ꝑ annū: nisi āgeli
eū custodiuissent. ps. Angelis suis deus mā
dauit de te: vt custodiāt te in oībus vijs tuis
Ergo q̄cunq̄ȝ desiderat vt angeli sibi in futu
ro anno seruiāt: hodie dȝ eos deuote hono=
re: ⁊ festū coꝝ solēniter celebrare. ¶ Se=
cundo q̄ritur q̄re angeli seruiūt nobis hoībꝰ
¶ Rn̄detur ꝙ triplici rōne seruiūt nobis. Pri
ma ratio est charitas quā habēt ad salutē no
stram. q: ꝑfecte diligūt nos: ⁊ multo sincerꝰ
ꝙ̄ pat̄ vel mat̄: soror vel frater. Et nūꝙ̄ ali
q̄s in tantū desiderauit bonū cognati sui: sic ipsi
desiderant bonū nostrū ⁊ salutē nostrā. Se
cūda ratio est ꝓpt̄ xp̄m: ex eo ꝙ xp̄s est fra
ter nr̄ ⁊ maria q̄ est dn̄a angeloꝝ ⁊ mat̄ no
stra. tūc ipsi angeli ī hoc ꝙ nobis seruiūt: ho
norant xp̄ȝ q̄ est frat̄ noster. Un̄ ps. Narra
bo nomē tuū fratribus meis. Et Joh. xx. dic
Jesus ad mariā magdalenā. Uade ad frēs
meos ⁊ dic eis. ascendo ad patrē meū ⁊ pa=
trē vestrū. Ubi xp̄s noiat nos fratres suos
Et ergo sicut fratres alicuiꝰ regis honorant̄
a subditis ipius regis: sic ⁊ nos honoramur
ab angelis tanꝙ̄ fratres regis celestis. Ter
tia causa est ꝓpt̄ seipos: q: ruina coꝝ ē ꝑ nos
reparanda. Et etiā ꝓpt̄ meritū ipoꝝ accidē
tale. Circa q̄d q̄ritur vtrū hoīes assumātur
ad ordines angeloꝝ. ¶ Rn̄detur ꝙ oēs electi
assumunt̄ ad ordines angeloꝝ: quidā ad in
feriores: quidā ad medios: quidā ad supio=
res. ſm diuersitatē meritorum suoꝝ. vt dicit
Grego. Sȝ beata virgo sup oēs choros an=
geloꝝ exaltata est. Unde canitur de ea. Exal
tata es sancta dei genitrix sup choros ange
loꝝ ad celestia regna. Item querit̄ vtrū gau
diū custodientis angeli augeatur ex beatifi=
catione hoīs custoditi. ¶ Rn̄detur ſm Bo=
nauenturā ꝙ essentiale p̄miū ex hoc non au
getur: sed accidentale. Nam angeli ministrā
do alijs bona opa faciunt: ideo p̄miū accidē
tale merent̄. ¶ Tertio est sciendū ꝙ ange
li seruiunt nobis in vita: in morte: ⁊ post mor
tem. In vita seruiūt peccatoribꝰ penitentibꝰ
⁊ perfectis. Peccatoribꝰ seruiunt. primo in h̄
ꝙ custodiunt eos ne a demonibꝰ totalit̄ occi
dantur. Nam cīȝ quis peccat mortalit̄: tunc
imediate meruit ꝙ demones ei collū fran
gerent ⁊ ducerent eū ad infernū. Sed sancti
angeli arcent demones vt nō possint exerce

re malicias suas in peccatorē vt libenter fa=
cerent. Unde quicūq̄ȝ peccator longo tpe. s.
per decē vel viginti annos vixit in pctīs. de
hoc regratiari dȝ deo ⁊ angelis ꝙ eū in tali
bus pctīs sic custodierūt. Secundo seruiunt
peccatoribꝰ: vt cū nō desistunt a pctīs tūc fre
quenter reprehendūt ⁊ admonent eos vt sa
tisfaciant ⁊ a pctīs cessent: ⁊ ꝓponūt ipis pe
catoribꝰ interiꝰ sepe ꝙ ꝓ momentaneo pctō
penā eternā incurrant. gloriā eternā perdāt
⁊ xp̄o ꝓ oībꝰ laboribꝰ suis n̄ satisfaciāt. Ter
tio seruiūt pctōribꝰ ī hoc vt cū desistere a pec
catis noluit: tn̄ sepe eos retrahūt ne tantū
peccent q̄ntū volūt. Sepe enī adsunt volūtas
⁊ defuit facultas: ⁊ hoc ex ꝓuidētia angeloꝝ
Et in signū huiꝰ legit̄ Nume. xxij. ꝙ cū Ba
laam iret ex auaricia ad maledicēdū popu=
lo israel sedens sup asinā: ab angelo sancto
impeditꝰ est. q: angelꝰ euaginauit gladium
quē cernēs asina auertebat se in via ⁊ iuxta
se parieti ⁊c. tunc Balaā asinā pcussit: ⁊ ipa
locuta est. Cur me cedis. Sic angelꝰ impedit
aliq̄n hoīem a pctō: vt saltē eternalit̄ minus
puniatur. ¶ Item querit̄ vtrū angelꝰ de
relinquat pctōrē in presenti ex toto ꝓpt̄ sua
pctā. ¶ Rn̄detur ſm sctm̄ Tho. ꝙ angelꝰ nūꝙ̄
derelinq̄t hoīem vsq̄ȝ ad horā mortis: etiā
ꝙ̄tūcūq̄ȝ malꝰ sit: q̄n sit aliq̄s eiꝰ effectus
vel a malo retrahēdo: vel ad bonū ꝓmouen
do. Unde q̄libet et dȝ reuerentiā exhibere suo
angelo ī oī loco. q: semp p̄ns est. ⁊ cognoscit
verba ⁊ facta nr̄a etiā ꝙ̄tūcūq̄ȝ occulta. Un̄
Bern̄. In quouis diuersorio: in quouis āgu
lo reuerentiā exhibe angelo tuo: nec audeas
illo p̄nte q̄d me vidente nō auderes. Et sciē
dum ē ꝙ q̄n q̄s peccat de hoc letant̄ demo=
nes. ⁊ q̄n a pctīs ꝯuertit̄ ⁊ bona opa facit de
hoc letant̄ angeli. Aug. Quotiēs bn̄ agimꝰ
gaudent angeli ⁊ tristant̄ demones. quotiēs
vero a bono deuiamꝰ diabolū letificamus: ⁊
angelos suo gaudio defraudamus. Scdo
angeli seruiunt penitentibꝰ cū peccare desie=
rint. Quid faciendū sit sollicite oēs penitēn=
tes instruūt. Et quō se regere debeāt in ver
bis ⁊ factis ne recidiuent: ⁊ deū denuo offen
dant. Et in signū huiꝰ legit̄ Gen. xix. cū an=
geli eduxissent loth extra ciuitatē sodomorū
dixerūt ei. Salua aīam tuā: ⁊ noli respicere
post tergū: nec stes in omī circa regione: sed
in monte saluum te facne ⁊ tu simul pereas
Ergo quandocūq̄ȝ homī penitenti occurrit:
modo te vis de cetero sic habere: ⁊ verba tua
tali modo ⁊ modo proferre: ⁊ quinq̄ȝ sen̄us

tuos custodire ⁊ sic xp̄o fideliť cū bonis ope
ribus vsq̄ ad morte seruire. talia oīa angel'
inspirat ⁊ hoīem docet. Tertio angeli serui-
unt ꝓficientib' vt eos instruant ꝙ bona ope
ra ⁊ orōnes: ieiunia: elemosynas. vigilias: et
castigationes: ⁊ etiam labores corꝑales deo
ꝑncipaliter offerant. Greg'. Omē bonū qđ
agim' ꝑ intentionē semꝑ ad celestia leuem'.
Unde etiā Bernher. Quotidie mane surgē
tes cūcta deo que facturi estis offeratis. fini-
to die ꝯuocatis cogitationib': locutōib': ope
rationib' illa die comissis vobismetipsis capi
tulū teneatis. Item seruiūt ꝓficientib' in hoc
ꝙ sic instigāt eos vt in bono ꝓficiāt ⁊ quoti
die meliores fiant. vñ Bern. In via dei stare
retrogradi est. Nam nullū mediū est. aut eñi
homo ꝓficit aut deficit. Itē sciendū ꝙ ange
li nō solū seruiūt hoī in vita: sed etiā in morte.
Nam in agone mortis tunc demones nitunť
aīam rapere: sed angeli fugant eos. Et hoc fi-
guratū ē Gen. xxxij. vbi Iacob timēs Esau
dixit. Castra dei sunt hec ⁊c. O ꝙ̄ dulcis et
ꝙ̄ magna ꝯsolatio erit homi morienti qñ vi
det angelos occurrere ⁊ demones fugari: cū
oēs amici hoīem morientē derelinquūt tunc
angeli in extremo sine ei subueniūt. Itē post
mortē angeli seruiunt homī in hoc ꝙ ducunt
aīam hoīs in celū. Uñ dr̄ Luce. xvi. Factū
est aūt vt moreretur mendic' ⁊ portareť ab
angelis in sinū abrahe. ¶ Pro quo sciēdū
ꝙ multi angeli mittunť bonis in agone mor-
tis. Primo ꝓpter custodiā aīe. quia tūc hō mo
riens maxime impugnať a demonib': ⁊ etiā
a multis. Uñ ps. Angelis suis mādauit de
te: vt custodiant te in oībus vijs tuis. tam in
vita ꝙ̄ in morte. Secundo ꝓpť reuerentiā
vt illi aīe magnā reuerentiā exhibeant. ideo
multi angeli mittunť ad mortē boni hominis
Tertio vt cū leticia deducant ad celestē pa-
triā. q2 si est gaudiū angelis suꝑ vno petōre
pniam agente: quid tunc erit de aīa que ad
eorum societatem deputatur. Unđ Esa. lv.
In leticia egrediemini: ⁊ in pace deducemini
Unde sciendum ꝙ nunꝙ̄ aliquis rex vel re-
gina vel papa: vel episcopus ita reuerenter
est susceptus ⁊ cū tali dignitate introductus
sicut aīa boni hoīs ab angelis in celū intro-
ducitť. ⁊ a xp̄o ⁊ btā virgine Maria: ⁊ ab oī-
bus sctīs ⁊ angelis suscipiť. ¶ Quarto ē
sciendū in quib' angeli sunt nob' sīles ⁊ in q-
bus nos ꝓcellunt: ⁊ in quibus nos ecōuerso
eos ꝓcellim'. Et est notandū ꝙ angeli sūt
nobis similes in quatuor. Primo in hoc ꝙ

vnū patrē habem' ⁊ vnū creatorē. s. deū qui
eos ⁊ nos creauit. Uñ ꝓpheta. Me sicut et
te creauit deus. Uñ vnā originē habem' cū
angelis. quia a deo ipi ⁊ nos originaliť sum'
Secūdo sunt nobis similes in possessione he
reditatis eterne. Nam nos hoīes speramus
nos possessuros cū ipis regnū celorum. Insu
per propter charitatē quā habent ad nos: ⁊
nos econuerso ad ipos cōdiuident oīa no
uem chori angeloꝝ nobiscū oīa gaudia ipo-
rum. ⁊ nos hoīes ecōuerso cū ipis cōdiuide
mus oīa merita ⁊ gaudia nostra ꝗcquid ie-
iunando. vigilando. orando: elemosynas dā
do meruim'. Greg. Ex illi' eñi sancte ⁊ ꝑfe
cte charitatis merito fiet vt vnusq̄sq̄ habitu
rus sit in alio qđ nō habet in ꝓprio merito.
Tertio sunt nobis sīles in hoc ꝙ dñs nr̄ Ie
sus xp̄s qui ē cib' angeloꝝ in celo: est etiam
noster cib' in sacramento. Uñ scriptū est Sa
pien. xvi. Angeloꝝ esca nutriuisti populum
tuū. Item scriptū est in ps. Panē angelorū
manducauit homo. Et ille panis est Ies' xp̄s
Uñ ipe dicit Ioh. vi. Ego sum panis viuus
qui de celo descendi. Quarto angeli sūt nob'
similes ⁊ nos ipis in ꝯtemplatione diuinita
tis. Math. xviij. Angeli eoꝝ semꝑ vident fa
ciem patris mei q̄ in celis est. Sic ⁊ nos ho
mines visuri sum' deum cum angelis in celo.
Aplūs. i. Cor. xiij. Videm' nūc ꝑ speculum in
enigmate: tunc autē facie ad faciē. Et in ista
dei visione consistit nostra ⁊ angeloꝝ beati-
tudo. ps. Ostēde nobis faciē tuā ⁊ salui eri-
mus. Et ad hanc visionē anhelare debem'
vbi deū clare cū angelis videbim': ⁊ cū ipis
eternaliť gaudebim'. Unde ps. Qm̄ mille
anni añ oculos tuos tanꝙ̄ dies hesterna q̄
preterijt. ¶ Item sciendū ꝙ angeli nos
ꝓcellunt in quatuor. Primo in creatiōis digni
tate. Nam angeli sunt dignī' creati ꝙ̄ hoīes
⁊ hoc ratōne loci. q2 in celo cui nihil nobilius
Homo vero de limo terre ⁊ in terra creatus
est: cui nihil inter oīa elementa vilius. Itē an
geli ante hoīem ⁊ in die leticie. s. dñica die
sunt creati. Hoīes vero post angelos ⁊ ī die
tristicie. s. in sexta feria sūt creati. Item in du
ratione. q2 angel' est īmortalis: hō vero mor
talis est fact' ꝓpť peccm̄ ade. Uñ Gre. Sic
nāq̄ hō imortalis cōdit' est. vt si nō peccas-
set etiā mori nō potuisset. Secūdo angeli ꝓ-
cellunt hoīes in vite puritate. Nam oēs an
geli qui in celo perstiterunt nunꝙ̄ aliqđ pec
catum veniale comiserunt: ⁊ in oīb' volunta
tem dei faciunt: sed hoīes ad min' venialiter

peccant. Unde Eccl'ia. vij. Non est homo in terra qui faciat bonū et non peccet. Unde etiam dr in decre. Oīs homo habz peccata venialia. de pe. dist. ij. Opponit. Un̄ etiā Prouerb. xxiiij. Septies enī i die cadet iustus et resurget. Sed sine mortali petō qlibet homo pōt viuē. Tertio angeli p̄cellūt nos in seruicij facilitate. Nam homo vn⁹ vna die seruiē do deo plus laborat q̄ oēs angeli ab initio mundi. Corpus enī semp̄ trahit ad infra: et aīa appetit supra ad deum a quo creata est. Apl's. Ro. viij. Corpus qd̄ corrūpit aggrauat aīam. Sed angeli sunt spūs: et nō aggrauantur per corpus sicut homo ideo sine labore et fatigatione aliqua regnum celeste non solū substantiale: sz etiā accidētale p̄merent. Quantis aūt laborib⁹ miser hō et angustijs fatigationib⁹ et afflictionib⁹ ad illud p̄uenit qlibet ex nobis experit quotidie. Nam labor est ieiunare. qr esurim⁹ qn̄ a cibis abstinemus. Angeli aūt nūq̄ esuriūt. Itē labor ē vigilare de mane surgere. orare genua flectere. et peregrinari: qr hō fatigat: sz angeli sine omi fatigatōe in ictu oculi sunt vltra mille miliaria. qr in momēto oculi pn̄t volare a celo vsq̄ ad terrā: et ecōuerso. Sil'r si hō debet insistere virtutib⁹ hoc erit sibi difficile. Unē Aristo. ij. Ethi. Uirtus est de bono difficili siue arduo. Sicut patet. qr difficile est suare castitatē. qr oportet tales homines cōtinue pugnare ptra carnē. Aug. in ser. Inter oīa certamina xp̄ianoꝝ duriora sunt p̄lia castitatis Nam ibi est ptinua pugna et rarior victoria. Sil'r difficile ē patientiā suare i aduersis: et hūilitatē in psperis. vn̄ Aug. Difficile est q̄ nō sit supb⁹ q̄ diues ē. ¶ Quarto p̄cellūt angeli hoīes in p̄mij citiori perceptione. Ipi enī angeli perceperūt p̄miū suum citius q̄ hō qr in p̄ria sue pūersionis ad deū suū: p̄miū suum essentiale acceperūt. Hō xō celeste p̄miū suū post mortē accipiet. Apl's Ro. ij. Reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua. Sz ipi bti angeli q̄ i celo pstiterūt iam vltra sex milia ānorū suā btitudinē possederūt. ¶ Ultio sciēdū q̄ nos hoīes etiā p̄cellim⁹ angelos in q̄tuor: Pmo qr ipe xp̄us frat' nr̄ ē ex vtroq̄ parēte scz ex pte p̄ris: et ex pte mr̄is Marie q̄ mat' ē oīm nostrū. Un̄ pz q̄ maior ē fraternitas inter xp̄z et hoīem q̄ int xp̄z et angelū. Heb. ij Nusq̄ angelos apprehēdit: sz semen abrahe Et in signū hui⁹ xp̄us noīat nos hoīes fr̄es suos. ps. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Et Joh. xx. dixit dn̄s marie magdalene. Uade ad fratres meos et dic eis. ascendo ad patrem meū et ad p̄rem vr̄m et c̄. Sz nusq̄ inuenit i scripturis q̄ xp̄s angelos sic noiauit. Secūdo p̄cellim⁹ angelos in hoc q̄ xp̄s p sanguinē suū nos redemit et non angelos. Adā enī peccauit. sil'r et angeli etiā peccauerūt sz xp̄s redemit nos hoīes et nō angelos. Un̄ Origenes errauit in hoc q̄ dicit xp̄z adhuc liberatuꝝ angelos apostat. Tertio p̄cellim⁹ angelos i hoc q̄ quotiēs peccam⁹ et redduam⁹ si saltē ad p̄riam reuertim: totiens est de⁹ parat⁹ nos ad grām recipe: et oīa pctā indulgere. Un̄ dixit petr⁹ ad Jesuz Math. xviij. Si peccauerit i me frat' me⁹ quotiēs dimittā ei: vsq̄ septies Rn̄dit xp̄s. Non dico tibi vsq̄ septies: sed vsq̄ septuagiesseptiens. Et hoc qd̄ xp̄s tūc iussit petrū: hoc amplius p se facit. Et ponit ibi numer⁹ determiat⁹ p numero indeterminato. Sz pctm̄ diaboli est irremissibile. Quarto p̄cellim⁹ angelos i celo. Nam sensu exteriori. i. oculis corpalib⁹ videbim⁹ glorificatā hūanitatē xp̄i: q̄liter exaltata ē sup oēs choros angeloꝝ. et cū hoc videbim⁹ interiorib⁹ oculis ac ipam deitatez cū angelis. vn̄ Joh. x. Ingredietur et egrediet et pascua inueniet. vbi dicit glo. Ingredietur vidēdo deitatē: et egrediet vidēdo hūanitatē xp̄i. et pascua. s. btitudinis eterne inueniet.

De omnibus sanctis. Sermo. clx.

Gaudete et exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē in celis. Math. v. et Lu. vi. Ex quo hodie pagit solēnitas oīm sanctoꝝ q̄ in celo cū xp̄o regnāt et hereditatē etnā cū xp̄o possidēt. tūc in p̄nti s̄mone de hodierna solēnitate et festiuitate tria sūt dicēda. Pmo quare nos hodie eccl'ia sctā incitat totiēs ad gaudēdū. Secūdo q̄re hodiernū festū sit institutū. Tertio quo iure nos ad societatē sctōꝝ cum ipis et ad hereditatē celestē p̄uenire possim⁹ ¶ Quantū ad p̄mū sciēdū q̄ hodie sctā mat' eccl'ia incitat nos totiēs ad gaudēdū. et hoc in p̄ncipio misse in ep'la et in euangelio hodierno triplici rōne. Pma rō ē ppt' multitudinē sctōꝝ. Si eīn de vno scō festū facim⁹ et gaudem⁹: qd tūc de tot milib⁹ sctōꝝ. Unde Dan. vij. Milia miliū ministrabāt ei: et decies cētena milia assistebāt ei. vn̄ Apoc. vij. Uidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. Quia numer⁹ sctōꝝ excedit numeꝝ oīm rerum visibiliū. Nam facili⁹ esset stellas celi et guttas maris numerare q̄ numeꝝ sanctorū

quorū hodie festū pagim⁹. Secūda ratio: q2 hodie est festum patrū: matrū: fratrū: sororū ⁊ oim ppinquorū ⁊ consanguineorū nostrorū: qui cū xpo iam regnant in celo. Sed plerūq3 diuerse puincie ⁊ regiones gaudēt de patronis suis. sicut franconia de sancto Kiliano thuringia de sancto Bonifacio. suevia de sancto Donato. alsatia de sancto Arbogasto. sueuia de scō Conrado. ⁊ sic de alijs. Quō tūc nos nō gauderem⁹ hodie de tot scīs ⁊ ppinqs ⁊ consanguineis nostris q̄ in celo sunt quorū festum hodie pagitur cū ceteris sanctis. Tertia ratio ē. q2 festū hodiernū oī anno ⁊ oī die accrescit q2 oī die noui sancti adduntur ordinibus sanctorū in patria. Nam quotiēs aīa aliqua euolat ad celū ab hoc seculo: vel etiā quotiens aliq̄ liberabitur de penis purgatorij oēs tales huic festo adduntur. Et sic hodie festum plurimorū sanctorū pagim⁹ q̄ hoc āno ad numerū sanctorū assumpti sunt: quorū festū annumq̄ pegim⁹. idcirco non inmerito hodie de tot nouis sanctis solēnit gaudendū ē. Insup oēs hoīes hodiernū festū deuote celebrātes ostendūt se ad numerū istorū sanctorū ptinere de quorū festiuitate hodierna die tam solenniter gaudēt. ¶ Quantū ad secundū sciēdum q hodiernū festū. s. oim sanctorū triplici rōne institutū est. Primo ppter multitudinem sanctorū. non enī possum⁹ scire noīa oīū sanctorū ⁊ sic nec ipis debitā exhibere reuerentiā. vñ Job. xxv. Nunqd ē numer⁹ militū eius. Uñ etiā dr Geñ. xxij. Multiplicabo semen tuū sicut stellas celi: ⁊ sicut arenā q̄ est i littore maris. Uñ etiā beat⁹ Hiero. dicit q nulla sit dies in anno qn quinq3 milia martyrum effudisse sanguinē suum i eodē reperiri pōtuit: nisi dies kal. ianuarij. quia romani statuerūt q nullus illa die occideretur. Prīo ideo q2 est pma dies anni. Secūdo q2 illo die elegerunt consules. Et in casu quo etiā sciremus oīa noīa oim sanctorū: tūc tot sunt q nō possum⁹ in pticulari oim festiuitates singulariter celebrare. ergo hodiernū festū institutū est: i quo vniuersalit oim sanctorū festiuitatē celebramus. Secūdo hoc festū institutū est ppter nostrā negligentiā q2 festa etiā illorū sanctorū quos scim⁹ indeuote ⁊ negligenter pagimus. Esa. i. Festiuitates vrās odiuit aīa mea. Uñ sciendū q hodie debem⁹ oēs neglgētias in alijs festis commissas corrigere ⁊ emēdare. Tertio q2 suffragijs oim sanctorū indigem⁹ vnde ⁊ hodie festū oim sanctorū celebramus vt multiplicatis intercessoribus facili⁹ impetrem⁹ qd petim⁹ a deo. Uñ scriptū est. Impossibile est preces multorum nō exaudiri. Imo magis possibile erit pces oim sanctorū ⁊ angelorū in celo existentium non exaudiri. Et si vnus bonus homo potest alteri gratiā impetrare in presenti: quid tunc possunt oēs sancti. Et si quilibet sanctorū dum adhuc in carne viueret potuit cum orōnibus suis mortuos suscitare, leprosos mundare: cecos illuminare ⁊c. quid tunc iam oēs sancti in celo a deo impetrare possunt. ¶ Circa qd queritur. vtrum sancti in celo orent pro nobis deum. Respondeo scdm Bonauentu. q sancti orant pro nobis triplici ratione. Primo ppter nostram necessitatem. quia indigemus per illos releuari. Secundo propter dei voluntatem. quia vult vt spiritualia inuicem se mutuo. Ipsi enim sciunt dei voluntatē: ⁊ eam in omnibus implent. Tertio propter charitatem ⁊ affectum quē habent ad salutem nostram. Nos enī membra sumus cum ipsis p charitatem mutuam in christo qui est caput nostrum. ideo solliciti sunt nos iuuare cum orationibus suis apud deum. ¶ Quantū ad tertium sciendū q eisdem exercitijs quibus ad temporalem hereditatem homines seculares perueniunt ⁊ nos ad hereditatem celestem ⁊ ad numerū oim sanctorum possumus puenire. Sunt autem septem cause q̄bus ad hereditatem temporalem pueniunt hoīes seculares: ⁊ eisdem exercitijs spūaliter intellectis nos habebim⁹ ius ⁊ ptātē pueniedi ad celestē hereditatē. Primo secularibus debetur possessio temporalis iure pximationis. q2 pximi sunt sicut filij: ⁊ si nō supsunt filij: tūc pximiorib⁹ consanguineis debetur hereditas. Sic spūaliter pximi xpi sūt isti q̄ innocentiā baptismalē suant: ⁊ imaculatā vitā cum xpo ducūt. Prouer. vi. Incorruptio, pximum facit deo. Qz aūt talib⁹ debetur hereditas celestis p3 p ps. dicentē. Nouit dñs vias imaculatorū: ⁊ hereditas eorū in eternū erit. Secūdo debetur hereditas secularib⁹ iure pmutatiōis vt cum permutantur hereditates: tunc vnusquisq3 in alterius hereditatem ius acquirit Sic spūalit illi q̄ oīa temporalia relinquūt propter christum: vt religiosi per mutatōnem temporaliū pro spiritualibus faciūt. ⁊ sic ius celestis hereditatis acquirūt. Pro quo sciēdū q vita religiosa cōparatur vite celesti. Nā sicut in celo omnia sunt cōmunia: sic etiam in religione omia sunt cōmunia. Et sicut in celo continue laudatur de⁹. scdm illud dictū ps. Bea-

ti qui habitant in domo tua dñe: in secula se
cu loꝝ laudabunt te. Sic religiosi in religiõe
exñtes laudant deũ quotidie ꝑ soluẽdo septẽ
horas canonicas. ⁊ talis vita religiosa que ẽ
sub obedientia est hoi magis meritoria. Uñ
in li. Regũ dr̃. Maior est obediẽtia ꝗ̃ victi
ma. Tertio ꝑcipit hereditas temporalis iu
re emptionis: vt cũ qs emit ꝓ pecunijs suis
aliquã hereditatẽ. Sic spũalit diuites emũt
hereditatẽ celestẽ cũ paupib⁹ subueniũt. Lu
ce. xvi. Facite vobis amicos de mãmona ini
quitatis vt cũ defeceritis recipiãt vos ĩ eter
na tabernacula. Uñ benignitas dei sic distri
buit bona sua vt alijs detur substãtia tempo
ralis: ⁊ alijs regnũ dĩ: vt ipi diuites a paupe
ribus emant regnũ dei: ⁊ paupes a diuitib⁹
acquirant victũ. Augu. Si vis regnũ celoꝝ
mercari eme a paupib⁹. vñ Crisos. sup Mat.
Non ꝓpter hoc diuitias accepisti vt in lasci
uia ɔsumas: s; vt in elemosynas expendas.
Quarto hereditas tẽpalis ꝑcipit iure ma
trimonij: ⁊ sic vir hereditabit bona vxoris: ⁊
econuerso vxor hereditabit bona sui mariti.
q: sicut sunt vna caro: sic int̃ ipos d; esse mu
tua possessio. Sic spũalit̃ virgines iure ma-
trimonij possident celestez hereditatẽ: q: ipse
sunt spõse xp̃i. vñ xp̃s noiat̃ spõsus ꝟginum
Ex his p; ꝙ virgines sunt regine regni cele
stis. Nam qamq; spõsa h; regẽ francie pro
spõso: illa regina francie vocat̃. Sic ⁊ ꝟgo q̃
h; xp̃m ꝓ spõso regina regni celestis vocat̃
ps. Astitit regina a dextris tuis. Quinto he
reditas tpalis possidet̃ iure belli. vt cũ quis
cũ gladio reacq̃rit hẽditatẽ suaz ꝑditã. Sic
spũaliter q̃ fortit̃ resistũt temptatiõib⁹ ⁊ vin
cunt diabolũ carnem ⁊ mundũ: tales posside
bunt hereditatẽ celestẽ iure belli. Uñ aplũs
ij. Thi. ij. Nemo coronabit̃ nisi qui legittime
certauerit. Uñ etiã Job. vij. Militia est vita
hois sup terrã. Sexto qs reacq̃rit heredita
tẽ suã ꝑ iustã q̃rimoniã corã iudice. Sic spũ
aliter ꝑ iustã q̃rimoniã designat̃ pnĩa. vt cuz
pctõr ɔfitet̃ pctã sua ɔfessori. i. iudici spũali: ⁊
subit pniam. Uñ dr̃ in decre. Cõfessio a mor
te aiam liberat: paradisuz aperit: spem saluãdi
tribuit. de pe. dis. i. Ecce. Septio acq̃rit̃ quoq;
hẽditas tpal' ex gr̃a adoptõis. vt cũ qs grat̃
aliquẽ adoptat ⁊ ɔstituit sibi ĩ heredẽ: sic spi
ritualit̃ illi q̃ ĩ agone ɔtendũt ⁊ pñĩe grat̃
ɔstituunt̃ heredes regni q: nõ ꝓmeruerunt
Uñ ps. Pro nihilo habuerũt terrã desidera
bilem.

De animabus. Sermo. clx.

Anima mea turbata
a est valde. ps. vi Ex quo hodie
peragit̃ dies ⁊ cõmemoratio
oim aiaꝝ fideliũ in purgatorio existentium.
tunc in pñti s̃mone sex sunt notãda. A
Primo ꝙ quadruplices aie pñt dicere ꝙ sunt
valde turbate. Prĩe sunt aie dãnate in infer
no q̃bus nulla est redẽptio. Uñ Grego⁹. xi.
moral. Nequaq̃ vltra mia parcẽtis liberat
quos semel in locis penalib⁹ iusticia iudican
tis dãnat. nec etiã ꝓ talib⁹ aiab⁹ dãnatis est
orandũ. Aug. Si scirẽ patrẽ meũ in inferno
nõ pl⁹ orarẽ ꝓ eo q̃ ꝓ diabolo. Imo si oẽs
sancti in celo ⁊ oẽs homines in mũdo ꝓ vna
aia dãnata orarent deus eam nõ liberaret.
Ratio hui⁹ est. q: est extra terminũ mie po
sita. Uñ dr̃ Lu. xvi. Inter nos ⁊ vos chaos
magnũ firmatũ est. vt hi q̃ volũt hinc transi
re ad vos non possunt: neq; inde huc trãsme
are. Uñ etiã dr̃ Iere. xv. Si steterint moy-
ses ⁊ samuel corã me: nõ erit aia mea ad po
pulũ istuz: eijce eũ vos a facie mea. Secũde
aie sunt pueroꝝ in limbo existentiũ que sine
baptismo decesserũt. ⁊ tales pueri nõ habẽt
penam sensus: sed habent penaz damni. Et
ꝓ talibus pueris etiã non est orãdũ. Tertie
sunt anime adhuc in corporib⁹ humanis exi
stentes que etiam sunt turbate: quia finẽ suũ
nesciunt. Eccl's. ix. Nescit homo an odio vel
amore dignus sit. Insuper nesciunt postq̃ a
corporibus suis recedunt vbi pma nocte ꝑ
manebũt. Quarte sunt anime ĩ purgatorio
existentes que sunt turbate propter acerbi-
tatem pene. Unde Augustinus in sermone
de igne purgatorij dicit sic. Ignis purgatori
us ⁊ si nõ sit eternus: miro tamen modo gra
uis est. Superat enĩ omnẽ penam quam ho
mo vnq̃ passus est vel pati potest in h' ac vi
ta. B Unde exemplum legitur de acer-
bitate purgatorij. Ponat̃ ꝙ anima arserit
ibi. xxx. annis. Et si veniret angelus dei ⁊ di
ceret ei. Optio tibi datur an adhuc vnum
solum diẽ hic puniri velis: vel si velis redire
ad corpus et illum diem qui adhuc restat ꝑ-
soluere in corpore: tunc talis tua debet esse
penitentia ꝙ tu debes viuere in corpore ad-
huc centum annis: et terra quam calcabis
ferreis clauis debet esse plena qui pedes tu
os penetrabunt: ⁊ subcinericium panem co-
medes: ⁊ fel cum aceto mixtum bibes. et ve
stimentum de pilis camelorum indues: ⁊ in
terra iacebis: ⁊ durũ lapidem ꝓ cussino sub

capite habebis. Tūc illa aīa liberi⁹ ꝯeligeret
redire ad corp⁹ ⁊ hic talē penitētiā p cētū an-
nos sustinere: ꝙ̄ adhuc p vnū diē in purga-
torio manere. Un̄ dicit̄ in decre. Igni purga-
torio nulla pena tēpalis ē cōparabil. dist. xxv.
Qui in aliud. Un̄ etiā Aug. dicit. Fres cha
rissimi ille ignis purgator⁹ ⁊ si nō sit etern⁹
durior tñ est ꝙ̄ quicq̄ in h̄ seculo penarū pos
sit vel cogitari vel videri vel sentiri. Beatus
thomas dicit ꝙ ignis purgatorij ⁊ ignis in-
ferni vn⁹ est q̄ ad acerbitatē. s̄ differūt in h̄
q: ignis purgatorij est trāsitori⁹. ignis v̄o in-
ferni est ꝑpetuus. Et Aug. dicit. ꝙ ignis nos-
ter est tanq̄ ignis depict⁹ respectu ignis ifer
ni. Et ꝑpter hāc extēsiuā acerbitatē ei⁹ bre-
ue tēpus videt̄ tam lōgū in purgatorio ardē
tibus. Un̄ legit̄ exēplū de duobus fra
trib⁹ religiosis q̄ se mutuo in vita fidelit̄ di-
lexerūt ⁊ multo tēpore simul deuote deo serui-
erūt. Et tādē contigit vnū ex illis infirmari
vsq̄ ad mortē. Qui cū sic in tali graui infir-
mitate laboraret venit angelus dñi ad eū di-
cens: eū esse moriturū in breui. Et ꝙ tamdiu
deberet eē in purgatorio donec sibi vna mis-
sa legeret̄. ⁊ ꝙ̄cito illa missa legeret̄ ⁊ finire
tur: tūc liberari deberet a purgatorio ⁊ euo-
lare ad celū. Tunc illam visionem infirmus
frat̄ insinuauit socio suo: rogās eū ꝙ̄cito mo-
reret̄ imediate sibi vnā missam legeret astri
gens eū ꝑpt̄ charitatem ⁊ fidelitatē quā ad
inuicem longo tēpore habuerūt. Qd̄ ⁊ ille se
facturū promisit. Sequēti die de mane infir-
mus obijt: ⁊ iste frat̄ immediate se ad missas
p̄parauit. Et lecta missa defunct⁹ frater ap-
paruit illi dicēs. O infidelis frat̄ maledictio
nem dei erga me bñ meruisses. Ait ille. ⁊ q̄re
hoc. Rñdit defunctus. Quia rogaui te cum
adhuc viuerem ꝙ immediate post obitū me
um mihi vnā missam legeres. sed tu infidel̄
frat̄ tā quasi p. xx. ānos in magnis penis me
torq̄ri p̄misisti: nec tu nec aliq̄s fratrū meo-
rū mihi vnā missam in tā longo tēpore legit
Tūc viuens rñdit. In veritate dico tibi ꝙ ca
dauer tuū nondū sepultum est. ⁊ imediate
postq̄ expirasti me ad missas disposui: ⁊ iam
primo finiui. Ait defunctus. O si sic est tunc
propter pene acerbitatem visū est mihi hoc
breue spacium temporis quasi viginti anno
rum fuisse. Et tunc regratiabat̄ suo socio et
sic ad celū euolauit. Unde patet stulticia eo-
rum qui petūt pro purgatorio: quia si acerbi
tatem pene ꝓbassent nunq̄ pro purgatorio
peterent. Unde Aug. dicit. Nescit qd̄ petit q̄

purgatorium petit. Dicit eni ꝙ pena in pur-
gatorio tādiu ꝙ oculus pōt claudi ⁊ aperiri
grauior ē ꝙ̄ illa pena quā sustinuit btūs lau
rentius in craticula. Un̄ legitur de Alberto
magno q̄ elegit sibi decē dies in purgatorio
esse: ⁊ postmodū apparuit cuidā suo dilecto
dicens. O quot mille annis arsi in illo igne
Et addidit. Stulte feci eligēdo mihi purga
toriū. Homo eñ̄ debet petere vt deus eū pre
seruet ab igne infernali: q̄a vix q̄s tā ꝑfect⁹
est quin oporteat eū per aliquos dies in pur
gatorio puniri. q: oportet eū esse sine oī ma-
cula: sicut post susceptionē baptismi fuit ante
ꝙ̄ faciē dei videbit in celo. Unde Number.
Nunq̄ eñ̄ a quoq̄ facies dei videbitur: do-
nec p penā venialiū peccō2 q̄drans minim⁹
ꝑsoluat̄. Alexā. sup Cāti. li. iiij. c. xvi. Aia q̄
cū macula venialis culpe recedit ab ergastu
lo carnis transibit p ignē purgatorij purgā
da anteq̄ꝫ ꝯspectui regis regū presentet̄: licꝫ
virtutū claritate multū refulgeat. Unde le-
gitur in dyal̄. Greg. ꝙ Pascasius cardina-
lis tā deuote ⁊ sancte vixit ꝙ post obitū ip̄i⁹
quidā demoniacus tangendo feretrū ipsius
a demonio liberatus est: ⁊ tñ idē post obitus
purgatoriū intrauit ꝑpt̄ electionē duo2 pa
parū: quo2 vni plus adhesit ex quodā erro
re. Quāuis possibile est hoīem hic ita viue-
re ꝙ sine oī purgatorio statim post obitū in
trabit celū. sicut pueri innocētes: ⁊ etiā aliq̄
si hoīes qui perfectā hic vitā duxerunt.

Secundo sciendum que sunt ille anime que
intrant purgatorium. Respondetur ꝙ tri-
plices anime intrabūt purgatorium: Prime
sunt iste que solam contritionem habuerunt
de peccatis in extremis: et sic decesserunt si-
ne penitentia ⁊ satisfactione. Similiter illi q̄
sunt confessi in sanitate corporis: ⁊ ante com
pletionem penitentie moriuntur. Tales to-
tam satisfactionem in purgatorio persoluēt.
Secunde anime sunt ille que hic penitentiā
susceperunt ⁊ eam impleuerunt: sed satisfa-
ctio ipsis pro peccatis iniuncta non fuit suffi
ciens. tales residuum supplebunt in purga-
torio. Unde reprehensibiles sunt isti homi-
nes qui renuunt duram penitentiam acce-
ptare; cum tamen multo leuius est hic tem-
pore gratie satisfacere: ꝙ̄ in futuro in purga
torio. De hoc quere ante sermone. clvi. D.
Tertie anime sunt que secum portant pecca
ta venialia. Pro quo sciendum ꝙ etiam par
ua peccata hic in p̄senti vita non deleta: gra
uiter punientur in futuro. Unde legitur in

libro vitaspatrum ordinis predicatorum ꝙ quidā bonus frater post obitū apparuit alteri fratri dicēs. Ualde affligor eo ꝙ vinum purū alijs lymphantib⁹ bibi vt possez domire. ſi ora deum ꝑ me fideliter: qḋ ſi feceris cito liberabor. ¶ Itē legit ibidē ꝙ quidā frater fuit septē diebus in purgatorio ꝑ verbis solacij ⁊ corporis recreatiōe. Silr̄ legit ibidē ꝙ quidā frater in agone vidit beatā virginez mariā. Et post obitū apparuit alij fratri dicens. Rogo te vt denuncies alijs fratrib⁹ ne in obitu fratrū seculares ad eos intrare permittant. Ego enī grauiter punit⁹ sum: qa in obitu meo seculares ꝯsanguineos meos vidi: ⁊ eis fletib⁹ carnaliter sum compassus. Itē queritur per quos puniunt aīe i purgatorio. Rūdetur ſm sanctū Tho. ꝙ nō puniuntur ꝑ demones de quib⁹ triūphauerūt hic sed iusticia dei punit eas. Et boni angeli presentant eas ad purgatoriū: ⁊ qn̄qȝ visitant eas. Sed mali angeli. id est demones ꝯcomitantur eas vt videant penas eaꝝ. ¶ Tertio queritur vtrū aīe in purgatorio habeant aliquas consolationes. Respondetur ꝙ habent triplicē consolationē. Prima consolatō est ꝙ angeli boni visitant eas ⁊ consolantur eas: ⁊ indicāt eis suffragia q̄ pro ipsis fiunt a suis ꝯsanguineis: vel alijs hoībus i hoc mūdo viuentibus. Secūda cōsolatio est ꝙ sunt certiores nobis de eterna beatitudine. Unḋ dicit sanctus Thomas ꝙ aīe in purgatorio tenent mediū inter nos in mūdo: ⁊ beatos in celo. Quia in celo ē certitudo sine expectatione. In mūdo expectatio cū timore. Timor ille est ꝙ nescit hō an odio vl̄ amore dignus sit. In purgatorio est expectatio cū securitate. Et in hoc ꝓcellunt aīe in purgatorio nos homines in hoc mundo. q2 ipe sunt certe de earū salute. ⁊ illa certitudo est eis magna consolatio. Tertia consolatio est ſpes q̄ꝫ habēt ad suffragia suoꝝ amicoꝝ ⁊ consanguineoꝝ ⁊ alioꝝ bonoꝝ hominū. Unde legitur exemplū de duabus aīabus: quaꝝ vna erat i magnis penis ⁊ tamen leta fuit: eo ꝙ angelus dn̄i ei insinuauerat ꝙ illa die nat⁹ esset puer qui eaz in sua prima missa liberare deberet. Sed alia aīa erat valde tristis: eo ꝙ nullū speciale suffragiū haberet a quoq̄ȝ hoīe: sed solum sperabat de suffragijs cōmunibus que fiunt pro omnibus. ¶ Quarto sciendum ꝙ quattuor debent nos inducere ad subueniendum libēter animabus. Primū est grauitas pene. quia anime sunt in maximo penis ⁊ ī maxima paupertate ⁊ defectu. Secūdū q2 digne sunt. q2 omnes anime in purgatorio sunt in grā ⁊ in charitate dei ⁊ heredes regni. Ergo digne sunt vt iuuent. Tertiū q2 debemus habere ſpem de recompensatione. Quia ipe anime in purgatorio etiā orabunt pro nobis postq̄ꝫ liberate sunt. Uerbi gratia. Si filius alicui⁹ regis in exilio esset ꝯstitutus nec haberet necessitatē: ſi pateret magnum defectū. ⁊ quicumqȝ illi in eodē exilio subueniret: qn̄ rediret ad patriā illi plenius recōpensaret. Sic est etiā de animabus. Quamuis ḡ suffragia que facimus pro animabus nobis ipsis proficiunt: ⁊ illa suffragia nobis ꝓmittimus. Circa qḋ queritur vtrū suffragia facta pro defunctis etiā prosint facienti. Rūdetur ſm sanctū Thomā in. iiij. di. xlv. Opus suffragij quod pro altero fit potest dupliciter cōsiderari. Uno mō ꝑut est expiatiuū pene per modū cuiusdā recompensationis. ⁊ hoc modo opus suffragij est ei⁹ pro quo fit. ⁊ sic absoluit eū a debito pene sue ꝙ nō absoluit facientem a debito pene proprie. Alio modo potest considerari inquantū est meritoriū eterne vite: qḋ habet inquantū ꝓcedit ex radice charitatis. Et ſm hoc non solū prodest ei ꝑ quo fit: sed magis facienti. vn̄ ps. Oratio mea i sinu meo conuertetur. Et Iohannes damascenus dicit in sermone de his q̄ in fide dormierunt. Quicūqȝ pro proximi salute agonizat primū ⁊ ipe sibi prodest: deinde proximo. ¶ Quinto queritur cū quibus suffragijs animabus est subueniēdū. Rūdetur ꝙ oīa bona opera que pro ipsis fiunt prosunt eis. Et signanter hic de quindecim suffragijs dicendū est cū quibus vt cōiter subuenitur animabus defunctis. Primo subuenitur eis cū candelis accensis que ad laudem dei accenduntur: vt ipse christus qui est vera lux eas de tenebris eripiat: ⁊ sua eterna luce illuminet. Et in signū huius homini morienti dat candela ad manū: vt per hoc desiderare debeamus ꝙ ipe xp̄s qui est lux mūdi velit lucere huic anime per illam tenebrosaz ⁊ ignotam viam per quam ambulabit. Similiter circa feretrum vt cōmuniter locantur quattuor candele accense: vt deus ignoscat huic homini defuncto quicquid peccauit cogitatione: locutione: opere: ⁊ omissione. Similiter sacerdos quando legit missam pro defunctis tunc secreto i tali missa petit vt lux eterna luceat eis. Secundo subuenitur animabus cū thus accenditur. Et in hoc desiderandū est

vt deus velit aīaȝ illā eripere a ſcētore purga
torij vbi tā ꝑimitur. Et ſicut fum⁹ aſcendit d
thure accenſo: ſic deuotio noſtra aſcēdere de
bet i celū. Vñ ps. Dirigatꝰ dñe ad te oratio
mea: ſicut incenſum in conſpectu tuo. Tertō
aſpergitꝰ aqua bñdicta ſuper eiſ ⁊ ſepulchra
mortuoꝝ. Et per hoc deſiderādū eſt ꝙ ſicut
ardor ignis p̄cedentis tēꝑatur per aſperſio
nē aque: ſic ardor ignis purgatorij tēꝑeretꝰ
huic anime mediante rore celi gratie ⁊ mie.
Quarto panis ⁊ vinū offerꝰ: vt deus velit ci
bare illā aīam eſurientē: ⁊ potare illā aīam
ſitientē. Quinto orationes ad deū dirigūtꝰ
vt ad modū captiuoꝝ qui per ſe non poſſunt
ſeipſos ꝑ preces ſuas liberare vt per alioꝝ
preces abſoluantꝰ: ⁊ ſignanter per orationes
bonoꝝ hoīm ⁊ pueroꝝ qui innocentiā ſuam
adhuc ſeruant. Talis orationes valde pro-
ficiūt aīabus. Exemplū de hoc quere añ ſer-
mone. xx. M. Sexto oblatiōes fiūt ꝓ aīab⁹
vt a debitis quib⁹ apud deum obligate ſunt
abſoluantur. Septimo interpellādi ſunt ſan
cti: vt ꝓ animab⁹ intercedāt. Et tales ſancti
ſunt nūcij q̄ ſunt amici regis oīpotētis: quos
tunc mittim⁹ ad regē celeſtē: vt ipe indulge-
at aīabus illis ꝓ quib⁹ petim⁹. Ergo deuote
eſt imploranda btā virgo maria. ſanctus pe
trus apłus. ſctūs nicolaus. btūs dñicus. beat⁹
ſtephanꝰ. ⁊ alij oēs ſācti. Octauo fiūt ꝓ ani
mab⁹ ieiunia: afflictiōes: ⁊ genuū flectiones
vt ſicut viuū mēbrū aliqñ atterit vł vulnera
tur vt alteꝝ ſanetꝰ. vel ſicut in vno mēbro fit
minutio: vt in alio mēbro fiat egritudinis al
leuiatio: ſic ⁊ viui poſſunt ꝓ defunctis ſatiſfa-
cere. ſi penitentias illis iniunctas dū viuerēt
ſtrēnue ⁊ ꝑfecte ꝓ eis cōpleuerint: dūmodo
tales penitentie ⁊ ſatiſfactiōes culpis decedē
tiū ſint ꝓportionate. Vñ dicitur in decretis.
Jeiunia viuentiū ſunt auxilia defunctoꝝ. xiij
q. ij. Aie. ¶ Nono ſubuenitꝰ aīabus cū
debita poſt ſe relicta ſoluuntꝰ. Vñ legitꝰ exem
plū in libro apū: ꝙ quidā vir nobilis appa-
ruit poſt obitū famulo ſuo deuoto hñs baba
ta ignita in manib⁹ ⁊ pedib⁹. ⁊ ait ad famu-
lū ꝙ ſi vxor ſua ſolueret fabro debita valde
ꝓdeſſet ſibi ꝓ alleuiatione pene. Et vxor au
diens hoc vocauit fabrū cōputās ſecū inqñ
tū ſibi marit⁹ ſuꝰ teneretꝰ ſoluere ꝓ ſuis labo
ribus. Et facta cōputatiōe ſoluit totū debitū
Et poſtmodū ideȝ nobilis apparuit vxori ſue
ſedēs in balneo ignito vſqȝ ad collū ligatus
cathenis per totū corpus. Cui dixit marit⁹.
Solue me. Jlla ab initio incipiens ſoluit cū
⁊ ſtatim maritꝰ grās egit ⁊ dixit vxori. Sic
ligat⁹ fueraȝ primo in pena quouſqȝ ſoluiſti
debitū quo tenebar huic fabro: ⁊ ſic ſoluēdo
ſoluiſti me a vinculis purgatorij: ⁊ ad celuȝ
iā vado. Et hoc dicto euanuit. Decimo ſub-
uenitur aīab⁹ cū opib⁹ mie. ſicut famelicos
cibādo: ſitientes potādo: ꝑegrinū hoſpitādo
nudū veſtiēdo: ⁊ ſic de alijs. Undecimo ſub-
uenitꝰ aīab⁹ teſtamēta ꝯdita ꝑſoluendo que
poſt ſe reliqrūt: ⁊ dando pro aīab⁹ ſuis ſicut
ordinauerit. Duodecimo ſubuenitꝰ aīabus
cū q̄s pniam ipīs in hac vita iniūctā ꝓ eis i
pleret. Nā hoc eſſet eis valde vtile: vt eo mi
nus haberēt in purgatorio exſoluere. Et eſt
ſciendū ꝙ tria reqrunt ad hoc cum q̄s aſſu
mit ſatiſfactionē ꝓ alio vt ei ꝓficiat. Primo
ꝙ hoc fiat auctoritate ꝯfeſſoris. Secūdo ꝙ
ille ꝑſone ꝓ qb⁹ hoc facit nō poſſint ꝑ ſemet
pniām implere. Tertio ꝙ ipe q̄ facit pniām
ſit in grā. i. ſine pctō mortali. Ergo ſi q̄s iam
mori deberet: ⁊ alteri ſuā pniām ⁊ ſatiſfacti
onē ꝯmitteret valde ſibi ꝓdeſſet ꝙ aſſumēs
ille faceret celerē expeditionē. q: eo cit⁹ libe
raretꝰ a penis purgatorij. Decimotertio ſub
uenitꝰ aīab⁹ in hoc ꝙ q̄s ſoluet vota ab ipis
i vita iſta ꝓmiſſa q̄ neglexiſſent cū bñ ſolue
re potuiſſent: ⁊ de hoc eſſent ꝯtriti ⁊ ꝯfeſſi in
agone mortis. Vñ ſtultū eſt ⁊ ꝑiculoſum vo
uere deo vel ſctis ⁊ nō ſoluere. Vñ dr in de
cre. Sanctiꝰ eſt nō vouere: ꝙ̄ votū ꝓ poſſe
non ꝑficere. xij. q. i. Scimus. Decimoquarto
ſubuenitur aīabus qñ quis ignoſcit ipſis in
iurias ⁊ offenſas quibus eum offenderūt. ⁊
orat ꝓ ipis. vt deus eis ignoſcat. ¶ Deci-
moquinto ſubuenitur aīabus cū celebratiōe
miſſarū. Et hoc eſt maximuȝ ⁊ principaliſſi
mū ſuffragiū aīarū. Vñ legitꝰ exemplū in vi
taſpatrū ordinis predicatoꝝ ꝙ quidaȝ patꝰ
quondaȝ prior prouincialis in terra ſancta
humilis: gratioſus: ⁊ deuot⁹. ſemel p⁹ matu-
tinās erat orās in eccleſia fratrum. Cūqȝ
eleuaſſet oculos verſus lampadem chori vi
dit vmbrā quaſi vnius fratris ſtantis in ha
bitu ſordido ⁊ nigro. Cumqȝ quereret ab eo
quis eſſet. Rñdit. Ego ſum frater talis qui
nup obij: ⁊ vincus in ſpeciali fui tibi dilectio
ne aſtrictus. Et querente ab eo fratre quō ſi
bi eſſet. Rñdit. Male ⁊ dure. quia i duriſſi-
ma pena debeo eſſe per quindecim annos.
Cumqȝ ab eo quereret quare tādiu ⁊ tā du-
re deberet puniri q̄ tam religioſe deuote et
feruēter vixiſſet: rñdit. Non grās hoc. q: ſm
iudiciū altiſſimi quō eqſſimū eſt bñ ꝓmerui

tantū penā. Sed rogo te vt mihi subuenias q̄ hoc pro viribus suis facturū se rn̄dit. Cumq; dies illuxisset cepit dictus frater pro dicto defuncto offerre deo hostiā salutarē. Cumq; iā cōsecratā hostiā post eleuationē in manibus haberet cepit rogare deū q̄si his v̄bis dicens Dn̄e iesu xp̄e si soldanus qui est rex paganoꝝ teneret vnū captiuū i vinculis: ⁊ camerarius eius q̄ ei .xx. annis seruiuisset ꝓ seruitio suo dictū captiuū peteret sibi dari: soldanus ei de facili non negaret. Dn̄e nō esto durior sarracenorū soldano. Camerarius tuus sum: ⁊ seruiui tibi ꝑ multos annos. Tenes istū fratrē meum dilectū in vinclis captiuū: ꝓ s̄uitio meo peto eū mihi dari a clementia tua. Cum diu ista v̄ba cū lachrymis nō tm̄ semel vel bis: s̄ pluries dixisset. post multas lachrymas missam finiuit. Sequenti vero nocte stans i oratione post matutinas p̄dictū fratrē vidit stātem an se, in habitu cādido ⁊ p̄claro. ⁊ q̄siuit ab eo q̄s esset. Rn̄dit. Ego sum ille frater q̄ appīn tibi heri. Cūq; q̄reret quō ei eēt. Rn̄dit. Bn̄ ꝑ grām dei. Petisti eīn me a dn̄o: et dedit me tibi: ⁊ iā liberatus a purgatorio vado ad societatē sctōꝝ. ⁊ statim disparuit. L

Itē legit̄ ꝙ quidā nobilis in obitu suo misit filiū suū ad papā q̄ erat auunculus suus: vt insinuaret sibi obitū eius. Et filius tricesima die post obitū patris venit ad papā. Et papa hō deuotus sequenti die celebrauit missam deuote pro aīa auunculi sui. Et finita missa apparuit ei auunculus suus dicēs ꝙ triginta annis eē debuerat in purgatorio: ⁊ ꝓpter illā solā missam iā ex toto liberatus esset. ⁊ sic pꝫ ex his p̄dictis duobus exēplis ꝙ maximū ⁊ p̄ncipalissimum suffragiū quo subuenit̄ aīabus: est celebratio missaꝝ.

M Itē q̄rit̄ vtrū missa de defunctis plus valeat defunctis q̄ alia missa. Rn̄det̄ s̄m sctm̄ Tho. in. iiij. di. xlv. In officio misse non solū est sacrificiū: s̄ etiā ibi sunt orōnes. ⁊ iō suffragiū misse cōtinet duo de p̄dictis. scꝫ orationes ⁊ sacrificiū. Quantum ergo ex ꝑte sacrificij oblati missa de quocūq; dicat̄ equaliter ꝓdest defunctis. ⁊ hoc ē p̄cipuū qd̄ fit in missa. sed ex ꝑte orationū magis ꝓdest missa de defunctis in q̄ sunt orōes ad hoc determinate Sed tn̄ iste defectus recompēsari pōt ꝑ maiorē deuotionē eius qui dicit missam aliā: vel eius q̄ facit dici: vel ꝑ intercessionē illius sancti cuius suffragiū imploratur: ⁊ de quo missa celebratur.

N Itē queritur vtrū missa debeat celebrari ꝓ paruulis defunctis. Rn̄det̄ s̄m sctm̄ Tho. di. xiij. Pro paruulis defunctis ⁊ baptizatis missaꝝ solēnia celebrant̄ nō quia eis ꝓsunt ad remissionē alicuius culpe vel augmentū gr̄e: s̄ ꝓpter alias rōnes. Tū ꝓpter solaciū viuoꝝ. tū ad ostēdēdū paruulos ad vnitatē mistici corporis xp̄i ꝑtinere. dū idē modus exequiarū seruat̄ in ipsis vt in alijs. Tū ad cōmendandū redēptionis mysteriū qd̄ in hoc sacramento cōmemorat̄ ꝑ qd̄ paruuli sine proprio merito salutē eternā cōsequunt̄. Tn̄ est sciendū s̄m Pe. de pal. sup. iiij. li. sen. vbi dic. Si missa dicat̄ ꝓ paruulis: tūc orō dꝫ esse pro oībus defunctis: vel ꝓ alijs. Silr orationes ⁊ oblatiōes ad alios defunctos referende sunt

Itē querit̄ vtrū suffragia ꝓ aliquo specialit̄ facta prosint eq̄ alijs. Rn̄det̄ s̄m s. Tho. cū suffragiū sic virtutis sinite dirigit̄ ꝑ intentionē facientis quo voluerit: ⁊ sic valet illi ꝓ quo fit quantū ad liberationē pene. tn̄ quātū ad cōgratulationē ⁊ internā cōsolationem s̄m ꝙ vnus in charitate existens de bonis alterius cōgaudet. sic suffragia facta ꝓ vno etiā valent oībus in purgatorio existentibus. ⁊ plus illi q̄ in maiori charitate est. Vn̄ pꝫ ꝙ q̄ncūq; aliquis aliqd̄ suffragiū facit ꝓ aīa patris vel mr̄is: vel alicuius cōsanguinei: vel alterius hoīs: de h̄ gaudent oēs aīe in purgatorio existētes. Itē querit̄ vtrū suffragia facta per malū hoīem ꝓsint defunctis. Rn̄det̄ ꝙ suffragia ꝑ malū hoīem fieri possunt dupliciter. Uno mō vt ꝑ ministrū publicū dei vel totius eccl'ie. sicut ē sacerdos q̄ celebrat missas vel exeq̄as mortuorū in ecclesia: tunc suffragia talis sacerdotis q̄uis sit peccator prosunt defunctis. Secundo modo suffragia fiunt per malū hoīem ex ꝓprio motu: ⁊ talia suffragia non ꝓsunt aīabus. Vn̄ dr̄ in decre. Peccatis inuolutus ꝓ alijs orare nō pōt. i. q. i. Ferf. §. Vulnerato. Est tamē sciēdū ꝙ si malus homo daret elemosynā pauperi per quā elemosynā pauper ille bonus hō existens excitaretur ad orādū ꝓ aīa alicuius ꝓ qua daret̄: tūc ꝑ accidens illi aīe ꝓdesset. Qꝛ autē orationes maloꝝ non prosunt defunctis patet per illud exemplum qd̄ habet̄ sermone. xcij. O

O Sexto queritur de quibus hominibus cōqueruntur aīe defuncte. Rn̄detur ꝙ de quattuor generibus hoīm cōqueruntur. Primo de his quibus hic fidelitatem ⁊ charitatē ⁊ beneficia exhibuerunt ⁊ ipsi eis nō refundunt. ps. Obliti sunt benefactoꝝ eius. Et est magna ingratitudo ⁊ contra rationē humanā obliuisci ⁊ non regratiari bn̄factoribus. Vn̄ Aristo. v. ethic. Oportet regratiari ei qui gratiā fecit. Sed

defunctis alio mõ nõ possunt regratiari nisi p suffragia q p ipsis faciunt. Secũdo cõquerunt de heredibus suis q bona eoꝝ q cũ laboribus suis acq̃sierũt possidẽt: et ipsis nõ subueniũt. sicut filij et filie et cõsanguinei q possidẽt bona añcessoꝝ suoꝝ et inde pulchras vestes et equos pulchros emũt: et domus magnas edificãt. et i gula et supbia: et luxuria: illa bona cõsumunt. Sil' et vxor q aliũ maritũ ducit: et breuit' oẽs q hereditãt bona defunctoꝝ tenẽtur subuenire ipsis a quibus hñt illa bona. q' si nõ fecerint: tũc ipe aie cõqueruntur de ipsis: dicẽtes illud Job. xix. Quare me psequimini sicut deus et carnibus meis saturami. Tertio cõqrunt' detestatoribus q nõ expediũt testamẽta ipis cõmissa: s plongãt et ptrahũt de die in diẽ. et hoc est 3 charitatẽ et fidelitatẽ. q a fm bern Tho. Aie carẽt interim illo subleuamine q' eis deberet fieri de testamẽto illo si debito tpe expeditũ fuisset. Uñ dr' in decre. In testamẽtis decedentiũ vltima volũtas testatorũ ẽ obseruanda. xiij. q. ij. c. vlt. ¶ Nam tales q defraudãt defunctos i testamẽtis exeq̃ndis p hoc deũ grauit' offendũt. et q̃nq3 etiã grauit' puniunt' tã hic q etiã in futuro. Uñ legit' q q dã miles in bello karoli magni cũ mauris pugnaturus rogauit cognatũ suũ vt si in bello moreret' equũ suũ venderet: et pauperibus pciũ daret. Quo mortuo cũ equus sibi nimiũ placeret eũ sibi retinuit. Et post modicũ tps defunctus ille ei tã q sol refulgẽs apparuit dicẽs. cognate bñ p octo dies fecisti me grauiter pati propter equũ cuius preciũ vt dixerã paupibus nõ dedisti. Sed nõ impune feres. hodie eñi ferẽt aiam tuã in infernũ dyaboli. et ego purgatus vado ad regnũ dei. Et ecce subito in aere auditus est clamor velut leonũ: vrsoꝝ: et lupoꝝ: et ipm de medio abstulerunt. Jteȝ de talibus qui defraudant aĩas dicit decretuȝ. Debita suffragia pro mortuis non reddentes fures sunt et sacrilegi et excõicandi. xiij. q. ij. Qui oblationes. Quarto conquerunt' de religiosis et sacerdotibus et pauperibus qui elemosynas defunctoꝝ recipiunt et pro ipsis fideliter nõ orãt. Similiter sacerdotes qui habent prebendas et altaria. similiter et religiosi qui possident monasteria cũ bonis appropriatis ipis monasterijs et non fideliter orant pro animabus illis a quibus talia hñt. Nã omẽs hoĩes qui de elemosynis viuũt magis debent esse deuoti et in orationibus assidui. q2 non solũ debent orare pro se ipis: s etiã p viuis et defunctis quoꝝ elemosynis sustentant'. Unde dicitur in decre. Receptores elemosynaꝝ plus debent orare. x. q. i. Quia. Nec aliquis qui de laboribus põt se nutrire dȝ elemosynas recipe: s debiles et infirmi: paupes et inualidi. Uñ dicitur in decre. Jmpotentibus ad laborandũ tantũmodo danda est elemosyna. xxxi. q. i. Quõ. ¶ Q

Exemplũ de his qui recipiũt elemosynas et nõ orant fideliter pro animabus. Legitur i dyal. Cesarij q quidaȝ peregrinus in villa quadã moriens vestẽ suã sacerdoti legauit: et aiam suã illi cõmendauit. Quam vestẽ sacerdos accepit: s de aĩa sicut proch dolor hodie multi faciũt: modicũ curauit. Non multo post idẽ sacerdos in ordine cisterciẽsi nouicius fact' ẽ. Nocte vero quadã in dormitorio dormiens raptus est ad loca penaꝝ. vbi magnus erat clamor et tumultus: gemitus et planctus. et dyaboli tollentes eandẽ vestẽ in fetidã aq bullientẽ lixiuiã intinxerũt. De qua cũ collum sacerdotis percussissent: ille excitatus fortiter i dormitorio clamauit. Adiuuate adiuuate. Quẽ cũ fratres cũ signo crucis cõpescerent ait. En morior: en incedor. Tũc surgentes inuenerunt caput eius totũ exustũ: sicq3 ad ifirmatoriũ deportauerũt eũ semiuiuũ. Qui postmodũ cõualuit et fideliter pro animabus sibi cõmendatis orauit. ¶ R ¶ Jtẽ sciendũ q fideliter debemus animabus subuenire quia plures anime per lõgũ tempus in purgatorio arserunt: et plures diu ibi adhuc ardebũt. Uñ Richardus de sancto victore. Alique christianoꝝ aie vsq3 ad finẽ mũdi ad penas purgatorij et dei iusticia sunt deputate Nã legitur etiã in vno exemplo q quedam anima apparuit cuidã homini dicens se eẽ deputatam penis purgatorij vsq3 ad diẽ iudicij: nisi suffragiis bonorum hominum iuuaretur. Similiter legitur in quodam sermõe q quedaȝ anime a tempore christi in purgatorio fuerũt: et fortasse adhuc sũt. Quare autem tamdiu alique anime ibi puniantur: et quomodo alique citius liberantur cũ eis suffragijs subuenitur. Hoc q̃re ante ser. clvi.

De beata virgine Maria Sermo. clxi

Beatã me dicẽt omnes generationes. Luce. vi. Johannes de sancto geminiano dicit. Sol non mittit radios suos super terrã nisi per aerem transeundo. Cuius ratio est quia aer est terre propinquior ipso sole. Sic reuera sol iusticie christus dominus deus no

sicut non mittit radios sue gratie nisi p virginē gloriosam: cū incōpabiliter ꝓpinquioꝛ sit ei creatura ipi deo. Unde Bern. Nihil nos deus voluit habere: qḋ p marie man⁹ nō trāsiret. Igitur ad matrē gratie recurram⁹. ⁊ ipam salutem⁹. Ex quo hodie festū. N. beate Marie virginis celebram⁹: tūc nos oēs gaudere ⁊ exultare debem⁹ cū angelis. Unde canit hodie in introitu misse. Gaudeam⁹ oēs in dño diē festū celebrantes in honore marie virginis: de cui⁹. N. gaudent angeli ⁊c̃. ❧ Unde si iustus es gaude: quia ex illa cuius festum hodie celebramus ortus est sol iusticie q̄ est dator ⁊ augmentator gratie. Si captiu⁹ duceris aliquo pctō. vł si pmeris aliqua gravi tēptatione cōfortare ⁊ alacriter celebra festū N. virginis marie. q̄a ei⁹ fili⁹ fact⁹ est nobis redēptio. Unde aplus. i. Coꝛ. i. Qui est nobis factus a deo iustificatio: sanctificatio: ⁊ redēptio. Si san⁹ es: salutis tue auctorē in eo venerare cuius mater ipa est. Si infirm⁹: noli desperare: sed matrē mie interpella. Ecce enim filius eius per fidē iustificat impiū. Omnes igitur in cōmuni letemur: quicūq; meritis ipius adiuvari deposcimus. Nā ipsa est ista quā beatā dicent omnes generationes. Unde Bern. Ad mariā sicut ad mediū respiciunt ⁊ qui in celo habitant: ⁊ qui habitant in inferno. id est in purgatorio. ⁊ qui nos precesserunt: ⁊ nos qui sumus: ⁊ qui nos sequūtur: ⁊ nati natoꝝ: ⁊ qui nascentur ab illis. Illi qui sunt in celo vt resarciantur: ⁊ qui in inferno vt eripiantur. qui precesserunt vt prophete fideles inveniantur. qui sequuntur vt glorificentur. Ideo beatā te dicent oēs generationes: que omnibus generationibus vitā et gloriā genuisti. In te eī angeli leticiā: iusti gratiā: peccatores veniam inveniunt in eternū. Ergo merito beatā eā dicent omnes generationes. Naz merito beata virgo maria ab omnibus hominibus in mundo viventibus veneranda ⁊ honoranda est. q2 a xp̄o filio eius donata est in matrē oībus hominibus: vt ipsis in omnibus necessitatibus subveniat. Circa cuius adiutoriū in presenti sermone quinq; sunt consideranda. Primo q̄ efficaciter beata virgo maria nos adiuvat. Secundo unde hoc habeat q̄ tā potens est. Tertio qualiter nos adiuvat. Quarto ppt quid adiuvat. Quinto exemplū. ❧ Quantum ad primū notandū q̄ beata virgo nos efficaciter adiuvat q̄a potest: scit: ⁊ vult. Ipsa enī habet adiuvandi posse: quia ē mater omnipotentie. Unde Bern. Data est tibi omnis potestas in celo ⁊ in terra. vt omnia quecunq; volueris valeas impetrare. Itē habz adiuvandi sapientiā: quia cognoscit defectus nostros ⁊ necessitates nostras. Ergo dicitur mater sapientie ⁊ agnitionis. Unde Eccl. xxiiij. Ego mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ sancte spei. Itē habet adiuvandi velle: q2 est mater mie ⁊ bonitatis. Sciendū q̄ magnitudo mie virginis Marie ostenditur in hoc q̄ ei⁹ mia precellit omniū sanctoꝝ misericordias in celo existentiū. Unde assimilatur olive campi. que est omnibus patens atq; cōmunis. Eccl. xxiiij. Quasi oliva speciosa in campis ⁊c̃. Nā omnibus personis miseretur: nobilibus ⁊ ignobilibus: sanis ⁊ infirmis: divitibus ⁊ pauperib⁹: iustis ⁊ iniustis: iuvenib⁹ ⁊ antiq̄s. Itē omnibus morbis ⁊ infirmitatib⁹ subvenit: si p honore dei est vt homo liberetur ab illis. Unde sciendū q̄ sancti non iuvant hominē: nisi inquantū deo placet ⁊ saluti ipsius hominis expediens est. Ergo credere diffinitive vt q̄ honorat illū sanctū: vel qui hoc facit. vel q̄ hoc dimittit ad honorē illius sancti: q̄ ideo sibi hoc contingat: vel hoc eveniat, est erroneum quia forte volūtas dei est vt non libereris a tali infirmitate vel tribulatione vel necessitate. Et sancti non orant pro nobis nisi inquātum cognoscunt deum velle eos exaudire. q2 forte talis infirmitas vel necessitas vel paupertas est tibi causa salutis: ⁊ preservat te a peccatis. aut forte deus ex misericordia sua vult in te punire in presenti peccata tua. aut per has tribulationes augere meritum tuū. Unde dicit Hugo tertio libro de aīa. Quosdam presciens deus multum peccare posse flagellat eos infirmitate corporis ne peccent vt eis utilius sit frangi languoribus ad salutem: q̄ remanere incolumes ad damnationem. Unde etiam Augustinus in libro de civitate dei. Deus cum adversis rebus exagitat: aut merita examinat: aut peccata castigat: aut mercedem nobis eternam pro toleratis malis temporalibus servat. Ergo cum puer tuus infirmatur: vel aliquem defectū habet: ⁊ tu imploras ⁊ invocas patrociniū ⁊ subsidium alicuius sancti. committere debes hoc deo ⁊ illi sancto vtrum expediat. et non diffinitive tenere nec credere si hoc vł hoc feceris q̄ puer tuus propter hoc liberabitur quia forte cum peccatis tuis demeruisti q̄ deus te punit in puero tuo: vt per has tribula

tiones ⁊ occupationes quas habes, cū pre-
ro tuo peccata tua cognoscas: ⁊ sic cū contri-
tione deū inuoces ⁊ mercaris remissionē pec
catorū. Et tñ nihilominꝰ sancti honorandi ⁊
inuocandi sunt cū magna fiducia. qꝛ merue-
runt hoc apud deū ꝙ possunt nobis subueni
re in nr̄is necessitatibꝰ. Itē magnitudo mie
virginis marie ōndit̃ p alijs sctis in hoc ꝙ
iuuat in oībꝰ locis. in mari: in terra: in cāpo:
in domo: in mēsa: in lecto. Itē in oībꝰ tēpibus
die noctuqꝫ: de mane: de sero: in iuuentute: in
senectute. ⁊ sic de alijs. Uñ etiā Ber. Uirgo
btā oībꝰ veniā petentibꝰ mie sinū apit: reis
offert veniā. egris medelā. pusillis corde ro
bur. afflictis ꝯsolationē. piclitātibꝰ adiutoriū
⁊ liberationē. Uñ etiā Criso. O dulcis ꝟgo
ꝗ. ō ē pbās te posse illū deserere ꝗ spē suā fidu
cialiter ī te ponit. Ex his pꝫ magnitudo mie
virgīs marie. ¶ Quantū ad secundū q̄ri
tur vñ maria hoc habeat ꝙ tā potēs est tam
in celo ꝗ̄ ī terra. Rñdet̃ ꝙ hoc hꝫ ex tripli
ci iure ⁊ rōne. Et hoc pꝫ ex eo ꝗ ꝗs pōt apō
aliquē regē terrenū hre magnū posse: aut ra
tione parētele: aut rōne grē inuente apud il-
lū regē: aut rōne bñficij qḋ exhibuit illi regi
Ista triplici rōne btā virgo maria apud re-
gē celestē obtinuit magnū posse. Primo rōe
parētele: qꝛ est mater regis eterni. ⁊ iō meri
to hꝫ magnū posse tāꝗ̄ mater regis celestis
Et hoc figuratū est. iij. Reg. ij. c. vbi dicit Sa
lomon Bersabee matri sue. Pete mat̃ mea
neqꝫ enī pbās est vt auertā faciē meam a te
Secundo hꝫ magnū posse rōne grē inuente.
Uñ dixit ei angelꝰ in annūciatiōe Luc. i. In
uenisti enī grāꝫ apud deū. Et nō tñ inuenit
gratiā apud deū: sed etiam apud totū mun-
dū. Unde Berñ. Bñ maria dicit̃ gratia ple
na. qꝛ deo: angelis: ⁊ hoībus est grata. Deo
p humilitatē. angelis per virginitatē. homi-
bus p fecūditatē. Tantā gratiā apud deū in
uenit: ꝙ eam ab eterno sibi in matrē elegit.
Unde Ricardus de sanc. vic. in tractatu de
ꝯceptione virginis. Hec est inquit ab initio
dierū pdestinata: a pr̄iarchis ⁊ pphetis p̄
nunciata. Uñ etiā Damasce. Sctā ⁊ semper
laudabilis dei genitrix Maria pre eterno ⁊
puisiuo ꝯsilio dei ordinata est. Itē tantā gra-
tiam inuenit ꝙ oēs petitiones eius exaudit.
Uñ in li. Regum dixit Salomō matri sue.
Omne qḋ petieris a me impetrabis. Unde
Berñ. Loq̄re dña ⁊ audiet filius tuus: ⁊ q̄-
cunqꝫ petieris impetrabis. ¶ Tertio ha-
bet magnū posse ratione meriti. qꝛ ipa super
oēs puras creaturas merita cumulauit. Pro
quo sciendū ꝙ merita beate marie virginis
sunt nobilia: magna: ⁊ multa. Primo dico ꝙ
sunt nobilia propter immediatiōeꝫ. Nā opa
mie que nos iubemur paupibꝰ exhibere: ipa
īmediate ī ipꝫ deū exercebat. Ipa enī cū suo
lacte pauit ⁊ potauit. hospitio vteri sui hospi
tauit. vestiuit eū hūanitate. s. corpe qḋ de pu
rissimo sanguine eiꝰ factū est opatiōe spūssan
cti. pendentē in cruce tanꝗ̄ in carcere positū
eū visitauit. qꝛ iuxta crucem stetit ⁊ sepulture
eius interfuit: sic ꝙ opa mie que nos paupi
bus exhibemꝰ ipa īmediate in ipm deū exer
cebat. Ergo eiꝰ merita sunt nobiliora meritꝭ
nostris. Scd̄o fuerūt eiꝰ merita magna p
pter duplicatā opationē. qꝛ simul ⁊ semel cō
templationē ⁊ actionē exercebat. Nā ī eo ꝙ
nutriuit iesum necessaria corpis ministrādo
in hoc etiā ipa intendit deo eiꝰ diuinitatem
sublimiter contemplando. Tertio eiꝰ merita
fuerūt multa propter cōtinuationem: qꝛ sine
cessatione meruit et merita cumulauit. ¶
Sed diceres: quō semper meruit: nōne qñqꝫ
comedit: ⁊ bibit: ⁊ dormiuit. Rñdeo ꝙ oia
illa necessaria corpis ita discrete ordiauit ꝙ
etiā cessando ab opibus ⁊ quiescendo semp
meruit. ⁊ hoc ex feruēti charitate. Et hoc nō
est mirū. qꝛ a nobis est possibile semp mereri
in omnibus que facimus vel dimittimꝰ cum
in gratia dei sumus: ⁊ oia ad deū referimꝰ.
Uñ aplꝰus. Ro. viij. Scimus qm̄ diligenti-
bus deū oia coopant̃ in bonū. In hoc enī p-
cellimus sanctos in celo existentes qui nihil
amplius mereri possunt: sꝫ nos possumꝰ in p̄
senti vita semp mereri. Uerbi grā. Si come
dis ppt̃ ꝯfortationē nature ⁊ cū grāꝝ actio
ne: cibꝰ tuꝰ laudat deū: ⁊ sic comedendo me-
reris coronā vite eterne. Itē si dormis ea in
tentione vt fortior fias ad surgendū ⁊ seruiē
dū deo: sic dormiendo mereris. Unde etiaꝫ
Gregorius. Somnus sanctorum non vacat
a merito. Itē si laboras manualiter ea inten
tione vt habeas vñ te ⁊ vxorē tuā ⁊ pueros
tuos de iustis acq̄sitis nutrire valeas ⁊ nō
indigeas furari: nec alìꝗ̄ iniuste lucrari. vel
si laboras ea itentōe vt de laboribꝰ tuis pau
peribus subuenias qui per se laborare non
possunt. Uel si laboras vt penitentiam ade
⁊ humano generi iniunctā perficias. Et qñ-
cūqꝫ harum triū intentionū vnam habes: ⁊
sic in gratia laboras semp mereris in quolꝫ
opere coronam vite eterne. Ergo pistor non
potest pinsere panē qn mereatur vite etne

coronant. Sil'r faber: sartor: sutor: rustic' exercens agriculturã: ⁊ sic de alijs laboratoribus. Et p vna die in q̃ hic in p̃nti vita fideliter laborasti habebis mai' p̃miũ in regno celorũ q̃ tot' mũd' valere põt. Vñ ps. Labores manuũ tuaꝝ q: manducabis: beat' es ⁊ bñ tibi erit ⁊c. Vñ etiã Berñ. de ꝯsideratiõe Si labor te terret: merces inuitet. Vnusquisq; eñi s̃m suũ laborẽ mercedẽ accipiet. Vñ etiã Amb. Breuis hui' laboris ẽ meta. s; corona ꝑpetua. A Sed quantũ ad tertiũ. s. qualit' btã v̄go Maria nos adiuuet: sciendũ q̃ ipa adiuuat hoĩez in oĩ statu. s. in vita: in morte: ⁊ post mortẽ. Vñ canit' de ea. Maria mater gr̃e mat' mĩe tu nos ab hoste ꝓtege in hora mortis suscipe. Adiuuat quidẽ ĩ p̃nti vita tã bonos q̃ malos. Bonos. s. eos in gr̃a ꝯseruando: ⁊ eis gr̃am augmentando. Ideo dr̃ Maria mater gr̃e. Malos vero ad mĩam ⁊ p̃niam reducendo. iõ dr̃ Mater mĩe. Adiuuat etiã in morte nos ab insidijs dyaboli ꝓtegendo. idõ subdit'. tu nos ab hoste ꝓtege. Adiuuat etiã post mortẽ aĩas in suis manibus suscipiendo ⁊ eas in celũ deducẽdo. Idõ subdit'. in hora mortis suscipe. Vñ queritur sup hoc q̃ maria vocat' siue noĩat' mat' mĩe an ipa vel fili' ei' sit magis misericors. Respondet' q̃ fili' ei' in infinitũ pl' h; de mĩa q̃ virgo sctã. q2 sicut infinite est potentie: sic est ⁊ infinite mĩe. Vñ ps. Miseratiões eius sup oĩa opa ei'. S; ipa btã virgo maria dr̃ mater mĩe: q: semper misericorditer agit. Et iõ quãtũ ad hoc petõres fiducialr' ad mrẽm mĩe ꝯfugiũt. Vñ Berñ. Reuolue diligenti' euãgelice hystorie seriem vniuersam: ⁊ si qd forte increpatoriũ durũ vel aspeꝝ inueneris in maria: ipam de cetero suspectã; habeas: ⁊ ad eã accedere verearis. S; fili' ei' non solũ ẽ misericors: s; et iust' ĩ oĩb' opib' suis. vñ ps. Vniuerse vie dñi mĩa ⁊ veritas. B Quãtũ ad quartũ. s. ꝓpter qd btã v̄go nos adiuuat: sciendũ q̃ virgo gloriosa succurrẽdo tenetur ⁊ obligat' nobis petõrib' mĩam ⁊ gr̃am exhibere: vt etiã nullo mõ valeat a nobis continere mĩam suã etiã si vellet: s; iusto dei iudicio ꝯuincit' oportere nobis gr̃am dare: ⁊ hec triplici rõne. Primo ꝯuincat' nobis gr̃am exhibere ꝓpter ipius gr̃e inuentionẽ Humanũ eñi gen' in lapsu primoꝝ parentũ gr̃am ꝑdidit quã angelo testante maria inuenit. Sic eñi ait angel': vt hr̃ Luce. i. Inuenisti eñi gr̃am apud deũ. Iustũ est tã in iudicio ecclĩastico q̃ ciuili: vt q̃ rẽ alteri' inuenit ei restituat cui' erat. ⁊ sic p istã; sñiam cogit' maria nobis petõrib' restituere gr̃am quã inuenit. Secundo cogit' nobis misereri ꝓpter maternũ affectũ. Nã ex eo q̃ ei' fili' dignat' dici ⁊ esse frater noster. Iuxta illud ps. Narrabo nomẽ tuũ fratrib' meis. Itẽ in euãgelio dixit xp̃us marie Magdalene. Vade ad fratres meos ⁊ dic eis. Ascendo ad patrem meũ ⁊ patrẽ vestrũ. Ex hoc iusta rõne cogit' esse mater nr̃a. Scim' aũt q̃ oĩs mater diligit filios suos. Vñ sicut iesus xp̃s s̃m deitatẽ naturalis est fili' dei patris: ⁊ oẽs electi filij adoptiui. Sic a filij iesus xp̃s s̃m hũanitatẽ est naturalis fili' virgĩs marie: ⁊ nos ei' filij ex materna affectiõe. Hinc est qd̃ Lu. ij. dicit'. Peperit filiũ suũ p̃mogenitũ. Qui p̃mogenitus ei' iusto ordine dicit' rẽspectu nostri qui post illũ filij ei' sum'. Vñ Amb. Si xp̃s oĩm credentiũ est frater: cur non ipa q̃ genuit xp̃m credentiũ sit mater. Ex hac aũt materna affectiõe cogit' btã virgo maria habere curã nr̃i. Scim' eñi q̃ aĩaliũ: volucrũ: ⁊ serpentũ mater cogit' diligere fetũ suũ. Et si tã fortis est natura vt oĩs creatura materna cogat' velle bonũ filijs suis: multo magis diuin' affect' in matre dei cogit eã nos amare: q: fili' dei q̃ venit ex mĩa ĩ vteꝝ virginis fecit ei' viscera mĩam redolere. Vñ Berñ. Qui pomũ in manu habuerit p dimidiã diẽ p reliquã ptẽ; diei manu' redolet odorẽ. Sic a simili: q: mĩa q̃ est de' in ei' viscerib' nouẽ mensib' requeuit. iõ ei' viscera redolent bonitatẽ ⁊ mĩam in sempiternũ. Vñ Berñ. Dico vobis charissimi si pie a nobis pulsata fuerit nõ deerit necessitati nostre: q: m̃ misericors est ⁊ mater mĩe. Tertio cogit' nob' misereri ex filij recommendatione. Ad hoc eñi elegit xp̃s filius marie tp̃s ⁊ locũ aptissimũ q̃ nos recõmendaret matri. Hoc est tp̃s passionis ⁊ locũ passionis qñ dixit. Mulier ecce filius tu': vt ex h' loco ⁊ tp̃e ipam recõmendatõe; ei ꝯfundi' inculcaret. Nã noĩe Iohãnis qui interp̃tat' gr̃a. oĩes petõres ꝯuersi ad dñm intelligunt': quos in illo loco ⁊ tp̃e matri cõmendare voluit: vt cũ ira dei iusto dei iudicio egrederet' ad puniendũ ⁊ dãnandũ petõres ipa memor loci ⁊ tp̃is passiõis ꝓ nobis affectuosius interpellaret: ac si in illa recõmẽdatione fili' ei diceret illud Esa. xvi. Abscõde fugientes ⁊ vagos ne ꝓdas. Ac si dicat. Vide mater oculis cordis ⁊ corporis: qd quãtũ ⁊ q̃lia ꝓ petõrib' patior ⁊ eos tibi habeas recõmendatos. Quia licet multa ⁊ magna sit

valde misericordia matris xpi sup peccato-
res: tn maior est misericordia filii: vt pote. qr ē
ipamet misericordia habēs nīam essentiali-
ter infinitaz affectuosius cupiēs nos saluari
q̄ dānari. Et ideo matrē sue passioni interes-
se voluit. vt p suā intercessionē cui n̄ phas aliqd
denegare occasionē miserendi habeat pecca
toribus. E Qm autē Maria sollicita sit re-
conciliari peccatores p3 p exemplū. Quidā
peccator volens ire ad peccandum: ad altare
virginis gloriose stans salutauit eā angelica
salutatione. quia modus eius erat quādocū
q̄ preteriuit altare vl imaginē virginis ma
rie q̄ eaz salutauit. Quod cum faceret vidit
imaginē eiusdē virginis que sup altare erat
viuificari simul cū puero quez tenebat: vidit
q̄ sanguinē fluere de puero i gremiū ei9: si-
cut fluxerat de vulnerib9 xpi in cruce. Quod
cū cerneret stupefact9 dixit. O dña qd fecit h
Et virgo respondit. tu ⁊ ceteri petōres: q̄ am
plius crucifigitis filiū meū q̄ fecerant iudei
Volebatq̄ virgo sanguinē pueri tergere ⁊
restringere: ⁊ non poterat. Et petōr ille con-
uersus ad virginē dixit. O mat misericordie
intercede p me. Et illa. Vos petōres vocat
me matrē misericordie: q̄ tamē nō cessat me
facere matrē miserie ⁊ tristicie. Et ille. Non
sic inquit pijssima dña loq̄re. sed memēto ad
uocatā petōr te esse et intercede p me: ⁊ ma
ter ad filiū. O pijssime fili amore mei misere
re huic petōri. Et filius. non mat. Nec graua
ri debes q̄ te nō audio. qr ⁊ ego rogaui pa-
trē meū. Primo vt si possibile foret alio mo-
do gen9 humanū saluari transferret a me ca
licem passionis ⁊ noluit me audire. Et mat
O fili: memento q̄ materno amore te foui ⁊
alui vberib9 meis: ⁊ condona huic petōri. Et
filius. O mat: et iusticia tibi ostendā q̄ exau
dire te non teneor. Et mat: nō fm iusticiam
causemur: sz ad misericordiā confugim9. Et er
go ppt tuā misericordiā miserere huic petōri
Et fili9. Rogaui ego secūdo patrē meū: vt si
possibile foret alio modo gen9 humanū sal-
uari transferret a me calicē passionis: ⁊ non
audiuit me. Et mater. O fili: memento labo
rū ⁊ dolorū quos sustinui tecū: ⁊ dona mihi
istū peccatorē. Et fili9. O mater noli graua
ri q̄ te nō exaudiā: sed memēto q̄ tertio ro-
gaui patrē meū vt transferret a me calicem
passionis: ⁊ nō audiuit me Et mat deposuit
filiū ⁊ voluit se procidere ad pedes ei9. Quo
vidēs filius dixit ad eā. Quid est mater qd
facere vis. Et illa. Tādiu ad pedes tuos cū
peccatore iacebo q̄usq̄ ei veniā concedas Et fi-
lius. Absit hoc mater. Statutum est in lege
diuina: q̄ filius debet honorare matrem: et
iusticia concludit q̄ ille debet legem imple-
re qui legē dedit. Cum autez ego filius tuus
sum. ⁊ tu mater mea te honorare volo i isto
peccatore: ⁊ sibi ppter te oīa petā indulgere:
vt sit pax inter me ⁊ eū: ⁊ in signū pacis oscu
letur vulnera mea: ⁊ sic peccator osculando
sanauit omnia vulnera xpi.

De beata virgine alius sermo. clxij.

Fecit mihi magna q̄
potens est: ⁊ sanctū nomen eius
Luce. i. Hiero. De beatissima et
gloriosissima virgine maria loq̄ me indignū
fateor. Sed ⁊ puto q̄ nemo sit qui presumat
nisi qui quāta sint q̄ panduntur ignorat. Ta
men si ad hoc nemo idoneus inuenit votis
omnibus cessare nō debet quilibet etiā pecca-
tor a laudibus virginis gloriose. Unde etiā
Augu. Quid eni dicā de te pauper ingenio
cum de te quicquid dixero minor laus est q̄
tua dignitas meretur. Naz si oīa mēbra ver
terentur in linguas eius laudē adhuc expli-
care non possent. Un̄ etiā Bern̄. Si omniū
martyrū vulnera ⁊ mēbra verterentur in li
guas eam sufficienter laudare non possent.
Si igitur tanti doctores fatent se ad hoc nō
posse sufficere. quid dicam de modernis do-
ctoribus qui respectu eoz sūt quasi gutta re
spectu maris. Sed recurrendū est ad illā de
qua locuturi sum9: vt apud suū filiū nostraz
insufficientiā adiuuet. ⁊ indignitatē excuset:
quia dñs fecit ei magna q̄ potens est ⁊c. Un̄
in pñti sermone. ⁊ in presenti festo. N. beate
virginis Marie tria sunt dicenda. Primo
de nouem dignitatib9 quib9 eam priuilegia
uit deus pre ceteris sanctis ⁊ hominibus. Se
cundo quomodo ipa beata virgo Maria ē
exemplar morū ⁊ virtutū. Tertio exemplu3
D. Quantū ad p̄mū sciendum q̄ prima
dignitas marie est q̄ eam ab omni peccato
mortali: veniali: ⁊ originali mūdauit ⁊ custo
diuit. Rari sunt qui sibi caueant ab oī pec-
cato mortali. Rariores sūt qui caueant a ve
niali. Rarissimi qui nascantur sine originali
Ideo rarissimi: quia non inueniunt nisi tres
in nouo testamento. scz xps: beata virgo ma
ria: ⁊ beatus iohānes baptista. De virgine
eni maria dicitur Canti. iiij. Tota pulcra es
amica mea ⁊ macula non est in te. Ipa enim
fuit pulcra. quia ab omni peccato mortali pe

nitus aliena. Fuit tota pulcra. qr in carne et in aia a peccato originali mundata. Fuit sine macula: qr ab omni veniali immunis effecta Unde Bern. Ego puto q copiosior sanctificationis benedictio in mariam q in alios in vtero sanctificatos descenderit que non solu eius ortu sanctificaret: sed etia ei9 vita deinceps immune ab oi pctō cōseruaret: qd alteri nemini i natis mulieru creditur esse donatu. Un etia Augu. Cum de pctis agit nulla prorsus de hac sacratissima virgie maria volo fieri mentione. Un po. Anima ei9 in vita ipsius bndicet. qd nulli pceditur in hac vita. Nam si oes sancti et sancte interrogarent si peccassent: oes rnderent. Si dixerim9 quoniam petm no habem9 veritas in nobis no e. Unde Salomo. Non est ho iustus in terra qui facit bonu et no peccet. Un etia Prouerbiorum. xxiiii. Septies in die cadit iustus et resurget. Un etia dr in decre. Omis ho habz peccata venialia. de peni. dist. iij. Opponitur Sed sine omni pctō mortali potest vnusquisqz viuere. Et oppositu tenere est erroneu et hereticu. Unde magister sententiaru. li. ij. di. xxvi. dicit. Illos errare dicim9 qui cu manicheo dicunt homine peccatum mortale vitare non posse. Secunda dignitas est q eam in matrem suam elegit pre omnib9 mulieribus et virginibus. Unde cantatur de ea. Elegit eam deus: et preelegit eam. Unde Bern. Proinde factor oim vt homo fieret nasciturus de homine tale sibi debuit matre eligere din potius condere quale et se decere sciebat et sibi placitura nouerat. Voluit igitur virginem esse de qua imaculata imaculat9 procederet omnium maculas purgaturus. Voluit et humile de qua mitis et humilis corde prodiret. Unde sciendu q beata virgo fuit vera mater xpi. quia materia carnis sibi dedit conueniente locum in vtero tribuit: et conueniens in vtero nutrimentum sibi exhibuit. Ista tria faciunt ea vera esse matre xpi. Itez fuit tota mater xpi: quia totam substantiam ministrauit. Ita q nullus pat ibi aliquid dedit. Corpus aliorum puerorum formatum est duab9 lineis. idest semine vtriusqz parentis. Corpus autem xpi formatum est tantu in vna linea. id est sola carne virginea. Unde xps no vocat se filium hoim: sed filium hois. quia ex operatione spiritussancti et ex sanguinib9 purissimis beate virginis marie formatum est corp9 xpi. Ite fuit sollicita et studiosa mater. Adeo studiosa fuit. vt dicit beat9 Bern.

Q omnia opera misericordie erga persona filij exhibuit. ipm enim indumento carnis induit. Ipm etiam in hospitio vteri sui nouem mensibus hospitabatur. Ipm per infantile etatem infirmu fouit: nutriuit et potauit. Ipsum in cruce tanq in carcere positu visitauit. Et sepulture interfuit: et bene studiosa mater fuit. quia omnia opera misericordie erga filiu exercere voluit. Et ido mater filio fuit valde charissima. Qd quidem ipe ostendit quado in cruce existens tanta cura de ea habuit q eam Johanni comendauit. ¶ Xps na q in hac vita quinqz habuit et possedit. Habuit quidem quanda paruam expensarum sibi datam pecunia: habuit corpus et animaz habuit matre. habuit ecclesiam. Ea autem q fuerint vilia custodi vilissimo comisit. ea autem que fuerunt cara custodib9 bonis comisit et comendauit. Nam pecuniam qua conteptibilem et vilissimam reputauit custodi vilissimo. scz iude traditori comisit. Corpus suum propriu caris custodibus scz nichodemo et ioseph ab arimathia comisit. Ecclesiam vero quam habebat cariorez cariori custodi. s. petro tradidit. Matre aute carissimam custodi dilecto scilz Johanni euangeliste comisit. Anima quam habuit supcarissimam custodi supcarissimo. scz patri suo eterno comendauit. Unde Luce. xxiij. Pater in man9 tuas comendo spiritum meum. Tertia dignitas est q virgo pcepit et virgo pmansit. Insuper peperit filium suuz sine dolore. Et illa conceptio predicta fuit per Esa. qui dixit. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Unde Augustinus. Qui scripsit tabulas lapideas sine stilo ferreo. ipe grauidauit virgine Maria spusancto. Et qui produxit pane in heremo sine aratione ipse impregnauit virgine sine corruptione. Et qui fecit virgam sine pluuia germinare. ipse fecit filiam dauid sine semine generare. Item petrus Rauen. loquens de virgine maria dicit. Virgo inquit te matrez prestitit gratia non natura in tuo pceptu in tuo partu creuit pudor: aucta est castitas: integritas roborata: et solidata est virginitas. ¶ Item sciendum q partus virginis pcellit partus aliarum mulierum. quia cetere mulieres ante partuz habent timorem. quia multe in partu periclitantur. Ergo communiter mulieres pparant se ante partum qsi ad mortem cum perceptione sacramenti. In partu habent dolorem. Unde Gen. iij. In dolore paries filios. Et post partum habet

languorem. Sed beata virgo timere non de
buit. quia habuit angelum custodientem pa
trem sanctificantem ps. Sanctificauit taber
naculum suuz altissimus. Spiritūsanctū con
ceptum operantē. Luce. i. Spūssanctus sup
ueniet in te. qui scz cōceptū tuū efficiat. Filiū
dei in vtero habitantem. Ecclia sti. xxiiij. Qui
creauit me requieuit ī tabernaculo meo. Si
mulier ī partu nō habuit dolorē. Tum quia
xp̄s sibi illū dolorē vsq3 in suā passionez ser-
uauit. Tūc enī gladius doloris pertransiuit
aīam eius. Tum quia sine peccato concepit.
et mulier ratōne peccati illi dolori subiecta fu
it. Tum quia tantam habuit leticiā de eo qꝛ
se videbat dei filium parere generare redem
ptorem: et suā virginitatē retinere qꝛ tam im
mensa leticia omnē alium dolorem exclusit.
Unde Bern. Benedicta tu in mulierib9 que
illam generalē maledictionez euasisti qua
dictum est. In dolore paries filios. Augusti
nus. O q̄ beā mater illa que sine cōtamina-
tione concepit: et sine dolore peperit. Similiter
post partū non habuit languorē. Tum quia
medicinam dei portauit. i. filiū dei qui sanat
oēm languorē et oēm infirmitatem. Tum qꝛ
virtus altissimi obumbraculū et refrigerium
sibi fecit: et nullā molestiā eam pati in partu
pmisit. Lu. i. Uirtus altissimi obumbrabit ti
bi. Quarta dignitas est qꝛ ip̄e xp̄s matri sue
subditus fuit. Unde Luce. ij. Et erat subdi-
tus illis. Ubi xp̄us docet filios obedire pa-
rentibus. de hoc q̄re ante sermone. xxiiij. S.
Quinta dignitas est qꝛ om̄es gratias quas
alij sancti habuerunt particulariter ipsa ha
buit vniuersaliter. Nam abraham habuit fi
delitatem magnam: s; ipsa fidelior. Moyses
habuit mansuetudinem: sed ipsa mansuetior.
Dauid habuit humilitatē: sed ip̄a humilior.
Johannes euangelista seruauit virginitatē:
sed ipsa purior. Martha habuit hospitalita
tem: sed ipsa liberior. quia christus nouem
mensibus in vtero ipsius hospitatus fuit.
Maria magdalena institit contemplationi:
sed ipsa in contemplatione sublimior fuit.
Beatus Nicolaus misericordiam exhibuit:
sed ipsa clementior fuit. et sic de alijs. Unde
Prouerb. xxxi. Multe filie congregauerūt
diuitias: tu supergressa es vniuersas. Unde
Bernardus. Non decuit Mariaz cōmunes
gratias habere: nec paucas que summū ge.
stabat in vtero. sed quicquid summuz qui.
quid altissimum fuit in gratia. hoc abunda-
tissime possidebat. Unde Hieronym9. Ceteri
is per partes: Marie vero se tota simul in
fudit plenitudo diuinitatis. Unī iterz Bern.
Merito de te virgo beata plenitudo gratie
predicatur. quia nō defuit tibi fides patriar
charz. spes propheta(rum). charitas apostolorū.
constantia martyrū. sobrietas confessorum.
castitas virginum. puritas angelorum. Se-
xta dignitas est omniū christianorz specia
lis collaudatio. qꝛ fere quot ipi xp̄o tot sunt
laudes ipsi virgini marie. Unde Eccl. xliiij.
Benedictionem oīum gentiū dedit illi. Quis
enī est tam sceleratus qui nō habeat deuotio
nem ad beatam virginem. Nam cum quis
offendit pedem ad lapidem statim inuocat
Mariam. vel etiam quandocunq3 occurrit
alicui grandis tribulatio: siue ab aqua: siue
ab igne. vel etiam a quacunq3 alia creatura
statim homo implorat patrocinium virginis
gloriose Marie clamando Aue maria. sic qꝛ
quasi naturaliter est iaz homini insitū habe
re ad mariam speciale refugiū tanq̄ ad ma
trem propriam. Septima dignitas marie ē
qꝛ Jesus christus in occursum eius perrexit:
cum exercitu suo celesti quando ipsa de hac
vita migrauit. B Unde sciendum qꝛ chri
stus matrem suam virginez mariā cū hono
rabili societate assumpsit. Nam angeli: pa-
triarche: et prophete: et apostoli sibi cum xp̄o
obuiauerunt. Et merito: quia omnes isti eā
honorare tenebātur. Angeli enī qꝛ ip̄a bea-
ta virgo maria est domina angelorū. Patri
arche: qꝛ ipsa de eorūz stirpe descendit. Pro
phete. quia ip̄a spiritu prophetie plena fuit
Apostoli. quia ipsa eorūz magistra fuit: qui
apostoli p̄ntes corporaliter fuerunt: et ei exe
quias fecerunt. Unde sciendum qꝛ bis eua
cuatum fuit celum. Primo quando xp̄s ascē
dit. qꝛ tunc nullus angelus in celo remansit
sed omnes obuiā xp̄o venerunt. Secūdo qn̄
beata virgo assumpta fuit. qꝛ tūc oēs angeli
et oēs aīe sanctorū et ip̄e xp̄s obuiam sibi ve
nerunt. Tertio euacuabitur in iudicio. quia
tūc oēs in celo existentes in vallem iosaphat
proficiscentur. Octaua dignitas est qꝛ eam
tanq̄ reginam celi ad dexteram suā colloca
uit. H Sciendum qꝛ quelibet regina con-
sueuit in regali palacio pre ceteris tria hr̄e.
scilicet nobiliorem locū: ornatum: et famula-
tū. Ista tria habet regina celi: ideo dicit ps.
Astitit regina a dextris tuis: in vestitu de-
aurato: circumdata varietate. Habet igitur
beata virgo maria nobiliorem locum sue si
tum. quia sedet a dextris filij sui. Secundo

habet nobiliorē ornatū. ido dicit. In vestitu deaurato. i. cū corpore glorificato. Bern. Tota cōglomeratur angelorū frequentia: vt videant reginā sedentē a dextris dñi virtutū in vestitu deaurato. i. in corpore semp immaculato circundata varietate. i. multiplicitate virtutū distincta. Tertio habet nobiliorē famulatū. qr oēs angeli et oēs sancti assidue famulantur ei. Ideo subdit. Circūdata varietate. Varietas est angelorū et oim celestium spirituū. s. patriarcharū: pphetarū: apostolorū martyrū: pfessorū: et virginū. Omnes iste varietates ipam circūdāt. qr oēs isti tanq̄ domicelli et domicelle sibi assistūt: et eā venerantur et laudant. Itē per ipam et propter ipam in celis eternaliter honore altissimo honorabimur ab oibus ordinibus āgelorū. Quēadmodū vniuersi fratres et sorores regine a tota familia sua reuerendissime honorant rōe regine: sic et nos ab omnibus angelis rōne sorores nostre virgis marie. ¶ Nona dignitas marie est q ipam iesus xpo petitionariā hoim fecit. Unde Bern. Per te accessū habemus ad filiū. O beata inuētrix gratie: genitrix vite: mat salutis. copiosa charitas tua nostrorū cooperiat multitudinē peccatorū. fecunditas tua gloriosa fecunditatē nobis pariat meritorū. Dña nostra: mediatrix nostra aduocata nostra: tuo filio nos representa: tuo filio nos recōmenda. Ideo beata virgo maria assimilatur primo aurore. Sicut enī aurora est mediū inter diē et noctem: sic ipsa est mediatrix inter nos et deū: Unde Ber. Securū accessum habet homo ad deū: vbi mediatorem cause sue filium habet ante patrem matrem ante filiū. Xp̄us nudato corpore patri ostendit lat' et vulnera. Maria filio pectus et vbera. Non pōt vllo mō fieri repulsa vbi tot cōcurrūt charitatis insignia. Itē assimilatur lune. Sicut enim luna pre ceteris planetis terre est magis vicina: sic et ipsa pre ceteris sanctis peccatoribus est magis propinqua cum sua misericordia. Augu. Maria pre oibus scis impetrat inducias transgressoribus: vt renuncient suis erroribus. Item ipa comparatur soli. quia eius misericordia pre omnibus alijs communior est. Item sicut sol habet tres planetas supra se: et tres infra se. Sic et ipsa beata virgo Maria habet trinitatē personarū supra se: et tres stat' hominū. s. cōiugatorū: viduarū: et virginum infra se. Nam ipa est preposita a xpo cōiugatis: viduis: et virginibus: quorū omnium curam gerit. sicut mater sollicita super suos filios et filias. Item sicut sol lucem suam et calorem suum communiter tribuit omnibus: tā bonis q̄ malis: iustis et iniustis. Sic et ipa lumen gratie et calorē misericordie omib' impendit. Unde Bern. Omnibus sinū mie sue aperit: vt de plenitudine ei' accipiant vniuersi: captiuus redēptionē: eger curationē: tristis consolatōnē: peccator veniā: iustus grām: angelus letitiā. filij psona carnis hūane substantiā: tota demū trinitas gloriā. Item beata virgo Maria cōparatur stelle maris. Un canitur. Aue maris stella dei mater alma etc. Quia sicut stella maris vniuersaliter dirigit oēs nauigantes suis radijs. Sic virgo maria oēs hoies p mare hui' mūdi transeūtes dirigit suis exemplis et illuminat et informat. Informat enī piugatas vt viris suis obediant et eos honorent: sicut ipsa ioseph obediuit et ipm semp honorauit. Informat etiā viduas vt post mortē virorū suorū alios nō accipiant: sed in viduitate pmaneāt. Informat virgines vt hoim consortia fugiant. et a multiloquio se temperent. Informat penitētes vt opa pnie pficiant. Informat etiā hoies iustos: vt de die in diē pficiāt: et semp meliores fiant etc. Quia igitur beatissima virgo Maria oibus p mare huius mūdi nauigantib' radios exemplorū suorū emittit. Ideo stella maris vocari debuit. Item dicitur stella maris ratōne stationis. quia nō occidit sicut alie stelle. Sic beata virgo peccatoribus nō occidit. sed semp in conspectu filij p ipis intercedit. Nam cū oēs sancti et sancte peccatorē derelinquunt: tūc ipsa sola cū nō derelinquit. Unde quilibet peccator ad gloriosissimā v̄ginē mariā pfugiat tāq̄ ad mediatricē et auxiliatricē nunq̄ vllum peccatorē quātūcunq3 perdū dedignat. Un Anselmus. Maria tu peccatorem toti mūdo despectum materno affectu amplecteris: nec deseris cū quousq3 de' p te placatus ipm sue gratie reformabit. Unde Bern. O mater dei et hoīs. o mat rei et iudicis. o mat regis et exulis: cū sis mater vtriusq3 nō decet vt inter filios discordiā esse permittas. ℞ Quantū ad secundū sciendum q beata virgo maria omib' hoib' cuiuscunq3 status formā [illegible] mūdi tribuit. qr oēs homines aut sunt in psperitate: aut in aduersitate: aut in medio constituti. Illis qui sunt in psperitate et qui supereminent alijs in donis temporalibus: naturalibus vel spiritualibus: dat exemplum humilitatis. Nam in die

annūciationis cum preponeretur omnibus creaturis: quia regina celi et mater dei effecta esset. ipsa se humilians respondit angelo dicens. Ecce ancilla dñi etc. Qd autem necesse sit humilitatem in prosperitate seruare ostēdit Augu. dicens. Humilitatis sectatores et cōseruatores maxime eos conuenit esse qui in aliquo dono ceteris eminent. Unde humiliare nos debemus cū deus sua dona siue temporalia siue spūalia tribuit: siue etiā cum ad dignitates promoti sumus. Un Berñ. sup Missus est angelus. Non magnū est esse humilē in abiectiōe. magna prorsus et rara virtus est humilitas honorata. L Secundo illis q̄ premuntur tribulationibus dat exemplum et formam patientie. Et hoc in tēpore et in die passionis xpi. quando plusq̄ martyr effecta est. quia habuit grauius martyrium: eo q̄ eius martyriū non fuit in carne: sed in mente. Unde Hiero. Alij sancti passi sunt pro xpo in carne. beata autē virgo in illa parte passa est q̄ impassibilis et immortalis habetur. hoc est in anima vel in mente. Idcirco vere fateor plusq̄ martyr fuit. quia attrocius passa est dum passionis christi gladium in aīa sua sustinuit. Qui gladius doloris causabatur primo ex eo q̄ ipsa presens erat et vidit filiū suum pati penam ignominiosam. id est penam latronū: penam dolorosam: quia i neruosis membris manibus et pedibus clauis perforatum: et per totū corpus vulneratum: penam diuturnam: quia ab hora noctis et per totam noctem vsq ad horam nonam diei i qua expirauit in supplicijs et doloribus semper fuit: et penā iniustam: quia peccatū non fecit. Multū dolet mater quando audit filiū suū morte horribili necatum: maxime autē dolet cū ante oculos suos videt filium vulnerari et occidi. Quāto ergo dolore beata virgo cruciabatur quādo filiū suum videbat mortuum: et ipm morte horribili necatum: et hec omia fieri ante suū cōspectum. Item erat impotens ad adiuuandum. Magna etenī est consolatio matri quando assignate filio morienti: et potest sibi in aliquo subuenire. Hec autem filiū morientē in nullo potuit adiuuare. Audiebat ipm sitire et non poterat ei potū porrigere. Videbat corpus eius plenum vulneribus et nō poterat alligare. Videbat corpus eius cruentatum et nō poterat lintheo abstergere. Videbat caput eius nō hr̄e reclinatorium. et nō poterat illi exhibere fulcimentum. Viderat et illū lachrymantem: et nō poterat lachrymas abstergere ab oculis eius. Videbat ipsum expirare et non poterat eum osculari et amplexari. Item erat destituta omni humano auxilio. Nam apostoli fugerant a xpo: sic q̄ non habuit auxiliantem neq̄ consolantem. Unde Damascenus. Ipsa beata virgo dolores quos effugit pariens: hos in xpi passione sustinuit. Unde etiam Ansel. Dña mea quos fontes erupisse dicam de pudicissimis oculis tuis cum attenderes vnicū filium tuū innocentem corā te flagellari: ligari: mactari: et carnem de carne tua ab impijs crudeliter dilacerari. Unde Augustinus. Illa pia mater oīa sua fatigauerat membra vt incessu deficiens: vix peruenire posset ad sepulturam xpi. Item sciendū q̄ beata virgo Maria in his omnibus tribulationibus semp patientiā seruauit. nec aliquod signum odij et impatientie ostendit. Ergo illi errant qui dicunt q̄ beata virgo sibijpi crines extraxerit et se cū pugnis verberauerit. quia nunq̄ aliquod signū indecentie ostendit: sed indulsit crucifixoribus et affectauit salutem ipsorum. Et hoc qd xps orauit ore dicens Pater ignosce illis. hoc ipsa eis affectabat in corde. L Tertio illis qui sunt in medio constituti dat exemplum operandi et tempus vtiliter expendendi. Nam ipsa semper tempus suum vtiliter expendit et nunq̄ ociosa fuit. Unde Prouer. xxxi. Panem ociosa non comedit. Sic et nos exemplo Marie debemus operari bonum. Unde Johan. ix. Operamini dum dies est: venit enim nox in qua nemo operari potest. Nam inter oīa que deus nobis administrat in pñti nihil est nobilius et vtilius et preciosius q̄ tempus gratie. Berñ. Nihil preciosius tempore. Ergo studiose cōseruandū est tempus. Unde Berñ. Omne tempus nobis impensum a nobis exigetur: qualiter expensum. Unde in his punctis iam dictis debemus imitari beatam virginem mariā. Unde Prouerb. viii. Beati qui custodiunt vias tuas. M Quantum ad tertium nota exemplum in quo cognoscere poteris q̄ est vtile et salubre beatam virginē Mariam in necessitatibus inuocare. Unde legitur in libro de miraculis beate virginis marie. Qd quedam matrona beate virgini deuota proprias proles informādo ad similia edocuit: vt ipsā in suis necessitatibus inuocarēt deuote dicēdo Aue maria etc. Que filiam dissolutam et vagabūdam et saltatricem et dassatricem habuit. Quam ipsa mater pluries correxit: sed parum in ea profecit. quia pater dilexit eam pre ceteris pueris

fuit: eo q̄ pulchra t mundana esset: t emit ei pulchras t pōposas vestes. Que in vna die dñica chorizando fatigata iuit ad quoddaȝ pomerium sedens sub vna arbore volens re focillari. Cui diabolus immediate affuit di cens. Surge veni mecum. Cui illa. Quisnaȝ es tu. Et ille. Ego sum diabolus cuius ꝓpo situm conaris adimplere. arma t rethe no strum ad animas capiendas. Unde modo recipies penas non solum pro tuis peccatis sed etiam pro peccatis omnium quos per or natum corporis tui ad malas concupiscenti as induxisti. Et diabolus statim violenter nitebatur eam rapere. Et illa clamauit di cens: Uirgo maria adiuua me: sicut mater in puericia eaȝ edocuit. Et statim dixit clara voce. Aue maria gratia plena tc̄. Respon dit diabolus dicēs. Maledicta sit que te hāc orationem docuit: quam si non dixisses iusto dei iudicio ad inferni incendium te traxisseȝ: vbi tu cum tuis equalibus penam condignā pro omnibus quos ad peccandū traxisti in uenisses. Que postmodum nunq̄ amplius chorizauit: t vestes pomposas deposuit: t vi tam t mores humiliter emendauit: et beate virgini amplius vsq̄ ad mortem seruiuit. Et sic vitam suam in bono finiuit.

Cōmunis sermo de beata virgine.
Sermo. clxiij.

Ego mater pulchre dilectionis t timoris t agniti onis t sancte spei. Eccl. xxiiij. Sciendum q̄ nemo potest digne laudare beatam virginem Mariā: nisi ipsum dignū faciat ille qui habitauit in vtero eius. Quis enim laudare poterit sufficienter eam que eternum protulit verbum. que suum genuit creatorem. Que nobis dedit mediatoreȝ dei t hominum. Que nobis cibum attulit ange lorum. Unde dicit Petrus damianus. Qua liter eam laudare poterit mortalis hominis verbum: que de se protulit verbuȝ quod ma net in eternuȝ. Que lingua in eius laude in uenitur ydonea. Que illuȝ genuit quem oīa benedicunt. cui t cum tremore seruiunt ele menta. Und̄ etiam Damascenus. Licet mil le ora: mille lingue vociferarentur nec suffice rent: sed nec si omnes lingue hominum con uenirent eam mirificis possent efferre preco nijs. Omnis enim preconij excedit magitu dinem: t omne eloquium ad eius excellentiā insufficiens inuenitur. Und̄ etiam Bernar dus. Utinam mihi tot essent lingue quot sūt stelle celi: t omnes illas possem conuertere ī laudem genitricis dei nec sic satiarer. Et si nullus humanus sermo in eius laude in uenitur ydoneus: non tamen propter hoc ab eius laude cessare debemus: sed quod possumus faciamꝰ. Nam ipsa est mater pul chre dilectionis t timoris tc̄. Ex quo hodie festum. N. beate Marie celebramus que est non solum mater xp̄i: sed etiam mater oīum hominum t dña angelorum: tunc in presen ti sermone quattuor de beata virgine sunt di cenda. Primo per que facta sit mater dñi. Secundo per que facta sit dña angelorum. Tertio per que facta sit mater oīm hominū Quarto dicenda sunt aliqua exempla de be ata virgine: in quibus cognoscere poterimꝰ bonitatem et pietatem virginis marie. ¶ Quantum ad primum sciendum q̄ tria fece runt beatam virginem mariam matrem do mini. Primum est eius castitas. q2 ipsa est speculum virginum. Hoc patet. quia ipsa ha buit triplicem virginitatem. Primo integrā quia in corpore t in aīa. i. Thessa. v. Integer spiritus vester t anima t corpus sine quere la in aduentu dñi nostri iesu xp̄i seruetur. Sunt enim quidam qui non habent inte gritatem corporis: sicut fuit maria magda lena: t heu iam plures sunt in mundo. Un̄ Hierony. Qui immundiciam luxurie perfecte continentie subijcit sanctior dauid existit: for tior sansone. Nam nihil vilius est q̄ a carne vinci: nihil gloriosius q̄ carnem vincere. Alij sunt qui habent integritatem corporis sed non aīe. quia per malam concupiscentiā t consensuȝ aīam maculant. Unde Mat. v Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam iam mechatus est eaȝ in corde suo. Sic intelligitur de tactu illicito t locutōe t corpo ris ornatu tc̄. Und̄ Hiero. Nam mille sunt virgines carne: sed non spiritu: quorū corpꝰ est integrum: sed anima est corrupta. Unde Isido. de sum. bono. Uirgo carne t non men te nullum premium habet in repromissione. Alij sunt qui non habent integritatem spiri tus: qui per mortale peccatum spiritum suū a sponso suo diuidunt: t sic adulterium spiri tuale cōmittunt. Beata autem virgo habuit integritatem in corpore: quia semper corpus suum illibatum seruauit. Et in anima. quia omnem prauum motum t concupiscentiam penitus resecauit. Et in spiritu. quia nunq̄ per aliqd̄ peccatū a deo diuisa fuit. Canti. iiij

Tota pulchra es amica mea etc. Secundo habuit virginitatem exemplarem: quia eius virginitas omnibus virginibus fuit in exemplum. Vnde designata est per amigdalum que inter ceteras arbores primo flores producit. Sic et beata virgo primo inter mulieres votum virginitatis emisit. ps. Adducentur regi virgines post eam etc. Nam ante ipsam virginitas non videbatur esse magni meriti vel honoris: postmodum autem facta est magni meriti. Quia debetur ei fructus centesimus cum coniugatis: corruptis datur tricesimus: et viduis sexagesimus. Et etiam virginitas facta est magni honoris: quia ipsam honorauit christus qui non de coniugata corrupta sed de virgine nasci voluit. Ipsam etiam virginitatem honorant angeli: vt patet in sanctis virginibus. scilicet in agnete: cui angeli vestem preparauerunt: et eius nuditatem texerunt. In cecilia cui angelus coronas de paradiso attulit. Et in beata barbara: cui angelus stolam candidam deportauit: qua nudatum corpus eius texit. Et in beata katherina: quam angeli proprijs manibus sepelierunt in monte synai. Item omnes homines exemplo christi et angelorum honorare debent virgines. Vnde Damasce. li. iiij. A nuptijs abstinentia: angelorum est imitatio. quanto itaque est angelus homine superior: tanto virginitas nuptijs est honorabilior. Quis enim hominum est tam stolidus quod non amet et honoret virginitatem. quam etiam diabolus honorat. Vnde Thobie. iij. legitur quod demon asmodeus virginitatem Sare a septem corruptoribus liberauit: quos singulatim occidit quanto vnusquisque ipsorum ad virginem introiuit. Item patet hoc in beata agnete: cuius virginitatis insidiatorem scilicet prefecti filium diabolus suffocauit. Diabolus ergo velit nolit honorat virgines: sicut victus victrices: et tanquam angelorum sorores: et tanquam christi sponsas. Vnde Bernardus. Fulgida virginitas est gemma virtutum: germana angelorum: lampas ecclesiarum: lux animarum. ipsa calcat libidinem: vincit diabolum: contemnit seculum: deprimit omne periculum. Tertio beata virgo Maria habuit virginitatem transfusam quia in alios castitatem transfudit. Licet enim pulcherrima fuit: tamen a nullo concupisci potuit. Et talem virginitatem sancta Katherina non habuit quamuis virgo esset mente et corpore: tamen maxentius eam concupiuit. Similiter et beata margareta quam olibrius concupiuit. Et beata agnes: quam prefecti filius adamauit: et sic de alijs. ¶ Sed diceres vnde accidit quod nullus inspicientium mariam concupiscere potuit. Respondetur quod hoc accidit principaliter tribus rationibus. Prima ratio: quia taliter se habuit in omnibus verbis et factis et moribus quod nulli dabat occasionem peccandi: sed mouebatur cor cuiuslibet ipsam intuentis ad deuotionem. Secunda ratio est propter luminis claritatem que de eius facie exibat: que homines in admirationem inducebat: et ad deum laudandum de tam nobili creatura. Tertia ratio est quia deus occultabat in ea que poterant esse incitamenta ad libidinem et dedit illam gratiam omnibus eam intuentibus vt non inordinate mouerentur erga eam ad malum sed solum ad bonum. ¶ Secundum quod beatam mariam virginem fecit esse matrem christi est humilitas: vt ipsa fatetur per se. Luce. i. Respexit humilitatem ancille sue. Bernardus. Audeo dicere quod nec marie virginitas sine humilitate placuisset. Propter quod cum per gabrielem dei filius ex ea incarnandus nunciaretur: omnium virtutum oblita et sola humilitate gloriatur dicens. Quia respexit humilitatem ancille sue etc. Vnde etiam Augustinus. Si audeo dicere tunc marie non tantum profuit sua virginitas: quantum eius humilitas. Per eius humilitatem deus est incarnatus peccator liberatus: damnatus saluatus exul reductus: mortuus resuscitatus. Vnde sciendum quod beata virgo maria post christum humillima fuit inter omnes homines et sanctos qui hic in mundo vixerunt. Nam ipsius miranda humilitas apparet in hoc quod licet sanctior sit omnibus in celo et in terra: tamen nunquam legitur de ea in euangelio quod aliquod miraculum attemptauerit facere in presenti vita. De sancto petro legitur Actuum. v. quod vmbra illius sanauit infirmos. Similiter de sancto Johanne euangelista. Qui tunicam suam fecit ponere super mortuos qui occisi fuerunt cum veneno et reuixerunt. Similiter et beatus andreas qui suscitauit quadraginta mortuos qui in aqua interierunt: et sic de alijs sanctis. quamuis enim beata virgo maria magnam compassionem habuit cum tribulatis: que fuit causa incitans eam ad miracula faciendum: tamen humilitas adeo cor ipsius occupabat quod propter humilitatem attemptare non presumpsit. Vnde Bernardus. Merito facta est nouissima prima: que cum esset prima omnium se nouissimam faciebat. Sed queritur cur beata virgo maria debuit esse tam

humilis. Respondetur quod propter tria. Primo ideo quia debuit illum recipere totaliter in se qui est super omnes. ideo humiliari debuit infra omnes. Secundo quia debuit super omnes sanctos et super omnes choros angelorum exaltari tanquam regina celi et domina angelorum. ideo debuit esse humilima. Unde Bernardus. Nunquam super choros angelorum sublimata ascendisses: nisi prius inter omnes homines sublimata descendisses. Unde Ambro. super Beati immaculati. Quanto enim quis est abiectior in hoc seculo: tanto magis exaltabitur in futuro. Tertio quia sicut per superbiam Eve mors intrauit in hunc mundum: Sic econuerso: vita per humilitatem Marie reddita est huic mundo. Et quia contraria contrariis curantur. ideo sicut eua per superbiam voluit se assimilare altissimo deo qui est super omnes. Sic Maria econuerso debuit se humilimam exhibere: vt nobis mortem auferret et vitam donaret: Unde canitur de ea. Mortem quam femina intulit: femina fugauit. Tertium quod fecit eam matrem domini est firmitas fidei. Nam ipsa beata virgo Maria commendata est propter fidem. Luce .i. Beata que credidisti: quoniam perficientur in te: ea que dicta sunt tibi a domino. Ubi Elisabeth mater Johannis baptiste fidei attribuit quod beata virgo Maria christum concipere meruit. Unde Augustinus in libro de virginibus. Beatior fuit Maria percipiendo fidem: quam carnem christi. Nihil enim marie materna propinquitas profuisset: nisi eum felicius corde quam carne gestasset. Pro quo sciendum quod beata virgo Maria habuit fidem firmam: quod patuit in passione christi. quia ceteris apostolis a fide cadentibus ipsa in fide firma permansit. ℞ Quantum ad secundum sciendum quod tria fecerunt beatam virginem Mariam dominam angelorum. Primum est puritas mentis et corporis. Unde Ambrosius. Uirgo erat non solum corpore: sed etiam mente. Pro quo sciendum quod puritas marie non solum precellit puritatem omnium hominum: sed etiam puritatem omnium angelorum. Unde Anselmus. Decebat quidem vt virgo beata ea puritate niteret qua sub deo maior nequit intelligi. Sed queritur quare beata virgo Maria debuit esse tam pura. Respondetur quod propter tria. Primo ideo quia per puritatem venit homo ad similitudinem dei. Sed Maria debuit assimilari deo: et in se recipere speculum sine macula. scilicet filium dei. igitur debuit esse purissima. Secundo quia illud opus. scilicet incarnationis debuit esse totaliter a spiritu sancto: sicut quod dixit angelus ad mariam. Luce .i. Spiritussanctus superueniet in te et virtus altissimi etc. Quanto quis est purior tanto libentius et efficatius spiritussanctus operatur in eo. igitur debuit esse purissima. Tertio quia iesus christus filius dei venit nos per eam reducere ad statum immortalitatis. scilicet angelice puritatis: vbi non nubent neque nubentur: sed erunt sicut angeli dei. igitur etc. Secundum quod fecit eam dominam angelorum fuit ipsius constantia et firmitas voluntatis. Sicut enim angeli semper faciunt voluntatem dei: sic et ipsa facit. Et sicut angeli nunquam ceciderunt nec vnquam peccauerunt: sic et ipsa nunquam peccauit. Pro quo sciendum quod beata virgo peccare non potuit: nec per infirmitatem: nec per ignorantiam nec per maliciam. Omnis enim casus in peccatum fit aliquo istorum trium modorum. Et isti tres modi peccandi inter apostolos inuenti fuerunt. Petrus namque peccauit per infirmitatem humanam. quando scilicet timore mortis christum ter negauit. Paulus per ignorantiam. Unde .i. Thimothe. i. Ignorans feci in incredulitate mea. Judas autem per maliciam affectatam peccauit. quia christus sibi predixit quod male faceret quando dixit: Ue homini per quem filius hominis tradetur. vt sic eum a peruersa voluntate retraheret. Sed ipse infelix iudas non acquieuit: sed christum ex certa malicia tradidit. Sed beata virgo maria cadere non potuit per infirmitatem: quia omnipotentia patris confortata fuit. Nec per ignorantiam: quia sapientia filij illuminata fuit. Nec per maliciam. quia bonitate spiritussancti repleta fuit. ℞ Tertium quod fecit eam dominam angelorum est feruens charitas. Angeli enim semper feruent in charitate dei. Sic et ipsa beata virgo maria inquantum possibile est filium suum super omnia adilexit. Et in signum huius ipsa stabat iuxta crucem ceteris apostolis fugientibus. Unde Can. viij. Fortis est vt mors dilectio. Unde ipsa dicitur mater pulchre dilectionis. Nam ipsa duplicem dilectionem habuit. scilicet quo ad filium et quo ad nos. Ideo in corde virginis Marie tempore passionis christi magna pugna fuit. Pugnabant enim ad inuicem in corde ipsius duo amores: et duo dolores. Duo amores erant amor filij: et amor generis humani. Amor filij nolebat ipsum pati. Amor vero

humanũ generis volebat ipsum mori. Et sic inter istos duos amores magna pugna erat. Similiter in corde marie duo dolores erant scilicet dolor quē habitura erat de morte filij. ⁊ ideo nolebat ipsum pati. ⁊ dolor quē habebat de perditōne generis humani. ideo volebat ipsum mori. Et sic inter istos duos amores ⁊ duos dolores magna pugna erat. Nā primus amor retraxit eam ne filius pateretur. sed secundus amor quem habuit ad nos incitauit eam vt filius moreretur. Et secundus amor superauit primum. quia potius voluit filium pati: ꝙ humanum genus perire. Immo si passio filij sufficiens non fuisset: ipsa cū filio pro nobis crucem ascendisset. ¶ Quantum ad tertium sciendum ꝙ tria fecerunt beatam virginem mariam matrem nostram. Primuȝ est magnitudo misericordie eius. Nam misericordia ipsius ceteris misericordijs est communior ⁊ copiosior. Unde Bernardus. Uirgo beata copiosissima charitate sapientibus ⁊ insipientibus debitricē se fecit. ⁊ omnibus veniam petentibus misericordie sinum aperit. reis obtinet veniam. egris medelaȝ. pusillis corde robur. afflictis consolationem. periclitantibus adiutorium ⁊ liberationem. Secundum quod fecit eā matrem nostram est gratie plenitudo. Nam ipsa stetit in altissimo gradu gratiarum. Altissimum autem in gratijs est habere omnem gratiam. quam gloriatur se habere. Ecclesiasti. xxiiij. In me omnis gratia. Unde Bernardus. Maria ante cōceptionē plena gratia ab angelo nunciatur: vt quia dudum sibi plena nobis fieret superplena. Si enim vasi pleno aliquod corpus immittitur: quantum illud magnum est quod immittitur: tantum necesse est effluere de superpleno: et in eam iam dudum plenam deus eternus dei filius in conceptione in vterum eius immittitur: ideo necesse est vt semper effluat incternum. Unde ipsa dicit. Transite ad me omnes qui concupiscitis me: et a generationibus meis implemini. Et in signū huius tunc beata virgo comparatur collo. quia sicut collum est medium inter caput et corpus: sic et ipsa est mediatrix inter nos ⁊ deum. Item propter eminētiam ⁊ dignitatem. quia sicut post caput collum eminet omnibus mēbris sic ⁊ ipsa post christum eminet omnibus sanctis. Item propter administrationeȝ. Sicut enim a capite mediante collo descendunt omnia nutrimenta corporis: sic a christo per beatam virginem in nos veniunt omnia dona ⁊ beneficia que deus nobis confert. Nam ipsa est dispensatrix gratiarum ⁊ beneficiorū dei. Unde Augustinus. Maria hominibus multum tenetur: quia per eos habet quicq̄d habet. quia si nos peccatores non fuissemus christus de ea carnem non suscepisset. Nos igitur sibi tenemur: quia sumus per ipsam deo reconciliati. ⁊ ipsa nobis tenetur: quia mater nostra ⁊ mater dei est effecta. Unde etiam Bernardus. Intuemini quanto deuotionis affectu a nobis eam voluerit honorari: qui totius boni plenitudinem posuit in mariā vt proinde si quid spei in nobis: si quid gratie: si quid salutis ab ea nouerimus redundare. Tertium quod fecit mariam matrem nostram est nostra miseria ⁊ indigentia ⁊ ipsius potentia. Est enim magna ī potestate super omnes creaturas. ergo nobis data est in adiutorium ⁊ in aduocatam nostram apud filium suū. ¶ Pro quo sciendū ꝙ beata virgo maria aduocat pro nobis tripliciter. Primo sanctitatis merito. Si enī merita aliorū sanctorum ꝓ nobis ad deū intercedunt: multo fortius marie merita que plenitudinē possidet meritorum. Itē si deus vult misereri alicui hoī propter merita alicuius sancti: q̄d tūc faciet ꝓpter merita sanctissime sue matris. Secūdo aduocat ꝓ nobis ardēti desiderio. Desideria enim sanctorum sunt intercessiones pro nobis apud deū. Unde ipsa dicit Canti. i. Dū esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suauitatis. Nardus est quedā herba calida: ⁊ significat eius desideria inflammata que ad deum ascendunt: ⁊ gratū odoreȝ sibi faciunt. Tertio aduocat pietatis signo. Legitur enī in hystoria scholastica ꝙ antipater ydumeus apud imperatorē false accusatus est. At ille erectis vestibus cicatrices vulnerū ostendit que pro imperatore pertulerat dicens. Ego me imperator nolo excusare corā te: sed illa vulnera que sustinui ꝓ te testimonium perhibent de me verum ego diligo te Quod vidēs imperator eū ad gratiam suaȝ recepit. Istum modum aduocādi habet ipse xp̄s ⁊ mater eius apud deum patrem. Unde etiam Bern. O homo securum accessum habes ad deum: vbi mater ante filium ⁊ filius ante patrem ⁊c̄. Pro quo sciendū ꝙ beata virgo maria tantā confidentiā habet de omni re quā petit ꝙ etiam se exaudiri nō dubitat Unde dicit Aug. super Ioh. ꝙ quū in nuptijs dixit Uinū non habent. Et xp̄s rñdit.

Quid mihi ⁊ tibi ē mulier: nondū venit ho
ra mea. Non ꝓpter hoc dubitauit se exaudi
ri: sed confidenter ait ministris. quodcūqꝫ
dixerit vobis facite. Ac si diceret vt ait Au
gustinꝰ. Licꝫ negare videaꝛ qḋ peto: tamen
finaliter filiꝰ nō patieꝛ corā tot hoībꝰ astan
tibus me confundi: vt in mea petitione eru
bescentiā habeā. Firmiter nāqꝫ credenduꝫ
est ꝙ quicquid petierit mater a filio suo: hoc
sibi rn̄deat qḋ Salomon rn̄dit matri sue di
cens. Pete a me mater quod vis: neqꝫ enī
phas est vt auertā faciem meam a te. V
Unde sciendū ꝙ post xp̄m ad nullū sancto
rū tantā ꝯfidentiam habere debemꝰ sicut ad
btām virginē mariā q̄ est mater oīm nr̄m.
Unde Fulbertus. Constat ꝙ maria iustis
et peccatoribꝰ fideliter inuocantibus presto
est ⁊ nunq̄ eis opitulari desistit. Crisostomꝰ
O dulcis virgo: non est phas te posse illum
deserere q̄ suā spem fiducialiter in te ponit.
Unde etiam Bern̄. Ille solus a laude virgi
nis marie taceat: qui eā semel inuocatam in
suis necessitatibus eius auxiliū sibi senserit
defuisse. X Quantum ad quartum no
ta exemplū in quo cognoscere poteris fide
litatē ⁊ bonitatē virginis marie. Un̄ scribit
Uincentiꝰ in speculo hystoriali ꝙ duo nobi
les. s. vir ⁊ vxor erant rome carentes prole.
Qui tandē ieiunijs: oratioībꝰ: ⁊ elemosynis
a deo prolē obtinuerunt: castā vitā deinceps
ducentes. Uir post pauca ꝑegrinaꝛ ⁊ moriꝛ
in ꝑegrinatione. Mulier delicate nutrit in
fantem noctibus singulis a puericia locans
eum secū in lectū. Qui virili etate succeden
te matrē ꝓpriā impregnauit. Que tamen
a ieiunijs: orationibus: ⁊ bonis operibꝰ non
desistebat. Et occultabat se ne quis eam im
pregnatam cognosceret. Adest dies partus
Que cum dolore occulte peperit: ⁊ pre confu
sione humana infantem strangulauit ⁊ eū i
cloacam proiecit. Quā cum diabolus in aīa
sic captiuā teneret nitebatur eā confundere
Unde speciem clerici assumens romā intrat
dicens se notariū in scripturis valde illumi
natū fore. Scire se etiā furta inuenire ⁊ alia
occulta cognoscere. Et hec omnia factis pro
bauit. Nā dyabolus preterita bn̄ cognoscit.
Captaqꝫ oportunitate coram imperatore ⁊
senatu: mirabile inquit est ꝙ roma tota non
est diu consumpta ꝓpter detestabile facinus
in ea perpetratum. Stupent omnes. Dyabo
lus factum narrat: ⁊ mulierē ex nomine de
signat. At illi. Falsum dicis. Hec est enī mu
lier boni testimonij ⁊ laudabilis vite ⁊ spe
culum virtutū. At ille. Sciebam ꝙ non cre
deretis mihi. Uocetur illa ⁊ examineꝛ: si con
fessa ⁊ conuicta fuerit comburatur. Si non
ego cōburar. Uocatur femina ad palacium
omnes assurgūt. ponitur in throno iuxta im
peratorem: qui indicat ei de factis ⁊ dictis
noui prophete: ⁊ ꝙ eam accusaret in quibus
dam q̄ incredibilia viderentur. Jubetur vt
se expurget vel fateatur. At illa ait. Salo
mon docet omnia debere fieri cum consilio:
ideo inducias peto vt pro me responsalē q̄a
mulier sum: procurem. danꝛ inducie. Papā
linū tunc presidē adijt. lachrymis veniam pe
tijt. confessionē cū amaritudine fecit. petens
sibi penitentiā quātācunqꝫ vellet iniungi vt
tantum in anima non periret. Papa ꝯsolaꝛ
flentem: proponens ei negationē petri. peti
magdalene. ⁊ lachrymis vtrisqꝫ dimissū mo
net ne desperet: sed beatā virginē adiutricē
inuocet: dans spem ꝙ per eam modis omni
bus liberaretur. Sed qꝛ breue tēpus habes
dic vnum Pater noster pro omnibus pecca
tis tuis. Confortaꝛ mulier. inuocat virginē
mariā. Die statuta intrat cōsistoriū. Assunt
principes cum imperatore. Mulier ī medio
locatur. notarius vocatur vt accuset ream.
Intuitusqꝫ eaꝫ non cognoscit: dicens nō esse
illam incestuosam. Et imperator. Utiqꝫ illa
est quā ante accusasti. Respondit notarius
Ego nullum malū cognosco in ea. Quomo
do auderem malum loqui de ea cum video
matrem dei circa eam stantem: ⁊ illam pro
tegentē. Ad hanc vocem omnes stupent: ⁊
se signo crucis signāt: ⁊ statim dyabolus dis
paruit. Femina honoratur ab imperatore ⁊
ab omnibus principibus. Et deo ⁊ gloriose
matri sue omnes gratias ⁊ laudes referunt
qui sic saluat sperantes in se.

Qr dies sabbati dedicata est marie vir gini. Sermo. clxiiij.

n Otandum ꝙ sicut
dies dominica dedicata est re
surrectioni: ⁊ sexta feria passioni
sic dies sabbati dedicata est glīose v̄gini ma
rie. ⁊ hoc multiplici ratione. A Prima est
quia passio sanctorū consueuit in aliquo die
celebrari. Beata autē virgo ⁊ si non est pas
sa martyrio carnis: passa tamen fuit marty
rio mentis. Juxta illud Luce. ij. Et tuā ipsius
animam pertransibit gladius. supple dolo
ris. Et istud martyrium fuit in ea continua

tum in tota feria sexta: et in sabbato sequenti. Sexta autem feria dedicata est martyrio filij, et ideo sequēs sabbatum dedicari debuit martyrio matris. Secunda ratio. quia sicut in die sabbati deus requieuit ab omni opere suo: sic christus intrans marie vterum requieuit et venit in eius ventrem et mentem. In nullo enim sancto spiritussanctus plene requiem habuit: nisi in christo et virgine maria qr in alijs sanctis habuit aliquid repugnās saltem peccatum veniale. In xpo autē et virgine maria nihil repugnans inuenit: et ideo perfecte ibi requieuit. Tertia ratio est. quia deus diem sabbati benedixit. Sic beata virgo ab omnibus fuit benedicta. Nam pater elegit eam in filiā: et filius in matrē: et spiritussanctus in sponsam. Et ab angelo est benedicta qui eā salutauit: et a toto mundo qui eā veneratur et laudat. Quarta ratio est. qr sabbatū est mediū inter diē gaudiosum. scilicet diem dominicum et penosum. scilicet sextam feriā. Sic ipsa est mediatrix inter deū et homines. Quinta ratio est. quia in die sabbati tota fides perijt et in sola virgine remāsit: et ideo sibi hec dies merito dedicata fuit.

Sequuntur exēpla

de beata virgine. B Nota exemplū quomodo beata virgo maria iuuat hoīem in vita. Legit in dyalogo Cesarij φ fuit iuuenis quidam cui pater moriens multas diuitias dimiserat: qui intantum studebat torneamentis et vanitatibus huius mundi in vestibus et in equis φ omnia bona sua effudisset: et cuidam militi iuxta se moranti multa vendidisset: et loco pignorum exposuisset. Ille tandem voluit recedere de terra sua. Sed quidam villic⁹ suus videns eum tristem ait. Dñe quare estis tristis. vultis diues fieri. Rñdit. libenter vellē si cū deo possem habere diuitias. Rñdit villicus. Sequimini me et bene erit vobis. Et statim dominus secutus est suū villicū. Qui duxit eū p quoddā nemus in locū palustrē ubi cepit loqui cum dyabolo villicus. Territus dñs φsiuit eū cū quo loqueref. Respondit. Cum dyabolo. Et iuuenis plus timuit. Et ait villicus dyabolo. Adduxi vobis hominem nobilē supplicans vt cū antiquis diuitijs restituatis. Cui dyabol⁹. Si voluerit mihi esse deuotus dabo ei diuitias et honores super omnes cognatos et vicinos suos.

Rñdit villicus. Libenter erit vobis obsequius et fidelis si habuerit ista. Cui dyabolus Oportet eum abrenunciare altissimo. Quod cum iuuenis rēnueret dicit villicus. Quid timetis pferre vnū verbū: dicite abrenuncio. Tandem iuuenis inductus suasu villici abnegauit altissimum. Cui dyabolus. Adhuc opus imperfectū est: etiā abrenūciare debet matri altissimi. Illa est enī que maxima damna nobis infert. Quos enim filius per iusticiā perdit: mater per miam et indulgentiam adducit. Ad qd iuuenis mirū expauit et turbatus supra modū rñdit. Hoc nunφ faciā. Quare inquit villicus. fecistis qd mai⁹ fuit. facite nūc qd min⁹ est. Abnegastis creatorē abnegate nunc et creaturā. Et ille. Nunφ eā negabo et si deberem perpetue mendicare. Et sic imperfecto opere redierunt. In itinere autem venerunt ad quandam ecclesiam semiclausam in quā iuuenis exiliēs de equo intrauit. equum cōmittens villico: et ante ostium autem prostrauit se ante altare beate virginis marie tenentis filium in vlnis: et cepit eam inuocare ex intimo corde. erat autē super altare ibidem ymago ipsius virginis marie puerum iesum in sinu habens. Et ecce meritis ipsius preclarissime stelle maris verus lucifer cepit oriri in corde supradicti adolescentis. Tandem enim ei dñs propter honorē matris quā non negauerat donare dignatus est contritionem: vt pre fletu rugiret. et pre planctu ecclesiam clamoribus impleret. Eadem hora superuenit miles supra dictus qui bona sua in vadio habebat. Et videns ostium ecclesie apertum putans ibi diuina celebrari solus intrauit. inueniensq3 coram altari iuuenem bene sibi notum lachrymantem: et putans φ defleret suam paupertatem. retro quandam columnam secessit latenter rei exitum expectans. Cumq3 instāter inuocaret beatam virginem mariam iuuenis et non auderet inuocare deum altissimum quem negauerat: vtroq3 audiente beate virginis ymago locuta est filio suo quē tenebat in vlnis in hec verba. Dulcissime fili mi miserere huic homini. Puer vero matri nihil respondit: et faciem ab ea auertit. Cumq3 iterum rogaret filium pro homine: puer vertit matri dorsum dicens. Homo iste me negauit: quid ei faciā. Post hec verba ymago beate Marie virginis surrexit. puerum iesum super altare posuit: eiusq3 pedibus prona se prostrauit et ait. Rogo te fili mi vt

propter me dimittas peccatum. Mox infans matrem eleuans respondit illi. Mater nunquam tibi aliquid negare potui: ecce propter te totum dimitto. Surgensque iuuenis exiuit de ecclesia. tristis quidem de culpa: sed hilaris de indulgentia. Exiuit quoque post eum supradictus miles latenter: quasi rem ignoraret quesiuit quare tam humidos oculos haberet. Respondit: de vento est. Et ille. Domine non me lateat causa tristicie vestre. Habeo vnicam filiam si vultis eam ducere in vxorem: omnia vestra vobis cum illa reddam et restituam. Insuper et diuitiarum mearum heredem vos constituam. Ad hec iuuenis letus effectus respondit. Si hoc facere dignaremini plurimum mihi placeret. Reuersus itaque miles ad vxorem suam rem ei per ordinem retulit. consensit illa. Celebrantur nuptie. Iuueni sub nomine dotis omnia bona sua restituuntur. Et iuuenis iste postmodum omnibus diebus vite sue regratiabatur beate marie virgini: et ei fideliter vsque ad mortem seruiuit: quia per eam meruit remissionem peccatorum. Insuper etiam consolationem temporalium bonorum. ¶ Item nota exemplum in quo cognoscere poteris quomodo beata virgo Maria subuenit homini in morte. Quare merito sabbatis diebus gloriosa virgo a quolibet homine deuote est honoranda. Legitur in dyalogo Cesarii quod in vicinia ciuitatis Tridentine silua est in quo latro nominatissimus versabatur: a quo multi depredabantur. Et qui se defendere voluerunt nec potuerunt occidebantur. Hic cum die quadam monachum quendam ordinis predicatorum obuium haberet sperans quod pecuniam haberet et pertraret: ait Nisi voluntarie me sequaris occidam te. Quem cum monachus sequeretur et quereret in via quis esset vel quid operis haberet: respondit Ego sum ille famosus latro nomen suum exprimens. Cui cum monachus diceret. Iam incipitis canescere et non timetis periculum anime vestre. Respondit: non plus quam pecus. et tacuit monachus. Veniens autem in speluncam illius ait intra se. si possem hunc hominem peruertere: magnum prestarem deo obsequium. Dixitque ad latronem. Si licet mihi aliquid interrogare vos. Respondit ille: licet. Monachus subiunxit: qualis extitit vita vestra a principio. Respondit ille: pessima. Quum puer eram cum omnibus sociis meis contendebam. factus adolescens furtis operam dedi. deinde in virum proficiens latrocinia exercui in quibus adeo profeci: vt hodie caput et magister sim omnium latronum huius prouincie. Ad quem monachus. Nunquid non timetis penas eternas huiusmodi operibus preparatas. Dicente illo. De anima mihi nulla questio est: quia perdita est. Monachus respondit. Quid si possem vobis ostendere viam salutis: velletis mihi acquiescere an non. Ait latro. etiam consentirem. Et ille. Ieiunate vnum diem in ebdomada in honore sancte dei genitricis: et nullum eodem die ledatis et sciatis pro certo quod gratiam apud filium eius obtinebitis. Respondit latro. Hoc reuera faciam et etiam voueo quod nihil eodem die comedam: nullum depredabo: nullum ledam. Elegitque diem sabbati nihil in illo mali operans. immo plurimos de sociorum manibus depredandos siue occidendos ad honorem beate marie virginis eripuit. Eodem tempore tridentum per circuitum ab hostibus infestabatur et exeuntes satellites ciuitatis cum hostes die sabbati insequerentur iam dictum latronem inermem propter sabbatum cum ceteris ceperunt. et cum esset fortissimus non se defendebat. cum caperetur non se excusabat. nec loqui voluit interrogatus cum duceretur. Veniensque in ciuitatem mox vt cognitus est: patibulo adiudicatus est. Nutu tamen vt creditur beate virginis Marie super pulchritudine corporis eius iudices moti in hoc conuenerunt vt prouincia abiurata viueret. Quod cum ille abnueret et diceret non faciam. Melius est enim vt hic peccata mea luam quam in futuro Responderunt. Sine tamen vt decolleris. Non curo inquit qualis sit pena: dummodo occidar. Et illi. Vis inquiunt vt tibi vocetur sacerdos. Respondit. Non est necesse. Omnes enim christiani estis omnibus vobis peccata mea que vnquam in hac presenti vita commisi confiteor. Quod cum fecisset cum magna contritione: nihil vnquam boni se fecisse testabatur: preter illud scilicet ieiunium quod a monacho didicerat. Sicque ille extra ciuitatem ductus decollatus est. et in eodem loco sepultus. Nocte vero eadem vigiles portarum circa eius tumulum luminaria celitus scilicet emissa viderunt. Quinque enim matrone corpus eius effodientes et caput corpori adaptantes posuerunt in feretro mire texture purpura superposita. Ex quibus quattuor singulas candelas ardentes in manibus habentes: per quattuor partes feretrum tollentes. Quintaque clarissima erat omnium cum candela sequente ad portam ciuitatis

vsqꝫ venerunt: corpus ibi deponentes. Custodes itaqꝫ ista videntes timuerunt putantes esse fantasma. quibus vna illarum dicebat. Dicite episcopo vestro vt capellanũ meũ a vobis recollatum in tali loco ecclesie honorifice ꝛ reuerenter sepeliat. Minas addens si negligeret: ꝛ nominauit se esse Mariam. Mane autem cum hec episcopo nunciata essent episcopus cũ clero ꝛ populo exiens purpuram deposuit caput precisum corpori vnitum videns expauit: texturamqꝫ purpureã humanum artificium excedentem admirãs relatis credidit. Hominemqꝫ cum timore et honore maximo nõ vt latronem: sed vt christi martyrem in loco designato sepeliuit. Ab illo ergo tempore vsqꝫ hodie vix aliqs adultus inuenitur in illa prouincia qui eius exẽplo diem sabbati in honorẽ nostre domine non ieiunet. ❡ Nota aliud exemplum de beata virgine Maria in quo cognoscere poteris quomodo subuenit homini quandoqꝫ etiam post mortem. Fuit in britannia iuuenis quidã nobilis: qui ꝗuis seculo totus deditus: tamen btẽ virgini fuit deuotus in hoc ꝙ ei singulis diebus quinquagenas salutatiões persoluit. Qui infirmatus ad extrema perductus est. Cumqꝫ diu iacuisset mortuus reuixit. Et mulieri assidenti sibi clamans dixit. cito voca sacerdotẽ. Sacerdote adueniẽte corã oib⁹ confitebatur dicens. Ego fui raptus ad tribunal xpi: ꝛ cũ in tribus maxime accusarer a demonibus: ꝛ ferri deberet sñia contra me pijssima mater xpi rogauit filiũ suũ vt ad corpus redirem locũ penitentie susceptu: quod ꝛ factum est. Unum de peccatis erat ꝙ decimas ex agris meis et bonis sacerdoti subtraxi. Secundum ꝙ pisces cum socijs meis religiosis personis furatus fui. Tertium ꝙ segetes pauperum cum canibus venaticis conculcaueram. Ad hoc rustici ab eo dammum passi dixerunt. Cur debuistis dñe pro his damnari: cum vobis hec puro corde dimisimus. At ille. Uestra remissio non sufficit mihi ad salutem. quia ditior erã ad soluendum ꝙ̃ vos ad relaxandum. Hec dicens iussit damna restitui: ꝛ sic decessit. ❡ Aliud exemplum de beata virgine Maria in quo cognoscere poteris quomodo peccatores ꝛ mali homines conuertuntur: ꝛ boni erunt per merita gloriose viginis marie. Fuit quidã vir nobilis: sed tyrannus totus erga suos ꝛ alienos. Ita vt oẽs de eo vindictã peterent a deo. Et hunc cõtigit infirmari ad mortẽ. Qui aduocans episcopum loci illius pure confessus est. A quo petiuit vt sibi sanitatem impetraret a deo. prestito tamen prius iuramento ꝙ de cetero neminem lederet. Quo conualescente ãplius indifferenter omnes lesit. ita vt non solum ei sed etiã episcopo omnes maledicerent. Post hec iterũ infirmatus est: ꝛ oppressus igne sacro sicut prius: vt oĩa ei⁹ mẽbra arderent: ita vt de vita desperaret. Uocauit iterũ epm̃ pmittẽs satisfactionẽ de iuramento nõ seruato: vt iterũ ꝓ eo oraret vt sanus fieret. qui rẽnuit recedens cũ indignatione. Appropinquante aũt morte clamauit ꝛ respexit in celũ ꝛ vidit in aere pendẽtem filiũ dei in cruce: ꝛ matrẽ suã sibi astantem ꝛ orantem pro eo. At Jesus ait. Mater non possum facere. ecce enĩ rursum crucifixit me. Et ostẽdit ei cicatrices sanguineas. Quo viso peccator ingemuit exclamans voce magna. O bone Jesu si te crucifixi peccatis meis. matrem tuam tamen semper honoraui. Jeiunauerat enim omĩ sabbato ad honorem beate virginis marie. Cumqꝫ sic clamaret audiuit vocem iesu dicentem matri orãti Ecce mater dedi eum tibi: ꝛ sanatus est. qui postmodũ venditis omnibus bonis suis restituit ablata. ꝛ ingressus claustrum deo seruiuit ꝛ beate virgini marie vsqꝫ ad finem vite sue. ❡ Aliud exemplum de quodam rustico qui damnatus fuisset nisi beata virgo maria sibi subuenisset. Erat vir quidam secularis rurali operi deditus: ꝛ alijs mundanis studijs occupatus. Qui cum multis prauis actibus esset intentus: etiam dum terram suam exararet quantũ poterat terrã vicinis suis subripiebat ꝛ metas suas transgrediẽs iugeribus suis terrã aliorũ furtim sociabat. Hic tamen sanctam dei genitricem mariam in mente habebat: ꝛ plerũqꝫ deuote eam salutabat. Iste ergo cũ esset defunctus cõuenerunt demones animã eius rapere cõfidẽtes: Affuerunt etiã angeli qui cũ proferrent pauca ab eo facta bona: ceperunt demones contra eum proferre innumerabilia mala. Cumqꝫ ob hoc exultantes putarẽt se vicisse: vnus intulit ex angelis ꝙ cum magna deuotione solitus erat salutare dei genitricem virginẽ mariam. Hoc audientes spiritus maligni ꝛ immundi relicta hominis anima recesserunt cõfusi ab ea. Sicqꝫ aĩa illa erepta ab aduersariorum potestate perpetuã damnationem euasit. Largiente deo ꝑ merita gloriose sancte dei genitricis virginis marie. Et postmo

dū omnibus quibus damna intulit auferen
do bona ipsorum plene satisfecit: ⁊ omnia in
iusta restituit. Et sic postmodū vitā in bono
finiuit. ¶ Aliud exemplū de gloriosa vir
gine maria. In quodam cenobio erat mona
chus secretarij officio fungens. Hic erat val
de lubricus: ⁊ demoniacho instinctu aliquo-
tiens libidinis vrebatur estubus: ⁊ tamen ge
nitricē dei non modice diligebat. Et quotiēs
pertrāsibat altare eius dicebat. Aue maria
gratia plena ⁊c. Sicqȝ eam cum reuerentia
salutabat. Adiacebat aūt ipsi cenobio fluuiꝰ
quidā: quē predictus frater pertransibat qn̄
ad explendā concupiscentiā suam pergebat.
Quadā igitur nocte volens ire ad scelus as
suetū corā altari vt solitꝰ erat sanctā mariā
salutauit. Ac deinceps ecclesie ianuā aperiēs
ad predictū fluuiū peruenit. quē dū transire
vellet a dyabolo impulsus in eundē cecidit.
Et mox dimersus ibidē interijt. Cuius aīaȝ
mox rapuit multitudo demonū cupientes eā
deferre in baratrū. Sed pietate dei affuerūt
ibi etiā angeli si possent illi aliquid ferre sola
cij. Quibus venientibus dixerunt demones
verbis contumacibus. Ut quid huc aduent
stis. Nihil in hac anima habetis: quoniā p-
pter mala opera que gessit cōcessa est nobis.
Ad hec tristes valde sancti angeli dum non
sufficienter haberent quod proferrent boni
operis. Ecce subito aduenit sancta dei geni-
trix maria: ⁊ liberali auctoritate dixit demo-
nibus illis. Cur o nequissimi spiritus hanc
aīaȝ rapuistis. Rn̄derunt. Quia inuenimꝰ
eā consummasse vitā in operibus malis. At
illa. Falsa sunt inquit que profertis. Scio ei
quia nunq̄ȝ aliquo pergens: nisi me primū sa
lutando a me licentiaȝ accipiebat: ⁊ rediens
hec similiter agebat. Quod si dixeritis quia
vim facimus vobis: ecce ponamus ī iudicio
summi regis. Cūqȝ ex his altercarentur int̄
se placuit altissimo dn̄o pro meritis sue san-
cte matris vt anima fratris rediret ad corpꝰ
quatenus penitentiā ageret de peccatis. In
terea aduenerat tempus quo fratres ad cā
tandos hymnos conuocarentur. Et dū mo
ra fieret ad pulsandas matutinas: surgētes
aliqui de fratribus secretariū predictū que-
sierunt: ⁊ eū immersum in aqua reperierunt
Cuius corpus ex aqua trahentes miraban
tur cogitantes qua occasione hoc ei ꝯtigisset
Cūqȝ opināntes plurima inter se sermocina-
rentur mirū in modū ecce ille frater surgēs
a morte inter eos astitit viuꝰ ⁊ narrauit fra

tribus que contigerant sibi: ⁊ quomodo eua
serat succurrente dei genitrice. Post hec nō
solū illud vitiū per quod delectari solebat de
seruit: sed etiā deo ⁊ sancte eiꝰ genitrici fer-
uentius seruiuit: ⁊ sanctis actibus vitā con
summans aīam in pace reddidit. ¶ Exē-
plū aliud. Quidā clericus in carthaginensiū
vrbe degebat: qui erat leuis moribus: secula
ris deditꝰ: carnalibus desiderijs etiā vltra
modū subiectus. Hic tn̄ sanctā dei genitricē
frequenter in memoria habebat: ⁊ etiam se-
pissime salutatōne angelica salutabat. Qui
dū vt fertur ab inimicis esset peremptꝰ sciē-
tes eū satis irreligiosam vitā duxisse: decreue
runt eū extra cemiteriū sepeliri deberi. qd̄ ⁊
ita fecerūt extra atriū non vt talē decebat vi
rū tumulantes. Et dū illic per triginta dies
iacuisset: sancta maria virgo virginū illiꝰ mi
serta apparuit cuidā clerico dicens ei talia.
Cur ita egistis erga meū cancellariū: vt po
neretis eū extra cemiteriū vestrū. Cui inter
roganti quis esset ille eiꝰ cancellariꝰ: sancta
virgo dixit. Ille qui ante triginta dies a vo-
bis extra cemiteriū est tumulatus. Naȝ mihi
deuotissime seruiebat ⁊ coraȝ meo altari me
sepissime salutabat. Citiꝰ ergo ite ⁊ corpꝰ eiꝰ
de indecenti loco auferentes in atrio ponite
Hec dū ille narraret cūcti vehemēter admi-
rati sunt: tumulūqȝ eius aperuerūt ⁊ florem
pulcherrimū in eius ore inuenerūt: ⁊ linguā
eius integrā ⁊ sanā: ⁊ quasi ad laudē dei pa
ratā. Intellexerunt itaqȝ cuncti qui aderant
quia dei genitrici ex suo ore fecerat seruitiuȝ
quod sibi fuisset placitū: ⁊ delato corpore eiꝰ
ad cemiteriū cū dei laude illud decenter sepe
lierūt. Quod nō solū pro illo: sed etiā pro no
bis sanctā mariā fecisse credimꝰ: quatenus
⁊ nos hec audiētes accendamur in dei ⁊ eiꝰ
amore. ¶ Exemplū aliud. Alter quoqȝ cle
ricus quidā in quodā loco ꝯmorabatur qui
⁊ ipse deo ⁊ eius alme genitrici satis erat de
uotus: qui inter cetera actuum bonorum stu
dia quibus eidem sancte virgini placere cu-
rabat. Hanc antiphonā in eius laudē mēte
deuota cantabat. Gaude dei virgo genitrix
immaculata: gaude que genuisti eterni lumi
nis claritatem: gaude que gaudiū ab ange-
lo suscepisti. tu sola mater innupta. te laudat
omnis creatura: genitricem lucis: sis pro no
bis quesumus pia interuentrix. Hic ergo cū
languore correptus ad extrema peruenisset
cepit anxiari ⁊ pauore magno perturbari.
Cui apparens sancta virgo Maria dixit ei,

Cur tanto timore trepidas: qui totiens mihi gaudiū annunciasti. Ne paueas quoniaz nihil mali patieris: sed gaudij quod mihi p̄cinebas amodo particeps eris. Audiēs hec ille putabat se sanitati restitutū: ꝛ dū se cum leticia erigere vellet: aīa eius a corpore egrediens petijt paradisi gaudium. vbi sicut promiserat ei sancta dei genitrix letabitur per eterna secula. Ergo pensandum est quantū debeat mente retineri que sibi seruientibus non desinit auxiliari.

Expliciunt sermones collecti ex diuersis sanctorum dictis ꝛ ex pluribus libris: qui intitulantur sermones Discipuli. Quia ī istis sermonibus non subtilia per modum magistri: sed simplicia per modum discipuli conscripsi ꝛ collegi: sicut in principio huius libri scilicet in primo sermone in prima dominica aduentus premisi. ꝛ si quid ī presentibus sermonibus minꝰ bene posui: in hoc me correctioni sancte matris ecclesie ꝛ cuilibet charitatiuo correctori subijcio: ꝛ offero ad emendam. Amen.

Sermones discipuli de sanctis cum promptuario exemploꝝ ⁊ miraculis beate virginis.

Tabula sermonū discipuli de sanctis.

Prologus in sermones discipuli de sanctis per circulū anni incipit.

Laudate dominū in sanctis eius. ps. cl.

Rogat⁹ vt post collecturā sermonū discipuli de tēpore aliquā collecturā facerē d sctis p circulū anni: phui assensum fratrum a charitate cōuict⁹. Et quia a pluribus doctoribus solennib⁹ plures cōpilati sunt smones pleniores i sententijs ⁊ cultiores in verbis: tamen q² simplicib⁹ pdicatorib⁹ quādoq₃ pl⁹ placet studere ⁊ pdicare simplicia: q̄ pfunda. Ideirco de quolibz sancto vel sancta quoꝝ festa mater ecclesia festiue celebrat intendo vnū sermonē vel quandoq₃ duos colligere ex diuersis libris ⁊ scripturis doctoꝝ catholicoꝝ ad honorē sancte ⁊ benedicte trinitatis ⁊ gloriose virginis marie matris dñi nr̄i iesu xp̄i ⁊ beati dñici p̄ris nr̄i: diuidēdo eundem sermonē cōiter in tres partes. Prima pars erit de dignitate ⁊ priuilegijs istius sancti: vl istoꝝ sanctoꝝ ⁊ sanctaꝝ. Secūda ps pncipalis erit p informatione hoim simplicium: ⁊ specialiter ad emendationē sue vite. Tertia ps erit de miraculis isti⁹ sancti aut illoꝝ sanctoꝝ vel sanctaꝝ. Et q² sicut egregius doctor noster sanctus Thomas de aquino dicit q̄ nulla actio sit pfecta siue meritoria: nisi fuerit per grām dei illuminata. Igit̄ p grā diuina impetrāda ad gloriosā virginē dei genitricē recurramus: ⁊ ad btm̄ dñicū patrē nostrū: sanctum quoq₃ franciscū: ⁊ ad oēs sctōs dei: vt ipi apud deū miam exorare dignētur: q̄ atenus p̄sens opusculū dñs noster iesus xp̄us ad laudē ⁊ honorē suū dirigat ⁊ ad legentiū vtilitatē: ac oīū alioꝝ fideliū cōuātat: ⁊ mihi ad meritū puenire ɔcedat: Qd̄ nobis p̄stare dignet̄ dñs noster iesus xp̄s marie fili⁹. Amē

Primus sermo generalis de sanctis.

Vide in principio sermonū discipuli de sanctis pmo intēdo cōem sermonē ponere pdicabilē in quocūq₃ festo alicui⁹ sctī vel sanctoꝝ. In eodē cōi smone tria sunt dicenda. Primo quare festa sanctoꝝ celebrantur ab ecclesia. Secūdo ponēde sunt aliq̄ q̄stiones de veneratiōe sanctorum. Tertio de imaginib⁹ sanctoꝝ q̄ pinguntur vel sculpūtur in ecclesia. Quantū ad primā partē illi⁹ sermonis est sciendū q̄ festa sanctoꝝ triplici de causa celebrātur ab ecclesia. Prima causa ppter honorē diuine maiestatis: q² deum in sanctis honoram⁹ qui eos sanctificauit: ⁊ eternaliter in sua glīa felicitauit. Olim enī deus gloriosus in seipo solūmodo honorabat. nūc autē honoratur non solū in seipso sed etiā in oib⁹ sanctis suis cōiunctim vel diuisim quos sic solēniter dignificauit in vita ⁊ in morte et post mortē: vt p₃ in diuersis legēdis sanctoꝝ ⁊ sanctaꝝ. Secūda causa est ppter dignitatē sanctoꝝ: quia ipsi sunt amici dei. Joh. xv. Jam non dicam vos seruos: s; amicos: quia quecunq₃ audiui a patre meo nota feci vob. Etiam sancti sunt filij dei. Joh. i. Dedit eis potestatē filios dei fieri: ⁊ p cōsequēs sunt heredes dei. Roman. viij. Si autē filij ⁊ heredes. Insuper sunt reges ⁊ regine. Unde de quolibet sancto dicitur ps. xx. Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Unde etiam Luce. xij. Nolite timere pusillus grex. quoniam complacuit patri vestro dare vob regnū. Et hoc p₃ quia iam possident regnū celoꝝ: ⁊ post resurrectionē cum anima reunita fuerit corpori: tunc pariter possidebūt eterna regna. Juxta illud Mathei. xxv. Uenite benedicti patris mei possidete regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. Tertia causa est ppt̄ nosmetipos. quia ieiunamus vigilias: ⁊ festa sanctorū celebramus: vt ipsi sancti intercedant pro nobis ad dominum deum. Similiter triplici de causa ieiunamus vigilias beate Marie virginis ⁊ aliorum sanctorū. Prima causa est vt deuotio nostra augeatur. quia per ieiunia efficimur aptiores vt festum sequens deuotius celebrem⁹. Un̄ Josue. vij. Sanctificami in crastinum. Unde etiam beatus Augu. Jeiuniū purgat mentem: subleuat sensum: carnem spiritui subijcit cor contritum facit ⁊ humiliatum: qd̄ deus non spernit. Secunda causa est vt mens nostra exemplariter instruatur: videlicet sicut ipsi sancti per tribulationes ⁊ passiones solum peruenire potuerūt ad hoc q̄ per nos solēniter colunt in ecclesia: ⁊ q̄ iam letantur ⁊ eternaliter regnāt cum xp̄o. ita ⁊ nos ad celestem patriam peruenire non possum⁹ nisi per vigilias: labores ⁊ tribulationes. Unde Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celoꝝ. Und̄ etiā Gre. super Ezech. Si dulcia q̄rim⁹: necesse est vt amara toleremus. Tertia cā est vt ipi p merita ⁊ p̄ces eoꝝ impetrēt nob vt ad eoꝝ societatē puenire valeam⁹: ⁊ cū eis feliciter et

eternaliter regnare. Quantū ad secundā partem illi⁹ sermonis q̄ritur an nr̄as ōrones possum⁹ ad sanctos dirigere: rogando eos vt orent pro nobis. R̄ndetur s̄m sanctum Tho. iiij. sen. xv. dist. q̄ sic. Nā illō qd̄ orādo petim⁹ est beata vita vt dicit beatus Augu. q̄r oīa illa q̄ petim⁹ non petim⁹ nisi s̄m q̄ ad beatā vitā ordinant̄. vitā āt beatā sol⁹ de⁹ p̄t dare. sancti vero p̄nt nobis coop̄ari p̄ preces suas ꝛ merita vt nobis detur. Oratio igit̄ ꝓprie ꝛ directe fit ad solū deū: a quo expecta m⁹ qd̄ orādo petim⁹. Fit etiā ōro ad sctōs vl' dep̄catio: vt eoꝝ p̄cib⁹ ꝛ meritis vitā beatā obtineam⁹. Igit̄ dr̄ Job. v. Ad aliquē sctōꝝ cōuertere. Ergo cū volum⁹ deū orare debe= mus ad deū cōuerti vt orent ꝓ nobis: Item sciendū q̄ sol⁹ de⁹ adorandus est tanq̄ lar= gitor oīm bonoꝝ. Vn̄ ps. Miserere mei de⁹ ꝛc. Sz sancti adorandi ꝛ inuocādi sūt tanq̄ mediatores ꝛ intercessores nr̄i: vt nob a deo impetrent qd̄ petim⁹ aut quod desideramus q̄n dicim⁹: sancta Maria: ora ꝓ nobis. sancte petre: ora pro nobis. ꝛ sic de alijs. Secūdo q̄ritur vtrū maior sanct⁹ sit pl⁹ honorandus q̄ minor sanctus. R̄ndetur s̄m Thomā de aq̄no q̄uis superiores sancti sint deo magis accepti: vtile tn̄ ē q̄nq̧ minores exorare sctōs. Et hoc ꝓpt̄ tria. Primo q̄r aliqs hō q̄nq̧ h̄z maiorē deuotionē ad minorē sctm̄ q̄ ad ma iorem. Nam effect⁹ ōronis est maxime ex de= uotione. Secundo ideo q̄r q̄busdā sanctis in aliquib⁹ dat⁹ est precipuus effectus ꝛ cura. sicut sctō anthonio q̄ dr̄ liberare ab igne in= fernali ip̄m deuote inuocātes. Tertio vt oī= bus sanctis exhibeat̄ honor a nobis. Vn̄ di cit beat⁹ Tho. q̄ aliq̄n contingit ōronē infe rioris ꝛ minoris sancti efficatiorē esse q̄ ma ioris. Tum q̄r deuoti⁹ imploratr̄. tum etiā q̄r deus sanctitatē ei⁹ vult clari⁹ declarare. Ter tio querit̄ vtrū sancti in celo cognoscant ora tiones nr̄as. R̄ndetur s̄m Tho. sancti i ver bo vidēt ꝛ cognoscūt nr̄as ōroes. q̄r i verbo vident q̄cq̄d p̄tinet ad gloriā ꝛ laudē eoꝝ. Hec aūt p̄tinet ad gloriā eoꝝ q̄ orant̄ ꝛ q̄ nos iuuare p̄nt. Et sic cognoscūt aliqs cogita tiones cordiū hūanoꝝ: ꝛ hoc in verbo. s. vo= ta ꝛ deuotiones hoīm q̄ ad eoꝝ auxiliū con= fugiunt vel aliquo alio modo quo deus vult eis reuelare: ꝛ s̄m q̄ pōt ꝛ placet. Quarto q̄rit̄ et q̄ scti cognoscāt ōroes nr̄as vtrū ipsi orent ꝓ nobis. R̄ndet̄ s̄m Bonauen. q̄ sc̄i orant ꝓ nob triplici de cā. Primo ꝓpt̄ nostrā necessitatē. q̄r indigem⁹ p̄ alios releuari. Se

cundo ꝓpter dei volūtatē. q̄r vult vt mēbra sp̄ualia mutuo se ament ꝛ iuuēt. Ipsi enī sci= unt dei voluntatē ꝛ in oīb⁹ eā implent. ꝛ nos eoꝝ sum⁹ mēbra: ꝛ ideo solliciti sūt nos adiu uare. Tertio ꝓpt̄ charitatē ꝛ affectū magnū quē h̄nt ad salutē nostrā. Nūq̄ enī aliq̄ mat̄ intantū dilexit filiū suū sicut ipi angeli ꝛ sc̄i in celo diligūt nos. Nec vnq̄ parētes in p̄nti vita tā ardent̄ affectabūt bonū ꝛ honorē su is pueris sicut sancti in celo affectāt nobis. Quinto q̄ritur ex quo sanctitā fidelit̄ orāt ꝓ nobis an sp̄ a dn̄o ꝓ nob in suis petitiōib⁹ ex audiant̄. R̄ndet̄ q̄ sic. q̄r nō orāt nisi ꝓ eis in quib⁹ se cognoscūt velle ꝛ posse exaudiri a deo. q̄r volūtas eoꝝ ē ꝯformis volūtati diui ne: sic q̄ nunq̄ petūt nec q̄cq̄ faciūt qd̄ sit con tra volūtatē dei. Ex quib⁹ iaz dictis p̄z error illoꝝ q̄ diffinitiue credūt ꝛ firmit̄ tenent q̄ q̄ hoc seruitiū vel illud fecerit isti sancto vl' illi sc q̄ sibi h̄ faciat. s. q̄ tpale aliqd̄ donet̄: vel q̄ ab ista infirmitate vel tribulationē libere tur. q̄r pōt eē q̄ de⁹ vult q̄ illo bono tpali ca reas: vel q̄ illā infirmitatē vel tribulationē sustineas ꝓ p̄ctis tuis ꝛ ꝓpt̄ salutē tuā. ꝛ sic sancti nullo mō orant ꝓ te qd̄ sit tibi impedi mentuz salutis tue. q̄r fortassis talis infirmi tas aut paup̄tas est tibi causa salutis ꝛ p̄ser uat te a p̄ctis. Vn̄ Hugo. li. iij. de arra aīe. Quosdā de⁹ p̄sciens multa peccare posse: fla gellat eos infirmitate corporis: aut paup̄tate: vel alia q̄cūq̧ tribulatione ne peccent: vt eis vtilius sit frangi languorib⁹ ad salutē q̄ re= manere incolumes ad dānationē. Ergo cuz qs infirmat̄ aut p̄ paup̄tatē affligit̄: aut cuz puer alicui⁹ infirmat̄: ꝛ cū inuocat sanctos: dz deo ꝛ sctis cōmittere si sit ꝓ salute: vt ꝛ de= us illos sctōs ꝛ ip̄z exaudiat. q̄r fortassis in= firmitas ꝛ tribulatio est sibi cā salutis. Nam si sctūs paul⁹ stimulū carnis nō habuisset: nun q̄ saluat⁹ fuisset: dicēte sibi dn̄o. Paule sufficit tibi gr̄a mea. Vel q̄r fortassis talis demeruit q̄ scs puer suus infirmat̄. Nā tpaliter pueri q̄nq̧ puniunt̄ ꝓpt̄ p̄ctā parentū: s̄ nō eternaa liter. Et de hoc dr̄ i decre. Punit̄ qs ꝓ alio a deo tpaliter: s̄ eternalit̄ null⁹. Aia enī que peccauerit ip̄a morient̄. xxiiij. q. iij. si habet. Sz tn̄ bona ꝛ firma spes ē habēda ad suffragia sctōꝝ q̄ tibi hoc qd̄ postulas ab eis impetret̄ a deo ꝛ bn̄ impetrare p̄nt a deo si saluti tue ꝓ derit ꝛ diuine voluntati placuerit. Et ergo s̄m Tho. iij. pte. q. xxv. arti. vi. Sanctos dei in veneratione h̄re debemus tanq̄ membra xp̄i ꝛ dei filios ꝛ amicos ꝛ itercessores nr̄os

⁊ ideo reliquias ⁊ corpa coꝝ que fuerunt tẽpla ⁊ organa spũssancti in eis habitantis et operantis deꝰ honorat in coꝝ presentia miracula faciendo. Unde si qs ↄtra eandẽ sententiã crediderit: nõ xp̃ianꝰ ſ̃ hereticus ẽ habendus. Et ideo circa reliquias sanctorum queritur: vtrum reliquias sanctorum liceat portare circa collũ. R̃ñdet̃ ſm Tho.ij.ij.q.xcvi. Si reliq̃e sanctoꝝ portant̃ ex fiducia dei ⁊ sanctoꝝ quoꝝ sunt reliq̃e nõ est illicitũ. Si aũt circa hec attenderet̃ aliq̃d aliud vanum puta ꝙ vas in quo sunt esset triangulare. ⁊ hmõi q̃ð nõ ꝑtinet ad honorẽ dei siue reuerentiã sanctoꝝ: sic esset supstitiosum ⁊ illicitũ. Querit̃ ↄsequent̃ vtrũ reliquie sanctoꝝ possunt furtiue subtrahi vt honorabiliꝰ reponãtur. R̃ñdet̃ ſm Guil. ꝙ nõ: ⁊ ratio est. Nã sacrilegiũ est quotiensciq; sacrũ de sacro aufertur. xvij.q.iiij. Quisq̃s. Querit̃ etiã vtrũ liceat reliq̃as sanctorum emere vel vendere R̃ñdet Ray. ꝙ nõ. q2 ibi symonia cõmittit̃ ⁊ ideo nõ dꝫ fieri. Quantũ ad tertiã partem illius ſmonis sciendũ ꝙ nõ solũ sancti ⁊ reliquie sanctoꝝ sunt honorãde: imo etiã imagines sanctoꝝ sunt venerãde. Uñ in decre. dr̃ Imagines sanctoꝝ nõ sunt cõtemnẽde: ſ̃ venerãde. de cõse. dis.iij. Uenerabiles. Querit̃ circa istã materiã vtrũ sine idolatria possumus imagines adorare sanctoꝝ. R̃ñdet̃ ꝙ imago duplicit̃ põt considerari. Uno modo ꝓut est res quedã: puta lignũ sculptũ vel pictũ. ⁊ sic adoremꝰ imaginẽ nequaq̃. q2 hoc esset idolatria. Alio mõ cõsiderat̃ vt est signũ alicuiꝰ rei. Et q2 idẽ ẽ motꝰ quo qs fert̃ i imaginẽ ⁊ in ipaꝫ rem in q̃ptũ est signũ. Ideo etiam est eadẽ adoratio qua veneramur ipam imaginẽ ⁊ ipam rem cuiꝰ est imago. Unde ⁊ de hoc hr̃ in decre. Non imaginũ pictura est adoranda: ſ̃ res p ipam repñtata. de conse. di.iij. Uenerabiles. Ex iam dict̃ pꝫ ꝙ heretici isti errant q̃ imagines destruunt ⁊ dehonestant. Nam a ꝑncipio xp̃ianitatis imagines fuerũt inuente ⁊ picture. Uñ ipe xp̃s saluator nr̃ ꝓ salute nr̃a iturꝰ in mortẽ impressit faciẽ suã in vnũ pannũ q̃ vocat̃ pannꝰ veronice. ⁊ sanctus Lucas euangelista sculpsit imaginẽ crucifixi ⁊ v̾ginis gloriose q̃ adhuc in hodiernũ diem habet̃ Rome. q2 imagines sanctoꝝ ⁊ picture sũt libri laicoꝝ ⁊ scripture vt hr̃ de cõse. di.iij. platũ. Ergo bonũ est ⁊ salubre hr̃e imaginẽ crucifixi aut etiam beate marie v̾ginis ac alioꝝ sctõꝝ i domibꝰ ꝓprijs vel in stuba aut in camera: aut circa lectum: vt ex hoc hõ reuocet ad memoriã dñm nr̃m iesum xp̃m ⁊ btãm virginẽ ⁊ alios sanctos qñ videt cũ deuotione imagines ipoꝝ. Sed oppositũ faciũt q̃ depingunt sibi in domibus corizantes: bibulos ⁊ venatores cuꝫ aïbꝰ ⁊ cũ canibꝰ ⁊ hmõi vanitatibꝰ. ⁊ in hoc ostendunt se plꝰ inclinatos esse ad mundũ q̃ ad deũ. q2 quod hõ diligit hoc libent̃ videt: ⁊ de h̃ libet̃ legit ⁊ audit. Uñ.i. Joh.iiij. Ipi d̃ mũdo sũt: ⁊ ideo de mũdo loquunt̃. Et.i. Joh.ij. Nolite diligere mundũ neq; ea q̃ in mundo sunt. Si qs diligit mũdũ nõ ẽ charitas p̃ris in eo. Rogemꝰ igr̃ oipotẽtẽ deũ vt p merita sctõꝝ suoꝝ largiat̃ nob̃ remissionẽ pctõꝝ nr̃oꝝ.

De sancto andrea. Sermo secũdus.

Uenite post me faciam vos fieri piscatores hoïm. Uerba ista originalit̃ scribunt̃ Math.iiij. Mar.i. ⁊ Lu.v. Recitatiue in p̃senti festiuitatis btĩ andree apl̃i euãgelio. Sup q̃ v̾ba i p̃nti ſmõe tria sũt dicẽda. Primo de dignitate ⁊ ꝑuilegijs sancti andree apl̃i. Secũdo spãlit̃ aliq̃ sũt dicẽda ꝓ informatione simpliciũ. Tertio ⁊ vltimo miracula quedã de sancto andrea apl̃o aũ ipiꝰ mortem ⁊ post mortẽ. Quantũ ad p̃mũ sciendũ ꝙ xp̃s multiplicit̃ p̃uilegiauit beatũ andream apl̃m. Primo fecit eu primiceriũ suũ: qñ euꝫ aũ ceteros apl̃os ad se vocauit: ⁊ hoc in p̃ma vocatione. de qua habet̃ Joh.i. Sꝫ q̃ritur qs adduxit andreã ad xp̃m. R̃ñdetur ꝙ sanctus Johãnes baptista qñ dixit ad duos discipulos suos quoꝝ vnꝰ erat ipe andreas. Ecce agnꝰ dei ecce q̃ tollit peccata mũdi. Que quidẽ testificatio fuit cã cõuersionis et salutis in btõ andrea. q2 mox xp̃m secutꝰ est Ex quo pꝫ q̃ntum valet bonã societatẽ habere: verba dei libent̃ audire. Multũ enĩ valuit btõ andree hr̃e societatẽ cũ iohãne baptista. quia p eum meruit xp̃m inuenire. Eccli. xxxvij. Cũ viro sctõ assiduꝰ esto: quẽcũq; noueris hr̃e timorẽ dñi. Sicut enĩ carbo mortuus cũ viuis positꝰ accendit̃: sic pctõr ex bonoꝝ cõuersatione ⁊ societate ad dei amorem inflãmatur. Uñ dr̃ in p̃s.xvij. Cũ sctõ sctũs eris: ⁊ cũ peruerso ꝑuerteris. Multũ etiam valuit andree verbũ dei a Johãne audire. q2 fuit occasio salut̃ sue. Uñ in p̃s.cvi. Misit verbũ suũ ⁊ sanauit eos. Johannes igit̃ exẽplo suo ⁊ doctrina sua btũ andreaꝫ ad xp̃m duxit: tanq̃ p̃cursor ad regẽ. Johãnes enim erat precursor xp̃i. Lu.i. Preibis ante faciem

dñi pare vias ei⁹. Xp̄s aūt erat rex. Apoc.
xix. Rex regū ⁊ dñs dominantiū: cui⁹ regnū
nō hȝ finē. Item Lu. i. Et regni ei⁹ nō erit fi
nis. Secūda dignitas bti andree ē q̄ fratrē
suū petrū p̄ncipē apostoloꝝ ad xp̄m duxit ⁊
vocauit eum ad ip̄m. O q̄ntū tenet petr⁹ an=
dreā diligere p quē meruit iesuȝ inuenire. O
q̄nti meriti vir iste erat apud deū q̄ p̄ncipem
aploꝝ ↄuertere meruit ⁊ ip̄m ad iesum per=
duxit. Tertia dignitas ē q̄ xp̄s fecit eū suuȝ
legatū īmo etiā eū fecit suū p̄dicatorē. ij. Cor.
v. Pro xp̄o legatione fungimur. Fuit aūt p̄=
dicatio andree multū conformis p̄dicationi
xp̄i. Habuit eñi xp̄s in sua p̄dicatione sapiē
tiam. ad Col. ij. In quo sunt oēs thesauri sa
piētie ⁊ sciē abscōditi. Sic andreas ī sua p̄=
dicatiōe habuit sapiaȝ: vt pȝ in misterio cru
cis: qd̄ tam sapient̄ exposuit dicēs. O bona
crux diu desiderata ⁊ ↄcupiscēti aīo p̄parata
suscipe me discipulū ei⁹ q̄ pependit ī te: ⁊ red=
de me magistro meo. Itē xp̄s habuit eloquē
tiaȝ. Ioh. vij. Nunq̄ sic locut⁹ est hō sicut hic
loq̄tur. sic ⁊ andreas habuit eloquentiā. De
his duob⁹ dr̄ Luc. xxi. Ego eñi dabo vobis
os ⁊ sapiam. Itē xp̄s habuit sanctā vitā. q̄a
illa que p̄dicabat semp p̄r⁹ faciebat. Act. i.
Cepit iesus facere ⁊ docere. Sic ⁊ btūs an=
dreas habuit sctām vitā. Uñ de eo canit̄ in
diuino officio. Uir iste ī pplo suo mitissim⁹
apparuit sctitate ⁊ grā plen⁹. Itē sicut xp̄s ha=
buit finalē p̄seuerētiā: q̄ vsq̄ ad mortē a p̄=
dicatione nō destitit: īmo ī cruce pēdēs septē
v̄ba valde īformatiua p̄tulit. Sic ⁊ btūs an
dreas nec in vita nec in morte a p̄dicatione
cessauit. Uñ de eo canit̄. Biduo viuēs pēde
bat in cruce p xp̄i noīe btūs andreas ⁊ doce
bat pplm dei. Nam legit̄ de eo q̄ q̄si viginti
milia hoim circūsteterūt eū q̄n in cruce pen
debat: ⁊ verbū dei ab ip̄o audierūt ⁊ recepe
runt. Et hoc ē qd̄ xp̄us dixit q̄n illos q̄tuor
vocauit aplos: vt pȝ in euāgelio hodierno:
dicēs. Uenite post me: faciā vos fieri pisca=
tores hoim. Ubi sciendū q̄ p̄mitiui p̄dicato
res erāt piscatores. Quia sicut piscator vno
tactu rethis magnā multitudinē pisciū capit:
sic in vna p̄dicatione beat⁹ petr⁹ aplus tria mi
lia iudeoꝝ ↄuertit ad xp̄m. vt habet̄ Act. ij.
Et btūs andreas totā p̄uinciā achaiam ⁊ eti
am mirmidones eccl'ie ⁊ xp̄i fidelib⁹ reple
uit. Sed moderni p̄dicatores sūt venatores
q̄ vix cū magnis laborib⁹ ⁊ clamoribus p̄nt
cōprehendere vnā aīam: q̄si venator vnā fe
raȝ. Iere. xvi. Ecce ego mittā piscatores mul
tos ⁊ piscabunt̄ eos: ⁊ post hec mittā mul
tos eis venatores ⁊ venabunt̄ eos. Itē sciē=
dū q̄ diabol⁹ illis tp̄ibus ē q̄si vindemiator
xp̄s autē q̄si racemoꝝ collector. Michee. vij.
Ue mihi quia fact⁹ sum sicut ille q̄ in autūno
colligit racemos. Quarta dignitas ē q̄ xp̄s
ei dedit iudiciariā p̄tātē cū ceteris aplis suis
Uñ Math. xix. Sedebitis ⁊ vos sup sedes
duodeci iudicātes duodeci trib⁹ israel. Quī
ta dignitas ei⁹ est: q̄ silis fuit xp̄o in passio
ne. Nam xp̄s crucifixus est: sic ⁊ beat⁹ andre
as in cruce mortu⁹ est. Sed in hoc dissimilis
fuit. q̄ xp̄s erect⁹ fuit crucifixus: beat⁹ petr⁹
deorsuȝ. beat⁹ andreas vero p̄ trāsuersum
Item xp̄us sponte sustinuit crucē. Esaie. liij.
Oblat⁹ ē q̄ ip̄e voluit ⁊ pctā nr̄a portauit.
Et beat⁹ andreas vidēs crucē sibi paratam
dixit. Secur⁹ ⁊ gaudens venio ad te. amator
tuus semp fui. ⁊ semp desideraui amplecti te
Itē xp̄s de cruce descēdere noluit. Unō iude
is dicentib⁹ Math. xxvij. Si fili⁹ dei es descē
de nūc de cruce. descēdere recusauit. Simil'r
dū egeas andreā de cruce deponere vellet: dī
cebat. Scias q̄ ego viuus de cruce nō descē
dam. Iam eñi video regē meū xp̄m q̄ me ex
pectat. Uñ ⁊ xp̄m in cruce exorauit ne ip̄ȝ d
cruce viuū deponi p̄mitteret. Item xp̄us per
crucē ad gloriā suā p̄uenit. Luc. xxiiij. O por
tebat xp̄m pati ⁊ ita ī gloriā suā intrare. Si
militer btūs andreas crucē salutādo ait. Ac
cipe me ab hoīb⁹ ⁊ redde me magistro meo
iesu xp̄o. Sexta dignitas ei⁹ est q̄ corp⁹ eius
in sepulchro miraculoꝝ glīa illustrauit. Uñ
⁊ māna in modū farine ⁊ oleū cū odore sua=
uissimo ↄsueuit de ei⁹ sepulchro manare. Sep
tima dignitas ei⁹ est q̄ festū ip̄i⁹ hodie per
totū mundū celebrat̄: ⁊ ip̄e ab oīb⁹ xp̄ifideli
bus venerat̄ tanq̄ singularis patron⁹. quia
oīb⁹ p̄ōt subuenire. qd̄ pȝ in mult̄ miraculis
Require in ei⁹ legenda. Octaua dignitas est
q̄ in q̄libȝ missa p totū mūdū nomē ip̄i⁹ bis
in canone nominat̄. s. ante eleuationē corpis
xp̄i ⁊ post. Nona dignitas ei⁹ est q̄ ip̄e quar
tū articulū fidei cōposuit. Uñ sciēduȝ q̄ in
symbolo apostolorū sunt duodecim articuli
fidei sc̄m numerum duodecim apostoloruȝ a
quib⁹ cōpositū est. Nam duodecī apostoli cō=
gregati descripserūt duodeciȝ articulos fidei
Et hoc in p̄mo concilio. de quo habet̄ Act.
xv. Et quartū articulū sc̄m magistrū Henri
cum de hassia composuit beat⁹ andreas. sȝ
passus sub pontio pilato: crucifix⁹ mortu⁹: et
sepult⁹. Qui quideȝ articul⁹ necessari⁹ est ad

salutem nostrā. Nam sicut debemus credere incarnationem filij: ita necessarium est credere passionē et mortē eius. quia secundum beatū Gregorium: Nihil nasci nobis profuisset si redimi nō profuisset. Item sciendū quod pontius est cognomē ab insula ponti nominatū. sed Pilatus est proprium nomē: et erat gentilis et indignus pane: quia secundum Augustinum. Peccator nō est dignus pane quo vescitur. A quo pilato xpus ad mortē sententiatus est et iudicatus. Itē sciendū quod secundum Vincentium in speculo hystoriali. Pilatus accusatus est in multis Vitellio presidi syrie: et per hoc missus est in exiliū: vbi multas sustinēs calamitates seipsum manu propria interfecit.

De eodem Sermo. iiij.

Relictis rhetibus

secuti sunt dominū. Math. iiij. Ex his verbis ostenditur quod cōuersio beati andree et beati petri illorum duorum fratrū fuit velox quod continuo ad vocē vnius iussionis relictis rethibus secuti sunt dominū. Unde quantum ad secundā partē illius sermonis precedentis pro nostra informatione est sciendum secundum Bona. quod hi qui exemplo illorum apostolorum renunciant bonis temporalibus pro deo: vtrū ex tribus est sperandū: aut quod deus procurabit homini victus quos in abundantia possit habere. et hoc est iocūdius de modico esse fortē quam alias de multis ad quod subtrahit corpori refundat menti in consolatione spirituali: vt libenter careat temporali abundātia: que spiritualibus delicijs felicius recompensatur. Insuper magnā gloriam in celo meretur patienter sustinendo pro xpo penuriam temporalem. Item pro informatione simplicium sciendum quod heu plures sunt qui non relinquunt cum illis apostolis propria: sed quod pessimū est inuadunt bona aliena. Primi sunt illi qui furtum cōmittunt in paruis rebus: vt qui furantur gramina in pratis. fructus arborū: et rapas et caules subtrahunt contra voluntates proximorum. Similiter qui botros de vineis abscindunt: et etiam venatores qui cū equis et canibus proximis dāna in segetibus inferunt. et tales tenentur vnā summā restituere iuxta consiliū suorum confessorum. Unde dicitur in decre. Inferens dampnum nō est absoluendus nisi dāno secundum arbitrium lesi restituto. xxiij. q. viij. pessimā. Et si nescitur quibus dāna illata sunt: tunc talis summa danda est pauperibus. aut ad fabricā ecclesie illius parrochie. quia secundum Augu. et allegatur in decre. Non dimittitur peccatū nisi restituatur ablatum. xiiij. q. vi. Si res. Secundi sūt qui rem inuentā retinent et nō restituunt. Unde beatus Augu. Si quid inuenisti et nō reddidisti rapuisti. Tertij sūt serui et ancille qui bona dominorum suorū furtiue subtrahunt. sicut vinū et panē: carnes et oua. et occulte comedunt: vel alijs suis lecatoribus tribuunt: vel alijs hominibus. Quarti sunt mechanici qui fraudulenter proximis laborant. vel etiā qui nimiū pro labore recipiunt. Quinti sunt mercatores qui cū mendacijs proximos decipiūt. Et tales secundum Raymū. totiens peccāt mortaliter et tenentur ad restitutionem. Sexti sunt hospites vel caupones qui nimium computant suis hospitibus. Septimi sunt vsurarij qui propter dilationē temporis carius vendunt quam illis qui in continenti soluunt. Similiter qui pro prompta pecunia iam emunt: et imediate super dilationē illi eidem a quo emerunt vel alteri ecōuerso vendunt in cariori foro quam valet vel valere pōt. Et etiā illi qui concedunt pecunias super prediū aliquod vel super villam: vel super castrū: vel super aliquā ciuitatē: et fructus eius nō computant in sortem: ideo tales sunt vsurarij. vt patet extra de vsuris. Cōsuluit. Octaui sūt lusores qui causa lucri et ex auaricia ludunt. tales peccant mortaliter: et si lucrātur tunc infernū lucrantur: et si perdunt: tūc vitam eternam perdunt. Noni sunt qui furta vel rapta emunt: vel de rapinis comedūt et viuunt vel etiā qui a iudeis dona vel munuscula recipiunt. et tales omnes tenentur ad restitutionem si volunt cōsequi peccatorum suorum remissionem. Quantum ad tertiam partē illius sermonis precedentis est sciendū quod oēs hoīes solemniter et deuote debēt festū beati andree celebrare et ipsum tanquam singularem patronū inuocare. quia habet a xpo magnam potestatē subueniendi in qualicunque necessitate ipsum inuocantibus. Unde de eo legitur adhuc xpo viuente quod quidā nauigauerūt cū eo: et ecce cōmotum est mare et flauit ventus valide: et submergebatur nauis. Orauit beatus andreas ad dominū: precipiens ventis et mari in noīe Jesu xpi: et statim tranquillitas magna facta ē in mari. et sic homines a periculo liberati sunt. Item qui vadunt quādoque per terram: sanctum andream inuocare debent ne incidant in latrones. Unde legitur de eo quod cū aliquando terram cū quibusdam perambulasset: apparuit eis multitudo hominū a longe lanceas et euaginatos gladios gestantiū in manibus

quasi in eos vellent irruere. Quod cũ vidis-
set sanctus andreas faciẽs signũ crucis con-
tra eos ait. Oro dñe iesu xpe vt decidat ro-
bur illoꝝ ne noceãt sperantib⁹ in te. hoc aũt
eo dicente angel⁹ dñi apparuit cum magno
splendore perterrens eos tetigit gladios eo-
rum: ꝛ corruerunt ꝓni in terrã. transiensqꝫ
beatus Andreas cum suis: ꝛ nihil est ab eis
passus. omnesqꝫ ꝓiectis gladijs ꝛ lanceis eũ
adorabãt. Angel⁹ aũt dñi discessit ab eis cũ
magno lumine. Itẽ parentes hñtes pueros
infirmos debent sanctũ andream inuocare.
Vñ legiꝭ de eo ꝙ quidam puer ab impulsu
demonis iacebat ꝑcussus ꝛ spumãs: deniqꝫ
inuocato apostolo rogauerũt eum ꝓ puero.
Et ille apprehensa manu eius ait illi. Sur-
ge puer in noĩe iesu xpi quẽ ꝑdico. Et statim
puer surrexit sanus. Pater vero pueri credi-
dit: ꝛ cũ tota domo sua baptizat⁹ est. Item
qdã viginti duob⁹ annis fuit infirm⁹ ꝛ debi-
lis: ꝛ accersito sancto andrea. Andreas ap-
prehensa manu eius leuauit eũ: q statim sur-
rexit ꝛ ambulauit magnificãs deũ. Et beat⁹
Andreas dixit sanato. Vade ꝑ domos egro-
tantiũ ꝛ in noĩe dñi nr̃i iesu xpi in quo sana-
tus es iube eos exurgere. At ille abijt ꝑ do-
mos infirmoꝝ: inuocatoqꝫ noĩe iesu xpi resti-
tuebat eos sanitati. Credideruntqꝫ oĩs populus
offerentesqꝫ ei munera rogabãt eũ vt audi-
rent ab eo verbũ dei. Beat⁹ vero andreas ꝑ-
dicãs eis verbũ dei multos cõuertit ad xpm
ꝛ nihil de munerib⁹ ab eis recepit. Item san-
ctus andreas hꝫ petõrib⁹ impetrare veniaꝫ.
Vñ legiꝭ de eo ꝙ quidaꝫ petõr nicola⁹ noĩe
beatũ andreã adijt dicens ei: Dñe ecce. lxx.
anni vite mee sunt in quib⁹ in luxurie adhesi
sed ora ꝓ me ad dñm deũ. Audiẽs hoc bea-
tus andreas flere cepit a tertia vsqꝫ ad ho-
ram nonã orauit: ꝛ ieiunauit quīqꝫ dieb⁹. Et
tandẽ venit ad andreã vox dicens orationẽ
suã ꝓ nicolao petõre esse exauditaꝫ q in via
ꝑditionis erat. Itẽ btũs andreas hꝫ ptãteꝫ
subueniẽdi hoĩb⁹ etiã post mortẽ. Vñ legiꝭ ð
eo. Cũ quidã viri nũero. xl. ad aplm nauiga-
rent vt ab eo fidei normã reciperẽt. ecce dia-
bol⁹ mare cõmouit ꝛ oẽs pariꝭ submergun-
tur. Cũ aũt eoꝝ corpa ad litt⁹ delata fuissent
añ aplm deportanꝭ. q inuocato xpi noĩe tan-
dẽ ab illo ꝯtinuo suscitanꝭ. q ois q eis accide-
rant narrauerũt. Itẽ legiꝭ i dialo. Cesarij ꝙ
cũ mulier qdã sctm andreã traxisset i aplm
ꝛ ei nõ placuisset: secũdario traxit: ꝛ iteꝝ idẽ
occurrit. Postea traxit sibi aliũ apostolũ sibi
placentẽ. Cui cũ multũ obsequij exhibuisset
ꝑ oẽs dies vite sue: ꝛ ad extrema vite venis-
set cũ esset moritura nõ illũ aplm placentẽ: ſ; be-
atũ andreã assistere vidit: q inqt ad eaꝫ. En
inqt ego suꝫ ille despect⁹ andreas. Ex q col-
ligiꝭ ꝙ nõnunq̃ sancti etiã vltro se ingerũt hu-
mane deuotiõi eoꝝ q beatoꝝ suffragia negli-
gũt acceptare. Itẽ legiꝭ in cronica Helman-
di ꝙ ãno dñi. Mlvij. Gotfrid⁹ dux burgũ-
die ꝛ q̃tuor comites cruce signati ꝯ infide-
les vna cũ ducẽtis milib⁹ anthiochiã cepe-
runt. Tũc qdã rustic⁹ a sancto andrea ãmo-
nitus ꝛ ꝑ visionẽ edoct⁹ inuenit ibi lanceã q
transfixũ fuit lat⁹ xpi saluatoris: cum q lãcea
ignẽ magnũ. xiij. pedũ qdaꝫ ptholome⁹ noĩe
nud⁹ corpe ꝑtransiuit illesus. Exercit⁹ igiꝭ ani-
mat⁹ hoc miraculo lete ꝓcessit cesareã. Iteꝫ
pulchrũ exẽplũ de quodã epo q dilexit beatũ
andreã: ꝛ de trib⁹ q̃stionib⁹ sibi ꝓpositis a dia-
bolo: q̃re in legẽda aurea. Itẽ aliud miracu-
lũ de sancto andrea q̃re in prõptuario.

De sancto Nicolao Sermo. iiij.

Non ẽ inuentus similis illi q ꝯseruaret legẽ ex-
celsi. Eccl. xliiij. Hec verba sunt a iesu filio syrach reci-
tata: ꝛ ad honorẽ beati ni-
colai cantanꝭ. q: qlibet sctũs in aliqua ꝟtute
eminebat in q nullus similis fuit sibi. Et in
hoc apparet mirabilis sapientia dei q in tã-
ta multitudine ac varietate sanctoꝝ tantaꝫ
posuit differentiã meritoꝝ in quib⁹ illi sancto
null⁹ silis fuit. Ergo bñ dicit. Non est inuẽ-
tus similis illi. Vñ ad honorẽ sancti Nicolai
q claruit in h̃ mũdo anno dñi. cccxlij. in pñti
sermone tria sũt dicẽda. Primo de dignitatib⁹ et
ꝑuilegijs scti nicolai. Secũdo aliq ꝓ informa-
tione simpliciũ. Tertio ꝛ vltimo aliq̃ mira-
cula. Quantũ igiꝭ ad ꝑmũ sciẽdũ ꝙ beat⁹
nicola⁹ habuit octo ꝑuilegia in qb⁹ nõ ẽ in-
uent⁹ silis illi. Primũ ꝙ i puericia sua cepit
seruire deo. q: cũ adhuc ad vbera mr̃is sue pẽ-
deret. feria. iiij. ꝛ. vi. tñ semel sugebat ma-
mas. Hoc eñ sanctitatis indiciũ nõ habuit
a natura: ſ; fuit ex singulari dĩ dono ps. cxvij
A dño q ppe factũ ẽ istud: ꝛ ẽ mirabile i ocu-
lis nr̃is. Secũdũ ꝑuilegiũ ẽ ꝙ nũq̃ mortali-
ter peccauit: ſ; in vsqꝫ ad mortẽ innocẽtiam
suã ſuauit. Et h̃ significatũ ẽ ex eo ꝙ cũ pri-
ma die balnearet erect⁹ stetit i pelui. qḋ val-
de mirabile fuit de tã tenero puero. Tertiũ
ꝑuilegiũ ẽ ipi⁹ miraculosa electio. Fuit enim

elect⁹ in epm̄ p̄missa orōne exemplo aploꝝ.
Act.i. orātes dixerūt. Tu dñe q̄ corda nosti
oim: ostēde quē elegeris. Itē diuina inspirati-
one: qꝛ vox de celo lapsa est vt eligerent scm̄
Nicolaū. Vñ ad Heb.v. Nec q̄sq̄ sibi sumat
honorē: sꝫ q̄ vocat a deo tanq̄ aaron. Itē fuit
elect⁹ cū ɔsensu oim: et approbatiōe. qꝛ null⁹
dissensit: sꝫ oib⁹ placuit. Vñ de eo legit q eo
viso: oēs laudauerūt dñm in deū. Nā in electōe
bonoꝝ p̄latoꝝ de⁹ hꝫ gl'iam et honorē: et sub-
diti vtilitatē. Itē fuit elect⁹ inuit⁹ et cū q̄dam
coactiōe: exēplo xpi. vt hr̄ Joh.vi. q̄ fugit dū
vellēt eū facere regē. Quartū p̄uilegiū ē in-
numera miraculoꝝ opatio. Vñ legit in col-
lecta hodierna. De⁹ q̄ beatū nicolaū piū pō-
tificē tuū innumeris decorasti miraculis tri-
bue q̄s: vt ei⁹ meritis et intercessiōib⁹ a gehē-
ne ignis incēdijs liberemur: et ad eīna gau-
dia puenire mereamur. Hoꝝ āt miraculorū
quedā attestant suā potētiā quā habuit sup
elementa. sup corpa. sup aīas. sup mortē. sup
demones. vt patebit in fine huius sermonis.
Quintū p̄uilegiū qꝛ fuit gratiose mortu⁹ exq̄
fuit in gr̄a dei. Vñ legit q oim virtutū caris-
mate replebat. Vñ Apoc.xiiij. Bti mortui
q̄ in dño moriunt. Ipse eī secur⁹ fuit in mor-
te propter gloriam reuelatam. Angeli enim
in morte sibi apparuerūt: et gl'am suā sibi re-
uelauerunt. Sicut enim deus aliq̄n in morte
reprobis manifestat eternam penaz: ita san-
ctis decedentibus econuerso reuelat eternaz
gloriā. Sic beato nicolao factū est. Item pro-
pter deuotam recommendationē. Ipse enim
aīam suam in morte i manus xpi cōmenda-
uit dicens: In manus tuas dñe et c. Et ideo
secura fuit. Iuxta illud Sap.iij. Iustorū aīe
in manu dei sunt: et nō tanget illos tormentū
mortis. Item propter celestem armoniam.
angeli enim eius animā deduxerunt in celū
cum canticis et laudibus. Sextū priuilegium
eius: quia post mortē suā fuit gratiose sepul-
tus. Nam vt legitur de eius tumba emana-
bat a capite fons olei: et a pedib⁹ fons aque.
In oleo aūt notat abūdantia misericordie q̄
in ipo fuit. Sicut eī oleū supernatat alijs li-
quorib⁹: sic pietas eminet ceteris virtutib⁹.
In aqua aūt notat abūdātia grē q̄ silr copi-
osa fuit i btō nicolao. Septimū priuilegium
est qꝛ ipē fuit gloriose assumpt⁹. Fuit eī i ce-
lū assumpt⁹ ɔfidēter. Nō eī demones timuit
qꝛ scōs angelos custodes habuit. Nā de eo
legit q rogauit dñm vt ad se morientē ange-
los mitteret. quibus visis tradidit aīaz suā
in manu sanctoꝝ angeloꝝ. Item honorabili-
ter fuit assumpt⁹. quia nō tm̄ misit sibi vnū
angelū aut duos qui eū deferrent: sꝫ multos
q̄ eū honorabiliter deducerent. sicut etiā mis-
sit in occursuz lazari. Luc.xvi. vbi dr̄. Factū
est vt moreret mendic⁹ noīe lazar⁹ et porta-
retur ab angelis i sinū abrahe et c. Itē assum-
ptus est letant. qꝛ sicut legit de eo dū porta-
retur i celū celestis melodia audita est. Esa.
lv. In leticia egrediemini et in pace deduce-
mini. Octauū p̄uilegiū ei⁹ fuit. qꝛ festū ipius
in tota ecclīa solenniť celebrat: et nulli⁹ alte-
ri⁹ ɔfessoris nisi scī martini epi. Et hoc q̄n-
tū ad primā partē illi⁹ sermonis. Quātū ad
secundā partez hui⁹ sermonis est sciendū q
sicut scūs nicola⁹ cui⁹ festū hodie celebrami⁹
seruauit innocentiā suā et nūq̄ mortalit pec-
cauit: sic tenemur credere q q̄libꝫ hō cū diui-
no adiutorio oib⁹ dieb⁹ vite sue possit viuere
sine pctō mortali. Et q̄ friuole oppositū tene-
ret heretic⁹ esset. et hoc pbat p mgrm sentē.
li.ij.di.xxvi. Illos cū manicheo errare vide-
mus q̄ dicūt hoiem pctm̄ mortale vitare nō
posse. Nā idem heresiarcha tenuit q hō sine
peccato mortali nō posset viuere. et ideo ipse
condemnatus est a sancta ecclesia sicut here-
ticus. et qui sequuntur eū in articulis suis di-
cuntur manichei. Circa qd̄ vlterius sciendū
q sm̄ Criso. sup Math. quattuor sunt prin-
cipaliter seruanda: quibus seruatis sperādū
est q deus non permittat te cadere aut incur-
rere aliquod pctm̄ mortale. et illa q̄ttuor sunt
memorie cōmendāda: et factis exequenda p
totam et integram vitā hominis. Primū est
diligēter audire vbū dei et conari ad retinē-
dū: et se illi ope cōformare. Iaco.i. Estote fa-
ctores verbi dei et non auditores tm̄. quia si
quis et c. Gregorius. Ille fructus vberiores
ex predicatiōe colligit qui semina bone opa-
tionis p̄mittit. Aug. Si quis verbū diuinū
audierit et op⁹ boni neglexerit: auditio ver-
bi erit ei augmētatio supplicij. Secundū est
vt se custodiat ne incurrat peccata q̄ cogno-
scit ac scit eē mortalia. Et si ex fragilitate hu-
mana in aliquod tale ceciderit vt statim re-
surgat penitendo. Si etiā tam cito nō ɔfitea-
tur: ad minus tamen de illo conteratur. Eze-
chiel.xviij. In quacunqꝫ hora peccator inge-
muerit: oim iniquitatū eius non recordabor
ampli⁹. Tertiū vt de rebus quibus nō ē bn̄
certus nō statim sibi ac suis persuasionibus
credat: sed consilio aliorū sapientum credat.
Quartum vt deum quotidie deuote petat:

vt sibi digne͛ ꝯcedere sapientiã q̃ possit discernere bonũ a malo. ⁊ q̃d faciendũ sit. ⁊ q̃d omittendũ. Ip̃e enĩ glõiosus de⁹ est tã parat⁹ te audire q̃n es in ꝯspectu ei⁹ vt maria magdalenã: ⁊ forte cit⁹. q꞉ ei⁹ p̃ntiam credis i sacramento: q̃ nec ibi hũanitatẽ nec diuinitatẽ vides: cũ tñ ip̃a pedes ei⁹ tetigerat: ⁊ eũ vidit vt hoĩem. Nã fides deo valde placet. q̃re de⁹ credentib⁹ tã magna ꝓmisit. q꞉ sine fide impossibile est deo placere. Et hoc quo ad secũdã partẽ hui⁹ sermonis. Quantũ ad tertiã partẽ eiusdẽ sciendũ ꝙ oẽs hoĩes debent festũ sancti nicolai solẽniter celebrare: ⁊ eũ deuote tanq̃ singularẽ patronũ inuocare. quia ip̃e põt hominib⁹ subuenire multiplicit͛. Primo in periculis maris. Unde de eo legit͛ cũ die quadã quidã naute periclitarent͛ in mari: ⁊ videntes se in periculo mortis clamauerũt vnanimiter. Nicolae nicolae serue dei: si vera sunt que de te audiuimus nũc ea experiamur. Uox q̃dã mox eis apparuit dicens. Ecce assum: quid vocatis me. Et statim cessauit ipsius tempestas maris. Itẽ sciendum ꝙ adhuc quotidie btũs nicola⁹ coruscat miraculis multis. Nã quidã puer submersus ẽ in aqua q̃ dicitur salis. ⁊ parẽtes fecerũt votũ deo ⁊ sc̃tõ nicolao: ꝓmittentes ymaginẽ de cera in quantitate pueri illi⁹. ⁊ statim puer reuixit. Et ego eandẽ imaginẽ cereã vidi. Item vir quidã incidit in latrones qui spoliauerũt ip̃m rebus suis: ⁊ cũ funibus ligauerunt ip̃m ad arborẽ. Ipse flendo inuocauit deũ ⁊ sanctum nicolaum. ⁊ ipse visibiliter apparuit ei soluendo eum ab arbore: ⁊ liberum abire permisit. Item quidã innocenter raptus fuit et locatus in turrim: et reclusus cum magna fera. qui deuote innocauit beatũ nicolaũ. Qui statim ei apparuit: ⁊ ip̃m a vinculis liberauit. Et eandem feram oculis meis vidi. Item plura alia exempla habes in eius legenda. Quere ibidem.

De ꝯceptiõe sc̃tẽ marie virginis. Ser. v.

Sanctificauit tabernaculũ suuz altissim⁹. scribit͛ p̃s. xlv. Ex quo festũ hoc. s. ꝯceptõis virgini͛ gloriose in quo initiũ incepit nostre salutis: occurrit in hoc t̃pe aduent⁹ ⁊ semper ꝯtingit occurrere: tanto magis iocũdare debem⁹ quanto ad solennitatẽ iesu xp̃i dinoscitur magis ꝓpinquiusq꞉ pertinere. Nã voluit dñs noster ꝑ suã eccl'am honorari. quare ex instinctu spiritussancti ordinauit vt hoc festũ vsq꞉ in finẽ pageret͛: p̃sertim in hoc t̃pe aduentus in quo ip̃e teniut hoĩes vt cõmuniter deuotiores: ⁊ ad honorandum virginem mariam magis aptos. Et aliud festũ. scilicet annunciationis in quadragesima. quia his tẽporibus homines sunt magis deuoti: ⁊ magis digne possunt honorare virginẽ mariã. Uñ in p̃nti sermone tria sunt dicenda. Primo quare hodiernũ festum solenniter est celebrandũ. Secundo de vtilitatibus quas cõsequuntur homines celebrantes hoc festum. Tertio aliqua dicenda sunt pro informatione simpliciũ. Quantũ ad primã partẽ sciendũ ꝙ hodiernũ festũ solenniter est celebrandum. Primo propter gloriosam ac beatam virginem mariam: que hodie initium sumpsit quando cõcepta est in vtero matris sue ⁊ hodie sanctificata ⁊ p̃seruata pre omnibus sanctis. Secundo ꝓpter nosmetip̃os. q꞉ hodie initiũ nr̃e salutis incepit q̃n virgo beata cõcepta est ⁊ p̃seruata: que ꝑ successum temporis cõcipere ⁊ parere debebat filiũ summi patris iesum xp̃m dñm nr̃m. Quõ ãt hodie beata virgo maria concepta est: de hoc scribit beatus Hierõym⁹ ꝙ Joachim erat de ciuitate nazareth. ⁊ ex bethleẽ sanctam Annam duxit in vxorem. Ambo erant iusti corã deo: ⁊ in omnibus mãdatis dei ambulabant. ⁊ substantiam suã triphariẽ diuidebãt. vnã p̃tẽ tẽplo ⁊ ministris tẽpli. aliã p̃tẽ peregrinis ⁊ paupibus. tertiã sibi ⁊ familie sue reseruabãt. Et ita ꝑ annos. xx. p̃lẽ ex ꝯiugio nõ hñtes: vouerũt dño ꝙ si ꝓlẽ eis cõcederet eã dei seruitio mãciparẽt. Cui⁹ rei grã in trib⁹ festis p̃cipuis hierl'm frequentabãt. In festo aũt encenioꝝ Joachim cũ suis contribulib⁹ hierl'm ascendit: ⁊ cũ ceteris ad altare accessit oblationẽ deo offerens. Quã sacerdos eo offerente cum manu repulit: ei dicens quõ ad altare presumeret accedere: cũ s'm legem moysi maledictus esset: quia prolem non haberet. Qui se confusum videns ad domũ ire noluit ne cõsimilem cõfusionem a suis vicinis sustineret. Secedens autez ad pastores suos. Et cũ ibidem aliquãtulũ diu fuisset: quadam die apparuit ei angelus dñi dicens. Ego sum angel⁹ altissimi dei missus ad te: vt annunciẽ tibi p̃ces tuas exauditas eẽ: ⁊ elemosynas tuas i ꝯspectu dei ascendisse. vidi enĩ pudorẽ tuũ quem sustinuisti. Porro Anna vxor tua pariet tibi filiã: ⁊ vocabit nomẽ ei⁹ Maria. hec vt vouisti erit ab infantia dño ꝯsecrata: adhuc in vtero matris sue

spūsctō erit plena. ꝛ nō erit inter populares ſꝫ in tēplo dñi ſemꝑ morabit᷑. Et ſicut ipa ſterili matre naſcet᷑. ita ex ea mirabilit᷑ dei fili⁹ generabit᷑ cui⁹ nomē erit: Jeſus .i. ſaluator. qꝛ ꝑ eū oīb⁹ gentib⁹ erit ſal⁹. Et hoc erit tibi ſignū cū perueneris ad aureā portā Annā vxorē tuā obuiā habebis: q̄ de tua tardatōe mō ſolicita eſt: ꝛ tūc in aduētu tuo gaudebit. Et his dictis angel⁹ ab eo diſceſſit. Anna autē cū amare fleret: ꝛ quonā vir ſu⁹ iuiſſet cogitaret: idē angel⁹ dñi apparuit ei: ꝛ eadē q̄ viro annūciauerat ꝛ ei annūciauit. Et iuxta ꝑceptū angeli ambo ſibi obuiauerūt in aurea porta. ꝛ de ꝓle ꝓmiſſa ſecuri adorato dño ad domū redierūt: ꝛ anna ꝯcepit. Sꝫ nō ꝑ oſculū ſicut q̄dā ſimplices dicūt. qꝛ ſm magiſtrū Jordanū. In ꝯceptione virgis glorioſe virt⁹ virilis ſeminis ꝛ amplex⁹ maritalis interuenit. Qꝛ aūt beata virgo maria in ꝯceptiōe ꝓſeruata eſt ab originali pctō ꝓꝫ tripliciꝰ. Primo auctoritate ſacre ſcripture. Vñ in ꝟbis thematis dicit᷑ ꝑ ꝓphetā. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Itē ps. cxxxi. Paraui lucernam chriſto meo. Unde ꝛ beat⁹ Bernardus doctor melliflu⁹. Proculdubio ſancta fuit virgo maria anteq̄ꝫ nata. Secundo probatur ſic ratione. quia precioſum theſaurum ſcꝫ ſuū vnigenitū filium deus pater in eius vtero non poſuiſſet: niſi munda ꝛ ꝓſeruata ab omni labe fuiſſet. Tertio ꝓbatur exemplis. Nam ſi Jeremias ꝓpheta in vtero matris ſue fuit ſanctificat⁹ vt xp̄m annunciaret futurū ꝛ naſciturum: multo magis ꝛ ipa. Item Johannes baptiſta vt chriſtum natū digito demonſtraret ꝛ baptizaret: multo fortius ꝓſeruari ꝛ ſanctificari debuit beata virgo maria: vt eſſet digna ipſum chriſtum concipere ꝛ ipſum de ſuis viſceribus generare. Et iſti tres ſancti in vtero matris ſunt ſanctificati: quare magis poſſibiliter maria mater eius xp̄m portans. Sed queris. quō ſanctificatio marie excellit ſanctificationē aliorum ſanctorū. Rñdetur ꝙ in tribus excellit. Primo in tpis celeritate. Jeremias eni non longe ſanctificatus eſt anteq̄ꝫ natus. Vñ dicitur Jere. i. Anteq̄ꝫ exires de ventre ſanctificaui te. ſed iohannes baptiſta ſexto menſe ſanctificatus eſt quando ſcꝫ maria viſitauit elizabeth: tūc exultauit infans in vtero eius. Hec exultatio ſm glo. fuit quoddā gaudiū qd̄ concepit ex ꝓńtia chriſti: ꝛ ex gratia ꝛ influētia ſcitatis. Maria ꝟo immediate poſt q̄ꝫ aīa infuſa eſt corpi ſctificata eſt. Vñ ſm Alber. Corp⁹ marie factū eſt in cōplexiōe ꝛ pulchritudine optimū. Natura eni facit complexionē bonā ꝛ meliorē: ꝛ q̄nq̄ꝫ optimā. ſed nō videt᷑ cui meliorē cōplexionē dederit niſi huic glorioſe ꝟgini. Nec obſtat de corꝑe xp̄i qꝛ illud nō natura: ſꝫ ſpūſſcūs formauit. Vñ hodie ꝑfectiſſima aīa a deo patre creata eſt: quā pur⁹ hō a deo hr̄e potuit in intellectu acutiſſima: ꝛ aliis potētijs nobiliſſima q̄ velut regina a deo miſſa eſt in corpuſculū virginis. Itē hodie datus eſt ei nobiliſſim⁹ angel⁹: qꝛ virgo nobiliſſima fuit de choro primo angelorū q̄ cuſtodiret eā: ꝛ ſeruiret ei oīb⁹ diebus vite ſue. Secūdo qꝛ ſicut cit⁹ eſt ſanctificata ſic ꝛ copioſi⁹. Nā ſm Jordanū aliis in vtero ſanctificatis fuit collatum ꝙ nunq̄ꝫ peccauerunt mortaliter. Marie autem vltra hoc collatum eſt ꝙ nunq̄ꝫ peccauit venialiter. ꝛ hoc fuit indicium mature gratie: que ipſam naturam ſuper omnem legem nature corrupte extolleret. Unde btūs Bern. dicit. Ego puto ꝙ copioſior ſanctificationis bñdictio i mariam deſcenderit q̄ꝫ in alios in vtero ſanctificatos: q̄ nō solū ipius ortū ſanctificaret. ſed etiā vitā ipius deinceps immunē ab oī peccato ꝯſeruaret: qd̄ alteri nemini i nat᷑ mulierum credit᷑ eſſe donatū. Tertio quo ad grē cōicabilitatē. nā lꝫ abūdās grā a iohāne baptiſta i pr̄em et mr̄em effluxit ꝙ ambo ex h̄ receperūt grām ꝓphetādi. ab ipa tn̄ ꝟgie copioſitas grē nō tm̄ in pentes ei⁹: ſꝫ in oēs homines ſe diffundit vt veraciter poſſim⁹ dicere tā de matre q̄ꝫ de filio ꝙ de plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹ grām. Quare etiā angel⁹ ad eā dixit. Aue grā plena. Vñ Bern. Maria ſinū aperuit vniuerſis: vt de plenitudine eius oēs hoīes accipiāt. captiu⁹ redemptionem: eger cōſolationem: peccator veniam: iuſtus gratiam: angelus leticiā: filius dei carnis ſubſtantiam: ꝛ tota trinitas gloriā ſempiternam. Quantum ad ſecundam partem ſermonis iſti⁹ ſciēdū ꝙ digne celebrātes hoc feſtū q̄nqꝫ vtilitates ꝯſequuntur. Prima vtilitas eſt vera cōtritio oīm pctōꝝ. qd̄ deſignatur in ethimologia hui⁹ noīs maria. quod i lingua latina dicit᷑ mare amaꝝ qd̄ deſignat ꝯtritionē. Ergo tu peccator ſi cupis verā cōtritionē pctōꝝ per quā remiſſionē peccatorū conſequeris: tunc deuote celebrare debes h̄ feſtum. tunc conſequenter ipſa illo ſacro tempore aduentus xp̄i remiſſionē oīm peccatoꝝ tibi impetrabit ſi habueris illa tria. ſ. verā contritionē: ꝓpoſitū nun q̄ꝫ velle peccare. ꝛ

bre ꝯfiteri. ⁊ de oibꝰ pctis satisfacere. de qbꝰ
postea dicā. Secūda vtilitas. ꝗ istud festū de
uote celebrat a btā virgine in oibꝰ necessita-
tibꝰ ei subuenit. ꝗ tribulati ⁊ oppssi in tribu
lationibꝰ debēt hoc festū deuote celebrare. et
ipā btā ꝟgo vult eis misericorditer subuenire
Tertia vtilitas ē. qꝛ plati ꝗ istud festū deuo
te celebrāt. ab honoribꝰ ⁊ gradibꝰ nūꝗ̄ cum
ꝯfusiōe deponent. ꝗ pncipalit plati spūales ⁊
seculares debent hoc festū solemnit celebrare
Un̄ Ansel. Quicꝗ̄ psul aut abbas aut pla
tus es recole diligent hāc festiuitatē ⁊ a cun
ctis iube eā coli. qꝛ si eā toto corde amaueris
nunꝗ̄ de tuo gradu cū ꝯfusiōe deponeris. qꝺ
etiā rōne psuaderi pōt: ⁊ hoc sic. Uirgo glo
riosa in ipā ꝯceptiōe honorata ē p oibꝰ sctis
in vtero sanctificatis. ⁊ in hac die primū ho
norē accepit a deo. ꝗ ꝯgruū est ꝙ ꝗ hūc diez
deuote solēnizāt ꝙ in suo honore ꝯseruent.
Quarta vtilitas. qꝛ ferꝫ impgnatorꝫ mulierꝫ
in vtero custodit. Et ꝗ mulieres pregnātes
hāc festiuitatē p ceteris festiuitatibꝰ marie
debēt custodire: ⁊ ꝯceptionē marie solēniter
⁊ deuote celebrare. ⁊ se cū vera ꝯtritiōe ⁊ cō
fessione ad pcipiendū sacrm eucharistie pre
parare. ⁊ bonā ꝯfidētiā hre ad beatā virgi-
nē q hodie ꝯcepta ē ⁊ sanctificata ⁊ pserua-
ta est in vtero matris sue ꝙ ipsis impetrabit
ꝓspitatē in ptu ꝓlis. Qꝺ ptꝫ ex hoc qꝛ ꝟgo
in vtero matris sue nō solū in corpe illesa cu
stodita est: ſꝫ grā dei p oibꝰ sctis dei repleta
est. Quinta vtilitas ē: ꝙ talis i exitu aīe sue
a btā ꝟgine nunꝗ̄ deseret. ⁊ iō merito oēs
homines diuites ⁊ paupes. iuuenes ⁊ senes
ꝗ sciūt se morituros dēnt hoc festū solenniter
⁊ deuote celebrare: vt ipsis beata virgo ma-
ria velit astare in extrema eorum necessitate
Qꝺ etiā sic persuaderi potest. Congrua est
recōpensatio vt ꝗ habet in reuerentia btām
virginē recolēdo eius initiū quo incepit esse
p ꝯiunctionē corpis ⁊ aīe: honoret ecōuerso
ab ea in exitu anime sue. s. qn̄ aīa separanda
est a corpore suo. Quia ſm Aristote. Mors
est separatio aīe a corpe. Ex his oibus iam
dictis ptꝫ ꝙ quilibet catholicus ꝗ illas qnꝗꝫ
dignitates vult obtinere a beata virgine so
lenniter festū ipsius ꝯceptionis debet celebra
re. Et quicūꝗꝫ recusat hoc festū qꝺ est initiū
beate marie virginis ⁊ exordiuꝫ salutis nr̄e
solenniter celebrare: talis nō est verus ama
tor virginis marie. Un̄ Ansel. Non est verꝰ
amator virgīs gloriose ꝗ respuit colere diez
ꝯceptiōis eiꝰ deuote. Sciendū tn̄ ſm Jorda-
nū celebrantē hoc festū deuotissimū oportet in
tentionē ordinate dirigere; vt nō referat in
tentio ad ꝯceptionē carnis: qꝛ illa massa nō
est susceptibilis grē: ſꝫ sola aīa. Un̄ intentio
referēda est ad illā ꝯceptionē qn̄ aīa infusa
est ⁊ vnita corpusculo: ⁊ in eodē instāti scti
cata est. Et hec sanctificatio nō est facta ista
die qua solū fuit ꝯceptio seminis: ſꝫ postea q-
dragesimasexta die. qꝛ circa tale tps ſm phi
losophos ⁊ physicos massa carnis in vtero
aīatur. Sꝫ qrit qre tūc hodie celebrat ⁊ nō
illa die qn̄ aīa vnita ē corpi. Rn̄det ſm Jor
danū. Hoc festū hodie celebrat nō qꝛ beata
ꝟgo maria hodie grām dei suscepit: ſꝫ qꝛ ho
die suscepit hre tale esse qꝺ est via ad esse p
ceptibile grē. Alia rō est qre potiꝰ hodie ce-
lebrat hoc festū ꝯceptiōis: qꝛ ita reuelatū fu
it p beatā virginē mariā sexto ydꝰ decēbris.
sicut ptꝫ in tribꝰ exēplis in legēda huiꝰ festiui
tatis. Quātū ad tertiā partē huiꝰ sermonis
quo ad nostrā eruditionē sciendū ꝙ debemꝰ
spūalit ꝯcipe dnm nrm iesum xpm sicut btā
virgo hodie ꝯcepta ē corpalr in vtero mris
sue. ⁊ ista ꝯceptio spūalis fit p bonā volūta-
tē emēdādo vitā nram. Un̄ Criso. sup Ma
th. Uolūtates bone sic suaues sunt apꝺ deū
quēadmodū hominib odoris flores apud hoies
Sꝫ heu aliqui sunt sicut steriles mulieres si
cut sunt isti qui sunt obstinati in peccatis. et
qui stant in malo proposito malefaciēdi. nec
habent volūtatē se emendandi. Et tales in
piculoso statu stant. qꝛ si quis haberet vltra
decem vel viginti annos volūtatem peruer-
sam aliquod peccatū committere: ⁊ si infra il
lud tempus sic moreretur propter malā vitā
suā eternaliter dānaretur. Quapropt dr in
decre. In maleficijs voluntas pro opere re-
putatur. de pe. di. i. Dis. Unde etiā Hiero.
Perfecta volūtas faciēdi ꝓ ope reputatur
facti. Ergo tales pctōres debēt isto sacro tē-
pore aduentus xpi se conuertere ad dnm deū
nrm. ⁊ cōsiderare si habuerint illa tria in se ꝙ
ipe deus velit eis oia eorꝫ peccata indulgere
isto sacro tpe. Sꝫ qreres q sūt ista tria. Rn̄
detur ꝙ primū est vera ꝯtritio de ꝑteritis pec-
catis, quā quilibet pctōr cū diuino adiutorio
dꝫ ⁊ pōt hre. ⁊ nihil pōt eū impedire nisi sua
ꝓpria malicia ⁊ puersa volūtas. Un̄ de hac
vera ꝯtritione dicit btūs Greg. Qui se do-
let ex corde eē intus culpātem pctōꝝ suoꝝ
obtinebit veniā. Secūdū ꝙ hō ꝓponat am
plius nūꝗ̄ velle peccare mortaliter: sic ꝙ nū
ꝗ̄ velit peierare: nec mentiri: nec adulterari

nec fornicari. nec blasphemare. nec furari: nec usurare. nec opprimere quemq̃. nec superbire nec irasci. nec choizare. nec vituperare. nec eẽ gulosus. nec inebriari. nec luxuriari. nec res iniustas acquirere. nec ieiunia amplius infringe re. nec proximis dãna inferre. nec inuidiam ꝯ proximũ retinere. nec ociari. nec malũ ꝓ ma lo reddere. nec q̃d est iniustũ facere. ⁊ sic de alijs. Tertiũ ꝙ q̃s ꝓponat ꝯfiteri ⁊ satisface re de illo peccãto ⁊ de oĩbus peccãtis ĩ vita vnq̃ cõ missis isto sacro tpe ɓm ꝯsiliũ sui ꝯfessoris. ⁊ tũc de ꝯ sua mĩa idulgebit sibi oĩa peccãta sua Unũ Ezech. xviij. In q̃cũq̃ hora ingemuerit peccãtor: oĩs iniq̃tatũ eius nõ recordabor amplius Unũ ꝯsulẽdũ est cuilibet peccãtori isto sacro tpe ꝙ se ꝯuertat ad dñm nrm iesum xp̃m ad fe stũ natalis xp̃i deuote suscipiendũ sicut in q̃ dragesima festũ pasche qꝛ nõ est minus festuꝫ natiuitatis xp̃i ꝙ festũ pasche. Et cũ hoc q̃li bet ignorat vtrũ anno futuro festũ xp̃i sup uiuat. Et quicũq̃ peccator ista tria iam enu merata in se habet non est amplius peccator: sed est penitens. ⁊ quecũq̃ bona opera fece rit orando: ieiunãdo: elemosynas dãdo: ma ne surgendo: missas audiendo ⁊ sermones: totũ erit sibi meritoriũ ad futurã gloriam cũ sic stat in bono proposito Unde beatus Ber nardus. Cũ per bonã volũtatẽ incipimus esse dei: desinimus esse dyaboli. Ultimo sciendũ ꝙ omnes christifideles debent hodie ⁊ q̃ti die deuote beatam virginem inuocare. quia ipsa habet potestatem singularẽ subuenien di in omnibus necessitatibus eã inuocãtibus. in vita. in morte. ⁊ post mortẽ. Unũ btũs Ber nardus. Data est tibi oĩs potestas o maria in celo ⁊ in terra: vt omĩa quecũq̃ volueris valeas impetrare. quia tua vox est dulcis in auribus saluatoris. Et primo quicũq̃ in an xietate sunt constituti ad mariam debent re currere. Exemplũ de imperatrice. hoc quere infra in promptuario de miraculis virginis marie. i. Secundo mulieres pregnantes. qꝛ ip̃a dignatur eis in adiutoriũ venire. Exem plũ de muliere p̃gnãte quã liberauit de peri culo maris. hoc quere ibidẽ. ij. Tertio viris in ãgustia suis salubrit subuenit. Exẽplũ de illo q̃ fuit incarceratus. hoc q̃re ibidẽ. xli. Iteꝫ succurrit in extremis. Exemplũ de illo q̃ ieiu nauit quattuor vigilias beate marie virgis ⁊ nõ potuit mori sine ꝯfessione. hoc q̃re ibidẽ lv. Rogemus igitur eã vt nobis sic subueni at in hac vita: vt post hanc vitam valeamus cũ ea gaudere feliciter ĩ celesti patria Amẽ.

De sancto Thoma. Sermo. vi.

Quia vidisti me Tho ma credidisti. Joh. xx. Unũ super v̓ba p̃missa ⁊ sup hodiernũ festũ tria sunt dicenda. Primo de priuilegijs bea ti thõe ap̃li. Secũdo de fide catholica. Ter tio aliq̃ miracula. Quantũ ad primã parteꝫ illius sermonis sciendũ ꝙ sctũs thomas ap̃ls accepit a xp̃o p̄la p̃uilegia ĩ quibus nos atten dere debemus dignitates eius. Primũ p̃uilegiũ est ꝙ xp̃s eũ elegit p̄ oĩbus hoĩbus mũdi in nu merũ ap̃loꝝ. qꝛ ap̃li sunt maiores ⁊ dignio res sctis in celo. ⁊ in terra. Nã xp̃s eis contu lit magnã dignitatẽ ⁊ potestatẽ: vt habetur Joh. xx. q̃n dixit eis. Accipite spiritũ sanctuꝫ quoꝝ remiseritis peccata remittuntur eis. ⁊ quoꝝ retinueritis retenta sunt. Itẽ Math. xvi. dixit eis. Quecunq̃ ligaueritis super ter ram erũt ligata ⁊ in celis. Secũdũ priuilegi um est ꝙ ip̃e cõposuit sextũ articulũ fidei in qua fide nos saluamur. scꝫ Tertia die resur rexit a mortuis. Et conuenienter scripsit bea tus Thomas istũ articulũ. qꝛ in eo prius du bitauerat: ⁊ de eo plene certificatus fuit sicut legitur in euangelio hodierno: vbi christus dixit thome. Infer digitum tuum huc ⁊ vide manus meas: ⁊ affer manũ tuam ⁊ mitte in latus meũ ⁊ noli esse incredulus sed fidelis Unde sctũs Tho. de aquino in. iij. parte. q. liiij. articulo. iiij. dicit ꝙ sanctus thomas apo stolus nõ solũ vidit vulnera xp̃i: sed etiã teti git. Tertiũ priuilegiũ est ꝙ totã yndiã ꝯuer tit: ⁊ cõuersos in fide nutriuit verbo ⁊ exem plo. Verbo q̃dem: qꝛ verbũ dei ibidẽ solicite seminauit: ⁊ ɓm qualitatẽ auditoꝝ doctrinã suã formauit. Exemplo vero: qꝛ ip̃se fuit sibi parcus ꝓpter bonũ exemplũ. pauperibus pius. deo fidelis ⁊ deuotus. In signũ huius in nu ptijs regis non mãducauit neq̃ bibit: ſ; ocu los ad celos erectos habuit ⁊ in celum respe xit. Math. vi. Ubi est thesaurus tuus: ibi est ⁊ cor tuũ. Quartum priuilegiũ qꝛ xp̃o similis fuit in persona. Unde Isido. dicit. Thomas xp̃i discipulus ac similis saluatori. Quintum priuilegiuꝫ est ꝙ xp̃us assistit sibi in tempore passionis suꝯ confortans sibi passiones suas in gloriã ⁊ dulcedinẽ. Unde ip̃e sctũs Tho mas fuit in maxillã ꝑcussus et incarceratus ⁊ sup laminas candentes pedibus nudis coa ctus ẽ ambulare ⁊ in fornacẽ accẽsam iacta tus: ⁊ tandeꝫ lancea transuerberatus. Sed rex xp̃s omnipotẽs pro quo patiebatur hec

osa sibi i gl'iam cōmutauit. Incarcerat⁹ ei ac
cepit mirabilē liberationē. q: frater regis re
suscitat⁹ a mortuis cū ceteris ad carcerē cu
currit ⁊ soluēs eū: ⁊ ad pedes apli se ꝓiecit.
Sup laminas adduct⁹ accepit fontis ema
nationē: q: mox fons erupit ⁊ aduri nō pmi
sit. Isa. xliij. In igne cū ābulaueris nō ꝯbure
ris. In fornace assat⁹ accepit refrigeriū ⁊ cō
solationē: q: fornax nutu dei refrigerari cepit
Lācea trāsuerbat⁹ accepit felicē coronatōez
Apoč. ij. Esto fidelis vsq₃ ad morē ⁊ dabo
tibi coronā vite. s. sempiterne. Sextū ꝑuilegiū
fuit ꝙ tres magos. i. tres reges q̄ ad xp̄um
adorādū venerāt baptizauit. Dicē em̄ Criso.
ꝙ thomas ad eos in oriētē venit ⁊ ipos ba
ptizauit: ⁊ facti sunt ei adiutores in ꝑdicādo
Septimū ꝑuilegiū ꝙ i ciuitate edissa in q̄ cor
pus bti thome q̄escebat: nullū īfidelē aut he
reticū vel gentilē viuere ꝑmisit aut ibidē ꝯ
ꝑuenire. Ex quo daf intelligi ꝙ magn⁹ fuit
amator fidei ⁊ defensor q̄ iuxta se nullū īfide
lē hereticū vel gētilē viuere ꝑmisit. Octauū
ꝑuilegiū ei⁹ fuit ꝙ in ꝑncipio sepulture sue ei⁹
olim cōicauit de manu ꝓpria dignos: ꝫ indi
gni nō poterāt recipe sacrm. Un̄ in cronica
dn̄i Melinādi legit ꝙ āno dn̄i. Mcxx. venit
Johānes patriarcha yndoꝝ ad romā nar
rāo pape calixto: cardinalib⁹: ⁊ oīb⁹ ꝑlatis ꝑ
sentib⁹ in ꝯsistorio publice q̄liter sctūs Tho
mas apl's oī anno cōicaret ppl'm suū manu
ꝓpa porrecta dignis: ⁊ retracta ab indignis
Un̄ i lōga ei⁹ legēda hr̄ exēplū de quodā fa
mulo q̄ furatus fuit fieno ꝓ duob⁹ denarijs
⁊ nō poterat sumere sacrm̄ de manu apl'i do
nec confiteretur plenarie ⁊ satisfaceret. No
nū ꝑuilegiū ⁊ vltimū ꝙ hodie festū ei⁹ so
lenniter celebratur: ⁊ ꝑ totū mūdū in oībus
missis noīatur. Quantū ad secūdā ptē hui⁹
smonis ꝓ informatiōe nr̄a est sciendū ꝙ fi
des catholica est freq̄nter ꝑdicāda fidelib⁹
⁊ ab eis custodienda diligenter. q̄a sine fide
vera nemo saluabitur. Un̄ Paulus ad He
bre. xi. Impossibile est sine fide placere deo.
Un̄ btūs Aug. Nemo liberatur a dānatōe
que facta est per adā nisi ꝑ fidē dn̄i nr̄i iesu
xp̄i. Unde etiam Bern̄. Multi ante saluato
ris aduentū deū omnipotentem timentes ⁊
diligentes sue salutis gratissimū ꝓmissorem
credentes: in ꝓmissione fidelē sperantes cer
tissimū redēptorē in hac fide ⁊ expectatione
saluati sunt. Ex quo ꝑ₃ hoc qđ credimus iā
factū sctī ꝑres in veteri testamēto credebāt
futuꝝ. Querif circa fidē vtrū sufficiat fidē in
corde hr̄e. Rn̄def ꝙ nō. q: q̄libet xp̄ian⁹ ꝑ
loco ⁊ tp̄e tenef fidē catholicā publice ꝓfite
ri. Et i signū hui⁹ ꝓfessiōis hō recipit sacrm
ꝯfirmatiōis in fronte. Un̄ in decre. dr̄. Con
firmatio iō in fronte ponif vt a recipiente fi
des sine erubescentia publice ꝑdicef. de ꝯse.
di. iiij. Nouissime. Et hoc ē ꝯ illos timorosos
q̄ dicūt si hussite eos inuaderēt ꝙ fidē ore ne
gare vellēt ⁊ tn̄ firmif in corde retinere: ⁊ ta
les q̄ sic stant in tali ꝓposito: peccāt mortal'r
Nā si scti hoc fecissent: nūq̄ martyrizati fuis
sent. ꝫ ipi publice fidē xp̄i ꝓfessi sūt. Sic q̄li
bet xp̄ian⁹ poti⁹ d₃ mori q̄ fidē ore negare ⁊
corde. Un̄ dr̄ in decre. Cōstātia fidei d₃ esse
tāta vt poti⁹ auferaf vita q̄ fides xxiij. q. viij
Conuenior. Un̄ etiā dr̄ Math. x. Nolite time
re eos q̄ occidūt corp⁹: aīam em̄ occidere nō
possunt. Un̄ q̄libet viriliť d₃ ꝓ fide expone
re res ⁊ corp⁹. q: q̄cūq₃ ꝓ fide catholica mo
ritur: indubie martyr xp̄i efficif. q: ol'o oꝫ
eundē hominē cito mori. ⁊ nescit vbi p̄ma
nocte manebit ad celū aut purgatorium aut
ad infernū ꝑueniat: sed ibi est certitudo. q̄a
quicūq₃ pro fide patitur: statim ab angelis
in celū leuatur. Un̄ in decre. dr̄. Qui ꝓ xp̄i
noīe martyrizāf: ꝓculdubio vitā eternā cō
sequunf. xxiij. q. viij. Omni timore. Querif
quando q̄s audit aliquē loq̄ ꝯtra fidē vtrū
talis tenεaf defendere fidē. Rn̄def ꝙ sic q:
in decre. dr̄. Defensare tenetur q̄libet fidem
xxiij. q. viij. Hiis q̄bus. Etiā querif q̄n inter
rogaref q̄s vtrū quis xp̄ian⁹ sit: ⁊ sic in illa
fide mori velit. Rn̄detur ꝙ tenef se ꝓfiteri
xp̄ianū esse: ⁊ sic velle mori ⁊ saluari i ista fi
de. quia si ex timore taceret: xp̄m abnegaret.
Un̄ in canon̄. xi. q. iij. Nō solū ille negat xp̄₃
qui dicit eum non esse xp̄m: sed ille qui cū sit
christianus se dicit non esse christianū. Etiā₃
queritur quando quis interrogaretur vtrū
Hus ⁊ Hieronym⁹ ⁊ Procopi⁹ iusti fuerūt
aut heretici. Rn̄detur ꝙ quilib₃ catholicus
tenetur loqui veritatē. ⁊ fateri ꝙ ambo cū
procopio fuerunt heresiarche: ⁊ in sacro con
cilio Cōstāciensi Anno dn̄i. Mcccc. xvj. com
busti. Et si hoc nō faceret: tunc irā dei cōtra
se ꝓuocaret. Un̄ in canon̄. vbi de fide ⁊ salu
te agitur. Qui veritatē occultat: irā dei con
tra se prouocat. xi. q. iij. Quisquis. Quantū
ad tertiā partē isti⁹ sermonis sciēdū est ꝙ q̄
libet xp̄ian⁹ debet sctm̄ Thom. i apl'm tāq̄
spālem patronū inuocare. Primo q̄ patiun
tur dolorē oculoꝝ. Un̄ de eo legitur ꝙ que
dā mulier Mi. hdenia noīe deuota fuit per

rit ĩnon ẽcca: ⁊ inuocato aplo thoma lumẽ oculoꝝ suoꝝ rehabuit. Etiã leprosi. Uñ legitur ꝙ q̃dã leprosus vulnerib⁹ plen⁹ inuocauit btm̃ thomã apl'm ⁊ mũdat⁹ est. Etiã infirmitate q̃licũqꝫ oppssi sctm̃ thomã debent inuocare. Uñ legit ꝙ q̃dã magr⁹ cleric⁹ de indiã i magnũ lãguorẽ corpis tãdẽ auditis miraculis sctĩ thome apli recordatus est ꝙ olim ei fuerit multũ familiaris. q̃re fecit se deferri ad eccl'iam ipi⁹. ⁊ post lõgã vigiliã somno oppssus vidit pcessionẽ plurimoꝝ sctõꝝ ⁊ sctm̃ thomã subseq̃ntẽ cũ magna gl'ia. ⁊ tãgẽs femur ei⁹ vbi dolebat dixit ei. vade i domũ tuã: q: sanat⁹ es. euigilãs aũt inuenit se in toto corpe suo sanatũ. q̃re gr̃as agẽs deo ⁊ btõ apl'o ad ppria remeauit. Etiã q̃ in fide tẽptant inuocare debẽt sctm̃ thomã apostolũ. q: singularẽ hꝫ prãtem subueniẽdi tẽptatis in fide. ⁊ talis q̃ q̃nqꝫ sic temptatur i fide ex hoc non debet nimiũ turbari. q: temptari in fide non est peccatũ. nec inducit heresim nisi cõsentiat. ⁊ sic diffinitiue in fide dubitet: ⁊ dubitãdo labatur. Unde querit hic p̄mo q̃ requirunt ad hereticũ. R̃ndetur sm̃ beatũ Thomã sup. iiij. sen. ꝙ duo. s. ꝯ error qui est initiũ heresis. Secundũ ꝙ pertinaciter defendat. xxiiij. q. iij. Qui in ecclesia. Ex quo pꝫ ꝙ illi qui errant in fide ⁊ parati sunt postponere errorẽ q̃ñdocũqꝫ fuerint informati de opposito: tales non sunt heretici quãuis errant in fide. Uñ in decre. dr̃. Nõ sunt inter hereticos ꝯputandi qui errorem suũ parati sunt postponere. xxiiij. q. iij. Dixit. Ultimo q̃ritur quali pena heretici sunt puniendi. R̃ndetur ꝙ q̃druplici pena. Primo eñ excõmunicãdi sunt: sil'r credentes: receptores. defensores: ⁊ fautores hereticoꝝ qui adducũt eis arma ⁊ alimẽta. sal: vinũ: piper: ferrũ ⁊ similia. Oẽs tales de facto sunt excõicati papali excõicatiõe. Secũdo puniẽdi sunt depositiõe indistincte. siue clericus: laicus: plebanus: ep̃s: rex: impator: etiã papa. Unde i decre. dr̃. Pro nullo alio pctõ: sed tm̃ pro heresi, põt papa condemnari. dist. xl. Si papa. Tertio rerũ ablatiõe. quia bona hereticoꝝ ipo iure sunt ꝯfiscata. Sꝫ queritur si hereticus filios catholicos habeat: nunquid tales habebũt bona parentũ. R̃ndet ꝙ nõ. vt hr̃ in decret. In crimine heresis nõ parcitur filiis circa bona pẽtũ q̃ñ totalit̃ puant nisi eis aliq̃d ex mĩa relinquat. extra de here. c. excõicamus. Quarto punientur psecutiõe militari. i. ptãte secl'ari. q: i reb⁹ ⁊ i corpe puniri debent. Uñ in decre. dr̃. Heretici sunt cogendi vel domandi p corpalẽ punitiõẽ. xxiij. q. iiij. displicet. Ultio notãda sũt aliq̃ exẽpla de hereticis. Et pmo d' illo fidei heresiarcha q̃ v'tute dei mut⁹ ẽ fact⁹. h' q̃re in pmptuario exẽploꝝ vij. E. Item ali⁹ heretic⁹ astut⁹ q̃ ab obsesso stulto cõbust⁹ est. hoc q̃re ibidem. ix. E.

De sancto Stephano. Sermo. viij.

D*omine ne statuas illis hoc pctm̃: q: nesciũt q̃d faciũt.* Ita scribit Act. vij. originalit̃ ⁊ in ep'la occurrent' festiuitatis transsumptiue ⁊ lectionalit̃. Uñ in festo hodierno tria dicẽda sũt in isto s̃mone. Primo p̄uilegia sancti stephani pthomartyris. Secundo quõ tenemur indulgere inimicis nr̃is. Tertio q̃dã miracula d' sctõ stephano: Quãtum ad p̄mũ sciendũ ꝙ sctũs stephan⁹ plura habꝫ p̄uilegia ⁊ precipue octo q̃ notare debemus. Primũ p̄uilegiũ q: ẽ pthomartyr. i. p̄mus martyr q̃ post ascensionẽ xp̄i p fide occisus est. Nã post ascensionẽ xp̄i sctũs stephanus lapidat⁹ ẽ in eodẽ anno. ⁊ ex Saulo psecutore fact⁹ est paul⁹ doctor ⁊ lumen totius eccl'ie post. xv. hebdomadas. Secũdũ p̄uilegium est ꝙ btũs stephan⁹ vidit celos apertos ⁊ iesuꝫ stantẽ a dextris virtutis dei. Apertum nãqꝫ ẽ celũ vt rex glorie ⁊ tota celestis curia viderent militẽ legittime certantẽ. Et vidit stephan⁹ iesuꝫ tanq̃ adiutorẽ suũ i passione sua. Tertiũ p̄uilegiũ. q: p inimicis suis orauit exemplo xp̄i. Unde dicit Beda Beatus stephan⁹ stando p se orauit: sed pro inimicis flexis genib⁹ interpellauit dicens: Domine ne statuas illis hoc pctm̃ ⁊c̃. Quartũ p̄uilegiũ. q: similis angelo apparuit in claritate faciei per quam claritatẽ persecutores suos deterruit. Et hoc accidit pp̄ter suã v'ginalẽ vitã quã habuit. Uñ btũs Hiero. In carne p̄ter carnẽ viuere nõ est humanũ: sꝫ ãgelicũ. Quintũ p̄uilegiũ est. q: filius ẽ ap'lus effectus. Quattuor eñ dñs noster iesus xp̄us dedit apostolis suis. s. sapiam: eloquentiã: constantiam: ⁊ miraculoꝝ efficaciã. Ista q̃ttuor beato stephano xp̄o etiã ꝯcessit. Pmo sapiẽtiaꝫ cui nõ poterãt resistere nec ꝯtradicere om̃s aduersarij sui. Secũdo eloq̃ntiã. Tertio cõstantiã. q̃ a certauit vsqꝫ ad morteꝫ. Quarto miraculoꝝ efficaciã: vt postea patebit. Sextum p̄uilegiũ. q: passio eius fuit multũ conformis passioni xp̄i. Nam sicut falsi testes ꝯ xp̄m insurrexerũt. sic conformiter cõtra btm̃

stephanū. Etiā sic xp̄s extra ciuitatē passus
⁊ crucifixus est: sic ⁊ beat⁹ stephan⁹ extra ci-
uitatē hierl'm a iudeis lapidat⁹ est. Etiā sic
xp̄s dixit in cruce. Pater in man⁹ tuas com
mēdo spm̄ meū: sic btūs stephan⁹ dixit i vlti
ma hora tribulatōis sue. Dn̄e iesu xp̄e susci-
pe spm̄ meum. Septimū priuilegiū. q: hȝ tri
nas coronas. Nam hȝ coronā martyrū. coro
nā v̄ginū. ⁊ coronā confessoꝝ siue p̄dicatorū
Octauū p̄uilegiū. q: corp⁹ scti laurētij hono
rauit corp⁹ scti stephani. vnde cū sepulchrū
sancti laurētij apuissent vt ibi corp⁹ scti ste-
phani collocarēt: tūc laurēti⁹ in lat⁹ se v̄tit ⁊
mediā ptē sepulchri vacuā derelīq̄t. ⁊ sic cor
pus scti stephani ibi collocatū est. ⁊ clauso se
pulchro audite sunt voces angeloꝝ dicentes
⁊ psallētes. O felix Roma. q corp⁹ laurētij
hyspani ⁊ stephani hierosolymitani gl'iosa
pignora vno claudis mansoleo. Unde inue
nitur triplex trāslatio facta de corpe scti ste
phani. Pria fuit de agro iuxta hierl'm vbi p̄
mo sepult⁹ fuit ⁊ translat⁹ ad montem syō.
Secūda de monte syon ad Cōstātinopolim
in grecia. Et illa translatio facta ē tpe Justi
niani imp̄atoris q̄ cepit regnare āno dn̄i qn
gentesimo vicesimoquarto. Et tūc tpe ossa
sancti stephani quedā nobilis dn̄a ignoran
ter transtulit de hierl'm in Cōstantinopolim
putans se ducere ossa sui mariti. s̄ demones
in aere vlulabant ⁊ clamabant: ⁊ sanctū ste
phanū p̄diderūt. Translatū est autē corp⁹
scti stephani romā tpe pelagij pape qui. lxvi.
papa erat: ⁊ sedit q̄tuor annis ⁊ mēsib⁹ sex
Nonū p̄ui. addit̄ q: festū ipi⁹ hodie ī vniūso
mūdo solēnit̄ celebrat̄: ⁊ ī q̄libet missa quo-
tidie nominat̄. O q̄ magna ista priuilegia
Quantū ad secunda p̄tē istī⁹ sermonis pro
nr̄a informatiōe ē sciendū q̄ exēplo bti ste-
phani debem⁹ nr̄is inimicꝭ indulgere. Ubi dī
cercꝭ. quō qs tenetur de necessitate salutis se
ad inimicos hr̄e. Rn̄det̄ q̄ p̄mo tenet̄ qs ex
puro corde eis indulgere: sic q̄ non velit se
vindicare nec verbo nec facto: ⁊ q̄ nō odiat
inimicos nec optet eis malū ex ira ⁊ ex ran
core. vt dicere possit cū dd̄ in ps. Si reddidi
retribuentibus mihi mala ⁊c. Sed q̄ sic stāt
q̄ gaudēt de infortunio ⁊ dolēt de p̄speritate
inimicoꝝ ex rācore: illi hn̄t corda dyabolica.
q: siles sunt dyabolo q̄ dolet de bonis nr̄is
⁊ gaudet de malis nr̄is. sic ⁊ isti rācorosi faci
unt. ḡ sunt a deo maledicti. vt hr̄ Esa. v. Ue
q̄ dicitis bonū malū ⁊ malū bonū. Secūdo
tenet̄ qs indulgere ⁊ diligere inimicos suos

sic q̄ non velit eos p̄ alios vindicare. exēplo
xp̄i cui⁹ iniuriā cū discipuli vindicare vellēt
rn̄dit rep̄hendēdo illos Lu. ix. Nescitis cui⁹
spūs estis. Un̄ si qs hr̄et filiū vel fratrē vel
cognatū ⁊ nō rogaret eū nec iuberet vt se vi
dicaret: s̄ solū sciens admitteret: eternā dānā-
tionē talis sic incurreret. Un̄ apl's. Ro. i.
Digni sunt morte nō solū q̄ pctā faciūt: s̄ et
q̄ ꝯsentiūt facientib⁹. Tertio tenet̄ sic indulge
re ⁊ diligere qs inimicos vt nec per deū velit
eos ledi: vel hic vel ī futuro. Sȝ ꝯ hoc faciūt
q̄ sup inimicos suos vindictā a deo exposcūt.
ꝯ quos dic̄ btūs Greg. Jubet de⁹ vt diligat̄
inimic⁹: ⁊ tū rogatur de⁹ vt occidat inimicū
Subdit beat⁹ Greg. Quisqs sic orat ipe su
is p̄cib⁹ ꝯ ꝯditorē pugnat. ḡ qcūq̄ optat vi
dictā a deo sup inimicos: talis meret̄ q̄ sibi
eueniat illa vindicta et vera iusticia dei. Un̄
legit̄ Lu. vi. Eadē mēsura q̄ mensi fueritis re
metiet̄ ⁊ vob. Quarto qs tenet̄ indulgere ⁊
diligere inimicos vt eis cōia signa charitatꝭ
exhibeat seu ostēdat q̄ alijs hoib⁹ cōiter ꝯsue
uit exhibere: sicut loq̄ ⁊ salutare ⁊ rn̄dere: ⁊
sic de alijs. Un̄ cū qs ex rācore non vult loq̄
cū inimico vel p̄ximo amicabilit̄: talis ē ī sta-
tu dānatiōis. Quinto tenet̄ qs indulgere et
diligere inimicos suos sic q̄ hēat aīm prepa
tū ad subueniēdū ipis ī spali si ī mag̃ necessi
tate fuerint cōstituti. Unde prouer. xxv. Si
esurierit inimic⁹ tu⁹ ciba eū. si sitit potum da
illi: ⁊ habebis mercedē a deo. Quantum ad
tertiā ptē hui⁹ s̄monis sciendū q̄ oēs hoies
debēt festū sancti stephani solēnit̄ celebrare
⁊ deuote: ⁊ ipm tanq̄ singularē patronū in-
uocare. q: pōt oibus inuocātib⁹ eū subueni-
re. Pmo infirmātib⁹. Un̄ in inuētiōe sui cor
poris septē infirmi curati sūt a diūsis lāguo-
rib⁹. etiā q̄ patiunt̄ dolorē oculoꝝ. Un̄ i ei⁹
legēda legit̄ q̄ flores sup altare bti stephāi
ponebant̄: ⁊ inde allati ⁊ in oculis cuiusdā
cece mulieris positi: p v̄tutē illoꝝ floꝝ ⁊ me-
ritis scti stephani illuiata ē. Etiā pāni de al
tari ei⁹ sumpti ⁊ sup egros positi multis extit
terūt in medelā. Etiā hȝ potestatē sup mortē
Naȝ sicut refert btūs Aug. in li. de ciui. dei.
Sex mortui meritꝭ suis sunt resuscitati. Un̄
in eodē li. legit̄ q̄ cū q̄dā mulier esset defun-
cta tunicā illius ad ecclam bti stephani de
portauerūt: q̄ cū sup defuncti corp⁹ esset pro-
iecta: ptin⁹ illa surrexit a morte. Idē quoq̄
ait ibidē q̄ cū corp⁹ cuiusdā defuncti inunctū
fuisset oleo in nomine sancti stephani bn̄di-
cto: mox ille surrexit. Etiā hȝ ptātē sup steri-

litatē terre. nā cum quodaȝ tp̄e ī mūdo esset
mag̃ sterilitas: caristia ⁊ penuria: meritꝭ scti
stephani magna pluuia descendit ⁊ terrā fe
cundauit: ⁊ abūdantia fuit subsecuta magna
Etiā hȝ ptātē subueniēdi hoībꝰ in p̄iculo ma
ris existibꝰ. vñ cū quodā tp̄e demones tēpe-
statē suscitassent in mari: ⁊ naute piclitari ti
merent: inuocabāt btm̄ stephanū: ⁊ ipe appa
ruit eis. d. ego sū nolite timere: ⁊ sic facta est
tranqllitas magna: ⁊ cū salute p̄iculū euase-
runt. Etiaȝ pōt obsessis subuenire. Vñ legit
cum filia theodosij impatoris a demone eēt
obsessa: demō ī ea clamabat voce mag̃. d. Nisi
stephanꝰ romā vēiat ñ exibo: qꝛ sic ē volūtas
aplo꞉. Et cū ad romā corpꝰ scti stephani es
set delatū: puella illa a demonio statim ē libe
rata. Itē in discipulo de tp̄e duo s̄mones de
sctō stephano quō nouē generibꝰ hoīm celū
aptū ē cū duobꝰ exēplis. s. quō mr̄ vna male
dixit. x. pueris suis. q̄re ī disci. d tp̄e. s. xiij ⁊ xiiij

De sctō Johāne euāgelista. Ser. viij.

Hic est discipulus ille

h quē diligebat iesꝰ. Ita scribit Jo.
xxi. ⁊ ī instantꝭ festiuitatꝭ euāgelio.
Sup q̇bꝰ v̄bis ad honorē dei ⁊ s. i iohis apo
stoli ⁊ euāgeliste tria sūt dicēda. Primo de p̄ui
legijs scti iohis apli ⁊ euāgeliste. Secundo
aliq̄ ꝓ informatōe simplicium. Tertio aliq̄ mi
racula ꝓ nr̄a ꝯsolatōne. Quātū ad p̄mū sciē
dū ꝙ btūs iohes aplꝰ hȝ multa p̄uilegia q̄
a nob diligēt sūt ꝯsiderāda ad honorē ama-
toris sui. s. dei. Primū p̄uilegiū ē ꝓfūda sa-
piētia. Nā ceteri euāgeliste v̄sati sūt circa hu
manitatē xp̄i. ſʒ btūs iohes circa eiꝰ diuinita
tē: qñ dixit. In p̄ncipio erat v̄bū. Joh. i. Vñ
Beda. Si btūs iohes aliq̄ntulū volasset alti
us: totꝰ mūdꝰ eū cape nō potuisset. Vñ de ipo
canit. Volat auis sine meta q̄ nec vates nec
ꝓpha euolauit altiꝰ. Tam īplenda ꝙ īpleta
nūq̄ vidit tot secreta purꝰ hō puriꝰ. Nō eni
iohānes altꝰ potuit ascēdere in deū nisi p̄uus
fieret deꝰ. ⁊ hāc sapiam ꝓfundā de ipo dn̄ici
pectoris fōte potauit qñ in cena sup pectꝰ xp̄i
recubuit. Secundū fuit ꝙ ipe v̄ginitatē suā
seruauit. fuit enī v̄go corpe ⁊ mēte. Tertiuȝ
p̄uilegiū ꝙ xp̄s ipȝ spālr dilexit. vñ p̄meruit
vocari discipꝰ ille quē diligebat iesus: q̄uis
enī xp̄s oēs aplos suos dilexit: specialꝰ tñ io
hannē: qꝛ ī sua iuuētute ad xp̄ȝ ꝯuersus fuit
qꝛ iunior fuit inter ceteros aplos. Tren. iij.
Bonū ē viro cū portauerit iugū dn̄i ab ado
lescētia sua. Quartū qꝛ ad oīa secreta sua cū

admisit xp̄s: sicut ad puelle resuscitationem:
vt hr̄ Mar. v. ⁊ etiā ad suā gl'iosā transfigu
ratione ī mōte thabor. Mat. xvij. Quintū ꝙ
xp̄s matrē suā sibi recōmēdauit. Xp̄s nāq ī
hac vita q̄nq hūit q̄ ꝯmisit. Primo corpꝰ suuȝ
ꝯmēdauit nicodemo ⁊ ioseph ab arimathia
Secūdo aīaȝ prī. Tertio subaȝ tp̄alē iude.
Quarto eccl'iaȝ sctāȝ petro. Quīto mrēȝ cō
misit iohi. Fecit nāq xp̄s iohēm fratrē suuȝ
qñ dixit. Mulier ecce filiꝰ tuꝰ: in h ꝙ dixit fi-
liꝰ: fecit eū ꝯfrēȝ suū. Deide dic discipl'o. ecce
mr̄ tua. ⁊ ex illa hora cepit eā discipulꝰ in suā
sc; custodiā. Sextū p̄uilegiū. qꝛ maiorē fami
liaritatē ei ondit cuꝰ p̄cipua cā familiaritatꝭ
fuit. qꝛ iohes ꝓpt amorē iesu xp̄i oēm amorē
terrenoꝝ deseruit: qꝛ oīa tp̄alia ꝓpt xp̄ȝ dereli
qt. Etiā amorē paternū: qꝛ parētes suos ꝓpter
xp̄m reliqt. Insup amorē carnalē. Nā vt dic
Hiero. xp̄s de nuptijs iohēȝ volentē nubere
vocauit: ⁊ sic in v̄ginitate carnis p̄seuerauit
Septimū p̄uilegiū: qꝛ xp̄s ꝓditorē suū iohi
reuelauit. annuit enī sibi petrꝰ ꝙ a xp̄o q̄reret
qs eēt eū traditurꝰ. ⁊ ipe xp̄s iohi reuelauit.
di. Cui intictū panē porrexero: ipe ē q̄ me tra
det. Nā si petrꝰ traditorē dn̄i sciuisset: ipm ꝓti
nus trucidasset. aut ipȝ etiā dētibꝰ suis lani-
asset. Octauū p̄uilegiū. qꝛ btūs iohes hȝ di-
gnitates oīm sctōꝝ. Est enī aplꝰ ī ep'lis. euā
gelista ī euāgelijs: ꝓpheta in apocalipsi: vbi
pl'a scribit q̄ adhuc futura sunt: martyr fuit
mḡtū cū alijs apl'is fuit flagellatꝰ. vt habet
Act. v. ⁊ etiā in oleo rome adustꝰ iuxta portā
latinā. Confessor ⁊ doctor eccl'ie. qa vsq ad
mortē fidē catholicā ꝯstant p̄dicauit: v̄go fu
it mēte ⁊ corpe. Nonū p̄uilegiū. qꝛ diutiꝰ oībꝰ
apl'is vixit ī hac vita. Vñ ī cronica helynā
di scribit ꝙ iohes aplꝰ ⁊ euāgelista tp̄e do
miciani īpatoris fuit relegatꝰ ī insulā path-
mos p annū itegrū: ⁊ ibi scripsit apocalipsim
⁊ idē īpator domicianꝰ post vnū ānū ⁊ q̄nq
mēses crudelit interfectꝰ ē qꝛ romanis mlta
mala intulerat: ⁊ cōsobrinos suos xp̄os inter-
fecit. ⁊ statuā aureā noīe suo ī capitolio suo
p̄cepit adorari. Et post hūc regnūe Nerua se
nex vno āno ⁊ mēsibꝰ q̄ttuor: hic oēs exules
reuocauit. ⁊ sic iohānes aplꝰ de exilio path-
mos reuersꝰ rogatꝰ ab ep̄is asie: euāgeliū scri
psit ⁊ sedēs absq tecto in vēto: ſʒ ad p̄ces eiꝰ
in eodē loco nec pluuie nec vēti: aut turbines
aut chorusca tiōes aut tonitrua vsq in hodi
ernū diē vnq̄ descēderūt. Nerua cesar obijt
āno dn̄i. xcix. Post hūc regnauit Trayanꝰ ipa
tor gēte hispanꝰ āno dn̄i. c. ⁊ regnauit ānis. xx.

mēsib⁹.vi. Anno traiani p̄io iohes euan
gelista migrauit ad celū.viij.kl'.iulij.vbi na
tiuitas iohis bap.celebrat᷑.ꝛ sic vno eadēq;
die ē āboꜝ solēnitas:lz i medio trāsfert᷑.c.an
ni. Decimū p̄uilegiū.q: vitā ei⁹ xp̄s i pace fi
nire voluit.iō dixit. Sic eū volo manere do
nec veniā. Xi.q: xp̄s ad ip̄z morietē cū oib⁹
ap̄lis suis venit:apparuit eni sibi dn̄s cū di
scipulis suis.di. Ueni dilecte mi:q: t̄ps ē vt
epuleris i ꝯuiuio meo cū fr̄ib⁹ tuis. Surgēs
aūt iohes cepit ire.cui dn̄s dixit. Dn̄ica die
ad me venies. Ueniēte autē dn̄ica die venit
vniuersus pp̄l's ad eccl'iam q̄ suo noie erat
fabricata:q̄ p̄io galloꜝ cantu p̄dicauit illis.
hortās eos vt in fide essent stabiles ꝛ i man
datis dei feruētes.ꝛ post hec foueā fecit fie-
ri iuxta altare.descēdēsq; in eā expansis ma
nib⁹ ad deū dixit. Inuitat⁹ ad ꝯuiuiū tuum
dn̄e iesu xp̄e ecce venio:grās ago tibi dn̄e:q:
dignat⁹ es me ad tuas epulas inuitare. sciēs
ꝙ ex toto corde desideraui te. Cūq; orationē
ꝯpleuisset tanta lux sup eū emicuit ꝙ null⁹ i
eū respicere potuit.recedēte āt lumie fouea
plena māna iueniт᷑:qd̄ i illo loco vsq; hodie
generat᷑:ita vt i fūdo fouee adinstar minute
arene scaturire videat᷑:sic̄ i fōtib⁹ fieri ꝯsueuit
Duodecimū p̄uil'.ꝙ q̄dā dicūt ꝙ iā sit i celo
cū corpe ꝛ aīa.qd̄ ꝯuenire dicit᷑ dei lib'alitati
ꝛ dignitati ioh. Deus eni sibi liberalis fuit.
q: corp⁹ ei⁹ custodiuit ne corruptiōi subiace
ret:ne oleū feruēs adureret:ne venenū ei no
ceret:ne gladio resineret:ꝛ ne mortꝫ dolorem
sentiret. Si ḡ xp̄s corpi ei⁹ tā liberal' fuit in
mūdo:nec dz min⁹ liberal' eē i celo. Si ḡ alio
rū ap̄loꜝ corpa honorant᷑ i tris: manifestū
est ꝙ corp⁹ bti iohis etiā debuit honorari qd̄
tāte dignitatꝫ excellētia fuit p̄ditū. Post ꝙ āt
ei null⁹ honor exhibet᷑ in terris:ꝯueniēs ē vt
honoret᷑ in celis:vt corp⁹ ei⁹ corpi xp̄i ꝛ mr̄is
ei⁹ societatē faciat i cel'. Tredecimū p̄uilegiū
ei⁹.q: hodie festū ip̄i⁹ solēnit᷑ i vniūso mūdo
celebrat᷑:ꝛ etiā i q̄lib; missa singl'arit᷑ noiat᷑
O ꝙ̄ gloriosum ē nomē iohis in q̄ ē grā dei.
Decimūquartū ꝛ vltimū p̄uilegiū.q: ip̄e cō
posuit secūdū articulū fidei:di. Et i iesū xp̄z
filiū ei⁹ vnicū dn̄m nr̄m. Credere eni tenem̄
ꝙ ies⁹ xp̄s ē vnigenit⁹ ꝛ ver⁹ fili⁹ dei:ꝛ ꝙ fu
it cū p̄re etnal'r:ꝛ ꝙ ē alia p̄sona a p̄re:ꝛ ꝙ
ē vni⁹ nature ꝛ subē cū p̄re:ꝛ ꝙ ē p̄ri coeq̄lis
ꝛ coetn⁹. Jo.x. Ego ꝛ p̄r vnū sum⁹.s. fm for
mā dei:ꝛ p̄r maior me ē.s.fm hūanitat᷑ formā
Quātū ad secūdā p̄tē istius s̄mōis p nr̄a infor
matōe ē sciēdū ꝙ sc̄us iohes ap̄l's vt testat᷑
Hiero.cū vsq; ad vltimā senectutē deuenisset
ꝛ iā eēt.xcix.ānoꝝ.ꝛ iā post passionē xp̄i.lxvij
ānis p̄dicasset.ꝛ vix int᷑ discipl'oꝝ man⁹ ad
eccl'iaz deportaret᷑:nec pl'a v̄ba dicere posset:
ad quālib; pausaz h̄ v̄ba dicebat eis. Filioli
diligite alterutrū. Tandē frēs q̄ cū eo erant
admirātes ꝙ sp eadē v̄ba diceret.dicebāt ei
Magister q̄re hec v̄ba sp loq̄ris. Qui rn̄dit
Q: p̄ceptū dn̄i ē:ꝛ si h̄ solū fiat:tunc sufficit
ad vitā etnā. Ergo seq̄mur doctrinā sc̄ti io
hannis:ꝛ diligam⁹ deū ꝛ nos inuicē sic̄ xp̄us
dilexit nos. Un̄ q̄rit᷑ q̄ req̄rit᷑ ad charitatē;
vt sit nob̄ sufficiēs ad salutem:cū nemo sine
charitate saluet᷑. Rn̄det᷑ ꝙ tria. P̄io ꝙ hō
dimittat oē pctm̄ mortale ad min⁹ p̄ dilecti-
one dei. Un̄ ps.xcvi. Qui diligit dn̄m odite
malū. Qui eni nō odit malū nō hz verā dile
ctionē ad deū:s̄ simulatā. Si ḡ dicis hoc vl' il
lud dimittere nego. Rn̄deo ꝙ i hoc adhuc
nō habes verā dilectionē dei.si eni vnā gut
tam vere dilectiōis haberes totū mūdū si p̄
aperet de⁹ dimitteres.q: dicit beat⁹ Augu.
ꝙ vna gutta charitatꝫ ē maior occeano. Se-
cundo ē necessariū vt ob ei⁹ dilectiōnē p̄ con
temptu sibi illato p pctm̄ aliquē honorē sibi
exhibeas p aliq̄ bona opa ꝛ p p̄nias: alit᷑ di
lectio tua nō sufficit:nec ē vera. Un̄ ps.xxxiij
Declina a malo ꝛ fac bonū. Quia nō sufficit
mala dimittere:s̄ oportet bona oparī. Un̄
btūs Gre. Probatio dilectiōis exhibitio est
opis. Nam cū q̄lib; dn̄s terren⁹ q̄ est ꝯtem-
ptus ꝛ offensus velit vt sibi aliq̄s honor in
recōpensā exhibeat᷑:sic ꝛ ip̄e dn̄s nr̄ ies⁹ xp̄s
cū sit dn̄s dn̄oꝝ sil'r vult. Sz sūt q̄dā q̄ p̄ oī
ꝯtēptu ꝛ p̄ oib⁹ pctis suis nō solū magnā sa
tisfactionē vl' gl'iaz sibi exhibere nolunt:imo
nec vnā verā ꝯtritionē sibi dare volūt. Nam
illā gloriōs⁹ de⁹ acceptaret vbi aliā hr̄e nō pos
set.i in illō ps.l. Cor ꝯtritū ꝛ hūiliatū de⁹ nō
despicies. Date ḡ hāc si nō vult̄ vt illi sc̄i ma
gni p̄ dilectiōe ei⁹ morte pati mūdū relinq̄re
omnia p̄ deo dare:saltē hoc minimū tribuite
ꝛ p̄ illo sanabit oīa vulnera aiaꝝ vr̄aꝝ. Je
re.xxx. Et vulnerib⁹ tuis sanabo te. Itē ꝑphe
ta in ps. Qui sanat ꝯtritos corde.ps.cxlvi.
Math.v. Beati q̄ lugēt q̄m ip̄i ꝯsolabunt᷑.
Sz q̄ nūc nō tantū dare volūt p̄ ei⁹ dilectiōe
vos iudicate si illū vere diligūt vl' nō. Tertiō
ꝙ p̄ ei⁹ dilectiōe ad p̄ximū habeas fraternā
charitatē vt ei bonū appetas:q̄cq̄d vis ab eo
supportari hoc sibi n̄ facias:ꝛ si eū lesisti i fa
ma vel in reb⁹ vt satisfacias:ꝛ si te in aliquo
leserit vel offenderit:hoc ei ex toto corde in-

dulgeas: aliter xpo nõ vere diligis. Uñ ap˜ls i. Cor. xiij. Si distribuero oẽs facultates m̃e as in cibos pauperũ: charitatẽ aũt nõ habue ro: fact⁹ sum sicut es sonans. i. Joh. iij. Qui nõ diligit fratrẽ manet ĩ morte. Et hec ẽ charitas sufficiens: ⁊ ducit ad gloriã eternã. Sz q̃ntum ad tertiã partẽ hui⁹ sermonis est sciẽdũ q̄ hodie oẽs hoĩes debent festũ sancti iohannis solẽniter celebrare ⁊ ipm̃ deuote inuocare. Primo infirmi ⁊ obsessi. Unde legit̃ de eo q̄ tactu vestimenti sui infirmi curati sunt ⁊ demones ab obsessis repulsi. etiã hz potestatẽ sup mortẽ. Unde de eo legit̃ q̄ cũ de exilio pathmos reuocat⁹ esset: ⁊ ephesum intraret drusiana ei⁹ dilectrix q̄ suũ aduentũ plurimũ desiderauerat mortua efferebat̃. Tũc feretrũ iussit deponi dicens: Dñs noster iesus xp̃s suscitet te drusiana. surge ⁊ vade ĩ domũ tuã ⁊ prepara mihi refectionẽ. Tũc statim illa surrexit: ⁊ cũ eo ciuitatẽ reintrauit. Etiã filium cuiusdã vidue q̄ celebratis nuptijs post xx. dies obijt: sanct⁹ iohãnes a morte suscitauit. Et post mortẽ põt hoĩb⁹ subuenire. Nã ip̃e liberauit aĩam cuiusdã a purgatorio. Sz querit̃ quare hodie homĩes bibũt in amore sancti iohãnis. Rñdetur q̄ ip̃e sanct⁹ iohãnes cũ signo crucis venenũ bibit: ⁊ nullã lesionẽ incurrit: ⁊ cũ eodẽ veneno duo in p̃ñtia iohãnis ⁊ tot⁹ pp̃li fuerũt interempti. ⁊ ip̃e sanct⁹ iohãnes tunicã suam tribuit aristodemo põtifici dicẽs ei: Uade ⁊ mitte eã sup corpora defunctoꝝ dicens. Ap̃ls xp̃i misit me ad vos vt in xp̃i noĩe exurgatis. Qd̃ cũ fecisset aristodem⁹ ilico surrexerũt. Etiã btũs iohannes silvestres frondiũ virgas in aurum ꝯmutauit: ⁊ littoꝝ saxa ĩ gẽmas p̃ciosas mutauit. Etiã nota aliũ sermonẽ de sancto iohe Et verũ iesus pl⁹ dilexit petrũ q̄ⁿ iohannem Quere in discipulo de tp̃e cũ miraculo ⁊ exẽplo. sermone. xv.

De Innocentibus Sermo. ix.

Mittens herodes occidit oẽs pueros q̄ erant ĩ bethleem ⁊ in oĩb⁹ finib⁹ ei⁹. Math. ij. Ex quo hodie pagit̃ festũ pueroꝝ innocentũ q̄ ab iniquo herode interfecti sunt: tũc i p̃senti sermone tria sunt dicẽda. Primo de solẽnitate p̃ñtis festiuitatis. Secũdo quõ parentes se habere debẽt ad pueros suos. Tertio exemplũ. Quãtum ad p̃mum sciẽdum q̄ festũ innocẽtũ ⁊ coꝝ martyriũ ẽ solẽniter pagendũ p̄pter tria. Primo p̄pter tp̃s. nã ipsi p̃mi sunt q̄ p xp̃o iesu post ei⁹ natiuitatẽ martyrizati sunt: ergo notant̃ flores martyrũ in sacra scriptura. Secũdo pp̃t numerũ ipsoꝝ: q: tot sunt q̄ numer⁹ coꝝ incert⁹ ẽ. si ecclesia pagit numeꝝ coꝝ s̃m visionẽ quã vidit iohãnes. vt h̃r Apoc. xiiij. Uidi agnum stãtẽ supra montẽ syon ⁊ cũ eo centũ q̄dragintaqttuor milia habentes nomẽ eius ⁊ nomen p̃ris eius scriptũ in frontib⁹ eoꝝ. Modo si laus vni⁹ sancti vel vni⁹ angeli vel hominis ẽ accepta ⁊ laudabilis corã deo: quid tunc laus tot sanctoꝝ innocentũ. Etiã si de⁹ exaudit preces vni⁹ sancti vel hoĩs vel maxime duoꝝ vel triũ cõgregatoꝝ in noĩe ei⁹: q̄d nũc vbi tot sancti simul sũt ꝯgregati. Etiaz si vn⁹ sanct⁹ est venerand⁹: nõne tũc tot milia sanctoꝝ sunt venerãda. Nũq̄ eñ i anno tot sanctoꝝ festũ pagit̃ p̄ter festũ oĩm sanctorum sicut hodierno die pagit̃. Tertio p̄pter locũ. q: in bethleẽ occisi sunt vbi xp̃s ẽ natus Ergo in verbis p̃dictis dictũ est. Mittens herodes occidit oẽs pueros in bethleẽ ⁊ in oĩb⁹ finib⁹ ei⁹. Ubi sciendũ s̃m glo. q̄ occisio pueroꝝ innocentũ facta est post annuz et tres dies post natiuitatẽ xp̃i. Distulit aũt herodes p̄pt̃ morã ꝯtractã. Fuit eñ rome a cesare citat⁹: ⁊ sic fere p annũ fuit impedit⁹ ĩ petitionib⁹ cesaris. Et tunc p̄phetia impleta ẽ. Rachel plorãs filios suos. Jere. xxxi. Sz diceres q̄re rachel ⁊ nõ iacob plorauit. Respõdetur q̄ matres sunt magis passibiles ⁊ maioris pietat̃ s̃m Aristo. ergo plus cõpatiũt̃ pueris. Et quia pl⁹ diligũt pueros: ergo pl⁹ dolent de aduersitatib⁹ puerorum. Unde notandum q̄ euangelium hodiernum notant̃ dicit plorat⁹ quo ad puulos ⁊ vlulat⁹ quo ad matres. Unde Criso. in sermone hodierno. Paruuli plorabãt eo q̄ a matrib⁹ sepabantur. Matres xõ vlulabãt eo q̄ a filijs desolabant̃. vñ Gre. in sermone p̃ñtis festiuitatis dicit q̄ martyres in lachrymis baptizati sunt. similit̃ matres. sicut filij in sanguĩe eoꝝ ⁊ matres nõ carebunt martyrij gaudio. q:a in martyrio pueroꝝ matres passe sunt. Nã gladius pertransiens pueroꝝ mẽbra: corda matrũ penetrauit ⁊ ad intima puenit. Uñ Cris. Maior erat dolor in matrib⁹ remanentib⁹ q̄ⁿ in paruulis morientib⁹. Et s̃m sanctũ Tho. p̄pt̃ istũ ploratũ eccl̃ia deponit hodie quedã signa leticie. vt Allelu a. Gloria ĩ excelsis deo. in missa. ⁊ Te deũ laudam⁹ ĩ matutinis. Quantũ ad secundã p̃tẽ isti⁹ s̃monis est sciendũ q̄ parentes tenent̃ tria pueris

suis: si volūt cū ipis mereri vitā eternā. Pri
mum est q̄ debent eos inducere ꝛ informa-
re vt offerāt deo innocētiā ꝛ puritatē suā cū
ipsis pueris innocētib⁹ q̄ hodie sanguinē su
um ꝓpter xp̄m fuderūt: ꝛ hoc ē pueris mul-
tū vtile ꝛ deo valde acceptū qn̄ pueri a iuuē-
tute incipiūt deo seruire. q: ipsi deo ꝓpinant
vinū purū. i. iuuētutē suā floridā. Sz senes
peccōres q̄ in senio ad deū se ꝯuertūt ꝛ pniaꝫ
agūt: offerūt deo feces: ſꝫ tn̄ de⁹ eoꝝ feces nō
spernit ex sua mia ꝛ bonitate. Un̄ parētes de
bent docere pueros suos pater nr̄. ꝛ aue ma
ria. simbolū fidei: decē p̄cepta. Et vt deū dili-
gant ꝛ ei fidelr̄ seruiāt orando: ieiunādo: ec
clesias visitādo: missas ꝛ sermones audiēdo
hoc erit eis multū vtile. q: semꝑ postmodum
sūt plus inclinati ad seruiēdū deo. Secundū
quod tenenť parētes filijs est q̄ tenenť eos
corrigere: q: nō sufficit q̄ informāt eos ī bo-
nis: ſꝫ oportet eos corrigere si excedūt. q: oīa
pctā q̄ pueri cōmittūt sub obediētia parētuꝫ
de his parētes respōdebūt in die nouissimo
ꝙ hic aduertite parētes. q: etiā si sancte vite
estis: tn̄ ꝓpter pueros vestros dampnari po
teritis. verbigratia. Si pať ꝛ mater nunq̄
peccassent mortalr̄. ꝛ ꝑmittūt filiū vel filiaꝫ
mortalr̄ peccare ꝛ eos nō corrigūt ſꝫ tacēdo
consentiūt: ꝛ si sic sine pnia moriunť: eterna-
liter cum suis pueris dampnantur. ad Ro. i.
Digni sunt morte nō solū facientes: ſꝫ ꝛ con
sentientes. Un̄ in decre. dr̄. Pari pena puni
endi sunt facientes ꝛ ꝯsentientes. xvij. q. iiij.
Oēs. Sed diceres. quō corrigendi sunt filij.
Respondeť si sunt filij probi ꝛ ex fragilitate
quādoqꝫ delinquūt: tales pueri cū benignita
te sunt corrigēdi. Si aūt sunt ꝯtemni ꝛ corre
ctio dulcis nō ꝓficit: tūc corrigēdi sūt cū aspe
ra virga. Prouer. xxiij. Noli a puero subtra-
here disciplinā: si eū ꝑcusseris cuꝫ virga: non
morieť: ꝛ aīam eius de inferno liberabis. Er
go qn̄ audis puerꝫ tuū iurare per deuꝫ men-
daciter. aut blasphemare deū: aut maledice-
re ꝓximo: aut vides mala ꝓximo tuo infer-
re: aut cum supbia chorizare: aut festa: aut ie
iunia eccl'ie frangere: alijs pueris maledice-
re: detrahere: furari: abiurare: verbis vel fa
ctis molestare. aq̄s balneando intrare: ꝛ sic
de singulis: tūc tu teneris eū corrigere. Sed
heu sunt aliq̄ parētes q̄ ex inordinato amo-
re pueros suos corrigere nolunt: nec volunt
q̄ alijs corrigat ip̄os: ꝛ sic puersos pueros
educūt: ꝛ tales parētes pueros suos pl⁹ odi-
unt q̄ diligunt. Unō Prouer. xiij. Qui parcit

virge odit filiū suū. Etiā sunt aliqui parētes
qui pueros suos aliqn̄ pedib⁹ calcant vel tru
cidant: ꝛ cū manib⁹ ad capita ꝑcutiunt: ꝛ sic
eos infatuant. Etiam sunt aliq̄ q̄ pueris suis
maledicūt. Exemplū de hoc in celario de pue
ro illo quē demones cū corꝑe abstulerāt ꝓ-
pter maledictionē parentū q̄ amplr̄ illū pu
erū nūq̄ viderūt. ꝛ hoc ꝑmisit de⁹ in terrorē
alioꝝ parentū ne pueris suis sic maledicant
sed poti⁹ cū aspera virga corrigāt. Tertiū q̄
parentes nō debēt relinquere res iniuste ac
quisitas pueris suis: q: meli⁹ est modicū iu-
sto sup diuitias pctōꝝ multas. Sz cōtra hoc
faciunt aliqui qui tam inordinatū amorē ha
bent ad pueros suos quādo bene cognoscūt
q̄ possident iniustas res: tn̄ nolūt eas resti-
tuere ne filij depauperenť. ꝛ sic seip̄os ꝛ pue
ros dampnant eternalr̄. Etiā sciendū q̄ filij
cōquerunť de talibus parentib⁹ tanq̄ de su
is occisoribus. Nam quot denarios eis scien
ter relinquūt de iniustis rebus quasi tot gla
dijs pueros suos transfigūt. Nam heredes
qui scienter iniustas res possidēt: dampnanť
cum parentib⁹. Eccl'i. xli. De patre impio cō
queruntur filij: quoniā ꝓpter ip̄m sunt ī op-
probriū dei. Quantū ad tertiā partē istī⁹ ser
monis nota exemplū. Legiť q̄ quidā paren
tes habuerunt vnicā filiā: que exemplo ma-
tris deuote deo ꝛ marie virgini seruiuit: ꝛ in
virginitate firmiter ꝑmanere ꝓposuit. pať
aūt iussit matrē vt filiā ornaret pulchris ve
stibus. Mater autē plus timēs maritū q̄ de
um: crines filie sue ornauit: ꝛ eā vestiuit pō-
pose: tūc angel⁹ dn̄i matri apparuit dicēs ei
Quia plus timuisti virū q̄ deū filiā ornādo
ꝛ abstraxisti eā xp̄o. ꝛ aptasti eā mundo. ꝓ-
pterea infra q̄ttuor hebdomadas morieris
ꝛ dampnaberis. nisi infra illud temp⁹ penitu
eris. Et insuꝑ oēs pueri tui morienť infra il
lud temp⁹: ꝛ in penā man⁹ tue quib⁹ crines
filie tue adornasti iam arescent. Quō totū sic
factū est. Sz ip̄a penitētiā n̄ egit: ꝛ sic ipsa et
pueri mortui sunt vt dictū est ab angelo. Ex
quo exemplo patet q̄ parētes possunt dam-
nari propter pueros. Etiam possunt mereri
cum pueris vitā eternā. quia omēs labores
quos habent cū pueris ipsos educādo deus
remunerabit. Unde ad Roma. viij. Scim⁹
quoniā diligentibus deū omnia cooperantur
in bonū. Et sm̄ Aug. nullū bonū irremune
ratum: ꝛ nullū malū impunitū. Item aliū
sermonem de innocentibus scꝫ de parentib⁹
qui occidunt pueros suos spiritualiter: sicut

herodes occidit innocētes pueros corpalit' quere in̄ pcessu de tempore.sermone.xvi.

De cōuersione sancti pauli.Sermo.x.

Aule saule quid me psequeris. Ita scribitur Act.ix. Circa hodiernum festū tria sūt dicēda ad laudem ꝛ gloriā sancti pauli apl'i. Pri̅o q̄re conuersio sancti pauli celebraẜ. Secūdo quedaȝ p informatione simpliciū. Tertio aliq̄ miracula.p ꝯsolatione nostra. Quantū ad primū sciendū ꝙ cōuersio sancti pauli celebraẜ pre oi̅bus alijs sanctis ppẜ tria. Primo ppẜ exēplū vt nullus peccator desperet quantūcunq̄ magn' existat. Nam xp̄s psecutori grām dedit:in signū ꝙ nulli vult denegari grām ꝛ misericordiā suā. Vn̄ ps.l. Cor ꝯtritū ꝛ humiliatū ꝛc̄. Null' em̄ peccator dꝫ desperare: etiaȝ si multa peccata ꝛ magna cōmisit. Quia s̄m beatum Ber.n̄.maior est dei pietas q̄ quis iniqtas. Aliq̄ em̄ qn̄ de iusticia audiūt pdicare tūc statim volūt desperare. Nō sic impij nō sic:ſꝫ cōfidite:q2 de' nō vult mortē petoris: ſꝫ vt magis cōuertaẜ ꝛ viuat,vn̄ Ezech.xviij. In quacūq̄ hora ingemuerit petōr ꝛc̄. Secūdo ppẜ gaudiū.q2 sicut ecclesia sustinuit tristiciā in psecutione ei':sic etiā econuerso acquisiuit sibi leticiā ei' mirabili ꝯuersione:quia sicut erat pri' psecutor crudelis eccl'ie:sic postmodū fact' ē fundator toti' ꝛ lumē eccl'ie.q2 p̄ ceteris aplis plus laborauit pdicando in vniuerso mūdo. Unde hodie in collecta dicimus in missa. De' qui vniuersuȝ mūdū bti pauli apostoli predicatione docuisti. da nob quesum':vt qui hodie eius ꝯuersionē colim' p eius ad te exempla gradiamur. Tertio ppter miraculū qd̄ factū est in ei' cōuersione. Nam ei' cōuersio facta est per lucē refulgentem:ꝛ eadem lux fuit imēsa:ꝛ circūfulsit euȝ circacūquaq̄.sicut patet in epistola hodierna quomodo conuersus est miraculose: dic textū epistole. Insuper sciendū ꝙ sanct' paulus habet nouē p̄uilegia. Primuȝ est ꝙ dn̄s vocauit eū ad dignitatē apostolat' ꝛ mirabilius q̄ alij apostoli est vocat'. Ceteros enī apostolos oēs xp̄s vocauit adhuc existēs hic in mundo.sed sanctū paulū vocauit de celo. Unde ps.ci. Domin' de celo in terram prospexit. Ideo autem christus paulum de celo vocauit:ad innuendum ꝙ esse deberet totus angelicus:totus celicus:ꝛ tot' deiformis. Etiam ceteros apostolos vocauit solo verbo: dicens. Venite post me faciam vos fieri piscatores hoīm. Math.iiij. Sed paulum vocauit per lucē imensam.quia circūfulsit euȝ lux de celo. Secundum priuilegium quia ipe fuit pmus in predicatōne:q̄uis vltimus in vocatione. Predicauit autem sapienter:dulcit':ꝛ infatigabiliter:grecis: barbaris:ꝛ romanis:ꝛ omnibus nationibus mundi. Tertiuȝ priuilegium fuit ꝙ fuit raptus in tertium celum vbi totum mysterium dominice incarnationis in triduo sue excecationis edoctus fuit.ad Gal.i. Notum vobis facio euangelium quod euangelizatum est a me.quia nō s̄m hominem didici; sed per reuelationem iesu xp̄i. Quartum priuilegium quia similis est angelis qui sunt nuncij. Et ipse paul' nūcius christi fuit:quia nomen christi toti mundo nunciauit. Sed diceres quomodo sanct' paulus nomen christi portauit. Respondeẜ portauit nomen christi in corde per fidem:in manibus per operationē:in ore per predicationem assiduā. Unde illud benedictum nomen iesus intantū dilexit vt ip̄m quingētis vicibus in epistolis suis nominauit. Etiam illud venerabile nomen iesus intantū dilexit vt etiam post decollationem suam in ore habuit resonando ter iesus iesus iesus. Cū em̄ ad locum sue passionis venisset: versus orientem manibus extensis cuȝ lachrymis orauit: ꝛ deo gratias egit. Post hoc valedicēs fratribus suis vtrūq̄ genu in terrā fixit:colluȝ suū extēdit:ꝛ sic rome decollatus.est. Et mox caput ei' a corpe saliēs nomē iesus clara voce intonuit:ꝛ vbicūq̄ caput eius exiliuit:mox fons erupit quod hodierno tpe manifestuȝ est. Quintū p̄uilegiū est.q2 similis est martyribus.q2 post suā cōuersionē multas psecutiones est passus:quas Hilari' enumeraẜ breuiter dicens. Paulus apostolus in philippis carcere poniẜ:virgis ceditur:ꝛ ligno pedib' affigiẜ:in lystris lapidatur:in yconio ab iniquis psequiẜ:in ephesio feris datur:i damasco in sporta p murū deponitur: in hierlm a iudeis capitur:sistitur:cediẜ:ligatur ꝛ insidiatur:in cesarea clauditur:criminaẜ:nauigās in italiam periculo' dirigitur:romā veniens sub nerone impatore iudicaẜ:occidiẜ ꝛ finiẜ. Sextū p̄uilegiū ꝙ sanctus paul' similis ē cōfessorib' quoꝝ psectio fuit ꝙ terrena despiciebant:pro inimicis orabant:ꝛ aliorum mala deflebant:ꝛ asperaȝ vitā ducebant. Et istas perfectiones oēs constat fuisse in sancto paulo. Ipse eū terrena despexit:ꝛ pro inimicis

erauit. et eos singulariter dilexit. etiam alioꝝ mala deflebat. Insup asperam vitam duxit qz in fame et siti: in labore et erũna in vigilijs multis. i frigore et nuditate corpis et ieiunijs multis. et sic de alijs. Septimũ puilegiũ quia ipse similis erat virginib⁹: qz virgo fuit ante cõuersionẽ suã ꝓpt supbiã: sed post cõuersionem propter iesum in xpm virgo pmãsit. In signũ huiꝰ quãdo decapitatus fuit tunc lac ꝓ sanguine de corpore eius effluxit. sicut etiã legitur de sancta Katherina: que etiã fuit specialis sponsa xpi. Octauũ puilegiũ ꝙ in oĩbus missis bis nolatur: qđ de multis non legitur. Nonũ et vltimũ ꝙ hodie festũ eius cõuersionis p totũ mundũ celebraẗ. Quantũ vero ad secundã partẽ huiꝰ smonis est notandũ ꝙ quilibet peccator cũ sancto paulo debet se ad deũ cõuertere. qz paratꝰ est sibi peccata sua indulgere. qđ ostẽditur in hoc ꝙ quattuor modis dicit ad pctõrem reuertere. vt habetur Cant. vi. Reuertere reuertere sunamitis. reũtere reũtere vt intueamr te. Prio enĩ dicit reuertere ad honorẽ sanctoꝝ angelorum qui ɔuersionẽ tuã a peccatis valde desiderant: qđ si feceris in morte tua omnibus amicis tuis abscedentibꝰ ipsi angeli tibi appropinquãt: imo etiã quãdoqz sancti aliq ꝓ anima cum angelis veniunt. Unde beatus Grego. Interdum ɔtingit iustis vt in morte sua sanctorum precedentiũ visiones aspiciãt ne mortis sue sententiã pertimescant. Imo quãqz etiã ipse xps apparet suis dilectis in extremis. Un etiã beatus Grego. Aliquando in cõsolatione egredientis anime ipse apparet auctor et retributor vite. Secũdo dicit deꝰ reuertere ad honorẽ beate Marie virginis q te sepe apud me excusauit: et ꝓ te affectuose interpellauit: in qua me specialiter honorabis de cuiꝰ presentia si reuerteris: eterna in patria specialiter gaudebis. Tertio dicit reuertere ad cõfusionẽ diaboli. vt illũ quẽ peccando et i peccato manẽdo letificasti: hunc vehementer confundas: et vt mala que tibi parauerat euadas. Quarto dicit reuertere ad honorẽ meum: quia te multipliciter honoraui: et plus te honorabo si ad me veraciter ɔuersus fueris. Etiam sciendũ ꝙ quilibet gaudere debet de cõuersione pctõris ꝓpt duo. Primo propter honorẽ dei. qz maximũ dedecus deo exhibitũ est et exhibeẗ qñ qs peccat mortaliter. sicut si rex terreꝰ inhonoraret magnũ estimaretur: et cũ hoc sibi fieret ab homie despecto cui multa bona fecisset. Secũdo gaudere debemus de bonis operibus ꝓximoꝝ qz in celo oĩa merita ꝓximoꝝ erũt nostra et hoc ex fraterna charitate. qz vt dicit Ansel. Quilibet i celo ꝓximũ suũ diliget sicut seipsum et ex charitate vniusquisqz intantũ gaudet de alterius merito: ꝗtum de suo ꝓprio merito. Unde etiam magister li. iiij. senten. dist. xlix. Per charitatẽ que scilicet in singulis erit perfecta tantũ quisqz gaudebit de alteriꝰ bono: quãtũ gauderet de ipo si i se haberet. Etiã sciendum ꝙ sancti in celo nõ solum cognoscũt ꝓpinquos quos hic nouerunt: sed etiam qs nunqꝫ viderũt. vel etiã qui ante centũ ãnos vel mille vixerunt. vñ Gregoriꝰ in dialogo. Sancti non solum cognoscunt quos hic nouerunt: sed etiã cognoscunt illos quos nunqꝫ viderunt. Ergo cũ angelis gaudere debẽ eiꝰ de cõuersione vnius pctõris. Unđ Luce. xv. Gaudiũ est angelis dei super vno peccatore penitentiã agente. Quantũ ad tertiã partẽ huius sermonis sciendũ ꝙ oẽs xpi fideles debent hodie festũ sancti pauli solenniter celebrare: et ipm tanqꝫ singularẽ patronũ inuocare. Primo illi qui patiunẗ dolorẽ oculorum. Unde de eo legiẗ ꝙ cũ quodã tempe predicasset: dyonisius q erat magrꝰ phs et gentilis: nõ credebat his q iam a paulo dicebanẗ tandẽ ꝓcessit virꝰ cecus corã quo tũc dixit dyonisius ad paulũ. Si illũ cecũ illuminaueris credam in iesum xpm. Tũc paulus dixit ad cecũ. In noie iesu xpi respice in me. Statim cecus vidit: et statim dyonisiꝰ credidit et baptizatus est. Et sic ambo illuminati sũt. vnꝰ in corpore alter in aĩa. Etiã infirmi et debiles vñ Act. xix. legiẗ ꝙ offerebant sudaria et vestes pauli: et sup infirmos ponebãt et sanabanẗ. Si ergo tantũ valebãt vestes eius in hoc seculo: quantũ nũc valẽt eiꝰ deuote orones in celo. Et q dãnabiliẗ temptanẗ de desperatione suspẽdꝰ inuocẽt sanctũ paulũ. Un legitur ꝙ quidã desperans laqueũ sibi parabat: nomẽ tñ sancti pauli inuocãs semp dicebat: Sancte paule adiuua me. Tunc affuit quedam squalida vmbra: hortans eum et dicẽs. Eya bone vir age qđ intendis: ne morã feceris. At ille semper parans laqueũ dicebat Beatissime paule adiuua me. Expedito iã laqueo affuit alia vmbra clara et multũ mirabilis tanqꝫ hominis dicẽs illi q hominẽ hortabatur ad suspendiũ. Fuge miser: nunc: qz paulus aduocatus venit. Tunc squalida vmbra euanuit et homo ad se rediens laqueũ ꝓijciens penitentiam congruam et condignã re-

repit. Etiaz qui a serpentib⁹ quãq₃ leduntur: Unde legitur de eo q̄ cū esset in quadā insula vipera manū eius inuasit: sed nihil eum lesit. qui post in ignē eam excussit. Legit quoq₃ q̄ hoies de ꝓgenie illius hominis qui paulum hospicio accepit a venenosis nullatenus leduntur. Unde cum pueri nati sunt in cunis eorum serpentes ponunt. ꝛ sic si filij eorū sūt ꝓbant. Etiaz potest subuenire in morte. Unde legitur q̄ quidam iuuenis fenestram ascendit vt paulum predicantem audiret: ꝛ sic dormitando cecidit: quem paulus resuscitauit. Et multa alia miracula fecit post conuersionem suam. Refert Haymo q̄ paulus a pullorum cantu laboribus manuū insistebat vsq₃ ad quintam horam: deinde predicationi vacabat: ita vt plerūq₃ vsq₃ ad noctem sermonem ꝓtrahebat. Residuū vero tempus comestioni: somno: ꝛ orationib⁹ necessariū erat

De purificatiōe Marie ꝟginis. Ser. xi.

Postq̄ impleti sūt dies purgatōnis Marie sm legem moysi. Ita scribit Luce. ij. Hiero. De beatissima ac gloriosissima virgine Maria loqui me indignū fateor: sed ꝛ puto q̄ nemo sit qui presumat aliquid loqui: nisi qui quãta sint que presumit ignorat: tamen si ad hoc nemo idoneus inueniatur: votis omibus cessare non debet quilibet etiam peccator a laudibus virginis gloriose. Unde etiã beat⁹ Augustinus. Quid ego dicam de te pauper ingenio cū d̄ te quicq̄d dixero minor laus ē q̄ tua dignitas meretur. Un̄ etiaz btūs Bern. Si oim̄ martyrū vulnera ꝛ membra verterent in linguas eam sufficient laudare nō possent. Si ergo tanti doctores fatent se ad hoc non posse sufficere. quid dicam de modernis doctoribus qui respectu eoꝝ sunt quasi gutta respectu toti⁹ maris. Sed recurrendū est ad illam de q̄ locuturi sum⁹: vt apud suū filiū nobis singularem gratiã impetret. Sed ex quo hodie est festum purificationis Marie virginis tūc in presenti sermone tria sunt dicenda. Pmo de festo presenti ꝛ purificatiōe sm legem moysi. Secundo aliqua ꝓ informatione nostra. Tertio ꝛ vltimo miracula quedam ꝓ nostra consolatione. Quantum ad pmū est sciendū q̄ hoc festum sortitur tria nomina. Pmo em̄ dicitur festum purgationis: ꝛ ideo dicit in themate huius sermonis Postq̄ impleti sunt dies purgationis ꝛc. Circa qd̄ querit vtrū virgo Maria indigebat purgari. Respondetur q̄ non. q: nō ratione sui: q: ipsa fuit purissima ꝛ purior oim creaturarum. Ipsa em̄ adhuc existens in materno vtero sanctificata fuit: ꝛ viuēs in mundo magis purificata fuit. q: in pn̄ti vita nunq̄ peccauit nec etiã venialiter. qd̄ nemini intnatos mulierū vel natos creditur esse donatum. Sz maxime fuit purissima in sui filij cōceptione. Sanct⁹ em̄ sanctoꝝ mtrās in ipaz sanctã sanctoꝝ ipam effecerat: ꝛ in ipsa nulla fuit macula. Un̄ spūssanctus videns eam tam pulchram ꝛ tam mūdã dicit in canticis canticoꝝ. Tota pulchra es amica mea. Nec etiam rōne legis indiguit purgari. Nam lex purificatiōis erat q̄ si mulier ex virili semie ꝯcepto peperisset masculū imūda esset septē diebus a consortio hoim. Octaua autem die puer circunderetur. post. xxxiij. dies ab ingressu templi abstineret. ꝛ sic. xl. die intraret templū ꝛ offerret agnū si diues esset. aut par turturum aut duos pullos columbarum si pauper esset. vt hr̄ Leuit. xij. Sed Maria nō indiguit purgari rōne legis. q: lex ꝑsupponit q̄ mulier nō virgo q̄ concepto virili semine. Sed Maria cōcepit nō ex virili semine: sed mistico spiramie. Sz diceres quare ergo purgari voluit cū nō indiguit. Rndet q̄ ꝓpter tria. Pmo ꝓpter obediētie ꝑfectionē. Maria em̄ oia seruauit q̄ i lege moysi scripta sūt: vt pz hic i euãgelio hodierno i purgatione ipius. Et in hoc nobis exemplū reliqt obedientie: vt etiã nos obediam⁹ prelatis ꝛ preceptis eccl'ie in festis celebrandis: ꝛ in ieiunijs obseruandis. Nam quicūq₃ sciēter ꝛ sine causa soluit festa ꝛ ieiunia peccat mortal'r: q: nullū pctm̄ veniale ē in ꝓcepto: sz solū mortale. Secūdo ꝓpt exēplū hūilitatis Maria se ꝯformare voluit alijs mulieribus Un̄ beatus Bern̄. Esto inf mulieres tanq̄ vna istaꝝ. Et quecūq₃ mulier vel ꝟgo ē humilis: talis ē filia marie ꝟginis: ꝛ quecūq₃ ē supba ē filia luciferi. Ergo qlibȝ mulier aut ꝟgo dȝ sectari hūilitatē marie. q: dr̄ in Luc. Respexit dn̄s hūilitatē ancille ꝛc. Sed heu plures mulieres imitant nūc etiã in supbia ꝛ incredulitate. qd̄ sic pz. Nã ancilla nouem ãnoꝝ q̄nq₃ curiosi⁹ pcedit i veste sua q̄ masculⁱ decē ꝛ nouē ãnoꝝ. Et cū vetula ãpli⁹ se ornare nō audet ꝓpt ip̄i fatuitatē: tūc ad supbiã ꝛ laudē hoim nō desinit ornare filiaꝝ suã. Silr mulieres pl⁹ ꝯsueuerūt se occupare cū incredulitatib⁹ ꝛ incātatōib⁹ ꝛ carmis

nibus q̄ viri. Naȝ quãq; vna mulier aliquã-
do plus scit de talibus supstitionibus q̄ centū
viri. Et tales carminatrices nō solū damnã
tur: sed ⁊ multa mala faciunt alijs in aiabus
suis. Unde in canone .xxvi. q. vij. nō obserua-
tio. Diuinationi q̄ intendit dãnatonē aie in-
currit. Uñ ex iam dictis elicit̄ q̄ plures mu
lieres damnant̄ q̄ viri. Et de hoc quere exē
plum ĩ p̄mptuario. infra. vij. S. Tertio pur
gari voluit vt nobis exemplū purgatiōis da
ret tam masculis q̄ feminis: tam diuitibus q̄
pauperibus. Secūdo vocat̄ hoc festū grece ypo
panti seu luminū. q: portatus est hodie ad tem
plū xp̄s iesus q̄ est lux mūdi. Nam maria io
seph symeon ⁊ anna hodie fecerūt venerabi
lem processionē cū puerū iesuȝ vellent in tem-
plum p̄sentare ⁊ presentauerūt. Sic ⁊ nos
processionē faciamus quã sctūs Gre. papa ãno
dñi .dlxxv. instituit. Et cereuȝ accensum per
quē significat̄ xp̄s: in manibus suis cuȝ toto
clero romano portauit. Tria enī sūt in cereo
scȝ cera: ligmen: ⁊ ignis: ⁊ hec sūt tria q̄ fuerūt
in xp̄o. Naȝ cera significat carnē xp̄i que na
ta est de virgine sine corruptione: sicut apes
cerã gignunt sine corruptione ⁊ commixtione.
Ligmen in cera ē aia xp̄i. Ignis vero signifi-
cat eius diuinitatē. Tertio dicit̄ hoc festū p̄
sentationis: ergo dr̄ in euangelio hodierno:
vt sisterent eū dño ⁊ darēt hostiã pro eo. Uñ
querit̄ quare mulieres existētes in puerpe-
rio offerūt infantes dño. Rñdetur q̄ propter
tria. Primo vt ex hoc ostēdat̄ q̄ infans iste
est dei ppprius: q: creauit ipm: ⁊ aiam infudit:
⁊ ipam redemit. q. d. mater ad dñȝ xp̄m. Ec
ce infantē quē creasti ⁊ aiam quã infudisti ⁊
redemisti. in signū horū beneficiorum tibi cum
hodie offero. Secundo vt hec presentatio sit
quedã gratiarūactio de eo q̄ deus prolē dedit
⁊ puerperam a periculo mortis p̄seruauit: ⁊
puerū in vtero matris custodiuit. q. di. puer
pera. Ego offero eū in signū regratiationis.
q: iuuisti me vt ipm in mundū peperi: ⁊ si su
peruixerit faciã posse meuȝ q̄ probus erit: et
tūc oīs labor quē hūt parētes cū pueris erit
eis meritorius. Uñ ad Ro. viij. Scimus q̄m di
ligētibus deū oīa cooperant̄ in bonū. Tertio vt
de cetero infantē custodiat: ne grãm ⁊ innocē
tiam baptismalē perdat. Uñ in ps̄o. cxxvi. Nisi
dñs custodierit ciuitatē ⁊c. Nam puer in ba
ptismo fit dei templū: ⁊ talē grãm accipit q̄
sine oī pctō mortali viuere pōt vsq; ad fineȝ
vite sue: ⁊ si stante ista innocētia moreret̄ in-
cōtinenti ad eternã gliam euolaret. Qđ patȝ
qz baptizato xp̄o a iohãne ĩ iordane celi apti
sūt ⁊ spūssctūs visus ē. De hoc etiã hr̄ supra
smone. iiij. pte. ij. Quantū ad secundã par
tem istius sermonis sciendū pro informatiōe no
stra. q̄ exēplo btē marie virginis purificare
debemus cor nostrum a malis cogitationibus
⁊ amore illicito. Sȝ quō qs peccat p amoreȝ
illicitū. Rñdetur q̄ decē modis. Primo qñ
hō plus diligit creaturã q̄ creatorē. s. deum
Uñ btūs Hiero. Quodcūq; q̄s supra deū
vel equalit̄ deo diligit hoc sibi pro deo instituit.
Secūdo cogitãdo ⁊ morose in pctis dele-
ctando. vñ Augu. Morosa cogitatio cū dele
ctatione ⁊ cōsensu est mortalis. Tertio vidē
do amasiū vel amasiaȝ cū delectatione ⁊ ma
la cōcupiscētia. Math. v. Qui viderit mulie
rem ad cōcupiscendū eã. iam mechatus est eã
in corde suo. Quarto loquēdo: vt cū qs p ver
ba allectiua prouocat se ⁊ aliã psonã ad malã
cōcupiscentiã. Uñ dr̄ in decre. Deus iudica
bit verba scd̄m intentionē proferentis. xxij. q. v.
humane. Quinto tangendo ⁊ iocãdo mala
intentione: sȝ si fieret in ioco tūc esset veniale
pctm̄. Uñ in decre. dr̄. Tactus lasciuus etiam
sine coitu est graue pctm̄. xxvij. q. i. nec aliq̄.
Sexto ornando se in crinibus: in facie: in vesti
bus: in calceis in cingulis: in peplis: ⁊ sic de
alijs. qñ ista fiunt mala intentione: superbien-
do: alliciendo: sunt mortalia. Hec isti merito
aduertere deberēt q̄ festiuis diebus crines or
nant ⁊ specula ex superbia sepe inspiciūt. Septi
mo cum qs ex amore illicito dat alicui psone
donū vel clenodiū ea intentione vt eū vel eã
ad malū actū alliciat. talis peccat mortaliter
Octauo qñ quis supsticiose vult facere amo
rem illicitū inter psonas aliquas. similiter q̄
credunt q̄ hoc possit cū diabolo fieri. Nono
qñ quis ex amore illicito flet ⁊ tristatur quã-
do illa persona se alienat ⁊ recedit ab ea. vel
ab eo. vel quãdo aliã personã preter eã amat
vel amicabilit̄ alteri loquit̄. vel etiã cōtrahit
cū aliq̄ psona honesta matrimoniū honestū
⁊ ex hoc maledicit sibi vel vxori: vel etiã alijs
psonis quos ille diligit. Decimo q̄ scribūt litte-
ras amatorias: ⁊ etiã q̄ portant tales scient̄
Similiter qui tales scienter in domo sua per
mittunt peccare. Quantū ad tertiam parteȝ
istius sermonis ē sciendū q̄ oēs hoies vtri-
usq; sexus viri ⁊ mulieres ancille ⁊ virgines
puuli ⁊ pueri debent hodie ⁊ quotidie inuo-
care beatã virginē Mariã ⁊ ei fideliter ser-
uire quia ipsa potest in oībus tribulationibus
infirmitatibus ⁊ necessitatibus subuenire.

Et p̄mo viri in necessitatib⁹ vite aut mortis cōstituti debēt recursum hr̄e ad beatā vrginē mariā. Exēplū de milite q̄ in honorē bt̄e marie virgis vnū cereū accēdit. q̄re infra ī pmptuario de exēplis bt̄e vgis. xlix. Etiā mulieres. Exēplū de vxore milit q̄ fuerat īpgnata ꝛ pdidit vsum rōnis: nec potuit sanari nisi in festo purificationis ꝛ in ecclesia bt̄e marie virginis. Hoc quere ibidē. iij. Item ancille ꝛ peccatrices debent ei seruire ꝛ eā inuocare. Exemplum de ancilla que peccauit cū dn̄o suo. Hoc quere ibidem. xlvij. Etiam virgines probe ꝛ honeste debent eam inuocare vt p̄seruet eas ab infamia. Exēplū de duab⁹ sororib⁹ que fuerūt false infamate. quere ibidem. xxij. Etiā parētes q̄ hn̄t pueros. Exemplū de puella pua quā rapuit lup⁹: ꝛ maria eā liberauit ꝛ mr̄i sue restituit. q̄re ibidem. xv.

De sancto Mathia. Sermo. xij.

T Et annumeratus est cū vndecim aplis. Act. i. Ergo hodie celebram⁹ festū sc̄i mathie: q̄ elect⁹ est loco iude traditoris xp̄i: tunc in presenti sermone tria sunt dicenda. Primo de electiōe ꝛ p̄uilegijs sancti mathie. Secundo aliqua ꝓ informatione simpliciū. Tertio aliqua miracula ꝓ consolatione audientiū. Quantū ad primū sciendū ꝙ sanctus mathias apl'us habet septē priuilegia. Primū est sua cōmendabilis electio. nā laudabilr̄ ē electus. Cū eñ inter ascensionē ꝛ penthecosten apl'i simul in vna domo essent: videns petr⁹ ꝙ numer⁹ aplor̄ esset diminut⁹ quos dn̄s elegit: vt fidē sancte trinitatis in q̄ttuor mundi ptibus p̄dicarent: surrexit in medio fratrū dicens. Viri fratres: oportet vt aliquē loco iude institueri⁹ q̄ testetur nobiscū resurrectionem iesu xp̄i. Et statuerunt de septuaginta duobus discipulis duos. scʒ Joseph q̄ cognominat⁹ est iust⁹: q̄ fuit frater Jacobi alphei: ꝛ Symonis ꝛ Jude. ꝛ Mathiā. ꝛ orātes dixerūt. Tu dn̄e q̄ nosti corda hoim oñde quē elegeris ex his duob⁹ accipere locū quē amisit iudas proditor xp̄i saluatoris. Et datis illis sortib⁹ cecidit sors sup Mathiā. ꝛ annumerat⁹ est cū vndecim aplis. Sciendū ꝙ s̄m beatū dyonisiū illa sors nihil aliud fuit q̄ꝫ quidā splendor diuinus p quē ostendebatur ꝙ ip̄e erat in apl'm assumend⁹. ꝛ in hoc ostendit ei⁹ sc̄itas. q: lʒ ab infantia animaʒ suā ꝛ vitā suā sc̄tē ꝛ mūde seruauerat: q: virgo fuit. tn̄ sic macerauit ieiunio corp⁹ suū q̄si peccator esset: timēs ne aliq̄d in annis puerilib⁹ egisset qd̄ dn̄o displicuisset. Secundū p̄uilegiū q: fecit eū xp̄s cōtribulē suū. Fuit eñ de tribu iuda de q̄ nata est bt̄a vgo maria ꝛ iesus xp̄s fili⁹ ei⁹. Solent eñ hoies q̄ sunt de eadē tribu mag̃ seinuicē diligere. sic ꝛ xp̄us eū dilexit. O ꝙ magna dilectio ꝙ ip̄ʒ sic elegit. Tertiū priuilegiū. q: mathias fuit cōpatriota xp̄i. fuit eñ bethleenita. Sicut eī xp̄s in bethleē est nat⁹: sic ꝛ mathias. Solēt aūt hoies q̄ sunt de eadē ciuitate nati mutuo se diligere. Quartū p̄uilegiū ꝙ xp̄s ad eū psonaliter venit qn̄ fuit posit⁹ in carcere cū multo lumie: ꝛ ip̄m de terra leuauit ꝛ vincl'a soluens ꝛ dulcit̄ eū ꝯfortās ostiū sibi apuit. qui egressus verbū dei ꝯstant̄ p̄dicabat. Quintū p̄uilegiū ꝙ nō solū est apl'us: s; etiā martyr xp̄i. Vñ legit̄ de eo ꝙ cū verbuʒ dei in iudea p̄dicaret: ꝛ magnū ppl'ʒ signis ꝛ ꝓdigijs cōuerteret. Vñ iudei inuidētes ei ip̄ʒ in ꝯcilio statuerūt. Accesserūt aūt duo testes q̄ ip̄suʒ accusauerūt. p̄mo ī ip̄m lapides miserūt. quos lapides in testimoniū illus secū petijt sepeliri. Qui dū lapidaretur: securi more romanorū percutitur. ꝛ extensis manib⁹ in celū spiritum tradidit. Sextum p̄uilegium. quia vnū articulū de duodecim articulis fidei composuit. in quibus articulis cōsistit fides ꝛ salus oīm xp̄ifideliū. Et est vltimus articulus. scʒ Carnis resurrectionē ꝛ vitā eternā Amen. Credere eñ debem⁹ ꝙ oēs homines simul resurgent in nouissimo die tam boni q̄ꝫ mali. ꝛ quilibet resurget in eodē corpe ī quo vixit. Quamuis eñ corpora in cinerē ꝛ puluerem redacta sint: tamē oīa ista que spectant ad complementū corporis redibunt: ꝛ idem corpus resurget. ꝛ oēs resurgemus ī illa etate in qua xp̄us fuit quando mortē ꝓ nob̄ sustinuit tam senes q̄ꝫ iuuenes. Et corpus cuiuslibet electi lucidū erit ꝛ splendidū. sed corpus cuiuslibet reprobi erit grossum ꝛ obscurum. Etiā tenetur quilibet credere vitā eternam post hanc vitam. Boni enim habebunt gaudiū sempiternū: mali autem penā. Vnde Math. xxv. Ibunt hi in supplicium eternum. iusti autem in vitā eternam. Septimū priuilegiū. q: hodie festū ip̄ius solemniter in vniuerso mūdo celebratur. ꝛ etiā in qualibʒ missa per totū mundū quotidie nomē ip̄ius nominatur. Sed quia hodie mentio fit de iuda: qui de honore suo detrusus est: tūc notandum ꝙ xp̄s iudaʒ elegit ꝛ semp ad specialiorem dignitatem. ¶ Primo de mundo in discipu

lii. Secūdo de discipulo in aplm. Tertio de aplo in suū ꝓcuratorē. Sz querit cū xp̄s sit dei sapiā: q̄re in tales stat⁹ posuit iudā. Rn̄detur p̄mo ad ostendendū ꝙ mali i hoc mūdo sunt ꝑmixti int̄ bonos. In celo em̄ sunt oēs boni. in inferno sunt oēs mali. in mūdo aūt sunt boni ⁊ mali simul. ⁊ hoc a p̄ncipio mundi semꝑ fuit ꝙ mali cū bonis sunt simul reperti. vt. pz de Abel ⁊ Cayn. Esau ⁊ Jacob. Secūdo vt vanā p̄sumptionē de nob̄ āputaret. Si em̄ iudas aliqn̄ bon⁹ inter optimos cecidit turpit̄: qs de se erit iā secur⁹. Vn̄ Bern. Nusq̄ est securitas fr̄es mei nec i celo nec in ꝑadiso: multo min⁹ in mūdo. In celo em̄ cecidit āgel⁹ p̄m⁹. Vn̄ Esa. xiiij. Quō cecidisti de celo lucifer q̄ mane oriebaris. Cecidit ei sub p̄sētia dei: adā in ꝑadiso i loco voluptat̄. iudas in mundo a schola saluatoris. Tertio ad ostēdēdū ꝙ repr̄hēsibiles sunt q̄ ꝯgregationem vnā malā iudicāt qn̄ vnū malū i ea repiūt. Etiā querit q̄re xp̄s iudā ꝓcuratorē fecit quē furē p̄sciuit. Rn̄detur vt tp̄alia cōtemneda ⁊ vilia ostēderet. Unde Greg. Cōtemptibilia cōtemptibilib⁹ dant̄. Vn̄ ⁊ xp̄s bona sua s̄m nobilitatē eoꝝ nobilioribus ꝯdistribuit. quia aīaz patri. matrē mariā Johāni. ecclesiam suam Petro. corpus Joseph ⁊ Nycodemo. temꝑalia crucifixorib⁹ suis reliquit. Et ista est causa quare iudā ꝓcuratorē fecit: ꝓpter auariciā. quia fuit plenus auaricia. qd notatur in hoc ꝙ duct⁹ cupiditate pecunie christū venalez exposuit dicens. Quid vultis mihi dare ⁊c. O q̄ stult⁹ negociator fuit qn̄ xp̄m dn̄m suū pro tā modica pecunia vendidit. s. pro. xxx. denarijs: in quo sunt omnes thesauri sapientie dī recōditi. Nōne stultus esset ille negociator qui haberet vnam p̄ciosam margaritam: que virtute sua illuminaret cecos. leprosos mūdaret. ⁊ omnes infirmitates curaret. ⁊ etiā mortuos suscitaret ⁊ valeret illa margarita mille ducatos: ⁊ vēderet eaz ꝓ solo obolo. certe stultissim⁹ esset. Sic stultus negociator fuit iudas. quia vendidit p̄ciosam margaritā. s. christuz pro. xxx. denarijs: q̄ cecos illuminauit: ⁊ leprosos mūdauit. Unde sciendū ꝙ multi mirantur ꝙ iudas vendidit dn̄m nostrū iesum christū ꝓ xxx. denarijs. ⁊ nō mirantur h̄ ꝙ domin⁹ oī die a malis xp̄ianis vendit̄ non solū ꝓ. xxx. denarijs: sed quādoq̄ ꝓ vno denario vel dimidio. Quādocūq̄ em̄ ⁊ quotiēscūq̄ emendo vel vendendo mēdaciter iuras ⁊ ꝓximū decipis: christū scienter vendis. Sil'r vsurarius: lusor: raptor: fur: ⁊ sic de singulis. Et generaliter qcūq̄ ⁊ quotiēscūq̄ qs ꝓximū decipit: ⁊ bona tp̄alia quouis mō iniuste acq̄rit xp̄z vendit. Quantū ad secūdā partē istius sermonis sciēdū est ꝙ ex quo illud festū occurrit cōiter circa carnispriuiū quo tp̄e solēt homines gulose viuere. Vn̄ ꝓ nr̄a informatione ⁊ simpliciū q̄rit̄ quot modis hō bibēdo ⁊ comedēdo peccat mortal'r. Rn̄det̄ ꝙ quinq̄ modis. Primo qn̄ diligit corp⁹ suū intantū ꝙ ꝯ p̄ceptū eccl'ie par⁹ est comedere diebus ieiuniorū: cū tn̄ bn̄ posset ieiunare: ⁊ nō vult corp⁹ suū intantū grauare. ⁊ sic soluit ieiuniū sine cā ⁊ rōne ab eccl'a p̄ceptū. Sec⁹ est si infirm⁹: aut ml'ier p̄gnās: aut pauꝑ laborator ex cā solueret. Secūdo cū qs sumit cibū illicitū vl' ꝓhibitū. sic cū qs i q̄dragesima sine cā comederet lacticinia vel oua. sil'r q̄ votum fecisset non comedere sextis ferijs lacticinia: ⁊ hoc votū frangeret. Tertio qn̄ quis cibuz sibi nociuum comedit: ⁊ sic vires corpis debilitat ⁊ vitam sibi abbreuiat. talis grauiter peccat. qz facit contra charitatē qua homo tenetur se i deo diligere: ⁊ vires suas preseruare deo vt deo diutius possit seruire. ps. Fortitudinem meā ad te custodiā. Quarto qn̄ qs excedit in sup̄fluitate cibi ⁊ potus: sic ꝙ perdit rationē: vel nauseā habet: vel vomitū facit ꝓpter sup̄fluā crapulā vl' ebrietatē: talis etiam grauiter peccat. Nā s̄m Henricum de vrima. Quicūq̄ inebriat̄ vel q̄ excedit mensurā in comedendo ⁊ bibendo: si hoc cū proposito facit peccat mortal'r: totiens quotiens facit. ⁊ qui in tali ebrietate moritur: eternaliter damnabit̄. Quinto peccat quis comedēdo ⁊ bibendo quādo principal'r querit delectationē. ⁊ talē delectationez p̄ponit deo qui debet esse p̄ncipalis causa ⁊ finalis in omnibus operib⁹ nostris. Unde Apocal'. i. Ego sum alpha ⁊ o. p̄ncipiū ⁊ finis omniū. Et talem delectationē hoīes voluptuosi querunt qui solū s̄m carnē viuunt. Unde aplu. Ro. viij. Fratres: si s̄m carnē vixeritis moriemini. Unde etiaz Hierony. Impossibile est hic implere ventrem ⁊ illic mentē. Quantū ad tertiā partē huius sermonis sciendū ꝙ omnes christiani debent hodie illud festum deuote ⁊ solenniter celebrare: ⁊ sanctū mathiam in omnibus necessitatibus inuocare tāq̄ singularem patronū. Primo qui a serpentibus venenosis leduntur. Unde legit̄ ꝙ dū beatus mathias predicaret: quādā potionē intoxicatā dederunt ei bibere quā ipse in no

mine dei bibit et nullā sensit lesionē. Etiā infirmi. Vñ de eo legit' q cū p iudeā pdicaret cecos illuminabat. demones expellebat, lepro sos mūdabat. claudis egressuz. surdis auditū. et mortuis vitā restituebat. Etiā in extremis laborātes. Vñ legit' q dū qdā miles ven mortis ē ex deuotiōe aliquē apl'oꝝ eligeret in patronū: semel et bis arripuit cartā ptinentē nomē mathie: tūc indignat' ait. Si nullū magnoꝝ apl'oꝝ eligē potui. nec hūc p patrono hre volo. Post aliqd tps pdict' miles cā salutis loca passiōis xpi visitare dispo suit cum iā in mari aliquantulū cū socijs pfect' esset tātā tēpestatib' nauis subito ipellit: vt oēs q in ea erāt de vita desperarēt. Et cū foro reuz mil. tē pderet pieci' de naui marinis fluctib' sup nudā tabulā exponi f. Qui cū pximi' esset morti: ecce vidit viꝝ splēdidū pciosa veste indutū. Cū ꝗ interrogaret cur marinis fluctib' eēt imer sus: q cū pp' culpā suā hoc factū eē dixisset ille adiecit. Velles ne illi honorē et obsequiū impēdere q de istis piculis te liberaret. Miles ille rndit. Quādiu vitero sibi tanꝗ dño fidelit' fuire pmitto. Vir aūt ille ait. Ego sum sct' Mathias apl's quē patronū hre ptēpsisti: nūc aūt tibi bonū p malo reddo. Et manu extēsa ipm de piclo mortis libauit: et i ciuitatē hierl'm trāsportauit: pcipiens ei vt ibidē socios suos expectaret. Qui post multos dies illuc venientes ipz recognouerunt: et deū laudauerūt. Ille autē sanctū mathiā deinceps in magna reuerentia pre oībus sanctis semp habuit: et ei deuotissime vsqz ad finē vite seruiuit. Etiā tpe famis. Vñ legit' q āno dñi. M.cxxvi. in treueri corpus sancti Mathie inuentū fuit tpe famis. que mox miraculose cessauit.

De annūciatōe btē marie vgīs. Ser. xiij.

Ingressus angelus ad eā dixit. Aue grā plena dñs tecū. Verba hec origīaliter scribunt' Luc. i. Recitatiue aūt in instātia solennitatis euāgelis sciendū q nemo pōt digne laudare btāꝫ vginē: nisi ipm dignū faciat ille q hodie pcept' ē i vtero ei'. Vñ Damas. Licet mille ora: mille lingue vociferarēt: nec sufficerēt. nec si oēs lingue hoīꝫ pueniret: eā mirifice possent efferre pconijs. Vñ et Ber. Etiā si mihi tot eēnt lingue qt sunt celi stelle vt oēs illas possem cōuertere ad laudē genitricis dei: nec sic satiarer. Et si null' humon' sermo in laude ei' inuenit' idoneus: nō tñ xpi hoc ab ei' laude cessare debem': s qd possumus faciam'. Nā ipa hodie facta est mater xpi: et pōt nobis grām impetrare. Ex quo g hodie festū ei' annūciatiōis celebram': tunc ad honorē btē virgīs marie et edificationez nostrā tria sunt dicēda in pnti smone. Primo de dignitate ipius festiuitat. Secūdo aliqua ad edificationē nostrā. Tertio aliq miracula p ꝯsolatiōe nrā. Quantū ad primū sciendū q sm Henricū de hassia hoc festū pcellit q̄si oia festa toti' anni. Et hoc sic pbat' q: si dies natiuitat solēnis est. q: hō q nascebatur de' erat: ista solēnior est in q de' fact' est hō. Vñ canit'. Hodie de' hō fact' ē. Etiā si dies resurrectiōis celebris est in qua hūanitas resurrexit glorificata carne. ista celebrior est in qua hūanitas assumpta est in vnitatem suppositalē. Item si dies ascensionis solennis est in qua christ' celū ascendit. ista celebrior est in qua hodie fili' dei de celo descendit in vterum virginis matris. Item si dies penthecostes celebris est in qua spiritussanctus missus est. ista celebrior est i qua hodie filius dei similis factus est nobis. Nam hodie quādo beata virgo maria habuit in etate. xiiij. annos et. xxvij. hebdomadas: Jesum xpm concepit. tūc dies salutis incepit et nox recessit. quia post peccatuz ade nox fuit qnqꝫ milib' annis centū et nonogintanouē. Sicut ergo adam et eua noctem fecerunt: sic xps et maria hodie diem gratie et salutis inchoauerunt. Unde hodie canitur. Hec est dies quā fecit dñs. hodie dñs afflictionem sui populi respexit et redemptionē misit. hodie mortem quā femina intulit: femina fugauit. hodie deus homo factus est: id qd fuit pmāsit: et qd non erat assumpsit. ergo exordium nostre redemptionis deuote recolamus: et exultemus dicētes. gloria tibi dñe. Ingressus angel' et c. Quare angelus missus est. Respōdetur qa sicut eua per dyabolū est decepta et ei mēdaciū nunciauit: et per cōsequens mortē eternam. ita cōueniens fuit angelū marie annūciare veritatem et vitā eternā. Etiā queritur in qua forma apparuit ei angel'. Rndet' q formauit sibi lucidū corpus: vt etiam sensibiliter virgini appareret. Vñ dic btūs Aug. in quodā sermone loquēs in psona btē marie vginis. Venit ad me gabriel archāgel' facie rutilans: veste choruscās: incessu mirabilis: aspectu terribilis. Et hoc ꝯgruum fuit. qa cū illū annūciauit q i se inuisibilis corp' visibile voluit ex vgine sumere: pgrue debe

bat corpali spē appere. Etiā querit̄ qd̄ v̄go maria egerit qn̄ angel⁹ ad eā ingressus fuit. R̄ndet̄ q̄ q̄dā doc. volūt q̄ erat abstracta tota i deuotissima ɔtēplatōe sup salutē generis hūani: q̄liter p̄ v̄ginē debe. at humanū gen⁹ saluari. Et q̄dā dicūt eā tunc actu legisse illud Esa. vij. Ecce v̄go ɔcipiet ꝛ pariet filiū. In hoc ḡ actu tā intime ɔtēplatiōis quo erat deo spūaliter coadunata ingressus ē angelus ad eā. R̄onabile eñ videt̄ q̄ qñ corpalit̄ voluit sibi vniri x̄pū et nūc: vt tūc ipa spūaliter eidē vnita in actu ɔtēplatōis esset Aue grā plena ꝛc̄. Sciendū q̄ nullus hoīz excellēti⁹ ꝛ dulci⁹ ꝛ grati⁹ btām v̄ginē poterit salutare seu laudare q̄ hac salutatōe quā ipe de⁹ pr̄ dictauit ꝛ ei p̄ angelū destinauit. Et est a nobis freq̄nter hac salutatōe salutāda. q: tale gaudiū h̄z ex illa salutatiōe deuote dicta quale habuit qñ hodie salutata fuit ab angelo. Ex quo hodie p̄agit̄ festū annunciationis ꝛ xp̄i ɔceptiōis: tūc q̄rit̄ quō incarnatio xp̄i facta sit. R̄ndet̄ q̄ post q̄ angelus gabriel fuit missus ad mariā v̄ginem vt h̄r Luc. i. ꝛ maria credidit ꝛ ɔsensit: tūc spūssanctus superuenit in eā: ꝛ eā sanctificauit ꝛ fecūdauit. formauitq̄ i instāti de purissimo sāguine marie. vel vt alij dicunt de purissimis humorib⁹ ei⁹ corp⁹ xp̄i. ꝛ in eodē instāti in q̄ formatū ē corp⁹ creata ē aīa. ꝛ hec in eodē instanti ɔiūcta ē corpi organizato. Et illa duo corp⁹ ꝛ aīa simul mox fuerūt deitati vnita in dei filij p̄sona. Vñ s̄m Holgot sup li. Sap. q̄ nūq̄ fuit aliqs ita pu⁹ puer sic xp̄s in vtero m̄ris ɔcept⁹. Vñ dic̄ Aug. Formatio corporis xp̄i fuit pfecta i p̄ncipio sue ɔceptionis q̄tū ad oīa lineamenta mēbrorū. tñ q̄tū ad debitā corpis q̄titatē p̄ficiebat̄ successiue sic corpus puerox̄ augmentat̄ a tp̄e figurationis vsq̄ ad pfectā maturitatē. Et sciendum s̄m Ĥericū de vrima. q̄ tota trinitas illā incarnationē opata ē. q: opa trinitat̄ ad extra sunt indiuisa. Nā ibi fuit potentia p̄ris q̄ statim corp⁹ formauit ꝛ aīam creauit. ꝛ illa duo diuinitati vniuit i illo momēto cū btā virgo dixit. Ecce ācilla dñi. etiā opata est ibi sapiā filij q̄ corp⁹ suū optime disposuit ꝛ oīa membra sua decēter ordinauit. Vñ p̄s. xliiij. Speciosus forma p̄ filijs hoīm. Itē opata est ibi grā spūssancti. q̄ ɔceptionē illā mūdā ab oī petō reddidit. Itē sciendū q̄ q̄uis tota trinitas opata sit incarnationē: sol⁹ tñ fili⁹ ē incarnat⁹. vt dic̄ aug. i li. de fide ad petrū. Et ipse Aug. ponit tale exēplū. Si tres puelle tenerent vnā tunicā ꝛ illā vna et illis indueret: tūc illa induitio fieret a trib⁹ puellis ꝛ vna illarū sola indueret̄. Quantū ad secundā partē hui⁹ sermonis p̄ nr̄a informatōe sciēdū q̄ sicut v̄go hec gl̄iosa purissima sua ɔuersatione meruit in se ɔcipe filiū dei ita ꝛ nos p̄ purā cōfessionē digni erim⁹ in hoc festo paīce eūdē filiū dei ꝛ v̄gis m̄ris eiusdē in sacramēto recipe. Quare carissimi de ɔfessione notetis. Et p̄mo q̄ q̄libet petōr d̄z deū īuocare vt illuminet sibi cor suū. ꝛ insuper rememorare oīa petā sua. ꝛ oē posse suū facere audiendo s̄mones ꝛc̄. Et qñ incipit ɔfiteri: tūc d̄z dicere i ɔfessiōe ꝛ exprimere numex̄ quotiēs q̄libet petm̄ iuxta estimationē suā ɔmisit. ꝛ etiā si ista petā cōmisit in dieb⁹ festiuis: tunc q̄ui⁹ est. ꝛ etiā si p̄ticipauit excōicatis qui publice fuerūt denūciati loq̄ndo bibēdo: comedēdo: emēdo: salutando. q: tūc incidit in minorē excōicationē a qua ɔfessor d̄z eū pri⁹ absoluere ꝛ post modū a petis. Etiā sciēdū q̄ sunt duodecim genera hoīm q̄ ɔfitent̄: ꝛ ɔfessio ipsis nō p̄dest. q: nō vere penitēt. Primi q̄ nō integre oīa petā ɔfitent̄: s̄ aliq̄ petā scienter ex verecūdia occultāt. vl̄ etiā q̄ palliāt sua petā ꝛ etiā q̄ ita p̄cipitant̄ vel submisse loquit̄ in ɔfessione ne confessor intelligat peccata que confitentur. ꝛ talē confessionē non acceptat deus. Secundi qui non habent firmū p̄posi tū ampli⁹ dimittendi oīa peccata mortalia. Tertij qui diuidūt confessionē ꝛ currunt de vno cōfessore ad aliū: dicendo isti i vnam partem: ꝛ alteri alterā partē suox̄ peccatoruz. ꝛ sic seipsos decipiunt: q: quilibet confitēns debet omnia peccata sua que habet in memoria sacerdoti ɔfiteri vni. ꝛ n̄ ptē vni ꝛ ptē alteri Quarti sunt qui mentiunt̄ scient̄ in ɔfessione. q: sacerdos sedet ibi in loco dei qui veritas ē. Et iō in cōfessione veritas est dicenda tanq̄ ipi deo cui nuda ꝛ aperta sunt oīa. ergo si sacerdos q̄rat an corrupta es tu virgo tunc respondere debes veritatē dicendo non sum virgo. Sed diceres. cū illa persona confessa est ante hoc idē petm̄ an teneat̄ sibi secūdario ɔfiteri. R̄ndet̄ q̄ non tenet̄: s̄ dicere debet. quicquid in hoc deliq̄ ante confessa sum. ꝛ penitētia mihi imposita est quā exsolui. Sed tñ s̄m btm̄ Tho. bonū est ꝛ salubre vnū peccatū pluries ꝛ plurib⁹ sacerdotibus confiteri: q̄uis non sit de necessitate salutis. q: illa verecundia delet peccata ꝛ penā purgatorij. Unde etiam in decret̄ d̄r. Pudor et erubescētia est maxima pars penitentie ꝛ sa

tisfactioīs. de pe. di. i. Quē penitet. Quinti sūt q̄ se excusant ⁊ alios inculpāt. qḋ nō dȝ fieri ꝟ q̄libet dȝ seipm̄ accusare ⁊ culpā suā ꝓpā dicere. nec dȝ alios hoīes in ꝯfessiōe noīare. nec etiā loq̄ extra ꝯfessionē ea q̄ sibi in ꝯfessione dicunt. Sexti sunt q̄ stāt in amore illicito ⁊ simul morant in eadē domo. ⁊ tales nō sunt absoluēdi nec cōicandi: nisi velint desistere ⁊ pri⁹ abinuicē separi. Septimi sunt qui seruāt inimicitias nec volunt indulgere suis offensorib⁹. nec talis ꝯfessio est vtilis. Unde Math. vi. Si nō dimiseritis hoīb⁹: nec ⁊ pater vr̄ celestis dimittet vob peccā vr̄a. Octaui: q̄ aliena nō restituūt. Uñ Aug. Nō dimittitur peccm̄ nisi restituat ablatū. Et talis restitutio etiā dȝ fieri de reb⁹ puis. sicut q̄ diuersis hoīb⁹ pua dāna intulisset in p̄tio: i agris sn pitio: ⁊ sic de singulis. Sȝ si q̄bus hoībus damna intulit ignorat: tunc debet talis facere vnam summā de omnibus illis paruis: ⁊ tantuȝ de cōsilio sui cōfessoris dare ad illam ecclesiam parochialem i qua talia dāna intulit. vel potest etiā dare paupibus. Et sciendū ꝙ quilibet volens communicare debet restituere ante accessum sacramenti oīa debita: si terminus solutionis instat. aut petere dilationem ab illo cuꝯ tenetur. ⁊ si occultuȝ est tunc debet restituere per confessorē in occulto. sed si publicū est tunc per se debet restituere aut vlteriorē dilationē petere. Noni sunt qui detraxerūt ꝓximis ⁊ nolūt restituere famā ꝓximis. Uñ sctūs Tho. ij. ij. q. lxij. Tenet q̄s ad restitutionem fame sicut ad restitutioneȝ cuiuslibet rei subtracte. Unde etiam Hieronymus. Nō facilis venia prana dixisse de rectis. Decimi sunt qui non confidunt ꝙ deus velit peccata sua indulgere eis: ꝟ ꝓpter multitudinē peccatoꝝ desperant. Item August. Penitentia que ex fiducia non ꝓcedit: inutilis sterilisq̄ȝ manet ⁊ sine fructu. Unde etiā Ambro. Non potest bene agere penitentiaȝ qui non sperat indulgentiā. Unde vere penitens nunq̄ debet desperare: etiā si mille milia peccōꝝ mortaliuȝ comisisset. Uñ Bernar. Maior est dei pietas q̄ȝ queuis iniq̄tas. Undecimi sunt q̄ ꝯfitet nō ex charitate: ꝟ ex humano timore. Et illoꝝ q̄ solū ex timore ⁊ verecūdia hūana ꝯfitent sunt duo signa p que cognoscunt. Primū est ꝙ tales differunt ꝯfessionē suā vsq̄ȝ ad vltimaȝ ebdomadā. ⁊ tunc qñ vltra differre nō pñt tūc ꝯfitent ex q̄daȝ timore hūano: ne post mortē priuent ecclastica sepultura. Uñ dr̄ extra de pe. ⁊ re. Omnis vtriusq̄ȝ sex⁹ q̄ in q̄dragesima nō ꝯfitent nec in pascha cōicāt: debēt carere introitu ecclie ⁊ ecclias̄tica sepultura. Secūdū signū: ꝙ tales post pascha viuūt sicut añ vixerūt ⁊ eadē peccā iterato cōmittūt q̄ ante cōmiserūt. ⁊ h̄ est signū ꝙ nō vere sed ficte: nō ex charitate ꝟ ex ꝯsuetudine ⁊ hūano timore pniam egerūt. nec firmū ꝓpositū emendādi habuerut. Duodecimi ⁊ vltimi sunt q̄ ꝯfitent ⁊ pniaȝ suscipiunt: sed postmodū eandē penitentiaȝ ꝑpendūt ⁊ obliuiscuntur nec perficiūt. Et talis confessio non ꝓficit ad salutē. Similiter q̄ scienter ⁊ ex ꝓposito q̄rūt simplices ⁊ illitteratos ꝯfessores: ⁊ bene possent habere litteratos ⁊ discretiores. ⁊ tales seipsos decipiunt. quia si cecus cecū ducit ambo in foueā cadunt. Uñ christus in euangelio. Ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ. Ex omnibus iam enumeratis consulendū est ꝙ quilibet hoīm faciat generalem ⁊ integrā cōfessionē de omnibus peccatis a iuuentute cōmissis: ⁊ aliam penitentiā accipiat ⁊ eā deuote cōplere studeat. Et ꝙ plures p plures annos nō bñ ꝯfitent pꝫ p tale exēplū: vt habet in ꝟmōe disci. de tpe sermone. xcij. O. Quantū ad tertiā partem huius sermonis sciendū ꝙ oñs peccatores ⁊ peccatrices: ⁊ ꝯiter oēs hoīes senes ⁊ iuuenes debent gl'iosam virginē mariā diligere: ⁊ eā crebrius cū angelica salutatiōe salutare. q: oībus parata est succurrere eā deuote inuocantib⁹: ⁊ primo peccatoribus. Exemplū de theophilo qui abnegauit baptismum: deuȝ: ⁊ mariā. ⁊ tñ maria impetrauit sibi misericordiā dei. Et hoc q̄re infra in ꝓmptuario de exēplis beate marie virginis. xlij. Etiā peccatricibus. Exemplum de adultera que quotidie centies flexit genua ad honoreȝ virginis marie: cui maria succurrit: ⁊ postmodum vitam laudabiliter finiuit. Quere hoc in promptuario de exemplis virginis marie xlvij. Etiam qui patiuntur vehementes infestationes demonum debent beatam virginem mariam salutare per angelicam salutationem: que salutatio angelica demones fugat. Exemplum de cōcubina sacerdotis que intrauit religionem nec poterat dyabolum vincere per aquam benedictam nec p signū sancte crucis: sed per aue maria. Hoc quere ibidem. lxv. Ultimo sciendum ꝙ qui libent orat aue maria raro vel nunq̄ dannabitur Exemplum de milite qui frequenter de sero ⁊ de mane beatā virginem mariā salutauit ⁊ felicit ad xp̄m migrauit. Hoc quere ibidē.

Sermo brevis de vera pnia & pfessione.

Conuertimini ad me i toto corde vro. Johel.ij. In verbis illis iā pmissis dns nos i h sacro tpe qdragesime qd ē tps pnie inuitat ad pniam ostendēs qlis debeat eē pnia nra Primo dz esse recta. iō dicit. Conuertimini ad me. Secūdo dz eē integra. iō dicit. in toto corde. Tertio dz esse aspa & dolorosa. iō dicit in ieiunio fletu & planctu. Vn̄ in pnti smone q erit de vera pnia & pfessiōe & ppatiōe super festū pasche ad sacrm eucharistie tria sūt dicenda. Primo q petōr q vult esse ver⁹ penitens tria dz hre vt de⁹ ignoscat sibi de oib⁹ peccatis suis. Hoc quere supra sermone. v. pte. iij. Secūdo dicendū est de duodecim generibus hoim q cōter peccāt mortaliter iam in hoc seculo. vt ipsi simplices hoies qui non sciunt pfiteri addiscant ex his duodecim generibus hoim quō confiteri debeant. Hoc qre infra sermone. xxvij. parte. ij. Tertio exemplum de illis qui propter verecundiam humanam non plene confitentur oia petā sua. quia tales hoies eternaliter dānabūt. Hoc quere in promptuario sermone. xxiiij. E.

De passione domini. Sermo. xiiij.

Uos omēs qui trāsitis per viam attendite & videte si est dolor similis sicut dolor meus. Tren. i. Considerando passionem domini nostri iesu christi: tunc plus flere libet q aliquid dicere. ex quo creator noster: de⁹ nr dns noster: redemptor nr: pater nr: frat nr: hodie amare fleuit in cruce pro nobis. nō solū lachrymas effudit oculor: sz pprium sanguinem ex oibus membris sui corpis. & etiā hodie tot creature fleuerunt. sicut in fine sermonis dicetur. Quare merito qlibet nostrū hodie flere debet & cōtristari & cōpati dno nro iesu xpo. Sed qr sine grā nec flere nec loqui possumus salubriter de passione dni. Idcirco recurram⁹ primo ad filiū dei dnm nrm iesuz xpm. q licet hac die fuerit plenus doloribus faciliter tn̄ est largitus regnū suū ad preces vnius latronis. s. paradisum. Et etiā ad matrem que hodie tristis est sup oēs mres. Nā sicut angelus gabriel in annunciatione dixit Bndicta tu in mulierib⁹: sic hodie per oppositū possum⁹ dicere ei. Tu tribulata es sup oēs mulieres. Rogem⁹ igit filiū & matrē vt dent nobis loq de sua passione vt sit sibi placitū & nobis in nostre deuotiōis augmentū. Et vt hoc impetrem⁹ dicam⁹ cū deuotiōe qlibet nrm pater noster & Aue maria, O vos oēs q trāsitis &c. Si passiōes scōr recitant populis vt inducant ad cordis deuotionez, petōr ptritionē. mūdi despectionē. & tribulationū supportationē. qnto magis passio xpi oī deuotiōe: attētione: & reuerētia est audienda. qr ipe est scūs scōr. dns vniūsor. iudex viuor & mortuor. vt audiētes psiderēt eius excessiuā charitatē ad gen⁹ hūanū. Ipe enī tā excessiue nos dilexit q nō tm̄ vnā guttaz sanguis: sz totū sanguinē suū pciosum largiter p nob effudit. Vn̄ btūs Bern. Sufficisset ad redemptionē hūani generis minima gutta sanguis xpi. Sz tanta est copia vt ex mundatiōe bnficij virt⁹ innotesceret dilig̃ētie. Passio aūt dni nri iesu xpi a qttuor euāgelistis describit. & iō qttuor dieb⁹ in ista ebdomada legit. vt qd oēs qttuor scripserunt: ab oib⁹ audiat. qr aliq vn⁹ scribit q alr⁹ omittit Et g in pnti passione tria sunt dicenda. Primo quō passio christi a iudeis fuit inchoata. Secūdo qualiter per gentiles fuit psummata. Tertio que sunt illa que hodie in ecclesia fiunt & alīs nunq p totū annuz. & que hodie nos debent inducere ad fletum cū vno exemplo. Quantum ad primum sciendum q christi passionē cū dei adiutorio ex hystorijs qtuor euangelistar breuiter recitare intendo. incipiendo passionem xpi feria sexta añ dnicā de passione. Sicut enim habetur Johis. xi. sic q hodie sunt qndecim dies q iesus suscitauit lazarū quatriduanū. Et istud miraculum fuit ita manifestū: q propter illud miraculum & alia miracula que xpus fecit. & propter vitā suā sanctissimā & pter verba sua gratiosissima quasi tot⁹ mund⁹ ibat post ipsum. & plures de populo iudeor cōuertebantur ad ipm. Vn̄ Joh. xi. Pharisei dicebant ad seipos. Videtis q nihil pficim⁹. ecce totus mūdus post eū abit. Igitur principes iudeorū & pharisei qui erant inuidiosi & inimici xpi videntes grām magnaz quā cōmunis populus habebat ad ipm statim in sabbato sequenti habuerunt psiliū in quo dixit vnus ex eis. Quid facimus quia hic homo multa signa facit. & si dimittimus eū sic omnes credent in eū. & veniēt romani & tollent nostrū locū & gentem. Tunc vnus ex eis Caypbas nomine dixit. Vos nescitis quicq nec cogitatis. Expedit vt vnus moriat homo & non tota gens pereat. Et sic conclusum fuit q

xp̄s mori deberet. Et ex illa die cogitauerūt
interficere eum. Vñ illa dñica vocat dñica in
passiōe. Sciēs aūt iesus q̄ nouit abscōdita q̄
consiliū esset actum de morte sua recessit de il-
lo loco. s. de bethania et iuit in desertū locū q̄
vocat efrem cū discipulis suis et pmāsit ibi
septē dieb' vsq̄ ad sabbatū palmarum. Et
Vincen. in specu. hysto. li. viij. c. xxix. dicit q̄
in illis dieb' abagar' rex infirmabat morbo
quodā irremediabili. q̄ audiens miracula q̄
xp̄s fecit cecos illuminādo: leprosos mūdan
do. mortuos suscitādo. cupiebat iesum vide
re. et misit ad eū nūcios vt ad eū veniret et eū
sanaret. Rñdit ei iesus p nuncios illos. d. si
faciē meā corpalit cernē cupis ecce tibi vul-
tus mei spēm trāsformatā in lintheo dirigo
p quā desiderij tui feruorē refrigeres. Et q̄c-
quid de me audisti neq̄q̄ impossibile fieri exi
stimes. Postq̄ m̄ cōpleuero ea q̄ de me scri
pta sunt dirigā tibi vnū ex discipulis meis q̄
tibi et pplo tuo sanitatis impartiat auxiliū
et ad sublimitatē fidei vos pducat. Et in sab
bato palmarū reuersus ē iesus cū discipulis
suis i bethaniā et fecerūt ei ibi conuiuiū. et mar
tha eis ministrabat et lazar' erat vn' ex dis-
cūbentib' cū ies. et plures venerūt de hierl'm
nō ppt' iesum tm̄: s; vt lazar̄ viderēt quē su
scitauit a mortuis. Cogitauerūt aūt pncipes sa
cerdotū vt lazar̄ itez ficerēt q̄ multi abibāt
ex iudeis ppt' illū et credebāt in iesum. Vñ
Aug. in li. de v̄bis dñi dic̄ q̄ in illa cena int
rogauerūt lazar̄ de amaritudie mort corpa
lis. Qui rñdit q̄ nulla creatura posset cogita
re amaritudinē mort anteq̄ aīa separat a cor
pore. Tūc xp̄s cepit tremere et sudare. q̄ cogi
uit amaritudinē mortis sue. q̄ hō erat sicut et
nos. Tūc maria magdalena vnguentū p̄cio
sum effudit sup caput ei' vt cōfortaret. et tota
dom' impleta est ex odore vnguēti. Tunc iu
das murmurauit dicens. Vt q̄d pditio hec.
Quare hoc vnguentū non venijt trecent' de
narijs et datū est egenis. Dixit aūt sm̄ Joh.
non q̄ de egenis ptinebat ad eū. s; quia fur
erat et loculos habebat. et ea q̄ mittebantur
portabat. Et iudas ab illa hora cogitabat q̄
mō iesum tradere venderetq̄ iudeis possz vt
sic recuparet illos. xxx. denarios quos puta-
bat se pdidisse. q̄ decimā ptē consueuit fura
ri. Hoc totū factū est in sabbato palmarum
Dñica autem palmarū venit iesus de betha
nia in hierl'm: et cū appropinq̄ret ciuitati fle
uit sup eā dicens. Quia si cognouisses et tu
fleres. Et ibi receptus fuit cū maximo hono
re quē vnq̄ habuit in hac vita. q̄a q̄si totus
cōis ppl'us ciuitat venit obuiā ei cū ramis
palmar̄ cantādo et clamando. Osanna filio
dauid: bñdict' q̄ venit in noīe dñi. Secunda
feria diluculo venit de bethania itez in tem-
plū et docebat ppl'm dicēs. Ego si exaltat' fu
ero a terra oīa trahā ad meipm. Et tunc ad
duxerūt ei mulierē in adulterio dep̄hensam
dicētes. Magister hec mulier mō dep̄hensa
est in adulterio. in lege aūt mandat moyses
hmōi lapidare. tu aūt q̄d dicis. Tūc iesus rñ-
dit dicēs. Quis vestrū sine petō est: prim' la
pidē in illā mittat. Et in fine dixit iesus mu
lieri. Vade et noli ampli' peccare. Tertia fe
ria itez de bethania i tēplū venit et docebat
ppl'm: et p̄dicauit de extremo iudicio et dixit.
Ego mō vobiscū suz ad tp̄s p uū: ego recedā
a vob et nō me videbit. Et hoc xp̄s dixit de
morte sua. s; pncipes et pharisei intellexerūt
de recessu suo corporali. Et statim principes
et pharisei q̄rta feria cōgregati sunt in atriū
cayphe: et tractauerūt de morte xp̄i dicentes
Quid facimus quia hic homo multa signa
facit. faciamus consiliū nostrū cito. quia sibi
notificatū est quicq̄d in alio consilio decreui
mus ne effugiat manus nostras. et dixerunt
Nō in die festo: ne forte tumult' fieret in po
pulo. q̄ timebant populū commune qui habe-
bat singularē grām ad xp̄m: ne eriperent eū
de manibus eoz. sed in die quo ppl'us inten
tus esset labori suo. et in illa q̄rta feria christ'
mansit in bethania et non venit in hierusalē
Judas aūt scarioth sciuit q̄ iudei erant con
gregati simul. et iuit a christo et discipulis de
bethania ad principes et phariseos dicens:
Quid vultis mihi dare et ego vobis eum tra
dam. Audientes hoc gauisi sunt valde: et p
miserunt ei pecuniā dare. s. triginta denari
os. Sciendū q̄ isti denarij erant hismaheli
tici pro quibus ioseph qui tenet figurā chri-
sti venditus fuit ante quattuor milia anno-
rū: et hereditaria successiōe fuerūt deuoluti ad
illos iudeos: et vnus valuit decem vsuales.
Et in signū huius postmodū pro illis dena-
rijs emptus est ager vnus in sepulturam pe
regrinorū. Ista venditio facta est quarta fe
ria ante cenam dñi. Et propter illā venditio
nem aliqui abstinent quartis ferijs a carni
bus. et est bonum et laudabile. Et quinta fe-
ria appropinquante hora mortis appropin
quare voluit loco. Et dixerunt discipuli cum
irent hierl'm. Quo vis eam' et parem' tibi
vt manduces pascha. Et mittit duos de dis-

scipulis suis. s. Petrū ⁊ Johannē. ⁊ dicit eis
Ite in ciuitatē ⁊ occurret vob hō lagenā aq
baiulās: sequimini eū. ⁊ quocūq3 introierit ibi
parate nobis. Et vespe facto cenauit cū dis-
scipulis suis in signū amoris. Et in illa cena
xp̄s tria fecit. Primo comedit agnū assatū cū
lactucis agrestib⁹ in vno catino terreo. ad
ostendendū ꝙ ip̄e erat ille agn⁹ b̄ndict⁹ q̄ debe
ret assari in ligno crucis. Et in Luc. h̄r ꝙ post
esum agni iesus dixit discipulis suis. Deside
rio desideraui hoc pascha mādu care vobis-
cū anteq̄ꝫ patiar. ⁊ vn⁹ ex vob me tradet. ve
aūt hoi illi p quē tradar ego: meli⁹ erat illi si
nat⁹ nō fuisset hō ille. At illi ceperūt ꝯtrista
ri ⁊ dicere ei singulatim. Nūqd ego sum dn̄e
Sz iudas dixit. Nunqd ego sum rabi. Qua
si min⁹ peccaret tradēdo mgr̄m q̄ dn̄m. Et
tūc petr⁹ innuit iohāni vt interrogaret eū qs
eēt q̄ traderet eū. Et iesus dixit iohāni. Cui
intinctū panē porrexero ip̄e est q̄ me tradet.
Et statim in eū intrauit dyabol⁹. Secūdo la
uit pedes discipulorꝝ suorꝝ. ad ostendendum ꝙ
passio sua b̄ndicta est q̄ lauit nos ab oīb⁹ pec
catis n̄ris. Et Criso. dic ꝙ a iuda cepit laua
re pedes. Tertio ꝯsecrauit corp⁹ suū ⁊ san-
guinē ad hoc vt illo sacro vti debeam⁹ i me
moriā passiōis ei⁹. ⁊ tūc ꝯsecrauit eos sacer-
dotes ⁊ impressit eis caracterē: ⁊ dedit eis po
testatē ꝯficiendi hoc venerabile sacr̄m. ⁊ ibi
institutū est hoc sacr̄m. Et post dixit iesus ad
iudā. Qd facis fac cit⁹. Et statim surrexit ⁊
abijt ad p̄ncipes ⁊ phariseos vt ꝑficeret tra
ditionē iesu xp̄i. Et post recessum iude tunc
xp̄s dulciter locut⁹ est ⁊ p̄dicauit discipulis
suis lōgū sermonē. Et postea dixit. Oēs vos
scandalū in me patiemini in ista nocte. R̄n-
dens petr⁹ ait. Et si oēs scandalizati fuerint
in te ego nunq̄ꝫ scandalizabor. parat⁹ enī sū
tecū ⁊ in morte ⁊ in carcerē ire. Ait illi iesus
Amen dico tibi: q: in hac nocte anteq̄ꝫ gall⁹
bis cātet ter me negabis. Ait illi petr⁹. Etiā
si oportuerit me mori tecū nō te negabo. Si-
militer ⁊ oēs discipuli dixerūt. Egressus aūt
iesus domū cū discipulis suis duxit eos extra
hierusalē. ⁊ trāsiuit cū ip̄is quendā torrentē
q̄ dicit cedron. Et est vallis que dicit cedrō
ꝓpter multitudinē cedrorꝝ que ibi nascunt
p quā vallē fluebat torrens de duobus mon
tibus. s. de monte syon ⁊ de mōte oliueti. Et
ip̄e cū discipulis suis introiuit in quendā or-
tum quē sepe consueuit cū discipulis intrare
ad cōsulendū ⁊ docendū eos. Et iudas pro-
ditor sciebat illū locū: eo ꝙ sep⁹ ibat illuc cū
discipulis suis iesus. Cūq3 introisset in ortū
dixit iesus discipulis suis. Sedete hic donec
vadā illuc ⁊ orē. Et assumpto petro ⁊ duob⁹
filijs zebedei. s. Jacobo ⁊ Johāne: cepit ꝯtri
stari ⁊ mest⁹ esse. Tūc ait illis. Tristis ē aīa
mea vsq3 ad mortem. sustinete hic ⁊ vigilate
mecū ⁊ orate ne intretis in tēptationē. Et ꝓ
gressus ad iactū lapidis ꝓcidit in faciē suā
orans ⁊ dicens. Mi pater si fieri pōt trāseat
a me calix iste. Uerūtamē nō sicut ego volo:
s3 sicut tu. O q̄ꝫ miser hō q̄ nō vult suā volū-
tatē diuine volūtati ꝯformare cū xp̄s eterni
p̄ris fili⁹ ꝓ eo obediēs extiterit vsq3 ad mor
tē crucis. Facta aūt orōe rediit ad illos tres
discipulos suos ⁊ inuenit eos dormientes. ⁊
dixit petro. Symon, dormis. nō potuisti vna
hora vigilare mecū. Glo. Ideo xp̄s increpa
uit petrū p̄ ceteris singulariter. q̄a p̄ ceteris
petr⁹ gloriabat dicens. Etiā si oportuerit me
mori tecū nō te negabo. Iterū abijt secūdo ⁊
orauit dicēs. Pater mi si nō pōt hic calix trā
sire nisi bibā illū: fiat volūtas tua. q. d. Si nō
pōt gen⁹ humanū aliter redimi nisi p mortē
meā: fiat volūtas tua nō mea. Et venit iterū
ad discipulos suos ⁊ inuenit eos iterū dormi
entes. erāt enī oculi eorꝝ grauati somno pre
longitudine vigiliarꝝ ⁊ tristicie magnitudine
⁊ ignorabāt qd r̄nderent ei. Et relictis illis
tertio iterū abijt ⁊ orauit eundē sermonem.
Tūc apparuit ei vt Lucas ait angel⁹ cōfor
tans eum in suis magnis angustijs q̄s circa
mortem futurā habuit. Et dicūt doctores ꝙ
apparitio hec erat corporalis in assumpto cor
pore hūano. Sed hic q̄ritur quare dn̄s cum
esset fortitudo angelorū ⁊ oīm creaturarꝝ in-
diguit ꝯfortatiōe ⁊ ꝯsolatiōe angeli. R̄ndet
venerabilis Beda. creator nō indiguit crea
ture subsidio: s3 hō fact⁹ fuit p nobis. Sicut s3
ꝓpter nos ꝯtristat⁹ est: sic ꝓpter nos confor
tat⁹ est. Post hoc dicit Lucas. Et fact⁹ est in
agonia. i. certamine ꝯ mortē quā sen⁹ualitas
abhorrebat. s3 s'm volūtatē ⁊ iudiciū rōnis
mori volebat ꝓpt' salutē nostrā: vt nos libe
raret ab eterna morte. ⁊ sic plixi⁹ orauit. ⁊ tā
intime. ⁊ tā seriose. ⁊ i tāta anxietate ꝙ oēs
vene sui corporis mouebant. Et sic ex vehemē
tia anxietatis fact⁹ ē sudor ei⁹ sicut gutte san
guinis decurrentis in terrā. O durū cor ꝯsi-
dera hic quāta q̄ꝫ amara q̄ꝫ anxia fuit mors
⁊ passio tui redēptoris cui⁹ sola imaginatio
tantū naturā hūanā immutauit: ꝙ p̄ angu-
stia sanguineū sudorē sudauit. Hic q̄rit vtrꝫ
iste sanguis fuit ver⁹ ⁊ naturalis. R̄ndetur

ꝙ sic. ſ non fuit naturali modo ꝑfuſus. q꞉ cō
tra naturā eſt ſudare ſanguinē. vt dicit Be-
da. Tunc venit tertio ad diſcipulos ſuos: et
cōpatiendo dixit illis. Dormite iam ⁊ requieſci
te. Et cū paululū requieuiſſent dixit eis. Suf
ficit. venit hora. ecce filius hoīs tradetur in
manus peccatorum. ecce qui me tradet prope
eſt. Et adhuc eo loquēte ecce iudas traditor
venit in ortū. ⁊ cū eo turba multa cū gladijs
⁊ fuſtib⁹ ⁊ laternis ⁊ facib⁹ ⁊ armis: miſſi a
ꝓncipib⁹ ſacerdotū ⁊ ſeniorib⁹ ꝑpli. ſ. iudeo-
rū ad cōprehendēdū ⁊ ligandū ieſū. ⁊ iudas
traditor antecedebat eos: deditq; eis ſignū
dicens. Quēcūq; oſculat⁹ fuero ipſe eſt tene
te eum: ⁊ ducite eū caute. ſ. ne vobis euadat.
Et hoc ideo faciebat ne iacobū alphei q̄ mul
tū ſimilis erat dn̄o caperēt loco ei⁹. Jeſus itaq;
ſciens oīa q̄ ventura erāt ſup eū: volūtarie
ꝓceſſit obuiā ⁊ dixit ad eos. Quē queritis.
Rn̄derūt ei. Jeſū nazarenū. Dn̄s ieſus di-
xit eis. Ego ſū. Ut ergo dixit ego ſum. abie-
runt retrorſū ⁊ oēs ceciderūt in terrā. Per
hoc oſn̄dit xp̄s ſuā magnā potentiā ꝙ vnico
verbo hoſtes ſuos ꝓſtrauit in terrā. ⁊ ſi mil-
le milia fuiſſent eū non cepiſſent ſi voluiſſet.
E hoc fuit manifeſtū ſignū voluntarie paſſi
onis ſue. q꞉ noluit fugere cū bene potuiſſet.
Poſt hoc vt dicit Ambro. permiſit eos dn̄s
ſurgere: ⁊ iterū interrogauit eos dicēs. Quē
queritis. Jſti reſponderūt. Jeſū nazarenū
Rn̄dit ieſus. Dixi vobis q꞉ ego ſum. Si er
go me queritis ſinite hos abire. Tūc iudas
traditor accedens oſculatus eſt eum dicens
Aue rabbi. Rn̄dit ieſus. Amice ad qd̄ ve-
niſti. Querit quare xp̄s dicit amice: cum ſci
uit ip̄m inimicū ⁊ traditorē ſuū. Rn̄detur p̄-
mo ideo q꞉ iudas habuit tria ſigna amicitie.
ſ. amplexando: oſculando: ⁊ ſalutādo. Se-
cundo q꞉ merito debebat eſſe amic⁹ xp̄i ꝓpt
multa bn̄ficia q̄ xp̄s ante ſibi exhibuit. Ter-
tio q꞉ xp̄s fuit parat⁹ iterū eum recipere ad
amicitiā ſuā: etiā ſi adhuc grauī⁹ eū offendiſ
ſet. Tunc poſt oſculū acceſſerūt ⁊ man⁹ inie
cerūt in eū ⁊ tenuerūt eū. Uidentes aūt di-
ſcipuli quod futurū erat: dixerūt ei. Dn̄e ſi ꝑ
cutim⁹ in gladio. Anteq̄ aūt dn̄s rn̄ſum de-
diſſet diſcipulis: petr⁹ q̄ erat ardentior alijs
gladio euaginato amputauit ſeruo cayphe
noīe malchus auriculā dextrā: ſ voluit eū
adhuc doloroſi⁹ verberaſſe: ſi nō ceſſiſſet eū
capite. Dicit quidā doctor ꝙ petrus tam ar-
dens erat ꝙ ſibi caput diuidere volebat: qa
teneri⁹ ſuper xp̄m ꝑmebat q̄ ceteri: ⁊ hoc

cor petri valde penetrauit. Jeſus autē dixit
petro. Mitte gladiū in vaginā ſuā. Oēs enī
q̄ acceperint gladiū. i. temere ⁊ indebite ⁊ ꝓ-
pria auctoritate extrahūt cōtra ꝓximos: gla
dio peribūt. i. incidēt in gladiū maledictio-
nis eterne. An non putas ſi vellem me defē
dere ꝙ poſſē rogare patrē meū ⁊ exhiberet
mihi pluſq̄ duodecim legiones angelorum
Un̄ Eſa. xxxvij. legit ꝙ angelus dn̄i in vna
nocte in caſtris aſſyriorū ꝑcuſſit de exercitu
regis. Sennacherib centum octoginta quinq;
milia viroꝝ tempe Ezechie regis ieruſalē.
Et ſtatim tetigit ieſus auriculā ſerui illi⁹. et
ſanauit eū in p̄ntia oīū: nobis in exemplū
q꞉ noluit aliquē ꝓpter ſe ledi. Jn illa hora di
xit ieſus turbis: i. armatis ⁊ circūſtantib⁹ pie
⁊ manſuete. Tanq̄ ad latronē exiſtis. i. huc
veniſtis cū gladijs ⁊ fuſtibus cōprehendere
me: cū tn̄ quotidie erā apud vos in tēplo do
cens ⁊ nō me tenuiſtis: nec man⁹ extendiſtis
in me: ſ hec eſt hora veſtra ⁊ poteſtas tene-
brarū. Tunc totaliter acceſſerūt ⁊ in eū oīno
irruerūt tanq̄ lupi rapaces in agnū manſue
tum. Et ſm̄ Bern. ꝓſtrauerūt eū duriſſime
ſuper terram: ſicut ipſe eos ꝓſtrauerat: ⁊ ap
podiauerūt ſe ſuper pect⁹ ei⁹: ⁊ ſpuerūt i fa-
ciem ei⁹ ſpecioſiſſimā ⁊ iocundiſſimā: in quā
angeli deſiderāt ꝓſpicere: ⁊ duriſſime ſtrinxe
runt eū ad collū ei⁹. ligātes ſibi man⁹ ad ter
gū ſicut malefico ⁊ ſudor ſanguine⁹ adhuc ex
nimia anxietate mortis ꝑ totā faciē ei⁹ in os
defluebat: ⁊ ſputa iudeoꝝ ſibi in faciē illata:
⁊ cū nō poſſet ſputa ⁊ ſanguinē in os defluē
tia cū manib⁹ extergere q꞉ ligatas habebat
in dorſo q̄ſi latro: oīno ſuffocat⁹ fuiſſet ex ſpu
to iudeoꝝ ⁊ ſudore ſāguineo: niſi diuina vir
tus eū ꝓ nobis ad vlteriora tolerāda reſer
uaſſet. Tunc xp̄o capto: oēs diſcipuli relicto
eo fugerūt. Et qdā adoleſcēs ſeqbatur eum
a longe: ſm̄ Mar. amict⁹ ſyndone. i. veſte li
nea ſup nudo corpe. q꞉ non habebat aliā ve
ſtem: quē cū i comprehenderūt ⁊ tenuerunt
eū ꝑ veſtē. At ille relicta ſyndone nud⁹ ꝓfu
git ab eis. Quis iſte fuerit diſcipul⁹ euāgeli-
ſte nō exprimūt. Hieronymus tn̄ vult ꝙ fuerit
iacob⁹ minor. q꞉ xp̄o ſimilis fuit. Cū aūt ieſ⁹
duceret ad domū anne ꝑ vallē ioſaphat. vbi
erit extremū iudiciū. tūc petr⁹ ſeqbat eū a lō
ge: ⁊ alt⁹ diſcipul⁹. ſ. iohannes. Et ipſe iohēs
introiuit cū alijs in atriū. q꞉ erat not⁹ pontifi-
ci. q꞉ forte pater iohānnis ſeruierat ei piſcā-
do ⁊ forte portauit piſces ad domū pontifici
Petr⁹ aūt ſtabat ad oſtiū foris. Exiuit autē

iohannes ⁊ ꝑ ancillã ostiariã intrauit ac pe
tro ob ea ancilla ingressuȝ impetrauit. Accẽ-
so autẽ igne i medio atrij: ⁊ circũsedẽtibꝰ illis
erat petrꝰ in medio eoꝝ: quẽ cũ vidisset ancil
la quedaȝ: dixit. Nunqd ⁊ tu ex discipulis es
hoĩs istius. Tunc negauit ꝑmo. s. simpliciter
dicẽs. Non suȝ: nec noui illũ: nec scio qd dicis
Stabãt ergo serui ⁊ ministri in circuitu. s. illi
qui iesuȝ cõprehenderũt ⁊ ligauerũt ſm san
ctũ Tho. ⁊ calefaciebãt se ad prunas qꝛ fri-
gus erat. ⁊ petrꝰ stabat inter eos q̃si vnꝰ ex il
lis q calefaciebãt se. Et ſm Bedam interim
ꝙ petrꝰ se calefaciebat: annas pontifex q di-
cebaꝛ pontifex: non qꝛ actu esset pontifex: ſꝫ
qꝛ quondã fuerat: interrogabat iesuȝ de disci
pulis ⁊ de doctrina eiꝰ. Et iesus ad primam
questionẽ scꝫ de discipulis eiꝰ nihil rñdit. qa
ꝓnunc nõ sciunt aliqd boni loqͥ de eis: nec vo
luit aliquod malũ loq de eis: in hoc dãs nob
exemplũ vt cũ nõ scimꝰ loq bona de ꝓximis
nec etiã mala q̃uis vera sint: tamẽ intentiõe
mala loq nõ debemꝰ. Unde Criso. Sicut est
mortale peccm̃ innocẽti falsuȝ crimẽ impone-
re: sic verũ crimẽ occultũ mala intentiõe alijs
reuelare. Et in hoc plures grauit̃ delinquũt
Sed de secunda q̃stione. s. de doctrina rñdit
ſm ꝙ habeꝛ Ioh. xviij. Ego palã locutꝰ suȝ
mũdo. Ego sp̃ docui in synagogis ⁊ in tem-
plo quo oẽs iudei ꝯueniũt: ⁊ in occulto locu-
tus suȝ nihil. qd me interrogas. interroga il
los q me audierũt qd locutꝰ sum ipsis. ecce hi
sciunt qd dixerim ego. Hec autẽ cuȝ dixisset:
vnꝰ assistens ministroꝝ dedit alap. i iesu di
cens. Sic rñdes põtifici. i. quõ sic audes ⁊ ta
liter rñdere pontifici vel p̃lato. Rñdit ei ie-
sus. Si male locutꝰ sum: testimoniũ ꝑhibe de
malo: si autẽ bene: quid me cedis. Hec alapa
fuit penalis ⁊ iniuriosa xp̃o q̃druplici rõne.
Primo ꝙ seruꝰ ꝑcussit dñm. Secundo qꝛ in
ꝑtem nobiliorẽ ⁊ teneriorẽ. s. in faciẽ. Tertio
in publico. qꝛ corã oĩbꝰ. Quarto qꝛ sine causa
Et tũc ãnas misit iesuȝ ligatũ ad cayphã qui
erat põtifex anni illiꝰ ⁊ socer ipsius. In cuius
iam domo cõuenerãt maiores iudeoꝝ. Notã
dũ ꝙ ꝑtatio hec maior fuit q̃ꝫ prima. qꝛ ſm
reuelationẽ brigide in via ad cayphã. xxx. vi
cibꝰ cõspuerũt eũ: ⁊ xl. vicibꝰ alapis eũ cede
bant. ⁊ tribꝰ vicibꝰ ante domũ cayphe. In do
mo aũt cayphe. xliij. vicibꝰ ꝑcusserũt eũ in fa-
ciem: ⁊ toties cõspuerũt. ⁊ talia multiplicata
maiorẽ lesionẽ xp̃o inferebant. Modo nulla
mentio de beato iohanne fit, quia fortasse
ad beatam virginem iuit. ⁊ quid filio suo ac

cideret: ei nunciauit. Insuꝑ notandũ ẽ ꝙ ve-
risimile est, petrũ post ꝑmã suã negationem
xp̃m captiuatũ ⁊ ductũ de domo anne ad do
mũ cayphe fuisse secutũ vt adhuc videret fi
nẽ vtrũ dimittereꝛ vel ꝯdẽnareꝛ. Sed ante
q̃ꝫ intrauit domũ cayphe: gallꝰ cantauit sciꝫ
ꝑmo: ⁊ petrꝰ nõ aduertit ꝓpt̃ strepitũ: ſꝫ in-
trauit domũ cũ alijs: volens se iterũ calefa-
cere: ⁊ sedit ad ignẽ in medio circũsedentiuȝ
Quẽ cũ iterũ ancilla que erat ibi intuita fu-
isset: dixit. Et hic cuȝ iesu nazareno erat. Ille
aũt negauit scđario cũ iuramẽto. qꝛ nõ no
ui hoiem. Et interuallo facto quasi vnꝰ ho-
re: vt habeꝛ in Matheo. accesserũt q stabãt
circa ignẽ ⁊ dixerũt petro. Uere ⁊ tu ex illis
es: nã ⁊ loq̃la tua manifestũ te facit. s. ꝙ gali
leus es. Maxime autẽ vrgebat eũ vnꝰ ex ser-
uis põtificis cognatꝰ malchi: cui petrꝰ auriculã
absciderat: q dicebat se eũ in orto vidisse cũ iesu
Tũc petrꝰ plꝰ timuit ⁊ negauit tertio. vt ha-
betur Math. Et cepit anathematizare ⁊ cũ
maledictiõe sui ipsius iurare: qꝛ nescio hoiem
istum quẽ dicis. Et adhuc eo loq̃nte vt dicit
Lucas gallꝰ cantauit. s. secũdario. Tũc respe
xit dñs petrũ oculo mie ⁊ nõ corꝑali ſm au
gustinũ ⁊ ambro. Ex quo respectu illumina-
tus: recordatꝰ est verbi quod dixerat ei dñs
Anteq̃ꝫ gallꝰ bis cantet ter me negabis. Et
egressus foras fleuit amare: ⁊ ita amare ꝙ
pena ⁊ culpa fuit sibi remissa. Notanduȝ ꝙ
beatꝰ petrus ꝑmo simpliciter negauit: secun
do iurauit: tertio anathematizauit: qꝛ peccm̃
nõ deletũ in deteriꝰ trahit. Post negationeȝ
iuit in foueã que dicit gallicãtꝰ: vbi iam ẽ ec
clesia edificata in honorẽ sancti petri int̃ mõ
tem syon ⁊ ciuitatẽ hirl'm: ⁊ in ea latuit, plo
rando: nõ audens se ceteris iũgere discipulꝭ
vsq̃ dũ iesus a mortuis resurgẽs die tertia
in eadem fouea sibi apparuit: ⁊ vt se ceteris
apostolis iungeret precepit. Post recessuȝ pe
triꝰ sũmi sacerdotes ⁊ oẽ cõciliũ querebãt ad-
uersus iesuȝ testimoniũ vt eũ morti traderẽt
nec inueniebãt scꝫ quod falsum ⁊ iniustũ eẽt
in eo. Cayphas xp̃o volẽs eũ cape in sermõe
dixit ad eũ interrogãs eũ. Adiuro te ꝑ deuȝ
viuũ vt dicas nobis si tu es xp̃s filiꝰ dei viui.
Et rñdit. Tu dixisti. quia ego sum. Ueruntã-
men dico vobis: ãmodo. i. in futuro. s. in die
nouissimo videbitis filiuȝ hoĩs sedentẽ a
dextris virtutis dei ⁊ venientẽ in nubibꝰ celi
Tunc cayphas scidit vestimẽta dicẽs. Blas-
phemauit. Quid adhuc egemꝰ testibꝰ. Ec-
ce nunc audistis blasphemiam ex ore eius.

Quid vob᷒ videt᷑. At illi respōdētes dixerūt
Reus est mortis. Post huiusmodi clamorē
eū turpissime tractauerūt: pmo faciē ei᷒ con-
spuendo q̄si esset leprosus. Secūdo collū ei᷒
pcutiēdo. Tertio faciē alapis cedēdo. Esa. l.
Faciē meā non auerti ab increpantib᷒ ⁊ cō-
spuentib᷒ in me. Quarto faciē ei᷒ velando ⁊
pcutiendo dicentes. Prophetiza nobis xp̄e
qs est q̄ te pcussit. Quinto barbā extrahēdo
Esa. l. Corp᷒ meū dedi pcutientib᷒ ⁊ genas
meas vellentib᷒. Cuz enī essent crudelissimi
⁊ sine oī mīa ꝯ xp̄m: oia mala ⁊ vituperia q̄
poterant excogitare ei faciebant. Alij ad hoc
moti ex inuidia ⁊ ppria malicia: alij vt maio-
ribus placerēt: modo trahendo cuz p crines
supra ⁊ p pedes infra: pcutiēdo: trudēdo: ⁊
cōspuendo. Quāuis enī euāgeliste nō omia
scripserunt explicite q̄ passus est dn̄s noster
iesus xp̄s: tn̄ sanct᷒ Lucas. xxij. c. implicite cō-
prehendit dicens. Et multa alia cōmittebant
ei. O fidelis xp̄iane cōsidera hoc: ⁊ perpende
quantas ⁊ quot iniurias passus est p te hac
nocte vsq3 mane dn̄s iesus iam ab illudenti-
bus: iam a colaphizantib᷒: iam a cōspuētib᷒
⁊c. tota nocte nihil quieuit p te: ⁊ ppt eū dor-
mias hac nocte in stropodio vel scāno ⁊ re-
cordare q: pctā tua fuerunt causa sue acerri-
me passionis: ⁊ caueas tibi a supbia: luxuria
ab amore illicito. ab auaricia: a reb᷒ iniustis:
ab iniusta emptione ⁊ venditione: a comessa-
tione: ebrietate: peieratione: turpiloquio: blas-
phemijs: detractionibus. ⁊ sic de alijs prauis
operibus ⁊ petis q̄ te retrahāt ab ei᷒ amore
Iam habetis quō ⁊ qualit᷑ passio xp̄i a iude-
is fuit inchoata. Et hoc quātū ad pmā partē
hui᷒ sermonis. Quantū ad secundā partem
hui᷒ sermonis. s. qualiter passio xp̄i p gētiles
fuit cōsūmata. Mane igit᷑. s. sexta feria consi-
liū inierunt. s. secūdario oēs pncipes ⁊ senio-
res populi aduersus iesuz vt eū morti trade-
rent: ⁊ vinctū duxerunt eū de domo cayphe
in pretoriū ⁊ tradiderūt eū pontio pilato qui
erat gentilis ⁊ custos hierl̄m ex parte Tybe-
rij cesaris romanoꝝ. ⁊ habuit potestatē ipm
dāpnandi ad mortē. Vñ iudas audiens ipm
ductū ad pilatū iam nō estimauit eū ampli᷒
posse euadere: penitētia ductus retulit iude-
is. xxx. denarios: dicēs. Peccaui tradens san-
guinē iustuz. At illi dixerūt. Quid ad nos: tu
videris. Videns autē iudas q: eum deride-
bant: lapsus est in desperationē: ⁊ piectis ar-
genteis in templo: abiens laqueo se suspēdit
Iudas tria fecit. Primo penituit. Secundo
restituit denarios. Tertio cōfessus est dicēs
peccaui tradens sanguinē iustum. Sed quia
desperauit hoc fuit pessimum. Hiero. Iudas
plus peccauit desperando q: xp̄m tradendo
Vnde de iuda habetur in decre. Iudas a ve-
nia exclusus nō fuissz si veniā a christo postu-
lasset. de pe. dis. i. iij. iuxt᷑ hec hircum. Cuz xp̄s
staret coram preside in pretorio iudei nō in-
troierunt ne cōtaminarent᷑ sed vt manduca-
rent pascha. s. mundi. Crisost. O impia ceci-
tas: cōtaminari timent alieno habitaculo: et
innocentis sanguinē fundere non verentur
similes illis sunt quidā facientes sibi consciē-
tias de leuibus peccatis: qui tamen grauiora
incidere nō formidant. Accusabant aūt dn̄z
iesuz de quattuor. Primo q: phibebat tribu-
tū dari cesari. vt ex hoc pilat᷒ qui recepit tale
tributū moueret᷑ contra eū. Secūdo q: dice-
bat se regē. Pilat᷒ autē pmā accusationē nō
reputans: q: forte dn̄m audierat dixisse iude-
is: reddite q̄ sunt cesaris cesari: ⁊ q̄ sunt dei
deo: Sed quia secūda accusatio videbat᷑ de-
rogare potestati cesaris: ideo pilatus vocauit
iesum seorsum: ⁊ interrogauit eū dicēs. Tu
es rex iudeoꝝ. Rn̄dit iesus dicēs. Dicis hoc
de tepo: an alij dixerūt hoc tibi de me. Rn̄-
dit pilat᷒. Nunquid ego iude᷒ sum: gens tua
de qua nat᷒ es ⁊ pontifices tui tradiderunt
te mihi: qui dicūt q: dicis te esse regem iude-
orum. Rn̄dit iesus dicens. Regnū meū nō
est de hoc mūdo. i. terrenū: sed celeste. Ait pi-
latus. Ergo rex es tu. Qui ait. Tu dicis. Pi-
latus audiens q: regnū suuz nō esset de hoc
mundo nō curauit. istā accusationē: sicut nec
primā curauit. Tūc pilat᷒ exiēs de ptorio ad
iudeos dixit. Ego nullā cām mortis inuenio
in isto hoie. Tunc iudei allegabāt tertiā ac-
cusationez dicentes. Ipse sua doctrina noua
cōmouit. i. puertit a via veritatis populū p
vniuersaz iudeā: incipiēs a galilea vsq3 huc.
Cum autē audisset pilatus q: galileus esset
⁊ de iurisdictione herodis tūc misit eū ad he-
rodē regem galilee: qui tunc tempis erat in
hierl̄m: vt eū iudicaret sm iudiciū suuz. He-
rodes aūt viso iesu gauisus est valde: q̄a ex
multo tpe cupiebat eū videre: eo q: multuz
audierat. s. de miraculis ⁊ de doctrina ei᷒: et
etiā q: sperabat se ab eo aliqd̄ signū videre
⁊ interrogauit eū multis sermonibus: etiaz
iudei accusabant eum in multis. Sed xp̄us
neq3 herodi neq3 iudeis eū accusantibus re-
spondit: ideo ne vtilitas sue passionis impe-

diretur. Si enī rn̄dissḗt herodi tūc eū hero-
des liberare poterat. Cū ergo xp̄s nulli si-
gnū faceret. nec herodi rn̄dere vellet: reputa
uit herodes eū fatuū ⁊ sp̄reuit eū: ⁊ repulit
eū a se: ⁊ in signū fatuitatis induit eum hero
des veste alba ⁊ ludicra ⁊ derisoria: ⁊ remi-
sit eū ad pilatū vt cū eo faceret qd̄ vellet. Et
ob hanc causam herodes ⁊ pilat⁹ facti sunt
amici qui prius erant inimici adinuicē. Cū
ergo xp̄s reductus esset ad pilatū: conuocatis
iudeis dixit. Nullā causā inuenio in homine
isto ex his in quib⁹ eū accusastis: sꝫ neqꝫ he-
rodes supple reperit eū dignū morte. nā re-
misi vos ad illū: emēdatū ergo .i. flagellatū
eū dimittā. Sequit̄ in Johē. Pilat⁹ volēs li
berare xp̄m dixit iudeis. Est vobis cōsuetu-
do vt vnū vinctū dimittā vob̄ i pascha. Ha
bebat aūt tunc vnū vinctū q̄ dicebat̄ barra-
bas: ⁊ erat ꝓpt̄ homicidiū incarcerat⁹. Con
gregatis ḡ illis dixit pilatus. Quē vultis de
duob⁹ his vob̄ dimittā. barrabā an iesum q̄
dr̄ xp̄s. Sciebat enī pilat⁹ qꝫ ꝓpt̄ inuidiam
tradidissent eū. i. obtulissent. Principes autē
sacerdotū ⁊ seniores ꝑsuaserūt ꝑplis vt pete
rent barrabā .s. latronē ⁊ iesum .s. innocentē
interficerent. Cū ḡ deliberasset pilat⁹ eos ite
rū interrogās dixit. Quē vultis de duob⁹ di
mitti. Et illi clamātes dixerūt. Barrabā. Pu-
tabāt enī s̄m Criso. se posse ostēdere qꝫ iesus
deterior esset latrone. Pilat⁹ aūt dixit. Quid
tunc faciā de iesu q̄ vocat̄ xp̄s. Dicūt omnes
Crucifigat̄. Ait illis preses. Quid enī mali
fecit. At illi mag̃ clamabāt. Crucifigat̄. Vi
dens igit̄ pilat⁹ qꝫ nihil ꝓficeret in liberatōe
xp̄i: volēs ꝓplo satisfacere ⁊ vt eos cōpesceret
a ꝑsecutiōe xp̄i: fecit dñm xp̄m flagellari ⁊ il
ludi. Et hoc fecit s̄m Crisost. vt iudei satiati
flagellis xp̄i cessarēt eū ampli⁹ ꝑseq̄. Et iō ministri
pilati exuētes iesū p̄mo alba veste q̄ eū hero
des induit quā adhuc hūit. Secūdo ligauerūt
eū dimissime ad q̄ndā colūnā. Tertiō flagella
uerūt eū acerrime flagellis: ita qꝫ sibi sāguis
suus p̄ciosissim⁹ p totū corp⁹ suū deflueret. ⁊
sic vulnerat⁹ fuit p totū corp⁹. Vnd Ambro.
Superaddebat plagā sup plagā: liuorē sup li
uorē: quousqꝫ tā ipsi qꝫ inspectores fatigati iu
berēt eū solui a colūna. Hec oīa xp̄s libenter
p nobis ⁊ patient̄ sustinuit: quid nos p eo.
His penis pactis iudei suaserūt militib⁹ .i.
ministris pilati: vt illuderēt ei tanqꝫ regi fa-
tuo. Et p̄mo ministri induerūt eum antiquo
purpureo indumēto in derisiōe ⁊ contemptū.
Secūdo plectētes coronam de spinis acutissi
mis quā imposuerūt capiti ei⁹ p dyademma-
te regali irrisorie. Et dicit̄ illa corona ex iun-
cis marinis fuisse: q̄ sunt acutiores spinis no
stris. Et volūt quidā qꝫ hanc coronā cū ma
gnis lignis sibi acriter impressissēt: ⁊ fuit ad
modū pilei. Hiero. Quasi mille puncturas i
facie ⁊ capite suo percepit a corona. Et ergo
s̄m Bern. Vs diuini capitis ꝑforauerūt ⁊ vs
qꝫ ad cerebrū ꝑuenerūt. Tertio dederunt ei
arūdinē i dextra ei⁹ p sceptro. Quarto ge
nuflexo ei illudebant: dicētes. Aue rex iude-
orum: colaphizantes ⁊ expuentes in eum: q̄ illu
sio fuit sibi multū penalis. s. eū adorantes vt
deū ⁊ salutātes vt regē: colaphizantes eū: et
spuētes in eū vt fatuū ⁊ vilē ac cōtemptibilē
ꝑsonā. Quinto accipiebāt arūdinē ⁊ percutie-
bant caput eius: vt spine forti⁹ capiti ei⁹ infi
gerent̄. ⁊ hoc fuit valde lesiuum dño nr̄o ie'u
xp̄o. Verisimile ē qꝫ tant⁹ sanguis p spinas
de capite ei⁹ extract⁹ largit̄ fluebat in frontē
⁊ genas ⁊ collum ei⁹: ita vt apparebat q̄si le
prosus: ⁊ sanguis ⁊ sputū faciebāt eū lepro-
so similē. Vn̄ Esaie. liij. Et nos reputauim⁹
eū q̄si leprosum. His pactis adduxit pilat⁹ fo
ras iesum ad iudeos. Exiuit ergo iesus de pre
torio portans spineā coronā ⁊ arūdinē i ma
nu ⁊ purpureū vestimentū antiquū. Et dicit
eis pilat⁹. Ecce hō: ecce rex vester. Judei aūt
videntes iesum sic coronatū ⁊ flagellatū clā
mabant. Tolle tolle crucifige eum. Et ad hoc
ip̄i alios vulgares ꝓuocabāt: quasi dicerēt.
Hec pena n̄ sufficit nobis: sꝫ crucifigat̄. Rn̄dit
eis pilat⁹. Quid enī mali fecit. At illi mag̃is
clamabāt. Crucifige eū. Dixit eis pilat⁹. Ac
cipite eū vos ⁊ crucifigite. Rn̄derunt iudei.
Nobis nō licet interficere quēq̄. Tūc iudei
accusabant eū de q̄rta causa: dicētes. Nos le
gē habem⁹ ⁊ s̄m legē nostrā dꝫ mori. qꝛ filiū
dei se fecit. Vn̄ Leuit. xxiiij. ꝓcipit̄ qꝫ blasphe
mi occidant̄. ⁊ tale crimē imponebāt xp̄o qꝫ
filiū dei se noīauit. Cū aūt pilat⁹ audisset hūc
sermonē magis timuit: ⁊ ingressus p̄torium
dixit iesum secū intro ⁊ dixit ad iesum. Vn̄ co
tū. Jesus aūt rn̄sum nō dedit ei. Dixit ei pilat⁹
Mihi nō loq̄ris. nescis qꝛ ptātē habeo cru-
cifigere te: ⁊ ptātē habeo dimittē te. Rn̄dit
ei iesus. Nō haberes in me ptātē vllā: nisi ti
bi data esset desup. i. a deo: ꝓpterea q̄ me tra
didit tibi mai⁹ pctm̄ hꝫ. Et ex illo q̄rebat ne-
rū pilat⁹ dimittere illū. Judei aūt hoc intelli
gentes clamabāt dicentes. Si hūc dimittis
nō es amicus cesaris. oīs enī q̄ se regē facit
cōtradicit cesari. Cū igit̄ pilat⁹ audiret hos

sermones .i. minas de indignatione cesaris
plus timuit homines. s. cesarē offendere ꝙ xp̄m
innocentē occidere. Ergo adduxit iesum fo=
ras et sedit ꝓ tribunali. Et eo sic sedēte misit
ad eū vxor sua: dicens. Nihil tibi et iusto illi.
multa enī passa sum hodie ꝑ visum. s. in sōno
ꝓpter eū. Et dicit Nico. de lyra ꝙ diabolus ap
paruit vxori pilati: inducens eā terroribus ad
liberationē xp̄i: ne ꝑ eius mortē ꝑderet suā
potestatē: et vt nostrā impediret salutem et libe
rationē. Sed pilatus iussit iesum in iudicio assi
stere: dixit iudeis. Ecce rex vester. Tūc illi cla
mabant. Tolle tolle crucifige crucifige eum.
Tunc enī tpis moro crucis erat turpissima.
Dixit eis pilatus. Regē vestrū crucifigā. Rn̄
derunt iudei. Regem non habemus nisi cesa=
rem. s. romanū. Videns aūt pilatus q2 nihil ꝓ
ficeret: sed magis tumultus fieret in populo ac
cepta aqua lauit manus suas corā oī populo di
cens. Innocēs ego sum a sanguine iusti huius.
vos videritis. Audientes hoc iudei dixerūt
Sanguis eius sup nos et sup filios nr̄os. Au
diens autem pilatus ꝙ crimē vellent sup se re
cipere. atqꝫ ꝯfuerent imperatori romano sub
iecti esse: tunc dedit sententiā vt xp̄us crucifi
geretur. Vn̄ in eadem hora duos latrones
similiter ad mortē iudicauit. Sciēdū ꝙ pilatus
conabatur xp̄m liberare quinqꝫ modis. Primo
in hoc ꝙ ipm ad herodē misit. Secūdo quia
excusauit eū ꝑ herodē. Tertio i hoc ꝙ dixit.
corripiā ergo illū et dimittā. Quarto ꝑ ꝑsonarū
adequatiōnē. s. barrabe et xp̄i. Quinto ꝑ senten
tie dilatōnē. Sed male finiuit: q2 plus cesarem
ꝙ deum timuit. Etiam notandū ꝙ pilatus fecit
sicut olim ꝯsuetudo fuit: qn̄ aliqs innocēs fuit
in aliq re: tūc manus corā hominibus lauit. Sed
tota aqua maris non poterat lauare pilatum
qn̄ nocēs erat. et hoc triplici rōne. Prima q2
sciuit ꝙ ꝑ inuidiā tradidissent eū. Secundo
q2 dixit: nō inuenio causam mortis i eo. Ter
tio quia potestatē habuit dimittere eū: ꝓpter
qđ tenebatur eū tanꝙ innocētē liberare ex of=
ficio iudicis. Data igitur sententia ꝯtra xp̄m a
pilato: suscipientes eū milites presidis. primo
induentes eum vestibus suis: vt homines eum me
lius cognoscerent in sua veste: et sic maiorem
verecundiā susciperet corā hominibus ꝯspicientibus
Secūdo imposuerūt ei crucē ponderosam et
longā super humerū eius. Sancta Brigida et
Ansel. dicunt ꝙ crux xp̄i. xv. pedū fuit in lon
gitudine. Tertio associabant sibi duos latro
nes secū dampnatos q̄ cū eo ibant: vt eorum so=
cietate magis diffamaretur. Cum aūt xp̄us ꝑ
mediū vrbis duceretur cū latronibus multitu
do maxima populorum tam iudeorum q̄ gentiliū
sequebatur eū. Quidā plangebant suā innocē
tē mortē: quidā illudebāt et insultabāt ei gau
dentes de morte et passiōe eius: quidā forte ra
tione curiositatis. vt videret si de pena se libe
raret. vel si moriēs aliqđ miraculū faceret: et
ad quē finē deueniret. Queritur vtrum maria
mater xp̄i presens fuit cū xp̄o. Rn̄detur qn̄
xp̄s fuit captus: flagellatus: coronatus: tunc ma
ter xp̄i nō fuit ꝑsens. q2 iudei dehonestassent
matrē ꝓpter filiū: sed qn̄ exiuit portando cru=
cem ꝓpriā: tūc mulieres deuote stabāt iuxta
portā ciuitatis: et non est dubiū quin Maria
mater xp̄i inter illas fuerit. quia dicit beatus
Bern̄. in quadā auctoritate ꝙ ipm vsqꝫ ad
crucē secuta fuit: Et qn̄ matrē vidit cū ceteris
mulieribus stantē: et etiā q2 fatigatus et debilita
tus fuit ꝓpter penas et afflictiones preteri=
tas tota nocte et etiā de die sibi illatas ꝙ len
to gradu incederet: et sic infra crucē inclina=
uit se ad terrā. et amplius crucē portare nō po
terat. Et dr̄ ꝙ in eodem loco sancta Helena
mater Constantini imperatoris qn̄ visitauit
terrā sanctā et sepulchrū xp̄i ꝯstruxit ibi vnā
solēnē ecclesiā in honore beate Marie virgi
nis. Tunc ministri pilati cogerūt quēdā no=
mine symonē prem ruffi et alexandri veniē=
tem de villa eūdo ad ciuitatē vt portaret cru
cem post iesum. Nam lignū sancte crucis ita
ꝓphanū reputabatur vt nullus ipsorum portare
vellet: nec etiā tāgere. Sancta Brigida dicit
ꝙ graui pondere crucis depressus quinquies
cecidit. Considera hic quāta sit passa mater
xp̄i virgo Maria in corde suo: cū sic videret
filiū suū plenū doloribus et cōtumelijs incedē=
tem et crucē baiulantē: pie creditur ꝙ multas
lachrymas feruidas et oculis virgineis per
genas suas fuderit. Verūtamē sciendum q2
in oī passione et tristicia nullū signū impatiē
tie ostendit in passione xp̄i. Tunc dixit iesus
mulieribus lugentibus. Filie syon nolite flere su
per me: sed sup vosipas flete et sup filios vr̄os
q2 venient dies in quibus dicent. btē steriles q̄
nō genuerūt: et vbera q̄ non lactauerunt. Et
sic factū ē tempore destructiōis hierl'm. xl. an
no post passionē et ascensionē xp̄i. cum Titus
et vespasianus romani principes hirl'm destru=
ebant: et matres filios ꝓprios comedebāt. et
ꝙ. xxx. iudei vendebantur ꝑ vno denario: sicut
ꝑ. xxx. denarijs venditus fuit dn̄s noster iesus
xp̄s. Iosephus dicit ꝙ vndecies centena mi
lia fame et gladio perierunt: et nonaginta septē

millis venditi sunt ⁊ dispersi. Et verificata ē
illa malediccio qñ dixerunt pylato, sanguis
eius sup nos ⁊ sup filios nostros. Et illam
plagā fleuit xp̄s in die palmaꝝ. vt habetur
Luce. xix. Uidēs iesus ciuitatē fleuit sup eā.
Et in signū huiꝰ dixit. Filie hierl'm nolite ⁊c̄
Cum igit̄ venissent ad locū caluarie deposue
runt crucē sup terrā: postea exuerūt eū vesti
bus suis ⁊ nudꝰ stetit ante crucē corā oī po-
pulo. Et ex illa exuicōe dolor ipiꝰ renouatꝰ ē
qḋ in hoc perpendi pōt. q̄a qñ alicui pan̄nꝰ
extrahit̄ de vulneribꝰ violēt̄ qui i eo compa-
ctus est: dolor eiꝰ innouat̄: sic fuit cū dn̄o nr̄o
iesu xp̄o. O quātus dolor erat tunc in corde
marie mestissime matris eius: cū oculis suis
videret filiū suū sic nudatū corā om̄i populo
sic vulneratū ⁊ plenū doloribꝰ. vt habetur ex
Ansel. in virginali planctu q̄ Maria vela-
men sui capitis accipiens circūligauit lūbos
eius. Deinde s̄m reuelationem sancte Brigi
de xp̄m eleuauerūt: ⁊ ip̄z crudelissime super
crucē iactauerūt: ita q̄ oīa vulnera eiꝰ de no
uo cruentare ceperūt. Prius eñ fecerunt fo
ramina in cruce: ⁊ tūc p̄mo vnū clauū ad ma
num eiꝰ incusserunt: adeo spissuz q̄ tunc san
guis non potuit emanare ita vulnꝰ clauo re
plebat̄. Postea qñ volebāt alterā manū affi
gere inuenerūt q̄ brachiū christi foramē at-
tigere nō poterat: ob hoc ligato fune ad bra
chiū cū violentia traxerūt: ⁊ similē clauū eidē
manu incusserūt. Et dicit quidā doctor q̄ fo
ramē pedū etiā excessit longitudinē corporis
xp̄i. ideo etiā funibꝰ ip̄m trahendo intantū
ꝑlongauerunt vt pedes foraminī coaptarē
tur. Ideo ꝓpt̄ hanc violentā tractōnē mem
bra xp̄i adeo distincta sunt q̄ coste ⁊ ossa di
numerari poterāt. iuxta illud qḋ ante ꝓphe
tizatū est ps. xxi. Foderūt eñ manꝰ meas et
pe. me. dinu. om. ossa mea. Modo illā penalē
extensionē q̄liter xp̄s ꝓ te expansus ⁊ tractꝰ
fuit in cruce: quotidie inspice cū deuotōe ⁊ cō
passione cordis tui. Nā legit̄ q̄ cū q̄dā ꝑsona
deuota in quadam reuelatōe interrogaret a
xp̄o in quo xp̄s magis ꝓ nob̄ doluisset. R̄n
dit quando extensus fuit in cruce vt oīa ossa
eius dinumerari poterāt: ⁊ quicūq̧ mihi pro
illo dolore grās egerit. ita gratū obsequium
mihi prestabit ac si oīa vulnera mea vnguē
to preciosissimo deliniret. Postea eleuauerūt
xp̄m in cruce. Et s̄m Brigidā pessimi cruceꝫ
leuantes ad terrā relabi fecerunt: ⁊ sic claui
ex illo casu quasi exiuerūt: ⁊ ipi clauos iteruꝫ
percusserūt. Et sic erexerūt crucē secūdario i

sublime cū clamore: ⁊ posuerūt in foramē qḋ
parauerūt: ⁊ miserūt tam fortit̄ intus cadere
q̄ oīa vulnera eiꝰ aperta ⁊ renouata fuerūt.
Itē nota q̄ crux xp̄i solū cōstabat ex duobꝰ
lignis. s. hasta ⁊ trāsuerso. ⁊ hinc ē q̄ nō ha-
beret vbi caput suū reclinaret. Sꝫ pilatꝰ su
perposuit tabulā infixā ei in qua erat titulus
scriptus. Jesus nazenꝰ rex iudeoꝝ. Et ponti
fices iudeoꝝ dixerūt pilato. Noli scribere q̄
sit rex iudeoꝝ: sed q̄r dixit rex suz iudeoꝝ. Pi
latus r̄ndit. Qḋ scripsi scripsi. Et cum xp̄s
sic penderet in cruce plenꝰ s doloribꝰ: tunc iu
dei blasphemabāt eū mouētes capita sua. di
centes. Uach q̄ destruis templū dei: ⁊ in tri
bus diebꝰ illud reedificas. Similr̄ ⁊ p̄ncipes
sacerdotū illudebāt ei cuz scribis ⁊ senioribꝰ
dicentes. Alios saluos fecit: seip̄m nō potest
saluū facere. Si rex israel est: descendat nūc
de cruce: ⁊ credimꝰ ei. Has irrisiones ⁊ cōtu
melias xp̄s patiēter ꝓ nobis sustinuit ⁊ ni-
hil r̄ndit. Sequit̄ s̄m Math. A sexta hora
tenebre facte sūt vsq̧ ad horā nonā sup vni-
uersam terrā: ⁊ sol obscuratus est. s̄m Luc.
Ratio. q̄r sol iusticie iesus xp̄s patiebat̄ in-
nocentē mortē in cruce. idcirco sol iste visibi-
lis factori suo ꝯpatiēs lucis sue radios occul
tauit. Criso. Sol obscuratꝰ est. nō eñ pote-
rat ferre creatura īiuriā sui creatoris. Et po
pulꝰ visis tot signis tundentes pectora sua
recesserunt. Septē v̄ba sunt q̄ xp̄s ꝓtulit pē
dens in cruce. Et post recessuz ppl'i iesꝰ xp̄s
dn̄s noster pendēs in cruce ꝓtulit ista septē
verba que cordibꝰ hoim̄ sūt imp̄menda. Pri
mū verbū. Pater ignosce illis: q̄r nesciūt qḋ
faciunt. Et exauditꝰ est: q̄r virtute illiꝰ orōnis
postea vna die ꝯuersa sunt tria milia iudeoꝝ
Act. ii. ⁊ alia die. v. milia iudeoruz. Act. iiii.
Ergo hodie exēplo xp̄i ꝓ oībꝰ inimicis nr̄is
orare debemꝰ: eisq̧ de cordibꝰ nr̄is totalit̄
indulgēdo. Post hoc latro a sinistris nomīe
iesmas blasphemauit dn̄m iesum: dicēs. Si
tu es xp̄s: saluū fac temetipsuz ⁊ nos. Et alt̄
a dextris n oīe dismas increpauit eū dicens.
Neq̧ tu times deū cū sis nobiscū dānatꝰ vs-
q̧ ad mortē nos quidē iuste. q̄r digna factis
recipimꝰ. i. talē mortē bn̄ meruimꝰ: h̄ v̄o n̄: q̄r
nihil mali fecit. Et conuersus ad iesum dixit
Memēto mei dn̄e dū veneris in regnū tuuz
Tunc xp̄s ꝓtulit secūdū verbū: dicēs. Amē
amen dico tibi. hodie mecū eris in paradiso
id est anima tua erit mecū vbicūq̧ ero: ⁊ vi-
debit diuinitatē meam. Stabat autez iuxta
crucez maria mater xp̄i ⁊ sorores matris eiꝰ,

scz maria cleophe: et mater filiorum zebedei: et maria magdalena et iohannes. Cum ergo iesus vidisset matrem suam et discipulum suum quem diligebat, scz iohannem: dixit matri sue. Mulier: et non mater: quia plus eam lesisset: ecce filius tuus. Deinde dixit discipulo. Ecce mater tua. q. d. Recommendo tibi matrem meam: teque ei in filium tribuo ideo retine eam in tua custodia. Et illud est tertium verbum xpi in cruce per quod instruit nos parentes nostros ante mortem et post mortem diligere. Et maria non recessit usque moreretur filius eius in cruce. Postmodum in presentia matris et omnium circumstantium clamauit in cruce. Hely hely lamazabathani. hoc est: deus meus deus meus: vt quid dereliquisti me. Et hoc erat quartum verbum xpi in cruce pendentis. Per hoc docet nos in angustijs et tribulationibus et infirmitatibus corporis et anime ad deum et non ad phitonissas recurrere. Post hoc vt consummaretur scriptura que de eo scripta erat in ps. lxviij. Dederunt in escam meam fel. et in siti mea etc. dixit. Sitio. Et hoc erat quintum verbum in cruce. Sitiebat autem xpus dupliciter. s. spiritualiter salutem humani generis. Unde Bern. Domine quid sitis: certe salutem nostram. quia propter hoc venisti in mundum. Et etiam corporaliter quia naturale est hominum morientium sitire rone anxietatis. Sequitur. Et statim currens vnus accepta spongia impleuit eam aceto: et circumponens eam ysopo cum arundine obtulit ori eius. Cum ergo accepisset iesus acetum: dixit. Consummatum est. Et hoc erat sextum verbum. q. d. Consummatum est. quicquid prophete de me dixerunt: consummatum est opus redemptionis humani generis: consummatum est opus passionis mee: quia tantas penas sustinui quod amplius viuere non valeo. Cum ergo dixisset: consummatum est: tunc iterum clamauit voce magna dicens. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. et hoc est septimum verbum et vltimum in cruce. Et hoc dicto inclinato capite tradidit spiritum. Hic quilibet dicat xpi expirationi vnum pater noster. Item septem fuit hodie in ecclesia que alijs diebus non fuit in anno. Primum est quod hodiernum officium non habet principium, neque finem sicut alia officia habent per totum annum. quia hodie ille patitur qui est principium et finis. Apoc. i. Ego sum alpha et o. principium et finis. Secundum est quod hodie comes orones fiunt, pro papa: pro rege: pro epo pro clericis: pro laicis: et pro omni gradu ecclesie et populo catholico. Etiam oratur hodie pro infidelibus paganis: hereticis: et etiam pro iudeis. Et ergo quandocunque hodie sacerdotes flectunt genua: tunc etiam omnes xpifideles debent flectere genua: et deuote inuocare dominum nostrum iesum xpum

Item sciendum quod sanctus Bern. dicit quod in memoriam derisionis et adorationis iudeorum in coronatione iesu xpi ecclesia in parasceue quando pro vniuerso statu fidelium et infidelium genuflectendo orat: tunc pro ipsis iudeis sine genuflexione solet orare: et non inmerito: quia si xpus iesus adhuc in terra ambularet: hodierna die iudei ipsum secundario crucifigerent. Quod ostenditur in illis iudeis qui in die parasceues ceream imaginem crucifixi flagellauerunt: et cruci affixerunt: et lancea perfoderunt: et maria mater xpi conquesta est de ipsis. Exemplum hoc quere in promptuario. xlvi. Preterea sciendum quod in diebus dominice passionis non debent iudei in publicum prodire: et etiam in die parasceues non debent habere hostia et fenestras apertas, vt patet extra de iudeis. c. quia super his Item sciendum quod nos hodie oramus pro iudeis vt deus illuminet ipsorum corda: licet ipsi persequuntur nos et maledicunt nobis. Unde habetur in li. iudeorum qui vocatur talmoth. Optimum xpianorum occidere melius est quam caput serpentis conterere. Et in eodem li. habetur quod omnis maledictio prohibita est iudeis: nisi ecclesie. Tertium crux adoratur et osculatur hodie a xpifidelibus in signum quod sumus reconciliati deo patri per passionem filij sui. Quartum hodie ecclesias visitamus: et hoc propter nouem ductiones xpi. Prima fuit de monte oliueti vbi captus et ligatus ductus fuit per vallem iosaphat ad annam. Secunda de domo anne ad cayphani. Tertia mane scz feria sexta hora prima ad pilatum. Quarta a pilato ad herodem. Quinta iterum ab herode ad pilatum in veste alba. Sexta quando milites pylati duxerunt eum intro in atrium vbi fuit flagellatus: coronatus: et arundine in capite percussus: dicentes. Aue rex iudeorum. Septima quando pilatus duxit eum foras pretorium: dicens. Ecce homo ecce rex vester. Octaua quando ad tribunal fuit ductus et ad mortem sententiatus. Nona quando fuit ductus extra ciuitatem hierusalem ad locum caluarie vbi fuit crucifixus. Istas nouem ductiones debemus hodie premeditari: quando visitamus ecclesias. Quintum quod hodie exaltatur crux et cantatur ter. Popule meus quid feci tibi. aut quid molestus fui tibi. Et tria bona obijciuntur iudeis que fecit eis deus. Primo quia liberauit eos de egypto. Secundo pauit eos manna quadraginta annis in deserto. Tertio duxit eos in terram optimam: vnde merito regratiari debuissent sibi. Unde conqueritur de eis xpus in ps. xxxiiii. Retribuebant mihi mala pro bonis. Sextum quia homines com

muniter hodie incedunt nudis pedibus: et si-
ne lineis et inclinato capite: in signū compassi
onis xpi. Nec hoies cōsueuerūt hodie ridere
ppter fletum xpi: qd tn plures ribaldi non
aduertūt. de quib⁹ xpus conqritur Esa. xlix.
Inuacuū laboraui sine causa et vane zc. Se-
ptimū qz hodie artū ieiuniū seruat: qz xpus
nihil gustauit in cruce nisi acetuz et fel. Ergo
laudabile est hodie ieiunare in pane et aqua
et si qs ppt debilitatē corpis nō pōt: tn aliq-
lem abstinentiā habeat quibusdam cibarijs
voluptuosis vt piscib⁹ vel alijs. Ista debent
nos hodie iducere ad fletū. Prio qz xps fle
uit ppt corpis passionē et vulnerū dolorem.
ad Hebr. c. v. Cū clamore valido zc. Itē ama
re fleuit ppter infructuositatē sue passionis
qz multi sunt ingrati et reddunt se indignos
merito passionis xpi. Vn̄ conqritur. Esa. vt
supra. Inuacuū laboraui zc. Secundo fleuit
hodie beata virgo maria mat xpi ppter cō-
passionē xpi filij: qz oīa vulnera q xpus susti
nuit in corpe: ipa in corde sustinuit: ergo pl⁹ ē
q martyr. Nam tristissima mater fuit hodie
qz vnicus eius filius hodie innocent: passus
est. et etiā qz presens fuit et impotēs ad subue
niendū sibi: nec haustum aque sibi porrigere
potuit: cū diceret in cruce filius ei⁹. Sitio. ho
die gladius doloris ptrāsiuit aīam ei⁹. Ter
tio fleuit petr⁹ Luce. xxij. Egressus foras fle
uit amare. Quarto omēs apli. Vn̄ canitur.
Tristes erāt apli d nece sui dn̄i. Quinto tur
ba mulieꝝ xpm sequentiū. Vn̄ dixit eis xps
Filie hierlm nolite flere sup me zc. Sexto qz
sol obscurat⁹ est. Vn̄ Criso. Sol obscuratus
est. nō enī ferre poterat creatura iniuriā sui
creatoris. Septimo hodie terra mota ē. Oc
tauo sepulchra mortuoꝝ hodie aperta sunt.
Nono petre scisse sunt. Decimo veluz templi
scissum ē a sūmo vsqz ad deorsum. Undecio
qz altaria hodie denudata sunt et significant
xpm qui hodie denudatus fuit ante crucem
stans et postmodū nudus pēdēs in cruce co
ram oī pplo. Duodecimo tabule pulsant et
significant strepitū iudeoꝝ q cū gladijs et fu
stibus cōprehēderūt dn̄m. Et etiā significāt
clamorē xpi in cruce. Mat. xxvij. Clamans
voce magna emisit spm̄. Itē sciēdū ex quo il-
la iam enumerata hodie fleuerūt passionez
xpi: tunc nos magis debem⁹ cōpati dn̄o nr̄o
iesu xpo et flere passionem ei⁹ p quib⁹ hodie
ipe passus ē: et nob maximā et supexcel'ētem
charitatem ondit. Vn̄ Joh. xv. Maiorē cha
ritatem nemo hz zc. Et est bonū signū salut
qui hodie libenter et deuote audiūt pdicare
passionē xpi: et salubriter passionē christi me-
morando flent. Math. v. Beati qui lugent
Et quicūqz hodie deuote: salubrit et pie flent
p totū annū maiorē grām ad xpi passionem
memorando cōpatiendo: et flendo habebūt.
Et q hodie aridus est: timendū est qz p totū
annū aridior inueniat. Et insup est malū si-
gnum qui hodie non cōpatit nec flet cū xpo.
nec aliquā afflictionem suo corpori imponit.
Vn̄ Leuit. xxiij. Aia q hodie afflicta nō zc.
Imo timendū est qz talis arid⁹ nō est in grā
nec mēbrū xpi. qz naturalr mēbrū cōpatit ca-
piti. Modo sm aplm xpus est caput ecclesie
et nos mēbra. Insup naturale ē sed⁹ sangui-
nis qn pr et mat tribulant et flent: vel qd ma
ius est qn flagellarent et sanguinē ppriū fun
derēt innocēter: tūc filij et filie naturalr cōpa
terent: et etiā flerēt cū suis charis parentib⁹
Modo dz xpm quilibz nostrū pl⁹ diligere q
prem et mrēz: qz maiorē charitatē et plura be
neficia tibi exhibuit: quez video hodie p te
captū: ligatū. flagellatū: coronatū: consputū
illusū: crucifixū: et occisū. Idcirco merito com
pati et flere debes hodie cū xpo. Et tales la-
chryme passionis xpi sunt xpo dulcissime:
Hoc ondit in qdā xgie cui⁹ lachrymas xps
recepit et punxit pcc⁹ suū cū ipis lachrymis
hoc exemplū qre in promptuario. xxvij. P.
Sed diceres: qd factur⁹ est q flerēt libenter
hodie et nō pōt. Rn̄det qz dz seipm cogere
ad fletū puniēdo et flagellando corp⁹ ppriū
et hoc ē bonū et laudabile. Et si nec sic pōt se
cogere ad fletū: tunc xps recipit voluntatem
p facto. Vnd Aug⁹ Coronat de⁹ int⁹ volun
tatē vbi nō inuenit facultatē. Itē sciendū qz
nihil est deo accepti⁹ et hoi etiā vtili⁹ qz fre-
quens meditatio passionis xpi. vn̄ Albert⁹
magn⁹ doctor theologie. Simplex recordatō
seu meditatio passiōis xpi pl⁹ valet q si inte-
grū annū ieiunaret qs i pane et aqz: vel si qs
qtidie xgis vl flagell cederet vsqz ad effusi
onē sanguis. vl si qtidie legeret integrū psal
teriū. Vn̄ etiā Bona. Nihil in oīa ita opat
vlem satisfactōez sic meditatio xpi passionis
Sz diceres quē honorē debeo exhibere passi
oni xpi. Pro q sciendū sm Jordanū qz qcū
qz quotidie dixerit p integrū annū. xv. pr nr
qz āno cōpleto cuilibz vulneri xpi dixit vnū
pr nr: ita qz tot sūt vulnera xpi quot sunt di
es in anno qndecies accipiēdo qualibet pla
gā flagellatiōis p vno vulnere et pūcturā cu
iuslibet spine p vno vulnere. Que qdē oro

multū efficax eē phibet. Uñ Bern. i s̄mone quedā in psona xpi. O hō vide q̄d pro te pa tior. nō ē dolor sic quo crucior. ad te clamo q̄ p te morior. vide penas q̄b⁹ afficior. vide cla uos q̄b⁹ cōfodior. cū dolor tant⁹ sit exterior. in terior ē tāto grauior q̄ pro te ingratiorē experior. Itē sciēdū q̄ q̄ñcūq̄ ptrāsis ymaginē crucifixi i publica strata: siue i eccl'ia vel etiā i quocūq̄ loco: tūc reuerētiā exhibe dño nr̄o iesu xp̄o ⁊ cōsidera b̄ q̄ hʒ caput inclinatū ad osculādū brachia extēsa ad amplexādū. pedes affixos ad tecū manēdū. Uñ Aug. in li. de ꝟginib⁹. Xp̄s hʒ caput inclinatū ad osculādū. cor ap tū ad diligēdū. brachia extēsa ad amplexādū totū corp⁹ expositū ad redimēdū. Sʒ ꝓh dolor ifideles q̄dā heretici hoc nō faciūt q̄ ima gines xp̄i ⁊ marie ꝟgīs ⁊ sctōꝝ destruūt. Cō tra hoc hr̄ in decre. Ymagines sctōꝝ nō sunt cōtemnēde: s̄ venerāde. de ꝯse. di. iij. c. Uene rabiles. Ex his iā dictis pʒ q̄ laudabile est hr̄e crucifixū in domo circa mēsam vel circa lectū: vt q̄ñcunq̄ intueris crucifixū grat⁹ sis dño nr̄o iesu xp̄o q̄ te in cruce redemit. Ulti mo sciendū q̄ oēs homines debent diligere ⁊ meditari passionē xp̄i. q̄a quicunq̄ veneraṫ passionē xp̄i firmā spem debet hr̄e q̄ passio xp̄i non frustrabiṫ in eo. Unde Criso. super Math. Omnis salus hoim in xp̄i morte po sita est. Nam passio xp̄i trahit hoiem a ꝓpo sito peccandi ⁊ a potestate dyaboli in p̄senti vita. Qd̄ ostenditur i illo iuuene qui iuit ad peccandū ⁊ xp̄us ei ostendit vulnera. Hoc quere in promptuario. xxxv. P. Item passio xp̄i liberat hoiem ab eterna dānatiōe. hoc ostēditur in illo qui quotidie de sero ⁊ de ma ne dicebat titulū illum. Iesu nazarene rex iu deorū miserere mei. Hoc exemplū quere ibi dem. xxij. P. Item passio xp̄i succurrit homi nibus in extremis. Exemplum de abbatissa q̄ fecit xp̄i passionē sibi legi in agone. Ibidē xxiij. P. Postremo notandū q̄ si sacerdoti q̄ hʒ predicare xp̄i passionē placet facere du os s̄mones: tūc p̄fatā passionē pōt diuidere in duos s̄mones. Primus sermo erit a p̄nci pio illi⁹ s̄mōis vsq̄ ibi. q̄liter passio xp̄i a iu deis fuit inchoata. concludendo cū illo exem plo vbi iudei ymaginē crucifixi cū pedibus ꝯculcauerūt. ⁊ cūcta opprobria dñice passio nis renouauerunt. Hoc q̄re in ꝓmptuario xliij. P. Si aūt vult breuiter p̄dicare passio nem xp̄i: tunc incipiat ibi. Mane aūt facto ⁊ sic iterū tria erūt dicenda. Primo q̄ passus est christus illo die. Secūdo que sunt ea que sunt illa die: ⁊ que nos inducere debent ad fletū hodierno die. Tertio sic xp̄s olim a iu deis occisus est ⁊ crucifixus. sic heu quotidie crucifigiṫ a malis xp̄ianis. Qd̄ osndiṫ in ba listario q̄ vulnerauit ymaginē crucifixi. Hoc q̄re in ꝓmptuario. xliij. P. Itē in illo catholi co qui ꝓpter lineā cōmissā vulnerauit yma ginem crucifixi. Hoc quere ibidem. xliiij. P.

De sancto Georgio. Sermo. xv.

[L]abora sicut bonus miles iesu xp̄i. ij. ad Thymo. ij. Magnū est esse militē: s̄ mai⁹ bo nū militē esse. s̄ maximū esse militē iesu xp̄i. Et talis fuit btūs Georgi⁹ cui⁹ festū hodie celebram⁹. Uñ in p̄nti sermone ad honorē scī georgij martyris tria sunt dicēda. Primo p̄uilegia scī georgij. Secūdo aliq̄ p nr̄a in formatiōe. Tertio miraculū. Quantū ad p̄ mū sciendū q̄ btūs georgi⁹ habuit septē pri uilegia. Primū q2 est ver⁹ miles xp̄i ⁊ fortis miles in fide: q2 mortē nō timuit p defensio ne fidei. Uñ legiṫ de ip̄o q̄ tp̄e Datiani cū tanta esset ꝑsecutio xp̄ianoꝝ vt infra vnum mensem xvij. milia martyrio coronarentur: Qd̄ vidēs fortis miles xp̄i georgi⁹ tact⁹ dolo re intrīsec⁹ exclamauit. Oēs dij gentiū demo nia: dñs aūt celos fecit. Et in hoc ōndiṫ con stantia illi⁹ militis. Secundū q2 vicit dracō nē q̄ significat dyabolū. Draco eī est animal valde nociuū. nocet enim flatu per aeris infe ctionem: ⁊ inde morbus pestilens generatur Sic dyabolus flatu suo id est inspiratione malarū cogitationū ignem diuini amoris ex tingunt cum homo ei consentit. Tertium pri uilegium q̄ est similis apostolis. quia ꝓpter christū omnia tēporalia reliquit. Nam legiṫ de eo q̄ cum esset diues omēs diuitias dese ruit ⁊ eas pauperibus distribuit: ⁊ dei serui tio se totaliter mancipauit. Quartū priuile gium q̄ similis est beato Iohanni apostolo ⁊ euangeliste qui venenum bibit ⁊ nihil sibi nocuit. Simile legitur de sancto Georgio. q̄ quidā maleficus his sibi venenū fortissi mū ꝓpinauit: qd̄ ip̄e p̄misso signo crucis si ne lesione aliqua bibit. Iuxta illud euangelij Marci. xvi. Si mortiferū quid biberint ⁊c. Quintum priuilegium q̄ christus cum mul to lumine ad ipsum descendit cum esset i car cere positus ⁊ ip̄m dulciter cōfortauit. cuius melliflua locutione ac visione sic cōfortatus est vt pro nihilo duceret cruciatus sui corpo ris. Sextum priuilegiū q̄ fuit maxim⁹ mar

tyr. Pmo enī fuit in eculeo suspēsus ꝛ mēbra tim corp⁹ ei⁹ dilaniatuꝫ cū vngulis ferreis. Secūdo plage ꝛ vulnera ei⁹ sunt cū sale confricata. Tertio facib⁹ ad latā ei⁹ appositis ꝛ sic exust⁹ ꝛ cruciat⁹ fuit. Quarto quidā magus ꝛ malefic⁹ venenū miscuit vino: ꝛ sācto georgio sumēdū porrexit. Cōtra qd̄ vir dei crucis signū edidit: haustoqꝫ eo nihil lesiōis sensit. Rursum mag⁹ forti⁹ venenuꝫ immiscuit qd̄ vir dei signo crucis edito sine lesione aliq̄ totū ebibit. Quo mag⁹ viso ad pedes ei⁹ cecidit: ꝛ se fieri xp̄ianū postulauit. quem mox iudex decollari fecit. Quinto iudex iussit georgiū poni i rota gladijs bis acutis vndiqꝫ circūsepta. sꝫ statim diuina potētia rota frāgit ꝛ georgi⁹ penit⁹ illesus inuenit. Sexto iussit eū in sartaginē plenā plūbo liq̄facto proijci. Septimo iussit eū p pedes suspendi ꝛ fumū fecit fieri sub capite ei⁹ vt sic suffocaret. Octauo iudex fecit fieri vas q̄si lagenā ꝛ p totū clauis ferreis interi⁹ circūdari: ꝛ fecit eum i illo vase volutari. Nono fecit eū trahi p ciuitatem. Decimo decollari ip̄m iussit: ꝛ sic mortuus est circa annū dn̄i. cclxxviij. Septimuꝫ priuilegiū ꝙ pro quibuscunqꝫ hominibus orat dn̄s ipꝫ exaudit. Unde legitur de eo ꝙ cum decollari deberet flexis genib⁹ orauit dicēs. Dn̄e iesu xp̄e hoc oro vt aīam meā non separes a gr̄a tua. ꝛ q̄cūqꝫ me in necessitate sua inuocauerit: eū exaudire digneris. Et venit ad eū vox dicēs ꝙ in oīb⁹ esset exaudit⁹: ꝛ sic fieret vt orauit. ps. xc. Clamauit ad me ꝛ ego exaudiā eū. Quantū ad secundā parte ist⁹ sermonis sciendū ꝙ oēs hoīes tā nobiles q̄ ignobiles: tā diuites q̄ paupes sunt siles in q̄tuor. Primo q: de⁹ oēs hoīes creauit. ps. xcix. Ipse fecit nos ꝛ non ipsi nos. Et omnes ab adam nati sumus: ꝛ de eodem limo terre oēs formati sumus. Secūdo q: omnes nudi nati sumus. Tertio quia oēs sumus breuis vite: ꝛ omēs habebimus eundē finē. ꝛ si hoc vis pbare vade ad ossa mortuoꝝ ꝛ ostende mihi que sunt ossa nobiliū ꝛ rusticorum. sed nulla est dr̄ia. Quarto q: oēs in nouissimo die resurgem⁹: ꝛ añ tribunal xp̄i stabimus. Un̄ apl̄us. ij. Cor. v. Oēs nos manifestari optet añ tribunal xp̄i, ꝛc̄. Ex quo oēs hoīes sunt siles: tūc q̄rit vn̄ nobilitas regū: militū: baronū: ꝛ alioꝝ nobiliū habuit ortū. Rn̄detur ꝙ ex v̄tutib⁹. Un̄ prim⁹ rex filioꝝ israel scꝫ Saul est elect⁹ a deo. q: hūilis fuit ꝛ v̄tuosus. i. Reg. xv. Cū esses puul⁹ in oculis tuis cōstitui te regē sup p̄plm meū isrl̄. Silr̄ secū-dus rex fuit Dauid. q̄ etiā ꝓpter suā probitatem electus est a deo. Unde dicit de eo dominus. Inueni virū s̄m cor meum. Et ex his habet̄ ꝙ nobiles ex v̄tutib⁹ cognoscēdi sunt non ex longis tunicis et magnis manicis et in scissuris multis quas gerūt in pallijs ꝛ in tunicis. quia al's iam oēs mechanici ꝛ rustici essent nobiles. q: oēs volunt portare scissuras in vestibus. Qꝫ autem nobiles debent esse virtuosi ꝛ per virtutes cognosci ostendit Aristote. li. polit. Uirtus ꝛ malicia determinant nobiles ꝛ ignobiles. Circa quod querītur que sunt ille virtutes p quas cognoscuntur nobiles. Rn̄det̄ ꝙ sunt p̄ncipalit̄ tres. Prima est largitas ad subditos ꝛ ad paupe-res. Unde deus qui est nobilissim⁹ est largissimus. vt patet. q: non dat nobis solū sua beneficia: sꝫ etiā dat seip̄m i sacramēto altaris ꝛ in futuro vult seip̄m nobis dare in p̄miuꝫ perpetuū. Itē apparet in hoc sua largitas ꝙ ip̄e solem suū facit oriri sup bonos ꝛ malos ꝛ benefacit bonis ꝛ malis. amicis ꝛ iīmicis. ergo q̄ largior est paupibus: ille est nobilior. Hoc etiā pꝫ in aq̄la q̄ est auis nobilior: ꝛ ex nobilitate sua non sola comedit predaꝫ: sed cōdiuidit alijs auibus. sꝫ parcitas: auaricia: rapina: ꝛ exactiones in subditos sunt signa ignobilitatis. Secūda v̄tus est gratitudo ꝛ cognitio bn̄ficioꝝ dei ꝛ hoīm. scꝫ ꝙ deo sint grati in hoc ꝙ eos p̄e alijs hominibus honorauit ꝛ sublimauit. Similiter grati debēt eē subditis suis a q̄bus nutriunt̄. q: ipi non colunt agros nec seminant: nec metunt: nec laborant in vineis. nec triturāt. nec panē: nec carnes: nec pisces: nec alia comestibilia sibi preparant: sꝫ alij ꝓ ip̄is laborant. sicut rustici in agris. carnifices: pistores: pānifices: sutores sartores ip̄is prepant necessaria corpis quo ad victū ꝛ vestitū. Ergo suis subditis debēt esse grati ꝛ clemētes: ꝛ q̄nto magis sunt grati ꝛ pij suis subditis. tanto nobiliores esse cognoscuntur. Sic p oppositū isti sunt ignobiles qui sunt austeri ꝛ ingrati et vilipendunt subditos. immo tales ignobiliores sunt brutis aīalibus. q: aīalia bruta recognoscunt illos qui eis benefaciunt. ꝛ in signū gratitudinis applaudūt ip̄is. Tertia virt⁹ est strenuitas. vt virilitas defendendi subditos. Unde nouis militib⁹ dat̄ ensis propterea vt viduas ꝛ orphanos ꝛ subditos suos defendāt quia oīa mala ꝛ oīa dāna q̄ fiūt in terra aliꝗ cui⁹ militis ac p̄ncipis p raptores vl' lusores ꝛ alios malefactores q̄b⁹ resistere posset rex

duudabūt in aiam suā. Vñ dr̄ in decre. Nō
defendere quos defendēdos qs incipit exe
crabile est. di. lxxxvij. Irreligioium. Sz qdā
defendūt subditos suos ab alijs ꝛ postmodū
p seipos eos spoliāt exactioib⁹ ꝯ deū ꝛ iusti-
ciā ꝛ sine cā rōnabili. ꝛ tl'es tenent ad resti
tutionez si volūt saluari. vt hr̄ fm Guil. ext̄
de ꝯsuetudie. in fine. Et de hoc qre exēplū in
ꝓmptua. xli. P. Quantū ad tertiā ptē hui⁹
smonis sciendū ꝙ hodie festū scī georgij de
uote ꝛ solemniter celebrare debem⁹: ꝛ ipm tā
ꝙ̄ singularē patronū ꝛ potentē apud deum
inuocare. Qd pz p tale exēplū. Vñ legit de
eo ꝙ cū educt⁹ fuisset extra ciuitatē in locū de
collatiōis erat magn⁹ cumul⁹ cadauez ꝛ ossi
um mortuoz. Vñ illi q venerāt ad spectacl'z
dixerūt. Georgi nō volum⁹ expiri potestatē
dei tui p quo tanta passus es: vt resuscites
oēs istos mortuos. Qui rñdit. Licet nō sitis
digni vt aliqd bñficiū dei recipiatis: tñ ad cō
firmationē credentiuz ꝛ vt vos cognoscatis
ipm eē vez deū q fecit celū ꝛ terrā hoc rogo
ipm vt ipe eis vitā dignet reddere. Et stati
illa cadauera oia surrexerūt: quos ipe bap-
tisauit: ꝛ multos alios qui hoc miraculo viso
in christum crediderunt. Unde si hoc potuit
impetrare a deo viuens adhuc in mū do. qd
iam potest apud deum in celo. Ergo hono-
randus est ꝛ inuocandus a nobis tanꝙ̄ po
tens intercessor apud deum in omnibus ne
cessitatibus ꝛ tribulationibus nostris.

De sctō Marco euāgelista. Sermo. xvi.

Ego sum vitis vera ꝛ
vos palmites: q manet in me ꝛc.
Iohis. xv. ꝛ in instantis festiuita
tis euangelio. Unde in presenti sermone ad
honorem sancti Marci cuius festum hodie
celebramus quattuor sunt dicenda. Primo
aliquid de euangelio. Secūdo de priuilegijs
sancti marci. Tertio aliqua pro informatiōe
nostra. Et quarto aliqua miracula. Quan-
tum ad primū sciēdū ꝙ tria sunt genera pal
mitū vt ex euangelio hodierno colligit. quia
sunt qdā viti adherētes: sz nō fructificantes
sicut sunt illi q habēt fidē xpianā: sz nō fructi
ficāt p opationē. vt sunt ociosi. Istos pr̄ cele
stis penit⁹ sepabit a societate xpi ꝛ a ꝯsortio
beatoz p sniam finalē: ꝛ mittet eos in cami
nū ignis. Talis nāqz loc⁹ cōpetit ociosis qui
diu dormiūt: nec deo seruiūt orādo: ieiunādo
necnō ecclas frequētādo. missas ꝛ sermones
audiendo. Naz qlibet tenet in dieb⁹ festiuis
ꝛ signanter in dieb⁹ dñicis audire integram
missam sub precepto eccl'ie. Vñ in decre. dr̄.
Die dñica missa est ab oib⁹ vsqz in finē au-
dienda. de ꝯse. di. i. Missas. Itē sunt qdā pal
mites viti nō adherētes: ꝛ iō nō fructifican
tes. sicut infideles q nec in vite manent p fi
dē. Sil'r xpiani q sunt excōmunicati maiori
excommunicatōne. Tales sunt abscisi a vite
que est christus. ꝛ ampli⁹ nihil valēt nisi ad
ignē. sicut palmes abscisus a vite. Vñ Eze-
chielis. xv. Fili hois qd fiet de ligno vitis ex
oibus lignis nemoz que sunt inter ligna sil
uarū: nunquid tollet de ea lignū vt fiat op⁹
aut fabricabit de ea paxillus vt depēdeat in
eo qdcunqz vas: ecce igni datū est in escam.
Nam excōicatus priuatus est missis ꝛ indul
gentijs ꝛ oibus bonis opib⁹ que fiūt in toto
mūdo. ꝛ ad nihil valet nisi vt eternal'r ꝯbu
ratur. Et qcūqz xpianus sciēter cōicat tali ex
cōicato: incidit i minorem excōmunicationē.
Unde dicitur in decret. Cōicans excōmuni
cato indebite excōicationem incurrit. xl. q. iij.
Precipue. ꝛ c. Si qs eps. Hoc isti deberent
attēdere q loquunt: emūt: vendūt: comedūt:
ꝛ bibunt cū excōicatis. Item qdā sunt palmi
tes qui xpo adherent per fidē: ꝛ opationem
De qbus dicit. Qui manet in me ꝛ ego i eo
hic fert fructū multū. Nā hō existens in grā
semp meret quicqd facit orando: ieiunādo:
peregrinādo. imo manualiter laborādo: vñ
se ꝛ vxorē ꝛ pueros possit nutrire. talis sem-
per cum quolibet labore quātūcunqz paruo
meretur premiū eternū ꝙdiu est in gratia ꝛ
fideliter laborat. Unde ps. cxxvij. Labores
manuuz tuarū quia manducabis ꝛc. Ergo
dicit in euangelio. Qui manet i me hic fert
fructum multum. Quantū ad secundā par-
tem huius sermonis sciēdū ꝙ sanctus mar-
cus habet septem priuilegia. Primum priui
legiū ꝙ a deo est elect⁹ in euangelistaz. Nam
secutus est Petruz qui eum baptizauit vsqz
romā tanꝙ̄ ouis pastorez suū. tanꝙ̄ discipu
lus magistrū suū. tanꝙ̄ filius patrem suum
Ubi anno dñi. xl. rogatus a fratrib⁹ scripsit
euangeliū grecis litteris ꝛ sermone greco. iu
xta qd petrū referentez audierat ꝛ a christo
p inspirationē acceperat. Unde Hiero. Con-
ueniens eni fuit ꝙ ꝛ ille qui erat discipulus
eius qui est caput apostolorū scriberet euan
gelium rome que est caput omniū ciuitatum
ꝛ in lingua greca que erat tūc caput omniū
linguarū. Qd quidez euāgeliū in aquilegiē
si eccl'ia olim ostendebat: sed modo florentie

apud senatũ deuotiõe ɔgrua ɔseruat. Item
sciẽdũ ꝙ sanct⁹ marc⁹ nõ est solũ euãgelista
ꝫ etiã testis xpi. Nã in xpo q̃ttuor fuerũt de
quib⁹ oportuit testimoniũ ꝑhiberi. s. vera hu
manitas: vera diuinitas: vera passio: ꝛ vera
resurrectio Et iõ q̃ttuor euãgelistas. i. q̃ttuor
testes hr̃e voluit. Nã testis de sua vera hũa-
nitate fuit sctũs Mathe⁹ qui in ꝑncipio sui
euãgelij xp̃i genealogiã texuit: ꝛ iõ in figura
hoĩs ponit. Sue diuinitatꝭ testis fuit Johes
ꝛ iõ in specie aq̃le figurat. Testis de ei⁹ pas-
sione fuit Lucas: ꝛ iõ in figura vituli q̄ deo i
sacrificiũ offerebat designat. Testis õ resur
rectiõe sua fuit Marc⁹ q̄ ip̃am elegant con
scripsit. ꝛ iõ in figura leonis figurat. Sicut
eñi leo ad sui clamorẽ post tertiũ diẽ leoncu
los mortuos suscitat: Sic pr̃ in diuinis filiũ
suũ post tertiũ diẽ suscitauit. Et q: marc⁹ de
hac suscitatiõe ceteris optius egit: iõ ei⁹ euã
geliũ in die resurrectiõis xp̃i in toto mundo
recitat. Scḋm ꝑuilegiũ q: fuit patriarcha
alexandrinus cuius patriarchalis dignitas
commendabilis est a tribus. Primo ex rõne
promouentis. q: a beato petro spũsancto re
uelãte fuit ꝑmot⁹. Secũdo cõmẽdabilis est
rõne ꝑmoti. q: hanc dignitatẽ non concupi
uit. ꝫ ex corde fugit ꝛ inuitus obediuit. Uñ
pollicem sibi amputauit vt sacerdotio repro
bus haberetur. q: ex humilitate se indignuꝫ
reputauit. sed tñ beatus petrus secũ dispen
sauit: ꝛ ip̃m presidere coegit. Cõmendabilis
est etiã ex pte officij ɔsecuti. q: . s. ꝑmus mis-
sam alexãdrie celebrauit: ꝛ pp̃lm sibi cõmis-
sum sciẽtia ꝛ doctrina pauit. Tertiũ ꝑuilegi
um q: est virgo a deo elect⁹. ꝛ in hoc dat exem
plũ castitatis ip̃is sacerdotib⁹. Multũ eniꝫ
decet castitas ipsos ministros ecclesie. Pri-
mo q: sacerdotes sunt in loco dei: ꝛ ideo dñt
viuere spũaliter ꝛ non carnaliter. Secũdo
q: habent angelicũ officiũ: Nam eidem dño
seruiunt cui ꝛ angeli. ꝛ iõ debent esse puri et
mundi sicut angeli. Tertio q: ipsi ɔtrectant
sancta. ꝛ ideo decet esse eos mundos: ꝛ maxi
me a carnis mũdicia. Unde Leuit. xxi. Do
mo: qui habuerit maculã non offerat paneꝫ
domino deo suo: ꝛ non accedat ad mysteriũ
eius. Quartũ priuilegiũ. quia nõ solum fuit
euangelista: sed etiam magnus martyr xp̃i.
Uñ legit de eo ꝙ anno dñi. lvij. sanct⁹ mar-
cus passus fuit in alexandria grecie vbi ip̃e
prim⁹ patriarcha fuit. quẽ põtifices ydoloꝝ
fune collo ei⁹ immisso ip̃m p ciuitatẽ traheba
tꝫ: ita ꝙ carnes ei⁹ in terrã fluebãt ꝛ lapi-
des sanguine suo rigabant. Ille aũt cũ trahe
retur clamauit ad dñm ꝛ orauit ꝑ seip̃o di-
cens. Pr̃ in man⁹ tuas cõmendo spm̃ meũ.
Orauit etiã ꝑ pp̃lo precãte vt sibi idulgere
tur dicens. Pr̃ dimitte illis q: nesciũt q̃d fa
ciũt. Quintũ ꝑuilegiũ q: xp̃us ɔsolat⁹ est eũ
tpe sue passiõis: ꝛ ad eũ descendit. Uñ legit
de ip̃o ꝙ anno dñi. lvij. cũ esset in alexãdria
in carcere venit ad eũ xp̃s ɔfortãs eũ: ꝛ dixit
Pax tibi marce euãgelista me⁹: noli timere:
q: ego tecũ sum vt eruã te ab hostib⁹ tuis. ꝛ
ꝑmitto tibi ꝙ a me nũq̃ separaberis. Sextũ
ꝑuilegiũ ꝙ hodie celebrat festuꝫ ei⁹ ab oĩb⁹
xp̃ifidelib⁹. ꝛ insuꝑ ieiunam⁹ hodie et imus
cũ reliquijs vt de⁹ ɔseruet nos ꝑ misericordiã suã
miam a subitanea morte. Et vocat letania
maior quã sctũs Gregori⁹ instituit ꝑ magno
morbo ꝛ plaga dei. De hoc q̃re in primo ser
mone seq̃nti in ꝑncipio. Septimũ ꝑuilegiuꝫ
ꝙ cũ mag̃ solẽnitate corp⁹ ei⁹ venetias trã
latũ ẽ. Uñ legit ꝙ ãno dñi. cccclxvij. Ueneti
corpus sancti marci de alexãdria trãstulerũt
ad venetias. ꝛ cũ corp⁹ deferret: fuit odore
mirifico circũfusum adeo: vt tota alexãdria
mirabili odore perfunderet. Et veneti i ho
norem sancti marci ecclesiam mire pulchritu
dinis fabricauerunt. Quantum ad tertiam
ptẽ hui⁹ sermonis sciẽdũ ꝙ sic hodie ieiuna-
mus ꝑ subitanea morte: tũc ꝑ nr̃a informa
tione ꝑmo hic q̃rit q̄ sunt remedia ɔ subita-
neã mortẽ. Rñdet ẽm docto. ꝙ sunt princi-
paliter tria. Primũ vt quis hodiernũ diem
ꝛ ꝑcessionẽ veneretur deuota orõne ꝛ ieiu-
nio ꝛ deuoto comitatu cũ crucis processione
pro euadenda morte improuisa ꝛ subitanea
Uñ sctũs Tho. in. iiij. di. xv. dicit. ille q̄ orat
ꝑ se pie ꝛ ꝑseuerãter in his q̄ ad salutẽ suaꝫ
ptinent semꝑ exaudit. cur talis q̄ singula ꝑ
se facit. s. ieiunando: orando: ꝛ ꝑcessionẽ cru
cis ꝛ reliq̃s deuote seq̄ndo non exaudiret.
Secũdũ est vt q̄s singulis noctib⁹ in fronte
signaculo crucis se muniat dicendo. Jesu na
zarene rex iudeoꝝ miserere mei. Uñ vincẽ:
in speculo hysto. libro. xxiij. c. lxviij. refert de
sctõ Edmundo cãtuariẽsi ep̃o q̄ cũ puer es-
set ꝛ scholaris ab anglia missus Parisi⁹ cui
mater sua deuotissima singulis annis neces
saria vict⁹ ꝛ calciũ misit. Cũ aũtẽ ibi cũ scho
larib⁹ suis grã spaciãdi in pratũ exiuisset re
lictis scholarib⁹ suis in locis ꝑut a mr̃e didi
cerat: seorsum eundo deuotioni se dedit. cui
puer iesus in forma pulcherrima appruit di
cens: Officiosissime Edmunde salue dilecte

ni. Cūq3 pauefact⁹ Edmūd⁹ admiraref de
nouo xp̄s puerul⁹ ait ridēdo. Nūqd me nosti
Rūdit edmūd⁹. Nullā tui noticiā habeo nec
puto tu mei. Cui xp̄s. Cū in scholis es et stu
dio intendis: et etiā vbicūq3 es inseparabiliter
assisto tibi. cur me nō nosti. in facie respice et
lege. Cū āt edmūd⁹ ī facie pueri lr̄is celesti
b⁹ legeret. Jesus nazarenus. et q̄d legeret rñ
deret puer subintulit. Hoc nomen imp̄mi tale
tibi sit: et noctib⁹ singulis imp̄me fronti tue.
p hoc eñ poteris 3 mortē subitaneā muniri
et q̄da eadē scriptura se muniere ꝯsulo mō ī
fronte tua. Quib⁹ dictis relicta magna dul
cedine in corde edmūdi: disparuit. Silr cū q̄s
ex corde illū v̄sum q̄ hr̄ in ps̄. cxv. Dirupisti
dn̄e vincl'a mea et c. frequēt trina vice dixerit.
Vñ Cassio. in glo. sup illo v̄su dic. Iste v̄sus
tante v̄tutis credif vt petā hoim dim ttanf
si in fine vite trina ꝯfessiōe dicaf. Tertia est
et optimū: vt q̄s quolibet sero cōtritionē ha
beat de petīs suis p̄teritis et bonā volūtatem
amplius emendādi. Vñ Ezech. xviii. In q̄cū
q3 hora petōr ingemuerit et c. Greg. Qui ex
corde dolet se cōmisisse culpā petōr suorum ob
tinebit veniā. Insup aliem scōrum s. btē virgi
nis marie vel ap̄lo suo. vel sancto nicolao. vel
simili sancto crebro sp̄ale obsequiū exhibeat
vt sibi impetret quātus nō subito nec impro
uise: sed munitus ecclesiasticis sacramentis
moriaf. Nā etiā nr̄is tp̄ib⁹ et antiq̄tus repi
mus multos sic facietes exauditos fuisse mi
raculose q̄ satis in gressis mortib⁹ prius vi
uebant. Et q̄uis nō sit tenēdū q̄ infallibilit
q̄s ꝯliter aliq3 viuendo exaudiatur tñ pie spe
rari pōt exauditio ab eo qui specialia obse
quia aliquibus sanctis priuilegiatis porrigit.
Contulit eñ de⁹ specialib⁹ sanctis specialia
p̄uilegia p oratorib⁹ sicut sancto Anthonio
contra ignis incendiū. put determinat san
ctus Tho. in. iiij. di. xlv. de orationib⁹ scōrū
q. iii. Item queritur scd̄o quid sentiēdum sit
de illis qui sine ratione moriuntur. Respon
detur q sicut fuerunt in illa hora quādo per
diderunt rationē: sic vult eos xp̄s iudicare
in agone. Si eñ fuerunt in gratia in illa ho
ra qñ vsum rōnis pdiderūt et sic moriuntur
tūc sine dubio saluātur. Sz si fuerūt in petīs
mortalib⁹ illa hora: tūc dānabunf: si sic dece
dunt sine vsu rationis. Unde in decret. dr̄.
Qualē te inuenit dn̄s cū vocat: talem pari
ter et iudicat. de penitē. di. i. Nunquid. Item
queritur quare aliqui tā amarā mortē et du
rū finē hñt. Rñdef q de⁹ hoc pmittit tripli

ci de cā. Prima cā q2 aliquib⁹ in penis et pla
gis q̄s demeruerūt cū magnis petīs suis q ñ
sunt digni vt cū rōne et ꝯfessione et sacramēt
s sicut bestie sine pnia et ꝯfessione decedant.
Vñ Aug. Ita fit q in fine obliuiscaf sui qui
dū viueret oblit⁹ ē dei. Insup talib⁹ petōrib⁹
magnis daf tā amara mors vt i ꝑnti incho
etur eorū infern⁹: et in eternū nunq̄ termina
bitur. Vñ aliq̄ mordēt linguas suas i extre
mis q2 cū linguis suis deceperūt p̄ximos mē
tiendo: detrahēdo: maledicēdo: iurādo: blas
phemando. scurrilia verba pferēdo. Itē ali
qui in extremis percutiunt cū manib⁹. cū pedi
bus trudunt. quia offenderūt deū impudice
tangēdo et cū pedib⁹ choriȝando. Itē aliqui
vestes lacerant: et tecturam a lecto piciunt et
sic nudi iacēt sine verecūdia tanq̄ bestie. q2
offenderūt deū in supbia vestiū cum caudis
longis et scissuris multis. Et aliquorum in
fernus hic incipit pꝫ in antiocho. ij. Mach.
ix. qui voluit deicere filios israel quem dn̄s
percussit plāga insanabili. vt vermes ex cor
pore suo scaturirent. et sic miser obiit. Silr ī
nouo testamento Herodes qui pueros occi
dit etiā scaturiebat vermibus. et postmodū
occidit seipm. Silr carnifices qui occiderūt
sanctū Kilianū postremo deuorauerūt ma
nus suas proprias. Silr et satellites dyabo
li qui occiderūt sanctū thomā cantuariēsem
qui etiā amarā mortē sustinuerunt et sine sa
cramentis obierūt. Secūda cā est q de⁹ hoc
pmittit in terrorem viuentiū. vt qñ q̄s videt
mori iuuenē amara morte et sine vsu rationis
et sine sacris vel subitanea morte vt sic con
uertatur et querat indulgētiā et mīam dei. ne
illis mors sibi eueniat. Tertia cā q̄ et aliqui
bus bonis contingit hoc in bonum vt vsum
rōnis amittāt in extremis. sic sunt pusillani
mes: ne in extremis desperent et a demoni
bus decipiantur. q2 cum q̄s est in gratia et sic
perdit vsum rōnis: tunc non pōt amittere re
gnū dei nec peccare mortaliter sine vsu ratio
nis. Itē q̄nq3 ꝯtingit ex puisione dei q ali
qui homines deuoti tā graue et amarā mor
tē sustinēt. et hāc dat eis de⁹ q̄sq3 misericor
diter p purgatorio. Ad Ro. viij. Scimus
qm̄ diligentib⁹ deū oīa et c. Et cōtingit mala
in malū: et bona in bonū. Sz nr̄m non est
tales iudicare. Luc. vi. Nolite iudicare et nō
iudicabimini. nolite condēnare et c. Quantū
ad quartā p̄tē sciendū q oēs xp̄iani debent
scm̄ marcū tanq̄ singularē patronū inuoca
re. et p̄mo qui vulnerantur in corpe. Vñ legit

ꝙ qdam calciator ꝯ̃uiter se in manu ſ͂ sinistra
vulnerauit. cuiꝰ manū marcꝰ luto perungēs
eū sanauit ⁊ ad fidē ꝯuertit. Itē qn̄ occurrit
sterilitas terre inuocādꝰ est. Vn̄ legit̄ ꝙ cū
totā apuleā magna sterilitas occupasset re-
uelatū est eis ꝙ hoc eis acciderit q: festū bti
marci nō celebrat̄ ēt. Dū igit̄ btm̄ marcū īuo
carēt ⁊ festū eiꝰ celebraturos ꝓmitterēt: ste-
rilitas abijt ⁊ abūdātia supuenit. Itē pōt im
petrare grām. Vn̄ legit̄ ꝙ cū qdā sarracenꝰ
naufragiū pateret̄: sctūs marcꝰ eidē appa-
rens eū eripuit: ⁊ ad fidē baptismi perduxit.
Itē in extremis inuocandꝰ ē. Vn̄ cū qdā re-
ligiosus q btm̄ marcū in multa deuotiōe ha
buerat: ⁊ eiꝰ sepulchrū sepiꝰ visitauerat mo-
reretur btūs marcꝰ eidem apparuit: ⁊ aiam
eiꝰ ad celi gaudia introduxit. Itē obsessi a de
monibꝰ. Vn̄ legit̄ ꝙ qn̄ corpꝰ suū de alexan-
dria trāsferreret̄ ad venetias: qdā noluit cre
dere hoc ipm̄ esse corpꝰ bti marci: q statim a
demonio capit̄: ⁊ tādiu vexabat̄ donec ad cor
pꝰ bti marci ductꝰ ē: ⁊ ī se credere fateret̄. q
liberatꝰ gl'iam dedit deo. ⁊ btm̄ marcū euange-
listā de cetero in magna reuerentia habuit.

In diebus rogationum. Sermo. xvij.

Orate pro inuicē vt
saluemini. Iaco. v. Quāuis
oī tpe sit orandū: ꝑcipue tm̄ die
bꝰ ⁊ tpibꝰ statutꝫ. Int̄ ceteros āt dies statutos
orōni sunt dies isti ī qbꝰ eccl'ia celebrat leta-
nias. Vn̄ ī p̄nti s̄moē tria sunt dicēda. Pri
mo de letania maiori. Secūdo de letania mi
nori. Tertio de orōne qua orat vnꝰ pro alio
Quantū ad primū sciēdū ꝙ letania interp̄-
tat̄ rogatio vel supplicatio. ⁊ letania maior
peragit̄ in die scti marci ⁊ ē instituta a beato
Grego. papa. Et ē cā ꝓpt̄ quā instituta est.
q: ꝓ magno morbo epydimie. Romani enī
cū ī q̄dragesima caste viuerēt ⁊ ieiunarēt vt
ī pascha corpꝰ xp̄i reciperēt: postmodū cū co
messatiōibꝰ ludis: ⁊ luxurijs frena laxabāt.
Vñ dñs ꝓuocatꝰ pestilētiā magnā ī eos per
misit. quā inguinariā vocabāt. i. apostema si
ue inflaturā ī inguine. Pestis itaq3 ista seua
fuit vt hoīes ī via: ī ludis: ī mēsa: subitanee
morerent̄. ac etiā in colloquijs. ita vt cū osci
tarēt spm̄ subito emiserūt ita vt ductū est in
consuetudinē ⁊ adhuc hodierna die seruat̄.
Vn̄ cū quis se eiun velle oscitare sentiebat ꝯti
nue sibi signū crucis imp̄mere festinabat. sil'r
cū aliqs aliquē sternutantē audiebat: statim
occurrēs deꝰ te adiuuet acclamabat. Hec con-
suetudo etiā vsq3 hodie seruat̄. Hec aūt pestis
cū originē habuit in vita scti grego. inuenit̄.
Vn̄ legit̄ ꝙ quodā tpe tibris fluuiꝰ alueum
suū egressus in tantū creuit vt sup muros vr
bis efflueret ⁊ plurimas domos eūteret. Tūc
in tibrim fluuiū multitudo serpētū cū draco-
ne magno descēdit: ꝑ fluctibꝰ suffocati ⁊ ad li-
tꝰ proiecti totū aerē sua putredie corruperūt.
⁊ statim plaga illa quā inguinariā vocāt ex
orta ē. q primo oīm pelagiū papā extinxit. post
modū in vulgꝰ ita deseuit. vt subtractis hitato
ribꝰ plurimas domos ī vrbe vacuas relinqret
Sꝫ q: eccl'ia dei sine rectore eē nō poterat: grē
gorium licet inuitū plebs oīs elegit. Cū enī es
let electꝰ letanias instituit: ⁊ vt hoīes attētiꝰ
orarēt aiauit. Sꝫ q: romam pestis supdicta
adhuc vastabat: ꝓcessionem cū letanijs tpe
paschali instituit ⁊ ordiauit ꝙ ymaginē bte
v̄ginis q vt dr̄ adhuc rome est. quā Lucas
arte medicus et egregiꝰ pictor formauit et p
oīa btē v̄gini est simis: aū ꝓcessionē reuerent̄
portarēt. et ecce tota aeris infectio ⁊ turbulē
tia ymagini cedebat: ac si ipsam ymaginē fu
geret. ⁊ ipsius p̄ntiā ferre nō posset. sicq3 post
ymaginē mira serenitas ⁊ aeris puritas re
manebat. Tūc in aere vt fert̄ iuxta ymaginē
audite sunt voces angeloꝝ cātantiū. Regina
celi letare ⁊c̄. Et btūs Greg. subiūxit. Ora
ꝓ nob deū all'a. Tūc btūs Greg. vidit sup
castrū Crescētij angelū q gladiū cruētatū de
tergēs in vaginā retrusit. Intellexitq3 beatꝰ
Gre. ꝙ pestis illa cessasset: ⁊ sic factū ē. Vn̄
⁊ castrū illud deinceps castrū angeli vocatū
est. Et illa letania dr̄ maior: ⁊ de ea p̄dicādū
est ī die scti marci qn̄ hoīes ieiunāt: ⁊ cū ꝓ
cessiōe vadūt. vt eos deꝰ a subitanea morte p̄
seruet. Quantū ad secundā p̄tē istiꝰ s̄monis
est sciendū ꝙ alia dr̄ letania minor q̄ fit tri-
bus diebꝰ ante ascensionē dñi. quā ī beatꝰ Ma-
mertꝰ anno dñi. cccclxxiij. ep̄s Viennensis in
stituit. Causa aūt institutiōis illius fuit hec.
Cū enī apud viēnā frequētes ⁊ maximi terre
motꝰ fierent: q domos ⁊ plurimas eccl'ias sub
uertebant. Itē nocturni sonitꝰ ⁊ clamores se
pius audiri sunt quibꝰ hoīes terrebant̄. Itē
terribile accidit ꝙ ignis de celo descendebat
q domos ꝯburebat. Itē demones ī porcos et
in lupos ⁊ ī alias feras introibāt ex ꝑmissio
ne dei propter pctā hoīm. ⁊ non solū p vias:
sed etiā per villas ⁊ ciuitates publice discur
rebant: ⁊ passim pueros ⁊ senes viros ⁊ fe-
minas deuorabant. Cū igitur tanti dolores
quotidie fierent. p̄dictus ep̄s indixit tridua-

nū ieiuniū ⁊ letaniā instituit. ⁊ sic p̄dicta tri-
bulatio cōquieuit. Deinde statutū est ⁊ confir
matum a papa Simplicio: vt predicta leta-
nia triū dierū vniuersaliter obseruetur. Itē
q̄rit̄ q̄re hoc t̄pe letanie iste fiūt. R̄ñdetur
q̄ in his dieb⁹ imploram⁹ dei auxiliū ⁊ suf-
fragiū sctō᷑. Primo vt de⁹ bella sedat q̄ fre
q̄nt in vere fiūt. Secūdo vt teneros fructus
ꝯseruet ⁊ multiplicet. Tertio vt ad receptio
nem sp̄ūsscti habilitemur. Itē sciendū q̄ in
his letanijs p̄mo inuocam⁹ sctām trinitatē
dicēdo. Pr̄ de celis de⁹ miserere nob. Deinde
matrē mie imploram⁹ dicētes. Sctā maria
ora pro nob. Deinde angelos: apl̄os: marty
res: ꝯfessores: v̄gies. ⁊ ꝯseq̄nt̄ oes sctōs in ce
lo existentes. vt multiplicatis intercessoribus
de⁹ nr̄ misereat̄ nr̄i. ⁊ tribuat nobis misericor-
diā, ea q̄ petim⁹. Itē sciēdū q̄ iste letanie non
solū fiūt cū sctō᷑ suffragijs q̄ ibi iplorantur:
sed etiā cū cāpanis q̄ ibi pulsant̄. Pulsantur
igit̄ cāpane vt turba demonū effuget̄. Simi
liter qñ tēpestates imminent: tunc etiā cāpa-
ne pulsant̄ vt dyaboli in aere existes ⁊ nob
nocere volentes terreant̄. q᷑ cāpane sunt tu
be xp̄i celestis regis. Item cū crucib⁹ ⁊ vexil-
lis q̄ ibi portant̄. vt p̄ h̄ ōndat̄ q̄ xp̄s p̄ pas
sionē victor extiterit. Nā crux rep̄ntat passio
nem. vexillū vero victoriā q̄ xp̄s triūphauit
demones vincendo: ⁊ hūanū gen⁹ redimen-
do. Itē i letanijs illis salubre est illud angeli
cū canticū sep⁹ cantare. s. scte de⁹. scte fortis.
scte ⁊ imortalis misere nob. Vñ Damasce.
dic̄ q̄ cū apd̄ Cōstātinopolim p̄p̄t magnā
quādā tribulationē fieret letanie: q̄dā puer
de medio ppl̄i in celū rapt⁹ ⁊ illud cāticū ibi-
dē docuit. Deinde ad pplm rediēs illō cāticū
angelicū in ꝯspectu ppl̄i cantauit: ⁊ mox oīs
tribulatio cessauit. Item laus ⁊ auctoritas il
lius cātici ex q̄ttuor colligitur. Prīo ex eo q̄
angeli hoc docuerūt puer̄ supdictū. Secun-
do ex eo q᷑ p̄p̄t illud cāticū illa magna tribu
latio quieuit. Tertio ex eo q̄ calcedonensis
sinod⁹ illō approbauit. Quarto q̄ demones
valde illō cāticū timēt ⁊ trēt̄ qñ cātat̄. Quā
tū ad tertiā p̄tē illi⁹ s̄monis sciēdū ē q̄ q̄ pe-
tit fieri p̄ se orōes q̄ttuor d᷑ i se h̄re. vt orōes
sanctorū aut etiā bono᷑ hoim pro eo facte a
deo exaudiant̄. Prīo d᷑ illud desiderare ꝯcu
piscere p̄ q̄ vult p̄ se orari ab alijs bonis et
deuotis hoīb⁹. ps. Desideriū paup̄ū exaudi-
uit dn̄s. Iere. xxix. Cum q̄sierit̄ me i toto cor
de ⁊c. Secūdo vt ipse sit in bono p̄posito se
emendandi. q᷑ si staret in malo p̄posito pec-
candi: deus orationes que pro eo fierent nō
exaudiret. Ieremie. xv. Si steterit moyses ⁊
samuel coram me non est anima mea ad po
pulum istū. Ex hoc habetur q̄ orationes fa
cte pro damnatis vel demonibus nihil pro-
sunt. quia semper sunt in malo proposito ⁊ i
mal' obstinati. S᷑ cū petis orari p̄ te tūc debes
h̄re bonā volūtatē. s᷑ oppositū faciunt qui vo
lūt seipsos iuuare. Et de illis q̄re duo breuia
exempla in p̄mptuario. xx. D. Itē ibidē. xxxiij.
Tertio vt reputet se indignū corā deo stare
⁊ p̄ seipso orare: ⁊ indignū se a deo exaudiri
Iob. xlij. Seruus meus iob orabit p̄ vobis
⁊ ego faciē ei⁹ suscipiā. Vñ Greg. in pasto.
Talis regred⁹ est ad orādū q̄ sit ydone⁹ ad
placandū. q᷑ cū is q̄ displicet ad intercedeñ-
dū mittit̄: irati anim⁹ ad deteriora p̄uocat̄
Quarto vt bona iusta ⁊ licita ⁊ salutaria pe
tat sibi a deo impetrari. Criso. Illa pete a deo
que tibi expediant accipere: ⁊ illum deceant
dare. Sciendū q̄ qñ sum⁹ in tribulationib⁹
vel in anxietatib⁹ vel in petis: tūc debemus
desiderare p̄ nobis fieri cōem orōem: sicut
cōiter fit finito sermone. q᷑ hoc est valde vti
le. Vñ scriptū est. Impossibile est p̄ces mul-
to᷑ nō exaudiri. Et xp̄s i euāgelio dicit. Si
duo ex vobis ꝯsenserint super terrā: de oi re
q̄cūq₃ petierint fiet illis a pr̄e meo. q̄nto ma
gis vbi ducēti vel q̄ngēti vel q̄nq₃ mille fue-
rint ꝯgregati cōem orōem p̄ aliq̄ cā faciunt
Et tal' cōis orō ē multū efficax. hoc oñditur
in illo desp̄ato hoie quē cōis orō liberauit a de
speratione. Hoc exemplū quere infra ibidē
xxx. D. Et q̄libet libenter d᷑ pro alijs orare.
⁊ cōem orōem facere. q᷑ h̄ ē elemosyna sp̄ūa
lis: ⁊ deo valde placet. Unde Crisost. super
Matheū. Pro se orare necessitas cogit. pro
alijs aūt charitas fraternitatis hortat̄. Dulci
or aūt ē añ deū orō nō quā necessitas trans-
mittit: s᷑ quā fraternitatis charitas cōmēdat.
Ultimo sciendū q̄ deuote orōes sunt multū
meritorie. i͡o demones multipl'r nitunt̄ impe
dire orantes. Exemplū q̄re de hoc infra ibi-
dē. xxv. D. Itē alios s̄mones de orōne quere
in discipulo de t̄pe. Primū sermonem. lxiiij.
I. Secundū sermonē sup̄ Pater nr̄. lxv. D.

De sancto Petro martyre ordinis predi
catorum. Sermo. xviij.

SI quis vult post me
venire abneget semetipsum ⁊c̄
Verba p̄posita Luce. ix. origina
lit̄ sunt scripta: ⁊ i euāgelio hodierni festi lec

tionaliter sunt recitata. Un̄ ad honorē san-
cti petri martyris de ordie p̄dicatoꝝ in p̄nti
smone tria sunt dicēda. Primo de p̄uilegijs
bti petri. Secūdo aliq̄ ꝓ informatione nr̄a.
Tertio miracula q̄dā. Quātū ad p̄mū sciē
dū ꝙ b. petr᷒. vij. h̄uit p̄uilegia. Primū quia
fuit v̄go mēte ⁊ corpore. Cui᷒ aut virginita
tis ostensiuū fuit ꝙ corpus ei᷒ defunctū cuꝫ
vltra annū in terra iacuisset: ita sanū ⁊ inte-
grū est inuentū ac si eadē die fuisset nouiter
tumulatū. Conueniēs eñ erat ꝙ corp᷒ illud
in morte sua nō corrūperet᷑ putredie. q̄ i vi-
ta non fuerat corruptū aliqua voluptate lu
xurie. Itē in signū v̄ginitatis ip̄i᷒ vestis sua
cōburi non potuit. sic legit᷑ ꝙ cū q̄dā de tuni
ca scti petri sup̄ carbones posuisset comburi
non poterat. q̄d vidēs heretic᷒ ad fidē catho
licā est ꝯuersus. Secūdū p̄uilegiū q̄ innocē
tiā baptismalē seruauit. ⁊ nunq̄ᵐ mortalit᷑
peccauit. ⁊ hoc donū pauc᷒ datū est nisi ꝑfecꝗ
quorū vnus fuit beat᷒ petrus martyr. At-
tamē credendū est ꝙ q̄libet cū dei adiutorio
posset viuere sine pc̄ō mortali. ⁊ qui friuole
oppositū teneret: heretic᷒ esset. Un̄ magister
sen. li. ij. di. xxvi. Illos errare dicimus qui cū
manicheo dicūt hoīem pc̄m̄ mortale vitare
non posse. Tertiū priuilegium q̄ habuit ma
gnā grām predicandi: ⁊ ꝑplo magnā grām
ip̄m audiendi. Un̄ legit᷑ in legēda sua ꝙ ho
mines tā ardēter v̄ba sua audiebāt ꝙ sepe
innumer᷒ turbaꝝ ꝯcursus vbi statuerat pre
dicare ꝯueniret loca. p̄ripiens: ita vt oporte
ret ꝙ in caruca asserib᷒ fabricata ad locū in
quo predicare debebat in humeris fideliuꝫ
portaret᷑. Quartū p̄uilegiū q̄ habuit in p̄nti
vitā actiuā ⁊ ꝯtemplatiuā. Un̄ de eius vita
dr̄ ꝙ dies ip̄edebat cōmodis aiaꝝ. vel secu
lis insistēdo p̄dicatiōib᷒ vl̄ ꝯfessionū audien
tie. aut etiā hereticoꝝ dogmata cōfutando.
Et de vita ꝯtēplatiua ip̄i᷒ dr̄ in lr̄a canoniza
tionis sue. Nocturna silētia hūane deputata
q̄eti post dormitionē breuē decurrebat in stu
dijs lectionū. i. somnij: tp̄s orationū suspirijs
occupabat. Quintuꝫ priuile. ꝙ tota trinitas
attestat᷑ sctitatē ⁊ ꝑfectionē ip̄i᷒. Nā patris
potētia attestat᷑ in miraculis. filij sapia i do
ctrina. sp̄ussancti bonitas in virtutib᷒ ⁊ do-
nis q̄bus eū perfecte impleuit. Un̄. i. Joh. v.
Tres sunt q̄ testimoniū dāt in celo. b. petro
scꝫ pr̄: v̄bū: ⁊ sp̄ussanct᷒ ⁊c̄. Sextū p̄uilegiuꝫ
q̄ est martyr singularis xp̄i ⁊ ei᷒ passio vene-
rāda dn̄ice passiōi multū silis videt᷑. Xp̄us
eñ passus est ꝓ veritate fidei quā docebat

Petr᷒ ꝓ v̄itate fidei quā defendebat. Item
xp̄s passus ē ab infideli ꝑplo iudeoꝝ. petr᷒
ab infideli turba hereticoꝝ. Itē xp̄us in pa
scali tp̄e crucifigitur. petr᷒ eodē tp̄e marty
riū patit᷑. Itē xp̄s ꝓ. xxx. denarijs tradit᷒ fuit
Petr᷒ ꝓ. xi. libris ꝑapiēsiū fuit vēdit᷒. Item
cū xp̄s pateret᷑: in man᷒ tuas dn̄e cōmendo
sp̄m̄ meū dicebat. petrus dū occideret᷑ eadē
v̄ba clamabat. Itē xp̄s ꝑ passionē suā mul-
tos ifideles ad fidē adduxit. petr᷒ ꝑ suā mor
tē multos h̄eticos ꝯuertit. lꝫ etiā i vita mul-
tos hereticos ꝯuerteret: tñ post mortē suam
ei᷒ meritis ⁊ choruscationib᷒ diuersoꝝ mira
culoꝝ multo plr̄es ꝯuertit. Septimū p̄uilegiū
q̄ hꝫ trecētenas coronas in celo. ip̄e eñ fuit
p̄dicator: v̄go: ⁊ martyr. q̄ hꝫ coronas virgi
nū: martyrū: ⁊ p̄dicatoꝝ. Quantū ad secun-
dā p̄tē illi᷒ s̄monis sciēdū ꝙ plr̄a sunt genera
martyrū. nō eñ oꝫ ꝙ q̄sq̄ꝫ ꝓ fide xp̄i occida
tur: s̄ pluribus de causis pōt q̄s fieri martyr.
Primo cū q̄s ꝓ iusticia ⁊ innocētia occidit᷑. vt
abel q̄ iusticiā fecit offerendo meli᷒ ⁊ innocē
ter a fratre suo cayn occisus ē: ⁊ martyr effe
ctus ē. Secūdo ꝑ correctōe fr̄naīli. vt iohā
nes baptista. Unde Mar. vi. Arguebat āt
herodē iohānes dicēs. Nō lꝫ tibi hr̄e vxorē
fratris tui. Si q̄s ex charitate argueret pro
ximū sperās se ꝓficere ⁊ ille occideret᷑: talis
martyr fieret. Tertio q̄n̄ pro lege dei occide
retur q̄s. vt hr̄. ij. Macħ. vij. vbi mr̄ occisa ē
cū septē filijs suis ⁊c̄. Si quis xp̄ian᷒ cogere
tur vt ꝯ p̄cepta dn̄i faceret ⁊ ille nollet ⁊ occi
deretur: martyr eēt. Quarto pro v̄ginitate
obseruāda. vt beata agnes q̄ ad lupanar du
cta est. ⁊ ꝯ̄i. ter ꝓ v̄ginitate ⁊ fide occisa est.
Sic adhuc si aliq̄ virgo ꝓ ꝯseruatiōe virgi
nitatis occideret᷑. vel etiā mulier i matrimo
nio nolēs ꝯsentire in adulteriū occideretur:
tales martyres fierēt. Quinto q̄n̄ q̄s patit᷑
ꝓ defensiōe eccl'iastice libertat᷒: sicut beatus
Thomas cātuarieñ. ps. lxviij. Zelus dom᷒
tue comedit me. Sexto q̄n̄ quis occasiōe xp̄i
occideret᷑: vt pueri innocentes q̄ propt᷑ xp̄m
ab iniq̄ rege herode interfecti sunt. Sic ad-
huc si pueri xp̄ianoꝝ occulte vel apte ab in-
fidelib᷒ occiderent᷑: martyres fierent. Sep-
timo q̄n̄ q̄s patit᷑ ꝓ defensiōe fidei catholice
sic fuerūt ap̄lī: martyres: ac etiā v̄gines: ⁊ si
gnanter etiā sanct᷒ petr᷒ cui᷒ festū hodie ce
lebram᷒. bi sunt b̄ti q̄ sic occidunt᷑. Math. v.
Bti q̄ ꝑsecutionē patiunt᷑ ⁊c̄. Un̄ etiā in de-
cre. Qui ꝓ noīe xp̄i martyrizant᷑: procul du
bio vitā eternā ꝯsequi. f. xv. q. i. Merito. Itē

sciendū,sm Guil'.lugdu.q nulla secta seu fi
deo;infidelium roboratur p miracula nisi fi
des xpiana. Nam xpo q pmo fidē catholicā
docuit:mortuos suscitauit:leprosos munda
uit:cecos illuminauit:demones effugauit:in
firmos curauit:q null' naturalir facere pōt.
nisi miraculose. Item roboratio fidei patz in
aplis quib' data est noticia septuaginta dua
rū linguarū. vñ Act.ij. Loq̄bant varijs lin
guis apli magnalia dei. Itē fuerūt simplices
z ideote:z p spūmsctm̄ facti sunt doctores to
tius mundi. Un̄ Job.xv. Paraclit' autē ille
spūssctūs docebit vos oīa zc. Item fuerunt ti
morosi:qd̄ pz in btō petro q maior videbaf
z ad vocē vnī' ancille xpm negauit. Jmo oēs
apl'i relicto xpo fugerūt tpe passiōis sue zc.
s; post suceptionē spūssancti nec timuerunt
reges:nec pncipes nec iudices. hoc pbaf. Nā
nero impator nō poterat vincere petrū: nec
herodes iacobū.nec domician' iohannē:nec
egeas andreā:nec astrages bartholomeum
imo nec teneras puellas. Un̄ Maxenti' nō
poterat vincere Katherinā:nec olibri' mar
garetā:nec quintian' agathā:nec dyoscorus
barbarā filiā suaz:nec fabrici' dorotheā:nec
tres iudices christinā. Quātū ad tertiā par
tem istius smonis sciendū q oñis hoīes de
bent hodie sanctū petrū honorare z ipm tā
q speciale patronū inuocare. Et pmo muli
eres pturientes in ptu pclis piclitantes quib'
pōt subuenire z a deo impetrare vt cuz gau
dio z sine periculo pariant. Un̄ legif q que
dam aqua tactu reliq̄az eius cōsecrata mul
tis extitit in medelā:sicut cuidā mulieri pare
re non valenti:z per triduū in partu laborā
tiq̄ue cū de illa aqua parum gustasset: pti
nus sine difficultate ptū emisit. Itē due muli
eres magnā pressurā z dolorē z difficultatez
hn̄tes tpe part' q de eadē aq̄ biberūt z bea
tum petrū inuocauerūt.z postmodū leuiter
pepererūt. Itē in Lugdunēsi diocesi q̄dā muli
er nomie xpina vxor Gilberti anglici valde
cruciabaf in partu prolis:z btm̄ petrū deuo
te inuocabat:z de aqua bibit: z mox peperit.
Item quedā mulier cū iam tres pueros mor
tuos peperisset z ex hoc a viro odio haberef
bti petri auxiliū postulabat. Cumq̄z quartū
quē postmodū peperit simulit mortuū pepe
risset:mater filiū defunctū accipiēs ad rogā
dū sanctū petrū totam se cōtulit:deuotis era
rans pcib' vt ei' filiū suscitaret; Uix aūt orō
nē cōpleuerat:z ecce puer q mortuus fuerat
viuus apparuit,quē cū ad baptismū portaf

sent z diffiniuissent vocari iohānē. sacerdos
dum iohānes dicere debuit:nesciēs dixit pe
trus. Un̄ hoc nomē deinceps p btī petri de
uotione retinuit. Itē quedaz mulier peperit
frustum carnis z votum fecit sancto petro:z
frustum carnis fecit portare ad altare sancti
petri:z in cōspectu ppl'i massa carnis formata
est in formā pueri:qui postmodū fact' ē frat
ordinis pdicatorz:z sctm̄ petrū multū dilexit
z fidelir ei seruiuit. Itē legif q quedā muli
er post partū cū adhuc essz in puerperio ve
hementer tumefacta est:q bibit de aqua scti
petri z eū deuote inuocauit:z cōtinue tumor
ab ea recessit z sanitatē pristinā recuperauit.
Item parentes hn̄tes pueros infirmos dn̄t
deuote sctm̄ petrū inuocare. Un̄ legif q pu
er quidā dict' helias a quadā graui egritudi
ne subito est arrept' z in terra pstratus lin
guam extra os i longū eijciens ita ipaz atro
citer mordebat intrinsec' vt ex dolore tume
scens post modicū nō linguā hoīs:s; potr' bo
uis aut eq̄ p magnitudie hre videref. Cūq̄z
circūstantes timerēt eā sibimet in breui den
tium cōstrictione scindendā nec ipam aliq̄te
nus int' valerēt deponere:vix tandē in os ei'
impediēte tumore aliquātulum de aq̄ marty
ris inniserēt:qd̄ cū instāte iam nocte fecissent
eodē sero linguā retraxit:z oī prorsus inflati
one carens expedite locut' est:z plena salute
recepta cū gaudio cibū sumpsit. Qd̄ vidētes
q aderāt stupore circūdati reseruare aquam
nō inutilir curauerūt. Hec aq̄ cū in quodam
vase ligneo seruaref:domuz totā z oīa q ibi
erāt vase illo excepto vorax flāma psumpsit
Cūq̄z aqua fuisset in aliud vas translata pri
mū ptin' in cinerē est redactū. Itē puer q̄dā
inflatū hēbat corp':ita vt ad videnduz foret
horribilis z multū deformis vt mors potr' q
vita,pprijs parētib' adoptaref. Cū autē pa
rētes fecissēt votū ad sctm̄ petrū z accepta aq̄
scti petri:z.lotus a matre z aliquib' stillis de
ipa gustatis:ilico tot' detumuit z puer iste re
stitutus est sanitati. Itē quidā puer cū inter
trabes acutāgulas corruisset:z ex casu fuisset
motu z sensu penit' destitut':z tanq̄ mortu'
deferref a matre:mox apposita terra suo pe
ctori eiusdē martyris sacro cruore contacta:
sic incolumis resurrexit q̄si nūq̄ lesus fuisset
Item nr̄is tpib' q̄si ptinue choruscat multis
miraculis q̄si p totū mūdū. Nā audiui a fide
dignis.q in Colonia i die petri martyris q̄si
oēs pueri ad pueutū pdicatoz ducūf. Et q̄n
pueri infirmanf i ciuitate vel circumq̄z vos

tū emittūt parētes ⁊ deuote inuocāt sanctuꝫ petrū. Et aliq̄ tantā q̄ritatē offerunt sctō petro de cera inq̄tū puer possit pōderare. ⁊ aliqui tm̄ de pane q̄tū puer hꝫ pōderare: ⁊ aliqui offerūt imagines pueroꝝ de cera ⁊ in tāta multitudine ꝙ q̄si capella scti petri in superiori parte repleta ē imaginibꝰ talibꝰ. Et aqua in eadē ciuitate bn̄dicit̄ cū reliquijs scī petri ⁊ oēs bibūt. ⁊ aliq̄ ad domos suas secū portant ⁊ ꝑ totū annū s̄uāt. Sꝫ audiui ꝙ ī mediolano vbi sanctꝰ petrꝰ sepultꝰ ē ꝯtinue q̄si infinitis choruscat miraculis: ⁊ festū ipiꝰ solemniter celebrat̄ tā in foro q̄ in choro. Itē succurrit v̄ginibꝰ. Un̄ legit̄ ꝙ q̄dā v̄go iacuerat infirma septē annis: nec poterat ꝑ se de lecto suo surgere: ad quā venit sctūs petrꝰ adhuc exn̄s in p̄nti vita: ⁊ deuote orauit ꝓ sanitate v̄gīs dī. Dn̄e q̄ paliticū sanasti: obsecro vt digneris huic v̄gini cōcedere sanitatē pristinā. Que ꝓtinꝰ sanata ē: ⁊ de lecto suo surgens laudauit dn̄m. Itē succurrit mulieribꝰ Un̄ legit̄ ꝙ q̄dā mulier ex acumīe febriū desperata de vita sua t̄rā sanguīe scti petri aspsam ī loco vbi interfectꝰ fuit sup faciē suā posuit: ⁊ sic ꝑfecte sanitati restituta ē. Itē succurrit viris ī rebꝰ ⁊ ī corpe. Un̄ legit̄ ꝙ plures mercatores ⁊ ꝑegrini fuerūt ī ꝑiculo maris ⁊ vnꝰ locutꝰ ē ceteris dicēs. Nunq̄d audistis q̄lit̄ q̄dā de ordine p̄dicatoꝝ noīe petrꝰ ob fidei defensionē ab hereticis interfectꝰ ē: m̄ltaq̄ꝫ ꝑ eū dn̄s signa ostēdit. Nūc igit̄ deuote imploremꝰ patrociniū ipiꝰ: ⁊ respiciētes viderunt q̄ndā in habitu fratrū p̄dicatoꝝ sup veluꝫ stantē. ⁊ stati cessauit vētꝰ ⁊ mare q̄euit. ⁊ facta ē tranq̄llitas mag̃. Itē q̄dā arnoldꝰ noīe in extremis laborās: emisit votū vt potuit ꝙ monumētū martyris visitaret si eiꝰ meritis sibi sanitas p̄staret̄: ⁊ statim post votū emissū plenā sanitatē ē ꝯsecutꝰ. Et plura alia miracula habent̄ in legēda sua.

In festo sctōꝝ aplōꝝ Philippi ⁊ Jacobi. Sermo. xix. de sancto philippo.

In domo patris mei mansiones m̄lte sunt. Joh. xiiij. Ex his v̄bis iā dicis p̄ꝫ ꝙ deꝰ ī futuro vnicuiq̄ꝫ retribuet ꝓut hic meruit. Et btī sūt illi p̄ ceteris q̄ hic merēt̄ tp̄e grē ꝙ eoꝝ gaudium accidētale crescet ī statu future glīe de die in diē: de āno in ānū. Et de his intēdo hic loq̄ ī p̄nti s̄mōe: in q̄ tria sūt dicēda. Prīo de dignitate scti philippi. Secūdo de his quoꝝ gaudiū augmētat̄ in celo. Tertio miracula.

Quantū ad p̄m. ī ꝑtē istiꝰ s̄monis sciēdū ꝙ sctūs philippꝰ hꝫ septē p̄uilegia. Primū ꝙ xp̄us ipm elegit in aplm: ⁊ fuit vnꝰ de p̄mis aplis q̄s xp̄s vocauit. Nā prīo vocauit ādream. secūdo petrū. tertio philippū. Et iste philippꝰ diuine inspiratiōi velocit̄ obediuit. nāꝫ cū xp̄s eū vocaret dicēs. Seq̄re me: eū ꝓtinꝰ est secutꝰ. Hoc aūt nō ꝓcessit ex leuitate cordis: s; ex bn̄ficio grē sp̄ualis. Joh. iij. Sp̄us vbi vult spirat ⁊c. Secūdū p̄uilegiuꝫ: q: fuit mediator xp̄i ⁊ aplī. Nā sic dr̄ Joh. xij. Post q̄ gētiles ad xp̄m accessissent: ipe ⁊ ādreas int̄ xp̄m ⁊ gētiles mediatores fuerūt ꝙ eos sibi recōciliaret ⁊ graꝫ inuenirēt. Sicut autē tūc fuit mediator ī mūdo: ita credēdū est ꝙ nūc sit ꝓ nobis mediator ī celis. Tertiū p̄uilegiū ē q: fuit cū xp̄o multe familiaritatis. nā signū magne familiaritatis fuit q̄n iohēs a xp̄o petijt sibi reuelari ꝓditorē suū quē tn̄ petrus petere nō ē ausus. Jo. xiij. Dn̄e q̄s ē q̄ te tradet. Signū maioris familiaritatis fuit q̄n petrus: iacobꝰ ⁊ iohēs petierūt sibi reuelari aduentū suū. Math. xxiiij. Dic nobis q̄n hec erūt ⁊c. Signū maxīe familiaritatis fuit q̄n a xp̄o philippꝰ petijt sibi reuelari patrē suū: cū dixit Dn̄e ostēde nobis prēm ⁊ sufficit nobis. Secundū signū familiaritatis ꝙ xp̄s reuelauit sibi secreta sua dī. Philippe q̄ videt me: videt ⁊ patrē meū. Itē tertiū signū familiaritatis ꝙ cum maxima m̄ltitudo ad xp̄ꝫ ꝯuenisset. vt hr̄ Jo. vi. de refectōe ipoꝝ cū nullo alio discipl'o tractauit: s; solūmō cū philippo dicēs. Un̄ ememus panes vt mādacēt hij. Quartū. q: non solū apl's xp̄i fuit: s; etiā martyr xp̄i fuit ⁊ crucifixꝰ ē sic xp̄s iesus. Un̄ legit̄ ꝙ cū philippus. xx. ānis p̄dicasset: ⁊ cū a paganis teneretur ipꝫ crucifixerūt ꝓpt̄ xp̄ꝫ quē p̄dicauit: ⁊ sic tres aplī crucis suppliciū ꝑtulerūt. s. petrus ādreas: ⁊ philippꝰ. Erat aūt philippꝰ. lxxxvij. ānoꝝ: q̄n crucis patibulū suscepit. Quintū p̄uilegiū: ꝙ vnū articulū de. xij. ꝯposuit. s. Descēdit ad inferna: q̄ est q̄rtꝰ articulꝰ ī nūero. xij. articuloꝝ. Circa quē articulū q̄rit̄ q̄ hora vł q̄ tp̄e xp̄s descēdit ad iferna. Rn̄det̄ s̄m sanctū Thō. ꝙ stati q̄n aīa xp̄i a corpe fuit separata: tūc aīa xp̄i deitati vnita descēdit ad lymbū patrū: ⁊ māsit ibi ab hora mortis xp̄i q̄ fuit sexta feria hora. ix. vsq̄ꝫ ad horā resurrectiōis. Et h̄ fuit tp̄us. xl. horaꝝ. q: ī diluculo dn̄ice diei resurrexit: ⁊ eadē hora resurrectionis eduxit eos d̄ lymbo: ⁊ ī die ascēsiōis ꝑduxit illas aīas ad celū: q̄s ī die resurrectōis eduxerat de lymbo. Un̄ Augu. in ser. de resurre

cione dñi. Sicut cũ dño resurrexerũt: ita cuz
dño ascẽdente etiã ascẽdisse credunt. Itẽ sciẽ
dũ q aĩa xpi fuit separata a corpe: & deitas mã
sit cũ aĩa ad inferna descẽdẽte: & etiã cũ cor-
pore iacẽte in sepulchro. Sextũ priuilegiũ q in
qlibet missa in toto mũdo noiat. Septimuz
priuilegiũ q festũ ipi9 hodie ab oib9 xpifideli
bus solẽnit celebrat. Sz vigilia istoꝝ duoꝝ
aploꝝ sub pcepto eccl'ie nõ ieiunat ppt leti-
ciã resurrectiõis iesu xpi. Unñ legit in crom-
ca Hermãni. q Innocẽti9 papa secund9 ãno
dñi Mcxiiij. sedit annos qtuordecĩ & mẽses
septẽ. hic cõstituit vt vigilie aploꝝ ieiunarẽt
Iohãnis euangeliste: Philippi & Jacobi: ac
Barnabe tñ exceptis: p quib9 ieiunat eccl'ia
tres dies rogationum. Quãtum ad secũdaz
ptem illi9 sermonis p informatõne nr̃a dicẽ
dũ est de. ix. generib9 hoim q bñmerent spe
gr̃e q eoꝝ gaudium accidẽtale crescet quoti
die in statu future gl'ie vsqz i finẽ mũdi. Pri
mi sunt pphete & qtuor euangeliste. & btũs
paul9 q scripsit epl'as: & etiã alij apl'i p quos
spũssctũs locut9 ẽ ispirãdo ipis sacrã scriptu
rã. Simil'r & doctores q exposuerũt nob vbã
sacre scripture. & etiã q libros & smones ɔpo
suerunt. Nã qt hoies emẽdant ex sacra scri-
ptura & ex dictis doctoꝝ tot gaudia accidẽta
lia in celo habebũt. Secũdi sunt patres q in-
stituerũt ordines. sicut sctũs Dñic9 q instituit
ordinẽ pdicatoꝝ. & sanct9 Francisc9 qui insti
tuit ordinẽ fratrũ minoꝝ &c. Naz quot bona
opa fiunt in toto ordine & a quolibet homĩe
seu psona ordinis ieiunãdo: orando: legendo
cantãdo: mane surgẽdo: studẽdo: pdicando:
tot gaudia accidẽtalia habebũt in celo. Ter
tij q cõstruxerũt vel cõstruũt eccl'ias vel mo-
nasteria: & etiã q iuuerũt ɔstruere. ducẽdo li-
gna & lapides & cemẽtũ. & etiã q elemosynã
suã dederũt. Nam oia bona opa q fiũt in ec
clesia vel monasterio de qlibet ope habebũt
sp'ale gaudiũ i celo. hoc hussite nõ credũt. In
signũ hui9 ɔbusserũt eccl'ias & destruxerunt.
Sz a xpifidelib9 loca i noie dñi edificata sũt
honorãda. vt hr̃ in decre. di. xli. Et cemiteriũ
gaudet eadẽ emmunitate sic eccl'ia: & nemo in
loco oroĩs dz intẽdere fabulis oclesia. di. xv.
§ alias. qr credẽdũ ẽ q i qlibz ecclia & in qli
bet cemiterio requiescãt pl'a corpa sctõꝝ qroꝝ
aĩe i celo regnãt cũ xpo: cũ maria: cũ oib9 sctis
& angel'. q etiã intercedũt p nob qtidie apd
dñm nr̃m iesũ xpz. Quõ gaudes stare & cal
care sup sepulchra sanctoꝝ & ibi verba inuti
lia pferre. Quarti sunt q pcurant aliqd cru
cifixum in publica strata vel in eccl'ia vel etiã
imaginẽ btẽ marie virginis in altari. vl' apl'i
tui vel alteri9 sancti. & etiã q ornãt ecclias cũ
sculpturis & imaginib9 ab int9 & ab extra. Nã
quotienscũqz a quolibz hoie ptereũte reuerẽ
tia deo & sctis exhibet quoꝝ imagines ibi vi
dentur. de quolibet hoie habebis sp'alem p-
ticipationẽ in pñti vita: si es in grã: & in futu
ro sp'ale gaudiũ si eris in gl'ia. Nã qlibet p-
tereũdo imagines xpi & sanctoꝝ: debz hono
rem exhibere xpo & sanctis. Unñ dr in decre.
Imagines sanctoꝝ nõ sunt ɔtemnẽde: sz ve
nerande. de ɔse. di. iij. venerabiles. Itẽ sciẽn-
dum q laudabile ẽ hr̃e crucifixũ circa lectuz
tuũ vel circa mensaz tuã: & cũ inspicis cruci-
fixũ circa lectũ tuum vel circa mẽsaz tuã: me
mor eris dñm nr̃m iesuz xpm p te passũ. Et
etiã imaginez btẽ marie virginis & apl'i tui.
Sed aliq seculares depingi e faciunt in stu
bis & in cameris suis hastiludia: venatores:
& corizãtes: & bibulos: & sic de singulis. Qui
ti sunt q instituũt ppetuas missas. s. pmarũ
vnã. vel aliaꝝ qualecũqz in ciuitate vel i vil-
la: etiã q iuuãt cũ elemosynis suis ad vnam
ppetuã missam. Nam de qlibz missa & etiam
de orõnib9 que infra illã missam dicunt ha-
bebunt sp'ale pticipationẽ in pñti: & speciale
gaudiũ in futuro. Simil'r q institueret q se-
mel in hebdomada cantaret missa de corpe
xpi vel de btã vgie: vel p defunctis fidelib9
vel vigilias dñica die de sero & missaz p defũ
ctis secũda feria. vel Salue regina quotidie
in qdragesima. Nam quotiẽscũqz iã dicta fi-
ant: qdiu mund9 durat: tot gaudia acciden-
talia habebit in celo. Sexti sunt qui pcurãt
de iustis bonis in aliqua ecclesia missale: ca
licem: corporale: & sic de singulis: vel libros
ecclesiasticos. ex quibus libris deus laudat:
vel ornamenta. Nam quotiens celebrat mis
sa in his sacris vestibus: tot gaudia in celo
habebunt. Septimi sunt qui construunt de
bonis suis: vel etiam qui iuuant construere
hospitale vbi quotidie sex opera misericor-
die exercentur. Nam quot infirmi ibi conso
lantur: tot gaudia habebunt in celo. Simil'r
qui construeret in ciuitate vel villa domum
peregrinoꝝ: vbi peregrini & aduene hospi
tarentur. Nam quot peregrini ibi reficiunt
vel fuerint hospitati: tot gaudia habebit. Et
etiam qui construeret leprosoriũ vbi leprosi
hospitantur. Similiter qui i refrigeriũ oĩm
defunctoꝝ institueret in hebdomada vl' etiã
in quindena semel vnum balneũ aiarum: in

quo pauperes ꝓpter deū balnearent̃: sicut
in aliquibus ciuitatibꝰ est modus: ⁊ hoc esset
valde cōsolatoriū aīabus. Nam balneantes
tenent̃ orare ꝑ aīabus illis: vt deus ꝑ miaꝫ
suā velit eos mūdare sicut ipi paupes mun-
dantur in corpibꝰ suis. ⁊ hoc esset multū me-
ritoriū illis q̄ instituerent illud balneū. Naꝫ
quot paupes ibi balnearent̃: tot gaudia ha
berent in celo. Octaui sunt q̄ bonū exemplū
prebēt ꝓximis: ⁊ hoc est valde vtile in eccl'ia
dei. hoc pꝫ. qꝛ ad exēplū bonoꝝ hoīm multi
mali hoīes q̄ sunt inimici dei in q̄dragesima
ieiun. it q̄ alias nūq̄ ieiunarēt. si exēplū ieiu-
nandi in alijs bonis hoīb' nō viderent. Itē
ad audiendū missas ⁊ verbū dei ⁊ ad surgē-
dū mane: ⁊ sic de alijs. Item sciendū q̄ bonū
est valde meritoriū dare alijs hoīb' bonum
exēplū. qꝛ ex hoc gaudiū ⁊ meritū eiꝰ augmē
tabit̃ ꝯtinue in celo. vn̄ Cesariꝰ. Quātis exē
plū vere humilitatꝫ ⁊ ꝑfectē charitatis ostē
deris: cū tantꝫ ꝑ tantꝫ etna p̄mia possidebis.
Noni sunt parētes vel patrini: vel etiam alij
hoīes q̄ docent pueros ⁊ alios hoīes Pater
nr̄ Aue maria: ⁊ simbolū fidei. Nā quotiēscū
q̄ iste puer quē docuisti oībus diebꝰ vite sue
orat Pater noster Aue maria: ⁊ simbolū: de
quolibꝫ habebis specialē pticipationē hic dū
es in p̄nti vita: ⁊ post mortē speciale gaudiū
in celo: qꝛ orō pueri innocentis multū valet:
siue ꝓ viuis siue ꝓ mortuis. De hoc q̄re exē-
plū in ꝓmptuario. xxxiij. J. Quantū ad terti-
am partē sciendū q̄ q̄libet hō dꝫ hodie inuo
care sctm̄ philippū tanq̄ singularē adiutorē
Primo q̄ sunt infirmi. Vn̄ legit̃ q̄ philippꝰ
multos infirmos sanauit. Nam sicut legit̃ in
eiꝰ legenda cū ex flatu draconis multi infir-
mati fuissent: philippꝰ oībus sanitatē impe-
trauit: ⁊ insup draconē expulit ⁊ in desertuꝫ
locū misit: precipiēs vt nulli hoīm noceret.
Sicut igit̃ tūc draconē expulit corꝑalē: ⁊ in-
firmos sanauit corꝑaliter. ita mō nos sanat
spūaliter. s. morbū peccati expellendo. Lu. ix.
Dedit illis virtutē ⁊ potestatē sup omnia ⁊c̄.
Iteꝫ mortuos suscitauit. Unde legit̃ q̄ tres
mortuos dū adhuc viueret ī hoc mūdo susci
tauit. s. filiū pōtificis ⁊ duos tribunos.

Eodē die de beato Jacobo. Sermo. xx.

In domo patris mei
mansiones multe sunt. Joh. xiiij.
Sciendū ſm apl'm q̄ deus red
det vnicuiq̄ ſm opa sua. ad Ro. ij. Et sicut
illi sunt beati pre ceteris q̄ hic merent̃ tempe
gratie q̄ eoꝝ gaudiū accidētale augmētabi
tur in celo: de quibus iam dictū est in p̄cedē
ti sermone. sic ꝑ oppositū infelices sūt illi pre
ceteris q̄ hic merent̃ cū pctīs suis q̄ eoꝝ pe
na accidentalis augmentabit̃ in inferno de
die in diē: de anno ī annū vsq̄ ad finē mūdi
Vn̄ deus hꝫ multas mānsiones penaꝝ in infer
no. sic etiā multas p̄mioꝝ in celo. Vn̄ in p̄nti
ſmone ad honorē scti Jacobi aplī cuiꝰ hodie
festū celebramꝰ tria sunt dicenda. Primo pri
uilegia sancti iacobi. Secundo quoruꝫ pena
augmentabit̃ in inferno. Tertio exemplum.
Quantū ad p̄mā ptē illiꝰ sermonis sciendū
q̄ sctūs iacobꝰ hꝫ nouē p̄uilegia. Primū q̄ ī
vtero matris est sanctificatꝰ. Vn̄ Hiero. dicit
in li. de viris illustribꝰ. Ipse ex matris vtero
sanctus fuit: ⁊ illa sanctificatio ipsū in purga
gauit ab oī originali pctō. Secūdū p̄uilegiū
qꝛ fuit ꝯsanguineꝰ iesu xp̄i: ⁊ insup appellatꝰ
est frat̃ iesu xp̄i. ⁊ hoc prio ex cognatōe. qꝛ ia
cobus fuit filiꝰ sororis marie q̄ noīata ē etiaꝫ
maria filia cleophe: q̄ qdē cleophas fuit frat̃
ipiꝰ ioseph spōsi marie xginis. vt attestatur
Egisippus. Xp̄s igit̃ ⁊ iacobꝰ sicut a duabꝰ
sororibꝰ descēderūt: sic a duobꝰ fratribꝰ. s. io-
seph q̄ dicꝰ est pat̃ xp̄i putatiuꝰ: ⁊ cleophas
q̄ pat matris iacobi fuit. Hebrei aūt fratres
vocabāt q̄ se ex vtroq̄ parēte ꝯtingebāt. Itē
dr̄ frater dn̄i ex eo q̄ similimꝰ xp̄o fuisse phi
betur: adeo vt pleriq̄ eoꝝ specie fallerentur
Vn̄ cū iudei ad capiendū xp̄m pgerent a iu
da signū osculi acceperūt. Tertiū p̄uilegiū q̄
xp̄s post resurrectionē suā ipi spāliter apparu
it. Vn̄ legit̃ q̄ in parasceue mortuo dn̄o ia
cobus votū vouit se nō comesturū donec vi-
deret xp̄m a mortuis resurrexisse. vn̄ xp̄s in
ipsa die resurrectiōis sibi apparēs dixit. Po
nite mēsam: bn̄dicensq̄ panē iacobo dedit di
cens. Surge frat̃ mi ⁊ comede: qꝛ filiꝰ hoīs
a mortuis resurrexit. Quartū p̄uilegiū qꝛ est
silis iohi bapti. ꝑpt̃ austeritatē vite. qꝛ sicut
dicit Hiero. Vinū ⁊ sicerā nō bibit: ⁊ carnes
nunq̄ māducauit nisi agnū paschalē. Item
multe deuotiōis fuit. qꝛ flexis genibꝰ ꝓ ppl'o
deprecabat̃ intantū vt ad modū camelorum
duriciā traxisse eius genua viderent̃: nō em̄
solū in die: sꝫ etiā in nocte genua flectebat et
orabat: ferrū in caput eiꝰ nō ascēdit. oleo nō
est vnctꝰ: balneo nō vtebat̃. Quintū p̄uilegi
um. qꝛ ſm Hiero. perpetuā xginitatē ſuauit
⁊ ista ē vita angelica: qꝛ in carne pret̃ carneꝫ
viuere nō ē vita hūana. sꝫ angelica. Sextū p̄
uilegiū. qꝛ fuit p̄imꝰ ep̄s hierosolimitanꝰ. q̄a

sm Hiero. apl'i ipm in epm post ascensionē xpi hierosolimis elegerūt. Et in hoc eū apostoli singulariter honorauerūt. Et sicut dicit Anacletus papa: vt hr in decre. a petro et iacobo et iohāne ordinatus ē et pseratus. Et ipse iacobus primā missam post ascensionē dñi hierosolimis celebrauit. Itē sicut refert Egesippus solus inter aplos ppter nimiā sanctitatem pmittebatur intrare sancta sctōr. Itē sm Hiero. tante reuerētie et sanctitatis i populo extitit vt fimbrias vestimēti eius certatim tangere cuperent: et quicūq tāgerent sanabantur. Septimū pnilegiū q nō solū est aplus sz etiam martyr xpi. Unde legitur q in anno. xxx. epatus sui videtes iudei q a pdicatione nō cessaret et populū cōuerteret ipm pcipitauerūt de pinnaculo tēpli: et lapidibus eū obruerūt. Qui cū lapidaretur pcubēs sup genua sua dixit. Rogo te dñe dimitte eis: quia nesciūt qd faciūt. Tūc vir ex pis perticam fullonis accipiēs valido ictu caput eius impetijt et cerebrū excussit. taliq morte migrauit ad dñm. Octauū pnilegiū q nonū articulū de. xij. articulis fidei cōposuit: dī. Credo in spm sctm. Sicut em̄ i patrē et filiū: sic et in spm sctm credere oportet: cū sit ipi pri et filio cōsubstātialis. eo q p omia pri et filio ē eqlis et eiusdē essentie cū pre et filio. Ergo de necessitate salutis tenetur qlibz xpianus credere q spussctus pcedit a pre et filio Et in h greci errāt: q dicūt q solū a pre pcedit et nō a filio: q falsuz ē et 3 fidē. Un canitur in symbolo in missa. Qui ex pre filioq pcedit. Un etiā ab aplo spus filij nūcupatur. Un ad Gal. iiij. Misit deus spm filij sui et c. Sicut q ē spus filij vtriq ē a filio ita planū ē q pcedit ab eo. Itē sciendū q ano dñi Mxxviij. recessit ipsa eccl'ia orietalis ab eccl'ia romana. Extūc ipi greci sibi papā elegerūt: et fatentur nos oēs eē scismaticos excōicatos: eo q credimus spm sctm pcedē a filio sic a pre: quē ipi a pre et nō a filio pcedere credūt: et etiā qz in baptismo et in missa nō huamus formā eoz: vt hr in cronica Hermāni. Nonū pnilegiū. qz hodie festuz ipius solenniter celebratur. et insup in qlibz missa singulis dieb9 noiatur. Quātū ad secūdā ptez istius sermonis sciedū q nouē sunt gnā hoim q hic temerent cū pctis suis q pene eoz augmentabuntur i inferno: vbi etiā mlte sūt maslones dānatoz. Primi sūt q inuenerūt pnitus vel adhuc hodierna die inueniūt vl de alijs puincijs vel ciuitatib9 huc secū portāt nouos modos vestiū et extraneitates. et volūt hre se quacces i talib9 adinuētionib9 sic in lōgis caudis et in lōgis manicis et scissuris mltis: in cingulis argēteis latis et deauratis i caputijs: i pilleis. in peplis in crinalib9: in calceis: et sic de singulis. Et taliū supboz hoim pena accidentalis augmentabitur in inferno quotidie vsq ad nouissimū diē a quolibet hoie q eos imitatur in talib9 adinuentionib9. Secūdi sūt q nouū teloneū pra deū et iusticiā instituunt: vel antiquū teloneū aggrauant. Nā quot denarij vel grossi vl floreni recipiuntur: tot nouas penas accidētales in inferno habebūt: et hoc qdiu durat illud teloneum. Queritur que reqruntur ad verū teloneum. Rūdetur. q tria Primo auctoritas illius q hz ptātē instituendi: vt rex vel impator. Secūdo cā: vt fiat p pace tuēda vel p via reparāda. Tertio vt fiat moderate ne pauperes nimiū aggrauentur. vt pz extra de ver. signi. sup qbusdā. Itē sciēdū q q recipiūt pedagium a clericis sūt ipo facto excōicati: nec pnt absolui a pctis nisi restituant illis a quib9 receperūt: vt pz extra de cē. p cura. quecq. li. vi. Tertij sūt rustici q lapides q sūt positi p signo in pratis vel in agris effodiunt: et q agros suos dilatāt cū dāno vicini sui: et q bona cōitatis totius ville vl ciuitatis sibi appropriāt: prata vl agros suos ampliādo: et taliū pene augmentantur qdiu durat possessio illa iniuste augmētata. Itē sciēdū q illi q cōsueuerūt dāna inferre pximis in agris: in pratis: in vineis: i piris: in pomis: nō sūt absoluendi a pctis: nisi velint recōpensare dāna illata. Un dr in decre. Inferens dānū pximo non est absoluendus: nisi dāno restituto xiiij. q. viij. pessimā. Quarti sūt nobiles et etiam ciues et spūales plati: q census annuales et redditus aggrauāt et augmētāt q subditi ex hoc depaupantur: et vix pnt sibi victū et amictū ex oib9 laborib9 suis acqrere. et sic recipiunt sudores subditoz q olim dederūt qttuor denarios pro vno caseo mō oportet eos dare octo: vel q an dederūt. xx. denarios: mō oportet eos dare duplū. Et etiā q nimium aggrauant subditos suos i annualib9 seruitijs. Similiter q faciūt exactiones in subditos suos vltra debitū qd est 3 deū. Circa qd qritur verum dñi possint a subditis aliqd vltra cēsuz recipe Rūdetur q ex causis rōnabilib9 pot petere moderatū subsidiū qlibz dñs a subditis suis: d'i nō h petat sine coactōe: et pncipal'r in q vltra cēsū debitū lz dño petere moderatū subsidiū ē p defēsiōe patrie: puta vt cū pria iniuste ab hostib9 inuaditur. Tūc em̄ subditi nō solū tenentur res suas impertiri: s etiā tenentur ad hoc

corporalit' laborare. Secūd⁹ casus si sit capt⁹ i
iusto bello. Tertius casus si ex iussu pncipis
vel pape debeat ire ꝯ hereticos vl' paganos
Quart⁹ casus ē si debeat filiū militare vel de
sponsare filiā. In oīb⁹ his ꝛ similib⁹ casib⁹
pōt licite a subdit' petere subsidiū moderatū
Sꝫ si dñs vult ludere in alea ꝛ in alijs vani
tatib⁹ expēdere vltra vires ꝑpt' tales causas
nō lꝫ ꝗcꝗ exigere a subditꝭ: ꝛ si exigeret tenē
retur restituere ſm Guil'. extra de ꝯsue. in fi.
Quinti sūt q̄ nūdinas i dieb⁹ festiuis instituūt
vel etiā quoꝝ ꝯsilio vel auxilio fiūt: tales rei
erūt oīm maloꝝ q̄ ibi i nūdinis ꝯmittunt' et
eoꝝ pena augmētat' in inferno damnatisꝫ si sic
mortui sunt. Pro quo sciendū ꝙ plura pct̄a
ꝯmittunt' in nundinis. Primo violatio festoꝝ
Secūdo iurat' ibi p deū mēdacit' ab empto
rib⁹ ꝛ venditorib⁹: q̄ totiēs peccāt mortaliter
quotiēs iurāt mendacit' scienter ex ꝓposito.
Itē ꝯmittūt' ibi ebrietates. Itē lusores ibi lu
dunt ꝛ blasphemāt ꝛ maledicūt deo ꝛ hoī-
bus. Itē meretrices ibi ꝯueniūt. Itē fraus ꝛ
deceptio ibi ꝯmitti'. Itē omissio bonoꝝ operꝝ
Plures heu sūt q̄ nec missā audiūt: nec ver-
bū dei nec vesperas: cū tn̄ dñica die nihil est
agendū nisi soli deo vacandū. vt pꝫ de ꝯse. di.
iij. ieiunia. Ergo plati ciuitatū ꝛ villaꝝ debe
rent deponere tales nūdinas ꝛ locare ad ꝓ-
cedentem aut sequentē diē. ꝛ nō in die dñico
vel festiuo. Sexti sūt mechanici q̄ inuenerūt
nouos modos falsificādi artificia sua: ꝛ etiā
q̄ excogitauerūt palliare fraudē ꝛ vsurā suā
in emptoīb⁹ ꝛ venditoīb⁹. Sil'r q̄ fecerūt noua
statuta ꝛ noua iura i ciuitatib⁹ ꝛ villis vn̄ cō-
munitates ꝛ paupes aggrauant'. Oēs isti
rei erūt oīm maloꝝ q̄ eueniūt: ꝛ eoꝝ pena ac
crescet vsqꝫ ad finem mūdi. Septimi sunt q̄
hereses q̄ ꝯtra fidē catholicā sunt inuenerūt.
Sicut arrius q̄ tres psonas in diuinitate su
scipiēs: tres etiā deos credidit. de quo Aug.
dicit ꝙ arrius adhuc nō hꝫ ex toto penā suā
sed quot homines adhuc inficiunt' heresi sua
tot penas accidētales habebit in inferno vl-
tra penā essentialē quā iam hꝫ. Itē saduceus
q̄ negauit resurrectionē mortuoꝝ. Itē beria-
nus q̄ negauit suffragia aiaꝝ. Itē maniche⁹
q̄ virginitatē laudauit ꝛ ꝯiugiū dānauit. Itē
iouinian⁹ q̄ ecōtra ꝯiugiū ꝓcessit ꝛ virginitat ad
mūdiciā despexit. Itē iohes huss. de bohemia
heresiarcha mortu⁹ q̄ ꝯbust⁹ ē i ꝯcilio ꝯstātiē
si adhuc non hꝫ suā penā ex toto sꝫ accrescit
sibi de die in diē ꝛ de āno i annū. Itē sciendū
ꝙ etiā pena illoꝝ q̄ inuenerūt diuinationes
sortilegia ꝛ carmina vetulaꝝ augmentatur.
Octaui sunt q̄ malū exēplū post se relinquūt
Vn̄ q̄ritur q̄re tot mali hoīes sunt i mūdo.
Rñdet' ꝑpt' mala exempla p q̄ iuuenes di-
scunt a seniorib⁹ malā ꝛ puersam vitā. quia
vn⁹ inficit aliū p malū exemplū. sicut carbo-
nes se inuicem incēdunt. Nullo mō essent tot
supbi: auari: gulosi. vsurarij: ꝛ lusores: ꝛ hori-
zantes: blasphemātes: ꝛ etiā q̄ iurāt p deū qd
nō est verū: ꝛ etiā ꝓximis male dicunt: ꝛ verba
scurrilia ꝛ impudica ꝓferunt. ꝛ etiaꝫ q̄ negli
gunt missas ꝛ sermones ꝛ frāgunt ieiunia ꝛc̄
nisi ab alijs viderent. Vn̄ versus. A boue ma
iore discit arare minor. Et tales a quib⁹ ipsi
talia mala viderūt ꝛ didicerunt rei sunt oīm
aiaꝝ illaꝝ q̄ sic dānant' ꝑpt' eoꝝ maluꝫ exē-
pluꝫ. ꝛ illoꝝ pena augmētabit' in inferno. vn̄
Gre. in moral'. Tot mortib⁹ dō dign⁹ est: q̄t
exēpla prauitatꝭ i posteros relīqt. Noni sunt
q̄ sciēt res iniustas possident: ꝛ eas heredi
bus suis relinquunt. q̄ tales nō solū dānāt se
ipsos: sꝫ etiā filios ꝛ filios filioꝝ suoꝝ: ꝛ pena
illoꝝ augmētat' semp: quotquot de stirpe eo-
rum damnabuntur. Quātum ad tertiā par
tem illi⁹ sermonis quere exēpluꝫ infra i ꝓmu
ptuario de illa muliere q̄ fuit enutrita de in-
iustis rebus. i. R.

De inuentione sancte crucis. Ser. xxi.

m Ihi autē absit glo-
riari: nisi in cruce dn̄i nostri iesu
xp̄i. ad Gala. vi. Aplus in his
verbis duo facit. Primo dicit ꝙ solū in cruce ē
gloriāduꝫ cū dicit. Mihi autē absit gloriari ꝛc̄.
Secundo determiat in q̄ cruce sit gloriāduꝫ:
cū dicat dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Unde in pn̄ti sermone
ad honorē sctē crucis tria sunt dicēda. Primo
de inuētione ꝛ dignitate sctē crucꝭ. Secundo
aliq̄ p informatōe nr̄a. Tertio aliq̄ miracl'a
Quātuꝫ ad pmā ptē illi⁹ sermonis sciēdū ꝙ li
gnū sctē cruc' p multa signa ē oñsuꝫ: quoꝝ si-
gnoꝝ q̄dā fuerūt an̄ inuētionē: ꝛ q̄dā in ipa
inuētiōe. ꝛ q̄dā post inuētionē. Ante inuētio
onem ē ab angelo datuꝫ Seth filio Ade ad
plātāduꝫ. sicut legit' in euāgelio nychodemi
ꝙ cuꝫ adā infirmaret' misit filiū suuꝫ ad por
tam paradisi p oleo mīe: vt corp⁹ ei⁹ punge-
ret ꝛ sanitatē pciperet. Cui apparēs angel⁹
de ligno in quo peccauit adā eidē dedit: dicēs
ꝙ cū fructū faceret adā sanaret'. Qui rediēs
ꝛ patrē mortuū inueniēs ipm ramū sup tu-
mulū primo plantauit. q̄ postmodū i magnū li
gnū creuit. Salomon autē cū edificaret tem

plurn illud prescidi fecit nusq̄ tñ locari pote
rat qꝛ aut esset nimis breue aut nimis lōgū.
ꝛ sic artifices illud ꝓiecerūt. de quo postea se⸗
mita facta est sup quēdā lacū: ꝛ ꝓ pōte posi⸗
tū est. Regina aūt saba cum venisset audire
sapiam salomonis: ꝛ p̄dictū lacū trāsire vel⸗
let vidit in spū ꝙ saluator mūdi in ligno illo
suspēdend⁹ erat. et idō sup illud lignū transi
re noluit. sꝫ salomoni intimauit ꝙ i illo ligno
q̄dā suspēdend⁹ fuerat. p cui⁹ morte iudeoꝝ
regnū deleri debebat. Salomō aūt p̄dictū li⸗
gnū inde tulit: ꝛ in ꝓfundissimis terre vi⸗
sceribꝫ illud demergi fecit. postea ꝓbatica pi⸗
scina ibidē facta est vbi leuite hostias ablue⸗
bant. Vñ aq̄ illa, tā ex motu, angeli ꝙ ex vir
tute ligni, vtutē sanādi infirmos accepit. Ap
propinquāte aūt passione xp̄i p̄dictū lignuꝫ
supnatasse perhibet̄. Cū autē iudei vidissent
ipm lignuꝫ acceperūt ꝛ crucē dño fecerūt. qḋ
satis ꝯueniēs esse videt̄. Primū enī lignum
paradisi fuit hoi causa mortꝭ ꝛ diuine offensi
onis ꝛ sue eiectiōis. Cōueniēs igit̄ fuit vt p
illud lignū de morte trāsiret ad vitā. hoc ē il⸗
lud lignū de quo dr̄ Apoc.ij. Vincenti dabo
edere de ligno vite qḋ est in paradiso dei mei.
Itē ꝯñsa fuit añ inuētionē. ꝛ hoc p angelū
Constātino impatori. Vñ legit̄ ꝙ in illo tpe
ꝯgregata ē multitudo gētiliū iuxta danubiū
fluuiū volētiū eū ꝛ oēs regiones vsqꝫ ad ior
danē suo dñio subiugare. Qḋ cū cōstātinus
impator cōperit ꝓcessit ꝯ eos. ꝛ nimio terro⸗
re ꝯcussus ꝓpt̄ eoꝝ multitudinē seqnti nocte
ab angelo excitat̄ ꝛ vt sursū aspiciat āmone⸗
tur. Qui i celū respiciēs vidit signū crucꝭ cir
cūfulsuꝫ lumine ꝛ aureis lr̄is scriptū. In hoc
signo vinces hostes tuos. Qui celesti visiōe cō
fortat⁹ crucē añ exercitū portari fecit: ꝛ irru⸗
ens in eos i fugā ꝯuertit eos: ꝛ aliq̄s occidit
Et sic fuit crux xp̄i ꝯñsa añ inuētionē. Scḋ⸗
do fuerūt q̄dā signa ꝯñsa in ip̄a inuētiōe: per
q̄ crux xp̄i fuit manifestata. Vñ legit̄ ꝙ mor
tuo ꝯstātino impatore fili⁹ eius ꝯstantin⁹ me
mor victorie p̄ris quā ꝯsecut⁹ fuit virtute cru
cis matrē suā helenā misit hierosolimam ꝓ
ip̄a cruce inueniēda. Que cū ibi venisset oēs
iudeos p totā terram ad se ꝯuocare fecit. Iu
dei aūt formidātes dicebāt ad inuicē q̄re re⸗
gina eos vocasset. Vn⁹ aūt ex iudeis nomie
iudas dixit. Scio ꝙ a nobis scire vult: vbi sit
lignū crucis in quo xp̄s crucifix⁹ est. videte ḡ
ne q̄s vobis aliqd dicat. qꝛ lex nr̄a p hoc destruere⸗
tur. Auus eī me⁹ p̄ri meo: ꝛ p̄r me⁹ mihi indi
cauit vbi abscōsa sit; cui iudei ꝓhibuerunt ne
eā manifestaret. Cuꝫ ḡ añ reginā venissent
ꝛ nollent ei indicare locū, nec crucē: iussit eos
oēs igne cremari. At illi timētes tradiderūt
iudā. Quē illa alloqt̄ur dicēs. Mors ꝛ vita
est ante te. elige qḋ vis: aut cruceꝫ indica vel
igne cremaberis. Cui ille. Quō scire possim
cū iam plusq̄ ducēti anni sīt ꝙ xp̄s crucifix⁹
erat ꝛ ego nōdū, nat⁹ fui. Tūc ip̄a iussit eum
fame cruciari in carcere. Tandē extract⁹ ad
locū cū regina venit. Et cū orasset loc⁹ subito
cōmouet̄: ꝛ odor mirabilis sentit̄. Et tūc iu⸗
das fodere cepit ꝛ .xx. pass⁹ fodiēs tres cru⸗
ces repit. ꝛ sic ꝯñsa fuit in ip̄a inuētiōe. Ter
tio fuerunt q̄dā signa ꝛ indicia post inuētio⸗
nē. Primo p infirmi sanatōnē. qꝛ cū tres cruces
essent inuēte ꝛ q̄ eēt crux xp̄i ꝓ certo nesciret̄
apposite duab⁹ crucib⁹ sup q̄dā mulierē semi
viuā: vt dr̄ i histo. eccl'iastica remediū nullū
sensit. apposita vero tertia cruce ꝓtin⁹ sanata
surrexit. Scḋo p mortui suscitationē. Cuꝫ
enī mortu⁹ q̄dā deferret̄ ad maiorē certitudi
nē sup corp⁹ defuncti duas p̄mas cruces po
suerūt: sꝫ cū nihil ꝓficerēt tertia crux appone⸗
tur ꝛ ille ꝓtin⁹ resuscitat̄. Tertio p tituli in⸗
scriptionē. Nā titulū quē pilat⁹ scribi fecerat
reqrētes ip̄ꝫ inuenerūt ꝛ legerūt. vt dic̄ Amb.
Quarto p diaboli lamētabilē ꝯq̄stionē. Naꝫ
diabol⁹ ipam eē crucē xp̄i lamētādo ꝯq̄st⁹
est dicēs. O iuda quid fecisti: iude meo ꝯtra
opat⁹ eo. nā ille fecit ꝓditionē: ꝛ tu iesu inue⸗
nisti crucē: p illū regnaui i pp̄lo: p te iā expel
lar a regno. Post h̄ iudas ille q̄ inuenit cru⸗
cē baptizat̄ ꝛ q̄riac⁹ appellatur. ꝛ hierosoli⸗
moꝝ ep̄o defuncto ibidē i ep̄m ordinat̄ queꝫ
postmoduꝫ iulian⁹ apostata interfecit ex eo
ꝙ scētām crucē inuenit: sibi multa martyria
intulit. Primo dexterā sibi abscidi fec̄. Secū
do plumbum fecit liquari ꝛ in os ei⁹ fundi.
Tertio lectum ferreum afferri ꝛ in eo sctū
quiriacū extendi ꝛ subter carbonē salē ꝛ adi
pem spergi. Quarto iussit foueaꝫ fieri ꝛ ser
pētes venenatos ibidem poni: ꝛ sanctū q̄ria
cum in eadē iactari: serpentes continuo mor
tui sunt. Quinto iulianus iussit sanctum qui
riacum mitti in caldarium oleo feruētissimo
plenum. Qui dum se signans sponte intrare
vellet rogans deum vt iterū in lauacro mar
tyrij baptizaretur. Iratus iulianus iussit pe
ctus eius perforari, ꝛ sic in dn̄o consum⸗
mari promeruit. Itē legitur in cronica Mar
tini ꝙ primus impator catholicus fuit cō⸗
stantinus magn⁹. qui regnauit āno dñi. cccxi
ꝛ regnauit ānis .xxx. m. x. b⁹. x. ꝛ i eodē tempe

inuenta est sancta crux. Qui imꝑator fuit ꝑ
mo maximꝰ xp̄ianoꝝ ꝑsecutor: ⁊ ideo ꝑcussit
eū dn̄s ī lepra pessima ⁊ incurabili. Cui apl̄i
petrꝰ ⁊ paulꝰ apparētes baptismū ꝑsuaserūt
q̄ a sctō siluestro baptizatꝰ ē ⁊ curatꝰ a lepra
Hic siluester papa. xxxiiij. sedit annos. xxiij.
menses. x. dies. xi. ⁊ culturā ydoloꝝ destru-
xit: ⁊ plurimū fidē xp̄ianā exaltauit. Hic pri
mus papa q̄ absq̄ martyrio in pace quieuit
Constantinꝰ imꝑator multas libertates ec-
clesie ꝯtulit. Nam romanā vrbē oēs etiā re-
giones circūiacentes dedit ⁊ ꝑpetuo assigna-
uit ad vsum pape ⁊ cardinaliū: tunc vox in
aere ē audita. Hodie venenū infusū ē eccl'e
Idem cōstantinꝰ helenā matrē suā ad fidē
cōuertit. Hic etiā cōstantinopoli repauit: se-
dēq̄ imꝑialē ibi posuit. Hurꝰ mat' anno dn̄i
cccxxij. venit in hierlm ⁊ crucē dn̄i q̄siuit ⁊
miraculose inuenit. Et ecclīam mire ornatā
in bethleē cōstruxit cum q̄dragīta colūnis
marmoreis: ⁊ chorū de marmore speciosū in
loco diuersorij vbi saluator nr̄ natꝰ est. Hele-
na autē partē sctē crucis detulit ad filiū suū
aliā partē thecis argēteis conditā reliqt ibi
in loco. Hec de inuētione sctē crucis dicta suffi
ciant. Quantū ad secundā partē illꝰ sermo
nis sciendū ꝙ nos xp̄iani habemꝰ q̄druplex
muninētū ꝯ insidias diaboloꝝ q̄ nitunt̄ no-
bis nocere in oī loco ⁊ in oī tp̄e. Primū ē cu
stodia angeloꝝ. nā angeli custodiūt hoiem ī
pn̄ti vita in oibꝰ locis vbicūq̄ fuerit. vn̄ ps.
xc. Angelis suis mādauit de te. vt custodiāt
te in oibꝰ vijs tuis. Ergo ī pn̄tia angeloꝝ q̄li
bet hō dʒ se honeste ⁊ pudice hr̄e v̄bis ⁊ fa-
ctis. vn̄ Ber. In quouis diuersorio: ī quouis
angulo reuerētiā exhibe āgelo tuo: nec aude
as illo pn̄te q̄d me vidēte non auderes. Se
cundū ē hoc nomē iesꝰ. ⁊ silr h̄ nomē maria:
Nam vbicūq̄ h̄ nomē iesꝰ deuote ⁊ expsse
noiat̄ ibi diaboli ꝑsistere nō pn̄t s̄ fugiūt ab
hoc loco vbi nomē iesus insonuerit: ⁊ silr in-
telligēdū ē de hoc noie maria vbi noiatū fue
rit. Tertiū ē aq̄ bn̄dicta. Nā vbi aq̄ bn̄dicta
aspsa habet̄ ibi diaboli fugiunt: nec ibi pn̄t
exercere fantasmata sua. Vn̄ in ꝯsecratiōe
aq̄ legunt̄ valde notabilia v̄ba. Discedat oē
fantasma in loco quo aspsa fuerit hec aqua.
Ergo bonū ē aquā bn̄dictā hr̄e circa lectū ⁊
aspgere de sero cū ea ⁊ maxie circa mulieres
q̄ iacēt ī puerperio: ⁊ etiā circa infirmos q̄ se
pe aspgēdi sūt ad effugandū fantasmata de-
monū. ps. lxxiij. Cōtriuisti capita draconis
in aquis. Quartū ē signū sctē cruc̄ q̄d demo
nes sustinere nō pn̄t s̄ fugiūt. vn̄ Aug. Vbi
signū sctē cruc̄ cū fide ⁊ timore dei ꝑcesserit:
nihil ibi inimicus nocere poterit. Criso. Vbi
cūq̄ demones signū sancte crucis viderint
territi fugiūt baculū timētes quo plagā acce
perūt. Itē sciēdū ꝙ q̄n q̄s cū signo sctē cruc̄
vult se munire. tunc tria dʒ cogitare. Primo
q̄s sit ille q̄ ꝑpēdit in cruce. q2 iesus xp̄s filiꝰ
dei. Secūdo q̄liter ꝑpēdit. q2 cū expāsis bra
chijs ⁊ cū extensis venis. Tertio ꝓpt̄ q̄d. sc3
ꝓpt̄ salutē nostrā vt nos liberaret a demo-
nū ꝑtāte ⁊ ab etna morte: ⁊ q̄n cūq̄ xp̄ianꝰ
fac̄ signū sctē cruc̄ añ se bonā ꝯfidētiā dʒ hr̄e
ꝙ deꝰ dirigat eū ꝓsꝑe ī agēdis ⁊ ꝯseruet eū
a ꝑicul'. Idcirco oīa opa q̄ q̄s facit: siue d' ma
ne surgēdo siue de sero dormitū eūdo: siue la
borādo: comedēdo: bibēdo cū sig̃ sctē crucis
facere dʒ: ne diabolꝰ sibi noceat vl' eū impedi
at. vn̄ Hiero. Ad oēm actū: ad oēm incessū
manꝰ tua deuote pingat crucē. Quātū ad ter
tiā ptē illꝰ s̄monis nota aliq̄ miracl'a de sctā
cruce quō nihil debemꝰ facere sine sig̃ sctē cru
cis. Vn̄ legit̄ ī dyal'. Gre. ꝙ q̄dā v̄go itrauit
q̄ndā hortū ⁊ comedit lactucā sine signo sctē
cruc̄ ⁊ diabolū cū lactuca comedit. Itē legit̄
ꝙ q̄dā ꝯuersꝰ religiosus ī ciuitate bibit vinū
sine licētia ⁊ sine sig̃ sctē cruc̄ ⁊ diabolū cū vi
no bibit. Itē signū sctē cruc̄ liberat hoiem a de
spatiōis laq̄o. Vn̄ legit̄ ꝙ q̄dā voluit seipm
ex nimia tristicia ⁊ despatiōe suspēdere: s̄ ꝑ
virtutē sctē cruc̄ q̄ se signauit liberatꝰ ē. Item
signū sctē cruc̄ fugat multitudinē demonū. Vn̄
q̄dā iuuenis volēs fieri diues venit ad quē-
dā necromāticū: q̄ cū vocasset demones vene
rūt ⁊ vidit̄ eos q̄si rex p̄sidebat: cui posita ē se-
des. Qui cū interrogasset q̄re vocati essent di
xit necromātic' ꝙ iuuenis iste q̄ mecū stat vult
vos s̄uire vt eū diuitē faciat̄. Cui demō. Vis
xp̄m abnegare. Rn̄dit iuuenis. Certe nolo re
xpm abnegē ꝓpt̄ diuitias. Et statī signū fe
cit crucē. statīq̄ oīs multitudo demonū signū
sctē cruc̄ n̄ valēs ferre dispuit. Tūc ille surgēs
intrauit ecclīam. ⁊ statī imago crucifixi q̄ erat ī
eccl'a sibi iclinauit. Qd̄ cū ꝑmarꝰ vidisset ciui
tat̄ q̄siuit ab eo si aliq̄d boni fecisset. q2 vidisset
ꝙ sibi imago xp̄i iclinasset. q̄ cū dixisset ei ꝙ il
la die xp̄m abnegare noluisset. ⁊ sic ille diuitias
⁊ filiā suā donauit sibi. Itē signū sctē cruc̄ ꝯpe
scuit canes latrātes. Exēplū de q̄dā cū captꝰ
fuisset ⁊ d' nocte vincl'a dirupisset ⁊ custodes ꝑtrā
sisset ⁊ portā exiuisset venerūt canes fortes latrā

leo⁹ ⁊ ip̄s pdere volētes. Sȝ ip̄e se sig̅ cruc̄ si gnauit. ⁊ oēs ɔpescuit dicens. Precipio vob i v̄tute scē cruc̄ vt taceat q̄d ⁊ factū ē. Item pulchrū exēplū quō x̄p̄i⁹ scē cruc̄ vincit ptāte oīm demonū. qre infra in ɔ̄ptiua. xxix. E.

De sancto Vito martyre. Sermo. xxij.

Memento creatoris tui in diebus iuuētutis tue. Ita scri bitur Eccl'a. xij. Verba predicta bene conueniunt s. ncto vito qui in iuuentu te deo fuire cepit ⁊ martyriū i. xij. anno susti nuit. Vn̄ i p̄nti s̄mōe ad honorē scī viti tria sunt dicēda. Pr̄io d̄ dignitate scī viti. Secū do de plaga scī viti. Tertio exēplū. Quantū ad p̄mū sciēdū q̄ scūs vit⁹ passus ē tp̄e Dyo cletianiq̄ regnauit āno dn̄i. cclxxxix. Et hȝ. x. dignitates i se vniuersalr: q̄s alij scī hn̄t p̄ ticularit. Pr̄a dignitas ē: q̄ i iuuētute mar tyriū sustinuit: ⁊ i hac dignitate assil'atur scē cristine: q̄ etiā i. xij. āno sue etat̄ multiplicia martyria sustinuit: ⁊ tres iudices superauit Secūdo assil'at scē barbare q̄ a p̄re suo car nali flagellata est. Sic ⁊ btūs vit⁹ a p̄re suo noīe Hylas: crebro v̄berat⁹ē ex eo q̄ ydola ɔtēnebat: nec ip̄a adorare volebat. Tertō assil'at scē katherine: q̄ in carcere posita. xij. dieb⁹ cibata est a dn̄o nr̄o iesu x̄p̄o. Sic vit⁹ cū in naui eēt cū modesto ⁊ crescētia nutrice sua nec cibū corporalē haberēt: agl'a eis cibū afferebat. Quarto assil'atur scō egidio: q̄ de moniacū i ecclīa ip̄ediētē ppl'm libauit. Sic ⁊ vit⁹ filiū dyocletiani impatoris a demonio libauit. Quīnto assil'at scō laurentio q̄ p si gnū scē cruc̄ cecos illuminauit. Sic ⁊ scūs vit⁹ orauit p sanatione p̄ris sui: ⁊ lumē suis p̄cib⁹ recupauit. Sexto assil'at scō matheo ap̄lo: q̄ fustib⁹ cesus ē. Sic scūs vit⁹ fustibus mactat⁹ est vsq̄ verberātiū brachia aruerūt Septīo assil'atur scō petro ap̄lo q̄ ē p̄nceps ap̄loꝝ. cui posito i carcere āgel⁹ cū lumie ap puit: ⁊ stati cathene i q̄b⁹ ligat⁹ fuerat ⁊ vin ct⁹ ceciderūt de manib⁹ suis. Sic ⁊ btūs vit⁹ cū missus fuit in carcerē cū modesto: subito t̄re mot⁹ fact⁹ ē: ⁊ ferri moles q̄ eis erat īposita cecidit ⁊ carcer imēso lumie choruscauit. Oc tauo assil'at iohi euangeliste q̄ missus fuit a Domiciano i doliū feruētis olei: ⁊ tn̄ illesus exiuit. Sic ⁊ scūs vit⁹ in clibanū ardentem mittit: s̄ tn̄ īde illesus egreditur. Nono assi milatur illis duob⁹ ap̄lis Symoni et Jude. Quos cū pontifices ydoloꝝ occiderūt: ful gura ⁊ tonitrua supuenerunt: ⁊ templū scin ditur. magi in carbones sunt ɔuersi. Sic et btūs Vit⁹ cū Modesto ⁊ Crescētia nutrice sua q̄ semp eū secuta fuit in eculeū suspēdi iu bentur. s̄ subito aer turbat: terra ɔcutit: to nitrua mugiūt: ydoloꝝ tēpla corruūt: ⁊ mul tos occidūt. Decimo assimilat scō georgio martyri ⁊ militi. de quo legit q̄ cū decollari deberet flexis genib⁹ orauit dicens. Dn̄e iesu x̄p̄e hoc oro: vt aīam meā nō separes a grā tua. ⁊ q̄cūq̄ me in necessitate sua inuocaue rit: exaudire eū digneris. Et venit ad eū vox de celo dicēs q̄ in oīb⁹ esset exaudit⁹: ⁊ sic fie ret vt orauit. ps. xc. Inuocauit me ⁊ ego ex audiā eū ⁊c̄. Sic ⁊ btō Vito existi in carcere ppt̄ fidē x̄p̄i ⁊ orāti: appuit ei angel⁹ dn̄i di cēs sibi eū affuturū: ⁊ oīa q̄cumq̄ a x̄p̄o dn̄o peteret p̄stiturū. Ergo inuocād⁹ est sanctus vitus tanq̄ singularis patron⁹ in oībus ne cessitatibus ⁊ angustijs. Quantū ad secun dā partē illius sermonis queritur vtrū pla ga sancti Viti sit existens vel apparens: sic q̄ quis sibi assumat. R̄ndetur pmo q̄ q̄nq̄ fit ex infirmitate cerebri: ⁊ sic accidit commu niter mulieribus que habent capita debilia Secūdo ex plaga dei: ⁊ sic accidit illis qui ex superbia habent nimiā complacentiā in or natu corporis. in vestibus: in crinibus: ⁊ in choreis. Ergo mulieres communiter habēt illā plagā que se contra deuȝ exaltant vt sic humilientur. Luc. xviij. Omnis q̄ se exaltat humiliabit. Tertio fit ex quadā fictione. vt cū q̄s sibi illā plagā voluntarie assumit pro pter libertatem animi. ⁊ vt sic possit explere maliciā ⁊ libidinē suaȝ. ⁊ hoc est magis cōe. hoc probat. q2 vt cōiter ille mulieres que nō sunt bone fame ɔsueuerunt sic currere ⁊ cho rizare. s̄ honeste ⁊ deuote mulieres raro aut nunq̄ sic currunt. Quantū ad tertiā partē illius sermonis nota exemplū. Erat quedaȝ mulier satis dissoluta que assumpsit sibi illā plagam ficte: vt sic posset dissolutiones suas explere: ⁊ cepit chorizare ⁊ saltare. Quā ma ritus eius corripuit verbis. s̄ ipsa nihil cura uit verba sua: sed asseruit se habere plagam sancti viti. nec posset omino carere: sed opor teret eam illa nocte ⁊ illa die saltare ⁊ cho rizare. Et maritus eius accepit bonā ⁊ aspe ram virgam ⁊ duxit eā ad cellariū vini ⁊ fla gellauit eaȝ vsq̄ ad effusionē sanguinis. Et promisit sibi q̄ nunq̄ amplius vellet sic sal tare ⁊ chorizare. quia tota plaga iā in ea ces sasset: ⁊ sic amplius nunq̄ attemptauit.

De sancto Johāne baptista. Ser. xxiij.

Inter natos mulierū
nō surrexit maior iohē baptistā.
Math.xi. In his verbis xp̄s ex
primit excellētiā sancti iohis baptiste cū dr̄.
Inter natos mulierū ⁊c̄. Ibi excipit xp̄s qui
nō est nat⁹ de muliere: sꝫ de virgīe. Et etiā glo
riosa ꝟgo maria q̄ est maior iohāne. vñ post
xp̄m ⁊ mariā nō surrexit maior ioh. bap. vñ
xp̄s est sol: maria ē luna. Lucifer iohēs ba.
Post solē clarior ē luna. ⁊ post solē ⁊ lunā cla
rior est lucifer. q: post xp̄m ⁊ mariam iohes
clarior inuenitur. ḡ Inter natos mulierū ⁊c̄.
Vñ i p̄nti ꝑmone ad honorē sancti iohānis
baptiste cui⁹ natiuitatē hodie celebram⁹ tria
sunt dicēda. Primo ꝑuilegia sancti iohānis
Secūdo aliq̄ pro informatione nostra. Ter
tio aliqua miracula. Quantum ad primam
partē sciendū ꝙ sanctus iohannes baptista
habet decē priuilegia. Primū priuilegiū: q̄a
est ab angelo annūciat⁹. ⁊ cū hoc filius sum
mi pontificis. scꝫ zacharie. Vñ legitur in hy
storia ecclesiastica ꝙ Dauid rex volens am
pliare cultum dei. xxiiij. summos sacerdotes
instituit. de quib⁹ vn⁹ erat zacharias. Erant
aūt ipe ⁊ vxor ei⁹ elizabeth senes: ⁊ absqꝫ li
beris. Cūqꝫ zacharias templū in festo ꝓpi
ciatiōis fuisset ingressus vt incensum pone
ret ⁊ multitudo foris expectaret apparuit ei
Gabriel archāgelus. Cūꝫ ꝟo Zacharias in
eius visione timeret: ait. Ne timeas zachari
as: qm̄ exaudita est orō tua. ⁊ elizabeth vxor
tua pariet tibi filium: ⁊ vocabis nomen eius
Iohēs. Zacharias autē cōsiderans suam se
nectutem ⁊ vxoris sterilitatē: dubitare cepit
⁊ more iudeorū signū ab eo q̄rere cepit. An
gelus autē ꝓ eo ꝙ verbis eius non credidit
ipm̄ taciturnitatis plaga percussit. Cū autē
zacharias ad ppl'm foras exisset ⁊ eū factū
mutū viderent: cognouerūt eo innuēte ꝙ vi
sionē vidisset in tēplo. Cōpleta aūt septima
na rediit ad domū suam: ⁊ ꝯcepit elizabeth
⁊ mensib⁹ qnqꝫ se occultauit: q: erubescebat
ꝙ in senectute ꝯceperat. Mense aūt sexto btā
ꝟgo maria q̄ deū iā ꝯceperat venit ad elizabeth
ꝯgratulās ei ꝙ filiū esset paritura. Et cū sa
lutasset eā: btūs iohēs iā spūsctō plen⁹ sensit
filiū dei venire ad se: ⁊ p̄ gaudio in m̄ris vte
ro tripudiauit. Mansit ḡ btā ꝟgo cū cogna
ta sua trib⁹ mēsib⁹ ministrās ei. natūqꝫ pue
rū suū suis sctīs manib⁹ de terra leuauit. Et
statim apertū est os p̄ris sui ⁊ cepit clamare.
Bñdict⁹ dñs de⁹ isrl': q: visitauit ⁊ fecit re
dēptionē plebis sue. Et sic ꝯgregati oēs vici
ni ei⁹ ꝯgratulabant ei ⁊ dicebāt. Quis putas
puer iste erit. q: totū mundū letificat sua na
tiuitate. Jō eccl'ia natiuitatē ei⁹ celebrat sicut
⁊ xp̄i ⁊ m̄ris ei⁹. Secūdū ꝑuile. q: in vtero ē
sctificat⁹. ex q̄ q̄dē sctificatōe accepit pctī ori
ginalis purgationē. Nā oēs i pctō originali
ꝯcipimur ⁊ nascimur. Vñ ps. l. Ecce enim in
iniq̄tatib⁹ ꝯcept⁹ sū ⁊c̄. Nā dicūt doc. ꝙ puer
in vtero m̄ris q̄dragesimasexta die, viuifica
tur ⁊ statim aīa īfundit. ⁊ p̄ quēcūqꝫ modū
morit sine baptismo: nūq̄ faciē dei videbit. ⁊
hoc ꝓpt pctm̄ originale. Ab illo ḡ pctō ori
ginali de⁹ iohem purgauit in vtero matris.
insup' ipm̄ sctificauit ⁊ stabiliuit: ꝙ de cetero
peccare mortal'r non poterat. Ecce q̄ta mira
bilia fecit de⁹ cū sctō iohe baptista. Vñ Jer. i.
Priusq̄ te formarē i vtero noui te: ⁊ anteq̄
exires de vulua sctificaui te. Tertiū ꝑuile. q:
cognouit iesum in vtero m̄ris marie exn̄tē. ⁊
in signū hui⁹ exultauit puer iohēs in vtero
m̄ris sue elizabeth. Vñ Luc. i. Et factū ē vt
audiuit salutationē marie elizabeth: exulta
uit infans in vtero ei⁹. Facta ē aūt hec exul
tatio diuinit⁹ nō hūanit⁹ ⁊ a deo ē accelerat⁹
vsus rōnis in illo puero vt intra viscera ma
terna iā posset cognoscere creatorē suū. Quar
tū ꝑuile. q: plusq̄ ꝓpheta ē vocat⁹. Quare aūt
plusq̄ ꝓpheta dr̄. Rūdet q: xp̄m quē alii ꝓ
phete ꝑdicauerūt ⁊ ꝓphetauerūt futurū: ipe
idicauit cū digito dicēs. Ecce agn⁹ dei: ecce q̄
tollit pctā mūdi. Quintū ꝑuile. q̄a ē ꝑcursor
xp̄i. ⁊ hoc propter maiorē firmitatē necesse
erat aliq̄d ab aliquo ꝑus dici q̄ de ipō erant
alās iudei potuissent rōnabiliter dixisse sicut
etiā alās male ⁊ iniuste dixerūt. Tu de teipo
testimoniū ꝑhibes: testimoniū tuū nō est ve
rū. Sed dicere: in q̄b⁹ iohēs precessit xp̄m.
Rūdet frā Remi. in qnqꝫ. Pīo i nascēdo
q: in dimidio anno ꝑcessit xp̄m: ⁊ xp̄s nat⁹ ē
qn̄ dies crescunt: sꝫ iohes qn̄ dies decrescūt.
in signū ꝙ xp̄s debebat crescere: ⁊ iohannes
minui in noticia ppl'i. Joh. iij. Illum oportet
crescere: me aūt minui. Secūdo in predican
do. q: iohannes citi⁹ ꝑdicauit q̄ xp̄s. Tertiō
in baptizādo. q: iohānes ꝑus baptizauit q̄
xp̄s. Quarto in moriendo. q: iohānes mor
tuus est añ xp̄m. Quinto ad inferos descen
dendo. q: ꝑcessit xp̄m ad limbū patrū: ⁊ nū
ciauit eis xp̄m. Sextū ꝑuilegiū q: fuit bapti
sta xp̄i elect⁹ p̄ oīb⁹ hoībus in mūdo ꝓpter
cūctibus: vbi meruit totam cognoscere trini
tatē. Patrē in voce cū dixit. Hic est fili⁹ meus

dilectꝰ. filiū in ſubā carnis ſup quē vox illa inſonuit: ⁊ quem ꝓprijs manibꝰ baptizauit. Sp̄ūſctūm q̄ in ſpecie colūbe ſup xp̄m deſcendit baptizatū. Septimū p̄uile. q2 auſteriorē vitā duxit q̄ xp̄s. Uñ iudei putabāt ip̄m eē xp̄m ꝓpter auſterā vitā ſuā. Joh. i. Miſerūt iudei ab hieroſolymis ſacerdotes et leuitas ad iohem vt interrogarēt eū. tu q̄s es. Et confeſſus eſt q2 nō ſū ego xp̄us. Auſteritas āt iohis ꝯſideraꝛ in q̄tuor. P̄rio i cibo: q2 nunq̄ in vita ſua comedit aliquē cibū delicatum nec guſtauit panē: nec carnes: nec piſces: ſꝫ cibꝰ ip̄ꝰ erāt locuſte ⁊ mel ſilueſtre: ⁊ hoc tm̄ ad ſuſtētationē corp̄is ⁊ nature. Nō eñ fuit ſicut q̄dā mō ſunt: q̄ cū mane ſurgūt p̄mo cogitāt de bono p̄ādio. illi maiorē curā h̄n̄t de vētre q̄ de aīa. Tales eñ vt timeo efficiuꝛ ſocij epulonis in inferno. Et q̄ hic repleti fuerunt bonis cibarijs: illi ibi abſtiebūt. Lu. vi. Ue vob̄ q̄ nūc ſaturati eſtis. Ergo ſi volumꝰ ſaluari ſequimur iohem baptiſtā: ⁊ nō epulonē Luc. vi: Bti q̄ nūc eſuriūt ⁊c̄. Quid aūt ſint iſte locuſte ⁊ mel ſilueſtre. R̄ñdet arnolphꝰ q̄ locuſte ſunt aues p̄ue ad modū digiti nō q̄ alte a t̄rra volāt ⁊ facilꝛ capiunꝛ: que fuerunt in deſerto: cocteq̄ȝ in oleo pauperū p̄ebent victū. Silr̄ narrat in eodē deſerto eſſe arbores h̄ntes folia lata ⁊ rotūda lactei coloris: mellitī ſaporis: q̄ manibꝰ fricāꝛ ⁊ eduꝛ ⁊ hoc dr̄ mel ſilueſtre. Secūdo in potu. quia nunq̄ in vita ſua aliquē potū bibit niſi ſolā aquā. hoc multi bibuli nō faciūt q̄ bibunt q̄ vōcem loquēdi p̄dūt ꝓpꝛ nimiam ebrietatem. Sꝫ btūs iohes magne fuit abſtinētie. Und̄ canꝛ de eo. Uinū ⁊ ſicerā nō bibit. Uñ dicit Beda q̄ ſicera interp̄taꝛ ebrietas. quo vocabulo oē q̄d inebriare p̄ōt poculū ſiue de pomis ſiue de frugibꝰ ſiue de q̄libꝫ alia materia confectū ſignificat. Tertio duꝛ habuit veſtimentū. Math. iij. Ip̄e iohes hēbat veſtimētū de pilis camelorꝝ. Hoc non aduertūt aliq̄ viri ⁊ alique mulieres q̄ ſequuꝛ epulonē q̄ induebaꝛ purpura ⁊ byſſo ⁊ epulabaꝛ quotidie ſplendide. Silr̄ q̄ longas caudas poſt ſe trahūt q̄bus terrā veſtiunt: ⁊ de nudis xp̄i paupibꝰ nihil curāt. caudis ſuis pulices colligūt: ⁊ hoibꝰ ſequētibꝰ ⁊ añcedentibꝰ puluerē mouēt. Timendū eſt eis ne dyabolꝰ in caudis caꝝ eq̄tet. Job. xli. Ip̄e eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Quarto in h̄itaculo. q2 h̄itauit i heremo; Uñ canꝛ de eo. Antra deſerti teneris ſub annis ⁊c̄. Et hoc fuit magnū in puero Johe q̄ reliq̄t p̄rem ⁊ m̄rem ⁊ oīa bona parentū: ⁊ iuit in deſertuꝫ ⁊ habitauit ibi nē amitteret innocentiā ſuā: ⁊ nē mundꝰ traheret eū a deo. Naꝫ mundꝰ trahit hoīem a deo honoribꝰ quos hic ꝓpinat: ne hō veniat ad celeſtes honores. Iteꝫ caro trahit delitijs: vt hō careat eternis gaudijs ⁊ delitijs. Itē diabolus trahit eū inuidia ſua. q2 inuidet q̄ hō debꝫ poſſidere illū locū quē ip̄e dyabolꝰ p̄didit ⁊ trahit hoīem q̄ntū p̄ōt. ⁊ q̄nto melior ē hō ⁊ ſanctior: tanto magis inſidiaꝛ ei. Et hoc ſciuit btūs iohes. Et q̄uis eſſet vnicꝰ filiꝰ pōtificis qd̄ tūc maximū erat: tm̄ deſp̄xit honores ⁊ reliq̄t mundū ⁊ fugit in heremū vt innocētiā ſuā immaculatā cuſtodiret. Octauū p̄uilegiū. q2 habuit dignitatē oīm ſctōꝝ. Fuit eñ ꝓpheta ⁊ pluſq̄ ꝓpheta. q2 ꝓphete xp̄m p̄dixerūt. ip̄e aūt digito demōſtrauit. di. Ecce agnꝰ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi. Fuit etiam aplus. Nā aplus interp̄tatur miſſus. Und̄ de eo ſcriptuꝫ eſt. Fuit hō miſſus a deo. Fuit etiā martyr. hoc ꝓbat ſanguis eiꝰ effuſio et veritatꝪ aſſertio qñ dixit. Nō licꝫ tibi h̄re vxorem fratris tui. Itē fuit ꝯfeſſor. q2 tā auſtere vixit q̄ ip̄e xp̄s putareꝛ a iudeis. ⁊ ꝯfeſſus ē q2 nō ſum xp̄s. Fuit etiā v̄go. Hoc teſtatur Lucas q̄ dicit eum a puericia vixiſſe in heremo. Et ſic btūs iohes h̄ꝫ merita oīm ſctōꝝ. Uñ bñ dicit euāgeliſta. Inter natos mulierū nō ſurrexit maior iohāne baptiſta. Nonū p̄uilegiū: q2 fuit tribꝰ merit̄ q̄bꝰ debeꝛ aureola inſigniꝰ. Ip̄e eñ fructū centeſimū inq̄ntū fuit v̄go a deo ꝓmeruit. Itē centeſimū inq̄ntū fuit p̄dicator glioſus. Et cēteſimū inq̄ntū fuit martyr. Unde cantaꝛ de eo. Serta terdenis alios coronāt ⁊c̄. Decimū p̄uile. q2 dies natiuitatis eiꝰ in tota xp̄ianitate celebratur: immo etiā ſarraceni natiuitatē eiꝰ feſtiue celebrant. Triū eñ ſanctorꝝ natiuitas ſolenniter celebraꝛ. ſ. xp̄i. virginis marie. ⁊ iohannis baptiſte. Et rō. q2 oēs tres fuerūt ſctificati in vtero m̄ris. Iteꝫ q2 ortus iſtorꝝ trium dedicati fuerūt gaudio. ⁊ idō ꝯueniens eſt vt nos iſtorꝝ ortuſ cum gaudio celebremus. De gaudio xp̄i diciꝛ Luce. ij. Euangelizo vobis gaudiū magnum. De gaudio marie canitur Natiuitas tua dei genitrix virgo gaudiū annunciauit vniuerſo mūdo. De gaudio iohānis baptiſte dr̄ in euāge. hodierno. Et multi in natiuitate eiꝰ gaudebūt. Et q̄uis beatus iohannes baptiſta ab vtero matris ſue ſanctus fuit ⁊ nulli vnq̄ nocuit: multos tamen habuit ꝓ ſecutores qui eiꝰ ſanguinē ſitiebant Nam herodes voluit eū occidere. herodias

sibi insidiabatur. filia eius caput suū petijt. spicu lato: missus est q caput eius p̄scidit. Decollatio aūt eius facta ē p iusticia et fidei defensione qr herodē de stupro arguebat: iō ipm in carcere reclusit. Itē decollatio eius fuit cū mira sui deuotiōe. qr cū decollari deberet: deo se deuote recōmēdauit. Un̄ canit ecclia. In medio carceris stabat iohes: et voce mag clamauit dicens. Dn̄e deus meus tibi recōmendo spm̄ meū. Et qr iā p̄dicti male iohem tractauerūt: et iō ipi male a deo tractati fuerūt. Herodes enim male fuit tractatus: qr in exiliū missus. et ibi miserabiliter ē mortuus. Herodias etiā male tractata ē: qr cū caput iohis i manu teneret diuino iudicio in eius faciē sufflauit: et illa morte subitanea corruit. Filia herodiadis fuit male tractata: qr fuit i aqs suffocata. Cū eni sup glaciē ludēdo discurreret: subito glacies sub pedibus eius frāgitur: et illa in aqs miserabiliter suffocatur. Quantū ad secūdā ptē illius smōis ē sciēdū q sicut caput iohis baptiste datū ē puelle saltāti et chorizāti: et hoīes i vigilia scti iohis baptiste psueuerūt chorizare: et sctā mr̄ eccl'a ɔ hāc chorizatiōes instituit ieiuniū: qd̄ sub p̄cepto et sub pctō mortali qlibet tenet suare et q sine causa et ex cōtēptu solueret hoc ieiuniū peccat mortalr. Tūc p⁹informatiōe nr̄a aliq̄ hic dicenda sunt de chorea. Primo q̄rit an chorizare sit pctm̄ mortale. Rn̄det q sic qn̄ ex supbia et ex mala ɔcupiscentia fit. Un̄ Aug. Melius est in die dn̄ica arare: q̄ chorizare. et melius est mulierē lanā suā texere: q̄ impudice chorizare. Et rō. qr ille q laborat i die dn̄ico et festiuo simplr peccat frangendo sabbatū. sꝫ chorizās cōmittit q̄si oīa peccata mortalia. Naꝫ ibi est superbia. et cōmittitur ibi sepius mētalis luxuria p malas ɔcupiscētias. Silr auaricia. qr affectāt diuitias et preciosas vestes. Et etiā inuidia. qr si vna persona plus honoratur vel meliora vestimēta hꝫ: tūc qn̄qꝫ cetere persone inuident ei. Itē sciendū q astātes circa chorēā qn̄qꝫ intantū peccāt sicut q chorizant. qr ipi dant alijs occasionē chorizādi. qr si circūstātes nō aspicerēt: tunc ipi nō chorizarent. Insuper iudicāt chorizantes: qd̄ est ɔ euangeliū. Un̄ habet Luce. vi. Nolite iudicare et c. Sꝫ aliq volūt se excusare i pctis suis dicētes. Qm̄ an̄ cētū annos chorizauerūt hoīes: sic et hodierno die merito facere psūt. Rn̄det q an̄ centū ānos hoīes et infernū intrauerūt: sic et hodierno die faciūt qr mala ɔsuētudo nō excusat pctm̄. imo q̄to diuturnior: tanto piculosior. Un̄ dr̄ in decre.

Cōsuetudo mala iucat atq̄ q̄to diuturnior tāto piculosior. xxiiij. q. i. Scisma. Et aūt xp̄s a chorizantibus grauiter offendit hoc pbat quia ipi rursum crucifigūt iesum xp̄m. De hoc exēplū q̄re infra in pmptuario exēplorū. vij. E. Et q xp̄s grauiter vult punire chorizantes i vita: hoc oñdit in illa puella q̄ ppt choreā cōbusta est in toto corpe. ibidē. x. Et etiaꝫ in morte: vt pꝫ in muliere q̄ cū pila i chorea necata est. hoc quere ibidē. xij. Itē q iuuant ad choreā. Exemplū de tibicine quē fulmē de celo extinxit. hoc q̄re ibidē. xiij. Ultimo q̄ritur vtrū chorea possit fieri licite. Rn̄det frater Iohannē i summa sua li. iij. ti. xxxiij q. ij. q quecūqꝫ ɔcurrentibus ad choreā tūc nō est repħensibilis. Primū q sit tpe debito. s. gaudij. sicut i nuptijs: vel tpe victorie: vel liberatiōis hoīs vel patrie: vel in aduētu amici de terra lōginqua. Secundū q sit cū honestis psonis de q̄bus nō oriat p̄sumptio mala. nec cū leccatoribus et leccatricibus. Tertiū q fiat a psonis secularibus. qr monialibus monachis: et clericis ppter hoc q in alijs spūalibus debent occupari: oēm choreā puto eē illicitā. Quarto q honesto modo fiat: non gesticulationibus nimis inhonestis et inordinatis. Quintū est vt cantus excitans in talibus non sit de illicitis.

Quantū ad tertiaꝫ partem illius sermonis sciendū q oēs homines debent inuocare sanctum iohannē baptistam. Et primo in iminē te periculo ignis. Unde legitur q cū maximus ignis esset accensus: et reliquie sancti iohannis ibidem apponerentur: ignis sancti iohānis formidans p̄sentiā statim euanuit. Item tpe sterilitatis inuocandus est sanctus Iohannes. Un̄ cū quodā tpe esset magna sterilitas et siccitas terre: reliqas sancti iohānis pcessionaliter p ciuitatē detulerūt et mox pluuie receperunt beneficiū: et terra protulit fructum suuꝫ. Item sanctus iohannes baptista defendit terrā siue ciuitatē vbi ecclesiam habet cōstructā in honore suo. Unde legitur q quedā regina ad honorē sancti iohis baptiste in longobardia eccl'am ɔstruxit: et postea cū Cōstantinus imperator italiā a longobardis eripe vellet: et quendā virū sctm̄ in frogasset de exitu belli: ille orationi insistēs a deo audiuit. Iohes baptista p longobardis cōtinue intercedit ab illo die q̄ regina eccl'am sibi fabricauit. et ideo superari nō psūt. Item displicet sancto iohanni qui spoliat ecclīam vel cemiteriū in honore eius dedicatū. Unde cuꝫ q̄dā rex lōgobardorꝫ cū multo apparatu ius

xta eccliam sancti Johis fuisset sepult⁹: qdā
cupiditate allect⁹ nocte sepulchrum apuit: ꝛ
vniuersa surripuit. Cui iohes apparuit ꝛ di
xit ei. quia ausus fuisti tāgere mihi ꝯmissum
eccl'iam meā ingredi de cetero non valebis.
qḋ ita euenit. Nam qn̄ eccl'iam ingredi vole
bat: subito velut validissimo pugile guttur
ei⁹ inuisibil'r feriebat. Et sic ille ī terrā cadēs
cōfusus recedebat. Item succurrit hoī in ex-
tremis. Vn̄ cū qdā vir ad decollationē fuis-
set iniuste duct⁹: ꝛ fortissim⁹ pugil in ei⁹ collū
spatā vibrauit: ille ꝑtin⁹ exclamauit. Sancte
iohannes suscipe spatā illā. Et statim brachi
um ill'⁹ pugilis obriguit ꝛ inflexibile reman-
sit. Sed vir dei beatū iohannē pro ipō iā pe
nitēte orauit: ꝛ vt brachiū deponeret obtinuit

De sctis Petro ꝛ Paulo apl'is. ser. xxiiij.

Ibi dabo claues re-
gno celoꝝ: ꝛ qḋcūqꝫ ligaueris su
per terrā erit ligatū ꝛ ī celis ꝛc.
Mat. xvi. Ex his ꝟbis oñdit̄ q̄ta sit digni-
tas sctī petri. Vn̄ in p̄nti s̄mone ad honorē
sctī petri tria sunt dicēda. Pr̄io de ꝑuilegijs
sctī petri. Secūdo aliq̄ ꝓ informatione nr̄a.
Tertio aliq̄ miracula. Quātū ad p̄mā ptē
ill'⁹ s̄monis est sciēdū q̄ sctūs petr⁹ hꝫ decem
ꝑuilegia. Primū q̄ xp̄s cū elegit p̄ oib⁹ hoi
b⁹ in apl'm: ꝛ fuit secūd⁹ apl's a xp̄o vocat⁹.
q: sctūs Andreas frat̄ su⁹ fuit p̄m⁹: ꝛ addu-
xit petrū ad iesum. Secūdū ꝑuilegiū: q: fuit
feruētior ad xp̄m in charitate. qḋ oñdit āte
passionē xp̄i. q: ꝓpt̄ amorē xp̄i oīa terrena
ꝯtēpsit. Certe cui hodie diceret̄ q̄ relinq̄ret
vxorē: pueros: domū: cognatos: ꝛ oēm terre
nā substāntiā ꝛ paup̄ fieret: magnū q̄d reputa-
retur. Et h̄ fecit btūs petr⁹ cui⁹ festū hodie ce
lebram⁹. Itē hoc oñdit tp̄e passiōis xp̄i qn̄ se
cū mori voluit: qn̄ dixit Luc. xxij. parat⁹ sum te
cū ī mortē ꝛ ī carcerē ire. Itē oñdit post resur
rectionē qn̄ xp̄s oñdit se discipulis ꝛ manife
stauit se eis ad mare tyberiadis. ꝛ qn̄ iohā
nes dixit petro. dn̄s ē. statim petr⁹ misit se in
mare vt citi⁹ veniret ad xp̄m. Tertiū ꝑuile.
q: dat⁹ est in exēplū p̄nīe ipis pctōrib⁹. quia
post negationē semꝑ in lachrymis fuit. hūit
enī lachrymas doloris: q: dn̄m suū negaue-
rat. Luce. xxij. Egressus foras fleuit amare.
Nā qn̄cūqꝫ dulc̄ allocutōis dn̄i memor erat
p̄ nimia amoris dulcedine lachrymas ꝯtine
re nō potuit. Qn̄ etiā culpā negatōis ad me
moriā reducebat: vbertim lachrymas emit-
tebat. Vn̄ dicit Clemēs papa q̄ semꝑ suda
riū in sinu ferebat quo crebro fluētes de ocu
lis lachrymas detergebat. Vn̄ etiā legit̄ de
eo q̄ tāte deuotiōis fuit q̄ ī nocte audito gal
licātu statim ad orōnem surgebat: ꝛ sic cū la
chrymis vsqꝫ ad diē orabat. ꝛ adeo duxit in
ꝯsuetudīe flere q̄ tota ei⁹ facies lachrymis
adusta videbat̄. Si btūs petr⁹ ꝓ trina nega
tione tantū fleuit: q̄re tu miser hō pctōr non
fles: q̄ nō tert̄ multotiēs dn̄ꝫ negasti. Quot
quot enī cōmisisti mortalia pctā: totiēs dn̄m
negasti. Funde enī lachrymā vnā hodie ꝓ
pctis tuis ꝯtrito corde vt tibi deus dimittat
oīa pctā tua. Vn̄ Ihō. Esto tā ꝓn⁹ ad lamē
tū q̄tū ꝓn⁹ fuisti ad culpā. q̄lis itētio tibi fu
it ad peccandū: talis deuotio tibi sit ad peni-
tēdū. Quartū ꝑuilegiū q̄ xp̄s fecit eū p̄mū
papā ꝛ vicariū suū: ꝛ cōmisit sibi totā eccle-
siā cū oib⁹ hoib⁹ q̄ fuerūt in mūdo qn̄ dixit.
Pasce oues meas. Legit̄ ī cronica Merinā
ni q̄ petr⁹ apl's cathedrā sacerdotalē q̄tu-
or annis tenuit in ptib⁹ orientis deinde venit
Antiochiā anno dn̄i. xxxviij. vbi per Paulū
de carcere liberat⁹ suscitauit quendā mortuū
q̄ xiiij. annis iacuerat in sepulchro: ꝛ ibi ī an
tiochia ep̄atum tenuit ānis. vij. in q̄ metropo
li mō sunt. xij. archiep̄atus: et centū ep̄atus
quos de manu sua patriarcha antiochenus
ꝯferre hꝫ. Post hoc petr⁹ romā veniēs anno
dn̄i. xlvij. ī die sctē Prisce virgis sedit in ep̄a
tu rome ānos xxv. mēses. vij. dies. viij. Nul-
lus roman⁹ pōtifex adhuc tot ānis in ep̄atu
sedit nec viuere potuit. Pr̄ sācti petri fuit io-
hānes de bethsaida ꝓuincia galilee. ideo sy
mon iohannis. s. filius vocabat̄. Sꝫ xp̄s pa
pam eū constituēs nomē sibi mutauit vocās
ipm petrū. volens q̄ oibus successoribus su
is nomina mutarent̄. Quintū priuilegiū. q:
sibi claues celi cōmisit: dicēs. Tibi dabo cla
ues. O quale donū. non dixit claues vnius
ciuitatis aut prouincie: s̄ totius dominij mei
vt ad te ꝑtineat claudere ꝛ apire cuicūqꝫ vo
lueris ꝓ tua volūtate. Sꝫ diceret q̄s. O dn̄e
quare tali peccatori q̄ te negauit ꝛ a te fugit
ī necessitate tua claues celi tradidisti. Certe
pōt r̄nderi. dn̄s noster iesus xp̄s hoc fecit ꝓ
pter solaciū peccatoꝝ vt null⁹ desper̄ de mea
gr̄a. ꝛ vt videat q̄ magnū volo facere pecca
torem in regno meo. Vn̄ post lapsum hō p̄-
destinatus ad vitā eternā melior resurgit q̄
ante fuit: sicut pꝫ in btō petro. Vn̄ Ambro.
Certus sum q̄ de⁹ nullū electoꝝ suoꝝ cade
re pmitteret si eū meliorē a casu suo resurre
cturū non sensisset. Sextū ꝑuilegiū q: glorio

sior in passiõe fuit. q: anno dñi. lxvi. petr⁹ et
paul⁹ sub Nerone vno eodẽq3 die paul⁹ de-
collat⁹: petr⁹ crucifix⁹ est cũ xp̃o. Sz ĩ hoc dif-
fert: q: noluit crucifigi rect⁹: sed reuersus. q: ñ
reputabat se dignũ. Vñ dixit. Q: nõ sum di
gnus ita in cruce eẽ vt de⁹ me⁹: ergo crucẽ meã
girate. Septimũ p̃ui. q: ẽ p̃nceps oim aplo
rũ. Et hãc dignitatẽ nemo hz ĩ celis nisi san
ctus petr⁹. Vn sctũs petr⁹ in hec p̃cellit oẽs
sctõs in celo existẽtes. Octauũ p̃uile. q: primũ
articulũ fidei de. xij. articulis cõposuit dicẽs.
Credo in deũ p̃rem oipotentẽ etc. s. fm aug.
creatorẽ oim rex visibiliũ et inuisibiliũ. Con
tra hunc articulũ sunt manichei q̃ dicũt visi
bilia creata a p̃ncipe tenebrax. inuisibilia vo
a deo. q̃ heresis odibilis est deo et hoib⁹ et oi
b⁹ creaturis. q: talis heresis dehonestat oẽs
visibiles creaturas: dũ nõ eas dicit a dyabo
lo esse creatas. Ex quo sequit̃ q̃ qlibet xp̃ia-
nus firmit̃ dz credere deũ oim creatorẽ visi-
biliũ et inuisibiliũ. et q̃ non sit aliqs demicul⁹
qui sit a deo creat⁹. ergo dixit btũs petr⁹. Credo
ĩ deũ p̃rẽ oipotentẽ etc. Nonũ p̃uile. q: festũ
ip̃i⁹ ter celebrat̃ in anno p̃ oib⁹ sctis excepta
maria virgie. Nã festũ iohis baptiste bis ce
lebrat̃. Silr iohis euãgeliste. scti pauli et sci
stephani. et silr p̃ris nr̃i francisci et bti dñici.
Sz q̃rit̃ q̃re festũ scti petri ter in anno cele-
brat̃. Rñdet̃ q̃ ip̃e q̃ ptãtem accepit ligãdi
atq3 soluẽdi liberat nos a trib⁹ generib⁹ pec-
catox. s. locutiõis: cogitatiõis: et opatiõis. vel
etiã q̃ in deũ: q̃ in nos: q̃ in primũ peccaui-
mus. Itẽ p̃pter exẽplũ vt null⁹ pctõr despe-
ret: etiã si ter sicut petrus deũ negauit. si tñ eũ
sequi velit. et ip̃m corde: ore: et ope confiteri.
Decimũ p̃uile. q: ip̃e sctũs petr⁹ noiat̃ ante
eleuationẽ et post eleuationẽ in qualibet mis
sa. Item sciendũ q̃ in cronica Hermãni hr̃
q̃ anno domini. cclij. greci reliquias beatox
aplox petri et pauli furati sunt: sed demones ĩ
aere clamabant. Viri romani succurrite: dij
vr̃i auferunt̃ vobis. Quare romani statim
insequẽtes manu forti: sed greci territi aplox
ossa in puteũ p̃iecerunt fugã petentes. q̃ pa
pa cornelius de puteo leuauit. Et q: dubita-
uit de ossibus q̃ et cuius essent: vox de celo di-
xit. Ossa maiora sunt p̃dicatoris: minora pi-
scatoris. Quantũ ad secundã partẽ illi⁹ ser-
monis sciendũ q̃ sicut beatus petrus habet
claues regni celox q̃ claudere et aperire po-
terit cuicũq3 voluerit: tũc notãdũ p̃ informa
tiõe nr̃a q̃ sctũs petr⁹ p̃ncipalr̃ quinq3 generi
b⁹ hoim apit celũ. vt q̃cito moriunt̃ statim
euolãt. Primi q̃ decedũt in baptismali inno
centia. tales paruli statim ab angelis deducũ
tur ĩ celũ: ergo celũ sp̃ est aptũ tali hoĩ q̃ adhuc
suat innocentiã baptismalẽ. In signũ huius
xp̃o baptizato apti sunt celi super ip̃m. vt hr̃
Math. iij. Secũdi sunt q̃ plenariã indulgẽ-
tiã p̃sequunt̃. Vñ q̃rit̃. Quid si qs plenariã
indulgentiã p̃seq̃ret̃ et sic moreret̃. Rñdet̃
fm Hostien. q̃ talis statim euolaret ad celũ
Et rõ ẽ. q: nullũ ẽ impedimẽtũ ascẽdendi in
celũ ex quo qs morit̃ in grã: nisi solutio pene
Et sctũs Tho. sup. iiij. di. xx. dic̃ q̃ q̃ indulgẽ
tias suscipit nõ absoluit̃ simplr̃ loq̃ndo a de
bito pene: sed dat̃ sibi de thesauro ecclie vñ de
bitũ soluat: ergo cũ remissa ẽ pena illa tota p̃ in
dulgẽtiã idẽ est ac si esset soluta: et sic iusticie
dei satisfactũ ẽ: cũ ex thesauro ecclie illa pena
soluta ẽ. Tertij sunt q̃ ingrediunt̃ religiõnẽ
approbatã vbi reglarit̃ viuũt. Circa qd̃ q̃ri
tur vtrũ p̃ ingressum religiõis p̃seq̃t̃ qs re
missionẽ oim pctõx. Rñdet̃ fm sctũ Tho.
ij. ij. q. vlt. rõnabilr̃ põt dici q̃ sic: sicꝫ assum-
ptionẽ cruc̃. Nã hoc est olocaustũ maximũ
quo qs totalit̃ diuinis officijs mãcipat̃ p̃ re
ligionis ingressum qd̃ excedit oẽ gen⁹ satis-
factionis. vt hr̃ in decre. xxxiij. q. ij. Admone
re. Nam religiosus offert deo oẽs res tpales
imo totũ mundũ p̃pt̃ deũ relinq̃t. et hoc p̃ votũ
pauptat: q̃modo nũq̃ p̃priũ denariũ possi-
dẽdo. Vñ dr̃ in decre. In religiõe existẽs nõ
dz hr̃e denarios si nõ vult perire cũ anania.
xij. q. i. Dilectissimis. Vñ Greg. Monach⁹
btũs obolũ nõ valet obolũ. Itẽ offert deo cor
p⁹ p̃ votũ castitat̃ et abstinẽtias ad q̃s se obli
gat p̃ ingressũ religiõis: sicut abstinere a car-
nib⁹: ieiunare: in straminib⁹ dormire: media
nocte surgere: et corp⁹ cũ vestib⁹ laneis mace
rare. Itẽ religiosus offert deo p̃priã volũta
tẽ: et hoc p̃pter votũ obediẽtie. et hoc est ma
ximũ sacrificiũ cũ qs p̃pt̃ deũ resignat suam
p̃priã volũtatẽ: et subijcit volũtatẽ suã volũ
tati plati sui. Vñ Bern. loquẽs de religiõe di
cit. Religio pauptate fundat̃. erigit̃ obediẽ
tia. dedicatur castitate. custodit̃ humilitate.
p̃ficitur charitate. Itẽ sciendũ q̃ in vitaspa-
trũ legit̃ q̃ eandẽ grãm p̃sequuntur ingredi-
entes et proficientes religionẽ quã cõsequun
tur baptizati. Itẽ sciendũ fm sctũ Tho. q̃ si
p̃ ingressum religiõis nõ absolueret̃ ab omi
reatu pene: nihilominus ĩgressus religiõis vti
lior esset q̃ p̃egrinatio terre sctẽ ad p̃mctiõ
nẽ in bonũ: qd̃ p̃ponderat absolutionẽ a pe-
na. Et Henric⁹ de Gãdauo dic̃ q̃ qñ qs p̃fi

tebit tūc a pmo indulgētiā ɔsequit. et hoc intelligit si intēdit suare ea q̄ in pfessiōe pmittit scʒ regulā et oramē suū. Nā si nō intēderet ser uare ea q̄ pmittit in pfessiōe sua ipo facto: sic pmittēdo pecca. mortal'r. et nō est fili' celestis regni: sʒ fili' ge. hēne ignis. et tales q̄nqʒ pessimi erūt. Vn̄ Aug. et ponit in decre. Difficulter expertus sum meliores q̄ q̄ in monasterijs pfecerūt: nec sum peiores expertus q̄ q̄ i monasterijs defecerūt. di. xlvij. Quātūlibʒ. Vn̄ etiā Bern. Qui in loco ordis sine ordine viuūt: ad illū locū deueniēt vbi null' ordo s sempitern' horror inhabitat. Quarti qb' celū apit sunt martyres. Et in signū hui' tūc stephan' vidit celos aptos et iesum stantē a dextris ɔtutis dei. Nā hoc est puilegiū martyrū q̄ q̄ sustinēt mortē pp̄ter xp̄m inueniunt vitā in celis. Vn̄ dr̄ in decre. Qui p xp̄i noie martyrizāt: pculdubio vitā eternā ɔsequūtur. xv. q. i. Merito. Quinti sunt q̄ p opa penitentialia plenā satisfactionē suoꝝ pctōꝝ implent. Vn̄ Bern. Quantūcūqʒ pctōr magnus fuerit cū pnia pōt tantā in mūdo sustinere penā q̄ dimittit ei tota pena ad quā est obligat'. Pro quo sciendū q̄ pnia et satisfactio q̄ iniūgit aut ē minor: aut maior: aut eq̄lis. Si maior est pnia q̄ petā requirūt: tūc superfluū cedit hoi illi in p̄miū. Si minor: tūc residuū supplebit in purgatorio. Si eq̄lis: tunc statim euolat ad celū. Quantū ad tertiā ptē illius sermonis est sciēdū q̄ hodie oēs xp̄iani festū sc̄i petri dn̄t solemnit celebrare: et ipsum tanq̄ patronū singularē in oībus infirmitatib' et necessitatib' inuocare. Primo paralitici. Vn̄ legitur q̄ quidā vir noie eneas ab annis octo iacuit in grabato: quia erat paraliticus. Et ait illi petrus. Enea sanet te dn̄s iesus xp̄s: surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. et oēs infideles vidētes hoc cōuersi sunt ad fidē. Itē quedā erat paralitica et iussit petrus eā ad se in lectulo i quo iacebat afferri. Cūqʒ fuisset allata: petr' in p̄sentia oīm fideliū q̄ astabāt dixit. Si vera sunt q̄ p̄dico: tūc i noie dn̄i nr̄i iesu xp̄i surgat hec mulier de lectulo suo. Et statim vt petr' hoc dixit: sana surrexit et procidit ad pedes eius: et grās deo et sc̄tō petro referebat. Itē claudi ab vtero m̄ris dn̄t sc̄m petrū inuocare. Vn̄ legit Act. iij. Postq̄ dn̄s iesus assumpt' est in celū petr' et iohes ascendebāt in tēplū ad horā orōnis nonā. et quidā vir q̄ erat claud' ex vtero m̄ris sue baiulabat: quē ponebant quotidie an̄ portā tēpli q̄ dr̄ speciosa: vt peteret elemosynā ab introeūtib' in tēplū. Is cū vidisset petrum et iohez introire in templū rogabat vt elemosynā acciperet. Intuēs aūt in eū petr' cū iohāne dixit. Respice in nos. At ille intēdebat in eos sperās se aliqd recepturū ab eis. Petr' aūt dixit. Argentū et aurū non est mihi: qd̄ aūt habeo hoc tibi do. in noie iesu xp̄i nazarene surge et ābula. Et ap p̄hensa manu ei' dextera alleuauit eū. Et ptin' ɔsolidate sunt bases ei' et plāte. et exiliēs stetit et ābulauit. et intruit cū illis i tēplū ābulās et exiliēs et laudās deū. Itē oēs infirmi i qbuscūqʒ īfirmitatib' sunt ɔstituti dn̄t recurrere ad sc̄m petrū. Vnd legit Act. v. q̄ qn̄ ibat per aliquā ciuitatē: oēs q̄ hēbāt īfirmos in illa ciuitate ponebāt eos in platea. et quos cūnqʒ vmbra sancti petri tāgebat: curabant. Si tante ɔtutis erat ei' vmbra: q̄te virtutis sunt apud deū eius merita. Itē pōt homib' etiaʒ subuenire post mortē. Unde legitur q̄ cum quadā vice duos de discipulis suis ad predicandum misisset: dum. xx. dietas venissent: vn' eoꝝ defunct' ē. alter ɔo ad petrū rediit et quō acciderat nūciauit: hic dicit fuisse btūs matern'. Tunc petr' ei baculū suū tradidit vt sup defunctū poneret. Qd̄ cū fecisset ille q̄ iā. xl. dieb' mortu' iacuerat: ptinus surrexit. Itē Thabitā suscitauit. Vn̄ legitur Act. ix. q̄ erat in Joppen quedā xp̄iana, noīe Thabita. hec erat plena bonis opib' et elemosynis: et precipue consuebat vestes pauperū. Hec dū mortua fuisset miserunt discipuli ad btūm petrū qui erat in alia ciuitate vt veniret ad eos. Qui cū venisset circunsteterūt eū oēs paupes et rogauerūt p Thabita. Et compassus est eis et orauit pro ea: et dixit. Thabita tibi dico surge. et statiʒ surrexit. Ultimo sciendum q̄ sanctus petrus est magne potentie. Habet em̄ ptātem sup mundū Mat. xvi. Quodcūqʒ ligaueris sup trā et c. Habet ptātem super infernū. Unde. Et porte inferi non preualebūt aduersus te. Habʒ etiā ptātē sup demones sicut pʒ qn̄ demones symonē magū deferebāt: tunc em̄ petrus orauit: et mox a demonib' dimissus est et sic turpiter obiit. Iteʒ super mortē. s. qn̄ per orationē defunctū suscitauit quē symon magus suscitare non potuit. Sup mare habet ptātem q̄ siccis pedibus ambulabat. Item super celum ideo dr̄ i verbis p̄missis. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Itē sup aīas: qn̄ petrus in vno sermone i die pēthecostes tria milia iudeoꝝ conuertit. Itē aliud exēplū quō btūs petrus

apl'o liberauit aiaz mulieris de purgatorio. Hoc qre i festo advicl'a petri.ser.xxix.pte.iij Ité beata virgo maria & beat' petr' liberauerunt monachũ ab eterna dãnatione. Hoc exẽplũ qre infra in purificatiõe.brẽ vgĩs.lviij.

De visitatione btẽ Marie Sermo.xxv.

Intrauit domum zacharie & visitauit elizabeth. Ita scribit Lu.i.& in instantis festiuitatis euangelio. Nemo põt digne laudare btãm vgĩnẽ:nisi ipm dignũ faciat ille q̃ habitauit in vtero eius qñ salutauit elizabeth. Aug. Quid dicã vgo maria paup ingenio cũ de te q̃cq̃d dixero minor laus est q̃ tua dignitas mereat. Nõ em̃ sufficit lingua carnis tuas enarrare vtutes. Vñ etiã Hierony. Quicq̃d hũanis põt dici vbis min' ẽ a laude virgĩs gl'ose:q diuinis est & euãgelicis excellenti' laudata & p̃dicata p̃conijs. A pphetis quidẽ p̃nũciata.a p̃riarchis figuris & enigmatib' figurata.ab euangelistis exhibita & mõstrata.ab angelis venerabil'r & officiosissime salutata. Nos igit̃ p̃missum verbũ cuz timore & reuerẽtia ad honorẽ virgĩs p̃sequamur. Vñ in p̃nti sermone tria sunt dicenda. Primo euãgeliũ & aliq̃ de p̃nti festo. Secundo aliq̃ p informatiõe nr̃a. Tertio aliq̃ miracula. Quantũ ad primã parte sermonis tũc hystoria hui' festi est dicenda. Nã postq̃ elizabeth Johannẽ concepit:& iã sex mensibus in vtero portauit:venit angelus Gabriel ad mariã nũcians ei q̃ deberet p̃cipere verbuz eternũ. & dixit ei hoc p signo q̃ possibile eet deo oẽ verbuz.qr elizabeth cognata ipius q̃ erat sterilis iã p̃cepit:& iã p sex menses filiuz i vtero portauit. Nota maria quippe & elizabeth cognate seu cõsobrine fuerũt in secũdo gradu.qr filie duaz soroz.s. Anne & Hismerie. Fuit etiã Elizabeth de tribu iuda sicut & maria. Et postq̃ btã vgo p̃sensit & p̃cepit filiũ dei statim surrexit: & cuz licentia Joseph ad elizabeth p̃perauit & eã salutauit:& ei tribus mensib' seruiuit. vt dr̃ i euãgelio hodierno. Exurgẽs maria abijt in mõtana cũ festinatione &c. Quia iudea in altiori est loco respectu galilee & nazareth ciuitatis a q̃ recesserat maria. Et nihilomin' dom' zacharie in loco mõtoso est sita:& via ad eã erat mõtosa & petrosa. Juit cũ festinatione:qr diu in publico noluit apparere:vt ostenderet q̃ vgo n ee dz morari in publico:nec ibi p̃here colloq̃a cũ aliq̃. Et venit in ciuitatẽ iude.i.hirl'm p̃ quã videt̃ trãsisse ad oppidũ i quo habitauit zacharias & elizabet cognata sua. Cõspice g̃ quõ vadit regina celi & terre nõ equestris pedes cũ aliquib' virginib' quas secũ domi habebat per tã longã viã & asperã vt illa via erat. Sũt em̃ sm̃ Albertũ magnũ de nazareth vsq̃ hierl'm.xxxv.miliaria.& deinde ad oppidũ zacharie q̃ttuor vel circa. quorũ duo faciũt vnã leucã. Et salutauit elizabeth Maria salutauit.i.salutẽ optauit Elizabeth q̃si p̃gratulãs ei de dono qd eã p̃cepisse didicerat. Quare etiã ñ salutauit zachariã. Rñdetur sm̃ Albertũ sup Lucã. qr zacharias adhuc erat mut' & surd' ppt̃ incredulitatẽ: Vñ dixit ei angel'. Pro eo q̃ nõ credidisti vbis meis eris tacẽs vsq̃ ad diẽ natiuitatis ei'. Nec decebat pudorẽ vgineũ scũ viro mutibus occupari. Qr autem Zacharias erat surdus & mut' habetur Luc.i. Innuebãt p̃ri ei' quẽ vellet vocari eũ:& postulans pugillarez scripsit dicens. Johẽs est nomen ei'. Itẽ circa festũ & euãgeliũ q̃rit̃ q̃re btã vgo ad elizabeth iuit.dubitauit ne in vbis ãgeli:volẽs ne expiri vitatẽ si sic esset q̃ elizabeth steril' impgnata esset sicut angelus annũciauerat. Rñdet̃ q̃ maria nõ dubitauit:s̃ angelo credidit. s̃ visitauit elizabeth tribus de causis. Primo iuit ad eã ad cõgratulandũ s.ibi. Vñ Hiero. Vt miraculũ miraculo:gaudiũ gaudio cumularet̃. Venit g̃ vnũ gaudiũ ad aliud & vnũ miraculũ ad aliud. Magnũ em̃ gaudiũ fuit & miraculũ beate virgini q̃ xp̃m virgo p̃ceperat. Gaudiũ & miraculũ etiam magnũ fuit q̃ elizabeth sterilis iohẽm p̃cepat. Sic igit̃ btã vgo ad btãm elizabeth iuit ad p̃gratulãdũ sibi q̃ dñs ab ea abstulit opprobrium sterilitatis:& eaz grauidã fecit. Sic & nos exemplo marie debem' p̃gaudere proximo in p̃speritat:& p̃dolere in tribulationib' & aduersitatib'. Apl's ad Ro.xij.dicit. Gaudete cũ gaudentib' & flete cũ flentib'. Sz oppositũ faciũt oẽs inuidiosi q̃ sũt hoĩes dyabolici.qr gaudẽt de aduersitate p̃ximi:& dolent de p̃speritate ipius.sic dyaboli faciũt qui dolent de bonis nr̃is opibus: & gaudent de malis nr̃is. Ergo puniendi sunt in futuro cũ demonib'. Prouer.xvij. Qui in ruina alterius letat̃ non erit impunit'. Secundo maria visitauit elizabeth ad seruiendũ ei:qr humilitatem quã angelo oñdit dicẽs.ecce ancilla domini &c.etiã hoib' oñdere voluit. Nõne magna hũilitas fuit q̃ mat̃ dei iuit & seruiuit homini,mat̃ dei seruiuit m̃ri serui.regina celi ser

nuit ācille dei. 7 ꝟgo scā fuiuit ꝛ ingate. O qlis domꝰ in q pariť cōmorant 7 regeicūt ta les mrēs. s. maria 7 elizabeth talibꝰ filijs. s. iesu 7 iohe fecūdate. Ansel. Bēi igiť vētres in qbꝰ totꝰ mūdi salꝰ potētia exorť. expulsis qꝫ tristicie tenebris sempiterna letici ꝑ pphe taf. Attēde hic 7 imitare hūilitatꝭ exēplū. qꝛ eniꝫ maria ad elizabeth: xp̄s ad iohem: dn̄a ad ancillā: dn̄s ad seruū venire 7 maria ser uire elizabeth nō dedignať: qd aliud q̄ hūi liatis exēplū ōnditur. Et stetit maria q̄si tri bꝰ mēsibꝰ cū elizabeth seruiēs ei hūilir. Tam diu ꝙꝑ mā̄sit maria cū elizabeth donec ptꝰ tpe cōpleto p̄cursoris dn̄i sui natiuitatē vide ret. Et hic docet btā ꝟgo fuire p̄gnantibꝰ. qꝛ mulier p̄gnās portat p̄ciosum thesauꝝ in vtero. s. aīam illꝰ pueri 7 vitā ipiꝰ. Bern. Totꝰ mūdꝰ ille p̄ciū vniꝰ aīe est imare n̄ pōt. Sꝫ ve illis q̄ scienť occidūt pueros in vte ro mrīs vt sic decedāt. qꝛ nūq̄ faciē dei vide būt. Vn̄ dr̄ Jo. iij. Nisi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ 7 spūsancto nō potest intrare regnū dei. Vn̄ etiam dr̄ in decre. Aīa corpi vnita si baptis mate lota nō fuerit: eternaliter perit. de ōse. dist. iiij. Firmissime. 7. xxiij. q. iij. Si habeo. Ex quo pꝫ ꝙ mariti q̄ vxores p̄gnantes mo lestant verberādo: trudendo: vel ꝟbis ptur bando. vel etiā vetule que ꝓcurant aborsuꝫ 7 etiam ancille que in peccatis concipiunt 7 tales pueros scienť occidūt. oēs ille grauissi me peccant. Vn̄ Aug. Maiꝰ dānū ē in amis sione vniꝰ aīe q̄ in mille corpoꝝ. Tertio ma ria visitauit elizabeth: qꝛ iesus xp̄s q̄ in eius corpe fuit sic iohem baptistā scīficare dispo suit. ideo spūssās btām virginē ad hoc insti gauit. Ex quo patet ꝙ beata virgo obediēs fuit inspirationi spūssancti. Qꝛ autē sanctus iohānes baptista in vtero materno nunc ex p̄sentia beate virginis sanctificatꝰ 7 mūdatꝰ fuit euidenter pꝫ ex hoc: qꝛ exultauit i vtero matris exultādo 7 saltādo tripudiauit 7 q̄s dā gestꝰ ad silitudinē exultantis rep̄sentauit ꝑpť p̄sentiā xp̄i. Vn̄ elizabeth dixit. Ex quo facta est vox salutatōis tue i auribꝰ meis: ex ultauit infans in vtero meo. Itē sciendū ꝙ magne virtutꝭ est salutatio btē virgis. qꝛ cō fert gaudiū: cōfert 7 spūsctm: cōfert 7 reue lationē secretoꝝ diuinoꝝ. Et iō semꝑ esset a nob̄ deuote salutādo ꝑpť resalutatōis lucrū inde sꝑandus 7 signāter de mane 7 de sero qn̄ pulsať Aue maria. Vn̄ hic q̄riť q̄re pul sať Aue maria de sero 7 de mane tribꝰ ictibꝰ Rn̄deť ꝙ de mane i aurora diei ex laudabi

li ōsuetudie pulsať: vt illa hora honoremꝰ 7 salutemꝰ salutatiōe angelica btām mariā vir ginē q̄ hora angelꝰ gabriel eā salutauit. quia s̄m btm̄ Dyonisiū incarnatio xp̄i in ortu diei facta est. qꝛ tūc ortꝰ est sol iusticie sup terram nr̄e miserie. Itē vt recōmēdemꝰ nos btē ma rie ꝟgini: vt ipa impetret nob̄ a filio suo vt il lo die custodiamur a pctīs 7 ōfortemur i bo nis opibꝰ 7 ꝟtutibꝰ. Sꝫ de sero pulsať vt p i tercessionē 7 iuuamē sctissime virgis dimit tātur nob̄ pctā q̄ cōmisimꝰ illo die. 7 sic pctōr statim dꝫ pteri de pctīs suis. Itē vt meritꝭ eiꝰ custodiamur illa nocte: 7 si q̄ bona fecimꝰ illo die p eiꝰ manꝰ ꝟgineas filio suo dn̄o nr̄o iesu xp̄o offeramꝰ. Exēplū de hoc legiť ꝙ in vigi lia annūciatōis ꝟgis marie i auigniōe duo ꝑpť iusticiā secularē sunt ad stipites mani bus 7 collis ligati vt cremarenť. Accēso igr̄ igne vnꝰ illoꝝ crebro btām mariā ꝟginē in uocans vt se iuuaret. intuendo si aliq̄n ieiu nijs vel oroibꝰ vel aliq̄ obseq̄a ipi ꝟgini ōsti tisset. Et ecce eidē vestibꝰ 7 corpe inustis pe nitꝰ sola colli 7 manuū vincula ignis ōsūpsit 7 ab igne solutꝰ exiliuit socio suo ab igne to taliť ōsūpto. Reiectꝰ ē aūt solutꝰ secūdario i ignem 7 iteꝝ pmā̄sit inustꝰ 7 ab igne exiliuit Sicq̧ cū laude ad ecclīam maiorē btīssime ꝟgis ductꝰ est. Et papa iohes. xij. statuit se ro fieri pulsum cāpane: ad quē q̄cūq̧ hō ge niculādo tria Aue maria dixerit. xx. dies in dulgētiaꝝ habebit. Et de illo miracło 7 de il lis idulgētijs hr̄ publicū instrm̄ lr̄e autētice. Quantū ad secūdā ptē illꝰ s̄monis sciendā ꝙ btā ꝟgo maria nusq̄ legiť in euāgelijs lo cuta fuisse nisi parū 7 pauca verba: excepto ꝙ in cantico illo. Magnificat aīa mea dn̄m qd̄ legiť i hodierno euāgelio: Dilatauit se i dei laude 7 grāꝝ actione. s. qn̄ cū deo locuta ē tūc dilatauit s̄monē. Sꝫ aīs q̄ter locuta est: vt hr̄ ex euāgelio. 7 aī q̄ttuor ꝑsonis. 7 q̄ttu or magna bona 7 miracła sūt secuta. s. i āñū ciatiōe āgeli. 7 tūc ōcepit dn̄ꝫ nr̄m iesum xp̄ꝫ redēptorē mūdi. In elizabeth visitatiōe. 7 tē infans iohes baptista i vtro repletꝰ ē spūscō. In tēplo qn̄ p triduū ꝑdidit filiū: 7 tūc f. 7 eius erat subditꝰ illis. In nuptijs: 7 tūc iesus xp̄s ōuertit aquā i vinū. Ex iā dictꝭ debemus recipe exēplū vt breuia 7 pauca 7 vtilia ꝟba ꝓferamꝰ: exēplo marie ꝟgis. qꝛ s̄m dictum xp̄i Mat. xij. De oī ꝟbo ocioso reddituri su mus rōnē. Ex quo seq̄ť ꝙ multo plꝰ redditu ri sumꝰ de prauis 7 nociuis ꝟbis rōem. Vn̄ ꝓ informatōe simpliciū sciēdū ꝙ inť oēs pec

eatores i p̄nti iā vita offendētū sūt tria gn̄a
peccātiū cū linguis suis. Primi q̄ iurāt sciēn-
ter p̄ deū qđ nō ē verꝝ. ⁊ illi s̄m sctm̄ Tho. ij.
ij. q. xcviij. peccāt mortal'r: siue ī ioco siue ī se-
rio. Ex istis possum' elicē ꝙ isti male faciunt
q̄ ī ioco sciēt falsū iurāt trufando vel deri
dēdo alios. Sil'r illi pētes q̄ pueris suis iu
rāt ꝙ velint eos disciplinare cū delinquūt: ⁊
postea iuramētū illđ infringūt. q2 oē iuramē
tū licitū ē s̄uādū. Vn̄ dr̄ ī decre. Oē iuramē
tū ē s̄uādū: nisi v̄gat ꝯ salutē aīaꝝ. xxij. q. iiij
De dauid. Itē qđ g̃ui' ē qñ talia iuramēta di
cēdo p̄ deū vł p̄ oēs sctōs ei' fiūt mēdacił et
dolosē. vt ī ꝯtrib' p̄xios suos decipiēdo. vbi
grā: vt cū q̄s aliq̄d vult vēdere ⁊ iurat p̄ deū
mēdacił ꝙ bonū sit et nō vult remissi' dare
q̄ᵱ sic: ⁊ ille emptor ecōuerso dicit. p̄ deū nolo
aplr' dare p̄ illa re q̄ᵱ intātū: ⁊ si intendit pl'
dare g̃uit' peccat. Et etiā qñqꝫ in p̄uis rebus
aliq̄ deceptoie iurāt. vt q̄ būt vēdere poma
vel pira: vel etiā carnes: pānes: vel pisces. Et
etiā rustici q̄ vitulos vel oues vēdūt q̄ qñqꝫ
multa falsa iuramēta faciūt: cū q̄b' p̄xios su
os decipiūt. ⁊ qñqꝫ p̄ talia iuramēta modicū
lucrant̄: cū tñ q̄libꝫ xp̄ian' p̄ centū vel mille
florenis nō deberet iurare iniuste. Itē aliq̄ qđ
adhuc g̃ui' est ⁊ p̄icłosi' q̄ iurādo obligāt se
ad certā plagā: dicēdo. de' nūq̄ᵱ subueniat mi
hi: aut dyabol' me abducat ⁊c. Et q̄cūqꝫ sic
iurat ⁊ si nō ē sic: tūc s̄m iusticiā dei incurrit
illā plagā quā sibi elegit: nisi peniteat. Secū
di sunt blasphemi q̄ ꝯsueuerūt p̄ vulnera ⁊
p̄ mēbra xp̄i iurare: ⁊ tales g̃ui' peccāt q̄ xp̄ꝫ
sic blasphemāt. Vn̄ Aug. Nō mīn' peccāt q̄
xp̄m̄ blasphemāt regnātē in celis: q̄ᵱ q̄ xp̄m
crucifixerūt ābulātē in t'ris. Et tales blasphe
matores xp̄m iterato crucifigūt. Vn̄ apl'us
Heb. vi. Rursum crucifigentes filiū dei. Itē
p̄pt' g̃uitatē blasphemie: qñqꝫ de' punit tot. ī
villā vel ciuitatē: vel etiā p̄uinciā p̄ tēpesta
tes aut fulgura: aut p̄ alia infortunia. Vn̄ dr̄
in decre. Qñqꝫ multitudo p̄p'li p̄pt' vni' deli
ctū punit̄. di. xlv. Sꝫ illđ. xxiij. q. i. Nō turba
tur. Ergo ⁊ tales blasphemi a plateis villaꝝ
⁊ ciuitatū ⁊ terraꝝ sunt ꝯpescēdi ⁊ puniēdi.
Vn̄ dr̄ in decre. Magnū sacrificiū ē cōpesce
re p̄ disciplinā malos. xxiij. q. v. Et si rectores
ciuitatū ⁊ villaꝝ nō corrigūt ⁊ emēdāt tales
g̃uit' peccāt. Vn̄ dr̄ in decre. Resistere posse
p̄uersis ⁊ nō facere: ē eis ꝯsentire. xxiij. q. iij.
Qui pōt. Itē sciēdū ꝙ pctm̄ blasphemie est
punitū ī veteri testamēto. Vn̄ dr̄ Leui. xxiiij.
ꝙ tp̄e moysi ex iussu dei q̄dā blasphem' lapi
dat' est. O si iā oēs blasphemi lapidari de-
berēt: q̄ᵱ plures iā in mūdo cēnt. Itē blasphe
mi qñqꝫ puniunt̄ ī eisdē mēbris q̄b' deū blas
phemauerūt. et qđ g̃uius ē qñqꝫ subitanea
morte puniunt̄. Vn̄ refert Greg. ī dyal. ꝙ
demōes quēdā pueꝝ q̄nqꝫ ānoꝝ violent' re
ceperūt ⁊ ī frusta corp' pueri lacerauerūt. Si
de' ī puero q̄nqꝫ ānoꝝ pctm̄ blasphemie sic
vīdicauit: nūq̄d pcīt adult'. Tertij sūt q̄ ma
ledicūt p̄xio suis. Pro quo sciendū ꝙ q̄cūqꝫ
sciēt' ⁊ ex ira ⁊ vindicta maledicit p̄xio ipo
facto peccat mortal'r: toties quoties. ⁊ vt fre
quenter talis maledictio quā q̄s facit p̄xio
sup̄ caput ip̄i' maledicēt' reuertet̄. Vn̄ Ge-
nes. xxvij. Qui maledixerit tibi: ille sit male-
dict'. Et qđ graui' est qñ q̄s noiat deū assi-
milat dn̄m nr̄m Iesum xp̄m p̄coni. Exempli
grā. vt si iudex vel mḡr ciuiū diceret p̄coni.
Captiua illū ⁊ pone mihi eū ad carceres. sic
qñ q̄s dicit de' det tibi malū ānū: vel hoc infor
tuniū. hoc graui' ē q̄ᵱ si diceret. habeas tibi
malū ānū vel hoc infortuniū: nō noiando de
um. Ex quo pꝫ q̄ᵱ rep̄hensibiles sunt isti q̄ sic
noiando deū maledicūt vxorib' suis: vel pro
prijs pueris aut famul'. ⁊ sic de singul'. q2 s̄m
sctm̄ Tho. maledicere nō licet irronalib' re
bus inq̄ᵱtū sunt creature dei. Ergo multomi
nus licet maledicere hoīb'. Item sciendū ꝙ
q̄ñcunqꝫ alicui p̄bo hoī maledicit̄: tunc debꝫ
hr̄e pacientiā ⁊ deo offerre illā maledictionē
tūc habebit eternā b̄ndictionē. Vn̄ ī ps. cviij.
Maledicent illi ⁊ tu benedices. Unde etiā
Mat. v. Beati estis cū maledixerint vobis
hoīes. Vn̄ etiā Aug. Qui iust' est ⁊ maledi
cit̄: p̄miū ei p̄ maledictiōe reddit̄. Sed si q̄s
ex corde ⁊ d'liberato animo ecōuerso maledi
cit maledicēti: vt dicēdo. q̄cq̄d mihi maledi-
xeris habeas tibi econuerso: vel in duplo tā
tū: talis grauit' peccat ⁊ maledictionē incur-
rit a deo. Luc. vi. Eadē mēsura q̄ mēsi fueri-
tis ⁊c. Quantū ad tertiā p̄tē sermonis huius
sciendū ꝙ btā v̄go p̄re oīb' sanctis tanq̄ᵱ sin
gularis p̄sona ab oīb' hoīb' est honoranda
⁊ inuocāda. q2 hꝫ p̄tātē subueniendi cuilibet
hoī ī corpe: ī reb' t̄palib': in honore: ⁊ ī aīa.
Primo in corpe. exēplū de illo q̄ p̄pter male
dictiōes suas plagat' est a deo g̃uit' in corpe
⁊ ī mēbris suis: cui maria subuenit. Hoc q̄re
infra ī p̄mptua. de exēplis btē marie. xxxiiij
Secūdo in reb' t̄palib': exēplū de iuuene illo
q̄ ꝯsumpsit res paternas: et maria subuenit
sibi. Hoc q̄re ibidē. xxxviij. Tertio in hono-
re. exēplū de muliere q̄ innocent' fuit iudica-

ta ad mortē. hoc qre ibidē. xviij. Quarto i ala
exēplū de lictore quē libauit a tpali morte. ꝛ
ēt aiaꝫ eiꝰ ab eterna dānatōe. h qre ibidē. xliij

De sancta Margaretha. Sermo. xxvi.

Dominus oim eam dilexit. Sap. viij. Jesus xps filius dei dilexit btām margarethā in vita: i morte: ꝛ post mortē. Un̄ i p̄nti sermone ad honorē sctē margarethe tria sunt dicēda Primo priuilegia ipiꝰ. Secūdo aliq̄ p nr̄a infor matiōe. Tertio aliq̄ exēpla. Quātū ad p̄mā ptē sciendū q btā margaretha hʒ quinqꝫ priui legia. Primū: qꝛ ex instinctu sp̄ussc̄ti baptiza ta ē: ꝛ p̄rem infidelē q̄ fuit p̄riarcha ydoloꝝ fugit cū eā ad cl'turā ydoloꝝ trahere niteba tur. Relicͣ eni ppt iesum xpm domū p̄ris: ꝛ custodiebat oues sue nutricis. Secūdū priui legiū: qꝛ fuit sp̄alis spōsa xpi ꝛ vouit v̄ginita tē: ꝛ assumpsit sibi iesum i spōsum suū. Ergo regia celi noiat. qꝛ elegit sibi regē celi i spon sum, p marito. Tertiū: qꝛ vicit draconē. i. dia bolū sibi insidiantē. Cōfregit eni eiꝰ potentiā ꝛ supbiā. s. qn̄ sup eiꝰ ceruicē in spē hois sibi appēs pedē suū posuit ꝛ ad trā deiecit dicēs. sternere supbe demō sub pedibꝰ feie. Quar tū priuilegiū: q a nō solū fuit v̄go: s etiā mar tyr xpi. qꝛ ipa imitata est xp̄ʒ in passiōe. Nā p̄mo fuit in eculeo suspensa. sic xp̄us in pati bulo crucis exaltatus fuit. Iteꝫ margaretha fuit cū virgis ꝛ flagellis verberata. sicut xps fuit ligatus ad columnā ꝛ flagellatus p sa lute nostra. Itē margaretha fuit tota vngul' lacerata. similiter christꝰ fuit totus sanguine cruentatus vt hō ñ in eius sanguine lauaret. Itē margaretha fuit in igne adusta: i aquis gelidis cruciata: ꝛ tandem gladio decapita ta. Quintū priuilegiū: quia in extremis ora uit deū pro se ꝛ pro suis occisoribus ꝛ p xpia nis eius memoriā agentibus ꝛ se inuocanti bus. Et signanter quecūqꝫ mulier eā in par tu deuote implorare: illesam prolem emitte ret. Et facta est vox de celo. Ueni electa mea omīa que petisti impetrasti. Et sic vno icto li ctor caput eius amputauit: ꝛ sic coronā mar tyrij suscepit. Quantū ad secundā partē illiꝰ sermonis sciendū q sicut impius Olibrius odibilis deo ꝛ hoībus accensus fuit propter pulchritudinē caste ꝛ sancte virginis marga rethe: sic multū necesse est ne mulieres ꝛ vir gines prebeant scienter occasionē aliis viris ꝛ masculis per ornatū corporis ꝛ vestiū. Sꝫ queritur hic quō mulieres ꝛ virgines ꝛ etiā masculi peccant p ornatū vestiū. Rn̄det q sex modis qs peccat p ornatū corporis. Primo ppter intentionē. s. cū qs se ornat ea intētio ne vt velit ab aliis cōcupisci. qꝛ fm Aug. nō solū appetere: s etiā appeti velle criminosuꝫ est. Secūdo cū qs se ornat ex supbia: extollē do se sup alios hoīes ꝛ ptēnendo alios q̄ nō hn̄t tale ornatū. Lu. xiiij. Qui se hūiliat exal tabitur ꝛc. Tertio cū qs faciē suā colorat vl' etiā crines suos: ꝛ hoc facit in contemptū sui creatoris. Un̄ Amb. Deles picturā dei si vul tū tuū naturali candore obnubilas: ꝛ exq̄sito rubore pfundis. Et tales similes erūt lucife ro. qꝛ ipe est rex sup oēs filios supbie. Quar to, peccat qs ppter nimiā cōplacentiā ꝛ amo rem ꝛ solicitudinem quā habet ad pulchri tudinē corporis ꝛ vestiū. Tantus eni posset esse amor ille et tanta complacentia: q esset mortale peccatum. Augustinꝰ. Nullū pecca tum adeo veniale: quod nō fiat mortale dū modo placet. Ergo satis periculose isti stant qui habent nimis magnam complacentiaꝫ in suis vestibus: eo q habent diuersa paria vestium: in tunicis: palliis: peplis: in mitris: ꝛ in cingulis deauratis: caligis ꝛ calciamētis, qꝛ tales p hec p̄nt damnari. Quīto cū quis appetit vestes preciosas propter supbiā ex ercendā: ꝛ inuidet aliis q̄ habēt meliores ve stes q̄ ipe. Sexto ppter exemplū ꝛ informa tionē aliorū. sicut q̄ inuenerūt p̄mitꝰ vel ad huc hodierna die inueniūt nouos modos ve stiū ꝛ extraneitates. ꝛ volūt habere seq̄ces i talibꝰ adinuētiōibꝰ: sicut i lōgis caudis: et in manicis amplis: ꝛ in scissuris multis. in pe plis: in cingulis. Et taliū pena accidentalis augmētat i inferno quotidie a quolibet ho mine q̄ eos imitat in talibꝰ vestibꝰ. Quātū ad tertiā partē nota exempla de superbia ve stium. Primo quō demones circūdāt hoieꝫ supbū tāq̄ suū subditū. exemplū de hoc que re infra i promptuario exēploꝝ. xv. S. Nec inmerito: qꝛ mulier superbe ornata est rethe dyaboli. Exemplū de hoc ibidem. xiiij. S. Et quandoqꝫ deus in presenti humiliat tales q̄ se contra deū exaltant. hoc ostenditur in mu liere que propter superbiam perdidit ratio nem. Exemplum de hoc quere ibideꝫ. xij. S.

De sācta maria Magdalena. Ser. xxvij.

Remittuntur ei peccata multa: quoniā dilexit mul tum. Ita scribitur Luc. vij. ꝛ in euangelio hodierno. Omnipotens ꝛ miseri

ceās dñs voluit hodiernū festū solēne eē in
eccl'ia: vt peccōres q̄tūcūq3 magni sint: de ve
nia nō desperēt. qz dicit Aug. q̄ de nullo peccō
re q̄diu hic viuit in hoc mūdo est desperādū
Un̄ dr̄ in decre. Desperādū nō est in pñti vi
ta. xxiiij. q. iij. Corripiant. Et rō. qz dr̄ in ps.
cxviij. Mia dñi plena est terra. Qd̄ ostensum
est in maria magdalena cui dimissa sunt pec
cata multa: qz dilexit multū. Un̄ in pñti ser
mone tria sunt dicēda. Primo p̄uilegia scē
marie magdalene. Secūdo aliq̄ p̄ informa
tione penitentiū. Tertio aliq̄ miracl'a. Quā
tū ad primā partē sciendū q̄ btā maria ma
gdalena h3 septē p̄uilegia. Primū: qz data ē
in exemplū ipsis peccōribus. sicut maria v'go in
exemplū innocentie. quia due vie sunt eundi
ad vitā eternam. s3 innocentie ⁊ penitentie
Ideo deus misit nobis duas marias. vnā. s.
btām virginē in exēplū innocētie. secūdā ma
gdalenā peccatricē in exēplū pnīe. Nam ipa
egit verā pniam. qz p̄ q̄ deū offendat: etiā p̄
hec deo satisfecit. Offenderat q̄dē deū oculis
suis ipsos sepius ad vana iactādo. vñ per ocu
los q̄s cadit sepe in magnū pctm̄. vt p3 in da
uid q̄ vidit bersabee lauantē se. erat enī pul
chra nimis: ⁊ sic p̄pt incautū visum cōmisit
adulteriū ⁊ p̄nter homicidiū. Et qz magda
lena oculis offenderat deū: ió ocul' satisfecit.
Emisit enī multas ⁊ amaras lachrymas de
oculis suis. ⁊ ió dr̄ in euāgelio hodierno. Ce
pit rigare pedes eius. Secūdo offendit deum
capillis vane componēdo eos. ⁊ ió satisfecit
capill' p̄ hūilē extersionē. Un̄ Greg. i omel.
hodierna. Capillos in cōpositionē vultus ex
hibebat: sed iam capillis lachrymas exterge
bat. Tertio offendit deū ore vana loquendo
vel impudicis oscul' polluēdo: s3 deo satisfecit
eius pedes cū deuotōe nimia osculādo. Greg.
Ore superba dixerat sed pedes dñi osculans
hoc i redēptoris sui vestigia figebat. Quar
to offendebat deū p̄ vnguētū p̄ciosum sibi
in faciē suā vane exhibendo ⁊ colorādo. ⁊ in
hoc satisfecit pedes xp̄i vnguētē odorifero
inungendo. Un̄ Greg. Quot i se hūit oble
ctamēta: tot in se inuenit olocausta. Conuer
tit ad numerū virtutū numez criminū: vt to
tū deo s'uiret in pnīa q̄c̄q̄d deū cōtēpserat in
culpa. Secūdū p̄uilegiū: qz fuit hospita xp̄i
cū Martha sorore sua. Ipse enī due sorores
cū fratre suo Lazaro receperūt xp̄m cū disci
pulis suis freq̄nter ad hospitiū. qz xp̄s ipsis
multa bñficia exhibuit. Nā a magdalena se
ptē demonia eiecit: ⁊ sibi oīa pctā sua indul

sit. Et marthā s'm Amb. a fluxu sanguinis li
berauit quē. xij. ānis habuit: nec a quoq̄ me
dico mederi potuit. ⁊ etiā lazaz q̄triduanū
resuscitauit. Ergo merito debebāt eū cū disci
pulis suis ad hospitiū suū recipe. Tertiū p̄
uile. qz hūit feruētē charitatē ad xp̄m. qd̄ p3
ex eo qz ab eo nūq̄ potuit separi: neq3 i vita
neq3 in morte neq3 post mortē. Nam in vita
seq̄baf xp̄3 ⁊ mīstrabat sibi. Mar. xv. Erāt
aūt mulieres ibi int̄ q̄s erat maria magda
lena q̄ seq̄baf eū ⁊ mīstrabat ei. Itez ipo in
cruce existe. Jo. xix. Stabāt iuxta crucē iesu
mr̄ eius ⁊ soror mr̄is eius maria cleophe ⁊ ma
ria magdalena. Et p' mortē xp̄o i monumē
to iacēte. Jo. xx. Maria stabat ad monumētū
foris plorās. Quartū p̄uile. qz hūit fidē p̄m
pcā. verā ⁊ magnā. qd̄ p3: qz citi' credidit re
surrectionē q̄ apl'i. Nā ipi apl'i xp̄m post re
surrectionē audierūt loq̄ntē ⁊ viderūt come
dentē: tetigerūt cicatrices hūtē: et sic credide
rūt resurrectōnē xp̄i. Ipa aūt nec comedētē
vidit: nec cicatrices tetigit: ⁊ ad vnū v'bū sta
tim credidit qū xp̄s sibi dixit: Maria. vt hr̄
Jo. xx. Quītū p̄uile. qz xp̄s p̄mit' sibi appuit
p̄ oibus apl'is p' resurrectionē suā. Un̄ canif
de ea. Celsi meriti maria q̄ solē vez resurgē
tē videre meruisti mortaliū p̄ma: obtine vt
nos visu gl'e sue tecū letificet i celis. Et ģ dr̄
apl'oz apl'a. Sextū p̄uile. qz xp̄s fecit eam
audire angelicā iubilationē ⁊ etiā gustare
celestē dulcedinē. Un̄ legif de ipa q̄ postq̄
dñs ascēdebat i celū grauis ei erat oīs crea
tura ad vidēdū. ģ reliq̄t mūdū ⁊ intrauit he
remū vt āpli' nō videret viz aliquē p̄pt iesu
xp̄i amorē. Fuit ei i heremo asprimo p̄. xxx.
annos incognita hoib'. in quo loco nec aq̄rū
fluēta: nec arboz: nec herbaz solatia habu
it: vt ex hoc manifestaref q̄ dñs nr̄ ihs xp̄s
ipam nō terrenis refectōib': s3 celestis epul'
satiaret. Qualib3 aūt die. vij. horis canonič
ab āgelis i ethera sublenabaf. ⁊ celestes ca
tus suis aurib' audiebat. vñ singl'is diebus
dapib' celestib' est satiata. ⁊ p̄ eosdē āgelos
ad locū p̄pū ē reducta: ⁊ corpalib' cibis nul
latenus indigebat. Septimū p̄uilegiū. q̄a ho
dierna die festū ipsius magdalene vniuersa
liter in tota eccl'ia solēnif ⁊ deuote celebraf.
Quantū ad secūdā ptē s'monis sciendū q̄
ex quo hodie celebram' festū marie magda
lene peccatricis: nūc hic p̄ informatiōe nra di
cendum est quō q̄s peccat mortalit'. ⁊ q̄ sunt
pctā mortalia: vt ea q̄libet nostrū vitare pos
sit. qz s'm Boe. malū non vitaf nisi cognitū

Rñdet̃ q̄ fm̄ cōem cursuz huius seculi: tūc
xij. genera hoīm peccant mortal'r. ⁊ illa sunt
cōiora pctā: q̄uis plura adhuc alia sint pctā
mortalia. ⁊ in b̄ ıs q̄s pōt cognoscere an nūq̄
peccauit mortalit̃. ⁊ q̄n̄r quō ea ꝯfiteri debe-
at si culpabilis est. Et ista declaratio multū
valet p̄ simplicib' hoīb' q̄ nō hn̄t d̄r̄am pctō
rū. Primi sunt q̄ scient̃ iurāt p̄ deū hoc qd̄ n̄
est verū. tales fm̄ btm̄ Tho. ij.ij.q.lxx.x. pec
cāt mortal'r. siue in ioco siue in serio sic iurāt
Uerbi grā. in vēdēdo ⁊ emēdo: dicēdo p̄ deū
illa res ē bona nō remissi' dabo. alteri nō da
rē sic. in tātū ꝓpinꝰ tibi. vel ille p̄ deū dedisset
mihi heri in tantū. vel p̄ deū ego cari' habeo.
Sil'r ⁊ rustici iurādo: p̄ deū lac illō ē integrū
oua sunt recētia. Sil'r vēdēdo carnes: pisces
panes: pira: poma: caules. ⁊ sic de singul'. Itē
q̄ iurāt blasphemādo deū. Itē q̄ maledicunt
ex corde ꝓximꝰ suꝰ ⁊c̄. Et illa tria peccata
scz per deū iurare: blasphemare: ⁊ maledicē:
sunt cōissima peccata in mūdo. ⁊ beat' est il-
le q̄ firmiter ꝓponit sibi cauere ab illis trib'
peccatis. q: sperandū est q̄ etiā cauebit sibi
ab alijs peccatis. Itē q̄ scient̃ ⁊ manifeste pe
ierat: talis grauissime peccat. ⁊ etiā q̄ sciēter
recipit falsuz iuramētū: talis etiā peccat mor
talit̃: ⁊ aīaz ꝓpriā dānat. Un̄ d̄r ī decre. Co
gēs hoiem ad piu. ⁊ q̄ pie. vterq3 re' ē. xxij.
q.v. q̄ ꝯpulsus. Secūdi q̄ falsificant fidē. s. q̄
credūt carmiatricib' q̄ carmināt capita: den
tes: oculos: pueros: pecora: vel l̄ras portāt in
collo pro oculis: vt q̄ nō possint capi vel vul
nerari. ⁊ signant l̄ram q̄ vocat̃ lōgitudo xp̄i
q̄a ibi sunt noīa incognita ⁊ caracteres. et q̄
tenent fatū: augurium: sompnia: dies egyptia
cos: vel credunt phitonissis. ⁊ sic de singulis.
Un̄ d̄r in decre. Diuinatiōi q̄ intēdit dānati
onē aīe incurrit. xxvi.q.vij. nō obfuet. Ter-
tij q̄ soluūt festa laborādo: ⁊ sic negligūt mis
sas ⁊ sermones. Nā q̄libet hō etiā serui ⁊ ācille
filij ⁊ filie tenent̃ dn̄ica audire sub p̄cepto i
tegrā missam vsq3 ad finē: nisi excusent̃ ma-
gna necessitate. vt h̄r̄ de ꝯse. di. i. missas. Et si
dn̄i impediūt familiā suaz sine magna cā vt
nō audiāt missam ī die dn̄ica: vel iubēt fami
liā suā laborare ī diebus festiuis: ipsi dn̄i rei
erūt tot' malitie. Sil'r q̄ sine cā soluunt ieiu
nia eccl'ie ex cōtēptu peccāt mortal'r. q: nullū
pctm̄ veniale ē sub p̄cepto. Quarti sunt filij
⁊ filie q̄ frinole offendūt pēteo: ⁊ sunt eis in
obediētes ⁊ infideles ī vita ipoꝝ. ⁊ post mor
tē nō subueniunt aīab' ipoꝝ. ⁊ tales pueros
punit q̄nq3 de' in corpe. in reb' ⁊ ī aīa. Quin

ti sunt q̄ murmurāt ꝯ deū ⁊ sctōs ꝓpt̃ aurā
vel ꝓpt̃ mortē filioꝝ vel ꝯsanguineoꝝ: in tri
bulationib': ī infirmitatib': ī paupertate: ī dif
fortuniis ⁊ maledicūt sibiipsis: ⁊ optāt sibiipsis
mortē. ⁊ tales possent sic dānari p̄ impatien-
tiā cū aīab' suis. Un̄ Luc. xxi. In patientia
vr̄a possidebitis aīas vr̄as. Sic p̄ oppositum
p̄nt perdere aīas suas. Nā tales deberēt at
tendere q̄ nullus poterit saluari sine tribl'a
tiōib'. Un̄ Act. xiiij. Per multas tribulatio
nes oportet nos intrare ī regnū dei. Hoc pz
in sanctis. Sil'r qd̄ gu' est q̄ frāgūt sine cau
sa ⁊ sciēter vota q̄ deo ⁊ sctis vouerūt in tri-
bulatiōib'. ⁊ tales totiēs peccant mortal'r. ⁊
spectāt ad auctem ep̄i. Ergo nō debes facili
ter vouere. q: sancti' est nō vouere: q̄ votū
ꝓmissum meli' pōt nō ꝑficere: xij.q.i. sum'. Et si
voues tūc sub ꝯditione debes vouere: si vno
die non feceris q̄ alio die possis adimplere
vel si incurreres infirmitatē: vel si esses pre-
gnās vel in puerperio. ⁊ sic de singulis. Nā p̄
pter vota incurrūt hoīes q̄nq3 multa ⁊ gra
uia pctā. verbi grā. si q̄s voueret quotidie in
fallibil'r p̄ annū orare vnū pr̄ nr̄: ⁊ sic sciens-
ter ⁊ sine cā omitteret: peccaret mortaliter: ⁊
eternal'r dānaret̃ si sic moreret̃. Hoc atten-
dere deberēt illi q̄ facil'r vouēt sctis q̄n̄ audi
unt p̄dicare de sctis illis: ⁊ post modicū tp̄s
attēdunt̃ soluere: ⁊ sic postmoduz oīno voti
illi' obliuiscunt̃ etiā ad longū tp̄s ⁊ nihil sol
uūt. ⁊ hoc ē valde dānabile. Sexti sunt luxu
riosi. Nā oīs act' luxurie q̄ scient̃ ⁊ volūtarie
cōmittit̃ extra mr̄imoniū est pctm̄ mortale.
Septimi sunt q̄ dāna inferūt ꝓximis ⁊ vsur
pāt sibi iniuste res alienas etiā p̄uas. vt sūt
illi q̄ inferūt dāna ꝓximis in ꝯuiuiis: in ra
pis: pomis: piris. ⁊ sic de singul'. ⁊ q̄ cū equo et
canib' ꝓxīs dāna inferūt. Sil'r serui ⁊ ācille
q̄ bona dn̄oꝝ suoꝝ furtiue subtrahūt. sic vi
nū: panes: carnes: ⁊ oua: ⁊ occulte comedūt:
⁊ alijs hoīb' tribuūt sine iussu dn̄oꝝ suorum
Sil'r lusores: vsurarij: ⁊ raptores: ⁊ etiā qui
rē raptā emūt vel comedūt. ⁊ etiā q̄ a iudeis
ꝓximas recipiūt ⁊ sibi reseruāt. isti oēs pec-
cant mortal'r ⁊ tenent̃ ad restitutionē. Un̄
dicit̃ in decre. Nō dimittit̃ pctm̄ nisi restitua
tur ablatū. regula iuris. Octaui sunt qui de
trahūt ⁊ infamiant ꝓximos: ⁊ q̄ fraudulent̃
loquūtur cū ꝓximis. ⁊ etiā qui ꝑturbāt ꝓxi-
mos verbis iracūdis: irrisorijs ⁊ vituperijs
Circa predicta est sciendū q̄ inter oīa pecca
ta vix remittuntur illa duo pctā. reꝝ subtra-
ctio: ⁊ ꝓxioꝝ infamatio. Un̄ fm̄ sctm̄ Tho

ii.q.iii.tenet̄ qs ad restitutionẽ fame sicut ad restitutionẽ cuiuslibz rei subtracte. Insuper q̄ audiũt libent̄ detractiões ⁊ cito credũt ꝯiter peccant. Uñ dr̄ in decre. Qui falsum de alio ꝓfert ⁊ q̄ crimĩa cito credit: vterqꝫ reꝰ ẽ xi.q.iii.nõ solũ. Noni sunt viri ⁊ ꝟgies ⁊ mulieres q̄ deũ offendũt supbiendo in vestibꝰ ⁊ chorizãdo. Nã qcũqꝫ mulier siue ꝟgo se ornat in crinibꝰ: ĩ facie: ĩ peplis: ĩ cingulis: in vestibꝰ. inspiciendo se in speculo: ⁊ hoc faciat ex supbia: alliciẽdo masculos ad malas ꝯcupiscẽtias: talis mulier vel ꝟgo peccat mortal'r. Sil'r masculꝰ q̄ ornat se tali intẽtiõe: vt. s. possit allicere ꝟgĩes siue mlieres ad malũ actũ etiã peccat mortal'r. Et etiã amplexãdo: osculãdo: iocãdo cũ mulieribꝰ vel ꝟginibꝰ: si hoc facit ex leuitate peccat venial'r. ꝫ si facit ex mala intẽtione: tũc peccat mortal'r. Sil'r culpabilis ẽ mulier vel ꝟgo q̄ scient̄ et volũtarie admittit tales iocos tali intẽtiõe. Uñ dr̄ in decre. De iudicat intẽtionẽ. de pe. di. i. Sil'r si masculꝰ emeret mulieri vl' ꝟgini nouũ annũ vel dedicationẽ. ⁊ ꝓpinaret sibi bursam: cultellũ: ⁊ sic de singulis. si hoc facit bona intẽtione nõ peccat. ꝫ si mala intẽtione. s. vt posset eam ꝓuocare ad malũ actũ peccat mortal'r. Sil'r si facit sibi crinale vel emit sibi choreaꝫ mala intẽtione. Nã qñcũqꝫ due ꝑsone stant in illicito amore hñtes maiorẽ amorẽ ad seinuicẽ q̄ ad deũ oĩpotentẽ: tales q̄diu sic stant nõ sunt in statu salutꝭ: ⁊ multipl'r peccãt mala cogitãdo: ⁊ etiã ĩ nocte somniãdo. bibẽdo loq̄ndo: ridẽdo. tãgẽdo: amplexãdo: iocãdo: munuscula vel lr̄as dirigẽdo: ⁊ sic de singul̄. Oĩa ista iã enũerata qñ fiũt mala intẽtione sunt mortalia. Uñ Amb. Intẽtio opi tuo nomẽ iponit. Sil'r supbi q̄ ĩ diebꝰ festiuis chorizãt ꝯuiꝰ peccãt q̄ si manibꝰ suis interim laborarẽt. Decimi sunt q̄ excedũt modũ ⁊ mẽsurã ĩ comedẽdo ⁊ bibẽdo sic q̄ inebriant̄. vel etiã nauseã vel vomitũ habe.it ꝓpt̄ superfluitatẽ cibi ⁊ pot'. tales ꝯuit̄ pecc.it. Uñ hm Henric. de vri. Quicũqꝫ inebriat̄ vel excedit mẽsurã ĩ comedẽdo: si hꝫ facit cũ ꝓposito peccatꝰ mortal'r. ⁊ si ĩ tali ebrietate occidit̄ vl' alias qcũqꝫ alia morte morit̄: etnal'r dãnabit̄: ⁊ ĩ ĩferno hẽbit illũ potũ ĩfernalẽ de q̄ dr̄ ĩ ps. x. Ignis sulphur spũs ꝓcellarũ ps calic eorũ. Undecimi sunt iracũdi ⁊ inuidiosi q̄ irascũtur cũ deliberatiõe ⁊ ꝯsensu rõnis: ⁊ cogitãt in aĩo suo quõ possint se vindicare. tales peccãt mortal'r: ⁊ erũt rei ĩ iudicio. Mat. v. Oĩs q̄ irascit̄ fratri suo reꝰ erit iudicio. Et si illaꝫ

irã oñdũt ꝟbis. s. maledicẽdo ꝓxio: tũc adhuc grauiꝰ peccãt. ⁊ si ꝓcedũt ad factũ ꝫ ꝓxi mo: sic ꝑcutere: vulnerare vel occidere: tũc adhuc grauiꝰ peccãt. Duodecimi sunt q̄ ĩ matrimonio male viuũt simul. s. qñ vir ꝑcutit ex ira ⁊ vindicta ⁊ sine cã vxorẽ suã: peccat mortalit̄. Sil'r vxor peccat mortal'r qñ est inobediens ⁊ maledicit marito ex corde suo. et qñ ꝓuocat maritũ ad irã ⁊ ad blasphemãdum deũ ⁊ maledicendũ. Ergo mulieres dñt esse mites exẽplo marie. et ĩ matrimonio sil' dñt viuere sicut ioseph ⁊ maria pacifice: tũc deus hitat cũ ipis ⁊ ꝓsperabunt. ꝫ qñ discordant sil' tũc dyabolꝰ morat̄ cũ ipis. Sil'r qñ ꝑmittunt filios ⁊ filias chorizare: iurare: blasphemare: maledicere: o.ĩna ꝓximis inferre: ludere: luxuriari: festa ⁊ ieiunia frãgere. ⁊ si non corrigũt: tũc pctã pueroꝝ ꝑentes lugebunt. Uñ ad Ro. i. Digni sunt morte nõ solũ q̄ faciũt: ꝫ etiã q̄ ꝯsentiũt facientibꝰ. Uñ etiã dr̄ in decre. Pari pena puniẽdi sunt faciẽtes ⁊ ꝯsentiẽtes. xvii. q. iii. c. oẽs. Quantũ ad terciã partẽ illiꝰ sermonis sciẽdũ q̄ oẽs xp̄iani debẽt hodie festũ scẽ marie magdalene solẽniter celebrare: ⁊ ipam tanq̄ singularẽ adiutricẽ in oĩbꝰ infirmitatibꝰ ⁊ necessitatibꝰ inuocare. Et p̄mo steriles. vñ legit̄ de ea q̄ ĩ vita sua cuidã p̄ncipi a deo heredẽ ĩpetrauit. Itẽ mulieres ꝑgnãtes. vñ legit̄ q̄ nauis q̄dã viris ⁊ feminis onusta naufragiũ ꝑtulit. vna aũt femina cũ eẽt ꝑgnãs et se ĩ mari ꝑiclitari ꝯspiceret: mari.ã magdalenã inq̄ntũ potuit inuocauit. vouẽs q̄ si meritis suis ab ipo naufragio euaderet ⁊ filiũ pareret: ipm eiꝰ monasterio donaret. statimqꝫ femina q̄daꝫ spẽcie ⁊ hitu venerãda ei appuit q̄ eã p mentũ arripiẽs alijs ꝑiclitantibꝰ ad litꝰ incolumẽ ꝑduxit. Ipa aũt postmodũ filiũ peperit ⁊ votũ suũ fidelit̄ impleuit. Itẽ q̄ dolẽt oculos aut ceci sunt. Unde legit̄ q̄ q̄dã oculoꝝ lumine priuatus: cũ ad monasteriũ sancte marie magdalene veniret: ⁊ suus ductor ei diceret se ecc'iam iã videre: ille voce magna clamauit. O sancta magdalena: nũquid aliqñ merear videre ecc'iam tuã. statimqꝫ oculi eius sunt apti. Itẽ captiui. Uñ quidã dñ ob pecunie exactionẽ in cõpedibꝰ teneret̄: mariã magdalenã sepe in suũ adiutoriũ inuocabat. ⁊ ecce q̄dã nocte mulier quedã speciosa sibi apparuit: que vincula frangẽs ⁊ ostiũ reserãs sibi vt fugeret imperauit. Qui se solutũ videns protinus inde fugit. Item magnis peccatoribus potest subuenire ⁊ veniam impe

trare. Unde legitur cũ quidam peccata sua scripsisset in quadã cedula ꝛ eã sub pallio altaris be ẽ marie magdalene posuit: rogãs eã vt sibi indulgentiã impetraret. q̃ postmoduꝫ cedulã accipiẽs ptã sua de ipa cedula omia deleta inuenit. Iteꝫ põt impetrare ne aliquis moriatur sine cõfessione ꝛ sacra eucharistia. Unde legitur ꝙ quidã miles singlis annis ad corpus beate marie magdalene cõsueuerat venire. q̃ postmodũ in plio est occisus. et dũ in feretro portaret ꝛ a parentib' ꝛ cognatis plangeret: btẽ marie magdalene pijs q̃relis opponebant cur deuotũ militẽ suũ mori sine confessione et penitentia permisisset. Tunc subito qui defunctus fuerat stupentibus cunctis surrexit: ꝛ sacerdotem ad se vocari fecit. Cũqꝫ deuote confessus fuisset ꝛ corpus christi recepisset: protin' in pace requieuit

De sancto Jacobo aplo. Sermo. xxviij.

Dic vt sedeãt hi duo filij mei vn' ad dexterã tuã: ꝛ alius ad sinistraꝫ in regno tuo. Ita scribit Math. xx. Marc. x. ꝛ in instant festiuitatis euãgelio. Notandũ ꝙ mater sctĩ iacobi ꝛ iobis petiuit a xp̃o vt honorẽ illũ faceret filijs suis vt i regno suo honoraret eos. sic ꝙ vn' eoꝝ sederet in regno suo ad dexteram: ꝛ ali' ad sinistrã tanꝙ frẽs sui: ꝛ alios excellerent. Unũ in p̃nti s̃mone ad honorẽ sctĩ iacobi tria sunt dicẽda. Primo euãgeliũ s̃m textuꝫ ꝛ aliq̃ priuilegia sancti iacobi. Secũdo aliq̃ p informatione nr̃a. Tertio aliq̃ miracula. Quãtũ ad primã partẽ illius sermonis sciẽdũ ꝙ sanctus iacobus cuius festũ hodie celebrat hꝫ septẽ p̃uilegia. Primũ ꝙ fuit nepos ṽginis ꝛ ꝯsanguineꝰ xp̃i. q2 mr̃ ipius fuit soror marie. ꝛ ideo quadã p̃rogatiua diligit a btã virgine ꝛ a xp̃o tãꝙ ꝯsanguineꝰ ꝛ ꝓpinquus. Secũdũ p̃uilegiũ: q2 dicit iacobꝰ maior sicut alter minor. ꝛ hoc primo rõne vocationis. q2 primo vocat' est a xp̃o. Secũdo ratione familiaritatis. q2 maiorẽ familiaritatẽ videt xp̃us habuisse cũ isto ꝙ cũ alio. q2 ipꝫ ad secreta sua admittebat: sicut fuit ad puelle resuscitationẽ ꝛ ad gloriosam transfigurationẽ. Tertio rõne passiõis. q2 p̃mꝰ int ceteros aplos passus ẽ. Sic ḡ dr̃ maior alio ex eo ꝙ primo vocatꝰ est ad aplatus grãm: ita potest dici maior ex eo ꝙ p̃mo fuit vocatus ad eternitatis glãm. Tertiũ priuilegiũ: quia p̃matũ tenet inter oẽs aplos. q2 p̃mus fuit qui pro xp̃o passus est; ꝛ ei gloriam sue visionis ostendit in regno celesti pre oĩbus apostolis. Et calixtus papa dicit. Ip̃e martyrium sustinuit in die qua xp̃s anũciatus est ꝛ passus. Unũ canitur de eo. O iacobe qui inter aplos p̃matũ tenes: p̃mꝰ eoꝝ martyrio laureatus. Quartũ priuilegiũ: q2 p̃ ceteris sctĩs visitatur sepulchrũ eius ab oĩbus: ꝛ eps̃ dispensare põt in votis: exceptis tribus. s. Petri ꝛ Pauli: terre sancte: ꝛ ad limia sctĩ iacobi. illa tria vota sunt casus papales. Et merito eius sepulchrũ visitatur. q2 ip̃e iuuat homines in vita ꝛ in morte: ꝛ post mortẽ. Etiã ꝓpt eiꝰ miraculosam trãslationẽ. Ostẽdit eĩ sctũs iacobꝰ i sua trãslatiõe p̃mũ miraculũ in aqua. q2 discipuli eiꝰ cũ sacro corpe ipsius mari se exponẽtes sine remigio incolumes ꝑuenerũt ad terrã ꝛ mare tranquillũ h̃uerũt Itẽ in terra ꝛ in lapide. q2 cũ corpꝰ in terraꝫ deposuissent super quendã lapidẽ: mox lapis corpi cessit: ꝛ in sepulchruꝫ se mirabiliter coaptauit. Itẽ in igne. q2 cũ monteꝫ ascẽdissent draconẽ ignẽ spirãtẽ ṽtute sctẽ crucis p mediũ secauerũt. Itẽ i thauris indomitĩs. q2 facto signo crucis sup thauros vt agni ꝑtinꝰ mãsueuerũt: ꝛ eos iugẽtes corpꝰ sctĩ iacobi cũ lapide sup quẽ positũ fuerat, in curru posuerunt Boues aũt sine regimĩe alicuiꝰ corpꝰ i palaciũ regine lupe detulerũt. Qd̃ illa vidẽs ꝛ stupẽs credidit ꝛ xp̃iana effecta: oĩa q̃ discipuli sctĩ iacobi petierũt tribuit: ꝛ palaciũ i ecclãꝫ sctĩ iacobi dedicãs magnifice eã dotauit: ꝛ i bõnis opibꝰ vitã finiuit. Et etiã d̃ hac trãslatione legit in cronica Hermãni ꝙ anno dñi xlviij. dũ corpꝰ btĩ iacobi ducerẽt idomitĩ boues: die clara stella appuit in cãpo i aspectu oĩm hoĩm. Unde ciuitas illa vbi requiescit corpꝰ eiꝰ ꝯpostella vocat. Quintũ p̃uil. q2 vnũ articulũ de. xij. articulis fidei cõposuit dicẽs. Qui ꝯceptꝰ ẽ de spũ sctõ: natꝰ ex maria ṽgĩe. Unũ sciendũ ꝙ nõ solũ est necessariũ xp̃iano credere filiũ dei: s etiã necessariũ est credere eiꝰ incarnationẽ p quã nobis visibilis appuit Baruch. iij. Post hec in terris visus ẽ: ꝛ cuꝫ hoĩbꝰ ꝯuersatꝰ ẽ. Quõ aũt xp̃i incarnatio facta sit hoc q̃re in festo annũciationis ser: xiij. pte p̃ma post mediũ. Sextũ priuilegiũ ꝙ in qualibet missa quotidie nominat. Septimũ ꝙ hodie festũ ipsius solẽniter celebratur ab omnibus xp̃ifidelibus. Quantum ad secundam partem sciendũ ꝙ sicut iam instat tps messis vbi decime sunt soluende: in quibus plures grauiter peccant ꝛ deũ offendunt: ergo p informatiõe simplicium tria aliq̃ sunt hic

dicēda de decimis. Circa qđ sciēdū fm Ale
xandrū de āglia p̄mitie inceperūt tpe Abel.
oblationes tpe Noe. decime tpe Abrahe. q:
ex instinctu dei Abrahā dedit decimas Mel
chisedech sacerdoti dei summi. vt hr̄ Gene.
xiiij. Ex quo pz q ex antiquo date sunt decie
Nā ab abrahā vsqz ad xpm elapsi sunt duo
milia annoꝝ z. xv. anni. z tā a tpe xpi sunt
trāsacti mille q̄drīgenti. xlv. anni. Ergo illi
grossi hoies noverꝫ loquunt q̄ dicūt q sacer
dotes excogitauerūt z instituerūt decimas.
qr de⁹ in veteri lege instituit z p̄cepit dare de
cimas. Malach. iij. Inferte oēm decimatio
nē in horreū meū vt sit cib⁹ in domo mea. Et
etiā in nouo testamēto fm sctm̄ Tho. ij. ij. q.
lxxxvij. p̄ceptū de solutiōe decimaꝝ p̄dicatuꝝ
est a xpo. Vñ de hoc hr̄ Math. xxij. Reddi
te q̄ sunt cesaris cesari: z q̄ sunt dei deo. Ma
th. x. Dign⁹ est opari⁹ mercede sua. Nā natu
ralis dictat rōne necessaria mistrem⁹ illis q̄
nob spūalia mistrant. Vñ aplus. i. Coꝝ. ix.
Si nos vobis spūalia seminam⁹ nō magnū
est si nos vr̄a carnalia metam⁹. Itē sciendū
fm sctm̄ Tho. de aquo: q generalr de oī lu
cro licito debēt dari decime etiā si diuersa se
mina spargant in eodē anno: tūc de oib⁹ fru
ctibus dāda est. extra co. ex pte canonicoꝝ.
Vñ in exemplū hui⁹ Jacob pater duodecim
tribuū filioꝝ isrl' dixit ad eū: vt hr̄ Ge. xxviij
Cūctoꝝ q̄ dederis mihi decimas offerā tibi.
Sz oia q̄ hō hz in hoc mūdo: hz a solo deo.
Vñ aplus. i. Coꝝ. iiij. Quid habes qđ non
accepisti. Dictat eñ ius naturale q de⁹ debe
at de substantia sua p̄pria honorari. fm illđ
Prouer. iij. Honora deū de tua subā. Et deci
me nō debēt dari de deteriorib⁹. Vñ dr̄ in de
cre. Indignū est dari deo qđ dedignat homo
di. xlix. c. vlti. Sciendū q dantes decimas fi
deliter remunerant. Primo i remuneratōe
tpali que est abūdantia reruꝫ. Unde Aug.
Antiqui patres copijs oib⁹ abūdabāt: quia
deo decimas dabāt. Secūdo remuneratione
corpali q̄ est sanitas corpis. Vñ Augu. Si
decimā dederis: nō solū abūdantiā fructuum
accipies: s; etiā sanitatē corpis consequeris.
Tertio remuneratione spūali q̄ est remissio
petōꝝ: etiā remuneratiōe celesti q̄ ē adeptio
eternoꝝ p̄mioꝝ. Vñ Aug. Qui vult sibi ce
leste p̄miū compare aut petōꝝ veni. i. p̄mere
ri: decimā reddat. Vñ dr̄ in decre. Da deci
mas vt celestia z eterna possis p̄mereri. xvi.
q. i. decime. Sz p oppositū q̄ decimas infide
liter soluūt tria mala incurrūt. Primū est pe
nuria reꝝ. Vñ Malach. iij. Quia nō red
didistis mihi decimas: ideirco fame z penu
ria maledicti estis. De⁹ p̄mittit ex sua iusti
cia infortunia talib⁹. s. q equi z vacce z peco
ra moriunt: z tempestates i segetes ipoꝝ ve
niunt. z insup q̄nqz dom⁹ z horreū coburun
tur: z sic q̄nqz depauperant. Vñ Aug. Hec
est eñ certissima vicissitudo: vt si deo decimā
nō dederis: vt ad decimā reuoceris. s. amit
tendo nouem partes rerum. Insup mali se
pe homines. scz fures z raptores hoc recipiūt
quod sic de eo subtraxerūt. Unde dicitur in
decre. Hoc tollit ipe fiscus quod non accipit
ipe xpo. xvi. q. vij. Maiores. Secundū. quia
tales grauiter peccant nec sunt absoluēdi i
cōfessione a peccatis. nec cōicandi sacramen
to eucharistie: nisi velint recōpensare z satis
facere. Tertiū malū: q̄a incurrūt eternū sup
pliciū. pbat: qr peccant mortaliter. qr faciūt
cōtra p̄ceptū dei. Malach. iij. Inferte omnē
decimationē in horreū meū. Et insup cōmit
tunt furtū: infideliter decimas persoluendo.
Unde Aug. Decime ex debito requirūtur.
z q̄ eas dare nolunt. aliena inuadūt. z quod
peius est sacrilegiū cōmittūt subtrahendo ec
clesiarū decimas sibi de iure debitas. Unde
Hiero. z allegatur i decre. xij. q. ij. Amico re
cipere aliquid furtū est: ecclesiaꝝ defraudare
sacrilegium est. Item si placet tibi alia mate
ria tunc pro secūda parte illius sermonis di
cendū est q̄d parentes tenent filijs suis. hoc
q̄re ante ser. ix. pte. ij. Quantū ad tertiā par
tē illius sermonis sciendū q oēs hoies dūt
hodie festū sancti iacobi solemnit celebrare z
deuote: z ipm tanq̄ singularē adiutorē inuo
care i oib⁹ necessitatib⁹ z infirmitatib⁹. z tā
in vita q̄ in morte debent singulariter refu
giū habere ad ipm. Et primo parentes cuꝫ
nō habēt heredē. z q̄ q̄nqz tribulant pp̄ter
pueros. Vñ āno dñi. Mcviij. vir quidā ab
vxore sterili nō habens filiū: sanctū iacobuꝫ
pp̄ter hoc adijt: z rediēs filiū habuit: cui ia
cobi nomē imponēs. Cū esset annoꝝ. xv. secū
pater z mater adire sanctū iacobū z eū sibi
offerre pposuerūt: sed in medio itinere puer
egrotās expirauit. de cui⁹ morte parentes val
de dolētes quasi amētes totū nem⁹ clamori
bus repleuerunt. Interim dum pueꝝ ad tu
mulū deferrēt: quasi de somno excitatus re
uixit. z qualiter eum sanctus iacobus in sinu
suo retinuit z iussit eū vt cū parentibus iter
inceptū pageret: cunctis astantibus enarra
uit. Item peregrinus cum filio ad sanctū ia

lobū abierunt: et filius innocens suspēsus est quem sanctus iacobus in patibulo .xxxvi. diebus sustentauit et celesti dulcedine refocillauit. Item paralitici. Unū cū sanctus iacobus duceretur ad locū decollationis in via vidit quēdam paraliticū iacentē et clamantē. Sancte iacobe apostole iesu xpi libera me a doloribus quibus oīa mēbra mea cruciant. Ait ad eū iacobus. In noīe dñi nrī iesu xpi crucifixi pro cuius fide ducor ad decollandū exurge sanus et benedic creatorē tuū. et protinus exurrexit et cepit gaudēs currere et benedicere nomen dñi nostri iesu xpi. Item in extremis inuocādus ē sanctus iacobus. Unū qdā infirmatus occubuit et per triduū mutus fuit. et cū amoneret verbis et signis vt ɔfiteret et disponeret de rebus suis audiebat eos loquētes: sed nō poterat respōdere eis. Et cū homines mortē eius expectarent quarta die respirans: grās deo et btō iacobo aplō retulit et dicebat qz demones ad eū venerant ita eū opprimētes qz nec loqui nec respirare posset: sed nunc beatus iacobus veniens demones a me repulit: et loqlam mihi restituit qui pdixit se moriturū cito: et nominauit quendam diuitē dampnandū et cito moriendū mala morte: nisi se emēdaret: qđ ita euenit. Ipse autē cōfessione facta et ordinatis rebus suis in pace postmodū in breui qeuit. et ille diues de quo dixerat nō se corrigēs: sed puipendens: in quodā exercitu lancea cōfixus subitanea morte expirauit. Itē quidā iuuenis in vigilia beati iacobi in segetes tutoris sui ignē apposuit eo qz hereditatē suā sibi vsurpare volebat. Tentus igitur et ɔfessus ad caudā equi trahendus: et incendio adiudicatus est. Qui petrū cōfitens et sctō iacobo se deuouēs: cū sup terrā petrosam i sola camisia diutius tractus fuisset: nec i corpe nec i camisia sensit aliquā lesionē. tandē ad palū ligatus ē: ligna vndiqz ɔgerūt igne supposito ligna et vicula cōburunt: sed ipse sp btm̄ iacobū inuocauit: nec i corpe nec i camisia aliquā lesionē sensit. Quē cū i ignē iterū vellent iactare eripit: et deus in aplō suo mirifice collaudat. Itē mercatores q vadūt p terras. Unū legit qz qdā ab hostibus et raptoribus psecutus btm̄ iacobū deuote inuocauit. Tūc aplus int eū et hostes q eū acrius insequēdo cape intendebāt apparuit: et hostibus eius scē leuctis insequētibus clipei sui ptectōe liberauit. Itē captiuis pōt subuenire. Unū qdā captus et in ɔfundū turris ab inimicis iniectus et captiuus deuote inuocauit sanctū iacobū cui apparuit: et eū ad summitatē turris eleuauit: et a sublimitate turris q̄ sublimitas .xliiij. cubitorū erat vsqz ad terrā vnū saltū faciēs icolumis peruenit. Itē legit qz .xx. xpiani a sarracenis sunt capti: q deuote inuocauerūt sanctum iacobū: et ipse apparuit eis dicēs. Ecce assum quem vocastis: et soluit vincula eorū: et eos libere abire fecit. Itē succurrit in piculo maris. Unū quidā pegrinus ab hierosolymis rediēs sup orā nauis sedēs cecidit. cui btm̄ iacobū alta vocibus iplorāti qdā socius ipsius clipeum suū i mare ɔiecit. dicēs. Gloriosissimus iacobus cuius auxiliū inuocas auxiliet tibi. Ille ille clipeo accepto btō iacobo ducēte tribus diebus et noctibus natās vestigia nauis secutus ad optatū portū post alios incolumis venit: et quēadmodū btūs iacobus ab hora qua eū inuocauit p capitis verticē iugiter manu tenēs porrexerat: cūctis enarrauit. Itē legit qz due naues .s. sarracenorū et xpianorū i mari se fortiter debellauerūt: et xpiani deuote inuocauerūt sanctum iacobū. statimqz dei virtute et orōne scti iacobi sarracenorū nauis valida tempestate piclitari cepit et submersa ē cum paganis et xpianorū pupis btō iacobo ducēte ad optatū locū cū salute puenit. Item pauperes q nō hñt panē comedere sctm̄ iacobū debēt inuocare. Unū vir quidā a sancto iacobo rediēs egere cepit: et nō hñs vnde emeret sibi panē quadam die vsqz ad nonā ieiunās et mendicare erubescēs: tristis et angustiatus valde fuit. vnū sctm̄ iacobū implorās sub quadā arbore solus qeuit. ibiqz paululū dormiens sommiabat qz sanctus iacobus eū pasceret. Euigilās autem statim panem subcinericiū ad caput suū repperit: de quo qndecim diebus bis in die sufficienter edebat: et altera die semp eundē panē integrū in sacculo inueniebat.

De sancto petro ad vincula. Ser. xxix.

Irrupisti domine vincula mea tibi sacrificabo hostiā laudis. ps. cxv. Beata mr ecclīa recēset hodie opus mire grē et potentie qđ deus fecit in liberatione btī petri de carcere. Unū in pñti sermone tria sunt dicēda. Primo qre hoc festum petri ad vincula institutū sit. Secundo aliq p informatione nrā. Tertio exemplū. Quantū ad pmā partē sciendū qz hoc festū solēnizat scā mr ecclīa et institutum est pluribus de causis. Primo ppt liberationem btī petri miraculose a vinculis. Unū legit qz herodes postqz decollauit sanctū iacobū videns quia hoc iudeis placeret: cepit et appre

hendere petrū. ꝛ posuit eū in carcerē vt post
pascha occideret. Cū aūt in crastinū eū ꝓdu
cturus esset herodes. in ipa nocte erat petrꝰ
dormiens inter duos milites vinctꝰ duabus
cathenis: ꝛ custodes custodiebāt portas car
ceris. Et ecce angelꝰ dñi astitit ꝛ lumē reful-
sit in carcere: percussoq; latere petri excitauit
eū dicēs. Surge velociṫ. Et ceciderūt cathe-
ne de manibꝰ suis. ꝛ eduxit eū foras de carce
re. Secūda causa ē. qꝛ alexāder papa q̄ sextꝰ
post btm̄ petrū rexit ecclīam: q̄ multos ad fi
dem xp̄i ꝯuertit. Et quirinus tribunꝰ hoc vi
dens ipm̄ incarcerauit. Et cū Hermes pfe
ctus quē alexander cōuertit quirino narra-
ret quō filiū suū mortuū suscitasset: dixit ale
xandro quirinꝰ. Habeo filiā gutturosam no
mine Balbinā. ꝓmitto tibi me tuā accipere
fidē si filie mee precis ipetrare sanitatē. Cui
alexāder. Vade ꝛ duc ipā ad me huc. Per-
gens ḡ filiā adduxit. Tūc ipa cepit vincula
alexandri osculari. Cui alexāder ait. Noli me
as cathenas osculari: sed cathenas sc̄i petri
requiras: q̄s cū deuote oscularis: recipies sani
tatē. Illa autē vt osculata ē vincula sc̄i petri
integre sanata ē. Tunc quirinꝰ baptisma cū
oī familia sua recipiēs: alexādrū de carcere
traxit. Tunc alexāder hoc festū celebrandū
instituit. ꝛ in honore sc̄i petri ecclīam fabri-
cauit: ibi vincula reposuit ꝛ ad vīcula noia-
uit. Tertia cā institutōis huiꝰ festi ē. qꝛ rome
erat quidā imꝑator Octauianꝰ noīe q̄ fortu
natissimꝰ in bello fuit. ꝛ oīa ꝓspere i regno
suo eueniebant. Et cum mortuꝰ esset: romani
adorabant eū ꝓ deo: ꝛ diē in quo mortuꝰ fue
rat celebrabāt. Tādē multo tp̄e post eudoxia
filia cuiusdā imꝑatoris ex voto ꝑrexit hirlin
vir q̄dam iudeꝰ ꝓ magno munere obtulit ei
duas cathenas q̄bꝰ beatꝰ petrꝰ apl̄s vinctus
fuerat. Cū ḡ romā redisset ꝛ videret roma-
nos festiuare in kl̄. augusti ad honorē augu
sti doluit ꝙ ipi dānato honores exhiberent
huiusmodi dānato: cogitans ꝙ eos a tali cō-
suetudine de facili reuocare nō posset: collocu
ta ē pelagio pape. q̄ ꝑplm̄ blādis induxerat
ꝟbis vt obliuioni traderēt memoriā illiꝰ er-
roris ꝛ celebrius fieret memoria sc̄i petri apl̄i.
Qō dū cūctis placuisset illas cathenas q̄s de
hirlin tulerat ꝑplo ostēdit. Papa xō ꝛ illā ca
thenā ꝓtulit q̄ sub nerone idē apl̄s vinctꝰ fu
it. hac ḡ illis associata ita miraculose vna ca
thena facta ē ac si sp̄ vna fuisset. vñ papa ꝛ re
gina ꝓtinꝰ statuerūt vt qō hoīm idolcreta re-
ligio faciebat gētili dānato mutata i meliꝰ fa

ceret aplōꝝ ꝓncipi petro. Iḡ a xō o vīcula pa-
pa i ecclīaz bti petri posuit: ꝛ diē istū celebra
re instituit. Quarta cā ꝙ deꝰ btm̄ petrū mira
culose a vinculis absoluit: ꝛ eidē ꝑtātē ligādi
ꝛ soluēdi tradidit. Nos aūt vinculis pctōꝝ te
nemur ligati ꝛ absolui idigemꝰ. iō ipz i solē-
nitate q̄ dr̄ ad vīcula honoremꝰ. vt a vinculis
pctī ꝛ nos absoluat. Quātū ad secūdā pre-
ill̄ ꝟmōis sciēdū ꝙ ꝑtās ligandi ꝛ soluēdi q̄
data ē btō petro ꝛ oībꝰ ep̄is ꝛ sacerdotibus
vno mō itelligiṫ de absolutōe pctōꝝ. alio mō
de excōicatōe. Vñ ꝓ iformatōe simpliciū sciē-
dū ꝙ duplex est excōicatio. s. maior ꝛ minor.
Minor sepat a sacris. qꝛ nullū sacrm̄ recipiē
dū ē in minore excōicatōe ꝛ nec osculū pac̄. Et
illā minorē excōicatiōez q̄s icurrit q̄n scienter ꝯ
ꝓhibitōez cōicat cū excōicato. loq̄ndo: come
dēdo: ꝛ vēdēdo. ꝛ sic de singul̄. Sz diceres si cū
excōicatꝰ salutat aliquē ꝟbo vtrū debeat eū
resalutare. Rn̄deṫ ꝙ nō dz eū resalutare. sz
pōt dicere deꝰ te emēdet: ꝛ hmōi. ꝛ etiā pōt ei
loq̄ p̄l'a ꝟba: amonēdo vt redeat ad gremiū
scē mr̄is ecclie ꝛ petat absolutionē a papa vl̄
ep̄o q̄ pōt eū absoluere. Alia ē maior excōica
tio q̄ sepat ab igressu ecclīe ꝛ cōione fideliū.
ꝛ taliṫ excōicatꝰ ē velut mēbrū abscisum a cor
pore qō ampliꝰ nulliꝰ ē valoris. q̄d eīn valz ma
nus abscisa a corpe: vl̄ pes. vl̄ auris ꝛc̄. Sic
ille excōicatꝰ corā deo ꝛ lctis eiꝰ nulliꝰ ē valo-
ris. Itē est sic palmes abscisus a vite. i. a xp̄o
vñ Ioh. xv. Ego sū vitis vera ꝛ vos palmi
tes. Et sic palmes abscisꝰ ad aliud nō valet:
nisi vt i ignē ꝓiciaṫ ꝛ ꝯburaṫ: ꝛ ex alijs ramis
ꝛ lignis multa vtilia pñt fieri: sz nō sic ex pal
mite absciso. vñ Ezech. xv. Fili hoīs q̄d fiet
de ligno vitis ex oībꝰ lignis nemoꝝ q̄ sūt inṫ
ligna siluaꝝ: nūq̄d tollet de ea lignū vt fiat
opꝰ: aut fabricabiṫ de ea paxillꝰ vt depēde-
at i eo q̄dcūq; vas. ecce ligni datū ē in escam
vñ Aug. Ois xp̄ianꝰ q̄ a sacerdote excōicaṫ
sathane tradiṫ. Vñ legiṫ de sctō Ludouico
rege frācie q̄ dixit ꝙ nollet totū mūdū recipe
re ꝙ scienṫ ꝑ vnā noctē ꝛ ꝑ vnū diē i excōica
tione maiori ꝑmaneret. Hoc illi tot grossi ho
mines nō curāt q̄ q̄nq; ꝑ q̄ttuor hebdoma-
das vel q̄nq; vl̄ dimidiū anni vl̄ vltra i ex
cōicatiōe maiori ꝑsistūt. Itē ḡ diu sic ꝑtinaci
ter stāt tūc sūt ꝓuati oībꝰ missis: orōnibꝰ: ieiu
nijs: elemosynis: indulgētijs totiꝰ ecclie: ꝛ nō
sūt digni intrare ecclīas nisi dūtaxat ad ꝟmo
nē audiēdū. Et si excōicatꝰ vellet interesse diui
nis: tūc alij xp̄iani dñt ecclīaz exire: nec secū
diuina audire: nec secū comedere: nec secū bi-

bere nec loq̄. Et si.xxx.viri aut mulieres eēnt inuitati ad ꝯuiuiū: ⁊ si vnꝰ publice excōicatꝰ eēt ibi: tūc oēs ibi bibētes ⁊ comedētes incur rūt excōicatōnē mīorē. Silr si.xx.viri aut plu res sederēt i vna zecha: ⁊ si vnꝰ excōicatꝰ pti cipet i bibēdo ⁊ sedēdo cū ipis: oēs incurrūt mīorē excōicationē. Et de illa materia pleniꝰ hr̄ in discipulo de tpe.ser.lxix. Quātū ad terti um ptē nota exēplū. Erat mulier q̄dā q̄ mul tū dilexit btm̄ petrū aplm̄ ⁊ tn̄ satis nudā vi tam duxit. post obitū eius vna deuota psona orāt p ea. Cui deuote psone apparuit beatꝰ petrꝰ dicēs eā eē i maximo calore ignis ppē cō plācētiā ⁊ varietatē vestiū. Secūdo i siti ⁊ fa me ppē delitias corpis ⁊ ciboꝶ. Tertio i ma ximo frigore. q2 pueros ⁊ familiā suā nō bn̄ rexit ⁊ dixit. Ego ppē huiuz qd̄ mihi q̄tidie exhibuit ipetraui sibi a dn̄o nr̄o iesu xp̄o ve rā ꝯtritionē ⁊ ꝯfessionē i extremis. ⁊ ego im petrabo ei adhuc i breui liberationē a penis purgatorij. vn̄ Job. v. Ad aliquē sanctoꝶ cō uertere. Itē ꝑuilegia scti petri ⁊ plꝰa alia mi racula reperies supra in festo petri ⁊ pauli. Sermone.xxiiij.

De btō dn̄ico de ordine p̄dicatoꝶ.ser.xxx.

Ui custos ē dn̄i sui

c glorificabit. vt habetur puer. xxvij.c. Ex quo thema ppositum cū noīe scti dn̄ici ꝯuenit. igit assūpsi illud. Di citur eñ dn̄icꝰ q̄si dn̄i custos: vel q̄si custoditꝰ a dn̄o. q2 dn̄s eum custodiuit i triplici statu. Primo. s. in statu seculari dedit ei bn̄ icipere. Secundo i statu regulari dedit ei bn̄ pficere Tertio i statu ordinis fratrū p̄dicatoꝶ quē fundauit ⁊ ad pfectionē induxit perseuerare Sz ex quo dn̄i custos fuit: ⁊ dn̄s eū custodi uit: ideo merito glorificabit. Vn̄ in p̄nti sermōe ad honorē scti dn̄ici tria sūt dicēda. Pmo pri uilegia scti dn̄ici. Secūdo aliq̄ p informatōe nr̄a. Tertio aliq̄ miracula. Quantū ad pmū sciendū q btūs dn̄icꝰ hz septē ꝑuilegia. Pri mū ꝑuilegiū q2 anteq̄ natꝰ esset pmonstratꝰ est. vn̄ matr ipiꝰ ante ipiꝰ ortū vidit i somnis se catulū gestātē in vtero ardentē i ore facu lam gerentē: q̄ egressus ex vtero totā mundi fabricā incēdebat. Itē cuidā matrone q̄ ipm de sacro fonte baptismat leuauerat videbat q puer dn̄icꝰ stellā pfulgentē haberet i fron te que totū orbē illustrabat. p que figuraba tur q erat futurꝰ p̄dicator q̄ deberet illumi nare p se ⁊ per suos fratres totū mūdum p v̄bū dei: ⁊ frigido2 pctōres accēdere i amo rem dei ⁊ pximi. Secundū ꝑuilegiū q2 in iu

uentute incepit deo seruire. ⁊ i hoc assimilat sancto nicolao. Unde legit de eo q existēs adhuc puer ⁊ sub nutricis custodia cōstitutꝰ dep̄hensus est sepe lectum dimittere ⁊ sup nudam terram dormire. Item tandē missus ad studiū amator sapie vinū p decēniuz non gustauit. Item totā quadragesimā ieiunauit in pane ⁊ aq̄. ⁊ silr sup nudaz terrā quiesce bat. Et sic heretici quibꝰ p̄dicauit viso eius bono exēplo ad veram fidē sunt cōuersi. Itē legitur q noctibꝰ singulis tres de vna cathe na ferrea recipiebat disciplinas: vnaz pro se aliā p peccatoribꝰ qui viuunt in mūdo: vt de us couerteret eos ad penitentiā. tertiam pro aīabus in purgatorio existentibꝰ. Vn̄ etiam nec carnes legitur comedisse sicut ⁊ sui suc cessores fratres sui ordinis. Tertiū ꝑuilegiū q2 nunq̄ peccauit mortaliter: s innocentiam suā vsq3 ad finē vite illabatā huauit. Quar tū ꝑuilegiū: q2 v̄go pmāsit ⁊ eius virginitas virginitati Marie similis fuisse videtur. ha buit eñ virginitatē integrā: quia fuit virgo carne ⁊ mente. Sic ⁊ beatꝰ dn̄icꝰ habuit in tegritatē carnis ⁊ puritatē mentꝭ. Secunda beata virgo habuit virginitatē dedicatā. q2 ipa pmo v̄ginitatē deo vouit. Vnd̄ dr̄. in de cre. Maria mente vouit virginitatez perpe tuam. nisi deus ei aliter reuelaret. xxvij. q. ij. c. i. Sic beatꝰ dn̄icꝰ v̄ginitatē suā deo vouit q̄n ordinē intrauit ⁊ ꝯtinentiā pmisit. Ter tio beata virgo habuit virginitatē transfusi uam. q2 licet pulcherrima fuit: tn̄ a nullo po tuit ꝯcupisci ex eo q eiꝰ puritas i alios trās fundebat: ⁊ oēs motꝰ illicitos extinguebat. et q̄tum ad hoc virginitas beati dn̄ici aliquo modo sibi similis fuit in hoc. s. q cum q̄dam scholaris carnis lubricū patiens manuz eiꝰ missaz celebrantis osculatus fuisset tn̄ ex eiꝰ manu virginea ꝑdire sensit odorē: qui odor medullitus cor eius penetrauit: ⁊ oēm estuz libidinis in eo penitꝰ extinxit. Quintum pri uilegium q2 fuit similis aplis. q2 vitā aplicā duxit in paupertate in predicatōe. ⁊ ideo apli sibi signa amicitie oñderūt. Vn̄ legit d̄ eo q dum rome in ecclesia oraret p dilatiōe sui or dinis: gloriosos p̄ncipes petrū ⁊ paulum ad se venire aspexit. quoꝶ primꝰ. s. petrus bacu lum: paulus librū sibi tradiderunt: dicentes. Uade ⁊ p̄dica: quoniaz ad h ministeriuz tu ⁊ fratres tui a deo estis electi. Sextū priuile gium. quia est primus fundator ordinis pre dicatoꝶ: q̄ ordo non fuit casu nec fortuitu in uentꝰ vl̄ hūana puidētia istitutꝰ: s potiꝰ a deo predestinatꝰ. a inire dei impetratus. a beato

dñico institutꝰ: ⁊ a vicario iesu xpi cõfirmatꝰ
Primo nãqꝫ fuit a deo ꝑdestinatꝰ. Iste enĩꝫ
ordo est ille seruus quẽ deꝰ misit. de quo dicit
Luce. xiiij. Misit seruũ suũ hora cene dicere
inuitatis vt venirẽt. Sup quẽ locũ dicit bea-
tus Gre. Hora cene. i. in fine seculi. Vñ apo
stolꝰ. i. Cor. x. Nos sumꝰ in quos fines seculoꝝ
deuenerũt. In hoc fine mittit seruus. i. ordo
ꝑdicatoꝝ ad inuitatos vt ꝑparẽt se ad cenã
vite eterne. Itẽ ordo iste fuit a matre dei im-
petratus. Vñ legit ꝙ scũs dñicꝰ vidit xpm
in aere tres lanceas in manu tenẽtes: ⁊ con
tra inimicos iacere volẽtes. Ad quẽ accessit.
beata virgo ⁊ pedes eiꝰ amplectẽs: rogauit
vt parceret eis quos redemerat: ⁊ iusticiam
miã temperaret: ⁊ ait. Habeo inqt seruũ fi
delẽ quẽ mittes in mũdũ vt verba tua annũ
ciet eis: ⁊ ꝯuertent ad te deũ oĩm saluatorẽ
Aliũ quoqꝫ habeo seruũ quẽ ei dabo adiu-
torẽ: ⁊ obtulit xpo sctm̃ dñicũ ⁊ sctm̃ frãciscũ.
Et ait dñs matri. Bene ⁊ studiose facies que
dixisti. Ecce placatꝰ faciẽ tuã suscepi. Sanctꝰ
ergo dñicꝰ in visione diligent ꝯsiderãs sociũ
quẽ prius nõ nouerat in crastinũ cũ in ecclĩa
inueniret: eũ ex his q̃ nocte viderat cogno-
uit eũ. ⁊ amplexatꝰ eũ dixit. Tu es sociꝰ meꝰ:
stemꝰ simul. nullꝰ aduersariꝰ nobis ꝑualebit
visionẽ etiã narrauit illi. Extũc autẽ facti sũt
cor vnũ ⁊ aĩa vna in deo. quod etiã in poste-
ris mãdauerũt imꝑpetuũ obseruari. Itẽ or-
do ꝑdicatoꝝ ab ipa matre dei insignitꝰ ẽ ha
bitu: qꝛ cũ in ꝑncipio ferrent habitũ canoni
coꝝ regularũ. eo ꝙ ipe scũs dñicꝰ ꝑmitꝰ fu
it de ordine canonicoꝝ regularũ: antẽꝙ̃ ordi
nẽ ꝑdicatoꝝ fundauit. Beata autẽ xgo ma-
ria habitũ quẽ modo frẽs deferũt btõ dñico
⁊ magrõ Reynaldo q̃ in iure canonico pari
sius rexerat annis quqꝫ ondit: ⁊ vt induerẽt
ꝑcepit: ꝑ quẽ oĩs hõ frẽs ꝑdicatores discer-
nere a ceteris põt. Et hoc ad innuẽdũ ꝙ ipsi
frẽs debẽt esse induti ab extra nigredine hu
militatis: ⁊ ab intra albedine castitatis. Itẽ
ordo ꝑdicatoꝝ fuit a btõ dñico institutꝰ: ⁊ a
vicario iesu xpi ꝯfirmatꝰ: qꝛ scũs dñicꝰ ante
fundationẽ ordinis semꝑ orauit dñm nostrũ
iesum xpm vt sibi illã grãm infunderet ꝗua
posset salutẽ ꝓximoꝝ ꝓcurare. Tũc ex instin-
ctu spũsctĩ cepit de fundatione ordinis cogi
tare. Profectꝰ est itaqꝫ scũs dñicꝰ cũ dño fal
cone epõ tholosano ad dñm innocentiũ pa-
pam: petens vt sibi dignaret ordinẽ cõfirma
re q̃ predicatoꝝ diceret: ⁊ cuiꝰ esset officium
pugnare spũaliter ⁊ predicare contra heretí
cos ⁊ infideles. Rñdit papa: ꝙ ad frẽs su
os rediret: ⁊ inuocato spũsancto aliquã regu-
lam approbatã eligeret: ⁊ sic qd̃ peteret impe
traret. Conuocãs igit apud ꝓuliam frẽs: q̃
tũ erãt nũero. xvi. regulã btĩ Augustini ele
gerunt. qua electa romã rediẽs innocentiũ
papam defunctũ inuenit. ⁊ Honoriũ ĩ papã
electũ: a quo ordinis confirmationẽ impetra
uit. anno dñi. M.ccxvij. in crastino btĩ thome
aplĩ rome apud sanctũ petrũ cõfirmatꝰ ẽ or
do ꝑdicatoꝝ Honorij pape anno ꝑmo. Et ẽ
ꝑmo cõfirmatꝰ inter q̃ttuor ordines mendi
cantiũ. Septimũ ꝑuil. qꝛ fuit in ꝑñti vita cer
tificatꝰ de futura glĩa. ⁊ ꝓmisit se post mortẽ
fratribꝰ ꝓfuturꝰ. Et in hoc silis fuit sctõ pau
lo aplõ q̃ dixit. Certꝰ sum qꝛ reposita ẽ mihi
corona iusticie. Insup filijs suis ea que in vi
ta sua possedit: ipis in testamento vltimo le
gauit dicens. Charitatẽ habete: hũilitatẽ ser
uate: paupertatẽ volũtariã possidete. Post hẽ
obijt ãno dñi. M.ccxxi. Quãtũ ad secũdã par
tem huiꝰ sermonis sciendũ est eo ꝙ sanctꝰ do
minicꝰ fundauit ordinẽ predicatoꝝ: tunc hic
ꝓ informatione nr̃a q̃ritur vtrũ ꝑ ingressũ
religionis approbate ꝯsequat quis plenariã
remissionẽ oĩm peccatoꝝ. Rñdetur sm̃ san
ctũ Tho. ij. ij. q. vlti. rõnabilit põt dici ꝙ sic:
sicut ꝑ assumptionẽ crucis. Nam hoc est ho-
locaustũ maximum quo q̃s se totalit se diui. is
officijs mancipat. qd̃ excedit oẽ genꝰ satisfa-
ctionis. vt habet in decre. xxxiij. q ij. admone
re. Nam religiosus offert deo oẽs res tꝑales
imo totũ mundũ ꝓpt deũ relinqt: ⁊ hoc per
votũ paupertatis. Itẽ offert deo corpꝰ ꝓpriũ
ꝑ votum castitatis ⁊ abstinẽtias ad quas se
obligat ꝑ ingressũ religiõis. sicut abstinere
a carnibꝰ: ieiunare: in straminibus dormire
media nocte surgere: ⁊ carnẽ laneis vestibꝰ
macerare. Itẽ religiosus offert deo ꝓpriã vo
luntatẽ. Vñ dicit in decre. Voluntatẽ alteri
subijcere propter deum est precipuum sacri
ficium. viij. q. i. sciendum. Item sciendũ ꝙ in
vitaspatrũ legitur ꝙ eandem gratiam con
sequuntur ingredientes ⁊ proficientes reli-
gionẽ quã ꝯsequuntur baptizati. Et Henri-
cus de Gandauo dicit ꝙ q̃n q̃s profitet: tũc
a ꝑno indulgentiã ꝯsequtur: ⁊ hoc intelligit
si intendit ea seruare q̃ in ꝓfessione ꝓmittit
scꝫ regulã ⁊ ordinẽ suũ. Nã si non intẽderet
seruare illa tria substantialia. s. paupertatẽ:
castitatẽ: ⁊ obedientiam. que promittit in ꝓ
fessione sua: ipso facto sic profitendo peccat
mortaliter: ⁊ non est filius celestis regni: sed

est filius gehēne ignis. Itē q̄ritur vtrū p̄la
tus possit dispensare cū subdito religioso ad
habendū ꝓpria. Rñdetur sm Humber. q̄
non qualiscūq; auctoritatis sit: nec etiā papa
extra de sta. mon. c. Cū ad monasteriū. Sed
p̄lat⁹ pōt dispēsare ex cā rōnabili ꝛ necessa
ria ad incertū vsum. Sed vltima volūtas re
ligiosi dꝫ sp̄ esse subiecta p̄lato vt resignet
qñ voluerit. q: ois religiosus q̄ hꝫ aīm nō re
signandi nec ad cōitatē ponēdi qñ p̄lat⁹ hoc
exigerit ab eo: talis religiosus ē corā deo ꝓp̄
etarius ꝛ semp in pctō mortali: ꝛ null⁹ potest
eū absoluere a pctis suis q̄diu stat in tali ꝓ
posito nō resignādi. Itē querit an religiosus
vel religiosa mortalit̄ peccat dicēdo: me⁹ li
ber: mea cappa: mea tunica. ꝛ sic de singulis.
Rñdet sm Humber. si dicit ex lapsu lingue
nō peccat mortalit̄. Si autē ex ꝓposito ꝛ aio
assertiuo qd̄ est ꝓprie dicere: peccat mortalr
vt̄ Aug. Non dicat aliq̄d ꝓpriū. s̄ sint vob
oia cōia. vt̄ Gre. Monach⁹ hñs obolū nō
valet obolū. Quantū ad tertiā partē sermo
nis sciendū q̄ oēs hoies debēt sanctū dñicū
in oib⁹ necessitatib⁹ ꝛ infirmitatib⁹ corpis et
aie tanq̄ singularē patronū inuocare. Prio
parētes cū pueris. Un̄ legitur q̄ duo pueri
muti a natiuitate pmāserūt: ali⁹ q̄dē sup q̄ntū
ꝛ dimidiū: ꝛ alter sup tertiū ꝛ dimidiū agēs
annos. Facto autē voto pat̄ eoꝝ inuocauit
sanctū dñicū: ꝛ statim ceperūt pfecte loq̄. Itē
quidā puer noīe henric⁹ p octo dies vel am
plius egrotatōne grauissima decūbēs nec iā
loq̄ poterat: nec cibū nec potū sumere. Cun
ctis igitur de salute ei⁹ desperantib⁹: inuocat
btūs dñicus: ꝛ subito rediit salu⁹. Itē paruu
lus cuiusdā nobilis viri fili⁹ letali febrium in
firmitate obijt: cui⁹ corpusculū pannis inuo
lutū extra domū ad sepeliendū fuerat iā de
latū. Mater vo pueri accersiri ad se fecit ple
banū: corā quo ꝛ oī pplo emisso voto cū deuo
te btm̄ dñicū inuocasset quē plorabat mortuū
recepit viuū. Itē q̄dā comitissa habuit iuuenē
filiū: q̄ piscationi insistēs ī aquā cecidit ꝛ sub
mersus ē. Magno autē spacio tpis interie
cto eius corp⁹ in pfundo fluminis req̄situ mor
tuū est eductū. ꝛ p̄fata dña ꝓ resuscitatōne
filii btm̄ dñicū inuocauit ꝓmittēs se ad suas
reliq̄as psonalit̄ nudis pedib⁹ accessurā. sta
timq; videntib⁹ oib⁹ puer q̄ fuerat mortuus
reuixit. Item pōt subuenire cecis. Un̄ legit̄
q̄ quedā mulier oculoꝝ priuata lumine per
tres annos ꝛ amplius inuocato beato dñico
votum fecit: ꝛ statim oculorū lumen recepit.

Item cecus quidam paul⁹ noīe in festo be
atorum martyrum abdon ꝛ semen meritis
beati dñici lumen recepit integrū oculorum
Item surdis pōt subuenire. Un̄ quedā puel
la surditatē incurrebat: ita q̄ per mensem et
amplius nihil prorsus audire poterat. Cla
mans igitur mater eius ad btm̄ dñicū et vo
tum vouit ꝛ exaudiri meruit: ꝛ auditū filie
impetrauit. Item quedam mulier p annū ꝛ
amplius tāte surditatis sustinuit incōmoda
vt nihil auditu pciperet nisi quis sup ei⁹ auri
bus fortiter inclamaret: q̄ inuocauit btm̄ dñi
cum ꝛ sanata est. Item q̄ patiunt̄ dolorē dē
tium. Un̄ q̄dam mulier graui dentium vrge
batur dolore: q̄ nec q̄escere poterat: nec som
num oculis capiebat: s̄ velut furiosa ꝯtinuis
doloribus ꝛ clamorib⁹ vlulabat. Facto autē
voto ad btm̄ dñicum: incolumitatē obtinuit
in momēto. Itē claudis pōt subuenire. Unde
iuuenis quidā a festo sancte agathe vsq; ad
festū penthecosten oīm mēbroꝝ virib⁹ desti
tutus: nec ambulare poterat: nec sup lat⁹ iace
re: nec sedere: nec se nisi et alio trahente lena
re: tibias ꝓprias post se trahebat ꝛ cū adhi
to sibi medicamine nihil pficeret: deuote in
uocauit btm̄ dñicum: ꝛ pfecte sanitatis conti
nuo assecut⁹ est donū. Itē q̄dā dña octo ānis
dextri lateris a cingulo infer⁹ vires prorsus
amiserat: ita q̄ nec pedē nec tibiam mouere
poterat: nisi forte cū manib⁹ sicut lignū. Hec
inuocato btō dñico statim sanata est. Itē de
cumbentib⁹ pōt subuenire. Unde quidam
languid⁹ ꝛ morti ꝓximus lecto decumbens
qui etiā. xviii. annis lumen amiserat oculoꝝ
Cum audisset sacerdotē cū parrochianis ꝓ
ficisci velle ad beati dñici reliq̄as visitādas:
confortat⁹ spiritu voluit ꝛ ipse parit̄ ꝓficisci
Cum autē sacerdos tanq̄ rem impossibilē
p̄sumentē modis oib⁹ ꝓhiberet: tandē va
litudinē corpis experiēs tanq̄ tēptans ire d̄
lecto surrexit tantāq; subito sensit infusā di vir
tutē q̄ passus cōcito gradu cepit: atq; ma
gis ac mag̃ in ꝯualescētia corpis ꝛ oculoꝝ il
luminatōe pficiēs q̄to quotidie ī itinere pfi
ciebat donec tandē ad locum destinatū per
ueniens pfectū recepit vtriusq; bñficii ī sani
tatis. Itē febricitātib⁹ pōt subuenire. Unde
quidā capellan⁹ sctm̄ dñicū in hospitiū rece
pit cui⁹ sororis fili⁹ de solario cecidit ꝛ a ma
tre ac parētib⁹ tanq̄ mortu⁹ plāgebat̄ quoꝝ
dolori sctūs dñic⁹ ꝯpatiēs in orōnē cū lachry
mis se pstrauit. Exaudiuit eū dñs ꝛ puerū
incolumē reddidit mrī sue. tristiciaq; ī gau

dium cōuersa est. Sacerdos igit̄ auūcul⁹ pu eri magnū fecit ꝯuiuiū multis deū timētib⁹ inuitatis. Mater xº pueri quartanis febri bus vexata ē alijs anguillas edentib⁹ nō ede bat. at xp̄i famulus dñic⁹ morsellū anguille si gnans cruce mulieri obtulit di, Comede in noīe saluatoris. Comedit ꝛ ab oī febre cura ta est. Itē quodā tp̄e accedēs ad monasteri um soroꝝ interrogās rotariā vtꝝ sorores sa ne essent. Rn̄dit rotaria ꝙ due sorores tam dolore febriū torqrentur. Tūc pius pr̄ dixit. Uade ꝛ dic eis, ꝙ ꝑcipio eis ne amplius febri citent. At illa ꝑcipiēs infirmis ex parte pr̄is dñici ne amplius febricitarēt: mox ab oī infir mitate surgentes incolumes abierūt. Uidē tibus alijs sororib⁹ ꝛ stupentib⁹ de tanto mi raculo. Itē hʒ ptātē sup mortuos. Un̄ legit̄ ꝙ quedā matrona ciuis romana vidua. hec habebat puulū filiū infirmū. Cū xº die qdā in eccl̄ia sancti Marci esset ꝑdicatur⁹ sctūs dñic⁹: matrona desiderio audiēdi v̄buʒ dei ex ore scti dñici filio īfirmo relicto ad ꝑdicatio nē venit. q̄ paudita ad domū reuersa filiū de functū repit. Que assumpꝫ secū ancillis suis tulit secū mortuū puerꝝ ꝛ venit ad sctm̄ dñi cum ꝛ misit mortuū ad pedes ei⁹. ꝛ ꝓstrata corā eo cepit rogare eū cuʒ lachrymis vt sibi redderet filiū suū saluū. Tūc sctūs dñic⁹ se cessit ab ea paululū: ꝛ ꝓstrat⁹ orōne breui cō pleta surrexit ꝛ accessit ad mortuū crucis si gnū faciēs sup ip̄m: stati viu⁹ ꝛ sanus surre xit. Itē legit̄ ꝙ. xl. viri scti iacobi limina vo lentes visitare ꝛ intrātes nauē: ꝛ pre multi tudine hoīm absorpta est nauis ꝛ submersi sunt oēs. Erat autē ibi orans in eccl̄ia iuxta fluuiū sctūs dñic⁹: videnſqꝫ primoꝝ piculuʒ orauit ad dñm vt suos pegrinos liberaret a morte: ꝛ ꝯuersus ad fluuiū dixit. Precipio in noīe iesu xp̄i vt ad ripā oēs veniāt. Statim ad hāc vocē oēs q̄ submersi in aq̄s latuerāt sup vndas apparuerūt. Tūc vndiqꝫ accur rentes hoīes vniuersos de fluctib⁹ incolu mes adduxerunt: clementiā saluatoris ꝛ sui almi confessoris dñici merita predicātes. Et adhuc multa alia miracula repies in libello de vita ꝛ obitu eius ꝛ miraculis beati dñici.

De sancto Laurētio. Sermo. xxxi.

Probauit me qua si auꝝ qđ ꝑ ignē trāsit. Job. xxiij. Btūs laurēti⁹ fuit aurū ꝓpt̄ ꝑ fectionē vite: ꝛ fuit ꝓbat⁹ ꝑ examinatonē pe ne. Un̄ i p̄nti s̄mone ad honorē scti laurētij tria sūt dicēda. P̄rio ꝑuilegia ip̄i⁹. Secūdo aliq̄ ꝓ informatōe nr̄a. Tertio aliq̄ miracl'a. Quātū ad p̄mū sciendū ꝙ sctūs laurēti⁹ hʒ septē p̄uilegia. Primū q: i pueritia incepit xp̄o s̄uire ꝛ ei suā innocētiā obtulit. ꝛ hoc est deo valde gratū. q: tales īnocētes offerūt deo purū vinū. i. īnocētiā suā: ſi antiq̄ petōres of ferūt deo feces q̄ñ i senio a p̄mo incipiūt deo s̄uire. Iuuenes dñi a iuuētute incipe deo s̄ui re ꝓpt̄ sex bona q̄ inde ꝓueniūt. qre i disci. de tp̄e. ser. xx. J. Secūdū p̄uilegiū q: fuit archidi acon⁹ dñi ap̄lici eccl'ie romane simul cū sctō vicentio: ꝛ tñ i h̄ non supbiuit. q: legit̄ de eo ꝙ tp̄e ꝑsecutiōis qrebat paupes ꝑ domos ꝛ pascebat eos. ꝛ ꝑdes lauabat ꝛ osculabat̄: exēplo sui saluatoris. Tertiū p̄uil. q: multū fu it misicors. q: thesauros eccl'e dispersit dedit paupib⁹. Un̄ tp̄e bti laurentij īpator philip pus ꝛ fili⁹ ei⁹ ēt noīe philipp⁹ fidē xp̄i recepe rūt. Erat āt miles īpatoris noīe deci⁹ bellico sus: quē i galliam destinauit vt eā suo īperio subiugaret: qđ ꝛ fecit. ꝛ cū victoria romā re dijt: quem īpator cū magno honore recepit. Tūc ille īperiū cepit ābire ꝛ de morte dñi sui cepit ꝑtractare. Cū ḡ īpator in stratu q̄esce ret: deci⁹ latent̄ itrauit ꝛ īpatorē iugulauit. Exercitū āt īpatoris cū ꝑce ꝛ ꝑcio sibi attra xit. Audiēs h̄ fili⁹ īpatoris vehement̄ expa uit: ꝛ oēs thesauros pr̄is sui btō sixto pape ꝯmendauit: vt si ip̄m a decio īterfici ꝯtigeret thesauros eccl'e paupib⁹ erogaret. Tādē de cius ī īpatorē ꝯfirmat⁹ ꝛ filiū īpatoris cum mlt̄ x̄pianis occidit. Post h̄ deci⁹ de thesauro dñi sui inq̄sitōeꝫ faciēs: oblat⁹ ē ei btūs sixtus tāq̄ q̄ xp̄ʒ coleret: ꝛ īpatoris thesauruʒ hr̄et. Et cū btūs sixt⁹ ꝑ deciū icarceraret̄: oēs thes sauros q̄s habuit dedit btō laurētio: ꝑcipiēs ei vt eccl'e ꝛ paupib⁹ erogaret qđ ꝛ btūs lau renti⁹ fidel'r fecit: ꝛ oēs thesauros largit̄ ex ꝑēdit. Quartū p̄uil. q: maxim⁹ martyr fuit. P̄rio eñ deci⁹ q̄ regnauit āno dñi. cclij. ꝑ duos ānos ꝛ mēses sex irat⁹ fecē eū cū scorpionib⁹ cedi. Secūdo eū fustib⁹ cedi. Tertio ardētia ad latera ei⁹ apponi lamīas. tūc btūs laurēti⁹ dixit. Dñe iesu xp̄e mihi re th̄ s̄uo tuo. Et di xit. Dñe iesu xp̄e suscipe sp̄m meū. Et vox de celo. Adhuc multa tibi debent̄ ꝑ fide xp̄i cer tamīa. Tūc deci⁹ ait. Demones illū ꝯsolant̄: nec deos: nec tormēta: nec ꝑncipes timet. ꝛ fec eū añ se ferri: ꝛ oīa gn̄a tormētoꝝ ꝓponebat ei. ꝛ ait. Nox ista i te cū supplicijs expēdetur Cui laurēti⁹. Mea nox obscuʒ nō hʒ: ſʒ oīa ī luce clarescūt. Dixit deci⁹. Afferat̄ lect⁹ ferre⁹

vt in eo qcscat ꝯfumat laurētiꝰ. Ministri ġ
eū exuut ꝛ sup cratē ferreā extēdūt: ꝛ prunis
ardētibꝰ suppositꝭ eū furcis ferreis eū ꝯpresse
rūt. Dixitqȝ laurētiꝰ decio. Ecce miser assasti
vnā ptē: gira aliā ꝛ māduca. Et exclamauit.
Grās ago tibi dñe: qꝛ ianuas tuas ingredi
merui. Et sic emisit spm̄. Quītū qꝛ hodie per
totū mūdū festū ꝑꝑꝰ solēnit̄ celebrat̄ ꝛ in hoc
assimilat̄ sctō stephano: cuiꝰ festū etiā in tota
eccl'ia celebrat̄. Sextū ꝑuilegiū. qꝛ vigilia ip
sius ieiunat̄: ꝛ ī hoc assimilat̄ scō Iohāni bap
tiste: cuiꝰ vigilia etiā sub precepto ieiunat̄: ꝛ
nulliꝰ alterꝰ martyris. Septimū qꝛ in oibus
nullis ꝑ totū mūdū noiat̄. Quātū ad secūdā
ptē ꝓ informatōe nr̄a sciēdū ꝙ exēplo beati
laurētii debemꝰ eē misericordes paupibꝰ. Ma
thei. v. Bti misericordes qm̄ ipsi miaȝ ꝯseqnt̄
Sȝ ꝑ oppositū ifelices sūt duri ꝛ imisericordes
qꝛ fm̄ Arist. in topicꝭ. Sicut ꝓpositū in ꝓposi
to: sic ꝛ oppositū ī opposito. Et tales auari et
duri ī malo statu stant. qꝛ nō sūt ī charitate
Vn̄. i. Ioh. iij. Qui habuerit subam huiꝰ mū
di ꝛ viderit fratrē suū necessitatē hr̄e ꝛ clau
serit viscera sua ab eo: quō charitas dei ma-
net in eo. q. d. nullo mō. Imo talis ꝯpat̄ furi-
bus ꝛ raptoribꝰ. Amb. in ser. Nō minoris est
criminis hn̄ti tollere ꝙ cū posses indigētibꝰ de-
negare. Vn̄ etiā Basiliꝰ. Nonne inqt spolia-
tor es q dispēsanda recepisti ꝓpria reputan-
do: est eīm panis famelici quē tu tenes: nudi
tunica quā in ꝯclaui seruas. discalciati calcei
q pene ꝯ te marcescūt. indigētis auȝ qḋ possi
des humani. Vn̄ xp̄s dicit Lu. xviij. ꝙ diffi
cile q pecuniā hn̄t regnū dei itrabūt. Vn̄ etiā
Iaco. ij. Iudiciū fiet ei sine mia q hic nō fecit
miaȝ. Gre. Dei miām nō pōt ꝓmereri q hic
misericors nō sunt. Hoc illi tenaces attēdere de
berēt q potiꝰ id qḋ remanet ꝑmittūt putresce
re: seruātes hoc ex nimia ꝑcitate ꝙ ꝙ ea pau
peribꝰ erogarēt. Sic nō fec̄ btūs laurētiꝰ qui
dispsit ꝛ dedit pauperibꝰ: nō dedit canibꝰ aut
porcis sicut plures diuites: meliꝰ pascūt suos
canes ꝛ porcos ꝙ paupes. s. canibꝰ ꝓpara n-
do offam: vl' dādo eis carnes: de qbꝰ paupes
ꝛ infirmi possent refici. Tales imitant̄ illuȝ
diuitē de quo Luc. xvi. qui iduebat̄ purpura
ꝛ bysso: ꝛ epulabat̄ quotidie splēdide. ꝛ mē
dicꝰ lazarꝰ iacebat ad ianuā eiꝰ vlceribꝰ ple-
nus: cupiens saturari de micis q cadebāt de
mensa diuitis: ꝛ nemo illi dabat. sȝ ꝛ canes
veniebāt q ꝛ lingebāt vlcera eiꝰ. Mortuꝰ est
autē diues ille ꝛ sepultus in inferno. Sic fiet
illis malis diuitibus q hic non exercent opa
misericordie: q deꝰ in extremo exiget iudicio
a quolibet homie. Unde Math. xxv. Esuri-
ui ꝛ non dedistis mihi manducare. Item. Ite
maledicti in ignē eternum. qꝛ quodcūqȝ vni
de minimis meis nō fecistis: nec mihi fecistis
ꝛ eadem mensura qua mensi fueritis: reme
tietur ꝛ vobis. Quantū ad tertiā partē scien
dum ꝙ oēs hoies debent hodie sctm̄ laurēti
um deuote inuocare. Et ꝑmo illi q patiūtur
dolorē oculoꝝ. Vn̄ quadā nocte btūs lauren
tius in domo cuiusdā xp̄iani veniēs: ꝛ quen
dam cecū ibidē repiens. facto signo crucꝭ euȝ
illuminauit. Item quidā erat gētilis q lumē
oculoꝝ ꝑdiderat. cui btūs laurētiꝰ lumen se
ei restituere promisit si in xp̄m crederet ꝛ ba
ptisma susciperet. Ille baptizari instantiꝰ po
stulauit. Accipiens autem beatus laurētius
aquā dixit ei. Omnia in confessione lauant̄
Cumqȝ ipm̄ de articulis fidei diligenter in-
terrogasset: ꝛ ille oīa se credere confessus fu
isset: aquam super caput eius effudit: ꝛ ipm̄
in xp̄i noie baptizauit. Statim q cecꝰ fuerat
lumen recepit. quapropt̄ multi ceci postmo-
dū ad sanctū laurentiū venerūt ꝛ ab eo illu-
minati sunt. Vn̄ canit̄ de eo. Laurētiꝰ bonū
opus operatus ē: q ꝑ signū crucis cecos illumi
nauit. Item pauperes qui non habent panē
debent sanctū laurētiū inuocare. Vn̄ quidā
presbyter eccl'iam scti laurētij a lōgobardis
incensaȝ repare cupiēs: artifices multos cō-
duxit. qdā vice dū qd apponeret ad māducā
dū nō hēret: ꝑmissa orōne ī clibanū aspexit:
ꝛ ibi cādidissimū panē iuenit. Sȝ cuȝ vix ad
vniꝰ prādij esū tribꝰ ꝑsonis sufficere videre
tur: laurētiꝰ artifices suos nolēs deficē: sic ꝑ-
dictū panē multiplicari fecit ꝙ in alimētum
dieꝝ decē cūctis opariis sufficeret. Itē sctūs
laurētiꝰ pōt hoibꝰ ī extremis subuenire. Vn̄
legit̄ ī vita scti Henrici ipatoris ꝙuis ipe ꝛ
Kunegundis eius vxor virgines insimul ꝑ-
manerent: dyabolo persuadente vxorem de
quodam milite suspectā hn̄s: sup cādētes q-
draginta vomeres nudis pedibꝰ eā icedere
fecit. Qua ascēdente dixit. Sicut me ab Hē
rico ꝛ oibꝰ viris itactā nouisti xp̄e: adiuua.
Cui qdaȝ vox de celo dixit. Virgo maria te
ꝟgine liberabit. Tunc illa illesa remāsit. Cū
autē dictus cesar obijsset multi demones. aū
cellā cuiusdā heremite trāsibāt. q interroga-
uit vnū qd' incesset. rn̄dit. Legio demonum su
mus ad mortē cesaris ꝓperamꝰ. si forte ali-
qd ꝓprij in eo repire possimꝰ. Quē heremi
ta ꝯiurauit vt ad se redeat. Qui rediēs dixi:

Nihil pfecim⁹: qꝛ dū falsa vxoris sue suspitio ꝛ alia bona ꝛ mala sua in statera fuissent posita: adust⁹ ille laurenti⁹ ollam aureā imensi ponderis attulit: ꝛ in staterā posuit: ꝛ sic nos ꝓponderauit: tūc ergo irat⁹ vnā aurē olle ꝑrupi. Ollam calicē vocabat: quē dict⁹ cesar ad honorē sancti laurentij fieri fecerat. cui ꝓpter magnitudinē due aures inerāt. Repertum quoqꝫ est ꝛ imꝑatorē tūc obijsse: ꝛ vnā aurē calicis fractā esse.

De assūpcione ỽginis Marie. Ser. xxxij.

Maria optimā partē elegit que non auferetur ab ea. Verba ꝓposita Luc. x. originaliter sunt scripta: ꝛ in euāgelio hodierno lectionaliter recitata. Exaltationē hui⁹ sanctissime virginis ꝛ gloriā sue sacre assumptionis nec sufficientes sum⁹ inqrere: nec digni sum⁹ alijs nunciare. Vn̄ cū duo sint doctores ꝑcipui. Bernard⁹ ꝛ sctūs Hieronym⁹. vnus tn̄ scꝫ Bern̄. reputat se insufficientē. ali⁹ s. Hieronym⁹ reputat se indignū. Bern̄. eī̄ reputat se insufficientē: ita dicēs. Xp̄i generatōeꝫ ꝛ marie assumptionē qs enarrabit: q̄ntū eī̄ grē in terris adepta est pre ceteris: tātū etiā in celis obtinebit glīe singularis ꝑncipatū ꝙ si oculus nō vidit nec auris audiuit: nec i cor hoīs ascendit q̄ ꝑparauit de⁹ diligentib⁹ se, qd tūc de⁹ ꝑparabit gignenti se. Etiā qd oībus certū est: diligēs p̄ce omib⁹ qs loquit Felix plane maria: etiā mltiplir felix. siue cū excepit saluatorē: siue cū excipit a saluatore. Hiero. quoqꝫ indignū se arbitrās ait. De tali tantaqꝫ me loq indignū fateor: sꝫ ꝛ puto ꝙ nemo sit q̄ ꝑsumat: nisi q̄ q̄nta sint q̄ pandantur penit⁹ ignorat. tn̄ si ad hoc nemo idone⁹ inuenit. votis oīb⁹ nō dꝫ cessare qlibet etiam peccator a laudib⁹ btē Marie ỽginis: q̄uis explere neqat qd sentit. Si igit illi doctores tales ac tanti nō reputāt se sufficiētes nec dignos laudes ỽginis enarrare: qd nos dicturi sum⁹ qb⁹ nō adest aliq ꝑrogatiue aut sufficiētie libertas: nec dignitas vite. Sꝫ recurrendū ē ad illā de q̄ locuturi sum⁹: vt apd filiū suū nr̄am insufficientiā adiuuet: indignitatē excuset ꝛc. Vn̄ in p̄nti ſmone tria sūt dicenda ad honorē ỽginis gliose. P̄io de eius assumptione: quō optimā ptē elegit. Secundo aliq ꝓ nr̄a informatiōe. Tertio dicā aliq miracula. Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ p̄io dicēdū ē euāgeliū ꝛ hystoria quō obijt ꝛ assūpta est. Vn̄ legit ꝙ post ascēsionē dn̄i apl'is ꝓpter predicationē ꝑ mūdū dispersis beata virgo maria iuxta montē syon in domo sua dicit remāsisse. oīaqꝫ loca filij sui. s. baptismi ieiunij: passiōis: sepulture: ascēsiōis quoūsqꝫ vixit visitauit. Die g̃ quadā cū in desiderio filij sui dilecti esset accensa. angel⁹ apparuit ei dicens. Aue benedicta. accipe bn̄dictōnē a filio tuo dn̄o nr̄o iesu xp̄o. tertia eī̄ die a corpore assumeris. nam fili⁹ tu⁹ te expectat. Cui maria. Si inueni grām apud filiū meū tūc tria rogo. P̄io vt frēs mei aplī ꝯgregēt: vt eos an̄ mortē meā videā. Secūdo vt demones in morte nō videā. Tertio vt fili⁹ me⁹ ꝑ aīa mea ꝑsonalit veniat. Cui angelus. Oīa que postulas obtinuisti. Factū est aūt cū Johannes in ephesio p̄dicaret: celū subito intonuit ꝛ nubes ip̄m arripuit: ꝛ ante domū marie collocauit. Quē maria videns dixit. Fili iohannes: memor esto verboꝝ ei⁹ q̄ me tibi in matrē: ꝛ te mihi in filiū ꝯmēdauit: ecce me tibi cōmendo. qꝛ tertia die sū. migratura in celum. Dixitqꝫ iohes. Utinā essent hic omnes fratres mei coaplī. Hoc dicto an̄ ostiū stati oēs assisti. Qui videntes se parit mirabant Johānes aūt exiuit ꝛ dn̄am migraturā dixit Cū autē btā ỽgo oēs aplos vidisset dn̄ꝫ benedixit: ꝛ in medio eoꝝ ardētib⁹ cereis circa horā noctis tertiā xp̄s aduenit cū multitudine angeloꝝ: ꝛ cū cātu aīam ei⁹ suscipiēs i vlnas suas in celū ꝯscendit. ꝛ dixit aplis. Corpus mr̄is mee in vallē iosaphat deferte i sepulchro nouo qd ibidē inuenietis illud recōdite: ꝛ me ibidē donec ad vos veniā expectate. Tūc aplī accipiētes corp⁹ btē marie iuxt illud qd dn̄s iusserat in monumēto nouo posuerūt: ꝛ iuxta illud sicut dn̄s iusserat cōsederunt. Altera aūt vice venit dn̄s iesus cū multitudine angeloꝝ ꝛ eos salutauit dicēs. Pax vob. Rn̄derunt. Glīa tibi dn̄e. Et dixit eis. Quid honoris vob videt vt mee dilecte faciam matri. Et rn̄derūt. Dignū ē sicut tu deuicta morte regnas in celis: sic tu resuscites corpus mr̄is tue bn̄dicte. ꝛ a dextris tuis colloces i etnū. Tūc xp̄s dixit. Surge dilecta mr̄ mea vt mecū regnes i cel. Et sic stati aīa marie ad corp⁹ redijt ꝛ de tumulo ꝓdijt cū corpe gl'ioso. sicqꝫ ad ethereū assumit thalamū cōcomitāte scōꝝ mltitudine angeloꝝ. Sꝫ quot annoꝝ fuit btā ỽgo qn̄ hodie obijt. Rn̄det ꝙ in sexagesimo āno obijt. qd sic ꝓbat. Nā i xiiij. āno ꝯcepit xp̄m. ꝛ in. xv. āno pepit: ꝛ cum xp̄o hic i t'ris vixit. xxxiij. ānis. ꝛ post ascēsionē supuixit. xij. ānis. tūc omib⁹ ꝯputatis lx.

anno obijt. Sed q̄rit̃ qualē vitā beata v̄go
duxit post christi ascēsionē vsq3 ad ei⁹ assum
ptionē. R̄ndet̃ s̄m Hiero. q̄ btā v̄go istā re
gulā sibi statuerat: vt a mane vsq3 ad tertiā
orōni insisteret. a tertia vsq3 ad nonā opi va
caret. a nona v̄o ab orōe nō recedebat donec
angelus sibi cibū ministraret: q̄ sūpto cū an
gelis ɔ̄usabat̃. Ecce q̄tuor capl'a q̄ in regula
virginis erāt posita. Primū est de orōne. Se
cundū est de opatione. Tertiū de sua expecta
ta refectione. Quartū de angeli conuersatio
ne: quia conuersatio eius magis cum ange
lis q̄ cum hōibus fuit. Itē secūdū q̄ btā vir
go maria optimā partē elegit in p̄nti vita: et
in morte: et post mortē in celo: qd̄ sic p̄bat̃. Ha
buit enī in vita p̄nti partē optimā quātū ad
tres status saluādor: q: extra illos tres stat⁹
nullus saluat̃: q: stat⁹ ɔiugator h3 fructū tri
cesimū. stat⁹ viduarū fructū sexagesimū. stat⁹
v̄ginū centesimū. Ipsa igit̃ btā virgo habuit
fructū tricesimū vt cōiugata: fructū sexagesi
mū vt vidua: q: q̄n ioseph spōsus ei⁹ añ chri
sti passionē obijt ipsa vidua remāsit. Fructū
cētesimū vt v̄go imaculata. Istā partē opti
mā virgo btā elegit: q: int̃ ceteras v̄gines p̄
mo virginitatē vouit. Unde dr̄ in decre. Ma
ria mēte vouit v̄ginitatē perpetuā: nisi de⁹ ei
alit̃ reuelaret. xxvij. q. ij. c. i. Secūdo cōsidera
tur h̄ pars optima q̄tū ad vite pfectionem
Est enī vita actiuā q̄ est pars bona. est contē
platiua q̄ est ps melior: et est ex vtraq3 cōposi
ta q̄ est ps optima. Et istā habuit btā virgo
maria. Et ideo signat̃ per istas duas sorores
s. marthā que fuit actiua. et magdalenā q̄ fuit
cōtēplatiua. Et ideo hoc euāgeliū de illis dua
bus sororibus hodie lectū est in missa. Mag
laus marie q̄ vtrāq3 vitā circa filiū exhibuit.
Nā quātū ad diuinitatē ei⁹ ɔtēplationi itēta
fuit: q̄tū ad humanitatē sibi sedule ministra
bat. Nā maria sex opera misericordie christo
exhibuit. De hoc dicit Bern. in q̄dā sermone
de assumptione: vt breuit̃ illa sex opa miseri
cordie percurram⁹. Btā v̄go maria sūmū filiū
dei in vtero suo suscepit: natū nudū pānis op
ruit: esurientē pauit: sitientē lacte potauit: ifir
mū p infantiā nō solū visitauit: s3 etiā fouēdo
lauādo: gestādo: frequētādo: et oīa sibi huma
na officia exhibuit. Ipm etiā in carcere positū
i. in crucis patibulo alligatū visitauit. ipsa iu
xta crucē ei⁹ stetit: eiusq3 sepulture interfuit.
Secūdo elegit sibi optimā p̄tē in morte sua: et
h̄ quātū ad duo. Primo. s. quātū ad modū q̄
in hora mortis assūpta ē. Modus aūt q̄ aīe in
hora mortis assumunt̃ in celū est triplex. Que
dā eni assumunt̃ in celū p vnū angelū: q̄ ē ps
bona. de q̄ dicit̃ Exo. xxiij. Ecce eni mitto an
gelū meū qui custodiat te in via: et inducat in
terrā quā p̄misi p̄rib⁹ tuis. Ali⁹ est q̄n a mul
tis angel' assumunt̃: et h̄ est ps melior: et illā
partē habuit mēdicus lazarus. de q̄ dicit̃ Lu
ce xvi. Factū est vt moreret̃ mēdic⁹ et portare
tur ab angel' in sinū abrahe. Terti⁹ mod⁹ q̄n
christus et oēs sancti et angeli alicui aīe obui
ant: et h̄ est ps optima quā maria elegit et ho
die recepit. Nā christ⁹ cū honorabili societate
s. cū oībus sanctis et angelis marie hodie ob
uiā venit: et eā psonalit̃ honorifice in celū du
xit. Bis igr̄ euacuatū fuit celū. Primo q̄n chri
stus ascēdit: q: tūc nullus angelus in celo re
māsit: s3 oēs obuiā christo venerūt tanq̄ regi
suo. Secdo q̄n btā v̄go maria hodie assūpta
fuit: q: tūc oēs angeli et oēs sancti p̄riarche et
pphete et ceteri sancti q tūc in celo existentes
cū ipso christo marie obuiā venerūt: et ipam
tanq̄ reginā suā honorauerūt. Tertio euacu
abit̃ in iudicio: q: tūc oēs in vallem iosaphat
pficiscent̃. Itē quātū ad subiectū: q: cū corpe
et aīa assūpta ē btā v̄go maria: vt pie credit
eccl'ia. Si enī iusti fulgebūt sicut sol: vt habe
tur Math. xiij. quātomagis ei⁹ corp⁹ sanctū
fulgebit qd̄ deū portauit. Un̄ tā honorifice as
sumpta ē q̄ angeli mirati sunt dicētes. Que
est ista q̄ ascēdit. Non eni fuissent admirati si
sola aīa eius ascendisset: q: multe aīe sancto
rū ascēderūt ante ipā: s3 valde mirati sūt vi
dētes feminā purā creaturā ascēdere cū cor
pore glorioso. Qd̄ quidē cōueniēs fuit triplici
rōne. Primo ex parte m̄ris: q: fuit m̄r christi:
ideo debuit sublimari ad filium. Unde Da
masce. Decuit matrē ad filiū sublimari vt ad
ipm ascēdat sicut ad ipam descēdit. Secūdo
ex parte filij: q: ei⁹ vnic⁹ fili⁹ fuit: iō debuit eā
honorare p̄ ceteris sanctis: quō alis impleret
p̄ceptū qd̄ ipse dedit de honore parentū. Exo.
xx. Honora patrē et matrē tuā. Nā ipe christ⁹
honorauit mariā m̄rem suā in vita: in morte:
et post mortē. In vita q: i iuuētute sua sibi sb
dit⁹ fuit q̄n erat. xij. annor. Itē in etate virili
q̄n ad petitionē m̄ris i nuptijs aquā in vinū
cōuertit. In morte eam iohāni commēdauit.
Post mortē vt dicit Sedulius sibi p̄ oīb⁹ hoī
bus post resurrectionē p̄mo apparuit. Item
post ascēsionē suā psonalit̃ cū sanctis et ange
lis in morte ad eā venit: et eā econuerso resusci
tauit post mortē: eāq3 cū corpe et aīa in celū
trāsuexit: et honorifice ad dexterā suā colloca

uit tanq̄ reginam celi. Tertio ex pte nr̄i: ꝛ ē
magna vtilitas ꝙ assūpta ē cū corpe ꝛ aīa: qꝛ
ex hoc maxime feminis spes resurrectionis ꝛ
ascēsionis datur sicut ꝛ christus dedit magnā
spem viris ex sua ascēsiōe ꝛ resurrectiōe. Vn̄
sicut ꝯueniēs fuit ꝙ christi resurrectio glorio
sa acceleraret vt p̄ hͦ viris daret spes glorio-
se resurrectiōis: sic necesse fuit vt accelerareẗ
resurrectio ꝟginis marie: vt daret spes futu-
re glorie resurrectiōis sexui muliebri. Et ideo
ad honorē mulierū ꝛ plenā fiduciā ipārū nō
viri fili⁹: ſ mulieris voluit esse. nō viris: sed
mulierib⁹ post suā resurrectionē p̄mo voluit
apparere. Voluit igiẗ humanā naturā exal-
tari in muliere i corpore ꝛ in aīa: ad hostis hu
mani generis cōfusionē: ꝛ ipsi⁹ humane natu
re honorē: ad mulierū firmā spem ꝛ fiduciā:
ad dei laudē ꝛ beniuolētiā: q̄ etiā in sexu fragi
li tātā gloriā dignatus ē ostēdere. Tertio ele-
git sibi optimā partē etiā post mortē quātū
ad locū quē sortita est. Loc⁹ aūt sanctoꝝ i pa
tria triplex est. Quidā sociantẗ angelis īfime
hierarchie ꝛ hec ē pars bona. Alij aūt angel'
medie hierarchie: ꝛ hec est pars melior. Alij
aūt angel' sūme hierarchie: ꝛ hec est ps opti-
ma. Maria aūt sup oēs choros angeloꝝ est
exaltata: sup oēm celsitudinē celi est eleuata:
ꝛ ad dexterā filij sui collocata. Et ideo non tm̄
habet partē optimā: ſ etiā peroptimā. Vn̄ de
ea canit. Exaltata es sancta dei genitrix sup
choros angeloꝝ ad celestia regā. Hiero. Cre-
diẗ ꝙ saluator ipse sibi occurrerit ꝛ cum gau-
dio eā secū in throno collocauit. nā marie cla
ritas in celo ē btis cā gl'ie: leticie: ꝛ honorificē
tie. Glie em ei⁹ claritas btōs letificat. Bern̄.
Marie p̄ntia tot⁹ illustraẗ orbis adeo vt ipā
supna ciuitas clari⁹ rutilat ꝟginee lāpadis il-
lustrata fulgorib⁹. Itē est causa leticie: qꝛ san-
cti sunt magna leticia videre nō p̄nt matrem
suā sup oēs choros exaltatā. Itē causa hono-
ris: qꝛ honor est sanctis hr̄e frēm .s. christū: et
mr̄em .i. btām ꝟginē: quoꝝ vnus ē rex: ꝛ alte
ra regina tot⁹ regni celestis. Itē quātum ad
officiū sibi cōmissum. habet eni officiū mitigā
di irā filij ꝛ iusticiā ipsius. Nā i q̄ncūq3 christ⁹
ex iusticia punire vult mundū ꝓpter scelera
sua tūc maria se interponit inẗ deū ꝛ homines
ꝛ mitigat ꝛ placat filiū. Vn̄ Bern̄. Nemo do
mina tā idone⁹ q̄ gladio dn̄i ꝓ nobis man⁹
obijciat vt tu dei amātissima p̄ quā primū sus
cepim⁹ misericordiā de manu dei nr̄i. Itē sciē-
dū ꝙ maria q̄ hodie exaltata ē ꝛ locata ad de
xterā filij iā sustētat mūduꝫ qꝛ tot⁹ mūdus in

maligno posit⁹ ē: ꝛ plen⁹ peccatoꝝ ꝛ maloꝝ ho
minū. Hoc pꝫ ad lucē. Nā cōmunissimum est
mala agere i mūdo: ꝛ deū q̄tidie magꝭ ac ma
gis ꝓuocare: qꝛ cōe ē mēdaciẗ ꝛ scienẗ p̄ deuꝫ
iurare ꝛ etiā ꝓ paruis reb⁹. ꝛ qd̄ mai⁹ ē q̄ti-
die nomē dei blasphemaẗ: fili' ꝛ hoies cōiẗ si
bi inuicē maledicūt. Et illa tria pctā iā sūt cō
munissima i mūdo. De his dictū est aū in ser
mone de visitatiōe marie ꝟginis. Itē supbia
iā dn̄aẗ in vestib⁹: i tunicis lōgis: in scissuris
mult̄. Itē auaritia i. regnat q̄ est radix oium
maloꝝ Iere. vi. A minore vsq3 ad maiorem
oēs studēt auaritie. Null⁹ eni vult cōtētari: ſ
quilibet vult ditari: etiā ꝯ salutē ꝓpriā cū re-
bus iniustis. Itē luxu iā ē cois: qꝛ pauce pso-
ne p̄ueniūt ad statū m̄rimonij in ītegra casti-
tate: signāter masculi: ꝛ tm̄ ois luxuria ex m̄ri-
moniū est pctm̄ mortale. Vn̄ diciẗ in decret.
Ad meretrices accedere ē diuin⁹ ꝓhibituꝫ
xxxij. q. iiij. meretrices. Itē nec festa celebrāt:
nec ieiunia seruanẗ: ꝛ heu iā veritas ꝛ fideli-
tas ſm cursum mūdi rarac̄. Vn̄ in ps̄. xi. Di
minute sunt veritates a filijs hominū. Et q̄si
ois hō iā est mendax: nec ē fidelitas: qꝛ filius
nō diligit p̄rēꝫ: nec frat' fratrē: nec amic⁹ ami
cū: ſ vnusq̄sq3 pximū suuꝫ decipit: ꝛ sic de sin-
gul'. Et ista multa ꝛ magna mala q̄ in mūdo
iā cōmittūtur iusticia dei nullo modo sustine-
ret: si mediatrix maria nō esset. Qꝫ aūt maria
mūdū huc usq3 sustētauit: hͦ ostdiẗ p̄mo in exē
plo illo vbi christ⁹ dixit angelo. Buccina buc
cina. Et statim tot⁹ mūdus q̄si foliū in arbore
tremere videbaẗ. Hoc exēplū q̄re infra i ꝓm
ptuario de exēplis btē marie ꝟginis. ix. Item
ostdiẗ in exēplo vbi ifra missarū solēnia ima
go btē marie ꝟginis vehemēter sudare cepit
hͦ q̄re ibidē. xi. Ergo regr̄iari tenemur btē ma
rie virgini ꝙ christ⁹ ex ei⁹ meritis nob' vitam
nr̄am tādiu ꝓlōgauit. Vn̄ Bern̄. Mētem ꝛ
oculos pariẗ cū manib⁹ ad te reginā mūdi at
tollim⁹: ꝛ corā tue celsitudinis glia genua fle
ctim⁹: ceruiceꝫ inclinam⁹: ac plenas suspirijs
ad te p̄ces trāsmittim⁹. Itē circa illud festuꝫ
q̄riẗ vn̄ ortum hꝫ ꝙ hodie bn̄dicunẗ herbe ꝛ
fruges. Rn̄deo ꝙ ortuꝫ hꝫ a dn̄o ap̄lico iesu
christi vicario. Vn̄ legiẗ in cronica Merman
ni ꝙ anno dn̄i. cclxxv. sācꝰ Euticianꝰ papa cō
stituit bn̄dici herbas ꝛ nouos fruct⁹: vuas ꝛ
fabas: ꝛ passus ē sb̄ probo impatore. Quātū
tū ad secūdā partē ꝓ informatiōe nr̄a sciēdū
sic hodie peragim⁹ obitū ꝛ assūptionē btē ꝟgi
nis marie: tūc ꝯsulēdū ē oib⁹ christifidelib⁹ ꝙ
nullus sciens in pctō mortali ponat se de scro

dormitū ppt̄ incertitudinē mort̄. q2 q̄ hodie
de sero sano corpe vadit dormitū: ignorat an
cras mane resurgat. ⁊ si sic in ista nocte ī pctō
mortali morerel: eternalit̄ dānaret. Un̄ Au-
gusti. de vbis dn̄i. Audacior est q̄ cū vno pec
cato mortali dormit: q̄ꝫ qui cū septē hostibus
de morte sua inimicez obligatis confligit. Un̄
salutiferū ⁊ laudabile est ꝙ q̄libet de sero an̄
ingressum lecti sui oret ad min⁹ vnū pater nr̄
⁊ vnū aue maria: ⁊ symbolum fidei. q2 valde
bonū est de sero ⁊ de mane orare symboluz: ⁊
cū cōtritione cordis dicat cū dauid: Misere-
re mei de⁹ ſm magnā misericordiā tuā. Tūc
dn̄s noster iesus christus est tam bon⁹ ⁊ mi-
sericors ꝙ si illo die q̄nq3 vel sex vel octo pec
cata mortalia vel etiā plura cōmisisses ⁊ cuz
vera cōtritione cordis implorās eū publica-
no misericordiā dei: dicēs. De⁹ ꝑpicius esto m
peccatori ⁊ ignosce mihi hodie peccata mea si
cut indulsisti magdalene peccatrici peccata sua
Ego enī offendi te hodie irascendo: iurando:
blasphemādo: maledicendo: ⁊ supbiendo: in
omissione multoꝝ bonoꝝ: ⁊ in illo peccato vel
in hoc: in specie recogitādo illud peccatū in q̄
magis peccasti: ⁊ nunq̄ꝫ intēdo ampli⁹ facere
⁊ firmiter ꝓpono cōfiteri p loco ⁊ tpe. Tunc
anteq̄ꝫ intrabis lectū tuū: de⁹ indulsit tibi oīa
peccata tua. hoc ꝓbat̄ Ezech. xviij. In q̄cūq3
hora peccator ingemuerit ⁊c̄. Et si cōtingeret
te illa nocte sic mori: tūc esses vnus de saluan
dis. Et q̄ndo de mane surgis de lecto tuo in-
terim ꝙ induis vestimēta tua ora iterū vnuz
pat̄ nr̄ ⁊ aue maria ⁊ symbolū fidei ⁊ dic. O
piissime dn̄e iesu christe: ego hāc orōnē tibi of
fero ⁊ oēs labores q̄s hodie fidelit̄ laborabo
vt oēs tribulatiōes ⁊ infirmitates q̄s hodie su
p me pmiseris fieri hodie tibi offero ꝓ pctis
meis. Tūc illo die q̄cq̄d fidelit̄ laboraueris tu
sutor tu sartor tu faber: pistor: carpētarie: car-
nifer: lanifex: ⁊ sic de singul'. famule ⁊ famule:
erit tibi totū meritoriū vite eterne cū es ī gra
tia ⁊ fidelit̄ laboras. Un̄ dicit̄ in ps̄. cxxviij.
Labores manuū tuarū q2 mānducabis beat⁹
es ⁊ bene tibi erit. Et ꝓ q̄libet tribulatiōe ha
bebis speciale gaudiū. Un̄ Joh. i. xvi. Tristi-
cia vestra vertet̄ in gaudiū. Sed heu plures
sunt cū de sero vadūt dormitū nec cogitant de
deo nec de sanctis: nec de salute aīe sue. Et etiā
q̄n de mane surgūt tūc currūt ad labores t̄āq̄ꝫ
equus de stabulo. Cōtra tales dicit dominus
p ꝓphetā in ps̄. xxxi. Nolite fieri sicut equus
⁊ mulus ⁊c̄. Un̄ etiā Aristo. Int̄ oīa animā-
tia solus hō h3 rōnez. Un̄ q̄libet hō ad min⁹
de mane ⁊ de sero assidue d3 cogitare de deo a
q̄ h3 oīa. Un̄ apl's. i. Cor. iiij. Quid h̄es q̄d
nō accepisti. Itē sciēduz ꝙ q̄libet hō q̄ stat in
vera cōtritiōe ⁊ in bono ꝓposito ampli⁹ non
velle peccare: nō est peccator mortalis. Unde
Versi. Cū p bonā volūtatē incipim⁹ esse dei:
desinimus eē diaboli. Un̄ q̄libet q̄ intēdit sal-
uari sp̄ d3 stare ⁊ inueniri in bona volūtate.
Ex iā dictis patet ꝙ ille ē peccator mortal' qui
mortalit̄ peccat ⁊ de h̄ nō dolet: aut q̄ stat in p
posito peccādi mortalit̄. Quātū ad tertiaz
partē sciēdū ꝙ oēs hoīes recurrere debēt ad
btā3 v̄ginē tanq̄ꝫ ad reginā potentez: ⁊ tanq̄ꝫ
ad m̄rem misericordie in oībus infirmitatib⁹
⁊ angustijs. Et signanter hodie in festo assū-
ptionis sue q̄n migrauit de hoc mūdo est solē
niter celebranda ⁊ veneranda: ⁊ etiam p to-
tū tricesimū beate v̄ginis: vt ipsa velit nobis
astare in extremis nr̄is q̄n de hoc mundo exi
turi sumus. Nā ipa btā v̄go vult fidelit̄ asta
re eis q̄ ei seruiūt ⁊ eā fiducialit̄ in extremis
inuocāt ⁊ se ei recōmēdāt. Hoc ōndit̄ in illo
viro q̄ eā in agone inuocauit: ⁊ ipsa btā virgo
apparuit ei ⁊ cōsolabat̄ eū. Hoc exēpluz q̄re
infra ī ꝓmptuario de exemplis beate v̄ginis
lvi. Sed q̄rit̄ quid orare debem⁹ beate v̄gini
in extremis nostris. Rn̄detur ꝙ salutiferuz
est orare illuz versum. Maria m̄r gr̄e mater
misericordie: tu nos ⁊c̄. Hoc ōndit̄ in illo an-
tiquo p̄re religioso q̄ in agone vidit infinitos
demones circa se: ⁊ q̄n incepit orare. Maria
mat̄ gr̄e ⁊c̄. statim maria affuit demonesq3 fu
gauit. Hoc exemplū q̄re ibidē. lx. Itē vtile est
btām virginē honorare per illam antiphonā.
Salue regina ⁊c̄. Hoc patet in illo canonico
cui in extremis apparuit btā v̄go maria: di-
cens ei: nunq̄ꝫ dānaberis. Hoc exēplum q̄re
ibidē. xcij. Itē rusticis ⁊ secularib⁹ beata vir-
go parata est subuenire in extremis. Exēplū
de illo iniquo rustico quē btā virgo maria li-
berauit a dānatiōe ⁊ ptāte demonū. Hoc q̄re
ibidē. li. Itē sciēdū ꝙ est multū vtile ieiunare
vigilias btē marie virginis. Exemplum de il-
lo q̄ quattuor vigilias pncipales marie vir-
ginis ieiunauit in pane ⁊ aqua: ⁊ non potuit
mori nisi cōfiteret̄ ⁊ sacrm̄ eucharistie sume-
ret. Hoc q̄re ibidē. lv. Ultimo est sciendū ꝙ
pie est credēdū ⁊ sperandū ꝙ beata v̄go ma
ria nō sinit hominē aliquē dānari q̄ ei fidelit̄
seruiuit. Hoc ostenditur in illa magna pecca-
trice que eam quotidie salutauit: ⁊ ei vnam
missam comparauit: ⁊ sic saluata est. Hoc ex
emplū quere ibidem. lxxiij.

De sancto bartholomeo apl'o. Ser. xxxiij.

HOc est preceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Ita scribitur Ioh. xv. ⁊ in instantis festiuitatis euangelio. Sepe inducit nos dñs nr̄ iesus christ' ad dilectionē ꝓximi: ⁊ p ꝯns ad dilectionē dei: q: de' in hoīe aut diligit aut odit. Un̄ Criso. sup Math. Sicut rex in imagine sua honorat: sic de' in hoīe diligit vel odit. Nō pōt hoīem odire q deū amat: nec pōt deum amare q hoīem odit. Et ḡ in h' q christ' nos inducit ad dilectionē ꝓximi: inducit nos pariter ad dilectionem dei. Un̄ in p̄nti sermone ad honorē sancti bartholomei tria sunt dicenda. Primo p̄uilegia scti bartholomei. Scdo aliq ꝓ informatiōe nr̄a. Tertio aliqua miracula.

Quātū ad p̄imū cōsiderāda est magna liberalitas dei q ꝓ modico ⁊ trāsitorio honore quē sancti sibi exhibent in terris eos glorificare dignat in cel'. Tal' fuit btūs bartholome' q deū honorauit: ⁊ iō de' eū p̄uilegiauit multiplicit': ⁊ p̄mo in h' q ipm ex oibus mūdi hoībus elegit sibi in apl'm. Secūdū p̄uilegiū qa nobil' fuit int' ceteros apl'os. Nā sanctus andreas ⁊ frat' ei' petrus fuerūt piscatores. silit' sanct' iacobus ⁊ sanct' iohānes duo fr̄es fuerūt piscatores. Sed ipe fuit nobilis: ⁊ i signū huius fuit vestitus collobio albo ⁊ pallio albo: quod p singulos angulos gēmas habuit purpureas: ⁊ in. xxvi. annis vestes ei' ⁊ sandalia nō sordidant nec veterascūt. Tertium p̄uilegiū q: fuit magne deuotiōis ⁊ sanctitatꝪ q: cēties in die ⁊ cēties i nocte corā deo genua sua flectebat: ⁊ sic oēs act' tā diurnos q̄ nocturnos orōnib' p̄ueniebat. Aug'. in q'dā epistola. Oē quodcūqꝫ inchoaueris facere p̄mo inuoca deū ⁊ grās ei age: ⁊ cū ꝯsūmaueris illud silit' fac. Un̄ etiā Hiero. Nec cib' ante sumat nisi orōne p̄missa. nec recedat a mēsa nisi grē referant creatori. Quartū p̄uilegiū q nō solū fuit apl's: s; etiā martyr. Un̄ rex astrages iussit ap'm p̄mo fustib' cedi. secūdo sic cesum viuū excoriari. tertio fecit ipm decollari. Quintū p̄uilegiū q: ipse septimū articulū de duodecim articul' cōposuit: dicēs. Ascēdit ad celos sedet ad dexterā dei p̄ris oīpotentis. In isto articulo attēdere debem' q christ' ascendit gaudent'. s'm illud ps. xlvi. Ascēdit de' in iubilatiōe. Nec ipse solus ascēdit: s; oēs aīe q ab ipso de lymbo liberate fuerūt: videlicꝫ sanctoꝝ patrū: ꝓphetarū: p̄triarcharū: sctōꝝ inocētū: scti ioh'ānis baptiste: ⁊ oiuꝫ sctōꝝ iustoꝝ q fuerūt ab initio mūdi mortui ⁊ purgate. Hee aīe singule cū christo ascēderūt: ⁊ fuerūt i maxima iubilatiōe. Un̄ in ps. Ascēdēs in altū: captiuā duxit captiuitatē. i. illos q fuerūt captiui i lymbo iferni. Sextū p̄uilegiū q: festū ei' hodie i toto mūdo solēnit' celebrat: ⁊ vigilia ei' sub p̄cepto ieiunat. Septimū p̄uilegiū q: q̄tidie in singul' missis i toto mūdo noīat.

Quātū ad secūdā partē sciēdū q ꝓximū diligere tenemur ꝓpt' naturalē attinētiā siue parentelā. Oēs eni sumus fr̄es ex vno p̄re ⁊ etiā ex vna m̄re. s. ab adā ⁊ eua ꝓgeniti: ⁊ ab vno p̄re celesti creati. Et insup oēs habem' vnū baptismū: vnā hereditatē in celo possidēdā. Un̄ Aug'. Oēs fr̄es sumus s'm q hoīes sum'. Itē Aug'. Voluit deus vnicū hominē formare in p̄ncipio a q oēs hoīes ꝓcederēt: vt tanq̄ fr̄es se oēs hoīes amarēt. Itē diligēdus ē ꝓxim' ꝓpt' p̄cepta dei. Un̄ dr in euāgelio hodierno. Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inuicē. Et i hac charitate ꝓximi ē q̄ncuplex g'd'. Nā p̄mo dꝫ qs diligē vxorē ⁊ parētes. Un̄ q̄rit' vtrū vir dꝫ pl' diligē vxorē q̄ p̄rētes. R̄ndet' q sic cordiali dilectiōe. s; pl' dꝫ hōrare parētes ꝯbis ⁊ factꝪ. Un̄ Gen̄. ij. legit' q adam post creationē eue dixit. Hoc nūc os ex ossib' meis: ⁊ caro de carne mea. Quāobrē relinquet hō p̄rēꝫ ⁊ m̄rēꝫ: ⁊ adherebit vxori sue. Scdo dꝫ qs diligē pueros ⁊ cognatos. q: dicit sāctus Tho. ij. ij. q. xxvi. Illi q nob' ꝯiūcti sunt p carnis originē sp̄ali' sūt diligēdi. Tertio domesticos. Quarto extneos. Quīto inimicos. Un̄ h' q̄rit' vtrū inimici q sūt mali sint diligēdi. R̄ndet' inq̄tū inimici sūt mali sic ꝯsider. ideo q̄tū ad culpā: sic sūt odiēdi. vn̄ de' odit malos tali mō inq̄tū mali. Un̄ in ps. cxviij. Iniq̄s odio habui. Sꝫ cōsiderādo inimicos ⁊ malos inq̄tū hoīes sūt. s. ad imaginē dei fcti: ⁊ adhuc sūt in via ⁊ in potentia veniēdi ad penitētiā ⁊ ad btitudinē: sic sūt diligēdi. Un̄ Aug'. Cū dico hō malus duo dico. s. hō ⁊ mal'. inq̄tū hō est diligēd'. inq̄tū mal' ē odiēdus. Et iō lꝫ malorū hominū malicia sit odiēda: ip̄a tn̄ natura possibil' btificari ē diligēda. Et ideo dicit dñs Math. v. Diligite inimicos vestros: ⁊ bn̄facite his q oderūt vos: ⁊ orate ꝓ ꝑsequētib' ⁊ calūniantib' vos. Sꝫ diceres: quō debeo diligere ꝓximuꝫ. R̄ndet' s'm q habet' Math. vij. Oia quecūqꝫ vultis vt vobis faciant homines ⁊ vos facite illis. Item illud Thobie. iiij. Quod ab alijs oderis tibi fieri: ne tu alijs feceris.

Quantū ad tertiam partē sciendum q oēs hoīes debēt hodie sāctū bartholome-

tum tanq̄ singularē patronū inuocare in oī-
bus infirmitatibus ꝛ necessitatibus suis. Et
p̄mo q̄ patiunt febres. Vñ q̄dā adolescens cū
nimio febris feruore ꝛ solutōne ac vomitu iā
morti pximꝰ esset: postulauit sanitatē a beato
bartholomeo: q̄ statim sanꝰ effectꝰ est: ꝛ reces
sit valens. Item quedam mulier cū nimia fe
bre ante corpꝰ apl'i se proijciēs postulabat mi
sericordiam dei. que intercessione sancti bar
tholomei: sana recessit: grās agēs deo. Item
succurrit v̄ginibꝰ febricitātibꝰ. Vñ quedam
sanctimonialis q̄ laborabat nimio febris ca
lore ꝛ graue dolorē capit̄ patiebat p longuꝫ
tps ꝛ vnū brachiū lesū hēbat: ita vt illō ñ va
leret ad os pducere: ꝛ iacuit ante pedes apl'i
ꝛ de oībꝰ sana recessit grās agens deo. Item
q̄ patiunt dolorē oculoꝝ. Vñ quidā clericus
cuiꝰ vnū oculuꝫ infirmitas longo tpe fecerat
egrotare: p orōnē sctī bartholomei apl'i sta-
tim sanitatē recepit: ita vt nulla in eodē ocu-
lo macula remaneret. Itē quedā sanctimoni
alis femina hñs oculos lippos veniens ad se-
pulchrū beati bartholomei ipꝫ deuote implo
rauit: ꝛ statim sanata est. Itē quedam muli-
er pre oculorū dolore excecata est: que ducta
ad sepulchrū beati bartholomei ꝛ ibi aliq̄lit
diu iacēs: ꝛ ipm deuote inuocās sanata est ꝛ
illuminata ꝛ sine dolore recessit. Itēꝫ paralitici
debent ipm inuocare. Vñ quedā puella que
longo tpe fuerat paralitica ꝛ mēbris oībꝰ disso
luta, piecta est ante corpꝰ apl'i bartholomei
cui diuina grā p meritū ipius bartholomei
apl'i ita integerrimā restituit sanitatē vt nec si
gnū pristine infirmitatis ī ea reperiri posset: sed
valens ac leta recessit exiliens ꝛ laudās deū
Item sanctꝰ bartholomeꝰ habꝫ potestatē sup
demones. Vñ pcepit demoni dicens. Confi-
tere inmūde spūs illos hoīes qui hic in tēplo
iacēt infirmi q̄ eos lesit. Rñdit demon. Prin
ceps noster diabolꝰ ipse nos mittit ad hoīes
vt ledamꝰ pmo carnē eoꝝ: qꝛ in aīas eoꝝ nō
possumꝰ hr̄e ptātem: nisi sacrificauerit: ac vbi
p salute corpis nobis sacrificauerit: cessamꝰ
nocere eis: qꝛ tunc ī aīas eoꝝ hr̄e incipimꝰ po
testatē. tam ergo p hoc q̄ ab eoꝝ lesione ces-
samꝰ: videmur curare eos: ꝛ colunt q̄si dij
cū p certo simꝰ demones. ꝛ nihil possumꝰ nob
aut alijs pdesse: s3 sp q̄rimꝰ hoībꝰ obesse. Itē
legit q̄ sctūs bartholomeꝰ longo tempe orā
uit p quodā populo. ꝛ illi nō se emēdauerūt
tunc dei iusticia permisit vt a paganis quasi
oēs fuerūt deleti: ꝛ sanctꝰ bartholomeus ap
paruit cuidā psone deuote, dicēs. Per longa
annoꝝ tempa pro hoc populo deū deprecatꝰ
sum: ꝛ meis precibꝰ psensit deus q̄ vsq̄ nūc
pstiterunt in pace ꝛ securi. s3 qꝛ multiplicata
sūt mala ꝛ nulla subsecuta ē illiꝰ populi emē
datio: ideo tā vltra nō potui impetrare a deo
liberationē vlteriorē: ideo oēs q̄si perierūt.

De natiuitate gloriose virginis Marie:
Sermo. xxxiiij.

Sapientia edificauit sibi domū. Prouer. ix. Cupiens
dei filiꝰ p susceptionē hūane car
nis habitare nobiscū nullā domū specialē in-
uenire poterat que tātū ac talē habitatorē di
gna recipe eēt: ꝛ ideo oportuit vt ipam de no
uo edificaret. Ista domꝰ ē beata v̄go maria
que hodie nata est. de qua dicitur. Eccī. xxiiij.
Qui creauit me requieuit ī tabernaculo meo.
Et q̄uis tota trinitas istā domū edificaue-
rit patꝰ tñ ꝛ spūsctūs edificauerūt eā filio. fi
lius aūt q̄ ē dei sapia edificauit eā sibi. ideo dr̄
Sapia edificauit sibi domū. Vñ ī pñti smo
ne ad honorē gl'iose virginis tria sūt dicēda
Primo q̄re hoc festū ē a nob solēnit celebran
dū. Secūdo aliq̄ p informatiōe nr̄a. Tertio
aliq̄ miracula. Quātū ad pmū prē illiꝰ smo
nis est sciendū q̄ hoc festū natiuitat v̄ginis
marie solēnit ꝛ deuote ꝛ letant est ab omibꝰ
xpifidelibꝰ celebrandū. Primo ppt ipam bea
tam v̄ginē mariā. qꝛ si eā corde diligimꝰ gau
debimꝰ vtiq̄. qꝛ hodie nata ē q̄ est mr̄ nr̄a ꝛ
dña angeloꝝ: ꝛ ideo ecclia cantat ī introitu
misse. Gaudeamꝰ oēs in dño. Secūdo ppt
filiū: qꝛ sibi reputat esse factū q̄cq̄d mr̄i hono
ris aut seruitij exhibet. Hiero. in smo. Quic
q̄d genitrici eiꝰ officiosissime impēdit totum
deo attribuit. Vñ etiā Berñ. omel. iiij. super
euāgel. Missus est. Non est dubiū quicq̄d ī
laudibꝰ mr̄is pferimꝰ ad filiū ptinere. ꝛ rur
sum cū filiū honoramꝰ a laudibꝰ mr̄is nō re
cedimꝰ. Vñ etiā Damas. Honor q̄ ad ipam
est ad deū q̄ ex ipa incarnatꝰ ē reducit. Cas-
siodo. O maria tu patrona humanī generis
tu afflictꝰ reis medicina singularis. q̄s nō tuo
egebit munere: cū peccare sit cōmune. Berñ.
Non sunt tot humane necessitates quot ī be
ata virgine maria efficaces subuētiones. Vñ
Taceat qui beatā v̄ginē mariā inuocauit et
nō exauditꝰ sit. Tertio ppter nostrā ipam
vtilitatem. Nam multū vtile ꝛ fructuosum ē
nob honorare beām v̄ginē mariā: ꝛ eam di-
ligere: ꝛ ei fidelr̄ seruire. Unde Berñ. O fe
lix maria q̄ te diligit deū honorat: q̄ tibi fuit

deū reficit. q̄ tibi adheret a deo nunq̄ derelinq̄tur. q̄ nomen tuū puro corde inuocat: quicq̄d postulat indubitanter ɔsequet̄. Item sciendū q̄ tres natiuitates in ānō ecclīa solēnizat. s. natiuitatem xp̄i: marie: et iohānis baptiste. Nec īmerito. xp̄s eñ plenꝰ fuit grā in ɔceptu et ortu et dñs oīm grāꝝ. de quo dr̄. Joh. i. Plenū grē et veritatis. Johānes baptista in suo ortu fuit plenꝰ grā et mīcrꝰ grē. Luc. i. Spū sancto replebit̄ adhuc ex vtero mr̄is sue. Maria hodie nata ē in grā et est mat̄ et distributrix grē. vñ Eccli. xxiiij. In me oīs grā. Vñ Bern̄. Non decuit mariā cōmunes gratias habere: nec paucas: sed q̄cq̄d summū: q̄cq̄d altissimū fuit in grā. hoc totū abūdantissime possidebat. Vnd̄ iterꝫ Bern̄. Ego puto q̄ copiosior sanctificatōis bn̄dictio q̄ in alios ab vtero sanctificatos in eam descenderit: que nō solū ipsius ortū sanctificaret: s̄ etiā eiꝰ vitam deinceps īmunē ab omī pctō ɔseruaret qd̄ alteri nemini ī natis mulierū credit̄ esse donatū. Vnd̄ sciendū q̄ btā virgo altior est omībꝰ hoībꝰ. ergo canit̄ de ea. Virgo singularis inter oēs mitis. Et in his tribꝰ nec primā similē visa est habere: nec sequētem. s. ꝑpter gratiarū plenitudinē: virtutuꝫ pulchritudinē: meritorū multitudinē. Sꝫ ex quo hodie solēniter in toto mūdo festum natiuitatꝭ virginis marie celebrat̄ tūc p̄ncipaliter dicēdū est quō concepta est et nata sit. et hanc hystoriā q̄re ante in festo ɔceptiōis gloriose virginis sermone. v. parte. i. Item sciendū q̄ festum natiuitatꝭ v̄ginis marie est festum valde gaudiosum. Naꝫ tota trinitas gaudet de natiuitate v̄ginis marie. Pater gaudet: q̄ ī inuenta est puella fidelis cui cōmitteret thesaurū suū. s. filiuꝫ vnigenitū. Itē filꝰ gaudet q̄ longo tp̄e anhelabat talē matreꝫ habere Ipsa eñ est maxima et dignissima mater. q̄ maioreꝫ matrē deus facere nō potuit. Unde Bern̄. Nec eñ decebat dñi matrē esse q̄ virginem: nec v̄ginis filium alium q̄ deū. Item gaudet spūssctūs de tam mundo receptaculo in quod descendere deberet et obumbrare in quo nullam resistentiā vel inquietudineꝫ haberet. Item angeli ī celo gaudent de ortu v̄ginis. vnde cantat̄ hodie in pn̄cipio misse. De cuiꝰ natiuitate gaudent angeli et collaudant filiū dei. Et merito: q̄ hodie regina angelorum nata est. Nam a principio creatōis angeli regē habuerunt sed reginā nō habuerunt. sed hodie regina orta est et nata de sancta anna. Item sancti patres existentes ī limbo gauisi sunt hodie. q̄ nata est illa que portare debuit pugilē eoꝝ et liberatorem. Luc. i. Visitauit et fecit redemptionē plebis sue et c̄. Item hodie debēt gaudere oēs hoīes ī mundo existentes. q̄ hodie nata est mater oīm iustorum. ergo dr̄ mater grē: et etiam eīm peccatorum: ergo dr̄ mater misericordie. Et ī signum huius quotidie inuocamus eam dicētes: Salue regīa mater mīe. Ipsa eñ potest scit et vult nos iuuare. Bern̄. Non ei deest el potestas. q̄ mater est omipotentie: nec volūtas. q̄ mater est misericordie: nec impetrandi industria. q̄ mater est sapīe. Qd̄ aūt beata v̄go maria sit potentissima. hoc probatur. p̄mo q̄ habet potestatem super filium suum iesum xp̄ꝫ propter materne auctoritatis imperium: qd̄ nulla alia creatura habuit: nec etiam habebit. Vñ dr̄. Luce. ij. Et ipse erat subditus illis. Bern̄. Quis quibus deus hominibus. Item habet potestatem et dñatur potenter in celo. q̄ q̄cq̄d petit īpetrat. et ipsa quotidie ex materna sollicitudine pro nob̄ fideliter orat. Et firmiter credendū est q̄ quicq̄d petierit mater a filio suo q̄ hoc sibi respōdeat quod salomon respōdebat matri sue dicens: Pete a me mr̄ qd̄ vis: neqꝫ eñ phas est vt auertā faciem meā a te. Item dñatur inferno. q̄ demones arcet et refrenat ne possint nocere famulꝭ et famulabꝰ suis. q̄ demones ipsi nō solū timēt eam: s̄ etiaꝫ nomē ipiꝰ v̄gīs marie qd̄ nullo mō possint audire nec permanere vbi deuote et plena voce hoc nomen maria nomīatur. vñ Bern̄. Fluūt et pereunt sicut cera a facie ignis demones vbicū q̄ inuenerint crebram huiꝰ nōīs īuocatōnē Item dñatur ī purgatorio duꝫ multas aīas merit̄ suo ab ipsis penis liberat. Vnd̄ legit̄ de sancto Bernardo q̄ ipse tribus vicibus vidit descendere btām v̄ginē mariā ī purgatoriū cū luce magna: et cū venisset ad ostium purgatorij: omēs aīe fideliū que erāt ibi clamabant. O regina celi et mat̄ dei libera nos. Et cū egrederet̄ sp̄ educebat magnā multitudinem aīaꝝ. Item dñatur in terra. q̄ nullus pctōr excipit̄ q̄n oēs ad suā misericordiā ire possint: Nam cū oēs scti et angeli derelinquunt peccatorē: ipā tñ nō derelinq̄t: nec vnq̄ derelinq̄t aliquē pctōrem q̄ ad ipam ɔfugiet Vnd̄ Anselmꝰ. Maria tu pctōrem toto mūdo despectum materno affectu amplecteris: nec deseris eum quousqꝫ deus per te placatꝰ ipm̄ sue grē reformabit. Circa qd̄ sciendum q̄ q̄dam peccatores peccāt ꝑ infirmitateꝫ: et

illis aperit sinũ sue potentie. qꝛ dat illis virtutẽ resistendi. Itẽ alij peccãt p ignorantiã. ⁊ illis aperit sinũ sue sapie: ⁊ dat eis virtutẽ recogno scendi. etiã aliq̄ peccãt p certã maliciã. ⁊ illis aperit sinũ sue mie. qꝛ dat eis grãm penitẽdi vñ Berñ. Maria mater mie sinũ oib⁹ aperit vt de plenitudine ipsius accipiãt vniuersi: ca ptiuus redemptõne: eger curatõnẽ. tristis cõ solationẽ: tepidus cõfortationẽ: peccator ve niam. iust⁹ grãm: angel⁹ leticiam: filij psona carnis hũane subam: tota trinitas gloriam. Quantũ ad secũdã partẽ illi⁹ sermonis ẽ sci endũ q̃ post xp̃m ad nullũ sctõꝝ tantã confi dentiã habere debemus sicut ad btãm virgi nem mariã que ẽ mat̄ oĩm nostrũ. ⁊ sola pl⁹ põt apud deũ impetrare q̃ oñis sctĩ in celo. vñ Berñ. Data est tibi oĩs ptãs in celo ⁊ in terra: vt oĩa q̄cũq3 volueris valeas impetra re. Ex q̄bus pꝫ q̃ ei⁹ ptãs est tanta q̃ oib⁹ homib⁹ nobilib⁹ ⁊ ignobilib⁹: ciuib⁹: rusticis viris ⁊ mulierib⁹: filijs ⁊ filiab⁹: famul̄ ⁊ fa mulab⁹ põt subuenire: cũ eã deuote implorãt Etiã omib⁹ tpib⁹: in hyeme: in estate. de sero mane: in meridie: in media nocte põt succur rere eã inuocantib⁹. Etiam in oĩ locoꝝ: in cam pis: in aquis: in domo: ĩ foro: in mẽsa: in lecto põt subuenire. Etiam in omib⁹ causis: ĩ pau ptate: in tristicia in psecutione: ĩ infirmitate: in temptatõib⁹ varijs: ⁊ in oib⁹ necessitatib⁹ vñ Berñ. Loquere dña ⁊ audit filı⁹ tu⁹. ⁊ q̄ cunq3 petieris impetrabis. Vnde etiã Ansel. Ab initio renouationis hũane oib⁹ sub tuũ presidiũ confugientib⁹ hucusq3 succurristi. ⁊ idcirco pre omi creatura omi laude dignissi ma dici ⁊ esse meruisti. Item ex dictis sancti bernardi elicit̄ q̃ nunq̃ aliqs hoĩm cuiuscũ q3 status fuerit q̄ deuote ⁊ pudent̄ btãm vir ginẽ mariã inuocauerit ab initio xp̃ianitatis vsq3 hodie semp ei succurrit. vñ Ber. Sile at tuã miam btã vgo maria q̄ te inuocatam in necessitatib⁹ suis sibi meminerit defuisse. Etiã ex dictis sancti Ansel. elici potest q̃ nũ q̃ aliqs famulorum vel famularũ q̄ deuote eam inuocauerit ⁊ fidelit̄ seruierit vgini ma rie: damnatus est nec dãnari potest. vñ Ansel. O beatissima virgo maria oĩs ad te con uersus ⁊ reductus impossibile est vt pereat. Vñ oẽs hoĩes quotidie inuocare debẽt virgi nem mariã: dicẽtes. Monstra te esse matrẽ sumat p te pre. q̄ p no. na. tu. ẽe tu⁹. vñ Ber. O mat̄ dei ⁊ hoĩs. o mr̄ rei ⁊ iudicis. o mat̄ re gis ⁊ exulis cuꝫ sis mat̄ vtriusq3: nõ decet vt inter filios esse discordiã pmittas. Et sciẽdũ q̃ vgo gl'iosa iureiurãdo tenet̄ nob̄ subueni re ⁊ si nõ faceret tũc iniuste ageret. De hoc q̄ re in disci. de tpe ser. clxi. B. Quantũ ad terti am ptem illius smonis est sciendũ q̃ beata vgo maria põt oĩbus hoib⁹ subuenire eam deuote inuocãtib⁹ in oĩ locoꝝ: in oĩ tpe: in omi bus necessitatib⁹. Et pmo illis q̄ patiunt̄ in firmitates ⁊ plagas ĩ mẽbris suis. ⁊ hoc oñ ditur ĩ illo maledico quẽ sacer ignis inuasit p pter maledictiões suas. quẽ btã vgo ⁊ sctũs ypolit⁹ sanauerũt. hoc q̄re in pmptua. beate marie vginis. xxxv. Etiã in periculo maris. Exẽplũ de illo q̄ accidit int̄ duas naues ĩ pro fundũ maris. Et hoc q̄re ibidẽ. xxxix. Itẽ ĩ pe riculo tẽpestatũ: fulgurũ ⁊ tonitruoꝝ. Exem plũ de hoc q̄re ibidẽ. xc. Etiã mulieres in par tu laborantes dñt eã p antiphonã. Salue re gina: inuocare. Exemplũ de muliere q̄ septẽ diebus laborauit in partu ⁊ sctũs frãcisc⁹ et btã vgo subuenerũt ei. hoc q̄re ibidẽ. xci. Vl timo sciendũ q̃ multũ vtile ẽ in q̄libet ciuita te hr̃e eccliãꝫ in honore btẽ marie vgis dedi catã ⁊ etiã ĩ villis. qꝛ btã vgo maria ẽ singu laris ptectrix illi⁹ ciuitatis aut ville. Exẽplũ de illa ciuitate que erat obsessa ab inimicis ⁊ beate vginis imago eã liberauit ab hostib⁹. Quere ibidem. lxxxiij.

De exaltatione sctẽ crucis. Ser. xxxv.

Si exaltatus fuero a terra oĩa trahã ad meipm. Jo. xij. Sicut inuenit̄ grauitas in rebus p quã descendũt: vt pꝫ in terra. ⁊ le uitas p quã ascendũt: vt pꝫ ĩ igne. sic in aliq̄ bus hoib⁹ est supbia q̄ facit eos grossũꝫ ⁊ po derosũꝫ: ⁊ facit descendere. iuxta illud. Luce xviij. Oĩs q̄ se exaltat hũiliabit̄. Quia igitur lignũ sctẽ cruc̄ sic erat hũiliatũ in hoc q̃ erat suppliciũ latronũ: ita fuit valde exaltatuꝫ in passiõe ĩ hoc q̃ mẽbris xp̃i tãq̃ ex margarit̄ ornatũ fuit. Et hodierno die ĩ hoc q̃ Hera cli⁹ ĩpator p ĩpaꝫ crucẽ de hostib⁹ gl'iose triũ phauit. In pmissis igit̄ vbis duo tãgũt̄. Pri mũ ẽ exaltatio sctẽ cruc̄ cũ dr̄. Si exaltat⁹ fue ro. Secũdũ ẽ vtilitas passiõis: cũ subiũgit̄. oĩa trahã ad meipꝫ. Vñ ĩ pñti smõe tria sũt dicẽda. Primo de exaltatõe sctẽ cruc̄. Secun do aliq̄ p informatione nr̃a. Tertio aliq̄ mi racula p nr̃a psolatiõe. Quantum ad pmaꝫ pteꝫ est sciendũ q̃ celebrãdo sctẽ cruc̄ exalta tionẽ: per psequẽs recolim⁹ dñicã passionem. Vñ canit̄. Tuã crucẽ adoram⁹ dñe: tu. ĩ glo riosam recolim⁹ passionẽ. Vñ sctũs Tho. in

iij. parte. q. xxv. arti. vi. Crux xpi pōt adorari adoratiōe latrie. q2 crux xpi sanguine pfusa est vera imago crucifixi expāsi: ⁊ eiusdē imago est etiā lignū quodcūqʒ ad modū crucis formatū. Circa ipam exaltationē scē crucis est sciendū φ crux xpi pmo exaltata ē in die parasceues qn̄ xps i ligno crucis suspensus fuit. Sʒ qreres qre xpus in ligno crucis mori voluit. Respondet vt mala ade restitueret. Adā eni cōtra mādatū dei pomū ligni vetiti comedebat. ⁊ ideo cōueniēs fuit φ xps ad satisfaciendū p illo pctō seipm patereẜ ligno affigi qsi restituēs qd adā abstulerat. Juxta illud ps. lxviij Que non rapui tūc exsoluebā Aug. Contēpsit adā pceptū accipiens ex arbore pomū: sʒ quicqd adā amisit xps inuenit. Secūdo exaltata ē sic vt hodie festū exaltationis celebrem⁹. Pro q sciendū φ ppẜ magnā victoriā ⁊ insigne miraculū qd deus ostēdit p sanctā crucē festum illud ab eccl'ia celebraẜ: ⁊ exaltatio scē crucis appellaẜ. q2 tali die fides multū fuit exaltata. Un̄ legiẜ φ āno dn̄i dcxv. pmittēte deo flagellari ppulū suū per paganos. cosdras rex persarū oīa regna sibi subiugauit. Hierl'm aūt veniēs parte sancte crucis quā sancta helena reliqt asportauit. volēs aūt ab hoīb⁹ honorari vt de⁹: turrim ex auro ⁊ argēto interlucētib⁹ gēmis fecit: ⁊ ibidem solis ⁊ lune ⁊ stellaꝝ imagines collocauit. ⁊ sic in throno residēs tanqʒ de⁹ pr̄ lignū scē crucis sibi a dextris posuit loco filii: ⁊ gallum a sinistris loco spūs sancti. ⁊ sic se qsi deū adorari pcepit. Tūc Heraclius impator exercitū collegit ⁊ cōtra filiū cosdre iuxta danubiū flumen dimicatur⁹ aduenit. Tandē vtriqʒ exercitui placuit: vt ipi soli supra pontē cōuenirent. ⁊ q victor existeret: ipe sine damno vtriusqʒ exercitus imperium vsurparet. Hic heracli⁹ se totū deo contulit: ⁊ se signo sancte crucis deuotiōe qua potuit cōmēdauit. Ambobus itaqʒ cōflictū intrantib⁹: heraclio dn̄s victoriā tribuit: ⁊ cūctū exercitū suo impio subiugauit: adeo φ tot⁹ popul⁹ cosdre sacrū baptisma susciperet. Tūc heraclius ad cosdrā puenit: ⁊ in throno aureo eū repperiens dixit. Quia lignū sancte crucis fm̄ modulū tuū honorasti: si fidē xpi recipies vitā ⁊ regnū cōseruabis: sin autē te gladio meo perimā. Cū aūtē acqescere noluit ipm decollauit. ⁊ filium suū. x. annoꝝ quē cū ipo reperit baptizauit ⁊ regnū paternū ei dimisit: turrimqʒ destruēs aurū ⁊ argētū ad eccl'ias reparandas deputauit. Sanctā igiẜ crucē accipiēs hierl'm reportauit. Cū aūt de mōte oliueti descendēs p portam quā dn̄s passur⁹ intrauerat in equo regio ⁊ ornamentis impialib⁹ ingredi vellet: repente lapides porte descenderūt ⁊ inuicē qsi vn⁹ paries se clauserūt. sup quo cunctis stupentibus angel⁹ dn̄i signū crucis i manibus tenens sup portā apparuit dicens. Cū rex celorū ad passionē p hanc portā ingredi vellet nō cultu regio: sʒ humili asello ingrediēs exēplū suis cultorib⁹ dereliqt. ⁊ his dictis angelus dn̄i recessit. Tūc impator lachrymar⁹ se ipm discalciauit: ⁊ veste inēta vsqʒ ad camisiam exuit: ⁊ crucē dn̄i accipiēs vsqʒ ad portā dn̄i humilit' baiulabat. Moxqʒ mur⁹ se econuerso apuit: ⁊ liberū patefecit impatori ingressum. Rex aūt deuotissim⁹ in h⁹ crucē laudē cōrupit. di. O crux splēdidior cūctis astris mūdo celebris: hoīb⁹ multū amabilis: que sola fuisti digna portare pciū mūdi. salua psentē cateruā in tuis hodie laudib⁹ cōgregatam: tuo vexillo signatā. Sicqʒ pciosa crux i suo loco restituiẜ: ⁊ statim paralitici quattuor curantur. leprosi x. mūdanẜ. ceci. xv. illuminaẜ. demones effugaẜ. a varijs languorib⁹ plurimi liberaẜ. Et sic impator eccl'ias reparās ad ppria remeauit. Tertio quotidie exaltaẜ in eccl'ijs. ⁊ hoc in memoriā iesu xpi crucifixi. Habem⁹ eni triplex memoriale passiōis xpi Primo in visu: sicut fit i imaginibus crucifixi vbi passio xpi figuraẜ: ⁊ etiā i imaginib⁹ aliorū sctoꝝ vbi vita sctoꝝ simplicib⁹ declaraẜ. Vnde dr̄ i decre. Imagines sctoꝝ ⁊ picture sūt libri laicoꝝ ⁊ scripture. de cōse. di. iij. platū. Secūdo i auditu: vt qn̄ passio xpi predicaẜ. Vn̄ qlibet pdicator dʒ conari vt in quolibet smōe faciat aliquā mētionē de passiōe xpi. Tertio in gustu: vt i sacro altaris: vn̄ cū qs sumit sacramētū hoc dʒ fieri cū meōria passionis xpi Vn̄ ipe xps dixit discipuẜ. Hoc facite i meā cōmeoratiōnē. Quarto crux xpi exaltabiẜ i extremo iudicio. q2 malis ibi erit i testimoniū sue dānatiōis. Vn̄ tunc xpus sanguinē suū a mal' hoīb⁹ reqret fm̄ Cris. dicēs. Ego ppẜ vos hō fact⁹ sum: ppẜ vos alligat⁹ ⁊ delus⁹ cesus ⁊ crucifix⁹. vbi est tantaꝝ iniuriaꝝ mearū fruct⁹. Ecce pciū sanguinis mei quē dedi i remissionē aīaꝝ vr̄aꝝ. Vbi ē fuit⁹ vr̄a quā mihi p precio sanguinis mei dedistis. Erit ⁊ bonis in salutatiōis signū. vn̄ Crisosto super Math. Crux ⁊ cicatrices xpi radijs sol' erūt lucidiores. Vide ergo quāta sit virtus crucis xpi cū sol obscurabiẜ ⁊ luna nō dabit lucem suam: vt discas quō crux luna lucidior ⁊ sole

clario: erit in iudicio ad beneꝫ osculationē.
Quantū ad secūdā ꝑtē istiꝰ: videlicet ꝑ nr̄a
informatiōe ē sciēdū ꝙ ꝑ signū crucꝫ debemꝰ
vincere tēptatiōes dyaboli. Unū hic qrit̄ vn̄ oc
casionē demon nos tēptādi sumpsit. Rn̄det
Cassianꝰ in collatiōibꝰ: ex inuidia. cū ꝓpt̄ su
perbiā de celo detrusus fuisset. ⁊ cognosceret
hoīem in locū quē ꝑdidit puētur: stimulatꝰ
īuidia hoīeꝫ tēptauit. sic adhuc eadē de cā tē
ptat nos quotidie vt ipediat nos in nr̄a salu
te. Etiā qrit̄ vtrū possint tēptare qn̄ volue
rint. Rn̄det ibidē ꝙ nō. vt pꝫ de Job quem
sathanas n̄ potuit tēptare nisi licētiatꝰ. imo
nec demōes potuerūt intrare porcos nisi xp̄o
annuēte vt hr̄ Marc. v. Etiā qrit̄ vtrū tātā
vim hn̄t demōes temptādi sic olim. Rn̄det
ibidē ꝙ nō. olim paucissimi i heremo cōmo
rari poterāt nimia ferocitate demonū defriti
etiā cū int̄ dece q̄sdā vicissim vigilare ⁊ ora
re optēt ꝓpt̄ visibilia fantasmata demonū
Nūc ꝓpt̄ diligētiā hoīm aut ꝓpt̄ crucē in
ecclia sat̄ ꝑdicatā mīn̄ infestamur. Etiā q̄
rit̄ vtrū demōes de ꝯflictu dolorē repatent.
Rn̄det ꝙ sic. nā victi ꝯfundunt̄. Jere. xvij.
Cōfundant̄ q̄ me psequunt̄ ⁊ nō cōfundar
ego. Etiā qrit̄ vtrū demō semel supatꝰ demo
temptet. Rn̄det̄ s̄m btm̄ Tho. pte. i. q. xiiij.
Quidā dicūt ꝙ demō semel supatꝰ nullū ho
minē de cetero tēptare pōt nec ꝺ eodē nec ꝺ
alio pctō. Quidā aūt dicūt ꝙ pōt aliū tēpta
re: s̄ nō eūdē. ⁊ h̄ ꝓbabilr̄ dr̄. si tn̄ intelligat̄
vꝫ ad aliqd̄ tps. Un̄ Luc. iiij. dr̄ ꝙ ꝯsum
mata oī tēptatiōe dyabolꝰ recessit a xp̄o vsqꝫ
ad tps. Quō aūt dyabolꝰ nos tēptat quoti
die ꝯtinue ⁊ multiplr̄: hꝫ qre in ꝓmptuario
infra vbi Machariꝰ dyabolū vidit cū vasculꝫ
xiiij. T. Quantū ad tertiā ptē istiꝰ s̄monis ē
sciendū ꝙ qlibet ptereūdo crucifixū dꝫ reue
rentiā exhibere ipi xp̄o q̄ mortuꝰ est i cruce
ꝑ eo. Et q̄cūqꝫ pcurat aliqd̄ crucifixū in pu
blica strata seu ecclia: ⁊ quotiēscūqꝫ a quoli
bet hoīe ptereūte reuerentia exhibet̄ xp̄o: a
quolibet hoīe habebit ſpālem pticipationeꝫ
in pn̄ti vita si ē in grā. ⁊ in futuro ſplāle acci
dentale gaudiū si erit in glīa. Etiā sciendū
ꝙ laudabile est hr̄e crucifixū circa lectū vel
circa mēsā: vt cū q̄s inspicit crucifixū memo
ret̄ dn̄i nr̄i passionē. ⁊ ymaginē bt̄e marie
xgīs vel apli sui: vel sci frācisci: vel barba
re. Et sciendū ꝙ quicūqꝫ q̄s inspicit crucifixū
tūc dꝫ tria considerare. Primo qꝫ xp̄s hꝫ in
cruce caput inclinatū ad osculandū in signū
ꝙ optat recōciliari cū pctōre si pctōr caput ex
corde reconciliationē. Secūdo ꝙ hꝫ ambas
manꝰ extēsas ad amplexādū sicut mr̄ ample
xatur filiū. Sic xp̄s parꝰ est amplexari pctō
rē cū brachijs mie sue. ⁊ sibi oīa pctā sua in
dulgere si ex corde penitet cū fecisse ⁊ amplꝰ
nō velit mortalr̄ peccare cū diuino adiutorio
Tertio ambos pedes cruci affixos: in signū
ꝙ vult secū manere et nunꝙ̄ ab illo hoīe re
cedere: nisi ipe priꝰ recedat ab eo. nec cū ꝑtē
nere nisi ꝑuo cōtēnat ipm. q̄ iesus xp̄s dicit̄
emanuel: qd̄ interptat̄ nobiscū deꝰ. Et auteꝫ
xp̄o valde placet cū q̄s orat ptereūdo cruci
fixū in publica strata vnū pr̄ nr̄ aue maria
hoc ōndit̄ in vno latrone q̄ orauit vnuꝫ pat̄
nr̄ an crucifixū: ⁊ sic saluatꝰ est. Hoc qre in ꝺi
sci. de tpe. ser. xlix. R. Et sciendū ꝙ dyaboli
vincunt̄ ꝑ sctē crucꝫ signū. sicut de sctā Justi
na legit̄ quā dyabolꝰ valde impugnauit prauis
cogitationibꝰ. ⁊ ipa sctā virgo i se reuersa cō
tinuo se signo sctē crucꝫ muniuit: ⁊ dyabolus
fugit: ⁊ ab oī temptatiōe statim liberata est.
Etiā de eadē legit̄ ꝙ dyabolꝰ semel in specie
pulcherrimi iuuenis se transfigurauit: ⁊ vala
nū eiꝰ ingrediens cū ipa in lecto suo esset. ⁊
ipe in lectū eiꝰ impudent̄ insiliit ⁊ in eiꝰ am
plexū ruere voluit. qd̄ videns sctā Justina ⁊
adesse intelligēs dyabolū: mox signū crucis
edidit ⁊ statim dyabolꝰ euanuit. Etiaꝫ legit̄
de eadē ꝙ nobilis quidā eā in vxorē hr̄e de
siderauit: ⁊ cyprianū necromanticū rogauit
vt eā sibi i vxorē ordinaret. ⁊ ipe cyprianus
misit ad eā diuersos demōes: ⁊ ipa xgo sctā
ꝑ signū sctē crucꝫ oēs supauit. Quere hoc in
fra in ꝓmptuario exemplorū. xxxix. E. Ulti
mo sciendū ꝙ opa nr̄a oīa debemꝰ facere cū
signo sancte crucis de mane ⁊ de sero: ⁊ etiaꝫ
in comedendo ⁊ bibendo. Exemplū de virgi
ne que comedit lactucā i orto sine signo san
cte crucis. ⁊ etiā de conuerso qui bibit vinū
in ciuitate sine signo sancte crucis. Ista exem
pla habentur in dyalogo Gregorij. ⁊ quere
ea infra in promptuario. xl. E.

De sancto Matheo aplo. Ser. xxxvi.

[V]idit iesus hominē
sedentem in theloneo matheū
nomine: ⁊ ait illi. Sequere me.
Et surgens secutus est eū. Ita scribit Ma
theus. ix. ⁊ in instantis festiuitatis euangelio.
Si enim aliquis infirmus sanari desiderat:
oportet vt infirmitatem suā medico operiat
⁊ vt medicꝰ circa ipm diligentē curā adhibe
at. ⁊ vt ipe sanatꝰ sanitatē suā ꝑ signa euidē

tia oñdat. Ista tria notant in v̄bis p̄missis.
Primo ponit ip̄os infirmitas ex p̄te egroti cū
dr̄. Vidit iesus hoīem sedentem in theloneo
matheū noīe. Secūdo ponit mod⁹ curatōis
ex p̄te medici cū dr̄. Seq̄re me. Tertō ponit
ōsilio curatōis ex p̄te sanati cū dr̄. Et surgēs
secut⁹ est eū. Vñ in p̄nti ſmone ad honorem
sc̄ti mathei tria sunt dicenda. Primo p̄uilegia
sc̄ti mathei. Secūdo aliq̄ p informatiōe sim
plicū. Tertio aliq̄ miracla p ōsolatōe bonorum
Quantū ad p̄mā p̄tē sciendū q̄ sc̄tus ma
theus hȝ septē p̄uilegia: q̄ nob oīb⁹ sunt cōsi
derāda. Primo qr xp̄s vocauit eū ad ap̄latū:
qñ dixit. Seq̄re me. Et ip̄e statim ad vnum
verbū secut⁹ est eū. ⁊ nō solū celeriter: ſ etiaȝ
gaudenter. In cui⁹ signū fecit sibi ōuiuiū ma
gnū in domo sua sicut euāgeliū hodiernū di
cit. Secūdū p̄uile. q̄a int q̄tuor euāgelistas
ip̄e est p̄im⁹ i ordine. Vñ Hiero. Sicut ma
the⁹ p̄mo in ordie ponit: ita euāgeliū primo
scripsit. Et int figuras euāgelistaꝝ nobiliori
figura figurat. q̄a in forma hoīs. Et rō hui⁹
est. qr ip̄e scripsit hūanitatē xp̄i. Nā in princi
pio euāgelij sui scripsit genealogiā xp̄i. i me
dio p̄dicationē xp̄i. i vltimo xp̄i passionē. et
hoc euāgeliū scripsit i iudea lingua hebraica
Ceteri euāgeliste scripserūt in lingua greca.
Lingua aūt hebraica ē nobilior. qr fuit p̄ma
⁊ lingua ade: ⁊ a deo imediate tradita. ⁊ lin
gua decora. qr sicut rabbi moyses dicit. Nul
lū vocabulū ꝓpriū in lingua illa deputatū ē
ad aliquā feditatē vel turpitudinē noiandā
ſ p aliq̄s circūlocutiōes talia exp̄mūt. Erit
etiā ꝑpetua ⁊ eterna. qr sicut dicit Ysido. post
diē iudicij oēs lingue cessabūt ⁊ solū mane
bit lingua hebrea. Tertiū: qr euāgeliū suū
freq̄nti⁹ oīb⁹ alijs in ecclīa legit. Ecclīa eniȝ
freq̄nter legit euāgeliū mathei. ep̄las pauli.
psalmos dauid. Et ratio hui⁹ est: vt null⁹ pec
cator despet de misericordia dei q̄ntūcunq̄
magnus pctōr est. quia omne peccatū cōmit
titur aut ex infirmitate humana: aut ex igno
rātia: aut ex certa malicia. Ex infirmitate hu
mana peccauit ip̄se matheus. Pecuniā eniȝ
per lucrū augere ab humana procedit infir
mitate. Ex ignorātia peccauit paul⁹. qr dixit
vt hr̄. i. Thimo. i. Ignorās feci: qr ꝑsecut⁹ suȝ
ecclīam dei. Ex certa malicia peccauit dauid
qr adulteriū cōmisit ⁊ homicidiū ꝑpetrauit.
Vt igit oñdat q̄ null⁹ dȝ desꝑare de dei mīa
siue peccet ex infirmitate: siue ex ignorantia:
siue ex certa malicia. iō dicta istoꝝ triū freq̄n
ter recitant i ecclīa. Quartū in quo oēs san

ctos in celo p̄cellit est: qr est martyr: ap̄ls: ⁊
euāgelista: ita q̄ in nullo alio sc̄toꝝ iste tres
p̄rogatiue insimul inueniunt. Petr⁹ quideȝ
fuit ap̄lus ⁊ martyr: ſ nō euāgelista. Iohes
fuit ap̄lus ⁊ euāgelista: ſ nō martyr. qr san
guinē suū nō fudit: ſ in pace q̄euit. Stepha
nus fuit martyr: ſ nō fuit ap̄lus neq̄ euan
gelista. mathe⁹ v̄o fuit ap̄ls ⁊ martyr ⁊ euā
gelista. Quintū p̄uile. qr cōp̄suit octauū ar
ticulū de. xij. articulis fidei. dī. Inde ventur⁹
est iudicare viuos ⁊ mortuos. Vbi sciendū
q̄ q̄libet xp̄ian⁹ tenet credere futuꝝ iudiciū
qr est octau⁹ articul⁹ fidei. ⁊ iste articul⁹ dȝ no
bis inducere ⁊ incutere timorē magnū. qr de
oīb⁹ sum⁹ reddituri rōem strictā. Ecclīa. xij.
Cuncta q̄ fiūt adducet dñs in iudiciū. Nā su
mus reddituri rōem de cogitationib⁹ nr̄is.
Sap. i. In cogitatiōib⁹ ip̄ij interrogatio erit
Etiā de oīb⁹ v̄bis. Math. xij. De oī v̄bo ocio
so ⁊c̄. Etiā de opib⁹ nr̄is q̄ gessim⁹ i corpe. de
oī gressu: tactu: visu: ⁊c̄. Vñ ap̄ls. ij. Cor. v.
Omēs nos manifestari optet ante tribunal
xp̄i vt referat vnusq̄sq̄ in corpe ꝓut gessit si
ue bonū siue malū. Etiā de reb⁹ tp̄alib⁹ quō
lucrat⁹ es. quō possedisti. quō expēdisti. Etiā
q̄libet de officio suo ⁊ artificio. s. faber: sartor
sutor: pistor. Etiā q̄libet d̄ statu suo. s. mr̄i i no
nali: viduali: ⁊ v̄ginali. Sextū p̄uile. qr festū
ei⁹ hodie solenniť celebrat in tota ecclesia dei
⁊ ip̄ius vigilia sub p̄cepto ieiunatur. Se
ptimū: quia quotidie in oībus missis p totū
annū noiat. Quantū ad secundā p̄tē istius
sermonis sciendū q̄ matheus nominat pu
blican⁹. qr tp̄alib⁹ lucris inhiabat sedens in
theloneo: q̄d negociū vix sine pc̄ō mortali
exercetur. Vñ p informatiōe nr̄a sciendum
q̄ cū tp̄alib⁹ peccat q̄s quattuor modis. Pri
mo ōcupiscendo bona alioꝝ ōtra deū ⁊ insti
ciam. vel etiā q̄ cōcupiscunt iustos res h̄re: ſ
ad malū finē. s. ad peccandū: puta ad vanaȝ
gl̄iam exercēdā. vel ad luxuriā vel ad crapu
lā. sicut ille diues de quo scribitur Luce. xvi.
Qui epulabat quotidie splendide ⁊c̄. Etiaȝ
q̄ cū nimio appetitu vel amore afficiūtur ad
tp̄alia: q̄uis ñ iniuste vellēt ea acq̄rere: tñ q̄n
iste appetit⁹ ⁊ amor tp̄aliuȝ supat vel p̄cellit
amorē dei ⁊ appetitū ꝓprie salutis: sic q̄ mens
suffocat ex toto. tales etiā grauiter peccant.
sicut heu plures sunt qui totū cor suum occu
pant cū tp̄alibus: sic q̄ raro vel nūq̄ de deo
vel salute ꝓpria: vel futuro iudicio cogitant
Sed qñ q̄s appetit bona aliena cū volunta
te condiciōnata. s. si posset habere sine offen

sa dei ac iniuria, p̄ximi: ꝛ tūc nullū peccm̄ ē vl̄ solū veniale peccm̄ est. Secūdo peccat qs per auariciā acq̄rēdo bona tpalia iniuste, s. cum vsura vel ludo vel p fraudē in emēdo vl̄ vēdendo, vel p furtū vel p rapinā. Nā quocūꝙ mō qs tpalia iniuste lucraf: mortal̄r peccat ꝛ tenet ad restitutōnē si vult saluari: siue sit in reb⁹ magnis: siue puis. Aug. Auarus anteꝙ lucraf seipm̄ pdit: ꝛ anteꝙ aliq̄d capit capif. Itez Aug. Peccm̄ nō dimittif nisi ablatū restituaf. Tertio peccat qs p diuitias male expēdendo sua tpalia. s. qn̄ nō vtif ad honorē dei ꝛ ad salutē p̄ximi ꝛ ꝓpriā: s; vtif ad peccandū ꝯ deū. tales possent dānari etiā si nullas res iniustas haberēt s; suas iustas res sic ad peccandū expēderēt. Qđ pz in illo diuite epulone Luc. xvi. q̄ sepult⁹ est in inferno. ꝛ tn̄ nō inuenif scriptū de eo ꝙ fuit vsurari⁹ vel raptor: lusor vel fur: s; bona sua male expēdit. s. in supbia vestiū in gula. in crapula. ꝛ lazaro paupi nō subuenit: iō dānat⁹ est O quot diuites sequunf eū in supbia vestiū hn̄tes p̄ciosas vestes: lōgas caudas et scissuras multas. ꝛ multa paria vestiū. ꝛ sic de singulis. Sil'r sequunf eū in gula. sicut illi q̄ volunt optima fercula comedere. ꝛ optimū vinū bibere. ꝛ sic supflue expendūt suas iustas res. de q̄b⁹ strictā rōem vsq; ad vnū denariū reddituri sunt deo in nouissimo die. Sil'r illi q̄ pdūt bona sua p ludos ꝛ male ꝯsumunt ꝛ ꝓdigalif. Sz diceres. ista bona sunt mea. ꝛ licet mihi cū eis facere q̄d volo. Rn̄deo ꝙ ñ sunt tua ꝓ ppa: s; accōmodata a deo. Vn̄ apl's i. Cor. iiij. Quid habes qđ nō accepisti. Ergo q̄libet dz vti bonis suis tanꝙ reb⁹ accomodatis cū timore ne offendat deū q̄ eas sibi accōmodauit. Quarto peccat qs p diuitias eas nimis auare possidendo ꝛ retinendo sua iusta bona. sic q̄ de supfluo nō subueniūt paupib⁹ ex isatiabili cupiditate. qz sibi timēt deficere semp. ꝛ tales reputanf raptores corā deo. Vn̄ Amb. Nō minoris est criminis habenti tollere. ꝙ cū posses indigentib⁹ denegare. Ergo tantoꝝ scias te inuadere bona: ꝙta bona posses p̄stare ꝛ nolis. Ergo q̄lib; possidens bona tpalia dz paupib⁹ condividere. Aug. Da xp̄o in terra q̄ tibi reddet in celo. Ex quo sctūs Mathe⁹ fuit thelonear⁹ tunc q̄rif q̄ requirunf ad ver⁹ theloneū. Rn̄def ꝙ tria. Primo auctoritas illi⁹ q̄ hz ptātē instituēdi. vt rex vel impator. Secūdo vt fiat ꝓ pace tuēda: vel p vias repanda. Tertio vt fiat moderate ne paupes nimiū aggrauenf. vt pz extra de ver. sig. Sup q̄busdā. Et ē sciēdū ꝙ q̄ recipiūt pedagiū a clericis sunt ipso facto excōicati ꝛ non pn̄t absolui a peccatis nisi restituāt illis a q̄bus receperūt. vt patet extra de ꝯsuetu. ꝙꝙ. li. vi. Etiam sciendū ꝙ q̄ nouū theloneū ꝯ deū ꝛ iusticiam instituūt vel q̄ antiquū theloneū aggrauant: quot denarij vel grossi vel florenj ibi recipiunt contra deum ꝛ iusticiam: tot penas nouas in inferno habent accidētales. ꝛ hoc ꝙdiu durat illud theloneū. Quantū ad tertiam partem istius sermonis est sciendū ꝙ oēs hoīes debent inuocare sanctū matheū tanꝙ singl'arē patronū ꝛ adiutorez in oībus infirmitatib⁹ Unde legif de eo ꝙ in p̄dicatōib⁹ suis totā terrā egypti ꝛ regē ꝛ reginā ꝯuertit ꝛ baptizauit cū filio ꝛ filia quasi cū omi ppl'o suo. sic ꝙ p. xxx. dies q̄si. xl. milia hoim sunt baptizati. ꝛ ipse ꝯfirmauit sermones suos sequentibus signis. Vn̄ legitur ꝙ p ipm̄ adhuc existentē in p̄nti vita plures ceci illūati sunt ꝛ multi paralitici curati. ꝛ plures leprosi mundati. ꝛ multi a demonib⁹ liberati. Etiaz legitur ꝙ beatus barnabas euangeliū qđ sctūs matheus ex inspiratiōe spūssancti scripserat secum ferebat: ꝛ super infirmos illud ponens oēs tā in fide barnabe ꝙ etiā merito beati mathei ꝯtinue sanabanf. Etiā hz ptatē sup dracones. Vn̄ legif ꝙ etiā duo dracones p duos magos. s. zaroes ꝛ arphaxat fuerūt missi ad sctūm matheū: ignē sulphureum ex ore ꝛ narib⁹ euomētes. Apl's aūt signo crucis se muniēs ꝛ in noīe dn̄i iesu xp̄i draconib⁹ p̄cepit vt abirēt nullū ledētes. ꝯtinu⁹ abierūt. Etiaz sr̄ mortē hz ptātē. qz filiā regis quā ipi magi nō poterāt suscitare ipe suscitauit a mortuis

De angelis. Sermo. xxxviij.

a Angelis suis mādauit de te vt custodiant te in omibus vijs tuis. ps. xc. Ex q̄b⁹ verbis colligif ꝙ in illo q̄ āgelis mādauit mag oñdif charitas. in angelis magna hūilitas. ī hoīe magna dignitas ꝛ vtilitas. Charitas dei in hoc oñdif ꝙ tantos ꝛ tales custodes hoi deputauit. Vn̄ Bern. Dn̄e q̄d ē homo qz innotuisti ei. aut fi. ho. qz re. eum. Deniq; mittis ei vnigenitū tuū. immittis ei spm̄ sanctuz. promittis etiā vultū tuū: ꝛ illos beatos spūs propter nos mittis in misteriū nostrū Secūdo ī āgelis oñdif mag hūilitas q̄ tam humile officiū nō recusant. s; hoīes tam diligenter custodiunt ꝛ illis mīstrant. Et iō hō

magnā dz hre reuerentiā corā angelo q sibi dignat ministrare. Un Bern. In quouis diuersorio: in quouis angulo reuerētiā exhibe angelo tuo: nec audeas illo pñte qd me vidēte nō auderes. Semp aūt āgeli hoies custodiūt. Nā stātes tenēt ne cadat. cadētes adiuuant vt resurgāt. resurgētes custodiūt ne iterū cadāt. Tertio ondit i hoie magna dignitas. Un Hiero. O magna dignitas aiaꝝ vt vnaqueqz ab ortu sue natiuitat hēat angelū in sui custodiā deputatū. Dat eñ angel' i custodiā hoi existēti i vtero matris ne a dyabolo suffocet. Posset eñ puer i vtero mris suffocari a dyabolo et abortiu' fieri. Egress' ab vtero matris posset a baptismi gra impediri: et sic dānaret. Un dr i decre. Aia corpi vnita si in baptismo lota nō fuerit: eternalr perit. xxiiij. q. iij. Si habes. Un etiā Job. iij. dr. Nisi qs renat' fuerit ex aq et spūsctō et c. Etiā viuens in mūdo posset ad multa pctā ptrahi: sz angel' eū custodit et defendit et pctā pculcare facit. Etiā de mūdo exeūte p mortē ne de fide tēptet: vel in despatiōē ptrahat et a pfessione et sacramētis impediat. qz dyabol' quos nō potuit in vita decipe: nititur in morte supplātare. quos eñ nō potuit decipere in iuuētute q est pma vita hois: vel in senectute q est secūda vita hois: nitit in morte decipe q est vltima vita hois. Itē necessaria est hoi custodia āgeli post mortē. qz tres vie sunt post mortē. Prima est q ducit ad infernū. Secūda ad purgatoriū. Tertia ad celū In pma angel' aiaz custodit ne a demonib' rapiat et ad infernuz deducat. Un talis aia regratiat xpo dicēs ps. xciij. Nisi dñs adiuuisset me. s. p angelū suū. paulominꝰ habitasset i inferno aia mea. Et illd ps. cxxiij. Aia nra sicut passer erepta ē de laqo venātiū. In secunda via angel' aiam custodit. qz vt purgetur inducit aiam in purgatoriū. et postq purgata est aia ipaz letant educit. In tertia via q ducit ad celū custodit aiam. qz ab oib' laqis eā defendit: et i celū eā itroducit. Exo. xxiij. Ecce ego mittā angelū meū q te custodiat et īducat in terrā quā pmisi patribus tuis. Quātū ad secūdā ptē istiꝰ smonis sciēdū q Michael archangel' cui' festuz hodie colimꝰ hz officiū pōderādi merita et demerita aiaꝝ. Nā fm picturas q sunt libri laicoꝝ michael in statera aias pōderat. vt q sunt plene et q sint vacue recognoscat. Dicit aūt Danielis. v. Appēsus es in statera et inuent' es min' habēs. Sūt igit qdā aie vacue. qdam semiplene. qdā plene. et qdam supplene. Vacue sunt que secū nulla bona opera portauerunt. istas michael ponderat: et eas vacuas inueniens dicit. Appensus es in statera et inuentus es nihil habens. Dicere ergo pōt talibus qd dicit Apocal. iij. Tu es miser et miserabilis: paup: et cecus: et nudus. Tales eñ sunt nudi. qz bonis operibus expoliati. Ceci. qz ignorantia sunt obtenebrati. Paupes. sctoꝝ oim suffragijs destituti. Et ideo erunt miserabiles. qz visiōe diuina erūt pnati. Miseri. qz gehēne incēdijs deputati. De talib' i psona xpi dicit michael. Mat. xxij. Ligatis manib' et pedib' mittite eū in tenebras exteriores. Semiplene aie sunt q licz aliq bona opa fecerūt: tñ tepide et negligenter fecerūt. Istas secūs michael pōderabit et dicet. Appēsus es i statera et inuēt' es min' hñs. Illis etiā dicere pōt illd Apoc. iij. Nō inuenio opa tua plena corā deo meo. Ista opa sunt plena q fiūt cū feruore. Ista sunt semiplena q fiunt cū negligentia et torpore. Talib' eñ dicet michael in psona xpi illud Apoc. iij. Utinam frigidus esses aut calidus. sed qa tepid' es incipiā te euomere ex ore meo. Ille aie sunt plene q secū mlta bona opa portauerūt. Talis erat aia illa de q dr Act. ix. Hec erat plena bonis operibus et elemosynas faciebat. Istas michael pōderabit et dicet. Appēsus es i statera et inuēt' es sat hñs. Fm illd Mat. xxv. Esuriui et dedistis mihi manducare. Et iō venite bñdicti pris mei. Iste autē aie sunt supplene q nō tm pcepta seruauerūt: sz etiā psilia supererogauerūt. Istas michael ponderabit et dicet. Appēsus es i statera et inuēt' es multū hñs. Illis etiā pōt dicere illud Luce. vi. Mensurā bonā et pfertā et coagitataz dabūt in sinū vestrū. Ipi eñ fuerūt diuinoꝝ mādatoꝝ pseruatores. et ideo hēbūt mēsurā bonā. Et fuerūt terrenoꝝ ptēptores. et iō habebūt mēsurā pfertā. Fuerūt ppe volūtat subiugatores: iō habebūt mēsurā coagitatā. Fuerūt castitat amatores: iō hēbūt mēsurā supeffluētem. Secūdo michael hz officiū deportandi aias. portat eñ aias sctoꝝ i celū. Un ecclia cantat. Archangele michael cōstitui te pncipē sup oēs aias suscipiendas. Nō tñ itelligēdū ē q ipe sol' portet. qz et alij āgeli secū portāt: sed q ipe honorabiliꝰ portat: et q ceteri āgeli q secū portāt sūt sibi subditi: sic cardinales summo pōtifici sunt subditi. Et iō cantat ecclia. Michael pposit' paradisi quē honorificāt angeloꝝ ciues. Un credit esse de

ordine pncipat⁹. ceteri xͦo q̄ portant de ordine inferioꝝ angeloꝝ. Portāt aūt āgeli aīas scōꝝ valde reuerēter. q: nō ī hūeris: s; ī manib⁹ vnde dr in ps. xc. In manib⁹ portabūt te ꝛc. Portāt valde diligēter. q: ab oīb⁹ offēdiculis ꝛ picnlis eas custodiūt ꝛ ꝯsuāt. vn̄ seq̄t. Ne forte offēdas ad lap. idē pedū tuū: sup aspidē ꝛ basiliscū āmbulabis ꝛc. Portāt valde gaudēter. q: cū cāticis ꝛ iubilatōib⁹ eas in celū deducūt. vn̄ Esa. lv. In leticia egrediemi ꝛ ī pace deducemini. mōtes ꝛ colles cātabūt corā deo laudes. Etiā portāt valde hūiliter. q: paupe res ꝛ mēdicātes nō despiciūt. sic pz Luc. xvi. Factū ē vt moreref mendic⁹ lazar⁹ ꝛ portaref ab angelis in sinū abrahe. Etiā sciēdū q̄ archāgelo michaeli multa q̄ sūt mire xͦtutis attribuunf. Ipse vt dr egyptiacis plagas intulit mare rubꝛū diuisit. ppl'm isrl' per desertū deduxit. ꝛ in terrā pmissiōis introduxit. Ipse iter scōꝝ angeloꝝ acies vexillifer xp̄i habef. ipse a dn̄o cōstitut⁹ ē pnceps eccl'ie. ipse scōꝝ aīas recipit: ꝛ in paradisuz exultatiōis perducit. Ipse eni vt Daniel testaf tpe antixp̄i cōsurget: ꝛ p electis tāq̄ defensor ꝛ ptector astabit Ipe ad dei imperiū antixp̄m existētē in mōte oliueti potēter occidet. In voce ipsi⁹ archāgeli michaelis mortui resurgēt. Ipse crucē: clauos: lanceā: ꝛ coronā spineā in die extremi iudicij p̄sentabit. Quātū ad tertiā ptē sciendū q̄ ipsi angeli a nobis sūt honorādi. Primo q: sunt custodes nr̄i. q: vix possem⁹ subsistere si custodia angeloꝝ nō eēt. Vn̄ Hiero: Si custodia angeloꝝ non esset: insult⁹ malignoꝝ spirituū qs sufferre posset. Secūdo honorādi sūt q: sūt frēs ꝛ cōciues nr̄i. Oēs eni electi assumunf ad ordines angeloꝝ. quidā ad supiores. quidā ad medios. quidā ad inferiores: p diuersitate suoꝝ meritorum. Joh. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Tertio q: ipsi sūt oratiōnū nr̄arū ap̄d deū rep̄sentatores. Ipsi nāq̄ orōnes nr̄as deo rep̄sentant. Thob. xij. Qn̄ orabas cū lachrymis ꝛ sepeliebas mortuos: ego obtuli orōnē tuam dn̄o. Quarto q: sunt regis eterni nobilissimi milites. Sicut aūt videm⁹ in militib⁹ alicui⁹ regis q̄ quidā eoꝝ semꝑ in aula regia cōmorant ꝛ regi associanf. q̄dā aūt ciuitates ꝛ regni castra custodiūt. q̄dā xͦo regis inimicos expugnant. Ita horū militū xp̄i q̄dā in aula regia. s. in celo empireo semꝑ regi associanf: ꝛ ad ei⁹ honorē cantica leticie ꝛ glorie semꝑ cantāt: dicētes. Sanct⁹ sanct⁹ sanct⁹ dn̄s deus sabaoth. Alij aūt custodiūt puincias: ciuitates: ꝛ castra: ꝛ villas. s. q̄ nobis sunt deputati ad custodiā: custodiētes statū xͦginū ꝛ viduarū ꝛ cōiugatoꝝ: ꝛ castra religionū. Alij vero dei inimicos. id ē demōes expugnāt: ne subditis noceāt: ꝛ eis damna in corpe ꝛ aīa inferant. Quinto honorādi sūt q: ipsi sūt tribulatoꝝ cōsolatores. pmo cōfortādo ꝛ roborādo. secūdo ab impatiētia cōseruādo. tertio ipsoꝝ tribulationē refrigerādo ꝛ minuēdo. Et hoc signatū est Daniel. iij. Angel⁹ dn̄i cū trib⁹ pueris in fornacē descēdit: ꝛ fecit fornacē q̄si ventū roris flantē. Ultimo sciēdū q̄ angeli sūt a nobis hodie ꝛ quottidie honorādi. q: seruiūt nobis in p̄senti vita quottidie in oī loco: ꝛ in oī tempore. Hoc ostendif in sacerdote q̄ celebrauit missaꝝ in hierl'm: ꝛ angel⁹ dn̄i reduxit eū in patriā suā. Exēplū q̄re de hoc in promptuario exēplo. xli. M. Itē angel⁹ seruiunt heremite infirmāti. Hoc q̄re ibidē. xi. T. Item angeli seruiūt hoī in extremis. Exemplū de hoc q̄re ibidē. lvi. M. Etiā angeli ī extremis p̄sentant hoī bona opa sua. ibidem. lvi. M. Etiā angeli seruiūt nobis post morteꝫ: q: angeli visitāt ꝛ cōsolanf aīas in purgatorio: indicant eis suffragia q̄ fiūt ab amicis eoꝝ ꝛ a cognatis suis: ꝛ alijs bonis hoīb⁹ hic iam in mūdo existētib⁹. ꝛ postq̄ purgate sunt aīe in pugatorio sufficienter. tunc ipsi angeli letanter deducunt eas in celū. Aliū sermonē bonum ꝛ vtilem de angelis. quere in discipulo de tempore. sermo. clviij.

De sancto Symone ꝛ Juda apostolis.
Sermo. xxxviij.

Vos amici mei estis si feceritis ꝛc. Joh. xv. Uerba ꝑposita locut⁹ est dn̄s suis apl'is. ꝛ cōsequēter loquif oīb⁹ nobis. quia si volum⁹ eē amici dei: tunc pre oībus seruare debem⁹ decem precepta que p̄cepit nobis. Unde in presenti sermone ad honorē beatorū apostoloꝝ Symonis ꝛ Jude tria sunt dicenda. Primo priuilegia ꝛ dignitates Symonis et Jude. Secūdo aliqua p informatione simplicium. Tertio aliqua miracula pro cōsolatione audientiū. Quantū ad primā partē sciendū q̄ isti apl'i habēt septē priuilegia q̄ cū cordis deuotiōe audire debem⁹. Primū quia cōsanguinei sunt dn̄i nostri Jesu christi. Nā mater illorū duorū aplorū fuit soror beate virginis Marie matris Jesu xp̄i benedicti. Secūdū q: dn̄s elegit eos ex oīb⁹ hoīb⁹ mūdi ad nūerū duodecim aplorū. Unde Joh. xv. Ego elegi

vos de mūdo. Tertio q2 fidē dilatauerunt: et multos hoīes ad fidē suis p̄dicationib9 indu xerūt. Uñ refert Eusebi9 in ecclesiastica histo ria. q Abagar9 xpo ep̄l'am scripsit: eū ad se inuitādo. Cui xp̄s post ascēsionē ap̄lm vnum p̄misit mittere p̄ ep̄lam. Et vt refert Johēs damas. li. iiii. q cū pictor ad xp̄m ab Abagaro missus eēt vt faciē ei effigiaret et nō potuis set p̄ splēdore et pulchritudine xp̄i. fi xp̄us li neo pictoris accepto faciē p̄pria effigiauit: et regi Abagaro edisse ciuitat trāsmisit Et post xp̄i ascēsionem Thomas ap̄ls Judam ap̄lm Abagaro misit. q in facie ap̄li Jude intuens diuinū splēdorē: fidem et baptismum recepit. Etiā legit q post q̄ ambo ap̄li in babilonia et in regiōe circūquaq3 vno āno et mēsib9 tribus cōmorati sūt. in q tp̄is spacio ampli9 q̄ q̄draginta milia hoīum baptizati sūt excep q paruulis et mulierib9: baptizato pri9 rege cum vniuersis dignitatib9 suis. Uidētes eni3 eos oēs infirmitates curare verbo. illuīare cecos: et suscitare mortuos in noīe dn̄i nr̄i Jesu xp̄i vniuersi pp̄li crediderūt in deū: destruētes tē pla idolo3. et eccl'ias cōstruētes ordinauerūt in ciuitate ep̄m noīe Abdiā. q cū ipsis de iu dea venerat: q postmodū legendā isto3 apo stolorū scripsit. Quartū q2 p̄stituit eos secu3 iudicaturos viuos et mortuos in fine seculi. q2 oīa p̄pter xp̄m reliqrūt. et ipsū pauperem paupes secuti sūt. vñ Math. xix. Amē dico vobis q vos q secuti estis me: in regenerati one cū sederit fili9 hoīs in sede maiestatq sue: sedebitis et vos sup sedes duodecim: iudicātes xii. trib9 isr̄l. Quintū q2 nō solū sunt ap̄li: sed etiā martyres xp̄i. Uñ legit q cū venissent p̄sidē et inuenissent duos magos zaroen et ar phaxat: q pp̄lm p̄ necromāticā arte3 decepis sent. et cū illi viderūt q ap̄li magna signa fa cerēt: p̄dicti magi ad quādā ciuitatē nomīe suanir: vbi erāt. lxx. idolo3 pōtifices venerūt et eos p̄ ap̄los cōcitauerūt. vt cu3 illuc venis sent: aut eos sacrificare cōpellerēt: aut penit9 necarēt. Perlustrata igit vniuersa p̄uincia cū ap̄li ad illā ciuitatē puenissent: ecce pōti fices cū vniuerso pp̄lo eos capiūt: et ad tēplū solis eos deducūt Tūc demones ceperūt ibidē clamare: dicētes. Quid nobis facit ap̄li dei viui. ecce in ingressu vestro oēs flāmis incen dimur. Tunc ap̄li dixerūt. Ut sciat q idola vestra plena sunt demonijs: ecce impam9 eis vt exeāt et simulachra cōfringant. Statim q3 duo ethiopes nigeri nudi egressi de simulachris et oīa idola in tēplo fregerūt. et cum diris vo cib9 recesserūt. Quod vidētes pōtifices in apo stolos irruerūt: et eos p̄tin9 occiderūt. ac sic p̄ martyrij palmā ad xp̄m eo3 cōsanguineū p̄ uenerūt. Sextū q2 q̄libet ipso3 cōposuit vnū articulū de duodecim articulis fidei. Nā Sy mon cōposuit decimū articulū: sc3 Sanctā ec clesiā catholicā. Ubi sciēdū q ille articul9 sic intelligit. Credo in sp̄m sc̄m: sc̄m ecclesiam sanctificantē. Itē sciedu3 q eccl'ia ē fidelium cōgregatio. et q̄libet hō in gr̄a existēs est mē brū eccl'ie: et xp̄s est caput. Ap̄ls. i. Chori. xi Ecce vir est caput mulieris: sicut xp̄s eccl'ie. Est aūt scā eccl'ia in tres p̄tes diuisa. Una ē in mūdo: q adhuc ē in timore et expectatione. Secūda est in celo: q est sine timore et sine ex pectatiōe. Tertia ē in purgatorio: que medio mō se habet. q2 est in expectatiōe: cū adhuc vi te gloriā nō habe. it. tñ sine timore. q2 habent liberū arbitriū in bono cōfirmatu3. Ista tibi repsent. āt tres p̄tes hostie q in altari de cor pore xp̄i fiūt. Uñ versus. Pars intincta mero p̄ viuis sanctificat. Alia p̄ sctis: tertia p̄ re dimēdis. Undecimū articulu3 s̄m Henri. de vu. Judas apposuit thadeus frater Symo nis: dicēs. Sanctorū cōionē: remissionē pec catorū. Pro quo sciēdu3 q scō3 cōmunio est bonorū spiritualiū per sanctos acquisitorum cōgregatio. Unde inter alia que nobis sunt credēda est sanctorū cōicatio in ecclesia. Na3 oēs christiani existētes sine pctō mortali: par ticipes sunt omniū bono3 que fiūt in ecclesia per quodlibet mēbrū ecclesie. ps. cxviii. Par ticipem me fac de9 omniū ti. te. Quo ad secun dam partē isti9 articuli. s. remissionē pecato3 est firmiter credendū q in ecclesia catholica est remissio omniū pctorū: et in nulla alia se cta. q2 extra ecclesiā nō est salus Et cōtra istū articulū faciūt omnes desperati. qui p̄pter magnitudinē vel multitudinē pctō3 despe rant: qd est maximū pctm̄. Uñ Ysido. despera tio est peior oī pctō. Septimū p̄uilegiū est. q2 hodie in ecclesia in toto mūdo solēniter festū ipsorū celebrat: et sub p̄cepto vigilia ieiunat et etiā in qib9 missis ambo noiant. Quātū ad secūdā partē isti9 smonis sciēdū q exquo hic mētio fit de preceptis dei: vbi dicit. Uos amici mei estis. Sciēdū q q̄libet debet prece pta seruare si vult saluari. Math. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Etiā s̄m Henri. de vrima. quilibet tenet scire et addiscere p̄ cepta dei. et nihil meli9 et vtili9 est hoī q scire p̄cepta dei. Uñ Salomon. Nihil meli9 q at tēdere in mādatis dei. Et ignorātia nō excu

fat illuꝫ q̄ pōt addiscere. Un̄ Aug⁹. de grā ꝛ
libero arbitrio. Ideo diuina p̄cepta sūt data
vt excusationē de ignorātia nō habeāt. In si⸗
gnū hui⁹ tūc p̄cepta sūt in manib⁹ p decē digi
tos. ꝛ in pedib⁹ p decem pedicas scripta: vt sic
hō quotidie āmoneaf ne p̄cepta obliuiscaf
aut trāsgrediaf. Primū ē. diliges dn̄m deū tuū
ex toto corde tuo: ꝛ ex tota aīa tua. ꝛ nō ado⸗
rabis deos alienos. Cōtra hoc p̄ceptū faciūt
illi q̄ plus diligūt vxores: pueros: consangui⸗
neos: res tpales: honores q̄ ipsū deū. Mat.
x. Qui amat filiū aut filiā sup me non est me
dign⁹. Etiā cōtra hoc p̄ceptū faciūt q̄ fidē fal
sificāt. sicut q̄ obseruāt somnia: dies egyptia⸗
cos: fatū: augurium: ꝛ q̄ carmināt pueros in
dolore capitū: oculoꝝ: ꝛ dentiū. vel etiā q̄ por
tant lr̄as circa se in quib⁹ ꝯfidūt q̄ nō possūt
vulnerari: captiuari: submergi. Itē q̄ vadunt
ad phitonissas interrogādo eas de furto cō⸗
misso. etiam qui carminant equos ꝛ vaccas.
Un̄ d̄r in decre. Diuinationi q̄ intēdit dāna⸗
tionē aīe incurrit. xxvi. q. vij. non obseruetis
Secūdū est. Nō assumes nomē dei tui inua⸗
nū. Cōtra hoc p̄ceptū faciūt q̄ sciēter iurant
per deū hoc qd̄ nō est verū. sicut in emendo ꝛ
vendēdo. vel qui negāt per iuramentū se hoc
nō fecisse. vel qd̄ grau⁹ est qui dicūt q̄ deus
nūq̄ misereaf mihi. vel diabol⁹ me deducat:
ꝛ sic de singulis. ꝛ q̄ iurāt blasphemādo deū
per vulnera vel p mēbra xp̄i. Etiā q̄ maledi⸗
cunt ꝓximis suis ex corde. etiā q̄ sciēter ꝛ ma
nifeste peierant. ꝛ etiā qui sciēter recipit fal⸗
sum iuramētū. Unde d̄r in decre. Cogēs ho⸗
minē ad piuriū: ꝛ qui peierat vterqꝫ reus est
xxij. q. v. qui cōpulsus. Tertiū est. Memento
vt diē sabbati sanctifices. Cōtra istud prece⸗
ptū faciunt qui in dieb⁹ festiuis laborāt: aut
ad nūdinas vadūt: ꝛ sic negligūt missas aut
sermones. Nā quilibet homo: serui ꝛ ancille:
filij ꝛ filie teneāf in die dn̄ica integrā missaꝫ
audire sub p̄cepto ecclesie: nisi magna necessi
tate excusenf. vt habef de conse. dis. i. missas.
Et si dn̄i impediūt familiā suam sine magna
causa vt nō audiāt missam die dn̄ica: vel iu⸗
bent familiā suā laborare in diebus festiuis:
ipsi dn̄i rei erūt Similiter q̄ sine causa soluūt
ieiunia ecclesie peccāt mortaliter. qr nullū pec
catū veniale est in p̄cepto. Quartū ē. Hono⸗
ra patrē tuū ꝛ matrē tuā: vt sis longeu⁹ sup
terrā. Cōtra hoc p̄ceptū faciūt filij ꝛ filie qui
friuole offendūt parētes: ꝛ sūt eis inobediē⸗
tes ꝛ infideles ī vita ipsoꝝ: ꝛ post mortē nō
ſ subueniūt aīab⁹ ipoꝝ. Et tales pueros punit

deus qnq̄ꝫ in corpe: in reb⁹. ꝛ in aīa. Quintū
est. Nō occides. Cōtra hoc p̄ceptū faciunt q̄
ꝓximū cōtra deū ꝛ iusticiā occidūt. ꝛ hoc est
vnū peccm̄ de quattuor clamātib⁹ in celū. Un⸗
de Gen. iiij. dixit dn̄s ad Cayn. Ecce vox san
guinis fratris tui Abel clamat ad me de fra
Sic iā pōt dicere de⁹ ad quēlibet homicidaꝫ.
Ecce sanguis proximi tui innocenter a te oc⸗
cisi clamat ad me de terra reqrēs vindictā su
per te. Sextū. Nō mechaberis. Cōtra hoc fa⸗
ciunt homies fornicarij q̄ peccāt extra matri⸗
moniū. etiam solut⁹ cū soluta. Unde in decre.
d̄r. Ad meretrices accedere est diuinit⁹ inhi⸗
bitū. xxxij. q. iiij. meretrices. Sꝫ si deflorat vir
ginē hoc ē grau⁹. si ū cōmittit adulteriū ad⸗
huc hoc est grau⁹. si peccm̄ sodomiticū ē pes⸗
simū ꝛ grauissimū. Un̄ d̄r in decre. Hoc pecca
tū mai⁹ est q̄ si q̄s matrē suam cognosceret.
xxxii. q. vij. vsus naturalis. Septimū. Nō fur
tū facies. Cōtra hoc faciūt illi q̄ cōmittūt fur
tū in paruis reb⁹: vt qui furanf gramina: pi⸗
ra: poma. Silr̄ vectores q̄ cū currib⁹ suis p
agros alioꝝ vadūt. etiā qui rem inuētā reti⸗
nēt ꝛ nō restituūt. etiā serui ꝛ ancille q̄ bona
dn̄oꝝ suoꝝ furtiue subtrahūt. sicut vinū: pa⸗
nē: carnes: oua: ꝛ occulte comedūt. vel etiam
alijs hoīb⁹ tribuūt. etiā mercatores q̄ cū mē⸗
dacijs cōsueuerunt emere ꝛ vēdere. etiā vsu
rarij: raptores: lusores. ꝛ etiā qui rē furatam
emūt aut comedūt. aut etiā q̄ ꝓpinam de iu⸗
deis recipiūt. oēs isti tenēf ad restitutioneꝫ.
Un̄ Augu. Non dimittif peccm̄ nisi restituaf
ablatū. Octauū. Nō falsū testimoniuꝫ dices.
Cōtra hoc faciūt illi falsi testes ꝛ mendaces
etiā detractores q̄ bonā famam ꝓximi deni
grant. ꝛ tales sunt peiores furibus ꝛ raptori
bus. Unde Ambro. Tolerabiliores sunt fu⸗
res qui vestes ꝛ alia bona nostra recipiūt q̄
detractores qui nostrā bonā famā dilaniāt.
Et tales tenēf ad restitutionē fame. Silr̄
q̄ libēter detractores audiūt grauiter peccāt
Et adhuc grau⁹ peccant qui vltro alijs pro⸗
ferūt mala que audierūt. ꝛ q̄ fraudulēter lo⸗
quūf cū ꝓximo: ipsum decipiēdo. ꝛ etiaꝫ qui
perturbāt ꝓximū verbis iracūdis ꝛ vitupe⸗
rijs. Nonū est. Nō cōcupisces rem ꝓximi tui.
Contra hoc preceptū faciūt illi qui sciēter cō
cupiscūt: ꝛ deliberato animo res iniustas cō
tra deū ꝛ iusticiam. etiā qui cōcupiscunt res
iustas. sed ad malū vsum. i. ad peccandū: pu⸗
ta ad superbiā exercendā. sic vt cōcupiscant
vestes pulchras proximoꝝ. vel etiā ad luxuriā
vel etiam ad crapulā. Decimū p̄ceptuꝫ est.

Nō cōcupisces vxorē ꝓximi tui. Contra qḋ
faciūt tria genera hoīuz. Primi qui stant in
illicito amore. ⁊ libēter actū ope ꝑpetrarēt si
ipsis possibile foret. vel si nō timerent mundū
⁊ scandalū hoīuz. Secūdi sūt q̄ se lauāt ⁊ or
nāt cū crinib⁹: peplis ⁊ vestib⁹ vt cōcupiscāt: ⁊
ea itētōe vadūt ad eccl'ias: plateas aut ad cho
reas: vt placeāt amatorib⁹ suis ad malū finē
Tertij q̄ nō cōcupiscunt nec volūt cōcupisci:
nec ꝓponūt actū facere: s₃ tn̄ delectāt in luxu-
riosis cogitatiōib⁹ cū plena rōne: ⁊ nolunt ex-
pellere nec resistere talib⁹ imūdis cogitationi
bus. ⁊ talis delectatio dicit morosa delectatio
Un̄ Augu. Cogitatio morosa cū delectatiōe
⁊ cōsensu ē mortalis. Quātū ad tertiā ptē
isti⁹ s̄monis sciēdū ꝙ oēs hoīes debēt inuo-
care scōs apl'os tāq̄ singulares patronos ⁊
adiutores in oibus necessitatib⁹ ⁊ angustijs.
Et p̄mo illi q̄ innocēter infamant. Un̄ legit
ꝙ filia cuiusdā per fornicationē cōcepit ⁊ de
hoc quēdā diaconū infamauit ꝙ ipsā vio-
lauerit: quē parētes puelle occidere voluerūt
statim apl'i aduenerūt. ⁊ qū puer nat⁹ sit re-
quirūt. R̄nderūt. hac die hora p̄ma. Dixerūt
apl'i infantē huc portate. Qḋ cū factū fuisset
apl'i infanti dixerūt. In noīe dn̄i loq̄re infās
⁊ dic si iste diacon⁹ p̄sumpsit hāc agere iniq-
tatē. Infans ait: Hic diacon⁹ vir scūs ē ⁊ ca-
stus: ⁊ nūq̄ inquinauit carnē suā. Insistebant
aūt parentes vt apl'i quererēt q̄s actor scele-
ris esset. R̄nderūt apl'i. Nos innocētes ab-
soluere decet: nocētes aūt ꝓdere non decet.
Etiā qui qn̄q₃ vulnerat in corpore. Unde le
gitur ꝙ quidā noīe nicanor amic⁹ regis in q̄-
dam bello sagittā accepit: que de ossibus ei⁹
nulla poterat rōne euelli. Tūc Symon apo-
stolus xp̄i inuocato noīe iesu xp̄i abstulit eā
moxq₃ sanat⁹ est: ita vt nec etiā signū vulne-
ris aliqḋ remaneret. Etiā apl'i in babylonia
vbi p̄dicabāt ad cōfirmandū fidē xp̄i multa
signa fecerūt: illuminātes cecos: auditū sur-
dis: claudis gressum: leprosis mūdiciam: ob
sessis liberationē ꝓcurabāt. Etiā possūt oi-
bus subuenire in periculis bestiarum. Unde
legit ꝙ due tigrides fortissime oēs hoīes q̄
eis occurrerūt occiderūt. Tūc apl'i ad eas ve
nerūt: ⁊ in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i velut oues
māsuetas eas fecerūt. Etiā scūs Simon tri
ginta mortuos in mari submersos suscitasse
legit. Unde canit de eo. Terdenos mortuos
fluctib⁹ mersos humane vite reddidit. Etiā
habēt potestatē super aerem. Unde legit ꝙ
in hora passionis eorū erat magna serenitas
⁊ statim tanta fulgura extiterūt vt templum
triphariē scinderet. ⁊ multi pagani oppressi
fuerūt. Etiā habēt ptātē super ignē. Un̄ tpe
passiōis eoꝝ illi duo magi i carbones in ictu
fulguris sunt incinerati ⁊ cōbusti. Et habēt
ptātē sup demonia. q: ipsi de corpib⁹ hoīum
demones expulerūt. Siliter sup corpa hoīm
q: ea in multiplicib⁹ infirmitatib⁹ curauerūt.
Etiā super aīas. q: eas doctrina sua a pctīs
purgauerūt: ⁊ ad vitā eternā perueniendā
disposuerunt.

De omnibus sanctis. Sermo. xxxix.

Gaudete et exultate

qm̄ merces vestra copiosa ē in
celis. Math. v. Luc. vi. origina
liter. ⁊ i euāgelio p̄sentis festiui
tatis lectionaliter sūt recitata. Scā mater ec
clesia hodie de oib⁹ sanctis solenniter agit. q:
cui nō pōt oēs honorare singulariter. oib⁹ s₃
īpēdit hodie honorē cōiter. Sūt aūt nouem
ordines scōꝝ quos hodie ecclesia honorat q̄
ponūt in nouē r̄nsorijs q̄ hodie cantant. Pri
mo hodie peragim⁹ festū sūme trinitat̄. s. pa-
tris ⁊ filij ⁊ spūssancti. ⁊ hoc notat in p̄mo
r̄nsorio. Sūme trinitati simplici deo vna diui
nitas: eq̄lis gl'ia: coeterna maiestas. Et me-
rito ē hodie ⁊ q̄tidie ipsa scā trinitas hono-
rāda a nob̄ in t̄ris vt i futuro mereamur eā
cōtēplari felicit̄ in celis: q: hec ē vita et̄na vt
intueamur speculū scē trinitat̄. Un̄ ps. lxxxix.
Qm̄ mille ān̄i an̄ oculos tuos ⁊c̄. Et in visio
ne dei cognoscim⁹ quēlib₃ scīm in celo. ⁊ vnus-
q̄sq₃ gaudet ⁊ cōdiuidit cū₃ alio merita sua.
vn̄ Ansel. Unusq̄sq₃ gaudet tm̄ de merito al
terius: quātū de suo ꝓprio. Ecce quāta chari
tas est in patria ⁊ cōformitas volūtatū. Se-
cūdo hodie celebram⁹ festum marie virginis
⁊ hoc notat in secūdo r̄nsorio. scz Felix nāq₃
es sacra virgo. Propter qḋ sciēdū est ꝙ bea
ta virgo non est de ordine trinitatis. q: in illa
nō sūt nisi tres ꝑsone. s. pater ⁊ fili⁹. ⁊ spūs-
sanct⁹. nec ē in ordine scōꝝ vl' angeloꝝ: s₃ su-
per oēs ordines. Et rō q: ipsa hodierna die
est ab oib⁹ fidelib⁹ solēnit̄ honoranda. q: ipsa
est mater nr̄a: ⁊ fidelis aduocata nr̄a. ⁊ ideo
assimilat aurore. Sicut eni aurora ē mediū
int̄ diē ⁊ noctē: sic ipsa ē mediatrix int̄ nos ⁊
deū. vn̄ Bern̄. Securū accessū₃ habet homo
ad deū vbi mediatorē cause sue filium h₃ ante
patrē. matrē ante filiū. xp̄us nudato corpore
patri ostēdit lat⁹ ⁊ vulnera: ⁊ maria filio vbe
ra. Ergo nō potest aliquo modo fieri repulsa

vbi tot cōcurrūt amoris insignia. Et iō assimilat etiā lune. Sicut eni luna p ceteris planetis est terre mag vicina: sic et ipsa p ceteris sctis sp est oībus peccatorib' mag ppinq̄ cum sua mia. Un̄ aug'. Maria p oibus sanctis ipetrat inducias trāsgressorib' vt renūciēt suis erroribus. Tertio est festū hodie oiu3 sanctorū angelo3 et h notat in tertio rñsorio. Te sāctū oium et c. Et isti sancti angeli a nob' merito sunt honorādi: qr seruiūt nobis in omni loco et in oi tpe. Unde dat angelus in custodē cuilibet hoī existenti in vtero mrīs: ne a diabolo suffocet. Egresso ex vtero: ne a baptismi gratia impediat. viuēti in mūdo: ne ad peccata plurima ptrahat. Exeūti de mūdo in morte: ne in fide tēptet vel in desperationē3 detrahat. et in cōfessione impediat: et recedēti post mortē ne diaboli laqueis capiat. Quarto hodie est festū ptriarcharū et oiu3 pphetaru3 qd notat in q̄rto rñsorio qd cantat de sācto iohāne baptista. s. Inter natos mulierū qr ipse iohānes est plusq̄ ppheta: quia quē alii pphete pphetauerūt ipe digito mōstrauit: dicens. Ecce agnus dei. Et insup christū baptizauit. Et isti sancti pres veteris testamēti a nobis hodie solēniter honorandi sunt quia de stirpe patriarcharū et pphetaru3 christus saluator noster natus est. Quinto hodie est festū oiu3 apostolo3. hoc notat in quinto rñsorio. Qui sunt hi qui vt nubes volant. Et isti sancti apostoli sunt a nobis in pñti solēnitate deuote honorandi: quia sunt maiores sancti in celo. Insup in fide catholica nos plātauerūt et instruxerūt: et duodecim articulos fidei in pmo cōcilio post ascensionē christi composuerunt: quos articulos quilibet homo tenet addiscē et firmiter credere: quia q̄ in vno articulo erraret dānaret eternalit: ergo valde ē cauendum. Sexto hodie est festum oium sanctorū martyrū qui pper christū et fidem sanguinē suū effuderūt. quod notatur in sexto responsorio. Lauerūt stolas suas et candidas eas fecerūt. Isti sancti martyres merito sunt a nobis hodie solēnit honorandi ppt magnā multitudinē martyrū. qr sicut dicit sanctus Hieron. q quolibet die anni reperiunt quinq3 milia nomina martyrū. Et ab illo tpe sancti Hieron. plēs martyres sunt martyrizati. et ipi tanq̄ strenui milites p fide christi res: corp': et vitam exposuerūt. et in hoc dant nobis exēplu3 exponēdi p fide vitam. Un̄ in decretis. Tāta d3 esse cōstātia fidei vt prius auferat vita q̄ fides. xxii. q. vii. cōuenior. Et non immerito, quia quicunq3 exponit vitam pro fide et pro christi nomine: statim ad celū euolat. Un̄ in decret. Qui p christi noīe martyrizant: procul dubio vitā eternā cōsequūtur. xv. q. i. Merito. Septimo hodie est festū oiu3 cōfessorū. hoc notat in septimo rñsorio. Sit lūbi vri pcincti. Et isti sancti cōfessores sūt a nobis solēniter honorandi. qr pdicauerūt nobis vbis et bonis exēplis viā salutis et oiu3 virtutum: qr adhuc existētes in vita pñti fuerūt humiles: prudētes: pudici: casti: sobrii: et quieti. Insup iam in celo sunt intercessores nri: et impetrant nobis misericordiā: grā3: et glia3. Octauo hodie est festū oiu3 vginū: et hoc notat in octauo rñsorio. Audiui vocē de celo venientē Et iste sancte vgines sunt a nobis hodie honorāde: qr sūt spōse christi et regine celi. Na3 ipe christ' est sūm' pōtifex. de q dicit Leuit. xxi. q sūm' pōtifex virginē ducat i vxorē. Et ex h seqtur q ipse vgines sunt regine: qr habent christū regē glie p sponso. Un̄ ps. xliiii. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. Un̄ etiā Cyprian' in li. de vgi. Virginitas est soror oiu3 angelo3: victoria libidinu3. regina vtutū: possessio oiu3 bono3. Nono hodie est festū oiu3 electo3 nobiliū et ignobiliū: diuitū et pauperū: senū et iuuenū: cōsanguineorū nro3: filio3 et filiarū. qui iam regnant cu3 christo in celo: et h notat in nono rñsorio qd ē cōe: quod hodie cantat. Cōcede nobis quesumus dñe veniā delicto3: et intercedētib' sanct quo3 hodie solēnia celebram': talē nobis tribue deuotionē: vt ad eo3 puenire mereamur societatē. Et merito oēs sancti i celo sūt a nobis honorandi hic in mundo: vt ipsi in celo intercedāt p nobis et impetrēt nobis grā3 in pñti: et glia3 in futuro. Un̄ Hiero. Impossibile est pces multo3 non exaudiri. Imo magis erit impossibile pces oiu3 sancto3 et angelo3 nō exaudiri. Et si vn' bon' hō pot impetrare alteri a deo grām in pñti: q̄d tunc possunt oēs sancti. Et si q̄libet sancto3 dū adhuc hic i carne viueret potuit cū suis orōnib' mortuos suscitare: leprosos mundare: cecos illuminare: vtiq3 tūc iā oēs sancti in celo pñt quorum festa hodie celebram' nobis impetrare grām a deo. Nā ipsi sancti ppt charitate3 et affectum quē hñt ad salutē nra3 solliciti sunt nos iuuare cū orōnibus suis apud deum.

Adhuc de oib' sctis. Sermo. xl.

Beati pauperes spiritu quī ipso3 est regnū celorum. Matth. v. Nos

nuntur aūt in euāgelio hodierno p̄ntis festi-
uitatis octo beatitudines q̄ octo ordinib⁹ san
ctoꝝ coaptanť. Et nota h̄ octo beatitudines
ad honorē oīuz sanctoꝝ. Prima Beati pau-
peres spū. ⁊ illa cōuenit ordini aploꝝ. q: ipsi
fuerunt p̄mi q̄ ꝓpť xp̄m oīa cōtēpserūt. Istā
btitudinē paupťatis ⁊ nos hr̄e debem⁹. vnde
paupťatē diligam⁹ volūtarii: vel saltē patiē-
ter necessitatē sustineamus. Ista paupťas vt
sit meritoria dz hr̄e tria q̄ elicīūtur ex textu. s.
vt terrena despiciat. qd̄ notať cuz dicif: beati
paupes. vt etiā in hoc rectā intēnonē habeat
cū dicif: spū. i. spūali intētione. ⁊ vt celestia cō
cupiscat; cū dicif: q̄m ipsoꝝ est regnū celoruz.
Et huic btitudini addif ꝓmissio: cū dicif: q̄m
ipsoꝝ est regnū celorū. Pauperes aūt nō tm̄
habent regnū celoꝝ ad possidēdū. iuxta illud
Mat. xxv. Uenite bn̄dicti prīs mei possidete
paratū vobis regnū. Sz etiā ad vēdendum.
De⁹ q̄dē hz regnū celeste: terrestre: ⁊ inferna
le. Celeste dedit pauperib⁹. terrestre dedit diui
tibus. infernale demonib⁹. Ordinauit tm̄ q̄ si
diuites volūt recipere pauperes in p̄nti in re-
gnū suū terrestre: pauperes in futuro ecōuer-
so recipiēt diuites in regnū suū celeste. Luc.
xv. Facite vobis amicos de māmona iniqtaq
vt cū defeceritis recipiāt vos in eterna taber-
nacula. Aug⁹. Regnū celoꝝ pauperum ē: q̄a
paup nihil hz in mūdo: ⁊ diues nihil hz in ce
lo. Et ecce q̄ discrete fecit de⁹. Oīa bona sua
dedit duobus hōibus. diuitib⁹ terrena. paupe
ribus celestia. Sed deus volēs vtrūq3 salua-
re: cōstituit vt h̄ diuites in sua hereditate pau
peres recipiant: ⁊ pauperes in sua hereditate
eos collocēt: vt vterq3 per aliuz collocef. Hec
Aug⁹. Diuites aūt q̄ non volūt recipere pau-
peres in suū regnū terrestre: recipientur a de-
monibus in suū regnū infernale. Secūda be
atitudo est Bti mites. Et ista cōuenit angel':
q: aliis supbiētibus ipsi humilit' deo adhese-
rūt. Sūt etiā tāte humilitat q̄ nobis tam vi-
lib⁹ ministrare nō dedignātur. Istā btitudinē
⁊ nos hr̄e debemus si ad societatē angeloruz
volumus ꝑuenire. sed illi nō sunt mites q̄ ad
iniurias sunt impatiētes: vt supbi. Et isti be-
atitudini addif ꝓmissio: cū dicif. q̄m ipsi pos-
sidebūt terrā. s. viuētium. Un̄ Beda. Si celo
rū regnū pauperib⁹ ⁊ terra mitibus ꝓmittif
q̄d igif restat superbis ⁊ iracūdis: nisi ifern⁹.
Ill' igitur faciūt festū angeloꝝ q̄ p humilitatez
honorāt deū. Eccli. iii. Magna potētia solius
dei ⁊ ab hūil' h⁹ honoraf. Ecōtra festuz luciferi
faciūt supbi; ⁊ chorizātes: ⁊ supbe se ornātes
Iob. xli. Ipse ē rex sup oēs filios supbie. Ter
tia btitudo est Bti q̄ lugēt. Illa ꝯuenit marty
rib⁹ q̄bus dictū est illud Ioh̄ā. xvi. Amē amē
dico vobis: q: plorabitis vos ⁊ flebit. mundus
aūt gaudebit. Istā btitudinem nos hr̄e debe-
mus. Un̄ Greg. Mens iusti q̄druplici afflict
tur ꝑturbatiōe: cōsiderādo. s. vbi fuit. s. in pec-
cato: vbi erit. s. in terribili iudicio. vbi est. s. in
miseria ⁊ exilio. vbi nō est. s. in glīa ⁊ in p̄ria.
Huic beatitudini addif ꝓmissio: cū dicif: q̄m
ipsi cōsolabūtur. De ista cōsolatione dr̄ Apo-
cal'. vii. Absterget de⁹ oēm lachrymā ab ocul'
sanctoruz. Bern. Felix lachryma q̄ pia manu
cōditoris meref abstergi. Un̄ festū martyrū
faciūt paciētes: de q̄b⁹ cātaf. Nō murmur re
sonat nō q̄rimōia: sz corde tacito mēs bn̄ ꝯscia
cōseruat patiētiā. Ecōtra festuz martis q̄ est
de⁹ belli faciūt iracūdi ⁊ impatiētes. ⁊ tales
sunt infelices hic in p̄nti ⁊ in futuro. Quarta
beatitudo Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. Et
cōuenit ꝓphetis q̄ esuriebāt illū panē de quo
dicif Ioh̄ā. vi. Ego sum panis viuus q̄ de ce-
lo descēdi. Sitiebāt illū fontē de q̄ dicif in ps̄
xxxv. Quoniā apud te ē fons vite. Istā btitu
dinē iusticie nos etiā esurire debemus. Bern̄.
Iusticia ē reddere vnicuiq3 qd̄ suū est. s. deo:
sibi: ⁊ ꝓximo. Deo aūt debem⁹ amorē ⁊ timo
rē. Nobis aūt debem⁹ trāquillitatē in corde ⁊
puritatē in corpe. Proximo debem⁹ facere q̄
nobis velimus fieri. Math. vii. Oīa q̄cūq3
vultis vt vobis faciāt hoies: ⁊ vos facite ill'.
Thobie. iiii. Qd̄ ab alio tibi oderis fieri: tu
ne alio facias. Quinta beatitudo Bti miseri
cordes. Et ista cōuenit ptriarchis: q̄ hospitali
tati ⁊ elemosynis ceterisq3 misericordie ope-
rib⁹ insistebāt. Hāc aūt nos habere debem⁹:
vt opperib⁹ misericordie tā corpalib⁹ q̄ spūali-
bus insistam⁹. De corpalib⁹ dicif v̄su. Visi-
to: poto: cibo: redimo: tego: colligo: condo. De
spūalibus dicif; Cōsule: castiga: solare: remit
te: fer: ora. Cōsule. i. doce ignorantē: ⁊ dirige
dubitātem. castiga delinquētē. solare tristē. re
mitte in te delinquēti. fer. i. patiēter. porta alio
rū defectus. ora p oībus. Huic btitudini ad-
dif ꝓmissio cū dicif: q̄m ipsi misericordiā con
sequētur: ⁊ h̄ in vita tpalif. Lu. vi. Date ⁊ da
bif vobis. Raro eni depauperabif qs q̄ largi
ter elemosynas suas tribuit pauperib⁹. Etiā
spūalif. ii. Corint. ix. Qui seminat in bn̄dictio
nib⁹: de bn̄dictionib⁹ ⁊ metet. Homo eni q̄ se-
minat bn̄dictionē elemosyne: metet a deo be-
nedictionem gratie. Etiam in morte Ip̄a eni
elemosyna aiam de corpore egrediētē associat

Ambro. Non sunt hominis bona q̄ secū ferre nō potest: sola misericordia comes est defūctorum. Unde Hiero. Nō memini me legisse mala morte mortuum qui libenter opera pietatis exercuit. Habet enim multos intercessores: ⁊ impossibile est p̄ces multoꝝ nō exaudiri. Etiam in celo post mortem remunerabitur eternaliter: quia mensuram bonam: cōfertā ⁊ coagitatā ⁊ supefluētem dabūt in sinum sibi. Mensura bona est ꝙ angeli debent venire ad obitum suū ⁊ aiam cum gaudio ducere in celum. Mensura conferta est ꝙ christus ⁊ maria ⁊ omnes sancti ⁊ angeli omnia merita ⁊ gaudia sua cum eo diuident. Mensura superfluēs est ꝙ christus ⁊ beata virgo ⁊ omnes patriarche ⁊ prophete: ⁊ oēs apostoli ⁊ martyres: confessores: ⁊ virgines: ⁊ omnes sancti quoꝝ festum hodie celebratur in ꝑpetuū sibi regratiant ꝙ misericordiaꝫ exhibuit homini indigēti. Sexta beatitudo Beati mūdo corde. Et cōuenit virginibus que mundiciam cordis ⁊ corporis habuerūt. Istam ⁊ nos habere debemus: vt simus casti in corde: ne polluamus cor nostrum cum morosis ⁊ imūdis cogitationibus ⁊ delectatiōibus. Augus. Morosa cogitatio cū delectatiōe ⁊ consensu ē mortalis. Et etiam corpus nostrū ab actu: q2 ois actus luxurie extra thorū legittimum est peccatum mortale. Unde apostolus. Ois fornicator aut immundus nō habet partem in regno dei. Huic beatitudini addit ꝓmissio: cuꝫ dicitur. quoniam ipsi deum videbunt. Unde ps̄. lxxix. Ostēde faciem tuam ⁊c̄. Unde etiā Fulgentius. Dei faciē si omnes reclusi in carcere viderent: nullā penam: nullum malum: nullam tristiciam sentirent. Septima Beati pacifici. Et cōuenit cōfessoribus qui in seipsis pacem cōscientie habuerūt: ⁊ pacem in alijs quantum potuerūt ꝓcurauerūt. Istam pacē ⁊ nos habere debere debemus: quia vbi pax ibi deus. ps̄. lxxv. In pace factus est locus eꝰ Ambro. super Lucam. Pax est dux ad vitam eternam. Chryso. Ubi pax ē ibi oīa prosperabuntur. Huic beatitudini additur promissio cum dicitur. quoniam filij dei vocabūtur. Si filij dei: ⁊ heredes. heredes q̄dem regni. coheredes aūt iesu christi. Ecōuerso sūt filij diaboli qui discordias seminā t. Unde Greg. in pastora. Si filij dei vocantur qui pacem faciunt: procul dubio sathane filij sunt qui pacem confūdunt. Sed querit. vnde cōmuniter oritur discordia. Rn̄detur ꝙ ex superbia ⁊ auaritia Unde Sen. in li. de moribus. Quietissimam vitam agerēt hoies in terra si hec duo ꝓnoīa a rerum natura omnino tollerētur: meum et tuū. Un̄ Prouerb. xiij. Inter superbos semꝑ iurgia sunt. Octaua Beati qui ꝑsecutionem patiūtur ꝓpter iusticiam. Ista beatitudo oībus sanctis est necessaria q̄ sunt ī mūdo. qui volunt pie viuere: ⁊ christo fideliter seruire. Unde apl's. ij. ad Thimo. iij. Ois qui pie volūt viuere in christo iesu: ꝑsecutionē patient. Un̄ Joh. xv. Si me ꝑsecuti sunt: ⁊ vos persequēt. Nō eni seruꝰ ē maior suo dn̄o. Huic btitudini addit ꝓmissio cū dicit. qm̄ ipsoꝝ ē regnū celorum. Hoc est verbū cōsolatorium illꝭ qui hic sustinēt ꝑsecutiones a ꝓximis suis: in rebus spoliando: furando: aut in fama detrahendo: aut in corde ledēdo: aut in verbis maledicendo vituperando. quia ꝑ multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. Et ideo christus cōcludit euāgelium hodiernum: dicēs. Beati estis cum maledixerit vobis homines ⁊ persecuti vos fuerint: ⁊ dixerint omne malū aduersū vos: mētientes ꝓpter me. Gaudete ⁊ exultate: quoniam merces vestra copiosa est in celis. Item sermonē vtilem ⁊ bonū de omnibꝰ sanctis quere in discipulo de tempore. clix.

De animabus. Sermo. xli.

m Miseremini mei miseremini mei: saltem vos amici mei. Job xix. Sicut hesterna die peregimus festum omnium sanctorū in celo existentium sic hodie peragimus diem oīuꝫ aiarū fideliū in purgatorio existentiuꝫ. Un̄ ipse anime clamant. Miseremini mei ⁊c̄. Sic clamat pater ad filium: mater ad filiam: maritus ad vxorē frater ad sororem. ⁊ sic de singulis. Unde in ꝑsenti sermone tria sunt dicenda. Primo quare libenter debemus subuenire animabus in purgatorio. Secundo cum quibus suffragijs debemus ipsis subuenire. Tertio de quibꝰ hominibus anime conqueruntur cū aliqbꝰ exēplis. Quātū ad primuꝫ ē sciendum ꝙ tria debent nos inducere ad subueniendum aiabus. Primum ē grauitas pene quia anime in purgatorio sunt in maximis penis. Nam si omnes carbones totius mundi in vno cumulo collecti arderent: ⁊ si quis hominū in medio staret: nō tantum ardorem quis sustineret sicut anime in purgatorio sustinēt. Unde dicitur in decret. Igni purgatorio nulla pena temporalis est comparabilis. dis. xxv. qui in aliud. Ergo ꝓpter magnitudineꝫ pene videt

ipsis breue tēpus lōgū esse. Unde legitur ꝙ
quidā religiosus arsit in purgatorio vsqꝫ dū
vna missa sibi lecta fuit. ⁊ apparuit socio ⁊ di
cebat se ꝑ viginti annos ibi arsisse. Et alique
aīe ibi puniuntur diu. alique ꝑ triginta annos
alique ad centū. alique ad mille: plus vel mi-
nus. Unde cesarius in dialogo dicit ꝙ aīa
vna ꝑ duo milia annoꝝ deputata fuit ad pur
gatoriū: sed ꝑ suffragia bonoꝝ hominū fuit
in duobus annis liberata. Unde etiam Ri-
char. de sancto victore. Aliq̄ eni christianorū
aīe vsqꝫ ad finem mūdi ad ignem purgato-
rij ex dei iusticia sunt deputate. Uñ legitur ꝙ
quidā ꝓpter accidiam suam fuit ꝑ quadragi
ta annos ad purgatoriū deputatus. Etiā le-
gitur ꝙ quedā puella que fuit soror sanctorū
martyrum cosme ⁊ damiani fuit per. xv. dies
ad purgatoriū deputata. quia vno sero audi-
uit in platea chorizare ⁊ cantare cū aliq̄li cō-
placentia. O q̄ diu ardebūt chorizātes si illa
que audiuit tādiu punita est. Hoc illi attēde-
re debent qui stant vel sedent circa choreas ⁊
chorizantes indicant. Secundū quod dꝫ nos
inducere est: q꞉ debemus hr̄e spem recōpensa
tionis: q꞉ ipse aīe fideli orant ꝓ nobis postq̄
liberate fuerint. Ubi gratia. Si fili⁹ alicu⁹ re-
gis in exilio esset ꝯstitutus ⁊ pateret̄ magnū
defectum ⁊ quicūqꝫ in exilio sibi subuenirent
qū rediret ad patriā suam illis plen⁹ refun-
deret. Sic ē etiā de aīabus. Tertium q꞉ suffra
gia q̄ facimus ꝓ aīabus: nobis ipsis ꝓficiunt
⁊ illa nobis p̄mittimus: q꞉ suffragium ꝓdest
aīe vel aīabus vt citius liberent̄. Et etiā in-
quantū ex charitate h̄ opus fit vt sic erit me-
ritoriū vite eterne facienti. Uñ ps̄. xxxiiij. Oro
mea in sinu meo cōuertet̄. Uñ iohannes da-
mascen⁹. Quicūqꝫ ꝓ ꝓximi salute agonizat:
p̄mo ⁊ ipse sibi ꝓdest: deinde proximo suo.
Quātū ad secūdā partē istius sermonis q̄ri-
tur cū quib⁹ suffragijs subueniendū sit aīab⁹
Rūdet̄ ꝙ oīa bona opera que ꝓ ipsis fiunt:
ꝓsunt ipsis. Et p̄mo subuenit̄ aīab⁹ cū cādel
accēsis ⁊ luminibus circa missam vel sacrm̄
vel circa imagines q̄ ad laudē dei ⁊ sanctorū
accenduntur vt ipse christ⁹ q̄ est lux vera eas
de tenebris eripiat: ⁊ sua eterna luce illuminet.
Et in signū huius hōi morienti candela dat̄
ad manū vt ꝑ hoc desiderare debeant⁹ vt ipse
christus q̄ est lux mundi velit lucē dare huic
aīe ꝑ illā tenebrosam ⁊ ignotā viam ꝑ quā
modo ambulat. Similiter qū sacerdos legit
missā ꝓ defūct̄ tūc septies in qlibet missa petit
vt lux eterna luceat eis. Scd̄o subueniūt aīab⁹
cū thure accēdit̄: ⁊ in h̄ desiderādū est vt deus
illā aīaꝫ velit eripe a fetore purgatorij vbi iā
punit̄. Et sic fum⁹ ascēdit de thure incēso: sic de
uotio nr̄a ascēdere dꝫ ad celū. Uñ ps̄. cxl. Di-
rigat̄ orō mea sicut incēsum in conspectu tuo.
Tertio aspersio aque sup sepulchra ⁊ ossa de-
fūctoꝝ: ⁊ ꝑ hoc desiderādū est sic ardor ignis
p̄ntis tēꝑat̄ ꝑ aspsionē aq̄: vt sic tꝑet̄ ardor
ignis purgatorij huic aīe mediāte rore celestis
grē ⁊ misericordie. Quarto orōnes ad deum
diriguntur: vt ad modū captiuorū q̄ ꝑ seipos
nō pn̄t p̄ccā suas offerre: nec ꝑ seipos pn̄t li
berari: vt ꝑ alioꝝ p̄ccā absoluant̄. Et etiā sā
cti implorandi sunt ꝓ aīab⁹ vt intercedant ꝓ
eis: q꞉ ipsi sunt potētes apud deū. Et sic sctōs
illos mittim⁹ ad regē celestē tanq̄ nūcios: vt
ipse rex indulgeat aīab⁹ illis. Ergo deuote sā
cta maria est implorāda: sanct⁹ petr⁹: ⁊ sic de
singulis. Quinto oblationes ꝓsunt aīab⁹ vt
a debit̄ q̄bus apud deū obligate sūt absoluāt̄.
Sexto fiūt ꝓ aīabus ieiunia ⁊ afflictiones ⁊
genuflexiones. Uñ in decret. dicit̄: Ieiunia vt
nētiū sūt auxilia defūctoꝝ. xiij. q. ij. aīe. Septi
mo subuenit̄ aīab⁹ cū debita post se relicta sol
uūtur: ⁊ h̄ valde ꝓdest aīab⁹: q꞉ interim ꝙ de
bita nō sunt soluta grauit̄ puniunt̄. Octauo sb̄
uenit̄ aīab⁹ cū panis ⁊ vinū offert̄: vt de⁹ ve-
lit cibare aīaꝫ esurientē: ⁊ potare aīaꝫ sitientē.
Similit̄ cū ꝓ aīa opa mīe exercētur. s. cibando
esurientē: potando sitiētē: hospitādo peregrinū
vestiēdo nudū. Nono subuenit̄ aīabus cū qs
penitentiā ipsis hic iniūctā ꝓ eis iplet. nam h̄
eēt eis valde vtile vt eo min⁹ hr̄ent in purga
torio exoluere. Decimo aīab⁹ subuenit̄ cū mis
sarū celebratione: ⁊ h̄ est maximū ⁊ p̄ncipalis
simū aīaꝝ suffragiū. Uñ legit̄: ꝙ qdā aīa ad
quindecim annos fuit ad purgatoriū deputa-
ta ⁊ ꝑ vnā missaꝫ fuit liberata. Uñ missa dicit̄
a mittendo: q꞉ ibi mittit̄ grā petōri in petis ⁊
solutio aīabus de penis. Uñ dicit augꝰ. ꝙ nul-
la missa celebrat̄ qn ibi duo opa v̄tuosa ꝯcur
rant scꝫ vni⁹ peccatoris ꝯuersio: ⁊ vni⁹ aīe li-
beratio. Sed diceres. Uñ aīe sciūt suffragia
que ꝓ ipsis h̄ fiunt. Rūdet̄ ꝙ angeli hic no-
biscum commorantes sepius visitant aīas in
purgatorio ⁊ ipsis manifestant suffragia que
nos ꝓ ipsis hic facimus: ⁊ eas consolant̄. O
q̄ gaudiosum est eis hoc. Quantū ad ter-
tiam partē isti⁹ sermonis q̄ritur de q̄bus hōi
bus aīe defunctoꝝ cōquerunt̄. Rūdet̄ de q̄tu
or generibus hominū cōquerunt̄. Primo de
his quibus hic fidelitatem ⁊ charitatē ⁊ be-
neficia exhibuerūt: ⁊ ipsi eis nō refūdūt. Uñ

in ps̄. lxxvij. Obliti sunt bn̄factorū eius. Et
hec est magna ingratitudo τ ꝯ rōnem huma
nam obliuisci τ nō regratiari bn̄factoribus.
Un̄ Aristo. in ethi. Oportet regratiari ei qui
grām fecit. Sꝫ defūctis aliꝰ regratiari nō pos
sumꝰ. Secūdo defūcti cōqueruntur de pueris τ
cognatis suis q̄ hic bona eoꝝ possidet τ ipsis
nō subueniūt: τ tales infideliꝰ agunt. qꝛ si qs
nō subueniret amico suo quē in igne videret
puniri infideliter ageret. Ecce aīa prīs tui et
aīa matris tue: τ etiā mariti tui: aut fratris τ
sororis vel alterius cognati tui possunt adhuc
esse in purgatorio in penis: τ tu potes eis sub
uenire: τ quare nō subuenis eis. audi q̄d aīe
clamāt. Miseremini mei miseremini mei. Et
sūt due cause quare bis dicitꝰ: miseremini mei
Prima est quasi dicerent: qꝛ estis ī mūdo vbi
est misericordia. ps̄. cxviij. Misericordia dn̄i
plena est terra. Secūda qꝛ nos aīe in purga-
torio sumus in miseria τ paupertate: τ ita pau
peres sumꝰ si totus mūdus daretꝰ nob̄ p̄ vno
obolo nō haberemꝰ: nec habemꝰ amplꝰ cor-
pora nr̄a vt possemꝰ ieiunare meritorie: nec ha
bemꝰ res tp̄ales vt possemꝰ elemosynas da-
re: nec aliq̄ modo possumꝰ nobisipsis subueni
re. ḡ miseremini nr̄i vos amici nr̄i: q̄si dicerēt
Alieni nolūt nobis misereri. vn̄ tu vxor mea
tu fili mi: tu filia mea: tu q̄ es ꝯsanguineꝰ meꝰ
vos q̄ possidetis hereditatem nr̄am τ ꝓpter
vos in purgatorium positi sumus τ ꝓpt pec-
cata vestra. Et si quis quereret: que est causa
quare tui debes misereri. Tunc aīa illa r̄ndet:
qꝛ manus dn̄i tetigit me: τ q̄re me persequi-
mi sicut deus. q̄si dicat. deus punit cū sua iusti-
cia: penam illi infligendo. τ vos amici punitis
in pena me relinquēdo: τ carnibus meis satu
ramini. i. meis tp̄alibꝰ diuitijs. q. d. iniustum
est ꝙ vos amici in penis me relinq̄tis: qꝛ vo-
bis omne cōmodū tp̄ale ꝑparaui: τ animam
meā sepe neglexi. Et ista iam dicta isti pueri τ
cōsanguinei nō attēdunt q̄ de bonis parentū
τ ꝯsanguineoꝝ pulchras vestes τ equos pul
chros emunt: τ domos magnas edificant: et
in gula τ in superbia τ in luxuria τ ī ludo ta-
xilloꝝ oīa illa bona cōsumunt. Similiꝰ vxor
q̄ alium maritū duxit: τ breuiter oēs homiēs
q̄ hereditant bona defunctoꝝ tenentꝰ subueni
re ipsis a q̄bus habēt illa bona. Q̄d si nō fe-
cerint tūc ipse anime cōqueruntꝰ de ipsis. Ter
tio cōqueruntur de testatoribꝰ q̄ nō expediūt
testamēta ipis cōmissa: s̄ ꝓlongant τ ꝑtra-
hunt de die in diem. Et hoc est cōtra charita-
tē τ fidelitatē. qꝛ s̄m Tho. de aq̄no: aīe carent

interim subleuamine q̄d eis deberet fieri de il
lo testamēto si debito tp̄e expeditū fuisset. Un̄
in decret. Multū delinquūt q̄ differūt exequi
mortuis testm̄. xiij. q. ij. qui oblationes. De ta
libus q̄ defraudāt aīas dicitꝰ in decret. Debi-
ta suffragia p̄ mortuis nō reddētes fures sūt
τ sacrilegi τ excōicandi. xiij. q. ij. q̄ oblatiōes.
Quarto cōqueruntꝰ de sacerdotibus τ religio
sis τ pauperibꝰ q̄ elemosynas defunctoꝝ reci
piunt τ ꝓ ipsis nō fideliter orant. Siliter sa
cerdotes q̄ habēt ꝑbendas τ altaria. Siliter
religiosi q̄ possident monasteria cū bonis ap-
propriatis ipsis monasterijs τ non fideliter
orāt ꝓ illꝰ aīabus a q̄bus h̄ hn̄t. nā oēs hoīes
qui de elemosynis viuūt: magis debēt esse de
uoti τ orōnibus assidui. Qui nō solum debēt
orare ꝓ seip̄is: sed etiā ꝓ viuis τ defunctis q̄
rū elemosynis sustentantꝰ. Unde in decret. di
citꝰ. Receptores elemosynarū plus debēt ora
re. x. q. i. qꝛ sacerdos. nec aliq̄s q̄ de labore pos
set se nutrire dꝫ elemosynas recipere sed debi
les τ infirmi: pauperes: τ claudi. Un̄ potenti
bus ad laborādū minime danda est eleme-
syna. Ultimo sciēdū est: ꝙ hodierna die mul
te aīe defunctoꝝ p̄ suffragia oīum christifide
liū liberate sūt a purgatorio. Et h̄ ꝯsūu ē ꝙ ī
vna die. xv. milia aīaꝝ liberate sūt a purgato
rio: q̄re h̄ in ꝓmptu. P. xciij. Etiā vxor libe-
uit aīam mariti sui a purgatorio. ibidē. P. c.
Etiā mr̄ q̄ icōsolabiliꝰ flebat sup filiū suū d̄fū
ctū. ibidēꝫ. P. xcvij. Etiā mr̄ q̄ in q̄nq̄ annis
liberauit aīaꝫ filij sui. ibidē. P. xcviij. Etiā pu
eri debēt parētibꝰ s̄ubuenire. ibidē. P. xcix.

De sctō martino epō. Sermo. xlij.

Ecce sacerdos ma-
gnus q̄ in diebꝰ suis placuit deo
τ inuētꝰ est iustꝰ. Eccl. xliiij. Iste
sacerdos magnꝰ fuit sācꝰ marti
nus q̄ nō solū placuit deo: s̄ etiā oībꝰ sāctis et
angelis in celo τ oībꝰ bonis hoīBus in mun-
do. Un̄ in p̄nti sermone ad honorē sctī marti
ni tria sunt dicenda. Primo p̄uilegia sctī mar
tini. Secūdo aliq̄ pro informatione nr̄a. Ter
tio aliqua miracula ꝓ consolatione nostra.

Quantū ad primū sciendū ꝙ sanctꝰ mar-
tinus habet nouem p̄uilegia. Primum q̄ a iu
iuuentute incepit dn̄o seruire: τ suam baptis
malem innocentiā omnibus diebus vite sue
seruauit: τ nunq̄ꝫ mortaliter peccauit. Unde
legitꝰ ꝙ cum esset decem annorum inuitis pa
rentibus gētilibus ad eccl'iam confugit: τ se
fieri cathecuminum postulauit. Etiam cū eēt

xij. annoꝝ heremum cōcupiuit: fecissetqꝫ votum si carnis infirmitas non obstetisset. Etiā ob amorem iesu christi a iuuentute sua parentes deseruit: seculū cōtēpsit: et militiā reliquit Mathei. x. Qui amat prēm aut mrēm super me: nō est me dign⁹. Secūdū priuilegiū: quia pauperib⁹ multū misericors fuit: qꝛ de eo legit qꝫ nihil de stipēdijs pter quotidianū victū reseruās de crastino nō cogitabat. i. Thi. vi. Habentes alimenta et qbus tegamur his cōtenti simus. Et illa misericordia habet tres gradus. Primus gdus ē dare partē de superfluis et partē retinere. Luc. xi. Qd superest date elemosynam. Secundus est dare oīa superflua et retinere necessaria. Terti⁹ est dare necessaria sicut illa vidua de q̄ d cit Luc. xxi. q in gazophylacio totum victu posuit: et hic est summ⁹ gradus. Beatus aūt martinus nō tm̄ habuit primū et secundum gradū liberalitatis: sꝫ et tertiū. quia ea que erant sibi necessaria largitus est. sicut qn̄ partē clamidis pauperi tribuit et diuisit: et hoc tātū placuit christo: qꝫ ipm in pn̄tia angelorū et sanctoꝝ cōmēdauit: dicēs. Martinus adhuc cathecuminus hac me veste contexit. Un̄ de eo legit qꝫ in vna festiuitate magna qn̄ erat epūs voles ire ad ecclīam et sacrū officiū pagere: qdā paup nudus secut⁹ est eū. Tunc btūs martin⁹ pcepit archidiacono suo vt vestiret illū pauperē. Sꝫ cū ille distulisset: btūs martin⁹ ingressus ē locū secretū: et tunicā pauperi tribuit: et continuo eū abire iussit. Archidiaconus vo iussit et monuit btm̄ martinū vt ad solēnia missarū pcederet: et cernēs qꝫ tunicam pauperi dedisset: cōpulsus ad forū cucurrit et vilē vestē p sex denarijs emit et aūt pedes sancti martini piecit. Ita btūs martin⁹ illā induit: cui⁹ manice ad cubitū lōgitudo ad genua extendit. Cū aūt missam celebraret et manibus corp⁹ christi leuaret tūc ambe manice de brachijs ceciderūt: et nuda brachia apparuerūt: statim cūctis cernentibus angeli brachia cooperuerunt. Tertiū priuile. quia vginitatē suā seruauit. Unde de eo canitur. Corpore quidē vgineo. Etiā patuit post mortē suaꝫ qꝛ caro sua vt nix luceat. Quartū qꝛ magnaꝫ humilitateꝫ seruauit. Nā cū eēt tribuni filius qui preest multis vno seruo erat cōtētus: qui vna secū cibū capiebat sibi sepe ministrabat: sibi sepe calciamenta detergebat: atqꝫ detrahebat: sequēs vestigia christi q dixit Math. xx. Filius hoīs nō venit ministrari: sꝫ ministrare Un̄ dicit qꝫ ex humilitate nulla vnqꝫ cathedra vsus ē: sꝫ sedebat in sede rusticana quam tripedē vocant. Itē fuit multe humilitat. Nā leprosum quēdā cunctis horribilē pariter obuiam hn̄s ipm osculatus ē atqꝫ bn̄dixit: et statim mūdat⁹ est. Quintū quia artam et sanctā vitaꝫ duxit in cibo: potu: vestitu: et lecto. In cibo qꝛ in monasterio suo cū fribus suis radices herbarū et aquam bibebāt: nec vllus vinū gustabat: nisi in infirmitate: et q̄si q̄ndie ieiunabāt: grossiꝫ panē hora nona comedebāt In vestitu qꝛ die ac nocte ciliciū deferebat. In lecto: qꝛ super lectum cinere sparsum dormiebat. Un̄ cū egrotasset vsqꝫ ad mortem et discipuli sui sibi lectū pparauerūt: ille iussit eū dejicere: et se super terraꝫ iussit deponi. Etiam habuit magnā deuotionē in orone. Un̄ de eo dicitur. Oculis ac manibus in celum semp intētus inuictum ab oratione spm̄ non relaxabat Sextū qꝛ magnā misericordiā habuit sup peccatores: qꝛ nullum peccatorem quātūcūqꝫ magnū respuit. Unde cū diabol⁹ btm̄ martinuꝫ reprehenderet qꝫ sic frequent et indifferent peccatores ad misericordiā et penitētiam reciperet. rn̄dit beatus martinus diabolo. Si tu ipse o miserabilis ab hominū infestatione desisteres: et factoꝝ tuoꝝ peniteres: ego tibi cōfisus in dn̄o christi misericordiā pollicerer. Etiaꝫ nemo vidit vnqꝫ btm̄ martinū iratum nisi pax et misericordia inerāt cordi ei⁹. Septimū: qa in vita sua placuit deo et omnib⁹ sanctis ei⁹ et angelis. Fuit eūt dilectus a patre cui⁹ signuꝫ est: qꝛ tantaꝫ potētiam miraculoꝝ habuit. primo quideꝫ attribuit potentia et miracula facere: magne cui potētie est sicut i fine sermonis patet in miraculis que fecit. Fuit dilect⁹ a filio: cui⁹ signum qꝛ ipm cōmendauit coram angelis dicens. Martinus adhuc et c. Fuit dilect⁹ a spūsancto cuius signū est: quia in spē ignis sup caput eius apparuit. Fuit dilectus a beata virgine cui⁹ signū est: quia sepe euꝫ cū alijs virginibus visitauit. Unde legit qꝫ cum ipse in cella solus esset et loq cū plurib⁹ audiretur a discipulis: interrogat⁹ ab eis: rn̄dit. Maria et agnes et tecla ad me venerūt et sepi⁹ me visitauerūt. Fuit dilect⁹ ab angelis: cui⁹ signū est qa in vita sua sibi celebranti astiterūt: et ad eius obitū cōuenerūt: et aīam ei⁹ in celū deduxerūt Octauū quia dignitatem et partē habet cum omnibus sanctis noui testamēti. Primo cum apostolis: qꝛ spūsanctus sup eū sicut sup apostolos in specie ignis descēdit. Un̄ habet de eo qꝫ cū p vitulo grege sibi cōmisso deprecaretur. glob⁹ igne⁹ apparuit sup caput ei⁹. Itē cū martyrib⁹. fuit eni martyr sꝫ nō actu: tn̄ vo

licitate. Un Hylari: O martine medicamentum et medice, o sanctissima aia: quam et si gladius psecutoris no abstulit: palmam tamen martyrij no amisit. Fuit confessor: qr christum corde: ore: et opere confessus e. Fuit et virgo qr integritatem corporis et metis seruauit. Nonum qr per totum mudu hodie eius festum solemnir celebratur: et nullius confessoris preter q sancti nicolai: qr inter oes confessores festa istorum. s. martini et nicolai celebrantur vniuersalir: quis particularir in aliqbus puincijs festa aliquorum sanctorum celebratur: sic festu beati arbogalli e in dioecesi argentinesi. et sancti vdalrici in augustensi. lamberti leodiensi. seuerini colonensi

Quantu ad secudam parte istius sermonis sciendu etquo sanctus martinus noiatur gemma sacerdotu: tunc p nostra informatione dicendum est hic de dignitate sacerdotu: et qre ab oibus hoibus honorandi sunt. Ubi notandu q sacerdotes merito honorandi sunt propter dignitates quas habent a deo. Nam sacerdos aliquomodo est similis virgini marie. Primo sic virgo maria p quinq verba concepit iesum christu vt habet Luc. i. Fiat mihi sm verbu tuum. Sic sacerdos p quinq verba conficit corpus christi. Un Bern. O veneranda dignitas sacerdotu: in quorum manibus tanq in vtero virginis dei filius incarnat. Etia sicut bta virgo post partu christu portauit in manibus et in psepe collocauit: sic sacerdos post consecrationem leuat christu i missa. Et talis eleuatio signat eleuationem christi in cruce. Et postmodu locat et portat christum per plateas et villas ad infirmos: et tractat eu cu manibus suis: sic eu bta virgo tractauit cum maternis manibus suis. Etia sciendum q dignitas sacerdotu aliquo modo pcellit dignitate angelorum. qr nulli angelorum data est ptas conficiendi corpus christi. Unde minor sacerdos in terris potest hoc qd summus angelus non potest in celo. Augus. Consecratioe facta tota celestis curia sibi seruit: et dominus celi ad eum descendit. Unde Ambrosius super Lucam. Non dubites assistere angelos quando christus assistit in altari. Unde sacerdotes sunt honorandi pre omnibus regibus: principibus: militibus: et nobilibus: qr christus dedit eis ptate ligadi et soluedi. Math. xviij. Quecunq ligaueritis super terra etc. Unde in decret. dicit. Sacerdos in psona dei est honorandus. Ergo sacerdotes et clerici debent esse ptinetes et casti: nec oino mulieribus cohabitare: sm q eis precipit extra de cohabi. cleri. et mulie. c. a nobis. Un sciedu q sacerdos fornicarius vel existes in quocuq peto mortali nodum vere cotritus: nec digna agens pniam vt oportet quoties actum alicuius ordinis facit: peccat mortalit: vt qui baptizat vel absoluit cofitentes: vel sacrm eucharistie vel extreme vnctionis pbet: aut pdicat aut mrimoniu solenizat vel aqua et sale in dnica exorcizat: aut populu aspgit: vl qd magis his oibus e quoties missam celebrat: in oibus istis et alijs actibus qui sacris ordinibus sunt annexi: et in qlibet ipsorum singularit exercedo mortalit peccat: et totiens quotiens aliquem actu vt minister eccle exequtur et exercet: sicut ex dictis sancti Tho. de aqno in qrto dis. xxiiij. manifestissime coprobat Ac no solu in actibus ia dictis: sed etia sm Dionysiu. i. e. celestis hierarchie. qu et quoties ad aliquem hmoi actu exercendu aliqua veste induit siue sumit: vt alba stola: vel manipulum: vel casula: vel alias sacras vestes piunctim vel diuisim: qd reuera satis e horredu: stupedum atq periculosu valde in tali statu atq dignitate tot et tatis criminibus subiacere atq implicari. Un no immerito dicit: Quato gradus altior: tanto casus grauior. Etia sacerdos incotinens aut publicus fornicarius e suspensus ipso iure a diuinis: et missa eius no dz audiri. vt pz extra de coha. cleri. et mulie. c. vra deuotio. Audiens aut missa eius peccat mortalit sm Thoma in. x. quodlibet. q. viij. Hoc aute intelligit de publicis fornicarijs. et si sic celebrat: fit irregularis. Querit vtru epo i talibus possit dispesare. Rndet q sic: ex q dispesatio in tali casu no est phibita. Et iura q inueniunt in prriu illa intelligunt de suspeso ab hoie: no a iure: qr iura benignius solet agere q hoies. Hec Guil. Etia qrit vtru clerici q expedut primonium crucifixi cu meretricibus teneant ad restitutione. Rndet q clerici q res eccle pdudut: vel dat no solu meretricibus: sed etia histrionibus: vel etiam suis cosanguineis non ppter naturam sustentanda: sed vt faciant eos diuites de patrimonio crucifixi: raptores sut: et peccat mortaliter: et tenentur ad restitutionem. Etiam querit: vnde facia t restitutionem. Rndet si habent patrimonium secularare de hoc possunt facere: vel aliquid de artificio: vel labore manuali de istis possunt restituere: sed de rebus ecclesie no possunt restituere: quia qcquid eis supest sup victum et vestitu h debet dari pauperibus. Unde in decret. dicit: Bona sacerdotum sunt bona pauperu. dis. xlvij. sicut hl. Itē. xvi. q. i. c. vlti. nisi sibi tunc subtraherent de necessarijs: vel nisi res quas de primonio

habuerũt vel de artificio expẽdissent in vsus eccl'ie. Hec Gui.'. Etiã q̃rit vtrũ cõcubine sacerdotũ vel etiã meretrices teneant restituere q̃ a sacerdotibus vel religiosis ꝓ tali illicito opere receperũt. Rñdetur ẜm Ray. ꝙ sic Nã fornicarie ⁊ hmõi turpes ꝑsone si a sacerdotib⁹ receperũt tenent ipsi eccl'ie vel pauperibus restituere. Si aũt a religiosis tũc tenẽtur monasterio restituere: nisi forte fuerit eis datũ causa elemosyne in sũma necessitate: q2 tũc fuit debitũ. Idem Hostien. Quãtũ ad tertiã ptẽ istius sermonis sciendũ ꝙ oẽs christifideles debent hodie beatũ martinũ honorare: ⁊ eum tanꝙ singularem patronũ inuocare in omnibus necessitatibus ⁊ infirmitatibus. Et primo infirmi. Unde legit ꝙ beatus martinus quẽdam infirmũ leprosũ cunct' horribilem parisius obuiã habuit: quem osculatus ẽ atq3 bñdixit: statimq3 mũdatus ẽ. Etiã qui q̃nq3 venenatũ cibũ ex ignorãtia sumũt. Uñ legit ꝙ cum beatus martinus ab arrianis hereticis esset eiectus: venit ad quãdã insulam cũ vno solo p̃sbytero vbi p̃sbyter ellebor grauẽ venenatũ inter alias herbas in cibũ sumpsit: ⁊ mortẽ sentiẽs beat⁹ martin⁹ oẽm venenositatem virtute orõnis fugauit. Etiã qui incurrit periculũ canũ. Uñ cũ quidã discipulus sancti martini valde infestaret a cane latrãte cõuersus ille ad canẽ ait. In nomine martini iubeo te obmutescẽ. Canis cõtinuo obmutuit. Etiã in periculo maris. Uñ legitur ꝙ cũ quedam nauis periclitaretur: q̃dam negociator nõdum christian⁹ exclamauit. Deus martini libera nos. Et statim tranquillitas magna successit. ⁊ ille paganus fidẽ recepit. Etiam parẽtes cum pueris. Uñ cũ quidam iuuenis defũctus esset: ⁊ mater eius cum lachrymis ꝓ resuscitatione filij beatum martinũ exoraret. ille in medio cãpi vbi mag̃ multitudo gentiliũ erat genua flexit: ⁊ ꝓ puero orauit: ⁊ puer statim surrexit. Quapropt oẽs illi gẽtiles ad fidem ꝯuersi sũt. Etiã in periculo ignis. Uñ cũ in q̃dã phano ignem misisset beat⁹ martin⁹ statim i domo ꝓxima berẽte ei ab agẽte vẽto flãma ferebat. Tũc sanct⁹ martin⁹ sup tectũ dom⁹ ascẽdẽs signũ crucis edidit: ⁊ statim ventus in aliã partem seꝯtit. Etiã refert Seuer⁹ in ep'la ad Eusebiũ ꝙ cum btũs martin⁹ in quãdã ciuitatẽ sue diocesis venisset: ⁊ clerici ei lectũ ꝑparassent: circa mediam noctẽ tota illa domus accẽditur: ⁊ martinus rediens ad solitũ orationis refugium ⁊ crucis emittẽs signaculum in medio ignis illesus ꝑmansit. Monachi igit cõcitati cocurrũt: ⁊ martinũ quem cõsumptũ iã putabant: de medio flãmarũ illesũ deducũt. Etiã qui ꝑsecutiones ⁊ tribulationes patiũtur debẽt inuocare sanctũ martinũ. Unde legit cũ beatus martinus q̃daz vice in veste hispida nigro pallio circũtectus super asellũ ꝓcederet equis cõtrauenietibus expauefactis in terrã saltu precipiti se dederũt. Qui sanctũ martinũ accipiẽtes grauiter verberauerũt. Protinus aũt aĩalia humo fixa manebant vt quaz tũcũq3 flagellata velut saxa moueri non possent quousq3 ad martinũ redeũtes ⁊ peccatũ suũ qd ignorãter i eũ cõmiserãt ꝯfitẽtes. ille eis licẽtiã dedit: ⁊ q̃du cõcito aĩalia ꝓcesserũt.

De sancta elyzabeth. Sermo. xliij.

o

ORa pro nobis quia mulier sctã es. Judith. viij. Verba ista dicta sũt a filijs israel cũ essent in magnis tribulationib⁹ ad Judith vt ipsa oraret pro eis vt de⁹ eriperet eos ab instantibus periculis. ⁊ illa vba nos christiani q̃ sum⁹ in multis tribulatiõib⁹ ⁊ periculis ꝯstituti etiã deuote dicere debem⁹ ad sanctã elyzabeth. Ora ꝓ nobis qm̃ mulier sancta es. Unde in presenti sermone ad honorẽ sancte elyzabeth ⁊ ad edificationem nostram tria sunt dicenda. Primo priuilegia sãcte elizabeth. Secũdo aliqua pro informatiõe nostra. Tertio aliqua miracula. Quãtum ad primã partem istius sermonis ẽ sciẽdũ ꝙ sancta elyzabeth hz nomen priuilegia. Primũ, quia fuit filia regis Hũgarie: ⁊ i hoc fuit silis sancte Katherine Costi regis filie. Et etiam q2 in iuuẽtute incepit deo seruire: et in hoc similis fuit sancto Nicolao. Unde legitur cũ beata elyzabeth adhuc eẽt puella q̃nquennis: in ecclesia gratia orandi sepe ꝑmanebat: vt eam eius sodales vel ancille aucellere vix valerent. Quaz cum ancille vel coetanee obseruarent aliquam de illis causa ludẽdi versus capellam insequi videbatur: vt ex h introndi ecclesiam oportunitatem captaret. Quam ingrediens genua flectebat: aut pauimento totaliter incumbebat. ⁊ licz peritiaz litterarum non haberet: tamen coram omnium oculis sepe psalterium expãdebat: ⁊ quodãmodo se legere fingebat: ne velut occupatam aliquis impediret. Se quoq3 cũ puellis ad terrã ꝓstratam ludi specie mẽsurabat: vt sub h tali occasione deo reuerentiaz exhiberet. In ludo etiã annulorũ ⁊ in alijs ludis spem

totā ponebat in deo. ⁊ ex his que lucrabat̃ vł
alīs possidebat puellis paupculis dedit: indu
cens eas p̄ illa ad orandū orōnē dn̄icā vt cre
bro v̄ginē mariam salutarēt. Secūdū p̄uile-
giū: q̄r btām v̄ginē mariā in aduocatam ⁊
patronā: ⁊ btm̄ Johānē aplm ⁊ euāgelistam
in sue castitatis custodem elegit. Cu aūt sin-
gule cedule sctōꝝ aplorū noībꝰ inscripte: ipsa
tribꝰ vicibus cedulā vbi nomē sancti Johan
nis erat inscriptū vt desiderabat accepit. ad
quē tante deuotiōis ferebat̃ affectu: vt nil in
eius noīe petētibus denegaret. Tertiū q̄r ꝓ-
pter dilectionē dei sepe sibi ꝓspera mūdi sub
traxit. Nā cū in aliquo ludo sibi ꝓspere succe-
deret: reliquū intermittēs dicebat. Nolo pce-
dere: s̄ ꝓpter deū reliquū itermitto. Ad cho
reas quoq̧ a puellis ceteris aduocata cum
vnū circuitū pegisset: dicebat. Sufficiat no-
bis vnꝰ circuitꝰ. iā ꝓpter deū alios dimittamꝰ
⁊ sic per talē modū puellas a vanitatibꝰ tēpe-
rabat. Quartū q̄r festa sollicite ⁊ deuote cole
bat: vt etiā manicas sibi cōsui nulla rōne pa-
teret̃ anteq̄ solēnia missarū cōpleret̃. Offi-
ciū ecclesiasticū cū tāta audiebat reuerētia vt
cum sanctū euāgeliū legeret̃: vel cū sacra ho
stia cōficeret̃: monilia deponeret: ⁊ cetera ca
pitis ornamēta in imo loco locaret Vestimē
torū supbiā semp abhorruit. ⁊ in his humili-
tatē ⁊ honestatē semp huauit. ⁊ etiā cum ad-
huc puella esset: certū sibi numerū orōnuꝫ in
dixerat: quem si aliqua occupatiōe preuenta
nō potuisset pficere: de sero ante ingressuꝫ le-
cti cū alie puelle dormirēt: psoluebat. Quin-
tū q̄r data est in exemplū mulieribꝰ in matri-
monio existētibꝰ. Nam cuꝫ ex paterno impio
tradita esset lantgrauio Thuringie in matri
monio: tāte deuotiōis extitit vt in nocte fre-
quēter ad orōnē surgeret. Ordinauit cū qua
dam domicella sibi iter ceteras magis fami
liari si forte somno depressa nō surgeret eam
pede tangēs excitaret. Quadā vero vice pe-
dem dn̄e tangere voluit: ⁊ casu pedeꝫ mariti
impegit. qui subito excitatꝰ rem intellexit ⁊ eā
excusauit. Etiā fuit magne humilitatis. Nam
in diebꝰ rogationū ꝓcessionē nudis pedibus
lanea induta sequebat̃. ⁊ in p̄dicationibus
tāq̄ paupcula ⁊ humilis inter pauperculas
residebat. In purificatione ⁊ post partū exē-
plo marie puerū gestans in vlnis ipsum ad
altare cū agno ⁊ cādela humiliter offerebat. de
inde domū rediēs vestimēta cū quibꝰ ad ec-
clesiam ꝓcesserat alicui mulieri paupcule tri
buebat. Sextū est eiꝰ pfecta ⁊ volūtaria obe-
dientia. vnī ꝓpter meritū obediētie se magi-
stro conrado q̄ fuit paup ⁊ mēdicꝰ de ordine
fratrū minorū: s̄ tn̄ scientia ⁊ religiōe p̄cipuꝰ
saluo iure mr̄imonij ⁊ obediētia mariti adeo
se subiecit vt q̄cq̄d ille p̄ciperet ipsa cū reuerē
tia pficeret ⁊ multo gaudio adimpleret vt ex
hoc ⁊ obediētie pciperet meritū: ⁊ dn̄i salua-
toris qui factꝰ est obediēs vsq̧ ad mortē: imi
taret̃ exēplū. Quadam igit̃ vice ipsa vocata
ab eo ad quādā p̄dicationē supueniēte mar-
chionissa misnensi impedita nō venit. qđ ille
egre ferēs tantā inobediētiā relaxare noluit
donec vsq̧ ad camisiā expoliatā cū q̄busdam
ancillis suis que culpabiles fuerant fortiter
verberari fecit. Etiā quadā vice cū claustruꝫ
sanctimonialiū ab eis obnixe rogata intras-
set: nō habita licētia a suo magr̄o fecit eā taꝫ
grauiter v̄berari vt p̄ tres ebdomadas in ea
vestigia v̄beratiōis apparerēt. etiā sepe per
manꝰ ancillarū faciebat se in cubiculo v̄bera
ri: vt saluatori flagellato vicē repēderet: ⁊ car
nem ab oī lasciuia cohercerret. Septimum q̄
inter diuitias ⁊ epulas magnaꝫ tenuit absti-
nentiā. Tantā aūt in cibo ⁊ potu tēperantiā
⁊ abstinentiaꝫ exhibebat vt in mensa mariti
inter diuersa ferculorū genera interdum pa
ne simplici esset contenta. Sepe eni ad men-
sam sedens cibos cōtrectabat ⁊ diuidebat vt
et hoc comedere videret̃. Octauū. quia fuit
valde misericors: ⁊ mater pupillorū ⁊ orpha-
norū Sepe enim cū ancillis manibꝰ ꝓprijs la
nam filabat: ⁊ inde vestimēta fieri faciebat:
vt de ꝓprij corporis laboribus elemosynam
deo daret. Ipsa esuriētes pascebat ⁊ sitiētes
potabat. infirmos visitabat. ipsa sepulturas
pauperū frequētabat. leprosos mūdabat ⁊ ci
babat. Vn̄ legit̃ q̄ cum quadā vice absente
marito quendā leprosum posuit ad lectū ma
riti sui. Quis quoq̧ peractis supueniēte lant-
grauio quidā sibi reuelabant. ip se ex stupore
⁊ vehemētia ⁊ ira irruebat in ostiū cubilis ⁊
dum crederet inuenire hoīem immundū: vidit
ipsuꝫ iesum xp̄m in cruce affixū ⁊ cruentatuꝫ
quo viso dedit ei potestatē agendi oīa q̄ ho-
norē dei respicerēt: ⁊ anime salutē efficerent
Etiā post obitū mariti sui qui ad defensionē
fidei ad terram sanctā perrexit: ⁊ ibi vitā fe-
liciter finiuit. ipsa tāq̄ dissipatrix ⁊ prodiga
a quibusdā vasallis viri sui turpiter ⁊ totali-
ter est eiecta. Adueniēte igit̃ nocte in domo
cuiusdā tabernarij in loco vbi porci iacuerūt
se recepit grās agens deo. Recepta post mo-
dū dote sua duo milia marcharū partem in

paupes distribuit. ⁊ de reliq̄ in mardburgh magnū hospitale cōstruxit. ꝓpter qḋ aliq̄ eā dissipatricē: aliq̄ insanā fore dicebāt. Post ꝙ aūt hospitale cōstruxit: infirmis sollicite ministrauit ⁊ eos balneauit. ⁊ in lecto collocās cooperuit adeo vt ancillis gratulabūda diceceret. O ꝙ bñ nobiscū agit. q: dñm nostrum iesuꝫ xp̄m sic balneam⁹ ⁊ tegim⁹. Quandam aūt mulierē ⁊ horribilē leprosam sepe abluēs in lecto collocauit: vlcera tergēs: vnguesq; ꝑ scindēs. Nonū. q: xp̄s appruit sibi in vita ⁊ in morte. Nā ipsa petiuit a xp̄o in orōne sua tria Primo cōtēptū oīuꝫ rerū tp̄alīū. Secūdo vt filioꝝ suorū dilectionē a corde suo auelleret. Tertio vt in cōtumelijs ⁊ iniurijs sibi patiētiā daret. Facta aūt orōne audiuit dñm iesuꝫ xp̄m dicentē sibi: Elizabeth exaudita est orō tua spōsa mea. Etiā quadā vice reclinauit se in gremio ancille sue: ⁊ oculos ad celum eleuans cū diu tacēs nullū v̄bū penit⁹ emisisset: tandē leta facie locuta ē dicēs. Ita dñe tu vis mecū esse ⁊ ego tecuꝫ: ⁊ nūꝙ volo a te separi Postea cū ab ancillis interrogaret vt ad dei honorē ⁊ ad earū edificationē q̄d viderat indicaret: illa ait. Vidi celū apertū ⁊ iesuꝫ se ad me inclinātem ⁊ dicentem mihi. Si tu vis eē mecū ⁊ ego ero tecū. Cui ego r̄ndi. ꝓut me loquentē audiuistis. Appropinquāte tempore quo dñs iesus dilectā suam de mūdi ergastulo vocare disposuit. vt que cōtempserat mundū ⁊ regnū mortaliū: regnū perciperet angeloꝝ. xp̄s met cū angelis suis apparuit ei dicens. Veni electa mea ad eterna tibi ꝓparata tabernacula. Post paululū vero ānō dñi. M.cc.xxxi. ad extremā horā perueniēs obdormiuit in pace. Quātū ad secūdā partē ist⁹ sermonis dicēdū est de vita viduarū que in se debēt habere vt xp̄o placeat vita ipsarū. ⁊ de hoc quere in discipulo de tp̄e. sermo. cxvi.

Quantū ad tertiā partem ist⁹ sermonis sciendū: ꝙ oēs hoīes debent hodie honorare sanctā Elizabeth: ⁊ eā inuocare in oībus necessitatib⁹ ⁊ infirmitatibus. Et p̄mo q̄ patiūtur defectum oculorū. Unde cū quidaꝫ puer quattuor annoruꝫ cecus natus esset: meritis sancte Elizabeth lumen recepit. Mulier q̄dam cū p annū integrū ceca mansisset: ad rogandū sanctā Elizabeth tota deuociōe se cōtulit: ⁊ amissuꝫ lumen recepit. Etiā mulier q̄dā cū per annū ceca mā sisset: ad tumulū scē Elizabeth faciēs se duci vni⁹ oculi lumē recepit. que ad ꝓpria reuersa: in alio oculo se torqueri grauiter sensit. Cū v̄o iterū beate Elizabeth merita imploraret: apparuit sibi Elizabeth dicēs. Accedēs ad altare fac cū corporali ter tuos oculos ventilari: sic recipies sanitatē. Que cū iussa cōpleuisset: sanitatē recepit. Et iste modus cōiter seruat̄ in Thuringia. Etiā quidā vir lumie oculorum priuatus: sepulchrum scē Eliza beth visitās plene curatiōis bñficiū recepit. Postmodū v̄o idē vir fluxu sanguinis ē grauat⁹ vt moriturus a familia crederet̄. Accipiēs v̄o de terra sepulchri scē Elizabeth: ⁊ ipsaꝫ ceteremis aque cōmiscuit ⁊ bibēs sanitatē plenā recepit. Etiaꝫ surdi ⁊ muti debēt btām Elizabeth inuocare. Unde quedā puella dū visu ⁊ auditu p̄uata esset. ⁊ loquēdi ⁊ ambulandi potentiam amisisset: pater ⁊ mater ad btām Elisabeth eam deuouerūt: ⁊ pfecte eā sanatā receperūt. ⁊ sic dei ⁊ btē Elizabeth laudātes magnalia. Etiā claudi ⁊ gibbosi sentiunt iuuamē ab ea. Unquedā puella cū diu magnis ⁊ diuersis fuisset infirmitatib⁹ molestata: tandem gibbo in dorso: struma in pectore crescētib⁹: vt sic ex toto corpe incuruata ꝙ nulla rōne posset se erigere. sed manib⁹ super genua positis corpus suū totaliter sustentaret. Cum ergo mater in quadā sporta eā ad tumulū beate Elisabeth deportasset: ⁊ per dies decē cōmorātes ibideꝫ nullū potuerūt sanitatis remediuꝫ inuenire. irata mater ipsius contra sanctaꝫ Elisabeth murmurauit: dicens. Omnib⁹ beneficia impendis: ⁊ me miserā non exaudis. reuertens ergo omnes q̄s potero a visitatiōe tua auertam. Cū ergo sic irata recederet ⁊ miliare dimidium peregisset: ⁊ eius familia tristis esset ⁊ eius filia doloribus cruciata fleret. tandem ipsa puella obdormiēs: vidit quādā pulcherrimā dominā cū facie refulgenti: que cop⁹ ei⁹ in dorso ⁊ in pectore liniens: dixit ei. Surge ⁊ ambula. Euigilās puella: ⁊ se ab omni deformitate ⁊ curuitate penit⁹ sanataꝫ inueniens: visionē matri retulit: ⁊ gaudiū ⁊ leticiā generauit. Redeuntes ergo ad sepulchrū sancte Elizabeth: ⁊ deo ⁊ sibi gratias egerūt. ⁊ sportam ibidē in signū dimiserunt in qua puella fuit deportata. Etiam vir quidaꝫ in genibus ⁊ cruribus infirmat⁹: ita vt nō posset pergere nisi ab alijs portaret̄. votum fecit ꝙ sepulchrum beate Elizabeth cū oblatiōibus visitaret: postmodū ex toto sanatus est. Etiam parentes cū pueris sanctā Elizabeth debēt inuocare. Unde cum quidam puer quattuor annoꝝ cū casu in puteū cecidisset: quidaꝫ veniens haurire aduertit puerū ibi submersuꝫ

ladere. quē cū difficultate extraxit et ipsū mortuū reperit. Pro ipso igit suscitādo a parentibus ad btām Elizabeth votū emittit et continuo vita restaurat. Etiā quidā scholaris dū piscationi minꝰ caute insisteret: et in flumē cecidit. Magno ergo tēporis spacio interiecto dum corpꝰ eius esset extractuz: mortuꝰ est ab hoibus iudicatꝰ. Tunc sancte Elizabeth implorant merita: et cūctis videntibus sibi restituit vita et salus. Etiā pōt subuenire in extrema necessitate et in periculo mortis. Unde vir quidā noie Nicolaus cum quodā fure innocenter est dep̄rehēsus et suspēdio cū ipso adiudicatus: cūctos hoies rogauit vt deū et btām Elizabeth rogarent vt eum bm merita iuuaret. Cum ergo suspensus esset: audiuit super se vocem dicentē. Confide beataz Elizabeth et fiduciaz habe: et liberaberis Statimqz alio remanēte et eius fune fracto: de alto loco cecidit. nullā tñ lesionē sentiens: licz noua camisia qua indutꝰ erat rūperet. Qui exhilaratus ter ait. Sācta Elizabet tu me liberasti: et supstratū molle me cadere fecisti. Cuz ergo aliq̄ diceret itez eū debere suspēdi: iudex ait. Quē deus liberauit denuo suspēdi nō permittam.

De sancta Katherina vgine. Ser. xliiij.

Adamauit eā rex plusq̄ omnes mulieres. habuitqz gratiam et misericordiā coraz eo super oēs mulieres. Hester. ij. Ista verba que leguntur de regina Hester couenire etiā possunt sancte Katherine: que fuit de stirpe regali p̄genita. et modo est oibus hominibꝰ in singularem patronam data. Quia autem christus sponsus virginum omnes sponsas habuerit charas: ipsi tamē Katherine p̄e ceteris multa dona donauit. Unde in presenti sermone ad honorem sancte Katherine que floruit anno domini. cccxl. sub Maxentio imperatore tria sunt dicenda. Primo eius priuilegia. Secundo aliqua p̄ informatione nostra. Tertio aliqua miracula. Quantū ad primā partem istius sermonis sciendū q̄ sup̄ oēs virgines post beatā virginē Mariā videtur eam christus adamasse. quod ostendit in priuilegijs et gratiis que alijs sanctis particulariter sed sancte Katherine vniuersaliter contulit. Primū priuilegiū est angelica vita. quia integram et imaculatā virginitatē seruauit. qḋ est p̄priū angelorū. Unde Ambro. In carne p̄ter carnem viuere nō terrena vita est: sed celestis. Et in hoc p̄uilegio assimilat aliquo modo vgini Marie que est virgo virginum. Qḋ aūt vginitas sctē Katherine sit commendabilis patet ex eo. q: tāta vginitas ē maioris meriti quāto maiorē p̄e ceteris habz repugnantiā et pugnā et plura retrahētia. talis fuit vginitas Katherine. Habuit enī iuuentutē. quia erat. xviij. annorū. Iuuētus autem est multis causa lasciuie. Ista aūt iuuētus sibi nocere nō potuit: quia cordis grauitatem et maturitatē seruauit. Etiā habuit pulchritudinez. Unde dicit de ea q̄ erat incredibilis pulchritudinis. et oīuz oculis admirabilis videbat. Pulchritudo aūt vginibꝰ et mulieribꝰ sepe est causa ruine sibi et alijs. sibi per superbiam. alijs per malā concupiscentiā. Ista aūt pulchritudo sibi nocere nō potuit. q: nō curauit de pulchritudine exteriori: sz interiori. vñ p̄s. xliiij. Omnis gloria eiꝰ filie regis ab intꝰ. Etiā habuit rerū abundātiā. q: patri suo qui erat rex magnꝰ in diuitijs successit. Ista autē rerū opulentia ei nocere nō potuit. q: licz haberet rerū abundantiā: tamē in diuitijs huauit paupertatē. Nam et pauperibꝰ omnia tribuit: et in seipsa temperantiā seruauit. Etiaz habuit multiplicē sollicitatorē. quia tyrannꝰ imperator tria ei p̄misit: que mulieres et virgines affectare cosueuerūt vt sibi cōsensum preberet. Promisit ei diuitiarū copiam. promisit dignitatē magnā. scz q̄ secunda esset in palatio post reginam. tertio p̄misit gloriam imensam. quia sibi statuā in foro erigeret: et ab hoibꝰ adorari deberet. Huiusmodi autez munera multis mulieribꝰ et virginibus fuerūt causa ruine. sed beate Katherine ista nocere non potuerunt. quia diuicias cōtempsit: dignitates respuit. gloriā mundanaz abhorruit. Unde tyranno dixit persuadēti. Desine talia dicere que nec hās est etiam cogitare. ecce p̄mū priuilegiū. Secundū priuilegium est xp̄i visitatio. Et illud fuit in Iohāne euāgelista: ad cuius transitū christus cū discipulis suis venit. Et illud priuilegium in beata Katherina inuenitur: quia cum esset in carcere christus cum multitudine angelorūz et virginū ad eam descendit: dicēs. Agnosce filia creatorem tuuz: pro cuius nomine gloriosum et laboriosum iniisti certamen. constans esto. quia ego tecum sum. Tertiū. est celestis refectio. et illud fuit in magdalena: que celestibus refectionibus pascebatur. Et illud fuit in beata Katherina: que in carcere posita fuit vt ibidem diebus. xij. fame cruciaretur. sed deꝰ per columbā sibi cibū quottidie destinabat.

Quartũ est petitionũ exauditio. Illud fuit in
btã Margaretha: ⁊ etiã in scto Blasio. qui
in sua passione deũ rogauerũt: vt quicũq3 in
noie ipsorũ aliquid peteret a deo: obtineret.
Et etiã illud fuit in btã katherina. q2 in sua
passione deũ orauit: vt quicũq3 memoriã sui
ageret: vel in morte se sibi recõmẽdaret: vel
in quacũq3 alia necessitate eam inuocaret: di
uine misericordie effectũ sentiret Et facta est
vox de celo: dicẽs. Ueni dilecta mea in thala
mũ sponsi tui. q2 quecũq3 petisti impetrasti.
⁊ ꝓ quibus orasti salui erũt. Quintũ est cele
stis porte reseratio. Et illud fuit in btõ Ste-
phano: qui vidit celos apertos in tpe passio-
nis ⁊ mortis sue. Et illud fuit i beata kathe-
rina: que cũ decollari deberet vox facta ẽ ad
eam: dicẽs. Ueni sponsa mea. ecce tibi ianua
celi aperta est. Sextũ est angelorũ accessio. qđ
fuit in Magdalena. Illud etiã fuit in beata
katherina: cũ angeli obsequiũ in morte ꝑsti-
terũt. ⁊ in vita sua. ⁊ in martyrio suo. ⁊ post
mortẽ suã. Septimũ est diuine lucis choru-
scatio. Et illud fuit in btõ Andrea: in cuius
martyrio lux magna emicuit. ⁊ cum ipsa luce
aĩa eius in celũ ascẽdit. Et istud fuit in beata
katherina. que cũ in carcere tenebroso fuisset
inclusa: magna claritas ibi resplẽduit: q̃ etiã
ipsos carceris custodes in fugam conuertit.
Octauũ est lactis emanatio. Et istud fuit in
beato Paulo aplo. in cuius decollatione vnda
lactis ꝓ sanguine emanauit. Istud etiã fuit
in btã katherina: que cũ decollata fuisset: ꝓ
sanguine lac effluxit. ⁊ istud denotat suã ma-
gnã puritatẽ. Nonũ q2 xp̃s fecit eã per ange-
los sepeliri. Angeli enĩ corpus eius ad montẽ sy-
nai itinere plusq̃. xx. dierum deduxerũt: ⁊ ibi
honorifice sepelierũt. Et in eodẽ monte deus
dedit decẽ ꝓcepta moysi. vbi iã ẽ sepulchrum
sancte katherine. Et in hoc assimilatur sancto
Clemẽti: cui angeli in mari monumẽtũ fece-
runt marmoreũ. ⁊ ibi ipsũ sepelierũt. Deci-
mũ quia ex corpore sancte katherine resudat
oleũ valens in salutẽ multorũ. Et quantũ ad
hoc similis fuit sancto Nicolao: de cuius corpe
oleũ manat: qđ cũctos languores sanat. Un-
decimũ q2 xp̃s tricẽtenã sibi cõtulit coronam
Un̄ centena sibi xp̃us p̄mia dedit. Et in hoc
assimilatur Iohãni baptiste. de quo cantatur.
Serta terdenis alios coronãt ⁊c. Nã beata
katherina habet coronã v̄ginũ: q2 virgo fuit
mente ⁊ corpe. Etiã habet coronã p̄dicatorũ.
q2 p̄dicatrix fuit. Nã ipsa cõuertit quinq̃ginta
rhetores: qui in oĩ sciẽtia ⁊ sapiẽtia pollebãt
⁊ omnes alios magistros ꝓcellebant totius
mũdi: quos imperator in medio ciuitatis com
buri iussit. Etiã cõuertit reginã que fuit vxor
maxentij imperatoris. cui iussit imperator mam-
millas abscindi: ferreisq3 vngulis extrahi. ⁊
deinde decollari. Etiã couertit porphiriũ p̄n
cipem militũ cũ ducẽtis militib9: quos etiam
maxẽtius fecit decollari. ⁊ corpora eorũ canib9
dari. Et insup multos alios homines: viros ⁊
mulieres: senes iuuenes: diuites ⁊ pauperes
cõuertit ad fidẽ catholicã. ⁊ reduxit ad viam
salutis. Etiã habuit coronas martyrũ. quia
beata katherina quintuplex genus martyrij ꝑ
pessa est Primũ q2 fuit scorpionib9 flagellata
Secũdũ est q2 postq̃ fuit flagellata ⁊ lacera
ta sic in obscurissimo carcere reclusa est. Ter
tium q2 fuit fame cruciata. Ordinauerat enĩ
tyrãnus vt sine cibo ⁊ potu. xij. dieb9 moreretur.
Quartũ est q2 fuit sup rotas horribiles extẽ
sa: que rote fuerũt dissipate per orõnẽ eius. ⁊ ꝑ
angelũ cõcusse sunt. ⁊ quatuor milia infideliũ
interierũt. Quintũ q2 fuit decollata. Et ergo
merito hz coronas martyrũ: p̄dicatorũ: ⁊ v̄gi
nũ. Duodecimũ p̄uilegiũ q2 hodie i toto mũ
do eius festũ solẽniter celebratur. Et in hoc ꝓcel-
lit oẽs v̄gines in celo existẽtes: p̄ter v̄ginem
Mariã. q2 nullius v̄ginis festũ ꝑ totũ mundum
celebratur. quis in aliq̄b9 diocesib9 ⁊ ꝓuincijs
ꝑticulariter festa aliquarũ v̄ginũ celebrantur
tamẽ nõ vniuersaliter ꝑ totũ mũdũ. Quãtũ
ad secũdã partem ꝓ nostra informatione
queritur vtrũ v̄go vel quicũq3 hoĩum possit pecca
re sine actu in luxuria mortaliter. Respondetur
q2 sic. ⁊ hoc ꝯtingit multipliciter. Primo cũ quis
dat cõsensũ in morosã delectationẽ. sicut q̃
delectantur cũ plena rõne in malis cogitatio-
nibus. qđ tñ nimis ꝑiculosum est. Un̄ Aug.
Cogitatio morosa cum delectatione ⁊ cõsen
su est mortalis. Sed tñ sciendũ q̃ñ alicui in-
cidit turpis cogitatio contra voluntatẽ nul-
lum est peccatũ. Grego. Quantũcũq3 sit im-
mũda cogitatio nõ mentẽ polluit si ratio nõ
ꝯsentit. Secũdo cõmittitur luxuria sine actu
scz cum visu. vt cũ quis ea intentiõe inspicit
aliquã ꝑsonã vt eã cõcupiscere velit. Mat.
v. Qui viderit mulierẽ ad concupiscendũ eã
iam mechatus est eã in corde suo. Tertio cõ-
mittitur locutione: vt cũ quis alloquitur vel arri-
det aliquã personã ea intẽtione vt eam alli-
ciat ad peccatũ mortale: peccat mortaliter.
sed si in ioco loquitur cũ ea nõ nisi venialiter. Un̄
dicitur in decre. Deus iudicat verba sm̃ in-
tentionem proferentis. xxij. q. v. humane.

Quarto cōmittit̄ p tactū impudicū: vel amplexus ⁊ oscula: ⁊ hmōi. q̄ mod⁹ ab ap̄lo vocatur turpitudo. vt habet̄ ad Ephe. v. Quinto cōmittit̄ p ornatū corporis: vt mulieres vł virgines q̄ ad hoc se ornāt vt alios allicere possunt: mortaliter peccāt. Sexto cōmittit̄ per dona ⁊ munuscula: vt cū q̄s dat alicui p̄sone donū vel clenodiū ea intētiōe vt eā sic ad malū actū alliciat. ⁊ etiā qui portat talia dona vel l̄ras amatorias scienter: mortalit̄ peccat. Septimo cōmittit̄ quādo aliq̄s h̄z volūtatē malam p̄ficiēdi actū cū nō pōt habere locū ⁊ p̄sonā. vel etiā qui haberet locum ⁊ personā ⁊ oportunitatē perpetrādi actū. sed solūmō propterea dimittit: q̄ timet mūdū ⁊ scandalum hoīum ⁊ confusionē ꝓpriā ne impregnet̄: vł ne aliq̄s publicet̄: sed si sciret se posse latere in hoc actu nec deum nec sanctos curaret quin hoc op̄e perpetraret. talis peccat mortaliter ꝓpter malā volūtatē. Et hoc idē intelligendū est de quolibet p̄ctō mortali q̄d q̄s nō ꝓpter deū dimittit: sed solū ꝓpter timorē hominū. Unde Leo papa. Sūt nōnulli qui dū corde cōcipiūt p̄ctm̄ faciēdi deliberāt. illud vero timore dimitt̄t aut ꝓpter difficultatē implere nequeūt. hi ꝑfecto non in dn̄o moriuntur. Aug. Ipsa volūtate reus est qui vult quod nō licet. sed ideo non facit: quia nō potest impune fieri. Quantū ad tertiam partē isti⁹ sermonis sciendū q̄ omnes hoīes cuiuscūq̄ status debent honorare sanctā Katherinam ⁊ eius festū solēniter celebrare. ⁊ eam deuote in oībus necessitatib⁹ ⁊ infirmitatib⁹ tāq̄ singularē patronam cū omni fiducia inuocare. Et p̄mo sacerdotes ⁊ clerici ⁊ litterati. quia ipsa maxime litterata fuit. ⁊ magistra septē artiū liberaliū excellens fuit tanq̄ spōsa xp̄i a spiritusancto edocta. Et in signū hui⁹ quinquaginta oratores ad spōsum suū Jesū christum cōuertit. Unde legitur q̄ quidā scholaris in anglia in ciuitate cātuariēsi deuote seruiuit sancte Katherine: vt sibi grām a deo impetraret vt posset studere in sciētia ⁊ vita ⁊ in morib⁹ ad honorem dei ⁊ salutē ꝓximorū. Et sic tulit libros suos ⁊ ꝓfectus est ad generale studiū. ⁊ in breui tēpore tantū ꝓfecit q̄ adeptus est magisteriū. Rex autē anglie audiens famā eius: quia sic litterat⁹ esset ⁊ p̄bus: ipsum ad se vocauit: ⁊ filiū suum ei commisit: vt eū fideliter instrueret. Et magister omnē diligentiā fecit: sed filius regis duri ingenij ⁊ rebellis fuit. Accidit aūt semel q̄ ꝓpter rebellionē suam magister cū exiuit: ⁊ q̄siuit virgam vt eum disciplinaret sicut bene meruit. ⁊ filius regis nudo corpore cameram exiuit: ⁊ currens per pontē in aquā cecidit ⁊ submersus fuit. Magister aūt territ⁹ deuote recōmendauit eū sancte Katherine. Statim q̄ piscatores cū nauibus sunt missi vt quererent filium regis: sed nō est inuētus ab eis. Magister incarcerat̄: ⁊ in carcere continue inuocauit sanctā Katherinā: recōmendāns ei filiū regis. Et tertia hora sequētis diei cum cantaret̄ summa missā in parrochia filius regis intrauit ecclesiā habens albā camisiā: in q̄ aureis litteris erat scriptū illud. ps. cxviij. Da mihi intellectū vt discam mandata tua. Hec regi ⁊ regine narrantur. qui statim cū gaudio venientes ad ecclesiā viderunt filium suum sanū ⁊ viuū. Et filius regis narrauit patri ⁊ matri ⁊ oībus circūstātib⁹ q̄ beata Katherina eum sustentauit in aqua per diē ⁊ noctē sine omni lesione. ꝓpter magistrū q̄ recōmendauit eū sancte Katherine. cui fideliter a iuuentute seruiuit. Et postmodū idem filius regis optimū ingeniū studendi habuit ⁊ quecūq̄ sibi legebāt statim intellexit. Rex aūt cū omni populo valde gauisus est. ⁊ exaltauit magistrū illum ad magnos honores: ⁊ ad magnas dignitates ꝓpter meritū sancte Katherine. Et ipse rex ⁊ regina ⁊ filius suus āmodo oībus diebus vite sue fideliter seruierūt sancte Katherine. Tūc magister composuit illā collectā que hodie in eius missa legit̄ De⁹ qui dedisti legē moysi in sūmitate montis synai. ⁊ in eodē loco corpus beate Katherine virginis ⁊ martyris tue per sanctos angelos mirabiliter collocasti. cōcede ꝓpter⁹ vt eius meritis ⁊ intercessione ad montē q̄ christus est valeam⁹ ꝑuenire. Et sic patet q̄ beata Katherina seruiētes sibi non dimittit in necessitatibus: sed succurrit ipsis. Etiā quidā plebanus dilexit multū beatam Katherinā ⁊ in festo eius singulis annis cōuiuiū p̄parauit: ⁊ sacerdotes ⁊ pauperes inuitauit: ⁊ quattuor fures dixerūt ad seinuicem. Plebanus iam cantat in ecclesia cū ceteris clericis: ⁊ nos volum⁹ domū suā intrare. ⁊ nullo vidente res suas exportare. Et intrātes domū neminē inuenerūt: nisi famulam que erat retro in coquina p̄parāns cibaria: ⁊ paruū canem qui latrabat: cui fures caput amputauerunt. ⁊ camerā eius intrauerūt: ⁊ oīa rapuerunt. Sed nutu dei camerā exire nō poterāt ⁊ caput canis amputatū adhuc continue latrabat. Et sacerdos cū ceteris rediens de ec-

clesia fures in camera reperit: et caput canis amputatū vidit adhuc cōtinue latrare. et ipsi fures vidētes magnalia dei et beate Katherine petierūt a plebano veniā et promiserūt emendā. Sic sancta Katherina seruauit res sui dilectoris. Etiā sciendū q quidā dilectores sancte Katherine consueuerunt singulis annis aliqd ob reuerentiā eius dimittere. Unū quidā mechanicus fideliter seruiuit btē Katherine et omni anno aliqd ppter ipsaz omisit. Uno āno abstinuit a vino: alio āno a carnibus. aut ieiunauit in qualibet septimana vnū diē. aut mane surrexit. aut aliquā elemosynam singulis dieb' dedit. aut certuz numerū orationū orauit. Semel vno anno pmisit se nō scienter velle mentiri: sed semp cū veritate emere et vēdere. Et primo plures emptores perdidit q: simpliciter dixit. sic tibi dabo et non remissius: et hoc firmiter tenuit: et sic dānū incurrit: attamen pmissum infringere noluit. Post aliquos dies btā Katherina a deo impetrauit q oēs cognouerūt veritatem ipsius in emēdo et vendendo. et sic acquisiuit sibi magnū cōcursum populi. et sic in breui dānū recuperauit. et postmodū ditatus ē plusq antea fuit. et veritatē vsqz ad obitum suum in artificio suo seruauit. Et sic patz q beata Katherina suis seruitoribus etiā in tēporalibus subuenit. Etiaz beata Katherina subuenit homini in anima. Unde qdam iudex iniquus ieiunauit omni anno in vigilia sctē Kahterine. et festum eius solēniter celebrauit. et singulis annis ob reuerentiā sctē Katherine aut aliquid fecit: aut aliquid omisit. et vno anno promisit q quicqd peteret ab eo in honore sancte Katherine hoc nollet denegare. Apparuit autē ei beata Katherina in specie paupercule mulieris et petiuit manum eius dexterā sibi dari. qui amputauit sibiipsi manū dextrā et dedit paupcule mulieri. Tūc amici ipsius de hoc verecūdātes q manum nō habuit: induxerūt eum ad ingressum religionis. Postq autē intrauit religionē: beata Katherina impetrauit sibi magnā gratiam a deo q se multū emendauit. et deo et btē Katherine amplius fideliter seruiuit. Et cuz iaceret in extremis apparuit ei beata katherina pulchra valde: dicens. Nosti me. Qui respōdit. Non. Et illa dixit. Ego sum katherina cui manuz tuā dedisti. Et ostendit ei manū: dicens. Hoc ideo feci. quia aliam viam te saluandi inuenire non potui. Et sic feliciter obijt. Etiā mercatores per terras cuz mercimonijs ambulantes debent eam inuocare et ei seruire. Unde vir qdā mercator multū dilexit beatā katherinā. et vno tēpore iuit cum pānis vendendis ad nūdinas: q: pannicida erat. et raptores venientes rapuerūt sibi pannos. Et ipse inuocauit beatā katherinam dicens. O beata katherina quomō possum creditoribus meis debita psoluere. et vnde debeo amplius vxorē et pueros nutrire. Et statiz raptores percussi sunt cecitate et tremore mēbrorū. Qui videntes plagam dei et beate katherine super se: oīa restituerūt: et euz libere abire fecerūt. Et inuocauerūt beatā katherinam. et vouerūt amplius nūq velle spoliare aliquē hominē si meritis ipsius sanarentur. Et statim ecōuerso sanati sunt: et vitam suā emendauerūt. Etiam beata katherina nunq vel raro permittit dannari seruientes sibi. Unde legit q quidā canonicus habēs plura beneficia malā vitam duxit: sed beatā katherinā dilexit. Qui habuit capellanū viruz deuotū et castum et aliū presbyterū cōmensalem qui etiam satis seculariter vixit. Et quadam nocte capellanus visionez habuit et vidit canonicū et presbyterū ambos ad iudiciū trahi. et iudex volens sentētiare sup ambos vt decapitarent. beata katherina intercessit pro canonico apud iudicem vt sententiā adhuc per annum differret: vt sic se in illo anno emēdaret. sed alius presbyter nō habuit intercessorē. ideo decapitatus est. De mane finito diuino officio psbyter ad mēsam non venit. de quo admirabat canonicus. Et capellanus vir iustus castus et deuotus narrauit canonico quā visionez viderat in nocte. et sic ambo ierūt ad domū presbyteri: et eū subitanea morte defunctuz inuenerūt. Quo viso perterrit' canonicus: oīa beneficia libere resignauit: et ordinē cisterciensiū intrauit: et vitam suā in bonis finiuit. Etiā meretrices debent honorare sanctā katherinaz. Unū legit q qdā meretrix per. xx. ānos in meretricio pdurauit et nihil boni fecit nisi q ieiunauit vigiliā scē katherine. et iuit ad ecclesiā et cōtritionē habuit sup oīa pctā sua q fecit p totuz annū. et pmisit se velle emēdare: sz semp recidiuauit. Et in. xx. anno iterū iuit ad ecclesiaz cū pposito emēdationis. et pstrata añ imaginē beate vginis katherine: inuocauit eaz deuote et pmiserat realiter emēdā. et imago magna btē katherine cecidit sup eam et mortua est. Et cāpanator volens pulsare ad vesperas inuenit eā mortuā. et vocauit sacerdo-

tem ꝛ populū ad videndū hoc factum. Et sacerdos ꝛ ppl'o cognouerūt eā esse meretricē illam: ꝛ rogauerūt deū ꝛ sanctā katherinam vt reuiuisceret si esset spes salutis notificādo eis quō mortua esset. Et statim surrexit: ꝛ sacerdoti ꝛ oī populo indicauit quō imago btē katherine eam occidisset. ꝛ btā katherina duxit eā ꝛ ostēdit ei penas dānatoꝝ: ꝛ etiaꝫ gaudia bonoꝝ ꝛ beatoꝝ. ꝛ insup impetrauit ei a spōso suo iesu xp̄o vt ecōuerso reuiuisceret ꝛ pctā cōfiteref. Et supplicauit sacerdoti vt audiret cōfessionē eı⁹ ꝓpter deū. ꝛ sic integram cōfessionē fecit: ꝛ postmodū nūꝗ̄ mortaliter peccauit. Etiā scā katherina succurrit mulieribus ꝑgnantib⁹. Un̄ filius cuiusdā ꝑncipis defunctis parētibus fideliter seruiuit beate katherine. Nam habuit capellā ꝓpe castrum suū in honore sancte katherine dedicatā. ad quam quottidie intrauit ꝛ btē katherine orauit. Accidit aūt semel dum sic oraret ꝙ tres pulcherrime ꝟgines sibi apparerēt ꝛ ipe terri⁹ caput ad terrā inclinauit. ꝛ vna illarum dixit O ꝗ̄ rusticaliter agis cū tm̄ sis nobilis inspice in nos: q: ꝓpter te huc venimus. Et media dixit. Quā ex nobis ꝓ sponsa vis habere. Et illa ad dextris suis dixit sibi occulte vt mediā sibi eligeret: ꝛ dixit illā esse beatam katherinā hui⁹ capelle patronā. ꝛ ipse elegit sibi eandē in spōsam suā: Tūc ipsa btā katherina in signū desponsatiōis dedit sibi crinale pulcherrimū de rosis pulcherrimis ꝛ preciosis: ponēsq̄ȝ sup caput ipsi⁹. Et in se reuersus inuenit super caput crinale de quo processit odor suauissim⁹. ꝛ ex hoc valde fuit gauisus: seruauit crinale illud cū oī diligētia. ꝛ multo fidelius ꝛ deuoti⁹ ampli⁹ ei seruiuit. Post ꝙ̄ aūt attigit virilē etatē: amici sui tradiderunt sibi pulcherrimā ꝟginē ꝛ nobilē in mrīmoniū. Et celebratis nuptijs eque seruiuit beate katherine. ꝛ semp de mane surrexit: ꝛ capellam intrauit ꝛ orauit. Et vxor ipsi⁹ iam impregnata q̄siuit ab ancilla sua quo dn̄s ei⁹ de mane trāsisset. Cui ancilla. Est ciuis ꝓpe cimiteriū qui habet pulcherrimā filiā ꝛ ad illam vadit ꝛ vxor ex hoc valde tristata ē. Et de sero multū q̄siuit vir in lecto cur sic tristis esset. Et ipsa rn̄dit. Nōne merito tristari debe rē: q: vnā aliā pl⁹ diligitis: ꝛ semper de mane surgitꝭ ꝛ ad eā itis. Et ille. Que est ista. Ipsa rn̄dit. Filia illi⁹ ciuis prope cimiteriū. Et ipse rn̄dit. Nō est illa filia ciuis cui seruio: sed est alia multo pulchrior ea ad quā de mane vado ꝛ ei seruio. Et iterū altera die de mane abea surrexit ꝛ ad capellā iuit. ꝛ ipsa nimiū tristata seipsaꝫ occidit cū gladio ꝛ pueꝛū in vtero. Et ipse rediēs de capella ꝛ apriēs cameram. vidit matrē cū puero occisam. ꝛ amare cepit flere ꝛ clamare. Ue ve ve: quare nō dixi tibi veritatē. nā ego sum occasio isti⁹ mali. ꝛ sic statim ecōuerso cucurrit ad capellam ꝛ flēdo inuocauit beatā katherinā. Et iterum apparuerūt sibi ille tres ꝟgines. ꝛ btā katherina tersit sibi oculos ꝛ faciē: dicens. Quare spreuisti me ꝛ recepisti aliā spōsam: attamē q: mihi semp seruiuisti: ego tibi succurram ꝛ vxori ꝛ puero. surge cito ꝛ vade ad castrum tuū: ꝛ inuenies vxorē tuā viuā. q̄ peperit filiā quā etiā katherinā noiare debes ꝛ ꝓ satisfactiōe q: me spreuisti debes cōstruere hoc monasteriū sanctimonialiū. ꝛ filia q̄ iam ē nata erit prima abbatissa hui⁹ monasterij. ꝛ erit ꝟgo deuota. ꝛ ipsa liberabit cū suis deuotis orōnib⁹ aīam pris tui de purgatorio. Et ipse statim letāter cucurrit: ꝛ matrē ꝛ filiā inuenit ꝛ ipsa fatebaf ꝙ demones aīam ei⁹ ad infernū deduxissent si btā katherina sibi non succurrisset. Et ipse cōstruxit monasteriū: ꝛ crinale roseū qō beata katherina sibi tradidit ad monasteriū dedit. ꝛ noīauit monasteriuꝫ ad roseū crinale Et ipse ꝛ vxor btē katherine oībus diebus vite sue seruierūt.

Sequūf sermones cōes discipuli.

De dedicatione. Sermo. xlv.

Omn⁹ mea domus orōnis vocabif. Esa. lvi. Mat. xxi. Marc. xi. Luc. xix. Joh. ij. Hodie pagif festū dedicatiōis hui⁹ ecclie que in honore istius sancti. N. vel istoꝝ scōꝝ. N. ꝛ. N. est dedicata. Et tale festū solēniter: ꝛ deuote ꝛ letāter ē pagēdū. Un̄ in decre. di. Dedicationis solēnitas est singulis ānis solēniter celebranda. de cōse. dis. i. solēnitates Un̄ in pn̄ti ſmone tria sūt dicēda. Primo quō ꝓbaf ꝙ festū dedicationis est solēniter celebrādū. ꝛ quid cogitare debet quis cum intrat ecclesiam. ꝛ quare libēter ire debemus ad ecclesiā ꝛ ad dedicationē. Secūdo de illis qui non sunt sepeliēdi in loco sacro. Tertio quedā exempla ꝛ miracula ꝓ informatiōe nr̄a. Quātū ad primā partē isti⁹ ſmonis sciēdū ꝙ festū dedicationis est solēniter: letāter: ꝛ deuote pagēdū ab omib⁹ xp̄fidelib⁹. Hoc ꝓbaf primo ex veteri testamēto. Nam. Exo. xxiij. ꝑceptū ē a domino ꝙ vniuersus ppl'o isi ter in āno. l'trib⁹

festiuitatib⁹. s. pasche: pēthecostes: ꝛ in festo
enceniorꝫ. i. dedicatiōis tēpli vnusq̄sq; p̄sen-
tet se dn̄o in hierl'm. ꝛ offerre deberet hosti-
as in lege determinatas. Et sic nos cū orōnib⁹
ꝛ oblationib⁹ solēnizare debem⁹ festū dedica-
tionis. vñ dicit Exo. xxiij. Non apparebis in
cōspectu meo vacu⁹. Si paup es offer deo cor
cōtritū. ps. l. Sacrificiū deo sp̄us cōtribulat⁹
ꝛc. Secūdo pbat in nouo testamēto. Nā xp̄s
psonaliter visitauit festū dedicatiōis. vt patꝫ
Joh. x. Facta sūt encenia in hierl'm ꝛ hyems
erat. ꝛ ambulabat Jesus in tēplo in porticu
salomonis. Et quotiēscūq; Jesus hierl'm ve
nit: frequēter p̄mo templū visitauit vt nobis
exemplū daret. Unde Grego. Omis christi
actio nostra est instructio. Augu. Tota vita
xp̄i in terris quam p hoīem gessit: disciplina
morū fuit. Sequamur igit xp̄m in nouo te-
stamēto ꝛ scōs patres veteris testamēti qui
placuerūt in hoc deo. Sic ꝛ nos sperare debe
mus in hoc deo placere ꝙ deuote ꝛ letanter
festū dedicatiōis peragim⁹. Pro q̄ sciēduꝫ ꝙ
gaudiū p̄ntis dedicatiōis repn̄tat nobis gau
diū futurū in celo. In signū hui⁹ flores ꝛ gra
mina spargūt ꝛ. xij. cādele q̄ signāt. xij. aplos
in parietib⁹ accendunt. altaria ꝛ imagines de
corant. ꝛ sacerdotes induūt p̄ciosiores casu-
las. ꝛ clerici canūt cantū q̄ cantat in maiori-
bus festis Kyrieleyson Sanct⁹ ꝛ Agnus dei
Et in aliqb⁹ ecclesijs cātat in organis: cytha-
ris: ꝛ cimbalis ī eleuatiōe corpis xp̄i. ps. cl.
Laudate dn̄m in tympano ꝛ choro: laudate
eū in cordis ꝛ organo. Uñ sciēdū ꝙ qn̄ hō in
trat eccl'iā cogitare dꝫ q̄re eccl'ia cōstructa ꝛ
dedicata ē. s. vt de⁹ ibi adoret a xp̄ifidelib⁹. ꝙ
dr̄ dom⁹ orōnis. Hoc nō cogitāt q̄ in ecclesijs
v̄ba inutilia ꝛ q̄ncq; nociua pferūt Cōtra tales
dr̄ in decre. Nos dꝫ in loco orōnis intēdere fa
bulis ociosis. dis. xxv. alias. Exēpluꝫ legit de
scō Bricio: q̄ vidit diabolū scribētē verba in
eccl'ia plata. Uñ hoc exēplū q̄re in p̄mptua-
rio. xvi. E. Etiā aliq̄ perāseūt ecclesiā quasi be
stie. nec flectūt genua. Etiā aliq̄ supbe intrāt
ecclesiā cū longis caudis ꝛ manicis ꝛ spissis
peplis. ꝛ masculi in sassuris tortis crinibus ꝛ
argēteis cingulis. ꝛ sup tales equitat diabo-
lus. Job. xli. Ipse est rex sup oēs filios supbie
Exēplū de hoc scribit Guil. lugdunēn. in sū-
ma viciorꝫ. ꝙ quidā vidit diabolū equitantē
in longa cauda cuiusdā supbe mulieris: q̄ de
cauda cecidit in lutū: ꝛ ali⁹ diabol⁹ risit. ꝛ ta-
lia sunt illicita ꝛ inhonesta. Uñ in decre. dr̄.
In ecclesia nihil debet agi inhoneste. dis. xlij.

Ergo qn̄cūq; hō intrat ecclesiā: intret eaꝫ re
uerēter ꝛ humiliter. q: ibi veraciter p̄sens ē in
sacro xp̄s. ꝛ deū deuote debet inuocare orōni-
bus suis. vñ Aug⁹. in regula. In oratorio ne
mo aliq̄d agat nisi id ad qd̄ factū est: vnde ꝛ
nomē accepit. Uñ dr̄: Dom⁹ mea domus orō
nis. Insup sciēdū ꝙ eccl'ie: cimiteria: ꝛ mona
steria sunt ab eccl'ia p̄uilegiata. sic ꝙ nullus
laicus cuiuscūq; auctoritatis sit dꝫ inuadere
bona eccl'ie ꝛ partochie ꝛ monasterij. nec per
vim sibi vsurpare nec retinere ad vsum suuꝫ
oppositū faciētes: siue nobiles siue rustici: nō
pspērabūt in hac vita. q: vt frequēter occur-
rūt eis infortunia. q: sic sancti indicāt ꝛ vin-
dicāt se in eis: ꝛ cōquerūt regi celorꝫ sup eos
Et insup tales sūt excōicādi. Unde in decre.
dr̄. Inuadere bona clericorū est inuadere bo
na ecclesie. ꝛ tales sunt excōicandi. xij. q. ij. ec-
clesiarū. xvi. q. i. silr̄. Sed q̄ incēdūt ꝛ fran
gūt ecclesias ꝛ monasteria: sunt ipso facto ex
cōmunicati. ꝛ post denūciationē ad papā mit
tendi sunt. Hanc sentētiā nō curant heretici:
qui heu iaꝫ plures ecclesias ꝛ monasteria cō
busserūt. Et etiam qui defraudāt ecclesias ꝛ
aīas in testamētis ꝛ suffragijs grauiter pec-
cant: ꝛ anime cōquerūt de ipsis. Unde in de
cre. dicit. Multū delinquūt qui differūt exe-
qui testamētū. xiij. q. ij. Imo psone fugiētes
ad ecclesiā cū suis rebus debēt tueri ab eccle-
sia. Unde de hoc dicit in decre. Qui fugienti
bus ad ecclesiā dāna inferūt sunt excōicādi.
xvij. q. iiij. diffinimus. Exēpluꝫ de illis qui sibi
vsurpant bona ecclesie p fructū: quere infra
in promptuario. xvij. E. Etiaꝫ tyrāni qui cū
potentia inuadūt ecclesias quō puniāt. Exē-
plū de hoc vide ibideꝫ. xviij. E. Unde etiam
sciendū ꝙ libenter debem⁹ visitare dedicatio
nes. Primo q: ibi orat a sacerdotib⁹ pro ipsis
heri in vesperis: hodie in matutinis: ī missis:
in tertia: in sexta: in nona: ꝛ in secūdis vespe
ris. vt quisq̄s hoc tēplū beneficia petitur⁹ in-
grediť: cūcta se impetrasse letet. Et etiā quot
tidie in qualibet missa orat pro astantib⁹ in
canone. Et omniū circūstantiū quorꝫ tibi fi
des cognita est ꝛ nota deuotio: p quib⁹ tibi
offerimus. Ergo salubre est singulis diebus
audire missam. q: angeli illo die delectabilit̄
morant cū illo hoīe. ꝛ plus sollicite seruiunt
sibi ꝛ custodiūt ipsum. Et etiā psperabit ille
hō in agēdis. Math. vi. Primuꝫ querite re-
gnū dei ꝛ iusticiā ei⁹ ꝛc. Secūdo propter in-
dulgentias cōsequendas. non propter laute
comedere: bibere: ꝛ chorizare. nec ppter lu-

dere. sed ppter indulgentias debem⁹ deuote visitare dedicationes. ⁊ illū diem in seruitio dei expēdere. scilicet audiēdo missas: sermones. ⁊ vesperas. Oppositū faciunt qui intrāt tabernam ⁊ inebriant: vel qui circūstant choream ⁊ sic iudicāt hoies. ⁊ missas negligunt sermonē ⁊ vesperas. ⁊ sic illū diem expēdunt in seruitio diaboli. quia fm sermonem christi Math. vi. Nemo potest duobus dñis seruire. Exemplū de virgine cui cōfessor inhibuit ne ampli⁹ chorizaret in publica chorea: que postmodū venit ad dedicationē. ⁊ icepit chorizare: ⁊ deus plagauit eam ꝙ in chorea subitance obijt. Item aliud exemplū quomō mulier in chorea necata est cum baculo. Et hoc quere in promptuario. xij. C. Itē tibicen qui in chorea a fulmine extinct⁹ est. Et hoc quere ibidem. xiij. C. Quantū ad secundā partē sciendum ꝙ ex quo hodie peragit dedicatio huius ecclesie ⁊ cimiterij: tunc querit qui sūt isti quibus denegat sepultura in loco sacro. Respondet ꝙ multi sunt. Et primi sunt infideles: pagani: heretici. iudei. de cōse. distin. i. ecclesiam. Secūdi sunt christiani excōmunicati. xxiiij. q. ij. Sane et super. Et fm Guil. etiam notorij excōmunicati minori excōmunicatione. Tertij vsurarij manifesti. extra de vsur. c. Quia in omnib⁹. al's Quāꝙ. lib. vi. Quarti publici raptores. extra. eo. c. Super eo. Immo raptor ⁊ vsurariorꝫ oblatiões nō sunt recipiende. vt habet extra de rapto. Super eo. Quinti qui in torneamētis moriuntur. Et exponit Hostien. Si qs etiā ibi vulnus letale acceperit; licet postea supuixerit: q̄uis peniteat ⁊ ei eucharistia nō denegatur: carebit tñ ecclesiastica sepultura. extra de torneamen. c. i. Etiā duellum ⁊ candēs ferrū: quodlibet illorꝫ est phibitū. xxij. q. ij. Querit. Sexti qui seipsos interficiūt. Immo tales debēt sepeliri sub⁹ patibulū. xxiij. q. v. placuit. Septimi publici blasphemi dei ⁊ sanctorū. extra de maledic. c. Statuimus. Nota capitulum. Octaui religiosi ꝓprietarij vtriusqꝫ sex⁹. extra de sta. mona. c. Sup quosdam. Noni famuli ⁊ nutrices iudeorꝫ si in seruitijs eorū decedunt. Decimi meretrices: si in meretricio decedunt. Undecimi lictores in tali officio decedentes. Duodecimi publici traditores. Tredecimi publici lusores. Et nota ista cōcludendo ꝙ generalit nullus notori⁹ de peccato mortali sepeliēdus est in loco sacro. Et hoc signant locū habet si tales non sunt recōciliati ecclesie per penitentiā. Nam si recōciliati essent vel certa signa penitētie apparerent sepeliēdi sunt: si heredes tenent p eis satisfacere. xiij. q. ij. quib⁹ peccata dimissa. ⁊ c. non extimemus. Quere illam materiā diligenter. Decimiquarti pueri qui sine baptismo moriunt. Circa quod querit vtrum mulier pregnās defuncta debeat sepeliri cū puero. Rndet fm Hostien. si ē certū ꝙ partus ē mortu⁹ in vtero: tūc mulier cū partu sepeliet. Si vo certū est ꝙ part⁹ viuit vel dubitat de hoc: tunc mulier debet scindi prius. Et si viu⁹ sit partus: debet baptizari si est mortu⁹: extra cemiterium sepeliri debet. Etiam sciendū ꝙ sepultura debet esse libera Unde pcipit vniuersis clericis secularibus ⁊ religiosis sub interminatione maledictōis eterne ne inducāt aliquos ad vouendū siue iurādū fide interposita seu al's pmittendū vt eorum apud ecclesias eligāt sepulturas: vel iā electas vlterius nō immutēt: al's talis electio irrita esset. Et qui ꝫriū fecerit: ipso facto ē excōmunicatus: ⁊ nō pōt absolui nisi a papa. extra de sepul. animarū. li. vi. Querit quid si taret p quanta pecunia quis ponatur in tali eccl'ia vel cemiterio. Rñdeo fm Hostien. symonia e. Itē si aliquid datur pro exequijs vel vigilijs mortuorꝫ: vtrū cōmittat symonia. Rñdetur fm Hostien. pro huiusmodi nihil debet exigi: s pie cōsuetudines debēt obseruari. extra eo. ad nostram. Quid cum datur clericis pecunia vt vigilent super defunctos: vel dicant psalteriū. Rndet fm Hostien. si recipiūt pecuniā vt vigilent: licꝫ ad vigilias seqtur oro: non est symonia. Si autē de legendo psalterium pactum fiat: symonia est. Quid si detur pecunia pro anniuersario fiendo. Rndet fm Hostien. distinguendum est: quia si detur tēporale pro spirituali tanꝙ appreciatio ei⁹: symonia est. Si vo non detur tanꝙ principale precium: sed vt inductiuū deuotionis ⁊ p elemosyna: licitum est. Similiter si fieret pactū de missis legendis: symonia est. Item queritur vtrum sacerdos possit recipere pecuniam pro missis legendis quas ipse in penitentijs iniunxit. Respondetur fm Hostien. non debet missas quas sic iniunxerit celebrare: quia species mali est. extra de vita ⁊ honesta. clerico. Cum ab omni. Itē sacerdos qui propter temporalia principaliter administrat sacramenta: scilicꝫ baptismi: extreme vnctionis penitentie; ⁊ signanter qui habet auctoritatem episcopi ⁊ dicit: gratis non habeo: nec absoluam te nisi in tantum dederis mihi. Talis sacerdos committit symoniam: ⁊ ipso facto in-

currit excommunicationem. Nihil enim pro administratione sacramentorum est exigendū vt habetur extra de symo. nō satis. et c sequēti. Unde etiā dicit christus in euāgelio Mathei. xiiij. Gratis accepistis: gratis date.
Nota circa hanc materiam sm beatum Thomam de aquino in q̄dam questione ad quodlibet: vt in dispensatione sacramentorum symonia euitetur tria sunt necessaria. Primum est vt fiat ex concessiōe iuris diuini vel humani: aut saltem pie consuetudinis. Secundum est vt sit intentio pia et non corrupta. Tertiū vt sit forma honesta: vt non requiratur añ pij officij exhibitionem: ne pactum interuenire videatur: s; expleto officio poterit exigi. Si igitur illa tria conueniant: secure recipiant.
Quantum ad tertiam partem sciendū q deo displicet et sanctis q̄n ppter pecuniam praui homines sepeliūtur in ecclesijs. Hoc ostensū est in illo epo qui sepeliuit iniquū hominē in eccl'ia sancti Faustini martyris quō postmodum subitanee obijt. Exemplū hoc quere infra in pmptuario. i. S. Item puersum hominem noīe Ualentinū diaboli traxerūt cum funibus de ecclesia. Hoc quere ibidem. ij. S. Item vsurarius sepultus in monasterio monachos inquietauit. Exemplum de hoc quere ibidem. iij. S.

Item de dedicatione et indulgentijs. Sermo. xlvi.

Vere dominus est in loco isto. Gene. xxviij. Libēter debemus visitare ecclesiam. Primo ppter presentiam dei: quia hic est veraciter sicut natus ē de maria virgine: et a mortuis resurrexit in sacramento. Ergo dicit: Uere dominus. Secūdo ppter indulgentias quas hic homo mereri potest. Unde loquēdo de indulgētijs tūc in presenti sermone tria sunt dicēda. Primo qd sit indulgentia: et vnde ortū habēt indulgentie. et quis potest cōferre indulgentias. et q̄re christus dedit talem potestatem plātis eccl'ie. Secūdo q̄ requirunt ad indulgentias cōsequēdas. Tertio alique questiones cum exēplo.
Quantum ad primū indulgentia nihil aliud est q remissio pene p peccatis debite. Un̄ sanctus Tho. in. iiij. dis. xx. Indulgentie valēt ad remissionē pene residue post cōtritionē et confessionem. Pro quo sciendū q in contritione et confessione remittitur culpa: sed solutio pene adhuc manet. q2 sm magistrū sent. li. iiij. dis. xxiiij. deus et iusticia impunitū non dimittit delictum. Unde Aug⁹. Nullum malum impunitum: aut hic: aut in futuro. In purgatorio oportet nos soluere penam p peccatis. et respectu talis pene valent indulgētie. Item querit vnde indulgētie habent originem. Respondetur q sunt quatuor thesauri ecclesie vn̄ ille indulgentie emanāt. Primus est thesaurus reconditus ex superabundanti merito passionis christi. quia illud meritum sufficiebat ad infinitos mundos et ad infinitos homines redimendos: et de superabundanti indulgentie dantur. Secundus thesaurus est genitricis dei marie que nunquam venialiter nec mortaliter peccauit: et tamen multos dolores sustinuit: et specialiter in morte filij. Luce. ij. Tuam ipsius aiam pertransibit gladius. Et de superabundantia istius thesauri dicūtur ille indulgentie erogari. Terti⁹ thesaurus est iohannis baptiste qui in vtero sāctificatus erat. cuius cib⁹ erant locuste et mel siluestre: et vestis de pilis camelorū: et insuper caput eius datum est saltatrici: et sanctorum apostolorum et omniū martyrū quorum sanguis p christo fusus plus meruit q eis fuisset necessarium ad pmiū. et de tali superfluo sumunt illud vnde indulgētie dantur. Quartus thesaur⁹ est sanctorum confessorum: virginum et omnium electorum qui in ieiunijs: vigilijs et orationibus et castigationibus: peregrinationibus deo fideliter seruiunt: quorum merita ita fuerunt sublimia vt lōge minora eis sufficisset ad salutem: et ideo de ipsorum superfluo ceteris pctōib⁹ puident indulgētie. Sed diceres q2 scti sunt iā premiati in celo vltra cōdignū. g nihil remāsit supfluū. Rndet qdam doctor q quodlibet bonū op⁹ in charitate factū ad duo pficit. Primo ē meritoriū vite eterne: et sic verum est q sancti pmiati sunt vltra condignū: q2 hūt iam vitā eternam cui nulle dant hic passiones cōdigne: vt pz p apl'm dicentē: ad Roma. viij. Nō sūt cōdigne passiones etc. Secūdo bonū op⁹ in charitate factū est relaxatiuū pene p peccatis debite: et sic sancti per bona opera et passiones etiā meruerūt relaxationem pene p pctis deputate; ideo q̄ ad hoc non sunt pmiati: q2 ipse gloriosus dominus noster iesus christus peccatū nō fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Et etiam gloriosa virgo maria nō peccauit venialiter nec mortaliter: et etiam sanctus iohānes baptista non peccauit mortalit: et sancti apostoli et sancti martyres et sancti confessores et sā

dte virgines pauca peccata commiserunt et
tñ multa bona opa ꝛ exercitia habuerũt labo
rando: ieiunãdo: vigilando: castigãdo corpa
sua: ꝛ insup multas passiones sustulerũt que
ꝓ peccatis multoꝝ possent sufficere. Et in hoc
cócordat sanctus Tho. in. iiij. dis. xix. Quorum
meritoꝝ tanta est copia ꝙ oẽm penã debitaꝫ
nunc viuentibꝰ excedũt: ꝛ ꝑcipue ꝓpter meri
tũ christi. Item q̃ritur cui cõmissus est thesau
rus ecclesie: ꝛ qui expendẽdi thesaurũ ecclesie
habent ptãtem. Rñdetur ſm sanctũ Tho. in
iiij. dis. xviij. ꝙ solus papa habet ptãtem ple
nariam sup thesauruꝫ ecclesie. Unde dicit᷑ ex
de peni. ꝛ remis. c. cũ ex eo. Indulgẽtijs dãdis
summus põtifex habet plenitudinem ptãtis.
Sed epi habent limitatã ptãtem faciẽdi in-
dulgẽtias: nõ vniuersalem. Itẽ querit᷑ q̃re
deus dedit suo vicario. s. dño apostolico ꝛ epis
talem ptãtem sup thesauris ecclesie. Rñdet᷑
ꝙ q̃ntuplici rõne. Prima ratio vt ostẽdat᷑ dei
bonitas immẽsa ꝛ eius infinita misericordia
Et h̃ est potissima causa. Naꝫ deus per hoc oñ
dit se plus velle acceptare modicum opus ex
charitate factum. s. elemosynã: orõnem: pere-
grinationẽ: q̃z ꝙ velit hominẽ pati penã ma-
gnã inuite. Secũda vt hoies per indulgenti-
as moueant᷑ ad opera pietatis exercenda: ꝛ
ad venerandas reliq̃as sanctoꝝ: que organa
spũssancti fuerũt. Placet enĩ deo honorare sã
ctos ꝛ reliquias sanctoꝝ: qd̃ ostẽdit in hoc ꝙ
miracula in p̃ntia reliquiarũ facit. Tertia vt
diuites delicati q̃ de minimis penis dolẽt val-
de: ne desperẽt cũ penas purgatorij audiãt ita
horribiles esse dant᷑ eis indulgẽtie ꝑ elemosy
narũ erogationẽ qd̃ sine dolore in p̃nti possũt
efficere ꝛ sic penas purgatorij euadere in futu
rum. Quarta vt pauperes cõsolarent᷑: q꞉ cuꝫ
diuites faciũt elemosynas: pauperes vtiq̃ꝫ cõ
solant᷑ quia dñs sollicitus ẽ pauperũ qd̃ ostẽ
dit in hoc. Quinta vt deus ꝓbaret nr̃am fidẽ
quõ credamus in sanctam ecclesiam catholi-
cam. ꝛ quõ credamus ꝙ dñs dedit tantã ptã
tem: ꝑmo beato petro apl̃o singulariter dicẽs
Math. xvi. Quodcũq̃ꝫ solueris sup ter. ꝛc̃.
Et eandẽ potestatem habet iam dñs aplicus
quã habuit beatꝰ petrus ꝛ cõsequẽter alij p̃la
ti ecclesie. Et hoc quantum ad primaꝫ partẽ.

Quãtũ ad secundã partẽ querit᷑ que req̃-
rũt᷑ ad indulgẽtias cõsequẽdas. Rñdet᷑ ſm
btm̃ Tho. in. iiij. dis. xx. quatuor requiruntur.
Primo auctoritas dantis indulgentias. Sꝫ
si q̃ratur quis potest dare indulgentias. Rñ-
detur papa habet plenitudinem potestatis.
Nam põt cẽtũ annos vel mille dare: immo põt
dare indulgẽtias oĩuꝫ pctõꝝ vel dimidiã vel
septimã partẽ pctõꝝ: ꝛ breuit᷑ inq̃ntũ vult po-
test dare. Si epi hñt auctoritatẽ limitatam q̃n
dedicat᷑ eccl'ia nõ debẽt nec pñt dare vltra an
num. In anniuersario xp̃o dedicationis aut ex
alia quacumq̃ꝫ causa nõ possũt dare indulgẽ-
tias nisi. xl. dierum. extra de peni. ꝛ remis. Cuꝫ
ex eo. Utrũ p̃lati aliquãdo. s. abbates: prepo-
siti: decani: priores possunt dare indulgentias
Respõdet᷑ ꝙ nõ: Unde hoc habetur in iure
canonico. Non inferiorum: sed tm̃ episcoporũ
ẽ dare indulgẽtias. extra de peni. ꝛ remis. Cũ
ex eo. Sed sciendum ꝙ tales prelati possunt
conferre fraternitatẽ ꝛ beneficia ordinis vel
monasterij sui: que participatio valet homi-
ni in vita ꝛ post mortem sic ꝙ quicquid boni
fit in toto ordine per fratres ꝛ sorores: si ge-
neralis ordinis dat vel in tota prouincia: si ꝓ
uincialis sit. vel in monasterio si abbas vel
prior scilicꝫ celebrando: legendo: cantando:
orando: vigilando: ieiunando: ꝛ sic de singu-
lis. De quolibet enim bono opere talis habet
specialem participationeꝫ in vita si est ĩ gra-
tia: vel singulare subleuamen si est in purga-
torio. Secunda est causa rationabilis. Pro
quo sciendum ſm beatum Thomam ꝙ cau
sa quare danda sit indulgentia debet esse ho
nor dei: ꝛ vtilitas ecclesie: siue vtilitas proxi-
morum. Et quandocũq̃ꝫ illa concurrunt tunc
prelatus habet causam sufficientem ad dan-
dum indulgẽtias. Tertium est ꝙ recipiẽs in-
dulgentias sit in gratia. Nam indulgentie nõ
prosunt existenti in quocũq̃ꝫ peccato mortali
de quo nõ est contritus nec confessus: nec ha-
bet propositum dimittendi. Nec valẽt excom-
municato maiori excõmunicatione nisi sit ab
solutus. Quartũ est ꝙ faciat illud ꝓ quo in-
dulgẽtia datur. Unñ querit᷑ si indulgentia va
leat ei q̃ est in grã ꝛ libent᷑ faceret illud pro q̃
datur: ꝛ nõ potest. Rñdetur ſm Tho. in. iiij
dis. xlv. Non. q꞉ indulgentia dat᷑ sub hac for-
ma scꝫ vt faciat vel det hoc vel illud. Ista q̃-
tuor iam dicta requiruntur ad indulgentiam
cõsequẽdam. ꝛ si vnum de his quatuor defue-
rit nihil cõseq̃tur. Quãtũ ad tertiã partẽ po-
nende sunt aliq̃ questiõẽs. Et ꝑmo queritur
an q̃s totiens habeat indulgentias quotiẽs
intrat ecclesiam vbi posita est indulgentia.
Respõdetur ſm sanctũ Tho. in. iiij. di. xxiiij.
Aliquando indulgentia determinata est ad
tempus: puta quicumq̃ꝫ vadit ad talem ec-
clesiam vsq̃ꝫ ad tale tempus habeat tantum

de indulgētia. ⁊ tūc intelligit᷑ semel tm̄. Aliq̄n est indulgentia ꝑhēnis sicut in eccl'ia sctī petri rome quadraginta dierū. ⁊ tūc quotiēs quis vadit totiēs indulgentiā cōsequit᷑. Itē querit᷑ vtrū qui ꝓpe ecclesiā morat᷑ etiā consequat᷑ indulgētias sicut qui a remotis venit. Rn̄det᷑ fm̄ sanctū Tho. in. iiij. dis. xxiiij. Ille qui est vicin⁹ ecclesie ⁊ etiā sacerdotes ⁊ clerici cōsequūt᷑ tantam indulgentiam sicut ille q̄ venit a mille dietis. q᷑ remissio nō ꝓportionatur labori. ſ meritis que dispensant᷑: sed ille q̄ plus laborat: plus acq̇rit de merito essentiali. Utrum religiosi possūt mereri indulgētias. Rn̄det Thomas. Quāuis religiosus sit in statu ꝑfectionis. tn̄ ipse sine peccatis venialibus viuere nō potest. Et ideo si aliq̄n ꝓpter peccatū reus sit alicui⁹ pene: potest per indulgentias ad hoc expiari. que etiā si sit indulgētia de dando: possunt dare si habent administrationem: vel aliq̇d dandi a suis prelatis petere. Item querit᷑ quantū valent indulgentie. Rn̄det᷑ fm̄ Tho. in. iiij. Indulgētie simpliciter intantū valent quantū sonāt. Ualēt igit᷑ omnib⁹ suscipiētib⁹ quadraginta dies indulgentie intantū quātū valent eidē quadraginta dies penitētie in ꝑsenti. nō tn̄ equaliter omnibus: sicut nec quadraginta dies penitentie equaliter valent oībus. Nā sicut in mūdo. xl. dies penitentie plus valēt vni perficiēti cum maiori labore ⁊ feruore seu afflictione q̄ alteri cū minori. ita quadraginta dies indulgētie plus valent illi qui se ad eam disponit cū maiori labore, afflictiōe. feruore. seu dati quātitate q̄ alteri qui cū minori. Unde sequit᷑ ꝙ duo simul quadraginta dies siue ānū siue centū siue mille annos cōsequūt᷑: ⁊ vni delet plus penā purgatorij q̄ alteri. Silr̄ si ē indulgētia ad dimidiā partē. vel ad quartā vl' septimā partē peccatoꝝ quo ad penā: tunc intantū valet quantum valet penitentia facta sufficiens ꝓ tantorū peccatorū quātitate. Et ideo de ista portione nō habebit penā in hoc seculo neq̄ in futuro. quia deus nō punit bis in idipsum. similiter si sonant indulgentie ad totum cumulū peccatorū. tunc omne debitū aufert᷑: nec ꝓ hoc amplius habebit penā neq̄ in presenti seculo neq̄ ī futuro. Unde papa ex causa que cōcernit honorem dei ⁊ vtilitatē ecclesie ⁊ proximorū potest dare indulgētias prout vult vel pro toto vel ꝓ parte. Circa quod querit᷑ q̇d sit de illo qui cōsequit᷑ generalem indulgentiā positam per papā. Respondet᷑ fm̄ Hosti. statim in celū euolat si in tali statu decedat: q᷑ nullū impedimētū est ascēdēdi in celū ex quo quis morit᷑ in grā nisi solutio pene. Et dicit btūs Tho. ꝙ q̄ indulgētias suscipit nō absoluit᷑ simplicit᷑ a debito pene: ſ dat᷑ sibi de thezauro eccl'ie vn̄ debitū soluat. Ergo cū remissa est pena illa tota ex thesauro ecclesie ꝑ indulgētias. idē est ac si eēt ꝑ ipm̄ hominē soluta ⁊ sic iusticie dei satis est factū. Un̄ ꝯsulendū est illis q̄ multa pctā cōmiserūt: ⁊ paruā penitentiā respectu pctōꝝ ꝑfecerūt vt diligent᷑ querāt indulgētias: q᷑ q̄cq̄d superest: in purgatorio lugebūt: q᷑ nullū peccatū impunitū. Quātūcūq̄ enī paruū sit peccatū: oportet ꝙ satisfaciat iusticie dei: aut hic aut in futuro in purgatorio. Et pena purgatorij est grauissima q᷑ si vnū haustū sine necessitate bibis: vel de mane sano corpore ante matutinū pulsat᷑: vel primā missā ex pigritia obdormis: vel vnū sermonē sine causa negligis vel vesperas vel vides libēter chorizare: hastiludere: aut pulcras puellas: aut ornatas: aut rides ex leuitate: aut iocos exerces: vel v̄ba inutilia aut scurrilia ꝓferis: ⁊ sic de singul'. q̄a ꝓ vno pctō veniali sustinebis maiorē penam in purgatorio q̄ sanct⁹ laurētius sustinuit ī craticula. Un̄ Aug⁹. Grauius est eē in purgatorio q̄diu oculus claudi ⁊ aperiri possit q̄ illa pena quā sanctus laurētius sustinuit in craticula. Et aliq̄ aīe tam lōgo tpe ibi punient᷑ q̄d. i. xx. aut. xl. annis plus vel minus: imo aliq̄ cētū annos vel mille vel vltra. Un̄ Richar. de sācto victore. Aliq̄ christianoꝝ aīe vsq̄ ad finē mundi ad ignē purgatorij ex dei iusticia sunt deputate. Un̄ Cesari⁹ in dialogo suo scribit de quadā aīa q̄ per duo milia annoꝝ fuit ad purgatoriū deputata: ſ per suffragia christifideliū in duobus annis fuit liberata. Itē legitur de q̄dā virgine q̄ fuit soror sanctorum martyrū cosme ⁊ damiani: ꝙ ꝓ vno veniali peccato. s. q᷑ audiuit cū aliq̄li delectatiōe cantare ⁊ chorizare in platea de sero q̄n debebat ire dormitū: ꝑ q̄ndecim dies debebat puniri ī purgatorio. Hoc aduertere deberent chorizātes ⁊ etiā circūstantes choream viri ⁊ mulieres. Modo ad talē acerbā penam tollendam valet indulgentia. nam si quis per centū annos vel mille annos deberet puniri in futurū totam penam in presenti potest exoluere ꝑ indulgentias. Modo potest contingere si nisi ꝑ tres dies in purgatorio deberes puniri: libenter romam ires in pane ⁊ aqua ⁊ nudis pedibus: vt tu ab illa pena posses supportari. De acerbitate pene purgatorij nota illud exēplū

Erat quidaꝫ puer nouē annoꝝ satis facetus in verbis ꝛ factis: q̄ incidit in grauē infirmitatem: ꝛ sic obijt: ꝛ post mortem apparuit matri multū lamētabiliter: ꝛ mater quesiuit quō se haberet. r̄ndit. in maximis penis sum. Et maꝛ. Quante sūt pene tue. Puer r̄ndit horribile verbū dicēs. Si oēs carbones quos oēs carbonarij in vniuerso mundo a tēpore natiuitatis christi vsqꝫ hodie arserunt. in vno cumulo iacerēt ꝛ arderent: ꝛ tu dilecta maꝛ in medio cumuli stares ꝛ arderes: nō tātas penas sustineres sicut ego iam in purgatorio sustineo. Qꝫ autē sit tanta pena purgatorij probaꝛ ex decreꝛ. Igni purgatorio nulla pena tēporalis cōparabilis est. dis. xxv. Qui in aliud. O christiane quō audes sciēter mēdaciter ꝑ deum iurare aut blasphemare deū: maledicere ꝓximo: ieiunia soluere: vota frangere: luxuriari: inebriari: res iniustas acqrere. Mater quesiuit puerū. Unde meruisti tantā acerbā penam cum satis obediēs fuisti: ꝛ libenꝛ orasti: nec iurasti; nec maledixisti. Puer r̄ndit. Ego cōsueui accōmodare denarios ꝛ hallenses a familia tua: ꝛ inde emi pira: poma: ꝛ nuces: ꝛ q̄n hospites honestos habuimus: ꝛ cū dederūt mihi denarios vel hallēses: tūc exolui ecōuerso. modo sic obij q̄ nō oēs exolui: ideo talem penam sustineo. Et mater. Possum ne ego tibi in aliquo suffragari. Puer respondit Si exolueres ꝓ me tales denarios: statim liberarer. Et sic puer disparuit. Maꝛ statī vocauit ad se familiam dicēs. Uolo per obediētiam vt cōputetis mihi debita pueri mei. Et oib⁹ cōputatis: tūc puer nouem hallēses in debitis post se reliquit: ꝛ mater statim psoluit ꝛ eodem die puer secūdario apparuit matri lete dicens. O maꝛ dilecta grās ago tibi exquo debita ꝓ me soluisti a purgatorio me liberasti Iam celos introibo vbi deū fideliꝛ ꝓ te ꝛ pro patre meo orabo ꝛ ꝓ fratrib⁹ meis ꝛ sororib⁹ ꝛ amicis meis supplicabo.

De dedicatiōe siue nouo anno. Ser. xlvij.

Domū tuā decet sanctitudo ꝛc. ps. xcij.

Arist. viij. ethi. Quidā sunt dispositi ad v̄tutes ex natura. q̄dā ex consuetudine. q̄dam ꝑ doctrinam. Modo sermōes fiūt vt audiētes retrahanꝛ a vitijs ꝛ disponanꝛ ad virtutes: ꝛ hoc non fit sine gratia Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Unde Grego. Inuanum laborat lingua doctoris nisi cooperetꝛ ei gr̄a saluatoris. Ergo inuocem⁹ v̄ginē beatā ꝛc. Unde in p̄nti sermone tria sunt dicenda. Primo de triplici domo. Secūdo aliqua ꝓ informatiōe nostra. Tertio exēplum. Quantū ad primaꝫ partem sciendum q̄ triplex est domus: ꝛ q̄libet illarū debet esse sancta. Prima est domus materialis. s. ecclia q̄ ꝯstructa est cū elemosynis christifideliū ꝛ ab epō in honore. N. dedicata: sicut hodie annua dies dedicationis huius dom⁹ celebraꝛ. Et in tali domo nō debent fieri locutiōes inutiles: nec quicq̄ inhonestū etiā mercatio. Joh. ij. Nolite facere domū patris mei domum negotiationis. Et cemiteriū gaudet eadem emunitate. Unde diciꝛ in decreꝛ. Mercatio non debet fieri in loco sacro. xvi. q. vij. qꝛ ibi i cemiterio reqescūt plura corpora sanctorum quorum anime iam cuꝫ christo regnant in celo. Sed orandū est in cemiterio ꝓ ibi sepultis quoꝝ anime adhuc i purgatorio sunt. Secūda est domus spiritualis i. ad Coꝛ. iij. Tēpluꝫ dei sanctū est quod estis vos. Unde cor diciꝛ quasi camera omnipotētis regis. nam q̄cūqꝫ est in gr̄a ille est tēplum spūsancti. ꝛ q̄cūqꝫ in mortali petō est: in illo habitat diabolus. Uñ christ⁹ eiecit de maria magdalena septem demonia. de qua dicit beatus Greg⁹. maria magdalena septeꝫ demonia habuit que vniūsis vitijs plena fuit. Uñ etiam Bern̄. super Cantī. Ubi nempe peccatū dimittiꝛ ibi proculdubio diabolus a corde peccatoris repellitur. Et illa domus spūalis debet esse ornata ꝛ depicta cum diuersis virtutibus. Unde Aristo. Uirtuositas beatissima ē vita. Unde etiam Grego. in morali. Absit q̄ tāta sit delectatio in vitijs quanta in virtutibus. Tertia est dom⁹ eternalis siue celestis. de qua diciꝛ in ps. Beati qui habitant in domo tua dn̄e ꝛc. In illa domo celesti noscimus ꝛ diligimus nos mutuo: ꝛ vnusquisqꝫ habet speciale gaudium de quolibet sancto. Uñ magister senteñ. li. iiij. dis. xlix. Per charitatem q̄ in singulis erit perfecta tantū quisqꝫ gaudebit de alterius bono quantum gauderet si haberet i seipso: ꝛ ideo pre multitudine gaudiorum videtur electis tēpus multū breue. Uñ ps. lxxxix. Quoniā mille anni ante oculos tuos tanq̄ dies hesterna que preterijt. Quantum ad secūdam partē istius sermonis ꝓ dedicatione siue etiam ꝓ nouo anno intēdo cuilibet hōi auem sp̄alem assignare. Et prima auis erit aquila: ꝛ illa conuenit nobilib⁹. que habet tres ꝓprietates quas debent h̄re nobiles. Prima ꝓprietas est q̄ altius volat ceteris auibus: attamē infra se videt ad terram.

Sic nobiles principes q̄uis exaltentur super
alios hoīes in dignitate ⁊ honore tamē debēt
infra se videre ad terrā. quia mortales sūt et
de terra creati ⁊ in terram reuertētur. Unde
Eccle. vij. Memorare nouissima tua ⁊ ieter=
num nō peccabis. Unde Bern. Cogita vnde
veneris ⁊ erubesce: vbi es: ingemisce. quo ꝑpe
ras ⁊ pertimesce. Itē ꝓlati debent cogitare q̄tti
die de rōne reddēda ꝓ se ⁊ subditis suis i die
iudicij. Sap. vi. Iudiciū durissimū fiet his q̄
ꝑsunt. Secūda ꝓprietas aquile est q̄ pre=
dam cōdiuidit alijs auibus: ⁊ sola non come
dit. Sic nobiles ⁊ principes debent cōdiuide
re bona tēporalia subditis ⁊ alijs pauperibus
Unde christ⁹ in euangelio Luc. xi. Qđ superest
date elemosynā: ⁊ christ⁹ reputat sibi factum
qđ pauperi fit. Unā math. xxv. Qđ vni ex mi=
nimis meis fecistis mihi fecistis. Oppositū faci=
unt qui bona sua histriōibus dant potius q̄
pauperibus. Aug⁹. Histrionibus dare est de=
monibus imolare. Tertia ꝓprietas ē q̄ pul=
los suos cōtra radios solis ꝓbat qui clare vi
dent aut q̄ lippos oculos habēt. Sic nobiles
debent ꝓbare pueros suos vtrū apti sint ad
litteras vel ad studiū ⁊ ad sapientiam: ⁊ de=
bent eos coartare vt studeant quō seipsos et
alios regere debeant. Secūda auis est phylo
mena: q̄ cōuenit sacerdotib⁹ ⁊ religiosis. Nā
philomena dulciter de nocte cantat. Unā Am
bro. in li. exameron dicit q̄ in estate q̄n philo=
mena residet sup oua sua in nocte ꝓpter tedi
um qđ habet incipit alacriter cantare ⁊ mul=
tum dulciter: ita q̄ homo tristatus posset re=
creari: ⁊ griseas ⁊ simplices vestes portat. sic
sacerdos ⁊ religiosi in media nocte debēt sur
gere: aut de mane ⁊ cantare ⁊ laudare deū in
hymnis ⁊ canticis: vt dicere possint cum da=
uid vt habet in ps. cxviij. Media nocte sur=
gebā ad cōfitendum tibi. Et etiam debēt por=
tare vestes humiles ⁊ deuotas: nō preciosas:
nō variorū colorū. Unde hoc habet in iure ca
nonico: Clerici viridibus ac rubeis vestimen
tis non debent vti. extra de vita ⁊ hone. cleri.
Offeramus. Tertia auis est cygnus: q̄ cōue
nit senibus ꝓpter tres ꝓprietates suas quas
habet. Primo cygnus est albus in plumis.
Secūdo niger in cute. Tertio habet longū et
obliquū collū. Illa tria debent esse in senibus
tam viris q̄ mulieribus. Primo senes debēt
esse albi. i. puri ⁊ mūdi mente ⁊ corpore. Un=
de dicit in decret. Quāto senes sunt morti vi
ciniores: tāto debēt esse puriores dis. lxxvi. Tā
ta. Secundo debent esse nigri in cute. i. humi=
les sic q̄ non supbiant de bonis operibus si q̄
fecerunt in iuuentute: sicut quidā quotidie ia
ctant se fuisse ad sanctū iacobum: vel in aquis=
grana. periculosū enī est se extollere in bonis
operibus Greg. Quisq̄s reminiscendo quod
gessit dum se apud se erigit. apud auctorē hu
militatis cadit. Tertio cygnus hꝫ collū obli=
quū ⁊ longum in quo designatur sapiētia. Unā
pictores depingūt virum sapientem cum collo
obliquo ⁊ longo: ideo vt sapiens debet primo
premeditari bis aut ter quid loquat: aut q̄n:
aut vbi loq̄tur: vtrū sit vtile aut licitū vel ho=
nestū: aut bonū: aut verū. Sic senes in quib⁹
debet regnare sapientia verborū ⁊ disciplina
bonorum morum debent premeditari quid et
quomodo loquātur coram iuuenibus: q̄r iu=
uenes vt cōmuniter diu retinent verba senio
rum: ergo senes debent ꝓferre verba bona ⁊
edificatoria sic q̄ filij ⁊ filie post viginti annos
possint dicere: hoc audiui a patre meo: a mr̄e
mea: a cognato meo: ⁊ sic de singulis. Opposi
tum aūt faciūt inueterati dierum viri ⁊ mulie=
res qui cū actum amplius non possint pfice=
re tū delectant in preteritis peccatis ⁊ gloriā
tur in malis suis loquendo verba impudica
coram iuuenibus ⁊ puellis eos scandalizan=
do. Math. xviij. Ue hoī per quem scādalum
venit. Item qui scandalizauerit vnum de pu=
sillis istis qui i me credūt. expedit ei vt suspē
datur mola asinaria in collo eius ⁊ demergat
in ꝓfundum maris. Quarta auis est apis ⁊
cōuenit iuuenib⁹: q̄r apes in operatione ē val=
de fructuosa ⁊ ꝯtinue laborat quando tēpus
habet: ⁊ volat sup rosas ⁊ sup lilia ⁊ sup flo=
res ⁊ liquorē quē sugit ex his que ꝯuertit in
mel ⁊ obediens seq̄tur regē suū: sic iuuenes de
bēt hr̄e illas cōditiōes. Primo enī debent in=
sistere laborib⁹ ⁊ discrete laborare ⁊ nūq̄ ocio
si esse: quia homo ociosus nō est dignus pa=
ne quo vescit. Apostolus. Qui nō laborat nō
manducet. Itē ociositas inducit multa pecca
ta: q̄r ociositas ⁊ voluptas arma sunt diabo=
li ad miseras animas captiuandas. vt habe=
tur extra de renun. Nisi cum pridē. Item sicut
volat super rosas: super lilia ⁊ flores: sic iuue
nes debent attēdere probos ⁊ deuotos homi=
nes: ⁊ recipere bonum exemplum ab illis. Ab
illo exemplū humilitatis. ab illo exemplū pie
tatis. ab illo exemplū deuotionis: ⁊ mane sur=
gere orare: elemosynas dare: eccl'ias frequē=
tare: missas ⁊ sermōes audire: festiuare: ⁊ sic
de singulis. Unde i decret. Ea exēpla sunt ma
gis imitanda que sunt plus pia. dis. ix. Sana

quippe. Itē sequūtur regem ⁊ ei obediunt: sic pueri debent sequi parētes in bonis ⁊ eis obedire in licitis honestis. Quinta auis est columba q̄ cōuenit illis qui sunt in mr̄imonio ꝓpter ꝓprietates quas habet ⁊ sunt tres. Primo due se sociāt. Secūdo fetus multiplicāt. Tertio fetū fidelr̄ nutriūt: sic in mr̄imonio simul debent esse ꝯiūcti. Unde Math. xix. Iam nō sunt duo: sed vna caro. Itē actum matrimonij debent ꝓpt ꝓlem ꝑficere. Unde Geñ. i. Crescite ⁊ multiplicamini. Itē pueros fidelr̄ debent nutrire: ⁊ eos in bonis edocere. s. pater noster: aue maria: ⁊ symbolū fidei ⁊ decem p̄cepta. Et si delinquūt debēt eos corrigere: alioqn peccata puerorū in parētes redūdāt. Apostolus ad roma. i. Digni sunt morte nō solum faciētes: ſ etiā cōsentiētes facientibꝰ. Sexta auis est turtur ⁊ cōuenit ꝟginibꝰ ⁊ viduis ꝓpter ꝓprietates q̄s habet. Nam turtur ē auis casta sic virgines debent esse caste mēte ⁊ corpore ⁊ sic ducunt vitā angelicā. Uñ hiero. In carne preter carnem viuere non est humanū ſ angelicum. Itē turtur eligit sibi granū purū ⁊ triticeū: ⁊ non curat cadauer sicut coruꝰ: sic ꝟgines debent sibi eligere christū in sponsum: q̄ se in euangelio assimilat grano tritici ⁊ sic ꝟgines sunt spōse christi ⁊ regine celi. Uñ in ps̄. xliiij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. Unde Augꝰ. Gaudia ꝟginū christi sunt de christo: cū christo: p christū: post christū: ꝓpter christū. Item turtur quādo perdit maritum tunc nunꝙ̄ assumit sibi aliū: nec super ramū viridem amplius sedet: nec aquā puram bibit. Sic vidua postꝙ̄ perdit maritū debet eligere sibi statū viduitatis q̄ habet fructum sexagesimū: cū statꝰ mr̄imonialis hꝫ fructum tricesimū: ſ virginū habet fructū centesimū. Item turtur qñ perdit maritū tunc habet gemitū ꝓ cantu: sic vidue debent pctā sua deplangere: nec amplꝰ turpia ꝟba ꝓferre: ſ orationi insistere. Itē turtur caret felle: sic virgines ⁊ vidue debent eē mites ⁊ non iracūde exēplo marie que est mat̄ virginū ⁊ viduarū ⁊ omniū mulierū. Septima auis est grus et cōuenit famulis ⁊ ancillis ꝓpter ꝓprietates suas. Nā grues habēt regē cui oēs obediūt. Item habēt custodem ⁊ vigilem de nocte qui custodit regem cū ceteris. Et iste vigil a natura habet illam ꝓuidentiā ꝙ recipit lapidem in pedē dextrum ⁊ stat super sinistrum: ⁊ ꝙ̄ cito incipit dormitare tunc lapis cadit de pede ⁊ sic euigilat: ⁊ quādo aliquid audit tunc clamat; ⁊ sic omnes euigilant ⁊ euolant ⁊ euadunt periculū. Sic serui ⁊ ancille debent obedire dominis ⁊ dominabus suis in licitis et honestis. vnde apostolus ad Ephe. vi. Serui obedite dominis vestris sicut christo: quia christus dabit ipsis verum premium in celo pro laboribus suis. Item debent esse vigiles ⁊ diligenter custodire res dominorum suorū ⁊ pre oculis habere vt satisfaciant sponsioni quam fecerunt ꝓmouendo bonum dñorum suorum: ⁊ preueniēdo damnū inquantū poterūt. Ex quibꝰ patet ꝙ illi nō satisfaciūt ꝓmissionibꝰ suis q̄ furtiue subtrahūt ⁊ occulte comedūt: vel alijs ꝑsonis dāt res dñoꝝ suoꝝ ꝯtra voluntatē eoꝝ. ⁊ ipsi serui ⁊ ancille ⁊ etiā qui recipiūt ab eis tenent̄ restituere si volūt veram pniam de peccat̄ agere. q: nō dimittitur pctm̄ nisi restituat̄ ablatū. Quātū ad tertiam partē istiꝰ sermonis nota exēplū de quodam opario q̄ orauit ꝓ diuite ꝓ precio diurno: ⁊ sic diues saluatus ē. Hoc q̄re īfra in ꝓmptuario exēploꝝ. iij. L. Item quō in morte diuites quādoq̄ abijciuntur: ⁊ pauperes quandoq̄ exaltant̄. Hoc exemplum q̄re ibidem. xlix. P.

De duodeci fructibꝰ misse. Sermo. xlviij.

E Ecce ego vobiscū sum omni die vsq̄ ad consummationem seculi Math. xxviij. Johānes de sācto Geminiano dicit. Sicut corpus nihil valet sine societate anime ex eo ꝙ caret vita naturali: attestante Aristote. de anima. Egrediente anima de corpore corpus marcessit ⁊ expirat: ita anima nihil valet sine societate dei: ex eo ꝙ caret vita spirituali. Unde dicitur in decret̄. Deꝰ est vita anime. de pe. dis. i. Si quꝫ. Expedit ergo nobis ⁊ omnino necessarium ē ꝙ deus sit nobiscum. Tunc aūt deus erit nobiscum quando diligenter ⁊ deuote audimus missam. Unde dicit. Ecce ego ⁊c̄. Unde in p̄senti sermone dicendum est de duodecim fructibus quos quis consequitur qui deuote et diligenter audit missam: vt sic alliciātur grossi homines ad intrandum ecclesiā qui stant in foro vel in cemiterio: et raro audiunt missam: etiam in diebus dominicis. Primus fructus est ꝙ quantum spacium terre si homo interim transiret ⁊ totum daret in elemosynam; non tantum prodesset sicut deuota auditio vnius misse. Quid tunc quando in vno die quattuor vel sex audit. Si quis daret vnum pratum vel vnum agrum propter deum: talis putaret se magnum opus fecisse. Modo infra celebrationem vnius

misse posset quis ptrāsire plura prata: vl' plu
res agros. O quot missas neglexisti de mane
diu dormiēdo: in cemiterio vel in foro stādo:
vel in taberna sedēdo tēpore diuinoꝝ. Secū
dus fruct⁹ ꝙ angeli delectabilr̄ morant̄ cum
illo hoīe ⁊ sollicite eū custodiūt: qr ipse fecit se
socium ipoꝝ angeloꝝ in assistēdo ⁊ laudādo
regē angeloꝝ ⁊ hominū. Ambros⁹ sup Luc.
Non dubites assistere angelos qñ assistit chri
stus in altari. s. qñ immolat̄. Vñ angeli custo
diūt illo die hoīem illū quo die audit missam
vbicūqꝫ locoꝝ in mēsa: in lecto: in cāpo: in la
bore. Et sic erit melius custodit⁹ illo die i cor
pore ⁊ in aīa. ps. xc. Angelis suis de⁹ manda
uit de te ⁊c̄. Terti⁹ fruct⁹ ꝙ q̄ in venialibus
peccatis est ⁊ deuote visitat ecclīam audiēdo
missaꝫ: venialia peccata sibi dimittunt̄: ⁊ hͦ fit
multiplicit̄. Primo cū intrat ecclesiā ⁊ deuote
recipit aquā benedictā. vt habet̄ de conse. dis.
iij. aquā sale. Secūdo dicendo. Cōfiteor cum
sacerdote illi qui sciunt. Tertio quotienscūqꝫ
audit nomē iesus vel maria in collecta: ī epi
stola: in euāgelio: ⁊ deuote flectit genua: percu
tiendo pectus suū: totiens dimittunt̄ sibi pec
cata sua venialia. Quarto in eleuatiōe qñ vi
det corpus christi eleuare in missa: q̄ significat
eleuationē christi in cruce: ⁊ sic deuote percu
tit pectus suum. Quinto post eleuationem ⁊
post memoriā defunctoꝝ quando sacerdos di
cit. Nobis quoqꝫ peccatoribus ⁊ sic etiam cuꝫ
sacerdote percutit pectus suū. Sexto in sum
ptione corporis christi: quādo sacerdos sumit
corpus christi: ⁊ laudabile est ꝙ nola paucis
ictibus pulset̄. ⁊ cum sic qs deuote percutit pe
ctus suum: tunc etiā venialia sibi dimittūtur
Septimo in fine misse quando deuote recipit
benedictionem de manu sacerdotis. Octauo
qñ post missam recipit aquaꝫ benedictam de
manu celebrantis. Nono quot pat̄ noster in
fra illā missam orauit siue etiam alias: tūc pro
pter quodlibet pater noster dimittūtur veni
alia peccata. vt habet̄ in decret̄. de peni. di. iij.
De quotidianis. Ex quo oēs sumus in peccatꝭ
venialib⁹. Prouer. xxiiij. Septies in die cadit
iustus ⁊ resurgit. Unde etiā in decret̄. Om
nis homo habet peccata venialia. de peni. dis.
i. Medicina. ⁊ c. Tres aūt. Tunc libenter de
bemus audire deuote missam vt nobis pecca
ta venialia dimittant̄. Item sciendū ꝙ plura
venialia vel pauciora dimittūtur ꝑ illa iā di
cta ſm deuotionē audientis missam. Quar
tus fruct⁹ ꝙ qui in peccatis mortalib⁹ audit
missam ⁊ presens est in ecclesia cū christ⁹ im
molatur in altari qñqꝫ añ finē misse deus re
cipit eum ad gratiam: indulgēdo sibi oīa pec
cata sua mortalia. Vñ Henric⁹ de Hassia su
per Gen. Christus in terra degens nulli mise
ricordiā denegauit fideliter petēti. Hoc patet
in latrone cui dixit in cruce. Hodie mecū eris
i paradiso. Similiter i bt'a maria magdale
na cui dixit. Luc. vij. dimittūtur tibi pctā tua
Nunqd equale vel mai⁹ ē nūc inuisibileꝫ fide
credere putem in eucharistia iesum christum
marie filiū: ⁊ in pñtia ipi⁹ q̄ veracit̄ pñs est i
altari ipm corde cōtrito ⁊ hūili inuocare. vi
detur ꝙ nihil refert quo ad effectuꝫ grē ⁊ ve
nie cōsequēde. Et hoc idē vult illud dictū euā
gelij Joh. xx. Beati q̄ nō viderunt ⁊ credide
rūt. Querit̄ vtrū peccator debeat intrare ec
clesiā ⁊ missam audire. Rñdet̄ ꝙ sic. etiam
quātūcūqꝫ magn⁹ peccator: nisi eēt excōicatus
aut interdict⁹. Nā excōicat⁹ maiori excōicatio
ne nō debet intrare ad ecclesiā nisi ad sermo
nē: ⁊ finito sermōe statim exire tenet̄: ⁊ sic ex
eundo dꝫ cogitare ꝙ nō est dign⁹ cuꝫ ceteris
christifidelib⁹ stare in loco sancto: nec etiā in
futuro cū sctis ⁊ angel' in celo: ⁊ oꝫ eū carere
fructu isti⁹ misse ⁊ oīuꝫ missarū ⁊ orōnū ⁊ in
dulgētiarū: ⁊ oīuꝫ bonoꝝ q̄ hodie fiūt in toto
mundo ⁊ est quasi mēbruꝫ abscisum a capite
i. a christo: ⁊ a mēbris christifideliū: sic ꝙ nul
lus audet sibi loqui: nec comedere: nec bibere
nec quouis modo sibi participare. Vñ dicit̄
in decret̄. Cōmunicans excōmunicato indebi
te: excōmunicationem incurrit. xi. q. iij. Preci
pue. Sed excōmunicatus minori excōmuni
catione potest ecclesiam intrare ⁊ missam au
dire: sed ad osculum pacis nō debet accedere
nisi sit absolutus a minori excōmunicatiōe: ⁊
suus ꝓprius sacerdos potest euꝫ absoluere a
minori excōicatione quam incurrit participā
do cum excōmunicatis publice denunciatis.
Ex iam dictis patet ꝙ bonū est grossis pecca
toribus intrare ecclesiam ⁊ audire missam et
sermonem. Unde Criso. Multis infunditur
gratia in pñtia corporis christi. Sed diceres
quomodo possum hͦ cognoscere ꝙ deus indul
sit mihi peccata mea. Hoc quere supra sermo
ne. v. parte. iij. Quintus fructus est ꝙ qui pñ
sens est misse pōt quotidie spūaliter cōicare.
Sed quō quis cōicat spūaliter. Rñdetur
ꝙ quandocūqꝫ quis deuote audit missam exi
stens in gratia ⁊ sine pctō mortali: ⁊ habet af
fectū ad sacramentum percipiendum: ⁊ cogi
tat in corde suo. O pie dñe iesu christe ꝙ libē
ter vellem te hodie suscipere in sacramento

altaris. si heu nō audeo accedere. q: timeo te offendere ꝑpter indispositionē meā. attamē supplico tibi ex toto corde: quaten⁹ mihi hodie etiā misericorditer velis impertiri illā gratiā quā percepturi sūt isti deuoti hoīes q hodie in ecclesia dei te digne in sacramento altaris recipiūt. ⁊ sic talis spūaliter cōicat. vñ Aug. Crede ⁊ manducasti. Et talis q sic cū magno desiderio ⁊ deuotiōe audit missaȝ maiorē gratiam interdū pōt cōsequi ꝙ ille qui etiā eadē die ad sacramētuȝ accessit. imo ꝙ ipse sacerdos celebrans missaȝ. q: sacerdotes qñq3 nō sunt ita bñ dispositi ⁊ deuoti: si distracti ⁊ indeuoti. Sextus fructus est q p̄sens est misse magis ꝑticeps erit eo die omniū bonoꝝ que fiunt in ecclesia dei ab oīb⁹ xp̄ifidelib⁹ in toto mundo. ps. cxviij. Participē me fac de⁹ oīum timentiū te. ⁊c. Nam iste est articul⁹ fidei: credere sanctorū cōionē. id est credere ꝙ qlibet existens in gratia habet quottidie participationē omniū missarū: elemosynarū: ieiuniorū ⁊ generaliter omniū bonoꝝ que fiūt in mundo. Sed diceres. Unde hoc. Rñdet ꝙ vnio ⁊ charitas fraterna facit hoc. Unde Berñ. Charitas largissima omnia facit cōia. sed hic ⁊ in celis. attamē vn⁹ est plus participabilis ꝙ alius. q: qui est dispositior ⁊ ꝓpinquior capiti. i. christo. plus participat. Modo audiēdo missam erit hō magis perceptibilis. ⁊ de hoc merito quisq3 gaudere debet quia multi sunt adhuc boni homies in mūdo q fideliter seruiūt deo: ⁊ multa bona opera faciunt: quia si boni nō essent. de⁹ mūdū diu plagasset. si ꝓpter bonos parcit malis. Unde Gen. xviij. Si decem iusti inuēti fuissent in sodomis. dominus ꝓpter decē pepercisset sodomitis. Septimus fruct⁹ est ꝙ oratio tua citi⁹ exauditur in ecclesia ⁊ in p̄sentia dei. ⁊ etiā oratio sacerdotis celebrātis. q: quilibet sacerdos in qualibet missa tenet orare ꝓ circūstantib⁹. Hoc pat3 in canone in missa vbi dicit. Et omniū circumstantiū quorum tibi fides cognita est ⁊ nota deuotio ꝓ quib⁹ offerim⁹. Et etiam orationes sanctorū ⁊ angeloꝝ. Nam pie credendū est. ꝙ sanct⁹ iste vel illi de quib⁹ legit missa imo angeli qui p̄sentes sūt in speciali orāt pro celebrāte ⁊ circūstantib⁹. ⁊ tales orationes citius exaudiunt. Octauus fruct⁹ ꝙ anime ꝓ quib⁹ celebrat. vel etiam ꝓ quib⁹ circūstantes orant habēt ex hoc speciale solacium sm Aug. in enchiridion. ⁊ sm Greg. in dial. Quod etiā cōfirmat btūs Berñ. dicens. O quātū ⁊ mirificū donū de dei misericordia ꝙ nunꝙ celebrant diuina misteria quin sibi cōcurrant duo ꝟtuosa opera. sc3 vnius peccatoris cōuersio: ⁊ vni⁹ anime a penis liberatio. Oblatio euchari stie est maximū sacrificiū. vnde btūs Alexāder papa. Nihil in sacrificijs maius esse pōt ꝙ corpus ⁊ sanguis xp̄i. Exēplū de aīa illa que per vndecim ānos debebat in purgatorio puniri. ⁊ per vnā missam fuit liberata. Item aīa cuiusdaȝ que per tres missas de purgatorio fuit liberata. Hoc exēplū quere infra in ꝓmptuario. v. P. Non⁹ fruct⁹ sm Ansel. ꝙ vna missa in vita hoīs cū deuotione audita plus valet ꝙ mille post morteȝ. sc3 quo ad premiū essentiale. ⁊ cū hoc etiaȝ purgatoriū illius hoīs qui cum deuotione audit missam minorat. Unde de vtilitate misse dicit Chryso. Tātū valet celebratio misse ꝙtū mors christi in cruce. Unde Tho. de aquino In qualibet missa inuenit oīs fruct⁹ ⁊ vtilitas quā xp̄s in die parasceues operat⁹ est in cruce cū morte sua. Et eandē gratiā ⁊ fructū qlibet deuot⁹ qui digne cōicat pcipit. Et firmiter sperandū est ꝙ etiā ille qui deuote audit missaȝ. ⁊ sic spūaliter cōicat etiā pcipiet. Decimus fruct⁹ sm Bedā. Mulier pregnās que interest misse deuote si cōtingit eā eadeȝ die parere. sperandū est ꝙ de⁹ letificabit eam in partu. ⁊ angeli custodiāt sollicite matrē cum fetu. Et mulier pregnās infra missam debet deuote inuocare beatā ꝟginē Mariā matrē xp̄i ꝙ impetret sibi a filio suo dño nostro iesu xpo vt letificet in partu. sicut ipsa fuit letificata qñ peperit filiū suū. ⁊ nō credere in litterā que noīat longitudo xp̄i. ⁊ ad supstitiones vetularū circa parturiētes. Undecim⁹ fruct⁹ est sm Ambro. Quicqd homo illa die comedit plus cōuenit sue nature post auditionem misse ꝙ aū. Ergo laudabilis consuetudo est nō comedere nisi audita missa. Insuper ꝓsperabit illa die in labore. in artificio. in emptionibus. in peregrinatiōib⁹. ⁊ dñs cōfortat eū3 i corpore ⁊ aīa. ⁊ necessaria vite habebit. nec erit pauperior anno elapso. etiaȝ si quottidie audiuit missam. Unde Math. vi. Primum querite regnū dei ⁊ iusticiā eius ⁊ hec omnia adijcient vobis. Scit enim pater vester ⁊c. Exemplū de duob⁹ sutoribus. quorū vn⁹ quottidie audiuit missam ⁊ satis habuit cuȝ vxore ⁊ pueris. ⁊ alius raro audiuit missam. ⁊ laborauit in diebus festiuis: ⁊ tñ semper in egestate vixit cum sola vxore. ⁊ nullū pueruȝ habuit. ⁊ semper in debitis fuit. Duodecim⁹ fructus. si cōtingeret te illo die quo missam au-

diuisti mori. tūc christꝰ presens erit tibi in extremo: ⁊ vult tibi astare sicut tu p̄sens fuisti ⁊ sibi astitisti missam audiēdo. Luc. vi. Eadē mensura ⁊c. Insuper si illo die quo missaꝫ audiuisti incideres periculū vite tue. tunc securior eris ⁊ deus misericorditer de manibus inimicorū te persequētiū eripiet. hoc fiducialiter sperare debes. Utrū quilibet quottidie teneat audire vnaꝫ missam. Respondet ꝫm Hostieū. Die dūico quilibet tenet ex p̄cepto audire vnam missam etiaꝫ totam ita ꝙ accipiat benedictionē de manu sacerdotis. vt habetur de cōsecra. dis. i. Missas Nisi excusetur magna necessitate. vt habet in decre. in dicto ca. Missas. Hoc illi deberent attendere qui stant in cimiterio vel sedent in taberna infra missam. ⁊ quādo audiunt pulsum ad eleuationē. tunc currunt in ecclesiaꝫ. ⁊ viso corpore christi statim ecōuerso exeunt. ⁊ sic quandoqꝫ in quattuor septimanis nūꝙ integram missam aut sermonē audiūt. Item sciendū ꝙ famule ⁊ ancille. filij ⁊ filie tenent dūica die audire missam integrā. ⁊ si dūi eos impedirent sine rationabili causa. vel iuberēt eos laborare in die festiuo. in eos redundaret. ⁊ in hoc grauiter peccarēt. Sed quid de ancillis que de mane infra missam laborāt. ⁊ post prandium ad chorea vadūt. Respondet ꝙ tales tripliciter peccant mortaliter. Primo missam sine causa negligēdo Secūdo in die festiuo de mane laborādo. Tertio post prādiū chorizando qd̄ peius est. Unde Augꝰ. Meliꝰ ē in die dominico arare ꝙ chorizare. ⁊ meliꝰ est mulierem lanā suam texere ꝙ impudice chorizare Et ratio est. qꝛ in chorea quasi oia pctā mortalia cōmittūt. Hoc quere in pmptuario. viij C. Itē qrit ex quo taꝫ fructuosum est audire missam. vtrū meliꝰ sit diebꝰ ferialibꝰ. manibꝰ laborare aut in ecclesia manere ⁊ deuotionibus intēdere ⁊ elemosynā recipe. Rūdet ꝙ meliꝰ est laborare ⁊ laborē illū deo offerre. qꝛ homo ad laborē nascit. ⁊ nō licet homi sano mēdicare. de cōse. dis. v. Nūqd. exceptis sacerdotibꝰ ⁊ religiosis qui habēt diuinis intēdere. Uñ fidelib laboratoribꝰ dicit in ps. cxxvij Labores manuū tuarū ⁊c. Itē sciēduꝫ ꝙ illi laboratores ⁊ etiā serui ⁊ ancille q quottidie nō possūt misse interesse. qn tales audiūt nolam vel campanā que pulsat ad eleuationeꝫ corpis xp̄i debēt genua sua deuote flectere. ⁊ iesum xp̄m q in missa eleuat humiliter ⁊ cuꝫ cōtrito corde inuocare. siue sint in cāpo siue in domo. siue in coqna: siue in quocūqꝫ loco in labore. Itē vltimo exēplū quō xp̄s preseruat auditorē misse a psecutione maloꝝ hoīum q persequūt vitā ipiꝰ. Legit de quodaꝫ nobili qui in extrema infirmitatē positꝰ docuit filiū suū tria. Primo cauere a mala societate allegans sibi dictū ps. xvij. Cū sancto sanctꝰ eris ⁊c. Secūdo se debere cōformare alijs hoibꝰ in licitis ⁊ honestis. allegans illud apostoli. Ro. xij. Gaudete cuꝫ gaudē. ⁊c. Tertio audire missam quottidie. Et post recōmēdauit filium suū dño suo regi. ⁊ sic obijt. Erat autem officialis regis qui ex inuidia accusauit illum iuuenē cū regina apud regeꝫ. addēs ꝓ signo si offenderet reginā ad fletū tūc iuuenis fleret cū ea. Et rex eandē percussit reginam ad maxillā in p̄sentia iuuenis. ⁊ ipsa incepit flere ⁊ iuuenis similiter cū ea. Et rex ait officiali Quō interficiā eū cū pater suus mihi cuꝫ fideliter recōmēdauit. Et ille. Uocate cemētarios vestros q sunt in silua: ⁊ precipite ipsis in secreto ꝙ q̄cūqꝫ cras mane veniet ad eos noīe vestro. ꝙ illū piciāt in fornacē calcis: ⁊ nulli de hoc dicant. Rex aūt sūmo mane misit iuuenē illū noīe suo ad cemētarios. Et cū sic equitaret in silua audiuit pulsare ad missam in capella quadam in silua. ⁊ deuiauit a via ⁊ audiuit missaꝫ illā vsqꝫ ad finē. Et aliꝰ officialis sequebat eū ⁊ puenit iuuenē dicēs cemētarijs. Fecistis sicut vobis impatū est a rege. Rūderūt. Adhuc nō fecimus. ꝫ iaꝫ faciemus. Et piecerūt officialē illū in fornacem calcis. ⁊ sic verificatū est i illo officiali illō dictū sapientꝰ. Eccl. xxvij. Facienti nequissimuꝫ cōsiliū super ipsum deuoluet. Rex his audit vocauit iuuenē secrete. ⁊ interrogauit ipsum quare pridie fleuisset cū regina: ⁊ quō iaꝫ sic deuiasset a via. Et indicauit regi ille iuuenis q mō pr̄ suꝰ in extremis reliqsset sibi illa tria documenta. dicens. Mi fili si illa tria seruaueris corā deo ⁊ hoibus saluꝰ eris. Et sic rex intellexit inuidiaꝫ ⁊ fraudē officialis. ⁊ innocentiam illius iuuenis ⁊ regine. ⁊ eū ⁊ eā amplius plus dilexit. Et sic adolescēs ille pficiebat corā deo ⁊ hominibꝰ sapiētia. etate. ⁊ gratia. Item aliud exemplū de illo tyranno qui equitauit ad campum quando audiuit pulsare ad missam. ⁊ nunꝙ vel raro audiuit integram missam vel sermonem. Hoc quere in promptuario. xlvi. M.

Sermones discipuli de sanctis finiunt.

Incipit registrum breue huius operis sm ordinez alphabeti effectus specialiores cuiuslibet sermonis breuissime indicans.

A

Andreas nouem habet priuilegia. sermone. ij. parte prima per totum ad longum.

Andreas habet a christo magnam potestatē subueniēdi homini in quacunqz necessitate ipsuz deuote inuocāti. sermone tertio parte tertia vsqz ad finem.

Angelus custodit hominem in vtero: in mūdo: et in morte. sermone. xxxvij. parte prima post principium.

Angelus michael habet ponderare opa hominum. Ibidem parte secunda in pncipio.

Angelus michael habet officiuz. animas scilicet in celum portandi. Ibidem post mediū vsqz ad finem.

Angelos honorare tenemur quattuor de causis. Ibidem parte tertia per totum.

Anime in purgatorio existentes de quattuor generibus hominum conqueruntur. sermone. xli. parte tertia.

Animabus in purgatorio existentibus tenemur subuenire propter tria. Ibidem parte prima per totum.

Animabus in purgatorio existentibus quibus suffragijs subueniendum sit. Uide ibidem parte secunda per totum.

B

Artholomeus aplus septem habet priuilegia. sermone xxxiij. parte prima per totum.

Bartholomeus inuocandus est tanq̄ singularis patronus in omnibus infirmitatibus et tribulationibus. Ibidem parte tertia per totum.

Beatitudines octo sunt. sermone. xl. per totum ad longum.

Blasphemare deum est heu iam commune peccatum. sermone vicesimoquinto parte secunda per totum.

C

Haritas dei vt sit sufficiens nobis ad salutem debet habere tria. smone octauo parte secunda post principium.

Charitatis ordo habet quinqz grad9. sermone tricesimotertio parte secūda statim post principium.

Conceptionem beate marie virginis deuote celebrantes quinqz vtilitates consequūtur sermone. v. parte secunda per totum.

Confessio duodecim generibus hominū nō valet. sermone. xiij. parte secunda post principium vsqz ad finem.

Chorizare quādoqz est peccatum mortale: et quandoqz non. sermone. xxiij. parte secunda post principium vsqz ad finem.

Crux christi per multa signa est ostensa et inuenta. sermone. xxi. parte prima.

Crux christi quadrupliciter exaltata est. sermone. xxxv. parte prima post principiū vsqz ad finem.

Crux christi fugat demones. Ibidem parte tertia in fine ibidem. Exemplum.

Crucis signo se munire volens tria debet cogitare. sermone vicesimoprimo parte secunda quasi in fine.

Crucis signum facere debemus in omnib9 actibus nostris. Ibidem parte tertia.

Crucis signo nos debemus vincere temptationes diaboli. sermone tricesimoqnto parte secunda in principio.

Crucifixi imago habet caput inclinatum ad osculandum. Ibidez parte tertia in medio.

Crucifixū procurare in publica strata ē meritorium. Ibidem parte tertia in pncipio.

D

Edicatiōis festū est solenniter et deuote celebrandum ab omnibus christifidelibus. smone. xlv. parte prima in principio.

Dedicationis presentis gaudium representat nobis gaudium futurum in celo. Ibidē post principium.

Dedicationis tempore vel in nouo anno propinanda est cuilibet homini auis specialis. sermone. xlvij. parte secunda per totum ad longum.

Dedicationes libenter visitare debemus. sermone. xlv. parte prima circa finem.

Demones fugantur per quattuor. sermone xxi. parte secunda.

Detrahere et detractiones libēter audire est graue peccatum. sermone. xxvij. parte secunda ante finem.

Diligere tenemur proximum. sermone. xxxiij parte secunda in principio.

Dominicus habet septem priuilegia. sermone. xxx. parte prima per totum.

Domus est triplex. scilicet materialis: spiritualis: eternalis. smone. xlvij. parte prima per totum.

Registrum sermonum de sanctis

Registrum sermonum de sanctis

Explicit registrum breue huius operis.

Incipit plog⁹ in pmptuariū exemplorū discipuli ſm ordinem alphabeti.

Utile et expediēs est viros predicationis officio preditos primorū salutē p terrā discurrendo querentes exēplis abūdare. Nā exēpla facili⁹ intellectu capiunt: ⁊ firmi⁹ memorie imprimunt: ⁊ a multis libenti⁹ audiunt. Legit⁹ eni patrē nrm diuicū ordinis pdicatoꝝ fundatorē hoc fecisse. De eo quidē scribitur ꝙ vbicūqꝫ cōuersabat: edificatorijs effluebat sermonib⁹. abundabat exēplis quibus ad amorē christi seculive cōtēptū audientiū aīos puocabat. Ideo intēdo diuina grā assistente mihi in hoc volumine quod pmptuariū exēploꝝ discipuli intitulat: multa exēpla ex diuersis libris colligere: ⁊ illa exēpla ponere ſm ordinē alphabeti: vt qs facili⁹ inuenire poterit exēplū ad quamcūqꝫ materiā quā predicare intēdit ad vtilitatē populi ⁊ oipotentis dei laudē ⁊ honorē qui est benedictus in secula seculorū Amen.

Capitulū de A Abstinentia.

Frater quidaꝫ abstinuit a cibo vsqꝫ ad tertiam; vsqꝫ ad sextā: ⁊ vsqꝫ ad nonam. Exemplum primum.

Legitur in vitaspatrū ꝙ quidā frater quodam tpe impugnabat a demonib⁹ vt statim hora diei prima tantā famē ⁊ defectionē corporis ei facerent: vt penit⁹ sustinere non posset. Verūtamē ille dicebat in corde suo. quia qualitercūqꝫ oportet me vsqꝫ ad horā tertiā expectare: ⁊ tunc cibum sumere. Cūqꝫ facta fuisset hora tertia iterum dicebat cogitationibus suis. Etiā ⁊ nunc violenter oportet me sustinere vsqꝫ ad horā sextā. Cūqꝫ aduenisset hora sexta: infundebat panē in aquā dicens. Dū hic panis infunditur oportet me etiaꝫ expectare horā nonā. Cūqꝫ hora nona aduenisset ſm cōsuetudinē cōplebat oēs orationes ⁊ psalmodiā ſm regulam ⁊ ponebat panem vt comederet. Hoc aūt p plurimos dies sustinuit. Quadā aūt die similr ab hora pma vsqꝫ ad nonā fecit. Cūqꝫ hora nona sedisset vt cibum caperet: vidit de sportella vbi panes. i. paximacia repositi erāt surrexisse fumū magnū ⁊ egressum eē p fenestrā cellule ei⁹: ita et illa die nec esuriꝫ nec defectio eius corporis facta est: sed magꝭ ita corroboratū est in fide ⁊ abstinentia cor eius: ⁊ nec post biduū delectaret cibū sumere: ita grā dei auxiliāte p patiētiā suā frater extinxit castrimargie. i. gule cōcupiscētie passionē.

Frater qdā pēdebat amphorā madidā ante oculos suos. Exemplū. ij.

Item legitur i vitaspatrum ꝙ quidam monachus valde sitiēs pēdebat ante oculos suos amphorā aq̄ splēdens. Qui super hoc requisitus rūdit. ideo hoc facio vt ex maiori desiderio cui nō satisfacio maiorem coronam accipiam.

Uua ē missa plurib⁹. Exēplū. iij.

Legitur in vitaspatrū cū quidā frater sancto machario vuā detulisset. ipse aūt qui ſm charitatē nō q̄ sua sunt: sed alteri⁹ cogitaret ad aliū fratrē detulit eā qui infirmior p̄ egritudine videbat; tūc infirm⁹ grās egit deo p frīs officio: ⁊ suscepit eam. ſʒ ipse nihilominu⁹ pl⁹ de primo ꝙ de semetipso cogitās ad aliū eā ptulit infirmū frēm. Et sic ille iterū ad aliū. ⁊ sic cū p oēs cellulas q̄ lōge a semetipis erāt p heremū dispse vua illa circūlata eet: ignorātib⁹ qs eā prius misisset. ad vltimū ipsi deferf qui eā miserat. Gratulat⁹ aūt sanct⁹ marchari⁹: ꝙ tātā videret in frib⁹ abstinētiā: tātāqꝫ charitatē: ad acriora semet ipsum spūalis vite extēdit exercitia.

Frater quidā vidit poma pulchra in via: ⁊ tn̄ non comedit. Exemplum. iiij.

Legitur ꝙ quidā sāctus heremita: diligens mel ad heremū fugit. vbi nō reperiret ab hoīb⁹. Dū aūt fame molestatus i via poma pulcherrima iuenisset: certabat intra se vtrū comederet. Et cogito qꝫ forte cibo āpli⁹ alliceref: comedē inde cōtēpsit iō ab angelo dn̄i nō relict⁹ duct⁹ ē vbi vtebat radice mire dulcedis: ⁊ fōte mire suauitat.

Duo fratres in mēsa quoꝝ vn⁹ parū; alt multū comedit. Exemplum. v.

Itē duo semel i vna mēsa comedebāt: vn⁹ parū. alt multū. ⁊ iste sociū abstinētē rephēdit. a q̄ tādē audiuit meli⁹ se refici eo ⁊ comedē. qꝛ iste q̄ p abstinētiā nu-

trit aiam v̄tutib⁹ meli⁹ reficit illi guloso qui nutriēdo v̄mes fetorē ⁊ vitia multiplicat.

Abstinentia sancti Germani. Exē. vi.

Item legitur q̄ sanct⁹ germanus nobilissim⁹ dux Burgūdie. post modū ep̄s fact⁹ corp⁹ suū p̄ .xxx. annos afflixit vt nūq̄ panē frumēti comederet: nō vinū: nō legumē: nec sal p̄ sapore oris sumeret. bis tm̄ in anno. s. in pascha ⁊ in natali dn̄i vinū bibebat: q̄d tm̄ sic lymphatū sumebat vt modicū de sapore vini retineret. In refectiōe p̄mo cinerē: deinde panē ordeaceū comedebat. estate ⁊ hyeme nullā vestē p̄ter ciliciū tunicā ⁊ cucullā hēbat: quā nisi alicui daret nūq̄ exuebat q̄usq̄ attritiōe solueret. Lect⁹ ei⁹ cinere: cilicio ⁊ sacco ornabat: nullū puluinar sub capite vel humero hēbat s̄ sp̄ geniēs ⁊ sctōꝝ reliq̄as in collo portabat nūq̄ vestimētū: raro cingulū deferebat. Sup̄ hoiem fuit oē q̄d gessit i p̄nti vita. Et postmodū tāta fuerūt miracula ei⁹ vt nisi merita p̄cessissent: fantastica putarentur.

Abstinentia scti Osualdi. Exem. vij.

Item legitur de sancto Osualdo rege: q̄ in v̄ginitate vixit cū vxore sua. Symeon heremita in heremo. xxvij. ānis vixerat ⁊ petiuit a dn̄o cū q̄ remunerari deberet: rn̄sū accepit q̄ cū Osualdo rege. Et doluit ⁊ venit ad regē q̄ indutus fuit regalib⁹ vestib⁹: s̄ ab intra fuit flagellat⁹: ⁊ ciliciū ad cutē habuit.

Miles q̄dā intrauit religionē ⁊ p̄p̄t nimiam abstinētiā infatuat⁹ ē. Exem. viij.

Legitur in dialogo cesarij in saxonia miles diues ⁊ nobil' inspirāte deo seculū deserēs in domo q̄dā ordis cistercieñ. habitū suscepit: q̄ toto anno p̄batiōis ita sibi rigid⁹ extitit vt tā a supiori q̄ a magistro suo sepe argueret. factꝰ v̄o monach⁹: tāti fuit feruoris vt nō suffi cerēt ei cōia īmo etiā oīb⁹ p̄suadēt multa sp̄ialia: ⁊ p̄pnēt p̄uata. Ceteris q̄escētib⁹ ipse laborabat. alijs dormiētib⁹ ipse vigilauit. Tandē ex nimijs vigilijs ⁊ labore exiccato iā cerebro tantā incurrit capit debilitatē vt nocte q̄dā anteq̄ cōuēt⁹ ad matutinas surgēt: oratoriū intraret. formas nouitioꝝ ascēdēt: ⁊ fune cāpane collo circūligato resideret: ip̄amq̄ cāpanā mole corpis trahēdo crebris ictib⁹ pulsaret. Territ⁹ custos venit in oratoriū: s̄ multo ampli⁹ territ⁹ est dū sic pēdere videret monachū. Accurrēs tādē funē incidit: ⁊ adhuc palpitantem ⁊ pene strangulatum deposuit atq̄ refocillauit. sed ab illo tēpore nūq̄ sensum recuperare potuit. Hec cesarius.

Adolescēs punit⁹ ē i purgatorio p̄pter indiscretionē abstinētie. Exemplū. ix.

Adolescens quidā factus est nouici⁹ in q̄dā domo ordinis cistercieñ. quem magister su⁹ mox secut⁹ est. Qui cū fact⁹ fuisset monachus ita districte se habuit: ⁊ ita singularis fuit vt abbas eius timeret ⁊ eū p̄ indiscreto feruore sepius argueret: Ille v̄o salutarib⁹ monitis nō acq̄escens in p̄tinacia sua p̄seuerauit: sicq̄ post aliq̄s annos defunct⁹ est. Nocte v̄o quadā cū abbas in cella sua staret ⁊ ꝯ p̄sbyteriū respiceret: tres p̄sonas q̄si tres candelas ardētes ad se venire vidit. q̄bus p̄pinq̄ accedentib⁹ cognouit oēs. Tunc abbas memor p̄tinacie p̄dicti adolescentis: eū interrogauit dicēs. Quō habes. Quo dicēte. bn̄: subiūxit. Nunq̄d aliq̄d passus es p̄ inobedientia tua. Etiam inquit: maxima ⁊ multa tormenta: s̄ intentio mea licz indiscreta fuerit: tm̄ dominꝰ misert⁹ est mei: nec sū dāpnat⁹. Et ait abbas. Quid est q̄ iste cōuersus: digito eū demōstrās clarior ē altero: cū ipse apostatauerit: ⁊ alter nūq̄ ext̄ ad ordinē venit q̄uis exęsserit. Et ille. Quia iste post lapsū forti⁹ surrexit: ⁊ altero feruētior fuit. h̄ cesa. Accidia.

Monachus q̄dam dormitabat in choro ⁊ christ⁹ ei ōndit dorsum. Exemplū. x.

Sacerdos quidam in ordine cistercieñ. solit⁹ fuit dictis matutinis in illo internallo q̄ fres solēt vacare orōni vel psalmis sup̄ vnā sediū se deponere: ⁊ int' orōnis v̄ba dormitare. Volēs aūt dn̄s ei ōndere q̄ tali hora ⁊ maxīe tali loco nō eēt dormitandū: s̄ in orōne vigilādū: apparuit s. bi in cruce v̄so dorso ad illū: vt diceret videret. q̄ tepidus es ⁊ accidiosus nō es meā faciē dign⁹ intueri. Et h̄ sepi⁹ sibi cōtigisse attestatus est. Hec cesarius.

Monach⁹ antiqu⁹ sōnolēt⁹ q̄ percussus fuit cū nodo straminco in facie. Exem. xi.

Monachus antiquus de sōnolētia satis notat⁹: nocte q̄dā dū staret ad psalmodiā matutinarū ⁊ dormiret: vidit in sōnis ante se statē

ṽſrū lõgum ꝛ diffozmē.q̄ in manu nodū ſtra mineū ꝛ lutoſum tenebat. Qui cū monachū ꝓterue intuit⁹ fuiſſet ꝛ dixiſſet.q̄d h̄ ſtas tota nocte ꝛ dozmitas: ipm cū nodo ſtramineo in faciem eius ꝑcuſſit. Mox ille territ⁹ euigila⸗ uit: ꝛ vt ictū feruētis euaderet: caput retra⸗ hendo dure ſatis alliſit. Hec ceſarius.

Monachus piger q̄ fuit potatus cū pice ardenti. Exemplum.xij.

Monachus quidam in matutinis frequentiſſime dozmire ſolebat. Cōtigit aūt vt eo nocte q̄dā ad matutinas in choro in laudib⁹ dozmiē te vidēt in ſōnis demonē teterrimū cū pice ī patella liq̄ta monachos ſingulos viſitare: et dozmiētib⁹ q̄buſdā offerre ferreū coclear pi⸗ ce plenū: Ad ſexo cū veniſſet demō ꝛ coclear feruēs oꝛi dozmitātis offerret: retracto ſubi⸗ to capite ad cubitū ſediū cui innitebat̄ offēdit. Et leſus euigilās ſe ſauciū ꝛ vulneratū īuēit.

Monachus q̄dā habuit ſudores hora ſur gendi ad matutinas. Exemplum.xiij.

Monachus quidaꝫ ſic tēptabat̄ accidia q̄ q̄tiens erat ad matutinale officiū ſurgēdū: ſtati ex q̄dā puſillanimitate ꝛ tioꝛe vigiliarū ſudoꝛe ꝑfunderet̄. Putās aūt h̄ eē ex infirmitate: ia cebat ꝛ veſtib⁹ ſe operiebat. Nocte q̄dā ſur⸗ gētib⁹ ceteris ad ſig̃ nolarū feſtināntibuſq̄ʒ ad diuinū officiū. Cū ille ſurgē tēptaret ꝛ iterū veniente accidia ſe reclinaret: audiuit de ſub tecto vocē quādā incognitā dare ſibi dicētē. Noli ſurgere: noli ſudoꝛē tuū interrumpere. Tūc primū ſentiēs ſe a diabolo illuſū ꝑ viciū accidie: a fantaſtico ſudoꝛe ſe excuſſit: nec po ſteā tāto tēptatoꝛi cōſenſit. Hec Arnoldus.

Accidioſus q̄dā.xl. annis ad purgatoriuꝫ deputatus eſt. Exēplū.xiiij.

Quidā accidioſus cū ꝓpt̄ accidiā ſuā dānari debuiſſet: ꝛ Maria virgo ſubiēcit ſibi: ꝛ a filio ſuo īpetrauit vt reuiuiſcēt: q̄ꝺ ꝛ factū ē. Tn̄ ſi bi īpoſitū fuit ꝑ penitētia a deo vt.xl. annis in purgatorio ſatiſfaceret ꝓpter accidiā.

Tria remedia ꝫ tediū ꝛ accidiā. Exē.xv.

Milites tres ſibi mu⸗ tuo fidelitatē ꝓmiſerūt: vt ī q̄cūq̄ʒ necitatē ſe nō deſererēt. Erāt ī bel lis ꝛ tozneamētis ſtrēnui: ꝛ ad oīa mūdi fa⸗ cta ꝓni. Cōtigit cū q̄dā die trāſiſſent ſiluam oēs in ſilētio trāſire: dū eēnt extra ſiluā vnus eoꝝ dixit. Miroꝛ q̄re ſic obmutuim⁹ ī trāſitu ſilue. Et dixit cām ſui ſilentij eē hāc. q: vidēs amenitatē ſilue memoꝛ fui amenitatis celeſt quā q̄dē cām ꝛ ceteri cōfeſſi ſunt. Quib⁹ ſe⸗ nioꝛ dixit. credo nō ſine cā h̄ factū eē: ſ nutu dei: vt ſic hacten⁹ mūdo: ita nūc deo ſuiam⁹: q̄ ꝓpt̄ cōſulo vt clauſtrū ingrediamꝰ ꝛ eādē fi⸗ delitatē in dn̄o habeam⁹: q̄ꝺ factū ē. ꝛ lauda biliꝛ: ꝛ ſtrēnue ꝑ aliq̄ꝺ tēp⁹ ibi vixert. Tādē cū duo minoꝛes ceperūt tepeſcē: ꝛ h̄ inuicē cō feſſi ſunt: ꝛ cōſolationē abinuicē q̄ſierūt: vene rūt ad tertiū de ſtatu ſuo q̄rētes: ꝛ inuenerūt eū deo ſeruiētē hylarit̄ ꝛ deuote. Uidēs aūt il le vult⁹ eoꝝ triſtes: dixit. Ex multo ocio ꝛ te⸗ dio eſtis triſtes ꝛ ſegnes. mihi aūt totū tēp⁹ breue videt̄: q: ſemꝑ occupoꝛ. Illi aūt miratī bus q̄bus ſtudijs vel occupatiōib⁹ tp̄s expē dēt cū ſicut ipſi illit̄at⁹ eſſet: dixit. Tres mi li teras īueni q̄s docuit me magiſter me⁹ ī in⸗ greſſu meo: q̄s legēs q̄tidie nullo tedio vng̃ afficioꝛ. ſ p̄re deſiderio legēdi deficit mi tem pus. Prima eſt ſcripta nigro coloꝛe: q̄ ſignifi cat peccata mea q̄ denigūuerūt aiaꝫ meā: ꝛ fal ſitatē ꝛ īſtabilitatē mūdi: ꝛ penas īferni. hāc lego a mane vſq̄ʒ ad miſſaꝫ. Secūda ſcripta eſt coloꝛe rubeo: q̄ ſignificat paſſionem ſalua toris noſtri qui multa ꝓ nobis ſuſtinuit: hāc lego a miſſa vſq̄ʒ ad nonam: quando emiſit ſpiritum. Tertia ſcripta eſt aureis litteris: ꝛ hec eſt amenitas ꝛ multiplicitas gaudij cele ſtis: hāc lego vſq̄ʒ ad cōpletoꝛiū: ꝛ ſic expen do tēpus meū ſine tedio. Quo audito multū accenſi ꝑfecerūt de cetero ꝛ ipſi. Adulteriū

Pena illius iuuenis qui commiſit adulte rium. Exemplum.xvi.

Iuuenis quidam pec cauit cum vxoꝛe ꝓximi ſui: quē de⸗ us plagauit vt moꝛeretur ſubita⸗ nee ꝛ ſine cōfeſſione ꝛ ſacramētis. Qui poſt moꝛtē ex ꝑmiſſione diuina in terroꝛē adulte roꝛum apparuit adultere rauca voce ꝛ q̄ru⸗ loſa. Et ipſa q̄ſiuit de ſtatu ſuo: rn̄dit. Dānat⁹ ſum ꝓpt̄ adulteria q̄ tecū cōmiſi. Et ſubiunx⸗ it. Uis videre ardoꝛeꝫ meū quō int⁹ ꝛ foꝛis ardeo: emittēs vrinam que fuit ſicut cuprum bulliens. Et ipſa territa ad cōfeſſionē venit: ꝛ vitam ſuam emendauit.

In diſcipulo de tempoꝛe.

Quidā vidit quādā mulíereꝫ grauiſſime puniri ꝓpt̄ adulteria q̄ cōmiſit. Hoc q̄re ī diſ cipulo de tēpoꝛe. ſer.cxliij. A. Quidā vidit

vicinū & vxorē vicini grauiter puniri in cupa ignea ꝑpt adulteria q̄ cōmisit. q̄re ibidē ser. lxxv. Q. Itē quidā adulteriū cōmisit occulte: & intrās ecclesiam sanctoꝝ Geruasij & Prothasij: statim obsessus ē a diabolo: & sic expirauit in cōspectu ppl'i. q̄re ser. lxxxv. Q.

Amicicia.

Legit̄ de duob⁹ amicis quoꝝ vn⁹ pro alio mori voluit. Hoc q̄re i disci. de tpe. s. cxx. B.

Aqua benedicta.

Diabolus nō potuit os ebriosi intrare ꝓpter guttam aque bn̄dicte. Exēplū. xvij.

m Ebrius quidam habuit quendā obsessum obuiū. & iste ebriosus dixit ad diabolū. Intra ad me: & recede ab isto hoīe. Et diabol⁹ r̄ndit. Nō possum. Quare. Quia fuisti hodie mane i ecclesia: & vna gutta aque bn̄dicte cecidit in os tuum.

Miles aspgebat se cū aq̄ bn̄dicta & diabolus dixit: ne tangas me. Exēplū. xviij.

m Iles quidam strenu⁹ in armis dū die q̄dā loco appropinq̄re vellet vbi puella obsessa iacebat: & de illa cepit demō clamare. Ecce amic⁹ me⁹ venit. Et dū ille ītraret ait. Cedite: cedite. sinite amicū meum appropinq̄re. Ille vo licz ei displicēt: ait. Tu demō stult⁹ es: vt q̄d vexas hāc inocētē puellā vēi mecū ad torneamētū Cui demō. Libēt te cū ībo si ꝑmittas me ītrare corp⁹ tuū: vel per sellā vel ꝑ frenū vel aliā ptē corpis tui. Miles cōpatiens puelle nobili: ait. Si vis exire hinc cōcedā tibi ptē vnā pallij mei: tali cōditiōe q̄ me nō ledas: & stati qn̄ voluero recedas q̄d ipse ꝓmisit. Exiens ḡ de puella ligule pallij isilijt. Ab illa hora tātū glie accessit militi q̄ q̄s volebat deiecit: q̄s voluit capiebat. Quadā die dū in eccl'ia ꝓlixi⁹ orabat: ait demō. Nimis murmuras. Cū aq̄ bn̄dca se aspsit: ait. Uide ne me tāgas. Tādē veniēte milite ad locū vbi p̄dicabat̄ de sancta cruce: dixit demō. Quid hic ag̃. R̄ndēte illo: volo te deserere & deo fuire: demō ait. Quid in me tibi displ'cuit. nunq̄ te lesi: s̄ ditaui te: & gl'osum fac⁹ es nimis. Tūc miles ait. Recede & ne de cetero reūtaris ad me: h̄ in noīe christi tibi p̄cipio. Tūc reliq̄t eū diabol⁹. Et ille cruce sig̃t⁹ vltra mare duob⁹ annis christo fuiuit. & post modū rediēs hospitale edificauit: vbi īfirmis necīa mistrās vitā sanctā finiuit. h̄ Arnold⁹.

Peccator obstinat⁹ q̄dā bibit aquā bn̄dictā: & cōtritus est. Exemplū. xix.

m Iles quidam multa mala fecit & tandē cecidit in egritudinē: & a sacerdote āmonet̄ vt ꝯfiteret̄ & cōicaret vt vir catholicus. ad h̄ nec p̄cib⁹ nec minis poterat inclinari: s̄ oīa ista friuola reputans dixit se hmōi nō curare: s̄ instant̄ petiuit aquā vt bibēt. Et sacerdos nesciēte eo bn̄dixit aquā & dedit ei bibē: quā cū bibisset statim de auxilio spūsscti clamauit ad sacerdotē: & vt cōfiteret̄ poposcit. & pure cōfessus cōicauit: & sic vitā suam felicit̄ finiuit. Quidā aspgebat īfirmū q̄ sustinuit magnas īfestatiōes demonū: & statim oēs demōes fugā dederūt. Hoc q̄re i dis. de tpe s. cx. S. Ex q̄b⁹ pz q̄ bonū ē hr̄e aquā bn̄dictā in domib⁹ & signant̄ circa īfirmos & mulieres i puerpio exītes q̄ sep⁹ sunt aspgēde ad effugandū fantasmata demonū.

Capitulū de B Baptismus.

Heretic⁹ q̄dā nō seruauit debitā formam verboꝝ in baptismo. Exemplū. i.

b Aptismus in forma d3 celebrari. ex chroniq circa ānū dn̄i. ccccix. q̄dā ep̄s arrian⁹ quādā noīe berthā baptizare volēs dixit. Baptizo te i noīe pr̄is ꝑ filiū i spū sctō. Filiū & spūsanctū ꝑ hoc minorē patri ostēdere volēs: & subito aqua disparuit.

Baptizatus signauit mamillā mulieris & statim sanata est. Exemplū. ij.

m Ʋedā matrona habēs morbū i mamilla icurabilē & mortalez & illa oīno desperata a salute: ad deū se totā ꝯtulit: & ad fōtes vbi baptizabant̄ cathecumini ꝓpauit & ab vno q̄ de fōte exiuit sigri se fecit q̄ sig̃tiōe facta totalit̄ curata fuit. Si ig̃r tāte ꝟtutis fuit baptismi sacr̄m: quāte putas eē donū fidei. Hec petr⁹ de amore li. ij. Blasphemia. Lusor q̄dā blasphemauit vētrē beate virginis Marie. Exemplū. iij.

l Egitur in libro miraculoꝝ clareuall' de duob⁹ lusoribus t̄ribile. Cū vni coꝝ male succedēt fortune alteri⁹ inidēs vt furori suo satisfacēt ꝯ deū cepit vba euomē ꝯtūeliosa. Quē soci⁹ eodē spū malig̃ istat⁹ cā

pcscere cepit. d. Sile. tu enim nescio maledicere: statimqz deum blasphemans: et cum in matris ei' in iuriam erumperet: vox desup audita e. Meam in iuriam qncuqz mo sustinui. matris aut mee cotu meliam nequaqz tolerabo: moxqz sup ipaz ta bulam vulnere visibili inuisibiliter percussus spu mans expirauit. Hec cesarius.

Quidam fregit brachium imaginis marie et suffocat' e a diabolo. Exemplum. iiij.

l Egitur in miraculis beate Marie virginis qd qdam mu lier insecuta a latronib' retro colu nam circa bte Marie virginis imaginem latebat quam qdam illoz lapidando brachium imaginis pueri iesu confregit: inde mox sanguis copiose emanando cunctis in admiratoez et dei laudem fluxit et percussorem coram oib' diabolus suffocauit.

Iudeus inhonorauit imaginem bte Marie virginis. Exemplum. v.

a Bidem vbi supra le git in constatinopoli ciuitate qdam iu de' imaginem bte marie virginis in latri nam piecit. vnde mox suffocat' nusqz apparuit.

Pueri blasphemantes sunt submersi: sz vn' euasit. Exemplum. vi.

i Tem in mariali ma gno legit qd qdam puer edoct' a ma tre sua btam virginem Mariam semp deuo te salutabat: et pcipue in necitatib': qd faciendo rapt' a flumine cum ceteris pueris ludentibus et blasphemantib': et tandem submersis oib': ipm solum bta virgo saluauit: in sinum suum eum suscipiendo et confortando.

Miles qdam monocul' percussit iudeum blas phemantem btam virginem Mariam. Exem. vij.

m Iles quidam littera tus in quandam consuetudinem duxerat qd missam bte Marie virginis qtumcuqz poterat non neglexit. Quadam aut vice pcedens ad eccliam audiuit solemnit incohoare: Salue san cta parens: et mox flectebat genua reuerenter. Hoc videns qdam iude' derisit eum: et beatam Ma riam blasphemauit. Miles vero egre ferens con tum dne nre dedit ei alapam: et h facto intrauit ec clesiam et missam deuote audiuit. interim iude' co qst' e iudici: et aliud signum non potuit dare de eo nisi qd vno oculo caret. Cunctis aut egredientib' miles in ecclia latitabat. Illuminabat aut eum be ata virgo Maria: iubens eum audacter exire: qd et fecit. Quo viso dixit iude'. Si iste non hret du os oculos reum ipz iudicarem. Cui ille immo ego te percussi p amore ei' q oculum mi restituit: et q parat' sum corp' et oia bona expendere. Cogni to aut et viso miraculo dant deo et bte marie laudes. Ad ppetuam aut hui' rei memoriam sta tutum e a christianis vt eo die singulis annis iu dei de suis aliquem presentent qui publice a ca tholicis sponte alapam suscipiat.

Comes blasphemus qualiter punitus e et q liter obijt. Exemplum. viij.

Omes quidam in tan tam pcupit blasphemiam vt diceret: ve lit nolit de' ego terram meam rehabebo. moxqz de equo cui insidebat ruens horribiliter torq bat. et cum eet a militib' eleuat' denuo ruit: penam soluens blasphemie. reduct' vero in domum suam ce pit torqri in pedib' et crurib': spretaqz confessioe post qttuor menses expirauit. Item qdam ribal di diuiserunt vnam gallinam dicentes friuole: nec be at' petr' nec christ' posset eam reitegre. et stati leprosi facti sunt. Fili' qdam noluit sagittare in cadauer patris sui. Exemplum. ix.

f Uit quidam homo ha bens vxorem: et ex ea habuit tres filios fm opinionem suam. cui vxor ei' cum qdam die litigaret cuz ea obiecit qd ipse credebat se hre tres filios: sz vn' erat tm su'. Requisita aut ab ea qs eet su'. noluit ei indicare. Igit cum pr infirmaret ad mortem et vxor prius mortua fuis set: ipse faciens testamentum oia dimisit illi q fili' eius erat. Post mortem vero ei' facta e contentio inter eos qs tamqz filios nutrierat cui' eet hereditas. Dicebat aut qlibet qd ipe fili' ei' eet: et hereditas sua ee deberet. Cum igit relatum eet ad iudicium: p cepit rex vt pr mortu' ligaret ad arborem: et il le q directi' in eum sagittam mitteret: hereditatem hret. Alligato igit pre ad arborem: duo ex illis eum sa gittauerunt. Terti' videns prem suum alligatum sa gittari: offensus e vlt modum contra alios. d. qd nullo mo prem suum sagittare vellet. Cognitum e g qd ipse erat ver' fili' et data e ei hereditas. Hoc exemplum habet in summa viciorum. Ex hoc pz qd isti q dnm nrm iesum blasphemando rursum crucifigunt non sunt filij dei: sz filij diaboli.

Ista exempla qre in discipulo de tempore.

Blasphem' qdam tpe moysi et iussu dei lapi datus est. quere sermone. cxxiij. M.

Puer quqz annoz quem diaboli dilaniaue runt ppter blasphemiam. sermone. cxxiij. M.

Sanct' ludouic' q fecit cauterium ciui parisi ensi ppter vba blasphemie. qre ser. cxxiij. B.

Quidã volebant carnes comedẽ feria tertia post mediã noctẽ in carnispriuio ꝛ inuenerũt in pullo bufonẽ ꝑ itestinio.ser.xxxvi.M

Carnifices q̃ deriserũt susceptionẽ cinerũ in die cinerũ.s.xxxviij.B. Capl'm de C.

Cantare. Diabol' in spẽ clerici dulcit' cantauit. Exemplũ.i.

Clericus quidã tam egregiã ꝛ tã dulcẽ vocez habebat: vt audire illã delitie reputarent. Die q̃dã vir religiosus superueniens ꝛ voc' ill' dulcedinẽ aure ꝑcipiẽs et instinctu sp̃ũssancti ait. vox ista hoĩs nõ ẽ: sed diaboli. Cunctisq; admirãtibus demonẽ adiurauit: q̃ statim de corpe illo exiuit: cadauere mox corruente ꝛ fetẽte. Hec cesa.

In cuius cerebro dulces cãtus resonabãt in agone. Exemplũ.ij.

Rat quidam de puncia romana ordinis ꝑdicatoꝝ q̃ in seculo multũ ĩ audiẽdis ꝛ cãtãdis secularib' cãtilenis fuit delectat': nec aduerterat ꝙ cõfiteret hmõi vanitatẽ. Tãdẽ in infirmitate ĝui posit' dictos cãt' q̃si ꝯtinue ĩ aure ꝛ cerebro hẽbat: ſꝫ idẽ nõ delectationẽ vt pri' ſꝫ vexationẽ ꝛ penã nõ modicam sustinebat. Quad.ĩ ĝ die surgẽs de lecto licꝫ multũ ĝuat' ad lectũ p̃oris sui q̃ secũ in eadẽ domo infirmus iacebat venit: ꝛ sibi dict.ĩ tribulationez operuit: ꝛ de ill' vãitatib' hũilit' ꝯfess' ẽ. Cũqꝫ ab illo absolut' fuisset: stati oĩs illa resonãtia que resultabat in ei' cerebro ex toto recessit. Hec in vitaspatrum.

Clerici q̃ cãtauerũt saccũ plenũ. Exẽ.iij.

Empore quodam clericis quibusdã in eccl'ia q̃dã seculari fortit' ꝛ tã clamorose nõ deuote cantãtib': ꝛ voces tumultuosas ĩ sublime tollẽtib' vidit hõ q̃dã religiosus q̃ affuit quẽdã demonẽ ĩ loco eminẽtiori stãtẽ saccũ magnũ et lõgũ ĩ sinistra manu tenẽs: q̃ cãtãtiũ voces dextra lati' capiebat: atqꝫ ĩ eũdẽ saccũ mittebat. Ill' ĝ expleto cãtu int' se gl'iantib' tãꝙ q̃ deũ fortit' ꝛ bñ laudassẽt. Rñdit ille q̃ viderat visionẽ: Bñ q̃dẽ cãtastis: q: saccũ plenũ cãtastis. Mirãtib' ill' ꝛ int' rogãtib' cur h' dicẽt: visionẽ eis exposuit. His ꝟo exẽplis nõ reꝑhẽdit' deuot' clamor quo de' laudat' in cantu ꝛ psalmodia: ſꝫ tm̃ inanis gl'ia. Hec cesarius.

Charitas. Cor cuiusdã virginis ꝑ nimio amore est scissum. Exemplum.iiij.

Rat quedã virgo nobilis.xiiij. annoꝝ Marie virgini valde deuota: h' q̃tidie rogabat virginẽ gl'osaꝫ sepẽ annis vt ostẽderet sibi dignetur filiũ suũ. Que cũ in die ntitatꝫ dñi cã oronis sola ĩtroisset capellã: apparuit ei pulcherrima ꝟgo tenẽs filiũ pulchriorẽ: h' allocuta ẽ ꝟginẽ: dicẽs ꝙ acciperet filiũ ꝛ ludẽt cũ eo. q̃d cũ illa fecisset gaudẽs cũ mag̃ reuerẽtia ꝛ deuotiõe. Cui puer. Diligis ne me. Et illa. Diligo. Quõ aũt. Plusꝙ vestes meas. Et puer. Dicas si plus diligas. Et illa. Plusꝙ cor meũ. Et ille. Quõ me plus diligꝫ corde tuo. At illa. Nescio dicẽ: ſꝫ ip̃m cor loq̃tur. Quo dicto mox cor ꝟginis ꝑ nimio amore scindit': ꝛ puer accepta aĩa eĩ ꝯcẽtu angeloꝝ deduxit eam in celũ. Ad cantũ ꝟo angeloꝝ familia cucurrit ad capellã: ꝛ ꝟginem mortuã inueniẽtes: odore mirabili oẽs repleti sunt. Et fres q̃ tũc aderãt cor ei' scissũ iuenerũt: ꝛ in eo scriptuꝫ aureis lr̃is. Diligo te plusꝙ me: q: tu creasti me, redemisti me: ꝛ dotasti me. h' Viridari'.

Paulin' ep̃s se dedit ꝑ filio vidue. Exẽ.v.

Um in italia vuandaloꝝ seuitia eẽt dep̃data: ꝛ m'lti captiui ducerent' ex hac terra Paulin' ep̃s oĩa bona sua captiuis egẽtib' erogauit. Cũqꝫ iã deficẽt venit q̃dã vidua cui' fili' a genero regꝫ vuãdaloꝝ capt' fuerat a Paulino ꝑciuꝫ redẽptiois filij sui hũilit' postulãs: q̃ dubitãs q̃d facẽt cũ nihil hr̃et. Dixitqꝫ. Donũ nõ habeo: ſꝫ ꝛ me seruuꝫ ꝯfitẽ ꝛ ꝑ filio trade. Q̃d illa a tãto viro mag̃ irrisionẽ ꝙ cõpassionez putabat. Tãdẽ vix certificata assũpto paulino generũ reg̃ adiẽt. p̃mo rogãs vt sibi redderet filiũ suũ. Q̃d cũ ille supbe nec reciperet: nec audiret: m'lier ꝑducẽs paulinũ ait. Ecce hũc hoiez ꝑ filio meo vicariũ do. Cui' venustatẽ ille ꝯsiderãs q̃siuit q̃lis officio eẽt. Et audito ab ip̃o ꝙ eẽt hortulanus: reddito filio paulinũ recepit. Cũ aũt idẽ gener reg̃ hortũ ad paulinũ sepe itraret ꝛ ꝯferẽs cũ eo: cũ sapiẽtiã ill' audiret cepit in ei' s'monib' delectari. Quadam die secrete dixit paulin' dño suo. Prouide q̃lit' disponeres regnu: q: rex cito moret'. Q̃d cũ retulisset rñdit rex. Libent' videre virũ de q̃ dic̃. Cui gener. Ad p̃ñdiũ deferet virẽtes herbas: tũc videbis. Quo viso ꝛ rex tremẽs secretũ cordis sui reuelauit genero suo dĩ. Virũ audisti.unã in sõno ĩ hac no

ete istũ cũ iudicib⁹ sedentẽ ꝫ me vidi. magni meriti hõ est:nõ tal' q̃lis apparet. Tunc paulin⁹ secrete interrogat⁹ a dño qs eẽt:rñdit. Seruus tu⁹ quẽ a vidua suscepisti. Quo diu istãte tãdẽ ꝯfessus ẽ se eẽ epm. Ille pterrit⁹ dixit. Pete q̃d vis vt cum honore ad tuos redeas. Cui paulin⁹. Oẽs captiuos ciuitatꝫ tue relaxa. Quo annuẽte cũ frumẽto ꝛ nauib⁹ ꝛ oĩb⁹ captiuĩs soluꝫ paulin⁹ reuſus ẽ. Et q̃ se i seruitiũ tradidit: multos a seruitio liberauit.

Sãctulus seipm dedit ad occidẽdũ ꝑpter charitatẽ ꝓximi. Exemplum. vi.

Cum quidam diacon⁹

a lõgobardis capt⁹ ad occidẽdũ seruaret: vir dei sanctulus ꝓ ipso ad eos intcedẽs ꝛ minime audit⁹ rogauit vt ille sibi ad custodiẽdũ traderet. Ill' annuẽtibus ea lege vt si fugeret ꝓ ipo occideret recepit. quẽ cũctꝫ dormiẽtib⁹ excitans dixit. Surge fuge: liberet te dñs. Ille memor ꝯditiõis rñdit. O pr̃ si fugio ꝓ me morieris. At ille cõpellẽs. Uade inq̃t: oẽs i manu dei sum⁹: nihil põt nobis facẽ nisi quãtũ pmiserit de⁹. Quo fugiẽte lõgobardi nõ inueniẽtes captiuũ: dixerũt sãctulo. Scis q̃d tibi fiet. Et ille. Scio. At illi. Quia homo es bon⁹ nõ cruciabim⁹ te: ſꝫ elige tibi mortẽ quã volueris. At ille. Occidite morte q̃ de⁹ pmiserit. Et inito cõsilio elect⁹ est vir fort: q̃ vno ictu caput ei⁹ amputare posset Stati leti oẽs ad spectaculũ mortꝫ illi⁹ q̃ ꝓ sãcto habebat venerunt. Sed vir dei ad arma sua cõfugiẽs: petito spacio orãdi se in terrã ꝓstrauit. Tãdẽ interfector pulsans eũ pede: dicẽs. Surge extẽde ceruicẽ. Qui extẽso collo respiciẽs gladiũ: ait. O scẽ Johãnes suscipe illũ. Ille aũt gladiũ i altũ vibrãs ꝑcussur⁹ dirigit. ſꝫ mox btũs Johãnes brachiũ ꝑcussoris diripuit. Quo viso oẽs laudantes deũ: rogabãt vt brachiũ ꝑcussoris sanaret. At ille. Nõ orabo nisi iuret ꝺ cetero christianũ manu sua nõ occisurũ. q̃ iurãte ait. Depone manũ. Et deposuit. stati oẽs boues ꝛ iumẽta ꝑdata offerre volebãt. Qui rẽnuens ait. Rogo vos: oẽs captiuos ibi dimittite ꝛ sic orabo ꝓ vobis q̃d factũ ẽ. Et ꝓ vno moritur⁹ multos a morte liberauit. Chorea. Christ⁹ a chorizantib⁹ pmaxime vitupat. Exemplum. vij.

Quidã nobilis filium

suũ dilectũ deo dedicauit in religione: vbi multũ pficiẽs iuxta morem orãti iuxta crucẽ occurrit sibi q̃d petebat scire q̃d ampli⁹ irã dei puocaret ꝛ pctã multiplicaret. Et ecce orãti cũ lachrymis q̃daꝫ iuuenis splẽdid⁹ apparuit ei dicẽs ꝙ christ⁹ a chorizãtib⁹ maxie vitupat ꝛ dehonestat. naꝫ extẽsio brachioꝝ ꝛ colligatio manuũ ꝛ brachioꝝ irrisorie repñtat christi i cruce extẽsioneꝫ ꝓ nob. Solẽt eni hoies chorizantes coronari sertꝭ ꝛ floib⁹: irridẽdo christi spineã coronã. Itẽ ornãt se vestib⁹: irridẽdo iesũ christũ hũilẽ ꝛ nudũ in cruce pẽdẽtẽ. Cãtãt etiã alacrit ꝛ ridẽt cachinnis: irridẽdo fletũ ꝛ clamorẽ christi in cruce pẽdẽtꝭ. Itẽ osculant se etiã mutuo: irridẽdo osculũ iude. Itẽ depingũt facies suas: irridẽdo cõsputã ꝛ velatã faciẽ christi.

In chorea cõmittunt quasi omnia peccata mortalia. Exemplũ. viij.

In chorea ẽ supbia q̃

est initiũ oĩs peccati: ꝓpt quã lucifer celũ pdidit: qꝛ hoies ex hũilitate nõ solũ chorizare: ſꝫ plus ex elatiõe. Unde Aug. Quẽ supbũ videris: filiũ diaboli eẽ nõ dubites. Ex his ꝟbis patet cui⁹ filij sunt q̃ ex supbia choreas ducũt. Itẽ cõmittit ibi luxuria. nã tales chorizãtes ꝛ pulchre se ornãtes plurimoꝝ corda videtiũ ad luxuriã ꝛ ad malas cõcupiscẽtias accendũt. Unde Math. v. Qui viderit mulierẽ ad cõcupiscẽdũ eã: iam mechat⁹ ẽ eã in corde suo. Itẽ cõmittit ibi inuidia: qꝛ si vna psona plus honorat vel meliora vestimẽta hꝫ: tũc q̃qꝫ alie psone inuidẽt Itẽ cõmittit ibi auaritia: qꝛ talia ornamenta vestiũ nõ hñtes sepꝫ ꝯ deũ affectant tales vestes ꝛ talẽ pulchritudinẽ: ꝛ hoc ad malum finem: scilicꝫ portandi ꝛ superbiendi.

Chorizãtes grauit puniunt i futuro. Exẽ. ix.

Quenis monachus

purgatoriũ sancti patricij ingressus repit ibi varias penas aiarũ ꝛ vidit ibi circulum ferreũ cõstipatum acutissimis clauis: i quibus chorizabãt pl'es cõpluti cõtinuo igne sulphureo: quoꝝ etiaꝫ viscera corrodebant dracones. A duobus ꝟo lupis deuorabãtur brachia chorizãtiũ vsqꝫ ad ossa Sup quibus req̃situs rñdit angelus. Tales sunt chorizãtes captiuati ꝑuersa libidine alios cõcitãtes gesticulatiõib⁹ impudicis: saltibus: amplexibus: osculis: tactib⁹: ꝛ ꝟbis ipudicis. vnde merito plectuntur tali supplicio. Tandeꝫ monachus inde reuersus videndo choreã solebat clamare: Fugite charissimi qꝛ magna pena sequitur chorizãtes.

Hoc in libro de donis. Puella quedam fuit exusta in toto corpore propter choream. Exem. x.

Puella quedam in die

festiuo dum fieret sermo ad populum tota die in ludis et choreis se exercuit de sero ad domum reuersa fessa resedit in limine quiescens. Et dum ad dormiendum vix oculos clausisset: a duobus demonibus ad infernum delata est: et sic combusta est vt nec capillus in corpore ipsius maneret: et totum corpus eius magnis vesicis occupatum: fetorem intolerabilem exalauit. Vnus vero demonum titionem ardentem in os trudens dixit. Hoc habe pro cantilenis quas impudice sepius cantasti. Vestes eius nullum habuerunt adustionis signum. Que clamore et eiulatu euigilans matri et multis alijs narrauit. Hec autem fertur ad hospitale: vocatur sacerdos qui nullum peccatum mortale in ea inueniens: nisi quod ita libenter interfuit ludis et choreis. Hec arnoldus in narratorio suo. Puelle inhibuit beata maria gaudia mundi. Exemplum. xi.

Puelle cuidam apparuit

beata virgo cum chorea virginum querens an se illis sociare vellet: respondit. Libenter. et beata virgo interdixit ei choream et vanitatem vestium: dicens. Post. xxx. dies venies ad nos. Que subito valde se emendauit: postposuit omnibus vanitatibus huius mundi. Et requisita a parentibus quare sic omnia postponeret: respondit parentibus suis: insinuans eis ea que viderat: et verba marie que sibi dixerat. Et sic xxx. die feliciter obijt. Mulier quedam in chorea cum pila necata est. Exemplum. xij.

Mulier procax et vana

erat: que in omni fere festo choreas ducere consueuit. Et factum est vt iuuenibus viris ad saltum iuxta choream ludentibus vni eorum pilam ferire conanti: baculus de manu euaderet et dictam mulierem ducentem choream percussam in capite mox necaret. Hec vt viderunt omnes confusi sunt: et corpus ad domum propriam detulerunt. Presbytero autem dicturo vigilias veniente: ecce thaurus nigerrimus: immo demon pessimus cum mugitu occurrens feretrum cum corpore deiecit: et cornibus illud dissipans membratim confodit: ita vt visceribus hincinde dispersis fetor intollerabilis spargeretur Fugientibus quoque cunctis cadauer laceratum vsque in crastinum solum relinquitur quousque. s. euaporato fetore cognati eius intrare possent ad corpus. Et sublatum extra cemiterium sepelierunt. Hec Guil. in libro de apibus.

Fulmen extinxit tibicinem. Exemplum. xiij.

Quidam tibicen erat qui

chorizantes iuuenes et puellas concitabat. Hinc celo nubibus circa vesperas obscurato duo pueri pastores vbi chorusscationes et tonitrua videbant imminere ad iumenta fugierunt. Et eis videntibus in tibicinem fulmen cecidit et ipsum extinxit: et eius brachium amputauit. Hec Guil.

Item alia exempla de chorea quere in disci. de tempore.

Iuuenis quidam dixit choream esse portam paradisi et consolationis: quem postmodum quedam lapis angularis cadens super eum occidit. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. cliiij. B.

Item virgo que in chorea cecidit et subitanea morte obijt. Hoc quere in sermone. lx. Q.

Item qui erexerunt arietem in chorea: et magna tempestas postmodum vastauit segetes circumquaque in omnibus illis villis et partibus circumiacentibus. Hoc quere sermone. xxxvij. X.

Item virgo in chorea rapta est a turbine in aere: et a demonibus flagellata postea cecidit mortua. sermo. cliiij. B.

Item quidam chorizauerunt vsque ad genua et postmodum vsque ad femora in terra: et sanctus Guilbertus episcopus liberauit eos. Hoc quere S. xxxvij. A.

Confessio.

Confessio multum nocet demonibus. Exemplum. xiiij.

Magister thomas theo

logus cum iam deberet mori et iaceret in lecto: vidit diabolum stantem ante se: et dixit Quid hic stas cruenta bestia: dic mihi quid est quod maxime nocet vobis. Et cum ille taceret: subiunxit. Adiuro te per deum viuum qui iudicaturus est viuos et mortuos vt dicas mihi veritatem At ille. Nihil sic eneruat virtutem nostram sicut frequens contritio et confessio. quia quando homo est in peccatis mortalibus omnia eius membra ligata sunt: et non potest se mouere. cum vero peccata eadem confitetur: statim liber est et mobilis ad omne bonum.

Demones impediunt confessionem et restitutionem. Exemplum. xv.

Heremite cuidam qua

dam vice occurrebant tres demones: quos interrogauit quomodo vocarentur. Primus dixit ego vocor claudens cor: et hoc facio: quando aliquis audito sermone vult confiteri: tunc claudo ei cor quod suspirare non potest. Alter dixit: ego vocor claudens os: et hoc facio: quando aliquis vult confiteri et dominum nostrum

euadere: tūc claudo ei os ꝙ cōfiteri nō pōt. Tertius dixit ego vocor claudens bursam ꝙ quis iniustas res restituere nō pōt: nec de iustis bonis elemosynam facere. ⁊ ita vniti sumus ꝙ vnus iuuat alterum inquātū potest.

Demones amplius nō sciunt peccata confessa. Exemplum.xvi.

Quidā canonic⁹ ordis pmōstratēsiū duct⁹ fuit a pore monasterij ad fugādū demone de obsesso. ⁊ laudabil' vite erat. Quo viso diabol⁹ per os hoīs clamauit. Ego q̄dā3 de eo scio ꝓpt q̄ ego cū nō timeo. Qui ꝯfess⁹ culpā: minima ti erat. ⁊ rediēs q̄siuit si demō aliq̄d de eo sciret rūdit. Adhuc aliq̄ vestigia culpe apparēt i te ⁊ nō stimul' ē secut⁹. Qui itelligēs stimulum corpalē disciplinā: abijt ⁊ recepit disciplinā. ⁊ reuersus int'rogauit vtrū de eo aliq̄d sciret rūdit diabol⁹. Per iudiciū meū mō nihil scio de te.

Sacerdos confitebat' seruo in stabulo. Exemplum.xvij.

Miles q̄dā i villa quadā habitabat: cui⁹ vxorē eiusdē ville sacerdos p adulteriū maculauit qđ cū miles audisset: qꝛ vir prudēs erat verbis nō facile credidit: nullamq̄ de hoc mētionem facere voluit vxori sue vl' sacerdoti: veritatē volēs verius expiri. nō tn̄ sine suspitiōe fuit. Erat aūt in q̄dā villa nō multū a milit' villa remota q̄dā obsessus: i q̄ demō tā nequā erat vt corā astātib⁹ improparet pctā q̄ p ꝯfessionē verā nō eēnt deleta. Qđ cū miles intellexisset rogauit suspectū sibi sacerdotē vt ad colloquiū q̄dā secū ire nō recusaret: ⁊ accessit sacerdos. Cū g̃ venissent in villa3 vbi obsessus erat ꝯsci⁹ sibipsi sacerdos suspectū cepit hr̄e militē: qꝛ cū nō latebat ꝙ obsessus a tam nequā demōe in eadē villa hitaret. timensq̄ vite sue si a demōe pderet': necessitatē nature simulās itrauit stabulū ad fimū milit. corā pedibusq̄ ei⁹ pstrat⁹ dixit. Rogo te ꝓpt deu3 vt audias ꝯfessionē meā. Que fimus expauescēs leuauit: audiēs q̄ dicebāt' ab illo. Facta v̾o ꝯfessiōe cū sibi sacerdos aliq̄d iniūgi peteret: rūdit ille dicēs. Quātū alteri sacerdoti p tali crimie iniūgeret h̾ sit satisfactio vr̄a. Sic qꝛ effectus securior cū milite ad eccl'ia3 venit i q̄ demoniac⁹ fuit. ⁊ req̄sit⁹ ē a milite in h̾ v̾ba. Noscis aliq̄d de me. Hoc eni ex idustria fecit: vt sacerdoti iā dicto tolleret suspitionē. Cui demō: Nescio q̄d rūdeo. Adiecit. Quid videt' de isto hoīe. Rūdit. Nihil de eo scio. Et cū dixisset lingua theutonica: latine mox subiunxit. In stabulo iustificatus est. Quia nullus aderat clericorum. Hec Cesa. in dial'.

Quidam occultauit magnum peccatum in confessione. Exemplum.xviij.

Quidā3 heremite de⁹ cedit donū cog̃scēdi corda hoīum. Hic q̄dā vice venit ad ecclesiā vbi sacerdos audiebat cōfessionē. Et vidit heremita ꝙ hoīes intrabāt nigri ad ecclesia3 q̄s demones cū iubilo comitabāt'. angeli v̾o custodes tristes a remotis ibāt. Et cū redirent a ꝯfessiōe tūc demones tristabāt' ⁊ recedebāt ab eis: ⁊ angeli leti accedebāt. Et inter alios vnū aspexit quē demones ligata cathena ad collū ducebāt cū gaudio: ⁊ angel' ei⁹ secutus erat remote. Hic accedēs cū alijs ad confessionē nigrior effect⁹ ē: ⁊ demones fortius eum ligauerut. Hoc vidēs heremita accessit ad illum hominē: ⁊ sibi visa enarrauit. At peccator perterrit⁹ dixit. Ego inq̄t deū in multis offendi: ⁊ crimen magnum occultaui. Qđ du3 postmodū cōfessus fuisset demones abierunt tristes: ⁊ angeli cum gaudio accesserūt ad eū Hec Viridarius in quodam sermone.

Diabolus vidit homines claros recedere a confessione. Exemplum.xix.

Sacerdos quidā cum tpe q̄dragesimali i eccl'ia sua sederet: ⁊ sibi cōmissoꝝ subditoꝝ cōfessiōes audiret. alijs recedētib⁹: atq̄ alijs illic accedētib⁹ int' expectātes q̄dā stabat q̄tū ad apparētiā corpe iuuenis ⁊ robust⁹: cōfitendi tēp⁹ expectās. Qib⁹ igit' expeditis ipse nouissim⁹ accessit corā sacerdote genua flexit: ad ꝯfessionē os apuit q̄ tāta ⁊ tā enormia cōfessus ē crimia: ⁊ā multa homicidia: furta: blasphemias: piuria: discordias ⁊ alia hmōi silia quoꝝ se actorē ⁊ intitorē siue gestorē eē dicebat: vt sacerdos tā horrore q̄ tedio grauat⁹ diceret ad illum. Si mille esses ānoꝝ nimis eēt: tā grauia ⁊ tā multa te cōmisisse peccata. Ad qđ v̾bu3 ille rūdit. Ampli⁹ sum q̄ mille ānoꝝ. Tūc ampli⁹ sacerdos territ⁹ ait. Quis ergo es tu. Rūdit ille. Demon. Ego su3 vn⁹ ex illis q̄ cū lucifero ceciderant. pctā mea ex minima pte tibi cōfessus sum. si velles audire residua que sūt innūerabilia parat⁹ essem tibi cōfiteri. Sciēs aūt sacerdos pctm̄ diaboli eē insanabile: dixit. Quid te cōuenit confi-

terio diabole. Rñdit demon. Stabã ex oppo
sito tui: vidiqȝ ad te peccõres accedere ⁊ redire
iustos: auscultãs valde diligẽter qd illi fece-
rũt ⁊ dixerũt qualr illis rñsũ sit. ⁊ qȝ post gra
uia pctã pmissa sit eis indulgẽtia pctõꝝ: vi-
taqȝ eterna. ego ꝟo idẽ sperãs cõseq̃ veni pec
cata mea confiteri. Sacerdos ꝟo exẽplo scti
martini fiducialiter rñdit diabolo. Si volue
ris vti cõsilio ⁊ agere de pctis tuis penitentiã
pure sicut hi q̃s hinc exire vidisti illeȝ indul
gentiã cõseqris. Rñdit demõ. Si tolerabilẽ
mihi iniũxeris satisfactionẽ parebo tibi. Ego
inqt sacerdos valde modicã ⁊ minorẽ qȝ his
q̃ añ te cõfessi sũt tibi iniũgã pniam. Uade
igit ⁊ trib⁹ vicib⁹ in die iacta te in trã: sicqȝ p
strat⁹ dicas. Dñe de⁹ creator me⁹ ego pctõr pec
caui tibi: ignosce mihi: hec solũmõ sit penitẽ-
tia tua. Cuqȝ diabol⁹ diceret: nõ possũ hoc fa
cere: nimis est mihi graue. Rñdit sacerdos
Quare i tã modico grauaris. Rñdit diabo
lus. Nõ possum inqt intãtũ me humiliare ei.
aliud qcq̃d iniũxeris mihi libẽter suscipiam.
Tũc indignat⁹ sacerdos subiũxit. O diabole
si tanta est cordis tui supbia vt nec velis nec
possis te in tam modico hũiliare creatori tuo
recede a me: qȝ neqȝ hic neqȝ in futuro miaȝ
cõsequeris ab illo. Ad quã vocẽ ille diabol⁹
mox euanuit. Hec Cesarius in dialogo.

Cõfessio liberat a morte tẽporali hominẽ.
Exemplum. xx.

a Apud ciuitatẽ atraba
tensiũ iuuenis qdã extitit de eadeȝ
ciuitate nat⁹: delicateqȝ ibidẽ ab in-
fantia educat⁹. ⁊ inter honestos clericos cõ-
uersat⁹. Qui cuȝ nõ hrẽt aliqd bñficiũ eccle-
siasticũ ⁊ mr̃ ei⁹ cepit egere: puduit eũ mano-
re cũ illa: inflatusqȝ spũ diabolico ad domuȝ
cuiusdã diuitis argẽtarij venit cũ dolo: cui di
xit. Mercator qdã diues venit ĩ domũ meaȝ
volẽs cõpare ciphos argẽteos: calicẽ ⁊ alia
q̃dã vasa de auro siue argẽto fabricata. si qd
g̃ de tali ope vẽdere volueris: in saccello pone
etiã tali hora sol⁹: qȝ secretũ vult etiã venies
ĩ domũ meã. Argẽtari⁹ igit de clerico bñ sibi
noto nullã hñs suspitionẽ: vt iusserat fecerat
tñ q̃ itur⁹ erat familie sue notificauit. Quẽ cũ
cleric⁹ solũ veniẽtẽ aspiceret: retrorsuȝ se ab-
scondit. intrantisqȝ cerebrũ diuisit: ⁊ occidit.
Deinde cũ sorore ꝟgine hoiem mẽbratim di
uidẽtes in cloacã piecerũt. Familia ꝟo artifi
cis cũ redire tardaret ad domũ talis clerici
venit. vbi nã dñs su⁹ eẽt inq̃siuit. Clerico ꝟo
cũ sorore respõdẽtib⁹: nõ venit huc: circũspi-
cietes vestigia fusi sanguinis repierũt. Quib⁹
mox crimẽ homicidij imponẽtes accersitq̃ iu-
dicib⁹ cũ illi negare nõ possent: tũ perfusi san-
guinis ostẽsiõe. tũ thesauri repertiõe. senten-
tia data ẽ vt in ignem ambo mitterẽt. Quid
plura cũ ducerẽt ad penã: dicebat puella ger
mano suo. Frater ecce ad mortẽ quã merui-
mus ducimur: quã tñ euadere minime possu-
mus: cõsiliũ meũ ẽ vt de cõmisso scelere facia
mus confessionẽ vt saltẽ penã euadam⁹ eter-
nã. Ad hec ꝟba clericus indignã⁹ rñdit. Non
faciã. qd enĩ mihi pdesse possit cõfessio tam
tarda. Illo itaqȝ indurato puella petiuit sa-
cerdotẽ: cui cũ multa cõtritiõe cõfessa est cri-
men: deinde ambo ligati ad stipitem sũt: vno
igne copioso circũposito. Mira ꝟtus confes-
sionis: mira clemẽtia saluatoris: clericũ despe
ratũ mox flãma deuorauit. puellã ꝟo nõ teti-
git neqȝ cõtristauit: neqȝ quicqȝ molestie in-
tulit. vincula tñ ei⁹ sicut legit de trib⁹ pueris
ignis cõsumpsit: ita vt libere deambulare pos
set. Uiso tãto miraculo iudices puellã inno-
centẽ estimãtes iusserũt vt exiret. Sicqȝ per
cõfessionẽ incẽdij illi⁹ euasit ardorẽ. Hec cesa
rius in dialogo.

Cõfessio liberat hoiem
a cõfusione tẽporali. Exemplũ. xxi.

f Fuit vir quidam q̃ su-
predictũ demonẽ audire nimis de-
siderãs pꝑter turpia q̃dã peccata
que cõmiserat appropinqre non audebat: ti-
mẽs sibi illa corã oibus improperari. Et ve-
niẽs ad sacerdotẽ cõfessus est vniuersa pctã:
tñ volũtate peccãdi retẽta. factusqȝ ex eadem
cõfessione securior ad domum redijt. Mira
res mox vt limẽ domus attigit ⁊ introspexit
demon in aere exclamauit. Amice veni. veni
huc: certe bñ te dealbasti. Et statim corã om-
nibus ibi existentib⁹ eũ cõfundens: pctã eius
turpia licet confessa pdidit. Et valde tristis
igit effectus: ⁊ conscientia accusante in se re-
uersus: ad sacerdotẽ redijt: cõfessionẽ reitera
uit: ⁊ que sunt gesta retulit. ⁊ quia de reliquo
emẽdatius viuere vellet corde pollicit⁹ est deo
⁊ sacerdoti. Tũc sacerdos mox inqt. Reuer
tere securus. nõ te cõfundet ampli⁹. ⁊ fecit sic
Intrante eo domũ quidã ex circũstantib⁹ di-
xerunt demoni. Ecce amicus tuus iterum ve
nit. Quibus ille rñdit. Quis est. Illi inquiũt
cui paulo ante tam turpia improperasti. Re
spondit demõ. Ego nihil illi improperaui: ne-
qȝ aliquid de eo mali noui. Et existimabant

demonem fuisse mentitū hi qui ipsius ignorauerūt cōfessionē. Sicqȝ per ỽtutē cōfessiōis ille euasit notam confusionis. Hec cesarius.

Mulier que obticuit peccatū in confessione ⁊ maria subuenit ei. Exemplum.xxij

Erat mulier q̄daȝ honeste cōuersatiōis. q̄ quis copulata habitu sclari: vitā tn̄ regularem duxit. Uerūtn̄ in adolescētia, qōdā flagitium cōmiserat qd̄ nulli ausa erat dicere p̄ pudore Sed dū sacerdoti cōfiteret̄ palliato crimine sic cōclusit. De oib⁹ que dixi ⁊ q̄ nō dixi reddo me culpabilē. Et frequēter hec dicēs suspirauit grauiter. Hoc tādē sacerdos cōsiderans callide tēptabat, crimē elicere qd̄ latebat. Et dū nō posset: monuit vt priori vicini monasterij suā cōsciētiā manifestaret seu reuelaret. ⁊ ipsi vt eā caute inuestigaret psuasit: s̄ nec ille aliq̄d ex ea extorquere potuit. Solebat tn̄ illa q̄si quottidie corā imagine vel altari beate marie ỽginis p̄dictū lapsū cū fletib⁹ aperire. Tādē cū sic mortua eet ⁊ cū exequijs filia ei⁹ q̄ in remotiori vico erat expectaret̄. At illa tandē veniēs cū vlulatu ⁊ fletu ⁊ gemitu sparsis crinib⁹ amplexata corp⁹ mr̄is clamaret. Heu mater: cur me miserā deseris: ita vt astātes ad fletū ⁊ ad lamēta cōuerteret. Statimqȝ aīa reuersa ē ⁊ mulier q̄si de sōno euigilans ait. Dn̄o iubēte reuixi. dissoluite velamina vt resurgā. Qua soluta sacerdos vocatur: crimē apit̄. q̄ ptin⁹ se intercessiōe beate ỽginis marie liberatā testāo. Cūctis aūt ad hoc miraculū cōfluētib⁹: ait. Ego tortoribus tradita ad penā trahebar: s̄ btā ỽgo Maria succurrēs dixit me ducētib⁹: cur suā ancillam ducere p̄sumerēt: ⁊ vt cito donec a dn̄o daretur sn̄ia me deponerent impauit. Quo facto: accedēs ad filiū suū orauit dicēs. O fili mi ne dānet̄ aīa illa q̄ suū corā me reatū deplorauit totiēs. Cui dn̄s. Nosti mr̄ q̄ sine cōfessione saluari nō pōt. s̄ quia tibi nihil negare possum: reuertat̄ ⁊ confiteat̄: ⁊ sic liberabit̄. Mox missus angel⁹ me reduxit. facta g̃ cōfessione reuertar. Quo dicto: signās se in feretro reclinato capite spū̄ econuerso exalauit.

Diabol⁹ inhibuit peccatori ne hoc peccatū amplius cōfiteret̄. Exemplū.xxiij.

Quidā vir multū venerabat̄ btām ỽginē mariā: attamen criminale quoddā pctm̄ cōmiserat qd̄ nūq̄ cōfessus fuerat: q2 puduit eū dicere Post multū vero tp̄is penitētia ductus quesiuit secretū locū ⁊ pfessus ē deo dicēs. Deus ppici⁹ esto mihi pctōri. ego cōmisi tale pctm̄ quod nūq̄ ausus fui confiteri alicui hoi p̄e pudore. hec cōfiteor tibi de⁹: ⁊ oro te vt ignoscas mihi illud. Cumqȝ ille meditādo diceret apparuit ei diabol⁹ in forma sacerdotis: ⁊ dixit. Quid meditaris: Qui ait. Ego multo tēpore celaui criminale pctm̄ quod puduit me dicere. Et dixit ad eū. Ego diuina miseratione ad te missus sum: ⁊ veni vt cōfitearis mihi. Et statim cōfessus est. Et dixit diabolus. Hoc iniūgo tibi vt hoc pctm̄ nūq̄ ampl⁹ confitearis: ⁊ credas tibi esse remissū. q̄ statim pmisit hoc se facturū. Cumqȝ vir ille veniret ad extremā horā vite angeli cōtēdebāt cū demonib⁹ p aīa ill⁹. ⁊ dixerūt demones. Scriptū est enī q2 dn̄s dicit. qualē te inuenio: talē te iudico. s̄m hec dicta noster est. quia in peccato mortali inuētus est. Et suscipiētes aīaȝ duxerunt ad inferos cum gaudio. Cūqȝ venissent ad portā īfernu occurrit eis btā virgo Maria: ⁊ dixit. Quia dolose decepistis eum ne confiteret̄ mortale peccatū quod cōmiserat: p̄cipio vobis per tremēduȝ diē iudicij vt aīam eius ad corpus reducatis. vt illud peccatū qd̄ se sperabat p illusiōes vestras emēdasse recipiēdo vitam emendet. Qui statim aīam reduxerunt ad corpus ⁊ reuixit: ⁊ plene cōfessus est ⁊ deo satisfecit. Hec Arnold⁹.

Mulier nobilis que non plene confessa est. Exemplum.xxiiij.

Duo fratres erāt quorum vnus erat penitētiarius dn̄i pape: alter vero innocēs ⁊ pius. ⁊ discurrebant ad predicandū. Tandē recepti sunt semel in quodā castro cuiusdam nobilis matrone vbi celebrauerunt. Ubi gauisa dn̄a illa cogitauit dicens. nequaq̄ oportet te hos formidare nec verecūdari. secure poteris hos cōfiteri: cū sint peregrini ⁊ ignoti. Et sic vni eorū duȝ cōfiteret̄: ad singula peccata de ore eius exiuit bufo pessimus: egrediebat̄ etiam ab ecclesia saltando. Tandē enorme peccatū dum cōfiteri voluit: de ipsi⁹ ore terribilissim⁹ draco caput suū emittere cepit: exire tn̄ non valuit. q2 verecūdia deuicta illa crimen celauit. Ideo bufones omnes antea expulsi cum terribili dracone redeuntes in os eius: intrauerunt vt prius. Fratrib⁹ aūt recedētib⁹ narrauit iunior penitētiario illi quō tantā seriē vidisset in spū. Cū territ⁹ penitētiarius ad

dñam rediit e hortādā: quā desunctā inuenit. Un̄ cōtristati fr̄es: ieiuniis et orōnib⁹ sedule institūt donec die tertia nobilis defuncta apparuit illis: draconē horribilē eq̄tādo. cui⁹ collum duo crudeles serpētes amplexando cingebāt: et vbera ei⁹ sugēdo dentib⁹ diripiebāt. cui⁹ etiā oculos duo bufones horribiles possidebāt. et ex ipsi⁹ ore ignis sulphure⁹ fetidissimus emanabat: fetore itolerabili plenissim⁹ Eius etiā man⁹ a duob⁹ magnis canib⁹ deuorabāt: et ei⁹ aures sagittis igneis replebant. cui⁹ etiā caput lacerte venenosissime corrodebāt. Un̄ fr̄es territi corruerūt. Quibus illa. Amici dei oīpotētis ne timeatis. nā ego quidē sum illa infelicissima multoꝝ petōꝝ vobis pridie cōfessa ficte et nō integre. q: vnū petm̄ qd cū cōsanguineo meo cōmisi verecundata in cōfessiōe celaui. iō ꝑpetue dānata sū. Quā penitētiari⁹ ex pte dei et dn̄i nr̄i Jesu xp̄i adiurauit: primo qd illa pena significaret sibi innueret. R̄ndit illa. Capitis mei lacerte puniūt me ꝑ capitis superfluo ornamento. bufones oculoꝝ puniūt illicitos aspect⁹. silr̄ sagitte puniūt nepharios auriū audit⁹. silr̄ igne sulphureo puniūt os meū ꝑp̄ blasphemias et diffamatōes: et scurriles vanasq̄ cātilenas. et oscula turpia et vaniloq̄a: et imūda v̄ba a qb⁹ os meū nō cohibui. silr̄ ꝯ illicitos et impudicos meos tact⁹ et amplex⁹ serpentes vbera mea sugūt et mordēt: et cingūt meū collū. Canes v̄o manus meas corrodūt q̄s extēdi ad nutriēdū ipos canes et subtrahēdo paupib⁹ xp̄i. et q: eas anulis et gēmis luxuriose ornaui. Nūc etiā crudelissimū draconē eq̄to ꝯ cōcubitos luxuriosos: a q̄ viscera et muliebria mea intolerabilr̄ cōburūt cū tibiis genib⁹ et femorib⁹. Cui penitētiari⁹ ait. Que sunt petā qb⁹ hoīes plures dānāt. R̄ndit illa. Hoīes masculini sex⁹ cūctis petis mortalib⁹ dānant. mulieres v̄o p̄cipue ꝑpter q̄ttuor gn̄a petōrū dānāt. s. lingue. et ornat⁹ supflui. sortilegii. et ficte cōfessiōis ꝑpter nimiā verecūdiam. Req̄sita v̄o an suffragiis iuuari posset: horribiliter r̄ndit. Nō. Et subito draco terribilr̄ cruciās eam ad infernū traxit. et sic euanuit.

Castigatio corporis non prodest sine confessione. Exemplum. xxv.

Virgo quedam puniuit seipsam arduis exercitiis: orādo: ieiunādo: vigilādo et flagellando seipsam. et demoniac⁹ risit: et eā subsānauit. Et sacerdos q̄siuit cur rideret: r̄ndit. Quia illa v̄go ē i petō mortali et puniēdo se ad infernū vadit: eo q nō ē cōfessa q̄dam occulta petā: et credit se satisfacere sine cōfessione. Et sacerdos indicauit ei q̄ a demone audiuisset. et ipa fatebat q sic eēt sic demō ei retulisset. Et postmodum plene est cōfessa et saluata.

Diabolus interrupit verba cōfitentis in extremis. Exemplum. xxvi.

Fratri cuidā infirmo terribilis equ⁹ apparuit: q̄ pedib⁹ posteriorib⁹ caput ei⁹ et faciē cōq̄ssabat. Cūq̄ ille clamaret. o fr̄es succurrite et ꝑpter deū amouete a me illū equū maximū q̄ me calcib⁹ suis intūdit. accedit ad eū abbas. Et cū inquisisset cām clamoris: ille q̄si digito ōndit equū q̄ eū cōtinue infestabat. Tūc abbas aq̄ bn̄dicta locū aspergit: s̄ nihil ei profuit. tādē hortat⁹ ē eum ad cōfessionē. Qui cū incipet cōfiteri liberabat ab infestatiōe equi s̄ mox astitit ad caput ei⁹ diabol⁹ in spē viri. et interrupit cōfessionē eius. Ad quē cōuersus frat infirm⁹ ait. Quid me impedis: aut dic qd volo dicere: aut sine me dicere. Cūq̄ interrogaret ab abbate cui loq̄ret: ait. Ecce q̄dā vir quē ignoro dicit oīa mala q̄ gessi. sic q narrat vt me ea ꝑferre nō sinat. v̄ba dicit s̄ me loquētē impedit. Abbas ipsum diabolū eē intelligēs: hortabat frēm plene et perfecte cōfiteri. Tādē cōfessiōe terminata et absolutione pcepta ab oī impedimēto liberat⁹ ē. et aliquātulū supuiuens vitam in pace finiuit.

Obstinatus quidā noluit confiteri: et dixit infernum non esse. Exemplū. xxvii.

Princeps quidā duxit malā vitā. quē cū hortaret vxor ei⁹ ad ꝯfessionē: dicebat. Nō possū confiteri: q: timeo q grauis penitētia det mihi. Cui vxor. Et quomō sustinere poteris penas inferni q̄ grauiores sūt q̄ aliq̄ pene hui⁹ mundi. Cui ipe. Putas q infern⁹ sit. sacerdotes enī ista adinuenerūt vt timeāt. Que vidēs q nihil pficeret circa eū: dimisit eū i pace. Quadā nocte cū iaceret in stratu suo demones venictes: et accipiētes ipsum de lecto suo ad infernū deportauerūt. Uxor ei⁹ vidēs hoc: quia sancta mulier erat: orauit deū vt sibi reuelaret statū viri sui. Et ecce mane surgēs corp⁹ viri sui inuenit q̄si titionē denigratū: et in manu lr̄am in qua erat scriptū. Jā certificat⁹ sum q infern⁹ est: et timor quē habui ad agendum penitentiam me illuc deportauit.

Religiosus quidā dedit oīa sua bona opa p peccatis hoīs obstinati. Exēplū. xxviij

Peccator magnus mul latenᵒ volēs cōfiteri. Tādem vxor eiᵒ vidit duos frēs ire ante domū suā: quos ad se vocauit et dixit. Uidete dilecti frēs si aliquo mō potestis virū meū ad cōfessionē inducere. Ad quē cū accessisset frat senior nihil pfecit. tandē accessit alter q dixit ad eū. Cuiusmōi hō fuistis vos. Rūdit ille. Ego mercator fui. Cui frater. Et velletis hodie facere forū in q mecū lucremini cētū marcas adhuc añ vespas. Rūdit ille. vtiqꝫ. Cui frat. Mos ē vt qui vendit vel emit oportꝫ ut ostēdat rē quā vēdit suo emptori. ego aūt faciā vobiscū forū hodie: et do vobis oīa mea bona opa q vnqꝫ feci in ordine meo. q sūt ieiunia. orones. et pdicatiōes. et oīa q feci. hec habete oīa p oībᵒ pctis vrīs. mō ostēdite mihi pctā vrā. Tūc ille incepit oīa dicere q fecit. Et cū ille audisset assignās oīa bona voluit recedere. quē ille cū lachrymis tenens p plicā: rogabat dicēs. Dñe dilecte illud forꝫ sit mō pmo audite meā ɔfessionē. Et tunc cepit cū tātis lachrymis ɔfiteri qꝫ oēs stupebebāt de tā subita mutatiōe qꝫ illud cor tā durū ita cito mollificatū fuit per istū ignē spūssancti.

Qui scienter querunt simplices confessores. Exemplum. xxix.

Erat quidam magnᵒ petōr q ɔsuit cecū cōfessorē p tres leucas: et vt eū nō posset vidē vl cognoscere. Et tales q sic q̄rūt simplices cōfessores relicq bonis: sīles sūt pditori iu de. qui q̄ penituit nō fuit cōfessus melioribᵒ sacerdotibᵒ. s. aplīs. s phariseis q erāt pncipes sui criminis dicens eis. Matth. xxvij. Peccaui tradens sanguinē iustū. In quibᵒ nil consilij vel auxilij īuenit: s augmētū magnū sui doloris et sue desperatōis cū ei dixerūt. Quid ad nos: tu videris. Querat g cōfitēs bonū ɔfessorē et sapiētē q discernere sciat inter leprā et leprā. q sic peritᵒ medicᵒ varijs infirmitatibᵒ sciat cōpetētes ꝓpas adhibere medicinas Alioquin si secus. secū ducat et c. Matth. v.

Item plura exempla de confessione quere in discipulo de tempore.

Filia regis que a scriptore suo ɔcepit puerum quē necauit et semper in confessione obticuit: et sic damnata est. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. xliij. T.

Itē mulier que vendidit ferrū et in cōfessione dixit bona opera sua. sermone. cxi. C.

Duo mercatores cōfessi sūt qꝫ sine mēdacio nō possent vēdere. q̄re smone. cxxxiij. Q.

Confirmatio.

Cecus non confirmatus custodiebat vaccas. Exemplum. xxx.

Erat in villa quadam cecᵒ qdā q et vaccas totiᵒ ville i pascuis custodiebat. repellebat a frugibᵒ: et ad certa loca pascuis vberiora ducebat. et qd maioris erat pdigij colores et staturas singularū vaccarꝫ spālit discernebat. Ubi grā. ut si qs vaccā talis coloris ab hoīe petiuisset: sine difficultate vaccā appbēsam cornibᵒ sibi obtulit. Ad locū aūt illū cū qdā epūs puenisset: et de ceco illo audiuisset talia et pbasset: q̄suit ab illo si ɔfirmatōis sacrm ab epo suscepisset. Et ille. nō iqt. Nec mora epūs ɔfestim ɔfirmauit cecū. et mox ab eo vaccarū discretio ē ablata. qm̄ demonū opatōe h fiebāt Hec Guill. in lib. de apibᵒ.

Cōsiliū.

Consiliū diaboli est fugiendū. Exem. xxxi.

Erat quidam bonus vir et simplex valde: cui diabolᵒ in spē et visiōe angelica apparebat et dixit. Diuersis qdē volūtatibᵒ fluctuās: et qd facere debeas ignorās. in hoc ergo missus sū ad te vt ampliᵒ meo fruaris ɔsilio: et oē aliud cōsiliū post ponas. q̄cūqꝫ aūt hora pderis me cōsilio meo et clara visiōe mea carebis. Hūc cū astutᵒ tēptator in familiarē assūpsit sibi: ei psuasit et eū inclinauit vt seipsū deo offerret. et vitā ppriā sibi ppter deū auferret: occidēdo seipsū in dei sacrificiū. Sed miseratio dīna cū pueuit: et tali remedio eū liberauit. Erat in vico eiᵒ vicinus senex. sagax ingenio expertus multa: cui ille confiteri consueuerat priusqꝫ in laqueū diaboli incidisset. Hic ut vidit hoīem solitariū incedere et absentātē se ab oī societate bonorū: alloquebat cū in hūc modū. Miror charissime curᵒ tādiu fruaris cōsilio et mutatis pstinis moribᵒ nec cōfiteri video: neqꝫ loq cū spūalibᵒ viris. neqꝫ pdicationē ecclesiasticā frequentare. videas ergo ne decipias teipsū et irretiaris laqueis diaboli tēptatoris. et ego qdē te simplicē noui et facilē: q te solū et puatū cōsilio callidᵒ hostis eli dat et nō habeas subleuātē. Ad cuiᵒ vbo hō mox rubore perfusus credebat illi que gesta sūt p spm̄ patuisse. Cōmotusqꝫ et effusus in

lachrymas arguenti se totā cōsciētiā patefe-
cit. Nec mora cōsilio illi⁹ a tēptatiōe solut⁹ ē: τ
per cōsequens a tēptatore. Hec Guil.

Dans scienter malum consilium redūdat in ipsum. Exemplum.xxxij.

Quidam artifices ad multiplicandū lucra vel ꝓpter fauorē potentū subtilitatē suā conantur etiā ostēdere in nouis adinuentiōib⁹ que sunt in preiudiciū aliorū. Itē plerūqꝫ ex permissione diuina sup ipsorū capita reuertunt. Unde refert Orosius ꝙ tempore quo Ualerius crudelis mente in Sicilia tyrannidem suā contra xpianos ꝓpter fidē catholicā exercuit. Quidā artifex cupiēs ei placere eneū thaurū fecit: cui fabrice ianuā in latere thauri posuit: ad intrudendos xpianos vt inclusi ibi subiectis ignibus torquerent in thauro. τ propter concauitatem magis mugire ꝙ voces humanas prodire audirētur. quod fecit tyrānus sic fieri. s ex ordinatiōe diuina ipsū artificē primitus intrusit τ ignem magnum supposuit: volens audire mugitū suū. Et sic malum consiliū in caput suum redundabat.

Consuetudo.

Lubricus quidā abstinuit per mensem τ iterum per mensem. Exemplum.xxxiij.

Quidam hō lubricus qui inductus a suo confessore vt sibi ipsi vim faceret: τ saltē per vnū mensem resisteret illi vitio: τ contineret se a fornicatione: τ tunc rediret ad ipsum. qđ ille ꝓmisit τ fecit. Cum autē fuisset reuersus ad confessorē suū: iterū rogauit vt a pctis abstineret p mēsem aliū τ iterū rediret ad ipsum. qđ τ fecit. Cūqꝫ fuisset reuersus τ interrogatus a confessore quō se iam haberet: dixit se minus passionari a vitio luxurie. Iterū confessor obtinuit longius spacium continendi. Qui vltimo reuersus dixit amplius velle caste viuere. quod τ fecit. Unde Aristoteles de regimine principum. Mutatio cōsuetudinis non erit subita: sed successiua.

Item in discipulo de tēpore.

Cardinalis qui ex rogatu sancti bernardi abstinuit pmo a pctis p tres dies: τ postmodū per quattuor. τ sic de alijs. Hoc quere in discipulo de tempore sermone.cxxi.H.

Contritio.

Scholaris quidam scripsit peccata sua in cedula. Exemplum.xxxiiij.

Erat quidam iuuenis in studio parisiēsi q̄ suggerēte hūani generis inimico talia qdā pctā cōmiserat: q̄ obstāte erubescētia nulli hominū cōfiteri poterat. Cogitās tn̄ q̄ tormenta malis sūt parata τ q̄ bonis ostendēda sūt gaudia perhenis vite: timēs qttidie iudiciū dei sup se venire int⁹ torquebat remorsu cōscie: τ foris tabescebat in corpe. Quid plura. Tādē miserante deo in adolescēte timor ille seruilis verecūdiā vicit. τ sicut seta filū: sic charitatē i cor ei⁹ τ aīam introduxit. Ueniēsqꝫ ad sanctū victorem τ priorē eiusdē cōuentus vocauit: qr cōfitendi grā aduenisset indicauit. Ille paratus ad tale officiū sicut oēs frēs sūt eiusdem monasterij. statimqꝫ venit in loco deputato ad hoc sedit: ꝓmissaqꝫ exhortatiōe iuuenē cōfiteri volētē expectauit. Mira res. tātā in hora eadē pius dn̄s cui⁹ natura bonitas: cuius voluntas ptās est: cui⁹ opus misericordia est: cordi ei⁹ cōtulit cōtritionē: vt quotiēs confessionē inciperet: totiēs singultib⁹ intercepta vox interciperet. in oculis lachryme. suspiria in pectore. singult⁹ erāt in gutture. Hec vt prior vidit: dicebat scholari. Uade scribe pctā tua in cedulā τ defer ad me. Placuit consiliū iuueni abijt τ scripsit. Die altera rediit: τ si posset cōfiteri iterū tēptāuit vt prius defecit. Et cū nihil ꝓficeret: cedulā priori porrexit. legit prior τ obstupuit: dixitqꝫ iuueni. Nō sufficio tibi solus dare cōsiliū: vis ostendā abbati. τ licentiauit eū. Uenit itaqꝫ prior ad abbatē τ porrexit cedulā ad legendū: rem ei per ordinē exponēs. Quid deinde gestū sit audiāt pctōres τ cōsolent desperati. Mox vt cartulā ad legēdū aperuit: totā ei⁹ scripturā deletam inuenit. Impletūqꝫ est in eo qđ dn̄s p Esaiā ꝓphetā dicit. Delebo vt nubē iniquitates tuas: τ vt nebulā pctā tua. Et ait abbas priori. Quid legā in cedula ista: qr nihil in ea scriptum est. Hec vt prior audiuit cedulā simul cū abbate inspexit. dixitqꝫ ad illū. Sciat p certo ꝓnitas vestra supradictū iuuenē in hac cedula scripsisse peccata: τ cum a me fuisset lecta: vobis eā donaui legendā: sed video ꝙ misericors deus qui maximā illius iuuenis cōtritionem attendit: culpā eius sufficienter puniēā iuste deleuit. Deletio eni scripti absolutionē significat totius peccati. Et vocātes scholarē ostenderūt ei cedulā: dicentes ei pctā diuinit⁹ esse deleta. Quā cū perspexisset τ ex signis plene cognouisset: in tantū cor ei⁹ ex magnitudine

gaudij est dilatatū inquātū prius magnitudine tristicie fuerat angustiatū. ⁊ nulla ei iniungētes satisfactionē: sꝫ monuerūt quatenꝯ deo de perceptis bñficijs grās ageret: atqꝫ de cetero cautius viueret. Hec cesarius.

Contritio iudeos elingues fecit. Exē. xxxv

c Anonicus quidam in anglia ⁊ cōsanguineus epi quādā puellā speciosaz iudei filiā ad amorē suū inclinauit. Ad cuꝰ amplexꝰ dū aspiraret: ⁊ nimis estuās eā quotidie ad cōmixtionē sollicitaret. Rñdit illa. Patri meo multū sum dilecta qui tātū me custodit vt neqꝫ ego ad te: neqꝫ tu ad me venire possis: nisi in nocte sexte ferie q̄ pascha vestrum p̄cedit. Tūc enī iudei laborare dicūt q̄dā infirmitate qui fluxꝰ sanguinis dicit. circa quā occupati alijs tūc minꝰ intēdere possūt. Juuenis hoc audiens ⁊ ob amoris nimietatē xpiane religiōis pene oblitꝰ: ⁊ imēo: dñice passionis eadē nocte ad virginē venit: ⁊ vsqꝫ ad matutinū cū illa dormiuit. Judeꝰ vo pater puelle añ lucē cū lumine cubiculū intrās venit cū lumie ad lectum filie volēs videre quō iaceret: vel si forte operiri necesse haberet. Videns aūt ad latꝰ eiꝰ iā dictū iuuenē cubātē: expauit ⁊ tremuit: occidere vtrūqꝫ cogitās: Cognosceꝰ tñ ꝙ esset cognatꝰ epi: timore illiꝰ manū cohibuit: ⁊ cum multa ira exclamauit. Quid facis hic o male xpiane. vbi est fides tua. vbi est religio tua. traditꝰ es iusto iudicio dei in manꝰ meas. ⁊ si nō timerē dñm meū epm: mō occiderē te. Ille timēs ⁊ veniā postulās cū maxima cōfusione vt dignum fuerat eiectus est. Die igit̃ eadem cū epūs solēne officiū ad nonā esset celebraturꝰ: ⁊ iuuenis idē vtpote ebdomadariꝰ eplam esset lecturꝰ timuit cū tā immunda conscientia ad sacrū ministeriū accedere: timuit ꝓpter notā vicē suā alteri cōmittere. timuit tā turpe pctm̄ tā recēter pactū p confessionē apire. victꝰ pinde erubescētia sacris vestibꝰ indutꝰ cū corā epo staret in loco suo: tunc supradictꝰ iudeꝰ cū multitudine iudeorū stipatus cū magno strepitu intrauit ecclesiā: epo de cognato volens facere q̄rimoniā. Quē vt iuuenis vidit ⁊ bñ intelligeret ad q̄d veniret cepit timere: pallere: tremere: ⁊ dicere deo in corde suo. Dñe deus libera me in hac hora: ⁊ ego tibi ꝓmitto ꝙ de cetero nō te offendam: imo de hoc pctō tibi satisfaciā. Creator piissimus q̄ odit culpā ⁊ diligit iusticiā: mox vt hominē cōtritū vidit, cōfusionem quā timuit in caput iudeoꝝ infideliū ꝯuertit. Mirāte epo q̄d q̄rerēt iudei in ecclia: maxime tali die q̄ xpiani dñi sui rep̄sentant passionē: innuit vt starēt. Illis vo amplꝰ eiꝰ p̄sētie se ingerētibꝰ: statim vt ora ad clerici accusationem aperuerūt: p̄uati sūt suis vocibꝰ ⁊ obmutuerūt. Videns epo ora iudeoꝝ ꝯtra hiantia ⁊ nulla verba ex eis resonātia: putās ꝙ ad hoc vēissent vt diuinis mysterijs illuderēt: cū indignatiōe oēs de atrio ecclie expelli p̄cepit. Clericꝰ vero diuinā in se expertꝰ clemētiā statim expleto officio accessit ad pōtificē: cōfessus culpā: suscepitqꝫ penitētiā. Epūs dñi miam admirans ⁊ glorificās tāti pre magnitudine miraculi: tñ ꝓ penitētia eidē cognato ꝑsuasit vt puellā a se deflorată p baptismi graz renouatā legitime duceret. malens illū, sicut vir pius ⁊ iustus ecclastico carere bñficijs: ꝙ illā mistis expositā piculis in paternis manere delictis. Clericus ergo nō ingratꝰ diuinis bñficijs satisfacere cupiēs deo ꝓ pctō cōmisso cōuersus ē. ⁊ postea in ordine nro similiter ⁊ eiꝰ instinctu puella vitā duxerūt. Ecce videos quātum bonū opata sit in hoīe illico cōtritio. lapsū erexit. iudeos elingues fecit: puellā infidelē ad fidem prouexit. Hec Cesarius.

Item alia exempla de contritione. Quere in discipulo de tempore.

Mulier que cōcepit a ꝓprio filio ⁊ postmodū ostendit se in camisia dño aplico Innocentio in signum obedientie ⁊ vere contritionis. Sermone. xliij. Q.

Itē miles q̄ peccauit cum filia ꝓpria ⁊ episcopus iniunxit sibi septēnē penitētiā ⁊ postmodū ꝓpter suā magnā cōtritionē diminuit sibi illam penitentiam vsqꝫ in vnū pater noster. Hoc q̄re in discipu. de tpe. s̄mo. xiij. F.

Malus homo q̄ dixit in agone. Deus tu scis volūtatē meam. quere sermo. xxxiiij. T.

Correctio fraterna.

Dulcis correctio fraťna ꝓficit mal. Ex. xxxvi.

q Uodam tempore abbas Macharius dum ad mōtem Nitrie ascenderet: discipulo suo vt parum precederet imperauit. Qui cū ante illū preiret: obuiauit cuidā sacerdoti idoloꝝ cursu cōcito venienti: ⁊ lignū grande portanti. Cui exclamans ait. Quo curris demō. At ille iratus tātis plagis eum affecit vt exanimē pene eum relinqueret. Et relicto eo sacerdos idolorum iterū currebat: ꝓgressusqꝫ parū obuiauit btō Machario: q̄ ait ad eū.

Saluer's laborator salueris. Et ille admiratus rñdit. Quid in me boni cõspexisti vt ita me saluteo. Cui senex ait. Ego vidi te laborãtē ꝛ currere ignoranter. Cui sacerdos dixit. Et ego salutatiõe tua cõpunct⁹ magis dei te fuũ cē cognoui. Nã alter nescio qs mirabilis monach⁹ mihi occurrẽs iniurias fecit: ꝯ ego illi plagas ꝑ ꝟbis ipsoui. Tũc tenẽs pedes Macharij: pclamabat dicẽs. Nisi me monachũ feceris nõ ꝯsutã. Pergẽtesqꝫ pariter: venerũt ad locũ in q̃ cesus frater iacebat. quẽ veri qꝫ tollẽtes: qꝛ gradi nõ poterat manib⁹ in ecclesiã ptulerunt. Cũ aũt ceteri frẽs vidissent sacerdotẽ illũ btm̃ Machariũ conitantẽ stupefacti monachũ eũ cũ admiratiõe pficiunt. Ac multi ꝓpter illũ ex paganis facti sũt christiani. Dicebat aũt abbas Machari⁹. Quia ꝟmo supbus ꝛ mal⁹ etiã bonos viros cõuertit ad malũ. ꝟmo ꝟo humilis ꝛ bonus etiam bonos mutat in melius. Hoc in vitaspatrũ.

Adolescens post obitum suũ regratiabatur correctori suo. Exemplum. xxxvij.

In mõasterio nigri ordinis

puer qdã nobilis tradit⁹ ē a parẽtib⁹ disciplinis regularib⁹ educand⁹. ꝛ qꝛ puer decor⁹ forma erat ꝛ alijs nãe dõis: ꝛ sup talẽ etatẽ moꝝ honorificẽtia grãosus Senioꝝ ꝛ maxĩe q̃ officijs pfuerãt puero vlt ꝙ necesse erat habẽas liberas relaxabãt Prior aũt q̃ couẽtũ sub abbate regebat: discretiori regimie vt etati ei⁹ ꝓdesse putabat ipsi poptime nature ĩ talib⁹ indulsit. qꝛ vt dicit pbs. Pueri nõ tm̃ monẽdi ĩ sũt ꝯ hortãdi. Aggressus est iõ aliquantulũ insolẽtẽ puerũ ꝟbis: interdũ ꝟberib⁹ etiã ab illicitis refrenare. qui puer ad oẽm informationem boni quasi mollis cera priuſ correptionẽ accipiẽs in adolescẽtẽ sctm̃ ꝛ pfectũ creuit. ꝛ circa. xx. annos etate finita mortu⁹ priori apparuit dicens. Tue correctioni grãs ago prior q̃ mecũ ꝓuidentiam hanc egisti ne insolentia puerili paulatim defluerẽ ꝛ tãdem ꝑuenirẽ in dãnationẽ. hec vt dixit anima beata tanto resplenduit fulgore vt vix in loco angel⁹ remaneret qui ab illo lumine experꝯ foret. Hec Guil.

Iuuenis charitatiue correptus valde profecit. Exemplum. xxxviij

Quidam iuuenis reli-

gionem ingressus ceteros peccatis suis scandalizabat: qui charitatiue correctus ab abbate intm̃ pfecit ꝙ charitatiuis obsequijs quotidie famulabaꝫ fratribus: ita vt etiã puluerẽ pedũ ipsorum deuote tergebat. In discipulo de tempore.

Duo frẽs in vno monasterio: vn⁹ fuit gratiosus ꝛ accept⁹: ali⁹ semp accusabaꝫ ꝛ corrigebaꝫ in capitulo. Et idẽ frater post obitum suũ statim iuit ad celum. ꝛ alter ad purgatorium. hoc quere in disci. de tpe. ꝟmo. lxiij. H.

Quidã monach⁹ rapt⁹ est ꝛ vidit duos plãtos accusari. ꝛ vn⁹ ex correptiõe emendauit se. ꝛ alter spreuit ãmonitionẽ ꝛ subitanee defunctus est. Hoc quere sermo. lxiij. E.

Crux sancta.

Signum crucis vincit demones. Ex. xxxix

Nobilis quidam erat

q̃ multa ꝓmisit Cypriano magro in necromantia ut sibi procuraret puellã noĩe iustinã: quã cõcupiuerat habere ĩ vxorẽ. Diabolus a cypriano iubeꝫ seducere puellã. Accedit diabol⁹ in spẽ nutricis ꝛ persuasit ei Illa sentiens se tẽptari muniuit se signo scẽ crucis. ꝛ statim diabol⁹ fugit ꝛ rediĳt ad cypriamũ. d. ꝙ nõ posset eã seducere. At ille vocãs fortiorẽ demonẽ ꝛ misit eũ: q̃ ĩ specie sororis accessit. ꝛ huic contigit sic p̃mo. Tandẽ misit magistrũ demonũ: q̃ accessit ad puellã in spẽ mrĩs: ꝛ cepit flere dicẽs se male tractandã. nisi nobili consentiat. mõstrauit mamillas quib⁹ eã lactasse dicebat. Tandẽ puella mltũ tẽptata signo crucis se muniuit: ꝛ cõfusus demon recessit. reuersus ad cyprianum oĩa per ordinẽ coact⁹ retulit. Quod audiens cyprianus: ait. Abrenũcio tibi ꝛ oĩb⁹ opib⁹ tuis. ꝛ credo in illũ cui⁹ crux tantã hꝫ efficaciã. credibile est eni ꝙ ipse habeat maximã ꝟtutẽ cui⁹ crux habet tãtã potẽtiã. Iratus demon volẽs cyprianũ apphẽdere ꝛ affligere ꝛ ille muniẽs se signo scẽ crucis demonẽ fugauit. Accessit aũt sctãm iustinã: ꝛ ꝓstrauit se ad pedes ei⁹ ꝛ retulit ei oĩa: ꝛ baptizat⁹ est ꝛ tãdẽ martyr xp̃i est effect⁹. Qui cũ ad passionẽ traheret a tortorib⁹: ãmonit⁹ vt nomen christi negaret ꝛ vitam sic saluaret. respondit hoc nõ posse fieri: quia nomen Iesu christi eẽt scriptũ in corde suo. Tortorib⁹ hoc experiri volẽtib⁹ cũ cor ipsi⁹ scinderẽt: inuenerũt ꝑ modũ crucis aureis lrĩs nomẽ Iesu xp̃i. ꝛ hoc in oĩ scissiõe: siue in longũ siue in trãsuersum. Et idẽ martyr cyprian⁹ in vniuerso mũdo in omnib⁹ missis quottidie nominatur.

Puella quedam cũ lactuca comedit diabolum. Exemplum. xl.

p Uella quedā in hortū ingressa que lactucā cōspiciēs cōcupiuit eā: et sig crucis oblita bñdicere auide momordit: sꝫ arrepta a diabolo ꝓtinꝰ cecidit. Cūqꝫ sic vexaret sancto eqtio nūciatū est vt veniret cōcitꝰ et orādo succurreret: moxqꝫ hortū idē pr̄ ingressus ē. cepitqꝫ ex ore eiꝰ q̄si satisfaciēs clamare ipse diabolꝰ q̄ hāc arripuerat di. Ego qd feci. sedebā eni sup lactucā: venit illa et momordit me. Cui vir dei p̄cepit vt abscederet: et locū in orpotētis dei famula ampliꝰ nō hēret. Qui ꝓtinꝰ abscessit: nec eā vltra cōtra cōtigere p̄ualuit. Hec Greg.

Itē puer suus q̄ bibit vinū sine licētia in ciuitate: et diabolū bibit cū vino: et sic obsessus est. hoc q̄re infra. xvi. D. Eruce signatis Maria offert filiū suū. Exēplum. xli.

c Ruce signatis datur filiꝰ btē ꝟgis Jacobꝰ de vitriaco de seipo scribit di. Cū ego semel i p̄ntia deuoti viri frīs symonis ꝯuersi cisterciēn. ordinis crucē p̄dicarē. multiqꝫ relictꝫ oibꝰ ad crucē ꝯuolarēt: rogauit dñm iesū christū vt sibi oñdēt q̄le p̄miū cruce signatꝫ daturus eēt. Qui statī raptꝰ i spū vidit btām ꝟginē filiū suū tenētē: et q̄cūqꝫ ꝯtrito corde et ꝯfessus crucē accipiebat: filiū suū illi dabat. Mulier q̄dā voluit retrahere iuuenē cruce sig̃tū: et manus eius ꝯcta est. Exemplum. xlij.

d Octor sacre theologie cū p̄dicaret crucē i anglia iuuenis accēsus zelo fidei assūpsit crucē: et mulier q̄ eūdē hoiem dilexit: volēs eū retrahere p palliū: statī manꝰ eiꝰ ꝯcta est. Que flens clamauit. Heu heu: manū amisi. Et ex informatiōe deuoti viri ꝓmisit āplꝰ oēs ꝓmonere crucē assumētes et ꝯ hereticos trāseūtes et ecōuerso sanata ē manꝰ eiꝰ. Mulier volens retrahere iuuenē ab assumptione crucꝫ excecata est. Exēplum. xliij.

d Octor q̄dam p̄dicauit quō christus et fides catholica ab hereticꝫ dehonestaret. Hꝫ q̄dam iuuenis audiēs assūpsit crucē: amasia eiꝰ amplexibꝰ nitebat̃ eū retrahere. et stati ex vltiōe diuina cecata ē: in exēplū vt nullꝰ cām fidei īpedire debeat. Que eiulās ꝓmisit emendā vite sue. Et doctor et populꝰ p ea orauerūt: et in cōspectu oīuꝫ stati sanata ē: et postmodū ꝑfectā et plenā pniāꝫ egit de petīs: et i bono vitā suā laudabilit̃ finiuit. Ho Vīcētiꝰ i speculo histo. In discipulo de tempore.

Latro q̄ vnuꝫ pr̄ nr̄ orauit añ crucifixū: et sic occisus ab inimicꝫ statim ad celū euolauit. Hoc quere i discipulo de tpe sermo. xliij. R.

Capitulū de D. Damnant̃ multi. Qꝫ multi damnantur. Exēplum. i.

d Agister parisiēsis apparuit epō post mortē: et dixit. In malo statu sū: qꝛ et̃nalit̃ dānatꝰ sū. Et epūs int̃rogauit eū vtrū sciētiā suā adhuc hēret: rñdit. Nihil sciꝰ oīm tria. Primū qꝛ et̃nalit̃ dānatꝰ sū. Secūdū qꝛ snīa irreuocabilit̃ data ē ꝯ me. Tertiū qꝛ ꝓpt̃ delitias corpis et honores mūdi p̄uatꝰ sū et̃nalit̃ a visione dei. Et q̄siuit si mūdꝰ adhuc staret. Et epūs dixit cur h q̄reret: rñdit. Tot aīe illis diebꝰ descēderūt in infernū ꝙ vix credidisseꝫ tot hoīes esse in mundo. Hoīes descēderūt ad infernum sicut nix de celo. Exemplū. ij.

q Uidā cācellariꝰ parisius extīs oibꝰ acceptissimus q̄ ita facūdus et līatꝰ fuit qn̄ p̄dicauit ꝙ p̄dicatores fr̄esqꝫ minores oibꝰ negocijs postpositis assidue interesse cupiebāt. Qui postmodū dum laboraret in extremis: episcopus ciuitatis eum diligentissime visitabat: dicēs. Precipio tibi in virtute sancte obedientie: si auctoritas mea super te vim debeat habere sicut acceptior in seculo me fuisti: quatinꝰ mihi infra tricesimū tuum appareas: de statu tuo me certificans. Obijt ille. et tricesimo die cū episcopus solus i camera sua sederet: ipse nigra cappa indutꝰ et fetens magis ꝙ cadauer putridū sibi apparuit dicēs. Hic sū sicut precepit mihi auctas tua. Tūc epūs ꝑterritus quesiuit quō sibi eēt: respōdit. Miser ego suꝫ et ꝑpetualiter dānatꝰ: qꝛ honorē et sciētiā quā in seculo habui: et laudē quā sepius btē Marie obtuli a deo habere nolui: sꝫ potiꝰ a meipo et etiā voluptatem carnis habere volui: quare perpetualit̃ dānatus sum: ita ꝙ nulla elemosyna nec orationes mihi p̄sunt. Et ab epō quesiuit q̄ hora in mūdo esset. Rñdit epūs di. Hodie est tricesimꝰ dies ꝙ ab hoc seculo migrasti. Tunc dixit cancellarius. Ue ve nobis in inferno. Credebamus ꝙ dies iudicij esset consummata: quia sicut nix cadit de celo ita anime intrant ad infernum. Et valedicēs episcopo sic recessit.

Quidam habuit plura beneficia & damnatus est. Exemplum.iij.

Uidaz magn⁹ magister parisieñ. in sciētia famosus: in hora mortis visitat⁹ ab epo & monit⁹ vt saltē i fine vite sue plura bñficia illicite detenta resignaret: & vnū retineret. Ille vero in sua erronea opiniōe pdurās. Tēptabo inqt si pōt aliqs cū plurib⁹ bñficijs saluari. Post mortē suā ipse apparuit eidez epo suo oranti hora tertia. Et interrogauit epus quō se hrēt: rñdit. Ego sum ineternū dānat⁹. Et cum qreret qre. rñdit. Propt elationez. Et cū qreret epus quid esset de opiniōe sua: rñdit. Nihil ad iuuerūt me plura bñficia. Et addidit. Dicite mihi est ne adhuc aliqs viuēs in seculo. Rñdit epus. Quō tu cum tantus clericus sis queris vt tā cito credis mūdū eē finitū. Ille ait. Quia certe ex quo mortuus sum tam magna multitudo corruit in infernum q vix credidissem tot viuentes esse super terram.

Quinq milia hoīuz obierūt & qttuor ex ill' solūmodo saluati sunt. Exemplū.iiij.

Uo scholares i bona societate existētes: qdā die quoddā int se pactū fecerūt: vt qcūq prius moreret alteri infra mēsez appareret. Post aliqd v̄o tps vn⁹ ipsoꝝ mortu⁹ ē q alteri apparuit in.xvi. die. Interrogat⁹ v̄o de valitudie eius: rñdit. Nunq habui ita bñ: qz sum in regno celoꝝ. Uiuēs dixit. Per q meruisti hec. Rñdit. Quia ego me ad sumēdū corp⁹ christi semp cū deuotiōe pparaui. sed dico tibi qñ de hoc mūdo migraui tūc quinq milia hominū moriebant: & nullus eorū saluat⁹ ē nisi ego & alij tres. Et dū viuens soci⁹ miraret: ille rñdit Non mireris: qz multi sunt heretici & increduli & iudei: & multi gentiles & multi mali christiani: qui omnes damnantur.

In discipulo de tempore.

Decanus qui.xxv. annis i heremo mãsit & post mortem apparuit epo suo: & dixit q.xxx. milia hoīum obierūt illo die: & ipse & sanctus bernard⁹ stati ad celū & tres ad purgatoriū intrauerūt: & alij oēs eo die mortui ad ifernū descēderūt. Hoc qre i disci. de tpe ser. cxlix. L.

Decime.

Decime sunt blene psoluēde. Exē.v.

Iles qdā in dādo decimas suas tāte erat virtut' & iusticie: vt ei sūmuz eēt studiū illas psoluere sine mora: sine dolo: & sine vexatiōe. Habebat eni vineā quādā q circa decē carrucas annuatim facē solebat. Tpe igit qdā vt postmodū patuit mag' ex dei dispēsatiōe q ex aeris tēperie postq collecta ē vinea viuūq expssum: vna tātū inuēta ē carruca. Quo audito miles seruo suo memorale v̄bū rñdit: dicēs. Nō meū erat dñs inqt mihi tulit. ego illi portionē suaz nō auferā. vade & da sacerdoti carrucā hāc p decima. Quod & factū est. Eodē tpe german⁹ milit' sacerdos qdā iuxta vineā pdictā trāsiens: eāqz refertā vuis vidēs mox ad frēz intrās: de negligētia eum arguit dicēs. Quare nōdū collecta ē vinea vestra. Rñdēte illo. iā collecta ē: sacerdos subiūxit. Nequaq eā plenā vidi. Quesitū & inuētū: nec vnq aliq anno vberiores fructus fecit q illo anno.

Desperatio.

Conuersus quidam desperauit & scipsum submersit. Exemplum. vi.

Uidaz cōuersus cuiusdā religionis a iuuētute vsqz ad senectutē laudabilit' puersat⁹ int fres: ita vt null⁹ eo videret religiosior & oib⁹ feruētior: nescio q dei iudicio ita tristis & pusillanimis ē effect⁹: q tm̄ de pctīs suis timeret: & de venia desperaret vt null' scripturarū auctoritatib⁹ poterat erigi. null' exemplis poterat ad spem venie reduci: modicū tñ credit peccasse Cui cū fres dicerēt. Quid habes. qd timeris qre desperas. Rñdit q nō possuz sicut psueui orōnes meas legere: & ideo timeo gehēne penam. Cū aūt infirmus qdā mane ad magistrū suū veniret dicēs. Nō possuz diuti⁹ ꝯ deū pugnare. Illo v̄ba ei⁹ minus attēdēte: ad piscinā monasterij iuit: & in ea se pcipitās suffocatus est. Hec cesarius.

Mulier desperata cōmedit araneas & beata virgo subuenit ei. Exē. vij.

Ulier qdaz ppt peccatoꝝ suoꝝ frequētiā & frequētē recidiuationē lapsa in desperationez vt se occideret: venenosaz araneā deglutiuit. Appropinquāte aūt morte cōpūcta cepit cū lachrymis mrem misericordie inocare. Audiuit itaqz vocē dicētē sibi. Frat' iordan⁹ ordis pdicatoꝝ venturus ē mo: ipm voca dicēs te a me missam ad euz: & cōfiteri illi: & salua eris. Uenit sanct⁹: & cōfessa est peccatrix: & cū vomitu peccatoꝝ araneā & venenū euomuit; ✠

grãs agẽs sanata plenissime. h i vitaspatrũ.

Passio christi aufert desperationẽ. Exẽ.viij

Quidã sceleratissimus m morićs desperauit: cui apparuit beatus Dñicus cui deuot⁹ erat dicẽs. Cur fili ppt enormitatẽ peccatoꝝ desperas. p quoꝝ medicina ⁊ toti⁹ mũdi dolor christi fuit infinitus: cui⁹ medicine efficaciã cõtẽplando infinitã: nequaq̃ desperabis. Nã minima christi sanguinis gutta supabundat ⁊ tollit oĩa peccata mundi. Unde cõtrit⁹ ille penitentiaȝ fecit ad vitam: ⁊ sic saluatus est.

In discipulo de tempore.

Quidã reputabaṫ quasi sanct⁹: ⁊ tamẽ in agone desperauit: ⁊ sic dãnatus est. Hoc quere in disci. de tẽpore ser.cxxxi. P.

Item q̃ dixit in agone: ĩpossibile est q̃ de⁹ ignoscat m̃ pctã mea. h q̃re ser.cxxxiiij.T.

Quidam qui voluit absq; omni peccato viuere: ⁊ sic desperauit: sic tamẽ q̃ surrexit econuerso. Hoc q̃re in disci. de tpe ser.ix.N.

Heremita q̃ reduxit desperatũ: ⁊ sic meruit duplicẽ coronã. Hoc q̃re ser.xxx.H.

Detractio.

Fratres detraxerũt morienti. Exẽ.ix.

In monasterio sancti i Gregorij fraṫ quidã vi febriũ calore vltimũ flatũ emittere videbatur. h eum circũstantes monachi ⁊ psalmodiam intermittẽtes ei detrahebãt: ipse reuiuiscens ait. Parcat vobis fratres deus: q: mihi detrahere voluistis. Nã impedimentũ nõ modicũ mihi generastis, nam tã a vobis q̃ a diabolo sub vno tẽpore accusatus nesciebã cui caluinie primit⁹ respõderem. Sȝ si quãdoq; quẽlibet migrãtem videritis: eidem nõ detractionem h cõpassionẽ ipẽdatis: vtpote q̃ ad tã districti iudicij iudiciũ cũ terminatore suo vadit.

Miles quidaȝ detraxit alij militi defuncto q̃ apparuit sibi. Exemplũ.x.

Miles quidaȝ iacẽs in m lecto cũ vxore detraxit alij militi defuncto qui apparuit ibi dicẽs. Indulge mihi. Et dicebat se esse in magnis penis purgatorij. ⁊ miles q̃siuit: vtrũ sibi posset suffragari. Rñdit q̃ sic. Et ille. Uis vt iste oreṫ p te. Tũc ille exagitauit caput: in signuȝ q̃ non placeret sibi q̃ ille p se oraret: quia in peccatis esset. Tunc ille dixit. Uis vt ille heremita sanctus ⁊ deuotus p te orabit. Et ille dixit. Utinam iste pro me oraret: faciliter posset me liberare quia amicus dei est.

Detractor laniauit in extremis ꝓpriã linguam cũ dentibus ꝓprijs. Exemplũ.xi.

Sacerdos q̃daȝ in tantũ vitio lingue deditus erat: vt quasi omnibus detraheret ⁊ alios homines grauiter infamaret. Hic autem ante mortem raptus in furiã tanto in se deuastat⁹ vt ꝓprijs dentibus linguã maliloquã laniaret ⁊ palam cunctis ostẽderet que lingua sua dolosa egerat: ⁊ venenum aspidũ sub labijs eius quasi sepulchrum patens guttur illius fetorem deterrimũ anhelaret.

In discipulo de tempore.

Quidaȝ detractor infamauit sacerdotes ⁊ religiosos ⁊ eius lingua nõ potuit putrescere Hoc q̃re in disci. de tpe. sermo.xci.I.

Itẽ duo socij ⁊ quoꝝ vn⁹ erat detractor pes sim⁹: in extremis vidit albatos homines manus extendentes ⁊ conquerentes de eo: ⁊ sic desperauit sermo.cxi.H.

Item epus pbus ⁊ deuotus punitus ẽ in purgatorio p fetorẽ famuli sui q̃ ardebat i inferno: quia audiuit detractiones illi⁹ famuli ⁊ eũ non semp correxit sermo.xc.I.

Discretio.

Duo fratres noluerunt cibuȝ sumere nisi quẽ deus eis mitteret.

Exemplũ.xij

Duo frẽs habitauerũt d vltra illam heremuȝ vbi quondam fuit sanctus Anthonius commoratus qui euntes per desertum decreuerunt non sumere cibũ: nisi quem deus illis trãsmitteret. Cũq; errantes eos per deserta ⁊ deficiẽtes iã fame cõspexissent a lõge maxites: que gens cũctis nationib⁹ crudelior est. Nõ enim eos ad effusionẽ sãguinis: desideriũ pde: h sola ferocitas mentis instigat. Uisis q̃ eis cõtra naturã ferocitatis sue cũ panibus ill⁹ occurrerunt. Tũc vnus ex illis fratrib⁹ subueniente discretione velut a deo porrectos sibi panes cum gratiarumactione suscepit: reputans escam sibi diuinitus ministrari: nec sine iussu dei factũ esse dicens: vt illi q̃ sp hoĩuȝ sanguine gaude. ẽt: nũc deficiẽtibus eis vite substãtiã largirenṫ. Alius vo recusans cibuȝ velut ab hoĩe sibi oblatũ inedia ⁊ labore cõsũpt⁹ ẽ mortu⁹: quoꝝ initia q̃uis reprehensibili persuasione descẽderint: vnus tñ subueniẽte discretione id qd̃ incaute conceperat emendasse

cognoscit. Alius autē stulta p̄sumptione perdurans mortem quā dn̄s ab eo auertere voluit: ipse sibi cōstituit. Hec in vitaspatrum.

In discipulo de tempore.

Senex q̄ viginti annis habitauit in heremo: et postmodū proiecit se in p̄fūdam foueā ex iussu diaboli quē credebat eē angelū dei. hoc q̄re in disci. de tempore sermo. xviij. Q.

Capitulum de E. Ebrietas.

Ebriosus quidam in extremis vidit infernum apertum. Exemplū. i.

Faber quidā qui alijs euntib⁹ ad ecclesiā: ipse in fabrica sua remanebat ebrietati et illecebris carnis frequēter vacabat: q̄ subita infirmitate infirmat⁹ cū ab alijs p̄moneref ad penitētiā desperās cepit clamare se non posse penitere: q: sicut beat⁹ Stephanus vidit celos apertos sic ipse vidit infernū apertū et locū sibi paratū apud pylatū cayph. ā̄t iudam: et alios q̄ christū occiderūt. Et post dixit sibi iudiciū instare: nec sue salutis spem supesse ppt ebrietates suas cōtinuas. Et h̄ dicēs mortu⁹ ē et lōge ab alioꝝ sepultura positus: nec aliquis pro eo aliquod suffragiū ausus est facere. Hoc Beda in gestis anglorum libro quinto.

Peregrinus quidam vestem pro vino exposuit. Exemplum. ij.

Peregrin⁹ q̄dam vestē suā pro vino forti exponēs in tātū bibit q̄ inebriat⁹ ē et alienat⁹ ē mente vt q̄si mortu⁹ estimaref. Eadē hora duct⁹ est spūs ei⁹ ad loca tormētoꝝ vbi sup puteū operculo igneo tectū residere cōspexit ipm p̄ncipē tenebrarū. Iterū int' ceteras aias adduc⁹ ē plat⁹ q̄dā: quē p̄nceps multū salutās cū calice igneo sulphureū potū ei ministrans. Qui cū bibisset amoto operculo missus ē in puteum igneū. Peregrin⁹ aūt h' vidēs pterrit⁹ ē. Tūc clamabat diabolus fortiter. Adducite huc illum peregrinū: qui vestem peregrinationis sue vino exponendo inebriatus est. Quo audito peregrin⁹ ad bonū angelū qui eū illuc deduxerat respiciēs: p̄misso deo et sibi q̄ nunq̄ amplius inebriaretur: dūmodo illa hora liberaret eum. Qui mox ad se reuersus diem et horam notauit. rediensq̄ in terram suam dictum prelatum eodem tempore obijsse cognouit. Hec arnoldus.

Ebriosus quidā occidit patrem et matrem in ebrietate. Exemplum. iij.

Ebriosus q̄dā q̄ cū venisset de taberna ebrius occurrit ei pat' su⁹ arguēs eū. Quē cū credēt adūsariū eē: extracto gladio occidit eū. Et cū mr̄ de nocte ad clamorē occurrēt: idē ei fec. et capt⁹ ē et tēr⁹ obstupuit i mane se talia fecisse.

Ebri⁹ occidit regē et filios suos. Exē. iiij.

Quidā homo fideliter seruiuit cuidā regi. Et dū vitā suā ieiun⁹ bn̄ regēt: et suo dn̄o seruitia sua bn̄ placerēt q̄ cū missus fuit ad p̄uiuiū: et cū ibi inebriat⁹ fuisset occidit regē et filios suos. Sic et nos dū ieiunam⁹ fugiūt vitia a nob̄ dū xp̄o inebriamū inficim⁹ oēs virtutes: et regē. i. aiam et rōnē. et filios suos. i. quinq̄ sensus cū quib⁹ corpus et aiam regere debemus.

Ebriosus vidit duo pro vno. Exem. v.

Rustic⁹ inebriat⁹ videbat duo pro vno: et mulieri īposuit adulteriū: dicēs eā q̄ttuor pueros habere: cū nisi duos hr̄et. Et ipsa dicebat se ferrū ignitū portare: in signū q̄ esset immunis ab adulterio. Et vomere posito in igne dixit mulier. Porrige mihi vomerē ignitum et ego portabo i signū innocētie. Et ipse volēs ferrū porrigere mulieri cōbussit man⁹. et sic ad sobrietatē reuersus cognouit se errasse et īebriatū fuisse.

Ebriosus quem inebriatum fecerunt monachum Exemplum. vi.

Quidam cōsueuit adeo inebriari q̄ q̄si insensibil' videbat: et odiosus fact⁹ ē vxori intātū q̄ eo relicto alteri adhērebat. Sz q: eo ad nutū vti nō poterat mole viri oppssa cogitauit q̄ a se eū repelleret. Et cū vna vice inebriat⁹ sic fuisset. ita q̄ oīno īsensibil' videbat et aīo alienatus: ipsa vocās monachos dixit eū laborare in extremis. et q̄ vestirēt eū habitu religioso et facerēt eū monachū: qđ ipse petiuerat cum eēt sane mētis. Qđ et ipsi monachi amore pecunie libent' fecerūt: quē tōsū et vestitū portauerūt ad abbatiā. Ipse aūt de mane vino digesto iuenit se monachum: et audiēs ab vxore et monachis q̄ fuisset i extremis: et fecisset votū deo et bte marie v̄gini et oib⁹ scis: p̄ verecūdia mās̄it in ordine: et ampli⁹ meli⁹ vixit.

In discipulo de tēpore.

Ebriosus nomine Udo qui frequent' iuit ad tabernam cum ad ecclesiam ire deberet: qualem potū; et qualem lectum; et quale bal-

neum iam habet in inferno. Hoc quere i dis ci. de tempore ser. lxij. Y.

Itē mulco qui apparuit post mortē filie sue cum crusibulo in quo erat sulphur ⁊ ignis. h quere sermone. xcix. P.

Item bibulus q̄ tenuit cyphū in manu ⁊ dixit in ludo. Tres soluit. ⁊ sic subitanee obijt. Hoc q̄re de tempore ser lx. Q.

Itē qui in taberna vēdidit aīam suā quō diabolus eum rapuit cum corpore ⁊ aīa. Hoc quere sermo. cxxxij. D.

Itē hospitē bibuloꝝ ⁊ lusoꝝ quem diaboli cum corpore ⁊ anima rapuerūt. Hoc q̄re de tempore ser. cxliiij. N.

Elemosyna.

Elemosyna dāda est in presenti vita.

Exēplum. vij.

Legitur de btō ludouico rege francie ꝙ infirmatus vsq̧ ad mortē: cōuocauit oēs suos nobiles medicos ⁊ clericos theologos ⁊ religiosos: ⁊ eos cōsulens an posset curari. Et audito ꝙ nō: rn̄dit Nūc patet ꝙ diuitie mee nō ꝓsunt qb⁹ potētissim⁹ ⁊ ditissim⁹ rex sanari nō pōt. Un̄ nisi ꝓximis ⁊ paupib⁹ i elemosynis subuenissē: ad eternā vitā modo nō venirē.

Quidā habuit mēsam plenā ante se ⁊ vacuam retro se. Exēplum. viij

Eremita q̄dam vidit in visione multas aīas in diuersis statib⁹: int̄ q̄s vidit vnū virū sedētem: ⁊ stabat vna mēsa añ eum repleta oīb⁹ bonis. alia mēsa stabat retro eū vacua. Quē quesiuit q̄d hoc notaret: rn̄dit. Mēsa illa que stat ante me sunt opa misericordie q̄ feci añ mortē ⁊ ill' bonis mō vtor. mēsa ṽo retro me posita ē qō disposui cū adhuc viuerē: ⁊ mādaui vxori ⁊ pueris meis vt aīe mee subuenirēt in elemosynis ⁊ suffragijs ⁊ in testamētis. ⁊ ecce adhuc vacua est: q: occupauerūt se t̄ palibus reb⁹ diuidendis ꝙ mei obliti sunt. Un̄ dicit sapiēs. Fac bn̄ dū viuis: post mortē viuere si vis. Un̄ etiā Ambrosi⁹. Hoc tm̄ tuuz reputa qō pauperibus erogasti.

Quidā vēdidit. xxx. libras q̄s ꝓpt̄ deū dedit ⁊ misere obijt. Exēplum. ix.

Quidā diues in infirmitate nimia timēs mortem: tulit xxx. libras ⁊ distribuit pauperib⁹. Factū est autē vt cōualesceret de infirmitate cepit penitere ꝙ hoc fecerat. Hic ṽo amicum quēdā habuit virū religiosū cui ipse diues dixit cogitationē suaz. Penitet me ꝙ hoc feci. Qui dixit. Gaudere te mag̃ oportet in h: q̄a qō pauperib⁹ dedisti deo dedisti. ⁊ ipse tibi reddet in futuro. Sed ille nō acquiescebat ṽbis ei⁹ ait ei. Ecce. xxx. libras do tibi vt eam⁹ simul ad sanctā mariā: ⁊ dic ibi. ego non sum ille q̄ distribuit pauperib⁹. xxx. libras: s̄ iste ē: demōstrādo me. Ille ṽo accipiēs. xxx. libras ab alio gauisus. Perrexit q̄ ad sanctā mariā ⁊ fecit sicut ille ꝓdixerat. Cōtigit autē cū egrederet̄ de tēplo portans secū pecuniā quā receperat: ⁊ cū egressus eēt ianuā cadens in terrā mortuus est. Hec videtes q̄ aderāt dixerūt ei qui pecuniā illi dederat. Accipe pecuniā tuā. Et ille rn̄dēs dixit. Nō faciā. ex q̄. n. obtuli deo ipi⁹ est: s̄ mag̃ det̄ pauperib⁹: qō ⁊ factū ē. Oēs cui q̄ viderūt ⁊ audierūt hec: glorificabāt deum qui fecit mirabilia solus.

Quidā cū triginta libris fabricauit sibi palacium in celo. Exēplum. x.

Legit̄ in vita sancti iohānis elemosynarij q̄lit̄ gloria dn̄i misericordib⁹ ē ostēsa. ꝙ cū quidam ep̄s Trull⁹ iuisset ad alexādriā: ⁊ xxx. libras auri expēderet ꝓ palacio fabricādo: quē iohānes ꝓdict⁹ inuitās ad domū suā: monuit eū dicēs. Hoc eēt edificiū ⁊ thesaurū epoꝝ refouē paupes iesu xp̄i: q̄ ad ei⁹ ꝓdicationē ꝓdictū auru reddidit ipi sctō iohi ad dādū paupert ib⁹. Sz postea penitēs de ꝓdict̄ eū eēt auar⁹ decidit i lectū. Qō fact⁹ iohānes audiēs aurū eidē remisit: q̄ statī curat⁹ ē. Iterū inuitat⁹ cū eo comedit. Et postmodū in extasi posit⁹ duct⁹ est ab angelo ad palaciū mire pulchritudīs mirū hn̄s splēdo: ē: ⁊ portā auream in q̄ erat scriptum. Hec fuit requies eterna trulli epi. Qui cū hoc legeret: accedēs mirā pulchritudinē eius dixit angelis. Delete hūc titulum ⁊ scribite. hec reqes erit iohānis priarche. Sz hac visiōe territ⁹ nō solū ꝓdictas libras auri pauperibus erogauit: sed etiā post magn⁹ elemosynarius factus est.

Hortulanus q̄dā collegit lagenam cuz denarijs. Exemplum. xi.

Uit q̄dam hortulan⁹ qui omnē laborem suū in elemosynam expendebat: ⁊ tm̄ sibi retinebat ꝙ ad solū victū sibi sufficeēt. Immisit autē diabolus in cor ei⁹ ꝙ colligeret sibi aliquā

pecuniam: dicēs ei. Ut cū senueris aut egrotaueris: opes habeas ⁊ expensas: ⁊ impleuit lagenā de nūmis. Cōtigit eni post hoc īfirmari eum: ⁊ putrefieri pedē eius: ꝗ expendit ꝓ medicinā ꝗcquid collegit: ⁊ tñ nihil ei profuit Postmodū vero venit ad eum quidam expertus medicus ⁊ dixit ei. Nisi inscideris pedem tuū alit̄ sanari nō poteris. Et cōstituerūt diē abscindendi pedē. Et ecce ipsa nocte rediens hortulanus ad se penitētiā egit de his ꝗ gessit ⁊ fleuit cū gemitu dicēs. Memor esto domine operū meoꝝ prioꝝ ꝗ faciebā laborans in horto: ⁊ quō pauperibꝰ ministrabā. Tūc apparuit ei angelus dñi: dicēs. Ubi sunt nūmi tui quos collegisti. ⁊ vbi est spes tua de ꝗ tractasti. Et intelligēs ille veniā ꝑcabat: ꝓmittens hoc iā de cetero nō facturū. Tūc angelꝰ tetigit pedē eius: ⁊ cōfestim sanatꝰ est. ⁊ exurgens mane abijt in agrū operari. Venientes ꝗ medico vt secaret pedem eiꝰ: dicūt ei. Iā sanꝰ factꝰ est: ⁊ mane hodie exijt operari in agrum suū. Et vidēs eum sanū fodientē terrā: glorificabat deum. Hoc in vitaspatrū.

De duobus fratribus: date ⁊ dabitur vobis. Exemplū. xij.

a **Abbas quidā de ordi**ne nigroꝝ hospitalis erat valde deuotus: ⁊ circa pauperes misericors multū. Et qꝛ in operibꝰ misericordie feruidꝰ fuit: tales dispensatores domui ordinare studuit ꝗ eiꝰ feruorē nō impedirēt ſꝫ magis incenderēt. Et quāto plures suscepit ad domū eiꝰ ⁊ quāto plus charitatis opa paupibꝰ exhibuit tāto illi ⁊ domui eiꝰ dñs bñdixit. Post cuius mortē eiꝰ successor stimulatꝰ auaricia pietatis officiales amouit: ⁊ eos ꝗs tenaciores nouerat īstituit. ⁊ ait. Predecessor meꝰ nimis erat dapsilis ⁊ indiscretꝰ: ⁊ ideo officiales eiꝰ amoui. sed sic ordinare debemꝰ expensas monasterij atqꝫ temperare: vt si forte seges nr̄a grandinata fuerit: ⁊ tpa chara euenirent: habeamꝰ vn̄ pauperibus subueniamus. Hmōi verbis suā auariciā pallians hospitalitatem exclusit. etiā cōsueta beneficia pauperibus subtraxit. Charitate igit̄ subtracta ꝓficere non potuit monasterij substantia: imo breui tp̄e ad tantā paupertatē deuenerūt vt vix haberēt quod manducarēt. Die vero quadā vir ꝗdā venerāde etatis venit ad portariū: ꝗsiuitqꝫ hospitium. Quē quidē ille clāculo collegit ⁊ hospitalitis officiū sibi exhibuit. ⁊ adiecit ille. Non tu ammirari ⁊ turbari debes bone vir ꝙ tā negligēter tibi ꝓcuro: qꝛ necessitas in causa magna est. aliqñ talē vidi statum monasterij: vt si aduenisset ep̄s in magna quantitate ⁊ charitate ⁊ abundantia fuisset receptus. Rn̄dit ille senex: dicēs: Duo fratres expulsi sunt de monasterio isto: nisi illi fuerint reuersi nunꝙ bonus erit status eiꝰ: quoꝝ vnus vocat̄ date. alter vero dabit̄. Sicqꝫ ab oculis eiꝰ recessit puto aliquā fuisse ꝑsonā angelicā per quam dñs indigētiā fratrū ⁊ defectū illoꝝ reuocare voluit charitatiue. Portarius aūt cū esset laicꝰ noīa eadē cōsiderauit: abbati ⁊ fratribꝰ audita recitauit. Resūpta ē hospitalitas: ⁊ cepit eis mox bñdicere vt prius. Et merito. In oī eni religione vbi isti duo fratres. s. date ⁊ dabit̄ fuerint: nunꝙ necessaria deficient sicut legimꝰ de sāctis prībus ꝙ ita charitatiui erāt ꝙ etiā sctōs angelos hospitio receperūt ⁊ ꝗ eis mittebant̄: alijs frībꝰ mittebāt.

Defunctus quidam dixit: centuplum recepi. Exemplum. xiij.

c **Cum quidā ep̄us ꝑdi**caret int̄ sarracenos: quendā cōuertit ⁊ baptizauit. Postea autē cū suaderet ei ꝙ faceret opa misericordie: dicens ꝙ hoc dñs diceret in euangelio. Centuplū accipiet̄. Et cū admonuisset eū ad ꝑfectionē euangelicam: ille venditis omnibꝰ dedit pauperibus: ⁊ obdormiuit in dño. Cum autē filij eius traherēt ep̄m ad iudiciū: impetētes eū coram iudice sarraceno de hoc ꝙ patri ꝓmiserat. s. centuplū accipietis. ⁊ in tantū pat̄ nunꝙ accepit: ⁊ ꝓpter eius ꝓmissum nos exheredauit. Quibus ep̄s rn̄dit. Immo deꝰ ei reddidit ī vita eterna. Et ꝙ hoc ꝓbaret adductus ad tumulū: mortuū adiurauit ī noīe dñi nr̄i iesu christi: vt diceret vtrū sibi bñ fuerit solutū de ꝓmisso. Rn̄dit mortuus omnibꝰ audientibus. Centuplū accepi: ⁊ vitā eternā possideo. Et de hoc littere inuēte sunt in manibus eiꝰ. s. defuncti. Hec arnoldus.

Ancilla inuenit econuerso cistā repletam farina. Exemplum. xiiij.

e **Erat circa mōtes alpi**um ⁊ anglicum mare fames ꝑualida ita vt cōis multitudo populi fame moreret̄. Tūc quedā matrona genere ꝑclara ⁊ operibꝰ misericordie dedita. egenis cepit sine pōdere ⁊ mēsura ⁊ numero liberalit̄ erogare. Quod cernēs vir eius miles: arctauit eam. ⁊ farine mensuram certā per singu-

las ebdomodas dari fecit. Que vna die q̄si totū expendit. Superueniens quidā pauper et rogās elemosynā. Un dña ancille pcepit vt petenti daret: et diligēter scobata scista in q̄ farina reposita erat si qd inueniret pauperibus afferret. Et fecit ancilla vt dña iussit. Et post hunc superuenit ali⁹ q̄ se nihil comedisse infra biduū deplorabat. Qd vt dña audiuit fleuit: et iterato iubet ancillā scobare cistā et pauperi aliqd ipartiri. Jurat ancilla nihil in cista penitus remāsisse. Sed instāte cū lachrymis dña vt attēptaret currēs impatient et cistam aperiēs plenā flo:ētissima simula mox inuenit Ad cui⁹ cōtuitū ancilla clamās horrifice: cecidit in extasi supina. Clamore audito dña accurrit. accurrit dñs. accurrerūt et famuli. et viso miraculo in cōi: dñm bñdicebāt. Mox vir ipse horreū let⁹ aperiēs oib⁹ illa die venientib⁹ dedit: nec defuit annona cistarū donec superueniēte augusto ppiciaret dñs pplo suo quē afflixit. Dixit aūt ni dict⁹ miles marc⁹ noie q̄ nisi fuisset diuinū miraculum: nequaq̄ tu tria horrea vel qnq̄ suffecissent. Hec Guil.

Nobilis quidam vestes dedit propter deum. Exemplum. xv.

Nobilissimus ac potētissim⁹ in baronibus gallie comes carnotensiū ac blesensiū noie Theobaldus: liberalissim⁹ omni suo tpe extitit in donando. Iste hyeme q̄ tunc solito magis horrebat p viā cū multitudine trāsiens obuium habuit pauperē nudū: quo clamāte respōdit comes. Quid petis. Respōdit paup. Da mihi inquit cappā quā habes indutaz. Nec mora. Comes extractā cappam dedit pauperi: dicēs. Quid ampli⁹ petis. Cui paup. Da mihi et palliū quod habes. Quo statim habito petiuit tunicaz. Quā vt comes dedit remansit in vestibus lineis. Cui paup. Uides inquit comes q̄ caput habeā rasū et nudū da et pileū. Tūc comes paululū erubescēs q: calu⁹ erat: inqt. Nūc etiā charissime nimis insistis: q̄a h̄ carere nō possū. Hoc dicto relictis vestib⁹ paup euanuit. Comes de eq̄ cadēs lamentabilit fecit: et oī tpe postea tale quid cauens: omni petēti se tribuit. Hec Guil.

In discipulo de tempore.

Petrus thelonari⁹ q̄ primo parcus fuit: et postmodū fecit seipm vēdere et pciuz dare in elemosynas pauperū. sermo. lxxxi. B.

Itē senex: cū iuuene habuerūt cōem vitam et semp senex plus habuit quātūcūq̄ pauperibus dedit. Hoc quere ser. cl. T.

Mechanic⁹ qui nisi vnū denariuz habuit: aliquid emere ad comedēdū: et eūdē denariū dedit cuidā pau pi ppt deuz: et angel⁹ portauit sibi viginti solidos. Hoc qre ser. cxii. A.

Mulier que dedit pauperi denariū: dicēs. plus tibi dedi q̄ deus vnq̄ mihi dedit. Hoc quere sermone. cl. P.

Ecclesia.

Diabolus scribit verba inutilia prolata in ecclesia. Exemplū. xvi.

Cum beatus martin⁹ epūs celebraret: tūc beat⁹ brictius adhuc puer vidit diabolū scribētez retro altare petrū qd fiebat in ecclesia: loquēdo: ridēdo: diuinū officiū impediēdo. Et dum deficeret charta: diabol⁹ volēs illā in quā scripsit extēdere traxit cū dētib⁹: q̄ corrupta collisit caput ad murū. Un risit sāct⁹ bricti⁹. Post missā arguebat eū sanct⁹ martin⁹ de risu. et ille dixit ei cām. Et cōiurat⁹ diabolus dixit q̄ scripserat vba inutilia risus et dissolutiões q̄ fiunt i eccl'ia. Stati beūs martin⁹ pdicās vbū dei: et oib⁹ exhortat ad cōfessionē coegit diabolū delere qd scripserat. Un etiā de hoc dicit i decre. Nemo debet in loco orōnis intēdere fabulis ociosis. dis. xxv. qui in aliud.

Quidā fur sunt in ecclesia et postmodū suspensi.

Exemplum. xvii.

Ecclesiā sancti martini fures infringētes: quosdā thesauros vna cum cruce preciosissimis gemmis et auro decorata asportarūt: qui cuz essent plures crucē duobus cōmittentes ipsi cū thesauris abierūt. Mane igit cū tātū sacrilegiū ad noticiā epi puenisset dolēs valde et maxime de cruce ob portionem ligni dñici. Milites cū cōsilio canonicorū p diuersas pruincias miserūt q̄ fugiētes insequebant. Duo q̄ eandē portabāt p stratā publicam incedebant. Ad quos cū puenissent milites nihil de eis suspicātes ptransierunt. Christus vo in quē peccauerunt fures a sensu alienauit gressum firit: ita vt a strata declinātes paludē intrarēt: nec tū mox pedib⁹ pcedere possent. Altera vo die predicti milites cum fures pene in eodē loco et maxime lutū calcando vidissent mirati dixerunt. Isti sunt hoies quos heri hic dimisim⁹. Ad quos cum vir clamasset. boni hoies male inceditis: qre nō ascenditis

in stratam rectã. rñderũt illi. Bñ incedimus
nõ vos sollicitet iter nrm̃. Tũc vn⁹ ex militi-
bus deo inspirãte dixit ad socios. Aliq̃d istud
p̃tẽdit: fort. tñ rei sũt: teneam⁹ illos. Ad q̃s
cũ descẽderẽt illi crucẽ paludi imerserũt. In-
terrogati xõ de furto: rñderunt. nos crucẽ tu
lim⁹: ⁊ vbi sit scimus. ſ; nisi certi simus de vita
nũq̃ ostendem⁹. Quid plura. Ducunt ad epm
grã crucẽ pmittit immunitas. Crux ostẽsa repor
taf: ceteri.. puiciã fures pscribũt. Et q: iust⁹ iu
dex de⁹ nullũ pctm̃ dimittit iultũ: ⁊ sepe pctm̃
pinit pctõ: pmisit vt die quadã iterũ eccle si
am infringerent in qua capti sunt ⁊ suspen
si. Hec cesarius.

Julian⁹ apostata a sctõ mercurio interem-
ptus est. Exemplum. xviij.

Ulianus iperator qui
i erat apostata a fide christiana dux
ad q̃ddã p̃liũ pperaret mãdauit
sctõ basilio cesariẽsi epo vt sibi suoq; exerci-
tui necessaria puidẽt. Quo rñdẽte q̃ res ec
clesie nõ ẽẽnt sue: ſ; iesu christi pauperũ ⁊ deo
militãtiũ: nõ p̃donũ. Cũ tñ currũ oneratũ cũ
victualib⁹ p redimẽda vexatiõe dedisset eidẽ
irat⁹ cesar ⁊ feruẽs iurauit q̃ i reditu suo suã
eccl'iã destrueret. Epũs xõ ɔfidẽs i dño. ⁊ in
regine celi p̃sidio idicto ieiunio orõib⁹ leta-
nijs ⁊ elemosynis studebat cum oĩ populo ⁊
clero deũ p̃cari. Epũs xõ in orone pstrat⁹ ec-
clesiã suã beate ṽgini dedicatã fidelr̃ cõmen
dauit. Interĩ spũs ei⁹ vsq; ad thronũ dei ra
pit. ibiq; audiuit Mariã de destructiõe eccl'ie
sue filio suo q̃rulãtẽ. Hic ab oĩb⁹ req̃rit q̃s ve
lit sue iniuriã mrĩs vindicare. Mox sanctus
mercuri⁹ martyr christi qui in eadẽ eccl'ia se
pult⁹ ẽ: p̃ oĩb⁹ se obtulit ad vindicãdũ. Egres
sus igif de tũba ⁊ armis suis indut⁹ ad exer-
citũ p̃uenit: ⁊ omissis oĩb⁹ alijs sibi locũ dãti
bus: istũ iulianũ hasta pfodit. Qui sũpto p-
prio sanguine piecit in celũ: dicẽs. Uicisti na
zarene vicisti. Et sic miserabilit̃ fugato exer-
citu expirauit. Hec p̃ ordinẽ epo referẽte po-
pulo p signo veritat̃ nec sanctũ mercuriũ in
sepulchro: nec ipsi⁹ arma q̃ pẽdebãt in eccl'ia
repta sunt. Sz post diẽ tertiũ in loc̃ suis oĩa
econtrario sũt inuẽta. Redeũtib⁹ aũt de p̃lio ve
ritatẽ de oĩbus retulerũt. ⁊ oẽs grãs egerunt
ei q̃ liberat ⁊ saluat oẽs sperãtes i se. deponẽs
malos potẽtes de sede: ⁊ hũiles de ĩtuitu mrĩs
sue h̃ ⁊ i futuro cũ gl'ia ⁊ honore exaltat.

Miles quidã trãseũdo cemiteriũ orauit
pro animabus. Exẽplũ. xix.

Uidã miles cõsueuit
q descẽdere de equo suo in cemiterio
⁊ dicere orõnes suas ibi p defũctis
sepultis. Quadã aũt die fugat⁹ ab hostibus
iterũ veniẽs ad cemiteriũ orauit flexis geni-
bus. Statim surrexerũt defũcti de sepulchris
milites cũ armis: clerici cũ stolis. Quo viso
hostes fugierũt: ⁊ faciẽtes pacẽ cũ milite nar
rauerunt ei quod viderant.

Eucharistia.

Epũs vidit vnũ digne: aliũ indigne sumere
sacramentũ. Exemplum. xx.

Piscop⁹ q̃dã cũ au-
e disset duos de plebe sua viros adul
teros nimie impuritatis. rogauit̃ g̃
deũ: vt si ita esset agnosceret. Cũ ergo post ob
lationẽ cõsecratã vnusq̃sq; ad cõmmunionem
sacrã accederet: p singulorũ facies itelligebat
bonos splẽdidas habẽtes facies ⁊ animas.
peccatorũ aũt facies nigras inspiciebat vt car
bones: ⁊ oculos sanguĩe repletos. Alios xõ
videbat claros facie: ⁊ vestib⁹ albis indutos
Cum aũt corpus dñi suscepissent: in quorun-
dã vultibus lumẽ: in quorũdã flãma videba
tur. Ut aũt cognosceret de illis quorũ crimi-
na audierat communionem illis porrexit: ⁊ vi-
dit vnum ex illis clara facie ⁊ honorabili: al-
bisq; vestibus circũdatũ. alterum nigrum et
horribilẽ vultu. Et postq̃ diuini mysterij gra
tiam perceperũt illũ lumen quoddam illustra
bat. aliũ xõ quasi flamma succẽdebat. Ora-
uit g̃ episcop⁹ de singulis que ei ostẽsa fuerũt
se edoceri. Astãs aũt angelus dñi dixit ad eũ
Omnia q̃ audiuisti de ipsis vera sunt. sed ille
vnus adhuc in sordib⁹ pmanet ⁊ in volunta
te peccãdi: ideo illũ nigrum flamma succendi
vidisti. Alter xõ similis illi quidem erat sicut
audieras. sed ideo illum clara facie illustrari
vidisti. quia recordatus de hoc quod prius fe
cit: ⁊ renuncians illis operibus cũ lachrymis
⁊ gemitibus dei misericordiã postulauit: pro-
mittens si p̃terita illi suissent remissa peccata
vlteri⁹ ad eadem nõ rediret: ⁊ ideo prioribus
criminibus deletis ad hanc gratiã quã vidi-
sti p̃uenit. Cũ aũt episcop⁹ de dñi gratia mi
raretur eo q̃ non solũ de tormẽtis tam turpẽ
hominẽ eripuerit: ſ; etiã tanto honore decora
uit. Respõdẽs angelus domini dixit. Bñ mi
raris hõ enĩ es. nã dñs noster ac vester natu
ralr̃ bonus ⁊ misericors est cessantib⁹ a pec-
catis: penitẽtibus p confessionẽ nõ solũ tor-

mēta dimittit ſ; ⁊ honore dignos efficit Sic enī deꝰ dilexit mūdū vt vnigenitū ſuū p̄ pctōribꝰ deſtinaret ⁊ p̄ ipſis daret ad mortē. Qui ḡ dū inimici eiꝰ eēnt mori p̄ ipſis elegit q̄tomagis qn̄ ꝓprij eiꝰ filij erūt. Hoc ḡ ſcias q: nullū pctm̄ hūanū bonitatē dei vincit. ſ; tantūmō p pniam vnuſq̄ſq; ea q̄ priꝰ fecerat abolet mala. Miſericors enī dūs infirmitatē hūani generis ſcit ⁊ paſſionē ⁊ diaboli v̄tutē ⁊ maliciā. ⁊ cadētibꝰ q̄dē hoībꝰ in pctā tāq̄ filios ſuſtinēs ꝓpt̄ emēdationē. Penitētibꝰ v̄o tāq̄ lāguidis cōpatit̄: ⁊ mox ſoluēs pctā eoꝝ. Iuſtis aūt premia tribuit. Audiens ergo epūs mox miratus eſt nimis. ⁊ glorificabat deum.

Quidā acceſſit ad ſacramētū cōtra prohibitionem ſacerdotis. Exemplū. xxi.

QUidā ſacerdos vidit quēdā pctōrē ſibi ꝯfeſſum nō vere ꝯtritū. q: nō habuit volūtatē abſtinēdi a pctīs. ⁊ ſacerdos ꝓhibuit eū a ſacro: ⁊ ſuper hoc friuole acceſſit. dixit ei ſacerdos. Iudicet deus inter te ⁊ me: dans ei corpꝰ chriſti. Et ſtatim guttur ei eſt ruptū: ⁊ exiuit corpus chriſti: ⁊ ille expirauit.

Sacerdos malus cū difficultate ſumpſit corpus chriſti. Exemplum. xxij.

SAcerdos quidā ſecularis dū q̄dā die celebraret miſſā aliꝰ aſſiſtēs vidit ī patena tpe ſumptiōis nō ſpēꝫ panis: ſ; infanē. Quē cū ſacerdos leuaret vt ſumeret: cepit īfātulꝰ ille faciē auertere. ⁊ ne ſumi poſſet māibꝰ ⁊ pedibꝰ reluctari. Et non ſemel iſte hō deuotꝰ hoc vidit: ſ; ſepꝰ. Cui idē ſacerdos q̄dā vice dixit int̄ cetera. Quotiēs ſumo corpꝰ xp̄i cū tāta difficultate ſumo q̄ ego mirari nō ſufficio. Cui ille. Cōſulo vt corrigas te. hoc nā ⁊ ego vidi de te Ille ſacerdos correxit ſe. Et cū poſtea celebraret viſꝰ ē ille infās ab illo deuoto homie iūctꝭ manibꝰ ⁊ pedibꝰ cū ſūma velocitate illabi in os ſacerdotis. Plaga ſacerdotum indigne celebrantiū. Exemplum. xxiij.

SAcerdos lubricꝰ ⁊ immūdus corpꝰ xp̄i quaſi q̄ttidie polluto ore ſumebat. Et vide vindictā dei. os eni circa naſuꝫ ⁊ mētū ē v̄ſuꝫ ⁊ lingua cōputruit: ita vt vix pre fetore poſſet ab amicꝭ ſuis ſuſtineri. Sic ⁊ ſacerdos in gallia fuit cuius manꝰ in miſſa ſup araꝫ extēſe igne celeſti vſq; ad cubitos ſūt cōbuſte. Hec Guil.

Sacerdos quidam dubitauit de ſacro. Exemplum. xxiiij.

SAcerdos q̄daꝫ valde deuotꝰ btē v̄gini marie: de ſacramēto altaris dubitauit. Vn̄ aſſidue eā inuocabat vt ei ſubueniret. Cui miſſaꝫ celebrando hoſtia an̄ Pater nr̄ diſparuit. Admirās ⁊ ꝑterritꝰ de hoc btā v̄go ſibi apparuit filiū tenēdo in vlnis. cui etiam dicebat. Ecce eū quē puella puerpa peperi. ecce quē ī ſacro ꝯſecraſti. ecce quē tuis manibꝰ tenuiſti. queꝫ tāgēdo ⁊ leuādo cūctis oñdiſti quē in ſacro māducas ⁊ bibis. ecce filiū meū tibi trado: ⁊ deuote ⁊ reuerēter ſuſcepturū. Et ſic depoſuit puerū pulcherrimū: qui ſubito tranſfiguratꝰ in hoſtiam panis quem ſacramētaliter ſumpſit. Et ſic omnis dubitatio in eo ceſſauit.

Mulier quedā dubitauit de ſacramento. Exemplum. xxv.

BEatꝰ Gregoriꝰ cuidam matrone corpus xp̄i dedit dicens. Corpꝰ dūi noſtri Ieſu chriſti ꝓficiat tibi in vitā eternaꝫ. Mulier ſubriſit. Btūs Gregoriꝰ manū retraxit īgrēs ab ea q̄re riſiſſet: Rn̄dit illa. Quia panē iſtū queꝫ piſtui corpꝰ xp̄i appellas. Btūs Gregoriꝰ ad effugandā mulieris incredulitatem orauit ⁊ hoīes orare fecit: ⁊ mox hoſtia mutata eſt in carnē: ⁊ ſic mulier ab errore reuocata ē. Tūc btūs Gregoriꝰ iterū orauit: ⁊ tūc ad p̄riſtinā formā rediit: ⁊ ſic matrone dedit hoſtiā: que eā intātū cōfirmauit in fide vt poſtea nunq̄ recidiuaret: ſ; firmit̄ crederet. ⁊ ſic ſaluata ē.

Puer nouem annorum cōmunicatus eſt in extremis. Exemplum. xxvi.

PUer q̄dā cū infirmaretur: ſpūſctō inſtātꝰ corpus chriſti ſibi dari petiuit. Cūq; eum parētes cōpeſcerēt: ille fortiter clamauit. Date mihi corpꝰ dūi: date mihi corpꝰ dūi. Relatū ē igit̄ verbū ad ſacerdotē. Qui cū diceret non eſſe ſecurū tali puero qui nō intelligit q̄d ſit dare corpꝰ dūi: hoſtiā detulit ei nō bñdictā. Quam cū ei porrigere vellet dixit ei. Ecce hoc ē corpꝰ dūi. Ut dūs ex ore infantiū ꝑficeret laudem ⁊ deſtrueret perfidiā multoꝝ qui de eodē ſacramēto male ſentiūt: inſpirauit puero vt reſpōderet. Quare vultis me decipe. nō ē corpus dūi q̄d mihi offertis. Ad q̄d verbum ſacerdos admirās: ⁊ puero aliq̄d diuinū inſpi-

ratū arbitrat⁹ esse: sacrā cōionē attulit. quam ille puer satis deuote accepit. Hec Cesa.

Christus personaliter cōmunicauit mulierem. Exemplum. xxvij.

Femina q̄daʒ deuota f q̄dā tpe ardēter nimis cōicare desiderās: grām eādē a sacerdote suo sibi impartiri hūiliter ꝛ instanter postulauit. At q̄ repulsaʒ passa: dicēte illo non debere laicas feminas ꝓ libito suo cōicare: n̄ statuto tpe. Que fleuit ꝛ ingemuit. Cui⁹ ardorē sūm⁹ sacerdos attēdēs: nō diu passus ē eā fraudari a desiderio suo. Eadē eñ nocte cum in strato suo iacens vigilaret ꝛ orōnib⁹ vacaret: saluator Jesus xp̄s cū multo splēdore cubiculum eius ingressus: pixidē in q̄ corp⁹ xp̄i in eccl'ia recōdi solebat ꝓprijs manib⁹ portabat. Erat q̄ꝫ circa eū fragrātia miri odoris: ꝛ multitudo angeloꝝ in circuitu ei⁹. Cūq̄ꝫ illa btā mulier ad tantā gloriā stuperet: stans coram eo dn̄s ait. Quia tibi sacerdos ille corp⁹ meum negauit: ego manib⁹ meis te cōicabo. Quod ꝛ fecit: hostiā vnā de pixide tollens ꝛ eaʒ cōicans: sicq̄ꝫ recessit. Hec Cesarius.

Femina quedam corporali cibo abstinuit de vna dn̄ica ad aliā. Exemplum. xxviij.

Femina q̄dā erat solita sepe cōicare: ꝛ ex ꝑmissiōe sacerdotis singulis dieb⁹ dn̄icis. ꝛ sustētabat̃ de dn̄ica in dn̄icam de sacra cōione: nec etiā corporaliter esuriit. Et hoc sacerdos indicauit epo. Et ep̄s sicͭ vir prudēs volēs ꝓbare ne aliq̄d fallacie ibi esset: ait sacerdoti: Da ei hostiā nō b̄ndictā ꝓ cōione. Quod ꝛ fecit sacerdos: statim illa cepit mirabiliter esurire. Et cucurrit ad sacerdotē ꝛ dixit ei q̄ꝫ pdidisset grām. Quo intellecto sacerdos dedit ei verum corpus domini. Hec cesarius.

Diabol⁹ fugat⁹ est ab obsesso per sacramētū corporis xp̄i. Exemplum. xxix.

Sacerdos q̄dam cuiusdā demoniaci os aperuit ꝛ hostiaʒ nō cōsecratā imposuit p̄cipiēs vt i v̄tute illi⁹ hostie exiret. Qui demoniac⁹ hostiā dentib⁹ dilacerans: dixit. Non exibo ꝓpter istū panē nō cōsecratū. Sacerdos postea hostiā cōsecratā misit in os demoniaci: dicēs. In virtute istius sacramēti exeas. Cui diabolus respōdit. Hoc est verum corpus xp̄i q̄d sufferre nō valeō, ideo iam ab illo homine recedo.

Asini cesserunt sacramento eucharistie. Exemplum. xxx.

Pleban⁹ sancti iacobi cū deferret corp⁹ dn̄icū ad cōicādū infirmū: obuiā habuit asinos i platea saccis frumēti oneratos: q̄ totā superiorē plateā occupauerūt. Et cū vix scholaris qui ante eū portabat lucernā ptrāsisset: timens pleban⁹: q̄ senex erat p̄cipitari in lutū cuʒ sacramēto: ait. Quid est q̄d agitis asini: nūq̄d cōsideratis quē gesteʒ in manibus meis. Statim discedite: date honorē creatori vestro. Et statim oēs asini steterūt ꝛ simul descēderūt: Et cuʒ descensus esset laboriosus: sacci tamē non sunt lapsi de asinis.

Equus: bos: ꝛ asinus cognouerūt christū in sacramento. Exemplum. xxxi.

Quidā ep̄s deuotus ꝛ q̄dā heretic⁹ ꝑuersus seinuicē obligauerunt de veritate corporis xp̄i. Uñ eucharistiā sup auenā in doliū posuerūt Et adduxerūt equū ꝛ bouē ꝛ asinū: q̄ pabulū nō tāgētes: s̄ poti⁹ genua flectētes: diuī tāq̄ꝫ rōne vtētes adorauerūt. Quo viso heretic⁹ fidelis effect⁹ ē. Esa. i. Cognouit bos possessorē suū ꝛ asinus p̄sepe dn̄i sui. israel aūt me nō cognouit: ꝛ populus meus nō intellexit.

Equus iudei cognouit christum in sacramento. Exemplum. xxxij.

Sacerdos quidā cum iret ad cōicādū quēdā infirmū: iudeum obuiā habuit eq̄tatū nobili. equus flexis genib⁹ añ corp⁹ xp̄i stimulat⁹ calcarib⁹ a iudeo ptrāsire nō potuit donec corp⁹ xp̄i portatū fuisset. Ubi vox de celo intonuit: dicēs. Agnosce creatorē tuum: quē tu negas natum de virgine. Unde iudeus cōpunctus in christum credidit: ꝛ baptismum suscepit.

Mulier quedam posuit corpus christi ante porcos. Exemplum. xxxiij.

Albert⁹ de bruſſia ep̄s refert q̄ꝫ q̄dā mulier cum ip̄e ep̄s eēt venit ad eū; cōfitēs q̄ꝫ diabol⁹ nō ꝑmitteret eā credere in sacr̄m altaris q̄ꝫ ibi eēt verū corp⁹ xp̄i. Et ergo cuʒ accepisset ipsum ꝛ ante porcos in siliq̄s posuisset: ecce mirū. oēs porci genua flexerūt: ꝛ adorauerūt sacr̄m. Hec aūt misera voluit plus experiri: ꝛ posuit corp⁹ xp̄i sup veru: ꝛ assauit iuxta ignē

tanq̄ assaturā: τ ecce gutte sanguinis ab inde fluere ceperūt. Hoc facto misera adhuc nō cōtēta: accepit corp9 xpi τ fodit in terrā: τ sanguis nimi9 sup fossā emanare cepit q̄si extra terrā ebulliēdo. Ad qđ tūc cōpūcta ē: τ credidit verū corp9 xpi esse in sacramēto altaris. Et epo supradicto cōfessa est pctm̄ suū. τ perpetuam penitentiam ab eo suscepit.

Puella quedam sparsit corpus christi super olera. Exemplum.xxxiiij.

f Uit in insula scti iacobi puella obsessa laica. Cū reqsitus diabol9 a qdā sacerdote cur tāto tpe tā crudelr̄ eandē puellā torq̄ret: p os puelle rn̄dit. Bn̄ ac optime p̄meruit. Et sacerdos. Quare. Et diabol9 Ipsa altissimū sup olera seminauit. Qui cū vbū min9 intelligeret nec ille expone vellet: sacerdos feminā adijt qđ de ea diabol9 dixerit exposuit. monēs vt nō negaret si intelligeret. Que statim cōfessa ē culpā dicens. Verbū hn̄ intelligo qđ tm̄ nūq̄ hoī p me publicatū ē. Qn̄ iuuencula erā τ hortū ad colēdū suscepissem: nocte qdā mulierē vagā hospitio recepi. cui cū damna horti mei exposuissem: asserens oīa olera ab erucis deuorari: rn̄dit. bonā te instruā medicinā: accipe corp9 dn̄i τ cōminue illud: sicq̄ super olera spargas τ statim lues cessabit. Ego misera cui maior cura erat de horto q̄ de sacramēto: cū in pascha corp9 xpi sūpsissem: et extractū de ore fecissem sicut eram edocta. qđ oleribus erat in remediū: mihi teste diabolo factū est in tormentum. Hec Cesarius.

Boues in agro cognouerunt christū sub sacramento. Exemplum.xxxv.

i N villa quadā fures ecclesiā in nocte infringētes: inter cetera etiā scriniū cū corpe xpi inde tulerūt. Qui cū nihil in eo pter reliqas τ pixidē cū sacro repissent: nihil de eis curātes eandē pixidē sup sulcū agri ville pximi ponētes cōfuse recesserūt. Mane igit tū rusticus cū aratro τ bob9 in eodē agro araret: venissentq̄ aīalia iuxta pixidē stupendo steterūt. Quos cum arator stimularet vt pcederent: nūc recalcitrādo: nūc exorbitādo iratus ait. Quis diabol9 in bob9 istis est. Non enim clare videre poterat. q2 ante ortū diei arabat. Diligētius aūt circūspiciēs dephēdit ante pedes boum pixidē τ scriniū eccl'ie sue ante illa: tūc causā rebellionis nō ignorās oibus in agro dimissis in villā cucurrit: tā sacerdoti q̄ ceteris que acta sūt referēs. Tūc oēs simul in agrū descendētes cū cruce τ thuribulo τ cereis corpus dn̄icū reportauerunt.

Apes fecerunt eucharistie altare. Exemplum.xxxvi.

m Ulier qdā cum apes multas nutriret: τ ille nō pficerēt imo passim morerēt. Et cū p hoc remediū circūquaq̄ q̄reret dictum est ei q̄ si corp9 dn̄icū inter illas locaret: mox lues illa cessaret. Que ad ecclesiā ambulās τ se cōicare simulās: corp9 dn̄i sumēs statim a sacerdote recedēs extraxit τ in vno alueolo illud locauit. Mira dei potētia. vermiculi creatorē suū agnoscētes: de fauis suis dulcissimis hospiti suo dulcissimo capellā mire structure fecerūt in q̄ altare eiusdē materie erigētes: sacratissimū corp9 sup illud posuerunt. τ bn̄dixit dn̄s opib9 eorū. Processu vo tpis cū femina pfata idē vasculū apuisset: τ iā dictū oratoriū cōspexisset expauit. currēsq̄ ad sacerdotē cōfessa ē ei oīa q̄ egerat τ viderat. Tūc ille assumptis secū parrochianis suis ad vasculū venerūt. τ apes euolātes τ ī laudē sui creatoris bōbizātes abierūt. capellule pictas: fenestras tectū: cāpanile: ostiū: altare admirātes. corp9 dn̄icū cū honore τ glīa ad ecclīā tulerūt. hec Cesa.

Eucharistia ostēdit potentiā suā in aqua. Exemplū.xxxvij.

t Empore illo qn̄ manifestari ceperāt hereses albiēses: qdā maligni virtute diabolica suffulti qdā signa oñderūt quib9 eādē heresē roborauerūt: q2 sup aqs ābulauerūt τ ī aq nō sūt submersi. Cernēs hoc sacerdos qdā catholicus corp9 xpi cū pixide ad flumē vbi illi pplīs suis oñderūt τ oñsuri erāt virtutes deportauit. Dixitq̄ ī audiētia oīuz. Adiuro te diabole p eū quē manib9 porto ne in hoc flumine ad huius ppli subuersionē exerceas virtutes tuas τ fantasias. Post hec vba illis hereticis sup vndas fluminis ambulātib9 vt pri9 sacerdos turbat9 corp9 dn̄i in flumē iactauit. Mira xpi potētia. mox eni vt elemētū tetigit sacramentū fantasia cessit veritati. τ heretici statī vt plūbum descendentes in pfundū sunt submersi. Pixis vero cū sacramento statim ab angelis sublata est. Uidēs sacerdos hec oīa de miraculo exultauit quidē: sz de iactura sacramēti doluit. Totam vero noctem in lachrymis

& gemitu transiens; mane pixidem cum sacramento reperit super altare.

Eucharistia ostēdit potentiā suā in terra. Exemplū.xxxviij.

Lebanus sancte colū

p be in colonia cū in quadā solēnitate paschali pplm̄ cōicaret; hostia de manu ei⁹ lapsa cecidit sup pauimētū lateribꝰ stratū. Ut aūt deꝰ ondēret se dn̄z terre sic & maris: mox vt hostia lapidem tetigit lateris illi duritia cessit: ita vt circulꝰ & lr̄e in illa apparerēt quēadmodū sigillū molli cere imprimitur. Eucharistia ostēdit potentiā suam in igne. Exmplum.xxxix.

Empore quodā eccle

t sia qdā exusta ē. Cūcq3 oia q̄ cremari poterāt in cinerē fuissent redacta solā pixidē cū corpe xp̄i illesā sup altare reppererūt. Qd̄ p miraculo magno sicut reuera fuit pluribꝰ referētes: glorificabant eū qui sic honorificauit suum sanctum sacramentum. In discipulo de tempore.

Quidā vidit aliquos nigros: aliquos sanguinolentos: aliquos claros & splēdidos ad sacramentū christi accedere. Hoc quere in discipu. de tempore. sermone. xlvi. R.

Quidam cognouit ppriam vxorē sabbato pasche. & in diē pasche qr̄ cōmunicare voluit corpus christi exiluit de ore ipsius. Hoc quere de tempore. xlvij. M.

Item quidam post cōmunicationē ad tabernam iuerunt. & quomodo suffocati sunt a sanguine ꝓprio. Hoc quere sermo. lij. M.

Item quidam habuit magnā deuotionem ad sacramētū: & in agone nō audebat sumere ꝓpter vomitū & petiuit eucharistiā sibi poni super pectus suum. Hoc quere ser. lxx. Q.

Meretrix q̄ iuit p lutū & adorauit eucharistiam: & xp̄s de pixide dixit ei. Ego ignosco tibi omnia peccata tua. sermo. lxxix. P.

Itē miles qui orauit quinq3 pater noster: quō per triduū vixit in patibulo. ser. lxxx. U.

Excōmunicatio.

Excōicatū fulgur cōsūpsit. Exemplū. xl.

Uidam excōicatus &

q ɔtumax ecclīā btē ꝟginis intrauit: quē mox fulgur ceteris illesis interfecit. Item quidā excōicatus penitēs mortuus fuit: ante cuius absolutionē corpus illꝰ nigrum vt pix apparuit. post absolutionē apparuit album vt nix.

Sacerdos excōicauit viridariū & nō protulit amplius fructus. Exemplum. xli.

Um domina nobilis

c mater ducis burgūdie emisset viridariū valde pulchrū a quodā sacerdote. Cum essent arbores pulchre & terra bona & pinguis nullū fructū gerebat. Cū aūt q̄reret ab incolis q̄ poterit esse cā q tpe quo viridariū ipsiꝰ erat fructꝰ nō ꝓduceret. dixerūt ei q cū3 sacerdos dn̄icis diebꝰ celebraret missā3 tpe fructuū: iuuenes relicta missa & ecclesia colligebāt fructꝰ & dissipabant clausuras & arbores. Cum de hoc monuisset sacerdos eos: si nollēt desistere excōicauit viridariū ne ꝺ cetero gereret fructū: & ex tūc fructū nō gerebat. Tūc p̄dicta ducissa fecit viridariū absolui p̄cipiēte dicto sacerdote vt fructū ferret de cetero cōsuctū. qd̄ & fecit. Un̄ etia3 habet Math. xi. q dn̄s ih̄s maledixit ficulnee: & statim aruit. q: dn̄s ih̄s xp̄s dedit ptātē ligādi & soluēdi sacerdotibꝰ: dicēs. Qdcūq3 ligaueritis super terrā erit ligatum & in celis.

In discipulo de tempore.

Comes quidā qui cōtēpsit excōicatione3 quomō abbas pane albū excōicauit in cōspectu illius comitis: qui statim factus est niger & muscidus: Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. lxix. I.

Itē papa Gregoriꝰ excōicauit quēdā ciuē q̄ ɔtēpsit excōicationē: & stati3 ciconie nidos suos de domo illiꝰ trāstulerūt ad aliā domu3 & post absolutionē redierūt. Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. lxix. M.

Item quidā ep̄s excōicauit passeres: quia maculauerunt ecclesiam sancti Uincentij. & q̄cito aliquis passer ibi portatur ad ecclesia3 statim moritur. sermone. lxix. M.

Item sacerdos concubinarius cōtempsit suspensionē & excōmunicatione3. & q̄cito accessit ad celebrandū diabolus suffocauit eu3. Hoc quere sermone. cxi. M.

Excusatio.

Puella qdā iuit ad castrū & diabolꝰ in specie hominis dissuasit ei. & postmodum dixit. diabolus suasit mihi. quere sermone. cxxxi. R

Exemplum.

Qui peccāt in exēplis alioꝝ. Exē. xlij.

Uidā3 episcopus no

q mine Leopoldus: solo quidem nomine episcopꝰ: ope aūt tyrānꝰ. Hic

tum eet vanissimus nihil in se hns pietatis, vel religionis: quodā tpe dicebat ei germanus suus nobilis. Dñe epe multū scādalizatis nos laicos malo exēplo vr̃o. añq̄ essetis epus aliqñ deū timebatis: mō nihil de eo curatis. Cui ille rñdit. Frēs duo erāt vicini: ex qbus vnus exēplo alterius peccauit. mortui aūt sūt ambo et ducti ad infernū. Cū igitur essent in tormētis vnus alteri dicebat. Ue tibi: qz tuo exēplo prouocatus ad peccādū merui hūc locuz. Cui alter. Bone vicine si tibi amplius placet sedes mea trade mihi tuā et ego dabo tibi meaz. Sic dico vobis frater: qñ venerimus ad inferos si videbitur vobis sedes mea honorabilior: q̄ vestra: ascēdite eā: et ego recipiā vestrā. Rñdit ille. Mala consolatio hec est. Hec Cesarius.

Exēplū bonū prouocat malos ad penitētiā. Exemplū. xliij.

Earus dñicus quadaz vice cū iret cū alijs religiosis sacerdotibus ad disputādū cō hereticos et dubitarēt de via: qsierūt a quodā quē credebāt catholicū: sed reuera hereticus erat. Optime inqt et libēter nō soluz viā oñdā: sed et etiā vos illuc pducā. Ducēs ergo eos p quoddā nemus fecit eos intātū maliciose errare: p spinas et vepres ducendo q̄ pedes eoz et crura fuerūt sanguie cruētata. Uir igitur dei patiēnsime hoc ferēs et i quādā iocūditatē prorūpēs oēs ad laudē dei et patiētiā hortatus est dicēs. Charissimi spate i dño q̄ victoria nob puenit. iā eni peccā nr̃a p sanguinē purgātur. Ille vo heretic cernēs mirabilē et letā eoz patiētiā et viri dei vbis bonis et exēplis bonis cōpūctus fraudis venena detexit. et heresim abiurauit. et vitaz laudabilem postmodum duxit.

In discipulo de tēpore.

Latro cui iuuenis monachus seruiuit in claustro et comedit panē et aquā in presentia ipsius latronis: quomō pter bonuz exemplum illius iuuenis latro iste bonus homo factus est. Hoc quere in disci. de tpe ser. li. J.

Itē qdaz audiuit de nocte in lecto suo frēs ordinis pdicatoz alacriter cātare in choro: et sic cōpūctus ordinē intrauit. sermone. lxxiiij. J.

Capitulū de. F.

Festa. Quidā induxit fenū in die dominico. Exemplum. i.

Uidā ductus ad penas inferni ituēdas: ibi vidit plaustrū feno oneratū et dictū ē ei, oporter q̄ tantū fenuz in dorso tuo cōburatur: eo q̄ dominico die duxeris illud: sciens illud esse prohibitū a sacerdote. Ille autem reductus postea ad penitentiam cōfessus est peccata. et factus est vir bone vite.

Quidam in sabbato hora vesperarū cessauit a laboribus. Exemplum. ij.

In teuthonie partibus miles qdā ad depnēda herbam de prato cōduxerat falcatores. Illis sed falcātibus vbi tēpus vespertinū aduenit: p villas in circuitu pulsabatur ad vesperas. et mox vnus ad socios falcatores inqt. Desistamus ab ope qz iam vespe cōpulsai. sed cum illi nollēt: imo magis vbis cōfūderēt āmonentez. ipse mox ope derelicto ad vespas iuit. Tertio autē die ad opus imp fectū cū ceteris rediēs: videns q̄ antecedentibus alijs: se falcare p fleri posset: et pter hec ab oibus est derisus. Patienter vo ferens risus omniū et cachinnos vbi manus ad falcē posuit ante se pandentez in surculo graminis dragmā mire pulchritudinis sue latitudinis aureā mox inuenit. Curuatis ergo genibus deū bñdixit. Quo clamāte cōcurrerūt socij. cōcurrit et prati dominus. vident diuinū miraculū. scripturā miles litteratus in nūmo voce paterna legens: hec vt interpretari potuimus continebat. Manus dei mei compegit et in denum me redegit pauperi: qui nō fregit diem scilicet celebrez. Hāc dragmam ergo a paupere emit. et postea multis ad rei gestē probationem ostendit.

Quidam in die festo induxit triticum. Exemplum. iij.

Uidā rusticus duxit triticū de campo i qdā die festo in horreum. et ex permissione diuina ignis totū horreum cum tritico consumpsit.

Itē aliud miraculū scribit gregorius Thuronēsis. Cū qdā rustic in die festiuo arare vellet: ptinus cōtractis digitis manubriū securis cū qua vomerē mūdare volebat eius dextre adhesit. Sed post duos annos in ecclīa sancti Juliani ad eius preces est sanatus.

Rustica que coxit panem in die festo. Exemplum. iiij.

Uedam rustica coxit panes in die festo et totus panis sanguinolētus est effectus: in signum

offensionis: quia festum celebre infregit.

In discipulo de tempore.

Tempore moysi quidam in die sabbati collegit ligna. et ex iussu dei lapidatus est. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. cliiij. F.

Item duo sutores quorum unus celebrauit festa et satis habuit: et alter non celebrauit: et semper in penuria vixit. Quere sermone. cxvij. D

Fides.

Sacerdos catholicus ad probandum fidem ab igne non est lesus. Exemplum. v.

Erat quidam deuotus sacerdos qui quendam doctorem manicheorum inuenit seducentem populum simplicem: sed quia erat versutus nimis et concludere eum verbis non poterat: omnibus audientibus dixit. Accendite ignem lignorum in medio platee et ambo intremus in flammam. et si quis nostrum non fuerit combustus huius fides vera esse credatur. Quod cum dixisset: ille deuotus sacerdos valde placuit populo: et continue ignis accenditur. tunc sacerdos apprehendens hereticum cepit eum secum trahere ad ignem. Non inquit ita non ita: sed unusquisque nostrum singulariter ingrediatur. primo tamen tu debes intrare: quia hoc ipsum imposuisti. Et sacerdos nomine christi consignans seipsum: medias flammas est ingressus. Ignis vero huc et illuc dispergitur. stetit ille in medio ignis in nomine domini: in nullo penitus lesus. Videntes autem populi christiani: cum ingenti admiratione exclamauerunt et benedixerunt deum dicentes. Mirabilis deus in sanctis suis. Ceperunt autem perurgere hereticum ut introiret in ignem. At ille reluctari cepit et subtrahere se. Tunc comprehendentes eum turbe iniecerunt eum in medio ignis. et statim circundans eum flamma atque urens: semiustum reddidit. Et illum quidem hereticum populus cum confusione ex urbe eiecit clamans et dicens. Viuens ardeat seductor. Illum vero assumentes secum et benedicentes deum: ad ecclesiam cum honore perduxit. Et sic christiani fuerunt letati: et heretici confusi.

Ad confirmationem fidei catholice mons motus est de loco suo. Exemplum. vi.

Vincentius in speculo historiali scribit: quod anno domini M.cclxv. Caliphus rex tartharorum conatus extirpare christianos de regno suo: quia christiani mixtim habitabant inter paganos et unus de consiliarijs suis consuluit regi ut eos vinceret ex euangelio. Nam christus de christianorum locutus est Si quis christianus non hesitauerit et dixerit monti huic. tollere et mittere in mare: fiet ei. Qui eius vocauit omnes christianos querens utrum verba christi et euangelium verum sit. Respondentibus omnibus sic: statim comminatus est eis quod nisi infra decem dies hoc facto ostenderent omnes perirent. Tunc episcopi et sacerdotes conuocauerunt christianos: et indicto ieiunio per triduum et orationibus intendentes: rogauerunt dominum iesum christum ut suis fidelibus succurreret. Et reuelatum est cuidam episcopo deuoto viro quod sutor monoculus dignus esset illa verba proferre: et populum christi de periculo eruere. Qui ex humilitate renuit et se peccatorem esse asseruit: tamen ex obedientia precepto se submisit: et christiani ex una parte steterunt et crucem christi secum habuerunt. et rex Caliphus ex alia parte cum populo suo qui fuerunt parati ad occidendum christianos. Orauit autem sutor flexis genibus ne christus tot christianos necari permitteret: et precepit monti ut se tolleret. Quod et statim factum est. Quo viso rex baptizatus est et plures cum eo. et sic fides roborata et augmentata est.

Heresiarcha virtute fidei mutus factus est. Exemplum. vij.

Quidam fidelis deuotus licet ideota cuius fidem quidam heresiarcha astutus valde irritare conabatur: sed fidelis dedit se ad orationes: et oculis in celum erectis dixit ad heresiarcham coram omnibus Precipio tibi in virtute fidei christiane ne contra eam aliquid exprimas vel blasphemes. Qui mox mutus coram omnibus effectus est. Unde christiani sunt multum letificati: heretici vero confusi.

Simplex episcopus vicit hereticum et philosophum valde magnum. Exemplum. viij.

Legitur in historia ecclesiastica quod cum plures philosophi conuenissent et fidem christi impugnarent: unus erat inter eos cui nemo resistere poterat: sed omnia argumenta facillime soluebat. Tunc simplex quidam episcopus contra illum commotus petijt audientiam Quem cum alij christiani valde simplicem cognoscerent: timere ceperunt ne in proponendo deficeret: sed tamen propter sanctitatem eius non sunt ausi eum cohibere. Qui arguendo illum philosophum proposuit christum docuisse diabolicas euitare fallacias: et credere in unum deum et christum filium eius: et symbolum totum dicens probauit. Dic mihi si sic esse credis. Tunc ille statim ut fidem audiuit ex ore eius illuminatus credidit et astantibus ait: Quamdiu verba audiui: verba pro verbis reddidi: sed quando diuina virtus accessit: ultra non potui respondere: nec fidei christiane

ampli⁹ ꝯdicere. s; ꝯsentio iā fide illuminat⁹.

Hereticus astutus ab obsesso stulto combustus est. Exemplum.ix.

Erat quidā hereticus astutus valde qui timēs inquiri ⁊ cōburi: finxit se arreptū a demone. ⁊ sic ligat⁹ ad quādā ecclesiā deduct⁹ ē: ⁊ reputabat quasi eēt obsessus. Et erat ibi qdā clericus veraciter obsessus ⁊ ligat⁹: q̄ subsequēti nocte diuino nutu absolut⁹ est a vinculis. ⁊ aggregās mattas ⁊ stramina ac scanna ecclesie sup ligatū hereticū cumulauit. Ludū autē furiā credidit ille hereticus dissimulauit quousq; clericus ignē de lāpade sumēs comburere cumulū cepit: ⁊ tunc hereticus exclamauit. Ad cui⁹ vocē expergefacti custodes cū ignē extinguere niterēt: clericus excepto gladio quē casu iuxta lectū inuenit: oēs violēter abegit: ⁊ hereticū cōbussit. Nec mora. diuino exacto iudicio clericus idē a demone liberat⁹ est: ⁊ plene sospes apparuit.

Episcopus hereticorū simulauit se illuminare cecum ⁊ curare. Exemplū.x.

Quidā episcop⁹ arrianorū noīe Cerula. vidēs ꝙ cōfundebat rōnib⁹ ⁊ disputatōib⁹ catholicorū: dedit cuidā de secta sua quinquaginta aureos sub cōpacto ꝙ se cecū fingeret ⁊ ab eo fuisse illuminatū. Cū aūt trāsiret dict⁹ Cerula cū exercitu wandalorū ⁊ epis catholicis captiuis: clamauit dictus homo. Audi me verissime cerula ⁊ respice cecitatē meā ⁊ experiar ꝟtutē tuā. q₂ reddis cecis visum. surdis auditū. leprosos mūdas: mortuos resuscitas. Tūc cerula trahēs eū ad partē. tangēs eius oculos ait. Scḋm fidē nr̄am qua recte credimus in deū aperiant oculi tui ⁊ videas. Quo dicto oculi dicti miseri hoīs inflari ceperūt. ⁊ tant⁹ dolor eū arripuit: vt vix posset digitis suis reprimere: q₂ oculi ei⁹ creperūt pre dolore. Qui eiulās oīb⁹ dolū detexit. ⁊ clamabat ꝓiciēs aureos dicēs. Ecce aurū tuū ⁊ redde mihi visum. Tūc hō vsus bono cōsilio clamans ⁊ eiulās ꝓiecit se ad pedes epōꝝ catholicorum abnegans perfidiā arrianorū. Tūc btō Eugenio epo crucē sup oculos ei⁹ ponēte: sanitatē ⁊ visum recepit. Quod vidēs Honorius rex wandalorū notāsq; sectā suā cōfūdi. ⁊ fidē catholicā exaltari: sanctos dei diuersis supplicijs fecit cruciari. Quo facto sol obscurat⁹ est ⁊ dictus Honorius a diabolo arreptus: proprijs dentibus se lacerauit. ⁊ indignam vitā hoc digno cruciatu finiuit.

Hereticum demones extraxerunt de igne. Exemplum.xi.

Fuit quidā heretic⁹ in ꝓuincia brabātie q̄ debebat comburi. Cū aūt ꝓiect⁹ eēt ad ignē clamauit. Adiuuate me. Et statim demones extraxerūt eū de igne. Qui cū denuo fuisset ꝓiect⁹ ⁊ fuisset sp liberat⁹: iā catholici disputabāt de fide. Superueniēs aūt vnus p̄dicator dixit epo. Faciat huc portari corp⁹ xpi. Qḋ cū factū fuisset: heretic⁹ ad ignē ꝓiect⁹ sic pri⁹ clamauit. Adiuuate me. Et demones rñderūt. Non possumus. quia maior nobis superuenit.

Demones traxerūt ossa heretici de igne. Exemplū.xij.

In epātu brixiēsi quidā erat q̄ p̄tēdebat de scītate tantam abstinentiā ꝙ q̄si videbat iohānes baptista. Oēs q̄si de tota ꝓuincia currebāt ad eū. ⁊ btm̄ reputabat se ille q̄ eū posset videre vel tāgere. vel loq̄ cū eo. Oēs credebāt eū scm̄: ⁊ tn̄ erat heretic⁹ magn⁹ ⁊ peruersus hō. Mortu⁹ ⁊ sepultus est honorifice. Post aliqḋ tēp⁹ inq̄sitor heretice prauitatis diligēter inq̄rēs inuenit p testes fideles ꝙ fuerat hereticus: sentētiauit de cōsilio epi brixiēsis ⁊ aliorū prudētū ꝙ ossa ei⁹ ꝯburerent. Proiecta fuerūt ossa in ignē p̄sente pp̄lo. ⁊ statim demones eleuauerūt ossa de igne ⁊ tenebāt ossa suspēsa in aere: nō tamē videbāt demones. Populares ceperunt clamare. Moriat epus cum istis fratribus qui volebant comburere sanctum dei ex inuidia. Ecce quō de⁹ noster nō vult. Tūc epus timuit. Frēs autē cōfortauerūt eum dicentes. Dñe nos sumus hic pro defensione fidei. preparetis vos ad missam: quia deus ostendet aliquod miraculum nobis: ne fides sua periclitet. Dixit aūt epo missam Salue sancta parēs. Et quādo eleuauit corpus christi tunc demones in aere clamauerunt dicentes. O Guido de lacha nos defendimus te q̄diu potuimus: sed modo non possumus plus: quia adest vnus qui maior est nobis. s. christus. Et ossibus cadentibus in ignem cōbusta sunt. ⁊ glorificata est fides propter corpus christi.

Filij ⁊ filie.

Duo filij promiserunt patri suo plura suffragia pro salute anime. Exemplū.xiij.

Quidā diues in articulo mortis tres filios suos ad se vocauit et seniori dixit. Nosce fili charissime: multas possessiones vobis relinq̄ quas olim cōseruaui: quas debuissem pauperibꝰ erogasse. et ideo fortassis ad purgatoriū ibo. dic q̄d daturꝰ es p aīa mea. At ille plurimarum celebratōes missarū et largas elemosynas se facturū pmittebat: Siliter secūdus pmittebat. Hos duos pater laudauit. Et hoc dicto risit tertiꝰ. Quesiuit aūt a minore q̄d de eo deberet sperare. At ille. Pater nec vnū denariū pmitto p te daturū. Et maledicēs sibi pater suus filꝰ ait. Dū viuis pater bona tua p salute tua distribue: nec cōmittas mihi nec alijs fratribꝰ meis. possessores enī rerū tuarū facti qualiter te iuuabimꝰ: cū tu amore nostri te iuuare nolis. vtilitatē enī suā vnusq̄sq̄ nostrū plusq̄ te diliget: et de te amplꝰ parū curat nec sollicitus erit. Hūc osculādo fratribus preferebat veritate audita: et diuitias suas pauperibus erogabat pro salute propria.

Filij raro subueniūt patribꝰ. Exem. xiiij

Obsessus quidā cum duceret aū domū cuiusdā ciuis q̄ edificabat in altū domū magnā et sumptuosā: risit obsessus. Querētibꝰ cur risisset: rūdit. Iste edificat q̄si semper viuere debeat: et ego scio q̄ mala morte morief aū noctē. qr interficief. Hoc eo dicēte risit secundario. et cū ab eo q̄ref cur risisset: rūdit Quia iste morief et relinquet diuitias suas q̄s cū labore acq̄siuit alienis. Cui cū diceref q̄ hrēt heredes qbꝰ deberent diuitie: rūdit. Hōs sui heredes erūt sibi satis infideles q̄si alieni essent: q̄si eis nūq̄ aliq̄d bonū fecisset: quia iste morief et accipiūt heredes pecuniā et obliuiscent aīā suā. Et hoc dicto risit tertio. Et cū iterum cā risus q̄ref: rūdit. Rideo de iusto dei iudicio: qr fiet isti diuiti sic ipse fecit: qr q̄n pr ipsiꝰ moriebat: pmisit p pr̄e suo soluturū debita sua q̄ pater post se reliq̄t: et insup dare largas elemosynas: et sibi cōparare multas missas: s mortuo patre modicū vel nihil fecit: similiter fiet illi ab heredibus suis.

Puer dixit ad patrē suū. Sic te tractabo in senio sicut tu iā tractas prēm tuū. Exē. xv.

Cum quidā diues et potens iā senesceret: mortua vxore sua filio suo quē multum diligebat tradidit vxorē. Qui ait prī suo. Pater cōmitte mihi oīa bona tua: vt sic viuas sine labore Quo ānuēte fecit ei lectū in camera pulchra Sz cū vxor iuuēcula nō posset eū pati pp̄ter tussim de nocte: postea ex rogatu vxoris locabat eū sub quodā gradu. Qui sustinēs paupetatē et frigꝰ in hyeme clamabat ad filiū vt daret ei vestē. Tādē filꝰ emit quattuor vlnas: et dedit patri duas et sibi duas fuauit. Hoc vidēs filius paruulꝰ accipiēs illas duas vlnas abscōdit in muro. Et dū diu q̄rerēt in domo et nō inuenirēt: dicit paruulꝰ. Scio vbi sunt. Cui pater. Cur abscondisti. Qui rūdit. Ad hoc seruabā vt opirē te in senectute tua sicut tu patrē tuū. Et ait pr. Nō amplꝰ facies. Cui filꝰ. Certe nō tātū aut minꝰ. Quo audito dixit intra se. In caput meū istud redūdabit. in senio idē faciet mihi: exēplo meo inductꝰ. statim bonū pelliciū misit prī p puulū filiū: et reassumpsit eū in domū suā: et exhibuit ei oēm honorē et reuerētiā. et eū amplꝰ multū pie tractauit: vt in hoc exēplo paruulꝰ disceret quomodo ipsū in senio suo tractare deberet. Hec Guillermus lugdunensis.

Due filie que repulerūt patrē in senio a se. Exemplū. xvi.

Quidā habuit duas filias qbꝰ dedit oīa bona sua. et tradidit eas maritis. et postq̄ depaupatꝰ est: tūc filie et mariti noluerūt amplꝰ patrem secū retinere. Una earū dixit. Uade ad sororem meā. Et alia siliter dixit. Comedas vno die vel duabꝰ mecū: et tūc redeas ad sororem meā. Tādē doctꝰ p quēdā vicinū suū qui fuit vir prudēs vt archā pulchrā et ornatam ab extra repleret cū lapidibꝰ ab intra: et faceret eā portare post se ad eccl'iā dūica die qū populꝰ concurreret ad missā. q̄d et fecit. Quod vidētes sorores. i. filie eiꝰ et generi amplꝰ contēdebāt ad inuicē: vnꝰ p̄ alio volēs eū fuare: Qui cautiōe recepta ab vno dedit ei archā: s tres claues sibi retinuit. et post mortē gener apiēs archā nisi īuenit lapides: et sic pfusꝰ ē.

Pater quidā posuit malleū in cistam et dedit claues pueris. Exemplum xvij.

Quidā pdiues habuit pueros quos nuptui tradens ditauit eos diuitijs suis. Tandē ille depaupatꝰ ē et nō curaf a pueris. Ille aūt cōuocans pueros suos singulis tradens claues p scrinio in quo posuit malleū grauē

q̄si eēt pecūia: retēta sibi vna claue ne ad scriniū venire possent: dixitq3 pueris. Heredes mei τ dilecti mei estis. post mortē meā aperiat scriniū τ ibi inueniet lr̄az p quā sciet q̄tu vnicuiq3 legauerit. Ob hāc i pez singuli certatim fuitauerūt: honorauerūt: τ iuuerūt prem: q2 dicebat q nolebat diminuere de his q̄ erāt in scrinio: vt singul' tradēt ad plenū q̄ eis o: dignauerat. Post mortē suā aperto scrinio inuenerūt malleū τ lr̄az h̄ ptinētē. dign⁹ ē hō ille ad caput cū malleo percuti q̄ tātū tribuit pueris suis eisq3 ɔfidit vt distract q̄ oib⁹ nihil sibi retineat.

Nā auiū docet tribuēre pentib⁹. Exē. xvij.

Dicit Isidor⁹ in de naturis auiū q ciconiaz tal' est nā q cū se affligāt τ cibū suū sibi subtrahāt vt pull' puideāt: postq̄ pulli volare pnt τ p̄dā cape cōpatiētes maciei τ afflictōi parētū cōpellūt eos morari i nido vsq3 dū hi ɔualuerūt: τ ipsi ad p̄dā capiēdā volāt: quā eis vicē recōpēsādo reportāt: sic faciūt boni filij parētib⁹. nō aūt sic faciūt pulli vulturū de q̄ bus dicūt nāles q postq̄ diu laborauerit parētes eoz circuēūdo castra τ cadauera cū mag periculo τ labore vt eos depascāt sibi subtrahētes cibū postq̄ ɔualuerūt pulli τ ɔfortati sūt tūc pentes xberāt alis: nec aliqd de p̄da sua dāt eis: ī eos xberādo rostro τ alis: τ de nido eos exire ɔpellūt. Sic faciūt filij mali pētib⁹ suis.

In discipulo de tempore.

Fili⁹ q̄ dixit. Si pr̄ me⁹ ē in inferno tūc suffragia nihil valent sibi. si aūt in celo tūc nō indiget. si autez in purgatorio tūc ardeat vsq3 purgabit. Hoc q̄re i disci. de tpe ser. ciij. T.

Itē de filio infideli cui bufo ɔsiluit in faciē ppt dehonestationē parētū. q̄re in b. xxiiij. X.

Item filia que ppt dehonestationem matris dānata est. quere in ser. lxij. B.

Item filia que nutriuit matrē cum lacte. pprio in turri. quere sermone. xxiij. V.

Itē fili⁹ trusit mr̄em cū pede τ ex pmissiōe diuia idē pes sibi āputat⁹ ē cū q̄ mrēz trusit.

Itē quidā inhonorauit mrēz ppriā τ i breui oēs pueri defūcti sūt. q̄re ser. xxiiij. X.

Caplm̄ de G. Gaudia celi. Diabol⁹ libent' sustineret oēs penas oium demonū vt claritatē dei adhuc semel vidē posset. Exē. i.

Magister iordan⁹ frat ordinis p̄dicatoz q̄dā die dū trāsiret ad quādā villā ad p̄dicādū rogat⁹ ē a populo vt visitaret quādā obsessā: ad quā dū accederet demō cū lr̄alit' salutauit: cū tū mulier nunq̄ lr̄as didicit. Int' cetera p̄dict⁹ mgr̄ lr̄alit' interrogauit demonē. d. q̄re affligis hāc mulierē. τ qd delectaris in ea morari. Cui demō. Ad h̄ cogor a creatore meo. τ iō alibi eē nō possuz. Ad quē iordan⁹. Dic mihi vbi velles eē si optio tibi daretur. Ad quē demon. Cū tant⁹ sis cleric⁹ τ doctor eccl'ie nollē te tā simplicit' īterrogasse. τ adiecit. Dic mi τ vbi tu velles eē si tibi optio daret. ad quē iordan⁹. Nusq̄ eē vellē q̄ in celo. Et demō. sic vellē τ ego. Ad quē iordan⁹. Et q̄re maxime velles ibi esse. Demon. ppterea vt respicerē illā clarā faciē creatoris mei. Qd cū iordan⁹ audiret: q̄si extra se rapt⁹ corruit τ fleuit. tandē ad se reuersus: interrogauit eū di. Dic mi qd velles inde sustinere q posses creatoris tui faciē videre. Demō r̄ndit. Oēs penas q̄s oēs demones sustinuerūt a die q̄ eiecti fuerūt de celo τ etiā q̄s sustinebūt vsq3 in diē iudicij vellē sustinere vt possem videre semel claritatē dei sicuti ē. Ad quē iordan⁹. Credo te vnū eē de nobiliorib⁹ demonib⁹. Cui demō r̄ndit. Vn⁹ fui d̄ seraphin q̄ sp assistūt an faciē dei. Ad quē iordanus. Dic ḡ mihi aliqd de claritate vult⁹ dei: ex q̄ tā ppe eius faciē in celo vidisti. Ad quē demon. Nō sufficio tibi de h̄ aliqd dicere: cū etiā angeli q̄ sp ei⁹ claritatē intuent' si eēnt i terra τ vellēt aliqd de ei⁹ claritate dicere nō sufficerēt. dicam tibi tū aliquā silitudinē ex q̄ ppendē potes q̄ clara sit facies dei: τ dixit. attēde si oēs flores p̄teriti τ futuri oiuz arboz τ oiuz gramīnū viriditas τ ois color oium lapidū p̄ciosoz τ metalloz τ splendor solis τ lune τ stellarū: τ ois claritas oiuz luminū q̄ ab initio vnq̄ splēduerūt in terra lucerēt: ois illā claritas respectu diuine claritat nō eēt aliud nisi tenebrosa nox respectu clarissimi solis. Tūc iordan⁹. O q̄ miser est hō q̄ hoc amittit: τ sibi tale magnuz τ ineffabile gaudiū non acquirit.

De claritate visionis dei. Exemplū. ij.

Erāt duo monachi q̄ colloq̄bant' de vita et̄na: τ mutuo cōsenserūt q q̄ prius moreret' de statu suo socio suo intimaret. mortuo igit' vno altero dolēte apparuit mortu⁹ clarior sole socio suo τ benigne eum salutauit. cūq3 de vita eterna q̄reret: r̄ndit istud. sic audiuim⁹: vidimus qd ocul⁹ nō vidit nec auris audiuit: nec i cor hois ascēdit q̄ p̄pauit de⁹ diligētib⁹ se.

Gaudia celi sūt innumerabilia. Exē. iij.

Quidam demo̅ interro-
q gatus q̄ magnū gaudiū eēt ī celo:
rn̄dit. Si numerare poteris atha-
mos ī radijs sol'. Rn̄dit. nō possuz. Sic ⁊ tu
illa gaudia nec aliqs hoīuz numerare pōt.

Gaudia celi sūt ieffabilia ꝺ vultu dei. Ex. iiij.

Obsessus qdam iterro-
o gatus de gaudio qd̄ hn̄t sancti in ce
lo. rn̄dit. si totū celū eēt pgamenū
⁊ totū mare icaustū: ⁊ oēs stelle magistri pa
risiēses: ⁊ oīa stramina pēne: certe hi oēs ma
gistri pisien. ⁊ ceteri nec scribere manib⁹ nec
linguis eloq possent minimū gaudiū qd̄ hn̄t
sancti in celo de vultu dei.

Gaudiū ꝟginū in celo. Exemplū. v.

Erāt tres moniales i
e vno claustro socie spūales: ⁊ ex illis
erāt due ꝟgines ⁊ vna vidua. He
aūt singule studebāt se deuotas bt̄e ꝟgini ex-
hibere. mortua ꝟo vna ꝟgine ⁊ iaz vidua in
extremis agēte: tertia soror supstes rogabat
viduā vt post mortē rediret ⁊ de pmio sororis
⁊ de suo pmio certificaret eādē: qd̄ pmittēs si
foret de bn̄placito dei ⁊ expirauit. Die aūt. xxx
ista añ altare ī orōne pcubēte: appuit socia
vidua inestimabili splēdore fulgēs nimis et
dicēs. Ueni q: ad reditū obligasti me. ecce vi
de modicā ptē pmij mei. ꝶ bn̄dicta sit dies in
q̄ suz nata. Illa ꝟo cōfortata ⁊ resūpto spū q̄
siuit de statu pōris sororis defūcte. Cui illa di-
xit. si tot⁹ mūd⁹ eēt pgamenū ⁊ mare icaustū
⁊ oīa folia arboꝝ ⁊ gmina scriptores: cū oīb⁹
hoīb⁹ q fuerūt ⁊ sūt ⁊ erūt futuri pro oēs de
ficerēt q̄ imēsitatē pmij celestis expmerēt. ꝶ
parūp ad pn̄s dicā tibi infinitis claritatib⁹ me
pcellit: ⁊ merito. q: heri cū angel' choreaz du-
xit cādidā: ⁊ cū multitudine cādidarū puella
rū cātās cāticū singulare sol' ꝟginib⁹ appro-
priatū: gerēs sertū de diuīs florib⁹ ꝯfectū. Ro
gaui aūt eā vt saltē ad horā mihi sertū cōce-
deret. q ait. Nō expedit tibi: tn̄ ex ipsis florib⁹
dedit mihi q̄s attuli tibi socie mee dilectissime vt
aliqlr̄ ꝟtutē earū q̄ntū sēsus cape poterit hu-
man⁹ ppēdas. Facta g̃ ab ea circulari tactu ī
pauimēto cū florib⁹ tā miri odoris pcessit fra
grātia q illa soror p suauitatez rapta fuit in
extasim. Et sic vidua expleto pmisso ad celū
redijt: oēs qui monasteriū intrauerūt p mul
tū tēpus celestem odorem senserunt.

Claritas in facie christi. Exemplū. vi.

Uirgo quedā fuit habi
v. tu q̄dē sclārís: ꝶ vita religiosa valde
⁊ spālit' ieiunijs ⁊ obsecratiōib⁹ sp va-
cabat mēte sepissime excedēs ita vt celi secre
ta ⁊ celi regē cū celi ciuib⁹ frequēter vidēt. in
q̄dā igit' solēnitate epiphanie cū intereēt ma
tutinis christū īfātē pānis īuolutū ⁊ ī pse pio
positū vidit. ⁊ circa illū thronū aureū ad simi-
litudinez iridis. eratq3 ex vtraq3 pte multitu-
do angeloꝝ manib⁹ extēsis cū adorātiū. ⁊ ocu
loꝝ suoꝝ acies ī illud idclinabilit' figentiū.
Nec mirū. ipe eni est speciosus p filijs hoīuz
in quē teste aplo desiderāt angeli ꝯspicē. Cū
vērū fuisset ad illū locū: pma vox audita est.
Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q mi bn̄ cōplacuit: ipm
audite. Erat eni ibi fili⁹ dei ⁊ hoīs tāti deco-
ris ⁊ rex tāti dulcoris vt exprimere mi nō suffi
ciat. Reqsita etiā a me q̄les eēnt effigies an
geloꝝ: rn̄dit. Staturas hn̄t humanas. facies
ꝟginib⁹ siles: genas adinstar rosarū ruben-
tes. ⁊ in reliqs mēbris niue candidiores.

Cor ꝟginis scissū est p amore. Exē. vij.

Dicit' q erat q̄daz vir
d go nobilis etate. xiiij. annorū beate
Marie valde deuota. h̄ cōtinue ro
gabat ꝟginē gloriosaz. vij. annis vt ostende-
re dignaret' sibi filiū suū. Que cū in die nati
uitatis christi causa deuotiōis sola intrasset ca-
pellā: apparuit ei ꝟgo pulcherrima tenēs fi-
liū pulchriorē. Hec allocuta ē ꝟginē: dicēs ⁊c̄
Alia q̄re ante. C. Exemplo. iiij.

Uirgo q̄dā vidit iesū duodēnē. Exē. viij.

Legit' q quedā virgo
l religiosa rogabat dn̄m per integrū
annū vt dignaret' sibi manifestare
statū pr̄is sui spūalis q eā in religionē duxe-
rat: quē in dn̄o tenere diligebat vt dignū est.
Sed post annū dixit. Quid est qd̄ pe. petas.
s. vt videā christū duodēnē: ⁊ post h̄ bn̄ petā
vt fuit in etate. xxx. annoꝝ. Et post annū ipsa
sola orāte vidit q ab altari pcedebat ei⁹ pr̄
spūal' fulgēs sicut sol: ⁊ cuz mag̃ gaudio locuta
est cū eo. ⁊ ecce duo āgeli portabāt archā pul
cherrimā hn̄tē tria ostiola. Et dixit ei pr̄. vis
filia vidē filiū dei iacētez in cunis. Ait. sic. Et
aperuit arche vnū ostiuz: ⁊ int⁹ iacebat puer
decore mirabili pdit⁹: ⁊ viso eo tāto repleta ē
gaudio vt de gaudio pterito nō curaret. Et
dixit ei pr̄. Sat est. vis videre christū. xij. ānorū. Et aperuit aliud ostiū: ⁊ vidit christū duo

dentiue: et tanto gaudio pfusa ē φ totū pteritū nil sibi videret. Propterea mgr venī ad te: qz tricesimo die venies ad me. Et sic factū est.

Uirgines quō in celo coronant. Exē. ix.

Uidaz abbas orauit dñm vt sibi oñdere dignaref qlit ỽgines in celo coronarenf. et quō obuoluti peccaq paruis iustificarenf. Et ecce quodā die posit' in orone factus est in extasi in qua vidit se eē in prato pulcherrimo in q̄ conspexit oratoriū. Ad quod cū procederet vidit ante ostiū oratorij arborem cuius rami et folia tanq̄ stelle clarissime rutilabāt. et sub arbore vidit fontē clarissimum tanq̄ cristallū. Et intrās predictum oratoriū stabat: et ecce virgo maria accipiens florē de arbore qui stabat añ fores sex fecit crinilia delicatissima. Et ecce ietus cū multitudine angelorū intrauit cū iubilo: ducēs secū .xij. virgines: et locauit sex ad dexteram altaris: et sex ad sinistrā. accipiensqz de fonte qui stabat sub arbore in cyphū pulcherrimū aq̄ potauit illas que stabant ad sinistrā. et accipiēs coronas sex a matre coronauit alias sex ad dexterā. Et h̄ facto cū angelico cōcētu duxit illas ad celū. Sz cū de h̄ abbas plurimū miraref: accedēs angelus exposuit ei dicēs. Uirgines q̄s vidisti coronari aureolā acceperūt. alie ỽo q̄ p affectū se maculauerūt et de h̄ penituerūt p dñm plene sūt iustificate a peto: et sanate vt nihil sordidū remāsit in eis. sed tñ aureolas perpe nō meruerūt: in his gratijs deū laudauerūt.

Premiū essentiale in celo p vno Aue maria. Exemplum. x.

Uedam monialis in morte ad septem integros dies agonizabat in maximis infirmitatibus q̄ post mortē appuit subpriorisse sue: dicēs se fore saluatā. Etiam cōfitebaf se adhuc libenter si posset et hr̄et vitā velle passionari tātis infirmitatibus ps̄tmis per alios .vij. dies vt vnū Aue maria valeret dicere et ei' meritū inde cōseq̄: licz nō posset eidē cū deuotiōe debita intēdere: saltē cōfessa et mūdata essem a criminalib' peccatis: etiā si ābulādo dicerē.

De cruce signato.

Um quidaz princeps cruce signat' qui erat magn' dñs cū quodā fideli suo milite mare trāsfretasset: et capt' incarcerat' a paganis: q̄daz nocte nūciauit eis carcerarius φ in crastino dñs q̄ tenebat eos decollari iuberet. Statim miles remunerationē toti' seruitij sui a dño suo petijt: vt p̄ uo eū pmitteret decollari: qd̄ tñ ille pcessit. sūmo mane ē extract' de carcere et ptin' decollat' stati suo dño glificat' in carcere appruit: dicēs illi φ eādē gliaz mox decollatus hr̄et. et ipse de aduētagro qd̄ tā habebat qd̄ tñ fuit parui tēporis: qz mag gaudebat φ si prius totius mundi dñs fuisset.

Gentilis quidā vidit christū regē in throno cum sanctis suis. Exēplum. xi.

Um nobilis quidam adhuc gētil' febre acutissima laboraret mā ad cerebrū ascēdēte i furiam rapt': et dominicatib' oīb' q̄ circa illū erāt aufugit nud' et trib' dieb' et totidē noctib' p heremū vastissimuz oberrauit. tertia aūt nocte digesta mā ad se redijt cōpos ment q̄ i tenebris erat horrēs solitudinē. q̄d faceret: q̄ se ỽteret nesciebat. Et ecce post mistās modicuz discussis tenebris vidit i mont cacumine igel lumē. Reptās ḡ manib' et pedib' ascēdit i mōtē: et ecce sup oēm sol' fulgorē regē admirabilē vidit i throno aureo residētē: et ad ei' dexterā reginā icōpabili decore fulgētē. viditqz uiginti seniores et iuniores i thronis aureis assidētes mīstros ex oi pte vultib' sidereis rutilantes. Hec vt vidit gētil' sup id qd̄ credi pt obstupuit. Hac hora vn' mīstroz a rege miss' eū vestib' uudū induit: et ad regē duxit. Cui rex. Nihil i reb' hūanis sile q̄d vidisti. Et ille. nihil mgr dñe. Et rex ad eū. ego sū hui' xpianorū de': rex et dñs sēpitn'. tu āt redib ad pplz tuū et q̄res i gēte vugarica q̄ iuxta est gēti tue duos ps̄byteros xpianos tal' hit' et tal' forme a q̄b' erudieris normā fidei xpiane suscipiēs. Hoc āt vt audiuit gētil' timuit beōz societate frustrari. Et mox ad eū rex. ipossibile ē mgr talē te manē nobcū. s̄ si fidē xpianoz susceperis et pcepta: societate ista iocūdissima p frueris. Hoc dicto miles sedēs i eq̄ albo suscepit illū: et i exercitū tartaroz pplo mirāte reduxit. fuitqz apud eū trib' dieb': et post repēte disparuit. Nobil' āt et vt iuss' erat q̄siuit ps̄byteros et iuenit: et erudit' ad fidē cū mult nulierib' tartaroz sacrū baptisma recepit. vestes aūt q̄s vt dixim' nud' accepat pcipui coloris erāt atqz molliciei. op' ỽo earū plumariū nec acu factū adūtere poterat nec textrinū s̄ sup oē artificiū hoīs diuina ỽtute cōtextū.

Maria trāstulit aiaz scholaris i celū. Ex. xij.

Erat quedam inclusa que nocte quadam rimulis celle sue splendorem immitti cernens et diem esse credens extra propter horas nondum dictas surrexit: fenestramque versus cemiterium aperuit. Et ecce iuxta caput sepulchri cuiusdam scholaris nuper sepulti miri decoris feminam stare conspexit. Gloria. n. corporis eius eadem creauerat lucem: stabat et columba nivea super tumulum: quam illa rapiens misit in sinum suum. Inclusa igitur quenam esset cum reuerentia quesiuit. Cui illa. Ego sum mater christi. et animam scholaris huius qui Christi martyr est tollere veni: quia scholares qui frequenter addiscunt veri martyres sunt. quod si postea artes quas didicerit in dei seruitio exercuerint magnam mercedem consequuntur. Hoc arnoldus in narratorio suo.

Quidam vidit glorificationem pedum suorum. Ex. xiij.

Magister quidam parisiensis infirmatus cum de glorificatione corporum cogitaret et hesitans in corde suo diceret. Quomodo poterit esse vt corpora ista putrida lucem possint in futuro sicut sol: ad pedes suos quos de opimento erexerat respexit: et ecce tantus splendor de ipsis exiuit vt oculi eius reuberati eos intueri nequirent. Morenque recursus ad se gratias egit christo. cuius virtute antequam moreretur ad fidem resurrectionis adductus esset. Femina quedam audiuit dulcissimum cantum auicule. Exemplum. xiiij.

Femina nobilis et deuota cum gaudio mentis retulit confessori suo quod nocte et die semper. vij. horis que canonice nuncupantur auis mire pulchritudinis et decoris eam in dulcissimis et ineffabilibus vocibus animis plurimis consolaretur. elanguit enim multo tempore in lecto iacens. cumque confessor quereret ab ea cuius auis vocem illa volucris videretur habere. respondit. Nihil in terrenis est quod illi voci possit comparari: nec sol auribus delector illius: verum etiam iterum transfunditur modulamine istius auis: et ex eo spiritus meus ad delitias eternales desiderantius delectatur et excitatur.

Quidam audiuit gaudia celi et etiam tormenta inferni. Exemplum. xv.

Legitur in quodam libello de initio ordinis cisterciensis quod cum quidam monachus cisterciensis temptaretur de exitu ordinis propter eius asperitatem: apparuerunt ei pater et mater eius iam defuncti dissuadentes sibi exitum. Quibus cum nollet acquiescere: dicens quod non poterat portare tantam penam. Dixit ei mater. Et quomodo vis portare penas inferni. Et ille. quia est grauior inferno pena huius ordinis. Et mater eius. vis experiri aliquid de penis inferni. Et ille. sic. Et ecce sonus porcorum terribilis adeo quod visum est ei quod celum scinderetur et caput eius tonderetur: et cum quasi deficeret cessauit sonitus. Et mater iterum eum dixit. vis aliquid de gaudijs celi experiri. Et ille. sic. Et ecce cantus quidam dulcissimus et superabundans omnem dulcedinem musicorum. Tunc mater ait ei. si vis ad gaudia paradisi peruenire et euadere tormenta inferni persueueres in ordine: et sic fecit. Non est autem incredibile quin sit vlulatus et gemitus corporalis futurus in inferno: sicut cantus in celo. In discipulo de tempore.

Gaudia celi sunt magna: quod ostenditur in diabolo qui dixit quod si esset statua a terra vsque ad celum clauis et rasorijs circumsepta: libenter vellet ascendere et descendere et se vulnerare. Hoc quere in disci. de tempore sermo. lxxxiiij. L.

Item monachus qui audiuit auiculam. ccc. annis et videbantur sibi quasi due hore. B quere b. lxxxiiij. N

Mulieres que pre desiderio regni celestis infirmabantur. Hoc quere ser. lxxi. T.

Gaudia mundi. Maria interdixit virgini gaudia mundi. Exemplum. xvi.

Uella quedam narrauit dicens quod quadam nocte ei per visionem sancta dei genitrix virgo maria apparuit: atque coeuas eius in albis vestibus puellas ei ondit. Quibus cum illa admisceri appeteret: si se eis adiungere non auderet: beate virgini marie semper virginis est voce requisita an vellet cum eis esse: atque in eius obsequio viuere. Cui cum eadem puella diceret: volo. ab ea protinus mandatum accepit vt nil vltra leue et puellare ageret. a risu et ioco abstineret: sciens per omnia quod inter easdem virgines quas viderat ad eius obsequium die xxx. veniret: quibus visis in cunctis suis moribus puella mutata est. omnemque a se leuitatem puellaris vite magna grauitate detersit manum. Cumque parentes eius mutatam esse mirarentur: requisita rem retulit quid eam beata dei genitrix iusserat: vel que die itura esset ad obsequium eius indicauit. vnde post xx. et quintum diem febre correpta est. Die autem xxx. cum hora eius exitus appropinquasset eadem genitricem dei cum puellis quas per visionem viderat ad se venire conspexit. Cui etiam se vocanti respondere cepit et depressis reuerenter oculis aperta voce clamans. Ecce domina venio. Ecce domina venio. In qua etiam voce spiritum tradidit et ex virgineo corpore anima habitatura cum sanctis virginibus exiuit. Hec Gregorius in dialo.

Exultantes pompose fera absorbuit. Exem. xvij.

Legitur in libro de donis quod secundum consuetudinem cuiusdam ciuitatis iuuenes exultabant cum gaudio huius seculi

teneětes laruas turpissimas ceteris chorizā-
tib⁹ p villā. Quos pleban⁹ i ambone p̄l'ics ā
monuit vt desisterēt: s; ipsi noluerūt ꝟbis suis
acq̄escē nec sibi obedire. Et ecce subito in die
festiuo i specie viroꝝ ꝛ mulierū maxīa multi
tudo demonū ꝯiūxerāt se ill': ꝛ coriz auerūt: cū
ipsis. Tūc vulgo cātāte cū gaudio vox diabo
lica statī audita ē. Qui me amauerūt ꝛ m̄i ser
uierūt mō mecū erūt. delicati hoīes meis lu-
dis estis vsi: vt sitꝫ melꝰ ꝫ deū dissoluti. Et sbi
to t'ra apta cū igne cūctos sbito ad īfernū ab
sorbuit: tā cātātes q̄ ꝛ chorizātes. sil'r ꝛ eq̄tā
tes. In discipulo de tempore.

Rex q̄ nūq̄ risit qm̄ h̄uit gladiū añ: retro
īfra: sup: a dextris: ꝛ a sinistris. h̄ q̄re in disci.
de tempore sermone. liij. P.

Itē q̄dā miles cogitauit de sero int̄ se: q̄ p-
uenit gaudiū qō hodie tota die habuim⁹ ꝛ sic
ꝯpūct⁹ religionē intrauit. q̄re ser. xxvi. F.

Itē fili⁹ comit̄ q̄ vidit cadauer pris sui: ꝛ sic
ꝯpūct⁹ gaudia mūdi debuit. q̄re s. cxxvi. N.

Gr̄a rūactio. Senex q̄ vidit aliq̄s come
dē mel. aliq̄s panē. aliq̄s sterc⁹. q̄re s. xcviij. Z

Itē religiosus ex cui⁹ tactu vestiū sanabā
tur īfirmi q̄ oīa i bonis accepit: ꝛ deū tā in ad
uersis q̄ in p̄sp̄is laudauit. q̄re ser. cxij. M.

Zeena q̄ pelles de feris portauit btō macha
rio in signū g̃titudīs: q: illūinauit cecos pue
ros ei⁹. ꝛ etiā lupi reportauerūt quēdā puerū
q̄ extraxit os de ore lupi. q̄re ser. cxxvij. M.

Gratia spiritussancti.

Gratia spūssancti facit homines immo-
biles. Exemplum. xviij.

I Acobus de vitriaco

dicit q̄ vidit aliq̄s deuotas mulie-
res q̄ extra se sic rapiebant: q̄ per
totā diē nō erat i eis neq; sensus ad aliq̄ ex-
teriora: nec ad vllū clamorē poterāt excitari.
nullā lesionē etiā si vehement̄ punirent̄ sēti-
rēt. Itē aliquā vidit q̄. xxx. annis tāto zelo a
sponso suo i claustro custodiebat̄ q̄ ext̄ clau-
strū nullus poterat ei eē egressus: etiā si mille
hoīes p manus eā trahere viderent̄. Mul-
totiēs exire conabat̄ a q̄busdā eam trahenti
bus: s; frustra. q: citi⁹ rūperet̄. Itē vidit alia;
deuotā mulierē q̄ frequent̄ extra se duab⁹ vi
cib⁹ rapiebat̄: q̄ etiā me p̄nte plus q̄ septies
fuit rapta vno die: ꝛ in q̄cūq; statu rapiebat̄
in illo p̄manebat imobil' s̄m dispositionē in q̄
rapiebat̄: ꝛ ad se rediēs tanto gaudio reple-
bat̄ q̄ plausu corp̄ali ostēdere cogebat̄.

Mulier quedam cum puero cucurrit ad
martyrium. Exemplum. xix.

S Cribit zozimas de

q̄dā muliere q̄ de domo currens sic
ad martyriū festinabat vt domus
sue ostiū nō clauderet: nec caput suū vt mos ē
mulierū coopiret. s; paruū puerū secū veloci
ter traxit ad martyriū. Quā iudex vidēs di-
xit. App̄hēdite hāc mulierē ꝛ adducite m̄i eā
huc. Cūq; adducta fuisset dixit. Quo inq̄t ife
lix mulier p̄pas tā festinant̄. Illa ait. ad cāpū
in q̄ catholicoꝝ ppl's martyrizat̄ ego festino
vt ibi p fide moriar. Et q̄ inq̄t puulū; defers
istū. Rn̄dit vt ꝛ ipse mecū martyriū ꝯseq̄t̄.

Gula. Gulosi comedunt bufones ꝛ
serpentes i inferno pro esca. Exemplū. xx.

M Iles quidā; moriēs

de bonis male acq̄sitis filiū suū hē-
reditauit: q̄ post mortē nocte q̄dam
pulsauit ad ostiū: dicēs q̄ esset dn̄s possessio-
nū illarū exp̄mens nomē suū. rogās vt itro-
mitteret̄: ꝛ puer vidit eū p fenestrā: ꝛ cognouit ꝛ
dixit. Certe dn̄s me⁹ mortu⁹ ē: nō itromittam
vos. Cūq; pulsaret p̄seuerādo nouissime di-
xit. Defer pisces istos q̄b⁹ vescor filio meo: ꝛ
ecce ad portā illā suspēdo. Mane ꝟo exeūtes
inuenerūt in q̄dā ligamine multitudinē bu-
fonū atq; serpentū.

Magna inflammatio erit de corporib⁹ pin
guium in inferno. Exemplū. xxi.

L Egit̄ q̄ erat quidam

diues q̄ de p̄p̄o corpore nimis solli-
cit⁹ resoluebat̄ cibis ꝛ potibus vn
guent̄ ꝛ balneis: lect̄: idumēt̄: ornament̄. ho-
norib⁹: ꝛ diuitijs. Quia ꝟo s̄m cursū mundi
erat prudēs ꝛ discret⁹: fact⁹ ē ꝛ senescale⁹ reg̃
frācie: ꝛ tunc ampli⁹ resoluebat̄ delitijs intm̄
q̄ ei⁹ pinguedo vix int̄ cutē poterat restrigi.
cui coc⁹ studiosi⁹ s̄uiēs dixit sel' ei. O dn̄e mi
q̄ mag̃ iflāmatio tūc erit qñ vr̄a piguedo cre
mabit̄ igne īfernali. q̄ ꝟba ille ꝯsiderās cepit
dicē int̄ se. Uere ille dixit ver. nā ꝛ caro mea
cib⁹ erit ꝟmiū: ꝛ lard⁹ demonū cū erit corru-
pta ꝛ odita a deo: s; neq̄ q̄ ita erit. Unde as-
sūpta pn̄ia p carnē deo placuit p quā pri⁹ de-
um ꝯtēpsit ꝛ offendit.

Pallor ꝛ macies gl'ificāt mōachū. Exē. xxij

L Egit̄ in vitaspatrum

q̄ q̄dā monachi venerūt ad abbatē
helyā vt. eis cū erāt plēi cogitatio

nibus curiosis remedia adhiberet. vnde dicebat. Frēs mei erubescite: q̄r corp⁹ vr̄m quāto est nitidi⁹ albi⁹ ⁊ rubicūdi⁹. tāto aīa corā deo plus fetet ⁊ iacet mortua. Nō eni pinguedo ē deo grata: sed pallor abstinentie ⁊ macies in humilitate vos deo gratificāt. Religiosus quidā ꝯ ordinē comedit carnes. Exē. xxiij.

Conuersus quidā desiderio carniū tēptat⁹ atq̄ supatus cū illas requirere erubesceret: sic nec licuit. die q̄dā assaturā bonā sibi ꝑparauit: ⁊ cellariū ītulit ⁊ comedit. erat eni cellari⁹ de ordine p̄mōstratēsiū. Permissiōe igr̄ dei diabolus aliud facē nō poterat gulosū illū rapuit ⁊ in tecto cāpanil' in modū vestimenti sparsit. Ubi cū herēt vel poti⁹ a diabolo sustētaret: q̄ dat⁹ fuerat ad terrēdū poti⁹ q̄ ad occidēdū: clamauit valde fratrū auxiliū iplorās. Quē ibi herē cernentes: cāmeq̄ igr̄ āteos sacr̄ mirati sūt: ⁊ turri cū festinatōe ascēdētes: tegulasq̄ īcidētes p foramē illū retraxerūt. Hec cesa.

Quidā in carnisp̄uio nimis tarde comederunt carnes. Exemplum. xxiiij.

Quidā monachi feria tertia añ cinerū in domo cuiusdā secularis sacerdotꝭ ꝯuiuantes carnes diūsas cū vino exq̄sito vsq̄ ad mediā noctē fere comederūt: ⁊ cū saturati eēnt nimis ī ipo gallicātu sacerdos vocans scholarē dixit ei. Certe adhuc comedem⁹ carnes: vade ⁊ affer nob̄ gallinā quā īuenies ī partica iuxta gallū sedētē: q̄r ceteris pīguior eē ꝯsueuit ⁊ ꝑpara nob̄ eā. Quā cū strāgulasset ⁊ vētre aꝑto manuq̄ iposita: cū se oīa intestina ei⁹ euce sil' putaret magnū bufonē extrxit: cui⁹ motū cū manu sensisset ⁊ ꝑcepisset: vidissetq̄ q̄d eēt repētino suo clamore oēs aduocauit. Uidētes illi intestina galline ī bufonē v̄sa ꝯfusi a loco cōuiuij recesserūt: intelligētes eē opus diaboli. Hec in vn⁹ frm̄ illoꝝ q̄ int̄fuit ⁊ vidit recitauit. Hec cesa. Religiosus q̄dā morsello carniū q̄si suffocatus fuit. Exemplum. xxv.

Monachus q̄dā cū in q̄dā cōuiuio sec̄lariū piscib⁹ vescere tur: alijs v̄o carnes comedētib⁹ vidēs ī scutella clerici iuxta se sedētis carniū assaturā ꝯcupiuit: īmissaq̄ manu morsellū rapuit: ⁊ q̄dā iocūditate ī os suū trusit mox iusto dei iudicio idē morsell⁹ ī guttur inobediētis integer descēdit ita meatū ei⁹ obstruēs vt nullo conatu posset ī os reuocari vel deglutiri. Quē de mēsa tñētes cū iā euersis ocul' putaret eē suffocat⁹ q̄dā ex ꝯuiuātib⁹ ex cui⁹ ore h̄ audiui pug̃ tā valido collū ei⁹ ꝑcussit vt morsell⁹ ifix⁹ exiliret: ⁊ cognouert oēs q̄ dolor ille atq̄ confusio pena pcti foret in nō obediēdi ꝓposito. Hec cesa. Tria sunt grana q̄ faciūt pulmētū optimi saporis. Exēplum. xxvi.

Quodam tp̄e milites q̄dā honesti ac noīati: ⁊ alij q̄ plures tā clerici q̄ laici viri diuites ī heremo sūt ꝯuⁱsi atq̄ ī ordine cōfortati. q̄daꝫ igr̄ ex sec̄larib⁹ p̄dcoꝝ militū not⁹ ⁊ āic⁹ victū eoꝝ q̄tidiano q̄ꝫ ī cōi cōuētu reficiebat̄ ꝯsiderās ait btē mēore dn̄o Gisilbto eoꝝ abbati: ñ sufficio āmirari q̄ tales viri ī sc̄lo tā d̄licati olerib⁹ incōditꝭ pisa ⁊ lēte pn̄t vti. Cui ille rn̄dit. Ego tria grana piperis appono quibus eadē grossa pulmētaria cōdiunt̄ vt pene nihil in suis scutell' comedētes relinquāt. Mirāte illo ⁊ nō intelligēte q̄ audierat abbas sb̄iūxit. d. Primū granū piperis sūt lōge vigilie matutinarū. Secūdū labor manuū. Tertiuꝫ v̄o despatio ferculi lautioris: ⁊ ista sūt tria genera q̄b⁹ appositꝭ optimi saporis fiūt pulmētaria nr̄a: ⁊ puto vehement̄ q̄ monach⁹ peccet magꝭ pisa suā siue lenticulā ꝓpt̄ torsiones vl' humores melācolicos vitādo q̄ nimis ex ill' sumēdo. Si enī apposita comedere noluerit: necesse ē vt lautiora vel appetat vel requirat. Si enī data fuerit ex cōsuetudine pusillanimes scādalizat. si v̄o negata ante tēp⁹ deficit. Monach⁹ vacuo vētre nō pōt bn̄ ieiunare: vigilare aut laborare. Hinc ē q̄ beūs bernar. in q̄dā sermōe satꝭ acut' rep̄hēdit dicēs. Cibaria nr̄a nō sunt multū ꝯfortātia: ⁊ iō oꝫ nos ex eis sumē ad saturitatē. Hec cesa.

Senex quidā patient' comedit oleū ex lini semine ꝓ melle. Exē. xxvij.

Quidam ex senior ib⁹ fact⁹ ē infirm⁹: ⁊ p multos dies nō poterat vllā escā cape. Cōpulit autē eū discipul⁹ su⁹. d. Si iubes inq̄t pr̄ faciaꝫ tibi placētā paruā. ⁊ ita fecit. erat aūt ei vasculū paruū hn̄s mel: ⁊ aliud vas simile hn̄s oleū ex lini semine expsluꝫ. in alia re nulla h̄ ꝓficiebat nisi forte in lucerna. Decept⁹ frat̄ misit in escā senis de illo: sꝑrans q̄r mel misisset. Cū aūt gustasset nihil locut⁹ ē: s̄ tacēs comedit. Tertia v̄o vice cū iterū sibi daret ⁊ gustasset; dixit illi. Nō possum comedere fili.

Ille aūt tanq̄ volēs ei hortare cū dixit. Ecce abba bona sunt: ⁊ ego comedam ex ipsis. Et postq̄ gustauit ⁊ sensit rē quā fecerat: cecidit in facie dicēs. Ve tibi abba qm̄ occidite. istud pctm̄ posuisti sup me: qz tu locut' nō es. Dixit ei senex. Fili nō cōtristeris ppt' h': si eni de⁹ us voluisset vt bona comedisses: tu mel misisses ⁊ non hoc quod misisti.

Capitulum de H. Hospitalitas.

Hospitalitas pauperū ditat hospitē. Exē. i.

Fuit in Roma vir pi⁹ ⁊ bon⁹ q̄ indifferent' hoīes religiosos paupes ad hospitium inuitabat. Cōtigit aūt cōfectū senio depaupari reb⁹: ⁊ angustiabat' q̄ solitā hospitalitatem hr̄e nō posset: qm̄ ad vsus suos sufficiētiam nō hr̄et. Cūq3 vna noctiū anxius p talib⁹ iacēt i lecto semiuigil. ios: audiuit vocē dicētem sibi. Vidi charitatē tuā quā in exhibēda hospitalitate multo tēpore infatigabilit' habuisti: ⁊ p hanc ad vitā pauperē deuenisti. volo ḡ nō solū i futuro remunerare te: verūetiā in p̄nti. Vade ergo illi diuiti ⁊ de vinea tua q̄ melior ē cū vinea il li⁹ cābiū facies. ipse eni libent' annuet v̄bis tuis. Habita ḡ illi⁹ vinea i medio illi⁹ aceruū fodies in pfundū: ⁊ sub eo repies qd̄ romanis copijs est inuisuz. Ad hanc ḡ vocē cū bo mo nō ptinus obediret: secūdo ⁊ tertio āmonit⁹ est. Tunc homo ille ad diuitē veniēs obtulit cābium vinearum. Cui diues. Libent' inquit: ⁊ quāto tua melior mea est tibi soluā. Cui paup. volo vt equo valore cambiū fiat. Et factum ē sic. Mox paup cum ppria vxore ⁊ filio ⁊ duabus parit' filiabus ad aceruū cū eis ad supradictā accedit vineā ⁊ incipiūt fodere cū spe magis. Cūq3 diu fodissent: nec adhuc effect' sui signū aliqd̄ inuenissēt: ceperūt p̄ri suo filii⁹ cū sororib⁹ insultare. qb⁹ pater ait. Nullo mō possū credē q̄ frustrabor. Acer uo igit' p̄r cū filijs viriliť insistēs: ⁊ idē in pfūdū inī' igētes lapides vas marmoreū plenū aq̄: ⁊ in ore ipsi' vasis ollā vitreā plenā balsamo: ⁊ in orificio olle paruū vnū vas fictile: ⁊ i eo tres lapides pciosos: smaragdū: saphirū: ⁊ balestū: quāti tn̄ nō modice reperūt. nihil aūt aqu. i in vase reputātes effuderūt eā. q̄ vt mox effusa fuisset a qd. i erea qb⁹ laborauerūt pfusiōe: ar' gēt colore eris i pulcherrimā auri spēz cōmutauit. Erat eni aq̄ ex sāguie ⁊ carnib⁹ basilisci i modū aq̄ rosacee p sblimationē factaz q̄ solet ab alchimistis aurū fieri sophisticatū. sz hac aq̄ noluit de⁹ dicti viri innocentiā maculari: ideo diffusa dispuit. Balsamo v̄o cū dict' hō ad debilitatē visus vsus fuisset: nesci' q̄si cōi oleo p dies aliqs integerrime visum recepit. Et post cognito p p̄sbyterū suū q̄ eēt balsamū inestimabili vēdidit p̄cio: ⁊ p lapidib⁹ q̄s inuenerat p̄ciosis pecunias copiosissimas ⁊ multas accepit. factusq3 diues ⁊ inclit' gl'ificauit deum: ⁊ post se filios ⁊ nepotes suos i multis copijs dereliquit. Hec Guil'. in libro de apibus.

In discipulo de tempore.

Hospitē quē diaboli cum corpore ⁊ anima arripuerunt. quere ser. cxliiij. N.

Itē rustic⁹ qui habitabat i vna curia solitaria: ⁊ christū in forma paupis in domū suam introduxit: ⁊ quomodo ille paup pedes transfixos habuit. q̄re ser. lxxxix. T.

Itē q̄dā libēter hospitabat paupes ⁊ peregrinos: ⁊ diabolus furat' ē sibi palliū i forma peregrini vt sic retrhēret eū ab hospitalitate: ⁊ ipediret eū in sua salute. Humilitas.

Opa hūilitaq̄ placēt deo. Exem. ij.

Senex q̄dam erat solitarius vacās in heremo ⁊ dicebat i semetipo q: pfect⁹ esset in virtutib⁹ ⁊ orauit deū di. Ostēde mihi qd̄ desit pfectioni mee vt faciā. Volēs aūt de⁹ humiliare cogitationes ei⁹ dixit ei. vade ad illū archimādritā ⁊ q̄cq̄d tibi dixerit facito. Reuelauit deus archimādrite anq̄z ille veniret ad eū di. Ecce ille solitari⁹ veniet ad te. dic ḡ ei vt tollat flagellū ⁊ pascat tibi porcos. Veniēs ḡ senex pulsauit ad ostiū: ⁊ ingressus ē ad archimādritam illū: ⁊ cū se salutassēt cōsederūt ⁊ dixit ei solitari⁹ iste qui venerat. Dic mihi qd̄ faciaz vt saluus fiam. Et ille dixit. Facies quodcūq3 dixero tibi. ⁊ r̄ndit. Etiā. Et dixit. Ecce tolle flagellū ⁊ vade pasce porcos. Hi aūt q̄ eū nouerant ⁊ audierāt de eo cuz vidissent q̄ porcos pasceret: dicebāt. vidistis illū magnū solitariū de q̄ audieram⁹ ecce stupuit cor ei⁹ ⁊ a demonio vexat' ⁊ pascit porcos. Vidēs aūt de⁹ hūilitatē ei⁹ q: ibi patient' sustinebat opprobria hoīuz p̄cepit iterū redire ad locū suū.

Maria docuit carthusien. triplicē gradū humilitatis. Exemplū. iij.

Legitur q̄ in ordine carthusien. fuit quidam frat' pbabilis vite incorrupt⁹ corpore: ita vt per somnū nunq̄ fuit illusus. Huic i extremis

laborāti cū frēa assisterēt pōr q̄ assuit p̄cepit ei ꝛ ait. vn̄ se deo mag̃ placuisse cōsideraret. ei r̄ndit. Rē difficilē postulas pr̄ ꝛ quā nll'o mō dicerē nisi obediētia cogēt. ego ab ineūte etate mlta flagella sathane ꝑpessꝰ sū: verūtn̄ s̄m multitudinē doloꝝ meoꝝ i corde meo cōsolatiōes xp̄i ꝛ btē marie v̄gis letificauerūt aīa3 meā. q̄dā die cū nimiū cēm afflictꝰ appa ruit m̄ btā v̄go maria ꝛ ait. vidi afflictionē aī tui ꝛ veni i auxiliū tuū. ecce offero tibi de thesauro filij mei triplicē gra3 hūilitat̄ ꝑ quam adiū. riū tuū vincē poteris ꝛ deo placē possis volo ḡ vt hūilieris in victu: in vestitu: atq3 in actu: cibos appetas viliores: ꝛ pānos induas ḡssiores: abiectiora q3 misteria q̄ alij dedignā tur tu ꝑ mag̃ honore ꝛ lucro suscipias. Eis di ctis disꝑuit btā v̄go: ꝛ v̄boꝝ efficacia3 cordi meo imp̄ssit vt sic facerē vt btā v̄go me docuit.

Coriariꝰ q̄dā sil'is fuit btō anthōio. Ex. iiij.

Beatus anthonius in

b cella ꝑpa sua dū oraret venit ad eū vox. o. anthōi necdū ad mēsurā coriarij istiꝰ q̄ est i alexādria ꝑuenisti. q̄ audito senex surgēs mane arrepto baculo festinꝰ ad alexādriā venit. cūq3 ad vestigiū hoīe3 fuisset ingressus: ille viso tāto viro obstupuit. cui senex dixit. refer m̄ opa tua q2 ꝓpterea ad te de deserto veni. q̄ r̄ndit. nescio me aliq̄d boni aliq̄d ꝑpetrasse. Cū ex cubili ꝑpo ꝯsurgēs mane anq̄ in opa mea resideā: dico vt oīs ciuitas h̄ a minore vsq3 ad maiorē ingrediat̄ i regnū dei ꝓpt̄ iusticias suas. ego aūt solꝰ ꝓpt̄ meā culpā penā ingrediar sempiternā. qd̄ verbū an teq̄ quiescā sero ex corde meo recēseo veraci ter. Qd̄ audiēs btūs anthoniꝰ r̄ndit ei. Fili si tu es bonꝰ artifex sedēs in domo tua cū requie regnū dei adeptus es: ego velut sine discretione omne tempus meum in solitudine consūpsi: necdum verbi tui assumpsi mensuram. Hoc in vitaspatrum.

Senex simulabat se stultum ne honoraretur ab hominibus. Exemplum. v.

Senex quidam erat in

s inferioribꝰ partibus heremi: ꝛ sede bat quiescēs in spelūca. vnꝰ autē secularis ministrabat ei. Cōtigit aūt vt filiꝰ cu iusdā secularis infirmaret̄. mult̄ ḡ p̄cibꝰ postulabat senē vt veniret ad domū suā ꝛ faceret orōnē ꝑ infāte. Et surgēs senex ambulabat cū eo. Ille aūt p̄cessit eu3: ꝛ ingressus domū suā: dicēs. Venite in occursum anachorete. Quos cū senex vidisset de lōge egressus cū lāpadibꝰ sensit q̄ ad se venirēt: ꝛ statī depolians vestimēta misit se ad flumē: ꝛ cepit lauare stans nudꝰ. Ille aūt qui ministrabat ei vidēs erubuit: ꝛ rogauit hoīes dicens. Reuertimini. senex enī noster sensum ꝑdidit. Veniens aūt ad eū dixit illi. Abba: quid hoc est qd̄ fecisti. oēs q̄ te viderūt dixerūt q̄ demoni um habet senex. Cui senex respondit. Ego h̄ volebā audire. Hec in vitaspatrū.

Theodosius imperator visitauit monachū ꝛ ipse fugit de loco ne honoraretur ab hominibus. Exemplū. vi.

Uit quida3 monachꝰ

f in constantinopoli temporibꝰ Theodosij imperatoris: qui habitabat in parua cella foris ciuitatē. Audiens aute3 imperator q̄ ibi esset quida3 monachus qui nunq̄ egrediebat̄ de cella: cepit deambulādo pergere ad eūdem locū vbi erat supradictus monachus: p̄cepitq3 sequētibus se eunuchis: vt nullus approximaret ad cellā monachi illius. Ipse aūt solus ꝑrexit: pulsauitq3 ad ostium cellule. Surrexit aūt monachꝰ ꝛ aperuit ei: ꝛ nō cognouit eū q̄ esset impator. tulerat enī sibi coronā de capite suo vt nō agnosceretur. Post orōnē aūt residerūt pariter: ꝛ interrogauit eū impator dicēs. Quō sancti p̄res degunt in egypto. Respōdēs monachus ait. Oēs orāt deum ꝑ salute v̄ra. Aspiciebat aūt impator intente cellula3 ip̄am: ꝛ nihil in ea vidit nisi paucos panes siccos in sporta: dixit ei. Da mihi b̄ndictionē abba vt reficiamur. Statimq3 festinauit monachus: ꝛ sal ꝛ buccellas misit in aquā ꝛ comederūt: parit̄ porrexit ei calicem aque ꝛ bibit. Tūc theodosius impator dixit ei. Scis quis ego su3. Rn̄dit monachus ꝛ dixit. Nescio q̄s sis dn̄e. Dicit ei. Ego sum theodosius impator: ꝛ ob deuotionē tuā veni huc. Hoc cū audisset monachus ꝓstrauit se ante illū. ꝛ ille dixit ei. Beati estis vos monachi qui securi ꝛ liberi de negocijs seculi tranquilla ꝛ quieta perfruimini vita. ꝛ solummodo de salute aīaꝝ vestraꝝ habetis sollicitudinē: quō ad vitam eternam ꝛ ad celestia premia ꝑuenire possitis. In veritate enī dico tibi: q̄a certe in regno natꝰ su3 ꝛ nūc in regno dego: ꝛ nunq̄ sine sollicitudine cibū capio. Post hoc autē valde honorifice salutauit eū impator: ꝛ egressus est ab eo. Eadē aūt nocte incepit intra se cogitare famulus dei: dicens. Quoniam nō oportet me

iam in hoc loco esse: multi enim nõ solũ de pplo
sed etiam de palatio et senatoribus q̃plurimũ exẽ-
plo imperatoris secuti ad vidẽdum me venturi
sunt: et honorem mihi tãq̃ seruo dei deferẽdo
nõ cessabũt. et illi siquidem hoc ppter nomen
dñi facturi sunt. ego aũt timeo ne forsitã ma
lignus diabolus mihi surripiat: et libẽter incipiam
eos suscipe: et cõdelectet cor meum laudes et
honores eorum. et per hoc iam incipiã virtutem
humilitatis perdere: et laudes atq̃ honores
hominũ appetere. Hec igitur oĩa homo dei se-
cum cogitãs eadẽ nocte fugit inde. et perrexit.
in egyptum ad sanctos patres in heremum.
Itaq̃ cõsideremus dilectissimi cũ quãta solli-
citudine virtutẽ humilitatis custodire famu-
lus dei studuit: vt in celesti regno eternã glo-
riam pro labore sancte vite sue quẽ propter
deũ exercuerat percipere a domino Jesu chri
sto mereretur. Hoc in Vitaspatrũ.

Macharius cum humilitate vicit diabo-
lum. Exemplum. vij.

a Bbas macharius cum
diluculo ad cellã suã reuerteretur
occurrit ei diabolus cum falce volens
eũ percutere: sed nõ valebat. et exclamãs dixit.
Magnã vim patior a te machari: q̃ cũ cupiã
tibi nocere nõ valeo: oĩa que tu facis ego ma
gis experior. Jeiunas interdũ: ego autẽ nũq̃
vllo cibo reficior. Tu sepe vigilas: me nũq̃ so
por oppssit. sed ĩ vna re me vincis ipse pfiteor.
Cumq̃ ab eo rem ipsam quesiuisset: respõdit.
In humilitate tua sola vincis me. Et hec di-
cens euanuit. Hec in Vitaspatrum.

Humilitas precellit alia bona opera et ex-
ercitia. Exemplum. viij.

h Olgoth in libro Sa
picñ. c. vij. narrat de quodam rege
qui nũq̃ permisit sibi in alijs va-
sis ministrari nisi de luto factis. Cum enim a
quodã familiari interrogaretur cur illud face-
ret: rñdit q̃ q̃uis esset iam rex sicilie: fuit tñ
filius cuiusdã figuli. et vt haberet memoriã ge-
neris sui: ne ppter statũ regiũ supbiret ordina
uit q̃ sibi in vasis fictilibus siue luteis seruiretur.

Humilitas plus impetrat a deo q̃ ieiuniũ.
Exemplum. ix.

n Arrauerũt de alio se-
ne qui pseuerauit ieiunãs septua-
ginta ebdomadas: semel in ebdo-
mada reficiẽs. Hic postulabat a deo de quodã
smone scripturarũ scãrum: et nõ reuelauit ei
deus. Dixit ergo in semetipso. Ecce tãtũ laborẽ
cõsumpsi et nihil pfeci: vadã ergo ad fratrẽ meũ
et reqrã ab eo. Qui cũ egressus clausisset ostium
vt abiret: missus ẽ ãgelus dñi ad eũ dicẽs. Se-
ptuaginta ebdomade quas ieiunasti nõ te fece
rũt pximũ deo: nũc vero qñ ita humiliatus es vt
ad fratrẽ tuũ pgeres: missus sum tibi indica-
re sermonẽ. Et aperiẽs ei de re quã petebat.
discessit angelus. Hec in Vitaspatrum.

In discipulo de tempore.

Quidam raptus in agone et reuersus di-
xit q̃ nullus sine humilitate saluatur. Hoc quere
in discipulo de tempore. sermone. xxi. Q.

Capitulum de J.

Jeiunium.

Juuenis delicatus quidã nunq̃ ieiunauit.
Exemplum primum.

c Ontigit semel
cũ magister Jordanus ve
nisset bononiã q̃ fres di
xerunt ei de quodã nouitio
turbato ad exitũ. Fuerat
nãq̃ adeo delicatus et sin-
gularis vite ĩ sclo in ve
stibus: in lectis: ornamẽtis: cibis: ludis et ceteris
delectatiõibus carnis q̃ nesciebat qd eẽt affli-
ctio et angustia spũs: nisi q̃tũ se studio lrarũ
applicabat. in q̃ tãtũ pfecerat vt in sequenti
ãno posset cõuentuari. Nũq̃ infirmatus fuerat:
nunq̃ nisi pasceuẽ ieiunabat. rarissime ille a
carnibus: nisi in sextis ferijs abstinebat. nũq̃
confessus fuerat. et eorum q̃ dicunt in ecclia nihil
nisi pter orõnẽ dñicã sciebat. Hic q̃dã die cũ
venisset ad fres ex mera curialitate cũ nega-
re nesciret ordinẽ ẽ ingressus. sed mox penituit
eum: et oĩa q̃ videbat et sentiebat sibi q̃si mors
altera videbatur. Comedere nõ poterat aut dor-
mire. et licet in sclo vix fuisset iratus: intãtũ suc-
cẽdit eũ tẽptatiõ q̃ supiorẽ q̃ eũ ad ordinem
traxerat peutere voluit cũ psalterio quod tene-
bat. Sic igitur tẽptatũ magister Jordanus inue
niẽs eũdẽ fratrẽ: audiẽs q̃ Theobaldus voca
retur cepit eũ cõfortare ex ipso noĩe: dicẽs. Theo
baldus dicitur q̃si tẽdẽs ad alta. Post aliq̃ monita
ducẽs eũ an altare bti Nicholai: monuit eum
vt flexis genibus diceret Pr nr. nullã enĩ aliam
orõnẽ sciebat. Ipse vero positis manibus sup ca-
put eius cepit toto cordis sui affectu dñm depre-
cari vt om̃ẽ tẽptationẽ auferret ab eo. Dũ igi
tur multũ ĩ orõne ptẽderet: videbatur nouitio
quãdã dulcedinẽ in mẽtẽ eius subintrare pau-

latim: et quādā cordis sentire mutationē. Eleuatis deniqz manibꝰ a capite visuz ē vt postea pluribꝰ retulit ꝙ due manꝰ stringētes cor eiꝰ subito eleuaret mēte: et animꝰ eius in magna trāqllitate ex dulcedine remaneret. Remansit aut adeo ꝯsolatꝰ et feruēs vt mltos labores sustineret in ordine: et plura vtiliter faceret in eodem. Jesus.

Nomē Jesus curat febres. Exemplū.ij.

Legit de quodaz fratre ordinis minorū qui multa miracula de nomie iesus audiēs: cuz accessio febris eum affligeret hoc nomen iesus scripsit in aquā et eam bibit: et statim cuz febris dimisit. Hoc autē cōtigit in hibernia.

Nomē Jesus expellit demones. Exem.iij.

Sanctꝰ bernardus cū semel apud mediolanū eēt: et qdā demoniaca ei oblata eēt vt eā curare vellet: demon corā multis astātibus dixit. O ꝙ libēter de hac ancula mea exirē: sed dñs nō vult vt exeaz. Cui Bernardus ait. Quis est ille dñs. Cui demon. creator oīuz. Cui sanctus Bernardus. Vidisti ne eū vnꝗ. Cui demon. Vidi cuz in glīa. Cui scūs. Velles illuc redire. Et ille miro mō cachinnās ait. Tarda hora abijt. Tūc scūs ꝑcepit ei vt in nomie iesu xpi exiret. Tūc demō ait. o nomē terribile iam me cogis exire. et hoc dicto statim exiuit.

Nomen Jesus liberat hominem a ꝑiculis. Exemplum.iiij.

Beatus Patricꝰ cum p hiberniā pdicaret rogauit dñz vt signū oñderet p qd peruersi homines territi peniterēt. Et ecce puteꝰ subito et maximꝰ appuit. reuelatū ē ei vt ibi locꝰ purgatorij eēt. in quē si qs vellet descendere alia pena sibi nō restaret. Hoc audiētes mlti ingrediebāt q nūꝗ reuertebāt. Et ecce vir qdā noīe Nicholaus mlta pctā cōmiserat: in illū puteū descēdit vt p suis pctis peniteret. et ecce īuenit qddā oratorium albis monachis plenū q sibi dixerūt. Cōstās esto. qz tēptamēta mlta te sustinere oportz. Cū aūt ille requireret qd ꝯ hec tēptamenta remedij hre posset: rñderūt. Cū te penis affligi senseris: ptinus clama. O iesu xpe miserere mei. Et ille ab eis abscessit. subito demones sibi tanꝗ bestie occurrerūt mugiētes ꝯ eū. Sz cū territꝰ staret recordatꝰ cōsilij dixit. Jesu xpe adiuua me. Et statim bestie euanuerūt. Progrediēs aūt abinde vidit maximū ignē. in quē cū per demones ꝓiectus fuisset: exclamauit. Jesu adiuua me. Subito ignis extinctꝰ est. Profectꝰ vltra vidit vnū puteū ꝓfūdū de quo exibat fumus et clamor maximꝰ. sed cū in illū ꝓiectꝰ fuisset exclamauit. Jesu adiuua me. Et statim ab illo liberatꝰ ē. Tādē vnū strictū pontē vidit cum magno terrore quē debebat trāsire: sed non potuit. Tādē ponēs vnū pedē super pontē dixit. Jesu adiuua me. et sic ad quēlibet passum dixit quousqz vltra pontē venit. Quo transito ꝑuenit ad pulcherrimū pratū in quo stabat varietas diuersorū florū a qbꝰ magna suauitas ꝓcedebat. et vidit duos iuuenes albis vestibꝰ indutos. q ipsuz in vnā pulcherrimā duxerūt ciuitatē q fuit munita et tota cōstructa lapidibꝰ ꝑciosis. et dixerūt illā ciuitatē paradisum eē. Qui postmodū ad vitā rediēs. xxx. diebus pactis ad paradisum celi per inuocationem dñi nostri Jesu xpi feliciter peruenit.

Nomen Jesus indulgere facit inimicis. Exemplum.v.

Legit libro de donis ꝙ qdā mulier placari nō poterat in cuꝰ fronte nomen ihs vir eius cōscripsit. et mox charitatiue emulis suis offensam remisit. Obstinatꝰ quidā amore iesu indulsit inimicis. Exemplum.vi.

Uir quidā obstinatꝰ cui cum diceret semel remitte rancores p deo et inimicitias tuas: ait. Nec p deo nec p diabolo ad hoc induci possum: si deberē esse perpetuo in inferno. Et accessit frater ad eum cuz deuotiōe. et in fronte eius cum digito scripsit: Jesus nazarenꝰ. Et statim peccator incepit gemere et ait. Amore Jesu totum dimitto.

Nomen Jesus multas virtutes confert. Exemplum.vij.

Quidā iuuenis deuotus et innocēs deū orauit sibi dare amorē dei: vt sic cōtinue ferret in deū. cui angelus dñi foliū taliter cōscriptū dedit Jesu chriſte fili dei viui ꝓpiciꝰ esto mihi peccatori: dicēdo ei. Aperi os tuū et comede hāc scripturā cuꝰ ꝟtute demones vincūt celi aperiūt pctā tollūt. trinitas sctā attrahit. et angeli ei deuote famulant. Quo facto oīa et singula mox expertꝰ est sicut informatus est.

Nomen Jesus liberauit clericum a latrone. Exemplum. viij.

Fuit quidam clericus lubricus et vitiosus. hic cum vellet ire ad suũ scelus perpetrandũ contigit eũ transire nocte quadã per siluã in qua latro latitabat: qui nemini pepercit quin eũ occideret vel spoliaret. Hic aut cũ audiret eum trãsire dixit. Quis es tu q̃ hic trãsis. Clericus respõdit. Ego sum pauper seruus Jesu xpi. Pre timore enim nimio nesciebat qd rñderet. Tũc iterũ latro. Ego dico tibi qs es tu. Respõdit clericus. Ego sum indignus seruus Jesu xpi. Latro vero tertio q̃siuit: quis es tu. Tũc clericus rñdit q̃ eẽt inutilis seruus Jesu xpi. Et sic latro intra se cogitauit: cuius seruus es tu: et ipse dixit clerico. Propter nomẽ Jesu vade in pace. Et sic latro ruminãdo intra se dixit. Jesus iesus iesus. Et ecce v̾tute nois Jesu latro cõuersus ẽ: et postea latrociniũ et homicidiũ nõ pp̃etrauit. Sz de mane statim cũ magna deuotiõe venit ad eundẽ clericum qꝛ erat plebanus viciniot huius silue: petẽs vt audiret cõfessionẽ eius. Plebanus vero audiẽs eum multa latrocinia pp̃etrasse: dixit. O petõr vñ tibi hec cõtritio qui tot mala cõmisisti. Rñdit latro. Hac nocte quidã q̃ trãsiuit p siluaz quẽ cũ vellẽ spoliare: dixit. seruus suz Jesu xpi. quẽ dimisi pp̃ter nomẽ Jesus. tandẽ nomen Jesus replicãdo et in me triplicãdo suz cõtritus et cõuersus. et nõ ero de cetero seruus diaboli: sꝫ Jesu. Plebanus dixit. Ego suz q̃ pertrãsiui siluã. Bñdictũ ergo sit nomẽ Jesus qd me periculo liberauit et te iustificauit. Et ego de cetero ero vtilior seruus Jesu xpi. qꝛ amodo peccatũ mortale scienter non cõmittam.

Nomẽ Jesus vincit tẽptatiões. Exẽ. ix.

Quidam hõ fuit pius qui hanc cõsuetudinem habuit q̃ quotiẽscũqꝫ diabolus sibi aliquaz ingerebat tẽptationẽ: iuit ad locũ orationis et inuocauit deuz dicens. Jesu dulcis miserere mei et adiuua me. et sic statim diabolus recessit ab eo. Et semel audiuit vnus sanctus pater q̃ demon dicebat q̃ ipsi diabolbli maxime repellerentur per hoc nomen Jesus.

In discipulo de tempore.

Uir quidã cuz vxore sua volentes seipsos suspendere pre tristicia et simul biberũt in nomine Jesu. et statim fugati sunt demones et cessauit periculosa tẽptatio. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. xix. B.

Indulgentie.

Maria obtulit filiũ suum cruce signatis: Exemplum. x.

Legitur i libro de donis q̃ predicante quodã viro dei in platea indulgentias papales et virtutem sancte crucis: mox diuinitus beata virgo Maria apparuit cruce signatis eis filium propriũ in preciũ et premiuz exhibendo.

Miles quidam petiuit mori in sancta terra. Exemplum. xi.

Miles gallicus cruce signatus visitatis sanctuarijs et xpi vestigijs in monte oliueti ait. Domine qui p salute generis humani tuũ p̃ciosissimũ sanguinem fudisti in hac sancta terra: vbi tua vestigia vt valui visitaui: rogo vt i pace suscipias spm̃ meũ. qꝛ ad te aliter nequeo volare. Quo dicto feliciter expirauit.

Cruce signatis christus remittit peccata. Exemplum. xij.

Legitur q̃ cũ quadã vice frater ordinis predicatorũ predicaret crucem: beata virgo Maria visa est cum filio singulorũ cruce signatorũ lintheo fulgido maculas petõrũ abstergẽdo et xpo etiam singulis bñdicente et dicente. Remittũt tibi peccata tua. et ego ero protector tuus in presenti: et merces tua in futuro.

Quidã in extremis ostẽdit se cruce signatum: et diabolus fugit ab eo. Exẽplũ. xiij.

Miles quidam magnus peccator volens remissionẽ peccatorũ suorũ consequi crucẽ suscepit. Cui infirmãti diabolus apparuit dicens: qꝛ suus esset. Cui miles. Non sum. qꝛ confessus sum et crucẽ suscepi: quã illi ostendit in subtunicula dicẽs. Ecce signũ sancte crucis qd ad defensionem fidei suscepi. Quo viso: diabolus citius euanuit ab oculis eius.

Filius pro anima patris crucez assumpsit et sic eam liberauit. Exemplum. xiiij.

Frater quidam predicauit indulgẽtias crucis: et q̃ etiã parẽtibus defunctis valerent. Unde quidam iuuenis vt aĩa pr̃is sui a purgatorio liberaret crucẽ suscepit. cui dormiẽti vox rñdit. Dormis ne fili. Cui filius. Quisnã es tu.

Et ille. Ego sum pr̄ tu⁹. et b̄ndicta hora qua te genui. ppterea q̄ absolut⁹ a purgatorio celū ascēdo virtute crucis quā pro me suscepisti.

Indulgere proximis.

Miles quidā alteri militi indulsit occisionē patris et crux amplexabat̄ eū. Exem. xv

Erat quidā miles qui occidit patrē alteri⁹ militis: et fili⁹ ei⁹ q̄siuit opportunitatē quō posset vindicare patrē suū. Et cōtigit q̄ i die parasceues ille miles trāsiuit sine armis. quē ali⁹ insecutus est volēs eū occidere. Tūc ille pstrauit se ad pedes ei⁹. d. Propter mortem dn̄i nr̄i iesu xp̄i quā p nobis oīb⁹ hodie sustinuit indulge mihi q̄ prēz tuū occidi. Tūc ille cōpūct⁹ dixit Propter mortē dn̄i nr̄i iesu xp̄i ignosco tibi. Et leuauit eū de terra. et in signū reconciliationis osculat⁹ est eū. Cū idē miles ecclesiam intraret et cū ceteris crucifixū iesu xp̄i oscularet̄ tūc crucifix⁹ amplexat⁹ est eū. d. Quia hodie indulsisti isti militi ppter me qui patrem tuū occidit: ideo hodie indulgeo tibi oīa peccata tua. et in signū recōciliatiōis osculor te i maxillā tuā. Quod vidētes circūstantes glorificauerunt dei bonitatē et misericordiā.

Nobilis quidā indulsit homicidiū frīs sui: et crucifixus sibi inclinauit caput in ecclesia. Exemplum. xvi.

Nobilis q̄dā fratrem suū Guntherū noīe a quodā nobili occisuz pdiderat. Et fugiente eo de patria occisore: cōtigit vt nobilis ille cū multo comitatu pegre pfect⁹ impmeditate i agro occurreret occisori. Qui mox extracto gladio vbi inimicuz expetijt in terrā pstrat⁹ occisor clamauit. miserere mei nobilissime vir p illo q̄ tui miser⁹ ē: et q̄ mūdū istū sua morte redemit. Repēte nobilis anim⁹ in lachrymas resolut⁹ illā quā extēderat retraxit manū: h eū ignauie ascriberet̄ a suis. iteruz manū extēdit in pstratū. re⁹ ad remissionē oīuz pctōz veniā petijt. secūdo manū deposuit. tertioq3 increpat⁹ a suis cū mortē tertio attēptaret et miser ille ob euasionē mortis ppter angustiam quā oīs caro in extremo iudicio eēt pssura veniā precat̄. Rn̄dit nobilis genere: sed nobilior mēte. Et ego inquit tibi propter suā mortē fratris indulgeo. Nec mora eadez die cū audiret missam ecclesiā ingressus vbi corā imagine crucifixi tertio flexit genua: visus est a quodam sancto viro ad singulas genuflexiones nobilis ill⁹ crucifix⁹ caput suū humiliter inclinare. Seorsuz ergo vir sanct⁹ ille qui sol⁹ hec viderat nobilē euocatuz quis esset interrogauit. Et ille miles. Miles inq̄t dicor in terra in qua nat⁹ sum. Et rursuz ille Dicas inquit charissime: nihil celes in quo confidis te magis diuinam miām meruisse. Tūc miles inq̄t. Pctōr ego sum et seculo deditus: et nullo pposito nisi hodie forsitan. Et sic qd̄ actuz est retulit. Mox ille et quicq̄d vidisset expones ad actum vite gratioris et meriti nobilem exhortatur. Hec Guil.

Xp̄s noluit indulgere defuncto nisi prius peteret veniam a fratre suo quem offendit. Exemplū. xvij.

Prouincialis romane puincie ordinis predicatorū mouebat fratres sue prouincie vt sibi cauerēt diligēter ab alterutrū turbatiōe. Et hoc exemplū sibijpsi factū retulit dicēs: cum quidā frater olim turbasset me minus iuste. et post paucos dies discessisset ab hac vita: me nō placato. q̄dā nocte in sompnis apparuit: et cū a me peteret veniā. et recordarer ipsiuz defuncti: dixi. Uade frater: et pete veniā a dn̄o iesu xp̄o: in cui⁹ manu es. Qui recedēs a me cū peteret veniā a xp̄o vt dixerā ei: rn̄dit ei dn̄s iesus. Nūq̄ cōcedo tibi veniā nisi prius impetres ab eo quē offendisti. Un̄ rediēs ad me eadē nocte et vba xp̄i renūciās iterū veniam petijt: et accepit. et dixit mihi. Uide frater nicholae q̄ malū est offendere fratrē. et q̄ graue sit non placare. Hec in Uitaspatrum.

Frater quidā fuit odio inflāmatus cōtra procuratorē cōuentus. Exemplum. xviij.

Fuit rome q̄dā frater ordinis predicatorū: qui valde dure tractabat procuratorē cōuentus cui ad pacificandū cor suū iniunxit prior cui hec retulit septem pater nr̄ omni die pro illo Qui ex hoc magis ad illū procuratore turbatus est: et maiori odio inflāmat⁹ Quadā igitur die infirmat⁹ subito fact⁹ est q̄si mortu⁹: et ex improuiso cepit maledicere fratrib⁹ et ordini suo. Tādē oratīb⁹ frīb⁹ ait. Mat̄ dei: mat̄ dei adiuua me. Uisuz aūt erat sibi vt ipse retulit q̄ in igne ardentissimo ppter iracundiā suam posit⁹ erat. Et ideo ppter penas intolerabiles desperans blasphemasset. Precib⁹ autez fratrū ad inuocationē btē marie v̄ginis restitut⁹ est vite pstine. et in argumentū v̄itatis

excoriatus fuit totus. Hec in Vitaspatrum.

Plaga illi⁹ q̄ noluit indulgere. Exem. xix.

Venerabilis iacob⁹ de

vitriaco crucē hierosolymitanā ob salutē multoꝝ in brabantia p̄dicauit. Cōtigit aūt vt pacificaturi q̄dā die mortales inimicicias erga iniuriātē nihil p̄ficerēt. iniuriā pass⁹ p̄mo simpl'r deinde p̄strat⁹ pedibus ei⁹ semel iterū ꝛ tertio cū multidine ppl'i p̄sente rogaret vt p̄fiteref in rebellē. couersus aūt ad pp'lm dixit palam oīb⁹. Cōtestor vos. ꝛ q̄ sperñit nos: sperñit ꝛ eū q̄ misit nos Rogate ḡ dn̄m vt tale signū oñdat in hoīe obstinato q̄ cūctis p̄sentib⁹ pateat eū hostiliter cōtra se in retētiōe odij cōtra p̄ximū hoc egisse. Nec mora vtvir scūs orōnē expleuit. miser ille reuersis oculis semel iterū ꝛ tercio in terrā corruit: oreq̄ʒ cruorē spumās ꝛ sāguinē horroris: maximū spectaculū ꝛ piaculū oīb⁹ prebuit. Tūc flente pp'lo reuerēdus vir fusa prece p̄stratū erexit q̄ mox integerrime sanatus cū lachrymis veniā petiuit. ruensq̄ʒ in oscula ei⁹ quē ipe offendit. ꝛ sic ad lachrymas ꝛ ad laudē xp̄i oīum corda p̄mouit. Hec Guil.

Nullus debet gaudere de interitu inimici sui. Exemplū. xx.

Cum per exēpla beati

bn̄dicti multi sc'lo renūciātes i laude dei feruescerēt q̄dā p̄sbyter florētius dettactiōis sp̄ū instigat⁹ ei⁹ studijs emulari cepit: ꝛ quos potuit ab ei⁹ visitatione trahere. Cūq̄ nō p̄ficeret tādē inuidia excecatus panē veneno infectū bn̄o dei misit. Quē vir dei cū grāꝝ actiōe suscipiēs facti cōscius: coruo cuidā q̄ ad horā refectiōis veniens alimēta de manu ei⁹ suscipe consueuerat p̄cepit. d. In noīe dn̄i tolle huc: ꝛ in locū vbi inueniri nō possit p̄ijce. Tūc coruus expassis alis circa panē crocitando aperto ore cepit discurrere ac si obedire vellet: ꝛ tū non posse significaret. Cui vir dei ait. Tolle securus. Qui statim tulit ꝛ reuersus accepit ab eo cōsuetam alimoniā. Cūq̄ʒ dict⁹ p̄sbyter se in nece magistri nō p̄ficere videret ad p̄uocāda discipulorū corda in hortū celle bn̄dicti septem puellas inuicē ludētes ꝛ chorizātes corā discipulis misit: sꝫ vir dei magis sacerdoti q̄ꝫ sibi condolēs cuʒ in malicia p̄sisteret ꝛ p̄ discipulis adhuc rudib⁹ timēs edificia cōstructa ordinatis ip̄si p̄positis relinquēs alias cū paucis perrexit. Cūq̄ʒ ex hoc dict⁹ p̄sbyter stās in solario exultaret: toti⁹ fabrica dom⁹ cadēs ip̄sū oppressit. Maurus viro dei hoc q̄ adhuc vix x. miliarib⁹ aberat let⁹ nūciauit dicēs. Reuertere q: persecutor tu⁹ extinct⁹ est. Quo audito grauib⁹ lamentis se vir dei dans. vel quia hostis occubuit. vel quia discipulus de morte illius exultauit: qui illi penitentiam. qui let⁹ ꝛ gaudens talia nunciauerat. iniunxit.

Ante occasum solis reconciliari debemus fratribus. Exemplum. xxi.

Abbas hilarion cum

visitasset quēdaꝫ ep̄m q̄ obtulit ei in mēsa ferculū de auib⁹. Cui abbas. Postq̄ꝫ huc habitū suscepi carnes nūq̄ꝫ interim comedi. Et dicit ei ep̄s. Ex quo istuʒ habitū suscepi nō dimisi aliquē dormire q̄ haberet aliq̄d aduersū me. nec ego dormiui habens aliquid aduersus aliquē nisi pacificarem. Cui abbas. Ignosce mihi pater. q: tua cōuersatio maior est mea. Hec in vitaspatrū.

Inimicis debem⁹ b̄n̄facere. Exemplū. xxij

Erat quidam senex in

egypto: ꝛ anteq̄ꝫ veniret illuc abbas poemen grandē venerationeꝫ habebat ab hoīb⁹. Cūq̄ʒ aūt abbas poemen de schi illuc subisset. multi relicto illo sene veniebāt ad illū: ꝛ p̄pterea cepit illi inuidere ꝛ detrahere. Qd̄ audiēs abbas poemen contristatus est: ꝛ dixit fratrib⁹ suis. Quid faciem⁹ q: in tribulationē miserūt nos hoīes: vt illuʒ senē tāq̄ꝫ sctm̄ relinquerēt: ꝛ nos qui nihil sumus inspicerēt. quēadmodū sanem⁹ huc virū magnū. Venite ergo fratres: faciemus paucas escas: ꝛ portātes pergamus ad eū. ꝛ paucum vinū ꝛ pariter cū eo gustemus: forsitan possumus animū eius placare. Profecti pulsauerunt ostiū eius. Audiēs vero discipul⁹ illius senis: dixit. Quis es. At illi dixerunt. Dic abbati tuo q̄m̄ poemen venit vt b̄n̄dicat ab eo. Quod cū ille per discipulū suū audisset: rn̄dit ad eū. Vade hinc nō enī me vocat. Illi tn̄ perstiterūt in estu: dicētes. Quia non hinc discedim⁹: nisi digni fuerim⁹ adorare eū. Quorū cū ille humilitatē ꝛ patientiaʒ vidisset: cōpūctus aperuit hostiū. ꝛ osculātes seinuicem gustauerūt pariter. Dixit ergo eis ip̄e senex. In veritate nō sunt ea sola que audiuimus de vobis: sed etiā cētuplicata opera vidi in vobis. Et ab illo die amicus charissim⁹ factus est eis. Hoc in vitaspatrum.

In discipulo de tempore.

Filius comitis dānat⁹ est: q2 nō indulsit offensoribus suis. Hoc quere sermone .cxxx. E

Infirmitas.

Propter peccata infirmatus per penitentiam, est sanatus. Exemplū .xxiij.

Erat vir nobilis ⁊ clarus ī burgūdie ptib⁹. q̄ q̄dē aliquāto tpe in iuuētute sinceriter cōuersatus: postea a ꝟtute tabescēs cepit ad vicia declinare. Nec mora, squalēti mēte tabescens incidit in lāguorē. nec tñ dei manū castigātē agnouit: s; mala malis accumulans pallore vult⁹ ⁊ macie hō q̄si ignis eterni cib⁹ miserabiliter ad penā hospitabat᷑. Cūq3 nulla medicorū cura ꝓficeret: nec saltē ei lāguētis vite cām aliq̄s aspiret. tādē in se reuersus solum lāguorē aīe diuina miseratiōe ꝑuēt⁹ penitus intellexit cām. Cōfessus ḡ cū lachrymis cuidā sanctissimo sacerdoti. statim vir cū absolutiōis bñficiū accepit: silitudinem fere bufonū in facie: s; diuersificata posteri⁹ aīalia cute teterrima ⁊ parua: quasi vinorū septē de ore simul deiecit. Mira res, vix modico temporis spacio interiecto: in tabem aīalib⁹ resolutis reflorere cepit caro prorsus, ⁊ facie penitens: menteq3 ⁊ corpore integerrime sospitat⁹ multis postea ad exemplum. Hec Guiller.

Flagellat deus in corpore ⁊ in mēbris suos dilectos. Exemplum .xxiiij.

Erat quidā miles tāte ꝟtutis atq3 ꝓbitatis: vt in primo torneamento in quo miles fact⁹ est manu ꝓpria quattuordecim dextrarios acq̄reret. Qui sicut vir prudēs eundē honorē secularē nō suis virib⁹: s; deo ascribens oīa restituit: ⁊ sodalib⁹ cū3 seculo valedixit in lutra monasterio quodā habitū3 religionis suscepit. Et q2 electos suos ꝓbat dñs tanta illum infirmitate flagellauit vt vermes de corpore ei⁹ indesinēter scaturirēt: quorū fetorē simul ⁊ horrorē cū minister sustinere nō posset: ait abbas ꝑdicto ade. Quid faciem⁹ frater cū3 homine isto. Rñdit ille. Dent᷑ mihi q̄tuor lintheamina ⁊ ꝓ xp̄i noīe curam illi⁹ suscipiam. Quod cū factū fuisset assidua pānorū mutatione fetorē tempauit tam sibi q̄ infirmo. Cūq3 dies adesset tāte remūerationis: tāte patiētie ait ade. Sternite mihi mattā ⁊ pulsate tabulam: q2 dñs vocauit me. ⁊ sic fecit. Ueniente cōuētu post dictā letaniā cum pene oēs ad lachrymas ꝟbis cōpūctiōis monuisset; subiunxit. Modo ite dñi mei dilectissimi ⁊ dicite missas vr̄as. q2 saluator mūdi ⁊ gl'iosa ꝟgo maria ei⁹ genitrix cū angelis ⁊ multitudine scōꝝ illuc ventūri sūt. postea reuertimini cum eis: q2 aīam meā suscipiēt. Interim dū missas dicerēt spū ꝓphetico oīa q̄ in oratorio agebātur indicauit: dicēs. Tales misse a talib⁹ sacerdotibus sū talia altaria celebrāt᷑. Et mirat⁹ ē ab.ī valde de hoīe laico. Reuertēte igit᷑ cōuentu: ille vultu iocūdo sibi ait. Ecce xp̄s cū3 matre ⁊ sanctis ꝑsens est: ⁊ habēt manū sub mēto: ⁊ iā suscipiēt aīam meā. nec mihi credatis si in instāti mortu⁹ nō fuero. Ad q̄d ꝟbū3 mox expirauit morte ꝟba cōfirmās. De cui⁹ corpore mox tātus odor exiuit: vt oēs illius suauitate reficerentur circūstantes. Hec Cesarius.

Quidam fuit impatientissimus ⁊ factus est patientissimus. Exemplum .xxv.

Uit quidā3 frater ordinis ꝑdicatorꝝ lōbardus noīe Iacob⁹: q̄ sibi ⁊ doctrine instāter intēdens ad tantā ꝑfectionē venit q̄ in corde ⁊ in ore ei⁹ nihil nisi Iesum xp̄m crucifixū portabat. nihil infelici⁹ dicēs: q̄ talē dñm nō amare. Hic accept⁹ erat deo vt miserabilis ꝓbauit temptatio. Inuenit enī cū grauis infirmitas ꝑ quā sibi innotuit temptatio. Et q2 sibi mortē ꝓ xp̄o posse tolerare videbat᷑: ad tantā deuenit impatiētiā vt nihil sibi fieri posset q̄d ei placeret. Null⁹ cibus: nullus lect⁹ acceptabil' erat. Ipsū3 nomē dñi nostri Iesu xp̄i q̄d sibi consueuerat esse dulcissimū iam audire nō poterat. imo dicebat q̄ dñs sibi illusisset: q2 sibi seruientē tam violēta infirmitate oppsserat: vt neq3 corporis: neq3 sui spūs compos esset. Post hoc orātib⁹ ꝓ eo fratrib⁹ cepit paulatim in eo patiētia nutriri: cepitq3 iam in illa tribulatiōe silere. ⁊ inde ad tantā ꝑuenit patiētiā vt iam ea que pri⁹ nolebat tāgere libēter ederet. ⁊ oīa sibi diceret bona. Uerū3 q2 diuturna infirmitas pene sibi carnē consumpserat nō poterat in lecto volui: nisi alieu⁹ manibus verteret᷑. mirū oībus videbat᷑ quomō aīa in tā3 cōsumpto corpore remanebat. Idcirco benignus Iesus nō est oblit⁹ paupis sui: s; effudit in abundantia oleū gaudij in viscerib⁹ afflicti. ⁊ ceperūt exultare ossa humiliata intantū q̄ mortē expectabat in desiderio: ⁊ ineffabili leticia replebat᷑ cū3 ei aliq̄s huiusmodi loqueret᷑. Quod cū sancte memorie magister Iordan⁹ q̄ aduenerat cognouisset statum ad eū vadēs. sedēsq3 in lecto in quo ipse iace-

bat:ait. Noli timere charissime: q2 in primo iturus eo ad xpm. Ad hec ille dei adiutorio fult⁹ subito surrexit: et erecto brachio sup collū magistri clamauit. Educ bone Jesu de carcere aīam meā vt ↄfiteat̄ noī tuo. Et econuerso in lecto recidens obdormiuit in domino.

Petrus apostolus voluit filiam suam infirmari. Exemplum.xxvi.

Petronella filia scī petri apl'i cum nimis esset pulchra ex volūtate patris febrib⁹ laborabat. Discūbētib⁹ apud eū discipulis dixerunt petro. Cū oēs a te sanent̄ infirmi: cur petronellam iacere pmittis. Ad hec petrus. Quia sic expedit ei. verūtamē ne putetis impossibilitatē sanitatis ei⁹. ait ad illā. Surge petronella velociter et ministra nobis. Que statim sana est: surrexit et mistrauit. Cōpleto ministerio dixit ei petr⁹. Petronella redi. et vt prius febrib⁹ laborare cepit: q̄uīsq3 i dei amore cepit ē pfecta. tūc eā pfecte sanauit. Comes autē [illegible] ad eā venit: vt eā pter ei⁹ pulchritudinē haberet in vxorē. Cui ait. Si desideras me vxorē: iube ad me ṽgines venire q̄ mecū [illegible] domū debeāt sociare. Quas cū ille pararet: petronella ieiunijs et orōnibus insistens: corp⁹ dn̄i suscipiēs: in lecto se reclināns post triduum migrauit ad dominū.

Seruiendū est infirmis cū patiētia etiā si ipsi sunt impatiētissimi. Exemplū.xxvij.

Eulogius huic mūdo renūciās: q2 nihil per se poterat operari: et pauca de bonis suis quibus [illegible] ret retinuit. Cū nec in monasterio cū multis posset degere: nec solitudinē ferre: recepit quēdā elephātico morbo sic repletū: vt pedes manus et fere oīa mēbra videbat̄ amisisse. Tūc eulogi⁹ q̄si quādā pactionē cum deo faciens ait. Dn̄e de⁹ in noīe tuo suscipiā istū et [illegible] in diē mort̄ repausabo eū. positūq3 [illegible] ad hospitiū suū duxit. et illi p. xv. annos [illegible] manib⁹ mistrauit post hoc ille suggestione demonis cepit velle ab eo discedere et [illegible] cū ṽbis increpare dicens. Fugitiue tu [illegible] tuā deuorasti et i me salut̄ occasionē requirere credis. Eulogi⁹ rogabat eum. d. Noli ita loq̄: ſ3 dic poti⁹: Et ego emēdabo si qd. [illegible] contristaui. At ille. Vade inq̄t: adulatiōes tuas nolo: pijce me in publicū. refrigeratoē [illegible] nō indigeo. carnib⁹ desidero saturari. Cū carnes ei exhibuisset: nō possū inq̄t tecū habitare. ppl'm videre volo. ego inquit eulogius multitudinē fratrū adducā. Et ille ait. Nolo videre [illegible] tui panis deuoratores: ad publicā stratā me pijce vn̄ me sustulisti. Tūc eulogi⁹ iterū duxit eū in vehiculo ad abbatē anthoniū. dixitq3 ei q eū vellet abijcere. Cui anthoni⁹. si pijcis eū vtiliorē te de⁹ inueniet q̄ colliget destitutū. Et ↄuersus ad egrotū dixit elephātico se nec horto nec t'ra dignū. nescis q2 tristis ē q̄ tibi mistrat. ppt' xpm iste se tali s̄uitio subiugauit. Post hoc āmbos ↄfortās ait. Nolite filij ab inuicē separari: q2 iā vterq3 vestrū merebit̄ coronari. et ideo tēptatio hec accidit vob: q2 ad finē vite āmbo deuenistis. q̄ cū redissent ad cellā infra. l. dies ambo defuncti sunt.

Infirm⁹ in extremis regratiabat̄ mēbris suis et seruitori suo: et sic euolauit ad celum. Exemplum.xxviij.

Erat q̄dā scūs heremita q̄ int' ceteras ṽtutes magnā hēbat grām infirmis mistrare. B̄ āmonit⁹ p visione iuit ad pximā ciuitatē. et dū venisset ad portā: vidit quēdā horribilem infirmū et fetidū: quē etiā leprosi int' se sustinere nō valebāt. et huic scūs heremita s̄uire cepit i dn̄o cū ↄfortās. et rn̄dit infirm⁹. sit de⁹ altissim⁹ b̄ndict⁹ q̄ mihi hāc donauit ifirmitatē: ſ3 timeo ne de⁹ mihi minuat p̄miū i celis propter s̄uitiū tuū hūile. et ille. Nō ita e: ſ3 p mea mercede iussus sū huc venire. Sic scā [illegible] q̄tidie int' eos oriebat̄ Et q̄to pl⁹ heremita s̄uiebat: tāto pl⁹ s̄uire affectabat. et ifirm⁹ cū s̄uire nō sin[illegible] vt pl⁹ sustinendo pl⁹ p̄miaret̄. Tūc post ānos. xv. expletos infirm⁹ osculari cepit man⁹ ei⁹ et heremite grās referēs de pietate. Heremita aūt orabat dn̄m vt oñdere dignaret̄ q̄lr ſ3 scā aīa de corpe egrederet̄. et ol. sū ē ei. Cū em̄ ad horā nouissimā deuenisset: audiuit vocē de celo dicentē: Ueni dilecte mi ad gaudia. Tūc illa felicissima aīa ad oēs sens⁹ corpis dicebat. Uob regratior: q2 mihi obedistis oculi vanitatē nō ↄcupiuistis. aures vanitatē nō audiuistis. man⁹ i delitijs nō estis delectate. pedes ad vana nō cōcurristis. olfact⁹ delitias cōtēpsisti. gust⁹ q2 ad delicata nō dedisti ↄsensū. Expecta ḡ o corp⁹ meū dilectum quiescens in pace: vt t'pore oportuno recipias p labore eternā remunerationem. et hoc dicto cū cōcētu angelor2 scā aīa euolauit ad celum. Hoc in Uitaspatrum.

Quidā. xij. annis s̄uiuit infirmo et nūq̄ dulce vel vn̄ fuit sibi locutus. Exemplū.xxix.

Vidaz frater per .xij.

q annos cuidã seni infirmãti fecit obsequiũ. Senex tñ cũ vidisset eũ laborãtẽ: nũq̃ illi sermonẽ placidũ locut⁹ ẽ. Cũ iaz aĩa trãsiret de corpe cõsedẽtibus alijs tenuit manũ ei⁹ et ter dixit ei. salueris ⁊ tradidit eũ senib⁹ dicẽs. Iste angel⁹ ẽ q̃ tot ãnis mihi infirmãti: nec tñ bonũ sermonẽ a me audiẽs mihi fecit obsequium. Hoc in Vitaspatrum.

In discipulo de tempore.

Quidã singulis annis infirmabat̃ preter vnum. tũc dixit. O deus oblitus es mei. quere de tempore sermone .cxxviij. L.

Itẽ infirmus qui rogauit sanctũ hominẽ vt intercederet p̱ eo vt sanaret̃. qd̃ ⁊ fecit: ⁊ sanat⁹ est. ſ postea timẽs ne male periisset postmoduz dixit. O serue dei ora pro me vt detur mihi quicq̃d vtil⁹ sit. ⁊ sic econuerso infirmatus est. Quere sermo .cxxviij. L

Itẽ quidã bonus homo orauit p̱ infirmo ⁊ postmodũ inuenit se promptiorẽ ad maluz ⁊ iterato ille bonus homo orauit p̱ eo: et sic infirmitas rediit. Quere sermo: cxxviij. L.

Itẽ miles q̃ nihil voluit dare in sanitate: sed infirmat⁹ dedit ille elemosynã clerico vt p̱ eo oraret ⁊ intercederet. Et ille. Ego peto vt te de⁹ in illo statu conseruet. ser. cxxviij. L.

Itẽ duo fratres vnus erat multũ religiosus: ⁊ alter seruiebat fideliter infirmis: ⁊ ille fuit acceptior deo. sermo. cxxviij. O.

Itẽ q̃ elegit duos dies in purgatorio ⁊ dixit ibi se centũ annis arsisse. sermo. cxxxiiij. X

Itẽ infirmus qui dixit. De⁹ tu pauasti me corpe: ⁊ ego do aiam meã demonib⁹ qui sunt in inferno: ⁊ sic expirauit. sermo. cxxxiiij. V.

Innocentia. Innocens puer tetigit ferrum candens. Exemplum. xxx.

Uer quidã in cõfinio

p burgũdie fuit q̃ in monasterio sctĩ bñdicti fuit apud cluniacũ ab ipsis fere cunabulis inocẽtissim⁹: ⁊ simplicissimus adoleuit. Adultũ ergo iuuenẽ abbas suus p̱ recreatiõe illico secũ p̱ficisci extra precepit. Sufferrãdorũ g̃ equorũ cã abbate cum suis añ domũ ferrariã descẽdẽte: mirat⁹ ex simplicitate iuuenis eo q̃ nũq̃ tale q̃d viderat ferrũ cãdẽs nudã illud manu sine vstione aliq̃ elenãs cõtrectauit. Stupefactus g̃ abbas ⁊ oẽs q̃ p̃ntes aderãt: q̃ inocẽtiã in iuuene venerati sũt. ⁊ rẽ iterato pluries cõprobauerũt post hoc abbate cũ suis alijs occupato iuuenis mox interiora domicilij est ingressus vbi vxorẽ fabri cũ puero sup genua mirat⁹ inuenitẽs cũ p̱ulo: cui nũq̃ sile viderat iocabatur. Ilico aũt mulier iuuenẽ q̃si inexptuz malicia stimulabat si talẽ habere vellet inq̃rit Et ille. Libẽtissime inq̃t. Quẽ mox nesciũ ad cõcubitũ instruẽs puerũ sic fieri p̱mittebat. g̃ vbi iuuenis post cõcubitũ inocẽtia spoliat⁹ egressus ẽ: ferrũ candẽs vt pri⁹ existimãs contrectare grauiter lesus exclamauit. Qua i re abbas turbat⁹ nõ modicuz ⁊ mirat⁹ aiaduertit ex interiori lesura aĩe foris lesuz: ⁊ p̃ori q̃ cuz p̃tra ignẽ p̃texerat inocẽtia p̃uatuz. Reductũ ergo iuuenẽ ad monasteriũ abbas super gestis diligẽti⁹ inq̃rit veritatẽ. ille simplicissime cõfitet̃: ⁊ cũ multis lachrymis tremebundus dãnũ suũ expiauit. Sz ⁊ potẽtẽ ɔ̃ demonis puritatẽ mira gesta cyp̃ani ⁊ v̾ginis Iustine test. if. Ubi cyp̃an⁹ adhuc puer a magistro mago cõpulsus legit̃ .xviij. ãnis puritatẽ v̾ginalis inocẽtie custodisse: vt p̱ hãc maiori potẽtia ⁊ imperio cõtra demones potiretur. Hoc Guiller. in libro de apibus.

Innocens scholaris qui expulit demonez a puella. Exemplum. xxxi.

Uper hoc quidẽ val

n de mirabile certissima relatiõe ab his q̃ p̃ntes erãt ⁊ viderũt in opido brabancie Mechilina p̱cepim⁹ accidisse. Puella q̃dã sacro die dñico cũ iuuenib⁹ chorizauerat diu valde. fatigata g̃ domũ rediit. nec mora dormitũ p̱gẽs demone fit repleta. Qua clamãte surgit familia. ligat vinculis seuiẽtẽ. Mane in Matz weit oratoriũ gl'iose v̾ginis extra opidũ deportat̃. Frequenter eni ibi v̾go Maria v̾tute ũ opatrix miracula plurima demõstrauit. Qd̃ vbi scholares pueri p̱ceperũt: ad locũ vbi vexabat̃ puella i oratoriũ cucurrerũt Quoz vn⁹ ãnoz .xij. audatior ceterio⁊ sagacior cepit cõpellere demonẽ vt corp⁹ obsessũz desereret ⁊ exiret. Et vt demon circa vmbilicũ p̱ timorez se esse monstrauit: hic puer signũ crucis in cõtrariũ cum pollice fixit: ⁊ sic paulatim p̱ crucẽ v̾sus os ascẽdere cõpulit: donec eũ in spẽ hirsuti vermis oĩs pp̱l's intra os herẽtẽ vidit. Quo miro conatu ad inferiora redire volẽte: pp̱l's clamauit. Puer instãter signũ opposuit: ⁊ euz maxima violẽtia demonẽ exire coegit. Eiecto ergo vt dixim⁹ in modũ hirsuti v̾mis puer audacter in dexterã cõp̱hẽdit ⁊ in fossam paruulã vbi pluuialis vnda cõsederat mox proiecit. Qui

statim in oculis toti⁹ plebis disparēs leticie ⁊ laudis oibus māȝ dereliqt. Proinde man⁹ pueri a cōtactu verinis nigredine infecta remāsit. s; ptinus aque bñdicte lauamento discessit. Sacrosācta g reo ē eē ab oī labe criminis inocētē: s; sil' eē ɔuēit simplicē ⁊ prudētē.

Innocens monach⁹ petiuit a fraterculo suo iesu veniā cuidā apostate. Exēplū.xxxij.

Monachus paruulus m ⁊ inocēs loqbat cū iesu christo par uulo noīando ipm fraterculuȝ añ imaginē btē v̄ginis hñteȝ iesum paruulū in vlnis. Et iesus rñdit econuerso ⁊ loqbat sibi amicabilit' sicut frat' cū fratre: qd̄ audiens qdam senex monachus q̄ diu fuit in apostasia cōstitut⁹ supplicauit sibi vt oraret fraterculū suū p se vt ig̃sceret sibi p.cā sua ⁊ recipet eū ad misericordiā. ⁊ ille innocens iuuenis obtinuit hoc a fraterculo suo iesu christo ⁊ de h̄ ille antiquus multum fuit gauisus.

In discipulo de tempore.

Puer inocēs scholaris q̄ libauit aīaȝ matris a purgatorio: h̄ fuit oñsuȝ cuidaȝ deuoto epo. Hoc qre in disci.de tpe ser.xx.M.

Itē puer innocēs q̄ seruauit ordinē minorū ⁊ noluit tāgere pecuniā q̄ felicit' vixit: ⁊ q̄ salubriter obijt.ser.xx.O.

Inuidia. Inuidus quidā petiuit vt sibi vir⁹ oculus erueret. Exemplū.xxxiij.

Erat quidam inuidus e ⁊ qdā auarus: in quoȝ optiōe quidā potēs posuit vt ab eo peterēt qcquid vellēt: h̄ pacto vt qui vltimo peteret duplum acciperet. Auar⁹ igit' qz plus cupiebat nolebat pmo petē: qd̄ attēdēs inuid⁹ nō potuit sustinē. Cūqz vterqz differret petere: inuid⁹ tādē liuore stimulat⁹ pmo petijt: ⁊ petijt vt sibi vn⁹ ocul⁹ erueret' vt duo eruerēt' auaro. Qd̄ factū ē: qz duplū ex pacto incipere debuit.

Inuidia diaboli. Exemplum.xxxiiij.

Demon quidam cū ho d minē a se obsessū horribilit' torqret ⁊ diuersis p os ei⁹ garriendo diūsa respōderet: dictū est ei a quodaȝ de circūstātib⁹. Dic diabole si posses ad glīaȝ in qua fuisti redire: qd velles ppt' hoc laboris sustinere. Rñdit ille. Si h̄ eēt ī meo arbitrio: mallē cūvna aīa a me decepta descēdē ī ifernū q̄ redire i celū. miratib⁹ oīb⁹ cur ita dicēt. iterū rñdit. Quid de h̄ miramī: tāta ē malicia mea ⁊ tā obstinat⁹ suȝ in illa vt non possim aliqd boni velle. Ira.

Irā deb em⁹ supplātare. Exem.xxxv

Quidam quesiuit ab q abbate Isaac qre eū demones timerent: rñdit. Exq̄ factus sum monachus statui ante me vt iracūdia foras gut tur meum nō pcedat.

Patiētia vbiqz ē necessaria. Exē.xxxvi.

Cum quidam frater c in cenobio sepe irasceret' perrexit in solitudineȝ vt ibi nō hñs occasionē turbationis qesceēt. Cūqz ibi manēs qdā die vas cū aq̄ posuisset apud se stati subūsuȝ ē. ⁊ iterū implēs. Tandē cū tertio subuerteret' fregit illud. ⁊ sentiēs se spiritu iracūdie deceptū: ait. Reuertar ad monasteriū: quia vbiqz patientia opus est ⁊ auxilio dei.

Media pars puelle combusta est ppter iracundiam. Exēplū.xxxvij.

Puella quedam fuit di p uitū filia: ita iracūda: vt vix aliqs ritas ei⁹ ⁊ odia euadere posset. Tandē mortua ī atrio ecclīe sepulta ē. ⁊ mane veniētes ad ecclīam viderūt tūbā ei⁹ adinstar fornacis fumū eructuantē. Vñ videre volētes qd h̄ pretenderet terrā eijcīūt: ⁊ ecce medietatē corpis partē. s. supiorē ignis cōbusserat s. cor: fel: linguā: ⁊ man⁹ cū qbus peccauerat. inferiorē vo ab vmbilico deorsū ignis nō attigit: suā castitatem deo pbante.

In discipulo de tempore.

Mulier iracūda q̄ in agone x̄tit faciē ad parietē qñ eucharistiā recipe debuit: ⁊ dixit dānata sum ppt' iracundiā meā. Hoc qre in disci.de tpe ser.xcv.N. Iudei.

Studēs qdā impg̃nauit filiā iudei ⁊ dixit q̄ messiaȝ cōcepisset. h̄ quere ser.cv.D.

Itē iudei imaginē crucifixi dehonestauerūt ⁊ clauis affixerunt: ⁊ lācea pforauerūt. Hoc quere de tēpore ser.cv.T. Iudex iustus.

Nobil' qdā occidit filiū sororis sue ppt' iusticiā ⁊ nō peccauit. Exemplū.xxxviij.

Erat vir quidam no e bil' valde ⁊ potēs: tātusqz amator iusticie: vt nullā ī iudicijs respicēt psonā. Hic cū g̃uit' ifirmaret' lectoqz decūberet: ī pxima camera clamorē tumultūqz feminēū audiuit. Qui cū de eā sciscitaret': null⁹ ei circūstātiū x̄itatē dicē psūpsit. Tāc nūtēs

vnũ de pueris ait. Precipio tibi sub interẽptione oculorum tuorum vt dicas mihi merã veritatẽ. Cui iste pauens rñdit. Dñe domicellus me⁹ fili⁹ sororis vre feminã ibi opprimẽ voluit: et sic fuit cã clamoris. Ad qđ verbũ valde cõmot⁹ dixit. quibusdã militib⁹. Ite et suspẽdite illũ. Milites igitur obedientiã simulãtes. postq̃ egressi sũt dixerũt adinuicẽ. Si occiderim⁹ hũc iuuenẽ nobilẽ: et dñs sic sicut opinabile ẽ mortu⁹ fuerit. vel morte mulctabit: vel erimus extorres. omnia tñ iuueni intimãtes: et vt p̃ntie auũculi se subtrahẽt ɔmonẽtes: post horas aliqt sũt ad dñm regressi: se ei⁹ ipleuisse mãdata affirmauerũt. Quinto vero postmodum die iuuenis estimãs auũculũ de culpa eẽ placatũ: vel immemorẽ aperto ostio itrospexit. Quẽ cũ ifirm⁹ cõspexisset: verbis blãdis eũ aduocãs iuxta se sedẽ pcepit vno vero brachio collũ ei⁹ strigẽs: et manu altera cultellũ ei⁹ clã extrahens: gutturi ei⁹ ifixit et occidit. Qui cũ plãctu et eiulatu militũ elat⁹ tori pueri icussit horrorẽ. sed et ipi Archibaldo militi q̃ sic vocabat addit⁹ ẽ dolor sup dolorẽ adeo vt inualescẽte ifirmitate p epo mitteret petẽs sacrũ corp⁹ xpi sibi afferri. Qui cũ venisset ille cũ multis lachrymis et ɔtritiõe cordis oĩa pctã sua ɔfess⁹ ẽ: tacita tñ iuuenis interfectiõe. Sup q̃ epo mirat⁹: rñdit. Quare sõticet homicidiũ qđ cõmisisti i cogñũ vrm. Dicẽte illo Fuit et h pctm̃. subiecit epus. Etiã crudele nimis. Et ille. Ego neq3 pctm̃ iudico: neq3 a do mihi remitti deposco. Rñdẽte epo. Ego vob corpus xpi nõ dabo: nisi hõicidiũ idẽ ɔfiteamini. Subiũxit vir nobil. Sciatq3 me dñe illũ nõ occidisse ex aliq̃ rãcore siue motu ire: sed solũmõ timore dei zeloq3 iusticie. nũq̃ aliq̃s pl⁹ filiũ sororis sue diligere potuit sic ego illũ dilexi. Si g mihi corp⁹ xpi negaueris: ego illi corp⁹ et aĩaz cõmitto. Hoc enĩ dixit et egit ppt exẽplũ: ne iusticie et iudicio derogare videt. vix enĩ pontifex limẽ dom⁹ egressus fuerat: et ecce eger reuocabat eũ: dicẽs. Reuertimini dñe epe reuertimini: videatis si i pixide habeat corp⁹ dñi. Qđ cũ fecisset nec aliqđ i ea repisset: subiũxit ille. Ecce quẽ mihi negasti: ipe se mihi nõ negauit. Apparuitq3 hostia i ore ei⁹: et ipletũ ẽ i eo qđ p sapiẽtẽ dcm̃ est. Diligite iusticiã q̃ iudicatis terrã. seruite dño in bõitate et simplicitate cordis. qrite illũ: qm̃ inuenit ab his q̃ nõ tẽptãt illũ. appet aũt eis q̃ fidẽ hñt i illũ. Epus vero pauẽs tantũ miraculũ vbiq3 diuulgauit. Hec cesa.

Dux palatin⁹ qui semp laqueũ secũ portauit ppter fures. Exemplum.xxxix.

B Ertoldus palatinus

de Guildispach iudex fuit seuerissim⁹: ita vt furib⁹ etiã p dãno vni⁹ oboli vitã auferret. Vñ qñcũ domũ suã exiuit: laqos cingulo suo appẽdit: ne reorũ pena caperet dilatiões. Die igit qdã mane surgẽs et laqueũ cĩgulo suo soluto more sibi nectẽs: huiõi vocẽ in aere audiuit. Bertolde qcũq3 tibi prim⁹ in egressu tuo de castro occurrerit: h laqo ipm suspẽdas. Qui vocẽ p hoie accipiẽs: cidã scultet⁹ su⁹ pmo occurrit. Quo viso cũ sat dolẽt eo q eũ diligẽt: dicebat illi. Doleo d accursu tuo. Quare ait. q2 suspẽderis. Quare suspẽdar. Rñdẽte palatino: nescio. sed ppara te p confessionẽ tuã et ordina de reb⁹ tuis: q2 voci diuie resistẽ nõ valeo. Ille vidẽs aliter nõ eẽ dixit. Iust⁹ ẽ dñs: et pl'es i domũ meam declinãtes insequẽs occidi. mult̃ multa rapui. nec tibi dñe vnq̃ fidel' extiti: neq3 paupib⁹ pperci. Et mirati sunt oẽs audiẽtes eius confessionẽ: et cognouerunt in eius morte peccati penam a deo esse. Hec cesarius.

Valeri⁹ vt legi satisfaceret fecit sibi eruere oculũ: similiter et filio. Exẽplum.xl.

V Alerius solennus cum

filius su⁹ adulterio dãnat⁹ eẽt sm legẽ a prẽ quã ipe pri instituit vtroq3 oculo priuari debẽt: ac tota ciuitas ad honorẽ pris aliquãdiu repugñret. ad vltimũ vict⁹ ne lex a se edita violaret: suo prius: deinde filij oculo eruto vtriq3 vsũ vidẽdi reliqt. sicq3 mirabili equitat temperamẽto se misericordẽ prẽ3 et iustũ legislatorẽ ondit. Hoc arnod⁹ i narratorio suo.

Iudex iniquus. Rex persarũ excoriauit iniquum iudicem. Exemplum.xli.

R Ex persarum cũ depre

hendisset quẽdã iudicẽ iniuste iudicasse: iussit eũ excoriari: et sup sellam cute ei⁹ coopertã sequẽtes iudices fecit sedere: vt cõtinue memores illius iniq̃ iudicij supplicij timerent iniuste amplius iudicare.

Balinus quidam recepit bouem et vxor vaccam. Exemplũ.xlij.

B Alinus quidã fecit nu

ptias filio suo. qdã autẽ q̃ habebat cãz magnã corã eo dedit ei pulchrũ bouẽ: rogãs vt vellet stare p eo. Hoc audiẽs aduẽsari⁹ illi⁹ misit vxori balini pulchrã vaccã rogãs vt staret p eo. Que ĩtãtũ institit apud balinũ q ipe ex iussu se factuz qđ ipa petebat

Cū aūt eēt ī iudicio ⁊ baliu⁹ p̄ illo q̄ dederat bouē nō loq̄ret: dixit ille. Vos loq̄re. Tūc rn̄dit baliu⁹. Vos nō p̄t loq̄: q: vacca ñ p̄mittit.

Vidua q̄dā liniuit manū iudicis. Exē.xliij.

Vidua q̄dam habebat cāz ī iudicio expediēdā: ⁊ iudex iniquus ptraxit sibi cāz de die ī diē. ⁊ ipsa cōq̄sta fuit vni prudēti viro de ptractione cause sue: ⁊ ille dixit. Judex iste nō facit finē cause tue: oz te añ manū suā aruinare. Et illa simplex mulier accepit aruinā ⁊ ad iudicē accessit: ⁊ occulte sibi manū aruinauit. Et cōmot⁹ dixit. Quō maculas m̄ manū: qd i h denotas. Et illa. Dictū est m̄ q̄ nō habebo finē ⁊ expeditōēz cause mee qn̄ oporteat me añ manū vr̄az aruinare. Et ille corā oībus astātibus cōfuse stetit: ⁊ sine dilatione pre verecundia causam vidue expediuit.

Prepositi ⁊ iudices non sunt faciliter variandi. Exemplū.xliiij.

Thiberio cesare q̄situ fuit q̄re p̄positos ppl'i nō frequent' mutaret sic̄ ⁊ alij p̄ncipes. Rn̄dit in h̄ se parcē plebicule. sciētes eni iudices ⁊ pcuratores se breuē h̄re pcuratione emūgunt vsq̄ ad sāguinē ⁊ q̄ recētes veniūt totū dissipāt qd̄ ineniūt. Qd̄ oñdit exēplo cuiusdam vulnerati: q̄ cū iacēt ī via nec amoueret multitudinē muscarū. superueniēs alt' estimans q̄ h̄ faceret ex ībecillitate abegit muscas q̄ opprimebant vulnus. Ad quē ille. Male fecisti m̄ q: musce quas abegisti iam plene erāt: vn̄ ⁊ partius molestabant me. que aūt superuenient recentes artius pungent.

Aduocat⁹ q̄dā pdidit linguā. Exē.xlv.

Quidam aduocatus mortu⁹ ē in cui⁹ ore ligua ei⁹ nō ē inuēta. Et merito liguā pdidit moriēs: q̄ sepe eā vēdidit viuēs ī causis iniustis p̄rocinādo ⁊ sciēt' aduocādo pp̄ter fauorez ⁊ pp̄ter munera. Hec cesarius.

Aduocato denegate sunt indulgentie in agone. Exemplum.xlvi.

Aduocat⁹ quidam in extremis laborās: cū iā videret demones cepit a deo petere inducias. Sz q̄ i caus̄ nō dabat īducias nisi vt cāz p̄trahēt ⁊ adūsariū ḡuaret: etiā a deo ñ potuit obtinere qd̄ petiuit: s̄ miserabilit' mortu⁹ est.

Judicare temerarie.

Judicantes alios: duo peccata committunt. Exemplum.xlvij.

Juuenis q̄dā cū quandā sctīmōialē rapuisset ⁊ eū clerici corā btō iohe elemosynario exprobrarēt: ⁊ excōicādū fore dicēnt vrputa q̄ duas aīas pdiderat. s. suā ⁊ illi⁹ sctimonialis: cōpescuit eos btūs iohes dicēs. Nō sic fr̄es: nō sic. oñdo vob̄ q: vos iā duo pctā cōmittitis. P̄mo ɔ̄ dei p̄ceptū facitis: q̄ ait Luc. vi. Nolite iudicare vt nō iudicabimī. Secūdo q: nescitis p certo si vsq̄ hodie peccēt aut peniteāt. Ergo fr̄es nolite codēnare ⁊ non ɔdenabimini.

Frater q̄dam iudicauit comedentem feria sexta de mane. Exemplum.xlviij.

Venerunt duo fratres magne vite i congregatiōe ⁊ meruerūt videre singuli grām dei in alterutro. Factum est aūt aliqñ vt vn⁹ ex eis egrederet' i sexta feria ext' cōgregatōēz ⁊ videret quēdā māducātē mane: ⁊ dixit ei. Hac hora māducas i sexta feria. Die aūt sequēti facta ē celebratio missarū s̄m ɔsuetudinē. Intuēs v̄o frat' eius vidit grāz q̄ ei data fuerat discessisse ab eo ⁊ ɔtristat⁹ ē. Qui cū venisset in cellā dixit ei. Quid fecisti frat': q: non vidi sicut p̄die grām dei in te. Ille autem respondens dixit. Ego neq̄ i actibus neq̄ i cogitationib⁹ cōsci⁹ m̄ sum alicui⁹ mali. Dixit ei frater eius. Es ne aliqd̄ verbū vel sermonē ociosum locutus. Et recordatus dixit. Etiā hesterno die vidi quendā mane manducantez ⁊ dixi. hac hora manducas in sexta feria: hoc est peccatum meum: s̄ labora mecū ad duas ebdomadas: ⁊ rogem⁹ deū vt m̄ indulgeat. Et fecerunt: ⁊ ita post duas ebdomadas vidit frat' grām dei iterū venientē sup fratrem suum: ⁊ cōsolati sunt. ⁊ ei q̄ solus bon⁹ ē: gratias referētes. Hec in vitaspatrum.

Senex q̄dā posuit paruū saccū ante se et magnum retro se. Exemplū.xlix.

Fratres āntiqui cū semel in quadā cōgregatiōe de multorum fratrū vita ⁊ reb⁹ plurimis detrahēdo ⁊ iudicando loq̄rent'. abbas v̄o tacebat. Postea v̄o egressus tollebat saccum magnū impleuit eum arena ⁊ posuit supra dorsum suū: ⁊ in paruo altero sacco misit aliā arenā ⁊ portauit eū añ se. Videntes aūt ceteri fr̄es

ãn q̃sierũt ab eo q̃d eẽt h̃ exẽplũ. ⁊ rñdit dicẽs Iste sacc⁹ q̃ multã arenã h̄z pctã mea sũt: q̃m multa sũt: ⁊ ecce dimisi ea post dorsũ meũ: nolẽs illa vidẽ vt p ipsis dolcã vel plãgã. Sed ecce pauca delicta frĩs mei añ oculos meos posui: ⁊ crucior: ĩ ipsis ɔ̃dẽnãs frẽz. Sz nõ oz sic iudicare: s̃ magĩ pctã mea añ me adducẽ: ⁊ de ipsis cogitare: ⁊ rogare deũ vt indulgeat m̃. Quõ audiẽtes p̃res dixerũt. In veritate h̃ est via salutis eterne. Hec in vitaspatrũ.

Baculus senis floruit in signum innocentie. Exemplũ. l.

Erat q̃dã in cenobio iã senex pbatissim⁹ monach⁹: ⁊ incurrit g̃uissimã egritudinẽ. Confectusq̃z nimia ⁊ itollerabili ĩfirmitate: p lõguz tẽp⁹ laborabat ĩ dolorib⁹ mult̃: nec inuenire poterãt frẽs q̃lit̃ succurrerẽt ei⁹ egritudini: q̃m ea q̃ necessitas ĩfirmitat̃ ei⁹ expetebat nõ habebãt ĩ monasterio. Audiẽs q̃dã famula dei de afflictiõe ĩfirmitat̃ ei⁹: depcabat̃ p̃rẽz monasterij vt eũ ad suã cellulã tollẽt ⁊ mĩstraret ei. maxie aũt q̃z facili⁹ inuenire posset ĩ ciuitate q̃ necessaria ei⁹ egritudini videbant̃. Precepit g̃ p̃r monasterij vt frẽs portarẽt eũ ad cellulã famule dei. Ipsa ṽo cũ oĩ veneratiõe suscipiẽs senẽ ppt̃ nomẽ dñi mĩstrabat ei p retributiõe mercedis eẽne quã credebat a christo saluatore nr̃o recipe. Cũq̃z p tres ãnos ⁊ ampli⁹ sedule obseq̃ret̃ ⁊ mĩstraret famulo dei: ceperũt hoĩes mẽte corrupti p̃m scabiẽ mentis sue suspicari q̃ nõ sincerã senior h̃ret ɔ̃sciam de ṽgine q̃ mĩstrabat ei. Audiẽs h̃ senior orabat diuinitatẽ dñi nr̃i iesu christi dicẽs. Tu dñe de⁹ nr̃ q̃ sol⁹ cognoscis oĩa: ⁊ vides q̃z multi dolores sũt egritudis mee ⁊ miserie ⁊ afflictionis tãte ĩfirmitat̃ q̃ ita me tãto tpe cõsumit: vt necessariũ habeã obsequiũ hui⁹ famule q̃ m̃ ppt̃ nomẽ tuũ mĩstrauit. tribue ei dñe condignã mercedẽ in vita eẽna: sic dignat⁹ es ꝓpter bonitatẽ tuã ꝑmittẽ his q̃ ppt̃ nomen tuũ egenis paupib⁹ ⁊ infirmis suã exhibent misteriũ. Cũz aũt appropinq̃sset dies trãsit⁹ ei⁹ cõuenerũt ad eũ q̃plurimi sãcti sacerdotes seniores ⁊ frẽs de monasterio: ⁊ dixit eis senior. Obsecro vos dñi p̃res ⁊ frẽs vt cũ defũct⁹ fuero tollatis baculũ meũ ⁊ plãtetis eum sup sepulchrũ meũ: ⁊ cũ radices emiserit feceritq̃z fructũ: tũc sciatis q̃z mũda ẽ ɔ̃sciã mea a famula dei q̃ mihi mĩstrabat. si aũt nõ frondurit: scitote q̃z nõ sũ mũd⁹ ab ea. Cũ aĩa viri dei exisset de corpe s̃m p̃ceptũ ei⁹ sancti senioris plãtauerũt baculũ ei⁹ sup sepulchrũ ipi⁹ ⁊ stati frõduit: accedẽteq̃z tpe ꝓtulit fructũ. Et admirati sũt oẽs glificãtes dñm. Ad tale etiã miraculũ de vicinis regionib⁹ multi veniẽtes glificabãt grãm saluatoris. Nã ⁊ nos ĩpam arbustulam vidim⁹: ⁊ bñdiximus dñm qui ꝓtegit oẽs ĩ sinceritate ⁊ veritate sibi seruientes. Hec in vitaspatrum.

In discipulo de tempore.

Senex qui duxit meretricẽ secum in heremũ ⁊ inuenerũt puerũ in capella: quõ postmo dũ idẽ pat̃ portauit carbones ĩ sinu suo. Hoc q̃re in discipulo de tpe sermo. xc. D.

Judicium dei.

Quidã fuit citat⁹ vt appareret corã sũmo iudice infra. xl. dies: quõ in q̃dragesimo die subitanee obijt. q̃re sermo. ix. P

Itẽ q̃ in agone ad iudiciũ dei rapt⁹ ẽ q̃ districtã rõnẽ exegit xp̃s ab eo. q̃re ser. vi D.

Jurare falsum.

De piurio ⁊ punitiõe ei⁹. Exẽplũ. li.

Juuenis q̃ peccauit cũ muliere ɔ̃iugata ⁊ piurauit: et in ĩfirmitate cõstitut⁹ q̃n debebat cõicare: nec corp⁹ christi masticare nec degluti re potuit donec veracit̃ ⁊ pure sacerdoti ɔ̃fessus fuit: ⁊ sic de⁹ idulsit sibi pctã sua: ⁊ sic postmodũ cõicauit: ⁊ vitã in bono finiuit.

Comestibilia mutata sunt in lapides propter periurium. Exemplum. lij.

Pauper q̃dã dñã a nautis elemosynas peteret: nec recipe ret dicẽte nauclero cũ iuramẽto. desiste a nob̃ elemosynas ptẽ: q̃z nihil h̃ p̃ret̃ lapides habem⁹. Tũc s̃bdixit paup. Ergo oĩa comestibilia ṽtant̃ in lapides. Et stati ppt̃ piuriũ q̃c q̃d ĩ naui mãducabile erat ĩ lapides versum est colore ⁊ forma rerũ eadem ꝑmanente sicut p̃us erat.

Diaboli deduxerũt oĩa cõestibilia. Exẽ. liij.

Quidam heremita ad pedẽ cuiusdã mõtĩ ĩ cui⁹ curia añ fenestrã eius demones sepe conueniebant ⁊ de actibus discutiebãt: ⁊ de ruinis hominũ cachinnabant ⁊ ridebant. Dũ aũt magister demonũ quereret a quodã veniẽte de mone: si aliquid ad edendũ portaret. respondit q̃ sic. caseum: panem: butyrũ: ⁊ farinam: que dederat ei quidã rusticus: ⁊ q̃ detulerat in testimoniũ periurij eius: q̃z dum duo pau

perces clericꝭ pꝛeterēt elemosynas: iurauit ꝑ sā
ctā charitatē dei ꝙ nihil ad edēdū hrēt qd eis
dare posset. ⁊ cū adhuc instarēt dixit. Diabo-
lo do si aliqd habeo: ⁊ sic cū his oīb⁹ ad vos
veni. Recedētes aūt demōes pdicta ibidē di
miserūt. Que mane inuēta fecit heremita i fo
veā ꝓijci ne aliqs īde gustaret. Hec aūt vt di
cebāt demō secū detulerat i piurij argumētū.

Qui piurauit ⁊ imobilis fact⁹ ē. Exē. liiij.

Uidā decanus eccle

q sie Coloniēsis quīqȝ marcas auri
de pecunia sue ecclie fratri suo car
nali misit mutuādo. Quo decano moꝛtuo ca-
nonici debitū repetiūt. Et qꝛ sup h̄ nō habebāt
testes: ille ꝑtinacit̄ debitū negauit: qd ⁊ cū iu
ramēto firmauit. Qui rediēs ad domū i me
dia via remāsit imobilis: ita vt nec aū se nec
retro se moueri poterat: ⁊ simlit̄ factus fue-
rat mutus. Ideo in coꝛde suo vouit vt ad lo-
cum periurij rediret ⁊ suā malitiā manifesta
rēt: ⁊ restitueret ecclesie pecuniam suam detē
tam iniuste ⁊ sic ductus. penitentia liberatus
est. Hec cesarius.

Infamantes iustum cum iuramentis quo
modo puniti sunt. Exemplum. lv.

Egitur in historia ec

l clesiastica ꝙ qdā pr̄iarcha fuit hie
rosolymis iustissim⁹: ita ꝙ ꝓpt̄ ri-
goꝛē iusticie a qbusdā subditꝭ odiebat̄: vn̄ im
posuerūt sibi falsa crimina: q̄ etiā iuramēto
firmauerūt: ita ꝙ nisi ita esset. Pꝛimus dixit
igne pereā: qꝛ nō facilit̄ credebāt eis hoīes ꝓ
pter excellētiā vite isti⁹ pr̄iarche. Secūd⁹ di-
xit moꝛbo regio ledar. Tertius dixit oculos
ꝑdā: qd totū sic euenit ꝓpt̄ pctm̄ piurij factū
ꝯ insontē. Nā prim⁹ testis falsus cū oī domo
sua: ꝓgenie: ⁊ familia ⁊ rebus mox exuritur.
Secūd⁹ a pedib⁹ vsqȝ ad caput consumitur.
Terti⁹ talia audiēs timens factū reuelauit:
ideo pꝛe nimio luctu oculos perdidit.

Quidam scient̄ piurauerunt ⁊ subitanee
obierunt. Exemplum. lvi.

Ex quidā frācie no

r mine Thꝛoletari⁹ ꝓpt̄ foꝛnicatio-
nē excōicatus: venit ꝓ sua excusa-
tione cū multis pꝛincipibus secum venienti-
bus ad papā excusando se cū iuramento: qs
omnes papa absoluit ⁊ ipsis sacramētū eu-
charistie poꝛrexit: tali cōditiōe: si falsū iurat̄
sent: ⁊ indigne accederēt infra illi⁹ anni spa-
ciū moꝛerent̄: qd ex diuina vltiōe subsecutū ē
Nā ⁊ rex ⁊ nobiles flagitij cōscij ⁊ participes
in via reuersiōis de curia subitanea moꝛte in
terierunt.

In discipulo de tempoꝛe.

Quidā voluit ꝑierare ⁊ bina vice genua
flectēs obmutuit in signū sue falsitatis ⁊ ꝑiu-
rij. quere sermone. xlij. X.

Itē quidam iurauit sup sepulchꝛū sancti
Pancracij: ⁊ manus adhesit sepulchꝛo. que-
re de tempoꝛe sermone. xlij. E.

Item duo iurādo obligauerūt se vnus ad
penā lepꝛe: alter ad ignē beati anthonij: nisi
sic facerēt vt ꝓmiserunt: ⁊ ambobus sic acci-
dit. quere sermo. xlij. B.

Itē quidā scienter recepit falsū iuramen
tū: ⁊ raptus ad dei iudicium grauit̄ plagat⁹
est. quere sermone. xlij. B.

Capitulū de L. Labor
De⁹ remūerabit quēlibet passū. Exē. i.

Uidam senex longe

q habebat aquā a cella sua ad. xij.
milia passuū: vbi dum semel iret
haurire defecit: ⁊ dixit. Quid necē est vt hūc
laboꝛē patiar: sꝫ veniā ⁊ habitabo circa aquā
Tunc ꝯuersus retro se vidit quēdā eū sequētē
⁊ numerātē vestigia sua: ⁊ interrogauit eū qs
eēt. Ille aūt dixit ei. Ego āgel⁹ dn̄i sū: ⁊ missus
sū nūerare vestigia tua ⁊ dare tibi mercedē
ꝓ laboꝛe. h̄ audiens ille foꝛtioꝛ ⁊ ꝓmptioꝛ fa-
ct⁹ est: ⁊ adhuc lōgi⁹ posuit cellā. h̄ i vitaspa.

Conuersus quidam laborauit in coquina
quē btā virgo cōsolata ē. Exēplum. ij.

Egitur ꝙ vnus deuo

l tus frat̄ laic⁹: q̄ erat coqnari⁹ frm̄
multoꝝ ⁊ in cōtinuo laboꝛe fuit. Et
qm̄ frequēter hospites supueniebāt extra ho
rā cōis pꝛādij vel cene: aliqn̄ vix tm̄ tpis ha-
bere potuit vt orōnes debitas psolueret. Cō
tigit qȝ vna die vt mulꝭ supuenietib⁹ frībus
tota die occuparet̄ in laboꝛe coq̄ne: tādē post
cōpletoꝛiū satꝭ tarde accessit ad orōnes psol-
uendas: ⁊ quasdā peculiares oꝛatiūculas be
ate marie moꝛe solito offerebat: ⁊ qꝛ fatigat⁹
fuit multū ex laboꝛe somnus ipm̄ inuasit: qui
excutere a se sōnū conatus magnā luctā hūit
sōno lassū coꝛpusculū depmente ⁊ feruoꝛe de
uotiōis renitēte. Cūqȝ sic luctaret̄ apparuit ei
dn̄a pulcherrima di. ei. Fili bone iā sat̄ feci-
sti: vade ad doꝛmiēdū. De cui⁹ aspectu gꝛoso
⁊ alloquio ē multa cōsolatiōe repletus.

Operarius quidam orauit pro diuite ꝛ ꝑ precio diurno. ❡ Exemplum.iij.

Legitur de quodā pau

pere opario q̄ panē ꝓ se ꝛ ꝓ pueris suis lucrabat̄ manib⁹ suis. Accidit aūt q̄dā die vt iret ad locū vbi cōducebant̄ opa rij nimis mane: ꝛ ipse neminē ibi īueīt. tūc co gitauit ꝙ iret ad eccl'iā audire missā. Iuit ģ ad eccl'iā ꝛ audiuit missā deuote: rogās deū vt daret ei lucrari honesto labore suo: ita ꝙ posset se ꝛ vxorē ꝛ pueros nutrire ī hac vita sine petō: ꝛ deuotiōe deter⁹ cū diu remansisset rediȷt ad locū vbi ꝯducebāt̄ oparij nimis tar de: ita ꝙ oēs erāt iā cōducti. tūc fuit desolat⁹ sic ille ī cui⁹ domo fortassis nō erat panis nec argētū. Et dū tristis de loco cōdictionis rece deret cogitās q̄d posset facē obuiauit cuidā diuiti burgēsi: q̄ q̄siuit ab eo cur nō eēt cōdu ctus. q̄ dixit ei quō sibi cōtigerat ꝛ quō audi erat missā: ꝛ sic neglexit seipm ibi. Tūc cogi tauit ille diues ꝙ orōnes sue eēnt bone: ꝛ di xit ei. Uade iterū ad eccl'iā ista tota die ꝛ da bo tibi quantū dabo ceteris oparijs meis: ꝛ ora bono corde ꝓ me. Ille aūt gaudēs ꝙ iue nerat vbi posset lucrari: ꝛ fuit ibi tota die ma nib⁹ cōpositis ꝛ genib⁹ flexis ꝓ diuite rogās deū: ꝛ diues misit sibi comedere sicut ceteris oparijs. Sero rediēs habuit .xij. denarios si cut ꝛ alij. ꝛ addidit sibi vnū panem vltra. Et dū rediret ad domū suam ꝛ ad pueros suos obuiauit ei christ⁹ in silitudīe hoīs senis ho nesti ꝛ bene induti: ꝛ dixit ei. Quātū dedit ti bi diues ille illo die ꝓ seruitio tuo. Rñdit Duodecim denarios ꝛ vnū panē. Tūc dixit ille senex. Uade ad eū ꝛ dic ei ꝙ male soluit: ꝛ nisi meli⁹ soluat: ꝛ plus det tibi: male erit si bi. Tūc ille rediȷt ad diuitē ꝛ dixit ei. Un⁹ se nex cui obuiaui remittit me ad vos dicēs ꝙ vos nō dedistis mi sufficientē mercedē: ꝛ di xit mihi ꝙ dicerē vobis ꝙ nisi meliꝰ soluatis mihi male erit vobis. Tūc diues dedit sibi .v. solidos parisiēses. Et ille recessit ꝛ iterū obui auit seni: ꝛ dixit ꝙ adhuc nō solueret sufficiē ter: ꝛ ꝙ rediret ꝛ diceret sibi ꝙ adhuc daret sibi plus. Et tunc ille rediit ꝛ diues dedit sibi cētū solidos ꝛ vnā vestē. Et eadē nocte appa ruit ei dñs in visione dicēs ꝙ nisi ille idē pau per oparius rogasset ꝓ eo mortu⁹ fuisset illa nocte ꝛ dānatus. Tūc ille diues cōpūct⁹ me liorauit statū suū ꝛ vitā: ꝛ cepit dare elemosy nas largās ꝛ eccl'ias frequētare ꝛ bona opa facē: ita ꝙ post modū ī bono statu mortu⁹ ē.

Frater iohannes quidam voluit viuere si cut angeli. Exemplū.iiij.

Abbas iohannes dice

bat fratri suo maiori. Uellē secur⁹ eē sic̄ ꝛ āgeli securi sūt ꝛ nihil opan tes: ſ; sp̄ t.ītīmō deū laudātes Et ꝓiectō pal lio suo egressus est ī heremū. Factaq; illic se ptimana regressus ē ad frēs suū. Cū aūt pul saret̄ ostiū illi non appuit frat̄: dicēs. Tu q̄s es. Et dixit. Ego sū frat̄ iohānes. Rñdit ei. Frat̄ iohānes āgel⁹ fact⁹ ē: ꝛ vltra int̄ hoīes nō est. Ille vō plus pulsabat: dicēs. Ego sū iohānes. Et noluit ei apire vsq; dū dies luce ret. Mane aūt facto apiens ostiū dixit ad eū Homo es ꝛ necesse habes opari vt pascaris Tūc ille ꝓiecit se ad pedes ei⁹: dicēs. Indul ge mihi abba. Hec in vitaspatrū.

Frat̄ quidam dixit: operamini cibum qui non perit. Exēplū.v.

Quidā frater peregri

nus vēit ad abbatē siluanū ī mō te syna: ꝛ vidit ꝙ frēs operabant̄: ꝛ dixit eis. Quare opamini escā q̄ perit. Ma ria optimā partē elegit. Tūc senex dixit disci pulo suo zacharie. Da illi codicē vt legat: ꝛ mitte illū in cellulā q̄ nihil habet. Hora autē nona circūspiciebat viā ille frat̄ si forte voca ret eū ille senex ad comedēdū. Postꝙ trāsijt hora nona venit ad senē ꝛ dixit ei. Nunq̄d co mederūt frēs hodie abba. Cūq; senex fatere tur ꝙ sic ait ille. Quare me nō vocastis. Tūc dixit ad eū abbas siluan⁹. Tu bō spūalis es: ꝛ nō habes necesse hac esca. nos aūt tāꝙ car nales opus habemus comedere: ideo opamꝰ tu aūt optimā partē elegisti: legis oī die ꝛ nō vis carnalē escā recipere. Quō cū audisset ce pit penitere ꝛ dicere. Indulge mi abba. Tūc rñdit siluanus. Ergo necessaria est martha marie. ꝓpter martham enī maria laudatur. Hoc in vitaspatrum.

Laborādo ꝛ orādo saluat̄ hō. Exē.vi.

Quodā tēpore abbas

anthoni⁹ dū resideret ī heremo spi ritu tēptat⁹ accidie: cogitationib⁹ diūsis implicat⁹ dicebat ad deū. Dñe saluari desidero: ſ; cogitatiōes varie me nō pmittūt. q̄d faciā in tribulatione mea: vel quō saluari valeā dignāter ostende. Et post paululū surgēs quēdā sibi silēm cōspicat̄ sedetē torquētē fu niculū: ꝛ surgentē ex ope ꝛ orantē. Erat autē

angelus ad emēdationē anthonij destinatus a quo hūc sermonē audiuit. Et tu ita faciēs anthoni saluaberis. Et ille summo gaudio cumulatus accepta confidentia saluabatur. Hoc in vitaspatrum.

Labor p̄sens nihil est respectu pene future. Exemplum. vij.

Rat quidā senex i heremo interiori per multos annos in abstinētia ꝛ in studio sp̄uali nimis laborās. Aduenientes ad eū quidā fr̄es admirātes ei⁹ p̄seuerātiā: dicētes. Quō toleras istū tā arduū ꝛ solatriū locū p̄r. Quib⁹ ille r̄ndens: ait. Ois labor toti⁹ tēporis quo hic dego nōdū vnius hore eternoꝝ tormentorū gehēne spaciū est. oportet enī nos inquit in paruo tpe vite isti⁹ sustinere laborē: ꝛ macerare passiōes corpis nr̄i: vt inueniam⁹ in illo futuro seculo ꝑpetuā recōpēsationē.

Lachryme.

Lachryme delēt totū purgatoriū. Exē. viij.

Uedā mulier lachrymas christi multū honorauit: ꝑ tāto vt deus daret ei lachrymas cōpūctionis ꝑ q̄s euadere posset eternā mortē. Quā de⁹ exaudiuit: ꝛ sibi tātas lachrymas cōpūctionis dedit q̄ totā penā delerent quā deberet in purgatorio sustinuisse.

Laus humana. Laudē in bonis operibus querere est dānabile. Exēplū. ix.

Uidam senex dixit. Qui ab hōib⁹ ampli⁹ honorat̄ ac laudat̄ nō paruū dānū aīe patit̄. Qui aūt penit⁹ ab hōib⁹ nō honorat̄ sup̄fluā gl̄iam a deo accipiet. Itē dixit. Sicut fieri nō p̄t vt sil' herba nascat̄ ꝛ semē: ita i͂possibile ē vt laudē ꝛ gloriā scl'ariū hn̄tes: simul etiā ꝛ fructū faciam⁹ celestē. Itē dixit. Sicut thesaurus manifestus minuit̄: ita ꝛ virt⁹ deperit publicata. Nā sicut cera a facie ignis soluit̄: ita ꝛ aīa ꝑ laudē resoluta perit ab intētiōe sua. Itē dixit Qn̄ cogitatio vane gl'ie vl' sup̄bie te i͂pugnat ꝑscrutare teip̄m si oīa mādata dei seruasti. si inimicos tuos dilig. si gaudes i gl'ia inimici tui: ꝛ si ꝯtristaris i deiectōe ei⁹: ꝛ si apō te hēs q̄si seru⁹ inutil' eo: ꝛ oīb⁹ hōib⁹ plus peccas: ꝛ neq̄ tu grāde aliq̄d sapias tā q̄ aliq̄d feceris sciēs q̄ elata cogitatio oīa bona dissoluit.

Loqui. Qn̄ de bonis loqmur tūc angeli sunt presentes. Exemplū. x.

Uit q̄dā vir magnus de sctis seniorib⁹ cui talē grām xp̄s donauerat reuelāte ei sp̄u sctō vt videre posset q̄ alij nō videbant. Referebat ꝗ sctis p̄rib⁹: dicēs q̄ aliq̄n q̄ pl'imi fr̄es sedētes sil' loq̄bant̄ int̄ se: ꝛ ꝯferētes de sctis scripturis q̄ ad salutē ꝑtinet aīarū. stabāt ꝗ iuxta eos scti angeli letātes i hylari vultu ꝯsiderātes. delectabant̄ eni de collo q̄o dei. Cū autē aliud q̄ocūq̄ int̄ se loq̄rent̄: statī angeli scti recesserūt logi⁹ indignātes ꝯ eos. veniebāt aūt porci sordidissimi ꝛ morbo pleni: ꝛ volutabāt se int̄ eos. Demōes etiā i specie porcoꝝ delectabant̄ ꝑ sup̄fluā ꝛ vanā loq̄lā coꝝ. Beat⁹ aūt senior h̄ vidēs abijt i cellulā suā: ꝛ ꝑ totā noctē cū grādi fletu ꝛ eiulatu gemēdo ꝛ flendo flebat miserias nr̄as. Exhortabat eni fr̄es: dicēs. Cauete fr̄es a multiloq̄o ꝛ ab ociosis sermōib⁹ linguā cohibete. q̄r mal⁹ iterit⁹ aīe gn̄at̄: ꝛ nō itelligim⁹ quō ꝑ h̄ deo ꝛ sctis ei⁹ odibiles sum⁹. Dicit eni scriptura dīna. ꝑ m̄ltiloq̄a nō effugies pctā. h̄ eni i͂firmā ꝛ vacuā efficiūt mētē atq̄ aīaz nr̄az. Hoc i vitas.

Bona loqui ꝛ audire inducit ad perfectionem. Exēplum. xi.

Irū valde dilectum et familiarē habuimus philippū nobilē militē: memorabilis vite perfectissimū viruz: in quo istud memorabile frequenter aduertim⁹ q̄ totū tempus suū vl' in orōne aut deuotiōe cōtinua: vel in sanctis collationibus expendebat. Nouerat enī multos valde religiosos viros ꝛ femīas q̄s in grecie lōbardie: burgūdie: ꝓuincie: gallie: flandrie atq̄ brabātie partib⁹ q̄rēdo lustrauerat: q̄rū virtutes: mores: ꝛ verba cuz miro feruore ꝛ desiderio referebat: ꝛ ad meliora per hec mētes audientiū excitabat. Sed ꝛ auditores suos ꝛ collocutores mira oris gratia compellebat vt sibi aliquid dignū relatu q̄ audissent vel vidissent: in facto vel in dicto bonoꝝ exponere dignarent̄. Et hoc quidē vltra q̄ credi pōt in eo tantā deuotionē: tātam leticiam ꝛ tantū desideriū excitabat: vt istis solis viuere credebat̄. Si q̄d ꝟo extraneū audire cōtigerit: q̄si esset percussus in capite cū mira anxietate sp̄us faciē auertebat. Nec frustratus est fructu oris ꝛ auris bonoꝝ. s. qui libenter protulit ꝛ audiuit: cum deus miro modo eū remunerauit etiam in presenti. Uir enim habuit de oīb⁹ paternis bonis necessariū vite

et victū: et tñ octo monasterioꝝ cisterciēsiū ordinis fūdator extitit indefessus: excepꝫ cōgregatiōib⁹ beginarū: q̄s vsqꝫ ad quīqꝫ milia in diuisis locꝭ et eo āpli⁹ i xp̄i seruitio māicipauit Ecce qd sit in bonis fame odorib⁹ delectari.

Sācti p̄res loquētes de diuinis obliti sūt cibum sumere. Exemplū.xij.

Uidā de sanctis seniorib⁹ salutatiōis cā p̄fect⁹ ē ad aliū seniorē heremitā: q̄ cum oī gaudio eū suscepit. p̄ cui⁹ etiā aduētu parauit ad refectionē senioꝝ lēticule cibū coctū. Dixerūt inter se vt pri⁹ ex more cōplerēt orōnes et psalmodiā: et postea cibū caperēt. Cū aūt ingressi fuissēt psallebāt: totūqꝫ psalteriū cōpleuerūt Nā et de scripturis sācꝭ legētes: duos p̄phetas recitauerunt. iāqꝫ dies abierat: noxqꝫ sil' recedebat. Dū ḡ orarēt et itēte psallerēt illuxit alia dies: et tūc p̄imū intellexerūt qꝫ iā nox trāsisset: iterū int' se de v̄bo dei loquētes et sp̄ūales sibi sēs⁹ exponētes. factū ē vt circa horā nonā salutātes se inuicē: ita vt reuterent senex q̄ venerat ad cellā suā. Nā refectionē cibi qui parat⁹ fuerat obliti sunt accipe dū cibū sp̄ūalē accipent. Uespe aūt facto tūc senior iuenit cibi ollā plenā sicut parata fuerat: et cōtristatus dixit. Heu quō obliti sumus pcipere pulmentū istud. Hoc in vitaspatrū.

Quattuor virtutes quattuor heremitarum. Exemplum.xiij.

Egitur i vitaspatruꝫ qꝫ erant quattuor heremite in vna domo: qui heremite q̄dā vice inter se p̄ sancta v̄ba ceperūt reqrere vn⁹ alterum qꝫ diceret vnusq̄sqꝫ suā v̄tutē in q̄ ds sibi p̄fectus esse crederet. Un⁹ dixit qꝫ eēt multuꝫ humil' int' ātū qꝫ nullus eēt in toto mundo q̄ videret ip̄o peior. Alt' dixit qꝫ eēt patiēs. Terti⁹ qꝫ libēter audiret de deo loq̄. Quartus qꝫ libēter oraret. Ecce cōcordit' orauerūt vt eis de⁹ manifestaret qs eoꝝ acceptabilior esset: audierūt vocē dicētē. Primu⁹ me cepit. scd̄s tenet. terti⁹ ligat. q̄rt⁹ me portat q̄cūqꝫ vult.

Quidam portauit per triennium lapideꝫ in ore. Exemplum.xiiij.

Icebant frēs de agathone abbate qꝫ per triennīū lapidem in ore suo portabat donec taciturnitatem tenere disceret.

Quidam triginta annis seruauit silentium. Exemplum.xv.

Idimus sanctū theodonā in sua cella clausum et solitariū: vt dicebat. xxx. annis silentiū tenentē: de quo dixit socrates. Theodonas patriū miliū monachoꝝ scientissimus et grecarū et latinarū l̄rarū. xxx. annis tacuisse fert.

Paulus simplex tenuit silentiū ex iussu sc̄i anthonij. Exemplum.xvi.

Aul⁹ simplex relicta vxore et possessione ad abbatē anthoniū p̄rexit. p̄ima nocte iussus ē ab eo vt eum expectaret orans donec rediret qui stetit orans ante cellā senis in eā tota diei et noꝫ nocꝭ nusqꝫ se mouens. Cuꝫ v̄o semel in cōgregatione fratrū int'rogasset quis p̄us fuisset an christ⁹ an p̄ph̄e: verecūdat⁹ anthoni⁹ eū abire et silere pcepit: q̄ stati recedēs silētiū vsqꝫ ad p̄ris impiū obseruauit.

Senex quidam noluit de supercelestibus loqui. Exemplum.xvij.

Uidā anachoreta cuꝫ venisset ad quendam abbatē suscepit eū cum leticia. Et cum se alterutrū amplexi fuissent: cepit anachoreta de scripturis sancꝭ et reb⁹ celestib⁹ referre. Tunc senex vertit faciē suam ad aliū frātrē et nullū dedit ei r̄nsum. Iste v̄o videns qꝫ nō loq̄retur ei egressus ē tristis et dicit discipulo suo. Sine cā tanti itineris laborē assumpsi vt venirē ad eū qui mecū loqui dedignatur. Ingressus aūt discipulus dixit ei. Propt' te venit iste hō magn⁹: et tu nō vis loq̄ cū eo. R̄ndit ille. De supioribꝫ est et celestia loqtur. ego aūt de inferiorib⁹ sum: et terrena vix loq̄ possum. si th locut⁹ fuisset de passionib⁹ monachoꝝ: forsitan ego r̄ndissem ei. si aūt de celestib⁹ loqtur: ego me nescire cōfiteor. Egressus ḡ discipul⁹ dixit ad anachoretā. Senex iste noster nō vult de supcelestibus loqui. sed si ds de passionib⁹ ei⁹ ei locutus fuerit: r̄ndet ei. At ille cōpunct⁹ in hoc sermone ingressus ad seneꝫ dixit. Quid faciaꝫ abba qꝫ passiones cordis dn̄antur m̄. Tūc senex respexit in eū gaudēs et dixit. Modo bn̄ venisti pat'. aperiā ego os meū et iplebo illud bonis tuis. Et ex hoc sermōe ille edificatus dixit ei. In veritate bona est via hec quam tenes et vera.

Philosophi dilexerunt taciturnitatem. Exemplum.xviij.

Res philosophi iter
t rogati q̄liter sic taciturnitatē amarent. Rn̄dens prim⁹ scȝ Socrates dixit. Loqui me sepe penituit. tacuisse vero nūq̄. Secūdus ph'us dixit. Null⁹ stultus tacere pōt. Tertius ph'us dixit. Os vnum ⁊ aures duas a natura recepim⁹: quasi diceret. multa debemus audire: pauca vero loqui.

Sanctimonialis quomō punita est ꝓpter loquacitatem. Exemplum. xix.

Uit quedā sanctimo
f nialis que carnis quidē cōtinētiaȝ habēs: ſ; ꝑcacitatē ⁊ stultiloquiuȝ nō declinabat. Hec cū defūcta eēt ⁊ in eccl'ia sepulta esset: nocte eadē vidit custos eccl'ie eā añ altare adduci ⁊ p mediū secari. ⁊ pᵒ vna igne cremabat: ⁊ alia remanebat itacta. cui⁹ cōbustionis signū in marmorib⁹ apparebat ac si ibi mulier corpaliter fuisset cōcremata.

In discipulo de tempore.

Loquentibus bona ⁊ deifica assistunt angeli: sed loquentibus mala assistunt diaboli sermone. xcviij. M.

Item beatus Ignatius semp nominauit Iesum: quia hoc nomen fuit scriptum in corde suo. Hoc quere sermone. xcvi. E.

Lusores.

Lusores quomodo crucifigūt ⁊ vulnerāt Iesum christum. Exemplū. xx.

Uidam honestus vir
q in nocte sctā pasceues ad matutinas surgēs trāsiuit ante cellariuȝ in platea in quo iuuenes lusores ad ludum tesserū sedentes: blasphemijs ⁊ iuramentis inuicem cōtendebāt. Transiens autē citius inuenit hominē ignotū plagatuȝ miserabiliter ⁊ sanguine cruentatū. Qui cum quereret actorē lesionis tāte quis esset: rn̄dit. Isti iuuenis q̄ hic in cellario ad tesseres sedent. Mox igit̄ ingressus ciuis ludētes duris ꝟbis interrogant cur hoīeȝ ignotū ingressū ad eos tā crudeliter ꝟberassent. Attoniti iuuenes negāt aliquē ad eos intrasse. Postq̄ ꝟo nullū ab eis ꝟbo vel verbere lacessitū cōsiderarēt mox cū ciue surgētes oēs querūt hoīeȝ cruētatū nec inuenerūt: cōuersi singuli ad seipsos aduertunt q̄ cum iuramētis ⁊ blasphemijs suis rursus christum vulnerauerunt: ⁊ cōtumelijs martyrizauerūt. Unde apostol⁹ Rursum crucifigentes filium dei.

Lusor proiecit sagittam versus celum. Exemplum. xxi.

Uidam mudat⁹ ludo
q tesserū adeo desperat⁹ est vt arrepto arco sagittā in aerem iaceret: quasi in ipsuȝ celū dn̄m percussurus. ⁊ mox reuersa sagitta ante faciē iaciētis sanguine recenti totaliter infecta repta ē. Qui territ⁹ ⁊ cōpunctus. cōfessus est. ⁊ vitam suā cū mira patiētia ⁊ correctione correxit. Hec Guil'.

Lusor tradidit seipsū demonib⁹. Exē. xxij.

Uidā fuit q̄ cū lude
q ret ad taxillos ⁊ oīa amisisset vno denario tm̄ excepto diabolo se cuȝ corpe ⁊ aīa tradidit. ⁊ in signū hui⁹ post multas blasphemias ei denariū ꝓiecit. Et cū mane facto sol⁹ iret per viā: obuiauit duobus demonib⁹ in spē humana q̄ dixerūt ei q̄ essent dn̄i sui demones quib⁹ se tradiderat. ⁊ in signum hui⁹ denariū quē ꝓiecerat ostenderūt ei. ⁊ dixerūt q̄ iret ante eos: quia venerant ad eum ad ducēdū ad locum suū. Qui rogauit eos vt permitterēt euȝ redire ad domum suā: ⁊ post duos dies sequeret̄ quocūq; ire vellent. Quod cū factū esset. prima die mansit in domo suo tristis ⁊ desperās: n̄ ō tamen alicui pandēs neq; comedens neq; bibens. Cū aūt die sequēti q̄dā mulier trāsiret ante domū ei⁹ paup infantulū inter brachia portans: petēs ꝓpter deū de pane suo. ille dixit q̄ nō daret ei nisi peteret amore dn̄orū suorū scȝ demonū cū quib⁹ erat itur⁹ quib⁹ se tradiderat. qd̄ illa facere abhorruit: ſ; iuit ad amicos illi⁹ suadēs eis vt req̄rerēt ab eo diligenter q̄d eēt qd̄ ille dixerat: ⁊ eum custodirent. Qd̄ cū fecissent ⁊ ille eis totā veritatē manifestasset: incepit clamare. Ecce veniūt vt me secuȝ deferāt: sinite me ire ne violēter me rapiant. Cū aūt detinerent ⁊ ad penitentiā prouocarēt: demones inuisibiles ab eis euȝ inter manus eorum ꝓstrauerūt: ⁊ eū occiderunt.

In discipulo de tempore.

Lusor qui iurauit per oculos dei ⁊ excecatus est. Hoc quere sermone. xij. I

Itē xp̄ianus lusit cū iudeo: ⁊ iudeus blasphemauit xp̄m ⁊ matrē ei⁹ ⁊ subitanee obijt ⁊ xp̄ianus fact⁹ est amens: ⁊ vitā dira morte miserabiliter finiuit. sermone. xij. R.

Miles erat lusor magn⁹ quē diabolus dei ludo sustulit cuȝ corpore ⁊ aīa ⁊ abduxit. qui amplius non est visus. sermone. xij. O.

Rufus discipulus beati Cirilli epi dãnatus est propter ludũ. quere sermone. xij. M.

Luxuria.

Puer in heremo nutritus concupiuit anseres. id est mulieres. Exemplum. xxiij

Uuenis heremita q

i in heremo a pueritia fuit nutritus ibat cũ abbate suo ad ciuitatez. Et cũ vidisset mulieres i chorea: et qd eẽt ab abbate q̃siuit sollicite. cui abbas Anseres sunt. Et reuertẽti puer ad claustrũ flere cepit. Cui abbas. fili qd vis. Pater volo comedere de illis anserib᷒ q̃s in ciuitate vidi. Tũc abbas cõuocatq fratrib᷒ dixit. Cõsiderate frẽs mẽte sollicita q̃ piculosus ẽ mulieris aspect᷒. naz hic innocẽs puer q̃ pu᷒ mulierẽ nõ viderat in heremo nutritus fuerat: et solo visu mulieris igne carnal' ꝯcupiẽ ẽ accẽsus et iflãmat᷒. Un̄ nihil tã dãnosũ bonis morib᷒ q̃ i aliq̃ spectaculo residere et mlieres sollicite inspice. David. n. oculos suos iniecit in mlierẽ. et illicito appetitu duct᷒ homicidiũ et adulteriũ ppetrauit et nisi icaute mlierẽ respexiss; i tãtã tẽptationẽ carnis nũnq̃ icidisset. hoc pe. de amore.

Filius regis qui cõcupiuit demones qui seducunt homines. Exemplum. xxiiij.

Uidam rex filios ma

q res hr̃e nõ poterat. tãdẽ ãt nascit̃ ei fili᷒: s̃ peritissimi medici dixerũt q̃ si infra. x. ãnos solẽ videret: oculoꝝ luce puaret̃ qd rex audiẽs excidit spelũcã in q̃dã petra. et ibi filiũ vsq; ad tp̄s p̄dictũ iclusit. et eu ibi vsq; ad tp̄s pdictu diligẽt̃ nutriri fecit. Finito ãt. x. ãno puer de antro reducit̃: nullarũ mundanarũ rerũ p visũ hñs noticiã: tũc oĩa ostẽdebãt̃ ei: i vno loco viri: et i alio loco mlieres et sic de alijs reb᷒. Int̃rogaũ vo noib᷒ singularũ rerũ: cũ nomẽ mulieꝝ sollicite q̃reret: vir᷒ in ioco dixit. Demones sũt q̃ seducũt hoĩes. Ostẽsis igit̃ sibi oib᷒: int̃rogauit rex pueruz qd sibi magis placeret ex oib᷒ q̃ vidisset. Puer r̃ndit. Demones q̃ seducũt homines. Uide ergo q̃ allectiua res est mulieris facies.

Sacerdos in agone dixit. recede ignicul᷒ adhuc viuit. Exemplum. xxv.

Uidã sacerdos deuo

q tus cõmissaz sibi ecc̃liã cũ mag̃ timore regebat. q̃ ex p̃te ordis accepti p̄sbyterã suã quã i vxorẽ habuit an̄ sacerdotiũ vt sororẽ diligẽs: s̃ eã vt pestẽ fugiens ad se p̄pi᷒ accedere nõ sinebat. ãno aũt q̃rto ordis sui g̃ui febre corrept᷒ et ad extrema est duct᷒. Cũq; p̄sbyt'a cũ respiceret soluq; iã mẽbris q̃si i morte dissolutis aure narib᷒ er᷒ apposita si qd spiraculũ ei inẽẽt volebat dinoscẽ. qd ille sentiẽs cu tenuissim᷒ inerat flat᷒ q̃to nisu valuit erupit dicẽs. Recede mulier a me adhuc ignicul᷒ viuit: paleã tolle. hec Gregori᷒.

Leo papa abscidit sibi manũ quam mulier osculata fuit. Exemplum. xxvi.

Leo papa in die resur

d rectiõis xp̄i cũ missaz celebraret: et fideles coicaret: q̃dã mlier ei᷒ manũ osculata fuit: et ex hoc i eum carnis vehemẽs tẽptatio insurrexit. vir dei eãdẽ manũ se scãdalizãtẽ penitus amputauit et a se reiecit. Interea murmur oriebat̃ in pp̄lo cur sũm᷒ põtifex diuina more solito nõ celebraret. tũc leo ad btãm v̄ginẽ se cõuertit: et ei᷒ puidẽtie totalit̃ se cõmisit. Illa vo cõtinuo sibi affuit et suã manũ sctĩssimis suis manib᷒ restituit et reformauit: iubẽs vt pcederet et sacrificium suo filio imolaret. Leo igit̃ papa oĩ pp̄lo qd sibi ꝯtigerat publicauit. et manũ restitutam oib᷒ ostendit. Hoc valet ad tactum mulieris.

Senex q̃dã dixit. mortuũ ẽ corp᷒ meum: et impregnauit puellã. Exemplum. xxvij.

Rat senex infirmat᷒

e cũ i egyptũ ire vellet vt frẽs min᷒ g̃uaret: dixit ei abbas moyses: Nõ vadas q̃ĩ i fornicationẽ casur᷒ es. Qui ꝯtristat᷒ dixit. Mortuũ ẽ corp᷒ meũ: et tu mihi ita dicis. Cũ g̃ iuisset et q̃dã vgo ex deuotione ei suiuisset: ille cõualescẽs eã violauit. q̃ cũ filiũ pepisset: senex puerũ i vlnas suscipiẽs in die magne festiuitat̃ q̃ istituta erat ecc̃liaz intrauit corã mlĩtitudine fratrũ. Cuz ãt oẽs flerẽt dixit. Uidet̃ infantẽ hũc: fili᷒ ẽ inobedientie. Cauete g̃ vobis frẽs q̃ i senectute hoc feci. et orate p me. Et pergẽs ad cellulã suã: ad pristinũ statum peruenit. Hec in Uitaspatruz.

Quidã ꝓpter tẽptationẽ carnis ꝓiecit se ad pedes bestie vt eũ deuoraret. Exẽ. xxviij.

Racli᷒ refert de scip̄o

e dicẽs. ego cũ aliq̃n tẽptatõe carnis vrgerer: timẽs idicare magr̃o meo abij ad quẽdã senẽ i. a septuagenariũ q̃ solitarius in heremo hitauit et anxietatẽ meã retuli: q̃ dixit m. Nõ sit tibi noua res quã pateris. Nã et ego vt vides ad modũ vt senex p. xliij

annos in cella ista saluti mee vacās hmōi tē=
ptatiōe vsq₃ ad pūs sollicitor: malui tū mag
mori q̄ illecebris ɔsentire. Unde hinc semel
egressᵘˢ nudū me añ speluncā cuiusdā fere pic=
ci: vt ipa veniēs deuoraret me. ſꝫ cū illa veniēs
a capite vsq₃ ad pedes me lābuisset: cogitās
q̄ forte deᵘˢ m̄ pceret ad cellā redij. ⁊ ecce post
modū diabolᵘˢ se trāsfigurās in spēm cuiusdā
puelle quā aliqñ viderā: ⁊ sup genua mea se=
dēs ita me cōmouit vt pene me cum ea coisse
putarē. Iratᵘˢ igit̄ dextera mea pussi eā: ⁊ sta=
tim euanuit. ſꝫ p totū biēniū fetorē manᵘˢ q̄ eā
pcusseraꝫ ferre nō potui. Inualescēte igit̄ tē=
ptatiōe amplᵘˢ ad desertū perexi: ⁊ inueniēs modi=
cū serpētē manu eū tenēs ⁊ caput eiᵘˢ fricādo
contereꝫ ad genitalia mea posui. vt morsu
eiᵘˢ perirē. Cūq₃ nec sic me momordisset: audi=
ui hanc vocē ad me descendētē. vade in pace
Ob hoc enī pmisi te molestari vt infirmita=
tem tuā cognosceres. ⁊ ad auxilia diuina cō=
surgeres. ⁊ sic ad propria reuertens cum fidu
cia vsq₃ huc hic sedeo.

Maria liberauit adolescentēꝫ a tēptatio=
ne carnis. Exemplum. xxix.

m Iles q̄dā etate adole
scens cum q̄dā milite dño suo a q̄
bñficiatᵘˢ erat habitabat. ⁊ lꝫ etate
floreret: amplᵘˢ tñ florebat v̄tute v̄ginitatis.
Inuidia operāte diaboli ab vxore dñi sui gra
uissime cepit tēptari. q̄ cū per añū eadē inces
santer tēptatiōe laboraret: tāq₃ ei intolerabi=
lis eēt: semota verecūdia dñe sue q̄d pateret
appuit. a q̄ repulsaꝫ passᵘˢ amplᵘˢ affligebat̄.
casta enī erat matrona ⁊ viro suo fidelis Ue
niēs ḡ ad quēdā heremitā passioneꝫ suā illi
cū lachrymis ɔfessus ē. cui vir scūs fiducialit̄
rñdit. Ego dabo tibi cōsiliū vt desideriū tuuꝫ
ɔsequat̄ affectū. p añū inq̄t singulis diebᵘˢ si
fieri pōt i eccl'ia dñaꝫ nr̄am dei genitricē ma
riā cētics cū totidē venijs angelica salutatōe
salutabis. ⁊ q̄cq̄d volueris p illā obtinebis.
Sciebat. n. q̄ castitatꝫ amatrix iuuenē castuꝫ
lꝫ in errore positū nō desereret. Cūq₃ iuuenis
mlt'a simplicitate dñe nr̄e iniūctū obsequiuꝫ
impēderet: die q̄dā sedēs i mēsa dñi sui: recor
datᵘˢ ē q̄ dies eadē terminᵘˢ eēt āni. ⁊ stati sur
gens equū suū ascēdit: vicināq₃ intrās eccle=
siam orones solitas expleuit. Qui cuꝫ exiret
de eccl'ia vidit matronā pulcherrimā equū p
frenū tenētē. Miratᵘˢ quenā eēt illa respōdit.
Placet tibi ne spēs mea. Rñdēte milite. nū=
q̄ pulchriorē te vidi; illa subiūxit. Sufficeret

ne tibi si me posses in vxorē hr̄e. Cui cū rñde=
ret. Cuilibꝫ regi bñ sufficeret spēs tua. ⁊ bea=
tus q̄ iudicaret̄ tuo cōsortio dignᵘˢ. Subiecit
illa Ego vxor tua ero. ⁊ accede ad me ⁊ dabo
tibi osculū. Dixitq₃. mō initiate sūt nuptie: ⁊
tali die corā filio meo pficiēt̄. Ex quo v̄bo co
gnouit eā eē matrē dñi. ⁊ ab illa hora a tēpta
tiōe p̄dicta liberatᵘˢ ē: vt etiā vxor dñi sui mi=
raret̄. Hec cū heremite recitasset p ordinē il=
le genitricis dei pietatē silᵘˢ ⁊ hūilitatē āmiratᵘˢ
rñdit. Ego interesse volo diei nuptiarū tuaꝫ
interim de rebᵘˢ tuis disponas. Qd̄ cū fecisset
⁊ heremita venisset ad diē prefixū: dixit iuue
ni. Sentis aliq̄d doloris. Rñdente illo. Non
Cū secūdo post horā idipsuꝫ ab eo sciscitare
tur. rñdit. Modo sentio. Qui post paululum
agonizās spiritū exalauit. ⁊ celestē thalamū
pmissas nuptias celebraturus intrauit.

Luxuria ostendit se iuueni in specie tur=
pissime mulieris. Exemplum. xxx.

q Uidā scūs p̄r infan=
tulū in silua nutrierat. q̄ cū ad an=
nos pubertatis deuenisset valde a
spū fornicatiōis vexabat̄: ⁊ voluit ad seculuꝫ
cā libidīs redire. ⁊ hoc cernēs vir scūs mltū
doluit. Et cū p duos ānos i illa tēptatiōe blā
dis exhortatiōibᵘˢ retinuisset eūdē. ad vltimū
dixit q̄ nullo mō sustinere possꝫ. Dixitq₃ eidē
vir scūs. Uade ḡ ⁊ duc vxorē: ⁊ m̄rimonio po
teris saluari. Acqeuit iuuenis. ⁊ tūc dixit vir
scūs. Uñ nuꝫ ḡ de grā peto vt anteq̄ ad sclm
redeas q̄ prᵘˢ ad fontē q̄ ē in silua accedas ⁊
ibidē. xl. diebᵘˢ ieiunare debeas: rogās dñꝫ vt
tibi vxorē bonā elargire dignet̄. hoc est ma=
gnū dei donū. q: Eccl'. xxvi. scribit̄. Mulie=
ris bone btūs vir. Accipe de pane inq̄t tū ve=
lis. acq̄euit iuuenis. Cū āt p. xx. dies ieiunas=
set: dū i orōne psisteret maximū sensit fetorē
q̄ cū p spaciū duarū horarū excreuisset: tādē
vix tolerare poterat. Et ecce q̄dā mulier tur=
pissima oculis lippa: ac etiā scabiosa tota. ex
q̄ q̄dē mlr'iere fetor ille pcedebat appuit iuue
ni: dī. Ubi es amice. p mltū tēpᵘˢ te q̄siui mlt'ū
te diligo. sup oīa te appeto. Quesiuit iuue=
nis. Quid vis tu turpissima ac etiaꝫ feditate
intolerabili induta. Inq̄t illa. Te volo te cu=
pio: p te huc veni: multū te q̄siui. volo q̄ dor
mire debeas mecū. Tūc iuuenis cepit in eiᵘˢ
faciē spuere. Absit a me q̄ talē habeaꝫ ami=
cam tā sordidā ⁊ tā turpē. Rursuꝫ mulier ille.
q̄s es tu. vñ venis aut quō vocaris. Rñdit
illa. Ego suꝫ pctm̄ luxurie. iā sunt duo āni q̄

cepit e querere: et hoc quando primo temptationes carnis sensisti. Inquit ille. Si scivissem quod peccatum luxurie ita fetidum esset et etiam tam abhominabile: nunquam ad mundum reverti voluissem. amodo servabo deo virginitatem. Et reversus ad virum sanctum huiusmodi visionem sibi narrauit. Respondit vir sanctus cum gaudio. Si usque ad .xl. dies expectasses maiora tibi reuelata fuissent. Et iuuenis deo fruens in virginitate permansit. Hoc in vitaspatrum.

Mulier quedam impetijt pulchrum iuuenem. Exemplum .xxxi.

Mulier quedam in pulchrum quendam clericum iuuenem oculos iniecit ut ei diceret. Si meis volueris uti amplexibus: omnia mea tua erunt. Quo pluries recusante illa eum coram iudicibus de oppressione accusauit. Missus ergo eo per iudicem in locum dampnatorum illa stimulante luxuria dementatam ab eo se simulans murum per scalam ascendit: deorsum se precipitauit: ad commixtionem illam sollicitauit: sed non perfecit. Quo cognito iudices innocentem extrahentes: tanquam magum et maleficum miserunt in ignem. Qui cum arderet ita ut cum patentibus costis pulmo videretur Aue Maria: cunctis audientibus declamabat. Mox vnus mulieris cognatus stipitem ori illius immittens dixit. Ego auferam orationes illas et suffocauit eum. Cuius ossa in campo sepulta multa miracula fecerunt, et super tumbam eius ecclesia est fabricata. Hec Arnoldus.

Clericus quidam dixit in foro ad mulierem. prepara te ad commixtionem. Exemplum .xxxij.

Quidam clericus mulierem quandam turpiter amabat. Veniens autem parisius in omni sapientia et deuotione proficiebat. et sic ad propria remeauit. vbi a predicta muliere turpiter agitatus: ille eam in plateam publice duxit ad coicandum sibi. quia aliter peccatum fugere non potuit. A quo illa confusa audiuit eum tria documenta in scholis didicisse. Primo ut deum super omnia timeam: quia ubique presens est. Secundo quia iam ordinatus ut sacrilegium fugiam. transgressionem voti. furtum. immundiciam. et idolatriam. que omnia transgredior si tecum coicauero: preter cetera incomoda sequentia propter momentaneam delectationem et vilem. Tertio propter te incurro iram dei. scandalum proximi. contemptum mei. et penam inferni. Et sic mulier compuncta ex verbis suis: egit penitentiam.

Mulier quedam voluit prouocare virum dei: et subitanee obijt. Exemplum .xxxiij.

Quidam vir vite venerabilis decreuerat: ut nullam mulierem cum proposito non videret: non quia spernebat sexum. sed ex contemplata spe temptationis incurrere metuebat vitium. Quod quedam mulier audiens: audacter ascendit in montem: atque in eius aspectum impudenter prorupit. At ille paulolongius ituens. et veniens ad ipsas muliebria indumenta prospiciens sese in orationem dedit et in terram faciem deposuit. et in casu usque prostratus iacuit quousque impudens mulier a fenestra cellule illius fatigata recederet. Que die eadem mox ut de monte descenderat vitam mirabiliter finiuit. ut ex morte eius sua daretur intelligi quod valde omnipotenti deo displicuit quod eius famulum ausu improbo contristauit.

Punitio corporis valet contra temptationem carnis. Exemplum .xxxiiij.

Matrona quedam nobilis die quadam cum in castro in quo manebat sola esset. subito tam valide est inflammata ut ignem amoris tolerare non posset: sed ad portarium castri descendens ut sibi commisceri vellet multa instantia supplicauit. Cui ille respondit. Quid est hoc domina quod loqueris. vbi est sensus tuus respice deum et attende honorem tuum. Illa nihil horum curans: cum a portario repulsam pateretur: nutu dei de castro exiens ad flumen quod erat ad pedem castri cucurrit: et aquis gelidis se immersit. et tamdiu sedit donec fomitem libidinis extingueret. Tunc ad portarium rediens et de repulsa gratias agens: dixit. Si mihi dares mille marcas auri non modo paterer quod pauloante rogaui Et redijt in locum suum.

Saltatrix subitanee obijt. Exemplum .xxxv.

Saltatrix cum adultero luctabatur: et cum cessasset subitanea morte percussa: miserabiliter expirauit. Hoc Guil.

De obitu cuiusdam luxuriose mulieris. Exemplum .xxxvi.

Mulier quedam luxuriosa nimis. nocte vero quadam antequam moreretur ad tribunal christi rapta est. In cuius circuitu vidit sanctos infinitos. Animabus vero in medium deductis: illa ad gloriam: ista ad supplicium vocabatur. Cum predicta mulier hec videret accusante conscientia manus suppliciter ad iudicem tetendit. Cui ille misertus ait. quid me rogas. da mihi minimum digitum tuum et ego tibi manus meas. Ac si diceret. da mihi modicam fidem quod de vitijs te emendes: et ego tibi gratiam meam. Sicque euigilauit. Que cum visum

retulisset cuidā religiose matrone: ait. Misera emēda vitā tuā. sed cū āmonita eēt illa timuit: s; cito timor cessauit. Cūq; rursū vitijs subijceret: āmonitiōi flagella addūt. Nā cū p acerrimas ifirmitates expirasst: duo canes añ domū suaz se momorderūt: supuenerūtq; oēs canes ville: ⁊ intrātes domum lintheamē corpi suppositū dētib⁹ cōminuerūt. q vix tādē a rusticis expulsi sūt. Cadauere xͦo sepulto: canes redeūtes ad sepulchrū ei⁹ fecerūt sic p⁹. Pro quo q; aia modicū habuerit pacꝫ hē multi q viderūt interptati sūt. Hec Cesa.

Plaga illi⁹ q violauit xginē. Ex. xxxvij.

Quidam violauerat quādā xginē q dei iudiciū neq; euasit. Nā cū eccl'iaz frequētaret mor subitanee defūct⁹ ē ⁊ ei⁹ sepulchrū vorax i flāma iuasit donec cadauer ipsi⁹ ex toto consumpsit.

Ois luxuria extra mr̄imoniuz est pctm̄ mortale. Exemplū. xxxviij.

Legit in vita ipsi⁹ sancti andree. Qd cum ipse sctūs andreas concubinā cuiusdā pposti cōuertisset. eidē dicte ↄcubine tradidit passionis Jesu xpi saluatoris nr̄i euāgeliū: vt pctm̄ vitaret ardēti⁹. Quia xͦo vxor illi⁹ pposti adhuc suspectā eā habebat. iō ribaldis eā tradidit ad vitia carnis. quoꝝ duo cū iā vestes suas frāgerēt volētes eā opprimere: subito ipsa clamāte ad deū illi ceciderūt mortui. Cū autē vxor pposti se balnearet in balneo suffocat a diabolo. Mulier aūt illa diuinit⁹ liberata ⁊ p angelū cōfortata rogabat deū vt oēs suscitaret: vt narrarēt quātū deo odiosuz erat pctm̄ adulterij ⁊ luxurie. Unde illi suscitati clamauerūt: dicētes. Quia adulteriū ⁊ luxuria extra thorū legittimū diaboli ē sacrificiū: qz ibi duo offerūt se: ⁊ tradūt se diabolo cuz corpe ⁊ aia ppter illā imūdissimā voluptatē misere carnis: ⁊ priuant se deo ⁊ oibus sanctis.

Adultera que duos pueros necauit: quō post mortē dānata fuit ⁊ grauiter a draconibus punita. Exemplum. xxxix.

Legit in libro de donis q; qdā honest⁹ vir cū vxore sua sterili ple futurā deuouit seruitio dei: iō filiū miraculose susceperūt. ⁊ fecerūt eū monachū deuotissimū deo. Parētes vero elemosynis intēderūt: ita q; prēs pauperū vocabant. Uxor xͦo decepta a viri sui scutifero cōcepit ⁊ pepit filiū: quē mox suffocauit ⁊ sub lecto abscōdit. Elemosynis nihilomin⁹ insistendo vno mortuo: secūdo mō idē p oia cōmisit. Que ↄfusa in elemosynis mortua sine cōfessiōe. p cui⁹ aia mōach⁹ fili⁹ ei⁹ bonis opib⁹ insistēs. Uñ filio suo deuoti⁹ p eo celebranti appuit ei mr̄ sua cū duob⁹ draconib⁹ terribilib⁹ illi⁹ totū corp⁹ ⁊ mām̄illas cruciātib⁹. Que a filio requisita: r̄ndit se dānatā eē eternalit. qz sine ↄfessiōe ↄfusa qdē i solis elemosynis fuerit defūcta. Cui fili⁹ tristie dixit. Quid volūt dracones isti. Cui illa r̄ndit. Duos filios i adulterio susceptos quos lactare debui extinxi. ideo hos dracones dānata patior.

Sanctimonialis quedam in vtero puerū suffocauit. Exemplum. xl.

Sanctimonialis qdaz vidēs se ↄcepisse ne pderet incestuo pctū itra se necauit. postea infirmata grauissime ob nimiā verecūdiā ↄfessis peccatis alijs stuprū ⁊ paricidiū tacuit sicq; expirauit. p cui⁹ aia cū qdā cognata ei⁹ laboraret defūcta ei i orōne visibilit appuit infātē igneū i māib⁹ gestāo. ait. Infantē hūc cōcepi aiatū hūc interfeci. vñ indesinēter illū i tormētis circūfero: s; si de hoc imanissimo pctō cōfessionē fecissez: apd deū grāz inuenissez. Ex q colligit q; pctā q hic detecta nō fuerit p cōfessionē i futuro p penalē detegūt cōfusionem.

Sodomita qdā cuz diris clamorib⁹ obijt. Exemplū. xli.

Quidā sodomita percussus a deo: ⁊ ad extrema veniēs ⁊ āmonit⁹ ad cōtritionē ⁊ cōfessionē ⁊ sacroꝝ pceptionē: r̄ndit desperando. ad qd sup me diuinū auxiliū iuocabo: ecce iā video patulū ifernū plites demones ad me rapiēdū patī sīt. Cūq; dicerēt ei vt se sgnaret: miser ille sic desperat⁹ q si nihil aduertēs clausis oculis auertit faciē: ⁊ cū diris clamorib⁹ aīam exalauit.

Mulier sodomita de sepulchro effossa est. Exemplum. xlij.

Quedā mulier rea in pctō illo mortua ⁊ sepulta sequēti nocte scroffa nigerrima cū septez porcellis nigris maifeste visa ē illā sepultam effodere: ⁊ mēbratī corp⁹ mirabiliter laniare ⁊ viscera ei⁹ longo tractu dissipare: quo facto scroffa cū porcellis disparuit ⁊ fetorē magnū exalauit. Pratū aruit sub pedib⁹ sodomite.

Exemplum.xliij.

q Uidā reus huic vitio pessimo: q̄ cū p viride pratū trāsiret iuēta sūt vestigia eius in gramine q̄si igne ɔtacta palluisse a q̄dā p̄sbytero q̄ eū sequebat: q̄ postmodū p sceleratissima vita morte turpissima interijt. Demones aliq̄ abhorrēt petm̄ sodomie. Exemplū.xliiij.

m Ulier sodomitica iacuit in lecto: τ qñ ipsa secū peccauit: audiuit diabolū int̄ se τ pietē clamātē phi.phi.phi. Que territa ad ɔfessionē venit. τ penitētiā egit vltra q̄ sibi iniūcta fuit. h Guil. in li. de apib⁹. In disci. de tpe.

Itē iuuenis q̄ dixit q̄ nō posset carere muliere honesta. τ illa inclusit eū p triduū sine cibo τ potu: τ sic cessauit tēptatio carnis. hoc quere in discipulo de tempore. ser.lxxxvi. D.

Itē diabol⁹ q̄.xl. annis tēptauit monachū quendā. τ postmodū finaliter induxit eū ad peccatum luxurie. hoc quere ser.lxxxvij. R.

Itē miles q̄ violauit v̄ginē quo in crurib⁹ punit⁹ est. τ bufonē igneū pendentē vsq̄ ad genua sustinuit. hoc quere sermone.xcvi. U.

Quidam vidit vicinum τ vxorē alterius viri puniri in inferno propter adulteriū. hoc quere sermone.lxxxv. Q.

Item btūs Bern̄. piecit se inter spinas τ btūs bn̄dictus in aquā gelidam. vt sic domarēt luxuriā carnis. hoc q̄re de tpe. s. lxxxvi. D

Capitulū de littera. M.

Maledicere.

Mulier quedā ex impatientia cōmendauit se demonibus. Exemplum.i.

f Emina q̄dā misera ex īpatiētia maledicebat sibi ipsi. τ pedes suos pelui imponēs τ extra illā retrorsum saltās sic ait. Hic salto de ptāte dei in ptātē diaboli. quā diabol⁹ mox rapiēs τ p aera ducēs multis q̄ aderāt vidētib⁹ ita vt vsq̄ hodie nusq̄ appareat. Hec Cesari⁹.

Quidā sibiipsi imp̄cauit plagā dei. Exē.ij

f Acerdos q̄dā absoluit quedā pctōrē magnū p annos plūimos: s; sp recidiuauit. Qui postea dixit. Si recidiuauero i scelere isto: mox diuīa vltio me inuadere dz: τ sic itez absolut⁹ ē a petō maio: s; tertia aut q̄rta feria p⁹ festuz pasce instigāte diabolo passus ē recidiuum morte q̄z ille horrifice clamās: vindicta dei suprme. τ sic amarissima morte interijt. hec Guil.

Demōes rapuerūt aduocatū iniquū. Exē.iij.

h Omo q̄dā erat diuersarū villarum aduocat⁹ inimicorꝰ. auar⁹ faciēs graues exactiōes in sibi subditos. Die q̄dā cū ppt̄ exactionē faciēd. i ad villā vnā pparet: diabol⁹ i spē hoīs se illi i itinere sociauit. quē tā ex horrore q̄ ex mutua collucutiōe diabolū eē itellexit: ire cuz eo sat timuit. nullo tn̄ mō neq̄ orādo neq̄ cruce signādo ab eo separi potuit. Cūq̄z sil' pgerēt occurrit eis hō q̄dā paup: porcū i laqo ducēs. Cūq̄z porc⁹ huc illuc q̄z diuteret: irat⁹ hō clamauit diabol⁹ te hēat. Quo verbo audito aduocat⁹ sperās se tali occasiōe a diabolo liberari: ait illi. audi amice. porc⁹ ille ē tibi datus. vade tolle illū. r̄ndit diabol⁹. Neq̄ q̄ ille illū ex corde donauit. τ iō eū tollē nō possū. Deinde trāseūtes p aliā villā cū infās fleret mr̄ in forib⁹ dom⁹ stās: turbida voce dicebat diabol⁹ te hēat. q̄d me fletib⁹ tuis iq̄etas. tūc aduocatus dixit. Ecce h lucrat⁹ es aiāz vnā tolle infātē: q̄r tu⁹ ē. Cui diabol⁹ vt pri⁹. Nō ili illū dedit ex corde: s; talis ē cōsuetudo hoīb⁹ loq̄ndi cū irascūt. Incipient ib⁹ āt appropinq̄re loco ad quē tēdebāt hoīes a villa lōge vidētes: τ cām aduent⁹ ei⁹ nō ignorātes: oēs vna voce sil' clamabāt dicentes diabol⁹ te hēat: τ diabolo bn̄ venias. Quo audito diabol⁹ caput mouēs cachīnās ait aduocato Ecce isti dederūt te mihi ex intimo corde τ iō me⁹ es. τ rapuit eū diabol⁹ in ipa hora τ q̄d de eo fecerit ignorat. Verba mutue cōfabulatiōis τ facta isti⁹ p famulū aduocati q̄ secū fuit in itinere declarata sunt.

Florentius quidā petiuit vindictam super emulos. Exemplum.iiij.

d Uo viri quorū vnus eutici⁹: alt̄ florēti⁹ dicebat in hitu scē religiōis i thursia puicia habitauert. mortuo viani mōasterij rectore monachi i rectorē euticiū elegerūt. q̄ pcib⁹ fratruz vict⁹: oratoriū in q̄ hitauerat florētio cōmittēs mltū āniis rector mōasterij i scē ɔūsatiōis studio fuit. Florēti⁹ vo dū sol⁹ eēt orauit dn̄m vt sibi aliq̄d solatiū ipetiret. Cūq̄z egress⁹ eēt oratoriū inuēit vrsū stātē. q̄ dū caput iclinaret nihil feritat p̄ferēs sibi eū missū a deo itellexit Cūq̄z q̄ttuor vel q̄nq̄z pecudes sine custode hrēt: illas vrso cōmittens ait. pasce has oues τ sp ad sextā horā redib. Cūq̄z h vrs' frequter

ageret ⁊ f͛z iuſſu florētij qͣ̄qꝫ ad ſextaꝫ quāqꝫ
ad nonā tp̄e ieiunij rediret: q̄ttuor monachi
euticij inuidētes florētio. ⁊ ꝙ niḡr eoꝝ tali ſig
nō clareſceret: vrſū occiderūt. q̄ dū hora ſtatu-
ta nō rediret: florēti⁹ eū ad veſpā expectās ce
pit triſtari: ⁊ ꝑgēs ad agrū. Mortuūqꝫ inuē-
to apud oues dum inueniſſet a relatoribꝰ q̄s
feciſſ͛z: tā mortē vrſi ꝙ maliciā fratrū deplora
uit. Cūqꝫ ad euticiū eēt deductꝰ vt ipſū ꝯſola-
ret͛ vehemēt͛ doloris ſtimulo accēſus: occiſo-
ribꝰ vrſi maledicēs ait. Spero i deo ꝙ in hac
vita vindictā accipiēt q̄ ſe nil ledētē occiderūt
Statī hi tres mōachi morbo elephātico ꝑcuſ
ſi: mēbris putreſcētibꝰ interierūt. Uñ florētiꝰ
expaueſcēs ſe homicidā reputās: q̄r exaudi-
tus ē oī tp̄e vite ſue flebat. qd̄ ideo dn̄s feciſſe
creditur: ne vir ſimplex de cetero maledicere
preſumeret. Hec Gregorius in dialogo.

Quidā tradidit ſotularē diabolo.
Exemplum. v.

Quidā dū calciaret ſe

⁊ duꝫ difficult͛ itraret dixit ſotula
ri ꝙ tradebat eū diabolo q̄ cū vel-
let itrare eccl'iā ad miſſaꝫ vt ſolebat diabolꝰ
ꝑ pedē eū retinebat. q̄ tādē aduertēs qd̄ dixe
rat i mane, vocato ad ſe ſacerdote cōfeſſus ē
⁊ remoto ſotulari de pede ⁊ proiecto a ſe ſine
difficultate eccl'iā itrauit. Sotular āt ē viſus
ferri a demōibꝰ ꝑ aera. Paup̲ quidā ma
ledixit patriarche. Exemplum. vi.

Precipiēs q̄dā patri-

archa dare aliq̄n cuidā petēti elemo
ſynam añ eccl'iā decēꝫ nūmos ereos
tāta ꝯuitia patiebat͛ ab eo i facie atrocit͛ ille
btūs. q̄r nō dederat quotq̄t voluit. His āt q̄ ei
obſeq̄o erāt q̄rētibꝰ cedere eū q̄ cōuitiabat: i-
crepauit eos vehemēt͛ p̄triarcha. d. Sinite eū
frēs: habeo ſexagīta ānos blaſphemiās ꝑ ope
ra mea xp̄ꝫ: ⁊ vnū cōuitiū nō portabo ab iſto
⁊ p̄cepit datori ſoluere ſacculū vt ſineret pau
ꝑē quātū vellet accipere. Hec Arnoldus.

Plura exempla de maledictionibꝰ quere
in diſcipulo de tempore.

Itē maritꝰ q̄ dixit ad vxorē ꝓpriam: vade
in noīe diaboli q̄ obſeſſa ē. quere ſer. xcv. L.

Itē parētes maledixerūt ꝓpo puero ⁊ dia
bolus rapuit eundem pueru. ſermo. xxiij. N.

Item mulier nobilis que maledixit decem
pueris ſuis: quomō tremuerūt toto corpore
⁊ omnibus membris. ſermo. xiiij. M.

Item quidā dixit ad famulum ſuum, veni
diabole extrahe mihi calceos. ſmo. xxxij. G

Matrimonium. Uir ⁊ vxor eius fue
rūt ſimiles duobꝰ heremitis. Exemplum. vij

Duo antiqui p̄res ha-

bitātes i heremo: rogauerūt deuꝫ
vt oñderet eis i q̄m̄ ꝑuenerāt me
ſurā. Et venit illis vox. d. In illa villa q̄ ē in
egypto ē ſcl'aris q̄dā eucharistꝰ noīe: ⁊ vxor
eiꝰ vocat͛ maria. nōdū ꝑueniſtis ad mēſurā
ipoꝝ. Exurgētes aūt illi duo ſenes ꝑuenerūt
in vicū illū: q̄ ꝑcūctātes īuenerūt cellulā ipiꝰ
⁊ vxoris: ⁊ dicūt ad eā. Ubi ē vir tuꝰ Et illa di
xit eis. Paſtor ē ouiū ⁊ ipſas paſcit. Et itro-
duxit eos i domū ſuā Cū vo ſero fcm̄ eēt: vēit
ipē eucharistꝰ cū ouibꝰ. Et vidēs illos ſenes
ꝑauit eis mēſaꝫ miſitqꝫ aquā i peluī ⁊ lauit
pedes eoꝝ. Qui dixerūt ei. Nō guſtabimꝰ q̄c-
ꝙ: niſi īdicaueris nob̄ opationē tuā. Tūc eu-
charistꝰ cū hūilitate dixit eis. Ego ſuꝫ paſtor
ouiū: ⁊ h̄ ē vxor mea. Cū vo ꝑſeueraſſent illi
ſeniores: rogātes eū vt oīa denūciaret eis ⁊
ipē nollet eis dicere: dixerūt ei. Deꝰ miſit nos
ad te. Audiēs aūt hoc v̄bū timuit: dixitqꝫ eis
Ecce oues iſtas habemꝰ a parētibꝰ n̄ris. ⁊ q̄c-
q̄d ex ipis donauerit nob̄ deꝰ diuidimꝰ i tres
ꝑtes: partē vnā paupibꝰ. ⁊ vnā ꝑtē in ſuſce-
ptione ꝑegrinoꝝ. ⁊ tertiā ꝑtē in vſū n̄rm di-
ſtribuimꝰ. Ex q̄ aūt accepi vxorē meaꝫ neqꝫ
ego polluꝰ ſuꝫ: neqꝫ ipa. ſꝫ v̄go ē. Singulariter
aūt remoti a nobis dormimꝰ: ⁊ nocte quideꝫ
nos induimꝰ nos ſaccis. in die vo veſtimētis
n̄ris. ⁊ vſqꝫ huc nēo hoīuꝫ hoc cognouit. Cum
hec audiſſent illi p̄res admirati ſūt. ⁊ receſſe-
rūt glorificātes deum. Hoc in Uitaſpatruꝫ.

Uir ⁊ vxor in matrimonio ſimiles fuerūt
ſancto paſuncio. Exemplum. viij.

Paſuncius deo ſuppli

cabat vt ſibi oñderet q̄s ei ſil'is eēt
ſup terrā. Fit aūt vox ad eū: dicēs
Similem te eſſe noſce primario vici illius q̄
eſt in ꝓximo. Quibꝰ auditis Paſunciꝰ ſine
mora ad eum ꝓperās pulſat ad oſtiū domꝰ
eius. Ille vero cuius mos erat ſuſcipere hoſ-
pites: occurrit ei atqꝫ introduxit in domum
lauans quoqꝫ pedes eiꝰ appoſuit menſaꝫ at-
qꝫ conuiuiū. Inter epulas vero paſuncius per
cunctari cepit ab hoſpite qui actus eiꝰ: quod
ſtudium cuiuſqꝫ operis haberet exercitium.
Ille vero cū de ſe humillima reſponderet: et
latere in bonis ꝙ publicari maluit. perurge
bat eū paſūcius: dicēs ſibi reuelatū a dn̄o ꝙ

esset dignus cōsortio monachorū. At ille ma-
gis humiliora de semetipso cogitans: aiebat.
Ego q̄dē in nullo mihi boni alicu⁹ cōsci⁹ sū:
verū q: xbū dei factū est ad te: eū quē nihil
latet celare nō possū. hec ergo q̄ mihi in me-
dio multorū posito in vsu sūt loquar. Jam cō-
pleti sunt triginta āni q̄ cōtinētie cōsensum
habui cū cōiuge mea: τ null⁹ agnouit. Susce-
pi aūt ex ea tres filios. Horū eni causa solū-
modo cognita mihi vxor est: nec ꝑpter aliā
causam. Nec ipsa iam cognita vltra suscipe
hospites nūq̄ cessaui. sꝫ ita vt neminē pate-
rer añ me aduenienti pegrino occurrere. Non
dimisi vnq̄ de domo mea hospitē sine viati-
co. pauperē nullū despexi: sꝫ que fuerūt neces-
saria pbui. Si in iudicio sedi: nec filij mei p-
sonā cōtra iusticiā accepi. Alieni laboris fru-
ctus nūq̄ introierūt in domū meā. Litem si
vidi nūq̄ preterivi donec dissidētes reconci-
liarē ad pacē. Nemo repꝫhendit in culpa fa-
mulos meos. Nūq̄ greges mei leserūt alie-
nas fruges. Volentes seminare in rure meo
nūq̄ ꝓhibui: nec vberiora noualia mihi eligi
τ illi steriliora dereliqui. Quantū in me fuit
nūq̄ permisi vt potētior infirmiorē puniret.
Semp studui in vita mea vt neminē contri-
starē. Judiciū si fuit apud me neminē cōdē-
naui: sed dissidētes reuocare in cōcordiā stu-
dui. Hec interim deo mihi donāte vite insti-
tutio hactē⁹ fuit. Audiēs hoc pafūcius ca-
put ei⁹ exosculās bñdixit eū dicens. Bñdicat
tibi dñs ex syon vt videas bona que sunt in
hierusalē. Quia ergo bñ hec τ conuenienter
implesti. illud tibi deest qd̄ bonorū oīū sum-
mū est: vt omittēs cūcta ipsā verā seqris sa-
piētiā dei: τ secretioris sciētie ingrās thesau-
ros. ad quos nō poteris venire nisi abneges
temetipsum: τ tollas crucē tuam τ sequaris
xpm. At ille cū audisset hoc nihil moratus:
nec omnino aliqd in domo sua ordinās: secutus
est virū dei pergēs cū ipso in desertū. Cumqꝫ
venisset ad flumē: nusq̄ trāsmeandi reperto
nauigio pafuci⁹ pcepit secū intrare pedibus
flumē: cū in illis locis pfunda habebat al-
titudo. Trāsierūt ergo pariter fluuiū: ita vt
aq̄ eis vix ad latera pueniret. vbi xo venerūt
ad desertū, collocauit hoiē pafuci⁹ in cellulā
quādā haud pcul a suo monasterio positā. τ
conuersatiōis spūalis ordinē tradidit. perfe-
ctoriūqꝫ studiorū exercitio docet. sciētie q̄qꝫ
secretiori se tradit. Hec in Vitaspatrum.

Simphoniacus similis fuit scō pafuncio.
Exemplum. ix.

Pafuncius cum semel oraret cui in seculo silis eēt rñsum
est ei p angelū q̄ silis eēt simpho-
niaco cuidā q̄ in vico illo cātandi arte victū
q̄reret. Tūc ille stupefact⁹ nouitate rñsi cū oī
ꝓperatiōe pergēs ad vicū, q̄rit hoiē. Et cū
inuenisset studiosissime pcunctabat ab eo q̄dā-
nā sctī τ religiosi opis gestū sit ab eo. oēsqꝫ
act⁹ eius curiosius discutit. At ille rñdit se eē
indignissime vite hoiem peccatorē. atqꝫ añ non
multū ex latrone ad istud qd̄ nūc exercere vi-
derer fedū artificiū deuolutū. Pafūci⁹ eo ma-
gis instabat: reqrēs si q̄d ei forte inter latro-
cinia pij opis fuisset admissū. Nihil inqt mi-
hi cōsci⁹ sū boni. hoc tū scio q̄ cū inter latro-
nes essem, capta est aliqñ xgō deo ꝯsecrata.
hui⁹ ceteri collegę mei latrones cū cuperent
eripe. pudorē obieci me in mediū: τ eripui de
cōtaminatiōe latronū. τ de nocte deducēs eā
ad vicū domui sue restitui eā intactā. Alio
quoqꝫ tpe inueni mulierē honeste forme i he-
remo oberrātē. hec cū interrogaret a me: vñ
aut cur vel quō in hūc locū aduenisset rñdit
nihil me interroges infelicissimā mulierem:
nec cās reqras. sꝫ si āncillā placet hr̄e adducito
me q̄ vis. mihi enī infelici ē marit⁹ q̄ debiti
fiscalis grā sepe suspēsus ac flagellat⁹: ac pe-
nis oīb⁹ cruciat⁹ seruat in carcere. nec aliam
ob cām pducit nisi vt tormenta patiat. tres
aūt nobis filij fuerūt q̄ p eisdē debiti necessi-
tate distracti sūt. Ego quoqꝫ misertima q̄ ad
sileos penās inqrorꝫ de loco ad locū fugitans
inedia miseriaqꝫ cōfecta τ p triduū mālī iā
sine cibo. Ego vt hec audiui miserat⁹ adduxi
eā ad speluncā. τ reficiēs alam eius fame colla-
psam. Dedi etiā ei trecētos solidos p q̄b⁹ se
τ maritū τ filios nō solū suituti: sꝫ τ suppli-
cijs asserebat obnoxios. Et reuocata ad ciui-
tatē oēs eos data pecunia liberauit. Tūc pa-
ter pafūcius. Ego inqt nihil tale feci: tū cre-
do etiā ad te puenisse q̄ celebre pafuncij no-
mē inter monachos habeat. Fuit aūt mihi
nō mediocris studij vt vitā meā in hmōi ex-
tollerē disciplinis. de q̄ igit mihi de te reuela-
uit: q: nihil min⁹ apud ipsū meriti habeas q̄
ego. Quia ḡ frater vides te nō minimo loco
hri apud deū: nō negligas aīam tuā. At ille
statim fistulas q̄s manu gerebat abijciēs se-
cut⁹ est eū in heremū. τ artē musicā in spūalē
comutās: vite mētisqꝫ armoniam p integrū
triēniū artissime se tradidit abstinētie i psal-
mis τ orōnib⁹ semetipsū die noctuqꝫ exercēs

atq3 iter celeste aie ꝟtutib⁹ ageẽs: int angeli-
cos choros reddidit spm. Hec in vitaspatrũ.

Mulier quedam simul peperit nouem pu-
eros. Exemplum. x.

Vericus qdam bone
indol' ꝛ morib⁹ approbat⁹ cõpetẽt
lrature ꝛ voci: si b oia comites ad
gliã btẽ ꝟginis marie gl'iose miraculose. s. so
lo iuuamine ꝟginis marie fit epõ coloniẽsis.
Hic cũ nocte i laudẽ dei ꝛ mrĩs ei⁹ surgẽt i pa
lacio de aioul. ꝛ de fenestris pspiciẽs vidit p
fenestras feminas i platea portãtes magnũ
canistrũ cũ octo infantib⁹ in eadẽ nocte genit
a qda i nobili matrona ciuitatis: q ppt verecũ-
di. i vno retẽto dato obstetricib⁹ magno pcio
miserat hos cito ad mergẽdũ i rheno. Quos
pueros epõ baptizãs occultissime nutrire fe
cit. ꝛ oẽs lrĩs docẽ vel duodecim ãnis isforma
ri. Epõ faciẽs sibi negociũ ad domũ burgen
sis illi⁹ sequẽtib⁹ se scholarib⁹ ꝛ gl'iose cãtanti
bus. Tãdẽ domesticos eptãte pueros suos eẽ
Epõ eidẽ ꝛ mrĩ finalit indicãs veritatẽ de pu
eris, ad b p grãm dei induxit eosdẽ q vna se
cũ de suis diuitijs claustrũ qd dicit Thuicius
cõstruxerũt in quo epõ: ꝛ nouem pueri ꝛ pa-
rentes se dño reddiderunt.

De duab⁹ nuribus que quindecim annis
in pace vixerunt. Exemplum. xi.

Uodã tempore orãte
btõ machario vox de celo ad eũ p-
sonuit. Machari needũ ad mẽsurã
duarũ mulierũ puenisti: q in pxia parit ha-
bitãt ciuitate. Quo audito senex exurgẽs ar
repto baculo i designatã ciuitatẽ puẽit. Cũq3
ostiũ qsite dom⁹ atq3 iuẽte cepit pulsare: eg-
sa vna ex ill' cũ mag exultatiõe eum suscepit.
Quas vtrasq3 senex puocatas ita ẽ allocut⁹.
Propt vos tãtũ laborẽ veniẽs ex solitudine
lõginq sustinui vt opa vr̃a cognoscerẽ: q illi vos
edicite ꝛ narrate. Cui ille dixert. Crede nob
sctissime pr̃. qa nec pũti nocte a maritoꝝ le-
ctul' sum⁹ sepate: qle g op⁹ a nob exqris. Se
nex pcib⁹ psistebat vt ei vite sue ordinẽ decla
raret. Cui ille tũc cõpulse dixerũt. Nos nulla
int nos sum⁹ parẽtela t affinitate puẽte. cõ
tigit aũt vt duob⁹ frib⁹ cõiungeremũ: ꝛ cũ bis
qndecim annis i vna domo parit pmanẽtes
neq3 turpe ꝟbũ dixit altera ad alterã neq3 li
tẽ aliqñ cõmisim⁹: si i pace hactenus vixim⁹ ꝛ
cõsenu tractauim⁹: qteit parit relict marit in
cõgregatiõe religiosarũ ꝟginũ psistecerem⁹ ꝛ
mult pcib⁹ b a pugib⁹ nõ potuim⁹ ipetrare.
quo nõ adepto int nos ꝛ deũ posuim⁹ testm:
vt ꝛ vsq3 ad mortẽ nr̃aз secularẽ ꝟbũ nõ loq
mur ãmodo. Que cũ btũs machari⁹ audisset
dixit. In veritate nõ est ꝟgo neq3 maritata:
neq3 monach⁹ neq3 sclaris i bis pscieõs: sed
tm̃ deũs: q ppositũ qrit: ꝛ spm vite oibus sub
ministrat. Hec in vitaspatrũ.

Nobilis mulier qdã nõ letabat nisi cũ de-
uotis personis. Exemplum. xij.

Idi mulierẽ iuuẽculã
pulchrã valde ꝛ nobilẽ ꝛ reb⁹ mũ
di affluẽt pollẽtẽ. Hec a puellarib⁹
ãnis viro nobili mr̃imõio copulata: cito post-
modũ spreuit mũdũ ꝛ in se oẽs cõcupiscẽtias
annihilauit: i domo mariti qsi ancilla hũilis
seruiebat. Tũ vt mi vir ei⁹ dicebat gratior ille
erat ire i vili habitu q põpose. Hec vix vnq
ridere visa ẽ: nisi cũ deuotis ꝛ bonis psonis: et
tũc iocũditate mirabili replebat. Ergo cũ vir
su⁹ aliqs dilectos hospites ꝛ sclares btẽt q
ex more festiuare volebat: deuotos aliqs oc-
culte venire mãdauit: vt vxorẽ hospitib⁹ letã
redderet p aduẽtũ ꝛ societatẽ illoꝝ. Cõsũpta
aũt in breui venit ad mortẽ. Et cũ diu sine vo
ce ꝛ exteriori sensuũ exercitio iacuisset: tandẽ
simplicit ocul' eleuãs in cachinnũ ꝛ risũ maxi
mũ excitata ẽ: ꝛ sic repẽte emisso spũ cũ ipsa
dispositiõe ridẽtis faciei iubilo ꝛ leticia plena
pplõ mirãte remãsit. Nõ dubiũ qn illa ad cõ
spectũ angeloꝝ astãtiũ exultauit. Hec Guil'.

Rex ꝛ regina dormierũt i camisijs. Exẽ. xiij.

Egina iuuenis et pul
chra: q fuit filia scti Ludouici reg
frãcie: nũq sine camisia cũ viro suo
rege theobaldo iacuit: nec ille q̃uis iuuenis
ꝛ pulcher sine camisia ꝛ femoralib⁹ vnq ia-
cuit in thoro legitimo cũ pudica ꝛ legitima
sua vxore. Virgo ꝛ martyr qdam in extre
mis seruauit pudiciciam. Exemplum. xiiij.

Liphas virgo et mar
tyr gladio pcussa cooperiens se ca
pill' ꝛ veste crura cõtexisse refert:
ne qd posset in corpe indecoꝝ videri.

Uxor puocauit virũ in vigilia scti sebastiãi
ad actũ: ꝛ iõ de mane obsessa ẽ. Exẽplũ. xv.

M Ulier inuitata ad dedi
cationẽ scti sebastiani de nocte puo
cauit maritũ ad actũ mr̃imonialẽ:

⁊ h̄ fecit ex mala cõcupiscētia carnis sue. De mane habuit cõsciaꝫ intrare eccl'iaꝫ ⁊ apparere corã reliquijs sctī sebastiani. Cū aūt intrasset ⁊ reliq̄e in pcessiõe i eccl'ia portate fuissent: arrepta a diabolo ꝯtinue vexata ē corã oi populo. Que deducta ē ad domū ppriã: ⁊ mltis dieb⁹ vexata ē a demonib⁹. Tãdē pñtata ē btō donato epō: qui p ea orans eam a demonibus liberauit.

Maritus quidaꝫ peccauit cum ppria vxore sua sodomitice. Exemplū.xvi.

Marit⁹ luxuriosus ⁊ pessim⁹ cū ppa vxore peccauit sodomitice. Unū cū nocte q̄dam reclamãte vxore ⁊ imp̄cãte vīdictã dei.: marit⁹ ille pessim⁹ ppetrato violēter scelere sodomitico ppt purgationē vētris surrexit: mox soluto vētre p secreta nature i cloacã ei⁹ viscera descēdert. Qui fortit' clamãs reportatus est ad lectū: ⁊ publica voce cõfessus ē plagã dei se cū h̄ vicio icurrisse ⁊ statī cū durissimo cruciatu manuū q̄s q̄si ignibus vrerent' abscindi petijt. ⁊ sic in hora diei tertia miserabiliter expirauit.

Vetula quedã voluit facere discordiã int' virū ⁊ vxorem. Exemplum.xvij.

Legit' ꝙ cū diabolus p multos annos q̄sdã.s. virū ⁊ mulierē tēptasset pene .xl. annis: ⁊ nō posset p̄ualere vt saltē discordarent s'l'. Una dierū diabol⁹ trãsfigurauit se in formã cuiusdã iuuenis sedēs molest⁹ i via in q̄ vna vetula lectit pãnoꝝ debebat trãsire: ⁊ sedēs sb arbore hūs bursã plenã denarijs aureis. Cū āt vetula trãsiret ⁊ q̄reret qs eēt ⁊ cãm tãte tristicie. rñdit diabol⁹ ⁊ dixit ꝙ ei libent' h̄ dicēt ⁊ denarios illos ei dare vellet si pmittēt sibi ꝙ eū p virib⁹ suis iuuare vellet. Qđ cū illa fecisset: dixit se eē diabolū q̄ ꝯtinue timebat puniri a suo p̄ncipe: q: p .xl. annos laborauerat ꝯ̄ tales ꝯiugatos: nec poterat eos facē peccare vel vnq̄ discordare. Qui data ei pecunia recessit. Vetula aūt assūpta q̄dã iuuēcula misit eã i domū suã: ⁊ venit ad p̄dictã mulierē cõiugatã ⁊ dixit q̄si cū mag̃ cõpassiõe ꝙ vir su⁹ eēt illaq̄at' amore cuiusdã iuuēcul'e vicine sue quã viderat cū eo i domo ꝯiūctã: ꝑspiciēs p parietē audierat ꝙ sollicitabat eã: ⁊ iam ei p miserat tunicã ꝙ ei se cepx fuerat de q̄cūq̄ pãno vellet: ⁊ ipsa debēt venire ad ei⁹ opatoriū ⁊ eligeret sibi pãnū quē vellet: q: mercator erat. Cū aūt dicta vxor illi⁹ h̄ nunq̄ crederet q: vir su⁹ pb⁹ hō erat: vetula dixit. nō credas nisi h̄ sig̃ q̄ dixi videris. Post h̄ dicta vetula iuit ad dictū virū: dicēs. ꝙ tal' clericus eccl'ie quã mulier frequētaret ei⁹ adamabat vxorē ⁊ cū eēt abscōdita retro colūnã i orõne audiuerat eos colloquētes: ⁊ ꝙ dixerãt ꝙ virū suum spoliarēt: ⁊ cū oīb⁹ bonis sil' recederent. Qđ cū nollet vir ei⁹ credere. cui vetula. Non credas nisi eos cras tali hora colloquētes videris i tali loco vbi vt audiuit debēt ꝯuenire. Tūc recedēs vetula misit iuuēculã ad opatoriū cū denarijs q̄si ad vidēdū pãnū q̄ sibi placeret. vxor āt dicti mercatoris vidēs opatoriū intrare puellã ⁊ exeūtē cepit suspicari: ⁊ ꝙ verū posset eē qđ ei vetula dixerat credidit. ⁊ p̄ tristicia nõ poterat comedē. In sero vir adūtēs vxoris tristiciã mirabat' ⁊ suspicabat' ꝙ aliq̄d eēt in ea. Vetula aūt pcurabat ꝙ clericus de q̄ dixit viro in hora ⁊ loco cū dicta matrona eēt locutur⁹: qđ ⁊ fecit. Viro h̄ adūtēte ⁊ notãte venit ad mulierē vetula que mulier etiã viderat ꝙ iuuēcula pãnū quē aū viderat deportabat emptuꝫ: ⁊ ait. Dña certa sis ꝙ vir vr iã petm̄ ppetrauit: ⁊ p̄ amore hui⁹ iuuēcule affligit': qđ satis potuisti aduertisse ex mesticia quã hꝫ ad vos. iã pãnū deportauit ⁊ virū vrm̄ amisisti: nisi cito occurrat. Tūc illa q̄siuit. Quõ possem occurrē. Et vetula ait. Si viro vr̄o cū dormierit poteris cuꝫ rasorio tres pilos amputare de barba ei⁹: ⁊ ei dederitis comedere cõbustos: ipam de cetero hēbit exosã: ⁊ vos pl⁹ diliget ꝙ pri⁹. Cū autē illa ei pmisisset ꝙ sequēti nocte facēt: venit vetula ad virū: dicēs ꝙ audierat dictū clericū ⁊ vxorē ei⁹ locutos fuisse de morte sua. ⁊ dixit ꝙ si ei nõ credēt ipm certū redderet ⁊ mortē cauderet. Dixit g̃ ei ꝙ vxor sua de cõsilio dicti clerici vellet eū iugulare nocte sequēte cū rasorio: ⁊ ꝙ eū inebriaret si posset: ⁊ ꝙ sibi cauēt a nimio potu ⁊ sõno: s̄ fingēt se fortit' dormiētē. ⁊ cū sentiret ꝙ vxor ei⁹ cuꝫ rasorio guttur ei⁹ tãgeret: arripet manū ei⁹ cū rasorio ⁊ excitaret familiã suã ⁊ igneꝫ succēdi facēt vt oēs viderēt pditionē. Cū aūt h̄ fecisset vt vetula docuerat i mane cõuocauit oēs amicos suos ⁊ sacerdotē suū ⁊ amicos vxoris: eã de pditione accusãs: ⁊ ꝯuicēs rasoriū ostēdēdo cū testib⁹ familie. Cū aūt matrona p̄ verecūdia taceret: vocauit eã sacerdos in cõspectu amicorū ei⁹ ⁊ etiã viri req̄rēs ab ea veritatē hui⁹ facti: sil'r ⁊ virū interrogauit. Audit' verbis ⁊ vxoris ⁊ vir fatebat' factū vetule eodē mõ sic et vxor. postea fecerūt vocare vetulã: q̄ cõpula

est dicē veritatē: q̄ carcerib⁹ ppetuis mācipata inhabitabil'r vitā finiuit. Et sic p3 ꝙ qn̄q3 maior e iniq̄tas ī ligua hūana ꝙ ī diabolo inēt.

Iuuēcula quedā fecit maritū suum mansuetum. Exemplū.xviij.

Egit̃ ꝙ q̄dā iuuēcula

F reqsiuit cōsiliū a q̄dā vetula q̄ dicebat̃ diuinatrix: q̄d facēt vt pacē viri sui hr̄et ꝛ amorē ꝛ vn̄ h cēt ꝙ ea3 ita male tractaret. Rn̄dit vetula ꝙ sūmo mane surgeret an̄ diē ꝛ intraret ī ipi⁹ vetule hortū: ita vt nō loq̄ret̃ eūdo nec redeūdo: ꝛ cū ibi veniret flecteret genua ter ꝯ suo oriētē ꝛ pr̄ nr̄ diceret: ꝛ ab herba q̄ dicit̃ verona ter q̄reret q̄d faceret: ꝛ cur.s. vir su⁹ eā male tractaret: ꝛ ab hac herba audiret q̄d eā facere oporteret: q̄d ꝛ illa fecit. Sz eā de mane vetula pueniit ꝛ sb herba latuit q̄ alta ꝛ lata erat. Cū aūt q̄reret sic instructa fuerat ad tertiā questionē ipsius iuuēcule rn̄dit vetula ter: p̄mo submissa voce postea exaltādo vocē. Tace pacē habe: redeūdo ꝛ eūdo nō loq̄ris. Cū aūt postea vetula q̄reret q̄d audisset: ꝛ illa referret ait. Vere filia bn̄ dictū est tibi. si tacueris de cetero viro redeūte ꝛ litigāte liguā retinueris: pacē cū eo habeb̄.

In discipulo de tempore.

Rustic⁹ pbus q̄ portauit decimas btō iohāni ꝛ demon exiuit ab obsesso. Hoc q̄re ī discipulo de tpe sermo.xxvi.V.

Itē vxor q̄ sabbato de nocte peccauit cū ꝓpo marito: ꝛ dn̄ica die cū appropinq̄ret ꝓcessiōi vexata ē a diabolo. ser.xxv.I.

Itē qui malū exēplū dedit filio: nec correxit eū ꝑ excessib⁹ suis: q̄liter postmodū momorderūt se in inferno ser.xxiiii.P.

Misericordia dei. Quidā niger ecclesiā intrauit ꝛ clarus exiuit. Exemplum.xix.

Abbas paulus simplex

habebat hāc grāz ꝙ igredientes ecclesiā senes aspiceret: ꝛ ex ipsa facie cogitatiōes vniuscuiusq3 siue male eēnt siue bone sentiret. Cū ḡ venisset ad eccl'ia3 ꝛ igrederent̃ senes vidit eos clara facie ꝛ leto aīo īgredi: ꝛ angelos eoꝝ cū gaudio parit̃ cū ipsis. Vnū aūt vidit nigrū ꝛ nebulosū hn̄tē corp⁹: ꝛ demones hic atq3 inde trahētes eū ad se missō freno ī narib⁹: ꝛ angelū ei⁹ de lōge sequētē tristē. Hec vñ igit̃ paul⁹ cepit flere amarissime: ꝛ pect⁹ suū tūdē: sedēs an̄ eccl'ia3 istā ꝓpt̃ eū quē talē viderat. Quo senes alij videntes eū sic flētē ceperūt rogare eū vt si q̄d vidisset illis manifestaret: aut cū eis igrederet̃ ī cōgregatione. Ille aūt noluit igrediēs sed foris flebat ꝓpt̃ eū quē sic viderat. Post paululū aūt cū soluta ꝯgregatiōe discederēt iterū oīuz vult⁹ circūspiciebat si tales egrederent̃ q̄les ingressi sūt: ꝛ vidit illū quē antea viderat nigrū ꝛ nebulosū egressū3 de eccl'ia clara facie ꝛ cādido corpe: ꝛ demones de lōge sequētes eū. sc̄tm̄ āt angelū ei⁹ ꝓpe eū hilarē ꝛ gaudētē sup eū nimis. Tūc paul⁹ exurgēs cū gaudio vociferabat̃ bn̄dicēs deū ac dicēs. quāta mīa dei ꝛ bonitas dei: quāta miseratio ei⁹ est. Et ascēdit ī locū altiorē ꝛ magna voce dicebat. Venite ꝛ videte opa dei: venite ꝛ videte: q̄ñ vult oēs hoīes saluos fieri ꝛ ad agnitionē veritat̃ venire. venite adorem⁹ eū dicentes. Quia tu solus potes pctā tollere. cū aūt oēs conuenissent exposuit eis paulus quem vidisset anteq̄ȝ ingrederetur ecclesiam ꝛ quem postea expectabat: illū frēz quē cū3 vidisset interrogauit vt ei manifestaret cogitatiōes suas: vel queādmodū istā cōmutationē de⁹ illi donaret. ille āt corā oib⁹ cepit referre: dicēs. Ego hō pctōr sū. ꝛ in mult̄ tpib⁹ sp fornicatione gessi. ingress⁹ aūt nūc eccl'ia3 dei audiui ṽba Esaie ꝓphete magis aūt dei p ipm loquētis. Mundi estote ꝛ tollite malicias de cordibus vris an̄ cōspectū oculoꝝ meoꝝ. Discite bn̄facere: q̄rite iudiciū ꝛ si fuerint peccata vestra tanq̄ȝ coccinū: velut nix dealbabūtur. ꝛ si volueritis ꝛ audieritis me: bona terre comedetis. Ego aūt miser ꝛ fornicator cōpūct⁹ in h̄ sermōe: ingressus itra pectus meū dixi ad deuz. O dn̄e tu es q̄ venisti saluare peccatores. hoc ḡ q̄d nūc p ꝓphetas ꝓmisisti opere cōple ī me misero peccatore. ecce ammodo ꝯfiteor tibi ex toto corde meo ꝙ vlterius hoc malū non faciā: sed renūcio oī iniusticie: ꝛ āmodo seruiā tibi in conscientia munda. Ab hac ergo die ꝛ ab hac hora domine suscipe me penitētē ꝛ orantē ad te ꝛ renunciantē oib⁹ peccatis meis. Iuraui eni ꝛ statui apud me seruare oēs iustificatiōes tuas. Et sub hac spōsione egressus sū de eccl'ia: statuēs apud me nihil de priorib⁹ peccati vlterius facere. Tunc omnes senes exclamauerunt ad dominū vna voce dicentes. Quā magnifica sunt opera tua dn̄e: omnia in sapientia fecisti. Hoc in vitaspatrum.

Filia q̄dā itoxicauit prēz ꝛ mrēz. Exē.xx.

Egitur ꝙ quida3 mi

l les habuit filiam pulcherrimam ꝛ peccauit cū ea: quod quidē scelus

mat̃ eiꝰ ꝑ signa euidẽtia sciuit ⁊ ꝑpendit. sed
parcẽs cõfusiõi ꝓpꝛe filie noluit ꝓpalare. Pu
ella aũt sciẽs petm̃ suũ cognitũ mrĩ sue de cõ
silio cuiusdã antiq̃ vetule veneno mrẽm suaꝫ
interfecit. Pr aũt aduẽtẽs t.ãtũ scelꝰ horrẽs filiã
oĩno dimisit: tũc ipse eodẽ mõ veneno ab ea
interẽptꝰ ẽ. Parẽtibꝰ eiꝰ sic occisis illa ĩ despa
tionẽ cadẽs donec a q̃dã audiuit p̃dicare ꝙ
oĩa petã quãtũcũq̃ꝫ enormia ĩ cõspectu diuie
mĩe nihil eẽnt: q̃ñ ea hõ cũ cõtritiõe ꝯfiteret̃
⁊ doleret. Ipsa aũt ad eũ accedẽs cã cõfessio
nis p̃ despatiõe nõ valebat petã eiꝰ cõfiteri. ⁊
facta sibi ab eo ꝯsolatiõe cũ maxia lachꝛyma
rũ effusiõe petã sua veracit̃ ẽ cõfessa: iudicãs
se oĩ pena ⁊ ꝯfusiõe eẽ dignam. Facta aũt cõ
fessiõe ⁊ iniũcta ei pnĩa salutari: ipsa cũ ancil
la sua intrauit eccl̃iaꝫ ⁊ ꝓsternẽs se in orõne
fleuit intãtũ amare cũ lachꝛymis ⁊ dolore ꝙ
stati mortua ẽ inẽta. Cũ aũt ꝯfessor eiꝰ ĩ p̃di
catiõe vt ꝓ ea dñm rogarẽt populũ ãmonẽt:
audiuit voceꝫ dicẽtẽ sibi ꝙ ipse ⁊ populꝰ potiꝰ
eiꝰ orõnibꝰ idigerẽt: ita ꝙ itellexit eã ꝑ lachꝛy
marũ inundationẽ iterũ esse baptizatã: ⁊ ad
patriã euolasse sine oĩ purgatorij pena. Hoc
petrus de amore lib. ij.

Quidã peccauit cum sorore ⁊ occidit prem
⁊ fratrem. Exemplum. xxi.

Iuuenis q̃daꝫ cognouit sororẽ suã: ⁊ frat̃ suꝰ superuenit ⁊
corrẽxit eũ q̃ mox occidit: ⁊ pat̃ ⁊
noluit eũ occidẽ: s̃ exheredatꝰ ⁊ ꝓscriptꝰ ẽ a ci
uitate: q̃ postmodũ occulte ciuitatẽ de sero in
trauit ⁊ prẽꝫ ꝓpꝛiũ occidit ⁊ aufugit. Qui po
stea ĩ q̃dragesima audiuit p̃dicare illud Eze
chi. xviij. In q̃cũq̃ꝫ hora petõr ingemuerit ꝓ
peccat̃ suis: oĩuꝫ iniq̃tatũ eiꝰ ampliꝰ nõ recor
dabor. Et sic cõpunctꝰ venit ad sacerdotẽ di
cẽs. Meliꝰ ẽ ꝙ hic cõfũdar q̃ꝫ in extremo iu
dicio. Et cõfessus ẽ oĩa petã sua: ⁊ sacerdos
iussit euꝫ accedere ad altare in q̃ fuit imago
btẽ v̾ginis hñs iesũ crucifixũ ĩ sinu suo. Qui
ꝓstratꝰ añ imaginẽ virginis gl̃iose ⁊ añ ima
ginẽ crucifixi: deuote iuocauit btãm v̾ginẽ vt
ꝓ eo intercederet. Et cũ h̾ sepiꝰ reiteraret cõ
uertit se ad imaginem crucifixi dicẽs. O iesu
chꝛiste ꝓpt̃ vulnera ⁊ sanguinẽ tuũ ignosce m̃
ꝙ effudi sanguinẽ fr̃is ⁊ p̃ris mei q̃s occidi.
Et sic sepiꝰ reiterãdo ⁊ amare flẽdo ruptũ ẽ
coꝛ eiꝰ: ⁊ sic obijt ꝓstratꝰ añ altare. Postmo
dũ sacerdos ad eccl̃iaꝫ reuisus dixit: surge. et
sic inuenit eũ defũctũ. Et sequẽti die detinuit cõ
munẽ orõnẽ ꝓ eo fieri ab oĩ ppl̃o. Tunc colũ
ba alba circũuolãs ĩ cõspectu ppl̃i ꝑ eccl̃iam
cedulã vnã gerẽs in rostro suo quã ꝓmisit ca
dẽ añ sacerdotẽ: ⁊ sacerdos legit cedulã in q̃
erat scriptũ ꝙ aĩa illꝰ hoĩs ab angelꝰ deducta
fuit ĩ celũ añq̃ꝫ calor nãlis recessit a corpe: et
in iferiori clausula lr̃e erat scriptũ. Pꝛedica ĩ
finit.ã miãꝫ dei oĩbꝰ petõribꝰ ⁊ peccatricibꝰ: q̃
q̃cũq̃ꝫ vere cõterit̃ ⁊ petã sua pure cõfitet̃ il
lꝰ deꝰ miserebit̃. Vñ etiã Bern. Maioꝛ ẽ dei
pietas q̃ꝫ totiꝰ mũdi iniq̃tas. Vñ etiã Greg.
Quicũq̃ꝫ ex corde dolet se cõmisisse culpã: ci
to peccatoꝝ suoꝝ obtinebit veniã.

Quidã negauit ter chꝛistũ ⁊ tradidit se di
abolo. Exemplum. xxij.

Legit̃ in vita scti basilij ꝙ q̃dã seruiẽs cuidã nobili viro
eiꝰ filiã adamauit ihoneste: quã do
nis ⁊ blãditijs nõ p̃ualẽs decipe. Quadã no
cte ĩ cemiterio iudeoꝝ diaboluꝫ iuocauit ⁊ ei
secreta sua reuelauit. Cui diabolꝰ. Si vis vt
tuã volũtatẽ cõpleã tu manu tua m̃ scribe cy
rogꝛaphũ q̃ teipm̃ m̃ vouẽdo xp̃m abneges et
oẽm suã ꝑfectionẽ. Quo facto diabolꝰ coꝛ pu
elle ad amorẽ illiꝰ totalit̃ cõcussit: ita vt paui
mẽto ꝓstrata clamaret: dicẽs. Pr̃ miserere
mei: q̃m nimis cruciõr amoꝛe tui seruitoꝛi. Sꝫ
pr̃ euigilãs clamauit dicẽs. Heu heu q̃d ꝯtin
git filie mee quã xp̃o vero spõso copulare co
nabar: ⁊ sic saluare. Sꝫ multo plus illa isani
ebat di. Quia nisi qd̾ peto cõpleueris citiꝰ mo
riar. Sup q̃ habito cõsilio cũ amicꝭ copulauit
filiã seruifero. Et q̾ se ⁊ sua dedicauerat dia
bolo: nõ nec missaꝫ: nec cetera dei bñficia adã
tit nec curauit: neq̃ꝫ sig̃ sctẽ crucꝭ munire se po
terat: nec videre. Qd̾ illa aduẽtẽs fuit ꝑterri
ta licꝫ illi negaret: s̃ vtrũ ita eẽt illa semel tra
xit illũ ad eccl̃iam vt oĩa ꝓbaret. Vñ ille vi
dẽs se dep̃hẽsũ eo ꝙ latere nõ posset: cãm to
tã narrauit vxori sue. Tũc illa ingemiscẽs rñ
dit. Cõfide: nec de mĩa dei desperes: q̾ ipe põt
te adhuc facẽ de iniusto iustũ. Et sic traxit illũ
ad btm̃ basiliũ: cui deuote oĩa cõfessus ẽ ⁊ ab
eo absolutꝰ. Vñ diabolꝰ agitatꝰ uireb at etiã
visibilit̃ cũ rape de manu bti basilij dicẽs. Tu
m̃ p̃iudicas. nã ego nõ iui ad eũ: s̃ ipe iuit ad
me xp̃m denegãdo: ⁊ sic seipꝫ m̃ deuouit. Tũc
basiliꝰ illuꝫ domi inclusit: ⁊ sig̃ crucꝭ muniuit:
vbi ꝑ. xl. dies horribiles isidias demonũ pass̃
suo pn̄iaꝫ suã cõplẽs iuocãdo v̾tutẽ sãguis
xp̃i. Tãdẽ die q̃dragesimo subito ĩ manu ba
silij appuit cedula obligatiõis diaboli: ꝑ qd̾
illũ reconciliatum deo intelligens ad ecclesiã

reduxit: ⁊ eius penitentiam suscepit.

Quidam se diabolo tradidit vt ipsum ditaret. Exemplum. xxiij.

q Juues quidaz deuenit ad pauptatẽ: ⁊ postmodũ subdidit se diabolo spõte vt ipm̃ econuerso ditaret. Quẽ accipiens diabolus baptizauit eũ dicẽs. Ego baptizo te ĩ noĩe luciferi ⁊ oĩuz demonũ ꝙ sis cũ corpe ⁊ aĩa nr̃. Tãdẽ dedit ei mltas diuitias ⁊ dixit. Ex q̃ nr̃ es debes portare signũ nr̃m. s. supbiã in vestib⁹ ⁊ ĩ incessu sic ⁊ ĩ mẽbris. Qui cũ in illo statu fuisset annos aliqs ɔtigit eũ intrare eccl'iam ⁊ audire p̃dicationẽ de mĩa dei: ⁊ ɔtric⁹ remãsit ĩ eccl'ia ⁊ ꝓcidẽs sup terrã: ⁊ iacẽs orabat vt sibi dominꝰ redderet grãz ⁊ vellet totũ corrigẽ qd̃ fecerat. Dñs vidẽs ei⁹ hũilitatẽ lachrymosaz ⁊ ꝙ vellet corrigẽ totũ ⁊ vitã emẽdare: dixit ei dñs de altari. Surge ⁊ remittunt̃ tibi peccata tua: vade ⁊ amplꝰ noli peccare. Qui surgẽs p̃ nimia cõtritiõe fact⁹ fuit tot⁹ canus ꝙ eum vix familia sua cognuit. Qui tãtũ postmodũ se afflixit pñia ꝙ vitã eternã mercat⁹ est. Istaz misericordiã dñs ondet vsqꝫ in diẽ iudicij. ꝟ in iudicio ostẽdet iusticiã bonis ⁊ malis.

Peccatori cuidã dictũ est: añ mortẽ tuam mundaberis. Exemplum. xxiiij.

q Uidã homo magnis peccatꝭ fuit plen⁹. Qui vna die stãs ⁊ ɔsiderãs se ĩmũdũ peccatorẽ esse dixit. O misericors de⁹: tu es ille q̃ aĩaz meaz creasti ad imaginẽ tuã: ⁊ in eãdẽ dedisti pulchrã ⁊ clarã. ꝟ ego eã iniquaui mltꝭ turpitudinib⁹ ⁊ peccatꝭ. rogo ꝗ dñe vt me mũdes ꝓpter magnã mĩaz tuã. Et cũ sic staret ⁊ oraret cuz deuotiõe: audiuit vocẽ sibi dicẽtẽ. Añ mortez tuã mũdaberis. Qui statĩ post h̃ ab inimicis suis capiebat̃: ⁊ ad mortẽ vulnerabat̃: ⁊ q̃cq̃d fecerũt sibi mori nõ poterat. Vocat⁹ est sacerdos ⁊ pure cõfessus ẽ: ⁊ sic mũdat⁹ ⁊ cõicatus cũ sacro eucharistie tradidit spm̃.

Latro est saluatus: ⁊ heremita damnatus. Exemplum. xxv.

f Uit q̃dã latro qui duz fugaret̃ ab adũsarijs suis: vidẽs ꝙ nõ posset euadẽ posuit se in crucẽ dicẽs. Bñ mortez merui: q: deũ offendi; rogo vt deũ de me vindicet̃. Ecce mẽbra mea in q̃bus xp̃m ĩ suis ꝑsecut⁹ sũ. Et sic occidert̃ eũ. Quidã aũt heremita erat ꝓpe q̃ mltꝭ annis pñiaz egerat: cui reuelatũ est ꝙ angeli cũ laudibus aĩam illꝰ latronis ĩ celũ deportarẽt. Qui nec deo egit grãs de salute ꝓximi: ꝟ indigñ⁹ apud se dixit. Post ꝙ me exposuero oĩbus flagitijs silit̃ potero penitere ĩ fine: ⁊ sic fiet mi sicẽ latroni. Et cũ ad seculũ redijsset trãsiens p aquaz ⁊ cadẽs de põte submergit̃: ⁊ a demonib⁹ ad infernum deducitur.

Mulier q̃dã negauit fidẽ: ⁊ occidit puerũ ⁊ tradidit se diabolo. Exemplum. xxvi.

m Ulier q̃dã q̃ habuit virũ valde ɔtrariũ sibi. ꝟ veniebat de missa de foro: de taberna sꝑ ꝑcut̃ebat eã. Illa vidẽs se in arto positã: cõsuluit vnaz vetulã vt faceret ꝙ vir su⁹ diligeret eaz. Illa ꝓmisit: ⁊ duxit eã ad horreũ ⁊ vocauit diabolũ: q̃ statĩ affuit. Cui vetula. Ista femĩa vult vobis seruire ita ꝙ faciatꝭ ꝙ vir ei⁹ diligat eã. Ille dixit se libent̃ facturũ: ꝟ oporteret pueruz vnicũ quẽ h̃ret occidere p̃us. Qd̃ cũ fecisset redijt ad eũ. At ille. Unum adhuc faciet. s. ꝙ abnegabit fidẽ ⁊ oĩuz sanctoꝝ auxiliũ. Que dixit. Et ego abnego ⁊ cõmitto me vob̃ cum aĩa ⁊ corpe. Cui ille. Modo secura ite ad domũ. Que rediẽs leta vir veniens de taberna cepit eã ꝑcutẽ. ⁊ si añ fuit malus postea fuit pessim⁹. Que vidẽs se cõfusã fugã inijt. Que dũ ẽẽt ad vnũ miliare de domo sua: occurrit ei diabol⁹ in specie viri sui: ⁊ sĩlĩ habito ⁊ eq̃. cui dixit. Et quo tu vadis misera. Illa r̃ndit. Ad vos fugio. Cui diabol⁹. Redeas cito domũ: ꝓmitto tibi ꝙ vlteri⁹ nolo te molestare. Et sic ascẽdit ad eũ sup equũ: ⁊ putabat eum virũ suũ esse. Qui cũ venisset añ domũ eiusmũ: statĩ vir veniẽs cepit ꝑcutere illã. Cui illa. Hodie cũ aufugissez a vob̃ ⁊ vos me de eã po reduxistis h̃ nõ ꝓmisistis m̃. Ille audiens ꝙ fugisset ob eo: dixit. Hoc nõ erit tibi gratis ⁊ cepit eaz a p̃mo ꝑcutere ꝙ fere exalauerat spm̃. Que cũ iaceret semiuiua ĩ vulnerib⁹ dixit. Adducite m̃ cõfessorẽ. Cui vir. Mõ vult me cõfundere ꝙ dicat̃: ego occidi eã. Et ꝓhibuit ꝙ nullus iret ad sacerdotẽ ꝓ cõfessione. Illa nõ cessabat clamare. adducite m̃ cõfessorẽ. Tãdẽ vn⁹ de familia caute iuit ⁊ vocauit sacerdotẽ cũ corpe christi: ⁊ erat in nocte. Qui cũ venisset añ domũ vir seruauit oĩa. ⁊ nõ ꝑmisit sacerdotẽ ingredi. Qui dũ staret añ domũ clamauit ad eũ illa: dicẽs. Dñe saltẽ ꝑ parietẽ audite me. Et cepit clamare dicẽs. Dñe fateor ꝙ puerũ meũ occidi: ⁊ diabolo me cõmisi cũ aĩa ⁊ corpe: ⁊ fidem christi abnegaui.

Et cū magna cōtritiōe emisit spm̄. Et statim
iste piꝰ pat̄ ꝑcepit oibus peccatꝫ suis. ⁊ grām
suā ei reddidit. ⁊ aīaꝫ eiꝰ ꝑ sāctos angelos in
celū deportari fecit. Hoc vidit vir ⁊ sacerdos
⁊ omnes q̄ aderant. Et ideo ad istū prēꝫ mi-
sericordie oculos cordis leuare debemꝰ.

Uirgo quedā recidiuauit: ⁊ heremita eaꝫ
reduxit. Exēplū.xxvij.

Eatꝰ gregoriꝰ scribit
b ꝙ quidā pat̄ sanctꝰ heremita i egy
pto deo seruierat strēnue in castita
te: in ꝓprij corpis castigatiōe: ⁊ in alioꝝ ↄuer
sione. Accidit aūt vt virginē quādā gētilē ab
errore suis exhortatiōibꝰ ↄuerteret ⁊ sacro fō
te ablueret: atqꝫ a pctōꝝ sordibꝰ emundaret.
Postꝙ aūt eēt mūdata ei cellā ante suā con-
struxit in q̄ eaꝫ sub firma custodia collocauit.
quā etiā in oibꝰ disciplinis regularibꝰ erudi-
uit: q̄ intātū ꝓfecit ꝙ q̄tidie cantꝰ angelicos
audiuit. Et dū horas psalleret cū ea ⁊ ipsi an
geli horas dulcit̄ decātabāt. insup dn̄s iesus
eā sepe visitabat: ⁊ sua pietate eā frequent̄ cō
fortabat: qd̄ etiaꝫ pr̄ eiꝰ spūalis q̄si frequent̄
suis auribꝰ audiuit. Accidit autē vt in somnis
videret pat̄ suꝰ ꝙ q̄dā draco cellā ꝟginis in-
traret ⁊ colūbā albā deglutiret quā tertia die
euomit. Ipse ꝟo apud semetipm̄ interp̄tatꝰ ē
sic: ꝙ draco ē rex iniquꝰ. colūba eccl'ia: q̄ tribꝰ
annis ꝑsecutionē patiet̄. postea ꝟo ad fidem
ecclesie ipse rex ↄuertet̄: ⁊ ipam exaltabit. Et
q2 diabolus adūsator bonoꝝ operū: suggessit
cuidā viro vt ad cellā ꝟginis intraret: ⁊ eaꝫ
sepiꝰ visitaret. Quo facto viro placuit ꝟgo:
⁊ incepit eā sollicitare ad peccatuꝫ. Cūqꝫ illa
aīmū immitteret: auertit oculos ne videt ce-
lū: animū ad pctm̄ inclinauit: ⁊ cū viro de cel
la exiuit. Qui cū eā defloraslet: ⁊ ꝑ dies aliq̄t
secū morata fuisset: ab ea recessit ⁊ eā solā de-
reliq̄t. Pat̄ ꝟo eiꝰ spūalis q̄ ei victum q̄tidie
ministrabat expectabat ꝑ triduū q̄n signo so
lito victū pesceret. Cūqꝫ ꝑ triduū eiꝰ signum
nō audiret: cogitabat ꝙ cum angel' tripudia
ret sicut an̄ facere cōsueuerat. Cū aūt moraꝫ
faceret iuit ad cellā ⁊ eā vacuā inuenit: vn̄ tri
stis abscessit: ⁊ abundāter lachrymas q̄tidie
ꝓ ea fūdebat. Cūqꝫ ipsa se videret penitꝰ de-
relictā: nec aliq̄d hr̄e vn̄ viueret: fctā ē publi
ca meretrix: ⁊ ꝓpt̄ eiꝰ pulchritudinē multi ve
niebāt ad eā causa libidinis satiāde. Dictus
ꝟo pat̄ duobꝰ annis eā cū mult̄ lachrymis di
ligēter q̄rebat. Tertio aūt anno venit ad eūꝫ
q̄dā sactꝰ pr̄ gr̄a visitādi. Cūqꝫ dolorē cordis
sui ei indicasset: dixit ei senior. Est q̄dā mulier
in tali ciuitate noīe maria manēs i ꝓstibulo.
Et cū h̄ ꝟbū audiuit mag̃ doluit ꝙ p̄us: vo-
lēs eā tn̄ potiꝰ reducere ꝙ ibi dānabilit̄ viue
re: cogitabat apud se ꝙ si ad eā in habitu re-
ligioso veniret ꝙ eū fugēt. Mutato igit̄ ha-
bitu īduit se vestibꝰ bonis valde: ⁊ equū ascē
dēs venit ad ciuitatē. Et veniēs ad domū q̄-
siuit si tal' mulier ibi maneret. ⁊ dicēte sibi eiꝰ
pcdisseq̄ ꝙ sic. rn̄dit ꝙ illa nocte vellet ibi ma
nere siue ꝑnoctare. Et ꝓtulit aureos denari-
os ⁊ fecit fieri ↄuiuiū. Que spernēs eiꝰ canici
em faciē suā ab eo auertit. Sed dicēte sibi eiꝰ
puella. Quid vis de facie sua rugosa: hꝫ eū
aureis marsupiū plenū. Uenientibꝰ ad mēsaꝫ
ipse cōedebat panē cū dolore ⁊ gemitu. Per
uenientibꝰ aūt ad lectū: ⁊ cū staret an̄ lectū se-
nior dixit. O dn̄a nosq̄ me. Que ait. Non. At
ille. Ego sū pr̄ q̄ vos ad deū ↄuerti ⁊ oi discipli-
na regulari informaui. Quo audito resolue-
bat̄ in lachrymas cadēs ad pedes eiꝰ cū mul
tis lachrymis veniā postulauit. ⁊ dixit. Pos-
suꝫ ne post tot pctā misericordiā īuenire. Rn̄
dit pr̄. Sis secura filia: si redire volueris do
minꝰ te penitētē recipiet ad veniā. Illa igr̄ ve
niēs ad mediū ciuitatꝫ ignē copiosuꝫ fieri ius
sit: ⁊ oīa q̄ male lucrata fuerat in ignē ꝓiecit
dicēs. Uidete oēs amatores mei: q̄ a voб lu-
crata suꝫ ignis cōsumit. Ueniēnti aūt cū san
cto pr̄e ad heremū fecit ei cellam retro suā: ⁊
ibi in magna abstinētia per septē annos vi-
xit. In septimo ꝟo anno grām ꝓmam reha-
buit: ⁊ tunc in pace quieuit.

Meretrix quā pafuncius ꝓ pnīa ꝑ trien-
nium inclusit. Exemplum.xxviij.

Uit q̄dā meretrix i ci
f uitate q̄dā ꝓpt̄ quā multi erāt de
paupati. Audiēs aūt abbas pafū
ciꝰ mala q̄ per eā fiebant assūpto sibi habitu
seculari ad eā ē ꝓfectꝰ ⁊ dato ei solido ꝓ scor
ti ꝑcio petiijt locū secretū ⁊ obscurū ne ab ali
q̄ videri posset ⁊ pctm̄ suū sine verecūdia ꝑpe
traret. Et cū duxisset eū ad plura loca: ⁊ ipse
sp̄ diceret ꝙ videri timeret: duxit eū in obscu
rissimū locū dicēs ꝙ nullus posset eū vidē ni
si deꝰ ⁊ diabolus. De q̄bꝰ ꝟbis ei facto sermo
ne. ⁊ oñso q̄lit̄ deberet aspectū dei formidare
ↄuertit eā: ⁊ ad pnīaꝫ mox induxit. Que cō-
uocans mox oēs socios suos amatores fecit
oīa q̄ lucrata fuerat cōburi corā eis in medio
vrbis: q̄ valebant bn̄.xl.marcas auri. dixitqꝫ
ꝙ mag̃ volebat hec cōburi q̄ȝ in futuro iudi

cio ipamet obureret ab eisdē. Quo facto secuta est abbatē in desertū: q̄ eā in paruā cellulā inclusit: in q̄ p fenestrā paruā dabat ei singul' diebus panis & aq̄. In eadē aūt cella iuxta se oīa necessaria faciebat: q̄ pre peccatoꝝ ei⁹ pudore nō audebat nomen dei noiare nec manus vel oculos ad celū leuare: ſ versa ad orientē dicebat. Qui plasmasti me miserere mei: sic eā abbas inserat. Post annos autē tres cōpassus ei dict⁹ abbas: q̄siuit a btō Anthonio si eēt adhuc tēp⁹ emittendi eā & idem petiū dimissum: q̄ fecit p ea fres orare. Tunc paulus maior discipulus btī anthonii posit⁹ i extasi vidit lectū pciosissimū in celo a tribus speciosissimis puell' pparatū. Et cū q̄reret ſi eēt beati anthonij. rn̄sū est ei q̄ nō: ſ thaydis spōse christi. Et cū eēt exclusa: ait q̄ in toto triennio habuit semp peccata sua ante oculos q̄si quandā sarcinā: flens continue largit' sup ea. Et tūc didicerūt sancti pres q̄ nō ppter penitentiā quā sustinuerat: ſ ppter peccatoꝝ memoriā & verecūdiā ei petā fuerunt dimissa. Et trāsactis q̄n. ectim dieb⁹ reqeuit i pace. Hoc in vitas patrum.

In discipulo de tempore.

Monachus quidam negauit christū ppt filiam sacerdotis idoloꝝ: quō deus sibi indulsit. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. ij. B.

Itē quidā qui. xl. annis seruiuit diabolo et postmodum per tres annos deo seruiuit & sic saluatus ē sermo. cxxij. Y.

Miles q̄ peccauit cū ppria filia: & eps iniunxit sibi septēnē penitētiā: & postea nisi vnū pater noster sermo. xiiij. E.

Itē mulier q̄ cōcepit a ppo filio & post modum ostendit se in camisia pape Innocentio sermone. xliij. Q.

Itē virgo lapsa in peccatū fleuit ante altare: & christus indulsit sibi dicēs ei. Adhuc semel paratus essem mori pro salute tua sermone. ciij. Q.

Itē miles capt⁹ ab inimicis q̄n decollari debuit dixit. Aiam meā filio virginis cōmēdo: & sic saluatus est. sermo. lxxxix. T.

Itē q̄ dixit in agone: deus tu scis volūtatē meam. sermone. cxxxiiij.

Misericordie opa ad pximos.

Sacerdos & famul⁹ q̄ valde abominabantur leprosos. Exēplum. xxix.

C Antor parisiēsis poit exemplum de sacerdote leprosoꝝ qui fecerat murum inter se & leprosos & per foramen confessionem eorū audiebat & corp⁹ domini porrigebat: qui diuino iudicio factus est leprosus ex media parte: remanente sana illa parte quā vertebat ad eos.

Itē quidā seruus abhominabat adeo leprosos vt nec elemosynā vellet eis deferre et factus est leprosus.

Martinus monachus q̄ portauit christū in forma leprosi in pallio. Exemplū. xxx.

Q Uidā monach⁹ martinus nomine vite valde venerabilis fuit: qui ex suo monasterio visitationis gratia ad aliud monasterium tendebat cui spiritualis pat' preerat. Pergēs itaq leprosum quem densis vulneribus elephantinus morbus per mēbra fedauerat inuenit in via volentem ad suum hospitium redire: et pre lassitudine nō valentem. Ipse vo in itinere se habere perhibebat hospitium quo idem martinus ire festinabat. Vir autem dei eius lassitudini misertus: pallium quo vestiebatur in terram primus proiecit & expandit: ac desuper leprosum posuit: & suo pallio eum vndiq constrictum super humerum leuauit. secūq reuertens detulit. Cumq iam monasterij foribus appropinquaret pat' eiusdē monasterij magnis vocib⁹ clamare cepit. Currite. ianuas monasterij apite: q: frat' martin⁹ venit portans secum dnm. Statim vo vt ad aditū monasterij puenit q̄ leprosus esse videbat de collo ei⁹ exliēs: & in eadē specie apparuit qua recognosci ab hominibus solet redēptor humani generis: ad celum ipso respiciete rediit eiq ascendēs dixit. Martine tu me non erubuisti super terram: ego te nō erubescā in celis. Qui sanctus vir mox vt est monasterium ingressus ei pat' dixit. Frat' martine vbi est quē portabas. rn̄dit. Ego si sciuissem quis fuisset pedes illius tenuissem. Tūc idē martinus narrauit quia cū eum portasset podus minime sensisset.

Mulier valde nobilis dilexit leprosos. Exemplum. xxxi.

Q Uedā nobilis domina valde compatiebatur infirmis maxime tamē leprosis. Vir autem ei⁹ nobilis & potens intantū abominabat leprosos q̄ eos videre non poterat. Quadam aūt die cū leprosus ante ianuā clamaret: q̄siuit dn̄a si vellet bibere vel comedere. Cui il-

le. Ecce hic crucior vehemētissimo ardore. nō māducabo neqꝫ bibā: nisi me tuleris ī domū tuā. Cui illa. Nūqd nosti qꝫtū dn̄s meꝰ abhorret leprosos: ⁊ ipse cito venire dꝫ de venatiōe si te īueniret forsitā te ⁊ me interficeret. Illo gemēte ⁊ plorāte dn̄a nō poterat lachrymas eiꝰ sustinere: ſ ꝓprijs brachijs ipm in domū suā portauit. Cūqꝫ rogaret vt comedēt: nullo mō voluit nisi ꝓus eū in ꝓpriā camerā ⁊ ī ꝓpriū lectū dn̄a deferret: ibi eni desiderabat qescere anteqꝫ comedēt. Dū ḡ illa gemitū eiꝰ ferre nō posset: ī lecto suo eū qescere fecit puluinar suū capiti eiꝰ supponēs ⁊ coopertorio grisco corpꝰ eiꝰ coopiens. Et ecce vir de venatiōe rediēs dixit mulieri. Aperi mihi camerā illā vt dormiā ⁊ reqescā. Cūqꝫ illa aliquātulū tardaret timēs de morte leprosi ⁊ sua: dn̄s cū mag̃ indignatiōe camerā intrauit: ⁊ sarꝗ cito post reuersus: ait. Mō inqt bn̄ fecisti ꝙ lectū meū optime ꝑparasti. ſ miror vbi tales species aromaticas reperisti qbꝰ tota camera ista respsa ē odore suauitatꝭ: qꝛ mihi visū est ꝙ fuerim ī paradiso. Quo audito mulier q̄ nō nisi mortē expectabat ingressa camerā ita īuenit: ſ leprosū minime reperit. Que ꝑ ammiratiōe ⁊ miraculi magnitudine oīa ꝑ ordinē marito narrauit. At ille valde cōpūctꝰ q̄ priꝰ leo fuerat mā suescere cepit sicut agnꝰ: ⁊ postea leprosos semꝑ dilexit. Hec arnoldus in narratorio.

Christus in forma crucifixi inuentus est in lecto. Exemplum. xxxij.

l Egitur ꝙ cum quedā mulier nobilꝭ ꝯsueta eēt recipe pauperes ⁊ seruire eis manibꝰ ꝓprijs: ⁊ abluere pedes eoꝝ inuito marito suo. Cū semel īuenisset pauperē añ ianuā mirabilit̄ vt videbat̄ afflictū ⁊ vlcerosū introduxit eū in domū suā viro eiꝰ absēte: ⁊ cū peteret balneū parauit illi: q̄ cū dicēt post balneū ꝙ nō possꝫ qescere: nisi ī molli lecto posuit eum ī camera sua. Cū aūt vir eiꝰ veniret ex improuiso ⁊ camerā subito intrasset ⁊ in lecto vxoris īueniens ꝑdictū infirmū: qui ē cū crederet adulterū ⁊ vellet eū ex impetu ire sue occidē: sup lectū eiꝰ appuit ei dn̄s ī eadē forma q̄ ꝑpēdebat in cruce dicēs. Quid me ꝑseqris q̄ sꝫ ꝑ te passus sū: ⁊ h̄ vulnera ⁊ mortē ꝓpt̄ tuā salutem pertuli. Cū aūt ꝑterritꝰ ⁊ ꝓstratꝰ ī celū oculos erigeret ⁊ oraret: postea nihil īuenit: ⁊ sic ꝯuersus ad dn̄m bonꝰ hospes ⁊ piꝰ pat̄ pauperū factꝰ est: ⁊ q̄siuit ab vxore q̄ ei oīa narrauit. Hec petrus de amore li. ij.

Christꝰ ondit iordano corrigiā quā pauperi dedit. Exemplū. xxxiij.

s Emel contigit ꝙ cum ipse frat̄ iordanꝰ ordinis ꝑdicatoꝝ doctor theologie studio parisꝰ operā daret ⁊ sue ꝯsuetudinis eēt q̄si oī nocte surgere ad matutinas: quadam nocte solennꝭ subito surrexit cū iā ad matutinas crederet eē pulsatū. Unū solā cappā sup camisiā induens ⁊ cingulo se ꝑcingēs festinant̄ ad ecclesiam ꝓperauit: cui illico pauꝑ occurrit elemosynā petēs: q̄ nihil inueniens qḋ daret pauperi: corrigiā dedit. Cū aūt ad eccl'iā veniēs eam clausā inuenisset: qꝛ pulsatū vt crediderat nondū erat: iā diu ꝑmāsit añ fores eccl'ie donec ministri surgerēt ⁊ eccl'iā apirēt: quam cū intrasset ⁊ añ crucifixū oraret ipm deuote ⁊ frequēt̄ respiciēs: vidit eū corrigia ipa cinctū quā añ modicū paupi amore crucifixi dederat. Christꝰ indutus fuerat collobio qḋ monachꝰ paupi dedit. Exemplū. xxxiiij.

q Uidā monachus duo hn̄s collobia vnū quotidianū ⁊ aliud in solēnitatibꝰ, venit pauꝑ egenus tꝑe quodā petens ab eo indumentū. Ille vero negauit dicēs se supfluā vestem nō habere. Pauꝑ aūt cū fletu vociferando dicebat Miserere mei. Monachus vero ad ꝑces pauperis intrās in cellā suam: exuit se q̄tidiano collobio ⁊ dedit pauperi. sibi aūt retinuit meliꝰ. Postea vero cōpūctꝰ dixit pauperi. redde mihi collobiū qḋ dedi tibi: ⁊ accipe meliꝰ. Hoc accipiens ille pauꝑ induit se illo ⁊ abijt in ciuitatē vendidit illud meretrici. illa vero induens se illo veniens semel ⁊ bis vbi erat monachꝰ ille. Cum aūt monachus vidit vestimentum suū recognouit ꝙ hoc esset quo vtebat̄ in solēnitatibus cōtristatꝰ valde intrās cellā suā dixit. Vere deo nō placuit qḋ feci nec meam recepit deuotionē. quia. s. in tales manus venit palliū meū quo ego festiuis diebus vtebar. nūc vero meretrix vtit̄ eo: ⁊ ꝑ tristicia magna nō comedit illo die. Nocte vero cum dormiret vidit iesū christū indutū veste sua quā pauperi dederat ⁊ introeuntē in cellā suā: dicēteqꝫ sibi. Frat̄ frat̄. Qui vt aspexit: vidit lucē magnā: dixitqꝫ ei. Quis es dn̄e. qui r̄ndēs ait. Aspice in me. Et cū aspiceret: dixit ei. Cognoscis hoc. Qui respondit. Etiā dn̄e collobium meū est. Ait illi. Ego sum iesus. iā non tristeris: ſ gaude ⁊ letare ⁊ gratias age deo.

et quo enim dedisti pauperi istud: mihi dedisti. Et letat⁹ est monachus de benignitate dñi nostri iesu xpi. qr nō permisit eū torqueri pluribus tēptationib⁹: sed certificauit eū de verbo quod in euangelio dixerat. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis.

Miles quidam obijt in terra sancta: τ sic euolauit ad deum. Exemplum. xxxv.

Dicit q̄ quidā miles in sistēdo opib⁹ pietatis cū oīa q̄ hr̄et in vsus pauperū expēdisset: crucē trāsmarinā accipiēs pegrinis paupib⁹ manu ppa ministrabat. Cūq3 trāsfretasset: visitauit oīa loca scā deuote sequēs vestigia sui saluatoris. Cūq3 ad montem oliueti a quo dñs ad celū ascēdit aduenisset: eleuatis oculis τ manib⁹ in celū ait. Dñe inq̄tū potui tua vestigia sum secut⁹. nō sicut auis volare ad te nequeo qr alas nō habeo: nec scalā ad te ascendendi. Rogo te toto corde vt in pace suscipias spm̄ meū: me post te trahendo. Quo dicto: statim spiritus eius ad deum euolauit.

Diues quidā tēpore famis pascebat quattuor milia pauperū. Exemplū. xxxvi.

Legit̄ i gestis frācorū li. ij. c. xxiiij. Cū fames valida burgūdiā oppssisset. τ cū ethici⁹ romanorū dispēsator eēt in burgūdia agēs rēpublicam romanorū tpe Theodosij imperatoris. tūc ɔgregauit apd̄ ligones q̄ttuor milia hoīm paupū τ ampli⁹. q̄ nō poterāt hr̄e vn̄ sibi tpe famis puiderēt. τ pauit eos ibi q̄diu malū tēp⁹ durauit q̄ cessante fecit eos cū vehiculis ad loca sua deportari. Cū aūt hoc factū esset: audiuit vocē de celo dicētē sibi. Ethici tibi τ semini tuo panis nō deficiet inceternū. quia me famis tēpore in pauperib⁹ meis refecisti.

Mulier quedā pauit fratres ordinis predicatorum. Exemplum. xxxvij.

Quedā mulier i frācia deo deuota frēs recipiebat libēter lʒ viro ei⁹ admodū displiceret. Cū igit̄ recepisset magr̄m iordanū cū socijs suis τ iā essent in prādio: cōtigit superuenire maritū τ dissimulato dolore posuit se ad mēsā. vbi aūt inuenit bonū vinū illud fratrib⁹ ppinasse magis dolēs clamauit nūcio. Uade cito τ porta de vino meliori qd̄ est in vegete tali. Hoc aūt ironice dixit: qr illud erat corruptū vt pturbaret vxorē. Iuit nūcius. attulit τ propinauit: quo gustato inuētū est vinū in summa excellētia bonū. Ille ergo in famulū turbat⁹: rabida voce dixit. Quare nō apportasti de illo doleo qd̄ dixerā tibi. Rūdit se p certo tulisse. Secūdo remittit̄ τ idē inuenit̄. Tūc cū furia surgēs ipsemet τ hausit τ gustauit τ optimū īuenit. τ ex corrupto vino in bonū cōuerso. Dñs ipe ī meli⁹ ɔuersus fact⁹ ē amator fratrū τ vxorē iuuās ad elemosynas dādas.

Duo religiosi impetrauerūt gratiā inueni qui eos pauit. Exemplum. xxxviij.

Duo frēs hispani q̄ parisius in theologia studuerūt dū ad suā redirēt puinciā ad terram pictauie deuenerūt. Cūq3 a mane vsq3 ad sextā horā iuissent afflicti τ fessi esurire ceperūt Erat aūt ppe villa pua in q̄ pauci hoies pauperes morabāt̄. Frat̄ āt q̄ ampli⁹ erat fessus volebat vt ibi cibū q̄rerēt ostiatī. alt⁹ aūt qui magis esuriebat mouebat vt ad meliorē τ ad magis distātē villā irēt: ne si min⁹ comederent post deficerēt in via. Tūc q̄ lassus erat valde volēs aliū ɔsolari ait. Nōne frat̄ de⁹ potēs est in villa paupcula sufficiēs nob̄ pstare ɔuiuiū Cui ait. scio inq̄t q̄ pōt s̄ nō cōsueuit. Tunc alt⁹ ait Noli timere charissime: qr in hac villa modica dñs nob̄ necessaria ministrabit. Cūq3 sic loq̄ret̄: ecce castellana scī maxētij diues τ nobilis dña cū filio suo τ multa familia superuenit. q̄ vidēs frēs admodū fessos affectuosissime pcepit filio suo dicēs. Fili descēde τ amore dei τ mei frēs istos pasce Qui ad mādatū ei⁹ statī descēdēs pastilla optima piscib⁹ bonis farcita q̄ sue mr̄i erāt pata accepit. τ vinū caseū τ oua. panē q3 recētē τ alios pisces obtulit fratrib⁹ abūdāter: frequēter inuitans vt oblata cū gaudio susciperent: qr pauperes dei erāt τ multū laborare debebāt. τ in alijs locis vix aliq̄ inuenirēt. Post q̄ aūt mirabili affectu cū multis iuuenib⁹ deuotis ministrauerat eis: maior frater ait minori. Oremus dñm vt iuuenē istū q̄ nobis tā deuote seruiuit ipsū custodiat τ ad vitā bonā pducat. Flexis ergo genib⁹. dicto hymno. Ueni creator spūs. cū Pater nr̄ τ orōne valedicētes iuueni. τ eū sepi⁹ dño cōmēdantes abierunt. Aliquāto aūt trāsacto tpe alter eoꝝ de hispania veniēs ad capitulū generale. τ in cōuētu fratrū pictaueñ. dictū iuuenē iam factū fratrem inuenit: stupensq3 ait priori. Un̄ est iuuenis iste. Cūq3 illū filiū castellanie audisset: vocauit illū τ ait illi: Reduc frater ad memoriā

qualiter ad ꝓceptū matris duos frēs qui de paruus veniebāt in tali loco pauisti. Bene inquit recolo ⁊ deo grās ago. qꝛ orōnibꝰ eorū dn̄s ad istū ordinē me adduxit. ⁊ frat᷑ ad eū. Ego inq̄t sum vnus ex illis q̄ frequēter tibi orauimꝰ vitā bonā ⁊ exitū btm̄. Ecce bonam vitā in te video. Conare charissime vt perseueres: ⁊ sic certe ꝑuenies ad finem bonum.

Infidelitas mūdi ⁊ etiam cōsanguineoꝝ. Exemplum. xxxix.

Legit᷑ in historijs britonū ꝙ an̄ tēpꝰ incarnationis dn̄ice fuit in britania maiori q̄daꝫ rex Reyr noīe q̄ habuit tres filias. ⁊ cū q̄reret a maiore si mltū diligeret eum: dixit ꝙ ita sup oīa: quā rex maritauit ⁊ maximā ꝑtē regni sibi dedit p᷑ morē possidēdaꝫ. Hoc idē dixit ad secūdā. ⁊ illi fecit sic ꝑori. tertia āt minor dixit ei. P̄r q̄ntū hēs tm̄ vales ⁊ ego tātū te diligo q̄ntū vales ⁊ nō plꝰ. P̄r aūt idignat᷑ minꝰ eaꝫ dilexit q̄ͣ alias. ⁊ minꝰ de ea curauit: iurās ꝙ nihil ei daret de t̄ra sua. quā rex huiꝰ t̄re que mō frācia dr̄ ꝑꝑ mores ⁊ pl̄chritudinē suā accepit i vxorē. Cū āt hostes i dem̄ Reyr irruerēt: t̄rā suā derelīq̄t duabꝰ filiabꝰ suis ꝑoribꝰ ⁊ viris eaꝝ q̄ ꝓmiserāt ei ꝙ honorifice eū tractarēt, volūtate suā sup oīa faciētes. Cū aūt t̄ra sua se spoliasset: postmodū eiect᷑s a ꝑoribꝰ filiabꝰ a t̄tia ⁊ a viro suo honorifice receptꝰ ē. ⁊ ꝑ eoꝝ adiutoriū ad hereditatē suā reductꝰ. ⁊ alijs exheredit⁊: eā minori derelīq̄t. Prima filia ē amor ⁊ fiducia quā hō hꝫ i mūdanis rebus. Secūda ē amor ⁊ spes quaꝫ hꝫ hō in amicis carnalibꝰ. Tertia ē amor ⁊ spes quam hꝫ in bonis opibꝰ. In discipulo de tēpore.

Duo mercatores dixerunt ꝙ sine mendacio non possent vendere. Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. cxxxiij. Q.

Itē elizabeth fuuit q̄ttuor diebus leproso horribili. ⁊ xp̄s q̄nta die appuit ei dicēs. quia mihi fuuisti habebis mecū gaudia celi. lxvij. D

Itē rusticꝰ in curia solitaria suscepit xp̄m in spē ꝑegrini. ser. lxxxix. T. Exemplū. xl.

Itē duo frēs: vnꝰ religiosus multū: ⁊ alter seruiebat infirmis ⁊ ꝑcellebat aliū. In disci. de tpe. ser. cxxviij. D. Missa.

Sacerdos q̄dā celebrauit missaꝫ i hierl̄m ⁊ reductꝰ ē ab angelo i patriā suaꝫ. Exē. xli.

Sacerdos q̄dā de dacia noīe andreas ꝑegrinādo cum alijs ꝑuenerat i vigilia pasche ad sepulchrū xp̄i. ⁊ summo mane in die pasche socij sui recedere voluerūt: q̄bꝰ sacerdos dixit. Sessum ē dies pasche ⁊ locꝰ dn̄ice resurrectionis. audite prꝰ missaꝫ ⁊ eucharistiā sumite. postea recedamꝰ. Abeūtibꝰ oibꝰ ⁊ recedētibꝰ sacerdos māsit in vrbe. ⁊ dicta missa factoq̄ꝫ prādio solꝰ cepit ire ⁊ seq̄ ꝑcedētes. Queꝫ vt attigit q̄dā in equo sedēs. Quid ē ait: ꝙ solꝰ ꝑperas ꝑegrinꝰ. Et ille factū narrās. hac inquit de cā a socijs solꝰ sū relict᷑ꝰ. Tūc ille. Ascēde inq̄t retro me. ⁊ sic residēs obdormiuit. circa vesp̄ā v̄o cū euigilasset ⁊ circūspiceret vbi eēt: dixit ei ductor suꝰ. Potes recognoscere locū istū. Et ille ꝑ timore maximo vix r̄ndere valēs Uideť mihi inq̄t dn̄e ꝙ eccl̄ia h̄ q̄ an̄ nos ē ecclesia mea ē. ⁊ domꝰ h̄ ꝓpria in q̄ māsi. Cui ductor eiꝰ. Recte tibi videť xp̄m glificā cuius sacrm̄ venerat᷑ꝰ eo ⁊ q̄ꝝ cā ꝑegrinas t̄ras ⁊ solitudinē nō horruisti. Et h̄ dicēs cito disparuit. Sacerdos āt de via rediēs oibus socijs suis narrauit magnalia dei q̄d secū fcm̄ eēt ꝑ regressū socioꝝ postmodū cōprobauit. Hec Guil.

Uirgo quedam vidit corpus sacerdotis clarum in missa. Exemplum. xlij.

In brabātia villa bādem̄. manet v̄go religiosa in cuiꝰ ꝑsentia sacerdos q̄dā de villagio: q̄ dū in q̄dā villa celebraret missaꝫ vidit corpꝰ sacerdotis ⁊ sacras vestes q̄bꝰ indutꝰ erat miro decore decorari. Cūq̄ꝫ hostiā exaltaret vidit duos āgelos mire pulchritudīs hincinde assistere ⁊ brachia eiꝰ sustētare. ⁊ cū hostiā deponeret manicas vtriusq̄ꝫ manꝰ ne q̄d eas tangeret valde decēter ꝯstringē. Qui etiā eleuatis manibꝰ ⁊ iclinato capite cū summa reuerentia deposita adorauerūt. Circa horā sacri facta ē ipa in excessu mēt. ⁊ vidit corpꝰ sacerdotis tam clarū ⁊ tā ꝑspicuū vt q̄si ꝑ phialā cristallinā corpꝰ dn̄i videreť. Missa completa dū sacerdos vestimēta deponeret: illa reuersa est ad se ⁊ vidit corpꝰ sacerdotis paulatim inspissari vt in formā pristinā rediret. Et illa puella ob hoc habuit illā grām vt videbat q̄s digne cōmunicet: vl̄ q̄s indigne. ⁊ in quadam die pasche in quadā ecclesia tm̄ decē vidit cōicare digne. Nomen huius virginis est Oda.

Sacerdos quidam celebrauit pro captiuo ⁊ vincula soluebanť. Exemplū. xliij.

In ꝑlio quo occisus ē rex Elbonīꝰ q̄dā iuuēis de militia eiꝰ vulneratꝰ ꝑ diez ⁊ noctē int᷑ ca-

dauera occisorũ iacẽs: recuperato spũ se ele-
uans de terra ꝛ ligãs vulnera sua prout po-
tuit abijt. ꝛ q̃rens aliq̃s de amicis: ab hostib⁹
suis ẽ capt⁹ ꝛ duct⁹ ẽ ad ducẽ exercit⁹. q̃ sit⁹ q̃s
esset: rñdit se rusticũ eẽ ꝛ ꝓpt victuz militib⁹
offerendũ in exercitũ venisse. timebat eni se
militẽ fateri. q̃ suscipiẽs eũ curauit vulnera
ei⁹. ꝛ dũ cepit sanari iussit eũ ligari de nocte
ne fugeret. mox aũt recedẽtib⁹ q̃ ligauerũt eũ
vincula soluta sũt. Nã frater ei⁹ q̃ abbas fuit
audito ꝙ occisus eẽt venit q̃rere corp⁹ eius. ꝛ
inueniẽs aliũ similẽ ei ad monasteriũ suũ du
cẽs eũ sepeliuit: ꝛ ꝓ absolutiõe ei⁹ missas fre-
quẽter celebrauit. q̃ p̃dictus miles ex hoc am
pli⁹ ligari nõ poterat. Dũ aũt comes miraret̃
q̃re ligari nõ posset: q̃rẽs si forte characteres
hrẽt ꝓpt̃ q̃s ligari nõ posset: rñdit. nihil taliũ
artiũ noui. sꝫ fratrẽ sacerdotez habeo: ꝛ scio
q: me mortuũ putãs pro me missas celebrat
Tãdẽ comes ↄsiderãs eũ nõ rusticũ eẽ: secre
to vocãs eũ ꝛ ꝓmittẽs nihil ei factuꝝ rogauit
vt gen⁹ suũ diceret. Et ille certificat⁹ de vita: se
ministrũ regis asseruit. cui comes ait: dignus
morte eras: sꝫ q: null⁹ de meis occubuit: te nõ oc-
cidã. Et statim eũ alteri vẽdidit. Qui dũ mul
ta gñа vinculoꝝ ei adhibuisset: nec ligari pos-
set. donauit ei facultatem redimendi si posset.
Qui dato iureiurãdo ꝙ redimeret se: vel re-
diret liberat⁹ ẽ. Et reuersus ad patriam: dño
suo p̃ciũ redẽptiõis remittẽs. tãdẽ fratri suo
que circa eũ fiebãt narrauit dicens. ꝙ maxie
hora tertia qñ misse celebrari solebãt: vincu-
la sua soluebãt. sꝫ Arnold⁹ i narratorio suo.

Missa sustẽtauit hoiem in rupe per annũ.
Exemplum. xliij.

q Uidã hõ cũ i quadã
rupe argentũ foderet subito rupis
cecidit ꝛ fũditus cunctos extinxit.
Un⁹ aũt eorũ subt⁹ in quodã sinu ipsi⁹ rupis
mortem euasit: inde tñ exire nõ valuit. Uxor
aũt illi⁹ eũ defunctũ estimãs: oĩ die ꝓ ipso mis-
sam celebrari faciebat: ꝛ panẽ vnũ ꝛ vrceum
vini cũ cãdela q̃ttidie offerebat. Cui diabol⁹
inuidẽs ꝑ tres dies cõtinuos eidez in forma
hũana appuit. ꝛ q̃ tẽderet req̃siuit. Cui cum
illa sui itineris causaz exponebat: ille aiebat.
Noli frustra vexari. q: iam missa celebrata ẽ.
ꝛ sic illa trib⁹ dieb⁹ ꝓ eo missaz ꝑtermisit. nec
ipsaz celebrari fecit. Quidã aũt post hoc i p̃-
dicta rupe argẽtũ fodiẽs: vocẽ quandã audi-
uit de subter dicentẽ. Plane percutias: q: ca-
piti meo imminet magn⁹ lapis. Cum ille tre
meret ꝛ ad hanc vocẽ audiẽdã plurimos ad
uocasset iteruz fodit ꝛ similẽ vocem audiuit.
Tũc oẽs ꝓpi⁹ accedentes dixerunt. Quis es
tu. qui rñdes dixit. Plane fodiat. quia maxi-
mus lapis cõtinuo sup me cadit. Qui a late
re fodiẽtes ꝛ vsq3 ad eũ ꝑueniẽtes eũ sanuz
ꝛ incolumẽ extraxerũt. Et sciscitantes quõ ibi
tãdiu vixisset. dixit ꝙ q̃libet die panis vn⁹ ꝛ
vrceus vini cũ cãdela accẽsa excepꝫ tñ trib⁹
dieb⁹ oblat⁹ sibi fuit. Quod vxor ei⁹ audiens
ꝛ vehemẽter exultãs agnouit ꝙ de oblatiõe
sua fuerat sustẽtat⁹. ꝛ diabol⁹ eam decepit ne
illis tribus diebus missam cantari fecit.

Missa sustentauit hominem in periculo
maris. Exemplum. xlv.

6 Regori⁹ refert ꝙ dux
q̃dã nauta naufragiũ ꝑpessus fuis-
set. ꝛ q̃dã sacerdos hostiã ꝓ eo ob
tulisset. ipse tãdẽ de mari san⁹ exiuit. Cũ autẽ
interrogaret̃ q̃liter euasisset: dixit ꝙ dũ i me
dio maris existeret ꝛ iam pene fatigat⁹ defi-
ceret. q̃dã ad eũ venit ꝛ panẽ quẽdã sibi ob-
tulit. quẽ cũ comedisset. ille statim cõfortatus
vires recepit. ꝛ quadã naui inde trãseũti re-
ceptus fuit. Inuentũq3 est ꝙ illa hora panez
habuit qua ꝓ eo sacerdos hostiaz imolauit.

Quidam equitauit ad campum quando
pulsabatur ad missam. Exemplum. xlvi

b Ñues quidam fuit ta
lis consuetudinis quãdo debebat
ire ad missam: ibat ascẽso equo ad
sua allodia. vl' ãnonas in cãpo. vel in sua mo
lendina. sed cũ per vxorẽ que deuota erat ad
moneret̃ ꝙ ista nõ faceret: sꝫ iret ad missã sa
cris dieb⁹ ꝛ ad ecclesiã vt aliquid boni audi-
ret in predicatiõe: rñdit. Ego scio quid face-
re debeo melius q̃ tui predicatores. Tandẽ
cũ quadã vice dũ ad missaz pulsaret̃. ascẽso
equo eq̃tataret ad cãpũ: occurrit ei diabolus
dicẽs. Descẽde de equo ꝛ audi missam meã:
ꝛ ducto eo ad vnã fossam q̃ ibi fuit: p̃cipita-
uit eũ ꝛ descẽdit cũ eo ad infernũ auditurus
missaz inferni. ve nobis q̃ mori non possum⁹.
In discipulo de tempore.

Duo sutores quorũ vnus quotidie audi-
uit missam ꝛ semꝑ abũdabat. ꝛ alter raro au-
diuit ꝛ semꝑ pauꝑ fuit. hoc quere in discipu-
lo de tempore. sermone. xvij. D.

Itẽ mulier q̃ voluit seipsam suspendere. ꝛ
qñ audiuit pulsare ad eleuationẽ corpis xp̃i
tũc flexis genib⁹ orauit in domo sua; ꝛ sic li-

berata est. quere sermone. xiiij. M.

Itē nobilis qdā docuit filiū suū qttidie audire missam. Hoc qre in disci. de sctis. sermo. xlviij. in fine. Mors malorum.

Dives quidam in agone clamauit. Deus adiuua me. Exemplum. xlvij.

Uidā senex dū venisset

q set ad ciuitatē quādā ad vīdēduz qdā vasa q̄ fecerat, et sederet ante ianuā cuiusdā diuitis laborātis i extremis vidit eqtes cū eqs nigris horribiles hn̄tes in manib' baculos igneos. Relictis aūt eqs ante ianuā intrauerūt domū. Et ecce infirm' vidēs cepit clamare dicēs. Dn̄e adiuua me. Illi aūt accedētes et ridētes dixerūt ei. Nūc pmo memor es dei qn̄ obscurat' ē sol: q̄ sole lucēte oblitus fuisti ei'. nūc aūt nō ē hora spei aut ꝯsolatiōis: Et h̄ dicētes rapuerūt aīam ei'. ipse qdē miser nō s̄uauit morē eccl'ie. qr dicit presbyter in pncipio. De' in adiutoriū meū intēde. s̄ in fine voluit pmo querere et nō potuit.

Flagitiosus quidaz homo in extremis petiuit inducias. Exemplum. xlviij.

Uidā vir nobilis noīe

q Chrisori' valde idone': s̄ tot' plen' vitijs, supbia tumid'. carnis sue voluptatib' dedit'. in acqrēdis reb' auar'. Qui cū sic pseueraret et cū tot malis dn̄s finē facere voluisset: corpis lāguore percussus ē. Qui ad extrema veniēs ea hora q̄ iā de corpe erat exiturus aptis oculis vidit tetros et nigerrimos spūs corā se assistere et vehemēter iminere vt ad infernorū claustra eū traherēt: cepit tremere, pallescere et sudare: magnisq3 vocib' inducias postulare: filiūq3 suū noīe Maximū turbatis clamorib' vocare dicēs. Curre: tibi enī nūq̄ malefeci. in tua fide me suscipe. Mox turbat' Maxim' affuit lugēs et pstrepēs, familia cōuenit. eos aūt q̄s ille insistens vehemēter cernebat ipsi malignos spūs cernere nō poterāt: s̄ eoꝝ psentiā in pfessiōe pallore et timore ei' q̄ trahebat videbāt. Pauore aūt eoꝝ quos videbat huc illucq3 vtebat. in lectulo quo se vteret sp aderant oculis suis. Cūq3 sic inuasus a demonib': et se posse euadere desperaret: cepit magnis vocib' clamare inducias vsq3 mane. s̄ cum hoc clamaret: ipse in, suis vocibus de habitaculo sue carnis euulsus ē de q̄ nimirū ꝯstat. qr ꝓ nob nō ꝓ se ista viderit vt eius visio nobis ꝓficiat. Hoc exemplum legitur in omelia beati Gregorij.

Criminosus quidam noluit confiteri nisi in extremis. Exemplum. xlix.

Rat qdaz ꝑpetrator

e multoꝝ scelerū. et de his nūq̄ confitebat: cogitās mora sufficiēs est dum mori volo adhuc cōfitebor. Dum hic infirmat' esset: venit ad eū religiosus dicēs: vt doleret de peccatis et cōfiteret. Cui infirmus Justus dn̄s et iusticias dilexit. Ecce dum cōfiteri potui cōtempsi: nūc diuine terminū imponens vt dum in infirmitate pmo confitebor. nūc diabolus ex dei permissione stat mihi super pectus: et duz aliqd cogito dicere pertinēs ad salutem: statim stringit collum meū nō permittēs me loqui mee saluti necessaria. quia peccaui in spiritūsanctū: et hoc loquens expirauit et sepultus est in inferno.

Heremita quidam vidit diuitē mori in palatio: et pauperē in cemiterio. Exēplū. l.

Legit in vitaspatrum

l q quidā heremita orauit vt videret exitū aīe de corpore. et dū intrauit ciuitatē vēdere sportulas: ecce omnes ad vnā domū cōcurrebant. Qui dum quereret causaz: dictū est ei q quidā homo diues morti appropinquaret. Un̄ intrauit et ipse domū illā vidit ergo heremita demones circūstantes lectū infirmi vt corui cadauer: horrorē ei incutiēdo: et vn' illoꝝ librū maximū tenebat et legebat gesta diuitis. Uidit etiā duos angelos stantes librū pulchrū reuoluētes: s̄ nihil inuenientes tristes abierūt. infirm' h̄ vidēs se huc illucq3 girās dixit. Dn̄e misere mei. Et demon. Nūc pmo memor es dei: tarde cātas Et hoc dicēs aīaz ei' extrahēs cū gaudio demonū ad inferos ꝑperauit. Hoc viso heremita cū fletu ibat ad ecclesiā. et iacebat in cemiterio lāguid' qdā oī hūano solacio destitutus. Et mor' pietate circa ipsuz sedit. et cepit infirm' debilitari ita vt vix intelligeret eū heremita dicentez. Hic vre hic seca dn̄e. Et vidit celū sup eū apiri: et angelos cum magno gaudio descēdere ad infirmū: et dixit michael Ueni spōsa xpi accipe coronā. Cui aīa. vbi ē dn̄s me': de' meus: dulcedo mea: et spes mea Et ecce rex celi cū choris angeloꝝ et sanctoꝝ venit et dixit. Ueni de libano spōsa mea: veni coronaberis. Et aīa cōgaudens oībus membris mūdissima est egressa de corpe: quā accipiētes angeli detulerunt in celum: et in choro martyrū eā locauerūt. Memoriā mortis

⁊ etiā inferni quottidie.hīc ē vtile. Exē.lj.

q Uidā miles de quo le

gif ꝙ iuxᵃ lectū suū fecit duas imagines ī pariete ex vtraqꝫ pte lecti mḡraliᵗ ī duabꝰ zonis:⁊ qn̄ vtebat se ad dextrū latꝰ trahebaᵗ zona.⁊ ex hoc mouebatur imago:⁊ clamabat mors. Qn̄ āt vtebat se ad sinistrū latꝰ:tūc imago illa dicebat:infernꝰ.⁊ hoc iō fecerat vt mortē ⁊ infernū iō in memoriā haberet. Nobilis qdā vidit cadauer patris sui sic mūdū deseruit. Exemplū.lij.

d Ux quidā burgūdie

dū corpus prīs sui vellet trāsferre apto sepulchro grossū bufonē vidit sup faciē prīs sui ⁊ comedētē linguā eiꝰ.q prudēter ī se rediēs exclamauit corā militibꝰ. O falsa mūdi glīa.sublimasti prī meo nō sublimes filio. vbi sūt prē diuitie ⁊ delitie qs habuisti.vbi sūt morselli pciosoꝝ ciboꝝ.mō a bufonibꝰ comederis turpiᵗ.⁊ vermes te deuorāt sicē tu deuorasti paupes.⁊ relictis oībꝰ claustꝝ īrauit. Cōsuetudo ē mori iuuenes ⁊ senes. Ex.liij.

q Uidā vnicꝰ filiꝰ ma-

gni dn̄i habituꝫ religionis assumpsit. Un̄ pater iratꝰ dixit abbati ꝙ monasteriū incēderet nisi filiū suū redderet. at illa timētes furorē tyrāni nouitio dixerunt Ecce nisi redeas ad seculū ad patrē tuū omnia bona nostra destruet ⁊ monasteriū incēdet. At ille. Nolite timere: Cōcedite mihi vt ego vadā illi obuiam. Et viso filio habitu vili:crinibꝰ detrūcatis vix eū agnouit:⁊ pre dolore fere corruit in terram:⁊ dixit filio. Quid fecisti nobis sic. redeas ad seculum ⁊ totam terrā tue volūtati expouā. Cui filius. Pater qdā cōsuetudo est in terra tua valde periculosa: pter quā cōpulsus exiui inde. Cui pater. Oēs ɔsuetudines tuo arbitrio relinquo vt facias qcqd vis. Dic mihi q̄ ē ɔsuetudo ꝑpter quā exiuisti. qꝛ oīno volo eaꝫ remouere. At ille. Hoc ē ꝙ ita cito ⁊ qn̄qꝫ citiꝰ moritur iuuenis sicut ⁊ senex nisi hanc remoueris nūꝙ redibo. Nā quō pmittis me futurū heredē cū nō sīꝫ certꝰ ꝙ plus viuere debeaꝫ q̄ tu.qꝛ ita cito moritur filius sicut pater ⁊ econuerso. Quo audito ait pater. Fili quō hanc cōsuetudinē quaꝫ deꝰ introduxit possem auertere: ⁊ cōpunctus assumpsit habitum cum filio.

Quidā audiuit legere. Uixit qdā nongentis triginta ānis ⁊ mortuus est. Exemplū.liiij.

m Agnꝰ litteratꝰ qui dū

semel audiret legi in ecclesia. vixit qdā nōgētis triginta ānis ⁊ mortuꝰ est.⁊ cū scripturis q̄ sequūᵗ de morte illorū q tātū vixerūt:stupefactꝰ.pterritꝰ ⁊ cōpūctus ait. Deꝰ meꝰ oēs moriūᵗ etiā illi qui tātū vixerūt.qd faciemꝰ ⁊ nos etiā moriemur. Hac g̃ scā doctrina ⁊ vtili cogitatiōe cōpūctꝰ ordinē pdicatoꝝ intrauit cuiꝰ vita ꝙ scā doctrina ꝙ vtilis ⁊ ꝙ clara fuit notū ē toti ordini ⁊ ecclesie dei. Quidā vidit sepelire defunctū ⁊ cōpunctus est. Exemplum.lv.

f Uit qdā frater florentie

nobilis gn̄e:s nobilior moribꝰ in orōne deuotꝰ.in pdicatione gratiosus.q sue cōuersiōis retulit cām hāc fuisse Dū studeret bononie:cōtigit eū cuidā funeri interesse:⁊ dū corpꝰ traheret de feretro vt ī tumulū poneret vidēs caput depēdi.⁊ ꝙ quasi res inaiata ⁊ vilis ⁊ fetida sub ťra cito abscōdebaᵗ:cōpūctꝰ ⁊ inspiratꝰ a deo mortē mēoriā ⁊ timorē accepit. vn̄ ordinē pdicatoꝝ ingressus est.⁊ vitam sanctam cōsummauit in eo.

Jn discipulo de tēpore.

Filius comitis quidā vidit cadauer prīs sui:⁊ sic ɔpūctus deseruit mundū.hoc quere sermone.cxxxvi. N.

Jtē filiꝰ comitis q studēs parisiꝰ fuit in agone nimiū occupauit se cū paterna hereditate ⁊ sic dāṅatꝰ est. Quere sermo.cxxxiiij. A.

Jtē filiꝰ comitis qdā dixit ī agone.o qd est mūdus.iā eni possem multos hospitari:⁊ nescio vbi ista nocte pernoctabo.qre ser.cxv. J.

Jtē rex frācie q cū oībꝰ diuitijs suis nec in ducias vnius hore ī agone obtinere potuit. quere sermone.cxviij. R.

Jtē quidā dixit in agone nō sunt tot calami in tecto horree quot diaboli circa me sūt. Hoc quere sermone.cxv. J.

Jtē qdā desperauit in agone ⁊ reputabaᵗ ab hoībus quasi sanctꝰ.quere ser. cxxiiij. T.

Jtē qdā valde fleuit in extremis ⁊ pnitētiam egit. sed solū mō ex timore mortis ⁊ pene inferni:⁊ nō ex amore dei.qre ser.clvi. B.

Jtē fossor qdā cadauer pcussit plenū vermibꝰ ⁊ capita retraxerūt ⁊ ille cōpunctꝰ vitā emendauit.quere sermone.cxv. M.

Jtē heremita senex q didicit mori in heremo.⁊ qd sit scire bene mori.qre ser.cxv. M.

Mors bonoꝝ. Angeli deduxerūt aīam sine dolore. Exemplū.lvi.

Legit enim i vitaspatrū q cū qdā pat desideraret videre quō aia iusti de corpe egrederet trāsiēs p quādā villā vidit quēdā pegrinum solū in platea iacētē et in extremis laborantē cui angeli: michael et gabriel. vn9 ad dexteros alt9 ad sinistrā assistētes. rogabāt aiam de pcepto dñi de corpe egredi q timēs nō libēter corp9 dimittebat. Et dixit gabriel ad michaelē. Sume aiaz vt egrediat. Rñdit. Missi sumus vt sine dolore et violētia eijciat. Et cum clamaret ad dñm: misit de9 citharedā dauid cū cātorib9 hierl'm qz cant9 audiēs aia exiēs int man9 āgeloz cū gaudio i celuz deducta ē. et de hoc etiā Bern. pulchre loqt i cōtēplatio nib9 dicēs. Diligūt suos ciues supnie prātes et p his q hereditatē capiūt salut sollicitudine gerūt gaudēter. ofort. āt. instruūt ptegunt. hab9 ministrāt et puidēt Ipsi eni desiderāt aduētū nrz. qm de nob expectāt eoz ruinā restaurari diligēt qrūt et audiūt libēt bona de nob sollicite discurrūt medij int nos et deuz. nros gemit9 fidelit ad eū portātes. et socij nri eē nō dedignantur. qz iā sūt nostri facti custodes.

Frater quidā digito indicauit xpm eē pntem in agone. Exemplū. lvij.

Frat qdā frat ordis pdicatoz in bugēsi flādrie domo grauit infirmat9. cū letissimo vultu appropinqre videret morti. qdā frat cuz lachrymis eū flagitauit: vt si qd solatiōis mteri9 accepissz a dño sibi dicere dignaret. Cui ille silere nō valēs p gaudio inqt. Uere accesi qz dñs iēs xps te morti mee pntialit adesse pmisit. Cui frat. ego inqt p eūdē dñm te ostestor vt in digito vl' nutib9 innuas cū eū videris pntē. Cui ille inqt. Faciā libēt: sicqdē pmiserit de9. Die postmodū tertia morbo ingrauescēte tabula pcussa ē et frēs i ifirmariā curebāt. Presto lantib9 g et orātib9 frib9: frat moriēs digitū cū manu ad certū locū extēdit. et circūfusis oculis cuz cātu letissimo dicē cepit. In galilea iesuz videbitis sicut dixit vob. Quo finito mox expirauit. Hoc in vitaspatrum.

Quidam dixit. moriar fideliter: amicabiliter fiducialiter: et letāter. Exemplum. lviij.

Frater conrad9 quondā prior cōstātie i theutonia i infirmitate grauissima mire patiētie fuit istud de cātici s subridēdo et cū podere et cum deuotiōis dulcedine sepe reuoluēs. Dilectus me9 mihi et ego illi donec aspiret dies et inclinēt vmbre. Hic. xv. dieb9 añ mortē suā dixit frib9 suis. De hac infirmitate scitote q i festo dñe nre marie vginis moriar: qd et factuz ē: qz in pmis vespis natiuitatis marie vginis decessit: et in die sepult9 fuit Ultimā nullaz dixerat de btā vgine: et vltimā pdicationē de eadē fecerat. Hic congregat frib9 añ ipsū cū cito mori deberet: dixit. Scitote frēs mei q ego moriar fidelit. amicabilit. fiducialit: et letanter. Quod exposuit sic. fidelit: qz i fide iesu xpi et sacroz eccl'ie. amicabilit. qz ex q intraui i ordinē spero q i dilectiōe dei pseueraui et pcipue sp facē studui qd sibi mag placere putaui Fiducialit. qz scio q ad dñm vado. Letāter. qz de exilio ad patriā. de merore ad gaudiū trāseo sempiternuz. Hoc quere in vitaspatrum.

Mori debem9 in timore dei. Exēplū. lix.

Legit in vitaspatrum de quodā scō pre q cū videret valde timere de morte: qsierunt ab eo frēs quare timeret. et ipe rūdit in hūc modū Frēs seruaui mādata dei iuxta posse meuz: s hō suz et nescio vtrū placuerūt opa mea deo et ideo nō sum securus donec veniam ad eū.

Uirgo simplex vidit christum et sanctos in extremis. Exemplum. lx.

In diocesi Treuerēsi monasteriū quoddā situ est sanctimonialiū: in quo ex qdā antiq consuetudine nulla recipit puella nisi sit septem ānoz vl' infra. Ad cōseruationē eni simplicitat q totū corp9 lucidū facit hmōi cōstitutio siue cōsuetudo inoleuit. Erat aūt in eodē cenobio valde recēs vgo qdā adulta: s in reb9 hūanis vl' mūdanis tā infātula vt vix discernere posset int pecudē et hoīez secularē: eo q hmōi formarū añ cōuersionē nullā habuisset noticiā. Die igit qdā dū murū pomerij capra ascēdit. quā illa vidēs et qdnam eēt prorsus ignorauit. Ait cuidā sorori iux astāti. Quid ē hoc. Illa cognoscēs ei9 simplicitatez iocularit rūdit. mulier est secularis et addidit qn mulieres seculares senescunt cornua et barbas emittūt. Illa vo sic eē putans aliqd didicisse gratulabat. Cūqz p hmōi exēpla simplicitatis sepi9 sororū maturitatē tēperasset: grauissimā incurrit egritudinē. Que cuz sic iaceret vt vix loqui posset: visitāte se infirmaria: primo vbo: deinde signo vt citi9 recederet indi-

tauit. Illa neu'rũ intelligẽte dũ stupida sta-ret: pāniculũ capit̃ sui cōplicās ꝯ pect'sīatis ꝓiecit: Que mox ac si lapide pcussa fuisset: in terrā corruit. in q̄ dũ sine sensu tpe aliquo ia cuisset: erecta p fenestrā infirmatorio vicinā ꝓspexit. Et ecce i cemiterio multitudo stabat de-strariorꝫ: sellas deauratas: frenaqꝫ aurea ha bētiū. Cū in ipsa hora virgo agonizaret. soro-rib' ꝓpius accedētib' clara voce clamare ce pit. Date locū. date locū. sinite dños istos ac cedere. Viderat enī cellā repletā psonis mi re decoris atqꝫ splēdoris: quarū vestimēta de aurata videbant. Sicqꝫ obdormiuit in dño.

Frater qui euolauit sicut sagitta in celuꝫ.
Exemplū. lxi.

Monach' q̄dā ordinis

p̄dicatorꝫ alteri mōacho sibi fami-liari post mortez apparēs in gl'ia mxta. cū de statu suo requireret: rñdit. nūq̄ sa-gitta de arcu emissa taz cito volare potuit ad locū destinatū: q̄cito aīa mea de corpe egres-sa fuit ad deū. Nec mirū. annis enī quīquagīta xpo i ordine fuierat ad instar sagitte. multos vulnerās salubrit exēplo recte ⁊ bone cōuer-sationis.

Martyr christi propter thuri-bulum occisus est. Exemplum. lxij.

Vir q̄daz in lōbardia

erat mire simplicitatꝭ: ⁊ circa scōꝝ loca maxime deuot': q̄ cū p nimiā simplicitatē ꝓ fatuo haberet: ⁊ in oculis dei eēt prudentissim'. quicq̄d de suis laborib' vltra necessitatez nature ei reseruare poterat illud in visitādo infirmos ⁊ limina sctī iacobi i cō postella: aut btōꝝ aplorꝫ petri ⁊ pauli fidelit expēdebat. Tpe q̄ petrus boīuz pecora pauit. Et cū p̄ senectute ad hoc min' sufficeret ostia tim medicādo de elemosynis victitabat. non recedebat de eccl'ia dū diuina in ea agerētur. vñ ab oīb' amabat. q̄ cū frequēti' ꝯuersaret in q̄dā eccl'ia eiusdē eccl'ie thuribulū argen-teū negligēti' pēdere cōspiceret: timēs d̄ de dāno eccl'ie q̄̄ sue cōsciētie: ait sacerdoti. Nō secure hic pēdet tale thuribulū argenteū. di-cēte illo: q: multis ānis sine pīculo illic pepen disset. rñdit ille. Hoc sepe vna die euenit qđ mille ānis nō cōtingit. Quid plura. instinctu diaboli thuribulū subtrahit: nō tñ p̄dicto vi ro furtū imponit. Qđ cū fur dño pmittēte ⁊ suo suo occasionē martyrij p̄parāte vēdere nō posset nec auderet. sciēs fur p̄dictū virum hoīem esse simplicissimū: ⁊ eccl'ie illi' notissi-mū eū secrete adijt. ⁊ q: ipse idem rapuisset vas p̄us p̄stito sibi iuramēto ne te pderet cō fess' ē. Cui ille rñdit. Da mihi thuribuluz ⁊ ego illud nullo sciēte bñ restituā. ⁊ si necesse fuerit etiā corp' meū ⁊ aīam meā p te pono. His auditis fur thuribulū ei tradidit. qđ ille feno īuolutū sacculo suo inm̃sit. Qui p̄ l'solito ecclesiā p̄fatā frequētauerat: vt thuribulum caute ⁊ sine nota in locū suum ponere posset. Die vo q̄dā nimia tēpestatū violētia a forib' eccl'ie: q̄ tūc clausa fuerat depulsus: domum vicinā intrauit. ⁊ obliti' de sacco inuētū ē thu-ribulū in sacco suo. Requisit' de sacco cui' esset cū mētiri nollet: rñdit. Saccus est me'. s̄ qđ in eo ē vestrū ē. ego thuribulū nō suz furat': nō tñ furē pdā. Et recitauit eis p ordinē q̄li-ter ad se deuenerit: ⁊ q̄d furi pmiserit. Dicen tib' illis. lex ē lōbardie vt vel furē pdas: vel furis penā subeas. rñdit. In manib' vrīs suz quod iustū est de me facite. Quē cum iudex inducere nō posset vt furē publicaret: capita-li sup eū data sententia ante fores maioris ec clesie tāq̄ sacrileg' est decollat'. cuius corpus in eodē loco ē sepultū. ⁊ deuote psone aū ho ram matutinarū cant' angelicos ibidē audi-erūt. cereos ardētes viderūt. insup ⁊ suauis-simi odoris fragrātiā senserūt. Et ep̄s cū ce-terio sup tumulū hoīs dei basilicaz fabricari fecit. Et fiunt ibi miracula vsqꝫ in hodiernuz diem ad laudē noīs iesu christi. Hec Ces.

Sanctus pater vidit in agone prophetas aplos ⁊ christum. Exemplum. lxiij.

Quidā sanctus pater

in hora obitus sui aspiciētib' disci pulis subito cepit hylarescere et pulcher ⁊ cādidus apparere. ⁊ in leta verba prūpere. Querētibus illis cui loqueret: rñdit. Nōne videtis scōs p̄triarchas. Iteruz illo lo-quēte ⁊ eis interrogātib' rñdit. Nōne videt scōs ꝓphetas. Tertio dixit. Ecce venit ⁊ san cti apl'i. Quarto dixit. q: veniūt sancti ange-li. Ultimo dixit. Surgite: q: iesus venit. Et inter hec verba migrauit ad dominuz.

Mulier q̄ vidit xp̄m in agone. Exē. lxiiij.

Refert etiā btūs Gre-

gorius de tharsilla amica sua q̄ dū ad diē venisset extremū respi-ciēs sursū vidit iesū venientē: ⁊ cū mag aīad-uersiōe cepit circūstantib' clamare ⁊ dixit. Recedite recedite: q: ihs venit. Cūqꝫ i eū tēd e ret quē videbat: scā illa aīa a carne soluta ē.

tantaqȝ subito fragrantia miri odoris subse
cuta est: vt ipsa suauitas cunctis ostenderet
illic actorem suauitatis aduenisse.

Mors hoīuȝ est amarissima. Exē. lxv.

Quidā frater ordinis

pdicatoȝ cellā fratris alteri⁹ vene
tijs intrauerat de nocte eo legente
Frater legēs suscepit aliū fratrē supueniētē
credēs eū venisse in sero ⁊ eū esse viuūȝ: ⁊ tñ
mortu⁹ erat in cōuētu q̄ multū distabat a cō
uentu venetorū. Tūc mortu⁹ dixit. Ego non
suȝ viuus: sȝ mō sum mortu⁹. vñ scribas diē
⁊ horā ⁊ ita īuenies. Dixit viu⁹. Dic mihi: est ita
vt dicit Arist. Mors ē vltimū terribiliū. Re
spōdit mortu⁹. Dicam tibi q̄d mihi accidit qñ
moriebar. ⁊ tūc poteris iudicare ꝙ mors est
terribilior rerū mūdi. Qñ appropinquabā ad
pūctū mortis ⁊ feci tractū tunc pdidi sensus
oēs. s. visū. auditū ⁊c. ⁊ tūc intellect⁹ me⁹ fuit
tot⁹ subtiliat⁹. ⁊ oīa bona ⁊ malā q̄ vnq̄ fece
rā fuerūt mihi p̄ntata añ oculos mentis mee
clarissime. ⁊ tūc cepi in meipo cogitare super
bis ⁊ multū dubitabā ⁊ timebā de salute mea
Interim venerūt angeli ex vna pte ⁊ demōes
ex alia. ⁊ qlibet volebat accipe aīam meā: ⁊
sic stādo in illo pūcto q̄ aīa recessit: visum est
mihi ꝙ ego essem subito raptus in loco tene
broso: ita ꝙ ego dixi heu mihi q: dānat⁹ sum
Et stādo sic modicū ego vidi quādā clarita
tē in qua ego cognoui ꝙ aīa erat separata ⁊
stabat sup cadauer: ita ꝙ nō erā in inferno.
Unū hoc est certissimū ꝙ mors est terribilissi
ma rerū mūdi. Postea viuus interrogauit de
fide. rñdit ꝙ null⁹ saluat̄ nisi in fide iesu xpi.

In agone videt homo omnia opa sua bo
na ⁊ mala. Exemplum. lxvi.

Quidā rex bon⁹ quen

dā militē in armis habuit pbatuȝ
sȝ in morib⁹ ⁊ in vita pniciosum ⁊
reprobū. q̄ frequēter admonuit in sanitate cō
tēnebat se corrigere. Cū aūt repētina ⁊ īpro
uisa infirmitate corripet̄: a rege visitabat̄ ⁊
ad penitendū ⁊ cōfitēdū inducit̄. iste ait. Ad
iudicat⁹ sum morti. Et angeli cū p̄ntes essent
dixerūt. Uideam⁹ si aliqd ius habeam⁹ in eo.
Et vn⁹ extraxit librū de sinu speciosissimū par
uulū valde lr̄is aureis ⁊ fulgētib⁹ cōscriptuȝ
⁊ q̄ antea lr̄as nesciebā oīa legebā. ⁊ q̄sui ⁊
vidi scripta aliq̄ bona. ⁊ lȝ pua q̄ fecerā ī iu
uētute anteq̄ mortaliter peccassem. sȝ cū miro
mō exultare ī visiōe hoc: ecce duo maximi ⁊
teterrimi demōes itrauerūt. vn⁹ portabat vnū
librū pmaximū scriptū minutis lr̄is. in q̄ scri
pta vidi oīa pctā mea ⁊ flagitia. Et dixerūt
demōes angel' q̄ stabāt ibi. Quid hic statis cū
i eo nullū ius habeatis. cū iaȝ liber vr̄ videat̄
ex multis ānis nil valere: ⁊ nr̄ pualeat. Tunc
angeli rñderūt. ⁊ iterū dicebant Recedam⁹ ⁊
sibi aduaticatū dimittam⁹. Qō fecerūt sic suf
focātes eū demōes ⁊ aīaȝ ei⁹ rapuerūt: ⁊ eaȝ
ad infernū deportauerūt. Hec in vitaspatrū.

In discipulo de tempore.

Quidā in agone ad iudicādū raptus est:
⁊ xp̄us districtā rationem exegit ab eo. Hoc
quere in discipulo de tempore. sermo. ix. P.

Quidā dixit ī agone. nō sūt tot calami in
tecto horrei q̄t diaboli circa me sūt. ser. cxv. J

Mulier.

Regina quedam equitauit Aristotelem.
Exemplum. lxvij.

Mulierū astutia etiam

decepit sapiētissimos docētes alios
vt dicit magr̄ iacobus de vitriaco.
Nā Aristo. cū doceret Alexādrū vt se cōtine
ret ab accessu frequēti vxoris sue: q̄ erat pul
chra valde ne animū suū a cōi puidētia im
pediret ⁊ alexāder ei acquiesceret. Hoc aduer
tēs regina ⁊ dolēs cepit Aristotelem trahere
ad amorē suū. q: multotiēs sola trāsibat cum
pedib⁹ nudis ⁊ dissoluto crine vt eū alliceret.
Tādē allect⁹ cepit eam sollicitare carnaliter:
que ait. Hoc omnino nō faciam nisi videro
signa amoris ne me tēptes. ergo veni ad meā
cameram repēdo manib⁹ ⁊ pedib⁹ sic equus
me portādo: tūc scio ꝙ nō illudes mi. Cui cō
ditioni cū consensisset illa intimauit hoc Ale
xandro. Qui expectans apphendit eum regi
nam portantē. Quē cum vellet occidere ait.
Aristoteles sic se excusando. Si sic accidit se
ni sapientissimo vt a muliere deciperer: potes
videre ꝙ bene docuerā te. quid accidere po
test tibi iuueni. Quod audiens rex ei peper
cit ⁊ in doctrina eius profecit.

In promptuario supra.

Fili⁹ regis q̄ in decē annis solē videre non
debuit: ⁊ postmodū mulieres pre ceteris crea
turis cōcupiuit. Hoc quere ante. P. xxiiij. L.

Frē iuuenis monach⁹ nutrit⁹ in heremo q̄
postulabat anseres. i. mulieres p̄ ceteris crea
turis q̄s in mūdo vidit. hoc q̄re añ. xxiij. de L.

Mundus.

Mundus apparuit in pulcherrima specie
añ retro xo turpissima erat. Exemplū. lxviij.

Erat quidā nobilis in austria tot⁹ mūdo dedit⁹ qdā nocte solus añ castrū suū in virgultū pulchrū florib⁹ vt meli⁹ de mūdi pōpa posset cogitare descēdit. Quedā igit dña sup humanā estimationē formosa ⁊ ornata se ei p̄sntauit dicēs. Ecce assū quā tāto amore hacten⁹ dilexisti ad me accedas. Ille vo gaudēs valde ipā diligēti⁹ p̄spexit: se btm̄ reputās q aspectu ⁊ affatu tal' dñe pfrui dign⁹ fuit. Et illa. Sicut me añ bn̄ vidisti ita me retro intuearis. Vidit itaq̄ in dorso eā plenā vermib⁹: putredine: īmūdicia: ⁊ fetore: ita q horror istor oēm gloriā p⁹ visam supabat. Ad q̄ nobil' i stuporē rapt⁹ ⁊ nimis territ⁹ ē. Ad quē illa. Ego sū glīa mūdi: ⁊ tales sūt fruct⁹ mei. Ad h̄ vba hec imago disparuit: ⁊ nobil' emēdat⁹ rediit: ⁊ mūdo renunciauit deo viuens.

Miles quidam petiuit a rege sanitatem corporis. Exemplum. lxix.

Ex qdā habuit p̄posi tū q̄ multū ei fideliť seruiuit. Cū infirmatus visitaret a rege ⁊ dicēt ei rex si qd vellet. ille ait. Volo vt me liberes ab hac infirmitate q̄ me multū affligit. Rn̄dente rege q libēter faceret si posset; subiūxit ille Et ego pmitto illi q̄ me pōt liberare q si hoc fecerit: ammodo seruiam ei ⁊ non homini. Hoc in libro de donis.

In discipulo de tempore.

Quidā vidit duos cū lancea p lōgū volētes intrare ecclīaz. qre sermo. cxiii. E.

Itē qdā hausit aquā in vas ptusū ⁊ qdāz secauit ligna sup sarcinā. qre sermo. cxiii. E.

Itē filius comitis q̄ vidit cadauer prioris: ⁊ sic mūdū deseruit. qre sermo. cxxxvi. N.

Murmuratio.

Quidā plagat⁹ fuit ppť murmur qd habuit ptra deum. Exemplum. lxx.

Erat quidā honestus ⁊ verax dū lōgo tpe in puritate mēte deo in ordine p̄dicatoz deseruiuisset: nec sēsisset de ill' cōsolatiōb⁹ ⁊ dulcedinib⁹ dei qs legebat ⁊ ab aliis p̄gustari audiebat frequenť. Nocte qdā stabat añ crucifixū ⁊ lamētabiliť cepit añ dñm cōqueri p hec vba. Dñe audiui de te q oēm creaturā in māsuetudine ⁊ bonitate pcellas: ecce iā seruiui tibi annis plib⁹ vias duras ppť vba labiorū tuorū custodiēs; ⁊ volūtarie me totū sacrificās tibi. ⁊ scio dñe q si alicui tyrāno tātū seruitiū fecissez aliqd mihi ondisset beniuolētie signū aut dulciť colloqndo: aut aliqd tribuēdo: aut secretū aliqd cōmittēdo: vel saltē ridendo. tu aūt dñe nullā dulcedinē infudisti: nullū beniuolētie signū ondisti. Iā dñe tu q̄ ipse p̄dicaris dulcedo: mihi crudelis: tu durior mihi es q̄ esses tyrānus. Quid ē h̄ dñe: aut qre h̄. Cū igiť h̄ ⁊ multa similia diuti⁹ iteraret: audiuit subito semel ⁊ bis strepitū magnū ac si ecclīa minaret ruinā. h̄ ⁊ sup tabulatū ei⁹ tātū audiuit strepitū ac si multi canes dētib⁹ ⁊ vnguibus corroderēt tectū. Quo audito vehementissime pterrit⁹ ⁊ toto corpe tremēs subito vidit retro se horribilez vultū q̄ cū grādi vecte quē gerebat in manibus eū pcussit ⁊ ad terrā pstrauit: ita cuz surgere vellet nullatenus posset: reptādo añ vnū altare se trahēs nō potuit vltra pcedere amplius pre dolore. Fres igiť ad primā surgentes ⁊ eū in multis doloribus īueniētes ad infirmariā deportauerūt tāte egritudinis cām nesciētes. Iacuit igiť triū ebdomadarū spacio: ⁊ sibi ⁊ aliis fetebat intantū q vix ei seruire poterāt nisi narib⁹ obturatis. Virib⁹ aūt assūptis ⁊ de sua p̄sumptione correpť⁹ ad locū in q̄ pcussus fuerat rediens; vt vbi irā meruerat misericordiā impetraret: ait. Mi dñe peccaui in celū ⁊ corā te. minor sū oībus miseratiōib⁹ tuis: ⁊ indign⁹ magnis gratiis tuis. Tu dñe iuste vulnerasti me: h̄ pie sanasti me. In faciē aūt se psternens veniā iterū ⁊ iterū sup his q̄ stulte cogitauerat ⁊ leuiť locut⁹ fuerat ꝯ deū petiit. Et vox facta est ad eū. Si vis qs affectus ꝯsolationes hr̄e ⁊ dulcedines spūs: oportet vt ita vilē te reputes sicut vermē ⁊ lutū qd calcas. Quo audito valde cōsolat⁹ surrexit: deo gras agēs ⁊ humiliť ex tūc ardenť ⁊ libenť h̄ amplexat⁹ est: ⁊ sollicite prosecut⁹. Hoc aūt narrauit magistro ordis p̄dicatoz frať cui h̄ credit ꝯtigisse q̄ magne pfectionis ⁊ auctoritatis postea fuit in ordine. Hec ī vitaspatrū.

In discipulo de tempore.

Heremita quidā rephēdit deū ⁊ murmurauit ꝯ opera dei. Hoc qre in discipulo de tempore sermone. cix. K.

Capitulū de N. Natiuitas christi.

Gaudē debem⁹ de natiuitate xpi. Exē. i.

Quidam frater requisitus fuit in morte de cā sui risus. rn̄dit. Nunqd sūme gaudere debeo qr in stat christi natalis dico in q̄ de⁹ oīuz bri

tudo nr̄am assūpsit penā. pat̄ oīuz nr̄m infā-
tiā deus suā creaturā. sūma bonitas nostraz
miseriā: sūma potētia nr̄am penā: sūma vita
oīuz mortē nr̄az: sūma sapiā nr̄az ignorātiaz
glīa dei prīs nr̄am ignominiā. Quibꝰ cōgratu-
lari oportet. qz corā deo fres meos nūc cerno.
ideo sequēdo eos sic gaudeo.

Gaudere debemus de natiuitate dn̄i no-
stri iesu christi. Exēplum.ij.

Legitur in libro petri cluniaceñ ꝙ ī nocte natal' christi cuidā deuoto monacho vigilanti mox apparuit btā ṽgo maria: filiū tenēdo in gremio ꝛ colludētē cū eo. Cui filiꝰ. O mat̄ dulcissima quāta letitia ē hodie hoībꝰ de natiuitate mea: in q̄ vite inocētiā: doctrine affluētiā: miraculoꝝ excellētiā: sacroꝝ celestiū p̄eminētiā ꝛ abūdātiā secretoꝝ eis gr̄is dedi. Sz ecōtra q̄to dolore ꝛ inuidia nūc diabolꝰ cruciat̄. pbādo deū eē icarnatū ꝛ vnitū nature illꝰ quem p̄us deiecit. quē etiā deijciēdo pbat̄ ꝙ virtus mee incarnationis est inenarrabilis.

Infantia christi liberat hoīem a tēptatio-
ne. Exemplum.iij.

Quidā clericꝰ necessitate coactꝰ btē ṽgini seipz deuouit ad religionis igressuz: q̄ religionē fratrū p̄dicatoꝝ igressus de apostasia grauit̄ temptatꝰ ē. Jō adorauit imaginē isātie saluatoris quā tenebat i gremio btā ṽgo vt aut ꝯ tēptamēta iuuaret: aut ꝯ g̃ues ipugnatōes licētiā alteriꝰ religiōis daret: ꝛ sic deuote deosculās pedes imaginis ꝓfusis lachrymis tātā mētꝭ pacē ꝛ ꝯsolatione mox ē expꝰ ꝙ vsqz ad mortē i ordie firmit̄ ꝑseuauit: ꝛ dō fidel' r̄uiuit.

Mulieri apparuit christꝰ i specie pulcher-
rimi infantis. Exemplū.iiij.

Quedā deuota psona circa infātiā dn̄i specialit̄ afficiebatur tpe natiuitat̄ christi ꝛ rogauit dn̄m vt ei ondēderet faciē pueritie sue. Et ecce post aliqs dies in ecclīa more solito cōmorāti ꝛ orāti astitit puer pulcherrīmꝰ: a q̄ q̄siuit si sciret aue maria. qui r̄ndit. Predic illi. ꝛ fecit. Et dicēte eo. bn̄di. fru. v. t. tūc dixit puer. Ego sū ille ꝛ euanuit. Illa iubilādo clamauit. Reuertere charissime: dulcissime: ꝛ amātissime puer. Et sic p. xxx. dies nō cessabat vociferās. Die. xxx. venit iesus dicēs. Ego vocatꝰ venio ad te. nō aūt tu venies post me: vt mecum cōregnes. Que sic iubilās felicit̄ expirauit.

In discipulo de tempore

Monialis facta fuit publica meretrix: que postmodū inuocādo infantiā saluatoris veniam obtinuit. Hoc quere sermo. xi. E.

Caplm̄ de O. Obedientia.

Obedientia precellit ceteras virtutes in
celo. Exemplū.i.

Venerūt quattuor fratres de schiti ad abbatē pābo vestiti pelliceis tūic̄ ꝛ idicauit̄ vnusqsqz eoꝝ alteriꝰ v̄tutez nō p̄nte eo de q̄ loqbat̄. Unꝰ nāqz ex eis ieiunabat mītū. aliꝰ vō nihil possidebat. tertiꝰ aūt hēbat p̄limam charitatē. de q̄rto vō dixerūt ꝙ. xxij. annis in obediētia maiori p̄māsissz. R̄ndit eis abbas pābo. Dico vobis ꝙ istꝰ vtus maior ē q̄ ceteroꝝ. qz vnusqsqz vr̄m v'tute quā possidet volūtatē ppriā retinuit. hic aūt volūtatē suā abscindēs: aliene volūtati se seruū fecit. tales eni veri cōfessores sūt si vsqz ad finē ita permanserint. Hoc in vitaspatrum.

Obediens suscitauit mortuū. Exem.ij.

Duo fratres carnales venerūt in q̄ddā monasteriū hitāre: ꝛ vnꝰ ex ipis erat religiosus valde. alt̄ hūs obediētiā valde grādē. Cū g̃ abbas p̄cipet illi h̄ fac: ꝛ fecit. ꝛ iterū. illud fac: ꝛ fecit. q̄ in h̄ glificabat̄ in monasterio ꝙ talē obediētiā hr̄et. Inuidit ei fr̄ eiꝰ ille religiosꝰ ꝛ dixit inł seipm̄: tēptabo hūc frēz meū si h̄z tātā obediētiā. ꝛ veniēs ad abbatē: dixit. trāsmitte frēm meū mecū: qm̄ necesariꝰ sū eiꝰ in q̄dā loco. Et dimisit eū abbas. Cū g̃ parit̄ pficiscerēt̄ volēs tēptare eū ꝛ venissent ad flumen in q̄ erat multitudo crocodiloꝝ: dicit ei. Descēde i fluuiū ꝛ trāsi. Et descēdit ille. ꝛ venerūt crocodili ꝛ ceperūt sugere corpꝰ eius ꝛ ei nō nocuerūt. Qd̄ cū ille vidissz dixit ei. Ascede de fluuio ꝛ eamꝰ. ꝛ dū irēt iuenerūt corpꝰ mortuū iacēs in via: ꝛ dixit ei religiosus. Si haberemꝰ aliq̄d ex veteribꝰ vestimētꝭ mitteremus sup illud. Cui fr̄ dixit. Oremꝰ si forte suscitet illū deꝰ. Et stātibꝰ illꝭ in orōne suscitatꝰ est mortuꝰ. Et iactauit se ille religiosus. d. Propt̄ religionē meā suscitatꝰ ē. Manifestauit āt deꝰ prī in monasterio opa eoꝝ oīa. ꝛ quēadmodū tēptauit frēz suum in crocodill' ꝛ quā mortuꝰ surrexit. Et post ꝙ venerūt i monasteriū dixit abbas ad illū religiosū. q̄re sic fecisti frī tuo. Cognosce qz p obediētiā suā surrexit

mortuus. Hec in vitaspatrum.

Obedientia precellit peregrinationem et etiam vitam solitariam. Exemplum. iij.

Quidam bonus homo querebat viam tendentem ad prioratum: et cogitabat in mente. Non est melius quam ut mundum fugiam et maneam in inclusorio: quod et fecit. Videntes autem homines eius bonitatem ipsum bene pascebant dum ibi esset. venit vox de celo: dicens. Aue paste porce. Ille audiens quod hec vox esset insultans ei de quiete: exiens de clusorio dedit se ad peregrinationem quiete postposita. Ad quem vox. Salue peregrinans. Ille dixit in clusorio. Deo non placeo. peregrinatio deo non est accepta. ideo ergo ad heremitas qui sub obedientia viuentes voluntatem dei perficiunt. Qui cum ibi esset venit ad eum vox dicens. Salue fili obedientie: implens voluntatem dei.

Obedientia marci scriptoris. Exemplum. iiij.

Quidam abbas habebat discipulum nomine marcum: cuius obedientia erat magna: et propterea senex diligebat eum. Habebat autem et alios discipulos qui contristabantur eo quod plus illum diligeret. Postquam alij senes hec audierunt: venerunt ad eum ut ei renunciarent: quod fratres qui cum eo erant contristabantur. Sed antequam illis aliquid fateretur ipse cum illis ad singulorum cellas perfectus unumquemque proprio nomine vocauit: dicens. Egredere frater: quia opus habeo tui. Et nullus voluit egredi. Venerunt autem omnes ad cellam marci: et cum pulsasset ostium vocauit abbas eum nomine eius. Ille autem mox ut audiuit eius vocem foris egressus est. Et ingressus abbas ad cellam suam quia scriptor erat: quesiuit quaternum quem scribebat: et inuenit quod in qua hora in qua vocatus est litteram quam faciebat mediam dereliquit ut obedientiam impleret. Unde alij senes dixerunt ei. In veritate quem tu diligis eum et nos diligimus quia et deus eum propter suam obedientiam diligit plus.

Monachus propter obedientiam proiecit proprium filium in furnum. Exemplum. v.

Quidam seculo renunciauit et venit ad monasterium adducens secum filium suum paruulum: quem abbas tenens osculabatur: dicens patri. Amas hunc. Respondit Etiam. Iterum dixit. Diligis hunc. Respondit. Etiam. Postea dixit illi abbas. Tolle si amas eum et mitte in furnum ardentem. Et pater suus iactauit eum in furnum: et statim factus est furnus sicut ros. Ex quo fecto acquisiuit sibi gloriam in tempore suo quemadmodum abraham patriarcha. Hec in vitaspatrum.

Abbas reuocauit fratrem defunctum. Exemplum. vi.

Religiosus quidam nomine Meingotz: vir simplex et bonus. Accidit autem ut tactus infirmitate cum nimis torqueretur inunctus est. Instante vero tempore capituli generalis abbas iturus ad capitulum dixit ei. Frater meingotz non debes mori: si expectabis me. Respondente illo. si in me fuerit faciam. Subiunxit abbas Ego tibi precipio. Iuit ergo abbas ad capitulum: et morabatur ibi diutius. Reuerso itaque eo et veniente ad portam pulsata est campana. Interrogante itaque abbate cui pulsaretur: dicebat frater portarius fratri meingotz. Respondit abbas. Ego deberem ei loqui adhuc. Festinansque ad infirmatorium ille expirauit. Et cum se inclinasset ad mortuum alta voce clamauit. Frater meingotz. Et non erat in eo vox neque sensus. Cumque secundo idem nomen repetisset: dixit pos. Nolite vos fatigare. expirauit enim. Tunc abbas ad illius aurem se inclinans: dixit. Ego tibi preceperam ne morereris donec venirem. et iterum precipio tibi ut respondeas mihi. Ad quod verbum ille qui de graui somno excitatus oculos aperuit et ingemuit. O pater inquit quid fecisti. bene eram et quid me reuocasti. Ubi inquit eras. At ille respondit. In paradiso reposita erat ibi sedes aurea secus pedes domine nostre. et cum me reuocares venit dominus Pinhardus sacrista noster: trahensque me de sede eadem dicebat. Non hic sedebis: quia inobediens huc venisti. reuertere ad abbatem: sicque reuersus sum. Attamen promissum est mihi quod eadem sedes mihi foret reseruanda ubi eundem Pinhardum vidi in multa gloria: in cuius pede apparuit macula: eo quod nobiscum existens inuitus iuit ad laborem. Hec cesa.

Serpens fuit obediens fratri hortulano. Exemplum. vij.

Erat quidam magne vite in monasterio monachus hortulanus. Fur vero venire consueuerat et per sepem ascendere et occulte olera auferre. Cumque ille multa olera plantaret que virtus inuenit: et alia pedibus conculcata: alia dirupta conspiceret hortum circuiens inuenit iter unde fur venire consueuerat. Qui eundem hortum perambulans reperit etiam serpentem: cui precepit dicens. Sequere me. Qui ad aditum furis perueniens imperauit serpenti: dicens. In nomine iesu precipio tibi ut aditum istum custodias: et fures ingredi non permittas. Protinus serpens se totum in itinere in transuersum tetendit: et ad cellam monachus rediit.

Cūq3 meridiano tp̄e cūcti qͥeſcerēt more ſoli to: fur aduenit ſepē aſcēdit: ⁊ dū in hortū pe dē poneret vidit ſubito ꝙ ꝑtēſus ſerpēs clau ſiſſet viā ⁊ tremefact⁹ poſt ſemetipm̄ cecidit: eiuſq3 pes ꝑ calciamētū in ſude ſepis inheſit. Sicq3 vſq3 hortulan⁹ rediret deorſū capite pe pēdit. Cōſueta hora venit hortulan⁹: pēdetē in ſepe furē repꝑit: ſerpēti ſīt dixit. Gr̄as ago deo. iplēuiſti qd̄ iuſſi. recede mō. Qui ilico ab ſceſſit. Ad furē ꝟo veniēs ait. Quid ē fr̄. tra didit eni te de⁹ i manū meā q̄re i laborē mo nachoꝝ furtū totiēs facē p̄ſūpſiſti. Et h̄ dicēs pedē illi⁹ a ſepe i q̄ ibeſerat ſoluit: eūq3 ſine le ſiōe depoſuit. cui dixit: Seq̄re me. quē ſequētē ſe duxit ad horti aditū: ⁊ olera q̄ furti appete bat auferre: cū magͣ gaudio ꝓbuit dicēs. Ua de poſt h̄ nō furtū faciēs: ſ; cū nēc h̄ēs huc ad me igredē. ⁊ q̄ tu cū p̄cto laborabas tollē ego tibi volūtarie dabo. Hec Greg. ī dyal. li. i.

Aqua fuit ep̄o obediēs. Exemplū. viij.

f Luuius quidā qui iux ta muros ciuitas fluebat inūdatiōe facta curſus ſui alueū egreſſ⁹ ꝑ agꝛ diffūdi ꝯſueuerat: ⁊ q̄cq3 ſata ⁊ plātata repe riret euertere. Cū h̄ crebro fieret ⁊ maxīa eiuſ dē loci nc̄itas vigeret dato ſtudio opis eū ꝑ alia loca deriuari conati ſūt. Sz ꝙuis diuti⁹ laboratū fuiſſet a ꝓpo alueo deriuari non po tuit. Tūc ep̄s vir deuot⁹ raſtrū ſibi paruulū fecit ⁊ ad alueū fluminis acceſſit: ⁊ añ orōni incubuit: atq3 eidē flumio p̄cipiēs vt ſe ſeq̄ret ꝑ loca q̄ ei viſa ſūt raſtrū ꝑ terrā traxit. Quē mox relicto alueo ꝓpo tota fluminis aq̄ ſecu ta eſt. ita vt fūdit⁹ locū cōſueti curſus deſerēt ⁊ ibi ſibi alueū vbi tracto ꝑ terrā raſtro ep̄s ſignū fecerat vēdicaret. ⁊ quecq3 eēnt alimen tis hominū ꝓfutura ſata vel plātata vltra nō lederet. Hec Greg. in dyal. li. iij.

Ignis fr̄i orāti obediēs. Exemplum. ix.

q Uodā fratre i anglia lectore ⁊ p̄dicatore admodū deuo to: i domo cuiuſdā milit̄ exīte ſubi to ſucceſus ē ignis magn⁹ in domo in q̄ cena bāt. Deficiēte aūt aq̄ ⁊ oī humano cōſilio: et igne magꝭ ac magꝭ īualeſcēte cū ſoci⁹ ei⁹ cū fa milia diſcurreret ⁊ clamaret: ⁊ ip̄e in orōnē ꝓſtrat⁹ ignē repulit ⁊ extinxit: ita vt nullū ei⁹ veſtigiū appareret. Hoc aūt frat̄ minime oſ tēs ad glīaz: nec celās ad edificatōēz ſcripſit mḡro ordīs p̄dicatoꝝ: nec alicui hoī h̄ dixit.

Pluuia non tetigit duos fratres in iti nere. Exemplum. x.

d Uo fratres ordinis p̄dicatoꝝ dū mitterent̄ ad quendā cōuētū ⁊ obediētiā hylarit̄ adim plerēt: cōtigit eos pluuie tēpeſtate ī via obū brari. Quā expaueſcētes nimiū ceperūt adi uicē dicē. forte nō acceptat de⁹ obediētiā no ſtrā. Dū ḡ nullū viderēt locū ad quē diuteré poſſent venit in mētē vni⁹ miraculū qd̄ fece rat dn̄s b̄tō dn̄ico: pluuiā ab eo ⁊ ei⁹ ſocio re mouēdo: ⁊ excitat⁹ in ſpem ⁊ ad orōnē conuer ſus ſtati fecit ſignū crucꝭ ꝯ tēpeſtatē iminētē ⁊ ſtatim ad dexterā ⁊ leuā ſe diuidēs ꝑmiſit dn̄s eos abire itāctos ꝙ nec vna gutta cecidit ſup eos cū viderēt extra ꝑte pluuiā magnā cadētē. Leena fuit diſciplo obediēs. Ex. xi.

d Icebāt ſācti ſeniores de diſcipulo abbatꝭ pauli noīe iohēa ꝙ h̄rēt hūilitatē ⁊ virtutē obediē tie: ⁊ etiā difficiles cās abbate ſibi īperāte in nullo ei penit⁹ ſibi ꝯdiceret: ī nec murmura ret. Cū aūt neceſſari⁹ eēt i monaſterio vtēſili bus fim⁹ boū: miſit eū abbas in ꝓximū vicū vt q̄reret ſibi fimū boū ⁊ cū celeritate afferrꝫ Erat aūt i illo loco mala beſtia. ſ. leena. Sta tim aūt egreſſus p̄dict⁹ diſcipul⁹ ibat ſm̄ p̄ce ptū abbatꝭ. Cūq3 ꝑgeret dixit abbati ſuo. Do mine p̄r audiui ꝙ plures dicētes ꝙ i illo lo co mala beſtia ſit tūc ſenex q̄ſi iocularit̄ dixit. Si venerit ſup te tene ⁊ alliga eā ⁊ adduc eā tecū. Cū aūt ꝑueniſſet ad locū iā veſpē inſtā te egreſſa ē leena ⁊ irruit ſup eū. Ille aūt cōp hēdēs tenere eā voluit. illa aūt excutiēs ſe de manib⁹ ei⁹ fugit. Seq̄bat̄ aūt ipā dicēs. Ab bas me⁹ p̄cepit vt alligā te ⁊ ꝑducā ad eū. Cōtinuo ſtetit leena: ⁊ tenēs eā reuertebat̄ ad monaſteriū. Cū aūt tardaret i itinere abbas nimis ꝓ eo ſollicit⁹ triſtabat̄ grauit̄ ⁊ ecce ſb ito ſuꝑuenit diſcipulus ei⁹ tenēs ligatā leenā Qd̄ cū vidiſſet ſenior admiratus valde gr̄as egit deo. Dixit aūt diſcipulus. Ecce dn̄e ſicꝫ p̄ cepiſti adduxi leenā ligatā. Sz volens ſenior humiliare ſpm̄ ei⁹ dicit ei. Sicꝫ tu inſenſibilis extitiſti ⁊ inſenſibilit̄ beſtiā adduxiſti. ſolue ḡ ⁊ dimitte eam vt vadat ad locum ſuū. Hoc in vitaſpatrum.

Mulier quedā intrauit furnū contra ꝓhi bitionem mariti. Exemplum. xij.

c Um quidā vir recede ret ab vxore vadēs ad ſctm̄ iacobū

illa multū institit apud eū φ ei aliqd pciperet. qd ob ei⁹ amorē vsq3 ad aduentū imolabilit' obseruaret: q post multā instātiā dixit ei. Nihil aliud peto a te nisi vt maneas i domo tua in pace: ⁊ deū p me ores. Cū aūt dicēt ⁊ instaret φ ei aliqd aliud pciperet: qz h ipa eēt factura sine pcepto q iā pcepit tūc dixit ei. Caueas amore mei vt nō itres i furnū ruinosū ⁊ periculosū q est i curia nr̄a. Cū aūt recessisset cepit cogitare φ forte marit⁹ ei⁹ ibi pecuniā int' lapides abscondisset: ⁊ intrans cepit mouere lapides: scrutās si ibi pecuniā inueniret Qd cū faceret cecidit cooptura furni sup eā: a q lesa ē ⁊ ipotēs effecta. Cū aūt rediret vir ei⁹ ⁊ ipsa ei more solito nō occurreret: dicta ē ei cā. q ait. Ammodo saltē incredulitatē ⁊ inobediētiā sētiet quā ipsa ⁊ cetere mulieres habēt originalit' ab eua pma mr̄e: qz si de⁹ nō inhibuisset ei comedere fruct⁹ de ligno sciē boni ⁊ mali: fortassis nunq gustasset.

Uxor milit' intrauit paludē cōtra prohibitionem viri sui. Exemplum. xiij.

Miles quidā i saxonia diues valde ⁊ potēs ministral' dn̄i Henrici duc saxonie: hic habebat vxorē nobilē ⁊ dilectā. Die igit' qdā cū sermo haberet' de culpa eue cepit illa vt mos ē mulierū eidē maledicē ⁊ de icōstātia ai iudicare eo φ p modico pomo gule sue satisfaciēs tāq penis ac miserijs oē gen⁹ hūanū subdidisset: cui marit⁹ rn̄dit. Noli illā iudicare: tu forte in tali casu sil'e fecisses. Ego volo tibi aliqd pcipere qd min⁹ ē ⁊ ppt' amorē meū minime poteris custodire illud. Rn̄dēte illa. qd ē h mādatū. Ait miles. Ut die illa q balneata fueris paludē curie nr̄e ne igrediaris nudis pedib⁹ alijs dō dieb⁹ si libet intres. Erat eni aq putrida ⁊ fimosa ex sordib⁹ toti⁹ curie collecta. Illa subridēte ⁊ pcepti trāsgressionē abhorrescēte subiūxit miles. Uolo aūt penā addē si fueris obediēs. xl. marcas argēti a me recipies. si aūt nō totidē mi solues. ⁊ placuit ei. Ille dō ipsa igrāte secretas custodes paludi adhibuit. Mira res. ab illa hora mrona tā honesta ⁊ tā verecūda nunq p curiā trāsire poterat nisi ad pdictā paludē respicēt: ⁊ qtiens balneabat' de eadē palude tēptabat'. Die dō qdā exiēs balneū dixit pedissequ sue. Nisi igressa fuero paludē hāc moriar: stati succingens se: ⁊ cū circūspexisset ⁊ nemiē videret: comitāte ancilla ipsa aquā fetidā vsq3 ad genua intrauit: ⁊ huc illucq3 deambulando bn̄ cōcupiscētie sue satisfecit: qd stati nūciatū est militi. Ille gaudēs mox vt eā vidit ait. Quid est dn̄a. fuistis ne hodie bn̄ balneata. Rn̄dente sui. Adiecit. In dolio vel i palude. Ad qd verbū cōfusa tacuit: cognoscēs suū excessū ei nō latere. Tūc ille. Ubi ē dn̄a mea cōstātia vr̄a: obediētia vr̄a: iactātia vr̄a: eua vili⁹ tēptata fuistis. tepidius restitistis: turpi⁹ cecidistis. Reddite g qd debetis. Et cū h nō hr̄et φ solueret: oīa vestimēta ei⁹ pciosa tulit ⁊ p diuersas psonas distribuit: siuens p aliquod tempus eam bene torqueri.

Quidam comedit alleum contra prohibitionem. Exemplum. xiiij.

Quidā tradidit castrū dn̄i sui cui⁹ fuit in castro pcurator qd castrū tradidit qbusdā inimic dn̄i sui. Qui venietes ceperūt castrū ⁊ interfecerūt oēs pter illū q tradiderat eis castrū: et erat illud i dioc. colonie. Ille traditor iuit ad cōfessionē: ⁊ est ei iniūcta pnia: recessit ⁊ illā nō seruauit. ⁊ iterū rediit. cui sacerdos. Nosti aliqd qd possis p pnia tuo sustinere. Rn̄dit ille. Nunq alleū comedi vel comedere potui. Et ait cōfessor. Sit tibi p pnia vt alleū nō comedas. Ille egressus allea tulit i horto ⁊ tēptat⁹ cōcupiuit: ⁊ illa cruda comedit: ⁊ non poterat pri⁹ bn̄ preparata comedere.

In discipulo de tempore.

Quidā vidit quattuor ordines in celo: ⁊ i obediendientia viuentiū superior fuit. Hoc qre in discipulo de tpe. sermone. lvi. E.

Itē moniales qdā iuerūt ad papā qb⁹ dedit pixidē cū auicula inclusa. ⁊ pcepit eis ne aperirēt pixidē. Hoc qre sermone. l. F.

Obsessus.

Frater quidam comedit carnes ⁊ diabolus intrauit in eum. Exēplum. xv.

Frater quidā ordinis pdicatoꝝ ad seruiēdū infirmis bononie positus: carnes q remanebāt interdū sine licētia comedebat. Quodā autē sero cū faceret: a diabolo correptus cepit fortit' ⁊ terribilit' clamare. Concurrentibus igit' fratribus beatus pater dn̄ic⁹ aduenit: ⁊ cōpatiens fratri q grauiter vexabat' arguebat demonē: quare corp⁹ fratris sui inīuerat. Dixit aūt diabolus. Intraui in eū quia meruit. nam carnes infirmoꝝ occulte ⁊ sine licentia comedebat ꝯ ordinationē cōstitutionū tuaꝝ Tūc btūs dn̄ic⁹ ait. Ego auctoritate dei absol-

no eum a peccato qd fecit. tibi aut pcipio demon i noie dni nri iesu christi vt exeas ab eo et amodo no vexes eu. Et stati liberat e frat.

Conuersus qdam bibit vinum sine licentia: et obsessus est. Exemplum.xvi.

In couentu bononie

contigit queda fratre couersum subito a demone vexari grauissime. Couersi g surgetes qr ia lectos intrauerat. vocauerut magistru suu: de hinc beatu dnicu qui tuc in domo erat: q madauit eu ad eccliaz deferri: que vix decem fres portare poterat. In ingressu aut ecclie exufflans extinxit oes lampades vno flatu. Cu g multis modis demo eu vexaret dixit ei btus dnicus: Adiuro te per christu vt dicas qre vexas fratre istum: et qn vel quo huc intrasti. Qui rndit. Uexo eum qr meruit. bibit eni heri sine licetia i ciuitate vinu: et sine signo crucis: vnde tuc intraui in eum imo ipse me bibit cu vino. Inter h factuz est signu ad matutinas: et ait demon: Amodo hic remanere no possum ex q surgut capuciati ad deu laudandu. Et recedes dimisit frem qsi mortuu iacente in terra. Fres aut tulerut eu ad ifirmaria: et mane sanus surrexit nesciens quid sibi accidisset. Hoc autem narrauit mihi qui interfuit.

Opera.

Exeplu operandi habemus in sole: in terra: in formica: et in gallo. Exemplum.xvij.

Quida iuuenis requisiuit a sene in morte vbu edificationis. Cui ille. Fili respice ad solem: ad terra: ad formica: et ad gallu. Naz sol ppt quodcuqz ingratu cursum suu non retardat: nec ab eis radios retrahit: imo bnficiu charitatis impedit. Sic nec tu ppt cuiuscuqz ingratitudine pietatis opera subtrahas: nec ordine charitatis. Formica etia grana meliora colligit de quibus in hyeme viuit. Sic in hac vita salutis opa multiplica: ne in morte penuriaz et necessitate patiaris. Terra licet etia ab oibus coculcet cu magna intepe rie et aduersis et tn oibus creaturis pducit arbores et fructus vtiles: et sine retributione sepius eis reiterat et multiplicat ad necessitate. Quarto atte de ad gallum q alia suis se vberas nequaqz horas noctis obliuiscitur. Cu igit fili mi similia facies: thesaurum sapientie possidebis. Hec in vitaspatrum.

Occupatum in bonis diabolus non temptat. Exemplum.xviij.

Legitur i vitaspatruz

q cuidaz fratri data e gratia q videret que fiebant: et vidit diabolu state ad ostiu celle cuiusda fris nec valere intrare qdiu erat occupatus i bono: qncuqz aut ab occupatioe cessabat: intruit et eu teptabat. Ideo dicit Hiero. Sp aliqd boni facito.

Quida petiuit orare p se. Exem.xix.

Frater qda dixit sancto

anthonio: ora p me pr. Qui rndit. Nec ego tui misereor nec deus nisi p te ipo sollicitus sis et oraueris deu. h i vitaspatru.

Labor presens nihil est respectu futuri. Exemplum.xx.

Legit in vitaspatrum

de quoda scto pre q suu corpus miserabilit abstinedo: vigilado: vigilias et disciplinas freqter sustinendo: et alia bona opa incessant faciendo affligebat: et tn innoces erat. Ad que venerut fres et dixerut. Pat qre sic miserabilit occidis corpus tuuz et ieptu ad seruitiu dei reddis. Quibus rndit. O fili h facio qr cosidero q totus labor quez per mille annos possem in hac vita pati si tadiu possem viuere: no eet coparabil vnius hore pene eterne reproboru et danatoru: vel vnius hore gaudio btoru. Un aplus. No sut codigne passiones huius tpis ad futura gliaz. Aug. Tanta est iocuditas lucis eterne &c.

Opera bona ppt vana gloriam non sunt facienda. Exemplum.xxi.

Tempore quodaz ministralis quida ducis bauarie defunctus e. Nocte vo quada castru in q vxor eius erat sic cocussum e vt terremotus uideret fuisse. Et ecce ostia camere in q illa iacebat aperta: quoda gigate nigerrimo cu scapulis impellete maritus eius ingressus e: que illa vides apud lectu sedere fecit inquires de statu suo. Cui ille rndit. penis eternis danatus su. Illa igit nimis territa respodit. Ostiu nrm oibus peregrinis et pauperibus patuit et no psunt vobis bnficia ista. Et ille. Nihil tn psut ad vita eternaz: eo q ex vana glia: et non ex charitate a me facta sut. Que cu plus interrogare vellet: ille ait. cocessu est th apparere tibi: sed no licet hic diutius morari. qr diabolus foris stans expectat me. Si eni ois folia

mbox̄ ꝯuerent̄ in linguas: tormēta mea exp̄mere nō possēt. Post h̄ euocatꝰ ē ⁊ īpulsu totū ꝯcutit̄ castrū: eiulatꝰ eiꝰ magnꝰ audit̄. Ecce īpleta sunt in illo q̄ scriptura loq̄tur. Potētes potēter tormētabūtur. Hec cesarius.

In discipulo de tempore.

Paganus mercator quidaꝫ sepeliuit mortuū ꝓpe mare iacentē: ideo bina vice liberatus est a morte. Hoc quere in discipulo de tēpore. sermone. xcij. M.

Itē quidā orauit. xxxij. annis ꝑ aīa patris sui: ⁊ tamen semꝑ in peccato mortali fuit. q̄re sermone ibidem. xcij. O.

Oratio.

Quidā nō potuit orare vnū pat̄ nr̄ sine cogitationibꝰ. Exemplū. xxij.

b Ernardꝰ quadā vice iumento insidens cuidam rustico sic offerente se materia magna de cordis instabilitate in orōne conquestus est. Qō. ille audiēs mox eum despexit: ⁊ in orōnibus cor firmum ⁊ stabile se habere dixit. Volens aūt beatus bernardus cōuincere eum: dixit. Sequestrare paulisper a nobis ex tota q̄ poteris intētione orōneꝫ dn̄icam inchoato quā sine cordis euagatione finire poteris iumentū meū sine dubitatione habeb̄. Tu aūt m̄ in fide tua spōdeas ꝙ si aliq̄d aliud ibidē cogitaueris: hoc mihi nullatenus celabit̄. Letat̄ ille ⁊ quasi iumētū lucratū reputans audacter secessit ⁊ seipm̄ recolligēs orōnem dominicā dicere incepit. Vix orōnē dimidiam expleuit: ⁊ ecce importuna cogitatio cordi suo se ingerit vtrū ⁊ sellam habere deberet cum iumēto. Qō ille aduertēs cōscius ad bernardum reuertens: ⁊ quid in ipsa orōne cogitauerat indicauit: ⁊ de se vt prius temere nō p̄sumpsit amplius iudicare.

Quidā nolūt seipos iuuare. Exē. xxiij.

f Vnt miseri et pigri multi alienis suffragijs se volētes subleuare: s̄ ipsi manū nō apponūt in labore. Similes sunt cuidam quadrigario cui cum quadriga cecidisset: ⁊ ipse sedens ī luto a trāseuntibus petijt adiutoriū. Quidam nobilis manū extendēs vt ipm̄ iuuaret s̄ cū miser nec vellet surgere nec ad quadrigā subleuandā manuꝫ apponere: sed differebat: recessit nobilis indignās dicens: Ex quo tu miser non iuuas te: nec ego curabo de te: sic facit christꝰ. Aug. Qui creauit te sine te: nō iudicabit te sine te. Bernar. Cadit asinus ⁊ est q̄ subleuet. perit anima ⁊ nō est qui curet.

Meretrix quedam orauit pro deuoto viro. Exemplum. xxiiij

q Vidā vir dei dixit cuidam meretrici. Ora deum pro me. Que cōfusa est de misericordia dei eccl'iam īgressa amare fleuit pctā sua añ btē marie v̄ginis imaginē: ⁊ etiā ꝑ illo viro dei orabat. Tunc christꝰ m̄ri r̄ndit. Attēde ad opꝰ mirabile: q: ꝑ meo amico orat inimica. Quis imo o fili nunq̄d ꝓpt̄ amicū parcos inimice. Cui r̄ndit christꝰ. Propt̄ mee m̄ris interuētionē tibi pctā dimittunt̄. Vn̄ illa cōtrita ⁊ confessa amodo deo seruiuit.

Demones presentant diuersas imagines orantibus. Exemplum. xxv.

q Vodam tp̄e noctis demon in specie monachi ad ostium cellule bti macharij pulsauit dicēs: Surge abbas machari ⁊ eamus ad collectā vbi fratres ad vigiliā ꝯgregant̄. sed ille grā dei repletꝰ falli nō potuit. intellexit enim diaboli eē fallaciā ⁊ ait: O mendax ⁊ veritatis inimicus. quid enī tibi cōsortij quid societatis est cum collecta cōgregatiōe sanctoꝶ. Et ille ait. Latet ergo te o machari ꝙ sine nob̄ nulla collecta agitur: nulla ꝯgregatio monachorū ꝑficit̄. Veni deniq̄ ⁊ videbis operationeꝫ nr̄am. Dixit aūt sāctꝰ macharius. Imꝑet tibi dn̄s demon immunde. Et cōuersus ad orōnē a dn̄o petijt vt sibi h̄ ostēderet si verum esset. De quo gloriatus est demon. Abijt g̃ ad collectam vbi a fratribꝰ vigilie celebrantur. Et iterū in orōne dn̄m deprecabat̄ vt ei veritatē v̄bi huiꝰ ondēderet. Ecce vidit ꝑ totā ecclesiaꝫ q̄si paruulos q̄sdaꝫ pueros ethiopes nigros discurrere huc atq̄ illuc: ⁊ velut volitando differri. Discurrētes aūt illi ethiopes singul' fratribus in oratione positis atq̄ psallentibꝰ illudebant: ⁊ si cui de eis oculos duobus digitulis cōpressissent statim dormitabat: si cui in os immersissent digitū oscitare eū faciebant. Itē post psalmū cum ad orādū se ꝓiecissent f̃res ꝑcurrebant singulos iterū ⁊ añ aliū siacentem q̄dem in orōne quasi mulieris spēm ꝯtebant. Añ aliū quasi edificātes aut portātes aliq̄d aut diuersa queq̄ agētes apparebant. Et q̄cūq̄ demones illudētes formassēt h̄ orantiū in cordis sui cogitatiōe v̄sabātur. Ab aliq̄bꝰ tn̄ fratribus vbi aliq̄d horū age

rē cepissent q̄si violent̄ repulsi p̄cipites deijci-ebant̄: ita vt nec stare an̄ eos nec trāsire au-derēt. alijs ꝟo sup ceruices ꝛ ī dorso ludebāt. Hec cū vidisset sctūs macharí⁹ igemuit ḡuit̄ ꝛ lachrymas pfūdēs dixit. Respice dn̄e ꝛ ne sileas neqȝ mitigeris de⁹: s̄ exurge ꝛ dispgēt īnimici tui: ꝛ fugiant a facie tua. q: aīa nr̄a re-plet̄ illusiōib⁹. Post orōnē aūt examinādi ve-ritat̄ grā seorsū euocat̄ singul' oībusqȝ frib⁹ an̄ q̄rū faciē viderat diūso habitu demones: ꝛ varijs imaginib⁹ ludētes p̄qrēs ab eis si in orōe vl' edificādi cogitatōes habuerit. vl' iter agendi vel alia diūsa q̄ vniciuiqȝ p̄ demones imaginata viderat: ꝛ singuli coꝝ ita confite-bant̄ ī corde suo ita vidisse cogitatiōes sic̄ ille arguebat: ꝛ tūc ꝟe intellectū ē qꝫ oēs male ꝛ sup̄flue ac vane cogitatōes q̄s vel psalmodi arū vel sōnioꝝ aut etiā orōnū tp̄e vnusq̄sqȝ ī corde suscepat illusiōe ꝛ instictu demonū fiāt. Nā q̄ ab his oī custodia p̄seruāt ī timore ꝛ a-more coꝛ suū illi ethiopes tenebrosos ꝛ eas q̄s īmittūt cogitatiōes repellūt. Xp̄o eni ꝯiūcta mēs ꝛ p̄cipue ī tp̄e orōnis itēta nihil malū: nihilqȝ sup̄fluū recipit. Hec ī vitaspatrū.

De orōne duoꝝ frm̄. Exemplum. xxvi.

Legit̄ qꝫ duo fr̄es ger mani nobiles gn̄e: s̄ vita ꝛ fide no biliores vidētes m̄ltas fallacias di xerūt. Ecce pat̄ nr̄ dn̄s magn⁹ fuit ī auro: ser uis ꝛ ancill': ꝛ tn̄ mortu⁹ ē. Eam⁹ nos ꝛ serui amus deo q̄ nob̄ s̄ dona cōfert q̄ nō deficient. Et iuerūt ad quēdā abbatē q̄ sāct⁹ ab oīb⁹ di cebat̄ petētes ordinē: s̄ ille cū frib⁹ hn̄s cōsili um dixit eis vt irēt ad heremū ꝛ ibi vno an-no manerēt: victū de opibus manuū q̄rētes: volēs eos in ꝓposito examinare si ꝑsisterēt. Qui humilit̄ iussa cōplētes iuerūt ad locum eis ꝯsūt: ꝛ in mag̃ feruore deuotionis illū an nū exegerūt. Post annum reduxit abbas ad memoriā illoꝝ petitionē ꝛ dixit. Uadā ꝛ vide bo si māserint. Et dū iuisset īuēit eos ī horto laborātes: humilit̄ eos salutauit: ꝛ deuote re-ceperūt eū. ꝛ illa nocte ministrabāt ei de his q̄ habebāt. Dixit eis abbas vt cū non formida rent: s̄ q̄cq̄d cōsueuerāt facerēt. Et ecce dum crederēt abbatē dormiētē surgūt: ꝛ s̄m suam cōsuetudinē deuote orabāt. Et post noct̄ me-diū vidit abbas seniorē lucētē sic̄ solē ꝛ ange los descēdere ad euȝ ꝛ eleuare a terra sic alte vt vix posset eū abbas videre. Sup iunioreȝ ꝟo vidit multitudinē demonū descendere in specie vermiū q̄ voluerūt intrare in os orant̄ Ille cū plāctu magno orauit donec oīs multi tudo demonū recessit ab eo: ꝛ angeli venirēt ꝛ seniorē angeli in locū pristinū posuerunt: ꝛ lux recessit. Facto mane festinauerūt ambo ad ꝯfessionē. Et cognouit abbas qꝫ senior deuice cerat potenter teptamenta demonū: ac propt̄ ipsi⁹ cōtēplationē eleuabat̄ a terra: vt recrea ret̄ de auditu angelice armonie. Iuuenis ꝟo adhuc nō vicerat: s̄ viriliter resistebat. Et rece pit eos ī ꝯgregationē: q̄ deo seruiētes ꝛ multo rū factores miraculoꝝ exn̄tes q̄euerūt ī dn̄o. Sic nos resistam⁹ teptationib⁹.

Diabolus extraxit quēdaȝ monachum de choro. Exemplum. xxvij.

Erat quidā monach⁹ in ordine sancti bn̄dicti nō volens in oratione ꝑsistere in choro: totiēs correptus ab abbate: nō se emēdauit: s̄ semp̄ choꝝ exiuit. Et ait abbas. Nunq̄d videt̄ q̄s extraxit monachū hūc ab orōne. Dixit ḡ san ctus bn̄dict⁹ pōtiano abbati ꝛ mauro vt ora rēt deū vt eis reuelaret cām īpedimēti. Et p⁹ biduanas orōnes vidit sāct⁹ maur⁹ abbas q̄ dict⁹ monach⁹ extrahebat̄ p̄ fimbriā vestimē ti ab aliq̄ puo ꝛ nigro ethiope. Et finita orō-ne cū btūs bn̄dict⁹ egrederet̄ ꝛ vidisset dēm monachū extra oratoriū vagari: pcussit eum ꝟga: ꝛ extūc p̄fat⁹ monach⁹ ī choro p̄māsit.

Monachus quidam semper in choro dor mitabat. Exemplum. xxviij.

Quidā monachus quo tienscūqȝ orare vel psallere debe bat mox dormitare cepit: quod cum sepius cōfessus fuisset cuidā viro discreto: et nec monitis nec minis. neqȝ per aliquam pe nitentiam ab hoc vicio corrigi posset: conside rans cōfessor hui⁹ dormitiōis op⁹ esse diaboli iniūxit ei ꝓ pn̄ia ꝛ ꝓ oībus pctīs suis vt ī tē pore psalmodie ꝛ in oīb⁹ horis dormiret: Mi ra res: ab illa hora q̄ huōi p̄ceptū ꝓ pn̄ia ac-cepit: neqȝ dormitare neqȝ dormire in orōne potuit: ꝛ teptatio diaboli cessauit:

Oratio vincit temptationes demonum. Exemplum. xxix.

Quidam necromantici beato anthonio inuidentes mise-runt ad cellam eius multos demo-nes adiuratos. Qui cum irruerent in eum ei diūsas turpes imagiatōes ꝛ malas cogita tiones intulerunt quas oēs btūs anthonius

xtute scē crucꝗ ꝛ orōnis amouebat: ꝛ nihil in eū pualentes cōfusi sunt reuersi ad necromā ticos dicētes nihil se posse ꝑficere: s suis ora tionibus nos oēs repulit. Quo audito necro mantici ad beatū Antoniū venerunt: ꝛ veri tatem confitentes ad fidem sunt conuersi.

Religiosi impetrauerunt desperato homi ni contritionem. Exemplum.xxx.

Juit qdā q fuit aduo catꝰ ꝛ mlta mala fecerat suis dei ꝛ subditꝭ suis tādē ꝑcussus īfirmita te cepit despare: s vxor eiꝰ q fuit mlier deuota ad religiosos ꝑgēs rogauit eos vt rogarent deū vt viro suo dignaret verā ꝯtritionē dare vt nō desparet de dei mīa. Qui dū orōnes ad deū emisissēt subito hō ille mutatꝰ ē: ꝛ ī media nocte cepit clamare ꝛ vocare ꝯfessorem: ꝛ sic vxor itellexit ꝙ ꝑ orōnes fuerat mutatꝰ tam subito. q post cōfessionē suā statū suū in meliꝰ cōmutauit.

Cōmunis oratio liberat ho minem a tēptatione. Exemplum. xxxi.

q Uidaz tēptabat duo deciz ānis pessimis ꝛ luxuriosis co gitatiōibꝰ. q petiuit cōez orōnē fie ri ꝑ eo ī fine pdicatiōis: ꝛ sic cōis orō libera uit eū. vū Hiero. Impossibile ē pces multoꝝ nō exaudiri. In discipulo de tempore.

Monachus quidā in extremis datus fuit draconi ꝛ fratres orauerūt ꝑ eo: ꝛ sic fugatꝰ est draco. ꝛ ille postmoduz religiose vixit. hoc quere in discipulo de tempore. sermo. cxxi. Q.

Itē qdā delectabat in petīs: ꝛ g orō sibi nō ꝓfecit quā ꝑ eo fecit heremita. sermo. lxv. S

Capitulū de P. Patientia.

Tribulatio cum patiētia liberat hominē. Exemplum primum.

q Uidā frat reqsiuit senē vt ei diceret aliqd qd custo diēdo saluaret. Cui senex. Tri bulatio cū patiētia multū valet ad salutē aīe. qꝛ tenebras mētis illuiat: duri ciam cordis ꝛ pctī mollificat. vitam roborat in bonis: ꝛ feces peccati excludit. Et sic ignis conseruatur in lucerna: sic virtutes cōseruan tur in patientia. Hec in vitaspatrum.

Humilis semper est patiens. Exēplū. ij.

q Uodam tpe frēs pro bātes si senior agathō vere humi litatꝭ sciam hēret obiecerūt ei multa pctā dicētes: Multi scādalizāt in te prī ꝙ ꝓ pter supbiā tuā alios despicis ꝛ nō curas de trahere fratribꝰ. Et dicūt qdā ꝙ sis fornica tor. Qui rūdit hec oīa eē in eo. Et ꝓcidēs ro gauit eos vt deuz rogarēt ꝑ eo vt indulgeret ei. At illi rūderut. Etiā qdā affirmant te esse hereticū. Qui statim ait. Licet in alijs noxiꝰ sum: tū heretiꝰ nō suz. tūc frēs ꝓsternentes se rogabāt euz vt diceret cur de alijs obiectꝭ sibi nō fuisset cōmotꝰ. Qui rūdit. Priora pctā ꝓ pter hūilitatē sustinui vt me pctōrē eē scirētꝭ. qꝛ hūiliatio ē magna salꝰ aīe. qm̄ iesus vt no bis hūilitatꝭ pberet exēplū mlta sustinuit op probria: s heresim nō potui sustinere qꝛ separat a deo: ꝛ diabolo cōiūgit. Hec in vitaspatruz.

Monachus quidaz prebuit philosophis aliam maxillam. Exemplum. iij.

a Liqui philosophi vo luerūt probare monachos ꝛ dixe runt vni. Tu monache male senex veni huc. Ille xpo cursum venit. Et ceperūt ei alapas dare. Ille aūt cōuertit eis aliā maxil lā. Statimqꝫ phī surrexerūt ꝛ adorauerūt eū dicētes. Quid ē qd plꝰ faciꝭ nob in solitudine ista. Jeiunatꝭ ꝛ nos ieiunamꝰ. castigatꝭ corpa ꝛ nos castigamꝰ. Sz ꝛ qcqd vos faciꝭ nos fe cimus. Quid ergo vos faciꝭ plus nobis se dētes in heremo. Rūdit eis senex. in grā dei sperāmꝰ nos ꝛ mentem nostrā custodimus. ꝛ illi philosophi edificati dimiserunt eū.

De patiētia socratis phī. Exēplū. iiij.

r Efert hieronimus ꝙ cuz socrates duas habens vxores multis ex rixis earū molestias pa teret quadā die ipsū fugere cōpulerūt. Cūqꝫ sederet in qdā loco: vna ex eiꝰ vxoribꝰ multis ipsū vbis prꝰ obiurgāis: deinde locū quendā supiorē ascēdēs imūdū liquorē sup caput eiꝰ effudit. ac iste caput suū tergēs. Sciebā inqt ꝙ post ista tonitrua sequeret ꝛ pluuia. Cum discipulus suus quereret ab eo quare mulie rem tam acerbaz nō abijceret. ideo inqt talē domi sustinere assuesco ꝛ exercitor: vt cetero rum foris petulantiā ꝛ iniuriā facilius ferā.

De patientia libertini monachi. Exem. v.

o Bbas contra venera bilem libertinū in grauē iracūdiā exarsit: ita vt eū manibꝰ cederet. ꝛ quia virgā qua eū ferire posset minime inue nit: cōprehenso scabello subpedaneo ei caꝑut

& faciē tutūdit: totūq3 vultū illi ɔtumentē & liuidū reddidit. Qui vehemēter cesus ad stratū suū tacitus recessit. Die vero altera ꝑ vtilitate ecclesie erat exiturꝰ. Expletis igit̄ hymnis matutinalibꝰ ad lectū venit abbatis: orationē sibi humiliter petijt. sciēsq3 ille quantū cūcq3 diligeretur ꝓ iniuria quā ingesserat recedere eū velle de monasterio putabat itaq3 dicēs: Ubi vis ire. Cui ille rñdit. Monasterij causa cōstituta est pater quā declinare nequeo. q2 hesterna die me hodie iturū ꝓmisi: & illic ire disposui. Tūc ille cōsiderās asperitatē & duriciā ꝓpriā. & hūilitatē atq3 māsuetudinē3 libertini ex lecto ꝓsilijt. pedes libertini tenuit. se peccasse seq3 reū eē testatꝰ ē. At ecōtra libertusꝰ se in terrā ꝓsternēs eidē ante pedes ꝓuolutꝰ sue culpe nō illiꝰ seuicie referebat qđ ꝑtulerat. Sicq3 factū est vt ad magnam mānsuetudinē ꝑduceret̄ pr̄. & hūilitas discipuli mgr̄a fieret mgr̄i. Cūq3 ad ꝓstitutionē cāe regressus fuiss3: multi viri nobiles q̄ valde eū sp̄ honorabāt vehemēter admirati sollicite reqrebāt q̄dnā hoc eēt ꝙ tā tumētē & liuidā faciem h̄ret. Quibꝰ ille dicebat: Hesterno die sero peccatis meis exigētibꝰ in scabello sub peda neo impegi atq3 hec ꝑtuli. Sic vir scūs fuās in pectore honorē veritatis & magri nec p̄ris ꝑdebat vitiū. nec falsitatis incurrebat peccatū Hec Gregorius in dyalo. lib. i. ca. ij.

Macharius fuit infamatus de impgnatione puelle. Exemplum. vi.

Beatꝰ macharꝰ de semetipso referebat di. Dū essem iuuenis & dū in cella residerē: inuitū me tenētes clericū ordinauerūt. Eū autē nolens hic eē ad vicū alterū effugissem & quidā secularis religiosus mihi de ope meo vēdito ministraret. cōtigit quādā ꝟginē a quodā iuuene in vicino habitātē ꝑ stuprū vētris onꝰ accipere. Que dū a quo fuisset oppssa reqreret̄ dixit. Anachoreta ille hoc facinꝰ in me perpetrauit. Egressi ergo parētes puelle & cōphendētes me: suspēderūt ad collū meū vasa fictilia. & ꝑ singulas semitas circunducebant me cede mactātes: atq3 insup vocibꝰ insultantes Hic monachꝰ filie nostre vim intulit. cumq3 me vsq3 ad mortem fustibꝰ pene mulctassent: quidā ex seniorībꝰ dixit ad eos: Usq3quo hūc peregrinū monachū cede mactaris. Sz & ministrāti mihi sequenti ac rubore suffuso iniurias irrogabāt dicētes ei. Ecce q̄d fecit hic. ꝓ quo testimoniū ꝑhibeas. Parētes aūt puelle dixerunt. Nullo hūc rōne dimittamꝰ nisi ꝓ alimētis puelle p̄stādis aliqs ꝓ ipso fideiussor accesserit. Qui cū ministranti innuissem. interposita fide me suscepit. Itaq3 reuersus in cellulā meam in qua certas inueni sportellas cōtribui ei vt vēditis victū coniugi ministraret. Dicebā aūt in aīo meo. Ecce machari inuenisti tibi vxorē. necesse ē ergo amplr laborare vt valeas eā enutrire. & tā diebꝰ ꝙ noctibus opabar. vt ei victū quottidie mīstrarem. Sed qū illi miſ̄rime tēpꝰ aduenit vt pareret: pluribꝰ diebꝰ cruciata parere nō potuit Que cu3 q̄d res esset requireret̄. rñdit. Qm̄ anachorete illi cām nō habēti crimē imposui. nā & vicinus ille iuuenis me cōpssit. Qđ cu3 ille qui ministrabat mihi audiuisset: gaudio repletꝰ aduenit dicēs: Infelix illa puella pusq̄ fateret̄ ꝙ tibi calūniā frustra cōtexuit: parere nullatenꝰ potuit: & oēs vicini volūt venire ad te cōmissi veniā petere cupiētes. q̄ ergo cognoscēs ne me ipi hoīes molestarēt festinꝰ abscedēs in hūc locu3 perueni. & hec est mihi causa in istis locis aduētꝰ. Hoc ī vitaspatrū.

De patiētia marine ꝟginis. Exemplū. vij.

Quidam secularis habens vnicā puellā cōmendauit eā cuidā3 parenti suo. & ingressus est monāsteriū. Qui cum aliqn̄ recordaret̄ filie sue: cōtristari cepit intra se. Quod pcipiēs abbas: dixit ei. Quid habes frater ꝙ ita triste ambulas. Qui pcidēs sead pedes eiꝰ cum lachrymis dicebat ei: Habeo vnū filiū in ciuitate quē reliq̄ paruulū. & recordatꝰ affligor ꝓpter eū. & nō indicauit ei ꝙ puella eēt. Unde inq̄t abbas: adduc eū huc tecū. qđ cū fecisset: illā que vocabat̄ marina vocauit marinum monuitq3 pater eā ne aliq̄s cognosceret mysteriū suū vt sibi ab insidijs diaboli caueret. Dū aūt esset. xvij. annorū: tūc mortuꝰ ē pater suus: & ipsa sola relicta ab oībꝰ amabat̄. cui cōmissu3 est sequi currū monasterij & frequēter vrgente nocte in quodā pandocio pernoctauit. Pandox aūt habebat filiā ꝟginē que a quodā milite est impgnata. & dixit se esse a fratre marino impregnatā. Requisitꝰ ergo frater marinꝰ ab abbate vtrū hoc scelus perpetrasset: ingemiscens ait: Peccaui. penitētiā agam. ora ꝓ me. Cui iratꝰ abbas: ante monasteriū eum iactauit. qui ante fores monasterij iacuit in terra in penitētia se affligēs. & ingrediētibꝰ fratribꝰ postulabat sibi panis buccellā dari. Pādocio ꝟo filia pepit filiū & ablac

cauit: quē mater puelle portauit marino añ monasteriū. quē virgo scā suscipiēs de buccella panis quā ab ingrediētib⁹ suscepit alienū filiū tā͡q̄ ppriū nutriuit. Post ea frēs cōpūcti vix obtinuerunt vt abbas fratrē marinū ad veniā susciperet. q: iaz quinq3 annis añ ianuam iacuerat. Cui pcepit abbas vt oīa vilia officia faceret ⁊ vt oīb⁹ seruiret. Que oīa deuote implēs p⁹ modicū obdormiuit in dño. qđ abbas audiens ait. Videte q̄le pctm̄ suū fuit q̄ veniā nō meruit. ipsū eni leuate: ⁊ lōge a monasterio sepelite. Cūq3 eū leuarēt: cognito q: mulier eēt: tūdētes se clamabāt q̄ talis conuersiōis ⁊ penitētie mlier iniuste ab eis fuerit afflicta. Abbas quoq3 vidēs q̄ mulier esset cecidit in terrā ⁊ pcutiebat caput suū postulās ab ea veniā. iussitq3 corp⁹ ei⁹ poni in ecclesia in oratoriū. Eadē die puella arrepta a demone venit ad monasteriū: cōfitebat̄ de quo pcepat. Septima die liberata ē a demonio in oratorio vbi vsq3 modo merit̄ virginis marie de⁹ mlta miracula opat̄. Hec in vitaspatrū.

Machario impositū ē furtū. Exē. viij.

Egit in collationib⁹
l patrū de machario: q̄ cū eēt iuuenis ⁊ gratiosus: q̄dā ei inuidēs intrās in ei⁹ cellā librū suū abscondit sub lecto bti macharij. ⁊ postea in eccl'ia fecit denūciari Et cū iniūctū eēt trib⁹ fratrib⁹ vt irēt p cellas ⁊ quererēt si eū inuenirēt: inuenerūt eū abscōditū sub lecto btī macharij. Ipse aūt nihil cōscius sibi obtulit se ad pnā ⁊ penitētiā p furto hūiliter agendā. Qui cū pstrat⁹ fuisset: ille q̄ librū abscōderat arrept⁹ a diabolo. suam maliciā ⁊ Macharij innocentiā alijs denūnciauit. Orante pro eo beato machario: est a demone liberatus. Hec in vitaspatrum.

Quidā destruxit caules duobus fratrib⁹: Exemplum. ix.

Rāt duo frēs mona
e chi pariter in cellula cōmorantes q̄z hūilitatē ⁊ penitētiā etiā multi de sctis patrib⁹ collaudabāt. Audiēs quidā senū vir volēs pbare si veraz pfectāq3 charitatē haberet ac hūilitatē: venit ad visitādū eos. Cūq3 cum gaudio suscepissent eum ⁊ ex more cōplessent orōnes ⁊ psalmodiaz: egressus foris cellulā vidit paruū hortum: vbi sibi olera faciebant. Apprehēsoq3 baculo cū3 toto impetu cepit oīa olera cedendo cōfringere ita vt nihil oīno remaneret. Videntes autē supradicti fratres nihil penit⁹ dixerūt: s̄ nec vultū tristē nec turbatū habentes: rursus ingressi cellulaz vespertinas orōnes cōplendo adorātes eū dixerūt. Si pcipis dñe ibim⁹ ⁊ eū qui remāsit caulē coquētes gustabim⁹: q: iam hora est vt cibū sumam⁹. Tūc senior adorauit eos di. Gratias ago saluatori nr̄o iesu xp̄o: q: video spūsanctū requiescere i. vobis. Etiā hortor ac moneo vos frēs charissimi vt vsq3 in finē custodiatis sctē humilitatis ⁊ patientie virtutē: vt ipsa in regno celesti vos sublimes ⁊ magnos in cōspectu dñi faciat apparere in secula seculoz. Hec in vitaspatrum.

Quidā plus ponderauit peccatū pximi: q̄ dānū propriū. Exemplum. x.

Tephanus seruus dei
s cū die quadā messem quā manu ppria seuit decisam ad areā deduxisset: nihilq3 aliud cū discipulis suis ad totius ãni stipendiū haberet. quidā malignitate cōmot⁹ eaz vbi erat incēdit. qđ q̄dā vidēs nunciauit ei: ⁊ cōpatiēdo addidit di. Ve ve pat: quid cōtigit tibi. Cui stati vultu ac mēte placida rūdit. Ve ve quid cōtigit illi q̄ hoc fecit. Nam quid mihi cōtigit: quasi nihil reputans damnum suum: sed peccatū illi⁹. hec Grego.

Quidā dedit flagellū raptorib⁹. Exē. xi.

Xercitus gothorum
e obuiū habēs libertinū viruz sctm̄ dei sedentē in caballo. q̄ de caballo eiecto caballū eduxerūt. quib⁹ vir dei flagellum etiā obtulit dicēs. Tollite hoc vt inuentū ducere valeatis. Illis recedētib⁹: ⁊ calcaribus equū īpetētes vltra pcedere nō valētes crediderūt q̄ hoc pp̄ter rapinā quā viro dei fecerāt acciderat. caballū ei restituerūt. Quo facto, libere recesserunt. Hec Gregorius.

Fures obliti sunt sacculū. Exemplū. xij.

Enerūt aliquādo la
v trones i mōasteriū cuiusdā senis: ⁊ dixerunt. Oīa q̄ in tua cella sunt tollere venim⁹. Et rūdit eis. Quātū vob videt filij tollite. Tulerūt ḡ q̄cūq3 inuenerūt i cella: ⁊ abierūt. ⁊ obliti sūt sacculū q̄ tūc erat abscōdit⁹ i cella. Senex vo secut⁹ ē eos: clamans p⁹ eos dicēs. Filij tollite qđ obliti estis i cella. Illi vo admirātes patiētiā ei⁹: reuocati ad penitētiā restituerūt ei oīa: dicētes. Hic ē vere hō dei.

Miles quidam vidit signa Iob in corpore suo. Exemplum. xiij.

ERat q̄dā miles i saxo
nia: xpian⁹ nomie: ſ tyrān⁹ actióe.
Hic cū die q̄dā vestib⁹ nouis atq̄ʒ
scarlaticis indut⁹ i via eq̄taret: rusticū cū curru
obuiā habuit. Cūq̄ʒ vestimēta ei⁹ ex rotaruʒ
impulsu aspgerēt: ipe vtpote miles supb⁹ co-
mot⁹ valde: extracto gladio hoi pedē ampu-
tauit. q̄ postea deo miserāte de pctis suis do-
luit: ꝛ i domo q̄dā cisterciē. ordinis habituʒ
regularē suscepit. Nō multū post graue inci-
dēs infirmitatē. Cū q̄ttidie mala a se cōmis-
sa deplāgeret: ꝛ maxie abscisionē iā dicti pe-
dis infirmario se ꝯsolāti: dicēs. Nō potero cō-
solari nisi videro signa iob i corpe meo. Et ec-
ce post dies paucos cicatricē adinstar fili coc-
cinei ꝯtēplat⁹ ē. circa talū suū i eodē loco vbi
amputauerat pedē rustico. q̄ paulatim cepit
cōputrescere: ita. s. vt vmico de eo scaturiret.
Tūc reple⁹ gaudio ait. Modo de venia spero.
q̄z signa iob i corpe meo video. Sicq̄ʒ i multa
cordis cōtritione atq̄ʒ in grārūactiōe morbo
inualescēte spiritū reddidit. Hec Cesarius.

Exemplum. xiiij.

Mulier q̄dā habuit bonā ancillaʒ ꝛ post-
modū petiuit ab epo aliā que fuit litigiosa: ꝛ
ista pl⁹ placuit sibi ꝑpter meritū patiētie. Re-
quire in discipulo de tempore. sermo. lxvij. E.

Exemplum. xv.

Itē virgo casta multa bona opa fecit ꝛ an-
gel⁹ dixit ei. ꝑpter impatiētiā tuā dānaberis
que postmodū patiens facta est. vbi s. cliij. T.

Impatiētia. Dn̄a iracūda quedā ha-
buit ancillā pbā cui xp̄s p̄dicauit. Exē. xvi.

DOmina q̄dā frequēter
audiuit ſmōes. ꝛ qn̄ ad domū re-
dijt de eccl'ia: tūc frequēter fuit im-
patiētissima cū ācilla sua q̄ erat satis deuota. ꝛ
litigabat cū ea ꝛ maledixit ei etiā p re minima
ꝛ etiā q̄nq̄ʒ sine oi cā. Et ācilla vna vice pe-
tiuit dn̄aʒ vt pmitteret eā etiā trāsire ad eccle
siā ꝛ audire vbū dei. q̄z famosus p̄dicator ha
bebat illa die p̄dicare. Et dn̄a irato aīo dixit
Maneas i domo. Et cū mā sisset in domo: ꝛ
magnū affectū ad vbū dei habuisset i coquina
orauit di. Dn̄e Jesu xp̄e doce me facē volūta
tē tuā. Et stati xp̄s appuit ei di. Quid cupis
Rn̄dit. Libēter audirē vbū dei. Et xp̄s ince
pit p̄dicare ei di. Serua ſ tria ꝛ saluaberis. i
maledictiōib⁹ tace. in tribulatiōib⁹ ꝛ aduersi-
tatib⁹ sis patiēs. noli reddere malū p malo: ſ
bonū p malo. Rn̄dit ipa. Libenter faciā. Et
sic xp̄s euanuit. Et dū dn̄a iterū de ecclesia re
dijt stati ei maledixit. ꝛ ācilla tacuit: nec vnū
vbū ei rn̄dit. Tūc dn̄a āpli⁹ mota cepit pcu-
tere ācillā. ꝛ ācilla dixit ad seipsaʒ. In passio
nib⁹ sis patiēs. dn̄a dixit. Quid loq̄ris. Ancil
la rn̄dit. Meli⁹ ꝟuaui ſmonē hodiernū factū
mihi q̄ꝫ vos plures ſmōes q̄s p ānū audiui-
stis: nec vos i aliq̄ emēdastis. Et ācilla indi-
cauit dn̄e sue oīa sibi facta. ꝛ quō xp̄s ei p̄di-
cauit. quē sermonē ipsa vsq̄ʒ in fineʒ vite sue
vult diligēter obseruare: ꝛ se ſm illaʒ doctri
nam regere. Quo audito dn̄a in seipsam re-
uersa postmoduʒ semper patiens est effecta.

Litigiosus misere obijt. Exemplū. xvij.

QUidā a iuuētute fuit
litigiosus a furibūd⁹: vt nec paren
tes ꝓprios sustineret qescere: sed
cū oib⁹ in domo ꝛ extra domuʒ discordabat.
Qui grauit infirmat⁹ ē: ꝛ i agone mortis posit⁹
sūp is eccl'iasticis sacris indigne. subito inf
man⁹ astātiū clamās horribilit dixit. Surgi-
te oēs: arma accipite ꝛ iuuate me. q̄z oēs q̄s
turbaui opponūt se mihi: ꝛ conāt me occide-
re. Nec mora. euersis terribilit oculis clamā
do miserabiliter expirauit. Hec Guil.

Rustici litigiosi. Exemplū. xviij.

DUe generatiōes rusti
corū mortales īimicicias adinuiceʒ
exercebāt. ꝛ hēbāt duo capita di-
os. s. rusticos nimis elatos q̄ semp noua bel-
la suscitabāt: nulla pacē fieri pmittētes. Diui
no ergo nutu factū ē vt ambo vna die more-
rent. Et q̄z de vna erāt parrochia sic placuit
dn̄o p illos dissensiōis malū ostēdere voluit
ꝛ quāte pene subijciātur auctores discordie.
Mira res ꝛ inaudita cūctis q̄ aderāt vidētib⁹
corpa coꝝ dorsa verterūt ꝛ inuicē i sepulchro
capitib⁹ calcib⁹ ipsisq̄ʒ dorsis tā impetuose
collidētib⁹: vt caballos indomitos estimares
mox vnū extrahentes remote⁹ in alio tumulo
sepelierūt. ꝛ facta est rixa eorū mortuoꝝ cau-
sa pacis ꝛ concordie viuorū. Hec Cesarius.

In discipulo de tempore.

Archidiaconi aurelian. dispensator ex ma
gna impatientia cōmēdauit se demonibus: ꝛ
eadem die miserabiliter obijt. Hoc quere in
discipulo de tempore. sermone. xxx. F.

Item quidam ex sua impatientia dixit ad
famulum suū: veni diabole extrahe mihi cal
ceos. sermone. xxxiij. G.

Item infirmus quidā dixit in infirmitate

sua ex magna impatientia. o deus tu priuasti me corpe ꝛ ego p̄uabo te aīa. ser. cxxxiiij. U.

Itē mulier quedā retrorsuz saltauit de pelui dicens ex impatiētia. modo salto de ptāte dei in potestatez diaboli. sermone. cxxxvi. S.

Item mulier quedam propter iracundiaz suam damnata est. xcv. N. Parentes.

Pater ꝛ filius maledixerunt sibi mutuo in inferno. Exemplum. xix.

Fuit qdā scūs vir qui desiderabat videre penas damnatorū ꝛ gl'iaz btōꝝ. Qui duct⁹ ad infernū ab angelo int' alias mł'tas penas vidit p̄rem rixari cum filio: ꝛ dicebat pr̄ filio. Maledicta sit hora in q̄ genui te. qcq̄d ꝑ te feci totū sit maledictū. q꞉ ppt' te fact⁹ sum vsurari⁹ vt in sc'lo abūdāti⁹ remaneres. Et mł'ta alia dicebat maledicēdo filio. Fili⁹ ecōuerso dixit. Maledicta sit hora i q̄ me genuisti: q꞉ nō docuisti me dei p̄cepta ꝛ facere p̄niam: nec alia bona. imo docebas me supbire i vestib⁹ ꝛ in morib⁹: ꝛ falsas vēditiōes ꝛ opationes: ꝛ sic de alijs. ꝛ nō me correxisti de malis factꝭ meis ideo dāat⁹ suz in inferno. Tūc ait ille sanct⁹ angelo q̄ eū duxit. Malū ē videre ista ꝛ audire. Tūc accepit eū angel⁹ ꝛ duxit eū in paradisuz: vbi vidit p̄rem ꝛ filiū cōgaudētes. ꝛ dicebat fili⁹ p̄ri. Pr̄ bn̄dicaris a deo: q꞉ tu fecisti me l'ras addiscere: tu me ad p̄dicationē ꝛ ad ecclesiam sepius inuitasti. ꝛ me correxisti cū excessi in aliq̄. ꝛ insup multa bona ꝛ salubria me docuisti. s. p̄cepta dei. deum timere. ꝛ ipsū sup oīa diligē. ꝛ differētiaz int' ꝟtutes ꝛ vitia. ꝛ p̄miū ꝟtutū ꝛ penaz vitioꝝ: ppter q̄ saluaui aīaz meā. Et his sil'r dicebat pr̄ ecōuerso filio: ꝛ multis bn̄dictiōib⁹ bn̄dixit filiū.

Deus preponendus est omnibus consanguineis. Exemplum. xx.

Cum qdā amore propinquoꝝ deterr'⁹ ꝑ h̄ a sequela dn̄i eēt impedit⁹: qdā vice volēs apponere remediū: cōuocauit eos ad cōuiuiū. ꝛ inter epulas rogauit vnū ex illis quez magꝭ sibi fidelē credebat p̄ ceteris: vt si eū diligeret digitū suū minimū in ignē ꝑ eo mitteret: si ille penā timēs hoc facere renuit: nec fidē quam simulauerat ei exhibuit. ꝛ deinde ceteris oib⁹ p̄ ordinē sil'r req̄sitis: idē qd̄ in p̄mo etiā reperit in alijs. Tūc ppositū suū aperiēs oib⁹: dixit ꝙ solūmō ob amorē eoꝝ a sequela xp̄i retardatus eēt. si q꞉ fidē in eis nō inuenit: ampli⁹ retardari nollet: ꝛ q꞉ ipsi minimū mēbrū corporis noluerūt ꝑ eo ad horam exponere igni trāsitorio: nec ipse totū corpus ꝛ aīam ꝑ eis vellet igni ppetuo exponere. Et valedicēs illis oīa bona sua dedit pauperib⁹. ꝛ quib⁹ tenebat restituit: ꝛ ampli⁹ fideliter deo suiuit.

Mater quedam pompose ornauit filiam. Exemplū. xxi.

Pater et mater habuerunt filiā que exēplo matris deuote deo suiuit ꝛ in ꝟginitate manere pposuit. Pr̄ iussit matrē vt ornaret filiam s'm cursuz mūdi: que timēs maritū filiā vestiuit pōpose ꝛ secl'ariter. ꝛ crines ꝛ faciem filie ornauit. Tūc angel⁹ ex iussu dei apparuit matri dicēs ei. Cur pl⁹ timuisti virū ꝙ deū: ornādo filiā abstraxisti eā a xp̄o ꝛ apportasti eam mūdo. ideo infra q̄ttuor ebdomadas morieris ꝛ dānaberis: nisi infra illud tēp⁹ vere penitueris. ꝛ insup infra illud tēpus oēs pueri tui morient'. ꝛ i penā man⁹ tue q̄b⁹ crines filie tue adornasti hodie incipiēt arescere. Qd̄ totū sic factū ē. Sz ipa verā p̄niaz nō egit. ꝛ sic ipa ꝛ pueri mortui sūt vt dictū ē ab angelo.

In discipulo de tempore.

Pater quidā dixit ad filiū suum vt digitū poneret ad ignem donec vnum Aue Maria oraret. sermone. xxvi. O.

Itē q̄dā pater habuit duos filios: ꝛ vnus heremita est factus: ꝛ alter cū patre vsurario est dānatus ppter res iniustas. xxiiij. R.

Itē miles quidā venit ad scalā in inferno ppter iniustas res. ꝛ fuit decim⁹ in ordine de ista progenie. xxv. M.

Item pater quidā dedit malum exemplūz filio nec eum correxit: qualiter postea momorderunt se in inferno. xxiiij. P.

Itē fili⁹ quidā sub patibulo patri amputauit nasum. xvi. E. Passio xp̄i.

Quidam orauit Iesu nazarene rex iudeorum miserere mei. Exemplum. xxij.

Quidaz erat assuetus quotiens lectū intrabat ꝛ quotiēs de eo surgebat dep̄cabat': vt ille q̄ est rex iudeoꝝ. i. cōfitentiū daret ei vt de hoc seculo migraret cū vera cōfessione suorū peccatoꝝ. ꝛ dicebat illū titulū. Ihu nazarene rex iudeorū miserere mei. Et crucē ip̄mēdo cū pollice sup caput suū ꝛ sup faciē ꝛ pectus. Et totiēs p̄dicta ꝟba dicebat: cōcludēs semp in fine. In noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ sp̄ussancti. Cū aūt

deo pmittēte subitanea morte pꝰoccupatꝰ eēt ꝛ demones vellēt eū rape: vir lucidus eos ab eo fugauit. Et dū duceret eū p medias tenebras subito disparuit. ꝛ vbi signū scē crucis imprimere cōsueuerat splēdor nimiꝰ egrediebat: q̄ eū in medijs tenebris illumiabat. Cū aūt demones de abysso descēderēt eū rape volētes: splēdor ille ita eos terrebat ꝙ nō audebāt ei manꝰ imponere. Tūc p̄dictꝰ vir lucidꝰ subito a lōge coparuit. ꝛ accedens dixit ei ꝙ sūmꝰ iudex lꝫ esset cōdēnādus bm exigentiā pctōꝝ suoꝝ: tn̄ pꝑter deuotionē quā habuerat circa eiꝰ passionē ꝛ nomē eiꝰ: ꝛ triūphalis tituli inuocationē ꝛ cruc̄ impssionē pcebat ei: volēs vt rediret ad vitā pstinam: ꝛ pctā sua ɔfiteret: ꝛ vitā in meliꝰ emēdaret. Qd factū ē. ꝛ laudabilit' postmodū vixit: ꝛ i dn̄o ɋeuit.

Quidam honorauit quinq̄ vulnera xp̄i Exemplum. xxiij.

Quidā bonꝰ hō multū dilexit deū: dicens cū btō Berñ. O bone Jesu quō te inuenio cuꝫ gaudio: qr mater tua btā vgo Maria vix te inuenit cum tristicia ꝛ dolore. Ut g̃ dn̄m inuenire posset salubriter ob reuerētiā quinq̄ vulneruꝫ xp̄i q̃tidie dixit quinq̄ Pat nr̄ ꝛ tot Aue Maria. Et hinc apparuit ei dn̄s ꝛ dedit ei de singulis. s. vulneribꝰ mirā dulcedineꝫ: ita ꝙ oia gaudia mundi despexit: ꝛ deo seruire cepit. ꝛ post mortem eum cum gaudio inuenit.

Honorauit quidam valde passioneꝫ xp̄i. Exemplum. xxiiij.

Frater teuthonicꝰ magne vite ꝛ fame a pueritia consueuerat hr̄e passioneꝫ xp̄i ꝛ vulnera eius in magna reuerētia ꝛ amore. ꝛ singulis diebꝰ dicebat ad illa quinq̄ vulnera. Adoramꝰ te xp̄e ꝛ bn̄dicimꝰ tibi. qr per crucē tuā redemisti mūdū. addēdo quinq̄ venias: ꝛ dicēdo tot Pater nr̄. rogās xp̄m vt daret sibi timorē suū pariter ꝛ amorē. Huic aūt sic ip̄e postea narrauit visibiliter appuit xp̄s: dās de singulis vulneribꝰ suis sibi bibere mirā dulcedinē Qua percepta mūdi dulcedo ꝛ cōsolatio in amaritudinē ē illi cōuersa. Hec i vitaspatrū.

Frater quidā in parasceue sensit oēs puncturas passionis xp̄i. Exemplum. xxv.

De quodā fratre iuuene theutonico honesto admodum deuoto narrauit scē memorie magister iordanꝰ ordinis p̄dicatoꝝ ꝙ xp̄s dn̄o in die cene ipsuꝫ cōicauit: ꝛ in die parasceues passionē totā in corpe suo sensit. Eratq̄ mirū ꝙ dicebat illi vt se pparet ad illā passionē ꝛ neminē inferente videbat: ꝫ tn̄ singulas puncturas sentiebat. Hoc in vitaspatrum.

Passio xp̄i incitat ad v̄tutes. Exē. xxvi.

Qui deuote meditatur passionē xp̄i: vix aut nūq̄ poterit a diabolo superari. Un̄ q̄dam bonꝰ hō ponēs se i loco secreto: recolebat sic sciebat ꝛ poterat: quō xp̄s natꝰ fuit ꝛ in mūdo ɔuersatus: mlta turpia ꝛ opprobria p nob passus: ꝛ tādē mortē eiꝰ ꝛ alia hmōi. ꝛ dicebat ꝙ sibi pfecerat plꝰ ad bonū q̄ totū qd al's faciebat Un̄ Bonauē. Si vis o hō vt de v̄tute in virtutē: de grā in grām: de bono in meliꝰ pficias: q̃tidie nullo fatigatꝰ impedimēto q̄ta potes deuotiōe pcurras ꝛ mediteris dn̄i passionē.

Lachryme passionis christi sunt christo dulcissime. Exemplum. xxvij.

Virgo q̄dā ad passionē xp̄i habuit spālē grām ꝛ deuotionē. q̄ stās añ imaginē btē Marie vginis q̄ habuit Jesū xp̄m crucifixū in sinu. Et ip̄a vgo deuota in extasim rapta deuote fleuit: ꝛ vidit puerū Jesū q̄ lachrymas illiꝰ vginis recepit in manꝰ suas ꝛ perunxit se cuꝫ ipsis pectꝰ suū. Et mr̄ vgo Maria q̄siuit a Jesu puero suo vtrū iste lachryme illiꝰ virginis eēnt sibi dulciores: aut lachryme marie magdalene. Et puer ihs r̄ndit: ꝙ iste lachryme eēnt sibi dulciores: qr iste lachryme amoris siue passiōis: ꝫ lachryme magdalene fuerūt lachryme ɔtritiōis ꝛ amaritudīs p pctīs suis ppijs:

Virgo quedam vidit Jesum cruentatum in manibus. Exemplum. xxviij.

Virgo quedaꝫ religiosa licet adhuc in sclari habitu posita esset: cuidam religioso ꝛ deuoto viro retulit ꝙ saluatorē in cruce pendentē cū cruentatis manibꝰ solebat videre. ꝛ ex huiusmodi visione intātū pfecit vt de dn̄i passiōe loqui vel cogitare non potuit sine lachrymis sine deuotione: aut singulari contritione.

Xp̄s intinxit panē vulneri. Exēplū. xxix.

Miles quidaꝫ ordinis cisterciēn. intrauit religionem: ꝛ postmodū de exitu ordinis cogita-

uit. Et ipi seni vigilāti xp̄us appruit in forma psonatissimi viri: τ q̄sunt q̄d mali hr̄et. rn̄dit ille. Dolorē cordis habeo: τ defectū debilitas in mēbris sustineo. Cui xp̄s grossū panē ordeaceū offerēs dixit. Surge τ comede panē istū. Quē ille turbat⁹ intuit⁹. Quō inq̄t panē istū grossū comedā q̄ panē simulagineū monasterij mādicare nō possū. Tūc dn̄s ibi detecto latere vulneri pectoris sanguine τ sanie pfluēti ordeaceū panē admouit. τ tali profluuio madefactū iubet comedere lāguescētē. Mox ille cū horrore mēbrorū dessiliēs. Heu inq̄t dn̄e: quō talē pollutū panē comedā: q̄ mūdū panē recusabā. Et dn̄s ait. Oportet vt gustu tēptes: saltē quō sapiat panis iste. Cūq̄z ille diffugiū nō hr̄et: τ susceptū panē tremebūdus sumeret τ vix labijs attigisset: sensit ī pane sup oēz suauitas dulcorē admirabilem. Quē hiāti q̄dē ore ptrectās totū subito cum mira auiditate comedit. Nec mora. dn̄o disparēte tēptat⁹ ille ad se reūsus ē. τ q̄d vidisset sensissetq̄z sincero corde retractans: ab oī dolore mēt̄ τ carnis tēptatōe cōualuit: τ ī magna trāq̄llitate spūs vsq̄z in finē pmāsit. Hec Cesarius.

Martyr habuit signū crucis in corde. Exemplum. xxx.

Quidā scūs cū duceretur ad martyriū interrogat⁹ a tyrāno quare xp̄iani cū hylaritate ad martyriū accederēt: rn̄dit. Quia signaculū crucis impssū ē in cordib⁹ eorū. τ iō nō ē mirū si cū gaudio xp̄m crucifixū imitāt̄. Rn̄dit tyrān⁹. Qd̄ ore dic̄ pbabo. Et fecit scm̄ secari τ cor ei⁹ inscindi. i q̄ scūs vt pdixit ipassionē crucis inuenit. Et viso miraculo tyrān⁹ xp̄ian⁹ fact⁹ ē.

Conuersus habuit passionē christi pro lectione mense. Exemplum. xxxi.

Quidā cōuersus quadā die req̄sit⁹ a priore suo q̄d ī mēsa cogitaret eo q̄ lectionē mēse nō itelligeret. rn̄dit. Ego lectionē optimā habeo ī mēsa. q̄n mādicare incipio: cogito q̄liter p me fili⁹ dei sit ab angelo nūciat⁹ τ in vtero virginis de spū scō cōcept⁹ mētēq̄z ptractans sic pmū foliū voluo. deinde quō angelis cōcinētib⁹ sit nat⁹ τ pānis īuolut⁹ τ ī psepio reclinatus: τ ecce plectū ē scdm̄ foliū. In hūc modū pcurro circūcisionē. aduētū magorū: oblationē ī tēplo. baptismū. ieiuniū. passionē. resurrectionē. ascēsionē. spūssc̄ti missionē. tandēq̄z extremū iudiciū. Et talis inq̄t est lectio mea quottidiana: cuius finis est prandij.

De trib⁹ litteris. scz nigra rubea. τ cādida. Exemplum. xxxij.

Duo germani. vn⁹ clericus: τ alt̄ laic⁹ fuerūt i q̄dā cenobio. Cū aūt cleric⁹ tēp⁹ legēdo τ scribēdo deduceret: q̄dā die cleric⁹ fratrē suū interrogauit. s. laicū. Quō cōsumis temp⁹ tuū. Qui rn̄dit. Tres lr̄as didici quas quottidie in corde meo reuoluo. quarū pma est nigra scda rubea. tertia xo candida. Qui cū inq̄reret illarū lr̄arū noīa. rn̄dit. Prima ē pctorū meorū recordatio: q̄ tāq̄ nigra τ grauis sarcina me torquent τ cruciāt. Scda ē recordatio rosei sanguinis redēptoris mei: quem in cruce p me misero peccatore de q̄nq̄z riuulis sui corporis fudit tam misericorditer τ abūde. Tertia est desideriū celestiū gaudiorū τ eorū que sequūt̄ in albis agnū quocūq̄z ierit. His auditis frater lr̄at⁹ erubuit: sumens exēplum de trib⁹ litteris fratris omnē suā sciētiā quasi nihil reputans ingemuit. τ magis de cetero vitam suam in deuotione perfecit.

Abbatissa quedā fecit sibi passionem xp̄i legi in agone. Exemplū. xxxiij.

Fuit q̄dam abbatissa amatrix τ repatrix discipline regularis tot⁹ τ norma iusticie q̄ cū moritura eet passionē dn̄i corā se legi faciebat. Cūq̄z vētū fuisset ad illū locū In man⁹ tu. cō. spi. me. ilico expirauit. Que cū p⁹ mortē ei⁹ cuidā scīmoniali appruisset. τ illa de statu ei⁹ sciscitaret̄: ait. statī in ipa hora q̄n aīa mea de corpe egressa est euolauit ad celum. Alijsq̄z sorori stanti in orone apparēs in spera. τ salutanti de statu suo ait canēdo x̄siculū illū dauidicū. Sicut audiuim⁹ ita vidim⁹ in ciuitate dn̄i virtutū. Nihilq̄z aliud loquens oculis sororis subtracta est hec Cesari⁹.

Clerico criminoso xp̄s obiecit passionem suam. Exemplum. xxxiiij.

Passio christi a peccatis reuocat. Unde quidā clericus vitijs carnis supat⁹ contemnebat agere penitentiā. cui xp̄us crucifixus appruit sua vulnera ostēdēdo: dicēs. O nequissime: cur nō attēdis q̄ p te passus sū. cur pponis tui capiti ornamēta mee coronatiō: tua inuitatoria vestiū mee nuditati. tuas cātilenas meis suspirijs τ planctib⁹. Cur tuā bursam τ zonā

meo lateri lanceato. tuas cirothecas et aurea calcaria clavis manuū et pedum meorum. tuos cachinnos et risus fletibus meis. Necesse est enim ut deditus delicijs cōtemnendo mea vulnera. et tandem morte eterna vulnereris.

Juueni ostendit christus manus et latus. Exemplum. xxxv.

Juuenis quidam luxuriosus mala intētione intrauit rubetū ubi erant infames mulieres. Cui occurrit diabolus: dicēs quid vellet. Qui dixit sibi suā intētionē. Cui diabolus Uade ante me. quia bū tibi solum suo tpe. Qui cū intrasset ulterius occurrit sibi xps i habitu cuiusdā monachi: q tēderet reqsiuit appellans eū filiū. et dixit iuuenis. Uos nō estis pr meus. Cui monachus. Certe tu es filius meus. Rūdit cū indignatiōe q nō esset filius eius Cui monachus aperta cappa ostēdit ei manus et latus. q ambe erant cruētate sicut apud crucifixū solet depingi. Credis ergo q ego sum pr tuus. Qui exclamauit: dicēs. Dūs meus et deus meus. Tūc dixit ei xpus. Uade cōfiteri. quia ille q tibi occurrebat an rubetū est diabolus. et expectat te q tibi frangat collū tuū. Qui dum exisset de silua cū pposito cōfitendi diabolus eū nō cognouit. et ille interrogans diabolū: dicēs. Quē tu expectas. Cui diabolus. Certe tu nō es. iste erat totus noster et mihi data fuit potestas sup eum ut ipsum occiderē. tu vero alter es. Qui intelligens dei misericordiā circa se factam: intrās claustrū confessus est. et sic in bono vitam finiuit.

Apostatam xpus per ostensionē vulnerum reuocauit. Exemplum. xxxvi.

Juuenis quidam religionē intrās q in seculo fuerat delicate nutritus. et ideo vitā austerā sue religiōis vix sustinere poterat. Panis enim erat niger et durus et vinum acre: et difficilia et grauia videbantur sibi oīa q fuerunt ordinis. et ideo petiuit a suo plato licentiā recedendi: dicēs se nō posse pati ordinē. Cui dixit platus qui erat vir discretus. Frater vos potestis non recedere: quia pfessus estis in religiōe ista. sed habete cōfidentiā et fiduciā in deo: et rogate eū ut possitis cū alijs sustinere. quia fortassis diaboli temptatio ē. Ille acqeuit breui tpe et iterū temptatus ē et mutato habitu iuit ad seculū. Cui cū ti sui in viā apparuit xpus in spē cuiusdā iuuenis et seqbat eū p viā eādē. Ille aūt festinabat q̄si desperatus nesciēs q deberet ire. Xpus āt sequēs eū: clamabat. Expecta me. Ille aūt amplius currebat. Tūc dūs vocauit eum nomine pprio: dicens ei taliter. Frater expecta me et ibo tecū. Tūc frater ille q vocabatur frater. et verecūdabatur sil admiratus q ei dixisset nomen suū: et q erat monachus fortius cepit currere. et xps altius cepit clamare. Tādē tedio victus expectauit eū. Et cū xps q̄siuisset ab eo q iret: rūdit. Quid ad te: ego vado iam viā meā ubi habeo facere sicut et tu. Tādē pcibus victus dixit ei q religionē suā dimiserat et ibat ad seclm. Tūc xps eleuās vestē et brachiū et latus discooperuit et vidit ex vulnere lateris xpi sanguinē effluere: et dixit ei Reuertere in locū tuum: et qn inuenies panē nimis durum et alia tibi grauia. intinge in latus illud: et erit tibi totum suaue. Tūc ille rediit et postea scē vixit. vnde Grego. Si passio xpi ad memoriam reducitur; nihil est quod non equo animō toleratur.

Passio christi liberat a tēptatiōe carnis. Exemplū. xxxvij.

Erat quidā religiosus vir q frequēter grauiter tēptabatur de petō carnis. tādē vidēs se nō posse durare venit ad imaginē crucifixi ad quā sepe venerat: rogās xpm ut eū vellet ab hac tēptatiōe liberare. et dixit crucifixo q nisi cito liberaret eū dimissis vestibus religiosis iret ad seclm et suā cōcupiscētiā satiaret sicut alij miseri q sūt in sclo. Postq̄ hoc dixerat nocte sequēti grauissime tēptatus est: et tūc mane cum fletu flexis genibus dicebat. Ecce vestes tue: quia p nullo pctō in eis petm cōmitterē. postq̄ tu nō vis me iuuare exuo me. Tūc exuit se vsq ad vltimā vestē et totū posuit ad pedes crucifixi. Tūc crucifixus vocās eū noīe pprio dixit ei. Frater recipe vestes tuas: quia anq̄ ppter hāc tēptationē te exire pmitterē: potius iterum descenderē si necesse esset et p te liberādo mortē iterū sustinerē. Tūc frater rīdens dixit ei. Dñe postq̄ me tu vis iuuare et ego prius permitterē me suspēdere q̄ te peccādo mortaliter offenderē scienter. Et ita tūc a tēptatiōe liberatus est q nūq̄ postmodū sensit in carne talē grauē tēptationē et cōcupiscētiā. Ex hoc apparet quātū ē bñficiū dñice passiōis q p morte ppetua liberati sumus: et adhuc quottidie a petō et tēptatione liberamur. Grego. Nihil adeo resistit iaculo dyabolice suggestionis q̄ frequens meditatio dominice passionis.

Clericus lubricus post ostensionē vulnerū religionem intrauit. Exemplū. xxxviij.

Uit quidam clericus lubricus et immūde vite: q̄ q̄tidie pponebat pūtere se et agere pniam: et tn̄ sp differebat et tarbabat cui apparuit dn̄s i forma i q̄ crucifix' fuit i visiōe ondēs ei vulnera et sāguinē: dicēs. Uide q̄d p pctis tuis pass' fui i corpe meo: te et alios pctōres advocādū: monēdū: et a pctis solvēdū; reūtere ad me: et ego suscipiā te. Propt' quā visionē motus intrauit religionē et sancte vixit.

Passio christi liberauit puellā a tēptatione carnis. Exemplū .xxxix.

Uella quedā nobilis in amore cuiusdā iuuenis p mltos annos miro demonū stimulabat̄ isultu: et tādē adeo grauit' tēptata ē vt somnū et etiā cibi pderet appetitū. Accidit nocte q̄daz vt tāto demonū agitaret̄ ipulsu vt supueniēte aurora surgē cogitaret et clā adire iuuenē q̄ i vicino morabat̄. Nec mora: vt oculos aperuit vidit christū q̄si plag̃ recētib' crucifixū leni sermone sibi dicētē voce pu̾a. Me diligas q: sū formosus: bon': dulc: et gn̄os'. H vt dixit repēte disparuit et puellā in oī pace et gaudio et grarūactiōe ab oī tēptatōe liberam dereliquit. Hec Guil'.

Sanctimonialis inuenit christum crucifixum in ianuis. Exemplū .xl.

Uedam puella sanctimonial' v̄go a q̄dā clerico v̄bis luxuriosis stimulata intātū succēsa ē q̄ pmittēt sibi q̄ dicto cōpletorio veniret ad locū cōdictū. Erat eni custos eccl'ie. Dicto cōpletorio cū puer' ascēdisset dormitoriū et illa exire vellet de oratorio: i ipso ostio christū cuz manib' i cruce expāsis stare cōspexit. Cui cuz egressus non pateret ostium q̄d pterat: ad ostiū q̄d erat i opposito cucurrit ita succēsa fuerat i amore clerici vt pene nihil adūteret q̄d circa se diuinit' ageret̄. Quid pl'a. oēs ianuas adijt et crucifixū i oīb' īuenit. Tūc pmuz ad se reūsa et territa dixit. Forte volūtas dei ē vt nusq̄ vadas. Solita fuerat eadē v̄go singulis dieb' spālē quādā orōnē dicē de passione christi quā dn̄o ide tāto piculo remunerauit visiōe tā vtili. Que tremēs añ imaginem btē dei genitric̄ se pstrauit de pctō suo veniā postul. iō. A q̄ cū imago faciē v̄teret et illa obnixi' supplicaret ppi' accedēs: imago manu maxillā ei' pcussit: dicēs. Quo vis ire fatua: vade in dormitoriū tuū. Tā fortis erat alapa vt i terrā ruēs sic iaceret vsq̄ ad tps matutinale. Cūq̄ signa i dormitorio sonarēt et illa i oratorio nō pulsaret: putātes eā eē in orōne vel p̄t'a i sopore intrātes eccl'iam et multo defectu eā repiētes. Postq̄ refocillata loq̄ potuit oīa q̄ circa se gesta sūt ad honorē dei et btē virginis psororib' suis recitauit: licz grauis esset alapa: psus tn̄ a tēptatione per illam fuit liberata. Hec cesarius.

Quidam mutilauerunt imaginem crucifixi. Exemplum .xli.

Uodā tpe inter duas cogītiones militū tā graues inimicicie orte sūt: vt se inuicē caperēt et occiderēt. Die igit' q̄dā cū plēs vni' part̄ puenissēt in eccl'iaz cuiusdā ville aduse parti p quādā vetulā pditi sūt. dederat eni eis signū dicēs. Qn̄ intrauerint nolā trahā. Q̄d cū fecisset ecclesiā cū multitudine armatoz igressi sup inermes irruerunt. Quo viso illi arrept̄ sacris imaginib' gladijs opposuerunt: sperātes sibi illarū bn̄ficio parci debē. Percussores v̄o nullū sacro loco exhibētes honorē: nullāq̄ sacris imagib' reuerētiā; ita hostiū cruorē sitiebāt vt imagines oppositas mutilarēt: ipsiq̄ crucifixo brachia pscinderēt et octo milites in ecclesia trucidarēt. Q̄d sacrilegiū sat̄ dure vindicatū est. nā in breui tpe ab occisoz cōsāguineis occidētiū numerosa mltitudo sic gladio deleta est: vt vix duo supessent. Uetula v̄o q̄ illos pdiderat tpe messis nimio calore aeris suffocata est. Hec cesarius.

Balistarius quidam vulnerauit imaginē christi. Exemplum .xlij.

Empore discordie inter ottonē philippūq̄ pnincial' in quoddā oratoriū sat̄ curiose sua ad puersationē trāstulit: q̄ cognito q̄dā potēs ex parte adūsa ad expugnādū illud arietes machinasq̄ applicuit. Illi v̄o q̄ deint' erāt imaginē crucifixi ligneā p̄ hostes i quādam fenestrā posuerūt: sperātes q̄ ob illi' venerationē loco parcerēt. Quidā v̄o de balistarijs de cruce nō curās: imo locāti illā indignat' telū misit: et sacrā imaginē in brachio pfūde vulnerauit: mox mirū in modū antiq̄ renouāt̄ miracula. et ad instar vene humane sanguis de loco vulneris cepit stillare. adhuc vuln' sāguinis et stigmata illic ondūt̄. Timore igit' tanti miraculi p̄dict' vir q̄ in exercitu eccl'iam ina

ferat: cruce signat⁹ ē ⁊ pniaȝ egit. Semel enī adhuc mortal' in terris crucifix⁹ atqȝ lāceat⁹ est: ⁊ tñ quottidie a mal' sedēs ad dexterā patris se crucifigi per pphetā conqritur di. Et me crucifigitis. Hec cesari⁹.

Quidam propter camisiam vulneravit crucifixum. Exēplū. xliij.

c Um eodē tpe otto cōtra philippū ascēderet cū exercitu: satellitib⁹ ei⁹ quādā eccl'iaȝ intrātibus vn⁹ ex ill' crucifixū in eminēti loco positū recēti linea ⁊ cū multo studio tectū vidit ⁊ cōcupiuit. Quē cū manu attingere nō potuit: lācea nisus est extrahere. Et qꝛ firmit imagini annexa fuit: in diuīsis locꝗ illā pupugit: dñs iesus christ⁹ vere vt sibi factū oñderet qd eius imagini iniurie vl' ɔtēpt⁹ irrogaṫ egit sua potētia vt de singul' pūctiōib⁹ sāguis emanaret Semel enī adhuc ī terris mortal' crucifixus atqȝ lāceat⁹ ē: ⁊ tñ sedēs ad dexterā prīs qtti die a malis hoīb⁹ crucifigiṫ ⁊ dehonestaṫ. Vñ aplus. Rursum crucifigētes filium dei. Hoc Guil'. in li. de apibus.

Iudei vulnerauerunt imaginem iesu christi. Exēplum. xliiij.

a Pud siriā in ciuitate Berith: qdā christianus sub annua pēsione hospiciū hñs imaginē crucifixi iuxta lectū in pariete affixerat: ⁊ ibi orōnes suas ɔtinue faciebat. Post annū vo aliā domū locauit ⁊ imaginē ex obliuiōe dereliqt Quidā aūt iude⁹ pdictā domū cōduxit: ⁊ die qdā aliū iudeū de suis tribulib⁹ ad ɔuiuiū inuitauit. Inṫ epulas aūt ille q̄ īuitat⁹ fuerat casu circūspiciēs imaginē christi infixā parieti cōtueṫ: ⁊ in illū q̄ se īuitauerat ira fremēs ē effect⁹: cur imaginē iesu nazareni tenere audereȝ cōminaṫ. Ille āt ꝙ pdictā imaginē adhuc nō vidisset iuramēt qb⁹ poterat affirmabat: ⁊ illā de q̄ dicebat imaginē pēit⁹ ignorabat Tūc ille placatū se simulās valefecit: ⁊ ad pricipes sue gent abiēs: illud qd viderat renūciauit. Iudei ḡ cōgregati ad domū ei⁹ venerūt: ⁊ visa imagine illū cōtumeliis duris afficiūt: ⁊ extra synagogā semiuiuū pijciūt. Imaginē vo pedib⁹ conculcātes cūcta obprobria dñice passiōis renouarūt. Cū vo lat⁹ lācea pforassent: ptin⁹ sāguis ⁊ aq̄ vbertim exiuit: ⁊ suppositū vas ipleuit. Stupefacti iudei sāguinē illū ad synagogam detulerūt: ⁊ oēs ifirmi ex ipso iūncti ptin⁹ sanati sūt. Tūc iudei epo tere oīa narrātes p ordinē baptismū ⁊ fidē xpi vnanimit susceperūt. Eps aūt sāguinē illuȝ ī ampull' cristallinis ⁊ vitreis cōseruauit. Christianū etiā ad se accersiri fecit: ⁊ qs tā pulchrā cōposuerat imaginē inqsiuit. At ille dixit. Nicodem⁹ eā cōposuit. Qui moriēs dedit gamalieli: gamaliel thadeo: thade⁹ iacobo: iacob⁹ symōi: ille dereliqt in hierl'm vsqȝ ad excidiū vrbis. Tūc oēs iudei synagogas ī eccl'ias cōsecuerūt, ppt istud miraculū. Vñ ⁊ rome ɔsecrata ē eccl'ia ī honore saluatoris: vbi āpulla cū illo sāguie reseruaṫ. Hec hug. de scto victo.

Iude⁹ quidā imaginem christi in gutture percussit. Exēplum. xlv.

a Pud cōstātinopolim iude⁹ quidā eccl'iam scte sophie intrauit: ⁊ quādā imaginē christi ibideȝ cōspexit: q̄ se solū ibi ɔsiderās gladiū arripuit ⁊ mox ī gutture effigiē christi pcussit: statiqȝ inde sanguis exiuit ⁊ iudei faciem ⁊ totum caput aspersit. Qui ḡuit territ⁹ imaginē accepit: eāqȝ ī puteū pijciēs aufugit. Quidā āt christian⁹ eidē obuiauit: sibiqȝ dixit. Vñ venis iudee: aliquē hoīem occidisti. Et ille. Falsum dicis. Cui rursus. Vere homicidiū ppetrasti: ⁊ iō sanguīe aspsus es. Cui iude⁹. Vere de⁹ christianoꝝ ver⁹ de⁹ est: ⁊ fides eius firma p oīa cōprobaṫ. nequaq̄ enī pcussi hoīeȝ ſ christi imaginē: ⁊ cōtinuo sāguis de ip̄i⁹ gutture emanauit. Duxit aūt iude⁹ illū hoīeȝ ad puteū ⁊ inde sanctā imaginē extraxerit. Plaga autē in gutture imaginis christi vt fertur adhuc cerniṫ: ⁊ iudeus continuo bonus christianus efficitur.

Iudei in parasceue cereā imaginem christi vulnerauerūt. Exemplū. xlvi.

c Um iudei in quadam ciuitate fecissent in parasceue imaginē christi cereā: ⁊ eā clauis cruci affixissent ac lācea pforassent: apparens btā vgo cōqrēs christianis de h quare sustinerēt ꝙ adhuc ī illa vrbe iudei filiū ipsius crucifigerēt. Xpiani āt domos iudeoꝝ penetrātes ⁊ eos capiētes īuenerūt imaginē ⁊ ei⁹ vulnera cruētata: quo viso miraculo multi iudei sunt ad fidem conuersi.

In discipulo de tempore.

Heremita cui apparuit christ⁹ iesus hñs crucē aureā sup scapulas suas. Hoc qre in discipulo de tpe. sermo. xlviij. M.

Itē latro qdā vnū pr nr dixit qñ crucifixū

et sic occisus est et ad celum euolauit. quere ser. xlix. R

Item quidam in agone adaptauit petam membrorum suorum ad passionem christi. sermo. xlviij. L.

Item monachus quidam pertransiendo crucifixum dixit. O bone iesu propter amaram passionem tuam quam sustinuisti quando oia tua egressa est de corpore tuo. sermo. xlix. Y.

Item iuuenis quidam primus non habuit dulcedinem in passione christi: et semel amplexatus est cum christus tunc postmodum sensit miram dulcedinem in memoria passionis christi. ibidem ser. xlix. Z.

Item quidam de nocte sp surrexit di. O domine iesu christe nullus iam tibi compatitur. ser. xlv. M.

Item quidam damnari debuit: sed passionem christi dilexit: ideo reuixit et penituit. hoc quere ibidem s. xlv. M.

Item mulier quidam passionem christi diliges obiit in pena in die parasceues: et stati euolauit ad celu post egressionem aie a corpe. quere ser. lxi. T.

Item nouitius quidam voluit exire ordinem minorum et redire ad seculum: et christus apparuit ei et ondit ei vulnera: et quod illi vulnerant christum qui hunt volutatem mala peccandi. i. M.

Pauperes.

Arsenius gaudebat quod elemosynam recipiebat. Exemplum. xlvij.

Beatus arsenius qui

cum magnus fuisset in curia spiali factus est religiosus: et adeo paup quod oportet eum quere elemosynam: qui grans in domino dixit. Gratias ago tibi domine iesu christe quod ad hoc deuenit vt elemosynam in tuo noie quesiui. O quantum modo gliatur in celum diuitijs celestibus ad quas per paupertates deuenit. Hoc in vitaspatrum.

Diogenes doliū hūit pro domo sua. Ex. xlviij.

Diogenes relictis oi-

bus peram hūit pro cellario: clauam pro sustentatione corporis et membrorum senilium a quolibet petens et accipiens cibum. Cumque sic torqueret in dolio gloriabatur se domum hre volubilem: et se cum temporibus comutante. frigore. n. se vertebat ad meridie. estate ad septentrionem: et vbicumque se sol vertebat: et diogenes sit vertebat. Cum solum sibi res vasset vas ligneum ad bibendum vidit puerum concaua manu bibentem. Qui stati elisit vas suum dicens. Nesciebam ego quod nam perlum hebat. Narrat etiam de eo Valerius quod cum quadam die sedet ad solem Alexander magnus veniens ad videndum eum hortatus est vt ab eo peteret quicquid vellet: mox inquit. A te nihil peto nisi soli mihi non obstes. Vnde merito dixit Seneca quod potentior fuit Alexandro oia possidente: quod plus erat quod ille nollet accipe quam quod ille posset conferre.

In morte diuite abijciuntur et pauperes exaltantur. Exemplum. xlix.

Diuites inane glorian

tes sunt siles accipitri: qui multum in vita sua extollitur et palpatur: et honorifice sup manum portatur et sup particam eleuatur: sed mortuus in lutum pycitur et in sterquilinium: canibus et auibus ad deuorandum. Econtra galline et anseres in vita sua vilipenduntur: et victum suum in vita vndique cum labore mag acquirunt: repelluntur et percutiuntur. sed in fine multa cura ppantur et honorifice ad mensam regis deportantur. Sic etiam est de diuitibus et gliosis huius seculi. Nam in pnti bene pascuntur coluntur et honorantur: sed in fine in sterquilinium eorum corpa pyciuntur: et aie eorum demonibus deuorande traduntur. De quibus legitur. Deuorabunt autem eos aues morsu amarissimo. Econtra pauperes abiecti in fine ad mensam summi regis honorifice deportantur.

In discipulo de tempore.

Petrus theloncarius qui primo parcus fuit: et postmodum fecit seipsum vendere et pretium dare in elemosynas pauperum. Hoc quere in discipulo de tempore. sermo. lxxxi. B.

Pax.

Virgo pacifica statim post obitum celum intrauit. Exemplum. l.

Quedam nobilis puella

pacem habuit cum deo: licet sibi a petis venialibus non posset cauere: tamen deum post baptismum mortalibus petis nunquam offendit: et pacem cum hoibus hebat. Nullum turbauit: nullum lesit: nullum molestauit. Et propter hanc pacem quam firmiter in se tenuit quam ad deum: et quam ad se: et quam ad proximos: deus sibi hanc gratiam fecit quod angeli eius aiam cum dulcissimo gaudio cunctis audientibus ad gaudia eterna et pacem eternam deduxerunt. Qui ergo vult saluari pacem quam nobis christus reliquit pro testamento seruare debet. Vnde christus Joh. xiiij. Pacem meam do vobis: pacem meam relinquo vobis etc.

Item de duabus nuribus qui simul habitabant in vna domo in bona pace: et sices fuerunt scto Macchario. Hoc quere ante. M. xi.

Duo erant fres in heremo quos diabolus nitebatur ad discordiam puocare. Exemplum. li.

Erant duo fratres secun

dum carnem germani: verumtamen vterque in spirituali pposito monachi existentes. Insidiabatur autem eis malignus spiritus

vt q̄cũq3 mõ separet eos abinuicē. Quadã3
aũt die ad vesperã ſm ↄsuetudinē ille iunioꝛ
frat̃ accēdēs lucernã posuit sup candelabrũ.
Faciēte aũt malicia demonũ ruit cãdelabrũ ⁊
extincta ē lucerna. p hãc occasionē insidiaba
tur eis diabol⁹ vt eos in litē accēderet. Sur
gēsq3 senioꝛ frat̃ cepit ꝑcutere cũ furoꝛe frem
suũ. Ille vo ꝓstrat⁹ in terrã dep̄cabat̃ fratrē
suũ: dicēs. Magnanim⁹ esto dñe: ⁊ ego rurs⁹
incēdã lucernã. Ergo q2 nõ r̃ndit ei turbulen
tũ v̄bũ: malign⁹ sp̃us ↄfusus stati recessit ab
eis. ⁊ ꝑgēs eadē nocte nũciauit p̄ncipi demo
nioꝝ: dicēs. Om̄ ꝓpt̃ humilitate illi⁹ mona
chi q̄ ꝓstrat⁹ in terrã veniã3 postulabat a f̃re
suo nõ p̄ualui i eis. vidēsq3 de⁹ hũilitatē ⁊ vo
lũtatē hui⁹ monachi effudit sup eũ grã3 suã:
⁊ ego sētio me valde toꝛq̄ri atq3 cruciari: q̄m
nõ p̄ualui sepāre eos abinuicē. Hec ħ oĩa v̄
ba audiēs idoloꝝ sacerdos q̄ ibi cõmanebat
cõpũctũ est coꝛ ei⁹ i timoꝛe ⁊ amoꝛe dñi nr̃i ie
su chꝛisti cõsiderãs etiã q̄ magna seductio ⁊
ꝑditio aĩarũ ē cult⁹ idoloꝝ: relinquēs oĩa sta
tim ⁊ festinant̃ ad sc̄tõs p̄res ad monasteri
um ꝑrexit. ⁊ retulit eis h̃ oĩa q̄ p maliciã de
mones int̃ se loq̄bant̃. Cũq3 moniẏ salutari
bus instruxissent eũ sc̄ti p̄res de doctrina dñi
saluatoris baptizat⁹ ē: ⁊ sc̄ti ꝓpositi mõacho
rũ vitã arripuit ⁊ adiuuãte ⁊ coopãte grã dñi
fact⁹ ē ꝓbatissim⁹ monach⁹. Tãtũq3 venera
tus ē ⁊ tenuit hũilitatẏ v̄tutē: vt oēs humilita
tē ei⁹ mirarent̃. Dicebat eni q̄ oēm virtute3
adũsarioꝝ nr̃oꝝ demonũ humilitaẏ soluit itē
tio. Deniq3 ⁊ dñs nr̃ iesus chꝛist⁹ p hũilitatē
triũphauit diabolũ ⁊ oēm ei⁹ v̄tutē cõtriuit.
Addebat etiã dicēs q2 frequent̃ audisset de
mones int̃ se loquētes: q2 q̄n ad facũdiã ac
cēdim⁹ coꝛda hominũ: si q̄ sustinuerint patiē
ter iniuriarũ ↄuitia ⁊ ꝑus magẏ rogauerit ea
q̄ ad pacē sũt: dicētes. q2 ego peccaui. stati sēti
m⁹ oēm nr̃a3 v̄tutē marcescē: q2 appꝛoximat
eis grã diñe potētie. Hoc i vitaspatrũ.

Diabolus fregit baculũ peregrino i doꝛso
vt discoꝛdarēt. Exemplũ. lij.

Uo ciues colonienses
d diuites ⁊ honesti ⁊ sp̃ales adinuicē
amici: ad sãctũ iacobũ simul ꝓfecti
sunt. Die q̄dã cũ soli eq̄tarēt ⁊ ceteris frib⁹ p̄
cedētib⁹ diabol⁹ amicicie ⁊ ↄcoꝛdie coꝝ inui
dēs i ingressu cuiusdã nemoꝛis baculũ i doꝛ
so vni⁹ illoꝝ pēdētē satisq3 foꝛte3 i duas ꝑtes
cõfregit. Qui cũ neminē adesse ↄspiceret tur
bat⁹ clamauit ad sociũ. Eya frat̃ q̄re fregisti
baculũ meũ. Illo negãte etiã cũ iuramēto ita
in eũ exarsit vt vix man⁹ ab ei⁹ collisiõe cohi
beret. Tãdē grã dei ⁊ meriẏ beati iacobi ap̄li
ad mētē reduct⁹ apud sociũ vnice dilectũ pe
nitētiã egit: ⁊ toti⁹ discoꝛdie causa diabol⁹ cõ
fusus aufugit. Hec cesa.

In pꝛomptuario supꝛa.

Rustici q̄ simul sepeliebant̃ in vno sepul
chꝛo: q̄liter capita ⁊ doꝛsa ꝑcusserũt adinuicē
Hoc quere ante. P. xviij.

Itē hõ litigiosus q̄ parētes turbauit: ꝓxi
mos ꝓuocauit: q̄lit̃ obijt miser ⁊ infeliciter.
Hoc patet ante. P. xvij.

Itē vetula q̄dã voluit facere discoꝛdiã int̃
virũ ⁊ vxoꝛē qui mult̃ annis simul in pace vi
xerũt. Hoc patet añ. M. xvij.

Item diabolus ꝓmisit antiq̄ vetule duos
calceos vt faceret discoꝛdiã int̃ virũ ⁊ vxoꝛē.
Hoc q̄re añ de tp̃e. sermo. xcvi. R.

Peccare.

In peccatis ꝑseuerãtes cõtinue sũt añ poꝛ
tam inferni. Exemplum. liij.

Uidã solēnis pꝛedica
q toꝛ rep̄hēdit in sermone illõs q̄ per
seuerãt in peccatẏ: ⁊ dixit q̄ peccatũ
vocat̃ in scriptura poꝛta iferni. ⁊ ꝓduxit tale
exēplũ. Si q̄s hodie veniēs ad monasteriu3
istud ⁊ vidēt vnũ scholarē sedētē in poꝛta. si
militer eras simĩt̃ multẏ dieb⁹ nõne de facili cogi
taret: iste scholaris intrabit oꝛdinē. quõ ħ nõ
est credibile q̄ illi tãdē itrãt infernũ: q̄ tãdiu
sedēt i poꝛta iferni. i. in peccatẏ. Uñ etiã aug. i
quodã sermone. Peccare ē humanũ. ꝑmane
re. aũt i peccatẏ est diabolicũ.

Diabolus tēptauit ep̄um per speciem mu
lieris. Exemplum. liiij.

Regoꝛius i dialogo li.
g iij. c. vij. di. Ut q̄ coꝛp⁹ suũ continen
tie dedicãt: habitare cũ feminis nõ
p̄sumãt. Andreas inq̄t fundane ciuitatẏ ep̄s
cũ sãcte viueret quãdã sanctimonialē de cui⁹
sicut de sua cõtinētia cõfidebat: secũ habitare
ꝑmisit. Ex q̄ re sic cũ diabolus tēptabat vt iã
mulierē illã libent̃ inspiceret ⁊ etiã turpia co
gitaret. Tũc q̄dã iude⁹ romã ꝑgens nocte p̄
occupatus ad tēplũ appollinis se cõuertit: et
loci sacrilegiũ pꝛimescēs q̄uis fidē crucẏ nõ
haberet: si pꝛe timoꝛe se signauit. Nocte autē
media vigilãs vidit turbã demonũ: ⁊ vnum
pꝛe ceteris q̄si p̄ncipē sedentē. Ubi cũ singuli
facta sua referrēt: vnus ꝓsiliēs i medium:

dixit q andreā epm p sanctimonialē que cū illo habitabat ad magnā carnis tēptationez mouisset. Et cum diabolus libenter audiret quasi grande lucrū de tanti viri pditione psu meret: subiūxit: qz etiā ad hoc venit q sero sā ctimonialē in scapulas iocando pcussit. Tūc diabolus exhortatus est eū pficere quod ce pisset. iussit etiam inqri qs esset q in illo tem plo latere psumpsisset. Ad que demones per gentes τ subtilius intuētes: cruce signatū inuenientes dixerunt. Ue ve: vas vacuum est: s signatum. statim demonū turba cōfusa dispa ruit. Et iudeus ad epm pgens: eicz rei seriez sicut audierat referēs epm a tēptatiōe diabo li liberauit. τ ipse iudeus etiā instructus in fi de: ab illo baptizari se fecit.

Inter homines existētes nō clare vident peccata sua. Exemplum. lv.

Tres hoīes se studiose diligentes facti sunt monachi quoꝝ vnus elegit litigantes ad pacem reducere. secundus infirmis ministrare. tertius in solitudine qescere. Primꝰ victus venit ad secundū: quē inuenit aīo deficientē: qz non potuit infirmis satisfacere. nec ipe primꝰ litigā tes pacificare potuit. Hi duo simul venerunt ad tertium narrātes ei tribulationes suas ro gauerūt eū vt eis diceret qd ipse pfecisset: q paululū reticēs: misit aquā ī in peluim τ turbu lēta erat: post modicū dixit. Attendite q lim pida modo facta est aqua. Cūqz intēderēt in aquā: vultus suos viderunt qsi in speculo: sic inquit q in medio hominum morātur nō vi dent pctā sua: si cū quieuerint maxime in soli tudine: facile tūc ea possunt cōspicere.

In discipulo de tempore.

Diabolꝰ qdē. lx. annis tēptauit monachuz de lapsu carnis τ postmodū finalr duxit euz in pctm luxurie. Hoc qre ser. xl. E.

Itē qdā vidit duos cū lācea plongū volē tes intrare eccl'iam. Et qdaz hausit aquaz in vas ptusum. τ qdā secuit ligna τ apposuit su per sarcinam. sermo. xxiij. T.

Itē q hūt malā volūtatē peccādi iesū cru cifigūt. Hoc ptz infra sermo. xxxij. U.

Pena inferni.

Dānati hūt ignē infra τ supra se inqtuz distat celū a terra. Exemplum. lvi.

Machariꝰ per heremuz transiens inuenit caput cuiusdam defuncti. Adiuratuz ē ab eo cuius esset. Locutū ē q esset caput gentilis. Reqsi tū de pena: rūdit q qntū distat celū a terra: tantū hūt dānati gentiles de igne sup capita τ tantū sub pedibus suis. Et infra paganos sunt iudei q hūt maiorez cognitionē de deo τ de fide. Et infimi sunt mali xpiani q in pctis mortalibꝰ vixerūt τ scienter deū offenderūt. nō ex infirmitate hūana aut ex ignorātia. qz habent pleniorē cognitionez fidei q pagani τ iudei: τ sunt maioris dignitatꝫ: τ sic peccant scienter τ ex certa malicia. Unū xps in euāge lio dixit. Seruꝰ volūtatē dūi sciēs τ nō faciēs vapulabit plagis multis. Unde etiam dici tur in decre. Fidelis malus peior est infideli τ grauꝰ peccat: τ grauiora pena sibi debet.

Ebriosus quidam vidit in extremis infer num apertum. Exemplum. lvij.

Quidā intrauit religionem τ factus est religiosus so lo nomine: s moribꝰ totꝰ puersus q corrigebat: s non emendabat se. Sz qz fa ber erat optimus pter necessitatē officij to lerabat. Hic in festiuis diebꝰ cū alij irent ad eccl'iam remanebat ī cella sua vacans illece bris et ebrietati. Et factū est vt nollet intra re eccl'iam volūtariꝰ: intrauit ianuā inferni inuitꝰ. Subita enī infirmitate correptꝰ voca uit fratres dicēs cū merore. Sicut btūs Ste phanus vidit celos apertos: ita τ ipse video īfernū: τ Iudā τ Cayphā ī medio eius Py latuz τ alios crucifixores dūi. τ mihi misero nō longe ab eis locū paratū. Cūqz frēs pro carent eū ad pniam: dicebat se non posse pe nitere. quia cōtra eū datū esset iudicium. Et sic miser mortuus est: τ longe ab alijs sepul tus. τ nullū suffragium impartitū est eidem.

Quidam vidit penas damnatorum. Exemplum. lviij.

Quidā frater cisterciēsis ordinis cum ageret in extremis vi dit beatum Benedictum se a cor pore educentē: τ oūdit ei mansiones multas electorū τ supplicia dānatorū. vbi inter alia vidit deportari magnū principē ardentē τ in cathedra ignea residētē: τ ante eū mulieres pulchre erāt τ faces igneas in os eiꝰ trudē tes: τ vsqz ad virilia ardebāt. τ flagellis eū cedebāt. hic fuerat pnceps potens τ luxurio sus. Postmodū vidit aliū quē demones ex coriabāt: τ cū sale cōfricabāt τ aspgebant. τ super cratē igneā cremabāt. Hic fuerat cru

delis dñator τ subditoꝝ oppressor: τ exactor pauperū. Post modū vidit aliū equū igneum eqtantē τ scutū igneū hñtē: τ portabat caprā igneā. τ post caudā eq̄ habitum monachi tra hebat. h̄ fuerat raptor τ caprā cuidam vidue recepit: τ infirm⁹ habitū monachi recepit: nō ex charitate nec ex volūtate manēdi i ordine si cōualesceret: ſꝫ ex inductiōe amicoꝝ suoꝝ: ꝗ habitū monachi post se trahebat. Alios etiā vidit plures diuſas penas sustinere ſm ſili tudinē petōꝝ. Vñ Salomō. Per que homo peccat: per hec τ punieť.

Mulier q̄dā vidit penas mariti sui τ alio rum damnatoꝝ. Exēplū. lix.

Miles q̄dā potēs nimis

dedit⁹ tornea mētis mortu⁹ ē miserabi liť sicut dixit. Reliq̄t aūt vxorē deuo tā valde τ sc̄tā q̄ marito mortuo vt ipa met fr̄i alberto magistro ordinis p̄dicatoꝝ narra uit. τ ipsa dixit ꝙ rapta est in quedā excessuz mentꝫ τ vidit circa aīam mariti sui demones in mag̃ multitudine cōgregatos: dixitq; vn⁹ eminētior ceteris ad cōsortes. Pōite caligas ī pedib⁹ ei⁹. quarū spicula penetrāt a plāta pedis vsq; ad cerebrū. hinc induite euz lorica cui⁹ spicula añ τ retro penetrāt totū corpus. hinc galeā capiti ei⁹ īponite cui⁹ ſilr̄ spicula descēdēdo trāseāt vsq; ad plātas. Hinc scutū collo ipsi⁹ inijcite cui⁹ pōdē mēbris oīb⁹ cōq̄s seť. Hec oīa cū iussu p̄ncipis demonū in aīaz miserā cōplerenť: dixit iterato demonib⁹. Cō suetudo isti⁹ erat vt post torneamētū balneis frueret: τ post balnea deponeret in lectū. τ iu xta eū puella tenerior cui⁹ āplexib⁹ τ coitu fru ebať. his oībus aptate ſilr̄ia. Nec mora flam mis balnealib⁹ ill⁹ aīaz cruciatā in lectū cā dētē ferreū posuerūt: τ iuxta eū bufonē q̄n ter ribilib⁹ ocul⁹ ad magnitudinē lecti ei⁹: cui⁹ am plexu τ toto cōtactu vel oscul⁹ adeo cruci⁹ est vt mag̃ eū bufonis horribiles aspect⁹ illi⁹ q̄ armoꝝ p̄dictoꝝ terribiliū balneiꝫ l'lecti vexa tio cruciaret. Heu ꝙ̄ digna pena talium. Illa aūt btā mulier q̄ h̄ dispēsante deo de aīa ma riti sui vidit: oībus dieb⁹ vite sue recordatiōe visiōis adeo afflicta fuit vt null⁹ posset amb i gere q̄ eā antea cognouisset: quin illa sup̄ mo dū q̄d credi pōt cordis incōmodo vexaretur. Hoc Guil'. in libro de apib⁹.

Quidā vidit dñm suum duci ad diuersas penas. Exemplum. lx.

Quidā nobilis erat op

pressor pauperū τ mūdi amator. Hic cū q̄esce ret in lecto camerari⁹ su⁹ iacēs añ camerā ra pit in visiōe añ thronū dei: τ ibi accusabatur dñs ei⁹ de oībus q̄ gesserat. p̄ q̄bus accepit sniam dānatōis: ſꝫ cū magno tripudio duct⁹ est añ luciferū. Cui lucifer. Adducite euz ad me: vt dem osculū fideli seruitori meo. Cū au tē adductus fuisset: dixit. Nō sit tibi pax in se cula scl'oꝝ. τ ait. Ipse ꝯsueuit balneare: duci te eū ad balneū. Cūq; duct⁹ fuisset ad balneū infernale τ vnguib⁹ diaboloꝝ ꝑuit⁹ laniaret ali q̄ ignē sup eū fuderūt. educt⁹ de balneo po situs est in lecto infernali. De q̄ Esa. Subt⁹ te sterneť tinea: τ opimētū tuū erūt vmes. Et dixit lucifer. Date ei post balneuz de calice ire dei. τ ꝓpinat⁹ est ei ignis τ sulphur q̄ est pa calid eoꝝ. Qui dū clamaret sufficit: dixit luci fer. Audire cōsueuit dulces symphonias: sur gāt simphoniaci. Et ecce duo demones cū tu bis igneis: ignē sic in eū sufflauerūt: ita vt de oculis τ narib⁹ τ de ore flamma ignis exiret. Lucifer ait. Adducite eū ad me. Et adducto dixit. Cantasti cātatiōes: cāta m vnā. Et ille dixit. Quid cantabo: nisi maledicta dies in q̄ nat⁹ sū. Et dixit ei lucifer. Canta meliorē. At ille. Quid cātabo: nisi maledicta sit mať que genuit me. Cāta adhuc meliorē: τ miser dixit Quid cātabo: nisi ꝙ ipse de⁹ sit maledict⁹ q̄ me nasci ꝑmisit. h̄ ē ait lucifer q̄d volui. ducite ꝗ eū in sedē quā meruit. Qui ꝓiect⁹ ē ad vnū puteū. τ fact⁹ ē tal's strepit⁹ ac si tot⁹ mūd⁹ cade ret. Ad quē strepituz euigilās camerari⁹ cu currit ad camerā: τ dñm mortuū īuenit. Nar rata itaq; visiōe ordinē ītrauit. h̄ viridari⁹.

Diues q̄dā posit⁹ est i cathedra ignea τ da tus est ei pot⁹ infernalis. Exemplū. lxi.

Quidā deuotus vidit i

visu quedā virū honoratū τ sclarē q̄ multū excesserat i gl'ia sclari: seu in mūdi gl'ia ingula: in luxuria: τ in cantib⁹ varijs solatijs ad infernū duci. Et ecce prin ceps demonū surgēs de cathedra sua occur rēs ei: τ collacauit eū in cathedra: dicēs. Se de hic p honore quē habuisti in h̄ sclo. Erat aūt cathedra tota ignea. Oblatus est autez ei in vase potus amarissim⁹: fetidus: τ immū dus: τ coactus bibere ita dicētibus. Bibe hoc loco potum delectabiliuz quos bibisti in hoc seculo. Astiterunt autem duo demones cum tubis insufflantes in aures eius. Et exibat p aures: τ oculos: τ nares: τ ceteros meatus flamma ignea. Et hec inquiunt habeas nūc

tibi pro cantibus et cantilenis vanis quas audisti. Posuerunt et serpentes circa collum et brachia: dicentes. Et propter hoc amplexus mulierum habeas.

Nero balneat' ē apud inferos. Exē.lxij.

Quidam vidit neronem balneātē se apō inferos et ministros inferni aurū ferueēs infūdētes sup ipm. Et cū videret chorū advocatoꝝ ad se veniētiū. Huc inqt venale genus hoīm venite. o aduocati amici mei accedite. vt ī hoc vase balneami mecū: adhuc em̄ supest loc' in eo quē vobis seruaui.

Nobilis quidā vitulū vidue abstulit et vinū sub bāno ppinauit. Exemplū.lxiij.

Quedā obsessa cum die quadā quendā nobilē potētē ac diuitē virū vidissꝫ demon et obsessa multis pñtib' ɔtra eū clamare cepit dicens. Vitulū illū quē tali vidue abstulisti flāmis infernalib' a nobis liquatū guttatim mittem' in oculos tuos: et p oē corp' tuū fundem' et stillabim' pinguedinē ei'. Vinū eciā qd sub banno tuo in hac villa vendis feruēs in os tuū fundem'. Quib' vbis miles perteritus tabernā amouit: et vitulū restituit.

Filij militis nolebant pelles et partem agri restituere. Exemplum.lxiiij.

Ciuis quidam tempore quodā ante diem vadēs ad palaciū: occurrit ei quidā ī dextrario nigerrimo: de cui' narib' flāma pcedebat: nūc viā rectā tenebat: nūc exorbitans ī campū discurrebat. Hec vidēs ciuis pmo valde territ': postea ɔfortat' cruce se signauit: cōtra diabolū: dextrā contra hoīem armās gladio Qui cū appropinquasset: cognouit eū fuisse quēdā militē nup defūctū: videbat circūamictus pellib' ouinis molē terre gestās ī humeris. Quē ciuis īterrogās vnde veniret: ait. Ego in maximis penis sū. Pelles istas cuidam vidue abstuli: quas nūc ardenter sentio. Similit' mihi ptē agri iniuste vsurpaui: cui' pōdere modo pmor. Si aūt filij mei ista restituerent: penas meas multum alleuiarent: et sic euanuit. Cūqꝫ filijs hoc recitasset maluerūt illū eternalr in penis manere q̄ eis dimissa restituere. hoc Cesarius.

Quidā vidit penas inferni et hic egit duram penitētiam. Exemplū.lxv.

Cum qdā pater familias ad deū migrasset: et tota familia pcurādo corp' custodiret: ex diuina mīa reuixit. Qui vadēs ad ecclesiam reddēs deo īmēsas grās. et qcqd habebat: deo et paupib' erogabat. Fugiēs ad heremū iuxta fluuiū cellā fecit. et ingrediēs fluuiū vestimēta sinebat cōgelari ad carnes: et postea ad balneū calidissimū intrabat. Et hoc sustinebat successiue qītū poterat: cōtinuās vsqꝫ ad mortē. Et cū de his ab aspiciētib' argueret: dicebat. Si vidissetis q̄ ego vidi: ampliora vel eadē mecū faceretis. Et referebat terribilia de penis inferni. dicēs q̄ in exitu aīe a corpe suo vir lucidus duxerat eū ɔtra ortū solis ad vallē infinite magnitudinis: vbi erāt duo stagna vnū erat plenū oībus flāmis feruētib'. et aliud gelu et igēti grādie. et erāt plēa aīab'. q̄ cū vix possent sustinē ignis vehemētiā trāsibāt ad gelu: et ecōuerso ad ignē. Postea duxit eū ad tenebras dēsissimas et vidit ibi globos igneos de baratro ascēdētiū. et inde pcedētiū hoīum ignitoꝝ ad fauillarū modū. et sensit inde exalare fetorē itolerabilē. et audiuit fletū et eiulatū intolerabilē ac incōpabilē. et deterrimos demones forcipes ignitos tenētes et eū tenere cupiētes et piicere in fornacē. Sꝫ apparuit ei in tenebris vir splēdidus quasi stella: inhibens demonib' ne eū tangerent. qr iudex pceperat eū redire ad corp' suū vt ageret penitētiam. Et sic sup humanā estimationē p̄familias se affligēs postmodum in pace quieuit.

Visio diaboli ē horribilissima. Exē.lxvi.

Abbas sancte agathe cum quodā monacho suo et quodā cōuerso venit ad coloniā ad quandam obsessam. Et cū abbas demonē de quibusdam interrogasset: demon nō respōdit ei. Post hec abbas dixit ei. Adiuro te per eum quē hodie in missa tractaui vt rūdeas mihi. Et stati demō rūdit ei de qsitis. Post hoc demō adiurat' ab abbate vt exiret: demō rūdit ei. Quo ibo. Rūdēte abbate. os meū apui vt ingrediaris. ait demon. Nō possū. qr hodie altissim' intrauit. Tūc abbas. Ascēde sup hos duos digitos. pollicē et indicē ei indicās et offerēs. Et rūdit. Nō valeo. qr cū illis hodie altissimū tractasti. Insistēte ei vt exiret: ait. Nōdū vult altissimus. adhuc duob' annis ero in ea: et tūc liberabis. quod postea ita factū est Rogat' ergo abbas a monacho et conuerso

suo vt pciperet demoni qten⁹ i sua forma nāli se eis osdēt. Et rēnuit pmo abbas. postea acqeuit di. Precipio tibi in xtute iesu christi vt i specie tua nāli nob appareas. Rndit demon. Nō vulq carē nisi me videat. Et abbate dicēte nō: cepit miser i ocul' ei⁹ turgescē ⁊ ad instar turris ascēdere: ita vt oculi ei⁹ scintillarēt ad modū fornacq cādentq fumigātq. Quib⁹ visis ceciderūt territi monach⁹ ꝯfusus i extasim positi. Abbas eti ā cecidisset si nō pcepisset diabolo vt pstinā formā acciperet: qd ⁊ fec. Et dixit diabol⁹. Nunqꝫ ita stulte pcepisti. p certo scias qꝫ si hodie diuinis non cōicasses: null⁹ vrm villi hoinz retulisset q vob igessisse. putas vt hō possz me vidē ⁊ viuē. Neqꝫ. Tādē illi refocillati sūt aq frigida t. iqꝫ semiuiui.

Religiosus qdā potius voluit ignē intrare qꝫ demonē videre. Exemplū.lxvij.

R Eligiosus qdā ad extrema veniēs deduct⁹ horribilit clamauit. Maledicta hora in q religiosus fact⁹ sū: ⁊ siluit. Et post paululū facie serena sbridēs ait. Nō. imo bndicta hora in q itraui ordinē: ⁊ bndicta mr gl'iosa christi quā sp dilexi. ⁊ iterū tacuit. Fres aūt q in circuitu erāt audiētes: cum lachrymis orabant p eo. Post duas aūt horas dixit fri qui astabat ei. Uoca fres meos: qꝫ exaudiuit dns orōnem ipsorū. Quib⁹ ingressis ait. vos de pmo xbo qd audiuistis turbati fuistis si h ē causa xbi Apparuerūt mihi demones terribiles: ⁊ parati ad recipiēdū aiaz meā. ⁊ p timore extra me rapt⁹ maledixi horā diei mei. ⁊ dico vob: si hic fact⁹ fuisset ignis vn⁹ de ere mixto cum sulphure q duraret ab h loco vsqꝫ ad finē mūdi: ⁊ daret mi optio vtrū p mediū illū ignem vellē trāsire aut iterū demones i illa forma videre: eligerē poti⁹ p ignē trāsire. Postmoduz venit illa regina celi mr mie ⁊ fugauit demones ⁊ ea visa cōcepi spem: ⁊ p gaudio risi: ⁊ horā q intraui: ⁊ ipaz q me liberauit bndixi. Et his dictq felicit' postmodū obijt.

Miles qdam in equo igneo punit⁹ ē cum falcone. Exemplum.lxviij.

Q Uidā sanct⁹ ⁊ deuot⁹ hō vidit quēdā militē ardētē in inferno: ⁊ videbat eū sedere in eq igneo ⁊ tenere falconē in manu ⁊ qrēti qd h eet. rndit qꝫ ille equus erat diabol⁹ q currebat cū eo p ignē ppt' gl'am quā hēbat in mūdo eqtādo ⁊ cū falcone cū q libēter se occupabat. Et falco quē in manu tenebat erat alt' diabol⁹ q comedebat manus ⁊ brachia ⁊ carnes ipsius ⁊ tātū dolorē ei faciebat ac si cor ei⁹ de ventre extrahere vellet. Uidit etiā alios q fuerūt lusores in h mūdo q cogebant' ludere cū demonibus ad aleā ⁊ scachos.

Nobil' quidā pcogitauit penā inferni ⁊ rigorē ordis patient' sustinuit. Exēplū.lxix.

I Uuenis quidam nobilis diues ⁊ delicat⁹ ordinē fratruz pdicatoꝝ intrauit: q cū ab amicis carnalib⁹ duceret' ad exitū: dicēdo. Nō poteris austeritatē ordinis tenere: qꝫ delicate nimis es nutritus. Rndit. ppt' hoc intraui ordinē. quia sciebā me delicatū ⁊ nihil asperum me pati ⁊ sustinē posse. cogitaui qꝫ nimis eēt intollerabilis illa acerbissima pena inferni: et ideo elegi magis hanc penam sustinere qꝫ illam. s. inferni.

Iuuenis qdā cogitauit: si illa pulchra mēbra debēt eē pabulū inferni. Exemplū.lxx.

C Um magister iordanus psuaderet cuidā iuueni nobili ⁊ pulcherrimo ingressū ordinis pdicatoꝝ: ⁊ illū mīn⁹ ad h īueniret pmptū: dixit ei in fine xboꝝ. rogo te vt statim hoc facias amore dei: aut man⁹ tuas respicias ⁊ alia pulchra mēbra tua: recogitans qꝫtuz damnū erit si ista pulchra mēbra erunt papulū eterni ignis: quod ille faciens ex hoc dicitur motus postea ad ordinis ingressum seipsum ppter deum contēnēs.

Quidā cogitauit si post centum milia annoꝝ dānati liberarētur. Exēplū.lxxi.

Q Uidā multū secularis ⁊ multū delicat⁹ cū qdā die cogitaret int' se si post mille annos aīe dānatoꝝ de pena liberarent'. Rndebat ei cogitatio qꝫ nō: si post cētū milia ānoꝝ. nō. si post tot annos quot sunt gutte aq maris. non. Et ita talia cogitādo plurimū turbabat': ⁊ ptereuit⁹ cepit ppēdere qꝫ miseri ⁊ obtenebrati sūt hui⁹ mūdi amatores q p modico tpe q victuri sūt ⁊ p trāsitorijs gaudijs ⁊ voluptate carnis incurrūt penas eternas. Un etiā Greg. Nemo pōt hic gaudere cum hoc seculo ⁊ illic regnare cum deo. Itē pñtia gaudia sequūtur perpetua lamenta.

Si in lecto molli qs cōtinue iacere deberet tediū haberet. Exemplum.lxxij.

f Ulco marsiliēsis eps refert de seipo. Dum essem mundi amator ⁊ dedit⁹ vanitatib⁹ mundi: cepi semel cogitare de eternitate pene inferni. ⁊ dixi in corde meo. Si ꝓponeret tibi iacere sp in lecto molli ⁊ delicato: ita ꝙ nulla occasione inde recederes hoc vix sustinē posses. quō ꝗ posses iacere ⁊ ardere in illa pena etna ⁊ intolerabili iferni si ɔtigat te illuc imergi. hac occasiōe reliqui oīa. ⁊ factus sum monach⁹.

Monialis quedā occultauit peccatum in cōfessione ⁊ dannata est. Exemplum. lxxiij.

d Ue moniales reputabāt multū religiose in q̄dā monasterio. accidit ꝙ vna mortua est: ⁊ alia soror q̄ erat mag̃ amica sua feruēter orabat p ea. Et semel ī eccl'a ꝯ nocte dū illa soror viua oraret audiuit illā sororē mortuā cātātē illud rñsoriū mortuoꝝ. Peccātē me q̄tidie ⁊ nō me penitētē timor mortꝭ cōturbauit me: qꝛ in inferno nulla ē redēptio. Et nō pl⁹ dicebat de rñsorio. Illa viuēs iterrogauit. nōne es tu talis soror. Rñdit illa. Sū. Et illa Quare nō cōples cātando rñsoriū totū. Dixit mortua. si btā ꝟgo maria ⁊ oēs sctī rogarēt p me nūꝙ posset pl⁹ verificari de me. Miserere mei de⁹ ⁊ salua me. qō est finis rñsorij. qꝛ ego suȝ dānata. Heu quō hoc est dixit viua cuȝ eras ita bona religiosa. Rñdit. Ego dū essem in seculo feci vnū pctm̄ verecūdū: qō ꝓpter verecūdiam nūꝙ cōfessa suȝ. ⁊ ideo alia bona nihil mihi valuerūt ad vitam eternam. ergo āmodo non ores pro me: quia inanum est.

In discipulo de tempore.

Diabol⁹ dixit ꝙ aīa comitꝭ Guillermi eēt in tali pena ꝙ si maximus mons illuc mitteretur: liquesceret in ictu oculi. Hoc quere de tempore. sermone. cxxxv. E.

Itē miles qui rapuit vidue vaccā dicēs: si ego nō facerē: alius faceret: punit⁹ ē in inferno incessanter. Hoc quere sermone. xcix. F.

Itē miles quidā apparuit filie sue cū crusibulo in quo erat sulphur. sermone. xcix. P.

Itē Udo qui frequenter inebriebat qualem lectū: qualē potū: ⁊ quale balneuȝ sibi in inferno inuenit ꝑparatū. sermone. lxij. Y.

Item quidā vidit vicinū suum ⁊ vxorem alterius viri puniri in inferno ꝓpter adulteria sua. Quere sermone. lxxxv. Q.

Itē sacerdos quidā vidit matreȝ suam in sporta ignea quā serpētes ignei circumdederunt collū ipsi⁹. ⁊ cathenas igneas habuit in manib⁹ ⁊ pedib⁹. Hoc quere sermo. lxxxiij. I.

Itē mulier que nō plene cōfessa ē quō visa est hr̄e serpētes in capite. in collo. ⁊ bufones sup māmillas. Hoc quere sermo. cxxv. E.

Itē frater ordinis p̄dicatoꝝ q̄ dixit ad magistrum parisienseȝ ꝙ de sero cogitaret de lecto inferni. de q̄ Esaias dixit. Subter te sternetur tinea. Hoc quere sermone. ci. M.

Itē quidaȝ vidit diabolū ⁊ dixit ꝙ potius vellet clibanū ardentē intrare ꝙ̄ iterū diabolum videre. Hoc quere sermone. cxxv. R.

Item quidā cōbussit digitos ꝓpter concupiscentiam mulieris. sermone. cxxv. O.

Pena purgatorij. De acerbitate ignis purgatorij ⁊ pene. Exemplum. lxxiiij.

l Egit̃ de acerbitate pene purgatorij. Ponat̃ ꝙ oēs carbones tot⁹ mūdi in vnū cumulū eēnt ꝯgregati ⁊ oēs arderēt. ⁊ si qs hoīȝ in medio cumuli staret: nō tātā penā sustineret sicut aīa ardens in purgatorio sustinet. Uñ dicit̃ ī decre. Igni purgatorij nulla pena tpalis cōpabilis ē. di. xxv. Qui in aliud. vñ etiā Aug. Frēs hūi ille ignis purgator⁹ ⁊ si nō sit eternus: durior tñ ē ꝙ̄ qcq̄d in hoc sclo penaruȝ posset cogitari vel sentiri vel videri.

Sacerdos quidā dixit. si lacus esset totus igneus. Exemplum. lxxv.

s Acerdos q̄ reputabatur q̄si scūs cū adhuc viuēs miro mō se affligeret in pnīa cuidā q̄rēti cur se ita affligeret̃ rñdit ꝙ si lac⁹ q̄dā magn⁹ q̄ erat ꝓpe eēt tot⁹ igne⁹ vellet pot⁹ eē ī eo vsqꝫ in diē iudicij vt posset euadere ignē inferni ⁊ penas pugatorij. Hoc idem orabat Aug⁹. d. Dñe hic vre: hic seca vt in eternum parcas.

Quidā vidit purgatoriū ⁊ hic affixit se. Exemplum. lxxvi.

q Uidā pctor veniens ad virū dei quēdā in deserto petijt ab eo pnīaȝ: sꝫ breuē dicēs: ꝙ nō possȝ lōgā pnīaȝ facere vl' cogitare de ea. Cū non posset vir scūs eū ad aliud inducē: dixit famulo suo. Uade ad vallē illā vicinā ⁊ ducens eū tecū: ⁊ trades cum illi quē iueneris vt faciat eū facē pnīam breuē: ⁊ recede ab eo. Qō cuȝ fecisset ⁊ elōgasset se paululū: audiuit clamorē mirabileȝ q̄si ꝟberātū purissime. Et post modicū tēp⁹ q̄si exanimis relict⁹ reduct⁹ ē ad

virū dei. Quē cū iussisset recedē dicēs: ꝙ egisset pniām: noluit recedē: ſ oib dieb vite sue remāsit cū eo ī mirabili timore ꝑdurās ⁊ vlt modū in pnīa se affligens. Cū aūt diceret ei iterdū vt sibi pceret: ipe recordat illi vberatiōis nihil reputās qcqd faciebat ī cōpatiōe ad illā dixit. Maiora vidi. Ad idē narrauit qdā mgr ī theologia anglic natiōe dicens se vidisse quēdā q dicebat fuisse in purgatorio scti patricij: q de nullo qd ī mūdo viderat poterat gaudere. Amara videbāt sibi oia delectabilia mūdi: imo hoīes viuēs qsi mortui apparebat. De eodē etiā narrat mgr Jacobus eps tusculan. dicēs ꝙ qdā mlier reuocata de purgatorio ad cōplēdā pniāz ī pūti sclo: ſ in tātū affligebat se ꝙ hītabat i sepulchris: ⁊ niui ⁊ glaciei ⁊ igni se iuoluebat. Per3 g ꝙ minime timet ignis purgatorij a qbusdā: vl q: nō vidēt ei ꝑditōes i scripturis. vl q: nō credūt qd de eo audiūt. vl q: nō expti sūt de eo aliqd.

Cādelabrū cupreū liqfactū ē. Exē. lxxvij.

Quidā abbas decedēs rogauit mōachos suos ⁊ cōsuluit vt nepotē suū facerēt abbatē. Qd cū factū fuisset ⁊ iuisset abbas ad fōtē q erat in horto sol: audiuit vocē emissaz de fonte cū gemitu mirabili. Cū autē adiurasset abbas gemētē vt diceret qs eēt: dixit ꝙ eēt aīa auunculi sui q inestimabilit ibi vreret ppt hoc ꝙ carnalit mot rogauerat ī morte vt eū abbatē facerēt. Cū aūt diceret nepos. Cuiusmodi ardorē posses ibi sustinē: q: fons erat tpatus Dixit vox rogādo eū vt afferret candelabrū cupreū qd erat retro alt. ⁊ piceret in fontem illū. Qd cū fecisset ita liquefactū ē sicut cera in igne: ⁊ sicut butiruz in olla bullienti. Quo viso renūciauit abbatie: nec vltra vocē audiuit. Nūquid ergo punitus est ille abbas ⁊ ostensus ad vtilitatem viuentium.

Restitutus vite fecit sibi vestes cōgelari. Exemplum. lxxviij.

Quidam restitut vite territ penas qs viderat: fugit ad heremū ⁊ fecit cellā iuxta fluuiū: ⁊ in vestib se balneauit. ⁊ egrediēs sinebat vestimēta cōgelari ad carnē. postea balneū calidissimū itrabat: ⁊ ſ successiue sustinebat qtū poterat vsq3 ad mortē. Et cū de his a vidētibus argueret dicebat. Si vidissetis q ego vidi: eadē vl ampliora illis faceret. Gregorius Sancti penā temporalē lucrum putant. quia per hanc se eternam euadere non ignorant. Hoc Beda in gestis anglorum.

Quidam petiuit angelos in agone vt tardarent vt hic puniretur. Exemplum. lxxix.

Abbas qdaz sison vir pfectissim. q cū moreret ꝯuenerūt mlti pres ⁊ frēs: ⁊ subito facta est facies ei qsi qdā fulgur radiās. ⁊ dixit. Cōsolamini frēs: ecce abrahā venit: post hoc chorus pphetaruz: ⁊ post hoc scti apli ⁊ angeli. Cūq3 loq videret ⁊ qrerēt qd diceret: rndit Uenerūt sancti angeli tollere aīam meam: ⁊ supplico vt ppter penitētiā agēdā paululuz sināt me. it. Cūq3 diceret abbati. Tu non indigeo penitētia: ait. Frēs: in vitate dico vobis q: nec penitētie pncipiuz fecisse me memini. Et cognouerunt quia perfect esset in timore dñi. Nec dubium ꝙ huiusmodi timor fecerat eū ita parua de se sensisse. Hec in vitaspatrū.

Infirmus quidam elegit tribus dieb puniri in purgatorio. Exemplum. lxxx.

Erat vir fidelis et bonus: sicut pdict magister Albert frater ordinis pdicatoꝝ sibi ob his q rez familiariter nouerāt traditū referebat qui post diutinā penitētiā quaz sanus fecerat incidit in languorē grauissimū: in quo p āniū cū patiētia ꝑdurauit. Et post modū tedio victus rogauit cū lachrymis dñm: vt tāto languore fine dato morte imponeret. Nec mora. iussus ad eū angel dñi dixit ad euz. Exaudiuit dñs pcē tuaz: s3 elige tibi qd vis. aut trib dieb pena purgatorij torqberis si nūc decesis: aut si adhuc in languore isto p annū manere volueris sine vllo purgatorio ad supos euolabis. Tūc ille penā psentē recolēs: nec futurā aduertēs: rndit. Mori plus eligo: ⁊ nō tm trib dieb: ſ quātū dño placuerit in purgatorio tribulari. Fiat inqt āgel tibi fm verbū tuū. Nec mora lāguēs morte solutus est: ⁊ aīa ei in purgatoriū delata. Uno g exacto die venit angel ad locuz purgatorij vbi aīa torquebat: ⁊ dixit. Quid nūc agis o aīa q p labore vni āni trib dieb elegisti i in purgatorio detineri. Cui aīa ait. Seductor es nō angelus: q me in penis multoꝝ ānoꝝ curriculis p triū dierū spacio fefellisti. Sz angel. non mora inqt: ſ inestimabili tortura decepta es. q: nō nisi vnū diē de trib dieb ī purgatorio peregisti. sed si adhuc retractare volueris qd elegisti: dño miserebit vt ad corpus tuuz qd

nō dū sepultū est reuertaris: et per annū vnū languore quē expertus es patiaris. Cui aīa. Nō per annuz tm̄: sed vsq in finē mūdi languore etiā detinear artiori. Hoc dicto anima reportat ad corp': et per annū vnū languore detenta: multos quib' hec retulit ad penitentiā animauit. Et post vnū annū iterato defunctus transijt ad superna. Hec Guil.

Quidam cū dentrice fecit sibi mēbra fricari pro purgatorio. Exemplum.lxxxi.

Ciuis quidam in theuthonia multis rapinis et cedib' prouinciā depdauit. q capt' et ad decollandū exposit': petiuit a iudice et obtinuit tēp' plurim' penitēdi. Et mox astanti iuueni cōsobrino: ait. Si vere amic' es coopator esto mihi misero in salutē. affer obsecro instrumētū ferreū qd dentrix dicit: cū quo parāt femie linū suū. Qd vt factū est dixit iuueni. Succide mihi man': vlnas: et brachia vsq ad humeros pedes vo et tibias et crura vsq ad nates. postea genitalia: aures: oculos: nasum: labia. et caput ad vltimuz amputabis. Iuuenis ergo sic vt cū dolore rogat' fuerat exequēti: penitens ipe vnūqdq mēbrū añ q trūcaret instrumēti ferrei dentib' per inflictiones multiplices et validas diuti' affligebat: dicēs. Hāc penam hic p parte vilissima mēbra pcipite qb' actu nephario scelera perpetraui: et deū creatorem meū offendi. Extremo igit post oēm penam trūco corporis cū capite suo sup stipitez solo: hylari vultu dixit: O vtinā tormētū illud qd respectu scelerū meorū paruū sustinui reiterare semel: iterum atq tertio valerē si liceret miserrimo: et in eo diutius cruciari. Et hec dicens cum lachrymis orauit populū circūstantem se. quatenus sibi miserrimo elemosynas pauperū et orationib' subuenirēt. His dictis extendit caput: et mox a iuuene decollatur.

Virgo quedaz p comite assumpsit sibi dimidiam partē purgatorij. Exemplum.lxxxij.

Ludouicus comes de los. nobilissim' inter theuthonicos erat vir sagax ingenio: et in armis exercitat' et strēnuus. Hic vginē noie christinā miro cōplectebat affectu. Qui cūz in extremis ageret: christinaz ad se vocari fecit. et secedentib' oib' secū i cōclaui remanere. Nec mora. comes vtute qua potuit erexit se: et supplex ante pedes christine toto corpe prostratus ei oīa petā sua cū maximis lachrymis recitauit. et hoc nō p indulgētia quā dare non potuit: sz vt magis ad orādū p se tali miraculo moueret hoc fecit. Mortu' g comes eidez christine manifeste appuit: acerbissimis penis se puniri i purgatorio oñdit. Cui plāgo non modicū miserta rñdit. Age nūc et vade hinc: et sm diuinā miām penas p petis exolue. ego vo i meo pectore exactura supplicia dimidiā purgatorij tui ptez accipio. His itaq gestis viuēs christina multo p' tpe certe bono sm q aīa comit altius dolorib' torqbat flāmeis vaporib'. interdū vo frigoruz algorib' cepit cruciari. Loca vo i qb' comes peccare vel insanijs falsis gaudere solebat: lachrymis irremediabilibus irrigabat. Lōgo post tpe añ mortē suam idē comes apparuit ei: et gratias agens illi es cōtemplante ad superna transiuit. Hoc Guil. in lib. de apib'.

Quidam elegit sibi duo milia annoruz in purgatorio. Exemplum.lxxxiij.

Iuuenis qdā habebat cognatū epm fact' monach' ordinis cisterciensiū: postea ordinē deserēs fact' est socius pdonū. qui in obsidione cuiusdā castri telo pcussus depcat' a socijs et desperat' de vita vocauit sacerdotez: difficile tm̄ ad hoc inductus. Qui cōfitebat oīa sacerdoti cū magna contritione: vt sepe ppter lachrymas et gemit' in voce deficeret: dicēs se fuisse violatorē vxoris et filiarū ei'. et q nemini pepercerant oculi ei' in occisiōe: incēdijs: et rapinis. in oī maleficio excedentē oium hoium maliciaz. Sacerdos stult' rñdit. Maior est iniqtas tua q vt veniā merearis. Rñdit ille Dñe in quacūq hora peccator ingemuerit saluus erit. rogo vt iniūgatis mihi penitētiā Rñdit sacerdos. Quid tibi iniūgaz: quia hō pdit' es: Rñdit ille. Ex quo nō suz dign' a vobis pniam recipe: do mihi ipsi. eligo duo milia añorū eē in purgatorio: vt post illos inueniā miaz corā deo et cū sacerdos nollet ei dare viaticū: rogauit sacerdotē vt statū suū descriptum deferret epo cognato suo. Qd illo defuncto sacerdos fecit. Epūs vero multū dolens de morte ei' quē tenerrime dilexit: cōstituit orōnes fieri p eo p totā suaz diocesim et ipse vel ali' p eo singulis dieb' hostiā salutarem imolauit. Anno cōpleto cū epūs missam celebraret p eo: ecce apparuit defūct' epō pallidus: exilis macilēt'. in veste pallida: vultu habituq statū suū satis declarans. Qui interrogat' quō se haberet: rñdit. In penis sum: et

de penis venio. sed grãs ago tibi: quia p orõnes et elemosynas tuas a te p me istitutas ãnis iste abstulit mihi penas mille ãnorum: quas hr̃e debue rã i purgatorio. et si vno ãno adhuc ipẽderis mihi ex toto libabor. Epũs letus grãs egit deo. Et cũ siles orõnes et elemosynas i sequẽti ãno p ipo istituisset et rogasset fieri: ecce i fine ãni cũ idẽ epũs diceret missã p ipo: affuit ille i cuculla nivea: facie serenata: dicẽs sibi oĩa optata succedẽ. dicẽs: Iã p tuã sollicitudinẽ ereptus sum a pena vt igrediar gaudiũ dñi. remuneret tibi deus charitatẽ tuã. Et ecce isti duo anni reputati sũt mihi p duobus milibus ãnorum. hec Ces.

Anima qdã fuit deputata ad purgatoriũ vsq ad nouissimũ diẽ. Exemplum. lxxxiiii.

QVidã religiosus q reputabatur magne vite mortuus ẽ. et post mortẽ cuidam socio suo apparuit. Et cũ qreret ab eo de statu suo: dixit Ego sũ deputatus in penas purgatorij vsq i diẽ iudicij: nisi suffragijs bonorum hoĩum iuuabor. Et cũ socius eius ab eo qreret cãm: rñdit. Oĩa petã mea pfessus sũ. sed quia negliger explicabã et remisse: et negligẽt pniãm et satisfactõẽm cõpleui: iõ deputatus sũ ad purgatoriũ vsq ad iudiciũ extremũ.

Peccator cõtritus fuit deputatus ad purgatoriũ vsq ad finẽ mũdi. Exemplũ. lxxxv.

ITẽ quidã in sceleribus vixit p totã vitã suam in supbia. in chorizãdo. in luxuria. in gula. in ira in blasphemia. et in fine cõtritus ẽ. Et postmodũ raptus ad iudiciũ: et iudicatus ẽ a deo ad purgatoriũ vsq i finẽ mũdi: nisi subueniatur sibi per suffragia. Vñ etiã Richardus de sctõ victore. Alique xp̃ianorum anime vsq in finẽ mũdi ad ignẽ purgatorij ex dei iusticia sunt deputate.

Propter accidiã fuit quidam deputatus. xl. annis ad purgatorium. Exemplum. lxxxvi.

ITẽ quidã pp̃ter accidiã dãnari debuit. et Maria subuenit sibi: et ecõuerso reuixit et pfessus. Tãdẽ sibi impositũ fuit p pniã a deo vt. xl. annis i purgatorio puniretur. Albertus magnus elegit sibi decẽ dies i purgatorio. Exẽ. lxxxvii.

ALbertus magnus doctor sacre theologie elegit sibi decẽ dies in purgatorio eẽ. et postmodum apparuit cuidã deuoto: dicẽs. Stulte egi eligendo mihi decẽ dies eẽ in purgatorio: quia i grauissimis penis sum. vñ etiã Aug. Nescit qd petit q purgatoriũ petit. dico vobis grauius eẽ i purgatorio qdiu possit oculus claudi et apiri: q̃ illa pena quã sanctus laurentius in craticula sustinuit.

Frater quidam fuit decem diebus in purgatorio: quia fratres non statim soluerũt sibi suffragia. Exemplũ. lxxxviii.

QVidam religiosus deuotus hic post. x. dies sue defunctionis cuidam fratri orãti apparuit. Et cũ qreret frater quõ sibi eẽt: rñdit. Bñ: quia purgatus sum. mõ ad xp̃m vado. Frater ait territus ait. Et quõ tãtũ in purgatorio fuisti. Ait ille. Hoc fecit negligẽtia fratrũ. si eni stati soluissent debitũ infra diẽ t̃tiũ euolassem ad celum.

Pena monialis que fregit silentiũ in choro. Exemplum. lxxxix.

PVella qdam religiosa ordinis cisterciẽn. in aduẽtu ipsius saluatoris ẽ mortua. Defũcta vero clara die chorum itrauit añ altare iclinãs: et sic locũ vbi solita erat stare secessit. Quã collateralis eius vidẽs et mortuã sciẽs valde territa ẽ. Requisita vero ab abbatissa vñ sic cõcuteretur: rñdit. Sic et sic Gertrudis ad cõmẽorationem btẽ Marie virginis in terrã se iuxta me pstrauit: et finita collecta abijt: Abbatissa timens illusiões diabolicas: ait puelle. Si denuo venerit ad te dic ei. benedicite. Et si dixerit tibi. dñs: iterroga eã vñ veniat. Sequẽti igitur die iterũ venit. Et salutata: cũ iterũ rñdisset dñs puella ait. Vñ venis. Et illa. Ad satisfactionẽ huc venio: quia liber tecũ i choro susurraui: semiplena vba pferẽs. idcirco i eodẽ loco iussa sum satisfacere vbi me cõtigit peccare. et nisi tibi de eodẽ vitio caueas: eãdẽ penã moriẽs sustinebis. Et hoc qrta vice fecit ẽ. Ecce tale purgatoriũ huius virginis. Vt aũt noueris nõ esse curãdũ: qualicũq morte iustus moriatur: psbyter q in pdicto mõasterio deo et sororibus eiusdẽ cõuentus suiebat vir bonus et sctũs: cũ i extremis laboraret factus ẽ freneticus: ita vt multas euomeret blasphemias. Quo defũcto dñs volens merita eius ostẽdere: ifirmi cũ sup tumbã eius dormiũt: eius meritis sani surgũt. Hec Cesarius.

Monachus quidam intrauit purgatoriũ et quãdo vidit fratres ridere increpauit eos. Exemplum. xc.

QVidã monachus qui intrauerat purgatorium et plagas

habebat quas ibi receperat de verberib⁹ q̄si sp receteo: in oī vita sua durã egit penitentiã. Hic q̄ñ videbat aliquē iuuenē mōachū īmoderate ridētē: vel al's leuiter vagantē: exclamauit frequēter dicēs. O si scires q̄ acerba pena debetur tibi pro leuitatibus istis: tu forsitan mores tuos leues corrigeres.

Item quidam habuit purgatorium in loco balnei sui. Exemplum. xci.

c Um quidã sacerdos coloniēn. vrbis in loco vbi calide aque euoporãt se p necessitate corporis q̄dã die lauaret: quēdam virum incognitū: q de pedib⁹ ei⁹ traheret calciamēta vestes ei⁹ susciperet: ad seruiēdū paratū inuenit Cūq3 hoc sepi⁹ ibidē faceret sacerdos quadã die duas secū oblationū coronas sumens: ne ingrat⁹ tali officio seu seruitio appareret predicto viro obtulit. dicēs τ rogans vt p bñdictione mun⁹ charitatis reciperet. Cui ille merens rñdit. Panis ille sanct⁹ est: nec eū manducare audeo. ego enī quondã hu⁹ loci dñs fui: p culpis meis huic pene deputat⁹ sum: s3 queso hūc panē cū orōnib⁹ tuis p me offer. τ si redicēs me nō inueneris liberatū me scias. Quo dicto disparuit. q2 nō fuit hō: sed spūs. Sacerdos xo p totã ebdomadã p eo salutarē hostiã offerēs: orōnes cū lachrymis fudit Et postea reuersus ipsū in balneo nō inuenit.

Anime cuidam impositū fuit in purgatorio fore vsq3 corp⁹ eius sepelreit. Exe. xcii.

q Uidã monachus decedens petijt instãter abbatē vt solitã decedentiū sibi impartiret absolutionē. Cū aūt abbas absens in loco vicino nō posset haberi in prom, xo aū aduentū ei⁹ migrauit. Cū aūt venisset τ dictū ei fuisset q̄ instãter monachus ille petiuisset eū p absolutiōe habēda: funere nondū3 sepulto ipse aū quoddã altare decūbēs τ cogitãs de p̄dictis: vidit subito ante se defunctū vt sibi videbat dicentē. Bñdicite. τ petētē debitū absolutionis. Cū aūt abbas stupēs resūpsisset spm̄ dixit. Misereat tui τc̄. Quo facto petijt monachus penitentiã. Abbas aūt nesciēs cuiusmodi penitētia iniūgēda eēt defūctis: dixit q̄ p penitētia staret in purgatorio quousq3 corpus ei⁹ sepultū esset. Quo audito defūct⁹ exclamauit ita horribiliter q̄ vox eius audita ē per totã abbatiam. dicens. O sine misericordia precepisti me tantū morari ī purgatorio.

Pascasius fuit inuentus in purgatorio: τ tñ choruscauit miraculis. Exemplū. xciij.

p Ascasi⁹ apostolice sedis diaconus: cui⁹ libri rectissime de spūsancto scripti adhuc supersunt vir mire sanctitatis. cultor pauperū. cōtemptor sui. in cōtētione ea que fuit inter Symachum τ Laurētiū: in sua mēte ipsū3 Laurētiū epōrū iudicio refutatū ad pontificat⁹ ordinē elegit. in sua sentētia cōtrarius ipsi assistēdo: vsq3 ad diē exit⁹ sui pseuerans. Cūq3 defūctus esset q̄dã demoniac⁹ dalmaticam feretro suo suppositã tangēs curat⁹ est. Cū autē3 post multu tpis german⁹ capuan⁹ eps p medicina corpis in angularib⁹ thermis lauari iussus fuisset: ingressus pascasiū stãtē in maximis calorib⁹ inuenit. Cūq3 territ⁹ de tanto viro q̄d ibi faceret q̄reret: rñdit q̄ pro nullo alio nisi q2 in ptē laurētij cōtra symachū sensisset. queso intercede p me. τ nūc te exauditū scias si redicēs hic me nō inueneris. Orauit: τ rediēs nō īuenit. Qui ḡ ignorãter peccãs p elemosynas obtinuit veniã: tūc cū p se operari nō posset. Hec Grego. in li. iiij. dyal.

De suffragijs animarum.

Una die. xv. milia animarū sunt a purgatorio liberate. Exemplum. xciiij.

p Rior quidã de ordine p̄dicatorū cū in die animarū deberet p̄dicare de aīab⁹: q2 magnus τ deuot⁹ p̄dicator erat: nocte. inittar de dormitū quia forte nō cogitauerat de p̄dicatiōe fienda. τ vidit vnū fratrē mortuū sibi apparētē. cui dixit. Nōne tu es frater ille qui est mortu⁹ Respondit ille. Ita ego sum. Et quid habes agere. Rñdit. Ego venio ad vos: q2 debetis hodie p̄dicare de mortuis. ad hoc inducatis populū q̄ hodie deuotius se habeãt ad defūctos: quia deus hodie magnã misericordiã3 est facturus pp̄ter suffragia hodierna. Exibunt enim hodie de purgatorio. xv. milia animarū. τ hanc visionem prior in publico corã omni populo enarrauit.

Anime petierūt suffragia a quadam virgine. Exemplum. xcv.

v Irgo quedã3 deuota cū semel oraret vidit infinitã multitudinē manuū directã ad eã coniunctarū adinuicē admodū3 deprecantiū. Sequenti die cū ipsa trãsiret per cemiteriū vidit

easdem man⁹ ab imo ascendere quasi vellent eã retinere. Ad quã visionez perterrita fugit ad ecclesiaz. rogãs dñm vt intimaret sibi qd hoc vellet eẽ. Tũc dictum est ei ꝙ erãt aĩe in purgatorio existẽtes q̃ orõnes ei⁹ petebãt; in quibus multum recipiebant beneficium.

Anima quedaz per septem dies caruit visione dei. Exemplum. xcvi.

Iuuenis q̃dam monachus Guilhelm⁹ noĩe defũct⁹ ẽ qui pur⁹ venit ad ordinẽ. Cõpleto itaq3 ãno pbatiõis sequẽti die cepit infirmari. et post paucos dies defũct⁹ ẽ. Qui statim cuidaz monacho apparẽs dixit se eẽ in penis. de quo xbo cũ ille trist⁹ fleret et diceret. Si tu es i penis q̃ nũꝗ peccasti. qd erit de me petõre. Sz cõsolãs eũ defũct⁹: ait. Noli flere. q3 nullã aliã patior: nisi q3 nõdũ vidi deũ: ipsaz dilationez glie penã reputans. Nec imerito: q3 spes que differt affligit aĩaz. Et adiecit. O ꝙ p̃clarũ erit qd statim veniet añ deuz. Et petiuit sibi orõnes fieri a ꝯuẽtu: et collectã de scõ michaele archãgelo. Hanc igit visionẽ recitauit abbati. Ipse de eodẽ archãgelo celebrauit psalmũ in capitulo Quẽadmodũ desiderat ceru⁹ ad fontes aq̃rũ. p septẽ dies iniũgẽs. Postmodũ ꝑore in choro modicũ dormiẽte eũdez Guilhelmũ sub pallio beate Marie xginis stare vidit leta voce dicẽtẽ. Ego ãmodo liberat⁹ suz. Post hoc p̃dicto mõacho apparens testat⁹ ẽ tãtũ septẽ dieb⁹ se fuisse in purgatorio. i. in carẽtia visiõis diuine. Multa illi de statu quorũdã monachoꝝ et amicoꝝ reuelãs.

Mulier quedã fleuit super filiũ defunctu3 incõsolabiliter. Exemplum. xcvij.

Mulier q̃dã filiũ primogenitũ habuit bone indolis et insignẽ et p̃cipuũ decore. Quo mortuo inconsolabiliter doluit. et fleuit amare. Et ei apparuerũt in via quadã multi pueri vt visum ẽ ei: cũ ingenti gaudio gaudẽtes. Cumq3 memor filij sui cũ int illos nõ eẽ videret et fleret: ecce post alios filiũ lẽto gradu subsequẽtẽ agnouit. cui mr̃ cũ graui clamore dixit. Et qd est fili ꝙ sol⁹ et nõ cũ alijs graderis retardatus. Cui ille in toga laterali magnuz aque põdus ondẽs. Ecce inq̃t mater lachryme q̃s ꝑ me inaniter effudisti. quarum pondere ab alioꝝ ꝓsecutiõe retrador. Ad deuz g̃ lachrymas cõmutabis: et in p̃sentia corpis xp̃i per elemosynas pauperũ ꝑ me cor piũ et deuotũ effũdas: et tũc liberabor a pena qua crucior.

Mater quedã in q̃nq3 annis liberauit filium suũ a purgatorio. Exemplum. xcviij.

Iuuenis quidaz dissolut⁹ et leuis languore decubuit. Rogatu ergo matris lambert⁹ p̃sbyter leprosoꝝ vir pi⁹ et zelator maxim⁹ animarũ venit ad iuuenẽ. eũ ad cõfessionẽ petõꝝ et ad penitẽtiã sedule inuitauit. Qui mox i multa cõtritiõe ꝯfessus ẽ et nõ multũ post hoc mortu⁹ est. Mr̃ ꝓ eo ꝯtinuauit ieiunia vsq3 ad q̃nq3 annos irremediabilib⁹ lachrymis ꝓtelauit. Ergo vt ipsũ tẽp⁹ expletũ ẽ die q̃dã dñica dictus lãbert⁹ p̃sbyt mortu⁹ ẽ et sepult⁹. Sequẽti aũt q̃nta feria p̃dict⁹ iuuenis manifeste apparuit sue matri. d. Ecce nũc mat charissima adiutorio tuo ad requiẽ transibo de grauissimis penis quas ꝑtuli ꝓ pctis. et ibit mecum dñs lãbert⁹ p̃sbyter q̃ me ad ꝯfessionez et ad cognitionẽ petõꝝ meoꝝ salubriter ꝓuocauit ꝓ q̃ et alijs mult̃ quos ad penitẽtiã salut̃ adduxit: in multa mercede cumulabit p̃mioꝝ.

Filij debent subuenire animab⁹ parentũ. Exemplum. xcix.

Retulit q̃daz sacerdos de seipso. d. ꝙ si q̃nq3 ꝓ aĩa patris sui orare distulisset al's impeditus ipse pater sibi apparebat in somnis: et manib⁹ ostẽsis plagis plurib⁹ vulnerat⁹. et quare filius patrẽ non iuuaret seueriter arguebat.

Uxor quedam liberauit animã mariti sui de purgatorio. Exemplum. c.

Maritus cuiusdã mulieris defũctus est. q̃ satis secularis fuit et malã vitã duxit. attamẽ in extremis vere cõtrit⁹ est. et fideliṫ aiam suaz vxori sue cõmendauit. Iuxta cui⁹ sepulchrum vxor ipsi⁹ domiciliũ sibi fieri fecit. in q̃ se includẽs elemosynis: ieiunijs: orõnibus die noctuq3 deũ ꝓ aĩa viri sui placare studuit. annis xo septẽ cõplet̃ ille apparẽs in veste semiclara grãs egit dicẽs. Reddat tibi dñs mercedẽ: q3 ꝓpter tuos labores erut⁹ suz de penis maximis purgatorij. ꝙ si septẽ alijs ãnis continuaueris ex toto liberabor. Qd cũ illa fecisset iteruz ei facie iocunda apparẽs: ait. Gratias ago deo et tibi. quia hodie liberatus suz et ad celos vado.

Quidam assumpsit pro socio suo penitentiam. Exemplum. ci.

e Rāt duo socij fideles Cūq3 alt' ğuiter peccasset: soci' su' iuit cū eo romā. τ data ē ei triennis enitētia. q̄ assūpta incurrit ğuē infirmitatē. :t cū eēt desolat' ğuiter eo φ nō impleuisset enitētiā, pmisit ei soci' vt faceret eā, p eo. Cū ūt ipso mortuo eā pageret in fine pmi anni ppuit ei defunct' in tertia pte corpis albissi- us. τ in duab' niger ad moduz picis. In fi e ṽo secūdi āni appuit ei in duab' ptib' al- issim'. In fine ṽo tertij āni appuit ei tot' al us gratias ei referens de sua liberatione.

Filius quidam septennem penitentiam jit pro matre. Exemplum.cij.

q Uedaz mulier per in cantatiões aduocauit diabolū: pe- tēs vt ditaret eā. Cui diabolus. Si ia feceris. s. in eccl'ia orātes īpedias: τ pau- res in die hospitio recipias τ nocte expel- s. τ bonos viros in domo tua peccare fa- s. Et cū illa pmisisset: diues facta ē. Stati it simulās implebat sollicite qd diabolo p- iserat. Tādē infirmata ē. Et cū eā ipsi' fili' on' iuuenis erat ad penitētiā hortaref: il- narrās ei q̄ diabolo pmiserat penitentiaz nuebat. Tādē ad filij ṽba cōpūcta cepit fle petens vt subito p sacerdote mitteref. Sz teq̄ sacerdos venit diabolus vetulā iugu uit. filius p matre que ab ea audierat con- sus est. τ penitētiā septēnē p ea assumpsit enitētia peracta mater ei apparens dixit. ū me diabol' strāgulasset ad iudiciū dedu- sum: τ me p scelerib' τ maxime p hypo- si accusabat: ſ; cōpūctio quā habui τ volū- me cauēdi liberauit me a dānatōe. ſ; a pe i qb' fui posita p tuā pniāz sū libata. τ ho tibi grates reddēs ibo ad gloriā eternā.

Qui assumpsit partez penitentie alterius omodo punitus est. Exemplū.ciij.

m Onach' quidā mul- tis petōz nexib' irretit' magnā sibi iīūctā pniāz a qdā fr̄e sibi familiari ijt partē pnie p eo implere. Qd deuote su- ēs ṗcepit illū p pte illa fore securū Qui obligat' de penitētia nō multū post mortu' Cum aūt fuerat bone vite inter fr̄es post- dū apparuit cuidā monacho. τ requisit' 3 se haberet. rū dit male τ duret hoc solū- ppter tuā penitētiā quā p te suscepi. Nā r a pprijs me vinculis tuis inodaui. Va de itaq3 τ depcare cōuētū vt suffragia q̄ p te pmisi psoluāt. Qd cū factū fuisset ille rursuz eidē monacho apparēs idicauit fratrū se orō nib' liberatū: ad gl'iam τ laudem saluatoris.

Sumptio eucharistie delet purgatorium. Exemplum.ciiij.

f Acramētum euchari stie penas purgatorij minuit. Un- de legit' φ duo religiosi se mutuo diligentes: alter eoꝝ sine viatico decessit. p q̄ orans post matutinas: vidit circa corpis xp̄i custodiā volitātē vmbrā quā: quā ṽtute sacri ill' adiurādo ɔstrinxit quid ibi staret: rn̄dit. Ego suz aīa socij tui τ meū affectū ad hoc sa- cramētū sumēdū sic ondo q̄ tu in morte caruī Cui ille. Ergo optimū ē hoc sacro muniri de- cedētē. Rn̄dit aīa Neq̄ φ tibi explicare valeo digne cōicantib' quāte pene remittūf.

Quidam per tres missas fuit liberatus a purgatorio. Exemplum.cv.

a Dolescēs quidā i cla raualle recept' in cōuersum fact' ē opilio ouium. Qui oues pascēs in agro apparuit ei cōsobrin' su' nup defūctus. Quē interrogās vn̄ veniret: rn̄di' ei. Mor- tuus suz τ penis maximis torqor. Et conuer- sus. Poteris ne iuuari. Et ille. Si potero hr̄e tres missas in ordine tuo mox libabor. Mox cōuersus ad monasterū festinās q̄d viderit τ audierit priori indicauit. Cui prior gratāt' rn̄- dit. Ego vnā celebrabo. alias duas duob' sa- cerdotib' iniūgā. Dictis aūt missis iteruz ille apparēs conuerso: grās egit dicēs: Bn̄ficio missaruz saluatus sum. Nec mirari debes ſ; tantū valet dominici corporis imolatio: cum quibusdam animabus ad liberationē prosit breuis verborum absolutio. Hec Cesarius.

Sacerdos quidam quottidie celebrauit p defunctis. Exemplum.cvi.

q Uidā epūs suspēdit quēdā sacerdotē p eo φ q̄libet die celebraret p defūcꝭ missaz. Cū aūt in quodā festo eūdo ad matutinas transiret epūs p cemiteriū visuz sibi ē φ oēs mortui in- surgerēt ɔtra illū sub forma officij qd q̄sq3 vi- uēs habuerat: cōminātes τ dicētes. Ecce epūs q̄ nob abstulit sacerdotē nr̄m: nec ipē p nob celebrat. ſ; nisi ipē emēdauerit morietur. Ad qd ille territ' postmodū sacerdotē absoluit: τ missas pro defunctis celebrauit sepius.

Dux quidam fecit multa suffragia fieri p animabus. Exemplum.cvij.

d Ux magn9 et gloriosus ad pdicationē cuiusdā fratris pdicatoꝝ correpto9 cepit ablata restituere. elemosynas magnas dare. capellanos statuere: q p cruciatis in purgatorio missas celebrarēt. Que sui mistrales nobiles videntes ipsuȝ cōtēpserūt. ⁊ mori inuidia cōmrātes adierūt quēdā regē hostem ei9: dicentes: Nūc tēp9 aduenit vt de nro psilio ⁊ adiutorio de hoste vro duce triūphet. ipse eni soluȝ falsis clericoꝝ fabulis dedit9 sua expēdit euȝ ciusmulli suoꝝ nobiliū impēdit honorē. Exhylaratus rex statī mādat duci bellū die tali. Territus itaqȝ dux mistrales suos alloqt. q vno aio auxiliū ei negauerūt: dicētes. Uocate clericos qb9 soliū credidistis. Dux igit in dño cōfisus cū paucis icastro se forti pclusit: de celo et pctāos auxiliū. Igit sol9 cōspiciēs ptra viam hostiū vidit innumerabilē exercitū albatoꝝ in eqs albis: ⁊ clipeis aureis: rubea cruce signatq sibi aduenientē. Exiēs ad eos curuatis genib9 eos recepit. Et vnꝰ ex illis leuauit eū dicens: Ne timeas fidelissime pnceps. assumit tibi adiutorio qs de purgatorio liberasti. Aderūt ⁊ plures q interim vsqȝ ad pdictuȝ diē liberabūt. moxqȝ visio disparuit. Instāte q die rex cū m'titudine armatoꝝ fidenter moti ad castrū venerūt. Cui obuiā exijt dux in dño cōfidēs. ⁊ statim facta ē cū eo tāta multitudo celestis exercit9 qȝ turba regia nulla videbat. Igit rex cū suis piectis armis reddiderunt se: veniā depcantes. Dux aūt pijssim9 parcēs eis. ⁊ statim disparuit exercit9 diuin9. Quod videntes hostes glorificabant deum cū illis.

Hugo quomō disciplinatus est post mortem. Exemplū.cviij.

h Ugo de sctō victore ad extremas veniens a quodā canonico sui ordinis q eū in vita valde dilexerat adiurat9 est qȝ ei post obitū suuȝ appareret. Et libēter inqt si hoc de9 pmiserit Et sic hugo defunct9 est. nec multo post redijt ad sociū. Tunc ille. quō tibi inqt dilectissime est. Ait ille: Bñ nūc est mihi. s qȝ rēnui accipere post cōpletoriū disciplinas vix vnus demonū in inferno remāsit q non mihi ictum volēdū dederit ad purgatoriū trāseūdi. hoc guil'.

Iohānes euangelista liberauit animaȝ a purgatorio. Exemplum.cix.

s Acerdos qdā ad ordinē se trāstulit regularē. hic beatuȝ Iohem aplm ⁊ euāgelistā feruenter dilexit. Post morteȝ ill9 concanonico suo in visione visuȝ est qȝ idē btūs Iohes euāgelista accessit ad gloriosaȝ vginē Mariaȝ: rogās eā suppliciter: di. Ecce aīa amici nri torquet in penis purgatorij. venias obsecro ⁊ libera eā. Nec mora. btā vgo ⁊ btūs Iohes ad purgatoriū descēdētes aiam liberauerunt. ⁊ ante cōspectū dñi nostri Iesu xpi pduxerūt.

Petrus apostolus liberauit animā de purgatorio. Exemplum.cx

m Ulier qdā valde dilexit btm petrū aplꝫ: q etiā i vita sua satq mūdana fuit. Post obitū eius vna psona deuota fidelit' orauit p ea. Cui apparuit btūs petr9: dicēs eā eē i calore ignis p pter cōplacētiā ⁊ varietatē vestiū. Scdo dixit eā esse in fame ⁊ siti pter delitias corporis ⁊ ciboꝝ. Tertio dixit eam esse in maximo frigore. qȝ filios ⁊ familiā suaȝ nō bene rexit. Et adiecit. Ego impetraui ei in extremis verā ptritionē ⁊ pctoꝝ indulgētiā pter suitia mihi exhibita. ⁊ ego iuuabo eam vt in breui tempore liberet a penis purgatorij. Ergo dicitur Iob.v. Ad aliquem sanctoꝝ conuertere.

Undecim milia virginuȝ liberauerūt animam de purgatorio. Exemplum.cxi.

e Rat qdā puella q graui infirmitate fuit detēta: ⁊ sic ē defūcta Cūqȝ ab hora diei tertia vsqȝ ad vespas mortua iacuisset: reuixit subito: ⁊ erexit se. cōuocatisqȝ oib9 qui pñtes erant: dixit. Uirginalē illū exercitū vndecim miliū vginū viuens quottidie sum venerata. ⁊ earū precibus nunc a purgatorio liberata. ⁊ ob hoc ad vitā redire cōpulsa sum: vt oib9 earū mēoriā digne habētib9 suffragia ipsarū nunciarē dūmō de vita tales exeāt qb9 suffragia valere possūt. In hui9 testimoniū reddo spm iterato. Nec mora. sicut dixit fecit. Hec Guil'.

In discipulo de tempore.

Anima potius vellet hic centū annis cuȝ corpe durā penitētiaȝ agere qȝ in purgatorio per vnū diē ardere: Hoc quere sermo.cxl.B.

Item religiosus apparuit aduocato ⁊ dixit se esse in maximis penis. nam si oīa ligna mūdi arderent nihil esset respectu ignis purgatorij. Ibidē sermo.cxxxviij.M.

Itē puer nouē annoꝝ qui accōmodauit de
rios a familia: quō in purgatorio punitus
. Hoc quere sermone. cxiij. I.
Itē q elegit duos dies eē in purgatorio po
ꝗ hic infirmari p bieniū. ser. cxxxiij. X.
Itē nobil' q̄dā misit fabro debitori: ⁊ appa
t famulo suo deuoto habēs babata ignita
nanibus ⁊ pedib⁹. ser. clx. I.
Itē sacerdos q̄dā dixit. Si lac⁹ eēt plen⁹
e tūc vellet in eo eē vsqꝫ ad finez mūdi vt
⁊ certus vt nō intraret purgatoriū nec in
nū. quere sermo. cli. L.
Itez quidā vidit penas purgatorij ⁊ post
dū nunꝗ risit. sermo. clij. U.
Itē mulier reuocata de purgatorio quō h
az egit i niue: i glacie: ⁊ i igne ⁊ dixit nihil
respectu pene purgatorij. ser. clij. U.
Itē frat' q̄dā vinū non limphauit ⁊ ꝓpte
punit⁹ ē in purgatorio. ser. clx. D.
Itē soror cosme ⁊ damiani q̄ audiuit chori
os cātare cū q̄dā leuitate ⁊ dulcedine ⁊ ꝓ
rea p q̄ndecim dies fuit deputata ad pur
oriū. sermo. xxxvij. U.
Itē frat' quidā p septez dies fuit punit⁹ in
gatorio ꝓpter verba solaciosa ⁊ recrea
nia. sermo. clx. E.
Itē frat' quidā cōpassus eū cōsanguineis
i in agone: ⁊ ꝓpterea punitus est i purga
o. quere sermo. clx. E.
Itē q̄dā ꝓuincialis liberauit frēz cardina
vnā missam. q̄re sermo. clvi. F.
Itē nobilis quidā misit filiū suū ad papaz
natum suum: ⁊. xxx. annis debuisset esse in
gatorio. ⁊ papa p vnam missam libera
uum. sermo. clx. L.
Itē q̄dā frat' celebrādo ꝓ fratre defuncto
t. Si soldano tādiu seruiuissem ⁊c. ⁊ sic lu
auit p vnā missam frēm: q̄. xv. annis de
esse in purgatorio. sermo. clx. R.
Itē de duobus fratrib⁹ quoꝝ vn⁹ īmedia
lebrauit vnā missaz post obitū illi⁹: ⁊ ipē
aruit sibi dicēs se quasi p viginti annos
se. quere sermo. clx. E.
Itē aīa quedā appuit ⁊ dixit se deputatā
purgatoriū vsqꝫ ad diē iudicij: nisi iuuare
suffragia viuoꝝ. sermo. clx. R.
Itē q̄ equū auūculi nō vendidit quō diabo
piebāt eū. sermo. clx. P.
Itē q̄ recepit vestē a peregrino ⁊ nō orauit
a ei⁹ q̄lit' punit⁹ ē. sermo. clx. Q.
Itē miles q̄dā visus ē in purgatorio: ⁊ ha
auē in manu eū corrodētē: q: venationi
iū dedit⁹ erat. sermo. xxij. E.

Itē due anime q̄rū vna fuit leta. altera v̄o
tristis. sermo. clx. F.
Itē q̄dā orauit triginta duob⁹ annis p aīa
patris ⁊ nihil ꝓfuit illi: q: ipse fili⁹ sp fuit in
peccato mortali. sermo. xcij. D.
Itē nobilis quidā fuit liberat⁹ de purgato
rio p tres missas. sermo. clvi. F.

Penitentia.

Penitētia sancti petri apl'i. Exēplū. cxij.

Clemens papa narrat in itinerario q̄ sāct⁹ petr⁹ ꝓpt' memoriā sui peti trine negatōis cōsueuerat sp media nocte vel aū surgē q̄si in hora in q̄ peccauerat: ⁊ lachrymis miserabilit' se ꝓfūdebat. ⁊ sili't' q̄n audiebat gallos cantare. Ita etiā debēt v̄re penitētes facere.

Quidā petiuit breuē p̄niaz. Exem. cxiij.

Quidā petiuit a quodā viro dei dari sibi p̄niam salutarē: & breuē. Qui direct⁹ ad vallē vicinā: q̄ a custode vall' duct⁹ ē ⁊ rapt⁹. Postea fleuit terribilit'. Uū ad virū dei redijt a q̄ ire ꝑcepit liber q̄ vellet. Cui petor. Absit dn̄e. Nā a custode vall' deduct⁹ penas inenarrabiles vidi vbi semimortu⁹ h audiui q̄ ꝓpt' delitias vanitatū q̄dā coꝝ bulliēte plūbo potāt'. q̄dā medij secant': q̄dā cathenis igneis recludunt'.

Quidā nisi vnū pat' noster volebat recipere ꝓ penitentia. Exemplum. cxiiij.

Peccator q̄daz magn⁹ cū ꝓ petis suis nullā cōdignā vellet agere p̄niaz vel suscipē: ait ꝯfessor. Potes aūt vnā oronē dn̄icā p petis tuis singul' diebus dicere. R̄ndit. possum. Et iniūxit ei vnū pat' nr̄. Ita aūt ei eadē oro incepit dulcescere: vt redicēs ampli⁹ peteret quousqꝫ ad cōdignā penitētiā pueniret.

Deus sp parat⁹ est recipe peccatorē ad penitentiam. Exemplum. cxv.

Senior q̄dā interrogatus est a quodā militante si de⁹ reciperet penitētez eū. Qui cū pluribus edificasset sermonib⁹: postremo ait ad eum. Dic mihi dilectissime si clamis tua ꝯscissa fuerit, ꝓjicis eam statim abs te. Qui r̄ndit. Nō: si resartiens vtor ea. Dixit ad eū senior. Si g̃ tu parcis ꝓprio vestimento: quare deus sue imagini non indulgeret.

Demones ipediūt penitētes. Exē. cxvi.

Erat quidaꝫ miles ꝑpetrator multoꝝ scelerū. Hic ad istātiā sue deuote vxoris accessit ad quēdā ep̄m: ⁊ sibi oīa pctā sua cōfessus ē. Sz cū daret ei ep̄s penitētiā ⁊ ille nihil recipe vellet dicēs: ꝙ nec ieiunare nec orare posset: iniūxit ei ꝓ peccatis suis vt vna nocte clausus ī ecclesia teneret silentiū donec ipse ad euz cū signo crucis intraret. Qui assumpsit penitētiā ⁊ facta sup eū orōne ep̄s claudēs eum abscessit. Adest diabolus ⁊ ei tanꝙ̄ mercator pannos varijs colorib⁹ ad emendū exhibet ⁊ gratis multa dare ꝓmittit si ei ꝑ nemus saluū cōductū pberet. Ille tacuit. Postea formans se in speciē cuiusdā cognati sui ecclesiā intrauit: clamans ꝙ inimic⁹ talis venit: ⁊ domū cū pueris accēdit. Ille videns lucere ignē: tm̄ tacuit. Itē in ꝑsonā filij sui iunioris se trāsformans Eya inq̄t pat̄ quid agit inimicus: en tota domus cōbusta ē: ⁊ familia occisa ē ⁊ inimicus hic stat quē optime occidere possimus. Sed cū ille iterū taceret: dixit. Et si iuuare nō vis egoipse me vita mea ꝓuabo. ⁊ exijt. miles autē stabat imobilis. Postremo multitudo demonū in specie ferarū irruētiū grauit̄ eū verberauerūt. Et ille cū silentio stetit impterrit⁹ Mane veniēs ep̄us cū signo crucis deduxit eū de ecclesia. Et dū q̄reret vbi vxor eius ⁊ filij sui iacerēt occisi: dixit ep̄us ꝙ oēs bn̄ valerēt. Et miles ait. Ego audiui clamorē ⁊ strepitū armatoꝝ. ⁊ vidi ignē. ecce filij ei⁹ veniebāt: ⁊ cognoscēs illusionē demonū: miles ait. Dn̄e rogo te da m̄ penitētiā: qꝛ paratus sum oīa facere ne intrē in tēptationē ⁊ manus demonū. Et suscepta penitētia fact⁹ est bon⁹ homo: ⁊ tandē quieuit in pace in dn̄o.

Quidaꝫ assūpsit penitētiam solum timore mortis. Exemplum. cxvij.

Canonic⁹ quidaꝫ ecclesie parisieñ. vir iuuenis delicat⁹ peccatis gule luxurieqꝫ laxās habenas multoꝝ etiā alioꝝ peccatoꝝ immūdicijs inqnatus. Tādē tactus infirmitate: timore mortis cōfessionē fecit: pctā detestat⁹ est: emēdationē ꝓmisit. viaticuꝫ accepit: inunct⁹ est oleo: ⁊ sic vitā finiuit. Cuius corp⁹ vt potē viri nobilis ⁊ diuitis ⁊ cū magna pompa secularis glorie tumulatū est. Eratqꝫ illa die serenitas magna vt etiaꝫ eius obsequijs aer famulari videret̄ Dixeruntqꝫ homines adinuicē. Multa bona deus huic hōi ꝑstitit: nihil ei defuit hoꝝ que christianus debet hr̄e in morte: dn̄icis sacmētis munit⁹ est: aer in ei⁹ morte serenatus ē ⁊ cū multa gloria sepult⁹ est. Post paucos dies cuidā familiari suo se ostēdit: dicens se dānatū esse. Cūqꝫ miraret̄ ille cōfessionē: sacramēti cōmunionē: ⁊ inunctionē cōmemorans: rn̄dit defunct⁹. Unū bonū defuit m̄ sine q̄ nullū bonū quod memoratū est ꝓdesse mihi potuit Quid est h̄ inquit. Rn̄dit. Uera cōtritio licꝫ enī ꝓmiserim cōfessori ampli⁹ velle abstinere a peccatꝭ ⁊ alia q̄ salutꝭ sunt: tn̄ dixit m̄ cōscientia ꝙ si conualueris obseruare non poteris. qđ ꝓmitꝭ. Et qꝛ cor mag̃ declinabat ad transgressionē ꝙ̄ ad voti obseruationeꝫ. ꝓpterea nulli⁹ peccati merui remissionē.

Eucharistia dat gratiam abstinendi a peccatis. Exemplum. cxviij.

In ciuitate remēsi miles q̄dā cōsobrinā suā cōcubinā habebat: cui tātum cōglutinatus fuit amore: vt nec ammonitiōe: nec excōicatione: nec aliq̄ humana verecundia ab ea vellet separari. Tādē tact⁹ infirmitate timore mortis vocauit sacerdotē: cui cū lachrymis cōfessus est. Quē cū sacerdos moneret: vt tā illicitam abnegaret cōmixtionē: ⁊ illā ꝑsonā a se āmouēt: rn̄dit. Dn̄e nō possum. Multe itaqꝫ ī sua obstinatiōe ꝑseuerāte sacerdos recessit cum corpore dn̄i nr̄i iesu christi: qđ secū ad cōicandū militē portauerat. Exeunti aūt de domo sacerdoti occurrit beatus bernardus interrogans eū quare infirmū nō cōicasset. cām itelligēs ait sacerdoti. Reuertere mecū ad infirmū. Cūqꝫ reuersi essent vir sanctus iam militi morituro ea que salutis erant suasit. Ille aūt cū p̄ref iam dictā in oibus obediētiā spōdēt: ait vir sanct⁹. Nunq̄d doles ꝙ non potes hr̄e volūtatē resistēdi. At ille dixit. Dn̄e valde doleo me de h̄ nō posse dolere. Quo audito abbas ait sacerdoti vt corp⁹ dn̄i daret infirmo. Mira res. statim vt saluator intrauit salus facta est huic domui. Ab illa enī hora ꝑfecte odire cepit quā añ illicite amauerat. ait aūt. Grās ago deo q̄ me liberauit: qꝛ mō diabolū liber⁹ viderē ꝙ illā. Sicqꝫ in bona cōfessiōe ⁊ vera cōtritiōe migrauit ad dn̄m. Hec cesa.

Quidā noluit penitē dū potuit. Exē. cxix.

Erat quidā vsurarius quē frequenter monebat sacerdos ad penitentiā: ⁊ ille dicebat semper. Bene adhuc faciā: qꝛ adhuc satis est de tem

pore. Factū est aūt vt infirmaret: et cū idē diceret raptus est: et cum rediret: clamauit dicens. O penitentia vbi es. De cetero penitentiam agere non valeo iusto dei iudicio: quia dum potui nolui penitere. Et hec dicēs mortuus est.

In discipulo de tempore.

Duo socij quorū vnus in agone fleuit et penitētiā egit et cōicauit: sed solūmodo ex timore mortis. Hoc qre sermo. clvi. B.

Perseuerantia.

Christus retinuit frēm i ordine. Exē. cxx.

Frater quidā de ordine minorum bonus et deuotus: passionatus fuit temptatione exeundi ad seculum. Cumq3 ordinasset se ad exitū intrauit chorum et ꝓstrauit se ante altare vbi erat pixis cum corpore dñi nostri iesu christi. Fecit reuerentiam et salutās btām virginē mariā et licētiādo se a deo et mre eius benedicta. Cūq3 sic fuisset ꝓstratus: ecce apparuit pulcherrima virgo q accipiens pixidem apuit illam: et mox pulcherrimus iuuenis egressus est de pixide q stabat super altare. Tunc virgo illa dixit ad iuuenē. Dilecte fili mi miserere huic famulo meo. Cui iuuenis. Mater mea quid faciā ei ipse nō vult manere mecū. Tūc iterum replicabat preces ad filiū. At ille eleuata manu bñdixit frēm dicens. Ego eum seruabo: et nūq cū derelinquā. His dictis iuuenis ille reuersus est in pixidē: et disparuit. His visis frater cōfortatus et cōsolatus ē: et cessauit ab illo passio talis et factus est magis deuotus et perseuerans: hanc visionem nunq alicui reuelauit nisi in extremis suis.

In discipulo de tempore.

Quadraginta viri ꝓpter fidē fuerūt positi in doliū aque frigide: et vnus abnegauit fidē: et paganus vidit angelū cū corona ecōuerso ad celū volare. Hoc qre sermo. lxxiiij. M.

Item iuuenis in heremo ad quē venit diabolus dicēs prēm suū eē mortuū. Et sic exiuit heremū et rediit ad seculū: et malo fine vitam finiuit. sermo. cxl. H.

Precepta dei.

Obliuio ꝓceptorū dei. Exēplum. cxxi.

Sancti prēs aliqn congregati prophetauerunt de vltima generatiōe: ex qbus vnus ꝓcipuus noīe quirinus dixit. Nos quidē adhuc mandata dei impleuimus. Interrogauerūt eum alij patres dicētes. qd q post nos facturi sunt. At ille rūdens ait. Media forte cōplebūt ꝓcepta dei et eternū reqrūt deū. Dixerunt prēs. Post hos qui venient qd facturi sunt. Rūdēs dixit Hoīes generationis illius mādatorū dei opera non habebūt: et ꝓcepta dei obliuiscentur. Supabūdabit autē tūc iniqtas et refrigescet charitas. Ueniet iō super eos magna tēptatio: et q inuēti fuerint in illa tēptatione ꝓbati. et nobis et prībus nrīs meliores existēt et feliciores et ꝓbiores. Hoc in vitaspatrū.

In discipulo de tempore.

Predestinatio.

Frat qdā q orauit ꝓ alio frē et vidit eū de nūero dānādorū: et iste frēr multiplicauit bona opa et emēdauit vitā: et postea visus ē de nūero saluādorū. h qre i disci. de tpe. ser. lxxiiij. N.

Itē lātgrauius q mlta mala cōmisit. s. dicēs si sū ꝓdestinatus rē. et quō medicus suus eū reduxit ab illo errore. Hoc qre ser. xciij. X.

Prelati.

Quidam fuit electus in episcopum et rennuit. Exemplum. cxxij.

Monachus quidā clareuallēsis electus ē in epm: quo rennuente suscipere nec imperio abbatis sui nec epi suscepit: s fortiter restitit: non multo post defunctus ē et cuidā familiari suo apparēs: reqsitus de illa inobediētia si ei nocuisset: rūdit. nō. Et adiecit. si epatū accepissem eternaliter dānatus fuissem. et subiūxit vbum terribile. Ad h inqt venit status ecclesie vt nō sit digna regi nisi a reprobis epis. h arnoldus.

Episcopus malus quomodo iudicatus et punitus est. Exemplum. cxxiij.

Est ciuitas metropolis in saxonia meydeburg nuncupata: cui prefuit antistes: qui vesanie deditus et prīnciarū deuastator et ꝓprie ecclīe dilapidator existēs: et rerum tpalium inutilis distributor. Sz deus oīpotens q neminē perire desiderat misericorditer expectauit si aliqn emēdaret vitā suā. Sed segniter eo in malitia perseuerante mirabili versa vice ipse recepit iudiciū peruerse vite sue nō indignū. Est etiam oppidū a memorata ciuitate distans quasi quattuor leucis iuxta descēsum fluuij albie. Ad qd ꝓfatus eps qdā die puenit. corpe quidē sanus s mente vesanus. In ipsa namq3 nocte cum decūberet in lecto visione diuina strāgulatus est a diabolo. Mira res. ipsa itaq3 eadē no-

cte cū thesaurari⁹ maioris eccl'ie i sacrario de
cūberet in lecto ⁊ mēbra sopori dedisset: vidit
in sōnis añ p̄ncipale altare dñm sedētē cum
btā v̄gine maria mr̄e sua ⁊ sācꝗ aplis. affuit
etiā sepe dict⁹ eps. Tādē supuenit sāct⁹ mau-
rici⁹ eiusdē eccl'ie ꝑron⁹ q̄si vir strēnu⁹ milita
ri lorica indut⁹ cā monēdi q̄rimonias ꝯ epm
suū qui re⁹ erat: petens sibi dari aduocatū.s.
sanctū paulū. Quo sibi dato cōquerebat̄ de
epo ꝙ eccl'ia sua p ipm rebus eēt dissipata ⁊
honore destituta. Et paulus adiecit dicens.
Oportet epm eē irrephēsibilē: castū: nō ꝑdi-
gū: sobriū: modestū ⁊c. q̄ oīa in eius ep'la me
morant̄. Hijs audit̄ petiuit sibi etiā dari eps
petrū ꝑ patrocinante: q̄ sibi denegās dixit ꝯ
paulū cōsodalē suū sibi nō eē litigādū. Quo
denegāte petiuit btām v̄ginē mariā ꝑ se pro-
cinari: ⁊ ipsa q̄z rēnuēte petiuit p suam sibi
dari eā. Dicit ḡ dñs ad btā v̄ginē mariā ma
trē suā. Mr̄ ꝑmoueas v̄bū suū. Ait dña nr̄a
ad filiū suū. Obsecro te fili mi ne pigeas me
interpellare ꝑ eo: attestor teipm ꝙ multotiēs
intercessiōe mea auterim indiḡtionē tuā ab eo
vt sic aliq̄ū resipiscēt: ⁊ frustra laboraui. Ite
rato dñs ad mrem. Mat̄ ego sū misericors
⁊ tu mr̄ mīe: miserere indigenti. Rñdit btā
v̄go maria. verū q̄dē est vt asseris. tu non so
lū misericors es: ⁊ ⁊ iust⁹. Ista paulo agente
dixit dñs. iust⁹ iudex reddēs vnicuiqz iuxta
opa sua. Ecce mauric⁹ dilecte mi eps tu⁹ sit i
ptāte tua ⁊ volūtate. statī arripiēs eū porta-
uit in humeris suis: ⁊ de pulpito in q̄ legitur
euāgeliū p̄cipitauit eū añ altare sancte cruc
⁊ cōfracte sunt ceruices eius. Et statim euigi
lās thesaurari⁹ audiuit sonitū pulsand ad fo-
res eccl'ie: ⁊ cāpanari⁹ q̄ iacebat in eccl'ia sur
rexit ⁊ accessit ad eccl'ie ianuā ingrēs cāz so-
nitus. Nūcius q̄dā aduenerat dixit se venisse
de oppido supdicto: ⁊ epm nūciauit defunctū
Hicqz ꝑpēdi pōt ꝙ eadē hora qū sāct⁹ mau-
ric⁹ eū deiecit de pulpito fuisset defūct⁹. Itaqz
nūc⁹ ait: vt cōpulsarent̄ cāpane. Hijs itaqz di
ctis intellectꝭ ille sacrista perexit ad sacrariū:
intimās thesaurario qđ intellexerat. ⁊ pulsa-
bant̄ matutine. postea pulsabant̄ cāpane sic
moris ē ad officiū defūcti. Hoc itaqz facto oēs
cucurrerūt plurimi sciscitātes q̄ cā rei eēt. Et cū
intellexissent mirabātur ꝙ tā subitanea ⁊ im
prouisa morte eps eoꝝ p̄uēt⁹ eēt. Cū aūt cor-
pus de mane examine deferret̄: inuētū est col-
lū confractū pelle integra ⁊ illesa ꝑmanente.
Per istud exēplū attēdāt ⁊ caueāt oēs eccl'ia
rū platinē res q̄ a fidelib⁹ collate sunt scēis i
eccl'iam vt deo ⁊ ei⁹ genitrici marie atqz ipis
seruiat̄ ⁊ ne inutilit̄ expēdāt vl' ꝯsāguineis tri
buant: vel alio mō turpit̄ deuastent q: ab eis
vsqz ad minimū iota reqret̄ in districto exa-
mine. Et dū minus discrete expēdant: corꝑ
tꝑalia in vltimo pereant.

De vdone epo horribile. Exēplū.cxxiiij.

Apud eādē ciuitatem
a Meydeburgēsem in saxonia conti
git ꝑdigiū terribile nimis. Quod
quēadmodū factū sit stilo veraci referaꝫ. Ut
innotescat oib⁹ ꝙ malū ⁊ detestabile sit i sta-
tu p̄latiōis turpit̄ viuere ⁊ p̄rimoniū christi
male expēdere: ⁊ moniales deo dicatas viola
re. In p̄dicta igit̄ vrbe scholaris quidā vdo
noie liberalib⁹ lris insudabat: q̄ cū eēt duri i-
genij ⁊ nihil oīno ꝓficere posset: q̄tūcūqz a
magistris suis v̄berib⁹ torq̄ret̄. Quadā aūt
vice post enormes plagas scholas exiēs eccle
siā sancti mauritij intrauit: ibiqz cū ingēti de-
uotione ꝓsternēs se ⁊ regine celi clemētiā ⁊
bti mauritij p̄tociniū ꝑ illuminatiōe sui inge
nij implorauit. Hic in p̄ce positus aliq̄ātulum
obdormiuit. Cui p̄tin⁹ mr̄ misericordie appa
rēs dixit. Audiui orōnē tuā: ⁊ ecce nō solū sci
entie munus tribuo tibi: imo etiā post mortē ar
chiepi q̄ nūc p̄est eccl'ae p̄ncipis mei mauritij
tue fidelitati cōmēdā. Quā si bn̄ rexeris: grā
de premiū cōseq̄ris. sin aūt male: in aīa ⁊ cor-
pore morieris. Hijs dictꝭ v̄go maria disparuit
⁊ iuuenis euigilās more solito lectionē repe-
tiuit. Cūqz ad loquēdū os aperiret: cepit dis-
putādo oēs cōcludere: ⁊ in oi sciētia peritissi-
mus apparere. Stupebāt aūt oēs q̄ eū audie
rūt: dicētes. Unī isti tanta sciētia est ispirata:
nōne iste ē vdo q̄ heri mactabat̄ vt pec⁹: ⁊ ec
ce hodie ꝓbat̄ esse pbs. Post bienniū autem
archieps moriebat̄. ⁊ vdo a cūctꝭ electus effi
cit̄ metropolitan⁹. Cōfirmat⁹ igit̄ ⁊ pallio de
corat⁹ aliquādiu bn̄ vixit. Et q: honores mu
tant mores: cepit ꝓcessu tpis cōsiliū mr̄is dei
negligere: ⁊ ꝑ p̄e salud imemor eē ⁊ volupta-
tib⁹ deseruire ⁊ eccl'ie facultates dilapidare
Et nō solū feminas seculares: ⁊ ⁊ velatas vi
olare. Insup qđ deteri⁹ ē absqz vllo timore ad
oīa flagitioꝝ genera habenas laxare. Sicqz
facta est vita ei⁹ oibus odiosa: oibusqz detes-
tāda. Prochdolor: cū multoꝝ annoꝝ curricu
la memorat⁹ archieps aerē mūdūqz totū suis
scelerib⁹ corrupisset: in q̄dā nocte quandā ni-
grā abbatissā monialiū de regali cenobio: qđ
tūc Hosterholtz: nunc v̄o vallis liliorū dicit̄

ordinis cistercieñ. secũ in lecto iaceret: vocẽ au-
diuit ĩ hec verba terribiliť intonantẽ. Fac fi-
nẽ ludo q̄ lusisti satis vdo. His auditis ca-
chinnis multa fictiõe suspicabatur: ⁊ mane fa
cto rursũ delitijs inuoluitur: factusq; dur⁹ vt
lapis ad ꝓdigiose vocis cõminationẽ mini-
me cõpungit. Sequẽti nocte vocẽ similẽ audi
ens ⁊ paruipẽdẽs stult⁹ ille vt ante ĩ sua ma
licia pdurauit. Nocte igiť tertia apud illã ab
batissã cumbẽs cũ opus nephandũ libidino
se cõmotionis exercuisset vox supdicta cũ in-
genti fragore intonuit dicẽs. Fac finẽ ludo
⁊c. Hac ḡ audita vehemẽter stupefactus ige
muit aliquantulum: sed nõ resipuit. Veruntã
men damnationi iam ꝓximus: miser ille cor-
uinum quidẽ cras sepe cecinit: sed nequaq̄ ad
lauachꝝ penitẽtie ꝓperauit. Mira dicturus
sũ vera tñ: que si canonicus apud quos gesta sũt
reticere vellet: elementa oĩa clamarent: sicut
sequẽtia manifestant. Post mẽses ḡ tres ca-
nonicus quidã metropolitane ecclie Meyde
burgẽsis Fredericꝰ noĩe: multũ venerabil' et
maxime sanctitatis: quadã nocte in choro san-
cti mauricij exñs: ⁊ orõni feruẽtiꝰ insistens
deũ ꝓ sancta vniuersali ecclesia deprecabatur
⁊ maxime ꝓ sua. s. ꝓ metropolitana vt con-
ditor oĩm iustus iudex: aut citiꝰ morbidũ ca-
put vdonẽ archiepm per interitum de medio
tolleret. aut certe in meliꝰ cõmutaret: Ṽba põ
dus habuerũt. ⁊ ecce ꝓtinꝰ secuta est visio ni
mis terribil' cũctisq; mortalibus metuenda:
maxime tñ ecclīarũ rectoribꝰ: q gregẽ dñicũ
sibi cõmissum pdẽtes ⁊ malis exẽplis infi-
ciẽtes pcipitant sepꝰ in infernũ. Vidit itaq;
q̄ vẽtus validus oẽs ecclīe lãpades pariter
extinxit. Qui ꝓpter hũ terrore nimis correptꝰ
loco adhesit steterũt come ⁊ vox ĩ faucibꝰ in
terclusa. Tũc postmodũ venerũt duo iuuenes
duos cereos gestantes ⁊ ad altare ꝓceden-
tes hincinde iuxta cornua altaris steterunt:
ac totã illã aulam lumine repleuerunt. Post
quos ingressi sunt alij duo quoꝝ vnus tape-
tia ante altare decẽter strauit. alter ṽo duas
aureas cathedras desup collocauit. Post il-
los alter quidã solus intrauit: qui velut pu-
gil strẽnuꝰ incedebat euaginatũ tenẽs gladiũ
⁊ stans in medio ecclesie valenter clamabat
dicẽs: O oẽs sancti quoꝝ reliqe hic habẽtur
surgite venite ad iudiciũ dei. His auditis ap
paruit maxia multitudo ⁊ ꝓfulgida vtriusq;
sexus. Alij militari habitu adornati. Alij eti-
am põtificalibꝰ insignti infulis: ⁊ hi oẽs cho
rũ intrauerũt: ⁊ sm ordinẽ ad merita sua hic-
inde se locauerũt. Tunc etiã apparuerũt du-
odecim viri gloriosi ĩ quoꝝ medio gradiebã-
tur quidã sole splẽdidior: regio diademate ⁊
sceptro adornatus: apli ṽo erãt: ⁊ iesus chri
stus rex celi ⁊ terre. Quẽ mox vt viderãt de-
uote adorauerũt: ⁊ sup cathedrã eum sedere
fecerũt. Affuit igiť regina celoꝝ luna ⁊ stell'
lucidior: quã clarissima turba virginũ seqba
tur. Sãcti ṽo oẽs dei matrẽ honorãtes genu-
culariter susceperũt. Cui christus mox occur-
rens: ⁊ manũ eiꝰ apphendẽs iuxta se venera
biliť collocauit. Ecce postremo apparuit san-
ctus mauriciꝰ dux gloriosus cũ sua legiõe sex
milibꝰ ⁊ sexcentis. lxvi. qui vnanimiť se pro-
sternẽtes adorauerũt dñm iesũ christũ dicẽ-
tes. O equissime iudex ⁊ cõditor seculoꝝ da
iudiciũ. His dictis surgẽtes steterũt reueren
ter postulantes. Quibꝰ dñs ait Scio qd qri-
tis. Et adiecit. Date vdonẽ archiepm. Conti
nuo qdã ex astãtibꝰ abierũt ⁊ miserũ vdonẽ
de latere abbatisse trahẽtes miserabiliť ad-
duxerũt: quẽ sanctus mauriciꝰ seuerius intu
ens dixit. Dñe mi eqssime iudex iudica iuste.
Ecce iste vdo nõ est epus: sed lupus. nõ pastor:
sed raptor: mactator: ⁊ deuorator greg̃ tui. Iste
est etiã cui dña nr̃a mať tua sciam donauit:
cui hãc ecclīam ad honorẽ noĩs tui meiq; ac
sociorũ meoꝝ factã cõmẽdauit pdicẽs ei. Si
bñ rexeris: vitã ꝑhẽnẽ habebis. sin aũt male
in corpore ⁊ aĩa morieris. Iste insup est q am
monitus semel ⁊ iterũ ⁊ tertio se corrigẽ no-
luit: ⁊ nõ solũ hanc ecclesiã: sed se ⁊ aĩas sibi cõ
missas ꝓphanãdo ad nihiluz se redegit: imo
spõsas tuas semp turpiť ⁊ temere violauit.
ergo iudica iuste iudex eqssime. His auditis
dñs ꝓsidẽs iudicio: sanctosq; respiciẽs dixit.
Quid vobis videť de isto. Pugil aũt supdi-
ctus voce magna clamauit dicẽs. Reꝰ ẽ mor
tis. Iudex ṽo ⁊ oẽs q aderãt in sniam cõue
nerũt. ⁊ quale genꝰ mortis ille impiꝰ sustine-
re deberet inť se tractauerunt. Tũc iudex ait.
Caput amittere meruit: q sine capite viuẽdo
in sordibus cõputruit. Quo dicto pugil cõfe
stim vdoni pcepit vt ceruicẽ extenderet. Qd
cũ vdo fecisset ⁊ pugil gladiũ ad ictũ leuasset
qdã clamauit dicẽs. Cotine manũ tuã donec
ab eo reliqe auferanť. Tũc qdã cũ calice af-
fuit corã vdone stans donec pugil miserrimi
hoĩs collũ cũ pugno multis vicibꝰ valide per-
cussisset. Et ecce post quẽlibet pulsum hostia
polluta p os vdonis exiens in calicẽ corruit:
quas dñs reuerenť accipiẽs diligẽtissime la-
uit sup altare in calicẽ ponens: ⁊ cũ sua tur-

ba decenter inclinauit abijt et recessit. Post hoc miserabilē vdonē pugil sepedict⁹ aggrediēs de..llauit. Sicq₃ tota illa cōgregatio disparuit. Canonic⁹ aūt supdict⁹ q̄ vidit hō iustus nō in sōnis ſʒ ocul' aptis stupens et tremens: lumēq₃ in cripta repericns oēs lāpad' es ecclie reaccēdit. Cūq₃ adhuc de facto dubi⁹ et anxi⁹ secū miraref: tandē resumpta audacia ad locū iudicij paululū pcessit. viditq₃ calicē cū hostijs in altari et caput a corpe lōgi⁹ piectū nec non pauimētū sanguine madefactū. Tūc cepit exclamare et dicere. o triste spectaculum. o grāde miraculū. et o vere tremēdū iudicium. O q̄ horrēdū est incidere in man⁹ dei viuentis: q₃ quos diu vt puertanf tolerat: nō conuersos duri⁹ dānat. Post h̄ oēs fores ecclie obseruauit et nullū oīno ingredi pmittēs donec sole iā orto oēs piores clericos et laicos puocauit. Tūc ianuas reserans seuissimā dei vltionē. s. vdonē archiepm̄ i suo sanguine tabefactū oībus ostēdit: et cūcta q̄ viderat p ordinē enarrauit. Eodē v̄o die quidā ex ei⁹ capellanis bruno noīe cū legationē sibi cōmissā peregisset p metropolim cōtinuo famulis ān se pcedētib⁹ studuit remeare. Interim graui oppssus sōno arborē quandā vmbrosam videns de equo descēdit: et frenū fortit' alligans ad brachiū ibidē paululū obdormiuit. Et ecce globus immūdorū spirituū cū tubis et tympanis: gladijs et fustibus. cū lanceis et securibus ad eūdē locum gradu cōcito pperabat. Cūq₃ oēs cōuenissent: vni ex eis qui eorū pnceps eē videbaf: et qui erat statura pcerior et vultu terribilior: soliū cōstruētes desup posuerūt. Nec mora alter cuneus eque grādis damans cachinnans et tripudians apparuit. de quo quidā velociores aquilis celi pcesserant et fortit' clamauerūt. Date locū. date locum. ecce princeps noster vdo appropinquat. His dictis satellites sathane miseram vdonis animam in effigie corpali cathena ignita ad collū cōstrictā: ad suū pncipē pduxerūt. Cui sathan ptin⁹ assurrexit. salutās eū v̄bis pacificis in dolo. bū inqt venisti. o pnceps fautor et dilatator regni nr̄i. Ecce parati sum⁹ tibi et oībus amicis nr̄is fidelib⁹ p meritis reddere talionē. Cūq₃ vdo obmutesceret: sathan assistentib⁹ ait. Fatigat⁹ ē iste dilect⁹ noster huc veniendo: et ideo placet nobis vt cōsolef. date ḡ ei manducare. Illo rēnuēte et caput auertente: ministri eui eius bufones et serpentes ei violēf impsserūt: et liquorē sulphureū postmodū infuderūt: adhuc illo nō loquēte: sathā

pcepit dicēs. Ad balneū pncipū talis pnceps deducaf: post illico reducetur. et ecce nō pcul erat pute⁹ coopculū habēs. Quo ablato flāma vorax vsq₃ ad celū erūpebat: q̄ nō solū arbores et mōtes lapidesq₃: imo aquā iuxta manantē velut stipulā cōsumebat: in quē puteū illā infelicē vdonis aīam pcipitauerūt et postmodū extrahētes in modū ferri cādentis totam igneā suo pncipi detulerūt. Cui subridēs dixit. Nōne suaue balneū habuisti vt pnceps noster. Tūc vdo dānatū se videns cepit blasphemare et dicere. Maledict⁹ o sathan tu et oīs familia tua. oīsq₃ suggestio tua: et oē imperiū tuū. Maledictus de⁹ q̄ me creauit. maledicta terra q̄ me portauit. maledicti parentes q̄ me genuerūt. et maledicta oīs creatura in celo et in terra. Tūc oēs demones vna cū pncipe suo ceperūt manibus plaudere et dicere. Uere dign⁹ est iste nobiscū manere: q₃ optime scit nr̄m canticū et officiū. Mittaf ḡ ad pncipalē scholā nr̄am dānatorū vt videat: audiat: et addiscat: sentiatq₃: et ampli⁹ inde non exeat in secula seclorū. Uix v̄ba finierāt: et ecce vnanimif in illā odiosam creaturā irruerūt: eāq₃ impetuose in tartareū illud baratrū iactando immerserūt: ac si celum et terra et oēs hui⁹ mūdi mōtes adinuicē ɔtererenf. Capellanus aūt supdict⁹ hec vidēs et audiēs timuit vehemenf. Tūc princeps tenebrarū digito eū ondens dixit. Uidete ne effugiat clericus ille q̄ nos aspicit: q̄ semp extitit in aulorū suorū coopator: ɔscius et defensor. ḡ sicut fuit auctor culpe: sic sit particeps et vindicte: idq₃ in illū puteū ad suū demergaf dn̄m. Quo dicto cū demones eū rapere vellent et ipse fugere conaref: repēte a sōno exiliens euigilauit: sicq₃ ei⁹ equus territ⁹ tādiu hincinde saltabat et cursitabat trahēs miserū hominē donec a sua iunctura ei⁹ brachia penit⁹ dissoluebāf. Difficulter aūt equū ascendēs p metropolim venit: et mox vt dn̄m suū mortuū esse cognouit: visionē verificās: terrorē terrori: iudiciū iudicio: pdigiū pdigio cumulauit: et oīa que sibi in via acciderant q̄ viderat et audierat enarrauit et patefecit. ostēdēs etiā a sua iunctura seu cōpage brachiū depulsū: et repētinā caniciem in argumētū veritatis. Ciues igif vidētes et audiētes h̄ horribile insolitū dei iudicium vehemēter timuerunt. Et cadauer ipsius pcul ab vrbe in paludē iactauerūt: qđ bestie infernales cū plausib⁹ ptinus exceperūt: et ruricolas habitātes iuxta varijs terrorib⁹ et iniurijs affecerūt. Tādē cōsilio inito illā glebā maled-

tis de illa palude extrahētes in puluerē com-
busserūt: et in albeā flumē piecerunt. Mira
res. tūc oēs vt feri pisces suū meatū relinquē-
tes ad occeanū abierūt donec letanijs et ieiu-
nijs iam placatus dñs post decēniū vix tādē
redierūt. Muī horrēdi pdigij memoriā inge-
rit oculis sup pauimētū marmoreū candidū
et pollutū in decollatiōe pdonis cruor effusus
q tā indelebilit adheret pauimēto: vt de essē-
tia marmoris eē quodāmodo videat. Super
locū aūt illū vbi decollatio facta ē sp psternū-
tur tapetia: et qñ sup electū epm Te deum lau-
damus iuxta morē canit: tollitur. et ibidē ad
oīonē psternūtur vt eps elect videns h sibi
caueat ne forte sicut ille perijt et ipse pereat. A
dño factū est illud: ad terrorē epoz vtiqz illius
eccl'ie et oīum inutiliū platoz: vt audiētes cō-
tremiscāt lese maiestat terribile iudiciū et seue-
rissimā dei vltionē. Et sic ē finis terribil' horribi-
lisqz miraculi p ade filiū: s nō primogenitū
Etiā dicit q in eadē dyocesi modernis tpi-
bus fuit eps noīe ludouic q in qdā ciuitate
sue dyocesis et sui dñij chorea habuit cū mu-
lieribus et virginibus et cū ceteris masculini
sexus: et ex pmissione diuina ignis vt videba-
tur in inferiori parte pedū vbi chorea fuit ex-
arsit et nemo int tot hoīes obijt in illa chorea
excepto epo cū qdā puella quam in ipsa cho-
rea anteduxit: et tñ aliqui psone de fenestris
ceciderūt: nec tñ mortē incurrerunt.

Sanctus martinus accusauit episcopum suum. Exemplum. cxxv.

Homo quidam fuerat
thuronis q cōsueuit ad matutinas
maioris ecclesie venire. Quadā vo
die cū venisset ante horā: inuenit portā aptā
et ponēs se retro colūnā quādā pp quam vi-
dit lucē magnā p totā ecclesiā: et iudicē sedētē
in throno: et angelos eidē astātes. Venit aūt
btūs martinus cū multitudine sanctoz: cepit
accusare grauit archiepm illū q tūc locū suū
tenebat. Citatus aūt archieps venit: et sedit
in cathedra pōtificalib indut. Iterū accusa-
tus a btō martino. Cū aūt nesciret qd rñde-
ret: ille q cathedras supboz euertit indigna-
tus pede pcussit cathedrā ei: et eam cū pede
euertit: et sic visio disparuit. Tūc ille bon hō
accedēs ad domū archiepi excitauit familiā
et fecit videre quō ei eēt. Et intrātes ad eū i-
uenerūt cū subitanea morte defunctū.

Canonic qdā fuit accusat a patrono sue ecclesie. Exemplum. cxxvi.

Videbatur cuidā cano-
nico qdā nocte q deus sedēt in iudi-
cio et añ eū tot mūd vocabat qli-
bet recepturus fm merita sua. vidit et q vnus-
qsqz adducebat secū aliquē sctōz cui pl' serui-
erat vt eēt apud xpm aduocat' suus. Iste cogi-
tabat q rogaret etiā sāctū illū cuius canonic'
fuerat: cui et seruierat cātādo: legēdo: vt secū
iret ad iudiciū añ xpm vt intcederet p eo: mo-
nēs eū de iudicio suo. Ille sāct rñdit. Libent
ibo tecū: et assūpsit aliū secū qsi p teste deuene-
rūt sil' ad iudiciū. Cūqz venisset añ xpm: dixit
sāct. Dñe pqror tibi de isto vilissimo leccato-
re: q. xx. āmis et ampli' comedit et bibit pbēdā
in eccl'ia mea: et oē tps suū expēdit viuēdo lu-
xuriose et turpit: nec vna die suiuit horas su-
as sic debuit: vñ peto iudiciū fieri de isto lecca-
tore. Mus rei ē testis iste. Christ' rñdit. Acci-
pite eū ligat manib et pedib et pijcite eū in
infernū. Ille cleric euigilans qsi de gui sōno
putabat iā se esse in inferno. Et dixit illi san-
cto. Dñe habete pbēdā vrām: q: nunq plus
de ea comedā. et puersus ex hoc religionē in-
trauit et saluauit animā suam.

Quidā iniuste epatum adept subitanee obijt. Exemplum. cxxvij.

Archidiaconus quidā
ambiens epatū isidiabat epo suo
bono viro quē occidere cogitabat
Et cū psueuisset eps frequent venire ad ma-
tutinas et puenire alios ad salutādā btā vir-
ginē mariā: et itrare p quādā portā: archidia-
con collocauit ibi sup portā lapidē: et veniēs
eps vt psueuerat et apiēs portā lapide cadē-
te excerebrat et morit archidiacon cū multo
labore epatū obtinuit. Cūqz confirmat' eēt et
gaudiū et puiuiū faceret: qdā pinceps seruiēs
ad mēsā corā se flexis genib subito rapit añ
tribunal sūmi iudic: et vidit ibi btām vginē
cū imēsa sctōz multitudine et angeloz addu-
centē dictū epm portātē cerebrū suū in mani-
b suis. et dixit btā vgo maria. Fili mi charissi-
me ecce ōndo tibi recētē sāguinē et cerebrū hu-
ius dilecti milit mei: quē crudelit pditor volēs
obtinere dignitatē pontificalē effudit. rñdit
dñs. Quē mittā: et qs ibit. Tūc btā vgo ait.
Ecce hic seruitor suus. cui dñs pcepit sub pe-
na mortis vt citaret dñm suū pemptorie dr. s.
cito veniat corā deo de tā nephādo crimine rñ-
sur. Qui statī rediēs turbat' ingemuit et in-
fremuit tremuitqz: et cultellum quē tenebat

ad seruiēdū eū de manu ꝓiecit ⁊ amarissime fleuit. Rogat⁹ ab oib⁹ ⁊ etiā epo cām pādit. Quo audito stati epos subitanea morte ꝑcussus ē: ⁊ corā oib⁹ miserabilit̄ est defunct⁹.

Bn̄ficiati vix saluant̄. Exemplū.cxxviij.

Quidā cleric⁹ i multis ecclesijs canonic⁹ ⁊ decan⁹ ad morte infirmat⁹: a q̄dā viro sācto visitatur dū admonet̄ de via salutꝫ mox illi⁹ camera obscurat̄. vocē terribilē isonātē audiuit. Surge sacrilege xp̄i depdator pauperū ⁊ coꝝ infectoriā veni ⁊ iudiciū tuū suscipe: tunc corp⁹ suū iā mortuū vt carbo appuit. Jō vir dei ꝑterrit⁹ ad monasteriū reuersus ꝑperat: ⁊ deū orabat cū lachrymis iudiciū illius sibi ondi. Cui sic orāti cleric⁹ ille dānat⁹ appuit cū duob⁹ igneis eqs. s. añ ⁊ retro: q̄ pedib⁹ illi⁹ dorsū pūgebāt: ⁊ dētib⁹ totū corp⁹ dilaniabāt: quoꝝ horrore vir sanct⁹ corruit ⁊ vocē audiuit. Cur vocasti me dānatū nec m̄ loq̄ris. Tādē a viro dei req̄sit⁹ rn̄dit. Ego sū cognat⁹ tu⁹ decan⁹ ille dānat⁹: cui⁹ corp⁹ ideo cōculcat̄: q: sic ego paupes ⁊ subditos suppssi ⁊ ɔtēpsi: ⁊ sic mei amici ⁊ eq̄ ⁊ multa familia mea sb̄ ao pauperū ⁊ p̄rimoniū christi deuorauerūt ⁊ male expēdi ⁊ consūpsi in crapula: luxuria: supbia: ⁊ sic de alijs vitijs in q̄bus me exercui: ita equi isti me eternalit̄ dilaniāt ⁊ cōculcāt. Cui vir dei. Cū fueris vir eccl'iastic⁹ magn⁹ in sciētijs ⁊ discret⁹: miror te esse dānatū. Cur de h̄ miraris: ⁊ nō pot⁹ ꝙ bn̄ficiati plures sl̄it mecuꝫ dānant̄. Et adiurat⁹ addidit. Attēde ad eccl'iaꝫ christi: ⁊ ad stabulū equoꝝ. stabulū restaurat̄ sollicite: eccl'ia i ruina remanēte. Attēde paramēta ⁊ vestes eccl'ie ⁊ clericoꝝ supellectilia ⁊ particas. hoꝝ eni ꝑciositas ⁊ valor p̄ multitudine ignorat̄. Eccl'ie xp̄o vir repari pn̄t p̄ vilitate ⁊ vetustate. Attēde corum mēsas repletas ꝑciosis fercul' cū vasis plurimis ⁊ ꝑciosissimis auri ⁊ argenti. Eccl'ie xp̄o christi sacraria ⁊ calices vel de ere vel ɔfracti sūt ⁊ tenues: meretrices ⁊ seruitores ditāt ⁊ multiplicāt de bonis pauperuꝫ: aues ⁊ canes venaticos fouēt: ⁊ hospitalitatem abhorrēt. Obliuiscūtur diuina officia ⁊ sāctā p̄dicationē: q: sectant̄ lasciuiā ⁊ histriones cū cantilenis: vn̄ ꝑcipitant̄ clerici ad dānationē. Quo dicto subito facto strepitu terribili cū eiulatu miserabili flāma fetidissima equos cum decano inde traxit.

Clericus blasphemus qualiter est punitus. Exemplum.cxxix.

Amianus i Burgūdia quidā cleric⁹ supb⁹ ⁊ ambitiosus existēs sibi quādā potētē eccl'iaꝫ sctī martini vsurpauit. Dū q̄dā die i missa i fine euāgelij diceret̄. Qui se hūiliat exaltabit̄: derisit. Miser ille cleric⁹ ait. Falsum ē. nā ego si me meis hostib⁹ humiliassem tot hodie decimas ⁊ eccl'ias nō haberē: ⁊ ecce ɔtinue fulmen instar gladij in os ei⁹ intrauit: ꝑ q̄d blasphemie xb̄a euomuit ⁊ subito eū extinxit.

Miles quidā dixit: oues nostre sūt oportet eas tondere. Exemplū.cxxx.

Miles q̄dā habuit parētes deuotos nō grauātes subditos vltra debitū. defūctꝭ xo parētib⁹ ipse cepit militiā exercere: ⁊ magnas expensas facere i vestib⁹: in eq̄s: ⁊ torneamentꝭ. Et cuꝫ reddit⁹ ānuales nō sufficerēt sibi: incepit valde aggrauare paupes subditos suos vltra debitū cēsum cū subsidijs ⁊ exactionibus. Et cū argueret̄ ab amicꝭ ⁊ religiosis q̄re tm̄ spoliaret suos paupes rn̄dit. Oues nr̄e sunt: et ideo debem⁹ eas tōdere ⁊ eis vti. Tandē de⁹ volēs eū ab h̄ errore reuocare: misit ad eum angelū: q̄ rapto eo ostēdit ei pulchrū palaciū in q̄ erāt hoies vestiti aureis vestibus: ⁊ oia gn̄a organoꝝ ⁊ musicoꝝ audiebānt̄ in palacio isto: q̄ vidēs ⁊ audiēs tm̄ gaudiū ⁊ tantā pulchritudinē volebat intrare: ⁊ repulsus ē a custode porte: dicēte. Quō vis intrare istud mūdissimū palaciū: cū habeas sāguinolētam vestē. Qui cū respexisset: vidit se respsū sanguine. Cui angel⁹. Jste ē sanguis pauperum quē tu violēter ⁊ sine iure exactiones faciēdo accepisti. Si igit̄ vis intrare illud palaciū reijcias a te istā vestē. Qui ad se rediēs sb̄ditꝭ satisfecit: ⁊ vitā suā postmodū in bono finiuit.

Legit̄ i dialo. cerarij ꝙ i wormatia fuit q̄dā epo noie Leupoldus solo quidē nomine epo. opere aūt tyrānus. hic cū esset vanissim⁹ nihil hn̄s in se pietatꝭ vel religionis. Dicebat aūt quodam tēpore german⁹ suus vir nobilis. Dn̄e episcope mul'tū scādalizatis vos laicos exemplo vestro. Anteꝙ essetis epo deū aliquo modo timebatis modo nihil de eo curatis. Cui ille dixit. Frater duo erant vicini e ꝗ quib⁹ vnus exēplo alterius peccauit. mortui sunt ambo ⁊ deducti in infernū. Cum igitur essent in tormentis vnus alteri dicebat. Ve tibi quia tuo exemplo ꝓuocatus ad peccādū merui hunc locū. Cui alter. bone vicine si tibi placet sedes mea: trade mihi tuam

τ tibi dabo me.ī. Sic dico vobis quādo vene
rimus ad inferos si videbiť vobis mea sedes
honorabilior q̄ vestra ascendite eam τ ego
recipiam vestram. Et ille dixit. Mala conso
latio est hec. Iste leupoldus ita diabolic⁹ fuit
vt tēpore scismatis quod erat inter duos re-
ges. scilicet ottonem τ philippū cum sibi vsur
passet episcopatū magūtinen. eiusdē philip-
pi auctoritate τ mľtis interesset bell': ita vt nō
pceret ecclesijs nec cimiterijs dixerūt ei mili
tes sui. Dn̄e nō licet nobis spoliare cimiteria
Ait illis. si ossa mortuorū tollitis: tunc primo
cimiteriū spoliatis. Vir iste sepe τ valde ceci-
dit vt dictum est. τ nescio vtrum per cōtritio-
nem peccatorū suoruz surrexit: sed hoc scio q̄
in illa die qua hominē deposuit multe dissen
sionis seminariū fuit. Similiter legiť de ab-
bate morbacensi q̄ similiter cimiteria vt p̄di-
ctus ep̄us violauiť. Cūq3 ad extrema venis-
set capellanus eius ipsuz rogauit q̄ eum de
statu suo certificaret: quod τ fecit. dicēs se eē
de numero τ ordine dānatorū ꝑpter irru-
ptionem cimiteriorū.

Legitur q̄ cōuersus quidam valde reli-
giosus τ contemplatiuus raptus ad iudiciū
vidit duos viros magnos. vnus erat comes
alius erat magnus prelat⁹ valde accusari co
ram dn̄o. Cōtra quos licet multū videretur
dn̄s iratus: tamē ad p̄ces aliquorū de illa cu
ria distulit sententiā dicēs illi cōuerso: q̄ per
abbatē suū faceret illos moneri de correctio-
ne qđ τ factū est. Comes ergo se corrigēs ti-
more visionis: τ in bona penitētia moriens.
Prelatus aūt paruipendēs visionem τ mo-
nitionem nec se corrigens in lecto suo subita-
nea morte mortuus est.

Legiť in discipulo de tēpore q̄ erant duo
fratres in monasterio vno. vn⁹ erat gratio-
sus abbati τ ceteris fratribus. alter aūt non
gratiosus. τ quicq̄d deliquit īmediate ab ab-
bate punitū fuit: sed alijs frequenter pepercit
ipse abbas in suis negligentijs. q3 gratiosus
erat oībus. Cōtigit autē q̄ illi ambo morerē
tur. Apparuit autez ille qui gratiosus abba
ti fuit. Dicens se esse in magnis penis. Et
abbas vbi est tunc ille infelix qui plures ne-
gligētias q̄ tu cōmisit. Et ille. O pater ipse
nō est infelix nec miser. quia iā est in clara vi
sione dei; quia quicq̄d hic cū negligētia deli-
quit. īmediate hic punitū fuit: τ satisfecit. sed
mihi pater sepi⁹ pepcisti in meis negligētijs
eo q̄ gratiosus fui tibi τ ceteris frīb⁹. ꝑ iam
grauiť torq̄or ī purgatorio. si p̄r scē ora deū p
me τ recōmēda me ceťis frīb⁹ meis ī suis mis-
sis τ orōnib⁹ q3 valde affligor ī purgatorio.

Posperitas.

Mercator q̄dā iactauit ānulū ī mare τ in
pisce reīuenit. Exemplū.cxxxi.

Erāt quidā mercato-
res ī mari seu naui s3 τ mutuo lo
q̄baťt de infortunijs suis q̄ ipis eue
nerūť tpib⁹ suis. Tūc vn⁹ dixit. Nūq̄ aliqđ in
fortuniū habui: τ accepit ānulū de manu ꝓpa
τ ꝓiecit ī mare: τ dixit. Si ꝑdā ānulū istū tūc
possū dicē q̄ etiā habui aliqđ īfortuniū. τ cū
applicuisset ad ciuitatē: ipe emit vnū magnū
piscē quē secuz apportauit ad hospitiū. τ qū
apuit vētrē pisc̄ īuenit ānulū suū ī isto pisce
Et gloriādo dixit. Ego sū hō fortunat⁹. τ cuz
sederet in cena τ cepisset p̄mū morsellū de pi-
sce: statī obijt subitanee. vīi Greg. Cōtinuus
successus tpaliū: et ne reprobatōis ē indiciū.

Vir τ vxor q̄ in trigintaduob⁹ annis nō ha
buerūt aliqđ infortuniū. Exemplū.cxxxij.

Duo famuli xp̄i venerūt
ad qđdā hospitiū rogātes hospita
ri ꝑpter deum: τ mulier rēnuit: q̄-
uis eēnt mľtū diuites. Et sic ill' loq̄ntib⁹ galli
na desup cecidit τ mortua est. Tūc tal' mulier
clamare τ flere cepit: Et iterrogātes discipľi
xp̄i cur sic clamaret τ fleret: rn̄dit q̄ ī trigin-
gintaduob⁹ ānis nū q̄ aliqđ īfortuniū nob̄ ac
cidit. et famuli xp̄i dixerūt. Magnū malū tibi
τ viro tuo īminet. Et recedētib⁹ ill' ī breui oīa
absorpta sūt: τ aq̄ fetida in loco isto visa est.

Legiť in vita scī Ambrosij q̄ q̄dā tpe cū
btūs Ambros⁹ romam ꝑgeret. in q̄daz villa
thuscie apđ quēdā hoiez locupletē hospitat⁹
fuit: τ cernēs ibi oīa eē repleta domum τ cu
riā cū iumētis τ pecorib⁹. cū famulis τ famu
lab⁹. tūc illū hoiez sup statu suo sollicite req̄si
uit. cui ille. O dn̄e stat⁹ meus sp̄ felix extitit τ
gloriosus. Diuitijs abūdo. familiā pluimaz
habeo. τ oīa sp̄ ad nutū meū habui: τ nunq̄
mihi aliq̄d aduersū accidit: vľ qđ me contri-
staret aduenit. Hoc audiēs btūs Ambros⁹
vehemēť obstupuit: τ his q̄ secū ī comitatu
suo erāt dixit. Surgite τ hinc quanto cici⁹ fu-
giamus: q3 dn̄s non est in loco isto. festinate
filij nec fugiēdo morā facite ne nos hic diui-
na vltio cōprehēdat: τ in peccatis eorū pariter
τ nos inuoluat. Cū ergo fugerēt τ aliquātu-
lū ꝓcessissent subito terra se aperuit: τ hoiem
illū cū vniuersis que ad eū ptinebāt ita ab-

sorbuit vt nullū inde vestigiū remaneret. qđ
cernēs btūs Ambrosi⁹ dixit. ecce frēs ꝙ mi-
sericordit dꝰ ꝑcit cū aduersa tribuit: ꝛ ꝙ se-
uere irascit͂ qñ sꝑ ꝓspera elargit͂. In eodem
aūt loco fouea ꝓfūdissima remāsisse dr̄: q̄ vs-
ꝗ hodie ī hui⁹ rei testimoniū adhuc ibidē in
uenit͂. Ecce dilecti amici ꝙ horrenda pena ꝛ
ruina: nō .n. ꝯdicam⁹ signis xp̄i. ꝛ si corruim⁹
resurgam⁹ ne nr̄a ruina sit vt ruina fulgoris
qđ fulgur sup cadēs q̄d .ī ſpētu nūꝗ resurgit.

Aliud exēplū in disci. de tpe de tēpestate.

Legit͂ ꝙ erāt tres iuuenes sil' iacētes ī lecto
vno: ꝛ qñ de nocte venit tēpestas medi⁹ iuue
nis surrexit de lecto ꝛ orauit. ꝛ alij duo eū tra
xerūt ꝛ eū deriserūt. ꝛ dn̄s ꝑmisit ꝙ tonitr⁹
alios duos occidit: ꝛ tꝰ sol⁹ illesus ꝑmansit.

Aliud exēplū in disci. de tpe de muscis.

Legit͂ cōtigisse in anglia ꝙ pulcherrima
blada creuerūt. Ecce appropīquāte tpe mes-
siū venit quoddā gen⁹ muscarū ī maxīa mul-
titudine q̄ illa blada intātū ꝯsūpserūt ꝙ vix
sunt quīꝗ miliaria vnū q̄rtale bladoꝝ inueni-
ret͂. Modios ꝟo illi⁹ p̄rie q̄sdā de illis muscis
ceperūt. ꝛ diligēter inspicientes inuenerunt eas
lr̄as depictas in alis hn̄tes. in vna ala scribe
bat͂ ira. in alia dei vt manifestū eēt ꝙ ꝓpter
demeritū ꝛ vindictā dei hoc esset factū.

Itē legit͂ in speculo exēploꝝ ꝙ erāt duo re
ligiosi. quoꝝ vn⁹ q̄nꝗ petebat pluuiā. q̄nꝗ se
renitatē. q̄nꝗ frigus. q̄nꝗ calorē sm̄ ꝙ iudi
cabat terris sibi cōmissis expediēs eē. Alter
ꝟo nihil petebat in sp̄ali: sꝫ totum cōmittebat
diuine ꝓuidētie. Cū aūt venisset messis terre
illi⁹ q̄ in sp̄ali petebat oēs t͂re illi⁹ fuerūt steri-
les: sꝫ t͂re alteri⁹ erāt copiosissime abūdātes.
Et tūc cognitū est ꝙ iste q̄ cōmittebat se diui
ne ꝓuidētie erat discretior ꝛ meli⁹ fecit.

Legit͂ tale exēplū in vitaspatrū. Qꝛ erat
q̄dā solitari⁹ in heremo bon⁹ ꝛ deuot⁹ cui mi-
nistrauit vir quidā secularis ꝓpter deū por-
tando sibi cibaria. Erat autē in eadē ciuitate
vir⁹ diues ꝛ impius. Cōtigit ergo vt moreret͂
ille diues q̄ habuit sꝑ magnā fortunā in om-
ni vita sua: sil'iter ꝛ in morte. qꝛ ducebāt eum
cū magno honore ad sepulchrū tota ciuitas
ꝛ ep̄s ꝛ tot⁹ cler⁹ cum lampadib⁹ ꝛ candelis.
Egressus est aūt ille ciuis q̄ ministrauit illi so-
litario ꝓut cōsuetus erat portans ei panes ꝛ
inuenit eū deuoratū a bestijs. ꝛ cecidit in fa-
ciem in cōspectu dn̄i dicēs. Nō surgā hinc do
nec mihi notificabit͂ a dn̄o que sint hec sua iu
dicia. qꝛ ille diues ꝛ impi⁹ talē apparatū ha-
buit in sepultura sua. hic ꝟo qui seruiuit deo
die noctuꝗ iā deuorat⁹ est a bestijs. Et ecce
angel⁹ dn̄i venit ꝛ dixit ei. Ille impi⁹ habuit
paruū bonū in hoc seculo ꝛ de hoc recepit hic
mercedē vt in alio seculo nullā inueniat req̄e
Iste aūt solitari⁹ q̄ hō erat ornat⁹ ad omnē
ꝟtutē. habebat ꝟo ipse modicū aliq̄d culpe ꝛ
recepit hic illud vt ibi veniat pur⁹ coram deo
Et ita cōsolatus in his ꝟbis abijt glorificās
deum super iudicia eius. quia vera sunt.

Legit͂ in vitaspatrū. Fuerūt duo scꝫ vir ꝛ
mulier in matrimonio simul constituti. ꝛ vir
erat sancte vite. sꝫ infortunat⁹ in hoc mundo
intātū vt etiā in morte dum deberet sepeliri.
tāta fuit pluuie inundatio: ꝙ vix potuit mul-
tis dieb⁹ sepeliri. Mulier ꝟo ecōtrario mu-
lier pessime vite sꝫ fortunatissima qꝛ nūꝗ cor-
pori ei⁹ morb⁹ accidebat. nec dolorē aliquē sen
sit in quocūꝗ mēbro corpis. sꝫ a iuuētute vsꝗ
ad vltimū diē integrū sanūꝗ corp⁹ suū posse
dit. Factū est ꝙ post mortē vtriusꝗ filia quā
insil' habebāt cogitare cepit cui⁹ vitā imitari
vellet. Cū ergo inclinaret͂ aliquantulū carne
suggerēte ad imitādū vitā mr̄is facta ē in ex
tasi. ꝛ ostēsus est ei loc⁹ amenissim⁹ in q̄ cū vi-
disset patrē int͂ alios bonos occurrentē: ruit
in amplex⁹ p̄ris rogās vt eā secum retineret.
At ille. Nō potes mō hic manere: sꝫ si vitam
duxeris sic ego duxi: tādē ad hūc locū perue-
nies ꝛ eris sꝑ mecū. Mox aūt auulsa est ab
eo ꝛ ducta ē ad locū quēdā vbi deorsū aspi-
ciēs. vidit matrē in horribili tormento. Que
respiciēs sursū ꝛ vidēs filiā. cepit clamare
dicēs. Uide filia q̄ patior ꝓpter imūdā vitā
meā heu mihi filia mea. q̄ñ deliramēta vide-
bant͂ in vniuersa q̄ de sobrietate erāt opa eui
fornicationis: ꝛ adulterij pro nihilo habui: sꝫ
ebrietatē ꝛ crapulā sectata sū. Et ecce ꝓpter
paruā libidinē quantā recipio cremationem
Et ecce ꝓpter delitias exiguas quātas susti-
neo penas. ꝛ ecce ꝓpter momētaneū gaudiū
quod habui in seculo iā eterna tormēta ꝛ la-
mēta exoluo. Ad hec aūt verba illa cōmota
ad se redijt ꝛ recogitās sup his que viderat
in patre ꝛ matre deliberauit sequi vitā p̄ris
illuc duci timens vbi viderat matrē. ꝛ facta
est postmodū mulier sancta.

Itē legit͂ in discipulo de tpe ꝙ soror sancti
damiani apparuit post obitū sibi ꝛ dixit se eē ī
maximis penis. ꝛ ip̄e sctūs damian⁹ q̄siuit ob
q̄ā cām eēt in tātis penis. cū tn̄ sc̄e vite fuis-
set. R̄ndit hāc eē cām ꝙ semel stetisset in ca
mera sua ꝛ audisset in platea cant⁹ chorizan-
tiū cū aliquali dulcedine: ꝛ de hoc ī p̄senti vi-

ta nō egisset prioꝝ. ꝗ ob hāc cām ꝑ quīdecim dies deberet puniri in purgatorio.

Aliud exēplū de plaga chores.

Legiť ꝙ in q̄dā villa Coloñ. dioc. erexe-rūt arietē vestitū sericis vt ꝗ̄ melius chorizaret haberet illū. Qd̄ audiēs sacerdos illi⁹ loci ꝓhibuit publice ī ambone ⁊ minatꝰ ē eis plagā dei si nō desisterēt. Sꝫ obstinati ꝓpter hoc nō omiserūt. Jdō cū chorizarēt in die festo: ecce subito fulgur ⁊ tonitruū ⁊ grādo de celo venerūt ⁊ cōminuerūt oēs segetes ⁊ fruct⁹ arborū ⁊ vinearū illi⁹ ville. cū tñ pri⁹ esset aeris serenitas ⁊ tota ꝓuīcia et q̄ ppl'us ad illam chorea cōuenerat plagata fuit eadem plaga in segetibus ⁊ frugibus terre.

Aliō exēplū de plaga chorizātiū circa ecclīā ⁊ cimiteriū alios īpediētiū volētes fuire deo.

Legiť exēplū illud ꝙ in saxonia q̄dā p̄sbyter in eccl'ia sci magni celebrās diuinū officiū audiuit puellas ⁊ masculos chorizātes ipsū ⁊ ceteros īpediētes ī orōnib⁹ suis. Et eis maledicēs imp̄cat⁹ ē: vt sic chorizātes ⁊ cātātes ꝑmanerēt. Et factū ē ꝙ sic ꝑ integrū ānū ꝑmāserūt nō mādncātes nec bibētes. ꝗ q̄tidie chorizātes ⁊ cātātes p̄mū vsqꝫ ad genua deīde vsqꝫ ad femora dimersi sūt in terrā. Et oēs illuc veniētes viderūt plagā mirabilem dei. nec q̄sq̄ꝫ poterat eis subuenire. nec liberare ab illa plaga. donec sctūs Gilbert⁹ ꝓ tunc Coloñ. ep̄s illuc venit. Qui vidēs plagā dei. cōpassus ē eis: indixitqꝫ ppl'o ieiuniū ⁊ cōem orōnem ꝓ eis fieri. ⁊ sic absoluit ⁊ liberauit eos. Et quidam ex eis cito obierunt. q̄dā aūt diu suꝑuiuētes penam suā cū tremore ostenderunt vsqꝫ ad mortem suam.

Pulchritudo.

Mulier quedam pulchra petiuit a xp̄o deformitatem. Exemplum.cxxxiij.

In ptib⁹ fueunie quas i alemania continet: sicut a fratre ordinis predicatorū walteros audiui. mulier deuotissima erat nobilis ⁊ pulchra etiā fm carnē inter oēs feminas panthera reputata. Ad hanc aūt vidēdā cū multi ꝓceres ⁊ nobiles ⁊ potētes cōuenirēt: ⁊ illa ꝓ visitatiōe hmōi grauit⁹ turbareť: ne scꝫ curiose vidētib⁹ occasio scādali p̄bereť: ⁊ oratorium suū sola semel intrās. fusis ad deū lachrymis dixit. Video mihi xp̄e iesu ex carne mea qua induisti me periculū īminere. Licet eni fortiter animū meū fixeris vt nulli⁹ ꝓrsus vanitate cōmoueār: tñ nō modicū ꝑtimesco dare me posse cām debilib⁹: vt in tēptatiōe cōcupiscētie aliquaten⁹ agiteť. Rogo ꝗ te misericordissime p̄r ⁊ dn̄e: vt sp̄ēm meā in tātā feditatē cōmutes vt sit carnis deformitas in horrore potior q̄ꝫ pulchritudo fuerat ī honore. Hoc dicto lepra statim immūdissima cōtabuit. vultū eius erupuerūt pustule. ⁊ oculi tumuerūt. os ⁊ labia coputruerūt. nasus q̄ꝫ gibbosus. ⁊ cū oī deformitate cōtect⁹. alienā penit⁹ faciem demōstrauit. Nec mora. egrediēte illa occurrit marit⁹. vixqꝫ eā per habitū cognoscēs. q̄rit si ipsa sit. At illa dixit. Ego sum. Mox ille tot⁹ inhorruit. ⁊ vt vidit familia oēs sil' clamabāt in planctū: mirātes p̄cipue q̄d tam subito sue dn̄e cōtigisset. Turbaťꝗ parētib⁹ illi⁹ notis oīb⁹ ⁊ amicis ꝯsuliť phisic⁹ r̄ndit. Incurabilē leprā nihil aliud adeē ꝯsilij nisi ꝙ ex̄ habitatiōnē hoīuꝫ colloceť. qd̄ ⁊ factū ē. Et audiuit frať ordinis p̄dicatoꝝ q̄ ei⁹ cōfessionē audire cōsueuit: venit ad illā ⁊ mire gaudētē inueniēs. querit cām inopinati ⁊ subiti morbi. Cui illa oīa ꝑ ordinē enarrauit. Frať iste turbat⁹ ⁊ mirat⁹ nō modicū eā increpauit dicēs. O misera ⁊ stultissima mulierū q̄ in cōmunē hāc viri tui ⁊ periculū ipsi⁹ op⁹ dei ī te preciꝫ instantia destruxisti: ⁊ parētes tuos ⁊ amicos q̄ deū laudauerūt ⁊ venerati sūt in te ad blasphemādū nūc ꝑ tale infortuniū coegisti. age nūc charissima pniam. assiste p̄cib⁹. ⁊ ad contrariuꝫ rei geste diuinā miām interpelles. hoc dicto recessit frať. Jlla aūt totaliť resoluta in lachrymas orauit ad dn̄ꝫ: dicēs. O dn̄e p̄r ⁊ dn̄ator vite mee vt liberiori mente ⁊ puriori sp̄ū tibi fuirē hoc flagellū lepre a tua pietate fideliter p̄cib⁹ expetiui. ꝗ q: audio a p̄re meo sp̄uali cui me tota deuotiōe cōmisi ꝯ salutē meā ⁊ te ⁊ oiuꝫ dn̄m petiuisse. rogo te ꝑ tuā benignissimā charitatē vt me tuū plasma restituas: fm ꝙ tue placuerit optime volūtati. Mira res. vix v̄ba cōpleuit ⁊ in tāta claritate cutis ⁊ elegātia forme subito sit facies restituta: vt nec in ea vni⁹ ruge vestigiū vel tenuissima saltē macula remaneret. Quo viso gaudet multoꝝ ⁊ vxorē reputat sibi q̄si redditā rediuiuā. ⁊ exultat familia. ⁊ fama rei geste diffundiť. ⁊ letāť amici. applaudit ⁊ patria: ⁊ xp̄i pietas in ore oīum collaudať. Et vir dictus multos anno dimidio suꝑuixit. Tūc indita mulier nō īmemor bonitatis xp̄i cum vnica filia ei⁹ quā habebat ⁊ possessionib⁹ ei⁹ vniuersis ad mōasteriū sororꝝ ordinis p̄dicatorū trāsiit: qd̄ dr̄ Lebental. Et in eo auctore deo religiosissime cōuersabať. Hec Guil.

In discipulo de tempore.

Juuenis quidã pulcher lesit se in facie. q̃a vna mulier concupiuit eum illicite. Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. cxiij. Q.

Item virgo quedã fecit se includi: q2 quidam iuuenis concupiuit eam propter suam pulchritudinẽ. Hoc quere sermone. cxxiij. N.

Capitulum de littera R.

Res iniuste acq̃site.

Mulier quedã fuit enutrita cum iniustis rebus ꝛ sic dannata est. Exemplum. i.

Ulier deuota de aĩa m mr̃is sue defũcte sollicitabat̃ in spũ suo: vtrũ eẽt de dãnãdis vl' saluandis. Attñ ꝑpter elemosynas ꝛ honestã famã ꝛ vitã quã int̃ mũdanos duxit. ipa q̃z mũda vixerat. sꝑabat q̃dẽ posse saluare eã. ſ; nũ per ignẽ purgatorij sup hoc tñ dubiosa fuit: q2 iudicia dei abyssus multa. rogauit dñm vt eam certã reddere dignaret̃. Cũq; in hoc lachrymas fũderet accidit die q̃dam vt ad missam in eccl'ia iuxta altare q̃si ad pedes dñi cũ Maria sederet ꝛ horrore ꝑcussa ipa videret ꝓpe se spũ tenebrosũ astare. q̃ signo crucꝭ mox signata adauct̃ q̃s eẽt int̃rogauit. Et spiritus. Ego sũ inq̃t mr̃ tua. Cui illa. Quõ inq̃t ẽ tibi mr̃ mea. Tũc illa. Male ĩq̃t. nihil me iuuare poterũt tue ꝑces. q2 et̃naliť d.ãnata sũ. Mox filia eiulatu ꝛ gemitu: heu inq̃t mr̃ q̃ ẽ cã dãnatiõis tue. Cui illa. Enutrita q̃dẽ fui ꝛ vixi in his q̃ ꝑ iniusta mercimõia ꝛ vsuras acq̃sita fuerũt. ꝛ ꝯscia th male ablata restituere non curaui. nec aduertere volui q̃d ꝯ deũ in meo hospicio ꝛ meis subditis ageret̃. ſ; tortuosas mũdi vias ingressa spreui arguẽtẽ super his malis meis. nec in vllo me emẽdaui ꝛ penitui ꝛ sic obij. Hec dicẽs mr̃ repẽte disparuit. ꝛ sic filia ampli⁹ ꝑ aĩa mr̃is nunq̃ orauit. vñ etiaz Augu. Si scirẽ patrẽ meũ in inferno nõ pl⁹ orarem ꝑ eo q̃ pro diabolo. Hoc Guil'.

Quidam sex denarios non soluit quomodo punitus est. Exemplum. ij.

Uidã tenebat cuidaz q vidue sex nũmos ꝛ ipsa semꝑ ammonuit euz vt sibi ꝑsolueret ꝛ ipse sic obijt: non soluit. Et apparuit cuidã deuote ꝑsone: ꝛ supplicauit vt isti denarij ꝑsoluerẽt̃. Et adiecit: Quot passus illa vidua ad me veniens fecit: tot ego grauissimos ictus in purgatorio sustineo ꝛ adhuc oportet me sustinere q̃diu denarij non sunt soluti.

Usurarius quidam in extremis cõfessus est ꝛ vsuras restituit. Exemplum. iij.

Surarius quidã inci v dit ĩ magnã ĩfirmitate. ꝛ ãmonit⁹ ꝑ amicos ꝛ ꝑ vxorez vt ꝯfiteret̃ ꝛ cõicaret. Quib⁹ ille. Quid m de cõfessiõe ex q̃ ita diu distuli. Cui amici. Semꝑ debet̃ cõfiteri. forte de⁹ dabit vob grãm suã. Tãdẽ vocat⁹ ꝯfessor: cui dixit vsurari⁹. Dñe libẽter cõfiterer: ſ; nimis ĩuolut⁹ sũ petis ꝛ vsuris ꝛ nescio quõ euadere possũ. Cui cõfessor. Nolite desperare. tñ nũc cõfiteamini. q2 cõfessio tãte ṽtutis est q̃ oĩa pctã in cõfessiõe dimittũt̃. Tũc ille cepit cõfiteri ꝛ dñs dedit ei tãtã grãm ꝛ contritionẽ q̃ vix loq̃ poterat ꝑ fletu. Et stati p⁹ cõfessionẽ oẽs vsuras restituit iuxta consiliũ sui confessoris ꝛ pro suis peccatis satisfecit.

Usurarius quidaz cõmisit omnes res suas abbati. Exemplum. iiij.

Uit quidã vsurarius f diues q̃ diuersarũ eccl'iarũ thesauros loco pignoris tenebat. cui⁹ cor cũ eẽt irreplebilis auaricie: ꝑcussus ẽ ꝑ ꝓpria ĩfirmitate. tũc ꝑmuz ĩ se reuersus l; sero ꝯsiderare cepit põd⁹ vsure. tormẽta gehẽne. difficultatẽ pnĩe. Et vocãs ad se quẽdã abbatẽ nigri ordinis sibi familiarem: dixit ei. Dñe ĝuit ĩfirmor. nõ possũ aliq̃d d̃ reb⁹ meis ordiare. neq; vsuras restituẽ: si volueriꝭ de aĩa mea reddere rõnẽ pctõꝝ meorum mihi ꝓmittite absolutionẽ: oĩa bona mea tã mobilia q̃ imobilia ꝑtãti ṽre subijciã: vt de illis q̃d vobis vobis fuerit faciat. Cernẽs abbas hoĩez ꝯtritũ ꝛ vere penitẽtẽ rñdit. Ego deliberabo. Festinãsq; ad epm iuit. ꝛ ṽba vsurarij ei exposuit Rñdit epũs. Bonũ mihi videt̃ vt ꝑ aĩa eius rñdeas ꝛ substantiã recipias: ita dũtaxat vt eccl'ie mee thesauros de iure sibi debitos restituas. Mox abbas ad egrũ rediẽs: rñdit. Ego deliberaui vt bona tua suscipiã ꝛ ꝑ peccatis tuis rñdeã. Rñdit ĩfirm⁹. Nũc cõsiliuz meũ ẽ vt allaꝭ curribus oĩa mea afferas. me nouissime tollẽs. nullũq; patieris impedimẽtũ in afferẽdo. habebat enim archas plenas auri ꝛ argẽti. pignora etiã plurima in vasis: libris: ꝛ alijs ornamẽt̃. frumẽtũ. oleũ. vinũ. ꝛ supellectilia multa. pecora q̃z ĩfinita Tũc abbas pri⁹ oĩb⁹ ꝑmissis nouissime ĩ gestorio ponẽs ĩfirmũ ꝑꝑauit ad mõasterium. Sz mox vt ille mõasteriũ intrauit spũ exalauit. Abbas ṽo nõ imemor spõsionis sue: inceptũ potuit

oibus τ singulis sup uenientib⁹ vsuras resti⸗tuit. plurimas paupib⁹ largiens ꝓ illius aīa elemosynas. residuū in vsus fratrū cōuertit: Et postmodū aīa ipsius erepta de potestate demonū per angelos tanq̄ veri contriti τ pe⸗nitētis ꝑsentata est dño nr̄o Jesu xp̄o. quia gaudiū est angelis dei sup vno peccatore pe⸗nitentia agente. Hec Guil. in lib. de apibus.

Diabol⁹ possidet pecuniā vsurariā. Exē. v.

Usurarius q̄dā posuit pecuniā suā ad qddā monasteriū vt ibi suaret sibi. Et cū q̄dā die q̄dā deuot⁹ mōach⁹ walter⁹ noīe: iuxta scriniū in q̄ pecunia suabat oraret: videbat diabolū supsedere. Territ⁹ aūt ad horā: s; signo cruc munit⁹ inf rogauit. Quid h̄ sedes: aut qd hic expectas neq̄ssime gn̄is hūani inimice. At ille ait. Juste hic sedeo. hoc qd meū ē ꝯfino. Nec mora. monach⁹ ad abbatē currēs: qd vidisset exposuit. Abbas vero statim pecuniam extra monasteriū cum omni velocitate remisit:

Abbas remisit pecuniam vsurariam mo⸗nasterio suo legatam. Exemplum. vi.

Usurari⁹ q̄da; legauit monasterio magnā sūmā pecunie librar forte mille sexcētarūq;. ex q̄ pecunia multe possessiōes sūt empte. Postmo dū ali⁹ abbas q̄ fuit vir arte ꝯscie est electus Qui vt cōperit factū doluit. Et vēdit oibus atq; pecudib⁹ rebusq; mobilib⁹ τ imobilib⁹ pe cuniā misit testamētarijs: vt spoliat singulis sua redderēt. Nemini aūt assumere volēte re stitutiōis penā: pecuniaiterū ad monasteriū est delata. Ipsis ḡ abbas reportātib⁹ indigna tur. iussitq; eā iterato referri τ in foro coram oib⁹ ciuib⁹ τ oi plebe deponi: dicēs. Pecuniā; q̄ vult accipiat. nr̄am eē rēnuo quā iiuste ac q̄sitā nō dubito. Qd vt viderūt ciues edifica ti nō modicū in hoc facto cōi ꝯsilio p manus virorū fideliū pecuniā ipsa; iniuriatis singu lis reddiderūt. Monasterio aūt de⁹ nō multo post in decuplo plura restituit. τ qd añ tenuis sumū τ fere modicū fuisse pbat nūc elegans τ multis copijs est ampliatū. In hoc mona⸗sterio multos vidimus sanctos: τ plerosq; in pphetie spū τ miraculis clarere. Hec Guil.

Miles quidam abstulit pelles τ etiā par⸗tem agri. Exemplum. vij.

Miles quidā defunct⁹ Frideric⁹ noīe apparuit cuidā ciui in dextrario nigerrimo de cui⁹ narib⁹ fum⁹ τ flā⸗ma ꝓcedebat. tect⁹ pellib⁹ ouinis. τ molē tre gestās in humeris. Cui ciuis. Es tu vos dñs frideric⁹. Rñdēte ego sū;. Subiūxit. Unū ve nitis: τ qd significāt ista q̄ video. Ego inquit in magnis penis su;. pelles illas cuidā vidue abstuli: q̄s nō ardētes sentio. sīr ptē cuius⸗dā agri mihi vēdicaui iiuste: cui⁹ nūc pōdere pmor. s; si filij mei ista restituerēt: penā meā; multū alleuiarēt. sicq; euanuit. Audiētes fi⸗lij verba patris ab illo: maluerunt eum in pe nis eternis manere q̄ p̄dicta restituere.

Demones impediunt restitutionē rerum. Exemplum. viij.

Quidā demoniac⁹ du⸗ctus erat ad quēdā sciī virū q̄ p̄ce⸗pit demoni vt exiret τ nomē suū di ceret. Ille ait. Nostrū sūt tres q̄ habitāt in ho mine isto. τ ego vocor claudēs cor. τ officium meū ē cor pctōris claudere q̄ nō possit habe⸗re verā cōtritionē. si vo ꝯtritionē habuerit. tūc frat me⁹ q̄ hic morat vocat claudens os q̄ laborat ad hoc q̄ hō nō pōt cōfiteri pure. s; si cōfitet τ cōterit: tūc tertius frater me⁹ qui hic morat vocat claudēs bursam: ne ei pecu⸗nia deficiat τ in paupertate; incidat: q̄ laborat ad hoc vt nō satisfaciat restituēdo ablata τ iniuste acq̄sita. τ ille plures nobis oib⁹ acqui rit. q: licet hoies cōterant quq; τ cōfiteant: tamē raro vel nunq̄ plene omnia iniuste ac⸗quisita restituunt. τ sic seipsos dānant: quia peccatū nō dimittitur: nisi ablatū restituat.

Diues quidam abscōdit thesaurum suū in muro. Exemplum. ix.

Diues infirm⁹ non po tuit cōfiteri vnū pctm̄. s. thesauru; absconditum in muro. q: diabolus linguā ei⁹ tenuit. Tūc sacerdos eucharistiam. apportauit: dicēs. Dñe Jesu xp̄e ostēde potē⸗tiā tuā in illo infirmo. Et statim fugat⁹ ē dia bol⁹: τ infirm⁹ deuote ē cōfessus. τ iussit effo⸗dere thesaurū τ dare paupibus p̄o aīa sua.

Elemosyna de iniustis rebus deo nō pla⸗cet. Exemplum. x.

Diues qui sub tipo ele mosyne paupib⁹ cōuiuiū fecit. In⸗ter quos cu; q̄dā obsessus eēt: τ ce teris māducātib⁹ ipe qdē ori applicaret: s; eis dē vesci nō posset. Dū q̄dā ex circūstātib⁹ hoc vidissent dixerūt. Inique cur nō sinis hoiem

manducare. Quib⁹ ille r̄ndit. Nolo vt peccet: eo q̄ elemosyna ista de rapina sit. Dicētibus alijs. Mentiris. q2 is q̄ fecit eam hō bon⁹ est. Rn̄dit. Nequaq̄ mentior: vitul⁹ iste qui int̄ pauperes est diuisus in quinta generatione fuit ab illa vacca que per rapinā habebatur. Et satis mirati sūt qui aderāt. Hec Cesari⁹.

Quidam peregrinationes fecit cum iniustis rebus. Exemplum. xi.

Iues quidaz hō iuit ad diuersa lim̄ia scōꝝ. 7 quicqd in via expēderat: totū ꝑ vsurā acquisiuit. Tādē ꝓpter diuersos labores infirmabat vsqz ad mortē. Popul⁹ cui pl'ixit cum 7 oēs q̄ū scīū eū credebāt. Et sic iacēs per tres dies sine loquela. quarta die oīb⁹ circūstantibus clamauit: dicēs. Null⁹ oret ꝓ me. q2 damnat⁹ sū 7 iudicat⁹. Et quesierūt de bonis operibus ei⁹. r̄ndit. Mihi nihil ꝓsunt pegrinationes mee 7 opera mea que in pctō mortali feci. quia de vsura est illa pecunia quā sic expendi: quā debui alijs restituere. Ergo pz q̄ deus de male acquisitis non vult honorari.

In discipulo de tempore.

Puer nouē ānoꝝ q̄ a familia m̄ris accōmodauit denarios quō punit⁹ ē. sermone. ciiij. I.

Item miles quidam rapuit vaccam vidue dicens: si ego non facerem tunc alius faceret. sermone. ciiij. F.

Itē quidā nutriebat multas columbas 7 dixit. si cōtra deū esset q̄ recederēt. 7 sic omnes recesserunt. Hoc quere sermone. lxxxij. C

Itē pater qdā habuit duos filios: 7 vnus fact⁹ ē heremita 7 alter dānat⁹ ē cū p̄re. 7 maledixerunt sibiinuicem in inferno. ser. xxiij. R

Itē puer quidaz furatus est germano suo obolū quō in puteū ꝓiectus est. ser. cxliij. C.

Item monachus quidam denariū ꝓ naulo non soluit. sermone. cl. C.

Itē famulus quidam furat⁹ est dn̄o suo ficus 7 nō potuit eucharistiam accipere de manu beati Thome apostoli. sermone. xxiij. D.

Itē rusticus qui furatus est palū quō in agone manifestauit eum diabolus cum palo ignito. sermone. ciiij. M.

Item diues quidam sepultus est in inferno. 7 arbor processit ab eo. 7 in ramis pependerunt heredes ipsi⁹. quere in sermo. ciiij. E

Itē miles quidā visus est in scala in inferno ꝓpter iniustas res: 7 fuit decim⁹ in ordine de ista progenie. sermone. xv. M. 7. ciiij. M

Item pater quidam dixit ad filium vt digitum suum teneret ad ignem donec diceret vnum Aue maria. sermone. xxvi. O.

Itē russus discipul⁹ bti Cyrilli dānat⁹ est ꝓpter res cū ludo acquisitas: sermo. xij. M.

Religiosus.

Religiosi crucifigūt se cū xp̄o. Exēplū. xij

IN quadā domo ordinis cuiusdā cōuersus quidaz fuit bon⁹ 7 disciplinat⁹ rudolfus nomine cui diuinit⁹ multa reuelabāt. Hic cuz nocte quadā dictis matutinis an̄ lucē sub diuo staret 7 orōnes q̄sdā diceret: xp̄z in aere crucifixū pendētē vidit: 7 circa eū. xv. hoīes: singulos in singulis crucib⁹. Ex his. x erant monachi: 7 q̄nqz cōuersi oēs ei bn̄ noti. vtpote cōgregatiōis sue ꝓfessi. ita aer fuit illuīat⁹ ex xp̄i p̄sentia vt singulos bn̄ discerneret. Cūqz stupefact⁹ staret ob tā mirabilē visionem dn̄s de cruce clamauit. Nosti rudolfe qui sūt hi q̄s vides circa me crucifixos. Respondēte conuerso: noui dn̄e qui sūt. sed quid sit qd̄ video prorsus nō intelligo. Subiunxit dn̄s. Hi soli ex omni congregatione mecum crucifixi sunt mee passioni vitam suam conformantes.

Religiosi debent esse contenti in cibo conuentus. Exemplū. xiij.

Eligiosa q̄daz ꝑsona que lauti⁹ ceteris in vino: piscib⁹: 7 q̄nqz carnib⁹ vixit. vidit in visione frēs in refectorio arida cibaria sumere: Tūc beata ṽgo Maria cuz multo comitatu affuit: 7 cum aureo cocleari dedit de electuario quod puelle tenebant singulis. Cūqz venisset ad illam personā singularez nihil ei dedit: dicens: Non habebis: quia singularis es. Ista persona hec videns singularitatē deposuit. 7 gustauit qd̄ omnē dulcedinez supauit.

Requies.

Senex quidam. lxx. annis in heremo non habuit requiem. Exemplum. xiiij.

Rater quidā sedens singularis turbabat a diabolo per multas tēptatiōes ꝑgēs ad abbatē theodorū: dixit q2 turbaret. Senex aūt dixit ei: Uade hūilia mentē tuā: 7 subdere te 7 habita cū alijs. Abijt aūt in mōtē 7 māsit cū alijs. Et reuersus postea ad senem dixit. Nec cū alijs hoīb⁹ q̄etē inuenio. Et dixit ei senex. Si solitari⁹ nō reqescis neqz cū alijs cōcordaris cur voluisti te monachū facere. nōne vt susti-

neas tribulatiões. dic aūt mi quot ānos habes in habitu isto. Rūdit octo. Ait senex. Crede mi habeo in isto habitu.lxx. ānos: nec vna die potui requiē inuenire: et tu in octo annis requiē habere vis. Ridere.

Quidam nimis frequenter risit quomodo punitus est. Exemplum.xv.

In quodā mōasterio in q̄ scūs Patricius fuit abbas legit quedā fuisse monachū cuius scēritati inuidebāt demones. Sz q: nēo sine crimine ē hoc solum vitiū habebat. q: nimis cito et sine vtili cā in risum prūpebat. Et q: sm dei iudiciū cū culpa pena deleat: huic pene debebat. ideo permisit deus vt ipsuz dormiētē demones asportarent et per triduū detinuerūt euz: et postea ad lectū suū grauiter vulneratū et flagellatū detulerūt. Qui cōfessus fuit se horrenda et stupēda et tremēda vidisse. Qui postea supervixit.xv. ānis: nec tū eius vulnera poterant aliq̄ medicamine curari: sz sp recentia manebāt et apta: quoz q̄dā ad mēsurā vnius digiti pfūda erāt. Dūs gilbertus vt legit vulnera se sepe tractasse dixit. et euz suis manibus sepelisse testatus est. Dictus autē vir q̄ hoc viderat qn̄ videbat aliquē leuit ridētē vel incōposite se habentē dicebat O si scires quāta huic dissolutioni pena debetur: dissolutiones et mores incompositos forsitan emendares.

Capitulum de littera S.

Sepultura.

Epūs qui ppter pecuniā sepeliuit hominez prauum. quomodo punitus est. Exemplū.i.

Episcopus q̄dā accepto pcio valeriū prauuz hoiez in ecclesia sepeliri pmisit. Eadē nō nocte q̄ sepultus ē btūs faustinus martyr: in cuius eccl'ia corpus illius praui hois fuit hūatū suo custodi apparuit: dicēs. Uade et dic epō vt proiciat hinc has fetentes carnes q̄s hic posuit. q̄ si nō fecerit die tertio morietur ipe. Et epūs nō curauit āmonitionē illius. Die autem tercio epūs eiusdē ciuitatis cū vespina hora sanus et incolumis ad lectū iuisset: subitanea et inopinata morte mortuus ē. hec Greg. in dyal. lib. iiij.

Quidā de nocte tractus de eccl'ia. Exē.ij.

Quidam peruersus hō et maliciosus et lubricus valētinus nomine cū corpus illius in ecclesia sci Siri martyris sepultū esset. Nocte autē media in eadē ecclesia facte sunt voces ac si quis ex ea violenter depelleretur atq3 foras traheretur. ad quas nimirū voces cōcurrerūt custodes et viderūt quosdam teterrimos spiritus qui eundē valentinū per pedes quadam ligatura strinxerunt: et eum ab ecclesia clamantem et nimiū vociferantem detrahebant. Mane autē facto aperientes sepulchruz in quo idē Ualentinus positus fuerat corpus eius non inuenerūt. Cumq3 extra ecclesiam eum quererent proiectum inuenerūt eum: extra locum sacratum adhuc ligatuz sicut fuerat extra ecclesiam tractus. Hec Gregorius. iiij. li. dyal.

Usurarius in monasterio sepultus inquietauit monachos. Exemplū.iij.

Usurarius quidam in quodaz claustro a monachis est sepultus. ipse de nocte egrediēs sepulchrū eiulādo et clamando discooperiebat domū. monachos mirabiliter inqetauit. baculo pcutiebat. et de mane inuētus ē extra ciuitatem in cāpo. Iterū repositus ē in sepulchro suo. Dō cū pluries factū fuisset adiuratus est a quodaz viro scto vt diceret q̄re ipe et mōachi q̄etē nō haberēt. Et ille. De me desperatū est: q: sient vsuris meis infestaui paupes die ac nocte: ita mō amplius nō quiescaz. vos aūt quiescere poteritis si corpus meū de claustro deieceritis. qd̄ et factū est. et postea ab eo non sunt molestati.

In discipulo de tempore.

Usurarius quez asinus portauit infra patibulum. et ibi sepultus est in sepulchro patrum suorum. Quere sermone.cxiiij. B.

Seruire deo.

Seruus xp̄i tria debet hr̄e. Exemplū.iiij.

Legitur in vita beati Francisci. qui cuz semel oraret et a deo deuotis orōnibus depeceret vt ei reuelare dignaret vt dignus seruus cē mereret. Facta est ad eū vox de celo dicēs. Qñ de me cogitas: aut de me loqueris: aut sm me aliqd opans. tūc seruus meus eris. cū ɔtraria opans: seruus alterius efficieris. Unde Augu. Nulli placere studeas nisi soli deo in vita tua.

In discipulo de tempore.

Seruiendum est deo ex charitate. Unde legitur exemplum q diabolus venit ad quendam senem et iuuenem suum esse de numero damnatoruz dixit. ipse tamen iuuenis eque bene seruire voluit deo propter suā infinitam bonitatem. sermone.clv. U.

Societas.

Clericus propter malam societatez est suspensus. Exemplum. v.

Duo clerici inuenerūt ante tabernā quādā in q̄dā ciuitate in q̄ erāt cātus dulces τ solacia magna τ multa. Inuitati sūt ab illis q̄ ibi erāt ad potū. dicit vn⁹. Nō intrabo. q: dicit p̄bus. nō est trāseūdū p viā gētis iniq. Illo v̄o recedente alter intrauit. Et cū alter eēt ibi: ecce iudex q̄rēs illos q̄ erāt ibi q: fecerūt homicidiū i alio loco. τ tā clericū q̄ illos suspēdit. Cū aūt clericus suspenderet dixit. Modo scio: s̄ tarde. fatu⁹ est q̄ nō credit p̄bo de vitādo consortio prauorū. ppter consortiuz eni tale hec patior.

Somnia.

Somnia seducunt homines. Exēplū. vi.

Quidā attendēs sōnia τ sōniauit eū lōgo tpe victurū. Cūq3 mltas pecunias p lōgioris vite stipēdijs collegisset subito defūct⁹ ē: τ oīa post se reliqt. τ nihil secū nisi opa bona sua vl' mala portauit.

Sortilegia.

Quare plures mulieres dānant q̄ viri. Exemplum. vij.

Legit q̄ q̄daz necromāticus cōuersus ad fidē: vna vice adiurauit demonez vt sibi indicaret an plures viri dānarēt: an plures mulieres. Rūdit demon q̄ plures mulieres. Et ille dixit. Quō hoc potes dicere: cū sīnt multi vsurarij: raptores: lusores: adulteri: bibuli: τ blasphemi. Cui diabol⁹. Immo sic est vt dixi. Et ille. Dic mihi cām quare plures mulieres dānāt τ noluit indicare sibi. Tūc coegit illuz τ ille ait. Propter sortilegia τ diuinatiōes. q: vt plurimū falsificāt fidē suā catholicā cum carminib⁹ τ diuinatiōib⁹: exēplo eue p̄me mrīs q̄ pl⁹ credidit diabolo loq̄nte ex serpēte q̄ ipso deo q̄ p̄hibuit eis comedere de ligno sciētie boni τ mali: s̄ eua credidit diabolo dicēti. Neq̄q̄ moriemī. s̄ eritī sic dij sciētes bonū τ malū.

Nobilem dixit diabolus moriturum in terra sancta. Exemplum. viij.

Nobilis q̄dā vir strenuus τ p̄potēs. inter suos nocte q̄dā p siluā terribilē trāsiēs audiuit vocē mulieris q̄si i vicino cātātis. τ dixit suis Est ne q̄s vrm q̄ mecuz vadat mulierē illam cantantē videre. Quibus q̄ dissimulantib⁹ et p̄hibentibus ille perexit solus: τ inuenit stātē sub arbore q̄si nigrā monialē extēsis in celuz manib⁹ τ cantantē. Quā cū interrogasset q̄d ageret: ait. Hic laudo deū meū. Credens q̄ ille aliquā sanctarū esse: rogauit eā: dicēs. Dic mihi obsecro q̄d futurū est mi. Et illa. Multa inquit mala fecisti τ adhuc facies deuicq̄ inimicis tuis trāsmarinā crucē suscipiēs trāsfretabis τ in christi seruitio morieris. Ad h̄ verba gauisus ille recessit vt ei p̄dictū est. Facta cede hominū inimicos deuicit. Qui cū presto laret cruc̄ p̄signationē vt trāsfretaret incidit in acutissimā febrem. Rogātib⁹ q̄ τ cōsulenti hus phisic̄ τ amic̄ vt cōfiterer pctā τ penitere: ret coicaretq3 ecclīasticis sacramētis: q: periculū ei īminere videret. Noluit ille: nullo mō reputans se moriturūz. Cūq3 sup hoc phisici mirarent frēm ill⁹ carnalē magne indol' clericū vocauerūt: cui fr̄is periculū intimātes supp salutē aīe ei⁹ ad monendū instātī⁹ consulebant. Mox ad fratrē ingressus cleric⁹ arguit periculosius infirmātez. Et ille. Tu inquit vt alij stulti⁹ mihi instas: q: optime scio q̄ mō nequaq̄ moriar. Cui cleric⁹ cū lachrymis dixit. Et vū hec habes frat' charissime. Et ille tādē. Sic dictū est mihi q̄ crucē acceptur⁹ sum τ in terra sancta in christi seruitio moriturus Ad h̄ verba frat' ei⁹ tact⁹ dolore cordis intrinsec⁹. Uere inq̄t charissime antiqu⁹ ille hostis diabolus tuo nūc insidiat calcaneo: q̄ etiam mendacio suo nūc te nitit decipere moriturū age q̄ salutis tue cām τ penitere τ ip leas q̄d rogo. Nec mora: decūbens aduocari petijt psbyterū: postulat veniaz: crimē cōfitet: statuit testamētum: accepit corpus christi: inungiē: exhalat spiritū: τ sic vt credim⁹ ab insidijs demonū liberatuz. Nec diu postea defuncti frat' clericus bonitatez christi in mortuo recognoscens predicatorum ordinem intrans: multa in seculo dereliquit.

Quidā demonibus p̄parauerūt mensā vt sic ditarentur. Exemplū. ix.

Cum sctūs germanus declinasset ad quoddā hospitiū vidit post cenā mēsam iterū p̄parari τ cū admirat⁹ q̄suisset q̄bus talia p̄pararēt dixit ei hospita sua q̄ bonis rebus q̄ de nocte incedebant vt ipsi de hoc ditarent in rebus tpalibus. Uū vir sanctus de nocte vigil. is cū demones in forma humana venissent. Et cuz ad mensam sedissent illis de domo i lecc̄ suis

q̄sceētib⁹ vir sanct⁹ surrexit ⁊ demōes nō pmisit abire de domo: ⁊ excitās illos in domo: inqrēs ab eis si psonas illas cognoscerent. Qui cū dicerēt q̄ sic. vir sctūs misit illos ad domos vicinoꝝ suoꝝ vt viderēt si eēnt ibi. ⁊ inuenerūt eos in domib⁹ suis. Qđ cū viro sancto retulissent coegit demones indicare seipsos. ⁊ confessi sūt se eē demones: ⁊ sic hoīes illudere.

Mulier quedam in extremis dixit Kuckuc. Exēplū. x.

Egrotauit q̄dā mulier usq₃ ad morteꝫ: ⁊ dixit ei filia sua. Mat̄ mitte p sacerdote vt cōfitearis peccata tua. Cui mat̄. Ad q̄d. si mō sū infirma: eras vl̄ post eras ero sana. Filia ꝟo vidēs eā deteriorari adduxit plures vicinos vt eā silr̄ āmonerēt. Quib⁹ illa. Quid dicit̄ aut q̄d timetis. ego nō moriar aū. xij. annos. audiui cuculū qui dixit ita. Tādē i illo periculo obmutuit. Et tūc misit filia sua p sacerdote: qui venit ⁊ attulit qđ debuit: ⁊ ad eaꝫ veniēs q̄rit si aliq̄d velit ɔfiteri. illa solū dicebat Kuckuc Itē sacerdos offerēs ei corp⁹ dn̄i ⁊ q̄rit iterū si credat esse saluatorē. Et illa r̄ndit: Kuckuc. Et sic recitēte sacerdote post paululū obijt.

Quidam putabat se adhuc. xxij. annos viuere. Exemplum. xi.

Conuersus quidā religiosus cū auē qui cucul⁹ dicit̄ a voce nomē h̄ns crebri⁹ audiret cātātē vices interruptiōis numerauit. ⁊. xxij. inueniens eos p annis totidē vite sue cōputauit Eya inq̄t certe. xxij. annis viuā: ⁊ ppt̄ q̄d me tanto tp̄e i ordine macerabo: redibo ad seculū ⁊ gaudebo in sc̄lo: ⁊ sc̄li delitijs implear ⁊ xx. annis fruar. duob⁹ ꝟo annis q̄ supsūt penitebo. Sꝫ dn̄s iesus q̄ oē auguriū odit: alit̄ q̄ ille q̄ hoc ordinauit hoc disposuit. Nā duos annos q̄s penitentie ordinauit eū in h̄ seculo viuerē pmisit: ⁊ annos. xx. delitijs ordinatos iusto suo iudicio subduxit: quia post ānos duos ille miser obijt.

In discipulo de tempore.

Comes quidā iuit ad phitonissam ⁊ iterrogauit eam de duobus equis quō ipsa mentita est. Hoc quere de tp̄e. ser. xli. I.

Itē heremita q̄dā vidit diabolū custodire porcos in agro. Hoc quere ser. xli. O.

Spernens proximos.

In discipulo de tempore.

Sacerdos q̄ abhorruit leprosos intātuꝫ q̄ cōfessiōes eoꝝ p murū audiuit. silr̄ ⁊ q̄dā famulus abhominabat̄ leprosos intātū q̄ noluit eis porrigere elemosynā: ⁊ ambo isti facti sunt leprosi. Hoc q̄re de tp̄e. ser. lv. N.

Itē aduocat⁹ q̄dā i agone dixit se eē cattuꝫ ⁊ sic obijt: q: pauperes spreuit. ser. lix. L.

Superbia vestium

Mulier q̄dā ppter supbiam vestiū perdidit sensus. Exemplum. xij.

Quedā mulier cōiunx cuiusdā milit̄ q̄daꝫ nocte vidit se in somnis portare quoddā vexillū qđ colore sanguineo erat intinctū. Hoc aūt vidit cū pregnās eēt. Euigilās aūt a sōno sensū pdidit ɔtinue ⁊ aliena cepit loq̄ viro suo valde mirāte. Et post paululū videbat̄ sibi christianā fidē quā hacten⁹ habuerat int̄ mānillas suas eē ⁊ inde ɔtinue exire. sic diabol⁹ eā ludificauit cui⁹ aīam venari cupiebat. Amici q̄ꝫ ci⁹ ɔtristati magno merore p tāto infortunio qđ ei accidit: assumētes eā duxerūt ad loca sāctoꝝ si forte obtinerēt sibi sanitatē. Pernoctauit in eccl'ia sācte trinitat̄. Sꝫ sancta trinitas s. vn⁹ de⁹ in trib⁹ psonis noluit ei sanitatē tribuere: q: salut̄ ei⁹ donū seruabat regine. s. genitrici dei marie. Post h̄ sc̄a ē aq̄ b̄ndcā a plib⁹ p̄sbyteris mult̄ exorcismis adiurata. etiāꝫ mult̄ b̄ndictiōib⁹ roborata. in q̄ duꝫ venisset mersa ex infirmitate deterior facta est vt multo maḡ laboraret insania capit̄. Peracto aūt anni circulo postq̄ infirmitatē inciderat appropīquāte die festo purificatiōis btē marie ꝟginis pducta ē ad quādā eccl'iam i honore ipsi⁹ cōditaꝫ. Ibi ḡ dū pnoctaret apparuit ei btā ꝟgo maria: dicēs sibi q̄ ppt̄ supfluū ornatū: ⁊ ppt̄ supbiā suā: ⁊ ppt̄ nimiā cōplacētiā quā h̄uit in vestib⁹ ⁊ pulchritudine corpis sui ei h̄ accidit ⁊ si se emēdare vellet ⁊ animō h̄ūilitati stud̄e eā vellet sanare. Que pmittēs h̄: ⁊ signās eā btā ꝟgo maria sana surrexit: ⁊ istis suis charis ītimauit: ⁊ postmodū laudabiliter vixit:

Mulier quedā circūdata est demonib⁹ ad modum glirium. Exemplum. xiij.

Die quadā dn̄ica cū sacerdos i eccl'ia cui⁹ erat pleban⁹ circuiret ⁊ cū aq̄ b̄ndicta populū aspgeret: ad ostiū eccl'ie veniēs matronā quandā cū pōpa venientē ad silr̄itudinē pauonis varijs ornament̄ pictā obuiā habuit i cui⁹ vestimētoꝝ cauda quā trahebat post se lōgissimā

multitudinē demonum sedere cōspexit. Erāt eni parui et glires: nigri vt ethiopes: ore cachinnātes: manib⁹ plaudentes: et sicut pisces intra sagenā cōclusi saltātes. Quos vt vidit pleban⁹ vocauit populū: demones ne fugerēt adiurauit. Territa illa stetit vt visionē populus videre mereret: qr vir bon⁹ et iust⁹ fuit in orōnib⁹ obtinuit. Intelligens igit̄ mulier ob vestimētoꝝ supbiā se sic a demonib⁹ inhabitatā domū rediit et vestē mutauit: et tam ipsi q̄ ceteris feminis eadē visio occasio facta ē humilitatis. Hec Cesarius.

Mulier ornata ē rhete diaboli. Exē. xiiij

Uxor btī bernardi venit eū visitare in ornatu vano et nimis supfluo. ideo beatus bernard⁹ sororem suā esse negauit. Tūc illa cōpuncta et lachrymis pfusa rn̄dit. Et si peccatrix sū tn̄ christus pro talib⁹ mori dignatus est. veniat g̊ frat̄ meus seru⁹ iesu christi et iubeat q̄cquid vult: parata sum ei obedire. Et deposito ornatu venit ad eā btūs bernar. et ait. Sufficit eni matrē christi imitari. nā stultissimū est deum tali ornatu pͥuocare. qr van⁹ ornatus non est aliud nisi rhete diaboli: et gladi⁹ igneus bis acutus occidēs habentē in aīa supbiā: et aspicientē p luxuriā. de quib⁹ aīabus reddituraes rationē in die nouissimo: et erit aīa tua p aīa illi⁹ quē sic occidisti. Et illa compuncta ex v̄bis beati bernar. postmodū seculū deseruit: et cum licentia mariti sui religionem intrauit et laudabiliter vixit.

Multi demones visi sunt circa hominem pessimum. Exemplum. xv.

Erat quidā presciens diē mortis sue: predixit ceteris fratribus suis ipsum diem. Appropinquāte autē hora mortis sue intrauit quidam valde facinorosus hō claustrū: et stetit in ambitu claustri. Eadē hora ɔgregati sūt oēs fratres: et p̄stolabant̄ mortē frīs sicut pdixerat. Tūc dixit frat̄ infirm⁹ astātib⁹. Inuanū expectat̄ aīe exitū: qr mori nō possū q̄diu ille pessimus malefactor pn̄s ē in claustro. video eni tot demones circa ipm q̄ numerari non pn̄t. vn̄ aīa mea nō potest egredi de corpe meo nisi ipe pri⁹ deiciat̄. Et mox illo eiecto frat̄ obdormiuit in dn̄o. Qd̄ cū ille peccator ex fratrū relatione intellexisset statim cōpūctus et cōfessus ordinem intrauit et vitam sanctam in domino consummauit feliciter.

Comitem quendā diabolus in equo eduxit. Exemplum. xvi.

Elinandus refert q̄ cū petrus abbas cluniacen̄. quadā die solēni et comes matisconensis in pprio palatio resiterēt cū multis aliis: repēte homo ignotus insidēs equo p ostiū palacij ingressus cūctis vidētibus et mirātib⁹ vsq̄ ad ipm comitē puenit: dicēs se eum velle alloq̄: imperās ei vt surgeret et sequeretur eū. Qui non valens resistere surrexit et ad ostium palatij perrexit: vbi equū paratum inuenit: quē iussus statim ascendit: et frenū ille accipiens qui ppt̄ eū venerat velocissimo cursu per aera cunctis cernentibus ferre cepit. Ille autē miserabiliter clamans. Succurrite ciues succurrite: totā ciuitatē cōmouit. Oēs autē eū p aera currētē aspexerūt q̄diu nāli acie oculoꝝ vidē potuerūt. Sicq̄ tādē subtract⁹ visibus hōīuz: fact⁹ est etern⁹ soci⁹ demonū.

Miles ne pderet famā audacie sue noluit in agone mortis ɔfiteri. Exemplū. xvij.

Miles quidā multū audax fuit et fideliter mūdo seruiuit: et ei placuit mundus: et hic per. xl. annos in tota vita sua deum nunq̄ veraciter et ex corde inuocauit: nec aliquando confessus fuit. Ultimo infirmabatur ad mortē: et multi amici eius venerūt ad eū rogātes vt cōfiteretur: et deum inuocaret in suū adiutorem. infirmus respōdit. Hoc nō faciam. vos scitis q̄a mūdus me diligit ppter meā audaciā. si modo cōfiterer et deū inuocarē: homines dicerēt q̄ timore mortis hoc facerem et sic pderē honorē meum. Nolo g̊ confiteri: vt non perdam honorē meū et laudē meā quam p. xlij. annos fideliter totis viribus cōsummaui. Post statim mortuus est: et diaboli accipiētes animā eius cū magno strepitu et eiulatu pduxerunt ad infernum profundum.

Quidā nobilis dixit: q̄s est qui possit mihi resistere. Exemplum. xviij.

Nobilis quidā supbus erat et cū hoc potēs: et ex supbia sua pauperes despexit intātū q̄ nec eis loqui nec salutare vellet. Quadā die cū esset in magno gaudio et m̄ltos nobiles inuitasset dixit ad suos hospites. Quis est qui possit mi resistere. Rn̄dit sibi quidam senex miles: dicēs. Ille qui humiles exaltat: et superbos hu

misit ad. s. deus qui nos creauit et tibi omnia bona que habes vel possides donauit. Nobilis dixit. Ea que habeo ex iure hereditario possideo: et ea per memetipsum acquisiui et augmentaui. Sed quia ille miser deo nõ dedit gloriam: qui est dator et largitor omniũ bonorum: statim permisit eum demon subitanee corã omnibus hospitibus suis: et diaboli animam tuam rapuerunt et tormentis infernalibus deportauerunt.

In discipulo de tempore.

Comitissa quedã solũ propter ornatũ vestiũ dãnata est. Hoc quere sermo. cxli. I.

Mulier quedã dixit. dñe ad quid valet cõfessio dũ retineo superbũ habitũ et nõ habeo propositũ dimittẽdi. sermo. lviij. G.

Sacerdos quidã vidit matrem in sporta igneas et serpentes circũcingebãt caput et collũ eius: et cathenas habuit in brachijs et pedibus. sermo. lxxxiij. I.

Quidã vidit diabolũ equitare in cauda mulieris et cecidit in lutũ. lxxxiij. M.

Qui primitus vtebatur purpura a fulmine est percussus et sic obijt. Hoc quere ser. lxxxiij. G.

Item virgo quedã habuit remorsũ cõsciẽtie quod debuit aliũ colorẽ portare quam omnis habuit a quo vestẽ recepit. sermo. lxxxiij. I.

Itẽ virginẽ dissolutã voluit diabolus recipere propter choream et etiã propter ornatum vestium. sermo. clxij. M.

Itẽ miles quidam diabolũ secũ in vestitu superbo duxit: et sic ad torneamentum iuit. Hoc patet ante. A. xviij.

Superbia spiritualis.

Elatio mentis oĩa bona opera perdit. Exẽ. xix.

Fter quidam dixit quando cogitatio vane glorie vel superbie te impugnat: perscrutare teipsum si oĩa mandata dei seruas: si inimicos tuos diligis: si gaudes in gl'ia inimici: et cõtristaris in deiectione eius: et si non habes hoc tunc seruus inutilis es et oĩbus hoĩbus plus peccas et neque de te aliquid grande sentias seu sapias. sed si quid aliud feceris scias quod elata cogitatio omnia bona dissoluit.

Diabolus ostẽdit se fratri in forma beate virginis marie. Exemplũ. xx.

Quidã frater ordinis predicatorum in oratione et lachrymis quasi continuus studiũ et scholas et sermones dimiserat et totus deuotioni intentus: cui diabolus in forma beate marie virginis frequenter apparẽs reuelabat ei multa: et eius statũ multũ laudabat. Cum autẽ hoc priori suo narrasset quod fuit homo discretus et iratus inmũxit ei quod si rediret spueret in faciẽ eius. quia si inquit ẽ btã virgo maria humilis et nõ indignabitur: sed excusatã habebit obediẽtiã tuã. Si vero diabolus: superbus est et cõfusus recedet. Quod cũ frater cõplenisset diabolus cõmotus et indignatus ait. Maledictus tu et qui docuit te ista: et cõfusus aufugit: et ex tũc nunquam apparuit.

Virgo quedã propter cõplacentiam suijpsius dãnata est. Exemplum. xxi.

Quedã virgo a iuuẽtute seruiuit deo. quãdam tñ superbiã spũalem in se habuit in cõplacentia suijpsius que venit ad extrema. et epus loci illius psonaliter eã visitabat: et cũ sacramentis eam procurabat: et propter sanctitatẽ vite ipsius dixit circũstantibus. Merito ista dies eẽt celebrãda in qua ista virgo deuota et sctã est moritura. Illa verba ista audiuit: et valde sibijpsi cõplacuit et sic obijt: et infra spaciũ. xxx. dierũ apparuit ipsi epo dicẽs se eẽ dãnatã propter suijpsius cõplacentiã et spũalẽ superbiã quã in se habuit i extremis suis quãdo illa verba audiuit. Vñ Bern. Multo melius ẽ eẽ petõrẽ humilẽ quam iustũ arrogãtẽ. Quod a dño apte ostẽditur vbi phariseus et publicanus in exẽplũ ducũtur.

In discipulo de tempore.

Virgo quedã artã vitã duxit: et solũmodo propter spũalẽ superbiã dãnata ẽ: quia spreuit et contenebat alios. sermo. cxxxvij. X.

Itẽ latro qui ex humilitate dixit ad heremitã: vtinã essem talis qualis tu es: et heremita ex elatiõe mẽtis rñdit. hoc tu libenter deberes velle: et sic dãnatus ẽ. hoc quere ser. lxxij. X.

Itẽ iclusa quedã dixit se eẽ pessimã: et ab alijs noluit hoc audire. ser. c. T.

Itẽ quidam sensit mirã dulcedinẽ in sacramẽto eucharistie: et voluit aliũ fratrem osculari vt etiã sentiret illã et totũ perdit. ser. lxxij. X.

Itẽ monachus i heremo propter elationẽ mentis deceptus ẽ a diabolo. sermo. cviij. O.

Itẽ hypocrita ẽ sicut symea. exẽplũ de sutore et symea qui sibijpsi collũ abscidit. ser. c. V.

Capitulum de lra T.

Tempestas.

Sacramentũ eucharistie fugat tẽpestates demonum. Exemplum. i.

In aquilegia fuit quidam venerãdus presbyter Florens

tinus noīe vir plenus fide. quadam aūt vice dum demones humani generis hostes deo p mittente aera cōcitassent. facta ē nubiū horribilis dispositio ⁊ tā vehemēs ⁊ valida elemētoꝝ vētoꝝ〈q〉 collisio vt inde gignerent tonitrua terribilit mugiētia a q̄b⁹ pcedebāt fulgura. indeq͂ exibat voraꝝ flāma q̄ nō solū segetes. oliueta: vineas: ⁊ edificatiōes pdicte ciuitatꝭ: sed etiā adiacentes regiones combussit. imo lapides redegit in cineres. Lapides vo grandinis tam magni fuerunt vt ouoꝝ excederent quantitatem. Nonnulli ergo hāc inauditā tempestatē ⁊ corpoꝝ superioꝝ vidētes cōmotiones putabāt diē vltimū venisse ⁊ recedētes: velut amētes absconderūt se in speluncis a facie tēpestatꝭ. Tūc pfatus presbyt corpus dnicū accepit: ⁊ grādini ⁊ tempestati opposuit: magnaq͂ voce clamauit. O demones demones hui⁹ aure intētores sustinete et videte. ecce cditoꝝ oīum seculoꝝ adest iudex vester: redemptor noster. Mira res. mox vt presbyter illa vba clamauit: audit⁹ est ab oībus rugit⁹: strepit⁹: ⁊ vlulat⁹ demonū fugientiū: ⁊ in aere vociferantiū. Ve ve nobis. adest nūc filius virginis: pereat q̄ eū adduxit q: viam nobis nocendi abstulit. His dictꝭ: ptinus illa malignātiū turba oīno disparuit: ⁊ tanta serenitas in momēto seqbat q͂ etiā nec vestigiū nubecule in aere appareret.

Tēpestas maris exorta ē pter petā mali hominis. Exemplum. ij.

Peregrini quidaꝫ cum quodā tpe trāsfretarēt in succursū sancte terre: orta est eis i mari tēpestas tam valida vt nauis ipsa operiret fluctibus: ⁊ spes oīs nautarū deficeret: vidētes aūt oculos mortē. ceperūt singuli vnusquisq͂ sibi vicino de peccatis suis cōfiteri ⁊ cfessionē facere: ⁊ merito. Nā pter vni⁹ hoīs petā dns eandē excitauerat tēpestatē. Erat enī in naui illa miserrimus ⁊ fetidissim⁹ homo: cui⁹ peccata fuerūt tam grauia: tam turpia: tā horrēda: tā in quātitate: q͂ in qualitate: vt nec ipm mare pōdus illoꝝ posset portare cum natura ei⁹ cōsueuit abluere imūditias q̄slibet corporales: quō eq̄nimit sustineret tātas imūditias spūales creatori suo c̄rias. Timēs igit hō ille petōr vite sue sil ⁊ aīe ⁊ pter se oēs alios periclitari cōsiderans surrexit. Audite fratres audite si pter petā tēpestas hec orta est. ego sum occasio tanti periculi: rogo vt audiatis cōfessionē meā. Tacētibus oībus cepit voce valida tātū venenū petoꝝ euomere: vt aures humane etiā horreret audire. Mira clementia dei: mox vt massam iniqtatis p cōfessionē eiecit: mare furēs siluit. Et facta est trāquillitas magna vt oēs mirarent. Mira mirāda succedūt: statim vt nauis ad litus puenit: audita petā deus de singuloꝝ memoria deleuit. Unde pmisit vt q̄diu erant in naui cōfessuꝝ confundi in aspectu illorum: sed ne exeuntes forte eius petā propalarent: vel ei improperarent: induxit obliuionem. Bene retinuerūt se in mari fuisse periclitantes ⁊ hominē aliquid esse cōfessum: ſ quid dixerit psus ignorauerunt. Hec Cesarius.

Miles puincie Tolen. qui maledixit nubibus celi. Exēplum. iij.

Quidaꝫ miles puincie Tolen. cum videret in occidentali parte aerē obscurari quasi tonitruum futurū: ait. Ecce diabolus iterum vult venire. Erāt enī tūc frequētia tonitrua. vix sermonē finierat: ⁊ ecce orta tonitrua filiū suū in sinu maris seu nutricis percusserunt ipsa i columi permanente: ſ ⁊ in alijs edificijs ⁊ iumentis blasphem⁹ ille ē flagellat⁹: vt disceret de cetero nō blasphemare. Uū stultum est vt homo mortal cinis ⁊ vermis ponat in celum os suum. Hec Cesarius.

De magnitudine grādinū. Exēplū. iiij.

In partibus prouicie apud lemonicas tēpore estatis prio re fratrū predicatoꝝ eiusdē ciuitatꝭ narrante pcepimus tāte magnitudinis grādines cecidisse vt in vrbibus: villis: ⁊ castris tecta frangerētur ⁊ demolirent vinee: fruges redigerent in paleas. hoīes extra tecta: volucres in agris: ⁊ pecora necarent. q̄liter autē se immiscuerit sathanas breuit audiam⁹. Uinearū custos sub tugurio imminētib⁹ tēpestatib⁹ latitabat: ⁊ audiuit voces clamantiū in aere. Caue caue. Et ali⁹. quid cauebo. Et primus. Uineā petri richardi ne leseris. Sopita ḡ postmodū tēpestate vinea petri richardi immunis reperta ē a lesura. Erat aūt petr⁹ richardi vsurari⁹ pessim⁹ ⁊ obnoxius multis malis. Ex quo cōsiderandū est q͂ in comitatu spirituū nephādoꝝ amicos imo poti⁹ inimicos vt sani⁹ loqr demones habuisset q̄ ei bona sua ⁊ si non ad vite solatiū: tū ad ppetue dānationis cumulū reseruassent. ḃ Guil.

In discipulo de tempore.

Quidā erexerūt arietē in chorea: ⁊ in illo anno tēpestas deuastauit oēs segetes circumquaqz. sermo. xxxvij. X.

In anglia erant quodā tēpore segetes pulcherrime: ⁊ quoddā genus muscarū deuastauit omnes segetes: ⁊ i alis erat scriptum ira dei. sermo. cviij. T.

Itē tempestas occidit duos iuuenes in lecto: ⁊ iuuenis in medio illorum māsit illesus. sermone. cviij. S.

Duo fratres erāt ⁊ vnus orauit p pluuia sepius ⁊ pluebat: s alius totū cōmisit deo: ⁊ vberes fructus illo anno habuit. qre ser. cviij. T.

Itē salue regina valet ꝯ tēpestatē: vt patet infra in ꝓmptuario de beata ṽgine. ⁊c.

Temporalia.

Quidam congregauit multam pecuniam ⁊ statim obijt. Exēplum. v.

Diues quidā totā spez habuit in diuitijs: ⁊ cōgregauit magnam summā pecunie ⁊ nullū heredem habuit. Uno die sedebat ⁊ cogitabat se moriturum: ⁊ nō posset tunc diuitijs suis vti: ⁊ dixit. Anima mea habes multa bona: quicquid desideras hīc potes habere. horrea mea plena sunt frugibus: ⁊ ciste mee plene sunt auro ⁊ argento. cellaria mea plena sunt vino. ḡ oīa mea spe leta sis ⁊ nō recedas. Statim audiuit vocē dicentē sibi. Stulte hac nocte morte morieris subitanea: ⁊ q̄ congregasti cuius erunt. diaboli repetent animā tuā a te: ⁊ ī infernū deducēt. Quod ⁊ factū est. Eadē enim nocte moriebatur sine cōtritione: ⁊ sine confessione: ⁊ sine satisfactione.

Quidam in extremis petiuit auxilium a diuitijs suis. Exemplum. vi.

Diues quidā cū in morte auxiliū implorasset a diuitijs suis ⁊ non posset ab eis habere responsum: ait. O fallaces diuitie: toto corde vos honoraui ⁊ amaui: ⁊ in tāta necessitate positus nō aliqđ cōsiliū vel auxiliū a vobis possū hr̄e parate estis me deserere: nec vultis me sequi: ego pmittam ⁊ relinquā vos. Et his dictis distribuit oīa bona sua pauperibus.

Nō nudus egredit de hoc mūdo. Exē. vij.

Erat quidam princeps sarracenorū cum mortem sibi imminere cōspiceret: pānuz lineū de quo sudariū cōsuendū erat erexit in signū: ⁊ fecit circūferri p preconem suū dicentem. Hec dicit dn̄s noster princeps. Cum enī dominus essem. xi. regionum: hoc solum de gloria mea ⁊ diuitijs meis mecū auferam.

Paup mechanicus sp fuit letus. Exem. viij.

Pauper quidā laborauit manibus: ⁊ vix sufficientē victum acqrebat. Nocte ei q̄n̄qz post cenam nihil remanebat: tamen quasi omni nocte cātabat ⁊ letabatur cum vxore: ⁊ postea securus dormiebat. Uicinis aūt de hoc mirantibus: dixit vnus. Ego reddā eū talē q amplius cantare nō curabit: tūc pn̄tibus aliq̄bus ꝓiecit saccū pecunie ante ostiū paupis. De mane dū pauper exiret ad q̄rendū victū pecuniam inuenit ⁊ reuersus est domū ⁊ abscondit eam. Ueniente autē nocte cepit anxius eē ⁊ cogitare ne argueret de furto: vel ne latrones possent sibi pecuniam furari. vel si de ea emeret possessiones: vel de ea negociaretur possent hoīes habere suspitionem. Sic ḡ cogitationibus occupatus nec cātabat: nec gaudebat: s tristis erat ⁊ cogitatiuus. Tunc vicini ceperunt ab eo q̄rere cur ita tristis esset. Et cū nollet veritatē fateri dixit dn̄s pecunie. Ego veritatem scio: tali die ⁊ loco meā pecuniam in domū tuam detulisti pluribus nobis vidētibus. At ille timens ⁊ erubescens fatebat se pecuniam inuenisse ante domū suam: ⁊ ait. Maledicta sit illa pecunia que me tantū afflixit. ⁊ q post q̄ eam inueni gaudiū non habui: ⁊ longe plus sum tristatus ⁊ fatigatus animo q̄ fuerim corpore q̄tidie manibus ꝓprijs laborando: tolle pecuniam tuā bone vicine vt cantare ⁊ letari valeam vt prius.

Heremita q̄dā plus dilexit cattā q̄ sanctus gregorius papatum.

Eremita quidam vir magne ṽtutis: q oīa ꝓpt deū reliq̄rat: ⁊ nihil p̄ter vnā cattam possidebat: orauit ad dn̄m vt sibi ostēderet cū quo future remunerationis māsionē sperare deberet. Rn̄suz est ei a dn̄o q cū btō gregorio papa. At ille ingemiscēs: parū sibi volūtariam paupertatē ꝓfuisse putabat: si cū eo māsionem reciperet q tot diuitijs abūdaret. Alia nocte audiuit dn̄m dicētem sibi. Cur audes paupertatē tuā gregorij diuitijs cōparare: cū magis illā cattā eā quotidie palpando diligere comprobaris q̄ ille tantas diuitias.

Deus nō pmittit suos fame mori. Exē. x.

b Eat⁹ maximus ī tēpore ꝑsecutionis fidei cognoscēs q̄ p̄ senio nō posset martyriū sustinere siluas adijt. Cū erat fame siti ⁊ gelu afflictus ad terrā corruit semiuiuus. Sanct⁹ aūt felix qui p̄sbyt̄ fuerat ab eo ordinat⁹: tormētis ad iudicat⁹: ⁊ vincul' l'gat⁹: testulis acutis nud⁹ suppoint̄. Sed media nocte ab angelo edu- cit̄ solut⁹. factūq̄ʒ maximū papā iussit eū q̄re re in silua. Perrexit ḡ felix quo nesciebat: sed deo volente cito repit papā in terrā ꝓstratū: clausis oculis strictisq̄ʒ dentibus iā pene mor tuū. Anxiat⁹ ḡ cū nullū in ꝓmptu cibū hr̄et quē periclitāti administrare posset: de celo mis sum mun⁹ cōtemplat̄. Ecce eni de spina ꝓxi- ma pendētē vidit racemū pulcherrimū: de q̄ in os ei⁹ expressit vinū: de quo statim fuit re- focillatus. Quis hoc fecit nisi dn̄s iesus chri- stus q̄ curā gerit famulor̄ suor̄: ⁊ nūq̄ꝑ p̄mit tit eos fame perire. Vn̄ dicit̄ in ps̄. Iacta co- gitatū tuū in dn̄o: ⁊ ip̄e te enutriet. Itē in ps̄ Nunq̄ꝑ vidi iustū derelictū.

Angel⁹ seruiuit heremite īfirmāti. Exē. xi.

e Grotauit senex quidā solitarius: ⁊ quia neminē habebat q̄ ei ministraret seu obsequium face- ret aut seruiret. nemo eni venit visitare eum per. xxx. dies. Nullo veniente ad eū misit deus angelū suū q̄ mīstraret ei p. vij. dies. Postea vo recordati sunt aliq̄ fratres ipsius senis: ⁊ dixerūt adinuicē. Quia frat̄ noster nō cōpa- ret: eam⁹ ⁊ videam⁹ ne forte infirmet̄. Et cō- surgētes vēnīt ad eū. Et cū pulsarēt ad ostiū spelūce ei⁹ discessit āgel⁹ ab eo. Senex āt cla- mabat di. Discedite a me frēs. Qui leuantes ostium cuʒ cardine flentes introierunt. Qui interrogantes eū q̄re sic clamaret. ⁊ dixit eis. Quia. xxx. dieb⁹ laboraui in infirmitatibus ⁊ nemo me visitauit. ⁊ ecce seprē dies sunt ex q̄ domin⁹ angelū suū misit q̄ ministraret mihi sed cū venissis ad ostiū angelus recessit a me Et hec dicens obdormiuit: ⁊ pausauit in do- mino. Hec in vitaspatrum.

Quidā posuit sportā cū denarijs aū ingres sum ecclesie. Exemplum. xij.

v Enit vir quidā magn⁹ ignotus: portās secū aurū in sichi: ⁊ rogabat p̄sbyterū vt erogaret pau peib⁹ frib⁹. Dixit aūt ei p̄sbyter. Non op⁹ habēt fratres. Et cū nimis vehemēs eēt ⁊ nō acquiesceret: posuit sportaʒ cū solidis ī in gressu ecclesie. ⁊ dixit p̄sbyter. Qui opus habet tollat Et nemo tetigit. quidam aūt nec aspexerunt. Et dixit ei senex. Suscepit deus oblationem tuam. vade ⁊ da illud pauperibus. Et valde edificatus discessit.

In discipulo de tempore.

Lapicida q̄dā fuit paup ⁊ bonus. sꝫ postq̄ꝑ fuit ditat⁹ tūc tot⁹ tyrann⁹ fact⁹ est ⁊ opp̄ssor pauperū. Hoc q̄re sermo. xciiij. F.

Diues q̄ erat parc⁹ ⁊ trāstulit se vlt̄ aquā ad alia loca t̄pe famis ne audiret clamorem pauperū: q̄liter ad dei iudiciuʒ citat⁹ est: ⁊ sic obijt subitanee. sermo. lxxxij. E.

Itē quidā abscōdit thesaurū in muro ⁊ nō potuit cōfiteri donec sacerdos portauit corp⁹ christi: tunc diabolus aufugit. ser. cl. A.

Tempus.

Quō dānati deflent amare t̄ps gr̄e consū ptū in p̄nti vita. q̄re ser. iij. T.

Temptatio.

Diabolus nō p̄ōt nocere nisi inq̄ꝑtū de⁹ ei Permittit. Exēplum. xiij.

i N villa quadā diocesis colonien. cāpanari⁹ quidam fuit ha bens votū peregrinationis. Hic cū quadā die dixisset cū q̄dā femina ville sue q̄ꝑ mane pariter ituri eēnt. Illa eum rogauit vt maturi⁹ pulsaret matutinas ꝓpt̄ solis feruo rem ⁊ ardorē. ⁊ ꝓmisit. Et eadē nocte diabo lus ad lectū ei⁹ veniens tetigit eū: ⁊ ait. Pul sa matutinas. Sicq̄ʒ discessit. Qui mox sur gens ⁊ lumē ardēs ī eccl'ia respiciēs. Cū aūt ꝓmū gallicātū eē dep̄hēdisset: putās q̄ꝑ a pre dicta femina eēt excitatus: de eccl'ia exiuit: vo lens illi dicere vt iret dormitū: q̄ꝑ nimis ma ne eēt: eā minime inuenit: sꝫ bouē nigrum ꝯ se astātem vidit. Qui emissa lingua hoiem teti git: eūq̄ʒ sup dorsum suū iactauit: ⁊ p aera cū illo volitās sup pinnaculū turris castri quod eysenburg dr̄ deposuit. Cui cū diceret: timeo ne aliq̄d mō. Rn̄dit ille. Dei permissione huc duct⁹ sum. nihil ꝯ me poteris nisi quātuʒ ille ꝓmiserit. Ad qd̄ diabolus. Fac mihi homagiū ⁊ ego te deponā: ⁊ dabo tibi diuitias multas qd̄ si nō feceris: vel fame morieris in hoc lo co: vel p̄cipitio interibis. Cui cāpanari⁹ spēs hn̄s in deū dixit. Adiuro te p nomen dn̄i no- stri iesu xp̄i ne me ledas: ⁊ vt me sine piculo corporis mei deponas. Mox diabol⁹ tollēs il- lū iuxta villā quādā Gerwerszheim sec̄ iux-

cōmode deposuit. Cū aūt an lucē diei eiusdē ville hoīes ad matutinas solēnes cū facul' pperantes eū in agro in magno defectu repe-rissent atq3 refocillassent: audiēt his q ei cōti-gerant satis mirati sunt. Quarto vō die re-gressus ē in domū suā: situm tā domoꝝ q̄ lo-coꝝ atq3 edificioꝝ q ante nunq̄ viderat tam plene oib' exposuit: vt de raptu eius nihil pe-nitus dubitarent. Ecce habes q̄ diabol' ho-minē ledere ꝛ nocere nō pōt nisi q̄tū pmissū sibi fuerit a deo. Hec Cesarius.

Quidam vidit diabolum cum multis vas-culis. Exemplum.xiiij.

Bbas macharius dū manēret solus in superiori solitudi-ne: inferius aūt plena esset fratrib' multis: sero p viā aspiciebat: vidit demonem venientē in figura hoīs vestitū tunica linea perforata: ꝛ p singula foramina vasculū par-uū pendebat. Et dixit ille senex. Quo vadis maligne. Rūdit. Uado commouere fratres hos q sunt inferi'. Et dixit senex. Propt̄ quid tot vascula tecū fers. Rūdit. Gustū fero fra-trib': ꝛ iō tanta fero vt si vnū non placuerit: oñdam aliud: si aūt illud displicuerit: porrigo aliud: ꝛ fieri nō pōt nisi vnū3 ex illis aliquod placeat. Et hec dicēs discessit: pmansit senex viam circūspiciēs vsq3 dum rediret: ꝛ dū re-diret: dixit. saluēris. Rūdit. Quō mihi illud verbum dicis: quia oēs mihi contrarij facti sunt ꝛ nullus consilijs meis acqeuit. Et dixit senex. Ergo nullū hēs amicū. Rūdit. Unum habeo amicū: ipse mi cōsensit. Cūq3 nomē ab ipso qreret. Rūdit q̄ Theopēti' dicit. Disce-dente aūt diabolo: abbas ille reqsiuit cellam theopētij ꝛ iussit eū cōfiteri oēs cogitatiōes p̄uas quib' a demone ipugnabat: ꝛ ita discessit in pp̄riā solitudinē. Et iterū viam circūspi-ciens vidit demonē redeuntē: ꝛ reqsiuit ab eo quō fr̄es agerēt. Et ille dixit male: qm̄ oēs fa-cti sunt agrestes: ꝛ quod oībus peī' est vnum quem habui amicū obedientē mihi: ꝛ ipe ne-scio quō ꝛ vn̄ cōuersus est: ꝛ p̄ oībus ampli' asperior mi visus est. Et iuraui ibi non accede-re nisi post multū tēporis. Et hoc dicens dis-cessit. Hoc habetur in vitaspatrum.

Quidā vidit multos demones in claustro ꝛ nisi vnū in foro. Exemplum.xv.

Egit̄ in vitaspatrum q̄ quidā heremita duct' est ab ange-lo ad quendā locū vbi erat congre-gatio monachoꝝ: ꝛ vidit ibi multitudinē ma-ximā demonum volantium ad modum mus-carum in oībus officinis eoꝝ. Ueniēs aūt ad foꝝ ciuitatis: vidit in ciuitate vnū solū3 de-monē sat̄ ociosū3 supra portā ciuitatis. Que-renti aūt vnde hoc eēt. Rūdit angelus q eū ducebat q̄ oēs voluntatē diaboli facerent et iō vn' diabolus ad eoꝝ custodiā sufficiebat. In abbatia aūt oēs diabolo resistebant et iō ipsos multi impugnabant.

Iuuenes debent reuelare secreta cordium senibus. Exemplum.xvi.

Bbas serapion sole-bat frequenter minoribus fratrib' instructionis grā de seipso narrare dicēs. Cū adhuc essē3 paruulus: ꝛ cū abbate Theona pmanerē: h̄ mi cōsuetudo erat inimi-co īmittēre: postq̄ comedissē3 cū sene hora.ix. vnū paximatiū quottidie in sinu meo latent' abscōdi: quē sero ignorāte sene occulte come-di. Cumq3 hoc diu cōtinuassem ꝛ semper in ɔsciencia mea redargut' sum q̄ male facerē cōtigit per dei pˀuidētiā q̄ fratres edificatōis causa ad cellā senis venirēt. Cūq3 refectiōe trāsacta senex incepisset eos informare pluri-bus bonis āmonitiōib': ad vltimū intulit dī. Nihil sic noxiū ē monachis ꝛ letificat demōes q̄ q̄ si celēt cogitatiōes suas prib' spūalib'. tūc ego adhuc paruul' cōpūct' corde existima ui seni secreta cordis mei eē patefacta. Dein-de cordis mei cōpūctiōe crescēte in aptos sin-gult' lachrymasq3 prūpēs: cepi amarissime flere: ꝛ primo ejeci de sinu meo paximatium quē vitiosa ɔsuetudie clāculū perimerā come-dēdū. Cūq3 ī mediū pferēs quō q̄tidie ederē occulte pstrat' ī pauimēto cū venie postula-tiōe ɔfessus sū ꝛ vberti pfusis lachrymis orō nib' coꝝ veniā apud deū postulabā. Tūc se-nex dixit. Cōfide fili mi: q: hodie ɔfessio tua li-berauit te a captiuitate diaboli: ꝛ de inimico tuo hodie triūphasti: nec dū senex vba cōple-uerat ꝛ ecce statim velut lāpas magna accē-sa de medio sinu pcedēs tāto fetore cellā reple-uit: vt vix in ea residere possent'. Itaq3 fm sē-tētiam senis ita est in me ɔtute ɔfessiōis dña-tio diabolica totaliter extīcta vt nunq̄ mi vl-teri' tale qd accidit. h̄ legit̄ in vitaspatrū.

Diabolus appuit mulieri in specie mariti defuncti. Exēplū.xvij.

In ciuitate senensi ma-rit' cuiusdā iuuenis dñe mortu' est

τ sepultus: qui post aliq̃s dies apparuit vxori dum esset sola in camera ita pulcher sicut vnq̃ fuerat: iuuẽcula assecurata ab eo loq̃batur: amplexabat̃: τ osculabat̃: τ tota die stabat in camera cum suo marito: nec videbat̃ esse ita tristis sicut cõsueuerat quãdo mortu⁹ fuerat maritus eius. Tunc socrus admirabatur: τ ꝓspiciẽs ꝑ foramẽ vidit istã cũ marito τ stupefacta statim misit pro fratre vno ꝑdicatore experto: τ notificauit sibi totum factum: frater portauit sub cappa corpus dñicum. Et statim diabolus q̃ intrauerat corpus mariti sui mortui: τ cõseruabat illud ita ꝙ videbat̃ viuũ exiuit: τ corp⁹ totũ fetidũ remãsit: plenũ vermib⁹: τ fecerũt inq̃ri in sepulchro occulte τ ibi non erat corpus: τ sic fecerũt cum conuerso occulte sepeliri.

Senex quidam despexit iuuenem propter temptationes. Exemplũ. xviij.

q Uidã frater turpiter impugnatus confessus est seni: qui nõ benigne eum corripuit: sed deterrens eũ dixit eũ eẽ indignũ noĩe monachi q̃ tã viliť tẽptaret̃. At ille despãs relicta cella iuit ad sclm. Qui dũ ꝑgẽt dispositiõe diuina occurrit ei abbas appolon⁹ τ cognita cã q̃re fugeret cõsolat⁹ ẽ eũ blãde dicẽs. Ego frater in hac nocte valde huiusmodi vexationibus vexor: reuersusq̃ ẽ frĩ ad cellã suã. Tunc accessit appolonius ad ostiũ celle senioris qui eum desperare fecerat. τ orauit vt alterius frĩs bellũ sentiret: τ ille liberaretur. Quo facto vidit paruũ ethiopẽ immittẽtẽ sagittas ignitas in senẽ: qui vehemẽť accẽsus ad sclm reuertebatur: cui occurrẽs appollon⁹ dixit. Reuertere ad cellã tuã τ recognosce fragilitatẽ tuã: τ cõpatere ꝓximo tuo: τ facta orõne liberatus fuit. Hoc legitur in vitaspatrũ.

Abbatissa vicit tẽptatiões carnis. Ex. xix.

a Bbatissa facta impugnabat̃ .xxx. ãnis a spũ fornicatõis τ petebat a deo fortitudinem ſz non amotionẽ: cui tãdẽ apparuit spũs fornicationis corpaliť dĩ. Uicisti me. Cui illa. Nõ ego te vici: ſz dñs me⁹ iesus christ⁹ vicit te.

Uirgo q̃dã ꝑmo habuit tẽptationes carnis: τ postea fidei. Exemplum. xx.

i In frisia quandã virginẽ religiosã τ inclusam temptauit diabolus per stimulum carnis. Et cũ sepe rogasset cũ lachrymis stimulum a se auferri. Apparuit ei ãgelus τ ait sic. Uis ab hac tẽptatiõe liberari: dic ꝯsculã istũ. Cõfige timore tuo carnes meas: τ liberaberis. Qđ τ ipsa fecit: angelo recedente liberata ẽ. Et statĩ inuasit eã tẽptatio blasphemie τ cepit dubitare de fide xp̃iana τ de deo τ tũc cepit inuocare dĩnã misericordiã. τ iterũ petijt liberari: cui apparens angelus ait. putas te viuere sine tẽptatione: necesse ẽ vt habeas vnã istarũ. τ elegit ꝟgo ꝑmã tẽptationẽ tanq̃ humanã: refutãs aliã tanq̃ diabolicã.

Frater q̃dam .xl. dies sustinuit tẽptationes luxurie. Exemplũ. xxi.

d Emões in specie pulchrarum mulierũ trãsformati quendam fratrẽ .xl. diebus pessime tẽptauerũt: ſz illo viriliť reluctãte de⁹ aspiciens bonũ certamẽ ei⁹ donauit illi vt nullũ vltra calorẽ carnalis ꝯcupiscẽtie pateretur.

Cõuersus q̃dã voluit fieri ep̃s ex inductione diaboli. Exemplum. xxij.

c Onuersus quidã monachus intãtũ lr̃as didicerat: ita vt textũ legere sciret. Huiõi itaq̃ occasione illect⁹ τ deceptus. libellos sibi ad hõ idoneos occulte fecit cõscribi: cepitq̃ in vitio ꝓprietatis delectari. Cũq̃ huiõi studiũ eidẽ cõuerso ꝓhiberet̃: amore discendi apostasiam incurrit. modicũ tñ ꝓpter etatem ꝓfecit: Deinde ad monasteriũ pr̃us deductus rediens: et hoc vsq̃ tertio actitãs: nũc ad scholas vt scholaris eũdo: nũc reũtẽdo diabolo copiosã in se ꝓbuit materiã decipiẽdi. Uisibiliť enĩ illi apparẽs i specie angeli ait. Disce fortiť: qꝛ futurũ est τ diffinitũ a deo vt halberstateñ. ep̃s efficieris. Stult⁹ ille diaboli dolũ nõ obseruãs sperabat i se antiq̃ miracula renouanda fore. Quid plꝰ? q̃dã die seductor se ꝑ̃so ingerẽs clara voce τ hilari facie: dicebat. Hodie ep̃s halberstateñ. mortu⁹ ẽ. festina venire ad ciuitatẽ cui a deo antistes destinat⁹ es. ipsi⁹ enĩ ꝯsiliũ nõ põt mutari. Statim miser de monasterio silẽter exiẽs nocte eadẽ in domo cuiusdã honesti sacerdotꝭ hospitat⁹ ẽ. Ut aũt ad sedẽ suã gl'iose ꝑueneret̃ nocte añ lucẽ surgẽs equũ hospitis valde bonũ furatus ẽ. quẽ strauit τ cappam induit: ascẽdit τ abijt. Mane familia dño cognito apostatã insequẽs apphẽdit. a q̃ ad iudiciũ seculare cũ furto tract⁹ τ ꝑ sniãz dãnat⁹: nõ cathedrã sicut

cꝑo: ſi ſicut fur patibulū aſcēdit. Vñ videns ad quē finē diaboli pmiſſio tendit. Hec Ceſ.

Demones temp: ando homines retardāt diem iudicij. Exemplum. xxiij.

Cum q̇dā ſctūs pater ad dñm exoraſſet vt ſpūs fornicatiōis q̄ eū grauiter tēptabat ei viſibiliter appareret: tūc demon ei in forma humana appuit. Quo viſo ſctūs vir ait. Quid tibi pficit ꝙ me tātū tēptas. nā ſtudiū tuū tēdit totaliter ad tēptādū: ⁊ hoīes inducere ad peccādū. Rñdit diabolꝰ. Scio inq̄t ꝙ veruȝ eſt qd̄ loq̄ris. ſꝫ dicā tibi cām tēptatiōis. ſcio enī ꝙ q̄to plꝰ hoīes peccare fecero: tāto illaȝ diē iudicij magis retardabo: in q̄ durā illam ſnīam me expecto auditurū: Ite maledicti in ignē etnū q̄ paratꝰ ē diabolo ⁊ āgelis eiꝰ. Ut executioneȝ illiꝰ ſnīe ſaltē ad tēpꝰ valeā retardare. iō volo hoīes libēter inducere ad pctm̄.

In diſcipulo de tempore.

Quidam temptabat de peccato blaſphemie ⁊ dixit. blaſphemia tua ſuper te ſathan. Quere ſermone. xxix. Y.

Juuenis quidam meruit vna nocte ſeptē coronas reſiſtēdo tēptationibꝰ. ſermo. cli. F.

Diabolus tēptauit quēdaȝ monachum de lapſu carnis: ⁊ poſtmodum finaliter induxit eum in peccatum luxurie: quere ſemone. xl. F.

Quidā piecit ſe in pfūdā foueam ex iuſſu diaboli quē credebat eē āgelū dei. ſer. xviij. Q

Monachꝰ in heremo ꝑpter elationē mētis tēptatꝰ ⁊ deceptus ē a diabolo. ſer. cvij. O

Diabolus maritum et vxorem induxit ꝙ volebant ſe ſuſpendere. ſermone. xix. M.

Mulier ꝑparauit ſibi laqueum ad ſuſpendendū ſeipſaȝ q̄liter liberata fuit. ſer. xiiij. M

Juuenis h̄itās i heremo ad quē venit diabolꝰ dicēs patrē ſuū defūctū eē vt cito rediret ⁊ bona patris pauperibꝰ diſtribueret. clx. M.

Trinitas. Auguſtinꝰ vidit pueruȝ cum cocleari circa mare. Exemplum. xxiiij.

In tp̄e quo btūs Auguſtinꝰ libros de trinitate cōpoſuit: illi tale miraculū deꝰ ꝑmo oſtēdit. Yponēſis ciuitas affrice nobilis: in qua btūs Auguſtinꝰ epiſcopatuȝ adminiſtrabat ſuper littus maris pulcherrime ſita erat. Btūs auguſtinꝰ in cōſuetudine habebat vt poſt diurnū ſtudiū ⁊ laborē veſpere ſup littus maris ſequētibus longe cpīs ⁊ clericis ſuis q̄ eum ꝓ conſilio ⁊ negocijs vniuerſalis eccleſie frequētabāt ſolus antecedēs deambularet: ne ſcilicet eiꝰ cōtēplationē vel ſtudiū viſus colloquentiū impediret. Cū ergo ſic ſolus incederet puerulū mire pulchritudinis ſuper littus maris ſedentē inuenit. qui facta paruula foſſa i terra ſicut pueri in plateis ludere ſolent cocleari argenteo aquā hauriebat de mari: ⁊ in illā paruulā foſſam infundebat. Quem vt btūs auguſtinꝰ ita ſedentē vidit pedem mox preſſit ⁊ ſtetit. inde puerū ſalutat ⁊ inq̄rit q̄d agat. Et puer cū magno ſerio reſpondēs dixit. Volo totū illud mare exhaurire ⁊ iſti foſſe ſi poſſuȝ infundere totaliter. Quo reſponſo puerili vir ſanctꝰ in riſuȝ decentiſſimū concitatus reſpondit. Et quō inquit o bone puer poteris illud ingēs mare paruo cocleari quo exhauris huic puule foſſe infundere. Et mox puer. Poſſibiliꝰ eſt inquit mihi hoc facere q̄ȝ intēdo q̄ȝ te implere idipſuȝ qd̄ cogitas. Ad hoc btūs Auguſtinꝰ mirabiliter ſtupefactus q̄d hoc eēt interrogauit. Et puer cogitatu ait voluis ⁊ eſtimas volumine breui concludere q̄d ſit illud indiuidue trinitatis inexplicabile ſacrm̄. ⁊ hoc q̇deȝ anq̄ȝ poſſis cōplere potiꝰ iſti foſſe paruule totiꝰ maris vndas infūdā. Hec dicens puer repente diſparuit. Beatus autem Auguſtinus chriſtū in facto ſuo glorificans: ꝙ verum puer dixerat mox aduertit.

Aqua: nix: glacies vnū ſunt. Exēplū. xxv.

Iudeꝰ q̇daȝ oppoſuit ſe ſacerdoti: dicēs ꝙ pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctꝰ nequaq̄ȝ poſſent vnuȝ ſignificare. ⁊ ꝙ oñderet ſibi tres res vnū ſignificātes: ſibi imponere vellet laudē. Reſpōdens aūt ſacerdos dixit: hū ſoluit. Sicut aq̄ nix: glacies idem ſignificant: ita pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpiritusſanctus. Et ſic iudeus eſt confuſus.

Quidam noluit abnegare ſanctā trinitatem propter diuitias. Exemplum. xxvi.

Apud tholetū hyſpanie q̇dā magiꝰ necromāticus erat dictꝰ mgr̄ machamita ⁊ fuit ibidem q̇dā ſcutifer nobilis gn̄e. pulcher corpe. rebꝰ pauper. Qui erubeſcēs paup̄tatē ſuaȝ acceſſit ad dictū mgr̄m: dicēs ei ꝙ ſi vellet ſibi bn̄facere ipſe ſuiret ei libēter: ⁊ acq̄ſceret conſilio ſuo. Et dixit ei mgr̄ ꝙ acciperet auē venaticam in manu ⁊ iret ſolꝰ ad aucupiū in ſiluam. Ubi dū diu ſtetiſſet: facto veſp̄e viſū fuit ſcutifero ꝙ coꝛā eo fluuꝰ maximꝰ tranſiret ⁊ q̄dā caſtrū magne ⁊ mirabilis ſtructure eſſet

vltra fluuiū: cui⁹ pulchritudinis silitudinē aū nō viderat. Et dux stupēs a mgro quereret qd hoc eēt: q: hoc aū nō viderat. nec de illo ante audiuerat. Ait ei mgr̄ q̄ eēt illud castrū dn̄i sui q̄ multa bona faceret sibi ⁊ oib⁹ volētib⁹ sibi ̄suire. ⁊ dixit ei q̄ ad illud castrū declinarēt ⁊ ibi pnoctarent. ⁊ dixit ei q̄ oporteret ipsum facere homagiū illi q̄ morat̄ in illo castro qui amore ei⁹ faceret ei multa bona. Ille rn̄dit q̄ ad ꝯsiliū suū oīa libēter faceret. Et cū ille nō auderet trāsire fluuiū q̄ ꝓfūdissim⁹ ⁊ rapidissim⁹ videbat̄: mgrō p̄mo trāseūte ille subsecut̄ q̄. tūc speculator castri clamauit q̄s eēt q̄ trāsiret. Clamauit mgr: ego amic⁹ dn̄i regi. Tūc apiebāt̄ porte. pons inclinabat̄. fere. lx iuuenes pulcherrimi ⁊ ornatissimi occurrerunt: ⁊ eos ī suū castrū duxerūt. Occurrūt ⁊ milites: v̄gines: ⁊ mlieres: ⁊ iuuenes dicētes dn̄o Bn̄ venisti amici bn̄i dn̄i regi. Introduxerūt etiā eos vsq̄ ad palaciū regis: q̄ residit de thalamo aureo: ⁊ fecit mgr̄m sedere circa se. Rex q̄rit cāz vie sue. q̄ dixit q̄ ꝓpt̄ bnū suū q̄ pauper erat: si nobilis. vt cū recipet ⁊ cā sui cū exaltaret Qui rn̄dit q̄ libēter amore sui hoc faceret. Tunc rex ait. Oportet p̄mo vt abneges patrē ⁊ filiū ⁊ sp̄msem. Et ille obstupuit ⁊ dextrā retraxit: se signās sig̃ cruc̄ ait: Ego credo ī p̄rez ⁊ filiū ⁊ sp̄msem. Quo facto cū maxima illa mltitudine ⁊ maxio sonitu tota illa curia cū rege ⁊ mgrō oīa menia illa p̄cipitata in abyssuz descēderūt: solo illo iuuene predicto remanēte.

Capitulū de V.

Venatio. Duo filij imperatoris in venatione se mutuo interimerūt. Exēplū. i.

a Bbas miles⁹ q̄ cū aliqū hītaret cū duob⁹ discipul' suis ī finib⁹ ꝑsarū: exierūt duo filij impatoris ꝯm ꝯsuetudinez in venationē. ⁊ miserūt retia p lōgū p miliaria. xl. vt q̄cūq̄ intra retia iuenirēt occiderēt Inuēt⁹ ē aūt senex cū discipul' suis ītra retia Et cū viderēt eū pilosū ⁊ terribilē aspectu: admirati sūt ⁊ dixerūt ei. Hō es aut sp̄us aliqs dic nobis. Et dixit eis. Hō sum pctōr ⁊ exiui flere pctā mea ⁊ adoro filiū dei viui. Illi autē dixerūt ei. Et nō ē de⁹ nisi sol ⁊ ignis ⁊ aqua ipsas adora ⁊ sacrifica eis. Et ille rn̄dit. Iste creature dei sunt: ⁊ erratis. s̄ obsecro vos cōuertimini ⁊ cognoscite deū verū: q̄ ⁊ ista creauit ⁊ cetera oīa. Illi aūt deridentes dixerunt. Cōdēnatū ⁊ crucifixū tu dicis verū deū. Et ille rn̄dit. Etiā ipsuz qui crucifixit pctm̄ ⁊ q̄ occidit mortē: hūc dico esse verū deū. Illi autem tam ipsi q̄ fratrib⁹ qui cū eo erāt inferentes tormeta: cogebāt eos sacrificare ⁊ duos q̄dē frēs post plurima tormēta decapitauerūt. senem autē dieb⁹ multis torq̄bāt. Postea vero statuerūt eū in loco quodā ⁊ sagittabant ad ipsuz quasi ad signū. vn⁹ a dorso: ali⁹ a pectore Et dixit eis senex. Quō facti estis ad consensum in vnū vt effundatis sanguinē innocentem. crastino in momēto in hac hora que mō est remanebit sine filijs mater vestra. ⁊ p̄uabitur aspectu vestro. ⁊ ꝓprijs sagittis sāguinē vestrū inuicē effundetis. Illi aūt subsannātes verba ei⁹ exierūt in crastino vt venarētur: ⁊ cōtigit vt euaderet de rhetib⁹ eorū ceruus vn⁹. ⁊ ascenderūt equos ⁊ currebant vt cōprehenderēt ceruū. Qui cū iactassent sagittas post ipsuz inuicem perimerūt se. ⁊ mortui sunt iuxta verbum quod predixit eis senex.

In discipulo de tempore.

Nobilis quidam qui venationib⁹ in diebus festiuis semper insistebat: ⁊ de missa ⁊ de verbo dei modicum curauit. ⁊ vxor eius peperit ei monstrum. sermone. xxij. D.

Itē miles q̄dā secut⁹ est ferā in venationibus ⁊ amplius nunq̄ visus est. sermo. xxij. E

Item miles quidā visus est in purgatorio ⁊ habuit anē ī manu q̄ ip̄z modebat ⁊ lacerabat. q: venationi deditus erat. sermo. xxij. E.

Verbum dei.

Religiosus quidam paucis verbis couertit grossum hominem. Exemplum. ij.

b Omo quidā diues ⁊ potēs vxorē habuit deo deuotā: ipse vero seculariter vixit ⁊ null⁹ deuotiōis fuit. Accidit autē vt q̄dā frat̄ religiosus iter agens declinauit in domū suaz. Et dum cōsedebāt pariter rogabat vxor viri fratrē religiosuz vt aliquā exhortationē faceret coraz marito suo. Cui ille. Si vult inq̄t audire maritus vester dicā ei aliq̄ vtilia. Tūc dixit maritus. Libēter audiā dūmō breuit̄ dicat̄. Ad qō ille. Breuiter inq̄t dicā: rogo tm̄ vt attente audiat̄ v̄ba q̄ ꝓfero. Et adiecit. Scriptū est bonuz qō tibi fieri vis ꝓximo tuo facias. Et subiunxit. Si v̄ba ista memoriter seruaueritis sine dubio saluabimini. Tūc cepit apud se cogitare q̄ hoc sp̄ s̄uare vellet. qō ⁊ fecit. Trāsacto aūt aliquo tp̄e dū esset in via vidit aliqō molendinū destructū ⁊ per oīa exustū. ⁊ dum recoleret q̄ ex iussu suo hoc factū fuerit misit ꝓcuratorē suū vt cōponeret cuz illo ad quem

pertinebat illud molẽdinũ. similiter ceteros quos offenderat quantum potuit placabat. Accidit aũt vt de via cũ ad domũ rediret: occurrit ei valde paup. quez vidẽs vocauit ad domum suã vt ibi recrearetur. et locauit eũ ad mẽsã suã circa se: vt de cibis suis sibi daret. Post cenã xp̃o locauit eũ ad quiescẽdũ ad foreo ostij domus in q̃ ipe dñs ⁊ dña dormiebãt. Pauper aũt cũ aliquantulũ dormiuisset cepit sitire. q: ĩ mẽsa hospiciũ bñ cõdita cibaria pipata ⁊ insolita comederat. ⁊ dũ nõ hr̃et bibere importune ꝗrulabatur siti nimia fatigatus. Et q: tota familia a remotis posita dormiebat: solus hospes audiẽs m̃ĩaᷓ motus surrexit ⁊ quesiuit qd obesset ei. At ille dixit. Dñe siti perco Tũc dñs voluit sibi aquã afferre de cisterna. ⁊ dũ hauriret aquã cecidit ĩ cisternã ⁊ sbmersus ẽ. Post lõguz aũt tẽpus dũ q̃siuissent eũ famuli sui ĩuenerũt eũ in cisterna: ⁊ circulũ aureũ in collo eius: in quo scriptũ erat ꝙ anteꝙ̃ corpus eius infrigidaretur: aĩa eius in celum rapta fuit.

Pastor gregis audiuit sermonez vnum: ⁊ sic saluatus est. Exemplum. iij.

Uidã pastor ꝓpter gre

q gis custodiã raro ad ecc̃iam ⁊ ad s̃monẽ ⁊ ad missaz iuit. Semel per trãsiẽs ciuitatẽ itrauit eccl̃iã ⁊ audiuit p̃dicare ꝙ q̃lib3 creatura docet pctũ vitare ⁊ deũ diligere. vñ edificatus visis creaturis cogitauit illa creatura deo huit ⁊ deo obedit. aq̃ in currẽdo. aues ĩ cãtãdo. herbe in erigẽdo se. ⁊ sic de alijs. Uñ viso semel bufone rñdit. Nunqd talẽ me oĩpotẽs creare potuit quẽ cõtinue peccatis offendo ingratus ex bñficijs infinitis: factus ⁊ creatus ad imaginẽ illius ⁊ btitudinẽ cõsequẽdã. redẽptus illius passiõe. vñ eũ laudare debuisti ⁊ illius obsequijs mãcipari. Uñ cõuersus ad penitẽtiã a quodã sctõ viro sufficiẽter informatus: laudabiliter in dei seruitio perseuerauit.

Peccator magnus quidã audiuit vnũ s̃monem: ⁊ sic saluatus est. Exemplũ. iiij.

Um semel sctũs ber

c nardus p̃dicaret in quadã ciuitate in quodaz cimiterio duo ribaldi valde ꝓpe erãt q̃ multa mala fecerũt. Quorum vnus vidẽs hoĩes eũtes ad sermonẽ: etiam voluit ire vt audiret sermonẽ. Et dixit ei alius Quo diabolus ducet te mõ q̃ nũꝙ̃ fecisti aliqd bonũ ⁊ mõ vis ire incipe bonuz facere ⁊ sermonẽ audire. ⁊ incipit ei dicere opprobria Ille tñ iuit. Et cũ incepisset p̃dicare ꝯtra illos qui dicebãt malũ ⁊ ducebãt malã vitam: cepit habere cõtritionẽ ⁊ dolorẽ ꝓ peccatis ⁊ cepit flere. Et beatus Bernardus vidit circa collũ eius cathenã magnã plusꝙ̃ cẽtũ carrucas habentẽ. ⁊ ad quãlibet lachrymã quã flebat cadebat vna carruca de cathena. Tunc beatus Bernardus cepit instãtius ⁊ ardẽtius p̃dicare ⁊ vitia detestari: ⁊ pctõr cepit fortius flere. Itez tandẽ cathena fuit oĩno dissoluta. Post s̃monem vocauit eũ btũs Bernardus ⁊ cõfortauit eũ. ⁊ ex amonitiõe eius cõfessus ẽ oĩa pctã sua. ⁊ sic postea sctẽ vixit. Et alius miser ribaldus socius suus in peccatis mãsit ligatus eque cathena forti vel fortiori ꝙ̃ ille fuisset. q: nõ iuit ad sermonẽ. Uñ patz ꝙ vtile est audire verbuz dei. Grego. Cibus mentis est verbum dei.

Utile est audire verbum dei etiam si non retineatur. Exemplum. v.

Uidaz frater dixit ad

q senẽ. Ecce abba freq̃ter interrogo seniores patres vt dicant mihi ãmonitionẽ ꝓ salute aĩe mee. ⁊ q̃cq̃d mihi dixerint: nihil retineo. Erãt autẽ seni duo vasa vacua: ⁊ dixit ei senex. Uade ⁊ affer vnuz ex illis vasis: ⁊ mitte aquaz ⁊ laua id ⁊ effunde ⁊ pone illud madidũ in locũ suũ. Fecitq3 frater ita semel ⁊ bis. ⁊ dixit senex. Utraq3 vasa simul affer huc. Et cũ attulisset dixit ei senex. Quale ex vtriq3 ẽ madidius. Rñdit frater Ubi aquã misi ⁊ laui. Tũc dixit senex. Sic ẽ de aĩa filij: q̃ freq̃nter audit v̾ba dei. ⁊ q̃uis nihil retineat ex his que interrogat: tñ plus mũdatur ꝙ̃ ille q̃ nõ reqrit. Hec ĩ vitaspatrũ.

Fratres audiendo verbum dei dormitauerunt. Exemplum. vi.

Enex quidã qui sede

s bat in heremo rogauit deũ vt donaret ei ne dormitaret: aliqñ cum spiritualiũ rerũ ratio fieret. si autẽ detractionis aut odij causa verba essent statim corrueret in somnũ: ne huiusmõi venenũ aures acciperẽt hic dicebat diabolũ studiosũ eẽ vt moueret hoĩes ad verba ociosa. impugnatorẽ aũt totius doctrine sp̃ualis atq3 rei. hoc aũt vtebatur exẽplo. Loquẽte me inq̃t aliqñ de vtilitate aĩarũ ad q̃sdã frẽs tã ꝓfũdo sõno occupati sũt: vt nec palpebre oculorũ moueri possent. ego aũt oñdere volẽs demoniacũ esse ociosa v̾ba itroduxi. Ad qd̃ illi gaudentes statim a sõno sunt excitati. Ego aut ingemiscẽs dixi. Usq3 nũc de celestibus rebus loquebar. ⁊ oium

vestrū ocul'i somno tenebant̄ grauissimo. qn̄ aūt sermo ociosus inn... oēs prōpti audi-re ceperūt. Propter eō rogo ... mi frēs cognoscētes maligni ... op'cē attēdite vobisinctipsis custodiētes vos a sōno qn̄ ali-qd spūale facit̄ vel audit̄. Hoc in vitaspatrū.

Quidam nolunt audire veritatez: ⁊ ideo fugiunt sermones. Exemplum. vij.

Xēplū contra eos qui
e fugiūt s̄mōes: ⁊ nolūt audire veri-tatē. sicᵉs sūt cuidā ɔtracto de q̄ dr̄ q̄ cū btūs martin⁹ iret de villa i villā p̄dican-do ⁊ miracula faciēdo: ip̄e ip aūt cū fugiebat de villa in villā: de ciuitate in ciuitatē: timens ne si curaret eū amictū q̄stū ⁊ victū amitteret Sic raptores: adulteri: fallaces timēt s̄mōes ⁊ nolūt intelligere vt se emēdent ⁊ bn̄ agant

Rusticus quidam noluit audire v̄ba dei. Exemplum. viij.

Vidā rusticus q̄ nūq̄
q voluit audire s̄mones: s̄ freq̄nter stabat in cimiterio claffando mor-tu⁹ ē. Cū aūt ad ecclīam ē delat⁹: ⁊ sacerdos ⁊ alij clerici officiū legēdo ⁊ cātādo circa corp⁹ facerēt: imago crucifixi cepit obturare aures suas cū digit̄ manib⁹ a cruce seꝑatis. Qd̄ cū hoīes circūstātes aspicerēt mirabāt̄. Tūc sa-cerdos ait ad pplz. Scit̄ q̄le signū ē. vos de-betis scire q̄ iste q̄ iacet hic mortu⁹ nō ē i ma-nu diaboli. ideirco qr sic obturauit aures ne audiret verba dei: ita de⁹ obturat aures suas ne audiat p̄ces q̄s i ā ꝓ eo fūdim⁹. Et cessa-uerūt oēs ꝓ eo orare. ⁊ sepult⁹ ē ex̄ cimiteriū.

Predicans verbum dei habebit magnuz premium in celo. Exemplum. ix.

Vidā sacerdos bon⁹
q p̄dicator cū morti appropiquaret: amic⁹ ei⁹ q̄dā i dn̄o eū adiurauit vt se p⁹ mortē suā tricesimo die de statu suo cer-tificaret. Et illo mortuo, ꝓut hic orauit die tri-cesimo apparuit ei mortu⁹ sacerdos in cappa scarletica tota monilib⁹ aureis decorata. inter q̄ vnū incōpabilit̄ ab alijs dist̄ās habebat in pectore. Quē cū idē de statu req̄sisset. ⁊ ille bn̄ diceret. q̄siuit cur in tali veste incederet. ⁊ ille. Hāc vestē habeo ꝓpt̄ zelū ⁊ amorē quez ha-bui ad ꝓxios. monilia aūt tot accepi qt̄ ɔuer-ti peccatores. monile aūt qd̄ vides i pectore ideo recepi. qr vnū petōrē ɔuerti de q̄ nulla spes erat salut̄. Et ille. Quis stat⁹ ē parrochialiū plebanorz. Cui ille. Pauci saluabūt̄ qr viam latā q̄ ducit ad infernū suis subditis sic replēt qr eos vix capiat. Nā ipsi tāta viget cupidita-te vt nihil curēt de aīab⁹ dūmodo bona ha-beant subditorū. Et inq̄t: qd̄ piculosius ē: qr illud quod debent in vsus pauperū ɔuertere expēdūt cum psonis vilib⁹. Et sic disparuit.

Predicatori dixit xp̄us, veni sequere me. Exemplum. x.

Acerdoti cuidā religi
s oso ordinis p̄monstratēn. p̄ceptū est ɔtra saracenos crucē p̄dicare. Cūq̄z in ipsa p̄dicatione hominez deponeret cuidā socio suo post mortē apparuit sciscitāti de statu suo: sic r̄ndit. Videbat̄ mihi mea pe-na satis lōga. cū eni morirer nō nisi demones circa me vidi qui aīam meā ceperūt abduce-re dicētes. Nūq̄ seruasti ꝓfessionez nec obe-dientiā abbati tuo ꝓmissam. nec alicui since-re p̄dicasti dn̄m tuum. Cumq̄z in hūc modūz diuersi diuersa cōtra me ꝓponerent: nec eēt qui ꝓ me respōderet: ecce xp̄us venit dicens: Sequere me. quia tu predicasti me. Et mox omnis turba demonū ad instar fumi dispa-ruit. ⁊ ego xp̄m secutus sum ad gloriā. nullā aūt aliā penā excepto illo terrore passus suz.

Demones obserant aures ne audiatur verbum dei. Exemplum. xi.

Eligiosus quidaz in
r quodā sermone vidit demonem ⁊ adiurauit eū vt sibi diceret qd ibi faceret ⁊ quō vocaret̄: respōdit. Ego suz de-mon ⁊ vocor claudens aures. ⁊ habeo mecū tres socios. vnus vocat̄ claudens cor. secun-dus claudēs os. terti⁹ claudēs bursaz. ne ꝓ sa-tisfactionē petī dimittat̄. h̄ Iaco. de vitriaco.

In discipulo de tempore.

Quidā miles flagitiosus quō sit cōpūct⁹ ⁊ penitentiam egit. sermone. lxx. M.

Comes lubricus qui audiuit predicare il-lud dictum Ezech. In quacunq̄ hora pecca-tor ingemuerit saluus erit. Et sic conpunctus est. Hoc quere de tempore. sermone. lxviij. B

Vetula.

Vetula quedam decepit fraudulenter iu-uenculam. Exemplum. xij.

Ir quidam vadēs ro
v maz: reliquit vxori castissime ⁊ pul-cherrime domum suam. quam cuz prudēter rēgeret: videns eam iuuenis quidā

egrediētē exarsit amore ei⁹: ⁊ per se ⁊ ꝑ alios
eā sollicitās ꝯtēnit̄: ⁊ dona ei⁹ sprenit̄ ab ea
Cū aūt videret q̄dā vetula eūdē iuuenē lan-
guētē ⁊ flentē extorsit cām ab eo: ⁊ ꝓmisit ꝙ
faceret ꝙ eā hr̄et. q̄ caniculā quā habebat fe
cit ieiunare plurib⁹ dieb⁹ ⁊ finalit̄ dās ei panē
ꝯfectū cū sinapi: ⁊ accedēs ad domū iuuēcu-
le honorifice ē ab ea suscepta ꝓpt̄ spēm reli-
gionis quā habebat. Cum aūt videret flentē
caniculā quā vetula adduxerat ⁊ q̄reret cāz:
cepit vetula flere dicēs: ꝙ canicula illa fuit fi
lia sua castissima ⁊ pulcherrima quā de⁹ i ca-
nē mutauerat ⁊ sic ad fletū deputauerat eo ꝙ
amore suo dimisit mori quēdā iuuenē q̄ amo
re ei⁹ lāguebat. Ad h̄ v̄ba illa iuuēcula pādit
vetule de amore iuuēis q̄ eā īpetebat. ⁊ vetu-
la ait: Videte ꝙ m̄ificordit̄ de⁹ agit vobiscuz
ꝙ fecit vos videre plagā filie mee ne vobis
sil̄r ꝯtingat ⁊ de cōsilio vetule iuuēcula cōsen-
sit in amorē eius: ⁊ peccatum cōmisit cum eo.

Vetula que voluit facere discordiaz inter
virū ⁊ vxorē quō īcarcerata est ꝑpetuis tēpo-
rib⁹. Hoc quere sermone ante. M. xviij.

Item vetula quedā docuit iuuēculam. au-
di. vide. ⁊ tace. quere ante. M. xviij.

Item vetula cui diabolus promisit duos
calceos vt discordiam seminaret inter viruz
⁊ mulierem. hoc quere de tēpore. ser. xcvi. R.

Vidua.

Item vidua quedam dixit. vir meus ad-
huc viuit q̄ diu ego vixero. sermone. cxvi. V

Item iuuenis vidua cui apparuit. beatus
petrus apostolus in agone. ibidem. cxvi. X.

Virginitas.

Virgo quedam quasi fatua reputabatur.
Exemplum. xiij.

Narrat scūs basili⁹ ep̄s
dicēs. Fuit i quodā monasterio fe-
minarū q̄daz v̄go q̄ stultā se esse ⁊
xmonē se hr̄e simulabat q̄ vsq̄z adeo oibus
aliis ꝑ erratē habebat̄: ita vt nec cibū q̄dē cū
a caperēt. Talē siq̄dē elegerat vitā vt a co-
quina nūq̄ recederet donec toti⁹ illic mōasterij
impleret officiū. Et erat h̄m vulgare ꝓūbiuz
ꝯiūse dom⁹ spōgea. Impletū ē a se ⁊ hoc re
uo ꝓbās qd̄ in scīs libris scriptuz legim⁹.
Si q̄s ex vobis putat se sapientez esse in hoc
mūdo: sit stult⁹ vt sapiēs fiat. Hec igit̄ īuolu
ū pānis habebat caput. ita q̄z oib⁹ s̄uiebat.
Cetere aūt v̄gines tonse cucullis coopiebāt̄
ulla aliq̄n poterat hanc de. xl. virginib⁹ vide
e manducātez nunq̄ per oē temp⁹ suū sedit
ad mēsam. nullā vel modicā partē panis ac-
cepit ꝑ micas tm̄. detergēs mēsas ⁊ abluēs
ollas. his solis alimonijs cōtēta viuebat. nul
li vnq̄ fecit iniuriaz null⁹ ipsi⁹ murmur audi-
uit. nulli aūt parū. aut satis locuta ē vnq̄. Et
certe cū ab oib⁹ cederet̄ cū oīuz viueret odio
maledicta oīuz sustineret scō picario cui⁹ hoc
vocabulū erat ꝓbatissimo viro sempq̄z in de
serto viuēti astitit angel⁹ dn̄i q̄dā die sedente
loco q̄ dicit̄ porphirice: affatusq̄z ē eū his ver
bis Cur inq̄t grāde de te aliq̄d credis vt scūs
in huiusmodi degēs loco. vis videre mulierē
sanctiorē te: vade ad thabinēsiotarū mōaste-
riū feminarū: ⁊ vnā ex eis illic inuenies in ca
pite habētē coronā: ipsamq̄z cognosce te esse
meliorē. Que dū cōtra ꝑplm tantūmodo sola
dieb⁹ ac noctib⁹ pugnat: cor ipsi⁹ nūq̄ a deo re
cessit. Tu aūt in vno loco resides: neq̄z quoq̄
aliq̄n ꝓgrediēs ꝑ oēs vrbes aīo ⁊ cogitatiōe
vagaris. Statim ad supradictū monasteriū
venit ⁊ magr̄os ibidē rogauit vt introduce-
rent eū ad habitaculū feminarū. Quez mox
illi vita gloriosuz ⁊ etiam ꝓfectōis etatis vi
dētes cū fiducia grādi introduci fecerūt. In-
gressus aūt desiderauit oēs sorores inspicere
inter quas solū illā ꝓpter quā venerat nō vi
debat. Ait aūt ad postremū. Oēs inq̄t mihi
adducite. deesse eni mihi videt̄ aliqua Dicūt
ad eū. Vnā inquiunt stultā habem⁹ interi⁹ in
coquina. sic eni eas que a demone vexantur
appellant. Et ille. Exhibete inquit ad me
ipsaz vt videā. Quo audito supra memora-
tā vocare ceperūt. Que cū nollet audire: sen
tiens vt credo aliq̄d. aut fortassis hoc ipsa iā
diuina reuelatiōe cognoscēs: dicūt ei. Sanct⁹
picari⁹ te videre desiderat Erat vir fame ⁊ no
minis grādis. Cū aūt ei fuisset exhibita: vi-
dissetq̄z pāno frontē ipsi⁹ inuolutaz: ꝓiecit se
ad pedes ipsi⁹ dicēs. Bn̄dic me inq̄t. Que ad
illi⁹ pedes ⁊ ipsa sil̄r ꝓiecit se: dicens. Tu me
bn̄dic dn̄e. Oēs sorores obstupuerunt sil̄r: di-
centes. Noli abba talē īiuriā sustinere. fatua
est eni ista quā cernis. Tūc sanct⁹ Picarius
ipsis omnib⁹. Vos inquit estis fatue. nā hec
vestra ⁊ mea est corona. sic enim vocant ille
feminas spūales: sed deprecor deū vt ipsam
i die iudicij merear videre. Quo audito om
nes ad pedes ipsi⁹ ꝓciderūt. singule varia pec
cata ꝓpria ei cōfitentes. Alia eniz abluens
sordes aque sup eā effudisse dicebat. alia v̄o
colaphis eam. se verberatā sepe memorabat
alia v̄o sinapi nares ipsi⁹ repletas esse a se de
flebat. Cetere quoq̄z diuersas referebāt se ei

iniurias irrogasse. Pro quib⁹ oībus ille san- ctis fusis deo precib⁹ egressus est. Post pau- cos aūt dies nō ferens illa tantā sui gloriam tātoq; se nolēs suorū honore cumulari: gra- nariq; se credēs excusatiōibus singularū est egressa de monasterio illo occulte. Que quo ierit in quez se miserit locum vel quo fine de- cesserit ad nullius noticiaz potuit peruenire. Hoc in vitaspatrum.

Uirgo quedam abscidit sibi nasum ne nu ptui traderetur. Exemplū.xiiij.

Legit̄ q̄ q̄dā nobilis ꝟgo Eufemia noīe de q̄ dicit̄ q̄ vo uerat castitatē in ānis puerilibus dño. ꝛ votū suū qd̄ vouerat adimplebat: se co ram deo ꝛ hoib⁹ cōseruās irrephēsibilē. Pa ter hui⁹ secularis vidēs eaz formosaz licet in uitā ꝛ in oib⁹ virib⁹ renitētē cuidā comiti no bili despōsauit. At ꝟgo illa plena spūsctō in trabat capellā. ꝛ ꝓijciens se in terrā rogabat reginā mīaicordie vt eā in voto castitatis cō seruaret. Et aduertēs q̄ rōne sue pulchritu dinis iacturā castitat̄ patiebat̄: accepto cul tello. Amplius inq̄t vana pulchritudo occasio peccati nō eris. Et hoc dicto nasum sibi pre scidit ꝛ labia. Et pater tyrann⁹ hoc audiens vocato quodā crudeli suo rustico: filiā illi tra didit in ancillā. mādans vt sub obtētu grē il lam seruitijs rusticanis māciparet. Et i usti cus cōpati nesciēs nobili sanguini vltra mo dū eā laborib⁹ ꝛ plagis affligebat. Et hec illa oīa patiēter deuincebat: deo regratiās q̄ in il lū statū eā deduxisset in q̄ aliqd̄ p deo sustine ret. Cum ꝟo in dei ꝟuitio septē ānis ꝑmāsis set: in vigilia natalis xp̄i de nocte vt mos est xp̄ianis comedere: familia ad mēsam sedēte ipsa cucurrit in stabuluz vt laudes redderet suo creatori. Sz rustic⁹ nō visa ꝟgine arrepto baculo eā q̄suiuit. ꝛ directe oculis in stabulū in quo eā sepi⁹ orātē iuenit. Ecce lux totū stabu lum cooperuit. ꝛ putās esse ignē ꝓpius acces sit. ꝛ ecce ꝟgo Maria cum multitudine ꝟgi num ꝛ angelorū eā cōfortabat: dicens. Con stans esto filia. q̄ pro hoc seruitio dabit̄ tibi corona regni celestis. Qd̄ rusticus vidēs to tā familiā clamore magno cōuocauit. Et vi derunt eufemiā nasum ꝛ labia pulcherrima habētē: ꝛ faciē rutilātē: vt omnis qui eam vi deret de imenso dono pulchritudinis deum laudaret. Cumq; pater eius hoc audisset ve niā petens: in loco stabuli claustrū virginuz cōstruxit. in quo sancta eufemia deo seruiēs: post paucos annos quieuit in domino.

Uirgo quedaz potius submergi voluit q̄ castitatem perdere. Exemplu.xv.

Cum leodiēsis ciuitas deuastaret̄ a brabātinis multe mu lieres ꝛ ꝟgines zelo castitat̄ corpo rum se piculo exposuerūt. Dū aūt vna caruz piculose laboraret in fluuio: duo ex hostib⁹ in nauicula ad eā venētes eā ad nauē traxerūt vt ei turpiter cōmiscerent̄. Maluit aūt iteruz in flumē submergi q̄ corrūpi. A naui autez ꝓsiluit int̄ vndas. Dūq; nauis ex impetu sa lientis submergeret̄: ill' illi duo submersi pe rierūt. Illa ꝟo p grām dei sine dāno corpis ꝛ anime obsequēte fluuio ad littus peruenit.

Uirginem innocentem angelus liberauit a suspendio. Exemplum.xvi.

Puella quedaz sociata cuidā latroni i habitu pueri furtū nesciēs: furtum a latrone accepit ad portādū. Latro aūt audiēs strepituz post se currētiū: itellexit illos eē qb⁹ ista abstulerat ꝛ diuertēte eo. Et cū nulla ei valeret excusa tio q̄si ad secessū vadēs: capit̄ puer cuz furto ꝛ suspēdio adiudicat̄. Sacerdoti ꝯfitet̄: ꝛ to tū ꝓcessū aperit. Fur in nemore q̄rit̄ ꝛ capit̄. Fure allegāte q̄ dz puniri sup quē furtū in uētū ē. illud etiā oī⁹ iuuz eē negabat. Puella morte cōdēnat̄. Sz sacerdote ꝓcurāte p exa mē cādent̄ ferri ꝟitas cōprobat̄. Puelle eni man⁹ tāgēs cādēs ferrū illesa ꝑmāsit. ꝛ man⁹ furis fuit ꝯtinue exusta. Tūc fure suspēso co gnat⁹ ei⁹ isaniēs: ipo d̄ patibulo deposito puel lā suspēderat. Mox aūt affuit angel⁹ q̄ eā su stētauit. nec aliquā molestiā sensit. ſ̄ magnaz dulcedinē: magnāq; melodiā audiuit. Dictū est ei q̄ oīa sororis sui agnete cū tali melodia celū intrauit illa hora. ꝛ tu itrabis ꝛ seq̄ris eā post biēniū. Biduo sic pēdēs pastores credē tes eā mortuā: inciso fune nō more cadauerū cū pondere cecidit: sed ab angelo sustentata paulatim dimissa ad terrā stetit. Dixitq; an gelus ei. Ecce nunc libera es. vade quo vis. Que ait. Ueronaz ire ꝓposui. Statimq; in momēto posita est iuxta veronā. Hec aūt cō tigerūt iuxta ciuitatē augustam. Ab augusta aūt vsq; ad veronā septem diete cōputant̄.

Uirginē leo libauit a corruptōe. Exē.xvij.

Beatus ābrosius nar rat de q̄dā ꝟgine quā pagani ad p

stibulū traxerūt. q2 idolis sacrificare noluit. ⁊
q2 virū accipe nolebat: volebant eā libidine
maculare ⁊ occidere. Cū aūt qdā eā iā tene-
ret: ⁊ ipsa p posse repugnaret. ⁊ facta oratiōe
leo p mediā trāsiens ciuitatē ad pstibulū cu-
currit. ⁊ arrepto hoīe illo respiciēs ad virgi-
nē nō statim laniabat: s3 mādatū v̄ginis ex-
pectabat. At ille cepit v̄gini supplicari vt leo
ni imperaret ne eū occideret. Illa vero volēs
pro malo reddere bonū: de dentib9 leonis libe
rauit hominē3. Et cunctis perterritis virgo
intacta euasit domino cooperante.

Miles liberauit virginem in prostibulo a
corruptione. Exemplum. xviij.

b Eat9 ambrosi9 recitat

de v̄gine qdā q̄ erat pulchra valde
⁊ xp̄iana: ⁊ suā occultabat pulchri-
tudinē. Que dū nubere nollet opponit̄ ei titu
lus xp̄ianitatis. ⁊ pponit̄ vnū ex duob9 eligēdū
sc3 vt diis sacrificaret: vl' lupanari exponeret̄
Sacrificare noluit: tūc exponit̄ lupanari. Au
diēs hoc miles qdā xp̄ian9 silis i facie ⁊ pul-
chritudine illi puelle indut9 armis: eq̄ veniēs
ad lupanar. ⁊ dixit se eē xp̄ianū ⁊ venisse p li
beratōe sua. induitq3 puellā vestib9 suis ⁊ ip̄e
se vestib9 puelle induit. ipsā3 q3 eq̄ suo impo-
suit ⁊ abire iussit. ip̄e aūt māsit ibi. Cūq3 ve
nissent alij cā luxurie perficiēde: inuenerūt vi
rū nō mulierē. Territi quoq3 vniuersi dixe-
runt alter ad alterū. Audiuim9 q xp̄s cōuer
tit aquā in vinū. nūc autem mutauit feminā3
in virū. fugiam9 cito q̄diu sum9 id qd̄ fuim9.

Angelus ostendit viam duabus virgini-
bus que errauerunt. Exemplum. xix.

v Irgo deuota elisabeth

noīe cū socia bona etiā deuota sil' p-
egrinabant. ⁊ ptigit eis in via q de
via sūt secute. Pauefacte ḡ pp̄ter siluarū pri
uarū ifortuniū flere ceperut. Quib9 flentib9
vehemēt' subito iuuēis appuit corā eis. Erat
iuuenis crine crispo ⁊ colore crocco. alba in-
dut9 tunica. ⁊ albo pter collobio superducto.
Salutat' ḡ ipsis ab eis q̄ pgerēt sciunt. Rn̄-
dētib9 illis. ad villā libēter ire vellem9: si via3
scirent ingrunt. Et ille. Scio inqt. me sequimini.
Illo igit̄ cum silētio p̄cedente: ille sequit̄. nec
fuit aliq̄ earū3 q̄ aliqd loq poterat pre nimio
metio gaudio vl' stupore. At ille, pperātes vi
derūt villā: subito i ictu oculi ductorē iuuenē
pdiderūt. Que mox pstrate i t'rā amare ce-
perūt flere q ductori tāto nihil amplr9 sūt lo-

cute. Ad cor aūt p9 lachrymas redeūtes: extū
de in sp̄uali vita tali solacio pfecerūt. Cōsil'e
prope duobus fratribus accidit. Hec Bint.

Virgo quedā3 percussit cadauer ad caput
in quo erat diabolus. Exemplū. xx.

f Uit in quadam villa

noīe viuella virgo deo digna. mor-
tuis parētib9 in domo fr̄is militis
relicta ē. Pro cistercieñ eni ordie diu laborās
neq3 ad effectū pducere valēs: fortit̄ in aīo
statuit s̄m posse suū etiā in sc̄lo ordinē obser-
uare. Incessit eni sine lineis. obs̄uauit ieiunia
silētiū tenuit. carnes nō comedit. hora matu-
tinali surrexit ad eccl'ia3. ⁊ in eccl'ia horas re
gulares exoluit. Cōtingit aūt q ea ignorāte
mortuū corp9 cuiusdā defūcti vespe ad eccl'ia3
deferret̄: ⁊ solū corp9 ad feretru3 relinqueret̄.
Surgēs aūt media nocte v̄go quā dixim9: iue
nit quēdā mortuū: sed parū aut nihil timuit.
recedit ⁊ horas incepit dicere. Hoc vt vidit
diabol9 inuidebat ei: ⁊ corp9 intrās mortuu3
⁊ loculū p̄mo mouit. Virgo igit̄ se cōsignās
cōstāter aitq3 clamauit. Diabole pq̄esce: miser
rime. cōq̄esce: q2 nihil cōtra me poteris agere
Et mox diabol9 surgēs cū corpe. Vere inquit
nunc potero contra te. ⁊ meas iniurias a te
passas frequēti9 vindicabo. Hec vt illa vidit
imperterrito corde baculū fixa cruce ambab9
manib9 rapuit. ⁊ in caput mortuu3 feriēs ad
terrā piecit. ⁊ sic fideli audacia diabolū effu-
gauit. Itaq3 virgo xp̄i cum angustia labora-
uit: vt cadauer deiectum in feretrū relocaret.
sed frustra: q2 nō potuit. Veniens aūt mane
cum custode p̄sbyter mirat̄ deiectū corp9 de
feretro. ⁊ vulneratū in capite q̄rit qd actum
sit. Fatet̄ virgo cū lachrymis: rogās obnixi9
releuari corp9. Negat ille: allegās visurū po-
pulū potius per gestā rem excitandu3 in lau-
dem xp̄i. Mox turbata virgo vbi presbyterū
inuincibilē ⁊ inexorabilē vidit: vanā ⁊ inanē
gloriam ⁊ erubescentia3 formidans: domum
fratris cognatione3 ⁊ patria3 dereliquit. nec
vnq̄ ad eum postea redijt. sed vsq3 ad mortē
in viuella permāsit: ⁊ i hūilitate christo spon
so suo fideliter seruiuit. Hec Bint.

Christus vestiuit agnetam sua3 sponsam.
Exemplum. xxi.

c Hristus sponsus vir-

ginū v̄gines ab oī opprobrio ⁊ cō
fusiōe custodit. sicut beatam agne-
tem cum fustigaretur nuda: crine soluto tātā

denſitatē crinium dedit ei dñs & longitudinē: vt pulchrius crinibus ornaret quam veſtibus. Et cū eſſet in patibulo eā lumine de celo miſſo veſtiuit.

Xps per triduū ſuſtentauit virginē in patibulo. Exemplum.xxij.

Item legitur de ſācta i Eulalia quod multa ſupplicia ptulit a Deciano pſide. cuius corpus iuſſit tyrānus ſuſpēdi. dū p triduū pmaneret in patibulo ſuſpēſum corpus eius veſtiuit lumine de celo miſſo. & aiam morientis viderūt aſtātes in celū aſcēdere quaſi in ſimilitudine colūbe nitētis.

Xps paſcit virgines. Exemplum.xxiij.

Christus paſcit et nutrit virgines: ſic legitur feciſſe btē eugenie vgini. Que cū multa ſupplicia ſub Galieno impatore ſuſtinuiſſet: ignis & aq & alioꝝ tormētoꝝ gna ſupaſſet & euaſiſſet illeſa. tādē clauſa tenetur i obſcuriſſimo carcere ſine oī cibo & luce: in q eā xps viſitauit & pauit imēſo lumie & cādidiſſimo carcerē illuſtrauit. Que cū p multos dies mortua crederetur appuit corpletior & pulchrior quam prius fuit.

Xps liberauit vginē ſponſam ſuā a diuerſis martyrijs. Exemplum.xxiiij.

Legitur in paſſione euſe l mie quod cū eēt ſpecioſa valde. & accuſata cōfeſſa ē ſe eē xpianā. venit ad eā Priſcus iudex i carcerē volēs eā opprimere ipa aūt ait. Adiuua me ſaluator meus ieſu xpe amator & ſponſus caſtoꝝ aīoꝝ. Ipſa aūt xpi adiutorio cōualuit & Priſcū potētē vicit. Tūc priſcus indignatus quod a muliere victus eſſet fecit fieri rotas horribiles in qbus vginē cōtereret. Cūqz miniſtri eā cōfitētē xpm audirēt & dicētē. Saluator mūdi ſalua me & libera me: angelus ſtatim deſcēdit: & rotas illas cōterēs. & illā illeſam reddēs & liberatā. miniſtri aūt percuſſi paralyſi facie imutata. Cū aūt pſes cōfuſus cōminaretur ei quod interficeret eā i fornace ardēti: ait. Nō timeo habēs adiutorē xpm & cōculcabo adiutorio eius oēs tyrānicos inſultus & terrorē eoꝝ. Cū autē iuberet eā tyrānus in fornacē pijci quā parauerat: miniſter cui pcepat hoc dixit ei quod nō poſſet i eā manū mittere: qr videbat circa fornacem viros glioſos paratos fornacē diſpgere: & eā illeſam & imaculatā cuſtodiri. Alter huius dixit quod nō poſſum facere. qr videbat circa fornacē cādidatoꝝ exercitū eā expectātē. Hi duo in carcerē miſſi ſūt. & eos cuſtodire fecit: tādē martyrio coronati ſūt. Tūc plectā eā ſup ignē: ſuſceperūt eā angeli dei diſpgētes ignē huc atqz illuc. Poſita in carcerē p ſeptē dies p capillos ſuos ſuſpēſa negato cibo & potu: ſz qttidie ab angelo refecta ē. Poſt hoc poſita eſt inter magnos lapides q dei adiutorio mox in puluerē ſūt redacti. Poſtquam hec oīa ſupaſſet miſſa ē in foueam plenā vrſis & leonibus. & ibi vrſos & leones ſuperauit. Tūc a carnifice gladio pcuſſa migrauit ad dñm. pcuſſor aūt eius a leone deuorabatur Priſcus & appollonius in furiā ſūt cōuerſi: ita quod ſeipſos comedētes mortui inuenti ſunt.

Quidam voluit violare virginem & excecatus eſt. Exemplum.xxv.

Quidā ab imperatore q obtinuit vt ſcā Anaſtaſia ſibi pro vxore daretur: pmittēs quod a xpianitate eā reuocaret. Qui cū multiplicit eā attēptaſſet, pmiſſioibus: minis: & ſupplicijs. & ipſa in qdā camera imobilis p triduū pmanſiſſet ſine cibo & potu & ſōno: vir intrās ad eā voluit violare eā. & ſic excecatus circuibat i camera: nec valebat exire. Cū aūt clamaret pre dolore oculoꝝ intrātes famuli eū emiſerūt & ad idola adduxerūt eū vt rūſa accipet a demonibus vtrū a ſua ifirmitate curaretur. dixerūt quod nō. ſz ppter illud qd fecerat anaſtaſie. ſciret qm ipſe quod i inferno etnaliter eēt cruciādus. Qui pterritus ſupra modū & turbatus: cū duceretur inter manus famuloꝝ ſubito mortuus ē. Ipa aūt anaſtaſia poſt multas afflictiones p xpo paſſas carceris & exilij incēdij & extēſiōe corporis ſup quattuor palos ſpiritum deo reddidit.

In diſcipulis de tempore.

Miles q violauit virginem quō in cruribus punitus eſt: & bufonē igneū in corpore ſuo ſuſtinuit. Hoc quere ſermone.xcvi. V.

Uirtutes.

De virtutibus qnqz fratrū. Exemplū.xxvi.

Quidā ſanctus abbas q qſiuit a qnqz fratribus ſuis q ſibi p ceteris placuerūt vtutes: & vitam ipſoꝝ qualiter vixiſſent poſtquam religioſi facti eſſent. Primus dixit. Ego ſic vixi quod ſingulis diebus oīa pctā mea: ita cū dolore cordis ptractaui: & qcqd cōtra deū illa die egi cū tāta cōtritiōe cōfeſſus ſum qſi eadē die mori deberē. Secūdus dixit. Oē tēpus meū in duas partes diuiſi. vnā orōnū deuotioni dedi. aliā laboribus & ſeruitijs fratrū vbicūqz potui in minoꝝ ſic &

in maximo fidelit expendi. Terti⁹ dixit. Ego dedi me totū opib⁹ misericordie ꝛ cōpassioni ita vt flerē cū flētib⁹: ꝛ gauderē cū gaudētib⁹ Quart⁹ dixit. Ego semꝑ me adiūxi vbi despectus habebar: ꝛ sic me ꝑ in rexi vt ad plenam humilitatē ꝛ patientiā ꝑuenirē. Quīt⁹ dixit ego sic vixi et nullū hoīem turbaui: nec ab aliquo turbat⁹ sū. Abbas sibi hec reuelari petiuit a deo: ꝛ vox de celo venit dicēs. Ego do me ego ꝑmitto me īuenire: ego vēdo me ꝛ ꝑmitto me furari. ego ꝑmitto me ab hoīe superari Tūc abbas nō intelligens: orauit sibi manifestius illa declarari: tūc vox venit de celo: dicēs Ego do me penitenti. ego ꝑmitto me in orōnibus ꝛ laborib⁹ fratrū inuenire. ego vendo me illi q̄ ꝓximis cōpatit ꝛ cōgaudet. ego permitto me furari ab humili despecto. ꝛ ego permitto me superari ab hoīe q̄ nullū cōturbat: sꝫ stat in pace Tūc abbas q̄siuit q̄s melior esset int illos. tūc venit vox de celo: dicēs. Qui nullū turbauit nec turbatus est.

De exercitijs q̄nq̄ fratrū. Exem. xxvij.

Abbas quidam habuit q̄nq̄ fr̄es q̄bus p̄cepit vt vnusq̄sq̄ referret virtutē suā. Prim⁹ dixit: decē annis q̄tidie feci generalē confessionē. Secūdus dixit: quotidie bonā attentionē ꝑ viginti annos studui habere in orōne. Terti⁹ dixit: ꝑ triginta annos quotidie quātū potui misericors fui: ꝛ intraui infirmatorium q̄rens cui seruirem. Quartus dixit: ꝑ q̄draginta annos nemīnē ꝯturbaui: oīa patiēter sustinui. Quītus dixit: ꝑ q̄nq̄ginta annos q̄siui despectionē ꝛ non inueni mi similē in humilitate. Abbas igit deū rogauit vt sibi ostēderet q̄s int illos melior esset. ꝛ venit ad eū vox: dicēs. Prim⁹ seipm̄ dat dn̄o. secūdus inuenit dn̄m. terti⁹ portat dn̄m. q̄rt⁹ emit dn̄m. q̄nt⁹ vincit dn̄m.

De ꝯtutib⁹ triū heremitarū. Exē. xxviij.

Erant tres heremite q̄ cū quererent int se de virtutibus. dixit vnus q̄ ꝓpter dilectionē dei pl⁹ semꝑ desidero turbari q̄ illi turbationes euitant. Alter dixit q̄ ꝓ dilectione dei nunq̄ me iudicātē iudicaui. Et req̄situs cur dimitteret: dixit ꝓpter tres causas. Primo q̄ inuenio me esse priorē q̄ ipse q̄ locutus est. Secūdo q̄ null⁹ curat mea v̄ba ꝛ nō credunt mihi dum de mē mala loq̄nti loquor. Tertio si hodie malus ē qui mihi hodie infert molestiā: cras potest melior esse q̄ ego. Tertius dixit plus me q̄ se diligentem diligo ꝛ dum quererent q̄s ille esset q̄ plus te q̄ te diligit dixit iesus. Qui ꝓ me patrē ꝛ regnū ꝯtēpsit: corp⁹ dedit penis: q̄si me chari⁹ sibi haberet

Unctio extrema.

Sacramentū extreme vnctionis prolongat vitam. Exemplum. xxix.

Quidā vir magnorum operum in extremis laborans. Cū interrogatus fuisset si oleo sancto ꝑungi vellet: rn̄dit. Nolite obsecro talia dicere quia omnes q̄ vnguntur illi moriunt. Et his dictis spiritū reddidit. Sꝫ cū lintheaminib⁹ inuolui deberet deo volente spiritū resumpsit ꝛ oculos aperiēs locut⁹ est: dicēs. Quia extreme vnctionis salutare sacrm̄ abhorrui. c. annis ignibus purgatorij iusto dei iudicio torq̄bor. ꝗ si ꝑunct⁹ fuissem vtiq̄ de hac egritudine cōualuissem. sacra eni vnctio nō est mortꝭ acceleratio: sed dilatio. Sicq̄ verbis finitis animā ecōuerso exalauit.

Punitio vxoris que impediuit vnctionem sui mariti. Exemplum. xxx.

Miles quidam diues ꝛ strenu⁹ in secularibus exercitijs: ꝛ torneamentꝭ ꝛ hastiludijs exercitatissim⁹. religiosos ꝛ clericos in magna reuerētia ꝛ honore hēbat: ꝛ eisdē in domo sua liberaliter ministrabat. Hic cum vehementē languorem incidisset: ꝛ post fidelē cōfessionem: ꝛ dn̄ici corporis perceptionē: ꝛ a religiosis ꝛ clericis q̄ ibi aderant requisitus fuisset si oleum sanctū desideraret. rn̄dit. ita desidero ꝛ ex toto corde requiro. Quod vxor eius audiēs: ꝛ nimis carnaliter eum diligens fieri nō permisit donec intellectum ꝑdidit: ꝛ agonizare cepit. Cūq̄ inunctus fuisset ꝛ ꝑ sex horas iacebat imobilis vt putaret eē mortu⁹: tandē resumpto spiritu vocauit vxorem di. heu heu vxor mea dilecta q̄d fecisti. q̄re decepisti me: ꝛ tu decepta es. si cū intellectū habui inunct⁹ fuissē ꝓculdubio. xxx. die a tormentꝭ purgatorij exiuissem: mō ꝑ septēnium in pena manebo: ꝛ vtiq̄. xxx. annis ibi fuissem: nisi hoc religiosorū ꝛ clericorꝫ quos sp̄ dilexi deuota intercepisset orō. Tu vō q̄ huiꝰ negligētie cā efficiēs extitisti: impunita nō transibis: sꝫ vsq̄ in finē vite tue paralitica iacebis. His dictis miles in bona cōfessione discessit: ꝛ vxor ei⁹ incurabili paralisi ꝑcussa post. xxv. annos plena patientia migrauit ad dn̄m.

Sacra vnctio disponit animam ad celum. Exemplum.xxxi.

REligiosus quidā ordinis pdicatoꝝ bonifaci⁹ noīe q̄ cū peteret sacrā vnctionē a frē richardo eiusdē ordis: distulit ipse vocare puētū ⁊ iuit dormitū. Post matutinas aūt cū ad īfirmnꝫ venisset: ait ille. O frat̄ qd̄ fecisti. si i sero corpus dñi suscepissez: nūc eēm in palacio qd̄ vidi: vbi erat magister raynald⁹ ⁊ frat̄ rupert⁹ ⁊ alij sancti pr̄es q̄ obierūt: q̄ occurrentes mihi cū magno gaudio me recipientes int̄ se me fecerūt sedere. Cūqꝫ cū illis gauderē: ecce dñs christ⁹ intrauit in palaciū: ⁊ ait ad me oportet te recedere hinc. q2 nondū me recepisti. Unde si sero cōicatus ⁊ inunctus vt petebam fuissem: cū sctīs prībus ⁊ frīb⁹ nr̄is vtiqꝫ remāsissez in palacio tā iocūdo. Hoc i vitaspatrū.

Uoluntas.

Malam voluntatē habens vulnerat christum. Exemplum.xxxij.

QUidā stans i mala voluntate peccandi: ⁊ etiā erat peccator magn⁹: q̄ vidēs beatā virginē hñtē in gremio puerū iesuꝫ ⁊ videbat̄ ei puer ille pulcerrim⁹ in facie: s̄ in corpe erat ac si esset trāssossus cū cultellis ī toto corpe suo. Et virgo btā ait peccatori. Qualiter placet tibi iste puer. Qui rñdit. Pulcerrimus eēt si nō esset trāssossus ⁊ sic vulnerat⁹ in corpore. Que ait. Cui⁹ reus ē iste hō qui hoc fecit. Qui rñdit. Mala morte puniat̄. Rñdēs aūt beata virgo. Tu es homo ille q̄ cū tuo malo pposito denuo flagellas ⁊ crucias filiū meū: ⁊ sic fiat tibi sicut dixisti: ⁊ diabolus in tali malo proposito fregit sibi collum.

In bonis qñqꝫ deus recipit voluntatem pro facto. Exemplum.xxxiij.

QUidam dñs castri habuit sacerdotē sibi celebrātē solēnia missarū: ⁊ ipm̄ vocari fecit vt se prepararet ad missaꝫ. Sacerdote aūt veniente vidit ipm̄ dñs castri cū quqꝫ demonib⁹ obsessum: ⁊ nullus ali⁹ videre potuit: nec ipse sacerdos sensit: ⁊ angelū suū longe stantē. Et cum appropinquaret eccl̄ie: reliqrūt eū tres demones. Cū aūt se dño ad missam cōfessione facta ppparasset: dimiserūt eum alij duo: ⁊ oēs quqꝫ stabant q̄si lupi rapaces insidiando q̄ñ finē suo officio dedisset. Et angelus dñi saltabat sup humerū eius. Sacerdote stāte in canone dñs castri extracto gladio amputauit sacerdoti caput suū. Interfectione facta dñs cepit cōtristari ⁊ a dño papa pniam requirere. Qui dixit. Uade ⁊ fac qd̄ fatu⁹ tu⁹ iubet te facere. Dñs vo̍ let⁹ ad ppria puenit: ⁊ fatuū suū bñ fecit tractare. Quadā vo̍ die vocauit fatuū ⁊ dixit sibi. Quid faciā q2 interfeci sacerdotē. Qui rñdit. Si ipm̄ interfecisti permittas silr̄ te interficere. Cū vo̍ sepi⁹ h̄ attēptasset: ⁊ fatu⁹ sp̄ eadē vba̍ rñderet: cogitante dño q̄ aliqd significaret: rogauit seruū vt q̄ñ veniā fecisset sibi i caput suum amputaret. Facta aūt venia ⁊ extracto gladio ad amputandū sibi caput: venit sacerdos mortu⁹ corā altari: ⁊ dixit sibi. Surge: dñs hꝫ volūtatē pro facto. Resigno aūt tibi qd̄ mihi fecisti: q2 i glīa dei pr̄is sum surrexit dñs: ⁊ habituꝫ assupsit religiosū ⁊ ex castro fecit fieri claustrū: i quo dño nr̄o iesu xp̄o seruiuit vsqꝫ i finē vite sue.

Apostata ptric⁹ post mortē muet⁹ est in habitu ordinis sui. Exemplum.xxxiiij.

BEatus bernardus monachū habuit: q̄ suadēte diabolo ordinis habitū deposui: ⁊ parrochiaꝫ quādā ad regēdū suscepit ⁊ ex cōcubina secū manēte genuit filios ⁊ filias. Accidit igit̄ vt p annos plurimos ibi esset nec abbas sciens p villā in q̄ monachus habitabat transiret: ⁊ ad domū ill⁹ hospitādi grā diuerteret. Quē ille cognoscēs ⁊ q̄si ppriū pr̄em cū multa reuerētia accipiēs deuote ministrauit: ⁊ tā ipi q̄ socijs ac iumētis necessaria copiose ministrauit: nec tñ cognit⁹ ē ab abbate. Mane cū vir sanctus dicē matutinis parat⁹ esset ad eūduꝫ nec posset ei loq̄ eo q̄ maturi⁹ surgens iuisset ad ecclīam. Ait filio ill⁹ sacerdot̄. Uade ⁊ defer mūeū istuꝫ dño tuo. Erat aūt puer idē mutus a natiuitate: q̄ pcepto obediēs: ⁊ pcipiens in se vtutē sentiēs ad pr̄eꝫ cucurrit: ⁊ sctī pr̄is vba̍ absolute valde expssit dicēs. Hec ⁊ h̄ mādat tibi pr̄ abbas. Pat̄ pmā vocē audiēs: ⁊ p̄ gaudio lachrymas effūdēs: ⁊ secūdo ⁊ tertio eadē vba̍ repetē ammonuit: ⁊ qd̄ sibi abbas fecerit diligent̄ inq̄siuit. Cui ille. Nihil mihi aliud fecit: s̄ solūmodo mihi dixit. Uade ⁊ dic dño tuo h̄ vba̍. Ad taꝫ g̊ euidēs miraculū sacerdos cōpūct⁹ festinant̄ ad sanctū virū venit: seqꝫ cū lachrymis ad pedes pstrauit. Dñe pr̄ inq̄t monach⁹ vr̄ tal̄ ac talis fui: ⁊ tali tp̄e a mōasterio recessi. Rogo g̊ paternitatē vr̄aꝫ vt liceat mihi redire vobiscū ad

monasteriū: qr dē in aduētu vestro visitauit cor meū. Cui sanctus berū. Expecta me hic: et ego pacto negocio cito reuertēs ducā te mecū. Timēs ille mortē quā p̄us nō timebat: rn̄dit Dn̄e timeo interim mori. Ad h̄ ille inqt. Pro certo scias: qr si in tali ɔtritiōe ac ꝓposito mortuꝰ fueris: corā deo monachus inueneris: et sic recessit. Cū eni abbas rediret illūq; sic recent mortuū ac sepultū audiēs: sepulchrū aperiri p̄cepit: dic̄ tibꝰ q̄ aderāt q̄d facē vellet. rn̄dit Uolo vidē verū in sepulchro iaceat monachꝰ vel clericꝰ. Clericū inquiūt in habitu seculari sepeliuimꝰ. Reiecta terra: abiectaq; veste q̄ sepultꝰ fuit: et in tōsura monachi cūctꝫ apparuit. et magnificatꝰ ē ab oībꝰ deꝰ q̄ volūtatē ꝓ facto reputat et accipit. Hec cesarius.

In discipulo de tempore.

Latro q̄ in volūtate bona ad heremitā venit: et ipe spreuit eū: et quō arbor eū occidit: et stati aīa eiꝰ ad celū euolauit. ser. cli. O.

Item latro quidam orauit vnum paī noster coram crucifixo: et sic saluatus est. Quere sermone. xlix. R.

Uoluptas.

Ducissa delicata quomodo postmodum computruit. Exemplum. xxxv.

Ux q̄dā vxorē habuit d q̄ ita tenere et delicate viuebat vt cōi bꝰ aq̄s ablucre se dedignaret: s̄ serui eiꝰ de roze celi vndiq; collecto laboriose ei balneū p̄pabāt. Cibos nō tāgebat nisi postq̄ fuissent p̄ eunuchos in frusta ɔcisi: aureis fuscinulꝰ ori suo adhibebat. cubiculū suū ita redolebat q̄ vix sit auditu credibile. Dū sic viueret: iudicio dei ꝑcussa viuēs cōputruit: vt iā nullꝰ fetorē eiꝰ ferre posset. Relinquētibus ḡ eā oībꝰ famulꝰ: vna sola ancilla i seruitio suo p̄māsit q̄ nō sine speciērū redolētium auxilio trāsire potuit: s̄ quosi raptim ei ministrās diem clausit extremum.

In discipulo de tempore.

Qui voluptuose vixit et nihil sibi ꝓpt̄ deū subtraxit: et tn̄ bona opa fecit ieiunando: elemosynas dando: et quō postmodū a deo iudicatus fuit. q̄re sermo. iiij. C.

Uotum.

Uirgo votiua q̄ voluit cōtrahere mr̄imonium. Exemplum. xxxvi.

Uedā virgo fideliter q in castitate btē marie v̄gini seruiēs et se ei et filio eiꝰ in castitate vsq; ad mortē seruire obligās: s̄ felicibꝰ eiꝰ actibꝰ hostis antiq̄ nō defuit inuidia: q̄ potent̄ cuiusdam oculos forme eiꝰ iijciēs totū eiꝰ animū i amore v̄gio ɔūtit: quā cū blādicijs et ꝓmissiōibꝰ crebrꝰ attēptabat vt eā vxorez h̄re mereret. glīaz et diuitias et ꝓpt̄ deū oīa bona sibi ꝓmisit: nō eu3 segnꝰ q̄tidie purgēs q̄ interior eiꝰ diabolus cor eiꝰ ad tantū scelꝰ instigabat: q̄d plura: crebro inimici fatigata turbine corruit et spōsa eterni regis mortalis hoīs vxor fieri acq̄escēs: renūciās xp̄o et etn̄is bonis mortalē spōsuz et trāsitoria bona sibi elegit. Constituitꝰ dies nuptiarū et nocte īmediate p̄cedēte diē nuptiaꝝ: cū in domo parētū illa nocte q̄esceret vidit illa nocte in sōnis se raptā super os putei: q̄ enormi amplitudine et ꝓfūditate oris sui apuit baratrū q̄ȯ tā īmanes exhalabat fetores: vt vniūsū huiꝰ mūdi aerē videret inficere: tā dēsas fumi nebulas: vt sol̄i huius claritatē videret de celo effugasse. Cūq; totū serpētibꝰ et v̄mibꝰ scaturiret: et a clamoribꝰ eorū q̄ intꝰ torq̄bant̄ horribili miraret̄ rugitu: vidit repēte ethiopes q̄sdā ignitos de medio exiliētes et aīas deputatas tormēt̄ absq; dn̄a crudelit̄ imergētes: a qbꝰ et ipsa arrepta. et cū traheret̄ intꝰ ipos iā desperationis angustias respiciēs et circūspiciēs si eēt auxiliator: vidit ātiquā dn̄az suā dei genitricē v̄ginē mariā: s̄ nimis a lōge: et sic a se auūsaz vt eiꝰ visionē vix a lōge aliq̄ specie posset colligere: tandē toto corde et oī conatu ɔuersa ad illā nomē suum valde inclamās. O dn̄a inq̄t subueni ancille me tā in amara necessitate constitute. At illa ꝓpius accedēs. Tu inq̄t q̄ es. Ego sū inquit o dn̄a ancilla tua: tuo famulatui tueq; memorie semp̄ deuota. At illa inquit. Absit. tu mea nō es: imo illiꝰ quē me cōtēpta et filio meo p̄elegisti: ipse tibi subueniat: ipse te liberet. Illa v̄o improperantis verba nō ferēs: imo inq̄t: o dn̄a longe sit a me: longe a corde meo eius memoria. tu v̄o libera ancillam tuā: q̄z nō differas. O dn̄a qr iā absorbet me ꝓfundū. iaz v̄get sup̄ me puteus os suū. Cūq; se in hūc modū excusaret vt illā iuuaret: inimiciq; eius eam trahebant: nullas dantes inducias: accessit pietatis mater sancta dei genitrix Maria ad eam: sua manu manum eius tetigit et tenuit: procul inimici ilico facti sunt: nec respicere eam audentes cui tātū matris dn̄i videbant adesse patrociniū. Tunc eā ipsa blande alloquēs et benigne consolans. hi inquit sunt fructꝰ carnis. hoc premiū voluptatis in hanc p̄cipitationis voraginem precipitez te das

bas et nesciebas: iam experta caue. et ad recuperandã grãz ei cui deseruit castitas totis viribus et visceribꝰ insiste: et ego te precibꝰ meis iuuabo: dixit et abijt. Illa vero reddidit sibi animã: et sic euigilauit. Aderãt amici diuitis illiꝰ q̄rentes q̄d fieri debēt. Et illa inq̄t: ꝓcul discedite ministri morꝫ et inuētores ignis eterni: illisq̧ a facie sua cū summa indignatione ꝑturbatis parētibꝰ et oībus ibi cōgregatꝫ rē totã apuit. Et illi h̄ audiētes: liberã eã dimiserūt. Et illa totꝫ viribus se in penitentie luctu et antiq̄ ꝓposito reddēs instabat inq̄tū poterat recuperare grãm dn̄e nr̄e dei genitricis virginis marie et filij eiꝰ dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Et sic i bono et salubri ꝓposito postmodū finiuit vitã suã.

Votiuus quidaꝫ obijt sine sacramentis et damnatus est. Exemplum.xxxvij.

In dioecesi traiectensi

i erat quidam rusticꝰ vsurarius Modescalcus noīe: tēpore predicationis sancte crucis ipse crucē et votum redemit per quinq̧ libras traiectenses: et circūuenit dolo dispēsatorē cū posset dedisse.xlviij. libras nec tñ filios exheredasset. Iste sedebat in tabernis dicens. Vos stolidi transibitis mare i periculo vite vestre et expēditꝫ substantiã vestrã redemi eni ꝓ quinq̧ libris votū meū et vitã meã: et manebo domi: et tñ similē vob̄ habeo mercedē. Nocte q̄daꝫ cū iaceret cū vxore sua audiuit in molēdino suo qd̄ erat cōtiguū domui sue motū quasi rotas molētes: et dixit puero suo. Vade et vide quid sit in molendino. Puer iuit et rediit horrore ꝑcussus. Cui dn̄s. Quid est tibi. At ille. Tantus horror inuasit me in ostio molēdini q̄ cōpulit me redire. At ille. Etiã si diabolus ibi sit ego vadaꝫ et videbo quid sit. iniecta toga scapulis venit ad molendinū. Erat eni nudus. Ostiū aperuit et introspexit. vidit duos equos nigerrimos: et virū nigrū stantē circa eos. Qui dixit ad rusticū: festina ascende ad equū istū qui ꝓpter te adductꝰ ē. Ille rusticꝰ expauit. At ille niger. Quid tardas: pijce vestē tuã et veni. erat eni vestis cruce effigiata. ille desperatꝰ ex vocatione diabolice virtutis reiecta veste equū ascendit: et vir niger ascēdit alteruꝫ equū: et statim deducti sunt ad diuersa loca penaruꝫ: vbi ille miser vidit prēm et mrēꝫ et alios q̄plurimos q̄s cognouit et vidit ibi quēdã militē Heliaꝫ de castro Horst. insidentem vacce furēti auerso capite: ita q̄ dorsuꝫ habuit ad cornua vacce: q̄ huc atq̧ illuc discurrebat: et crebris ictibꝰ dorsuꝫ militis cruciabat. Et cū q̄reret rusticꝰ quare illã penã sustineret: rn̄dit. Vaccã istaꝫ rapui sine mīa cuidaꝫ vidue: et iō oportet me hãc penã pati sine mīa ab ea. Ostensa ē ei sedes ignita et dictū est ei. Nō reuerteris ad domū tuã. post tres dies reuerteris ad locū istū et mercedē accipies in ista sede. Mox a demone reductꝰ semiuiuꝰ inuētꝰ est in molendino ab vxore et familia. Et dixit eis oīa q̄ viderat et cōtingebãt. et quasi sub desperatione vocatꝰ est sacerdos q̄ cōsolaret̄ eū: et ad cōfessionē et ꝯtritionē eū ammoneret. Rn̄dit. Quid ꝓsūt verba ista. nō possum cōteri: q2 superfluum et inutilē video me cōfiteri: et video qd̄ in me sit dispositū necesse est adimpleri: sic miser sine sacramentis eccl'ie defunctus est.

Votiuus quidam per triduum amisit visum. Exemplū.xxxviij.

Doctor q̄dã lr̄atꝰ valde

d cū vouisset se p̄dicatorū ordinē instrare: et iã eūdeꝫ diē assignasset frībꝰ apud mediolanū refectꝰ a scholaribꝰ et sclari vanitate iuit ad aliã citatē vt ibi doceret: ne fres p̄dicatorꝫ ordinis tã frequent' videret: s̄ eodē die q̄ p̄uaricatꝰ ē pactū: visū ꝑdidit. et sic per tres dies cecꝰ ꝑmãsit. Tādē pctm̄ cognoscēs tandē visuꝫ recepit et ordinē intrauit et in eo deuote ꝑmãsit: et vitã in bono finiuit.

Periculosū est differre votū. Exē.xxxix.

Quidã iuuenis ioãnes

q noīe vouit q̄ ordinē cisterciēn. itraret: sed accidia plenus penituit. loco voti fecit peregrinationē sancti iacobi: a qua cū redirēs a suis amicis cū fuisset susceptꝰ valde honorifice: dormiens vidit se in sōno corã dn̄o cū quo erant beatꝰ petrus: paulus: iacobus: et iohãnes: et alij apl'i: et beatus petrus vt ei videbat̄ tenebat in manu librū pulcherrimū: quē dn̄s p̄cepit aperiri: vidit dictus iohãnes litteris aureis nomē suū scriptum: qd̄ p̄cepit dn̄s deleri. Et beatꝰ iacobus ante dn̄m se ꝓstrauit: rogans ne nomē sui ꝑegrini deleret̄. Tūc nō exaudiuit eū dn̄s. s̄ dominꝰ improperauit dicto iohãni dure valde et cū magna indignatiōe q̄ eū irrideret et ꝯtemneret votū suū adiplere: p̄cepit btō petro vt nomē suū deleret. Btūs aūt iacobꝰ adhuc semel ꝓstrauit se añ dn̄m: rogans ne deleret̄ nomen eiꝰ peregrini: ꝓmittēs ꝓ eo q̄ infra.xv. dies votū ipleret. Ipse aūt excitatꝰ a sonno grãs retulit suo fideiussori: ꝓmittēs q̄ ipm ternis-

uium anticiparet: et sic tpa anticipa ordinem cisterciēn. itrauit: fact⁹ pmo abbas clareuall. post epūs apud valētiā: vbi dicit cū mult̄ miracul̄ claruisse et vitā felicit̄ terminasse.

Uotiuum demones proiecerunt in sartaginem. Exemplum. xl.

Legit̄ in libro petri cluniaceñ. q quidā sacerdos in pictauia multoꝝ vitioꝝ seru⁹: q̄ cū a priore boneuall̄ monit⁹ fuisset frequent̄ vt seculo renūciaret et vitā suā emendaret et ordinē intraret. q̄ vouit: s votū nō impleuit. Icepit aūt subito grauit̄ infirmari. Qui cū misisset pro priore: q̄ veniēs ammonuit eū vt pmissū adimpleret et facere nō differret: subito clamare cepit. O pat̄ ora p me. qꝛ duo visi veniūt ad deuorandū me. Illo ħo cū alijs astātib⁹ orante mox liberat⁹ est. Sꝫ nec sic iplebat pmissum: et ecce iterū cepit clamare ptēs orōes dicēs. Ecce ignis occurrit ad deuorādū me. s tūc iterū liberat⁹ ē ad orōnes bonoꝝ viroꝝ. Sꝫ pmissū adhuc cōplere ꝯtēnens q̄si desperando ad dei iudiciū rapt⁹ audiuit ꝯ se ferri sniāꝫ de mal̄ suis et de fractione voti. et a raptu subito rediēs retulit corā oib⁹ visa et audita: et q ab eo esset p̄cisa oīs spes salutꝭ. Et addidit. Ecce assunt duo demones portantes vnā magnaꝫ sartaginē vt frixar in ea ineternū: q̄ cum hoc diceret: vna gutta frixure cecidit super man⁹ eius: que vsqꝫ ad ossa eū oibus videtib⁹ deuorauit. Et tūc ipse ait. Nūc credite. ecce iā demones in sartaginē me pijciūt: et hec dicens expirauit: et vitā sine ꝯtritiōe finiuit.

Quidam sancto Michaeli vouit vaccam et vitulum. Exemplum. xli.

Rustic⁹ quidā cū duceret vaccam et vitulū ad montē sancti michaelis: q̄ de periculo maris timēs: qꝛ q̄nqꝫ viam attigit: fluctus eū inuasit: exclamans dixit. O sancte Michael adiuua me et libera me et dabo tibi vaccā et vitulum. Sic liberatus dixit. Bene fatu⁹ erat sanctus michael q credebat q darem sibi vaccā meam et vitulum meum. Et iterū inuasit fluct⁹ eum: et iterum exclamauit et dixit: O bone michael adiuua me et libera me: et dabo tibi vaccam et vitulū. Et sic liberatus iteruꝫ dixit. O sancte michael nec vaccā nec vitulū habebis. Cū aūt sic q̄si securus incederet: ecce iterum fluctus inuoluens eum et suffocans eum; et vaccam et vitulū cum eo suffocauit.

Usura.

Pro vsurarijs defunctis non est orandum. Exēplum. xlij.

Quidā sacerdos orauit p pr̄e suo vsurario: et man⁹ ipsi⁹ cōtremuerūt sibi ī missa. Et btūs Berñ. orauit qd h̄ significaret. Et angel⁹ apparuit ei di. Nephas ē orare p vsurario q̄ iā dāmat⁹ ē. Et beatus Berñ. phibuit sacerdoti ne ampli⁹ p pr̄e oraret. Et ille sacerdos ampli⁹ nō orauit p aīa pr̄is sui: et sic tunc cessauit tremor manuū suarum.

Quidam accepit cappaꝫ ab vsurario quō punitus est. Exēplū. xliij.

Cum aīa beati Fursei egressa eēt de corpe: demones eā tribunal iudicꝭ accusabāt: s nō inueniebāt qd ei obijcerēt nisi q aliqū cappā a q̄dā feneratore recepat: s āgel̄ sācꝭ oratib⁹ p ipo decreuit dūs vt aīa ad corp⁹ rediret et pniāꝫ agēt. Uñ vn⁹ demō irat⁹ aīe ei⁹ a q̄ cappam accepat in ei⁹ facieꝫ piecit. Uñ post q̄ fuerat suscitat⁹ apparuit ī facie ei⁹ exustio ex aīa feneratoris igne gehēne succēsa. Nec tñ credit̄ scm̄ virū sciuisse illā cappā fuisse feñore acq̄sitā: s inq̄rere debuit. Idē arnoldus.

Quidam construxit ecclesiam de vsuris. Exemplum. xliiij.

Cum quidā vsurarius ecclesiā de vsuris et rapinis cōstruxisset: epm ad ei⁹ dedicationem vocauit. Epo igit̄ cū suis clericꝭ officiū dedicatiōis pagēte vidit retro altare diabolū ī cathedra stātē in habitu epali et dixit epo. Quare tu ecclesiā meā ꝯsecras. Cessa iā qꝛ h̄ ecclia merito ad me ptinet: qꝛ de vsuris et rapinis edificata est. Cū ḡ epus cū clericꝭ fugēt: ꝯtinuo ipe diabolus grādi strepitu ecclīaꝫ destruxit.

Usurarius quidā in agone dixit. Denarios comedo. Exemplū. xlv.

In diocesi coloniēsi miles q̄dā defunct⁹ est vsurarius admodū noīatus et auarus q̄ cū infirmaret: et tandē materia ascēdēte in cerebrū: factus ē freneticus. Cumqꝫ quottidie dentes et os moueret: dixerunt ei ministri sui. Quid comeditis domine. Rñdit ille. Denarios ego mastico. Uisum eni fuerat ei q demones ori eius denarios infunderent. Nō possum inquit

sustinere demones istos: ponite me ad monasterium: quia forsitan illic orationibus seu per orationes bonorum hominum liberabor. Qui cum delatus fuisset clamauit reportare me. plures enim demones hic video quam in domo. Sic miser delatus et a demonibus agitatus expirauit. Ecce quam execrabile vitium sit vsura in tormentis ostenditur cunctis.

Usurarius quidam miserabiliter est defunctus. Exemplum .xlvi.

Fuit quidam vsurarius in brabantie et artibus nequam valde: quia nobiles multos et potentes exheredauerat: et pauperes supra modum expoliauerat. Hic frequenter occurrens religiosis: rogabat quasi cum lachrymis pro se orari: sed in nullo penitus se correxerat. Accidit autem quod repentina infirmitate correptus est: et cum ad exitum appropinquaret: ecce subito duo ingentes canes tenebrarum lectum iacentis ambiebant. Ipse vero protracta lingua propria ipsam linguam ad longitudinem pedis distendens: miserabiliter expirauit: et sic miserabiliter mortuus est.

Usuraria quedam bursam cum pecunia fecit secum sepelire. Exemplum .xlvii.

Due sorores simul habitabant: matre mortua diuiserunt hereditatem. Altera mox portionem suam dedit in vsuram: et faciens cistam firmam congregauit multam pecuniam: et non compatiebatur sorori pauperculę. Contigit autem vsurariam sororem infirmari vsque ad mortem que vocauit sororem vt eam germanitatis ei ministraret: quod et illa fecit: sperans se aliquid accepturam. Illa videns se non posse euadere mortem: sorore emissa accessit ad cistam tollens ex ea duas crumenas plenas pecunia: et cinxit se ad nudum circa ventrem: et crumenas sub omnibus vestibus abscondit. Et sorore reuersa ait. Rogo te vt cum mortua fuero a nullo permittas me nudari: sed in eisdem vestibus in quibus iam iaceo me in sepulchrum ponas atque sepelies. Quid plura: illa moritur et sepelitur sicut postulauerat. Potenti viro ad quem villa illa pertinebat quod vsuraria illa mortua esset intonuit. Qui statim aduocatum suum misit vt pecuniam huius defuncte vsurarie tolleret. Qui veniens aperuit archam: accepit claues et nihil inuenit. Et cum exquireret pecunias a sorore innocente et torqueret eam propter hoc: cepit soror de petitione predicta cogitare: et suspitionem habere de pondere corporis mortue. Quod cum recitasset aduocato: rogauit aduocatus sacerdotem vt liceret sibi effodere corpus vsurarie. sacerdos admisit: apertum est sepulchrum. Mira res nudato corpore viderunt ambo. scilicet sacerdos et aduocatus: maximum serpentem qui frequenter caput suum erigens et festinanter mittens in os mulieris et sulphur et ignem spuens in os eius. Quo viso territi sunt valde et clamauerunt. Reijcite terram velociter. Diabolus enim est qui punit vasculum eius atque illudit. et reuersus aduocatus ad dominum retulit ei omnia que viderat.

In discipulo de tempore.

Usurarius quidam tria debebat facere. scilicet contericonfiteri: et vsuras restituere. qui dixit: prima duo libenter faciam: sed tertium nullo modo faciam. Hoc quere de tempore sermone .cviij. Z.

Item vsurarius quidam in agone sibi portari fecit vasa aurea et argentea. et quando anima recreari non potuit: sed dolor continue augmentabatur tunc recommendauit eam demonibus. Hoc quere sermone .cviij. Z.

Item vsurarius quem asinus portauit infra patibulum et ibi sepultus est. quere sermone .cxiij. B.

Item episcopus quidam sepeliuit in ecclesia sancti Faustini vsurarium. Hoc quere ante S. i.

Item vsurarium quendam diaboli per pedes extraxerunt de ecclesia. Hoc quere ante S. ij.

Item vsurarius quidam in claustro fuit sepultus: nec ipse nec monachi requiem habere potuerunt donec ipsum econuerso extumulauerunt ante S. iij.

Item vsurarij quidam propter penitentiam et restitutionem saluati sunt. Duo exempla quere supra R. iij. et iiij.

Capitulum de X.

Xpianus.

Quidam posuit iudeo christum pro fideiussore. Exemplum .i.

In vrbe Bisantina fuit quidam christianus qui patrimonium suum expendit: et cum iam nec pecunias nec amictum: nec etiam christianum a quo mutuaretur inueniret iudeum quendam adijt obnixe rogans: vt ei mutuo aliquid concederet. Qui cum vadem omnino peteret: et ille penitus non haberet quid ei traderet: quia inquit alium vadem inuenire nequeo: velles a me pro vade accipe dominum iesum christum quem colo. Ille ait. Iesum christum deum esse non credo. Sed quia hominem iustum et prophetam eum esse non dubito hunc mihi pro vade si dederis indubitanter accipio. Ille respondit. Fiat vt dicis. Xpianus accepta pecunia nauem emit

mercimonijs onerat: ad longinq̃s partes se transfert: venditis mercimonijs suis ditatur. Cũq; iã nisi vn⁹ dies supesset reddẽdi pecuniã: ꝛ ipẽ valde lõge distaret a loco cõtristat⁹ valde: tũ ad se reuius ait. Nõne deũ tuũ iesuz ꝓ te fideiussorẽ dedisti. Ipsi ḡ pecuniaz trade vt creditori restituat quõ velit. Confestim ḡ scriniũ fieri fecit: pecuniã iudeo debitam iusto põdere inclusit: mari ꝛ ei q̃ mare fecit gubernandũ cõmisit. Mira res. sub vna nocte per multa equoꝝ spacia scriniũ bisantine illabitur vrbi: ꝛ iudei mane astitit domui. Jude⁹ ḡ exiẽs mane ꝑtensa manu arripuit scriniuz: ꝛ lecto suo supposuit. Post aliquãtulũ tp̃is q̃n christianus reuersus fuit. iude⁹ christiano improperando dixit. O veraces christiani. Ille aũt ait. Cur ita ista loq̃ris. Quia inq̃t ille pecuniã a me accepisti: ꝛ eã die statuto non reddidisti. At ille ait. Omne quod mihi prestiteras tibi reddidi. ꝛ ipsum habeo testẽ quez ꝛ dedi fideiussorem. Mecũ ergo veni: ꝛ ei⁹ ipse testimoniũ audi. Omnes igit̃ ecclesiã adeũt: ꝛ imagini saluatoris cũ multis assistunt. Tũc christian⁹ inq̃t. Dñe iesu sicut dei ꝛ hoĩs ver⁹ es filius: testimoniũ perhibe veritati: vtrum huic iudeo reddidi quicq̃d mihi prestiterat. Tunc audientib⁹ cunctis hominibus imago rñdit. Testimoniũ perhibeo tibi ꝙ die constituto omne prestitũ ei reddidisti. His indicijs ꝙ scriniũ in quo pecunia clausa est sub lecto ipsius iacet. Audiens aũt iudeus stupuit: et signa cognouit. Et relicto iudaismo: fidei christiane cũ omni domo sua se cõmisit.

Capitulum de Y.

Ymago.

Mulier nobilis quedam nominauit imaginem beate virginis Marie Rumbulam.

Exemplum. i.

In capella cũiusdaz castri quedam vetus ymago beate marie virginis fuit in sinu tenens filium. Non quidem per opus bene formata: sed multa virtute dotata. Matrona igitur quedaz huius castri die quodam in capella stans: ipsam imaginem respiciens ꝛ sculpture indignans ait: Vt quid stas hic tu vetus Rumbula. Beata maria mulierem stultiloquam non apud filium accusans: sed penam pro culpa futuram alteri matrone predicens ait. Quia domina illa vocauit me vetulam Rumbulaz: ideo semper misera erit q̃diu viuet. Post paucos dies ab omnibus bonis mobilibus ꝛ immobilibus a proprio filio eiecta miserabiliter mendicauit vsq; ad mortem: penam luens stultiloquij.

Judeus quidam proiecit ymaginem beate Marie in cloacam.

Exemplum. ij.

Legitur etiã ꝙ in constantinopoli quidam iudeus ymaginem beate Marie virginis in tabula breui signatam vel figuratam parieti in domo cuiusdam affixam conspiciens: interrogauit cuius esset hec propria figura faciei: Cui quodam respondente dicitur ꝙ esset figura sancte Marie semper virginis. Quod audiens infelix iste iudeus incredulus: diabolo instigante eandez de pariete valde iratus tulit ymaginem: ad vicinam cucurrit domum: ibiq; ymaginem sanctam ob christi ex Maria nati dehonorationez in humana stercora proiecit: et ibi desuper sedens per idem foramen ventrem purgauit super ymaginẽ beate Marie virginis. Et post illam turpissimam ventris purgationem ille infelicissimus homo recessit. Digna quippe ꝛ ignominiosa morte defũctus est: ꝛ postea nunq̃ apparuit.

Puerulus quidam porrexit christo panem.

Exemplum. iij.

Puerulus quidaz accepto pane domum matris egreditur: ꝛ huc illucq; deambulando vt moris est huiusmodi paruulus panem quez acceperat comedebat. Contigit autem vt in quodam loco vbi beate dei genitricis Marie ymago in vlnis tenens puerum erat posita: id eni puer transitum haberet. Quam intuens: ꝛ puerili suauitate blandiens eidez puero ait. O chare que libens offero tibi: sume. Illa vero ymago licet pro exercitanda intuentium deuotione formata: tamen vtpote sine sensu mansit immobilis. vt nec panem qui prebebatur accepit: nec responsum loquendi reddidit. Puer in incepto per sistens vt secum de pane ederet rogabat et exorabat. Cumq; diutius modo. s. alludendo: modo supplicando apud ipsum obtinere quereret; vt quantum deo placeret

innocens simplicitas postulatio patescet. Tā dē eadē imago ꝟtute diuina operāte manuȝ extēdit: panē q̄ p̄bebat accepit dicēs. Ecce panē sicut vis accipio: ſ; eū post triduū tibi reddē volo. Puer itaq; hac audita r̄nsiōe domū letus rediit: ⁊ sine mora infirmitate tact⁹ lecto decubuit. Iā terti⁹ dies aduenerat: ⁊ vocante dn̄o sanctissime marie virginis filio aīaȝ reddidit: percepturus eterne vite panem: ⁊ celestis regni mansionem.

Quidam fregit imagini christi brachium. Exemplū.iiij.

Quedā mulier insecuta a latronibus retro columnā cui btē ꝟginis imago iminebat: quā q̄dā illoꝝ lapidādo brachiū imaginis pueri iesu confregit: inde mox sanguis copiose emanando cūctos in admirationē ⁊ dei laudeȝ induxit ꝑcussore eodē obstinato: quē ideo corā omnib⁹ hominibus diabolus suffocauit.

Itē q̄dā blasphemādo xp̄m ⁊ vētreȝ q̄ eū genuerat: mox a fulgore ꝑcussus cecidit stāte nimia aeris serenitate fulgēte. an̄ B.iij.

Itē plura exēpla de imaginib⁹ christi ⁊ marie. q̄re sup̄ P.xl. ⁊ deinceps.

Ypocrita.

Quidā in extremis datus est draconi. Exemplum.v.

Ipocrita quidā monachus apud hoīes magne estimationis habebat. bon⁹ enī videbat: ſ; cū se cū frīb⁹ ieiunare simularet: occulte comedit Qui dū morti appropinq̄sset ⁊ maxīe īfirmaret frēs oēs vocati sunt: q̄ veniētes aliq̄d boni se ab eo audire sperabāt. ſ; iā dat⁹ hosti coact⁹ ē ꝓdere suā simulationē dicēs. Quia occulte comedebā: iō iā draconi dat⁹ sū: q̄ cauda sua pedes meos ligāt: caput suum ī os meū mittēs spm̄ meū ebibit. Et his dict̄ desperat⁹ expirauit spm̄ reddidit: ⁊ male mortu⁹ est.

In discipulo de tempore.

Ypocrita est sicut simea: vt patet in illo exemplo de sutore ⁊ simea: q̄ sibiipsi collū abscidit cū cultello sutoris. sermone.c.U.

Itē inclusa q̄dā ex quadā ypocrisi dixit se esse pessimā: sed ab aliis hominibus noluit h̄ audire. ibidem. sermone.c.T.

Promptuariū exēploꝝ discipuli explicit.

Incipit tabula promptuarij exemplorũ discipuli sm ordinem alphabeti.

Abstinentia.

Accidia.

Adulterium.

Amicicia.

In remissionibus.

Aqua benedicta.

Baptismus.

Blasphemia.

Cantare.

Charitas.

Chorea.

Confessio.

Tabulā promptuarij exemplorum discipuli s̄m ordinem alphabeti explicit.

Prologus in promptuariū discipuli de miraculis beate marie virginis incipit.

a

Ad laudē dei oīpotē

tis cū sepe recitant miracula q̄ p sanctos agit diuina potentia: multo magis sancte dei genitricis marie debēt referri pconia: q̄ oī melle sūt dulciora. Ergo ad roborandas in eius amorē fideliū mētes: intēdo ex diuersis libris colligere opusculū qd̄ nominari debeat promptuariū discipuli de miracul' btē marie vgis quō btā vgo viris: mulieribus: pueris in vita: in morte: et post mortē in oībus necessitatibus et angustijs subueniat. Un̄ Bern̄. Sileat misericordiā tuā btā vgo q̄ te inuocatā deuote in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse. Et Ansel. Ab initio reuocatōis humane oibus sub tuū p̄sidiū confugiētibus hucusqz succurristi. Et iccirco pre oī creatura oī laude dignissima dici et esse meruisti.

Imperatrici subuenit maria in maximis angustijs. Exemplum .i.

f

Fuit quidaz romanus

imperator q̄ habuit vxorē genere et moribus nobilissimā: et simul caste vixerūt. Uenit aūt in mētē imperatoris vt pgeret visitare sepulchrū xpi et etiā alia loca sanctorū. Recepto itaqz assensu ab imperatrice et imperatricē fri suo carnali cōmisit: et sic pegre pficiscēs. Ipse aūt dict' frat' specie imperatricis deceptus in amorē eius vehement' exarsit: et ei amorē suū aperuit. Cūqz ei pluries molestus eēt: et illa penitus rēnueret: tādē diē sibi assignauit in q̄ se sibi velle satisfacere promisit. Interim vo turrim parare pmisit: in q̄ duos adolescētes et duas puellas ad seruiēdum fri imperatoris mittere curauit: vt necessaria queqz sibi cum funibus sursū traherent. Determinato aūt die q̄ imperatrix et iuuenis turrim illā puatim cōscēderēt: vt ille qd̄ desiderabat expleret gauisus ē. Sz illo pcunte et intrāte turrim pudica dn̄a in domū rediit: retento fre imperatoris in turri. Sedit aūt sub imperatrice roma pacifica donec imperator rediret ad ppa. Post quinqz annos audiēs imperatrix aduētū imperatoris: gauisa ē valde: iussitqz nobiles et maiores cleri secum in occursū eius exire: et vicos ciuitatis ornari decent: fremqz imperatoris de turri emisit vt fri obuiā exiret. q̄ cū in occursū illius exiret: imperatricē pcuniēs eā grauit' infamauit. Requisit' enī a fratre cur tā pallid' eēt: rñdit cū lachrymis. Mi frat' charissime meretrix pessima cōiux tua sic cū multis fornicati cōsueuit q̄ me ipm i peccatū secū pcipitare tēptauit. Nullus enī ab eius amplexu exq̄ recessit phibitus est: qd̄ ferre nō potui: iō in q̄dā turri me īclusit. Audiens imperator hmōi dolore cordis pcussus in terrā corruit: post spaciū vnius hore surrexit: et cōfortatus astātiū cōsolatiōibus equū ascēdit. In crastino aūt imperatrix cū comitatu multo puenit ad virū suū: q̄ cū illū amplecti vellet: pcussa ab eo grauit' in faciem cōfusa cecidit. Uocatis qz duobus seruis imperator ait Quia nō ē cū meretrice certādū: ite ducite eā ad insulā pfundā ad decollationē. Qui cū ad locū vbi decollāda erat peruenissent: admirantes eius pulchritudinē: dixerūt adinuicē. Priusq̄ interficiat cognoscamus eā: q' nō est i mūdo pulchrior. Irruentibus illis in eā. illa suspiciēs in celū voce lachrymabili dei respectū et virginis sancte marie efflagitabat auxilium. Quidā aūt nobilis heros nō lōge iter faciēs cū comitatu multorū: q̄ limina aplorū atqz loca sctōrū visitauerāt: audiētes clamorē mulieris: vidētesqz tā venerabilē psonā seruos impudicos distrahere: eāqz de manibus eorū liberauerūt: et ipsa dn̄m rogauit vt eā in ancillā saluo honore recipet. Cui petitiōi eius libēter annuēs illā ad ppa pduxit secū: quā vxor eius honorifice recipiēs vnicū ei filiū ad educādū cōmisit. Paruulo aūt suscepto illa maiorē adhibuit diligētiā: q̄ si ipa eum genuisset: erat q̄dā miles frat' dn̄i q̄ ad amorē eius ptingere cupiens blādis sermonibus ac multis psuasionibus eā sollicitauit. illa vo se caste cū diligere rn̄dēs amore dn̄i sui cuius frat' erat nubere vo oīno negauit: q̄obrē miser i aīo cepit tractare quō eā interficeret. Itaqz i tēpestate noctis venit ad locū vbi illa dormiebat cū infāte: et guttur pueri filij fris sui cultro p mediū secuit: ac gladiū in manu mulieris relinquēs recessit. Cū g̃ sanguis occisi pueri per lectum decurreret et latus mulieris inficeret excitata vehement' expauit et exclamauit. Pat' et mat' pcito de lecto surgētes: venerūt cū lumine ad filiū: quē iugulatū videntes et in manu mulieris cultrū quātus dolor eos inuasit et oēm familiā: vix explicari pōt: venit deniqz sceleratissimus homicida fictas lachrymas fundēs dixit fratri. Adduxisti huc meretricē in multis criminibus in alia pria iudicatā interfici. ideo igni tradat. At heros ille nobil' et vxor eius eā īterfici phibētes: mādauerūt naut' ad portū pximi maris vt eā in alienā terrā ducerent.

Venit ğ īperatrix cū seruis ad nauē ⁊ lachry
mando intrauit nauē. Cū naute diu in mari
nauigassent: cōsiderata eiꝰ pulchritudine al
locuti sūt eā vt eis assentiret. ⁊ ipsa supplica
uit amore iesu christi ⁊ btē ꝟginis marie ne
ei vim inferrent. Qui in q̄dā rupe alta q̄ ante
eos eminebat ipsa supplicāte eā relinq̄bant.
Ubi cū totā nocte duxisset flēdo insōne ⁊ ipa
triduano ieiunio afflicta parum obdormiuit:
apparuit ei gl'iosa maria regina celi dicēs ei.
Collige herbam q̄ est sub capite tuo: ⁊ q̄bus
cūq3 leprosis dabis bibere in noīe dñi salua
bunt. Excitata ğ mulier de visione letificata
herbā collegit: ⁊ cyrothecas de manibꝰ suis
extrahēs impleuit. Hora aūt tertia naute a deo
missi iter faciētes iuxta rupē illā vocati ab ea
applicuerūt. Qui vidētes eā venerabilē esse
psonā cōdolētes ⁊ receptā in naui duxerunt
ad portū. Egressa aūt de naui inuenit leprosū
cui dedit de herba bibere ⁊ statim sanatꝰ est.
Exijt fama eiꝰ de lōge: lateq3. Et venit ad ciui
tatē illā in q̄ erat impius ille leprosus effectꝰ
q̄ fris filiū in sinu huiꝰ dñe occiderat. Ad hoc
mulier p̄cibꝰ adducta: s3 nec ab ipsa familia do
mus cognita rogat obnixe a fre illius leprosi
vt ei subueniat: ⁊ q̄cquid mercedis velit: reci
piat. Illa se subuenire pmittit: si de oībꝰ pctīs
corā ea ⁊ fre ⁊ vxore fris cōfessus fuerit. Et il
le q̄dē cōfitens multa dixit: s3 celabat scelꝰ qd
in eam cōmisit. Rūdit ei mulier nil ei pficere
medicinā suā abscōdito vno pctō. Tūc ait fr
suꝰ. Aperi cor tuum: ⁊ si qd aduūsum me male
egisti totū tibi indulgeo. Resolutus itaq3 in
lachrymas q̄lr egerat manifestauit. Audiēs
heros expauit vehementer dicēs se plꝰ de amis
sione nobilissime mulieris q̄ de morte filij tri
stē esse. At illa rūdit. Dñe mi ego sum illa q̄
malū p malo nō reddā: s3 bonū p malo retri
buā: restitutoq3 illo sanitati rogabant vt ibi
maneret: ⁊ quē sanauerat i spōsū acciperet: q̄
bus nō acq̄escens recessit: ⁊ sanādo leprosos
romā incognita venit: ibiq3 plurimos a lep
curauit: s3 ⁊ frem impatoris vlciscēte deo iua
serat lepra grauissima vsq3 ad mortē. Ad quē
curādū adducta: s3 a nullo cognita. silr mō ⁊
hūc pctm̄ suū qd in eā cōmiserat confiteri co
rā papa ⁊ impatore fecit. Quo audito impe
rator flens pugno faciē pectusq3 pcutiēs mi
serū se exclamauit. flebāt q3 oēs q̄ aderāt ⁊
audierant recordationē imperatricis egregie.
At illa fletus illoꝝ nō sustinēs: sanato prius
iuuene dixit: q2 ego sum ista: tūc quāta leticia
romā impleuerat nō ē facile narrare. Voluit
eāq3 impator q̄si a deo resuscitatā in vxorē ⁊
dñam recipere: s3 illa int se aliud agēs dixit ad
papā. Votū feci in tribulatōibꝰ ⁊ angustijs
meis dño nr̄o iesu christo ⁊ btē marie ꝟgini.
Et sic enarrauit oīa q̄ passa fuit: me nulli vl
teriꝰ viro cōiūgere: s3 in monachali veste casti
tatē seruare. Requirat ğ aīa mea d̄ manu tua
si timeas vel diligas hoīez plus q̄ deū: veste
sancta nō velaueris me. Tūc ille mox eā in
duit: ⁊ bñdixit. Hec Uincē. in spec. histo. pri
ma parte libro. viij. c. xc. ⁊ sequenti.

Mulieri impgnate subuēit maria. Ex. ij.

In loco qui dicit tum
ba est eccla sancti michael' archā
geli honorifice cōstructa: q̄ locꝰ oce
ano cinctꝰ ipsiꝰ estu terribil' est pp̄t accessū
⁊ recessum maris aduenietibꝰ oībus ⁊ limi
na sācti michaelis archāgeli ptere desiderā
tibꝰ bis ī die sinū p̄tēdit, nō aūt, vt cetera ma
ria gradatim: verū p̄cipiti cursu ac terrifico
sōitu occurrēs sepe int'cipit iter agētes. Qua
dā igit festiuitate ipiꝰ archangeli: turbis ad
eiꝰ limina pperātibꝰ: ecce iā in medio arene
positis. Erat aūt int' eos mulier q̄dā paupcu
la vicina partui: oīno iā grauida. Sonitꝰ ter
ribil' maris subito intonuit: ⁊ cūcti prepti cur
su amentiū more fugiētibus: illa mulier sola
remāsit. visu etiā pedū pre nimio terrore atq3
labore destituta. Irruerāt enim in eā dolores
subiti. clamabat cū eiulatu mirabilit' auxiliū
petens. s3 vnusq̄sq3 seipm tueri cupiēs audi
re dissimulabat. Igit humano deficiēte auxi
lio recurrit ad dñm deū lachrymabili voce i
uocās: ⁊ eiꝰ genitricē Mariā: sāctūq3 archā
gelū michaelē. populus q̄3 oīs ad hoc specta
culū cōsistens: manus ad sydera tendēs: dei
⁊ matris eiꝰ auxiliū flebilit' inuocabat. Vnū
sis aūt christi auxilium implorātibꝰ aduenit
pia dei genitrix: ⁊ vt videbat mulieri manica
sup eā piecta ita intactā a terrisono impetu
maris reddidit: vt nec etiā minima gutta totꝰ
abyssi vestimēta illius cōtigeret. Ipsa ꝟo q̄si
in tutissimo habitaculo posita: filium peperit
sine timore: in illo pmanens donec iterū ma
re fluctus suos in se retrahēs liberū iter eun
di mulieri p̄beret: itaq3 cū puero ad littus ve
nit. Et q̄ sola in mari relicta erat extiterat: iā nō
sola miraculi spectaculū oī pplo p̄buit. Hec
Uincē. in spe. histo. parte pma. li. viij. c. lx. xv.

Maria liberauit mulierem a damnatio
ne que scienter obticuit peccatum in confes
sione. Exemplum. iij.

Mulier quedā honeste conuersationis: q̄ quāuis coniugio copulata seculari habitu: vitā tn̄ regularem duxit. Uerūtamē in adolescētia flagitiū commiserat qđ nulli ausa dicere pre pudore fuit. Dū sacerdoti cōfiteref palliato crimine sic cōclusit. De oībus q̄ dixi ⁊ q̄ nō dixi reddo me culpabilē. Et frequēter hec dicēs suspirauit grauiter. Hoc sacerdos cōsiderās callide tēptabat elicere qđ latebat. dū non posset monuit vt priori vicini monasterij suā cōsciētiaꝫ reuelaret: ⁊ ipse caute eā inuestigare psuasit: sed nec ille aliqd ex ea extorqre potuit. Solebat tn̄ illa mulier quotidie corā altari vl' imagine beate virginis p̄dictū lapsum cū fletib' aspire. Tandē cū sic mortua eēt: ⁊ cū exequijs filia q̄ in remotiori vico erat expectaref: ⁊ illa tandem veniēs cum vlulatu ⁊ gemitu sparsis crinibus amplexa corpus matris clamaret. Heu mater cur me miseram deseris: ita vt astantes ad lamenta cōuerteret: mr̄is aīa statim reuersa ē: ⁊ q̄si de sōno euigilans: ait. Dn̄o iubēte reuixi: dissoluite velamina ⁊ surgā. Qua soluta sacerdos vocat: crimenq3 aperit: q̄ se p̄rimus beate virginis intercessione liberatā testans. Cunctis ad miraculū cōfluentibus ait. Ego tortoribus tradita ad penā trahebar. sed beata v̄go succurrēs me ducentibus dixit: cur suā ancillā ducere p̄sumerent: ⁊ vt cito donec a dn̄o sentētiarer me deponerent ait. Quo facto accedēs ad filiū suū orauit: dicens. O fili ne dānetur aīa q̄ suiꝫ corā me reatū deplorauit totiēs. Cui domin' Nosti mat' q' sine cōfessione saluari neqt: sed q: tibi negare nihil possum: reuertat ⁊ cōfiteatur: ⁊ sic liberabit. Mox missus angel' me reduxit. Fct · ḡ ꝯfessiōe reūtar: Quo dicto signāō se capite i feretro iclinato spm̄ exalauit

Uxor militis que perdidit sensuꝫ ⁊ maria subuenit ei. Exemplum. iiij.

Mulier q̄dam coniunx cuiusdā militis q̄dam nocte vidit i sonmis portare vexillum qđ colore sanguineo erat tinctum. Hoc aūt vidit cum eēt pregnās pignore filij quem postea habuit Euigilans autē a somno sensum perdidit cōtinuo: ⁊ cepit aliena loqui: viro suo valde mirante. Et post paululuꝫ videbatur sibi fidem christianam quam hactenus habuerat inter mammillas suas esse ⁊ inde continuo exire: sic diabolus eam ludificabat: cui' an īmā venari cupiebat. Amici quoq3 contristati de tā magno infortunio quod videbatur ei accidisse: eam assumentes duxerunt per loca sanctorum si forte obtinerent sibi sanitatis gaudiū: pernoctauerunt in ecclesia sancte trinitatis. Sed sancta trinitas scꝫ vnus deus in tribus personis: nec tunc voluit sanitatem tribuere ei: quia salutis eius donum seruabat regine beate videlicꝫ genitrici marie. Post hec facta est aqua benedicta a pluribus presbyteris multis exorcismis adiurata: multis benedictionibus roborata: in qua dum fuisset immersa ita vt ex infirmitate deterior facta eēt vt multomagis laboraret insania magna capitis. Peracto autem anni circulo postq̄ in infirmitatem inciderat appropinquante purificationis solemnitate sancte marie: perducta est ad quandam ecclesiam in honore ipsi' conditam que i medio grandis silue olim vt fertur a grecis constructa: dissimilis valde ab ecclesijs. satis tamen congrua ad habitandū heremitis. Ibi ergo dum pernoctaret: in iam dicta solemnitate: meritis eiusdem virginis ita facta est sana: ac si nunq̄ aliquid mali habuisset. Nam ⁊ sensus quem amiserat ei ex integro rediit: ⁊ sanitateꝫ capitis plenissime recuperauit. Unde cum ipsa: ipse vir eius: ⁊ ceteri amici laudem retulerūt deo ⁊ gloriose virgini ipsius genitrici.

Monachum ebriosum liberauit Maria a potestate demonum. Exemplum. iiij.

Maria virgo quendā monachum sibi deuotum a diabolo liberauit: ⁊ etiam a consuetudine inebri. ndi reuocauit. Unde legitur q' cum quidam monachus deuotus beate virgini cellarium abbatie intrasset: forti vino adeo se ingurgitauit q' factus est quasi sine sensu. Ubi cum mansisset vsq3 post paululū a vino excitatus tēptabat ire ad ecclesiam per claustrū: occurrit ei diabolus in specie thauri maximi volēs ipm̄ cornibus transfodere. Tūc affuit ei quedā virgo speciosissima diffusa cesarie super humeros suos: tenēs in dextera eius mapulam lineā: ⁊ increpās diabolū: ⁊ iubēs euꝫ a familia dei discedere: statiꝫ vtraq3 visio disparuit. Cuꝫ autē idem monachus inceptum pageret iter: ⁊ eccl'ie appropinqret: affuit diabolus in specie canis horribilis: ⁊ ex impetu in eū exiliēs. affuit ⁊ p̄dicta puella euꝫ abire cōpellens: ⁊ eū iterū liberū faciens: ⁊ sic visio

disparuit. Et ecclesiā intrāte affuit diabolus in specie leonis imanissimi: rugiēs et in eū impetū faciēs q̄si eū deuoratur⁹. Et apparuit statim bt̄ā virgo virgā i manu tenēs ꝯ diabolū: et cōminans ei alia acriora supplicia sustinē: q̄ stati vt fum⁹ disparuit. Puella āt p̄dictū monachū p manū accipiēs fecit eū stati mēte sanū atq3 sobriū: ac si n'hil bibissz: et ad lectū suum reclinās et signū cruc̄ i frōte ei⁹ īprimēs: et monēs ne de cetero talia facē p̄sumet: et imane petū suū ꝯfiterek tali monacho familiari suo: et q̄cq̄d iponeret adipleret. Cū aūt monachus q̄reret q̄ nā eēt: r̄ndit. Ego sū maria mr̄ christi. Qd audiens et p̄cidēs ad pedes eius ipsam tenere cupiēs illa celos ascendit.

Latro q̄dā ieiunauit vigilias marie et nō potuit mori sine sacramētis. Exēplū. v.

Quidā maximus latro fuit et sceleratissim⁹ nō cogitans nisi de seruitio diaboli: hoc tn̄ bonuz habebat q̄ vigilias beate marie deuote ieiunabat i pane et aq̄. et cū ibat ad furtū salutabat eā ea deuotiōe q̄ poterat: rogās eā vt nō p̄mitteret eū mori i p̄ctō mortali. Cū aūt capt⁹ suspēderek p triduū pependit et nō potuit mori. Cū aūt vocaret trāseuntes vt sibi adducerēt sacerdotē: adueniēte eo cum iudice et populo remouek de patibulo: dicēs q̄ beata virgo euz sustentabat: et sic liber dimittik: et postmoduz vitam suā laudabiliter finiuit.

Maria visitauit fr̄es laborātes. Exē. vi.

Miles deposito cīgulo militari ordinez cisterciēn. in claraualle igressus ē. Quodā tp̄e messis cū ad laborē cū frib⁹ exisset iussus ē ibi sedere et q̄escere: q2 annosus erat: nec habuit cōsuetudinē laborādi sedēs p̄cutiebat cor suum: et egreferēs q̄ nō laboraret ceteris laborātib⁹ itaq3 loq̄bak apud se. O miser homūcio q̄ti sapiētes: q̄nti nobiles ꝯm carnē h laborant q̄ si vias seculi igredi voluissēt: grāde nomē habituri eēnt: et tu sedes hic tota die ociosus inueterate dierū maloꝝ: cū añ te portent pondus diei et est⁹ delicati iuuēculi et nobiles viri. Hec loquēs apud se vidit in visu de colle superiori descēdere cādidatā turbā: cui p̄erat q̄dā mulier pulcherrima: et ante eaz alie due q̄ in manib⁹ suis manutergia portabāt. Hec dn̄a veniēs cū cuneo suo salutauit fr̄es in osculo sancto: et suscepit in amplexus charitat̄ sue. duab⁹ q̄z comitib⁹ lintheola p̄tēdētib⁹ extergebat puluerē et sudorē de monachoꝝ frōtib⁹. Miles h vidēs et q̄ mat dei maria eēt ignorās: dentib⁹ suis in fr̄es fremebat: dicebatq3 apud se. O q̄les fr̄es: q̄lis religio vbi sic fe ie recipiūtur: et nō solū ad cōspectū et colloquiū: sed etiā ad amplexū et osculū. Cui talik cogitanti vna de cādidata illa multitudine appropians: dixit. Quid impudēter cogitas o hō: dn̄a hec quā cernis est maria mr̄ iesu: q̄ venit videre messores suos eos cōsolādo et adiuuādo tanq̄ filios charissimos. In reuelationis hui⁹ cōsolatiōe miles cōfortat⁹ et edificat⁹ ē in dei genitrice maria et i frib⁹ suis: et cibi sp̄ūak fortitudine laborauit: et vitā in bono finiuit. Hec Vinceñ. in spec̄. histori. li. viij. c. xvij.

Ecclīaz fabricare placet marie. Exē. vij.

Ecclesia q̄dā edificata est in honore bt̄ē marie virginis. Et cū edificarek adducte sunt colūne mire magnitudinis. Que cū leuari nō possent: ac dieb⁹ singulis casso labore plures homines fatigarentk: apparuit artifici virgo maria p visū: dicēs. Noli molestus eē: ꝯiūge tibi tres pueros de scholis: q̄rū adiutorio q̄d vis imple: q̄d et factū est. Et populus venit videre h mirādū miraculū: vt q̄d multitudo virorū fortiū leuare nequerat: tres pueri nonduz p̄fecte etat̄ summa velocitate sublauarēt.

Maria virgo sustētauit mūdū. Exē. viij.

Beat⁹ dn̄ic⁹ cū p ordinis cōfirmatione apud deū et apud dn̄m papā instaret: q̄dā nocte orāk rome in ecclīa vidit in visiōe dn̄m iesuz christū stantē in aere: et tres lāceas ꝯ mundū vibrantē. Cui ad genua p̄cidēs virgo maria: rogabat q̄ misericordia his q̄s redemerat fieret: et iusticiā misericordia temparet. Ad quā fili⁹ aiebat. Nōne vides quāte iniurie m̄ fiūt: et quō mali christiani cū p̄ctis suis rursum me crucifigūt. iusticia mea tāta mala nō patik īpunita. Tunc dixit mr̄ ei. Sicut tu scis: q2 oīa nosti h est via p quā eos ad te reduces. habeo vnū seruū fidelē quē mittes in munduz vt annūciet et cōuertēk et te q̄rent oīum saluatorē. Aliū etiā ei seruū dabo in adiutorē q̄ similik operek. Tūc fili⁹ inq̄t. Mat ecce placatus suscepi faciē tuam. veruntamē ostēde michi quos vis ad tantū officiū destinare. Tūc domina mat beatū Dn̄icum offerebat dn̄o nr̄o iesu christo. Cui dn̄s. Tūc bene et studiose faciet q̄ dixisti. Attulit et beatū franciscū: et hūc simulk saluator cōmendauit. Bt̄ūs igik dn̄ic⁹ in visione ista sociū diligenk cōsiderās quez

antē nō nouerat. In crastinū cū eū in ecclia reperisset ex his q̄ nocte viderat recognouit: et osculis sctā ructis et sinceros amplexus: dixit Tu es soci⁹ me⁹: tu curres pariter mecū: sem⁹ simul et adūsari⁹ null⁹ p̄ualebit. Visionē etiā p̄dictā ei enarrauit: et ex tūc facti sūt cor vnū et aīa vna in deo: qd̄ et in suis posteris mādauerūt obseruari imppetuum.

Maria placat irā filij sui. Exēplum. ix.

Sacerdos q̄dā guilhelmus noīe huic diuinit⁹ multa secreta reuelata sūt. Cū eni in orōne staret fact⁹ ē in excessu ment: rapt⁹ an̄ tribunal christi: ad cui⁹ dexterā angelū cū tuba stare cōspexit: quē christ⁹ clara voce cūcti p̄rie celestis exercit⁹ audiētib⁹ sic allocut⁹ ē. Buccina: Qd̄ cū factū fuisset tā valida erat vox tube: vt totus mūdus q̄si foliū de arbore tremere videret. Qui cū secūdo diceret buccina adhuc semel: m̄r mie v̄go maria sciēs mūdū si denuo buccinaret cōsumari: ceteris sanctis tacētibus surgēs ad pedes filij p̄iecit: et vt sniāz differret: modoq; parcet cū instātia multa supplicauit. Cui christ⁹ r̄ndit. Mat̄ mūd⁹ tot⁹ in maligno posit⁹ ē: et sic me tuis pctīs irritat: vt vel sniāz suspēdere: vel hoī parcē nō debeā: non solū laici: s et clerici et monachi vias suas p̄sus corrupūt: et me de die in diē offēdūt. Tūc illa. Parce dilecte fili: et si nō p̄p̄ illos malos salē p̄p̄ amicos meos. et sic xp̄s placat⁹ est.

Multitudo populi aliquando punitur p̄pter delictum vnius. Exemplum. x.

Frisõ q̄dā noīe et arte pugil extitit: qui q̄tiens de taberna ebri⁹ ad domū rediit: totiens vxorē v̄bis et plagis tribulauit. Tpe q̄dam timore mariti ifirmitatē simulās: ne posset notari corpus dn̄i sibi dari postulauit. Venienti sacerdoti pugil cū cypho ceruisie ebri⁹ occurrit: et euz bibere monuit. Et cum ille r̄nderet. corp⁹ dn̄i porto: iō nō bibā. Irat⁹ friso cū cypho pixidē peculsit: et oēs hodie tanq̄ stelle radiātes vise sunt. Quas sacerdos gemēs in pixidē collegit: et tristis abiit. Friso v̄o a decano p̄uincie citat⁹ et excōicat⁹ est. si nō curauit: et sic postmodū in breui tpe miser obiit. Et eodē anno iesus christ⁹ eandē p̄uinciā terribilit̄ plagauit. Nā mare in partib⁹ eiusdē p̄uincie frisie terminos suos egrediēs: multarū p̄uinciarum terrā occupauit: villas deleuit: tantā hominū extinguēs multitudinē: vt sūma centū milia hominū trāscēdēt. Et cū cā plage populū lateret: matrone cuidā multū deuote apparuit beata dei genitrix: dicens. Propt̄ iniuriā filij mei in sacro corpis ei⁹ factā submersa est frisia. Et mox adiecit mater misericordie. Leua oculos tuos ꝯ mare. Qd̄ cū fecisset ꝯtēplata est pixidē a pugile peculsaz in summitate fluctuū natantē. Que cū intātū appropinquasset vt posset agnosci: ait. Ecce corp⁹ filij mei. I loco eni vbi dispsū est edificari dz ecclia. et debet exhiberi tāta reuerētia: quāta sepulchro dn̄ico. Quidā v̄o p̄ducēs ex p̄dicti pugil' domo ecclīam in honore btē v̄ginis marie edificauit. Ex his patet q̄ q̄nq; p̄p̄ peccatum vnius punit̄ tota cōmunitas. Unde de h̄ dicit̄ in decre. Qn̄q; multitudo p̄p̄ vni⁹ delictū punitur. dis. xlv. sed illud.

Imago btē v̄ginis sudauit. Exemplū. xi.

In quadā ecclesia cuz sacerdos celebraret et populus astaret: imago dei genitriq vehementer sudare cepit: vt astātes notarēt et mirarētur: atq; ipse sudor guttule peplis matronarum extergerent. Nutu dei obsessus eadē hora affuit: req̄sit⁹ de causa: r̄ndit. Quid statis admirātes: Fili⁹ marie manū extēderat ad feriēdū quā si nō ipsa retinuisset mūd⁹ iā minime substitēt. Ecce h̄ cā sudoris ē. Et territi sunt oēs audiētes v̄ba tā stupēda. Nec cesari⁹.

Salubre ē honorare q̄nq; dolo.es marie virginis. Exemplum. xij.

Quidā sanctus pat̄ in spū audiuit iesum christū q̄rentē a m̄re misericordie q̄ fuissent dolores sui maiores in mūdo. Et illa. Quinq; fuerūt maiores ceteris. Prim⁹ cū symeon te occidēdū p̄pheteuit. Secūd⁹ fuit cū te p̄didi p triduū. Terti⁹ cum te captū et ligatum audiui. Quartus cū te crucifixū vidi. Quintus cū te vidi poni i sepulchro. Cui christ⁹ ait. Qui me ad p̄mū tuū dolorē cū vno pat̄ nr̄ : et cū vno aue maria salutauerit dabo ei cognitionez et ꝯtritionē pctōrū. Si ad secūdū idē fecerit. dabo ei remissionē omniū peccatoꝝ. Si ad tertium idem fecerit: v̄tutes quas p peccatū perdidit dabo. Si ad quartum dabo ei donum gratie: et cibabo eum ante mortē corpore meo Si ad quintū apparebo ei in morte: et recipiam eum in vitam eternam.

Septem gaudia beate marie virginis. Exemplum. xiij.

f Eptem gaudia beate virginis q̄ ipsa cuidā religioso reuelauit. Primū ꝙ sol⁹ gl'ie mee plenitudo oēm gl'iaꝫ angeloꝝ ⁊ sanctoꝝ ācedit. Secūdū est ꝙ sup oēs choros angeloꝝ ꝓxima sum sancte trinitati. Tertiū gaudiuꝫ ē ꝙ oēs ciues regni celestis me tanq̄ sūmi regis mrēm venerātes honorāt. Quartū est ꝙ sic dies a sole fit amena: sic tota curia celestis a mea pn̄tia venusta iocūdat. Quintum est ꝙ sūme trinitatꝭ ⁊ mea ē vna volūtas. ⁊ q̄dcūqꝫ mihi placuerit tota trinitas ineffabili fauore cōsentit. Sextū est ꝙ oīb⁹ in h̄ seculo mihi seruiētib⁹ iuxta mee volūtatꝭ arbitriuꝫ recōpensat. Septimū est ꝙ oīo certa suꝫ ⁊ secura ꝙ mee gl'ie plētitudo nūq̄ marcescet: ⁊ nūq̄ decrescet.

Maria liberauit filium cuiusdā mulieris a captiuitate. Exemplū. xiiij.

f Emina quedā simplicis ⁊ recte vite sctā mariā venerabat dei gēitricē: ꝓsternēs aūt imaginē suā frequent' flores ⁊ herbas. Cōtigit eiusdē feie vnicū filiū captiuari. Mat' aūt inconsolabilit' flebat ⁊ btām mariā v̄ginē deuote ꝓ liberatione filij sui orabat. Uidēs aūt ꝙ nihil ꝓficeret eccl'iaꝫ intrauit: ⁊ imaginē beate v̄ginis sic alloq̄tur. O btā v̄go maria ꝓ liberatiōe filij mei te sepi⁹ rogaui ⁊ nō exaudisti me: igit' sicꝫ fili⁹ me⁹ ablat⁹ ē mihi: sic ⁊ ego filium tuū auferā ⁊ obsidē i custodiā ꝓ filio meo ponā. Et imaginē pueri accipiēs de gremio marie domū abijt: ⁊ lintheolo mūdo inuoluit: et in cista diligent' inclusit. Et ecce sequēti nocte beata maria iuueni captiuo apparuit ⁊ eum exire p̄cepit: eiqꝫ dixit. mr̄i tue dices vt mihi filium meū det. Qui veniēs ad mr̄eꝫ: ⁊ q̄lit' liberat⁹ eēt narrauit. Illa aūt plurimum gaudēs imaginem iesu marie reportauit ⁊ gratias ei retulit.

Maria liberauit puellam paruulam a lupo. Exemplum. xv.

m Atrona q̄daꝫ honesta ⁊ deuota: sūmo honore imaginē btē v̄ginis honorabat. salutatiōes: orōnes: multasqꝫ venias corā illa faciēs. Tpe v̄o quodā cū filiā paruulā in villā ꝓximā tradidisset ⁊ infātula iā luderet i area: lupus ludētē rapiēs cū ea ad silu.ā cucurrit. Quē q̄dam cū clamore magno insecuti sine ereptiōe puelle sunt reuersi. Ex q̄bus vn⁹ i castrū cucurrit ⁊ mr̄i in mēsa sedēti raptum filie nunciauit. Dn̄a lup⁹ comedit filiā v̄rām. Cui illa turbata nimis r̄ndit. Certe lupus nō comedit filiā meā: mox tn̄ a mēsa surrexit ⁊ i multa cordis amaritudine capellā intrās: imaginē saluatoris de sinu mr̄is euulsit. stansqꝫ ꝫ illam cum multis lachrymis in hec v̄ba ꝓrupit. Domina: nunq̄ rehabebis filiū tuū nisi mihi restituas filiā meā. Mira benignitas atqꝫ humilitas regine celi: q̄si timēt filio suo carere si mulier nō rehaberet filiā: lupo ꝓcin⁹ imꝑauit et puellā dimisit. Insecuti itaqꝫ plures lupi vestigia iuxta frutecta deambulātem reꝑierūt. vidētes vestigia dentiū lupi in gutture ei⁹ cute sufficienter⁹ incisa in testimoniū tāti miraculi ad h̄ reseruata. Tūc filiā ad matrē ducētes: mox vt illā sanā vidit effecta letissima ad imaginē cucurrit: ⁊ puerū in sinū ei⁹ restituens: ait. Quia restituisti mihi filiam meā: ⁊ ego restituo tibi filium tuum.

Maria preseruauit puerum ab igne illesum. Exemplū. xvi.

q Uedam mulier hanc oratione Aue maria: sp cuꝫ magna deuotione dicebat. q̄ cū deberet cibū deferre suo marito ad cāpū ⁊ nō hr̄et aliquē cui puerū suū cōmitteret cepit orōnē suā dicere deuote. s. Aue maria ⁊c. ⁊ sic pueruꝫ btē v̄gini cōmisit: dicēs. Nō habeo quēq̄ cui puerū meū cōmittā nisi tibi. Et sic puerū reliq̄t ⁊ ad cāpū iuit ad maritū. Cū aūt iterī ignis exort⁹ est in ꝓxima domo auditis clamoribus recurrerūt de cāpo ad domū: inuenerūt totaꝫ domū exustam: ⁊ dolētes de puero plus q̄ de domo ⁊ de amissiōe rerū: ipsa clamauit. O beata v̄go tibi cōmēdaui puerū. Et puerū q̄sierūt: ⁊ illesum oīno inuenerūt.

Paruulus q̄dā christo puero panē dedit ⁊ postmodū obijt. Exēplū. xvij

f Uira locus est supra rhenū famosus: vbi adorat' imago dei genitricis: q̄ ad sanctū bernardū trib⁹ vicibus locuta ē. Ubi quidā paruulus mr̄e in eadē ecclesia orante incissuram panis manu tenēs accessit: frāgensqꝫ micā imagini christi porrexit: his v̄bis quib⁹ theutonici venerari solēt: ⁊ plorare cepit. pu. pu. Tandē imago cūctipotent' paruuli infātē sibi reāplecti: ⁊ his v̄bis ꝓhibet' affari pu. pu. pe. noli flere. post triduū v̄o mecū palpabis. Audiuit mat' ⁊ tremuit. Superueniētiqꝫ seniori eas

nonico mak miraculū retulit. Qui prudēter rem intelligēs: obserua inqt infātē a die pdca et post triduū nō habebis ipm: pmitꝰ infas febre correptꝰ i triduo morit: et sic ad xpm puenit. h Uincē. in spe. histo. li. viij. c. xcix.

Maria virgo preseruabat puerum iudei in fornace. Exemplum. xviij.

Apud bituricas cū xpiani die pasce cōicarēt inter pueros christianos puer iudeꝰ quidā altare accedēs corpꝰ dñi cū eisdē pcepit. Rediens ad parētes et iterrogatꝰ vnde venisset: rñdit se cū socijs pueris ad ecclesiā iuisse: et cū eis cōicasse. Tūc paf eius vehementer iratus: puerū in fornacē ardentē piecit. Sed statim beata v̄go maria puerū illesū ab igne seruauit. Maf v̄o pueri multos christianos et iudeos cum suis clamoribus congregauit. Qui vidētes puerū in fornace viuentē: extractū interrogauerūt eū quō non sensisset dolorez. Qui rñdit: q̄ est sup altare christianoz sibi apparuisse: et totū incendium suo pallio deposuisse. Tūc intelligētes imaginē btē marie fuisse: iudeū prem pueri in fornacē miserūt: et statim exusto eo multi in fide feruētiores fuerūt.

Maria virgo castissima succurrebat iudee in partu. Exēplū. xix.

Quedā mulier iudea in partu laborās et clamās pene vsqz ad exitū anime angustiabaf. Obstetricū q̄z obstupuerat solertia: solāqz mortē tanti doloris finē pstolabaf. Jnterea dū inf angustias aie et corpis anhelaret subito lux celitus emissa sup eā emicuit. et vox pariť cū luce itonuit: dicēs. Jnuoca nomē marie et salua eris. inuoca matrez iesu et liberaberis. Luce foris subtracta: si in virtute v̄bi salutaris intus radicata mulier toto corde fidelis et cōfidens in dño marie nomē inuocauit magna voce: et statim felici partu filium edidit carēs omni dolore. Audiētes aūt femine iudeoꝵ q̄ aderāt inuisum sibi nomē turbabanf et stridebāt in eā. et nisi de celo oculus dei respexisset fortassis in eodē loco earū trucidata manibꝰ animaz exhalasset. Jtaqz maria suffragante sententiā etiam mulierū cruentas manꝰ euasit: et post dies purificationis sue assumptis filijs suis ad ecclesiā ofugit: ac legalibus institutis et iustificationibus carnis abrenunciās iugum christi suaue recepit. Hec Uincen. in spe. histo. li. viij. c. xcix.

Jn episcopum est electus quidam ex iussu beate virginis Marie. Exemplum. xx.

In vrbe papia fuit quidā clericꝰ nomine hieronymus: qui beatam mariam multum diligebat et ei modis omnibus placere satagebat. Defuncto itaqz episcopo eiusdem ciuitatis collecti clerici ieiunauerunt vt deus eis ostēderet quem in episcopum esse vellet. Jnterim beata virgo maria cuidam apparuit: dicens. Uade et dic populo vt accipiant cancellariuz meum et statuant eum huius vrbis episcopum et ille requirens quisnam esset ille. beata maria respondit sibi. Jlle inquit qui vocatur hieronymus: qui est in dei seruitio die noctuqz strennuus. Et factum est φ qui beate marie seruire studuerat in hac vita: tantum honorem meruit: et in aliam felicitatem intrauit.

Maria reseruauit famulos suos in honore debito. Exemplum. xxi.

Erat in cenobio quodam frater quidam hieronymꝰ nomine picto: quidam optimus: qui assuetus semper virginis marie statuaz omni studio virtute decorare: et ornare studebat et solebat. aduersariꝰ quidem diaboli per cōtrarium faciebat turpissimā: deformem: oīqz imagini illusiuam: post in ipsius imaginem irrisiue spuens. Odiosus ergo his diabolus cepit hieronymum stimulare vehementissime luxurie libidine: cogitans vindicare se ex perpetrata iniuria. Demum apparuit ei diabolꝰ in specie domine pulcherrime: que pollicebaf secum gaudere si vellet sibi consentire. Et rñdit hieronymus cuncta patrare si vellet consensum ei prebere. Dixit ei dña. Tu es loci illius sacrista. At ille. vtiqz. Jnquit ista. Accipe ergo thesauros quos sub tuo dñio habes. maxime aūt auri et argenti frāge: similiqz oīa ponas in sacco: et tunc ad me venies diu gauisurus. Hieronymus aūt pollicef hec agere et cum talia operaref cepit diabolus vociferare. Currite dñi: currite dñi: qz hieronymꝰ predaf ecclesie thesauros. Cū v̄o monachi currerent et hieronymū repperissent calices et crates et cetera in auro et argento fregisse admirati sunt valde. et interrogātes quidnam eēt volens ratione se tueri timens ac tremēs obmutuit. At illi: quia sero erat ligauerunt euz ad columnam. Diabolus v̄o ad ipm veniēs

illudebat ei: dicens. Nõne eo ille q̄ me taz deformē depingebas ⁊ i faciē spuebas: q2 me illusisti: illusi te. Ecce miser assaberis: dic ergo marie tue quā ita pulchrā faciebas vt te nūc adiuuet. Recordat⁹ itaq3 hieronym⁹ miserationis dei genitricis: toto corde cepit eā inuocare vt in tantis afflictionibus dignaret sibi succurrere. Ipsa qdē mat pietatq apparuit ei ⁊ ait. Cōfortare in dño hieronyme ⁊ deicepo cōstans esto: ⁊ caueas tibi ab astutia diaboli q2 te nō deserā in his tribulatiōib⁹. Et statim apphenso diabolo ligauit eū ad colūnam soluto hieronymo. Simul ipo a dño ammonit⁹ hora cōpetenti pulsat matutinū: ⁊ accensis lāpadibus ⁊ aptis libris stetit in loco cōsueto. Uenientib⁹ siquidē frib⁹ atq3 in ecclia hieronymū intuentib⁹: silit ad colūnā ligatū mirati maxime: qdnā hoc eēt: repenētes sacristam consuetū officiū ⁊ eccl'ie thesauros solito mō cōsistentes. Euntes ad colūnā repererūt diabolū: quē exposuerūt eo maxime vberato. At ille stridēs ⁊ clamās aufugit. Deniq3 cōfessus hieronym⁹ scelus suū: cepit narrare misericordiā vginis marie: q̄liter sibi misericorditer ⁊ potēter in tali necessitate subuenit.

Due sorores que fuerūt falso infamate. Exemplum. xxij.

Pupercula quedā ambas filias suas in obsequiū btē marie vginis tradidit diligent cui erat deuota. Quib⁹ ob paupertatē de corruptione timēs: btē marie vgini eas recōmēdauit añ altare suū: dicēs. O dña has duas filias meas tibi offero mundas ⁊ vgines: ⁊ qcqd iuris i eis habeo b̄ tibi do: q̄s nutrire n̄ valeo. Quarū etiā man⁹ manib⁹ beate marie cōiunxit in argumētū deuotiōis hu⁹. Quib⁹ mox domū remeantib⁹ iuuenis splēdidus pre forib⁹ centū libras eisdē dedit. Uñ subleuata eoꝝ miseria ecōtra emuli earū dixerūt eas meretrices esse. Et mat eis dixit. Ite ad matrē vestram btām mariā virginē vt huic vr̄e infamie subueniat eā deuote exorādo. Quo facto ill' ambabus in q̄dā solēnitate btē marie vginis in platea cōmorantib⁹ in p̄ntia oīz angel⁹ xp̄i de celo descēdēs: serta floꝝ dedit eis dicēs. Hec serta mat vestra beata virgo in argumentuz vr̄e virginitatq trāsmisit. Uñ stupefactus princeps illius terre ⁊ oīs populus. Qui quidem princeps terre vna cū populo duo monasteria sanctimonialiū cōstruxit in honorē beate marie vginis: ⁊ magnifice dotauit: ⁊ easdem duas sorores illis duobus monasterijs prefecit. Et sic infamatores earū confusi sunt: ⁊ ipse honorifice ab infamia liberate sunt. Propter quod oīs populus beatā virginem honorabat: ⁊ amplius diligebat.

Maria liberauit mulierem innocentem a morte. Exemplum. xxiij.

Quilter quidaz habuit vxorē pbam: ⁊ deuotā beate virgini n̄ miser adulter odiuit eā multū. ꝓpter incōstantias mariti mulier ad tantā deuenit inopiā q̄ oportebat nutrire puerū cuiusdā militq. Adult ob inuidiaz vxoris sue venit occulte: ⁊ amputauit puero guttur: ⁊ recessit. Mane dū mulier euigilasset eū volēs lactare vidit puerū occisum: ⁊ intantū clamorez ꝓrupit q̄ oēs q̄ aderāt in hospitio vigilarent. Istud non latuit prēm ⁊ matrem ⁊ oēs qui aderāt i ciuitate. Mulier dephensa ducit ad iudiciū. Et cū eēt adiudicata morti ⁊ nō hñs ꝓlocutorē: suspiciēs in celū dixit. O maria tu scis innocētiā meā: me tibi recōmendo. His verbis finitis venit vna dña q̄ puerū speciosum portabat: que his verbis oēs alloquit. Sustinete vos iudices: q2 iste puer erit hodie iudex. Statim puer alloq̄bat iudicem. Sic debet esse iudiciū de homicidio occisus apportetur ⁊ tunc r̄nsio mulieris audiet. De sapientia huius pueri oēs mirabant: ⁊ statim puer occisus apportat⁹ fuit. Tūc dixit puer in iudicio. Iuste iudicate filij hominū. Et dixit puero occiso. In noīe dñi surge ⁊ noīa illum qui te occidit. Statiz puer surrexit q̄ erat occisus qui ante non fuit locut⁹ cepit loq: ⁊ digito ostēdens occisorē. Sic muliere dimissa adult dephensus est. Interim dña cū puero euanuit: ⁊ adult alligat⁹ ad caudā eq̄ nubrime iterijt.

Maria liberauit abbatissam ab infamia. Exemplum. xxiiij.

Quedā abbatissa quātum poterat moniales suas religiose gubernās: ⁊ ad custodiā disciplīne coartās eas: in odiū sui de bono studio ꝓuocauit ⁊ instinctu diaboli occulto dei iudicio cū dapifero suo luxurie crimē incurrit. At illa grauidā se cognoscēs moniales vt pri⁹ ad regulā nihilomin⁹ astringebat. Unde cū eā ampli⁹ cōcuteret tandē incessū ⁊ cibū muliebri sagacitate ab eis pro certo grauida eē dephendit: ⁊ statim cū grauissimis accusatiōnibus occultatiōes tanti criminis epo defe

rūt. Imminēte ḡ aduētu xp̄i abbatissa in q̄dam p̄uata capella vbi orare solebat: effusa in lachrymis btā̄m v̄ginē deuotissime dep̄cās. Tādē in orōne paululū soporabat: tūc beata v̄go Maria cū duob⁹ angelis eā alloq̄r ⁊ data peti venia delēdo cito infamiā illā pollicet. Statimq; dixit diabol⁹ angelis vt eā ab onere p̄lis exonerarēt: ⁊ cuidā heremite in vicino manēti p̄ septē ānos puerū nutriēdū offerrēt. Quo facto liberatā ab opprobrio: monuit vt caueret deinceps a p̄ctō. Scias tū inq̄t te p̄ri⁹ ab ep̄o mlt opprobrijs fatigādā. si ne timueris: q: facile horā p̄trāsibis. Post h̄ ep̄us veniēs capl'm intrauit ⁊ abbatissā vēire p̄cepit. Et accedēs ↄtumelijs arguēs de caplo exire cōpellit. At illa nil timēs imperterrita foris stetit. missi ad eā duo clerici vt crimē explorarēt cū nullū signū i ea ḡuidatōis inuenirēt: ep̄s ad pedes ei⁹ corruit: veniā petijt: ⁊ oēs detractores illi⁹ ex mōasterio cit⁹ abire p̄cepit. Abbatissa v̄o ep̄o i ↄfessiōe totū factū narrauit. Et ille bñdicēs deū: ad heremitā duos clericos p̄ cā pueri inq̄rēda trāsmisit. Uenerūt ḡ ⁊ didicerūt ab illo puerū ista nocte natū: ⁊ a duob⁹ iuuenib⁹ ad eū paulo ante delatū: ⁊ ex p̄te btē Marie fuisse sibi cōmēdatū. Audiēs hoc episcop⁹ mirabilit let⁹ puerū septē ānis nutriēdū in manu heremite dimisit. Et ip̄e puer postea l̄ris ⁊ vita idone⁹ eidē ep̄o i ep̄atu successit.

Maria reseruauit apostatricē in honore. Exemplum. xxv.

In mōasterio quodaz sc̄imonialiū añ mltos ānos virgo q̄dā degebat noīe beatrix. erat eniz corpe speciosa. mēte deuota. ⁊ i obseq̄o dei genitricis feruētissima. Quotiēs illa sp̄ales orōnes cū sine veniā secreti⁹ offerre potuit: p̄ maximis delitijs reputauit. Facta v̄o custrix hec egit tāto deuoti⁹: q̄to liberi⁹. Quā cleric⁹ q̄dā vidēs ⁊ ↄcupiscēs p̄cari cepit. Illa v̄ba spernēte luxurie: istoq; tāto īportuni⁹ instāte serpēs antiqu⁹ eā vehemēt incēdit: vt pect⁹ eius flāmā amoris ferre nō posset. Accedēs vero ad altare btē Marie virginis q̄ ibi patrona erat: sic ait: Dña q̄to deuoti⁹ potui tibi s̄uiui: ecce claues tibi resigno. tēptatiōes carnis diuti⁹ sustinē nō valeo. Posit sup altare clauib⁹ clā secuta ē clericū. Quā cū miser ille corrupisset: p⁹ dies paucos eā abiecit. Illa cuz hoc nō h̄ret vñ viueret: ⁊ ad claustrū redire erubesceret facta ē meretrix. In q̄ vitio cū publice ānos plurimos trāsegisset: die q̄dā i habitu seculari ad portā venit mōasterij. Que cū dixisset portarie: nosti beatricē quōdā monasterij hui⁹ custricē: r̄ndit. Optime. est eni dña p̄ba ⁊ sc̄ā ⁊ sine q̄rela ab infantia vsq; i hūc diē in hoc monasterio cōuersata. Illa verba ista notās: s̄ nō cōsiderās. dum abire vellet mater mie in effigie mulieris ei apparēs: ait Ego per. xv. ānos absentie tue officiū tuū suppleui. reuertere aūt in domū tuā ⁊ penitētiā age. q: null⁹ hoīuz nouit excessuz tuū. In forma siquidē ⁊ in habitu illi⁹ dei genitrix vices egerat custodie. Que mox egressa q̄diu vixit: grās egit Marie v̄gini: ⁊ p̄ cōfessionem circa se gestā manifestauit confessori suo.

Maria liberauit mulierem ab adulterio. Exemplū. xxvi.

Matrona q̄dā cuiusdā honesti milit̄ vxor instinctu diaboli aliū admisit. Que p⁹ tēp⁹ aliq̄d īspiratiōe diuīa ducta p̄nia de crimine doluit ⁊ ab adulterio prorsus cessauit. Ille v̄o mariti absentiā obs̄uās domū illi⁹ itrauit. Et cū eaz solā repisset v̄bis solit̄ ad crimē eā iuitauit. Qd cū illa rēnueret: vir rēnuentē opp̄mere nisus ē. Et cū videret illi non posse resistē: ad toti⁹ castitat̄ patronā ↄfugit: dicēs. Rogo te dña vt p̄ illō sc̄m Aue maria me liberes. Ad qd̄ v̄bū oīs v̄t⁹ defecit in milite ⁊ emarcuit. ⁊ sic femīa icorrupta euasit: nec āpli⁹ v̄bū adulterij facere p̄sūpsit ad eā miles nec aus⁹ fuit.

Maria liberauit adolescentē a temptatione honeste mulieris. Exemplum. xxvij.

Miles q̄dā etate adolescēs cum quodā milite dño suo a q̄ ifendat⁹ erat habitabat. Et lz etate floreret: pl⁹ tñ florebat v̄ginitate. Inuidia igitur diaboli opāte ab vxore dñi sui grauissime cepit tēptari. Qui cū p̄ ānū de eadē tēptaret s̄bmota v̄ecūdia dñe sue q̄d pateret aperuit: a q̄ repulsus āpli⁹ affligebat. casta eni erat matrona ⁊ viro suo fidelis. Ueniēs igit̄ p̄fatus miles ad quēdā heremitā passionē suā illi cū lachrymis ↄfessus ē. Cui vir sctūs fiducialit r̄ndēs. Ecce sanū tibi dabo ↄsiliū. p̄ ānū istū singulis dieb⁹ btāz v̄ginē mariā cētū vicibus angelico salutabis v̄siculo. ⁊ q̄cq̄d volueris p̄ illā ip̄trabis. Sciebat eni q̄ castitat̄ amatrix iuuenē castū nō desereret. Cūq; iuuenis in mlta simplicitate btē v̄gini iiūctū obseq̄ū impēderet die q̄dā sedēs i mēsa dñi sui recordat⁹ ē q̄ dies ea termin⁹ eēt anni. Et statim

surgēs equū suū ascēdēs: vicināq3 intrās ecclesiā: orōnes solitas expleuit. Qui cū3 exiret ecclesiā vidit matronā pulcherrimā oēm decorē hūanā trāscēdētē: equū ⁊ frenū tenentē. Mirat⁹ quenā eēt: rñdit. Placet tibi ne spēs mea. Dicēte milite: nunq̄ pulchriorē te vidi. Illa subiunxit. Ego ero vxor tua, accede ad me: ⁊ dabo tibi osculū. Dixitq3. Nunc initiate sūt nuptie: ⁊ in tali corā filio meo pficient. Ex quo vbo cognouit eā esse matrē dñi: cui⁹ castitas gaudet hūani integritati. Ab illa vtiq3 hora tā plene a tēptatiōe liberat⁹ est vt etiā3 vxor dñi sui miraret. Hec cū heremite recitasset p ordinē ille laudās dei pietatez dixit. Ego volo itēresse diei nuptiarū. Adueniēte aūt die cōstituta: psente heremita miles agonizās spm̄ exhalauit: ⁊ celestē thalamū promissas nuptias celebraturus intrauit.

Maria succurrit homini in extremis. Exemplum. xxviij.

Erat quidā plebanus admodu3 locuples. q̄ habebat famulū suū hoiez surdū ⁊ mutum: q̄ duo raro sepant. Tādē idē mut⁹ ad tantā puenit egritudinē: vt lecto decūbēs mortez expectaret. Tūc btā vgo venit ad eum in ipso mortis articulo: ⁊ salutauit cū dicēs: Saluet te iesus xp̄s fili⁹ me⁹. Et in salutatiōe ilico cepit loqui. Btā virgo dixit. Fac tibi venire sacerdotē: ⁊ age penitētiā ⁊ cōfitere pure pctā tua ⁊ sume eucharistiā3. i. corp⁹ dñi nr̄i Jesu xp̄i filij mei: ⁊ alia ecclesiastica sacra. ⁊ postea ducā te in requiē tibi preparatā. qui fecit sibi vocari sacerdotē cui cōfessus est ⁊ cōicatus. Cōione facta tūc oēs qui aderāt admirātes interrogabāt eū q̄d ei accidisset q loqueret: q: nūq̄ ex ore ei⁹ verbu3 fuisset auditū. Rñdit q btā vgo visibiliter eū visitasset: ⁊ iussisset fieri sicut prelibatū est: ⁊ dedisset ei loquelam. Tūc interrogauerūt eū si vnq̄ ei aliq̄d seruitij exhibuisset. Rñdit se ignorasse: nec antea sciuisse vel audiuisse. sed cū dñm suum sabbato die sp ieiunare vidisset ⁊ pplm die sequēti nihil opari: intellexit q dñs suus aliquid boni intēderet. ⁊ sic etiā cum dño suo ea intētione ieiunasset. His auditis dixit plebanus. Verū q̄dē est. semp3 sabbato in honore btē vginis marie quo ego solit⁹ fui ieiunare ⁊ ipse ieiunauit mecū. Hoc oēs audiētes cū admiratione magna ⁊ voce iocūda laudauerunt deū ⁊ gloriosam virginē mariā matrez eius: que nō derelinquit sperātes in se ⁊ seruientes sibi per infinita secula seculorum.

Maria in extremis liberauit quendā abbatem a dānatione. Exemplū. xxix.

Quidā monach⁹ certi monasterij henric⁹ noīe fuit. q̄ cum abbatia eēt sine abbate mult̄ monachis vt eā hr̄et q̄siuit: qḋ tn̄ erat ɔtra volūtatē monachoꝝ eiusdē loci. Sz q̄uis ɔtra eos eēt: tn̄ p vtutez regis q̄ tūc erat ibi fuit posit⁹ in abbatez. Rex tn̄ q: postq̄ vidit q abbati suo ⁊ monachis eiusdē loci displicebat eū de loco eodē abstulit: ⁊ misit in abbatiā ī alias q̄ lōge ab eodē loco distabat. ⁊ ibi aliquādiu māsit. Postea rediit ad locū certhesij ⁊ iterū manere cepit. Non multo vo post tpis postq̄ reuersus ē intrauit in eū q̄dā grauis infirmitas: q̄ ⁊ mortu⁹ ē. Quāuis aūt iste henric⁹ in cūctis q̄ agebat valde eēt reprehēsibilis: tn̄ sanctam mariā diligebat multū: eiq3 fm possibilitatem suā3 sp suiebat ⁊ de ea sepi⁹ in septimana bis vel ter missā3 celebrabat. Cū autē ab eadē infirmitate valde eēt afflict⁹: moriq3 timeret: mādauit abbati suo vt ad eū veniret Cūq3 anteq̄ moreref recōciliaret ne ppter pctā sua puniref vel dānaref. Dū ergo sic ab infirmitate grauaref: adhucq3 ī loco vbi iacebat se vteret: nesciēs q̄d potissimū agere potuiss3 qḋ eū adiuuare poss3: rogauit monachos q̄ ibi erāt vt ppter deū ei miām facerēt ⁊ p eius angustijs q̄s patiebaf oipotētis dei miām exorarēt quatin⁹ ei miām faceret: ei⁹ aīam cu3 de corpe exiret a penis q̄s timebat liberaret. Interim vo dum ab abbate suo ⁊ monachis in monasterio letanie ⁊ orationes fierent obmutuit: ⁊ silis mortuo fuit. Monachi vo q̄ p eo orōnes faciebāt vt hoc audierūt statim ad eū cucurrerūt tristes ⁊ dolētes q añq̄ moreref inūct⁹ nō fuisset: ⁊ cōionem corpis ⁊ sanguinis dñi nō pcepisset. Cū autē añ eū stetissent ⁊ vidētes eū mutū ⁊ sic mortuū iacētē: ignorātes q̄d ei deberēt facere. q: sicut nec viuo rectitudinē suā facere poterāt: sic nec mortuū sepelire audebāt. Dū itaq3 in circuitu ei⁹ essent: spumāq3 de ore ei⁹ nō modicā exire ɔspicerēt: magisq3 mortuū q̄ viuū esse crederēt: subito respirauit ⁊ se plangere cepit ⁊ manum ad se retrahere ⁊ ita dicere. Dña scā maria mr̄: grās tibi reddo de hoc q me in hoc liberatū habeo: ⁊ q ego dānationē sicut pmerueram nō incurri: q̄ dānatio certius mi affuiss3 nisi tua miseratio tuūq3 auxiliū mihi pprius aduenisse3. dña scā Maria grās

tibi reddo imẽsas de hoc q filiũ tuũ dulcissimũ dñm meũ hodie p me rogasti: quatinus ei' corp' et sãguinẽ sumerẽ: et rectitudinẽ meã quã xpianus hre deberet nõ amitterẽ. Post hoc rogauit porẽ et ceteros frẽs q ibi erãt vt corpus dñi afferrẽt: eũqz cõicarẽt. Cũ itaqz corp' dñi allatũ fuisset cepit cũ lachrymis dicere et veracit ex ore cõfiteri q hoc veraciter eẽt corp' dñi qd de vgine sũpsit et p pctõrib' in cruce pepẽdit. et deinde cõicat' est. Quo facto rogauit vt cũ cit' pcnerent. His oib' pacq vsqz in finẽ cõgruũ perduct' bñdixit oẽs monachos qui ibi erãt et absoluit: et monachi similiter ei fecerũt deindẽ posuerũt cũ sup ciliciũ. statimqz spiritũ reddidit let' et hylaris. Cui' aiam sicut illi crediderũt q ibi affuerũt et hec que de illo acciderãt viderũt: scã Maria quã dulciter inclamauerat suscepit et ad locũ bonũ perduxit. Post hec sepelierũt eum in capitulo bñdicẽtes deũ. et laudauerũt sanctam Mariam matrẽ dñi que ei talẽ misericordiam fecerat sicut ipsi tunc viderunt.

Heretici exciderũt sacerdoti linguã et maria sibi restituit. Exemplum.xxx.

Cum catholici contra

albiẽses hẽticos cruci signati duo honesti clerici per terrã illorũ trãsitũ facerẽt: cũ ecclesiã vidissent in via desolatã ait vn' alteri. Sabbatũ ẽ intrem' hãc ecclesiã vt dicam' missã in honore scẽ marie vginis. Portabãt enĩ secũ librũ et calicẽ: indumẽtaqz sacerdotalia. Sz anteq missa esset completa hereticis pditi sũt q armata manu intrãtes et sacerdotẽ de ecclesia trahẽtes: linguã eius radicit' absciderũt. Quẽ soci' cũ multo labore mutilatũ deducens monachis eũ cõmendauit. Hi vero sicut viri catholici et religiosi sacerdotẽ mutilatũ pter fidẽ xpi et genitricis ei' honorẽ multũ deuote suscipiẽtes: oẽm ei humanitatẽ exhibuerũt. In nocte vo epiphanie cũ solẽnes decantarent vigilie baculo parietẽ pulsans ministros aduocauit. Qui cũ qrerẽt qd vellet: et ille in oratoriũ deportari significaret: volẽtes parcere ei nõ acquieuerũt. Tandẽ importunitate ei' attẽta in ecclesiam eũ ducẽtes: ante altare quoddã deposuerũt. Qui cũ matrẽ misericordie tota mentis deuotione inuocasset: illa ei apparẽs: et carnẽ lingue formã habẽtẽ in manu tenẽs dixit oranti. Quia pter fidẽ filij mei et honorem meũ lingua tua priuat' es: ecce nouã tibi restituo. aperi os tuũ. Qd cũ fecisset digitis ori ei' immissis radici pcise carnẽ eãdẽ cõiũxit et vniuit. sicqz disparuit. Qui cũ zacharia mox in vocẽ laudis erumpens clara voce clamauit. Aue maria. et vsqz in finẽ. Quã salutationẽ cũ crebrius repeteret: stupẽtes accurrerũt ministri: accurrerũt de choro monachi de tam grãdi miraculo: deũ eiusqz genitricẽ glorificantes. Nõ igit imemor nec ingrat' collati sibi bñficij clericus in eodẽ cenobio factus est monachus. Hec Cesarius.

Maria in presentia hereticoꝝ cecum illuminauit. Exemplũ.xxxi.

Legitur i ecclesiastica

historia q qdã erat didim' ex vtero mris cec' nat'. hic cõcupiscens dei sapiẽtiã seruauit dei mãdata: et de' pbuit eã sibi. Cũ aũt per fidẽ cõtra iudeos et hereticos frequẽs haberet cõflictus verboꝝ. hic hereticoꝝ pfidiã sepissime cõfutauit. Unde a qbusdã sepi' audiuit ipropriũ cecitatis: dicẽtib' sibi q gratis seruiret eis q illuminare eũ nõ possent. Tunc petijt inducias confidẽs in deo q de' et btã vgo maria eũ illuiare curarẽt. Tunc a scõ Bonifacio romano pontifice indicto ieiunio triduano deo studuerunt elemosynis et orõnib' supplicare. His expletis precib' et plurib' conuocatis: cecus stans in medio xpianorũ et hereticorũ: respõsoriũ Gaude maria vgo cunctas hereses et c. cum versu ad laudẽ btẽ vginis deuotissime decãtabat. et statim coram oibus clarissime vidit. Et multitudo infideliũ corde sunt ad fidem cõuersi. Hic mos romanis inoleuit: q quotidie ob memoriã tanti facti rũsoriũ illud decantãt ad laudẽ vginis gloriose.

Maria clerico linguã et faciem reintegrauit. Exemplum.xxxij.

Clericus quidã beate

virgini deuotus. cui per ecclesiam cõtingeret transit' cũ oi humilitate et deuotione genuflexo illa angelica salutatione eam honorauit. d. Aue maria et c. rursum genuflexo Btũs vẽter qui te portauit xpe et vbera que lactauerũt dñm et saluatorẽ nrm. hic aliquãdo molestia corpis tactus desperatus erat. tãtusqz dolor inoleuit vt linguam et labia sua dentib' suis manducaret idipsũ de membris suis facturus si permitteretur. Cũqz iam lingua et labijs penitus obruptis vehemẽter in alijs membris se lederet: iaceretqz horrẽdus aspectu. sensib' corpis excepto

vidit iuxta lectuli sui caput psonam cōsistere pulchrā facie et reuerēdo aspectu. quātū dabat intelligi angelus eius erat hic egroti sui erūnas plorās: in hūc modū lamētari videbat. Quid o dña mie. fons pietatis hoccine est gratie et glie saluandorū. hecqz ē lingua que beatificando ventrē: vbera: et ptū tuū longo vsu ex ardēti affectu salutare sic assuefacta vt pene nihil aliud sonare nosceret in ecclesia dei. O dña si tu dees tuis: qs aderit suis. Nō sic dōmina nō sic ad nihilū deueniet spes hoīum si in te incipiūt nō inuenire refugiū. Hec cū ille in auribus tm̄ egri declamaret et i eius tm̄ oculis declararet: apparuit vtiqz mr̄ dñi. et qsi satisfaciēs de negligētia in seruulū suū de quā insultabat: ad lectulū egri ppius accedit. extractoqz vbere visa est ptin9 mittere in os egri. et sacri lactis sui rore infuso subito sue ligue integritatē et labijs antiquū decorē: et in toto eius corpore pstinā restaurauit sanitatē. et surrexit sanus et incolumis. factāqz circa se miam oibus cepit pdicare. et postmodū et sua dei suitio mācipās de cetero duxit vitā religiosā et bonā.

Maria Johanni damasceno restituit manum abscisam. Exemplum.xxxiij

Prudentius ex gestis

damasceni Johānes damascenus vgo pmanens vgini beate marie deuotus: grecis litteris et artibus liberalibus instructus in scribēdo: cantādo: dictando gratiosus captus a saracenis filiū dñi in cuius partem cesserat in dictamine: in scripptura et in alijs ad sciētiā ptinentibus sic instruxit vt in dictamine: littera: et voce nō nisi Johānes putaret. Amatus iohānes a Theodosio impatore cū apud eū esset discipulus inuidia agitat. litterā dictauit et scripsit traditionē impatoris et imperij continentē. quā furtiue Constantinopolim misit. in palatioqz impatoris proiecta inuēta est. et lecta modus dictādi et forma littere dinoscit esse Johānis. Ab impatore iohānes accersit contumelijs et iniurijs conuincitur: et pditor imperij appellat. Ostensa est ei lr̄a Rñdit. Uere dñe formā scribēdi et modum dictādi meū esse cognoui: sed testis est mihi deus q hec nō feci. Cūctis ergo pstrepētibus in eum eo q veritatē nō fateret: et reū eē mortis clamantibus iudices: qr amicus impatoris fuerat nō debere eū mori: sed manū qua tantum nephas perpetrauerat abscindi sententiauerūt Quo facto in detestationē tanti sceleris suspensa est manus abscisa in monasterio ipsius Johannis. q mox ad imaginē spālis dñe sue Marie veniēs discooperto vulnere et extento brachio eā deprecabat dicēs. heccine dña mea nostrorum sunt pmia meritorū digne me p meritis pctōr flagellare voluisti: sed vt qd instrumētū officiū tuū permisisti penitus abscindi. Hec quippe manus hymnorum laudis tue cantica sepius scribēdo parabat. et corpus et sanguinē filij tui offerebat. Cūqz talia perorare ipsi in lectulo suo nec plene vigilanti nec dormiēti btā vgo cū magno lumine hilariqz facie eidē apparens dixit. qd agis inqt puer fidelissime. heu inqt ille. domina qd interrogas. Ubi eras cū hec paterer. Ecce ad mentimo tuū decus in ecclesia pendet abscisa cliētis tui manus. Et illa. Cōfortare fili inqt i dño His dictis eo vidēte ecclesiā exijt: delatamqz inde manū eius brachio restituit. Tūc ille gratias agens facto mane cōuocatis fratribus manum ostendit: moxqz missam de btā virgine alta voce celebrauit. Impator aūt audito miraculo pedester ad eū venit: et manum deosculās ab eo inquirit si quem alicubi cognosceret qui suū dictādi genus et scribēdi formā haberet. Quod ille quidē ei retulit. eiqz veritas diligentius inquisita innotuit.

Maledicum a deo plagatum maria sanauit. Exemplum.xxxiiij.

Uidā grossus et iracū

dus hō cū quadā die per villas deambularet: lapidis offensio pedem quē nudū habebat sibi lesit. et vt doleret substom achatus maledixit et noīauit diabolū dicens lapidē illū in noīe diaboli ibi positū fuisse. et vix finito smone qsi repēte violēta incitione aque feruētis totā faciē pfūdi sentiēs sed ad domū suam reductus tota eius facies in tumorē conuersa: oculi: nasus et os ita tumore excrescēte disparuerūt: vt nō nisi monstrū in facie videret. Quattuor autē diebus euolutis inflatio illa paululū exinaniri cepit: pustulis et vesicis turgētibus repleta est vt ab oibus elephantico morbo peussus diceret. post morbus ad inferiora descendēs a renibus vsqz ad sūmū pedū articulos tā mirabiliter occupauit sicqz tota illa inferior pars corpis intensibilis mansit vt si igne ardere qdē posset: tamē ignē oino sentire nō posset. Nūqz de lecto p se surgēs. nūqz ad sedēdū se erigere vel in qlibet latus reclinare: sed semp resupinus iacere studebat: tm̄ in doloribus suis patientiā seruare et deo sp gratias agere et peccata sua p oculis

habere: ꝛ p eis hūiliter deo supplicare. Quadā die resurrectōis dñice cū audiret pulsare ad missaȝ: caput erigēs ꝛ v̄sus p̄fatū locū ptensis manib⁹ saluatoris clementiā exorabat. Et ecce subito vidit quādā pulcherrimā mulierēȝ sibi assistere: q̄ ait. Noueris p̄ces tuas exauditas a dño iesu xp̄o filio meo. fac ergo qd̄ moneo: ꝛ fac te ferri ad ecclesiā meā: ꝛ ibi corā imagine mea pro salute tua interueni. ꝛ statim senties v̄tutē diuini auxilij. Quod cū ille fecisset dei auxilio ꝛ matris eius pro suffragio ad plenum sanatus est.

Maria ꝛ sanctus hypolitus sanauerunt quendam maledicum. Exemplū. xxxv.

Rustic⁹ q̇daȝ noīe petrus ī festo marie magdalene aratro boues iūxit. ꝛ cū irat⁹ op⁹ ceptū malediceret: boues ꝛ aratrū fulmine consumūt ꝛ ipsū petrū q̄ hoc fuerat imp̄cat⁹ prim⁹ facer ignis arripuit. ꝛ carnib⁹ ꝛ neruis tibie ꝛ crurū iam cōsuptis ad ecclesiam btē marie magdalene cui⁹ festū infregerat afferri se petijt quo facto ignis ex toto extinct⁹ ē in corpe suo: sed nō sanat⁹. Audiuit aūt loquentes de quadāȝ ecclesia btē v̄ginis marie miraculis insignita ad quā deuehi postulauit. Ascensa naui ꝛ sedens in puppi illisus tibia a sua cōpage resoluit. ꝛ ille patienter hoc sustulit. Et cū ad ecclesiā venisset: ipsa nocte beata virgo quā fideliter implorauit cum sctō hypolito in visione apparuit. ꝛ eidē sctō hypolito vt ipsū petrū sanaret imperauit. Statim sctūs hypolitus coram. tibiā. ꝛ pedeȝ illi⁹ circūquaq̄ recolligens in momento sanauit.

Plaga illorū q̄ occiderunt hoīem in ecclesia sancte Marie virginis. Exemplū. xxxvi.

Tres q̇dā milites cuȝ odio haberēt quēdā virū ꝛ q̄rerēt occidere illū: inuenta oportunitate sine amicoꝝ p̄sidio reperiētes eū sp̄etū fecerūt vt interficerēt. At ille cōscius fugit in ecclesiā in honore scē marie cōsecratam: si forte ob reuerētiā ei⁹ posset iminens euadere periculū ꝛ mortē. Illi vero crudeles ꝛ irreuerenter ecclesiā ingressi absq̄ vlla miseratiōe peremerūt eū corā altari. Ob quā rem cōmota ē aduersus eos scā maria. ꝛ mox vlciscēte deo oīpotēte tātā p̄sumptionē: igne accēsi sūt. qui singulorū membra cepit vehemēter exurere. Qui diuinā super se sentiētes vltionē nimio dolore coacti ad v̄pēdā ipsaȝ dei genitriceȝ

quā multū offenderūt cū magna cordis contritione: cōuersi sūt. Quoꝝ p̄cib⁹ ipsa v̄go scā que est semꝑ pietate repleta clemēter liberauit eos ab igne quo vrebāť largiēte deo. non tm̄ ex toto sanitas reddita est. Statim autem postq̄ pergere potuerūt epm̄ adierunt: quid egissent vel q̄d eis accidisset narrauerūt: ꝛ a deo penitentiā sibi dari poposcerūt. Quib⁹ episcopus indicens penitentiā armorū q̄b⁹ ipsuȝ virū peremerūt loco penitētie put sibi visum est eis imposuit. videlicet vt indesinenter ea super se ferrēt ꝛ cōgrue peniterent donec deo ꝛ sancte eius genitrici satisfacerent.

Monialis lesit sibi tibiam ꝛ Maria sanauit eam. Exemplum. xxxvij.

Contigit in quodā cenobio sanctimonialiū res valde delectabilis. Erat enī ibi soror q̄dā vite p̄babilis. multūq̄ feruens in obsequio btē Marie v̄ginis. Hec cū in genuflectione nimis impellēte feruore tp̄e quodā genu vulnerasset atq̄ in meridie in infirmario dormiret: visa ē ei in sōno astare btā v̄go pixideȝ vnguēti portās in manu sua: immissisq̄ digitis de eodē vnguēto perūxit vulnera v̄ginis. sta tunq̄ tāta fragrātia affuit vt sorores in pximo dormiētes odore illi⁹ excitate surgerēt ꝛ ad lectuȝ ei⁹ venirēt: eo q̄ maior ibi sentireť virt⁹ odoris: dormiētē excitauerūt. Quā cum q̄siuissent vn̄ eēt odor tāt⁹. illa cause nō ignara nihil illis dicere voluit: iō rēmiēs vt irent dormitū. Que cū rursuȝ obdormiuissent: iterū affuit mater dñi secū illā ducēs p visionē in pomeriū. cui manū sub mētū ponēs dixit. Mō dimitte te sup genua tua. Qd̄ cū fecisset dña nr̄a subiunxit. De cetero sic modeste debes petere veniam. Hec Cesarius.

Iuuenis quidaȝ cōsumpsit patrimonium suū ꝛ Maria subuenit ei. Exēplū. xxxviij.

Iuuenis q̇dā ī germanie partib⁹ mortuis parētib⁹ malorū cōsortio deprauat⁹ est: hereditatem p̄clarā in ludo tesserū ꝛ tabernis totaliter dissipauit. Hinc vagabūdus ꝛ miser per patriā ferebať. Qui ꝛ si al's stult⁹ castitateȝ tm̄ corpis cōseruauit. Cui q̇dā miles patru⁹ ei⁹ nō modicū misert⁹. obuiūq̄ eū quadā die habēs alloquiť: dicēs Male tibi cōpetit cōsobrine charissime taliter aberrare: qui clarus genere p̄bū virū ꝛ magistrū efficere potuisses: nisi te talis insania rapuisset. Cuius v̄ba

cū quasi muliebria iuuenis derideret: subiun-
xit miles. Est ne aliqd charc nuc qd ꝓ me fa-
cere tu auderes. At iste. Est vtiq̄. Et miles.
Volo ḡ vt gloriosā dei genitricē Mariā sa-
lutes quinquaginta vicibꝰ oi die. Cui cū cachin
nādo rideret. hec semel vtinā ⁊ nō oī die di-
cere. Patruꝰ insistit: dicens hoc facere modis
oibꝰ oportebit: si quāꝫ oculis mic te gloriosa
ꝟgo respiciat: ⁊ ꝓ tua miseria filiū suū inter
pellat. Ad cuiꝰ ꝟba iuuenis annuit ⁊ recessit
Inde post ānū cōtigit patruū videre iuuenē:
quē ⁊ si ꝓmissum huasset interrogat. Et ille.
Seruaui inqt ⁊ nollē vllatenꝰ non huasse. re-
missius cui ē mihi q̄ aū erga mundana. Cui
patruꝰ cū gaudio dixit. Ergo ⁊ sic sequēti āno
seruitiū matri xpi in salutatiōibꝰ duplicabis.
Et iuuenis. Fiat inqt. Exacto aūt secūdo an-
no reuisus ē ad patruū: dicēs. Iā suffragāte
matre xpi oīs vecordia miserieq̄ꝫ mei status
euanuerūt. ⁊ firmo bñfaciēdi ꝓposito volūta
tis mee cōstātia stabilit. Cui patruꝰ cum la-
chrymis dixit. Bñdicta sit pietas mater. ⁊ ti-
bi qꝫ charissime grās refero q salubri cōsilio
credidisti. nihil ergo restat vt āno presenti ꝓ
positū tuū fixū experiar. ⁊ si dignuꝫ inuenero
cōdignas tibi nuptias ꝑparabo. tu aūt me-
dio xpe auxiliatricē tuā in salutatiōibꝰ terne
quīq̄gene sedulꝰ honorato. Consensit iuuenis
stabilis inuētꝰ est. ⁊ euoluto āno: fecit patruꝰ
qd ꝓmisit iuenit. Cōstituit nuptias: ⁊ instau
rato cōuiuio ex vtraq̄ꝫ pte cōuenerūt paren-
tele. Positis qꝫ mēsis ⁊ lotis manibꝰ cū iam
spōsus ⁊ spōsa comesturi parit cōsēdissent ⁊
inopinato memor spōsus nōduꝫ se pensionis
sue debite salutatiōes illa die gliose ꝟginī oc
cupatꝰ alio ꝑsoluisse: repente surgēs susurrat
patruo vt paūlulū induciaret fercula mini-
strādo. Quo ānuēte solꝰ iuuenis intrat thala
mū. soluit matri xpi qd vouerat tāto deuotiꝰ
quāto clemētiꝰ se ꝓbauerat exauditum. Nec
mora. vt extremā salutationē terne quīquage
ne iam compleuit: apparuit ei gloriosa virgo
Maria lucidior sup solē tres rogos in tuni-
ca iuueni. vnā anteriorem: ⁊ duas laterales.
Ecce inqt salutatiōes tue lr̄is aureis scripte
qbꝰ me tribꝰ qnq̄genis sedulꝰ honorasti. ⁊ quō
in tuo corpe licꝫ vanus ⁊ vagꝰ tū ꝟginitatis
mūdiciā ꝓseruasti. Mox te leta febris corri-
piet: ⁊ ad me tertia die sine vlla carnis corru
ptiōe ꝑuenies. Hoc dicto gliosa virgo dispa
ruit. Iuuenis aūt egressus hortabat oēs leta
ri ⁊ epulari: ⁊ gaudere. se ꝟo ab appetitu co-
medēdi destitutū ad ꝑsens cū eis nō posse cē
notās. Singulis qꝫ ad mēsam sedētibꝰ ⁊ co-
medētibꝰ iuuenis interim lectū ascendit. ⁊ fa-
cto pꝛidio spōsam suā ꝑmū ⁊ amicos in tha
lamū cōuocauit. ⁊ eis qd sibi cōtigerat indi-
cauit. Mortuꝰ ē aūt iuuenis die tertia vt di-
xit. Sponsa vero eiꝰ nulli postmodū nubere
volens: in sancta virginitate permansit.

Maria potest etiaꝫ subuenire in periculo
maris. Exemplum. xxxix.

Erat nauis in medio
maris ꝑegrinis onusta. quorū de-
uotio orōnuꝫ grā ptes hierosoly-
mitanas adibat. Huiꝰ nauta cū sensisset na-
uē ꝑiare inferiꝰ: ⁊ aq̄s irrūpe: ⁊ se nullatenꝰ
subuenire posse. festinꝰ cimbā q̄ intꝰ ferebat i
mare deposuit: ⁊ cū epo quodā ⁊ alijs qbusdā
nobilioribꝰ in eā descēdit. Vnꝰ tñ cū descende
re vellet in mare decidit pelagiq̄ꝫ statim ad
ima mersus nusq̄ cōparuit. Nauta ꝟo quos
in naui reliq̄rat alloquēs mortis oibꝰ immine-
re discrimē nō euitādū ꝑmonuit: ⁊ vt pctā sua
cōfitētes suas aias deo deuote cōmēdarent
admonuit. q ⁊ ita fecerūt. Nec lōge interfuit
mora: illis in celū clamātibꝰ: ⁊ ecce nauis sub
intrātibꝰ aquis: hiatu maris penitꝰ absorpta
est. Epo vero cū ceteris lachrymosa fundēs
suspiria sociorum animas dn̄o cōmendabat:
quarū corpa tā horrēdo discrimine perire vi
debat. Cūq̄ꝫ per equoreas vndas oculorum
aciē circūuolueret: si forte aliqua suffocatorū
corporuꝫ indicia videre posset: ecce marinis e
fluctibꝰ colūbas speciosas alibi qdē vnam:
alibi duas vel plures subito vidit emergere:
celiq̄ꝫ secreta sub celeri volatu penetrare. q̄a
cū sociorū aias aduerteret ee: quātuꝫ fleuerat
ꝑus qꝛ socios ꝑfocari viderat: tāto tunc ma
gis deflebat: quia cū socijs ꝑfocatꝰ non erat.
Qui cū tādē cimba deductꝰ terre cum socijs
applicuisset: ecce sociū qui inter duas cecidis-
se naues in mari videbat. de mari subito vi-
uum ⁊ incolumē vidēt exire. Quesierūt stupen
tes: ⁊ de recepto socio exultātes qd ei accide
rit: quō a maximis fluctibꝰ sic liberari potuit
Qui ait. Beē genitricis dei cū in aquā cade-
rem nomē exclamaui. sicq̄ꝫ eiꝰ memoriam ha
bendo ⁊ nomē declamādo ad ima pelagi de-
ueni. At ipsa misericordie mater ꝟgo Ma-
ria que memorū suorū immemor nullatenꝰ pōt
esse: mihi sub vndis astitit: pallioq̄ꝫ suo me
clemēter cōtexit: ⁊ cōtectum sub aquis vsq̄ꝫ
ad littus perduxit. Hec eo dicēte laudes deo
referūt: ⁊ mater misericordie ab oibꝰ diuulg

gatur atq̃ predicat̃. Hec Vincen. in specu. histo. lib. viij. c. lxxxviij.

Quidā per responsoriū Felix nāq̃: liberati sunt a periculo maris. Exemplū. xl.

m Bbas q̄dā in medio maris britānici nimia tēpestate cū alijs multis oppssus ē: adeo vt oēs de vita desparēt. Itaq̃ alij btīn nicholauur: alij btīn ādreā: vel quelibz aliū scm̄ inuocabāt vnusq̃sq̃ cui scm̄ quē mag familiarē habuerat in necessitate sua familarius inuocabat. Cūq̃ videret abbas oēs istos min⁹ potētes scōs inuocare. neminē aūt matrē mie q̄ habz ptātē sup celū ⁊ terrā ⁊ mare nōiare: q̄d agitis inq̄t frēs q̄d ceteros scōs illosq̃ q̄ min⁹ possūt tm̄ inuocat. ⁊ ipsā q̄ plus oēs pōt relinq̄tis. bonū q̄dē est q̄d facit. sȝ multo melius si oēs vna voce matrē mie acclamaretis. Quo illo p̄cepto: oēs vna voce matrē dei nōiauerunt: oēsq̃ vt sui misereat̃ p̄clamāt. Ipse q̄z abbas q̄ p̄ter vnū pomū nihil hūs prius q̄d comederet: quiq̃ p̄ duos dies ac noctes ita afflictus erat q̄ vix respirare poterat: illud respōsoriū Felix nāq̃ ⁊c. cū suo v̄su. s. Ora p̄ pplo. deuotissime cum monachis suis cantare cepit. vixq̃ finierat pplo p̄ce cū lamētatiōe ⁊ monachi cū deuotiōe: ⁊ ecce in sūmitate mali lux magna instar cerei apparuit: noctisq̃ tenebras fugās oēs qui erāt in naui sua claritate perfudit. totaq̃ pelagi cessauit tēpestas. ⁊ celi regina iubēte facta est trāq̄llitas. Nec multū post dies seren⁹ illuxit: ⁊ terre ad quā tendebat nauis applicuit. Hec Vincen. in specu. histo. lib. viij. c. lxxix.

Incarcerati debent inuocare Mariam. Exemplum. xli.

m Iles quidā captus ē ⁊ diu incarcerat⁹ cū pecuniā p̄ sua solutiōe spopōdisset: extractus de carcere posit⁹ ē i domo supiori cui addita sūt vincula: ⁊ serui ad custodiā deputati. Nocte igit̃ q̄dā cū eēt dormiēs inter sex satellites q̄ eū custodiebāt dn̄am nostrā deuote inuocauit: ⁊ sic obdormiēs audiuit vocem. Confide: btā v̄go liberabit te. Ad q̄d v̄buȝ euigilans gauisus: sȝ de visiōe cogitās vtruȝ vera esset an fantastica scire volēs: mox vt digitum admouit: pedem suū sine difficultate man⁹ a cathena liberauit. Sep⁹ ista aū attēptauerat: sȝ nō p̄fecerat. Cūq̃ ex motu vinculoꝝ vnus anulo vn⁹ ex seruis euigilasset: territ⁹ anulos circulū reponere voluit: sȝ nō potuit. Tunc intelligēs tale miraculū dei genitricis meritis circa se gestū: seruo rursum obdormiēte leuiter surrexit: ⁊ vincula tenēs in vno pede p̄ lintheamē se dimisit p̄ fenestrā ⁊ fugit. Qd cuȝ cōperissent custodes: cū tubis ⁊ canib⁹ insecuti sunt: sȝ eū minime inuenire potuerūt: q̄uis circūquaq̃ eū circūdederūt. Qui postmodū veniēs ad ecclesiā: eosdē circulos quos secuȝ deportauit pro gratiarūactione super altare btē virginis obtulit. Hec Cesarius.

Theophilus qui negauit fidem ⁊ virginem mariam: Et beata virgo ei subuenit. Exemplum. xlij.

f Uit quidam nobilis theophil⁹ nōie. q̄ cū depauperatus fuisset: cepit desperare ⁊ cogitare q̄d faceret: tādē cogitauit vt iret ad diuinū ⁊ cū diabolo loq̄ret̃ vt ei in reb⁹ mūdanis subueniret. Quod sic factū ē. Diabol⁹ v̄o cū p̄cib⁹ theophili sollicitaret̃ vt cuȝ diuitijs restitueret: quesiuit a theophilo si facere posset ⁊ vellet que p̄ponceret. Rn̄dit q̄ vellet. ⁊ iurauit. qui veniēs trib⁹ noctib⁹ successiue: prima nocte abrenunciauit baptismo. secunda suo creatori. tertia ipsi matri mie. Diabol⁹ v̄o cōsiderās suū affectū dixit. Hāc abiurationē si p̄ cyrographū scriptū tuo sanguine cōfirmaueris ⁊ huc ad me deportaueris: tūc oīa consūmata sūt. Qd sic factū est cyrographū scriptū sanguine theophili sigillo diaboli confirmatū est. Cōtigit quodā die q̄ theophil⁹ penitētia duct⁹ cepit flere: ⁊ cū fletu corā imagine btē marie v̄ginis se p̄sternere: ⁊ inuocauit btām v̄ginē mariā cū deuotiōe: sȝ btā virgo maria sp̄ fuit miseratrix ⁊ benigna ipsa misereta e⁹: indulsit q̄ fecerat. Et cū ipse theophil⁹ p̄strat⁹ aū altare multū fleret ⁊ rogaret imaginem btē marie v̄ginis: dei imago q̄si irata ip̄sū audire noluit: ⁊ facieȝ v̄tit ab ipso. Qd vidēs btā v̄go collocauit filij sui imaginē in altari: ⁊ vna cū theophilo diabolū adijt: ⁊ p̄ btām virginē reformat⁹ ē grē dei. ⁊ cyrographū abrenūciatiōis q̄d diabolo dederat diabolū reddere p̄cepit. ⁊ sic theophil⁹ cōuersus est: ⁊ tandē peruenit ad gaudia celi.

Maria subuenit peccatori in extrema necessitate. Exemplum. xliij.

m Iles quidam nobilis peccator magn⁹ tēpore quodaȝ ab inimicis capt⁹ ē. q̄ occidere euȝ de-

creuerūt. q̄ eis humiliter supplicauit dicens. Rogo vos intuitu diuine mie vt ad modicū tēpus mortē differati: q̄ alicui sacerdoti possim pctā mea cōfiteri. Illi aūt corpalē eius occasionē vel liberationē timētes nō ꝯsenserūt. Precipiētibus igit vt se pſterneret ad decollādū: dixit hoc vbū. Dn̄e tu nosti volūtatē meā: et subiūxit. Aiam meā cōmēdo vginis filio. Sicqꝫ decollatus ē. Erat eodē tpe qdā obsessus vicinus Cui cū astātes audita eius morte: nō inquiunt habet gaudiū magnū ppter aiaꝫ illius facinorosi multi: lugubri voce rn̄dit. nequaq̄. Unum eni vbū moriēs ptulit ppt qḋ ipse saluatus ē.

Maria liberauit lictorem a damnatione. Exemplum. xliiij.

Preco qdā cuius officiū

erat suspēdēdi hoīes et cruciandi an̄ imaginē btē marie vginis transiēs suis patrocinijs se cōmēdauit. Quadam itaqꝫ die cū ibi ꝯsisteret et oraret: venit nūcius iudicis dicēs q̄ veniret et vnū suspēderet. et ipso in itinere existēte venerūt sui inimici et occiderūt eū. Erat aūt in eadem ciuitate sacerdos qdā scē vite q̄ singulis noctibus circuibat oēs ecclīas ciuitatis. Surgēs aūt ea nocte q̄ occisus est pco et volēs ire ad ecclesiā btē marie. Ueniēs aūt ad cimiteriū ibidē plenū hominibus int q̄s multos mortuos vidit: q̄s dum viuerēt cognouit. Interrogauit autē ex ipsis vnū qd hoc eēt. et ppter qd tanta multitudo hoīuꝫ cōuenisset. Qui rn̄dit. Preco vnus occisus est: et aiam eius maligni spūs suā eē dicunt quā pia mater maria ecōtra suā eē dicit. Iudex aūt deus vētur ē ptis vtriusqꝫ cām auditurus. ppter hoc cōuenim9. Sacerdos autem intra se cogitabat. Alicubi abscondar cause huius finē expectaturus. Cū ibi se abscōderet: vidit sedē supra quā iudex veniēs sedebat: assumpta sibi matre maria. Uenerūt autem et demones pconē cathenatū adducētes. pbabāt multis modis q̄ eoꝝ iure esset aīa peonis. Ecōtra maria dicit: q̄ eadeꝫ hora q̄ occisus eēt: se suis patrocinijs cōmēdasset. ob huius cām aiam suā asserebat. Iudex vero hoc audiēs suis desiderijs volens obedire: ne tn̄ demonibus iniuriā irrogaret: sniaꝫ ptulit vt aīa ad corpus rediret vsqꝫ dū peniteret ḋ mal. et cōstituit q̄ cōis oro p aīa illa a papa instituerēt Et qñtū fuit qs hoc pape indicaret. rn̄dit btā vgo. Uocate sacerdotē q̄ ibi latet abscōditus p quē p intersignio pape missa fuit rosa tāte pulchritudinis q̄ papa visa hac crederet vbis illius.

Maria vgo subuenit latroni in extremis. Exemplū. xlv.

Quidaꝫ fuit magnus latro

q̄ nō aliqḋ bonū fecerat nisi q̄ btē vgini vnū sabbatū ieiunauit: et ei vnā missaꝫ cōparauit vt euꝫ cōuerteret ante mortē suā. Cui btā vgo apparuit dicēs. Filiū meū p te rogaui vt cōuertaris a tuis peccatis. q̄ tibi hāc grām fecit q̄ an̄ mortē tuam dabit tibi quiqꝫ vba loq̄: q̄ te a pctis tuis liberabūt. postea vo latro capit et i vinculis detinet. qui tertio die ad suspēdiū ducebat: et in via dedit sibi deus magnā cōtritionem. et in ista vera cōtritiōe dixit illa quiqꝫ vba cū magna deuotiōe. Deus ppicius esto mihi pctōri. Qui statim cū deo reconciliatus fuit. et sic saluatus est.

Maria reconciliauit christo monachum. Exemplum. xlvi.

Vir qdā longo tēpore

deuotus ordinē intrauit cisterciēn. in quo et si diu scē vixit. tādē tamē a diaboli tēptatiōe deuictus: in pctū cecidit. et multis p hoc occasionē scādali dedit. p quo vt in ordine illo cōsuetū ē grauissime tribulatus ad cor tum amarissima penitētia redijt. et ad gloriosaꝫ xp̄i matrē totaliter i lachrymis et pctibus se cōtulit. In magno ḡ luctu p tēpus nō modicū positus tādē die quadā i orauit. et raptus in excessu mētis gloriosam vginē vidit: et in in brachio eius quasi lactētē paruulū sup oēm pulchritudinē speciosaꝫ. q̄ cū videret matrem p se filio supplicātē instabat ille se a pctō et a tribulatiōibus liberari: et ad grām prioris vite restitui: s̄ cū puer q̄si renitēs vultū auerteret et mater ecōtra puerū in alterā ptem brachij trāsferret cōmodius vultui eius benignitati ingereret. illeqꝫ iterū vultū auerteret. et auersum mater frequētius rogitaret. tādēqꝫ post mira et pia euicit mater in filio. et vultū eius in placulū seruauit. et pctm̄ hoī ad indulgētiā: et statum prioris vite ad gratiam cōdonauit.

Maria subuenit ancille que peccauit cum milite. Exemplum. xlvij.

In episcopatū carnotensi

ancilla cuiusdā militis cū ipso peccabat: et dn̄am suā vxorē illius de hoc frequētius offendebat. et cum illa iuuecula sic peccaret: tn̄ btē vgini quottidie salutatiōnē angelicā flexis genibus septies offerebat. et hoc dn̄a sua bn̄ sciebat. Quadā āt die nimis

strata dixit ei. Heu certe p cognatos meos te fecissem occidi p marito meo quē mihi sic totiens abstulisti: si sctā dei genitrix hac nocte mihi appuit: pcipiēs ne tibi nocerez q2 ancilla ei9 es. Et pmisit mihi q de te pacē mihi faceret. Statim illa cōpūcta. quoniā inq dē dulcissima mater dei me dignata est vocare ancillā suā. ecce pmitto tibi q verā ipsa de me faciet pacē q nūq vlteri9 iniuriaz tibi faciā: sed p amore dñe nostre ōmodo recedā. Et statim de epatu exiēs ad monasteriuz bone spei in epatu cameracensi deuenit. ⁊ ibi deo ⁊ beate Marie vsq ad mortem seruiuit.

Maria subuenit adultere. Exēplū. xlviij.

Quidā vxore sua sciente cū alia carnalit vixit: grauit hec sustinēs: querelā in eccl'ia scē Marie Vgini deposuit: supplicās vindicari de illa q ei virū abstulerat. Scta ī Maria apparēs ei dixit. Quō possuz ei malū inferre. nā singulis dieb9 cēties mihi flectit genua Mulier xo cōmota dixit. Exquo me nō vis vindicare: filio tuo querimoniā deferā. ⁊ egressa de ecclesia verba hec musitabat. Adultera itaq veniēs ei obuiā qrēs qd diceret. Que ait. De te cōquesta sum Vgini Marie. ⁊ rñdit mihi q nihil mali tibi inferret: eo q cētū genuflectiones ei quottidie exhibes. ⁊ sup hoc murmuro: verūtuz spero q filius ei9 me vindicabit. Quo audito statim adultera piecit se ad pedes ei9 veniā postulās. ⁊ firmiter pmittēs q nunq cum marito suo delinqueret.

Quidam accendit vnā candelā in honore virginis Marie. Exemplum. xlix.

Miles quidā iuuenis ⁊ huic seculo dedit9 habebat vxorez btē Marie valde deuotam. Hec diu ⁊ multū p mariti sui cōuersiōe btē Marie supplicauit. Et ecce nocte quadaz marit9 spū rapit ad dei iudiciū: vbi de oib9 suis excessib9 accusat9 cōuincit. Et cū esset ab oibus derelict9 iudex dixit. Est ne hic aliqs sanctoz quē vnq honorauerat. Rñdit Maria Vgo O dñe semel ob reuerētiā meā cereum magnū dedit. fac ipsuz oro ob illi9 cām mīam inuenire. Cui iudex. Propter tuas inquit pces indulgeo vt tueat se eodē cereo quātū potest Cum igit demones eū rapere vellent: cum candela ardēti cōbussit eos ⁊ viriliter se defendit. si p2e angustia ⁊ timore in quib9 laborauit iacens in lecto fortiter sudauit. ⁊ vlulauit intantuz q vxor vigilauit. Mane igit ad eū missa inuenit cutē suā hispidā qsi corticem de arbore: pilos longos canos ac duros: barbāq plixaz: ⁊ suspicās adulterum clamauit. Seruis aūt ad arma currētib9 expgiscēs nō potuit loqi: si qsi bos horribiliter intonuit. Et certissime nisi dedisset eis certū intersignium sue psone: ipm vtiq interfecissent. Tādē aliqlit cōpos rōnis effect9 recitauit oib9 seriem rei geste. Ipse aūt plene 2uersus de hereditate sua fecit hospitale: ⁊ ibidē vna cū vxore sua deo seruiens ⁊ gratias agēs signa correctionis ⁊ oīmode emēdationis sue oib9 hoib9 ondit vbo: pariter ⁊ exemplo.

Gutta sanguinis christi preponderat oīa peccata mūdi. Exemplum. l.

Fuit quidā solo nomine religiosus: ad oīa q ad religionē spectāt durus ⁊ negligēs. Hic tñ cōsueuit btām Vginē orare ⁊ semel dicere p diē centū Aue maria. Hic duct9 ad extrema raptus ē in extasim: ⁊ demones euz summo iudici presentabāt: ptentes sentētiā vt eis tanq ppri9 iudicaret. De9 igit sciēs peccata sua multiplicit dixit eū fore dānandū. Interea venit beata Vgo offerens cedulas in qbus ptinebātur oīa Aue maria: petens a filio vt secundario ad iudiciū pcederet. Demones xo attulerūt multos libros suoz pctōz ab vtrisq partib9 libri ponebant in staterā: si pctā ppōderabant. Tūc beata Vgo vidēs se nihil pficere: filio suo deuotissime supplicabat di. Recordare dilecte q de mea substātia receperis substantiā visibilē: palpabilē: ⁊ passibilē: ⁊ da ei vnā guttā sanguinis tui fusam p peccatorib9 in passione tua. Et ille. Impossibile est inqt tibi aliquid denegari. verūtamē scias q vnica gutta sāguinis mei ppōderat oibus peccat totius mundi: accipe itaq qd petisti. Quā accipiēs posuit ad staterā: ⁊ oīa pdicta peccata religiosi qsi fauillā ppōderabant. Tūc demones discedētes cōfusi clamabāt dicentes. Nimis misericors est dña christianis vnde deficimus quotiēs se de cōflictu intromittit. Reducta ē ḡ aīa ad corp9: ⁊ ipē postea 2ualescēs oīa narrauit: ⁊ fact9 est monachus.

Rusticum liberauit Maria a damnatione. Exemplum. li.

Erat vir quidaz secularis rurali operi dedit9 ⁊ alijs mūdanis studijs occupat9: q dum multis

MM

p:aulo actibus eēt irretitus. etiā dū terram suā exararet quātū poterat vicinis suis surripiebat: ⁊ metas suos trāsgrediēs iugeribus suis terrā alioꝝ furti sociabat. Hic tū sanctā genitricē mariā in mente habebat: ⁊ plerūqȝ eā deuote salutabat. Iste ḡ cū eēt defūct⁹ cōuenerūt demones aīam eius se rape cōfidētes. Affuerūt etiā angeli q̄ ꝓferrent bona ab eo facta. Ceperūt demones ꝯ eū ꝓferre innumera mala. Cūqȝ ex h̄ exultātes putarēt vicisse intulit vn⁹ ex angel' ꝙ eēt solit⁹ cū mag̃ deuotiōe salutare sanctā genitricē dei mariā. Hec audiētes spūs imūdi: relicta hois aia recesserūt ab ea cōfusi. Sicqȝ aīa illa erepta ab aduersarioꝝ ptāte ꝑpetuā dānationē euasit: largiente deo p merita sue genitricis que cū eo in eternū sit benedicta.

Quidā ieiunauit ⁊ non potuit mori sine cōfessione. Exemplum.lij.

Vir qdā p oia lr̄atus ⁊ pius dixit in suis partib⁹ fuisse predonē: cedeqȝ inhiātē hoim. Hic ab inimicis capt⁹ in declivio mōtis ibidē decollat. Delapsis vo vgo maria dat cōtritionē verā ac cōfessionē: vn⁹ inimicoꝝ p sacerdote cucurrit. ḡ sacerdos appropinqre noluit nec audebat: nisi caput corpori piūgeret: quo facto cōfessionē audiuit. In cui⁹ fine sacerdos q̄siuit cur mori nō potuisset. At ille cām miraculi dixit. Iuuenis audiui: quecūqȝ confessionē adipisci ante mortē q̄ ob reuerētiā btē marie virginis quartā ferīā vel sabbatū ieiunaret. hoc ⁊ seruaui: nec quicq̄ aliud boni feci. Absolutusqȝ spiritum efflauit.

Fur decapitatus non potuit mori sine sacramentis. Exemplum.liij.

Quidā vir q̄siuit quādā paupculā depcare: ⁊ repperiēs ꝙ ieiunaret tā paruula puella: q̄rēs cāz Rn̄dit illa. Quia quicūqȝ sabbatinis dieb⁹ ad honorē beate marie ieiunat: nunq̄ morit̄ sine vera penitētia. Qd gratāter ille suscipiens impleuit. Cui⁹ caput tandē pcisū clamauit. Cōfessio. cōfessio. Vn̄ circūstantes stupefacti ꝓ cōfessione ei sacerdotem adduxerunt Qui postq̄ caput illi⁹ corpi piūxerūt: post deuotā ⁊ salubrē cōfessionē dixit. Hoc bn̄ficium hui⁹ pnie merui p btāz vginē mariā: cui⁹ sabbatū deuote ieiunaui vt sine sacris ⁊ remedijs nequaq̄ perirē. Demones hinc circūstantes nō valētes ferre beate vginis pn̄tiam nec sacrā cōfessionem fugierūt. Quo dicto ⁊ sacris susceptis deuote quieuit in pace.

Raptor decapitatus non potuit mori sine sacramentis. Exemplum.liiij.

Domicellus assidue salutabat beām vginē: q̄ postea i preda deprhēsus ꝯuis caput loqlam tū nō amisit: quousqȝ cōfessionē suā integraliter fecisset ⁊ corp⁹ dn̄i deuote suscepisset.

Quidā ieiunauit quattuor vigilias beate Marie. Exemplum.lv.

Tres fratres a quodaz milite castellano penit⁹ exheredati erāt: vn̄ in vicinis nemorib⁹ latitantes multa mala trāseuntib⁹ inferebāt: quoꝝ duos idē miles ꝑpter hoc cōprehēsos suspendit. Vn̄ terti⁹ ꝓuocat⁹ acri⁹ timēs: tū si caperet nemo ei parceret: cuidā monacho cōscientiā suā cōfessus. Cui cū monachus diceret vt deinceps abstineret. ille rn̄dit oīno se cessare nō posse: nisi pus p̄dictū militē in vltionē fratrū suoꝝ sagitta vel gladio trāsfixisset. Tū inquit q̄ttuor vigilias btē marie. s. purificationis: annūciatiōis: assūptiōis: ⁊ natiuitatis ei⁹ i pane ⁊ aq̄ ieiunare ꝓposui: ne me btā virgo sine cōfessione ⁊ viatico sinat mori. Ad h̄ monachus. Bonū est inq̄t: ḡ parū aut nihil ꝓficit exquo peccādi ꝓpositū nō relinqs. Abiēs ḡ post paululū ab eodem milite ⁊ armigeris ei⁹ cōprehendit. ⁊ a furētiū gladijs euisceratur: ⁊ mēbris oibus dissipatis cū mori nō posset nec loquelā amitteret: frustra inq̄t laboratis: qȝ me nisi pus cōfessum ⁊ cōicatū occidere non potestis. Adducūt sacerdotē. Nec mora. affuit p̄sbyter. ⁊ confessus cū viaticū suscepisset protinus expirauit.

In extremis nos cōmendare debemus beate virgini marie. Exemplum.lvi.

Quidā grauissima ⁊ desperata infirmitate grauat⁹: hoc iaz solū intēdebat quo iesu christo ⁊ btē marie suū exitū cōmēdaret. Cūqȝ de obitu sic sollicitus estuaret btā vgo apparuit: ⁊ si se cognosceret requisiuit. Et eo negāte respōdit. Ego sū mat' christi: mat' mie ⁊ pietatis. Ex his vbis ille plurimū cōfortat⁹ obitū suū securi⁹ expectauit. credēs ꝙ q̄ mrēm misericordie dei ligeret: pculdubio misericordiā inueniret.

Quotidie debemus salutare virginē mariam. Exemplum.lvij.

Miles quidā quotidie salutauit btām vginē mariā cum de mane surgeret: ꝛ cū de sero dormitū se poneret cū Aue maria: ꝛ nil boni plus fecit. Et grā vginis saluatus est.

Maria vgo ꝛ beatus Petr' liberauerunt monachū a dānatione. Exēplum.lviij.

Quidā religiosus i monasterio sancti petri male vixit. Hic aliqn̄ cū quibusdā fratrib' potionē medicinalē p corporis salute accipiēs ꝛ post hoc statim sine cōfessione ꝛ sacra cōione defūctus est: cui' aīa a demonibus ducebat ad infernalia claustra. Qd cernēs sanctus petrus cuius erat monachus: accessit ad dn̄m iesum christū p aīa frīs depcabat. Cui dn̄s. Ignoras inqr q pphta me inspirante dixit. Dn̄e qs habitabit in tabernaculo tuo ꝛc. q ingredit sine macula ꝛ opat iusticiā. Quō hic pōt salu' fieri cū neq sine macula ingressus: neq vt debuit iusticiā opat' est. Hoc audiēs sāct' petrus venit ad btām vginē mariā: vt ipsa intercederet secū p aīa illa. Et cū surrexisset sācta dei genitrix añ suū filiū cū sanctis virginibus dixit ei filius. Quid a me poscis dulcissima mat' cū meis charissimis sororibus. Cui cū sancta maria rn̄disset q p aīa frīs defuncti rogaret: xp̄s illi ait. Quia tibi placet vt indulgētiā cōseqtur: ɔcedo ppter pces tuas vt aīa ipa ad corp' redeat: vt acta de mal' pnia demū etn̄a reqe pfruat. Hoc cū sancta maria vgo sancto petro inotuit: ɔfesti sctūs petrus magna claue quā tenebat demones fugauit: ꝛ aīam fratris de ptāte eoꝝ eripuit: ꝛ duob' angelis cōmēdauit: vt ipam aīā ad corpus reducerent. At ille frat' de morte resurgēs: q sibi cōtigerant vel q viderat narrauit: ꝛ quo a diaboloꝝ ptāte eēt erept' suffragijs sancte marie atq sancti Petri apl'i.

Hore beate virginis deuote sunt dicende. Exemplum.lix.

In domo quadā hispanie ordinis cisterciēn̄. sunt conuersi: vt vita illorum sit alijs in exemplū. Ex quib' vn' i obsequo btē vginis ita feruēs extitit ac deuotus: ꝛ ita in horis ei' decantandis intētus: vt nō solū in singul' vbis: sꝫ etiā singulis syllabis memoriā hret marie virginis. sicq horas cum maximis laborib' cōtinuauit. Qui cū annos.xvij. fecisset in ordine grauiter infirmat' est. ꝛ ministrauit ei socius su' ex licētia poris. Sciens aūt eū virū scm̄: ꝛ in seruitio dei ꝛ genitricis ei' deuotissimū: vt aliqd sibi diceret ad edificationē intuitu mutue charitatis: flagitauit. Cui ille rn̄dit. Heri dn̄a nostra visitauit me: Q ꝫ die septima ad dn̄m essem migratur' predixit m. Et adiecit. Quia p cūct mortalib' mihi intēti' fuisti: ꝛ ego tibi faciā qd nōdum alicui feci. collumq ꝫ meū brachijs stringēs dedit m osculū. Cū vo agonizaret die pdicta vir btūs por dormitō cellā in qua iacebat turbā cādidatoꝝ introire vidit: q ppter aīam illi' educēdā se venisse dicebāt. statimq ꝫ ad pcussionē tabule surrexit excitat' ac accurrit. ꝛ q esset celestis exercitus a quib' deuot' dei genitricis famul' foret deducendus minime dubitauit.

Quid orandū sit in extremis. Exēplū.lx.

Cum quidam religiosus fuiuisset deo in ordine.xxx. annis. cum grauiter infirmat' vellet mori: cōuenit multitudo demonū querentiū aīam eius. Quos cum vidisset cepit clamare Ve mihi q vnq ordinē istū intraui. melius mihi fuisset ranā vl' bestiā fuisse. Et frēs audientes clamorē suū cōuenerūt ꝛ orauerūt p eo. Ad quem accedens seruitor suus dixit ei. O pater quare ista dicitis. nōne semp apud nos bon' homo fuistis. dicite ergo pater post me: Maria mater grē: mater mie ꝛc. Qd cū dixisset ꝛ modicū iacuisset: cepit dicere. Bn̄ mihi q vnq intraui ordinē istū: ꝛ q vnq natus fui. Et frēs audiētes tā subitā mutationem ceperūt querere qd hoc fuisset q sic clamādo clamasset: rn̄dit. Ideo clamaui: qr demones infiniti cōuenerūt volētes aīam meā rapere: sꝫ cū dixissem orōnē pdictā statim venit ad me mater mie: ad cui' aduentū omnis multitudo demonū recessit. ꝛ mō me inuitauit ad suum conuiuiū. Et sic emisit spiritum.

Maria liberauit aīā de portis iferni. Ex.lxi

Quidam vir multū reuerebat btām vginē. at criminale quoddā peccatum cōmisit quod nunq cōfessus fuerat q puduit eum dicere. Post multū vo tpis penitētia duct' ɔsuluit secretū ꝛ cōfessus est deo: ꝛ dixit. De' ppitius esto mihi pctōri. ego cōmisi tale pctm̄ qd nūq fui ausus cōfiteri alicui hoī p pudore. hoc cōfiteor tibi de': ꝛ oro te vt ignoscas mihi illud, ꝛ vt talē satisfactionem mihi inspires q

emēdem. Cūq3 illa meditādo diceret: apparuit ei diabolus in forma sacerdo[tis]: ⁊ dixit. Quid meditaris. Qui ait. Ego multo tpe celaui criminale petm̄: q: puduit me dicere. Et diabol⁹ Hoc iniūgo tibi vt h petm̄ nūq̄ cōfitearis: ⁊ credas tibi eē remissuz. Qui statim pmisit sibi h. Cūq3 vir ille veniret ad extremā horā vite sue: angeli ɔtēdebant cū demonib⁹ p aīa illi⁹. ⁊ dixerūt demōes. Scriptū est q: dn̄s dicit: q̄lē te inuenio talē te iudico. Sm h dicta nr̄ est iste. q: i petō mortali inuēt⁹ ē. Et statī suscipiētes aīaz deduxerūt ad infernū cū gaudio. Cūq3 venissent ad portas inferni occurrit eis btā vgo maria ⁊ dixit. Quia eū dolose decepistis ne ɔfiteret mortale petm̄ qd̄ cōmiserat: p̄cipio vobis p tremēdū diē iudicij vt aīaz ad corp⁹ reducatis ꝙ illud peccatum quod se sperabat per illusiones vestras emendasse: recipiendo vitam emendet.

Mors diuitis viri ⁊ mors paupercule vidue. Exemplum. lxij.

Uidā parrochie preeerat p̄sbyter in seculo potēs ⁊ gloriosus: ſ nō min⁹ vitijs ꝙ diuitijs plenus. Hic sub cura sua habebat diuitē nobilē ⁊ paupculā viduā. Qui vno tpe decumbētes risum mortis acceperūt in semetipis. Uocatus est p̄sbr̄ vt morietē diuitē visitaret: ⁊ accepta cōfessiōe: data cōione: exiturā aīaz deo cōmendaret. Qui de rapiēdo solūmodo lana de oue nō curādo sollicit⁹ vt nūcios diuitis vidit ire festinauit. Intrauit palaciū: penetrauit cubiculū. Jacebat diues purpura ⁊ serico circūdat⁹: auro ⁊ gēmis honorat⁹: sup plumarū molliciē resupinat⁹: vbi etiā inuenit circūstantiū multitudinē seductoria adulatiōe diuiti solatia psoluētem. Cōiux ⁊ filij atq3 oīs familia dn̄m lamentabant. Interim superuenit qdā ex parte vidue q̄ dixit eā in extremis agentē christiane salutis postulare sacrm̄. Sed p̄sbr̄ dū se totū daret ad lactādū petōrē nihil rn̄dit. At diacon⁹ ppē existens p muliere desolata ad eū e⁹ loquēs: ait. Grāde nob piaculū ⁊ feie periculū si nr̄a negligētia sine cōfessionis ⁊ sacri mysterij pticipatiōe eam migrare ɔtigerit. Cui felle cōmoto p̄sbyter ait. O parū sani capit cōsiliū: p vili vidua nobilē relinqre p̄ponum. Ne turberis inq̄t diaconus: ego si iubes infirmā visitabo. Hoc fauēte p̄sbytero diacon⁹ cito discessit. Sūptaq3 salutari hostia ad vidue tuguriū puenit: q̄ reb⁹ qdē vacua; ſ bonis operib⁹ plena sup humū durā ⁊ paruo stramine cōstrata colligebat mēbra nimis attenuata. Ille itaq3 diacon⁹ sacramēto eucharistie ad domuz paupcule appropinquās: ⁊ circa ianuā stans ⁊ oculos leuās famule xp̄i in celo iacēti vidit existere excubias de celo. mat enī iesu maria assistebat cū choro virginali q̄ pferebat lintheolū ⁊ vultū egrotātis a sudoribus tergēdo satagebat circa frequēs ministeriū. His visis diaconus stupēs stetit eminus. Sed celi regina ei admiranti multū affabil: viso dei suoq3 filio toto corpore in terrā pstrata adorauit eucharistiā cū suis vginib⁹. Quib⁹ erecti data fiducia vir dei intrauit. Maria etiā sedē parāte: ⁊ ne timeret hortāte sedit. Uidue cōfessionē accepit: cōionē dedit: ⁊ psalmis obitū e⁹ p̄muniuit: deinde cū gaudio ad domuz diuitis pperauit. Astansq3 in limine vidit nigros cattos circūuolantes lectū diuit: quos miser ille videns ⁊ nimis infestos sentiens rugiebat clamās. Tollite cattos tollite: misero subuenite. Unus tandē ethiops voce minax: vultu terribili: vncū quē manib⁹ gestabat faucib⁹ inmersit peccatoris. infelix aīa nullū in tota cōuersatiōe sua refrigeriū cōsciētie repperiēs pauet ⁊ trepidat. miserū mors paulatī occupat Deinde ethiops ille furēs vncū violēter depalpātib⁹ faucib⁹ extraxit: ⁊ horribilē dāis voce infelicē spm̄ reddidit. Irruētes ceteri malicie cōplices in peccatricē aīaz flagris vulnerib⁹ afficiētes immerserūt in locū tenebrarū ⁊ lacū mortis eterne. Cū h aspiceret diacon⁹ tremore tenuit eū: ⁊ cadēs factus ē in mētis excessu: sed mox ei apparens mat regina glie. Ne timeas inq̄t charissime: nō tibi diabolica nocebit malignitas cui parata ē beatitudo celestis. His blāditijs recreat⁹ postq̄ ad se rediit cōsolatrici sue grās repēdit. Et ex his reuelatiōib⁹ nō paruum pfecit. Hec Uincen. in spec. histo. li. viij. c. xcvi.

Militē in torneamētis occisū iussit maria sepeliri in cemiterio. Exēplum. lxiij.

Comes quidā nobilis ad torneamēta pperās venit ad q̄ndā ciuitatē in q̄ erat puella pulchra valde ita ꝙ pulchritudo ei⁹ p totā puinciam diuulgabat. Hāc comes cōspiciēs parētibus multa spopondit: ſ a puella amore vginitatis quā btē marie deuouerat oīa illa tpalia pmissa p nihilo reputātur. Tādē violent de domo p̄rn̄a deducit ad comit hospitiū. Ext̄ q̄ sponsa i pfūdū lacū quē trāsire debuit; cadit.

Sublata igif iterũ deducif: in q̃dã passa collocaf q̃usq̃ alijs ornamẽtis ꝛ vestib⁹ decoref. Ipsa aũt voti sui nõ immemor: regine celi suã pudiciciã cõmẽdauit: fletu largif ꝛ deuote ꝓstrationibus: genuflexionib⁹: ꝛ orõib⁹ insistebat. Comes ꝑ fletũ audiuit ꝙ btẽ marie vouit q̃ cõfusus de cõsciẽtia ei⁹ ꝛ cõpũct⁹ ꝓpter reuerentiã btẽ marie ꝟginis: ipam incorruptam mox pr̃i cõmisit ꝛ remisit ꝓmittens bona fide ꝙ nõ rediret donec claustrũ cõstrueret ꝛ virginẽ collocaret in eodẽ. Sꝫ heu in ludo vulu⁹ letale suscipiẽs morte celeri est ꝑuent⁹ ꝛ fm̃ ius canonicũ extra cemiteriũ tumulat⁹. Beata maria apparẽs loci ep̃o secũdo ꝛ tertio: increpauit ꝛ iussit eũ christianis suũ militẽ sepelire. Qui cõuocatis cognatꝫ ꝛ parẽtib⁹ suis referens eis visionẽ. Gaudẽt oẽs ꝙ ꝓpter bonũ ꝓpositũ suũ in sacro loco sepeliri deberet. Ipsi ꝟo sup sepulchrũ suũ cenobiũ qḋ deuouerat cõstruũt: vbi eadẽ ꝟgo postmodũ facta est abbatissa.

Clericum iussit beata virgo maria sepeliri in cemiterio. Exemplũ. lxiiij.

q · Uidã clericus in quodã loco morabaf: qui erat leuis moribus: ꝛ curis secularib⁹ ꝑ oĩa dedit⁹. hic tñ sanctã mariã sp in veneratiõe retinuit: ꝛ eã frequent salutatione angelica salutauit. Qui dũ ab inimicis suis eẽt occisus: scientes eũ irreligiosam vitã duxisse: decreuerũt eum esse extra cemiterium sepeliẽdum: quod ꝛ fecerunt. Qui dum per triginta dies sic iacuisset: beata virgo cuidam sacerdoti apparuit dicens. Cur sic iniuste contra meum capellanum processistis vt poneretis eum extra cemiterium. Quo interrogante quisnã esset ille: sancta maria respondit. Ille qui ante triginta dies a vobis est sepultus extra cemiterium. nam mihi deuotissime seruiebat: et coram altari meo me sepissime salutabat. Citius igitur pergite ꝛ eum in illo loco decenti sepelite. Hoc cum dixisset: vehementer admirati tumulũ eius aperuerunt: ꝛ in ore eius florem pulchrum inuenerunt: ꝛ linguam integram ꝛ sanam viderunt. Intellexerunt omnes qui aderant propterea hoc accidisse: q̃a ore suo dei genitrici impendisset obsequium: quod sibi multum placuit: ꝛ delato corpore eius ad cemiterium cum laudibus deducentes illud sepelierunt.

Diaconum litigiosum iussit maria sepeliri in cemiterio. Exemplũ. lxv.

e · Rat in ecclesia beate marie ꝟginis diaconus quidam in eius obsequio admodum deuotus: frequẽter ire furiosisq̃ stimulis accẽsus. Contigit autem quadam die vt felle exasperatus esset in tantum vt quosdam percuteret. Ipsis autẽ qui impetebanf vim insanie eius nõ ferentib⁹: ꝛ eo percutiente iam repercutientibus idẽ diacon⁹ furoris sui p̃mia digna recepit: ꝛ letali ictu trãsuerberatus tristẽ huius vite finẽ sortitus est. Ep̃s ꝟo loci illi⁹ dũ eã diligentius examinasset: p̃dictum diaconũ: quia male intẽtionis vitã finiuit: fratrũ cõione indignũ reputat: ꝛ eũ magna abiectione a monasterio exclusum inf laicos ex obiectione sepeliri fecit ꝛ mandauit: qḋ ꝛ ita factum ẽ. Et ecce media nocte btã dei genitrix maria ep̃o in somnis astitit: durequ illum ꝓ iniuria defuncti arguens. Festinato inquit ꝛ diaconũ quẽ de claustro suo eiecisti inf fratres suos debito cum honore: vtpote mee venerationis cultorem fac sepeliri: ꝛ mei cõtemptus ꝛ illi⁹ iniurie supplicia soluas. Nec mora facta episcopus stupẽs de lecto surrexit: q̃ mane cõuocãs oẽs clerum: que in somnis audierat narrauit moxq̃ hunc ad monasteriũ reportatum cum magna reuerentia sepeliuit.

Scholarem a iudeis occisum resuscitauit virgo maria. Exemplum. lxvi.

s · Cholaris quidam in eccl'ia vbi statutũ est ꝙ r̃nsorium Gaude maria. q̃tidie cũ ꝟsu Gabrielẽ: in quo ẽt: erubescat iudeus ꝛc. iussus ẽ ꝓpt vocꝫ sue dulcedinẽ decãtare. Iudei ꝗ ad vineas suas ꝑ ecclesiã trãsitum facientes ꝛ ex verbis erubescẽtiã sustinẽtes: scholarem caute adducunt ꝛ in vineis perimũt: mox ill' abeũtib⁹ gl'iosa ꝟgo maria puerũ resuscitãs iubet eũ suã laude cũ fiducia decãtare. Iudei iterũ eãdẽ vocẽ cognoscẽtes ꝛ audiẽtes admiratiõe ꝑculsi: secrete ꝑquirũt a puero. R̃ndit se q̃dẽ se ab eis occisũ: sꝫ ꝑ reginã suã p̃stine vite restitut⁹. Hoc cognito iudei nõ paruo numero ꝯuertunf ad gl'iose ꝟginis marie gloriã.

Maria liberauit monialem a purgatorio. Exemplum. lxvij.

f · Uit quedã sanctimonialis in q̃dã claustro dñarũ summo studio famulatuq̃: q̃ p̃ cũctis sororib⁹ amabaf. Hec nãq̃ alijs plus studebat

leiunijs ꝛ orōnib⁹ ꝛ alijs virtutū exercitijs q̄ plurimis: quib⁹ placens altissimo ꝛ ei⁹ genitrici manebat in cenobio tali degens obsequio. Sed vt vidit diabolus q̄ sp manet inuidus q̄ ab ea sic eēt repulsus: suasit illi misere precepta dei spernere: ꝛ ꝟginitatē quā in mente seruabat ꝛ ī corpore violare. Postq̄ aūt cecidit ingemuit: ac scelus cōmissum abhorruit q̄ deum ꝛ eius genitricem offensos habuit. mox ꝟo ad pedes abbatisse humilr̄ se ꝓstrauit: spondēs se facturā quicqd̄ p̄ciperet. Cui mater spūalis benigne cōpatiēs iniūxit ei pniam ꝑ quā posset deo offerre cōdignā satisfactionem sꝫ prius vita caruit q̄ peniteret. Post mortē ꝟo duris est tradita penis q̄s ꝓ suis pctis sustinuit. Quadā ḡ nocte in visione ondit se abbatisse: quā vt vidit nō expauit: sꝫ cōfestim inquisiuit si in penis erat: an ex illis iam exijsset. Ad hec illa rn̄dit. Sum in penis mat̄ ꝛ valde vror: ꝛ heu mihi misere: nec pctā adhuc sunt dimissa. sum eni int̄ laicas feminas deputata ꝑdidiqꝫ stolā primā virginalē quā habebā qn̄ fui ꝟgo casta ꝛ deo dicata: sꝫ hoc scias q̄a salua ero ꝑ mariā btissimā ī futuro. Illa nāqꝫ beatissima stella maris q̄ est aiarū nostrarū cōsolatrix cū essē in magna angustia ad me venit tota fulgēs vt sol: quā ego recognoscēs esse sanctā virginē mariā: exclamaui flens ꝛ dicens. O mat̄ mie qd̄ faciā: heu mi: ad quid nata sū: q̄ sic cecidi. vbi eras gl'iosa qn̄ huc ingressa sum. o dn̄a dulcissima si clamātem me audisti: cur vocē meā spreuisti. Nonne vides istos ignes q̄ me vrunt: incēdūt eni me nec omino cōsumūt. O maria mat̄ virgo iā succurre festinant̄: ꝛ in his dolorib⁹ non sinas me diutius cruciari: sꝫ clement̄ exaudi me qn̄ freqn̄ter amaui te. Quō tu potes mei obliuisci quā totiens salutaui. ꝛ quia me tibi semꝑ cōmendabā: ꝛ orabā ꝓ oibus q̄s recepit eccl'ia sancta. heu mihi si apparet q̄ inanū laboraui. Ad hāc vocem iu mat̄ dei rn̄dit. Ego ero tibi filia in primo ꝓpicia. nam prius finietur pena quā meruisti. nā peccasti plurimum relinquēs me ꝛ filiū meū cui ꝟgo desponsata eras eiqꝫ cōsecrata: ꝛ maxime me ad iracundiam ꝓuocasti. Nā qui spernit filiū meū: exinhonorat me nimiū. Sꝫ q̄ me quotidie salutabas ꝛ mihi studiose seruiebas: sis ḡ secura q̄ non peribis ineternū: sed saluaberis. Eas nāqꝫ q̄ suas preces mihi totalit̄ fundūt volo potent̄ in oib⁹ periculis corporis ꝛ anime adiuuare. Postq̄ sic locuta est mihi: reliquit me confortatā. Nunc queso dn̄a mea ꝛ mat̄ mea charissima stude illi seruire ꝛ deuote obedire: vt possis eius grām inuenire. Abbatissa hec audiēs valde gauisa est: ꝛ mane surgens iubet omnes sorores ad se venire: ꝛ eis q̄ viderat reuelauit. Monet etiā vt diligāt matrē dei. Et illi soluant oēs p̄ces q̄s ei decātabat soror p̄dca.

Diabol⁹ nō potuit strāgulare militē: q̄ q̄ti die salutauit ꝟginē mariā. Exēplum. lxviij

q Uidā miles habēs castrū: oēs transeūtes sine misericordia spoliauit: hic virginē mariā q̄ti die salutauit. Quadā vice monachus sanct⁹ ptrāsiens quē p̄dictus miles spoliare p̄cepit. Uir aūt sanctus rogauit p̄dones vt ipm ad dn̄m deducerēt: q̄ hr̄et sibi aliqua secreta reuelare. Adduct⁹ aūt ad dn̄m rogauit vt totā familiā suā vocaret vt eū p̄dicantē audiret. Qd̄ cū factū eēt: dixit. Nequaq̄ h estis oēs ḡ diligēter q̄rite ꝛ inuenietꝭ aliquē. Et inuenerūt camerariū abesse: ꝛ adduxerūt. Tūc dixit sanctus: vere ille ē quē q̄ro. Cū ḡ venisset ad medium ꝛ videret virū dei: reuoluēs hinc inde ocul' ꝛ capite sic insan⁹ se agitabat: ꝛ accedere ꝓpi⁹ nō audebat. Tūc vir sanct⁹ dixit. Adiuro te in noīe dei p̄ris ꝛ filij ꝛ spūssancti vt q̄s sis dicas: ꝛ q̄re huc veneris. Cui ille. Heu cogor ꝓdere secretū meū. ego non sum homo: sꝫ demō: ꝛ. xiiij. annis cum illo milite mās: q̄ princeps nr̄ me huc misit: vt die q̄ miser sue marie cōsuetā salutationē nō diceret diligentius obseruarē: vt eū a dn̄o ptāte accepta cōtinuo strāgularē: ꝛ sic nr̄o cōsortio perpetue sociaretur. Miles aūt hoc audiens expauit: ꝛ ad pedes monachi ꝓuolut⁹ veniam petijt: ꝛ vitam suam in melius emēdauit.

Quidā cū centū Aue maria fecit crinale gloriose ꝟgini marie. Exēplū. lxix.

e Rat quidā nobil' habens vxorem deo ꝛ beate marie deuotā. Sed cū nō hr̄ent filiū rogabant deum vt eis prolem daret qd̄ ꝛ factū est quā cum oi qua poterāt diligētia nutrierūt. Cū aūt fili⁹ ad annos discretionis puenisset ꝛ videret alios pueros crinalia de rosis ꝛ floribus hr̄e sibi' faciebat: ꝛ ad eccl'iam deportabat vbi imaginē gl'iose ꝟginis iuenit: ꝛ ei crinalia offerebat: ꝛ ei⁹ capiti deuote imponebat ꝛ sic quotidie faciebat cū ei tp̄s aderat oportunū. Uenit ḡ tēpus cū parentes eius cū matrimonio tradere vellēt: eis ꝓ viribus restitit: sꝫ ꝟginitatē suā deo ꝛ btē marie ꝟgini obtulit:

dicēs se deo et beate marie virgini mři ei⁹ velle ppetue famulari. Postea vo fact⁹ est monachus: et in bona vita de die in diē in meli⁹ proficiēs. Sed cū videret q̄ priorē cōsuetudinē et deuotionē vlteri⁹ facere nō posset. q: rosas et flores nō habebat: cūq; erat monach⁹ non ei licebat floribus occupari ne alios scandalizaret cogitans tñ q̄ quotidie centū Aue maria diceret: et inde crinale beate marie faceret. sicq; faciebat quotidie cū lachrymis et puro corde. Factū est vna dierū vt pro negociis monasterij sui: q: factus erat abbas viaz plixā ire deberet: oblitus ē sui pmissi: et equū cū suis famulis ascendēs per siluam magnaz prexerūt. Et cū eum deo pcessissent et sol⁹ eet cepit cogitare: q̄ illo die laudes solitas btē virgini nō soluisset: statimq; descēdens de eq̄ cōsuetas orationes deuote persoluit. Et cum sic staret i orone venit quidā latro post tergū volēs eū occidere: et equū suū et alias res auferre. Et cum a tergo eo ignorante lanceā vibraret: vidit puerum pulcherrimū de ore ipsi⁹ q̄si singulas rosas recipere: et inde crinale cū centum rosis compositum sibi puer imposuit. Qd̄ videns latro ad pedes eius pcidit et veniam ab eo petijt: narrans oēm rei seriē: et totius fac. i integrā xitatē. Factusq; est bonus monachus. et vitā bonā vsq; ad diez mortis sue laudabiliter et feliciter cōsummauit. et in pace quieuit.

Maria liberauit clericum a damnatione. Exemplum.lxx.

Clericus quidaz erat q̄ nihil boni faciebat: imo vitijs plenus erat: solū hoc bonū habebat q̄ horas btē virginis marie sedule et deuote dicebat. Cū aūt q̄dā die per flumū trāsiret vt libidinē suā expleret: cogitans q̄ matutinū nō bene dixerat: incepit illud dicere Aue maria grā plena: ab inundationib⁹ submergit: nec ex hoc salutationē dimisit. Sed cū venisset in illa verba: dñs tecum. suffocatur: et a demonibus capit. sz meritis eis a beata virgine defenditur: et ei⁹ meritis ad iudiciū corā christo cōpellit: vbi post multas altercatiōes allegauit virgo maria. Fili tu dixisti: vbi te inuenero ibi te iudicabo. Item ex xbis tuis iustificaberis. Ergo fili cū iste licz male vixerit: finalit tñ in meis laudib⁹ in q̄b⁹ sp fuit assidu⁹ vit. i finiuit: q̄so vt corā te inueniat grāz: sz illi credē nolūt demones q̄ ita sit respiciāt in os ei⁹. Qd̄ demones faciētes īuenerūt rubricatū lr̄is aureis. Aue maria grā plena. Et tūc cōfusi recesserūt. Tūc iudex pcepit aīam ad corp⁹ redire et vitam in melius cōmutare. Qd̄ et fecit.

Nomen marie est multum dulce in ore. Exemplum.lxxi.

Iuxta ecclesiam sācti seuerini in colonia inclusus q̄dā habitabat. Hūc cū mrone citaq; visitarent: et vna ei confessa fuisset q̄ dñe nostre nomen dicere nō posset: sine mira quadā dulcedine causa tante grē recepta: ait. singulis diebus in honore ei⁹ q̄nq; Aue maria cū totidē venijs dicere cōsueui p q̄ tantā dulcedinē merui vt oīs oris mei saliua tpe orōnis i mel videat cōuersa. Qd̄ cū audisset iā dictus inclusus: exēplo deuote feic p ebdomadā angelicā salutationē p̄fato modo et numero cōpleuit. et ecce tantā dulcedinē sentire cepit in illi⁹ dulcissime salutatiōis platiōe in ore et in gutture: vt mellis dulcedinez longe transcenderet christi dulcedo.

Maria liberauit peccatricem a damnatione. Exemplum.lxxij.

Fuit quedā peccatrix mulier q̄ nunq̄ aliquod bonum fecerat: nisi q̄ dieb⁹ singulis beatam virginē salutabat angelica salutatiōe: sez Aue maria: et in vno sabbato ad laudem et gloriā eius vnā missam cōparauit. Hec autē dū eēt vicina morti dixit. Dña regina et mr̄ lz nunq̄ aliqd boni fecerim: tñ cōfido mīe tue et commendo tibi spm̄ meū. Venerūt aūt demones volētes accipe aīam eius: venit et mat mīe: et aīam eius accepit. Et instāter demones dixerūt: nostra est. maria dixit. Nescitis quia me quotidie salutauit angelica salutatione: et ad honorē meū missaz cōparauit: et in agone tibi aīam cōmendauit. Illi dixerunt plurima crimina cōmisit. quibus maria dixit q̄ illa aīa nunq̄ dānaret que mihi seruierit: et qui aīaz suam mi cōmitteret. Que demones aufugit: et aīam secū letant duxit.

Nomen marie demones non possunt audire. Exemplum.lxxiij.

Inclusa quedā diu a demone sub specie angeli illudebatur. Non eni sibi data fuit discretio spirituum. diabolus sep⁹ atq; sepius falsa circūfusus claritate illi apparuit: et feminā simplicē familiari⁹ alloquens miro mō ludifica

uit. Requisita vero a confessore suo quod se haberet. Cui cum rnderet optime: sacerdos sicut vir prudens rnsionis eius fiduciam considerans: tamen inquisiuit. Cui cum confiteretur quod ab angelo domini frequenter visitaretur: sciens ille dicente apostolo: angelum tenebrarum transfigurare se in angelum lucis: rndit. Quum angelus denuo te visitauerit: dicens. rogo domine mi vt dominam nram mihi ondas. quod si fecerit: visa ea genua flectens et dicens: Aue maria. et si tunc substiterit fictio non est. sinautem scias te ab illo illudi. Quod cum fecisset sicut edocta fuerat: ait diabolus Ut quid desideras eam videre: sufficere tibi debet presentia mea. Illa fortius instante: virgo quedam mire pulchritudinis se oculis eius subiecit. Qua visa mox ad pedes eius se prouoluit: dicens. Aue maria. et in turbinem fantasma resoluitur. Quam inimicus euanescens intantum terruit: vt amens effecta vix post annum et dimidium sensum vt prius recuperaret. Uides ne quanti ponderis sit nomen marie. Hec cesarius.

Aue maria fugat demones. Exemplum. lxxiiij.

Unne ciuitate dioce-

b sis colonien. sacerdos quidam noie petrus eiusdem eccle vicarius. Iste nescio quo dei iudicio in camere sue ostio se suspendit. cuius concubina noie adelheidis tam horrenda eius morte territa seculum deseruit: et in cenobio quodam sanctimonialium religionis habitum suscepit. Die igitur quadam dum stans in dormitorio de fenestra prospiceret contemplata est iuuenem demonem stantem iuxta puteum muro dormitorij contiguum. Qui ea vidente vnum pedem super lignum quod puteus ambiebatur posuit: et altero quasi se volando ad ipsam in fenestram deposuit. Quam cum extensa manu per caput rapere conaretur territa retrorsum cecidit: et exclamauit pene exanimis facta. Audito quod clamore accurrerunt sorores in lectum suum illam reclinantes. Recedentibus autem illis cum paululum respirasset et sola atque iaceret: demon iterum affuit: et verbis quibusdam amatorijs eam sollicitare cepit. Cui cum contra diceret: intelligens eum malignum spiritum: rndens ille dixit. Bona adelheidis noli sic dicere: consenti mihi et ego facio te habere virum honestum: probum: nobilem: atque diuitem. quare fame te crucias in hoc paupere loco vigilijs: ieiunijs: alijsque multis incomodis ante tempus te interficiendo: reuertere ad seculum: vtere delitijs quas deus hoibus creauit: nihil tibi me duce deesse poterit. Tunc illa. doleo quod tamdiu secuta sum non acquiescam tibi. Et hec verba audiens demon disparuit: deinde cum spiritus ille nequissimus die noctuque esset ei infestissimus: suaserunt ei quedam ex sororibus vt aquam benedictam semper paratam haberet: qua veniente aspergeret. alie vero vt eundem si aquam non haberet: thurificaret. Dia quidem hoc temptauit: sed modicum ei profuit. Nam quotiens post eum signum factum vidit aut aspersionem siue etiam thurificationem: ad modicum quidem cessauit: sed mox rediit. Tunc vna alia etate maturior: atque prudentior suasit ei quatenus demonem propius accedere sineret: et tunc alta voce salutationem angelicam in eius faciem iacularetur. Quod cum fecisset diabolus quasi sagitta esset percussus vel turbine impulsus aufugit: nec vnquam propius ei ex illa hora accedere presumpsit.

Nomini marie flectere debemus genua. Exemplum. lxxv.

Iles quidam intrauerat

m ordinem cistercien. Et cum infirmatus grauiter fuisset cepit desperare propter multitudinem pectorum que in seculo ante ingressum ordinis commisit. Et cum sic positus fuisset in angustia: clamauit ad beatam virginem: que apparens ei consolata est eum. Qui letificatus et mutatus est. Et cum requireretur ab abbate de tali subita mutatione: narrauit ei quomodo beata virgo maria sibi apparuit. Et abbas ammirans: cepit querere si vnquam aliquid boni fecisset propter beatam virginem. Et ille dixit. Nunquam omisi quando audiui nomen eius quin flecterem genua mea ob reuerentiam gloriose virginis marie: et sic saluatus est miles.

Per nomen marie vincitur diabolus. Exemplum. lxxvi.

Uelle cuidam in domo

p patris diabolus in forma multiplici apparens sepe: fereque eam duxerat in amentiam: et ipsa proposuerat conuerti ad ordinem cistercien. nocte apparuit ei diabolus suadens ei mundi delicias: volens eam auertere de religione predixit ei omnia incommoda religionis. illa respondit. Quid mihi erit si in delitijs quas mihi promittis mortua fuero. Ad quod verbum diabolus tacuit et rapuit puellam: et conabatur precipitare de fenestra. Que cum diceret salutationem angelicam: diabolus dimisit illam dicens. Si ieris ad religionem semper tibi aduersabor: et si hac hora illam mulierem non noiasses: occidissem te. Hoc dicto virginem valde contremens in canem transmutatus: et exiliens de fenestra non comparuit.

Pulchritudo virginis marie. Exemplum. lxxvij.

Prior quidam ordinis predicatorum deuotus qui habuit plures fratres in conuentu suo qui erga beatam virginem in orationibus deuoti erant. Accidit autem vt quidam magis sedulus succedentibus aliis: vel ad studium vel ad quietem ipse dies quoque et noctes continuauit in precibus virginis marie. Ipse enim meruit ab illa solacium obtinere. Et contigit vt eo solo in ecclesia remanente: vidit gloriosam virginem mariam super altare cum filio suo in maxima claritate. Hec vt vidit frater timuit ne esset fantasma. dixit que cum magna reuerentia et humilitate cordis. O gloriosissima mater et domina non sum dignus solus videre quod video rogo suppliciter vt si vere es mater christi vt appareas et conuentui: in quo serui sunt veri et gratie tue feruentissimi dilectores. Hec vt dixit mater pietatis annuit: et toti conuentui in magna claritate apparuit. Referebant autem fratres qui hoc viderunt quod nihil iocundius nec clarius videri possit a mortalibus oculis. Et fratres fletibus insistebant et orabant benignissimam matrem vt secundo et tertio eis sic appareret vt primo: ne forte primo fuisset diabolica illusio in nomine sancte marie et individue sancteque trinitatis fratrum precum instantia fugaretur. Ac quoniam nulla christi conuentio vel matris christi ad belial secundo et tertio similiter forma ipsa tempus dictam toti se conuentui gloriosa dei genitrix demonstrauit. Facta autem sunt hec in initio ordinis predicatorum vt tali ac tam speciali miraculo regina misericordie sibi deditum ordinem comprobaret. Hoc Guilhelmus.

Quidam vidit pulchritudinem marie: et perdidit vnum oculum. Exemplum. lxxviij.

Quidam clericus parisius beatissime virgini multum deuotus qui ardenti animo diu desiderabat videre pulchritudinem virginis marie. Post multa tempora angelus domini ex parte virginis marie destinatus salutauit clericum: ei dicens. Domina mea maria que est domina angelorum et hominum: regina celi et terre exaudiuit orationem tuam: et mandauit tibi quod tali die et hora veniet ad te: et videbis eam sed scias quod si eam videbis: amplius cecus eris Ad quod clericus. Libenter volo perdere lumen vt ipsam semel videre merear. Cum autem audisset angelum cepit ille sollicitus esse et cogitare. Quid vltra faciens postquam oculos amitteatis: tunc non poteris lucrari scribendo panem tuum sed oportebit te esse amplius miserum et mendicum Et postmodum cogitauit in seipso et dixit. Quando beata maria venerit vnum oculum aperiam ad videndum eam: et alium claudam. et sic vnum oculum tantum amittam. et si vnus oculus mihi remanserit: sufficiet mihi. Cum autem postea gloriosa virgo apparuisset et tantam pulchritudinem et claritatem aspexisset quantam nunquam verbis exprimi vel etiam corde cogitari posset: et cum manum alteri oculo supposuisset ne cum illo videret illam: et cum postea manum deponeret vt eam ambobus oculis inspiceret: beata virgo disparuit et eam vltra non vidit. Tunc vno orbatus oculo quo eam viderat: altero remanente quo eam non viderat ipse se acriter arguens mestus nimium dicebat. Heu miser quare vnum oculum clausi et ambos oculos non aperui: vtinam cecus essem vt eam plenius vidissem. Cumque diu beatam virginem mariam exorasset vt eam videre posset iterato: quia altero libenter carere vellet tunc misit iterum angelum qui dicebat. Mandat tibi domina angelorum aduentum suum ex quo vis et altero oculo orbari. Cui ille. Etiam domine si mille oculos haberem optarem perpetuo perdere dummodo eam possem secundario perfecte videre. Cui angelus. Ipsa clementissima domina mandat tibi quod videbis eam: et superstitem oculum non amittes: et insuper reparabis oculum perditum. Quod non multo tempore post totum sic fuit factum. Nam beata virgo maria apparens ei videndam se exhibuit: et amissum oculum ei restituit. Ex quo possumus perpendere quanta sit pulchritudo virginis marie: et quam delectabile est eam oculis videre. de qua sanctus anselmus in meditationibus suis dicit. Pulchra es maria ad intuendum: amabilis ad amplexandum: delectabilis ad videndum. Summa enim leticia post deum est te intueri: et in tuis laudibus delectari.

Quidam vidit pulchritudinem virginis marie et statim euolauit ad celum. Exemplum. lxxix.

Quidam iuuenis erat qui assidue cogitabat et mirabatur pulchritudinem matris iesu christi singularis diebus ac noctibus. Cumque vellet dormire dixit Aue maria. et corpus et animam beate virgini commendauit: orationes sed vt immensam pulchritudinem eius mereretur in celesti curia videre. Et cum de mane surgeret commendauit se iterum beate virgini eadem oratione deuote eam implorando. dum autem quodam mane deuotissime orasset: astitit beata virgo maria ostendens ei immensam pulchritudinem et dixit. Desideras videre meam pulchritudinem. Respondit. o regina celorum quantum ego indignus sum toto corde desidero. Tunc beata virgo dixit. Conspice decorem meum qui decorauit me. Et

tum eā vidisset: dixit. Si a tua pulchritudine separi debuero nūq̄ de cetero cōsolabor. Dixit btā virgo maria. exquo affectas meā pulchritudinē iam animā tuam de corpore separabo ꝛ mecum ꝛ cum filio meo perhēniter ꝑmanebis. Et his dictis: aīa iuuenis soluta ē a corpore. ꝛ cuz beata virgine maria ꝛ ab angelis in celum gloriosissime deportata est.

Imaginem beate virginis dehonostātes misere obierunt. Exemplum. lxxx.

Extra castruz rudolphi est q̄dā abbatia q̄ dolis vocatur: ꝛ supra colūnā ecclie ipsi⁹ ē imago lapidea ad honorē btē x̄ginis sculpta. Ad quā cū q̄dā paupcula mulier veniret grā orandi: aderāt ibi ī atrio duo ꝓbatores. q̄ impꝓperātes mulieri ꝛ imaginē blasphemabāt. vnus etiā lapides ī imaginē ꝓijciēs vno lapide ꝑcussit ꝛ ꝯfregit brachiū pueri iesu. ꝛ cū man⁹ illa lapidea cecidisset: exierūt gutte sanguis a brachio ac si fuisset viuēs hoīs. statimqꝫ in eodē loco ille q̄ lapidē ꝓiecerat expirauit. alt̄ vero cū vellet morientē inter brachia sua colligere vt ei aliq̄d ꝓberet adiutoriū: statim arreptus ē a demonio. ꝛ in sequenti die defūct⁹ est. Etiā sequēti die cū multa turba cōueniret vt imaginē ꝛ sanguinis fluxum videret: ipis vidētibus ꝓdicta imago scidit vestimēta sua scꝫ ornamētū q̄d circa eā erat lapideū. ꝛ collum suū q̄d firmatū erat monili lapideo. ꝛ pectus denudauit vsqꝫ ad mammillas propter ignominiā ꝛ iniuriam que illata fuerat sibi ꝛ paruulo suo. Hoc factū est sub anno domini M. cclxxxv. tēpore quo guerra erat inter philippū regem frācie. ꝛ henricū regem anglie. Hoc Uincen. in specu. histo. li. viij. c. cx.

Sarraceni nō pꝛeerant mutilare imaginē virginis Marie. Exemplū. lxxxi.

Quondā scē marie basilicā ingressi sarraceni ī oīuz scōꝝ imagines q̄ in maceria erāt depicte hastiliū suoꝝ cuspides vibrauerūt. huic oculū eruerūt. illi nasū vel pedē trūcauerūt. oēs ꝓfusos tenebraꝝ aculeis dissulcauerūt. ad imaginē scē marie titubāt īsani. nihilqꝫ ibi q̄uis eos seue tēptātes turbare potuerūt: ꝭ cū maxime tēptarēt viribꝰ effusis inuēte man⁹ erāt aut tremore irrite aut aliūde delate. hoc Uincen. in specu. histo. li. viij. c. quibus supra.

Maria virgo liberauit ciuitatem obsessaz Exemplum. lxxxij.

Est quoddam municipiū aurelianeū. ciuitati ꝓximū q̄d Auenō nūcupaꝉ: vbi ecclesiā ī honore btē marie x̄ginis ciues edificauerant. Qui cū aliq̄n obsessi ab hostibꝰ intra opidum gemerēt: magis in dei genitricē marie auxilio q̄ in viribꝰ ꝓpriis cōfidētes cū puulis ꝛ mulieribꝰ ecclesiā petierunt. ꝛ imagini scē marie x̄ginis deuote assistētes: cordis ꝛ oris clamore auxiliū eiꝰ depoposcēt. cōpletisqꝫ pcibꝰ lachrymosis redeūtes imaginē suā deferūt: ꝛ ad tutelā ꝛ terrorē hostiū in porta statuerūt. Quidā autē ex ciuibꝰ stans in porte custodia post imaginē mittens in aduersarios iacula: magnam stragē de hostibꝰ faciebat. Hunc latentem quidā aspiciens. nequissime inquit mortem nō effugies nec iam tibi subuenire poterit effigies nisi portam deserens vrbē aperire festines. Cūqꝫ vibrasset hostis iaculū in ciuē illum sagittariū: mirabile dictu imago genu erexit. ꝛ iaculo se obijciens illud excepit. sicqꝫ hominē deuotū sibi ab inimici periculo defendit. qui gaudens ꝯ per virginez se mirabiliter liberatū statim sagittam in aduersariū dirigit. blasphemū deiecit. dispersusqꝫ per ora populi rumor facti miraculi ad hostes quoqꝫ ꝑuenit. Clamabaꝉ ab oībus q̄ sancta dei mater pugnat ꝓ ciuibus loci illius. Hoc audientes hostes paci annuūt. ecclesiam dn̄e nostre adeūt. ꝛ magna donaria offerentes de cetero se nihil loco illi nocituros sub testificatione ꝓmittunt. eosqꝫ in hodiernum diē imago illa defendit. ꝛ permanet in eodem loco iaculum adhuc gerens in pollice erecto. hoc Uincēn. in specu. histo. li. viij. c. lxxxiij.

Pictorem sustentauit Maria ne caderet. Exemplum. lxxxiij.

Quidā pictor diabolū cū cornibꝰ ꝛ ceteris mēbris vt turpius poterat ꝛ magis horribilē depinxit. Idem vero imaginē btē marie x̄ginis ta decentem ꝛ ita pulchram vt potuit depinxit diuersis coloribus. De hoc x̄o diabolus iratꝰ ꝛ inuidēs festināns accedēs ad pictorem ꝯsuluit dicēs. cur eū tā horribilē ꝛ deformez: ꝛ btām x̄ginē mariā tā pulchrā ꝛ decētē depingeret. Qui rn̄dit q̄ ita se res in veritate haberet sicut facta pictura ostēdit. Diabolꝰ x̄o iratꝰ: pictorē ab alto vbi depinxit imaginem beate Marie x̄ginis quadā die voluit ꝑcipitare. cōfregitqꝫ ligna in quibus stabat pictor

qui ⁊ casuꝫ ꝑtiit mox imago piissime ꝟginis pictori manū porrexit. ⁊ cū ne caderet fumi-ter retinuit. sicqꝫ euꝫ a demone custodiuit.

Imago Marie in igne illesa permansit. Exemplum. lxxxiiij.

Est et alia ecclesia in honore sancti michaelis in monte: que dicit᷑ tuba maria ꝯstituta. Cō-tigit aūt vt quodā tꝑe incēderet᷑ illa ecclesia dei iudicio fulgore in eā de celo cadente. Erat aūt ibidē imago btē ꝟginis ex ligno constru-cta hñs sup caput in moduꝫ mitre velamen. Cū igit᷑ ignis ꝑuenisset ad locū vbi erat ima-go illa: oīa q̄ erant in circuitu cōbussit. ipsam vero imaginē q̄si expauescēs oīno intactā re-liquit: ita vt etiā velamē cādidū qđ gestabat in capite odore fumi nō valeret aliquatenꝰ ob-scurari. euasit etiā ab igne vnū flabellū de pē-nis pauonis: qđ erat iunctū ipsi imagini di-gna prorsus ostensio miraculi illꝰ. qꝛ imagi-nē suā defendit ab igne: ostēdēs ꝙ sibi ſuiē-tes ab igne eterno liberare faciliter possit.

De imagine ꝟginis marie quam sanctus Lucas fecit. Exemplum. lxxxv.

Cum imago scē marie ꝟginis p manꝰ luce euāgeliste nec-dū adhibitis coloribus designata ⁊ inumbrata esset: subito reperta est imago il-lꝰ admirabili decore ꝑfulgēs: vtpote nō ope manuū carnaliū: sꝫ dei oīpotētis virtute depi-cta. Post aliqđ tēpꝰ illa imago non absqꝫ dei vt credimꝰ nutu romā per quēdā virum deo plenū est adducta. Eodē tēpore degebant ro-me tres frēs Tēpulus Seruulꝰ ⁊ Ceruulus qui manebāt in loco qui tūc tēporis dicebat᷑ sancte agathe in thurre. Quorū vni videlicꝫ Tēpulo dñs apparēs ait. Imaginē celeber-rime ꝟginis ab eo q̄ eā adduxit romā acqui-rere satage. ⁊ in ecclesia que tuo adiacet ostio reuerētissime stude collocare. Quod ⁊ factū est. Unde tres ꝑnotati fratres eo deuotꝰ ibi vsqꝫ ad finē vite sue habitauerūt. quidā po-stea clerici inuidia excitati a papa Sergio ob-tinuerūt vt illa venerabilis imago in latera-nēsi collocaret᷑ pallatio. sue eni auaricie cōsu-lentes olebāt maximā rē maximo loco collo-candā. Dū ergo cū numerosa hoīuꝫ multitudi-ne aduenissent: sacratissimāqꝫ imaginē ancil-le dei q̄ ibi castissime ⁊ regularit᷑ ꝯuersabant᷑ singultu maximo renitētibꝰ abstulissent: vene-rūt ad locū q̄ dr̄. Sā plex. vbi terrificis choru-scationibꝰ ingētibusqꝫ tonitruis diuinitꝰ con-sternati mouere āplꝰ gressus nullatenꝰ ꝑsum-pserūt. Quo audito suprānominatꝰ pōtifex ni-mio terrore cōcussus ē: adiēs locū illū reuerē-ter vbi manibus vt credit᷑ angelicis depicta imago detinebat᷑ oīpotēti dño aliquātulū sup-plicauit. ac deinde surgēs ab orōne ꝑ semet-ipsū eā vsqꝫ ad lateranēse palatiū baiulauit: ⁊ illic reuerēdissime collocauit. Sequēti no-cte stupēdo ⁊ incōꝑhēsibili miraculo ꝑnota-ta imago ad eundē locum diuinitꝰ ē reducta. hoc audito iā suprꝰ noīatꝰ ꝑsul cōperiens ad hāc sacrosanctā ecclesiā deuotꝰ ac diuino amo-re cōcussus aduenit. Cūqꝫ diligēter inquirerēt ab ancillis dei q̄ ibi degebāt q̄ hora vidissent eā nocte ad locū ꝑstinū reuocatā: abbatissa q̄ magne proculdubio grauitatis ⁊ sanctitatis erat ingēti ꝑmisso fletu ad eiusdē aplꝰici vesti-gia corruit dicēs. Media ꝟo nocte dū nimis angustiarer ob vrice dñe mee ablatā figurā merorib⁹: atqꝫ ꝓ petiis meis oīpotētē dñm erectis brachijs obsecrarē. velut auē volantē ingredietē. atqꝫ in loco semetipsam strenue collocantē vidi. pontifex aūt vna cū suis ꝑfe-ctis sapiētissimis cōsiliarijs alto mentis acu-mine tam insolitū nō despiciēs miraculū: se-metipsū i cōspectu eorū q̄ aderāt culpabilem reddidit. atqꝫ in eodē loco missarū solēnia de-uotissime celebrauit. postea dona plurima di-cte domui oīpotētis liberaliter tribuit. atqꝫ ꝓ cōtinuādis luminaribꝰ eiusdē ecclꝰie sufficiēs oleū cōstituit venerāde illi imagini oī tēpore ꝑ ministros lateranēsis palatij ministrari.

De salue regina: ⁊ ꝓcessione post comple-torium. Exemplum. lxxxvi.

Bonorum emulus dia-bolus q̄ vniuersorū oīm nō timuit aggredi. bononie ⁊ parisiꝰ vbi euꝫ maxime impugnabāt frēs ꝑdicatorꝫ ordinis per se ⁊ suos satellites est aggressus. Nā sicut dixerūt q̄ tūc ꝑsentes fuerūt huic fornacē ar-dentē sup se cadentē monstrabāt: illi formā delicate mulieris amplectēd se ꝑtēdebāt: huic asinū cornutū: illi serpētē ignitum offerebant alij alia ludicra ⁊ ꝟbera inferebāt: itaꝗ vt ꝓpter nociuā fantasmata ⁊ demonū illusiōes vicissim cogerent᷑ frēs custodire vigilias no-ctis sup alios quiescētes. Insup ⁊ alij in fre-nesim cadebāt. ⁊ alij horribiliter vexabātur. Ad singularē vitā ꝗ̄ spem in mariā potētissi-mā ⁊ piissimā confugientes frēs statuerūt vt in honore eius post cōpletoriū fieret solēnis

pcessio cū salue regina. Statim q̄ sunt fugata fantasmata: τ vexati curati. Et frat quidā filius cuiusdā regis q̄ insan⁹ erat fuit plenissime liberat⁹ Et tūc oīa pspera ordini pcesserunt. huiusplacitā aūt deo τ mrī sue hmōi pcessiones ccursus populoꝝ cleri deuotos dulces lachrymas: pia suspiria: τ admirāde visiōes declarāt Multi eni viderūt q̄ τ dixerūt frīb⁹ ad altare btē virginis egredientib⁹: ipaz virginē cū multitudine supnoꝝ ciuiū a summo celo pgredi. Et dū ad istud verbum o dulcis maria inclinarēt: ipaz illis inclinantib⁹ parit inclinare. τ ipsis regredientib⁹ ipam ad celū reuerti.

Auicula attulit Salue regina. Exēplū lxxxvij.

Um Salue regina primo venisset ad noticiā. in loco q̄dā illud pl'es dn̄e decantarēt. τ q̄dam dn̄a ex deuotiōe eādē antiphonā cātare affectaret τ ecce vna dierū q̄dā auicula illā attulit in q̄dā cedula bn̄ scripta: τ volauit in locū orōnis ipsi⁹. Illa vero multū exhilarata grās egit btē virgini marie toto corde.

Populus consueuit concurrere ad Salue regina. Exemplum. lxxxviij.

In lombardia vbi dū a frībus de btā virgine salue regina: more solito cantaret τ puentū eēt ad locū illū vbi dicit. Et iesū bn̄dictū fructū ventris tui τc. Et affect⁹ plimoꝝ astātiū esset accēsus grā spūali. ecce btā virgo vna cū filio suo apparuit dicēs. O dilectissimi filij psallite feruent τ laudate. qz iesum filiū meū in p̄nti τ in futuro vobis ondā. τ cū h̄ dixisset: puerū pulcherrimū ondit eis. Qd cū rector chori vidisset: cūctis videntibus: rapt⁹ fuit in extasi ita q̄ oportuit eum efferri: τ diutissime iubilabat. h̄ miraculū pter humilitatē animis plurimis reuelare distulerūt. Post q̄ vero patefactū est ad dei gloriā τ honorē virginis glīose. tūc cfluentib⁹ q̄plimis siue eēnt hospitib⁹ vl alijs officijs occupati. tn̄ salue regina noluerūt neglige: sꝫ istāter ad eā saltādā currebāt ab ea resalutatiōis lucrū felicissimū sperātes pauereri.

Salue regina valet contra tonitrua.
Exemplum. lxxxix.

Uidam sacerdos ad oēs horas suas dicere cōsueuit illaz antiphonā salue regina. Et cū q̄dā vice tēpū trāsiret τ quandā inclusaz visitaret iuxta ecclīaz solitariā hītātē. fcā sūt tonitrua tā valida vt vires ambulādi sibi adimerent. Ueniēs tandem cū multo labore ac timore ad ecclīam intrauit τ corā altari se psternens p ipsa tēpestate dn̄az nr̄az virginē mariā interpellauit. Et ecce matrona virginei vult⁹ miriqz decoris eū allocuta ē di. qz antiphonā Salue regina libent ac frequent decātas nunq̄ tonitrua necqz fulmina quoꝝ timore sep⁹ affligeris te ledēt. sicqz ad altare rediēs ī ocul' iuis disparuit: τ statim itellexit qz ipsa eēt clemēs pia ac dulcis maria. Hec cesari⁹.

Mulieres parturientes debent dicere salue regina. Exemplum. xc.

Ulier q̄ cū septē diebus part⁹ discrimina sustineret τ iā vsa ī nigredinē derelicta fuissz ab oīb⁹ votū fecit. b. frācisco τ ei⁹ cepit morens auxiliū inuocare. Emisso aūt voto celerit obdormiuit: viditqz in sōnio. b. frāciscū dulcit se alloquētē ac regrentē vtrū faciē ei⁹ cognosceret: τ si antiphonā virginis glīose. s. salue regina: ad honorem virginis recitare sciret. Qua rn̄dēte se hr̄e noticiā vtriusqz. Incepit sanct⁹ frācisc⁹ antiphonā illā virginis glīose. s. Salue regina. Que cū illū pcat fructū quem virgo pepit. cōtinuo a cūctis liberata pssuris infante pperit speciosū grās agēs regine celi q̄ p. b. frācisci merita ipsi⁹ digna fuerat misereri

Salue regina valet homini in extremis.
Exemplum. xci.

Rat q̄dam canonic⁹ regularis dū ille ageret ī extremis timuit q̄dem illud Eccl'e. ix. Nescit hō vtrū amore vel odio dignus sit: tn̄ nullatenus desperauit. Quē btīssima virgo maria visibili forma dulcissimis verbis alloqtur di. Ne timeas nunq̄ dānaberis: imo sicut me p antiphonā Salue regina sep⁹ honorasti. sic p me ī regno filij mei mecū τ cū oīb⁹ sanctis coronaberis. Qd cū frīb⁹ suis letant referret visionis veritatē psequētē rei certitudinē pbauit. qa in pximo cū magno tripudio expirauit. Huius gratie particeps erit oīs hō q̄ ipsaz puatim vel in publico p hanc antiphonā. s. salue regina: studuerit collaudare.

Officium Salue sancta parens quare dicendum est post diei officium.
Exemplum. xcij.

In ordine carthusiensi tm olim fuit temptatio deo permittente q̄ vix aliquis poterat ordiꝫ

nem sustinere. Qui ieiunio indicto deuotis orationibus dño supplicabant vt eis remediū aliquod efficax ostēdere dignaretur. Ecce cuidā fratri sanctissimo diuinitus est visū vt officiū Salue sancta parens post dici officiū diceretur. Quod cum fieret ois tēptatio tunc cessauit. et ordo prefatus in suo vigore permāsit. Unde multi religiosi eadē spe ipsū officiū frequēter solebant dicere et dicunt.

Sacerdos quidā non sciuit aliam missam nisi de beata virgine. Exemplū.xciij.

Fuit quidam sacerdos

ideota nullam sciēs missam nisi de btā dña maria. Et cū de illa quotidie celebraret et de hoc accusaretur prohibitus est ab epo de cetero nō celebrare aliquā missam Qui cum eēt in tribulatiōe et egeret: btāmque virginē inuocaret. illa ei apparēs ait. Uade ad epm et dic ei ex parte mea vt tibi restituat officiū tuū Rñdēte sacerdote. dña nra ego pauper sum et despecta psona. nō me audiet neque mihi patebit accessus ad eū. Btā virgo adiunxit. Uade et ego viā tibi pparabo. Et ille. O dña virgo maria nō credet verbis meis. Rñdit illa. Dices ei pro signo quod in tali hora et in tali loco dū ciliciū suuz resarciret: ego illud ex parte vna tenebā adiuuās eum. statim credet tibi. Mane sine impedimēto sacerdos intrās ad epm et btē dei genitricis referēs nūciuz. Cuz ille diceret. vñ credā te ab ea missuz. predictuz signū de cilicio subiūxit. Quo audito beatus pontifex stupēs simul ac pauens: rñdit. Ecce reddo tibi vt tm̄ missam de domina nostra beata virgine maria celebres ac frequentes et ora pro me semper.

De die dominico. Exemplum.xciiij.

Notandū quod sicut dies

dñica dedicata est resurrectioni: et sexta feria passioni dñi. sic dies sabbati dedicata est gloriose virgini marie et hoc multiplici rōne. Prima ē: qr passio sctōx consueuit in aliq̄ die celebrari. btā aūt virgo et si non est passa martyrio carnis, passa tm̄ fuit martyrio mētis iuxta illud Luc.ij. Tuā ipsius aiaz ptrāsibit gladius doloris. Et illud martyriū fuit in ea cōtinuatū p totā sextā feriā et in sabbato sequēti. Sexta aūt feria dedicata est martyrio filij. et ideo sequēs sabbatū dedicari debuit martyrio mrīs. Secūda rō. qr sicut in die sabbati deus requieuit ab oi ope suo. sic xpūs intrās marie vterū requieuit in eius vētre et mēte. In nullo cui alio scō spūsanctus requiē plene habuit nisi in xpō et virgine maria. quia in alijs sctis habuit aliqd repugnās. saltē peccatū veniale. In xpo autē et virgine maria nihil repugnās inuenit. et ideo pfecte ibi requieuit Tertia rō ē. qr deus diē sabbati bñdixit. sic btā virgo fuit ab oibus bñdicta. Nā pr̄ elegit eam in filiā. filius in matrem. spūsanctus in sposam. et ab angelo bñdicta est q̄ eam salutauit. et a toto mūdo qui eā veneratur et laudat. Quarta rō. qr sabbatū est mediū inter diē gaudiosaz. scz diē dñicā. et penosaz. s. sextā feriā. Sic ipsa est mediatrix inter deū et hoiem. Quinta rō: qr in die sabbati tota fides perijt et i sola virgine remāsit. et ideo merito hō dies sibi dedicata fuit.

Quomodo beata virgo Maria iuuat hominem in vita. Exemplum.xcv.

Legitur in dialogo ce

sarij quod iuuenis quidam cuius pater moriēs multas diuitias dimiserat q̄ tātū studebat torneamētis et vanitatibus mūdi in vestibus et in equis vt oia bona sua effunderet. et cuidā militi iuxta se manēti mlta vēdidisset. et loco pignoris exposuisset ille voluit recedere de terra sua. et villicus suus vidēs eū tristem ait. Dñe q̄re estis tristis vultis diues fieri. Rñdit. Libēter vellē si cuz deo possem habere diuitias. Rñdit villicus. Sequimini me: et bñ erit vobis. Et statim dñs secutus est suū villicū. et duxit eū p qndā nemus in locum palustrē vbi cepit loq̄ cū diabolo villicus. Territus dñs q̄siuit ab eo cū quo loq̄ref. Rñdit cū diabolo. Et iuuenis plus timuit. Et ait villicus diabolo. Adduxi vobis hoiez nobilem: supplicās vt cū antiquis diuitijs restituatis. Cui diabolus si voluerit mihi esse deuotus: ego dabo ei diuitias et honores super oēs cognatos et vicinos suos. Cui villicus. Libēter erit vobis obsequiosus et fidelis si habuerit ista. Cui diabolus. oportet eū abrenūciare altissimo. Quod cū iuuenis rēnueret: dixit villicus Quid timetis pferre vnicū verbū: dicendo. abrenūcio. Tandez iuuenis inductus suasu villici abnegauit altissimū. Cui diabolus. Adhuc opus imperfectuz est. etiā abrenunciare debet matri altissimi. illa enim est que nobis maximū damnū infert. quos enī filius per iusticiam perdit: mater per miam et indulgentiam adducit. Ad qd iuuenis multū expauit et turbatus supra modū rñdit. hoc nūq̄ faciaz. Quare inq̄t villicus fecisti id qd maius fuit. facite ergo qd minus est. abnegastis creatorē: abnegate nūc et creaturā. at ille, Ego nunq̄

eam negabo: ꝛ ſi deberez ꝑꝑetuo mẽdicare. ꝛ ſic impfecto ope redierũt. Et in itinere venerũt ad quãdã eccleſiã ſemiclauſam. in quam iuuenis exilĩes de equo intrauit equũ comitẽs villico. ꝛ ante ortũ aurore ante altare btẽ ꝟginis tenẽtis filiũ in vlnis cepit eã inuocare intimo corde. Erat aũt ſup idẽ altare imago ipſi⁹ ipſũ puerũ in ſinu habẽs. Et ecce merit ipſi⁹ ꝑclariſſime ſtelle maris ver⁹ lucifer oriri cepit in corde ſepedicti adoleſcẽtis. Tandem ei dñs ꝓpter honorẽ matris quã non negauerat donare dignat⁹ eſt cõtritionẽ vt pre fletu rugiret. ꝛ ꝑ planctu eccleſiã clamorib⁹ repleret. Eadẽ hora ſupuenit miles ſupradict⁹ q̇ bona ſua in vadio habebat. Et vidit oſtiũ eccl'ie apertũ: putãs ibi diuina celebrari ſol⁹ intrauit. Inueniẽſq; iuuenẽ coram altari ſibi bñ notũ lachrymãtẽ. ꝛ putãs ꝙ defleret ſuaz pauptatẽ: retro quãdã colũnã latẽter receſſit rei exitum expectãs. Cũq; inſtanter inuocaret btãm ꝟginem iuuenis. ꝛ nõ auderet inuocare deũ altiſſimũ quẽ negauerat vtroq; audiẽte btẽ ꝟginis imago locuta ẽ filio ſuo quẽ tenebat in vlnis in h ꝟba. Dulciſſime fili miserere hoi huic. Puer ꝟo nihil mrĩ rñdit: ſ; faciez ab ea auertit. Cũq; iteꝝ rogaret filiũ ꝑ hoie puer mrĩ dorſũ vertit dicẽs. Hõ iſte negauit me. q̇d ei faciã. poſt h ꝟba imago btẽ ꝟginis ſurrexit: puerũ ieſuz ſup altare poſuit: eiuſq; pedib⁹ prona ſe ꝓſtrauit ꝛ ait. Rogo fili vt ꝓpter me dimittas pctm̃. mox infans matrem eleuãs rñdit illi. Mater nunq̃ aliq̇d negare tibi potui. ecce ꝓpter te totum dimitto. Surgenſq; iuuenis exiuit de eccl'ia. triſtis q̇dẽ de culpa ſua: ſ; hilaris de indulgẽtia. Exiuit q̇q; poſt eũ ſupradict⁹ miles latẽter ꝛ q̃ſirẽ ignoraret. q̃ſiuit q̃re tã humidos haberet oculos. Rñdit. De vẽto ẽ. Et ille. Dñe non me latet cã triſticie habeo vnicã filiã ſi vultẽ eã ducere in vxorẽ oĩa vr̃a vobis cũ illa reſtituã. Inſup et diuitiarũ mearũ heredẽ vos ꝯſtituã. Ad h iuuenis let⁹ effect⁹ rñdit. Si hoc facere dignaremini plurimũ mihi placeret. Reũſus itaq; miles ad vxorẽ ſuã: rẽ ei p ordinẽ retulit. Cõſenſit illa. celebrãtur nuptie. iuueni ſub noĩe dotis oĩa bona ſua reſtituũt ꝛ iuuenis iſte poſtmodũ oĩb⁹ dieb⁹ vite ſue regratiabat btẽ ꝟgini marie. ꝛ ei fideliter vſq; ad morteꝫ ſeruiuit. q: ꝑ eã meruit remiſſionẽ pctõꝝ ſuorũ inſup etiã cõſolationẽ tẽporaliũ bonorũ.

Maria ſubuenit hoi in morte ꝛ q̃re merito ſabbatinis dieb⁹ ꝟgo gl'ioſa a quolibet homĩe eſt honorãda. Exemplum. xcvi.

l Egitur in dialogo ceſarij ꝙ in vicinia ciuitať tridẽtine ſilua ẽ in q̃ latro noĩatiſſim⁹ ꝟſabatur a q̃ multi depdabanť. ꝛ q̇ ſe defendere voluerũt nec potuerũt: occidebanť. Hic tñ cũ q̇dã die monachũ quẽdã ordinis ꝑdicatoꝝ obuiã haberet: ſperãs ꝙ pecunias hr̃et ꝛ portaret. ait latro. Niſi voluntarie ſeq̃ris me occidã te. Quẽ cũ monach⁹ ſeq̃reť ꝛ q̃reret in via q̇s eẽt vł q̇d opis hr̃et: rñdit ille. Ego ſuz latro ille famoſus nomẽ ſuũ exponẽs. Cui cũ monach⁹ diceret. Iã incepiſtis caueſcere ꝛ nõ timetis piculũ aie vr̃e. Rñdit. Nõ pluſq̃ pec⁹ Et tacuit monach⁹. Veniẽs aũt in ſpeluncã illius ait intra ſe. Si poſſem hoieꝫ huc cõuertere: magnũ ꝓſtarẽ deo obſequiũ. Dixitq; ad latronẽ ſi lꝫ mihi aliq̇d interrogare vos rñdẽte illo: licꝫ. monach⁹ ſubiũxit. qlis extitit vita veſtra a pncipio. Rñdit ille. Peſſima. qñ puer erã cũ oĩb⁹ ſocijs meis cõtẽdebã. factus adoleſcẽs furto operã dedi. deinde in virũ ꝓficiẽs latrocinia exercui: in q̇b⁹ adeo ꝓfeci vt hodie caput ꝛ mgr̃ ſuꝫ oĩuꝫ latronũ hui⁹ prouincie. Ad quẽ monach⁹. nũq̇d timeť penas eťnas hmõi opib⁹ ꝑpatas: dicẽte illo. De aĩa mihi nulla q̃ſtio ẽ q: ꝑdita ẽ. Monach⁹ rñdit Quid ſi poſſem vobis oſtẽdere viã ſalutis: velletis mihi acquieſcere an non. Ait latro. Erã cõſentirẽ. Et ille. Ieiunate vnam diẽ in ebdomada in honore ſcẽ genitricis dei marie ꝛ nullũ eodẽ die ledať. ꝛ ſciať ꝓ certo q: graciã obtinebiť apud ei⁹ filiũ. Rñdit latro. hoc reuera faciã. etiã voueo ꝙ nihil eadẽ die comedã. nullũ depdabo. nullũ ledam. Elegitq; diẽ ſabbati nihil in illo mali operãs imo plurimos de ſocioꝝ manib⁹ depdandos ſiue occidẽdos ad honorẽ btẽ ꝟginis marie eripuit. Eodẽ die tridẽtini p circuitũ ab hoſtib⁹ infeſtabãť. ꝛ exeuntes ſatellites ciuitať cũ hoſtes die ſabbati inſeq̃reť iã dictũ latronẽ inermẽ ꝓpter ſabbatũ cũ ceteris ceperũt ꝛ cũ eẽt fortiſſim⁹ nõ ſe defendebat cũ capeť: nec ſe excuſabat. nec loq̇ voluit interrogat⁹ cũ duceref. Veniẽs in ciuitatẽ: mox ẽ cognit⁹ ꝛ patibulo adiudicat⁹ ẽ nutu tñ dei vt credit ſup pulchritudine corpis ei⁹ iudices moti in hoc cõuenerũt vt ꝓuincia abiurata viueret. q̇d cũ ille abnueret ꝛ diceret nõ faciã. meli⁹ eſt eñi vt hic petã mea luã q̃ in futuro. Rñderunt. Sine tñ vt decolleris. Nec curo inq̇t q̃lis ſit pena dũmõ occidar. At illi. Vis vt tibi voceť ſacerdos. Rñdit. Nõ ẽ neceſſe. ocẽs eñi xpiani

estis. oib⁹ vobis pctā mea q̄ vnq̄ꝫ in hac presenti vita cōmisi cōfiteor. Qd̄ cū fecisset: cum multa cōtritiōe nūq̄ꝫ se aliqd boni fecisse detestat: preter illud ieiuniū qd̄ a monacho didicerat. sicqꝫ extra ciuitatē duct⁹ decollat⁹ ē: et in eodē loco sepult⁹ nocte eadē vigiles portarū circa ei⁹ tumulū luiaria celit⁹ emissa viderūt. Quinqꝫ enī matrone corp⁹ ei⁹ effodientes et caput corpi adaptātes posuerūt in feretro mire texture purpura supposita. ex quib⁹ q̄ttuor singulas cādelas ardētes in manib⁹ hñtes. p q̄ttuor ptes feretrū tollētes. Quinta q̄ clarissima oiuz erat cū candela sequēte ad portā ciuitat vsqꝫ venerūt: corp⁹ ibi deponentes. custodes itaqꝫ ista vidētes timuert putātes esse fantasma. Quib⁹ vna illarū dicebat. Dicite epō vestro vt capellanū meū a vobis decollatū in tali loco ecclie honorifice et reuerēter sepeliat minas addens si negligeret: et noiauit se eē mariā. mane ḡo cū h epō nūciata eēnt. cū clero et pplo exiens purpurā depo suit. caput p̄cisuz corpi vnitū videns expauit texturā purpure hūanū artificiū excedentez admirās relat credidit. hoīemqꝫ cuz timore et honore marīs. nō vt latronē. ſꝫ vt xp̄i martyrē loco designato sepeliuit. ab illo igit tpe vsqꝫ hodie vix aliqs adult⁹ inuenit in illa puincia qui eius exemplo diem sabbati in honorem dn̄e nostre Marie non ieiunet.

Maria subuenit homini etiam quādoqꝫ post mortem. Exemplum. xcviij.

Fuit in britānia iuuenis qdā nobilis. q̄ cū̄ius secl'o dedi

tus: tn̄ btē ḡgini fuit deuot⁹. i hoc q̄ ei singulis dieb⁹ terq̄nqgenas salutatiōes psoluit. q̄ infirmat⁹ ad extrema pduct⁹ ē. Cūqꝫ diu iacuisset mortu⁹ reuixit. et mulieri assidēti ibi clamās dixit. Cito voca sacerdotem Sacerdote adueniēte corā oib⁹ cōfitebat dicēs. Ego fui rapt⁹ ad tribunal xp̄i. Et cū in trib⁹ maxie accusarer a demonib⁹ et ferri deberet snīa ꝯtra me. pijssima mr̄ xp̄i rogauit filium suū vt ad corp⁹ redirē locū pniētie suscepturus. qd̄ et factū ē. Vnuz de pctis erat q̄ decimas ex agris meis et bōis sacerdoti subtraxi Secūdū q̄ pisces cū socijs meis religiosoꝝ psonis fui furat⁹. Tertiū q̄ segetes pauperuz canibus venaticis cōculcauerā. Ad hec rustici ab eo dānū passi dixerunt. Cur debuissis dn̄e p his dānari. cum vobis hec puro corde dimisim⁹. At ille. Vestra remissio nō sufficit mihi ad salutem. q̄ ditior eram ad soluendum q̄ vos ad relaxandum. hec dicens iussit dāna restitui. et sic discessit.

Itē aliud exemplū de btā ḡgine maria in quo cognoscere poteris quō pctōres et mali hoīes couertūt. et boni erunt per merita gloriose ḡginis marie. Exemplū. xcviij.

Fuit qdā vir nobilis.

si tirān⁹ tot⁹ erga suos et aliēos. Cū q̄ oēs vindictā peterēt a deo de eo. et hūc ꝯtingit infirmari ad mortē q̄ aduocās epm̄ loci illi⁹ pure ꝯfessus ē a q̄ petiuit vt sibi sanitatē ipetraret a deo. pstito tn̄ pri⁹ iuramēto q̄ de cetero neminē lederet. Quo ꝯualescente apli⁹ indifferēter oēs lesit. ita q̄ nō soluz ei ſꝫ etiā epo oēs maledicerēt Post h iteꝝ infirmat⁹ ē et oppssi⁹ igne sacro sic pri⁹: vt oīa eius mēbra arderēt: ita vt de vita dsperet. Vocauit igit epz pmittēs satisfactionē de iuramento nō suato vt iterū p eo oraret vt san⁹ fieret. Qui rēnuit cū idignatōe recedēs Appropinquāte āt morte clamauit et respexit in celū. et ibi vidit i aere pēdētē filiū dei i cruce et mr̄ez suā i sibi astātē et orātē p se Ac sꝰo ait. Mr̄ nō possū facē. ecce enī rursū crucifixit me. et ostēdit ei cicatrices sanguineas. Qd̄ vidēs pctōr igemuit. exclamās voce mag. O bōe iesu: si te crucifixi petis meis: mr̄ez tuā tn̄ sp honoraui Ieiunauerat enī oi sabbato ad honorē. b. virginis marie. Cūqꝫ sic clamaret audiuit vocē iesu dicētē mr̄i orāti. Ecce mr̄: dedi eū tibi. Et sanat⁹ ē. Qui postmodū vēdit oib⁹ suis restituit oblata. et igressus claustrū ibi deo fuiuit et btē Marie ḡgini vsqꝫ in finem vite sue.

Quā magna sal⁹ et gratia lateat i rosario dn̄e nr̄e marie. hoc patebit p sequēs scriptū. Exemplum. xcix.

Frater quidā ordinis

carthusien. dei et ei⁹ gēitric amore ꝯpulsus. vnū ad fideliū deuotionē frequētandū cōposuit rosariū gloriose domine mr̄e sctē marie. q̄ magna in illo sal⁹ et grā latet. et maior q̄ hucusqꝫ sciatur⁹. Quid. i enī de prib⁹ q̄ obierūt āno dn̄i. M. cccc xxx. in domo Treuerē. carthusi. ordis i scripti reliquit q̄liter vn⁹ eoꝝ q̄ se i eodē rosario exercere cōsueuit. deduct⁹ fuit i spū vsqꝫ ad empireū celū vbi int mlta archana q̄ audiuit. et vidit. etiā clarissime vidit q̄ idē rosariū pūtabat cōspectui altissimi. et q̄liter btissima ḡgo maria cū ḡginib⁹ suis oēs āgeli et sancti vniuersi q̄ ad celū venerūt ab ad. i vsqꝫ ad illud temp⁹ oēs

accesserūt ꝛ oīpotēti deo grās egerūt ꝛ bn̄di-
xerūt ꝓ illi⁹ rosarij sanc̄q̄ exercitijs que fiunt
circa illud in celo ꝛ in t̄ra. ꝛ orauerūt ꝓ cūc̄q̄
religiosis ꝛ deuotis hoib⁹ q̄ se in illo exercent.
vt grā ꝛ pax eis adiūgat̄ ī t̄ris. ꝛ gl̄ia accre-
scat in celis. Itē vidit ꝛ audiuit ꝙ p̄dicti oēs
sc̄ti ꝛ angeli dei ipsuȝ rosariū deuotissime de
cantabāt cū suis meditatiōibus. addētes ad
quālibet meditatiōnē seu clausulā vice Jesu
xpi ibidē additā all'a iocūdissimo cātu. Quo
tiens eni nomen btissime Marie v̄ginis ibi
noīabāt: humiliter se inclinabāt. ad nomen
v̄o Jesu xpi genua deuotissime singuli flecte
bāt: iuxta dictū apl̄i. In noīe dn̄i nr̄i iesu xpi
oē genu flectat̄: celestiū: terrestriū: ꝛ inferno
rū ꝛc̄. Dictū etiā fuit illi clara ꝛ apta allocu-
tiōe ꝙ quotiēs q̄s dictū rosariū cōpleret cū
suis meditatiōib⁹ adiūctis. totiēs plenā oīuȝ
pctōꝝ ꝑcipet remissionē. Uidit etiā īnume-
rabiles. pulcherrimas. lucidissimas īmarces
sibiles ac odoriferas coronas: que reseruāt̄
his q̄ se exercēt deuote in eodē. Et totiēs ad-
ditur illi huiusmōi corona. quotiēs q̄s sertuȝ
hmōi ad laudē dei ꝛ ei⁹ genitricis fecerit seu
dixerit. Item talia non semel: ſ; pluries aliqū
vna die gaudia ista celestia vidit ꝛ audiuit.
Et qn̄q; etiā in corpe cōsolatiōnē magnaȝ ꝛ
cōfortatiōnē ꝑcipe solebat ſm ꝙ se in ip̄o ro
sario deuote exercere poterat. Et l; se in suis
scripṫ nō noīauerit. ipꝫ tn̄ eūdē q̄ hoc scripsit
iustū fore minime dubitam⁹. Talis eni cōuer-
satōis fuit inter frēs. tāte deuotiōis: patiētie.
litterature: gratie ꝛ fortitudinis etiā in corpe
licȝ rigidius vixerit ꝙ p̄ cūctis ceteris meri-
to hmōi meruit habere reuelationes. Sic tn̄
eadē q̄ diuinit⁹ cognouit prudēter occultare
sciuit vt cōi fratrū cōuersatiōni singularitatē
nō ostēdit. ſ; solatiosus ꝛ cōsolatiu⁹ cūc̄q̄ exti-
tit. Rursuȝ igit̄ deuotissime supplicam⁹ dei ꝛ
sue genitricis amatorib⁹. quaten⁹ vt optāt in
celis sancti se in p̄notato deuote exerceāt ro-
sario ꝛ alios doceant. atq; diuulgēt homini-
bus tam l̄ratis ꝙ̄ laicis lingua latina atq;
vulgari. ꝛ tanto. laus dei ꝛ gaudiuȝ sancto-
rū crescat. quāto plus illis hoc placet. si diffu
sius fuerit deuotis intimatum hominibus.

Explicit promptuarium discipuli de mira
culis beate virginis.

Incipit tabula promptuarij discipuli de miraculis gloriose virginis Marie.

Finit opus perutile simplicib⁹ curā aīarũ gerentib⁹ cōpositũ per venerabilē et deuotuz Johānē herolt. sancti dñici sectatorē ꝓfessuz de tēpore et de sanctis cũ promptuario exemplorũ atq₃ tabulis collectũ Discipulus nũcupatũ. Impressum Lugd. expensis Johānis trechsel impssorie artꝭ magistruz. Anno nr̄e salutꝭ Millesimo quadringētesimo nonagesimo secũdo die xo q̄ndecimo mēsis Januarij.

Laus deo

118495709